روزشمار جنگ ایران و عراق

کتاب پانزدهم

آزادسازی سرزمین‌های ایران، گام اول: عملیات ثامن‌الائمه (ع)

شکستن محاصره آبادان

ناکامی منافقین در براندازی نظام

۱ مرداد تا ۱۴ مهر ۱۳۶۰

یدالله ایزدی

مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس

بسم الله الرحمن الرحیم

روزشمار جنگ ایران و عراق

نویسنده:

هادی نخعی

ناشر چاپی:

مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

روزشمار جنگ ایران و عراق جلد ۱۵

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور : شکستن محاصره آبادان ناکامی منافقین در براندازی نظام ۱مرداد تا ۱۴مهر ۱۳۶۰/ مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس؛ یدالله ایزدی.

مشخصات نشر : تهران: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری : ۱۳۵۶ص.: مصور نقشه(رنگی) جدول عکس.

فروست : روز شمار جنگ ایران و عراق؛ کتاب پانزدهم.

شابک : ۴۵۰۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۴۳-۷۰-۷

وضعیت فهرست نویسی : فاپا.

یادداشت : بالای عنوان: آزادسازی سرزمین های ایران، گام اول: عملیات ثامن الائمه(ع).

یادداشت : کتابنامه.

یادداشت : نمایه.

عنوان دیگر : آزادسازی سرزمین های ایران، گام اول: عملیات ثامن الائمه(ع).

موضوع : جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ -- گاهشماری

موضوع : Iran-Iraq War, ۱۹۸۰-۱۹۸۸ -- Chronology

موضوع : جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ -- عملیات ثامن الائمه

موضوع : Iran-Iraq War, ۱۹۸۰-۱۹۸۸ -- Samen-ol-A'emeh

موضوع : جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ -- گاهشماری

موضوع : Iran-Iraq War, ۱۹۸۰-۱۹۸۸ -- Chronology

موضوع : جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ -- نبرد ها

موضوع : Iran-Iraq War, ۱۹۸۰-۱۹۸۸ -- Campaigns

شناسه افزوده : ایزدی، یدالله، ۱۳۳۷ -

شناسه افزوده : سپاه پاسداران انقلاب اسلامی. مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس

شناسه افزوده : Islamic Revolution Iranian Revolutionary Guards. Holly Defense Research and Documentation Center

شناسه افزوده : روز شمار جنگ ایران و عراق؛ کتاب پانزدهم.

رده بندی کنگره : DSR۱۶۰۲ /س۲۵ الف۹ ۱۵.ج ۱۳۹۶

رده بندی دیویی : ۰۲ ۹۵۵/۰۸۴۳

شماره کتابشناسی ملی : ۴۵۵۹۲۷۷

ص:۱

اشاره

روزشمار جنگ ایران و عراق

کتاب پانزدهم

آزادسازی سرزمین های ایران، گام اول: (عملیات ثامن الائمه(ع))

شکستن محاصره آبادان،

ناکامی منافقین در سقوط جمهوری اسلامی، فرار بنی صدر، انتخاب دو رئیس جمهور

یدالله ایزدی

مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس

ص:۳

عکس

ص:۴۰

روزشمار جنگ ایران و عراق

تهیه و نشر: مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

زیر نظر شورای تدوین و انتشار روزشمار جنگ:

حسین اردستانی، مهدی انصاری، حمیدرضا فراهانی،

علی رضا لطف الله زادگان، هادی نخعی، حجت الله کریمی

ص:۵

عکس

ص:۶

عکس

ص:۷

فهرست روزشمار

عنوان... صفحه

عنوان... صفحه

عنوان... صفحه

فهرست نقشه ها

فهرست راهنمای عکس ها

پیشگفتار

پس از چند سال تلاش، مراحل مختلف طراحی، تحقیق، تدوین، ارزیابی، ویرایش، آماده سازی و تهیه عکس ها و نقشه های کتاب پانزدهم از مجموعه بزرگ روزشمار جنگ ایران و عراق به پایان رسید و با عنوان آزادسازی سرزمین های ایران، گام اول: شکستن محاصره آبادان، ناکامی منافقین در ایجاد بحران حاکمیت، فرار بنی صدر، انتخاب دو رئیس جمهور آماده انتشار شد.

کتاب حاضر ۷۶ روز از دوران جنگ ایران و عراق را در بر می گیرد و درمجموع شامل ۱۰۸۵ گزارش درباره جنگ و موضوعات مربوط به آن در دوره زمانی ۱/۵/۱۳۶۰ تا ۱۴/۷/۱۳۶۰ است.

برای بهره گیری شایسته از کتاب توجه به چند نکته ضروری است:

۱. مقدمه کتاب شامل جمع بندی مهم ترین موضوعاتی است که در گزارش های مختلف در سراسر کتاب بدان ها پرداخته شده است.

۲. هرروز از روزشمار به منزله یک فصل و شامل چندین گزارش و تفسیر و تحلیل وقایع همان روز است که در پایان آن، فهرست منابع و مآخذ مطالب همان روز درج شده است. همچنین برخی از توضیحات ضروری درباره بعضی گزارش ها که در قالب متن روزشمار نمی گنجید، در پاورقی یا در ضمیمه پایان همان روزشمار آمده است.

۳. پس از متن اصلی کتاب، چکیده ای از مطالب کتاب با عنوان "گزارش روزشمار" درج شده است که شماره هایی نظیر شماره گزارش های متن کتاب دارد و دستیابی به مطالب موردنظر را آسان می کند. در پایان کتاب نیز فهرست راهنمای موضوعی (اعلام) آمده است. همچنین عکس هایی از صحنه های وقایع و اشخاص ذکرشده در گزارش ها، در کتاب چاپ شده است.

ص:۱۷

۴. برای آگاهی بیشتر از سیر و شیوه تحقیق و تدوین مجموعه روزشمار، مطالعه مقدمه کتاب اول (پیدایش نظام جدید) و ضمیمه کتاب دهم (هجوم سراسری) ضروری است.

* * *

نویسنده در خلق این اثر خود را مرهون اعضای محترم شورای روزشمار مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس به ویژه آقای دکتر هادی نخعی می داند که با نظرات سازنده شان در هدایت کلی کار نقش مؤثر داشته اند. نظارت علمی محتوایی آقای علیرضا لطف الله زادگان در دوره پژوهش و تدوین کتاب شایسته قدردانی است.

همچنین در مراحل گوناگون تحقیق، تدوین و آماده سازی بزرگوارانی نویسنده و مرکز را یاری کرده اند ازجمله: خانم ها لیلا ساعی منش و سارا اوجاقی (دستیاران تحقیق)، خانم زهراسادات صبح گل (بانک اطلاعات و عکس)، خانم ها زهرا گل محمدی و هانیه مرشدی (ویرایش ادبی و منابع)، آقایان سجاد نخعی و محمد محمدپور (انتخاب عکس)، آقایان حسن باقی پور و اکبر رستمی (تهیه و ترسیم نقشه عملیات ها) و آقایان حمیدرضا فراهانی و حجت الله کریمی (مدیران اجرایی روزشمار) که بدین وسیله از همکاری صمیمانه همه این عزیزان قدردانی می شود.

مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس

۱۳۹۵

مقدمه

کتاب پانزدهم روزشمار جنگ ایران و عراق با عنوان آزادسازی سرزمین های ایران، گام اول: شکستن محاصره آبادان، ناکامی منافقین در ایجاد بحران حاکمیت، فرار بنی صدر، انتخاب دو رئیس جمهور وقایع و رخدادهای ۷۶ روز (از اول مرداد تا ۱۴ مهر ۱۳۶۰) از دوران جنگ را در بر می گیرد. حوادث این دوره در ۴ محور اصلی جنگ؛ وقایع غرب (مناطق کردنشین غرب و شمال غرب کشور)؛ اخبار و وقایع مربوط به گروه های مسلح ضدانقلاب و رخدادهای مهم سیاسی داخلی و خارجی ارائه شده است.

در این دوره، التهاب ناشی از وقایع سیاسی کشور - پس از رأی مجلس شورای اسلامی به عدم کفایت سیاسی بنی صدر و عزل وی - و گستردگی موج ترورها، انفجارها و خرابکاری های گروه های مسلح ضدانقلاب، تاحد زیادی جنگ را تحت الشعاع خود قرار داد. اوایل این برهه را به دلیل غلبه بحران های داخلی، اجرای عملیات های محدود نیروهای مسلح ایران و از سوی دیگر، زمین گیرشدن ارتش عراق می توان "دوره رکود در جنگ" نیز نامید.

پس از عزل بنی صدر از فرماندهی کل قوا و ایجاد تغییراتی در برخی سطوح فرماندهی ارتش و سپاه؛ ازجمله انتصاب محسن رضایی به فرماندهی کل سپاه؛ تغییر فرمانده، اعضای ستاد و فرماندهان پایگاه های نیروی هوایی ارتش؛ انتصاب سرهنگ صیاد شیرازی به فرماندهی یگان های ارتش در شمال غرب کشور و تأکید مکرر و دائمی امام به ضرورت ایجاد وحدت میان نیروهای مسلح کشور و افزایش تحرک در جبهه ها، به مرور، زمینه و شرایط برای نزدیکی بیشتر سپاه و ارتش و فعال شدن جبهه ها، فراهم شد.(۱)

۱- این تغییرات پس از سقوط هواپیمای حامل تعدادی از فرماندهان ارتش و سپاه نیز ادامه یافت و انتصاب سرهنگ صیاد شیرازی - که از فرماندهان نزدیک به نیروهای سپاه به شمار می آمد - به فرماندهی نیروی زمینی ارتش، شرایط را بیش ازپیش برای همکاری نزدیک سپاه و ارتش و اجرای عملیات های مشترک؛ به ویژه در دوره آزادسازی مناطق اشغالی ایران و تا مدت ها پس از آن فراهم کرد.

اجرای ۱۱ عملیات محدود و نیز عملیات ثامن الائمه(ع) که اولین عملیات گسترده و موفق ایران در اواخر این دوره بود و به شکست حصر آبادان و آزادشدن زمین های اشغال شده شرق رودخانه کارون انجامید، مهم ترین اقدامات نیروهای مسلح ایران در جبهه ها است.

اقدامات ارتش عراق شامل گلوله باران، بمباران و حملات موشکی، روابط نظامی و اقتصادی عراق با سایر کشورها با رویکرد جلب حمایت لجستیکی آنها از این کشور در جنگ و از سوی دیگر، عملیات های هوایی ایران، کمک های مردمی به جبهه های ایران و درنهایت، تلاش کم اثر هیئت های صلح خارجی، از موضوعات دیگری می باشد که در این کتاب به آنها پرداخته شده و اخبار مربوط به آن به عنوان گزارش های نظامی در صدر گزارش های هر روز آمده است.

درعین حال، به دنبال تداوم عملیات نیروهای جمهوری اسلامی ایران در مناطق کردنشین شمال غرب و غرب کشور، سیر آزادسازی مناطق تحت نفوذ گروه های مسلح که همکاری گسترده ای با حکومت عراق داشتند، ادامه یافت. با آزادسازی شهرهای اشنویه، بوکان و بخش هایی از مناطق مرزی ایران با ترکیه و عراق، وضعیت سیاسی و امنیتی آذربایجان غربی تاحد زیادی بهبود یافت و این روند تا پایان دوره کتاب ۱۵ ادامه پیدا کرد. رخدادهای مناطق کردنشین شمال غرب و غرب کشور تحت دو عنوان کلی آمده است:

۱. اقدامات جمهوری اسلامی ایران. ۲. عملیات های گروه های مسلح ضدانقلاب (شامل عملیات های کمین، مین گذاری، حمله به پایگاه های نیروهای جمهوری اسلامی، ترور و انفجار بمب).

در این دوران، حوادث داخل کشور فضای جبهه های نبرد را به شدت تحت تأثیر قرار داده بود. با گذشت یک ماه از ورود علنی سازمان مجاهدین خلق به فاز مسلحانه، موج وسیع ترورها، انفجارها و اقدامات خرابکارانه این سازمان و سایر گروه های مسلح همچنان ادامه داشت. اخبار مربوط به این حوادث در دو بخش اصلی بیان شده است:

۱. اقدامات داخل کشور شامل: الف) ادامه خط ترور، انفجار و سایر اقدامات مسلحانه؛ ب) برپایی تظاهرات مسلحانه خیابانی با هدف راه اندازی تظاهرات سراسری در داخل کشور که به قیام توده ای بینجامد.

۲. اقدامات خارج از کشور شامل: الف) اشغال سفارتخانه و اماکن سیاسی متعلق به جمهوری اسلامی با هدف به راه انداختن هیاهوی تبلیغاتی به نفع سازمان؛ ب) تغییر مواضع سازمان (چرخش تدریجی به سمت غرب).

علاوه بر این اقدامات، به برخی موضوعات مهم مرتبط با سازمان مجاهدین خلق ازجمله فرار بنی صدر و رجوی به پاریس و آغاز برقراری رابطه با رژیم بعث عراق و ماجرای اعدام محمدرضا سعادتی نیز اشاره شده است.

برگزاری دو انتخابات ریاست جمهوری به فاصله ۷۰ روز از یکدیگر از رخدادهای مهم سیاسی

این دوره است که در اولین آن محمدعلی رجایی - پس از عزل و فرار بنی صدر - و در دومین آن آیت الله سید علی خامنه ای - پس از شهادت رجایی و باهنر - به ریاست جمهوری انتخاب شدند.

موضوع تنش در روابط سیاسی ایران و فرانسه پس از فرار بنی صدر و رجوی به پاریس، تیرگی رابطه ایران با کویت به عنوان یکی از حامیان اصلی عراق درپی توقیف کشتی حامل مهمات به عراق ازطریق کویت و نیز ادعای این کشور مبنی بر حمله جنگنده های ایران به تأسیسات نفتی "العیش" در عمق خاک کویت و بروز برخی ابهامات در رابطه مسئولان سازمان آزادی بخش فلسطین با ایران از دیگر رخدادهای سیاسی این دوره است.

حملات زمینی و هوایی عراق

ارتش عراق که پس از هجوم سراسری به خاک ایران با مقاومت مردم و نیروهای مسلح ایران روبه رو و زمین گیر شده بود، در این دوره ۷۶ روزه که مقارن با اولین سالگرد حمله به ایران است، موفق به اجرای هیچ گونه عملیات زمینی قابل توجهی نشد؛ عراق در این مدت، فقط ۵ عملیات محدود ایذایی شامل عملیاتی در جبهه "دارخوین" در شمال آبادان در ۱۸ مرداد ۱۳۶۰؛ حمله محدود به تپه بلتا (۲۷ مرداد ۱۳۶۰)؛ حمله به ارتفاع کله قندی در منطقه ایلام (۲۹ مرداد ۱۳۶۰) و دو حمله محدود در جبهه مالحه (۳۱ مرداد ۱۳۶۰ و ۵ شهریور ۱۳۶۰) انجام داد.

در این دوره، عراق روزانه شهر آبادان را هدف گلوله های توپخانه و ادوات خود قرار می داد و پیوسته شهرهای در دسترس؛ ازجمله اهواز، دزفول و شادگان و به شکل پراکنده تری چند شهر شمال غرب نیز آماج حملات توپخانه ارتش این کشور بودند. در این حملات، حداقل ۱۰۹نفر شهید و ۴۸۷ نفر مجروح شدند.

هواپیماهای عراقی نیز در ۱۷ مورد اهداف غیرنظامی را بمباران کردند. حملات نیروی هوایی عراق، که همچنان از هواپیماهای ابتدای جنگ بهره می برد، به مناطق و شهرهای مرزی و هدف های با عمق کم در خاک ایران محدود می شد و هواپیماهای ساخت شوروی که در خدمت ارتش عراق بودند، کمتر امکان دسترسی به اهداف نظامی و اقتصادی در عمق ازجمله به خارک را داشتند. بیشتر بمباران های عراق در دوره کتاب حاضر، مربوط به نیمه دوم شهریور و اوج آن پس از شکست در عملیات ثامن الائمه (ع) است. علاوه براین، دو نوبت حمله موشکی به دزفول، هدف قراردادن ۲ کشتی باری یونانی و پانامایی حامل غلات و کود شیمیایی در نزدیکی بندر امام خمینی(۱) و شلیک موشک به پادگان ابوذر و بمباران آن که تلفات و خسارات فراوانی به بار آورد، ازجمله اقدامات نظامی عراق در این دوره است.

۱- درمورد زدن کشتی ها با موشک تردیدهایی وجود دارد و برخی معتقدند عراق با استفاده از بالگرد و ازطریق فاو یا جزیره بوبیان کویت اقدام به چنین کاری کرده است.

عملیات های ایران

وضعیت جبهه های ایران به ویژه در اوایل این دوره، تاحدودی تحت تأثیر بحران های داخلی کشور، که از ترورها و خرابکاری های گروه های مسلح به خصوص سازمان مجاهدین خلق (منافقین) نشئت می گرفت، راکد بود. اما تأکید امام خمینی به موضوع جنگ و برخی تغییرات در رده های نیروهای مسلح به ویژه پس از عزل بنی صدر از فرماندهی کل قوا، زمینه وحدت و همکاری بیشتر بین سپاه و ارتش و اجرای عملیات های مشترک را فراهم کرد. براین اساس، رزمندگان با فرماندهی مشترک سپاه و ارتش عملیات هایی را طراحی و اجرا کردند. عملیات های ایران را در مدت این ۷۶ روز، می توان به دو دوره قبل از عملیات ثامن الائمه(ع) و دوره اجرای عملیات ثامن الائمه(ع) تقسیم کرد:

الف) عملیات های قبل از ثامن الائمه(ع)

در دوره اول (از اول مرداد تا اوایل مهر ۱۳۶۰) که بالغ بر دو ماه است، در ادامه عملیات های گذشته (به ویژه پس از حذف بنی صدر)، ۱۱ عملیات محدود اجرا شد که به ترتیب عبارت اند از:

۱. عملیات شهید چمران در جاده آبادان – ماهشهر (۴/۵/۱۳۶۰) با هدف آزادسازی این جاده؛ عملیات ناموفق بود.

۲. عملیات بدون نام در ۵ کیلومتری جنوب غربی دزفول (۴/۵/۱۳۶۰)؛ با هدف تصرف خاکریز هندلی؛ عملیات ناموفق بود.

۳. عملیات بدون نام در جنوب پل نادری در غرب دزفول (۴/۵/۱۳۶۰)؛ با هدف تصرف تپه کوت کاپون؛ عملیات ناموفق بود.

۴. عملیات شهید چمران در شمال کرخه کور (۵/۵/۱۳۶۰)؛ با هدف تصرف زمین های شمال رودخانه کرخه کور؛ در این عملیات حدود ۳۵ کیلومتر مربع از زمین های شمال کرخه کور آزاد شد و ۱۰۰ نظامی عراقی اسیر شدند.

۵. عملیات تپه ۳۵۰ (بدون نام) در غرب دزفول (۱۲/۵/۱۳۶۰)؛ با هدف تصرف تپه ۳۵۰ که به تصرف تپه بلتا (محل دیدبانی عراق) انجامید.

۶. عملیات بدون نام با هدف آزادسازی ارتفاعات غرب روستای عنکوش و شلیبه در غرب شوش (۲۷/۵/۱۳۶۰)؛ عملیات به دلیل دست نیافتن به اهداف، در همان ساعت اولیه متوقف شد.

۷. عملیات رجایی و باهنر در شمال رودخانه کرخه کور (۱۰/۶/۱۳۶۰)؛ با هدف تصرف ۱۵ کیلومتر مربع باقیمانده از زمین های شمال رودخانه کرخه کور؛ در این عملیات فقط یک سرپل کوچک (۶۰۰ × ۴۰۰ متری) در دست دشمن باقی ماند و ۷۳ نظامی عراقی اسیر شدند.

۸. عملیات بازی دراز در منطقه دشت ذهاب (۱۱/۶/۱۳۶۰) با هدف تصرف ارتفاعات کوره موش، قراویز و قله شمالی بازی دراز. باوجود موفقیت های اولیه، پس از یک هفته درگیری، نیروهای

خودی به مواضع اولیه بازگشتند. ۱۳۰ نظامی عراقی در این عملیات اسیر شدند.

۹. عملیات نصر (تپه سبز) در غرب تپه های الله اکبر در شمال غربی سوسنگرد، ۱۲/۶/۱۳۶۰؛ با هدف تصرف خاکریز عراق از جابرحمدان تا تپه سبز (موسوم به خاکریز عصایی) به طول حدود ۵ کیلومتر؛ در این عملیات بخش شمالی خاکریز و تپه سبز تصرف شد، اما توسعه عملیات مقدور نگردید و نیروهای خودی یک گام به بستان نزدیک شده و به ۲۰ کیلومتری مرز رسیدند. اسارت ۶۶ نظامی عراقی ازجمله نتایج این عملیات بود.

۱۰. عملیات شهید مدنی در غرب و جنوب غرب سوسنگرد (۲۷/۶/۱۳۶۰)؛ با هدف تصرف خط عراق و روستاهای سویدانی، مگاصیص، دغاغله و دهلاویه؛ اهداف عملیات تأمین شد، اما عراق پس از ساعاتی مگاصیص و دغاغله را پس گرفت. در این عملیات ۱۸۴ نظامی عراقی اسیر شدند و ۷ هواپیمای عراق سقوط کرد.

۱۱. عملیات بی نام در محور عنکوش در غرب رودخانه کرخه و جنوب غربی شهرستان شوش (۳۰/۶/۱۳۶۰)؛ عملیات موفق نبود و نیروها به مواضع قبلی خود بازگشتند.

در بین این عملیات ها، ۴ عملیات شهید چمران، رجایی و باهنر (در شمال رودخانه کرخه کور)، عملیات نصر (تپه سبز) و عملیات شهید مدنی که همگی در منطقه دشت آزادگان در شمال خوزستان اجرا شدند، درواقع گام های نخستین در اجرای عملیات های موفق برای عقب راندن گام به گام عراق در منطقه دشت آزادگان محسوب می شوند و دو عملیات نصر (تپه سبز) و شهید مدنی به نوعی مقدمه آزادسازی بستان هستند.

همچنین در دو عملیات شهید چمران و رجایی و باهنر (بجز یک سرپل محدود) زمین های شمال رودخانه کرخه کور (بالغ بر ۵۰ کیلومتر مربع) آزاد و بخشی از زمین های جنوب سوسنگرد نیز پاک سازی شد.

ب) عملیات ثامن الائمه(ع)

فرمان امام خمینی مبنی بر لزوم شکست حصر آبادان، سبب شد تا فرماندهان عالی جنگ به فکر طراحی عملیاتی برای شکستن محاصره یک ساله این شهر بیفتند. از همین رو، از اواخر سال ۱۳۵۹، چند طرح با هدف عقب راندن ارتش عراق از زمین های شرق رودخانه کارون و خارج کردن آبادان از محاصره تهیه شد که از بین آنها، یک طرح پس از بررسی در سطوح مختلف فرماندهی، در اوایل خرداد ۱۳۶۰، تدوین و با نام "طرح حمزه سیدالشهدا(ع)" برای تصویب در جلسه شورای عالی دفاع به تهران ارسال گردید.

طرح سپاه باوجود مخالفت های اولیه - به دلیل آنکه مجری عملیات فقط نیروهای سپاه بودند - در جلسه شورای عالی دفاع، که در پایگاه هوایی دزفول برگزار گردید، تصویب و مقرر

شد برای اجرای این طرح با ارتش و لشکر۷۷ خراسان که در منطقه مستقر بود، هماهنگ شود.

به دلیل تشدید بحران های داخلی؛ ازجمله ماجرای عزل بنی صدر و اغتشاشات داخلی ناشی از اقدامات سازمان مجاهدین خلق و سایر گروه های مسلح، اجرای طرح مدت کوتاهی مسکوت ماند. پس از حذف بنی صدر از فرماندهی کل قوا و فراهم شدن زمینه های اجرای این عملیات و تضمین سپاه برای آماده کردن نیروی لازم در "طرح عملیاتی حمزه"، با استفاده ار تجارب و نتایجی که از عملیات فرماندهی کل قوا (در ۲۱/۳/۱۳۶۰ در قسمتی از زمین های شرق کارون) به دست آمده بود، طرح تکمیل و در ۲۵ تیر ۱۳۶۰، به مراجع ذی ربط ارسال شد و سرانجام با فراهم شدن مقدمات آن، برای اجرا ابلاغ گردید.

براساس این طرح، یگان های تابعه ستاد عملیات جنوب متشکل از لشکر۷۷ خراسان و نیروهای سپاه پاسداران مأموریت یافتند به منظور شکستن محاصره شهر آبادان، به نیروهای عراقی مستقر در زمین های شرق رودخانه کارون (از ساحل شرقی کارون تا جاده ماهشهر - آبادان)، حمله کنند و با تصرف و انهدام دو پل روی رودخانه کارون؛ یعنی "قصبه" و "حفار" که جاده مواصلاتی و عقبه دشمن در این منطقه محسوب می شد، نیروهای عراقی را که به استعداد یک لشکر تقویت شده بودند، محاصره و منطقه شرق رودخانه کارون به وسعت ۱۳۰ کیلومتر مربع و دو جاده "آبادان - اهواز" و "آبادان - ماهشهر" را که از یک سال قبل در اشغال ارتش عراق بود، آزاد کنند.

طبق طرح که با پیشنهاد ارتش "ثامن الائمه(ع)" نام گرفت، عملیات از ۴ محور دارخوین، فیاضیه (آبادان)، ذوالفقاریه (ایستگاه ۱۲ و ایستگاه ۷) و جاده آبادان - ماهشهر اجرا می شد. سازمان رزم خودی در این عملیات شامل ۸ گردان پیاده، ۳ گردان تانک، یک گردان سواره زرهی از ارتش و ۱۶ گردان پیاده از سپاه پاسداران بود.

توپخانه ارتش جمهوری اسلامی ایران نیز ۱۰ آتشبار، ۴ گردان کامل و ۴ گردان منها در منطقه مستقر کرد.

هوانیروز هم مأموریت یافت با ۲ تیم بالگرد هجومی عملیات گردان ها را به طور مداوم پشتیبانی کند. همچنین پدافند هوایی تا آستانه عملیات، ۶۴ قبضه توپ پدافند برای مقابله با حمله هواپیماها و بالگردهای دشمن در منطقه مستقر کرد.

فرماندهی

با توافق فرماندهان ارتش و سپاه مقرر شد فرماندهی عملیات نیز به طور مشترک انجام شود. بنابراین، تیمسار قاسمعلی ظهیرنژاد فرمانده نیروی زمینی ارتش و یوسف کلاهدوز قائم مقام کل سپاه، عهده دار فرماندهی عملیات شدند. حسن باقری مسئول اطلاعات ستاد عملیات جنوب و سرهنگ دوم مهدی فرمنش فرمانده تیپ۳ لشکر۷۷، فرماندهی جبهه دارخوین را بر عهده داشتند؛

رحیم صفوی فرمانده ستاد عملیات جنوب سپاه و سرهنگ منوچهر کهتری فرمانده تیپ۲ لشکر۷۷، فرماندهی جبهه فیاضیه و غلامعلی رشید جانشین فرمانده ستاد عملیات جنوب سپاه و سرهنگ منوچهر امینیان فرمانده تیپ۱ لشکر۷۷، جبهه ذوالفقاری را هدایت و فرماندهی می کردند؛ مسئولیت جبهه ماهشهر برعهده اسحاق عساکره و فرمانده یگان ژاندارمری در این منطقه بود. همچنین باتوجه به بیشتربودن تعداد نیروهای سپاه نسبت به ارتش و شناسایی مناسب نیروهای سپاه از زمین منطقه، فرماندهی نیروهای پیاده در خط به عهده سپاه پاسداران بود.

اجرای عملیات

عملیات در محور آبادان - ماهشهر، یک ساعت قبل از اعلام رمز عملیات آغاز شد و خط اول عراق در این جبهه بلافاصله سقوط کرد و همه تجهیزات دشمن در این منطقه به غنیمت گرفته شد. فقط تعدادی از نیروهای دشمن قبل از تکمیل محاصره به شمال جاده گریختند. در جبهه دارخوین (جبهه شمالی)، نیروها از دو محور وارد عمل شدند: در محور شمالی باتوجه به حساسیت دشمن، مقاومت شدیدی صورت گرفت، به همین دلیل در چند ساعت اول عملیات، خط دشمن سقوط نکرد، اما در محور شرق (نهر شادگان)، رزمندگان با هجوم به مواضع دشمن، گردان زرهی صلاح الدین عراق را منهدم کردند و تا ساعت ۳:۳۰ صبح، ۵ کیلومتر در عمق منطقه نفوذ کرده، از کناره های نهر شادگان خود را به جاده اهواز - آبادان رساندند و از پشتِ خاکریز سوم دشمن در جبهه شمالی عملیات سر در آوردند. پس از آن، نیروها پیشروی خود را به سمت ساحل کارون ادامه داده و تا ساعت ۵ صبح و در آستانه روشن شدن هوا به ساحل رودخانه رسیدند و عقبه جبهه شمالی دشمن را به طور کامل مسدود کردند. سپس بخشی از این نیروها از پشت به خاکریز سوم و دوم عراق هجوم بردند و تا نیم ساعت بعد، خاکریزهای عراق در جنوب روستای محمدیه به طور کامل تصرف و پاک سازی شد و نیروهای دو محور جبهه دارخوین باهم الحاق کردند. در ادامه، نیروهای محور دارخوین به سمت پل قصبه حرکت و در ساعت ۶:۳۰ صبح، پل را تصرف کردند و ساعت ۹ صبح، در ۸۰۰ متری جنوب آن به پدافند پرداختند.

در محور ایستگاه۷ از جبهه ذوالفقاری، باوجود مقاومت اولیه دشمن، خاکریز اول عراق سقوط کرد، اما هشیاری نیروهای رده دوم باعث شد تا ساعت ۵ صبح درگیری ها ادامه یافته و خاکریز دوم سقوط نکند. در محور ایستگاه۱۲ از این جبهه نیز، ساعت ۳ صبح، خاکریز اول عراق سقوط کرد، اما به دلیل نبود حمایت مناسب واحدهای زرهی ارتش و مقاومت نیروهای عراقی رزمندگان متوقف شدند.

نیروهای دو محور ایستگاه ۷ و ۱۲، ساعت ۵ صبح در محدوده خاکریز اول دشمن، باهم الحاق و پاتک عراق را در آغاز روشنایی هوا (بین ساعات ۵ و ۶ صبح) خنثی کردند. آنها

همچنین توانستند تا ساعت ۱۰ صبح خاکریز دوم دشمن را تصرف کرده، حدود ۱۵۰ نظامی عراقی را در این منطقه به اسارت بگیرند.

در جبهه فیاضیه (جبهه جنوبی) هم رزمندگان در ساعت ۱ بامداد، در ۳ محور وارد عمل شدند، اما با مقاومت نیروهای عراقی روبه رو شدند. از دلایل واکنش شدید عراقی ها، فاصله نسبتاً کوتاه (۵ کیلومتری) خط اول عراق با هدف اصلی این جبهه؛ یعنی پل حفار بود، لذا دشمن کوشید با تمام توان از حرکت نیروهای ایرانی به عمق منطقه خود و دسترسی به این پل جلوگیری کند. با ادامه تلاش نیروهای خودی، ساعت ۳:۳۰ صبح در محور حاشیه کارون، فقط خاکریز اول عراقی ها سقوط کرد و در وسط، نیروها به خاکریز اول رسیدند، اما به دلیل برخورد با میدان مین و آتش دشمن متوقف شدند. در محور سمت راست نیز به دلیل تعلل تانک های خودی، نیروها ساعت ۵ صبح، به خاکریز عراقی ها رسیدند. بنابراین، تا رسیدن نیروهای محور دارخوین (شمال منطقه عملیات) به پل قصبه و تصرف آن، تغییری در این جبهه حاصل نشد.

در نخستین ساعات پس از روشنایی هوا، غیراز جبهه جنوبی عملیات (فیاضیه)، سازمان ارتش عراق در اغلب قسمت های زمین شرق کارون دچار درهم ریختگی شد. نیروهای جبهه دارخوین ساعت ۱۰ صبح، بخشی از پل قصبه در ساحل شرقی کارون را منفجر کردند. واحد مهندسی نیز قسمت هایی از خاکریز حاشیه این رودخانه را تقویت کرد. سایر نیروها هم علاوه بر تقویت خطوط پدافندی، به پاک سازی مناطق تصرف شده پرداختند و تا ساعت ۱۱ صبح، حدود ۷۰۰ تن از نظامیان عراقی را به اسارت درآوردند.

ارتش عراق در منطقه پل حفار، حدود ساعت ۱۰ توانست یک گردان تانک را ازطریق این پل به عقب ببرد. باتوجه به تصرف پل قصبه و انهدام آن از صبح روز اول، پل حفار کانون توجه و اقدامات نیروهای خودی و دشمن قرار گرفت. نیروهای جبهه دارخوین تا ساعت ۱۲، خود را به ۷۰۰ تا ۱۰۰۰ متری شمال پل حفار رسانده و در آنجا به پدافند پرداختند. در همین حال، نیروهای جبهه فیاضیه نیز حدود ۳ کیلومتری جنوب این پل قرار داشتند. در ادامه، ۲ پاتک دیگر عراق شکست خورد و نیروهای خودی از جبهه شمالی و جنوبی ضمن الحاق با یکدیگر در فاصله کمی از پل حفار به پدافند پرداخته و عراق نیز تا پایان روز اول، فقط یک سرپل کوچک در شرق کارون را حفظ کرد و این وضعیت به شکل نسبتاً ثابتی تا پایان روز ادامه یافت.

در دومین روز عملیات ثامن الائمه(ع)، عراق که به دلیل نداشتن یک محور مواصلاتی مطمئن در دو سوی رودخانه کارون، تاحد زیادی امید خود را برای یک اقدام اساسی در شرق رودخانه از دست داده بود، باتوجه به احتمال حضور نیروهای ایرانی در غرب رودخانه کارون، برای حفاظت از بصره، حداقل ۱۰ تیپ زرهی و مکانیزه را که فاقد هرگونه مواضع و رده های دفاعی بودند، وارد این منطقه کرد. اولین پاتک عراق در صبح با شکست مواجه شد. تلاش مجدد عراق با تجمع ۳۰ تا ۴۰ تانک در

قسمت شرقی رودخانه برای توسعه سرپل شرق کارون نیز ناکام ماند.

نیروهای خودی پس از کسب آمادگی مجدد در ساعت ۱۵ روز دوم عملیات، به نیروهای عراق در شرق پل حفار حمله کرده و پس از یک درگیری شدید که تا ساعت ۱۷ طول کشید، این سرپل را به طور کامل به تصرف خود درآوردند. باقیمانده نیروهای عراقی با به جاگذاشتن بسیاری از تجهیزات خود، ازطریق این پل به غرب رودخانه گریختند و نیروهای سپاه پاسداران پس از دستیابی به پل آن را منهدم کردند و در ساحل شرقی کارون خط دفاعی تشکیل دادند و بدین ترتیب، آبادان پس از ۳۴۹ روز از محاصره خارج شد. در جریان این عملیات، حدود ۲۰۰۰ عراقی کشته یا زخمی شدند؛ ۹۰ تانک و نفربر، ۱۰۰ خودرو و ۲ پل روی کارون و چندین انبار مهمات منهدم گردید؛ حدود ۱۷۰۰ عراقی اسیر شدند و ۱۶۰ تانک و نفربر، ۴۰ خودرو، ۳۰ دستگاه لودر و یک آتشبار ۶ قبضه ای توپ، ۲۵ قبضه تفنگ ۱۰۶ میلی متری، ضدهوایی و خمپاره های مختلف به غنیمت گرفته شد.

ساعاتی پس از شکست کامل عراق، یک سخنگوی ارتش عراق از عقب نشینی نیروهای این کشور خبر داد. وی در سخنان خود کوشید سنگینی این شکست را در میان جملات و ادبیات به کاررفته پنهان کند و شکست نیروهای عراقی را "تصمیم فرماندهی کل ارتش عراق" و "تاکتیک نظامی" جلوه دهد.

خبر پیروزی عملیات ثامن الائمه(ع) بازتاب وسیعی در کشور داشت: برگزاری راه پیمایی، اقامه نماز شکر در مساجد و حسینیه ها و پخش شیرینی و شربت و نقل، سردادن فریاد الله اکبر در بام منازل و... نمونه هایی از ابراز احساسات مردم در سراسر کشور بود. با قطعی شدن موفقیت عملیات، سرتیپ فلاحی، سرتیپ ظهیرنژاد و محسن رضایی پیام های تبریکی به امام خمینی مخابره کردند. ایشان نیز در پاسخ، از ارتش، سپاه و همه نیروهای مسلح تقدیر و تشکر کردند.

وقوع یک حادثه تلخ روز پس از عملیات ثامن الائمه (ع) از حلاوت و شیرینی پیروزی عملیات کاست، براثر سقوط هواپیمای حامل تعدادی از فرماندهان ارشد نظامی سپاه و ارتش که از عملیات ثامن الائمه (ع) بازمی گشتند، سرتیپ ولی الله فلاحی جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش، سرهنگ موسی نامجو وزیر دفاع و نماینده امام در شورای عالی دفاع، سرهنگ جواد فکوری مشاور ستاد مشترک ارتش و فرمانده قبلی نیروی هوایی ارتش، یوسف کلاهدوز قائم مقام سپاه پاسداران و محمد جهان آرا فرمانده سپاه خرمشهر و تعدادی دیگر از سرنشینان هواپیما به شهادت رسیدند.

عملیات های هوایی ایران

در طول این دوره، چند عملیات هوایی توسط نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران و با هدف ایجاد اختلال در روند صادرات نفت عراق انجام شد. بمباران سکوهای نفتی البکر و العمیه در دو نوبت (۶ مرداد و ۲۵ شهریور ۱۳۶۰)؛ بمباران تلمبه خانه و تأسیسات نفتی تکریت

در ۳۰۰ کیلومتری عمق خاک عراق در ۱۱ مرداد ۱۳۶۰ (که براثر آن، این تأسیسات ۸۰٪ آسیب دید.) ازجمله این اقدامات بود. همچنین در ۱۰ مهر ۱۳۶۰، هم زمان ۴ نیروگاه برق عراق شامل "نیروگاه سد دوکان" در شمال عراق با تولید ۴۰۰ مگاوات، نیروگاه "دبس" در شمال غربی کرکوک با تولید ۱۸۰ مگاوات، نیروگاه "حارثه" در شمال بصره با تولید ۱۸۰ مگاوات و نیروگاه "الزبیر" در منطقه ام القصر در جنوب عراق با تولید ۲۴۰ مگاوات، به وسیله جنگنده بمب افکن های نیروی هوایی ارتش بمباران شد. خسارت های واردشده به این نیروگاه ها به ترتیب ۸۰ درصد، ۵۰ درصد، ۶۵ درصد و ۱۰۰ درصد اعلام گردید.

انتصاب فرماندهان جدید

در این دوره، چند انتصاب مهم در سطح فرماندهان ارتش و سپاه انجام گرفت.

امام خمینی در حکمی در ۲۰ شهریور ۱۳۶۰، محسن رضایی را به سمت فرماندهی کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منصوب کرد. همچنین به پیشنهاد شورای عالی دفاع و تأیید امام خمینی، سرهنگ محمدحسن معین پور در تاریخ ۲۱ شهریور ۱۳۶۰، به سمت فرماندهی نیروی هوایی ارتش منصوب شد.(۱) پس از شهادت سرتیپ فلاحی، با حکم امام خمینی سرتیپ قاسمعلی ظهیرنژاد (فرمانده نیروی زمینی ارتش) در تاریخ ۹ مهر ۱۳۶۰، به سمت ریاست ستاد مشترک ارتش منصوب شد. با جابه جایی سرتیپ ظهیرنژاد، سرهنگ علی صیاد شیرازی نیز به پیشنهاد شورای عالی دفاع و تأیید امام خمینی در همین روز، به سمت فرماندهی نیروی زمینی ارتش منصوب گردید. علاوه براین، به دلیل وقوع حوادثی ازجمله ربوده شدن چند فروند هواپیمای نظامی متعلق به نیروی هوایی (ازجمله هواپیمای حامل بنی صدر و رجوی، فرار یک هواپیمای نظامی به مصر، فرار یک فروند هواپیمای فرندشیپ به کشورهای حاشیه خلیج فارس) مسئولان نظام تغییراتی در نیروی هوایی ارتش دادند. بر همین اساس، ستاد فرماندهی و همه فرماندهان پایگاه های نیروی هوایی ارتش تغییر کردند. مجموعه این تغییرات، شرایط را بیش از گذشته برای همکاری سپاه و ارتش و اجرای عملیات های مشترک در دوره آزادسازی سرزمین های اشغالی ایران و تا مدت ها بعد از آن فراهم کرد.

اسرای عراقی

اسارت حدود ۱۷۰۰ نظامی عراقی در عملیات ثامن الائمه(ع) یک بار دیگر ارتش این کشور را با معضل "اسرای جنگی" مواجه کرد. عراق کوشید تا مانع اسارت نیروهای خود در عملیات های ایران شود.

۱- درپی فرار ۲ فروند هواپیمای نظامی نیروی هوایی ارتش به مصر و فرانسه و همچنین فرار بنی صدر و رجوی با یک هواپیمای نظامی، با تصمیم شورای امنیت و شورای عالی دفاع تغییرات وسیعی در سطح فرماندهی نیروی هوایی انجام شد که انتخاب سرهنگ معین پور به عنوان فرمانده نیروی هوایی و انتصاب سرهنگ جواد فکوری به سمت مشاور ستاد مشترک ارتش ازجمله آنها است.

براساس اسناد، فرماندهی کل نیروهای مسلح عراق سربازان اسیرشده را متهم به فرار کرد و در ابلاغیه ای از نیروهای نظامی این کشور خواست درصورت شکست خوردن از رزمندگان ایرانی و نزدیک شدن آنها، با استفاده از نارنجک خودکشی کنند و به هیچ وجه تسلیم قوای ایرانی نشوند. همچنین بار دیگر فرماندهان خود را تهدید کرد درصورت معرفی نکردن متمردین از جنگ باید خود پاسخ گو باشند. علاوه براین، اعلام شد فرماندهان یگان های عراقی که مواضع خود را از دست بدهند، باید ظرف سه روز آن را دوباره به دست آورند، در غیر این صورت، به اعدام محکوم می شوند.

ازجمله ابتکارات جمهوری اسلامی ایران در این دوره فراهم کردن زمینه برای دیدار اسرای عراقی با خانواده هایشان در ایران بود که درپی آن، تعدادی از خانواده های عراقی در پادگان حشمتیه تهران با اسرای خود دیدار کردند. در واکنش به این ابتکار ایران، شورای رهبری عراق در اقدامی کاملاً شتاب زده و انفعالی به همه دستگاه های نظامی و دولتی آن کشور دستور داد خانواده اسرای عراقی را تا خویشاوندان درجه ۳ آنان ممنوع الخروج کنند.

کمک های مردمی به جبهه ها

در این مقطع هنوز ستادی برای جمع آوری و ارسال کمک های مردمی به جبهه ها تشکیل نشده و بسیج به منزله بخشی از بدنه نیروهای سپاه پاسداران، شکل منسجم دوره های بعدی را نیافته بود. از سوی دیگر، نیروهای سپاه پاسداران نیز درقالب یگان های تعریف شده و مشخص ازنظر تدارکات و پشتیبانی به مناطق سپاه کشوری وابسته نبودند، لذا ارسال کمک های مردمی به جبهه ها هنوز سازماندهی و انسجام لازم را نداشت و کمک های داوطلبانه مردم ازطریق مساجد و نهادهای مردمی، کارگری و کارمندی به جبهه ها ارسال می شد. این کمک ها از تنوع بسیاری برخوردار بود و شامل پوشاک، مواد خوراکی، میوه های فصلی و دیگر اقلام مورد نیاز رزمندگان می شد. در میان آنها، برخی امکانات که مصارف نظامی دارند نیز وجود داشت. کمک به جبهه ها در اواخر این دوره – که مصادف با اولین سالگرد جنگ بود – افزایش یافت. علاوه بر کمک های مردمی و نهادهای کارگری، کارخانجات و کارمندان دولت همراه با کمک های جنسی، به تناسب، بخشی از حقوق ماهانه خود را به این امر اختصاص می دادند.

هیئت های صلح (اقدامات میانجیگرایانه برای آتش بس)

فعالیت های هیئت های خارجی مذاکره کننده درباره ترک مخاصمه در جنگ ایران و عراق که به "هیئت های صلح" موسوم شدند، در این دوره رونق چندانی نداشت؛ دلیل این امر ادامه اصرار عراق بر ادعاهای ارضی خود درباره بخش هایی از خاک ایران و پافشاری ایران بر خروج ارتش عراق از مناطق اشغال شده قبل از هر مذاکره ای بود.

عراق که نتوانسته بود یک نتیجه مؤثر در جبهه ها کسب کند، موفقیت خود را در عرصه دیپلماتیک جست وجو می کرد و همچنان بر ادعاهای ارضی گذشته خود در خاک ایران که براساس آن جنگ را آغاز کرده بود، پای می فشرد. اندیشه های تجاوزکارانه دولت عراق و دیدگاه های مسئولان عراقی در حمله به ایران، یک بار دیگر در اولین سالگرد جنگ در اظهارات صدام حسین بروز کرد. وی در سخنانی به مصمم بودن حکومت این کشور برای بازپس گیری آنچه که وی حقوق خود نامید، اشاره کرد و گفت: منظور وی از حقوق عراق بازگرداندن سیطره کامل این کشور بر آبراه شط العرب (اروندرود) است که مطابق قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر بین دو کشور تقسیم شده و عراق از ابتدای جنگ مخالفت خود را با آن ابراز داشته است. صدام حسین یک بار دیگر این ادعاها را در دیدار با هیئت های خارجی بازدیدکننده از نمایشگاه بین المللی بغداد تکرار کرد.

طارق عزیز معاون نخست وزیر عراق نیز این مطالب را به صورت مشروح و صریح در مصاحبه با نشریه الوطن العربی تکرار و ادعاهایی را درباره خوزستان - به عنوان مناطقی از زمین های عربی که ایران آن را اشغال کرده است - و جزایر سه گانه ایرانی در خلیج فارس مطرح کرد.

دولتمردان عراق که در تحقق اهداف خود ازطریق نظامی ناکام مانده بودند، در این دوره در جست وجوی راهی برای دست یافتن به همان اهداف ازطریق نشستن در پشت میز مذاکره برآمدند. در این دوره، مسئولان این کشور بسیار بیشتر از گذشته بر "مذاکرات صلح" و استقبال از سفر هیئت های میانجی تأکید می کردند. در اوایل دوره کتاب روزشمار ۱۵، عراق در اقدامی تبلیغاتی پیشنهاد "آتش بس در ماه مبارک رمضان" را مطرح کرد که با استقبال برخی شخصیت های سیاسی کشورهای اسلامی و واکنش منفی ایران مواجه شد.

در این مقطع، تنها هیئت منتخب "کشورهای غیرمتعهد" متشکل از وزیران امور خارجه کشورهای کوبا، هندوستان، زامبیا و نماینده سازمان آزادی بخش فلسطین در ۱۷ مرداد ۱۳۶۰، به ایران و عراق سفر کردند. اما این دیدارها با مقامات دو کشور بی نتیجه ماند. پافشاری ایران برای خروج ارتش عراق از مناطق اشغال شده کشور قبل از هرگونه مذاکره و اعلام نپذیرفتن شرایط پیشنهادی هیئت حسن نیت سازمان کنفرانس اسلامی و هیئت کشورهای غیرمتعهد، قبل از خارج شدن ارتش عراق از ایران، سبب شد عراق مسائل داخلی ایران را مانع دستیابی به صلح بخواند. برخی مقامات سازمان ملل نیز شرایط دو کشور را مانع پیشرفت مذاکرات صلح اعلام کردند. علاوه بر اعلام مواضع رسمی دولت ایران، مقامات سیاسی تهران نیز در مجامع مختلف و سفرهای برون مرزی، به تشریح موضع ایران درباره شرایط ترک مخاصمه پرداختند.

در پایان این دوره، میرحسین موسوی وزیر امور خارجه ایران، یک بار دیگر مواضع رسمی و شرایط ایران را برای پایان یافتن جنگ، در مجمع عمومی سازمان ملل متحد مطرح و آن را منوط به تحقق ۴ شرط کرد:

۱. خروج بی قید و شرط همه نیروهای متجاوز از اراضی اشغالی ایران.

۲. تشخیص متجاوز و محکوم کردن آن توسط یک دادگاه صالحه بین المللی.

۳. اجرای مفاد عهدنامه ۱۹۷۵ الجزایر.

۴. پرداخت خسارت به کشوری که مورد تجاوز قرار گرفته است.

کمک های مالی و لجستیکی به عراق

با گذشت حدود یک سال از آغاز حمله عراق به ایران، کمک های مالی و تسلیحاتی کشورهای حامی عراق در این دوره سیر صعودی داشت. برآوردهای منتشرشده نشان می داد که عربستان سعودی حدود ۱۵ میلیارد و کویت نیز ۶ میلیارد دلار به عنوان بخشی از سهم خود برای حمله به ایران پرداخت کرده اند. بخشی از این کمک ها شامل ادوات، تجهیزات نظامی و مهمات بود که ازطریق اردن، کویت و عربستان سعودی از مرز زمینی به طور مداوم به این کشور ارسال می شد. به طور متوسط، روزانه حدود ۱۵۰ کامیون و شب ها نیز یک کاروان شامل ۵۰ کامیون حامل تجهیزات نظامی، بنزین، نفت و سوخت به عراق حمل می شد. علاوه براین، گزارش های دیگر هم حاکی از تردد ماهانه حدود ۷۵۰ کامیون تجهیزات نظامی از کشورهای همسایه به عراق است. توقیف کشتی دانمارکی "ال.سی.کت." در تنگه هرمز حامل مقادیری مواد منفجره؛ ازجمله ۱۷۷ تن دینامیت به مقصد بنادر کویت برای ارسال به عراق، تنها بخشی از اخبار انتشاریافته مربوط به کمک های نظامی و تسلیحاتی به عراق است. هرچند کویت با استفاده از حداکثر ظرفیت بنادر خود بخشی از احتیاجات جنگی عراق را تأمین می کرد، اما اردن ازطریق بندر عقبه در دریای سرخ، به عنوان اصلی ترین راه ترانزیت انواع کالاهای نظامی به عراق، نقش مهم و ویژه ای دراین خصوص ایفا می کرد. به گزارش نشریه انگلیسی لوموند، حدود یک صد فروند کشتی باربری برای تخلیه در بندر عقبه که در شرایط عادی بیش از ۱۵ کشتی را پذیرا نیست، در انتظار تخلیه اند که بیش از ۶۰ درصد آنها متعلق به عراق است. هزاران کامیون سنگین در مسیر بندر عقبه و عراق در رفت وآمد هستند. "گروه صنعتی مان" از آلمان غربی که متخصص در ساخت کامیون های باربری است، با اعتبار ۲۷۰ میلیون مارک، شرکت مشترک اردنی - عراقی را به ۴۰۰ کامیون برای فعالیت در بزرگ راه بین المللی که بندر عقبه را به عراق متصل می کند، مجهز کرده است. همچنین دولت های عراق و اردن یک شرکت حمل ونقل هوایی بین دو کشور تأسیس کرده اند. فرودگاه امان (پایتخت اردن) نیز از هواپیماهای با مقصد عراق اشباع شده است. علاوه بر اینها، در این دوره، ۱۲۰ عراقی برای گذراندن دوره خلبانی هلیکوپترهای "سیکورسکی" که مجهز به ۱۲ موشک ضدتانک هستند، به ایتالیا اعزام شدند.

در این برهه، روابط عراق با فرانسه نیز درحال گسترش است و دو طرف تمایل خود را به

فروش تجهیزات نظامی فرانسوی؛ ازجمله هواپیماهای جنگنـده میراژ، تجهیزات نظامی و توپخانه به عراق ابراز کردند. هرچند در این دوره عراق علاقـه منـدی خود را به توسـعه روابـط اقتصادی، تسـلیحاتی با غرب ازطریق خریـد تجهیزات نظامی با واسـطه کشورهای نزدیـک به غرب منطقه ماننـد عربسـتان، اردن و کویت نشان داد، درعین حال، شوروی هم تمایل خود را مبنی بر همکاری نظامی با عراق؛ ازجمله ازسرگرفتن ارسال تجهیزات نظامی که از زمان آغاز جنگ متوقف شده بود، اعلام کرد. سیاست جدید در چند دیدار متقابل مقامات دو کشور در مسکو و بغـداد تأیید شد. همچنین در این دوره، اخباری مبنی بر اقدام دولت انگلیس به فروش تعدادی تانک چیفتن به عراق منتشر شد که براساس آن، کارشناسان انگلیسی نیز برای بررسی جزئیات قرارداد به عراق سفر کردند. همچنین به گفته منـابع مطلع، تانـک هـایی را که دولت اردن از انگلیس خریـداری کرده بود، در حقیقت ازجـانب عراق و براسـاس قرارداد تنظیمی میان بغـداد و لنـدن خریـداری شده و مقصد نهایی آنها عراق بوده است. دولت انگلیس مخفیانه ازطریق اردن قطعات یدکی تانـک چیفتن را دراختیـار عراق داد. عراق ادعـا کرده بود که ۲۰۰ دسـتگاه از این نـوع تانـک را از ایران به غنیمت گرفته است و با خرید قطعات می تواند از آنها استفاده کند.

مناطق کردنشین شمال غرب کشور

در دوره کتاب ۱۵، مناطق تحت اشـغال و کنترل گروه های مسلح مخالف در شهرهای کردنشین شمال غرب کشور، به تدریج آزاد شدنـد و جمهوری اسـلامی بر بسـیاری از این منـاطق تسـلط یـافت. بـاوجود اولویت جنگ در جنوب که مانع از اعزام نیروی انسانی مورد نیاز مسئولان نظامی و امنیتی این مناطق بود، نیروهای تحت امر قرارگاه مشترک عملیاتی شمال غرب کشور، چند نقطه مهم در اسـتان آذربایجـان غربی؛ ازجملـه شـهرهای اشـنویه و بوکـان را از اشـغال این گروه هـا خـارج کردنـد و بـا آزادشـدن این منـاطق و روسـتاهای اطراف آن، وضـعیت سیاسـی و امنیتی این اسـتان تـا حـد زیـادی بهبود یافت. اهم اقـدامات نیروهای خودی و گروه های مسلح در این مناطق به این ترتیب است:

اقدامات نیروهای خودی در مناطق کردنشین

حذف بنی صدر از سـمت فرماندهی کل قوا و فراهـم شدن زمینه برای همکاری بیشتر ارتش و سـپاه در اجرای عملیات های مشترک در مناطق جنگی و از سوی دیگر، اولویت یافتن جنگ در جنوب، سـبب شد عملیات نیروهای خودی در مناطق کردنشـین به استفاده از امکانـات موجود در این منـاطق محـدود شود. از مهم ترین اقـدامات این نیروها پاک سازی منطقه مرزی "سِرو" در شـمال غرب ارومیه در هفته اول شهریور ۱۳۶۰ و آزادسازی منطقه مرزی "مرگور" (محل تلاقی مرزهای ایران، ترکیه و عراق، موسوم به ۳ مرز) در شـمال غربی شـهر اشنویه در ۱۵ شهریور ۱۳۶۰ است که در جریـان آن، سـایر محورهـای منتهی به اشـنویه؛ ازجمله ۱۵ روستای منطقه

پاک سازی شد و زمینه را برای پاک سازی این شهر مرزی فراهم کرد. در ادامه این اقدام و در طول پاک سازی اشنویه، نیروهای سپاه پاسداران ارومیه و نیروهای حزب دمکرات کردستان عراق (بارزانی ها) از صبح روز ۱۹ شهریور ۱۳۶۰، عملیات تصرف شهر و ارتفاعات مشرف به آن را آغاز کرده و کنترل کامل شهر را به دست گرفتند. در پاک سازی شهر، ۷۰ نفر از نیروهای حزب دمکرات کشته، بیش از ۱۰۰ تن مجروح و ۴۰ نفر اسیر شدند.

بوکان آخرین شهر در کنترل گروه های مسلح در استان آذربایجان غربی بود که در ۱۱ مهر ۱۳۶۰، پاک سازی شد. نیروهای مشترک ارتش، سپاه و کردهای محلی از چند روز قبل از عملیات اصلی، با پاک سازی روستاها و محورهای منتهی به بوکان، گام به گام خود را به این شهر نزدیک کردند و با محاصره شهر، در اطراف آن مستقر شدند. این نیروها از نیمه شب ۱۰ مهر ۱۳۶۰، ارتفاعات (نعل شکن) مشرف به شهر را تصرف کرده و تا ساعت ۴ صبح خود را به مبادی ورودی شهر رساندند و پس از استقرار و هماهنگی از اولین دقایق روشن شدن هوا در روز ۱۱ مهر ۱۳۶۰، از ۳ محور سقز - بوکان (جنوب)، میاندوآب - بوکان (شمال) و شاهین دژ - بوکان (شرق) وارد شهر شده و تا قبل ازظهر، آن را تصرف کردند. در دوره کتاب حاضر، علاوه بر پاک سازی دو شهر اشنویه و بوکان، حداقل ۸۵ روستا و ارتفاعات و مناطق اطراف آن در مناطق کردنشین پاک سازی شد.

اقدامات گروه های مسلح ضدانقلاب در مناطق کردنشین

مهم ترین اقدامات این گروه ها به منظور ناامن کردن محورهای اصلی این مناطق، بستن محور سنندج - کامیاران در روزهای ۷ و ۹ مرداد، گروگان گرفتن تعدادی از نیروهای نظامی و پیشمرگان مسلمان کرد و غنیمت گرفتن چند خودرو توسط سازمان (کمونیستی - مائوئیستی) کومه له بود. عملیات دیگر این گروه ها حمله به شهر سقز در روز ۵ شهریور ۱۳۶۰ است. در این حمله، حدود ۳۰۰ نفر از افراد کومه له با کمک عناصر نفوذی از ساعت ۱۶:۳۰ این روز، از چند نقطه به شهر رخنه کرده و در یک اقدام غافلگیرانه، بعضی ساختمان های شهر؛ ازجمله ساختمان شهربانی، مخابرات و مسجد جامع را محاصره و تصرف کردند. سپس در چند خیابان شهر به حرکت درآمده و با ورود به اماکن مختلف مثل مسافرخانه ها، داخل بازار، مغازه ها و حتی حمام های عمومی شهر، تعدادی سرباز و افراد نظامی را که عصر پنجشنبه برای مرخصی به شهر آمده بودند، به شهادت رسانده، ۱۴۰ نفر را که ۴۰ تن از آنان نظامی بودند، دستگیر کردند. حضور غافلگیرکننده این افراد، سبب شد در ساعت های اولیه، مقاومت چندانی در مقابل آنان انجام نشود، اما با ورود نیروهای ارتش و سپاه به صحنه، وضعیت تغییر یافت و نیروهای خودی اماکنی را که دراختیار مهاجمان بود، محاصره کردند و تا نیمه شب این ساختمان ها را از

تصرف آنان خارج ساختند و با کنترل راه های خروجی شهر و جست وجوی خانه به خانه، تعدادی از افراد کومه له را دستگیر کردند و درپی آن، وضعیت شهر به حالت عادی بازگشت.

گروه های مسلح ضدانقلاب عملیات های دیگری نیز درقالب اجرای کمین، حمله به پایگاه ها و نیروهای تأمین جاده ها، مین گذاری و درگیری های محدود انجام دادند. اجرای حدود ۲۰ عملیات کمین، ۱۷ مورد انفجار مین، ۱۲ عملیات حمله به نیروهای تأمین جاده ها، ۲۲ مورد حمله به پایگاه ها، ۲۷ مورد تیراندازی، ترور و درگیری با نیروهای جمهوری اسلامی، ۱۴ مورد انفجار بمب در نقاط مختلف شهرهای کردنشین و چندین مورد سرقت از منابع دولتی، غارت اموال مردم و خلع سلاح، از اقدامات گروه های مسلح در این دوره بود.

براساس آمارهای موجود، شمار شهدا و مجروحان نیروهای خودی و تلفات گروه های مسلح غیرقانونی در جریان اقدامات و عملیات های دو طرف در بازه زمانی کتاب حاضر، به این شرح استخراج شده است:

در این دوره، موضوع گروه های مسلح ضدانقلاب و در رأس آنها سازمان مجاهدین خلق یکی از چالش های اصلی جمهوری اسلامی در داخل و خارج کشور محسوب می شود. آغاز این دوره یک ماه پس از اعلام جنگ مسلحانه سازمان مجاهدین خلق علیه جمهوری اسلامی و ورود سازمان به فاز نظامی است. پس از تصویب آیین نامه رسیدگی به صلاحیت سیاسی رئیس جمهور در جلسه علنی مورخ ۲۷ خرداد ۱۳۶۰ مجلس شورای اسلامی و اعلام آغاز بحث و بررسی درباره آن در اولین جلسه بعد از تعطیلات در دو روز بعد (پنجشنبه ۲۸ خرداد، نیمه شعبان و جمعه ۲۹ خرداد تعطیل رسمی بود)، مسعود رجوی با صدور اعلامیه ای جنگ تمام عیار علیه نظام جمهوری اسلامی را اعلام کرد و بدین ترتیب ورود سازمان به فاز مسلحانه آغاز شد. در متن این اطلاعیه به بهانه دستگیری اعضای دفتر رئیس جمهور و حمله مأموران به منزل پدر مهدی ابریشم چی، فرمان شروع عملیات تروریستی سازمان صادر شد. بنی صدر روز قبل از آن، از چتر اطلاعاتی نیروهای سپاه خارج شده و به خانه امن سازمان رفته و مخفی شده بود.

روز شنبه ۳۰ خرداد (روز طرح عدم کفایت سیاسی بنی صدر در مجلس)، در تهران و چند شهر بزرگ، عناصر سازمان اقدام به برگزاری راه پیمایی مسلحانه و حمله به افراد، اماکن متعلق به مردم و

مراکز دولتی کردند که با حضور مردم و نیروهای سپاه و کمیته این حرکت کور مسلحانه مهار شد، اما در آن تعدادی از مردم کشته و ده ها تن نیز زخمی شدند.(۱) از فردای سی ام خرداد، اقدامات خرابکارانه و علنی سازمان درقالب درگیری های مسلحانه، بمب گذاری و ترورهای گسترده آغاز شد. ترور آیت الله خامنه ای امام جمعه تهران، انفجار مقر حزب جمهوری اسلامی که موجب شهادت آیت الله دکتر بهشتی و تعدادی از وزیران، نمایندگان مجلس و مسئولان نظام شد، از شاخص ترین اقدامات سازمان در نخستین ماه پس از ورود به فاز نظامی است.

در این دوره (اول مرداد تا نیمه مهر ۱۳۶۰) نیز سازمان اقدامات خود علیه نظام را در داخل کشور در دو محور اصلی ساماندهی کرد:

الف) ادامه خط ترور، انفجار و سایر اقدامات مسلحانه.

ب) برپایی تظاهرات مسلحانه خیابانی، با هدف راه اندازی تظاهرات سراسری در داخل کشور که به قیام توده ای بینجامد. (مشابه آنچه در ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ به وقوع پیوست.)

در خارج از کشور نیز به ویژه پس از فرار رجوی و بنی صدر به فرانسه، دو اقدام وجهه همت سازمان قرار گرفت:

الف) اشغال سفارتخانه ها و اماکن سیاسی متعلق به جمهوری اسلامی ایران با هدف به راه انداختن هیاهوی تبلیغاتی با کمک رسانه های غربی به نفع سازمان.

ب) تغییر مواضع سازمان (چرخشی تدریجی به سمت غرب).

براساس این سیاست، سازمان درعین حال که با ایجاد انفجار در مراکز مهم تصمیم گیری کشور، ترور و سایر اقدامات خرابکارانه در سراسر ایران، درصدد سرنگونی نظام برآمده بود، از سوی دیگر، درحال شناساندن چهره ای موجه و درخور اعتنا از خود نزد محافل سیاسی و افکار عمومی غرب به عنوان آلترناتیو (جایگزین) برای جمهوری اسلامی بود.

اقدامات گروه های مسلح ضدانقلاب در داخل کشور

در این دوره ۷۶ روزه، بیشترین فعالیت های نظامی و خرابکارانه گروه های مسلح ضدانقلاب؛ به ویژه سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در داخل کشور انجام شده است. براساس گزارش های موجود، افراد وابسته به این گروه ها در تهران و شهرستان ها، حدود ۱۰۸۲ مورد عملیات ترور، بمب گذاری، پرتاب نارنجک و بمب، حمله به اماکن و نیروهای گشت انتظامی انجام دادند که در آنها، ۳۷۸ تن از مردم عادی، نیروهای انتظامی و بسیج شهید و ۶۶۷ تن نیز زخمی شدند. آمار این اقدامات به طور جداگانه در جداول زیر تنظیم شده است:

۱- برای اطلاع بیشتر به جلد ۲ کتاب سازمان مجاهدین خلق؛ پیدایی تا فرجام صص ۵۷۸ - ۵۷۱ و نیز کتاب عبور از بحران (کارنامه و خاطرات هاشمی رفسنجانی در سال ۱۳۶۰)، صص ۱۳۹ - ۱۳۸ مراجعه شود.

تعداد شهدا و مجروحان عملیات های سازمان نیز به این شرح است:

همچنین در عملیـات هـای سازمان مجاهـدین خلق، ۱۵۰ نفر از عناصـر سازمـان کشـته، ۷۱ نفر زخمی و حـداقل ۱۳۷۰ نفر دستگیر شدند.(۱) آمارها بیانگر آن است که با آغاز اقدامات جدید سازمان مجاهدین خلق در برگزاری تظاهرات خیابانی – که سازمان آن را ورود به فاز جدید (نظامی) تعریف کرد – میزان ضـربه پذیری سازمان و دسـتگیری افراد و هواداران آن بیشتر شده است. از سوی دیگر، بـا افزایش آسـیب پـذیری سازمـان، به تدریـج تعـداد و گستردگی عملیـات ها از نیمه شـهریور تا اواسط مهرماه رو به کاهش گذاشـته است. در این دوره، علاوه بر ترور شخصـیت های مذهبی و سیاسی، طیف وسیعی از افراد عادی جامعه و کسبه و کارمندان دولت، هدف تیم های ترور سازمان بودند. جرم قریب به اتفاق این افراد داشتن ظاهر مذهبی، فعالیت های محلی در مساجد، شوراها و... یا نصب عکس شهدا و امام و مسئولان کشور در

۱– از آنجا که در بعضی خبرها تعداد دستگیرشدگان به صورت مشخص اعلام نشده است، بنابراین آمار افراد دستگیرشده به مراتب بیشتر از ارقام ذکرشده است.

مغازه و محل کارشان بود. دوچرخه ساز، بقال، فرش فروش، یخچال ساز، پارچه فروش، میوه فروش و... ازجمله صاحبان مشاغلی بودند که تیم های ترور سازمان، آنان را هدف قرار می دادند. سازمان این افراد را عوامل سرکوب یا مسئولان ستادهای مخفیانه رژیم می نامید. درواقع، جهت گیری سازمان را پس از انتخابات ریاست جمهوری دوم و روی کارآمدن دولت محمدجواد باهنر، تنها می توان به عقده گشایی و انتقام از مردم آن هم در ناجوانمردانه ترین اشکال آن تعبیر کرد. برخی ترورها، خرابکاری ها و بمب گذاری ها هدفی جز حذف فیزیکی اشخاص متعهد به انقلاب و نظام نداشت.

محور اقدامات سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در داخل کشور عبارت بودند از: ترور؛ حمله به اماکن؛ استفاده از عوامل نفوذی در بمب گذاری و ترور؛ تظاهرات مسلحانه.

عملیات های ترور

تیم های ترور به دو شکل سازماندهی شدند:

الف) تیم های دونفره موتورسوار: بیشترین ترورهای سازمان به این شیوه انجام می شد. به دلیل سهولت در فرار و چابکی، سازمان بر استفاده از این روش تأکید می کرد.

ب) تیم ماشین سوار مسلح: روش این تیم ها بدین ترتیب بود که تیم های مسلح با یک یا دو خودرو برای یافتن سوژه مورد نظر در سطح شهر گشت می زدند. از این روش برای برخی ترورها با برنامه قبلی نیز استفاده می شد. در بعضی ترورها هم باتوجه به گستردگی یا اهمیت عملیات، ترکیبی از افراد مسلح خودروسوار با حمایت موتورسواران مسلح وارد عمل می شدند. در میان افرادی که در این دوره هدف سوءقصد قرار گرفتند، چهره های شاخصی دیده می شود که بعضی از آنها به ترتیب زمانی ترور عبارت اند از:

۱. ترور نافرجام سرپرست و معاون استاندار گیلان (۳/۵/۱۳۶۰).

۲. سوءقصد نافرجام به آیت الله اشرفی اصفهانی امام جمعه کرمانشاه (۶/۵/۱۳۶۰).

۳. ترور حجت الاسلام سید رضا کامیاب نماینده مردم مشهد در مجلس شورای اسلامی (۷/۵/۱۳۶۰).

۴. ترور نافرجام حجت الاسلام غلامرضا حسنی و بهاءالدین علم الهدی نمایندگان ارومیه و اردبیل در مجلس شورای اسلامی (۱۳/۵/۱۳۶۰).

۵. ترور حسن آیت نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی (۱۴/۵/۱۳۶۰).

۶. ترور نافرجام حجت الاسلام مهدی کروبی سرپرست بنیاد شهید (۲۰/۵/۱۳۶۰).

۷. ترور حجت الاسلام بهاءالدین عراقی فرزند امام جمعه کنگاور و کاندیدای کرمانشاه در انتخابات مجلس شورای اسلامی (۲۰/۵/۱۳۶۰).

۸. ترور نافرجام حجت الاسلام سید کاظم نورمفیدی نماینده امام و امام جمعه گرگان (۲۰/۵/۱۳۶۰).

ص:۳۷

۹. ترور نافرجام آیت الله ربانی املشی دادستان کل کشور (۲/۶/۱۳۶۰).

۱۰. ترور محمدعلی رجایی رئیس جمهور، دکتر محمدجواد باهنر نخست وزیر و سرهنگ وحید دستجردی رئیس شهربانی کشور، ازطریق انفجار در ساختمان نخست وزیری (۸/۶/۱۳۶۰).

۱۱. ترور نافرجام (منجر به جراحت) حجت الاسلام موحدی قمی امام جمعه اسلام آباد (۸/۶/۱۳۶۰).

۱۲. ترور حجت الاسلام مرتضی خدادادی نماینده امام در جهاد بندر انزلی (۱۱/۶/۱۳۶۰).

۱۳. ترور معاون آموزش وپرورش قزوین و عضو سابق شورای فرماندهی سپاه این شهر (۱۲/۶/۱۳۶۰).

۱۴. ترور رئیس و بنیان گذار کمیته انقلاب اسلامی بانه (۱۳/۶/۱۳۶۰).

۱۵. ترور آیت الله علی قدوسی دادستان کل انقلاب ازطریق انفجار در ساختمان دادستانی (۱۴/۶/۱۳۶۰).

۱۶. ترور آیت الله مدنی نماینده امام و امام جمعه تبریز (۲۰/۶/۱۳۶۰).

۱۷. ترور نافرجام (منجر به جراحت) حجت الاسلام سید حبیب الله طاهری عضو مجلس خبرگان از گرگان (۲۸/۶/۱۳۶۰).

۱۸. ترور مهدی فیروزی عضو سابق شورای فرماندهی سپاه شیراز (۲۸/۶/۱۳۶۰).

۱۹. ترور حجت الاسلام عبدالحسین مبشر، سرپرست بنیاد شهید استان لرستان (۵/۷/۱۳۶۰).

۲۰. ترور حجت الاسلام سید عبدالکریم هاشمی نژاد عضو مجلس خبرگان رهبری و دبیر حزب جمهوری اسلامی مشهد (۷/۷/۱۳۶۰).

۲۱. ترور منجر به شهادت حداقل ۶ تن از مقام های قضایی شامل بازپرس، رئیس، حاکم شرع و معاون دادستان در شهرهای اراک، تبریز، استهبان، آستارا، تهران و سنندج و ۲ امام جماعت مساجد در تهران.

حمله به اماکن

از روش های دیگری که سازمان در این دوره مورد استفاده قرار می داد، حمله مسلحانه و تیراندازی به اماکن؛ به ویژه پایگاه های متعلق به کمیته و سپاه بود که عوامل عملیات درقالب چند تیم پیاده و سواره با شناسایی و برنامه ریزی قبلی به یک نقطه مانند ساختمان کمیته و سپاه، حمله کرده و بعد از تیراندازی و پرتاب نارنجک و... متواری می شدند. همچنین پرتاب انواع بمب دست ساز و آتش زا و نارنجک به اماکن دولتی، نهادهای انقلابی و اماکن متعلق به افراد متعهد در شهرهای مختلف کشور از رایج ترین روش های افراد و هواداران گروه های مسلح؛ به خصوص سازمان مجاهدین خلق بود که در این دوره به صورت گسترده ای استفاده می شد.

استفاده از عوامل نفوذی در عملیات های نظامی

مهم ترین اقدامات تروریستی و خراب کارانه سازمان را که با استفاده از عوامل نفوذی انجام شد می توان در ۲ عملیات انفجار در ساختمان نخست وزیری که به شهادت رجایی و باهنر انجامید و انفجار در ساختمان دادستانی کل انقلاب که سبب شهادت آیت الله قدوسی شد، مشاهده کرد. عوامل نفوذی علاوه بر این دو حادثه، در حمله به چند ساختمان متعلق به بسیج؛ ازجمله ساختمان بسیج روستای لسمجان لاهیجان (۸/۵/۱۳۶۰) و ساختمان بسیج قائم شهر (۲۹/۶/۱۳۶۰) نیز به کار گرفته شدند؛ بدین ترتیب که این افراد در نیمه های شب و درحالی که نیروهای سپاه و بسیج در خواب بودند به این مکان ها نفوذ کرده، عملیات ترور را انجام دادند.

عوامل سازمان در لسمجان، ۸ نفر و در قائم شهر، ۴ بسیجی را در خواب هدف قرار داده و سپس با فروکردن سرنیزه به شکم و زدن تیر خلاص آنان را به شهادت رساندند.

خط تظاهرات مسلحانه در سطح شهرها؛ به ویژه در تهران

پس از دو اقدام بزرگ سازمان مجاهدین خلق در انفجار ساختمان حزب جمهوری اسلامی در سرچشمه تهران در روز هفتم تیر – که موجب شهادت دکتر بهشتی، ۴ وزیر، ۲۷ نماینده مجلس و تعدادی از معاونان وزرا و اعضای دستگاه قضایی و دولت و مجروح شدن تعدادی دیگر شد – و نیز انفجار در ساختمان نخست وزیری، سازمان با توهم فروپاشی نظام جمهوری اسلامی، در تحلیل های خود از "فاز جدیدی" سخن گفت که به راه انداختن تظاهرات مسلحانه خیابانی در تهران و چند شهر دیگر، گام نخست آن بود. هماهنگ با این اقدام، رسانه های غربی نیز از فروپاشی قریب الوقوع نظام جمهوری اسلامی و جنگ داخلی در ایران خبر دادند و بدین ترتیب خط تظاهرات خیابانی (پیروی از مشی تظاهرات گسترده خیابانی در زمان پیروزی انقلاب اسلامی) سرلوحه فعالیت های سازمان قرار گرفت.

براساس تحلیل های درونی سازمان، در نیمه دوم شهریور، تاکتیک "تظاهرات گسترده" در داخل سازمان مطرح شد. در این اقدام قرار بود علاوه بر مشارکت تعداد بیشتری از تیم های مسلح در راه پیمایی و تظاهرات خیابانی و حضور همه نیروهای اجرایی و عملیاتی و هواداران تشکیلاتی در صحنه، مناطق شروع راه پیمایی طوری انتخاب شود که گروه های مختلف ابتدا در چند نقطه شهر سازماندهی شده و درنهایت به هم بپیوندند تا راه پیمایی گسترده شود. براین اساس، از نیمه دوم شهریور به مدت یک ماه، ۷ تظاهرات مسلحانه (در روزهای ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۲۱ و ۲۴ شهریور و ۵ و ۱۳ مهر) در تهران و ۵ تظاهرات محدودتر در شهرستان های گرگان (۲۹ شهریور)، بابل و انزلی (۱۱مهر)، مشهد و قزوین (۱۴ مهر) برگزار شد.

در این راه پیمایی های مسلحانه چند گروه ۱۰ تا ۲۰ نفره از هواداران که مسلح به سلاح سرد

و مواد آتش زا بودند، با حمایت افراد مسلح (به سلاح های گرم) سازمان، در نقاطی از شهر مبادرت به آتش زدن اتوبوس های شرکت واحد،(۱) دادن شعار علیه مسئولان و تیراندازی و ایجاد راه بندان و ترافیک می کردند. بنا بر تحلیل و خط مشی دیکته شده سازمان در فاز جدید، ۳ مرحله در نظر گرفته شد:

الف) خط تظاهرات مسلحانه توسط هواداران و عناصر مسلح. تحلیل سازمان این بود که عملیات های بزرگ بمب گذاری، ایذایی و ترورها زمینه لازم را در درون مردم به وجود آورده و درحال حاضر، جامعه آماده قیام علیه نظام جمهوری اسلامی و سرنگونی آن است و انفجار توده ها فقط نیاز به یک جرقه دارد که باید به دست پیشتاز (همان عناصر مسلح سازمان) زده شود.

ب) اعتصاب در ادارات، کارخانه ها و...

ج) برگزاری تظاهرات سراسری مشابه آنچه در ماه های منتهی به پیروزی انقلاب اسلامی در ایران به وقوع پیوست.

البته به دلیل ناکامی در اجرای مرحله اول، مراحل دوم و سوم عملاً ـ تحقق نیافت، اما سازمان مجاهدین خلق درباره مرحله اول تبلیغات وسیعی به راه انداخت. درپی برپایی چند تظاهرات مسلحانه، سازمان با انتشار اطلاعیه ای در پاریس به مقایسه این اقدام با حرکت مردم در قبل از پیروزی انقلاب اسلامی پرداخت و مدعی شد حرکت سازمان در مبارزه علیه جمهوری اسلامی وارد مرحله جدیدی شده است.

مسعود رجوی نیز در مصاحبه با خبرگزاری یونایتدپرس گفت: هدف سازمان آن است که با کشاندن مردم به خیابان ها و شروع اعتصاب ها و تظاهرات عمومی رژیم را سرنگون کند. قدم اول ازبین بردن جو ترس و وحشت کنونی در ایران است و تظاهرات اخیر تهران نشان می دهد که جو وحشت و ترور درهم شکسته است.

بنی صدر نیز در مصاحبه با یک نشریه اسپانیایی در توجیه این اقدامات سازمان گفت: «تنها راه برای پایان دادن به [عمر] رژیم کنونی جنگ داخلی است.» وی تأکید کرد که «با توسل به خشونت باید [امام] خمینی را سرنگون کرد.» رادیو کردستان ارگان تبلیغاتی - خبری حزب دمکرات کردستان ایران نیز به استناد اخبار خبرگزاری های غربی ادعا کرد: «توده های مردم با همه توان خود از مجاهدین حمایت می کنند و بدین ترتیب، رژیم جمهوری اسلامی پایگاه اجتماعی خود را کاملاً از دست داده است.»

پس از اجرای چند تظاهرات مسلحانه که با تلاش نیروهای سپاه و کمیته و همکاری فعال مردم مهار شد، سازمان مجاهدین خلق با انتشار اطلاعیه ای با امضای شورای ملی مقاومت در پاریس، از حامیان خود در ایران خواست تظاهرات سراسری راه بیندازند.

۱- در یک ماه منتهی به ۵ مهر ۱۳۶۰، ۲۹ دستگاه اتوبوس شرکت واحد در تهران به آتش کشیده شد.

رادیو مجاهد نیز در بزرگ نمایی تظاهرات تعداد معدودی از هواداران در داخل مدعی شد که خیابان ها و میدان های تهران و بسیاری از شهرها؛ به ویژه در شمال کشور، شاهد تظاهرات روزانه مردم است و این تظاهرات جو رعب و وحشتی که نظام قصد داشت مستولی کند را شکسته است.

تظاهرات مسلحانه ۵ مهر ۱۳۶۰ سازمان که هم زمان با عملیات ثامن الائمه(ع) برگزار شد، اوج این اقدامات سازمان در تهران است. این تظاهرات ابتدا قرار بود در اول مهر برگزار شود، ولی به دلیل برگزاری تظاهرات دانش آموزی به مناسبت بازگشایی مدارس به تأخیر افتاد. این مرحله (تظاهرات مسلحانه) طرح شد تا "پتانسیل نهفته خلق آزاد شود." تحلیل سازمان این بود که در ۵ مهر با قیامی شبیه قیام توده ای ۲۲ بهمن روبه رو است و باید مردم را تحت حمایت نیروهای مسلح سازمان به صحنه کشاند.

در اظهارات یکی از اعضای سازمان درباره پیش بینی نتایج این تظاهرات آمده است: «می بایست این تظاهرات با شرکت خود مردم صورت بگیرد و ما (سازمان) به عنوان پیشتاز مسلح از مردم حمایت خواهیم کرد. ضرورت انقلاب ایجاب می کند که کشته ها زیاد باشد. ... شاید کشته ها به اندازه ۲۲ بهمن ۵۷ باشد و شاید بیشتر، ولی تعداد آن مهم نیست. مردم کاملاً آماده قیام توده ای هستند.» این درحالی است که مسعود رجوی بعدها در جمع بندی عملکرد یک ساله سازمان، تصریح کرد که از ابتدا می دانسته که الگوی تظاهرات خیابانی بی نتیجه خواهد بود، ولی بازهم آن را آزمایش کرده است.

باآنکه در تظاهرات ۵ مهر سازمان، در تهران ۳۰ نفر از مردم و پاسداران به شهادت رسیدند، ۱۶ نفر از عناصر سازمان کشته و تعدادی زیادی از دو طرف مجروح شدند و خسارات فراوانی به اموال عمومی و شخصی مردم وارد شد، مسعود رجوی در مصاحبه با نشریه فرانسوی آفریک آزی مدعی شد که تظاهرات این روز سازمان کاملاً مسالمت آمیز بوده است.

با شکست این اقدام، یکی از مسئولان نظامی سازمان اعتراف کرد این تظاهرات تنها نتیجه ای که برای سازمان داشت، دستگیری و کشته شدن عمده نیروهای اجرایی و عملیاتی در آن روز بود.(۱)

این تظاهرات هم با مقاومت مردم و آمادگی نیروهای انتظامی به شکست سازمان انجامید و طی آن عده ای از مردم بی گناه نیز به شهادت رسیدند. اقدامات نیروهای انقلابی در برخورد با عوامل گروه های مسلح؛ به ویژه سازمان مجاهدین خلق، موجب شکست آنان در ایجاد یک جنگ داخلی در این دوره شد.

۱- با شکست این اقدام برخی منابع خبری غربی هدف سازمان را درحد برهم زدن انتخابات ریاست جمهوری سوم تنزل دادند؛ ازجمله رادیو لندن گزارش داد: «قصد سازمان برهم زدن انتخابات است.» آسوشیتدپرس هم اعلام کرد: «درگیری ها نشان داد که مجاهدین قصد دارند مردم را از صندوق ها دور نگه دارند.»

اقدامات گروه های مسلح ضدانقلاب در خارج از کشور

پس از فرار رجوی و بنی صدر به پاریس، فعالیت سازمان مجاهدین خلق و سایر گروه ها در خارج از کشور با هدف به رخ کشیدن توانمندی سازمان در دو محور اصلی دنبال شد.

الف) محور اول، برپایی تظاهرات، تحصن، اعتصاب غذا در مقابل ساختمان بعضی سازمان ها و مجامع سیاسی و حقوقی امریکایی و اروپایی بود که معمولاً ـ با پوشش خبری رسانه های غربی همراه می شد، تا جایی که در برخی موارد، نمایندگان رسانه ها با هماهنگی و دعوت قبلی این گروه ها در محل حادثه حضور می یافتند. عناصر و هواداران سازمان در این دوره با هدف جلب نظر افکار عمومی و رسانه ای، حداقل ۱۱ مورد راه پیمایی و تحصن در چند شهر مختلف امریکایی، اروپایی و آسیایی برگزار کردند.

ب) محور دوم، اشغال اماکن سیاسی و فرهنگی؛ به ویژه سفارتخانه ها و کنسولگری های ایران بود. روزنامه انگلیسی تایم هدف سازمان از این اقدام را این گونه بیان کرد: مسعود رجوی پس از ورود به پاریس از هواداران مجاهدین خواست دفاتر دولت ایران در خارج را اشغال کنند. هدف رجوی از این اقدام جلب نظر افکار عمومی جهان غرب به حوادث ایران بود.

در این دوره، ۲۰ مورد حمله به سفارتخانه ها و دفاتر سیاسی مربوط به ایران و اشغال آنها، انجام شد که بدین ترتیب می باشد:

۱. اشغال سفارت ایران در دانمارک، ۲/۵/۱۳۶۰.

۲. تلاش ناموفق منجر به درگیری برای اشغال سفارت ایران در وین (اتریش)، ۲/۵/۱۳۶۰.

۳. حمله به دفتر هواپیمایی ایران ایر در پاریس، ۶/۵/۱۳۶۰.

۴. حمله به خانه فرهنگی ایران در پاریس (فرانسه)، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

۵. حمله به کانون اسلامی دانشجویان ایرانی در سیته پاریس (فرانسه)، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

۶. اشغال سفارت ایران در بُن (آلمان غربی)، ۱۲/۵/۱۳۶۰.

۷. اشغال سفارت ایران در اُتاوا (کانادا)، ۱۳/۵/۱۳۶۰.

۸. اشغال دفتر هواپیمایی ایران در لندن، ۱۳/۵/۱۳۶۰.

۹. اشغال دفتر حافظ منافع ایران در سفارت الجزایر در واشنگتن (امریکا)، ۱۶/۵/۱۳۶۰.

۱۰. اشغال سفارت ایران در نروژ، ۲۰/۵/۱۳۶۰.

۱۱. حمله به کنسولگری ایران در لندن (انگلستان)، ۲۷/۵/۱۳۶۰.

۱۲. اشغال سفارت ایران در استکهلم (سوئد)، ۲/۶/۱۳۶۰.

۱۳. اشغال سفارت ایران در لاهه (هلند)، ۳/۶/۱۳۶۰.

۱۴. اشغال سفارت ایران در بروکسل (بلژیک)، ۳/۶/۱۳۶۰.

۱۵. اشغال دفتر نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در لندن توسط سلطنت طلب ها، ۵/۶/۱۳۶۰.

۱۶. اشغال سرکنسولگری ایران در رم (ایتالیا)، ۱۰/۶/۱۳۶۰.

۱۷. اشغال سفارت ایران در واتیکان (ایتالیا)، ۱۱/۶/۱۳۶۰.

ص:۴۲

۱۸. اشغال کنسولگری ایران در لندن (انگلستان)، ۱۶/۶/۱۳۶۰.

۱۹. حمله به مرکز فرهنگی ایران در پاریس (فرانسه)، ۱۱/۷/۱۳۶۰.

۲۰. اشغال کنسولگری ایران در استانبول (ترکیه)، ۱۴/۷/۱۳۶۰.

در همه این موارد، مهاجمان اموال موجود در مکان های اشغال شده را تخریب و خسارت های بسیاری را به ساختمان ها وارد کردند.

ضعف در اقدامات پیشگیرانه پلیس و تعلل آنان پس از حمله و اشغال این اماکن و از سوی دیگر، پوشش تبلیغاتی وسیع و بزرگ نمایی رسانه های غربی از وجوه مشترک در همه این اقدامات بود.

فرار بنی صدر و رجوی

در این دوره، رابطه سازمان مجاهدین خلق و بنی صدر - که پیوندهای مستحکم تری نسبت به گذشته با یکدیگر یافته و سازمان سرنوشت بنی صدر را به خود گره زده بود - با نظام جمهوری اسلامی در حادترین وضعیت خود قرار گرفت. آغاز کتاب ۱۵ روزشمار با پایان یافتن دوره زندگی مخفی این دو در خانه امن سازمان در تهران و سپس فرار آنان به پاریس هم زمان شده است. انتخاب محمدعلی رجایی به سمت دومین رئیس جمهور ایران (در جمعه ۲ مرداد ۱۳۶۰) و سامان یافتن نظام اجرایی کشور از یک سو و باور عموم مردم به دفاع از انقلاب و نظام جمهوری اسلامی و حضور تأثیرگذار آنان در صحنه درگیری های مسلحانه خیابانی و مقابله با تظاهرات مسلحانه عناصر سازمان و درنتیجه مهار این آشوب ها از سوی دیگر، سبب شد سازمان ناامید از بی ثمر ماندن تلاش هایش، با هماهنگی برخی مقامات و جریانات سیاسی فرانسه با طراحی و برنامه ریزی قبلی، به وسیله یک هواپیمای ۷۰۷ نظامی ارتش که هدایت آن را سرهنگ خلبان بهزاد معزی (از خلبانان مخصوص شاه) بر عهده داشت، بنی صدر و رجوی را در ساعات پایانی روز ششم مرداد ۱۳۶۰ از فرودگاه مهرآباد به مقصد پاریس، خارج کند.(۱)

روزنامه فرانسوی لیبراسیون اعلام کرد مقامات فرانسوی یک روز قبل از پرواز، یادداشتی درباره پرواز هواپیماهای حامل بنی صدر به این کشور دریافت کرده بودند و نمایندگان سازمان مجاهدین خلق در پاریس به حزب سوسیالیست فرانسه اطلاع دادند که افرادی از ایران به فرانسه وارد خواهند شد. درپی آن، مقامات فرانسوی به هواپیمایی که از ایران می آمد اطلاع دادند که در پایگاه نظامی "اورلی" در حومه پاریس فرود آید. بنی صدر و همراهان بلافاصله پس از ورود به فرانسه، تقاضای پناهندگی سیاسی کردند که مورد موافقت مسئولان این کشور قرار گرفت.

فرار بنی صدر و رجوی، انعکاس وسیعی در رسانه های غربی و منطقه ای یافت. باوجود

۱- خارج کردن بنی صدر از ایران با طراحی سازمان انجام شد. بنی صدر فقط ۴ ساعت قبل از پرواز از ایران، در جریان امر قرار گرفت و پیش از آن، هیچ گونه اطلاعی از این ماجرا نداشت. سازمان در اطلاعیه ای با امضای رجوی هدف از این اقدام موقت را "حفظ جان بنی صدر" و "پیشبرد هرچه سریع تر امور مربوط به مقاومت" و براساس مصالح عالیه شورای ملی مقاومت اعلام کرد.

اعلام اولیه مقامات فرانسوی مبنی بر اخذ تعهد از آنان برای رعایت قوانین پناهندگی؛ ازجمله موضع گیری نکردن علیه سایر کشورها، این دو، ساعاتی پس از ورود به محل اقامت خود (آپارتمان بنی صدر در محل کشن در حومه پاریس)، مصاحبه با رسانه های مختلف را آغاز کردند، که تا پایان این دوره پیوسته ادامه داشت. با این اقدام، فرانسه به اصلی ترین پایگاه فعالیت گروه های مسلح مخالف جمهوری اسلامی ایران تبدیل شد. محافل سیاسی و مطبوعاتی فرانسه و غرب نیز در مواضع خود کوشیدند این دوره را با ماه های قبل از پیروزی انقلاب و اقامت امام خمینی در نوفل لوشاتو مقایسه کرده و به توجیه رفتار دولت فرانسه بپردازند. دراین میان، برنده بازی بین بنی صدر و رجوی، سازمان مجاهدین خلق بود.

چند روز بعد، این دو به ویلای شخصی کاظم رجوی (برادر مسعود رجوی) در اورسورواز یکی از شهرهای حومه پاریس، نقل مکان کردند و بدین ترتیب، بنی صدر که فاقد هرگونه سازمان و تشکیلاتی بود، بیش از گذشته، در چارچوب های تعیین شده سازمان درآمد و به نوعی تحت کنترل آنان قرار گرفت. سازمان مجاهدین خلق همچنین پس از خروج رجوی و بنی صدر از ایران، موسی خیابانی را به عنوان رهبر سازمان در داخل کشور مطرح کرد تا خلأ نبود رجوی پر شود و به نحوی از تأثیرات منفی فرار رجوی در میان هواداران بکاهد. به این منظور، اطلاعیه سازمان که تا قبل از آن با امضای سازمان مجاهدین خلق صادر می شد، این بار با نام موسی خیابانی انتشار یافت. بدین ترتیب، فرار بنی صدر و رجوی به فرانسه تأثیرات قابل توجهی بر مسائل سیاسی داخلی و خارجی ایران گذاشت؛ ازجمله رابطه ایران با فرانسه بحرانی و وارد مرحله جدیدی شد.

سازمان مجاهدین خلق – عراق

ازجمله موضوعات مهم در این دوره، ابراز تمایل اولیه و متقابل بین سازمان مجاهدین خلق و دولت عراق برای ایجاد ارتباط و برقراری تماس بین آنان است. دشمنی مشترک رژیم عراق و سازمان مجاهدین خلق با نظام جمهوری اسلامی ایران، زمینه مناسبی را برای نزدیکی آنان به یکدیگر فراهم کرد. از منظر سازمان، عراق هم پیمانی تلقی می شد که با همسایه شرقی خود (ایران) درحال جنگ بود و می توانست با دراختیارگذاشتن پول، تسلیحات، مکان استقرار و... پشتیبانی لازم را از سازمان به عمل آورد. از سوی دیگر، رژیم بعث که موفق به تحقق اهداف خود در حمله برق آسا به خاک ایران نشده بود، کوشید تا از سازمان مجاهدین خلق بهترین بهره برداری را بکند.

اولین علائم نزدیک شدن سازمان به عراق را باید در سخنان رجوی که ایران را مسئول وقوع جنگ خوانده بود، جست وجو کرد. وی در این اظهارات گفته بود: «به عنوان یک گروه اعلام می داریم که رهبران مذهبی مسئول جنگ علیه عراق می باشند.» رجوی با اشاره به نوارهای صوتی که هیچ گاه آنها را ارائه نکرد، گفت: «ما نوارهای کاست را از اقدامات تحریک آمیزی که آنها علیه عراقی ها دستور داده اند، در اختیار داریم.» درپی این اظهارات، سعدون حمادی وزیر امور خارجه عراق، نامه هایی برای دبیرکل سازمان ملل و رئیس شورای امنیت و دبیرکل

سازمـان کنفرانس اسـلامی و چنـدین نهـاد سیاسـی دیگر ارسـال کرد و در آنهـا بـا اشـاره به گفته هـای مسـعود رجوی نوشت: «این اظهـارات قوی ترین دلیـل و مؤیـد این حقیقت است که ایران مسـئول شـروع جنگ علیه عراق می باشـد که بارها آن را اعلام کرده ایم.»

رجوی در اول شـهریور در مصاحبه با روزنامه عرب ریپورت (چاپ بیروت)، این بار آشـکارا به حمایت از دیـدگاه های رژیم عراق علیه جمهوری اسـلامی ایران پرداخت و گفت: «چنانچه ما بر سـر کار بودیم، جنگی به وجود نمی آمـد. [امام] خمینی، فرصت هایی را که برای اسـتقرار صـلح به وجود آمد، نادیده گرفت. من می توانم به شما بگویم که خمینی مسئول چیزهایی است که باعث بروز جنـگ شـده است.» وی افزود: «درحالی که خمینی مسـئول بروز جنگ است، عراق متجاوز خوانـده می شود.» این بار نیز موضع نفر اول سازمان مجاهدین خلق با پاداش عراق مواجه شد و یک روز پس از انتشار این سخنان، بخش فارسی رادیو بغداد اقدام به پخش سخنرانی مسـعود رجوی در سـال ۱۳۵۹ در اسـتادیوم امجـدیه (شـهید شـیرودی) کرد. در این سـخنرانی – که با صـدای خود رجوی پخش شد – وی با مظلوم نمایی درمورد سازمان، به طور علنی جمهوری اسلامی را تهدید به برخورد مسلحانه کرده بود.

از سوی دیگر، طارق عزیز نیز به صـراحت اعلام کرد عراق از گروه های مخالف حکومت با هدف سـرنگونی جمهوری اسلامی در ایران حمـایت می کنـد. وی در نیویورک از ارتبـاط اولیه این کشور با گروه های مخالف جمهوری اسـلامی خبر داد و گفت: عراق هیـچ ایرادی در تماس با مخالفان دولت ایران نمی بینـد، ولی آن را افشا نخواهد کرد. طه یاسـین رمضان معاون صدام حسـین هم از آمادگی دولت این کشور برای پـذیرفتن بنی صدر و رجوی در خاک عراق سـخن گفت. درپی این موضع گیری دولتمردان عراقی، رادیو بغـداد در یـک گفتـار رادیویی به تمجیـد از عملکرد سازمـان مجاهـدین خلق پرداخت که درواقع ارسـال پیـام متقابـل دربرابر موضع مثبت سازمان درخصوص عراق برای جلب حمایت های مادی و تـدارکاتی این کشور بود. بـدین ترتیب، دو طرف اولین گام های نزدیک شدن به یکدیگر و همکاری مشترک علیه جمهوری اسـلامی را در این دوره برداشـتند. دراین میان، پس از علنی شدن دیـدار هـانی الحسن، مشـاور یاسـر عرفـات و عضو شورای رهـبری سازمـان آزادی بخش فلسـطین (سـاف) بـا مسـعود رجوی در ۱۰ شهریور ۱۳۶۰ در محل اقامتگاه وی، برخی منابع رسانه ای اعلام کردنـد هانی الحسن پیام هایی بین دولت عراق و سازمان ردوبـدل کرده است. از این پس، باب جدیـدی در رابطه عراق با سازمان مجاهـدین خلق گشوده شـد. این رابطه بعدها به جذب کادر رهبری سازمان توسط حزب بعث و عزیمت افراد سازمان به عراق انجامید.

تغییر علنی مواضع سازمان (گردش به غرب)

فرار بنی صـدر و رجوی به فرانسه را باید آغاز دوره ای جدید در ارتباط یافتن سازمان مجاهدین خلق با محافل اطلاعاتی، سیاسـی و رسـانه ای غرب تلقی کرد. هرچنـد ورود بنی صـدر و رجـوی بـه فرانسه بـا اسـتقبال محافـل سیاسـی و رسـانه ای این کشـور و سـایر کشورها مواجه شد، اما

اهمیت این واقعه بیشتر مربوط به پناهنده شدن رئیس جمهور معزول ایران به فرانسه بود. رجوی تا آن زمان چهره چندان شناخته شده ای در محافل سیاسی غرب نبود و از او فقط به عنوان یکی از همراهان رئیس جمهور معزول ایران نام برده می شد. با گذشت چند روز از حضور وی در فرانسه، زمینه ای فراهم شد تا رجوی بهترین بهره برداری را از شهرت رسانه ای و ارتباطات قدیمی و اعتبار نسبی بنی صدر به خصوص در نزد فرانسویان که به هرحال ادعاهای او را به عنوان یک "رئیس جمهور سابق" می شنیدند، به عمل آورد.

رسانه ها و برخی سیاستمداران غربی تا آن زمان، از سازمان مجاهدین خلق به عنوان یک سازمان مترقی سوسیالیستی نام می بردند که مسئولیت اقدامات مسلحانه، خرابکاری ها و ترورهای داخل ایران را بر عهده دارد، اما رجوی در مصاحبه های متعدد خود با رسانه ها، مواضع و مشی جدیدی را در پیش گرفت. وی تلاش وافری کرد تا برخلاف مشی گذشته،(۱) سازمان را متمایل به غرب نشان داده و از هرگونه موضع گیری علیه امپریالیسم غرب؛ به ویژه امریکا جداً خودداری کند. رجوی در تبیین مواضع جدید سازمان کوشید تا چهره ای دمکرات از خود و سازمان نشان داده و به غرب اطمینان خاطر دهد که درصورت تغییر نظام سیاسی ایران، جریانات حامی شوروی و بلوک شرق جایگزین جمهوری اسلامی نخواهد شد. وی به صراحت اعلام کرد که پس از سقوط جمهوری اسلامی و روی کارآمدن سازمان مجاهدین خلق، اتفاقی درجهت مخالفت با منافع غرب در ایران رخ نخواهد داد. نفر اول سازمان برای اثبات سابقه داشتن این دیدگاه در سازمان مجاهدین خلق و خودش، در مصاحبه با روزنامه ایندین اکسپرس (چاپ دهلی نو) اعلام کرد: «این اشتباه است که می گویند من توسط پادگورنی رئیس جمهوری سابق شوروی (در سال ۱۳۵۱ه..ش) از مرگ نجات یافته ام(۲) این دروغ[ی] است که ازسوی غرب[ی ها] انتشار یافته و به منظور کاهش محبوبیت من و اینکه برچسب کمونیست به آن بزنند صورت گرفته است. [درحالی که] با دخالت میتران، ژان پل سارتر، آندره مالرو و افراد دیگری که طرف دار من بودند، حکم اعدامم در زمان شاه به حبس ابد تقلیل یافت.»

اعلام این گونه مواضع ازجانب رجوی و از سوی دیگر نمایان شدن قوت های تشکیلاتی سازمان مجاهدین خلق نسبت به بنی صدر و تیم همراه او، مؤثر واقع شد و رفته رفته، حجم اخبار درج شده درباره رجوی در رسانه های غربی نسبت به بنی صدر فزونی یافت و به مرور،

۱- تمایلات غرب گرایانه سازمان که از مدت ها قبل آغاز شده بود، مورد اعتراض برخی اعضای کادر مرکزی سازمان نیز قرار گرفت؛ ازجمله محمدرضا سعادتی از اعضای کادر مرکزی و به تعبیری نفر دوم سازمان، در وصیت نامه اش اعلام کرد سازمان در دامی که امپریالیست ها برای آن چیده اند گرفتار شده است و راه اصلاح، اتخاذ خط اصولی و صحیح، دفاع و تقویت مواضع ضدامپریالیستی جمهوری اسلامی ایران است و مقابله و تضعیف آن در این مواضع اپورتونیسم چپ است.
۲- روزنامه کیهان، درباره خبر اعدام ۴ تن از اعضای سازمان مجاهدین خلق و بخشوده شدن مسعود رجوی ازسوی شاه نوشت: «[رجوی] در جریان تعقیب، کمال همکاری را در معرفی اعضای جمعیت [سازمان مجاهدین خلق] به عمل آورده و در داخل زندان نیز برای کشف کامل شبکه با مأمورین همکاری نموده به فرمان مطاع شاهانه کیفر اعدام او [را] با یک درجه تخفیف به زندان دائم با اعمال شاقه تبدیل کردند.» (روزنامه کیهان، ۳۰/۱/۱۳۵۱، ص۲)

وی به عنوان مرد اول شورای ملی مقاومت مطرح شـد. نشـریه فرانسوی آبزرواتور دراین باره نوشت: «رجوی به بنی صـدر که دارای حقانیت سیاسی است، نیاز دارد، اما بنی صدر بدون رجوی فقط یک اسم قابل احترام و بی قدرت است.»

آبزرور نیز نوشت: «بنی صدر مدعی است ۹۰٪ ارتشیان از وی حمایت می کنند، ولی ظاهراً این رجوی است که کارت برنده را در دست دارد و دارای یک نیروی مسلح چریکی است.» به دنبال شکل گیری این جریان، برخی نشریات و سیاستمداران امریکایی نیز وارد صحنه شدند. جورج بال معاون اسبق وزیر امور خارجه امریکا و از سیاستمداران کهنه کار این کشور، ازجمله افرادی بود که حمایت از سازمان را به دولتمردان امریکا توصیه کرد و گفت: «سازمان مجاهدین خلق یک سازمان مترقی سوسیالیستی است که امکان پیروزی آن در مناقشات داخلی ایران زیاد است و امریکایی ها نباید از روی کارآمدن آن واهمه ای داشته باشند.» بدین ترتیب، مقدمات چرخش علنی سازمان به سوی غرب و شناسایی جدید دولت های غربی از سازمان در این دوره بنا نهاده شد.(۱)

صدور حکم اعدام محمدرضا سعادتی

محمدرضا سعادتی عضو کادر مرکزی و نفر دوم سازمان مجاهدین خلق که از چپ روترین افراد سازمان به شمار می رفت و به جرم ارتباط ویژه اطلاعاتی با عوامل سازمان جاسوسی شوروی (کا.گ.ب.) در زندان به سر می برد،(۲)* پس از اثبات نقشش در ترور محمد کچویی مدیر زندان اوین و اقدام به ترور آیت الله محمد گیلانی و سید اسدالله لاجوردی مجدداً محاکمه و به اعدام محکوم شد. سعادتی تا قبل از شهادت کچویی همچنان بر مواضع سازمان پافشاری می کرد و پس از مشخص شدن نقشش در این ترور، به مدت یک ماه در انفرادی به سر برد و ارتباطش با سازمان قطع شد. وی در این مدت وصیت نامه ای نوشت. در قسمتی از این وصیت نامه خطاب به کادر رهبری و اعضای سازمان آمده است: «سازمان در دامی که امپریالیست ها برای آن چیده بودند، گرفتار شد.» سعادتی در بخش دیگری از این وصیت نامه نوشته است: «هرچند این وصیت نامه ممکن است به سازمان ضربه سیاسی بزند، ولی او این ضربه را هشدار به افراد می داند.» وی همچنین درباره ضرورت دفاع از مواضع ضدامپریالیستی جمهوری اسلامی نوشت: «من اکنون فکر می کنم که خط اصولی و صحیح، دفاع و تقویت مواضع ضدامپریالیستی رژیم حاکم است و مقابله و تضعیف آن در این مواضع اپورتونیسم چپ است. امام خمینی در شرایط کنونی مظهر خشم توده های محروم ایران و حتی منطقه علیه

۱- این شناخت و درک متقابل بعدها منجر به ایجاد ارتباط سازمان با برخی محافل سیاسی و سرویس های اطلاعاتی غرب و به ویژه امریکا شد و سازمان رسماً و در عمل از حمایت این محافل برخوردار گردید.

۲- * محمدرضا سعادتی ۶ اردیبهشت ۱۳۵۸ در یکی از خانه های امن سازمان درحوالی میدان هفت تیر تهران - که با پوشش یک شرکت صنعتی (با نام نولکو) فعالیت می کرد - درحال تبادل اسناد محرمانه ساواک مربوط به سرلشکر احمد مقربی - که سال ها مسئول خرید نظامی ارتش شاه از امریکا و کشورهای غربی و درعین حال به مدت ۳۰ سال عامل کا.گ.ب. بود و اطلاعات محرمانه ارتش شاه را دراختیار روس ها قرار می داد - دستگیر و پس از یک محاکمه جنجالی به ۱۰ سال زندان محکوم شد.

غـارتگری هـا و جنایات جهانخواران است و چرا این خشم را تقویت نکنیم و چهره خنـدان امام خمینی را برای خود و برای توده ها طلب کنیم. امپریالیست ها از این خشم انقلابی وحشت دارند.»

امـا همـان گونه که انتظـار می رفت و به رغم انتشـار متن دست نویس وصـیت نـامه، سازمان با فحاشـی علیه نظام و مسـئولان بـدون پرداختن به متن وصیت نامه آن را جعلی خواند.

نگاهی گذرا به اوضاع داخلی ایران

در این دوره (از اول مرداد تا ۱۴ مهر ۱۳۶۰)، وقایع مهم و تأثیرگذاری در عرصه سیاسی در داخل کشور رخ داد که از آن جمله می توان به برگزاری دو انتخابات ریاست جمهوری به فاصله ۷۰ روز از یکدیگر اشاره کرد.

آغـاز این دوره مقارن با انتخابات دومین دوره ریاست جمهوری ایران است.(۱) با انتخاب محمدعلی رجایی در ۲ مرداد ۱۳۶۰، خلأ جایگـاه رئیس قوه اجرایی کشور مرتفع شـد و بـا معرفی محمـدجواد بـاهنر به عنوان نخست وزیر و پس از آن، معرفی کـابینه و رأی اعتمـاد مجلس به آن در ۲۶ مرداد ۱۳۶۰، ساختار اجرایی کشور که درپی رأی به عـدم کفایت سیاسـی بنی صـدر ناقص شـده بود، کامل شد؛ بدین ترتیب با شـکل گیری هیئت دولت گام مثبتی به سوی ثبات سیاسی کشور برداشته شد. اما این وضعیت چندان دوام نیافت و دو هفته بعد در تاریخ ۸ شهریور ۱۳۶۰، رئیس جمهور و نخست وزیر در انفجار ساختمان نخست وزیری به شهادت رسیدند و بار دیگر شرایط همچون گذشته شد. بلافاصله پس از این واقعه، برای دومین بار، شورای موقت ریاست جمهوری (مرکب از آیت الله موسوی اردبیلی رئیس دیوان عالی کشور و حجت الاسـلام هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس شورای اسلامی) تشکیل شد و اداره امـور کشـور را در دسـت گرفت. این شـورا ۱۰ شـهریور ۱۳۶۰، آیـت الله محمـدرضا مهـدوی کنی را به عنـوان نخست وزیر مـوقت انتخـاب و به مجلس شورای اسـلامی معرفی کرد. مجلس نیز فردای آن روز به وی رأی اعتمـاد داد. نخست وزیر هم بعـدازظهر روز ۱۱ شهریور ۱۳۶۰، کابینه جدیـد را که بجز وزیر کشور(۲) همان وزیران دولت قبل بودند، به مجلس شورای اسـلامی معرفی کرد و مجلس نیز در جلسه علنی روز ۱۲ شهریور ۱۳۶۰، با ۱۷۰ رأی موافق، ۴ رأی مخالف و ۴ رأی ممتنع، به کابینه آیت الله مهدوی کنی رأی اعتماد داد. بدین ترتیب، در کمتر از ۴ روز، نظام اجرایی کشور سامان یافت و در امور اجرایی اختلالی به وجود نیامد.

برگزاری سومین انتخابات ریاست جمهوری کشور مهم ترین اولویت و برنامه دولت جدید بود.

ص:۴۸

۱- پس از رأی مجلس شورای اسـلامی به عـدم کفایت سیاسـی بنی صـدر در ۳۱ خرداد ۱۳۶۰ و تأییـد رأی نمایندگان توسط امام خمینی در یکم تیر ۱۳۶۰، مطابق قانون، شورای موقت ریاست جمهوری (متشکل از حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس شورای اسلامی، آیت الله بهشتی رئیس دیوان عـالی کشور و محمـدعلی رجـایی نخست وزیر) اداره امور اجرایی کشور را بر عهـده گرفت. این شورا با همکاری دولت، زمینه را برای برگزاری دومین دوره انتخابات ریاست جمهوری فراهم کرد.
۲- شهردار تهران به جای آیت الله مهدوی کنی به عنوان وزیر کشور به مجلس معرفی شد.

از همیـن رو، روز جمعه ۱۰ مهر ۱۳۶۰ به عنوان روز انتخابات تعیین شـد. این انتخابات حـدوداً یک ماه پس از شـهادت محمـدعلی رجایی و محمدجواد باهنر، درحالی که کشور هنوز تحت تأثیر حادثه انفجار دفتر نخست وزیری بود، با شکوه هرچه تمام تر برگزار شـد. با اعلام انتخاب آیت الله خامنه ای امام جمعه تهران و نماینده امام در شورای عالی دفاع به عنوان سومین رئیس جمهور ایران با کسب ۹۵ درصـد آراء در روز ۱۳ مهر ۱۳۶۰، نظـام مـدیریتی و اجرایی کشور ظرفیت اسـتثنایی خود را در مقابله با این بحران نشان داد.

تنش در رابطه ایران – فرانسه

روابـط ایران و فرانسـه در ایـن دوره به شـدت تحت تـأثیر اوضـاع سیاسـی و حـوادث داخلی ایران و شـیوه برخـورد دولت فرانسه در مواجهه بـا این حوادث و وقـایع قرار داشت. فرار بنی صـدر و رجوی به فرانسه، ورود آنـان به یک پایگاه هوایی در حوالی پاریس و اسـتقبال مقامـات فرانسوی و اعطـای پناهنـدگی به آنـان در همـان لحظات اولیه، رابطه دو کشور را وارد مرحله ای بحرانی و پرتنش کرد. انتشار خبر آگاهی برخی مقامات فرانسوی از موضوع فرار بنی صـدر و رجوی و هماهنگی قبلی با آنان دراین باره، که سازمان مجاهدین خلق آن را فاش کرد، نشان می داد که فرانسه خود را برای بروز هر بحرانی در روابط سیاسی با ایران آماده کرده است.

سخنـان چنـد روز قبـل وزیر روابـط خـارجی فرانسـه مبنی بر اعطـای پناهنـدگی بـه اتبـاع هر کشـوری، بـه ویژه ایران کـه از فرانسـه درخواست پناهنـدگی کننـد نیز به نوعی از تمایل و هماهنگی قبلی مقامات این کشور برای پـذیرفتن آنان حکایت می کند. اما فقط چند ساعت پس از انتشار خبر ورود بنی صدر و رجوی به پاریس، باوجود آنکه دولت فرانسه در خبر مربوط به اعطای پناهندگی به آنان به متعهـد بودنشان به انجام نـدادن فعالیت سیاسـی تأکیـد کرده بود، مصاحبه های بنی صدر و رجوی با رسانه ها میزان پایبندی آنان و دولت فرانسه را به ضـرورت رعایت قوانین این کشور توسط پناهنـدگان سیاسـی و صـحت ادعای دولت فرانسه به اخـذ چنین تعهدی را نشان داد.

ماجرای این فرار، واکنش هایی را در ایران برانگیخت. سرپرست سـفارت فرانسه و سپس سـفیر این کشور در تهران به وزارت امور خارجه احضار شدنـد و معاون سیاسـی وزارت امور خارجه درخواست استرداد بنی صـدر را به آنان ابلاغ کرد. سـخنگوی دولت نیز اعلام کرد روابط غیردوسـتانه فرانسه در روابط دو کشور تأثیر دارد. درپی این واقعه، گروه هایی از مردم تهران چنـد روز پی درپی، مقابل سفارت فرانسه تجمع کرده و خواهان استرداد بنی صدر و رجوی ازسوی دولت این کشور شدند. پس از اوج گرفتن تظاهرات مردم در تهران و اجتمـاع در مقابـل سـفارت فرانسه، این بار مقامات فرانسوی رفتار محتاطانه تری را در پیش گرفتنـد و اعلام کردند بـاوجود تصـمیم مقامـات این کشور مبنی بر اعطـای پناهنـدگی سیاسـی به بنی صـدر، انتظار می رود که روابط ایران و فرانسه عادی بمانـد و دلیلی وجود نـدارد که مقامات تهران دست به اقـدامات تلافی جویانه بزننـد. حتی برخی رسانه های غربی اعلام کردنـد که دولت فرانسه برای کاهش تشنج در روابط میان تهران و پاریس به بنی صدر هشدار داده است که اگر

وی به تعهد کتبی خود پایبند نباشد، تصمیمات مقتضی را اتخاذ خواهد کرد. اما باوجود این ژست فرانسویان، مصاحبه های بنی صدر و رجوی و حتی سرهنگ معزی - خلبان مخصوص شاه که هواپیمای حامل این دو را به فرانسه هدایت کرده بود - با نشریات همچنان ادامه داشت.

یک هفته پس از ماجرای فرار و تندترشدن لحن بنی صدر و رجوی علیه ایران در مصاحبه های روزانه، روابط سیاسی فرانسه و ایران بحرانی تر شد، تا جایی که مجدداً سفیر فرانسه در تهران به وزارت امور خارجه احضار گردید و از وی خواسته شد ظرف ۳ روز، ایران را ترک کند. فرانسه نیز متقابلاً با اعزام معاون بخش خاورمیانه ای وزارت امور خارجه خود به تهران، تصمیم دولت این کشور مبنی بر خارج کردن اتباع فرانسوی از تهران و احضار سفیر خود را به مقامات ایران اعلام کرد و دلیل آن را بیم از تهدید اتباع خود در تهران ذکر کرد. پس از آن، فرانسه در دو پرواز اختصاصی در تاریخ های ۱۹ و ۲۱ مرداد ۱۳۶۰، حدود یک صد فرانسوی مقیم تهران را که تعدادی از آنان بازرگان و عده ای نیز از کارکنان سفارت این کشور در تهران بودند، از ایران خارج کرد. در طول ۷ روزی که مقدمات خروج این افراد از ایران فراهم می شد، دولت فرانسه محدودیت هایی در فعالیت بنی صدر و رجوی ایجاد کرد و ضمن افزایش تدابیر امنیتی در محل سکونت آنان ورود و خروج افراد به آنجا را کنترل می کرد تا جایی که برخی رسانه ها آن را نوعی "بازداشت غیررسمی" خواندند. اما پس از خروج اتباع فرانسوی از تهران محدودیت های اعمال شده نیز مرتفع گردید.

رفتار مقامات فرانسوی در طول این دوره براساس رعایت مصالح و منافع این کشور طراحی و اجرا می شد. درحالی که فعالیت آزادانه بنی صدر و رجوی با نظارت نیروهای امنیتی فرانسه ادامه داشت، دو اقدام فرانسه شامل تحویل ۳ ناوچه جنگی خریداری شده از این کشور(۱) و اقدام رئیس جمهور این کشور به ارسال پیام تبریک به مناسبت انتخاب رجایی به عنوان رئیس جمهور، گام های مثبت فرانسه برای کاهش التهابات بین دو کشور تلقی شد. البته پیام تبریک فرانسوا میتران با پاسخ تند رئیس جمهور جدید ایران مواجه گردید. ربوده شدن ناوچه جنگی ایرانی "تبرزین" در آب های اسپانیا در ۲۲ مرداد ۱۳۶۰، فضای سیاسی بین دو کشور را ملتهب تر کرد؛ مقامات فرانسوی به ربایندگان ناوچه که پس از یک هفته سرگردانی در آب های چند کشور منطقه در ۲۷ مرداد ۱۳۶۰ وارد بندر مارسی فرانسه شده بودند، اجازه اقامت دادند و به درخواست ایران برای استرداد ربایندگان نیز وقعی ننهادند.(۲)*

از سوی دیگر، وجود شواهدی مبنی بر دست داشتن سازمان مجاهدین خلق در شهادت رجایی و باهنر و همچنین روند رو به رشد روابط عراق و فرانسه و انتشار اخباری مبنی بر امضای چند

۱- این ۳ ناوچه آخرین بخش از ۱۲ فروند ناوچه جنگی خریداری شده از فرانسه در زمان شاه بود که تعدادی از آنها قبل و تعدادی بعد از انقلاب تحویل ایران شده بود.

۲- ین از دولت فرانسه خریداری شده و در ۱۰ مرداد ۱۳۶۰ درحالی که راهی آب های ایران بود، در آب های اسپانیا ربوده شد. این ناوچه ۱۷ روز بعد آزاد شد و به همراه دو ناوچه دیگر، به سمت ایران حرکت کرد و در تاریخ ۹/۷/۱۳۶۰ وارد بندرعباس شد.

قرارداد فروش تسلیحات نظامی فرانسوی به عراق موجب شد روابط ایران و فرانسه تا پایان این دوره از روزشمار و حتی بعدها نیز به حالت عادی بازنگردد. البته در این دوره چند حادثه دیگر ازجمله انفجارهایی در کنار ساختمان بانک صادرات ایران، دفتر صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران و ساختمان چند مؤسسه فرانسوی در بیروت و ترور و کشته شدن سفیر فرانسه در لبنان نیز به وقوع پیوست که تحلیلگران رسانه ای این حوادث را با اختلافات دو کشور مرتبط دانستند.

رابطه ایران - کویت

در میان کشورهای حاشیه خلیج فارس که عموماً در جنگ از عراق حمایت می کردند، کویت جایگاه ویژه تری داشت. هم مرزبودن با عراق (مرز آبی و خاکی) و ایران (مرز آبی)، وجود اختلافات ریشه دار مرزی با عراق و ادعاهای ارضی عراق درباره کویت (تاحدی که حزب بعث عراق هیچ گاه کویت را به عنوان یک کشور مستقل به رسمیت نشناخت و همواره از آن به عنوان یکی از استان های عراق نام می برد) و واهمه کویتی ها از برخی اقدامات مداخله جویانه عراق در خاک این کشور که تبدیل به نوعی باج خواهی شده بود، سبب گردید تا دولت کویت در جنگ جانب رژیم عراق را گرفته و درعین حال همواره نگران برخوردهای دولتمردان این کشور با خود باشد. در دوره کتاب ۱۵ روزشمار، وقوع ۲ حادثه، موجب بروز تنش هایی در رابطه ایران و کویت شد و عراق که به نوعی در ایجاد و خلق هر دو ماجرا نقش داشت، درعین حال کوشید از این وقایع به نفع خود و علیه ایران و درجهت تبدیل کردن جنگ به جنگ ایران و اعراب بهره برداری کند.

الف) توقیف کشتی دانمارکی ال.سی.کت.

کشتی تجاری دانمارکی ال.سی.کت. که محموله نظامی و مواد منفجره ازجمله ۱۷۷ تن دینامیت متعلق به عراق را به یکی از بنادر کویت حمل می کرد، در ۱۹ مرداد ۱۳۶۰، به وسیله ناوهای نیروی دریایی ارتش در ۵/۸ مایلی سواحل ایران توقیف و محموله آن در بندرعباس تخلیه شد. درپی این اقدام، علی شمس اردکانی سفیر ایران در کویت، در پاسخ به القای "ناامنی کشتیرانی در خلیج فارس" توسط عراق و کویت و برخی کشورهای حامی عراق در جنگ، رسماً اعلام کرد ایران درعین حال که سلامت تردد کشتی ها را از تنگه هرمز تأمین و تضمین کرده است، اجازه عبور سلاح از این منطقه به مقصد عراق را نمی دهد و از ارسال این گونه تجهیزات برای دشمن با تمام قدرت جلوگیری خواهد کرد. آقای هاشمی رفسنجانی نیز در خطبه های نماز جمعه تهران، توقیف کشتی حامل مهمات برای کشور متخاصم را حق مسلم برای کشور درحال جنگ (ایران) دانست. دولت عراق با سوءاستفاده از موقعیت ایجادشده وارد معرکه شد و سعدون حمادی وزیر امور خارجه این کشور در نامه ای به دبیرکل سازمان ملل متحد با ادعای مالکیت کویت و امارات در مورد محموله، به این اقدام ایران اعتراض کرد.

پس از آنکه ایران به ذکر جزئیات و دلایل چنین اقدامی پرداخت، خبرگزاری کویت به نقل

از یک مقام وزارت امور خارجه این کشور خبر داد، دولت کویت با ارسال یک پیام رسمی به دولت ایران انصراف خود را از اعتراض به توقیف کشتی دانمارکی اعلام کرده است. این خبرگزاری درعین حال، این اقدام را نقض آزادی دریانوردی در آب های بین المللی، به ویژه سلب آزادی عبور از تنگه های بین المللی خواند.

ب) ادعای بمباران تأسیسات نفتی ام العیش کویت

۵۰ روز پس از پایان ماجرای کشتی ال.سی.کت، وزیر امور اجرایی کابینه دولت کویت در ۹ مهر ۱۳۶۰، اعلام کرد چند فروند هواپیمای نظامی ایران تأسیسات نفتی "ام العیش" واقع در ۳۰ کیلومتری عمق خاک این کشور را بمباران کرده اند. اعلام این خبر روابط دو کشور را بیش از گذشته تحت تأثیر شرایط جنگی بین ایران و عراق قرار داد. مسئولان ایران؛ ازجمله سفیر ایران در کویت و ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی، بلافاصله این خبر را تکذیب کردند؛ وزارت امور خارجه مسئولیت این اقدام را متوجه دولت عراق دانست و اعلام کرد عراق از کویت باج خواهی می کند و این حرکت سابقه دارد. همچنین سفیر کویت به وزارت امور خارجه احضار گردید و یادداشت دولت ایران مبنی بر تکذیب بمباران تأسیسات نفتی ام العیش به وی تسلیم شد. انتشار این خبر زمینه را برای بهره برداری کشورهای عربی حامی دولت عراق فراهم کرد؛ دولت های عراق، عربستان، اردن، مصر، بحرین و تونس حمایت خود را از کویت اعلام کردند و رسانه های این کشورها تبلیغات وسیعی را علیه ایران به راه انداختند که دراین میان، جراید کشورهای عراق، کویت، عربستان و اردن جلودار بودند.

این خبر همچنین انعکاس وسیعی در سطح منطقه و غرب یافت. دراین میان، واکنش برخی دولتمردان امریکایی جنبه های پنهان این ماجرا را آشکار کرد و از ارتباط این ادعا با فروش ۵ فروند هواپیمای جاسوسی آواکس به عربستان پرده برداشت. الکساندر هیگ وزیر امور خارجه امریکا، در یک سخنرانی در جمع اعضای کمیته امور خارجی سنای این کشور اعلام کرد هواپیماهای آواکس متعلق به امریکا که در عربستان مستقر هستند، جت های ایران را هنگام پرواز برای بمباران مناطق نفتی شمال کویت ردیابی کرده اند. وی خطاب به اعضای این کمیته گفت: «این مؤید بی ثباتی خاورمیانه [غرب آسیا] است و به اعتقاد من هشداری برجسته و رخدادی جهت اهمیتِ دادن رادارهای پرنده به عربستان سعودی است. درک این جریان [طرح فروش آواکس به عربستان] نه تنها اشتباه نبوده، بلکه مطابق برنامه بوده و ضرورت کمک به عربستان سعودی را برای حفظ حوزه های نفتی تأیید می کند که برای امریکایی ها حیاتی است. براساس اطلاعات واصله از آواکس های مستقر در عربستان سعودی و درصورت هدایت جنگنده های هوایی برای درگیری، امکان سرنگون سازی هواپیماهای ایرانی وجود داشت.» همچنین نشریات اروپایی و امریکایی افشا کردند که دولت ریگان برای فروش ۵ فروند آواکس به عربستان با مخالفت رژیم صهیونیستی و عده ای از سناتورهای امریکایی مواجه بوده است،

اما چند ساعت قبل از نشست مطبوعاتی ریگان، الکساندر هیگ از ۴ شرط دولت امریکا که عربستان سعودی با آن موافقت کرده، خبر داد. ریگان نیز در این مصاحبه مطبوعاتی ابراز امیدواری کرد با امتیازات گرفته شده از مقامات عربستان، تردید نمایندگان و سناتورهای امریکایی از میان برود. این امتیازات برای دادن اطمینان به رژیم صهیونیستی بود که عربستان از این هواپیماها علیه اسرائیل استفاده نخواهد کرد.

ایران – سازمان آزادی بخش فلسطین (ساف)

موضوع "فلسطین" یکی از اولویت های اصلی در روابط خارجی ایران بوده و عمق راهبردی سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران در غرب آسیا را تشکیل داده و برای ایرانیان جنبه های اعتقادی و دینی نیز داشته است. به همین دلیل، از اول پیروزی انقلاب اسلامی، رهبران سازمان آزادی بخش فلسطین (ساف) به عنوان نماینده مردم فلسطین با اقبال و استقبال مسئولان نظام مواجه شده اند، اما رابطه ایران و ساف در این دوره وضعیت مطلوبی نداشت. در این مقطع، دو موضوع پیش آمد که روابط دو طرف را سردتر کرد.

الف) ادعای خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی توسط ایران

در آستانه روز جهانی قدس خبری درباره سقوط یک هواپیمای باربری آرژانتینی در خاک شوروی انتشار یافت که سرآغاز یک هجمه تبلیغاتی علیه جمهوری اسلامی ایران مبنی بر خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی شد. چند نشریه غربی با انتشار خبر سقوط این هواپیما از قول برخی منابع مجهول، مدعی شدند این هواپیما حامل تجهیزات نظامی خریداری شده از اسرائیل به مقصد ایران بوده است. مقامات ایران این ادعا را تکذیب کردند و از نقش عراق در طراحی این سوژه تبلیغاتی که با هدف تحت الشعاع قراردادن روز جهانی قدس تهیه و اجرا شده است، خبر دادند. ازجمله آقای هاشمی رفسنجانی در خطبه های نماز جمعه تهران از جریانات پشت پرده این سناریو که با طراحی عراقی ها اجرا شده بود، پرده برداشت. عراق نیز با احضار سفیران کشورهای اسلامی در بغداد و تسلیم نامه وزیر امور خارجه این کشور و اعزام ۳۲ نماینده به کشورهای مسلمان و عربی کوشید همگان را متقاعد کند که بین ایران و رژیم صهیونیستی رابطه ای وجود دارد.

دراین میان، موضع گیری مقامات ساف درخور تأمل است. آنها از یک سو سیاست های ایران را در تضاد بنیانی با هرنوع ارتباط و معامله با رژیم صهیونیستی می خواندند، اما از سوی دیگر، با موضع گیری هایی دوپهلو این ادعا را با قاطعیت نفی نمی کردند؛ ازجمله صلاح زواوی سفیر فلسطین در تهران، دراین باره گفت: «مسلم است که من نمی توانم بگویم والله العظیم ایران از اسرائیل اسلحه نخریده است، زیرا من یک مقام مسئول ایران که در جریان باشد، نیستم.»

ب) دیدار هانی الحسن و رجوی در پاریس

در این برهه، اخباری مبنی بر موضع گیری برخی مسئولان ساف به نفع سازمان مجاهدین خلق و دیدار هانی الحسن مشاور سیاسی یاسر عرفات و عضو کمیته مرکزی ساف با مسعود رجوی در ویلای کاظم رجوی (برادر مسعود رجوی) در فرانسه منتشر شد که در ابتدا، چند تن از رهبران ساف آن را تکذیب کردند، اما انتشار عکس های این دیدار در نشریه انگلیسی تایمز مالی و سخنان برخی مقامات سازمان آزادی بخش فلسطین مبنی بر آگاهی از رخ دادن کشتارهای وسیع در ایران و کاهش فعالیت اتباع فلسطینی در ایران و انتشار خبری مبنی بر حضور حداقل ۳۰۰ تن از اعضای سازمان مجاهدین خلق در پایگاه های ساف در بیروت، از رابطه عمیق و جانب دارانه رهبران ساف با سازمان مجاهدین خلق خبر می داد. ضمن آنکه سازمان مجاهدین خلق نیز خبر دیدار و حمایت ساف از سازمان مجاهدین خلق را تأیید کرد.

پس از قطعی شدن صحت خبر این دیدار، مقامات ساف درصدد توجیه آن برآمده و با ادعای احضار هانی الحسن به مقر ساف در بیروت، کوشیدند اهمیت موضوع را درحد یک اقدام شخصی تنزل دهند و گفتند که او دستوری برای این کار نداشته و این کار ابتکار شخص وی بوده است. درپی این ماجرا، هرچند مقامات و نهادهای انقلابی ایران به دلیل پاره ای ملاحظات از موضع گیری صریح دراین باره خودداری می کردند، اما بهزاد نبوی سخنگوی دولت جمهوری اسلامی ایران، موضع دولت را این گونه اعلام کرد: «اگر چنین ملاقاتی صورت گرفته باشد، ازنظر ما مردود است و ما از سازمان آزادی بخش فلسطین گله خواهیم کرد، چراکه این را می شود یک اقدام غیردوستانه تلقی کرد.» این موضوعات سبب شد رابطه ایران و ساف سردتر از قبل شود.

همچنین محمدحسین لواسانی مدیرکل سیاسی آسیا و افریقای وزارت امور خارجه، در مصاحبه ای در بیروت با نوعی مرزبندی بین موضوع "انقلاب و مردم فلسطین" و "سازمان آزادی بخش فلسطین" درباره تأثیر ملاقات در رابطه ایران با فلسطین گفت: «رهبر و ملت ایران قبل و بعد از انقلاب، با قدرت کامل پشتیبان انقلاب فلسطین بوده و هستند و اگر احیاناً بعضی از اطرافیان فلسطینیان نسبت به ما موضع خاصی دارند و یا برعکس، این مسئله هیچ گونه تأثیری بر اصل پشتیبانی انقلاب اسلامی ایران از انقلاب فلسطین نخواهد داشت.

ص:۵۴

روزشمار جنگ پنجشنبه ۱ مرداد ۱۳۶۰ ۲۱ رمضان ۱۴۰۱ ۲۳ ژوئیه ۱۹۸۱

۱

در یک عملیات مین گذاری و کمین نیروهای سپاه پاسداران در منطقه دشت عباس، ۲ نفربر زرهی ارتش عراق منهدم گردید و حدود ۱۰ نفر از نیروهای عراقی کشته شدند. در این عملیات، نیروهای خودی ابتدا مسیر تردد نیروهای ارتش عراق را مین گذاری کردند و ساعاتی بعد، ۲ نفربر عراقی را که به دلیل برخورد با مین متوقف شده بودند، با آر.پی.جی. منهدم کردند.(۱)ارتش عراق نیز ساعت ۶:۳۰ صبح امروز، شهر دزفول را گلوله باران کرد که براثر آن، ۴ تن از مردم شهر شهید و ۳ تن زخمی شدند. همچنین یک کامیون آتش گرفت.(۲)

۲

در ترورهای امروز سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در شهرهای اصفهان، رشت، تهران و اقلید فارس، ۶ نفر شهید و ۹ نفر مجروح شدند.

در اولین اقدام، حجت الاسلام سید حسن بهشتی نژاد جانشین امام جمعه اصفهان و رئیس شعبه ۲ دادگاه انقلاب اسلامی شیراز و کاندیدای نمایندگی در انتخابات میان دوره ای مجلس اصفهان، ساعت ۶ صبح، به دست دو موتورسوار وابسته به سازمان مجاهدین خلق ترور و شهید شد.

ضاربان با مراجعه به منزل حجت الاسلام بهشتی نژاد، بلافاصله پس از اینکه وی در را باز کرد، به سمت او تیراندازی کردند. در این حادثه، برادرزاده نامبرده نیز به شهادت رسید.(۳)-(۴)تروریست ها پس از این اقدام، از محله حادثه گریختند. نامبرده، عموزادۀ آیت الله دکتر محمدحسین بهشتی بود.(۵)*(۶)

ص:۵۵

۱- سند شماره ۴۶۴۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از دفتر سیاسی و انتظامی استانداری خوزستان به معاونت سیاسی و اجتماعی وزارت کشور، ۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۵۰۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته، واحد اطلاعات عملیات سپاه خوزستان به فرماندهی مرکز، شماره ۲۹۴، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۲- سند شماره ۴۶۰۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی دزفول به فرمانداری دزفول، ۱/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۳- سازمان مجاهدین خلق در اخبار ساعت ۲۱ مورخ ۹ مرداد ۱۳۶۰ رادیو مجاهد (متعلق به سازمان مجاهدین خلق)، مسئولیت این ترور را بر عهده گرفت. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص۷ ضمیمه، رادیو مجاهد) نیروهای سپاه پاسداران اصفهان، ضارب شهید بهشتی نژاد را در روز ۸ شهریور ۱۳۶۰، دستگیر کردند.

۴- روزنامه اطلاعات، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۵؛ و - روزنامه کیهان، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۳.

۵- * حجت الاسلام باهنر دبیرکل حزب جمهوری اسلامی، به مناسبت شهادت حجت الاسلام بهشتی نژاد پیامی خطاب به مردم اصفهان صادر کرد. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۵، ۲/۵/۱۳۶۰، ص۳۴)

۶- روزنامه اطلاعات، ۳/۵/۱۳۶۰، ص ۱۰.

همچنین ساعت ۷:۳۰ امروز، بازپرس کمیته مرکزی منطقه ۱۳ تهران در خیابان سیزده آبان، ترور شد. در این حادثه، ضاربان که در نزدیکی منزل محمدحسین جمشیدی کمین کرده بودند، با شلیک چند گلوله – که به پشت و کمر وی اصابت کرد – او را به شهادت رساندند و به وسیله یک خودرو و یک موتورسیکلت متواری شدند.(۱) مسئول سپاه پاسداران منطقه ۹ تهران نیز صبح امروز هدف سوءقصد دو موتورسوار قرار گرفت و شهید شد.(۲)

در شهر رشت نیز دقایقی قبل از اذان مغرب، یکی از افراد فعال و متعهد شهر به نام کریم اسلام پرست که با موتور درحال عبور از خیابان افخرا بود، هدف قرار گرفت و براثر اصابت تیر به سرش، به شهادت رسید.(۳)

در حادثه دیگری در همین شهر، پس از غروب آفتاب، فردی مسلح از دیوار منزل یکی از افراد متعهد شهر در خیابان لاکانی به داخل حیاط پرید و با پرتاب نارنجك و سپس شلیك رگبار اسلحه یوزی، ۷ تن از جوانان متعهد شهر را – که درحال صرف افطار بودند – هدف قرار داد و بلافاصله با همراهانش به وسیله موتورسیکلت از محل حادثه گریخت. در این حمله فردی به نام مجید ثابت قدم به شهادت رسید و بقیه افراد مجروح شدند.(۴)-(۵)

همچنین در سوءقصد ناموفق به حجت الاسلام فاضل هرندی کاندیدای نمایندگی مجلس شورای اسلامی از اقلید فارس، ۳ نفر از همراهان وی مجروح شدند. وی که برای تبلیغات انتخاباتی به منطقه آب باریك از توابع این شهرستان رفته بود، توسط دو موتورسوار مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق(۶) به رگبار بسته شد، اما آسیبی ندید.(۷)

درپی این حادثه، سپاه پاسداران اقلید، ۷ نفر را شناسایی و دستگیر کرد.(۸)

۱

تلاش سازمان مجاهدین خلق (منافقین) برای برهم زدن انتخابات ریاست جمهوری که قرار است فردا برگزار شود، با هوشیاری و اقدام به موقع پاسداران ناکام ماند.

درپی کشف یك خانه تیمی و دستگیری چند تن از افراد وابسته به سازمان و اعترافات یکی از آنان، امروز اجتماع عناصر سازمان برای سازماندهی نهایی فعالیت های تخریبی در انتخابات جمعه ۲ مرداد ۱۳۶۰، در یکی از پارك های تهران لو رفت و حدود ۶۰ تن از آنان دستگیر شدند.

ص:۵۶

۱- همان، ص۱۴؛ و – خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۵، ۲/۵/۱۳۶۰، ص۳۴.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۵، ۲/۵/۱۳۶۰، ص۳۱.

۳- روزنامه اطلاعات، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۰ ؛ و – سند شماره ۴۲۵۹۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از رشت به تهران فرماندهی سپاه، ۴/۵/۱۳۶۰، سند تك برگی.

۴- یکی از عاملان این ترور در ۲۲ مرداد ۱۳۶۰، شناسایی و دستگیر شد. به گزارش سپاه پاسداران رشت، این فرد از عناصر وابسته به سازمان مجاهدین خلق بود که با نفوذ در جمع افراد متعهد شهر آنان را شناسایی و مشخصاتشان را برای ترور به سازمان اعلام می

کرد. (خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۶، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲۱، رشت – خبرگزاری پارس، ۲۲/۵/۱۳۶۰)

۵- روزنامه اطلاعات، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۰؛ و – روزنامه کیهان، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۳.

۶- رادیو مجاهد با اعلام خبر این ترور، مدعی شد که آقای فاضل هرندی در این سوءقصد مجروح شده است. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص۷ ضمیمه، خبرگزاری پارس، رادیو مجاهد، ۹/۵/۱۳۶۰)

۷- روزنامه اطلاعات، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۰.

۸- روزنامه کیهان، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۴.

براساس دستور مؤکد سازمان، قرار بود این افراد حوزه های انتخاباتی و شعب اخذ رأی را شناسایی کنند و در روز برگزاری انتخابات، افراد شاخه نظامی این سازمان اقدامات خود را به دو شکل "حمله مسلحانه به بعضی شعب اخذ رأی" و "پرتاب بمب های دست ساز و آتش زا به سایر شعب" انجام دهند تا بدین ترتیب، با به آتش کشیدن حوزه های اخذ رأی، مانع رأی گیری شوند.(۱)-(۲)

۱

در چند اقدام تروریستی که اغلب آنها به دست عناصر وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) انجام شد، ۴ نفر مجروح شدند و خساراتی نیز به بار آمد. امروز همچنین ۳ خانه تیمی کشف شد و ۱۸ نفر نیز دستگیر شدند.

در یکی از این اقدامات، در تهران، چند موتورسوار مسلح، ۲ نارنجک جنگی به ساختمان سازمان انتقال خون در خیابان استاد نجات اللهی پرتاب کردند که براثر انفجار آنها به چند اتومبیل پارک شده در مقابل ساختمان خساراتی وارد شد، اما کسی آسیب ندید.(۳)در انفجار بمب نیز یک کیوسک فروش بلیط در میدان توحید منهدم شد.(۴) در خیابان مطهری هم چند تن به قصد ایجاد اغتشاش اقدام به آتش زدن چند حلقه لاستیک خودرو کردند که یک نفر از آنان دستگیر شد.(۵)

در اراک نیز یک موتورسوار نارنجکی به داخل ساختمان روابط عمومی سپاه پرتاب کرد که درپی آن، شیشه های ساختمان شکست و خساراتی وارد شد.(۶)

در اقدامی دیگر، در ساعت ۲ بامداد، چند تن از عناصر گروه های مسلح به جایگاه پمپ بنزین کارخانه قند ارومیه حمله کردند و خساراتی به ساختمان و تأسیسات آن وارد آوردند.(۷)

در ایلام هم یک بمب آتش زا به سوی ماشین استانداری پرتاب شد که خسارتی به همراه نداشت. عامل این حادثه دستگیر شد و چند بمب دست ساز و آتش زا نیز از وی به دست آمد.(۸)

در بابل هم ۲ حادثه رخ داد: در حادثه اول، افراد وابسته به سازمان به بهانه پخش آش نذری به منزل یکی از نیروهای سپاه این شهر رفتند و محتوای کاسه ای را که اسید بود به صورت وی و خواهرش پاشیدند.

در حادثه بعدی، یک بمب آتش زا به منزل یکی از افراد متعهد این شهر پرتاب شد که براثر انفجار آن، اموال وی خسارت دید.(۹)

در سنقر هم یک نارنجک به منزل یکی از نیروهای سپاه پرتاب شد که درنتیجه این اقدام، یک نفر به طور سطحی زخمی شد.(۱۰)

ص:۵۷

۱- مصاحبه با یکی از افراد دستگیرشده در این خانه تیمی درباره شیوه اجرای این تصمیم سازمان در روزشمار ۳/۵/۱۳۶۰ آمده است.

۲- روزنامه اطلاعات، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۱۷۹.

۳- روزنامه کیهان، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.
۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۷، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۹.
۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۶، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۸.
۶- روزنامه اطلاعات، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۰.
۷- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۵، ۲/۵/۱۳۶۰، ص۳۲.
۸- سند شماره ۴۲۵۸۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سپاه کرمانشاه به اطلاعات سپاه مرکز، ۳/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.
۹- سند شماره ۴۲۵۹۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از بابل (ساری) به تهران (فرماندهی سپاه)، ۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.
۱۰- روزنامه کیهان، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۰.

در رشت، با بمب آتش زا به منزل فرمانده عملیات کمیته مرکزی شهر و به یکی از وعاظ شهر حمله شد. در این حملات، کسی آسیب ندید.(۱)

انفجار بمب در مقابل منزل شهردار پره سر از توابع هشتپر، خسارت کمی ایجاد کرد، اما به آتش کشیده شدن یک نانوایی در رضوان شهر از توابع هشتپر، موجب سرایت آتش به ۶ مغازه دیگر شد و حدود یک صد هزار تومان خسارت به بار آورد. همچنین یک چادر گروهی مربوط به نیروهای بسیج در یکی از چهارراه های شهر رودسر، به دست عناصر وابسته به گروه های مخالف به آتش کشیده شد.(۲)

در ۳ حادثه جداگانه در قوچان، پرتاب بمب آتش زا به منزل ۳ نفر از افراد متعهد شهر، موجب آتش گرفتن منازل آنان و به بارآمدن خساراتی شد. با پیگیری های انجام شده، ۳ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) که چند بمب آتش زا به همراه داشتند، دستگیر شدند.(۳)

در بجنورد هم چند بمب آتش زا به منازل ۲ تن از افراد متعهد شهر پرتاب شد. در تربت حیدریه نیز با چند بمب دست ساز به ساختمان بخش فرهنگی و قسمت موتوری سپاه پاسداران حمله شد. در بخش خواف از توابع شهرستان تربت حیدریه هم یک بمب دست ساز به یک مسجد(۴) پرتاب شد که آتش سوزی مختصری ایجاد کرد. عامل این حادثه دستگیر شد. در تایباد نیز یک کتاب فروشی و منزل یکی از افراد متعهد شهر به آتش کشیده شد.(۵)

در اقدامی دیگر، در شیراز، ۳ بمب آتش زای دست ساز به ساختمان "ستاد دانشجویان مسلمان" و منزل ۲ نفر از اهالی متعهد شهر پرتاب شد که خسارات جزئی به بار آورد.(۶)

در مشهد هم یک نارنجک ساچمه ای به سوی ساختمان حزب جمهوری اسلامی پرتاب شد که براثر انفجار آن، یک نفر مجروح گردید. عامل حادثه نیز دستگیر شد. هدف از این اقدام، سوءقصد به حجت الاسلام کامیاب یکی از کاندیداهای مجلس شورای اسلامی از مشهد ذکر شده است.

علاوه براین، یک بمب در خیابان مدرس مشهد منفجر شد که باعث زخمی شدن دو عابر و واردآمدن خساراتی به ساختمان های اطراف شد. هم زمان با انفجار این بمب، مغازه یکی از افراد متعهد شهر در خیابان عشرت آباد آتش زده شد و نارنجکی هم به سوی منزل سرپرست بنیاد مستضعفان خراسان پرتاب شد که این دو حادثه تلفات جانی و خسارت مالی نداشت.(۷)

پرتاب دو نارنجک به داخل ستاد اداری سپاه پاسداران زنجان نیز - که با استفاده از تاریکی شب انجام شد - خسارت جزئی وارد کرد.(۸)

در ساری، کازرون و کردکوی نیز ۳ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق کشف شد و تعدادی بمب دست ساز و آتش زا و مقادیری مواد منفجره از آنها به دست آمد. همچنین در این سه شهر، به ترتیب ۴، ۳ و ۴ نفر دستگیر شدند.(۹)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۶، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۲۵.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۵، ۲/۵/۱۳۶۰، ص۲۰.

۳- روزنامه کیهان، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۵، قوچان - واحد مرکزی خبر به نقل از سپاه پاسداران قوچان.

۴- این مسجد یکی از محل های اخذ رأی در انتخابات روز بعد بود.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۶، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۰.

۶- سند شماره ۴۲۶۱۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شیراز به تهران (اطلاعات و فرماندهی سپاه مرکز)، ۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۵، ۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۷، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۷.

۹- سند شماره ۴۲۵۹۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ساری به تهران (فرماندهی سپاه)، ۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۲۶۵۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی و اطلاعات سپاه شیراز به فرماندهی و اطلاعات سپاه مرکز، ۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۱

تعداد اندکی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در مقابل مجسمه آزادی در بندر نیویورک، اجتماع کرده و ۲ تن از آنان خود را به پایه این مجسمه زنجیر کردند.

به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس، سخنگوی دفتر پارک های ملی امریکا تعداد این افراد را ۱۲ نفر اعلام کرد و گفت: بقیه تظاهرکنندگان اعلامیه هایی را پخش کردند که در آن انتخابات (دومین دوره ریاست جمهوری) روز جمعه ایران محکوم شده است.

پلیس ۴ تن از تجمع کنندگان را دستگیر کرد.(۱)

۲

ماجرای سقوط یک فروند هواپیمای باری متعلق به آرژانتین در خاک روسیه، که ادعا شده از ایران عازم قبرس بوده است، در هاله ای از ابهام رسانه ای شد.

به گزارش خبرگزاری پارس، هیچ خبری از این سانحه هوایی - که روز شنبه هفته جاری (۲۷/۴/۱۳۶۰) رخ داد - تا روز گذشته اعلام نشد، اما پس از اینکه کشور روسیه خبر این حادثه را منتشر ساخت، آرژانتین اعلام کرد که این هواپیما به اخطار هواپیمای نظامی روسی در منطقه ایروان توجه نکرده و پس از برخورد با این هواپیما سقوط کرده و آتش گرفته است.

آژانس های مطبوعاتی غربی اعلام کردند که احتمالاً یک خلبان مخالف دولت ایران این هواپیما را ربوده و به خارج برده که در میان راه مسیر را گم کرده است.(۲)(۳) دراین حال، خبرگزاری فرانسه از مسکو این فرض را که هواپیمای آرژانتینی براثر مانور غلط هواپیماهای نیروی هوایی ارتش شوروی سقوط کرده باشد، محتمل دانست.(۴)

۳

رادیو بغداد در برنامه ای تبلیغاتی مدعی شد که رژیم عراق برای برقراری آتش بس در جنگ با ایران آمادگی دارد، اما درعین حال، بر آنچه آن را شناسایی حقوق این کشور خواند نیز تأکید کرد.

رادیو بغداد در برنامه ای که ساعت ۹ صبح امروز، از این رادیو پخش شد، با اشاره به صحبت های صدام حسین در سالگرد روز ملی عراق، ادعا کرد که عراق از زبان رهبر خود علاقه مندی اش را به صلح و برقراری آتش بس میان دو کشور و ایجاد مناسبات با ایران بر پایه برابری و احترام به حاکمیت و به رسمیت شناختن حقوق خود ابراز کرده است و از این پس، ایران باید این دعوت را پذیرفته و به جای جنگ و اعزام نیرو به جبهه ها، با مذاکره، زمین های اشغال شده خود را مطالبه کند.

ص:۵۹

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۵، ۲/۵/۱۳۶۰، صص ۲۰ و ۲۵.

۲- ماجرای سقوط این هواپیما در روزهای بعد منشأ انتشار گزارش های زیادی در رسانه های جهان شد و تعدادی از آنها ادعا کردند هواپیما حامل تجهیزات نظامی اسرائیلی به مقصد ایران بوده است.

۳- همان، صص ۱۸ و ۳۲.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۶، ۳/۵/۱۳۶۰، صص ۱۴ و ۱۵، خبرگزاری فرانسه.

این رادیو درباره ادعاهای سرزمینی خود، که شامل بخش هایی از خاک ایران است، با اشاره

به حضور ارتش عراق در ایران هم گفت: «آیا بهتر آن نیست که این سرزمین ها بدون جنگ و درگیری به شما بازپس داده شود؟ ... همین ارتش دلیر [عراق] ممکن است سرزمین تحت کنترلش [در خاک ایران] را با صلح و آشتی و تفاهم و از راه شناسایی حقوق عراق و دست کشیدن از تجاوز و دخالت در امور داخلی اش ترک نموده و از آن عقب نشینی نماید.»(۱)

۱

خبرگزاری تاس از مسکو گزارش داد: لئونید برژنف صدر هیئت رئیسه و نیکلای تیخونف نخست وزیر اتحاد جماهیر شوروی، که کشورشان تأمین کننده اصلی تسلیحات نظامی عراق در جنگ با ایران محسوب می شود، در پیامی به صدام حسین روز ملی عراق را تبریک گفتند.

آنان در این پیام ابراز اطمینان کرده اند که روابط شوروی و عراق توسعه بیشتری خواهد یافت. صدام حسین نیز در پاسخ، به تعمیق روابط دو کشور تأکید کرد.(۲)

۲

خبرگزاری یونایتدپرس به نقل از خبرگزاری خلیج از بغداد، به نقل از وزیر صنایع عراق اعلام کرد که این کشور قصد دارد در سال ۱۹۸۱ (۱۳۶۱ ه.ش)، پروژه های صنعتی را با ۷۵/۵ میلیارد دلار سرمایه گذاری اجرا کند.

این مقام عراقی خاطرنشان کرده است که سرمایه گذاری در پروژه های صنعتی در شش ماهه اول سال ۱۹۸۱، ۳۸ میلیون دلار بیش از سرمایه گذاری در همین مدت در سال قبل از آن بوده است.

در همین حال، مجله لبنانی الحوادث، یوگسلاوی را بزرگ ترین شریک بازرگانی عراق و ارزش مبادلات بازرگانی دو کشور را در سال قبل، ۲/۱ میلیارد دلار اعلام کرده و افزوده است: اخیراً عراق از یک شرکت یوگسلاوی خواسته تا طرح ایجاد یک ایستگاه برق در شمال بغداد را به ارزش ۵۷۰ میلیون دلار اجرایی کند. در این طرح، حدود ۲ هزار کارگر که اکثر آنها تبعه یوگسلاوی هستند، به کار گرفته خواهند شد. ضمن آنکه یوگسلاوی طرح دیگری به ارزش ۱۴۳ میلیون دلار برای ساختن مجتمع های مسکونی در بغداد در دست اجرا دارد.

طرح های برق رسانی عراق ۳۷/۲ میلیارد دلار از بودجه توسعه ملی عراق را شامل می شود.(۳)

۳

وزارت دارایی امریکا اعلام کرد که تحویل ۲ میلیارد دلار از دارایی های مسدودشده ایران در امریکا به دلیل مشکلات فنی و حقوقی با تأخیر مواجه شده است.

به گزارش رادیو لندن، اختلاف نظر بین نمایندگان ایران و امریکا بر سر نحوه رسیدگی به

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۵، ۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۸.

۲- همان، ص۷، مسکو - خبرگزاری تاس.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۷، ۴/۵/۱۳۶۰، صص ۱۴ و ۱۵.

شکایات مورد بحث طرفین، سبب تأخیر در کار انتقال این پول شده است. این مبلغ بخشی از

دارایی هـای ایران است که دولت این کشور در بانک مرکزی امریکا سپرده گـذاری کرده و پس از آزادی گروگان های امریکایی در ایران از آن رفع توقیف شده و قرار بود روز یکشـنبه نوزدهم ماه ژوئیه جاری (۲۸ تیرماه ۱۳۶۰)، به ایران منتقل شود؛ تاریخی که در موافقت نـامه الجزایر (دربـاره آزادی گروگـان های شاغل در سـفارت امریکا در تهران) قیـد شـده است. تعیین تکلیف بهره پول های بلوکه شده ایران در امریکا نیز از موارد اختلافی بین دو کشور اعلام شده است.

به گزارش خبرگزاری ها، به عقیده محسن نوربخش رئیس کل بانک مرکزی، حدود ۷ سال طول خواهد کشید تا هیئت داوری بین المللی در لاهه هلند، رسیدگی به همه ادعاهای مالی اتباع امریکا علیه ایران را که حدود دو هزار مورد تخمین زده شده است، پایان دهد. وی همچنین گفته که ایران نیز ۴۰ مورد شکایت مالی تسلیم هیئت داوری کرده است.

تسویه حسـاب مـدعیان امریکـایی از ایران براساس رأی دادگاه، از حساب تضـمینی در یک بانک بی طرف که اعتبار آن هیـچ گاه کمتر از پانصد میلیون دلار نخواهد بود، تأمین خواهد شد.

صـدها کمپانی امریکایی که در جریان انقلاب ایران لطمه دیـده انـد، دعاوی خود را برای دریافت خسارات از ایران، به دادگاه لاهه ارجاع داده اند.(۱)در همین حـال، به گزارش خبرگزاری یونایتـدپرس، یـک وکیـل امریکـایی از دولت این کشور خواست ایران به ازای هر روز بـازداشت هر دیپلمـات امریکایی در تهران، هزار دلار به آنان غرامت بپردازد که دراین صورت، هر گروگان ۴۴۴ هزار دلار دریافت خواهد کرد.(۲)

ص:۶۱

۱- خـبرگزاری پـارس، نشـریه گزارش هـای ویژه، شـماره ۱۲۵، ۲/۵/۱۳۶۰، صـص ۲۳ و ۲۴، امریکـا - خـبرگزاری یونایتـدپرس، ۱/۵/۱۳۶۰؛ و - همـان، صــص ۳ - ۱، رادیـو لنـدن، ۱/۵/۱۳۶۰؛ و - خـبرگزاری پـارس، نشـریه گزارش هـای ویژه، شـماره ۱۲۷، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۶ ضمیمه، رادیو کلن، ۳/۵/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۷، ۴/۵/۱۳۶۰، صص ۱۲ و ۱۳، واشنگتن - یونایتدپرس، ۲/۵/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ جمعه۲ مرداد ۱۳۶۰ ۲۲ رمضان ۱۴۰۱ ۲۴ ژوئیه ۱۹۸۱

۱

شورای عـالی دفـاع در جلسه امشب خود که به ریـاست محمـدعلی رجایی نخست وزیر و با حضور اعضـا(۱) تشـکیل شد، علاوه بر بررسـی وضـعیت جبهه هـای جنـگ، دو طرح دربـاره "ایجـاد هماهنگی در انتشار اخبار و اطلاعات نظامی و اطلاعیه های مربوط به جنگ" و "تعیین جایگاه ستاد جنگ های نامنظم (شهید چمران) در سازمان نظامی" را به تصویب رساند.

در مصوبه اول، مقرر شـد برای ایجـاد همـاهنگی در انتشـار اخبـار و اطلاعات نظامی مربوط به جنگ، شورایی مرکب از نماینـدگان ارتش، سپاه و صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران زیر نظر کمال خرازی مسئول خبرگزاری پارس، تشکیل شود تا اخبار و اطلاعیه های مربوط به جنگ را بررسی و سپس اجازه انتشار آنها را صادر کند.(۲)

در مصوبه دوم نیز مقرر شد که ستاد جنگ های نامنظم بدون تغییر در وضعیت کنونی در تابعیت ستاد ارتش قرار گیرد.(۳)

همچنین در این جلسه پس از گزارش سـرتیپ فلاـحی جانشـین رئیس سـتاد مشـترک ارتش از آخرین وضـعیت جبهه هـای جنـگ، دربـاره رکود در جبهه و انجـام نشـدن عملیـات ازجانب ارتش باتوجه به وعـده های قبلی، سؤال های اعتراض آمیزی مطرح شـد که فرماندهان ارتش با بیان دلایل اجرانشدن عملیات، وعده کردند به زودی عملیات هایی انجام خواهد شد.(۴)

ص:۶۳

۱- در این جلسه، علاـوه بر نخست وزیر، آقایـان اکبر هاشـمی رفسـنجانی و سـیدعبدالکریم موسوی اردبیلی اعضـای شورای موقت ریاست جمهوری، سـرتیپ ولی الله فلاحی جانشـین رئیس سـتاد مشترک ارتش، سرهنگ موسی نامجو نماینده امام در شورای عالی دفاع، سـرهنگ جواد فکوری فرمانـده نیروی هوایی ارتش، یوسف کلاهدوز قائم مقام سپاه پاسداران، میرحسـین موسوی وزیر امور خارجه، کمال خرازی مسئول خبرگزاری پارس و تعدادی از فرماندهان لشکرهای ارتش جمهوری اسلامی حضور داشتند.
۲- سند شماره ۴۳۵۴۷۷ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنگ: از دبیرخانه شورای عالی دفاع به سازمان خبرگزاری پارس، ۴/۵/۱۳۶۲، ص۲.
۳- سند شماره ۱۸۹۷۵۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از دبیرخانه شورای عالی دفاع به سـتاد مشترک ارتش جمهوری اسـلامی ایران، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)؛ به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۱۸۱.
۴- عبور از بحران، پیشین، ص۱۸۰.

۱

تعدادی از افراد گروه های مسلح ضدانقلاب امروز پس از ایجاد یک درگیری ساختگی در محدوده پلیس راه میاندوآب در استان آذربایجان غربی - که باعث جلب نظر نیروهای جمهوری اسلامی به این منطقه شد - به پمپ بنزین این شهر حمله کردند. در این حمله، ۴ دستگاه پمپ و یک خودرو پیکان در محوطه جایگاه آتش گرفت و ساختمان پمپ بنزین نیز به طور کامل در آتش سوخت.(۱)

۲

هم زمان با اجرای دومین دوره انتخابات ریاست جمهوری ایران، گروه های مسلح مخالف جمهوری اسلامی در شمال غرب و غرب کشور، برای برهم زدن انتخابات و جلوگیری از حضور مردم پای صندوق های رأی، اقداماتی انجام دادند که به نتیجه نرسید. گزارش سپاه پاسداران دراین باره چنین است:

یکی از هواداران گروه های مخالف نظام بمبی را برای کارگذاشتن در مقابل منزل امام جمعه سنندج حمل می کرد که در نزدیکی منزل امام جمعه منفجر و حامل آن کشته شد. در قریه گریزه در حومه سنندج نیز براثر انفجار بمبی پای یک زن قطع شد. همچنین بمب دیگری در مسجد شریف آباد سنندج (در یکی از شعب رأی گیری) کشف و خنثی شد. در ارومیه هم براثر برخورد اتومبیل حامل صندوق اخذ رأی با مین کار گذاشته شده، یک سپاهی شهید و ۲ نفر دیگر مجروح شدند.(۲)

عناصر ضدانقلاب در میدان آزادی سنندج - که محل رفت وآمد مردم است - بمبی به قدرت ۶ پوند کار گذاشته بودند که پس از کشف، با تلاش یکی از نیروهای متخصص ارتش خنثی شد.(۳)

علاوه براین، یک بمب دست ساز نیز به سوی ساختمان جهاد سازندگی سنندج پرتاب شد که به یک اتومبیل خسارت زد.(۴)

در پیرانشهر هم دو بمب قوی که در مقابل ستاد سپاه پاسداران و مسجد جامع شهر کار گذاشته شده بود، کشف و خنثی شد.(۵)

روابط عمومی استانداری آذربایجان غربی نیز اعلام کرد: عناصر حزب دمکرات ۱۶ تن از اهالی روستای اندیزه در شمال شرق پیرانشهر را به دلیل شرکت در انتخابات دستگیر کردند.(۶)-(۷)

عوامل گروه های ضدانقلاب همچنین در چند نقطه دیگر از غرب کشور؛ ازجمله در چند روستای اطراف بانه، برای جلوگیری از شرکت مردم روستا در انتخابات ریاست جمهوری، با تهدید اسلحه به جمع آوری شناسنامه های آنان پرداختند و مانع ورود آنان به شهر برای رأی دادن شدند. این اقدامات در چند مورد به درگیری با مردم نیز انجامید؛ ازجمله در روستای بوئین واقع در جنوب بانه، تعدادی از اهالی که از تحویل شناسنامه هایشان خودداری کرده بودند، براثر ضربات چوب و قنداق تفنگ افراد ضدانقلاب مجروح شدند.(۸)

۱- سند شماره ۴۲۵۸۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به نزاجا (مرکز فرماندهی)، ۳/۵/۱۳۶۰، سند

تک برگی؛ و – دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۱، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۲۹، میاندوآب؛ و – روزنامه کیهان، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۳.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۶، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۲۵.

۳- سند شماره ۴۲۵۸۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سپاه کردستان به اطلاعات سپاه مرکز، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۱؛ و – دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۱، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۳۰، سنندج.

۴- روزنامه کیهان، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۳.

۵- روزنامه اطلاعات، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۶- این عده با فشار اهالی روستا چند روز بعد آزاد شدند.

۷- روزنامه اطلاعات، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و – خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۲، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۲۴، ارومیه – خبرگزاری پارس، ۸/۵/۱۳۶۰.

۸- سند شماره ۴۲۵۸۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۲؛ و – دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۱، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۳۰، بانه.

۱

در تروزهـای امروز افراد وابسـته به گروه هـای ضـدانقلاب؛ به ویژه سازمـان مجاهـدین خلق (منـافقین) در تهران، شـیراز، کازرون و فردوس، ۸ نفر ازجمله مسئول مرکز امداد پزشکی سپاه پاسداران شهید و ۶ نفر دیگر مجروح شدند.

در یکی از ترورهـا، سرنشـینان مسـلح یـک خودرو در تقـاطع خیابان سـتارخان - پارک وی تهران، به سوی دکتر بهرام شـکری مسئول مرکز امـداد پزشـکی سـپاه پاسـداران - که همراه یک نفر دیگر برای شـرکت در انتخابات دومین دوره ریاست جمهوری به سوی یکی از شـعب اخذ رأی می رفت - تیراندازی کردند. در این حادثه، دکتر شـکری به شهادت رسید و همراهش که دانشجوی پزشکی بود، مجروح شد.(۱)

در خیابان ظفر تهران نیز سرنشـینان مسلح یک خودرو با مسدودکردن راه بر ماشین گشت کمیته منطقه ۴، آن را به رگبار بستند. در این حادثه، ۲ پاسدار در صـحنه حادثه شهید و ۳ نفر دیگر مجروح شدنـد. یکی از مجروحان به نام فریبرز کرمی، در بیمارسـتان، به شهادت رسید.(۲)-(۳)

همچنین سـاعت ۱۰ صـبح، سرنشـینان مسـلح یـک خودرو در خیابـان یوسف آبـاد (سـید جمال الـدین اسـدآبادی) تهران، ۳ نفر از نیروهای کمیته را که سوار بر یک موتورسیکلت بودند، هدف قرار دادند که ۲ تن از آنان به نام حمیدرضا بیدهندی و رضا میرزایی به شهادت رسیدند و یک نفر دیگر مجروح شد.(۴)

در شـیراز نیز نیروهای بسـیج درحال تعقیب چند موتورسوار مشکوک بودند که لاستیک اتومبیلشان براثر اصابت گلوله افراد درحال فرار ترکید و خودرو از جاده منحرف شد و به درختی برخورد کرد. در این حادثه راننده خودرو به شهادت رسید.(۵)

در کازرون هم یکی از نیروهای اداره سیاسـی ایـدئولوژیک ارتش هدف شـلیک ۳ گلوله عناصـر مسـلح غیر قانونی قرار گرفت که تیرها به خطا رفت و عاملان حادثه نیز متواری شدند.(۶)

در فردوس نیز یک نفر از اهالی شـهر که توسط ۳ تن از افراد فعال وابسـته به سازمان مجاهدین خلق در جاده بیرون از شـهر ربوده و مجروح شده بود، در بیمارستان شهید شد. عاملان این حادثه همگی دستگیر شدند.(۷)

۲

انفجار ۲ بمب در تهران و شهر ری ۳ شهید و یک مجروح بر جای گذاشت، اما انفجار در گچساران و تبریز تلفاتی نداشت.

درپی کشف یک بمب در خیابان فروغی تهران، که داخل یک کپسول گاز تعبیه شده و در جوی

ص:۶۵

۱- روزنامه کیهان، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۶، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۷.

۲- اسامی ۲ شـهید دیگر حـادثه در اسـناد امروز موجود نبود، امـا اسـامی آنان در بین شـهیدان این روز که در ۴ مرداد ۱۳۶۰ تشییع

شدند، موجود است. (روزشمار ۴/۵/۱۳۶۰)

۳- روزنامه اطلاعات، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۱؛ و- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۶، ۳/۵/۱۳۶۰، ص ۲۸.

۴- روزنامه اطلاعات، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۱؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۶، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۷.

۵- روزنامه کیهان، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۶- سند شماره ۴۲۶۵۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی و اطلاعات سپاه شیراز به فرماندهی و اطلاعات سپاه مرکز، ۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۶، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۶.

آب مقابل ساختمان شهربانی به صورت تله کار گذاشته شده بود، یک مأمور خنثی سازی در محل

حاضر شده، مشغول بررسی آن بود که بمب منفجر شد و مأمور نیز به شهادت رسید.(۱)-(۲)

در حادثه ای دیگر، بمبی قوی که زیر یک وانت در مقابل ساختمان فرمانداری شهر ری جاسازی شده بود، منفجر شد که به شهادت جوانی به نام قنبر نائینی و یک زن که از نزدیکی محل انفجار عبور می کرد، انجامید. در این حادثه، به ۳ خودرو نیز خسارت وارد شد.(۳)

ساعت ۲ بعدازظهر امروز نیز بمبی در دفتر حزب جمهوری اسلامی در گچساران منفجر شد که قسمتی از ساختمان فروریخت، ولی به کسی آسیب نرسید.(۴)

همچنین در ساعات اولیه بامداد، یک بمب دست ساز در محله سیلاب تبریز منفجر شد که خسارتی نداشت. ۲ متهم به این بمب گذاری دستگیر شدند.(۵)

۱

امروز ۳ خانه تیمی شناسایی و تعدادی از افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی در چند شهر کشور دستگیر شدند.

در اصفهان، ۵ تن از عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) دررابطه با ترور حجت الاسلام سید حسن بهشتی نژاد - که روز گذشته انجام شده بود - دستگیر شدند.(۶)

در تنکابن هم با شناسایی یک خانه تیمی، ۴ تن از عناصر فعال این سازمان دستگیر شدند و از این مکان مقادیر معتنابهی مواد منفجره و مواد ساخت بمب به دست آمد.(۷)

در قوچان نیز ۲ نفر که ۲ بمب دست ساز همراه داشتند، دستگیر شدند.(۸)

در گرگان و کردکوی، از ۲ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق مقداری مواد منفجره و تعدادی بمب دست ساز و آتش زا به دست آمد و ۶ نفر در این دو مکان دستگیر شدند.(۹)

در بخش خواف از توابع شهرستان تربت حیدریه هم پرتاب کننده یک بمب آتش زا به داخل یک مسجد که محل اخذ رأی بود، با تلاش مردم و مأموران دستگیر شد.(۱۰)

۲

از نخستین ساعات صبح امروز، حوزه ها و شعب اخذ رأی دومین دوره انتخابات ریاست جمهوری ایران در سراسر کشور، کار خود را آغاز کردند. باوجود اقدامات تروریستی گروه های ضدانقلاب و وقوع چند انفجار که به شهادت ۹ نفر و مجروح شدن ۱۳ نفر در تهران

۱- رادیو مجاهد ارگان تبلیغاتی سازمان مجاهـدین خلق (منافقین) در تاریخ ۹ مرداد ۱۳۶۰، سازمان مجاهدین را مسئول انفجار در خیابان فروغی معرفی کرد. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص۷ ضمیمه، خبرگزاری پارس، رادیو مجاهد، ۹/۵/۱۳۶۰)

۲- روزنامه کیهان، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۰.

۳- روزنامه اطلاعات، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۶، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۲۴.

۴- روزنـامه اطلاعـات، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - دفتر سیاسـی نماینـدگی امـام در سـپاه، نشـریه رویـدادها و تحلیـل، شـماره ۲۱، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۲۹، گچساران؛ و - سند شماره ۴۲۶۱۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شیراز به تهران (اطلاعات و فرماندهی سپاه مرکز)، ۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- روزنامه اطلاعات، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۰.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۶، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۲۸.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۷، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۸.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۶، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۰.

۹- روزنامه اطلاعات، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۱۰- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۶، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۰.

و شهرستان ها انجامید، انتخابات با مشارکت گسترده و فراتر از انتظار مردم برگزار شد.(۱)

امام خمینی نیز رأی خود را ساعت ۹:۵۰، به صندوق سیار ۱۱۰ انداختند.(۲)

اخذ آرای مردم حتی در اهواز، آبادان و دزفول نیز که در تیررس گلوله های توپخانه ارتش عراق قرار داشت، به طور مطلوبی برگزار شد و باوجود اصابت ۲۰ گلوله به شهر اهواز - که سبب مجروح شدن ۲ نفر و خسارت به چند منزل شد - اختلالی در شعب اخذ رأی روی نداد. درمجموع، ۳۱ صندوق سیار در جبهه های غرب و ۲۰ صندوق سیار در جبهه های جنوب به جمع آوری آرای رزمندگان اختصاص داده شد.(۳)

معاون سیاسی وزارت کشور در مصاحبه ای، درمورد چگونگی رأی گیری در جبهه ها و اردوگاه های مهاجران جنگی گفت: در بعضی جبهه ها به دلیل شدت آتش و نبرد شدید، موفق نشدیم کار رأی گیری را ادامه دهیم، اما در اردوگاه های جنگ زدگان کار رأی گیری به طور مطلوب انجام شد.(۴)

به دلیل استقبال وسیع در برخی حوزه های انتخاباتی و شعب اخذ رأی، اوراق تعرفه کم آمد و ساعت اجرای انتخابات در بسیاری از استان ها تمدید شد.

۱

شور و هیجان برای شرکت در انتخابات و حمایت بسیار گسترده آحاد مردم، سازمان ها، جمعیت ها و نهادها ی گوناگون از کاندیداتوری محمدعلی رجایی احتمال انتخاب وی را افزایش داده است، طوری که خبرنگار روزنامه اطلاعات گزارش داد آقای رجایی ۷۵ تا ۸۰ درصد آرا را به خود اختصاص خواهد داد.(۵) بااین حال، روزنامه امریکایی کریستین ساینس مانیتور در مقاله ای کینه توزانه با استناد به گفته مخالفان نظام، رجایی را فاقد پایگاه مردمی خواند و نوشت که وی فقط ۱۰ درصد از کل آرا را کسب خواهد کرد.

قسمتی از مطلب این روزنامه چنین است: «بااینکه آخوندها زیر بال رجایی را گرفتند و برای انتخابش به ریاست جمهوری حکومت اسلامی به تبلیغ پرداخته اند، ولی این نامزد مکتبی فاقد حمایت و پشتیبانی عمومی است.

در چند روز اخیر، رادیو [های] مخفی مخالفان پیش بینی کرده اند ... رجایی خیلی همت کند، در سراسر ایران بیشتر از ۱۰ درصد رأی عمومی را نمی تواند جمع کند، یعنی رأی تعدادی درحدود یک میلیون و نیم نفر.»

این روزنامه در ادامه آورده است: «رجایی که فاقد هرگونه جاذبه سیاسی است، ازطرف حزب جمهوری اسلامی دست چین شده و به عنوان نامزد برگزیده ریاست جمهوری اسلامی معرفی گردید. البته رجایی عضو این حزب نیست، ولی یک صفت عمده ای دارد که او را مطلوب نظر آخوندها ساخته و آن مکتبی بودن اوست که به معنای پیروی از مکتب [امام]

۱- روزنامه کیهان، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - عبور از بحران، پیشین، ص ۱۸۰.

۲- روزنامه کیهان، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۵.

۳- سند شماره ۴۶۰۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته واحد اطلاعات عملیات سپاه خوزستان به فرماندهی مرکز، شماره ۲۹۴، ۳/۵/۱۳۶۰.

۴- روزنامه کیهان، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - عبور از بحران، پیشین، ص۱۸۰.

۵- روزنامه اطلاعات، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۲.

خمینی است. درباره تعداد شرکت کنندگان در انتخابات امروز، گزارش های ضدونقیضی رسیده است. رادیو تهران از شرکت همه جانبه مردم در انتخابات سخن گفت و اظهار داشت که

انتخابات امروز نمایانگر وفاداری فوق العاده مردم به حکومت اسلامی بوده است، اما به گزارش خبرنگار رویتر که براساس تماس های تلفنی با تهران تهیه شده، تعداد شرکت کنندگان در انتخابات امروز بسیار کمتر از انتخاباتی بود که منجر به روی کارآمدن بنی صدر شد.»(۱)

رادیو لندن هم در گزارشی ضمن مخالفت با روند انتخابات اعلام کرد: «آقای ابوالحسن بنی صدر رئیس جمهور سابق و معزول ایران که گفته می شود در داخل ایران مخفی است، اینک با سازمان مجاهدین ائتلاف کرده و هم صدا با آنان [اعلام کرده] انتخابات نگرانی دولت و حزب جمهوری اسلامی را فراهم آورده است، که به شدت به شرکت وسیع مردم در انتخابات امید بسته اند تا نشان دهند آقای رجایی موفق به کسب آرای بیشتر مردم نسبت به انتخابات قبلی در سال گذشته است که طی آن آقای بنی صدر به ریاست جمهوری انتخاب شد. ازاین رو است که رسانه های گروهی در ایران که تحت نفوذ و کنترل حزب جمهوری اسلامی است، در گزارش های خود ادعا کردند که تعداد رأی به صندوق ریخته [شده] بیش از تعداد ۱۸ ماه پیش آن است، ولی به موازات امروز، رادیو تهران طی بیانیه ای گفت که وزارت کشور به خاطر استقبال پرشور مردم از انتخابات تصمیم گرفته است تا به مدت زمان اخذ رأی دو ساعت اضافه کند.»(۲)

۱

امروز یک فروند هواپیمای بوئینگ۷۰۷ نیروی هوایی ارتش حین مأموریت، پس از اجرای مأموریت سوخت رسانی، با هدایت خلبان سرگرد داریوش خیرخواه، با ادعای خلبان مبنی بر اینکه فرمان هواپیما قفل شده، تغییر مسیر داد و پس از عبور از مرز از آسمان بحرین و عربستان - که با اطلاع و هماهنگی مسئولان این کشورها انجام شد - در یک فرودگاه نظامی مصر فرود آمد.

به گزارش خبرگزاری ها، وی بلافاصله از دولت مصر تقاضای پناهندگی سیاسی کرد که با آن موافقت شد.(۳)

چهار نفر کادر پروازی این هواپیما با اعلام اینکه موافق چنین کاری نبودند، خواستار بازگشت به ایران شدند.(۴)

خیرخواه قبلاً- خلبان جت جنگنده فانتوم بود. وی در ماجرای کودتای نقاب دستگیر و به زندان محکوم شده و به فاصله کوتاهی آزاد گردیده و مجدداً در نیروی هوایی مشغول به کار شده بود. او در یک نشست مطبوعاتی با انتقاد از عزل بنی صدر مدعی شده بود که رژیم ایران با اصول اسلامی آشنا نیست.(۵)

ص:۶۸

۱- همان، ص۱۲.

۲- همان.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۸، ۵/۵/۱۳۶۰، ص ۱۷؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۷، ۴/۵/۱۳۶۰، ضمیمه، رادیو اسرائیل.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۷، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۴ ضمیمه، رادیو لندن و ص۹، خبرگزاری فرانسه؛ و- عبور از بحران، پیشین، ص۱۸۱.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۷، ۴/۵/۱۳۶۰، صص ۱۰ و ۱۱، قاهره - خبرگزاری پارس، ۳/۵/۱۳۶۰.

آقای هاشمی رفسنجانی در خطبه های نماز جمعه این هفته تهران، درباره اقدامات گروه های

مسلح مخالف نظام، موضوعات سیاسی و اقتصادی داخل کشور و همچنین آخرین وضعیت جنگ مطالبی بیان کرد.(۱)

خطیب نماز جمعه تهران در سخنانش، به چند آفت در مسیر انقلاب اسلامی شامل: توطئه های لانه جاسوسی امریکا؛ ازجمله تهدید به تجزیه کشور، مشکلات اقتصادی ناشی از محاصره اقتصادی، کودتای نقاب، حمله رژیم بعث عراق به ایران با کمک ارتجاع منطقه و همچنین موضوع تروریسم اشاره کرد و در تشریح این آفت ها که آنها را بمب های ساعتی در مسیر حرکت جامعه انقلابی ایران نامید، گفت: «یکی از بمب هایی که خیلی روی آن حساب کرده بودند، بمب تجزیه کشور بود؛ از روزهای اول هم در این فکر بودند. پیش از پیروزی، امریکایی ها در تماس هایی که با مسئولان مبارزه می گرفتند، می گفتند وقتی که شاه رفت، این کشور تجزیه می شود، بخشی را شوروی می برد، بخشی متفرق می شود و باز هم تکه بزرگی از آن به دست ما می آید؛ ما نگرانی نداریم، جایی را که بخواهیم بگیریم، می گیریم. بعد هم به سرعت کارشان در کردستان، گنبد، بلوچستان، خوزستان و آذربایجان شروع شد و باز با همت مردم و نیروی ارتش و سپاه و حضور حزب الله، این بمب هم در صورت مهاجم و توطئه گر منفجر شد.

آخرین بمبی که امروز ما با آن مواجه هستیم و کارش را تازه شروع کرده، تروریسم است. از همان روزها به فکر جنگ داخلی بودند. شاید در هیچ انقلابی، این مقدار نیروهای اکثریت در زمان پیروزی، بی تشکیلات نبوده و نیروهای مخالف هم این قدر متشکل نبوده اند. وقتی که ما پیروز شدیم، این گروهک ها که امروز میدان دار هستند، متشکل بودند. مجاهدین خلق [منافقین]، پیکاری ها، فدایی ها، ساواکی های مضمحل و نیروهای مخالف دیگر متشکل بودند و از آن تشکلشان هم در غارت پادگان ها و کلانتری ها استفاده کردند. هرچه توانستند اسلحه و پول جمع کردند و ذخایر این کشور را از گاوصندوق های ادارات بردند. بانک ها را در همان دوران پیروزی و بعد از آن مصادره کردند و پول جمع کردند. خارجی ها که جامعه ما را نمی شناختند، می گفتند که این همه نیروی مسلح دارند و این اواخر هم رقم می دادند که مثلاً ـ صدوپنجاه هزار نفر در فلان میتینگ دانشگاهی شرکت داشتند. جمع دو سه هزار نفر هواداران منافقین را که یک ماه پیش به خیابان ریخته بودند، این طور بزرگ و عظیم معرفی می کردند و برایشان خیلی مهم بود و روی این حساب کرده بودند. متأسفانه مسئولان داخل کشور هم روی این مسئله زیاد حساب می کردند. خود آقای

ص:۶۹

۱- پس از حادثه سوءقصد به آیت الله خامنه ای در روز شنبه ۶ تیر ۱۳۶۰ در مسجد ابوذر و بستری شدن در بیمارستان، امام خمینی اقامه نماز جمعه تهران را در دوره نقاهت ایشان به عهده آقای هاشمی رفسنجانی گذاشتند. البته وی به صورت پراکنده بعضی هفته ها نماز جمعه تهران را اقامه می کرد.

بنی صدر دچار این اشتباه شده بود. در سنجش افکارش که درحقیقت، سنجش افکار مجاهدین خلق بود، گزارش هایی داده بود و برای اینها محبوبیت عظیمی درست کرده بود. ...

وقتی که مجلس شورای اسلامی رأی به بی کفایتی آقای بنی صدر داد، به نظر خودشان مناسب ترین زمان را انتخاب کردند. خیال کردند که آن یازده میلیون ناراحت اند و این نیروهای چریک هم در میدان هستند، نیروهای ما هم که در جبهه می جنگند، پس دست ما خالی است؛ همه چیز برای یک حرکت خونین آماده بود. براساس اطلاعاتی که به ما رسیده، آنها خیلی امیدوار بودند که همین روزها می آیند و [غالب می شوند.] درمورد ارتش، آقای بنی صدر شیوه ای اتخاذ کرده بود که خودش را حامی ارتش قلمداد می کرد و روحانیت و خط امام را مخالف ارتش. هر حرفی در مجلس گفته می شد، ایشان فوری می گفت که این بیچاره ها در میدان زحمت می کشند، شما (اینجا) اینها را چه می کنید؟ این کلمه برای لرزاندن دل ارتش و برای این بود که خودش را حامی نشان دهد و ما می دانیم که او نمی توانست حامی ارتش باشد. ارتش بعد از پیروزی انقلاب، شخصیت خودش را در سایه سربازانی که فرار کردند و تظاهراتی که به نفع انقلاب کردند و زود هم تسلیم شدند و زیاد به روی مردم آتش نگشودند، (در آن روزهای حساس تاحدی موقعیت خود را) تحکیم کرد. بعد از آن هم با حمایت بی دریغ امام مواجه شد که فرماندهی را به عهده گرفت و روزی را به نام ارتش اعلام کرد که ملت ریختند و به اینها گل دادند. حمایت بی دریغ روحانیت هم شامل حالشان بود که در مقابل شعار انحلال ارتش ایستادند و توی ذهن مخالفین زدند. حالا چطور شد که مجاهدین خلق و پیکاری ها که شعار انحلال ارتش می دادند و با آقای بنی صدر هم پیمان اند، حامی ارتش اند، اما نیروهای خط امام که ارتش را حفظ کردند، مخالف ارتش اند؟ آقای بنی صدر قیافه حامی ارتش، پلیس و حتی اشخاص اداری و تکنیسین ها را به خودش گرفته بود و با این شیوه ناصحیح می خواست این نیروها را از مردم و انقلاب جدا کند که بحمدالله شکست خورد ... آن روز که انقلابمان پیروز شد، نه فکر کمیته، جهاد و سپاه پاسداران بودیم، نه فکر این انجمن ها و حزب الله. هیچ به فکر این حرف ها نبودیم و سازماندهی نکرده بودیم. مردم در هر زمینه کمبودی احساس کردند، خودشان اقدام کردند. روزهای اول خود مردم ریختند و اسلحه ها را برداشتند. این تهران پنج میلیونی را روزهای اول انقلاب که پلیس نبود، حفظ کردند که آمار جنایات به پایین ترین حد خود در تاریخ تهران رسید و تا امروز همین طور است. اصلاً کی به فکر جهاد بود؟ چون احساس شد که روستاها مظلوم اند، نیاز دارند و پیکره اداری ما نمی تواند این بخش را تأمین کند، جهاد ابتکار شد و امروز نزدیک صد هزار جوان لایق، حزب اللهی، متدین، مخلص، بی حقوق یا با حقوق کم، در روستاها خدمت می کنند. جامعه ای که خودش از درون خودش نیرو تأمین می کند، این طور است. ارتش عراق اعتراف می کند که حضور مردم در

جبهه است که جبهه را محکم کرده. ارتشی که به خاطر شرایط گذشته و بعد از انقلاب، آماده جنگ نبود، با حمایت این مردم، به این شکل مجاهده و فداکاری می کند.

... درزمینه تأمین پشت جبهه، انجمن های اسلامی در ادارات مثل ساعت حضور دارند و ناظرند. هرچه که کم داشتیم خود مردم ساخته اند. امروز هم که مسئله تروریسم مطرح شده و نیروهای ضدانقلاب مسلح می خواهند به میدان بیایند، باز این مردم اند که کار خودشان را می کنند.»

خطیب نماز جمعه تهران درباره چگونگی برخورد محاکم قضایی کشور با دستگیرشدگان حوادث تروریستی و خرابکاری ها و لزوم رعایت نکات توصیه شده برای بازگشت این افراد به میان مردم گفت: «... من از مسئولان قضایی تقاضا می کنم که راه را برای برگشتن این جوان ها باز کنند. بسیاری از اینها فریب خورده اند و سالم اند. کاری نکنند که اینها روی دنده لجاجت و تعصب بیفتند. راه برگشت را برایشان باز گذارند. محترمانه به این جوان ها، به افرادی که گول خورده اند می گویم، حالا فرض کنیم شما موفق شدید که عده ای از ما را بکشید و چند نفر را از این چهره ها را نابود کنید، بعد چه می شود؟ چه عاید شما می شود؟ این مردم، نماز جمعه، سپاه، دانش آموزهای خوب، انجمن های اسلامی و کمیته ها اجازه می دهند شما بیایید در کشور حکومت کنید؟ می شود؟ آخر همپالکی هایتان را ببینید، ساواکی، اداری تصفیه شده، سرمایه دار وابسته، لیبرال؛ آیا این مردم شما را می پذیرند؟

... خیلی از طلبه های قم می توانند بهتر از حرف هایی که من می زنم صحبت کنند. حالا شما آقای [آیت الله] خامنه ای را ترور کنید، آقای بهشتی[نژاد] را در اصفهان ترور کنید، آقای فلان را ترور کنید، چه به دست می آید؟ اصلاً شما منظره تشییع جنازه دیروز حجت السلام بهشتی[نژاد] را در اصفهان ببینید! شما با این مردم می خواهید کار کنید؟ مردمی که در شهادت فردی که شما ترور کردید، مثل عزای پدرشان به سرشان می کوبیدند؟ شما با این مردم می خواهید کار کنید؟»

آقای هاشمی در پایان نیز درباره ناکامی صدام حسین در حمله به ایران و دعوت رژیم بعث عراق مبنی بر توقف جنگ در ماه مبارک رمضان گفت: «کاری که امروز صدام در ایران می کند ... با جمهوری اسلامی می جنگد و نیروهای داخلی با او در توطئه شریک می شوند تا پشت جبهه را خراب کنند و در جنگ اخلال کنند؛ [مانند] معاویه [است که] با توطئه، دعوت به صلح می کند؛ کاری که امروز صدام کرد و ماه رمضان را علم کرد. قرآن سرنیزه می کند [مانند سپاه معاویه]. نیروهای به ظاهر انقلابی می گویند این جنگ درست نیست و شما صلح را بپذیرید، [مانند] توطئه مارقین می شود با این تفاوت که امروز، ارتش و مردم و رهبرمان تحت فشار قرار نمی گیرند تا جنگ صدام را خاتمه دهیم و بهانه هایی مثل ماه رمضان، و چیزهایی ازاین قبیل، نمی تواند ما را گول بزنند؛ مردم آگاه اند.»(۱)

۱- عبور از بحران، پیشین، ص۱۵۸.

در ابراز مخالفت با دومین دوره انتخابات ریاست جمهوری ایران، امروز تعدادی از هواداران سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و گروه سازمان پیکار در راه آزادی طبقه کارگر در پاریس و

شهرهای بن و مونیخ (آلمان غربی) تظاهرات کردند. عده دیگری از این افراد نیز سفارتخانه و کنسولگری ایران در کپنهاک (دانمارک) و آنکارا (ترکیه) را دقایقی اشغال کردند، اما تلاش آنان برای ورود به سفارت ایران در وین (اتریش) ناکام ماند.

به گزارش خبرگزاری پارس، در شب انتخابات، حدود ۴۰۰ تا ۵۰۰ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق و پیکار مقابل سفارت جمهوری اسلامی ایران در پاریس تظاهرات کردند. تصاویر این تظاهرات، که با اجازه و هماهنگی یکی از دو سندیکای کارگری فرانسه برگزار گردید، از تلویزیون فرانسه پخش شد. در این برنامه، با کاظم رجوی برادر مسعود رجوی و سفیر سابق ایران - زمان رژیم شاه - در فرانسه مصاحبه شد. ساعت ۱۰ صبح امروز هم حدود ۳۰ نفر با مجوز پلیس فرانسه در مقابل سفارت ایران تجمع کردند.(۱)

در آنکارا نیز گروهی از هواداران سازمان مجاهدین خلق با عنوان اینکه قصد دارند آرای خود را به صندوق بریزند وارد کنسولگری ایران شدند و با تعدادی از رأی دهندگان درگیر شدند. در این درگیری، ۲ نفر از هواداران سازمان مجروح شدند و پنجره های ساختمان شکسته شد. به گزارش رادیو لندن، ساختمان کنسولگری، حدود ۴۵ دقیقه در تصرف طرف داران بنی صدر بود. پلیس چند تن از آنان را دستگیر کرد.(۲)

در همین حال، حدود ۳۰۰ نفر در مقابل سفارت ایران در بن و ۲۵ نفر نیز در مقابل کنسولگری ایران در شهر مونیخ (آلمان غربی) تظاهرات کردند. در این دو تجمع حادثه ای رخ نداد.(۳)

در حادثه مشابهی، حدود ۵۰ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق که به بهانه شرکت در رأی گیری انتخابات ریاست جمهوری وارد سفارت ایران در وین (اتریش) شده بودند، با کارکنان سفارت و مسئولان برگزاری انتخابات درگیر شدند و خساراتی به ساختمان وارد کردند. درباره تعداد مجروحان حادثه آمارهای متفاوتی اعلام شد، اما سرپرست سفارت جمهوری اسلامی زخمی های حادثه را بیش از ۱۰ نفر اعلام کرد که ۲ تن از آنان کارمندان سفارت هستند. وی درباره همکاری نکردن مقامات امنیتی اتریش گفت: پلیس وین ۴۵ دقیقه پس از درخواست های مکرر مسئولان سفارت، وارد عمل شد که امری کاملاً غیرطبیعی است(۴)

در کپنهاک (دانمارک) نیز تعدادی از افراد هواداران سازمان مجاهدین خلق سفارت جمهوری اسلامی را اشغال کردند که پس از دقایقی با تلاش دانشجویان مسلمان و سایر ایرانیان رأی دهنده، ساختمان از اشغال آنان آزاد شد.(۵)

ص:۷۲

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۸، ۵/۵/۱۳۶۰، صص ۱۶ و ۱۷؛ و - دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۱، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۴۱.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۶ ، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۵، رادیو لندن؛ و - همان، صص ۱۵ و ۱۶،

آسوشیتدپرس.

۳- همان، صص ۶ و ۲۸، آسوشیتدپرس.

۴- همان، صص ۲۵ و ۲۶؛ و- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۸، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۲۱.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۹، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۸، خبرگزاری پارس، ۱۵/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۷/۵/۱۳۶۰ ص۱۳.

مجله الحوادث (چـاپ لنـدن) در شـماره امروز خود، در مقـاله ای ضـمن بررسـی رابطه عراق بـا کشورهـای حاشیه خلیـج فارس، به موضوعاتی مانند اعلام نارضایتی عراق از پذیرفته نشدن در

شورای همکاری خلیج فارس،(۱) ترس این کشورهـا از رژیم بعث عراق، تبعـات پیروزی احتمـالی عراق در جنگ با ایران و کمک های مالی کشورهای عضو این شورا به عراق اشاره کرده است.

قسمتی از مقاله الحوادث چنین است:

«... هنگامی که شورای همکاری خلیـج [فارس] تشـکیل گردید، گفته شد که عراق عمداً عضویت این شورا را نپذیرفته است تا بقیه کشورهای خلیج [فارس] در جنگ با ایران درگیر نشوند.

... [اما] اولین واکنشی که صدام حسین پیرامون این مسئله در جریان برگزاری کنفراس از خود نشان داد، این بود که به شاهزاده فهد بن عبـد العزیز ولیعهـد عربسـتان، گفت: "کنارگذاشـتن عراق از شورای همکاری خلیج [فارس] کار پسـندیده ای نیست، به ویژه که عراق درگیر جنگ با ایران است؛ جنگی که به خاطر دفاع از موجودیت اعراب دربرابر آزمنـدی های ایران صورت گرفته است." به گفته منابع مطلع در خلیـج [فارس]، هـدف از ایجاد چنین شورایی دفاع از کشورهای منطقه نیست، زیرا چنین امری [خارج] از عهده کشورهای خلیج [فارس] ... است که درگیر مشکلات فراوانی هستند.

رهبر عراق در مصاحبه اخیر خود با روزنامه الانباء اظهار داشت: "کسانی هستند که کشورهای خلیج [فارس] را از عراق می ترسانند و شـایع می کننـد که عراق اگر در جنگ با ایران پیروز شود، آن گاه نوبت کشورهای دیگر خلیـج [فارس] خواهـد رسـید." صـدام حسین سپس تأکید کرد که این فقط یک شایعه بی اساس است.

اقـدام رهبر عراق جهت تعیین یـک مصـاحبه ویژه برای بحث پیرامون روابـط عراق و کشورهـای خلیـج [فارس] نشان دهنـده اهمیتی است که عراق برای کشورهـای خلیـج [فـارس] قائـل است. در این مصـاحبه ممکن است رویـدادهایی که اخیراً در کویت و امـارات متحده عربی اتفاق افتاده، مورد بررسـی قرارگیرد. شایان ذکر است که شهرهای کویت، ابوظبی و دبی درپی انفجارات مجدد، اخیراً به شـهرهای پرآشوبی مبـدل شـده انـد. روابط کنونی عراق با کشورهای خلیج [فارس] دررابطه با سه جزیره ای که ... عراق خواهان استرداد آنان است و همچنین مسئله استفاده عراق از تسهیلات بندری جزیره بوبیان که تحت حاکمیت کویت می باشد و به علاوه

ص:۷۳

۱- درپی وقوع جنگ ایران و عراق، شـش کشور حاشـیه جنوبی خلیج فارس: عربسـتان، کویت، عمان، قطر، بحرین و امارات متحده عربی بـاوجود اختلافـاتی که میان آنها بود (ماننـد اختلاف مرزی قطر و بحرین، عمان و امارات، کویت و عربسـتان و...) برای تأمین نیازهـای امنیتی مشترک و بـا هـدف مقـابله بـا مشـکلات داخلی، خارجی و به ویژه پیامـدهای جنگ ایران و عراق، برای انعقاد یک پیمان منطقه ای موسوم به شورای همکاری خلیج گرد هم آمدند.

درارتباط با مشکلات مرزی بین عراق و کویت، اهمیت خاصی پیدا کرده است. روابط عراق و عربستان نسبت به سایر کشورها از موقعیت بهتری برخوردار است.»

در ادامه مقاله این نشریه آمده است: «رؤسای کشورهای خلیج [فارس] نیز جهت تأمین

کمک های مالی به عراق که گفته می شود مبلغی بین ۹ الی ۱۴ میلیارد دلار می باشد، اقدام به تولید نفت بیشتری کرده اند. بااین حال، مازاد عرضه نفت در بازارهای بین المللی باعث گردید تا فشاری جهت پایان دادن جنگ خلیج [فارس] بر دو کشور دیگر وارد نشود، ولی اگر بازارهای جهانی نفت با کمبود نفت روبه رو می شدند جنگ زودتر به پایان می رسید. روابط عراق با کویت به خاطر هم مرز بودن از حساسیت بیشتری در مقایسه با سایر کشورهای خلیج [فارس] برخوردار است. گفت وگوهای دو کشور در همان چارچوب عادی باقی مانده است. کویتی ها اگر خواستار اصلاحات مرزی بشوند، همین درخواست توسط عراقی ها نیز به عمل خواهد آمد و یا اگر عراقی ها بخواهند جزیره بوبیان کویت را اجاره کنند کویتی ها نیز متقابلاً درخواست مشابهی مطرح خواهند ساخت. دولت عراق [بر] تحویل [ندادن] دو تبعه فلسطینی که به اتهام دست داشتن در انفجارهای اخیر کویت به عراق گریخته اند، پافشاری می کند. اکنون کویت متقاعد شده است که عراق انفجارهای اخیر را ترتیب داده تا کویت را تحت فشار قرار دهد. صدام حسین دراین مورد به گوشه ای از این رویدادها اشاره کرده و اظهار داشت: "چنانچه مقامات کویتی خواستار تحویل دو فرد مذکور گردند، این امر برای مقامات کویتی سودی در بر نخواهد داشت." منظور صدام حسین از این حملات این است که عراق قصد ندارد این دو تن را تحویل دهد. باید توجه داشت که جو مناسبات بین عراق و کویت همیشه تیره و تاریک نبوده، بلکه به آسانی می توان گفت که هر رویدادی که در کویت به وقوع پیوندد، به حساب عراق گذاشته می شود.

مفسرین سیاسی بر کناری شیخ جابر العلی از مقام وزارت ارشاد دولت کویت را کوشش برای متوقف کردن گفت وگوهای جاری بین کویت و عراق تلقی کردند. علی رغم اینکه کویتی ها واهمه دارند، یکی از مسئولین عراقی در دیداری با شیخ سعد العبدالله ولیعهد کویت، مسئله یکی از مسئولین عراق را مورد بحث قرار داده و اظهار داشت: "چرا فکر می کنید که عراق چشم طمع به کویت دوخته است؟ آیا نفت شما از نفت عراق بیشتر است؟ آیا منابع طبیعی گوناگونی به اندازه عراق دارید؟ ما هیچ گونه توقع غیرمشروعی از شما نداریم." رهبر عراق برای مسئله سه جزیره اشغالی اهمیت خاصی قائل است و درمورد استرداد آن پا فشاری می کند، لیکن برخی از منابع مسئول در عراق می گویند که عراق قصد دارد راه های مهم و به ویژه راه های دریایی که نیازمندی های جنگی ایران را تأمین می کند، زیر نظر بگیرد.»(۱)

۱- اداره کل مطبوعات خارجی و رسانه های وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۸۶، ۳۱/۶/۱۳۶۰، صص ۴۲ - ۳۹، مجله الحوادث، لندن.

تمایل نداشتن مقامات شرکت ژاپنی میتسویی به سرمایه گذاری بیشتر در پروژه "پتروشیمی بندر امام خمینی" که ادامه ساخت آن به دلیل وقوع جنگ و حمله هوایی عراق به تأسیسات این مجتمع متوقف شده است، موضوع گزارش امروز روزنامه امریکایی وال استریت ژورنال است.

قسمتی از این گزارش که خبرگزاری پارس آن را از واشنگتن مخابره کرده، چنین است:

مقامات شرکت ژاپنی میتسویی که مجری طرح عظیم ۱/۲ میلیارد دلاری پتروشیمی در ایران هستند، در سفر خود به تهران، به مقامات ایرانی اطلاع خواهند داد که ژاپن در طرح مذکور که نزدیک به پایان است، سرمایه گذاری نخواهد کرد. ادامه این طرح از سپتامبر گذشته؛ یعنی زمان تجاوز رژیم عراق به ایران، متوقف شد. سخنگوی شرکت میتسویی گفت مقامات ایرانی باید تمام خرج ها و سرمایه گذاری های آینده این طرح در بندر امام خمینی را قبول کنند.

این سخنگو گفت: شرکت میستویی راغب است که به کمک های فنی خود به این طرح ادامه دهد، ولی این طرح را ازنظر تجاری سود آور قلمداد نمی کند تا سرمایه گذاری را نیز ادامه دهد. وی گفت: شرکت میتسویی آماده است اگر ایرانی ها بیش از این توقع سرمایه گذاری و پشتیبانی مالی ازسوی ژاپنی ها را داشته باشند، از ادامه اجرای طرح کناره گیری کند. این طرح در سال ۱۹۷۲، با این شرط که نیمی از سرمایه گذاری مالی آن با ژاپن باشد و نیم دیگر آن را ایران تقبل کند، شروع شد. ادامه کار این طرح در سال ۱۹۷۹ درپی انقلاب ایران – که منجر به اخراج شاه از ایران شد – به کندی گرایید و بالاخره با شروع جنگ ایران و عراق، ادامه کار آن متوقف شد. درحدود ۸۵ درصد کار طرح تمام شده بود که جنگ شروع شد و تأسیسات پتروشیمی مذکور درحدود ۵ بار، ازجانب بمب افکن های عراقی مورد حمله قرار گرفت و همه ۷۵۰ تن تکنیسین های ژاپنی تأسیسات، منطقه را ترک گفتند. مقامات مالی شرکت مذکور سرمایه ای که بتواند طرح را به اتمام برساند، به مبلغ هنگفتی چون ۲۹/۴ میلیارد دلار براورد کرده اند.(۱)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۱، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۹، واشنگتن – خبرگزاری پارس، ۱۷/۵/۱۳۶۰، به نقل از وال استریت ژورنال، ۲۴ ژوئیه ۱۹۸۱.

روزشمار جنگ شنبه ۳ مرداد ۱۳۶۰ ۲۳ رمضان ۱۴۰۱ ۲۵ ژوئیه ۱۹۸۱

۱

به گزارش خبرگزاری پارس، کار مرمت و بازسازی بعضی از قسمت های شهر سوسنگرد که براثر آتش توپخانه نیروهای عراقی صدمه فراوان دیده است، آغاز شد؛ ازجمله پل ویران شده سوسنگرد که به جای آن یک پل فلزی دیگر در مجاورت پل قبلی در دست ساخت است و همچنین مرمت و بازسازی شبکه برق آن. ضمناً روز گذشته مسئولان دفتر تعمیر و مرمت مناطق آسیب دیده جنگی از این شهر به منظور برآورد خسارت ها و نحوه بازسازی و مرمت ساختمان بازدید کردند.

این شهر و روستاهای اطراف آن خالی از سکنه می باشد و تنها عده ای از رزمندگان اسلام در آن مستقر می باشند.(۱)

۲

در چند اقدام گروه های مسلح در مناطق شمال غرب کشور، ۵ نفر شهید و ۲ نفر مجروح شدند و یک خرمن کشاورزان به آتش کشیده شد.

احمد بهرامی پور رئیس سد زرینه رود و نادر سالمی معاون وی، مقارن ظهر امروز، هنگامی که از بوکان عازم محل کار خود در جنوب شرقی شهر بودند، در یک کیلومتری سه راهی بوکان، در کمین عناصر مسلح گروهای غیرقانونی افتادند و براثر اصابت گلوله به شهادت رسیدند. بهرامی پور در گذشته نیز یک بار هدف قرار گرفته بود، ولی دچار آسیب نشده بود.(۲)

همچنین گروه های مسلح غیرقانونی امروز ۲ تن شامل یک نفر از نیروهای جهاد سازندگی و یک نفر پیشمرگ مسلمان کرد را که زندانی کرده بودند، اعدام و جنازه آنان را در جاده کامیاران رها کردند.(۳)

در جاده روستای هولاسو به صائین دژ نیز یک خودرو پیکان با مین برخورد کرد و براثر انفجار آن متلاشی شد. در این حادثه، ۲ سرنشین خودرو - که از اهالی بومی منطقه بودند - به شدت مجروح شدند. این مین را عناصر گروه های مسلح در این مسیر کار گذاشته بودند.(۴)

ص:۷۷

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۷، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۶، اهواز.

۲- روزنامه کیهان، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعته گذشته)، شماره ۱۲۹، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۲۸، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۵/۵/۱۳۶۰.

۳- سند شماره ۴۲۵۸۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سپاه کردستان به اطلاعات سپاه مرکز، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۲۸، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۲۲، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۴/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۴۲۵۷۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه صائین دژ (تبریز) به فرماندهی سپاه مرکز، ۳/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

همچنین یـک خرمن متعلق به یکی از کشاورزان روسـتای کهریز واقع در ۴۰ کیلومتری شـمال ارومیه، به دست افراد وابسته به گروه های مسلح به آتش کشیده شد که تلاش روستائیان برای اطفای حریق به نتیجه نرسید و خرمن به طور کلی سوخت.(۱)

۱

با اجرای یک عملیات طراحی شده و هماهنگ، نیروهای ارتش و سپاه مستقر در گوگ تپه در ۱۴ کیلومتری شمال مهاباد (در محور جـاده میانـدوآب)، روسـتای شـکم دریـده از توابع مهاباد در آذربایجان غربی را که از پایگاه های مهم حزب دمکرات کردسـتان به شمار می رفت، پاک سازی کردند و در آن مستقر شدند.

در این عملیـات که از سـاعت ۲ بامـداد امروز آغـاز شـد و در ساعت ۱۶ به اتمـام رسـید، پایگـاه های حزب دمکرات با گلوله های خمپاره و توپ درهم کوبیـده و منهـدم شـد که براثر آن، ۱۵ نفر کشـته و ۱۰ نفر زخمی شدنـد. از نیروهـای خودی نیز ۹ نفر (۵ نفر ارتشی و ۴ نفر سپاهی) مجروح شدند.(۲)

۲

در ترورهای امروز افراد مسلح ضدانقلاب در شهرهای رشت و مسجدسلیمان، ۲ نفر از نیروهای دولتی و یک بسیجی زخمی شدند.

سرپرست استانداری گیلان و معاون وی در مسیر برگشت از محل کار خود، در خیابان پارک شهر رشت، هدف حمله عناصر گروه های غیرقانونی قرار گرفتند که درنتیجه آن، سرپرست استانداری و یکی از محافظانش به طور سطحی مجروح شدند.(۳)

در جریان این حادثه، مهاجمان با ایجاد صـحنه یک تصادف ساختگی، بلافاصـله پس از توقف اتومبیل اسـتانداری، حدود ۶۰ گلوله به سوی سرنشینان آن شلیک کردند.

گفته می شود براثر تیراندازی متقابل پاسداران، یکی از مهاجمان نیز زخمی شده است.(۴)

ص:۷۸

۱- روزنامه اطلاعات، ۳/۵/۱۳۶۰، ص ۱۰.

۲- سـند شماره ۴۲۶۲۷ مرکز مطالعـات و تحقیقات جنگ: از معاون عملیات سپاه مهاباد به فرمانـدهی سـتاد مرکز، ۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۴۲۵۹۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از رشت به تهران (فرماندهی سپاه)، ۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- همـان؛ و - روزنامه کیهان، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنـامه کیهان، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - دفتر سیاسـی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۱، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۲۹، رشت.

در مسجدسلیمان نیز یکی از اعضای بسیج سپاه پاسداران این شهر که در مقابل یکی از خانه های تیمی شناسایی شده سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، پیکار و حزب رنجبران نگهبانی می داد، هدف شلیک رگبار گلوله قرار گرفت و مجروح شد.(۱)

۱

ساعت ۶:۲۰ امروز، ۵ تن از عناصر وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) درحالی که لباس فرم سپاه پاسداران به تن داشتند، با استفاده از نارنجک، مسلسل دستی یوزی و اسلحه ژ۳، به ساختمان کمیته ستاد۱ منطقه ۸ تهران واقع در خیابان بوستان سعدی، حمله کردند. این افراد با پرتاب نارنجک و سپس شلیک رگبار مسلسل های ژ۳ به سمت ساختمان ستاد یورش بردند که با تیراندازی متقابل پاسداران حاضر در ساختمان مواجه شدند. در جریان این حمله، باوجودآنکه سقف اتاق های طبقه دوم و سوم ساختمان هدف اصابت گلوله قرار گرفت، اما به کسی آسیبی نرسید. مدتی پس از آغاز درگیری و حضور مردم در محل، مهاجمان اقدام به فرار کردند، اما یکی از آنها که قصد پرتاپ یک نارنجک را داشت، از ناحیه کتف هدف اصابت گلوله قرار گرفت و با همکاری مردم دستگیر شد.

این فرد پس از دستگیری قصد داشت با قرص سیانور خود کشی کند که پاسداران مانع این کار شدند. سایر مهاجمان نیز به وسیله دو اتومبیل پیکان و پژو از محل حادثه گریختند. سرنشینان پیکان - که دو تن بودند - در حین فرار، در خیابان خوش، یکی از افراد مؤمن و متعهد این محل به نام اصغر شانجانی را سوار اتومبیل خود کردند و در بین راه، با شلیک چند گلوله کلت به سرش، او را به شهادت رساندند. آنان سپس پیکر او را در خیابان هاشمی رها کرده، از محل گریختند. این فرد به خیال اینکه سرنشینان پیکان همان پاسداران درحال تعقیب مهاجمان هستند، با اشاره دست از آنها خواسته بود تا او را برای کمک کردن همراه خود ببرند. مهاجمان در حوالی مسجد میثم واقع در چهارراه باستان لباس های خون آلود خود را عوض کردند، سپس از ماشین پیاده شده، با وسیله نقلیه دیگری محل را ترک کردند. این اتومبیل که در آن چند نارنجک جنگی، چند اسلحه ژ۳ و یوزی و یک کلت و چند خشاب وجود داشت، در نزدیکی چهار راه باستان کشف شد.(۲)

۲

در حملات امروز عناصر مسلح غیرقانونی به اماکن دولتی و منازل افراد، ۳ نفر مجروح شدند و خساراتی به بار آمد. همچنین یکی از عوامل این حوادث کشته شد.

در تهران، عصر امروز، یک بمب صوتی در خوابگاه دانشکده علوم انسانی منفجر شد که براثر آن، شیشه های خوابگاه شکست. یک مغازه هم در خیابان لاله زار با پرتاب بمب آتش زا به

۱- روزنامه اطلاعات، ۳/۵/۱۳۶۰، ص ۱۰.

۲- روزنامه کیهان، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

آتش کشیده شد. ساعت ۲۳ نیز یک بمب نسبتاً قوی در ضلع شمالی پادگان ولی عصر(عج)، منفجر شد و به ۲ خودرو خسارات زیادی وارد آمد. نیم ساعت بعد، یک نارنجک در مقابل یک مدرسه راهنمایی در خیابان مرتضوی در غرب تهران، منفجر شد و موجب شکسته شدن شیشه های منازل اطراف گردید. سپاه پاسداران تهران اعلام کرد که این حوادث تلفات جانی به همراه نداشته است.(۱)

در شاهرود، ۲ تن از هواداران سازمان مجاهدین خلق (منافقین) ۲ بمب دست ساز به منزل یکی از کسبه بازار این شهر که با سپاه و بسیج همکاری می کرد، پرتاب کردند که براثر انفجار آن، شیشه های ساختمان شکست، اما به کسی آسیب نرسید. نیروهای سپاه پاسداران این دو نفر را دستگیر کردند.(۲)

در دو اقدام جداگانه در شهر رشت نیز با بمب آتش زا به منزل فرمانده عملیات کمیته مرکزی این شهر و با بمب دست ساز به منزل یکی از وعاظ شهر حمله شد که هیچ کدام از این حملات تلفات و خسارت مالی در پی نداشت.(۳)

در محله دروازه سعدی شیراز هم، ۲ نفر به طرف یک کامیون بمب آتش زا پرتاب کردند که بلافاصله نیروهای سپاه پاسداران عوامل این حوادث را دستگیر کردند.(۴)

دفتر حزب جمهوری اسلامی لاهیجان نیز هدف حمله ۲ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق قرار گرفت که درنتیجه آن پاسدار محافظ دفتر مجروح شد. در مقابله مأموران با مهاجمان، یکی از آنها کشته شد و دیگری گریخت.(۵)

همچنین، ۲ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق با پرتاپ بمب آتش زا به دفتر حزب جمهوری اسلامی چالوس حمله کردند که براثر انفجار بمب، ۲ عابر مجروح شدند. افراد سپاه این دو نفر را دستگیر کردند.(۶)

یک بمب دست ساز هم در محوطه حیاط جهاد سازندگی سنندج منفجر شد و خسارت مالی مختصری وارد کرد.(۷)

در کرمانشاه نیز یک دکه فروش نشریات اسلامی در میدان کاشانی با پرتاب بمب آتش زا به آتش کشیده شد. ۱۵ دقیقه پس از آن، یک نارنجک به طرف دفتر تبلیغات سپاه پرتاب شد و خسارات جزئی وارد کرد.(۸)

همچنین در خیابان ده متری سوم شهرک ولی عصر(عج) در جنوب غرب تهران، اهالی به یک خودرو پیکان مشکوک شده، نیروهای کمیته را مطلع کردند. در بازرسی از این خودرو مقدار فراوانی مهمات شامل ۱۰۰ نارنجک، ۳۰۰ فشنگ تیربار کالیبر ۵۰ و ۱۰۰۰ فشنگ ژ۳ داخل صندوق عقب خودرو کشف شد.(۹)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۸، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۱، تهران.

۲- روزنامه اطلاعات، ۳/۵/۱۳۶۰،ص ۱۰.

۳- همان.

۴- همان.

۵- دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۱، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۲۹، لاهیجان.

۶- روزنامه کیهان، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۳.
۷- سند شماره ۴۲۵۸۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.
۸- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۷، ۴/۵/۱۳۶۰، صص ۶ و ۷.
۹- روزنامه اطلاعات، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - روزنامه کیهان، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۰.

۱

با تلاش نیروهای سپاه پاسداران، ۷ نفر از اعضای سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و یک عضو گروه پیکار دستگیر شدند.

یکی از مسئولان کمیته منطقه ۹ تهران اعلام کرد: یکی از سراکیپ های عملیاتی سازمان مجاهدین خلق و یکی از اعضای این سازمان که در چند عملیات نظامی در تهران شرکت کرده بودند، دستگیر شدند. این دو نفر اعتراف کردند تا قبل از زمان دستگیری، به چند مغازه و دکه کسبه عادی محله های تهران در خیابان های نیروی هوایی، آذربایجان، بهبودی، آزادی و کمیته انقلاب اسلامی بمب آتش زا و نارنجک پرتاپ کرده اند و در اقدامات بعدی خود قصد منفجرکردن دادگاه مبارزه با منکرات و یکی از ساختمان های کمیته را داشته اند. این دو پس از اعترافاتشان، اعلام همکاری کردند و با همکاری آنان، ۲ خانه تیمی در خیابان های هاشمی و قصر الدشت کشف شد.(۱)

در اقدام دیگری، نیروهای سپاه پاسداران فریدن (واقع در استان اصفهان)، یکی از اعضای گروه پیکار را که فرزند نماینده این شهر در مجلس شورای ملی حکومت پهلوی بود، دستگیر کردند. در بازرسی از منزل این فرد، ۲ قبضه اسلحه، سرنیزه، انواع مهمات و دوربین، دستگاه چاپ، نوارهای مربوط به گروه پیکار و ابزار آلات قمار و وافور کشف شد. همچنین، درارتباط با ترور حجت الاسلام بهشتی نژاد جانشین امام جمعه اصفهان و برادرزاده اش، ۵ نفر از عناصر وابسته به سازمان مجاهدین خلق در این شهر دستگیر شدند.(۲)-(۳)

۲

یکی از افراد فعال عضو شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) برنامه های این سازمان را برای ایجاد آشوب و بلوا در جریان برگزاری انتخابات ریاست جمهوری افشا کرد.

حسن ونکی که چند روز قبل، همراه عده دیگری از عناصر این سازمان دستگیر شده بود، در اعترافاتش - که از سیمای جمهوری اسلامی ایران پخش شد - چگونگی ارتقای سمت خود در سازمان (از عنصری تبلیغاتی به یک نیروی عملیات نظامی) را توضیح داد و سپس به تشریح راهبرد سازمان در به آشوب کشیدن دومین دوره انتخابات ریاست جمهوری و انتخابات میان دوره ای مجلس شورای اسلامی در ۲ مرداد ۱۳۶۰ پرداخت.

وی همچنین درباره عملیات نظامی تیمی که خود فرماندهی اش را بر عهده داشت، توضیح داد. گزارش روزنامه اطلاعات از سخنان وی بدین شرح است:

«در ابتدای این مصاحبه، حسن ونکی ضمن معرفی خود اظهار داشت: "در کلاس چهارم متوسطه بودم و هنوز کلاسم تمام نشده بود که وارد یک خانه تیمی شدم. قبلاً من در خیابان ها

۱- روزنامه کیهان، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۳.

۲- نامبرده صبح روز یکم مرداد ۱۳۶۰، مقابل منزلش ترور و شهید شد.

۳- دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۱، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۳۱، اصفهان.

و کوچه ها اطلاعیه پخش می کردم، ولی پس از مـدتی درحدود شـش ماه، سازمان با شـناختی که از من داشت، مرا در مرکز شـهر عضو سـتاد تبلیغـات آن خـانه [کرد و مسـئولیت آن خانه] را به عهـده من گـذاشت. در آن خانه تیمی، عـده ای درحـدود ۵۰ نفر از هواداران سازمـان جمع می شدنـد و پس از بحث و گفت وگو، اعضـای مرکزی سازمـان مـأموریت هـای آنـان را به آنهـا ابلاغ می کردنـد و هواداران برای انجام مأموریت های آنان به خیابان ها می رفتند. ضـمناً من هم اطلاعیه ها و پوستر هایی را که از قبل آماده شـده بود، برای توزیع در شـهر به آنهـا (اعضـای خـانه تیمی) می دادم که پس از مـدتی فعـالیت در آن خانه تیمی توسط پاسـداران دستگیر شدم."

حسن ونکی در قسـمتی دیگر از مصـاحبه درمـورد فعـالیت سازمـان در روز انتخابـات ریـاست جمهوری اظهـار داشت: "سازمـان از چنـدین [روز] قبـل عملیاتی برای برهم زدن انتخابات؛ یعنی روز جمعه، تـدارک دیـده بود و اعضای کادر مرکزی مأموریت ها را به سرگروه هـای خـانه هـای تیمی گزارش داده و سـرگروه ها مأموریت را به اعضا و هواداران سازمان ابلاغ می کردنـد. البته قبلًا برای اجرای مـأموریت هـا آموزش لازم را به اعضـا و هواداران می دادنـد، امـا در روز انتخابـات ریـاست جمهوری و نماینـدگان مجلس شورای اسـلامی، ازطرف سازمـان دسـتور اکیـد داده شـده بود که هر طوری شـده انتخابات به هم بخورد؛ حتی به قیمت درگیری با مردم. بنـابراین قرار شـد روز پنجشـنبه، تیم هـای شـناسایی، حوزه هـای انتخاباتی را شـناسایی کننـد و فردای آن روز [جمعه]، شاخه نظـامی سازمـان عملیـات خود را برای به آشوب کشانـدن روز انتخابات ریاست جمهوری آغاز کننـد و قرار شـد در آن روز، شاخه نظـامی سازمـان به دو صـورت وارد عمـل شود: اول حمله کاملاًـ مسـلحانه به حوزه هـای انتخابـاتی؛ دوم حمله توسـط مواد آتش زا [کوکتل مولوتف] و به این ترتیب، اینها قصد داشتند حوزه های انتخاباتی را به آتش بکشانند و مانع رأی گیری مردم بشوند و دقیقاً نمی دانم تـا چه انـدازه این طرح اجرا شـد و چقـدرش خنثی گردیـد. امـا درمورد حمله مسـلحانه قرار بود شاخه نظامی با مسـلسل و اسـلحه و نارنجک به حوزه های انتخاباتی حمله کننـد و پس از تصـرف حوزه ها، آن مکان [ها] را نابود [کرده] و از بین ببرند. ولی درمورد عملیـات دوم که پرتـاب مواد آتش زا بود، فقـط قرار شـد حوزه انتخاباتی مزبور را به آتش بکشاننـد و آن منطقه را متشـنج کنند."

وی در قسـمتی دیگر از این مصـاحبه گفت: "در این عملیـات، هـواداران سازمـان نیز شـرکت داشـتند؛ به طـور مثـال، پس از اجرای عملیـات، هوادارانی که در اطراف حوزه انتخـابیه مزبور اجتمـاع کرده بودنـد، بـا شـلوغی و ایجـاد راه بنـدان به اعضای شاخه نظامی کمـک کردنـد." حسن ونکی ادامه داد: "همچنین در این عملیـات قرار بود کادر نظامی سازمان عـده ای از شخصـیت ها و مقامات مسئول مملکـتی را ترور کننـد. و بـه طـورکلی مـن نمی دانـم که چقـدر خنـثی شـده است." حسن ونکی درمـورد مـاهیت سازمـان مجاهدین خلق گفت: "بعد از انقلاب، به طورکلی، در آن زمان، من خودم

در بطن انقلاب بودم و به طور مشخص در آن اوایل خبر نداشتم که اینها (سازمان) چه ماهیتی دارند، ولی بعداً فهمیدم که اینها سعی می کنند خودشان را به قدرت برسانند و دراین رابطه از خیلی ها استفاده کرده اند، ازجمله حمایت بی دریغ از بنی صدر و میانه روها. اینها قصد داشتند خط سازش با امریکا را باز کنند و در این مرحله می خواستند با اغتشاش و به آشوب کشاندن جامعه برنامه خودشان را اجرا کنند، به طوری که رهبران سازمان قصد داشتند هرکسی را که با سازمان مخالف بود ترورش کنند و سپس حاکمیت کشور را به دست خودشان بگیرند و در این راه، اینها حتی با گروه هایی نظیر دمکرات، چریک های فدایی خلق اقلیت و گروه های کمونیستی دیگر برای رسیدن به اهداف شوم، ائتلاف و یا همکاری می کردند و همان طورکه دیدیم با بعضی از گروهک ها همکاری می کنند."»(۱)

۱

محمدعلی رجایی نخست وزیر، در جلسه امروز هیئت دولت به تلاش و توطئه های سازمان مجاهدین خلق (منافقین) - که با تبلیغات و پوشش خبری گسترده رسانه های جهان همراه است - اشاره کرد و درباره وضعیت فعلی این سازمان گفت: «اینان درحال حاضر، در وضعی قرار گرفته اند که پایگاه مردمی خود را به طور کامل از دست داده اند و آلت دست ضدانقلاب شده اند و به این لحاظ، باتوجه به مرام فاشیستی و دیکتاتورمآبانه که به آن معتقدند، به خود اجازه می دهند در اقدامات تروریستی و وحشیانه خود برای رسیدن به هدف های کورشان به مردم بی گناه و حتی به اطفال معصوم رحم نکنند.»(۲)

۲

نشریه لوموند (چاپ فرانسه) در آخرین شماره خود، با انتشار مقاله ای با عنوان "جنگ ایران و عراق انتظاری پایان ناپذیر در جبهه ای به وسعت ۱۰۰۰ کیلومتر" به بررسی بخش هایی از پیامدهای حمله عراق به ایران پرداخته است. میشل بول ریچارد - که به منطقه اشغال شده هویزه سفر کرده بود - در مقاله اش برخلاف اظهارنظرهای برخی فرماندهان عراق مبنی بر بالابودن روحیه ارتش و داشتن آمادگی برای اجرای یک جنگ طولانی که خود آن را یادگیری خوبِ یک درس می نامد! به تنگناها و محدودیت های عراق و زندگی سخت نظامیان این کشور در جبهه ها اشاره و به نقل از این فرماندهان، دلیل عقب نشینی ارتش عراق از برخی مناطق را

۱- روزنامه اطلاعات، ۴/۵/۱۳۶۰، ص ۲.

۲- همان، ص ۱؛ و - روزنامه کیهان، ۴/۵/۱۳۶۰، ص ۱۰.

سیاسی اعلام کرده است. نویسنده در این مقاله به جنبه های گوناگون جنگ و ترسیم وضعیت برخی از مناطق مانند شهر چپاول شده هویزه، که خود شاهد آن بوده است، وضعیت سربازان عراقی و... پرداخته است. بخش هایی از این مطلب به قرار زیر است:

«هویزه – نیروهای عراق پس از برخوردهای متعدد بین دو کشور ایران و عراق در تاریخ ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۰، از مرز گذشته و وارد ایران شدند. اکنون پس از ده ماه نبرد، موقعیت سیاسی همچنان راکد و هیئت های حسن نیت همگی با شکست مواجه شده اند و جبهه ای که طول آن نزدیک به ۱۰۰۰ کیلومتر است، مدت ها است که فاقد تحرک می باشد.

هیچ یک از طرفین در ماه های اخیر، دست به عملیات پردامنه نزده اند؛ مع هذا طبق اطلاعات تأییدشده، ایرانی ها بخش بانه واقع در شمال را مورد تهاجم قرار داده و سد دوکان را بمباران نموده اند. در عوض، در جبهه جنوب، اوضاع تقریباً آرام به نظر می رسد.

در پهنه ای از خوزستان که به طرز غریبی مسطح و بیابانی است و عراقی ها عربستانش نامیده اند، هویزه در انتهای جاده صاف و سوزان واحه ای به نظر می رسد. [از] این شهر محقر چند هزار نفری جز خانه های فروریخته یا درهم شکسته، کوچه های خالی و بازمانده های غارت و چپاول همچون اشیای خردشده، ترازوهای شکسته فروشندگان، گونی های چاک خورده و پاره شده و دانه های فروریخته بر زمین چیزی به جا نمانده است. خانه های بی چفت و بستی که در آن با وزش هر باد باز می شود، درهم ریختگی وصف ناپذیری از روزهای چپاول را نشان می دهد. مبل های شکسته، کتاب های ولوشده، لوازم آشپزی ای که دیگر به کار نمی آید و مسجدی که ظاهراً از چپاول در امان مانده و فرش هایش همچنان در انتظار مؤمنین گمشده می باشد، مناظری است که به چشم می خورد.

اهالی ناحیه از دست نیروهای مارشال صدام حسین که آمده بودند اعراب را از "یوغ ایرانی ها" آزاد کنند، گریختند.

تنها ساکنان چندی در حوالی آنجا باقی ماندند. نیروهای بغداد قرارگاه خود را در هویزه مستقر ساختند. از دور، سوسنگرد؛ شهری که مرکز صحنه های خونین بود، به چشم می خورد. شهری که ازسوی عراق تصرف گردید و سپس ازسوی ایرانی ها بازپس گرفته شد.

ارتش عراق درحقیقت کاملاً در این قسمت عربستان [خوزستان] مستقر است؛ هرچند که هیئت حاکمه تأکید می کنند که به هیچ روی قصد توسعه طلبی ندارند.

این بیابان، مرکز واقعی فعالیت های نظامی شده است. تقریباً همه جا با پشته هایی از توده شن و ماسه بالا آمده است و در پشت این تپه ها، تانک ها یا توپ ها دراثر عملیات خاک برداری مخفی شده اند و بدین سان اردوگاه ها و پناهگاه های زیرزمینی ایجاد شده است.

درحقیقت، در گرمای خفه کننده، سربازان پشت تانک ها و یا در محل دفاع توپ های ضدهوایی

به انتظار نشسته اند تا دشمن ظاهر گردد. در این شرایط سخت، زندگی محدود می باشد؛ حتی اگر به قول افسران، روحیه افراد عالی باشد. مبارزین به روزنامه نگاران، قادسیه(۱) دیگر را نشان می دهند. همگی افراد در مقابل رؤسای خود مغرورند که برای میهن خود عراق می جنگند.

پیشروی سربازان و عبور آنها از نوار مرزی در ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۰، بدون شک بسیار راحت صورت گرفته است. این پاسگاه های ایران نبود که توانستند فتح عربستان [خوزستان] را به عقب بیندازند، بلکه جنگ برق آسا ناموفق بود و پاسداران انقلاب که در نزدیکی های شهر، پیشاپیش قوای مسلح بودند، شدیداً با آنها درگیر شدند. بنا به برخی اطلاعات موثق، این جنگ به قیمت جان ۲۰ هزار سرباز عراقی تمام شده است و این رازی نیست که کسی نداند. ازاین روست که اکنون آقای صدام حسین دراثر واکنش های مردم مایل است تا آنجا که می تواند جان سربازان خود را نجات دهد. به علاوه، این جنگ برای این کشور با ۱۴ میلیون نفر جمعیت گران تمام شده است. [از همین روست که] سرهنگ ستاد ارتش کامل عبدالطیف، در مقر فرماندهی اش - که در زیرزمین منطقه ای نزدیک به اهواز است - دستور [می] دهد: "نیروهایش به اهواز که زیر آتش توپخانه های عراق است وارد شوند. سوسنگرد به دلایل سیاسی تخلیه گردید. اهواز زیر کنترل نظامی ماست. ما به همه هدف های خود رسیده ایم. یازده ماه، جنگ روحیه ما از بین نبرده است. ما مانند روزهای اول می جنگیم. ما تا آن زمان که ایرانی ها حقوق ما را رعایت ننمایند یا تا آن هنگام که با زور یا معاهده تسلیم نشوند، به جنگ ادامه می دهیم. ما بر همه مشکلات فائق آمده ایم."

همه افسران که همین درس را خوب یاد گرفته اند، تکرار می کنند و اعتقاد خود را ذکر می نمایند.

در جفیر، یکی از آنها می گوید: "توقف جنگ برای ما چندان مهم نیست، ما خود را ازنظر روحی و جسمی برای ادامه جنگ تا زمانی که لازم باشد، آماده ساختیم. ما تا ده سال هم که باشد آماده ایم."

باوجود همه اینها، سرهنگ کامل عبدالطیف تأیید می کند که از میزان نفرات تحت فرماندهی خود بی خبر است، ولی می داند با آنچه که به عنوان "پنجمین ارتش دنیا انگاشته شده بود" می جنگد. آیا این بدین معناست که آنچنان که ادعا می شود کار ساده ای را در پیش ندارد؟ نشانه های پیروزی جنگ هم که به مطبوعات عرضه می دارد و چنان مغرورانه ازطریق اعلامیه های پیروزمندانه روزانه بیان می شود، واقعی نمی باشد.»

در پایان این مقاله وضعیت جبهه ها در جنوب چنین ترسیم شده است:

«بر این جبهه فراموش شده چه می گذرد؟ در نگاه اول چیز چندانی به نظر نمی آید. از دیدار با آقای کامل عبدالطیف چنین نتیجه[گیری] می شود که جبهه کاملاً ثابت نیست و گروه های عراقی در منطقه ای

۱- نامی که به این جنگ داده شد، به خاطره جنگ معروفی که در سال ۶۳۷، اعراب طی آن بر امپراطوری ساسانی ظفر یافتند، برمی گردد.

به وسعت چند کیلومتر فعالیت پردامنه ای انجام نداده اند، ولی به نظر می رسد ابتکارات کماندویی، اغلب ازجانب نیروهای ایرانی یا به طور درست به وسیله [پاسداران انقلاب] به عمل آمده است.

بیشتر در جنوب، در مجاورت آبادان، هر دو ارتش از دو طرف دریاچه مصنوعی با ایجاد سد در مسیر آب های مردابی که توسط ایرانی ها ایجاد گردیده است، همدیگر را زیر نظر دارند . همچنان که رئیس جمهور در کنفرانس مطبوعاتی ۱۹ ژوئیه، اعلام داشت: "ارتش عراق زمستان را پشت سر نهاد و تابستان دیگر مشکلی به وجود نخواهد آمد." جنگ مواضع به یک انتظار نامعلوم مبدل شده است. اندک خمپاره هایی که این اواخر به بصره فرود می آید، به هیچ وجه مانع فعالیت های این شهر نمی شود و کشتی هایی هم که در شط العرب زندانی شده اند و حق حرکت ندارند، در اسکله های خلوت درحال زنگ زدن می باشد.

رفت وآمد دریایی عراق تنها ازطریق بندر عقبه واقع در دریای سرخ به عمل می آید و مقامات به زودی تأسیساتی را جهت کالاهای خود در جوار بندر اردنی ایجاد می نمایند. فعالیت هایی دراین زمینه به منظور امضای یک قرارداد انجام گرفته و به زودی مسئله انتخاب یک شرکت [شرکتی که کارها را در طول دو سال به انجام برساند] بین یک شرکت فرانسوی و یک شرکت ژاپنی به عمل خواهد آمد. آیا این بدان معنا نیست که عراق پیش بینی می کند که جنگ در آینده نزدیک پایان نمی یابد؟ درهرحال، باتوجه به اوضاع وخیمی که درزمینه نظامی و سیاسی وجود دارد، تحولاتی را در آینده نزدیک نمی توان پیش بینی کرد.»(۱)

۱

دولت عراق ۹ تن از افسران ارتش و ۲۱ سرباز عراقی را به دلیل حضورنیافتن در جنگ علیه ایران تیرباران کرد.

واحد مرکزی خبر به نقل از سازمان عمل اسلامی عراق درباره چگونگی برخورد حکومت عراق با آن دسته از نیروهایش که به دلایل گوناگون از حضور در جبهه امتناع کردند، اعلام کرده است: دولت عراق به تازگی ۹ تن از افسران ارتش را که حاضر نشدند در جبهه ها علیه جمهوری اسلامی ایران بجنگند، اعدام کرد و جسد آنها را در آب انداخت. همچنین در منطقه سیف سعد عراق، ۲۱ نفر از سربازان تیرباران شدند. این سازمان همچنین افزوده است: هفته پیش یک سرگرد عراقی که حاضر نشد در جنگ علیه ایران شرکت کند، خودکشی کرد.(۲)

همچنین به گزارش ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران، رادیو حزب دمکرات کردستان عراق(۳) درباره یکی از افسران عراقی مخالف حکومت بعثی گفته است:

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۸۱، ۱۹/۶/۱۳۶۰، صص ۱۵ - ۱۱، نشریه لوموند (چاپ فرانسه).

۲- روزنامه اطلاعات، ۳/۵/۱۳۶۰، ص۹.

۳- بخشی از نیروهای حزب دمکرات کردستان عراق - که در ایران به آنها بارزانی ها گفته می شود - درحال حاضر در آذربایجان غربی اسکان یافته اند و با نیروهای ایران علیه نظامیان عراقی همکاری می کنند.

«سرتیپ ستاد حسن مصطفی نقیب در رادیو کردستان عراق در سخنانی علیه حکومت بعث عراق اعلام کرد: "صدام در جنگ با ایران نوکری اش را به امریکا ثابت کرده است." وی در پیامی به مقامات ارتش عراق گفت: "جنگیدن با کشوری که برای احیای اسلام هزاران شهید داده و حاضر است در راه اسلام همه چیز را فدا کند، کفر می باشد. ای افسران و درجه داران ارتش عراق، دیگر نمی توانید علیه حکومت فاشیستی بعث عراق قیام کنید. من توصیه می کنم به برادران ارتشی ایرانی ملحق شوید که با آغوش باز و شیوه اسلامی و قرآنی از شما استقبال خواهند کرد." وی در پایان افزود: "ای ارتش غیور و شرافتمند عراق، تا فرصت باقی است به دامان ملت برگردید."»(۱)

۱

نامه صدام حسین به معمر قذافی و عقد یک قرارداد ۴۰ میلیون دلاری بین عراق و ایتالیا موضوع گزارش زیر است.

به گزارش خبرگزاری لیبی (اوج)، عبدالسلام الرقعار وزیر نفت لیبی که در جشن های روز ملی عراق در بغداد شرکت کرده بود، نامه ای از صدام حسین دریافت کرده بود که آن را به قذافی تسلیم کرد. این خبرگزاری افزوده است: در نامه صدام حسین، به جنگ عراق و ایران و همچنین ازسرگرفتن روابط عادی میان لیبی و عراق اشاره شده است.(۲)

همچنین امروز، قرارداد احداث ۲ پروژه مخابراتی که یک شرکت ایتالیایی اجرای آن را برعهده گرفته است، بین عراق و ایتالیا امضا شد. به موجب این قرارداد، پروژه اول این قرارداد غرب دجله (بغداد، تکریت و موصل) را در بر خواهد گرفت که در ۱۷ ایستگاه، ارتباط رادیویی با ۱۲۶۰ کانال میان استان های بغداد، صلاح الدین و نینوا به طول ۴۲۰ کیلومتر به مدت ۱۶ ماه، برقرار خواهد شد. پس از اجرای این طرح، برنامه های تلویزیون و رادیوی بغداد در تکریت، موصل و سامرا دریافت خواهد شد.

پروژه دوم، شامل نصب تجهیزات و دستگاه های ماکروویو در ۱۷ ایستگاه به طول ۲۰۰ کیلومتر خواهد بود. هزینه این دو پروژه بالغ بر ۱۲۰ میلیون و ۶۰۰ هزار دینار عراقی معادل ۴۰ میلیون دلار می باشد که برای تقویت برنامه های ایستگاه های رادیویی و تلویزیونی بغداد به مناطق زیر پوشش خط مذکور اجرا خواهد شد. براساس این پروژه، سیستم تلفن و تلگرام عراق به کشورهای عربی همسایه اش متصل می شود.(۳)

ص:۸۷

۱- سند شماره ۱۶۳۰۰۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۸، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۶، بیروت - خبرگزاری پارس، ۴/۵/۱۳۶۰.

۳- همان، ص۲۴، بغداد، ۴/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۷، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۵، کویت - خبرگزاری پارس، ۳/۵/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ یکشنبه۴ مرداد ۱۳۶۰ ۲۴ رمضان ۱۴۰۱ ۲۶ ژوئیه ۱۹۸۱

۱

نیروهای ارتش و سپاه پاسداران(۱) با مشارکت یکدیگر از اولین ساعات صبح امروز، عملیاتی را تحت عنوان "شهید چمران" با هدف آزادسازی بخش اشغال شده جاده آبادان - ماهشهر و پاک سازی کامل آن در این منطقه آغاز کردند. طراحی عملیات بدین ترتیب است که عملیات از دو محور (سمت راست - ازطرف ماهشهر و سمت چپ ازطرف آبادان) آغاز شود و نیروهای دو محور پس از تصرف خطوط پدافندی ارتش عراق و آزادسازی جاده، با یکدیگر الحاق کرده و از جنوب جاده به طرف شمال پدافند کنند.(۲)

همچنین تصمیم گرفته شده است پس از تصرف زمین جنوب جاده آبادان - ماهشهر و تثبیت آن، یک گروهان ادغامی تازه نفس با ۳ قبضه تفنگ۱۰۶ و تیربار کالیبر۵۰، به همراه نیروهای واحد مهندسی و تخریب وارد منطقه شده، جایگزین نیروهای عمل کننده شوند و مسئولیت پدافند منطقه تصرف شده را بر عهده بگیرند.(۳)

در طرح مانور عملیات شهید دکتر مصطفی چمران، تدابیری هم برای تثبیت منطقه پیش بینی شده است.(۴)

درمورد ساعت "سین" (ساعت شروع عملیات) نیز مقرر شده است که در اولین دقایق پس از نیمه شب، با اعلام رمز "تکبیر بگویید" - که سرهنگ کهتری فرمانده تیپ۲ لشکر۷۷ خراسان اعلام خواهد کرد - عملیات آغاز شود. در این عملیات، فرماندهی نیروها در میدان نبرد، به عهده سرگرد پیاده ایرائی فرمانده گردان۱۳۶ لشکر۷۷، گذاشته شده و خوشوقت معاون عملیات سپاه آبادان، به عنوان معاون وی تعیین گردیده است.

درمورد هدایت نیروهای در خط نیز تصمیم گرفته شده است که فرماندهی جناح راست را ارتش و فرماندهی جناح چپ را سپاه پاسداران بر عهده بگیرند و در هر جناح، یک گروهان

۱- مجموع نیروی عملیاتی در این منطقه، شامل ۳ گروهان منها از سپاه، ارتش و فداییان اسلام بود.

۲- سند شماره ۴۶۱۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات آبادان به عملیات جنوب، ۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۹۱۶۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: طرح عملیاتی شهید دکتر چمران از ستاد عملیات جنوب، مرداد ۱۳۶۰ صص ۳ - ۱.

۳- سند شماره ۹۱۶۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۴- تدابیر پیش بینی شده در طرح مانور عملیات شهید چمران برای تثبیت منطقه عملیاتی، در ضمیمه این گزارش آمده است.

منها شامل یک دسته نیرو از سپاه و یک دسته از ارتش وارد عمل شود.

در آغاز عملیات، نیروهای دو جناح در حرکت به سمت اهدافشان با مشکل مواجه شدند.

در جناح راست (سمت ماهشهر)، خودروهای حامل نیرو از همان آغاز حرکت (کیلومتر ۱۸ جاده آبادان - ماهشهر)، راه را گم کردند و فرمانده دسته عمل کننده (ستوان یکم میرزایی) موفق نشد نیروها را در ستونی منظم و در موعد مقرر به محل مورد نظر برساند و این نیروها با دو ساعت تأخیر در ساعت ۱:۵۰ بامداد، برای حمله به دشمن و اجرای مانور اعلام آمادگی کردند. در جناح چپ (سمت آبادان) نیز به دلیل بروز مشکل در حرکت نیروهای جناح راست و ایجاد هماهنگی در پیشروی، به نیروهای این جناح دستور توقف داده شد، اما پس از دستور مجدد حرکت، رزمندگان در ۷۰ متری خاکریز دشمن به میدان مین برخورد کردند و باوجود تلاش نیروهای واحد مهندسی ارتش که مسئولیت پاک سازی میدان های مین را بر عهده داشتند، معبری در این میدان باز نشد؛ به همین دلیل، نیروها تغییر مسیر دادند و سینه خیز خود را تا ۱۵ متری خاکریز دشمن رساندند. این مشکلات سبب شد نیروها دیرتر از موعد مقرر برای حمله به خط اول دشمن اعلام آمادگی کنند.

حدود ساعت ۳:۳۰ صبح، درحالی که نیروهای جناح راست درحال انجام دادن آخرین هماهنگی ها برای آغاز عملیات بودند، نیروهای خط شکن جناح چپ که از سپاه بودند، تعدادی از سنگرهای ابتدایی در خط مقدم دشمن را پاک سازی و سپس تصرف کردند، اما به دلیل پیشروی نکردن نیروهای پشتیبانی، عملیات به تدریج متوقف شد.

قبل از آنکه نیروهای جناح راست (ارتش) حمله خود را آغاز کنند، سرگرد ایرائی دستور توقف و عقب آمدن نیروها را صادر کرد. این درحالی بود که نیروهای جناح چپ (سپاه) برخلاف این دستور، حمله به خاکریزهای دشمن را آغاز کرده بودند، اما نیروهای جناح راست اقدام به عقب نشینی کردند.

فرمانده تیپ۲ لشکر۷۷ (سرهنگ کهتری) با اطلاع از عقب آمدن نیروهای ارتش، به سرگرد ایرائی اعتراض کرد(۱) و نیروها را به ادامه پیشروی فراخواند، اما به دلیل تغییر مسیر و حرکت نیروهای جناح راست به عقب، وضعیتی به وجود آمد که دستور فرمانده تیپ نیز مؤثر واقع نشد و نیروهای دنبال پشتیبان جناح راست، به سرعت به سمت خط خودی عقب نشینی کردند. پشتیبانی نشدن نیروهای خط شکن جناح راست علاوه بر آنکه تلفات سنگینی به نیروهای عمل کننده نوک این محور وارد کرد، سبب شد فشار به نیروهای جناح چپ نیز از پهلو شدید شود، طوری که ورود نیروهای احتیاط به منطقه ضرورت یافت، اما باوجود درخواست های مکرر نیروهای جناح چپ (سپاه) مبنی بر به کارگیری نیروهای جناح چپ از فرمانده رده بالا (سرگرد ایرائی)، به دلیل حضور معاون وی (خوشوقت) در خط مقدم، ارتباطات فقط ازطریق پیک یا بی سیم انجام می گرفت که این امر نیز به ناهماهنگی ها بیشتر دامن می زد.

۱- براساس هماهنگی های قبلی، مقرر شده بود سرهنگ کهتری رمز آغاز عملیات را اعلام و درصورت لزوم، دستور عقب نشینی را صادر کند و صدور چنین دستوری (عقب نشینی) در حوزه مسئولیت فرمانده گردان۱۳۶ نبود.

عکس

نقشه

ص:۹۱

از سوی دیگر، عقب نشینی نیروهای دنبال پشتیبانِ جناح راست سبب شد نیروهای خط شکن این جناح که در ابتدا موفق به تصرف بخش هایی از خط مقدم دشمن شده بودند، با کمبود مهمات مواجه شوند و نیروهای عراقی با استفاده از فرصت به دست آمده از عقب نشینی نیروهای پشتیبان و تسلط بر راه وصولی خاکریز و همچنین استفاده از تیربارهایی که مسلط بر عقبه این نیروها بودند، از رسیدن کمک به نیروهای خط شکن جلوگیری کنند. استمرار این وضع سبب شد مهمات اولیه این نیروها به سرعت تمام شود و با گذشت زمان، لحظه به لحظه آمار شهیدان و مجروحان افزایش یابد. در این وضعیت، مقاومت نیروهای جناح راست شکسته شد و اغلب آنها در همان ساعت اولیه به شهادت رسیدند. و درنهایت، باآنکه خط عراقی ها در هر دو محور شکسته شد و پاک سازی در محور چپ به پایان رسید و در محور راست نیز درگیری همچنان ادامه داشت، با عقب نشینی ناهماهنگ نیروهای جناح راست، عقبه نیروهای عمل کننده در خط خالی شد و درحالی که تعدادی از رزمندگان در خط می جنگیدند، سایرین به عقب برگشتند و بدین ترتیب، عملیات به موفقیت نینجامید. نیروهای خودی پس از بازگشت به عقب، در خط قبل از عملیات مستقر شدند و به تحکیم مواضع پرداختند.(۱)

در این عملیات، ۵۰ نفر از نیروهای خودی که ۳۰ نفر آنان از نیروهای بسیج و سپاه بودند، به شهادت رسیدند و بالغ بر ۱۴۰ نفر زخمی شدند. از نیروهای عراقی نیز حدود ۲۰ کشته و تعدادی مجروح بر جای ماند.(۲)همچنین یک دستگاه تانک، یک نفربر، ۷ انبار مهمات، یک تیربار و یک خودرو ارتش عراق منهدم شد.(۳)

۱

شماری از نیروهای تیپ۱ لشکر۲۱ حمزه ارتش با مشارکت تعدادی از نیروهای سپاه، عملیات محدودی را در ۵ کیلومتری جنوب غربی دزفول با هدف تصرف خاکریزی موسوم به "خاکریز هندلی" در کنار "کانال هندلی"(۴) انجام دادند که به دلیل هشیاری و مقاومت نیروهای دشمن و ضعف فرماندهی خودی در هدایتِ عملیات نیروها، ناگزیر به عقب برگشتند.

واحد عملیات سپاه اهواز در گزارشی، دلیل موفق نشدن عملیات را عواملی ازجمله تعجیل در اجرای عملیات به دلیل اصرار فرمانده تیپ۱ لشکر۲۱ حمزه، کمبود وسایل مهندسی ازجمله

۱- سند شماره ۱۲۴۷۳۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مسئول ستاد ولایت فقیه به ستاد عملیاتی آبادان (اطلاعات عملیات)، ۵/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

۲- سند شماره ۴۲۶۷۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات سپاه اهواز به فرماندهی سپاه مرکز، ۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و – سند شماره ۷۸۵۱۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات عملیات آبادان به اطلاعات عملیات خوزستان، ۱۴/۵/۱۳۶۰، صص ۴ – ۱.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۲۹، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۲۷، آبادان – خبرگزاری پارس، ۵/۵/۱۳۶۰.

۴- در ۵ کیلومتری جنوب پل نادری (محل تقاطع جاده اندیمشک – دهلران و رودخانه کرخه)، آبراهی وجود دارد موسوم به کانال اِل (هندلی) که اهالی منطقه آن را برای هدایت آب کرخه به زمین های کشاورزی احداث کرده اند. این کانال از کرانه غربی

کرخه آغـاز و پس از ۵۰۰ متر ازسـمت غرب، به سـمت جنوب منحرف می شود و پس از ۵۰ متر، دوباره به سـمت غرب ادامه مسیر می دهد و پس از ۱۵۰۰ متر، به زمین های کشاورزی می رسد. دشـمن با استقرار ادوات زرهی در پشت این کانال، خط مستحکمی ایجـاد کرد و از ایـن نقطه، پـل کرخه و جـاده منتهی به آن را زیر دیـد و آتش قرار داد. در ۱۵ فروردین ۱۳۶۰، عملیـاتی با نام "تپه چشـمه" در این منطقه و ارتفاع غرب آن که تپه چشـمه نام دارد، انجام شـد و این منطقه به تصـرف قوای ایرانی درآمد، اما نیروهای خـودی به دلا‌یلی ازجمله مسـطح بـودن زمین منطقه و تـأمین نشـدن تپه چشـمه، تـا ۳۰۰ مـتری کانـال (یـک کیلومـتر جلوتر از خط پدافنـدی قبـل از عملیـات) عقب آمدنـد. (ابوالقـاسم حبیبی، دزفول، شوش، انـدیمشک در جنگ (اطلس راهنما – ۸)، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، چاپ اول، ۱۳۸۵، صص۷۳ – ۷۲)

بولدزر، هوشیاری و شدت آتش دشمن و از طرف دیگر، ضعف فرماندهی خودی در هدایت نیروها اعلام کرد. در این عملیات، ۷ سرباز شهید و ۲۰ نفر مجروح شدند.(۱)

کمبود نیروهای سپاه پاسداران از دیگر مشکلات این محور به شمار می رفت که دلیل آن بیشتر، اتمام مأموریت نیروهای خط، بیمارشدن تعدادی از نیروها براثر گرمای شدید هوا و هم زمانی اجرای عملیات در چند محور بود.(۲)

عکس

▫

نقشه

ص:۹۳

۱- سند شماره ۴۲۶۰۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات سپاه اهواز به طرح و برنامه ریزی عملیات ستاد مرکز، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۴۶۰۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیاتی جنوب به طرح و برنامه ریزی عملیات و اطلاعات عملیات، ۴/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

۲- سند شماره ۴۶۰۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب به طرح و برنامه عملیات مرکز (تهران)، ۳/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۶۰۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات دزفول به ستاد عملیات جنوب، ۳/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۶۱۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه جنوب، ۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

امروز در محور (صالح) مشطط (شهدا) در جنوب غربی دزفول، نیروهای تیپ۳ لشکر ۲۱ حمزه با اجرای عملیاتی قصد تصرف بخش هایی از شمال تپه کوت کاپون - که از نیروی دشمن خالی بود - را داشتند که این عملیات به دلیل ضعف مهندسی و ناهماهنگی در فرماندهی ناکام ماند.(۱)

بنا بر مکاتبات واحد عملیات سپاه اهواز با واحد طرح و عملیات ستاد مرکزی سپاه پاسداران در تهران، دلیل اصرار بر اجرای عملیات در این منطقه، اصلاح و تقویت خط پدافندی بود، چنان که واحد مهندسی سپاه پاسداران از پنج روز قبل، با حضور در این منطقه، موفق شده بود بیش از یک کیلومتر خاکریز احداث کند، اما در این مدت، ۳ بولدوزر و یک لودر براثر آتش دشمن از کار افتادند و به دلیل نداشتن بولدوزر، کار متوقف شد و این خطر وجود داشت که دشمن خاکریز را تصرف کند.(۲)

ادامه عملیات به کسب آمادگی نیروها و اقداماتی ازجمله تأمین وسایل مهندسی (به ویژه لودر) بستگی داشت. بنابراین، فرماندهان سپاه کوشیدند تا فرمانده تیپ۳ لشکر ۲۱ حمزه را متقاعد کنند که عملیات را به مدت ۴۸ ساعت به تعویق بیندازد که این امر محقق نشد. گزارش مسئول واحد عملیات سپاه دزفول دراین باره چنین است: «در مورخه ۳/۵/۶۰، من همراه با برادر (غلامعلی) رشید و احمد غلامپور جهت هماهنگ کردن عملیات مشطط و عملیات کرخه پیش سرهنگ روحانی شمس رفتیم. در آنجا، حدود دو سه ساعت بحث شد. بسیار سعی کردیم که شاید بتوانیم طرح را ۴۸ ساعت به تعویق بیندازیم، ولی موفق نشدیم، چون گفتند دستور آمده که حتماً عملیات باید شب انجام گیرد.»(۳)

در همین باره رحیم صفوی (مسئول ستاد عملیات جنوب سپاه) نیز در گزارشی به یوسف کلاهدوز قائم مقام سپاه پاسداران، ازجمله دلایل اجرای عملیات و نتایج آن را چنین ذکر کرده است:

«درمورد عملیات دزفول، دو نکته قابل ذکر است:

۱. اظهارات فرماندهان گردان های عمل کننده و فرمانده تیپ۳ لشکر ۲۱ حمزه در پذیرفتن نظریات سپاه و عدم توانایی در اجرای عملیات و آماده نبودن شناسایی و اینکه فقط به خاطر فشار فرمانده لشکر و قولی که به شورای عالی دفاع داده بود، عملیات می بایست انجام بگیرد.

۲. [در] عملیاتی که تیپ۳ در محور کوت کاپون، بدون هماهنگی سپاه و تنها به خاطر فشار فرمانده در اجرای عملیات انجام داده، حدود ۱۷ نفر از برادران سرباز شهید و تعدادی مجروح شدند.»(۴)

ص:۹۴

۱- سند شماره ۴۶۱۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات دزفول به ستاد عملیات جنوب، ۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۳۶۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته واحد اطلاعات عملیات خوزستان به فرماندهی مرکز، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۲- سند شماره ۴۲۶۰۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین؛ و - سند شماره ۴۶۰۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۳- مسئول واحد عملیات سپاه دزفول در گزارش دیگری آورده است: «در مورخه ۶/۵/۶۰، همراه برادر ربانی و حمید عنبرسر با سرهنگ حشمت فرمانده لشکر ۲۱ حمزه، ملاقات کردیم. وقتی ایشان را در جریان امر قرار دادیم، متوجه شد که ایراد از خودشان بود.»

۴- سند شماره ۱۵۳۹۷۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اهواز به تهران (قائم مقام)، ۸/۵/۱۳۶۰ سند تک برگی.

عکس

نقشه

ص:۹۵

۱

ارتش عراق امروز شـهر نوسود را گلوله بـاران کرد. در این حملات براثر اصـابت گلوله هـای خمپـاره به این شـهر و انفجـار آنها ۲ پسربچه به شهادت رسیدند.

شهر آبـادان نیز بـه شـدت زیر آتش تـوپ هـا و ادوات ارتش عراق قرار گرفـت. در گلـوله بـاران ایـن شـهر چنـد خـانه مسـکونی و تأسیسات دولتی آسیب دید.(۱)

روز گذشـته هم روسـتای ابن الحسـین در منطقه دارخـوین (جـاده آبـادان - اهـواز در سه راهی شادگـان)، هـدف اصـابت موشـک کاتیوشای دشمن قرار گرفت که به زخمی شدن ۲ کودک انجامید.(۲)

۲

کمک های مردم مشهد و شیراز امروز به جبهه ها فرستاده شد.

مؤسـسه خیریه انصارالحجج مشـهد با جمع آوری کمک های مردم، ۳۰۰ کلمن آب، یـک تن آلو، ۶ تن ماست چکیـده و یک تن خاکشیر و شکر به جبهه های ایلام و مریوان ارسال کرد.

دفتر آیت الله دستغیب امام جمعه شیراز نیز کمک های مردمی ارسالی از این دفتر را به جبهه چنین اعلام کرد:

۱۸۵۰ بطری شربت، ۱۱۰۰ بطری آب میوه، ۱۸۲۰ بسته خاکشیر، ۷۲۰ قوطی کمپوت و ۷۱۰ عدد پوشاک. علاوه بر اینها، ۱۶۰۰ کیلو گندم، ۴۰۰ بطری آبلیمـو، ۱۰۰ کیلو شـکر، ۱۰ عـدد یخـدان و مبلغ ۸۰۰,۷۶ ریـال وجه نقـد ازطریق کمیته امـداد امام خمینی جمع آوری و به جبهه های جنگ فرستاده شد.(۳)

۳

به گزارش بخش عربی رادیو صوت الجمـاهیر، صـدام حسـین امروز از تعـدادی از ارتشـیان بخش پدافنـد هوایی نیروی هوایی عراق قدردانی کرد.

وی در این مراسم خطاب به کارکنان این بخش گفت: «می خواسـتم قـدردانی رهبری را از تلاش های شـما در مقابله با هواپیماهای دشـمن [ایران] به عنوان ردیـابی و اسـلحه به اطلاع شـما برسـانم. ردیاب ها وظایف خود را به طور صـحیح انجام داده انـد و عکس العمل آنها در رساندن خبر عبور هواپیماهای دشمن سریع بوده و همچنین عکس العمل سلاح ها سریع بوده و آتش در وقت مناسب گشوده شـد و هواپیماهای دشـمن مجبور به پرتاب محموله های خود در خارج از هـدف گردیـده اند.» وی افزود: «این توجه نه تنها منعکس کننـده آمـادگی فنی افسـران و درجه داران است، بلکه احساس مسئولیت ملی ازسوی بخش دفاع هوایی عراق را نشان می دهد.»

در ادامه این گزارش خبری آمـده است که پس از این سـخنان، صـدام حسـین داسـتان هـای دلیرانه مربوط به مقـابله بـا هواپیماهـای دشمن و سرنگون ساختن آنها را از زبان برخی حاضران گوش داد.(۴)

۱- سند شماره ۴۶۴۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : از دفتر سیاسی و انتظامی استانداری خوزستان به معاونت سیاسی و اجتماعی وزارت کشور، ۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه اطلاعات، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

۲- سند شماره ۴۶۰۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته ستاد عملیات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی خوزستان، واحد اطلاعات عملیات به فرماندهی مرکز، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۳- روزنامه کیهان، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۳.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۸، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۲۰ ضمیمه.

۱

گروه های مسلح غیرقانونی در اقدامات امروز خود در شمال غرب و غرب کشور، یک نفر را شهید، یک نفر را زخمی و ۳ نفر ازجمله مدیرکل پست استان آذربایجان غربی و یکی از همراهانش را اسیر کردند. امروز همچنین چند تن از عناصر کومه له و دمکرات تسلیم نیروهای خودی شدند.

مدیرکل پست استان آذربایجان غربی و یکی از همکارانش هنگام بازگشت از مأموریت، در مسیر مهاباد به ارومیه، به کمین افراد مسلح گروه های ضدانقلاب افتادند و اسیر شدند.(۱)

همچنین افراد وابسته به حزب دمکرات یک عملیات کمین در شهر مهاباد اجرا کردند که به شهادت یک نفر و اسارت یک تن دیگر به دست نیروهای این حزب انجامید.(۲)

در تکاب، تعدادی از افراد مسلح گروه های غیرقانونی به نیروهای مستقر در پایگاه سوم گردان ۱۳۰ حمله کردند که در این درگیری، یکی از سربازان پایگاه زخمی شد و خسارت هایی نیز به مهاجمان وارد آمد.(۳)

امروز همچنین یکی از اعضای گروه کومه له همراه پدر و برادرش، خود را به سپاه پاسداران پاوه معرفی کرد و اسلحه اش را تحویل داد. این فرد چندی پیش، همراه ۳ فرد مسلح گروه کومه له دستگیر شده بود و در زندان سپاه پاسداران پاوه به سر می برد، که در جریان مبادله اسرا دوباره دراختیار این گروه قرار گرفت.(۴)

یکی از افراد حزب دمکرات کردستان ایران نیز درحالی که یک اسلحه کلاشینکف همراه داشت، خود را به سپاه پاسداران جوانرود تسلیم و امان نامه دریافت کرد.(۵)

۲

در اقدامات امروز افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و چریک های فدایی خلق ۳ نفر مجروح شدند و خساراتی به بار آمد.

امروز هنگام سحر یک تیم عملیاتی سازمان مجاهدین خلق به خانه بخشدار رضوان شهر در استان گیلان - که به اتفاق خانواده اش مشغول صرف سحری بود - هجوم بردند و با شکستن شیشه پنجره، ۲ نارنجک جنگی به داخل خانه پرتاب کردند که براثر انفجار نارنجک ها ۳ نفر مورد اصابت ترکش های نارنجک قرار گرفتند و به شدت مجروح شدند. مجروحان بلافاصله به بیمارستان شهید بهشتی در بندر انزلی انتقال یافتند. به دلیل شدت جراحات وارد شده، پزشکان ناچار به قطع پای همسر بخشدار و خارج کردن طحال خواهر همسر وی شدند.(۶)با تلاش نیروهای سپاه قبل از پایان روز، چند تن از مهاجمان شناسایی شدند و یکی از آنان درحالی که چند بمب آتش زا و دست ساز و یک قبضه اسلحه به همراه داشت، دستگیر شد.(۷)

همچنین صبح امروز، یکی از کارکنان هواپیمایی کشوری هنگام رفتن به محل کار خود، مورد سوءقصد قرار گرفت و براثر اصابت گلوله مجروح شد.(۸)ساعت ۷ صبح نیز ۲ نارنجک به سوی نیروهای بسیج در خیابان مهرآباد جنوبی پرتاب شد. در همین حمله، یکی از

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۱، ۸/۵/۱۳۶۰، صص ۸ و ۳۱، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۷/۵/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۴۲۶۲۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از معاون عملیات سپاه مهاباد به فرماندهی ستاد مرکز، ۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۱۹۶۴۱۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی، از لشکر۲۸ پیاده کردستان (رکن۲)، شماره ۴۷، ۸/۵/۱۳۶۰، ص ۱.

۴- روزنامه اطلاعات، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۱، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص ۳۰، پاوه.

۵- روزنامه کیهان، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۳.

۶- روزنامه اطلاعات، ۵/۵/۱۳۶۰،ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۲، ۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۸، رشت - خبرگزاری پارس، ۸/۵/۱۳۶۰.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۸، ۵/۵/۱۳۶۰ ص ۱۱.

بسیج به دلیل اصابت ۶ گلوله مهاجمان به وی مجروح شد.(۱)

ساعت ۲۰:۱۵ نیز، ۳ فرد مسلح به اسلحه یوزی به منزل حاکم شرع و رئیس دادگاه انقلاب اسلامی بابل هجوم بردند که با واکنش محافظ وی مواجه شدند. در درگیری متقابل، یکی از مهاجمان کشته شد و ۲ نفر دیگر گریختند. از فرد کشته شده یک اسلحه یوزی و ۳ خشاب پرُ به دست آمد. رئیس دادگاه انقلاب اسلامی بابل در گفت وگو با خبرگزاری پارس گفت: مهاجمان احتمالاً وابسته به گروه چریک های فدایی خلق (شاخه اشرف دهقان) بوده اند.(۲)

همچنین دو موتورسوار جوان که قبلاً منزل سرپرست کمیته شهرک غرب تهران را شناسایی کرده بودند، هنگام افطار، ۲ بمب آتش زای قوی به داخل خانه اش پرتاب کردند که یکی از آنها منفجر شد و براثر انفجار آن، شیشه های این منزل و خانه های اطراف شکست. همچنین منزل این پاسدار دچار حریق شد و خسارت مالی به بار آمد، ولی به کسی آسیب نرسید.(۳)

۱

افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی امروز در بیرجند، کرمانشاه و تهران، سه محل عرضه کتاب و نشریه را به آتش کشیدند.

در شهر بیرجند، یک مغازه کتاب فروشی واقع در بازار نو این شهر، ساعت ۳ بامداد، به آتش کشیده شد و کتاب های موجود در آن، که دینی و مذهبی بودند، سوخت.(۴)در حادثه مشابهی در کرمانشاه، یک دکه فروش نشریات اسلامی با بمب آتش زا به آتش کشیده شد.(۵)

در ابتدای خیابان سرگرد سخایی تهران نیز یک دکه مطبوعاتی براثر پرتاب بمب آتش زا طعمه حریق شد و همه کتاب ها، نشریات و روزنامه های درون آن از بین رفت. افراد مهاجم قبل از روشن شدن هوا با شکستن قفل و بازکردن در کیوسک، بمب را داخل دکه انداخته بودند. حریق با تلاش عوامل آتش نشانی خاموش شد.(۶)

۲

یکی از عوامل بمب گذاری های استان خوزستان که از اوایل انقلاب زیر لوله های نفت این استان بمب جاسازی می کرد، در درگیری با نیروهای سپاه مجروح و سپس دستگیر شد.

نیروهای سپاه پس از شناسایی این فرد - که اهل آبادان بود و در بمب گذاری ها و خرابکاری های پیش از جنگ در خوزستان نیز دست داشت - با حکم دادستانی، ساعت ۲۱، به منزل وی واقع در منازل سازمانی انرژی اتمی در بوشهر رفتند تا دستگیرش کنند، اما او پس از کمی مقاومت، گریخت و در جریان تعقیب، درحالی که قصد خلع سلاح مأموران را داشت، از ناحیه شکم هدف گلوله قرار گرفت و دستگیر شد.(۷)

مرکز پلیس تهران هم از کشف یک بمب دست ساز در خیابان مطهری تهران خبر داد.(۸)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۹، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۸.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۲۹، ۵/۵/۱۳۶۰، صص ۲۸ و ۲۹، ساری - خبرگزاری پارس، ۵/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۳- روزنامه کیهان، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۴- همان، ص۱۵؛ و - روزنامه اطلاعات، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۵- دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۱، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۲۹، کرمانشاه.

۶- روزنامه کیهان، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۳.

۷- روزنامه کیهان، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۴۲۶۰۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه بوشهر به فرماندهی سپاه مرکز، ۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۸- روزنامه کیهان، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۹، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۸.

۱

در محاکمه مجدد، محمدرضا سعادتی عضو کادر مرکزی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) به اعدام محکوم شد. براساس حکم دادگاه انقلاب مرکز، اتهامات سعادتی به این شرح است:

۱. شرکت در قتل شهید محمد کچویی مدیر زندان اوین (طبق اعتراف خودش) ازطریق رابطه با کاظم افجه ای قاتل شهید کچویی.(۱)

۲. ارتباط مداوم با کادر مرکزی سازمان مجاهدین خلق از درون زندان.

۳. استمرار جاسوسی از داخل زندان.(۲)

شایان ذکر است که سعادتی در سال ۱۳۵۸، در ملاقات با یکی از افراد سازمان جاسوسی شوروی - که دبیر اول سفارت نیز بود - به منظور ارائه اسناد طبقه بندی شده، دستگیر و پس از محاکمه، به جرم ارتباط ویژه اطلاعاتی با عوامل کا.گ.ب. (سازمان جاسوسی شوروی) و سفارت شوروی در تهران و جاسوسی برای آنها به ۱۰ سال زندان محکوم شده بود.(۳)

۲

روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران با انتشار اطلاعیه ای از کشف ۵ خانه تیمی سازمان مارکسیستی - مائوئیستی پیکار در راه آزادی طبقه کارگر - که انبار بزرگ مهمات و مرکز انتشاراتی آنان بود - خبر داد.

در بخشی از این اطلاعیه، میزان و نوع سلاح ها، مهمات و تجهیزات کشف شده چنین ذکر شده است:

۱. سلاح های کمری در انواع مختلف، ۱۲۰ قبضه.

۲. سلاح ژ۳ و ام۱، ۶۰ قبضه.

۳. انواع مسلسل یوزی و ام۳، ۴۰ قبضه.

۴. انواع نارنجک دستی و دست ساز، ۱۲۰۰ عدد.

۵. انواع فشنگ در کالیبر های مختلف، ۱۰ هزار عدد.

۶. تیربار ژ۳، چندین قبضه.

۷. گاز اشک آور، ۵۰ عدد.

۸. مواد منفجره تی.ان.تی. در ابعاد یک چهارم پوندی، ۲ کارتن بزرگ.

۱- درباره شهید محمد کچویی و چگونگی ترور وی به دست کاظم افجه ای مطالبی در ضمیمه اول این گزارش درج شده است.
۲- روزنامه کیهان، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۰، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۶/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۲.
۳- درخصوص رابطه اطلاعاتی سازمان مجاهدین خلق با سازمان جاسوسی شوروی توضیحاتی در ضمیمه این گزارش آمده است.

همچنین انواع و اقسام دیگری از تجهیزات جنگی در انبار دیگری به شرح زیر کشف و ضبط شد:

۱. سلاح ژ۳، ۸۰ قبضه.

۲. نارنجک، ۱۵۰ عدد.

۳. تیربار کلاشینکف و ژ۳، ۲ قبضه.

۴. بی سیم کوچک و بزرگ، ۱۰ دستگاه.

۵. گاز اشک آور، ۲۰ عدد.

۶. فشنگ، بیش از ۳۰ هزار عدد.

۷. مقادیر بسیاری سرنیزه، کلاه آهنی و دیگر تجهیزات جنگی.

مراکز انتشارات و اسناد و تجهیزات به دست آمده از آنها نیز به این شرح می باشد:

۱. اسناد درون سازمانی سال های گذشته سازمان، اسناد دست نویس کنگره ها و انتخابات رهبری سازمان و مدارک بسیار دیگری دراین زمینه.

۲. مراکز تدارکات همراه با ۴ دستگاه فتواستنسیل، ۶ دستگاه تکثیر، یک دستگاه تایپ آی.پی.ام، ۴ هزار بسته کاغذ و ۲ کارتن مرکب.

۳. کشف مرکز جمع آوری تجهیزات الکترونیک سازمان که در پوشش یک مغازه یخچال سازی فعالیت داشت که به همراه یک چک به مبلغ ۵/۱ میلیون تومان دستگیر و ضبط شد.

دررابطه با کشف مراکز فوق، عده ای از اعضای گروهک تروریستی پیکار دستگیر و به مقامات قضایی تحویل داده شدند.(۱)

۱

صبح امروز، پیکر ۱۳ شهید که ۹ نفر از آنان در روز انتخابات ریاست جمهوری و انتخابات میان دوره ای مجلس شورای اسلامی (جمعه ۲ مرداد ۱۳۶۰) به دست افراد مسلح سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و سایر گروه های ضدانقلاب به شهادت رسیده بودند،(۲) از مسجد ارک تهران به سمت بهشت زهرا(س) تشییع شد.(۳)

آیت الله مهدوی کنی وزیر کشور، درباره شهادت این افراد گفت: برادران پاسدار و مأموران انتظامی نهایت سعی خود را کردند تا این انتخابات با کمترین مشکل و درگیری برگزار شود، ولی متأسفانه افراد ضدانقلاب در چند مورد اقدامات ناجوانمردانه ای انجام دادند.

۱- خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشـته)، شماره ۱۲۸، ۴/۵/۱۳۶۰، صص ۱۳ و ۱۴، تهران - خبرگزاری پارس، به نقل از روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۴/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۳.

۲- اسامی شـهیدان روز انتخابات در تهران عبارت است از: دکتر بهرام شـکری مسئول امداد پزشکی سپاه پاسداران تهران، پاسداران بهزاد بهرامی، محمـدرضا رمضـانی، رضـا میرزایی، فریبرز کرمی، قنبر اخبـاری زاده، حمیـدرضا بیدهنـدی، طـارم سـری و صـفرعلی شانجانی عضو بسیج پاسداران. اسامی افراد پاسدار در اسناد موجود نیست. (روزنامه کیهان، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۲)

۳- روزنامه اطلاعات، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۲.

در روز انتخابات، ۵۰ نفر دستگیر شدند، اما در جریان برگزاری انتخابات، درگیری ها مقطعی

بود که به تیراندازی انجامید. در حوزه های اخذ رأی در سراسر کشور نیز درگیری مشاهده نشد و کار رأی گیری در جوی آرام انجام شد.

وی افزود: استقبال مردم از این انتخابات چشمگیر و بیشتر از انتخابات گذشته بود و ضدانقلاب نتوانست در اراده مردم رأی دهنده اثر بگذارد.(۱)

۱

پس از پیشنهاد دولت عراق(۲) مبنی بر برقراری آتش بس در جنگ ایران و عراق به مناسبت حلول ماه مبارک رمضان - که به تأیید برخی شخصیت ها و مقامات چند کشور رسید - وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران با صدور بیانیه ای موضع دولت ایران را دراین باره اعلام کرد.

در این بیانیه، ابتدا با مرزبندی میان عده ای از حامیان این پیشنهاد و رژیم عراق، همراهی عده معدودی از شخصیت های مورد احترام دولت جمهوری اسلامی با زمزمه های صدام گنگ و مبهم خوانده شده است و در ادامه، با طرح پنج سؤال، ضمن بررسی انگیزه رژیم عراق از این پیشنهاد، برقراری آتش بس در ماه مبارک رمضان توطئه ای دانسته شده که صرفاً به بهره برداری از اعتقاد و باور مسلمانان جهان به وحدت و مبارزه با صهیونیسم می پردازد.

در بخش پایانی بیانیه نیز موضع دولت ایران دربرابر این پیشنهاد چنین بیان شده است:

«این برادران که با تمسک به ماه مبارک رمضان، خواهان آتش بس ازسوی ایران هستند و یقیناً می دانید که در قرآن کریم به مسلمانان توصیه شده است تا در کنار تجاوزشده و مظلوم برعلیه تجاوزگر وارد کارزار شوند، گرچه ما خود قدرت مبارزه با تجاوزگر را در خود احساس می کنیم، ولی با این وصف، آیا نمی بایستی حداقل به صورت لفظی، این برادران، تجاوزگر [را] محکوم می کردند؟ و آیا محکوم ساختن تجاوزگر کمکی برای پایان تجاوز نیست؟ ... برای ما دعوت برای

۱- روزنامه کیهان، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه کیهان، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۲- آقای هاشمی رفسنجانی دراین باره در کارنامه و خاطرات خود نوشته است: پیشنهاد عراق درباره برقراری آتش بس در ماه مبارک رمضان را اولاف پالمه معاون دبیرکل سازمان ملل متحد به سفیر ایران در ژنو داد و شورای عالی دفاع در جلسه خود (جمعه ۱۲ تیر ۱۳۶۰) این پیشنهاد را رد کرد. (اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم، ۱۳۸۶، ص۱۶۰) محمدعلی رجایی نخست وزیر و رئیس شورای عالی دفاع نیز دراین باره می گوید: «صدام جنگ را در ذی قعده، یکی از ماه های حرام، آغاز کرد و چهار ماه حرام جنگید و بسیاری از جنایت های خود را در ماه حرام انجام داد و این حیله ای است برای اینکه به مردم مسلمان دنیا بگوید من به عنوان مسلمان پیشنهاد کردم، ولی اینها [ایرانی ها] بازهم جنگ طلب هستند. اگر صدام راست می گوید بیاید تجاوز را قطع کند و [به مرزهای بین المللی]

برگردد. ما جنگ را به عنوان یک شیوه برای تجاوز انتخاب نکردیم، بلکه برای دفاع انتخاب کردیم و چون دفاع از سرزمین اسلامی و انقلاب تکلیف شرعی ماست، به یاری خداوند متعال در ماه رمضان جدی تر، مصمم تر و آماده تر جنگ خواهیم کرد.» (روزنامه کیهان، ۱۳/۴/۱۳۶۰، ص ۳)

آتش بس درحالی که تجاوزگر در خاک ماست، دعوتی برای خروج از اسلام و اصول بدیهی آن

است، ولی با این وصف، ما علاقه این برادران مورد احترام خود را برای بسیج همه جانبه برای مبارزه با امپریالیسم و صهیونیسم درک می کنیم و لهذا اعلام می کنیم که علی رغم وجود تجاوز در مرزهای غربی و جنوبی کشورمان، حاضریم همراه همه خلق های مسلمان جهان اعم از عرب و ترک و افریقایی و آسیایی علیه صهیونیسم و امپریالیسم به جنگ برخیزیم و ملت ما در سه سال گذشته نشان داده است که در این میثاق خود جدی است و برای آنکه ملت ما بتواند چنین کند، باید بتواند در مرزهای خود، تجاوز امریکا را که درقالب جنگ تحمیلی صدام جلوه گر شده است [دفع کند.] ... ملت ما به هیچ کس اجازه نمی دهد که برخلاف میل و اراده او به پیروزی حق بر باطل و اسلام بر کفر، به ضرر اسلام و غلبه کفر، آتش بس را بپذیرد.»(۱)

۱

با انتشار خبر استقبال برخی کشورها از پیشنهاد عراق مبنی بر اجرای آتش بس در ماه مبارک رمضان، سید احمد زرهانی نماینده مردم دزفول در مجلس شورای اسلامی، امروز در نامه ای خطاب به احمد سکوتوره نماینده هیئت صلح منتخب سازمان کنفراس اسلامی و رئیس جمهور گینه بیسائو، به گوشه ای از واقعیت های جنگ اشاره کرده و پیشنهاد عراق را اقدامی تبلیغاتی خوانده که با سیاست های این کشور مبنی بر گلوله باران شهرهای مرزی و کشتار مردم عادی در تضاد است.

بخش هایی از این نامه - که در روزنامه های امروز کشور انتشار یافت - بدین شرح است:

باسمه تعالی

برادر مسلمان و انقلابی احمد سکوتوره رئیس جمهور مردم گینه بیسائو،

پس از سلام، شما نیز مستحضرید که قبل از حلول ماه مبارک رمضان، صدام حسین در رسانه های گروهی دنیا اعلام کرد که طالب آتش بس به خاطر عظمت و احترام ماه رمضان است. این پیشنهاد صدام که ظاهراً از

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۲۸، ۴/۵/۱۳۶۰، صص ۱۸ - ۱۵، تهران - خبرگزاری پارس، ۴/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۵/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

موضع صلح طلبی و مبارزه با صهیونیسم مطرح شده است، متأسفانه برخی از مردم دنیا و

شخصیت های ارزشمند جهان سوم و خاورمیانه به ویژه حضرت عالی را تحت تأثیر قرار داده است و شما نیز خواهان پاسخ مثبت ازجانب ایران به این پیشنهاد شده اید. جای بسی نگرانی است که صدام منافق با توسل به شیوه های تبلیغاتی حتی توانسته است افراد صاحب نظر و متعهدی چون شما را دچار توهم و اشتباه کند؛ صدام که به تحریک امریکا جنگ و تجاوز را در یکی از ماه های حرام و با حمایت وسیع کشورهای مرتجع و وابسته منطقه آغاز نموده است. وی علاوه بر اشغال بخش وسیعی از مرزها و خاک میهن اسلامی، هر روز با موشک های غول پیکر زمین به زمین و توپ های دوربرد، برخلاف همه معیارهای بین المللی جنگ، ده ها نفر غیرنظامی و زن و کودک را در شهرهای بزرگ ما به شهادت می رساند؛ در همین ماه مبارک رمضان، ارتش متجاوز عراق چندین بار، مردم بی گناه اهواز، آبادان، دزفول و غرب کشور را به خاک و خون کشانده و در حساس ترین روز ماه رمضان؛ یعنی روز بیست و یکم، سالروز شهادت جانشین برحق پیغمبر و امام بزرگوار شیعیان، ساعتی پس از طلوع آفتاب درحالی که هزاران تن از مردم مسلمان و مبارز دزفول مراسم بزرگداشت و عزاداری شهادت امام علی(ع) را برگزار کرده بودند، توپخانه های دوربرد صدام بی رحم تر از ارتش اسرائیل، خیابان ها و اماکن شهر را به توپ بست و مردم بی دفاع و روزه دار را به خاک و خون کشاند که درنتیجه یک زن و یک مرد و یک کودک در خانه و خیابان، شهید و چندین نفر دیگر به شدت مجروح شدند و این جنایت در روزهای بعد نیز در دیگر شهرهای جنگی تکرار شده است.(۱)

۱

مخالفان جمهوری اسلامی در خارج از کشور، به شیوه های گوناگون درصدد ضربه زدن به جمهوری اسلامی و مقابله با حکومت ایران می باشند.

خبرگزاری کویت به نقل از روزنامه ساندی تایمز (چاپ لندن) اعلام کرد که ژنرال بهرام آریانا رئیس ستاد مشترک اسبق ایران، ستادی مرکب از ۵۰ افسر سابق ارتش برای هماهنگ کردن یک قیام مسلحانه در سراسر ایران تشکیل داده است. ستاد وی در مرز ایران و ترکیه واقع است و هدف از تشکیل آن هماهنگ کردن مبارزه علیه رژیم آیت الله خمینی است.(۲)

همچنین خبرگزاری یونایتدپرس از قول پلیس فیلیپین گزارش داد که در درگیری ای که بین دانشجویان مخالف و طرف دار حکومت ایران روی داد، دست کم ۱۲ تن مجروح شدند. همین گزارش حاکی است که پلیس حداقل ۳۳ تن از تظاهرکنندگان را دستگیر و سلاح های سردی را که آنان با خود حمل می کردند، ضبط کرد. درباره جزئیات این حادثه گزارش دیگری مخابره نشده است.(۳)

۱- روزنامه اطلاعات، ۸/۵/۱۳۶۰، ص ۲.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۸، ۵/۵/۱۳۶۰، ص ۱۷، لندن - خبرگزاری کویت، ۴/۵/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۹، ۶/۵/۱۳۶۰، ص ۳۶، فیلیپین - خبرگزاری یونایتدپرس، ۵/۵/۱۳۶۰.

۱

درپی اعلام خبر سقوط یک هواپیمای باربری آرژانتینی در خاک روسیه، امروز چند نشریه و خبرگزاری غربی با ایجاد یک موج رسانه ای ضدایرانی ادعا کردند این هواپیما پس از حمل تجهیزات نظامی از اسرائیل به ایران، در بازگشت دچار این سانحه شده است.

سردمدار این جریان رسانه ای نشریه ساندی تایمز (هفته نامه چاپ لندن) بود که خبرگزاری های رویتر و آسوشیتدپرس و رادیو لندن به نقل از آن خبرهایی را منتشر کردند. در این گزارش ها ادعا شده است که سقوط هواپیما از یک معامله محرمانه اسلحه شامل ۳۶۰ قطعه یدکی و مهمات میان اسرائیل و ایران پرده برداشت و هواپیمای ساقط شده پس از سومین مرحله تحویل تسلیحات به تهران، عازم اسرائیل بود که در حریم هوایی روسیه سرنگون شده است.(۱)

در این گزارش همچنین اعلام شده که این اطلاعات از قول یک معامله کننده سوئیسی اسلحه که شریک این معامله بوده نقل شده است. گفته وی، قرار بوده ۱۲ محموله تجهیزات امریکایی ازطریق لارناکا در قبرس به یک شرکت اسرائیلی با واسطه گری یک شرکت انگلیسی تحویل داده شود تا دراختیار ایران قرار گیرد.

در این گزارش همچنین آمده، به رغم آنکه خبرگزاری تاس اعلام کرده هواپیمای مزبور در برخورد با یک هواپیمای روسی سقوط کرده، منابع اطلاعاتی غرب بر این عقیده اند که هواپیمای باربری آرژانتینی به وسیله یک جنگنده شوروی سرنگون شده است.(۲)

۲

روزنامه عربی زبان الوطن العربی (چاپ فرانسه) – که از حمایت های مالی دولت عراق برخوردار است – مصاحبه ای با طارق عزیز معاون نخست وزیر عراق را دستاویز نوشتن مقاله ای درباره جنگ ایران و عراق قرار داده و در آن به زعم خود به دلایل پشت پرده جنگ پرداخته است.

نویسنده این مقاله با اشاره به اینکه رژیم عراق از دید ناسیونالسیم عربی به ایران، جنگ و زمینه های بروز آن می نگرد، بر ادعای این رژیم مبنی بر مالکیت بر بخشی از اراضی ایران تأکید کرده و نوشته است: طارق عزیز در ابتدا این سؤال را مطرح کرده است که آیا عراق را باید برای شروع این جنگ مسئول دانست؟ و در جواب به نکته متفاوتی اشاره می کند که امکان به وجودآوردن یک دید واقعی را سبب می گردد و می توان آن را سنگ محک محکمی برای اصول (می توان این امر را سنگ محک ایدئولوژی نیز نامید) و منافع در مفهوم یک شعور حکومتی دانست. او درباره سنگ محک ایدئولوژی به این نتیجه رسیده که ایران، که یک کشور غیرعرب است، دربرابر عراقی که حزب سوسیالیستی بعث عرب آن را هدایت می کند و دربرابر اکثریت ملیت عربی، قادر به استقامت نیست و درمورد ایران، موضوع مربوط به دفاع از حاکمیت عراق و استقلال بین المللی و بالاخره آبراه اروندرود و همچنین مکان پرارزش خوزستان در داخل حکومت ایران می شود.

ص:۱۰۴

۱– خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۸، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۱ ضمیمه، رادیو لندن، ۴/۵/۱۳۶۰.

۲- همان، صص ۹ و ۱۰، لندن - خبرگزاری رویتر، ۴/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۹، ۶/۵/۱۳۶۰، ص ۱۰، لندن - خبرگزاری آسوشیتدپرس، ۴/۵/۱۳۶۰.

در ادامه مقاله آمده است: طارق عزیز در بررسی خود تأکید داشت که عراق دربرابر جنبش های انقلاب در ایران همواره روش مثبتی اختیار کرده است. به خاطر همین موضوع، در آن زمان، مدتی درخصوص درخواست های قانونی مردم عرب در خوزستان، اقدامی انجام نداد و کاملاً خود را از این موضوع کنار کشیده بود و هم زمان با شروع جنگ، به همان نسبت نیز سیاست مراعات عراق دربرابر رهبران جدید ایران تغییر شکل داد و از همان لحظه، عراق برای احقاق حقوق خود و مناطقی که ایران آنها را اشغال کرده بود و آ براه اروندرود به جنگ پرداخت و حمایت خود را از حقوق قانونی مردم عرب در خوزستان نیز مخفی نکرد.

طارق عزیز دراین باره تأکید کرد که عراق دربرابر ایران به دنبال اهدافی نیست؛ یعنی هیچ گونه جاه طلبی ندارد و بیشتر برای او شناسایی حقوق قانونی اش ازسوی ایران اهمیت دارد.(۱)

۱

خبرگزاری پارس به نقل از منابعی که آنها را موثق خواند، از سفر ناموفق وزیر دفاع عراق به کویت برای جلب نظر این کشور برای دریافت کمک های نظامی خبر داد.

براساس این گزارش: «در این گفت وگوها که با طرح دوساله ازجانب عراقی ها انجام شد، نخست درخواست رژیم عراق درمورد دراختیارگذاشتن افراد توپخانه از کشورهای خلیج فارس مطرح شد، که به گفته منبع مزبور، هیئت عراقی قبل از ورود به کویت، از اردن و سعودی دیدن کرده و این مسئله را با اردن مطرح می کند که مقامات اردن به بهانه اینکه کادر توپخانه کم دارند و نمی توانند دراین زمینه به عراق کمک کنند، از جواب مثبت به این خواسته رژیم بعث خودداری می کنند و کویت نیز گویا مشابه اردن این درخواست را رد می کند. مقام مزبور طبق اطلاعات موثق از این هیئت عراقی اطلاع داد که عراق دو لشکر تازه نفس با تجهیزات کامل آماده کرده که در نظر دارد به زودی وارد جبهه کند.

مسئله دوم هیئت عراقی، مذاکره جهت خرید اسلحه های ساخت شوروی [است] که به عراق نمی فروشد و عراق درصدد است که ازطریق کویت به دست آورد، ولی هیئت نظامی کویتی نیز که یک هفته قبل از شوروی به کویت بازگشته، ظاهراً نتوانسته است مقامات شوروی را جهت خرید اسلحه های مورد لزوم کویت، که مشابه آن قبلاً به عراق داده نشد، قانع کنند. و شاید شوروی با این احتمال که شاید در دسترس عراق قرار گیرد، به کویت هم نداده است.»(۲)

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه جنگ تحمیلی در مطبوعات عراق، ۱۳۶۰/۵/۴، شماره ۳، صص ۲۶ - ۲۴.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۸، ۱۳۶۰/۵/۵، ص۸.

اخبـار انتشاریـافته، از افزایش حمـل کالاـ و سوخت ازطریق مرزهـای غربی و جنوبی به عراق حکایت دارد. این کشور همچنین برای ساخت نیروگاه با فرانسه قرارداد امضا کرد.

خبرگزاری کویت از امـان، پـایتخت اردن، به نقـل از "طریق کـافی" مـدیرعامل حمـل ونقـل زمینی عراق - اردن، اعلاـم کرد: این شرکت که سال گذشـته کار خود را تنها با سرمایه ۵۰ میلیون دلار آغاز کرد، برای توسـعه اقداماتش ۱۰۰ کامیون به تعداد قبلی که ۷۰۰ دستگاه بود، اضافه کرده است و در مرحله اول، به حمل ونقل کالاهای مورد نیاز عراق و اردن خواهد پرداخت.(۱)

خبرگزاری پارس هم از کویت اعلام کرد: هر شب، ۴۶ تانکر حامل گاز مایع از کویت به عراق حمل می شود. این تانکرها را پلیس کویت تا مرز همراهی می کند.(۲)

در همین حـال، وزیر صـنایع و معـادن عراق نیز اعلاـم کرد که کشورش برای ساختن نیروگاه هایی به ارزش ۸۱ میلیون و ۲۷۰ هزار دلار، با یک شرکت فرانسوی قراردادی امضا کرده است که براساس آن، این شرکت در ۳۳ ماه، ۴۸ نیروگاه در چندین نقطه عراق، احداث خواهد کرد.(۳)

ضمیمه گزارش۳۶: تدابیر پیش بینی شده در طرح مانور عملیات شهید چمران برای تثبیت منطقه عملیاتی

برای پشتیبانی از نیروهای خط شکن و تثبیت منطقه در این عملیات، تدابیری نیز اندیشیده شده که بخش هایی از آن چنین است:

«الف) چند تانک چیفتن برای مقابله با ضدحمله های دشـمن جلو رود و در ایسـتگاه۷ در نزدیکی محل اسـتقرار برادران ژاندارمری قرار گیرد تا از نیروهای خط حمایت کند.

ب) چند هلیکوپتر کبرای هوانیروز آماده عملیات باشد تا هنگام ضدحمله و عقب نشینی دشمن بتوانند وارد عمل شوند.

ج) مسئولیت برقراری و تنظیم شبکه مخابراتی طرح برعهده ارتش جمهوری اسلامی قرار گیرد.

د) یـک واحـد ده نفره از برادران سـپاه برای رسانـدن مهمـات به نیروهـای مهاجم (تک کننـده) در پشت خط مقـدم آماده باشـند تا درصورت لزوم این مأموریت را انجام دهند.

ه‍.) یـک واحـد امـداد دوازده نفره شامـل برادران سـپاه و ارتش برای تخلیه مجروحان و شـهیدان، با مسـئولیت ارتش در پشت خط مقدم آماده انجام دادن وظیفه باشند.

و) واحـد مهندسـی و تخریب متشـکل از برادران سـپاه و ارتش که برای خنثی سـازی میـدان هـای مین و تله های انفجاری، مأمور به گروهان تأمین می باشند، مسئولیت آن با ارتش جمهوری اسلامی است.

ز) سلاح های سازمانی واحدهای شرکت کننده و طرح تیربار ژ۳، آرپی.جی، نارنجک های دستی و تفنگی [اندیشیده شود].

پشتیبانی آتش در عملیات هم این گونه طراحی شده است:

مدت ۲۰ دقیقه قبل از اجرای عملیات، واحدهای توپخانه ارتش جمهوری اسلامی (۱۰۵، ۱۳۰، ۲۰۳ میلی متری)، که واحد توپخانه ۱۰۵ میلی متری در قسمت جنوبی جاده روی مواضع دشمن و واحدهای توپخانه ۱۳۰ و ۲۰۳ در قسمت شمالی جاده تا کناره [رودخانه] کارون (فیاضیه)، آتش تهیه اجرا کنند و پس از پایان ۲۰ دقیقه، ۴۰ موشک کاتیوشا بر مواضع در سمت شمالی جاده تا کناره کارون پرتاب کنند، سپس آتش واحد توپخانه ۱۰۵ میلی متری متوقف شود، اما فعالیت واحدهای توپخانه ۱۳۰ و ۲۰۳ واقع در قسمت شمالی جاده روی مواضع دشمن تا پایان عملیات کماکان ادامه یابد.

علاوه بر محور اصلی عملیات، پیش بینی شده بود برای برهم زدن تمرکز نیروهای دشمن، نیرویی به استعداد دو گروه ده نفره ازسمت جبهه ایستگاه۷، خود را به خاکریزهای دشمن در کنار جاده برساند و در طول عملیات روی سنگرهای دشمن آتش بریزد تا توجه دشمن بیشتر به این قسمت معطوف شود. نیروهای شرکت کننده در عملیات ایذایی از برادران سپاه بودند و مسئولیت آنها با ستاد عملیات سپاه پاسداران ایستگاه۷ [آبادان] بود.»(۴)

ص:۱۰۶

۱- همان، ص۲۵، امان - خبرگزاری کویت، ۴/۵/۱۳۶۰.

۲- همان، ص۹، کویت - خبرگزاری پارس، ۴/۵/۱۳۶۰.

۳- همان، ص۲۵.

۴- سند شماره ۹۱۶۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

ضمیمه گزارش۴۶: چگونگی ترور محمد کچویی به دست کاظم افجه ای

شهید محمد کچویی متولد سال ۱۳۲۹، از چهره های مبارز قبل از انقلاب اسلامی بود که در سال ۱۳۵۳، به دستور رژیم شاه دستگیر و به حبس ابد محکوم شد.

وی پس از پیروزی انقلاب، به عنوان مدیر زندان اوین انتخاب شد و ازجمله افرادی بود که به کارکردن روی فکر زندانیان سیاسی به خصوص هواداران سازمان مجاهدین خلق (منافقین) اعتقاد داشت. کاظم افجه ای از کسانی بود که شهید کچویی روی اعتقاداتش کار کرده بود.(۱)

در کتاب خاطرات عزت شاهی در معرفی کاظم افجه ای و ارتباطش با محمدرضا سعادتی و همچنین نقش وی در ترور شهید کچویی آمده است:

«کاظم افجه ای به دلیل فعالیت در سازمان مجاهدین خلق و ضدیت با جمهوری اسلامی، دستگیر [شده بود] و در زندان به سر می برد. آقای کچویی روی این جوان کار فکری کرده بود. او نیز وانمود می کرد که معقول شده است؛ لذا مورد اعتماد مسئولین و نگهبانان زندان بود و آزادانه به هر کجای زندان که می خواست می رفت. کار افجه ای تظاهر و فریبی بیش نبود، چراکه او ارتباط خود را با محمدرضا سعادتی از سران سازمان، در زندان، حفظ کرده بود و از او خط می گرفت. پس از انفجار حزب جمهوری اسلامی (۷ تیر ۱۳۶۰)، تعدادی از هواداران و اعضای مجاهدین در زندان با شنیدن این خبر شروع به خواندن سرود و پایکوبی کردند و جو زندان را ملتهب کرده، به هم ریختند. آقای گیلانی و آقای لاجوردی آنها را به محوطه زندان اوین آوردند و به صحبت [با آنها] و نصیحت آنها پرداختند. افجه ای وقتی متوجه این برنامه شد، از موقعیت خود در میان نگهبان ها و زندان سوءاستفاده کرد و اسلحه ای را از نگهبانی گرفت و به سوی محوطه خیز برداشت تا آقایان گیلانی و لاجوردی را ترور کند، اما کچویی متوجه شد و وقتی خواست جلویش را بگیرد تیری از اسلحه افجه ای خارج شد و به سر شهید کچویی اصابت و نقش زمینش کرد. بعد، افجه ای فرار نمود و از آنجا که به ورودی ها و خروجی های زندان آشنا بود، خود را به پشت بام ساختمان اداره زندان ها (دادستانی) رساند و از آنجا خودش را پرت کرد و کشته شد.(۲)

سازمان با اعلام اینکه این اقدام یک کار سازمانی بوده، در نشریه مجاهد ادعا کرد افجه ای که به استخدام زندان اوین درآمده بود، در شب ۸ تیر ۱۳۶۰، خارج از زندان با رابط سازمانی خود ملاقات می کند و برای ترور آقایان محمدی گیلانی، لاجوردی و کچویی توجیه می شود و یک اسلحه کمری به عنوان اولین سلاح سازمانی دریافت می کند، سپس ظهر روز هشتم با غافلگیرکردن این افراد، به سمت لاجوردی شلیک می کند که کچویی برای دفاع از لاجوردی خود را روی او پرتاب کرده، هدف اصابت گلوله قرار می گیرد.»(۳)

ضمیمه دوم گزارش۴۶: گزارشی از رابطه اطلاعاتی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) با سازمان جاسوسی شوروی (کا.گ.ب.)

محمدرضا سعادتی از اعضای اصلی، سرشناس و باسابقه سازمان(۴) ۶ اردیبهشت ۱۳۵۸، در ملاقات با دبیر اول سفارت شوروی در یکی از خانه های امن سازمان در حوالی میدان هفت تیر تهران، به منظور ارائه اسناد حساس و طبقه بندی شده اطلاعاتی، دستگیر شد.

ماجرای برقراری روابط اطلاعاتی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) با شوروی - که بخش هایی از این اطلاعات ازطریق سعادتی دراختیار کا.گ.ب. قرار می گرفت - به نقل از کتاب سازمان مجاهدین خلق - پیدایی تا فرجام (۱۳۸۴ - ۱۳۴۴) چنین است:

متعاقب دستور صادره از "کمیته مرکزی حزب کمونیست اتحاد جماهیر شوروی" رزیدنسی [پایگاه] کا.گ.ب. در تهران موفق شد در روز ۱۴ فوریه ۱۹۷۹ (۲۵ بهمن ۱۳۵۷)، مستقیماً با مرکز رهبری دو سازمان مجاهدین خلق و فداییان [چریک های فدایی] خلق تماس بگیرد. این کار توسط ولادیمیر فیسینکو [فیزنکو] (V. Fisenko) که از افسران رزیدنسی و از کارشناسان مسائل ایران محسوب می شد و به دلیل داشتن موهای مشکی و چشمان قهوه ای تیره، شباهت فراوانی به ایرانی ها داشت - صورت گرفت.

آن روز فیسینکو مستقیماً با مراجعه به مرکز رهبری هر دو سازمان مجاهدین خلق و فداییان خلق، خود را

۱- محسن کاظمی، خاطرات عزت شاهی، تهران: انتشارات سوره مهر، چاپ ششم، مرداد ۱۳۸۶، ص۹۱.

۲- همان، ص۴۷۴.

۳- محمدصادق کوشکی، تبار ترور (مروری بر تاریخچه و کارنامه تروریستی سازمان مجاهدین خلق)، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، تابستان ۱۳۸۷، ص۲۳۲.

۴- مسعود حقگو از اعضای قدیمی سازمان می گوید: «سعادتی نزدیک ترین شخص به مسعود رجوی بوده است. به احتمال قریب به یقین، [در زندان رژیم شاه از اواخر سال ۱۳۵۴ به بعد] سعادتی نفر دوم سازمان محسوب می شد.»

نماینده رسمی اتحاد جماهیر شوروی برای گفت و گو و "تماس مستقیم" با آنان معرفی کرد. سران دو سازمان، ابتدا تردید و دودلی نشان دادند [و گفتند]: «ما چنین پیشنهادی را نمی پذیریم؛ زیرا در شرایط فعلی، مقام های رژیم جدید ایران می توانند مسئله تماس های بین ما و شوروی را بهانه قرار دهند و ما را به عنوان بازوی سرخ مسکو به همه معرفی کنند!» بالاخره قرار شد که تماس های مورد نظر، به صورت غیرمستقیم در اروپا انجام گیرد.

در این ملاقات، هر دو گروه مجاهدین خلق و فداییان، از دولت شوروی، تقاضای ارسال فوری اسلحه داشتند، ولی فیسینکو به جای جواب، فقط به بیان این مطلب بسنده کرد که خواسته های آنان را به مسکو گزارش خواهد داد. مجاهدین خلق در این تماس، یک شماره تلفن مربوط به یکی از خانه های امن خود در تهران را به مأمور شوروی دادند تا درصورت نیاز فوری، بتوان با آنها تماس گرفت، ولی فداییان ترجیح دادند که این کار را نکنند و کار خود را زیاد به روس ها گره نزنند.

تماس مذکور در بعدازظهر ۲۵ بهمن (۱۴ فوریه) صورت گرفت.

روابط کا.گ.ب. با سازمان به خوبی پیش می رفت و گسترش می یافت؛ زیرا پایگاه کا.گ.ب. در تهران، ازطریق فیسینکو، توانسته بود پس از مدتی رهبران سازمان را متقاعد کند که روس ها می توانند تماس های خود را با آنان به صورتی کاملاً محرمانه و با درنظرگرفتن کلیه جوانب احتیاط، به گونه ای برقرار کنند که مقام های رژیم جدید در ایران هرگز نتوانند به ارتباط ها پی ببرند. ازسوی سازمان نیز اطلاعات مهم و قابل توجهی دراختیار مقام های سفارت شوروی قرار می گرفت؛ ازجمله اخبار مهمی که به مقام های اطلاعاتی روسیه شوروی رسید، این بود که در جریان حمله به ارگان های رژیم شاه "آرشیو اسناد ساواک" دراختیار سازمان، قرار گرفته است.

وقتی این خبر را به مرکز منتقل کردیم، آنها بلافاصله از خود واکنش نشان دادند و طی تلگرامی از مسکو، خطاب به ما چنین نوشتند: «... بلادرنگ با مجاهدین تماس بگیرید و از آنها پرونده سرلشکر مقربی در ساواک را بخواهید...»

ماجرای سرلشکر مقربی، یکی از بزرگ ترین اشتباهات رزیدنسی کا.گ.ب. در تهران محسوب می شد و به همین جهت، زیاد هم حیرت انگیز نبود که مقام های مرکز در مسکو این چنین تشنه آگاهی از علل لورفتن سرلشکر مقربی باشند.

این درخواست روس ها نیز توسط سعادتی به سازمان منعکس [شد] و شخصی به نام اکبر طریقی - که از اعضای سازمان بود و در دادستانی انقلاب اسلامی کار می کرد - با استفاده از حکم دادستان انقلاب که به وی اجازه امانت گرفتن پرونده های مأمورین ضداطلاعات ارتش را داده بود، در تاریخ ۲۹/۱/۵۸، به طور غیرمجاز اقدام به گرفتن پرونده مقربی می نماید و پرونده را دراختیار سازمان قرار می دهد.

در آن زمان، گنادی کازانکین رئیس شعبه جاسوسی سیاسی (PI) به عنوان رزیدنت کا.گ.ب. در ایران فعالیت می کرد. او با رسیدن تلگرام مسکو، درمورد پرونده سرلشکر مقربی،(۱) اقدام به احضار فیسینکو کرد و با

۱- «در آذرماه ۱۳۵۶ (دسامبر ۱۹۷۷)، مطبوعات و رسانه های رسمی و نیمه رسمی ایران اعلام کردند که یک شبکه جاسوسی

کا.گ.ب. در ایران کشف شد و سرلشکر احمد مقرّبی دستگیر و محاکمه گردید. با فاصله زمانی اندک، اعلام شد که یکی از مقامات وزارت آموزش وپرورش به نام علی نقی ربّانی نیز به همان اتهام دستگیر شد و مورد محاکمه قرار گرفت. در چهارم دی ماه ۱۳۵۶ (۲۵ دسامبر ۱۹۷۷)، مطبوعات رژیم [شاه] نوشتند:"... حکم اعدام دادگاه برای سرلشکر احمد مقرّبی، که به موجب رأی صادره از دادگاه تجدیدنظر به اعدام محکوم گردیده بود، در بامداد امروز اجرا گردید." سرلشکر مقرّبی، به جرم جاسوسی و دادن اسرار نظامی ایران به عمّال بیگانه، در دادگاه [نظامی] محکوم به اعدام شده بود. ربّانی نیز پس از تأیید حکم اعدام وی در دادگاه تجدیدنظر نظامی، در ۲۵ دی ماه ۵۶، اعدام شد. نحوه کشف ارتباط سرلشکر مقرّبی، که از بزرگ ترین پیروزی های ضدجاسوسی به شمار می رفت، همواره برای مقام های شوروی حالت معمّا داشته است. کوزیچکین درمورد سوابق مقرّبی می نویسد که "وی سی سال عامل کا.گ.ب. بود. از زمانی که افسری جوان بود، در سال ۱۹۴۵ (۱۳۲۴ خورشیدی) به خدمت این سازمان درآمد. او بهترین عامل رزیدنسی به حساب می آمد و اطلاعات محرمانه ای را که واقعاً برای اتحاد شوروی حائز اهمیت بود، دراختیار ما می گذاشت. در طی سال ها، ترقّی بسیار کرد و مسئول خرید اسلحه از امریکا و دیگر کشورهای غربی ! " شد. ... دیگر جانشینی برای او یافت نمی شد؛ به این علت بدیهی است که مقرّبی تنها عامل رزیدنسی بود که می توانست اطلاعات مهمی عرضه بدارد. دیگران با او قابل مقایسه نبودند و عده شان هم بسیار اندک بود. با ازدست رفتن مقرّبی، در رزیدنسی یک خلأ اطلاعاتی پیدا شد؛ اضافه بر اینها، او عملاً همه افسران PI (جاسوسی سیاسی Politicnl Intelligcncc) را که در زمان های مختلف و در آن دوران طولانی همکاری با او کار کرده بودند، می شناخت."» (مؤسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی، سازمان مجاهدین خلق (پیدایی تا فرجام)، به کوشش جمعی از پژوهشگران، جلد دوم، تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی، چاپ دوم ۱۳۸۵، ص۴۲۲)

نشان دادن متن تلگرام، به او دستور داد که فوراً با رابط خود در سازمان مجاهدین خلق تماس بگیرد. کوزیچکین، که در اتاق رئیس شعبه PI حضور داشته، به عنوان یک شاهد عینی، مکالمه مزبور را در خاطرات خود نقل کرده است. وی می نویسد: «فیسینکو، در پاسخ به دستور کازانکین، گفت: "همین الآن به شهر می روم و بعد از بررسی اوضاع، برای پرهیز از تعقیب و مراقبت، تلفنی با رابطم تماس می گیرم." ولی کازانکین، که تصمیم فیسینکو را نمی پسندید، با لحنی هیجان زده به او پاسخ داد:"این کار جز وقت تلف کردن بیهوده، نتیجه ای ندارد، فوراً از همین سفارتخانه به او تلفن کن." فیسینکو امتناع کرد و گفت:"ولی این کار خطرناک است!" در جواب او، کازانکین – مصرانه – دستور داد: "هیچ خطری ندارد؛ ساواک از بین رفته، هیچ کس به تلفن های ما گوش نخواهد داد. همین الآن از سفارتخانه به رابطت تلفن کن."

فیسینکو، که چاره دیگری نداشت، از همان جا با رابط خود تماس گرفت و بعد از آنکه مطلب را به طور مختصر در میان گذاشت، با او قرار ملاقاتی ترتیب داد.»

رابط فیسینکو شخصی بود به نام سعادتی که یکی از رهبران سازمان مجاهدین خلق محسوب می شد. قرار ملاقاتشان را نیز در یکی از خانه های امن مجاهدین گذاشتند.(۱)

نیروهای اطلاعاتی – امنیتی جمهوری نوپای اسلامی، از چندی قبل، ارتباطات مشکوک با عوامل سازمان جاسوسی شوروی را به دقت زیر نظر داشتند. کوزیچکین چگونگی دستگیری سعادتی را به نقل از فیسینکو [این طور] بیان می کند:

«در روز موعود، فیسینکو به همراه یکی از مأموران رزیدنسی به نام علی اف و راننده عملیاتی رزیدنسی عازم محل ملاقات شد. پس از کمی تفحص و بررسی اوضاع ازنظر مراقبتی، اتومبیل آنها – که پلاک سیاسی داشته است – یک کوچه پایین تر از محل ملاقات توقف کرد. فیسینکو به اتفاق راننده از اتومبیل پیاده شدند و به سمت ساختمان مورد نظر به راه افتادند و علی اف در خیابان روبه روی محل ملاقات به مراقبت پرداخت تا چنانچه خطری پیش آمد، به فیسینکو علامت دهد.

همه چیز آرام و طبیعی بود. فیسینکو زنگ در ساختمان را به صدا درآورد. در باز شد و او وارد راهرو گردید و سپس زنگ در آپارتمان طبقه همکف (همان محل ملاقات) را فشار داد. در بلافاصله باز شد. فیسینکو با ورود به داخل سالن مورد نظر، محمدرضا سعادتی را – ایستاده – پشت میزش مشاهده کرد؛ با قیافه رنگ پریده همیشگی اش. یک پرونده قطور نیز روی میز مشاهده می شد. در این موقع، درِ پشت سر فیسینکو به شدت بسته شد و زمانی که او برگشت تا علت را دریابد، با چهار مرد مسلح مواجه شد که به سوی او و سعادتی نشانه رفته اند. یکی از آن چهار مرد به سوی فیسینکو آمد و درحالی که سلاح کمری اش را روی سینه او فشار داد، از وی خواست که خود را معرفی کند.

فیسینکو در آغاز، خود را به نفهمی زده، چنین وانمود کرد که ساختمان را عوضی گرفته و اشتباهی وارد شده است، ولی مرد مسلح، به نام او را صدا زد و اظهار داشت می داند که وی برای به دست آوردن پرونده روی میز بدان جا آمده است. جای انکاری باقی نماند، فیسینکو مصونیت سیاسی اش را عنوان کرد.

مأموران از بازداشت فیسینکو خودداری کردند و وی را همراه سه نفر مأمور دیگر سفارت شوروی مجبور به خروج از محل نمودند.»

قسمت هایی از گزارش چگونگی دستگیری و بازپرسی سعادتی توسط مأموران سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و دادستانی انقلاب، به این شرح است:

ص:۱۰۹

۱- افراد این خانه واقع در خیابان دیبا (حوالی هفت تیر) و منشعب از خیابان سهروردی و شهید مفتح در پوشش یک شرکت صنعتی به نام "نولکو" فعالیت می کردند.

«ضمن مراقبت از اتومبیل سیاسی شوروی، در مورخه ۵/۲/۵۸، مشاهده گردید که یک نفر مرد روسی از اتومبیل پیاده [شد] و در خیابان دیبا منشعب از خیابان روزولت، وارد شرکت نولکو – که یک مؤسسه صنعتی است – گردید. در بررسی بعدی، مشخص شد که مرد روسی به نام ولادیمیر فیسینکو [فیزنکو]، دبیر اول سفارت شوروی می باشد و مرد تماس گیرنده، یکی از رهبران سازمان مجاهدین خلق است. ...

چون معلوم بود که رهبر مجاهدین در ساعت ۱۷ مورخه ۶/۲/۵۸ و یا ۷/۲/۵۸ (در قرار ملاقات یدکی) افسر اطلاعاتی شوروی [را] – جهت مبادله اسناد و مدارک – ملاقات می نماید، لذا بررسی های لازم به عمل آمد و طی طراحی، مأمورین سپاه پاسداران انقلاب هدایت شدند که ۵ دقیقه قبل از شروع ملاقات، مأمورین به شرکت وارد [شوند] و مرد تماس گیرنده و مدارک را ضبط نمایند. ... پس از دستگیری مرد تماس گیرنده، فیسینکو جهت ورود به شرکت نولکو مراجعه نمود، ولی توسط مأمورین به او تکلیف شد که از شرکت خارج شود و بعد از خروج از شرکت، فیسینکو سوار اتومبیلی که توسط سه نفر مأمور شوروی هدایت می شد، گردید و منطقه را ترک نمود.

در بازرسی بدنی از مرد تماس گیرنده، مشخص شد که مسلح به اسلحه کمری می باشد و نیز در جست وجوی مقدماتی از وسایل شرکت، یادداشتی که حاکی از همکاری این شخص با سرویس اطلاعات شوروی می باشد، به دست آمد.

... محمدرضا سعادتی اعتراف نمود که در اوایل اسفندماه ۵۷، در تظاهراتی که در دانشگاه تهران ازطرف سازمان مجاهدین خلق ترتیب یافته بود، ولادیمیر فیسینکو خود را خبرنگار روزنامه ایزوستیا (شوروی) معرفی [کرد] و ضمن طرح سؤالاتی درزمینه سازمان جنبش [ملی مجاهدین] و هدف ها و برنامه های آن، اظهار علاقه نمود که باب مراوده را با نامبرده باز نماید؛ و درنتیجه، از آن تاریخ به بعد، ملاقات های منظم خصوصی بین سعادتی و افسر اطلاعاتی مورد بحث، برقرار گردیده است.

محمدرضا سعادتی در ملاقات های دوم و سوم خود با فیسینکو، براثر سؤالات مختلفی که از ناحیه بیگانه مزبور درزمینه های مسئله کردستان، حزب توده، موقعیت چریک های فدایی خلق، افسران اطلاعاتی سیا، اسناد و مدارک طبقه بندی شده سازمان منحله امنیت، امام خمینی، [و] وضع موقعیت معظم له در ایران طرح می نمود، متوجه شد که این شخص باید از جاسوسان شوروی باشد که در ملاقات ها قصد دارد اطلاعاتی را کسب نماید. به همین جهت، موضوع ارتباط خود را با بیگانه مورد بحث، با یکی از رهبران جنبش مجاهدین به نام خسرو نظامی(۱) مطرح [می کند] و ... هدایت می گردد که ملاقات های خود را – با نظر سازمان جنبش – با فیسینکو ادامه دهد.

نتایج بازجویی

یادشده بالا در مصاحبه اولیه خود، ضمن اعتراف به همکاری با سازمان جاسوسی شوروی در ایران، اظهار داشت که کلیه ارتباطات او با فیسینکو، با هدایت و نظر خسرو نظامی بوده و به احتمال زیاد خسرو نظامی از عوامل سازمان جاسوسی شوروی است و خسرو نظامی، نامبرده را هدایت نموده که در رابطه خود با افسر اطلاعاتی شوروی، درزمینه تبادل اطلاعاتی ازطرف جنبش [مجاهدین خلق] به سازمان جاسوسی شوروی و اخذ وسایل و امکانات فنی، آموزشی و الکترونیک و عملیاتی از سازمان جاسوسی شوروی، برای تقویت اقدامات عملیاتی جاسوسی جنبش اقدام نماید که در ملاقات ها به همین ترتیب عمل نمود و افسران اطلاعاتی شوروی قول مساعدت همه گونه ای را به سازمان جنبش تعهد نموده اند.

قبل از اینکه محمدرضا سعادتی در آخرین ملاقات خود با افسر اطلاعاتی شوروی حاضر شود، ...

ص:۱۱۰

۱- خسرو نظامی که در بازجویی های محمدرضا سعادتی از وی نام برده شده، نام مستعار بوده است. (برگرفته از متن گزارش دستگیری سعادتی)

خسـرو نظامی به سعادتی دستور داده که در این ملاقات، درمورد مسئله افغانستان، موقعیت عراق و گروه های کرد عراقی در منطقه، شریعتمـداری و آخرین وضـعیت سیاسـی ایران، درمورد هـدف هـای دولت لیـبی از نزدیکی به ایران، و امـام خمینی تحقیق نمایـد و سؤال شود که سازمان جاسوسی شوروی در چه زمینه هایی به اطلاعات احتیاج دارد.

خسـرو نظامی، ضـمن توجیه سـعادتی درزمینه اینکه آخرین وضـعیت احزاب و سازمان های جنبش را در ایران برای فیسینکو تشریح نماید، دستور داده است که از افسر اطلاعاتی شوروی [درخواست کند] لیست اسامی افسران سازمان سیا و شبکه های اطلاعاتی آنها را دراختیار جنبش قرار دهـد تا بتواننـد مورد بهره برداری قرار دهند. ضـمناً هر [وسـیله مورد نیاز] از وسایل الکترونیکی - فنی شامل ضبـط صوت همراه بـا وسایـل میکروفن گـذاری و فرسـتنده های کوچک، دوربین های عکاسـی کوچک، دسـتگاه تهیه میکروفیلم، دستگاه استراق سمع از فاصله ۵۰ متری، دسـتگاه های رمز کننده تلفن و دستگاه های کنترل تلفن [را] تحویل جنبش نمایند و علاوه برآن، تجربیاتی که در امور اطلاعاتی، ضداطلاعاتی و نحوه بایگانی اسناد طبقه بندی شده و تشکیل بایگانی دارند، به صورت بولتن هایی دراختیار جنبش قرار دهند. ...

نظریه

باتوجه به شـگرد کار سـرویس اطلاعاتی شوروی و اظهارات متهم، که عموماً تناقض گویی های فراوان [در آن] وجود دارد و پاسخ های سؤالاتی که به طرق گوناگون مطرح گردید [و] به صورت مشـخص [توسط] سـعادتی [بدان] جواب داده شد، به نظر می رسد، بـاتوجه به اینکه در سال های ۴۷ و ۴۸، مشارالیه در ذوب آهن اصـفهان خدمت می کرده و با کارشـناسان شوروی ارتباط داشته، از آن تاریـخ توسط سـرویس اطلاعاتی شوروی نشان شـده و به اسـتخدام شوروی درآمـده است و خسـرو نظامی نیز که هدایت کننده ارتباطات او با مقامات شوروی می باشد، باید از عوامل شوروی در ایران باشد. ...»(۱)

ص:۱۱۱

۱- همان، صص ۴۲۷ - ۴۲۰.

روزشمار جنگ دوشنبه۵ مرداد ۱۳۶۰ ۲۵ رمضان ۱۴۰۱ ۲۷ ژوئیه ۱۹۸۱

۱

ساعت ۴:۱۵ بامـداد امروز، عملیاتی با نام "شـهید چمران"(۱) در شـمال غرب اهواز در محور حمیـدیه، حـدفاصل جاده حمیـدیه - سوسـنگرد تـا رودخانه کرخه کور در زمینی با وسعت بالغ بر ۵۰ کیلومتر مربع، اجرا شـد که به آزادسـازی ۳۵ کیلومـتر مربع از این منطقه انجامید.

در شـمال رودخانه کرخه کور، منطقه ای به عرض ۶ الی۷ کیلومـتر و به عمق ۷ الی ۸ کیلومتر، در اشـغال دشمن قرار داشت که دو سمت شـرقی و غربی آن آب گرفتگی بـود.(۲) تصـرف این منطقه برای ارتش عراق دو امتیـاز داشت: اول، تهدیـد جاده حمیـدیه - سوسـنگرد؛ دوم، جلوگیری از دسترسـی نیروهای ایرانی به رودخانه کرخه کور که ازبین رفتن این امتیاز نیروهای عراقی را در منطقه اهواز به شدت تهدید می کرد.

باتوجه به آب گرفتگی دو طرف، جبهه وضعیت پدافندی خوبی برای عراقی ها داشت، آنها با ایجاد یک خاکریز نیم دایره ای عمود بر کرخه کور و استفاده از میدان های وسیع مین ضدنفر، ضدخودرو و ضدتانک و یک ابتکار جدید؛ یعنی بهره گیری از سه ردیف سیم خـاردار در جلـو مواضع، جبهه مسـتحکمی را برای خودشـان فراهم کرده بودنـد. البته سـیم هـای خـاردار که در روزهـای اخیر کشیده شده بود، با خاکریز دشمن بین بیست تا پنجاه متر فاصله داشت. این منطقه را تیپ۴۳

ص:۱۱۳

۱- عملیات روز گذشته ارتش و سپاه در جنوب جاده آبادان - ماهشهر نیز "شهید چمران" نام داشت.

۲- پس از حمله ارتش عراق به خـاک ایران و اشـغال بخش هـایی از خوزسـتان و به نتیجه نرسـیدن عملیـات ارتش برای آزادسازی قسـمت هـایی از غرب و جنوب اهواز، عراق برای تثبیت وضـعیت خطوط، خود را به خط رودخانه کرخه کور رسانـد و هویزه را نیز اشـغال کرد. پس از آن، نیروهای خودی برای جلوگیری از اقدام احتمالی بعدی عراق در پیشـروی به سوی اهواز، با استفاده از طرح "دفـاعی آب" و سـرازیرکردن بخشـی از آب رودخانه های منطقه، قوای ارتش عراق را زمین گیر کردنـد. هرچنـد عراق با احـداث سـدهای خاکی و سایر اقـدامات مهندسـی آب را به سـمت رودخانه کرخه کور هـدایت کرد، آب رهاشده در برخی نقاط گسترش یافت و دشـمن را مجبور به ترک مواضع خود کرد. آب گرفتگی های دو سوی نیروهای عراقی در این منطقه نیز مربوط به این اقدام نیروهای خودی بود.

از لشکر۹ عراق متشکل از گردان های تانک مکه، غزه، حیفا و گردان ۱۰ مکانیزه اشغال کرده بود.(۱)

براساس طرحی که با هدف عقب راندن نیروهای عراقی از این منطقه، دورکردن تهدید از جاده حمیدیه – سوسنگرد و رسیدن به رودخانه کرخه کور آماده شده بود، عملیات در دو مرحله اجرا شد:

مرحله اول عملیات اخذ تماس بود که با اجرای آن نیروهای خودی که از مدت ها قبل کانال هایی عمود بر خط دشمن حفر کرده بودند، تا ۶۰۰ متری نیروهای عراقی پیش رفتند.(۲) مرحله دوم عملیات که تک هماهنگ شده بود، ساعت ۴:۱۵ بامداد امروز، با اجرای آتش تهیه به مدت ۳۰ دقیقه آغاز شد.(۳)* سپس نیروهای پیاده شامل نیروهای بسیج و سپاه پاسداران و ارتش (تیپ۳ لشکر۱۶ زرهی قزوین) که درون کانال های محور شمالی (حمودی سعدون) و نیروهای ستاد جنگ های نامنظم و ارتش (تیپ۳ لشکر۱۶ زرهی قزوین) در پشت خاکریز محور طراح با پشتیبانی نیروها و امکانات زرهی تیپ۲ لشکر۱۶ زرهی قزوین در فاصله ۳۰۰ تا ۸۰۰ متری دشمن مستقر شده و منتظر دستور حمله بودند، از دو محور حرکت خود را آغاز کردند. ساعت ۴:۵۰، نیروهای پیاده به خاکریز دشمن رسیدند و پس از ده دقیقه، خاکریز دوم دشمن نیز – که حدود ۴۰۰ متر با خاکریز اول فاصله داشت – سقوط کرد و به تدریج سلاح های ضدتانک مانند موشک تاو و تفنگ۱۰۶ میلی متری، وارد منطقه شدند و واحدهای زرهی توانستند پشت خط مقدم دشمن موضع بگیرند

۱- سند شماره ۴۳۶۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته واحد اطلاعات عملیات خوزستان به فرماندهی مرکز، ۵/۵/۱۳۶۰، صص ۶ – ۴.

۲- نیروهای خودی در اجرای مرحله اول طرح تهیه شده برای عملیات با هدف نزدیک شدن به خط دشمن (اخذ تماس)، چند اقدام انجام دادند: ابتدا خاکریزی در فاصله ۱۵۰۰ متری خاکریز دشمن احداث شد و پس از مدتی، خاکریز جدیدتری در محور حمودی سعدون و در فاصله حدود ۱۰۰۰ متری دشمن احداث گردید که بر خاکریز خط مقدم دشمن مسلط بود. بدین ترتیب، نیروهای خودی فاصله خود را با دشمن کمتر کردند. اقدام بعدی، حفر کانال بود تا از فاصله نیروهای خودی با دشمن کاسته شود که این کار با نهایت احتیاط و شب ها انجام می شد. نیروهای پیاده در ۳ قسمت، کانال هایی به طول ۴۰۰ متر عمود بر خط دشمن احداث کردند و درنتیجه خود را به ۶۰۰ متری دشمن رساندند، ضمن آنکه در این مدت، شناسایی های خود را نیز از وضعیت دشمن کامل کردند. علاوه برآن، مین برداری از جلو مواضع عراقی ها نیز شب ها به طور پراکنده انجام می شد. (سند شماره ۴۳۶۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته واحد اطلاعات عملیات خوزستان به فرماندهی مرکز، ۵/۵/۱۳۶۰، صص۶-۴)

۳- * هم زمان با اجرای آتش توپخانه ها بر مواضع دشمن در منطقه عملیات، نیروهای خودی عملیات اجرای آتش و شلیک مستقیم تیر تانک را نیز روی مواضع عراقی ها در منطقه سویدانی (در غرب سوسنگرد و شمال هویزه) انجام دادند. هدف از این اقدام، درگیرکردن بخشی از توان توپخانه ای نیروهای عراقی مستقر در منطقه هویزه و جلوگیری از تمرکز آتش دشمن بر نیروهای خودی بود. در واکنش و اقدام مشابه نیروهای عراقی، ۶ نفر از نیروهای خودی به شهادت رسیدند و ۱۰ نفر نیز مجروح شدند. دلیل بالابودن آمار تلفات در این منطقه اصابت گلوله دشمن روی مهمات آر.پی.جی۷ بود. (همان، صص ۲-۱)

عکس

نقشه

ص:۱۱۵

تا ساعت ۶، نیروهای پیاده موفق شدند ۳ کیلومتر در مواضع دشمن پیشروی کنند؛ البته بسیاری از نیروهای عراقی از منطقه گریختند. عقب نشینی واحدهای پیاده و زرهی عراق تا جنوب کرخه کور ادامه یافت. ساعت ۶:۳۰، نیروهای پیاده به کرخه کور رسیدند و حتی در منطقه حمودی فردوس و پل شرقی موجود روی کرخه کور به جنوب رودخانه رفتند. همچنین نیروها و دستگاه های زرهی لشکر۱۶ زرهی قزوین به فرماندهی سرگرد اسکویی تا روستای حمودی فردوس در ۲۰۰ متری شمال کرخه کور پیشروی کردند. عراق درحدود ۳ کیلومتری شمال کرخه کور، خاکریز شرقی - غربی وسیعی را به طول حدود ۵ کیلومتر احداث کرده بود که برای نیروهای خودی بسیار مفید واقع شد و از آن به عنوان یک خط پدافندی محکم بهره بردند. همچنین رزمندگان، ۷ دستگاه بولدوزر را که در منطقه رها شده بود به غنیمت گرفتند.(۱)

ارتش عراق که نتوانسته بود دربرابر نیروهای خودی مقاومت چندانی کند، پس از سازماندهی نیروهایش که از معرکه گریخته بودند، تا بعدازظهر نیز موفق به انجام دادن اقدامی جدی و مؤثر نشد،(۲) اما هنگام عصر، با استفاده از نیروهای پیاده و ۱۰ دستگاه تانک از جنوب پل حمودی فردوس (در شرق محور خود)، اقدام به پاتک کرد که نیروهای پیاده خودی اجازه عبور تانک ها را به آنان ندادند و با نفوذ به جنوب کرخه کور، با نیروهای پاتک کننده درگیر شدند و توانستند ۴ تانک را منهدم کنند. عراق در این منطقه بین ۸۰۰ تا ۱۰۰۰ نفر نیرو مستقر کرده بود که حدود ۱۵ آنان کشته، زخمی یا اسیر شدند و بقیه نیز از منطقه گریختند. در ساعت ۱۸:۴۰ امروز نیز، یک هواپیمای عراقی که قصد حمله به مواضع نیروهای ایرانی را داشت، در غرب حمیدیه، هدف اصابت یکی از جنگنده های نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی قرار گرفت و سرنگون شد.(۳)

واحد اطلاعات عملیات سپاه پاسداران خوزستان در جمع بندی نهایی گزارش این عملیات دلایل پیروزی ایرانیان را چنین ذکر کرده است:

«در پیروزی اخیر، اصول ذیل نقش برجسته ای داشتند:

۱. اطلاعات موجود از دشمن نسبتاً کافی و دقیق بود.

۲. مقدمات حمله نسبتاً کافی انجام گردید؛ ازقبیل احداث خاکریز، کانال کندن، برداشت مین.

۳. هماهنگی بسیار خوب کلیه نیروهای شرکت کننده در عملیات.

ص:۱۱۶

۱- سند شماره ۴۲۶۳۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اهواز (عملیات) به تهران (طرح و برنامه ریزی عملیات)، ۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- مدارک به دست آمده از یگان های عراقی مستقر در این منطقه حاکی از آن است که فرماندهی و نیروهای عراقی حداقل از ساعت ۲ بامداد، از اقدام نیروهای ایرانی آگاه شده بودند و در ساعت ۲:۲۵، به همه واحدها ازجمله توپخانه های منطقه آماده باش کامل داده شده بود، اما نیروهای خودی با رسیدن به خط اول دشمن و تصرف سریع مواضع اولیه آن، امکان واکنش و مقاومت را از آنان سلب کردند. براساس برخی اسناد به دست آمده از سنگر عراقی ها، آمادگی فرماندهی عراق در حدی بود که پس از آغاز اجرای آتش تهیه توپخانه ارتش ایران، توپخانه عراق به فاصله ۵ دقیقه بنا بر دستورهای قبلی، طرح آتش توپخانه خود را اجرا کرد.

(سند شماره ۷۸۷۶۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: نبرد پدافندی (مورخه ۵/۵/۱۳۶۰)، ۷/۵/۱۳۶۰، صص ۸ – ۶)
۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۱، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۴، تهران – خبرگزاری پارس، ۷/۵/۱۳۶۰.

۴. آتش کافی توپخانه و زحمت بی دریغ برادران خدمه توپخانه ارتش جمهوری اسلامی.

۵. ایمان و جسارت کافی نیروهای پیاده خودی.

۶. پیش بینی شدن خودروهای سبک جهت حمل مهمات و نفرات معین برای رساندن مهمات و تخلیه مجروحین و اسرا.»(۱) همچنین ۲۰ تانک، نفربر و خودرو، ۴ موشک انداز ضدتانک، ۲ تفنگ۱۰۶ میلی متری، ۷ دستگاه مهندسی (لودر و بولدوزر)، یک قبضه ضدهوایی ۵۷ میلی متری و چند قبضه خمپاره انداز ۱۲۰ و ۶۰ میلی متری و بیش از ۲۰۰۰ عدد مین، ۷۴ اسلحه انفرادی کلاشینکف و مقادیر زیادی مهمات و تعدادی وسایل و تجهیزات انفرادی نیز به غنیمت گرفته شد.(۲) از نیروهای عراقی نیز حدود ۱۵۰ تن کشته یا زخمی و ۱۰۰ تن؛(۳) ازجمله یک سرهنگ دوم فرمانده گردان اسیر شدند.(۴)-(۵)

خبرگزاری پارس در گزارشی به نقل از ستاد امداد پزشکی خوزستان در اهواز، شهدای این عملیات را ۳۱ تن و مجروحان را ۱۶۹ نفر اعلام کرد.(۶)

۱

درپی اجرای موفقیت آمیز "عملیات شهید چمران" در کرخه کور، نخست وزیر و جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش در پیام هایی این موفقیت را تبریک گفتند و ستاد مرکزی سپاه پاسداران نیز اطلاعیه ای صادر کرد.

آقای محمدعلی رجایی نخست وزیر، در پیام خود خطاب به تیمسار قاسمعلی ظهیرنژاد فرمانده نیروی زمینی ارتش، پیروزی به دست آمده را تبریک گفت.(۷)

تیمسار فلاحی جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی نیز در پیامی به فرمانده نیروی زمینی ارتش اعلام کرد:

«ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران مراتب سپاس و قدردانی خود را به فرد فرد رزمندگان شجاع لشکر۱۶ و لشکر۹۲، هواپیمایی نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی (هوانیروز)، نیروی هوایی، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و پرسنل ستاد جنگ های نامنظم شهید چمران و سایر نیروهایی که در این عملیات دلاورانه شرکت داشتند، اعلام نموده و از درگاه ذات باری تعالی خواستار است تا پیروزی نهایی را برای لشکریان اسلام نزدیک سازد.»(۸)

روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی نیز اطلاعیه ای به این شرح صادر کرد:

«بسم الله الرحمن الرحیم

با درود بر تمامی پیکارگران جبهه های نبرد اسلام علیه کفر، گزارش عملیات اخیر رزمندگان اسلام را بدین شرح به اطلاع می رساند:

۱- سند شماره ۴۳۶۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، صص ۵ و ۶.

۲- سند شماره ۴۲۶۰۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات سپاه اهواز به طرح و برنامه ریزی عملیات مرکز، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۴۶۰۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب به طرح و برنامه ریزی عملیات و اطلاعات عملیات، ۴/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲؛ و - سند شماره ۴۲۶۰۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات سپاه اهواز به عملیات سپاه مرکز، ۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۳۶۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، صص ۶ - ۴.

۳- سند شماره ۴۳۶۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، صص ۶ - ۴.

۴- گزارش ارتش جمهوری اسلامی از عملیات شهید چمران در ضمیمه این گزارش آمده است.

۵- روزنامه اطلاعات، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۹، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۱.

۷- روزنامه کیهان، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۴۳۶۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۲.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۰، ۶/۵/۱۳۶۰، صص ۱۷ و ۱۸، تهران - خبرگزاری پارس، ۶/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۲.

در منطقه جنوب جبهه کرخه کور، با عملیات هماهنگ رزمندگان سلحشور اسلام، ضربات قابل توجهی بر قوای کفر وارد آمد. در این عملیات، نیروهای ما با بیش از ۷ کیلومتر پیشروی موفق شدند بیش از ۱۰۰ تن از متجاوزین بعثی را به اسارت خود درآورده و تعداد زیادی را نیز به هلاکت برسانند. در این عملیات، بیش از ۲۰ دستگاه تانک و نفربر و خودرو منهدم و بیش از ۱۵ دستگاه تانک و نفربر و خودرو و همچنین چندین قبضه خمپاره انداز ۱۲۰ و ۶۰ میلی متری و چند دستگاه ضدهوایی سالم به غنیمت رزمندگان اسلام درآمد.»(۱)

۱

عملیاتی که قرار بود بامداد امروز در غرب شهرستان شوش، اجرا شود، پیش از هرگونه اقدامی متوقف شد.

طبق توافق فرماندهانِ منطقه ای سپاه و ارتش مقرر شده بود عملیاتی در محور شوش (غرب شهرستان شوش) در روستای عنکوش در دامنه تپه ابوصلیبی خات اجرا شود که باوجود طراحی عملیات و پای کارآمدن نیروها، به دلایلی ازجمله هشیاری دشمن - که در سنگرها و راه های نفوذی کاملاً هشیار و در وضعیت آماده باش کامل بود - و برخی موانع دیگر، اجرا نشد و ساعت ۳:۳۰ بامداد، به نیروهای خودی دستور عقب نشینی داده شد.(۲)-(۳)

واحد عملیات سپاه پاسداران خوزستان در دو گزارش جداگانه در بررسی دلایل اجرانشدن عملیات به مشکلاتی مانند: پاک سازی نشدن میدان های مین جلو خطوط دشمن؛ کامل نبودن شناسایی ها؛ پای کارنبودن امکانات مهندسی؛ نبود روحیه مناسب در برخی رده های یگان ارتشی مستقر در این منطقه و شتاب زدگی ارتش برای اجرای عملیات اشاره کرد.(۴)

۲

شورای عالی دفاع، عصر امروز به ریاست محمدعلی رجایی نخست وزیر و با حضور آقایان اکبر هاشمی رفسنجانی نماینده شورای موقت ریاست جمهوری،(۵) تیمسار ولی الله فلاحی جانشین رئیس ستاد مشترک، سرهنگ جواد فکوری وزیر دفاع و فرمانده نیروی هوایی، سرهنگ موسی نامجو نماینده امام، یوسف کلاهدوز قائم مقام فرمانده سپاه پاسداران، میرحسین موسوی وزیر

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۰، ۶/۵/۱۳۶۰، صص ۱۳ و ۱۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۶/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۷/۵/۱۳۶۰، ص ۱۱.
۲- ابتدا قرار بود این عملیات هم زمان با عملیاتی دیگر در محور صالح مشطط در غرب دزفول اجرا شود، اما با توافق فرمانده نیروهای ارتش و سپاه، اجرای عملیات یک شب به تعویق افتاد. (سند شماره ۴۲۶۷۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات اهواز به فرمانده سپاه مرکز، ۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی)
۳- سند شماره ۲۱۶۸۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات دزفول به ستاد عملیات جنوب، ۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.
۴- سند شماره ۴۲۶۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات سپاه اهواز به قائم مقام سپاه (برادر کلاهدوز)، ۸/۵/۱۳۶۰ سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۵۳۹۷۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اهواز به تهران به قائم مقام سپاه (برادر کلاهدوز)، ۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- پس از رأی مجلس شورای اسلامی مبنی بر عدم کفایت بنی صدر و عزل وی از ریاست جمهوری، شورای موقت ریاست جمهوری متشکل از رئیس مجلس شورای اسلامی، رئیس دیوان عالی کشور و محمدعلی رجایی تشکیل شد که ازجمله وظایف این شورا انجام دادن وظایف رئیس جمهور تا انتخاب رئیس جمهور بعدی بود.

امور خارجه و کمال خرازی مسئول ستاد تبلیغات شورای عالی دفاع، تشکیل جلسه داد. در این نشست، وضع جبهه های نبرد و نحوه رویارویی رزمندگان اسلام با ارتش عراق و همچنین گزارش سرپرست بنیاد امور جنگ زدگان درباره بازسازی محل اسکان مهاجران مطرح و در هر مورد تصمیم هایی گرفته شد.

در پایان جلسه، نخست وزیر در گفت وگویی درمورد موضوعات مطرح شده در جلسه گفت: «در این جلسه، گزارش های مختلفی از وضع جبهه های جنوب و غرب توسط جانشین رئیس ستاد مشترک مطرح شد که مهم ترین آن مسئله جبهه طراح در مجاورت رودخانه کرخه بود که خوشبختانه در عملیات امروز، نیروهای رزمنده ما موفق شدند مزدوران بعثی عراق را بعد از ماه ها که در این جبهه توقف کرده و استحکاماتی نیز داشتند، مجبور به فرار سازند.»

آقای رجایی افزود: «طبق اطلاعات رسیده، در جریان این عملیات، تعداد زیادی از نیروهای دشمن توسط رزمندگان ما به هلاکت رسیدند و نزدیک به صد نفر از قوای دشمن هم اسیر شدند و این موفقیت بزرگی است.»(۱)-(۲)

۱

محمدعلی رجایی اکثریت قاطع آرای مردم ایران را برای احراز مقام ریاست جمهوری اسلامی ایران، کسب کرد.

آیت الله محمدرضا مهدوی کنی وزیر کشور، با بیان این خبر، آخرین نتایج شمارش آرای ریاست جمهوری را اعلام کرد. براساس این آمار، آقای رجایی از مجموع ۱۴ میلیون و ۷۲۲ هزار و ۶۹۲ رأی مأخوذه، با کسب ۱۲ میلیون و ۹۷۰ هزار و ۱۶۲ رأی، حائز اکثریت مطلق گردید.

هرچند نتایج اولیه شمارش آرا حاکی از پیشتازی آقای رجایی در مقایسه با دیگر کاندیداها بود، اعلام این خبر، انتخاب وی را به این مقام به عنوان دومین رئیس جمهور ایران قطعی کرد.

۱- آقای هاشمی رفسنجانی در کتاب خاطرات خود درباره مذاکرات و تصمیمات جلسه شورای عالی دفاع نوشته است: «ساعت پنج بعدازظهر، در شورای عالی دفاع در نخست وزیری، شرکت کردم. آقای فلاحی گزارش جبهه ها را داد. حمله لشکر۱۶ موفق بوده و غنائم و اسرای زیادی گرفته اند. دشمن را از شمال کرخه کور، عقب رانده اند، ولی در دزفول، لشکر۲۱ فتح عمل نکرده و در آبادان هم حمله لشکر۷۷ خراسان، بی نتیجه مانده است. سرهنگ دهقان گزارشی از خریدهای موفق مهمات داد که از شرقی ها و غربی ها خریده اند و مشغول واردکردن هستند. ایشان مدعی است، از اول جنگ تاکنون، نزدیک بیست میلیارد دلار، مهمات مصرف کرده ایم؛ رقم عظیمی است. احتمالاً اغراق آمیز است. سرهنگ نامجو و کلاهدوز، گزارشی مبنی بر تقصیر نیروی هوایی، در عدم حمله به مرکز کنفرانس سران ضدانقلاب در کردستان، که ازطرف استاندار ارومیه خواسته شده بود، دادند و قرار شد پس از بررسی، تنبیه شوند.» (اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، صص ۱۸۳ - ۱۸۲)

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۰، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۵، تهران - خبرگزاری پارس، ۶/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

همچنین به گزارش خبرگزاری پارس، معاون سیاسی وزارت کشور اعلام کرد: در انتخابات میاندوره ای مجلس شورای اسلامی که هم زمان با انتخابات مجلس برگزار شد، به غیراز تهران و میاندوآب که شمارش آرای آنها تمام نشده، ۳۱ نفر از ۵۲ تن نمایندگان با اکثریت مطلق آرا انتخاب شدند و انتخاب نمایندگان در ۱۲ حوزه انتخابیه، به دور دوم کشیده شده است.(۱)

سخنگوی دولت نیز در مصاحبه ای مطبوعاتی و رادیو تلویزیونی، اجرای موفقیت آمیز انتخابات و حضور گسترده مردم در این انتخابات را پیروزی بزرگ انقلاب اسلامی نامید و اعلام کرد که شرکت مردم در بعضی مناطق حتی از مشارکت آنها در رفراندوم جمهوری اسلامی نیز بیشتر بوده است. وی افزود: مثلاً در اهواز در وضعیتی که در همان روز چندین گلوله توپ به زمین نشست، بیش از ۱۵۲ هزار نفر زیر رگبار گلوله، آرای خود را به صندوق ریخته اند و این تودهنی محکمی است به بنی صدر که هنوز خود را رئیس جمهور قانونی می پندارد.

سخنگوی دولت سپس به شایعات رادیوهای بیگانه و خبرگزاری های وابسته درباره مجبورکردن ارتشیان و مردم به شرکت در انتخابات و دادن رأی اشاره کرد و گفت: «اگر بر فرض محال، چنین چیزی هم درست باشد، آنها می توانستند رأی سفید در صندوق ها بیندازند و باتوجه به اینکه فقط حدود ۳۰۰ هزار رأی باطله و سفید داده اند، بازهم درصد مجبورشدگان [فرضی] به نسبت ۱۷ میلیون رأی دهنده بسیار ناچیز است. آرای باطله و متفرقه آنهایی است که به افرادی خارج از لیست کاندیداها رأی داده اند و یا اینکه در تهران حدود ۶۰۰ نفر به بنی صدر رأی داده اند و عده ای هم روی ورقه های رأی نام امام زمان و اسامی دیگری نوشته بودند که به هرحال جزء متفرقه به حساب می آید.»

بهزاد نبوی درباره عملکرد گروه ها و مخالفان انقلاب اسلامی هنگام رأی گیری گفت: «به همان اندازه که انتخابات برای ما مهم بود، برای ضدانقلاب نیز از اهمیت خاصی برخوردار بود و لذا ضدانقلاب خارجی و داخلی تمام تلاش خود را در راه برهم زدن انتخابات به کار برد که خوشبختانه تلاش آنها بی نتیجه ماند.

ضدانقلاب و گروهک ها با تحریم و ایجاد جو ارعاب شروع کردند و بعد که به نتیجه نرسید، دست به عمل زدند و در شب قبل از انتخابات، از افرادی که در ارتباط با آنها دستگیر شدند، لیستی از اسامی افرادی به دست آمد که قصد ترور آنها را داشتند و دراین رابطه نقشه ترور [آقای] پرورش کاندیدای ریاست جمهوری نیز به دست آمد که این نقشه نیز به همراه نقشه های دیگر خنثی گردید.»

وی افزود که گروهک ها تصمیم داشتند در صندوق ها بمب بگذارند و مردم را به رگبار ببندند و حتی کامیون اسلحه در شهر به راه انداختند تا مردم را به وحشت بیندازند، اما جز در چند مورد جزئی کاری نتوانستند بکنند. و وقتی کاری از پیش نبردند و دیدند تمام نقشه هایشان به هم خورده، از حدود بعدازظهر روز انتخابات شروع کردند به شایعه پراکنی که مردم از ترسِ ندادن کوپن و گذرنامه و غیره مجبور به دادن رأی شده اند.(۲)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۹، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۴۱.

۲- روزنامه کیهان، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۲.

۱

ژاندارمری جمهوری اسلامی ایران با صدور اطلاعیه ای همه درجه داران وظیفه نیروی زمینی ارتش و افراد عضو انقلاب سفید شاه در رژیم گذشته را که در سال ۱۳۵۶ خدمت آنها به پایان رسیده و ترخیص شده اند، به خدمت احضار کرد.

در بخشی از این اطلاعیه که متن آن در جراید عمومی کشور منتشر شد، آمده است:

«بدین وسیله به اطلاع آن دسته از درجه داران خدمت منقضی سال ۱۳۵۶ به شرح زیر می رساند ظرف مدت ۴ روز از انتشار و اعلام این آگهی جهت ثبت نام و اعزام، خود را به حوزه ها و گروهان های ژاندارمری معرفی نمایند تا ترتیب اعزام آنان به مراکز آموزشی داده شود. ...

- کلیه درجه داران ترخیص شده سال ۱۳۵۶ نیروی زمینی ارتش از رسته ها (پیاده، زرهی، توپخانه، مهندسی، مخابرات، اردنانس، ترابری، بهداری، سپاه بهداشت) که ثبت نام نموده و برگ اعزام دریافت نکرده اند.

- کلیه سپاهیان انقلاب سابق [در رژیم شاه] اعم از سپاه دانش، دین، عدالت، دادگستری، ترویج و آبادانی، تعاون روستایی، سپاه بهداشت منقضی خدمت سال ۱۳۵۶ که خدمت زیر پرچم خود را با درجه گروهبانی انجام داده اند و تاکنون ثبت نام نموده و برگ اعزام دریافت داشته اند و احیاناً ثبت نام ننموده و برگ اعزام دریافت نکرده اند.»(۱)

همچنین ستاد عملیات جنگ های نامنظم شهید چمران با انتشار اطلاعیه ای نیازهای خود در برخی رسته های تخصصی و فنی را به اطلاع عموم مردم رساند و اعلام کرد که برای اعزام به جبهه به تعدادی افراد داوطلب مکانیک، صافکار، باطری ساز، راننده پایه یک، راننده لودر، بولدوزر و گریدر و همچنین پزشکیار نیاز است. این ستاد از داوطلبان خواست با مدارک معتبر خود را به پادگان لاهوتی واقع در خیابان امام خمینی، معرفی کنند.

این ستاد در اطلاعیه دیگری نیز اعلام کرد که ثبت نام دوره دهم این ستاد برای آموزش نظامی و اعزام به جبهه تا ۱۱ مرداد ۱۳۶۰، تمدید شده است و داوطلبان باید به دفتر پذیرش و آموزش ستاد مراجعه کنند.(۲)

۲

ژاندارمری جمهوری اسلامی در دو گزارش به ستاد مشترک ارتش بخشی از مسیرها و حجم کالاهای مورد استفاده عراق ازطریق ترکیه، کویت و عربستان را اعلام کرد.

در این گزارش آمده است: حدود ۲۶ کشتی اکثراً در اسکله بندر شویخ کویت کالاهای تجارتی را که از کشورهای گوناگون خریداری می گردد، تخلیه می کنند. از بدو شروع جنگ عراق و ایران، مقادیر فراوانی از کالاها مربوط به کشور عراق است که بدین وسیله تخلیه و با وسایل مختلف به خصوص تریلر از دو مسیر ۱. از جاده پاسگاه معلعه به جاده پاسگاه عبدلی

۱- روزنامه اطلاعات، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

۲- روزنامه کیهان، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

(نزدیک گمرک) به منطقه صفوان در مرز عراق و کویت و سپس به داخل عراق حمل می شود؛ ۲. ازطریق مسیر جاده مینا سعود به ترکیه و از ترکیه به عراق انتقال می یابد. همچنین سوخت مورد نیاز عراق که از عربستان ارسال می شود، ازطریق رأس التنوره سعودی به کویت وارد، سپس به وسیله تانکر از جاده صفوان به عراق حمل می گردد.(۱)

در گزارش دوم نیز آمده است: در جنگ عراق و ایران، بحرین نیز در حد امکانات خود عراق را یاری کرده است؛ به خصوص پذیرایی از مجروحان جنگی عراق در بیمارستان امریکایی بحرین واقع در منامه در محل فاصل و گزبیه انجام می شود و اکنون نیز همچنان ادامه دارد.(۲)

۱

۱۱۷ نفر از مشمولان آماده به خدمت در شهر پنجوین عراق از خدمت سربازی خودداری کرده و تسلیم افراد حزب دمکرات کردستان عراق (بارزانی ها) شده اند. مسئولان این حزب به این افراد گفته اند به شرطی آنان را خواهند پذیرفت که با دریافت اسلحه با حکومت عراق مبارزه کنند.(۳)

۲

براثر اقدامات عناصر وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی در استان های کردستان و آذربایجان غربی، امروز چند نفر شهید و عده ای مجروح شدند.

یک خودرو تویوتای دوکابینه حامل ۱۱ نفر از نیروهای حزب دمکرات کردستان عراق (بارزانی ها) در فاصله پاسگاه سریهن و شیخ سله - از توابع باباجانی (در بخش ازگله) که منطقه مرزی و خط مقدم منطقه جوانرود در استان کردستان است - روی مین رفت و درپی انفجار آن، ۵ نفر از سرنشینان خودرو شهید و ۶ نفر دیگر نیز زخمی شدند.(۴)-(۵)

در حادثه دیگری، یک جوان ۱۵ ساله اهل روستای فتح آباد از توابع بخش صائین دژ، براثر برخورد با یک مین ضدنفر که افراد وابسته به گروه های ضدانقلاب کار گذاشته بودند، به شهادت رسید.(۶)

در پیرانشهر هم حدود ساعت ۱۲ امروز، براثر انفجار یک بمب در (پارک) باغ کودک، ۳ کودک زخمی شدند. این بمب را افراد گروه های مسلح در گوشه ای از باغ کار گذاشته بودند.(۷)

۱- سند شماره ۱۷۵۹۳۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاجا - رکن۲ (دایره اطلاعات) به سماجا (رکن۲)، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۳.

۲- سند شماره ۱۷۵۹۵۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاجا - رکن۲ (دایره اطلاعات) به سماجا (رکن۲)، ۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۱۶۲۹۷۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاجا - رکن۲ (گروه اطلاعات) به سماجا۲، ۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- رادیو صدای کردستان ایران (ارگان تبلیغاتی حزب دمکرات کردستان ایران) در روز ۱۱ مرداد ۱۳۶۰، دو خبر متفاوت از این

حادثه نقل کرد: در یک خبر، آمار تلفات ۸ کشته و ۴ مجروح و در خبر دیگر، ۶ کشته و ۵ مجروح اعلام شد. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۵، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۸ ضمیمه، رادیو صدای کردستان ایران، ۱۱/۵/۱۳۶۰)

۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۱، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۳۱، ۷/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۷۴۰۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه کرمانشاه به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۳/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۲۶۲۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از کرمانشاه به تهران (فرماندهی سپاه)، ۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۷۵۷۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مرکز اطلاعات غرب به اداره مرکزی اطلاعات، ۱۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- سند شماره ۴۲۶۱۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه صائین دژ (تبریز) به فرماندهی سپاه مرکز، ۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۱، ۷/۵/۱۳۶۰، صص ۲۶ و ۲۷، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۶/۵/۱۳۶۰.

۷- روزنامه اطلاعات، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۱

در درگیری های ایجادشـده میان نیروهای جمهوری اسـلامی با افراد گروه های مسـلح ضدانقلاب در غرب و شـمال غرب کشور، ۳ نفر از نیروهای ارتش شهید و ۱۲ نفر از افراد ارتش، ژاندارمری و سپاه مجروح شدند.

ساعت ۱۲ امروز، افراد سپاه پاسـداران و ژانـدارمری و فرمانـده عملیات مائین بلاغ (واقع در ۳۴ کیلومتری شـمال غربی تکاب)، که برای شـناسایی آبادی های اطراف کوه سرساتا به این منطقه رفته بودند، به کمین افراد گروه های ضدانقلاب افتادند و با آنان درگیر شدنـد که درنتیجه، ۲ نفر از افراد سپاه و یـک نفر از نیروهـای ژانـدارمری زخمی شدنـد. افراد خودی بـا پشتیبـانی آتش توپخـانه و حمایت بالگردهای هوانیروز از محاصره نجات یافتند.(۱)

بعدازظهر امروز نیز افراد مسلح در منطقه آریز در نزدیکی پادگان سنندج، به نیروهای خودی حمله کردند و ۳ نفر از نیروهای ارتش را به شهادت رساندند و ۷ نفر را نیز مجروح کردند. در این حادثه یک نفر از مهاجمان نیز کشته شد.(۲)

همچنین در درگیری دیگری در جنوب شرقی استان آذربایجان غربی بین افراد گروه های مسلح و نیروهای گردان ۱۳۰ تکاب مستقر در مائین بلاغ، ۲ نفر از افراد ژاندارمری زخمی شدند و یک کامیون نظامی ژاندارمری منهدم شد.(۳)

ساعت ۲۴ نیز چند فرد مسلح با سربازان پارک موتوری شهر تکاب درگیر شدند که به نیروهای خودی آسیبی نرسید.(۴)

همچنین به گزارش خبرگزاری پارس، به نقل از فرمانداری بانه، عناصـر مسلح حزب دمکرات کردستان یکی از روحانیون اهل سنت روستای کانی ناو از توابع بانه را به جرم دعوت مردم به شرکت در انتخابات ریاست جمهوری دستگیر و به نقطه نامعلومی بردند.(۵)

۲

اصـغر ابراهیمی اسـتاندار آذربایجـان غربی، در مصـاحبه ای مطبوعـاتی و رادیو - تلویزیونی، چگونگی پـاک سـازی منـاطق مختلف استان از حضور افراد گروه های ضدانقلاب و واگذاری اداره امور این مناطق به مردم را تشریح کرد.

وی گفت: «در زمینه هـای برقراری امنیت، تـدابیر جامعی اتخاذ کرده ایم و دولت با به کارگرفتن نیروهای مردمی، درجهت اسـتقرار امنیت، اهداف خود را پیاده می کند و تصـرف ارتفاعات سـرداغی، دره قاسـملو و پاک سازی تعدادی از روستاهای این منطقه و نیز پـاک سـازی جـاده سِـرو، ازجمله کارهـایی است که دراین زمینه انجام شـده است و عملیات پاک سازی با قاطعیت و پیروزی ادامه دارد. اساس پاک سازی این منطقه این است که معتقدیم حساب مردم مسـلمان، محروم و مستضعف کرد که در طول تاریخ و رژیم گذشته مانند سایر هم وطنانشان

ص:۱۲۳

۱- سند شماره ۱۹۶۴۱۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی، از لشـکر ۲۸ پیاده کردستان (رکن۲)، شماره ۴۷، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۲- سـند شماره ۰۵۴۸۱۰ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنگ: از سـماجا۳ (مرکز فرمانـدهی - مـدیریت) عملیـات به نزاجـا (معاونت

عملیات و اطلاعات)، ۲۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۱۹۶۴۱۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۱.

۴- همان، ص۲.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۰، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۵، سنندج.

مورد ظلم و جور بوده اند، از ضدانقلاب جدا است و نحوه برخوردها با ضدانقلابیون کاملاً متفاوت با برادران محروم و مسلمان می باشد.»

استاندار آذربایجان غربی همچنین گفت: «پس از قاطعیت مسئولین درزمینه استقرار امنیت، همکاری و ارتباط برادران مسلمان کرد در مناطق مختلف استان با ما زیاد شده و درنتیجه زمینه بسیار مساعدی درزمینه پاک سازی مناطق فراهم آمده و جالب اینکه پاک سازی این مناطق را به خود آنان واگذار می نماییم تا در سایه جمهوری اسلامی، دور از هرگونه ارعاب و خفقان و فشار، به زندگی روزمره خود بپردازند.»

وی درباره نحوه همکاری مردم با نیروهای نظامی و انتظامی مستقر در مناطق غربی کشور افزود: «با گذشت زمان، چهره کریه عناصر ضدانقلاب؛ ازجمله حزب منحله دمکرات و کومه له و افرادی نظیر قاسملو و شیخ عزالدین [حسینی]، که از ابتدای انقلاب، درجهت منافع صدام و حزب بعث و برای ابرجنایتکاران قدم برداشته اند، در میان خلق کرد افشا شده و درنتیجه، با تأییدات خداوند متعال و با همکاری مردم مسلمان کرد و به کارگرفتن نیروهای نظامی و انتظامی، بسیاری از نقشه های ضدانقلاب را شناسایی و خنثی کردیم و برای ایجاد حاکمیت دولت جمهوری اسلامی در مناطق نفوذی گروه های سیاسی و مزدوران ابرجنایتکاران، ما تمامی نیروهای خود را زیر نظر شورای تأمین استان، هماهنگ و متشکل و سازمان یافته کردیم و چون از پشتیبانی کامل دولت جمهوری اسلامی و شورای امنیت کشور برخورداریم، و نیز با تجربیاتی که از جنگ های منظم و غیرمنظم به دست آورده ایم، به امید خدا و به همت مردم متعهد و مسلمان منطقه، به زودی امنیت را به منطقه باز خواهیم گرداند.»(۱)

۱

ساعت ۲۰:۴۵ امروز، یک بمب قوی حاوی تی.ان.تی. که درون یک قوطی و زیر پل جوی آب مقابل سینما شهر تماشا در میدان انقلاب تهران جاسازی شده بود، منفجر شد و براثر انفجار آن ۹ نفر از عابران به شهادت رسیدند و تعدادی نیز مجروح شدند.(۲)

در این انفجار، ساختمان سینما ترک خورد، بالکن آن فروریخت، گیشه های سینما و باجه های تلفن مقابل آن منهدم شد و تا شعاع ۵۰۰ متری، شیشه های همه ساختمان ها شکست.

شدت این انفجار به حدی بود که تا ساعت ها پس از انفجار، تکه های متلاشی شده بدن چند نفر از عابران که تا شعاع زیادی در اطراف پراکنده شده بود، جمع آوری می شد. علاوه بر مجروحان حادثه، مأموران امداد اورژانس تهران، چند نفر از مردم را که در نزدیکی محل حادثه دچار موج گرفتگی شده بودند، معاینه و معالجه کردند.(۳)

در گزارش خبرگزاری پارس از این حادثه، صحنه های تکان دهنده ای ترسیم شده و در قسمتی از آن آمده است: «یکی از مأمورین کمیته منطقه، به خبرنگار خبرگزاری پارس گفت سر یک

۱- روزنامه اطلاعات، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۰، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۲۷.

۳- روزنـامه اطلاعات، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرهـا و گزارش هـا (ایران در ۲۴ ساعت گذشـته)، شماره ۱۳۰، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۶/۵/۱۳۶۰.

انسان که با قسمتی از گردن و شانه همراه بود، در ۵۰۰ متری محل انفجار کشف شد که توسط مأمورین کمیته مرکزی به این کمیته حمل شد. همچنین یکی از کسانی که در طرف دیگر میدان منزل دارد، ضمن مراجعه به مأمورین کمیته و کلانتری گفت که در طبقه چهارم ساختمانی که او سکونت دارد، استخوان ران یک انسان همراه با مقداری گوشت افتاده است. مأمورین امداد اورژانس تهران تکه ای از بدن انسان همراه با مقداری استخوان که در داخل آمبولانس قرار داشت را به خبرنگار ما نشان داد و گفت: "این تکه ای از بدن انسان است که دراثر این انفجار متلاشی شده." همچنین مقدار زیادی تکه های گوشت تا شعاع یک کیلومتری پراکنده شده که گفته می شود مقداری از آن متعلق به افرادی است که در این حادثه کشته شده اند. مأمورین کمیته منطقه ۹ و سایر مأمورین کمیته های گشتی به خبرنگار ما گفتند که صدای انفجار تا یوسف آباد بالا، میدان فردوسی، شهرآرا و چهارراه لشکر شنیده شده است. این بمب روی پل قرار گرفته بود که دراثر انفجار آن، پل سوراخ شده و تکه های بتون و آهن به اطراف پراکنده شده است.

تعدادی از مجروحان به بیمارستان پارس تهران منتقل شده اند و تعدادی نیز به طور سرپایی در محل انفجار توسط مأمورین اورژانس مداوا شده یا می شوند.»

خبرنگار خبرگزاری پارس در ادامه گزارش خود می افزاید: «بنا به ادعای مأمورین حاضر در محل، عاملین انفجار احتمالاً مجاهدین خلق یا چریک های فدایی خلق اقلیت بوده اند.»(۱)

در بخشی از گزارش خبرنگار روزنامه کیهان نیز که خود شاهد صحنه های پس از انفجار بوده، آمده است: «انفجار در مقابل سینما "شهر تماشا" که در وسط سینماهای سانترال و اونیورسال قرار دارد، رخ داده بود و براثر شدت انفجار تمامی شیشه های ساختمان های اطراف و قسمت نمای بیرونی سینما شکسته و درهم ریخته بود. مأمورین کلانتری ۸ و کمیته منطقه ۹ و نیز امدادگران و اورژانس در محل مستقر بودند و در گوشه وکنار خیابان و پیاده رو، استخوان و قسمت های تکه تکه شده بدن انسان به چشم می خورد. ... در پیاده رو و مقابل محل انفجار، عده ای از مردم نگران و اندوهگین اجتماع کرده بودند و برخی نیز از شدت خشم و تأثر می گریستند. وجود تکه های متلاشی شده بدن انسان در فواصل دور و نزدیک، حاکی از شدت انفجار بود، لیکن تشخیص اینکه چند نفر در این انفجار کشته شده اند، میسر نبود. مأمورین با تلاشی پیگیر تکه های متلاشی شده این قربانیان بی گناه را در کیسه های پلاستیکی جمع آوری نمودند و جهت تعیین تعداد کشته شدگان و شناسایی آنان به پزشک قانونی ارسال داشتند.»(۲)

۱

عناصر وابسته به گروه های ضدانقلاب امروز در چند عملیات پرتاب نارنجک و بمب دست ساز در تهران و لنگرود و آتش زدن یک کتابخانه در سراوان، خسارت هایی وارد کردند. شماری از وابستگان به این گروه ها حین فعالیت های خرابکارانه شان دستگیر و ۲ نفر از آنان هم کشته شدند.

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۹، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۲.

۲- روزنامه کیهان، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۴.

ساعت ۶ صبح امروز، ۲ نفر از افراد وابسته به گروه های مسلح ازطریق کوچه پشت ستاد کمیته منطقه ۸ تهران واقع در خیابان کاشان جنب باشگاه افسران، ۲ نارنجک به داخل ستاد پرتاب کردند و گریختند. براثر انفجار پی درپی این دو نارنجک، همه شیشه های ساختمان ستاد شکست و آسیب جزئی نیز به ساختمان کمیته وارد شد.

پس از پرتاب نارنجک ها، پاسداران کمیته مهاجمان را تعقیب کردند و پس از مدتی، توانستند آنها را که یک زن و یک دختر بودند، دستگیر کنند.(۱)

در حادثه مشابه دیگری در خیابان طیب در محله بی سیم نجف آباد در جنوب تهران، دو موتورسوار با پرتاب ۲ نارنجک به سمت یک خودرو پیکان، آن را منفجر کردند.

مهاجمان پس از این اقدام، در تماس تلفنی با کمیته منطقه ۱۰، ادعا کردند که اتومبیل سرپرست این کمیته را منفجر کرده اند، اما پس از تحقیقات مشخص شد آن اتومبیل متعلق به شخص دیگری بوده است.

همچنین سرنشینان یک اتومبیل تویوتا در خیابان تهران نو، به مسجد صاحب الزمان حمله کردند و پس از پرتاب ۲ نارنجک به سوی مسجد و خانه برادر امام جماعت در جوار مسجد، متواری شدند. براثر انفجار نارنجک ها، شیشه های مسجد و بعضی خانه های اطراف شکست، اما به کسی آسیب نرسید.(۲)

در خیابان نصرت تهران، یک موتورسوار نارنجکی جنگی به طرف ساختمان شورای محلی مسجد امیرالمؤمنین(ع) پرتاب کرد که خسارت مالی و جانی به همراه نداشت.(۳)

در بابل، حمله به منزل حاکم شرع و رئیس دادگاه های انقلاب این شهر ناکام ماند و یکی از مهاجمان مسلح در درگیری با محافظان کشته شد و مهاجم دیگر گریخت.(۴)

در لنگرود هم ۳ نفر از افراد گروه های ضدانقلاب قصد پرتاب بمب های دست ساز به سوی ساختمان های دولتی را داشتند که در مورد اول، انفجار بمب در دست فرد مهاجم به کشته شدن وی انجامید؛ در مورد دوم، بمب پرتاب شده منفجر نشد و مردم مهاجم را دستگیر کردند و به نیروهای سپاه تحویل دادند و در مورد آخر نیز فرد مهاجم پیش از هرگونه اقدامی دستگیر شد.(۵)

افراد گروه های مسلح غیرقانونی کتابخانه سوران از توابع سراوان در زاهدان را در تاریکی شب به آتش کشیدند. براثر این آتش سوزی کتاب های دینی موجود در کتابخانه سوخت.(۶)

۱

مأموران انتظامی و پاسداران در تهران و رودسر موفق به کشف انواع مختلفی بمب و سلاح شدند.

مأموران گشت کلانتری ۱۳ تهران، یک بشکه حاوی ۳۰ کیلوگرم تی.ان.تی. را مقابل مسافرخانه ای در خیابان ناصرخسرو، کشف کردند و باتوجه به احتمال وقوع انفجار، بی درنگ، مردم را از آن محل دور کردند. سپس مأموران خنثی سازی این بشکه را به واحد خنثی سازی انتقال دادند.(۷)

۱- روزنامه اطلاعات، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۲.

۲- روزنامه کیهان، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۳.

۳- روزنامه کیهان، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۹، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۴۲.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۱، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۴، رشت - خبرگزاری پارس، ۷/۵/۱۳۶۰.

۶- روزنامه اطلاعات، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۷- روزنامه کیهان، ۶/۶/۱۳۶۰، ص۱۴.

پاسداران کمیته منطقه ۹ تهران نیز در خیابان ناصرخسرو(۱) روبه روی ساختمان وزارت دارایی، ۲ بمب قوی صوتی را کشف و خنثی کردند. یک بمب صوتی دیگر نیز در همین خیابان کنار گاراژ اتوبوس رانی تی.بی.تی. کشف و خنثی شد. دقایقی بعد، مردم بمب صوتی دیگری، که کنار یک کیوسک روزنامه فروشی و در جوی آب کار گذاشته شده بود، یافتند و مأموران را مطلع کردند.(۲)

ساعت ۶:۳۰ صبح هم بمبی که در یک کپسول ۳ کیلویی و داخل یک ساک تعبیه شده بود، در نمازخانه فرمانداری رودسر کشف شد. قرار بود این بمب ساعت ۱۲، هنگام برگزاری نماز جماعت ظهر در محل فرمانداری، منفجر شود.(۳)

علاوه بر این موارد، مأموران کلانتری منطقه۱۲ تهران، یک خودرو پیکان را در خیابان فرهنگ واقع در منطقه امیریه، متوقف و پس از بازرسی، از دو سرنشین آن یک مسلسل با ۳ خشاب پر، یک کلت و ۱۱۰ فشنگ از انواع مختلف و ۲ پلاک جعلی اتومبیل سواری به دست آوردند.(۴)

۱

▫

وزیر مشاور و سخنگوی دولت صبح امروز در مصاحبه ای مطبوعاتی و رادیو تلویزیونی مواضع دولت را درباره برخی موضوعات داخلی کشور؛ ازجمله عملکرد بنی صدر و گروه ها در انتخابات دومین دوره ریاست جمهوری و میان دوره ای مجلس شورای اسلامی اعلام کرد.

وی در بخشی از سخنان خود گفت: «بنی صدر هنوز خود را رئیس جمهور قانونی می داند و جالب اینکه در روزنامه ای به نام جمهوری که به جای انقلاب اسلامی به صورت مخفی چاپ و منتشر می شود، به عنوان رئیس جمهور قانونی کشور حکم جالب تری به مسعود رجوی برای تشکیل جبهه مقاومت داده است.

بنی صدر در این حکم از اینکه زودتر فرصت نداشته تا طرز تفکر سازمان مجاهدین خلق را

۱– خیابان ناصرخسرو در منطقه بازار تهران، ازجمله مناطق بسیار شلوغ و پرتردد شهر است که هرگونه انفجاری در آنجا تلفات و خسارت های بسیاری را بر جای می گذارد؛ چنان که حوادثی که پیش تر در این خیابان رخ داده، همین گونه بوده است.

۲– روزنامه اطلاعات، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۳– روزنامه کیهان، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و – خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۹، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۴– روزنامه اطلاعات، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۰.

مطالعه کند و به این نتیجه برسد که این سازمان در راه توحید قدم برمی دارد، افسوس خورده و اظهار کرده است که سازمان مجاهدین براساس تحولاتی که انجام شده، عقیده شان را از تضاد برداشته و بر توحید متمرکز کرده و لذا به آنها مأموریت داده است که جبهه ای مشابه شورای انقلاب با شعار "استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی" تشکیل دهند.» سخنگوی دولت سپس گفت: «جالب تر آنکه رجوی نیز با صدور اعلامیه ای ابلاغ ۲۷ تیر بنی صدر را پذیرفته و تشکیل شورای مقاومت برای تأمین استقلال و آزادی جمهوری اسلامی را اعلام کرده است. بنی صدر برخلاف شاه و بختیار، ایران را صاحب حکومت می داند و البته حکومتی که رئیس جمهورش بنی صدر و ظاهراً نخست وزیرش رجوی هستند و همکارانشان نیز حزب دمکرات، پیکار، چریک های اقلیت و مجاهدین می باشند و بنی صدر هم به قول خودشان در رأس جبهه ضد ارتجاع قرار دارد.»

سخنگوی دولت همچنین گفت که تحلیل مجاهدین (منافقین) این است که مجاهدین و دمکرات ها (حزب دمکرات کردستان ایران) نیرومندترین گروه های مخالف هستند و طرف مقابلشان؛ یعنی حکومت جمهوری اسلامی، متکی به توده های ناآگاه است و بنابراین اگر آنها مهره های حکومت را از بین ببرند، با استفاده از ناآگاهی توده ها می توانند خودشان حکومت را در دست بگیرند.

نبوی همچنین پذیرش مسئولیت انفجارهای روزهای اخیر توسط گروه ها را نشان بی اعتقادی آنها به لزوم هواداری مردم از خودشان دانست وگفت: «با کمک مردم و تلاش های اخیر، بیشتر گروهک های ضدانقلاب مثل پیکار، چریک های اقلیت و گروه اشرف دهقان در موضع انفعالی قرار گرفته اند و اکنون مجاهدین فعال ترین این گروه هاست که مسئولیت اکثر بمب گذاری ها و انفجارها؛ ازجمله انفجار کپسول گاز در روز انتخابات را به عهده گرفته است.»

وی افزود که عملکرد گروهک ها به جایی رسیده که حتی از مافیا هم پیشی گرفته اند، به طوری که برای ترور به قول خودشان مهره های رژیم اصلاً به فکر این نیستند که مردم عادی و بچه ۴ ساله و غیره را هم از بین می برند یا نه. آنها افراد ساده و عضو بسیج و غیره را هم به رگبار می بندند و انگار هیچ نوع اعتقادی به لزوم هواداری مردم از خود ندارند. بنابراین، من به هواداران این گروه ها که در آنها جوانان مسلمان هم وجود دارند، هشدار می دهم که فریب تحلیل های رهبران خود را نخورند و بدانند که اگر بر فرض بتوانند بر جامعه هم حاکم شوند، گرگ هایی مثل بختیار و اویسی و پالیزبان که بیرون مرزها آماده هستند، قدرت را از دست آنها خواهند گرفت و مملکت را به دست امریکا خواهند داد. این روش رهبران مجاهدین و گروهک ها به خاطر اتکای آنها به بیگانه است و خودشان نیز آگاه اند که کارشان به جایی نمی رسد و بنابراین، قبل از رفتن می خواهند تا آنجا که ممکن است، به انقلاب و کشور ضربه وارد کنند.

وی سپس تأکید کرد دولت دربرابر این گونه اعمال تروریستی قاطعیت نشان می دهد و نمی پذیرد که کسانی بخواهند این چنین افراد را بکشند و زمینه را برای حکومت امریکا فراهم کنند.(۱)

ص:۱۲۸

۱- روزنامه کیهان، ۵/۵/۱۳۶۰، ص ۱۲.

۱

سخنگوی دولت در مصاحبه ای مطبوعاتی و رادیو تلویزیونی، خبر ربوده شدن یک هواپیمای نظامی بوئینگ۷۰۷ نیروی هوایی ارتش به دست یک خلبان ایرانی و بردن آن به مصر را تأیید کرد.

وی درباره چگونگی ربوده شدن هواپیما گفت: «روز جمعه دوم مرداد، خبر دادند هواپیمایی در آسمان شیراز، فرمانش قفل شده(۱) و بعد خبر دادند در آسمان بحرین است و بعد از چند ساعت نیز گفتند که در مصر به زمین نشسته است و خلبان آن از مصر پناهندگی سیاسی خواسته است. بعد که تحقیق کردیم، معلوم شد این خلبان شخصی به نام داریوش خیرخواه است که در جریان کودتای نافرجام نوژه [نقاب](۲)* نیز دست داشته و مدتی نیز زندان بوده و پس از شروع جنگ، از زندان آزاد شده است. چهار سرنشین دیگر هواپیما حاضر نشده اند در مصر پناهندگی بگیرند.»(۳)

۲

اعلام نتیجه انتخابات و برگزیده شدن آقای رجایی به سمت ریاست جمهوری اسلامی ایران، بازتاب های وسیعی در رسانه های خارجی، که عموماً درصدد خدشه واردکردن به انتخابات و تخطئه اصل، اجرا و نتیجه آن بودند، داشت.

محور تبلیغات این رسانه ها تا پیش از برگزاری انتخابات، تلاش برای بازداشتن مردم از شرکت در انتخابات بود و پس از آنکه این مقصود عملی نشد، زیرسؤال بردن اصل انتخابات، اساس حرکت تبلیغی این رسانه ها قرار گرفت.

رادیو بی بی سی در بررسی انتخابات با تقبیح تلویحی شرکت کنندگان در انتخابات، نقل قول دروغ از دادستانی، طرح نداشتن سابقه تحصیلات خارج از کشور به منزله ضعف آقای رجایی

ص:۱۲۹

۱- این هواپیما ساعت ۱۶ روز دوم مرداد - روز انتخابات ریاست جمهوری - پس از انجام دادن مأموریت سوخت گیری در آسمان، با اعلام اینکه فرمان هواپیما قفل شده و قادر به گردش به چپ و راست بیش از ۵ درجه نیست، به مسیر خود ادامه داد و از مرز خارج شد. به گزارش خبرگزاری ها، خلبان هواپیما از مصر تقاضای پناهندگی کرده است، اما چهار سرنشین دیگر هواپیما (یک سرگرد و سه سروان خدمه پروازی) باوجود توصیه مؤکد و پیشنهاد برای ماندن در مصر و دریافت پناهندگی، این تقاضا را نپذیرفته و خواهان بازگشت به ایران شده اند. گفتنی است، تلاش می شد این حرکت فرار دسته جمعی یک گروه نظامی جلوه داده شود. (روزنامه اطلاعات، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۱؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۱، ۸/۵/۱۳۶۰، صص ۲۱ و ۲۲، به نقل از واشنگتن پست، ۷/۵/۱۳۶۰)

۲- * پایگاه سوم نیروی هوایی ارتش در نزدیکی همدان تا قبل از انقلاب اسلامی، پایگاه شاهرخی نامیده می شد که پس از پیروزی انقلاب، به پایگاه حّر تغییر نام یافت. به دنبال غائله گروه های مسلح در پاوه در دهه سوم مرداد سال ۱۳۵۸، یکی از خلبانان متعهد پایگاه حر به نام محمد نوژه به یاری شهید چمران شتافت و در مأموریت های کردستان به شهادت رسید. پس از آن، نام پایگاه حر مجدداً تغییر کرد و پایگاه شهید نوژه نام گرفت. از آنجایی که قرار بود حرکت کودتای سازمان نقاب از تصرف پایگاه شهید نوژه آغاز شود، لذا کودتای نوژه به جای کودتای سازمان نقاب نامیده شده است.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۲۹، ۵/۵/۱۳۶۰، ص ۱۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۵/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۶/۵/۱۳۶۰، ص ۱۲.

و... خشم و نارضایتی خود را به وضوح بیان کرد. در بخشی از گزارش بی بی سی آمده است:

«انتخابات روز جمعه گذشته را تحت هیچ عنوانی نمی توان انتخابات آزاد دانست و پیروزی آقای رجایی در آن، از پیش محرز شناخته شده بود. از بیش از ۷۰ تقاضا که برای نامزدی احراز مقام ریاست جمهوری تقدیم شده بود، تنها نامزدی ۴ نفر پذیرفته شد که به غیراز آقای رجایی، ۳ نفر دیگر از حزب حاکم جمهوری اسلامی بود [ند] و این سه کاندیدا نیز عملاً ـ از طرف داران خود خواستند تا به نامزد انتخابی حزب جمهوری اسلامی؛ یعنی آقای رجایی رأی دهند.

از چند هفته پیش از برگزاری انتخابات، تمام دستگاه های تبلیغاتی تحت کنترل دولت به علاوه جلسات دینی در مساجد سراسر ایران، مردم را برای شرکت در انتخابات به شدت تشویق می کردند. حتی تعدادی از آیت الله های مخالف سیاست حزب جمهوری اسلامی ترغیب شدند تا به پشتیبانی خود توصیه ای صادر کنند، اگرچه بعضی از روحانیون برجسته با وظیفه دینی شناختن شرکت در انتخابات صراحتاً مخالفت ورزیدند. مقامات دولتی همچنین حداقل سن مجاز برای رأی دادن را به ۱۵ سال تقلیل دادند و در روز انتخابات نیز ساعات مقرر برای رأی گیری را دو بار تمدید کردند تا آرای بیشتری کسب شود. به اکثریت بی سواد نیز توصیه شد تا کارت الکترال خودشان را فقط به اشخاص مورد اعتماد بسپارند.

انتخابات روز جمعه گذشته، نشانه ای بود از قاطعیت عمل در تشکیلات اداری دولتی حزب جمهوری اسلامی و فعالیت گسترده مساجد و پاسداران در اجرای تصمیمات حزب. این انتخابات همچنین نمایانگر این حقیقت بود که علی رغم تمام هرج ومرج ها یا ناآرامی های مشهود در سراسر ایران، اکثریت مردم هنوز آیت الله خمینی را راهنمای خود می بینند. انتخاب محمدعلی رجایی ازسوی حزب جمهوری اسلامی به عنوان شخصیت مورد نظر و اعتماد حزب، یک انتخاب سیاسی بجا بود.

آقای رجایی که تا انتخابش به نخست وزیری، شخصیت ناشناخته و گمنامی بود، در عرض یک سال گذشته، موفق شد تا از خود شخصیتی ملی بسازد. ظاهر افتاده او و بی اعتنایی خاصی که در لباس پوشیدن از خود نشان می دهد، به علاوه نداشتن تحصیلات خارجی از او شخصیتی ساخته است که اکثر مردم عادی ایران می توانند خود را درحدود او مناسب ببینند. بااین حال، انتظار نمی رود آقای رجایی به عنوان رئیس جمهور بیش از یک شخصیت تشریفاتی اهمیت پیدا کند.

رهبران حزب جمهوری اسلامی همچنین نتایج رسمی انتخابات روز جمعه گذشته را به عنوان مدرکی از پشتیبانی عمومی از سیاستشان در سرکوب مخالفین خود ارائه خواهند داد، بااین حال، رهبران تندرو ایران با بی اعتنایی به اصول دمکراسی و تبدیل آن به یک کلاف سردرگم بی معنی و قاعده، درعمل، این موضوع را مسجل ساخته اند که ادامه مبارزه بر سر قدرت در ایران یک مبارزه خشونت بار و خونین خواهد بود.»(۱)

ص:۱۳۰

۱- روزنامه اطلاعات، ۶/۵/۱۳۶۰، ص ۱۶.

۱

اعلام خبر سقوط یک هواپیمای آرژانتینی در ارمنستان شوروی و ادعای یک هفته نامه قبرسی مبنی بر اینکه این هواپیما حامل سلاح های نظامی اسرائیلی به مقصد ایران بوده است، موج جدیدی از شایعه پراکنی علیه جمهوری اسلامی را در رسانه های غربی در پی داشت.(۱)

هفته نامه ساندی تایمز که اولین منبع این خبر است، به نقل از یک خلبان سوئیسی - که به گفته این هفته نامه قرارداد حمل اسلحه را بسته - مدعی شده است ایران با واسطه گری یک شرکت انگلیسی، تجهیزاتی شامل لوازم یدکی تانک ساخت امریکا و مهمات به مبلغ ۳۰ میلیون دلار از اسرائیل خریداری کرده است. بخشی از این تجهیزات با سه پرواز به ایران منتقل شده است، اما در چهارمین پرواز، هواپیما در نزدیکی مرز شوروی، راه خود را گم و در حریم هوایی شوروی سقوط کرده است.(۲)

یک هفته نامه انگلیسی زبان چاپ قبرس نیز به نقل از منابع ناشناس (!) در لندن نوشت: این هواپیما که ازطریق قبرس از اسرائیل به ایران سلاح حمل می کرده، در راه بازگشت به دلایل نامعلومی مسیر خود را تغییر داده و دچار این سانحه شده است.(۳)-(۴)

در آستانه روز قدس، روزنامه هایی مانند نیویورک تایمز، واشنگتن پست، شیکاگو تریبون و واشنگتن استار نیز در تحلیل های خود کوشیدند این موضوع را نقطه تقابل جمهوری اسلامی ایران با کشورهای عرب مخالف حکومت عراق مانند سوریه، لیبی و سازمان آزادی بخش فلسطین جلوه دهند.(۵)

رادیو بی بی سی نیز مدعی شد این هواپیما در یک معامله سری اسلحه مقادیری مهمات و قطعات یدکی تانک به ارزش پانزده میلیون لیره استرلینگ (حدود سی میلیون دلار) از اسرائیل به ایران حمل می کرد و در راه بازگشت بود که به دلیل وجود علائم ساختگی راهنمایی وارد حریم هوایی شوروی شده بود.(۶)

۲

درپی اعلام خبر سقوط هواپیمای آرژانتینی در خاک شوروی و ادعای رسانه های غربی مبنی بر خرید اسلحه های اسرائیلی توسط ایران، وزیر مشاور و سخنگوی دولت در مصاحبه ای مطبوعاتی و رادیو تلویزیونی این خبر را تکذیب کرد.

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص ۲۰، بوئنوس آیرس - خبرگزاری فرانسه، ۱۰/۵/۱۳۶۰.
۲- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۷۴، ۳/۶/۱۳۶۰، صص ۵۶ - ۵۴، روزنامه آساهی (ژاپن).
۳- باوجود اعلام خبرگزاری تاس مبنی بر برخورد این هواپیما با یک هواپیمای روسی، هفته نامه تایمز مدعی شد که این هواپیما به اشتباه وارد حریم هوایی شوروی شده و به همین دلیل، هدف حمله میگ های جنگی قرار گرفته و با موشک سرنگون شده است. حتی برخی خبرگزاری ها نیز مدعی شدند هواپیمای جنگی روسیه با ورود به آسمان ترکیه، این هواپیمای آرژانتینی را وادار به ورود به فضای روسیه کرده و سپس آن را سرنگون کرده اند که دولت ترکیه این خبر را تکذیب کرد. یک سخنگوی وزارت امور

خارجه گفت: این غیرواقعی و غیرممکن است. مقامات ترکیه به این هواپیما اجازه پرواز بر فراز ترکیه را داده بودند، زیرا به آنها گفته شده بود هواپیما حامل سبزیجات و میوه است. (روزنامه کیهان، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۶)

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص۲۰، بوئنوس آیرس - خبرگزاری فرانسه، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

۵- روزنامه اطلاعات، ۱۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص۲۰، بوئنوس آیرس - خبرگزاری فرانسه، ۱۰/۵/۱۳۶۰ و ص۱۳ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

۶- روزنامه اطلاعات، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

بهزاد نبـوی گفت: «واقعیت این است که مـا هواپیماهـای زیـادی به صورت چـارتر برای حمـل کالاـ به ایران، اجـاره می کنیم و این هواپیما نیز که درواقع، سوئیسی و در اجاره آرژانتین بوده است، یکی از همین هواپیماهاست. البته این هواپیما آن طور که گفته اند، در آن سوی مرز ایران سقوط کرده که این مسئله اصلاً ارتباطی با دولت ایران ندارد.»

وی افزود: «درواقع، سـقوط خود هواپیما مسـئله ای نبود، ولی تبلیغات پس از آن، یک حرکت حساب شده ازجانب خبرگزاری های صهیونیستی و امپریـالیستی بود که شایع کردنـد این هواپیما حامل اسـلحه از اسـرائیل به ایران بوده است که در اینجا به شـدت شایعه خرید اسـلحه از اسـرائیل را تکذیب می کنیم. خبرگزاری ها این مسئله را مانند بمباران تأسیسات اتمی عراق به وسیله اسرائیل که می خواسـتند ثابت کنند عراق علیه اسـرائیل است، می خواهند وسـیله ای قرار دهند که بگویند ما با اسرائیل رابطه داریم و از آنها اسلحه می خریم.»(۱)

وزارت امور خـارجه جمهوری اسـلامی ایران نیز بـا صـدور اطلاـعیه ای ضـمن تکـذیب این خـبر، آن را توطئه ای جدیـد علیه ایران خواند.(۲)-(۳)

ضمیمه گزارش۵۶: گزارش ارتش جمهوری اسلامی از عملیات شهید چمران

در جلد دوم کتاب ارتش جمهوری اسـلامی ایران در هشت سال دفاع مقدس، به مراحل گوناگون عملیات شـهید چمران از تصـمیم گیری تا اجرا اشاره شده است.

در این گزارش که بیشتر به نقش لشکر۱۶ زرهی ارتش در عملیات پرداخته شده، آمده است:

«لشکر۱۶ زرهی در ۱۶ تیرماه ۱۳۶۰، یـک طرح عملیـاتی برای تـک به کرانه شـمالی کرخه کور تهیه کرد. این طرح به یـاد شـهید چمران، به نام وی نام گذاری شد.

لشکر۱۶ زرهی بـا تیپ۳ زرهی مستقر در مواضع پدافنـدی جنوب جـاده حمیـدیه - سوسـنگرد، در محور طراح و سـاچت، تک می نمود و کرانه شـمالی کرخه کور را از وجود دشـمن پاک می کرد. یگانی از سپاه و گروه جنگ های نامنظم شـهید چمران و گروه رزمی ۲۰۷ تانک از تیپ۲ لشکر۹۲ زرهی با تیپ۳ لشکر۱۶ در این عملیات شرکت می کردند.

بررسـی های سـتادی برای عملیات آفندی در منطقه طراح، در تیرماه ۱۳۶۰ انجام شـد، ولی به علت وجود پاره ای مشـکلات اجرای آن در این ماه امکان پذیر نشد.

فرمانده نیروی زمینی به فرمانده لشکر۱۶ زرهی تأکید نمود تا طرح عملیاتی شهید چمران را اجرا کند. به این علت، فرمانده لشکر۱۶ زرهی تصمیم گرفت تا در مردادماه، نسبت به اجرای طرح مذکور اقدام نماید.

در سوم مرداد، لشکر۱۶ زرهی زمان تک را ۴:۱۵ روز پنجم مردادماه، تعیین و اعلام کرد. یک آتش تهیه به مـدت ۳۰ دقیقه، برای پشتیبـانی از این عملیات پیش بینی شـده بود. در روز چهارم مرداد، از گروه هوانیروز مسـتقر در اهواز خواسـته شـد تا آمادگی برای پشتیبانی از عملیات طراح را داشـته باشـد. گردان های توپخانه پشتیبانی کننـده به منظور فراهم نمودن آتش در مواضع خود تغییراتی دادند.

تیپ۳ زرهی لشکر۱۶ زرهی در ساعت ۴:۱۵ روز پنجم مردادماه، تک خود را آغاز کرد و تا ساعت ۶:۳۰،

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۲۹، ۵/۵/۱۳۶۰، ص ۱۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۵/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۲.

۲- گزارش خبرگزاری پارس از نقش عراق و رسانه های تبلیغی این کشور در توطئه های مشابه علیه ایران در آستانه روز جهانی قدس، در ضمیمه این گزارش آمده است.

۳- روزنامه کیهان، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۲۹، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۴۱.

رزمندگان این تیپ، خاکریزهای اول و دوم دشـمن را تصـرف کردند. در ساعت ۷:۴۵، تعدادی از افراد دشمن به اسارت درآمدند. در ساعت ۹، نیروهای مقدم تک کننده به کرانه شمالی کرخه کور رسیدند و تعداد بیشتری از افراد دشمن را اسیر و مقداری وسایل و تجهیزات به غنیمت گرفتنـد. تا ساعت ۸:۳۰، یک افسر، ۱۴ درجه دار و ۵۰ سـرباز اسیر عراقی به منطقه عقب لشکر تخلیه شدند. فرماندهی نیروهای دشـمن، تک را به عنوان یک تک وسیع تلقی کرد و سریعاً واحدهای احتیاط خود را به منطقه کرخه کور اعزام کرد.

گردان ۲۲۷ تانک که در جناح شـرقی منطقه نبرد عمل می کرد، در خاکریز سوم، به مقاومت دشـمن برخورد کرد. هم زمان با تک در منطقه طراح، نیروهای دشـمن برای ایجاد اختلال در عملیات این لشکر، در مناطق دیگر اقدام به عملیات فریبنده و ایذایی کردند. برای خنثی کردن این اقدامات دشمن، لشکر۹۲ زرهی با اجرای آتش انبوه توسط توپخانه های سازمانی و زیر امر خود، جلو هرگونه حرکات دشـمن را در منطقه سد کرد. لشکر۱۶ زرهی [بـایستی در] جناح غربی منطقه تیپ۳ زرهی به جناح شـرقی تیپ۱ آن لشکر که در جنوب غربی سوسنگرد پدافند می کرد، متصل شود و از ایجاد هرگونه رخنه بین منطقه تیپ۳ و تیپ۱ جلوگیری به عمل آید.

در دسـتور عملیاتی طراح به یگان های دیگر مأموریت داده شـده بود اقـدام به اجرای عملیات فریبنـده و تظاهر به تک کنند تا توجه دشمن را نسبت به محل تک اصلی منحرف سازند. به همین منظور، یگان های دیگر لشکر۱۶ زرهی در غرب سوسنگرد و در منطقه سویدانی و یگان هایی از لشکر۹۲ زرهی در غرب تپه الله اکبر، تظاهر به تک نمودند. عملیات فریب بسـیار خوب اجرا شد و دشـمن نتوانست محل تک اصلی را کشف نماید.»(۱)

ضمیمه گزارش۷۴: گزارش خبرگزاری پارس از پشت پرده ماجرای ادعای خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی توسط ایران

پس از انتشار موج وسـیع خبری درباره خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی توسط ایران و بازتاب گسترده آن در رسانه های امریکایی، که اتفاقاً مورد اسـتقبال و اسـتناد عراق نیز قرار گرفت، خبرگزاری پـارس بـا انتشـار خبری پرده از این مـاجرا برداشت و بـا اشـاره به نزدیکی روز جهانی قدس، آن را توطئه مشترک عراق و برخی محافل تبلیغی غرب برای تحت الشعاع قراردادن این روز خواند.

در گزارش خبرگزاری پارس آمده است:

«خبرگزاری پـارس از منـابع بسـیار موثق کسب اطلاع کرد: در تاریـخ بیست ودوم جولای، یک تبعه عراق به نام سـعدی حمـدون به نماینـدگی ازسوی رژیم بعث بغـداد، در زوریـخ، مبلغ دویست هزار دلاـر به شخصـی به نـام آلفرد روجی می پردازد تا وی اسـناد و مـدارکی را جعـل و منتشـر سـازد که براساس آنها بتوان ادعا کرد دولت ایران از رژیم صـهیونیستی تجهیزات نظامی خریـداری و به تهران حمل می کند. آلفرد روجی دلال سوئیسی نیز در انجام این مأموریت به جعل یک سند اقدام می کند که ظاهراً نشان می دهد ایران معادل ۱۷ میلیون پونـد انگلیسـی از تل آویو تجهیزات و وسایل یـدکی نظامی خریداری و با سه پرواز، به وسـیله بویینگ های نظـامی ایران، این وسایـل را از تـل آویـو به تهران منتقـل کرده است. آلفرد روجی همچنین وظیفه می یابـد ازطریـق نشـریات مزدور اروپـایی و نشـریات عربی جیره خوار بغـداد، این شـایعه را منتشـر سازد و درارتباط با همین مسئله است که وی از سـقوط هواپیمای آرژانتینی در خـاک روسـیه نیز بهره برداری تبلیغاتی می کنـد و مـدعی می شود این هواپیما نیز از تل آویو برای تهران اسـلحه حمل کرده است. درحالی که براساس اسناد و مدارک غیرقابل انکار و قابل ارائه، هواپیمای یادشده وسایلی را به ایران حمل کرده بود که از سه کشور اروپایی خریداری شده و ازطریق ایسلند با کشتی به قبرس فرستاده و از این کشور به وسیله هواپیمای آرژانتینی به ایران

حمل و فرستاده شده بود.

ص:۱۳۳

۱- سرهنگ ستاد بازنشسته سید یعقوب حسینی، سرتیپ۲ مسعود بختیاری و سرهنگ ستاد محمدحسن لطفی، ارتش جمهوری اسلامی ایران در ۸ سال دفاع مقدس، جلد ۲، تهران: سازمان عقیدتی سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۳، ص۱۷۵.

دراین زمینه، شاید نیاز به یادآوری نباشد که جمهوری اسلامی ایران براساس مشی نه شرقی، نه غربی خود علی رغم پیشنهادات ابرقدرت ها، برای جلوگیری از وابستگی به هریک از دو ابرقدرت، حاضر است تسلیحات مورد نیاز خود را حتی به قیمت گران تر از بازار کشورهای اروپایی و جهان سوم خریداری نماید و در جنگی که همین ابرقدرت ها به دست رژیم بغداد به وجود آورده اند، در دفاع از خود به کار گیرد؛ جنگی که اساساً به دلیل وجود مواضع قاطعانه جمهوری اسلامی ایران علیه امپریالیسم بین الملل و صهیونیسم جهانی به این کشور تحمیل شده است.»

در ادامه گزارش، با اشاره به سرمایه گذاری گسترده دولت عراق برای تطمیع خبرنگاران و رسانه های غربی؛ ازجمله دعوت بسیاری از آنان در آغاز جنگ به بغداد برای گزارش کردن پیروزی های عراق و فتح خوزستان - که البته با شکست مواجه شد - آمده است:

«دراین زمینه است که می بینیم ساندی تایمز سه هفته پیش، ناشر شایعه ای است که براساس آن، به استناد گفته یک مجهول الهویه، ادعا می شود ایران از تل آویو اسلحه خریده است و سپس این گزارش واهی از رادیو بی بی سی حتی با ذکر بی مدرک بودن آن، در بوق و کرنا گذاشته می شود و سپس در اجرای یک توطئه مشترک امپریالیسم - صهیونیسم، شایعه از رادیوهای عراق، اسرائیل و صدای امریکا به طور وسیع و متمرکز منتشر می شود.

انقلابیون مسلمان ایران انتظار دارند شنوندگان این گونه شایعات به مبدأ صدور شایعات توجه کنند و ببینند از اشاعه این تهمت های نادرست چه کسی و چه گروهی سود می برد. هم زمانی پخش شایعه یادشده با برگزاری مراسم روز قدس در ایران، می تواند بسیار پرمعنا باشد و مرتجعین عرب و بغداد با مشورت امپریالیسم و با همکاری یکدیگر، به هر طریق درصددند از هرگونه اقدام واقعی برای ایجاد وحدت بین مسلمانان ایران و برادران عرب و مبارزان و مظلومین سرزمین غصب شده فلسطین جلوگیری کنند و آنها را نسبت به جمهوری اسلامی ایران بدبین سازند.»

این خبرگزاری در پایان، با اشاره به چند نمونه از همکاری رژیم صهیونیستی با عراق آورده است:

«در تاریخ ۱۹ تیر ۱۳۶۰ (۱۰ جولای ۱۹۸۱)، خبرگزاری ها اطلاع دادند که یک کشتی حامل سلاح برای عراق که در نزدیکی تنگه تیران به گل نشسته بود، با کمک رژیم صهیونیستی از گل خارج و راهی بندر عقبه شد تا سلاح هایش به موقع و ازطریق اردن به عراق برسد.

در تاریخ ۲۱ مارس (۱۱ فروردین)، سادات از فروش ۲۰ میلیون دلار اسلحه به عراق سخن گفت که بعداً معلوم شد این اسلحه همان غنائمی بوده که رژیم صهیونیستی در جریان جنگ های ۱۹۶۷ و ۱۹۷۴ از مصر گرفته است و اینک ازطریق سادات خائن به رژیم عراق پیشکش می شود تا علیه مسلمانان ایران به کار گرفته شوند و اما آنچه از همه جالب تر است، مسئله بمباران مرکز اتمی عراق است که قطعاً نقشه ای بود که برای تقویت جبهه عراق دربرابر انقلاب اسلامی و در زیر چتر ناسیونالیسم عربی شکل و انجام گرفت و با تبلیغات وسیع پیرامون آن سعی شده کشورهای عربی و اسلامی به حمایت از عراق دربرابر یک دشمن ظاهری که درواقع با بغداد در پس پرده مرتبط است، بسیج شوند و درنهایت، از این انسجام علیه انقلاب اسلامی بهره برداری گردد و اما اینک بر جهان عرب روشن شده است که در بمباران ساختگی ناقص و تبلیغاتی مراکز اتمی بغداد، رژیم های عراق، اردن، پادشاهی سعودی، فرانسه و امریکا، از قبل، از اجرای حمله تل آویو کاملاً مطلع بوده اند. براساس گزارشی که از الجزایر رسیده است، در روز حمله به

مرکز اتمی بغـداد، صدام حسـین به مراکز ضدهوایی عراق دسـتور داده بوده است که به دلیل پرواز هواپیماهای اردنی و سـعودی بر فراز عراق در اجرای یک مانور هوایی، به سوی هیچ هواپیمایی شلیک نشود. پس از حمله، خبرگزاری های غربی گزارش دادند ۱۶ فروند فانتوم اسـرائیلی شـرکت کننده در این اقدام از فراز اردن و عربستان به بغداد پرواز کرده بودند و جالب است که آواکس ها یا پرنـدگان جاسوس امریکا – که در خـدمت پادشاهی سـعودی است – قطعاً پرواز آنها را ردیابی کرده و به پایگاه های خود گزارش داده بودند.

باید از برادران متفکر عرب پرسـید چگونه ممکن است در محله ای که بغداد مرتباً از وسعت و خرابی آن سخن می گوید، تنها یک تن از ۴۰۰ تکنیسـین فرانسوی شاغـل در مراکز اتمی عراق کشـته شود و به دیگران آسـیبی نرسـد. آیـا این خود از آگاهی فرانسه و بغداد از حمله، خبر نمی دهد و آیا بغداد می تواند تکذیب کند اکثر کارمندان این مرکز روز حمله در مرخصی بوده اند.

و اما بعـد از این حمله، همه اجراکننـدگان طرح از آن اسـتفاده بردنـد؛ هم مهاجم ظاهری و هم عراق؛ بگین صـهیونیست خواست با نشان دادن یک حمله ظاهراً موفق افکار عمومی بیشتری را در اسـرائیل به دارودسته خود جلب کند و انتخابات را برنده شود و عراق نیز بـا مظلوم نمـایی در مجامع جهانی، توانست با حمایت بی دریغ و آشـکار غرب، مسـئله تهاجم خود را به ایران تحت الشـعاع قرار دهـد و برای خود به عنوان دولتی که تـابع نظریـات سازمان ملل است، اعتباری کسب کنـد و از این رهگـذر، برای گزینش نماینـده عراق به عنوان رئیس آینده مجمع عمومی این سازمان راهی باز کند.»(۱)

ص:۱۳۴

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

روزشمار جنگ سه شنبه ۶ مرداد ۱۳۶۰ ۲۶ رمضان ۱۴۰۱ ۲۸ ژوئیه ۱۹۸۱

۱

پاتک ارتش عراق به منطقه عملیاتی شهید چمران (کرخه کور) که با حضور صدام حسین در عقبه های منطقه عملیاتی و دستور مستقیم وی اجرا شده بود، با شکست مواجه شد.

به دنبال اجرای عملیات روز گذشته نیروهای ایرانی در محور طراح و کرخه کور (در غرب اهواز) و عقب راندن ارتش عراق از بخشی از زمین های شمال رودخانه کرخه کور، امروز صدام حسین و تعدادی از فرماندهان ارشد عراق در منطقه هویزه حاضر شدند و وی فرمان حمله را برای بازپس گیری مواضع ازدست رفته، صادر کرد.

در گزارش ژاندارمری به ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی آمده است که صدام ضمن گفت وگو با فرماندهان یگان های مستقر در این منطقه، از حمله روز گذشته ایران و عقب نشینی نیروهای عراقی ابراز نگرانی کرده و در سخنانی خطاب به یکی از فرماندهان جبهه کرخه کور به نام سرهنگ صالح گفته است که عقب نشینی و بی توجهی در حفظ و نگهداری مواضع عراق سبب تضعیف روحیه ارتش و مردم این کشور می شود.(۱) درپی صدور این دستور، نیروهای عراقی از جبهه فرسیه - عباسیه در ۱۰ کیلومتری شرق طراح و از سرپل محدودی که در شمال کرخه کور داشتند، کوشیدند به خطوط نیروهای ایرانی نفوذ کنند که نیروهای خودی با واکنش سریع، این اقدام آنان را خنثی کردند. در جریان دفع این حمله، بسیاری از نیروهای دشمن کشته یا زخمی شدند و ۲۰ نفر از آنان به اسارت درآمدند. ۴ دستگاه تانک و نفربر عراقی نیز منهدم شد.(۲)

۲

حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس شورای اسلامی در سخنان پیش از دستور جلسه امروز مجلس شورای اسلامی، به پیروزی نیروهای بسیج، سپاه، ارتش و ستاد جنگ های نامنظم شهید چمران در عملیات روز گذشته در محور کرخه کور (عملیات شهید چمران) و آزادسازی زمین های شمال رودخانه کرخه کور در جنوب غربی اهواز اشاره کرد و گفت:

۱- سند شماره ۱۴۷۳۱۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاجا (رکن۲ - گروه اطلاعات) به سماجا (رکن۲ - مد اطلاعات)، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص ۱.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۱، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۲۹، اهواز - خبرگزاری پارس، ۷/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۱، ۸/۵/۱۳۶۰، صص ۳۱ - ۳۰، خبرگزاری پارس، ۷/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

«پیروزی چشمگیر دیروز برادران رزمنده ما در شمال کرخه کور و جبهه طراح را به ارتش، سپاه و نیروهای مردمی حاضر در جبهه تبریک می گوییم. این حرکت سریع کاری بسیار قوی و نیرومند بود. در روز گرم تابستان، روی ریگ های داغ، ۷ کیلومتر دشمن را در یک میدان وسیع تارومار کردن و همه سنگرها و امکاناتشان را گرفتن کار کوچکی نیست. تا آنجا که من اطلاع دارم، کار فعال در گرمای خوزستان فقط در سه چهار ساعت ابتدای صبح مقدور است و رزمندگان اسلام تا غروب تلاش کردند و این حرکت سریع را انجام دادند که این نشانه نیروی روحی فوق العاده سربازان ما است. باید فرمانده لشکر۱۶ ارتش را تشویق کرد و از سایر فرماندهان لشکرها در جبهه های دیگر می خواهیم راهی را که او انتخاب کرد، انتخاب نمایند.»

رئیس مجلس با اشاره به روحیه متزلزل نیروهای دشمن گفت: «امروز که مستقیماً امام امت فرماندهی شما را به دست گرفته اند، حرکت شما باید متناسب با روح بزرگ امام باشد. این پیروزی در دهه سوم ماه مبارک رمضان باید طلیعه پیروزی های پی درپی ارتش اسلام و شکست های متوالی ارتش متجاوز بعث عفلقی باشد.»(۱)

۱

ساعت ۱۷:۵۰، چند هواپیمای جنگنده ارتش جمهوری اسلامی ایران با حمایت و کمک شناورهای نیروی دریایی، سکوهای نفتی البکر و العمیه عراق را در خلیج فارس و در نزدیکی دهانه فاو، بمباران کردند. در این اقدام، مراکز تولید برق در این دو اسکله کاملًا از کار افتاد و به تأسیسات آنها نیز خسارت های عمده ای وارد شد.

پدافند هوایی مستقر در سکوها، ۳ موشک به سمت هواپیماها شلیک کردند که به هیچ کدام اصابت نکرد و هواپیماها سالم به پایگاه خود بازگشتند.(۲)

۲

یک گروه از نیروهای خودی متشکل از افراد ژاندارمری، بسیج و نیروهای مخصوص سپاه پاسداران مستقر در ارتفاعات ملک شاهی واقع در شمال شرقی مهران در استان ایلام، در عملیاتی چریکی، با نفوذ به خاک عراق، به یک پایگاه دشمن حمله کردند. در این اقدام، یک خودرو، یک انبار مهمات و ۸ سنگر

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۰، ۶/۵/۱۳۶۰، صص ۷ و ۸، تهران - خبرگزاری پارس، ۶/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۳.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۲، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۱، تهران - خبرگزاری پارس، ۸/۵/۱۳۶۰؛ و - سند ۱۶۳۰۲۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به سماجا۲ (م - ۱۳۲)، ۸/۵/۱۳۶۰ سند تک برگی.

عراقی منهدم و ۱۴ نفر از آنان کشته شدند. این افراد بدون دادن تلفات به پایگاه خود بازگشتند.(۱)

همچنین امروز ۳۰۰ نفر از داوطلبان استان های گیلان و مازندران برای کمک به نیروهای خودی به کردستان اعزام شدند.(۲)

۱

یک ستون نظامی از نیروهای خودی که با هدف تصرف و پاک سازی پایگاه های حزب دمکرات کردستان ایران و گروه خبات عازم روستاهای محور بانه – سردشت، واقع در غرب و شمال غرب بانه شده بود، با دخالت هواپیماهای عراقی از دستیابی به اهداف خود بازماند.

عملیات به گونه ای طراحی شده بود که ۴ پایگاه در سمت راست جاده بانه و ۵ پایگاه سمت چپ جاده، تصرف شود. در آغاز عملیات، نیروهای سمت راست جاده، ۴ پایگاه مربوط به خود را تصرف کردند و نیروهای سمت چپ، ۴ پایگاه از ۵ پایگاه را تصرف کردند، اما تصرف پایگاه پنجم در روستای زروار سفلی و ارتفاع گوزله تا صبح میسر نشد.

ساعت ۶ صبح، این نیروها دوباره برای تصرف این پایگاه اقدام کردند که به دلیل مقاومت افراد پایگاه حزب دمکرات و استفاده از آتش خمپاره، این امر تا ساعت ۱۰ مقدور نشد.

سرانجام، ساعت ۱۰، با ورود یک بالگرد هوانیروز به منطقه درگیری، ارتفاعات مشرف به روستا که پایگاه نظامی روی آن قرار داشت، شناسایی شد و با کمک و راهنمایی بالگرد، این پایگاه، ساعت ۱۱:۳۰ به تصرف درآمد. پس از تصرف پایگاه، افراد گروه های ضدانقلاب آتش پرحجمی روی پایگاه اجرا کردند که به شهادت و زخمی شدن تعدادی از نیروهای خودی انجامید.(۳)

ساعت ۱۴ و درحالی که مقاومت نیروهای خودی در این پایگاه، که محل اصلی درگیری بود، همچنان ادامه داشت، نیروهای کمکی حزب دمکرات و گروه خبات وارد منطقه درگیری شدند و هم زمان با آن، ۳ فروند هواپیمای میگ عراقی برای حمایت از این نیروها(۴) در منطقه حاضر شده و اقدام به پرتاب ۱۱ راکت به سمت نیروهای خودی و تیراندازی به بالگردهای ایرانی کردند که درنتیجه، بالگردها ناگزیر به ترک آسمان منطقه شدند.

حدود ساعت ۱۵:۳۰ نیز سرگرد شهرامفر فرمانده عملیات محور سمت چپ جاده، براثر اصابت گلوله به سر، به شهادت رسید.(۵) پس از آن، فشار آتش از یک سو و ازدست دادن فرمانده از سوی دیگر،

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۱، ۷/۵/۱۳۶۰، صص ۲۸، ۳۰ و ۳۱، کرمانشاه – خبرگزاری پارس، ۷/۵/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۴۲۴۶۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی ستاد منطقه۳ به ستاد مرکزی سپاه، ۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۴۲۶۲۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به نزاجا (عملیات)، ۶/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

۴- در اسناد مربوط به این عملیات، این مطلب تصریح شده است که هواپیماهای جنگی عراقی به درخواست سید جلال حسینی

رهبر گروه خبات، در این محل حاضر شدند. (سند شماره ۱۹۶۴۰۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی، شماره ۴۸، از لشکر۲۸ پیاده کردستان (رکن۲) به فرماندهی سپاه پاسداران (واحد اطلاعات)، ۱۲/۵/۱۳۶۰، صص ۳-۲)

۵- باتوجه به نقش و تأثیر شهید شهرامفر در موفقیت های نیروهای خودی به ویژه در مناطق شمال غرب کشور، بخشی از اقدامات و خدمات وی در ضمیمه گزارش درج شده است.

سبب شد نیروهای مستقر در این پایگاه پراکنده شوند و به تدریج پایگاه را تخلیه کنند.(۱)

درنتیجه این عملیات، باتوجه به همکاری و عملکرد مشترک هواپیماهای عراقی و گروه های ضدانقلاب، ۴۵ تن از نیروهای سپاه، بسیج و ارتش به شهادت رسیدند، ۲۹ نفر مفقود و ۳۷ نفر نیز مجروح شدند و از افراد دشمن نیز ۱۸ نفر کشته و ۱۸ نفر زخمی شدند.(۲)

به دلیل ناکامی در تصرف آخرین پایگاه و عقب نشینی نیروهای خودی، مقداری امکانات و تجهیزات ازجمله ۸ خودرو، یک قبضه توپ۱۰۵ میلی متری، یک تیربار و چند اسلحه انفرادی منهدم شده یا به دست عناصر این گروه ها افتاد.(۳)-(۴)

سپاه پاسداران سنندج در گزارشی به تهران، تلفات سپاه پاسداران را ۱۴ شهید، ۲۹ مفقود و ۳۲ مجروح و تجهیزات ازدست رفته را ۴ خودرو و یک تیربار ژ۳ اعلام کرد. بنابراین، بقیه آمار متعلق به ارتش بوده است. ضمناً مشخص شد ۷ نفر از مفقودان، به اسارت نیروهای حزب دمکرات کردستان ایران درآمده اند.(۵)

۱

در حملات توپخانه ای عراق به شهرهای آبادان و دزلی، عده ای شهید و تعدادی مجروح شدند. آتش پرحجم ارتش عراق، شماری از مردم نوسود را نیز مجبور به مهاجرت از این شهر کرد.

امروز شهر آبادان زیر آتش پراکنده توپ ها و سلاح های سنگین ارتش عراق قرار داشت که براثر آن، یک نفر از اهالی شهر به شهادت رسید، چند نفر مجروح شدند و قسمتی از تأسیسات نفتی و چند خانه مسکونی آسیب دید.(۶)در حمله روز گذشته به این شهر نیز ۶ نفر از مردم مجروح شدند و به تعدادی از منازل مسکونی خسارت هایی وارد شد.(۷)

ارتش عراق دیروز همچنین خانه های مسکونی بسیجیان سپاه پاسداران در دزلی در منطقه

ص:۱۴۰

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۲، ۸/۵/۱۳۶۰، صص ۱۰ و ۱۱، تهران - خبرگزاری پارس، ۸/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۱۵۶۳۳۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: خلاصه اطلاعاتی شماره ۶۰، ستاد سپاه پاسداران غرب (اطلاعات عملیات)، ۹/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۱۵۶۳۵۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از قرارگاه مقدم نزاجا کرمانشاه (رکن۲) به فرماندهی لشکرهای ۸ و ۶۴ (رکن۲)، ۱۰/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی ؛ و - سند شماره ۴۲۶۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه سنندج به فرماندهی سپاه مرکز، ۸/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۲، ۸/۵/۱۳۶۰، صص ۱۱ و ۱۲، تبریز - خبرگزاری پارس، ۸/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۴۲۶۲۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به نزاجا (عملیات)، ۶/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲؛ و - سند شماره ۱۹۶۴۰۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی، از لشکر۲۸ پیاده کردستان (رکن۲) به فرماندهی سپاه پاسداران (واحد اطلاعات)، شماره ۴۸، ۱۲/۵/۱۳۶۰، صص ۳ - ۲.

۳- رادیو کردستان ایران ارگان خبری و تبلیغی حزب دمکرات، در اخبار روز ۹ مرداد ۱۳۶۰ خود، تعداد اسیران را ۸ نفر و غنائم را ۸ خودرو نظامی، یک تفنگ ۱۰۵ میلی متری بـا ۵۰ گلوله آن، ۲۰ کلاشینکف، ۲قبضه ژ۳، یک تیربار ژ۳ و ۲۲ صندوق فشنگ اعلام کرد. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۳، ۱۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۳ ضمیمه، رادیو صدای کردستان ایران، ۹/۵/۱۳۶۰)

۴- سند شماره ۴۲۶۴۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه سنندج به فرمانده سپاه مرکز، ۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۳۸۴۵۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱.

۵- سند شماره ۵۷۴۰۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه بانه (سنندج) به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۳/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۲۶۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۲، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۱، تهران - خبرگزاری پارس، ۸/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۱.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۰، ۶/۵/۱۳۶۰، صص ۱۵ و ۱۶، تهران - خبرگزاری پارس، ۶/۵/۱۳۶۰؛ و - همان، ص۲۹، آبادان - خبرگزاری پارس، ۶/۵/۱۳۶۰.

اورامانات پاوه (در جنوب شرقی نوسود) را هدف حملات توپخانه ای خود قرار داد که براثر آن، ۵ نفر شهید و ۱۷ نفر مجروح شدند.(۱)

امروز همچنین اعلام شد ۱۲۰ تن از اهالی نوسود پس از آزادسازی چند روز قبل این شهر، به دلیل شدت حجم آتش توپخانه دشمن مهاجرت کرده و به نقاط امن تر رفته اند.(۲)

۱

آیت الله عطاءالله اشرفی اصفهانی امام جمعه کرمانشاه و نماینده امام در این استان، هدف سوءقصد افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) قرار گرفت، اما از این ترور جان سالم به در برد.

به گزارش خبرگزاری پارس، حدود ساعت ۱۳ امروز، یکی از سرنشینان پیکان زردرنگی که مقابل مسجد آیت الله بروجردی کرمانشاه توقف کرده بود، به محض ورود امام جمعه، به سوی وی تیراندازی کرد، اما به دلیل گیرکردن اسلحه، موفق به اجرای برنامه خود نشد. مهاجمان سپس با پرتاب چند نارنجک مانع از دستگیری خود شده و از محل گریختند. در این حادثه به آیت الله اشرفی اصفهانی آسیب نرسید،(۳) ولی ۵ نفر از عابران براثر اصابت ترکش نارنجک زخمی شدند.(۴)-(۵)

به دنبال این ترور نافرجام، امام جمعه کرمانشاه در گفت وگو با خبرگزاری پارس گفت: «در این گونه سوءقصدها جان خود من مطرح نیست، زیرا من شخصاً آماده شهادتم، ولی حفظ جان شخصیت ها ازنظر روند سیاسی کشور باید مورد توجه قرار گیرد.»(۶)

۲

افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) امروز چند عملیات ترور در تهران انجام دادند.

ساعت ۱۷ امروز، دو موتورسوار، یک پاسدار عضو بسیج منطقه ۲ تهران را هنگام بازگشت به منزل خود در میدان توحید، هدف قرار داده و به شهادت رساندند.

ضاربان که لباس پاسداری پوشیده بودند، با یک کلت کمری به این پاسدار تیراندازی کردند و از محل گریختند.(۷)

ص:۱۴۱

۱- سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۲۹/۸/۱۳۶۰، ص۲۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۱، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۷، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۷/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۴۲۶۸۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سپاه کرمانشاه به اطلاعات سپاه تهران، ۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۲۶۲۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از کرمانشاه به تهران فرماندهی سپاه، ۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۰، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۹.

۳- چند روز پس از این حادثه، متن تایپ شده ای با امضای "واحد عملیاتی سعادتی، شورای مقاومت ملی" در شهر پخش شد که در آن ادعا شده بود: «علی رغم وجود توانایی در کشتن وی [آیت الله اشرفی اصفهانی]، این عملیات هشدار بوده است.»

(خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۳، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۶، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۱۹/۸/۱۳۶۰)

۴- یکی از عابرانی که در این حادثه زخمی شده بود، بانویی ۵۰ ساله به نام سکینه سلگی بود که دو روز بعد از مجروح شدن، در بیمارستان آیت الله طالقانی کرمانشاه به شهادت رسید. (خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۲، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۲۱، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۸/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۴، کرمانشاه؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۲، ۹/۵/۱۳۶۰، صص ۴۳ - ۴۲، خبرگزاری پارس، ۸/۵/۱۳۶۰)

۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۰، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۲۶، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۶/۵/۱۳۶۰.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۱، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۳۸، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۷/۵/۱۳۶۰.

۷- روزنامه اطلاعات، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۲.

در حادثه دیگری در اتوبان شهید چمران تهران، یک پاسدار سوار بر موتور خود درحال حرکت بود که هدف سوءقصد دو موتورسوار قرار گرفت و براثر اصابت گلوله به شدت آسیب

دید. مهاجمان نیز فرار کردند.

مردم بلافاصله این فرد را به بیمارستان دکتر شریعتی منتقل کردند، اما وی در بیمارستان به شهادت رسید.(۱)-(۲)

در خیابان جلفا (واقع در میرداماد) نیز ۳ سرنشین یک اتومبیل بی.ام.و. ۲ پاسدار عضو کمیته منطقه۴ تهران به نام های علی اصغر ناصری و مجید احمدی را ترور کردند و به شهادت رساندند. مهاجمان پس از شلیک چند گلوله با اسلحه ژ۳، متواری شدند.(۳)

در آخرین حادثه، دو موتورسوار، یک عضو بسیج مسجد صاحب الزمان(عج) - واقع در خیابان آزادی - را هنگام عبور از این خیابان هدف قرار داده و مجروح کردند و خود نیز متواری شدند. این شخص با کمک مردم بلافاصله به بیمارستان شماره ۲ بیمه منتقل شد و تحت درمان قرار گرفت.(۴)

۱

افراد مسلح وابسته به گروه های مسلح اقدام به پرتاب نارنجک و بمب دست ساز در چند نقطه از تهران کردند و در نقاطی نیز بمب کار گذاشتند. این اقدامات تلفات جانی نداشت، اما خسارت هایی را به بار آورد.

ساعت ۱۳ امروز، یک بمب دست ساز به طرف ساختمان کمیته امور صنفی تهران پرتاب شد که خسارت مالی اندکی ایجاد کرد.

در ساعت ۲۰ نیز انفجار بمبی دست ساز در کنار ساختمان کمیته فرهنگی منطقه ۳ تهران، خسارت مالی کمی به همراه داشت.(۵)

ساعت ۲۰:۳۰ هم دو موتورسوار یک بمب دست ساز را به داخل بالکن دبیرستان دخترانه عبرت واقع در فلکه دوم تهرانپارس، پرتاب کردند. براثر انفجار این بمب، چند شیشه ساختمان دبیرستان شکست و به اموال آن خساراتی وارد شد، اما کسی آسیب ندید. مهاجمان نیز گریختند.(۶)

ساعت ۲۱، دو موتورسوار یک نارنجک جنگی را به داخل منزل یک پاسدار سپاه در تهران پرتاب کردند که براثر انفجار آن، شیشه های ساختمان و چند مغازه اطراف شکست، این حادثه خسارت جانی نداشت.(۷)

افراد گروه های مسلح با شکستن شیشه یک مغازه شیشه فروشی بمب آتش زایی را به داخل

۱- یک ناشناس در تماس تلفنی با خبرگزاری پارس مدعی شد یک گروه که مرتبط با سازمان مجاهدین خلق ایران است، مسئولیت ترور را بر عهده می گیرد. این فرد در این تماس همچنین مدعی ترور ۲ پاسدار در خیابان پارک وی شد، درحالی که در این حادثه یک پاسدار به شهادت رسید. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۱، ۸/۵/۱۳۶۰ ص۹، تهران - خبرگزاری پارس، ۷/۵/۱۳۶۰)

۲- سند شماره ۴۲۶۲۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۶/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۳- سند شماره ۴۲۶۲۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین؛ و - روزنامه اطلاعات، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۴۲۶۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران تهران به سپاه پاسداران گلپایگان، ۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- روزنامه اطلاعات، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۵- سند شماره ۴۲۶۲۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۶- سند شماره ۴۲۶۲۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین؛ و - روزنامه اطلاعات، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۷- روزنامه اطلاعات، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۲.

آن پرتاب کردند و متواری شدند. براثر انفجار بمب، مغازه آتش گرفت که صاحب مغازه و مردم محل بلافاصله آتش را خاموش کردند.(۱)

همچنین یک بمب دست ساز قوی از نوع الکتریکی مقابل ساختمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران واقع در خیابان مطهری، کار گذاشته شده بود که پیش از انفجار، پاسداران آن را کشف و خنثی کردند.(۲)

۱

در چند عملیات پرتاب نارنجک و بمب دست ساز و آتش زا به اماکن عمومی و خانه های مردم در ۷ شهر کشور، ۴ نفر مجروح شدند و خساراتی به بار آمد. چند تن از عاملان حوادث و ۵ عضو مسلح وابسته به گروه های چپ نیز دستگیر شدند.

ساعت ۲۰، در یکی از خیابان های شهر اصفهان، یک موتورسوار نارنجکی جنگی را درون خودرو جهاد سازندگی پرتاب کرد که انفجار آن به مجروح شدن راننده انجامید.(۳)

ساعتی بعد، در حادثه دیگری، یک موتورسوار در حین حرکت، یک نارنجک ساچمه ای به محوطه ساختمان بسیج اصفهان پرتاب کرد و بلافاصله از محل دور شد. براثر انفجار این نارنجک ۲ موتورسیکلت پارک شده در این مکان سوخت و ۲ نفر نیز مجروح شدند.(۴)

در قزوین، بمبی دست ساز به محوطه ستاد مرکزی سپاه پاسداران این شهر واقع در خیابان خیام، پرتاب شد که با انفجار آن، نگهبان در ستاد زخمی شد. در این حادثه ۳ نفر دستگیر شدند.(۵)

در بروجرد هم سرنشین یک اتومبیل پیکان، یک نارنجک جنگی به سمت دفتر جهاد سازندگی این شهر پرتاب کرد که شیشه های قسمت پایین ساختمان شکست و مهاجم نیز با استفاده از تاریکی شب توانست بگریزد.

یک اتاق کوچک نیز در محوطه ساختمان بنیاد مستضعفان امیدیه آغاجاری در استان خوزستان با بمب آتش زا به آتش کشیده شد و همه وسایل درون آن، که شامل مواد غذایی و وسایل تبلیغاتی بود، از بین رفت.(۶)

در روستای کاریز تایباد هم یک کتابخانه به نام سید قطب که مربوط به روابط عمومی سپاه پاسداران بود، به آتش کشیده شد. در این اقدام، ده ها جلد قرآن، نهج البلاغه و سایر کتب اسلامی سوخت. دررابطه با این حادثه چند نفر دستگیر شدند.(۷)

در شهرکرد، نیمه شب، یک بمب دست ساز به درون یک کیوسک سپاه پاسداران پرتاب شد و خسارات جزئی به بار آورد.(۸)

در کلاردشت چالوس نیز ۲ نفر شبانه قصد حمله به منزل رئیس آموزش وپرورش و یکی از بازاریان این منطقه را داشتند که با انفجار بمب دست ساز در دست یکی از آنان، وی به شدت مجروح گردید و نفر دوم نیز دستگیر شد.(۹)

۱- همان.

۲- روزنامه اطلاعات، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۳- سند شماره ۴۲۶۴۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سپاه اصفهان به اطلاعات سپاه مرکز، ۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- همان.

۵- سند شماره ۴۲۶۲۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه قزوین به مرکز فرماندهی، ۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۱، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۸، اهواز - خبرگزاری پارس، ۷/۵/۱۳۶۰.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۰، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۷.

۸- سند شماره ۴۲۶۴۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۹- روزنامه اطلاعات، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۴.

در لنگرود نیز ۲ نفر از هواداران گروه های ضدانقلاب دستگیر شدند که از یکی از آنان که قصد پرتاب بمب دست ساز را داشت، یک تیغ موکت بری نیز به دست آمد.(۱)

امروز همچنین در بازرسی از ۵ فرد مظنون در نورآباد ممسنی در استان فارس، ۴ اسلحه و تعداد زیادی کتاب مربوط به گروه های چپ به دست آمد و این افراد نیز دستگیر شدند.(۲)

۱

نتیجه قطعی شمارش آرای انتخابات ریاست جمهوری که چهار روز پیش (جمعه ۲ مرداد ۱۳۶۰)، برگزار شده بود، اعلام شد. براساس آماری که ستاد انتخابات وزارت کشور اعلام کرده است، کل آرای ریخته شده در همه صندوق های داخل و خارج کشور، ۱۴ میلیون و ۷۳۶ هزار و ۳۶۳ رأی می باشد که از این مجموع، آقای محمدعلی رجایی با کسب ۱۳ میلیون و یک هزار و ۷۶۱ رأی به عنوان دومین رئیس جمهور ایران برگزیده شد.(۳)-(۴)

۲

رئیس مجلس شورای اسلامی در سخنان پیش از دستور مجلس، با اشاره به اقدامات جمهوری اسلامی ایران پس از انقلاب و بستن سفارت رژیم صهیونیستی و قطع رابطه با این رژیم، تبلیغات وسیع رسانه های غربی علیه ایران پس از انتشار خبر سقوط یک هواپیمای آرژانتینی در خاک شوروی را اقدامی برای تحت الشعاع قراردادن مراسم روز قدس دانست.

وی گفت: «البته این [ادعا] را هیچ کس باور نمی کند، چون دنیا می داند که ملت ایران همان روزهایی که در چنگال رژیم شاه بود و مبارزه می کرد، آن روزها شعار دومش بعد از آزادی ایران، آزادی فلسطین بود و ما آن روزها اگر دولت شاه کالای اسرائیلی به ایران می آورد، مردم و آنهایی که دنبال حرکت امام بودند، داوطلبانه تحریم می کردند؛ این چیزی روشن است برای ما. بعد از پیروزی، اولین کسی هستیم که سفارت فلسطین [را] در ایران تأسیس کردیم، همه جا دفتر دارند و ما سفارت داریم. سفارت اسرائیل را دادیم به فلسطین و حرکت بعدی ما هم روشن است؛ در حین جنگ هم، همیشه شعار نابودی اسرائیل را می دهیم و بازهم باصراحت می گوییم و محافظه کاری نمی کنیم و سازش کاری نمی کنیم. دولتی به نام دولت اسرائیل در این منطقه جایی ندارد و نمی توان این را پذیرفت. دراین مورد موضع ایران مشخص است، آن وقت با این وضع سروصدا راه می اندازند که ما از اسرائیل اسلحه خریده ایم! ما وقتی که پیروز شدیم، تمام روابطی که شاه با اسرائیل داشت قطع کردیم. شرکت های اسرائیلی را بااینکه بدهکار به ما

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۲، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۸، رشت - خبرگزاری پارس، ۸/۵/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۴۲۶۱۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شیراز به اطلاعات و فرماندهی سپاه مرکز تهران، ۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- روزنامه کیهان به مناسبت انتخاب آقای محمدعلی رجایی، زندگینامه مختصری از وی چاپ کرده که در ضمیمه گزارش آمده

است.

۴- روزنامه کیهان، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۱.

بودنـد، برای اینکه بـا آنهـا کـار نکنیم روابـط را قطع کردیم و دست آنهـا را از همه جـا بریـدیم و بـا این حرف ها که سـروصدا راه بیندازند که ایران از اسرائیل اسلحه می خرد، و این جوری بخواهند

چهره انقلاب ایران را لکه دار کنند؛ البته آنها می دانند که چنین چیزی نمی شود، ولی می خواهند تابش روز قدس را بگیرند. یعنی نمی خواهنـد این ابتکـار ایران را که دنیای عرب در این روزها شاهـد جوش و خروش ملت ایران برای قـدس است؛ چون هیـچ کجا مثـل ایران ایـن احسـاس نیسـت. برنـامه ایـن است که این احسـاس را یـک مقـدار پـایین بیاورنـد، ولی مـا امیـدواریم ملت هـای دنیا شعورشان از این چیزها بالاتر باشد و گول این تبلیغات را نخورند.»(۱)

۱

در آسـتانه روز جهانی قـدس و راه پیمایی مردم به سـمت دانشـگاه تهران، سـتاد امنیت تهران برای جلوگیری از اقـدامات خرابکارانه علیه مردم در مسـیر راه پیمـایی، با صـدور اطلاعیه ای خطاب به مردم، نهادهای انقلابی و نیروهای انتظامی، از آنان خواست با دقت، امنیت راهپیمایی را تأمین و امکان هرگونه اقدامی را از سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و سایر گروه های مسلح مخالف جمهوری اسلامی ایران سلب کنند.

در بخشـی از این اطلاعیه که امروز منتشـر شـد، بر لزوم هشـیاری در مواجه شـدن با افراد و موارد مشـکوک، دقت نظر و احتیاط در برخورد با وسایل و بسته های بدون صاحب و مواردی ازاین قبیل تأکید شده است.(۲)

۲

متن وصـیت نامه محمدرضا سعادتی از اعضای مرکزیت سازمان مجاهدین خلق (منافقین) که به اتهام جاسوسی برای روس ها، به ده سال زنـدان محکوم شده و سـپس به دلیل مشارکت در قتل شـهید محمد کچویی رئیس زندان اوین، دوباره محاکمه و روز گذشـته اعدام شد، منتشر گردید.(۳)

وی در این وصـیت نامه که قبل از اجرای حکم اعدام در زندان خطاب به اعضا و به ویژه کادر رهبری سازمان نوشته، به نقد مواضع سازمان پرداخته است. سعادتی در وصیت نامه خود اذعان کرده که سازمان در دامی که امپریالیست ها برای آن چیده بودند، گرفتار شـده است. وی همچنین خاطرنشـان کرده که هرچنـد این وصـیت نـامه ممکن است به سازمان ضـربه سیاسـی بزنـد، ولی این ضـربه هشداردهنده است.

۱- روزنـامه کیهان، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۱؛ و - روزنـامه اطلاعات، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۳؛ و - خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۰، ۶/۵/۱۳۶۰، صص ۸ و ۹، تهران - خبرگزاری پارس، ۶/۵/۱۳۶۰.

۲- روزنامه کیهان، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۳- آقای هاشمی رفسنجانی در کتاب کارنامه و خاطرات خود نوشته است: «شب در دفتر من، جلسه مشورتی داشتیم. آقایان رجایی، [موسوی] اردبیلی، بـاهنر، [بهزاد] نبوی و احمـد آقـا [برای] افطـار آمدنـد. ... وصـیت نـامه محمـدرضا سـعادتی، عضو کادر مرکزی

مجاهـدین خلق – که در زنـدان اعـدام شـده – مطرح شـد؛ سازمان را محکوم کرد. قرار شد پخش شود. وصـیت نامه جالبی است و ممکن است برای دادگـاه انقلاب، خوب تمـام نشود. (اکبر هاشـمی رفسـنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۱۸۴)

سعادتی در بخش دیگری از وصیت نامه اش درباره ضرورت دفاع از مواضع ضدامپریالیستی جمهوری اسلامی نوشته است: «من اکنون فکر می کنم که خط اصولی و صحیح، دفاع و تقویت مواضع

ضدامپریالیستی رژیم حاکم است و مقابله و تضعیف آن در این مواضع، اپورتونیسم(۱) چپ است.»(۲)

باتوجه به جایگاه سعادتی در سازمان - به تعبیر بسیاری افراد، وی نفر دوم یا سوم سازمان بوده و چپ ترین مواضع را در کادر رهبری داشته است - و دیدگاه های وی که باوجود پاره ای توجیهات در بزرگ جلوه دادن سازمان، بیانگر واقعیت هایی از تفکرات حاکم بر رهبران سازمان در این دوره است، وصیت نامه وی اهمیت بسیاری دارد.(۳)

۱

درپی انتشار متن وصیت نامه محمدرضا سعادتی، سازمان مجاهدین خلق (منافقین) با انتشار اطلاعیه ای بدون هیچ گونه اشاره ای به محتوای وصیت نامه و انتقادهای صریح و شدیدی که نفر دوم سازمان از کادر رهبری تشکیلات کرده بود، به فحاشی علیه نظام و رهبری پرداخت.

نشریه رویدادها و تحلیل با درج این اطلاعیه، استفاده ابزاری سازمان مجاهدین خلق از سعادتی را تحلیل و بازتاب آن را در بین رده های گوناگون این سازمان بررسی کرده است.

در بخشی از این تحلیل آمده است:

«۱. در این اطلاعیه هیچ گونه اشاره ای به وصیت نامه سعادتی نشده و مرکزیت منافقین سعی کرده [است] که از کنار این قضیه به سادگی بگذرد. تنها اشاره مبهمی در آخر اطلاعیه آمده "مبنی بر جعل اکاذیب" که فاقد تحلیل بوده و شخصاً دیدگاه سازمان را درخصوص این مسئله بیان نمی کند.

۲. این شگرد سازمان (عدم اشاره به وصیت نامه سعادتی) نشانگر وحشتی [است] که مرکزیت از وصیت نامه سعادتی داشته است، چراکه اگر وجود وصیت نامه را تأیید می کرد و سپس سعادتی را به سازش کاری و ترس و... محکوم می نمود، تأثیری بسیار منفی در روحیه هواداران و اعضا می گذاشت؛ چراکه سازمان در مدتی که سعادتی در زندان بود، او را "اسوه و اسطوره ای از مقاومت" نشان داده و به عنوان "مغز متفکری که شخصیتش عصاره و نتیجه سال ها زندان و شکنجه بود" به اعضا و هواداران می شناساند.

براین اساس، تخطئه یکباره سعادتی و طرد وی به هیچ عنوان نمی توانست برای سازمان ممکن باشد و ثانیاً مرکزیت سازمان نمی توانست وجود چنین وصیت نامه ای را منکر بشود؛ چراکه خط و امضای سعادتی گویاترین گواه وصیت نامه بود.

بنابراین، مرکزیت خائن سازمان صلاح را چنین دیده که اصولاً به این مسئله نپردازد.

۱- فرصت طلبی

۲- روزنامه اطلاعات، ۷/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

۳- متن کامل وصیت نامه محمدرضا سعادتی در ضمیمه گزارش درج شده است.

۳. در این اطلاعیه سعی شده که سعادتی همچنان به عنوان یکی از کادرهای بالای سازمان و معتقد به خط مشی کنونی منافقین معرفی گردد.

فرار رجوی به دامن امپریالیسم تحت عنوان حفاظت و... و وصیت نامه سعادتی علی رغم انحرافات عقیدتی موجود در نگرش او به مسائل، به عنوان نمایانگر گوشه ای از کج روی های منافقین دست به دست می گردد و نفاق حاکم بر سازمان را هرچه بیشتر در معرض قضاوت آنها قرار می دهد.

توبه های دسته جمعی اعضا و هواداران سازمان چه در داخل زندان و چه در خارج شاهد و گواه صحت این سخن است.»(۱)

۱

یک گروه ۸ نفره از مخالفان جمهوری اسلامی ساعت ۲ بعدازظهر امروز، با ورود به دفتر هواپیمایی ایران ایر در خیابان شانزه لیزه پاریس به دیوارهای این دفتر رنگ پاشیدند.

به گزارش خبرگزاری فرانسه از پاریس، این عده که خود را عضو سازمان مارکسیستی - لنینیستی پیکار (در راه آزادی طبقه کارگر) معرفی می کردند، هدف از این عملیات را اعتراض به رژیم جمهوری اسلامی ایران عنوان کردند.

این خبر در بخش عربی رادیو اسرائیل نیز انعکاس یافت.(۲)

۲

سفیر سوئیس در تهران، که کشورش حافظ منافع ایران در مصر است، امروز به وزارت امور خارجه احضار گردید و با وی درباره بازگرداندن هواپیمای ربوده شده بوئینگ۷۰۷ نیروی هوایی ارتش، که چهار روز قبل (۲/۵/۱۳۶۰) به مصر برده شده است، گفت و گو شد.

به گزارش خبرگزاری پارس، در این مذاکرات قرار شد یک خلبان ایرانی برای بازگرداندن هواپیما که مورد موافقت مسئولان دولت مصر قرار گرفته، به این کشور اعزام شود.(۳)

خبرگزاری فرانسه از قاهره اعلام کرد: مقامات مصری به دیپلمات های سفارت سوئیس گفته اند علت تأخیر پرواز هواپیما مسائل سیاسی نیست، علل فنی دارد و دو روز قبل به هواپیمای فوق اجازه بازگشت داده شده است.(۴)

۳

صدام حسین امروز در مصاحبه با تلویزیون انگلستان، درباره جنگ با ایران و وضعیت داخلی این کشور مطالبی بیان کرد.

وی در این مصاحبه گفت: ما به وقت بیشتری احتیاج داریم تا بتوانیم ایران را وادار کنیم تا به حقوق عراق اعتراف کند.

۱- سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه بررسی و تحلیل رویدادهای ایران و جهان، شماره ۴، شهریور ۱۳۶۰، صص ۶۳ - ۶۱.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۰، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۸ و صص ۱۱ و ۱۲ ضمیمه.

۳- همان، ص۱۵.

۴- همان، ص۱۸.

به گزارش بخش عربی رادیو لنـدن، وی در بخش دیگری از سـخنانش دربـاره گروه هـای مخالف رژیم بعث عراق گفت: در عراق مخالفان محلی نداریم، بلکه این مخالفان از کشورهای

خارجی حمایت می شوند، به ویژه "حزب الدعوه" که اسرار نظامی عراق را به ایران می دهد.(۱)

۱

عبـدالرزاق محمـد لفتـا سـفیر عراق در قبرس و لبنـان، در گفت وگویی، دربـاره روابـط عراق و شوروی، وضـعیت اقتصادی عراق و اعطای پناهندگی به ایرانیان و... مطالبی را مطرح کرد.

عبـدالرزاق لفتـا در این گفت وگو بـا ادعای اینکه کشورش قصـد ازسرگیری رابطه دیپلماتیک با امریکا را نـدارد، از بهبود رابطه با شوروی، که پس از آغاز جنگ با ایران ظاهراً رو به تیرگی رفته بود، خبر داد.

به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس، عبدالرزاق لفتا گفت: «به دنبال دیدار ماه گذشـته طه یاسـین رمضان (معاون اول نخست وزیر عراق) از شوروی، بار دیگر روابط بین دو کشور تا جایی که منافع عراق و شوروی هر دو تأمین می گردد، از سر گرفته شده است.

عراق و شوروی دارای یـک پیمـان دوستی و همکـاری با یکـدیگر می باشـند، لکن روابط دو کشور ظرف دو سال گذشـته، پس از سرکوبی کمونیست های محلی ازسوی دولت عراق و از آن بیشتر، به دنبال جنگ عراق علیه ایران، که شوروی از اتخاذ موضـعی به طرف داری عراق خودداری کرده بود، تیره شد.»

سفیر عراق دربـاره تـأثیر جنـگ بر اوضـاع اقتصـادی عراق نیز ادعـا کرد: «این جنـگ، که اکنون یـازدهمین مـاه آن طی می شود، به اقتصـاد عراق ضـربه ای وارد نسـاخته، زیرا اقتصـاد ما به خاطر اختلافمان با رژیم صـهیونیستی براساس برنامه های جنگی طرح ریزی شده است.»

لفتا همچنین همسو با دیگر مقامات رژیم عراق، ادعای خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی توسط ایران را تکرار کرد و درباره دعوت رژیم بغـداد از بنی صـدر و رجوی افزود: «اوضـاع ایران در آسـتانه سـقوط قرار دارد و چنانچه ابوالحسن بنی صـدر رئیس جمهوری پیشین ایران بخواهد، عراق به وی پناهندگی خواهد داد. هر ایرانی جز آیت الله خمینی می تواند از عراق پناهندگی بخواهد.»(۲)

۲

به رغم ادعـای برخی محافـل سیاسـی درباره ارسال نشـدن تجهیزات نظامی از شوروی به عراق، امروز مجله فارین ریپورت، که یک نشـریه نظامی چاپ انگلیس است، در گزارشـی به تقویت روابط نظامی شوروی با عراق اشاره کرد. نشـریه المجله نیز از کمک های تسلیحاتی شوروی، فرانسه و ایتالیا به عراق خبر داد.

در این گزارش آمـده است: «روسـیه درحـالی که سـعی در تقـویت دوسـتی اش بـا سوریه دارد، ظـاهراً ارسـال تسـلیحات به عراق را ازطریق کویت از سر گرفته است. روسیه از زمان بروز

۱- همان، ص۱۲ ضمیمه.

۲- همان، صص ۱۰ و ۱۱.

جنگ عراق علیه ایران، ارسال اسلحه به این کشور را به حالت تعلیق درآورد و اولین محموله آن بعد از این تعلیق، در ۲۳ خردادماه تخلیه شد. گفته می شود که رهبری عراق به شوروی

اطلاع داده که آماده است به آنان اجازه دهد که استفاده از پایگاه هوایی بغداد را از سر گیرند و این نشانگر آنست که پیمان دوستی بین عراق و شوروی بار دیگر مستحکم شده است.

در همین حال، نشریه المجله (چاپ لندن) که از حمایت های پادشاهی سعودی برخوردار است، در شماره اخیر خود نوشت: منابع اروپایی تأکید کرده اند که اخیراً عراق مقادیر زیادی اسلحه و مهمات جنگی ساخت شوروی دریافت کرده است.

در همین حال، این مجله از ارسال تجهیزات نظامی اروپایی ازجمله فرانسه به عراق نیز پرده برداشت و به نقل از منابع فرانسوی نوشت: «فرانسه درحال حاضر، عراق را به تجهیزات جنگی و وسایل یدکی مجهز می نماید. و از سوی دیگر، ایتالیا آمادگی خود را برای تجهیز عراق ازلحاظ اتمی اعلام کرده است وهم اکنون مذاکرات با ایتالیا دراین مورد در جریان است.»(۱)

۱

نورالدین کیانوری دبیرکل حزب توده ایران، در مصاحبه ای اختصاصی با خبرگزاری فرانسه دیدگاه های خود درباره بنی صدر و رجوی و مواضع حزب توده را درباره انتخابات ریاست جمهوری ایران بیان کرد.

وی گفت: «ابوالحسن بنی صدر و مسعود رجوی را باید در یک بیمارستان روانی باهم به زنجیر بست. بنی صدر یک خائن و دو برابر یک بیمار روانی ازنظر سیاسی خطرناک است. بنی صدر از خودمحوری عجیبی برخوردار است و فکر می کند که بزرگ ترین دانشمند جهان است.» کیانوری در ادامه افزود: «اقدام بنی صدر با مسعود رجوی برای تشکیل یک شورای مقاومت ملی [ملی مقاومت] با شکست مواجه شده است.» رهبر حزب توده ایران همچنین خاطرنشان کرد: «رهبران گروه های ضدانقلاب، جنایتکار و سزاوار مرگ اند، ولی قضات ایران باید به جوانانی که تحت تبلیغات مجاهدین دست به آشوب زده اند امکان اصلاح خود را بدهد. این جوانان با حمایت از امپریالیسم مرتکب جنایات اجتماعی شده اند و باید در اردوگاه های کار اصلاح شوند.»

کیانوری گفت: «ما از محمدعلی رجایی در انتخابات ریاست جمهوری پشتیبانی کردیم، زیرا او کاندیدای تمام نیروهای ضدامپریالیست ایران بود. ... جهت گیری های اسلام انقلابی با برنامه کمونیست ها مطابقت دارد.» وی درمورد تقارن غیرمنتظره یک ایدئولوژی مارکسیستی و یک قدرت مذهبی گفت: «در مذهب تشیع تجسم استبداد به وسیله قدرت شخصی یا فاشیسم بسیار مشکل است؛ حتی در چارچوب ولایت فقیه نیز رهبر باید توسط سایر مقامات مذهبی تأیید شود.»(۲)

۱- همان، صص ۹، ۱۰ و ۱۳.

۲- همان، صص ۲۶ و ۲۷، تهران - خبرگزاری فرانسه، ۶/۵/۱۳۶۰.

در ادامه موج تبلیغات علیه ایران درباره خرید اسلحه و تجهیزات نظامی از رژیم صهیونیستی،

وزارت امور خارجه امریکا از ارسال تسلیحات امریکایی از این طریق اظهار بی اطلاعی کرد و وزیر دفاع انگلیس ادعا کرد ممکن است کمپانی های بریتانیایی به طور غیرقانونی به ایران تجهیزات ارسال کرده باشند.

به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس: «دن فیشر سخنگوی وزارت امور خارجه، گفت سیاست های جاری دولت امریکا مانع از ارسال تسلیحات به طرفین جنگ عراق با ایران است، اما بدون تردید، مقادیری سلاح ساخت امریکا ازطریق بازارهای بین المللی منتقل شده است.»(۱)

در همین حال، وزیر دفاع انگلیس در مجلس لردهای انگلیس، ادعا کرد که ممکن است کمپانی های بریتانیایی به طور غیرقانونی موتور تانک های اسکورپین را به ایران صادر کرده باشند.

ترنچارد گفت: مسئولین دولتی به زودی تحقیقاتی دراین زمینه خواهند کرد. وی تأکید کرد که بخش تولیدکننده موتورهای تانک شرکت لیلاند، هیچ تخطی از قانون نکرده است. او اضافه کرد: در این مرحله از تحقیق می توانم بگویم که شرکت های دیگری، موتورهای تانک را به طور غیرقانونی صادر کرده اند.(۲)

ضمیمه گزارش۷۹: زندگینامه و اقدامات و خدمات شهید سرگرد حسین شهرامفر

درپی شهادت سرگرد حسین شهرامفر، دوایر مختلف ارتش و سپاه پاسداران درباره مبارزات وی قبل و بعد از پیروزی انقلاب و تجلیل از خدمات او اطلاعیه ای منتشر کردند.(۳)

فرمانده سپاه کردستان درباره فعالیت های شهید شهرامفر گفت: «سرهنگ شهرامفر(۴) یکی از مؤمنین به انقلاب بود و از ابتدای انقلاب، همراه انقلاب می رزمید و در اکثر عملیات ها، برادران سپاه را یاری می داد و دوش به دوش آنها در سنگر می جنگید. وی قهرمان تکواندوی ارتش های جهان بود و نقش بسیار عظیمی در آموزش برادران سپاه و دانشجویان مسلمان خط امام داشت و مصرانه به آنها آموزش سنگین نظامی می داد. نقش وی در خنثی کردن کودتای نوژه [کودتای نافرجام سازمان نقاب] را نیز نمی توان نادیده گرفت.»(۵)

روزنامه کیهان نیز خلاصه ای از فعالیت های وی در عرصه های دفاع از انقلاب ازجمله پاک سازی مناطق شمال غرب کشور و دستگیری افراد شرکت کننده در کودتا علیه نظام جمهوری اسلامی ایران را درج کرده. در بخشی از این مطلب آمده است:

«شهید سرهنگ۲ پیاده چترباز حسین شهرامفر، رزمنده خالص اسلام، چهره ای بود که از قبل از انقلاب در دورانی که خفقان مطلق بر پیکره منجمد ارتش طاغوتی حاکم بوده، همبستگی و انقیاد خود را به انقلاب اسلامی ازطریق پخش نوارها، اعلامیه های امام خمینی و آگاه سازی و فرار از مأموریت های ضدمردمی و یا خنثی کردن فعالیت های ارتش علیه مردم ثابت نمود.

در زمانی که انقلاب به ثمر رسید، به علت حضور در تیپ۲۳ نیروهای ویژه هوابرد (کلاه سبزها)، برادر شهید سرهنگ۲ شهرامفر به

همراه تعدادی از برادران مؤمن و انقلابی مسئول دیگر، سعی بر آن داشتند که تیپ را پاک سازی کرده و تلاش در مهیاکردن این یگان ارزشمند برای مبارزات برعلیه ضدانقلاب داخلی و

۱- همان، ص۱۲.

۲- همان، ص۱۳.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۴ ، ۱۰/۵/۱۳۶۰، ص۲۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۰/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعته گذشته)، شماره ۱۳۳، ۹/۵/۱۳۶۰، صص ۱۶ و ۱۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۹/۵/۱۳۶۰.

۴- سرگرد حسین شهرامفر پس از شهادت به درجه سرهنگی ارتقا یافت.

۵- روزنامه کیهان، ۱۰/۵/۱۳۶۰، ص۲.

خارجی نمودند. والحق نیز موفق شدند و پس از پاک کردن تیپ از لوث وجود ضدانقلاب، این یگان با قدرت چشمگیری در خدمت انقلاب اسلامی قرار گرفت.

سرهنگ۲ پیاده چترباز حسین شهرامفر علاوه بر نقش مؤثری که در بازسازی تیپ نوهد داشت، خود در سرتاسر مبارزات، پیشتاز رزمندگان اسلام بوده است.

خلاصه ای از عملیات [های] این برادر عبارت اند از:

۱. شرکت در عملیات مبارزه برعلیه ضدانقلاب در شهرهای مهاباد و نقده.

۲. شرکت در عملیات مبارزه برعلیه ضدانقلاب در خرمشهر.

۳. رهبری تیم ضدکودتا (در پایگاه هوایی شهید محمد نوژه همدان) که منجر به دستگیری کلیه کودتاچیان و کشف مقادیری اسلحه و مهمات گردید.

۴. شرکت در عملیات پاک سازی جاده سقز - بانه در جنگ اخیر کردستان.

۵. فرماندهی نیروهای ضربت در اشغال ارتفاع آربابا شهر بانه.

۶. بازپس گرفتن تأسیسات مخابرات قلیچیان از مهاجمان (این تأسیسات در شمال شرقی شهر سنندج می باشد.)

۷. شرکت در عملیات پاک سازی جاده سنندج - دیواندره.

۸. شرکت در عملیات پاک سازی جاده سنندج - کامیاران.

۹. شرکت در عملیات پاک سازی جاده سنندج - مریوان.

هنگامی که ستاد عملیات مشترک ارتش و سپاه پاسداران در غرب (کرمانشاه) تشکیل شد، مسئولیت فرماندهی آن به برادر سرهنگ علی صیاد شیرازی، محول گردید. شهید سرهنگ۲ پیاده چترباز حسین شهرامفر به عنوان معاونت عملیاتی سرهنگ شیرازی گمارده گردید و به شرح زیر عملیات خود را ادامه داد:

۱. شرکت در عملیات ستون بانه - سردشت و داشتن نقش مؤثر در رسانیدن ستون به سردشت.

۲. مدیریت در عملیات پاک سازی دهات و روستاهای مجاور جاده های مواصلاتی کردستان.

۳. شرکت در عملیات بازپس گرفتن نوسود در سه مرحله.

۴. پاک سازی جاده بین کامیاران - گازرخانی.

۵. شرکت در عملیات بازپس گرفتن ارتفاعات قوچ سلطان در مرز ایران و عراق (منطقه مریوان).

۶. پاک سازی آبادی بایوه در مرز ایران و عراق.

سرهنگ۲ شهرامفر یکی از عناصر هماهنگ کننده عملیات ارتش و سپاه پاسداران بود، به طوری که پس از برکناری سرهنگ شیرازی از فرماندهی عملیات غرب، او همچنان راه او را دنبال کرد و همیشه مورد احترام و محبوب برادران پاسدار بود. پشت سرش نماز می خواندند و همیشه از وجودش در امور سازماندهی و آموزش و عملیات استفاده می کردند.»(۱)

ضمیمه گزارش۸۵: زندگینامه محمدعلی رجایی به نقل از روزنامه کیهان

«محمدعلی رجایی در سال ۱۳۱۲ هجری شمسی در شهرستان قزوین، متولد شده و تحصیلات ابتدایی را تا اخذ گواهینامه ششم ابتدایی در همین شهرستان انجام داده است. در سال ۱۳۲۷، به تهران مهاجرت [کرد] و در سال ۱۳۲۸، به نیروی هوایی وارد شد که به مدت ۵ سال [را] به خدمت نیروی هوایی و تحصیل شبانه دوره متوسطه گذراند. در سال ۱۳۳۴، در شهرستان بیجار به معلمی پرداخت و در [سال] ۱۳۳۵، به دانشسرای عالی وارد [شد] و در سال ۱۳۳۸، تحصیلات خود را در رشته ریاضی در دانشسرای عالی به پایان برد و به سمت دبیر ریاضی در استخدام وزارت فرهنگ درآمد و در شهرستان های خوانسار، قزوین و تهران به تدریس اشتغال یافت.

درضمن، به فعالیت های سیاسی می پردازد و در سال ۱۳۴۰، به عضویت نهضت آزادی درآمد که منجر به دستگیری در اردیبهشت ۱۳۴۲ و زندان رفتن او به مدت ۵۰ روز شد.

پس از آزادی از زندان، به اتفاق آقایان جلال الدین فارسی و دکتر باهنر به سازماندهی مجدد هیئت مؤتلفه پرداخت. ازجمله فعالیت های نامبرده خدمات فرهنگی در مدارس کمال، رفاه و بنیاد رفاه و تعاون اسلامی

۱- روزنامه کیهان، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

است که با همکاری هاشـمی رفسنجانی، دکتر باهنر و شهید مظلوم دکتر بهشتی [این کار را] ادامه می دهد. در سال ۱۳۵۰، به دنبال سازماندهی هیئت مؤتلفه به خارج از کشور سفر کرد و از فرانسه، ترکیه و سوریه دیدن

کرد و به موازات دستگیری رهبران سازمـان مجاهـدین به همکـاری بـا آنها به مبارزه مسلحانه پرداخت. وی در سال ۱۳۵۳، مجدداً دستگیر شد و مدت ۴ سال در زندان کمیته قصـر و اوین بود. در سال ۱۳۵۷، با اوج گیری انقلاب اسـلامی ایران آزاد می شود. وی پس از آزادی از زنـدان، بلافاصـله وارد مبارزات سیاسـی و فرهنگی شد و به اتفاق عده ای از همفکرانش برای بسـیج و سازماندهی مبـارزات مخفی معلمان مسـلمان، تلاش گسترده ای را آغاز می کنـد و موفق به ایجاد اولین تشـکیلات مخفی اسـلامی به نام انجمن اسلامی معلمان می شوند.

در سال ۱۳۵۸، مسـئولیت وزارت آمـوزش وپرورش را عهـده دار شـد. پس از آن، به عنـوان نماینـده مردم تهران در مجلس شورای اسـلامی انتخاب می شود و بالاخره به دنبال تمایل ضـمنی مجلس شورای اسـلامی، ازطرف رئیس جمهور در تاریخ ۱۸/۵/۱۳۵۹، به عنوان اولین نخست وزیر جمهوری اسلامی ایران به مجلس شورای اسلامی معرفی و با رأی قاطع به نخست وزیری انتخاب شد.

رجایی در سال ۱۳۴۰، ازدواج کرد و دارای یک پسر و دو دختر است.»(۱)

ضمیمه گزارش۸۸: متن وصیت نامه محمدرضا سعادتی عضو کادر مرکزی سازمان مجاهدین خلق (منافقین)

متن وصیت نامه محمدرضا سعادتی که در روزنامه اطلاعات به چاپ رسید، به این شرح است:

«متن وصیت نامه اینجانب سید محمدرضا سعادتی به مادر مجاهد، مادر رضایی های مجاهد:

بسم الله الرحمن الرحیم – مادر والای مجاهـد، فرزنـد مجاهـد تو در آخرین لحظات حیاتش حرف های درونی اش را ازطریق تو می خواهـد به خواهران و برادران مجاهدش برساند. آرزو می کنم که با این عمل در پیشگاه خدا و خلق سـرافکنده نباشم. روی سـخن من به سوی خواهران و برادران مجاهـدی است که با آرمان های والای توحیـدی آرزو های پرشکوهی را دارنـد. به خصوص روی سخن من بـا کسـانی است که اکنون مسـئولیت رهبری سازمان را بر دوش می کشـند و در مرکزیت آن نشسـته انـد. برادران، من در شرایطی به سوی مرگ گام برمی دارم که نتوانسـتم مواضع جدید سازمان را درک کنم و نسبت به آن اقناع نشدم. من شاید از پیش چنین خطری را احسـاس کرده بـودم، ولی اکنـون در این آخرین لحظـات خطر را بسـیار جـدی و ملموس می بینم. من به هیـچ وجه نتوانستم خودم را قانع کنم که چنین خطری را ناگفته گذارم و از این نظر خود را مسئول احساس می کنم. برادران، من هم خودم را در اتخـاذ مواضع جدیـد مسئول می دانم. هرچنـد که در زنـدان و به دور از تمـامی بحث هـا و تصـمیم گیری ها بودم، لیکن من به عنوان یک عضوی که قدرت درک و تشخیص سیاسی – استراتژیک داشت و می توانست حداقل اظهارنظر کند، دررابطه با سازمان حضور و وجود داشتم.

برادران، ما با مواضع جدید، مرزهای سیاسـی – استراتژیک خودمان را با تمایلات بورژوازی و خرده بورژوازی مرفه از یک طرف و مواضع اپورتونیسم چپ ازطرف دیگر کاملاً مخـدوش کرده ایم. همان مرزهایی که ضامن حفظ و بقای سازمانی در ابعاد توحیـدی اش بود. حتماً می گوییـد که من در زندان بودم و از کم وکیف مسائل جامعه اطلاعاتی ندارم. این درست است، ولی قبول کنید که مسائـل جامعه آن قـدر پوشیـده نیست و من هم آن قـدر بیگانه نبوده ام. برادران، من بارها و بارها دررابطه با مواضع جدیـد سازمان

گریستم و هم اینک هم در وضع شدید ترین تأثرات عاطفی این مطالب را می نویسم.

برادران، ما چه جبهه ای را گشوده ایم و قدم در چه صحنه ای گذاشته ایم؟ چه شد که آن همه تحمل و شکیبایی انقلابی خود را از دست دادیم؟ همان شکیبایی که به ما آن ویژگی خاص توحیدی را در این مرحله می داد. برادران، ما در دامی که امپریالیست ها برایمان چیده بودند گرفتار شدیم. ما گام در صحنه ای گذاشتیم که در آن صحنه تقابل، هیچ کدام از طرفین دعوا از آن پیروز بیرون نخواهند آمد، بلکه این امپریالیست ها و مزدوران داخلی آنها هستند که کرکس وار بر بالای صحنه پرواز می کنند و انتظار روزی را می کشند تا فرود آیند و با به راه انداختن حمام خون (از نوع اندونزی) دیکتاتوری وحشتناکی را حاکم گردانند و هزاران نفر را از طرفین به جوخه اعدام بسپارند. برادران، ما به سهم خود، در گشودن این صحنه که

ص:۱۵۲

۱- روزنامه کیهان، ۶/۵/۱۳۶۰، ص۲.

زمینه های روانی تحقق چنین کودتایی را فراهم می کند مسئولیم. شاید مطرح کنید که این ما نبودیم که این صحنه را گشودیم، بلکه بر ما تحمیل گشت. ولی برادران، ما هم به عنوان یک طرف این دعوا می توانیم و

می توانستیم از زیر بار این تحمیل خارج شویم، کمااینکه تاکنون چنین بود.

برادران عزیز، گاه لازم است که حتی از حقوق اساسی خود دررابطه با منافع تمامی خلق صرف نظر نمود. علی(ع) شیر میدان جنگ، از حق خود ۲۵ سال صرف نظر نمود و شمشیر نکشید. باتوجه به اینکه می دانست که اگر بیرون می آمد و فریاد حق طلبانه سرمی داد، صدها و هزاران جوان سلحشور و جنگجوی عرب به دور او حلقه می زدند.

برادران، حتماً عنوان می کنید که از درون سیستم حاکم بالاخره امثال [انور] سادات ها در آینده بیرون خواهد آمد، ولی چه دلیلی دارد که امروز ما در مقابل ناصر [رهبر مصر] موضع گیری کنیم. آیا وظیفه انقلابی حکم نمی کند که ناصر را تقویت نمود؟

برادران، ما دفاع از لیبرال ها را در عمل مطلق کردیم و بالاخره درنهایت، در این دام افتادیم.

برادران، من هرچه که این جبهه و قطب بندی را جست و جو کردم، برای آن عمق طبقاتی نیافتم. برای آن نتوانستم مرز بین خلق و امپریالیسم را ترسیم کنم. برادران، در ویتنام، در کامبوج، در الجزایر، در کوبا و... و در نیکاراگوئه، نیروهای انقلابی با اتکای به تمامی خلق در یک طرف قرار داشتند و امپریالیست ها، سرمایه داران وابسته، فئودالیسم و اشراف و مزدوران داخلی در طرف دیگر واقع شده بودند. ولی برادران، ما در این صحنه چه قطب بندی را روبه روی خود داریم؟ و با چه منطقی خود را راضی کنیم؟ من هرچه فکر کردم نتوانستم خودم را راضی کنم که عمق این صحنه، نبرد بین خلق و امپریالیسم را نشان می دهد. من در عمق صحنه، دست های پلید و آتش افروز جهان خواران و مزدوران داخلی آنها را می بینم که از آغاز پیروزی انقلاب کبیر ۲۲ بهمن، سعی در رودررو قراردادن نیروها به ویژه سازمان مجاهدین با حاکمیت بود [داشت].

برادران عزیزم، من شما را به فکر و اندیشه کامل توصیه می کنم. من هیچ آرزو ندارم که مرگم عاملی جهت رشد خشونت ها گردد، بلکه در این آرزویم که حال که حیاتم در ایجاد فضایی صلح آمیز و محبت گونه نقش نداشته است، مرگم بتواند روح وحدت و صلح را در جامعه گسترش دهد؛ یعنی همان روحی که دشمنان ما؛ یعنی امپریالیست ها سخت، از آن وحشت دارند.

برادران، ما به حساب کدام نیروی اجتماعی پا بدین صحنه گذاشته ایم؟ مطمئن باشید که کارگران و دهقانان به هیچ وجه از هیچ کدام از طرفین دعوا حمایت فعال مادی و معنوی نخواهند کرد و اساساً از صحنه سیاسی جامعه دور شده و موضع منفعل خواهند گرفت، همان چیزی که لاشخورها در انتظار آن اند.

برادران، شما از دیکتاتوری و خفقان و وحشت می گویید. کدام دیکتاتوری برادران، دیکتاتوری یا می باید بر بنیادهای فئودالی استوار باشد که در ایران چنین بنیاد هایی وجود ندارد و یا بر اقتصاد کمپرادوری(۱) که این هم موجودیتی در سیستم حاکم ندارد. حتماً دیکتاتوری از نوع سرمایه داری دولتی مانند مصر و عراق و... را نام می برید. برادران، ما می توانیم در کنار سرمایه داری دولتی و علیه امپریالیست ها باشیم، گواینکه در این مسئله که نظام اقتصادی حاکم به سوی سرمایه داری دولتی می رود، هنوز حرف است. برادران، فراموش نشود که ایران همواره در یک صد سال اخیر، کانون تحولات انقلابی در منطقه خاورمیانه بوده.

ایران مهد تشیع سرخ است و از یک فرهنگ انقلابی قوی برخوردار است. از طرف دیگر، برادران، شرایط و اوضاع و احوال بین

المللی اجازه شکل گیری چنان استبدادی را که عمدتاً بورژوازی آن را تبلیغ می کند و ترس و وحشت از آن را دامن می زند، نخواهد داد.

من فکر می کنم که ما هنوز اسیر در جنگ مسائلی هستیم که در زندان با آن روبه رو بودیم و از سر گذراندیم. ما به طور خودبه خودی به رشد خصومت ها و کینه های شکل گرفته در داخل زندان کمک کردیم و درنهایت، حتی تا مرز یک قطب بندی پیش بردیم. درصورتی که شرایط کنونی؛ یعنی شرایط بعد از انقلاب، بنیاداً با شرایط زندان تفاوت داشت.

۱- اقتصاد وابسته

برادران، بورژوازی از یک طرف و اپورتونیسم چپ ازطرف دیگر، چنان جو تبلیغاتی را فراهم کردند که ما را به دنبال خودشان کشاندند، به طوری که ما مجبور شدیم که از خود در مقابل اپورتونیسم چپ دفاع کنیم که

"ناپی گیر" نیستیم و "انقلابی" هستیم. موضع قاطعی در قبال اپورتونیسم چپ نگرفتیم. ما در قبال ماجرا جویی های آنها پاسخ قاطع ندادیم. برادران، من اکنون فکر می کنم که خط اصولی و صحیح، دفاع و تقویت مواضع ضدامپریالیستی رژیم حاکم است و مقابله و تضعیف آن در این مواضع، اپورتونیسم چپ است. ما از ابتدا چنین اصولی را تبلیغ می کردیم و نیروها را دعوت می کردیم که دست از چپ روی و ماجراجویی بردارند و مواضع ضدامپریالیستی رژیم حاکم را تقویت کنند و حتی در [حوادث] گنبد توصیه می کنیم که تمامی دفاتر خود را تعطیل کنند. ولی خودمان به طور خودبه خودی تحت تأثیر جو فشار تبلیغاتی حاصل از بورژوازی و خرده بورژوازی مرفه از یک طرف و اپورتونیسم چپ از طرف دیگر، این اصول را نادیده گرفتیم. برادران، خصایل ضدامپریالیستی را که ما از برای رژیم ترسیم می کردیم، از آن جناح لیبرال ما نبود، چراکه خود بهتر می دانستیم که لیبرال ها هیچ توان درک امپریالیسم و خطر آن را ندارند، این خصایل را ما در جناح دیگر جست و جو می کردیم و برادران، خیلی صریح بگویم، من این خصایل را هنوز مشاهده می کنم و آن را به شدت قابل تقویت می بینم. برادران عزیز، ما احتیاج به یک تجدیدنظر اساسی در خط مشی مان داریم. ما با نیرویی که در سطح جامعه در اختیار داریم، می توانیم با چرخشی اصولی و تاریخی فضای تیره و دشمن شادکن میهنمان را دگرگون کنیم و آن را به محیطی سرشار از شادی، تلاش، سازندگی و محبت [تبدیل] نماییم. برادران، تاریخ درمورد ما قضاوت خواهد کرد. مبادا که فردای تاریخ، قسمتی از مسئولیت شکست را ما بر دوش بکشیم.

عزیزان، ما یک بار دچار غرور سازمانی شده ایم و نتیجه تلخ آن را نیز چشیده ایم. مبادا که دوباره دچار چنان غرور سازمانی شده باشیم! من فکر می کنم که این غرور فعلاً وجود دارد. برادران، فکر کنیم، به سرنوشت خلق، به سرنوشت انقلاب و به سرنوشت مکتبمان اسلام، مبادا که این غرور ما را به دام خود کشانده است.

برادران من، از قبول شکست و پذیرش خطا و اشتباه نباید هراسید. برادران، به جای اینکه به منافع کوتاه مدت سیاسی اندیشید، باید تاریخی اندیشید و یا بهتر بگویم باید تفکری توحیدی داشت. هیچ مهم نیست که ما در حرکت های سیاسی مان شکست و عقب نشینی را بپذیریم. در مقابل توده ها، غرور هیچ معنی و مفهومی ندارد. باید خلوص داشت. برادران، من فکر می کنم که ما فریب این حمایت های صدری و لفظی قشری از جامعه را خورده ایم، حمایتی که قبل از اینکه عمق انقلابی و توحیدی داشته باشد، عکس العمل عاطفی ناشی از گرایشات غیرانقلابی طبقات قشر حمایت کننده است. برادران، مرا می بخشید که چنین بی پروا می گویم، شاید بگویید که "سید" بالاخره با این وصیتش به ما ضربه زد. ممکن است که این وصیت باعث شود تا ازنظر سیاسی شما حداقل مورد سؤال واقع شوید، ولی من با ایمان و اعتقاد به حقانیت جهان بینی توحیدی و پیروزی سیاسی آن حساب تمامی این مسائل را هم کرده ام و ازنظر من هیچ مهم نیست که در ظاهر، این وصیت نامه به سازمان ضربه سیاسی بزند، ولی من این ضربه را هشداردهنده می دانم و آرزو دارم که برادران عزیزم را به ویژه برادرانی که در مرکزیت سازمان قرار گرفته اند به فکر وادارد.

برادران، من می توانستم قبل از صدور حکم اعدام با عنوان کردن نقطه نظراتم به طور رسمی، خود را از خطر مرگ برهانم، ولی من مرگ را انتخاب کردم تا مبادا فکر شود که این نقطه نظرات دارای تمایلات شرک آلود ترس از مرگ است. من مرگ را با اشتیاق پذیرفتم و شاید چند ساعتی به آن نمانده است که من خودم را شهید در مسیر توطئه های امپریالیست ها می دانم. من هیچ فردی را دراین مورد مسئول نمی دانم و انتقام خون من جز از جهان خواران و مزدوران داخلی آنها پس گرفتنی نیست. باز در اینجا تکرار می کنم به هیچ وجه آرزو ندارم که مرگ من عاملی درجهت رشد و گسترش خشونت ها گردد، بلکه آرزوی قلبی من این

است که این مرگ دریچه ها را به سوی وحدت و الفت بگشاید.

برادران عزیزم، در پایان این وصیت مجبورم نظرم را خیلی صریح و روشن درمورد امام خمینی مطرح کنم.

برادران، امام خمینی در شرایط کنونی تاریخ مهین عزیزمان، مظهر خشم توده های محروم ایران و حتی منطقه، علیه غارت گری ها و جنایات جهان خواران است. برادرانم، ما چرا این خشم را تقویت نکنیم و چهره

ص:۱۵۴

خنـدان امـام خمینی را برای خود و برای توده هـا طلب نکنیم. برادران، امپریالیست ها و مزدوران داخلی آنها به شـدت از این خشـم انقلابی وحشت دارند. با بورژوازی در داخل و سایر نیروهایی که برای امپریالیست

سفره پهن می کننـد، تلاش می کنند تا این مظهر را از بین ببرند و یا ضـعیف کنند. برادران، ما نباید به مانند لیبرال ها برخورد کنیم. فرق است بین یـک سازمـان انقلابی و مردمی با نیروهای لیبرال. ما نبایـد دچار همان غرور و عواطفی بشویم که تمایلات لیبرالی در داخل جامعه تبلیغ می کنند.»(۱)

ص:۱۵۵

۱- روزنامه اطلاعات، ۷/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

روزشمار جنگ چهارشنبه ۷ مرداد ۱۳۶۰ ۲۷ رمضان ۱۴۰۱ ۲۹ ژوئیه ۱۹۸۱

۱

درپی اجرای عملیات شهید چمران در دو روز قبل (۵ مرداد ۱۳۶۰) در زمین های شمال رودخانه کرخه کور که به عقب نشینی نیروهای عراقی و آزادسازی ۳۵ کیلومتر مربع از این مناطق انجامید، تلاش عراق برای بازپس گیری زمین های ازدست داده در این منطقه بار دیگر شکست خورد.

امروز نیز مانند روز گذشته، نیروهای عراقی برای بازپس گیری مناطق شمال کرخه کور حمله ای تدارک دیدند. در این حمله که از دقایق اولیه بامداد آغاز شد، لشکر۹ زرهی عراق با بهره گیری از یک گردان نیروی پیاده و یک گروهان تانک، پس از عبور از رودخانه کرخه کور، ازطریق پل کنار روستای حنانیه (پل شرقی)،(۱) اقدام به پاتک به نیروهای خودی کرد. این نیروها در خاکریزی که در عملیات شهید چمران تصرف شده بود، مستقر بودند. نیروهای عراقی که تا ساعت ۳:۳۰ بامداد، حدود ۲ کیلومتر در شمال رودخانه کرخه کور در منطقه حائل پیشروی کرده و خود را تا فاصله ۵۰۰ متری خاکریز اول نیروهای ایرانی رسانده بودند، با نیروهای کمین خودی که در آنجا مستقر بودند مواجه شدند.

به دلیل هشیاری نیروهای خودی، در درگیری ایجادشده، حدود ۵۰ نفر از نیروهای عراقی کشته یا زخمی شدند و ۵۷ نفر نیز به اسارت درآمدند. سایر نیروهای عراقی بی آنکه موفقیتی به دست آورند، مجبور به عقب نشینی شدند.(۲)-(۳)

ص:۱۵۷

۱- در دو طرف شرق و غرب روستای حنانیه، دو پل روی رودخانه کرخه کور وجود داشت که به پل شرقی و پل غربی موسوم بود و عراق در این اقدام، ۴ تیپ و یک گروهان کماندو از تیپ۱ پیاده مکانیزه جمعی لشکر۱، ۲ گردان از تیپ۱۹ پیاده، که در نخلستان های غرب خرمشهر بازسازی شده بود، تیپ۴۳ زرهی و تیپ۳۰ جمعی لشکر۹ زرهی را به کار گرفت و یک گروهان کماندو از تیپ۱ لشکر۱ و تیپ۱۰ زرهی را نیز در احتیاط این عملیات قرار داد. (سند شماره ۴۶۴۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۸/۵/۱۳۶۰ صص ۱۵ - ۱۱)

۲- گزارش لحظه به لحظه این عملیات براساس سند به دست آمده از نیروهای عراقی در ضمیمه این گزارش درج شده است.

۳- سند شماره ۴۶۴۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته، واحد اطلاعات عملیات خوزستان به فرماندهی مرکز، ۸/۵/۱۳۶۰ صص ۳ و ۴.

پس از شکست پاتک، فرماندهی لشکر۹ عراق نیروهای خود را در فاصله ۱۵۰۰ متری خاکریز خط مقدم، آرایش داد و بدون آنکه پیشروی کند، با واحدهای زرهی و تانک های خود دائماً مانور می داد که با تمرکز آتش توپ ها و ادوات خودی چند تانک عراقی منهدم شد. از حدود ساعت ۹:۳۰، حجم آتش توپ های دشمن افزایش یافت و هم زمان، واحدهایی از زرهی و نیروهای پیاده عراق به جلو حرکت کردند که این بار نیز آتش توپ های خودی و نیروهای کمین مستقر در جلو خاکریز مانع پیشروی آنان شد و ۱۴ نفر از آنان نیز اسیر شدند.

با اجرای این دو اقدام، از عراق درمجموع ۱۰ تانک و نفربر منهدم و چند دستگاه سالم به غنیمت گرفته شد. یک راننده آمبولانس نیز با وسیله نقلیه خود را تسلیم کرد. از نیروهای سپاه پاسداران هم ۲ نفر شهید و ۳ نفر مجروح شدند که مجروحان نیز در بیمارستان به شهادت رسیدند.(۱)-(۲)

نیروهای خودی پس از سرکوب پاتک دشمن تا اولین خاکریز مطمئن که امکان پدافند داشت، عقب آمدند و نیروهای کمین در جلو خاکریز مستقر شدند.

عراق نیز که در دو تلاش خود شکست خورده بود، فقط به حفظ یک سرپل ۲۵۰ متری در ساحل شمالی کرخه کور و در فاصله ۱۵۰۰ متری خاکریز خودی بسنده کرد.(۳)

۱

باوجود شکست کامل نیروهای عراقی در عملیات شهید چمران در محور کرخه کور و طراح و به نتیجه نرسیدن چند پاتک در سه روز گذشته که به تثبیت منطقه توسط نیروهای خودی انجامید، فرماندهان عراقی با دروغ پردازی کوشیدند موضوع را وارونه جلوه دهند.

رادیو کویت در اخبار بخش عربی خود به نقل از یک فرمانده نظامی عراق، مدعی شد: «تسلط عراق روی پل های کرخه کور در نزدیکی الخفاجیه [سوسنگرد] آنها را از جنبه نیروها در وضع نظامی برتری نسبت به گذشته قرار داده است[!]»

این فرمانده عراقی همچنین در مصاحبه ای که امروز از خبرگزاری عراق پخش شد، ادعا کرد: «تلفات نیروهای ایرانی طی چند روزی که به واحدهای مقدم عراقی مستقر در منطقه الخفاجیه [سوسنگرد] تعرض کرده اند، به ۱۲۵۰ کشته رسید. همچنین ۳ فروند هلیکوپتر سرنگون شد و ۳۲ تانک، ۲۷ خودرو، ۱۰ لودر و تعداد کثیری نفربر، مواضع موشکی و توپخانه و چادر مهمات آنها منهدم گردیده است.»(۴)

۱- در منابع موجود فقط به آمار شهیدان و مجروحان سپاه اشاره شده است؛ بنابراین، اطلاعی از تلفات سایر نیروهای شرکت کننده در عملیات، در دسترس نبود.

۲- سند شماره ۴۷۱۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات عملیات خوزستان به فرماندهی سپاه پاسداران خوزستان ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۴۶۳۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب به طرح و برنامه عملیات و

اطلاعات عملیات مرکز، ۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و – سند شماره ۴۲۶۴۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات عملیات سپاه اهواز به اطلاعات عملیات مرکز، ۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۴۲۶۵۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه خوزستان (تپه عملیات) به مرکز (فرماندهی)، ۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و – سند شماره ۴۶۶۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد جنوب به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۰/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۳، ۱۰/۵/۱۳۶۰، ص۲۳ ضمیمه، رادیو کویت (بخش عربی)، ۹/۵/۱۳۶۰.

۱

امروز یک گروه گشتی رزمی عراقی از مسیر جاده روستای زغن در غرب دزفول، خود را به کنار رودخانه کرخه رساند و سپس از رودخانه عبور کرد.

نیروهـای خودی که متوجه حضور نیروهای عراقی در منطقه شـده بودنـد، با اجرای عملیات کمین در مسـیر آنان، به این گروه حمله کردنـد و مهاجمان به ناچار گریختند. پس از بررسـی و کنترل محل، چند نارنجک، ۱۵ مین ضدتانک، یک جلیقه نجات آغشـته به خون و یـک اسـلحه کلاشـینکف از دشـمن به دست آمـد. نیروهـای عراقی هنگـام فرار در غرب رودخـانه با تفنگ۱۰۶ میلی متری پشتیبانی شدند.(۱)

غروب امروز نیز یـک قـایق عراقی که در آب هـای ارونـدرود در اطراف آبـادان، قصـد شـناسایی مواضع نیروهـای ایرانی را داشت، هدف آتش سلاح های سبک و نیمه سنگین نیروهای مستقر در منطقه قرار گرفت و غرق شد.(۲)

از سـوی دیگر، ارتش عراق امروز منـاطقی از آبـادان را به طور پراکنـده زیر آتش توپ هـا و سـلاح هـای سـنگین خود قرار داد که درنتیجه تعدادی از خانه های مسـکونی و بخش هایی از تأسیسات نفتی پالایشگاه این شهر آسیب دید و شماری از مردم نیز شهید یا مجروح شدند.(۳)

۲

ستـاد پشتیبـانی جنگ، مسـتقر در جهاد سازنـدگی اسـتان خراسان به منظور خـدمت رسانی به نیروهای خودی در جبهه، با فراخوانی شماری از نیروهای متخصـص، تعدادی مکانیک و ۲۳ راننـده پایه یک و دو را به همراه تعدادی ماشـین آلات سـنگین راه سازی به جبهه خوزسـتان اعزام کرد. همچنین با کمک مردم این استان، ۲۰ تن سـیب زمینی نیز به جبهه جنوب ارسال شد.(۴) سرپرست بنیاد امور جنگ زدگان نیز اعلام کرد که این ستاد در طول شش ماهی (از بهمن ۱۳۵۹ تا تیر ۱۳۶۰) که از تأسیس آن می گذرد، حدود ۵/۱ میلیون نفر از مهاجران جنگی کشور را که براثر جنگ تحمیلی مجبور به ترک محل زنـدگی خود شده اند، در ۱۸۳ شهرستان و ۴۹ اردوگاه در ۲۳ استان کشور اسکان داده است.

۱- سـند شماره ۴۶۵۱ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنگ: گزارش نـوبه ای ۲۴ سـاعته واحـد اطلاعات عملیات سپاه خوزسـتان به فرماندهی مرکز، ۹/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۲- خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۲، ۸/۵/۱۳۶۰، صص ۱۹ و ۲۰، آبادان - خبرگزاری پارس، ۸/۵/۱۳۶۰.

۳- روزنامه اطلاعات، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۴- روزنامه خراسان، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

مصطفی میرسلیم با اعلام این خبر گفت که این بنیاد امکان اشتغال در زمینه های گوناگون را برای این افراد فراهم آورده است. وی افزود: از دیگر فعالیت های بنیاد امور جنگ زدگان، تشکیل شورای مشترک برنامه ریزی برای بازسازی مناطق جنگ زده با همکاری و مشارکت چند وزارتخانه و جهاد سازندگی است.(۱)

همچنین بنیاد امور جنگ زدگان امروز در اطلاعیه ای اعلام کرد که در ماه گذشته، مبلغ ۴ میلیارد و ۴۷ میلیون و ۲۱۸ هزار و ۹۸ ریال از محل اعتبار ۱۰ میلیارد ریالی بنیاد، به رفع احتیاجات مهاجران جنگی استان های کشور اختصاص داده شده است.(۲)-(۳)

۱

امروز در مناطق شمال غرب کشور، میان نیروهای خودی و افراد گروه های مسلح درگیری هایی رخ داد:

ساعت ۱۶ امروز، افراد مسلح حزب دمکرات کردستان ایران به نیروهای تأمین جاده در سه راهی میاندوآب - مهاباد - بوکان حمله کردند.(۴) در این درگیری که ۴ ساعت به طول انجامید، ۶ تن از مهاجمان کشته شدند و بقیه نیز با ازدست دادن یک خودرو سیمرغ، یک خمپاره انداز ۸۰ میلی متری، یک تیربار کالیبر ۵۰ میلی متری و به جای گذاشتن ۳ قبضه تفنگ ژ۳ از محل درگیری گریختند. از نیروهای خودی نیز یک سرباز به نام نظرقلی نظرزاده و یک پاسدار به نام عیسی کفاشی اعزامی از زاهدان به شهادت رسیدند.(۵)

رادیو صدای کردستان، ارگان خبری - تبلیغاتی حزب دمکرات کردستان ایران، بدون اشاره به تلفات و ازدست دادن تجهیزات نیروهایش در این حادثه، خبر را چنین اعلام کرد: «نیروهای حزب توانستند ۴ نفر از پاسداران را کشته و ۶ نفر از آنها را زخمی نمایند و خود سالم به پایگاهشان مراجعه نمایند.»(۶)

در حادثه دیگری، یک دستگاه آمبولانس سپاه پاسداران که از ارومیه عازم مهاباد بود، در بین راه هدف حمله افراد گروه های ضدانقلاب قرار گرفت که در تیراندازی انجام شده، ۲ نفر از نیروهای سپاه زخمی شدند.(۷)

۲

تعدادی از افراد وابسته به گروه کمونیستی - مائوئیستی کومه له و سازمان کمونیستی پیکار در راه آزادی طبقه کارگر (پیکار) که مسلح به سلاح سبک بودند، حدود ساعت ۲۰، با دردست گرفتن کنترل بخشی از جاده کامیاران به سنندج در سه راهی روستای نجف آباد در محل قهوه خانه سربناو، اقدام به بازرسی خودروهای عبوری از این منطقه کردند.

این افراد که در سه دسته سازماندهی و در چندین نقطه از این محدوده مستقر شده بودند، تا

۱- روزنامه کیهان، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۳.

۲- ارقام اعتبار تخصیص یافته به استان های مختلف در ضمیمه گزارش آمده است.

۳- روزنامه اطلاعات، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۴- خبرگزاری پارس، گزارش های ویژه، شماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص۳۲، خبرگزاری پارس، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

۵- روزنامه اطلاعات، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۴، ۱۰/۵/۱۳۶۰، صص ۳۴ و ۴۰، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۱۰/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۷۶۷۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مهاباد به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مرکز (فرماندهی)، ۹/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۳، ۱۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۲ ضمیمه، رادیو صدای کردستان ایران، ۹/۵/۱۳۶۰.

۷- سند شماره ۴۲۶۷۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مهاباد به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مرکز (فرماندهی)، ۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۲، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۳، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۸/۵/۱۳۶۰.

پاسی از شب در این محل حضور داشتند و در این مدت، همه وسایل نقلیه را متوقف و افراد و وسایل آنان را بازرسی کردند. مهاجمان با متوقف کردن یک اتوبوس مسافربری ایران پیما و چند خودرو دیگر که عازم کرمانشاه بودند و بازرسی از مسافران، ۲۳ نفر از سرنشینان اتوبوس را که در میان آنها یک افسر، ۲ درجه دار، ۱۷ سرباز و تعدادی پیشمرگ مسلمان کرد بودند، گروگان گرفتند. افراد مسلح همچنین ۶ خودرو شامل ۲ تانکر سوخت به ظرفیت ۵۴۰۰۰ لیتر گازوئیل، ۲ اتومبیل پیکان و ۲ وانت (متعلق به مردم) را به غنیمت گرفتند.(۱)

مهاجمان پس از اجرای این عملیات، گروگان ها و خودروها را ازطریق یکی از جاده های فرعی از منطقه خارج کردند.(۲) در طول مدتی که عناصر ضدانقلاب این اقدامات را انجام می دادند، نیروهای خودی در منطقه هیچ تعرضی و واکنشی علیه آنان انجام ندادند.(۳)

۱

عملیات پاک سازی نیروهای خودی از عناصر ضدانقلاب در دو روستای تابعه سقز، انفجار مین در منطقه صائین بلاغ و سخنرانی افراد حزب دمکرات در میان اهالی روستاهای شاهین دژ در مذمت سپاه، ازجمله حوادث امروز غرب کشور می باشد.

در عملیات پاک سازی روستاهای توابع سقز از وجود گروه های مسلح درگیری شدیدی بین نیروهای سپاه پاسداران و افراد حزب دمکرات کردستان ایران در روستای قوچاق و اسرا در محور سقز - میاندوآب رخ داد که براثر آن، ۲ نفر از اعضای بسیج سپاه پاسداران اعزامی از مشهد به نام های مجیدی و ابراهیمی شهید شدند. در این عملیات همچنین ۸ تن از افراد حزب دمکرات کشته و عده ای نیز زخمی شدند.(۴)

در حادثه دیگری، ساعت ۱۸ امروز، براثر انفجار یک مین در منطقه صائین بلاغ در محور شاهین دژ به تکاب در مسیر عبور نیروهای خودی، پای یکی از این نیروها قطع شد.(۵)

همچنین واحد اطلاعات سپاه پاسداران کرمانشاه گزارش داد: حزب دمکرات کردستان ایران برای منفی جلوه دادن حضور نیروهای جمهوری اسلامی در روستاهای منطقه شاهین دژ، مردم را جمع کردند و نماینده حزب برای آنان سخنرانی کرد، سپس به اهالی دستور داده شد تا از سپاه اظهار انزجار کنند و صدای چند نفر از مردم را که وادار به بدگویی و شکوه از سپاه پاسداران انقلاب شده بودند، ضبط کردند.(۶)

۱- سند شماره ۴۲۶۷۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه کرمانشاه به فرماندهی سپاه تهران، ۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۹۶۴۱۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی، از لشکر۲۸ پیاده کردستان (رکن۲)، شماره ۴۷، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۵۱۹۰۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- گروه های ضدانقلاب پس از این عملیات، گروگان ها را به روستای شاهینی از توابع کامیاران که دراختیار آنها بود انتقال دادند. یک ماه پس از این حادثه، گروگان ها در روستاهای حومه کامیاران که در تصرف این گروه ها بود، دیده شدند. (سند

شماره ۵۱۹۰۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه کرمانشاه به فرمانده سپاه مرکز، ۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۱۸۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی کرمانشاه به فرماندهی مرکز، ۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی)

۳- سند شماره ۵۷۴۶۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات منطقه۷ (کرمانشاه) به اطلاعات مرکز، ۱۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۳۹۱۴۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه مرکز (فرماندهی) به سپاه غرب (فرماندهی)، ۱۲/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۳۴۱۹۹۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از لشکر ۲۸ (رکن۲) به استانداری استان کردستان، ۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- روزنامه کیهان، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۵- سند شماره ۱۹۶۴۱۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۶- سند شماره ۴۲۶۶۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات کرمانشاه به اطلاعات مرکز، ۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۱

امروز در سنندج دو حادثه پرتاب بمب آتش زا رخ داد. همچنین اقدام دو فرد مسلح برای ربودن فرزند یکی از پاسداران سپاه ناکام ماند.

ساعت ۱۲:۱۵، دو بمب آتش زا به طرف یکی از افراد متعهد شهر پرتاب شد که آسیبی به وی نرسید.

در حادثه دوم نیز به داخل منزل فردی که با سپاه پاسداران همکاری داشت، بمب آتش زا پرتاب شد که این واقعه خسارتی درپی نداشت، مهاجمان هنگام پرتاب بمب، با اسلحه کمری چند تیر هوایی نیز شلیک کرده و از محل حادثه متواری شدند.(۱)

امروز همچنین زن و مردی مسلح مبادرت به ربودن فرزند یکی از پاسداران بومی سپاه سنندج کردند. پدر کودک این دو نفر را تعقیب کرد و آنان برای فرار از این وضعیت به ناچار، پس از طی مسافتی کودک را از ماشین به بیرون پرتاب کردند و گریختند.(۲)

۲

امروز عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در ۳ اقدام تروریستی، نماینده مردم مشهد، جانشین دادستان انقلاب تبریز و سرپرست قبلی کمیته مرکزی اراک را ترور کردند.

ساعت ۱۱:۴۴ امروز، حجت الاسلام سید رضا کامیاب، که در انتخابات روز جمعه گذشته (۲ مرداد ۱۳۶۰) ازسوی مردم مشهد به نمایندگی مجلس شورای اسلامی انتخاب شده بود، هدف سوءقصد ۲ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق قرار گرفت. وی پس از انتقال به بیمارستان دکتر حسین فاطمی مشهد به شهادت رسید.

به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی، هنگامی که سید رضا کامیاب با اتومبیل خود درحال عبور از تقاطع خیابان خواجه ربیع و بلوار راه آهن مشهد بود، یکی از دو موتورسواری که هر دو مسلح به کلت کمری بوده اند، از فاصله نزدیک، ۲ گلوله به طرف وی شلیک کرد، که یکی به جمجمه و دیگری به کتف او اصابت کرد. در این حادثه، پاسدار محافظ حجت الاسلام کامیاب که روی صندلی عقب اتومبیل نشسته بوده موفق نشد واکنشی نشان دهد و ضاربان گریختند.

براساس این گزارش، اهالی محل بلافاصله حجت الاسلام کامیاب را به بیمارستان امام رضا(ع) مشهد رساندند، اما به دلیل آماده نبودن امکانات پزشکی بیمارستان، وی از آنجا با آمبولانس به بیمارستان دکتر حسین فاطمی منتقل و بلافاصله به اتاق عمل برده شد، ولی پیش از شروع عمل جراحی، براثر شدت جراحات واردشده به شهادت رسید.(۳)-(۴)

۱- همان.

۲- همان.

۳- نیروهای کمیته توانستند ۲ ضارب نماینده مردم مشهد را در ۱۰ مرداد ۱۳۶۰ در مشهد، دستگیر کنند. سازمان مجاهدین خلق با

انتشـار اطلاـعیه ای بـا امضـای "شورای ملی مقاومت" مسـئولیت این ترور را به عهـده گرفت. ضـمناً سازمان در شـماره ۵۱۵، نشریه مجاهد، به ترور شـهید کامیاب به دست تیم های ترور این سازمان اذعان کرد. (خبرگزاری پارس، نشـریه گزارش های ویژه، شـماره ۱۶۱ ، ۷/۶/۱۳۶۰، صص۸-۶، مشـهد - خـبرگزاری پـارس، ۶/۶/۱۳۶۰؛ و - محمـدصادق کوشـکی، تبـار ترور، تهران: مرکز اسـناد انقلاب اسلامی، چاپ اول، تابستان۱۳۸۷، ص۲۳۹)

۴- روزنامه خراسان، ۸/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲؛ و - روزنامه کیهان، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

در تبریز، نادر نوری دادیار دادگاه و جانشین دادستان دادگاه انقلاب اسلامی تبریز، درحالی که با اتومبیل قصد رفتن به محل کار خود را داشت، مقابل منزلش در انتهای خیابان صفا، هدف رگبار گلوله فردی مسلح قرار گرفت و به شدت مجروح شد. ضارب با کمک همدست خود که سوار بر یک موتور هوندای ۱۱۰ بود، از محل حادثه گریخت.

جانشین دادستان دادگاه انقلاب اسلامی تبریز بلافاصله با کمک مردم به بیمارستان امام خمینی شهر تبریز انتقال یافت و تحت عمل جراحی مغز و ریه قرار گرفت.(۱)-(۲)

در اراک، دو موتورسوار مسلح بازپرس دادسرای انقلاب اسلامی این شهر را، درحالی که از محل کار عازم منزل بود، هدف سوءقصد قرار دادند که براثر اصابت ۴ گلوله کلت کمری به شکم و دست او، به شدت مجروح شد.

محمدتقی مهدی سلطانی که قبلاً سرپرست کمیته مرکزی انقلاب اسلامی اراک و یکی از اعضای شورای شهر بود، برای ادامه معالجه به تهران منتقل شد.(۳)-(۴)

۱

در حمله افراد گروه های مسلح غیرقانونی به اعضای بسیج رودسر، یک نفر شهید و یک نفر مجروح شد. در تهران نیز در درگیری با پلیس، ۲ فرد مسلح وابسته به گروه ها کشته شدند.

ساعت ۱۵ امروز، چند تن از افراد گروه های ضدانقلاب با استفاده از اسلحه ژ۳، کلاشینکف و نارنجک جنگی به نیروهای بسیج شهرستان رودسر حمله کردند که در این حمله، یک نفر از اعضای بسیج به نام مجید آقاجان پور شهید و یک نفر دیگر مجروح شد. مهاجمان نیز متواری شدند.

واحد تجسس پلیس تهران در خیابان عباس آباد (خیابان شهید بهشتی)، به یک اتومبیل تویوتا که قبلاً اعلام سرقت شده بود، برخوردند و به تعقیب آن پرداختند. دو سرنشین خودرو

۱- جانشین دادستان دادگاه انقلاب اسلامی تبریز که پس از عمل جراحی در بیمارستان بستری بود، ساعت ۱ بامداد روز ۱۲ مرداد ۱۳۶۰، به شهادت رسید. پیکر نامبرده با حضور مسئولان استان ازجمله آیت الله مدنی امام جمعه تبریز، سید حسین موسوی تبریزی دادستان دادگاه انقلاب اسلامی تبریز، مهندس طاهری استاندار و مقامات نظامی و انتظامی و گروه کثیری از مردم تبریز از مقابل مسجد شهدای این شهرستان تشییع و به خاک سپرده شد. (خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۶، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۲۷، تبریز - خبرگزاری پارس، ۱۲/۵/۱۳۶۰)

۲- سند شماره ۴۲۶۴۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه تبریز به اطلاعات فرماندهی مرکز، ۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۱، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۳۱، خبرگزاری پارس، ۷/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۳- محمدتقی مهدی سلطانی پس از چند روز بستری بودن در بیمارستان شهید مصطفی خمینی تهران، در ۱۶ مرداد ۱۳۶۰، به

شهادت رسید. هواداران سازمان مجاهدین خلق در اراک، با انتشار اطلاعیه ای مسئولیت ترور دادستان انقلاب اسلامی اراک را با نام"شورای ملی مقاومت" واحد عملیات نسرین اکبری (یکی از اعضای معدوم سازمان در اراک) بر عهده گرفتند. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۵ ، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۴، اراک - خبرگزاری پارس، ۳۱/۵/۱۳۶۰؛ و - اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۱۹۴)

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۱، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۲۷، ۱۷/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۱، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۲۴، اراک - خبرگزاری پارس، ۱۷/۵/۱۳۶۰.

که متوجه تعقیب پلیس شدند، اقدام به فرار کردند. مأموران با بی سیم موضوع را به سایر

گروه های تجسس اعلام و درخواست کمک کردند. سرنشینان خودرو که امکان فرار نداشتند، در ابتدای خیابان میرداماد، با ایجاد راه بندان ساختگی اتومبیل را رها کردند و با یک ساک دستی و اسلحه وارد منزل یکی از اهالی محل در خیابان پیشاور شدند و ضمن تهدید صاحب خانه، با مسلسل به طرف مأمورانی که خانه را محاصره کرده بودند، تیراندازی کردند.

براثر تیراندازی متقابل، یکی از این دو نفر کشته و دیگری مجروح و دستگیر شد که به بیمارستان انتقال یافت، اما در آنجا درگذشت. از این دو نفر، یک مسلسل یوزی، یک سلاح کمری و تعدادی فشنگ به دست آمد.(۱)

۱

امروز افراد وابسته به گروه های مسلح در ۸ شهر کشور، اقدام به تیراندازی، بمب گذاری، پرتاب نارنجک و انواع بمب دست ساز و آتش زا به اماکن گوناگون کردند که براثر آن، چند نفر مجروح شدند و خساراتی به بار آمد.

در تهران، دو موتورسوار یک نارنجک ساچمه ای به سوی انتشارات بنیاد الهادی در خیابان دماوند، پرتاب کردند که براثر انفجار آن، ۱۱ سرنشین دو اتوبوس که در لحظه انفجار درحال عبور از محل بودند، مجروح شدند و شیشه های این دو اتوبوس و یک نمایشگاه اتومبیل خرد شد. فرد مهاجم قصد داشت نارنجک را به داخل دفتر انتشارات پرتاب کند، اما به دلیل بی دقتی، نارنجک به نمایشگاه اتومبیل برخورد کرد. ۲ تن از مجروحان در بیمارستان ۱۷ شهریور بستری شدند و دیگران سرپایی مداوا شدند.(۲)

همچنین براثر تیراندازی دو موتورسوار مسلح به طرف ماشین آقای خزعلی از روحانیون سرشناس تهران، راننده مجروح شد و ماشین نیز خسارت دید. گفتنی است هنگام تیراندازی، آقای خزعلی داخل ماشین نبود.(۳)

در خیابان صفاری در جنوب تهران نیز یک بمب در حوالی مسجدی کشف و با تلاش مأموران پلیس خنثی شد.(۴)

در اصفهان، دو موتورسوار مسلح به اسلحه یوزی از چهارراه ابوذر به مقر بسیج مدارس این شهر تیراندازی کردند که در این اقدام، یک عابر به شدت مجروح و به بیمارستان منتقل شد.

مهاجمان پس از دقایقی، دوباره به مقابل مقر بسیج مدارس آمدند و به این محل شلیک کردند که براثر اصابت گلوله، ۲ تن از اعضای بسیج که مقابل در ورودی ایستاده بودند، مجروح شدند و ضاربان نیز گریختند.(۵)

در بروجرد، افراد گروه های مسلح یک نارنجک جنگی به سوی ساختمان ستاد مرکزی جهاد سازندگی در خیابان تختی این شهر، پرتاب کردند که درنتیجه چند شیشه این ساختمان شکست، اما خسارت دیگری به بار نیامد.(۶)

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۱، ۸/۵/۱۳۶۰ صص ۱۳ و ۱۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۷/۵/۱۳۶۰.

۳- سند شماره ۴۲۶۷۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ازسپاه پاسداران انقلاب اسلامی تهران به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مرکز (فرماندهی)، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۴- سند شماره ۴۲۶۵۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ به مرکز فرماندهی و به شاجا (پست فرماندهی)، ۷/۵/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۱، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۹، اصفهان - خبرگزاری پارس، ۷/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۴۲۶۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سپاه اصفهان به اطلاعات سپاه مرکز، ۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- سند شماره ۳۷۹۵۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از واحد اطلاعات و بررسی های سپاه پاسداران بروجرد به استانداری لرستان، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۳.

در شهرستان دورود، یک بمب دست ساز به سمت ماشین بسیج در خیابان سعدی این شهر

پرتاب شد که خسارت جانی نداشت.(۱) همچنین یک بمب آتش زا به داخل منزل رئیس آموزش وپرورش این شهر پرتاب شد که خسارت مالی و جانی به همراه نداشت.(۲)

در خرم آباد نیز یک بمب دست ساز به منزل یکی از وکلای دادگستری این شهر پرتاب شد که به دلیل بی دقتی در پرتاب، این بمب روی بام و محوطه حیاط افتاد و منفجر شد و خسارات جزئی وارد کرد.(۳)در حادثه دیگری در همین شهر، یک بمب دست ساز زیر جیپ لندرور متعلق به طرح عشایری منفجر شد و خسارت کمی به آن وارد کرد.(۴)

همچنین ساعت ۴ بامداد، یک بمب دست ساز به منزل دادیار دادسرای انقلاب اسلامی بیرجند پرتاب شد که منفجر نشد و مهاجمان با استفاده از تاریکی هوا متواری شدند.(۵)

در قوچان، یک بمب دست ساز قوی به منزل یکی از نیروهای سپاه پاسداران این شهر پرتاب شد که براثر انفجار آن، دیوار منزل فروریخت و شیشه های ساختمان شکست، ولی کسی صدمه ندید. عاملان حادثه نیز بلافاصله از محل گریختند.(۶)

در محله غازیان بندر انزلی، فردی قصد پرتاب نارنجک به طرف پمپ بنزین را داشت، اما نارنجک پیش از پرتاب در دستش منفجر گردید و وی مجروح شد.(۷)

۱

یک هواپیمای نظامی ارتش، حامل ابوالحسن بنی صدر و مسعود رجوی که هدایت آن را سرهنگ معزی خلبان مخصوص شاه،(۸) بر عهده داشت صبح امروز در یک فرودگاه نظامی در حومه پاریس به زمین نشست.

۱- سند شماره ۳۲۸۴۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از معاونت سیاسی و اداری استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص ۱.

۲- همان.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۱، ۸/۵/۱۳۶۰ ص۱۳، خرم آباد - خبرگزاری پارس، ۷/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۳۲۸۴۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۴- سند شماره ۳۲۸۴۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۱، ۸/۵/۱۳۶۰ ص ۱۰، مشهد - خبرگزاری پارس، ۷/۵/۱۳۶۰.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۲، ۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۸، مشهد - خبرگزاری پارس، ۸/۵/۱۳۶۰.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۲، ۹/۵/۱۳۶۰، ص ۱۹، رشت - خبرگزاری پارس، ۸/۵/۱۳۶۰.

۸- حجت الاسلام محمدی ری شهری دادستان دادگاه های انقلاب ارتش، در گفت وگویی درباره سوابق سرهنگ معزی گفت: «براساس گزارشی که برای شهید دکتر چمران تهیه شده و دکتر چمران در زمان حیات خود آن را دراختیار دادگاه ارتش قرار داده بود، دادگاه، سرهنگ معزی را در تاریخ ۵/۵/۱۳۵۹، از ارتش اخراج کرد، ولی بعد از شروع جنگ تحمیلی، وی توسط بنی صدر به کار گمارده شد. براساس این گزارش، سرهنگ معزی مورد تأیید صددرصد شاه و ساواک و خلبان مخصوص شاه بود و او شاه را از ایران به مراکش انتقال داده است و هدایایی قبل و بعد از این سفر دریافت کرده است و قبل از رفتن شاه، معزی خانه و وسایل زندگی خود را می فروشد و در امریکا خانه می خرد. او پس از بازگشت، اظهار می دارد که می خواهد به فلسطین برود و مرخصی ۴۵ روزه می گیرد، ولی به امریکا می رود و پس از چند مدت، فرمانده پایگاه هفتم شیراز می شود، درحالی که فرمانده قبلی به نحو شایسته ای انجام وظیفه می کرده است و در زمان فرماندهی معزی در این پایگاه، چنددستگی ایجاد می شود و برخلاف دستور، شورای قلابی درست کرده و درجهت مشی [سازمان] مجاهدین [خلق] حرکت نموده است. بعد از انتخابات، در سمت خود کلیه انتصابات و جابه جایی ها را با گروهی که او را هدایت می کنند، انجام داده. در این گزارش، ده ها مطلب دیگر ازجمله ارتباط نزدیک وی با رجوی، بردن رادیوهای دوربرد به خارج از کشور و اعمال نامشروع دیگر که نمی توان نام برد، ذکر شده است.» (خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۵، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص۸، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۱/۵/۱۳۶۰)

این هواپیمای بوئینگ۷۰۷ نیروی هوایی که ساعت ۲۲:۳۰ شب گذشته از فرودگاه مهرآباد

تهران، پرواز کرده بود، پس از خارج شدن از مرز شمالی ایران، بدون هیچ گونه مشکلی از مسیر ترکیه،(۱) شرق مدیترانه، قبرس و آتن وارد فرانسه شد و با هماهنگی مسئولان این کشور به سمت فرودگاه نظامی "اورلی" که قبلاً یک پایگاه نظامی امریکایی بوده است، راهنمایی شد.

از سوی دیگر، با تغییر مسیر هواپیما در فضای ایران و پیگیری های انجام شده و پس از آنکه مشخص شد این هواپیما ربوده شده است، دو هواپیمای جنگنده شکاری نیروی هوایی جمهوری اسلامی ایران به تعقیب هواپیمای ۷۰۷ پرداختند تا آن را بازگردانند، ولی پیش از آنکه به هواپیمای ربوده شده برسند، هواپیمای مذکور از مرز ایران خارج شد.(۲)-(۳)

کانال ۲ تلویزیون فرانسه ساعت ۱۴:۲۰ به وقت محلی، تصویر ورود بنی صدر به پاریس را پخش کرد. در این تصاویر، بنی صدر که نشانه های آرایش زنانه و برداشتن زیر ابرو در صورتش کاملاً مشهود بود و

۱- وزارت امور خارجه ترکیه با صدور اطلاعیه ای با لحنی محتاطانه اعلام کرد: «یک هواپیمای ایرانی که ظاهراً باید هواپیمای حامل بنی صدر بوده باشد، اندکی پس از نیمه شب سه شنبه، پس از اینکه مقامات ایرانی اطلاع دادند یک هواپیمای ایرانی ربوده شده [است]، وارد حریم هوایی ترکیه شد.» خبرگزاری آسوشیتدپرس از آنکارا، ضمن اعلام این خبر گفت: «در این بیانیه، افزوده شده است: خدمه هواپیما با برج مراقبت فرودگاه آنکارا تماس گرفتند و اجازه خواستند تا ازطریق شهر آنتالیا در ۵۵۰ کیلومتری جنوب غربی آنکارا در ساحل مدیترانه، از حریم هوایی ترکیه خارج شوند و این هواپیما ساعت یک و هشت دقیقه روز چهارشنبه به وقت محلی، حریم هوایی ترکیه را ترک کرد، اما به مقام های ترکیه اطلاعی درباره حضور مسافر در هواپیما داده نشده بود. در همین حال، مقامات ایرانی به ما اطلاع دادند که یک هواپیمای آن کشور ربوده شده است. از سوی دیگر، برخی منابع در آنکارا گفتند: هواپیمای حامل بنی صدر از ترکیه خواسته بود برای سوخت گیری در آنجا فرود آید، ولی مقام های ترکیه این تقاضا را رد کردند.» (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۲، ۹/۵/۱۳۶۰، صص۲۶ - ۲۵، آنکارا - آسوشیتدپرس، ۸/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۸/۵/۱۳۶۰ ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۱، ۸/۵/۱۳۶۰ صص۱۶ - ۱۵، آنکارا - آسوشیتدپرس، ۷/۵/۱۳۶۰)

۲- جزئیات نحوه ربوده شدن هواپیما به روایت دو نفر از خدمه آن و سرهنگ معزی در ضمیمه گزارش آمده است.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۱، ۸/۵/۱۳۶۰ صص۱۰، ۳۲ و ۳۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۷/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۸/۵/۱۳۶۰ ص۳.

سبیلش را هم تراشیده بود(۱) و

در کنار وی مسعود رجوی و سرهنگ بهزاد معزی خلبان مخصوص شاه، ایستاده بودند، با خبرنگاران گفت وگو می کرد.(۲)

بنی صـدر در این گفت وگو درباره چگونگی خروجش از ایران - بدون اشاره به نقش سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در طراحی و اجرای این کار - گفت: «دیشب ساعت ۶ به وقت تهران، به من خبر دادند، و من ساعت ۸:۳۰ وارد هواپیما شدم و ساعت ۱۰:۳۰، به سوی فرانسه پرواز کردیم.»

روزنـامه لیبراسـیون (چـاپ پاریس) با بیان ارتباط سازمان مجاهـدین خلق با جریان های سیاسـی درون حاکمیت فرانسه و هماهنگی قبلی با آنان برای پـذیرش بنی صـدر در فرانسه نوشـته است: «مقامات فرانسوی قبل از روز چهارشـنبه [روز فرار بنی صـدر از ایران]، یادداشتی درباره پرواز هواپیمای بنی صـدر به این کشور دریافت کرده بودنـد. نماینـدگان گروه چپ گرای مجاهدین خلق ایران در پاریس به حزب سوسـیالیست فرانسه اطلاع دادنـد که امشب، افرادی از ایران وارد خواهند شد. به دنبال این اطلاع، مقامات فرانسوی به هواپیمایی که از ایران می آمد، با بی سیم اطلاع دادند که در پایگاه نظامی "اورلی" فرود آید.»(۳)

بنی صـدر بلافاصـله پس از ورود به فرانسه، از این کشـور تقاضـای پناهنـدگی سیاسـی کرد و مسئولان فرانسـوی نیز بـا آن موافقت کردند.

فرانسوا میتران رئیس جمهور این کشور، که به لندن سـفر کرده بود، در یک مصاحبه کوتاه بدون نام بردن از بنی صدر گفت: «یک شخصـیت خارجی که رئیس دولت بوده، برای حفظ جان خود خواسـتار پناهنـدگی شده است و درهای فرانسه به روی کسـی که به قوانین فرانسه احترام بگـذارد باز است.»(۴)کلودشـسون وزیر امور خـارجه فرانسه هم دراین باره گفت: «ساعت ۲:۳۰، خبردار شدیم که یک هواپیمای ایرانی می خواهـد وارد حریم هوایی فرانسه شـده و فرود آیـد. چون این هواپیما که کمی بعد متوجه شدیم حامل آقای بنی صـدر است، یک هواپیمای نظامی است، بلافاصـله به پایگاه نظامی اورلی راهنمایی شـد. در این لحظه بود که ما از جریان خبردار شدیم و طبیعتاً هواپیما خبر داد که خواهان پناهندگی سیاسـی است که با تقاضای پناهندگی سیاسی هم طبق مقررات فرانسه؛ یعنی خودداری از هرنوع فعالیت سیاسی در فرانسه موافقت شد.»(۵)

از سوی دیگر، خبرگزاری فرانسه از پاریس گزارش داد:

«چنـدی پیش، وزیر روابـط خارجی فرانسه تلویحاً گفته بود که به اتباع هر کشوری به ویژه ایران که از فرانسه درخواست پناهنـدگی کنند، این پناهندگی داده خواهد شد. وزارت روابط

ص:۱۶۷

۱- خبرگزاری پـارس دربـاره وضـعیت ظـاهری بنی صـدر گزارش داد: «رادیوهـای کشورهای فرانسه، انگلسـتان، سوئیس، بلژیک و آلمـان خبر دادنـد که بنی صـدر درحالی که زیر ابروهای خود را برداشـته و سبیل هایش را تراشـیده بود با آرایش موی سـر و لباس زنانه از ایران گریخته است.» (خبرگزاری پارس، نشـریه گزارش های ویژه، شـماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۳ ضمیمه، رادیو صدای ایران، ۱۰/۵/۱۳۶۰)

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۳ ضمیمه، رادیو صدای ایران، ۱۰/۵/۱۳۶۰.
۳- همان، ص۳۲، خبرگزاری پارس، ۱۰/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۵، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۲، پاریس - فرانس پرس، ۱۱/۵/۱۳۶۰.
۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۱، ۸/۵/۱۳۶۰، صص ۲۴ و ۲۵، لندن - فرانس پرس، ۷/۵/۱۳۶۰.
۵- روزنامه کیهان، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

خارجی فرانسه همچنین اعلام کرد که هواپیمای نظامی که رئیس جمهور سابق ایران با آن به

فرانسه آمده است، به دولت ایران پس داده خواهد شد.»(۱)

بنی صدر همراه با رجوی پس از گفت وگو با خبرنگاران و انجام دادن پاره ای تشریفات اداری و دریافت پناهندگی، با اسکورت پلیس مخصوص و ژاندارم به منزل مسکونی خود در محله کشن (در حومه پاریس) رفت.(۲)

۱

درپی فرار بنی صدر (رئیس جمهور مخلوع) و رجوی با هواپیمای نظامی ارتشی و آثار روانی حاصل از چنین وضعیتی در نیروی هوایی ارتش، شورای موقت ریاست جمهوری متشکل از آقایان رجایی (نخست وزیر)، هاشمی رفسنجانی (رئیس مجلس شورای اسلامی) و موسوی اردبیلی (رئیس دیوان عالی کشور) به همراه سرهنگ فکوری فرمانده نیروی هوایی ارتش، در دفتر نخست وزیری تشکیل جلسه داد. دبیر اول سفارت فرانسه در تهران هم به وزارت امور خارجه احضار شد.

شورای موقت ریاست جمهوری در واکنش به رخدادهای اخیر در نیروی هوایی(۳) تغییراتی را در سطوح گوناگون فرماندهی ایجاد کرد. آقای هاشمی دراین باره گفت: «ظهر، گروهی از همافران آمدند و خیلی ناراحت بودند و خواهان تصفیه فوری در نیروی هوایی بودند. باتوجه به فرار بنی صدر با هواپیمایی از این نیرو، در دفتر آقای رجایی، فوراً جلسه ای با حضور آقای موسوی اردبیلی و سرهنگ فکوری فرمانده نیروی هوایی تشکیل دادیم. سرهنگ فکوری خیلی ترسیده و تعادل خود را از دست داده [بود] و می گفت نیروی هوایی با این دو مورد فرار هواپیما متزلزل شده است. گفتیم زمینه خوبی برای تصفیه ضدانقلاب در نیرو پیش آمده. با مشورت انجمن اسلامی، سیاسی - ایدئولوژی نیرو و دادگاه انقلاب ارتش، تصمیمات مهمی گرفتیم. ستاد فرماندهی و فرماندهان پایگاه ها را عوض کردیم. جانشین فرمانده را آقای سرهنگ معینی قرار دادیم. اختیارات آقای فکوری را به معینی دادیم. عصر در [جلسه] شورای امنیت شرکت کردم و تصمیماتی اتخاذ کردیم. توسط احمد آقا [خمینی] به امام پیغام دادیم و از امام نظر خواستیم. امام با تغییراتی در ارتش برای اطمینان بیشتر موافقت کردند.»(۴)

همچنین در اعتراض به اقدام فرانسه در پذیرش بنی صدر، مسئول سفارت فرانسه در تهران به وزارت امور خارجه احضار شد. معاون سیاسی وزارت امور خارجه در دیداری با وی، ضمن تشریح جرائم بنی صدر، درخواست کتبی ایران مبنی بر استرداد بنی صدر را به او ابلاغ کرد.

پس از پایان این دیدار، معاون سیاسی وزارت امور خارجه گفت: «در این دیدار، به دبیر اول سفارت فرانسه گفته شد که بنی صدر شخصی است که مورد تنفر ملت ایران است و به دلایل متفاوت جنایی و حقوقی تحت تعقیب قانونی مقامات قضایی کشورمان قرار دارد و حکم جلب

۱- روزنامه اطلاعات، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۱، ۸/۵/۱۳۶۰، صص ۱۰ و ۱۱، تهران - خبرگزاری پارس، ۷/۵/۱۳۶۰.

۳- جمعه قبل (۲/۵/۱۳۶۰) نیز یک خلبان نیروی هوایی، هواپیمایی نظامی را ربوده و به مصر برده بود.

۴- اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰) به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، صص ۱۸۶ - ۱۸۴.

وی مدت ها است ازسوی دادگاه انقلاب اسلامی و دادستانی کل کشور ایران، صادر شده است.»

معاون سیاسی وزارت امور خارجه در تبیین جرائم بنی صدر برای دبیر اول سفارت فرانسه، به توطئه علیه جمهوری اسلامی ایران و نیز سرقت هواپیما از نیروی هوایی جمهوری اسلامی ایران اشاره کرد. وی همچنین گفت که بنی صدر باید درمورد اسناد و مدارک به دست آمده از لانه جاسوسی نیز پاسخ گو باشد.

در غیاب سفیر فرانسه در تهران که به تبریز رفته است، دبیر اول این سفارتخانه مسئولیت وی را به عهده دارد.(۱)

بهزاد نبوی وزیر مشاور در امور اجرایی و سخنگوی دولت نیز در اولین واکنش دولت به ماجرای فرار بنی صدر گفت: «آقای بنی صدر تنها به عنوان یک مجرم سیاسی مطرح نیست، بلکه به عنوان یک مجرم قضایی ازسوی مقامات قضایی ایران تحت تعقیب است. مسئله مهم در این ماجرا، ورشکستگی خط بنی صدر است. البته ما انتظار فرار بنی صدر را داشتیم، چراکه می دانستیم آقای بنی صدر اهل خانه تیمی نبود و نیست و درحال حاضر، روابط سازمان مجاهدین خلق و بنی صدر در حد بسیار اعلایی است.»(۲)

۱

هفده تن از نمایندگان مجلس شورای اسلامی در نامه ای خواستار پاسخ گویی وزیر دفاع و فرمانده نیروی هوایی ارتش درخصوص دو مورد هواپیماربایی - شامل فرار یک هواپیمای بوئینگ۷۰۷ نظامی نیروی هوایی به مصر و پناهنده شدن خلبان آن به این کشور و همچنین فرار بنی صدر و رجوی با هواپیمای بوئینگ۷۰۷ نظامی دیگر - شدند. در متن انتشاریافته این نامه آمده است:

«۱. باتوجه به شرایط خاص کشور و دولت [در] جنگ، چه عواملی موجب گردیده اند که هواپیمای بوئینگ۷۰۷ نظامی در هفته پیش، با ۵ سرنشین از آسمان ایران گریخته و [سرنشینان] به مصر پناهنده شوند.

۲. برخلاف مندرجات رسانه های گروهی، گفته می شود که این هواپیما هنوز با سرنشین هایش به کشور بازنگشته است. این اخبار تا چه حد صحت دارد و علت آن چیست.

۳. طبق خبر واصله، هواپیمای بوئینگ۷۰۷ نظامی دیگری با چند سرنشین، ازجمله ابوالحسن بنی صدر رئیس جمهور معزول و مسعود رجوی رهبر مجاهدین خلق، از ایران گریخته و ساعت ۷:۲۰ صبح امروز به وقت تهران [۷ مرداد ۱۳۶۰]، در پاریس به زمین نشسته است. چه عواملی در این توطئه خیانت بار دست داشته اند و چگونه است که دستگاه اطلاعاتی ارتش و نیروی هوایی از این توطئه غافل مانده اند.

۴. از قرار اطلاع، این دو خلبان که با دو هواپیما به فاصله تقریباً یک هفته از ایران گریخته اند و این واقعیت تلخ که گفته می شود خلبان فراری اولی از کودتاچیان و دومی خلبان مخصوص شاه معدوم بوده، نشانگر آن است که اولاً- پاره ای از عناصر فاسد و خائن، از ارتش جمهوری اسلامی خصوصاً نیروی هوایی تصفیه نشده اند و ثانیاً این افراد مزدور در داخل نیروهای بسیار مؤمن و

۱- روزنامه اطلاعات، ۸/۵/۱۳۶۰ ص۱۶؛ و - روزنامه کیهان، ۸/۵/۱۳۶۰ ص۱۵.

۲- روزنامه اطلاعات، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۶؛ و - روزنامه کیهان، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۳.

فداکار جانباز ارتش جمهوری اسلامی نفوذ کرده و شبکه توطئه را تشکیل داده اند و به قصد بدنام

کردن ارتش دلیر و خیانت به کشور، ملت و انقلاب اسلامی ایران، به چنین اعمال ننگینی دست می زننـد. در این ماجراهای خیانت بار چه کسانی کوتاهی نموده یا مقصر می باشند.

۵. تاکنون چه اقداماتی برای خنثی کردن این قبیل توطئه ها و همچنین شناسایی و تعقیب و دستگیری عوامل این دو ماجرا انجام داده اید.»(۱)-(۲)

۱

چنـد ساعت پس از اعلام فرار ابوالحسن بنی صـدر و مسعود رجوی و اقدام دولت فرانسه در اعطای پناهندگی به آنان، این واقعه به یکی از موضوعات مهم خبری رسانه های دنیا تبدیل شد.

باوجود سـخنان وزیر امور خارجه فرانسه مبنی بر "ضـرورت رعایت قوانین فرانسه توسط پناهندگان سیاسی" و تأکید وی بر تعهدگرفتن از بنی صـدر برای رعایت قوانین پناهنـدگی و موضع گیری نکردن علیه سـایر کشورها، چند خبرگزاری با بنی صـدر، رجوی و حتی خلبان هواپیما مصاحبه هایی ترتیب دادند.(۳) و آنان نیز علیه ایران سخنانی مغرضانه بیان کردند.

اولین مصـاحبه با بنی صـدر پس از اخـذ پناهنـدگی، در محل اقامت او در محله کشن در حومه پاریس، که تعـدادی پلیس فرانسوی مجهز به لباس ضدگلوله و مسلح به اسلحه های خودکار از آن محافظت می کردند، انجام شد. در این گفت وگو، بنی صدر که در مـدت مخفی بودن در خـانه امن سازمـان مجاهـدین خلق (منافقین) در تهران، اخبار را فقط از کانال های سازمان دریافت می کرد و براسـاس اخبار و تحلیل های دریافتی از سازمان، به مسائل پیرامون خود می نگریست، تصویری خیالی از اوضاع داخلی ایران ازجمله انتخابات ریاست جمهوری (۲ مرداد ۱۳۶۰) و نحوه حضور مردم در آن، دلایل و شیوه خروجش از کشور ترسیم کرد. در بخشی از این مصاحبه که از رسانه های فرانسه پخش شد، بنی صدر در پاسخ به سؤال خبرنگاران درباره چگونگی زندگی

۱- به گزارش خبرگزاری پارس، امضاکننـدگان این نامه عبارت بودنـد از: علی محمـد بشارتی، دری نجف آبادی، محمـد موحدی کرمـانی، مهـاجرانی، سبحان اللّهی، فـواد کریمی، علی موحـد سـاوجی، محمـد رشـیدیان، علی اکبر نـاطق نوری، مرتضـی الویری، موسوی خراسـانی، اسـدالله بیـات، منوچهر اسـتکی، محمـدعلی هـادی، ابوالقـاسم وافی، اسـدالله کیان ارثی، حسن زاده. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۲، ۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۴)

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۲، ۸/۵/۱۳۶۰ ص۱۴.

۳- از آنجـایی که براساس قوانین پناهنـدگان سیاسـی کشور فرانسه، انجـام دادن هرگونه فعالیت سیاسـی؛ ازجمله موضع گیری علیه سایر کشورها توسط شخص پناهنده ممنوع است، خبرگزاری فرانس پرس از پاریس، گزارش داد: «یک مقام عالی رتبه وزارت امور خارجه، بعـدازظهر امروز، به منظور یادآوری تعهـد ابوالحسن بنی صـدر درمورد رعایت قوانین پناهنـدگی سیاسـی در فرانسه، با وی تمـاس گرفت. براسـاس این گزارش، محافـل رسـمی فرانسه دربرابر اظهارات امروز بنی صـدر در مقابل اقامتگاهش و انجام مصاحبه مطبوعاتی ازطرف او ابراز نگرانی کردند.» (خبرگزاری پارس، نشـریه گزارش های ویژه، شـماره ۱۳۱، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۶، پاریس -

فرانس پرس، ۱۳۶۰/۵/۷)

مخفیانه یک هفته اخیر خود در تهران گفت: همان طورکه مشاهده کردید، خیلی سعی کردم فقط

با امام خمینی تماس بگیرم، به نحوی که من بتوانم از همه مردم بخواهم که به انفجارها پایان دهند. همان طورکه می دانید و از طرف دیگر نیز انفجارها هست، ولی مقاومت مردم خیلی بیش از حد تصور است. مطمئن هستم که مطابق آمارگیری هایی که در تمام بخش ها انجام گرفته، فقط ۱۵٪ جمعیت مردم ما در انتخابات شرکت کرده اند.

پس از مصاحبه با بنی صدر، خبرنگار به گفت وگو با مسعود رجوی پرداخت. در این مصاحبه رجوی که تا آن زمان چهره چندان شناخته شده ای برای عموم غربی ها نبود و یکی از همراهان رئیس جمهور معرفی می شد، در اولین فرصت، خود و سازمان مجاهدین را تاحد رئیس جمهور بالا برد و به عنوان مجموعه ای که می توان برای اجرای اقدامات بعدی روی آن حساب کرد، معرفی کرد. وی در پاسخ به سؤالات خبرنگاران گفت: «همان طورکه می دانید، رئیس جمهور بنی صدر نامه ای به من نوشت که در آن از من خواسته تا نهضت مقاومت (نوعی شورای رهبری کشور) را سامان دهم. ما مطمئن هستیم که بیش از ۸۰٪ از مردم ایران، از ما؛ یعنی بنی صدر و مجاهدین حمایت می کنند.»

وی در پاسخ به سؤال زمان بازگشت به تهران اظهار کرد: «امیدوارم هرچه زودتر، به ایران برگردیم، چون اولاً ـ همراه رئیس جمهورمان به اینجا آمده ایم؛ ثانیاً کارهایی داریم که اینجا باید انجام دهیم.»(۱)

مصاحبه بعدی را رادیو لندن با بنی صدر انجام داد. در این گفت وگو، بنی صدر با تفصیل بیشتری درمورد امور داخلی ایران، انتخاب محمدعلی رجایی و همکاری سازمان مجاهدین خلق اظهارنظر می کرد. وی در سخنانش، اقدامات مسلحانه سازمان مجاهدین خلق علیه مردم کوچه و خیابان و شرکت در ترورها و بمب گذاری ها را "مقاومت" نامید و با تعبیر "مسابقه اعدام و انفجار" به توجیه اقدامات مجاهدین خلق پرداخت.(۲)

در بخشی از این مصاحبه که ساعت ۱۹ از رادیو لندن و به زبان فارسی پخش شد، بنی صدر درباره دلیل خروج از ایران گفت: «بعد از دوم مرداد [انتخابات ریاست جمهوری]، وضع متفاوت است با قبل از دوم مرداد. از دوم مرداد، مردم ایران با عدم شرکت در انتخابات، درحقیقت، رأی خودشان را در ۵ بهمن ۱۳۵۸ از نو تأیید کردند و این وظیفه سنگینی است که برعهده من قرار گرفت و دفاع از

۱- همان، صص ۱۷ - ۱۵، تهران - خبرگزاری پارس، ۸/۵/۱۳۶۰.

۲- شایان ذکر است که همه تصمیم گیری ها و اقدامات برای خروج از کشور، براساس تحلیل ها و تصمیمات سازمان مجاهدین خلق انجام شده بود و این موضوع در مصاحبه های بعدی بنی صدر و رجوی به صراحت بیان شده است. در اولین روز ورود بنی صدر و رجوی به فرانسه، خبرگزاری یونایتدپرس همین نکته را به نقل از رجوی عنوان کرد. این خبرگزاری در گزارش خود امروز دراین باره آورده است: «مسعود رجوی گفت بنی صدر تنها ساعت ۶ بعدازظهر، از برنامه فرارش به خارج از کشور آگاه شد و آنها حدود ۴ ساعت پیش از پرواز، بنی صدر را در جریان امر قرار داده بودند. بنی صدر نیز با تأیید این موضوع گفت ساعت ۱۸ به وقت تهران، به من خبر دادند و من ساعت ۲۰:۳۰، وارد هواپیما شدم و در ساعت ۲۲:۳۰ به سوی فرانسه پرواز کردیم.» (روزنامه

اطلاعات، ۱۳۶۰/۵/۸، ص ۲)

انقلاب و دستاوردهای انقلاب که همه به تاراج رفتند.» وی درباره سؤال بعدی خبرنگار رادیو

بی بی سی که پرسید: «نظر شما الآن نسبت به آیت الله خمینی چیست؟»، اظهار کرد: «من خودم هم از سه هفته پیش، یک پیامی برای ایشان فرستادم؛ مفصل و در آنجا شرح دادم که اینها، این مسئولیت های وضعیت کشور، مسئولیت هایی نیست که بتوان ایشان را مبرا از آنها دانست.»

بنی صدر درباره خروج از ایران، که با همکاری سازمان مجاهدین خلق و هواپیمای ارتشی و خلبان نیروی هوایی انجام شد، نیز گفت: «خلبان سرهنگ معزی یک طرحی را برای خارج کردن من در ایران تنظیم کرد [و] سازمان مجاهدین خلق به من اطلاع دادند. ساعت هشت ونیم بعدازظهر دیروز، به فرودگاه مهرآباد آمدم و در پایگاه هوایی سوار هواپیما شدم. هواپیما پرواز کرد، آمد پاریس. من به شما می گویم که ما در آنجا قوی تر از حکومت هستیم، منتها مسئله این است که ما نمی خواهیم این مسابقه بین انفجار و ترور برای ما به صورت طولانی دوام بیاورد.»(۱)

۱

درپی فرار مسعود رجوی و بنی صدر به پاریس، سازمان مجاهدین خلق (منافقین) اطلاعیه ای که آن را پیام مسعود رجوی هنگام فرار به خارج از کشور خوانده است، منتشر کرد. در بخشی از این اطلاعیه، رجوی به توضیح و توجیه دلیل ترک کشور پرداخته و هدف از این اقدام را پیشرفت هرچه سریع تر امور مربوط به مقاومت عنوان کرده و نوشته است:(۲)

«براساس مصالح عالیه شورای ملی مقاومت، تصمیم بر این شد تا به منظور حفاظت، پیشرفت و خنثی کردن مخاطرات و توطئه هایی که علیه جان رئیس جمهور دکتر بنی صدر وجود دارد و همچنین به منظور پیشرفت هرچه سریع تر امور مربوط به "مقاومت" (چه در داخل و چه به منظور بین المللی) موقتاً رئیس جمهوری و من به خارج از کشور اعزام گردیم.»(۳)

رجوی در بخش دیگری از این پیام از خلبان هواپیما با عناوینی مانند "برادر مجاهد" و "سمبل و نماینده پرسنل ارتش" یاد کرده و نوشته است:

«و لذا هم اکنون در معیت آقای بنی صدر، عازم فرودگاه هستیم. یکی از برجسته ترین سمبل ها و نمایندگان پرسنل مردمی ارتش و نیروی هوایی سرهنگ خلبان برادر مجاهد بهزاد معزی، کمک کار ما در پرواز حاضر است، که امیدوارم در خدمت پیروزی انقلاب قدم مؤثری باشد. ضمن تقدیر و تشکر از تمام پرسنل انقلابی و مردمی ارتش که چنین نمایندگان جسور و جانبازی در دامن خود پرورانده اند و با پیام و وصیت مقاومت، فعلاً از همه شما خداحافظی می کنم.

مسعود رجوی سه شنبه شب ۶/۵/۱۳۶۰»(۴)

ص:۱۷۲

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۱، ۸/۵/۱۳۶۰، صص ۳ - ۱ ضمیمه، رادیو لندن، ۷/۵/۱۳۶۰.

۲- متن نامه بنی صدر به رجوی درباره تشکیل شورای ملی مقاومت و پاسخ رجوی به وی در ضمیمه این گزارش آمده است.

۳- سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه بررسی و تحلیل رویدادهای ایران و جهان، شماره ۴، شهریور ۱۳۶۰، ص ۶۱.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۱، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۷/۵/۱۳۶۰.

در اولین روز اقامت بنی صـدر و رجوی در پاریس، بیشتر رسانه های خبری دنیا به انعکاس خبر فرار آنها و تحلیل وقایع جاری ایران پرداختند. نکته جالب توجه در این تحلیل ها، ناخرسـندی بعضی رسانه های غربی از این اقدام است، چراکه (به زعم آنها) این اقدام موجب کم شـدن مقـاومت در مقابـل جمهوری اسـلامی در داخل کشور و شـکست برنامه های این گروه ها برای ساقط کردن نظام جمهوری اسلامی است.

برخی رسانه ها نیز اعطای پناهندگی به بنی صدر را با حضور چندماهه امام خمینی در نوفل لوشاتو در حومه پاریس پیش از پیروزی انقلاب، مقایسه کرده و با شبیه سازی این دو واقعه به توجیه رفتار دولت فرانسه پرداختند.

رادیو بی بی سـی به نقل از ریچارد اوین هایمر خبرنگار و مفسر بخش شرقی خود، ماجرای فرار را "عقب نشینی تاکتیکی" خواند و اعلام کرد:

«ظرف چنـد هفته، نشـانه هـایی از بروز نارضـایی عمومی نسبت به بنیادگرایـان و فشـار بیشـتر رژیم در تهران به چشم خورده است. بـاآنکه پس از برکنـاری آقـای بنی صـدر از ریـاست جمهوری در مـاه گذشـته، اوضاع پیچیـده و ناآرام بوده است، مع ذلک حزب جمهوری اسلامی که تاکنون موفق بوده است، از خود نشانه های مقاومت نشان می دهد. حزب جمهوری اسلامی علی رغم ازدست دادن آیت الله بهشتی از رهبری حزب، به همراه تعداد زیادی از اعضای برجسته آن در جریان انفجار ماه گذشته در مرکز این حزب، باز توانسته است اتحاد خود را ولو به طور موقت حفظ نماید.

امـا آنچه درست مشـخص نیست، آن است که چگونه آقـای بنی صـدر و یـا آقای رجوی قصـد دارنـد به جریان مخالفت از پاریس کمک نمایند و یا آن طورکه وعده داده اند به زودی عازم ایران شوند.»

این رادیو در ادامه بـا اشـاره به اتحـاد جریـان های مخالف رژیم شاه در ماه های قبل از انقلاب و دوران حضور امام خمینی در نوفل لوشـاتو، به مقایسه وضـعیت آن زمان با موقعیت کنونی پرداخت و باتوجه به اوضاع آشـفته اپوزیسـیون در خارج از کشور، از امکان ایجاد اتحادی علیه جمهوری اسـلامی اظهار ناامیدی کرد و افزود: «شـرایط فرانسه امروز با شرایط این کشور در سال ۱۹۷۸، که آیت الله خمینی در دهکـده کوچک نوفل لوشاتو سـکونت گزیـد، تفاوت دارد. در آن موقع، تمام گروه هایی که به دور آیت الله خمینی حلقه زده بودند، از چپ، از راست و از مسـلمان و غیرمسـلمان همه در مخالفت با شاه هم صدا بودند، اما درحال حاضـر، یک چنین هم صـدایی و اتحـاد حتی اگر دشـمن مشـترک رژیم، بنیادگرایـان حزب جمهوری اسـلامی فرض شود، وجود نـدارد. جنـاح هـای مخالف خارج از کشور از شاه پرستان گرفته تا چپ گرایان و در حدفاصل آنها چندین گروه ملی گرا با اختلاف و شکاف روبه رو هستند.»

رادیو لندن در پایان افزود: «اگر آقای بنی صدر موفق شود با همکاران سابق خود که هنوز

طرف دارانی در ایران دارند؛ مانند آقای نزیه وزیر سابق نفت و آقای مدنی (رقیب وی در مبارزات ریاست جمهوری) اتحادی ایجاد نماید، آن گاه می تواند یک پایگاه سیاسی که در زمان ریاست جمهوری نیز به آن دست نیافت، برای خود کسب کند.»(۱)

رادیو اسرائیل نیز در بخشی از تحلیل خود درباره این موضوع آورده است:

«علی رغم همه کوشش ها و تلاش هایی که دولت ایران و مقامات انتظامی آن پس از عزل آقای بنی صدر از مقام ریاست جمهوری و متواری شدن وی برای به دام انداختن او مبذول داشتند، وی توانست از مرزهای ایران بگریزد و خود را به پاریس پناهگاه غالب گروه های مخالف رژیم کنونی ایران، برساند. این نیز جالب است که در این مسافرت، آقای مسعود رجوی که تنها چند روز پیش، آقای بنی صدر از مخفیگاه خود، وی را به نخست وزیری منصوب کرد، او را همراهی می کند. همان طورکه آقای بهزاد نبوی سخنگوی دولت ایران، امروز اعلام داشت، بنی صدر مهره تازه ای است که به شطرنج اپوزیسیون افزوده می گردد؛ مهره ای که به سختی می توان جای او را در این صفحه شطرنج مشخص نمود. آقای بنی صدر که خود از پایه گذاران اصلی رژیم فعلی ایران بوده و حساس ترین سمت ها را در انقلاب اسلامی این کشور ازقبیل ریاست شورای انقلاب، فرماندهی کل قوا، وزارت و ریاست جمهوری به عهده داشته، چگونه می تواند اکنون در کنار کسانی که تا زمانی کوتاه قبل از این، آنها را خائن و منافق یاد می کرد، جا بگیرد.(۲)

از سوی دیگر، مقامات دولتی ایران که نتوانسته اند از فرار رئیس جمهوری معزول خود آن هم با یک هواپیمای نظامی جلوگیری کنند، به احتمال زیاد، در پاسخ درخواست استرداد وی نیز از دولت فرانسه جواب مثبت نخواهند شنید. فرار آقای ابوالحسن بنی صدر از ایران اگر هم تأثیر چندانی بر رژیم تهران و یا مخالفان آن در خارج از کشور نداشته باشد، ولی به هرحال گویای مرحله ای از تاریخ سیاسی کشور و به خصوص روند انقلاب اسلامی ایران است و گشاینده افکاری است که احتمالاً رسانه های گروهی را مدتی سرگرم خواهد داشت.»(۳)

رادیو مسکو نیز در تفسیری با عنوان "دسایس امپریالیست ها علیه ایران" فرار بنی صدر و اعطای پناهندگی به وی را زمینه ساز تلاش نیروهای امپریالیستی برای بهره گیری از این ماجرا به منظور توسعه دسیسه کاری های خود خواند و گفت:

«نکته جالب توجه اینجا است که در روز ورود بنی صدر به پاریس، به شاپور بختیار نخست وزیر پیشین رژیم شاه، که در پایتخت فرانسه به سر می برد، امکان داده شد از تلویزیون پاریس بیاناتی ایراد کند. هم زمان با آن، در صفحات مطبوعات بورژوازی، نام سرلشکر غلامعلی اویسی اینجا و آنجا به چشم می خورد.»

این رادیو در پایان افزود: «آنها در همکاری نزدیک با سازمان سیای امریکا، به فعالیت

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۲، ۸/۵/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴ ضمیمه، رادیو لندن، ۸/۵/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۱، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۴ ضمیمه، رادیو اسرائیل، ۷/۵/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۱، ۸/۵/۱۳۶۰، صص ۳۲ و ۳۳، خبرگزاری پارس، ۷/۵/۱۳۶۰.

ضدایران مشغول اند. واشنگتن ته مانده های شاه پرستان را که از ایران طرد شدند، با جد و جهد برای استفاده در ایران به منظور احیای مواضع امپریالیستی خود آماده می کند. در چهل وپنج کیلومتری پاریس در سربازخانه هایی که دراختیار بختیار گذاشته شده، گروه هایی از افسران شاه پرست ایرانی و کارمندان پیشین پلیس مخفی شاه، ساواک، مجدانه تعلیم می بینند. سرلشکر اویسی یکی از رهبران این تعلیمات است. خبرگزاری های غربی با اشاره به ورود بنی صدر به پاریس، صاف و پوست کنده درباره اهمیت هماهنگ ساختن فعالیت گروه های گوناگون مهاجرین قلم فرسایی می کنند.»(۱)S

ضمیمه گزارش۹۷: گزارش لحظه به لحظه حمله عراق به شمال کرخه کور

در اسنادی که بعدها از دشمن به دست نیروهای خودی افتاد، وضعیت نیروهای عراقی در گزارش لحظه به لحظه عملیات ترسیم شده که حاکی از شکست آنها است.

باوجود برتری و تسلط نیروهای ایرانی، فرمانده تیپ۱ پیاده عراق ساعت ۳:۳۵ صبح، در تماس با فرمانده لشکر۹ زرهی وضعیت نیروهای خود را در فاصله ۳۰۰ متری خاکریز ایرانی ها خوب توصیف کرد و ساعت ۳:۵۰ گزارش داد که خاکریز اول تصرف و نیروهای دشمن (ایران) منهدم شدند. ۳ دقیقه بعد (۳:۵۳ صبح)، از درگیری شدید با ایرانی ها و ساعت ۴ از آتش پرحجم تانک ها و سلاح های سبک دشمن (ایران) بر نیروهای خود خبر داد و درخواست کمک کرد. فرمانده تیپ۱ پیاده عراق ساعت ۴:۴۵، با اشاره به شمار فراوان نیروهای دشمن (ایرانی)، که شامل تانک ها و نیروهای پیاده است، مجدداً درخواست نیروهای کمکی از تیپ۱۹ پیاده را مطرح کرد که فرمانده لشکر۹ عراق اعلام کرد که علاوه بر تیپ۱۹ پیاده، تیپ۴۳ زرهی را راهی خط اول کرده است. ساعت ۵ صبح نیز به تیپ۳۰ زرهی برای حرکت به جلو آماده باش داده شد و در همین زمان، فرمانده تیپ۱۹ پیاده عراق که نیروهایش به نزدیکی خاکریز اول رسیده بودند، از وخیم شدن وضعیتشان خبر داد.

با اعلام این خبر، که به معنای ناکامی در تصرف اهداف و حاکی از عقب آمدن نیروها بود، فرمانده لشکر۹ عراق پس از دستور مجدد به تیپ پیاده ۱۹ و تیپ۴۳ زرهی مبنی بر اقدام"جهشی" برای حمایت از نیروهای تیپ۱، به فرمانده این تیپ اعلام کرد که" هیچ گونه عقب نشینی پذیرفته نمی شود"و می بایست در مواضعی که تصرف شده (!) مقاومت نمایند.

اما باتوجه به اینکه خاکریز اول عملاً تصرف نشده بود که بتوان آن را حفظ کرد، نیروهای تیپ۱۹ که برای کمک جلو رفته بودند، نه تنها قادر به کمک به نیروهای تیپ۱ نشدند، بلکه به دلیل دورخوردن، تعدادی اسیر نیز دادند. دستور فرمانده لشکر برای متزلزل نشدن نیروهای تیپ۱۹ نیز نتیجه نداد. خلاصه وقایع ثبت شده در یک سند ترجمه شده عراقی بین ساعت ۵ تا ۵:۲۰ بامداد، بیانگر وضعیت آنان است:

«شماره ۳۹۷۸ (۰) ق ص (۰) شب قدر (۰) در ساعت ۵، خاکریز دشمن اشغال، ولی درنتیجه اجرای پاتک توسط دشمن و گشودن آتش شدید وضعیت گردان وخیم شده است.

در ساعت ۵، به تیپ۴۳ زرهی دستور داده شده با انجام جهشی به منظور اشغال خاکریز اول، تیپ۱ پیاده را پشتیبانی نماید و از گردان تانک حیفا نیز خواستیم تا برای پشتیبانی تیپ۱ پیاده پیشروی کند.

در ساعت ۵، به فرمانده تیپ۱ پیاده گزارش داده شد که تیپ۴۳۰ زرهی و تیپ۳۰ زرهی برای رسیدن به خاکریز و پشتیبانی و

حفاظت از جناح راست آن تیپ حرکت داده شده و از تیپ مذکور نیز خواستیم ضمن

ص:۱۷۵

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۲، ۸/۵/۱۳۶۰، صص ۵ و ۶ ضمیمه، رادیو مسکو، ۸/۵/۱۳۶۰.

مقاومت به گردان تانک حیفا دستور اجرای پشتیبانی و پیشروی را بدهد.

در ساعت ۵:۱۰، به تیپ۱ پیاده دستور داده شده که هیچ گونه عقب نشینی پذیرفته نمی شود و می بایست در مواضعی که تصرف شده، مقاومت نماید و جهت تأمین جناح راست، نیروهای تقویتی تیپ۴۳ زرهی اعزام خواهند شد. از تیپ۱۹ پیاده که در جناح چپ استقرار دارد، خواسته شد که گردان تانک حیفا گردان پیاده زیر امر خود را به جلو حرکت دهد و به هیچ وجه خاکریز را ترک نگویند.

در ساعت ۵:۱۰، از تیپ۱۹ پیاده خواسته شد تا به سرعت برای ایجاد تماس با تیپ۱ پیاده حرکت نماید و از او خواستیم (تیپ۱ پیاده) تا یک گروهان تانک را به جناح چپ فرستاده و در مواضع مقاومت نماید. به آنها اطلاع داده شد که تیپ۴۳ زرهی و تیپ۳۰ زرهی برای اشغال خاکریز و تقویم پشتیبانی پیشروی کرده اند. ضمناً با هیچ گونه عقب نشینی نیروی پیاده موافقت نمی شود، بلکه می بایست در مواضع خود مقاومت نموده و با نیروهای خود هماهنگی نمایند و از او خواستیم تا با گردان پیاده و گروهان تانک تماس برقرار نموده و به آنها اطلاع دهد تا در مواضع خود مقاومت نمایند.

در ساعت ۵:۱۵، از تیپ۱ پیاده خواستیم در مواضع خود مقاومت نموده تا اینکه تیپ۴۳ زرهی و تیپ۳۰ زرهی برای اشغال خاکریز برسند.

در ساعت ۵:۱۵، فرمانده لشکر۹ زرهی با فرمانده تیپ۴۳ زرهی تماس برقرار نموده و او را در جریان موقعیت تیپ۱۹ پیاده قرار داده و از ایشان خواست یک گروه رزمی برای تقویت جناح چپ تیپ۱۹ پیاده اعزام دارد، زیرا احتمال می رود توسط دشمن احاطه شوند و از او خواست که باقیمانده آن تیپ با هماهنگی تیپ۳۰ زرهی به منظور اشغال خاکریز هرچه سریع تر جهشی انجام داده تا وضعیت تیپ۱۹ پیاده متزلزل نشود.

در ساعت ۵:۱۵، تیپ۳۰ زرهی گزارش داد که این تیپ برای اجرای مأموریت در ساعت ۵:۰۰، حرکت نموده و از او خواستیم تا با تیپ۴۳ زرهی برای اشغال خاکریز هماهنگی نماید.

در ساعت ۵:۱۵، به منظور مقابله با وضعیت به هنگام ضرورت، درخواست هلیکوپتر نمودیم. در ساعت ۵:۲۰، از تیپ۱۹ پیاده درباره وضعیت جویا شدیم، جناب فرمانده لشکر با فرمانده تیپ۱۹ پیاده تماس برقرار نمود و او (فرمانده تیپ۱۹ پیاده) به وی اطلاع داد که بخشی از واحدهای او عقب نشینی نموده و پشت گردان تانک عکا قرار گرفته اند. به ایشان نیز اطلاع داده شد یک گروه زرهی را به جناح چپ جهت تقویت وضعیت تیپ اعزام داشته ایم. فرمانده لشکر به ایشان ابلاغ نمود که هیچ گونه عقب نشینی پذیرفته نمی شود و می بایست رهنمودهای آقای رئیس جمهور را به یاد آوری و ما هیچ گونه عقب نشینی را نمی پذیریم و از او خواستیم تا یک افسر ستاد را برای جلوگیری از گریختن افراد و حرکت دادن گردان و گروهان به جلو اعزام دارد و گفته شد که ما تیپ۳۰ زرهی و تیپ۴۳ زرهی را به سوی خاکریز حرکت دادیم و با این اقدام، وضعیت بهتر خواهد شد و مجدداً تأکید شد که ما هیچ گونه عقب نشینی را مطلقاً نمی پذیریم.»

ورود تیپ۳۰ زرهی عراق نیز کاری را از پیش نبرد و تا ساعت ۶ صبح، پاتک عراق به طور کامل شکست خورد و توپخانه لشکر۹ عراق آتش پرحجمی جلو نیروهای خودش اجرا کرد.(۱)

ضمیمه گزارش ۱۰۰: جزئیات اعتبارات تخصیصی بنیاد امور جنگ زدگان به استان های مختلف

بنیاد امور جنگ زدگان سهمیه مالی اختصاص یافته به هر استان برای رفع احتیاجات مهاجران جنگی را که براساس تعداد افراد پذیرفته شده تقسیم گردیده است، به شرح زیر اعلام کرد:

«خوزستان، مبلغ ۱ میلیارد و ۳۳۳ میلیون و ۴۷ هزار و ۳۶۶ ریال.

ص:۱۷۶

۱- سند شماره ۷۸۷۶۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۷/۵/۱۳۶۰، صص ۱۵ - ۱۱.

کرمانشاهان، مبلغ ۴۴۴ میلیون و ۷۱۵ هزار و ۹۰۰ ریال.

فارس، مبلغ ۴۱۶ میلیون و ۶۳۲ هزار و ۵۵۳ ریال.

لرستان، مبلغ ۳۵۹ میلیون و ۲۸۳ هزار و ۶۳۵ ریال.

اصفهان، مبلغ ۳۳۳ میلیون و ۴۱۵ هزار و ۷۷۸ ریال.

کمیته اجرایی استان تهران، مبلغ ۲۰۲ میلیون و ۳۳۸ هزار و ۹۴۲ ریال.

ایلام، مبلغ ۱۷۵ میلیون و ۵۴۵ هزار و ۷۵۰ ریال.

استان مرکزی، مبلغ ۱۶۵ میلیون و ۵۲۴ هزار و ۲۶۹ ریال.

بوشهر، مبلغ ۱۵۸ میلیون و ۹۱۹ هزار و ۸۱۳ ریال.

کهگیلویه و بویراحمد، مبلغ ۷۵ میلیون و ۱۲۲ هزار و ۶۰۰ ریال.

استان هرمزگان، مبلغ ۶۶ میلیون و ۷۴۰ هزار و ۵۵۱ ریال.

چهارمحال و بختیاری، مبلغ ۶۵ میلیون و ۷۲۱ هزار و ۵۴۳ ریال.

همدان، مبلغ ۵۳ میلیون و ۸۷۳ هزار و ۶۳۶ ریال.

خراسان، مبلغ ۴۴ میلیون و ۹۹۰ هزار و ۵۵۹ ریال.

مازندران، مبلغ ۲۸ میلیون و ۲۰۶ هزار و ۵۵۸ ریال.

آذربایجان غربی، مبلغ ۱۹ میلیون و ۷۱۶ هزار و ۲۳۶ ریال.

کرمان، مبلغ ۱۹ میلیون و ۵۴۷ هزار و ۳۸۰ ریال.

یزد، مبلغ ۱۸ میلیون و ۳۰۲ هزار و ۴۹۱ ریال.

کردستان، مبلغ ۱۷ میلیون و ۴۶۹ هزار و ۹۶۴ ریال.

زنجان، مبلغ ۱۱ میلیون و ۶۱۴ هزار و ۲۴۰ ریال.

[خراسان] باغرود، مبلغ ۱۰ میلیون و ۷۳۱ هزار و ۸۰۰ ریال.

گیلان، مبلغ ۹ میلیون و ۵۳۹ هزار و ۲۵۵ ریال.

سمنان، مبلغ ۸ میلیون و ۷۰۴ هزار و ۹۸۹ ریال.

آذربایجان شرقی، مبلغ ۷ میلیون و ۵۱۲ هزار و ۲۶۰ ریال.

جمع کل، ۴ میلیارد و ۴۷ میلیون و ۲۱۸ هزار و ۹۸ ریال.»(۱)

ضمیمه گزارش۱۰۸: جزئیات نحوه ربوده شدن هواپیمای نظامی حامل بنی صدر و رجوی به روایت دو خدمه آن و سرهنگ معزی

دو تن از خدمه هواپیمای بوئینگ۷۰۷ ارتش در بازگشت از فرانسه جزئیات ماجرای ربودن هواپیما و چگونگی فرار بنی صدر و رجوی را تشریح کردند. یکی از این همافران با اشاره به اینکه ساعت ۶:۲۱ مورخ ۶ مرداد ۱۳۶۰، برای اعزام به مأموریت جنگی مشغول بازرسی قسمت های مختلف هواپیما بودند، گفت: «هنگام بازرسی هواپیما متوجه شدم که درِ یکی از دو توالت هواپیما قفل است و می خواستم آن را به اطلاع مسئولین برسانم که مردی مسلح مرا دستگیر کرد و مدعی شد که در هواپیما بمب گذاری شده و کوچک ترین حرکت باعث انفجار خواهد شد و پس از چند لحظه دیدم که همافر دیگری را نیز دستگیر کردند و به آن قسمت آوردند.»

همافر دوم نیز دراین باره گفت: «آن شب پس از اینکه هواپیما را بازرسی کردیم، سرهنگ معزی در هواپیما را بست و در پاسخ به سؤال من که پرسیدم چرا همافر اول در هواپیما نیست، گفت: عیبی ندارد، اما من کنجکاو شده بودم و خواستم برای جست وجو به قسمت عقب هواپیما بروم که شخصی با دادن سه ایست از جلورفتن من ممانعت کرد و در همان لحظه، در توالت باز شد و دو نفر از داخل آن بیرون آمدند که یکی

۱- روزنامه اطلاعات، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۴.

از آنها مردی بود که ریش داشت و خود را رجوی معرفی کرد و دومی هم شخص لاغراندامی بود. آن گاه مهندس پرواز آمد تا دلیل عدم پرواز را بپرسد که او را هم دستگیر کردند.

پس از اینکه هواپیما به راه افتاد، درحال صعود، در توالت مجدداً باز شد و شخص دیگری با چهره عرق کرده و با لباس پرواز از آن بیرون آمد که رجوی او را دکتر بنی صدر رئیس جمهور مملکت، معرفی کرد و ما از آن لحظه متوجه شدیم که بنی صدر نیز در هواپیما است و در تمام مدت پرواز، رجوی و یک نفر دیگر تا فرانسه با اسلحه ما را زیر نظر داشتند و شخص دیگری نیز در داخل کابین مرتباً در تماس با فرانسه بود و ما در عبور از مرزهای هوایی کشورهای مختلف با هیچ گونه ممانعتی مواجه نشدیم.»

وی همچنین درباره تغییر جهت هواپیما به سمت شمال و درپی آن تعقیب هواپیما توسط هواپیمایی دیگر، افزود: «به دلیل تغییر جهت هواپیما، مرتباً از باند فرودگاه اخطار می شد که درصورت عدم بازگشت، مورد اصابت موشک قرار خواهید گرفت و به دنبال اخطارهای مکرر باند، هواپیمایی نیز به دنبال ما فرستاده شده. این هواپیما که در فاصله ۵ مایلی ما در پرواز بود نیز به ما اخطار کرد که درصورت عدم بازگشت شلیک خواهد کرد، اما هواپیمای ما با آخرین سرعت به راهش ادامه داد و از شمال ایران خارج شد.»

همافر دهقان درمورد اطلاع فرانسه از فرود این هواپیما در خاک این کشور گفت: «به نظر می آید که قبلاً فرود این هواپیما به اطلاع دولت فرانسه رسیده بود و پس از صحبت بنی صدر با نخست وزیر فرانسه در هواپیما، ما در فرودگاه فرانسه به زمین نشستیم.»(۱)

به گزارش رویتر، سرهنگ بهزاد معزی خلبان هواپیمایی که بنی صدر و رجوی را به پاریس برد، چگونگی طرح فرار را برای خبرنگاران این گونه تشریح کرد:

«برنامه فرار از چندی قبل با دقت ازسوی طرف داران بنی صدر و نیروهای مسلح و اعضای گارد سابق رئیس جمهوری سازمان داده شده بود. صبح سه شنبه یک نقشه پرواز آموزشی شبانه را پر کردم و چهار تن خدمه دیگر هواپیما نیز از جریان امر آگاه بودند. عصر، مطابق معمول به پایگاه هوایی رفتیم تا خود را برای یک پرواز عادی آماده کنیم. مخازن سوخت را پر کردیم و همه چیز را مرتب نمودیم. ساعت ۸:۳۰ بعدازظهر، موفق شدیم بنی صدر را به طور پنهانی وارد هواپیما کرده و در آنجا مخفی کنیم. سرانجام ساعت ۱۰:۳۰ بعدازظهر، از باند فرودگاه بلند شدیم و نخستین مرحله مأموریت خود را همان طورکه طرح ریزی کرده بودیم، با موفقیت به انجام رساندیم. با پرواز در ارتفاع کم موفق شدیم از حریم هوایی ایران بگذریم بدون آنکه به وسیله رادارها ردیابی شود.»(۲)

ضمیمه گزارش۱۱۲: متن نامه بنی صدر به رجوی درباره تشکیل شورای ملی مقاومت و پاسخ رجوی

پس از حدود یک ماه از آغاز زندگی مخفی بنی صدر در خانه امن سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و اقدام مجلس شورای اسلامی به عزل وی از مقام ریاست جمهوری، متن نامه ای با امضای وی خطاب به مسعود رجوی انتشار یافت که حاکی از آن بود که بنی صدر با هدف ایجاد انسجام میان گروه ها و جریان هایی که در موضوع تغییر حکومت ایران هم رأی هستند، درصدد تشکیل شورایی برآمده و مسئولیت تشکیل این شورا را به رجوی واگذار کرده است. از آنجایی که بخشی از تحرکات و اقدامات سیاسی و نظامی سازمان مجاهدین خلق و بعضی از گروه های ضدانقلاب اسلامی در داخل و خارج از کشور با نام و عنوان این شورا انجام شده است، متن نامه بنی صدر درج می شود:

«برادر مجاهد مسعود رجوی،

داستان رابطه اینجانب با آقای خمینی بس دراز است. در میثاقی که به باورم حداقلِ لازم و اصولِ ضرور برای هم داستانی ملت ایران به بازگرداندن انقلاب اسلامی به مجرای اصلی خویش است،

ص:۱۷۸

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۳، ۱۹/۵/۱۳۶۰، صص ۱۵ - ۱۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۹/۵/۱۳۶۰.

۲- روزنامه اطلاعات، ۸/۵/۱۳۶۰، صص ۲ و ۱۶؛ و - روزنامه کیهان، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

انحراف ها از این اصول که خود وی اظهارکننده آنها بودند را آورده ام. ازجمله اصول آنکه حتی هنر خویش می شمرد، این بود که همه و همه را متحد ساخته اند و در پاریس تأکید می کردند که هیچ سخن و صحبتی که حکایت از اختلاف نماید بر زبان ها جاری نگردد. در ایران رویه عوض شد. ابتدا بنا بر بحث آزاد شد، اما ایستادگی برای عمل کردن آن نکردند. به اینجانب نمایندگی دادند که ازجانب اسلامیان در بحث ها شرکت کنم، اما درعمل معلوم شد مقصود حربه سازی بودن است که بیایید بحث کنید، اما نمی آیید. به هررو، هم از ابتدا نظر اینجانب این بود که مجاهدین خلق را باید از زمره مسلمانان شمرد و در شورای انقلاب نماینده آن سازمان را پذیرفت، اختلاف درباره التقاطی بودن طرز فکر را به مرور از راه بحث آزاد رفع کرد. می دانستم و می دانم که باوجود قلت اشخاص ... عالم و کارآزموده، باید جذب، اساس کار باشد و نه حذف. با شما نیز به دفعات دراین باره صحبت کرده ام و اصرار کرده ام که جزم گری رویه صحیح نیست و باید درجهت خلوص عقیده بکوشد. تا روزی که پاسخ آقای خمینی را در نوار دادم، هیچ گونه قراری درزمینه همکاری نه با شما گذارده بودم نه با گروه های دیگر. هرچه ایشان و دیگران می گفتند فقط بهانه جویی بوده؛ البته ایشان اصرار داشتند که طی اعلامیه ای شما و چند گروه دیگر را نفی کنم. این را نیز خلاف رویه اسلامی می دانستم و زیر بار نرفتم. در فرصتی که دست داده است، اینجانب نظریه و طرز فکر سازمان شما و تحولی که در آن انجام گرفته است را مطالعه کرده ام. افسوس می خوردم چرا زودتر این کار را نکردم. به نظر اینجانب، باوجود رگه ها خطوطی که هنوز به جا مانده است، درمجموع، تکیه خود را از تضاد برداشته و بر توحید گذاشته است. تغییرات اساسی در همه اصول ملاحظه شده، امیدم این است که با پرهیز از انجماد، خطوطی که اینک جنبه فرعی یافته اند نیز تصحیح خواهد شد. جای تأسف بسیار است آقای خمینی یک گروه مطالعه و ارزیابی طرز فکرهای رایج، در کشوری که تحت حکومت خود [است] ندارد تا ایشان را از آنها و تحولشان آگاه کند تا چنان نشود که مثل امروز، مسلمانان به دو گروه تقسیم می گردند و به جان هم بیفتند. باور این است که به رغم آنچه پیش آمده است، نباید رویه ای اتخاذ کنید که حکایت از یأس کند، اسناد خود را به علمای اهل نظر عرضه کنید تا در آنها نظر کنند و داوری نمایند. عقیده ام بر آن است که از مسلمانی افراد سازمان شما تردید نخواهند کرد و از ارائه طریق و اظهارنظرهای اصلاحی مضایقه نخواهند جست و راه برای ایجاد محیط تفاهم هموار خواهد گردید. به هررو، در اوضاع کنونی که اسلامی حاکم گشته است که قانون اساسی را بلااجرا ساخته ... و کشور را در بن بست اقتصادی و فاجعه های سیاسی؛ ازجمله جنگ داخلی و خارجی و استبداد توأم با انحطاط فرهنگی قرار داده است، اینجانب به عنوان رئیس جمهوری، نخست و در مقام پاسداری از انقلاب اسلامی این ملت و نظام قانونی، امور زیر را در عهده شما می گذارم.

۱. به حکم ضرورت، درپی تشکیل شورای جبهه ای که شرکت کنندگان بر میثاق ضمیمه اعتقاد استوار دارند، هرآینه در اجرای این مسئولیت، تمام کسانی که مسئولیت سازمان های سیاسی معتقد را بر عهده دارند، مثل شما و همان ردیف، مشمول این حکم می شوند و کوشش آنها دراین زمینه خواسته و مقبول است و باید مورد استقبال قرار گیرد. این شورا پس از تشکیل تا انجام انتخابات آزاد به معنای واقعی کلمه، در حکم شورای مقننه و ناظر بر امور بوده، پس از آن نیز به نقش خویش در هماهنگ کردن فعالیت نیروهای سیاسی درجهت تداوم انقلاب اسلامی ادامه خواهد داد. آیین نامه این شورا و اساسنامه آن با مشارکت اعضا و خود اینجانب تهیه و به اجرا گذاشته خواهد شد.

۲. کوشش برای تشکیل هیئتی با تصویب اینجانب از راه جلب همکاری معتقدان دانا و به عنوان بیانگر کوشش عمومی خلق برای نجات کشور از ورطه هایی که در آن است: حکومت وحدت همه معتقدان به

استقلال - آزادی - جمهوری اسلامی. این هیئت در مرحله اول، دفاع از انقلاب اسلامی و نجات موجودیت کشور را به عهده می گیرد و پس از استقرار حاکمیت انقلابی، مردم براساس اصول مندرج در میثاق، اداره امور کشور را بر عهده خواهند گرفت.»(۱)

درپی انتشار این نامه، سازمان مجاهدین خلق پیام مسعود رجوی را منتشر کرد که درواقع بیان کننده دیدگاه ها و تحلیل سازمان مجاهدین خلق در این مقطع تاریخی و اولین اقدام برای تشکیل شورایی است که سازمان آن را "شورای ملی مقاومت" نامید. در این پیام آمده است:

«همه نیروها، شخصیت های انقلاب و ترقی خواه ملی، مردمی ایرانی و اسلامی، در خجسته سالروز ۳۰ تیر که بار دیگر خاطره سقوط دولت ارتجاعی و ابقای پیشوای فقید نهضت ملی ایران دکتر مصدق در سال ۱۳۳۱ را با اتکای مقاومت مقدس تمامی خلق ایران گرامی می داریم و درحالی که شور مقاومت رشیدترین فرزندان این میهن بازهم در ایام حاضر علیه خطرناک ترین نوع استبداد هر شب و روز در سراسر کشور اوج می گیرد، متن میثاق استقلال و ابلاغیه ضمیمه آن را که آقای رئیس جمهور دکتر بنی صدر، در تاریخ ۲۷ تیر ۱۳۶۰، خطاب به اینجانب صادر نموده اند، به استحضار می رسانم. پس از سلطه مطلق العنان دیکتاتوری ارتجاع، پس از کشتار سی ام خرداد(۲) و عزل رئیس جمهور مشروع، ... و سرانجام پس از همه تباهکاری ها و تفرقه اندازی ها، جنگ افروزی ها و ویران سازی های دو سال و چندماهه مرتجعین انحصارطلب، به راستی ملت ایران بایستی برای دفاع از موجودیت، تمامیت و همه ارزش ها و شرف راستین میهنی و مذهبی خود بار دیگر اراده مقاومت عادلانه تاریخی اش را به آزمایش گذاشته و در آن راه به هیچ وجه مرعوب هیچ کس نگردد، چراکه راه خدا و راه مردم و راه آزادی هیچ شکست و خذلانی ندارد. "نصر من الله و فتح قریب."

ازاین رو، برحسب ابلاغیه ۲۷ تیرماه، رئیس جمهوری، مقدمتاً درجهت نجات انقلابمان، تشکیل شورای عالی مقاومت برای استقلال و آزادی و جمهوری اسلامی را به عرض رسانده و از تمامی نیروها، شخصیت ها و مردم شریفی که در عرصه تاریخی و تاریخ ساز کنونی، به ابعاد میثاق حاضر پایبند و وفادارند، دعوت می کنم تا پس از اعلام موافقت و آمادگی خود از هر طریق مطمئن و مناسب به شورای مزبور ملحق شوند.

کلیه اقدامات مقاومت جویانه ملی و مردمی و انقلابی و اسلامی می توانند چه ازجانب شورا و چه ازجانب نیروها و هسته های مختلف در هر شهر و روستا، که بدیهی است تماماً در خدمت خدا و در خدمت خلق و انقلاب خواهد بود، در هر وضعیت مقتضی به اطلاع عموم ملت برسند. ضمناً یقین است که فرد فرد شما از هیچ حمایت و کمکی که مقدورتان باشد دریغ نکرده و چنان که هر روز در کوچه خیابان بسیاری از شهرهای کشور شاهد آن هستیم، به زودی با تجمع قطرات مختلف، اقیانوس مقاومت خلاق مردم ایران جوشیدن آغاز نموده و صلح و آبادانی و پیشرفت جاودان تاریخ را تأمین خواهد ساخت.»(۳)

۱- دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۱، ۱۴/۵/۱۳۶۰، صص ۱۲ و ۱۳.
۲- سی ام خرداد ۱۳۶۰، روز اعلام رسمی ورود سازمان به فاز مسلحانه علیه جمهوری اسلامی.
۳- همان، ص۱۳.

روزشمار جنگ پنجشنبه ۸ مرداد ۱۳۶۰ ۲۸ رمضان ۱۴۰۱ ۳۰ ژوئیه ۱۹۸۱

۱

امروز بیشتر تحرکات نیروهای نظامی خودی در جبهه های جنگ، حملات توپخانه ای روی مواضع عراقی ها بود که موجب واردآمدن تلفات و خسارت هایی به نیروهای دشمن شد.

در خرمشهر، براثر شلیک کاتیوشای یک واحد توپخانه خودی به محل تجمع نیروهای دشمن در اطراف پل نو، یک خودرو ایفای عراقی منفجر شد و حدود ۱۰ تن از سرنشینان آن کشته شدند.(۱)

به گزارش سپاه پاسداران انقلاب اسلامی کردستان، در استان سلیمانیه عراق نیز با اجرای پرحجم آتش توپ های ارتش بر محل استقرار دشمن در منطقه راوکان، ۲ بولدوزر و ۲ خودرو زیل و یک جیپ فرماندهی عراقی منهدم و حدود ۷۰ نفر کشته و ۵۰ نفر نیز زخمی شدند.(۲)

۲

در طول هفته اخیر، ۹ سرباز عراقی با عبور از مرز، خود را به سپاه پاسداران بخش جوانرود در استان کرمانشاه و ۸ سرباز عراقی خود را به سپاه پاسداران پاوه معرفی و تقاضای پناهندگی کرده اند.(۳)

۳

اعزام نیرو و ارسال کمک های مردم و نهادهای کشور به جبهه ها ادامه دارد.

امروز ۱۵۰ نفر از نیروهای بسیج داوطلب استان خراسان، پس از زیارت مرقد مطهر امام رضا(ع) و با بدرقه مردم مشهد، عازم جبهه های جنگ شدند. این بسیجیان داوطلب، آموزش نظامی را در پادگان بسیج خراسان در مشهد گذرانده اند.

مکتب نرجس مشهد هم با انتشار اطلاعیه ای فهرستی از کمک های ارسالی مسئولان و دانش پژوهان این مکتب به جبهه های جنگ را اعلام کرد.

ص:۱۸۳

۱- سند شماره ۴۶۵۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته واحد اطلاعات عملیات سپاه خوزستان به فرماندهی مرکز، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص ۵.

۲- سند شماره ۱۶۹۰۸۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی کردستان (اطلاعات) به ستاد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی غرب (اطلاعات)، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص ۱.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۳ ، ۹/۵/۱۳۶۰، ص ۲۰، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۹/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۱۷۵۷۵۰مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران غرب (اطلاعات) به ستاد

مرکزی سپاه پاسداران (اطلاعات)، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۱؛ و - روزنامه کیهان، ۴/۵/۱۳۶۰، ص۳۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۶؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۲۹، ۵/۵/۱۳۶۰، ص۲۱، سنندج - خبرگزاری پارس، ۵/۵/۱۳۶۰.

براساس این اطلاعیه، از آغاز جنگ تاکنون، یک کامیون لباس گرم، پتو، ملحفه و تعداد زیادی ظرف غذاخوری، ۶۰ کارتن آجیل بسته بندی شده، ۲۰۰۰ شیشه آبلیمو و ۵۰ کارتن بسته های خاکشیر و شکر و تعدادی ظرف یخ به جبهه ها ارسال شده است. همچنین مبلغ ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار ریال وجه نقد به همین منظور به حساب نماینده امام در استان واریز شده است.(۱)

۱

افراد مسلح ضد انقلاب در مهاباد، به یک پایگاه نظامی و بیمارستان هلال احمر این شهر حمله کردند. در اطراف پاوه نیز یک مین قوی کشف و خنثی شد.

ساعت ۲۲:۳۰، عده ای از افراد مسلح گروه های غیرقانونی با استفاده از سلاح های سبک و سنگین به پایگاه نظامی نیروهای خودی در گوگ تپه در شمال مهاباد، حمله کردند. پس از دو ساعت درگیری، با واکنش و پاسخ متقابل افراد پایگاه، حمله مهاجمان دفع شد.

به گزارش سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مهاباد، در این تهاجم خسارات جانی و مالی عمده ای به مهاجمان وارد شد، ولی به نیروهای پایگاه آسیبی نرسید.(۲)

ساعت ۲۳ نیز به بیمارستان هلال احمر شهر مهاباد حمله شد که تلفات جانی نداشت و فقط شیشه های یک آمبولانس شکست.(۳)

گروه انتظامات سپاه پاسداران کامیاران هم یک مین قوی را که در مسیر جاده پاوه به یکی از روستاهای تابعه کار گذاشته شده بود، کشف و خنثی کرد.(۴)

۲

در آستانه فرارسیدن عید سعید فطر، سپاه پاسداران پیرانشهر، ۱۲ نفر از افراد گروه های مسلح را که به اتهامات گوناگون دستگیر شده بودند آزاد کرد. حزب دمکرات کردستان ایران نیز ۴۳ نفر(۵) از گروگان های خود را آزاد کرد.(۶) گفتنی است که ۲۲ نفر از گروگان ها از نیروهای نظامی ارتش بودند.(۷)-(۸)

همچنین در طول دو روز گذشته، ۵ تن از افراد حزب دمکرات کردستان خود را به سپاه پاسداران پاوه معرفی و با تحویل سلاح هایشان امان نامه دریافت کردند.(۹)

۱- روزنامه خراسان، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۵.

۲- سند شماره ۵۷۶۷۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مهاباد به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مرکز (فرماندهی)، ۹/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص۳۲، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

۳- سند شماره ۴۲۶۷۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مهاباد به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

مرکز (فرماندهی)، ۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- روزنامه اطلاعات، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۵- رادیو صدای کردستان (ارگان خبری- تبلیغی حزب دمکرات کردستان) تعداد گروگان های آزادشده توسط حزب را ۴۹ نفر اعلام کرد. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره۱۳۲، ۹/۵/۱۳۶۰، ص۸ ضمیمه، رادیو صدای کردستان، ۸/۵/۱۳۶۰)

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۷، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۳، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

۷- در اسناد موجود اشاره ای به مذاکرات یا توافق احتمالی نشده است.

۸- سند شماره ۱۵۶۳۵۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از قرارگاه مقدم نزاجا کرمانشاه (رکن۲) به فرماندهی لشکرهای ۸ و ۶۴ (رکن۲)، ۱۰/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۹- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۳، ۹/۵/۱۳۶۰، ص۲۰، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۹/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۱۷۵۷۵۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد سپاه پاسداران غرب (اطلاعات) به ستاد مرکزی سپاه پاسداران (اطلاعات)، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۱؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۱، ۷/۵/۱۳۶۰، ص۳۷، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۷/۵/۱۳۶۰.

۱

ساعت ۳ بامداد امروز، عده ای از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) با کمک یک فرد نفوذی اهل محل، به خوابگاه هسته مقاومت بسیج روستای لسمجان از توابع لاهیجان وارد شدند و افراد حاضر در این مکان را که در خواب بودند، به رگبار بستند و پس از آن، با سرنیزه شکم تعدادی از آنان را دریدند و از محل گریختند.

در این حادثه، ۸ نفر به شهادت رسیدند و ۵ تن نیز مجروح شدند.(۱)-(۲) به همین مناسبت، امروز در لاهیجان عزای عمومی اعلام شد.(۳) پیکر شهدا نیز با حضور هزاران نفر از اهالی این روستا و مردم لاهیجان تشییع و به خاک سپرده شد.(۴)-(۵)

۲

امروز در چند عملیات ترور در تهران، ۲ تن شهید و ۲ تن مجروح شدند.

بعدازظهر امروز، در میدان ولی عصر(عج)، یک سپاهی و یک بسیجی که سوار بر موتور درحال گشت بودند هدف سوءقصد قرار گرفتند، فرد بسیجی به نام سید احمد صفویان شهید و فرد سپاهی به نام سعید کبکانیان مجروح شد و ضاربان نیز متواری شدند.(۶)

در خیابان سمیه نیز از داخل یک خودرو به یکی از نیروهای سپاه پاسداران تیراندازی شد که به شهادت وی انجامید و ضارب نیز گریخت.(۷)

همچنین یکی از مسئولان کمیته امور صنفی تهران، هنگام خروج از منزلش واقع در خیابان ۱۷ شهریور، هدف حمله سه موتورسوار مسلح به یوزی و کلت قرار گرفت و از ناحیه قفسه سینه و ریه مجروح شد. این فرد بلافاصله به بیمارستان منتقل شد و تحت عمل جراحی قرار گرفت.

مهاجمان پس از ترور، قصد فرار داشتند که یک نفر از آنان با همکاری مردم و با تلاش پاسداران گشت کمیته دستگیر شد، ولی دو نفر دیگر گریختند.(۸)

۱- از این تعداد، ۵ تن در محل حادثه و ۳ نفر نیز پس از انتقال به بیمارستان به شهادت رسیدند. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص۳۲، خبرگزاری پارس، ۱۰/۵/۱۳۶۰)

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۳، ۹/۵/۱۳۶۰، ص۹، رشت - خبرگزاری پارس، ۹/۵/۱۳۶۰.

۳- رادیو صدای آزاد ایران وابسته به سلطنت طلبان خارج از کشور با اعلام این خبر و با موضعی کاملاً جانب دارانه از این اقدام سازمان مجاهدین خلق گفت: «سازمان مجاهدین خلق (گروه ضربت) و انقلابیون ایران به پاسداران هشدار داده اند که اگر سلاح خود را به زمین نگذارند مورد حمله قرار خواهند گرفت و به قتل خواهند رسید.»

۴- یکی از عوامل شرکت کننده در این حمله در ۲۴ مرداد ۱۳۶۰، در یک خانه تیمی در شهر لاهیجان دستگیر شد. وی علاوه بر این عملیات، در چند عملیات نظامی دیگر سازمان؛ ازجمله حمله ناموفق به پاسگاه، سپاه و بسیج سیاهکل نقش مؤثر داشته است.

(خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره۱۳۶، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۹ ضمیمه، رادیو صدای آزاد ایران، ۱۲/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۶، رشت)

۵- روزنامه کیهان، ۱۰/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۲، رشت - خبرگزاری پارس، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

۶- سند شماره ۴۲۶۷۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تهران به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مرکز (فرماندهی)، ۸/۵/۱۳۶۰، صص۱ و ۲.

۷- سند شماره ۴۲۶۷۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۱.

۸- روزنامه اطلاعات، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۲، ۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۸/۵/۱۳۶۰.

۱

یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در خیابان سمیه تهران، شناسایی شد.

براساس گزارش های مردمی به سپاه پاسداران مبنی بر وجود این خانه تیمی که در پوشش یک شرکت تجاری فعالیت می کرد، نیروهای سپاه این مکان را زیر نظر گرفتند تا اینکه بعدازظهر امروز، ۳ نفر از نیروهای پاسدار برای بازرسی محل وارد شرکت شدند. پس از ورود، یکی از ساکنان منزل که متوجه حضور این افراد شده بود، با کلت کمری به سمت آنان شلیک کرد و درنتیجه یکی از پاسداران شهید و دیگری مجروح شد. با صدای شلیک، سایر پاسداران وارد ساختمان شدند، اما افراد حاضر در این خانه از در پشت آن که مشرف به پارکینگ بود و از سوی دیگر به یک زمین بایر منتهی می شد، گریختند.

از این خانه تیمی که تدارک عملیات نظامی یک گروه در آنجا انجام می شد، علاوه بر اسناد و مدارک فراوانی از بمب گذاری ها و انفجارهای اخیر تهران، ۴ نارنجک جنگی، ۴ خشاب، یک پوند تی.ان.تی، ۵۰ عدد فشنگ و ۲ دستگاه تکثیر به دست آمد.

مدارک موجود در این مکان حاکی از آن بود که این افراد مشغول تهیه یک بولتن خبری درباره عملیات هایشان بوده اند.(۱)

۲

عناصر وابسته به گروه های غیرقانونی در چندین مورد تیراندازی، پرتاب نارنجک و انواع بمب های دست ساز و آتش زا به مراکز نهادهای انقلاب، ساختمان های دولتی و اماکن متعلق به مردم در ۷ شهر کشور، خسارت هایی به این مکان ها وارد کردند.

بنا به گزارشی، سرنشینان یک خودرو در حین حرکت، به طرف یکی از ساختمان های کمیته انقلاب اسلامی در خیابان ۱۷ شهریور تهران (خیابان ارج)، تیراندازی کردند و بلافاصله متواری شدند.(۲)

در بروجرد نیز براثر انفجار یک بمب دست ساز در ساختمان مرکزی جهاد سازندگی در خیابان تختی این شهر، شیشه های ساختمان شکست و برق بخشی از این خیابان به مدت یک ساعت قطع شد.(۳)

در حادثه دیگری در همین شهر، یک بمب دست ساز قوی به طرف ساختمان انجمن اسلامی معلمان در خیابان شهدا پرتاب شد که خسارتی در پی نداشت.(۴)

ساعت ۲۲:۳۰، بمبی دست ساز در زیر یک وانت نیسان که مقابل درب خروجی بیمارستان صد تخت خوابی خرم آباد پارک شده بود، منفجر شد که براثر آن، خودرو آسیب دید. این انفجار خسارت جانی نداشت.(۵)

۲۰ دقیقه بعد، حادثه مشابهی مقابل ساختمان امور عشایری این شهر رخ داد و انفجار بمب دست ساز در زیر خودرو این سازمان - که در مقابل اداره پارک شده بود - خسارت هایی به خودرو وارد کرد.

۱- روزنامه کیهان، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها

(ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۳، ۹/۵/۱۳۶۰، صص ۸ و ۹، تهران - خبرگزاری پارس، ۹/۵/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۴۲۶۷۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۲.

۳- روزنامه اطلاعات، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۴- سند شماره ۳۷۹۵۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از واحد اطلاعات و بررسی های سپاه پاسداران بروجرد به استانداری لرستان، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۵- سند شماره ۳۲۸۴۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از معاونت سیاسی و اداری استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۱.

در شهرستان دورود، در ۳ حادثه، به منزل افراد متعهد و کارکنان دولت در شهر حمله شد که تلفاتی به بار نیاورد، اما خسارت هایی جزئی ایجاد کرد؛ ازجمله: پرتاب یک دینامیت به منزل رئیس آموزش وپرورش (برای بار دوم) که سبب تخریب قسمتی از دیوار منزل شد؛(۱)پرتاب بمب دست ساز به منزل یکی از کارکنان هلال احمر و عضو ارگان های انقلابی که با آتش سوزی مختصر و خسارت هایی جزئی همراه بود(۲) و پرتاب بمبی دست ساز به سمت یکی از نیروهای متعهد (برای سومین بار) که خسارتی در پی نداشت.(۳)

در مشهد، دو موتورسوار مسلح یک نارنجک جنگی به سمت ساختمان کمیته امداد شهر پرتاب کردند که براثر انفجار آن، به یک خودرو سواری پارک شده در مقابل این ساختمان خسارت وارد شد و مهاجمان متواری شدند. حدود ۱۵ دقیقه پس از این ماجرا، از داخل خودرویی که ۲ سرنشین داشت و از مقابل ساختمان کمیته امداد عبور می کرد، به طرف ساختمان تیراندازی شد، اما به کسی آسیبی نرسید.(۴)

در همین شهر، دو موتورسوار وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) یک بمب دست ساز و یک بمب آتش زا به داخل یک چاپخانه (سیادت) پرتاب کردند که موجب شکسته شدن شیشه ها و ایجاد خسارت شد. مهاجمان بلافاصله از محل حادثه گریختند. این دومین حمله از این نوع به چاپخانه بوده است.(۵)

در سبزوار، مقر دادگاه انقلاب اسلامی و منزل حاکم شرع این شهرستان، با ۲ بمب دست ساز و آتش زا هدف قرار گرفت. مردم و مأموران کمیته انقلاب اسلامی آتش را خاموش کردند و مهاجمان متواری شدند.

در قوچان هم یک بمب آتش زا به داخل انبار کمیته امداد امام خمینی پرتاب شد و آتش سوزی مختصری ایجاد کرد که بلافاصله مردم آن را خاموش کردند. مهاجمان نیز از محل گریختند.(۶)

در حادثه دیگری در همین شهر، یک بمب دست ساز به سمت منزل یک پاسدار پرتاب شد که دیوار خانه فروریخت و شیشه های ساختمان نیز شکست، ولی کسی آسیب ندید و مهاجمان نیز با استفاده از تاریکی شب فرار کردند.(۷)

۱

عاملان اصلی ترور شهید سید رضا کامیاب نماینده مردم مشهد در مجلس شورای اسلامی و یکی از عوامل اصلی ترورها و انفجارهای اخیر شهر تبریز دستگیر شدند. امروز همچنین ترور نیروهای کمیته انقلاب اسلامی تبریز ناکام ماند.

پس از ترور حجت الاسلام سید رضا کامیاب نماینده منتخب مردم مشهد در انتخابات میان دوره ای مجلس شورای اسلامی (در روز جمعه ۲ مرداد ۱۳۶۰)، در جریان دستگیری ها ۲ تن از عاملان این ترور در یک عملیات تعقیب وگریز به دست پاسداران کمیته مرکزی انقلاب

۱- همان.

۲- همان.

۳- همان.

۴- روزنامه خراسان، ۹/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۲، ۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۸، مشهد - خبرگزاری پارس، ۸/۵/۱۳۶۰.

۵- روزنامه خراسان، ۹/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۶- روزنامه اطلاعات، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۷- روزنامه خراسان، ۹/۵/۱۳۶۰، ص۷.

اسلامی مشهد در بلوار فرودگاه مشهد، دستگیر شدند. از این دو نفر که یکی از آنان از اعضای رده بالای سازمان مجاهدین خلق در این شهر بود، تعدادی اسناد مهم سازمان کشف شد.(۱)

امروز همچنین یکی از عوامل اصلی و مؤثر در حوادث چند روز گذشته تبریز؛ ازجمله چند مورد ترور، بمب گذاری و آتش سوزی، با اعترافات یکی از افراد دستگیرشده وابسته به سازمان مجاهدین خلق شناسایی شد. مأموران کمیته منطقه ۴ تبریز هنگام گشت، وی را مشاهده و تعقیب کردند که این فرد بدون توجه به فرمان ایست اقدام به فرار کرد و درنهایت، با تیراندازی هوایی مأموران و همکاری فعال مردم دستگیر شد.(۲)

در حادثه دیگری در همین شهر، از درون یک خودرو به سمت نیروهای کمیته انقلاب اسلامی تبریز که درحال مراقبت از یک محل شناسایی شده بودند، تیراندازی شد. مأموران بلافاصله به تعقیب مهاجمان پرداختند که درنتیجه، این افراد خودرو را در یکی از کوچه های اطراف خیابان فلسطین رها کردند و گریختند.(۳)

۱

با تلاش نیروهای بسیج و کمیته انقلاب اسلامی، تعدادی از افراد فعال وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) که اقدام به پرتاب نارنجک و بمب به اماکن متعدد در تهران کرده بودند، در ۳ نقطه شهر دستگیر شدند.

در اولین اقدام، ۴ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق که از چندی پیش تحت تعقیب بودند، با تلاش اعضای بسیج و کمیته انقلاب اسلامی منطقه ۸ تهران دستگیر شدند و پس از تنظیم پرونده به زندان اوین فرستاده شدند.

این عده در بازجویی های اولیه خود اعتراف کردند که عامل پرتاب نارنجک به سوی خبرگزاری پارس در خیابان ولی عصر(عج) و بخش فرهنگی سپاه منطقه ۲ و پرتاب نارنجک به مسجد میثم - که به خسارت دیدن ۶ اتومبیل و مجروح شدن ۴ کودک انجامید - هستند.(۴)

همچنین مأموران کمیته انقلاب اسلامی مرکز، هنگام گشت با شناسایی قبلی، یکی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق را که درحال حمل ۴ بمب آتش زا بود، پیش از آنکه بتواند واکنشی از خود نشان دهد، دستگیر کردند.(۵)

اعضای بسیج کمیته منطقه ۳ تهران نیز ۲ نفر از هواداران همین سازمان را درحالی که تعدادی بمب آتش زا و تعدادی احکام دست نویس و نقشه های مربوط به ترور افراد مؤمن و انقلابی را همراه داشتند، دستگیر کردند.(۶)

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۱۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۳.

۲- روزنامه کیهان، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۳- همان.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۲، ۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۸/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۵- روزنامه کیهان، ۹/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۶- روزنامه اطلاعات، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۱

امروز در مشهد و نقده، تعدادی بمب دست ساز و دینامیت کشف و خنثی شد. همچنین مأموران کمیته انقلاب و سپاه پاسداران با همکاری مردم موفق به دستگیری چند نفر از عوامل پرتاب انواع بمب های دست ساز و آتش زا در یزد، ملایر و لنگرود شدند.

در میدان بیت المقدس مشهد، دو موتورسوار در یک حادثه تصادف زمین خوردند و بلافاصله برخاستند و با برجاگذاشتن یک قابلمه بزرگ با عجله از محل تصادف گریختند. با حضور مأموران گشت کمیته انقلاب اسلامی شهر و بررسی حادثه، از درون قابلمه، تعدادی بمب و دینامیت کشف شد. با تلاش مأموران یک نفر از آنان دستگیر شد.(۱)

در یزد هم ۳ نفر با پرتاب ۲ بمب آتش زا، دفتر پخش نشریات سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی این شهر را به آتش کشیدند. مردم یک نفر از این افراد را درحالی که می کوشید با موتور از محل فرار کند، دستگیر کردند و به پاسداران کمیته تحویل دادند. در این ماجرا همه نشریات و کتاب های موجود در این محل سوخت.(۲)

در ملایر نیز نیروهای سپاه پاسداران یک نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) را درحال حمل یک بمب دست ساز دستگیر کردند. وی اعتراف کرد که قبلاً دو بار اقدام به بمب گذاری کرده که در یک نوبت آن، اتومبیل امام جمعه شهر منهدم شده است.(۳)

در لنگرود نیز افراد وابسته به گروه های مسلح بمبی به خانه یکی از افراد متعهد پرتاب کردند که خسارت اندکی به بار آورد و عامل آن با همت مردم دستگیر شد که پس از تحقیقات نیروهای سپاه از وی، فرد دیگری با مقداری مواد اولیه ساخت بمب دستگیر شد. ساعاتی بعد با ۲ بمب دست ساز به منزل ۲ نفر دیگر از افراد متعهد شهر حمله شد که براثر آن ۲ نفر مجروح شدند و خسارت هایی جزئی به بار آمد.(۴)

همچنین یک بمب ساعتی بسیار قوی که مقابل مسجد زینبیه شهرستان نقده کار گذاشته شده بود، ساعتی قبل از انفجار توسط یکی از مأموران شهرداری، که درحال نظافت محل بود، کشف و با تلاش نیروهای شهربانی خنثی شد.

این بمب به یک گلوله توپ به وزن ۳۲ کیلوگرم وصل شده و روی ساعت ۱۳:۰۰ – هم زمان با نماز جماعت ظهر – تنظیم شده بود که اگر منفجر می شد، به شهادت تعداد زیادی از نمازگزاران می انجامید.(۵)

۲

فضای سیاسی کشور امروز هم به شدت تحت تأثیر ماجرای فرار بنی صدر و مسعود رجوی به پاریس بود. صبح امروز، سفیر فرانسه در تهران به وزارت امور خارجه احضار شد و با معاون سیاسی وزارت امور خارجه ملاقات و گفت وگو کرد. در این دیدار، درخواست جمهوری

۱– روزنامه خراسان، ۹/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۳، ۹/۵/۱۳۶۰، ص۹، یزد - خبرگزاری پارس، ۹/۵/۱۳۶۰.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۴- همان.

۵- روزنامه اطلاعات، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۴.

اسلامی ایرای برای استرداد بنی صدر و رجوی رسماً مطرح شد.

آقای شیخ الاسلام در این دیدار گفت: «دلایل و مدارک محرزی نزد مقامات قضایی ایران درمورد جرائم جنایی و حقوقی بنی صدر وجود دارد که تعقیب قضایی او را مستلزم می کند.»(۱)

وی همچنین با تأکید بر ضرورت محاکمه بنی صدر و رجوی در دادگاه افزود: «رجوی رهبری یک گروه تروریستی را بر عهده دارد که عامل آشوب ها و کشتارهای اخیر مخصوصاً فاجعه شهادت ۷۴ تن از شخصیت های برجسته جمهوری اسلامی ایران و در رأس آنها شهید مظلوم آیت الله دکتر بهشتی رئیس پیشین دیوان عالی کشور، می باشد.» آقای شیخ الاسلام افزود: «اجازه فرود به هواپیمای ربوده شده ارتش جمهوری اسلامی ایران که ازسوی مقامات فرانسوی صادر شده، ازنظر ما یک اقدام خصمانه است. به عقیده ما زیر پرچم به اصطلاح پناهندگی سیاسی، دشمنان انقلاب اسلامی مانند بختیار، علی رغم اینکه ظاهراً تعهدی مبنی بر عدم فعالیت سیاسی برعلیه ایران به دولت فرانسه سپردند، در کشور شما امکان یافته اند تا کودتای نظامی نافرجام را با همکاری سازمان سیا طرح ریزی و رهبری کنند.»

سفیر فرانسه نیز اعلام کرد که براساس اصول و قوانین رسمی دولت متبوعش به سیاستمداران شکست خورده ای که تقاضا کنند، پناهندگی سیاسی داده می شود و درباره بنی صدر نیز همین اقدام انجام شده است. همچنین پیش از اعطای پناهندگی به بنی صدر، وی تعهدنامه ای را امضا کرده است که هیچ گونه فعالیت سیاسی علیه ایران انجام ندهد. سفیر فرانسه افزود که این امکان برای کاردار ایران در پاریس فراهم شده است تا با خدمه هواپیما که خواهان بازگشت به ایران هستند در فرودگاه نظامی اورلی ملاقات کند و دولت فرانسه تضمین کرده است که به این هواپیما اجازه بازگشت به ایران را خواهد داد. روز گذشته نیز دبیر اول سفارت فرانسه احضار شده بود.(۲)

۱- دفتر روابط عمومی وزارت امور خارجه ایران درباره موارد اتهام بنی صدر اطلاعیه ای به این شرح صادر کرد: «وزارت دادگستری جمهوری اسلامی ایران موارد اتهام ابوالحسن بنی صدر رئیس جمهور معزول و فراری را دراختیار وزارت امور خارجه قرار داد تا توسط سفیر فرانسه در ایران به دولت آن کشور تحویل شود. قرار بازداشت موقت صادره از شعبه ۳۵ بازپرسی دادسرای عمومی تهران درباره ابوالحسن بنی صدر فرزند نصرالله - رئیس جمهور سابق ایران مقیم فعلی کشور فرانسه - به منظور استرداد وی صادر گردیده و موارد اتهام او به شرح زیر اعلام گردیده است: ۱. سرقت و اختلاس در اموال عمومی. ۲. معاونت در ایراد ضرب وجرح که منجر به مجروح شدن و شکستگی استخوان گردیده است. ۳. نشر اکاذیب و تهمت. درضمن، جرائم فوق به استناد ماده ۹ قرار استرداد مجرمین که در سال ۱۹۶۳ بین دولت ایران و دولت فرانسه منعقد گردیده، تنظیم شده است. دلایل و مدارک کتبی اتهامات ذکرشده با رعایت مهلت مقرر در قرارداد ارسال خواهد شد.» (خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها، (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره۱۳۳، ۹/۵/۱۳۶۰، صص ۱۶ - ۱۵، تهران - خبرگزاری پارس، ۹/۵/۱۳۶۰)

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۳، ۹/۵/۱۳۶۰، صص ۱۲ - ۱۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۹/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۰/۵/۱۳۶۰، ص۲.

روابط عمومی وزارت امور خارجه ایران متن درخواست رسمی استرداد بنی صدر و رجوی را که به همراه درخواست رسمی وزارت دادگستری جمهوری اسلامی ایران در ملاقات حضوری سفیر فرانسه به وی تسلیم شد، منتشر کرد. در این درخواست، خطاب به دولت فرانسه، اقدام این کشور در پذیرش هواپیما، تأییدی بر هواپیماربایی و دلیلی بر خصمانه بودن موضع دولت فرانسه علیه ایران دانسته شده و آمده است:

«بنا به اعلام مقامات قضایی دولت جمهوری اسلامی ایران، آقای ابوالحسن بنی صدر که به اتهام جرائم متعدد جنایی تحت پیگرد قانونی می باشد و آقای مسعود رجوی که رهبری یک گروه تروریستی را به عهده دارد، با تبانی و توطئه قبلی و ربودن یک فروند هواپیمای نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، به فرانسه وارد شده اند. وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران ضمن اعتراض شدید نسبت به اجازه فرودی که به هواپیمای مذکور داده شده است و آن را تأییدی بر هواپیماربایی ازسوی فرانسه می داند، درخواست رسمی وزارت دادگستری جمهوری اسلامی ایران را به پیوست این یادداشت تسلیم می دارد. بنا به مراتب فوق و به استناد ماده ۹ قرارداد استرداد مجرمین بین ایران و فرانسه، از دولت فرانسه می خواهد که نسبت به بازداشت موقت نامبرده اقدام لازم را معمول دارند. بدیهی است به استناد ماده ۸ قرارداد فوق الذکر، مدارک و احکام محکومیت صادره درباره متهم و کیفیات جرائم ارتکابی به تفصیل جهت ارائه به مقامات قضایی دولت متبوع آن سفارت به منظور استرداد مشارالیه متعاقباً ارسال خواهد شد.»(۱)

۱

آقای هاشمی رفسنجانی در سخنان پیش از دستور مجلس شورای اسلامی، به تجزیه وتحلیل فرار بنی صدر و رجوی، اقدام فرانسه در اعطای پناهندگی سیاسی به آنان و دعوت صدام حسین و حزب دمکرات کردستان ایران از بنی صدر پرداخت.

رئیس مجلس شورای اسلامی ابتدا با اشاره به وضعیت نیروی هوایی ارتش و دلایل امکان پرواز هواپیمای حامل بنی صدر و رجوی و ضرورت بازنگری در وضعیت پرسنل این نیرو گفت:

«فرار آقای بنی صدر و قبل از آن فرار بوئینگ دیگری به مصر، کاملاً نشان می دهد که محیط نیروی هوایی آلوده است. البته این آلودگی چیزی نیست که از چشم ها دور بوده باشد یا ملت ایران نمی دانسته؛ یا مجلس نمی دانسته؛ بارها در این مجلس این حرف زده شد و شخص آقای بنی صدر در این آلودگی سهم بسزایی دارد. همین آقای خلبان معزی ازطرف دادگاه انقلاب حکم اخراجش صادر شد و پرونده اش موجود است، اما ایشان تمکین نکرده و او را نگه داشته و امثال او فراوان اند. اینها را حساب شده مهره چینی کرده اند؛ برای روز معین و کار معین. این مطلبی بود که بارها تذکر داده ایم و دنبالش بوده ایم، ولی شرایط جنگ و شرایط خاص و

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۳، ۹/۵/۱۳۶۰، صص ۱۸ - ۱۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۹/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۰/۵/۱۳۶۰، ص۳.

فرمانـدهی ایشـان و مسائـل دیگری مـانع اجرای خواست و تصـمیم مـا بود، امـا امروز اگر این دو حادثه تلـخ از یک جهت به وجود آمـده، خوشـبختانه در خـود محیـط نیروی هـوایی جـوی به وجـود آمـده و این زمینه پـذیرش به وجـود آمـده که خلبانـان محـترم و رزمنـدگانی که جانشـان را فـداکارانه دراختیـار این ملت گذاشـتند و نقش عظیمی در پیروزی مـا در این جنـگ داشـتند و دارنـد و شرافت آنها با عمل چند سارق مخدوش می شود [واکنش نشان دهند] و این زمینه کاملاً مساعد شده که محیط نیروی هوایی از این پس سالم می شود و من به همه خلبانان محترم و همافران و مسئولان دیگر اعلام می کنم که الآن ملت از شـما انتظار دارنـد، امام و مجلس از شـما انتظار دارنـد که همکاری کنیـد تا محیط زندگی و کار شـما با انقلاب هماهنگ باشد و همان گونه که یکدستی در ارگـان هـای سیاسـی کشـور به وجود آمـده، در نیروی هوایی و ان شـاءالله در بقیه ارتش هم این همـاهنگی و یکـدستی و حکومت اسلام و مکتب به وجود آید.»(۱)

وی دربـاره تصـمیم مسئولان نظام برای کنترل اوضاع در این نیرو افزود: «ما کار خودمان را شـروع کردیم. دیروز تصـمیمات قاطعی اتخاذ شـد و خـدمت امام عرض کردیم و الآن کنترل کامل در سـطح فرماندهی سـتاد فرماندهی و پایگاه های نیروی هوایی و کنترل فرودگاه ها و باندهای نظامی برقرار شد که امیدواریم درجهت خیر این ملت این راه پیش برود.»

رئیس مجلس شورای اسـلامی در دومین بخش از سـخنان خود به بررسـی و تحلیـل فرار بنی صـدر و رجوی پرداخت و بـا انتقـاد از عملکرد فرانسه، اجرای این کار را نتیجه همکاری چند کشور دانست و گفت:

«بعد از انتخابات، همه اینها مأیوس شدند و [این موضوع] هیچ تفسیری ندارد جز یأس و مسئله مهمی که برای جامعه ما مطرح است. من این را برای جوانان و برای این بچه هایی که آلوده شـده انـد به چیزی که عاقبتش تباهی خودشان است و داغـدار شـدن خانواده هایشان، مطرح می کنم. الآن شما برای که و به اتکای چه کسی بمب گذاری می کنید؟ شما خیال می کنید پناهندگی سیاسی دادن به آقای بنی صدر ازطرف سیاست غرب بی معنی است، بمب گذارها کی هستند؟

سؤال از فرانسه مطرح است. آقای بنی صـدر البته تروریست است، چون او آنجا این بمب گذاری ها را به عهده گرفت، اما اگر از او حرف داریـد رجوی را چه می گوییـد؟ شـما چطور می توانیـد یک تروریستی را که هر روز دارد خون این مردم را به صورت بمب گـذاری ها توی کوچه و خیابان می ریزد و بدن یک کارگر عابر را به آن طرف خیابان پرتاب می کنند، [پناهندگی بدهید.] به این می شود پناهندگی سیاسـی داد و میکروفون جلویش گرفت و فیلمش را به دنیا مخابره کرد؟ شـما از این به بعد، چگونه می خواهید با هواپیماربا و تروریست در دنیا مبارزه کنید با چه منطقی؟»

هاشمی رفسنجانی در پایان سخنان خود با اشاره به دعوت صدام حسین و حزب دمکرات کردستان ایران از بنی صدر افزود:

۱- روزنامه کیهان، ۸/۵/۱۳۶۰ ص۲.

«قبلاً ـ این سؤال مطرح بود برای مردم که چه شده است که صدام که هشت نه ماه با فرمانده کل قوای ما در جنگ بوده و اگر بنی صدر واقعاً با آنها می جنگید و این همه خون عراقی ها را ریخته، چرا صدام می گوید ما بنی صدر را می پذیریم؟! شما قاتل این همه عراقی را می پذیرید بیاید آنجا؟ یا صدام بی غیرت است یا قضیه جور دیگری است! ارتش ایران در کردستان نمی جنگید و نیروهای ما دمکرات ها و کومه له ها را نکشتند؟ بنی صدر فرمانده اینها نبود؟ اینها که دیگر قابل تردید نیست! قاسملو از زبان کی صحبت می کند و به بنی صدرپیغام می دهد بیا در کردستان؛ در خانه خودت؟! اینکه تا دیروز داشت بر سر شما بمب می ریخت او فرمانده بوده، یا مسئله دیگری در کار است یا پشت این ظاهر، حوادث و ارتباطات دیگری است که هست و یا اینها اصلاً احساس ندارند و نمی فهمند قاتل این همه نیروهایشان را دعوت می کنند که بیاید خانه آنها! قاسملو پیام می دهد به بنی صدر که در میان ملتت بمان و بیرون نرو! و دیدید که نتوانست بماند و می گفت بیا در کردستان رادیو دراختیار شما قرار خواهیم داد. خیلی ماجراها روشن شد؛ ملت ما با این یک حرکت اشتباه بنی صدر و رجوی به اندازه هزار مقاله و هزار کتاب فهمیدند. خداوند چیزهایی که در مسیر انقلاب دارد پیش می آید، چیزهایی که به ظاهر تلخ است، اما پشتوانه این انقلاب است، قرار داد.»(۱)

۱

▫

درپی اجتماع مردم تهران مقابل سفارت فرانسه و واکنش مقامات ایرانی به اقدام دولت فرانسه در اعطای پناهندگی به بنی صدر و رجوی، مقامات این کشور درصدد برآمدند جو ملتهب حاکم بر روابط سیاسی دو کشور را آرام کنند.

به گزارش خبرگزاری پارس، در دومین روز فرار بنی صدر و رجوی، صبح امروز، گروهی از مردم تهران به نشانه اعتراض در مقابل سفارت فرانسه در خیابان نوفل لوشاتو، تجمع کردند و در شعارهای خود از دولت فرانسه خواهان استرداد بنی صدر و رجوی شدند. این عده که نیروهای پلیس و کمیته انقلاب اسلامی آنها را تحت کنترل داشتند، پلاکاردها و تابلوهایی

۱- روزنامه کیهان، ۱۰/۵/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه کیهان، ۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

را که حاوی انتقاد شدید از دولت فرانسه بود، به دیوارهای اطراف سفارت نصب کردند.(۱)

از سوی دیگر، مقامات فرانسوی نگرانی شان را از اوضاع تهران ابراز کرده، می کوشند تاحدی اوضاع را آرام کنند. همچنین با استمرار فشار افکار عمومی و محافل دیپلماتیک ایران بر مسئولان فرانسوی، دولتمردان این کشور درصدد چاره جویی برای کاهش این فشارها برآمده اند؛ ازجمله اقداماتی که دراین باره انجام شد، انتشار خبر ملاقات مقامات وزارت امور خارجه فرانسه با بنی صدر و یادآوری تعهدات وی بود. خبرگزاری فرانسه گزارش داد که پل دپی معاون خاورمیانه ای وزارت امور خارجه فرانسه، امروز در محل اقامت بنی صدر او را ملاقات کرده و تعهد وی را هنگام ورود به فرانسه درمورد خودداری از هرگونه فعالیت سیاسی یادآور شده است. دپی همچنین به بنی صدر گفته که پناهندگی سیاسی وی را ملزم به بی طرفی می کند و در آینده نیز باید از هرگونه اظهارنظر سیاسی خودداری کند. به دنبال این اقدام، فردی که خود را سخنگوی بنی صدر می نامید، در مقابل اقامتگاه وی حاضر شد و با اعلام خبر لغو مصاحبه مطبوعاتی بنی صدر، خلاصه بیانیه پیشنهادی وی به همه احزاب و گرایش های سیاسی در ایران را - که در ۲۵ تیر، سازمان مجاهدین خلق (منافقین) آن را نیز امضا کرده است - قرائت کرد. این سخنگو همچنین تأکید کرد: اینکه بنی صدر از حق قانونی خود از ریاست جمهوری چشم پوشی کند، قابل بحث نیست.(۲)

به گزارش خبرگزاری رویتر از پاریس، مقامات دولت فرانسه اعلام کرده اند که باوجود تصمیم این کشور برای دادن پناهندگی سیاسی به ابوالحسن بنی صدر، انتظار می رود که روابط ایران و فرانسه عادی بماند. این مقامات گفتند دلیلی وجود ندارد که مقامات تهران دست به اقدامات تلافی جویانه بزنند.

از سوی دیگر، رادیو فرانسه اعلام کرد: سپاه پاسداران تدابیر امنیتی اش را اطراف سفارت فرانسه که در آن ۱۵ دیپلمات حضور دارند، افزایش داده است.

همچنین منابع آگاه گفتند: دولت فرانسه برای کاهش تشنج در روابط تهران و پاریس، به بنی صدر هشدار داده است اگر وی به تعهد کتبی خود وفا نکند، تصمیمات لازم گرفته خواهد شد.

در پایان گزارش رویتر آمده است: «مقامات آگاه گفتند: "دولت فرانسه امیدوار است که تجربه شخصی آیت الله [خمینی] از سفری که ایشان در اواخر حکومت شاه به پاریس داشتند، از اقدامات تلافی جویانه ایرانیان جلوگیری خواهد کرد.»(۳)

۱

ماجرای فرار بنی صدر و رجوی در روز دوم، همچنان در صدر فهرست اخبار مهم مطبوعات اروپایی قرار دارد. وقایع مربوط به فرار و مشابه جلوه دادن حضور بنی صدر و رجوی در فرانسه با دوره اقامت امام خمینی در نوفل لوشاتو در ماه های پیش از پیروزی انقلاب اسلامی، محوری ترین موضوعات مطرح شده در این جراید است؛ اما دراین میان، روزنامه مستقل فرانسوی لواسوار

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۳، ۹/۵/۱۳۶۰، ص ۱۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۹/۵/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۲، ۹/۵/۱۳۶۰، صص۲۶ و ۲۷، پاریس - خبرگزاری فرانسه ۸/۵/۱۳۶۰.
۳- همان، ص۳۰، روزنامه تایمز لندن، ۸/۵/۱۳۶۰.

بنی صدر را به علت هواپیماربایی فاقد صلاحیت برای دریافت پناهندگی سیاسی اعلام کرد.

بعضی از این روزنامه ها برای حمایت جانب دارانه شان از اقدام دولت فرانسه در دادن پناهندگی سیاسی به این دو نفر دلایلی را ذکر کردند؛ ازجمله روزنامه لوموند (چاپ فرانسه) با تأکید بر حفظ اصول دمکراسی و حقوق بشر در کشوری مانند فرانسه و مخالفت با استرداد بنی صدر، به سخنان قبلی وزیر امور خارجه فرانسه اشاره کرد که چند روز پیش از فرار بنی صدر، برای اعطای پناهندگی سیاسی به وی، چراغ سبز نشان داده بود. در این مطلب آمده است:

«این همان اصلی است که اکنون مورد بحث قرار گرفته و کلود شسون نیز به نوبه خود درمورد آن هشدار داده بود. وی اظهار داشته است که: "ما همچنان آشتی ناپذیر باقی خواهیم ماند. ضمن اینکه فرانسه نیز مهد حقوق بشر خواهد بود. ما به هیچ قیمتی حاضر نیستیم یک زندانی سیاسی را تحویل دهیم. اگر همین فردا، آقای بنی صدر به عنوان یک پناهنده سیاسی به فرانسه قدم گذارد، ما از او حمایت خواهیم کرد." فرانسه قبلاً نیز از اشخاصی چون بختیار آخرین نخست وزیر شاه و امام خمینی که درواقع دارای پاسپورتی عادی بوده است و عملاً فراری محسوب نمی شد، پذیرایی کرده بود. واقعیت این است که رفتار فرانسه نه تنها با امام خمینی مانند سایر فراریانی که درخواست پناهندگی می کنند نبوده، بلکه دولت فرانسه به هیچ وجه مانعی بر سر راه وی که هم وطنانش را به شورش دعوت می کرد فراهم نمی ساخت.»

البته، این روزنامه درباره موضوع هواپیماربایی نوشته است: «دولت فرانسه همچنین باید به خود اطمینان دهد که هواپیمای رئیس جمهور مخلوع از مسیر اصلی منحرف نشده باشد. ولی درصورتی که آقای بنی صدر و دوستانش ازطریق اعمال زور و تهدید، خدمه را مجبور به هدایت هواپیما به سوی خاک فرانسه کرده باشند، در مظان اتهامی غیرسیاسی قرار خواهند گرفت؛ البته درآن صورت، دولت فرانسه نیز موقعیت بهتری را خواهد داشت.»(۱)

حضور بنی صدر و رجوی در فرانسه، در روزنامه های انگلستان نیز بازتابی گسترده داشت. موضوع محوری و مشترک تحلیل امروز نشریات انگلیسی، ناخرسندی از خروج بنی صدر از کشور با این منطق که باعث کاهش مقاومت (!) در مقابل جمهوری اسلامی می شود، است.

رادیو لندن در برنامه بررسی مطبوعات بریتانیا، نگاهی به این اخبار و تحلیل ها داشته است. گوینده این رادیو در بخشی از برنامه درخصوص تمایل روزنامه تایمز لندن برای حضور بنی صدر در ایران گفت: «اگرچه به گفته تایمز، شاید بنی صدر تنها شخصیتی باشد که قادر به تمرکز عناصر و گروه های مخالف پراکنده در یک کالبد یا تبدیل آنها به یک نیروی مؤثر باشد، اما وی با مشکلات متعددی مواجه خواهد بود.»

رادیو لندن همچنین به نقل از روزنامه تایمز مالی، گزارش داد: «عزیمت بنی صدر از تهران، مقاومت را دربرابر رژیم خمینی کاهش می دهد، مخصوصاً که وی به اتفاق مسعود رجوی

۱- اداره کل مطبوعات خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۷۴، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۵۳، روزنامه لوموند فرانسه.

رهسپار پاریس شده است. مشکل بنی صدر نداشتن یک پایگاه قدرت در ایران است، اما اتحاد وی با مجاهدین خلق تاحدودی از این کمبود کاسته است.»

در ادامه مطلب رادیو لندن به نقل از یکی از خبرنگاران روزنامه تایمز، درباره موقعیت بنی صدر در میان دیگر پناهندگان ایرانی مقیم فرانسه آمده است: «سایر پناهندگان ایرانی مقیم فرانسه آقای بنی صدر را با آغوش باز نخواهند پذیرفت. یکی از کارمندان شاپور بختیار آخرین نخست وزیر رژیم گذشته - که وی نیز در پاریس به سر می برد - گفته است که آقای بنی صدر در بین ناسیونالیست های ایرانی جایی ندارد. وی ریاست جمهوری و فرماندهی کل قوای رژیم حاکم ایران را عهده دار بوده و با روحانیون ایران همکاری نزدیک داشته است.»

روزنامه گاردین هم دراین باره نوشته است: «موضوع خروج بنی صدر نشانه هم دستی و هم فکری با وی مخصوصاً در میان پرسنل نیروهای مسلح است، ولی اینک بسیار بعید [به نظر] می رسد که آقای بنی صدر بتواند نقش ویژه ای را که در ایران به عهده داشته [است] کماکان در فرانسه نیز ادامه دهد.»

این روزنامه افزوده است: «وی پس از خلع از مقام ریاست جمهوری، نه تنها قادر به ادامه فعالیت های مخفی اش در تهران بوده، بلکه با آیت الله خمینی نیز وارد مذاکره شده است.»(۱)

در میان جرایدی که طرف دار فرار بنی صدر و رجوی و اعطای پناهندگی فرانسه به آنها بوده اند، موضع روزنامه مستقل و میانه رو لواسوار نیز جالب توجه است. این روزنامه پس از طرح ماجرای فرار بنی صدر و رجوی، تلاش برخی محافل سیاسی و مطبوعاتی اروپا را برای مشابه جلوه دادن اقامت امام خمینی در نوفل لوشاتو با حوادث اخیر رد کرده است و به مقایسه پاسپورت توریستی امام خمینی در دوره حضور در حومه پاریس در ماه های قبل از پیروزی انقلاب اسلامی با این دوره، ازنظر قوانین پناهندگی فرانسه پرداخته و نتیجه گرفته است: اقدام بنی صدر و رجوی "هواپیماربایی" بوده است و آنان براساس قوانین فرانسه مجرم هستند و بنابراین نباید مشمول پناهندگی سیاسی شوند. در بخشی از مقاله آمده است:

«یادآوری این مطلب بی فایده نیست که امام خمینی که رهبریت انقلاب ایران را در نوفل لوشاتو، به عهده داشت، باوجود اعتراضات رسمی زیاد، ازطرف دولت سابق فرانسه مورد مواخذه قرار نگرفته بود. مسلماً امام خمینی با داشتن یک پاسپورت ایرانی تنها یک "توریست" محسوب می گردید نه یک پناهنده سیاسی. کاردار سفارت ایران در پاریس ازطرف دولت ایران مأمور استرداد بنی صدر از وزارت امور خارجه فرانسه گردید. درحقیقت، دراثر هواپیماربایی، آقای بنی صدر موفق گردید به فرانسه بیاید. در این شرایط، قانوناً بنی صدر و همراهانش که هویت تمامشان مشخص نگردیده، می توانند مجرم محسوب [شوند] و دیگر مشمول پناهندگی سیاسی نباشند و دراین صورت، دولت فرانسه در وضعیت حساسی قرار گیرد.»(۲)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۲، ۹/۵/۱۳۶۰، صص ۳ - ۱ ضمیمه، رادیو لندن، ۸/۵/۱۳۶۰.

۲- اداره کل مطبوعات خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۱۰، ۱۹/۶/۱۳۶۰، صص ۱۴ و ۱۵، لواسوار.

۱

باوجود سخنان مقامات فرانسوی مبنی بر ضرورت خودداری بنی صدر از فعالیت های سیاسی و ادعای لغو مصاحبه های مطبوعاتی او، وی صبح امروز با هژیر تیموریان خبرنگار و نویسنده ایرانی روزنامه تایمز لندن، مصاحبه کرد. بنی صدر در این گفت وگو با بیان ادعاهایی ازجمله اینکه "در انتخابات جمعه قبل (۲ مرداد ۱۳۶۰)، فقط ۳ میلیون نفر به محمدعلی رجایی رأی داده اند و ۱۱ میلیون رأی دیگر تقلب رژیم است و یا «آقای خمینی تاحد بسیاری خود را به مردم تحمیل کرده است و اقامتش [بنی صدر] در پاریس بسیار موقتی خواهد بود»، حرف های خود را در مصاحبه های قبلی تکرار کرد.(۱)-(۲)

۲

خبرگزاری فرانسه از اقدام یک گروه مخالف جمهوری اسلامی در آتش زدن منزل مسکونی یکی از هواداران این نظام در مجتمعی مسکونی در نزدیکی مانیل پایتخت فیلیپین، خبر داد.

به گزارش این خبرگزاری، در کرون سیتی واقع در حومه پایتخت (مانیل)، ۱۵ نفر از دانشجویان ایرانی، آپارتمان یک هم وطن طرف دار انقلاب خود را با بمب آتش زا به آتش کشیدند. در این حادثه صاحب آپارتمان به شدت دچار سوختگی شد و این آتش سوزی ۶۶۰۰ دلار خسارت وارد آورد.

این خبرگزاری همچنین افزود: «براساس اظهارات بازپرسان که مهاجمان را بازداشت کرده اند، این آتش سوزی نتیجه مخالفت های دو گروه هوادار و مخالفان رژیم جمهوری اسلامی ایران است. در سه شنبه گذشته نیز یک گروه از دانشجویان ایرانی مخالف رژیم، دانشجوی دیگری را مورد هجوم قرار داده و تصاویر آیت الله خمینی را پاره کرده اند.»(۳)

ضمیمه گزارش ۱۳۰: گزارشی بی بی سی از مصاحبه هژیر تیموریان با ابوالحسن بنی صدر

بخش انگلیسی رادیو لندن پس از مصاحبه هژیر تیموریان با بنی صدر، گفت وگویی با این روزنامه نگار انجام داد که در بخش خبری ساعت ۱۰:۳۰ این رادیو پخش شد. هرچند گفته های تیموریان شامل نظرها و برداشت های شخصی وی از گفت وگو با بنی صدر است، از آنجایی که این دیدگاه ها تاحدی بیان کننده دیدگاه محافل سیاسی و تبلیغاتی غرب درباره ماجرای بنی صدر و حوادث جاری ایران است، بخش هایی از آن در ادامه می آید. رادیو لندن در گزارش خود آورده است:

«هژیر تیموریان که نویسنده روزنامه تایمز می باشد، پیرامون بنی صدر سخن گفته است. گوینده از تیموریان سؤال می کند که آقای بنی صدر درباره آینده تا چه حد خوش بین است؟ من کلاً از خوش بینی او متعجبم. من انتظار داشتم که ترک ایران برایش اندوه بار باشد، زیرا انتظار می رفت که او در کشور مانده و به نبرد بپردازد، اما من او را در این موقعیت بسیار امیدوار یافتم و شاید این دلیل خوبی باشد وقتی که ما فکر

ص:۱۹۷

۱- بخش هایی از گزارش بی بی سی از این گفت وگو در ضمیمه آمده است.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۲، ۹/۵/۱۳۶۰، صص ۲۴، ۲۵ و ۲۸، لندن - خبرگزاری پارس، ۸/۵/۱۳۶۰.

۳- همان، ص۳۱، مانیل - خبرگزاری فرانسه، ۸/۵/۱۳۶۰.

کنیم که او به یک پایگاه نظامی رفته باوجودی که چهره اش معروف خاص و عام بوده، اما اغلب گفته می شود که آقای بنی صدر از حمایتی در ایران برخوردار نبوده و زیر فشار روحانیون مجبور به ترک ایران شده است. تناقض این مسئله در کجاست؟ حمایت از بنی صدر چقدر اشتباه بوده است؟

پاسخ: آقای بنی صدر مهارت زیادی در جذب و جلب مردم در هنگام استفاده از تلویزیون و مطبوعات دارد و این جاذبیت تنها محدود به افرادی که معتقد به خط فکری او هستند نمی شود، اما راهی را که او کوشید که بیشتر از یک ساخت حزبی رسمی سازماندهی کند، این کوشش ها به وسیله روحانیون به باد رفت.

سؤال: او در نخستین گامش برای سازمان دادن به حامیانش در ایران شکست خورد، اما اقدام بعدی او و ایده اش درحال حاضر چیست؟

پاسخ: او معتقد است که مبارزه را نباید رها کند. او معتقد است که این وظیفه ایرانیان است که پیرامون اهداف عمده واقع بینانه جمهوری اسلامی بجنگند که پیش بینی می شود که یک جمهوری آزادی را ایجاد کنند، اما نمی توان اظهار داشت که فعالیت های او در آینده چگونه خواهد بود و در این چنین دولتی چه نقشی را ایفا خواهد نمود.

سؤال: چه کسی را او مسئول وضعیت کنونی ایران می داند؟ آیت الله یا دیگران؟

پاسخ: بله او به شدت آیت الله را مسئول می داند. شخص آیت الله یا خشنودی افرادی که آیت الله را احاطه کرده اند برای او مطرح نمی باشد، بلکه این مسئله برای او مطرح است که چه کاری او انجام می دهد. هرکس مسئول کار خودش است، همچنان که آقای بنی صدر نیز مسئول کارهای خود می باشد. بنابراین، او آیت الله خمینی را به مقدار زیادی مسئول نابسامانی ها و هرج ومرج می داند.

سؤال: آیا وجود بنی صدر در خارج از کشور موقعیت او را در سازماندهی مخالفان بهتر می سازد؟

پاسخ: او ممکن است که آزادی عمل بیشتری داشته باشد، برای این منظور بتواند آنجا کانون جدیدی را برای مخالفان تشکیل دهد و آنها را به دور خود جمع کند.

سؤال: فکر نمی کنید که برای آقای بنی صدر بهتر باشد که به بخش هایی از ایران بازگردد و نقشی چون مارشال تیتو به عنوان رهبر چریک های مخالف حکومت در داخل کشور ایفا کند؟

پاسخ: من انتظار داشتم که او به منطقه کردستان - که در غرب کشور واقع است - برود، زیراکه آنها با سربازان خود و با نیروهای خود مدت سه سال است که عمدتاً موفقیت آمیز علیه حکومت ایران به مبارزه ادامه می دهند، اما شاید آقای بنی صدر موجبات خشنودی رهبر کردها؛ یعنی دکتر قاسملو را فراهم سازد، زیراکه هیچ نیروی مسلحی در اختیار ندارد و او مجبور خواهد بود که رفتار خود را با آنها هماهنگ سازد، ولی این برای پرزیدنت معزول بسیار دشوار است که از آنها تبعیت کند.»(۱)

۱- همان، صص ۲۱ و ۲۲ ضمیمه، بخش انگلیسی رادیو لندن، ۸/۵/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ جمعه ۹ مرداد ۱۳۶۰ ۲۹ رمضان ۱۴۰۱ ۳۱ ژوئیه ۱۹۸۱

۱

اعزام نیرو و کمک به جبهه ها امروز هم ادامه یافت.

به منظور پشتیبانی و حمایت از رزمندگان تعداد ۱۴۷ نفر نیروی رزمی شامل افراد پاسدار و بسیجی از شیراز به جبهه آبادان اعزام شدند.(۱)

دفتر آیت الله گلپایگانی از مراجع تقلید نیز امروز تعداد زیادی یخدان و مقادیری آبلیمو برای استفاده رزمندگان به جبهه های غرب ارسال کرد. همچنین یک کامیون آرد و وسایل ضروری دیگر برای آوارگان جنگی به کرند غرب فرستاده شد. مبلغ ۵ میلیون ریال نیز به منظور کمک به امور جنگی به حساب مناطق جنگی کرمانشاه حواله شد.(۲)

۲

خبرگزاری پارس امروز از وقوع انفجار در دفتر مرکزی بانک الرافدین و آتش سوزی یک انبار مهمات در نزدیکی بغداد خبر داد.

خبرگزاری پارس به نقل از سازمان عمل انقلاب اسلامی عراق اعلام کرد که مجاهدین عراقی در عملیاتی موفق شدند با انفجار در دفتر مرکزی بانک الرافدین عراق بخشی از ساختمان آن را تخریب کنند.

این خبرگزاری در ادامه افزود: در یک عملیات دیگر، انبار مهمات پادگان الرشید در نزدیکی بغداد نیز به آتش کشیده شد که صدای انفجار آن تا ساعت ها به گوش می رسید.(۳)

۳

اقدامات گروه های ضد انقلاب امروز نیز در مناطق غرب و شمال غرب کشور ادامه داشت.

افراد مسلح وابسته به سازمان مارکسیستی - مائوئیستی کومه له از ساعت ۶ تا ۹ صبح امروز، جاده سنندج - مریوان را در محلی به نام کافه شوکت در شمال غرب سنندج، مسدود و اقدام

۱- سند شماره ۵۷۳۸۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اعزام نیروی سپاه شیراز به اعزام نیروی سپاه مرکز، ۱۱/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۷۴۱۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شیراز به مرکز (مرکز فرماندهی)، ۱۳/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۳، ۹/۵/۱۳۶۰، ص۲۲.

۳- همان، ص۲۰، اهواز - خبرگزاری پارس، ۹/۵/۱۳۶۰.

به بازرسی خودروهای درحال عبور از این محور کردند.

این افراد در مدت حضور خود، همه خودروهای درحال تردد را کنترل و ۲ مینی بوس، ۲ اتومبیل تویوتای شخصی، ۲ کامیون و یک کامیون بنز ۱۰ تن را متوقف کردند و درمجموع، ۱۶ پاسدار و ۲ نفر نظامی نیروی هوایی را نیز گروگان گرفتند.(۱)

افراد مسلح، این خودروها (۲) و گروگان ها را به دو روستای تازه آباد و خشگین در شمال محور سنندج که تحت کنترل آنها بود منتقل کردند.(۳)

در اقدام دیگری، تعدادی از افراد مسلح حزب دمکرات کردستان ایران به یک واحد گشتی سپاه پاسداران در مسیر ارومیه به مهاباد در نزدیکی روستای اگریقاش (ایندرقاش) - در شمال مهاباد - حمله کردند. براثر درگیری متقابلی که روی داد، یک نفر از مهاجمان کشته شد و ۴ نفر اسیر شدند. در این درگیری، یک نفر از نیروهای بسیج نیز مجروح شد.(۴)

درپی این حادثه، رادیو صدای کردستان با اعلام خبر این درگیری و بدون اشاره به تلفات و اسیران حزب دمکرات، مدعی شد در این برخورد، ۴ نفر از پاسداران و نیروهای پیشمرگ مسلمان کرد کشته و ۳ نفر زخمی شدند.(۵)

همچنین نیروهای سپاه پاسداران پیرانشهر در بازرسی یک منزل مسکونی، از درون بخاری، ۲ مین پلاستیکی جهنده ضد نفر کشف کردند.(۶)

۱

در چند اقدام تروریستی انجام شده به دست عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در شیراز، کازرون، بابل، داراب و رشت، ۹ نفر شهید و ۶ نفر مجروح شدند.

ساعت ۲۱:۱۵، ۴ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق به منزل دکتر محمدحسن طاهری عضو شورای مرکزی حزب جمهوری اسلامی در استان فارس و برادر نماینده کازرون (مهندس طاهری)، در خیابان بلوار ساحلی شیراز حمله کردند و اعضای خانواده و میهمانان حاضر در خانه را با مسلسل به رگبار بستند.(۷)

در همین وقت، یکی از اعضای خانواده که نوجوانی ۱۲ ساله و مسلح بود، سر رسید و اقدام به تیراندازی متقابل کرد که درنتیجه یکی از مهاجمان براثر اصابت گلوله کشته شد. از این فرد

۱- براساس اخباری که بعداً به دست آمد، افراد گروه کومه له ۱۶ نفر از پاسداران را نزد خود نگه داشتند و گروگان های دیگر را که از نظامیان ارتش بودند آزاد کردند.
۲- در گزارش های بعدی تعداد خودروهای ربوده شده ۸ دستگاه ذکر شد. (سند شماره ۵۴۸۰۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی کرمانشاه به فرماندهی مرکز، ۲۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی)
۳- سند شماره ۱۵۶۳۵۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از قرارگاه مقدم نزاجا کرمانشاه (رکن۲) به فرماندهی لشکرهای ۸ و ۶۴

(رکن۲)، ۱۰/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و – سند شماره ۵۷۴۷۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و – سند شماره ۱۷۵۸۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی از قرارگاه مقدم نزاجا (رکن۲) کرمانشاه، شماره ۱۰۳، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۴- روزنامه اطلاعات، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۰؛ و – خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۵، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص۲۱، ارومیه – خبرگزاری پارس، ۱۱/۵/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۵، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۸ ضمیمه، رادیو صدای کردستان ایران، ۱۱/۵/۱۳۶۰.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۱، سنندج – خبرگزاری پارس، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

۷- شب قبل از حادثه نیز دو موتورسوار مطب دکتر طاهری را با بمب آتش زا به آتش کشیده بودند.

مقداری گرد سمی سیانور، نارنجک و یک خشاب پر مسلسل یوزی به دست آمد.

در این حادثه، ۴ نفر از افراد حاضر در خانه به نام های احمد اسماعیلی پدر همسر، محمدحسین اسماعیلی ۵۸ ساله برادر همسر، ربابه اسماعیلی ۵۵ ساله خواهر همسر و شوهر وی به نام سید محسنیان ۶۰ ساله به شهادت رسیدند و ۳ تن دیگر از میهمانان که همگی از اعضای خانواده همسر محمدحسن طاهری بودند، مجروح شدند.(۱)

فرزند خانواده درباره این حادثه به خبرنگاران گفت: «موقعی که منافقین به منزل ما حمله کردند، پدر و عمویم در منزل نبودند و این حمله ناگهانی صورت گرفت و مهاجمین تنها توانستند ۴ تن از سالخوردگان اقوام ما را به شهادت برسانند.»(۲)-(۳)

همچنین حجت الاسلام دانشجو یکی از روحانیون شهر کازرون، درحالی که پس از اقامه نماز مغرب و عشا از مسجد حسینی این شهر عازم منزلش بود، هنگام ورود به کوچه بن بست منزل خود، از پشت سر، هدف ۲ گلوله کلت کمری قرار گرفت و پس از انتقال به بیمارستان به شهادت رسید.

حجت الاسلام دانشجو که در گذشته حاکم شرع دادگاه انقلاب اسلامی کازرون بود، نقش مهمی در مبارزات پیش از انقلاب این شهر داشت و مدت ها نیز در زندان رژیم شاه به سر برده بود. او پس از انقلاب نیز در تشویق و ترغیب جوانان و مردم به حضور در جبهه ها بسیار فعال بود. با اعلام خبر شهادت وی، نماینده امام در کازرون سه روز عزای عمومی اعلام کرد.(۴)

درپی این واقعه، رادیو صدای آزاد ایران وابسته به سلطنت طلبان خارج از کشور، افراد سازمان مجاهدین خلق را "مبارزان انقلابی" خواند و در حمایت از این اقدام آنها گفت: «مبارزان انقلابی به او شربت شهادت خوراندند.»(۵)

در بابل نیز دقایقی پیش از افطار، چند نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق در یکی از محله های پررفت وآمد به نام چهارشنبه پیش، به اتومبیل گشت سپاه پاسداران حمله کردند. مهاجمان ابتدا یک نارنجک جنگی به سوی اتومبیل پرتاب کردند و سپس با مسلسل سرنشینان آن را به رگبار بستند.

۱- ۳ نفر از این افراد در محل حادثه به شهادت رسیدند و احمد اسماعیلی نیز پس از انتقال به بیمارستان شهید شد. (سند شماره ۵۷۴۰۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از منطقه ۹ (شیراز) به تهران (ف - س)، ۱۲/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی)

۲- نماینده کازرون در مجلس شورای اسلامی در سخنان پیش از دستور اولین جلسه پس از این حادثه، گفت: «من به اتفاق برادرم در جایی برای افطار رفتیم. چند دقیقه بعد، عده ای از خانواده دکتر برای دیدن ایشان آمده بودند، ضدانقلاب به قصد ترور بنده و برادرم و شاید احتمال می دادند که عده ای از نمایندگان آنجا هستند، به قصد ترور وارد منزل می شوند و باوجودی که می بینند آنها که مورد نظرشان بود در آنجا نیستند و یک عده پیرمرد و پیرزن و کودک در آنجا هستند، همه اینها را به رگبار مسلسل می بندند، به طوری که درجا، سه نفر کشته می شوند و بقیه هم زخمی می شوند. همین گروه مجاهدین در سابق، وقتی می خواستند یک افسر امریکایی را ترور کنند، آن قدر دقت می کردند که مبادا راننده سرهنگ امریکایی ترور شود.» (روزنامه اطلاعات، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۳)

۳- همان، ص۳۲، خبرگزاری پارس، ۱۰/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و

گزارش هـا (ایران در ۲۴ ساعت گذشـته)، شماره ۱۳۴، ۱۰/۵/۱۳۶۰، ص۳۶، شـیراز - خبرگزاری پارس، ۱۰/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۴- خبرگزاری پـارس، نشـریه گزارش های ویژه، شـماره ۱۳۵، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۶، کـازرون - خبرگزاری پارس، ۱۱/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشـته)، شماره ۱۳۶، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۳۱، شیراز - خبرگزاری پارس، ۱۲/۵/۱۳۶۰؛ و - سـند شـماره ۵۷۴۱۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانـدهی سپاه شـیراز به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۳/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۶، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۹ ضمیمه، رادیو صدای آزاد ایران، ۱۲/۵/۱۳۶۰.

براثر این حمله، ۲ تن از نیروهای سپاه به نام های حسین اصفهانی و سید رحیم طاهری

شهید و ۳ تن دیگر مجروح شدند. در این حادثه، چند نفر از افراد سازمان دستگیر شدند.(۱)

افراد مسلح گروه های ضد انقلاب در داراب استان فارس نیز یکی از افراد متعهد این شهر به نام حسین خلیلی را ترور کرده، به شهادت رساندند.(۲)

در رشت هم یکی از افراد متعهد شهر به نام مسعود مهربان، نیمه های شب و درحالی که در خواب بود، هدف حمله افراد وابسته به گروه های مسلح قرار گرفت و به شهادت رسید.(۳)

۱

در چند عملیات پرتاب نارنجک و بمب به سوی اماکن و افراد در شهرهای گوناگون کشور و همچنین آتش زدن خرمن یک روستا خسارت هایی به بار آمد.

عده ای از هواداران گروه های ضد انقلاب امروز چند نارنجک جنگی و بمب دست ساز به داخل ساختمان خبرگزاری پارس مرکز مشهد پرتاب کردند که براثر آن، چند شیشه ساختمان شکست و خسارت هایی جزئی وارد شد.(۴)

در ایلام هم در طول یک ساعت، ۳ انفجار به دست افراد گروه های مسلح ضد انقلاب رخ داد. در دو حادثه هم زمان، یک نارنجک جنگی به داخل منزل مدیرکل آموزش و پرورش استان ایلام پرتاب شد که تلفات جانی نداشت و در همین هنگام، یکی از ۲ بمب دست سازی که زیر یک ماشین لندرور سازمان صداوسیما تعبیه شده بود، مقابل منزل سرپرست اداره ارشاد اسلامی شهر منفجر شد و خسارت های جزئی به بار آورد، اما بمب دیگر عمل نکرد و خنثی شد. در سومین حادثه نیز، ساعت ۲۲:۴۰، نارنجکی جنگی به سمت ساختمان روابط عمومی سپاه پاسداران ایلام واقع در خیابان سعدی، پرتاب شد و شیشه های ساختمان شکست، اما به کسی آسیب نرسید.(۵)

در شهر بهبهان استان خوزستان نیز انفجار بمب دست سازی که به سمت منزل یکی از پاسداران شهر پرتاب شده و به دیوار اصابت کرده بود، خسارت مالی به بار آورد.(۶)

در اقدام مشابهی، ۲ بمب دست ساز به منزل یکی از روحانیان شهر بروجرد در استان لرستان پرتاب شد که یکی از آنها منفجر شد، اما به کسی آسیب نرسید.(۷)

در حادثه دیگری در همین شهر، یک بمب دست ساز قوی به داخل حیاط منزل یکی از افراد متعهد شهر در خیابان جعفری پرتاب شد که به دلیل افتادن آن در باغچه، انفجار ایجاد شد، اما خسارت مالی و جانی درپی نداشت.(۸)

در دورود نیز بمب دست سازی به منزل یکی از روحانیان شهر که فرزندش از پاسداران سپاه است، پرتاب شد که انفجار آن خسارتی در بر نداشت.(۹)

در یکی از روستاهای توابع بیرجند، افراد وابسته به گروه های ضد انقلاب خرمن روستائیان را به آتش کشیدند.(۱۰)

۱- روزنـامه کیهان، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرهـا و گزارش هـا (ایران در ۲۴ ساعت گذشـته)، شماره ۱۳۴، ۱۰/۵/۱۳۶۰، ص۳۸، بابـل - خبرگزاری پـارس، ۱۰/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پـارس، نشـریه گزارش های ویژه، شـماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص۳۲، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۵۷۴۱۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، صص۱۲ و ۳۲، رشت - خبرگزاری پارس، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشـریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۴، ۱۰/۵/۱۳۶۰، صص ۳۵ و ۳۶، مشهد - خبرگزاری پارس، ۱۰/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۵- سـند شماره ۷۱۳۹۱ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنـگ: از ایلـام به فرمانـدهی سـپاه تهران، ۱۰/۵/۱۳۶۰، سـند تـک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۱، ایلام - خبرگزاری پارس، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

۶- سند شماره ۳۷۶۸۲۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی به استانداری خوزستان، ۱۰/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۷- سند شماره ۳۲۸۴۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از معاونت سیاسی و اداری استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۸- سـند شماره ۳۷۹۵۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از واحـد اطلاعات و بررسـی های سـپاه پاسـداران بروجرد به اسـتانداری لرستان، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۹- سند شماره ۳۲۸۴۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۱.

۱۰- سند شماره ۵۷۳۹۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مشهد به تهران (فرماندهی سپاه)، ۱۲/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۱

با اقدامات اطلاعاتی و پیگیری های سپاه پاسداران اصفهان، ۱۲ نفر از نیروهای کادر و وظیفه هوانیروز و مرکز توپخانه اصفهان که با افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در ارتباط بودند دستگیر شدند.

این افراد اعتراف کردند که برای اجرای عملیات های سازمان، اسلحه و مهمات تهیه و با نفوذ در بخش های مخابراتی پادگان، جاسوسی می کردند. از دستگیرشدگان تعدادی کتاب های سازمان و مقداری مهمات نیز به دست آمد.(۱)

در اقدام دیگری، عاملان پرتاب بمب دست ساز به مسجد میرمحمود آقا واقع در ابتدای خیابان عباسی تهران، دستگیر شدند.(۲)

۲

راه پیمایی روز جهانی قدس درحالی در تهران برگزار شد که بخشی از این مراسم تحت تأثیر فرار بنی صدر و رجوی به پاریس قرار داشت و مردم پس از اقامه نماز جمعه، به سوی سفارت فرانسه راه پیمایی کردند.

در ابتدای مراسم، راه پیمایان درحالی که پلاکاردهایی از سخنان امام خمینی درباره روز قدس را در دست داشتند، به سمت دانشگاه تهران حرکت کردند.

پس از تجمع مردم در دانشگاه تهران، بیانیه راه پیمایی در ساعت ۱۰ صبح خوانده شد و پس از آن، میرحسین موسوی وزیر امور خارجه، مطالبی درباره روز قدس و ضرورت اتحاد جهان اسلام در مقابل صهیونیسم بیان کرد و سپس حجت الاسلام سید احمد خمینی پیام امام خمینی به مناسبت این روز را قرائت کرد. پس از آن، آقای هاشمی رفسنجانی خطبه های نماز جمعه تهران را ایراد کرد. وی در خطبه اول، به موضوع فلسطین و در خطبه دوم، به طرح چند مسئله مهم سیاسی روز ازجمله: ربوده شدن دو هواپیمای نیروی هوایی ارتش و آثار و نتایج فرار بنی صدر و رجوی به پاریس پرداخت.(۳)

پس از اتمام نماز جمعه، عده کثیری از مردم تهران هنگام بازگشت، به سمت سفارت فرانسه حرکت کردند و با تجمع در خیابان های اطراف این سفارت و سردادن شعارهایی علیه بنی صدر و رجوی، از دولت فرانسه استرداد آنان را خواستار شدند.

به گزارش خبرگزاری پارس، این افراد که بالغ بر ده ها هزار نفر بودند، سپس به محل سفارت سابق امریکا رفته و پس از دادن شعارهایی علیه امریکا و رژیم صهیونیستی به تظاهرات خود پایان دادند.(۴)

۱- سند شماره ۵۷۴۲۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سپاه اصفهان به اطلاعات سپاه مرکز، ۱۳/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- روزنامه کیهان، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص ۴.

۳- روزنامه کیهان، ۱۰/۵/۱۳۶۰، صص ۳ و ۹.

۴- روزنامه اطلاعات، ۱۰/۵/۱۳۶۰، صص ۹ - ۳.

پیام امام خمینی به مناسبت روز جهانی قدس را سید احمد خمینی پیش از ایراد خطبه های نماز جمعه، در اجتماع صدها هزار تن از مردم در دانشگاه تهران، قرائت کرد. بخش هایی از این پیام در ادامه آمده است:

«... امید است با زنده نگه داشتن این روز [قدس] بی تفاوتی ها زایل شود و غفلت ها مرتفع گردد و با قیام ملت های شریف، بعضی از سران خائن را که به رغم مسلمانان و اسلام، دست در دست اسرائیل و چشم به فرمان امریکا برخلاف مصالح مسلمین به زندگانی سیاسی ننگین خود و به زندگی جنایت بار خویش ادامه می دهند، از صحنه خارج و در گورستان تاریخ مدفون نمایند. حکام غاصبی که در جنگ بین کفاری چون اسرائیل و صدام با مسلمین، طرف کفار را گرفته و به اسلام و مسلمین ضربه وارد می کنند، از صحنه اسلام باید خارج شوند و از حکومت بر مسلمین باید برکنار گردند. ملت های شریف مصر و عراق و دیگر کشورهای تحت سلطه منافقان باید قیام کنند و به بلندگوهای فاسد که این جنایتکاران را مسلمان جلوه می دهند، گوش فراندهند و از قدرت های پوشالی این خائنان نهراسند.

مسلمانان و جهانیان دیدند که صدام عفلقی سرسپرده امریکا، به ایران که جز به اسلام و مصالح مسلمین نمی اندیشد، حمله کرد و آن چنان سرش به سنگ کوبیده شد که اکنون با توسل به سران عرب و پناه به اسرائیل، دنبال مفری است که او را از سقوط حتمی نجات دهد و ملت ایران و قوای مسلح شجاع، آن چنان ضربه ای به او و طرف داران جنایتکار او زدند که جز تسلیم یا سقوط، مفری ندارد و حیله های ابلهانه او و بوق های تبلیغاتی صهیونیسم راهگشای او نخواهد شد.

ملت و دولت و مجلس و ارتش و سایر قوای مسلح ایران که امروز با وحدت اسلامی و انسجام الهی صف واحد هستند، مصمم اند که در مقابل هر قدرت شیطانی و متجاوز به حقوق انسان ها بایستند و از مظلومان دفاع نمایند و تا برگشت قدس و فلسطین به دامن مسلمین، از لبنان و قدس عزیز پشتیبانی نمایند. مسلمانان جهان باید روز قدس را روز همه مسلمین، بلکه مستضعفین بدانند و از آن نقطه حساس در مقابل مستکبرین و جهان خواران بایستند و تا رهایی مظلومان از زیر ستم قدرتمندان از پای ننشینند. و مستضعفان - که اکثریت قاطع جهان را

ص:۲۰۶

تشکیل می دهند - مطمئن باشند که وعده حق تعالی نزدیک است. امید است که این انقلاب جرقه و بارقه ای الهی باشد که انفجاری عظیم در توده های زیر ستم ایجاد نماید و به طلوع فجر انقلاب مبارک حضرت بقیهالله - ارواحنا لمقدمه الفداء - منتهی شود.

... انقلاب در راه هدف الهی و استقرار حکومت الله همان است که انبیای عظام در راه آن فداکاری ها نمودند و پیامبر عظیم الشأن اسلام تا آخرین لحظات زندگی پربرکت خود در راه آن با همه توان، فداکاری و ایثار فرمود و امامان بزرگوار اسلام هرچه داشتند نثار آن کردند. ما نیز که خود را پیرو آنان و امت محمد - صلی الله علیه و آله وسلم - می دانیم باید اقتدا به آنان نموده و در سبیل حق، مشکلات را با صبر انقلابی تحمل نماییم و از خرابکاری های دغل بازان که آثار شکست و زبونی در آن مشاهده است، نهراسیم و در راه هدف حق و اسلام بزرگ چونان انبیای عظام و اولیای معظم، فداکاری و ایثار نماییم. خداوند تبارک و تعالی پشتیبان مجاهدین و یار مظلومان است. درود بر اسلام عزیز، درود بر مجاهدین در راه حق. درود بر شهدای در راه خدا در طول تاریخ. درود بر شهدای ایران و فلسطین و لبنان و افغانستان و سلام بر رزمندگان جبهه های جنگ علیه باطل و سلام بر بندگان صالح خداوند.»(۲۵) (۱)

۱

آقای هاشمی رفسنجانی امام جمعه موقت تهران، در خطبه دوم نماز جمعه امروز تهران، درباره چند موضوع مهم سیاسی روز، ازجمله ربوده شدن دو هواپیمای نظامی ۷۰۷ نیروی هوایی ارتش در مدت یک هفته،(۲) آثار و نتایج فرار بنی صدر و رجوی، حمایت دولت فرانسه از آنان و دعوت قاسملو از بنی صدر برای رفتن به کردستان، سخن گفت.

خطیب نماز جمعه تهران درباره حادثه هواپیماربایی گفت: «این ماجرا هم برای ما تلخ است و هم آموزنده. تلخ است به خاطر اینکه ما هنوز کنترل شدید، حتی در جاهای حساس کشورمان را نداریم و قابل قبول نیست که در جنگی به این وسعت، فضای کشور ما این قدر بی دروازه باشد که هواپیما بتواند از تهران تا مرز غربی به راحتی عبور کند؛ این نشان ضعف ما است که باید جبران شود و نقطه مثبت آن در اینجا است که باید چنین حادثه ای اتفاق بیفتد تا مسئولان به فکر جدی بیفتند. [با] فرار دو مجرم خطرناک، ضربه ای به حیثیت اداری و انتظامی ما زده شد، اما

۱- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی(ره))، جلد ۱۵، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ پنجم ۱۳۸۹، صص ۶۳ - ۶۱.
۲- یکی از این هواپیماها به مصر برده شد و خلبان آن به این کشور پناهنده شد و دیگری که توسط خلبان مخصوص شاه هدایت می شد، بنی صدر و رجوی را به فرانسه برد. ربوده شدن این دو هواپیما واکنش هایی را در محافل سیاسی - داخلی ایران در پی داشت؛ ازجمله چند نماینده مجلس و برخی خطیبان جمعه، مجموعه نظام و دولت را درمورد وقوع این حوادث مورد سؤال قرار دادند و خواستار برخورد جدی و اتخاذ تصمیمات مناسب تر برای پیشگیری از تکرار چنین حوادثی شدند. واکنش ها در برخی موارد بسیار تند بود، تاحدی که آقای مشکینی در خطبه های امروز نماز جمعه قم، توضیحات سخنگوی دولت دراین باره را قانع کننده ندانست و خواستار استیضاح دولت شد. (روزنامه کیهان، ۱۰/۵/۱۳۶۰، ص۲)

خوشبختانه به جای اینکه بنشینیم و برای این تلخی اشک بریزیم، مثل همه موارد فوراً تصمیم گرفتیم که محیط نیروهای هوایی، که از حساس ترین محیط های این کشور است، باید پاک شود و آلوده نباشد و اگر ما می خواستیم این کار را قبل از این جریان بکنیم، ممکن است [بود] به برادران خلبان، همافر و کارمندان دیگر نیروی هوایی بر بخورد و بگویند شما به ما بی اعتمادی می کنید و در جنگ به ما زهرچشم نشان می دهید و جامعه هم نپذیرد – که بخشی از نیروهای مسلح که این چنین فداکارانه جنگیدند و ما پیروزی مان را مرهون آنها هستیم – که چرا به اینها تعرض کردیم و آن طوری که به من گزارش داده اند، اکنون در خود محیط نیروی هوایی و خلبان ها و همافران این آمادگی وجود دارد به خاطر اینکه آنها می بینند شرافتشان، جهادشان و زحماتشان به خاطر چند نفر آدم فاسد و فاسق دزد دارد مخدوش می شود. نمی تواند یک خلبان که این همه شرافت کسب کرده، ساعت ها پرواز خطرناک داشته، آن شرافت و احترامش را حفظ کند، اگر هم لباسان او در این شرایط حساس طیاره های سوخت رسانی ما را بدزدند و عامل فرار ضد انقلاب بشوند. این برای یک خلبان قابل قبول نیست. خوشبختانه قضیه آن قدر روشن است که هم آنها می پذیرند و هم ما قانع شدیم و امیدواریم که در آینده، ما یک نیروی هوایی منسجم، انقلابی، همراه با انقلاب و مورد اعتماد داشته باشیم که فضای ایران را حفظ کند و مردم ایران با راحتی بخوابند و بدانند که این عقاب ها بر فضای زندگی آنها بال رحمت می گشایند.»(۱)

آقای هاشمی در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به آثار و نتایج فرار بنی صدر و رجوی و همراهی دولت فرانسه در ایجاد فضای مناسب تبلیغاتی برای آنان گفت: «جنبه دیگر مثبت این جریان این بود که خیلی گویا و لطیف ماهیت ضد انقلاب و دشمنان ما را به خوبی روشن کرد؛ شعارهای چپ گرایانه منافقین تمام شد؛ افتخارات ادعایی چند سال زندان برای امثال رجوی ها از دست رفت؛ رجوی مدعی شکنجه شدن و زندان کشیده و چریک مخفی زندگی کن، در سایه حمایت خلبان معزی (خلبان مخصوص شاه) و همراه رهبر لیبرالیسم، که همیشه می گفتند لیبرالیسم دشمن ماست، پرواز کند.

درمورد بنی صدر [مقامات فرانسوی] می گویند یک اصل داریم سیاستمدارهای ورشکسته را قبول می کنیم. البته این را قبول نداریم؛ بنی صدر مجرم جنایی غیرسیاسی در کشور است، حالا اگر این را کسی قبول بکند، رجوی اکنون یک بمب گذار فراری است که ده ها نفر کارگر، پاسدار، آدم معمولی به دست و به فرمان او کشته و شهید شده اند. مدعی شده اند بنی صدر تعهد کتبی سپرده فعالیت سیاسی نکند. ما از فعالیت سیاسی بنی صدر نمی ترسیم، بگذارید بکند، چون او هر حرفی بزند خودش را رسوا می کند. وقتی بنی صدر بگوید در ایران ۳ میلیون رأی دادند، این مردم حرفش را می فهمند. کسی

۱- ماجرای فرار هواپیماهای نیروی هوایی ارتش موجب شد تا مسئولان کشور برای جلوگیری از تکرار این حوادث تغییراتی را در سطوح فرماندهی این نیرو انجام دهند. برخی تغییرات در روزشمار ۷ مرداد ۱۳۶۰، آمده است.

بیاید ۱۵ میلیون را بگوید ۳ میلیون، بگذارید ایشان تبلیغات کند. ... امام آن جنایتکاران رژیم گذشته را با فرمان عفو از زندان بیرون کرد. امام دستور داد ببخشید همه اینها را. امام به همه شماها گفت شما هم توبه کنید بیایید در آغوش اسلام. کدام ۱۳ ساله؟ اصل قضیه دروغ است.

شما فرانسوی ها دروغ می گویید. شما گفتید تعهد کتبی داده است فعالیت سیاسی نکند؛ عصر با رادیو بی بی سی مصاحبه کرد. اگر این فعالیت سیاسی نیست، پس چی هست؟ اگر بنی صدر سیاستمدار فهمیده ای بود، دو ماه پیش می رفت و سبیل خودش را هم از دست نمی داد. در این جریان، ماهیت فرانسه، منافقین، لیبرال ها، قاسملو روشن می شد.»

امام جمعه موقت تهران در پایان سخنانش درباره دعوت قاسملو از بنی صدر برای رفتن به کردستان و توصیه اش به او برای خروج از کشور هم گفت: «قاسملو که ضد ارتش بود، از خلق کرد دفاع می کرد، بنی صدر لااقل به اندازه یک پاسدار یا سرباز در جنگ های کردستان مسئول بود؛ البته ازنظر ما افتخار است کسانی که در کردستان جهاد می کنند، جهاد در راه خدا می کنند و بدترین دشمن را می کوبند. بنی صدر هم اگر آنجا کاری کرد خوب است، منتها به قاسملو، می گوییم آقای قاسملو شما یک پاسدار را می گیرید مثله می کنید، بنی صدر که بیشتر به شما ضربه زده؛ [او] فرمانده کل قوا بود. چطور دعوت می کنید دستور می دهید از ایران بیرون نرو، خودت هم درمیری، این خلق نمی گذارد شماها در ایران بمانید ماهیتتان معلوم شد.»(۱)

۱

در اعتراض به اعطای پناهندگی از جانب دولت فرانسه به بنی صدر و رجوی، راه پیمایی هایی در تهران، پاریس و دهلی نو برگزار شد.

پس از پایان مراسم نماز جمعه تهران، شماری از نمازگزاران درحالی که پیکر شهید سرهنگ

۱- روزنامه کیهان، ۱۰/۵/۱۳۶۰، صص ۴ و ۱۴.

شهرامفر[(۱)] را تشییع می کردند، به سمت سفارت فرانسه در خیابان نوفل لوشاتو راه پیمایی کردند. راه پیمایان درحالی که کاریکاتورهایی از بنی صدر و رجوی را در دست داشتند و شعارهایی علیه دولت فرانسه برای پذیرش بنی صدر و رجوی سرمی دادند، مقابل ساختمان سفارت تجمع کردند. خبرگزاری پارس در بخشی از گزارش این تظاهرات آورده است:

«در مقابل سفارت فرانسه، درحالی که نیروهای انتظامی به شدت ساختمان سفارت را کنترل می کنند، مردم مبارز و خشمگین تهران که از عمل فرانسه مبنی بر پذیرش بنی صدر فراری و همراهانشان به عنوان پناهنده سیاسی به خشم آمده اند اجتماع کردند و با شعارهای کوبنده شان ضمن حمایت از اعضای جامعه اسلامی فارغ التحصیلان کشور که در مقابل این سفارت تحصن کرده اند، نفرت و انزجار خود نسبت به این عمل ضد انسانی دولت فرانسه را ابراز داشته و خواستار استرداد بنی صدر مخلوع و همراهانش شدند. گزارش خبرنگار ما حاکی است: ساختمان سفارت - که تصاویری از امام خمینی و پلاکاردهایی با عنوان "آقای میتران حقوق واقعی بشر اقتضا می کند جنایتکار را تحویل دهید"، "آقای میتران این پناهندگی جنایی است نه پناهندگی سیاسی"، "ما از دولت فرانسه خواهان استرداد ابوالحسن مخلوع می باشیم". بر دیوارهای آن نصب شده [بود] - به شدت ازسوی مأمورین انتظامی و دانشجویان متحصن در این محل حفاظت می شود. همچنین دانشجویان مرتباً از گروه های حزب اللهی تقاضا دارند تا انتظامات محوطه خارجی سفارت را خود به عهده داشته باشند.»[(۲)]

به گزارش خبرنگار خبرگزاری پارس، در پایان تظاهرات امروز مردم تهران در مقابل سفارت فرانسه، تعدادی از اعضای جامعه اسلامی فارغ التحصیلان کشور که از صبح پنجشنبه ۸ مرداد ۱۳۶۰، مقابل سفارت فرانسه تحصن کرده بودند، با صدور قطعنامه ای ضمن محکوم کردن دولت فرانسه برای پذیرش بنی صدر و رجوی به عنوان پناهنده سیاسی و حمایت از دولت و اقدامات وزارت امور خارجه مبنی بر استرداد این دو به تحصن خود پایان دادند.[(۳)]

از سوی دیگر، در پاریس نیز دانشجویان مسلمان ایرانی مقیم فرانسه پس از برگزاری و بزرگداشت روز جهانی قدس، به سمت اقامتگاه بنی صدر در محله کشن در حومه پاریس رفتند و در این مکان تجمع کردند.

دانشجویان درحالی که در محکوم کردن اقدام دولت فرانسه شعارهایی به زبان های فارسی و فرانسه سر می دادند، با برخورد شدید پلیس فرانسه مواجه شدند و چند تن از آنان زخمی شدند. دانشجویان سپس مسیر راه پیمایی خود را به طرف شهر تغییر دادند و در میان حلقه ای از نیروهای پلیس به تظاهرات پرداختند.

۱- شهرامفر یکی از افسران متعهد تیپ هوابرد شیراز بود که در درگیری با افراد وابسته به گروه های ضدانقلاب در محور بانه - سردشت، به شهادت رسید. جزئیات این حادثه در روزشمار ۶/۵/۱۳۶۰ درج شده است.

۲- همان، ص۱۵؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۳، ۹/۵/۱۳۶۰، صص ۱۵ - ۱۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۹/۵/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۴ ، ۱۰/۵/۱۳۶۰، ص۲۵، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

این درحالی بود که خبرگزاری یونایتدپرس از پاریس، به نقل از پلیس فرانسه اعلام کرد: حدود ۵۰ ایرانی که بیشتر آنها دانشجو بودند، روز جمعه دربرابر خانه بنی صدر در کشن تظاهراتی برپا کردند. آنها با خود پلاکاردهایی را حمل می کردند که روی آنها نوشته شده بود "مردم فرانسه برای استرداد بنی صدر جنایتکار در کنار مردم ایران خواهند بود." سخنگوی پلیس اظهار داشت که پلیس ضد شورش فرانسه برای متفرق کردن تظاهرکنندگان در محل حاضر شد، ولی هیچ گونه حادثه خشونت آمیزی رخ نداد و کسی بازداشت نشد.

مشابه این مراسم در دهلی نو نیز به همت اتحادیه انجمن های اسلامی دانشجویان ایرانی و با حضور مسلمانان این کشور به طور گسترده برگزار شد.(۱)

در همین حال، راه پیمایی و تجمع نمازگزاران تهرانی مقابل سفارت فرانسه، در خبرگزاری های خارجی بازتاب گسترده ای داشت؛ خبرگزاری فرانسه از تهران گزارش داد: «در پایان مراسم نماز جمعه امروز تهران، از هزاران شرکت کننده خواسته شد تا در پایان این مراسم ضمن حفظ آرامش و نظم انقلابی در مقابل سفارت فرانسه در تهران راه پیمایی و تظاهرات کنند. همین گزارش حاکی است، یکی از برگزارکنندگان مراسم نماز جمعه تهران، ازطریق بلندگو از مردم خواست تا در جریان این تظاهرات از بروز هرگونه درگیری جلوگیری کرده و حتی به دیوارهای ساختمان سفارت فرانسه در تهران نزدیک نشوند.»(۲)

این خبرگزاری در خبر دیگری دراین باره اعلام کرد:

«جمعیتی حدود ۵ هزار نفر که در اعتراض به دولت فرانسه برای اعطای پناهندگی سیاسی به ابوالحسن بنی صدر رئیس جمهور سابق، در مقابل سفارت فرانسه در تهران دست به تظاهرات زده بودند، در ساعت ۱۴:۳۰ به وقت تهران، بنا به توصیه برگزارکنندگان این اجتماع متفرق شدند. در این تظاهرات که ۹۰ دقیقه به طول انجامید، مردم شعار می دادند: "مرگ بر دولت فاشیست فرانسه"، "مرگ بر فرانسوا میتران"، "فرانسه، جنایتکارها را پس بده." ازجمله شعارهای جالب تظاهرکنندگان این بود: "آنکه درس مقاومت می داد با چادر فرار کرد." یکی از برگزارکنندگان تظاهرات به خبرگزاری فرانسه گفت: "ما منتظر پاسخ فرانسه به درخواست رسمی استرداد بنی صدر هستیم؛ اگر پاسخ دریافت نشود، ما بار دیگر باز خواهیم گشت."»(۳)

رادیو لندن نیز با گزارش تظاهرات مردم مقابل سفارت فرانسه در تهران، که در آن اجتماع کنندگان خواستار اخراج بنی صدر از فرانسه بودند، اعلام کرد: «گزارش می رسد که تظاهرات مشابهی در سایر شهرهای ایران به وقوع پیوسته و ایران رسماً دراین مورد به فرانسه اعتراض کرده است.»(۴)

همچنین رادیو امریکا با بیان اینکه برای نخستین بار است که علیه کشور فرانسه تظاهرات برپا می شود، اعلام کرد که هم اکنون پیشنهادی برای فراخواندن کارمندان فرانسوی از تهران مطرح نشده است.(۵)

رادیو کلن از آلمان نیز در انعکاس این راه پیمایی در تهران و دهلی نو گفت: «فرار رئیس جمهوری

۱- روزنامه کیهان، ۱۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۳، ۱۰/۵/۱۳۶۰، صص ۱۰ و ۱۱، تهران - فرانس پرس، ۹/۵/۱۳۶۰.

۳- همان، ص ۱۱.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص ۱ ضمیمه، رادیو لندن، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

۵- همان، ص ۲۰ ضمیمه، رادیو امریکا، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

سابق ایران به پاریس باعث تظاهراتی دربرابر سفارت فرانسه در تهران و دهلی نو گردید. صدها تظاهرکننده از دولت فرانسه تقاضای تحویل رئیس جمهوری سابق به ایران را نمودند. در این دو پایتخت، از ساختمان سفارت فرانسه به وسیله نیروهای امنیتی مراقبت می شود.»(۱)

۱

مقامات سیاسی فرانسه در اولین واکنش های رسمی خود پس از تحصن گروهی از مردم مقابل سفارت این کشور در تهران، با رعایت جانب احتیاط کوشیدند اوضاع را عادی و تحت کنترل نشان دهند.

خبرگزاری آسوشیتدپرس به نقل از سخنگوی وزارت امور خارجه فرانسه گزارش داد: «موقعیت امنیتی در داخل سفارت فرانسه در تهران تقویت شده و درحال حاضر، دولت فرانسه درصدد نیست ۱۵ نفر از اعضای سفارت و ۸۵ فرانسوی مقیم ایران را از این کشور خارج کند. این سخنگو افزود: با درنظرداشتن تظاهراتی که در اطراف سفارت صورت گرفته و درخواست استرداد ابوالحسن بنی صدر، دولت فرانسه اوضاع را از نزدیک زیر نظر دارد. وزارت خارجه فرانسه اعلام کرد که دولت ایران تدابیر امنیتی در اطراف سفارت فرانسه در تهران را شدت بخشیده و این مسئله حاکی از آن است که دولت ایران در نظر دارد به وظایف خود به عنوان دولت میزبان در حفاظت از سفارتخانه عمل نماید؛ ولی قدر مسلم این است که دولت ایران خود اجازه برگزاری تظاهرات را داده است.»(۲)

خبرگزاری فرانسه نیز از پاریس اعلام کرد که درمجموع، ۱۰۰ فرانسوی در تهران اقامت دارند و از این تعداد، ۴۰ نفر در بخش خصوصی و ۲۰ نفر نیز به کارهای فرهنگی اشتغال دارند. سفارت فرانسه در تهران نیز ۲۰ کارمند دارد و درحال حاضر، همه دوایر سفارت در تهران به طور طبیعی مشغول انجام وظایفشان هستند.(۳)

۲

طارق عزیز معاون نخست وزیر عراق، در گفت وگو با مجله الحوادث (چاپ لندن) از موضع برخی کشورهای عربی - که به نام آنها اشاره نکرد - درباره عراق و جنگ با ایران انتقاد کرد و خواستار تجدیدنظر جدی در زیربنای کار مشترک اعراب شد.

وی گفت: توطئه های کشورهای عربی با نیروی بیگانه علیه عراق و دلایل و توضیحات، هرچه که باشد، به سود رژیم صهیونیستی است؛ زیرا این رژیم تأکید می کند که همبستگی اعراب هرگز به واقعیت نمی پیوندد.

معاون نخست وزیر عراق همچنین درباره جنگ ایران و عراق گفت: «عراق زیر بار هیچ کس[!] نمی رود ولو این جنگ ده سال ادامه یابد.»(۴)

ص:۲۱۲

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۳، ۱۰/۵/۱۳۶۰، ص۶ ضمیمه، رادیو کلن، ۹/۵/۱۳۶۰.

۲- همان، ص۱۲، پاریس - آسوشیتدپرس، ۹/۵/۱۳۶۰.

۳- همان، صص ۱۱ و ۱۲، پاریس - فرانس پرس، ۹/۵/۱۳۶۰.

۴- همان، ص۲۳ ضمیمه، رادیو امان (بخش عربی)، ۹/۵/۱۳۶۰.

طه عبدالکریم وزیر نفت عراق، که به منظور جلب کمک انگلیس برای بازسازی تأسیسات نفتی خود در سفری چهارروزه به لندن رفته است، امروز در گفت وگویی، از کاهش صادرات نفت عراق و مشکلات این کشور در تأمین ارز برای پرداخت هزینه های جنگ خبر داد. نشریه بررسی اقتصادی خاورمیانه نیز با اشاره به محدودیت های عراق در صادرات و فروش نفت، از آغاز مذاکره این کشور با کویت و عربستان سعودی برای ایجاد یک خط لوله جدید به منظور صادرات نفت از مسیری غیر از خلیج فارس خبر داد.(۱)

وزیر نفت عراق گفت: «عراق تاکنون [اکنون] یک میلیون بشکه نفت در روز به فروش می رساند، درحالی که [فروش نفت] قبل از جنگ، ۴/۳ میلیون بشکه بوده است.» وی افزود: عراق نمی تواند ارز کافی برای مخارج جنگ به دست آورد، به همین دلیل، دست کم ۲۰۰۰ میلیون دلار به این منظور از کشورهای منطقه قرض کرده است. مقامات نفتی بریتیش پترولیوم احتمالاً به زودی از عراق دیدن خواهند کرد تا امکانات خرید ۴۰ هزار بشکه نفت در روز را، که پیش از جنگ از عراق ارسال می شد، دوباره بررسی کنند.»(۲)

به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس، وی که در این سفر با هدف جلب کمک انگلیس برای بازسازی صنعت نفت جنگ زده عراق با وزیر امور خارجه این کشور و مدیران کمپانی های شل و بریتیش پترولیوم ملاقات کرده، گفته است: «عربستان سعودی کاهش تدریجی تولید نفت خود را که عموماً به عنوان عمل اشباع کنونی نفت در بازارهای جهانی شناخته می شود، مورد بررسی قرار داده است.»

وزیر نفت عراق همچنین در نشستی مطبوعاتی، درباره جنگ ایران و عراق و اوضاع داخلی ایران گفته است: «درحالی که تندروهای مذهبی قدرت خود را در ایران تحکیم می بخشند، موج جدیدی از تصفیه جریان دارد و شکل جدیدی از منازعه در ایران وجود دارد که باعث فرسایش جدی از درون می شود و رسیدن به هر نوع تفاهم با این مردم بسیار مشکل خواهد بود و تصور ما این است که جنگ برای زمان درازی ادامه خواهد یافت.»(۳)

محافل خبری این سخنان را بسیار مهم ارزیابی کردند.

خبرگزاری رویتر از نیکوزیا نیز به نقل از مجله بررسی اقتصادی خاورمیانه (مید)، با اشاره به محدودیت های عراق در ارسال نفت به خارج و تصمیمات این کشور برای حل این مشکل، اعلام کرد: «به دنبال جنگ عراق - ایران، عراق تصمیم گرفته است در طول کشور پادشاهی سعودی، یک خط لوله از حوزه های نفتی جنوب کشور خود به قصد یک ترمینال صادراتی در ساحل دریای سرخ احداث کند. این طرح از اولویت خاصی برخوردار است. ترمینال های نفتی مینا البکر و خویل العمیه

۱- مبادی صدور نفت عراق ازطریق ترکیه، سوریه و سکوهای البکر و العمیه در خلیج فارس بود. درحال حاضر تنها راه باقیمانده برای صدور نفت این کشور، ازطریق ترکیه به ظرفیت ۶۰۰ هزار بشکه در روز است.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، صص ۱۸ و ۱۹، لندن - خبرگزاری پارس، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

۳- همان، صص ۹ و ۱۰، لندن - آسوشیتدپرس، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

عراق در خلیج فارس، براثر حمله هوایی ایران به شدت آسیب دیده اند، به طوری که اگر جنگ نیز به زودی پایان گیرد، برای به راه انداختن دوباره این ترمینال ها زمانی طولانی وقت لازم است.»

در قسمت دیگری از این گزارش، به مشکلات و محدودیت های همیشگی عراق در صادرات نفت نیز اشاره شده و درباره شرط عربستان برای صدور نفت عراق از این کشور آمده است: «بررسی اقتصادی خاورمیانه می نویسد: اگر آتش بس برقرار شود، عراق در نظر دارد احیای تأسیسات صادراتی عمده ای را ازطریق استفاده از لنگرگاه های شناور به طور موقت از سر گیرد. عراق که دارای یک خط ساحلی بسیار باریک در دهانه خلیج فارس است و اکنون نیز به دنبال جنگ، در خشکی محاصره شده، همیشه درمورد برقراری امنیت جهت صادرات نفتی خود با مشکلاتی روبه رو بوده است.

عراق به دنبال اختلاف های متعددی که درمورد حق ترانزیت صادرات نفتی حوزه های شمالی در سال های ۱۹۶۶ و ۱۹۷۲ با سوریه داشت، با احداث یک خط لوله استراتژیک از حوزه های نفتی شمال به خلیج فارس و احداث یک خط لوله ترانزیت جدید در ترکیه، مسیر خروج نفت های صادراتی خود را تغییر داد. اکنون به دنبال افزایش تهدیدهای ایران نیز مسیر خروج نفت های صادراتی این کشور با احداث یک خط لوله در منطقه غربی ساحل دریای سرخ، بار دیگر افزایش خواهد یافت.

پادشاهی سعودی نیز از پیش، اجازه لازم درمورد احداث این خط لوله را به عراق داده است، لکن پادشاهی سعودی اصرار دارد تا عراق به جای آنکه از تأسیسات آن کشور در بندر ینبوع [ینبع] استفاده کند، باید به احداث ترمینال صادراتی جدید در ساحل دریای سرخ مبادرت کند.

نشریه بررسی اقتصادی خاورمیانه در پایان می نویسد: این خط لوله عراق از حوزه های نفتی بصره شروع و در امتداد خطوط غربی و جنوبی به خط لوله موجود در ینبوع [ینبع] منتهی خواهد شد. خط لوله مذکور همچنین تا یک ترمینال جدید نفتی عراق که احتمالاً در نزدیکی بندر ینبوع [ینبع] احداث خواهد شد، امتداد می یابد.»(۱)

۱

گروهی از هواداران سازمان مجاهدین خلق (منافقین) با تجمع مقابل سفارت جمهوری اسلامی ایران در لندن، اقدام به برگزاری تظاهرات آرام کردند.

این عده که با حمل پلاکاردهایی خود را اعضای "اتحادیه دانشجویان کرد" (که تا این روز سابقه ای از نام و فعالیت نداشته است) معرفی کردند، از دولت ایران خواستند نیروهای ارتش و سپاه را از کردستان خارج کند. با پیگیری های دانشجویان مسلمان و متعهد مشخص شد این افراد از هواداران سازمان مجاهدین خلق و چریک های فدایی خلق هستند که از غیبت دانشجویان مسلمان که برای شرکت در راه پیمایی روز قدس به شهر منچستر رفته بودند، استفاده کرده و تحت عنوان "دانشجویان کرد" دست به این اقدام زده اند.(۲)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۲، ۱۹/۵/۱۳۶۰، صص ۴ و ۵، نیکوزیا - رویتر، ۱۸/۵/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۷، لندن - خبرگزاری پارس، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

رسانه هـای غربی که از اولین ساعـات علنی شـدن خبر فرار بنی صـدر و رجوی با پرداختن به این خبر بنی صـدر را به عنوان رئیس جمهوری پیشـین در رأس اخبارشان قرار داده بودند، به مرور و براین اساس که بنی صدر شخصاً تشکیلاتی کارآمد برای اقدام مؤثر علیه نظام جمهوری اسـلامی در اختیار نـدارد، اما سازمان مجاهدین خلق (منافقین) همچنان دارای تشـکیلات در داخل کشور است، بخشـی از توجهات خود را به مسـعود رجوی و سازمان مجاهـدین خلق معطوف کردنـد؛ ازجمله رادیو لنـدن در بخش خبری ۱۹:۴۵ خود، مشروح مصاحبه با مسعود رجوی را پخش کرد.

در گفت وگوی بخش فارسـی رادیو لنـدن بـا رجوی، مجری برنامه سؤالاتی درباره بررسـی توانمنـدی های سازمان برای سـرنگونی جمهوری اسـلامی ایران مطرح کرد. در این مصاحبه، رجوی برای جلب نظر محافل غربی به منزله حامی بنی صدر و تشـکیلات تازه تأسیس شـده "شورای مقاومت" کوشـید از پذیرش مسـتقیم برخی اقدامات تروریستی سازمان به ویژه انفجار سازمان مرکزی حزب جمهوری اسلامی، سر باز بزند.

وی در برخورد محتاطانه خود با موضوع، ازسویی به دلیل پیامدهای منفی بین المللی، این اقدام را به صـراحت تأیید نمی کند، اما از سوی دیگر، برای به رخ کشـیدن قـدرت سازمان، انجام چنین اقـدامی را نیز رد نمی کند. همچنین وی در این مصاحبه برخلاف نظر قبلی و اطلاعیه های رسـمی سازمان که خواسـتار انحلال ارتش بودند، ارتش را لبریز از افراد مردمی و انقلابی می خواند و برجسـته ترین سـمبل آن را معزی خلبـان مخصوص شـاه، معرفی می کنـد. بـاوجودآنکه رجوی در مصـاحبه اش از گفتن هیـچ دروغی ابایی نداشته، از آنجایی که متن این مصاحبه بیانگر دیدگاه وی و سازمان مجاهدین خلق درمورد نظام جمهوری اسلامی، امام و روحانیان است، در ادامه قسمتی از این گفت وگو آورده شده است:

«خبرنگار: آقای رجوی بفرمایید که شما به پیشنهاد چه کسی و چه سازمانی از ایران خارج شدید؟

رجـوی: چنـانچه می دانیم آقـای رئیس جمهور بنی صـدر، حکمی را خطـاب به من صـادر کردنـد که دو وظیفه در آن برعهـده من گـذارده شـده بود: یکی این بود که شورای مقاومت ملی [شورای ملی مقاومت] را سازمان بـدهیم و دیگری، در قدم بعدی تشـکیل کمیته ای برای اداره کشور بود. شورای مقـاومت و سازمان مجاهـدین مخصوصاً بعـد از اعـدام برادرمان محمـدرضا سـعادتی به این نتیجه رسـیدند که لازم است هم به خاطر حفاظتی شورای ملی مقاومت و هم به خاطر نقطه نظرهای حفاظتی، ایشان و من را موقتاً از کشور خارج بکنند تا ما بتوانیم صدای مظلومیت و حقانیت مردم ایران را به گوش جهانیان برسانیم.(۱)

۱- باوجود این سـخن رجوی، رادیو صدای امریکا در بخش خبری امروز خود به نقل از بنی صدر در مصاحبه با یک نشریه ایتالیایی اعلام کرد: «بنی صـدر گفته است خروج او به همراهی مسـعود رجوی رهبر سازمـان مجاهـدین خلق از ایران به دلایل امنیتی نبوده، ولی در پاسخ به اینکه چرا ایران را ترک گفته، بنی صـدر اظهـار داشـته است علت آن محرمـانه و سرّی است.» (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش ویژه، شماره ۱۳۳، ۱۰/۵/۱۳۶۰، ص۱ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۹/۵/۱۳۶۰)

سؤال: آیا خروج شما از ایران، رهبری شخص شما را متزلزل نخواهد کرد و از تأثیر

مجاهدین بر اوضاع سیاسی نخواهد کاست؟

جواب: ما تصور می کنیم که به خاطر اینکه انگیزه های جاه طلبانه و رهبری طلبانه نداریم، کاری که در خدمت انقلاب و جنبش باشد، به عکس همه، ملت ما را نیز خوشحال خواهد کرد و به پیش خواهد برد و چنانچه می دانید دراین مورد، برادران انقلابی ما و پرسنل مردمی ارتش هم کمک های بسیار ذی قیمتی کردند و یکی از اعضای مخفی ما در ارتش سرهنگ بهزاد معزی است که برجسته ترین و ارشدترین خلبان ایرانی است که با هواپیمای خودشان که با طرحی که از پیش تنظیم کرده بودیم، قرار گذاشتیم آقای بنی صدر را هم آوردیم.

سؤال: دولت ایران سازمان شما را متهم می کند مسئول انفجار دفتر مرکزی حزب جمهوری اسلامی است و پاسخ شما چیست؟

جواب: ... من شخصاً هنوز گزارشی دراین مورد را چون در جایی نبودم که اطلاعات منظمی داشته باشیم، و از نقطه نظر امنیتی گزارشی دراین مورد را از برادران خود دریافت نکرده ام، اما همین [را] فقط به عرضتان برسانم که مقاومت ها عمیقاً متکی به پشتوانه تمام مردم است.

سؤال: به نظر شما، با خشونت و انفجار می شود مشکلات و مسائل سیاسی ایران را حل کرد؟

جواب: هرگز نمی توان حل کرد؛ واقعاً اینها چیزی است که تروریسم بر ما تحمیل کرده؛ بر ملت ما و مقاومت مردم ما. [و] از این نقطه نظر [هم] هست [که] هیچ پاسخ دیگری را خمینی برایش نگذاشته است. می دانید که روزنامه ها را بسته، احزاب را بسته؛ جز احزاب دست نشانده هیچ کدام حق فعالیت ندارد.

سؤال: شما تصور می کنید که بهتر از حزب جمهوری اسلامی بتوانید کشور را اداره کنید؟

جواب: من این تصور را نمی کنم. من یقین دارم برای اینکه ما نمی خواهیم روش های دیکتاتورمآبانه و ضد مردمی پیاده بکنیم، ما این توانایی را در خودمان می بینیم مشکلات مردم را لااقل درک بکنیم و برای حل آن تلاش کنیم و خود آنها را شرکت بدهیم و جواب هرکس را با چماق ندهیم.

سؤال: به طورکلی، دولت مورد نظر شما ازنظر آزادی های فردی و سیاست اقتصادی چگونه دولتی است؟

جواب: قبل از اینکه آقای دکتر بنی صدر رئیس جمهور، این حکم را برای من بفرستد – چون می دانید که ایشان در تمام مدت بعد از عزل، در خانه خود من در قلب تهران بودند – مفصل با ایشان صحبت کردیم که آن دولت مطلوب ما چه دولتی باید باشد؟ مجموعه این بحث ها و نتایجش در میثاق آزادی و استقلال ایران که خود ایشان تدوین کردند و مورد تأیید ما هم قرار گرفت، منتشر شده.

سؤال: نظرتان به طورکلی راجع به روحانیون چیست؟

جواب: روحانیت ایران تماماً در طی تاریخ خودش در کنار توده های محروم و مردم مبارز بوده و به هیچ وجه به روی آنها چماق و خنجر نمی کشیده و بر همین اساس، روابط ما با روحانیت تکمیل نیست؛ خیلی از آنها هم اکنون در زندان هستند، استاد علی تهرانی هم اکنون در زندان است که این طور [که] من شنیده ام اظهارنظر کرده اند و حجت الاسلام اشوری در زندان اوین است و گویا حکم اعدامشان هم صادر شده و مرحوم آیت الله پدر طالقانی که خودتان بهتر می دانید[!](۱) و آیت الله عالمی را بهتر می دانید که ایشان فراری هستند؛ یعنی خوشبختم که تابه حال دست رژیم به اینها نرسیده و مسئله روحانیت در ایران دقیقاً نظیر مسئله انقلاب و مسئله اسلام و مقوله ای جدا از رژیم خمینی است.

سؤال: ممکن است بفرمایید درباره ارتش و سپاه پاسداران نظرتان چیست؟

جواب: ارتش همچنان که یکی از برجسته ترین سمبل هایش برادرمان سرهنگ معزی نشان داد، لبریز از عناصر مردمی و انقلابی است که واقعاً با یک روحیه دمکراتیک خواهان این هستند که به سوی آزادی و استقلال حرکت بکند کشورشان. بنابراین، این برای ما اسباب خوشبختی است. من باید بشارت بدهم به مردم ایران که بسیاری از فرزندان آنها در ارتش تا آخرین درجه جانبازی را قادر هستند و درباره سپاه پاسداران من متأسف هستم که غیر از عناصر فریب خورده و ناآگاه و بسیار سطح پایین که [امام] خمینی آنها را فریفته و دستگاه رهبری کننده این سپاه کاملاً ارتجاعی است و ضد مردمی.

سؤال: و آن طور از سخنان شما برمی آید که شما به آینده خیلی خوش بین هستید و اینک بفرمایید که دلیل این خوش بینی تان چیست؟

جواب: دلیلش این است که چون آقای دکتر بنی صدر و ما اصولاً مجموعه نیروهای ترقی خواه و دمکراتیک و واقعاً معتقد و متعهد در ایران، اکثریت قریب به اتفاقی را - به نظر ما بیش از هشتاد درصد - تشکیل می دهند، شما خواهید دید که رژیم چند صباحی بیشتر و چند ماهی و شاید حداکثر بیشتر نخواهد توانست به زندگی خود ادامه دهد و به یقین، مردم ما به زودی شاهد استقلال و آزادی را در آغوش خواهند کشید.»

آخرین سؤال خبرنگار مربوط به موضع سازمان درباره شوروی است که رجوی بدون هیچ گونه اشاره ای به ارتباط سازمان با دیپلمات های سفارت شوروی در تهران و تحویل اسناد محرمانه کشور توسط محمدرضا سعادتی عضو کادر مرکزی سازمان به نفر دوم سفارت - که به دستگیری و محکومیت وی انجامید - از اظهارنظر صریح درباره اقدام شوروی در اشغال افغانستان خودداری کرد.

۱- دیدگاه های مرحوم آیت الله طالقانی از زبان اعظم طالقانی در روزشمار ۲۹ شهریور ۱۳۶۰ آمده است.

«سؤال: یکی از نکته های مبهم سیاست مجاهدین این بوده است که درمورد اتحاد شوروی و

مسئله اشغال افغانستان هیچ وقت نظر روشن و ثابتی را ارائه نداده اند. خیلی ها مخصوصاً مخالفین شما، شما را متهم می کنند به اینکه مجاهدین به شوروی وابسته اند نظر شما دراین مورد چیست؟

جواب: این هم یکی از آن اتهامات مجهول است و آنچه ما می خواهیم فقط استقلال است و استقلال هم مسئله یک جانبه ای نیست. درمورد افغانستان هم من متأسفم که شاید نقطه نظرهای ما به اطلاع شما نرسیده، ولی آن به طور مشروح در نشریه خودمان درج شده، و نخیر، ما با آن ترتیب دخالتی با مسئله افغانستان مخالف بودیم کمااینکه با همه تحریکات ارتجاعی [که] در داخل افغانستان است، بازهم مخالف بودیم. من متأسفانه فرصت نیست که نقطه نظرمان را بگویم، ولی شما می توانید به نشریه ما در سال گذشته مراجعه بکنید.»(۱)

۱

انتشار متن مصاحبه رادیو لندن با مسعود رجوی انعکاس و بازتاب نسبتاً وسیعی در داخل کشور داشته است.

محافل سیاسی در برخورد با این موضوع واکنش های متعدد و گاه متفاوتی نشان داده و حتی بعضی فرار آنان را نتیجه قصور بعضی دستگاه های امنیتی و اجرایی کشور دانسته و خواستار کنترل بیشتر اوضاع کشور ازجمله مرزها شده اند. عده ای نیز فرار را نشانه شکست بنی صدر و سازمان مجاهدین خلق (منافقین) دانسته و با ذکر دلایلی نتیجه را به نفع نظام و به ضرر جریان های ضد انقلاب تحلیل کرده اند. متن این گفت وگو و تصورات و تحلیل های سازمان مجاهدین خلق در ترسیم اوضاع داخلی ایران و پیش بینی سقوط نظام جمهوری اسلامی در چند ماه آینده، مبنای تحلیل هایی در نشریات و رسانه های مکتوب نیز شده است.(۲) به ویژه که تعدادی از هواداران و عناصر عملیاتی وابسته به سازمان همچنان براساس آموزه ها و القائات سازمان اقدام به ترورهای کور و خرابکاری می کنند.(۳)

ضمیمه گزارش۱۴۷: مقاله تحلیلی روزنامه کیهان درباره فرار بنی صدر و رجوی و بازتاب انتشار وصیت نامه محمدرضا سعادتی

در مقاله روزنامه کیهان به سه موضوع - به تعبیر نویسنده - فرار بنی صدر (لیبرال)، مسعود رجوی (چپ در خدمت راست) و سرهنگ معزی (سلطنت طلب)؛ اعدام سید محمدرضا سعادتی و انتشار متن دست نویس وصیت نامه وی در جراید و پیدایش یک نگرش جدید در جناح چپ سازمان مجاهدین خلق (منافقین) - که سعادتی سمبل آن به شمار می رفت - و مصاحبه مسعود رجوی با رادیو بی بی سی اشاره شده است. نویسنده مقاله درباره موضوع مصاحبه رجوی نوشته است:

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۶؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۳، ۱۰/۵/۱۳۶۰، صص ۵ - ۲ ضمیمه، رادیو لندن، ۹/۵/۱۳۶۰.

۲- ازجمله این نشریات روزنامه کیهان می باشد که مقاله درخور تأملی را درباره فرار رجوی و محتوای مصاحبه وی منتشر کرده است. مقاله روزنامه کیهان به دلیل طولانی بودن در ضمیمه گزارش درج شده است.

۳- روزنامه کیهان، ۱۴/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۱۴.

«مسعود رجوی عضو کادر مرکزی سازمان مجاهدین خلق ایران - که به گفته سازمان مفتخر به عضویت

در مرکزیت تمامی خلق می باشد! - در تاریخ ۹/۵/۱۳۶۰ ساعت ۱۹:۴۵ دقیقه، از پاریس، مصاحبه ای تلفنی با بخش فارسی رادیو لندن (بی بی سی) داشته است. مسعود رجوی در این مصاحبه ابتدا می گوید: "بعد از تروریسم گسترده ای که رژیم برقرار کرده بود - چنان که می دانید - آقای رئیس جمهور بنی صدر [!]، حکمی را خطاب به من صادر کردند که دو وظیفه در آن بود: یکی این بود که شورای مقاومت را سازمان بدهیم و دیگری تشکیل کمیته ای برای اداره کشور بود. شورای مقاومت و سازمان مجاهدین به این نتیجه رسیدند که به خاطر گسترش شورای ملی مقاومت و هم به خاطر نقطه نظرهای حفاظتی، ایشان را [منظورش بنی صدر است] و من را موقتاً از کشور خارج بکند."

در این گفتار چند مطلب اساسی دیده می شود که در محورهای زیر خلاصه می شود:

الف) رژیم ایران تروریسم را به طور گسترده برقرار کرده است.

ب) حکم بنی صدر به رجوی درمورد تشکیل شورای مقاومت ملی.

ج) تشکیل کمیته ای برای اداره کشور.

د) شورای مقاومت ملی [ملی مقاومت] و سازمان مجاهدین تصمیم می گیرند بنی صدر و مسعود رجوی را از ایران خارج کنند.

(محورهای فوق را پس از نقل چند محور دیگر مصاحبه بررسی خواهیم نمود.)

مسعود رجوی در پاسخ به این سؤال خبرنگار رادیو لندن که پرسید "آیا خروج شما از ایران رهبری شخص شما را متزلزل نخواهد کرد؟" گفت: "به عکس، همه ملت ما را خوشحال خواهد کرد و به پیش خواهد برد و چنان که می دانید، دراین مورد، برادران انقلابی ما و پرسنل مردمی ارتش به ما کمك بسیار ذی قیمت کردند."

مطلب اصلی سؤال رادیو لندن و محورهای اساسی مورد اتکای رجوی در سخن فوق، حول چند نکته زیر است:

الف) دادن حکم سمت رهبری به مسعود رجوی ازطرف رادیو لندن!

ب) قبول این رهبری (در شکل گسترده آن) ازطرف مسعود رجوی!

ج) تأکید بر اینکه پرسنل ارتش نیز در رهبری جنبش سهم "ذی قیمت" خواهد داشت ازطرف رجوی.

مسعود رجوی در جای دیگر و در پاسخ به سؤال رادیو لندن که پرسید: "دولت ایران سازمان شما را متهم می کند که مسئول انفجار دفتر مرکزی حزب جمهوری اسلامی است، توضیح شما چیست؟" می گوید: "اقدامات مقاومت در ایران بسیار گسترده است؛ من شخصاً هنوز گزارشی دراین مورد را چون در جایی نبودم که اطلاعاتی منظمی داشته باشم - به خاطر نقطه نظر امنیتی - گزارشی دراین مورد از برادران خودم دریافت نکردم، اما همین را فقط به عرضتان می رسانم که مقاومت ها عمیقاً متکی به پشتوانه تمام مردم است."

محور سخن بالا این است که:

الف) اقدامات مقاومت (یعنی تروریسم!) در ایران بسیار گسترده است.

ب) بنا به قاعده (عدم نفی شیئی موجب رضایت است) عدم نفی به عهده گیری مسئولیت انفجار در دفتر مرکزی ازطرف رجوی و گفتن این مطلب که "مقاومت ها در ایران بسیار گسترده است" و تأیید تمامی ترورها و انفجارات اخیر ازطرف سازمان، مسئولیت انفجار ۷ تیر بر دوش رجوی قرار می گیرد.

ج) رجوی پس از عزل بنی صدر، در جایی نبوده است که اطلاعات به طور منظم به دستش برسد.

د) مقاومت (تروریسم) مجاهدین و سایر نیروهای چپ در خدمت راست متکی به پشتوانه "تمام مردم" است.

رجوی دررابطه با دولت مورد نظر خود و در پاسخ به رادیو لندن که دراین زمینه سؤال کرده بود، می گوید: "قبل از اینکه آقای بنی صدر آن حکم را (منظورش میثاق نامه است) برای من بفرستند - چون می دانید که ایشان در تمام مدت بعد از عزل در خانه من در قلب تهران بودند - مفصل با ایشان صحبت کردیم که آن دولت مطلوب چه دولتی باید باشد. مجموعه این بحث ها و نتایجش در میثاق آزادی و استقلال ایران که خود ایشان تدوین کردند و مورد تأیید ما هم قرار گرفت مدون شده است."

ص:۲۱۹

مسعود در سخن بالا روی چند نکته تأکید دارد:

الف) بنی صدر در تمام مدت پس از عزل در کنار مسعود رجوی و در قلب تهران بوده است.

ب) مذاکرات مفصل مسعود و بنی صدر در قلب تهران پیرامون دولت آینده.

ج) مسعود رجوی ازطرف سازمان مشخصات دولت مطلوب خود را (در زمینه های اقتصادی - سیاسی - فرهنگی) با قبول متن میثاق نامه (که توسط بنی صدر تهیه شده است) اعلام می دارد.

د) رجوی در تعریف چند ویژگی دولت آینده به رادیو لندن تصریح می کند که: "صددرصد ما به هیچ وجه زندانی سیاسی، اعدامی سیاسی نخواهیم داشت."

و بالاخره، مسعود رجوی در بخش پایانی این مصاحبه، تأکید دارد که: "مجاهدین و بنی صدر و مجموعه نیروهای مترقی متکی بیش از هفتاد درصد مردم ایران هستند و رژیم کنونی ایرانی تا چند ماه دیگر سرنگون خواهد شد." [پایان برنامه شامگاهی، بخش فارسی رادیو بی بی سی، اینجا لندن است صدای بی بی سی!]

حال به بررسی محورهای سخنان رجوی می پردازیم. مسعود رجوی در این مصاحبه می گوید به دلیل آنکه رژیم کنونی ایران تروریسم را به طور گسترده برقرار کرده است، اقدام به ترک ایران نموده است. البته خود مسعود و سایر اعضای کادر مرکزی مجاهدین می دانند چه کسی تروریسم را در ایران برقرار کرده است و روی سخن ما در اینجا با مردم و با آن دسته از هوادارانی است که گویا اخیراً درصدد برآمدند تا با اتکای به نیروی مستقل از ذهن، خود را از میدان مغناطیسی مرکزیت متواری سازمان رهایی بخشند. ما می گوییم مسعود رجوی به شماها دروغ گفته است، دروغی بسیار گنده و شاخدار! زیرا رجوی قبل از آنکه حتی تصور این مسائل هم در ذهن بچه های سطح پایین سازمان و یا مردم پیش بیاید نوید "جنگ فراگیر داخلی" و "تروریسم گسترده" را به خلق قهرمان ایران داده بود. مسعود رجوی در اوایل سال ۱۳۶۰ گفت: "چنانچه یک چاره جویی مشترک ملی، دست های انحصارطلبان را از سیطره بر قوای مملکت و مقدرات انقلاب و مردم کوتاه نکند - همان طورکه در امجدیه نیز گفتم - در پایان عهد چماق داری، دیگر به طور عمده به راهی جز خشونت های تروریستی و تحمیل جنگ فراگیر داخلی نخواهند گروید و این چیزی است که این روزها کمتر کسی در آن تردید دارد." و در جای دیگر می گوید: "ترجیح می دهم وقتی به جنگ داخلی تن بدهیم که برای خلقمان، برای انقلابمان، برای تمامیت ارضی و انقلاب کشورمان و برای انقلابیونمان کمترین ریسک را داشته باشد." پس معلوم می گردد رهبری مجاهدین بدون آنکه کسی به آنها بگوید، قبلاً مسئله جنگ داخلی را برای کادرهای پایین خود (عمدتاً هواداران) حل کرده بودند. باری این سازمان که این همه به روی مسئله جنگ داخلی و اعمال خشونت های تروریستی کار کرده بود، چگونه مدعی می شود که حاکمیت کنونی در ایجاد جنگ داخلی مقصر است؟! درثانی، مگر درحال حاضر که این همه زن و کودک خردسال (که لابد اینها هم عضو خلق قهرمان ایران نیستند!) [در خون خود] می غلتند و یا انفجاراتی که در مراکز مردمی همچون مساجد، بیمارستان ها، کتابخانه ها انجام می شود، به راستی چه کسی مسئول است؟ مگر نمی شنوید که بنی صدر مسئولیت تمامی این مقاومت ها (یعنی انفجارات!) را به عهده گرفته است. جالب اینجاست که رجوی می گوید: "دراثر تروریسم گسترده، ایران را ترک کردم." مگر نه آنکه به قول خود مسعود باید: "عنصر رهبری باید در متن جنبش و در درون خلق باشد تا پیروزی به دست آید و عنصر رهبری نمی تواند جنبش را از خارج رهبری کند"، پس چرا خودش بدون اطلاع هواداران و مردم،

میدان را خالی کرد و یک مشت جوان ۱۷ ساله را به جان مردم انداخت. به راستی تاریخ درمورد او و سایر هم پیمانانش چه قضاوتی خواهد کرد؟

این همه جاروجنجال و شلوغ بازی و عملیات ماجراجویانه تروریستی و آن گاه بزنند به چاک!

رجوی در بخش دیگری از این مصاحبه قبول می کند که با خروج از ایران رهبری وی نه تنها تنزل نخواهد کرد، بلکه تقویت خواهد شد؛ به عبارت دیگر، رجوی مستقیماً می گوید: "من رهبرم"! قضیه اینجا بیخ پیدا می کند که حکم رهبری از ناحیه رادیو بی بی سی به رجوی داده می شود.

ما دراین مورد حرف زیادی نداریم جز آنکه بگوییم رهبر واقعی در طول تاریخ کسی است که خود را

"خدمتگزار خلق" بنامد نه اینکه مانند مسعود دست جناح چپ و راست سازمان را از پشت ببندد و بعد

برود در فرانسه و در پناه پلیس ویژه این کشور و بنی صدر بنشیند و بگوید من رهبرم!

در همین بخش از مصاحبه مسعود نکته بسیار ظریفی موجود است که قابل تأمل می باشد؛ مسعود تلویحاً قسمتی از رهبری جبهه متحد ضد انقلاب را به پرسنل به اصطلاح انقلابی؛ یعنی امثال معزی کودتاچی، می سپارد؛ به عبارت دیگر، او تأیید می کند که بدون کمک ذی قیمت پرسنل نظامی پیروزی بر جناح امام ممکن نیست و به عبارتی روشن تر و واضح تر، او می گوید باید کودتا کرد!

رجوی در قسمت دیگری از مصاحبه خود و دررابطه با حادثه انفجار در دفتر مرکزی حزب جمهوری اسلامی می گوید: "اقدامات مقاومت در ایران بسیار گسترده است." جالب است که مسعود اصرار می ورزد اقدامات نظامی مجاهدین را "مقاومت" بشمارد و واکنش دادستانی انقلاب را عملیات "تروریستی". جالب تر از همه اینکه رجوی برای ردگم کردن می گوید: "من هنوز گزارشی درمورد [انفجار دفتر مرکزی حزب جمهوری اسلامی] چون در جایی نبودم که اطلاعات منظمی داشته باشم، از برادران خودم دریافت نکردم،" اما هنگامی دستش رو می شود که می گوید: "بنی صدر در تمام مدت بعد از عزل در خانه خود من در قلب تهران بودند؛" یعنی مسعود رجوی و بنی صدر در قلب تهران زندگی می کردند و بازهم به قول خودش، "شورای مقاومت پس از مذاکره و بحث و گفت وگو تصمیم گرفتند بنی صدر و مرا به خارج کشور بفرستند؛" یعنی مسعود و بنی صدر در قلب تهران و با حضور سایر اعضای شورای مقاومت ملی [ملی مقاومت] (که تاکنون معلوم نشده چه کسانی هستند) کار می کردند؛ بنابراین آیا می شود کسی که در قلب تهران زندگی می کند - آن هم مسعود رجوی - از خشونت بارترین عملیات تروریستی و غم انگیزترین حادثه تاریخ انقلاب؛ شهادت بیش از ۷۲ تن از مقامات انقلابی، اطلاعات منظمی نداشته باشد؟! این درحالی است که خود مسعود رجوی در همان جا می گوید: "مقاومت ها بسیار گسترده است" و رادیو مجاهد نیز هر روز اعلام می کند: "انقلابیون به یکی از مراکز رژیم حمله کردند و سالم به پایگاه خود بازگشتند."! استخدام الفاظی ازقبیل "مقاومت" و "انقلاب" برای هر حرکت آسان به نظر می رسد، اما آیا واقعاً می شود عملیاتی ازقبیل قطعه قطعه کردن بدن چند کودک را جلو بیمارستان "مقاومت" نامید؟ به راستی این جمله رجوی که: این مقاومت ها عمیقاً متکی به پشتوانه تمام مردم است، مبتنی بر چه زمینه های عینی است؟ پس این همه اجتماعات و تظاهرات عظیم توده های مسلمان در تبریز، کرمانشاه و تهران در محکوم ساختن ترورها و بمب گذاری ها چه معنایی دارد؟

به زبان آوردن این مطلب که: "تمام" مردم پشتیبان عملیات تروریستی هستند، مالیات نمی خواهد، اما سؤال عمده این است که مردم مورد نظر رجوی در کجای این آب وخاک زندگی می کنند؟ زیر زمین، بالای زمین یا پدیده هایی هستند که در هوا معلق اند؟!»(۱)

۱- همان.

روزشمار جنگ شنبه۱۰ مرداد ۱۳۶۰ ۳۰ رمضان ۱۴۰۱ ۱اوت ۱۹۸۱

۱

در اقدامات امروز عناصر گروه های مسلح غیرقانونی در شمال غرب و غرب کشور، ۳ پاسدار شهید شدند و خسارات اندکی نیز به بار آمد. امروز همچنین ۲ نفر از افراد وابسته به حزب دمکرات کردستان خود را تسلیم سپاه پاسداران پاوه کردند.

براثر انفجار مین برسر راه پاسداران در منطقه کنه در نزدیکی دره دوزان در جنوب غربی دیواندره، ۳ پاسدار به شهادت رسیدند.(۱)

همچنین چند فرد وابسته به گروه های مسلح به یک واحد گشت بسیج میاندوآب در حوالی روستای وکیل کندی در غرب این شهرستان حمله کردند که با واکنش و تیراندازی متقابل نیروهای بسیج، مجبور به فرار شدند. در این درگیری فقط به اتومبیل گشت بسیج خسارت اندکی وارد شد.(۲)

درپیچ جعفرآباد در محور مهاباد - ارومیه نیز ۲ نفر از افراد گروه های مسلح اقدام به بازرسی خودروهای درحال تردد در این محور کردند که با اعزام یک گروه ضدکمین، این افراد مجبور به فرار شدند.(۳)

در پاوه هم ۲ فرد مسلح وابسته به حزب دمکرات کردستان ایران خود را به سپاه پاسداران معرفی و امان نامه دریافت کردند.(۴)

۲

در چند حادثه ترور و تیراندازی در شهرهای بوشهر، مشهد، تهران و رشت، ۴ نفر مجروح گشتند. چند نفر از عوامل پشتیبانی کننده تیم های ترور سازمان مجاهدین خلق (منافقین) نیز در مشهد دستگیر شدند.

صبح امروز، دو موتورسوار ۸ گلوله به سوی مدیرکل آموزش وپرورش بوشهر - که عازم محل کار خود بود - شلیک کردند که درنتیجه وی از ناحیه دست مجروح و بلافاصله به بیمارستان منتقل شد و تحت درمان قرار گرفت. ضاربان بلافاصله از محل گریختند.(۵)

ص:۲۲۳

۱- سند شماره ۱۶۳۰۳۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- روزنامه کیهان، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۶.

۳- سند شماره ۱۷۵۸۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی، شماره ۱۰۳، از قرارگاه مقدم نزاجا (رکن۲) کرمانشاه، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۶ ، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۳۴، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۱۲/۵/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۴ ، ۱۰/۵/۱۳۶۰، ص۳۹، بوشهر -

خبرگزاری پارس، ۱۰/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۷۴۱۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه شیراز به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۳/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص۳۲، بوشهر - خبرگزاری پارس، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

در حادثه دیگری در مشهد، یکی از هفت کاندیدای انتخابات میان دوره ای مجلس شورای اسلامی در یکی از خیابان های شهر هدف سوءقصد دو موتورسوار مسلح قرار گرفت و براثر اصابت تیر مجروح شد، که بلافاصله به بیمارستان انتقال یافت.(۱)

در تهران نیز یکی از کارمندان وزارت امور خارجه درحال عبور از خیابان رودبار غربی (یکی از خیابان های فرعی منتهی به خیابان میرداماد) هدف گلوله اسلحه یوزی قرار گرفت و از ناحیه کتف راست و ریه مجروح شد و به بیمارستان ایران مهر انتقال یافت.(۲)

یک پاسدار نیز ۳ فرد مسلح را که در اطراف دفتر کار حاکم شرع دادگاه انقلاب اسلامی رشت کمین کرده بودند، شناسایی کرد. این افراد برای فرار از محل با اسلحه کلت به این پاسدار تیراندازی و او را از ناحیه گردن مجروح کردند و گریختند.(۳)

امروز همچنین در مشهد، پس از دستگیری عاملان پرتاب بمب دست ساز به منزل حجت الاسلام هاشمی نژاد - که چندی پیش انجام شده بود - ۲ نفر دیگر از وابستگان سازمان مجاهدین خلق که پشتیبانی کننده تیم های ترور بودند شناسایی و دستگیر شدند.(۴)

۱

انفجار بمب در یاسوج، بروجرد، کرمانشاه، شیراز و گچساران خساراتی در پی داشت.

در یکی از این حوادث، بمبی دست ساز مقابل ساختمان زندان دادسرای انقلاب اسلامی شهر یاسوج منفجر شد که براثر آن چند شیشه ساختمان شکست. در این حادثه به کسی آسیب نرسید.(۵)

در حادثه دیگری، حدود ساعت۲۲، دو بمب دست ساز به داخل منزل یکی از پاسداران بروجرد پرتاب شد که یکی از آنها منفجر شد، اما کسی آسیبی ندید، بمب دوم نیز عمل نکرد.(۱۱) (۶)

انفجار بمبی صوتی در کرمانشاه که مقابل منزل یکی از افراد متعهد این شهر در حوالی میدان جمهوری اسلامی، کار گذاشته شده بود، خسارت مالی و جانی در بر نداشت.(۷)

در شیراز، براثر انفجار یک بمب آتش زا مغازه کفش فروشی یکی از افراد متعهد شهر دچار آتش سوزی شد و خسارات زیادی به بار آمد.(۸)

در گچساران هم ۲ حادثه رخ داد: در یکی از این حوادث، انفجار در محل سینما شرکتی، خساراتی را به بار آورد(۹)و در حادثه دیگری، انفجاری در منزل یکی از کارکنان متعهد شرکت نفت در این شهر رخ داد که تلفاتی نداشت.(۱۰)

۲

بهزاد نبوی وزیر مشاور و سخنگوی دولت، در مصاحبه ای مطبوعاتی و رادیو تلویزیونی، ضمن اعلام موضع دولت درخصوص موضوعات گوناگون روز، آماری از عملیات های نظامی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در شش روز گذشته را بیان کرد.

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۶، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۳، مشهد - خبرگزاری پارس، ۱۱/۵/۱۳۶۰.

۲- روزنامه اطلاعات، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۴ ، ۱۰/۵/۱۳۶۰، ص۳۸، مشهد - خبرگزاری پارس، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۵، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۶، یاسوج - خبرگزاری پارس، ۱۱/۵/۱۳۶۰.

۶- سند شماره ۳۲۸۴۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از معاونت سیاسی و اداری استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۷- سند شماره ۱۷۵۸۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۴.

۸- سند شماره ۵۷۴۱۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شیراز به مرکز (مرکز فرماندهی)، ۱۳/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۹- سند شماره ۵۷۳۸۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه گچساران به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۱/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۷۴۱۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۱۰- سند شماره ۵۷۳۸۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

وی بـا اشـاره به اینکه سازمان در عملیات خود به هیـچ کس رحم نمی کنـد و عابر و بچه، عضو بسـیج و همه را به گلوله می بنـدد، عملیات های سازمان مجاهدین خلق در این مدت را به این شرح اعلام کرد:

- «ترور: ۲۴ شهید و ۳۴۰ مجروح به جای گذاشت. همچنین ۳ عمل ناموفق ترور انجام شد و ۳ تن از مهاجمین کشته شدند.

- انفجار: ۳۵ مورد که ۷ شهید و ۱۲ مجروح به جای گـذاشت و از مجروحین به غیراز ۲ نفر، بقیه عابر بوده انـد. ۴ مورد انفجار نیز خنثی شد و یک نفر از عاملین کشته شده است.

- پرتاب کوکتل مولوتف: ۱۲ مورد.

- سـرقت مسلحانه اتومبیل: ۹ مـورد که دراین زمینه از مردم می خواهیم به محض سـرقت اتومبیلشـان مراتب را به مـأموران انتظـامی اطلاع دهنـد و مشـخصات کامل اتومبیل را دراختیار آنها بگذارنـد، زیرا حتماً سارقین در آن روز می خواهند یک عملیات نظامی با آن اتومبیل انجام دهند.»

سخنگوی دولت سـپس به اسـامی و مقام های ترور شـدگان و سوءقصدشـدگان اشاره کرد و گفت: «در بین این افراد همه جور آدم وجود داشـته است و معلوم نیست که مجاهـدین با این گونه ترورها چه هدفی را دنبال می کنند، زیرا مثلاً یک روحانی در برازجان، سرپرست اسـتاندار گیلان، رئیس و نایب رئیس سد زرینه رود آذربایجان غربی، حجت الاسـلام مصـباح، یک پاسبان در آذرشـهر، امام جمعه کرمانشاه، چنـدین پاسـدار عضو بسـیج و کمیته و... را هدف سوءقصد قرار داده اند که در برخی موارد موفق و در برخی ناموفق بوده اند.»

وی سـپس گفت: «از همه فجیع تر عملیـات نظامی آنها در منزل دکتر طاهری برادر مهنـدس طاهری نماینـده شـیراز بود، که به منزل وی رفتنـد و گروهی از اقوام وی را که در منزل بودنـد به رگبـار بسـتند و درنتیجه پـدر و برادر خـانم دکتر طـاهری و باجناق وی را شهید کرده اند و با رسـیدن پسـر دکتر طاهری - که ظاهراً مسلح بوده [و] به سوی مهاجمین تیراندازی کرده - یکی از مهاجمین نیز کشته می شود.»(۱)

سخنگوی دولت همچنین گفت: «مجاهـدین به سوی چنـد مغـازه، سـالن آرایش، کتابخانه سـپاه پاسـداران در بابل، اتومبیل آموزش وپرورش کلاردشت و... کوکتل مولوتف پرتاب کرده و در مکان هایی چون پارک ارومیه، خوابگاه دانشگاه علوم انسانی و زیر پل میدان انقلاب، بمب کار گذاشته اند که موجب شهادت و مجروح شدن بسیاری از مردم عادی و عابران گشته اند.»(۲)

۱- به روزشمار ۹/۵/۱۳۶۰ مراجعه شود.

۲- روزنامه کیهان، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

حجت الاسـلام محمـد محمـدی ری شـهری حـاکم شـرع و رئیس دادگـاه هـای انقلاب اسـلامی در ارتش، امروز در مصـاحبه ای مطبوعـاتی به طرح مسـائلی دربـاره نحوه فرار بنی صـدر و رجوی و زمینه های اجرای آن به وسـیله خلبان نیروی هوایی و اسـتفاده از هواپیمای نظامی پرداخت و مطالبی را درمورد عملکرد و موضع گیری بنی صدر درباره کل نظام ارتش جمهوری اسـلامی و دادگاه های انقلاب ارتش مطرح کرد. وی در بخشی از این مصاحبه گفت:

«به طورکلی، بنی صدر قصد داشت روح فردپرستی را در ارتش تقویت کند و در این راه اقدامات زیادی انجام داد که بر ما پوشـیده نبود. او می خواست با این کار برای روز مبادای خود پشتیبانی محکمی داشـته باشد که خوشبختانه ارتش فداکاری خود را نسبت به ملت و جمهوری اسلامی ایران ثابت کرد و بنی صدر نیز با فرار خود به همراه مسعود رجوی ثابت کرد که هیچ گاه طرف دار ارتش نبوده است، زیرا مجاهدین از ابتدا با ارتش مخالف بودند.

بنی صـدر در هر کجـا خود را حـامی و پـدر ارتش نشـان می داد و چنین وانمود می کرد که اگر روزی او کنار گذاشـته شود، هیچ کس نخواهد بود که از ارتش دفاع کند، ولی پس از عزل او از مقام فرماندهی کل قوا، دیدیم که جبهه های جنگ انسـجام بیشتری یافته و رزمندگان با هماهنگی بهتر و با خیال آسوده می جنگند.»

حجت الاسلام ری شهری افزود: «اقدام دیگر بنی صدر در ارتش جذب افراد وازده و ناسالم بود و مشابه این کار را در دفتر خود نیز انجام می داد و هر مشـکلی که پیش می آمد، دادگاه های انقلاب، انجمن اسلامی و ادارات سیاسی - ایدئولوژیک ارتش را مسئول قلمداد می کرد، درحالی که هیئت پاک سازی در ارتش را خود انتخاب کرده بود و چون دید که این هیئت خواسـته او را اجرا نمی کند، هیئت را منحل و سـبب این پاک سازی ها را دادگاه های ارتش و روحانیت می خواند و خود مجدداً افراد پاک سازی شده را به کار دعوت می کرد و همیشه از ساواکی ها و فراریان ارتش حمایت کرده و نمی گذاشت حقوق بازنشستگی آنها قطع شود.»

حـاکم شـرع دادگـاه هـای ارتش همچنین گفت: «ما از ۱۱ مـاه قبـل توسـط افراد انگشت شـمار صـالحی که در دفتر ایشـان کار می کردند، متوجه شدیم که وی قصد انجام رفراندومی را جهت تغییر قانون اساسـی دارد که این موضوع بعداً در جراید نیز مطرح شد و طبق همین گزارش هـا، وی می خواست پس از رفرانـدوم، دکـتر بهشتی و سـایر مقامـات جمهوری اسـلامی را به پـای میز محـاکمه بکشاند.»

ص:۲۲۶

وی درمورد فرار بنی صدر گفت: «درحال حاضر، دو تیم روی این مسئله تحقیق می کنند، دررابطه با این فرار، تاکنون هفت نفر دستگیر شده اند.»(۱)

ری شهری همچنین درمورد سوابق سرهنگ معزی و اخراج او از ارتش (به دلیل سوابق ضدانقلابی و هدایت هواپیمای حامل شاه به مراکش) و سپس بازگرداندن وی توسط بنی صدر به ارتش و تأیید صددرصد وی ازجانب شخص شاه و ساواک گفت: «من چندی قبل درباره سرهنگ معزی با فرمانده نیروی هوایی سخن گفتم و ایشان در پاسخ گفت: او (سرهنگ معزی) می گوید من هیچ پستی نمی خواهم و فقط می خواهم به صورت یک خلبان پرواز کنم، آن گاه آقای فکوری گفت پرواز که اشکال ندارد بگذارید پرواز کند.»

حجت الاسلام ری شهری در پایان افزود: «زمانی که هواپیمای حامل بنی صدر از باند بلند می شود، سرهنگ معزی به برج مراقبت اطلاع می دهد که دچار نقص فنی شده و تصمیم دارد بنشیند، ولی با یک مانور به طرف رشت و سپس به سمت ترکیه حرکت می کند. تا یک ساعت هیچ هواپیمایی او را تعقیب نکرده و پس از آن هم هواپیمایی که به هواپیمای حامل بنی صدر می رسد، از زدن وی خودداری می کند.»(۲)

۱

درپی بروز تنش در روابط ایران و فرانسه، رئیس جمهور فرانسه برای تلطیف روابط دو کشور دستور داد، ۳ ناوچه موشک انداز فرانسوی(۳) از بندر شربورگ واقع در غرب فرانسه، عازم آب های ایران شوند. وی همچنین پیام تبریکی برای آقای رجایی به مناسبت انتخاب او به سِمَت رئیس جمهوری ایران فرستاد. برخلاف این روند، دادگاهی در فرانسه دستور توقیف یک کشتی ایرانی را صادر کرد.

به گزارش خبرگزاری فرانس پرس از پاریس، از ۱۲ ناوچه فروخته شده به ایران، ۶ فروند آن تا قبل از انقلاب اسلامی به ایران تحویل داده شده و این ۳ ناوچه نیز که حدود ۱۸ ماه در بندر شربورگ توقیف شده بودند، درپی آزادی گروگان های امریکایی در ماجرای اشغال سفارت این کشور در تهران و لغو تحریم اقتصادی علیه ایران، پس از تأخیری طولانی آماده تحویل شدند.

در ادامه این گزارش آمده است: طول این ناوچه ها ۴۹ متر است و مجهز به ۴ موشک دریابه دریای خودکار با برد ۱۶۰ کیلومتر و توپ ۷۶ میلی متری هستند و قبل از اعزام این ۳ فروند، ۳۷ تن وسایل یدکی این ناوچه ها نیز روز هفتم ژوئیه (برابر با ۱۶ تیرماه ۱۳۶۰) با یک فروند هواپیمای بوئینگ۷۰۷ باری متعلق به شرکت ایران ایر بارگیری شده است.(۴)

روزنامه الشرق الاوسط (چاپ لندن) نیز نوشته است: توقیف موقت این ناوچه ها به دستور والری

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، صص ۱۳ و ۱۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

۳- بخشی از سفارش یک قرارداد نظامی که موضوع آن خرید ۱۲ ناوچه در ۷ سال قبل بود.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۵، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۵، پاریس - فرانس پرس، ۱۱/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

ژیسکار دستن رئیس جمهور سابق فرانسه، انجام شده بود. دلیل صدور این دستور ادعای مالی برخی شرکت های فرانسوی علیه ایران بوده و اکنون این ادعاها برطرف و تسویه حساب شده است.(۱)

همچنین روزنامه فایننشال تایمز (چاپ لندن) اعلام کرد: «این ناوچه ها - [که] از ۱۲ ناوچه ای که رژیم شاه در [سال] ۱۹۷۴ سفارش داده بود، آخرین آنها محسوب می شد - شنبه شب پس از تحویل به خدمه ایرانی، در بندر شربورگ نرماندی با احتیاط به آب افکنده شد. وزارت دفاع فرانسه ۲۴ ساعت بعد، خبر مربوط به ارسال این ناوچه ها را منتشر ساخت.

تحویل این سه ناوچه جنگی از ماه ژوئن در انتظار بود؛ یعنی هنگامی که دولت میتران قول داد به تمام قراردادهای تسلیحاتی معوقه عمل کند، اجازه ارسال کشتی ها را صادر کرد. ناوچه های مذکور که به موشک های اتومات فرانسه - ایتالیایی مسلح می باشد، در دوره بحران گروگان های امریکایی در ایران و تا هنگام لغو تحریم غرب در ماه ژانویه، در شربورگ توقیف بود. ۹ ناوچه دیگر - که ۳ فروند آن به رژیم فعلی ایران تحویل شده - قبلاً به ایران ارسال گردیده است.»(۲)

خبرگزاری یونایتدپرس هدف فرانسه از این اقدام را تلاش برای تلطیف روابط با ایران ذکر کرد و افزود: «مقامات وزارت خارجه فرانسه یادآور شدند که فرانسه در کوشش برای نزدیکی با دولت ایران پس از اعطای پناهندگی به بنی صدر، ۳ کشتی مجهز به موشک به ایران تحویل داده است و برای آرام نمودن ایران، فرانسوا میتران نیز پیام تبریکی برای محمدعلی رجایی رئیس جمهور جدید این کشور، مخابره کرد.»(۳)

این درحالی است که انتشار برخی اخبار خلاف این جریان را حکایت می کند و به نظر می رسد تنش در روابط سیاسی ایران و فرانسه بر مناسبات اقتصادی دو کشور تأثیر منفی گذاشته است.

به گزارش خبرگزاری فرانسه، به دستور دادگاهی در فرانسه، کشتی باری "ایران کلاین" متعلق به شرکت ملی کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران در این کشور توقیف شد. واحد مرکزی خبر به نقل از خبرگزاری فرانسه با اعلام این خبر افزود: دادگاه "فرار" دستور توقیف یک کشتی باری ایرانی را به نام ایران کلان - که متعلق به شرکت ملی کشتیرانی ایران است - در بندر راون، صادر کرد. دادگاه درخواستی را که ازسوی یکی از شرکت های فرار به نام "زانزی سرل" ارائه شده بود، وارد دانست.

گویا دولت ایران مبلغ دو میلیارد و نیم لیر (۱۲ میلیون فرانک فرانسه) به این شرکت مدیون است. این مبلغ معادل هزینه کارهایی است که ازسوی رژیم شاهنشاهی در سال ۱۹۷۷ (۱۳۵۶)، به این شرکت سفارش داده شده بود، این شرکت که تخصص آن در کارهای کشاورزی است، شکایت کرده بود که تا به امروز هیچ غرامتی دریافت نکرده است.(۴)

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۷۰، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۶۱، روزنامه الشرق الاوسط (چاپ لندن)، ۴/۴/۱۳۶۰.

۲- همان، صص ۵۸ و ۵۹، فایننشال تایمز (لندن).

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۷، ۱۴/۵/۱۳۶۰، صص ۳۱ و ۳۲، پاریس - یونایتدپرس، ۱۳/۵/۱۳۶۰.

۴- روزنامه کیهان، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

امروز نـامه ای دست نویس بـا عنوان "پیـام برادر مجاهـد موسـی خیابـانی" و با امضای وی در داخل کشور پخش شـد که برخلاف اطلاـعیه هـای قبلی سازمان مجاهـدین خلق (منافقین) – که با نام و عنوان "مجاهـدین خلق" منتشـر می شـد – با اسم موسـی خیابانی انتشـار یافت. سازمان می کوشـد تا خلأ نبود رجوی در ایران را با موسـی خیابانی جبران کرده و در این برهه او را به عنوان سـمبل و رهبر سازمـان در داخل کشور مطرح کنـد و به این وسـیله از تأثیر منفی فرار مسـعود رجوی در میان هواداران بکاهـد.(۱) هرچند در بخشـی از پیام تلاش شـده تا فرار مسـعود رجوی عملی قهرمانانه و برای گسترش امور مربوط به "شورای مقاومت ملی" مطرح شود، اما وحشت سازمان از احتمال ضـربه خوردن کادر رهبری کاملاً مشـهود است؛ حقیقتی که سازمان در تبیین دلایل فرار رجوی و بنی صدر از آن به عنوان "رعایت پاره ای ملاحظات حفاظتی " یاد می کند.

موسـی خیابـانی در بخش هـای از متن این پیام سـعی می کنـد با تهییـج و تشویق باقیمانـده نیروهای رده های پایین سازمان، آنان را وادار به خشونت بیشتر و اجرای عملیات های گسترده تر کند.

در بخش هایی از این نامه آمده است:

«به دنبـال اعلام تشـکیل شورای ملی مقاومت برای دفاع از اسـتقلال و آزادی و جمهوری اسـلامی و به علت اوج حاکمیت اختناق و استبداد بر فضای کشور، آقای بنی صدر رئیس جمهور و برادر مجاهد مسعود رجوی، که ازطرف رئیس جمهوری عهده دار تشکیل شورای ملی مقـاومت و هیئـتی برای اداره امور کشور شـده است، جهت تنظیم و پیشبرد هرچه سـریع تر امور مربوط به "شورای ملی مقاومت" و نیز بنا به پاره ای ملاحظات حفاظتی به پیشنهاد مجاهدین خلق ایران و تصویب آقای بنی صدر و همکاری پرسنل مردمی ارتش در نیروی هوایی و برادر مجاهد سـرهنگ خلبان بهزاد معزی، ضمن عملیاتی پیچیده و متهورانه و با پروازی قهرمانانه به خارج از کشور عزیمت نمودند.

رژیم مضافاً بر بازداشت و یا تعقیب کلیه آزادی خواهان و انقلابیون کشور به خصوص مجاهدین خلق ایران و بالأخص برادر مجاهد مسـعود رجوی، [که] از مـدت هـا پیش برای به چنـگ آوردن آقـای بنی صـدر ... تمـام ارگان های اطلاعاتی و نیروهای ... خود را بسیج کرده بود،

ص:۲۲۹

۱– موسـی خیابانی عضو کادر مرکزی و نفر دوم سازمان مجاهدین خلق (منافقین) پس از پیروزی انقلاب، مدتی بعد از فرار مسـعود رجوی به پاریس، به عنوان مسـئول داخل کشور سازمان مطرح شـد. وی در روز ۱۹ بهمن ۱۳۶۰، به همراه اشـرف ربیعی همسر اول مسعود رجوی و تعدادی از اعضای کادر و محافظان خود در درگیری متقابل با نیروهای سپاه و دادستانی در خانه مخفی سازمان که پایگـاه مرکزیت سازمـان در منطقه زعفرانیه در شـمال تهران بود، کشـته شـد. (مؤسـسه مطالعـات و پژوهش هـای سیاسـی، سازمـان مجاهـدین خلق (پیـدایی تا فرجام)، به کوشـش جمعی از پژوهشـگران، جلـد دوم، تهران: مؤسـسه مطالعات و پژوهش های سیاسـی، چاپ دوم ۱۳۸۵، ص۶۸۸)

اینک برای سرپوش گذاشتن بر رسوایی بزرگ و شکست مفتضحی به خود سعی می کند به سنگین ترین روش ها و اکاذیب تبلیغاتی و تشبثات مفتضحانه دیگری؛ ازجمله نمایش های مسخره جهت تحت فشارگذاشتن دولت فرانسه متوسل شود.

رژیم گویا فراموش کرده که شخص [امام] خمینی خود ... آخرین ماه های اقامت خود را در خارج از کشور در نوفل لوشاتوی پاریس گذرانده و درنهایت اشتیاق و اشتها در استفاده از ارگان ها و رسانه های تبلیغاتی غربی نیز کمترین تردیدی به خود راه نداد.

مردم قهرمان ایران، نیروها و شخصیت های سیاسی، مترقی و مردمی کشور، مرعوب تبلیغات میان تهی و نمایش های مسخره مرتجعین نشوید و همگام با مجاهدین خلق ایران هرلحظه بر ابعاد مقاومت مردمی و انقلابی خود بیفزایید و به "شورای ملی مقاومت" بپیوندید.

نیروهای انقلابی، رزمندگان مجاهد، میلیشیای قهرمان خلق، در هر کجا و هر زمان، ضربات روزافزون خود را بر پیکر فرسوده و پوسیده ارتجاع فرود آرید.

رژیم ارتجاعی که در اندک مدتی پس از تکیه زدن بر اریکه قدرت به توده های مردم پشت کرده، اینک می رود تا در ادامه سلسله سازش کاری ها و تسلیم طلبی ها و بندوبست های پنهانی ازقبیل تقدیم میلیاردها دلار سرمایه و ثروت این ملت به امپریالیسم امریکا، در ماجرای گروگان گیری (علی رغم شعارهای ظاهری شداد و غلاظ ضدامپریالیستی) و خرید مخفیانه سلاح و مهمات از اسرائیل (علی رغم ظاهرسازی های بزرگداشت روز قدس) مملکت ما را در سینی طلایی به امپریالیست های جهان خوار تقدیم کند.

مردم مبارز و آگاه ایران، صبح پیروزی مقاومت و انقلاب بر ارتجاع بسی نزدیک است و به یاری خدا، ما به زودی شاهد بازگشت پیروزمندانه رئیس جمهور دکتر بنی صدر و برادر مجاهدمان مسعود رجوی خواهیم بود.

موسی خیابانی ۱۰/۵/۶۰»(۱)

۱

ابوالحسن بنی صدر که از زمان ورود به فرانسه، همراه رجوی در آپارتمان خود واقع در یک ساختمان ده طبقه - که از ۱۵ سال قبل در محله کشن در حومه پاریس خریداری کرده - ساکن شده بود، صبح امروز محل اقامت خود را تغییر داد و به ویلای کاظم رجوی (برادر مسعود رجوی) در یکی از شهرهای حومه پاریس (اورسور اواز) نقل مکان کرد.(۲)

هدف از این جابه جایی مسائل امنیتی اعلام شد، اما رسانه های فرانسوی اعلام کردند که تدابیر امنیتی اطراف منزل وی موجب نارضایتی بعضی همسایگان شده بود.(۳)

دراین حال، خبرگزاری فرانسه گزارش داد که رئیس میانه روی انجمن شهر این منطقه در قسمتی از نامه سرگشاده اش خطاب به همشهریانش آورده است: «با احترام به سنن و

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۲، ۱۹/۵/۱۳۶۰، صص ۱۲ - ۱۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۸/۵/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۸، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۶، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۱۴/۵/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۴ ، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۵، گشان (فرانسه) - خبرگزاری فرانسه، ۱۰/۵/۱۳۶۰؛ و - همان، ص۲۱ ضمیمه، رادیو صوت الجماهیر، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

مهمان نوازی و حتی پذیرش تبعیدی فرانسویان، ما باید از آقای بنی صدر استقبال کنیم، ولی این مسئله کمترین مغایرتی با حق انتخاب شهر ندارد. جاذبه توریستی این شهر و تعداد بی شماری خارجی که جهت استراحت و آرامش به این شهر می آیند، از تناقضات سیاسی مردی که خون و آتش را در کشورش حمایت کرده رنج می برند. به نظر من، شهری که در این موقع به خصوص محل عبور ده ها و ده ها خارجی است، بدون شک جایی نیست که بتواند ویزیتورهای غیرمنتظره را بپذیرد.» در پایان این نامه آمده است: «من امیدوارم آقای بنی صدر در جای دیگری بجز این شهر، منطقه عملیاتی را که به دنبال آن است پیدا کند.»(۱)

۱

باوجود اعلام رسمی مخالفت مسئولان فرانسه با فعالیت های سیاسی بنی صدر، وی امروز نیز با چند نشریه (ازجمله مجله آلمانی اشپیگل و دو نشریه ایتالیایی به نام های اسپرسو و کوریر دلاسرا و روزنامه اتریشی پروفیل و روزنامه السفیر بیروت) مصاحبه کرد.

بنی صدر در این مصاحبه ها با تکرار ادعاهایش مبنی بر محبوبیت در ارتش و استقبال نکردن مردم ایران از انتخابات ریاست جمهوری و بازگشت به کشور در چند ماه آینده، اعلام کرد: «ترک کشور و پیوستن به سایر آوارگان به عنوان نوعی شکست به نظر می رسد، ولی اکنون و به ویژه از زمان موافقت من با گروه مجاهدین (چپ گرایان اسلامی)، فرصت خوبی جهت سازماندهی مخالفین در خارج از کشور، برای تشکیل یک جبهه متشکل از تمامی گروه های هم عقیده ما خواهد بود.» وی افزود که درصدد است با نوشتن کتابی، مخالفت خود را با اشغال سفارت امریکا در تهران و سایر امور مربوط به رژیم به رشته نگارش درآورد.(۲)

وی یکی از دلایل فرارش از ایران را شناساندن عقاید و افکارش به جهانیان عنوان کرد و افزود که در نظر دارد چنان عمل کند که جهانیان و نیروهای محافظه کار و امریکایی طلب(!)، بختیار و دوستان قدیمی شاه را تنها مخالفان حکومت کنونی در ایران نشناسند و همچنین مایل است جهان را با حدود بی کفایتی رژیم ایران آشنا کند.(۳)

۲

با ایجاد فضای تبلیغاتی وسیع و شایعاتی که رسانه های غربی درباره اقدام ایران برای خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی پس از انتشار خبر سقوط یک هواپیمای آرژانتینی در خاک شوروی آغاز کردند، وزارت امور خارجه عراق، امروز سفیران کشورهای اسلامی در بغداد را فراخواند و نامه سعدون حمادی وزیر امور خارجه را دراین باره به آنان تسلیم کرد.

رادیو صوت الجماهیر از بغداد با اعلام خبر احضار سفیران گزارش داد: «وزارت خارجه روشن ساخت که ایالات متحده، اسرائیل را بیش از حد معمول به قطعات یدکی و ادوات جنگی دیگر تجهیز

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۸، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۶، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۱۴/۵/۱۳۶۰.
۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۵، ۱۲/۵/۱۳۶۰، صص ۱۱ و ۱۲، پاریس - رویتر، ۱۰/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، صص ۱۵ و ۱۶، بیروت - یونایتدپرس، ۱۰/۵/۱۳۶۰؛ و - دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۱، ۱۴/۵/۱۳۶۰، صص ۵۲، ۵۴ و ۵۵.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۵، ۱۲/۵/۱۳۶۰، صص ۹ و ۱۰، رم - فرانس پرس، ۱۱/۵/۱۳۶۰؛ و - دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۱، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۴۹.

می نمایـد تـا بـدین وسـیله اسـرائیل آن را روانه ایران کنـد و تمام اینها بیانگر این است که همکاری بین تل آویو و تهران نمی تواند بدون اطلاع و موافقت ایالات متحده صورت گرفته باشد.»(۱)-(۲)

همچنین خبرگزاری یونایتـدپرس اعلام کرد: عراق دیپلمـات امریکـایی ای را که حافـظ منـافع امریکا در سـفارت بلژیک در بغـداد است، احضار کرد تا اعتراض خود را درمورد تحویل اسلحه به ایران به وی تسلیم کند.(۳)

۱

هم زمان با اقدامات مسلحانه و نظامی افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در داخل کشور به ویژه پس از فرار بنی صدر و رجوی به پـاریس، گروه های وابسـته به این سازمان و متحـدان آنها در چنـد کشور غربی، اقـداماتی علیه منافع جمهوری اسـلامی انجام دادند؛ ازجمله حمله به "خانه فرهنگی جمهوری اسـلامی" و "کانون اسـلامی دانشجویان ایرانی در پاریس." این فعالیت ها با استقبال و پوشش خبری وسیع رسانه های غربی مواجه شد.

تحرکات ضدنظام با گسترش توجه رسانه های غربی به اقدامات سازمان مجاهدین خلق وسعت بیشتری یافته است؛ شاخص ترین این اقـدامات، اعلام اعتصاب غذای حدود ۱۷۰ دانشـجوی ایرانی در مقابل سازمان ملل متحـد در نیویورک می باشـد. به گزارش رادیو لندن، اعتراض این افراد به آنچه آن را اعدام ها و آزارهای سیاسی در کشور می نامند، ۶ روز ادامه خواهد داشت. این اعتصاب غذا را دانشجویانی ترتیب داده اند که از سازمان مجاهدین خلق در ایران پشتیبانی می کنند.(۴)

در اقـدام دیگری، تعـدادی از هواداران سازمـان مجاهـدین خلق به خـانه فرهنگی ایران در پـاریس حمله و خساراتی را به این مکان وارد کردند.

مقامات پلیس فرانسه اعلام کردنـد که دراین خصوص حـدود ۲۰ دانشـجو را بازداشت کرده انـد. این مقامات افزودنـد: پیش از این حادثه، در محل کوی دانشگاه پاریس، میان گروه های طرف دار و مخالف آیت الله خمینی درگیری هایی خشونت آمیز رخ داد که درنتیجه یکی از دانشجویان مجروح شد. این درگیری با دخالت نیروهای انتظامی پایان یافت.(۵)

در آخرین حادثه نیز جمع نمازگزاران در محل "کانون اسـلامی دانشـجویان ایرانی" در محل سیته پاریس، هدف تهاجم تعدادی از هواداران و وابسـتگان به سازمان مجاهـدین خلق و چریک های فـدایی خلق (اقلیت) قرار گرفتنـد که با درخواست سـفارت ایران در پاریس و حضور پلیس درگیری ایجاد نشد، اما نیم ساعت بعد و پس از خالی شدن محل از نمازگزاران، حدود ۲۰۰ نفر از این افراد با شکستن در و پنجره ساختمان کانون و بالارفتن از دیوار، وارد این مکان شده و خساراتی را به اموال و امکانات آن وارد آوردند.

۱- مقاله روزنامه کیهان درباره سوژه تبلیغاتی خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی توسط ایران در ضمیمه این گزارش آمده است.
۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۵، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۹ ضمیمه، رادیو صوت الجماهیر، ۱۱/۵/۱۳۶۰.
۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص۸ بیروت - یونایتدپرس، ۱۰/۵/۱۳۶۰.
۴- همان، ص۱ ضمیمه، رادیو لندن، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

۵- همان، ص۲۱، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

در این حادثه، یکی از خواهران عضو کانون که قصد فرار از دست مهاجمان را داشت، از ارتفاع ۲ متری به زمین افتاد. وی که به دلیل باردار بودن دچار وضعیت جسمی نامناسبی شد، به بیمارستان انتقال یافت.(۱)

خبرگزاری پارس به نقل از تلویزیون فرانسه اعلام کرد که در این واقعه، پلیس ۲۰ نفر را دستگیر کرده است که ۱۵ نفر از آنان آزاد شده اند.(۲)

پس از این حادثه، میرحسین موسوی وزیر امور خارجه، در جلسه هیئت دولت با قدردانی از استقامت و پایداری دانشجویان ایرانی دربرابر اقدامات افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی از مماشات پلیس فرانسه در برخورد و مقابله با این اقدامات انتقاد کرد.(۳)

۱

بررسی وضعیت طیف حامیان شورای ملی مقاومت، به ویژه چگونگی همکاری بنی صدر، سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و حزب دمکرات کردستان از موضوعات مورد توجه رسانه های خارجی می باشد؛ ازجمله رادیو اسرائیل امروز در برنامه ای با عنوان "ایران از دیدگاه مطبوعات جهان" به این موضوع پرداخت.

رادیو اسرائیل با بیان اینکه فرار ابوالحسن بنی صدر بدون شک جنجالی ترین رویداد ایران در هفته گذشته بوده است، به نقل از هژیر تیموریان در مصاحبه با روزنامه آبزرور (چاپ انگلیس) گفت: «دور بعدی نبرد بر سر قدرت در ایران با اعلامیه رسمی ائتلافی بین بنی صدر و بزرگ ترین گروه چریکی دست چپی؛ یعنی مجاهدین خلق، تعیین خواهد شد. تیموریان صحبت از پیوستن کردها به این ائتلاف جدید می کند که بنی صدر را قادر می سازد قسمتی از مملکت را منطقه آزاد شده اعلام کرده و از آن پایگاه بتواند [به] یک شورش تمام عیار علیه قدرتمندان در تهران اقدام کند.»

این رادیو در ادامه نیز از قول روزنامه تایمز لندن افزود:

«[روزنامه تایمز] پیرامون مثلث ائتلافی ابوالحسن بنی صدر، مسعود رجوی و عبدالرحمن قاسملو سرکرده چریک های کرد، می نویسد اگر این ائتلاف به صورت حقیقت درآید، بنیادگرایان اسلامی با مقاومت مسلحانه قابل ملاحظه ای مواجه خواهند شد، ولی از سوی دیگر، به استثنای نفرت از رژیم کنونی ایران، هیچ گونه وجه اشتراکی بین این سه گروه وجود ندارد.

تایمز می نویسد: هدف مرکزی کردها خودمختاری در استان کردستان است و از جانبی دیگر، درمورد مجاهدین خلق هیچ تضمینی وجود ندارد که نوع سوسیالیسم اسلامی جنگجویانه ای که مجاهدین مدعی آن هستند، درعمل مانند رژیم ملایان استبدادی نباشد.»(۴)

ص:۲۳۳

۱- نامبرده سه روز پس از این حادثه، به دلیل وخامت وضع جسمانی با نظر پزشکان مورد عمل سزارین قرار گرفت. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۶، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۸، پاریس - خبرگزاری پارس، ۱۲/۵/۱۳۶۰)

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۵، ۱۲/۵/۱۳۶۰، صص ۷ و ۸، پاریس - خبرگزاری پارس، ۱۱/۵/۱۳۶۰.

۳- روزنامه کیهان، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۳.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، صص ۷ - ۴ ضمیمه، رادیو اسرائیل، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

ضمیمه گزارش۱۵۷: مقاله روزنامه کیهان درباره سوژه تبلیغاتی خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی توسط ایران

برخی رسانه ها و محافل خبری سوژه جعلی اقدام ایران برای خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی را دستاویزی برای القای تقابل جمهوری اسلامی ایران و برخی کشورهای عربی (که در جنگ از ایران حمایت می کردند) قرار دادند.

روزنامه کیهان مورخ ۱۰ مرداد ۱۳۶۰، در مقاله ای با اشاره به راه پیمایی بزرگ روز جهانی قدس و استقبال پرشور مردم از این روز، ساخت سوژه خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی را تاکتیکی جدید برای مخدوش کردن چهره انقلاب نزد حامیان آن و ایجاد شبهه در محافل ترقی خواه عربی خواند. در بخشی از این مقاله آمده است:

«راه پیمایی عظیم مردم مسلمان و انقلابی میهنمان به مناسبت روز جهانی قدس، ناظران سیاسی جهانی را سخت مبهوت ساخته است. یک هفته پیش و در جریان سقوط یک هواپیمای آرژانتینی، دستگاه های تبلیغاتی امپریالیسم و صهیونیسم و سایر محافل سیاسی وابسته در منطقه، ناگهان حملات تبلیغاتی خود را علیه انقلاب و مردم ایران اوج تازه ای بخشیدند، تا آنجا که ایران را به معامله تسلیحاتی با اسرائیل متهم نمودند.

جریان از این قرار بود که یک هواپیمای متعلق به خطوط هوایی آرژانتین، پس از ترک حریم هوایی ایران، به عللی - که تاکنون مشخص نشده است - در حریم هوایی شوروی سرنگون می شود. به دنبال این واقعه، بنگاه های تبلیغاتی غرب به ویژه امریکا جاروجنجال تازه ای آفریدند و به قول خودشان پرده از معاملات پنهانی ایران با اسرائیل برداشتند. مجموع این حملات، درجهت القای این شبهه که علی رغم ادعاهای ضدصهیونیستی ایران، اسرائیل عمده ترین فروشنده تسلیحاتی به این کشور است پیش می رفت.

این حملات تبلیغاتی آن هم در این موقعیت حساس علیه انقلاب ما نشان می دهد که امپریالیسم و صهیونیسم جهانی در شیوه های تبلیغاتی خود علیه انقلابات و جنبش های آزادی بخش، گاهی و بنا به مصالحی، تغییر تاکتیک را لازم می بینند.

وقتی که یک هواپیمای آرژانتینی حامل کالای خریداری شده توسط ایران در خاک شوروی سرنگون می شود، بلافاصله بنگاه های تبلیغاتی صهیونیسم و غرب با یک طرح هماهنگ و حساب شده سم پاشی خود را علیه انقلاب شروع می کنند و یک هفته مانده به روز جهانی قدس، چنان جوی علیه انقلاب می آفرینند که حتی برخی از محافل ترقی خواه منطقه نیز دچار شبهه شوند! اینجا است که نباید به این گونه تبلیغات اعتماد کرد و یا اینکه از آن سلاحی ساخته، مواضع ضدصهیونیستی انقلاب و رهبری آن را به زیر علامت سؤال برد، بلکه برای شناخت مواضع ضدامپریالیستی و ضدصهیونیستی انقلاب باید به تاریخچه این جنبش، رهبری آن، انقلاب بهمن ماه و سیر جریانات از شروع انقلاب تاکنون رجوع کرد و دید که آیا ماهیت انقلاب اسلامی این اجازه را می دهد که با امریکا و یا رژیم صهیونیستی علیه خلق های منطقه و جهان به سازش نشست؟!

شور ضدامپریالیستی و ضدصهیونیستی مردم در مراسم روز قدس، بار دیگر این حقیقت را اثبات کرد که انقلاب و مردم مسلمان ایران تا رهایی فلسطین از چنگال صهیونیسم به مبارزه خود ادامه خواهند داد. و نیز مراسم عظیم روز قدس نشان داد که موج حملات تبلیغاتی امپریالیسم و صهیونیسم به ویژه در هفته های اخیر علیه انقلاب شکوهمندمان، در تعقیب این هدف بوده است که روز قدس امسال و مواضع ضدصهیونیستی انقلاب به زیر علامت سؤال کشیده شود تا ملل محروم منطقه و جهان همچنان در زیر تسلط رژیم های ارتجاعی و راه حل های سازش کارانه باقی بمانند و از پذیرفتن انقلاب ایران به عنوان نیرویی عمده در آزادسازی

فلسطین خودداری ورزند، اما "و مکروا و مکر الله والله خیرالماکرین."»(۱)

ص:۲۳۴

۱- روزنامه کیهان، ۱۰/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

روزشمار جنگ یکشنبه ۱۱ مرداد ۱۳۶۰ ۱ شوال ۱۴۰۱ ۲ اوت ۱۹۸۱

۱

هواپیماهـای نیروی هوایی ارتش جمهوری اسـلامی ایران تلمبه خـانه و تأسـیسات نفـتی عراق را در تکریت بمبـاران کردنـد. در این عملیات که در عمق ۳۰۰ کیلومتری خاک عراق اجرا شد، ۸۰ درصد تأسیسات این تلمبه خانه که بخش اصلی صادرات نفتی عراق ازطریق آن انجـام می شود، آسیب دیـد. سـتاد مشترک ارتش اعلام کرد باوجود آتش شدیـد و سـنگین سـلاح های پدافنـد هوایی ارتش عراق در این منطقه، جنگنده های ایرانی همگی سالم به پایگاه های خود بازگشتند.(۱)

ساعـاتی پس از این عملیـات، دولت عراق در یـک بیـانیه نظـامی که از رادیو عراق پخش شـد، حمله هواپیماهای ایران به تأسیسات نفتی تکریت را تأیید کرد.(۲)

سرهنـگ فکـوری (فرمانـده نیروی هوایی ارتش) در گزارشـی از این اقـدام در جلسه امروز هیئت دولت، این عملیـات را بسیار مهم برشمرد.(۳) سـخنگوی دولت نیز در پایان این جلسه، در گفت وگو با خبرنگاران ضـمن اعلام بالابودن میزان خسارات واردشـده به تأسیسات تلمبه خانه تکریت، گفت: از آنجایی که تلمبه خانه تکریت عمـده ترین بخش صادرات نفتی عراق را به عهـده داشـته، به احتمال زیاد، صدور نفت عراق به خارج از این کشور قطع خواهد شد.(۴)

۲

به گزارش سپاه پاسداران انقلاب اسلامی کردستان، با هدایت آتش توپخانه نیروهای خودی روی یک ستون نظامی ارتش عراق در شهر پنجوین، تعدادی خودرو؛ ازجمله ۲ کامیون ارتش، یک جرثقیل و یک آمبولانس منهـدم شد. در این عملیات حدود ۱۳ نفر از نظامیان عراقی کشته و ۱۸ نفر نیز زخمی شدند که درنتیجه، حرکت این ستون نظامی متوقف شد و تعدادی از زخمی ها به سلیمانیه انتقال یافتند.(۵)

امروز همچنین ۴ تن از سـربازان عراقی با معرفی خود به نیروهای سـپاه پاسـداران انقلاب اسـلامی در غرب کشور، به ایران پناهنـده شدند.(۶)

ص:۲۳۷

۱- خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۵، ۱۱/۵/۱۳۶۰، صص ۱۱ و ۱۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۱/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۵، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۲۳، به نقل از اطلاعیه ۵۸۹ ستاد مشترک ارتش، ۱۱/۵/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرهـا و گزارش هـا (ایران در ۲۴ سـاعت گذشـته)، شـماره ۱۳۶ ، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۲/۵/۱۳۶۰.

۳- روزنامه کیهان، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۳.

۴- همان، ص۱۵.

۵- سند شماره ۱۶۹۰۸۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی کردستان (اطلاعات) به ستاد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی غرب (اطلاعات)، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۶- روزنامه اطلاعات، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۶، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۳۰، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۱۲/۵/۱۳۶۰.

۱

شهرهای دزفول و آبادان امروز هدف حملات موشکی عراق قرار گرفتند.

ساعت ۱۶:۳۰ امروز، ارتش عراق بـا ۲ فرونـد موشک ۶ متری، شـهر دزفول را هـدف قرار داد که درنـتیجه ۶ نفر از مردم شـهر به شهادت رسیدند، ۱۳ نفر زخمی شدند و ۷ منزل مسکونی هم تخریب شد.(۱)

در اقـدام دیگری، توپخـانه عراق در دو نوبت شـهر آبادان را هـدف موشک های کاتیوشا قرار داد. براثر این حملات، یکی از اهالی شهر شـهید شد و ۵ نفر دیگر هم مجروح شدنـد. همچنین به چند واحد مسـکونی و تأسیسات نفتی آبادان و قسـمتی از محوطه یک بیمارستان خسارت هایی وارد شد.(۲)

ارتش عراق روز جمعه (۹/۵/۱۳۶۰) نیز آبـادان را هـدف حملات توپخانه ای خود قرار داد که در آن حملات نیز یک نفر از اهالی شهر به شهادت رسید، ۲ نفر مجروح شدند و چند منزل مسکونی تخریب گردید.(۳)

۲

رژیم عراق برای ادامه جنـگ بـا ایران از حامیان خود تجهیزات نظامی دریافت می کنـد و از سوی دیگر، ضـدانقلاب را برای اقـدام علیه ایران تجهیز می کند.

مجله اکسپرس (چاپ فرانسه) به نقل از منابع دیپلماتیک اعلام کرد که امریکا در ماه گذشته، ازطریق ترکیه تجهیزات نظامی فراوانی دراختیار عراق قرار داده است.(۴)

همچنین به گزارش رکن۲ سـتاد مشترک ارتش جمهوری اسـلامی ایران، دولت عراق اخیراً تعـدادی جنگ افزار و تجهیزات نظامی برای اقدام علیه ایران دراختیار سالار جاف(۵) قرار داده است. این تجهیزات عبارت اند از:

مسلسل های ضدهوایی دوشکا ۲ قبضه

مسلسل های متوسط ۲۱ قبضه

توپ ۶۰ میلی متری ۱۶ عراده

توپ ۸۲ میلی متری ۹ عراده

موشک انداز ۴۰ میلی متری ۵۴ قبضه(۶)

ص:۲۳۸

۱- سند شماره ۱۵۳۹۶۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات منطقه۸ به طرح و برنامه، ۱۱/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- خبرگزاری پـارس، نشـریه گزارش های ویژه، شـماره ۱۳۵، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۲۴، آبـادان - خبرگزاری پـارس، ۱۱/۵/۱۳۶۰؛ و -

خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۶، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۳۳، آبادان - خبرگزاری پارس، ۱۲/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۱.

۴- دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۲، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۴۶، خبرگزاری پارس به نقل از مجله اکسپرس (فرانسه)، ۱۱/۵/۱۳۶۰.

۵- سالار جاف برادرِ سردار جاف است. سردار جاف از نمایندگان مجلس در رژیم گذشته بود که در سرکوب مردم پاوه در تظاهرات علیه رژیم شاه نقش داشت و پس از پیروزی انقلاب به دلیل کشتار مردم این شهر محاکمه و اعدام شد. پس از آن، سالار جاف نیز به عراق گریخت و با حمایت دولت این کشور گروهی مسلح تشکیل داد و به عملیات های نظامی و خرابکارانه علیه ایران پرداخت.

۶- سند شماره ۱۶۲۹۹۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۱/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۱

امروز چند خرمن گندم در روستایی در حوالی میاندوآب به آتش کشیده شد. همچنین، اقدام افراد ضدانقلاب برای حمله به نیروهای خودی در محور سرپل ذهاب – اسلام آباد غرب، ناکام ماند.

هم زمان با برگزاری مراسم روز عید فطر، عده ای از افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی ۴ خرمن گندم متعلق به مردم روستای لویرلوی از توابع میاندوآب را به آتش کشیدند که درنتیجه حدود ۱۵ تن گندم که دسترنج یک سال کشاورزان این منطقه بود، از بین رفت.(۱)

در شمال جاده سرپل ذهاب – اسلام آباد غرب نیز عده ای از افراد وابسته به گروه های ضدانقلاب که قصد نزدیک شدن و حمله به نیروهای خودی را داشتند، وارد میدان مین شدند و ۲ تن از آنان براثر انفجار مین به هلاکت رسیدند و ۲ نفر نیز مجروح شدند. سایر مهاجمان که با این وضعیت مواجه شده بودند، ناگزیر از منطقه گریختند.(۲)

۲

در چند پرتاب نارنجک و بمب دست ساز به سوی یک مسجد و اشخاص و منازل افراد طرف دار نظام، چند نفر مجروح شدند و خساراتی به بار آمد.

براثر پرتاب یک نارنجک دست ساز ساچمه ای به مسجدی واقع در خیابان مطهری کرمانشاه، ۲ نفر از افراد عضو مقاومت شهری بسیج این شهر که درحال خروج از مسجد بودند، زخمی شدند.(۳)در این حادثه یک زن رهگذر نیز مجروح گردید و به ۲ اتومبیل نیز خسارت وارد شد.(۴)

در نیشابور هم افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب بمبی دست ساز به منزل مسئول حزب جمهوری اسلامی این شهر پرتاب کردند که عمل نکرد و گروه خنثی کننده بمب سپاه پاسداران این شهر آن را خنثی کردند. چندی پیش نیز به منزل پدر این شخص با بمب آتش زا حمله شده بود که خسارت اندکی به بار آورده بود.(۵)

در شیراز نیز یک بمب دست ساز به منزل یکی از کارکنان متعهد شرکت نفت پرتاب و منفجر شد که موجب خسارات مادی شد، اما خسارت جانی نداشت.(۶)

با یک بمب دست ساز به منزل خادم مسجدی در شهر دورود حمله شد که خسارت مالی و جانی نداشت.(۷)

در اصفهان هم دو بمب دست ساز به سمت یک مسجد و یک مغازه پرتاب شد که خساراتی به بار نیاورد.(۸) در همین حال، در اصفهان، یکی از اعضای سازمان چریک های فدایی خلق (اکثریت) با مراجعه به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳ اسلحه و کلت و ۱۰ تفنگ ژ۳، یک تفنگ ام۱، یک اسلحه کلاشینکف همراه تعدادی نارنجک و فشنگ تحویل داد. وی قبلاً برای شرکت در انتخابات مجلس شورای اسلامی ازطرف این سازمان نامزد شده بود.(۹)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۷ ، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۴۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۳/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۲- سند شماره ۵۱۶۰۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از کرمانشاه به تهران (فرماندهی سپاه)، ۱۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۲۸۰۴۴۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران ریجاب به ستاد عملیات غرب کشور، ۱۲/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۱۷۵۸۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی، از قرارگاه مقدم نزاجا (رکن دوم)، کرمانشاه، شماره ۱۰۳، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سندشماره ۵۷۴۱۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه کرمانشاه به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۳/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- روزنامه کیهان، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۶، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۳، مشهد - خبرگزاری پارس، ۱۲/۵/۱۳۶۰.

۶- سند شماره ۵۷۴۱۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه شیراز به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۳/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۷- سند شماره ۳۲۸۴۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از معاونت سیاسی و اداری استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۸- سند شماره ۵۷۳۸۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سپاه اصفهان به اطلاعات سپاه مرکز، ۱۱/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۹- سند شماره ۵۷۴۲۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سپاه اصفهان به اطلاعات سپاه مرکز، ۱۳/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

صبح امروز هم زمان با عید سعید فطر، امام خمینی در مراسمی حکم رأی ملت ایران را در انتخاب محمدعلی رجایی به عنوان رئیس جمهور ایران تنفیذ کرد.(۱)با صدور این حکم، آقای رجایی به عنوان دومین رئیس جمهور پس از انقلاب اسلامی، رسماً مسئولیت اجرایی کشور را به عهده گرفت.

در این مراسم که با حضور مسئولان سیاسی کشور، اعضای مستعفی دولت، امام جمعه تهران و تعدادی از فرماندهان نظامی و انتظامی از حدود ساعت ۱۱ صبح آغاز گردید، پس از تلاوت آیاتی از قرآن مجید، حجت الاسلام سید احمد خمینی متن گزارش وزیر کشور از اجرای انتخابات و سپس متن تأیید صحت انتخابات، متن اعتبارنامه رئیس جمهور - صادرشده ازسوی شورای نگهبان(۲) و در پایان نیز متن حکم تنفیذ ریاست جمهوری را ازطرف امام خمینی قرائت کرد.(۳)

در بخشی از متن حکم تنفیذ امام آمده است:

«اینجانب، رأی ملت شریف را تنفیذ و ایشان را به سِمَت ریاست جمهوری اسلامی ایران منصوب نمودم و مادام که ایشان در خط اسلام عزیز و پیرو احکام مقدس آن می باشند و از قانون اساسی ایران تبعیت و در مصالح کشور و ملت عظیم الشأن در حدود اختیارات قانونی خویش کوشا باشند و از فرامین الهی و قانون اساسی تخطی ننمایند، این نصب و تنفیذ به قوت خود باقی است. و اگر خدای ناخواسته برخلاف آن عمل نمایند، مشروعیت آن را خواهم گرفت. و باید ایشان توجه داشته باشند و از عمل ملت دریافته باشند که ملت دلاور نیز رأی خود را براین اساس به ایشان داده اند، و من امیدوارم که در حفظ این امانت الهی و مسئولیتی که ملت برعهده ایشان گذاشته است، با تمام توان کوشش نموده و از آن پاسداری نمایند و وفادار به پیمان خود در مقابل خداوند مقتدر حاضر و ناظر و ملت حاضر در صحنه و مراقب احوال و اوضاع باشند و به فرمان خداوند تبارک و تعالی

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۵، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص۱، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۱/۵/۱۳۶۰.

۲- متن نامه را روز قبل (۱۰/۵/۶۰)، وزیر کشور خطاب به امام صادر و تقدیم کرده بود.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۳.

که مؤمنـان را به رحمت و عطوفت در بین خود و شـدت در مقابل کفار و مخالفان اسـلام دعوت فرموده است، با تمام جـدیت عمل کرده و در عمـل به حـق از کسـی و از ملامـت بـدخواهان نهراسـند. و در نظـارت بر قـوای ثلاـثه، طرف حق را در نظر گیرنـد و در خـدمت به خلق خـدا، خصوصاً توده های مستضـعف، احساس غرور و سـرافرازی نمایند، که اینان اند وفاداران به اسـلام و هواداران جمهوری اسـلامی. و امیـد است در این موقع که دشـمنان خـارج و داخـل دست به دست هم داده تـا جمهوری اسـلامی را به تباهی کشـند، قشـرهای مختلف ایران از علما و متفکران و محققان گرفته تا قوای مسلح و از دهقانان و کارگران و کارمندان و کارفرمایان تـا بازرگانـان و بازاریـان و عشایر و سرحدنشـینان، هم فکر و هم صـدا با رئیس جمهور محترم و دولت و مجلس و سایر ارگان های اسـلامی دست جنایتکاران و خائنان را قطع و در تشیید(۱) و تأیید جمهوری اسـلامی کوشا بوده و در ساختن ایرانی مسـتقل و آزاد، فداکار باشند و با وحدت کلمه به کشور خود و مردم محروم آن خدمت کنند.»(۲)

۱

امام خمینی در روز عید فطر و پس از برگزاری مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری محمدعلی رجایی، در جمع عده ای از مسئولان کشوری و لشکری(۳) حاضر در این مراسم سخنانی ایراد کرد.

توصیه به مسـئولان نظام برای ناچیزشـمردن مسـئولیت های دنیایی، احساس مسـئولیت در قبال آرای مردم، معذورنبودن مسئولان در خدمت به مردم و نصـیحت به افرادی که در مقابل انقلاب و جمهوری اسـلامی قرار گرفته اند، مهم ترین محورهای سـخنان امام در این مراسم بود.

بخش هایی از سخنان بنیان گذار جمهوری اسلامی به این شرح است:

«این انسان است که خـدای تبارک و تعالی به طوری خلق فرموده است که راه راست و کـج را می توانـد انتخاب کند و تمام انبیا از صـدر عالم تا آخر، برای این آمـده انـد که این آدم را از آن راه کج و راه های باطل هدایت کنند به صـراط مسـتقیم انسانیت؛ یک سرش اینجاست و سر دیگرش عندالله است. ما خودمان را اگر توانستیم اصلاح کنیم، کنترل کنیم و تربیت کنیم خودمان را،

۱- تقویت، تحکیم.

۲- مؤسسه تنظیم و نشـر آثار امام خمینی(ره)، صـحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی(ره))، جلـد ۱۵، تهران: مؤسـسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ پنجم ۱۳۸۹، صص ۶۷ و ۶۸.

۳- به اسـتناد متن منـدرج در صـحیفه امـام خمینی(ره)، افراد حاضـر در این مراسم عبارت بودنـد از: خامنه ای، سـیدعلی (امام جمعه تهران، نماینـده امـام در شـورای عـالی دفـاع و نماینـده مردم تهران در مجلس)؛ هاشـمی رفسـنجانی، اکـبر (رئیس مجلس)؛ موسوی اردبیلی، سـید عبـدالکریم (رئیس دیوان عـالی کشور)؛ فلاـحی، ولی الله (جانشـین رئیس سـتاد ارتش)؛ فکوری، جواد (وزیر دفـاع و فرمانـده نیروی هوایی)؛ افضـلی، بهرام (فرمانـده نیروی دریایی)؛ ظهیرنژاد، قاسـمعلی (فرمانده نیروی زمینی ارتش)؛ فروزان (فرمانده ژاندارمری)؛ رئیس شهربانی؛ اعضای شورای نگهبان؛ نمایندگان مجلس شورای اسلامی. (مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی)، جلد۱۵، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۶۰، ص۶۹)

مراقبت کنیم از خودمان، در همه امور موفق خواهیم شد. و چنانچه - خدای نخواسته - در آن مقاصد اسلامی یا انسانی که داریم، موفق نشویم، مع ذلک، آن توفیق الهی که برای اشخاص صحیح و متعهد هست، برای ما هم هست. ما نباید نگران این باشیم که آیا در کارهایی که انجام می دهیم، چه کارهای شخصی و در بین خودمان و خدای خودمان و چه در کارهای اجتماعی که به عهده کسانی هست، نباید نگران باشیم که مبادا شکست بخوریم، باید نگران باشیم که مبادا به تکلیف عمل نکنیم؛ نگرانی از خود ماست. اگر ما به تکالیفی که خدای تبارک و تعالی برای ما تعیین فرموده است عمل بکنیم، باکی از این نداریم که شکست بخوریم، چه از شرق و چه از غرب و چه از داخل، چه از خارج و اگر به تکالیف خودمان عمل نکنیم، شکست خورده هستیم؛ خودمان، خودمان را شکست دادیم. امروز باید همان طوری که در سابق به رئیس جمهور سابق(۱) بعضی مطالب را تذکر دادم، به آقای رجایی هم تذکراتی بدهم که قضیه مقام و ریاست هرچه باشد، این وقتی که نظر انسان یک نظر محدود دنیایی باشد، این مقامات، انسان را از خودش بی خود می کند، اینها را مقام می داند. هرچه آرا زیادتر باشد، مسئولیت زیادتر است؛ اگر آرای شما پنج میلیون بود، مسئولیتتان کمتر بود. حالا که سیزده میلیون بیشتر است، مسئولیت شما حجمش زیادتر است؛ برای اینکه شما جواب یکی یکی از این افرادی که به شما رأی دادند و شما را به عنوان رئیس جمهور اسلام، رئیس جمهوری کشور اسلامی تعیین کردند [را باید بدهید و] هریک از اینها فردا می آیند شما را می گیرند، جواب از شما می خواهند. من شما را تعیین کردم رئیس جمهوری اسلامی باشید و اسلام را در این کشور تأیید کنید و پیاده کنید و - خدای نخواسته - شما نکردید، اقلاً سیزده میلیون و هزار و چند صد نفر می آیند سراغ شما، ببینید که می توانید جواب این را پیش خدا بدهید؟ این جمعیتی که آنجا در حساب جمع شدند و از شما بازخواست می کنند، اگر می توانید، جواب بدهید، و نمی توانید و ما هیچ نمی توانیم. باید بنا [را] بر این بگذارید که دیروز شما و امروزتان باهم فرقی نداشته باشد؛ هر دو برای خدمت به این مردم [باشد]؛ اینهایی که زحمت کشیدند و جان دادند، مال دادند، رنج کشیدند و شما آقایان را به این مقام رساندند. یک وقت نخست وزیر بودید، حالا هم رئیس جمهورید، جواب می خواهند اینها.

اگر شما پایتان را کج بگذارید، همین سیزده میلیونی که به شما امروز رأی دادند فردا "مرده باد" می گویند. انقلاب این طور است، وضع انقلاب، این طور است؛ طوری است که مردم دیگر سربسته و دربسته تسلیم کسی نمی شوند، مردم هر یکی شان نظر دارند.

باید شما توجه کنید که مسئولیت شما از باب اینکه آرایتان خیلی زیاد است، مسئولیتتان خیلی زیاد است. همچو نیست که آن آقایان دیگر نداشته باشند، آنها هم مسئولیت دارند، همه ما در مقابل اسلام مسئولیم؛ این اسلامی که با خون اولیا و بزرگان به دست ما سپرده شده است و الآن

۱- ابوالحسن بنی صدر

ما مسئول او هستیم، این اسلام را ما باید به نسل آتیه برسانیم. یک روزی بود که ما بعضی مان عذر داشتیم یا همه مان که نمی گذارند که ما عمل کنیم به اسلام، در رژیم سابق، خوب، خیلی ها می گفتند که از ما نمی آید، اگر می آمد، می کردیم. امروز این طور نیست، امروز دست همه باز است، مجلس دستش باز است و هیچ کس آقابالاسر او نیست. دولت هم دستش باز است و مجلس هم تأییدش می کند. رئیس جمهور هم دستش باز است و ملت تأییدش کرده اند.

... شما(۱) دیروز، نخست وزیر بودید و پریروز وزیر بودید و قبل از او معلم بودید و قبل از او هم یک شاگردی بودید و بعد از این هم معلوم نیست کی از اینجا بروید. ممکن است - خدای نخواسته - همین حالا که بیرون رفتید و یا همین حالا، یک بمبی اینجا باز منفجر بشود و فاتحه همه را بخوانند، وقتی مطلب این است که چرا باید انسان قبل از ریاست جمهوری و بعدش فرق بکند؟ مگر ریاست جمهور چه هست؟ کسی که دلش به نور توحید روشن است، مگر عالم چه هست؟ همه عالم چه هست؟ همه عالم در مقابل عظمت خدای تبارک و تعالی چیزی نیست. تمام این عالم مادی در مقابل عالم های معنوی که هست، قدر محسوسی ندارد. آن وقت ما برای یک کدخدای یا یک کدخدای شهر، یا کدخدای یک کشور خیال بکنیم که خیر، ما الآن یک چیزی هستیم و دیگران به نظرمان کوچک بیایند و خودمان را بزرگ. [فرض کنیم]

... شما برای این ملتی که در این چند سال آن قدر در طول تاریخ زحمت دیده، در مرئی و منظر ما این همه جدیت کرده و جوان داده و مال داده و جان داده است تا اینکه آن رژیم را کنار گذاشته است و شما را روی کار آورده است، شما برای این ملت باید کار بکنید. این مملکتی که به دست شما افتاده است، باید ارتش برای این کشور کار بکند، سپاه پاسداران، ژاندارمری، همه قوای مسلح باید برای این مملکت خدمت بکنند، این امانتی است دست شما.

... قانع نشوید به اینکه بعضی جاها کار شده است، می دانم شده است، خیلی هم شده است، اما نباید قانع شد، باید همه دست به دست هم بدهید که ان شاءالله، برای اینها یک زندگی مرفهی، یک وضع صحیحی پیش بیاید، درست بشود. اینها حق دارند به ما و به شما، خیلی حق دارند. سیزده میلیون رأی به شما داده اند، اینها حق دارند به شما، باقی هم حق دارند به شما و همین طور وقتی دولتی پیش می آید، آن هم دولتی است که مردم به آن حق دارند. اگر نبودند این مردم، شما هم شاید حالا در حبس بودید و آن زجرها را می کشیدید و دیگران هم که متعهد بودند، آنها هم در حبس بودند یا در جاهای دیگر. این ملت حق دارد، دست شما را گرفته، آورده این بالا نشانده، شما باید خدمت کنید به این مردم؛ شما، ما، همه باید خدمتگزار اینها باشیم و شرافت همه ما به این است که خدمت به خلق خدا بکنیم. اینها بندگان خدا هستند، خدای تبارک و تعالی، علاقه دارد به این بندگان و ما مسئولیم، باید خدمت بکنیم و من امیدوارم که شما به حسب

۱- محمدعلی رجایی

آن روحیه ای که دارید، آقای رجایی به حسب آن روحیه ای که دارند، این مقام ایشان را بازی ندهد. شما سوار مقام بشو، مقام سوار شما نشود، این دوتا مثل راکب و مرکوب اند.

... و مایی که امروز در هجوم همه جانبه داخل و خارج هستیم و بحمدالله داخلش دیگر داخل آدم نیست، بله ما باید دست به هم بدهیم و این مملکت را نجات بدهیم و این اشخاصی که حالا هم باز یک فسادهای دزدکی می کنند، مثل دزدها که می روند و یک چیزی برمی دارند و فرار می کنند، این جوری نباشد.

ان شاءالله، امیدوارم موفق بشوید خدمت بکنیم به این جامعه. و من واقعاً متأسفم از اینکه این مسائل پیش آمد و من در مدت های طولانی زحمت کشیدم که این کارها پیش نیاید و نشود این طور، لکن شد و "اَلْخَیْرُ فی ما وَقَعَ "(۱)

... و من سفارش می کنم به همه اشخاصی که در کنار رفتند و دارند کارهای خلاف می کنند، ما علاقه داریم که شما بیایید خدمت کنید به مملکت خودتان. ما میل داریم که همه خدمتگزار به این کشور باشند، کشوری که از اطراف به آن هجوم آورده اند و دهان های ابرقدرت ها باز است برای بلعیدن او. شمایی که می گویید ما علاقه داریم به این مملکت و علاقه داریم به این کشور، خوب دست به دست هم بدهید، باهم بسازید این کشور را. چرا باهم جنگ و دعوا می کنید؟ خوب، کشتن یک دسته مردمی که دارند خدمت می کنند به این مملکت، خدمت می کنند به این کشور، این طریقی است که خدمت به خلق است؟ این آقای محترم که حالا با زحمت تشریف آوردند و من خیلی خوشحال شدم از اینکه آقای [آیت الله] خامنه ای - سلمه الله - آمدند و حاضرند،(۲) ایشان آخر چه کرده بود؟ خوب بگویید آخر، یک کاری، یک کار خلافی، چه کرده بود ایشان که می خواستید ایشان را بکُشید و موفق نشدید بحمدالله. دیگرانی که شما کشتید و از بین بردید، اینها چه کرده بودند، جز یک هو و جنجالی شما می کردید که چه و چه و چه، انحصارطلب، و انحصارطلب. و مسئله این طورها نبوده، ما هم ریشه هایش را می دانیم، لکن از خدای تبارک و تعالی می خواهیم که همه را خدا هدایت کند و همه برگردند به دامن اسلام و همه خدمتگزار باشند و من میل ندارم اینهایی که از ایران رفتند، بیشتر از این خودشان را مفتضح کنند. آنها هم نروند با آن انگل هایی که رفتند و فرار کردند بروند باهم بنشینند و صحبت کنند، آنها هم بفهمند که وظیفه این است که به این کشور خدمت بکنند، وظیفه این است که این مملکت را حفظ بکنند.

شاید بعد از ده بیست سال دیگر شما برگشتید به ایران، یک راهی داشته باشید، همچو جدا نشوید از ملت و بروید سراغ کارتان، حالا بروید با بختیار و نمی دانم چه. گرچه بختیار گفته من نمی پذیرم، اما لازم نیست شما بروید.

شما همه تان خدمتگزار باشید و برگردید به این مملکت، مملکت شما را قبول می کند.»(۳)

ص:۲۴۴

۱- خیر و نیکی در آن چیزی است که پیش می آید.

۲- اشاره به حضور امام جمعه تهران که بعد از جریان سوءقصد به ایشان در مسجد ابوذر، در این مراسم حضور یافته بود.

۳- همان، صص ۷۸ - ۶۹.

۱

پس از اعلام اعتصاب غذای عده ای از هواداران سازمان مجاهدین خلق (منافقین) مقابل مقر سازمان ملل متحد در نیویورک و اعلام اعتصاب مشابه چندنفره در چند شهر اروپایی، سازمان مجاهدین خلق در حرکتی تبلیغی اقدام به توزیع نامه ای دست نویس با امضای مسعود رجوی خطاب به تحصن کنندگان در وین، لندن و واشنگتن کرد و از آنان خواست به تحصن خویش خاتمه دهند.(۱)

از سوی دیگر، هم زمان با برگزاری نماز عید فطر در شهرهای مختلف انگلستان، تعدادی از هواداران گروه های ضدانقلاب اسلامی ایران ازجمله سازمان مجاهدین خلق، سازمان چریک های فدایی خلق و سلطنت طلبان درحالی که پلیس انگلستان از آنان محافظت می کرد، در لندن، تظاهرات کردند و شعارهایی علیه جمهوری اسلامی ایران دادند.(۲)

۲

سازمان مجاهدین خلق (منافقین) امروز پیام سرهنگ بهزاد معزی خلبان مخصوص شاه را - که هواپیمای حامل بنی صدر و رجوی را از تهران به پاریس هدایت کرد(۳) - خطاب به مردم ایران و کارکنان ارتش در پاریس منتشر کرد. قسمتی از متن پیام که ادبیاتی کاملاً شبیه بیانیه های سازمان دارد و رونویسی شده از آنها است به این شرح می باشد:

«... همان گونه که می دانید، شورای مقاومت ملی [شورای ملی مقاومت] تصمیم گرفت تا رئیس جمهوری منتخب مردم آقای دکتر بنی صدر و مسئول شورای مقاومت ملی برادر مجاهد مسعود رجوی، صدای خلق قهرمان ایران ... را به گوش جهانیان برساند ... لذا به دستور سازمان مجاهدین خلق که افتخار عضویت آن را دارم، ترتیب این پرواز داده شد ... و با همت و همیاری برادران قهرمان نیروی هوایی این عملیات را با موفقیت انجام دادیم. ...

درحال حاضر، رژیم خمینی که اینک پایه های حکومت خود را لرزان می بیند، به همین لحاظ، در جهت رهایی خلق، این پرواز می بایستی انجام می شد. حال بر شما پرسنل انقلابی و مردمی است که با عوامل ارتجاع مبارزه نموده و در مقابل عناصر فاشیست و فالانژ به مقاومت خود ادامه دهید.»(۴)

۳

پس از اقدام دانشجویان مسلمان پیرو خط امام به انتشار اسناد مربوط به مذاکره کارگزاران سازمان سیا در پاریس و تهران با بنی صدر، وی درصدد پاسخ گویی دراین باره برآمد. روزنامه السفیر (چاپ لبنان) در گزارشی از پاریس، دراین باره نوشته است:

ص:۲۴۵

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۲، ۱۹/۵/۱۳۶۰، صص ۸ و ۹، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۸/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص ۱۲.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۵، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۸، لندن - خبرگزاری پارس، ۱۱/۵/۱۳۶۰.

۳- سرهنگ معزی خلبان مورد اعتماد دربار و شخص شاه بود که در ماجرای فرار شاه از ایران در دی ۱۳۵۷، وی را از کشور خارج

کرد و پس از انتشار خبر فرار بنی صـدر و رجوی، سازمان بـدون اشاره به سوابق معزی از او به عنوان عضو سازمان مجاهدین خلق و پرسنل مردمی نیروی هوایی ارتش نام برد.

۴- خبرگزاری پارس، نشـریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۲، ۱۹/۵/۱۳۶۰، صص ۱۳ و ۱۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۸/۵/۱۳۶۰؛ و - دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۲، ۲/۶/۱۳۶۰، صص ۱۶ و ۱۷.

«بنی صدر درمورد [واردشدن] اتهام [ازسوی] دانشجویان پیرو خط امام به وی مبنی بر اینکه او توسط یک شرکت بازرگانی امریکایی با امریکایی ها ارتباط داشته باشد، گفت این مسئله عملاً صورت گرفته است." او اقرار کرد که بارها هنگام حضورش در پاریس زمانی که امام خمینی در نوفل لوشاتو بوده اند، با مزدور امریکا ملاقات کرده است، همچنین با مزدور امریکا در تهران ملاقات داشته است. مزدور امریکا به وی پیشنهاد ۵ هزار دلار در ماه را کرد که در مقابل آن، به عنوان مشاور [یک] شرکت سرمایه گذاری امریکا باشد و روزانه نیم ساعت برای آنان فعالیت کند. بنی صدر ادعا کرد که او با این امریکایی هیچ گونه توافقی نکرده است؛ زیرا او پول را دوست ندارد.»

این نشریه در ادامه درباره نظر بنی صدر درخصوص خلبان مخصوص شاه و نیز اعدام هویدا (نخست وزیر شاه) نوشت:

«بنی صدر درمورد سرهنگ معزی(۱) گفت او از بهترین افسران است. درست است که وی شاه را به تبعید برد، لکن این مسئله عیب نیست، چون بردن شاه به تبعید یک عمل انقلابی است، حتی اگر این عمل در زمان شاه صورت گرفته باشد. بنی صدر نارضایی خود را نسبت به اعدام رؤسای ساواک و هویدا نخست وزیر شاه مخلوع، ابراز داشته و از گفته امام خمینی که اینها جنایتکار هستند نه متهم، انتقاد کرده است.»(۲)

۱

سرنگون کردن جمهوری اسلامی ایران ازطریق متحدشدن با گروه های مسلح مخالف انقلاب و اجرای کودتا با کمک ارتش، از موضوعات مورد تأکید بنی صدر در مصاحبه های امروز او بود.

روزنامه ساندی تایمز (چاپ لندن) در گزارشی به نقل از بنی صدر، نوشته است: «گروه مجاهدین خلق با ۶ گروه مسلح دیگر، کلیه نمایندگان را در سراسر کشور از بین خواهند برد و ارتش در بحرانی ترین مراحل برای پاسخ به آرزوی ملت ایران دخالت کرده و از رئیس جمهور قانونی (بنی صدر) خواهد خواست به کشور بازگردد.

بنی صدر همچنین درمورد رهبری آیت الله خمینی گفته است آیت الله خمینی ازسوی یک گروه متعصب که خود را دراختیار ایادی شوروی (حزب توده) قرار داده اند، احاطه شده [است].»(۳)

روزنامه آبزرور نیز با استناد به همین سخنان بنی صدر و با اظهار امیدواری به توان سازمان مجاهدین خلق در سرنگون کردن جمهوری اسلامی نوشته است: «اگر قرار بر سرنگونی حکومت جمهوری اسلامی باشد، سازمان مجاهدین خلق در میان گروه هایی که به تازگی به

۱- تأکید روی عضویت معزی در سازمان و استفاده از عناوینی همچون "برادر مجاهد" برای او، برای پاک کردن انگ هم نوایی رجوی با خلبان مخصوص شاه انجام گرفته است، به ویژه آنکه وی هدایت هواپیمای حامل بنی صدر و رجوی را در "پرواز انقلابی" عهده دار بوده است.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۷، ۱۴/۵/۱۳۶۰، صص ۳۷ و ۳۸، بیروت - خبرگزاری پارس، ۱۳/۵/۱۳۶۰.

۳- دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۱، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۴۹؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۵، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۹، لندن - فرانس پرس، ۱۱/۵/۱۳۶۰.

آقای بنی صدر پیوسته است، تنها گروهی است که قادر به انجام این کار است.»(۱)

بنی صدر همچنین در نواری که امروز در پاریس پخش شد، از نیروهای مسلح ایران خواست که مقابل حکومت جمهوری اسلامی بایستند. وی اعلام کرد که قادر است در چند هفته آینده، تظاهرات و اعتصابات گسترده ای به راه بیندازد.

خبرگزاری یونایتدپرس ضمن ارسال این خبر با ابراز تردید درمورد توان بنی صدر برای جلب نظر ارتش جهت مقاومت یا کودتا افزود: «بنی صدر به دنبال عدم توانایی در جلب ارتش، قصد ایجاد یک دولت در تبعید را دارد و رجوی نیز در یک مصاحبه تلفنی با خبرگزاری یونایتدپرس گفت که بنی صدر به وی دستور تشکیل یک دولت در تبعید را داده است. رجوی همچنین گفته است سازمان مجاهدین و حامیان لیبرال رئیس جمهور سابق و دیگر گروه های مخالف، از حمایت ۷۵ درصد مردم برخوردارند و رژیم در چند ماه آینده سقوط خواهد کرد.»(۲)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۵، ۱۲/۵/۱۳۶۰، صص ۴ و ۵ ضمیمه، رادیو لندن، ۱۱/۵/۱۳۶۰.
۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۶، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۹، بیروت - یونایتدپرس، ۱۲/۵/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ دوشنبه ۱۲ مرداد ۱۳۶۰ ۲ شوال ۱۴۰۱ ۳ اوت ۱۹۸۱

۱

از اولین دقایق بامداد امروز، تیپ۸۴ خرم آباد (ارتش) با ۲ گروهان پیاده، یک گروهان سوار زرهی و یک گروهان تانک که با نیروهایی از سپاه پاسداران شامل ۵۰ پاسدار از سپاه دزفول و ۵۰ پاسدار از سپاه خرم آباد، ادغام شده بودند، عملیاتی را در غرب دزفول آغاز کردند. هدف این عملیات آزادسازی تپه ۳۵۰ (دهلیز) و ارتفاعات اطراف آن؛ ازجمله تپه بلتا و تپه سی سی (واقع در ۴۰ کیلومتری غرب دزفول و شمال جاده دشت عباس) که بر جاده تدارکاتی دشمن در این منطقه تسلط داشت، بود.(۱)

براساس طرح مانور، قرار بود این نیروها از دو محور شرق و غرب، ارتفاع ۳۵۰ (دهلیز) را محاصره و تصرف کنند و با ایجاد یک خط پدافندی مناسب در شیارهای بین ارتفاعات اطراف، مانع پاتک های احتمالی دشمن شوند.(۲)

همچنین در دستور جزء به جزء عملیات، آغاز حرکت واحدهای عمل کننده از محل تجمع، ساعت ۱۹:۳۰ روز ۱۱ مرداد ۱۳۶۰، تعیین و مقرر شده بود تا نیروها پس از ورود به منطقه عملیات، با استقرار نیروهای تأمین کننده استراحت کرده، در ساعت ۲ بامداد ۱۲ مرداد ۱۳۶۰، به قصد تصرف اهداف مورد نظر حرکت کنند.(۳)

به دلیل ضعف پشتیبانی و دیررسیدن آب مورد نیاز رزمندگان، نیروها با ۲ ساعت تأخیر از محل تجمع به طرف هدف حرکت کردند و ۵/۴ ساعت بعد؛ یعنی حدود ساعت ۴ صبح، به نزدیکی هدف اصلی (تپه ۳۵۰) رسیدند و در فاصله ۲ کیلومتری این ارتفاع مستقر شدند. سپس، یک گروه شناسایی همراه با فرمانده ارتشی که هدایت نیروها را به عهده داشت، برای یافتن مسیری مناسب برای پیشروی نیروها، پیش رفتند، اما پس از نیم ساعت پیاده روی، موفق به یافتن مسیر نشدند و نزد نیروها برگشتند. فرمانده نیروهای در خط به دلیل روشن شدن هوا و برای جلوگیری از لورفتن عملیات تصمیم گرفت اجرای عملیات را به تعویق بیندازد تا امکان اجرای عملیات در شب های آینده وجود داشته باشد؛ بنابراین، عملیات را منتفی اعلام کرد و به نیروها دستور برگشت به عقب داد. با شروع برگشت نیروها

ص:۲۴۹

۱- سند شماره ۱۷۵۸۷۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد جنوب (عملیات) به اطلاعات عملیات (طرح و برنامه عملیات)، ۱۳/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۹۸۶۳۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از تیپ۸۴ پیاده خرم آباد (رکن۳) به برادر احسان رئیس سپاه پاسداران، ۳۱/۴/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- سند شماره ۱۹۸۶۳۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از گردان رزمی۲۱ (رکن۳) به کلیه یگان های زیر امر، ۹/۵/۱۳۶۰، صص ۳ - ۱.

۳- سند شماره ۱۹۸۶۳۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد گروه رزمی۱۱۱ (رکن۳) به یگان تابعه و زیر امر، ۱۲/۵/۱۳۶۰، صص ۳ - ۱.

(ساعت ۴:۴۰ بامداد)، سرهنگ بیرانوند(۱) فرمانده تیپ۸۴ ارتش - که ازطریق بی سیم در جریان امور قرار گرفته بود - با عقب آمدن نیروها مخالفت کرد و دستور داد تا آنها برگردند و عملیات را انجام دهند. لذا نیروهایی که مأموریت تصرف ارتفاع ۳۵۰ را داشتند و برای برگشت راه میان بر را انتخاب کرده بودند، پس از دستور مجدد اجرای عملیات، از دامنه یک تپه بالا رفتند، طوری که در خط الرأس قرار گرفتند. نیروها در چنین وضعیتی از فاصله حدود ۱۰۰ متری به سمت ارتفاع ۳۵۰ تیراندازی کردند و بدین ترتیب درگیری نیروهای خودی با دشمن از فاصله ای نامناسب و غیر مؤثر آغاز شد.(۲)

در همین حال، نیروهای عراقی مستقر در ارتفاع مسلط ۳۵۰ (دهلیز)، آتش انبوه خمپاره، تانک و تیربار را روی نیروهای خودی - که در آن لحظات جان پناه مناسبی نداشتند - اجرا کردند که تلفات بسیاری به نیروهای خودی تحمیل شد. در این زمان، بخشی از نیروها شامل گروهان تانک و ۲۵ نفر از نیروهای سپاه دزفول - که عقب تر بودند، خود را به تپه بلتا در شرق تپه۳۵۰ - که بخشی از هدف عملیات بود و دشمن آنجا را موضع دیدبانی اش قرار داده بود - رساندند و تپه بلتا را تصرف کردند، اما همچنان برتری با نیروهای عراقی مستقر در تپه۳۵۰ بود. باتوجه به افزایش تلفات خودی و غیرممکن بودن تدارک نیروهای در خط، با دستور فرمانده عملیات، نیروهای مستقر روی تپه سی سی و دامنه ارتفاع ۳۵۰ عقب آمدند و فقط موضع تپه بلتا را تقویت کردند.(۳)

پس از استقرار رزمندگان روی تپه بلتا، عراقی ها در سه نوبت در ساعت های ۱۱:۳۰، ۱۶ و ۱۸، با نیرویی محدود اقدام به پاتک به سمت این تپه کردند، اما مقاومت رزمندگان و حمایت آتش توپخانه، آنان را درحالی که تلفاتی داده بودند، به عقب نشینی واداشت.(۴)

در این عملیات، از نیروهای خودی ۲۰ نفر شهید و حدود ۴۰ نفر زخمی شدند و نیروهای عراقی نیز به ویژه در اجرای آتش متقابل متحمل حدود ۲۵۰ نفر کشته یا زخمی شدند. ۶ تانک، یک نفربر و ۲ خودرو دشمن نیز منهدم شد.(۵)

پس از این علمیات، ارتش عراق نیروهایش را در فاصله ۱۵۰۰ متری جنوب این ارتفاع مستقر کرد و ۵۰۰ متر عقب تر از آن نیز یک واحد زرهی را با ۱۰ تانک مستقر کرد. بدین ترتیب، ارتش عراق به ازدست دادن تپه بلتا رضایت داد.(۶)*(۷)

۱- سرهنگ بیرانوند فرماندهی این عملیات را برعهده داشت.

۲- سند شماره ۱۹۸۶۱۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از جبهه دشت عباس به ستاد عملیات دزفول، ۱۵/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

۳- سند شماره ۴۶۸۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات دزفول به ستاد عملیات جنوب، ۱۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۶۸۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات دزفول به ستاد عملیات جنوب، ۱۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۲۶۶۳۴۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات دزفول به ستاد عملیات جنوب، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص ۱.

۴- سند شماره ۴۶۷۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات دزفول به ستاد عملیات جنوب، ۱۲/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲؛ و - سند شماره ۴۶۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات دزفول به ستاد عملیات جنوب، ۱۵/۵/۱۳۶۰، صص ۴ - ۱؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۶، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۲/۵/۱۳۶۰.

۵- سند شماره ۵۱۵۹۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات اهواز به طرح و برنامه عملیات و اطلاعات عملیات مرکز،

۱۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۶۷۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات دزفول به عملیات جنوب، ۱۲/۵/۱۳۶۰، صص ۳ - ۱؛ و - سند شماره ۱۹۸۶۰۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از جبهه دشت عباس به ستاد عملیات دزفول، ۱۵/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۱، ۱۷/۵/۱۳۶۰، صص ۲۲ و ۲۳، اهواز - خبرگزاری پارس، ۱۷/۵/۱۳۶۰.

۶- * رحیم صفوی فرمانده عملیات جنوب، در نامه ای به فرمانده سپاه مرکز، نقاط ضعف عملیات را چنین برشمرده است: «۱. عدم آشنایی فرمانده عملیات به زمین و منطقه عملیاتی. ۲. تأخیر دوساعته برای شروع عملیات. ۳. عدم کنترل گروه های شرکت کننده و گم شدن دو گروه. ۴. عدم پیش بینی های لازم برای پشتیبانی؛ چنانچه [چنان که] عده ای دراثر تشنگی شهید شدند و تعدادی از زخمی ها نیز به علت تأخیر در رسیدگی شهید شدند. ۵. مؤثرنبودن آتش های پشتیبان کننده توپخانه ها.»

۷- سند شماره ۵۷۴۰۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات سپاه اهواز به طرح و برنامه عملیات و اطلاعات عملیات، ۱۳/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۶۸۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته واحد اطلاعات عملیات سپاه پاسداران خوزستان به فرماندهی مرکز، شماره ۳۰۵، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۱؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۹، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۲۶، ایلام - خبرگزاری پارس، ۱۵/۵/۱۳۶۰.

عکس

نقشه

ص:۲۵۱

۱

اجرای آتش روی مراکز تجمع و مواضع یگان های ارتش عراق مستقر در مقابل نوسود و منطقه رأس البیشه، از تحرکات امروز ارتش جمهوری اسلامی در جبهه های جنگ بود. از سوی دیگر، امروز چندین خودرو حامل سلاح و تجهیزات از اردن وارد عراق شد.

رکن۲ ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران اعلام کرد: «توپخانه ارتش در ساعت ۲۳:۳۰، مراکز تجمع و مواضع یگان های ارتش عراق مستقر در مقابل نوسود را با شلیک ۱۹۴ گلوله توپ مورد حمله قرار داد.»(۱)

مقامات نظامی عراقی با تأیید این خبر، از کشته شدن یک درجه دار و زخمی شدن ۳ نفر دیگر خبر دادند.(۲)

ستاد مشترک ارتش در خبر دیگری اعلام کرد که براثر آتش توپخانه ارتش ایران روی مواضع آتشبار گردان۹۱ پدافند هوایی وابسته به فرماندهی پدافند هوایی و موشکی منطقه ۳ ارتش عراق مستقر در منطقه رأس البیشه (شمال فاو)، یک توپ پدافندی گردان۹۱ ارتش عراق از کار افتاده است. گفتنی است که در ده روز گذشته، ۶ توپ دیگر از این واحد از کار افتاده بود.(۳)

همچنین به گزارش منابع اطلاعاتی سپاه پاسداران، امروز ۱۷ خودرو حامل مهمات و تجهیزات نظامی از کشور اردن، ازطریق منطقه مرزی فلوجه به پادگان التاجی عراق ارسال شد.(۴)

۲

گروه های مسلح غیرقانونی در مناطق غرب کشور، ۲ تن از نیروهای خودی را شهید؛ ۲ تن را زخمی و ۱۵ تن دیگر را گروگان گرفتند.

بنا به گزارشی، در سه راهی تکاب به دیواندره، عده ای از افراد وابسته به گروه های غیرقانونی، ۱۲ نفر از نیروهای سپاه پاسداران بانه و ۲ نفر از افراد لشکر۲۸ کردستان را که از تهران به طرف سقز حرکت می کردند، به گروگان گرفتند.(۵)

در سقز نیز براثر تیراندازی افراد ضدانقلاب به نیروهای سپاه پاسداران مستقر در محل مکتب قرآن شهر سقز، یک نفر شهید و یک نفر زخمی شد.(۶)

همچنین در درگیری های پراکنده در اطراف سیلوی مرجان و تپه تلویزیون شهر مهاباد، یک نفر از نیروهای واحد فرهنگی سپاه پاسداران مهاباد شهید و یک نفر زخمی شد.(۷)

به گزارش لشکر۲۸ ارتش جمهوری اسلامی، در این شهر همچنین عده ای از افراد گروه های ضدانقلاب، یک آمبولانس سپاه را متوقف کردند و آمبولانس و یک نفر از نیروهای سپاه را با خود بردند.(۸)

ص:۲۵۲

۱- سند شماره ۱۶۲۹۶۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۴/۵/۱۳۶۰، سند

تک برگی.

۲- سند شماره ۱۶۲۹۶۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۱۶۲۹۶۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- سند شماره ۱۶۸۴۷۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۴۸ ساعته ستاد اطلاعات عملیات مرکز، شماره ۱۰، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۵.

۵- سند شماره ۵۷۸۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه کرمانشاه به فرماندهی سپاه مرکز، ۳۱/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- سند شماره ۱۷۵۹۲۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از لشکر۲۸ (رکن۲) به فرماندهی ستاد عملیات مخصوص غرب (کردستان) (رکن۲)، ۱۲/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۹۶۴۱۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی، از لشکر۲۸ پیاده کردستان (رکن۲)، شماره ۴۹، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۷- سند شماره ۲۶۲۸۶۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از لشکر۲۸ (رکن۲) به فرماندهی تیپ۳ مریوان، ۱۲/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۸- همان.

۱

بمب گذاری در سنندج و مین گذاری در جاده سنندج - مریوان کشف و خنثی شد.

بمبی که امروز در دیوار منزل امام جمعه سنندج کار گذاشته بود، کشف و به دست نیروهای سپاه پاسداران خنثی شد. هنگام خنثی کردن این بمب، انفجار خفیفی رخ داد که یکی از پاسداران به طور سطحی زخمی شد. درپی این بمب گذاری، دو مظنون دستگیر شدند.(۱)

شخصی نیز به نیروهای مستقر در پاسگاه تیژتیژ در محور سنندج - مریوان، اطلاع داد که در ۵ کیلومتری این پاسگاه در یکی از جاده های منطقه، مین گذاری شده است. نیروهای سپاه و ارتش، مهمات کار گذاشته شده را که شامل ۲ گلوله ۱۵۵ میلی متری و یک دیگ زودپز حاوی مواد منفجره تی.ان.تی. و یک کپسول گاز کوچک بود، کشف و خنثی کردند. این اقدام چند ساعت قبل از عبور یک ستون بزرگ نظامی شامل مهمات و نفرات که عازم مریوان بود، انجام شد.(۲)

۲

ساعت ۱۵:۱۰ امروز، یک بمب بسیار قوی در کنار ساختمان اداره پست و تلفن شهری کرمانشاه واقع در میدان آزادی این شهر، منفجر شد که براثر آن، ۱۴ نفر شهید و ۲۵ نفر مجروح شدند.(۳)-(۴)

در این حادثه، ۴ اتومبیل و یک گریدر نیز منهدم شد و به پاساژ کویتی های کرمانشاه در مجاورت محل انفجار، آسیب فراوانی وارد آمد.(۵)

شدت انفجار به حدی بود که ترکش هایش بر دیوارهای طرف دیگر میدان - که حدود ۳۰۰ متر با محل انفجار فاصله دارد - اثر گذاشت و شیشه های ساختمان های اطراف تا شعاع ۵۰۰ متری فروریخت.(۶)

ص:۲۵۳

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۱؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۱، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۲۴، سنندج - خبرگزاری پارس، ۱۷/۵/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۵۷۸۳۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه کرمانشاه به فرماندهی سپاه مرکز، ۳۱/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- در لحظه اول انفجار، ۱۳ نفر؛ ازجمله ۲ زن، یک کودک ۹ ساله و یک نوزاد ۵ ماهه به شهادت رسیدند. یک نفر نیز پس از انتقال به بیمارستان شهید شد. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره۱۳۶، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۴، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۱۲/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۸، ۱۴/۵/۱۳۶۰، صص ۱۹ و ۲۰)

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۷، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۴۰، کرمانشاه -

خبرگزاری پارس، ۱۳/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۱۷۵۸۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی، از قرارگاه مقدم نزاجا (رکن۲) کرمانشاه، شماره ۱۰۳، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۷، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۳۶، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۱۳/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۶- سند شماره ۵۷۳۹۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد غرب (مرکز فرماندهی) به ستاد مرکز (مرکز فرماندهی)، ۱۲/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

لحظاتی پس از انفجار، مجروحان حادثه با کمک نیروهای امدادگر و مردم به بیمارستان های شهر منتقل شدند. از سوی دیگر، مأموران خنثی کننده بمب متوجه یک بمب عمل نکرده دیگر در محل شدند و بی درنگ اقدامات اولیه را برای خنثی کردن آن انجام دادند.(۱)

پس از بررسی های اولیه مأموران، مجید حداد عادل معاون سیاسی استانداری کرمانشاه، اعلام کرد: «به طورقطع و یقین، باتوجه به ضایعات و تلفات واردشده، بمب منفجرشده از نوع بسیار قوی تخریبی بوده که تا شعاع زیادی خسارات و صدمه وارد کرده و بررسی ها نشان می دهد که قطعاً عوامل خارجی در تهیه و به کاربردن آن دست داشته اند.»(۲)-(۳)

آیت الله عطاءالله اشرفی اصفهانی امام جمعه کرمانشاه نیز از محل این انفجار دیدن کرد و سپس برای عیادت مجروحان حادثه به بیمارستان رفت و در این دیدار گفت: «باید این صحنه های مظلومیت را به دنیا نشان داد و این خرابکاران اگر با دولت مخالف هستند، پس با مردم بی گناه و زن و بچه آنان چه کار دارند.»(۴)

۱

ساعت ۱۶:۳۰، بمبی قوی حاوی ماده انفجاری تی.ان.تی. در خیابان پاستور تهران جنب انستیتو پاستور، منفجر شد که براثر آن یک رهگذر شهید شد و حدود ۲۰ نفر، ازجمله ۷ کودک که برای تزریق واکسن مراجعه کرده بودند، مجروح شدند.

در این حادثه، ۴ اتومبیل منفجر و به ۲ منزل مسکونی و ۸ خودرو دیگر خسارات بسیاری وارد شد. شیشه منازل هم جوار نیز تا شعاع زیادی شکست. بخشی از تجهیزات و دستگاه های انستیتو پاستور نیز آسیب دید و مقدار زیادی واکسن و سرم نیز از بین رفت.(۵)

خبرنگار روزنامه کیهان در تشریح این حادثه نوشته است: «هرچه به محل انفجار نزدیک تر می شدیم، آثار خرابی بمب بیشتر نمایان می شد. در خیابان، شیشه بسیاری از پنجره ها شکسته بود و روی زمین ریخته بود و خیابان حالت محلی را داشت که مورد بمباران و تخریب قرار گرفته باشد.

سرانجام، ما به نزدیک محل انفجار رسیدیم. در این محل، مأموران آتش نشانی مشغول فعالیت و برادران پاسدار مراقب نظم بودند و مردم نیز برای کمک، هر کاری از دستشان برمی آمد می کردند. در محل انفجار، چند اتومبیل به کلی منهدم شده بود و شیشه و آهن پاره بر سطح خیابان ریخته بود.

۱- روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۵/۱۳، ص۳.

۲- براساس اطلاعاتی که بعداً به دست آمد، این بمب را عوامل حزب دمکرات از عراق به ایران وارد کرده و سپس در روز ۶ مرداد ۱۳۶۰، در گونی های گندم به کرمانشاه آورده و ۳ نفر از همکاران محلی و عناصر وابسته به این حزب آن را کار گذاشته بودند. (سند شماره ۰۲۱۷۳۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (ح - ا ع) به دفتر اطلاعات و تحقیقات نخست وزیری، ۱۳۶۰/۶/۳۱، سند تک برگی)

۳- روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۵/۱۴، ص۱۵.

۴- خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرهـا و گزارش هـا (ایران در ۲۴ ساعت گذشـته)، شـماره ۱۳۶، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۴، کرمانشـاه - خبرگزاری پارس، ۱۲/۵/۱۳۶۰.

۵- خـبرگزاری پـارس، نشـریه خبرهـا و گزارش هـا (ایران در ۲۴ سـاعت گذشـته)، شـماره ۱۳۷، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۲۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۳/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۲.

یکی از کمک کنندگان در خیابان پاستور، مشغول جمع آوری اعضای تکه تکه شده کسی بود که در همان لحظه انفجار کشته شده است [بود]. مغز این فرد به اطراف پاشیده بود، خونش خیابان و دیوار را در محل حادثه رنگین کرده بود و تکه های گوشت بدنش به اطراف پخش شده بود.»

یکی از مجروحان که در بیمارستان انقلاب به طور سرپایی درمان شده بود، درباره انفجار به خبرنگار کیهان گفت: ساعت حدود چهار و نیم بعدازظهر بود و من بعد از ملاقات با یکی از بستگان مجروحم - که در جنگ مجروح شده است - از بیمارستان انقلاب، خارج شده بودم و داشتم در خیابان پاستور به طرف غرب، حرکت می کردم که ناگهان صدای مهیبی برخاست. به دنبال آن، من به زمین افتادم که جراحت زیادی برنداشتم، اما حالت بهت زده ها را پیدا کرده بودم و گوشم پر بود از صدا و گیج بودم و چشمانم را که باز کردم، دود و آتش و گردوخاک زیادی را دیدم که در این موقع یکی از پاسداران به کمک آمد و مرا به بیمارستان رساند.(۱)

۱

در ترورهای امروز سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، سرپرست بنیاد شهید بهبهان و مسئول روابط عمومی سپاه پاسداران اصفهان شهید شدند. در تهران هم ۴ پاسدار شهید و ۵ نفر مجروح شدند.

در بهبهان، حجت الاسلام عبدالکریم بخردیان سرپرست بنیاد شهید این شهر، درحالی که از اقامه نماز جماعت ظهر و عصر به منزل بازمی گشت، از پشت سر، هدف گلوله دو موتورسوار مسلح قرار گرفت و پس از انتقال به بیمارستان براثر شدت جراحات به شهادت رسید. ضاربان نیز بی درنگ، متواری شدند. فرماندار شهر به مناسبت شهادت وی - که از روحانیان مبارز شهر بود - ۳ روز عزای عمومی اعلام کرد.(۲)

در اصفهان نیز، مهندس مهدی حنایی نژاد مسئول روابط عمومی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی این شهر، درحال عبور از خیابان استانداری، از پشت سر، هدف سوءقصد دو موتورسوار قرار گرفت.

ضاربان ۳ گلوله به وی شلیک کردند که یکی از آنها به قلب وی اصابت کرد. وی پس از انتقال به بیمارستان به شهادت رسید.(۳)

در تهران نیز چند حادثه ترور اتفاق افتاد: در ساعت ۱۶:۲۰، دو موتورسوار به سوی یکی از پاسداران کمیته انقلاب اسلامی به نام مهدی نوروزی ۳ گلوله شلیک کردند. وی پس از این حادثه، بی درنگ، به بیمارستان طرفه منتقل شد و تحت عمل جراحی قرار گرفت.

در ساعت ۱۸ نیز یکی از پاسداران کمیته منطقه ۵ تهران به نام جلیل باقری، در محل کارش هدف سوءقصد قرار گرفت و به شهادت رسید. پاسداران کمیته موفق شدند ضاربان را دستگیر کنند. ساعت ۱۹:۱۵ بعدازظهر هم سرنشینان یک خودرو که ۲ سرنشین یک موتورسیکلت هوندا ۱۰۰۰ آنان را

۱- روزنامه کیهان، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۲- همان، ص۱۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۶، ۱۲/۵/۱۳۶۰، صص ۲۰ و ۲۱، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۲/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۳۷۶۸۲۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی استان خوزستان به استاندار استان خوزستان، ۱۲/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- روزنامه کیهان، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۷، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۳۴، اصفهان - خبرگزاری پارس، ۱۳/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۷۴۱۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه اصفهان به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۳/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

پشتیبانی می کردند به سوی ۴ نفر از کارکنان سپاه در خیابان ستارخان مقابل برق آلستوم، شلیک کردند. در این حادثه، یک نفر از پاسداران به شهادت رسید و ۳ نفر دیگر مجروح شدند.(۱)-(۲)

در حادثه دیگری در ساعت ۱۹:۳۰، سرنشینان یک اتومبیل ب. ام. و. ۲ پاسدار را که با موتورسیکلت درحال عبور از فلکه دوم آریاشهر بودند، هدف قرار دادند. مهاجمان با مسلسل یوزی آنان را به رگبار بستند و از محل حادثه گریختند. اهالی محل برای کمک به مجروحان و انتقال آنان به بیمارستان به سرعت وارد عمل شدند، اما آنان براثر خونریزی در مسیر به شهادت رسیدند.(۳)

امروز همچنین یکی از اعضای کمیته مرکز هنگام ورود به خانه اش هدف سوءقصد قرار گرفت و از ناحیه دست چپ مجروح شد.(۴)

۱

اقدامات عناصر گروه های غیرقانونی در شهرهای کرمانشاه، شاهرود، مشهد و برازجان، با هوشیاری نیروهای امنیتی جمهوری اسلامی ناکام ماند.

در کرمانشاه، دو موتورسوار در مقابل سینما شهر فرنگ این شهر، قصد ترور افرادِ تیم گشتی سپاه پاسداران را داشتند که نیروهای سپاه با آنان درگیر شدند. در این درگیری مسلحانه که حدود ۱۰ دقیقه طول کشید، یکی از مهاجمان کشته شد و اسلحه وی به دست پاسداران افتاد و نفر دوم نیز متواری گردید. از نیروهای سپاه هم ۲ نفر مجروح شدند.(۵)

در شاهرود نیز نیروهای سپاه پاسداران یکی از عناصر وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) را که قصد ترور فرماندار شهر را داشت، شناسایی و دستگیر کردند. از وی یک سلاح یوزی و یک نارنجک به دست آمد.(۶)

در مشهد، افراد گشتی سپاه پاسداران ۳ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق را که با جاسازی ماهرانه درحال جابه جایی مقداری مواد منفجره و کپسول انفجاری بودند شناسایی و دستگیر کردند.(۷)

در برازجان نیز یکی از اعضای فعال گروه آرمان مستضعفان که از مدتی قبل تحت تعقیب بود شناسایی و دستگیر شد.(۸)

۲

عناصر گروه های غیرقانونی با پرتاب انواع بمب دست ساز و آتش زا به منازل و اماکن متعلق به مردم، مساجد، نهادهای انقلاب و مراکز فرهنگی در ۸ شهر، خسارت هایی به بار آوردند. چندین خرمن نیز در توابع اراک به دست این افراد به آتش کشیده شد.

۱- روزنامه اطلاعات در گزارش دیگری، تعداد شهدای حادثه را ۲ نفر ذکر کرده است.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۷، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۳/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۴- روزنامه اطلاعات، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۲

۵- همان، ص۴.

۶- روزنامه اطلاعات، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۷، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۳۴، سمنان - خبرگزاری پارس، ۱۳/۵/۱۳۶۰.

۷- روزنامه کیهان، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۸- سند شماره ۵۱۵۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شیراز به تهران (فرماندهی سپاه)، ۱۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

در مشـهد، مغازه پلاستیک فروشـی در خیابان ضد (خیابان امام رضا(ع)) این شـهر - که قبلاً نیز عوامل گروه های مسلح غیرقانونی آن را به آتش کشیده بودنـد - بـا پرتاب بمب آتش زا آتش گرفت و حـدود نیم میلیون تومان خسارت به آن وارد شـد. در حادثه دیگری در همین شهر، یک بمب آتش زا به داخل مغازه لوازم یدکی یکی از افراد طرف دار انقلاب در خیابان گاراژدارهای مشهد پرتاب شد که با انفجار بمب، آتش سوزی رخ داد و خسارت هایی به مغازه وارد شد.(۱)

در شیراز، در دو حـادثه جـداگانه، یـک مغـازه موکت فروشـی در خیابان توحیـد و یک مغازه تابلوسازی در خیابان گلسـتان، براثر پرتـاب بمب آتش زا طعمه حریق شـد و به کلی سوخت. یـک بمب دست سـاز نیز به طرف مغازه لوکس فروشـی پرتاب شـد که با انفجار آن، شیشه های مغازه خرد شد. این مغازه ها به افراد متدین و متعهد شهر شیراز تعلق داشتند.(۲)

در اصفهان، ۲ موتورسوار درحال حرکت، یک نارنجک به سوی مسجد انقلاب واقع در خیابان مطهری این شهر، پرتاب کردند که براثر انفجار آن، شیشه های مسجد شکست و خسارت هایی وارد شد. کسی در این حادثه آسیب ندید.(۳)

در بروجرد نیز یک بمب دست ساز به داخل منزل فرماندار شـهر پرتاب شد که با انفجار آن تعدادی از شیشه های منزل شکست، اما به کسی آسیب نرسید.(۴)

همچنین یک بمب دست ساز به طرف ساختمان بسیج شهر گرگان پرتاب شد، اما کسی آسیب ندید.(۵)

در برازجان هم یک بمب دست ساز به منزل یکی از بانوان متعهد شهر پرتاب شد که خسارت های جزئی به بار آورد.(۶)

امروز همچنین تعدادی از عناصر وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) به منزل یکی از نیروهای سپاه پاسداران رامسر در حاشیه جنگل حمله کردند. این حمله تلفاتی نداشت.(۷)

در حادثه دیگری، دو موتورسوار، یک بمب آتش زا به داخل یک کتاب فروشی در خیابان اعتمادیه شهر زنجان - که عرضه کننده کتاب های مـذهبی است - پرتاب کردنـد. بسـیاری از کتاب های این کتاب فروشـی ازجمله قرآن در آتش سوختند. با کمک مردم آتش سوزی مهار و از سرایت آن به سایر مغازه های هم جوار جلوگیری شد.(۸)

در منطقه نارمک تهران هم یک بمب صوتی در یک کیسه زباله در کنار یک کتاب فروشی عرضه کننده کتاب های مذهبی کشف و خنثی شد.(۹)

علاوه براین، در چند روز گذشته، افراد وابسته به گروه های غیرقانونی، خرمن های کشاورزان

روستاهای ازنا، اسکان، شراگوار و عقیل آباد از توابع شهرستان اراک را به آتش کشیدند.(۱۰)

ص:۲۵۷

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۲- همان.

۳- خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرهـا و گزارش هـا (ایران در ۲۴ ساعت گذشـته)، شـماره ۱۳۷ ، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۳۳، اصـفهان - خبرگزاری پـارس، ۱۳/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پـارس، نشـریه گزارش هـای ویژه، شـماره ۱۳۷، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۴۴، خبرگزاری پارس، ۱۳/۵/۱۳۶۰.

۴- سند شماره ۳۲۸۴۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از معاونت سیاسی و اداری استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۵- سـند شماره ۵۷۳۹۸ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنـگ: از گرگان (ساری) به تهران (فرمانـدهی سپاه)، ۱۲/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- سند شماره ۵۱۵۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۷- سـند شماره ۵۷۴۰۱ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنـگ: از منطقه۳ (مرکز فرمانـدهی) به سـتاد مرکزی سـپاه (مرکز فرماندهی)، ۱۲/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۸- سند شماره ۵۷۴۰۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه قزوین به مرکز فرماندهی، ۱۲/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۹- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۷، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۳/۵/۱۳۶۰.

۱۰- خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرهـا و گزارش هـا (ایران در ۲۴ سـاعت گذشـته)، شـماره ۱۳۷ ، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۴۳،اراک - خبرگزاری پارس، ۱۳/۵/۱۳۶۰.

۱

مراسم تحلیف رئیس جمهور صبح امروز در مجلس شورای اسلامی برگزار شد.(۱)

در آغاز این مراسم که ساعت ۱۱:۲۵ برگزار شد، پس از حضور رئیس جمهور، اعضای هیئت دولت، رئیس دیوان عالی کشور و اعضای شورای نگهبان، هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس شورای اسلامی سخنرانی کوتاهی درباره انتخابات ریاست جمهوری انجام داد.

پس از آن، محمدعلی رجایی پشت تریبون مجلس قرار گرفت و درحالی که سید عبدالکریم موسوی اردبیلی رئیس دیوان عالی کشور، در کنار وی بود، متن سوگندنامه مندرج در قانون اساسی را قرائت کرد.

بدین ترتیب، محمدعلی رجایی از ظهر امروز، کار خود را در مقام رئیس جمهور ایران به طور رسمی آغاز کرد.(۲)

۱- روز گذشته (مصادف با عید فطر)، امام خمینی در حسینیه جماران، حکم ریاست جمهوری را تنفیذ کردند.

۲- روزنامه اطلاعات، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۳.

۱

با انتشار خبر سفر آتی اعضای کمیته منتخب وزیران امور خارجه کشورهای غیرمتعهد به تهران و دیدار آنان با محمدعلی رجایی رئیس جمهور، وی در پایان جلسه امروز شورای عالی دفاع درباره موضع ایران درخصوص جنگ و حضور این هیئت در تهران سخنانی ایراد کرد. وی گفت: «موضع ما هیچ تغییری پیدا نکرده است و اعضای غیرمتعهدها را نیز می پذیریم و همان طوری که قبلاً گفته ایم برای اینکه نشان دهیم جایی که گوش شنوا وجود داشته باشد، ما حرف حقمان را حاضر هستیم بگوییم. و اما این مسئله به هیچ وجه به معنای صلح با رژیم عراق نیست.»

رجایی در ادامه افزود: «مذاکره واقعی در جبهه ها صورت می گیرد و برادران رزمنده ما با گلوله های آتشین و خون های رنگین خود، دارند مذاکره می کنند و خوشبختانه پیشرفت های قابل ملاحظه ای نیز حاصل شده است.»(۱)-(۲)

علوی طباطبایی سخنگوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران نیز دراین باره گفت: «اعضای هیئت غیرمتعهدها صبح پنجشنبه این هفته، به منظور بررسی آخرین تغییر و تحولات جنگ تحمیلی عراق علیه ایران وارد تهران می شوند.»

وی خاطرنشان کرد: «این هیئت در دیدار با محمدعلی رجایی رئیس جمهوری ایران، احتمالاً پیشنهاد مطرح شده در آخرین جلسه خود در لوزاکا پایتخت زامبیا را پیرامون نحوه پایان دادن به جنگ عراق و ایران به اطلاع رئیس جمهور خواهند رساند.»(۳)-(۴)

۲

وزیر مشاور در امور اجرایی و سخنگوی دولت، صبح امروز، در مصاحبه ای مطبوعاتی و رادیو تلویزیونی موضع دولت جمهوری اسلامی را درباره موضوعات گوناگون کشور؛ ازجمله رابطه با فرانسه، نیروی هوایی ارتش و بنی صدر، مطرح کرد.

بهزاد نبوی درباره سخنان برخی ائمه جماعات و نمایندگان مجلس که دولت را در ماجرای فرار بنی صدر و رجوی مقصر دانسته اند(۵) گفت: «چون دیوار دولت از همه دیوارها کوتاه تر

۱- رادیو لندن در تفسیری، حضور هیئت صلح کشورهای غیرمتعهد به ایران، سابقه حضور و وساطت هیئت های صلح را بررسی کرده که این مطلب در ضمیمه این گزارش درج شده است.

۲- روزنامه کیهان، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۳- کمیته منتخب وزیران امور خارجه کشورهای غیرمتعهد در جلسه ۱۴/۴/۱۳۶۰، در پایان نشست سه روزه خود در لوزاکا، بیانیه ای درباره چگونگی پایان دادن به جنگ صادر کردند، اما متن این بیانیه منتشر نشد. این کمیته اواخر سال ۱۳۵۹ هنگام برپایی اجلاس غیرمتعهدها، تشکیل شد و اعضای آن عبارت بودند از: وزیران امور خارجه کشورهای هند، زامبیا، کوبا و مسئول روابط خارجی سازمان آزادی بخش فلسطین.

۴- روزنامه کیهان، ۱۲/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۵- پس از فرار بنی صدر، ائمه جمعه بعضی شهرها؛ ازجمله آقای مشکینی در قم و چند تن از نمایندگان مجلس، در سخنانی امکان

فرار را نتیجه کم توجهی دولت دانستند و خواستار پیگیری آن شدند. (روزنامه کیهان، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۵)

است، عده ای دولت را دراین رابطه مقصر می دانند، حال آنکه به طور اخص، دولت دراین مورد

هیچ مسئولیتی نداشته و وظیفه حفاظت از پایگاه یکم شکاری به عهده ارتش و نیروهای نظامی بوده است. وی افزود: «تحقیقات دراین مورد به شدت دنبال می شود و این مسئله که بنی صدر و رجوی بتوانند از یک پایگاه نظامی ایران در تهران سوار یک هواپیمای ارتشی شوند و از ایران خارج گردند، در کل نقطه ضعفی برای جمهوری اسلامی ایران محسوب می شود که خودمان نیز بدان معترفیم و باید تلاش کنیم تا این نقطه ضعف به نقطه قوت تبدیل شود.»

بهزاد نبوی درباره رابطه ایران و فرانسه پس از فرار بنی صدر و رجوی و موضع گیری های اخیر دولت فرانسه در مقابل جمهوری اسلامی ایران، افزود: «ارتباط ما با فرانسه دقیقاً به موضع گیری های این کشور در قبال جمهوری اسلامی ایران بستگی دارد و اگر فرانسه بخواهد مرکز و کانون اجتماع ضدانقلاب شود، حتماً در روابط ما اثر خواهد گذاشت.

واکنش مردم در قبال موضع گیری های دولت فرانسه کاملاً مشخص است و دولت نیز این مسئله را مسئله مهمی می داند. موضع گیری های غیردوستانه اخیر فرانسه بسیار عجیب و غریب بوده و دولت فرانسه باید جواب گوی آنها باشد، زیرا در غیر این صورت، ایران ناچار است در روابط خود با این کشور تجدیدنظر کند.

سخنگوی دولت سپس به نمونه ای از موضع گیری های غیردوستانه دولت فرانسه اشاره کرد و گفت: «مثلاً همان طورکه اعلام شد، ۴ تن از خدمه هواپیمای ربوده شده به فرانسه، تقاضای بازگشت به ایران را رد کرده بودند، اما دولت فرانسه اجازه تماس و ملاقات آنها را با اعضای سفارت جمهوری اسلامی در فرانسه نمی داد، تا اینکه ۲ تن از آنها به زحمت توانستند خود را از حلقه محاصره آنها خارج کرده و با سفارت تماس حاصل کنند.»

وی افزود: «این ۲ نفر به زودی به ایران باز خواهند گشت، اما درمورد ۲ نفر دیگر نیز سفارت ایران به زحمت توانست موافقت دولت فرانسه را برای ملاقات با آنها بگیرد و جالب اینکه فرانسه به شرطی موافقت کرده بود که یک مترجم مورد اطمینان آنها در این ملاقات حضور داشته باشد و می دانید چه کسی مترجم مورد اطمینان آنها بود؟ این شخص کاظم رجوی بود.»(۱)

بهزاد نبوی سپس به برخی زوایای پنهان عملکرد بنی صدر پس از شکست حمله امریکا به طبس

۱- به گزارش یونایتدپرس از پاریس، یک مقام وزارت امور خارجه فرانسه فاش کرده است که ۲ نفر از ۴ خدمه هواپیمای ربوده شده - که بنی صدر رئیس جمهور برکنارشده ایران را به فرانسه آورده اند - درخواست پناهندگی سیاسی کرده اند. این مقام گفت که به درخواست سفارت ایران، این خدمه روز شنبه با کاردار سفارت ایران ملاقات و درخواست او را برای مراجعت فوری به ایران رد کردند. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۸، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۵، پاریس - یونایتدپرس، ۱۳/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۷، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۳۱، پاریس - یونایتدپرس، ۱۳/۵/۱۳۶۰)

و اقدامات او پس از کشف کودتای نافرجام نقاب اشاره کرد و به واکاری و تحلیل عملکرد وی در

مقام فرماندهی کل قوا پرداخت و گفت: «اولین حرکت وی ماجرای طبس و بمباران هلیکوپترها بود که باعث شهادت یکی از فرزندان مؤمن (محمد منتظرقائم) گردید که مسببین این جریان می بایست بلافاصله دستگیر و اعدام می شدند که فرمانده نیروی هوایی وقت به فرمان بنی صدر آنها را بمباران کرد تا اسناد وابستگی وی به امریکا افشا نگردد و آقای بنی صدر که فهمید امکان دارد بهمن باقری فرمانده نیروی هوایی وقت، دستگیر شود و مچ وی باز شود، مسئولیت آن را خود قبول کرد و زمانی که که باقری را از سرپرستی نیروی هوایی کنار گذاشتند، بنی صدر بلافاصله او را به سرپرستی هواپیمایی کشوری منصوب کرد. همچنین در زمان شروع جنگ - که بنی صدر به هیچ عنوان آمادگی آن را نداشت، شروع به مهره چینی در ارتش کرد؛ چنان که اطلاع داریم اطلاعیه ای منتشر ساخت که تمامی امرای بازنشسته ارتش باید به سر کار خود بازگردند که با فشار دولت اجازه پخش مجدد آن داده نشد. بنی صدر پس از این ماجرا، بلافاصله، تحلیلی از کودتای نوژه [نقاب] را مطرح کرد تا اذهان عمومی را منحرف سازد و آنها را زیر سؤال قرار دهد و دراین رابطه گفت کودتای نوژه توطئه امریکا بود تا متخصصین را از ارتش کنار بگذارند، درحالی که ما می دانیم کودتا واقعی بود و دراین رابطه هم عده ای دستگیر شدند. او می خواست نشان دهد کسانی که کودتا را کشف کرده اند، امریکایی هستند و درواقع او سعی داشت زمینه را برای بازگشت دستگیرشدگان ارتش هموار سازد.»

وی افزود: «بنی صدر با استفاده از فرماندهی کل قوا آن چنان جو تبلیغاتی در ارتش به وجود آورده بود که اکثر خلبانان ارتش مسئله را به شکل دیگری برداشت کرده بودند؛ چنان که مسئله عرب و عجم را در رأس قرار داده بودند که از اصل این جریان انحرافی بود. ... روزنامه انقلاب اسلامی و میزان با هواپیماهای نظامی در ساعت ۲ بعد از نیمه شب، به پادگان ها و مراکز نظامی برده می شد، درحالی که از ورود روزنامه های خط امام به مراکز نظامی جلوگیری می شد. این جوسازی بنی صدر باعث شد که پاک ترین افسران ارتش را به عنوان مسامحه و سهل انگاری از رده خارج کنند.»

وی سپس خطاب به برادران ارتشی گفت: «من از آنان می خواهم که هوشیارانه با مسائل برخورد کنند و بدانند که بزرگ ترین خیانت را بنی صدر به ارتش کرد. او می گفت: "من" که این من همان امریکاست و این برادران باید ببینند

آن شعارهای توخالی بنی صدر کجا رفته و چرا بنی صدر به

فرانسه پناهنده شده و چه کسانی را بر ارتش تحمیل کرده، باقری ها، فریورها، (کسی که فاجعه ۵۶ میلیون دلار را به بار آورد) خیرخواه ها و معزی ها اینها لکه های ننگی بود که بنی صدر در ارتش به وجود آورد و البته طبیعی است که رژیم جمهوری اسلامی در مقابل هر خطایی در ارتش با قاطعیت عمل خواهد کرد.»

وی در بخش دیگری از سخنانش درباره فرار بنی صدر و رجوی گفت: «این فرار ماهیت آنها را مشخص کرد که در کنار چه کسانی قرار گرفته اند؛ بختیار و اویسی. از طرفی دیگر، محتوای توخالی شعارهایی که بنی صدر می داد، نشان داده اند، کسی که می گفت:"کسی [که] حاضر است در شنزارهای گرم خوزستان بمیرد، از سلول ها ی زندان اوین نمی ترسد" که البته این شنزارهای خوزستان قصر باشکوه وی در دزفول بوده. بنی صدر خیلی زبون و بزدل تر از آن بود که بماند. ایشان به ما گفتند که رادیو تلویزیون پنج ساعت دراختیار من باشد به شرطی که مرزها را ببندید و ما به او گفتیم که البته برای طرف داران شما هم مرزها را خواهیم بست.»

نبوی افزود: «مهم تر، مرگِ جریان بنی صدر بود که انجام شد و ما دیگر چیزی به نام جریان بنی صدر نخواهیم داشت و ان شاءالله قادر خواهیم بود جریان های انحرافی دیگر را سرکوب کنیم و درکل، باید گفت که فرار اینها نقطه ضعفی برای رژیم جمهوری اسلامی است که ما باید این نقطه ضعف را به نقطه قوت تبدیل کنیم و باید به این حقیقت اعتراف کنیم.»

وی همچنین یادآور شد: «مسئله مهمی که شایع است، این است که ضدانقلاب از این مسئله به عنوان قدرت بنی صدر استفاده کرده که به هیچ عنوان چنین چیزی نیست. بنی صدر زمانی که فرمانده کل قوا شد، یک استراتژی خاصی را درجهت حاکمیت دادن ضدانقلاب در ارتش و کنارگذاشتن عناصر مؤمن به انقلاب پیاده کرد.»

در پایان، بهزاد نبوی درباره سخنان بنی صدر درخصوص لقب سرهنگ معزی با عنوان "برادر مجاهد" گفت: «بنی صدر درمورد سرهنگ معزی با امیر طاهری سردبیر سابق کیهان - که هم اکنون در مجله ساندی تایمز لندن فعالیت می کند و از فراماسون های معروف می باشد - گفت وگویی انجام داده و از سرهنگ معزی تقدیر و ستایش به عمل آورده است. او گفته است که گرچه سرهنگ معزی شاه را از تهران به تبعیدگاهش برده است، اما درحقیقت یک عمل انقلابی را انجام داده و این اقدام شرم آور نمی باشد و ایشان تلویحاً این چنین وانمود کرده اند که آقای معزی کار شایسته ای انجام داده اند.»

سخنگوی دولت درمورد استرداد بنی صدر و همراهانش نیز گفت: «مدارک قضایی که در دست ماست، دولت فرانسه را مقید می کند آنها را مسترد دارد و ازنظر حقوق بین الملل به نحوی است که درصورت عدم استرداد، دولت فرانسه محکوم خواهد بود.»(۱)

۱- روزنامه کیهان، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

باوجود اعلام اعمال محدودیت در فعالیت های سیاسـی ابوالحسن بنی صدر ازسوی دولت فرانسه و ممنوعیت مصاحبه با خبرنگاران، امروز، خبر و متن مصاحبه وی با نشریه اشپیگل در رسانه ها منتشر شد.

هرچند بنی صدر در این گفت وگو می کوشـید سازمان مجاهدین خلق (منافقین) را دارای توان بالا برای سرنگونی نظام جلوه دهد، امـا اعلام نتایـج انتخـاب رجـایی به سـمت ریـاست جمهوری و عـادی سازی امور اجرایی کشور و از سوی دیگر، انتشار اخبار چند عملیات موفق نظامی در جبهه ها، سبب شده است که وی سخنان متفاوتی درباره ارتش و امور داخلی ایران بر زبان آورد.

نکته دیگری که در این مصاحبه مشـهود است، پـذیرش اقدامات خرابکارانه و ترور توسط سازمان ازسوی بنی صدر است؛ امری که وی پیش از این درباره آن اظهار بی اطلاعی می کرد.

در ادامه بخش هایی از مصاحبه بنی صدر با نشریه آلمانی اشپیگل و بازتاب های آن آمده است.

«سؤال: بهشتی رئیس حزب جمهوری اسـلامی و رئیس دیوان عالی کشور و روحانی قدرتمنـدی بود که در پشت پرده، رهبری امور را به عهده داشت. شما مایل به همکاری با وی نبودید؟

جواب: من از این عمـل امتناع ورزیـدم؛ برای من القابی چون رئیس جمهور و یا فرمانـده کل قوا ارزشـی نـدارد. چیزی که برای من مهم است، عهده داری امور و جنگیدن به خاطر آزادی و استقلال است. اما امروز از استقلال ایران چه چیزی مانده است؟ ما درحال جنگ هستیم و اقتصـاد ما به مراتب از زمان شاه وابسـته تر گردیـد. همچنین، درزمینه تکنیک نیز ما از گذشـته وابسـته تر شـده ایم. همچنین، درمورد آزادی نیز وضع ما از زمان شاه بدتر شده است. مطبوعات و آزادی عقیده وجود ندارد و اعدام های خشونت بار و زندان و شکنجه جزء کارهای روزمره شده اند.

سؤال: تمام این وقایع در زمانی که شما رئیس جمهور ایران بودید اتفاق افتاده.

جواب: من در چنین شرایطی نمی توانستم آرزوی ریاست جمهور بودن را بنمایم و یک روز مطلع شدم که [امام] خمینی مرا از مقام ریاست جمهوری و فرماندهی کل قوا معزول کرده است.

سؤال: اما شما نخواستید به سادگی این موضوع را بپذیرید؟

جواب: من تصـمیم گرفته بودم کاری انجام ندهم. بنابراین به خانه نزد همسـرم رفتم، که یک قربانی بی گناه بودم. در خانه، همسرم و دوسـتانم از من سؤال کردنـد که اکنون چه می خواهم بکنم؟ من در جواب گفتم که به سرنوشـتم تن درمی دهم، می دانسـتم که این یـک کودتـا است، پس از آن، مجلس به عـدم صـلاحیت من رأی داده و سـپس اعـدام خواهم شـد. اما همسـرم به من گفت تو مقاومت خواهی کرد و دراین مورد اصرار ورزید. من به نصیحت او گوش دادم. تا آن لحظه، من اصلاً به مقاومت نیندیشیده بودم و بدون هیچ گونه آمادگی به مخفیگاه رفتم.

سؤال: آیا شـما در انفجار بمبی که براثر آن ۷۲ نفر کشـته شدند و در بین آنها ۲۱ نماینده مجلس و دشـمن خونی شما بهشتی وجود

داشت، دست داشتید؟

ص:۲۶۳

جواب: در روز انفجار من تصادفاً در آن نزدیکی بودم و صدای انفجار آن را شنیدم. یک نفر مرا صدا زده و گفت که در مقر اصلی حزب جمهوری اسلامی انفجاری صورت گرفته است. من تا امروز مطلع نشده ام که چه کسی مسئول آن واقعه است و فقط می توانم تصور کنم که کار خود بهشتی بود.

سؤال: خودکشی روحانیون؟

جواب: نمی شود چنین عنوان کرد. جریان خیلی ساده است. هنگامی که انسان مرتباً افراد دیگر را تحت فشار قرار دهد و کلیه حقوق را از بین ببرد، نتیجه اش را هم خواهد دید. هنگامی که یک رئیس جمهور که ملت او را انتخاب کرده است را معزول می کنند، نباید تعجب کرد که جواب آن یک انفجار باشد.

سؤال: چه کسی می تواند امروز واقعاً کشور را سازمان بدهد؟

جواب: من.

سؤال: از پاریس؟

جواب: خیر، خیر؛ من در چند ماه آینده به ایران باز خواهم گشت. شهروندانی که در آخرین انتخابات ریاست جمهوری از دادن رأی خودداری ورزیده اند، طرف داران من هستند. نیروهای مسلح نیز از من جانب داری می کنند. همچنین، بیشتر روشنفکران نیز دنباله رو من خواهند بود.

سؤال: بنابراین، شما می خواهید [امام] خمینی را از کار بیندازید؟

جواب: بله.

سؤال: [امام] خمینی که تنها نیست.

جواب: ۱۵٪ مردم طرف دار وی هستند و همین عده کافی است تا بر سر قدرت باقی باشد؛ البته با استفاده از روش های اعمال فشار. اگر توده های مردم در پشت سر وی قرار داشتند، او دیگر احتیاجی نداشت که به روش های اعمال فشار روی بیاورد.

سؤال: شما گفتید که ارتش در پشت سر شما قرار دارد، پس چرا از نظامیان استفاده نکردید؟

جواب: به کرات از من خواسته شد، اما نظر من این است که انسان موقعی کودتا می کند که به نیروی ملت اعتقادی نداشته باشد. ثانیاً من نمی خواهم یک دیکتاتوری را جانشین دیکتاتوری دیگر بنمایم.

سؤال: پس دیگر چه راهی برایتان باقی می ماند؟ آیا می خواهید مانند [امام] خمینی مقاومت در ایران را ازطریق ارسال قاچاقی نوار کاست با نطق های خودتان آغاز نمایید؟

جواب: این کار را هم می شود کرد، اما کافی نیست. هنگامی که من در تهران در مخفیگاه بودم، دقیقاً همین کار را انجام دادم و از نوار کاست در جنگ سیاسی استفاده کردم، زیرا بسیار مهم است که اذهان عمومی را آگاه کرد و آنها را فعال تر نمود.

در تمامی ایران جنگ داخلی در جریان است و شدت نیز خواهد یافت. در شب انتخابات ریاست جمهوری، مجاهدین خلق ۱۲۰ فقره عملیات نظامی علیه دولت انجام دادند.»(۱)

روزنامه لوکوتیدین دوپاری (چاپ فرانسه) نیز با درج خبر این مصاحبه به بخش هایی از این گفت و گو اشاره کرده و نوشته است: «بنی صدر سپس افزوده است تنها نیروی عمده ای که دراختیار وی می باشد مجاهدین خلق [است]، که رهبر آن مسعود رجوی، با وی وارد پاریس شده است. رجوی نیز به نوبه خود درحال سازمان دادن شورای ملی مقاومت است. او نمی خواهد که بر مسئولیت های گذشته رئیس جمهور اسبق [سابق] پافشاری کند. بنی صدر در خاتمه خاطرنشان ساخته است که ارتش و یا لااقل آنچه از ارتش باقی مانده، با اوست و افزوده است که فرار وی به لطف همدستی ارتش بوده است. باوجوداین، بنی صدر گفته است از ارتش زمان شاه اکنون به سختی ۲۰ درصد از نیروی هوایی؛ ۱۰ درصد نیروی دریایی و شاید صفر درصد از نیروی زمینی باقی مانده است.»(۲)

ناامیدی بنی صدر از جریان امور در ایران، در بازتاب این مصاحبه در مجله اتریش پروفایل مشهود است. این نشریه، گفت و گوی بنی صدر با نشریه اشپیگل را بدین ترتیب آورده است: «بنی صدر گفت: "من تسلیم سرنوشت شدم، چراکه این یک کودتا بود. بعد از برکنار شدن، مجلس این امر را تصویب می کرد و سپس اعدام در کار بود، ولی همسرم اصرار داشت که باید مقاومت کنی و من نصحیت او را پذیرفتم."

بنی صدر در این مصاحبه خاطرنشان کرده است که مردم ایران، ارتش و روشنفکران به نحو وسیعی طرف دار او هستند، درحالی که آیت الله روح الله خمینی رهبر انقلاب تنها از حمایت ۱۵ درصد از جمعیت ایران برخوردار است.

رئیس جمهور سابق ایران گفته است که آیت الله خمینی مرد ضعیفی است که تحت تأثیر گروه های مختلف فشار، عقیده خود را تغییر می دهد.

بنی صدر درمورد جانشین خود محمدعلی رجایی گفت:"رجایی مرد ضعیفی است که از داشتن عنوان ریاست جمهوری خوشحال است و خمینی خوب او را توصیف کرده است. رجایی مرد بی سواد، ولی عاقلی است."

بنی صدر در خاتمه گفته است:"من بسیار افسرده هستم و هنوز امیدوارم که خمینی به اشتباه خود پی ببرد."»(۳)

رادیو بی بی سی که تمایل بسیاری در پرداختن به تحولات ایران دارد، درباره سخنان امروز بنی صدر در تفسیر امروز خود آورده است: «آقای بنی صدر به همراهی آقای مسعود رجوی رهبر سازمان چریکی و چپ گرای مجاهدین خلق به پاریس رفته است و این اقدام، مجاهدین خلق را که از داشتن رهبری در کشور خود محروم ساخته، تاحدودی موجب شگفتی گردیده است.

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۸۰، ۱۷/۶/۱۳۶۰، صص ۲۰ - ۱۶، اشپیگل آلمان (هامبورگ).

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۶، ۱۳/۵/۱۳۶۰، صص ۶ و ۷، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۱۲/۵/۱۳۶۰.

۳- همان، صص ۵ و ۶، وین - خبرگزاری رویتر، ۱۲/۵/۱۳۶۰.

آقای رجوی گفته است که به زودی به ایران مراجعت خواهد کرد تا رهبری سازمان خود را مجدداً در دست گیرد، ولی امکان تحقق یافتن این امر مورد تردید است؛ ازاین رو، رجوی در پاریس اظهار داشت که پیش نویس قانون اساسی جدید تنظیم شده و مورد تأیید رئیس جمهور سابق قرار گرفته است. وی تأکید نمود که مجاهدین خلق و طرف داران آقای بنی صدر ازطرف سایر گروه های مخالف در ایران، نماینده ۷۵٪ از مردم ایران می باشند.

اگر آقای بنی صدر و آقای رجوی قصد داشته باشند که در خارج به فعالیت سیاسی بپردازند، دراین صورت با وظیفه دشوار دیگری نیز روبه رو خواهند بود و آن بسیج مخالفان رژیم [آیت الله] خمینی در داخل ایران است و باتوجه به عدم رضایت دولت فرانسه از فعالیت های آقای بنی صدر از هنگام ورود به پاریس این کاری بس دشوار خواهد بود.

از سویی دیگر، این واقعیت را نباید از نظر دور داشت که آیت الله خمینی هنوز مورد احترام بخش بزرگی از مردم ایران است و باآنکه بدون شک این گفته آقای بنی صدر که "ایران تحت حکومت آیت الله خمینی از دولت با کفایتی برخوردار نیست"، مطابقت با واقعیت است، بااین حال، اساسی محکم و قابل اعتماد برای برکناری رژیم کاری بس دشوار است.

شکاکان که بسا به این نکته اشاره می کنند، هنگامی که آقای بنی صدر در ایران اقامت داشت، مخالف چندان مؤثری علیه آیت الله خمینی نبود و امکان اینکه در خارج از ایران بتواند مؤثرتر عمل کند به مراتب کمتر است.»(۱)

۱

طه عبدالکریم وزیر نفت عراق، که برای دیداری چندروزه به انگلستان رفته است، در مصاحبه ای با رادیو بی بی سی، با ادعای اینکه ایران جنگ را آغاز کرده و جنگ در محدودکردن صدور نفت عراق تأثیر داشته است، گفت: «این جنگ به سبب پیشرفته بودن سلاح هایی که در آن مورد استفاده قرار می گیرد، آسیب هایی به تأسیسات نفتی ما توسط جنگنده های فارس های کینه توز و یا به وسیله گلوله های توپخانه دورزن آنها وارد آورده است، ولی ما علی رغم واردشدن آسیب ها توانستیم قسمتی از این تأسیسات را تعمیر کنیم، ولی تعمیر قسمت های دیگر مانند تأسیسات نفتی در دو بندر عراق مشرف بر خلیج [فارس]؛ یعنی بندر البکر و بندر العمیه، به علت مواجه شدن با اشکالات و قرارگرفتن آنها در صحنه نبرد میسر نشد.»

وی افزود: «ما به علت استمرار جنگ ازطریق خلیج [فارس] قادر به صدور نفت خود به خارج نیستیم، زیرا عبور نفتکش هایی که به مقصد کشورمان هستند، از تنگه خلیج [فارس] ممنوع است.» وی همچنین گفت: «تنها راهی که ما به وسیله آن نفت به خارج صادر می نماییم دریای مدیترانه می باشد و آن هم به وسیله خطوط لوله های نفت که از خاک های ترکیه و سوریه و لبنان عبور می کند، ولی باوجود این سه خط، ما تابه حال نتوانسته ایم به طور کامل از آنها

۱- همان، صص ۱ و ۲ ضمیمه، رادیو لندن، ۱۲/۵/۱۳۶۰.

استفاده کنیم و علت آن هم همـان طورکه ذکر شـد، وجود اشـکالات فنی و همچنین وجود اشـکالات سیاسـی بـا کشور سوریه می باشد.» وی افزود: «از خطوط لوله های نفت عراق که از خاک ترکیه می گذرد، به طور کامل استفاده می شود.»

وی در پایان ادعا کرد: «هم اکنون عراق به طور متوسط ۲ میلیون بشـکه نفت به خارج صادر می نماید و سوریه برای صدور نفت ما از کشورش اشکالاتی پیش می آورد که امیدواریم این اشکالات برطرف شود.»(۱)-(۲)

۱

امروز، ۳۰ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و دانشجویان وابسته به چریک های فدایی خلق (اقلیت)، بخش کنسولی سفارت جمهوری اسلامی ایران را در بن اشغال کردند. با دخالت دیرهنگام پلیس تعدادی از این افراد بازداشت شدند. این عده که به زور وارد سـفارت جمهوری اسـلامی شـده بودنـد، بـا پاشـیدن رنـگ و نوشـتن شـعار روی دیوارهـا به تخریب وسایـل ساختمانی پرداختند و وسایل را پس از تخریب از پنجره به بیرون پرتاب کردند.(۳)

پس از حضور این افراد در ساختمـان سـفارت و به صـدا درآمـدن آژیر خطر، پلیس آلمـان بـا تأخیر در محل حضور یافت و پس از درخواست سـفارت، این افراد را به خارج از ساختمان هـدایت کرد که این کار ۳۰ دقیقه طول کشـید. حسن سرو سخنگوی سفارت ایران در بُن، به رغم ادعای وزارت امور خارجه آلمان مبنی بر حضور پلیس در عرض ۲ دقیقه در محل حادثه، درباره عملکرد پلیس آلمان گفت: «پلیس پس از ۱۵ دقیقه، به محل سفارت رسید و تنها پس از درخواست وی مبادرت به دخالت کرد.»

وی دولت آلمان را متهم کرد که به تقاضای مقامات مسئول ایرانی برای افزایش تدابیر امنیتی در اطراف سـفارت ایران توجه نکرده است.

سخنگوی سـفارت ایران همچنین افزود: «باتوجه به رفتار پلیس بایـد پرسـید که آیا نیروهای امنیتی و پلیس با ضدانقلابیون همدسـت نشده اند؟»

وی درباره تعلل پلیس و بازگذاشـتن دست مهاجمان برای تخریب ساختمان گفت: «درمورد واکنش پلیس آلمان شکایتی تسلیم این کشور کردیم و برای بررسی دقیق تر این مسئله سفیر آلمان در تهران به وزارت خارجه احضار شده است»(۴)

ص:۲۶۷

۱- در یک هفته اخیر، جنگنـده بمب افکن های نیروی هوایی ارتش جمهوری اسـلامی ایران در دو نوبت، سـکوهای صادرات نفت البکر و العمیه عراق و تلمبه خانه و تأسـیسات نفتی تکریت را بمباران کردنـد. باتوجه به قطع صدور نفت عراق از پایانه های صدور؛ ازجمله بندر بصره، العمیه و البکر و قطع صادرات ازطریق سوریه، عراق حداکثر امکان صدور ۶۰۰ هزار بشکه نفت ازطریق ترکیه را دارد.

۲- همان، صص ۱۶ و ۱۷ ضمیمه، بخش عربی رادیو لندن، ۱۲/۵/۱۳۶۰.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشـریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۷، ۱۴/۵/۱۳۶۰، صص ۲۸ و ۲۹، برلن - یونایتدپرس، ۱۳/۵/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۶، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۸، بن - رویتر، ۱۲/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۷، ۱۴/۵/۱۳۶۰، صص ۲۹ و ۳۰، ۱۲/۵/۱۳۶۰.

وزارت امور خـارجه نیز در اعلامیه ای اعلام کرد که دراین بـاره سـفیر آلمان غربی در تهران به این وزارتخانه احضار شـده و قرار است پلیس آلمان یادداشتی مبنی بر معرفی افراد دستگیرشده به سفیر آلمان در تهران بدهد.(۱)همچنین سؤالاتی درباره تأخیر پلیس در محل کنسولگری و نـاتوانی دولت و پلیس آلمـان در حفـظ امنیت سـفارتخانه هـای خـارجی و کارمنـدان در این کشـور مطرح شد.(۲)

درپی این اقدام، رادیو کلن اعلام کرد: «دادستان آلمان دستور توقیف ۶ نفر ایرانی را که در اشغال سـفارت ایران در بن شـرکت داشـتند، صادر نمود. دستور نامبرده به علت مقاومت در مقابل پلیس و تجاوز به حریم دیگران و ایجاد خسارت و ضرب وجرح بوده است و طبق اظهـارات مقامـات وزارت امور خـارجه، قرار است تقاضـای وزارت خارجه ایران مبنی بر افشای نام اشـغالگران سـفارت ایران مـورد بررسـی قرار گیرد.» این رادیو همچنین افزود: «در جریـان حمله به کنسولگری ایران ۲۹ نفر دسـتگیر شده بودند که آزاد شدند.»(۳)-(۴)

روابط عمومی وزارت امور خارجه ایران نیز با انتشار اطلاعیه ای، دولت آلمان را دراین باره مسئول دانست و خواستار اعلام اسامی دستگیرشدگان به ایران شد.(۵)

ضمیمه گزارش۱۸۲: ارزیابی رادیو لندن درباره تلاش های هیئت های صلح برای میانجیگری میان ایران و عراق

رادیو لنـدن در تفسیری خبر آمـدن هیئت صـلح کشورهای غیرمتعهـد به ایران، سابقه حضور و وساطت هیئت ها را بررسـی و نتیجه تلاش آنان را ارزیابی کرد و باتوجه به مواضع اعلام شده مسئولان جمهوری اسلامی ایران، تحقق چنین امری را غیرمحتمل دانست. در این تفسیر آمده است: «هیئتی به نمایندگی ازطرف سازمان کشورهای غیرمتعهد در راه تهران است تا برای وساطت جهت خاتمه دادن بـه جنـگ ایران و عراق، بـا رهبـران ایران مـذاکره کنـد. هیئت مـذکور متشکل از وزیران خـارجه هندوسـتان، زامبیـا، کوبـا و نمایندگان سازمان آزادی بخش فلسطین است. این هیئت در ماه فوریه گذشته، طی کنفرانسی در دهلی، تشکیل شد و این چهارمین بار است که به تهران و بغداد سـفر می کند. تلاش های گذشته این هیئت و نیز کوشش های سازمان کنفرانس کشورهای اسلامی و همچنین سـعی سازمان ملل در خاتمه دادن به جنگ، تاکنون ناموفق مانده است. دیو براکو یکی از مفسـران بی بی سـی، دراین باره می گویـد مـأموریت قبلی جهت برقراری صـلح توسـط اولاـف پالمه نماینـده ویژه سازمان ملل، طی دیـدار وی از تهران و بغـداد در اواخر ماه ژوئن انجام گرفت. اولاف پالمه طرح کلی و افق را که بنا به گفته وی می توانست مبنایی برای مذاکرات بعدی باشد، ارائه داد. وی اصـرار داشت که پیشـنهادات وی براسـاس عـدم مـداخله عراق و ایران در امور داخلی یکـدیگر؛ احترام متقابـل به حقوق و حـاکمیت ارضـی؛ ترک مخاصـمه و خروج نیروهـای عراق از ایران قرار دارد. بـااین حـال، اولاـف پـالمه در خـاتمه مأموریت خود، هرگونه انتظار بیشترازحد درمورد برقراری فوری صـلح جویانه طرفین را بی مورد دانسـته و اظهار داشت که اختلافات عمیق و ریشـه دار میـان دو کشور و موضع انعطـاف ناپـذیر آنها درزمینه مسائل مهم و اساسـی، پایان بخشـیدن سـریع به جنگ را دشوار می سازد. موضع عراق بـا پیشـنهاد اخیر آن کشور مبنی بر برقراری آتش بس در طول ماه رمضان روشن تر گردیـد. طارق عزیز معاون نخسـت وزیر عراق، اعلام داشت که عراق حاضر به آغاز مذاکره با

ص:۲۶۸

۱- خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرهـا و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشـته)، شماره ۱۳۷، ۱۳/۵/۱۳۶۰، صص ۴ و ۵، تهران -

خبرگزاری پارس، ۱۳/۵/۱۳۶۰.

۲- روزنامه کیهان، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۳- این افراد روز گذشته نیز برای ایجاد درگیری به محل سفارت مراجعه کرده بودند. درباره اقدام دیروز و اقدامات مشابه آنان اطلاعاتی به روایت سخنگوی سفارت ایران در بُن در ضمیمه این گزارش درج شده است.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۹، ۱۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۰ ضمیمه، رادیو کلن، ۱۵/۵/۱۳۶۰.

۵- روزنامه کیهان، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

ایران است؛ مشروط بر آنکه ایران با اعاده حاکمیت سراسر شط العرب [اروندرود] و قطعات کوچکی از اراضی واقع در امتداد مرز میان دو کشور، موافقت نماینـد و دراین صورت، چنانچه مذاکرات به نحو رضایت بخشـی جریان و خاتمه یابد، عراق نیروهای خود را از ایران خـارج خواهـد سـاخت. دولت ایران نیز دربرابر پیشـنهاد عراق مبنی بر برقراری آتش بس در مـاه رمضان اعلام داشت که عراق خـاک ایران را مورد تجاوز قرار داده و ازاین رو خروج نیروهای عراق از خاک ایران شـرط اولیه آغاز مـذاکرات است. بـدین ترتیب، روشن است که پـذیرفتن شـرایط هریـک از طرفین توسـط طرف مقابل به عنوان نشانه ای از ضـعف و شـکست تلقی خواهد گردیـد و برقراری صـلح براساس شـرایط تعیین شـده توسط عراق تنها پیروزی را که جنبه نمایشـی دارد، برای عراق به دنبال خواهد آورد، ولی رهبران عراق به سـختی می توانند جنگ را بدون هیچ گونه دستاوردی ولو ظاهری به پایان آورند. از سویی دیگر، آیت الله خمینی جنگ ایران و عراق را به عنوان آزمایشـی برای جمهوری اسـلامی ایران تلقی می نماید و ازاین رو، پایان بخشـیدن به آن تحت شـرایط پیشـنهادی عراق بسـیار غیرمحتمل به نظر می رسـد. بـدین ترتیب، بعید به نظر می رسد که هیئت نمایندگی کشورهای غیرمتعهـد در این مـأموریت خود قادر به یافتن راه حلی شونـد که بتواننـد منافع هر دو کشور ایران و عراق را تأمین نموده و صـلح را برقرار سازد.»(۱)

ضمیمه گزارش۱۸۶: توضیحات سخنگوی سفارت ایران در بن، درباره سابقه اقدامات مخالفان جمهوری اسلامی علیه منافع ایران در آلمان.

حسن سـرو سـخنگوی سـفارت ایران در بن، درباره حمله عناصـر وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) به سفارت ایران در بُن، گفت: «مهاجمـان روز قبـل از حمله به سـفارت ایران در بن، در این محـل تجمـع کرده بودنـد که بـا حضـور دانشـجویان مسـلمان و اعضای سـفارت موفق به هیچ گونه تعرضی نشدند، اما امروز، این افراد که تعداد آنها کمتر از ۳۰ نفر است، با برنامه ریزی قبلی و با حمـایت پلیس، درحـالی که نمـک، فلفل و رنگ برای درگیری در دست داشـتند، وارد بخش کنسولی، که محل مراجعات عمومی است، شدند.

هرچنـد بـاتوجه به سـابقه اقـدام مشـابه این افراد، پلیس آلمان در جریان امر بود و سـفارت نیز از قبل، آنان را آگاه کرده و خواسـتار اقـدامات امنیتی برای جلوگیری از خرابکـاری هـای آنـان شـده بود، این افراد کارهایشـان را در آرامش کامـل و با اطمینان از تأخیر حضور عمدی پلیس آغاز کردند.

مهاجمـان ضـمن پاشیدن رنـگ و نوشـتن شـعار به دیوارها، به تخریب وسایل و امکانات سـفارت پرداختنـد. این افراد که برای بهره برداری تبلیغـاتی بعـدی خود نتوانسـتند به بخش هـای اصـلی سـفارت وارد شونـد و به اسـناد و مـدارک موجود در آن دست یابنـد، درصدد برآمدند تا با سـفیر درگیر شوند و به وی آسیب برسانند، اما با تدبیر اعضای سفارت، سفیر از محل درگیری خارج شد و به داخل سفارت رفت و با مقاومت آنان، مهاجمان نتوانستند وارد بخش اصلی سفارت شوند.

حضور بـا تأخیر پلیس؛ ۱۵ دقیقه پس از به صـدا درآمـدن آژیر اتوماتیـک – که به معنـای درخواست کمـک از پلیس بود – و تعلل معنی دار آنـان در خـارج کردن این افراد از ساختمـان که نیم سـاعت طول کشـید، از همـاهنگی قبلی پلیس و مهاجمان حکایت می کرد.»

ازطرفی، اقدامات خرابکارانه این افراد سوژه مناسبی برای شـبکه ۳ تلویزیونی و برخی رسانه های آلمان شد. مسئولان این شبکه که

وابسته به جریان چپ در آلمان و طرف دار گروه های چپ ایرانی هستند، در چند حادثه گذشته در این کشور؛ ازجمله حمله عده ای از عناصر وابسته به چریک های فدایی خلق (شاخه اقلیت) به غرفه ایران در نمایشگاه کتاب فرانکفورت، برای بزرگ نمایی این اقدام با هماهنگی کامل، خبر تهاجم را قبل و بعد از حادثه، پوشش تصویری داده بودند. این بار اعضای سفارت از قصد آنان آگاه بودند، به همین دلیل، بعد از حمله آنان، بی درنگ، آثار خرابی ها را مرمت و اصلاح کردند و سفارت در اول وقت اداری روز بعد، آماده خدمات رسانی به مراجعان شد و درنتیجه شبکه ۳ تلویزیون آلمان نتوانست از صحنه های تخریب فیلم برداری کند.

ص:۲۶۹

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۹، ۱۶/۵/۱۳۶۰، صص ۴ و ۵ ضمیمه، رادیو لندن، ۱۵/۵/۱۳۶۰.

باوجود ناقص مانـدن پروژه، رسانه های غربی در انعکاس خبر اغراق کردنـد؛ ازجمله خبرگزاری رویتر به نقل از پلیس فدرال آلمان تعـداد مهاجمان را که براساس سـخنان اعضای سـفارت اندکی بیش از ۳۰ نفر بودند، ۱۵۰ نفر اعلام کرد و مـدعی شـد که در این جریان چند نفر زخمی شده اند که سفیر ایران نیز ازجمله آنان می باشد.

این منبع همچنین ادعا کرده که پلیس ۶۰ نفر را دستگیر کرده است، درحالی که رادیو کلن در خبرهای بعدی تعداد دستگیرشدگان را ۲۹ نفر اعلام کرد.(۱)

ص:۲۷۰

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۶، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۸، بن - رویتر، ۱۲/۵/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ سه شنبه ۱۳ مرداد ۱۳۶۰ ۳ شوال ۱۴۰۱ ۴ اوت ۱۹۸۱

۱

به گزارش سپاه پاسداران منطقه ۷ کشوری (کرمانشاه، ایلام، کردستان)، امروز، فعالیت توپخانه های ایران سبب واردآمدن تلفاتی به نیروهای عراقی بدین شرح شد:

در جبهه ایلام، براثر اجرای آتش توپخانه و خمپاره انداز نیروهای خودی، ۲ انبار مهمات و چند سنگر اجتماعی و انفرادی نیروهای عراقی منهدم شد و حدود ۷۰ نفر از آنان به هلاکت رسیدند.(۱)

همچنین تمرکز آتش توپ های خودی روی یک ستون نظامی عراقی که درحال حرکت به سمت پنجوین بود، سبب توقف ستون و پراکنده شدن خودروها شد و براثر آن، ۲۵ نفر از افراد ستون کشته و ۴۰ نفر دیگر زخمی شدند.(۲)

۲

بنیاد امور جنگ زدگان در اطلاعیه ای برخی اقدامات انجام شده این بنیاد را در طول سه ماه گذشته اعلام کرد.

در بخشی از این اطلاعیه آمده است که دفتر انتقال جمعی وابسته به بنیاد از ۲۵ فروردین سال جاری به مدت ۸۰ روز، درمجموع ۵۷۹,۹۰ نفر از مردم جنگ زده ۱۳ شهر را به ۶۵ شهر از استان های گوناگون کشور منتقل کرده است. واحد ارشاد و راهنمایی این بنیاد نیز با ذکر چند شماره تلفن و صندوق پستی، آمادگی اش را برای یافتن اعضای گمشده خانواده های جنگ زدگان اعلام کرده است.(۳)

این بنیاد همچنین اعلام کرد: «افرادی که وسائط نقلیه خود را دراختیار سپاه پاسداران، جهاد سازندگی، ارتش و دیگر ارگان های درگیر در جنگ قرار داده که منهدم شده اند و یا وسائط نقلیه عمومی (پلاک قرمز) که وسیله امرارمعاش خانواده مالک بوده و در استان های جنگی مشغول خدمت بوده و براثر حملات دشمن از بین رفته است، به بنیاد مراجعه نمایند تا در قبال پرداخت وجه، وسیله نقلیه مشابه خارج از نوبت دریافت نمایند.»

ص:۲۷۳

۱- سند شماره ۱۷۵۹۲۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی غرب (اطلاعات عملیات) به ستاد مرکزی سپاه پاسداران (اطلاعات عملیات)، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۲۹/۸/۱۳۶۰، ص ۲۱.

۲- سند شماره ۱۷۵۹۲۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۳- روزنامه کیهان، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص ۱۴.

در پایان این اطلاعیه آمده است: «تهیه وسیله برای کسانی که وسیله نقلیه خود را در طول جنگ از دست داده اند و یا وسیله نقلیه آنان دچار خسارت کلی و یا جزئی شده، ازسوی این بنیاد مقدور نیست.»(۱)

۱

اقدامات گروه های مسلح غیرقانونی در غرب کشور، تلفات و خساراتی به همراه داشت. امروز همچنین ۴ روستا از توابع سنندج پاک سازی شد و ۱۰ نفر از افراد گروه های مسلح نیز خود را تسلیم کردند.

در بانه، پرتاب نارنجک افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی در میدان فلکه اول این شهر، یک شهید و ۱۸ زخمی برجای گذاشت.(۲)

در همین شهر، شماری از افراد مسلح به طرف پادگان شهر تیراندازی کردند که براثر آن یک سرباز به شهادت رسید.(۳)

در سنندج نیز موتورسواری یک نارنجک به سوی مقر سازمان پیشمرگان مسلمان کرد در خیابان انقلاب این شهر پرتاب کرد که با انفجار آن، ۲ عابر؛ ازجمله یک پیرزن ۷۰ ساله مجروح شدند که بی درنگ به بیمارستان منتقل شدند و تحت درمان قرار گرفتند. در این حادثه به ساختمان مقر آسیبی نرسید.(۴)

همچنین تعدادی از عناصر وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی با استفاده از سلاح های سنگین به پایگاه گوگ تپه در شمال شرقی مهاباد در مسیر میاندوآب، حمله کردند که با واکنش نیروهای خودی ۳ نفر از مهاجمان کشته و چند نفر زخمی شدند.(۵)

در داخل شهر مهاباد نیز افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی - که تاحدودی سازمان یافته بودند - ساعت ۱۱:۰۵ صبح، در چند نقطه از شهر به نیروهای خودی و ساختمان هلال احمر مهاباد حمله کردند که با واکنش سریع و به موقع نیروهای خودی این حملات دفع شد.

مهاجمان در این اقدام، از سلاح هایی همچون نارنجک تفنگی، آر.پی.جی۷، بازوکا و خمپاره انداز استفاده کردند که خسارت های مادی به همراه داشت، اما تلفات جانی نداشت.(۶)

در منطقه روانسر نیز نیروهای مسلح، ۲ بار به پایگاه "درهریان" حمله کردند، اما تلاششان نتیجه ای در بر نداشت. در این درگیری ها، یک نفر از افراد وابسته به گروه ها کشته و چند تن از آنان نیز زخمی شدند.(۷)

از سوی دیگر، امروز، نیروهای سپاه ۴ روستای دولت آباد، محمدآباد، قلعه و کش را در غرب سنندج پاک سازی کردند. پیش از ورود نیروهای خودی به این روستاها، عناصر مسلح گروه های غیرقانونی از روستاها خارج شده بودند. در این عملیات، یک اسلحه برنو، یک قبضه ام۱، یک قبضه ۵ تیر و یک کلت کشف و ضبط شد.(۸)

۱- همان.

۲- روزنامه اطلاعات، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۹ ، ۱۶/۵/۱۳۶۰، ص۲۲، ۱۵/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۹، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۲۸، سنندج - خبرگزاری پارس، ۱۵/۵/۱۳۶۰.

۳- سند شماره ۱۹۶۴۱۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی، شماره ۴۹، از لشکر۲۸ پیاده کردستان (رکن۲)، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۸، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۳، سنندج - خبرگزاری پارس، ۱۴/۵/۱۳۶۰.

۵- سند شماره ۵۷۴۶۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه مهاباد به سپاه مرکز (فرماندهی)، ۱۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- همان.

۷- سند شماره ۵۱۶۰۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از کرمانشاه به تهران فرماندهی سپاه، ۱۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۲۲.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۹ ، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۲۵، سنندج - خبرگزاری پارس، ۱۵/۵/۱۳۶۰.

امروز همچنین ۳ نفر از افراد وابسته به حزب دمکرات کردستان ایران با اسلحه و مهمات خود را به سپاه پاسداران سنقر و پاوه، معرفی و درخواست امان نامه کردند.(۱) ۶ نفر از اعضای حزب رزگاری و یک نفر از اعضای چریک های فدایی خلق (اقلیت) هم خود را به سپاه پاسداران مریوان معرفی کردند و اسلحه هایشان را تحویل دادند.(۲)

۱

در ترورهای امروز سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، ۳ نفر در همدان و تهران شهید و ۵ نفر؛ ازجمله نماینده ارومیه در مجلس شورای اسلامی، مجروح شدند. سوءقصد به نماینده اردبیل و پیش نماز مسجد امام حسین (ع) تهران ناکام ماند و عامل یکی از ترورها دستگیر شد.

در همدان، ۲ موتورسوار مسلح با مراجعه به مغازه قصابی فردی به نام بهمن ترکمان - که از افراد متعهد این شهر بود - بمبی دست ساز به سوی او پرتاب کردند که براثر انفجار بمب، وی به شهادت رسید. هواداران سازمان مجاهدین خلق پیش از این، وی را به مرگ تهدید کرده بودند.(۳)

در تهران نیز یک جوان ۱۹ ساله سبزی فروش در خیابان تهران شرق منشعب از خیابان دماوند تهران، هدف سوء قصد دو موتورسوار مسلح قرار گرفت و شهید شد.

به گفته اهالی محل، این جوان از خانواده ای متدین بود که وضعیت مالی ضعیفی داشتند. وی سرپرستی مادر پیر خود را نیز به عهده داشت و چندین بار به دلیل هواداری از انقلاب تهدید شده بود.(۴)

در خیابان مجیدیه تهران هم صاحب یک مغازه لبنیاتی به نام قدرت کاظمی - که از افراد متعهد محل بود - ترور شد و به شهادت رسید.(۵)

در حادثه دیگری، حجت الاسلام حسنی نماینده مردم ارومیه در مجلس شورای اسلامی و امام جمعه این شهر، هنگام خروج از منزلش در خیابان خواجه نظام الملک تهران، از مقابل و پشت سر هدف سوء قصد قرار گرفت که با واکنش متقابل و تیراندازی آقای حسنی و سرنشینان همراهش، مهاجمان گریختند. به دنبال این واقعه، مردم به کمک آمدند و آنان را به بیمارستان طرفه منتقل کردند. گلوله های مهاجمان به پای فرزند نماینده ارومیه و کتف محافظ وی اصابت کرد. نماینده ارومیه نیز از ناحیه صورت، زانو و کتف دچار جراحات جزئی شد.(۶)

همچنین حجت الاسلام علم الهدی نماینده مردم اردبیل در مجلس شورای اسلامی، درحالی که برای اقامه نماز

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۲- همان، ص۱۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۴- خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۸، ۱۴/۵/۱۳۶۰، صص ۲۱ و ۲۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۴/۵/۱۳۶۰.

۵- روزنامه کیهان، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۶- همـان؛ و - روزنـامه اطلاعات، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۹؛ و - خبرگزاری پـارس، نشـریه گزارش های ویژه، شـماره ۱۳۷، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۴۷، خبرگزاری پارس، ۱۳/۵/۱۳۶۰.

مغرب و عشاء به مسجد ولی عصر(عج) نارمک می رفت، هدف حمله چند سرنشین مسلح یک اتومبیل بی.ام.و. قرار گرفت، اما آسیبی به وی نرسید و تنها یکی از محافظان وی مجروح شد. مهاجمان نیز با تیراندازی متقابل محافظان، متواری شدند.(۱)

علاوه براین، چند فرد مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق ساعت ۶:۳۰ صبح، قصد داشتند حجت الاسلام حقی پیش نماز مسجد امام حسین(ع) تهران را در مقابل منزلش واقع در خیابان نظام الملک ترور کنند، اما در همان لحظات اولیه حضورشان در محل، مردم آنان را شناسایی کردند. پس از آنکه مأموران کمیته و شهربانی در کلانتری ۶ از این موضوع مطلع شدند، به تعقیب این افراد پرداختند و با تیراندازی متقابل و در یک تعقیب وگریز، یک نفر از مهاجمان دستگیر شد. این فرد اعتراف کرد اتومبیلی را که در این عملیات از آن استفاده کرده اند، شب گذشته به زور اسلحه از شخصی در خیابان یوسف آباد ربوده اند.

در مشهد نیز مسئول گروه حفاظت اراضی آستان قدس رضوی ساعت ۸:۳۰ صبح در خیابان نخ ریسی مقابل بیمارستان امدادی شهر، هدف سوءقصد دو موتورسوار قرار گرفت و از ناحیه کتف مجروح شد. مهاجمان که سوار بر یک موتورسیکلت هوندا ۱۲۵ آبی رنگ بودند، با مسلسل یوزی به سوی وی و اتومبیلش شلیک کردند و بی درنگ متواری شدند. براثر رگبار گلوله مهاجمان، شیشه های اتومبیل نیز شکسته شد و خرده شیشه ها جراحاتی به سر و صورت وی وارد آورد.(۲)

امروز همچنین یکی از افراد متعهد شهر اراک هدف سوءقصد دو موتورسوار مسلح قرار گرفت، اما تیرهای شلیک شده به او اصابت نکرد و مهاجمان - که درحال حرکت قصد ترور این فرد را داشتند - از محل گریختند.(۳)

۱

امروز، عناصر ضدانقلاب با پرتاب انواع بمب های دست ساز و آتش زا و نارنجک به منازل و مغازه های مردم و ساختمان های دولتی و اماکن انقلابی خسارت هایی وارد آوردند. در این حوادث به کسی آسیب نرسید و یکی از عاملان آنها در مشهد دستگیر شد.

ساعت ۲۲ امروز، یک بمب دست ساز قوی داخل محوطه فرمانداری بروجرد پرتاب شد که سبب خردشدن تعدادی از شیشه های ساختمان شد.(۴)

در همین شهر، به منزل یکی از نیروهای سپاه پاسداران نیز حمله شد. در این حادثه، ۲ بمب دست ساز به منزل این فرد پرتاب شد که یکی از بمب ها منفجر شد، اما خسارتی به بار نیاورد. عاملان حادثه شعارهایی مبنی بر اجرای موفقیت آمیز ترور روی دیوار منزل این فرد نوشتند.(۵)

در حادثه مشابهی بمبی دست ساز به منزل یکی دیگر از افراد سپاه پاسداران بروجرد پرتاب شد که خسارتی به همراه نداشت.(۶)

ص:۲۷۶

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۸، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۴/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۹؛ و - روزنامه کیهان، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۲- روزنامه اطلاعات، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره

۱۳۷، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۳۵، مشهد - خبرگزاری پارس، ۱۳/۵/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۰، ۱۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۶، اراک.

۴- سند شماره ۳۲۸۹۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از واحد اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به استانداری لرستان، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۳۲۸۴۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از معاونت سیاسی و اداری استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۵- سند شماره ۳۲۸۴۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۶- همان.

یک بمب دست ساز نیز به منزل معاون هنرستان شماره ۱ بروجرد پرتاب شد که منفجر نشد و مأموران آن را خنثی کردند.(۱)

در دورود هم انفجار شدیدی در نزدیکی ساختمان جهاد سازندگی رخ داد که خسارتی به بار نیاورد.(۲)

در اقدامی دیگر، براثر پرتاب یک بمب دست ساز به داخل فرمانداری ایلام در خیابان طالقانی، به ۳ خودرو و قسمتی از ساختمان خسارت جزئی وارد شد.(۳)

همچنین براثر پرتاب نارنجک به سوی ساختمان ستاد جوانان پیرو خط امام در ارومیه، شیشه های ساختمان ستاد و یک اتومبیل خرد شد.(۴)

یک بمب دست ساز نیز به طرف دفتر فعالیت های انقلاب در مشهد پرتاب شد که خسارات چندانی به بار نیاورد. مهاجمان نیز با تیراندازی یکی از مأموران نیروهای انتظامی از محل حادثه گریختند.(۵)

در مشهد همچنین عناصر و هواداران سازمان مجاهدین خلق (منافقین) – که بمبی آتش زا داخل ساختمان جهاد دانشگاهی این شهر پرتاب کرده بودند – با کمک نیروهای بسیج منطقه شناسایی شدند و تحت تعقیب قرار گرفتند. این افراد بدون توجه به اخطار ایست نیروهای بسیج قصد فرار داشتند که با شلیک گلوله افراد بسیج، یکی از مهاجمان از ناحیه پا زخمی و سپس دستگیر شد.(۶)

در تهران هم یک موتورسوار بمبی آتش زا داخل مغازه سراجی در خیابان جمهوری اسلامی پرتاب کرد که با انفجار بمب و آتش سوزی، وسایل موجود در مغازه به طور کامل سوخت.(۷)

به گزارش خبرگزاری پارس، ۳ حادثه بمب گذاری نیز در اراک رخ داد که تلفات جانی نداشت، اما خسارت های مالی به بار آورد.

در اولین اقدام، انفجار بمبی دست ساز در یک مغازه شیشه بری در اراک سبب واردآمدن خسارت های مادی شد. ساعاتی بعد، بمبی دست ساز به منزل یکی از پاسداران این شهر پرتاب شد که خسارتی جزئی به بار آورد. در آخرین اقدام نیز بمبی با خرج مواد منفجره تی.ان.تی. و بمبی دست ساز در منزل دو نفر از افراد متعهد شهر منفجر شد که خسارت هایی جزئی به بار آورد.(۸)

۱

مسئول سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در استان گیلان به همراه ۴ نفر دیگر از اعضای تشکیلات سازمان در این استان، با تلاش نیروهای سپاه پاسداران رشت شناسایی و دستگیر شد.

این فرد اهل قم بود و در این شهر سکونت داشت. وی پس از انقلاب به رشت نقل مکان کرد و در ستاد جنبش مجاهدین خلق استان، مشغول تعلیم آموزش های سیاسی و ایدئولوژیک به افراد سازمان شد. وی در بخش نظامی نیز فعالیت های مخفی خانه های تیمی و عملیات های نظامی سازمان را برنامه ریزی، طراحی و اجرا می کرد که یکی از موارد آن ترور شهید مهندس علی انصاری استاندار گیلان، بود.(۹)

۱- همان.

۲- همان.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۸، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۴، ایلام - خبرگزاری پارس، ۱۴/۵/۱۳۶۰.

۴- همان، ص۲۸، خبرگزاری پارس، ۱۴/۵/۱۳۶۰.

۵- سند شماره ۵۷۴۵۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مشهد به تهران (فرماندهی سپاه)، ۱۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- روزنامه اطلاعات، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۷- همان، ص۹.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۸، ۱۴/۵/۱۳۶۰، صص ۲۴ و ۲۵، اراک - خبرگزاری پارس، ۱۴/۵/۱۳۶۰.

۹- روزنامه اطلاعات، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۳.

مهندس علی انصاری ساعت ۷ صبح روز دوشنبه ۱۵ تیر ۱۳۶۰، درحالی که همراه معاون استانداری با ماشین شخصی خود و بدون محافظ عازم محل کار خود بود، در خیابان لاکانی (رشت) با مسلسل یوزی هدف سوءقصد دو موتورسوار قرار گرفت و براثر اصابت ۱۱ گلوله به شهادت رسید. معاون استانداری نیز در این حادثه به سختی مجروح شد.(۱)

۱

براساس رویکرد تبلیغاتی - عملیاتی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) که با هدف جلب نظر افکار عمومی جهانیان انجام می شود، امروز تعدادی از افراد سازمان مجاهدین خلق با همراهی عناصر وابسته به گروه های چپ، هم زمان در کانادا و چند شهر دیگر اروپایی، مبادرت به اشغال اماکن متعلق به جمهوری اسلامی ایران و برپایی راه پیمایی کردند.

این افراد برای اجرای برنامه هایشان امنیت کافی داشتند، طوری که در هیچ یک از اقداماتشان پلیس دخالتی نکرد و تنها پس از اتمام ماجرا وارد صحنه شد.

در یکی از این اقدامات، حدود ۳۰ نفر از دانشجویان ایرانی مخالف جمهوری اسلامی وارد سفارت ایران در شهر اُتاوای کانادا شدند و حدود ۲ ساعت و ۳۰ دقیقه، این محل را اشغال کردند.

درنهایت، این افراد با توزیع اعلامیه هایی بین خبرنگاران که در آنها تأکید شده بود "دولت جمهوری اسلامی ایران از حمایت مردم برخوردار نیست"، به آرامی ساختمان سفارت را ترک کردند.

خبرگزاری فرانسه در گزارشی اعلام کرد: «این عده در پایان اشغال سفارت، معاون کاردار جمهوری اسلامی و ۶ نفر کارمند و ۲ ارباب رجوع را که به گروگان گرفته بودند، آزاد کردند.»(۲)

همچنین حدود ۲۰۰ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق در نیویورک مقابل سازمان ملل، تظاهراتی برپا کردند. این افراد حمایتشان را از شورای ملی مقاومت (هم پیمانی بنی صدر و رجوی) اعلام کردند.(۳)

در لندن هم حدود ۲۰ دانشجوی ایرانی هوادار سازمان مجاهدین خلق در خیابانی نزدیک میدان ترافالگار واقع در مرکز شهر لندن - که مرکز تجمع توریست هاست - دست به تجمع زدند. این افراد با پخش اعلامیه و به دست گرفتن پلاکاردهایی علیه جمهوری اسلامی ایران، اعلام کردند که از امروز دست به اعتصاب غذای پنج روزه می زنند.

به گزارش خبرگزاری پارس، پلیس لندن با حمایت از این افراد، در پاسخ یکی از نمایندگان پارلمان این کشور که خواستار پراکنده کردن متحصنین شده بود، اعلام کرد: «این افراد تظاهرات آرام برپا کرده اند و راهی جز فرار از وطن را نداشته اند. اکنون که تمام امیدها را از دست داده اند، برای جلب توجه مردم و تحریک آنان، ناگزیر به اعتصاب غذا دست زده اند، لذا نباید اقدامی علیه آنان صورت گیرد.»(۴)

در این تظاهرات ها برخی گروه های سلطنت طلب نیز حضور داشتند. خبرگزاری

۱- روزنامه کیهان، ۱۵/۴/۱۳۶۰، ص۱۶.

۲- روزنامه اطلاعات، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۸، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۲ ضمیمه، رادیو لندن، ۱۴/۵/۱۳۶۰؛ و - همان، ص۱۸، اتاوا - خبرگزاری فرانسه، ۱۴/۵/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۸، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۷، نیویورک - خبرگزاری فرانسه، ۱۴/۵/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۱، ۱۸/۵/۱۳۶۰، صص ۱۵ و ۱۶، لندن - خبرگزاری پارس، ۱۷/۵/۱۳۶۰.

آسوشیتدپرس دراین باره گزارش داد: «گروهی از دانشجویان سلطنت طلب در دفتر هواپیمایی ملی ایران در لندن تظاهراتی برپا کردند و به شعاردادن علیه رژیم فعلی ایران و نصب عکس هایی از رضا پهلوی بر روی دیوارها پرداختند. یکی از تظاهرکنندگان گفت پدرش در جریان به قدرت رسیدن رژیم فعلی کشته شد و از زمانی که شاهنشاهی از ایران رخت بربست، تجزیه ایران آغاز شد.»(۱)

این فعالیت ها درحالی انجام می شود که خبرگزاری فرانسه از پاریس گزارش داد: «اعضای حزب توده ایران در فرانسه، با انتشار بیانیه ای از مقامات فرانسه خواستند تدابیر لازم [را] برای جلوگیری از فعالیت هایی که علیه جمهوری اسلامی ایران صورت می گیرد، اتخاذ نمایند.»

در این بیانیه دلیل اصلی اقدامات عوامل گروه های مخالف علیه طرف داران انقلاب اسلامی ایران، ورود بنی صدر و رجوی به فرانسه بیان شده است.

خبرگزاری فرانسه در پایان افزود: «علی رغم حمایت حزب توده از مقامات ایرانی، بیانیه فوق خواهان استرداد بنی صدر نشده است.»(۲)

۱

محمدعلی رجایی رئیس جمهور، در نامه ای، محمدجواد باهنر را به عنوان نخست وزیر به مجلس شورای اسلامی معرفی کرد.

در جلسه علنی امروز مجلس، نامه رئیس جمهور قرائت شد.(۳)پس از قرائت متن نامه، رئیس مجلس شورای اسلامی درمورد شیوه رأی گیری مجلس برای انتخاب نخست وزیر گفت: «آئین نامه داخلی صراحت دارد که نامه رئیس جمهور در مجلس قرائت می شود و بحثی روی آن انجام نخواهد گرفت و [در] جلسه بعد که فردا خواهد بود، بدون بحث، با رأی مخفی، نسبت به نخست وزیر جدید رأی گیری به عمل خواهد آمد و در بین این دو جلسه، مجلس می تواند برای مشورت های خصوصی نمایندگان، یک جلسه غیررسمی غیرعلنی نیز داشته باشد» رئیس مجلس افزود: «در دستور فردا، فقط رأی گیری درمورد اظهار تمایل مجلس نسبت به آقای دکتر باهنر انجام خواهد شد.»(۴)

۲

حجت الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی در سخنان پیش از دستور جلسه علنی امروز مجلس شورای اسلامی، با اشاره به ترورهای اخیر عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) که همه اقشار جامعه؛ ازجمله افراد عادی کوچه و بازار را نیز شامل شده است، فرار بنی صدر و رجوی از ایران و ورود به خاک فرانسه را باعث افشای ماهیت تروریسم کور سازمان خواند.

وی گفت: «این گونه تروریسم کوری که امروز در ایران هست، هیچ وقت در هیچ نقطه دنیا

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۸، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۷، لندن - آسوشیتدپرس، ۱۴/۵/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۷، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۳۶، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۱۳/۵/۱۳۶۰.
۳- روزنامه اطلاعات، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۳.
۴- روزنامه کیهان، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۲.

نبوده؛ حتی در لبنان و آقای بنی صـدری که دو سال در ایران دم از حقوق بشـر و آزادی و معیار آزادی و عدم خشونت زد، دو روز که از ایران فرار کرد و توانست با هواپیماربایی فرار کنـد، چیزی مثل این گونه حوادث را به عنوان یک اقـدام انقلابی به دنیا معرفی [می]کنـد. البته، حسن این قضـیه این است که مـاهیت این گروه که دو سـال از موضع مخالف خوانی برای جوان ها، پایگاه درسـت کرده بودند، روشن می شود و آینده ایران و نسل آینده و جامعه ما از شر اینها و از فریبی که داده بودند راحت می شود، منتها با این تبعات تلـخ و چیزهایی که داریم می بینیم، خواهند گفت که اینها جواب آن اعدام هاست که بنی صدر هم گفته است، اما می دانید که برخوردهای نظام موقعی شروع شد که آقایان با کارد موکت بری و اسلحه سرد و گرم و با اعلان مبارزه مسلحانه، افتادند به جان مردم. آن روز شاید خیلی ها باور نمی کردند و شاید می گفتند این کاردها و اسلحه ها مال اینها نبود و این شلوغی ها مال اینها نبود یا اینها جوان اند، رئوف اند و فلان هستند و با این جنایتی که این روزها انجام داده اند، مطلب روشن شد.

شما را به خـدا دیگر راهی در مقابل ملت ما غیرازاینکه با قاطعیت اقـدام به قلع وقمع اینها بکند و جان این ملت را از شـر اینها نجات دهد، باقی مانده است؟ چقدر دادگاه های انقلاب اعلامیه صادر کرد و پشت سـرهم گفتند و نصـیحت کردند که برگردید و نکنید، نزنیـد، شـلوغ نکنیـد، سیاسـی عمل کنیـد. همه این نصایـح به باد رفت و آخرش اعلام مبارزه مسـلحانه و اعمال تروریستی کردنـد و مـاهیت خودشـان را نشـان دادنـد. حالا دیگر من فکر می کنم برای نیروهای امنیتی و دسـتگاه قضایی هیـچ دلیلی باقی نمانـده که به خاطر آن دست روی دست بگذارنـد و اجازه بدهند که این مردم رهگذر و غیرمسـلح در خیابان ها و بازارها و مساجد و در خانه ها این گونه مورد هجوم و تجاوز قرار بگیرند.»(۱)

۱

نشـریات فرانسه امروز مدعی شدند، دولت این کشور که در روابط سیاسـی اش با ایران دچار مشـکلاتی شده است، با درنظر گرفتن مصالح این کشور، محدودیت هایی را در فعالیت های بنی صدر و رجوی اعمال کرده است.

روزنـامه فیگـارو (چـاپ پـاریس) در شـماره امروز خود با درج مطلبی با عنوان "دولت فرانسه هرنوع مصاحبه با بنی صـدر را ممنوع کرده است"، اعلام کرد: «دولت فرانسه تصـمیم گرفت که مـانع مصـاحبه بنی صـدر رئیس جمهـور معزول و مسـعود رجـوی رئیس مجاهدین خلق، با روزنامه نگاران شود.» این روزنامه دلیل این اقدام فرانسه را چنین بیان کرد: «این تصمیم به علت مصاحبه هایی که بنی صـدر بـا هفته نـامه اشپیگل انجام داد، صورت گرفت. وی در این مصاحبه گفته بود تا چنـد ماه دیگر برای کمک به برانـداختن رژیم [امام] خمینی به ایران باز خواهد گشت. بنی صدر در مصاحبه دیگری گفته است که طرف دارانش قصد دارند در هفته آینده دست به اعتصابات و تظاهرات بزنند

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۹.

و به موازات آن، مجاهدین خلق - که از او حمایت می کنند - مصمم هستند که همکاران نزدیک [امام] خمینی را از میان بردارند. از طرف دیگر، سرنوشت فرانسویان مقیم ایران - که حدود ۱۴۰ نفر هستند - سبب شد که وزارت خارجه فرانسه این دستور را صادر کند.»(۱)

خبرگزاری فرانسه نیز اعلام کرد: «نیروهای امنیتی فرانسه در ویلای دکتر کاظم رجوی برادر مسعود رجوی، تقویت شده اند و خیابان های اطراف آن از همه سر، بسته شده است و یک صف از ژاندارم از آنجا حفاظت می کند و از کسانی که بخواهند از آنجا عبور کنند جلوگیری به عمل می آید و چند نفر، مأمور یادداشت شماره اتومبیل هایی هستند که از آنجا می گذرند. این تدبیر از زمانی که وزارت خارجه فرانسه تصمیم گرفت هرگونه تماس بنی صدر و رجوی با خبرنگاران را قطع کند، شدیدتر شده است.»(۲)

روزنامه گاردین (چاپ لندن)، این اقدام فرانسه را گامی درجهت کاهش تنش در روابط با ایران دانست و نوشت: «ممنوعیت درمورد بنی صدر، تشنجات را تخفیف می دهد، درحالی که رئیس جمهور پیشین ایران بیش ازپیش تحت نظر قرار گرفته است، شنبه گذشته کشتی های جنگی خریداری شده پیش از انقلاب، عازم ایران شدند.»(۳)

اتخاذ این تصمیم و اعلام آن که بیشتر با درنظرگرفتن وضعیت فرانسویان مقیم تهران انجام شد، واکنش بنی صدر و رجوی را در پی داشت.

ابوالحسن بنی صدر در مصاحبه با روزنامه انگلیسی ساندی تایمز با ادعای اینکه اولاف پالمه نماینده دبیرکل سازمان ملل، برای رفتن به سوئد و پرونو کرایسکی صدراعظم اتریش از وی برای رفتن به کشورهایشان دعوت کرده اند، نارضایتی اش را از موضع فرانسه اعلام کرد.(۴)

مسعود رجوی نیز مدعی شد مقامات فرانسه با حیله وی را به امضای موافقت نامه ای مبنی بر شرکت نکردن در فعالیت های سیاسی واداشته اند و وی قادر به خواندن و نوشتن زبان فرانسه نیست.(۵)

پس از انتشار این سخنان، اولاف پالمه بی درنگ، ادعای بنی صدر را مبنی بر دعوت از وی برای مسافرت به سوئد تکذیب کرد.(۶) وزارت امور خارجه سوئد نیز اعلام کرد که چون دولت فرانسه قبلاً به وی پناهندگی سیاسی داده است، این کشور به وی پناهندگی نخواهد داد.(۷)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۷، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۹ ضمیمه، رادیو ایران، ۱۳/۵/۱۳۶۰.

۲- همان، ص۳۰، پونتواز - خبرگزاری فرانسه، ۱۳/۵/۱۳۶۰.

۳- همان، ص۳۴، لندن - خبرگزاری پارس، ۱۳/۵/۱۳۶۰.

۴- روزنامه کیهان، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۷، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۹، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۳/۵/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۷، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۳۴، لندن - خبرگزاری پارس، ۱۳/۵/۱۳۶۰.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۷، ۱۳/۵/۱۳۶۰، ص۹، تهران - خبرگزاری

پارس، ۱۳/۵/۱۳۶.
۷- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۷، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۵ ضمیمه، رادیو کلن، ۱۳/۵/۱۳۶۰.

یکی از مشاوران صدراعظم اتریش نیز اعلام کرد که کشورش حاضر است به بنی صدر پناهندگی سیاسی بدهد، اما به وی اجازه فعالیت های سیاسی نخواهد داد.(۱)-(۲)

ص:۲۸۲

۱- این اظهارنظر با مخالفت برخی جناح های سیاسی مخالف دولت اتریش مواجه شد؛ ازجمله "حزب خلق" اتریش با انتشار بیانیه ای اعلام کرد که بنی صدر باید از آمدن به اتریش منصرف شود، چراکه مشکلاتی که به دلیل حضور وی در فرانسه به وجود آمده است، بیانگر این موضوع است که اقامت او در اتریش امنیت داخلی این کشور را به خطر خواهد انداخت. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۷، ۱۴/۵/۱۳۶۰، صص۳۳-۳۲، وین - خبرگزاری رویتر، ۱۳/۵/۱۳۶۰)

۲- همان، ص۶ ضمیمه، رادیو اسرائیل، ۱۳/۵/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ چهارشنبه ۱۴ مرداد ۱۳۶۰ ۴ شوال ۱۴۰۱ ۵ اوت ۱۹۸۱

۱

افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی در روانسر، ارومیه و محور ارومیه - مهاباد، دست به اقداماتی زدند که براثر آن چند تن شهید شدند و خسارت هایی به بار آمد.

نیروهای حزب دمکرات کردستان ایران به مقر نیروهای جمهوری اسلامی در پایگاه درهریان در شمال شرقی روانسر حمله کردند. در این تهاجم که حدود ۲ ساعت طول کشید، ۳ نفر از نیروهای پایگاه به شهادت رسیدند. ۳ نفر از مهاجمان نیز کشته و ۶ نفر از آنان مجروح شدند. مهاجمان روز قبل نیز به این پایگاه حمله کرده بودند.(۱)

همچنین گروه دیگری از افراد گروه های مسلح ضدانقلاب، در تپه جعفرآباد واقع در منطقه سه راهی بوکان در محور ارومیه - مهاباد، با بستن جاده، به تفتیش خودروهای مردم پرداختند. درپی این اقدام، تعدادی از نیروهای سپاه پاسداران و ارتش برای مقابله با این افراد به منطقه اعزام شدند که در درگیری ایجادشده میان دو طرف، ۲ نفر از افراد ضدانقلاب کشته و بقیه متواری شدند. از این افراد تعدادی ماسک ضدگاز، یک اسلحه انفرادی و چند کتاب کمونیستی به جا ماند.(۲)

همچنین چند فرد مسلح در ارومیه، تراکتور جهاد سازندگی این شهر را نزدیک معدن گچ در حوالی روستای خانقاه سرخ از توابع ارومیه، ربودند.

یک دستگاه کمپرسی جهاد سازندگی مهاباد هم به کمین عناصر مسلح در ارومیه افتاد. این افراد قصد ربودن کمپرسی را داشتند، ولی راننده با واکنش سریع موفق به عبوردادن کامیون از میان آنان شد و از دست آنان گریخت.(۳)

۲

با تلاش نیروهای سپاه پاسداران غرب کشور، مقداری مهمات کشف و ضبط شد و یک روستا در دیواندره از وجود نیروهای مسلح ضدانقلاب پاک سازی گردید.

واحد انتظامات سپاه پاسداران غرب کشور در سرپل ذهاب، گزارشی مبنی بر وجود مهمات در

۱- سند شماره ۵۱۶۰۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از کرمانشاه به تهران (فرماندهی سپاه)، ۱۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۲۹/۸/۱۳۶۰، ص۲۲.

۲- سند شماره ۵۱۵۸۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مهاباد به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مرکز (فرماندهی)، ۱۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۸، ۱۵/۵/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۱۴/۵/۱۳۶۰.

یک منزل دریافت کرد و پس از بازرسی محل، مقداری مهمات به این شرح کشف و ضبط شد:

۲۴ گلوله آر.پی.جی۷، ۴۲ گلوله از انواع گلوله های خمپاره، ۳۴ مین ضدنفر، ۴۲ پوند مواد منفجره تی.ان.تی. و مقداری دینامیت و وسایل انفجاری.(۱)

روستای افراسیاب از توابع دیواندره نیز پس از ۱۸ ماه حضور گروه های مسلح غیرقانونی، بدون درگیری پاک سازی شد.(۲)

۱

صبح امروز، دکتر حسن آیت نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی و عضو شورای مرکزی حزب جمهوری اسلامی، هنگام خروج از منزل، هدف سوءقصد ۴ تن از عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) قرار گرفت و براثر اصابت ۲ گلوله به سرش، به شهادت رسید.(۳)

در این حادثه، ۲ محافظ نماینده تهران که مجروح شده بودند، به بیمارستان منتقل شدند و تحت عمل جراحی قرار گرفتند.

یکی از مسئولان کمیته منطقه ۵ تهران دراین باره گفت: «در این حادثه، مهاجمین که ۴ نفر (۳ مرد و یک دختر) و مسلح به یوزی و ژ۳ بودند، از دقایقی قبل از خروج دکتر آیت، در کوچه افشار منشعب از خیابان سی متری نارمک حضور داشتند. مردها لباس یکسره مکانیکی پوشیده بودند و قبل از حمله به بهانه تعمیر، مشغول بررسی اتومبیل خود بودند و بنا به اظهار همسایه ها، این افراد از مدت ها قبل، این منزل را تحت نظر داشتند و رفت وآمد دکتر آیت را کنترل می کردند.»(۴)

فرزند شهید آیت نیز درباره چگونگی وقوع حادثه گفت: «مانند روزهای گذشته، من قبل از خروج پدرم از خانه، بیرون رفتم و با اطمینان از اینکه کسی در کوچه نیست به خانه برگشتم و موضوع را به اطلاع محافظین پدرم رساندم. پس از آن، پدرم به همراه دو تن از محافظینش از منزل خارج و سوار ماشین شدند و راننده پدرم نیز از منزل خارج و یکی از محافظین درحال بستن درب منزل بود که یک بنز شیری رنگ با سه سرنشین مسلح و به آرامی ازطرف میدان ۴۸ نارمک، وارد کوچه شد و یکی از سرنشینان آن

۱- سند شماره ۲۸۶۰۰۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از واحد انتظامات به فرمانده ستاد عملیاتی، ۱۴/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.
۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۹، ۱۶/۵/۱۳۶۰، ص۲۲، ۱۵/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.
۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۸، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۲۴، خبرگزاری پارس، ۱۴/۵/۱۳۶۰.
۴- روزنامه اطلاعات، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۲.

از اتومبیل پیاده و به سوی ماشین حامل پدرم اقدام به تیراندازی کرد که ایشان بلافاصله شهید شد.»

وی همچنین ادامه داد: «محافظان پـدرم که موفق به هیـچ گونه عکس العملی نشـده بودنـد نیز مجروح گردیدنـد و مهاجم بلافاصـله سوار ماشـین شد و پس از بسـتن رگبار دیگری به سوی ماشـین، [مهاجمان] با سـرعت ازسوی دیگر کوچه که به انتهای خیابان سـی متری نارمک راه دارد، گریختند.»(۱)

ساعتی پس از این حادثه، هاشـمی رفسنجانی رئیس مجلس شورای اسلامی، در سخنان پیش از دستور مجلس با اشاره به ترور شهید آیت گفت: «ضـدانقلاب قصـد دارد هرچه بتواند در این آخرین لحظات زندگی خود از ما قربانی بگیرد. نمایندگان مجلس شورای اسلامی از مواردی هسـتند که ضـدانقلاب کوشـش می کنـد آنـان را از میان بردارد و گرچه ما آماده شـهادت هستیم، اما حـداکثر حفـاظت ضــرورت دارد و مســئولان حفـظ امنیت بایــد بر کوشــش خـود بیفزاینـد و خـود نماینـدگان نیز مراقبـت بیشـتری اعمـال کنند.»(۲)-(۳)

۱

در اقـدامات امروز افراد سازمان مجاهـدین خلق (منافقین)، یک نفر در تهران به شـهادت رسـید و ۳ نفر در اراک، مشـهد و اصفهان مجروح شدند.

در تهران، ۲ تـن از عناصـر سازمـان مجاهـدین خلـق به قصـد ترور یکی از اعضـای سـپاه پاسـداران در یکی از خیابـان هـای تهران، نـارنجکی را به سوی وی پرتـاب کردنـد که با واکنش به موقع این پاسـدار و قرارگرفتنش در جوی آب، انفجار نارنجک آسـیبی به وی نرساند، اما ترکش نارنجک سبب شهادت یک رهگذر شد.(۴)

در اراک نیز چنـد فرد مسلح موتورسوار، دوچرخه سـازی به نام اصـغر هزاوه معروف به اصـغر دوچرخه سوار را در مقابل مغازه اش ترور کردند. از ۶ گلوله ای که به طرف این فرد شلیک شد، ۲ گلوله به سینه و بازوی وی اصابت کرد. با حضور به موقع مردم، وی به بیمارستان منتقل شد و تحت درمان قرار گرفت.(۵)

در حادثه مشابهی در اراک، دو موتورسوار مسلح به یکی از افراد متعهد شهر در مقابل بیمارستان

ص:۲۸۵

۱- خبرگزاری پارس، نشـریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۸، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۶، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۴/۵/۱۳۶۰.

۲- آقای هاشـمی در یادداشت های امروز خود در کتاب عبور از بحران، درباره ترور آیت نوشـته است: «خبر رسـید که دکتر حسـن آیت را ترور کرده اند و شـهید شده است و دو پاسدارش مجروح [شده اند]. خیلی متأثر شدیم و مردم عصبانی و حق دارند، زیرا هر روز تعـدادی از شخصـیت های نامـدار انقلاب ترور و شـهید می شونـد و اگر مـدتی دیگر به همین منوال باشـد، از نیروهای انقلابی سابقه دار کسی نمی ماند. مشکل هم اینجاست که مجاهدین، سال ها به عنوان نیروی خودی در بین ما بوده اند و اطلاعات کامل از وضع مـا و موقعیت افراد و راه وصول به آنهـا را در اختیـار دارنـد و بعـد از انقلاب، عوامل خود را به طور ناشـناس در خیلی جاهای

حساس نفوذ داده اند. امروز همه تلفن ها، حاکی از خشم مردم نسبت به ضعف کنترل امنیتی ما بود.» (اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران، (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۱۹۲)

۳- روزنامه کیهان، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۰، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۲۰، ۱۶/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۰، ۱۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۱، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۶/۵/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۰، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۶، اراک - خبرگزاری پارس، ۱۵/۵/۱۳۶۰.

قدس حمله کردند که به دلیل عجله بسیار نتوانستند کاری انجام دهند و به سرعت از محل گریختند.(۱)

اقدام دو موتورسوار مسلح در ترور حجت الاسلام فرزانه یکی از روحانیون برجسته مشهد نیز ناکام ماند. این دو نفر ساعت ۱۳:۱۵ امروز، در میدان سیزده طلاب به طرف حجت الاسلام فرزانه تیراندازی کردند که تیرهایشان به وی اصابت نکرد و با تیراندازی متقابل آقای فرزانه، مهاجمان ناگزیر از محل درگیری گریختند و این سوءقصد ناکام ماند.(۲)

همچنین یک میوه فروش - که از افراد متعهد مشهد بود - در سه راهی جم هدف سوءقصد قرار گرفت و ۳ تیر - که از یک کلت شلیک شده بود - به کتف وی اصابت کرد. مردم وی را به بیمارستان امام رضا(ع) منتقل کردند، ضارب نیز متواری شد.(۳)

در اصفهان نیز نیروهای گشت سپاه به یک موتورسیکلت تریل دستور توقف دادند، اما قبل از آنکه بتوانند سرنشینانش را بازرسی کنند، آنان به سوی نیروهای گشتی تیراندازی کردند و گریختند. در این حادثه یکی از عابران هدف گلوله سرنشینان موتور قرار گرفت و زخمی شد.(۴)

۱

در پرتاب انواع بمب به منازل و محل کار افراد متعهد و طرف دار انقلاب و نظام در مشهد، بجنورد، بیرجند، شیراز، نیشابور و بروجرد، چند تن مجروح شدند و خسارت هایی به بار آمد. تعدادی از افراد ضدانقلاب نیز در شیراز و بروجرد دستگیر شدند.

ساعت ۶ صبح، ۲ بمب دست ساز به منزل یکی از افراد متعهد شهر مشهد در خیابان عدالت، پرتاب شد که موجب آتش سوزی شد. این آتش سوزی با کمک مردم مهار شد.(۵)

در اقدام دیگری بمبی دست ساز به منزل یکی از نیروهای جهاد سازندگی بجنورد پرتاب شد که خسارتی به بار نیاورد.(۶)

در بیرجند هم دو موتورسوار بمبی دست ساز را به منزل دادیار دادسرای انقلاب اسلامی بیرجند پرتاب کردند، اما به دلیل عجله و بی دقتی در پرتاب، بمب به دیوار منزل برخورد کرد و در کوچه منفجر شد. این افراد که نتوانستند عملیاتشان را اجرا کنند، با به جاگذاشتن ۲ بمب دست ساز دیگر از محل حادثه گریختند.

در شیراز، دو موتورسوار ساعت ۵:۳۰ صبح، بمبی آتش زا به منزل یکی از نیروهای فعال سپاه در این شهر پرتاب کردند که سبب آتش سوزی شد. درنهایت، همسایگان آتش را خاموش کردند و خسارت کمی به بار آمد.(۷)

در نیشابور هم پرتاب یک بمب آتش زا سبب آتش سوزی و واردشدن خسارت به مغازه پلاستیک فروشی یکی از اعضای بسیج شهر شد.(۸) دلیل وسعت یافتن حریق، وجود چند بشکه تینر در این مغازه بود. هنگام اجرای عملیات اطفای حریق، ۲ تن از مأموران آتش نشانی دچار گازگرفتگی شدند و یک نفر نیز مجروح شد که هر ۳ به اورژانس منتقل شدند.(۹)

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص ۴.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۹، ۱۵/۵/۱۳۶۰، صص ۲۹ و ۳۰، مشهد - خبرگزاری پارس، ۱۵/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۰؛ و - سند شماره ۵۷۴۵۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مشهد به تهران (فرماندهی سپاه)، ۱۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۵۷۴۵۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۴- سند شماره ۵۷۴۵۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اصفهان به تهران (اطلاعات سپاه)، ۱۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- سند شماره ۵۷۴۵۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۹ ، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۲۴، مشهد - خبرگزاری پارس، ۱۵/۵/۱۳۶۰.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۰ ، ۱۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۶، مشهد - خبرگزاری پارس، ۱۶/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۱۵۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شیراز به تهران (فرماندهی سپاه)، ۱۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۰ ، ۱۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۷، مشهد - خبرگزاری پارس، ۱۶/۵/۱۳۶۰.

۹- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۹، ۱۵/۵/۱۳۶۰، صص ۱۳ و ۱۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۵/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۸ ، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۹، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۴/۵/۱۳۶۰.

در بروجرد، ۲ بمب دست ساز به داخل منزل یکی از افراد شهر پرتاب شد که خسارتی جزئی به بار آورد، اما تلفات جانی نداشت.(۱)

همچنین عصر امروز در شیراز، ۲ نفر از هواداران فعال سازمان مجاهدین خلق (منافقین) که مسلح به کلت و سوار بر موتور در سطح شهر درحال تردد بودند، با کمک مردم و نیروهای شهربانی دستگیر شدند.(۲) شب هنگام نیز گروه گشتی جهاد سازندگی ۲ نفر از عاملان پرتاب نارنجک را در بروجرد دستگیر کردند.(۳)

۱

محمدجواد باهنر با کسب آرای اکثریت نمایندگان مجلس، نخست وزیر ایران شد.

مجلس شورای اسلامی ساعت ۱۰:۴۵ صبح امروز، پس از بررسی پیشنهاد روز گذشته رئیس جمهور در معرفی محمدجواد باهنر به سمت نخست وزیری ایران در یک جلسه غیرعلنی غیررسمی، جلسه ای علنی تشکیل داد و درباره نخست وزیر پیشنهادی رأی گیری کرد.

در این جلسه، از مجموع ۱۶۸ نماینده حاضر، ۱۳۰ نفر به نخست وزیری باهنر رأی موافق؛ ۱۴ نفر رأی مخالف و ۲۴ نفر رأی ممتنع دادند و بدین ترتیب محمدجواد باهنر از امروز به طور رسمی نخست وزیر دولت آقای رجایی معرفی شد.(۴)

در این جلسه، رئیس مجلس اعلام کرد که ۲۹ نفر از نمایندگان مجلس که در انتخابات میان دوره ای مجلس در روز ۲ مرداد ۱۳۶۰، به مجلس راه یافته اند(۵)، به دلیل آنکه هنوز اعتبارنامه هایشان تصویب نشده است و نمی توانند در رأی گیری شرکت کنند، در نامه ای یادآور شده اند که نخست وزیری آقای باهنر را تأیید می کنند.(۶)

۲

درپی چند انفجار مهیب به ویژه در تهران و کرمانشاه و کشته شدن تعدادی از مردم در این شهرها و ادامه یافتن ترورهای کور و بی هدف مردم کوچه و خیابان به دست گروه های مسلح ضدانقلاب؛

به ویژه سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم در نامه ای سرگشاده

۱- سند شماره ۳۲۸۹۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از واحد اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به استانداری لرستان، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص ۱.

۲- سند شماره ۵۱۵۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۳- سند شماره ۳۲۸۴۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از معاونت سیاسی و اداری استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص ۲.

۴- روزنامه کیهان، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۸ ، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۲۴، خبرگزاری پارس، ۱۴/۵/۱۳۶۰.

۵- ۲۷ نماینده از نماینده گانی که در انتخابات میان دوره ای به مجلس راه یافتند، جایگزین نمایندگانی شدند که در حادثه انفجار دفتر مرکزی حزب جمهوری در تاریخ ۷ تیر ۱۳۶۰ به شهادت رسیدند.

۶- روزنامه اطلاعات، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۳.

خطاب به شورای عالی قضایی، قاطعیت بیشتر این شورا و مجموعه دستگاه قضایی کشور را در برخورد با عاملان ترورها و بمب گذاری ها و اقدامات خرابکارانه خواستار شد.

در قسمت هایی از این نامه که خبرگزاری پارس آن را منتشر کرده، آمده است: «پس از برکناری بنی صدر از فرماندهی کل قوا جبهه متحد ضدانقلاب با ترکیبی ناهمگون از لیبرال های سازش کار به سرکردگی بنی صدر خائن و چپ گرایان امریکایی به رهبری منافقین و پیکاری های خونخوار ضدخدا و خلق، روی جنایتکاران تاریخ چون هیتلرها و چنگیزها و مافیا را سفید کردند. ۷۲ نفر از بهترین فرزندان اسلام و در رأس آنها شهید مظلوم آیت الله دکتر بهشتی را با آن وضع فجیع شهید نمودند. رئیس دادگاه های انقلاب مرکز را مورد هجوم قرار دادند. رئیس زندان اوین را به شهادت رساندند. قضات شرع و دادستان های انقلاب مورد هجوم [قرار گرفتند] و بعضاً به شهادت رسیدند. اماکن عمومی و مراکز امن چون بیمارستان ها و مساجد و منازل مسکونی نیز مورد حمله قرار گرفت. عابران بی گناه، نمایندگان مجلس، کاندیداهای نمایندگی و ریاست جمهوری و بچه های خردسال مقتول و مجروح گردیدند. بمب گذاری، پرتاب نارنجک و کوکتل مولوتف امنیت را از همه مخصوصاً افراد روحانی و خدمتگزار و مسئولین سلب کرده است.

... ما به دادسراهای انقلاب و قوای انتظامی جداً معترضیم که چرا این گروه های منافق و کافر را حداقل از اوایل انقلاب، شناسایی نکرده و چنانچه شاید و باید به کمک مردم انقلابی مسلمان همیشه حاضر در صحنه از این جنایات پیشگیری به عمل نیامده است و چرا اکنون هم از این شخصیت ها حفاظت لازم به عمل نمی آید و تروریست ها آزادانه جنایت می کنند و فرار می نمایند؟ چرا قوای انتظامی و دادسراهای انقلاب با یاری و همکاری شدید ملت مسلمان خانه به خانه در شهرها و قصبات به دنبال خرابکاران و تروریست ها نمی روند. مسئله موجودیت اسلام عزیز است. مسئله ذخائر شخصیتی کشور اسلامی است.

... باید گروه ویژه ای با قدرت کامل به دستگیری و سرکوب این جانیان تاریخ بپردازند و تا صبر مردم مسلمان در ازدست دادن عزیزان خود برای سرکوب مزدوران کثیف صهیونیزم بین المللی لبریز نشده و خدای ناکرده این خشم دامن گیر مسئولین امنیتی و قضایی مملکت نشده، اقدامات لازم را به عمل آورده و به خواسته واقعی مردم رنج کشیده مسلمان جامه عمل بپوشانید.»(۱)

۱

افزایش ترورها و دیگر اقدامات گروه های مسلح ضدانقلاب، به ویژه سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، در سراسر کشور، ضرورت وجود یک سازمان اطلاعاتی منسجم و کارآمد را روزبه روز آشکارتر می کند.

روزنامه اطلاعات امروز، در مقاله ای این مهم را یادآور شده و نوشته است: «از همان اوان انقلاب، کلیه نیروهایی که متعهد به سازماندهی و تشکیلات بودند، می دانستند که ضدانقلاب

چپ و چپ نما و منافقین دست به سازماندهی تشکیلاتی برای مقابله با انقلاب خواهند زد،

۱- همان، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۸، ۱۴/۵/۱۳۶۰، صص

۱۴ و ۱۵، قم – خبرگزاری پارس، ۱۴/۵/۱۳۶۰.

ولی از آنجا که بدبختانه ما عادت کرده ایم که علاج واقعه را بعد از وقوع می کنیم، آن قدر دست روی دست گذاشتیم تا اینکه دشمن وقتی که کاملاً خود را تجهیز کرده، به مقابله رودررو با انقلاب برخاست [درصدد چاره جویی برآییم.]

آنچه که مدنظر است این است که ما در مقابل این تجهیز دشمن دست روی دست گذاشتیم و اگر یک سازمان اطلاعاتی قوی داشتیم، کلیه نیروهای ضدانقلاب همچون مهره هایی کاملاً در کف دستمان بود و هنگامی که آنان شروع عملیات نظامی خود را اعلام می کردند، با یک تهاجم سراسری (آن هم با دلیل کاملاً مشروع) دشمن را درجا خلع سلاح و سرکوب می کردیم، ولی از آنجا که ضعیف بودیم ضایعاتی را متحمل شدیم.

دراین مورد، مع الأسف دشمن ما را مرتب خلع سلاح می کرد، با پیش کشیدن مسائلی همچون "ساواک" مانع برقراری یک دستگاه اطلاعاتی قوی در نظام جمهوری اسلامی می شد؛ یعنی عملاً با عملیات روانی ما را شکست می داد؛ درحالی که همه می دانستیم که داشتن یک دستگاه اطلاعاتی لازمه بقای یک نهضت و انقلاب است، ولی تحت تأثیر همین القائات دشمن، چنان که لازم بود برای این طرح مایه نمی گذاشتیم و درحالی که دشمن با این حیله ما را خلع سلاح می کرد، خود دست به تجهیز قوی ترین سیستم اطلاعاتی زده بود.»(۱)

در ادامه مطلب، نویسنده به بررسی رهنمودهای امام درباره نقش مردم در حفظ امنیت کشور می پردازد و آن را تاحدی جبران کننده کم توجهی به این مهم می داند و می نویسد: «امام تشکیل نیروی اطلاعاتی را صادر کرد و چنین فرمود:"ملت ما امروز تکلیفش این است که تمام افراد ملت چشم و گوششان را باز کنند و رفت وآمدهای اینها را کنترل کنند. اگر نشست ملت که برای او پاسدارها فقط، کمیته ها فقط، دولت فقط انجام وظیفه بدهد، این اشتباه است." و این چنین است که امام هشدار داده و همه را از خواب شیرین و بی خطربودن ضدانقلاب داخلی بیرون می کشد؛ به خصوص این یک هشداری است به مسئولین که آموزش های لازم را برای تشکیل یک سازمان اطلاعاتی مردمی به امت شهیدپرور بدهند، چنانچه امام می فرماید:"همه افراد الآن موظف اند به اینکه این مسائل را تعقیب کنند. ... تکلیف ملت ما این است که تمامشان توجه کنند که این خرابکارها را شناسایی کنند. امروز باید همه شما سازمان اطلاعات باشید. از اجزای سازمان اطلاعات باشید. ما نباید بنشینیم و تماشاچی باشیم. ما باید فعالانه عمل بکنیم." این فرموده امام را مردم و مسئولین باید به مثابه یک فتوای شرعی در نظر بگیرند و دقیقاً اجرا نمایند.

در پایان، نویسنده تأکید می کند: «باید فتوای امام درمورد تشکیل سازمان اطلاعاتی مردمی مد نظر مسئولین قرار گیرد و برای این کار برنامه ای تنظیم کنند؛ برنامه ای مدون و اصولی. در این برنامه یکی از مهم ترین مسائل باید آموزش اطلاعاتی مردم باشد. بقیه را خود مسئولین بهتر

می دانند چه کنند.»(۲)

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۴/۵/۱۳۶۰، ص ۱۰.

۲- روزنامه اطلاعات، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۶.

روزنـامه اطلاعات در شـماره امروز خود در مطلب دیگری بر نقش مردم در حفظ انقلاب و ضـرورت آموزش آنان در عملیات های نظامی علیه گروه های مسلح ضدانقلاب، به ویژه در شناسایی خانه های تیمی آنان تأکید کرد.

توجه خاص روزنامه بیشتر از این جهت مهم است که با ورود بعضی گروه ها، به ویژه سازمان مجاهدین خلق (منافقین) به فاز نظامی و اقدامات مسلحانه، امنیت "خانه های تیمی" برای تداوم حیات عناصر باقیمانده و استمرار ترورها و عملیات های نظامی برای آنان بسـیار حـائز اهمیت و حیـاتی است؛ بنـابراین، حضور فعال مردم عاملی تأثیرگـذار در شـناسایی و معرفی این خانه ها است که قابلیت های اطلاعاتی ارگان های نظام را در مهار و کنترل این عناصر این گروه ها افزایش می دهد.

در مقـدمه این مطلب آمـده است: «یکی از اهـدافی که تروریسم در جامعه انقلابی ما دنبال می کنـد، سوق دادن انقلاب اسـلامی به سوی یک حاکمیت پلیسی و به وجودآوردن شرایطی است که بین مسئولین و مردم جدایی افکند.

اگرچه داشـتن یک سازمان اطلاعاتی منضبط، اسلامی و انقلابی برای سرکوب توطئه های ضدانقلاب به هیچ وجه محل تردید نبوده و نمی توانـد باشـد، اما به لحاظ دقت و ظرافت خاصـی که مسـئله می طلبـد، حتی الامکان باید از شـیوه هایی کمک گرفت که اولاً ضعیف ترین احتمالاـت را در افتادن به دام توطئه های دشـمن در بر داشـته و ثانیاً در سـرکوبی ضـدانقلاب قوی تر و سـریع تر عمل کنـد. دراین رابطه هیـچ جریانی کاراتر و مؤثرتر از همیاری و همکاری مردم نیست و از همین جاست که می بینیم امام از خود مردم می خواهد که "سازمان اطلاعات" باشند.

در مـاه های اخیر، تنها کافی است که تیتر روزنامه ها را درمورد کشف خانه های تیمی از نظر گذرانـده و یا اخبار رادیو و تلویزیون را در موارد فوق در ذهنمان مرور کنیم؛ همه جا، جاپای همکاری مردم دیده می شود. این مسـئله را حتی در لابه لای سطور اعلامیه هـا و بیـانیه هـای گروهـک های تروریست که در آن مردم اغفال شـده (!) را به عـدم دخالت (!) در این گونه کارها دسـتور داده و تهدیـد به ترور می کننـد نیز می توان مشاهده کرد و از جهاتی می توان فهمید که کمک مردم در این موارد چقدر مؤثر بوده است؛ به خصوص در جریـان اوج گیری فعالیت های مسـلحانه و تروریستی گروهک های منافق و محارب و بالاخص بعـد از فاجعه شوم و ننگین ۷ تیر کـه منجر بـه شـهادت بیش از ۷۲ تن از یـاران امـام گردیـد، همکـاری وسـیع مردم در کشف خـانه هـای تیمی به طور چشـمگیری افزایش یـافته و در مواردی منجر به لورفتن قسـمت هـای وسیع و مهمی از شـبکه هـا مخفیگـاه ها و انبارهای گروه ها و سازمان های مزبور و نیز دستگیری افراد و کادرهای مهمی از آنها شد.

این حضور هرچه سازمان یافته تر و منظم تر انجام گیرد، سرعت تحولات و پیشرفت ها و غلبه

بر مشکلات نیز افزون می شود.

به طور مثال، اگر درزمینه همین کشف خانه های تیمی، آموزش های تئوریک و عملی لازم به

مردم داده شود و مردم را بتوان حول بسیج مساجد متشکل و سازمان یافته نمود، میزان دستگیری های افراد ضدانقلاب و کشف مراکز فساد و توطئه آنان به مراتب بیشتر و درصد خطاها و خطرات برای جبهه انقلاب کمتر و کمتر خواهد شد.»

در شرح این مطلب نیز موضوعاتی؛ ازجمله خصوصیات خانه های تیمی، پوشش حفاظتی خانه های تیمی، رفتار افرادی که در خانه های تیمی حضور دارند، مشخصات عمومی این افراد، چگونگی رفت وآمد به این خانه ها، کنترل خانه های تیمی از خارج خانه، رمز شناسایی افراد خانه های تیمی و... مطرح شده است.(۱)

۱

پس از رد درخواست ایران مبنی بر استرداد بنی صدر ازسوی دولت فرانسه، رابطه سیاسی ایران و فرانسه وارد مرحله جدید و پرتنشی شد.

صبح امروز، سفیر فرانسه در تهران به وزارت امور خارجه فراخوانده و از وی که به همراه رئیس بخش خاورمیانه ای وزارت امور خارجه فرانسه در محل وزارتخانه حضور یافته بود، خواسته شد ظرف سه روز، ایران را ترک کند. سخنگوی این وزارتخانه درباره دلیل اقدام جمهوری اسلامی گفت: «دولت فرانسه علی رغم وجود قرارداد استرداد مجرمین بین دو کشور، به بنی صدر و رجوی که دستشان به خون صدها نفر آلوده است و ازسوی محاکم ایران تحت پیگرد می باشند، پناهندگی سیاسی داده است و به درخواست ایران مبنی بر استرداد این دو تروریست پاسخ مناسب نگفته است.»(۲)

از سوی دیگر، دولت فرانسه نیز معاون بخش خاورمیانه ای وزارت امور خارجه این کشور را راهی ایران کرد تا مقامات وزارت امور خارجه ایران را از تصمیم دولت متبوعش مبنی بر خارج کردن اتباع فرانسوی از ایران و فراخواندن سفیر فرانسه به کشورش آگاه کند.(۳)

پس از این تصمیم، دولت فرانسه، اطلاعیه کاخ الیزه را مبنی بر درخواست از فرانسویان مقیم تهران برای ترک ایران ازسوی رئیس جمهور فرانسه منتشر کرد. در این اطلاعیه آمده است: «علی رغم مواضع اولیه و احتیاط آمیز مقامات فرانسه مبنی بر عدم استرداد [بنی صدر]، طی روزهای اخیر، تظاهراتی در مقابل سفارت فرانسه در تهران روی داد که ادامه آن ممکن بود به حوادثی علیه جان اتباع فرانسه در این کشور منجر شود. ازاین رو، ریاست جمهور مصمم شد ضمن دعوت فرانسویان مقیم ایران به بازگشت به وطن، سفیر این کشور در تهران را نیز به انجام مشورت با پاریس فراخواند.»(۴) و در غیبت وی اداره سفارت فرانسه در ایران توسط اعضای سیاسی کاهش یافته، انجام خواهد شد. مقامات ایرانی نیز توسط یکی از نمایندگان ریاست جمهوری از این تصمیم مطلع شده اند.(۵)

باوجود درخواست رسمی ایران برای استرداد بنی صدر، خبرگزاری ها از رد درخواست ایران

ازسوی فرانسه خبر دادند؛ ازجمله رادیو کلن به نقل از وزیر امور خارجه فرانسه اعلام کرد که وزیر امور خارجه فرانسه خواسته دولت ایران را رد کرده است.(۶)

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۴/۵/۱۳۶۰، صص ۹ و ۵.

۲- خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرهـا و گزارش هـا (ایران در ۲۴ سـاعت گذشـته)، شـماره ۱۳۹ ، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۵/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۹، ۱۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۰، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۱۵/۵/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۸، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۰، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۱۴/۵/۱۳۶۰.

۵- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۱۰، ۱۹/۶/۱۳۶۰، ص۲۳، گزارش هفتگی مطبوعات بلژیک، ۱۶/۵/۱۳۶۰.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۴، ۱۱/۵/۱۳۶۰، ص۲۰ ضمیمه، بخش عربی رادیو کلن، ۱۰/۵/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ پنجشنبه ۱۵ مرداد ۱۳۶۰ ۵ شوال ۱۴۰۱ ۶ اوت ۱۹۸۱

۱

نیروهای سپاه پاسداران پاوه با هماهنگی و حمایت توپخانه ارتش جمهوری اسلامی ایران در یک عملیات چریکی در ارتفاعات کل هراتی، به محل تجمع نیروهای عراقی حمله کردند.

در این عملیات که به نام شهید آیت(۱) نام گذاری و بعد از شناسایی دقیق محل استقرار دشمن با حمایت آتش توپخانه اجرا شد، ۵۰ عراقی کشته و ۲ نفر از آنان اسیر شدند.

در پایان عملیات، نیروهای خودی درحالی که یک نفر از آنان مجروح شده بود به پایگاه خود بازگشتند.(۲)

۲

در آستانه اولین سالگرد حمله ارتش عراق به ایران، اداره وظیفه عمومی ژاندارمری جمهوری اسلامی ایران با انتشار اطلاعیه هایی همه مشمولان متولد سال های ۱۳۳۷ و ۱۳۳۸ را که دارای کارت معافیت در زمان صلح هستند، به خدمت احضار کرد.

در بخشی از اطلاعیه مربوط به مشمولان متولد سال ۱۳۳۸ آمده است که کارت معافیت این دسته از مشمولان اعتبار ندارد و آنان باید به گروه هان ها و حوزه های محل تولد یا سکونتشان مراجعه کنند و پس از اخذ دفترچه آماده به خدمت، در روز ۱۸ شهریور ۱۳۶۰، به خدمت اعزام شوند.(۳)

از متولدان سال ۱۳۳۷ نیز خواسته شده است در روزهای ۱۸ تا ۲۲ مرداد ۱۳۶۰، به گروهان ها و حوزه های محل تولد یا سکونتشان مراجعه کنند تا به خدمت اعزام شوند.(۴)

۱- سید حسن آیت نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی، روز گذشته در اقدام تروریستی عناصر سازمان مجاهدین خلق در تهران به شهادت رسید.

۲- روزنامه کیهان، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۱، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۹، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۷/۵/۱۳۶۰.

۳- روزنامه کیهان، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۹، ۱۶/۵/۱۳۶۰، ص۲۳، ۱۵/۵/۱۳۶۰.

۴- روزنامه اطلاعات، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۲.

گروه منتخب وزیران امور خارجه کشورهای غیرمتعهد شامل کوبا، هند، زامبیا و نماینده سازمان آزادی بخش فلسطین، امروز، برای انجام دور جدیدی از مذاکرات با ایران و عراق با هدف پایان دادن به جنگ و برقراری صلح میان دو کشور، وارد تهران شدند.

میرحسین موسوی وزیر امور خارجه و چند تن دیگر از مقامات این وزارتخانه هنگام ورود این گروه به ایران، با حضور در فرودگاه مهرآباد از آنان استقبال کردند. خبرگزاری پارس با اعلام این خبر افزود: «قرار است [اعضای این گروه] فردا، با رئیس جمهور ایران آقای محمدعلی رجایی، دیدار و گفت وگو کنند.»(۱)

۱

در حملات امروز افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی در شهر بانه، رئیس شرکت نفت سقز براثر پرتاب نارنجک مجروح شد. امروز همچنین ۲ نفر از عناصر حزب دمکرات کردستان در سقز، تسلیم نیروهای سپاه شدند.

چند نفر از افراد وابسته به گروه های مسلح نارنجکی به طرف خودرو نیروهای سپاه، که در مقابل پمپ بنزین شهر بانه توقف کرده بود، پرتاب کردند که ترکش آن به رئیس شرکت نفت سقز، که در این مکان حضور داشت، اصابت کرد و وی به دلیل شدت جراحت برای مداوا به بیمارستان مراغه انتقال یافت.(۲)

همچنین در سقز، ۲ نفر از افراد وابسته به حزب دمکرات کردستان ایران - که پدر و پسر بودند - با معرفی خود به سپاه پاسداران و تحویل یک اسلحه ژ۳ و ۱۸۹ فشنگ و یک اسلحه برنو و ۱۰۸ فشنگ آن، امان نامه دریافت کردند.(۳)

ص:۲۹۴

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۹ ، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۵/۵/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۳۳۹۵۲۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی استان کردستان به فرماندهی لشکر۲۸ کردستان، ۱۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۵۱۶۰۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه کرمانشاه به سپاه تهران، ۱۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲

در ترورهای امروز سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، ۲ نفر در زنجان و رشت شهید و ۳ نفر

در رشت، مشهد و رامسر مجروح شدند.

در یکی از این ترورها مرتضی عزتی از اعضای بسیج شهر زنجان، درحال حرکت با موتور، هدف اصابت گلوله های ۲ نفر از عناصر سازمان مجاهدین خلق(۱) قرار گرفت و به شهادت رسید. وی پیش از این، چند بار تلفنی تهدید شده بود.(۲)

در رشت نیز ۲ نفر از اهالی شهر هنگام غروب درحالی که با دوچرخه از مقابل سینما ایران عبور می کردند، هدف سوءقصد ۳ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق قرار گرفتند و به شدت زخمی شدند. این دو نفر با کمک مردم به بیمارستان دکتر حشمت این شهر منتقل شدند که یکی از آنان به نام محمد رفیع زاده که ۴ گلوله به وی اصابت کرده بود، به شهادت رسید.(۳)

در بلوار شهید دیالمه مشهد هم با مسلسل به یک میوه فروش، که از اعضای بسیج سپاه پاسداران بود، شلیک شد. تیرهای شلیک شده به کتف و دست این فرد اصابت کرد و وی برای درمان به بیمارستان امام رضا(ع) منتقل شد، مهاجمان مسلح نیز متواری شدند.(۴)

در رامسر نیز پدر یکی از شهدای جنگ تحمیلی به نام علی ببری، هدف سوءقصد دو موتورسوار مسلح قرار گرفت. مهاجمان چند گلوله به سوی وی شلیک کردند و از محل حادثه گریختند. وی نیز بی درنگ به بیمارستان دکتر شریعتی رامسر منتقل شد و تحت عمل جراحی قرار گرفت.(۵)

۱

افراد وابسته به گروه های ضدانقلاب امروز در ۸ شهر کشور، در چندین عملیات بمب گذاری، پرتاب نارنجک و بمب دست ساز و آتش زا و تیراندازی به سوی افراد، ۳ نفر را شهید و ۸ تن را زخمی کردند و خساراتی نیز به بار آوردند. ۲ تن از عاملان این حوادث هم دستگیر شدند.

ساعت ۱۱ صبح، یک نارنجک دستی در محلی پر رفت وآمد در خیابان انقلاب (سیروس) سنندج پرتاب شد که براثر انفجار آن، ۳ نفر (شامل یک پیرمرد، و یک پیرزن و یک کودک ۶ ساله) شهید و ۵ نفر مجروح شدند.(۶)یکی از مجروحان به دلیل خونریزی مغزی برای درمان به تهران منتقل شد. عامل انفجار یک نوجوان بود که پیشمرگان مسلمان کرد و نیروهای شهربانی وی را دستگیر کردند.(۷)

در حادثه دیگری، در ساعت ۲۱:۳۰، براثر انفجار بمبی که در مقابل ساختمان کمیته مرکزی شهر سنندج کار گذاشته شده بود، ۳ اتومبیل خسارت دیدند.(۸)

۱- ضارب روز ۲۹ مرداد ۱۳۶۰، دستگیر و در تاریخ ۱۵ شهریور ۱۳۶۰ (یک ماه پس از ترور) محاکمه شد. (روزنامه کیهان، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۱۳)

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۰، ۱۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۸، زنجان - خبرگزاری پارس، ۱۶/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۱۵۸۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی زنجان به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مرکز (فرماندهی)، ۱۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۱، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۲، رشت، ۱۶/۵/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۹، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۲۷، مشهد - خبرگزاری پارس، ۱۵/۵/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۰، ۱۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۸، ساری - خبرگزاری پارس، ۱۶/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۶- روزنامه اطلاعات، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۹، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۲۵، سنندج - خبرگزاری پارس، ۱۵/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۱۷۵۹۶۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات کردستان به اطلاعات ستاد غرب، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۳.

۸- سند شماره ۵۱۶۲۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سپاه کرمانشاه به اطلاعات سپاه مرکز، ۱۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

همچنین ساعت ۲۱:۱۵، افرادی مسلح به مسجد ناصری شهر کرمانشاه، حمله کردند. در این حمله، ۳ نفر؛ ازجمله یکی از روحانیون حاضر در مسجد زخمی و مهاجمان متواری شدند.(۱) هم زمان با این

حادثه، بمبی آتش زا به سوی کمیته مرکزی کرمانشاه پرتاب شد، اما تلفات و خساراتی به بار نیاورد.(۲)

در حادثه دیگری در همین شهر، یک نارنجک جنگی به منزل دادستان دادسرای انقلاب اسلامی کرمانشاه پرتاب شد که عمل نکرد و مأموران گشت شهربانی آن را خنثی کردند.(۳)

در مشهد هم سرنشینان یک موتورسیکلت، ۲ نارنجک به داخل ساختمان بنیاد شهید پرتاب کردند که براثر انفجار، شیشه های ساختمان شکست و خسارت هایی نیز به بار آمد. مهاجمان نیز بی درنگ از محل حادثه گریختند.(۴)

در همین شهر، دو موتورسوار مسلح بمبی آتش زا به مغازه پارچه فروشی برادر کوچک تر آیت الله خامنه ای امام جمعه تهران، در خیابان امام رضا(ع) شهر مشهد، پرتاب کردند که با انفجار بمب، مغازه وی به آتش کشیده شد. در این حادثه، صاحب مغازه به طور سطحی زخمی شد و مقداری از وسایل مغازه در آتش سوخت. مردم با مشاهده حادثه به تعقیب مهاجمان پرداختند و موفق شدند یکی از آنان را دستگیر کنند و تحویل کمیته مرکزی مشهد دهند.(۵)

در بروجرد هم دو موتورسوار از افراد وابسته به نیروهای مسلح غیرقانونی، یک نارنجک جنگی به طرف دفتر حزب جمهوری اسلامی این شهر پرتاب کردند که براثر انفجار نارنجک همه شیشه های ساختمان شکست و خساراتی به دیوارهای آن وارد شد.(۶)

افراد وابسته به گروه های غیرقانونی ۲ بمب دست ساز نیز در قسمت بیرونی منزل یکی از اهالی شهر بروجرد جاسازی کردند که یکی از آنها منفجر شد و خساراتی به بار آورد، اما بمب دوم منفجر نشد و نیروهای سپاه توانستند آن را خنثی کنند.(۷)علاوه براین، ۲ بمب دست ساز به داخل ساختمان روابط عمومی سپاه پاسداران بروجرد پرتاب شد، اما ناقص عمل کرد و خساراتی به بار نیاورد.(۸)

در سبزوار هم یک بمب دست ساز به محل روابط عمومی سپاه پاسداران این شهر پرتاب شد که براثر انفجار آن، شیشه در ورودی ساختمان شکست، اما خسارات دیگری به این مکان وارد نشد.(۹)

در شهرستان یاسوج نیز درپی انفجار بمب های دست سازی که زیر دو اتومبیل مربوط به جهاد سازندگی و کمیته امداد این شهرستان جاسازی شده بود، خسارتی جزئی به بار آمد.(۱۰)

عناصر ضدانقلاب یک بمب دست ساز قوی هم به منزل یکی از افراد متعهد شهر دورود پرتاب کردند که با انفجار آن، قسمتی از دیوار منزل فروریخت و شیشه های ساختمان شکست، اما به کسی آسیب وارد نشد.(۱۱)

همچنین مغازه یکی از کسبه متعهد بازار وکیل شیراز، به دست دو موتورسوار به آتش کشیده شد. مهاجمان هنگامی که این فرد در مغازه اش درحال استراحت بود، با پاشیدن مواد آتش زا مغازه وی را به آتش کشیدند که با حضور همسایه ها و سایر کسبه، صاحب مغازه نجات یافت، اما بسیاری از قالی های وی در آتش سوخت. مهاجمان پس از این اقدام گریختند که با کمک مردم یکی از آنان دستگیر و تحویل سپاه پاسداران شد.(۱۲)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۰، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۲، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۱۶/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۱۶۲۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۰، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۳، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۱۶/۵/۱۳۶۰.

۳- همان.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۰ ، ۱۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۷، مشهد - خبرگزاری پارس، ۱۶/۵/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۹ ، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۲۸، مشهد - خبرگزاری پارس، ۱۵/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۰.

۶- سند شماره ۳۲۸۹۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از واحد اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به استانداری استان لرستان، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۷- سند شماره ۳۲۸۹۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۱.

۸- سند شماره ۳۲۸۹۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۲.

۹- سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه بررسی و تحلیل رویدادهای ایران و جهان، شماره ۴، شهریور ۱۳۶۰، ص۶۸.

۱۰- سند شماره ۵۷۷۰۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه ۹ (شیراز) به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۰، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۳، یاسوج - خبرگزاری پارس، ۱۶/۵/۱۳۶۰.

۱۱- سند شماره ۳۲۸۴۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از معاونت سیاسی و اداری استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۱۲- روزنامه اطلاعات، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۱

در چند اقدام جداگانه، ۲۵ تن از عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و چریک های فدایی خلق در ۶ شهر دستگیر شدند. ۲ نفر از افرد این سازمان نیز در درگیری و یک نفر هم در تصادف کشته شدند.

در اصفهان، نیروهای سپاه، یک تیم مسلح سه نفره سازمان مجاهدین خلق را در محل قرار شناسایی و تعقیب کردند و در ساعت ۶ صبح در فلکه فرخ آباد، با آنان رودررو شدند. نیروهای سپاه از این افراد خواستند خود را تسلیم کنند، اما آنان در پاسخ، اقدام به تیراندازی و فرار کردند که با تیراندازی متقابل نیروهای سپاه، یک نفر از این افراد کشته و نفر اصلی تیم دستگیر شد. از این افراد مقادیری مواد منفجره، فشنگ و چاشنی انفجار به دست آمد.(۱)

روابط عمومی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بروجرد هم امروز اعلام کرد در ۳ روز اخیر، ۱۳ نفر از عناصر و هواداران وابسته به سازمان مجاهدین خلق شناسایی و دستگیر شدند. این افراد در انفجارها، پرتاب مواد منفجره، پرتاب بمب دست ساز و آتش زا به ساختمان های ارگان های انقلابی و اماکن مردم، تخریب، پخش اطلاعیه و فعالیت علیه جمهوری اسلامی مشارکت داشتند و از آنان مقداری مواد منفجره، بمب های دست ساز و سلاح به دست آمد.(۲)

سپاه پاسداران سمنان نیز ۲ نفر از هواداران فعال سازمان مجاهدین را دستگیر کرد. از منزل این افراد مواد و وسایل ساخت بمب و ۳ بمب دست ساز آماده انفجار کشف شد.(۳)

در تهران، دو موتورسوار وابسته به سازمان مجاهدین خلق هنگام حرکت در اتوبان شهید چمران، به شدت تصادف کردند که در این حادثه یکی از آنان کشته و دیگری مجروح شد. هنگام بررسی حادثه، یک کلت و یک نارنجک جنگی از آنان به دست آمد.(۴)

امروز همچنین نیروهای سپاه پاسداران رشت با بهره گیری از اطلاعات مردم مبنی بر وجود یک خانه تیمی به محل اعزام شدند و یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق را کشف کردند، اما ساکنان منزل که متوجه حضور نیروهای سپاه شدند، اقدام به تیراندازی کردند که درنتیجه یک نفر از آنان کشته و یک نفر نیز دستگیر شد. از این منزل، علاوه بر اسلحه و مهمات، اسناد و مدارک بسیار، اعلامیه های سازمان و دستگاه تکثیر به دست آمد.

یک خانه تیمی دیگر نیز در منطقه چهارسرای رشت متعلق به چریک های فدایی خلق اقلیت و چریک های فدایی خلق شاخه اشرف دهقان کشف شد و ۷ نفر از ساکنان این خانه دستگیر شدند.

در شهر لاهیجان نیز براساس اطلاعات به دست آمده از مردم، یک خانه تیمی شناسایی و تصرف شد.(۵)

۲

عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) با هدف ایجاد رعب و حاکم کردن جو روانی وحشت در جامعه، به تازگی، در دو نامه دست نویس، چند نفر از نیروهای سپاه پاسداران را تهدید به مرگ کردند.

سپاه این نامه ها را دراختیار خبرگزاری پارس قرار داد و این خبرگزاری آنها را در بولتن محرمانه اش منتشر کرد. در ادامه، متن کامل نامه های تهدیدآمیز عناصر سازمان مجاهدین خلق آورده شده است:

۱- روزنامه کیهان، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۴.
۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۰، ۱۶/۵/۱۳۶۰، صص ۱۸ و ۱۹، بروجرد - خبرگزاری پارس، ۱۶/۵/۱۳۶۰.
۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۹ ، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۲۸، سمنان - خبرگزاری پارس، ۱۵/۵/۱۳۶۰.
۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۱، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۷/۵/۱۳۶۰.
۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۰، ۱۶/۵/۱۳۶۰، صص ۱۷ و ۱۸، رشت - خبرگزاری پارس، ۱۶/۵/۱۳۶۰.

آقـای علی که فامیلتـان را نمی دانیم، ولی بـدان که یک هفته است، تمام اعمال و حرکات شـما را زیر نظر داریم و می دانیم که چه کاری می کنیـد. فقط اخطار می کنیم که اگر یک روز قرار شود امثال شـماها را [از] روی زمین برداریم، ما یک ثانیه هم [در] عمل [درنگ] نخواهیم کرد و شـر امثال شـماها را از روی زمین برمی داریم. همان طورکه گفتیم، فقط یک هفته به شما فرصت می دهیم که از این اعمال خود دست بکشـید وگرنه عواقبش متوجه تان خواهـد شـد؛ یعنی آنچه به سـر دیگران که مثل شـما ها بودنـد آمـد. (هشدار اول).

"جوانان مجاهدین مسلمان شرق"

به نام خدا و به نام خلق قهرمان ایران

اطلاعیه سیاسی - نظامی هواداران ستاد عملیاتی

ما هواداران مجاهدین خلق ایران، با تکیه بر ایدئولوژی انقلابی اسلام و اصل قصاص بعد از کشتار و اعدام بهترین فرزندان خلق؛ من جمله سـعادتی، وظیفه شـرعی خود می دانیم که از این پس، [علیه] کسانی که مانع تحقق جامعه بی طبقه توحیـدی داشـتند [شونـد]؛ ازجمله شـما که [از] دست [زدن] به هر گونه اقـدام (لودادن هواداران و اذیت...) خودداری نورزیده، دست به هرگونه عمل انقلابی خواهیم زد.

انجمن زنان شرق تهران(۱)

۱

آقـای هاشـمی رفسـنجانی در جلسه امروز مجلس شورای اسـلامی(۲) بـا اشـاره بـه ترورهـای روزهـای اخیر؛ به ویژه ترور ۳ نماینده مجلس و نقش شـهید آیت در دفـاع از مبـاحث مربوط به ولایـت فقیه، فرمانـدهی کـل قوا و سـپاه پاسـداران در مجلس خبرگان، از ضعف های موجود در حفاظت از شخصیت های نظام و عملکرد شهربانی به شدت انتقاد کرد.(۳)

وی در بخشـی از سـخنانش که بی سـابقه بود، گفت: «مردم، دیروز، لحظه[ها]یی تلفن نخست وزیری و مجلس، شـهربانی و وزارت کشور و سایر نقاط را اشـغال کرده بودند و نگذاشتند این تلفن ها بیکار بماند. مردم تلفن می کنند که اگر نمی توانید از نمایندگان ما دفاع کنید به ما اجازه بدهید که خودمان دفاع کنیم و بگذارید ما اینها را حفظ کنیم و این چیزی است که مردم از ما می خواهند.

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۹، ۱۶/۵/۱۳۶۰، صص ۵ و ۶، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۵/۵/۱۳۶۰.

۲- در خاطرات آقای هاشمی آمده است: جلسه علنی مجلس، امروز یک ساعت دیرتر؛ یعنی ساعت ۸ صبح، آغاز شد تا نمایندگان مجبور نباشند در ساعت هایی که خیابان ها خلوت هستند، تردد کنند. در قسمتی از جلسه که به صورت غیرعلنی برگزار شد، درباره تصـمیمات امنیتی و حفاظتی مـذاکره شـد. همچنین برای برگزاری مراسم تشـییع جنازه شـهید آیت نماینـده تهران، از مقابل مجلس، جلسه مجلس یـک سـاعت زودتر خـاتمه یـافت. قبل از مراسم تشییع، که با حضور جمع زیادی از مردم برگزار شـد، علی اکبر ناطق نوری سـخنرانی کرد. (اکبر هاشـمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسـر هاشمی، تهران: نشر

معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، صص۱۹۳-۱۹۲)

۳- اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۱۹۲.

شهربانی باید به این خواست مردم جواب بدهد. مردم می گویند اگر شهربانی در منطقه هایی که نمایندگان مردم هستند و کلانتری در چند قدمی آنهاست، نمی توانند خانه اینها را زیر نظر بگیرند و لااقل صبح موقع حرکت و شب موقع ورود به خانه، این قدر قدرت ندارد که معبر را امن نگه دارد، پس این بودجه ۵ میلیارد تومانی برای چیست؟ مردم دیروز جداً از شهربانی خشمگین بودند و شهربانی مقصر است و ما نمی توانیم بپذیریم که شهربانی نمی تواند. در رژیم سفاک پهلوی، ماها آن قدر که از شهربانی وحشت داشتیم از ساواک وحشت نداشتیم. پاسبان ها در زمانی که دوره پُست آنها نبود، در لحظات بیکاری با لباس مبدل در همه خیابان ها و کوچه ها حضور داشتند و کوچک ترین حرکت ماها را زیر نظر داشتند و ما بیش از اینکه به دست ساواک گرفتار شویم، به دست عوامل شهربانی گرفتار می شدیم. من در آن منطقه ای که زندگی می کردم، کوچک ترین حرکتم را شهربانی به ساواک گزارش می داده است و امروز در پرونده ساواک آن را می بینیم، کی در خانه هستم و کی از خانه بیرون می روم، چه کسی به مهمانی می آید و حتی از خصوصیات داخل خانه من را هم گزارش می داده است. شهربانی امروز بیکار است. البته خدماتی در کشف هروئین و بعضی چیزها را می بینم، اما اینها کافی نیست. من اخطار می کنم به شهربانی که از این به بعد، ما نمی توانیم تحمل کنیم که ۵ میلیارد تومان بودجه این کشور را بدهیم به شما و در کنار کلانتری یک نماینده مجلس را؛ نماینده ای که یک میلیون و دویست هزار نفر از این مردم به او رأی داده اند، چند ماشین آن را به گلوله ببندد و ماشین از جلوِ کلانتری عبور کند و شما او را پیدا نکنید! به هرحال، البته این حرف من معنی اش این نیست که از شهادت می ترسیم؛ ما انتخاب نمی خواهیم بکنیم. ما مطمئن هستیم که خون آیت به اندازه زندگی آیت اثر دارد؛ یعنی تاریخ آیت، جسم آیت، کتاب آیت و شهر آیت از این به بعد، الهام بخش است. سازنده است و این واقعیتی است. یعنی این شهادت به زندگی ۵۰ ساله آیت مفهوم دیگری داد. پنجاه سال زندگی [را] آیت به عنوان سمبل راه خدا طی کرد و این برای ما بسیار با ارزش است. دروازه هر شهری، هر حوزه انتخابیه ای که نماینده اش شهید شود، برای ده ها سال بیمه می شود. قبرش، خانه اش، فامیلش، آنجا الهام بخش می شود و ما این را می دانیم و مطمئن هستیم که آنجا مرکز تنفر علیه نفاق و کفر می شود و این از آثار این شهادت هاست و مجلس جای آنها را پر می کند. امروز ما صندلی های خالی ۲۷ تن از شهدای روزهای گذشته را پر می بینیم و فردا صندلی آیت را هم پر خواهیم دید، اما وظیفه شهربانی و نیروهای امنیتی مسئله دیگری است. نفرین مردم را هم برای خودتان نخرید. تلاش کنید که این کشور را حفظ کنید و درعمل، خودتان ثابت کنید که لایق هستید تا مردم بتوانند در سایه حضور شما با امنیت زندگی کنند.»(۱)

۱- روزنامه کیهان، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۳.

درپی ترورهـای چنـد روز اخیر، بازاریان تهران و کسـبه های خیابان های اطراف بازار، در حرکتی اعتراض آمیز، واحـدهای صـنفی خود را تعطیل کردند و از دادگاه های انقلاب خواستند در مقابله با ضدانقلاب قاطعیت بیشتری داشته باشند.(۱)

کمیته امور صـنفی در تشـریح و توضـیح این اقـدام بازاریـان اطلاـعیه ای صـادر کرد که تاحـدودی فضای این روزهای جامعه را که تحت تأثیر فعالیت های تروریستی گروه های مسلح قرار دارد، ترسیم می کند. در قسمت هایی از این اطلاعیه آمده است: «چندیست که گروهک های وابسته امریکایی به دنبال ورشکستگی های متعدد سیاسی، اقدام به انتخاب تاکتیک های جدیدی نموده، دست به جنایت هایی می زننـد که در تاریخ بشـری سابقه ندارد. منافقین خائن با ترور شخصـیت ها و نمایندگان منتخب و عزیز مردم و بمب گذاری هرروزه در معابر عمومی و کشتن عابرین بی گناه و به رگباربستن پاسداران حافظ انقلاب اسلامی، هر لحظه ای ورقی دیگر بر جنایات خویش اضافه می کننـد. نمی دانیم به کـدام مقام بایـد شـکایت کرد و چه مرجعی باید دست خائنین را قطع کند؟ بااینکه امر مؤکـد امـام را راجع به قاطعیت دادگاه ها و صـدور احکام قرآن را نسـبت به تروریست ها می بینیم، متأسـفانه دادگاه ها قاطعیتی نداشـته، دست روی دست گـذارده و زنـدان هـا از مهمانان تروریست با کمال احترام پـذیرایی می نمایـد. آیا بایـد کشور انقلابی با ضدانقلابیون این گونه عمل نمایند. آیا باید منافقان و دشـمنان دین و ملت و انقلاب با کمال بی شـرمی هر جنایتی را مرتکب شده، هرکسـی را بخواهنـد بکشـند و اگر کسـی از آنها دسـتگیر شد، آنان را به مهمان سـرای اوین برده و از آنها پذیرایی نمایند. آیا باید دشـمنان انقلاب اسـلامی با کمال آزادی با اسـلحه به میان مردم رفته، هرکسی را که زیر نظر دارند، ترور نموده، زن و بچه مردم بی گناه و کودکان معصوم را کشته، ایجاد وحشت نمایند.

بازاریـان و اصـناف تهران به خـاطر بلاـتکلیفی علی رغم میـل بـاطنی خـویش که بسـتن بـازار را درست ندانسـته و رکـود اقتصـادی محسوب می کنـد، روز پنجشـنبه (امروز) را به عنوان اعتراض نسـبت به عـدم قـاطعیت دادگـاه هـای انقلاب در مقابله با ضـدانقلاب تعطیل عمومی اعلام نموده و انتظار دارند که با این اعتراض ازطرف مقامات ذی صلاح جواب مثبتی دریافت دارند.

بازاریان و اصـناف علاقه منـد می باشـند، همان طورکه امام فرموده، امسال، سال قانون باشـد و قوانین با قاطعیت ازطرف ارگان های مربوطه عمل شود.»(۲)

همچنین، در اقـدام مشابهی در قم، تبریز و مشـهد، بازار این شـهرها تعطیل شد. اصـناف مشـهد و تبریز نیز با صدور اطلاعیه هایی، از دادگاه های انقلاب خواستند در برخورد با ضدانقلاب، شدت عمل بیشتری از خود نشان دهند.(۳)

ص:۳۰۰

۱- خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۹، ۱۵/۵/۱۳۶۰، صص ۱۲ و ۱۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۵/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۹، ۱۶/۵/۱۳۶۰، ص۲۳، ۱۵/۵/۱۳۶۰.
۲- روزنامه اطلاعات، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۲.
۳- همان.

۱

پس از رأی مثبت مجلس شورای اسلامی به نخست وزیری محمدجواد باهنر، رئیس جمهور (محمدعلی رجایی) حکم نخست وزیری وی را به این شرح صادر کرد:

«بسم الله الرحمن الرحیم

برادر، محمدجواد باهنر، در اجرای اصل یک صد و بیست وچهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، براساس نامه ۹۴۴ مورخ ۱۴/۵/۱۳۶۰، باتوجه به رأی تمایل چشمگیر نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی که شایستگی شما را تأیید کرده اند، و به موجب حکم، به سِمَت نخست وزیری جمهوری اسلامی ایران منصوب می شوید.

اینجانب در پیشگاه قرآن کریم و دربرابر ملت شهیدپرور و انقلابی ایران به خداوند قادر متعال سوگند یاد کرده ام که پاسدار مذهب رسمی کشور و نظام جمهوری اسلامی و قانون اساسی کشور باشم و همه استعداد و صلاحیت خویش را در راه ایفای مسئولیت هایی که بر عهده گرفته ام به کار گیرم و خود را وقف خدمت به مردم و اعتلای کشور، ترویج دین و اخلاق، پشتیبانی از حق و گسترش عدالت سازم، از هرگونه خودکامگی بپرهیزم و از آزادی و حرمت اشخاص و حقوقی که قانون اساسی برای ملت شناخته است، حمایت کنم. در حراست از مرزها و استقلال سیاسی و اقتصادی و فرهنگی کشور از هیچ اقدامی دریغ نورزم و با استعانت از خداوند و پیروی از پیامبر اسلام و ائمه اطهار(ع) قدرتی را که ملت به عنوان امانتی مقدس به من سپرده است، همچون امینی پارسا و فداکار نگاهدار باشم و آن را به منتخب ملت پس از خود بسپارم.

از خداوند می خواهم که شما را بازوی توانایی برای رئیس جمهور در عمل به تعهدات این سوگند قرار دهد.

محمدعلی رجایی رئیس جمهور اسلامی ایران ۱۵/۵/۱۳۶۰»(۱)

۲

دولت ایران از خروج فرانسویان مقیم ایران جلوگیری کرد. این اقدام واکنش مقامات فرانسوی را درپی داشت و در رسانه ها نیز بازتاب یافت.

درپی تنش های ایجادشده در روابط ایران و فرانسه پس از اعطای پناهندگی به بنی صدر و رجوی ازسوی دولت فرانسه، جمهوری اسلامی ایران از خروج ۶۰ نفر از اتباع فرانسوی که با دستور رئیس جمهور کشورشان قصد عزیمت به فرانسه را داشتند، در فرودگاه مهرآباد، جلوگیری کرد. هواپیمایی نیز که به همین منظور به تهران آمده بود، با دستور دولت فرانسه، بدون مسافر عازم استانبول شد.(۲)

دادستان دادگاه انقلاب اسلامی ایران که در فرودگاه حضور داشت، این دستور را صادر کرد

۱- روزنامه کیهان، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۹، ۱۶/۵/۱۳۶۰، ص ۱۰ ضمیمه، رادیو کلن، ۱۵/۵/۱۳۶۰.

و به همین دلیل اجازه خروج به اتباع فرانسه؛ ازجمله سفیر این کشور داده نشد.(۱)-(۲)

پس از این اقدام، ملاقات ها و مذاکره های فشرده میان مقامات ایرانی و فرانسوی در پاریس و تهران، آغاز شد.

در تهران، پلی دپی فرستاده ویژه میتران رئیس جمهور فرانسه و گی ژورژی سفیر این کشور در تهران، ساعت ۸:۳۰ دقیقه صبح، فرودگاه تهران را ترک کردند و ساعت ۱۰ صبح، با حسین شیخ الاسلام معاون سیاسی وزارت امور خارجه ایران، ملاقات کردند.(۳)

رادیو صدای آلمان (کلن) اعلام کرد که در این جلسه، سفیر فرانسه درخصوص جلوگیری از خروج وی و سایر اتباع فرانسوی به وزارت امور خارجه ایران اعتراض کرد،(۴) اما سخنگوی وزارت امور خارجه ایران دراین باره گفت: «مسئله تأخیر در پرواز به علت مشکلات مربوط به پرونده های مالی و حقوقی کسانی است که مایل به ترک ایران هستند.» وی درعین حال افزود: خروج فرانسوی های مقیم ایران طبق درخواست فرانسوا میتران رئیس جمهور فرانسه، بوده و دولت ایران هرگز چنین درخواستی از فرانسه نکرده است. فرانسوی ها میهمان ما هستند و همان طورکه تابه حال در امنیت کامل به سر برده اند، کماکان می توانند در ایران با کمال امنیت به زندگی خود ادامه دهند.»

رضا علوی طباطبایی در ادامه گفت: «ترتیب کار فرانسوی هایی که مایل به خروج از ایران هستند، طوری داده شده است تا بتوانند دوشنبه آینده با اولین پرواز ایران ایر، تهران را ترک کنند.»(۵)

در فرانسه نیز سخنگوی دفتر ریاست جمهوری فرانسه از لغو یک سفر داخلی رئیس جمهور و جلسه پنج ساعته وی با مشاورانش برای بررسی موضوع جلوگیری دولت ایران از خروج اتباع فرانسوی از ایران خبر داد. پس از اتمام این جلسه، بیانیه ای منتشر شد که در آن به دیدار فرستاده میتران و سفیر این کشور در تهران با مقامات وزارت امور خارجه ایران و یادآوری تعهدات روز قبل دو کشور تأکید شده بود. خبرگزاری فرانسه مندرجات این بیانیه را چنین انعکاس داد:

«بیانیه خاطرنشان می کند: مقامات ایرانی ضمن تأسف از عزیمت فرانسویان، روز چهارشنبه، متعهد شدند هیچ گونه مانعی به وجود نیاورند و به فرانسویان، همان روز ویزای لازم خروجی داده اند. بیانیه می افزاید: از سوی دیگر، رئیس دفتر وزیر امور خارجه فرانسه، امروز، کاردار سفارت ایران را احضار و با وی ملاقات کرده است.

در این بیانیه همچنین آمده است که میتران روز سه شنبه قبل (۲ روز قبل)، به دنبال مشورت با نخست وزیر، تصمیماتی به شرح زیر گرفته است:

- تهیه وسایل حمل ونقل دراسرع وقت، برای فرانسویان مقیم ایران که مایل به ترک ایران باشند.

- فراخواندن سفیر فرانسه از ایران برای مشورت.

۱- خبرنگار خبرگزاری پارس، گزارشی از نارضایتی تعدادی از اتباع فرانسوی برای خروج از ایران تهیه کرد که در ضمیمه گزارش

آمده است.

۲- همان، ص۲۴، ۱۵/۵/۱۳۶۰.

۳- همان، ص۱۰، تهران - خبرگزاری فرانسه، ۱۵/۵/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۰، ۱۷/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲ ضمیمه، رادیو صدای آلمان (کلن)، ۱۶/۵/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۳۹، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۵/۵/۱۳۶۰.

– کاهش اعضای سفارت فرانسه در ایران، به حدی که برای ارائه نمایندگی فرانسه کافی باشد.

– اعزام پلی دپی معاون امور خاورمیانه ای وزارت امور خارجه به تهران.

دیشب، کاخ الیزه طی اولین پیام خود، تصمیم فرانسوا میتران مبنی بر دعوت از فرانسویان مقیم ایران به خروج فوری و مشورت با سفیر فرانسه در ایران را اعلام کرده بود.»(۱)

رادیو صدای آلمان نیز به نقل از سخنگوی کاخ ریاست جمهوری فرانسه اعلام کرد که فرانسه از تحویل دادن بنی صدر و مسعود رجوی رهبر سازمان مجاهدین خلق – که همراه وی به پاریس رفته است – به دولت ایران امتناع می کند و به همین دلیل، نگران امنیت اتباع فرانسه در ایران است.(۲)

در همین حال، خبرگزاری فرانسه با ارسال خبر دیگری، به دیدار ۲ تن از مقامات وزارت امور خارجه فرانسه با بنی صدر و تأکید این وزارتخانه به آنان درباره خودداری از انجام هرگونه فعالیت سیاسی در این کشور اشاره کرد. در این خبر آمده است: «وزارت امور خارجه فرانسه اعلام کرد دو نماینده این وزارتخانه شامگاه امروز، با ابوالحسن بنی صدر در حومه پاریس محل اقامت وی، ملاقات کردند.

یک سخنگوی وزارت خارجه فرانسه تصریح کرد این دو نفر بار دیگر به بنی صدر تعهداتی را که هنگام ورود به این کشور پذیرفته است، یادآور شدند.

یادآوری می شود فرانسه با این شرایط به بنی صدر پناهندگی سیاسی داده است تا هیچ گونه فعالیت سیاسی در خاک این کشور انجام ندهد. نزدیکان بنی صدر امروز، درمورد بحرانی که میان دو کشور ایران و فرانسه پدید آمده، خاطرنشان ساختند رئیس جمهوری مخلوع ایران برای اجتناب از رنجش دولت فرانسه از هرگونه اقدامی خودداری می کند.»(۳)

۱

وقوع دو انفجار در مؤسسات فرانسوی واقع در بخش مسلمان نشین غرب بیروت خسارت هایی به بار آورد.

پلیس لبنان با اعلام این خبر افزود: «نخستین انفجار، نیمه شب، در مقابل ایر فرانس روی داد که شیشه های ساختمان های مجاور را شکست و خسارت سنگینی را به بار آورد.

انفجار دوم نیم ساعت بعد، در ساختمان بانک فرانسه، اتفاق افتاد. پلیس اعلام کرد که مواد منفجره از نوع بمب ساعتی بوده است.»(۴)

خبرگزاری آسوشیتدپرس پس از وقوع این دو انفجار، اعلام کرد که یک گروه طرف دار ایران مسئولیت بمب گذاری در مؤسسات فرانسوی در بیروت را برعهده گرفته است.

روزنامه النهار و السفیر نیز در گزارش هایی مدعی شدند که یک ناشناس که با انفجار سه مؤسسه فرانسوی؛ ازجمله بانک فرانسینگ، بانک لبنان و فرانسه و شرکت هواپیمایی فرانسه ارتباط داشته، در تماسی اعلام کرده است: «اتباع ایرانی ساکن لبنان تا

زمانی که دولت فرانسه، بنی صدر رئیس جمهور پیشین را به ایران بازنگرداند، به انفجارهایی نظیر آنچه به وقوع پیوست، ادامه خواهند داد.»(۵)

ص:۳۰۳

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۹ ، ۱۶/۵/۱۳۶۰، صص ۱۲ و ۱۳، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۱۵/۵/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۰، ۱۷/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲ ضمیمه، رادیو صدای آلمان (کلن)، ۱۶/۵/۱۳۶۰.

۳- همان، صص ۹ و ۱۰، پاریس - فرانسه، ۱۶/۵/۱۳۶۰.

۴- همان، ص۸، بیروت - یونایتدپرس، ۱۶/۵/۱۳۶۰.

۵- همان، صص ۸ و ۹، بیروت - آسوشیتدپرس، ۱۶/۵/۱۳۶۰.

۱

روزنـامه گـاردین (چـاپ لنـدن) مقـاله ای دربـاره جنـگ عراق علیه ایران؛ به خصوص تـأثیر جنـگ در جامعه عراق و مشـکلات به وجودآمـده در داخـل این کشور منتشـر کرد. روزنامه سـنگاپوری استریت تایمز بخش هایی از این مقاله را بـدین ترتیب چاپ کرده است:

«اگرچه رهبران بعثی می گوینـد که جنگ سـبب وحـدت در درون عراق خواهـد شد، اما واقعیت آن است که اکنون عراقی ها قادر نیسـتند جنـگ را ازطریق نظـامی خـاتمه دهنـد و رهبران عراق بایـد این واقعیت دردنـاک را بپذیرنـد که تنها راه برای آنها اقـدامات دیپلماتیک است.

در ابتـدای این مقاله، مارتین ول اکوت به مشـکلات دولت عراق درمورد کشـته های جنگی که به نظر بعضـی دیپلمات ها اکنون به بیش از ۱۰ هزار نفر رسـیده، اشـاره کرده و معتقـد است وجود این کشـته هـا و مجروحـان مانع اساسـی است تا رهبران عراق بتوانند باتوجه به سرسـختی و مقاومت ایرانیان جنگ را خاتمه دهند. [آنان] ادعا کردند عراق کشور ثروتمندی است و می تواند هزینه های مالی جنگ را تحمل کند، اما ازدست دادن جوانان برای یک کشور ۱۳ میلیونی مسئله دیگری است.

خبرنگـار گـاردین آن گاه به موقعیت جنگ پرداخته و باتوجه به مواضع طرفین، تغییر مهمی را پیش بینی نمی کنـد. وی می نویسـد که دولت عراق علی رغم حیف ومیـل زیـادی که نیروهایش در اسـتفاده از مهمات انجام می دهنـد، اکنون توانسـته با کنارگـذاردن فرماندهان نالایق، ارتش را به بازده مناسبی برساند و نیازهای خود را ازطریق دولت هایی که اسلحه روسی دارند، جبران کند. ضمن آنکه مسکو نیز اخیراً درهای فروش مستقیم اسلحه به عراق را باز کرده است.

مارتین ول اکوت موقعیت ایران را ازلحاظ سازمان سیاسـی و نظامی در مقایسه با عراق، نامناسب توصـیف می کند، اما می نویسد از آنجا که ایرانیان در خاک خود می جنگنـد، توانسـته انـد کمبودها را جبران کننـد و به نظر نمی رسد رهبران ایران بخواهند به عراق امتیازی بدهند.

وی آن گـاه نتیجه گیری می کنـد که اکنون جنگ به مرحله ای رسـیده که بایـد دیـد کـدام یک از طرفین قادر هسـتند برای مـدت بیشتری ازدست دادن نیروهـای انسـانی خود را در جبهه هـای جنـگ تحمـل کننـد و مانع از آن شونـد که این امر به یک انفجار در افکار عمومی تبدیل شود.»(۱)

۲

روزنامه اطلاعات در شماره امروز خود در ستون "ایران در مطبوعات جهان" مقاله ای از اریک رولو آورده که در روزنامه فرانسوی لومونـد چـاپ شـده است. این مقـاله، به تجزیه وتحلیـل عملکرد بنی صـدر در دوران ریـاست جمهوری اش و ارتباط وی با سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و شکست تلاش های سازمان برای به دست گرفتن قدرت ازطریق جنگ مسلحانه و تأثیر فرار بنی صدر در روابـط ایران و فرانسه پرداخته است. نویسـنده در قسـمت هـایی از این مقـاله، براسـاس دیـدگاه خود وقـایع داخلی ایران را تعریف و تحلیل کرده است، اما از آنجایی که

۱- همان، صص ۱۰ و ۱۱، سنگاپور - خبرگزاری پارس، ۱۶/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

به جریـان هایی در ماه های اخیر اشاره کرده که با وقایع این روزها و ارتباطات بنی صـدر با بعضـی محافل غربی و امریکایی ارتباط دارد، مقاله وی درخور تأمل می باشد.

ترجمه این مقاله که روزنامه اطلاعات آن را تنظیم و چاپ کرده، به این شرح است:

«بنی صـدر روز ۱۲ ژوئن انـدکی قبـل از آنکه مجبـور به اختفـا شـود، به مـا گفته بـود: "من هرگز ایران را ترک نخواهم کرد." بنی صـدر در روز قبل از آن، از مقام فرمانـدهی نیروهای مسلح خلع شده و انتظار داشت از پست ریاست جمهوری نیز عزل شود. او در آن هنگـام، اوضـاع و احوال را آن قـدر به حـال خود مساعـد می دانست که بـا اطمینـان کامل می گفت: "اگر اراده ملت این چنین مورد توهین و تمسـخر قرار گیرد، ایران یک "انقلاب دوم" به خود خواهـد دید و دیری نخواهد گذشت که جبهه نظامی فروخواهد ریخت." برخلاف انتظار او، ارتش بلافاصله نسبت به امام خمینی ابراز وفاداری کرد و عده ای از شخصیت های روحانی که هنوز از وی پشتیبانی می کردنـد، یا تغییر جهت دادنـد و یا سـکوت اختیار کردنـد و تلاش برای راه انـداختن تظاهرات به نفع وی خیلی زود سرکوب شـد. بنی صدر به طور اصولی می توانست روی پشتیبانی جدی سازمان های سیاسـی افراطی چپ حساب کند. این سازمان ها بیشتر از گروهک ها تشکیل می شوند، اما به نظر می رسید سازمان مجاهدین خلق امکان آن را دارد که قشرهای عظیمی از مردم را بسـیج کنـد. حزب رجوی مبارزان ورزیـده در عملیات چریکی شـهری و زرادخانه قابل توجهی دراختیار داشت، اما فشاری که به آنها وارد شد به قدری شدید بود که نمی توانستند امنیت رئیس جمهوری معزول را تأمین کنند.

از آن پس، بنی صـدر نمی تـوانست انـدیشه باطـل رهـبر و "مقـاومت علیـه دیکتـاتور" از داخـل کشـور را به خـود راه بدهـد و اگر بازداشت می شد، به اتهام خیانت بزرگ محاکمه شده و به احتمال زیاد اعدام می شد. آیت الله گیلانی قاضی دادگاه انقلابی زندان اوین، این مطلب را در یـک مصـاحبه مطبوعـاتی عنوان کرد و گفت: "بنی صـدر مسـتحق سه بار اعـدام است." معمولاً دادگاه های اسلامی اتهامات وارده به مجرمین را قبلاً فاش نمی کنند، اما روزنامه ها از اتهاماتی بحث می کردند که ثابت شده هریک از آنها به تنهـایی کافی بود که رئیس جمهوری معزول را روانه پای چوبه دار کنـد. به گفته منابع رسـمی، بنی صـدر ظاهراً رهبری یک توطئه ضـدانقلابی را که هـدفش سوءقصـد و حمله به مؤسـسات دولتی و نماینـدگان منتخب و دست زدن به فعـالیت هـای خرابکـارانه در داخل ارتش بود، به عهده داشته است.

به بنی صـدر تهمت جـاسوس امریکـا زده نمی شـد، امـا روابطش بـا امریکـا مورد سوءظن بود. او بـا گروگـان گیری دیپلمـات های امریکـایی مخـالف بود و هنگـامی که وزارت دارایی را به عهـده داشت، گفته بود که قصـد دارد سپرده هـای ایران را از بانک های مـاورای اقیـانوس اطلس خـارج کنـد و همین امر به کـارتر امکـان داد بی درنـگ کلیه دارایی هـای جمهوری اسـلامی را در امریکا مسدود کند.

او خطر شوروی را بیش ازحد جدی جلوه گر می ساخت تا بتواند دسـتاویزی برای نزدیک شدن به امریکا داشـته باشد. در اوایل ماه ژوئیه، روزنامه های ایران اسناد و مدارکی درباره

روابط بنی صدر با سازمان اطلاعاتی امریکا (سیا) انتشار دادند. مدارکی که از آرشیوهای سفارت امریکا در تهران پیدا شده، ظاهراً مدارک معتبر و قابل اعتمادی هستند. در این اسناد، صحبت از مذاکراتی است که بین یک نماینده سازمان اطلاعاتی امریکا و بنی صدر، نخست، در نوفل لوشاتو و پس از آن در تهران انجام گرفته است.

مع ذلک، جاسوس سیا که خود را یک بازرگان مهم جا زده بود، ضمن گزارشی توضیح داده که می خواسته است که با دادن یک پست "مشاور فنی" با حقوق ماهانه یک هزار دلار به بنی صدر، همکاری رئیس جمهوری آینده را به دست بیاورد و این چیزی را ثابت نمی کند، چراکه مدارکی [که] در روزنامه ها انتشار یافته، این مسئله را که بنی صدر به هویت واقعی مخاطب خود پی برده بود و یا این پیشنهاد را پذیرفته، ثابت نمی کند، اما هدفی که از انتشار این مدارک برای لطمه زدن به شهرت رئیس جمهوری معزول در نظر گرفته شده بود، برآورده شد.

بنابراین، بنی صدر، فرانسه – کشوری را که بین سال های ۱۹۷۸ – ۱۹۶۴، برای رهایی از پلیس شاه به حال تبعید در آنجا به سر می برد – به عنوان پناهگاه انتخاب کرد. او نیازی نداشت قبلاً دراین باره با دولت فرانسه مشورت کند، چراکه وزیر خارجه فرانسه روز ۱۹ ژوئن، گفته بود فرانسه، مهد حقوق بشر، هرگز یک پناهنده سیاسی را خواه بنی صدر باشد خواه یک کس دیگر، تحویل نخواهد داد.

بااین حال، زمامداران فرانسه از رئیس جمهور معزول ایران خواسته اند که کتباً متعهد شود در مدتی که در کشور ما اقامت دارد، از هرگونه فعالیت سیاسی خودداری کند و این محدودیت را دقیقاً به کار خواهد بست، چراکه دولت فرانسه مایل است باوجود اختلاف ها و کشمکش هایی که دو کشور را از یکدیگر جدا می کند، با دولت ایران روابط عادی داشته باشد.

از مدتی پیش، رهبران اسلامی ایران، پاریس را به خاطر روش غیردوستانه نسبت به تهران نکوهش می کنند. به اعتقاد آنها فرانسه به مرکز اصلی جنبش های ضدانقلابی تبدیل شده و به رهبران رژیم سابق امکان می دهد که اجتماعات علنی و مصاحبه های مطبوعاتی در این کشور ترتیب دهند.

از سوی دیگر، مسئولان ایرانی شکایت از این دارند که فرانسه از مذاکراتی درباره فروش احتمالی جنگ افزار به این کشور خودداری می کند، درحالی که همه گونه مواد نظامی دراختیار عراق، دشمن ایران، قرار می دهد.

دولت فرانسه نیز به نوبه خود گله و شکایات زیادی از ایران دارد. دعاوی مالی فرانسه از ایران درپی ملی کردن کارخانه ها و لغو یک جانبه قرارداد های موجود، دست کم به پانزده میلیارد فرانک سر می زند.

تعدد مراکز تصمیم گیری در جمهوری اسلامی، فقدان یک سیاست خارجی و ادامه مبارزه های داخلی، تاکنون مانع از آن شده است که دولت تهران برای حل مسائل و اختلاف های درحال تعلیق با دولت فرانسه به مذاکره بپردازد. شاید برکناری بنی صدر از ریاست جمهوری و ورود او به پاریس، دست کم راه را برای آغاز مذاکرات به منظور روشن شدن مواضع دو دولت هموار کند.»(۱)

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۲.

ضمیمه گزارش۲۱۸: گزارش خبرگزاری پارس از وضعیت اتباع فرانسوی در فرودگاه مهرآباد

در ساعاتی که هیئت دیپلماتیک فرانسه و عده ای از فرانسویان مقیم تهران در فرودگاه مهرآباد، منتظر دریافت اجازه خروج بودند، خبرنگار خبرگزاری پارس در جمع آنان حضور یافت و گفت وگویی با آنان انجام داد که حاصل گزارش که حاکی از تمایل نداشتن تعدادی از این افراد برای خروج از ایران و نارضایتی آنان از تصمیم دولت فرانسه دراین باره می باشد، به این شرح است: «درحالی که سفیر فرانسه و دوپی مدیرکل امور خاورمیانه فرانسه، عصبانی بودند و حاضر به گفت وگو با خبرنگار ما نشدند، یکی از اعضای سفارت فرانسه در ایران اظهار داشت: "بعد از رفتن امریکا از ایران، فرانسه می خواست جای امریکا را بگیرد، اما شما خود نخواستید." چند تن از وابستگان بازرگانی سفارت فرانسه درحالی که از رفتنشان به فرانسه اظهار تأسف می کردند، به خبرنگار خبرگزاری پارس گفتند: "ما دلیل رفتنمان را هنوز نمی دانیم و تابه حال دستوری از دولت فرانسه دریافت نکرده ایم و این تصمیم ازسوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران اتخاذ شده است و ما هیچ کدام مایل به ترک ایران نیستیم." یکی از وابستگان بازرگانی همچنین اظهار داشت:"چرا شما مثل امریکایی ها با ما رفتار می کنید و هم اکنون نیز ما را به گروگان گرفته اید؟ چراکه پرواز ما ساعت ۸:۳۰ دقیقه بوده، ولی وزارت خارجه ایران تا این ساعت (ساعت ۹ صبح)، از خروج ما جلوگیری به عمل آورده است و ما منتظر وزیر امور خارجه ایران هستیم تا به ما اجازه خروج بدهد." آنها درحالی که از رفتنشان از ایران اظهار تأسف می نمودند، با لحنی حسادت آمیز اضافه کردند:"چرا به آلمان و انگلیس اجازه فعالیت در ایران می دهند، درحالی که با ماندن ما در تهران و فعالیت هایمان موافق نیستند."

یکی دیگر از آنها می گفت: "چطور شما که با امریکا قطع رابطه کرده اید، اما ازطریق آلمان روزانه انواع و اقسام کالای امریکایی را وارد می کنید."

یکی دیگر از وابسته های بازرگانی سفارت فرانسه درمورد دلیل دولت فرانسه برای استرداد بنی صدر و رجوی گفت:"به طورکلی، چون ما به آزادی انسان ها احترام می گذاریم، همان طورکه به آیت الله خمینی اجازه پناهندگی به فرانسه را دادیم، به این دو نفر نیز نمی توانیم پناهندگی ندهیم و آنها را به ایران مسترد داریم." وی در پاسخ به این سؤال که آیا دولت فرانسه درمورد استرداد قاتلین و جنایتکاران به قوانین بین المللی نیز به همین اندازه احترام می گذارد یا نه، گفت:"البته که ما احترام می گذاریم." خبرنگار ما پرسید:"آیا قانون بین المللی درمورد استرداد قاتلین و جنایتکاران مثل رجوی و بنی صدر را نیز قبول دارید؟ "وی پاسخ داد:"بله" و گفته خبرنگار ما را که دولت فرانسه به دلیل عدم پاسخ به تقاضای استرداد این دو به ایران مقصر اصلی در بازگشت این عده به فرانسه است را تأیید کرد.»

براساس همین گزارش، اکثر اعضای سفارت فرانسه درحالی که از روبه رو شدن با خبرنگاران و گفت وگو با آنان دوری می جستند، این طور وانمود می کردند که برای گذراندن تعطیلات یک ماهه به فرانسه می روند و سپس به ایران باز خواهند گشت.(۱)

ص:۳۰۷

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۳۹، ۱۶/۵/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۵/۵/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ جمعه ۱۶ مرداد ۱۳۶۰ ۶ شوال ۱۴۰۱ ۷ اوت ۱۹۸۱

۱

حملات ارتش عراق به شهرهای آبادان و دزفول امروز نیز ادامه یافت.

شهر آبادان، امروز هدف سلاح های سنگین دشمن قرار گرفت و درنتیجه چند واحد مسکونی ویران شد و عده ای مجروح شدند. چند هواپیمای جنگی عراقی نیز در آسمان این شهر ظاهر شدند که با آتش پدافند زمین به هوا متواری شدند.(۱) این درحالی است که روز گذشته نیز توپخانه ارتش عراق بارها شهر دزفول و آبادان را هدف قرار داده بود که براثر آن چند منزل مسکونی در دزفول ویران شد و در آبادان، علاوه بر تخریب منازل مسکونی، چند نفر از اهالی شهر نیز مجروح شدند.(۲)

۲

اعضای هیئت میانجیگری کشورهای غیرمتعهد متشکل از وزیران امور خارجه کوبا، هند، زامبیا و نماینده سازمان آزادی بخش فلسطین - که روز گذشته، برای انجام مذاکرات صلح در جنگ ایران و عراق وارد ایران شده بودند - امروز، با محمدعلی رجایی رئیس جمهور، ملاقات و گفت و گو کردند. در این دیدار که میرحسین موسوی وزیر امور خارجه و چند تن از مقامات وزارت خارجه ایران حضور داشتند، محمدعلی رجایی پس از سخنان وزیر امور خارجه کوبا (که به نمایندگی از هیئت، هدف از آمدن مجدد هیئت را پیگیری کوشش های قبلی برای دستیابی به صلح عنوان کرد) در تشریح مواضع ایران درباره صلح با عراق و تلاش های این هیئت گفت: «باید بگویم سفر هیئت های حسن نیت - برخلاف آنچه انتظار می رفت - برای روشن شدن موضع متجاوز و وضعیت ملتی که مورد تجاوز قرار گرفته فایده چندانی نداشته است و به نظر ما که با دید انقلابی به حرکات نگاه می کنیم، این رفت وآمدها فرصت را برای صدام فراهم می آورد تا بتواند در سایه مذاکرات، تجاوزات خود را موجه جلوه دهد و برای مردم ما گهگاه تردیدهایی به وجود آورده که در دفاع از میهن و انقلاب می توانسته است مضر باشد که خوشبختانه رهنمودهای امام و دیگر

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۲، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۸/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۲- سند شماره ۲۵۲۳۷۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات دزفول به ستاد عملیات جنوب، ۱۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۱، ۱۷/۵/۱۳۶۰، صص۲۳ و ۲۴، آبادان - خبرگزاری پارس، ۱۷/۵/۱۳۶۰.

رهبران انقلاب، آنها را از این تردید احتمالی بیرون آورده است. اجازه بدهید جمله ای را که در ملاقات اول گفتیم با سرافرازی یادآوری کنیم: ما سرنوشت جنگ را در میدان جنگ تعیین می کنیم و امروز که نزدیک به یازده ماه از این تجاوز آشکار می گذرد، مردم رزمنده و انقلابی ما با قدرت هرچه تمام تر این مطلب را ثابت کردند.» رئیس جمهور در ادامه سخنانش گفت: «ما تجربه کرده ایم و شما نیز خواهید دید کسی که خون می ریزد و خرابی به بار می آورد فقط به دنبال توجیه اعمال خود می باشد و برای رفت وآمد شما ارزش اصولی قائل نیست و این موضع عراق است. چون برای عمر و وقت شما ارزش قائل هستیم، این رفت وآمدها را بی نتیجه می دانیم، لذا اگر شما به عراق امیدوار هستید، تا از اجرای اصل اول منشورتان ازطرف او مطمئن نشده اید، این مأموریت را دنبال نکنید. البته این بدان معنا نیست که به ایران نیایید، بلکه شما همیشه خوش آمده اید و ما از آمدنتان نیز بسیار خوشحال می شویم.» محمدعلی رجایی در پایان جلسه گفت: «عراق موشک های ۹ متری بر روی مردم بی دفاع ما می اندازد و جوانان انقلابی ما خون های خود را تقدیم می کنند و شما می خواهید با نصیحت به این وضعیت خاتمه دهید؟ متأسفم که بگویم این کار هرگز به این صورت به نتیجه نخواهد رسید. ما توصیه می کنیم یک بار دیگر و برای آخرین بار، آنچه به عنوان منشور آورده اید، حتی فقط اصل اول آن را برای صدام باز گو کنید.»(۱)

رئیس جمهور پس از این دیدار، در پایان جلسه شورای عالی دفاع درباره نتیجه دیدار با هیئت منتخب وزیران امور خارجه غیرمتعهد به خبرنگاران گفت: «هیئت غیرمتعهدها در سفر اخیر خود به ایران هیچ گونه پیشنهاد جدیدی به همراه نداشته است. این هیئت بنا بر شیوه ای که از مدت ها قبل انتخاب کرده، آمده بود تا ببیند ما چه هدف تازه ای داریم و ما همان طوری که از ابتدا گفتیم، حرف تازه ای نداشتیم، ولی عمل تازه داشتیم و به آنها گفتیم که هم میهنان متعهد ما در جبهه و پشت جبهه، با ایمان و سلاح، موفقیت های جدیدی به دست آورده اند و چون اکنون کسی به سخن حق گوش فرانمی دهد، با تصمیم قاطع می خواهند زبان گویایی را که برای دفاع از انقلاب ضرورت دارد، همچنان به کار برند؛ یعنی ادامه پیکار در میدان های نبرد که تاکنون نیز به آن مشغول بوده و موفق نیز هستند. ما به همین زودی نتیجه مذاکرات را از میدان های نبرد به اطلاع هیئت های غیرمتعهد و کنفرانس طائف خواهیم رساند.»(۲)

۱

حمله افراد مسلح به اتومبیل گشت سپاه در مهاباد، برخورد یک خودرو ارتش با مین در محور ارومیه - اشنویه و تسلیم شدن یکی از افراد حزب دمکرات به سپاه پاسداران پیرانشهر، ازجمله اخبار امروز شمال غرب ایران است.

در حمله افراد مسلح غیرقانونی به اتومبیل گشت سپاه پاسداران در محله سرآسیاب مهاباد، ۲ نفر از اهالی این شهر هدف اصابت گلوله های این افراد قرار گرفتند که یک نفر از آنان به

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۲؛ و - روزنامه کیهان، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۱، ۱۷/۵/۱۳۶۰، صص ۴ - ۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۷/۵/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۱، ۱۷/۵/۱۳۶۰، صص ۴ و ۵، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۷/۵/۱۳۶۰.

شهادت رسید و دیگری نیز مجروح شد. در این حادثه به نیروهای سپاه آسیبی نرسید.(۱)

همچنین براثر برخورد یک خودرو ارتش با مین در جاده پایگاه محور ارومیه – اشنویه در منطقه دره قاسملو، ۳ نفر از نیروهای ارتش مجروح شدند و به خودرو نیز خساراتی وارد شد.(۲)

در پیرانشهر نیز یکی از افراد وابسته به حزب دمکرات کردستان ایران، خود را به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی این شهر معرفی و امان نامه دریافت کرد. وی هنگام مراجعه به پایگاه سپاه، یک اسلحه و ۳۹ فشنگ تحویل سپاه داد.(۳)

۱

به دنبال تصمیم رژیم عراق در کوچ دادن اجباری ساکنان و اهالی کرد شهر کلاله در ۵۰ کیلومتری حاج عمران (مقابل پیرانشهر) در استان اربیل عراق، نیروهای اتحادیه میهنی کردستان عراق (طالبانی ها) در یک عملیات نظامی قسمت هایی از این شهر را تصرف کردند و با همکاری مردم، با نیروهای دولتی وارد نبرد شدند. به گزارش خبرگزاری پارس، براساس بیانیه اتحادیه میهنی، واحدهایی از ارتش عراق برای حمایت از سایر نیروهای دولتی وارد منطقه شدند که در درگیری ها، ۹۷ نفر از نظامیان عراقی کشته و تعدادی زخمی شدند و یک بالگرد عراقی نیز سقوط کرد.(۴)

در همین حال، حزب سوسیالیست کردستان عراق با ارسال اطلاعیه ای به خبرگزاری پارس، مدعی شد تصرف شهر کلاله نتیجه اقدام نظامی افراد این حزب بوده است.(۵)

ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی نیز اعلام کرد که مخالفان دولت عراق عملیاتی علیه بخشی از نیروهای عراقی در شهر زاخو، انجام دادند که در آن ۵ نفر کشته و ۸ نفر زخمی شدند.(۶)

۲

عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) امروز ۲ عملیات ترور انجام دادند که در رشت به شهادت یک عضو بسیج و مجروح شدن یک کارگر انجامید و در تهران ناموفق بود و عامل آن دستگیر شد.

ساعت ۸ صبح امروز، ۲ نفر از افراد متعهد شهر رشت، هدف سوءقصد یک فرد مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق قرار گرفتند که یکی از آنان به نام علیرضا رمضانی مقدم – که عضو بسیج سپاه پاسداران رشت بود – به دلیل اصابت گلوله به سر و پایش، به شهادت رسید. نفر دوم هم – که کارگر کارخانه فومنات رشت است – مجروح شد و به بیمارستان سینا انتقال یافت.(۷)

در حادثه دیگری، یکی از هواداران مسلح سازمان مجاهدین خلق قصد ترور یکی از پاسداران کمیته مستقر در کلانتری ۵ تهران را داشت که به دلیل عمل نکردن اسلحه اش موفق به این کار نشد و مردم وی را درحالی که قصد فرار داشت، دستگیر کردند و تحویل نیروهای انتظامی دادند.(۸)

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۲- روزنامه اطلاعات، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۲، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۲۹، ۱۸/۵/۱۳۶۰.

۴- همان، ص۱۵، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۸/۵/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۰، ۱۷/۵/۱۳۶۰، صص ۶ - ۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۶/۵/۱۳۶۰.

۶- سند شماره ۱۶۳۰۴۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۱، ۱۸/۵/۱۳۶۰، صص ۲ و ۳، رشت، ۱۶/۵/۱۳۶۰.

۸- همان، ص۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۷/۵/۱۳۶۰.

در اقدامات امروز گروه های ضدانقلاب در ۶ شهر کشور (ساری، ارومیه، تهران، اراک، شیراز و کرمانشاه)، ۱۹ نفر مجروح شدند و خسارات فراوانی به بار آمد.

ساعت ۱۲، بمبی آتش زا به مغازه موکت فروشی یکی از افراد متعهد و طرف دار انقلاب شهر ساری پرتاب شد که براثر انفجار بمب، مغازه وی آتش گرفت و به سرعت به مغازه های اطراف سرایت کرد. با گسترش آتش، ۶ مغازه؛ ازجمله یک شعبه توزیع نفت، یک آرایشگاه مردانه، یک مغازه الکتریکی، یک سوپرمارکت، یک حلبی سازی و یک مسگری طعمه حریق شد و خسارت های مالی فراوانی به بار آمد.(۱)

در این حادثه ۱۸ نفر مجروح شدند که ۶ نفر از آنان برای مداوا به بیمارستان های شهر انتقال یافتند و ۱۲ نفر نیز با کمک اورژانس ساری به طور سرپایی مداوا شدند. سپاه پاسداران بلافاصله چند نفر از عاملان حادثه را دستگیر کرد.(۲)

در ارومیه نیز ساعت ۲۱:۳۰، یک نارنجک به سوی ساختمان ستاد مبارزه با مواد مخدر در خیابان مهدی امینی شهر پرتاب شد، اما نارنجک به داخل ساختمان مسکونی مجاور افتاد و درنتیجه انفجار، یکی از ساکنان منزل مجروح شد و اتومبیل و خانه وی خسارت دید.(۳) این دومین حادثه پرتاب نارنجک به این ستاد در چند روز اخیر بود.(۴)-(۵)

در تهران، ۴ حادثه رخ داد که در یکی از آنها، ۲ نارنجک به یکی از ستادهای کمیته انقلاب اسلامی منطقه ۱۲ تهران پرتاب شد که خسارت مالی اندکی به بار آورد.(۶)همچنین یکی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) ۳ بمب دست ساز در نزدیکی کلانتری ۱۶ تهران پرتاب کرد که به خانه های اطراف خساراتی وارد کرد.(۷)

ساعت ۲۰ نیز یک بمب صوتی در مقابل ساختمان وزارت کشور منفجر شد که خسارت مالی و جانی نداشت.(۸)

در منطقه نعمت آباد در جنوب غربی تهران هم بمبی منفجر شد که تلفات جانی به همراه نداشت.(۹)

در اراک، موتورسواری، یک بمب دست ساز قوی را به انبار جهاد سازندگی این شهر واقع در میدان تره بار پرتاب کرد که براثر انفجار آن، شیشه های انبار شکست و به لوازم آن خساراتی وارد شد، مهاجم نیز موفق به فرار شد.(۱۰)

در شیراز هم خودرو یکی از اعضای انجمن اسلامی پتروشیمی این شهر به آتش کشیده شد، اما به کسی آسیب نرسید.(۱۱)

ص:۳۱۲

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۲، ۱۸/۵/۱۳۶۰، صص ۱۸ و ۱۹، ساری - خبرگزاری پارس، ۱۸/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۲- روزنامه کیهان، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۳- همان، ص۱۵؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۱، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۲۷، ۱۷/۵/۱۳۶۰.

۴- رادیو مجاهد حدود یک هفته بعد اعلام کرد: «انقلابیون به یکی از مراکز بسیج در ارومیه - که تحت پوشش مبارزه با مواد

مخدر فعالیت می کند - با نارنجک حمله کردند و خساراتی به آن وارد کردند.» (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۶، ۲۳/۵/۱۳۶۰، ص۵ ضمیمه، رادیو مجاهد، ۲۲/۵/۱۳۶۰)

۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعته گذشته)، شماره ۱۴۱، ۱۷/۵/۱۳۶۰، صص ۲۵ و ۲۶، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۱۷/۵/۱۳۶۰.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۱، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۷/۵/۱۳۶۰.

۷- همان.

۸- همان، ص۵.

۹- همان.

۱۰- همان، ص۲۷؛ و - روزنامه کیهان، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۱، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۲۵، اراک - خبرگزاری پارس، ۱۷/۵/۱۳۶۰.

۱۱- سند شماره ۵۴۷۹۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه۹ (شیراز) به فرماندهی و اطلاعات سپاه مرکز، ۱۹/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

در اقـدامی دیگر در همین شـهر، یکی از هواداران وابسـته به سازمـان مجاهـدین خلق که درحال پرتاب یک بمب آتش زا به داخل یک مغازه بود، دستگیر شد. از این فرد، ۲ بمب دست ساز نیز به دست آمد.(۱)

در کرمانشاه نیز یک بمب صوتی در مقابل منزل یکی از روحانیان این شـهر منفجر شد، اما به کسـی آسیب نرسید و فقط شیشه های چند خانه اطراف این منزل شکست.(۲)

۱

حجت الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی امام جمعه موقت تهران،(۳) در خطبه های این هفته نماز جمعه، ترورهای انجام شده به دست گروه های مسلح؛ به ویژه سازمان مجاهدین خلق (منافقین) را باتوجه به حضور مردم در صحنه و مردمی بودن دولت بی نتیجه دانست و گفت: «ترور در لغت به معنی وحشت است و اگر در خـود جـامعه زمینه ای باشـد، ترور می توانـد موفـق باشـد. در جـامعه رژیم سابق، چنانچه خانواده پهلوی را کسـی می توانست از روی زمین بردارد، آن گروه می توانست با آن ترورها موافق باشـد، ولی در جامعه کنونی ما، ترور نمی تواند در سـقوط رژیم نقشـی داشته باشد، زیرا حکام ما از مردم جدا نیستند و همان طورکه می دانید کـابینه مـا از مردم است و اگر مردم تمامی کابینه را ترور کننـد، ۲۱ نفر دیگر جای اعضای فعلی کابینه را بلافاصـله خواهنـد گرفت. البته، مـا از ترور شخصـیت هـا نـاراحت و رنجیـده می شویم، ولی هیـچ وقت غصه نمی خوریم، زیرا اداره کننـدگان جامعه از مردم هسـتند.» وی در ادامه افزود: «اگر یک ماه پیش، تروریستی را به سزای اعمالش می رساندیم، ممکن بود که عده ای از افراد بگویند که اینها بی رحم اند، اما الآن می بینید که مردم در

ص:۳۱۳

۱- همان.

۲- روزنامه کیهان، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۳- درپی سوءقصـد به آیت الله خـامنه ای امـام جمعه تهران در مسـجد ابوذر در جنوب تهران، بـا نظر امـام خمینی، اقـامه نماز جمعه تهران در دوره نقاهتشان به عهده آقای هاشـمی رفسنجانی گذاشته شد. (اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۱۵۸)

خیابان ها ریخته اند و می گویند: چرا قاطعیت دربرابر تروریست ها نشان نمی دهید؟»

آقای هاشمی در پایان اضافه کرد: «مطمئن باشید این جامعه همان طورکه از شر شاه و امریکا راحت شد، به زودی از شر تروریست ها نیز راحت می شود و مملکت به سوی سازندگی به پیش خواهد رفت.»(۱)

۱

هواپیمای بوئینگ۷۰۷ نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی که سرهنگ معزی خلبان مخصوص شاه، به وسیله آن بنی صدر و رجوی را از ایران به فرانسه برده بود، بامداد امروز، پایگاه نظامی اورلی در حومه پاریس را ترک کرد و در فرودگاه مهرآباد به زمین نشست.

مقامات فرانسوی اعلام کردند که ۵ خدمه ایرانی، سحرگاه امروز، از پاریس وارد این پایگاه شدند تا هواپیمای نیروی هوایی ایران را پس بگیرند. همراه این افراد، ۲ تکنیسین هواپیمای حامل بنی صدر نیز به ایران بازگشتند و در مهرآباد با استقبال تعدادی از مقامات وزارت امور خارجه، خلبانان، کارکنان و اعضای انجمن اسلامی نیروی هوایی و خانواده های خود مواجه شدند.

براساس گزارش خبرگزاری ها، ۲ خدمه دیگر هواپیما که از دولت فرانسه تقاضای پناهندگی کرده بودند، این پایگاه را به مقصد نامعلومی ترک کردند.(۲)

یکی از دو تکنیسین هواپیما در تشریح این حادثه به چگونگی ربودن هواپیمای نظامی ارتش با توسل به زور و استفاده رجوی و یک فرد دیگر از اسلحه اشاره کرد و درباره اطلاع دولت فرانسه از فرود هواپیما به خاک این کشور گفت: «به نظر می آمد که قبلاً فرود این هواپیما به اطلاع دولت فرانسه رسیده است و پس از صحبت نیم ساعته بنی صدر با نخست وزیر فرانسه در هواپیما، ما در فرودگاه فرانسه به زمین نشستیم.»

وی سپس درباره تلاش مسئولان و مأموران فرانسوی برای جلوگیری از بازگشت افراد تیم پروازی به ایران با ایجاد فضای رعب ووحشت، افزود: «بعد از رفتن بنی صدر و رجوی از فرودگاه نظامی، ۴ خدمه پروازی هواپیما را به اتاق های جداگانه بردند و ۲ نفر از افراد تیم پرواز تحت تأثیر القائات و تهدید های مأموران حفاظت فرانسه مبنی بر اینکه آنها درصورت بازگشت به ایران اعدام خواهند شد - درحالی که وحشت زده شده بودند - بعد از دو روز، تصمیم گرفتند در همان پایگاه بمانند.»

این همافر نیروی هوایی درباره تلاش مسئولان نظامی فرانسه برای تخلیه اطلاعاتی کادر پروازی گفت: «صبح روز بعد از ورود به پایگاه، ما را به اتاق مأموران حفاظت بردند. در آنجا یک سرهنگ فرانسوی که خود را فرمانده پایگاه می خواند، با تک تک ما صحبت کرد. وی در صحبت هایش سعی داشت اطلاعاتی درمورد جنگ، مانند تعداد هواپیماهای ما، تعداد تلفات و خسارات ناشی از جنگ و اینکه آیا مردم ایران از وضع کنونی راضی هستند یا نه، به دست آورد

۱- روزنامه کیهان، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۱.

۲- همان، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۴.

که البته ما نیز اظهار بی اطلاعی می کردیم. این فرمانـده سـعی داشت تا با دادن وعـده و وعیدهایی، مانند دادن پناهندگی سیاسـی و اشـتغال به کار در آنجا، ما را از بازگشت به ایران منصـرف کند. آنها همچنین برای رسیدن به این منظور به ما گفتند:"مطمئن باشید که تابه حال، افراد خانواده شما توسط پاسداران دستگیر شده و اگر به ایران برگردید شما را نیز در فرودگاه اعدام خواهند کرد."»

وی افزود: «این سـرهنگ فرانسوی پس از گفت وگوی زیادی با ما، این طور وانمود می کرد که تمام کارهای شـما برای مانـدن در فرانسه آماده است و ما تنها منتظر پاسخ مثبت شما هستیم.»(۱)

گفتنی است پس از آنکه سـفارت جمهوری اسـلامی ایران در فرانسه خواسـتار دیـدار بـا کـادر پروازی هواپیمـای نظامی ایران شـد، مقامات فرانسوی به این شـرط که مترجم را خودشان تعیین کنند، با این درخواست موافقت کردند. مترجم مورد نظر فرانسویان برای این گفت وگو هم کاظم رجوی برادر مسعود رجوی بود.

۱

یـک بمب قوی به وزن تقریـبی ۱۰ کیلوگرم در کنـار ساختمـان شـعبه بانـک صـادرات ایران در خیابان حرا در بخش غربی بیروت، منفجر شـد و خسـارت های بسـیاری به این ساختمان و آپارتمان های اطراف آن وارد آورد. در این حادثه ۴ نفر (۳ مرد و یک زن) مجروح شدند.

این انفجار در ساعت تعطیلی بانک اتفاق افتاد؛ بنابراین، زخمی ها از کارکنان بانک نبودند.

ساعتی پس از انفجار، فردی که خود را سـخنگوی هواداران سازمان مجاهـدین خلق (منافقین) می خوانـد، در تماسـی تلفنی با دفاتر روزنامه ها و مراکز خبری، مسئولیت انفجار را بر عهده گرفت و اعلام کرد که انفجار بانک صادرات ایران به تلافی انفجارهایی که دو شب قبل، در ۳ مؤسسه فرانسوی در بیروت رخ داده بود، انجام شده است.(۲)

این درحالی است که خبرنگار خبرگزاری پارس از بیروت، پس از بررسـی موضوع اعلام کرد: «اطلاعات به دست آمـده حکایت از این دارد که مأمورین فراری ساواک به کمک فالانژهای لبنان (حزب کتائب) دست به این اقدام زده اند.»(۳)

۲

گروهی از دانشـجویان ایرانی هـوادار سازمـان مجاهـدین خلق، دفـتر حافظ منـافع ایران در سـفارت الجزایر در واشـنگتن را کـه در ساختمـان جـداگانه ای در بیرون از سـفارت قرار دارد به مـدت یک ساعت اشـغال کردنـد و ۸ نفر از کارکنـان دفتر را به گروگـان گرفتند.

روزنامه واشنگتن پست گزارش داد که یکی از این افراد در تماس تلفنی با این خبرگزاری گفته است: «ما اینجا را اشغال کرده ایم و عملکردمان جهت مخالف با رژیم خمینی است و ما طرف دار مجاهدین خلق هستیم.

۱- روزنامه کیهان، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۲- روزنامه اطلاعات، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۱.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۱، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۲۰، بیروت - خبرگزاری پارس، ۱۷/۵/۱۳۶۰.

آنـان همچنین بـا رنگ های قرمز و سـیاه شـعارهایی روی دیوارهای دفتر نوشـتند و خواسـتار حضور خبرنگاران رسانه های امریکا و گفت وگو با آنان شدند.»(۱)

این روزنـامه همچنین در شـرح این مـاجرا نـوشت: «پس از آن، پلیس امریکـا در این مکـان حضور یـافت و بـا اشـغالگران شـروع به مـذاکره کرد و پس از ۲۰ دقیقه گفت وگو، آنان راضـی به خروج از دفتر شدنـد و پس از بازکردن در دفتر، خود را تسـلیم کردند، ولی در این اثنا، یک گلوله شـلیک شـد که پلیس پس از آن، به داخل دفتر هجوم برد و مرد مسلح را که از دسـتور پلیس سـرپیچی کرده و اسلحه خود را به زمین نگذاشته بود، دستگیر کرد. براساس گزارش رویتر، پلیس این فرد را به اتهام تیراندازی به سوی گروه تظاهرکنندگان علیه رژیم ایران دستگیر کرد، اما از افشای نام و ملیت وی خودداری کرد.»(۲)

در این ماجرا یک نفر تیر خورد و ۲ نفر مجروح شدند که همگی به مرکز پزشـکی دانشگاه جورج تاون انتقال یافتند. ۲۴ نفر نیز در این حادثه دستگیر شدند.

هم زمان با اشـغال دفتر حافظ منافع ایران، عده ا ی از دانشـجویان مسـلمان ایرانی که از ماجرا مطلع شده بودند، در این مکان حضور یافتند و شعارهایی به نفع انقلاب و امام سردادند.(۳)

۱

نشـریه انگلیسـی اکونومیست با درج مطلبی به بررسـی جریان فرار بنی صـدر و رجوی پرداخت و کوشـید برخی اقـدامات و حرکت های سیاسـی و حتی نظامی گروه های ضـدانقلاب به ویژه اقـدامات تروریستی سازمان مجاهـدین خلق (منافقین) را توجیه کرده و به سازمان القا کند که برای سقوط جمهوری اسلامی ایران باید امام خمینی را ترور کند.

در قسـمتی از مطلب این نشریه آمده است: «مادامی که آقای بنی صدر در ایران پنهان بود، نامه هایی با آقای رجوی ردوبدل کرد و از وی خواست که شورای ملی مقـاومت را در محلی سـری در داخل خاک ایران تشـکیل دهـد. آقای رجوی درخواست مزبور را و درحقیقت مسئولیت رهبری جنگ علیه حکومت ملاهای شیعه را پذیرفت.

در حال حاضـر، گروه مخالفین در ایران را "مجاهـدین خلق" با عقایـد مبهم مارکسیستی اسـلامی و متحـدانشان در میان گروه های بیشـتر متمایـل بـه مارکسیسم و فـداییان مـادی گرا بـه همراه سوسـیالیست هـای طرف دار آقـای بنی صـدر، ملی گرایـان اسـلامی و غیرمذهبی میانه رو و میانه روهای متمایل به راست و بالاخره کردهای ملی گرا تشکیل می دهند.

مخالفین با اسـتفاده از تک تیراندازان و بمب گذاری ها به شـکار دشـمنان خود می روند. این امر ممکن است موجب وحشت شود، اما همان طورکه مقابله "اخوان المسـلمین" علیه رژیم حافظ اسـد در سوریه نشان داده، ترورها یک حکومت را سـرنگون نمی کنند مگر آنکه مردمی که در رأس کارند، به قتل برسند.

مجاهدین باید قبل از تلاش برای کشتن آیت الله خمینی، کاملاً و عمیقاً فکرهای خود را بکنند.»(۴)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۰، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۷، به نقل از واشنگتن پست، ۱۶/۵/۱۳۶۰.

۲- همان، ص۲۵.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۱، ۱۸/۵/۱۳۶۰، صص ۱۱ و ۱۲، واشنگتن - آسوشیتدپرس، ۱۷/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۲ ، ۱۹/۵/۱۳۶۰، صص ۲۳ - ۲۰، واشنگتن - خبرگزاری پارس، ۱۸/۵/۱۳۶۰.

۴- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۷۶، ۸/۶/۱۳۶۰، صص ۱۱ - ۹، اکونومیست (چاپ لندن)، ۱۶/۵/۱۳۶۰.

خبرگزاری آسوشیتدپرس در گزارشی به موضوع حضور بنی صدر در فرانسه پرداخته و اقامت وی را در فرانسه با دوران حضور امام خمینی در پاریس در ماه های قبل از پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷، مقایسه کرده است.

این خبرگزاری در بخشی از گزارش خود با اشاره به تصمیم بنی صدر برای پرکردن نوارهای کاستی از سخنرانی هایش و ارسال آنها به داخل کشور، نوشت: «[آیت الله] خمینی در پاریس ازطریق سخنرانی هایش که با کاست ضبط می شد، سپس ازسوی روحانیون در ایران توزیع می شد، انقلاب را رهبری می کرد.

گزارش ساندی تایمز (چاپ لندن) حاکی است بنی صدر نیز توسط نوار، پیام هایی را برای ارتش ارسال داشته و از آنان خواسته است که قیام کنند و در کنار مردم قرار گیرند.

این دومین بار است دولت فرانسه با مشکل پناه دادن به یک دشمن قسم خورده دولت ایران مواجه شده و این درحالی است که دولت فرانسه از هر دو مورد سعی داشته روابط دیپلماتیک خو را با ایران حفظ کند.

هنگام اقامت [آیت الله] خمینی در پاریس، فرانسه شدیداً هشدار داد که بیانیه ها و اظهارات سیاسی باید کوتاه و مختصر شود، در غیر این صورت، اخراج فوری باید صورت گیرد، درحالی که وزارت خارجه فرانسه هفته گذشته، اعلام کرد پس از گرفتن تعهد از بنی صدر درمورد عدم فعالیت سیاسی، به وی پناهندگی داده شد. به هرحال، اختلاف مشهودی بین وضعیت رسمی این دو تن در پاریس مشاهده می گردد.

گزارش وزارت خارجه فرانسه حاکی است [آیت الله] خمینی با یک پاسپورت کامل و بی نقص وارد پاریس شد. او یک توریست به شمار می رفت؛ بنابراین، می توانست هر سخنی جز اینکه دعوت به شورش کند، ایراد نماید.

بنی صدر بدون هیچ گونه پاسپورتی وارد پاریس شد. وی رسماً یک پناهنده سیاسی [است] و به همین علت نیز از انجام فعالیت های سیاسی منع گردید.

این طور به نظر می رسید که فرانسه درحال حاضر، همان سیاستی که هنگام اقامت [آیت الله] خمینی در پاریس با شاه مخلوع در پیش گرفته بود را دنبال می کند. والری ژیسکار دستن رئیس جمهوری وقت فرانسه، سه بار کنفراس مطبوعاتی انجام داد و در این کنفرانس ها از [آیت الله] خمینی خواست به تقاضاهای خود برای شورش پایان دهد. آیت الله خمینی نیز هر سه بار سخنان وی را نادیده گرفت.

دولت فرانسه از اخراج سریع [آیت الله] خمینی خودداری کرد. هنوز مشخص نشده که موضوع آقای بنی صدر و مهماندارانش به کجا خواهد انجامید. سائول نجاش پرفسور در رشته مطالعات خاور نزدیک - که پیش از این در تهران نیز خبرنگار بوده - می گوید: "اخراج بنی صدر

غیرمحتمل بـه نظر می رسـد." نجـاش گفـت:"دولت فرانسه بـا دادن پناهنـدگی به [آیت الله] خمینی اکنـون برایش سـخت بـود که موضـعش را تغییر دهـد و به همین علت، بنی صـدر نیز پناهنـدگی دارد و اخراج بنی صـدر نیز یک اقدام جنجالی و غیرمردمی برای دولت فرانسه به شمار می رود.»(۱)

ص:۳۱۸

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۱، ۱۸/۵/۱۳۶۰، صص ۱۵ - ۱۲، آسوشیتدپرس، ۱۷/۵/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ شنبه ۱۷ مرداد ۱۳۶۰ ۷ شوال ۱۴۰۱ ۸ اوت ۱۹۸۱

۱

پیش ازظهر امروز، شماری از فرماندهان نظامی کشور(۱) به حضور امام رسیدند و گزارشی از آخرین وضعیت جبهه ها و نیروهای خودی را به اطلاع ایشان رساندند.

تیمسار ولی الله فلاحی جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش، در پایان این دیدار درباره مباحثی که در این دیدار مطرح شد، گفت: «طبق برنامه می بایست هر پانزده روز یک بار به حضور فرماندهی کل قوا برسیم و به مناسبت ماه مبارک رمضان، یک ماه و چند روز، خدمت ایشان نرسیدیم و ابتدا برای دیدار و تبریک عید سعید فطر خدمتشان رسیدیم و سپس گزارش مشروح و کاملی از اوضاع جبهه ها و اعتقاد راستین نیروهای مسلح را به ادامه جنگ تا حصول پیروزی به اطلاع ایشان رساندیم. البته،

۱- در این دیدار، تیمسار سرتیپ فلاحی جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش، تیمسار سرتیپ ظهیرنژاد فرمانده نیروی زمینی ارتش، ناخدا افضلی فرمانده نیروی دریایی ارتش، سرهنگ نامجو نماینده امام در شورای عالی دفاع، سرهنگ فکوری وزیر دفاع و فرمانده نیروی هوایی ارتش، سرهنگ وحید دستجردی رئیس شهربانی کل کشور و یوسف کلاهدوز قائم مقام فرمانده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، حضور داشتند.

محدودیت ها و مسائل و مشکلاتی هم داشتیم که گزارش شد و رهنمودهایی هم در زمینه هایی دریافت کردیم و امیدواریم به زودی خبر پیروزی هایی چشمگیر [را] تقدیم ملت ایران بکنیم.»

وی همچنین درباره وضعیت جبهه ها گفت: «انتظار ما تعرضات و پیروزی های پی درپی برای سپاه اسلام و متقابلاً شکست های مکرر برای ارتش عراق است و ان شاءالله امید این را دارم که با کاهش گرمای هوا، فعالیت های نظامی نیز درزمینه تعرض، گسترش پیدا کند و جای هیچ نگرانی نیست و ارتش عراق از خط جلوتر نخواهد آمد. ما بیشتر از ۴۵ درصد از زمین های اشغالی را پس گرفته ایم و چیزی درحدود ۵۰ تا ۵۵ درصد باقی مانده که آن هم قسمت های غیرمسکونی است و این توفیق در این مدت به دست آمده است، ولی این توفیق ها ما را راضی نمی کند؛ ما وقتی راضی می شویم که ملت ایران راضی باشد. ملت ایران هم از ما پیروزی می خواهد و ما هم خود را مکلف به دادن پیروزی به ملت ایران می دانیم.»

جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش افزود: «ما نیز از ملت خواستاریم که جنگ را فراموش نکنند و ما پشتیبانی معنوی مردم را می خواهیم. پشتیبانی مادی که ملت به ما می دهد کافی است و پشتیبانی معنوی و حضور و مشارکت مردم در جنگ بسیار مؤثر است. امیدوارم که ان شاءالله خبرهای خوب را در ماهی که در پیش است، علی الخصوص در ماه آینده، تقدیم ملت و امام کنیم.»(۱)

۱

هیئت منتخب وزیران امور خارجه کشورهای غیرمتعهد متشکل از وزیران امور خارجه کوبا، هند، زامبیا و نماینده سازمان آزادی بخش فلسطین که برای مذاکره صلح در جنگ ایران و عراق دو روز قبل وارد تهران شده و با محمدعلی رجایی رئیس جمهور، گفت وگو کرده بودند، قبل از عزیمت به بغداد، با میرحسین موسوی وزیر امور خارجه نیز دیدار و مذاکره کردند.(۲)

میرحسین موسوی با تأکید بر شرایط ایران برای ترک مخاصمه و موضوعات مطرح شده در دیدار این هیئت با رئیس جمهور، درمورد نتیجه سفر این افراد به ایران و ادامه تلاش برای پایان دادن به جنگ گفت: «آقای رجایی با صداقت کامل، تمام موضع ایران در مقابل تلاش های این هیئت را بیان کرد و گفته ایشان می تواند به ملت ایران و مبارزان دلاور ما در جبهه های جنگ، این امید را بدهد که هیچ گونه مذاکره ای برخلاف آرمان های انقلاب اسلامی با این هیئت ها صورت نخواهد گرفت و رزمندگان ما می توانند همچنان با کمال قدرت به رزم خود ادامه دهند.»

وزیر امور خارجه ایران افزود: «البته، ما مجاری عادی دیپلماتیک را نفی نمی کنیم، ولی کشورهای غیرمتعهد باید در قبال تجاوزات عراق به خاک ایران موضع محکم و عملی اتخاذ کنند، زیرا این گونه تجاوزات را با مسائل دیپلماسی نمی توان حل کرد.»

پس از این دیدار، وزیران امور خارجه کشورهای غیرمتعهد راهی فرودگاه مهرآباد شدند.(۳)

یکی از اعضای این هیئت در فرودگاه اطلاعیه هیئت وزیران را قرائت کرد. در این اطلاعیه

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۱، ۱۷/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۷/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۲- همان، ص۶.

۳- روزنـامه کیهان، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرهـا و گزارش هـا (ایران در ۲۴ ساعت گذشـته)، شماره ۱۴۱، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۶، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۷/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۲.

بدون اشاره به شرایط ایران برای ترک مخاصمه(۱) آمده است: «محمدعلی رجایی رئیس جمهوری، به همراه میرحسین موسوی وزیر امور خارجه، دیروز، ۷ اوت، هیئت وزیران غیرمتعهد را به حضور پذیرفتند. هیئت نگرانی خود را از ادامه جنگ اظهار کرد و گفت این جنگ نه تنها به ضرر مردم ایران و عراق است، بلکه خطر گسترش آن به سایر کشورها و لطمه زدن به صلح و امنیت بین المللی نیز وجود دارد. رجایی موضع ایران را در قبال جنگ تکرار کرد و گفت ایران باید تا پیروزی به جنگ ادامه دهد. هیئت آمادگی خود را برای ادامه کوشش هایش در چارچوب اصول تعیین [شده] توسط کنفرانس وزیران در دهلی نو و درصورت مفیدبودن این کوشش ها برای حل سیاسی صلح آمیز عادلانه و شرافتمندانه تعارض میان عراق و ایران اعلام کرد. هیئت پیش از ترک ایران، ملاقات دوستانه ای با میرحسین موسوی وزیر امور خارجه، داشت.»(۲)

این هیئت سپس راهی عراقی شد.

خبرگزاری فرانسه دراین باره گزارش داد: طارق عزیز معاون نخست وزیر عراق، در بغداد با اعضای این هیئت دیدار و مذاکره کرده است. خبرگزاری عراق نیز اعلام کرد: در این دیدار که با حضور سعدون حمادی وزیر امور خارجه انجام شده است، طارق عزیز بار دیگر تمایل کشورش را به همکاری با هیئت حسن نیت برای برقراری یک صلح شرافتمندانه بین ایران و عراق اعلام کرده است.(۳)

۱

توپخانه ارتش جمهوری اسلامی ایران با استفاده از توپ های دوربرد، از منطقه نوسود واقع در نوار مرزی منطقه پاوه، پادگان های شهرهای خرمال، سیدصادق و پادگان قدیقری(۴)* عراق را گلوله باران کرد. در این اقدام، ۲ خودرو نظامی منهدم گردید و یک افسر و ۶ سرباز عراقی کشته شدند.(۵)

ص:۳۲۱

۱- شرایط چهارگانه مقامات سیاسی ایران برای ترک مخاصمه در برخی مجامع بین المللی به طور رسمی بیان شد. این شرایط عبارت بودند از: «۱. خروج بی قیدوشرط کلیه نیروهای متجاوز عراقی از اراضی اشغالی ایران. ۲. تشخیص متجاوز و محکوم نمودن آن توسط یک دادگاه صالحه بین المللی. ۳. اجرای مفاد عهدنامه ۱۹۷۵ الجزایر. ۴. پرداخت خسارت به کشوری که مورد تجاوز قرار گرفته است.» (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۲۶، ۱۴/۷/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۸، ۱۵/۷/۱۳۶۰، صص ۹-۱)

۲- روزنامه کیهان، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۳.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۴- * پادگان قدیقری در ۱۰ کیلومتری غرب شهر خرمال قرار داد.

۵- سند شماره ۱۶۹۱۱۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از واحد اطلاعات و بررسی های سیاسی کرمانشاهان به مرکز اطلاعات و بررسی های سیاسی غرب، ۳۱/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۱

سپاه پاسداران کامیاران یک روستا را پاک سازی کرد. در پاوه نیز ۶ نفر از اعضای حزب رزگاری با تحویل اسلحه هایشان امان نامه دریافت کردند.

سپاه پاسداران کامیاران، روستای ماویان واقع در شمال غربی کامیاران را از وجود نیروهای ضدانقلاب پاک سازی کرد.

در این عملیات، نیروهای خودی از دو محور و به صورت گازانبری به طرف روستا پیشروی و بدون هیچ گونه تلفاتی آن را پاک سازی کردند. پس از آن، درگیری پراکنده ای در اطراف روستا به وجود آمد که براثر آن، یک نفر از نیروهای خودی شهید و یک نفر دیگر مجروح شد. از نیروهای مسلح وابسته به گروه ها نیز ۳ کشته و ۵ زخمی بر جای ماند و بقیه آنان نیز متواری شدند.(۱)

هنگام بازگشت از این مأموریت، یک اتومبیل سیمرغ حامل نیروهای خودی از مسیری که پاک سازی و تعیین شده بود، منحرف شد و با یک مین ضدتانک برخورد کرد که درپی انفجار مین، ۵ تن شهید و ۷ تن زخمی شدند.(۲)

امروز همچنین ۶ نفر از اعضای حزب رزگاری خود را به سپاه پاسداران پاوه معرفی کردند و با تحویل ۵ اسلحه برنو و یک اسلحه ژ۳، امان نامه دریافت کردند.(۳)

۲

در ترورهای امروز سازمان مجاهدین خلق (منافقین) ۷ نفر؛ ازجمله حاکم شرع دادگاه انقلاب اسلامی چند شهر استان فارس به شهادت رسیدند و یک نفر هم مجروح شد. ترور نماینده امام در سازمان حج و ترور یک پاسدار در ساری نیز ناکام ماند.

در اولین اقدام، حجت الاسلام احمد فقیهی رئیس و حاکم شرع دادگاه انقلاب اسلامی شهرهای فسا، داراب، نی ریز، لار، جهرم و استهبان، صبح امروز درحالی که با یک خودرو پیکان عازم محل کار خود بود، در جاده کمربندی استهبان، هدف سوءقصد دو موتورسوار مسلح به مسلسل یوزی قرار گرفت و به شهادت رسید.(۴)

در این حادثه، ۲ پاسدار محافظ همراه وی به نام های عباسعلی رحلی نژاد و میرزا احمد میرزایی نیز شهید شدند. مهاجمان بلافاصله از محل حادثه گریختند.(۵) درپی این اقدام، در استهبان عزای عمومی اعلام شد.(۶)

در آمل نیز چند نفر از نیروهای کمیته انقلاب اسلامی در راه بازگشت از یک مأموریت شهری هدف حمله سرنشینان یک خودرو قرار گرفتند. در این حمله یک نفر از نیروهای کمیته به نام مجید جان نثار به شهادت رسید و ۳ نفر مجروح شدند.(۷)

در اقدام دیگری، یونس اصغری عضو سپاه پاسداران تبریز در محله چای کنار این شهر، هدف حمله دو موتورسوار مسلح قرار گرفت و به شهادت رسید. دو متهم به ترور نیز دستگیر شدند.(۸)

۱- روزنامه کیهان، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۲- سند شماره ۵۱۶۱۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه کرمانشاه به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۷۹۱۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه کرمانشاه به فرمانده سپاه مرکز، ۲۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۱۶۳۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۹/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۵۱۶۱۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه کرمانشاه به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۱، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۲۷، ۱۷/۵/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۱ ، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۲۴، شیراز - خبرگزاری پارس، ۱۷/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۶- روزنامه کیهان، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۳ ، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۲۶، ساری - خبرگزاری پارس، ۱۹/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

۸- روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲.

در رشت هم یک نفر از افراد متعهد و بسیجی این شهر به نام ناصر نوبخت با شلیک ۳ گلوله یک مهاجم به سرش به شهادت رسید. دراین خصوص چند نفر دستگیر شدند.(۱)

یک مغازه دار در شهرستان کرج نیز با شلیک گلوله فردی ناشناس در مغازه اش واقع در خیابان قزوین، به شهادت رسید.(۲)

در مشهد هم دو موتورسوار مسلح ۳ گلوله به سوی یک خواربارفروش ۵۰ ساله شلیک کردند که یکی از گلوله ها به بازوی وی اصابت کرد و سبب زخمی شدن وی شد.(۳)

در تهران و ساری نیز ۲ ترور ناموفق انجام شد بدین ترتیب که: دو موتورسوار مسلح به قصد ترور حجت الاسلام جلالی خمینی نماینده امام در سازمان حج و زیارت و سرپرست کمیته منطقه ۵ تهران، به منزل وی مراجعه کردند که با واکنش محافظان موفق به این کار نشدند و پس از شلیک چند تیر متقابل گریختند.(۴)

در ساری هم سرنشینان یک خودرو پیکان به سوی یکی از نیروهای سپاه پاسداران تیراندازی کردند که درنهایت، تیرها به وی اصابت نکرد و مهاجمان نیز از محل گریختند.(۵)

۱

براثر انفجار ۶ بمب در چند شهر کشور، ۲ نفر مجروح شدند و خساراتی به بار آمد. همچنین در ۴ مورد پرتاب بمب به منازل و محل کار مردم خساراتی به بار آمد و ۳ بمب نیز کشف و خنثی شد.

در شهرستان مهاباد، براثر انفجار بمبی زیر اتومبیل وانت کمیته امداد امام خمینی این شهر - که در مقابل ساختمان کمیته پارک شده بود - ۲ عابر مجروح شدند. در این انفجار، اتومبیل وانت منهدم شد.(۶)

در سنندج، درپی انفجار مقداری مواد منفجره در کنار سینما شهر فرنگ در خیابان فردوسی این شهر، قسمتی از دیوار سینما خراب شد و شیشه های چند مغازه شکست. سپاه پاسداران کردستان از مدتی قبل، اداره این سینما را بر عهده گرفته بود.(۷)

صبح امروز یک بمب نیز در مقابل سینما قدس کرمانشاه منفجر شد که خسارت مالی به بار آمد، اما تلفاتی نداشت.(۸)

در بروجرد هم یک بمب دست ساز که در خودرو یکی از اهالی متعهد کار گذاشته شده بود، منفجر شد و خساراتی به بار آورد. عامل این اقدام دستگیر شد و از منزل وی چند بمب دست ساز و مقداری فشنگ ژ۳ به دست آمد.(۹)

در خرم آباد نیز ۲ بمب دست ساز پشت منزل ۲ نفر از افراد متعهد شهر منفجر شد که خساراتی در پی نداشت.(۱۰)

در اقدامی دیگر، افراد گروه های مسلح مغازه خیاطی یکی از افراد متعهد شهر سمنان را به وسیله بمب آتش زا به آتش کشیدند. در این حادثه، پارچه ها و وسایل مغازه به طور کامل سوخت.(۱۱)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۲ ، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۸، رشت - خبرگزاری پارس، ۱۸/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

۲- روزنامه اطلاعات، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۰.

۳- همان.

۴- روزنامه اطلاعات، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۱؛ و - روزنامه کیهان، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۵- روزنامه اطلاعات، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۲ ، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۸، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۱۸/۵/۱۳۶۰.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۱، ۱۸/۵/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴، سنندج - خبرگزاری پارس، ۱۷/۵/۱۳۶۰.

۸- سند شماره ۵۱۶۲۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سپاه کرمانشاه به اطلاعات سپاه مرکز، ۱۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۹- سند شماره ۳۲۸۹۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از واحد اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به استانداری لرستان، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۱۰- سند شماره ۳۲۸۴۲۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۱۱- روزنامه اطلاعات، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۰.

در تهران، یک موتورسوار در خیابان آذری، یک بمب دست ساز را به داخل یک تعمیرگاه پرتاب کرد که براثر انفجار آن خسارت مالی اندکی به بار آمد. این حادثه خسارت جانی نداشت.(۱)

همچنین، داخل یک مغازه در بازار تجریش تهران یک بمب دست ساز کار گذاشته شده بود که پاسداران کمیته قبل از انفجار، آن را کشف و خنثی کردند.(۲)

با هشیاری نیروهای واحد عملیات سپاه پاسداران رشت، ۲ بمب قوی که زیر دو وانت کار گذاشته شده بود، کشف و خنثی شد. این بمب ها قدرت تخریبی زیادی داشتند و درصورت انفجار تلفات و خساراتی ایجاد می کردند.(۳)

۱

پس از شناسایی یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در محله منیریه خیابان ولی عصر(عج) تهران (کوچه بوذرجمهر) نیروهای کمیته به این مکان مراجعه کردند و پس از ۶ ساعت درگیری مسلحانه، ۴ نفر از نیروهای کادر و ۲ عضو سازمان را دستگیر کردند. ۳ نفر از نیروهای عملیاتی سازمان نیز خودکشی کردند.

از این منزل که از مکان های امن و محل طراحی بخشی از عملیات های نظامی سازمان در تهران محسوب می شد، مقداری اسلحه و مهمات ازجمله: ۶ مسلسل یوزی؛ یک کلاشینکف؛ یک کلت ۳۸ میلی متری؛ مقادیر زیادی مواد منفجره تی.ان.تی. خمیری شکل و ساده؛ ۱۳۳۶۰ عدد انواع گوناگون فشنگ؛ ۴۳ خشاب یوزی، کلاشینکف و کلت؛ ۳ جلیقه ضدگلوله؛ ۶ دستبند انتظامی و مقداری تجهیزات به دست آمد. یکی از مقامات کمیته درباره چگونگی اجرای این عملیات گفت: «چندی قبل، به پاسداران کمیته ستاد منطقه ۹ تهران اطلاع داده شد که اعضا و هواداران سازمان مجاهدین خلق در خانه ای واقع در خیابان ولی عصر کوچه بوذرجمهر رفت وآمد دارند.

با دریافت این خبر، پاسداران به تحقیق پرداختند و متوجه شدند خانه دراختیار سازمان منافقین قرار گرفته است و سازمان مجاهدین خلق این خانه را تبدیل به پایگاه نظامی خود کرده است و هر شب در خانه مزبور تا پاسی از شب، جلسه تشکیل می شود. که البته، اجاره منزل به صورت ظاهر بوده است که کسی متوجه موضوع نشود. ۲ تیم از سازمان جلسات شبانه متعددی در زیرزمین خانه تشکیل می دادند و در این جلسات درباره ترور و بمب گذاری ها بحث و تبادل نظر می شد.»

این مقام همچنین افزود: «پس از تحقیق و بررسی کامل، به حکم کمیته مرکزی، خانه و خیابان های اطراف خانه تیمی مزبور با اکیپی از پاسداران محاصره شد. وقتی ۲ تن از پاسداران قصد داشتند طبقه دوم خانه را مورد بازرسی قرار دهند، یکی از اعضای خانه با مشاهده پاسداران با فریاد و سروصدا سایرین را متوجه حضور پاسداران نمود و آنها با اسلحه یوزی،

۱- روزنامه کیهان، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۲- همان، ص۳.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۴.

کلت و ژ۳ به طرف پاسداران تیراندازی کردند و پاسداران نیز متقابلاً به سوی اعضا تیراندازی کردند که پس از ۶ ساعت درگیری و تیراندازی، ۴ نفر از اعضای عالی رتبه سازمان مجاهدین خلق با مقادیر زیادی اسلحه و مهمات و اسناد و مدارک مربوط به خانه تیمی و ترورها و همچنین بمب گذاری ها، کشف و دستگیر شدند(۱)، ضمناً دراین رابطه یک نفر دیگر نیز که یکی از هواداران و عضو خانه تیمی است، توسط پاسداران دستگیر شد.» وی همچنین اظهار کرد: «در این درگیری، ۳ نفر از اعضای شاخه نظامی سازمان مجاهدین با کشیدن ضامن نارنجک جنگی، خودشان را در زیرزمین خانه مزبور کشتند.»(۲)

۱

احمد بن بلا رئیس جمهور پیشین الجزایر، در مصاحبه ای با مجله لبنانی الحوادث (چاپ لندن)، به دفاع از انقلاب اسلامی پرداخت و آرای خود را درمورد انقلاب اسلامی بیان کرد. هرچند موضع وی درباره انقلاب اسلامی (براساس آنچه در روزنامه کیهان چاپ شده است)، جانب دارانه است، در مباحثی مانند موضوع فعالیت گروه های مخالف اگر مشکلاتی مانند ترجمه یا تلخیص مطلب وجود نداشته باشد، می توان گفت که وی دیدگاهی چپ گرایانه دارد. روزنامه کیهان سخنان بن بلا را این گونه ترجمه کرده است: «این انقلاب، دنیای سرمایه داری به ویژه ایالات متحده امریکا را به وحشت افکنده است، زیرا این انقلاب - به عقیده من - قبل از هرچیز یک مسئله اساسی را مطرح می کند که مسئله فرهنگ است. انقلاب ایران قبل از هرچیز، یک انقلاب فرهنگی است که تمدن دنیای سرمایه داری و روابط سلطه جویانه غرب را در معرض اتهام قرار داده است. انقلاب اسلامی ایران با نمونه رشد اقتصادی و مصرف در جامعه غربی - که فرهنگ ۱۴ قرن ما را تهدید می کند - مخالف است.

نباید از یاد برد که کل مخالفت با انقلاب اسلامی در غرب طرح ریزی می شود و این مخالفت را سرمایه داران رهبری می کنند. از سوی دیگر، در انقلاب ایران صحنه های جالبی می بینیم؛ ازجمله آنکه روحانیت تشیع در حکومت شرکت دارد. در مکتب شیعه، روحانیت یک هیئت تأسیسی و دارای ارزش عملی برای تحرک نیست. به عقیده من، آنها می کوشند دمکراسی را اجرا کنند. آنها پارلمانی دارند که در آن جمع می شوند و بحث می کنند. برکناری بنی صدر طبق قانون اساسی انجام گرفت؛ بااین حال، من بعضی از جوانب این انقلاب را محکوم می کنم. من با نابودکردن بقیه احزاب مخالفم. باید همه حق اظهارنظر داشته باشند و باید روزنامه باشد. هرچند احزاب در ایران مسلح اند و حتی تانک هم دارند، من با بعضی از

۱- یکی از مقامات کمیته انقلاب اسلامی درباره سوابق سازمانی ۴ کادر دستگیرشده سازمان مطالبی بیان کرده که در ضمیمه گزارش آمده است.

۲- روزنامه کیهان، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۳.

جوانب انقلاب مخالفم، ولی به طورکلی، از انقلاب جانب داری می کنم. وانگهی، به عقیده من، وقت آن نرسیده است که این انقلاب را ارزیابی کنیم. این انقلاب در قلب ها وجود دارد، به ویژه در قلب جوانان دنیای عرب، در الجزایر، تونس، مغرب و در سوریه.»

بن بلا به شدت به تمدن غرب حمله کرده و تقلید از آن را برای جوامع اسلامی و جهان سوم خطرناک دانسته است. وی با نظام تعدد احزاب نیز مخالف است و نظر خود را دراین باره این گونه بیان کرده است: «مسئله احزاب مطرح نیست، بلکه باید تعدد آرا و دیدگاه ها وجود داشته باشد و اکثریت باید به اقلیت اجازه اظهارنظر بدهد.»

وی همچنین به گسترش اسلام در جوامع گوناگون در عصر اشاره و خاطرنشان کرده است: «امروز جوانان مسجد را پر کرده اند. قبلاً گفته می شد که اسلام دینی است که از صحرا برخاسته، ولی امروز می بینیم که این حرف درست نیست؛ حتی در اروپا و امریکا نیز روزبه روز بر پیروان اسلام افزوده می شود.»

بن بلا در خاتمه تأکید کرده است: «با صداقت باید بگویم که این ماشین غول آسا که سرمایه داری نام دارد، تاکنون هیچ دشمنی را به قدرت و توانایی اسلام دربرابر خود ندیده است.»(۱)

۱

دبیرکل حزب دمکرات کرد لبنان (فرماندهی موقت) – که در رأس هیئتی از سفارت جمهوری اسلامی ایران در بیروت بازدید می کرد – حمله عراق علیه ایران را محکوم کرد. وی دراین باره گفت: «ما جنگ پلیدی را که نیروهای ارتجاعی منطقه و در رأس آنها رژیم صدام تکریتی علیه انقلاب اسلامی ایران به راه انداخته اند، محکوم می کنیم و تأکید می کنیم که ملت کرد لبنان و حزب دمکرات کرد از انقلاب اسلامی ایران دربرابر تجاوزهای پلید رژیم عراق پشتیبانی می کند.»

وی افزود: «ما که در لبنان با توطئه های امپریالیسم و صهیونیسم علیه امت لبنان و فلسطین به مبارزه برخاسته ایم، از همه نیروهای انقلابی در لبنان می خواهیم که تجاوز رژیم عراق علیه انقلاب اسلامی ایران را محکوم کنند و شیوه های توطئه گرایانه رژیم عراق علیه مبارزه ملت کرد در کردستان ایران و عراق را رسوا نمایند.»(۲)

ص:۳۲۶

۱- روزنامه کیهان، ۱۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

۲- همان، ص۴.

ضمیمه گزارش ۲۴۰: سوابق سازمانی ۴ کادر دستگیرشده سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در تهران

یکی از مسئولان کمیته انقلاب اسلامی مرکز درباره سوابق سازمانی افرادی که امروز در یک خانه تیمی دستگیر شدند، گزارشی ارائه کرد. در این گزارش آمده است:

«۱. م. الف: عضو کادر مرکزی سازمان مجاهدین خلق[منافقین] و یکی از بنیان گذاران سازمان در اصفهان بوده است و در تهران نیز مسئول روابط عمومی سازمان در تهران در ستاد خیابان بندر انزلی بوده است.

نامبرده در سال ۵۷ در زندان مشهد، با مهدی ابریشم چی ارتباط برقرار می کند و در دوران انقلاب، با عده دیگری به پادگان باغشاه می رود و اسلحه و مهمات آن پادگان را دراختیار سازمان قرار می دهد. ضمناً وی پس از پیروزی انقلاب، در ساختمان اوقاف تهران، یک ستاد تشکیل می دهد. نامبرده شغل هایی که در

سازمان به عهده داشته است، عبارت اند از: مسئول بخش کارگری، مسئول قسمت پذیرش سازمان مجاهدین در اصفهان، نماینده سازمان منافقین برای تماس با مقامات مسئول مملکتی (زمان دولت موقت)، مسئول ستاد سازمان درخیابان انزلی، مسئول بخش کارگر و دانش آموز، مسئول جمع بندی اخبار انجمن های اسلامی، مسئول ستاد سازمان منافقین در خیابان ولی عصر، مسئول ستاد سازمان در خیابان عباس آباد، مسئول قسمت سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی سازمان درمورد تهیه و تنظیم اخبار و بولتن خبری سازمان. نامبرده در درگیری پارک خزانه با ۸۰ نفر از هواداران سازمان، مسئولیت انتظامات هواداران را به عهده داشته است. در درگیری امجدیه، با ۱۰۰ نفر مسئولیت انتظامات سازمان را به عهده داشته. همچنین، وی به دستور سازمان با یکی از اعضای سازمان به نام "ش" ازدواج سازمانی می کند.

۲. ش: فرزند محمد متولد سال ۱۳۳۸، همسر م.الف. اتفاقی، در سال ۵۶ با سازمان مجاهدین آشنا می شود و در سال ۵۷، به همراه ۱۲ نفر مسئول اداره دفتر سازمان در امور دانشجویی در دانش سرای تربیت معلم می شود و این مسئولیت ها را به عهده می گیرد: مسئول خبرگیری در امور دانشجویی، مسئول کتابخانه، مسئول فروش نشریه سازمان، مسئول توزیع نشریه به دکه داران خیابانی، مسئول آموزش و تعلیم کوهنوردی به هواداران سازمان، مسئول انتظامات در ستاد خیابان ولی عصر، مسئول انتظامات هواداران در مقابل لانه جاسوسی امریکا، مسئول تبلیغات سازمان، مسئول جمع بندی مربوط به اخبار و اطلاعات درباره انتخابات ریاست جمهوری، مسئول روابط عمومی در ستاد میدان رضایی ها، شرکت در راه پیمایی مادران در میدان فلسطین، شرکت مستقیم در درگیری ۳۰ خرداد در میدان فردوسی. نامبرده در ۳۰ خرداد، مسئول اخبار و اطلاعات درگیری بوده و جریان را به کادر مرکزی گزارش داده و از کادر مرکزی دستور می گرفته و به هواداران و اعضا اطلاع می داده. نامبرده با نام های مستعار زهرا و فاطمه در سازمان فعالیت می کرده.

۳. س.ح: یکی از اعضای فعال سازمان، درارتباط با خانه تیمی دستگیر شد. برادرش عضو عالی رتبه سازمان مجاهدین خلق است. وی مسئولیت های زیر را به عهده داشته است: مسئول نماینده شورا در دانشگاه تهران، مسئول دریافت اخبار از دانشکده فنی، مسئول تدارکات کوه و انجمن دانشجویان، مسئول انجمن دانشجویان مسلمان در ساختمان کادر دانشگاه، مسئول بخش ترابری در دانشگاه، مسئول بخش روابط خارجی در انجمن دانشجویان مسلمان، مسئول دکه های کتاب فروشی و بحث های خیابانی. نامبرده ۲۸۰ هزار تومان برای سازمان کمک گرفته و با آن پول، یک دستگاه چاپ افست برای سازمان خریداری کرد.

۴. غ. ن: نـامبرده در سال ۵۵ در زنـدان، با موسـی خیابانی، عباس داوری، گنجه ای و اعضای کادر رهبریت سازمان در ارتباط بوده است. نامبرده مسئولیت های زیر را به عهده داشته است: مسئول بخش ترابری سازمان در ستاد گارد شاهنشاهی سابق، مسئول فروش کتاب درداخل دانشگاه تهران، مسـئول انتشار سازمان در سـتاد بندر انزلی، مسـئول پذیرش انجمن دانشـجویان مسلمان، مسئول ستاد تبلیغـات در میـدان رضـایی ها، معاون دوم در توزیع کتاب در سـتاد بنـدر انزلی، معاون دوم تبلیغات در میـدان رضایی ها. نامبرده با اکبریان اتفاقی در کلیه درگیری ها و میتینگ های خیابانی شرکت داشته و مسئول انتظامات درگیری ها بوده است.»(۱)

ص:۳۲۷

۱- روزنامه کیهان، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۳.

روزشمار جنگ یکشنبه ۱۸ مرداد ۱۳۶۰ ۸ شوال ۱۴۰۱ ۹ اوت ۱۹۸۱

۱

حمله یک تیپ از ارتش عراق به مواضع نیروهای ایرانی در محور دارخوین، به علت ضعف هماهنگی بین واحدهای عراقی و هشیاری و مقاومت نیروهای خودی شکست خورد و حدود ۱۵۰ نفر از نیروهای عراقی کشته و ۲۵ نفر اسیر شدند.

از اولین دقایق امروز (ساعت ۲۴:۰۰)، ارتش عراق با استفاده از ۲ گردان (گردان های ۵ و ۶) از تیپ۳۲ نیروی مخصوص و یک گروهان کماندو به مواضع نیروهای خودی در محور دارخوین حمله کرد. ۲۰ دقیقه قبل از حمله، آتش شدید و پرحجمی از منطقه غربی کارون روی خاکریز نیروهای ایرانی اجرا شد و پس از آن، حمله نیروهای عراقی از ۳ محور انجام شد:

از جناح راست (قسمت شرقی جاده آسفالت آبادان - اهواز)، گردان۵ تیپ۳۲ نیروی مخصوص؛ از جناح چپ (کناره کارون)، گردان۶ تیپ۳۲ نیروی مخصوص و از وسط، یک گروهان کماندو پیشروی شان را آغاز کردند.

نیروهای جناح راست (گردان۵) توانستند خاکریز را دور بزنند و خود را به پشت نیروهای ایرانی برسانند، اما نیروهای جناح چپ (گردان۶) به دلیل ناهماهنگی و گم کردن نفرات و بی سیمچی شان نتوانستند مأموریتشان را اجرا کنند و یک گروهان محور میانی نیز به علت مقاومت نیروهای خودی در پشت خاکریز مجبور به عقب نشینی شد. نیروهای گردان۵ پس از دورزدن خاکریز، با نیروهای ایرانی درگیر شدند. در این درگیری با مقاومت نیروهای ایرانی حدود ۸۰ تا ۱۰۰ نفر از عراقی ها کشته شدند که جنازه ۳۰ نفر از آنان در منطقه جا ماند و ۱۵ نفر نیز به اسارت درآمدند و بقیه نیز مجبور به عقب نشینی شدند.

دشمن که در تلاش اولیه اش نتیجه ا ی کسب نکرده بود، بار دیگر در ساعت ۴:۴۵ صبح، آتش تهیه سنگینی را روی مواضع هدف اجرا کرد و پس از آن، نفرات پیاده آنان اقدام به حمله کردند.

این بار نیز نیروهای خودی با بهره گرفتن مؤثر از آتش پرحجم توپخانه و مقاومت نیروهای پشت خاکریز، تلفات بسیاری به آنان وارد کردند و ۱۰ اسیر دیگر نیز گرفتند.(۱)

ص:۳۲۹

۱- سند شماره ۰۰۴۷۲۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه غرب به سرپل ذهاب، ۱۹/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۵، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰.

نیروهـای عراقی که از اقـدام دومشـان هم به نتیجه ا ی نرسـیدند، ساعت ۶ صـبح عقب نشـینی کردند. مجموع تلفات دشـمن در این عملیات، حدود ۱۵۰ کشته و زخمی و ۲۵ اسیر بود.(۱)۳ انبار مهمات، یک تانک، یک خودرو زیل و یک موشک انـداز عراقی نیز در این عملیات منهدم شد.(۲)-(۳)

مجموع تلفـات نیروهـای خودی در این تهـاجم عراق، ۱۳ شـهید و چنـد مجروح بـود که به گزارش سـتاد مشـترک ارتش جمهوری اسلامی از ارتش ۲ سرباز شهید و ۵ تن مجروح شدند.(۴)

علی اسحاقی(۵) دربـاره عملیات ارتش عراق در محور دارخوین، می گویـد: «بعـد از عملیات فرمانـدهی کل قوا، عراقی ها تصـمیم گرفته بودند با نیروی تکاور و یک واحد مکانیزه روی خاکریز ما در منطقه محمدیه در دارخوین عملیات انجام بدهند ساعت ۲ بعد از نصـفهِ شب، بچه هـا به من در دارخوین زنگ زدنـد و گفتنـد که تعـدادی از عراقی ها ظاهراً از خط ما عبور کردنـد و از صـحبت هایی که ما از آنها شنود می کنیم، اینها می گویند ما الآن پشت فلان منطقه از خط ایرانی ها هستیم. منتظرند بقیه نیروهایشان از جلو بیاینـد و اینها هم از پشت، "عملیات ویژه" انجام دهنـد. در این اقدام، ابتدا ۳۶ نفر از عراقی ها توانسـته بودنـد در خط ما نفوذ کنند. این ۳۶ نفر در گوشه خط ما در "خط شیر"(۶) با نگهبان ما درگیر شـده بودند و نگهبان گوش یکی از عراقی ها را کنده بود، ولی اینها نگهبان را به شـهادت رساندند و از خاکریز عبور کرده بودند. این عراقی ها پشت خاکریز ما که چند سنگر از قبل در آنجا بود، داخل یکی از این سـنگرها مستقر شده بودند و ما این را ازطریق شنود فهمیدیم. اتفاقاً آقای [رحیم] صفوی در منطقه دارخوین بود. به ایشان خبر دادیم، گفت: "شـما حواستان به عراقی ها که نفوذ کردند، باشد. بچه ها تقسیم شوند، بروند سنگرهایی که اینها گفتند پیـدا بکننـد و سراغ آنها برونـد، جلو خط هم اقدامی نکنند، تا من بگویم." ما به خط هم اطلاع دادیم که چنین اتفاقی درحال وقوع است. در خط و پشت خاکریز هم همه نیروهای ما سـلاح ها و نارنجک هایشان را آماده کردند، بچه های اطلاعات رفتند و همه آن ۳۶ نفر عراقی هـا را در سـنگرها گرفتنـد. یکی دوتـای آنهـا را هم داخل سـنگرها که تاریک بود، عقرب زده بود. زمانی که بچه ها آماده شدند، ما به جای این افرادی که نفوذ کرده بودند، روی شـبکه بی سـیم عراقی ها رفتیم و به آنها اطلاع دادیم که بیایید. وقتی آمدند، با رگبار و با نارنجک و با درگیری تن به تن روی خاکریز، جنگ بسیار عجیبی

۱- سـند شماره ۰۰۴۸۲۲ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنگ: از اطلاعات عملیات خوزسـتان به فرمانـده سـپاه پاسـداران خوزسـتان، ۳۰/۵/۱۳۶۰، ص۳.

۲- گزارشـی از وضـعیت فرماندهی و نیروهای عراقی شرکت کننده در عملیات براساس اطلاعات استخراج شده از بازجویی اسرا در ضمیمه گزارش آمده است.

۳- سـند شماره ۰۰۴۷۱۹ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنـگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته، واحد اطلاعات عملیات سـپاه خوزسـتان به فرمانده عملیات سپاه خوزستان (شوش)، شماره ۳۱۰، ۱۹/۵/۱۳۶۰، صص ۷ – ۵.

۴- روزنامه اطلاعات، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و – روزنامه کیهان، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و – روزنامه اطلاعات، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۵- سـردار علی اسـحاقی بنیـان گـذار و مسـئول جنگ الکترونیک سپاه در دوران دفاع مقـدس می باشـد. وی این مطلب را در سال ۱۳۹۱، در گفت وگو با پژوهشگر مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس در پروژه تاریخ شفاهی خود بیان کرده است.

۶- بـه دنبـال هجوم ارتش عراق به ایران، از اوایـل آبـان ۱۳۵۹، اولین خـط دفـاعی رزمنـدگان در مقابـل نیروهای عراقی در جنوب

روستای محمدیه در جنوب روستای مارد (شرق رودخانه کارون) در میان بوته زارهایی که فاقد پوشش گیاهی مناسب بود، تشکیل شد. این خط دفاعی به خط شیر موسوم شد.

انجام گرفت و عراقی ها همان جا پشت خاکریز تارومار شدند. یعنی یکی از بهترین عملیات ویژه اطلاعات و عملیاتی که بهره برداری اطلاعاتی اش از شنود و جنگ الکترونیک بود، انجام شد. جنگ الکترونیک به این معنا که ما به جای دشمن وارد فرماندهی آنها شدیم.»(۱)

۱

اوضاع شهر شادگان به دلیل حملات توپخانه ای ارتش عراق به حومه شهر متشنج شد و عده ا ی از ساکنان این شهر مجبور به ترک این شهر شدند. شهر آبادان نیز مانند روزهای گذشته هدف حملات توپخانه ای عراق قرار گرفت.

درپی ناکامی نیروهای عراقی در حمله به محور دارخوین که در اولین دقایق امروز انجام شد، توپخانه ارتش عراق از ساعت ۷:۳۵ صبح امروز، منطقه عرب نشین شادگان را هدف قرار داد که از مجموع توپ های شلیک شده، ۴ گلوله به روستای مسیر در ۲ تا ۳ کیلومتری جنوب شرق شهر شادگان اصابت کرد و براثر انفجار آن، ۷ نفر از اهالی روستا زخمی شدند. به گزارش سپاه پاسداران، این اقدام دشمن سبب شد که اوضاع شهر شادگان تاحدی متشنج شود و تعدادی از اهالی بومی و جنگ زدگان ساکن این منطقه از شهر خارج شوند.

مردم شادگان در اعتراض به این اقدام عراق با تعطیلی بازار و مغازه ها به راه پیمایی پرداختند.(۲)

راه پیمایان که شامل عشایر، اعضای ارگان ها و دیگر اقشار مردم بودند، از محل سپاه پاسداران به حرکت درآمدند و پس از گذشتن از چند خیابان، در مسجد امیر اجتماع کردند.

فرماندار شادگان در اجتماع مردم، درباره توطئه های گروهک ها، سخنانی ایراد کرد و به مردم هشدار داد مواظب توطئه های آنان باشند. وی با اشاره به پیروزی های اخیر رزمندگان در جبهه های جنگ گفت: «صدام امروز دیگر از اتکا به سربازانش ناامید شده و مرگ سیاسی خود را نزدیک می بیند.» حجت الاسلام طباطبایی نماینده دفتر تبلیغات بنیاد جنگ زدگان نیز به زبان عربی درباره جنگ مطالبی بیان کرد و سپس قطعنامه راه پیمایی در ۵ ماده قرائت شد. در قسمتی از این قطعنامه آمده است: «ما اهالی شهر و روستاهای شادگان، تا آنجا که در توان داریم از حیثیت کشور اسلامی مان دفاع خواهیم کرد و تنفر و انزجار خود از حمله توپخانه صدامیان کافر به مناطق مسکونی [را] اعلام می داریم.» در این قطعنامه، قاطعیت هرچه بیشتر دادگاه های انقلاب در مقابله با ستون پنجم و عوامل تروریسم خواسته شده است.(۳)

بنیاد امور جنگ زدگان نیز با صدور اطلاعیه ا ی اقدام عراق در بمباران منطقه عرب نشین شادگان را محکوم کرد.(۴)

امروز شهر آبادان هم مانند اغلب روز های گذشته، هدف حملات توپخانه ای عراق قرار گرفت که در این حملات چند منزل مسکونی و قسمتی از تأسیسات نفتی شهر آسیب دید و عده ا ی نیز مجروح شدند.(۵)

۱- تاریخ شفاهی سردار علی اسحاقی (منتشرنشده)، ۱۰/۳/۱۳۹۱.

۲- روزنامه کیهان، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۵۱۶۳۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران (مرکز

فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۹/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ سند شماره ۰۰۴۷۱۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۵.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۲.

۴- روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۵ ، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۱

هیئت منتخب وزیران امور خارجه کشورهای غیرمتعهد که برای میانجیگری بین ایران و عراق پس از سفر به ایران به بغداد رفته بودند، پس از دو روز حضور در عراق و دیدار با صدام حسین و طارق عزیز معاون نخست وزیر عراق، این کشور را ترک کردند.

خبرگزاری فرانسه دراین باره گزارش داد: «صدام حسین در ملاقات با این هیئت اظهار داشت که عراق علی رغم مواضع ایران، همیشه آماده همکاری صادقانه با غیرمتعهد ها و پذیرش هیئت فوق و کمک به مأمورین آن است.»

این خبرگزاری افزود: «هیئت غیرمتعهدها قبل از ترک بغداد، طی بیانیه ا ی که به وسیله خبرگزاری عراق منتشر شده است، نگرانی خود را نسبت به خسارات وارده از جنگ به عراق و ایران ابراز داشته است. این هیئت همچنین نسبت به گسترش جنگ به دیگر کشورها و خطری که صلح جهانی را تهدید می کند هشدار داده است.»

در این بیانیه همچنین آمده است که صدام حسین کمیته غیرمتعهدها را تشویق به ادامه مأموریت تا دستیابی به حل صلح آمیز و عادلانه بحران کرده است.

برخی منابع غربی دلیل اتخاذ این مواضع را استیصال عراق در جبهه های جنگ عنوان کرده اند.(۱)

۲

تخریب پاسگاه سرسوراو عراق در حملات نیروهای سپاه پاسداران و پیشمرگان مسلمان کرد، انهدام خودرو کمیته امداد شهر مهاباد براثر انفجار بمبی قوی در زیر آن و درگیری عناصر حزب دمکرات کردستان ایران و گروه کومه له در بوکان، مهم ترین اخبار امروز مناطق شمال غرب ایران است.

در یک عملیات چریکی، نیروهای سپاه پاسداران و پیشمرگان مسلمان کرد از منطقه بانه وارد خاک عراق شدند و به پاسگاه سرسوراو در نزدیکی پادگان گرمک حمله کردند. در این عملیات، پاسگاه تخریب شد و تعدادی از نیروهای دشمن کشته یا مجروح شدند و نیروهای خودی بدون تلفات و ازطریق مرز به کشور بازگشتند. به گزارش سپاه پاسداران سنندج، این چندمین بار در طول جنگ است که نیروهای خودی به پایگاه های عراقی در این منطقه حمله می کنند.(۲)

در مهاباد نیز براثر انفجار بمبی قوی که زیر خودرو کمیته امداد مهاباد کار گذاشته شده بود، بدنه اتومبیل به طور کامل منهدم شد. این خودرو برای رسیدگی به امور معیشتی مردم به یکی از روستاهای محروم این شهر رفته بود.(۳)

همچنین به گزارش واحد اطلاعات سپاه پاسداران منطقه غرب کشور (کردستان)، درگیری شدیدی میان نیروهای حزب دمکرات کردستان ایران و گروه کومه له در بوکان رخ داد و براثر آن، ۱۰ نفر از نیروهای دو طرف کشته و تعدادی نیز مجروح شدند.(۴)

ص:۳۳۲

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۲، ۱۹/۵/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴، بیروت - خبرگزاری فرانسه، ۱۸/۵/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۵۱۶۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه سنندج به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۹/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- روزنامه کیهان، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۴- سند شماره ۱۶۹۰۵۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن خبری روزانه واحد اطلاعات سپاه منطقه غرب کشور (کردستان)، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه کیهان، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه خبرنامه، شماره ۲۰۸، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۳.

۱

در ترورهای امروز گروه های ضدانقلاب در شهرهای ساری، رشت و تهران، ۳ نفر؛ ازجمله یک دانش آموز به شهادت رسیدند و ۲ پاسدار و یک معلم مجروح شدند. یک ترور نیز ناموفق بود.

در شهرستان ساری، احمد منافی دانش آموز بسیجی این شهر، در خیابان انقلاب، هدف سوءقصد قرار گرفت و با شلیک چند گلوله به شهادت رسید. عامل ترور به کمک هم تیمی اش که در چند قدمی وی سوار بر موتور روشن، منتظر بود، توانست فرار کند.(۱)

در رشت هم یکی از افراد متعهد شهر به نام محمدنژاد به ضرب گلوله افراد مسلح گروه های ضدانقلاب به شهادت رسید. ضارب نیز متواری شد.(۲)

در ساعت ۲۰:۳۰، در خیابان رودکی تهران، دو موتورسوار با شلیک چند گلوله، شخصی به نام مجید قائمی را - که از مغازه داران میدان انقلاب بود - به شهادت رساندند.(۳)-(۴)

در میدان توحید تهران نیز یکی از اعضای سازمان مجاهدین خلق (منافقین) با کلت کالیبر۴۵ به سوی یک پاسدار تیراندازی و وی را مجروح کرد.(۵)

در میدان آزادی تهران هم ۳ سرنشین یک اتومبیل رنو یکی از پاسداران کمیته را متوقف کرده، قصد بازرسی او را داشتند، اما وی مقاومت کرد و خواستار حکم بازرسی آنان شد. در اثنای این گفت وگوی همراه با کشمکش، یکی از سرنشینان خودرو با درآوردن مسلسل یوزی به سمت پاسدار تیراندازی کرد که وی خود را درون جوی آب کنار خیابان انداخت. در این لحظه، یک رهگذر به کمک این پاسدار آمد و به سوی مهاجمان هجوم برد که آنان به سمت وی نیز تیراندازی کردند و از محل گریختند. در این حادثه، پاسدار و رهگذر - که یک معلم بود - مجروح شدند.(۶)

در منطقه لشکرک تهران نیز در ساعات آخر روز، ۲ سرنشین یک موتور قصد ترور یک پاسدار را داشتند که نتوانستند این کار را انجام دهند و متواری شدند.(۷)

۲

افراد وابسته به گروه های مسلح در چند شهر کشور با پرتاب بمب های دست ساز و آتش زا خسارت هایی به بار آوردند. در این حوادث عده ا ی نیز به طور سطحی زخمی شدند.

در مشهد، افراد وابسته به گروه های مسلح به ساختمان خبرگزاری پارس حمله کردند و یک بمب دست ساز به سوی آن پرتاب کردند. این حادثه خسارتی درپی نداشت.(۸)

در همین شهر، یک بمب دست ساز به طرف ساختمان یک انجمن اسلامی پرتاب شد که خسارتی ایجاد نکرد.(۹)

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۶؛ و - روزنامه کیهان، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۲- روزنامه اطلاعات، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۳- در بعضی اسناد دیگر، نام شهید، مجید قاسمی ذکر شده است.

۴- روزنامه اطلاعات، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۳، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۹/۵/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۳، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۹/۵/۱۳۶۰.

۶- روزنامه کیهان، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۳، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۹/۵/۱۳۶۰.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۳ ، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۲۳، مشهد - خبرگزاری پارس، ۱۹/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۹- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۳ ، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۲۱، مشهد - خبرگزاری پارس، ۱۹/۵/۱۳۶۰.

در اقدام دیگری، ۲ بمب دست ساز به منزل حاکم شرع دادگاه های جنوب خراسان در بیرجند پرتاب شد که خساراتی به بار آورد. در این حادثه، ۳ کودک نیز دچار موج گرفتگی شدند.(۱)

پس از وقوع حادثه، مردم در محل انفجار حضور یافتند و با دادن شعارهایی خواستار قاطعیت نیروهای انتظامی و دادگاه های انقلاب در مقابل عاملان این حوادث شدند.(۲)

یک بمب آتش زا نیز به انبار کالای جنگ زدگان شهرستان الیگودرز پرتاب شد که سبب بروز حریق جزئی شد و خسارت اندکی بر جای گذاشت.(۳)

همچنین براثر پرتاب نارنجک به نمازخانه جهاد سازندگی استان لرستان در خیابان مطهری خرم آباد، شیشه های نمازخانه شکست و به ساختمان نیز خسارت اندکی وارد شد. مهاجمان نیز با استفاده از تاریکی شب گریختند.(۴)

در همین شهر، یک بمب دست ساز به منزل یکی از ساکنان شهر پرتاب شد که با انفجار آن، شیشه های خانه شکست، اما به کسی آسیبی وارد نشد.(۵)

در خیابان انقلاب خرم آباد نیز ۲ انفجار به فاصله ۱۵ دقیقه رخ داد که براثر آن، ۲ نفر جراحات سطحی برداشتند. عاملان این انفجار ها که دو موتورسوار بودند، موفق به فرار شدند.(۶) دو دختر نیز بمبی آتش زا به منزل یکی از افراد متعهد شهر خرم آباد پرتاب کردند که این بمب عمل نکرد و عاملان آن دستگیر شدند.(۷)

در کرمانشاه، یک بمب دست ساز که در مقابل مغازه یکی از کسبه کرمانشاه در خیابان اربابی کار گذاشته شده بود، منفجر شد و خسارتی به مغازه وارد کرد.(۸)

در تهران هم سرنشینان یک موتورسیکلت بمبی آتش زا به داخل مغازه یکی از افراد متعهد شهر در منطقه بریانک، پرتاب کردند که انفجار آن خسارت اندکی به بار آورد.(۹)

علاوه بر این اقدامات، تعدادی از افراد وابسته به گروه های مسلح به سمت ساختمان سپاه و بسیج شهرستان سیاهکل در استان گیلان تیراندازی کردند که با تیراندازی متقابل نیروهای بسیج، مهاجمان متواری شدند. این واقعه تلفات جانی نداشت.

درپی این تیراندازی مردم سیاهکل به حمایت از نیروهای سپاه و بسیج در خیابان ها تجمع کردند و ساعت ها پس از اتمام تیراندازی در محل حضور داشتند.(۱۰)

۱

یک بمب ساعتی بسیار قوی در کنار ریل راه آهن سراسری اراک - خرمشهر، کشف شد. این بمب در محلی معروف به باغ انتظام کار گذاشته شده و روی ساعت ۲۴:۰۰ تنظیم شده بود تا زمانی که قطار مسافربری از کنار آن عبور می کند، منفجر شود، اما مأموران گشت کلانتری۱۲ اراک، ساعت ۱۹، آن را کشف کردند و کارشناسان بمب نیز توانستند آن را خنثی کنند.(۱۱)

همچنین، درپی ترورها و انفجارهای چند روز گذشته اراک، دادستانی این شهر با انتشار

۱- همان.

۲- روزنامه اطلاعات، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۳- سند شماره ۳۲۸۴۲۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۳، ۱۹/۵/۱۳۶۰، صص ۲۱ و ۲۲، خرم آباد - خبرگزاری پارس، ۱۹/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۵- سند شماره ۳۲۸۴۲۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۳، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۲۲، خرم آباد - خبرگزاری پارس، ۱۹/۵/۱۳۶۰.

۷- سند شماره ۳۲۸۴۲۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۴، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۲۲، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۲۰/۵/۱۳۶۰.

۹- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۳، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۹/۵/۱۳۶۰.

۱۰- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۳، ۱۹/۵/۱۳۶۰، صص ۲۳ و ۲۴، رشت - خبرگزاری پارس، ۱۹/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۱۱- روزنامه اطلاعات، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۶؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۳، ۱۹/۵/۱۳۶۰، صص ۲۲ و ۲۳، اراک - خبرگزاری پارس، ۱۹/۵/۱۳۶۰.

اطلاعیه ا ی اعلام کرد که برای تأمین بیشتر امنیت شهر، از ۱۹ مرداد ۱۳۶۰ تا اطلاع ثانوی، عبورومرور همه موتورسیکلت های دنده ا ی از ساعت ۵ صبح تا ۸ شب، فقط با مجوز دادسرای انقلاب اسلامی شهر و در شب نیز تنها با مجوز مخصوص مجاز است.(۱)

۱

روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران با انتشار اطلاعیه ا ی از کشف ۳۰ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در تهران و دستگیری ساکنان این خانه ها با کمک نیروهای مقاومت بسیج خبر داد.

از خانه ها تعداد زیادی اسلحه و مقادیر فراوانی مهمات و نام افرادی که قرار بود ترور شوند (تعدادی از نمایندگان مجلس، برخی اعضای سپاه پاسداران و مردم عادی محله های گوناگون)، به دست آمد.

در میان دستگیرشدگان نام حسین نواب صفوی یکی از اعضای فعال و گردانندگان دفتر هماهنگی بنی صدر و رابط این دفتر با سازمان مجاهدین خلق دیده می شود.(۲)

داوود کریمی فرمانده سپاه پاسداران تهران، در تشریح این عملیات گفت: «[در] این عملیات ضربتی موسوم به "والعادیات" که توسط سپاه و در سراسر تهران اجرا شد، ۷۰ نفر از اعضای فعال و کادر مرکزی گروه ها دستگیر شدند. البته، این مرحله اول عملیات است که در سراسر تهران به اجرا درآمده است و در آن مقادیری اسلحه کلاشینکف و ژ۳، اسلحه کمری، تفنگ نارنجک انداز، نارنجک جنگی، بمب دست ساز، گاز اشک آور، مواد آتش زا، بمب های خمیری و وسایل نظامی دیگر کشف شد.» وی افزود: «این عملیات همچنان ادامه خواهد یافت.»(۳)

یکی از این خانه ها در خیابان ثبت شمیران قرار داشت که در یک درگیری چهارساعته، ۹ نفر از ساکنان آن (۴ مرد و ۵ دختر) دستگیر شدند و مقداری اسلحه، مهمات و کروکی مناطق گوناگون از آن به دست آمد.(۴)

مورد دیگر خانه ا ی در منطقه تهرانپارس بود که پس از درگیری نیروهای سپاه و بسیج با ساکنان این خانه، ۱۲ نفر از افراد فعال سازمان که یک نفر از آنان مجروح شده بود، دستگیر شدند. از این خانه تیمی، اسلحه انفرادی، نارنجک جنگی، گاز اشک آور و سایر تجهیزات نظامی به دست آمد.(۵)

براساس اطلاعات به دست آمده از مردم، ۶ نفر از اعضای سازمان مجاهدین خلق نیز که در امور لجستیک سازمان فعالیت می کردند، در یک خانه تیمی در خیابان مجیدیه، با همکاری فعال مردم دستگیر شدند.

مسئول ستاد خبری سپاه پاسداران نیز با اعلام این خبر گفت: «کشف این اماکن و دستگیری افراد در این خانه های تیمی از میزان بمب گذاری ها و تخریب های سازمان مجاهدین خلق در تهران خواهد کاست.»(۶)

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۲- روزنامه اطلاعات، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۶؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره

۱۴۳، ۱۹/۵/۱۳۶۰، صص ۵ و ۶، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۹/ ۵/۱۳۶۰.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۴- روزنامه کیهان، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۵- همان، ص۴.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۳، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۳۴، ۱۹/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۳.

۱

کلانتری منطقه ۴ تهران در گزارشی اعلام کرد: عوامل گشت این کلانتری حین مأموریت، فردی را درحال ساختن کلید برای اتومبیلی که شماره آن دست کاری شده بود، دستگیر کردند.

این فرد در بازجویی اولیه گفت: فردی او را برای ساختن کلید برای این خودرو به محل آورده و لحظاتی قبل، محل را ترک کرده است. مأموران در بازرسی از اتومبیل، یک مسلسل یوزی، ۵ اسلحه کمری، ۹ نارنجک جنگی و ۳۴۰ عدد انواع فشنگ به دست آوردند. در بررسی مأموران مشخص شد که اتومبیل سرقتی است.(۱)

روابط عمومی سپاه پاسداران خرم آباد نیز اعلام کرد که در طول ۴۸ ساعت گذشته، ۱۷ تن از اعضا و هواداران سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در شهرهای خرم آباد و بروجرد که با حوادث اخیر این دو شهر؛ ازجمله پرتاب بمب های دست ساز و آتش زا، درگیری های خیابانی، انفجار و آتش سوزی های ایجادشده در شهر و نگهداری اعلامیه های مربوط به سازمان ارتباط داشتند، با همکاری مردم دستگیر شدند.(۲)

۲

کمیته امداد امام خمینی با انتشار اطلاعیه ای جزئیات پرداخت خسارت مالی به افرادی که در اقدامات نظامی و خرابکارانه گروه های مسلح متحمل ضرر و زیان شده اند را اعلام کرد.

در این اطلاعیه - که امروز واحد مرکز کمیته امداد امام خمینی آن را منتشر کرد - آمده است که این افراد پس از تعیین میزان خسارت واردشده و تأیید امام جماعت مسجد، به نزدیک ترین محل کمیته امداد در سراسر کشور مراجعه کنند تا با رعایت ضوابط، درباره پرداخت هزینه خسارت های واردشده اقدام شود.(۳)

۳

داوود کریمی فرمانده جدید سپاه پاسداران تهران در گفت وگو با خبرگزاری پارس درباره آخرین وضعیت سپاه پاسداران تهران در جبهه های جنگ و آمادگی این سازمان در عرصه مبارزه با گروه های مسلح ضدانقلاب و تأمین امنیت پایتخت، توضیحاتی داد.

وی در بخشی از سخنانش به مخالفت بنی صدر و اطرافیانش با آموزش نیروهای سپاه و واگذاری اسلحه سنگین به آنان اشاره کرد و درمورد نقش سپاه در تأمین امنیت شهر تهران گفت: «تهران باتوجه به وسعتش و اینکه یک منطقه نیروخیز است، از همان ابتدا که درگیری با عوامل ضدانقلاب در کردستان و غرب کشور به وجود آمد و نهایتاً به درگیری با رژیم بعثی صدام انجامید، بیشترین نیروی سپاه تهران را صرف درگیری با ضدانقلاب و مزدوران بعثی کرد. از طرف دیگر، به خاطر مرکزیت و حساس بودن وضع تهران، سپاه تهران مسئولیت

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۴، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۲۴، خرم آباد - خبرگزاری پارس، ۲۰/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۳- روزنامه کیهان، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۳.

سنگین تری نسبت به دیگر شهرستان ها دارد و ازاین رو در تهران کار سنگینی بر دوش نیروهای انتظامی است که سپاه با هماهنگی کمیته ها نقش فعالی دارد.»

کریمی درباره وضعیت گروه های محارب گفت: «با ضرباتی که بر پیکر این گروهک ها زده شد، مراکز اسناد – امور مالی – هدایت عملیاتی آنها توسط سپاه تهران کشف و خنثی شده است، اما این ضربات نهایی نبوده و ضربه نهایی، ریشه کن کردن این گروهک ها هست. از آنجا که به قول امام سجاد(ع) "خدا دشمنان ما را احمق آفریده"، این گروهک ها به خاطر آنکه جامعه را به هرج ومرج بکشانند و به دنیا نشان دهند که این نیروهای انقلابی نمی توانند کشور را حفظ کنند، در جوی آب، زیر پل و درون اتومبیل بمب گذاری می کنند و بدون درنظرگرفتن جان مردم عادی و کودکان معصوم، قصد انجام نیات پلید خود را دارند، درحالی که حتی ساواک دژخیم شاه مخلوع نیز این لکه ننگ را به دامان خود نمی گرفت.»

فرمانده سپاه پاسداران تهران درباره آخرین وضعیت سیاسی و توان نظامی سازمان مجاهدین (منافقین) گفت: «این سازمان ازنظر ایدئولوژی و سیاسی از بین رفته است و مردم ما هیچ گاه حاضر نیستند که شعارهای آنها را گوش دهند؛ حتی اگر علیه امریکا باشد و الآن می توان ادعا کرد که این سازمان آخرین روزهای حیات خود را طی می کند و دیگر نمی تواند از یک پایگاه اسلامی مسائل خود را مطرح سازد، ولی می تواند از پایگاه های شرقی و غربی نظرات خود را ارائه دهد. سازمان ازنظر نظامی نمی تواند حرکتی انجام دهد، زیرا امروز همه مردم ما از کارگر و روحانی و دانشجو و محصل چریک هستند و در جبهه ها ی جنگ انواع سلاح ها را تجربه کرده اند؛ بنابراین، چند ترور و مسئله خیابانی نمی تواند مردم را به وحشت بیندازد.»

وی افزود: «شکل برون مرزی این سازمان را با رفتن رجوی به فرانسه دیدیم و هم اکنون، شکاف عمیقی بین سازمان به وجود آمده است و بسیاری از کسانی که حاضر به جنگ مسلحانه نیستند، کنار کشیده اند و توبه کرده اند و بسیاری هم در این سازمان خواهان فعالیت های سیاسی هستند که البته زمانش سپری شده و به طورکلی این سازمان درحال متلاشی شدن است.» فرمانده سپاه تهران درباره اقدامات امنیتی برای حفاظت از شخصیت ها گفت: «حتی در کشورهایی که پلیس و نیروهای امنیتی آنها دست به شیوه های غیرانسانی می زنند و آن همه اقدامات برای حفظ جان شخصیت هایشان انجام می دهند، در همان کشورها نیز ترور صورت می گیرد، ولی ما به هیچ وجه شیوه های پلیسی و ارعابی را برای حفظ جان شخصیت های خود به کار نگرفته ایم و روشی منطبق با موازین انقلاب اسلامی درپیش داریم.» وی در ادامه افزود: «دولت و نیروهای مسئول باید وسائط نقلیه تندرو را که بیشتر ترورها و سوءقصدها ازطریق آنها انجام می گیرد به شدت کنترل کنند و زیر نظر قرار دهند.»

داوود کریمی در پایان، درباره شایعات محافل گوناگون خارج از کشور درمورد اختلاف

سپاه با ارتش گفت: «ضدانقلاب از بدو کار، سعی داشت که شایع کند سپاه به این خاطر آموزش سلاح های سنگین می بیند که ارتش را منحل [کند] و با این تبلیغات می خواستند ارتش اسلامی ما را تضعیف کنند، درحالی که امام با آن موضع گیری قاطع و سازش ناپذیر از روز اول فرمودند که ارتش باید احیا شود.»(۱)

۱

درپی افزایش انتقادها از عملکرد شهربانی جمهوری اسلامی در مقابله با ترورهای روزهای اخیر سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، شهربانی جمهوری اسلامی ایران با انتشار اطلاعیه ا ی، با تأکید بر آمادگی این ارگان برای حفظ جان شخصیت های کشور، موضوع تقسیم کار بین نیروهای شهربانی، سپاه و کمیته را برای حفاظت از برخی شخصیت های کشور عنوان کرد.

در بخشی از این اطلاعیه آمده است:

«درمورد حفاظت از شخصیت های مملکتی که امروز مورد تهاجم عناصر ضدانقلاب قرار می گیرند، آنچه که باید به استحضار ملت شریف ایران برسد آن است که پس از پیروزی انقلاب، مأموران محافظ مقامات و شخصیت های جمهوری اسلامی ایران بنا به صلاحدید دولت، از بین برادران کمیته ها و سپاه پاسداران انتخاب و حتی در اکثر موارد با صلاحدید شخصیت ها تعیین گردیده اند و این برادران نیز با دراختیارداشتن سلاح و تجهیزات لازم عهده دار این وظیفه می باشند. بنابراین، ملاحظه می فرمایند که امر، صرفاً یک نوع تقسیم کار بین نیروهای انتظامی است و شهربانی جمهوری اسلامی ایران به هیچ وجه، شانه از زیر بار مسئولیت خالی نکرده و درحدود امکانات و مقدوراتی که دراختیار دارد، آماده همه نوع همکاری می باشد.»

در پایان این اطلاعیه، ضمن تأکید بر پایداری بر عهد خود با امام و مردم، با اعلام چند شماره تلفن از آحاد مردم خواسته شده است که اطلاعاتشان را درباره فعالیت گروه های ضدانقلاب دراختیار شهربانی بگذارند.(۲)-(۳)

ص:۳۳۸

۱- همان، ص۱۴.

۲- اطلاعیه شهربانی کل کشور درپی اعتراض برخی مقامات کشور ازجمله رئیس مجلس، چند تن از نمایندگان و اصناف و بازاریان به شهربانی درخصوص اهمال در حفظ جان افراد و شخصیت ها و کم بودن میزان گشت نیروهای شهربانی در سطح شهرها صادر شد. این اعتراض ها به ویژه پس از ترور چند روز اخیر شدت بیشتری یافته بود. پس از انتشار این اطلاعیه، آقای مهدوی کنی وزیر کشور، در نامه ای خطاب به رئیس شهربانی با تشکر از زحمات نیروهای شهربانی که درواقع دلجویی و کاستن از فشار روانی ناشی از انتقادهای اخیر بود، از فرماندهی و نیروهای شهربانی خواست انتقادهای مردم و مقامات مسئول را عاملی سازنده بدانند. (روزنامه کیهان، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۳. روزنامه کیهان، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۲)

۳- همان، ص۲.

۱

آیت الله خامنه ای امام جمعه تهران و نماینده امام در شورای عالی دفاع، پس از ۴۲ روز بستری بودن در بیمارستان قلب تهران و کسب بهبودی نسبی، امروز از بیمارستان مرخص شد.(۱) شایان ذکر است که در روز ششم تیر ۱۳۶۰، یکی از اعضای سازمان مجاهدین خلق (منافقین) به قصد ترور آیت الله خامنه ای بمبی در ضبط صوت بزرگی کار گذاشت و آن را روی تریبون سخنرانی وی در مسجد ابوذر (در محله نازی آباد در جنوب تهران) - که در آنجا برنامه هفتگی سخنرانی و پرسش و پاسخ داشت - قرار داد. این ترور به دلیل کامل عمل نکردن بمب به شکست انجامید، اما آیت الله خامنه ای در این حادثه از نقطه بالای کتف راست و بالای ران سمت راست به شدت مجروح شد؛ استخوان ترقوه او شکست و چند رگ و عصب دست راست وی نیز قطع شد.(۲)

۲

آقای هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس شورای اسلامی، در بخشی از سخنان پیش از دستور امروز مجلس در پاسخ یکی از نمایندگان(۳) که از ضرورت برخوردهای جداگانه هواداران و سران سازمان مجاهدین خلق (منافقین) سخن گفته بود، با تأکید بر اینکه برخی هواداران فریب خورده اند، اصل اقدامات سازمان را در ترورها و انفجارها یک جریان خیانت بار خواند و گفت: «من از یک جهت خوشحالم که جناب آقای ملک پور نماینده زرتشتیان بدون اینکه نمایندگان اعتراض بکنند این حرف را زدند و یک قدری تردید کردند در اینکه اعمال دادگاه های ما انتقامی باشد یا انقلابی. من نمی دانم چه تردیدی هست که این اعمال انقلابی است. اگر بنا هست که روی وصیت نامه سعادتی بحث باشد، آن جهات دیگر را بحث کنید؛ آنجا که با صراحت گفته است: "رفقا امروز شما دارید آب به آسیاب

۱- همان.

۲- اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص ۱۵۱.

۳- سخنان پرویز ملک پور نماینده زرتشتیان در مجلس شورای اسلامی درباره اقدامات اعضا و هواداران سازمان مجاهدین خلق و سایر گروه های مسلح در ضمیمه گزارش آمده است.

امپریالیسم می ریزد." این را که باصراحت گفته است! خوب بود روی این هم تکیه می کردید. جریانی

که بـا اعتراف کـادر مرکزی خودشـان در خـدمت امپریالیسم قرار گرفتنـد، اعـدام اینها انقلابی نیست؟ آنها با موتور در خیابان بـدن پاسـدار را زیر رگبـار بگیرنـد و له کننـد و با بمب قطعات بـدن یک عابر را به سر درخت بیندازنـد، انقلابی هسـتند یا فریب خورده هسـتند؟ من البته قبول دارم که عده ا ی از بچه ها فریب خورده هسـتند، اما جریان یک جریان خیانت بار است. امروز اگر شـما یک جاسوس اسـرائیل را در ایران اعـدام کنیـد، انقلابی نیستیـد؟ اگر لبنانی ها فالانژها را اعـدام کنند یا بیرون کنند، انقلابی نیسـتند؟ آیا کتـائب در لبنـان به عنوان یـک جریـان فریب خورده قابـل تحمل است؟ اینها همه همراه هسـتند. صـدام، رجوی، بنی صـدر، میتران، ریگان، بگین، بشیر جمیل، سادات که مثل راهزن هواپیمای ما را [در] مصر نگه داشته و می گوید نمی گذارم بیاید - آن وقت اینها می شونـد دیسیپلین هـای بین المللی که دیگر این راهزنی روشن است. آقایـان همه در یـک جریان قرار گرفته انـد و آیا اینها فریب خورده هایی هسـتند که ما بایـد به اینها رحم بکنیم؟ ما داریم رحم می کنیم، اما ملت ما را نمی بخشد که رحم کنیم. این ملت وقتی که کارد به اسـتخوانش برسـد، خودش دست درمی آورد و اجازه نمی دهد که این طور نیروهای انقلابی ما را در خیابان ترور کنند و آن وقت مـا این را به عنوان یـک جریان فریب خورده بخواهیم قلمـداد کنیم. البته، من بازهم مثل گذشـته به جوان ها و بچه هایی که در این دام افتاده انـد، تأکیـد می کنم که برگردنـد و از دادگاه ها تقاضا کرده ام که راه بازگشت را به اینها نشان بدهند، اما این را بدانیـد که جریـان امروز عمیق تر از این حرف هـاست. در حرف هـای خود آقـای ملک پور هم [به این نکته اشاره شـده بود] که امپریالیسم نقشه کشـیده و درست تخم ریزی کرده و امروز داریم نتیجه می گیریم. بچه ها را جلو انداخته است که جریان انقلاب ما را متوقف کند. این مسئله هم اگر فریب خوردگی هست، اما از حد خیانت کمتر نیست و قاطعیت ضرورت دارد؛ درعین حال، ازنظر من راه بـازگشت هم برای بچه هـای مسـلمان ضـروری است؛ یعنی ما بایـد راه بازگشت را برای اینها باز کنیم. البته، آقای ملک پور دلسوزانه حرف زده انـد و ایشـان نظری داشـته انـد که می خواسـتند بگوینـد و تریبون مجلس هم جای این حرف هاست و بایـد این حرف ها گفته شود و البته باید مطالب روشن شود.»(۱)

۱

با گـذشت چند روز از انتشار وصـیت نامه محمد رضا سـعادتی از اعضای کادر مرکزی سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، انتقادهای وی از مواضع سازمان همچنان مورد توجه محافل سیاسی و رسانه ای کشور قرار دارد.

این موضوع از آن جهت بیشتر اهمیت دارد که سـعادتی یکی از چپ ترین اعضـای کـادر مرکزی سازمان، آن را مطرح کرده است. علاـوه براین، طرح این موضوعـات در زمـان فرار بنی صـدر و رجوی از کشور - که دوره ا ی جدیـد از تقابـل هـای سازمان با نظام جمهوری اسـلامی محسوب می شود - می تواند بر شماری از اعضا و هواداران سازمان تأثیر بگذارد و سبب شود تا عده ا ی از آنان در

۱- روزنامه کیهان، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۳.

مواضعشان تجدیدنظر کنند، اما سازمان در بیانیه های رسمی اش با اتخاذ مواضع بسیار تند و توهین

به نظام و رهبری و صرفاً پرداختن به خبر اعدام وی، کوچک ترین اشاره ا ی به متن وصیت نامه سعادتی نکرده است. علاوه بر محافل سیاسی و افرادی که به تبیین و تشریح دیدگاه های سعادتی پرداخته اند، روزنامه های این دوره نیز به طور گسترده این موضوع را انعکاس داده اند؛ ازجمله روزنامه کیهان که در دو شماره به تحلیل مواضع و دیدگاه های مندرج در وصیت نامه پرداخته است؛ هرچند که به دلیل فضای بسته خبری حاکم بر تشکیلات سازمان به ویژه بر رده های پایین و هواداران، امید چندانی به اینکه این اقدام تأثیری بر افراد سازمان بگذارد، وجود ندارد.(۱)-(۲)

۱

شماری از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در انگلیس و امریکا در اقدامی تبلیغاتی دست به اعتصاب زده و راه پیمایی هایی برگزار کردند. این اقدامات در رسانه های این کشورها انعکاس یافت.

شمار معدودی از هواداران سازمان مجاهدین خلق در انگلیس، پنجمین روز اعتصابشان را در میدان ترافالگار لندن سپری کردند.

روزنامه تلگراف (چاپ لندن) عکس بزرگی از این افراد را در صفحه اول خود آورده و درباره آن چنین توضیح داده است: «این افراد که - دائماً در پشت پلاکاردهای خود مخفی اند - مدعی هستند که ۳۵۰۰ امضا علیه رژیم ایران جمع آوری کرده اند و چون نگران تیرباران شدن می باشند، ناچار صورت خود را می پوشانند، ولی آنها تعداد بسیار کوچکی هستند که هر روز، چند ساعتی اعتصاب می کنند، ولی علی رغم انتظارشان مورد حمایت قرار نگرفته اند و مردم توجهی به گفته ها و نوشته های آنان ندارند.»(۳)

رادیو لندن نیز این خبر را این گونه منعکس کرد: «تعداد این عده به ۴۰ تن می رسد، ولی [آنان] مدعی هستند که تعدادشان ده هزار نفر است و اقدام آنان به منظور کوششی درجهت نفوذ در سیاست دولت بریتانیا نسبت به ایران است.»(۴)

در ایالت نیوجرسی امریکا نیز شماری از هواداران سازمان که پس از اعتصاب غذا و با اعتراض اهالی محل مبنی بر ایجاد راه بندان در خیابان، دستگیر شده بودند، به دلیل تحویل ندادن اوراق هویتشان همچنان در بازداشت زندان فدرال امریکا به سر می برند. در همین خصوص، خبرگزاری آسوشیتدپرس از نیویورک اعلام کرد: «در اعتراض به این دستگیری ها، ۳۵ نفر ایرانی دیگر عضو انجمن دانشجویان مسلمان (هواداران سازمان مجاهدین خلق) دربرابر ساختمان فدرال دست به راه پیمایی زدند و اعلام کردند که تا آزادی دوستانشان به اعتصاب ادامه خواهند داد.»(۵)

۱- بخش هایی از مطلب روزنامه کیهان در تبیین مواضع یکی از اصلی ترین افراد کادر مرکزی سازمان، در ضمیمه گزارش آمده است.

۲- همان، صص ۱ و ۲؛ و - روزنامه کیهان، ۱۸/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۳.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۲، ۱۹/۵/۱۳۶۰، صص ۱۹ و ۲۰، لندن - خبرگزاری پارس، ۱۸/۵/۱۳۶۰.

۴- همان، ص۱ ضمیمه، رادیو لندن، ۱۸/۵/۱۳۶۰.

۵- همـان، ص۱۸، نیویورک - خـبرگزاری آسوشـیتدپرس، ۱۸/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پـارس، نشـریه گزارش هـای ویژه، شـماره ۱۴۳، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۷، بخش فارسی رادیو امریکا، ۱۹/۵/۱۳۶۰.

۱

نشریه اخبـار الخلیـج (چاپ بحرین) در مقاله ا ی به بررسـی روابط ایران و فرانسه و دلایل ایجاد تیرگی در روابط دو کشور پرداخته اسـت. در این مطلب چهـار دلیـل برای این تنش بیـان شـده که مهم ترین آن منـافع فرانسه در فروش تجهیزات نظـامی به کشورهـای منطقه؛ ازجمله عراق و عربسـتان است. در بخشـی از این مطلب آمـده است: «درحقیقت، بایـد گفت که تیرگی روابط میان فرانسه و ایران چنـد علت دارد که آخرین آنهـا ورود بنی صـدر به پـایتخت فرانسه می باشـد و برای توضـیح بیشتر این علت هـا بایـد کمی به عقب برگردیم؛ اولاً اینکه، از ماه فوریه گذشته، فرانسه تحویل هواپیماهای میراژ اف۱ را که عراق در سال ۱۹۷۷، قرارداد خرید آنها را امضـا کرده بود، آغـاز کرد و ۴ فرونـد از این هواپیماهـا در روزهـای اول همـان ماه وارد عراق شدنـد و طبیعی است که این عمل دولت فرانسه عکس العمل گسترده ا ی در ایران به وجود بیاورد؛ دوم، گسترش روابط و همکاری حسنه میان فرانسه و عراق پیش از بمبـاران رآکتور اتمی عراق در مـاه ژوئیه [تیر – مرداد ۱۳۶۰] گذشـته و اعلاـم آمادگی فرانسه برای بازسازی رآکتور مزبور؛ همان طورکه عده ا ی از مقامات فرانسوی و از جمله کلود شسون وزیر امور خارجه آن کشور، اظهار داشتند؛ سوم، احساس فرانسه دایر بر اینکه ایران به علت رد پیشـنهادات صـلح بین المللی و اسـلامی به منظور پایـان دادن به جنگ این کشور با عراق و همچنین به خاطر سرکـوبی عناصـر لیـبرال و ملی در داخـل، در انزوا بـه سـر می برد؛ چهـارم، احسـاس نگرانی فرانسه از اینکه نزدیکی بیشـتر به ایران، ممکن است منـافع این کشور را در جهـان عرب و در منطقه خلیـج [فـارس] به خطر انـدازد و کافی است که یادآور شویم که جهان عرب ۸۰٪ نفت مصـرفی فرانسه را تأمین می کنـد و یک قرارداد مدرنیزه کردن نیروهای دریایی عربسـتان سـعودی، ۱۴ میلیارد دلار ارزش دارد، چه برسد به مجموع قراردادهای کشورهای عرب با فرانسه؟

در اینجا آخرین پرسشـی که مطرح است، این است که درصورت عـدم اخراج بنی صدر از فرانسه، اوضاع چگونه خواهد بود؟ و آیا ماندن او در پاریس به مثابه آخرین میخی می باشد که بر تابوت روابط ایران و فرانسه کوبیده خواهد شد؟»(۱)

۲

درپی انتشـار مطلب خبرگزاری آسوشـیتدپرس در مقـایسه دوران اقـامت و فعـالیت های امام خمینی در پاریس با وضـعیت فعلی بنی صدر در این شـهر،(۲) روزنـامه اطلاعـات در تفسـیری حمـایت محافل سیاسـی و رسانه ا ی فرانسه را برای توجیه اعطای پناهنـدگی سیاسی بنی صدر و رجوی با مستمسک قراردادن اقامت موقت امام خمینی در پاریس نقد کرد. در تفسیر روزنامه

۱– اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسـلامی، نشـریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۱۵، ۲۶/۷/۱۳۶۰، صص ۳۷ و ۳۸، اخبار الخلیج (بحرین).

۲– قسمتی از این مطلب در روز شمار ۱۶/۵/۱۳۶۰ آمده است.

اطلاعات آمده است: «خبرگزاری آسوشیتدپرس در تفسیری به مقایسه وضعیت اقامت امام خمینی و بنی صدر در فرانسه پرداخته و در عین حالی که در این تفسیر سعی دارد از بنی صدر چهره قهرمان گونه ا ی مانند امام بسازد، لکن در شرح وجوه تمایز اقامت این دو می نویسد: "به هرحال، اختلاف مهمی در وضعیت سیاسی این دو مرد وجود دارد. به گفته وزارت خارجه فرانسه، [امام] خمینی با یک پاسپورت کاملاً معتبر وارد شد. وی رسماً یک توریست بود؛ بنابراین، اجازه داشت هر چیزی را که مایل است بگوید، مگر درخواست برای خشونت. [و حال آنکه] بنی صدر بدون پاسپورت وارد شد و درحقیقت "آواره سیاسی" است و به همین دلیل، از فعالیت سیاسی منع شده است."

لازم به تذکر است که از وقتی که بنی صدر و رجوی توسط خلبان شاه معدوم به فرانسه گریختند، دائماً رسانه های گروهی و به ویژه محافل سیاسی فرانسه سعی دارند عمل ننگین خود درزمینه پناهندگی دادن به دو جنایتکار تحت تعقیب را با مستمسک قراردادن اقامت موقت امام در پاریس توجیه کنند، درصورتی که مطلب بالا نشان می دهد که اصولاً مقامات فرانسوی حق نداشتند کسی را که از یک پاسپورت بسیار معتبر برخوردار بوده به خاک خود راه ندهند و یا از فعالیت های سیاسی وی ممانعت به عمل آورند و مقایسه این وضعیت با پناهنده شدن دو متهم فراری که با هیچ معیار و میزان قانونی و انسانی قابل توجیه نیست، چیزی جز خلط مبحث به منظور سرپوش گذاشتن بر روی نقش خائنانه دولت فرانسه در پایگاه قراردادن خاک این کشور برای ضدانقلابیون و محکومان ایران و همکاری مستقیم این کشور در جنایاتی که هم اکنون وابستگان این گروه ها در ایران صورت می دهند، نیست.»(۱)

روزنامه جمهوریت (چاپ ترکیه) نیز در مطلب مشابهی، درباره این موضوع نوشته است: «بین [آیت الله] خمینی و بنی صدر ازنظر حقوقی فرق هایی وجود دارد. آیت الله خمینی درحالی که مبارزه خود را برعلیه رژیم شاه ادامه می داد، حین سفر به فرانسه صاحب یک گذرنامه معتبر بود، درحالی که بنی صدر یک چنین سند معتبری را ندارد و از پاریس در خواست پناهندگی سیاسی کرده است.»(۲)

۱

اخبار مربوط به تیره شدن روابط سیاسی ایران و فرانسه پس از فرار بنی صدر و رجوی به پاریس و پاسخ منفی این کشور به درخواست رسمی ایران مبنی بر استرداد بنی صدر، در رسانه های غربی بازتاب گسترده ا ی داشت. روزنامه اطلاعات اخبار رادیو لندن و صدای امریکا را درباره این موضوع بدین ترتیب آورده است:

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۲.

۲- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۹۶، ۲۳/۷/۱۳۶۰، ص۳۶، روزنامه جمهوریت (چاپ ترکیه)، ۱۸/۵/۱۳۶۰.

رادیو لندن: «خودداری دولت فرانسه از بازگردانیدن آقایان ابوالحسن بنی صدر و مسعود رجوی رهبر سازمان مجاهدین خلق، منجر به پدیدآمدن بحرانی در روابط سیاسی ایران و فرانسه گشته است و این نگرانی را به وجود آورده است که اتباع فرانسه ممکن است در ایران مورد انتقام جویی قرارگیرند. ...

ایران بـه سـفیر فرانسه گفت ظرف سه روز خـاک ایران را ترک گویـد و خبرنگـار بی بی سـی از فرانسه گزارش می دهـد اکنـون با تیرگی روابـط دو کشور، سـرنوشت این گروه فرانسوی، نگرانی دولت فرانسه را به وجود آورده است. طبیعتـاً فرانسویـان از حوادثی که منجر به گروگـان گیری امریکاییان در ۱۹۷۹ شـد، غافل نیسـتند. پناهنـده شدن آقای بنی صدر و آقای رجوی به فرانسه، درحال حاضر که مهم ترین مخالفان رژیم ایران می باشند، بر مشکلات بین دو کشور افزوده و عمل تلافی جویانه ایران اکنون حالت تهدید واقعی به خود گرفته است. ... تظـاهرات ضـدفرانسوی که در خارج سـفارت فرانسه در تهران برگزار می شود - که همراه با حملات تحریـک آمیز علیه فرانسه در مجلس ایران و در وسایل ارتباط جمعی کشور به عمل می آیـد - بـدون شک این خطر را افزایش می دهـد که بـا این تحریکـات و تشویق هـا و دراثر هیجانـات حاصـله به اتباع فرانسوی در ایران حمله شود. گروگان گیری در سـفارت امریکا نیز عیناً با چنین مقدمه ای آغاز شد.»

رادیو امریکا: «دولت فرانسه اصـرار می کند که بین تقاضای رژیم اسلامی برای برگردانیدن بنی صدر به ایران و جلوگیری از خروج ۶۲ نفر از اتباع فرانسوی از فرودگاه تهران، ارتباطی وجود ندارد. بنا به نوشته واشنگتن پست، هنگامی که آقای میتران رئیس جمهور فرانسه بعد از تظاهرات هفته گذشته در تهران از اتباع فرانسه خواست از ایران خارج شوند، وضعی را که برای اتباع امریکا در اشغال سفـارت امریکـا در تهران پیش آمـد، در نظر داشت. از طرف دیگر، مقامـات وزارت خارجه فرانسه نسبت به وضع ۱۴۰ نفر از اتباع فرانسه؛ ازجمله ۳۰ نفر دیپلمات فرانسوی - که هنوز در ایران هستند و از خروج آنان ممانعت به عمل آمده است - نگران اند.

مقامات فرانسوی براساس مذاکرات بین سفیر فرانسه، ۶۰ نفر از فرانسویان [را] دوشنبه آینده و ۶۰ نفر دیگر آنان [را] روز چهارشنبه با پروازهای معمولی هواپیماهای ایرانی از تهران خارج خواهند کرد. ظاهراً آقای میتران دستور داده است که ۵ دیپلمات فرانسوی در تهران باقی بمانند تا روابط و مناسبات سیاسی قطع نگردد.»(۱)

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۲.

ضمیمه گزارش۲۴۳: گزارش واحد اطلاعات عملیات سپاه از وضعیت فرماندهی و نیروهای عراقی شرکت کننده در عملیات دارخوین براساس اطلاعات به دست آمده از اسرای عراقی

واحد اطلاعات عملیات سپاه خوزستان، در گزارشی به فرماندهی سپاه این استان، که براساس بازجویی از اسیران این عملیات تهیه شده، وضعیت فرماندهی و نیروهای شرکت کننده در عملیات را این گونه شرح داده است:

«براساس اظهارات اسرا، دشمن از تاریخ ۱۵/۵/۱۳۶۰، گردان۵ از تیپ۳۲ نیروی مخصوص را از منطقه سوسنگرد برای شرکت در حمله حرکت می دهد و در تاریخ ۱۶/۵/۱۳۶۰ نیز گردان۶ از همین تیپ را که در نزدیکی خانقین در محلی به نام درواشکه درحال تجدید سازمان بوده نیز به شمال شرقی مارد می آورد و به همراه این ۲ گردان، یک گروهان کماندو که هویت آن مشخص نشده است، برای شرکت در حمله آماده می شوند. در روستای مارد، فرمانده تیپ۳۲، پرسنل عراقی را جمع کرده و برای آنها سخنرانی می نماید و اظهار می دارد که شما باید ما را روسفید کنید و دو خاکریزی را که نیروهای ایرانی در تاریخ ۲۱/۳/۱۳۶۰ از ما گرفته بودند، مجدداً به تصرف خود درآورید. در پشت خاکریز اول ایرانی ها، نیروی عمده ا ی نیستند و اکثراً مریض و بی حال و خسته هستند و نیروی زرهی هم فقط ۶ دستگاه نفربر است و بعد از اینکه آتش تهیه شدیدی بر روی نیروهای ایرانی ریخته شد، آنها فرار خواهند کرد و شما به راحتی می توانید این خاکریزها را به تصرف خود درآورید و بعد از تصرف ۲ خاکریز، تیپ۳۳ نیروی مخصوص، مواضع متصرفه را تحکیم خواهد کرد. در این عملیات، ۱۰ گردان توپخانه (۱۸۰ قبضه توپ) از شما پشتیبانی خواهند کرد و ضمن اظهار یکی از اسرا، فرمانده گردان تیپ۳۲ گفته است که ۵ پایگاه موشکی از شما پشتیبانی می کنند و در این حمله، ۳ گردان تانک نیز به عنوان نیروی پشتیبانی شرکت خواهند کرد.»(۱)

واحد اطلاعات عملیات سپاه براساس گفته های اسیران و شیوه اجرای عملیات و فرماندهی نیروهای عراقی، گزارش تحلیلی دیگری به این شرح تهیه کرده است:

«مطالب زیر در حمله اخیر

در مورخه ۱۸/۵/۱۳۶۰، قابل تعمق است:

۱. نیروهایی را که دشمن برای این حمله در نظر گرفته بود، ۲ گردان نیروی مخصوص بود که از سوسنگرد و خانقین به منطقه آورده بود و اصلاً به منطقه آشنایی نداشتند و از نیروهای در خط استفاده نکرده است. اطلاعات دروغ از وضعیت نیروهای ما به آنها داده بودند؛ برای نمونه به آنها گفته بودند که در پشت خاکریز ایرانی ها نیروی بسیار کمی به همراه ۶ دستگاه نفربر است که به محض اجرای آتش تهیه فرار خواهند کرد و یا اینکه ۱۰ گردان توپخانه و ۳ گردان تانک در این حمله از شما پشتیبانی خواهند کرد. البته، این مطلب تازگی ندارد؛ عراقی ها از این حیله در جبهه های دیگر مانند سوسنگرد نیز استفاده کرده اند.

۲. تهدید به ایستادگی در مقابل نیروهای ما: در حمله اخیر، فرمانده تیپ۳۲ در حین سخنرانی به پرسنل عراقی اظهار داشته که شما باید ۲ خاکریز را از ایرانی ها پس بگیرید و اگر کسی برگردد او را اعدام می کنیم و خانواده اش را تا ابد حبس می کنیم.

۳. عدم روحیه جنگیدن: این مطلب قابل توجه است که در اوایل جنگ، پرسنل عراقی از روحیه خوبی برخوردار بوده و در اکثر جبهه ها پیشروی داشتند، لکن براثر طولانی شدن جنگ و تلفات سنگینی که بر پرسنل ارتش عراق وارد شد، تا جایی که طبق

آماری که وزارت دفاع عراق انتشار داده، در ۳۹۹ روز جنگ؛ یعنی ماه دهم، تلفات و خسارات ارتش عراق ۱۶ هزار کشته و ۲۴ هزار زخمی و یک صد میلیارد دلار خسارت بوده است.

سربازان عراقی روحیه جنگیدن را از دست داده و اکثراً خسته و فرسوده شده اند و تمایلی به جنگیدن ندارند و میل به اسیرشدن و پناهنده شدن در آنها به تدریج شدت می یابد. آمار اسرا و پناهندگان مؤید این مطلب است.

۴. ارتش عراق سعی دارد به هر طریق که شده، وانمود نماید که عراقی ها هنوز قدرت پیشروی و هجوم را دارند که این مطلب در حملات مشابهی که در محورهای سوسنگرد - دزفول و اخیراً در دارخوین صورت گرفته، کاملاً مشهود است.

توجه: همان گونه که در مطلب بالا آمد، عراق سعی دارد به هر طریق که شده روحیه هجومی را در پرسنل خود زنده کند، هرچند که این تجدید روحیه با تلفات زیاد احیا شود. برای مثال، در حمله اخیر

۱- سند شماره ۰۰۴۷۱۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، صص ۷ - ۵.

دارخوین، سران ارتش عراق از یک معبر حدود یک کیلومتری، حداقل ۷۰۰ الی ۸۰۰ نفر را برای تصرف یک خاکریز آرایش می دهند که از این عده، حدود ۱۵۰ نفر کشته و زخمی و ۲۵ نفر به اسارت درمی آیند؛ لذا باید در سایر جبهه ها هشیار بود، زیراکه امکان این گونه حملات در سایر جبهه ها متصور است و تنها راه مقابله با آن فقط هشیاری نیروهای ما می باشد.»

حسن باقری مسئول اطلاعات عملیات ستاد جنوب، پس از دریافت این گزارش ذیل آن نوشت: «این تحلیل به صورت جامع تر و روش های مقابله به صورت کتبی برای تمام محورها تهیه و ضمن طرح در جلسه عملیات برای آنها ارسال گردد.»(۱)

از سوی دیگر، فرمانده لشکر۳ زرهی عراق نیز این عملیات را تحلیل کرده و درمورد دلایل شکست نیروهای عراقی در این عملیات به سه مشکل اساسی در تاکتیک واحدهای ارتش عراق و قابلیت نیروهای ایرانی در بهره برداری از نقاط ضعف عراقی ها اشاره کرده است. این تحلیل برای بهره برداری به همه واحدهای این لشکر ابلاغ شد. در این گزارش، فرماندهی ارشد ارتش عراق دلایل شکست نیروهای عراقی را این گونه بیان کرده است:

دقت اطلاعات

اگر اطلاعات از واحدهای خط مقدم، صحیح به قرارگاه فرماندهی انتقال داده شوند، طبیعتاً تصمیم گیری ها نیز صحیح خواهند بود. اگر عکس این باشد، تصمیم گیری ها نیز مؤثر واقع نخواهند شد. به خصوص اگر اطلاعات متناقض باشند، سبب می شوند که وقت زیادی تلف شده که این امر سبب ایجاد فرصت برای دشمن جهت انجام عملیات می شود. مثلاً فرمانده تیپ۳۲ نیروی مخصوص در ساعت ۰۰:۴۰، با قرارگاه سیار لشکر تماس گرفت و گفت که خاکریز اول

را تصرف کرده و پس از آن، در ساعت ۰۱:۳۰، فرمانده تیپ دوباره تماس گرفته، اطلاع داد که گردان۹ نیروی مخصوص تاکنون نتوانسته به خاکریز برسد و در نزدیکی آن است. گزارش فرمانده تیپ حتماً با استناد به گزارشات واحدهای مقدم بوده و این گزارشات را فرماندهان واحدها داده اند و فرماندهان واحدها نیز براساس گزارش فرماندهان گروهان ها و همین طور تا به سربازان خط مقدم می رسد. درنتیجه، باید قبل از اینکه خبر به قرارگاه لشکر داده شود، مرور شود.

استفاده از نیروی مخصوص

مأموریت های نیروی مخصوص محدود هستند به عملیات شبیخون، کمین، گشتی، عملیات چریکی؛ مانند: حمله به قرارگاه ها، کوبیدن نیروهای دشمن مستقر در پشت، نفوذ به مواضع عمقی دشمن و حمله به آشیانه های تانک های دشمن. کلیه این عملیات نیز در حد یک گروهان صورت گرفت. تاکنون سابقه نداشت که نیروی مخصوص به استعداد یک تیپ در عملیاتی تمرینی شرکت کند. شرکت در عملیاتی به استعداد یک تیپ یا بیشتر مخصوص افراد پیاده است؛ چنانچه قبل از جنگ برای هر لشکر یک گردان نیروی مخصوص اختصاص داده شده است. در این عملیات از نیروی مخصوص به عنوان نیروی پیاده استفاده شد که نیروی مخصوص به آن آشنایی نداشت. ضمناً برای نیروی مخصوص در این حمله باید به هدفی از روبه رو حمله کرد و آن هم با قیدوبند آتش توپخانه که این هم برای نیروی مخصوص مأنوس نبوده، بلکه نیروی مخصوص عادت دارد که عملیات سریع و مخفیانه انجام دهد. به همین دلیل، می بینیم که گردان ۵ نیروی مخصوص به محض وصول به خاکریز اول، بدون توجه به طرح و وقت های تعیین شده و آتش تهیه به طرف خاکریز دوم حرکت کرده، سبب شد که آتش توپخانه خودی بر آب مؤثر واقع شود.

هماهنگی و کنترل

پیشروی گردان۵ و گردان۶ نیروی مخصوص به طور جداگانه صورت گرفت و هریک هدفی داشته و به تنهایی به سوی آن حمله ور شدند؛ بدون اینکه هماهنگی داشته باشند، به طوری که گردان۵ نیروی مخصوص به خاکریز اول رسید و به طرف خاکریز دوم حرکت کرد، درصورتی که گردان۶ نیروی مخصوص هنوز به خاکریز اول

ص:۳۴۶

۱- سند شماره ۴۷۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب (اطلاعات عملیات) به فرمانده عملیات جنوب، ۲۰/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

نرسیده بود. درپیشروی این دو هماهنگی وجود نداشت و علاوه براین، فاصله ا ی بین آنها افتاد که دشمن از آن، جهت کوبیدن گردان۶ استفاده نمود. فرمانده گردان۵ نیروی مخصوص کنترل واحدهای خود را از دست داده بود، چون دو گروهان از گردانش به سوی خاکریز دوم حرکت کردند بدون اینکه او مطلع باشد و ادعا می کرد که از این جریان اطلاعی نداشت. قرارگاه تیپ۳۲ نیروی مخصوص نیز بر واحدها کنترل نداشته و هر واحد جداگانه کار می کرد. اداره جنگ ازجانب قرارگاه سیار لشکر به طور کامل انجام گرفت، به طوری که هیئت ستاد به دقت و به سرعت و به آرامی خواسته های واحدها را در خلال جنگ تأمین کرد.»

در قسمت دیگری از این گزارش دلایل شکست عملیات در ۸ بند بدین ترتیب آمده است: «علل اصلی عدم موفقیت عملیات به شرح زیر می باشند:

۱. عدم هماهنگی بین واحدها و واحدهای فرعی که با آنها سازماندهی شده اند.

۲. عدم استفاده مطلوب از اسلحه پشتیبانی موشک اندازها و مسلسل ها. دائماً از توپخانه خواسته می شد تا مواضع دشمن را زیر آتش بگیرند.

۳. گزارش کردن وضعیت های متضاد و اشتباه از مسیر جنگ به قرارگاه های بالا.

۴. ضعف ابتکارات فرماندهان در مقابله با وضعیت های ویژه.

۵. ضعف فرماندهی در واحدها و واحدهای فرعی نتیجتاً به ضعف فرماندهی در سطحی بالاتر انجامید.

۶. عدم استفاده از روشی صحیح درمورد درخواست آتش تهیه. درخواست آتش تهیه باید ازسوی افسران دیدبان صورت می گرفت، درصورتی که به کرات ازطرف فرماندهان و ازطریق فرمانده توپخانه لشکر درخواست آتش تهیه می شد.

۷. درخواست اجرای آتش تهیه به مواضع عمقی در ابتدای عملیات و سپس درخواست بازگشت آن به حالت اول سبب بروز تلفات و دستپاچگی در واحدها گردید.

۸. پیشروی واحدها و واحدهای فرعی بدون توجه به زمان بندی های حمله و آتش تهیه.»(۱)

ضمیمه گزارش۲۵۶: سخنان پرویز ملک پور نماینده زرتشتیان ایران در مجلس شورای اسلامی درباره عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین)

پرویز ملک پور نماینده زرتشیان ایران، در سخنان پیش از دستور امروز، به جایگاه مجلس که محلی برای اظهارنظر آزادانه نمایندگان مردم است اشاره کرد و تهدیدهای متعدد و متنوع علیه نظام جمهوری اسلامی ایران را یادآور شد. وی با ابراز تردید در اینکه برخورد با هواداران و افرادی که در اقدامات مسلحانه علیه نظام شرکت دارند، اقدامی از سر عصبانیت است یا اقدامی انقلابی پنداشته می شود، با اشاره به بمب گذاری های اخیر عوامل امریکا برای براندازی نظام جمهوری اسلامی ایران، گفت: «آنها منتظر نتیجه گیری هم هستند. آنها می خواهند ما را عصبانی کنند و به انتقام جویی وادارند و آن وقت فرصت به دست آورند و اعمال ناشی از عصبانیت ما را که طبعاً قابل دفاع نیست، به رخ مردم دنیا بکشند. این جوانان ۱۸ و ۲۰ ساله ای که امروز در دام ضدانقلاب

انـد، تنها فریب خوردگان اند. اینها هیچ کدام عامل حقوق بگیر سیا یا اینتلیجنت سرویس نیستند؛ اینها افراد خاصی هستند که به گمان خدمت به انقلاب در دام امپریالیستی ضدانقلاب افتاده اند. اینها بالقوه انقلابی اند، منتها باید بفهمند، باید ارشاد شوند. نباید فریب خوردگان جوان و افراد خام بی تجربه را با سران وابسته و جنایتکار آنها به یک چوب راند. جدانکردن اینها از یکدیگر ضرر عمده دیگری هم دارد و آن این است که ضدانقلاب حرفه ای را از زیر ضربه خارج می کند. ضدانقلاب عریان؛ یعنی ساواکی ها و سلطنت طلبان و سرمایه داران و بزرگ مالکان، نه خانه تیمی دارند و نه با ساکی پر از اعلامیه بر دوش خود، به بیرون می آیند. ارتباطات و توطئه های آنها خیلی مدرن تر از اینهاست.

من نه از پرونده ها اطلاع دارم و نه این اعدام شدگان را می شناسم، از کار و عمل و رفتار آنها هم متنفرم، ولی یک مثال بزنم؛ من وقتی که وصیت نامه سعادتی را خواندم، به خودم لرزیدم. آیا من به عنوان نماینده مجلس شورای اسلامی و به عنوان کسی که به انقلاب و به پیروزی آن با تمام وجودم عشق می ورزم،

۱- سند شماره ۰۰۴۸۲۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی لشکر۳ زرهی ستاد کل (عملیات) به گردان تانک ۱ یرموک، ۳۱/۵/۱۳۶۰، صص ۲۲ - ۱ به اضافه ۱۲ صفحه پیوست.

می توانم فردا دربرابر اهورامزدا پاسخی بـدهم؟ آیـا این، یـک انتقـام بود یا یک عمل انقلابی؟ من حکم نمی کنم، ولی به هرحال، حادثه ای است که مرا پریشانی تنها مربوط به همین یک مورد نیست.»

نماینـده زرتشتیان ایران در بخش های دیگری از سـخنانش به توطئه های دشـمنان انقلاب نیز اشاره کرد و در دفاع از انقلاب گفت: «انقلاب بزرگ ما تاکنون، از فرازونشیب های زیادی گذشـته است. دشـمنان عریان انقلاب، سـلطنت طلبان، ساواکی ها، وابسـتگان دربار و جاسوسان امپریالیسم و در کنار آنها سـرمایه داران و مالکان بزرگ، دشـمنان اصـلی انقلاب بودند و هنوز هم هستند. حامی همه آنهـا امپریـالیسم جهـانی به سـرکردگی امریکـا است. امریکـا و یاران او در اروپا و آسـیا، جمهوری جوان را محاصـره اقتصادی کردنـد؛ به تجاوز آشـکار طبس دست زدنـد؛ کودتای نوژه را ترتیب دادنـد و صـدام جنایتکار را به جان ما انداختند. رئیس جمهور ظاهر صـلاحی را بر ما تحمیل کردند که در یک دست، دست اقتصاد و توحیدی داشت و در دست دیگر خود کتاب آسمانی قرآن را به ما نشان می داد و قبول کنیم که همراه ما، مردم انقلابی ما هم فریب خوردنـد و او را پذیرفتنـد تا آن کرد که همه دیـدیم، ولی امپریـالیسم از هیـچ کـدام از اینهـا سود نـبرد و از هر توطئه، سرشکسـته تر بیرون آمـد. اگر بـا خوش بـاوری بخواهیم فرض را بر این بگیریم که در هیچ کدام از این موارد؛ خود ما؛ یعنی جبهه انقلاب، تقصـیری نداشـته ایم دو زیان اصـلی خواهد داشت: اول اینکه به خواب خوش فرومی رویم و به بزرگ ترین دشـمن خود؛ یعنی غرور، میدان می دهیم و از این راه نفوذ دشمن را آسان تر می کنیم؛ دوم اینکه، ریشه هـای دشواری ها را نمی شناسـیم و همچنان در زدوخورد با جزئیات و فرعیات، خود را مشـغول می داریم. چه شـد که کسـانی همچـون امیر انتظـام و نزیه و مراغه ای، قطب زاده و مهـدیون و محققی و دیگران در اولین حکومت بعـد از انقلاب راه یافتند؟ چه شد که بنی صدر توانست خود را به عنوان یک قهرمان جا بزند و نخستین رئیس جمهور کشور انقلابی ما بشود؟ چه شد که ما نتوانستیم هجوم هواپیماها و هلیکوپترهای امریکایی را به طبس بفهمیم؟ و چه شـد که همه مدارک موجود در این هلیکوپترها همراه بـا جـان پـاک رئیس پاسـداران یزد، بـا بمب هـای خودمان از بین رفت؟ چه شـد که با همه آگاهی هایی که داشتیم و با همه هشـدارهای سازمـان های انقلابی، خود را آماده دفاع دربرابر هجوم راهزنانه صـدام نکردیم؟ داسـتان هویزه و کم وکیف آن کـدام است؟ مگر مـا ازنوع پاسـداران جـان پاکی که در آنجا به قتلگاه فرسـتاده شدنـد، چقـدر داریم و آیا تحقیق درباره آن را انجام داده ایم؟ اگر ننشینیم و درباره همه اینها با دقت مطالعه نکنیم و ریشه ها را پیـدا نکنیم، نمی توانیم امیـد این را داشـته باشـیم که دیگر از این حوادث در آینده پیش نیاید.»(۱)

ضمیمه گزارش ۲۵۷: تحلیل شخصیت و متن وصیت نامه محمدرضا سعادتی در روزنامه کیهان

روزنـامه کیهان در مطلب خود پیش از بررسـی متن وصـیت نامه محمـدرضا سـعادتی خلاصه ا ی از خصوصـیات اخلاقی، رفتاری و سازمانی وی را بدین ترتیب آورده است:

«اکنون باتوجه به تحولاتی که پس از اعدام نامبرده در مرکزیت سازمان مجاهدین (عمدتاً فرار رجوی به پاریس) روی داد، پرداختن به این مسئله و قضاوت درباره آن را ضروری می دانیم.

درباره خصوصیات اخلاقی سعادتی پیش از انقلاب باید گفت آنان که سید؛ یعنی سعادتی را می شناختند و با او در زندان هم بند و هم سلول بودند خوب می دانند که نامبرده از ویژگی خصلتی – ایدئولوژیک خاصی برخوردار بود. او نسبت به سازمان غرور ویژه ا ی داشت؛ از مـارک خوری هراس عجیبی داشت؛ همواره تلاشـش این بود که بـا جریانات از موضع عمیقاً چپ و به قول خودش از موضـع متکامـل تر برخـورد کنـد. بـا افراد مسـلمان؛ ازجمله روحـانیون مبـارز از موضـع مسلط برخورد می کرد، امـا نسـبت به افراد

مارکسیست ضعف عجیبی از خود نشان می داد و با آنان از موضع انفعالی برخورد می نمود. همواره سعی می کرد جواز مشروعیت کلامش را و موضعش را از مارکسیسم دریافت کند.

سید محمدرضا سعادتی در محیط عبادت بیشتر به جنبه های مادی مراسم تکیه داشت. نماز را صرفاً از نقطه نظر ضدامپریالیستی تعبیر و تأویل می کرد، فلسفه روزه را در حد رژیم گرفتن انسان برای کسب توانایی های انقلابی تنزل می داد. به خطبه های علی (ع) در نهج البلاغه بیشتر اعتماد داشت تا به قرآن! و البته

۱- روزنامه کیهان، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۳.

خصوصیت های دیگری نیز داشت که پرداختن به آن در این مقال ممکن نیست. درمجموع، آنچه که می توانیم درباره او بگوییم این است که وی شدیداً چپ بود؛ شدیدتر از آنچه که ذهنمان متصور باشد.

سخن فوق هرگز قضاوت عاری از حقیقت یا پیش داوری غلط نیست، بلکه حقایقی است که خود سید محمدرضا سعادتی نیز در آخرین لحظات از حیات خود به آنها اذعان کرده است. سعادتی در قسمتی از وصیت نامه خود و در تعریف بارزترین و عینی ترین خصوصیت افراد سازمان می گوید: "عزیزان، ما یک بار دچار غرور سازمانی شده ایم و نتیجه تلخ آن را نیز چشیده ایم. مبادا که دوباره ما دچار همان غرور سازمانی شده باشیم. من فکر می کنم که این غرور فعلاً وجود دارد. برادران فکر کنیم به سرنوشت خلق، به سرنوشت انقلاب و به سرنوشت مکتبمان اسلام. مبادا که این غرور ما را به دام خود کشانده است. در مقابل توده ها، غرور هیچ معنی و مفهومی ندارد. باید خلوص داشت.

سعادتی در سخن فوق، آنچه را که خود سمبل آن بود اعتراف کرده و سپس تخطئه می کند؛ یعنی اعتراف می کند که سازمان پیش از آنکه به سرنوشت "خلق"، "انقلاب" و "مکتب اسلام" فکر کند، به "غرور سازمانی" تکیه دارد و آن گاه این خصلت سازمان را غیرتوحیدی و بد می نامد و می گوید: "باید خلوص داشت." که یعنی درحال حاضر فاقد خلوص است.»

در ادامه این پرسش مطرح می شود که چرا سعادتی دیدگاه های جدید خود را در طول یک سال و نیم گذشته (به جرم جاسوسی و مبادله اسناد طبقه بندی شده با دبیر اول سفارت شوروی و مأمور کا.گ.ب. به ۱۰ سال زندان محکوم شده بود) که دوره محکومیتش را در زندان اوین می گذراند، در زندان بیان نکرده است و آیا وصیت نامه یک تاکتیک برای رهایی از حکم اعدام بوده است یا خیر؟ برای او همچنان که خود در وصیت نامه می گوید "غرور سازمانی" مطرح بود. او نمی خواست در حیات خود، غرور سازمانی اش را شکسته بیند. البته، این یک اصل سازمانی است که کلیه اعضا و هواداران موظف اند چنانچه دررابطه با سازمان مسئله دار باشند، به راحتی و بدون سروصدا کناره گیری کنند و هرگز نباید از مسائل سازمان سخنی بر زبان آورند و اگر کسی این اصل را رعایت نکند، عنصر بریده و خائن قلمداد می شود.

سعادتی گرچه در زندان به بازسازی خصلت های خود پرداخته بود، اما این تغییر سمت را تنها در ذهنش به وجود آورد و هرگز نمی خواست (به دلایل فوق) آن را به طور رسمی اعلام کند. درمورد این جمله سعادتی خوب دقت کنید تا مطالب بالا به راحتی هضم گردد. او می گوید: "برادران مرا می بخشید که چنین بی پروا می گویم. شاید بگویید که سید با این وصیتش به ما ضربه زده. ممکن است که این وصیت باعث شود تا ازنظر سیاسی شما حداقل مورد سؤال واقع شوید." می بینید که سعادتی صریحاً حیثیت و آبروی سیاسی سازمان را حتی بر ایدئولوژی اسلام ترجیح می دهد. او نمی خواهد در قید حیات باشد و ضربه خوری سازمان را ازنظر سیاسی بیند؛ لذا به قول خودش: "من مرگ را انتخاب کردم تا مبادا فکر شود که این نقطه نظرات برای تمایلات شرک آلود ترس از مرگ است"؛ یعنی سعادتی مرگ را انتخاب می کند تا مبادا رهبران سازمان، مارک راست و خائن بودن را بر او اطلاق کنند. می بینید که این سازمان برای اعضا و هواداران و حتی کسی که تا چندی پیش، ازسوی سازمان لقب "سمبل مقاومت خلق" گرفت، چه وضعیتی ایجاد کرده است؟!»(۱)

«او در وصیت نامه خود صریحاً می گوید: "برادران، من بارها و بارها دررابطه با مواضع جدید سازمان گریستم" که این جمله سعادتی نشان می دهد وی مدت ها پیش خود را با مواضع جدید سازمان بیگانه می دید، اما این بیگانگی در ذهن او بود؛ عنصر خارجی یا محرکه نیروهای درونی، شرایط لازم را نیافته بود که مسائل ذهنی سعادتی را عینی سازد، اما ناگهان مسئله "مرگ"

مطرح می گردد. مرگ مسئله کوچکی نیست که بتوان از آن به سادگی گذشت. انسان در هنگام مرگ، وضعیت خاصی پیدا می کند. وضعیتی که باید آن را عصاره همه حیات آدمی دانست. انسان در چنین وضعیتی، تمامی لحظات زندگی خود را در تصاویری کوتاه و سریع می بیند و آن را از نوار ذهنی خود عبور می دهد. لحظات پرپیچ وخم زندگی، گناهکاری ها، وقایع و حقایق بعد از مرگ و ظریف ترین مسائل حیات و ممات در پیچیده ترین شکل آن برای انسان رو به مرگ مطرح می گردد.

ص:۳۴۹

۱- روزنامه کیهان، ۱۸/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۳.

او در وصیت نامه خود تصویری بسیار زنده و ملموس از لحظات واپسین زندگی یک انسان را ارائه می دهد و می گوید: "من شاید از پیش، چنین خطری را (انحراف سازمان) احساس کرده بودم، ولی اکنون در این لحظات، خطر را بسیار جدی و ملموس می بینم. من به هیچ وجه نتوانستم خود را قانع کنم که چنین خطری را ناگفته گذارم و از این نظر خود را مسئول احساس می کنم." سعادتی در این کلام به نقش "عنصر مرگ" در تحول انسان تکیه می کند؛ یعنی تأکید می کند که انسان در طول حیات خود (به ویژه حیات تشکیلاتی) هرگز به فکر تصحیح مواضع خود نمی افتد، اما عنصر مرگ به انسان این قدرت را می دهد تا آنچه را که در زمان حیات خود از بازگوکردن آن امتناع می ورزید، بازگو کند، چراکه انسان زنده همواره در این تصور است که می تواند، بینش و مواضع انحرافی خود را در آینده تصحیح کند؛ لذا از تعجیل در امر بازسازی و تصحیح تفکرات ایدئولوژیک، خصلت ها و مواضع انحرافی خویش خودداری می ورزد، اما هنگامی که مسئله مرگ مطرح می گردد، کلیه فرصت ها از انسان سلب می گردد. انسان در چنین لحظاتی وضعیت خاصی پیدا می کند؛ وضعیتی که باید هر آنچه در دل دارد به زبان آورد و بدان تصریح ورزد؛ به ویژه آنکه این وضعیت زمانی باشد که انسان بداند تا چند ساعت دیگر دار فانی را وداع می گوید! سعادتی نیز چنین بود. او قبل از مرگ و پیش از اعلام رأی دادگاه، گرچه به قول خودش "حرف های درونی" داشت، اما نسبت به مواضع سازمان وفادار بود. او ابتدا در انتظار نشست تا از مواضع جدید سازمان نتیجه بگیرد، بعد درباره آن قضاوت کند، اما این انتظار تا لحظات پیش از مرگ بی ثمر می ماند و اینجاست که سعادتی مسائل درونی اش را بروز می دهد؛ مسائلی که شاید در طول یک سال گذشته با آن در ستیز بوده باشد. باری، او تحت سخت ترین شرایط، این حقایق را مطرح می کند تا مبادا مسائل درونی اش را ناگفته بگذارد و از دنیا برود.»

نویسنده در بخش های پایانی بررسی وصیت نامه، مطالبی را بیان می کند که به نوعی نشان دهنده نگاه جمهوری اسلامی به یک انسان است؛ حتی به شخصی چون سعادتی که یکی از معدود افراد مرکزیت و از بالاترین افراد کادر مرکزی سازمان مجاهدین خلق است و از سوی دیگر، دربردارنده این نکته است که برخلاف کینه توزی های سازمان، نه تنها با جمهوری اسلامی و مسئولان آن، بلکه با افراد عادی کوچه و بازار که از نظام و انقلاب طرف داری می کنند، همچنان مواضع مسئولان کشور انتقام جویانه و از موضع حذف نیست.

در ادامه این مطلب آمده است: «وصیت نامه سعادتی علاوه براینکه یک وصیت نامه است، توبه نامه نیز هست. توبه نامه نه از آن جهت که وی خواسته است از کسی عفو بگیرد، بلکه از آن جهت است که او می خواسته با این وصیت نامه خود را از لعن خداوندی و طعن خلق برهاند.»

در پایان نیز خطاب به هواداران سازمان و گروه های چپ آمده است: «این وصیت نامه پیامی است به کلیه هواداران مجاهدین و سایر هواداران گروه های چپ که اگر آنها نیز شرایط سعادتی را پیدا کنند، لاجرم همان را خواهند گفت که سعادتی در وصیت نامه خود بدان اعتراف کرد، این دسته از هواداران بکوشند از هم اکنون خود را از شر فضایی که آنها را در برگرفته، برهانند و در جبهه ای که در آن اسلام و خلق و انقلاب دربرابر غول ترین قدرت شیطانی قرن ایستاده و مشغول سرنوشت سازترین نبرد جهان معاصر است، قرار گیرند تا هم خدا از آنها راضی باشد و هم خلق.»(۱)

۱- روزنامه کیهان، ۱۹/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

روزشمار جنگ دوشنبه ۱۹ مرداد ۱۳۶۰ ۹ شوال ۱۴۰۱ ۱۰ اوت ۱۹۸۱

۱

ارتش عراق امروز به حریم هوایی شهرهای سردشت و خرم آباد تجاوز کرد و همچون روزهای گذشته، با سلاح های سنگین و دوربرد خود شهر آبادان را هدف قرار داد.

شش هواپیمای نظامی ارتش عراق در چند نوبت، به حریم هوایی مناطق جنوب کشور و ۲ فروند نیز به آسمان سردشت تجاوز کردند که با اجرای آتش پدافند زمین به هوا، حریم هوایی کشور را ترک کردند.(۱)

همچنین ۳ فروند از این هواپیماها در ساعت ۱۸، به حریم هوایی خرم آباد وارد شدند که با واکنش به موقع پدافند هوایی استان لرستان، موفق به اجرای عملیات نشدند.(۲)

۱۵ دقیقه بعد، هواپیماهای عراق بار دیگر در آسمان این شهر ظاهر شدند که با تعقیب ۲ فروند جنگنده نیروی هوایی، آسمان منطقه را به سمت مرز ترک کردند.(۳)

امروز شهر آبادان نیز به طور پراکنده زیر آتش گلوله سلاح های سنگین و دوربرد دشمن قرار داشت که براثر آن چند واحد مسکونی آسیب دید و یک ساختمان هم آتش گرفت. یک خودرو شخصی نیز در فلکه ابوالحسن طعمه حریق شد. علاوه برآن، قسمتی از تأسیسات نفتی پالایشگاه آبادان دچار حریق شد که مأموران آتش نشانی شهر توانستند آتش سوزی را مهار کنند.(۴)

۲

در ادامه کمک های مالی، تسلیحاتی و... حامیان عراق به این کشور، امروز علاوه بر محموله های سوختی عربستان سعودی، چند کاروان حامل تسلیحات نظامی ازطریق بنادر کویت رهسپار عراق شد.

امروز ۴۰ قبضه ضدهوایی که با ۴۰ تریلر حمل می شد، پس از تخلیه در بندر شعیبه کویت رهسپار عراق شد.(۵)رکن۲ ستاد مشترک جمهوری اسلامی روز جمعه (۱۶/۵/۱۳۶۰)، در گزارشی به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اعلام کرده بود که یک کشتی به نام Sigle - Line حامل ۴۰۰ قبضه سلاح ضدهوایی، وارد کویت شده و قرار است محموله آن ازطریق کویت به عراق حمل شود.(۶) ۴۰ قبضه از محموله این کشتی امروز به عراق فرستاده شد.

ص:۳۵۳

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۵ ، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۳، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۲، خرم آباد - خبرگزاری پارس، ۱۹/۵/۱۳۶۰.

۳- روزنامه کیهان، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۴- روزنامه کیهان، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - سند شماره ۴۷۴۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد شهربانی آبادان به ریاست

اداره امور اجتماعی، ۲۰/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۵، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۲۴، آبادان - خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۸، ۴/۶/۱۳۶۰، ص۶، کویت - خبرگزاری پارس، ۳/۶/۱۳۶۰.

۶- سند شماره ۱۴۷۳۰۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سپاه پاسداران، ۱۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۶۸۴۷۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۴۸ ساعته ستاد اطلاعات مرکز، شماره۱۰، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۵.

در بندر عبدالله نزدیک بندر شعیبه نیز ۵ کشتی لنگر انداختند. نظامیان عراق که همگی لباس نظامی عراق به تن داشتند، این تسلیحات را تخلیه کردند. نیروهای امنیتی کویت نیز هنگام تخلیه کشتی ها و حرکتشان به سوی عراق آنها را همراهی کردند.

علاوه براین، هر شب یک محموله سوخت شامل بنزین و نفت (حدود ۱۵۰ تانکر) از عربستان سعودی ازطریق مرز عبدلی، به عراق منتقل می شود. در کامیون های باری اسلحه های گوناگون دیده شده است.(۱)

۱

شورای عالی دفاع به ریاست رئیس جمهور و با حضور اعضا(۲) تشکیل جلسه داد. در این جلسه، آخرین تحولات جبهه های جنگ و طرح های عملیاتی مورد نظر فرماندهان نظامی بررسی شد. سرتیپ فلاحی جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش نیز از حمله شب گذشته نیروهای عراقی در جبهه دارخوین، که به شکست آنان انجامید، گزارشی ارائه کرد.

در پایان جلسه، محمدعلی رجایی رئیس جمهور، درمورد دلایل حمله نیروهای عراقی گفت: «علت حمله عراق به جبهه های دارخوین این بود که ارتش عراق در جبهه های مختلف مبتلا به یک عدم تحرک شده است و به طوری که از اسرای عراقی معلوم شد، این حرکت به خاطر یک تجدید روحیه میان نظامیان عراق بوده است که خوشبختانه با هوشیاری برادران ما، وضعیت نیروهای عراقی پس از حمله بدتر شد و در این حمله نیز ارتش عراق تلفات قابل ملاحظه ای داشت و همچنین تعدادی از آنها اسیر شدند و به ادوات جنگی آنان خساراتی وارد شد»(۳)

۲

سید مجتبی هاشمی فرمانده عملیاتی نیروهای فداییان اسلام، آخرین تحولات و رخدادهای نظامی در جبهه های آبادان و نقش نیروهای فداییان اسلام(۴) در وقایع این جبهه را تشریح کرد.

وی با اشاره به این نکته که نیروهای فداییان اسلام در جاده آبادان - ماهشهر، در محوطه ای

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۸، ۴/۶/۱۳۶۰، ص۶، کویت - خبرگزاری پارس، ۳/۶/۱۳۶۰.

۲- در جلسه شورا، آقایان محمدعلی رجایی رئیس جمهور، هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس شورای اسلامی، محمدجواد باهنر نخست وزیر، سرتیپ فلاحی جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش، سرهنگ فکوری وزیر دفاع، سرهنگ نامجو نماینده امام در شورای عالی دفاع، یوسف کلاهدوز قائم مقام فرمانده کل سپاه پاسداران، میرحسین موسوی وزیر امور خارجه و کمال خرازی سرپرست ستاد تبلیغات جبهه و جنگ حضور داشتند. در این جلسه همچنین آیت الله سید علی خامنه ای نماینده امام در شورای عالی دفاع و امام جمعه تهران - که پس از ماجرای ترور در مسجد ابوذر تهران، روز قبل از بیمارستان مرخص شده بود - حضور داشت. (روزنامه کیهان، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۴)

۳- روزنامه کیهان، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۴، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۹، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۰/۵/۱۳۶۰.

۴- در سال اول جنگ، نیروهای مردمی درقالب گروه های کوچک مانند"بسیج مستضعفین، "نیروهای شهید چمران"، "فداییان اسلام" و... در مناطق جنگی حضور می یافتند و از آنجایی که سازماندهی شده بودند و فرماندهانی داشتند، ارتش یا سپاه پاسداران آنان را در محورهای گوناگون مناطق جنگی به کار می گرفتند. ازجمله این گروه ها نیروهای فداییان اسلام بودند که در یکی از محورهای جبهه آبادان به نام میدان ولایت فقیه (میدان تیر) استقرار داشتند.

به نام میدان ولایت فقیه (میدان تیر) حضور دارند، گفت: «عراق ۸ ماه از این میدان - که مساحت زیادی دارد - برتری خود را به دلیل تسلط بر جاده های تدارکاتی و شهر آبادان بر ما تحمیل می کرد که با اجرای عملیات و عقب نشینی عراق (در عملیات تپه های مدن)، نیروهای خودی در منطقه میدان تیر آبادان(۱) در کنار نیروهای ارتش، سپاه و بسیج و در فاصله ۲۰۰ متری نیروهای عراقی حضور دارند.» فرمانده عملیات نیروهای فداییان اسلام درمورد ابتکارهای نیروهای خودی برای متوقف کردن دشمن در مدت ۸ ماه حضور نیروهای عراقی در این منطقه قبل از فتح این میدان، اظهار کرد: «ما برای اینکه از خطر میدان های مین دشمن محفوظ بمانیم، دستگاهی شبیه "پل غلطان" ساختیم که ۳۰ متر طول داشت و با این وسیله از فاصله ۳۰ متری، مین های آنها را که برای ما کار گذشته بودند، منفجر می کردیم.»(۲)

۱

نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران کشتی تجاری دانمارکی با نام "ال.سی.کت." را که برای چند کشور خلیج فارس؛ ازجمله عراق، محموله های نظامی حمل می کرد، در خلیج فارس متوقف و سپس آن را برای تخلیه مهمات؛ ازجمله ۱۷۷ تن دینامیت که به عراق تعلق داشت؛ به بندرعباس هدایت کرد.(۳)

کاپیتان این کشتی - که در ۵/۸ مایلی سواحل ایران ردیابی شد - درباره محموله کشتی گفت که کشتی حامل کالای جنگی به مقصد عراق ازطریق یکی از بنادر کویت است. در بارنامه نیز به صراحت ذکر شده که این کشتی حامل کالای جنگی به مقصد عراق ازطریق بنادر کویت است.

سخنگوی وزارت امور خارجه اعلام کرد: این کشتی که حامل اسلحه و دینامیت برای کویت و امارات متحده عربی و مواد منفجره برای عراق است، پس از تخلیه کالاهای نظامی عراق می تواند در مسیرهای دیگر به راهش ادامه دهد.(۴)

پس از این اقدام، وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران با انتشار اطلاعیه ای ضمن دادن توضیحاتی درباره چگونگی توقیف این کشتی دانمارکی، به دولت هایی که از تسهیلات بندری و ترانزیتی شان برای ارسال کالاهای جنگی به مقصد عراق استفاده می کنند، اخطار داد.

متن اطلاعیه وزارت امور خارجه به این شرح است: «جمهوری اسلامی ایران همچنان که قبلاً

۱- عملیات تپه های مدن (میدان تیر آبادان) در خرداد ۱۳۶۰، با استفاده از دو گروهان ادغامی از ارتش، سپاه و بسیج با هدف تصرف دو عارضه با ارتفاع چند متری از سطح مناطق هم جوار، در دشت هموار منطقه شمال بهمنشیر - که بر آبادان و عقبه های زمینی نیروهای خودی دید داشت - اجرا شد. عراق با ازدست دادن تپه های مدن در میدان تیر آبادان و ازدست دادن دید و کنترل بخشی از منطقه در ۳۱ خرداد ۱۳۶۰، منطقه ای به وسعت ۱۶ کیلومتر مربع را تخلیه کرد و در یک کیلومتری جاده آبادان - ماهشهر مستقر شد. (ابوالقاسم حبیبی، آبادان در جنگ (اطلس راهنما - ۶)، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، چاپ اول ۱۳۸۲، صص ۱۰۴-۱۰۳)

۲- روزنامه اطلاعات، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص ۱۱.

۳- دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۲، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۴۶، خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۴۷۹۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه هرمزگان به فرماندهی ستاد مرکز (برادر کلاهدوز)، ۲۰/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۴، ۲۱/۵/۱۳۶۰، صص ۲ و ۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۰/۵/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۵ ، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۴، شیراز - خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۲.

اعلام شده است، اعلام می دارد امنیت کشتیرانی در تنگه هرمز را با قدرت کامل تأمین می کند، ولی به دولت مزدور عراق و به هیچ دولت دیگری اجازه نمی دهد که از این حسن نیت دولت جمهوری اسلامی ایران سوءاستفاده کرده و در شرایط جنگی از منطقه جنگی، کالای جنگی به مقصد عراق حمل کند و به دولت هایی که تسهیلات بندری و ترانزیتی خود را جهت ارسال کمک و کالای جنگی دراختیار رژیم جنایتکار عراق قرار می دهند، اخطار می کند، درصورتی که این گونه حوادث و کمک رسانی ها به دولت کافر عراق تکرار شود، قاطعانه اقدام خواهد شد.»(۱)-(۲)

۱

افراد ضدانقلاب یک پاسدار را در مهاباد به شهادت رساندند و یک کتاب فروشی وابسته به سپاه پاسداران را در این شهر به آتش کشیدند. امروز همچنین ۲ نفر افراد کومه له در شهر سنندج، تسلیم نیروهای خودی شدند.

ساعت ۱۳ امروز، محمد خواجه راوری از نیروهای سپاه پاسداران مهاباد، در میدان گوزن های این شهر هدف سوءقصد چند نفر از افراد وابسته به گروه های مسلح قرار گرفت و به شهادت رسید.(۳)

یک ساعت بعد، بمبی در کتاب فروشی بعثت وابسته به سپاه پاسداران این شهر منفجر شد و ساختمان کتابخانه را ویران کرد. در این حادثه یک عابر نیز مجروح شد.

سپاه پاسداران مهاباد اعلام کرد احتمالاً عناصر حزب دمکرات مسئول این حادثه هستند.(۴)

در سنندج نیز ۲ نفر از افراد وابسته به کومه له با مراجعه به مقر پیشمرگان مسلمان کرد، ضمن ابراز ندامت، یک ژ۳، یک نارنجک و ۴ خشاب فشنگ تحویل دادند.(۵)

۲

امروز در شهرهای قائم شهر و بابل، ۳ نفر؛ ازجمله ۲ پاسدار به دست عناصر وابسته به گروه های غیرقانونی شهید و ۷ تن مجروح شدند. یکی از مهاجمان در درگیری با نیروهای سپاه کشته و یک نفر از آنان نیز با تلاش مردم دستگیر شد.

سرنشینان یک اتومبیل پیکان در جاده شیرگاه قائم شهر استان مازندران، با مسلسل به سوی یک خودرو سپاه تیراندازی کردند. در این حادثه، ۲ پاسدار به نام های آیت الله ضیایی و رحیم عظیمی به شهادت رسیدند و یک سپاهی دیگر مجروح شد.(۶)

مهاجمان نیم ساعت بعد از این حادثه، با ورود به شهر در مقابل ساختمان فرمانداری قائم شهر، به سمت مردم که برای انجام دادن امور جاری شان در این مکان حضور داشتند، تیراندازی کردند که

۱- پس از تخلیه ۱۷۷ تن دینامیت، با اجازه مسئولان ایرانی، کشتی ال.سی.کت. در تاریخ ۲۳ مرداد ۱۳۶۰، بندرعباس را به مقصد دبی ترک کرد. (روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۶)

۲- روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۴، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۲۲، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۲۰/۵/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۴ ، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۲۱، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۲۰/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۵- روزنامه کیهان، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۶- روزنامه کیهان، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۴، ۲۰/۵/۱۳۶۰، صص ۲۲ و ۲۳، ساری - خبرگزاری پارس، ۲۰/۵/۱۳۶۰.

۵ نفر دیگر؛ ازجمله یک پاسدار به نام محمد نبی پور(۱) مجروح شدند و به بیمارستان های هلال احمر و ولی عصر(عج) قائم شهر انتقال یافتند. درپی وقوع این دو حادثه، نیروهای گشت سپاه و کمیته با جست وجو در شهر، اتومبیل مهاجمان را شناسایی کردند و با آنان درگیر شدند. در تیراندازی طرفین، یک نفر از مهاجمان کشته شد، اما بقیه آنان گریختند.(۲)

امروز همچنین یکی از اهالی روستای گناب شهرستان بابل که برای انجام دادن کارهای روزانه اش به بابل آمده بود، در خیابان طالقانی این شهر به دست یکی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) به شهادت رسید. مهاجم قصد سرقت موتورسیکلت این شخص را داشت که با واکنش و مقاومت وی مواجه شد و درنتیجه با شلیک ۳ گلوله به سر و سینه اش، او را به شهادت رساند و موتورسیکلت را تصاحب کرد، اما نتوانست آن را روشن کند. مردم با صدای تیراندازی متوجه موضوع شده، به سمت مهاجم حمله کردند که با تیراندازی او مواجه شدند. دراین میان، یک زن رهگذر مورد اصابت گلوله قرار گرفت و به شدت مجروح شد. باوجود تیراندازی های این شخص، مردم که شاهد به شهادت رسیدن صاحب موتور و مجروح شدن این زن بودند، با هجوم به طرف فرد مهاجم، وی را دستگیر کردند و تحویل نیروهای سپاه پاسداران دادند.(۳)* از این فرد یک قبضه اسلحه کلت کالیبر ۴۵ و ۱۵ فشنگ به دست آمد.(۴)

۱

در جریان ۲ ترور در مشهد یک نفر شهید و ۳ نفر مجروح شدند. در حمله اعضای سازمان مجاهدین خلق (منافقین) به ساختمان بنیاد شهید این شهر نیز خساراتی به بار آمد و در حادثه مشابهی در قائن، بمب دست ساز قبل از پرتاب در دست عامل ترور منفجر و موجب کشته شدن وی شد.

در مشهد، دو موتورسوار مسلح در خیابان خاکی این شهر با تیراندازی به سوی یک پیرمرد به نام درویش مرادی وی را به شهادت رساندند و خود متواری شدند. این پیرمرد رامهرمزی برای عیادت فرزندش که در جبهه مجروح شده و در بیمارستان ۱۰ دی مشهد بستری است، به این شهر آمده بود. در این حادثه، ۲ نفر از همراهان این فرد که یکی از آنان عضو سپاه پاسداران رامهرمز بود نیز مجروح شدند.(۵)

۱- نامبرده که عضو سپاه پاسداران جویبار بود، در لحظه حادثه مجروح شد و پس از یک روز، براثر شدت جراحات در بیمارستان ولی عصر(عج) قائم شهر به شهادت رسید. (روزنامه اطلاعات، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۴، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۱، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۰/۵/۱۳۶۰)

۲- روزنامه اطلاعات، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۳، ۲۰/۵/۱۳۶۰، صص ۶ - ۴، قائم شهر - خبرگزاری پارس، ۱۹/۵/۱۳۶۰.

۳- * این فرد در بازجویی ها اعتراف کرد که اهل و ساکن گرگان و وابسته به شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق است و روز قبل از این حادثه نیز در میدان شهید کشوری بابل قصد ربودن یک دستگاه موتورسیکلت را داشته که به دلیل مقاومت صاحب موتور و درگیری با وی موفق به این کار نشده و با کمک دوستانش با یک اتومبیل ژیان متواری شده است. این شخص چند نفر از افراد وابسته به سازمان را نیز معرفی کرد. (همان)

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۳، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۶، ساری - خبرگزاری پارس، ۱۹/۵/۱۳۶۰.

۵- روزنامه اطلاعات، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۳.

در حادثه دیگری در همین شهر، دو موتورسوار مسلح در خیابان آبکوه، به سوی یک پاسدار تیراندازی کردند که تیرها به وی اصابت نکرد، اما زن عابر براثر اصابت تیر از ناحیه پا مجروح شد. مهاجمان با حمایت سرنشینان مسلح یک اتومبیل پیکان که به سوی مردم تیراندازی می کردند، از فرصت استفاده کردند و متواری شدند.(۱)

همچنین افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق به ساختمان بنیاد شهید مشهد حمله کردند و خسارت هایی به آن وارد آوردند.(۲)

در قائن نیز یکی از افراد وابسته به سازمان که قصد داشت یک بمب دست ساز را به منزل یکی از روحانیون این شهر پرتاب کند به دلیل انفجار بمب در دستش کشته شد. براثر انفجار، چند شیشه خانه شکست. این فرد در ساعت ۲:۴۵ بامداد، از دیوار منزل این روحانی بالا رفته بود که بمب بزرگ قبل از پرتاب در دستش منفجر شد و جسدش از بالای دیوار به پایین افتاد. ۲ بمب دست ساز دیگر که همراه این فرد بود، در محل حادثه پیدا شد.(۳)

۱

در سوءقصدهای امروز گروه های ضدانقلاب در تهران، یک کارمند و یک کودک شهید و ۴ نفر مجروح شدند و در ۴ مورد تیراندازی و پرتاب بمب آتش زا، ۲ مغازه به آتش کشیده شد و تلاش برای آتش زدن یک پمپ بنزین و حمله به ساختمان کمیته ناکام ماند.

فردی به نام مرتضی سعیدی، که عضو انجمن اسلامی بانک ملی شعبه بازار بود، هنگام رفتن به محل کار خود در ایستگاه اتوبوس در خیابان خاور شمالی، هدف سوءقصد ۳ مهاجم موتورسوار قرار گرفت و براثر اصابت گلوله به سرش به شهادت رسید.(۴)

افراد مسلح گروه های ضدانقلاب در خیابان جلال آل احمد، به ۳ رهگذر - که ۲ نفر از آنان دانشجو و دیگری کارگر بود - شلیک کردند که در این حادثه هر ۳ نفر آنان مجروح شدند. یک تیر نیز به یک کودک خردسال اصابت کرد که سبب شهادت وی شد.

مرکز خبری سپاه پاسداران اعلام کرد که این ۳ رهگذر شلوار زیتونی رنگ به تن داشتند و مهاجمان به تصور اینکه آنان پاسدار هستند، به سوی آنان شلیک کردند.(۵)

در میدان هفت تیر نیز افرادی با پرتاب بمب آتش زا نماینده روزنامه کیهان در شمال غرب تهران را که درحال خروج از کیوسک تلفن بود، مجروح کردند و متواری شدند. در این حادثه، این فرد از چند ناحیه دچار سوختگی شد و کسبه محل وی را به بیمارستان سوانح و سوختگی ونک منتقل کردند. موتورسیکلت او نیز به طور کامل سوخت.(۶)

در حادثه دیگری، مغازه یک پاسدار افتخاری کمیته در خیابان شهید بهشتی به دست افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) به آتش کشیده شد و اموال درون مغازه سوخت. این فرد قبلاً چند بار ازطرف افراد وابسته به سازمان تهدید شده بود.(۷)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۴ ، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۲۱، مشهد -

خبرگزاری پارس، ۲۰/۵/۱۳۶۰.

۲- روزنامه کیهان، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه بررسی و تحلیل رویدادهای ایران و جهان، شماره ۴، شهریور ۱۳۶۰، ص۶۸؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۳، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۲۲، مشهد - خبرگزاری پارس، ۱۹/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۳، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۳۰، ۱۹/۵/۱۳۶۰.

۴- روزنامه اطلاعات، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۵- روزنامه اطلاعات، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - روزنامه کیهان، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۶- روزنامه اطلاعات، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۴، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۱، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۰/۵/۱۳۶۰.

یک مغازه مبل فروشی در خیابان سهروردی هم به دست یک موتورسوار وابسته به گروه های غیرقانونی با پرتاب بمب آتش زا به آتش کشیده شد.(۱)

همچنین یک موتورسوار قصد آتش زدن پمپ بنزینی را داشت که متصدی جایگاه، مأموران کمیته را مطلع کرد، اما این فرد که متوجه این اقدام متصدی شده بود، با به جاگذاشتن یک ژ۳ از محل گریخت.(۲)

در اقدامی دیگر، افراد مسلح ۳ بار به ساختمان کمیته انقلاب اسلامی در محله قنات کوثر در شمال شرقی تهران، حمله کردند که هر سه بار، با تیراندازی متقابل پاسداران حاضر در ساختمان متواری شدند.(۳)

۱

در اقدامات امروز گروه های ضدانقلاب یک پاسدار در شیراز ترور و مجروح شد و در پرتاب نارنجک و انواع بمب به منازل، محل کسب مردم و ساختمان برخی نهادها در چند شهر، ۵ نفر مجروح شدند و خسارات فراوانی به بار آمد.

در شیراز، یکی از اعضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی هنگام عبور از خیابان در تیراندازی دو موتورسوار مسلح به کلت کالیبر ۴۵ از ناحیه دست مجروح شد. مهاجمان نیز از محل حادثه گریختند.(۴)

در ایلام، یکی از افراد وابسته به گروه های مسلح یک نارنجک جنگی به منزل مسئول بنیاد شهید این شهر پرتاب کرد که براثر انفجار آن، همسر و ۲ فرزند وی زخمی شدند و خساراتی نیز به منزل وارد شد. استانداری ایلام با صدور اطلاعیه ای سازمان مجاهدین خلق (منافقین) را مسئول این حادثه اعلام کرد.(۵)

در اقدامی دیگر، یک بمب دست ساز که به یک کپسول کوچک گاز وصل شده بود، به داخل یک کتاب فروشی در تربت جام پرتاب شد که خساراتی به بار آورد.(۶)

در تایباد هم فروشگاه پارچه فروشی یکی از افراد طرف دار انقلاب به دست افراد وابسته به گروه های مسلح به آتش کشیده شد و مقدار زیادی از پارچه های آن سوخت.(۷)

یک بمب دست ساز نیز به منزل یکی از افراد متعهد شهر اراک پرتاب شد که با انفجار آن، شیشه های قسمتی از ساختمان شکست، اما به کسی آسیب نرسید.(۸)

افراد وابسته به گروه های مسلح معارض یک بمب دست ساز هم به ساختمان مجاور ستاد مبارزه با مواد مخدر سپاه پاسداران ارومیه پرتاب کردند که براثر انفجار آن، یک مرد و یک زن رهگذر به طور سطحی مجروح شدند. به یک خودرو نیز که در نزدیکی محل انفجار پارک بود، خساراتی وارد شد. استانداری آذربایجان غربی اعلام کرد: هدف مهاجمان آسیب رساندن به افراد سپاه در داخل این ستاد بود که به دلیل بی دقتی، بمب به هدف اصابت نکرد.(۹)

در خرم آباد، دو موتورسوار، یک نارنجک جنگی به دفتر جهاد سازندگی پرتاب کردند که خساراتی به همراه داشت، اما به کسی آسیب نرسید.(۱۰)

هواداران سازمان مجاهدین خلق ساعت ۲:۳۰ بامداد، به ساختمان انجمن اسلامی شهید

ص:۳۵۹

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۳، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۹/۵/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۴، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۱، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۰/۵/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۳، ۲۰/۵/۱۳۶۰، صص ۷ و ۸، بابل - خبرگزاری پارس، ۱۹/۵/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۳ ، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۲۳، شیراز - خبرگزاری پارس، ۱۹/۵/۱۳۶۰.

۵- سند شماره ۵۱۶۵۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه کرمانشاه (اطلاعات) به اطلاعات مرکز، ۲۰/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۴، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۲، مشهد - خبرگزاری پارس، ۲۰/۵/۱۳۶۰.

۷- روزنامه اطلاعات، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۴، ۲۰/۵/۱۳۶۰، صص ۲۴ و ۲۵، اراک - خبرگزاری پارس، ۲۰/۵/۱۳۶۰.

۹- روزنامه اطلاعات، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۱۰- سند شماره ۳۲۸۴۲۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۱۸/۵/۱۳۶۰، ص۱.

مطهری شهرستان صومعه سرا حمله کردند. مهاجمان ابتدا یک بمب آتش زا و سپس یک نارنجک به درون ساختمان انجمن اسلامی پرتاب کردند که با انفجار آن قسمتی از شیشه های ساختمان انجمن اسلامی و ساختمان های اطراف شکست، اما کسی آسیب ندید.(۱)

در بوشهر نیز سرنشینان مسلح یک اتومبیل پیکان درحال حرکت، به طرف نگهبان ساختمان رادیو تلویزیون این شهر تیراندازی کردند و متواری شدند. در این حادثه به کسی آسیب نرسید.(۲)

۱

شماری از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و چریک های فدایی خلق (اقلیت)، پیکار و گروه طوفان در بجنورد، تهران و قزوین دستگیر شدند.

سپاه پاسداران شهرستان بجنورد اعلام کرد: بیش از نیمی از اعضا و هواداران سازمان مجاهدین خلق و چریک های فدایی خلق (اقلیت) و گروه کمونیستی طوفان در این شهرستان دستگیر شدند.

از این افراد تعدادی سلاح کمری، نارنجک جنگی، سلاح سرد، مواد منفجره و اسناد مهم سازمانی و... به دست آمد.(۳)

در تهران نیز یکی از عناصر فعال سازمان مجاهدین خلق - که کارمند پخش شرکت نفت بود - پس از شناسایی قبلی، در یک عملیات تعقیب و گریز دستگیر شد.(۴)

در عملیات دیگری، یک خانه تیمی گروه پیکار با تلاش نیروهای سپاه پاسداران قزوین کشف شد و ۷ نفر از اعضای این گروه دستگیر شدند. یک نفر از افراد حاضر در این خانه که مقاومت کرده بود، زخمی شد.(۵)

۲

شورای تأمین استان مازندران با حضور استاندار و چند تن از مسئولان امنیتی و سیاسی استان تشکیل جلسه داد. در این جلسه به منظور مقابله با ترورهای کور افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) تصمیماتی اتخاذ شد. از آنجا که بیشترین ترورها و انفجارها در شهرهای این استان و سایر استان های کشور توسط تیم های موتورسوار انجام شده است، اصلی ترین تصمیمات به کنترل ترددها در سطح شهر مربوط می شود.(۶)

براساس گزارش خبرگزاری پارس مهم ترین تصمیمات جلسه به این شرح بود:

۱- روزنامه کیهان، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۲- سند شماره ۵۴۷۲۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه شیراز به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۲/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۳ ، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۲۵، مشهد - خبرگزاری پارس، ۱۹/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۳، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۶، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۹/۵/۱۳۶۰.

۵- روزنامه اطلاعات، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۵، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۸، زنجان - خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰.

۶- یکی از شیوه های متداول سازمان مجاهدین خلق در ترورها، استفاده از تیم های مسلح دونفره موتورسوار بود. استفاده از این روش به دلا-یلی؛ ازجمله چابکی، سهولت در ترور و فرار از مکان های درگیری بسیار کارایی داشت؛ بنابراین، سازمان آن را به عنوان یک دستورالعمل نظامی توصیه می کرد و نشریه مجاهد (ارگان تبلیغاتی سازمان) در چندین شماره مطالبی دراین باره درج کرد.

«۱. شهربانی و کمیته موظف اند [به طور] هماهنگ و شبانه روزی در سطح شهرهای استان به

گشت زنی بپردازند.

۲. حرکت موتورسیکلت های معمولی به صورت دوترکه در محدوده شهرها از تاریخ پخش این اطلاعیه مطلقاً ممنوع اعلام می گردد. متخلفین به وسیله مأمورین راهنمایی و انتظامی متوقف و به دادگاه انقلاب معرفی خواهند شد.

۳. عبورومرور موتورسیکلت های چهارسیلندر از تاریخ پخش این اطلاعیه تا اطلاع ثانوی مطلقاً ممنوع اعلام می گردد و با متخلفین مطابق بند ۲ برخورد خواهد شد.

۴. مالکین موتورسیکلت هایی که فاقد شماره هستند، موظف اند ظرف یک هفته از تاریخ پخش این اطلاعیه اقدام به شماره گذاری بنمایند، در غیر این صورت، بعد از پایان مهلت مقرر از حرکت این گونه موتورسیکلت ها جداً جلوگیری به عمل خواهد آمد.

۵. مأمورین شهربانی موظف اند در انجام وظیفه قاطع تر و مسئولانه تر برخورد نمایند.

۶. تدابیر امنیتی دیگر نیز اتخاذ شد که به دلیل مسائل امنیتی اعلام نمی گردد.

ضمناً از امت همیشه بیدار همچنان انتظار دارد که با حضور در صحنه، کلیه اطلاعات مشهود را به نهادهای انتظامی اطلاع دهند.»(۱)

۱

اعضای انجمن اسلامی دانشجویان ایرانی در اروپا و اعضای انجمن اسلامی شرکت واحد اتوبوس رانی تهران و حومه امروز، با امام خمینی دیدار کردند.

در این دیدار، امام خمینی در سخنانی ابتدا به مقایسه انقلاب اسلامی با سایر انقلاب های کوچک در تاریخ گذشته ایران و انقلاب های دیگر دنیا پرداختند و انقلاب ایران را ازنظر خسارت هایی که در مقابل دستاوردهای آن پرداخته است، پرثمرترین آنها دانستند. ایشان در بخشی از سخنانشان گفتند: «... شما تاریخ انقلاب مشروطه را بخوانید و ببینید در انقلاب مشروطه چه بساطی بوده است، چه آن وقتی که انقلاب شد و مشروطه را به پا کرد؛ بااینکه انقلاب تغییر رژیم سلطنتی نبود، فقط این بود که سلطنت استبدادی یک قدری محدود بشود و روی قوانین مشروطه باشد. شما توجه کنید که در آذربایجان، در تهران، در شمال، چقدر جنایات واقع شد و چقدر کشتار از مردم صالح و از مردم دیگر واقع شد.

اگر مطالعه کنید در انقلاباتی که در دنیا واقع می شود یا در انقلابات کوچکی که در ایران واقع شده است، قبل از این انقلاب بزرگ، خواهید دید که این انقلاب از تمام انقلاب هایی که در طول تاریخ واقع شده است، یک انقلاب آرام بوده است و یک انقلابی بوده است که ثمراتش زیاد و چشمگیر و ضایعاتش نسبت به ثمراتش کم. شما حجم کارهایی که در این چند سال کردید درست توجه ندارید که شما چه کردید. آنهایی که می روند خارج و مسائل را در خارج بررسی

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۴ ، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۷، ساری - خبرگزاری پارس، ۲۰/۵/۱۳۶۰.

می کنند و مسلمان هایی که در خارج هستند یا مستضعفانی که در خارج کشور شما هستند، آنها

می دانند که در ایران چه شده است و عمق این انقلاب چه اندازه است.»

امام خمینی در بررسی و تحلیل مشکلات انقلاب اسلامی ایران به اقدامات خرابکارانه گروه های سیاسی مسلح معارض؛ به ویژه سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در داخل کشور و مصاحبه های رهبران آنها برای خلل واردکردن در اراده مردم اشاره کرده و فرمودند: «... شما خیال نکنید که حالا این عده بچه های بیچاره ای که بازی خورده اند از این بزرگ ترهایی که از اول آمده بودند و می خواستند که در این ملت و در این مملکت حکومت کنند و چون این مملکت اسلامی بود، حکومتش را به دست کسانی که به اسلام اعتقاد ندارند، نمی شد بدهند، حالا یک شلوغ کاری هایی کرده اند و یکی یکی هم فرار کرده اند و در بیرون ایران دارند زندگی می کنند. البته، صحبت ها زیاد است که ما چه خواهیم کرد و چه خواهیم کرد. در داخل که بودند هیچ غلطی نتوانستند بکنند، حالا ـ که رفته اند خارج می گویند ما از آنجا چه می کنیم. شما گمان نکنید که اینها در آنجا حتی خودشان با خودشان خوب باشند، خود اینها باهم در آنجا دشمن هستند. اشخاص منافق و اشخاص کافر نمی توانند باهم یک وجهه ای داشته باشند، اتحادی داشته باشند که یک کاری انجام بدهند. تمام کارهایشان این است که مصاحبه می کنند و صحبت می کنند و فحش به هم می دهند یا به ماها فحش می دهند یا خودشان به هم فحش می دهند. یک دسته ورشکسته ای که در اینجا یا با لباس مبدل یا با لباس زنانه فرار کرده اند،(۱) حالا در آنجا نشسته اند و می خواهند مملکت ایران را زمامداری کنند و می گویند که همه ایران با ما هستند. خوب، اگر همه ایران با شما هستند پس کجا رفتید؟

... مسئله این است که از باب اینکه ما انقلابات را درست ندیدیم، خیال می کنیم که چهارتا ترقه وقتی که در تهران – فرض کنید که – یا چهارتا بمب در تهران منفجر شد، یک چیزی شده است. نخیر، اینها چیزی نیست، هر بچه دوازده ساله ای می تواند که یک چیزی از اینها را ببرد توی جمعیتی بگذارد و فرار کند. یک مسئله ای نیست اینکه ما بنشینیم راجع به این مسئله [فکر بکنیم که] چه بکنیم. البته، از باب اینکه یک دست اشخاص غافل، جوان هایی که ما همیشه میل داشتیم که اینها در راه کشور خودشان، در راه اسلام خدمت بکنند، اینها بازی شان داده اند و مشغولشان کرده اند به یک کارهای بچگانه ای که در یک جا می کنند و مسلمانی را می کشند، یک بچه ای را می کشند، یک پیرزنی را می کشند، اینها البته باید به دست خود ملت جلوگیری از او بشود. ملت نباید بنشیند که دولت همه کارها را انجام دهد.»

ایشان در ادامه به بخش هایی از صحبت های بنی صدر و رجوی درمورد همراهی مردم با آنان

ص:۳۶۲

۱- ابوالحسن بنی صدر و مسعود رجوی

و بازگشت به کشور و دردست گرفتن حکومت اشاره کردند و ضمن اظهار تأسف برای هواداران

فریب خورده آنان گفتند: «من متأثرم برای این عده جوانی که از این اشخاص منحرف، بازی خورده اند. درِ توبه باز است. اسلام، خدای تبارک و تعالی، درِ توبه را باز کرده است برای همه. الآن هم اگر همه اینها که در خارج رفتند و می خواهند حکومت ایران را به هم بزنند، همه اینها توبه کنند و برگردند به مملکت خودشان و واقعاً بخواهند که خدمت کنند به مملکت خودشان، خوب برگردند، بیایند خدمت کنند، کسی کارشان ندارد. اینها بیخود رفتند بیرون و هیاهو می کنند و خودشان هم می دانند کاری ازشان نمی آید، لکن با سیلی صورت خودشان را سرخ کرده اند. خوب، کسی که می خواهد از اینجا برود، از توی توالت بیرون می آید و - عرض می کنم که - با چه می خواهد برود؟ این حالا حکومت ایران را می خواهد بگیرد و همه ملت با او همراه اند؟ فقط یک دهم هستند که در ایران با اسلام موافق اند وِالا ـ همه اینها با حکومت اسلامی مخالف! خوب، اینها یک چیزی نیست، بچه بازی، حرف های بچه بازی است که مع الأسف، اشخاصی که خوب بود خدمت بکنند و به این کشور می توانستند خدمت بکنند، به دام افتادند و این طور حیثیت خودشان را از بین بردند و زحمت هایی هم اگر سابقاً کشیدند، به کلی قلم سرخ رویش کشیدند و این ترقه بازی هایی که در ایران می شود، البته به ما یک صدماتی وارد می شود، اما این یک قدرتی نیست، این طور نیست که یک قدرتی باشد که قدرتی در دست آنها هست و دارند ترقه می اندازند، بمب را قایم کنند. این هر بچه ای می تواند این کار را بکند، هر دزدی می تواند برود یک جایی یک بمب بگذارد منفجر بکند. این یک مسئله و قدرتمندی نیست در کار، این عجز و بیچارگی و بدبختی و انحراف است.»

امام خمینی در بخش دیگری از سخنانشان وضعیت جوانان کشور را در جبهه های جنگ با افراد فریب خورده مقایسه کردند و گفتند: «... ملت ما اتکا به خدا دارد، در جبهه، جنگ می کند. ملت ما اتکا به خدا دارد، در جبهه، جنگ می کند و نماز شب می خواند و - عرض می کنم که - با دشمن اسلام مبارزه می کند، اگر آنجا شهید بشود، آن اجرش با خدای تبارک و تعالی است و پیش خدا آبرومند است، پیش خلق هم آبرومند است، اما شمایی که در خارج یک دسته نشستند و شما بیچاره ها را وادار می کنند به

اینکه بروید و مردم را بکشید و ترقه بگذارید فلان جا

چه بشود، بمب بگذارید کجا چه بشود، انفجار ایجاد بکنید، خوب شما اتکایتان به کی است؟ فردا این سران که هستند ازقبیل بختیار و امثال بختیار، برای شما یک کاری انجام می دهند؟! شما اگر از بین رفتید، اگر شما کشته شدید، فردا بختیار برای شما یک کاری انجام می دهد یا رجوی انجام می دهد یا دیگران؟! ما می گوییم خدا، شما می گویید چی؟ اگر شما هم می گویید خدا، خوب با ما همراهید، بسم الله، بیایید خدمت کنید به این مملکتتان.»

رهبر انقلاب همچنین توجه ویژه مردم به شناسایی خانه های تیمی گروه های ضدانقلاب و همکاری با نیروهای دولتی برای مقابله با توطئه این گروه ها را وظیفه و تکلیف شرعی دانستند و فرمودند: «... من به حسب تکلیف شرعی به همه ملت عرض می کنم که هر منزلی، این دو سه تا منزلی که در اطراف خانه خودش است، نظر بکند ببیند چه جور می گذرد در سرتاسر ملت. وقتی مملکت مال خود شما هست و دارند برضد مملکت شما عمل می کنند، خودتان باید این مسائل را حل بکنید، ننشینید که دولت بکند. دولت همچون قدرتی الآن ندارد که همه در سرتاسر کشور - عرض می کنم - اطلاعات داشته باشد. خوب، شما باید جمعیت اطلاعاتی و گروه اطلاعاتی باشید خوب، هر انسانی می تواند که بفهمد این منزل همسایه، کی ها هستند، چه می کنند، آن منزل آن طرفی اش هم چه می کند. این دو سه تا منزلی که اطراف است، شما آن را تحت نظر بگیرید، شما هم او را تحت نظر بگیرید. اگر ده روز، بیست روز، یک ماه این کار بشود که همه مردم توجه به این کار داشته باشند که این همسایه من چه می کند، تو خانه همسایه من کی رفت وآمد می کند، پیدا کردن یک ردپایی از این منافقین و منحرفین فوراً اطلاع بدهند به آن کمیته نزدیک، به آن کلانتری نزدیک، اطلاع بدهند که یک همچون قصه ای در آن منزل هاست، اگر این طور بشود زود حل می شود.

... این دختر بیچاره را نگذارید که در دام اینها بیفتد، این پسر بیچاره را نگذارند که در دام اینها بیفتد، خودشان آنها را نصحیت کنند و اگر نصیحت پذیر نیستند، معرفی کنند. یک تکلیف شرعی است، کسی که می خواهد یک مسلمان را بکشد، شما باید قبل از اینکه او بکشد، معرفی اش کنید و اگر نکنید شما شریکید در این جرم. اگر این مطلبی که من عرض می کنم و این یک تکلیف شرعی الهی است که خود مردم سرتاسر کشور، خود مردم که در هرجا هستند نظر کنند ببینند در این همسایگی با آن همسایه، آن همسایه چه می گذرد، کی رفت وآمد می کند، رفت وآمدهای مشکوک است، رفت وآمدهای عادی است؟ رفت وآمدهای مشکوک را [زیر] نظر بگیرند و بعد اطلاع بدهند. اگر یک مدت کوتاهی این کار بشود این عده کمی که مشغول این فساد هستند [شناسایی می شوند].

... با مشت خالی، انقلاب واقع شد. حالا هم همین طور است، همان انقلاب ها شما هستید و همین شما هستید که در صحنه حاضرید و همین شما هستید که باید با دولت همکاری بکنید. دولت تنها

نمی تواند که این جنگ را اداره کند. شما ملتید که در صحنه حاضرید و همین شما هستید که باید با

دولت همکاری بکنید. دولت تنها نمی تواند که این جنگ را اداره کند. شما ملت هستید که می توانید دنبال او باشید و از پشت جبهه ها کمک کنید و باید بکنید. کشور خودتان است، کشور اسلامی است.»(۱)

۱

درپی تصمیم دولت ایران برای اخراج سفیر فرانسه از ایران و دستور دولت فرانسه مبنی بر بازگشت فرانسویان مقیم تهران به کشورشان، ظهر امروز، ۵۷ نفر از آنان تهران را به مقصد فرانسه ترک کردند.

دلیل تأخیر چندروزه در صدور اجازه خروج این افراد، رسیدگی به پرونده های مالی آنان بود که پس از بررسی های انجام شده از خروج ۳ فرانسوی جلوگیری شد.

رادیو کلن صدای آلمان، در گزارشی اعلام کرد که ۲ نفر از اتباع فرانسه که قصد داشتند دیروز ایران را ترک کنند، از مقامات ایرانی اجازه خروج دریافت نکرده اند. به یکی از آنان که بازرگان می باشد، گفته شده است که تا تعیین نتیجه تحقیقات مالی درباره وی بایستی در تهران بماند. شخص دیگر خانمی است که همسرش فرانسوی می باشد، اما برگه خروج از ایران را ندارد.(۲)

رضا علوی طباطبایی سخنگوی وزارت امور خارجه، درمورد خروج عده دیگری از این افراد از ایران، گفت: «دولت جمهوری اسلامی ایران اقامت سفیر فرانسه را تمدید کرد تا وی بتواند مقدمات رفتن آن عده از فرانسویانی که قصد بازگشت به کشورشان را دارند، بدهد. ضمناً تعدادی دیگر از اعضای این سفارت روز چهارشنبه به همراه سفیر فرانسه، تهران را ترک خواهند کرد وجمعاً حدود ۶۰ نفر در سفارت باقی خواهند ماند.»(۳)

از سوی دیگر، این افراد با استقبال مقامات فرانسوی؛ ازجمله وزیر امور خارجه این کشور مواجه شدند.(۴)

خبرگزاری فرانسه درباره مذاکرات احتمالی برای سهولت خروج این افراد از ایران اعلام کرد که پل دپی فرستاده ویژه میتران به تهران، اذعان کرده است که برای گفت وگوی درباره بازگشت فرانسویان مقیم ایران به کشورشان هیچ گونه گفت وگوی محرمانه ای صورت نگرفته است. وی تأکید کرده که تأخیر پنج روزه به دلیل انجام تشریفات خروجی از ایران بوده است.(۵)

برخی محافل سیاسی و تبلیغاتی غرب کوشیدند تا اقدام دولت فرانسه در خارج کردن اتباعش از ایران را ترس از تکرار حادثه ای مشابه آنچه در سفارت امریکا در تهران رخ داد، جلوه دهند، اما اظهارنظر فرانسویان خلاف آن را نشان داد.

خبرگزاری فرانسه دراین باره گزارش داد: «اتباع فرانسوی که ایران را ترک کردند، اظهار داشتند هیچ گونه مشکلی با مقامات ایرانی نداشتند. یک زن فرانسوی از این میان اظهار داشت:"ما هیچ گاه مورد کوچک ترین خشونت و یا کوچک ترین استهزایی قرار نگرفتیم و ایرانیان تسهیلاتی جهت عزیمت ما فراهم نمودند."یک تکنیسین فرانسوی اظهار داشت: " این ماجرا بسیار بزرگ جلوه داده شده است." وی افزود:"ما مدت زیادی در فرانسه نخواهیم بود و

۱- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی(ره))، جلد ۱۵، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ پنجم ۱۳۸۹، صص ۱۰۱ - ۹۱.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۴ ، ۲۱/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲ ضمیمه، رادیو صدای آلمان (کلن)، ۲۰/۵/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۳، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۸، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۹/۵/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۴، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۸، رباط - خبرگزاری فرانسه، ۱۹/۵/۱۳۶۰.

۵- همان، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۲۰/۵/۱۳۶۰.

به زودی به تهران بازمی گردیم." وی همچنین اظهار داشت:"درهرصورت، من نمی فهمم که چرا

دولت ما این اقدامات احتیاط آمیز را اتخاذ کرده است." ژان لوئیز معاون کنسول فرانسه، از همکاری مقامات ایرانی و شرکت هواپیمایی ایران ایر قدردانی کرد.»(۱)

گزارش رادیو آلمان (کلن) از مراسم استقبال فرانسویان در فرودگاه اورلی پاریس نیز از دوگانگی سخنان اتباع فرانسه و مسئولان این کشور حکایت می کند. در بخشی از این گزارش آمده است: «یک نفر از مسافران به نمایندگی ازطرف سایرین اظهار داشته که همگی افراد گروه از سلامت کامل برخوردارند و هیچ گاه چنین احساسی نداشته اند که در ایران به صورت گروگان نگاه داشته می شوند. ژاک فرنیه دبیرکل دفتر ریاست جمهوری فرانسه از مسافران درخواست کرد که از دادن توضیحات بیشتر به خبرنگاران جراید خودداری کنند تا ازاین طریق، امنیت هم وطنان آنان که هنوز در تهران به سر می برند در معرض خطر قرار نگیرد.»(۲)

۱

هم زمان با ورود اولین گروه از اتباع فرانسوی مقیم ایران به کشورشان، رسانه های انگلیسی با مبالغه، اخباری درباره اقدام دولت فرانسه در ایجاد محدودیت برای ابوالحسن بنی صدر منتشر کردند.

رادیو بی بی سی دراین باره گزارش داد: «دولت فرانسه دوباره به آقای ابوالحسن بنی صدر رئیس جمهور سابق ایران، دستور داده است برطبق تعهدی که به هنگام دریافت پناهندگی سیاسی به دولت داد، از هرگونه فعالیت سیاسی در فرانسه خودداری ورزد. حتی به دخترانش گفته شده که باید دیدارهای خود را از او محدود کنند. آقای مسعود رجوی رهبر سازمان مجاهدین خلق نیز در این خانه آقای بنی صدر را همراهی می کنند.»

بی بی سی حتی مدعی شد: «دیروز، افراد پلیس وارد خانه شدند و از عده ای از نزدیک ترین دوستان رئیس جمهور سابق ایران که در خانه مزبور زندگی می کردند اسم برداری نمودند. آنها سپس به چند نفر از دوستان او اجازه دادند که در خانه بمانند و احتیاجات آنان را ازقبیل آشپزی برآورده نمایند، اما به اعتقاد دولت فرانسه، رئیس جمهور سابق ایران به تلفن احتیاج ندارد. تلفن خانه او را قطع کرده اند و اینک هرگونه پیغامی باید به پلیس تحویل داده شود.»(۳)

روزنامه تایمز لندن نیز این ادعا را به گونه دیگری تکرار کرد و نوشت: «درحال حاضر، فقط ازطریق پلیس می توان با بنی صدر تماس گرفت و به دخترهایش نیز گفته شده تا ملاقات های خود را با پدرشان محدود کنند.»

جراید و خبرگزاری های انگلیسی درحالی این اخبار را منتشر کردند که سخنگوی وزارت امور خارجه فرانسه درمورد تصمیم جدید دولت این کشور برای محدودکردن بنی صدر اظهار بی اطلاعی کرد.

باوجود فعالیت های سیاسی آشکار بنی صدر و مصاحبه های متعدد وی، این سخنگو درباره اعمال محدودیت برای بنی صدر که حتی از آن با عنوان "بازداشت غیررسمی" نام برده اند، سخنان قبلی مسئولان

۱- همان، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۲۰/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۴ ، ۲۱/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲ ضمیمه، رادیو صدای آلمان (کلن)، ۲۰/۵/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۳، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۱ ضمیمه، رادیو لندن، ۱۹/۵/۱۳۶۰.

فرانسوی را تکرار کرد و گفت: «طبق سنن فرانسه، یکی از شرایط اعطای پناهندگی سیاسی محدودیت

در ابراز نظر سیاسی است و به معنای دیگر، بنی صدر اصولاً اجازه صحبت با خبرنگاران را ندارد.»(۱)

موضع این مسئول فرانسوی را می توان در چارچوب تصمیمات کاخ الیزه و رعایت پاره ای ملاحظات و رفتاری مصلحت جویانه برای حفظ آرامش در روابط با ایران، حداقل تا پایان بازگشت همه فرانسویان به کشورشان، تلقی کرد.

خبر"اعمال محدودیت جدید برای بنی صدر" درحالی منتشر شد که مجله الکفاح العربی (چاپ بیروت) در آخرین شماره اش با درج خبر مصاحبه خبرنگار خود با بنی صدر، خلاف این ادعا را مطرح کرد. خبرگزاری پارس از بیروت، دراین باره گزارش داد: «مجله الکفاح العربی در شماره اخیر خود مصاحبه ای با بنی صدر در محل اتاق وی در پاریس انجام داده است. این مجله اقرار می کند که برای رسیدن به مقر اقامت بنی صدر با هیچ گونه دشواری روبه رو نشده است. مجله فاش کرده که بنی صدر اعلام کرده است که از این پس، به منع انجام مصاحبه توسط فرانسه پایبند نخواهد بود و به مطبوعات آنچه را می خواهند خواهد گفت؛ حتی اگر مسئله به فرستادن سؤال ها و پاسخ ها به مقر اقامت او منجر گردد.»(۲)

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۵، ۲۲/۵/۱۳۶۰، صص ۱۷ و ۱۸، پاریس - خبرگزاری آسوشیتدپرس، ۲۱/۵/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۳، ۲۰/۵/۱۳۶۰، صص ۲۱ و ۲۲، بیروت - خبرگزاری پارس، ۱۹/۵/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ سه شنبه ۲۰ مرداد ۱۳۶۰ ۱۰ شوال ۱۴۰۱ ۱۱ اوت ۱۹۸۱

۱

شهر آبادان امروز زیر آتش شدید خمپاره و کاتیوشای توپخانه ارتش عراق قرار گرفت و خسارت های فراوانی دید.

در این حملات به ۳ منزل مسکونی کوی بازرگان در محله احمدآباد و یک منزل در خیابان امیری خسارت فراوانی وارد شد. براثر اصابت ترکش نیز ۷ نفر از اهالی شهر مجروح شدند. همچنین، ۲ خانه و یک ساختمان پنج طبقه در خیابان طالقانی و ۲ مخزن بزرگ نفتی در پالایشگاه آبادان به دلیل انفجار به وجودآمده از برخورد گلوله های توپ آتش گرفتند.(۱)

۲

یک مقام سازمان ملل متحد از تلاش جدید این سازمان برای خارج کردن ۷۰ کشتی که از شروع جنگ در رودخانه مرزی بین ایران و عراق محصور مانده اند، خبر داد.

اولاف پالمه نخست وزیر سابق سوئد و نماینده دبیرکل سازمان ملل دراین باره گفت: «سازمان ملل در نظر دارد مشابه طرحی را که ۲۰ سال قبل درمورد کانال سوئز عملی شده بود، جدا از مسئله جنگ، میان دو طرف حل وفصل نماید، اما موضوع بسیار حساس و

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - سند شماره ۴۷۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد هماهنگی شهربانی آبادان (رکن۲) به ریاست اداره امور اجتماعی شاجا، ۲۰/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

پیچیده است. ولی سازمان ملل این تلاش را ادامه خواهد داد، زیرا این امر به یک ضرورت سیاسی مبدل خواهد شد.» وی درباره سابقه این اقدام افزود: «[قبلاً ـ هم] در سفر ماه نوامبر [آبان ۱۳۵۹] موضوع را مطرح کرده، ولی طرح با شکست مواجه شد[ه است].»(۱)

۱

در مین گذاری انجام شده به دست گروه های مسلح غیرقانونی در جنوب سقز و شمال تکاب و اجرای عملیات کمین در حومه شمال سقز، ۵ نفر شهید و ۲ نفر مجروح شدند. ۵ نفر از نیروهای شهربانی مهاباد نیز به اسارت افراد ضدانقلاب درآمدند که با اقدام به موقع سپاه پاسداران آزاد شدند.

یک خودرو ارتشی درحالی که عازم تپه جنوبی شهر سقز بود، در جاده خاکی مجاور یکی از پادگان های داخل شهر روی مین ضدتانک رفت که با انفجار مین، ۴ نفر؛ ازجمله ۲ افسر (یک ستوان یکم و یک ستوان دوم)، یک درجه دار و یک سرباز شهید شدند و یک سرباز نیز زخمی شد.(۲)

در حادثه دیگری، چند تن از نیروهای سپاه که از سقز عازم قریه سرا در شمال سقز بودند، در ۱۴ کیلومتری شهر به کمین افراد مسلح گروه های غیرقانونی برخوردند و در درگیری ایجادشده، یک پاسدار شهید و یک نفر مجروح شد. همچنین یک کمباین جهاد سازندگی با راننده اش به دست عناصر گروه های مسلح غیرقانونی افتاد.(۳)

در صائین دژ در شمال تکاب نیز یک خودرو جیپ سپاه پاسداران روی مین رفت و براثر انفجار آن، یک عضو بسیج مجروح شد.(۴)

در شهرستان مهاباد هم افراد گروه های مسلح غیرقانونی ۵ نفر از نیروهای شهربانی این شهر را در نزدیکی قرارگاه شهربانی به گروگان گرفتند. پس از این حادثه، نیروهای سپاه برای جلوگیری از خارج شدن این افراد، بی درنگ معابر ورودی و خروجی شهر را بستند و مهاجمان مجبور شدند نیروهای شهربانی را آزاد کنند.(۵)-(۶)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۴، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۹، سازمان ملل - یونایتدپرس، ۲۰/۵/۱۳۶۰.
۲- سند شماره ۱۶۹۰۵۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای عملیاتی، از قرارگاه مقدم نزاجا غرب کرمانشاه (رکن۳) به نزاجا (معاونت عملیات و اطلاعات - مدیریت عملیات)، شماره ۱۳۱، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۳۳۹۵۱۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی کردستان به استاندار کردستان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.
۳- سند شماره ۳۳۹۵۰۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی کردستان به استاندار کردستان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۷۸۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ مرکز (فرماندهی) به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مرکز (فرماندهی)، ۲۱/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲؛ و - سند شماره ۵۷۸۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مرکز (فرماندهی) به سماجا۳ مرکز (فرماندهی)، ۲۲/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.
۴- سند شماره ۵۶۵۴۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه صائین دژ (تبریز) به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۱/۵/۱۳۶۰،

سند تک برگی.

۵- در این ایام، شهر مهاباد وضعیت امنیتی چندان مناسبی نداشت و ارتباط برخی نیروهای شهربانی با افرادی که با گروه های مسلح ارتباط داشتند و از سوی دیگر، کمبود نیروی کادر ثابت عملیاتی در رأس برخی مسئولیت ها و مقرهای چهارده گانه سپاه پاسداران سبب شد تا شماری از نیروهای ضدانقلاب در شهر مانور دهند و دست به اقداماتی مانند نصب پلاکارد و روشن کردن آتش در ارتفاعات بزنند و نیروهای جمهوری اسلامی را تاحدی در موضع دفاعی و انفعالی قرار دهند. سپاه در نامه ای به تهران با اشاره به وضعیت امنیت شهر، خواستار سروسامان دادن به اوضاع شهربانی و تقویت سپاه، که مظهر اقتدار حکومت محسوب می شوند و برقراری امنیت شهر را بر عهده دارند، شد. (سند شماره ۶۱۸۳۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: جلسه رسیدگی به اوضاع مهاباد و شورای فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۲۱/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۶۱۸۲۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مهاباد (فرماندهی) به سپاه پاسداران مرکز (فرماندهی)، ۲۰/۵/۱۳۶۰، صص ۲ - ۱)

۶- سند شماره ۵۷۷۰۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران کرمانشاه به تهران (فرماندهی سپاه پاسداران)، ۲۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۱

افراد وابسته به گروه های ضدانقلاب امروز در تهران، ۲ نفر را شهید و ۲ نفر را مجروح کردند و اقدام آنان در ترور سرپرست بنیاد شهید و صاحب یک داروخانه ناکام ماند.

افراد مسلح غیرقانونی ساعت ۲۰، یک پاسدار به نام منصور پناهی را هنگام عبور از اتوبان شهید چمران در ابتدای میدان توحید، ترور کردند و به شهادت رساندند. مهاجمان پس از این اقدام بلافاصله متواری شدند.(۱)

همچنین دو موتورسوار مسلح در خیابان کارگر شمالی تهران در حوالی بیمارستان دکتر شریعتی، یک ستوان دوم ارتش به نام کیومرث کرمی را با استفاده از یک سلاح کمری ترور کرده و به شهادت رساندند.(۲)

یک پاسدار نیز در سه راه طالقانی - شریعتی از ناحیه گردن هدف گلوله دو موتورسوار قرار گرفت و مجروح شد.(۳)

یک پاسدار کمیته منطقه ۱ نیز درحالی که با موتور از محل کار خود به منزل بازمی گشت، با شلیک رگبار مسلسل سرنشینان یک خودرو مواجه شد و برای نجات خود موتور را منحرف کرد و به دلیل برخورد با درخت کنار خیابان مجروح شد. مهاجمان پس از این اقدام متواری شدند.(۴)

امروز همچنین، دو موتورسوار وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) یک نارنجک جنگی به سمت حجت الاسلام کروبی سرپرست بنیاد شهید، که در محوطه ساختمان بنیاد شهید درحال گفت وگو با چند نفر از پاسداران بود، پرتاب کردند. در این اقدام منافقین به کسی آسیب نرسید. پس از حادثه، پاسداران حاضر در محل به تعقیب موتورسواران پرداختند و توانستند یکی از آنان را دستگیر کنند. با اعتراف این افراد، ۷ نفر دیگر از افراد مرتبط با وی دستگیر شدند و از آنان مقداری مهمات، بی سیم و وسایل الکترونیکی به دست آمد.(۵)

در خیابان ستارخان هم ۲ سرنشین یک موتورسیکلت چهارسیلندر با مسلسل به طرف صاحب یک داروخانه تیراندازی کردند و گریختند. در این حادثه به این شخص آسیبی نرسید.(۶)

۲

در ترورهای امروز گروه های ضدانقلاب در شهرهای کرمانشاه، گرگان، آمل، تبریز و سنندج، چند نفر؛ ازجمله کاندیدای نمایندگی مجلس کرمانشاه شهید و عده ای مجروح شدند. ترور امام جمعه و نماینده امام در گرگان نیز ناکام ماند.

حجت الاسلام بهاءالدین عراقی امام جماعت مسجد اعتمادی کرمانشاه و کاندیدای نمایندگی مجلس در انتخابات میان دوره ای این شهر، به همراه ۵ تن از همراهانش هدف سوءقصد افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) قرار گرفت و به شهادت رسید. یکی از پاسداران

۱- روزنامه کیهان، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۲- روزنامه اطلاعات، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۵، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۹، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۵، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۹، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰.

۴- روزنامه اطلاعات، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۵- روزنامه کیهان، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۶- روزنامه کیهان، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۲.

محافظ همراه وی به نام رضا یوسف پور نیز در این حادثه شهید شد.(۱)

گفتنی است حجت الاسلام عراقی پس از پایان نماز مغرب و عشا درحالی که پیاده همراه پدرش امام جمعه کنگاور، ۲ محافظ و ۲ فرزند خردسالش از خیابان خیام عبور می کرد، هدف قرار گرفت. ۴ نفر دیگر نیز در این حادثه مجروح شدند.(۲)-(۳)

در گرگان نیز حجت الاسلام سیدکاظم نورمفیدی امام جمعه، نماینده امام و حاکم شرع دادگاه های گرگان درحالی که عازم محل کار خود بود، هدف سوءقصد افراد وابسته به گروه های مسلح قرار گرفت که آسیبی ندید، اما ۲ پاسدار محافظ وی براثر اصابت گلوله به شهادت رسیدند و یکی از محافظان هم به شدت زخمی شد.*(۴) مهاجمان نیز متواری شدند.(۵)

در اقدامی دیگر، دو موتورسوار مسلح به سوی یکی از روحانیون مبارز شهر آمل به نام عسگری حیدری شلیک کردند و وی را به شهادت رساندند. در این حادثه فرد دیگری که از کسبه متعهد شهر بود نیز مجروح شد. مردم با تعقیب این دو موتورسوار توانستند آنان را دستگیر کنند و تحویل نیروهای سپاه پاسداران دهند.(۶)

در تبریز، دو موتورسوار مسلح به وسیله یک کلت کمری به سوی یکی از نیروهای سپاه پاسداران این شهر شلیک کردند و وی را به شهادت رساندند. در همین خصوص ۲ متهم به ترور دستگیر شدند.(۷) در همین شهر، یک عضو کمیته انقلاب اسلامی و یک عضو هسته مقاومت بسیج مساجد شهر، در یک سوءقصد براثر اصابت گلوله مجروح شدند.(۸)

در سنندج نیز افراد وابسته به گروه های مسلح معارض با مراجعه به منزل یکی از افراد متعهد شهر (مسئول صندوق قرض الحسنه شهر) و شلیک چند گلوله، وی و همسرش را مجروح کردند و متواری شدند.(۹)

۱- پس از این حادثه، همین افراد یک نارنجک جنگی به منزل شهید یوسف پور پرتاب کردند که براثر انفجار آن، ۲ زن که در منزل بودند، مجروح شدند. به گزارش خبرگزاری پارس، یک گروه با نام "واحد عملیاتی سعادتی" با ارسال یک اطلاعیه چاپی، مسئولیت ترور حجت الاسلام عراقی و محافظ وی را به عهده گرفت. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۰، ۶/۶/۱۳۶۰، ص ۸، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۵/۶/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۵، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۹، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۱/۵/۱۳۶۰)

۲- به همین مناسبت، روز چهارشنبه ۲۱ مرداد ۱۳۶۰، در کرمانشاه عزای عمومی و تعطیل اعلام شد. (روزنامه اطلاعات، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص ۴)

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۵، ۲۱/۵/۱۳۶۰، صص ۱۷و ۲۶، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰.

۴- * یکی از پاسداران به نام غلامرضا ویزورای در محل حادثه و دیگری در بیمارستان به شهادت رسید. (خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۴، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۲۳، ساری - خبرگزاری پارس، ۲۰/۵/۱۳۶۰)

۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۴، ۲۰/۵/۱۳۶۰، صص ۲۰ - ۲۱، گرگان - خبرگزاری پارس، ۲۰/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۱۶۵۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از گرگان (ساری) به تهران (فرماندهی

سپاه پاسداران)، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۵، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲۵، خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۷- روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۵۶۵۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی تبریز به مرکز فرماندهی، ۲۱/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۸- سند شماره ۵۶۵۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۹- سند شماره ۱۶۹۰۵۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین؛ و - سند شماره ۳۳۹۵۲۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی استان کردستان به فرماندهی لشکر ۲۸ کردستان، ۲۰/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

در تیراندازی، پرتاب نارنجک و انواع بمب به چند ساختمان سپاه و کمیته و منازل و محل کسب طرف داران نظام در تهران، ایلام و مشهد، خسارت هایی به بار آمد، اما به کسی آسیب نرسید.

ساعت ۵ بامداد امروز، چند تن از عناصر وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) که لباس پاسداران را به تن کرده بودند، با استفاده از نارنجک تفنگی، مسلسل یوزی و ژ۳ به ساختمان سپاه پاسداران منطقه ۲ در میدان جمهوری اسلامی تهران حمله کردند. در این حمله خساراتی به طبقه سوم ساختمان وارد شد، اما هیچ یک از نیروهای حاضر در ساختمان آسیبی ندیدند.(۱)

یک نارنجک جنگی نیز به ساختمان ستاد ناحیه ۱ کمیته انقلاب اسلامی منطقه ۳ تهران پرتاب شد که در محوطه منفجر شد، اما خسارتی درپی نداشت.(۲)

در خیابان پنجم نیروی هوایی هم یک موتورسوار بمبی آتش زا به طرف اتومبیل یکی از نیروهای کمیته منطقه ۱۱ پرتاب کرد و گریخت. در این حادثه خساراتی به اتومبیل وارد شد.(۳)

در خیابان شهید مطهری نیز سرنشینان یک اتومبیل به منزل پدر ۲ پاسدار حمله کردند و پس از شکستن در منزل، بمبی آتش زا داخل منزل پرتاب کردند که با حضور مردم و مهار آتش آسیب چندانی به خانه وارد نشد.(۴)

همچنین افراد مسلح گروه های معارض یک نارنجک به منزل یکی از پاسداران کمیته منطقه ۱ تهران در خیابان افریقا پرتاب کردند که براثر انفجار، شیشه این خانه شکست، اما کسی آسیب ندید.(۵)

در تهرانپارس، دو موتورسوار وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی یک بمب دست ساز به منزل یکی از افراد متعهد و فعال این منطقه در خیابان ۲۳/۵، پرتاب کردند که خسارت اندکی به بار آورد.(۶)

همچنین دو موتورسوار وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب ۲ بمب آتش زا را داخل یک قنادی در خیابان فلسطین شمالی پرتاب کردند که یکی از آنها عمل نکرد و انفجار دومی خسارت کمی به بار آورد.(۷)

ساعت ۲۱ نیز دو موتورسوار - که مجهز به بی سیم بودند - ۲ بمب صوتی به قصد ایجاد ارعاب در خیابان گلشن و در پارک کوچکی در خیابان خشایار در منطقه ۱۰ تهران، منفجر کردند که خسارت جانی و مالی به همراه نداشت.(۸)

در ایلام هم ۲ سرنشین یک اتومبیل، یک بمب دست ساز به منزل معاون آموزش وپرورش شهر پرتاب کردند که خسارت مالی و جانی به بار نیاورد.(۹)

در مشهد نیز یک بمب آتش زا به منزل یکی از بازاریان متعهد شهر پرتاب شد که آتش سوزی مختصری به همراه داشت و خسارت اندکی به این ساختمان وارد کرد.(۱۰)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۴، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۱، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۰/۵/۱۳۶۰.
۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۵، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۹، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰.
۳- همان.
۴- روزنامه کیهان، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۴.
۵- روزنامه کیهان، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.
۶- روزنامه اطلاعات، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۲.
۷- همان.
۸- همان.
۹- سند شماره ۵۷۹۰۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه کرمانشاه به فرمانده سپاه مرکز، ۲۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.
۱۰- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۵، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۲۰، مشهد - خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰.

۱

امروز در ساری، یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) کشف شد و در تهران، از یک خودرو مشکوک، تعدادی سلاح و مقادیری مهمات به دست آمد.

مردم ساری، سپاه پاسداران این شهر را از وجود یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق مطلع کردند. نیروهای سپاه و کمیته نیز این خانه را که در یکی از محله های خلوت شهر قرار داشت، محاصره کردند. با مقاومت افراد این خانه و تیراندازی متقابل، یک نفر از عناصر سازمان کشته، یک نفر زخمی و ۲ نفر دستگیر شدند. از این افراد، یک اسلحه یوزی، یک کلت کمری و یک نارنجک به دست آمد.

با تیراندازی افراد خانه، ۳ نفر از اهالی محل که برای کمک به پاسداران در این محل حضور داشتند، مجروح شدند.(۱)

مأموران کلانتری ۳ تهران نیز یک اتومبیل مشکوک را تعقیب و پس از دقایقی آن را بدون سرنشین در خیابان آبشار یوسف آباد یافتند. از درون این خودرو، ۳ اسلحه، ۴ خشاب، ۱۲۸ تیر فشنگ، ۵ نارنجک جنگی، ۲ پلاک تقلبی خودرو و تعدادی اطلاعیه مربوط به سازمان مجاهدین خلق و شورای ملی مقاومت به دست آمد.(۲)

۲

نیروهای کمیته، بسیج و سپاه پاسداران با کمک مردم شماری از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و پیکار را در شهرهای ورامین، تهران، قم، مشهد و فسا دستگیر کردند. از این افراد تعدادی اسلحه و مقادیری مهمات نیز به دست آمد.

نیروهای کمیته انقلاب اسلامی که درحال تردد در جاده ورامین بودند، به سرنشینان یک وانت بار مشکوک شدند و پس از یک تعقیب وگریز و تیراندازی، توانستند خودرو را متوقف و سرنشینان آن را که ۲ تن از اعضای شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق بودند، دستگیر کنند. این افراد درحال انتقال اسلحه و مهمات از ورامین به تهران بودند که دستگیر شدند. در بازرسی این خودرو، ۱۳ قبضه ژ۳ به همراه ۵۵۲۰ نوع فشنگ، ۹ نارنجک جنگی و مقداری ادوات نظامی به دست آمد. افراد دستگیرشده اعتراف کردند که عضو شاخه نظامی سازمان مجاهدین هستند و اسلحه و مهمات کشف شده را برای مأموریت هایشان و تحویل به رابطان به تهران حمل می کردند.(۳)

در تهران نیز ۳ نفر از افراد وابسته به سازمان که با یک اتومبیل بی.ام.و. مسروقه برای اجرای عملیات ترور در سطح شهر تهران، درحال تردد بودند، با ۳ قبضه اسلحه دستگیر شدند. نیروهای بسیج به این ۳ نفر (۲ دختر و یک پسر) در خیابان بهار، مشکوک شدند و پس از متوقف کردن و بازرسی اتومبیل، ۳ قبضه اسلحه (یک ژ۳، یک یوزی و یک کلت) و ۲ نارنجک از آنان به دست آمد. این افراد قبلاً نیز در چند عملیات ترور در تهران شرکت داشتند.(۴)

ص:۳۷۴

۱- همان، صص ۱۹ و ۲۰، ساری - خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۱۶۵۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ساری به تهران (فرماندهی سپاه)، ۲۰/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۴- روزنامه اطلاعات، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - روزنامه کیهان، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۲.

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی قم هم با صدور اطلاعیه ای از دستگیری ۲ نفر از افراد فعال سازمان مجاهدین خلق و یکی از افراد فعال پیکار که در یک بمب گذاری در مقابل دبیرستان صدوق این شهر شرکت داشت، خبر داد. از منزل یکی از آنان، مقادیر زیادی مواد منفجره، فتیله کندسوز و باروت به دست آمد.(۱)

با اطلاع رسانی مردم مشهد نیز یک خانه تیمی منافقین در خیابان ضد - که با نام شرکت ساختمانی، فعالیت های فرهنگی و انتشاراتی در آنجا انجام می شد - کشف شد. در بازرسی این مکان، ۸ نفر از اعضای سازمان دستگیر شدند و تعداد زیادی نشریه و جزوه های مربوط به سازمان به دست آمد.(۲)

در شهرستان فسا در استان فارس هم ۲ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق هنگام آتش زدن یک خودرو بنیاد مستضعفان دستگیر شدند. یکی از این افراد با خوردن قرص سیانور خودکشی کرد.(۳)

۱

درپی تیره شدن روابط ایران و فرانسه و اخراج سفیر فرانسه از ایران که به فراخواندن اتباع فرانسوی مقیم تهران به کشورشان ازجانب دولت این کشور انجامید، حزب دمکرات کردستان ایران در یک حرکت تبلیغاتی، با ارسال پیام به رئیس جمهور فرانسه کوشید نام و عنوان حزب را نزد محافل سیاسی این کشور مطرح کند.

در این پیام که متن آن در رادیو صدای کردستان (ارگان خبری حزب دمکرات) ایران قرائت شد، از رئیس جمهور فرانسه با عنوان "رفیق گرامی، فرانسوا میتران ریاست جمهوری فرانسه" نام برده شده و اقدام جمهوری اسلامی در بیرون کردن سفیر فرانسه که به دلیل اعطای پناهندگی سیاسی به بنی صدر و رجوی و پاسخ منفی به درخواست استرداد بنی صدر انجام شد، محکوم شده است.(۴)

۲

عراق با استناد به سخنان مسعود رجوی در مصاحبه با رسانه های غربی؛ ازجمله روزنامه لومتن (لومتن) که در آن ایران را متهم به تحریک عراق و آغازگری جنگ کرده بود، در اقدامی کاملاً تبلیغاتی نامه هایی برای برخی مجامع سیاسی بین المللی فرستاد و در آنها ایران را آغازگر جنگ نامید.

رادیو صوت الجماهیر دراین باره گزارش داد: «دکتر سعدون حمادی وزیر خارجه عراق نامه هایی برای دبیرکل سازمان ملل متحد و رئیس شورای امنیت و دبیرکل سازمان کنفرانس اسلامی درباره اظهارات مسعود رجوی رهبر سازمان مجاهدین خلق ایران - که سوم اوت جاری در روزنامه فرانسوی لومتن درج شده - ارسال داشته است.

ص:۳۷۵

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۲- روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۶، ۲۲/۵/۱۳۶۰، صص ۲۰ و ۲۱، مشهد - خبرگزاری پارس، ۲۲/۵/۱۳۶۰.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۵، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۱، شیراز

- خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰.

۴- دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۲، ۲/۶/۱۳۶۰، صص ۲۱ و ۲۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۵، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۴ ضمیمه، رادیو کردستان، ۲۱/۵/۱۳۶۰.

دکتر سعدون حمادی همچنین نامه های مشابهی برای دبیرکل سازمان وحدت افریقا، دبیرکل سازمان کشورهای امریکایی، دبیرکل سازمان ملل جنوب شرقی آسیا، دبیرکل سازمان کشورهای غیرمتعهد و رئیس شورای وزیران جامعه اقتصادی اروپا ارسال نموده است.

وزیر امور خارجه عراق در نامه های خود به اظهارات رجوی که گفته بود روحانیون بزرگ ایران مسئول جنگ علیه عراق هستند و سازمان وی نوارهای ضبط شده ای دال بر عملیات تحریک آمیز علیه عراق به دستور همین روحانیون در اختیار دارد، اشاره کرده است.

دکتر حمادی توضیح داده این اظهارات قوی ترین دلیل بر آن است که ایران جنگ را علیه عراق آغاز کرده است.

وزیر امور خارجه عراق از دبیرکل ها و رؤسای سازمان ها خواستار شده تا این نامه ها را در میان کشورهای عضو سازمان ها و هیئت های بین المللی پخش کنند.»(۱)

۱

درحالی که فقط ۱۴ روز از فرار بنی صدر و رجوی به پاریس گذشته است، محافل سیاسی و رسانه ای غرب که متوجه فقدان پایگاه مردمی قابل اعتنا برای بنی صدر شده اند، رجوی و سازمان مجاهدین خلق (منافقین) را کانون توجه خود قرار داده اند. آنان با این درک که اغلب ترورها در ایران به دست عناصر وابسته به سازمان مجاهدین خلق انجام می شود، به مرور، نظر خود را، که تاکنون متوجه بنی صدر بود و از رجوی به عنوان همراه رئیس جمهور نام می بردند، به سمت رجوی سوق داده و بنی صدر را دراختیار و تحت سلطه سازمان معرفی می کنند.

رادیو صدای امریکا در یکی از بخش های خبری امروز خود به نقل از روزنامه امریکایی کریستین ساینس مانیتور موضوع شیوه برخورد سازمان مجاهدین خلق با بنی صدر و استفاده از موقعیت رئیس جمهور پیشین ایران برای رسیدن به قدرت را مطرح کرد. در بخش هایی از این مطلب آمده است: «به نظر ناظران سیاسی در پاریس، بنی صدر بدون حمایت رجوی خیلی زود در بوته فراموشی می افتد، ولی اکنون بنی صدر می تواند از مهارت تاکتیکی و تکنیکی مجاهدین برای رهبری قیام مسلحانه علیه سپاه [امام] خمینی استفاده کند. در مقابل، رجوی هم به بنی صدر به عنوان اولین رئیس جمهور در تاریخ چند هزار ساله ایران فعلاً نیازمند است؛ گرچه منتقدین مجاهدین با احتیاط می گویند که رجوی و مجاهدین پس از آنکه از شر ملاها خلاص

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۴، ۲۱/۵/۱۳۶۰، صص ۸ و ۹ ضمیمه، رادیو صوت الجماهیر، ۲۰/۵/۱۳۶۰.

شدنـد، احتمالاً بنی صـدر را نیز کنار می گذارند، ولی به اعتقاد کسانی که این نظریه را نمی پذیرند، مجاهدین امتیازات مختلفی به رئیس جمهـوری پیشـین داده انـد و اکنون رجوی قبول کرده که طبقـات بالاـ و متوسـط ایران نیز سـهم و جـایی در جـامعه ایـده آل اسلامی او دارند.»(۱)

۱

شمـاری از افراد وابسـته به سازمان مجاهـدین خلق (منافقین) با حمله به سـفارت جمهوری اسـلامی ایران در اسـلو پایتخت نروژ، این مکان را به مدت ۷ ساعت تصرف کردند و ۷ نفر را نیز گروگان گرفتند.

این عـده پس از ورود به ساختمـان سـفارت و تخریب وسایـل، شکسـتن شـیشه های ساختمان و پاره کردن عکس های امام خمینی، کاردار سفارت، همسر و فرزند ۶ ساله وی، یک منشـی انگلیسی، یک مستخدم فیلیپینی و راننده هندی سفارت را گروگان گرفته و آنان را در اتاق های متفاوت قرار دادند و سپس خواستار ملاقات با خبرنگاران شدند.

پس از گذشت ۷ ساعت از این اتفاق و گفت وگوی خبرنگاران با مهاجمان، نیروهای پلیس نروژ در محل حاضـر شدند و این افراد را که ۴ دختر نیز در بین آنان دیده می شد، به مقر پلیس انتقال دادند.(۲)

درپی این حادثه، سـفیر نروژ در تهران به وزارت امور خارجه فرا خوانـده شـد و پس از ابلاغ اعتراض ایران، متعهد شد که کشورش همکاری لازم را با ایران خواهد کرد.(۳)

پس از انتقال مهاجمان به سفارت، خبرگزاری رویتر از اسلو گزارش داد: «به گفته پلیس نروژ، ۱۶ دانشجوی ایرانی که سفارت ایران در آن کشور را به اشغال خود درآورده بودند، به مرز سوئد انتقال داده شده و از نروژ بیرون رانده شدند.»

در ادامه، رویتر بـدون هیچ گونه اشاره ای به اشـغال سـفارت و تخریب اموال و گروگان گرفتن افراد حاضـر در آن، به نقل از پلیس نروژ اعلاـم کرد: «پلیس افزوده است این افراد که مخـالف آیت الله روح الله خمینی رهبر انقلاب ایران بودنـد، بـدون داشـتن اتهام و تنها به دلیل نداشتن روادید و گذرنامه های معتبر از نروژ اخراج شدند.»(۴)

۲

شمار محـدودی از افراد وابسـته به سازمان مجاهـدین خلق که از یک هفته قبل، در میدان ترافالگار لندن (محل تجمع توریست های خارجی)، دست به اعتصاب غذا زده بودند، امروز به این اقدام خود پایان دادند.

به گزارش خبرگزاری فرانسه، یکی از این افراد اعلاـم کرده است که این گروه پیـامی از رجوی درخصوص قطع اعتصـاب دریـافت کرده اند. این فرد افزوده است: یکی از نمایندگان حزب کارگر انگلیس قرار بود از این عده اعلام پشتیبانی کند.(۵)

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ۱۶.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۶، ۲۳/۵/۱۳۶۰، ص۵ ضمیمه، رادیو مجاهد، ۲۲/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۵، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲۸، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۴، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۶، اسلو - خبرگزاری رویتر، ۲۰/۵/۱۳۶۰.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۵، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۳، اسلو - خبرگزاری رویتر، ۲۱/۵/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۴، ۲۱/۵/۱۳۶۰، صص ۱۷ و ۱۸، لندن - خبرگزاری فرانسه، ۲۰/۵/۱۳۶۰.

از سوی دیگر، خبرگزاری فرانسه از لندن، دلیل رفتن این افراد را حضور دانشجویان مسلمان عضو اتحادیه انجمن های اسلامی اروپا اعلام کرد و گفت: به محض حضور و تجمع آنان در این پارک، این عده فرار را بر قرار ترجیح دادند.(۱)

۱

اقدام ایران در متوقف کردن کشتی تجاری دانمارکی ال.سی.کت. که حامل محموله های نظامی برای چند کشور خلیج فارس ازجمله عراق بود، در بعضی نشریات خارجی بازتاب یافت؛ روزنامه پولتیکن (چاپ فرانسه) در گزارشی به شرح ماجرا و واکنش مقامات دانمارکی و مذاکراتشان با ایرانی ها درباره کشتی پرداخت. در گزارش این نشریه آمده است: «کشتی دانمارکی که حامل مواد منفجره و دینامیت بود، توسط ایرانی ها در تنگه هرمز متوقف شد، زیرا قرار بود که کشتی مزبور قسمتی از بار خود را چنانچه ادعا شد ۱۲۷ تن آن دینامیت می باشد، به کویت برده و از آنجا نیز می بایست به عراق که درحال جنگ با ایران است، برود.

ظاهراً درمورد صحت وسقم مدارک کالاهای کشتی شک و تردید وجود دارد و براساس ادعای شرکت کشتیرانی جی.پولسن دانمارکی، که کشتی را اجاره داده، این محصول دینامیت باید به مقاطعه کاران در عراق تحویل داده شود و تنها درجهت مقاصد غیرنظامی از آنها استفاده خواهد شد، حال آنکه ایرانی ها این مسئله را رد می کنند.

سفارت ایران در کویت و نیز علی بشردوست کاردار سفارت ایران در کپنهاک، اطلاع دادند که صحبت بر سر محموله "ژلاتینی" است که برای تهیه مواد منفجره جنگی؛ برای مثال بمب های ناپالم، از پرتغال حرکت کرده است.

دیروز، اضطراب چندی در شرکت کشتیرانی دانمارکی و نیز وزارت خارجه در کپنهاک احساس می گردید. در گذشته، شرکت کشتیرانی جی.پولسن به خاطر قاچاق اسلحه به افریقای جنوبی محکوم به پرداخت جریمه گردیده است و از طرف دیگر، کشتی ساحلی ال.سی.کت. علاوه بر دینامیت، محموله بزرگی از مواد منفجره برای کشور امارات متحده عربی دارد.

براساس گفته مسئولان سفارت دانمارک، ایرانی ها درمورد این قسمت از محموله ابراز ناراحتی می کنند و در ملاقاتی که بین نمایندگان سفارت دانمارک و مقامات محلی ایرانی صورت گرفت، تصمیم بر آن شد که کشتی دانمارکی پس از تخلیه محموله دینامیت خود در بندرعباس، در عرض ۴۸ ساعت بعد، به سفر خود ادامه دهد.

وزارت امور خارجه دانمارک اعلام داشت اطلاع ندارد که خدمه کشتی در بازداشت به سر می برند یا نه، اما با اطلاع است که ۴ دانمارکی که در میان آنها کاپیتان آندرسن از سوئدبرگ نیز هست، به همراه ۳ هندی و یک نفر خارجی اهل شیلی صدمه ندیده اند.»(۲)

۱- همان.

۲- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۹۵، ۲۱/۷/۱۳۶۰، ص۴۹، روزنامه پولتیکن.

روزشمار جنگ چهارشنبه ۲۱ مرداد ۱۳۶۰ ۱۱ شوال ۱۴۰۱ ۱۲ اوت ۱۹۸۱

۱

یک واحد نظامی ارتش که برای اجرای عملیات پاک سازی به اطراف پادگان قوشچی (در محور ارومیه - سلماس) اعزام شده و دو بالگرد نیز آن را حمایت می کردند، در ۴ کیلومتری پادگان، به کمین افراد ضدانقلاب افتاد و با آنها درگیر شد. در این درگیری، نیروهای خودی متحمل تلفات و خساراتی شدند؛ ازجمله: ۳ سرباز شهید، ۴ تن (یک سرهنگ، یک سروان، یک درجه دار و یک سرباز) مجروح و یک افسر، ۴ درجه دار و ۱۰ سرباز اسیر شدند. یک تانک هم براثر اصابت آر.پی.جی. منهدم گردید.(۱)علاوه براین، یک خودرو جیپ نظامی، یک بی سیم پی.آر.سی۷۷ و تعدادی سلاح و مقادیری مهمات نیز به دست مهاجمان افتاد.(۲)

۲

امروز در درگیری هایی در محور سقز - بوکان و شمال غربی سنندج و در مین گذاری در شمال شرقی سنندج، یک نفر شهید و چند نفر مجروح شدند. همچنین جسد افسری که در اسارت گروه کومه له بود، کشف شد.

در درگیری میان نیروهای خودی و افراد گروه های مسلح ضدانقلاب در منطقه سرا در محور سقز - بوکان، یک نفر از نیروهای بسیج سپاه پاسداران به شهادت رسید.(۳)

در حادثه دیگری، عده ای از افراد گروه های مسلح با خمپاره به پاسگاه دهگان - حسین آباد در شمال غربی سنندج، حمله و ۳ سرباز این پاسگاه را مجروح کردند.(۴)

همچنین یک خودرو ژاندارمری هنگام عبور از جاده منتهی به پاسگاه شریف آباد واقع در شمال شرقی سنندج، به مینی که عناصر گروه های مسلح کار گذاشته بودند برخورد کرد و براثر انفجار مین، ۳ سرباز سرنشین خودرو مجروح شدند. یک مین دیگر نیز در نزدیکی محل حادثه کشف و خنثی شد.(۵)

در ارومیه نیز جسد یکی از افسران پادگان قوشچی به نام ستوان یکم پاشایی، که به دست عوامل کومه له اسیر و اعدام شده بود، کشف و به نیروهای پادگان تحویل داده شد.(۶)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۵، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۷۸۷۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مرکز (فرماندهی) به سماجا۳ مرکز (فرماندهی)، ۲۲/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- سند شماره ۴۱۹۴۰۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی ارومیه به فرماندهی مرکز، ۲۱/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۷۷۰۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از کرمانشاه به تهران (فرماندهی سپاه) ، ۲۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۵و - روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

۴- سند شماره ۱۶۹۰۵۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن خبری روزانه واحد اطلاعات سپاه، منطقه غرب کشور (کردستان)،

۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۵- روزنـامه اطلاعات، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - خبرگزاری پـارس، نشـریه گزارش هـای ویژه، شـماره ۱۴۵، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲۸، ۲۱/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۶- سند شماره ۴۱۹۴۱۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی ارومیه به فرماندهی مرکز، ۲۲/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

ساختمان ستاد مرکزی سپاه پاسداران، صبح امروز هدف گلوله های آر.پی.جی. افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) قرار گرفت.

ساعت ۹ صبح امروز، چند تن از افراد سازمان مجاهدین خلق از دو نقطه در فاصله ای دور، ۶ گلوله آر.پی.جی۷ به سمت ساختمان ستاد مرکزی سپاه پاسداران واقع در خیابان پاسداران تهران شلیک کردند که به بخشی از ساختمان ستاد خسارت جزئی وارد شد و چند نفر نیز مجروح شدند.(۱)

دقایقی پس از این حادثه، نیروهای واحد عملیات سپاه با همکاری مردم توانستند ۲ نفر از مهاجمان را دستگیر کنند، اما تعداد دیگری از مهاجمان که در نقطه دوم موضع گرفته بودند، با استفاده از یک خودرو بنز گریختند.(۲)

محسن رضایی عضو شورای فرماندهی و مسئول واحد اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، در تشریح حمله مهاجمان به ساختمان ستاد مرکزی سپاه پاسداران، از دستگیری ۶ نفر، ساعاتی پس از این اقدام خبر داد و گفت: «امروز صبح، اعضای منافقین در اطراف ستاد بودند که توسط یک پیرمرد و کودک شناسایی می شوند، اما آنها این کودک و پیرمرد را در یک خانه زندانی می کنند. ولی مردم وقتی که از جریان مطلع شده و به خیابان ها می آیند، آنها اقدام به فرار کرده و در همان حین، به سوی مردم تیراندازی می کنند. یک نفر از آنها همان جا دستگیر می شود و ۶ نفرشان نیز بعداً دستگیر شده اند.»(۳)

وی همچنین افزود: «من در ساختمان ستاد مرکزی سپاه جایی مستقر بودم که با دیوارهای اطراف ستاد کمتر از ۱۰ متر فاصله داشت. منافقین از دوتا کوچه بن بست منتهی به این دیوارها با ۲ وانت و ۲ تیم عملیاتی که مجموعاً ۹ نفر بودند، با آر.پی.جی. محل اقامت من را از دو نقطه؛ یکی از شمال به جنوب و ازسمت غرب به سمت شرق، مورد حمله قرار دادند و درمجموع، ۵ گلوله آر.پی.جی۷ به صورت ضربدری به اتاق من شلیک کردند. من اول فکر کردم خمپاره است و زیر میز رفتم [و پناه گرفتم.] بعد متوجه شدم که این خمپاره نیست و اگر اینجا بمانم، چون هدف گرفته شده، ممکن است باز گلوله های بیشتری بیاید؛ لذا از طبقه سوم و راه پله ها پایین آمده و به حیاط آمدم، درحالی که ترکش ها دست و پاهایم را مجروح کرده بود. بااین حال، مرتب فریاد می کشیدم که حمله کنید و نگذارید اینها فرار کنند. این حس به من دست داده بود که احتمالاً باید در کوچه های اطراف و بغل ستاد مرکزی باشند؛ به همین خاطر، مرتب فریاد می کشیدم که حمله کنید، نگذارید اینها فرار کنند. البته آنها توانستند در بروند.»(۴)-(۵)

۱- سند شماره ۵۷۸۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اطلاعیه سپاه پاسداران، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۵، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۴۶۶۱۶۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران مرکز (فرماندهی) به سماجا۳ مرکز (فرماندهی)، ۲۱/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۵، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۴- به گفته آقای رضایی، در حملات مردادماه به اکیپ های نظامی منافقین چند نفر از آنان که به ساختمان اطلاعات حمله کرده

بودند، کشته و تعدادی هم دستگیر شدند. (تاریخ شفاهی دکتر محسن رضایی منتشر نشده)، جلسه۹، تهران: ۸/۲/۱۳۸۹)

۵- تاریخ شفاهی دکتر محسن رضایی (منتشر نشده)، جلسه ۹، تهران: ۸/۲/۱۳۸۹.

۱

افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) امروز در چند عملیات ترور در تهران ۲ نفر را شهید و ۴ نفر را مجروح کردند.

چند تن از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق به قصد ترور معاون رئیس ناحیه ۲ آموزش وپرورش تهران، وارد ساختمان اداره واقع در میدان توحید شدند، اما پس از آنکه شخص مورد نظر را نیافتند(۱) هنگام بازگشت، بمبی دست ساز را به داخل یکی از اتاق ها که ۴ نفر از معلمان منطقه در آن بودند، پرتاب کردند و آنان را به رگبار بستند که درنتیجه یک معلم به نام محمد لالی شهید شد و ۲ نفر هم به شدت مجروح شدند.(۲)

دو ساعت پس از این حادثه، شخصی در تماس با خبرگزاری پارس با شتاب زدگی اطلاعیه ای را خواند که در آن سازمان مجاهدین خلق مسئولیت ترور ۳ نفر از معلمان امور تربیتی آموزش وپرورش ناحیه ۲ تهران را بر عهده گرفته بود.(۳)

در اقدام دیگری، موتورسواری مسلح و وابسته به گروه های ضدانقلاب، فردی به نام پرهام بدیعی را مقابل بیمارستان دکتر شریعتی در خیابان کارگر شمالی ترور کرد. این فرد پس از انتقال به بیمارستان به شهادت رسید.(۴)باتوجه به روش ترور، به نظر می رسد مهاجم از عناصر سازمان مجاهدین خلق بوده است.

ساعت ۶ صبح امروز نیز دو موتورسوار مسلح با مراجعه به منزل یکی از حاکمان شرع دادگاه مبارزه با رباخواری واقع در خیابان ستارخان تهران، به وی تیراندازی کردند و گریختند. در این حادثه فرد مذکور مجروح شد.(۵)

در خیابان جمهوری اسلامی نیز یک موتورسوار وابسته به گروه های ضدانقلاب با شلیک ۳ گلوله، صاحب یک مبل فروشی را که از افراد متعهد بود مجروح کرد و گریخت.(۶)

۲

ترورهای امروز در شهرهای اصفهان، قزوین، آمل و ساری، ۵ شهید و یک مجروح به جا گذاشت و یک عامل ترور دستگیر شد.

پیش ازظهر امروز، دو موتورسوار در خیابان چهارباغ اصفهان (جنب بیمارستان دکتر شریعتی)، یکی از اعضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی این شهر به نام غلامرضا عظیمی را هدف قرار داده و ۲ گلوله به سوی او شلیک کردند. مردم بلافاصله مجروح را به بیمارستان

ص:۳۸۳

۱- مهاجمان دو روز پیش هم کوشیده بودند این فرد را - که همراه چند نفر دیگر درحال عبور از خیابان بود - ترور کنند، اما به دلیل عجله کردن و حضور و واکنش مردم، تیرهایشان به هدف نخورده و گریخته بودند. (روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۴)

۲- روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۵، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۵، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۶، ۲۳/۵/۱۳۶۰، ص۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۲/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۵- روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۶، ۲۳/۵/۱۳۶۰، ص۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۲/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲.

منتقل کردند، اما وی دقایقی بعد به دلیل شدت جراحات به شهادت رسید.(۱)

در قزوین نیز یکی از اعضای بسیج مستضعفین سپاه پاسداران این شهر به نام سید رضا تفرشی هدف سوءقصد یک موتورسوار مسلح قرار گرفت و شهید شد.(۲)

در آمل هم سرنشینان مسلح یک خودرو به طرف خودرو تبلیغات انجمن های اسلامی این شهر تیراندازی کردند که براثر آن، ۲ نفر از سرنشینان این خودرو به شهادت رسیدند.(۳)

در ساری، ۲ بسیجی فرد مشکوکی را دستگیر کردند و درحال انتقال او به کمیته انقلاب بودند که وی با اسلحه کلت به آنان حمله و یک نفرشان را شهید و دیگری را مجروح کرد. مردم این فرد را که از عناصر اصلی شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق در ساری بود، هنگام فرار دستگیر کردند و به نیروهای سپاه پاسداران تحویل دادند.(۴)

۱

چندین مورد انفجار نارنجک و بمب های دست ساز و آتش زا در ۶ شهر کشور، موجب مجروح شدن ۲ نفر و واردآمدن خساراتی شد. ۲ مورد بمب گذاری نیز در تهران انجام شد که یک مورد آن کشف و خنثی گردید و انفجار بمب دیگر نیز خسارتی درپی نداشت.

در اهواز، ۲ نفر از عناصر گروه های مسلح غیرقانونی نارنجکی را درون خودرو جهاد سازندگی که مقابل بیمارستان جندی شاپور توقف کرده بود، پرتاب کردند و بلافاصله از محل گریختند. براثر انفجار این نارنجک، یک عابر مجروح و به خودرو نیز خساراتی وارد شد.(۵)

در خرم آباد، دو موتورسوار نارنجکی جنگی را به داخل ساختمان بنیاد شهید این شهر – واقع در خیابان معلم – پرتاب کردند که انفجار آن خسارت اندکی به بار آورد. در این حادثه به کسی آسیبی نرسید.(۶)

افراد گروه های مسلح در سنندج، بمبی دست ساز را به سوی منزل یکی از اعضای بسیج بازار سنندج پرتاب کردند که چند شیشه را شکست، اما خسارت جانی نداشت.(۷)

در مشهد نیز بمبی آتش زا مقابل منزل یکی از افراد متعهد شهر پرتاب شد که براثر انفجار آن، یک کیوسک مطبوعاتی آتش گرفت.(۸)

در همین شهر، یک بمب دست ساز آماده انفجار نیز در دفتر نمایندگی روزنامه کیهان کشف و به دست پاسداران کمیته مرکزی خنثی شد.(۹)

در قزوین، به سمت منزل ۳ تن از افراد متعهد این شهر بمب های دست ساز پرتاب شد که خسارات مهمی به بار نیاورد.(۱۰)

در تهران هم بمبی آتش زا داخل فروشگاه یکی از افراد متعهد در منطقه شهرآرا، پرتاب شد که به آتش سوزی و ایجاد خسارت انجامید. روز گذشته نیز یک بمب آتش زا به این مغازه پرتاب شده بود که عمل نکرد.(۱۱)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۵، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۸، اصفهان - خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۴۷۲۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات اصفهان به اطلاعات مرکز، ۲۱/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۲- سند شماره ۵۶۵۴۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی قزوین به ستاد فرماندهی مرکز، ۲۱/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۵ ، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲۵، ۲۱/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۵، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۸، زنجان - خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰.

۳- سند شماره ۵۷۸۸۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: به نقل از مسئول سپاه آمل، ۲۱/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- سند شماره ۵۷۸۹۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه ساری به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۱/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- سند شماره ۳۴۷۸۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شاجا به وزارت کشور، ۲۱/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۶- سند شماره ۳۲۸۴۲۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۲۱/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۶، ۲۳/۵/۱۳۶۰، ص۷، سنندج - خبرگزاری پارس، ۲۲/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۳۳۹۵۰۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی کردستان به استاندار کردستان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۶۹۰۵۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۸- روزنامه خراسان، ۲۳/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۹- روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۶؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۶، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۹، مشهد - خبرگزاری پارس، ۲۲/۵/۱۳۶۰.

۱۰- سند شماره ۵۶۵۴۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۱۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۵، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۹، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۶، ۲۳/۵/۱۳۶۰، ص۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۲/۵/۱۳۶۰.

در اقدامی دیگر، دو موتورسوار نارنجکی به حیاط منزل خادم مسجد انصارالحسین واقع در

خیابان پنجم نیروی هوایی تهران، پرتاب کردند که شیشه های طبقه اول این ساختمان شکست و یکی از ساکنان خانه مجروح شد. عاملان پرتاب نارنجک گریختند.(۱)

همچنین یک بسته حاوی مواد منفجره در خیابان مجیدیه تهران کشف و قبل از انفجار، به دست مأموران کمیته خنثی شد.(۲)در بزرگ راه مدرس، نرسیده به پل رسالت نیز یک بمب نسبتاً قوی که داخل یک سطل زباله کار گذاشته شده بود، منفجر شد که خسارتی ایجاد نکرد.(۳)

۱

نیروهای کمیته انقلاب اسلامی مرکز، ۱۴ نفر از اعضای فعال سازمان مجاهدین خلق (منافقین) را که در عملیات های نظامی؛ ازجمله ترور، پرتاب نارنجک و بمب های دست ساز و آتش زا و ایجاد انفجار دست داشتند، دستگیر کردند.(۴) روابط عمومی کمیته انقلاب اسلامی با صدور اطلاعیه ای مشخصات و اتهامات افراد دستگیرشده را به این شرح اعلام کرد:

«۱. "م. خ." عضو سازمان منافقین.

۲. "ل" عضو سازمان منافقین شاخه تبریز که اخیراً از تبریز فرار کرده و در تهران مخفی شده بود.

۳. "ح. س." عضو خانه تیمی. اتهام: پرتاب نارنجک به طرف برادران حزب الله، پرتاب کوکتل مولوتف به سوی رنگ فروشی حزب الله واقع در خیابان آذربایجان، شرکت در درگیری های ۱۴ اسفند و ضرب وجرح مردم، شرکت در درگیری های میدان آزادی، مسئول فروش کتاب و چادر سازمان.

۴ و ۵. "ص. ل." و "م. ک." که در مقابل دانشگاه به جرم پرتاب نارنجک به منزل برادران پاسدار و افراد حزب الله [در] میدان آزادی و شرکت در درگیری های ۳۰ خرداد دستگیر شدند.

۶. "س" عضو تیم ترور، انفجارات؛ در یک عملیات ترور شرکت داشته که منجر به کشته شدن یک عضو بسیج به نام برادر بهروز شده است. این حادثه ترور در خیابان ستارخان اتفاق افتاد.

۷. "الف. ج." عضو سازمان منافقین، مسئول کتابخانه دانشگاه، مسئول تدارکات و ورزش دانشگاه، تنظیم کننده رفت وآمدهای منافقین به خانه های تیمی، شرکت در درگیری ۳۰ خرداد، شرکت در سوءقصد به جان حجت الاسلام حسنی [امام جمعه ارومیه]، شرکت در سرقت مسلحانه اتومبیل، شناسایی و تهیه کروکی.

۸. "ع. ن." متهم به شرکت در ترور ناموفق حجت الاسلام محسن مجتهد شبستری که شب قبل از عملیات دستگیر و کروکی منزل شبستری از جیب وی به دست آمد.

۹. "ع. ب." عضو فروش و پخش نشریه، عضو تیم، ایجاد بساط کنار خیابان، شرکت در منزل تیمی که در آن منزل، ۹۰ نفر دستگیر شدند.

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۶، ۲۳/۵/۱۳۶۰، ص۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۲/۵/۱۳۶۰.

۳- روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۴- دستگیری این افراد در روزهای گذشته انجام شده است و کمیته خبر آن را امروز اعلام کرد.

۱۰. "ح. ف." اتهام: قراردادن محل کار خویش جهت مخفی کردن اسلحه و مهمات، دراختیار

قراردادن اتومبیل وانت خویش جهت حمل ونقل سلاح و موتور یاماها جهت ترور.

۱۱. "ع. ف." هوادار سازمان. [اتهام:] شرکت در مخفی کردن مقادیری اسلحه، شرکت در حمل و انتقال ۲۵ کیلو دینامیت.

۱۲. "الف. ب." هوادار. [اتهام:] دراختیار قراردادن منزل جهت مخفی کردن مقادیری اسلحه و مهمات و دراختیارگذاشتن اثاثیه منزل جهت اختفا و انتقال اسلحه و مهمات.

۱۳. "ر. م." [اتهام:] قراردادن محل کار جهت تهیه کوکتل مولوتف و محل تجمع منافقین قبل از عملیات، دراختیارگذاشتن اتومبیل و شرکت در پرتاب کوکتل به بخش فرهنگی سپاه منطقه ۱.

۱۴. "ق. س." مسئول شبکه سازمان منافقین در بازار، مسئول انجمن اصناف، مسئول جمع آوری اعانه و وجوهات برای سازمان، مسئول شبکه به تعطیل کشاندن بازار، متهم به ایجاد راه پیمایی و مسئول حمل مجروحین سازمان در ۳۰ خرداد.

دستگیرشدگان هم اکنون در کمیته مرکزی انقلاب اسلامی به سر می برند و قرار است پس از تکمیل پرونده، جهت محاکمه و تعیین تکلیف به زندان اوین منتقل شوند.»(۱)

۱

با تلاش نیروهای سپاه پاسداران، کمیته و نیروهای مردمی، در چند عملیات، بیش از یک صد تن از عناصر فعال و کادر سازمانی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در چند شهر کشور؛ ازجمله شبکه اصلی ترور و عملیات نظامی این سازمان در اصفهان شناسایی و دستگیر شدند.

در اصفهان، درپی ترور حجت الاسلام بهشتی نژاد جانشین امام جمعه این شهر و برادرزاده ۴ ساله وی و پاسدار مهدی حنایی نژاد (در اول مرداد ۱۳۶۰)، ۲ تن از اعضای فعال سازمان در این شهر دستگیر شدند که با بازجویی و تحقیق از آنان شبکه اصلی ترور و عملیات نظامی سازمان مجاهدین خلق در اصفهان، شناسایی و ۹۰ تن از اعضا و افراد مرتبط با این شبکه دستگیر شدند.

این افراد در چندین ترور و حمله به نهادهایی مانند بسیج، مسجد، کمیته امداد امام، بنیاد مستضعفان، تعدادی کیوسک و بیش از ۴۰ مغازه و منزل افراد متعهد و طرف دار انقلاب و نظام و ایجاد انفجار و آتش سوزی نقش داشته اند.(۲)

نیروهای کمیته انقلاب اسلامی مرکزی مشهد نیز، ۳ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق و سازمان پیکار را در ۳ نقطه شهر کشف و ۵ نفر از اعضای فعال این گروه ها؛ ازجمله ۲ دختر را دستگیر کردند. از این افراد تعداد زیادی اعلامیه، پوستر، نوار و تجهیزات نظامی به دست آمد.(۳)

نیروهای سپاه پاسداران یکی از عوامل اصلی انفجارها و بمب گذاری در بیرجند را نیز شناسایی کردند. وی قصد فرار داشت که پایش هدف قرار گرفت و مجروح و دستگیر شد.(۴)

در همین شهر، یکی از هواداران فعال سازمان درحالی که قصد حمله به یک گل فروشی را

۱- روزنامه کیهان، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۶، ۲۲/۵/۱۳۶۰، صص۲۲ و ۲۳، اصفهان - خبرگزاری پارس، ۲۲/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۵، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲۵، ۲۱/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۶، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۸، مشهد و - خبرگزاری پارس، ۲۲/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۶؛ و - روزنامه خراسان، ۲۳/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۶، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲۰، مشهد - خبرگزاری پارس، ۲۲/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

داشت، با تلاش نیروهای سپاه پاسداران دستگیر شد.(۱)

در قزوین هم ۲ نفر از عناصر وابسته به سازمان مجاهدین خلق شناسایی و دستگیر شدند و از آنان یک اسلحه ژ۳ و مهمات آن به دست آمد.(۲)

در شهرستان رودبار نیز یکی از هواداران فعال سازمان مجاهدین خلق و یکی از عناصر اصلی چریک های فدایی خلق که از افراد مؤثر در درگیری هایی بود که به زخمی شدن تعدادی از مردم انجامید، دستگیر شدند.(۳)

در چالوس هم نیروهای گشت سپاه پاسداران ۲ نفر از افراد سازمان را که برای اجرای عملیات نظامی آماده می شدند، شناسایی کردند که یکی از آنان گریخت و نفر دوم که یک دختر بود، با ۲ بمب آتش زا و وسایل تهیه این نوع بمب دستگیر شد.(۴)

۱

درپی تغییرات گسترده در سطح فرماندهان نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران،(۵) صبح امروز، سرهنگ معین پور جانشین جدید فرمانده نیروی هوایی ارتش و فرماندهان جدید پایگاه های هوایی کشور، در جماران، با امام خمینی دیدار کردند.

رهبر انقلاب در سخنان کوتاهی در قدردانی از قوای مسلح کشور و افراد حاضر در این جلسه گفتند: «من امیدوارم حالا که امور به دست افراد متدین و متعهد افتاده است، در سایر جاها هم همین طور بشود. و این طور نیست که شما کار کنید و دیگران استفاده کنند. پیروزی شما، پیروزی همه ملت است و ملت از شما قدردانی می کند. امروز به دنبال شما دعا زیاد است و بعد از خدا، امید است شما مملکتتان را حفظ کنید. قضایایی که اتفاق می افتد، قابل اجتناب نیست. بمب اندازی و آتش سوزی و غیره، مسئله زیاد مهمی نیست. بحمدالله ارتش و مردم و پاسداران همه باهم هستند. از خداوند پیروزی همه شما را خواهانم.»(۶)

۲

در دیدار امروز فرماندهان جدید پایگاه های هوایی کشور با امام خمینی، سرهنگ معین پور جانشین فرمانده نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، از وضعیت این نیرو؛ به ویژه پس از فرار بنی صدر با هواپیمای نظامی، تغییرات انجام شده در سطوح مدیریتی و چند طرح

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۶ ، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲۱، مشهد - خبرگزاری پارس، ۲۲/۵/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۵۶۵۴۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۶ ، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲۲، رودبار - خبرگزاری پارس، ۲۲/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها وگزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۶ ، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲۲، ساری - خبرگزاری پارس، ۲۲/۵/۱۳۶۰.

۵- پس از فرار ۲ فروند هواپیمای نظامی نیروی هوایی ارتش، با تصمیم شورای موقت ریاست جمهوری (آقایان رجایی، هاشمی رفسنجانی و موسوی اردبیلی) و فرمانده وقت نیروی هوایی ارتش (سرهنگ فکوری) و مشورت با انجمن اسلامی و سیاسی - ایدئولوژیک نیروی هوایی و دادگاه انقلاب ارتش، تغییرات مهمی در این نیرو انجام شد؛ ازجمله جانشین نیرو، ستاد فرماندهی و همه فرماندهان پایگاه های نیروی هوایی در ۷ مرداد ۱۳۶۰ تعویض شدند. (اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، صص ۱۸۶ - ۱۸۵)

۶- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی(ره))، جلد ۱۵، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ پنجم۱۳۸۹، ص۱۰۴.

عملیاتی نیروی هوایی گزارش داد. وی پس از این دیدار، با خبرنگاران نیز گفت و گو کرد.

سرهنگ معین پور در گفت و گو با خبرنگاران، درباره فعالیت های در دست اقدام نیروی هوایی و آمادگی خلبانان و کارکنان این نیرو برای اجرای مأموریت هایشان گفت: «پس از فرار رئیس جمهور خائن و مخلوع، دستوراتی از بالا صادر شد که تغییرات اساسی و بنیادی در نیروی هوایی جمهوری اسلامی ایران به وجود بیاید. این تغییرات بلافاصله روز چهارشنبه انجام شد، ولی به خاطر اینکه این تغییرات بسیار زیربنایی و اساسی بود، احتمال این را می دادیم که دشمن کافر؛ یعنی دولت بعثی عراق، تصمیم بگیرد ضرباتی را بزند و جلو این حرکت انقلابی را در نیروی هوایی جمهوری اسلامی ایران بگیرد و مانعش شود؛ بنابراین، طبق طرح هایی که قبلاً آماده شده بود - که یکی از طرح ها را برادران روز عید فطر انجام دادند - به یکی از پالایشگاه ها و تلمبه خانه های عراق حمله کردند و خوشبختانه بیش از ۸۰ درصد آن را از بین بردند و این حرکت باعث شد که عراق بفهمد که این تغییرات بنیادی و اساسی بر مبنای مکتب، به اضافه تخصص خواهد بود.»

سرهنگ معین پور درباره چگونگی این حمله گفت: «در این مأموریت که یکی از مأموریت های موفقیت آمیز نیروی هوایی بود، طرح ریزی به نحو مطلوب انجام شد و شاهرگ اقتصادی عراق که نفت به سوریه و ترکیه صادر می کرد، مورد هدف بود. تلمبه خانه تکریت در ۳۰۰ کیلومتری مرز ایران در شمال غربی بغداد، قرار داشت که توسط جنگنده های اف۴ ایران هدف قرار گرفت. این طرح ریزی در ستاد نیروی هوایی انجام و مأموریت در سطح نیروی هوایی به نحو مطلوب اجرا شد.»(۱)

۱

درپی درخواست رئیس مجلس شورای اسلامی و چند تن از مسئولان کشور از شهربانی برای مقابله جدی تر با ترورها و اقدامات خرابکارانه گروه های مسلح و اعلام آمادگی پلیس برای اجرای مأموریت های محول شده، سازمان مجاهدین خلق (منافقین) با انتشار اطلاعیه ای تهدیدآمیز، نیروهای شهربانی را به خودداری از اجرای وظایف ترغیب کرد.

ص:۳۸۸

۱- روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص ۲.

در بخشی از این اطلاعیه، سازمان با مرزبندی میان نیروهای سپاه پاسداران و کمیته های انقلاب اسلامی با نیروهای شهربانی، مسئولان و کارکنان نهادهای انقلابی را تهدید به ترور کرده و

خطاب به نیروهای پلیس نوشته است: «به پرسنل شهربانی و نیروهای پلیس هشدار می دهیم که رژیم ارتجاعی می خواهد ... آنها را دربرابر مردم و نیروهای انقلابی قرار دهد؛ چیزی که آشکارا در سخنان چندی پیش رئیس [مجلس ایران] غیرقانونی ارتجاع به چشم می خورد و به دنبال آن نیز بارها ازجانب سردمداران ارتجاع تکرار شده است. ما امیدواریم که نیروهای پلیس دربرابر این فشارها تسلیم نشده و دربرابر مردم و نیروهای انقلابی قرار نگیرند.»(۱)

۱

دادستانی کل انقلاب با صدور اطلاعیه ای بر برخورد قاطع این نهاد با افرادی که با پذیرش مواضع گروه های مسلح معارض، برای براندازی نظام دست به تخریب، ترور و انفجار می زنند و کسانی که در این اقدام با آنان همکاری می کنند، تأکید کرد. در این اطلاعیه آمده است: «دادستانی انقلاب همان گونه که در روزهای گذشته برخوردی فعال و قاطع با گروهک های محارب و ضدانقلاب داشته، همچنان بر مفاد اطلاعیه ۲۰ تیر خود تأکید داشته و به اعضا و هواداران و همچنین کسانی که به نحوی از انحاء با گروه هایی که برضد جمهوری اسلامی اعلام جنگ مسلحانه کرده اند، همکاری می نمایند، هشدار می دهد درصورتی که مشمول هریک از بندهای مشروط پنج گانه زیر باشند، از مصادیق بارز مفسد و باغی شناخته شده و طبق حکم قرآن کریم با آنان عمل خواهد شد:

۱. کلیه اعضا و هواداران فعال.

۲. کسانی که درارابطه با گروه های مذکور - مستقیم و غیرمستقیم - با ایجاد آشوب و ارعاب سبب به هم زدن آرامش و نظم عمومی شوند.

۳. کسانی که اقدام به یورش و حمله مسلحانه به اماکن، مجامع و مردم نمایند.

۴. کسانی که برای گروه های مذکور اسلحه و مهمات جنگی مخفی نمایند.

۵. کسانی که منزل، پول و سایر امکانات دراختیار گروه های مذکور قرار دهند.»

در پایان این اطلاعیه، بر رعایت رأفت اسلامی در برخورد با کسانی که خود را معرفی کنند، تأکید شده و آمده است: «همان طورکه امام امت در سخنرانی اخیرشان فرمودند، درِ توبه به روی همه باز است. کسانی که پیش از دستگیری خود را معرفی نموده و اطلاعات و اسلحه خود را دراختیار مقامات انتظامی قرار دهند و نسبت به اعمال خود توبه نمایند، از تخفیف های مناسب با رأفت اسلامی برخوردار خواهند شد.»(۲)

ص:۳۸۹

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۸، ۴/۶/۱۳۶۰، صص۱۴ و ۱۵ ضمیمه، رادیو صدای کردستان ایران،

۳/۶/۱۳۶۰.

۲- روزنامه کیهان، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

محمدعلی رجایی در پاسخ به پیام تبریک فرانسوا میتران رئیس جمهور فرانسه، که به مناسبت

انتخاب وی به سمت ریاست جمهوری ایران ارسال شده بود،(۱) از سیاست های دوگانه دولت این کشور درمورد ایران به شدت انتقاد کرد.

در این نامه، آقای رجایی با مقایسه متن پیام تبریک میتران با اقدامات دولت فرانسه در پذیرش بنی صدر و رجوی و حمایت نظامی از عراق در جنگ تحمیلی علیه ایران، این اقدام را نشئت گرفته از سیاست های مزورانه دولت فرانسه اعلام کرد.

بخشی از پاسخ آقای رجایی به رئیس جمهور فرانسه چنین است:

«بسم الله الرحمن الرحیم

جناب آقای فرانسوا میتران رئیس جمهوری فرانسه، پیام تبریک شما را به مناسبت انتخاب اینجانب به ریاست جمهوری اسلامی ایران دریافت کردم.

من آرزو می کنم که ملت فرانسه همیشه به یاد داشته باشد که پدران آنها به خاطر معنویت و آزادی قیام کردند. درهای زندان باستیل را گشودند و جنایتکاران را به سزای اعمال خود رساندند و انقلابی کردند که در تاریخ جهان از آن به صفت "کبیر" یاد می شود. به گمان من، ملت فرانسه که به ملتی هشیار و بافرهنگ معروف شده، از اینکه کشورشان اینک پناهگاه جنایتکاران، آدم کشان و تروریست ها شده است، قلباً راضی و خشنود نیست و این سرکشی تاریخی را که زمامدارانش تحمیل کرده اند، در آینده، هیچ گاه از یاد نخواهد برد. و شما آقای میتران، در زمانی برای اینجانب پیام تبریک می فرستید و آرزوی موفقیت می کنید که سیاست دولت شما کشور فرانسه را به صورت مرکز ثقل و کانون امن و مطمئن عوامل ضدانقلاب اسلامی ایران درآورده است و من در شگفتم که چگونه ممکن است بین عمل و گفتار یک انسان تا این اندازه تناقض و تضاد وجود داشته باشد.

شما درپیام خود برای اینجانب آرزوی موفقیت می کنید، اما در همان حال، به بهانه حمایت از آزادی به جنایتکارانی مثل بنی صدر و رجوی که دست هایشان به خون ده ها هم وطن بی گناه من آغشته است، پناه می دهید تا به کمک امپریالیسم و صهیونیسم جهانی علیه انقلاب ملت ایران توطئه کنند. شما آقای میتران، به خوبی می دانید که میهن اسلامی ما مورد تجاوز آشکار دست نشانده رژیم عراق واقع شده است، اما به کشور عراق کمک

۱- متن نامه تبریک رئیس جمهور فرانسه به این ترتیب است: «جناب آقای محمدعلی رجایی رئیس جمهور، به مناسبت انتخاب جناب عالی به مقام ریاست جمهوری اسلامی ایران، اینجانب صمیمانه تبریک عرض نموده و آرزوی موفقیت در انجام وظایف عالی آن جناب را دارد. آرزومندم که روابط بین دو کشور توسعه یابد که با دوستی صمیمانه و عمیق بین دو دولت مطابقت نماید.» (روزنامه کیهان، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۴)

تسلیحاتی می کنید و هواپیمای میراژ می دهید و در همان حال هم برای اینجانب آرزوی موفقیت می کنید. از این دو مطمئناً یکی دروغ است و ملت های آگاه ایران و فرانسه

به خوبی می دانند که کدام یک دروغ است.

اگر از تاریخ ادبیات کشورتان اطلاع کافی داشته باشید، باید بدانید که بسیاری از نویسندگان شما از ایران و ایرانی به نیکی و نیک نامی یاد کرده اند و در تقویت بنیان روابط فرهنگی دو کشور کوشش کرده اند و اینک شما با کمک دشمنان انقلاب اسلامی ایران و پناه دادن به جنایتکارانی که از خشم ملت خویش گریخته اند، به این روابط فرهنگی کهن آسیب وارده کرده و کاری کرده اید که ملت ایران، فرانسه را امریکای دوم و دشمن دیگر انقلاب اسلامی خویش بشناسد. اکنون ملت فرانسه باید از شما بپرسد که چرا با پناه دادن به افرادی جنایتکار و تحت تعقیب، خشم ملتی را برانگیخته اید که زمانی تنها به علت حضور رهبر خویش در فرانسه، سفارت کشورتان در تهران را غرق در گل کرده بود. ...»(۱)-(۲)

۱

اقدام عراق در راه اندازی جنگ علیه ایران و بربادرفتن آرزوهای صدام حسین برای دردست گرفتن رهبری اعراب، موضوعی است که مجله الحریه (ارگان خبری جبهه دمکراتیک خلق برای آزادی فلسطین) به تحلیل آن پرداخته است.

روزنامه کیهان امروز در گزارشی بخش هایی از تحلیل این نشریه را - که در لبنان چاپ و منتشر می شود - درج کرده است که به این شرح می باشد: «صدام حسین نتوانست آرزوی دیرینه خود را جهت به دست گرفتن رهبری امت عرب تحقق بخشد. وی حتی نتوانست خود را عضو ساده شورای همکاری کشورهای عربی حوزه خلیج فارس کند و تنهای تنها در آتش جنگ بی پایان خود گرفتار شد.

ص:۳۹۱

۱- باتوجه به غیرمتعارف بودن پاسخ رجایی به پیام تبریک میتران، امام خمینی به مسئولان تذکراتی دادند، دراین زمینه آقای هاشمی رفسنجانی در خاطرات ۲۲ مرداد ۱۳۶۰ خود، یادآور شده است که در جلسه شورای عالی دفاع، که با حضور آقای رجایی (رئیس جمهور)، آقای هاشمی رفسنجانی (رئیس مجلس)، میرحسین موسوی (وزیر امور خارجه) و سایر اعضا تشکیل شد، امام خمینی به مسئولان توصیه کردند که در سخنانشان، قواعد و اصول دیپلماسی را در نظر داشته باشند. به نوشته آقای هاشمی: «امام به مسئولان نصیحتی درمورد اظهاراتشان نمودند که مراعات دیپلماسی را بنمایند.» (اکبر هاشمی رفسنجانی، پیشین، ص۱۹۹) نگارنده به خاطر دارد در آن دوره، در برخی محافل سیاسی این گونه نقل می شد که (نقل به مضمون) امام خمینی در این دیدار با اشاره به متن پیام امروز محمدعلی رجایی، تذکر داده اند که ایشان و بقیه مسئولان در مراودات سیاسی خود، قواعد اولیه دیپلماسی و عرف سیاسی را رعایت کنند.

۲- همان، ص۱۴.

الحریه می افزاید: برنامه شورای همکاری کشورهای عربی حوزه خلیج فارس ایجاد یک سیستم امنیتی مشترک در قبال اثرات انقلاب اسلامی ایران در منطقه است. اعضای این شورا

با عدم پذیرش عراق نمی خواهند خود را وارد مشکلات جنگ کنند، چون پذیرش عراق سبب می شود که آنها نیز رودرروی ایران قرار گیرند که این امر به صلاح آنها نیست. همچنین آنها از نتایج آینده جنگ بیم دارند، چون اگر جنگ به سود ایران تمام شود، برای آنها یک فاجعه است و اگر به سود عراق پایان گیرد، صدام بیش ازپیش مغرور شده و به آنها زور خواهد گفت.

به نوشته الحریه، صدام با درخواست تسهیلات نظامی از کویت مبنی بر اختصاص دادن قسمتی از جزیره بوبیان به نیروهای دریایی عراق می خواهد کویت را نیز وارد جنگ با ایران کند. الحریه نوشته است: گرچه کویت از شروع آتش جنگ با ایران خوش بین است، ولی نمی تواند انتقال آتش جنگ به کشورش را پذیرا باشد؛ ناچار صدام برای تحت فشار قراردادن کویت به [پذیرش] خواسته هایش ازطریق دیگری وارد شده، چند بمب در کویت منفجر کرد.

الحریه در پایان نوشته است: انگیزه عمل اخیر صدام از نیاز شدید وی به پول سرچشمه می گیرد، چون قادسیه صدام شکست خورده است؛ دیگر نه جزیره بوبیان برای وی فایده دارد و نه عضویت در شورای همکاری کشورهای عربی حوزه خلیج فارس.»(۱)

۱

دومین و آخرین گروه از فرانسویان مقیم ایران به دستور رئیس جمهور فرانسه، تهران را به مقصد پاریس ترک کردند. دولت فرانسه این اقدام را به معنی قطع روابط دیپلماتیک با ایران ندانست. این درحالی است که بسیاری از اتباع فرانسوی از این تصمیم پاریس ناراضی اند.

ژاک فورنیه نماینده رئیس جمهور فرانسه در مناقشات اخیر با ایران، درمورد روابط ایران و فرانسه گفت: «به هیچ وجه مسئله قطع روابط دیپلماتیک با ایران مطرح نیست و سفارت فرانسه در تهران همچنان باز خواهد ماند.» سفیر فرانسه در تهران نیز اعلام کرد: «با بازگشت فرانسویان از ایران، ما حلقه های زنجیر بحران را درهم شکستیم و شانس ازسرگیری روابط با ایران را تضمین کردیم.» وی افزود: «ایران و فرانسه مایل اند به دوران روزهای خوب در روابط دو کشور بازگردند.»(۲)

روزنامه لوکوتیدین دوپاری نیز برخلاف گذشته که از وضعیت فرانسویان در تهران و امکان تکرار ماجرای گروگان گیری سفارت امریکا در تهران، به شدت ابراز نگرانی می کرد، با یادآوری اینکه بعد از انقلاب اسلامی ایران، فرانسه تنها کشور غربی ای به شمار می آید که تاحدی

۱- همان، ص۱۶.

۲- همان، ص۱؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲.

حضور و اعتبار سیاسی خود در ایران را حفظ کرده بود، نوشته است: «تظاهرات سازمان یافته ای که در مقابل سفارت فرانسه و با مراقبت کامل مأموران انتظامی انجام می گرفت، خطری جدی

برای منافع فرانسه در ایران محسوب نمی شد.»

این نشریه با اشاره به نارضایتی تعدادی از فرانسویان که به دستور رئیس جمهور این کشور و برخلاف میلشان مجبور به ترک ایران شده اند، افزوده است: «یکی از این افراد اظهار می دارد: "به نظر من، مطبوعات فرانسه وقایع ایران را به گونه ای دیگر جلوه داده و خطر احتمالی را بیش ازحد بزرگ کرده اند. طی مدتی که من در تهران به سر می برم، هیچ گونه مسئله ای برای ما پیش نیامد. در مقابل سفارت فرانسه در تهران، تظاهراتی برپا شد، اما ما هرگز مورد تهدید قرار نگرفتیم."

بسیاری از کسانی که به فرانسه بازگشته اند، معتقدند که پاریس تصمیمی شتاب زده، ناشیانه و غیرمنطقی اتخاذ کرده و گروگان گیری ایده غیرقابل تصوری بوده است. بیشتر آنها اظهار امیدواری کرده اند تا دوباره به ایران بازگردند.»(۱)

گزارش روابط عمومی وزارت امور خارجه ایران نیز به نارضایتی اتباع فرانسوی برای خروج از ایران اشاره دارد. در این گزارش آمده است: «چند تن دیگر از فرانسویان در مصاحبه ای با رادیو فرانسه، از تصمیم دولت متبوع خود دراین مورد اظهار تعجب کرده و اعلام داشتند که هیچ دلیلی برای بازگشت آنها به فرانسه وجود نداشته است.

از سوی دیگر، روزنامه لومتن (چاپ پاریس) نوشت: تعداد زیادی از فرانسویان که روز گذشته وارد پاریس شده اند، ایران را با بی میلی و از روی اجبار ترک کرده اند.

آنها تاکنون با مقام های ایرانی هیچ گونه مشکلی نداشتند و در ایران از یک زندگی خوبی برخوردار بوده اند. بسیاری از آنان گفتند که وضع آنان در تهران به هیچ وجه مشابه با وضع گروگان های امریکایی نبوده است. یکی از فرانسویان در پاسخ سؤال روزنامه لومتن که پرسید آیا نمی ترسیدید که شما را چون امریکایی ها به گروگان بگیرند، گفت: خب، می بینید وضع ما در آنجا خوب بود. همچنین کارمند یک شرکت بزرگ فرانسوی اظهار داشت: انسان خود را در ایران خیلی راحت احساس می کند و کارهایش به خوبی پیش می رود و از اینکه مجبور شود در ظرف چند ساعت، همه چیز را رها کند، نمی تواند چندان خشنود باشد. چند تن از فرانسویان که به کشور خود بازگشته اند، در پاسخ این سؤال که خواسته آنها چیست گفتند: "آرزوی ما این است که هرچه زودتر به ایران بازگردیم."»(۲)

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۱۱، ۳۰/۶/۱۳۶۰، صص ۶۷ و ۶۸، لوکوتیدین دوپاری فرانسه.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۵ ، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۵، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۱/۵/۱۳۶۰.

باآنکه برخی محافل رسمی فرانسه، خروج دومین گروه فرانسویان مقیم ایران را موجب "انبساط خاطر" مسئولان این کشور دانسته اند، اما مشکلاتی نظیر بلاتکلیفی در برخی

قراردادهای اقتصادی و زیان های مالی ناشی از تیرگی روابط سیاسی بین دو کشور سبب نگرانی مسئولان بخش هایی از صنایع و بازرگانی فرانسه شده است.(۱)

روزنامه تایمز مالی (چاپ لندن) ضرر اقتصادی فرانسه در ایران را یک میلیارد پوند (معادل دو میلیارد دلار) پیش بینی کرده است. در گزارش این روزنامه همچنین زیان وزارت بازرگانی فرانسه پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، ۹۱۷ میلیون پوند و زیان بانک اعتبار صادرات این کشور ۲۲۰ میلیون پوند اعلام شده است.(۲)

نشریه لوموند (چاپ فرانسه) هم درمورد روابط اقتصادی ایران و فرانسه نوشته است: «میزان خسارتی که به دنبال قطع روابط ایران و فرانسه متوجه شرکت های فرانسوی شده است، احتمالاً مهم ترین زیان ها در تاریخ مبادلات خارجی پس از جنگ این کشور می باشد و طبق برآورد متخصصین رسمی، تقریباً معادل ۱۰ میلیارد فرانک فرانسه خواهد بود.» این روزنامه همچنین یادآور شده است که قطع روابط تجاری دو کشور، نتایج بدی بر بسیاری از صنایع فرانسوی که در ایران فعالیت می کنند، باقی خواهد گذاشت.(۳)-(۴)

ص:۳۹۴

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۶ ، ۲۳/۵/۱۳۶۰، صص ۱۰ و ۱۱، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۲۲/۵/۱۳۶۰.

۲- روزنامه کیهان، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۶؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۱/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۳- براساس گزارش لوموند، ایران پس از انقلاب، صادرات نفتی خود را به فرانسه کاهش داده است، به گونه ای که در سال ۱۹۷۵ (۱۳۵۴)، ایران دومین و در سال ۱۹۷۹ (۱۳۵۸)، پنجمین تأمین کننده نفت فرانسه بوده، اما اکنون به رده دوازدهم رسیده است. در سال ۱۹۸۰، ایران بیست وششمین کشور خریدار محصولات فرانسوی بود، درحالی که در سال ۱۹۷۸، دوازدهمین واردکننده فراورده های فرانسوی محسوب می شد. (اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، بررسی مطبوعات جهان، شماره ۱۳، ۱۲/۷/۱۳۶۰، به نقل از روزنامه لوموند، ۱۴ اوت تا ۳ سپتامبر)

۴- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۱۳، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۳، به نقل از روزنامه لوموند، ۱۴ اوت تا ۳ سپتامبر.

روزشمار جنگ پنجشنبه ۲۲ مرداد ۱۳۶۰ ۱۲ شوال ۱۴۰۱ ۱۳ اوت ۱۹۸۱

۱

در آخرین ساعات امروز، نیروهای عراقی ضمن اجرای آتش تهیه شدید در جبهه شمال کرخه کور - طراح واقع در جنوب جاده حمیدیه - سوسنگرد، با آرایش نظامی و مانور تانک تظاهر به حمله کردند که با واکنش نیروهای خودی در خط و اجرای مؤثر آتش توپخانه ها، چند دستگاه زرهی ارتش عراق خسارت دید و اقدام آنان بی نتیجه ماند.(۱)

۲

عملیات اکراد مخالف صدام در استان سلیمانیه و گزارشی از حمله ارتش به روستای جیزان درپی پناه بردن تعدادی از افراد حزب الدعوه اسلامی و شماری از ارتشیان عراقی به اهالی این روستا، موضوع گزارش زیر است.

به گزارش ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران (رکن۲ - اطلاعات) گروهی از پیشمرگان حزب دمکرات کردستان عراق با نفوذ به شهر زاخو در استان سلیمانیه عراق، به ساختمان حزب بعث و ضداطلاعات ارتش، حمله کردند که درنتیجه آن ضمن واردشدن آسیب جدی به ساختمان، ۴ نفر از افراد ضداطلاعات کشته و تعدادی نیز زخمی شدند.(۲)

در همین حال، "حزب الدعوه اسلامی" عراق، که از گروه های مخالف رژیم بغداد است، با انتشار اطلاعیه ای اعلام کرد که هجوم نیروهای حزب بعث عراق با کمک نیروی هوایی ارتش این کشور به روستای "جیزان الچول" به کشته شدن همه اهالی روستا و تخریب و آتش سوزی باغ های این روستا انجامید. در بخشی از این اطلاعیه با اشاره به پناه بردن تعدادی از اعضای حزب الدعوه و ارتشیان عراقی به اهالی روستا، آمده است:

«چند هفته پیش، تعدادی از مجاهدین حزب الدعوه همراه با گروهی از ارتشیان بازگشته به آغوش اسلام (خط توابین) به روستایی نزدیک شهر خالق به نام جیزان پناه می برند. مردم این روستا با روحیه اسلامی از آنان استقبال و حمایت می نمایند.

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۸، ۲۴/۵/۱۳۶۰، صص ۵ و ۶، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۴/۵/۱۳۶۰، و - روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.
۲- سند شماره ۱۶۹۰۲۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

مزدوران رژیم صدام به روستای مزبور وحشیانه یورش برده، لیکن با آتش مجاهدین روبه رو می شوند و درنتیجه ۲۶ نفر از مزدوران بعثی به هلاکت رسیده و بقیه پا به فرار می گذارند. خونخواران رژیم بعث عراق تصمیم به انتقام از مجاهدین و روستائیان بی گناه می گیرند. ساعت ۲:۳۰ بعد از نیمه شب پنجشنبه (۲۲ مرداد ۱۳۶۰)، ۵ هزار مسلح مزدور، روستای مزبور را محاصره نمود و همراه با جنگنده های میگ، کلیه اهالی روستا را کشته، خانه ها را ویران و تمامی باغات محل را به آتش کشیدند. برخی از اهالی ده که درصدد فرار بودند، تحت تعقیب هلیکوپترهای مزدوران رژیم قرار گرفته و به خاک و خون می غلتند و درنتیجه روستای مزبور همراه با ساکنین آن با خاک یکسان می شود.»(۱)

۱

یک درجه دار و یک سرباز عراقی در مرز بانه و یک سرباز در جبهه شاوریه در غرب دزفول، خود را به نیروهای ایرانی تسلیم و درخواست پناهندگی کردند.(۲)

همچنین در طول یک هفته گذشته، نیروهای امنیتی عراق ۳۷ نفر از ایرانیان را که از گذشته ساکن استان سلیمانیه عراق بودند، دستگیر و از عراق اخراج کردند. این افراد ازطریق مرز این استان به طرف ایران رهسپار شدند.(۳) ۷ خانواده عراقی نیز با عبور از یک نقطه مرزی در غرب کشور به ایران پناهنده شدند.(۴)

۲

در ۳ عملیات گروه های مسلح ضدانقلاب در محور دیواندره - سنندج و شهر سقز، ۲ سرباز شهید و ۶ نظامی مجروح شدند. از مهاجمان هم تعدادی کشته و چند تن زخمی شدند. در عملیات نیروهای سپاه نیز ۲ روستا پاک سازی شد.

افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی که قصد حمله به پاسگاه نیروهای خودی در چناره واقع در ۳ کیلومتری جنوب جاده دیواندره به سنندج را داشتند، روی مین های کاشته شده اطراف پاسگاه رفتند و براثر انفجار مین ها ۳ نفر از آنان کشته شدند. در درگیری پس از این انفجار نیز چند نفر دیگر از این افراد مسلح کشته یا مجروح شدند.(۵)

در حادثه دیگری، افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب به یک پاسگاه ارتش در شهر سقز حمله کردند. در این حمله ۲ سرباز به نام های علیرضا یاقوتی و کریم الله وردی شهید و ۶ نفر از نظامیان این پاسگاه زخمی شدند. مهاجمان که با دفاع سایر نیروهای پاسگاه و تیراندازی متقابل آنها مواجه شدند، گریختند.(۶)

در مهاباد نیز نیروهای سپاه پاسداران در واکنش به تیراندازی افراد مسلح وابسته به گروه های غیرقانونی، در چند نقطه از این شهر، به محاصره و بازرسی این مکان ها پرداختند که درپی آن

۱- روزنامه جمهوری اسلامی، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۵.

۲- روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۸، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۶، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۴/۵/۱۳۶۰.

۳- سند شماره ۱۵۶۰۴۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۰/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- روزنامه اطلاعات، ۱۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۵- سند شماره ۳۹۱۱۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه مرکز (فرماندهی) به سپاه سنندج (فرماندهی)، ۲۳/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۶۹۰۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد سپاه پاسداران غرب کشور (اطلاعات) به ستاد مرکزی سپاه پاسداران (اطلاعات)، ۲۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- روزنامه اطلاعات، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۴.

چند نفر از مهاجمان دستگیر شدند و نقشه ترور یکی از مسئولان اصناف شهر از آنان به دست آمد. همچنین در تیراندازی های متقابل، یکی از مهاجمان کشته شد و چند نفر دیگر زخمی شدند. سایر افراد گروه نیز با دیدن این وضعیت متواری شدند.(۱)

در اقدام دیگری، نیروهای سپاه پاسداران با مشارکت پیشمرگان مسلمان کرد دو روستای گزگزاره علیا و گزگزاره سفلی از بخش دهگلان واقع در جنوب شرقی سنندج را پاک سازی کردند که در جریان آن، ۲ نفر از افراد گروه های مسلح مجروح و سایر آنها متواری شدند. نیروهای عمل کننده سالم به پایگاه خود بازگشتند.(۲)

۱

در ترورهای امروز گروه های مسلح ضدانقلاب ۷ تن شهید و ۷ تن نیز مجروح شدند. باتوجه به روش مهاجمان در این ترورها به نظر می رسد بیشتر این اقدامات به دست عناصر وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) انجام شده باشد.

مهاجمان مسلح هنگام عبور از بزرگ راه شهید چمران تهران، به سمت یک خودرو سپاه پاسداران در منطقه اوین، شلیک کردند که درنتیجه آن، ۲ نفر از نیروهای سپاه شهید و ۲ نفر دیگر مجروح شدند.(۳)

در خیابان هدایتی تهران (منطقه تهران نو) نیز براثر پرتاب یک بمب دست ساز به جمع چند نفر از پاسداران کمیته که در طبقه دوم ساختمان مسجد باب الحوائج حضور داشتند، یک پاسدار به نام رضا میرحسینی به شهادت رسید و ۴ نفر مجروح شدند.(۴)

همچنین یوسف دقت عضو شورای فرماندهی و مسئول روابط عمومی سپاه پاسداران بندرعباس، ساعت ۷:۴۵ صبح، حین عبور از یکی از کوچه های انتهای خیابان دکتر شریعتی بندرعباس، از پشت، هدف حمله دو موتورسوار مسلح قرار گرفت و براثر اصابت ۵ گلوله اسلحه یوزی به شهادت رسید.(۵)-(۶)

در اصفهان نیز یکی از مربیان سپاه پاسداران و اعضای بسیج منطقه۴ اصفهان به نام عنایت الله امینی در خیابان شریف واقفی این شهر، هدف اصابت گلوله یک موتورسوار مسلح قرار گرفت و قبل از رسیدن به بیمارستان به شهادت رسید.(۷)

در کرج هم یکی از افراد متعهد این شهر به نام جواد جابری درحالی که عازم محل کار خود بود، از ناحیه سر هدف اصابت گلوله یکی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق قرار گرفت و به شهادت رسید. چند نفر به تعقیب ضارب پرداختند، اما وی با شلیک چند تیر گریخت.(۸)

یکی از کارکنان اتاق عمل بیمارستان امام رضا(ع) مشهد هم به همراه یکی از خویشاوندان خود سوار بر موتورگازی از خیابان کوه سنگی عبور می کرد که هدف حمله دو موتورسوار

۱- سند شماره ۵۷۹۱۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه مهاباد (ارومیه) به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۷۸۸۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به نزاجا (عملیات)، ۲۲/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۸ ، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۹، سنندج - خبرگزاری پارس، ۲۴/۵/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۶، ۲۳/۵/۱۳۶۰، ص۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۲/۵/۱۳۶۰.

۴- روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۵- چریک های فدایی خلق ۲۵ مرداد ۱۳۶۰ در نشریه خود، مسئولیت ترور شهید دقت را به عهده گرفتند.

۶- سند شماره ۵۴۷۴۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از تعاون بندرعباس به تعاون مرکز، ۲۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه کیهان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۶، ۲۳/۵/۱۳۶۰، ص۶، اصفهان - خبرگزاری پارس، ۲۲/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۸- روزنامه کیهان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

مسلح قرار گرفت. در این حادثه، ترک نشین موتور به نام محمد یزدانی براثر اصابت گلوله به پیشانی اش بلافاصله به شهادت رسید و راننـده موتورسیکلت که مهاجمان او را به دلیل رنگ لباسـش پاسـدار فرض کرده بودنـد، مجروح شـد. ضاربان پس از این اقدام گریختند.(۱)

۱

در عملیات های نظامی افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق در تهران، چند مورد بمب گذاری و پرتاب بمب دست ساز و آتش زا به مغازه های مردم و مراکز فرهنگی و به آتش کشیده شدن انبار علوفه زمستانی کشاورزان در کوهدشت، خساراتی به این مکان ها و اموال مردم وارد شد. امروز همچنین ۳ بمب ساعتی کشف و خنثی گردید.

ساعت ۹ صبح امروز، تعدادی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) با استفاده از نارنجک تفنگی، اسلحه های یوزی، کلاشینکف و ژ۳ به سوی ساختمان ستاد منطقه ۴ کمیته انقلاب اسلامی در خیابان شریعتی تهران، تیراندازی کردند.

بلافاصـله بعد از آغاز حمله، که از فراز ساختمان های روبه روی ستاد انجام می گرفت، نیروهای سپاه پاسداران و کمیته با همکاری گسترده و مؤثر مردم، این ساختمـان را محاصـره و چنـد نفر از مهاجمـان را دسـتگیر کردنـد. خسـارت های این حادثه انـدک بود و تلفات جانی نداشت.(۲)

در اقـدامی دیگر در صـبح امروز، یک بمب آتش زا به منزل یکی از افراد متعهـد در خیابان پیروزی تهران، پرتاب شد که خساراتی ایجاد کرد. در این حادثه کسی آسیب ندید.(۳)

در اراک نیز افراد وابسته به گروه های مسلح یک بمب دست ساز به سمت مغازه یکی از کسبه متعهد شهر در یکی از خیابان های منشعب از خیابان نیروی هوایی پرتاب کردند که براثر انفجار آن خسارت هایی وارد شد.(۴)

یکی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق با پرتاب یک بمب آتش زا به داخل مغازه یکی از اعضای بسیج سپاه پاسداران شهر آستانه اشرفیه، مغازه وی را به آتش کشید و خساراتی ایجاد کرد.(۵)

در مشـهد هم سرنشـینان یـک اتومبیل تویوتا یک بمب آتش زا به داخل مغازه ای در میـدان ده دی در ابتـدای خیابان رازی، پرتاب کردند که براثر انفجار آن، مغازه آتش گرفت و خسارت کمی به آن وارد شد.(۶)

در شهر فسا در استان فارس، نارنجکی به سمت کتابخانه ارشاد پرتاب شد که با انفجار آن خساراتی به کتابخانه وارد شد.(۷)

امروز همچنین ۲ بمب ساعتی که افراد وابسته به گروه های مسلح در دو نقطه از شهر شیروان کار گذاشته بودند، با تلاش نیروهای سپاه پاسـداران خنثی شـد. یکی از این بمب هـا در یـک مغازه و دیگری در چهارراه جامی کار گذاشـته شـده بود که مردم آنها را کشف کردند و به سپاه پاسداران اطلاع دادند. یک متهم به بمب گذاری هم دستگیر شد.(۸)

ص:۴۰۰

۱- روزنامه خراسان، ۲۳/۵/۱۳۶۰، ص۱؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۶، ۲۳/۵/۱۳۶۰، ص۵، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۲/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۷۸۷۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۲/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۶، ۲۳/۵/۱۳۶۰، ص۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۲/۵/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۶ ، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲۰، رشت - خبرگزاری پارس، ۲۲/۵/۱۳۶۰.

۵- روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۶- روزنامه خراسان، ۲۳/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۷- سند شماره ۵۴۷۲۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه شیراز به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۲/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۸، ۲۴/۵/۱۳۶۰، صص ۲۰ و ۲۱، مشهد - خبرگزاری پارس، ۲۴/۵/۱۳۶۰؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۰۸، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۴.

در شیراز هم یک بمب ساعتی دست ساز بزرگ در مقابل یک سوپرمارکت کار گذاشته شده بود که با اطلاع رسانی به موقع مردم و تلاش مأموران خنثی شد.(۱)

امروز یک بمب دست ساز نیز در کارخانه یخ سازی شهر گچساران منفجر شد که خسارت کمی به بار آورد.

در حادثه دیگری، با انفجار یک بمب آتش زا در ساختمان گروه فرهنگی جهاد سازندگی دهدشت وسایل موجود در این مکان از بین رفت.

در منطقه کوهدشت نیز انبار علوفه روستائیان این منطقه به آتش کشیده شد که بخش عمده ای از علوفه ها سوخت.(۲)

۱

امروز ۸ خانه تیمی کشف شد و ۴۹ نفر از افراد فعال سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و ۴ تن از عناصر سازمان پیکار در ۶ شهر دستگیر شدند. تعدادی اسلحه و مقداری مهمات نیز به دست آمد.

با کشف ۵ خانه تیمی در شهرستان فسا، ۳۷ نفر از افراد فعال وابسته به سازمان مجاهدین خلق دستگیر شدند. شناسایی این افراد، درپی دستگیری و اعتراف یکی از عناصر این سازمان انجام گرفت. این فرد در بازجویی ها، از گردهمایی تعدادی از افراد شاخه نظامی سازمان از چند شهر مختلف در فسا خبر داد که براساس این اطلاعات، نیروهای سپاه این ۵ خانه را شناسایی و افراد سازمان را که از شهرهای استهبان، نی ریز، سروستان، داراب، لار، جهرم، کازرون و گناوه به منظور برنامه ریزی برای تخریب و ترور گرد هم آمده بودند، دستگیر کردند. عامل پرتاب نارنجک به کتابخانه ارشاد فسا نیز در میان دستگیرشدگان بود. از این خانه های تیمی تعداد فراوانی مدرک، دستورالعمل های درون گروهی، تعدادی نارنجک، مهمات و لباس های نظامی به دست آمد.(۳)-(۴)

در شهر بابل نیز نیروهای سپاه پاسداران و کمیته انقلاب اسلامی با شناسایی یک خانه تیمی ۲ تن از افراد حاضر در آنجا را دستگیر کردند. در بازرسی این خانه، ۱۸ بمب دست ساز، ۱۲ بمب آتش زا و مقدار زیادی وسایل ساخت بمب های انفجاری و آتش زا کشف شد.(۵)

در همین شهر، خانه تیمی دیگری متعلق به سازمان مجاهدین خلق شناسایی و تصرف شد و ۵ نفر از اعضای سازمان در آنجا دستگیر شدند. براساس مدارک موجود و اعترافات این افراد، خانه تیمی دیگری در تهران شناسایی شد که از آن خانه ۲ کلت و تعدادی مدارک و اسناد سازمان، یک خودرو بدون پلاک و مبلغی پول به دست آمد.(۶)

همچنین در یکی از محلات شهر لاهیجان، ۳ تن از افراد فعال سازمان مجاهدین خلق دستگیر شدند. یکی از این دستگیرشدگان از عاملان به شهادت رساندن ۸ نفر از اعضای هسته مقاومت بسیج

۱- سند شماره ۵۴۷۲۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۲- سند شماره ۵۴۷۴۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از گچساران به تهران (فرماندهی سپاه)، ۲۳/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- یکی از دستگیرشدگان با خوردن قرص سیانوری که به همراه داشت، خودکشی کرد. (روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۴)
۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۶، ۲۲/۵/۱۳۶۰، صص ۱۸ و ۱۹، شیراز - خبرگزاری پارس، ۲۲/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.
۵- روزنامه اطلاعات، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۴.
۶- روزنامه کیهان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - سند شماره ۵۴۷۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه بابل (ساری) به فرمانده سپاه مرکز و منطقه، ۲۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

روستای لسمجان لاهیجان در ۸ مرداد ۱۳۶۰ و تهاجم مسلحانه ناموفق به پایگاه بسیج سیاهکل بود.

در آستانه اشرفیه هم ۲ نفر دیگر از افراد فعال وابسته به این سازمان که از مدت ها پیش شناسایی شده و متواری بودند، در بخش لولمان این شهر دستگیر شدند.(۱)

در شیراز نیز یکی از اعضای فعال سازمان پیکار که مسئولیت توزیع نشریات سازمان با عنوان ستاره سحر را در سطح شهر بر عهده داشت، دستگیر شد. اعترافات وی به دستگیری ۳ نفر دیگر نیز انجامید.(۲)

۱

چریک های فدایی خلق اقلیت (شاخه اشرف دهقان) با انتشار خبرنامه ای تبلیغاتی در ۱۶ صفحه خطاب به مردم بندرعباس، بخش هایی از اقدامات مسلحانه خود در سطح این شهر را اعلام کردند. در قسمتی از این خبرنامه با اشاره به موضع این سازمان مبنی بر جنگ مسلحانه علیه جمهوری اسلامی و برخی اقداماتشان؛ ازجمله چند سرقت مسلحانه از بانک ها و اماکن دولتی آمده است: «ما هسته های سیاسی - نظامی طرف داران چریک های فدایی خلق ایران نیز با اعتقاد به این خط مشی مبارزاتی درجهت ضربه زدن به دشمن در هر نقطه، مبارزات خود را در بندرعباس عمق بخشیدیم.

با اعتقاد به ضرورت حمله به نهادهای امپریالیستی، رفقای ما به مصادره انقلابی موجودی بانک های امپریالیستی (نیم میلیون تومان موجودی ماشین حامل پول نیروی دریایی، ۲/۱ میلیون تومان [از] بانک صادرات، ۸۰۰ هزار تومان [از] بانک ملی، ۸ میلیون تومان [از] نیروی دریایی) به نفع خلق و برای سازماندهی مبارزات توده ها اقدام کردند.»(۳)

۲

محسن رضایی مسئول واحد اطلاعات و عضو شورای فرماندهی سپاه پاسداران، از فروپاشی ۷۰ درصد از تشکیلات سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و دستگیری افراد و کادرهای این سازمان در اکثر شهرهای کشور، ازجمله تهران، مشهد، اصفهان، شیراز و شهرهای مختلف مازندران، گیلان و اهواز خبر داد.

وی با اعلام این خبر در یک برنامه تلویزیونی، درمورد ادامه یافتن انفجارها و ترورهای این سازمان، به ویژه در تهران، گفت: «علت آن، این است که عملیات منافقین در اینجا متمرکز شده است و رادیوهای امپریالیستی نیز با بزرگ کردن و نشر آن می کوشند تا چنین وانمود کنند که در ایران هم می شود کارهایی انجام داد.»

عضو شورای فرماندهی سپاه پاسداران درباره کشف ۲ انبار مهمات منافقین در همدان افزود: «در این ۲ انبار که در بیابان های همدان کشف شد، ۲ وانت اسلحه و ۲۰ حلبی پر از فشنگ، که جاسازی شده بودند، به دست آمد.»

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۶، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۲۰، رشت - خبرگزاری پارس، ۲۲/۵/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۵۴۸۳۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شیراز به تهران (فرماندهی سپاه)، ۲۹/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.
۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۹، ۲۵/۶/۱۳۶۰، صص ۴ و ۵، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۴/۵/۱۳۶۰.

وی همچنین گفت: «در یکی از کشفیات، آرشیوی به دست آمده که در آن نامه های رجوی به قاسملو و قاسملو به رجوی و رجوی به بنی صدر و حتی مکاتبات اعضای آنها که به اعمال رجوی اعتراض داشتند، کشف شده است.»

محسن رضایی سپس گفت: «در همین دو روز اخیر، یک خانه تیمی کشف شد که در آن مقادیری مهمات و اسلحه بوده است و در نزدیکی همان خانه، در خانه تیمی دیگری، ۷ اسلحه ژ۳، فشنگ ژ۳، اسلحه برنو، گاز اشک آور و چاشنی بمب های انفجاری به دست پاسداران افتاد.»

محسن رضایی سپس از دستگیری افراد رابط میان خانه های تیمی خبر داد و افزود: «در روزهای اخیر، ۴ نفر از این افراد دستگیر شده اند که ۲ نفر آنها دختر بوده اند و کارشان پوشش نظامی بوده است. فردی که مسئول گروه عملیاتی در تهران بوده هم به وسیله پاسداران بازداشت شده است که بلافاصله ۲ خانه تیمی توسط او لو رفته و افراد آن دستگیر شده اند.»(۱)

روزنامه اطلاعات نیز در گزارشی، از مهار اقدامات خرابکارانه افراد گروه های مسلح و دستگیری تعدادی از آنان به دست نیروهای سپاه خبر داد. در بخشی از این گزارش آمده است:

«درپی سخنان امام خمینی رهبر انقلاب و بنیان گذار جمهوری اسلامی ایران، درمورد انفجارها، ترورها، جنایات و کشتارهای بی ر حمانه گروهک های امریکایی و شناسایی و دستگیری این افراد توسط برادران پاسدار و دیگر مأموران انتظامی و با همکاری صادقانه مردم، طی چند روز گذشته، توسط برادران سپاه پاسداران در شهرستان ها،(۲) ۲۸۶ تن از هواداران و اعضای فعال سازمان مجاهدین خلق، پیکار، چریک های فدایی (اقلیت) و دیگر افراد ضدانقلاب دستگیر و تحویل مقامات قانونی شدند. دراین رابطه تعداد زیادی خانه های تیمی نیز کشف و مقادیر زیادی سلاح، مهمات، مواد آتش زا، نشریات مختلف و دیگر مدارک و اسناد این گروهک های منافق و امریکایی به دست آمد.»(۳)

۱

عده ای سلطنت طلب(۴) یک ناوچه از ۳ ناوچه موشک اندازی که ایران از فرانسه خریده بود را در آب های دولت اسپانیا ربودند.(۵)

این ۳ ناوچه هفته گذشته پس از دریافت خدمات مورد نیاز، از بندر شربورگ فرانسه به مقصد

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص ۱.

۲- این شهرها شامل اصفهان، مشهد، شیراز ، بروجرد، ابهر، رودبار، چالوس، رشت، همدان و مراغه می شود.

۳- همان، ص ۱۵.

۴- خبرگزاری فرانسه به نقل از کاپیتان یدک کش، تعداد مهاجمان را ۱۵ نفر؛ ازجمله یک زن اعلام کرده، اما رادیو اسرائیل به نقل از فرانس پرس، تعداد آنها را ۲۲ نفر ذکر کرده است. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۷، ۲۴/۵/۱۳۶۰، صص ۹ و ۱۰ ضمیمه، بخش فارسی رادیو اسرائیل، ۲۳/۵/۱۳۶۰؛ و - همان، صص ۱۲ و ۱۳، الجرسیراس اسپانیا - خبرگزاری

فرانسه، ۲۳/۵/۱۳۶۰)

۵- ناخدا افضلی فرمانده نیروی دریایی ارتش، در مصاحبه ای جزئیات نحوه ربوده شدن ناوچه را بیان کرده که در ضمیمه این گزارش آمده است.

آب های ایران حرکت کردند، اما پس از طی مسافتی، در ۷ کیلومتری یکی از بندرهای فرانسه به نام کادیز و در آب های ساحلی اسپانیا، یک یدک کش که چند فرد مسلح روی عرشه آن ایستاده بودند، به آخرین ناوچه (تبرزین) نزدیک شد و در کنار آن پهلو گرفت. افراد مسلح پس از ورود به ناوچه تبرزین، خدمه آن را وادار به درازکشیدن روی عرشه کردند و بدین ترتیب ناوچه را ربودند. آنها سپس با سرعت زیاد، به سمت جنوب حرکت کردند. پس از اشغال ناوچه تبرزین، ۲ ناوچه دیگر (نیزه و خنجر) تغییر مسیر دادند و در بندر نزدیک به محل حادثه (بندر الجرسیراس) پهلو گرفتند.(۱)

رادیو امریکا به نقل از فردی که وی را سخنگوی "سازمان آزادگان ایران" با گرایش های سلطنت طلبانه معرفی کرد، مدعی شده است که ربایندگان با اجاره یک یدک کش اسپانیایی به نام سالزون(۲) خدمه آن را واداشتند به ناوچه تبرزین نزدیک شوند و بدین ترتیب این ناوچه را ربودند.(۳)-(۴)

براساس گزارش آسوشیتدپرس، ۲ فروند از این ناوچه ها در یکی از بندرهای اسپانیا پهلو گرفته است و ناوچه ربوده شده در بندر طنجه در مراکش لنگر انداخته است.(۵)

خبرگزاری فرانسه نیز به نقل از رئیس کارخانه کشتی سازی شربورگ فرانسه اعلام کرده است: همه تکنیسین ها و کارگران فرانسوی این کارخانه پس از آزمایش ناوچه های ایرانی (قبل از عزیمت به ایران)، آنها را ترک کردند و هنگام تهاجم جنبش آزادگان به این ناوچه ها، هیچ فرد فرانسوی داخل این ناوچه ها نبوده است. همچنین این ۳ کشتی

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۷، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۷، مادرید - خبرگزاری فرانسه، ۲۳/۵/۱۳۶۰.

۲- وزارت امور خارجه اسپانیا در بیانیه ای اعلام کرد: «کسانی که یدک کش اسپانیایی (سالزون) را کرایه کردند، به کاپیتان آن گفته بودند که قصد دارند به یک سفر تفریحی بروند، اما به محض آنکه وارد دریا شدند، اسلحه کشیدند، دستگاه مخابرات قایق را شکستند و خدمه آن را واداشتند که کنار یکی از کشتی [ناوچه] های ایران برود.» در این بیانیه به نقل از کاپیتان یدک کش آمده است که او خدمه ناوچه را دیده است که روی عرشه کشتی خوابیده اند و ۳ مرد مسلح بالای سر آنها هستند. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۷، ۲۴/۵/۱۳۶۰، صص ۵ و ۶، مادرید - خبرگزاری رویتر، ۲۳/۶/۱۳۶۰)

۳- روزنامه فیگارو به نقل از خبرگزاری مراکش اعلام کرده است که این ناوچه ۷۲ متری حامل مهمات جنگی؛ ازجمله ۱۲۵۰ خمپاره ۴۰ میلی متری و ۲۷۰ خمپاره ۷۶ میلی متری است. (همان، ص۱۱، پاریس - خبرگزاری رویتر، ۲۳/۵/۱۳۶۰؛ و - اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۱۳، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۱۵، به نقل از روزنامه فیگارو، ۲۷/۵/۱۳۶۰)

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۸، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۱ ضمیمه، رادیو امریکا، ۲۴/۵/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۷، ۲۴/۵/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴، مادرید - آسوشیتدپرس، ۲۳/۵/۱۳۶۰.

آخرین سری از ۱۲ ناوچه جنگی بود که شاه سابق ایران به کارخانجات شربورگ سفارش داده بود.(۱)

درپی این اقدام، وزارت امور خارجه ایران با صدور اطلاعیه ای، سرقت ناوچه را نتیجه همکاری مشترک سازمان اطلاعات امریکا (سیا) و فردی به نام حبیب اللهی فرمانده نیروی دریایی ارتش شاه،(۲) اعلام کرد.(۳)

در همین حال ناخدا افضلی فرمانده نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی در مصاحبه ای با خبرنگاران رسانه ها جزئیات ربوده شدن ناوچه ایرانی را تشریح کرد.

۱

خلبان یک هواپیمای کوچک مسافربری "فرند شیب" این هواپیما را با ۱۳ سرنشین در مسیر تهران - بندرعباس - چابهار، ربود و به مسقط پایتخت عمان برد.*(۴)-(۵)

به گزارش خبرگزاری ها، دولت عمان به هواپیما اجازه فرود نداده، اما هواپیما در کنار باند فرودگاه بین المللی مسقط به زمین نشسته است.(۶)**(۷)

تیمسار فلاحی جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش در پایان جلسه شورای عالی دفاع در گفت وگو با خبرنگاران اعلام کرد: «این هواپیما در مسیر تهران - بندرعباس برای سوخت گیری و سوارکردن مسافر در فرودگاه بندرعباس فرود آمد و با ۱۲ سرنشین به طرف چابهار پرواز کرد، اما در ۷۰ مایلی چابهار به سمت جنوب و دریا تغییر مسیر داد. درپی این اقدام، یک هواپیمای شکاری به تعقیب آن پرداخت، اما به دلیل دورشدن هواپیما و فاصله کوتاه آن با مسقط، نتوانست آن را بازگرداند.(۸)***(۹)

هیچ یک از رسانه های خبری، اخباری درباره هویت و نیت ربایندگان هواپیما منتشر نکردند؛ فقط خبرگزاری فرانسه از پاریس به نقل از فردی که وی را سخنگوی جنبش ارتش آزادی بخش ایران (آزادگان)(۱۰)**** معرفی کرد، مدعی شده است که خلبان هواپیمای ربوده شده وابسته به این جنبش است.(۱۱)

ص:۴۰۵

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۸، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۹، شربورگ - خبرگزاری فرانسه، ۲۴/۵/۱۳۶۰.

۲- در اطلاعیه وزارت امور خارجه آمده است: «براساس اسناد موجود در سفارت امریکا در ایران - که توسط دانشجویان مسلمان پیرو خط امام اشغال شد - سایروس ونس وزیر خارجه امریکا در دوره ریاست جمهوری کارتر، در فرار حبیب اللّهی از ایران نقش داشت.» (روزنامه کیهان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱)

۳- روزنامه کیهان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۴- * جزئیات چگونگی ربوده شدن این هواپیما در ضمیمه گزارش آمده است.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۶، ۲۳/۵/۱۳۶۰، ص۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۲/۵/۱۳۶۰.

۶- ** آقای هاشمی رفسنجانی در کتاب عبور از بحران، این اقدام را نتیجه تصمیم مشترک خلبان و کمک خلبان - که قصد فرار از ایران را داشتند - اعلام کرد. (اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی،

تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۱۹۹)

۷- روزنامه کیهان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۳.

۸- ** پس از اعلام خبر ربوده شدن هواپیما، با تلاش مسئولان ایرانی، این هواپیما با ۱۱ سرنشین از ۱۳ سرنشین خود، ازطریق فرودگاه بندرعباس به ایران بازگشت. (روزنامه کیهان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۳) رادیو لندن به نقل از سخنگوی دولت عمان اعلام کرد: «چون سیاست دولت عمان مغایر با اعطای پناهندگی به افراد به خصوص اتباع کشورهای همسایه است، اقدام خلبانان ایرانی ازنظر قوانین عمان غیرقانونی و پرونده آن به دادگاه ارجاع شده است.» (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۱، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۵ ضمیمه، رادیو لندن، ۶/۶/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۹، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۸، کویت - خبرگزاری فرانسه، ۲۵/۵/۱۳۶۰)

۹- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۸، ۲۴/۵/۱۳۶۰، صص ۵ - ۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۴/۵/۱۳۶۰.

۱۰- **** این جنبش مسئولیت ربودن ناوچه ایرانی تبرزین را نیز بر عهده گرفت.

۱۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۷، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۶، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۲۳/۵/۱۳۶۰.

یـک روز پس از خروج دومین گروه اتبـاع فرانسوی از ایران، برخی مقامات فرانسوی که تا قبل از این، موضع گیری هایشان دربرابر جمهوری اسلامی محتاطانه بود، نارضایتی خود را از وضعیت داخلی ایران، رفتار مقامات ایرانی و سخنان شماری از فرانسویان – که از فراخوانی خود به فرانسه ابراز ناراحتی کرده بودند – بیان کردند.

ازجمله گی ژرژی سـفیر فرانسه که پس از اقدام دولت فرانسه در اعطای پناهندگی به بنی صدر و رجوی و تنش های به وجودآمده میـان ایران و فرانسه، از ایران اخراج شـد، در گفت وگو بـا کانـال دوم تلویزیون فرانسه، دلیـل بازگشت اتباع فرانسوی مقیم ایران را اوضـاع متشـنج ایران ذکر کرد و گفـت: «تعـدادی زیـادی از ایـن افراد [فرانسوی] فارسـی نمی داننـد و لبخنـد خوشامـدگویانه همسایگانشان را وجود امنیت تلقی می کردند.»(۱)

سفیر فرانسه در تهران که می کوشید اوضاع ایران را برای فرانسویان تهدیدآمیز جلوه دهـد، افزود: «قـدرت های موجود در ایران به دلیل اینکه تحت کنترل واحدی نیستند، می توانند تصمیمات خارق العاده ای اتخاذ کنند. این مسئله امنیت فرانسویان را تهدید می کرد.»(۲)

علاوه بر این سـخنان، نشریات فرانسوی نیز با تغییر لحن محتاطانه قبلی خود درمورد ایران، در ابعاد وسیعی به درج اخبار بازگشـت فرانسویان به کشورشان پرداختنـد؛ ازجمله روزنامه دست راستی فیگارو به گونه ای به شـرح ماجرا پرداخته است که گویی این عـده گروگـان هـایی بوده انـد که پس از آزادی به میهن خود برگشـته انـد. در بخشـی از مطلب این روزنـامه آمـده است: آقـای پل دپی فرستاده مخصوص فرانسوا میتران بالاخره پس از نزدیک به یک هفته تلاش، موفق شد (!) آزادی هم وطنان ما را به دست آورد.

این روزنامه همچنین مدعی شد که باوجود نشان دادن حسن نیت فرانسه در تحویل سه ناوچه جنگی خریداری شده ازجانب ایران و همچنین ممـانعت از فعـالیت های سیاسـی بنی صـدرتوسط فرانسه، دولت تهران سـیاست قهرآمیز خود را با فرانسه همچنان دنبال می کند و از فرانسه خواسته است درمورد موضع "غیردوستانه" خود در قبال این کشور توضیح دهد، در غیر این صورت، مجبور خواهد شد در مناسبات خود با فرانسه تجدیدنظر کند.(۳)

ضمیمه گزارش۳۱۶: توضیحات ناخدا افضلی درباره نحوه ربوده شدن ناوچه تبرزین و اقدامات ایران برای بازپس گیری آن

ناخـدا بهرام افضـلی فرمانـده نیروی دریـایی ارتش جمهوری اسـلامی ایران، در مصاحبه ای به سؤال خبرنگاران درمورد نحوه ربوده شـدن ناوچه ایرانی تبرزین و اقدامات ایران برای بازپس گیری آن چنین پاسخ داد: «سه فروند ناوچه نیزه، خنجر و تبرزین که جدیداً از فرانسه تحویل گرفته شـده بود، برای سوخت گیری در بنـدر گادیس اسـپانیا پهلو گرفت و پس از چند روز توقف، به دریانوردی عادی خودشان به طرف ایران ادامه می دادند [که] ناوسر فرماندهی اول از اسـکله جدا می شود، ناوچه دوم پشت سر او و ناوچه ای که ربوده شده، سومین ناوچه ای بوده که از اسـکله جدا شده بود. یک ناخدای یدک بر اسپانیایی بعداً به مقامات اسپانیولی گزارش می کند که تعدادی حدود ۱۴ نفر به او مراجعه کردند و آنها که به زبان فرانسه صحبت می کردند، از وی خواستند که آنان را برای گردش به طرف محوطه داخلی خلیج بندر گادیس ببرد و او آنها را

۱- بخشی از مصاحبه فرانسویان مقیم ایران در اخبار روز گذشته (۲۱/۵/۱۳۶۰) آمده است.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۶ ، ۲۳/۵/۱۳۶۰، صص ۱۱ و ۱۲، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۲۲/۵/۱۳۶۰.

۳- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۱۱، ۳۰/۶/۱۳۶۰، صص ۴۳ - ۳۹، فیگارو.

برای گردش سوار کرده، به محض اینکه مقداری از ساحل جدا شدند، با هفت تیر وی را تهدید کردند و دستگاه مخابراتی یدک کش او را که با بندر در تماس بود، خاموش کردند و وی را مجبور کردند به نقطه ای در فاصله حدود ۴ الی ۵/۴ مایلی ساحل برود. این ناخدای اسپانیایی در گزارش خود افزود: "من وقتی به آنجا رسیدم، یک ناوچه که شماره پی۲۳۲ روی آن نوشته شده و ملیتش برای من مشخص نبود را دیدم که چند نفر مسلح دست و پاهای تعداد دیگری را بسته بودند و روی کشتی خوابانده بودند و اینها یدک بر مرا هدایت کردند. کنار ناوچه پهلو گرفتم و اینها پیاده شدند و به من گفتند الآن تو می توانی بروی." ناخدا افضلی افزود: «در همین احوال که این اتفاق روی ناوچه سوم می افتد، فاصله اش با دو ناوچه اول و دوم حدود ۳ مایل شده بود. آن دو ناوچه از این اتفاق اطلاعی نداشتند و ناوچه تبرزین نیز به دریانوردی خودش پس از این اتفاق ادامه می دهد و دنبال ناوچه ها می رود تا تقریباً وسط تنگه جبل الطارق. در این لحظه [فرمانده ناوچه] اعلام می کند که به علت خراب بودن موتور مجبور است که یک مقداری اینجا سرعتش را کم بکند و بایستد. شما به راهتان ادامه دهید، من به شما ملحق خواهم شد.»

ناخدا افضلی سپس ادامه داد: «پس از اینکه دو ناوچه اول به راهشان ادامه می دهند، پس از ۲۰ دقیقه، مکالمه مخابراتی قطع می شود. ناوچه فرماندهی به دومی دستور می دهد که او برای گشت و پیداکردن و اینکه چه شده برود. ناوچه دومی می رود و پس از نیم ساعت گشت زنی، از ناوچه سومی اطلاع به دست نمی آورد. دستور داده می شود که منطقه خارجی تنگه جبل الطارق را بچرخید و من هم در تنگه داخلی جبل الطارق گشت می زنم تا اگر اتفاقی برای آن افتاده است، پیدا بشود، ولی بازهم ناوچه تبرزین را پیدا نمی کنند. تصمیم می گیرند که به اولین بندر اسپانیولی نزدیک بشوند و در همین احوال، تعدادی کشتی، هلیکوپتر اسپانیولی را می بینند و به بندر که پهلو می گیرند، وقتی ماوقع را بیان می کنند، مقامات اسپانیا به آنها اطلاع می دهند که این ناوچه ربوده شده است.»

فرمانده نیروی دریایی افزود: «حدس زده می شود با تبانی یک عده معدودی از ۳۱ نفر سرنشین ناوچه، در لحظاتی که تمام پرسنل ناو در اماکن ناوچه بوده اند؛ یعنی در اتاق فرمان و غیره بوده اند، یک عده ای حدود ۴ نفر موفق شده اند در اسلحه خانه را باز کنند و دیگران را زندانی کرده، دست و پایشان را ببندند که بعداً آن ۱۴ نفر که به آنها ملحق می شوند، کادرشان را تکمیل می نمایند و این عمل کشتی ربایی را انجام می دهند.»(۱)

ضمیمه گزارش۳۱۷: جزئیات ربوده شدن هواپیمای فرند شیب ایرانی و فرود آن در عمان

یکی از خدمه هواپیما درباره نحوه ربوده شدن این هواپیما گفت: «از تهران به بندرعباس رفتیم و از آنجا پس از سوارکردن مسافر، به سوی چابهار، حرکت کردیم. پس از مدتی، متوجه شدم هواپیما تغییر مسیر داده و در سطح آب های خلیج فارس درحال پرواز است. بلافاصله وارد کابین خلبان شدم و از خلبان هواپیما توضیح خواستم که جواب داد: چون هواپیما نقص فنی پیدا کرده است، تغییر مسیر داده ایم. سپس سؤال کردم پس چرا در سطح آب پرواز می کند که پاسخ داد: چون هوا به زودی طوفانی می شود، در سطح آب پرواز می کنیم.» وی ادامه داد: «به داخل هواپیما بازگشتم و جریان را برای مسافران هواپیما که نگران این وضع بودند بازگو کردم. پس از مدتی نگرانی من بیشتر شد، چون دیدم هواپیما به سوی ضلع پایین خلیج فارس در حرکت است. مجدداً به داخل کابین خلبان رفتم و از او توضیح بیشتری خواستم که با اسلحه کمری تهدید کرد که کاری به پرواز هواپیما نداشته باشم و به قسمت عقب هواپیما بازگردم.» وی افزود: «نزد بقیه مسافران بازگشتم و گفتم که خلبان هواپیما با اسلحه تهدید کرده است. من خودم یک کلت داشتم و خواستم از آن استفاده کنم و هواپیما را بازگردانم، اما چون ممکن بود براثر تیراندازی به مسافران هواپیما آسیب برسد و هواپیما نیز از بین برود، الزاماً کاری نکردیم و منتظر شدیم. پس از مدتی، هواپیما وارد فرودگاه مسقط در کشور

عمان شد و پس از چند بار پرواز در اطراف باند، سرانجام اجازه فرود دادند و هواپیما به زمین نشست.»

وی در پایـان گفـت: «بلافاصـله از مقامـات عمـان تقاضـای بـازگشت کردیـم و پس از چنـد روز، سـرانجام بـا ایـن هواپیمـا به ایران بـازگشتیم.» گفتنی است که ۲ نفر از خـدمه هواپیمـا از رژیم عمـان تقاضـای پناهنـدگی کردنـد که یکی از آنهـا خلبان هواپیما می باشد.(۲)

ص:۴۰۷

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۱۹.

۲- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۱۹.

روزشمار جنگ جمعه ۲۳ مرداد ۱۳۶۰ ۱۳ شوال ۱۴۰۱ ۱۴اوت ۱۹۸۱

۱

امروز اطراف شهرهای ماکو و ارومیه هدف حملات هوایی ارتش عراق قرار گرفت. همچنین مناطق مسکونی آبادان گلوله باران شد. ساعت ۱۳ امروز، ۲ هواپیمای نظامی عراق با ورود به حریم فضایی ایران، اطراف بخش کوهستانی سیه چشمه واقع در جنوب غربی شهرستان ماکو و بخش دیزه در جنوب غربی ارومیه را بمباران کردند. این هواپیماها، ۳ بمب در اطراف بخش سیه چشمه و روستاهای باپور و دیزه پرتاب کردند که یکی از آنها عمل نکرد، اما انفجار ۲ بمب دیگر خسارت کمی به بار آورد.(۱)

مناطق مسکونی آبادان نیز امروز هدف توپ های دوربرد ارتش عراق قرار گرفت که براثر آن، به چند ساختمان خساراتی وارد شد.(۲)

۲

حمله افراد مسلح غیرقانونی به ۲ مأمور شهربانی در مهاباد؛ شلیک یک نارنجک تفنگی به حسینیه شهر سقز؛ درگیری گروهان رزمی سپاه میاندوآب و افراد حزب دمکرات و تسلیم شدن ۲ تن از افراد حزب دمکرات به سپاه پاسداران جوانرود، مهم ترین حوادث امروز شمال غرب و غرب کشور است.

چند تن از عناصر وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی، در بلوار امام خمینی شهر مهاباد به ۲ مأمور شهربانی حمله و آنان را خلع سلاح کردند و سپس گریختند.(۳)

در سقز نیز افراد مسلح یک نارنجک تفنگی شلیک کردند که براثر انفجار آن خساراتی به حسینه این شهر و ۴ مغازه وارد شد.(۴)

همچنین، در درگیری بین نیروهای گروهان رزمی سپاه پاسداران میاندوآب و افراد حزب

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۶، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۵، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۲۳/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۸، ۲۵/۵/۱۳۶۰، صص ۲ و ۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۴/۵/۱۳۶۰.

۲- روزنامه کیهان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۳- سند شماره ۵۷۹۰۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مرکز (فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۱۹۴۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه مهاباد به فرماندهی سپاه تهران، ۲۳/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۴- سند شماره ۱۶۹۰۵۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن خبری روزانه، واحد اطلاعات سپاه منطقه غرب کشور (کردستان)، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۳۳۹۵۰۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی کردستان به استاندار کردستان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

دمکرات کردستان در روستای گوجه لوار از توابع میاندوآب، ۴ نفر از افراد این حزب دستگیر

شدند و ۲ اسلحه به دست آمد. در این درگیری به نیروهای سپاه آسیبی وارد نشد.(۱)

امروز همچنین در منطقه شیخ صالح جوانرود، ۲ تن از افراد وابسته به حزب دمکرات کردستان خود را به سپاه پاسداران معرفی کردند و با تحویل ۴ اسلحه (۳ قبضه کلاشینکف و یک قبضه برنو) و فشنگ های مربوط به آن، امان نامه دریافت کردند.(۲)

۱

درپی تصمیم شورای عالی دفاع مبنی بر انتخاب سرهنگ علی صیاد شیرازی به سمت فرمانده عملیاتی یگان های نیروی زمینی مستقر در شمال غرب کشور،(۳) باوجود نارضایتی برخی فرماندهان ارتش از این تصمیم، وی امروز رسماً به این سمت منصوب شد.(۴)آقای هاشمی رفسنجانی دراین باره نوشته است: «در شورای عالی دفاع پیشنهاد فرماندهی غرب را برای آقای سرهنگ صیاد شیرازی نمودیم که نظامیان را خوش نیامد.»(۵)

۲

امروز در چند اقدام تروریستی افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در تهران، ۳ پاسدار و یک عابر مجروح شدند. همچنین انفجار یک بمب صوتی در مقابل ستاد بسیج منطقه ۱۳ خساراتی به بار آورد.

در جریان یکی از این حوادث، سرنشینان یک اتومبیل بنز درحال عبور از مقابل ساختمان کمیته منطقه ۴ تهران، بـه طرف این ساختمان تیراندازی کردند. در این حادثه، یک پاسدار مجروح شد و مهاجمان متواری شدند.(۶)

همچنین چند فرد مسلح به طرف یکی از واحدهای گشت کمیته انقلاب اسلامی منطقه ۲ تهران، که درحال اجرای مأموریت بود، تیراندازی کردند که ۲ پاسدار و یک عابر مجروح شدند. مهاجمان بلافاصله از محل گریختند.(۷)

در اقدام دیگری، تعدادی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق از چند نقطه پارک ساعی تهران به سمت ساختمان کمیته انقلاب اسلامی منطقه ۳ تیراندازی کردند که درنهایت، با تیراندازی متقابل نیروهای کمیته متواری شدند.(۸)

همچنین ۲ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق در محدوده کمیته منطقه ۱۱ تهران یک بمب آتش زا به طرف منزل یکی از افراد متعهد شهر پرتاب کردند. مأموران این کمیته موفق شدند این افراد را دستگیر کنند.(۹)

۱- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه خبرنامه، شماره ۲۰۸، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۲.
۲- سند شماره ۱۶۹۰۰۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مرکز اطلاعات غرب به اداره مرکزی اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۲.
۳- این تصمیم در جلسه ۱۲ مرداد ۱۳۶۰ شورای عالی دفاع اتخاذ شد.

۴- سند شماره ۳۴۹۳۸۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از قرارگاه تاکتیکی تیپ۱ زرهی الله اکبر (رکن۳) به استانداری ایلام، ۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۱۹۰.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۹، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۵/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۸، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۴/۵/۱۳۶۰.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۹، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۵/۵/۱۳۶۰.

۸- همان.

۹- همان.

ساعت ۱۰:۳۰ صبح نیز دو موتورسوار مسلح وابسته به سازمان، در میدان آزادی تهران،

به طرف نیروهای کمیته تیراندازی کردند که با تیراندازی متقابل مأموران یکی از سرنشینان موتورسیکلت از ناحیه کتف مجروح شد، باوجوداین، هر دو متواری شدند. نیم ساعت بعد نیز دو موتورسوار در همین منطقه به سمت نیروهای کمیته تیراندازی کردند که دقایقی بعد دستگیر شدند. در این تیراندازی به هیچ یک از پاسداران آسیبی وارد نشد.(۱)

علاوه بر این اقدامات، یک بمب صوتی نیز در مقابل ستاد بسیج منطقه ۱۳ تهران منفجر شد و خساراتی به بار آورد.(۲)

۱

در ترورهای امروز در شهرستان ها، یک نفر به شهادت رسید و ۳ نفر مجروح شدند. همچنین در درگیری نیروهای سپاه با عاملان ترور در اصفهان، یکی از مهاجمان کشته و دیگری زخمی شد.

یکی از نیروهای سپاه پاسداران در خیابان دانشگاه مشهد، هدف حمله یک فرد مسلح به کلت کمری قرار گرفت و براثر اصابت گلوله به شهادت رسید. ضارب سپس با خودرویی که منتظر او بود، از محل حادثه گریخت.(۳)

در اصفهان نیز ۲ سرنشین یک موتور مورد سوءظن و تحت تعقیب نیروهای پاسدار قرار گرفتند. این دو نفر حین فرار به طرف گیشه کتاب فروشی سپاه پاسداران در میدان انقلاب تیراندازی کردند که درنتیجه یک پاسدار و یک روحانی(۴) به نام عباسعلی حکمت روان مجروح شدند.(۵)

در حادثه دیگری در اصفهان، دو موتورسوار مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در خیابان سعادت آباد این شهر، یک نارنجک به طرف اتومبیل گشت سپاه پرتاب کردند، اما نارنجک عمل نکرد. سپس دو طرف با یکدیگر درگیر شدند که در این درگیری، یکی از مهاجمان کشته و دیگری زخمی شد، اما به هیچ یک از پاسداران صدمه ای وارد نشد.(۶)

در شهر بابل نیز یکی از پاسداران کمیته انقلاب اسلامی در میدان آیت الله طالقانی این شهر هدف گلوله مسلسل یک موتورسوار قرار گرفت و از ناحیه پا مجروح شد. ضارب نیز متواری گردید.(۷)

در مسجدسلیمان هم براثر انفجار یک بمب ساعتی که افراد وابسته به گروه های مسلح در محوطه چمن پارک شهر کار گذاشته بودند، یک روحانی جوان از ناحیه کتف و کمر هدف اصابت ترکش قرار گرفت و مجروح شد. وی که از حوزه علمیه قم برای امر تبلیغ به این شهر اعزام شده بود، طبق روال روزهای گذشته در محوطه چمن پارک مشغول سخنرانی بود که این حادثه روی داد.(۸)

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۹؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.
۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۹، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۵/۵/۱۳۶۰.
۳- روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۸، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۲۴، ۲۴/۵/۱۳۶۰.

۴- این روحانی یک هفته بعد از ترور، در بیمارستان به شهادت رسید. (روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲)

۵- روزنامه اطلاعات، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۶- روزنامه کیهان، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۷- روزنامه کیهان، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - سند شماره ۵۴۷۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه بابل (ساری) به فرمانده سپاه مرکز و منطقه، ۲۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۸- سند شماره ۳۴۷۸۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی مسجدسلیمان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۸، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۲۴، ۲۴/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۸، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۹، اهواز - خبرگزاری پارس، ۲۴/۵/۱۳۶۰.

۱

براثر انفجار بمب دست ساز، منزل یک کارمند در مشهد آتش گرفت، اما اقدامات مشابه در سقز، رودسر و بندر گناوه، تلفات و خساراتی به بار نیاورد. در بهبهان نیز یک بمب قبل از انفجار کشف و خنثی شد.

در مشهد، منزل یک کارمند بازنشسته با چند بمب آتش زا به آتش کشیده شد. افراد مهاجم پس از آنکه اطمینان یافتند این منزل خالی است، وارد آنجا شدند و چند بمب آتش زا را که چند کپسول گاز کوچک به آن وصل شده بود، به داخل آشپزخانه پرتاب کردند. براثر انفجار بمب، آشپزخانه و وسایل آن به کلی سوخت، اما با تلاش مأموران آتش نشانی از سرایت آتش به نقاط دیگر خانه جلوگیری شد.(۱)

همچنین افراد وابسته به گروه های مسلح موادی آتش زا به طرف ساختمان کتابخانه روابط عمومی سپاه پاسداران سقز پرتاب کردند که عمل نکرد و مهاجمان متواری شدند.(۲)

در رودسر نیز در دو اقدام جداگانه، ۵ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) نیمه شب، به منزل وابستگان دو تن از شهیدان این شهر بمب آتش زا پرتاب کردند که اقدام آنان تلفات و خساراتی به همراه نداشت.(۳)

در بندر گناوه نیز یک بمب دست ساز به طرف ساختمان بسیج پرتاب شد، اما انفجار آن خسارتی ایجاد نکرد.(۴)

یک بمب دست ساز هم زیر در ورودی منزل یکی از افراد متعهد شهر بهبهان کار گذاشته شده بود که قبل از انفجار، به وسیله نیروهای شهربانی کشف و خنثی شد. در بررسی موضوع مشخص شد که عاملان حادثه قصد خرابکاری در منزل حاکم شرع این شهر را داشتند که به اشتباه (به دلیل تشابه اسمی) بمب را زیر در ورودی منزل این فرد کار گذاشتند.(۵)

۲

درپی اجرای دومین مرحله از عملیات "والعادیات"، که ۱۰ ساعت به طول انجامید، ۴۵ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، کومه له و سلطنت طلبان در تهران کشف شد و ۵۵ نفر؛ ازجمله اعضای چند تیم ترور سازمان مجاهدین خلق، یک گروه از سلطنت طلبان و چند نفر از اعضای گروه کومه له دستگیر شدند.(۶)

یک مقام آگاه سپاه پاسداران در گفت وگو با خبرنگاران به جزئیاتی از این عملیات اشاره کرد و گفت: «از این ۴۵ خانه تیمی، ۴ تیم ترور سازمان مجاهدین خلق و یک گروه از سلطنت طلبان به همراه مقادیری اسلحه های سبک و سنگین و مهمات پس از چند ساعت

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۸، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۳، سنندج - خبرگزاری پارس، ۲۴/۵/۱۳۶۰.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۴- سند شماره ۴۲۴۴۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی و اطلاعات سپاه منطقه۹ (شیراز) به فرماندهی و اطلاعات مرکز، ۲۸/۵/۱۳۶، سند تک برگی.

۵- سند شماره ۳۲۸۴۲۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استاندار لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۲۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۹، ۲۵/۵/۱۳۶۰، صص ۲۱ و ۲۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۵/۵/۱۳۶۰.

تیراندازی دستگیر شدند و سلاح های به دست آمده ضبط گردید.»

این مقام آگاه افزود: «از چهار تیم ترور سازمان منافقین اسناد و مدارک مهمی به دست آمد که حاکی از ترورهای آینده شخصیت ها و افراد مسئول مملکتی و برادران پاسدار و بسیج و کمیته ها و افراد مؤمن به انقلاب و در خط امام است.»

وی گفت: «در اسناد و مدارک به دست آمده، طرح قتل یک خانواده هشت نفری و مؤمن به انقلاب و به قول منافقین مرتد و واجد قتل، کشف گردید. در اسناد آمده است که کلیه اعضای این خانواده هشت نفره از کوچک و بزرگ باید کشته شوند. طرح ترور دادستان ساری نیز در میان این اسناد به دست آمد.»

وی خاطرنشان کرد: «درپی کشف ۴۵ خانه تیمی، عده ای از اعضای عالی رتبه سازمان مجاهدین و سراکیپ های گروه بمب گذار، پرتاب نارنجک، کوکتل مولوتف و حمله به مراکز سپاه، کمیته ها و نهادهای انقلابی دستگیر شدند.»(۱)

این مقام همچنین افزود: «در این عملیات، ۲ مرکز مهم تدارکاتی و مخابراتی سازمان منافقین به دست پاسداران افتاد که از این دو مرکز مقادیر زیادی اسناد و مدارک سری دررابطه با واقعه اخیر ایران و مدارک درون گروهی و همچنین مقادیر قابل توجهی اسلحه، مهمات و نارنجک و سایر وسایل نظامی کشف و ضبط گردید.»(۲)

۱

۸۶ تن از اعضا و هواداران فعال وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) که در فعالیت های خرابکارانه سازمان شرکت داشتند، در ۷ شهر کشور، شناسایی و دستگیر شدند. همچنین ۶ خانه تیمی در بیرجند و یاسوج کشف شد و تعدادی سلاح و مدارک مربوط به طرح چند ترور و مقداری مهمات به دست آمد.

به گزارش روابط عمومی سپاه پاسداران بندر انزلی، ۳ تن از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق که از عوامل اصلی و فعال در درگیری های منطقه آب کنار و پره سر بندر انزلی بودند، در جنگل های این منطقه دستگیر شدند.(۳)

در رشت هم یکی از افراد این سازمان که در بمب گذاری دفتر تبلیغات اسلامی شهر دست داشت، درحالی که یک بمب دست ساز حمل می کرد، دستگیر شد.(۴)

فرمانده سپاه پاسداران بیرجند هم از کشف ۵ خانه تیمی سازمان مجاهدین و دستگیری ۱۰ نفر از افراد این سازمان خبر داد. در میان دستگیرشدگان، عوامل آتش سوزی دفتر نمایندگی روزنامه خراسان و چند آتش سوزی دیگر و عوامل بمب گذاری در منزل دادیار دادسرای انقلاب اسلامی و حاکم شرع بیرجند دیده می شوند.(۵)

۱- روزنامه کیهان، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۲- روزنامه اطلاعات، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه کیهان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۴- روزنامه کیهان، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۵- روزنامه خراسان، ۲۳/۵/۱۳۶۰، ص۸.

خبرگزاری پارس نیز از مشهد اعلام کرد که با پیگیری نیروهای کمیته انقلاب اسلامی

سبزوار و همکاری گسترده مردم این شهرستان، ۴۰ نفر از عوامل و هواداران سازمان مجاهدین خلق دستگیر شدند. از این افراد مقدار فراوانی مواد منفجره، تعدادی بمب آتش زا و دست ساز و اسناد درون گروهی به دست آمد.(۱)

همچنین نیروهای سپاه با همکاری مردم موفق شدند در ۴۸ ساعت گذشته، ۲۰ تن از اعضا و هواداران سازمان مجاهدین خلق را در رودسر و حومه آن، درحالی که مقدار فراوانی مواد منفجره و تعدادی بمب دست ساز و آتش زا به همراه داشتند، دستگیر کنند.(۲)

در یاسوج نیز ۱۱ تن از افراد سازمان مجاهدین خلق و چریک های فدایی خلق (اقلیت) در یک خانه تیمی مشترک دستگیر شدند. از افراد دستگیرشده اسناد و مدارک مربوط به طرح چند بمب گذاری - که هفته جاری در شهر انجام شده بود - به دست آمد. همچنین در بازرسی اتومبیل یکی از این افراد، مقداری مواد منفجره، دینامیت و چاشنی و تعدادی نشریات سازمانی کشف شد.(۳)

در پلدختر هم یکی از هواداران سازمان مجاهدین خلق حین توزیع نشریه سازمان دستگیر شد.(۴)

۱

یکی از اعضای سازمان مجاهدین خلق (منافقین) که داوطلب شرکت در انتخابات مجلس شورای اسلامی از شهرکرد شده بود، در زندان اصفهان اقدام به خودکشی کرد. همچنین ۳ تن از افراد این سازمان در شاهرود و بجنورد در مراسم نماز جمعه از عملکرد خود اظهار ندامت کردند.

به گفته فرمانده سپاه شهرکرد، یکی از اعضای سازمان مجاهدین خلق که چند ماه قبل، بعد از حمله به حزب جمهوری اسلامی شهرکرد، همراه چند نفر دیگر دستگیر شده بود، پس از ۵۰ روز بازداشت، با ابراز پشیمانی از عملکرد گذشته اش و اعلام اینکه فعالیت های قبلی خود را ادامه نخواهد داد، به حکم دادسرای انقلاب اسلامی آزاد شد، ولی پس از چند روز، دوباره در یکی از خانه های تیمی سازمان در اصفهان دستگیر شد و در بازجویی هایش اعتراف کرد که یکی از رابط های اصلی تشکیلات اصفهان با مرکز بوده و رهبری بعضی از ترورهای اصفهان را بر عهده داشته است. وی همچنین اقرار کرد که حمله به حزب جمهوری شهرکرد و به شهادت رساندن یک سرباز از اقدامات این سازمان بوده است. فرمانده سپاه شهرکرد افزود: این شخص پس از اقرار به واردکردن اسلحه و راهنمایی نیروهای سپاه برای کشف تعدادی اسلحه و مقداری مهمات، به دلیل تحمل نکردن اوضاع اقدام به خودکشی کرده است.(۵)

همچنین یکی از هواداران سازمان مجاهدین خلق با معرفی خود به سپاه پاسداران شاهرود، توبه نامه اش را تسلیم آنها کرد و نیروهای سپاه از اقدام وی استقبال کردند. این فرد سپس در مراسم نماز

۱- روزنامه کیهان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۲- روزنامه اطلاعات، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۹، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۳۲، ساری - خبرگزاری پارس، ۲۵/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۹،

۱۳۶۰/۲۶/۵، ص۲۷، ۱۳۶۰/۲۵/۵.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۸، ۱۳۶۰/۲۴/۵، صص ۲۶ و ۲۷، یاسوج - خبرگزاری پارس، ۱۳۶۰/۲۴/۵؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۲۵/۵، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۲۵/۵، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۸، ۱۳۶۰/۲۵/۵، ص۲۴، ۱۳۶۰/۲۴/۵.

۴- سند شماره ۳۲۸۴۲۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۵- روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۲۴/۵، ص۱۳.

جمعه حاضر شد و متن نامه اش را برای نمازگزاران خواند که با تشویق و حمایت آنان مواجه شد.(۱)

در بجنورد نیز ۲ تن از هواداران سازمان که چندی پیش به همراه ۶ بمب دست ساز دستگیر شده بودند، در جمع نمازگزاران این شهر از عملکرد خود ابراز پشیمانی کردند. حاکم شرع دادگاه نیز باتوجه به ندامت آنها حکم محکومیت این افراد را به تحمل ۷۰ ضربه شلاق تقلیل داد.(۲)

۱

درپی ربوده شدن یک ناوچه ایرانی در آب های اسپانیا، امروز جزئیات بیشتری درباره این حادثه و هویت ربایندگان منتشر شد. ایران نیز هیئتی را برای تحقیق درباره این حادثه به اسپانیا فرستاد و ۲ ناوچه دیگر ایران، بندر الجرسیراس اسپانیا را به مقصد ایران ترک کردند.

درمورد جزئیات ربوده شدن ناوچه تبرزین، خبرهای اولیه حاکی از آن بود که ۳ ناوچه ایرانی پس از حرکت از بندر شربورگ فرانسه، به آب های اسپانیا وارد شدند و بنا به درخواست سفارت جمهوری اسلامی ایران در مادرید اسپانیا و پس از موافقت مقامات اسپانیایی، برای رفع مشکلات فنی ناوچه ها و دریافت آب، مواد غذایی و بهداشتی و سوخت، از سوم تا پنجم اوت (۱۴ – ۱۱ مرداد ۱۳۶۰)، در بندر کادیز در جنوب غربی این کشور لنگر انداختند.(۳)

پس از ربوده شدن ناوچه تبرزین، وزارت امور خارجه اسپانیا اعلام کرد که دو کشتی توپ دار دیگر ایران در بندر الجرسیراس اسپانیا، در کنترل نیروی دریایی این کشور هستند.(۴)

با اعلام خبر ربوده شدن ناوچه تبرزین، علی علوی طباطبایی سخنگوی وزارت امور خارجه ایران، در گفت وگو با خبرنگار آسوشیتدپرس اعلام کرد که دولت جمهوری اسلامی هیئتی را برای تحقیق درباره این حادثه به اسپانیا فرستاده است.(۵)-(۶)

علاوه براین، یک هیئت از وزارت امور خارجه اسپانیا و چند نفر از دیپلمات های سفارت ایران در مادرید، برای بررسی موضوع به محل پهلوگرفتن دو ناوچه خنجر و نیزه واقع در بندر الجرسیراس رفتند.(۷)

همچنین خبرگزاری فرانسه از مادرید گزارش داد: کاردار سفارت جمهوری اسلامی ایران از وزیر امور خارجه اسپانیا به دلیل کمک های دولت این کشور به دو ناوچه ایرانی – که پس از ربوده شدن ناوچه تبرزین در جنوب اسپانیا پهلو گرفته بودند – قدردانی کرده است.(۸)

۱– روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و – خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۸، ۲۴/۵/۱۳۶۰، صص ۲۵ و ۲۶، سمنان – خبرگزاری پارس، ۲۴/۵/۱۳۶۰.

۲– روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۳– خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۷، ۲۴/۵/۱۳۶۰، صص ۶ و ۷، خبرگزاری فرانسه، ۲۳/۵/۱۳۶۰.

۴– همان، صص ۴ و ۵، مادرید – رویتر، ۲۳/۵/۱۳۶۰.

۵- از آنجا که ناوچه تبرزین در آب های ساحلی اسپانیا ربوده شد، مسئولان این کشور برای بازپس گرفتن آن تلاش بسیاری کردند، چون این کشور مانند سایر کشورها مسئولیت حفاظت از آب های ساحلی خود را بر عهده داشت. (اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات هاشمی رفسنجانی)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۱۹۹)

۶- همان، ص۱۲، بیروت - آسوشیتدپرس، ۲۳/۵/۱۳۶۰.

۷- همان، ص۱۱، مادرید - یونایتدپرس، ۲۳/۵/۱۳۶۰.

۸- همان، ص۱۲، الجرسیراس - فرانسه، ۲۳/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۸، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۸، مادرید - فرانسه، ۲۴/۵/۱۳۶۰.

از سوی دیگر، اغلب خبرگزاری ها درباره هویت ربایندگان این ناوچه ایرانی از گروهی با

عنوان "ارتش آزادی بخش ایران" (آزادگان) به فرماندهی کمال حبیب اللهی (آخرین فرمانده نیروی دریایی ارتش در حکومت پهلوی) نام بردند.(۱)

رادیو اسرائیل نیز اعلام کرد: تیمسار ارتشبد بهرام آریانا رئیس ستاد مشترک حکومت سابق ایران در اعلامیه ای که در ترکیه صادر و در پاریس منتشر شد، همکاری گروه آزادگان ایران با دریاسالار کمال حبیب اللهی را تأیید کرد.(۲)

در این اعلامیه ادعا شده است که خدمه ناوچه در ربودن کشتی با ربایندگان همکاری داشته اند و حتی رادیو اسرائیل به نقل از رادیویی با گرایش های سلطنت طلبانه اعلام کرده است که بین ناخدای ناوچه و فرمانده مهاجمان در گذشته تماس هایی برقرار بوده است و ربایندگان با همکاری خدمه ناوچه وارد آن شده اند و خدمه ناوچه از کماندوهای مهاجم استقبال کرده اند و سپس همه خدمه به آنها پیوسته اند.(۳)

خبرگزاری فرانسه نیز به نقل از افراد نزدیک به نیروی دریایی اسپانیا مدعی شده است: اگر کارکنان ناوچه مایل بودند می توانستند از یدک کش مهاجمان فاصله بگیرند.(۴)

ناخدا افضلی فرمانده نیروی دریایی ایران نیز از وجود قرائنی مبنی بر احتمال همکاری ۲ تا ۳ نفر از سرنشینان ناوچه با ربایندگان خبر داد و گفت: ربایندگان احتمالاً ـ ازطریق این افراد از محل سوخت گیری و مسیر حرکت ناوچه ها به سوی ایران باخبر شده اند.(۵)-(۶)

در ادامه اخبار مربوط به ربوده شدن ناوچه تبرزین، وزارت امور خارجه اسپانیا در اطلاعیه ای به نقل از هواپیماهای تجسسی نیروی هوایی خود اعلام کرده است که ناوچه ربوده شده با سرعت به سمت بندر طنجه در مراکش درحال حرکت است.(۷)

ساعاتی بعد نیز یک مقام نیروی دریایی اسپانیا گفت که متقاعد شده است این ناوچه در بندر طنجه پهلو گرفته است، اما دولت مراکش این خبر را تکذیب کرد.(۸)

خبرگزاری رویتر نیز اعلام کرد: یک سخنگوی گروه آزادگان ادعا کرد که مذاکرات با مقامات محلی مراکش درباره اجازه ورود این سه قایق تندرو به بندر مراکش ادامه دارد.(۹)

ص:۴۱۶

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۷، ۲۴/۵/۱۳۶۰، صص ۴ و ۵، مادرید - رویتر، ۲۳/۵/۱۳۶۰.

۲- هرچند رسانه های خارجی از حبیب اللّهی و آریانا به عنوان رهبران گروه آزادگان نام می برند، اما خبرگزاری فرانسه اعلام کرد که فرمانده اصلی این سازمان، دریادار حبیب اللهی آخرین فرمانده نیروی دریایی شاه است. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۷، ۲۴/۵/۱۳۶۰، صص ۱۳ و ۱۴، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۲۳/۵/۱۳۶۰)

۳- همان، صص ۹ و ۱۰ ضمیمه.

۴- همان، صص ۸ و ۱۳، الجرسیراس- خبرگزاری فرانسه، ۲۳/۵/۱۳۶۰.

۵- آقای هاشمی رفسنجانی در یادداشت های شخصی خود در روز جاری همدستی و همکاری چند تن از کارکنان ناوچه با ربایندگان را تأیید کرده است. (اکبر هاشمی رفسنجانی، پیشین، ص۱۹۹)

۶- روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۷، ۲۴/۵/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴ ضمیمه، رادیو لندن، ۲۳/۵/۱۳۶۰.

۸- روزنامه کیهان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۹- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۷، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۱، پاریس - رویتر، ۲۳/۵/۱۳۶۰.

آخرین خبرهای روز جاری نیز حاکی از آن بود که مقامات اسپانیایی به دو ناوچه ای که در

بندر الجرسیراس پهلو گرفته بودند، اجازه دادند که این بندر را ترک کنند. بدین ترتیب، دو ناوچه خنجر و نیزه در ساعت ۱۲:۳۰ به وقت جی.ام.تی. (ساعت ۱۷:۰۰ به وقت تهران)، درحالی که یک بالگرد نیروی دریایی آنان را تا قلمرو آب های اسپانیا اسکورت می کرد، این بندر را به مقصد ایران ترک کردند.(۱)

۱

درپی معرفی کابینه محمدجواد باهنر، شکل گیری دولت و یکدست شدن بدنه اجرایی و مدیریتی کشور، آقای هاشمی رفسنجانی در خطبه های نماز جمعه تهران به بررسی چگونگی شکل گیری اولین دولت جمهوری اسلامی و دولت های بعد از آن پرداخت و با اشاره به تشکیل دولت ائتلافی موقت با حضور همه جریان هایی که در ماه های منتهی به پیروزی انقلاب، رهبری امام را پذیرفته و با ایشان در پاریس بیعت کرده بودند، حضور افراد وابسته به گروه های سیاسی مخالف جمهوری اسلامی در رده های پایین تر از سطح وزیران را ناشی از "حضورنداشتن افراد متعهد و معتقد به انقلاب و اسلام"، "نبودن فرصت"، "وضعیت خاص انقلابی حاکم در آن دوران" و "بی تجربگی" دانست و بر نقش نیروهای انقلابی در تشکیل نهادهایی مانند دادگاه های انقلاب، جهاد سازندگی، کمیته و سپاه پاسداران تأکید کرد.

وی سپس درباره به وجودآمدن نهادهای انقلاب تا دوره تشکیل کابینه دولت دوم (دولت محمدعلی رجایی) گفت: «وزیر دادگستری جریان انقلاب را نمی کشید و به همین دلیل دادگاه های انقلاب ایجاد شد. مجریان سازنده نمی توانستند بسازند، جهاد سازندگی درست شد. مسئولان امنیت کشور نمی توانستند امنیت را ایجاد کنند، کمیته ها و سپاه ایجاد شد و هرجا که نقص مجریان روشن می شد، ملت با همان خاصیت انقلابی خودش وارد میدان می شد و آنجا را قبضه می کرد. پس مجموعه بازهم خط امام را داشت، ولی پشت در و به عنوان ارگان های انقلابی، طولی نکشید که مشخص شد تجربه، تجربه موفقی نیست و مردم دیدند که جریان حاکم نمی تواند جریان انقلاب را به دوش بکشد و پس ازآن - همان طورکه همه می دانند - مرحله واسط پیش آمد، درگیری ها پیش آمد و حذف ها آسان انجام نمی شد و هریک از این عناصر که کنار گذاشته می شدند، مقاومت و کارشکنی می کردند و این جریان حرکت طبیعی توده انقلابی و ملی مردم به طرف هماهنگی کردن مسئولیت ها و قبضه کردن جریانات و حذف جریانات باطل را آغاز کرد و همه جا را زیر نفوذ خود گرفت تا آمد به اینجا که امروز ما شاهد معرفی کابینه ای هستیم که منبعث از توده مردم و خط امام و مسلمانان متعهد است.

۱- همان، ص۱۲، الجرسیراس - خبرگزاری فرانسه، ۲۳/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۸، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۸، مادرید - خبرگزاری فرانسه، ۲۴/۵/۱۳۶۰.

رئیس جمهور، دولت، مجلس، شورای نگهبان، شورای عالی قضایی و پست های کلیدی

ارگان های انقلابی ما، همگی تقریباً هم جهت شدند و یک حرکت سالم و طبیعی پابرجا و دوام دار ایجاد شد که از این به بعد، با خیال راحت ما می توانیم مسئولیت های کشور را در جای خودش، با افراد صالح خودش به انتخاب طبیعی و اصلح ببینیم.»(۱)

۱

پس از گذشت حدود دو هفته از فرار بنی صدر و رجوی به فرانسه، رابطه آنان با یکدیگر همچنان مورد توجه جریان های سیاسی، روزنامه ها و افراد گوناگون در خارج کشور است. این محافل سیاسی و رسانه ای ازسویی، بنی صدر را به دلیل جایگاه و موقعیت اجتماعی و سیاسی اش پشتوانه و محل اتکای سازمان مجاهدین خلق (منافقین) می دانستند(۲) و از سوی دیگر، وی را فاقد توان تشکیلاتی لازم و نیازمند به سازمان برای دستیابی مجدد به قدرت می پنداشتند؛ باوجوداین، موازنه قدرت این دو را به دلایل متعددی به نفع سازمان تحلیل می کردند.

نشریه نوول آبزرواتور (چاپ فرانسه) دراین باره نوشته است: «رجوی به بنی صدر، که دارای حقانیت سیاسی می باشد، نیاز دارد، اما بنی صدر بدون رجوی فقط یک اسم قابل احترام و بی قدرت است. رئیس جمهور مخلوع این را می داند و تأسف خود را مخفی نمی کند. او [که] با بی میلی و طبق پیشنهادات ضروری مجاهدین، ایران را ترک کرد، هنوز هم مطمئن نیست که عملش کار بجایی بوده است، زیرا فرانسه او را از استفاده وسایل ارتباط جمعی که وی در نظر داشت از آن به عنوان کاتالیزور خود استفاده نماید، بازمی دارد.»(۳)

۱- روزنامه کیهان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۶.

۲- ازنظر غربی ها این سازمان توان تشکیلاتی بسیاری داشت، اما این توانمندی در محافل سیاسی غربی چندان شناخته شده نبود.

۳- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۸۳، ۲۴/۶/۱۳۶۰، صص ۲۷ و ۲۸، به نقل از نوول آبزرواتور فرانسه، ۱۷ تا ۲۳ مرداد.

روزشمار جنگ شنبه ۲۴ مرداد ۱۳۶۰ ۱۴ شوال ۱۴۰۱ ۱۵ اوت ۱۹۸۱

۱

درپی ابراز گلایه امام خمینی از رکود در جبهه های جنگ در جلسه شورای عالی دفاع(۱) و تعهد اعضای شورا مبنی بر ارائه طرح های زمان بندی شده برای ایجاد تحرک بیشتر در جبهه ها و بیرون راندن دشمن از زمین های اشغالی ایران، صبح امروز جلسه دیگری در جماران تشکیل و درمورد عملیات های آینده نیروهای مسلح ایران و خارج کردن جبهه های جنگ از حالت رکود تصمیم گیری شد.

آقای هاشمی رفسنجانی در یادداشت های خود درباره این جلسه نوشته است: «صبح با [اعضای] شورای عالی دفاع و فرماندهان نظامی، خدمت امام قرار داشتیم که درباره آینده جنگ و تحرک جبهه ها تصمیم بگیریم. امام ابتدا از فرار [هواپیمای] فرند شیب و ناوچه پرسیدند. معلوم شد هواپیما برگشته و دو نفر خلبان مانده اند. امام دستور دادند که مراقبت بیشتر شود و افراد ناپاک تصفیه شوند که این گونه حوادث - که حیثیت ما را مخدوش می کند - پیش نیاید. درمورد جنگ فرمودند جبهه ها را متحرک کنند. تیمسار ظهیرنژاد فرمانده نیروی زمینی احتیاط بیش ازحد نشان می داد و بیشتر تمایل به عدم حرکت های سریع داشت. اصولاً فرماندهان کلاسیک نظامی به شیوه های مطمئن تر و حساب شده تر تمایل دارند و سپاهیان به شیوه های انقلابی و سریع و ضربتی؛ ولی اکثریت خواهان حرکت سریع بودیم و ادامه وضع موجود را به صلاح نمی دانستیم. جنگ فرسایشی شده و دشمن انقلاب همین را می خواهد؛ هم برای ما و هم برای عراق. در خاتمه، تصمیم گرفته شد که به همین زودی، در دو جبهه کاری شود. زمان هم تعیین شد، باید تعقیب کنیم.»(۲)-(۳)

ص:۴۲۱

۱- این جلسه، پنجشنبه ۲۲ مرداد ۱۳۶۰ در حضور امام خمینی در جماران تشکیل شد. (اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۱۹۸)

۲- آقای هاشمی درباره جلسه دو روز گذشته نیز نوشته است: «با شورای عالی دفاع به خدمت امام رسیدیم. امام گله داشتند که سریعاً عمل نمی کنند و جبهه ها را راکد گذاشته اند. تیمسار [ولی الله] فلاحی گزارشی از وضع نیروهای مهاجم و جبهه ها و تدبیری برای حرکت در جنگ [ارائه] داد و بحث های زیادی [انجام] شد. قرار شد با شرکت فرمانده نیروی زمینی تیمسار ظهیرنژاد، روز شنبه، طرح های زمان بندی شده برای اخراج دشمن و تحرک جبهه ها در محضر امام تصویب شود و فرماندهانی که آمادگی عملی ندارند، کنار بروند.» (همان)

۳- اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص ۲۰۰.

۱

نیروهای خودی با اجرای چند عملیات تلفات و خساراتی به یگان های ارتش عراق وارد کردند.

نیروهای سپاه پاسداران دهلران در عملیاتی به داخل خاک عراق نفوذ کرده، چند دستگاه ماشین های راه سازی عراق را بین پاسگاه خزینه و چنار واقع در منطقه مقابل چیلات دهلران با دینامیت منفجر کردند. این نیروها یکی از جاده های این منطقه را نیز مین گذاری کردند که یک خودرو حامل نیروهای عراقی و یک تانکر همراه آنان براثر انفجار مین منهدم شد و تعدادی نظامی عراقی کشته شدند.(۱)

نیروهای خودی در دو اقدام جداگانه دیگر نیز با به کارگیری آتش توپ و ادوات نظامی در جبهه ها، خساراتی به نیروهای عراقی وارد کردند. در اولین اقدام، براثر آتش خمپاره اندازهای نیروهای سپاه پاسداران گیلان غرب در جبهه روزین، ۲ سنگر گروهی، یک سنگر تک تیرانداز و یک انبار مهمات عراق منهدم شد.(۲)

در اقدام بعدی، براثر آتش توپ های ۱۵۵ میلی متری خودی روی مواضع ارتش عراق در سمت چپ پاسگاه هلاله در میمک، ۲ توپ ۷۵ میلی متری نیروهای عراقی منهدم شد و حدود ۱۵ نفر از آنان کشته یا زخمی شدند.(۳)

۲

در حمله پیشمرگان اتحادیه میهنی کردستان عراق به محل تجمع نیروهای عراقی در استان سلیمانیه عراق و براثر مین گذاری نیروهای این اتحادیه در جاده سیدصادق، تعدادی از عراقی ها کشته یا زخمی شدند. از پیشمرگان نیز ۴ نفر شهید و ۸ نفر زخمی شدند.

به گزارش ستاد مشترک ارتش، براثر برخورد یک خودرو فرماندهی عراقی با تعدادی مین ضدتانک که پیشمرگان مسلمان کرد در مسیر جاده سیدصادق عراق کار گذاشته بودند، همه سرنشینان این خودرو کشته یا زخمی شدند.(۴)

همچنین اتحادیه میهنی کردستان عراق با صدور اطلاعیه ای - که خبرگزاری پارس آن را منتشر کرد - اعلام کرد که در ۱۰ روز گذشته، نیروهای این اتحادیه چندین بار به محل تجمع نیروهای عراقی در محله شیخ عباس، قادرآباد و جاده ابراهیم پاشای شهر سلیمانیه عراق و روستاهای کانی بردین، ولوبلاغ، قازان و کانی پان در اطراف این شهر حمله کرده، با استفاده از آر.پی.جی۷، توپ و سلاح سبک، ۳۱ نفر از نیروهای ارتش عراق را از بین برده اند.

نیروهای این اتحادیه در نبرد دیگری در شهر قره داغ، با ایجاد کمین در مسیر نیروهای عراقی و درگیری با آنان، ۲ خودرو آنان را منهدم کردند و تعدادی از آنها را به هلاکت رساندند.

در این عملیات، ۴ نفر از نیروهای اتحادیه میهنی کردستان عراق شهید و ۸ نفر مجروح شدند.(۵)

۱- سند شماره ۳۱۹۴۳۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانـدهی دهلران به فرماندهی ایلام، ۲۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و
- سند شماره ۵۴۷۹۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه کرمانشاه به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۲۹/۸/۱۳۶۰، ص۲۳.

۳- سـند شماره ۱۶۸۸۹۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد سپاه پاسـداران غرب (اطلاعات عملیات) به ستاد مرکزی سپاه پاسداران (اطلاعات عملیات)، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۳.

۴- سند شماره ۱۶۹۰۲۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سـماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۸، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۴/۵/۱۳۶۰.

کمک ها و هـدایای نقـدی و غیرنقـدی مردم، کارمندان اداره ها و نهادهای خصوصـی و دولتی به جبهه ها همچنان ادامه دارد. بنیاد امور جنگ زدگان با انتشار اطلاعیه ای بخشی از این کمک ها را چنین اعلام کرد:

«ازسوی جهـاد سازنـدگی نیروی هوایی جمهوری اسـلامی ایران ضـمن اهـدای چنـدین کلام الله مجیـد، مفاتیـح الجنان و رساله امام خمینی به رزمنـدگان اسـلام در جبهه هـا، مقـادیر معتنـابهی مواد غـذایی، دارویی، وسایل مختلف آشپزخانه، موتورسـیکلت، موتور، آمبولانس، کلمن، یخدان به انضـمام مبلغ ۷۰۰.۰۰۰ ریال به ایلام، آبادان و کرمانشاه ارسال شـده [است]. ضـمناً یک کامیون حامل نـان لواش، لبـاس، کلمن به ایلـم و یـک کامیون لوازم آشپزخانه به پایگاه امیـدیه و یک تریلر کانتینردار، چادر نظامی، چای، میز و صندلی به آبادان فرستاده [شده] است.»

در ادامه این اطلاعیه اضافه شده است: «پرسنل نیروی هوایی نقش فعالی در خدمت به جنگ زدگان مخصوصاً در منطقه ایلام داشته اند. ضمناً کارکنان اداره کشاورزی شهرستان سلمان مبلغ ۲۷.۷۵۰ ریال به حساب مخصوص جنگ زدگان واریز کردند.

ضمناً ازسوی مردم قزوین، ۶ کـامیون حامل میوه، ابزار مکانیکی، پمپ آب، وسایل آشپزخانه، اجاق گاز و کپسول به پادگان ابوذر و سوسنگرد ارسال شده است.»(۱)

انجمن اسـلامی کارکنان بانک ملی ایران شـعبه بازار تهران هـم اعلام کرد: «از ابتدای جنگ تحمیلی عراق با ایران، این انجمن بنا به وظیفه شرعی خود

۱- روزنامه کیهان، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۳.

حدود ۴۰ کامیون و تریلر اجناس گوناگون به همراه یک نفر به نمایندگی از انجمن به جبهه ها فرستاد. همچنین حدود ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار ریال پول نقد (حاصل فروش طلا) و مبلغ ۴۰ میلیون تومان چک به حساب های هلال احمر، نخست وزیری، ریاست جمهوری و... واریز شد.»(۱)

۱

به گزارش روزنامه اطلاعات، یک مجله مصری به نام روز الیوسف مطلبی درباره مجبور کردن کارگران مصری شاغل در عراق به شرکت در جنگ علیه ایران و توسعه قراردادهای تسلیحاتی دو کشور به ویژه پس از آغاز جنگ ایران و عراق، درج کرده است. در بخشی از این مطلب آمده است:

«مقامات عراقی هزاران کارگر مصری را مجبور به پیوستن به نیروهای مسلح عراق جهت شرکت در جنگ علیه ایران کردند.

براساس اطلاعات رسیده از منابع موثق، رژیم عراق با کارخانجات صنایع نظامی عربی مصر قرارداد خرید تولیدات صنایع نظامی را به امضا رسانده و اینک، این کارخانجات تمام تولیدات خود [اعم] از قطعات یدکی و ذخیره نظامی و اسلحه [هایشان] را به ارتش عراق تحویل می دهند. این کارخانجات پس از انعقاد قرارداد کمپ دیوید، عملاً هیچ تولیدی نداشتند، زیرا کشورهای مصر، پادشاهی عربستان سعودی و قطر، سهام داران این کارخانجات بودند و پس از قرارداد کمپ دیوید، کشورهای عربستان و قطر قراردادهای خود را با مصر لغو کرده اند.

پس از برقراری صلح میان رژیم مصر و اسرائیل، این کارخانجات دیگر تولیدی نداشتند و در آستانه ورشکستگی بودند که عراق با پرداخت میلیون ها دلار، کارخانجات را فعال کرد.»

در ادامه این گزارش آمده است: «از یک ماه پیش، هیئتی مرکب از کارشناسان وزارت راه وترابری عراق به مصر رفته و ۵۰ هزار راننده و مکانیک مصری را استخدام کرده اند. آنها لیستی از افراد مصری همراه داشتند و مکلف بودند به هر صورت که باشد آنها را استخدام نمایند و این افراد احتمالاً ـ مزدورانی هستند که بعد از طی آموزش های نظامی، در جنگ علیه ایران از آنها استفاده خواهد شد.»

براساس این گزارش، مجله روز الیوسف به نقل از معاون نخست وزیر عراق اعلام کرده است که هزاران کارگر مصری مقیم عراق با نیروهای مشترک ارتش عراق علیه ایران وارد جنگ شده اند.(۲)

۲

در عملیات های کمین افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی در شمال غرب کشور، ۵ نفر شهید، ۵ نفر مجروح و چند نفر نیز اسیر شدند.

افراد ضدانقلاب امروز اتومبیل حامل نیروهای جهاد سازندگی را که از کامیاران عازم

۱- روزنامه کیهان، ۲۲/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۲- روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

کرمانشاه بود، در حوالی کامیاران، با آر.پی.جی۷ هدف قرار دادند. در این حادثه، یکی از نیروهای جهاد به نام پژوهنده به شهادت رسید.(۱)

در همین محور، افراد مسلح غیرقانونی در اقدام دیگری به یک جیپ لندرور شرکت مخابرات حمله کردند و یک نفر را به شهادت رسانده و چند تن دیگر را اسیر کردند.(۲)

در گردنه اَویز کامیاران نیز افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی اتومبیل حامل غذای نیروهای سپاه پاسداران را با خمپاره هدف قرار دادند که براثر آن، ۳ پاسدار به شهادت رسیدند و ۵ نفر مجروح شدند.(۳)

۱

افراد حزب دمکرات کردستان به ارتفاع ۲۶۰۰ منطقه پاوه که ۳۲ نفر از افراد بومی بسیج از آنجا محافظت می کردند حمله و این ارتفاع را تصرف کردند، اما نیروهای خودی بی درنگ در یک ضدحمله که محمدابراهیم همت فرمانده سپاه پاوه نیز در آن شرکت داشت، این ارتفاع را بار دیگر تصرف کردند. در این حمله ۲ نفر از مهاجمان کشته و ۲ نفر مجروح شدند. از نیروهای سپاه پاوه نیز ۲ نفر زخمی شدند و یکی از افراد بومی بسیج اسیر شد.(۴)

در گزارش دیگری از این درگیری اعلام شده است که ۳ نفر از نیروهای خودی زخمی و ۵ نفر از افراد بومی بسیج نیز مفقودالاثر شده اند.(۵)

۲

یک تیم ترور وابسته به حزب دمکرات کردستان ایران در محله آقازمان شهر سنندج، با مسلسل یوزی به سوی روحانی مسجد محل تیراندازی و وی را ترور کردند.(۶)

در جریان این تیراندازی، ملاصالح خسروی روحانی این مسجد و فرزندش محمد خسروی که از اعضای پیشمرگان مسلمان کرد بودند، به شهادت رسیدند و ۳ نفر دیگر؛ ازجمله فرزند دیگر ملاصالح و یک کارمند سازمان اوقاف مجروح شدند. افراد ضارب نیز گریختند.(۷)

پس از این حادثه، رادیو صدای کردستان وابسته به حزب دمکرات کردستان ایران، مسئولیت این ترور را به عهده گرفت(۸)

۳

در درگیری میان عناصر حزب دمکرات کردستان و نیروهای سپاه در مهاباد، دو طرف متحمل تلفاتی شدند. همچنین در اقدامی بی سابقه یکی از افراد ضدانقلاب ترور شد. حمله افراد مسلح غیرقانونی به مقر پیشمرگان مسلمان کرد در سقز نیز تلفات و خساراتی نداشت.

امروز در چند نقطه از شهر مهاباد؛ ازجمله در محل ساختمان هلال احمر و مقر سپاه

۱- خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرهـا و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشـته)، شماره ۱۵۱، ۲۷/۵/۱۳۶۰، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۲۷/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۲- سـند شماره ۵۴۷۱۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسـداران انقلاب اسـلامی (مرکز فرمانـدهی) به سـماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۶/۵/۱۳۶۰، سـند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۷۶۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه کرمانشاه به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۳- روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۳.

۴- سـند شماره ۱۶۸۸۹۱ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنگ: از سـتاد سپاه پاسـداران غرب کشور (اطلاعات) به سـتاد مرکزی سپاه پاسداران (اطلاعات)، ۲۶/۵/۱۳۶۰، سـندتک برگی؛ و - سـند شماره ۵۷۶۹۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانـدهی سپاه کرمانشاه به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۶۸۹۹۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد سپاه پاسداران غرب (اطلاعات عملیات) به ستاد مرکزی سپاه پاسداران (اطلاعات عملیات)، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۵- سند شماره ۱۶۸۸۹۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۶- مرکز خبری روابط عمومی سـتاد مرکزی سـپاه پاسداران، نشـریه خبرنامه، شـماره ۲۰۸، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنـامه کیهان، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۹، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲۶، ۲۵/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۳۳۹۵۰۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی کردستان به استاندار کردستان، ۲۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۱، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۷ ضمیمه، رادیو صدای کردستان ایران، ۲۷/۵/۱۳۶۰.

پاسداران در مرکز صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران، افراد حزب دمکرات کردستان و نیروهای سپاه با یکدیگر درگیر شدند. در این درگیری ها که بین ساعت ۱۹ تا ۲۰:۳۰ رخ داد، یکی از نیروهای سپاه به نام رسول ملکی اعزامی از شبستر به شهادت رسید و ۳ نفر دیگر مجروح شدند. از مهاجمان نیز ۳ نفر کشته یا زخمی شدند.(۱)

در ساعت ۱۱:۳۰ نیز در میدان آرد این شهر، در اقدامی بی سابقه، یکی از افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی ترور و پس از آن اطلاعیه ای با امضای "سازمان وحدت اسلامی" پخش شد. در این اطلاعیه، رهبران حزب دمکرات کردستان (قاسملو) و خبات (عزالدین حسینی) محکوم شده بودند.(۲)

در سقز نیز مقر پیشمرگان مسلمان کرد هدف حمله افراد مسلح ضدانقلاب قرار گرفت که با آتش متقابل نیروهای سپاه و پیشمرگان، مهاجمان متواری شدند. در این حمله آسیبی به افراد و مقر پیشمرگان کرد وارد نشد.(۳)

۱

امروز ۷ روستای بخش سروآباد مریوان، یک روستا در شرق جاده میاندوآب - بوکان و چند روستای اطراف سردشت پاک سازی شد و طی آن تعدادی از افراد گروه های مسلح معارض کشته و ۹ نفر دستگیر شدند. همچنین در درگیری میان نیروهای خودی و افراد ضدانقلاب در جنوب غربی سنندج، ۵ نفر از مهاجمان کشته شدند. در درگیری در میاندوآب نیز افراد مسلح حین فرار، علوفه روستائیان را آتش زدند.

نیروهای مشترک سپاه پاسداران مریوان با همکاری پیشمرگان مسلمان کرد، روستاهای تازه آباد، احمدآباد، محمودآباد، درود و ترخان آباد و ۲ روستای بخش سروآباد در جنوب شرقی شهرستان مریوان را پاک سازی کردند.(۴)

در این عملیات که حدود ۲۴ ساعت به طور متوالی طول کشید، پایگاه های گروه های کومه له، رستگاری و حزب دمکرات در این روستاها؛ به ویژه در بخش مرکزی سروآباد، سقوط کرد و افراد این گروه ها ضمن متحمل شدن تلفات بسیاری متواری شدند.(۵)

در عملیات پاک سازی روستای اوزون قشلاق کوچه لو در ۱۰ کیلومتری شرق جاده میاندوآب - بوکان و چند روستای اطراف سردشت نیز ۱۰ نفر از نیروهای گروه های مسلح غیرقانونی که با یک مینی بوس درحال فرار بودند، کشته و ۹ نفر دیگر دستگیر شدند.(۶)

همچنین در درگیری بین نیروهای خودی متشکل از نیروهای سپاه پاسداران و پیشمرگان مسلمان کرد با افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی در روستای کیلانه در جنوب شرقی سنندج، براثر آتش نیروهای خودی ۵ نفر از این افراد کشته شدند.(۷)

در درگیری دیگری بین نیروهای سپاه پاسداران و ارتش با افراد مسلح ضدانقلاب در

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۹، ۲۶/۵/۱۳۶۰، صص ۲ و ۳۱، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۲۵/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۹، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۳۱، ارومیه -

خبرگزاری پارس، ۲۵/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۷۹۰۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه مهاباد به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۴/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- سند شماره ۰۵۱۸۸۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سپاه پاسداران به مرکز فرماندهی، ۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۹؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۹، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص ۳۰، سنندج - خبرگزاری پارس، ۲۵/۵/۱۳۶۰.

۴- همان.

۵- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۰۸، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۵؛ و - روزنامه کیهان، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۱۶۸۹۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سنندج به اطلاعات ستاد غرب، ۲۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۴۷۱۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۹، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص ۳۱، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۲۵/۵/۱۳۶۰.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۸، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۲۶، ۲۴/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۷- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۹؛ و - روزنامه کیهان، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲.

تپه هـای ساری قمیش و سوگلی تپه شهرسـتان میانـدوآب نیز تلفاتی به مهاجمان وارد شـد و این افراد حین فرار، ۳۷ هزار بند یونجه متعلق به روستائیان سوگلی تپه را آتش زدند. در این عملیات به نیروهای خودی آسیبی نرسید.(۱)

۱

عناصـر مسلح ضـدانقلاب در جـاده میانـدوآب - سـنندج، بـا بسـتن جاده برای مسافران مزاحمت ایجاد کردنـد، در قله های اطراف سنندج آتش افروختنـد و در اطراف مقر سپاه سـنندج با نیروهای سپاه درگیر شدنـد. امروز همچنین ۳ نفر از افراد وابسـته بـه حزب دمکرات در پاوه تسلیم نیروهای خودی شدند.

تعدادی از افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی ضمن بستن جاده میاندوآب - صائین دژ در نزدیکی روستای کشاورز از توابع میانـدوآب، خودروهـای عبوری از این جاده را متوقف و برای مسافران مزاحمت ایجاد کردنـد که با حضور نیروهای ژانـدارمری در محل، این افراد متواری شدند.

نیروهـای خودی پس از آزادسـازی جـاده، ۲ اتومبیلی را که قبلاً ـ مهاجمـان سـرقت کرده بودنـد به صاحبانشـان برگرداندنـد. در این عملیات به کسی آسیب نرسید.(۲)

در اقدامی دیگر، افراد وابسته به حزب دمکرات کردستان در آستانه سالگرد تأسیس حزب،(۳) اقـدام به افروختن آتش در قله های اطراف سـنندج کردنـد. هـم زمـان بـا ایـن آتش افروزی، چنـد درگیری در اطراف مقر سـپاه سـنندج و یکی دیگر از مقرهـای سـپاه پاسداران واقع در محله حاجی آباد در اطراف سنندج رخ داد که با تیراندازی متقابل نیروهای سپاه، مهاجمان متواری شدند.(۴)

امروز همچنین ۲ نفر از افراد حزب دمکرات کردسـتان خود را به سـپاه پاسـداران در منطقه نوسود در شـمال پـاوه معرفی و امان نامه دریافت کردنـد. یکی دیگر از افراد این حزب نیز خود را به نیروهای سـپاه پاسداران باینگان در جنوب غربی پاوه معرفی و با تحویل یک اسلحه و فشنگ های مربوط به آن، امان نامه دریافت کرد.(۵)

۲

سوءقصـد به رئیس دیوان عالی کشور امروز ناکام ماند و در سایر ترورها و اقدامات افراد ضدانقلاب در تهران، ۲ نفر مجروح شدند. شماری از مهاجمان نیز با تلاش مأموران و مردم دستگیر شدند.

امروز، دو موتورسوار مسلح به قصد ترور آیت الله سـید عبدالکریم موسوی اردبیلی رئیس دیوان عالی کشور، یک نارنجک جنگی به سمت منزل وی پرتاب کردند که این نارنجک عمل

ص:۴۲۷

۱- خبرگزاری پـارس، نشـریه گزارش های ویژه، شـماره ۱۴۹، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۳۱، ارومیه - خبرگزاری پـارس، ۲۵/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۹.

۲- خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرهـا و گزارش هـا (ایران در ۲۴ سـاعت گذشـته)، شـماره ۱۵۱ ، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۲۳، ارومیـه -

خبرگزاری پارس، ۲۷/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۹؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۹، ۲۵/۵/۱۳۶۰، صص ۳۰ و ۳۱، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۲۵/۵/۱۳۶۰.

۳- تاریخ تأسیس حزب دمکرات ۲۵ مرداد ۱۳۲۴ است.

۴- سند شماره ۵۴۷۱۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۰، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲۹، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۲۶/۵/۱۳۶۰.

نکرد. مهاجمان بلافاصله به سوی مأموران مستقر در این محل تیراندازی کردند که با تیراندازی متقابل آنها ناچار به فرار شدند، ولی مأموران به تعقیب آنـان پرداختنـد و بـا کمک مردم یکی از مهاجمان دستگیر و خلع سـلاح شـد. این حادثه خسارت جانی و مالی نداشت.(۱)

سرنشینان یک اتومبیل بی.ام.و. نیز یک پاسدار را در خیابان محمودیه تهران هدف حمله قرار دادند و متواری شدند. در این حادثه این پاسدار مجروح شد.(۲)

دو حادثه مشابه دیگر نیز در تهران رخ داد که در یکی از آنها سرنشینان یک اتومبیل با استفاده از اسلحه ژ۳ و نارنجک به طرف نیروهـای کمیته منطقه ۲ تهران حمله کردنـد که این اقـدام به مجروح شـدن یـک نفر انجامیـد. در این حادثه یک موتورسیکلت نیز آتش گرفت.(۳)

در اقدام دیگری، سرنشینان مسلح یک خودرو، راننده یک واحد گشتی کمیته انقلاب اسلامی را ترور و سپس به سمت مقر کمیته منطقه ۷ تهران تیرانـدازی کردنـد و متـواری شدنـد. نیروهـای کمیته بـا تعقیب مهاجمـان، این خـودرو را متوقف و سرنشینان آن را دستگیر کردند.(۴)

علاوه بر این اقدامات، چند تن از نیروهای وابسته به سازمان مجاهدین خلق به ساختمان ستاد ۵ کمیته انقلاب اسلامی منطقه ۱۲ تهران حمله کردند که با تیراندازی متقابل نیروهای کمیته، مهاجمان با برجاگذاشتن یک اسلحه ژ۳ متواری شدند.(۵)

در حادثه ای دیگر سرنشینان یک اتومبیل لندرور در خیابان ۴۵ متری رسالت، ۲ مأمور شهربانی که حفاظت پمپ بنزین منطقه را بر عهده داشتند خلع سلاح کردند. در این حادثه ۲ اسلحه و یک بی سیم به دست این افراد افتاد.(۶)

امروز همچنین ۳ تن از فعالان سازمان مجاهدین خلق که تعدادی بمب دست ساز به همراه داشتند، با همکاری فعال مردم و تلاش نیروهـای بسیج سپاه پاسداران در خیابان های هاشمی و آریاشهر تهران دستگیر شدنـد. از منزل یکی از این افراد مقدار فراوانی چاشنی انفجاری، مواد مخدر و یک دوربین قوی متعلق به یک نفربر ارتشی که قادر به شناسایی مسافت های دور است، به دست آمد.(۷)

۱

در ترورهای انجام شده به دست افراد ضدانقلاب در ۴ شهر شمالی کشور، ۸ نفر به شهادت رسیدند و ۷ تن مجروح شدند. ۳ تن از ضاربان نیز دستگیر شدند.

افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، ۵ نفر از نیروهای بسیج را که از جبهه های جنگ عازم شمال کشور بودند، در ۳ کیلومتری آمل (جاده هراز) به گلوله بستند که براثر اصابت گلوله، یکی از آنان به نام علی سلیمانی به شهادت رسید(۸) و ۴ نفر دیگر مجروح شدند.(۹)

در اقدامی دیگر، افراد گروه هـای مسلح ضدانقلاب بـا مسلسل به سوی چند نفر از نیروهـای سپاه و جهاد سازندگی شهر آمل تیراندازی کردند که در این حادثه رضا طاهری به شهادت رسید و ۲ پاسدار مجروح شدند.(۱۰)

۱- روزنامه کیهان، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۹، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۵/۵/۱۳۶۰.

۳- همان.

۴- همان، ص۱۱، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۵/۵/۱۳۶۰.

۵- همان.

۶- همان، ص۶، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۵/۵/۱۳۶۰.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۰، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۶/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۹؛ و - روزنامه کیهان، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۸- خبرگزاری پارس نام شهید را احمد سقفی اعلام کرد. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۹، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۳۲، ساری - خبرگزاری پارس، ۲۵/۵/۱۳۶۰)

۹- روزنامه اطلاعات، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۱؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۹، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲۷، ۲۵/۵/۱۳۶۰.

۱۰- روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

در بابل نیز ۲ تن از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق، حجت الاسلام توحیدی یکی از روحانیون این شهر را در خیابان دکتر علی شریعتی هنگام سبقت گرفتن از اتومبیل حامل وی با مسلسل هدف قرار داده و به شهادت رساندند و سپس متواری شدند.(۱)به مناسبت شهادت این روحانی بازار بابل تعطیل شد.(۲)

در همین شهر، یک عضو بسیج سپاه پاسداران به نام وحید بابایی با چند نفر دیگر درحال گشت زنی شبانه بود که در محدوده خیابان هفت تن بابل با شلیک گلوله کلت یکی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق به شهادت رسید. ضارب با همکاری مردم دستگیر و به نیروهای سپاه پاسداران تحویل داده شد.(۳)

در ساری نیز یکی از افراد فعال سازمان مجاهدین خلق پس از شناسایی و تعقیب ازجانب نیروهای سپاه پاسداران به سمت آنان تیراندازی کرد که براثر اصابت گلوله، یکی از اعضای سپاه ساری به نام عبدالعظیم خیرآبادی به شهادت رسید. ضارب با کمک مردم دستگیر و به نیروهای سپاه پاسداران تحویل داده شد.

در حادثه دیگری در همین شهر، ۲ نفر از نیروهای سپاه پاسداران در خیابان فرهنگ هدف حمله افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق قرار گرفتند که یکی از آنان به شهادت رسید و دیگری مجروح شد. پس از این سوءقصد، یکی از مهاجمان متواری و دیگری با تلاش نیروهای سپاه پاسداران شهر دستگیر شد.(۴)

در شهرستان رودسر نیز ۲ نفر از افراد متعهد شهر هدف حمله افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق قرار گرفتند و به شهادت رسیدند.(۵)

۱

در اقدامات امروز افراد ضدانقلاب شامل پرتاب نارنجک و بمب دست ساز، بمب گذاری و درگیری در شهرهای بروجرد، زنجان، گرگان، مازندران و قوچان، ۲ پاسدار به شهادت رسیدند، ۸ نفر مجروح شدند و خساراتی نیز به بار آمد. علاوه براین، ۲ بمب هم در بروجرد خنثی شد.

یکی از افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی، یک نارنجک به سوی ساختمان روابط عمومی سپاه پاسداران بروجرد پرتاب کرد که براثر انفجار آن ۶ پاسدار و یک روحانی مجروح شدند.(۶)

در همین شهر، ۲ بمب دست ساز و آتش زا زیر ماشین فرماندار بروجرد کار گذاشته شده بود که توسط معاون فرمانداری کشف و با تلاش مأموران شهربانی خنثی شد.(۷)

۱- روزنامه کیهان، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۵۴۷۱۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه بابل به فرمانده سپاه مرکز و منطقه، ۲۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- روزنامه اطلاعات، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۹، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۲۴، بابل - خبرگزاری پارس، ۲۵/۵/۱۳۶۰

۳- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۰۸، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۵.

۴- روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۵- سند شماره ۵۷۶۹۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۳ به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۷- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲۰.

در زنجان هم در درگیری بین نیروهای سپاه پاسداران و ۲ تن از اعضای گروه فرقان(۱) یکی از اعضای این گروه کشته و دیگری دستگیر شد. همچنین ۲ نفر از پاسداران که برای دستگیری این افراد از تهران اعزام شده بودند، به شهادت رسیدند.(۲)

در گرگان هم ۲ تن از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) با نیروهای گشت سپاه پاسداران درگیر شدند که یکی از آنان براثر انفجار یک بمب دست ساز که قصد پرتاب آن را داشت، کشته و دیگری مجروح شد. در این درگیری یک پاسدار نیز مجروح شد. از این افراد یک اسلحه یوزی با دو خشاب پر، یک کلت و یک بمب دست ساز به دست آمد.(۳)

در کردکوی مازندران هم یکی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق یک بمب دست ساز به سوی منزل سرپرست نهضت سوادآموزی پرتاب کرد که براثر انفجار آن خسارات مالی کمی به بار آمد. نیروهای سپاه پاسداران عامل انفجار را چند ساعت بعد درحالی که با لباس فرم بسیج قصد فرار از منطقه را داشت، در روستای سالی کنده این شهرستان دستگیر کردند.(۴)

در همین شهرستان، چند تن از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق چند بمب دست ساز به ساختمان کمیته امداد امام خمینی پرتاب کردند که براثر انفجار آنها، شیشه های ساختمان شکست و به وسایل موجود در آن خساراتی وارد شد. مهاجمان نیز متواری شدند.(۵)

در قوچان نیز دو موتورسوار یک بمب دست ساز به سوی منزل یکی از افراد متعهد شهر پرتاب کردند و درحالی که قصد فرار از محل را داشتند، هدف حمله نیروهای سپاه قرار گرفتند. در این حادثه، یکی از تروریست ها مجروح و سپس دستگیر شد و نفر دوم بااینکه براثر اصابت گلوله زخمی شده بود، گریخت.(۶)

۱

امروز چند خانه تیمی در شهرهای گرگان، رامهرمز و تبریز کشف شد و شماری از عناصر وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و پیکار در ۶ شهر دستگیر شدند. همچنین یکی از اعضای سازمان چریک های فدایی خلق اکثریت به سپاه پاسداران لنگرود مراجعه کرد و تعدادی سلاح و مقادیری مهمات تحویل داد.

با تلاش نیروهای سپاه و همکاری مردم ۲ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق در

۱- فرقان ازجمله گرو ه هایی بود که چند سال قبل از پیروزی انقلاب تشکیل شد و در طول حیات یک ساله اش پس از انقلاب، چند تن از شخصیت های مهم انقلاب ازجمله آیت الله مطهری، آیت الله قاضی طباطبایی، آیت الله مفتح، آیت الله هاشمی رفسنجانی، سپهبد قرنی، حاج مهدی عراقی و فرزندش حسام را ترور کرد. توضیح بیشتر درمورد زمان تشکیل این گروه، گرایش ها و تفکرات حاکم بر آن در ضمیمه گزارش آمده است.

۲- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۰۸، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۵.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۴- روزنامه اطلاعات، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۵- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۶- روزنامه اطلاعات، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۲.

گرگان شناسایی و ۱۲ نفر از اعضای این سازمان دستگیر شدند. در پیگیری های بعدی نیز ۱۹ نفر دیگر شناسایی و دستگیر شدند. علاوه براین، یکی از افراد شاخه های نظامی سازمان که یک مسلسل یوزی با ۲ خشاب پر و یک بمب دست ساز به همراه داشت، در این شهر شناسایی گردید و درحالی که سعی داشت از دست نیروهای سپاه فرار کند، زخمی و دستگیر شد. با پیگیری های بعدی، یکی از افراد این شاخه نیز که یک اسلحه کمری و ۲۲ فشنگ آن را همراه داشت، شناسایی و دستگیر شد همچنین فرد دیگری از اعضای این سازمان حین شناسایی ساختمان یکی از نهادهای انقلاب شناسایی و هنگام فرار دستگیر شد.(۱)

در شهرستان رشت نیز ۱۴ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق در ۳ عملیات جداگانه دستگیر شدند. ۱۰ نفر از این افراد هنگام بمب گذاری، ترور و تخریب در نقاط گوناگون شهر و ۳ نفر در خیابان های امام خمینی و دکتر شریعتی شناسایی و دستگیر شدند. همچنین یکی از افراد مهم سازمان پس از شناسایی ازجانب نیروهای سپاه، از بندر انزلی تا رشت تحت کنترل و تعقیب قرار گرفت، اما در کوچه سینما سعدی خیابان امام خمینی رشت متوجه تعقیب نیروهای سپاه شد و اقدام به تیراندازی کرد که نیروهای خودی با بستن راه های فرار، وی را دستگیر کردند. در این درگیری یک پاسدار مجروح شد.(۲)

یکی از رهبران سازمان مجاهدین خلق در اراک که مسئولیت رهبری همه درگیری های سطح شهر را بر عهده داشت و در اوایل پیروزی انقلاب اسلامی با نفوذ در کمیته این شهر تعدادی سلاح سرقت کرده بود و از مدت ها قبل نیز متواری بود، با همکاری مردم و تلاش پاسداران کمیته انقلاب اسلامی شهر دستگیر شد.(۳)

در شهرستان رامهرمز هم چند منزل مشکوک با همکاری مردم و اطلاع رسانی آنان شناسایی و کشف شد و ۷ تن از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق دستگیر شدند. از این افراد تعداد فراوانی مدارک و اسناد مربوط به سازمان با رمزهای عملیاتی به دست آمد.(۴)

همچنین یکی از اعضای اصلی سازمان مجاهدین خلق در جهرم که مدت ها تحت تعقیب بود، با تلاش نیروهای سپاه دستگیر شد.(۵)

علاوه بر این موارد، در طول چند روز گذشته، با همکاری گسترده مردم چند خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق و پیکار در تبریز کشف شد و بیش از ۱۱۰ نفر از افراد وابسته به این دو گروه دستگیر شدند. از این عده، ۱۰۰ نفر از اعضا و هواداران سازمان مجاهدین خلق و ۱۰ نفر از آنان عضو سازمان پیکار هستند. همچنین ۳ نفر از اعضای اصلی سازمان که مسئولیت اداره امور مالی، بخش نظامی و تدارکاتی سازمان در استان آذربایجان شرقی را بر عهده داشتند، دستگیر شدند.(۶)

۱- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۰۸، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۲- روزنامه کیهان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۶؛ و - روزنامه کیهان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۴- روزنامه اطلاعات، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۵- روزنامه کیهان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

۶- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۰۸، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۹، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲۷، ۲۵/۵/۱۳۶۰.

درپی این اقدام، دادسرای انقلاب تبریز با انتشار اطلاعیه ای دراین باره اعلام کرد: در یکی از خانه های تیمی مدارک مربوط به ترور آقای سید حسین موسوی تبریزی رئیس دادگاه انقلاب اسلامی آذربایجان شرقی که قرار بود ۲۴ ساعت بعد انجام شود، به دست آمد.(۱)

امروز همچنین یکی از اعضای سازمان چریک های فدایی خلق اکثریت با مراجعه به سپاه پاسداران لنگرود تعدادی سلاح و جنگ افزار و مقداری مهمات را که دراختیار این گروه بود، به آنها تحویل داد. به گزارش روابط عمومی سپاه پاسداران لنگرود، اقلام تحویل داده شده به این شرح است: ۸ قبضه اسلحه ژ۳ با ۱۷۴۲ فشنگ، ۷ قبضه اسلحه کمری، ۲۲ جعبه خشاب پر و ۴۸ خشاب خالی، ۳ نارنجک جنگی، ۱۰۰ عدد نارنجک تفنگی بازوکا، ۱۲ فشنگ کلاشینکف و ۶ فشنگ اسلحه برنو و مقداری وسایل تنظیف اسلحه.(۲)

۱

محمدعلی رجایی رئیس جمهور، در یک نطق تلویزیونی، از اعضا و هواداران سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در کشور خواست باتوجه به اقدام مسلحانه رهبران سازمان علیه نظام، آزادانه و بدون توجه به القائات سازمان راه خود را از رهبران فعلی آن جدا کنند و دربرابر این موضوع هشیار باشند. وی با اشاره به عملکرد سازمان در اولین روزهای انقلاب، دیدگاه اعضای آن درباره جنگ ایران و عراق، ورود سازمان به فاز نظامی و اعلام قیام مسلحانه و ترور شخصیت ها و مردم عادی، نتیجه عملکرد سازمان را فرار رجوی و بنی صدر به فرانسه و پایان یافتن حیات سازمان دانست.(۳)-(۴)

۲

باوجود گزارش های قبلی مبنی بر پهلوگرفتن ناوچه ربوده شده تبرزین در بندر طنجه مراکش، که با تکذیب مقامات این کشور مواجه شد، خبرگزاری فرانسه به نقل از سخنگوی گروه "نهضت آزادگان"، که مسئولیت ربودن ناوچه را بر عهده گرفته است، اعلام کرد: ناوچه اکنون در آب های بین المللی است و تا وقتی عملیات ادامه دارد، نمی توانیم دراین باره توضیحات بیشتری بدهیم.(۵)

خبرگزاری پارس نیز به نقل از خبرگزاری فرانسه گزارش داد: ارتشبد بهرام آریانا فرمانده سابق ارتش ایران، در بیانیه ای که امروز منتشر شد، اعلام کرد ناوچه تبرزین اولین مقر دولت ملی ایران می باشد.(۶)

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص ۲۰؛ و - روزنامه کیهان، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص ۱۴.

۲- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۰۸، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۹، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۲۷، رشت - خبرگزاری پارس، ۲۵/۵/۱۳۶۰.

۳- مشروح سخنان محمدعلی رجایی در ضمیمه گزارش آمده است.

۴- روزنامه کیهان، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص ۱۴.

۵- روزنامه اطلاعات، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص ۱۱.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۸، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۵، به نقل از خبرگزاری فرانسه، ۲۴/۵/۱۳۶۰.

۱

هرچند اخبار مربوط به ابوالحسن بنی صدر و مسعود رجوی امروز بازتاب کمی در رسانه های خارجی داشت، اما همین اخبار و تحلیل های محدود همچنان حاکی از تغییر نگرش اولیه محافل سیاسی و رسانه ای غربی درباره آنان است، طوری که به تدریج رجوی به جای بنی صدر در کانون توجه این محافل قرار گرفته و منابعی که تا چندی پیش، بنی صدر را نقطه ثقل تغییر قدرت سیاسی ایران و به سقوط کشاندن نظام جمهوری اسلامی ایران می انگاشتند، باتوجه به سیر حوادث جاری در ایران، رفته رفته از کاهش نفوذ بنی صدر سخن می گویند و به بزرگ نمایی قدرت سازمان مجاهدین خلق (منافقین) می پردازند.

روزنامه آبزرور دراین باره نوشته است: بنی صدر مدعی است که ۹۰ درصد از ارتشیان از وی پشتیبانی می کنند، اما درظاهر، این مسعود رجوی است که برگ برنده را در دست دارد نه آقای بنی صدر. این درحالی است که مسعود رجوی در ایران از یک تشکیلات سیاسی منظم و یک نیروی مسلح چریکی مستقل با ۷۰ تا ۱۰۰ هزار نفر چریک آزموده و حمایت ارتشیان برخوردار است.(۱)

روزنامه امریکایی نیوزویک نیز درمورد جایگاه بنی صدر نوشته است: «بنی صدر قربانی اوهام شخصی خود می باشد که فکر می کند از محبوبیت سرشاری برخوردار است و یک مقام رسمی وزارت خارجه امریکا گفت هیچ شواهدی مبنی بر سقوط نزدیک رژیم کنونی در ایران دیده نمی شود و درواقع، از زمانی که یک انفجار تروریستی، ۷۴ نفر از اعضای حاکم حزب جمهوری اسلامی را در ماه ژوئن کشت، روحانیون به طور عجیبی در حزب و در افزایش قدرت خود موفق بودند.»(۲)

هفته نامه اکونومیست نیز آورده است: «روحانیون درواقع خشنود بودند که ۲ تن از باقدرت ترین دشمنان آنها ایران را ترک گفتند. بعد از فرار آقای بنی صدر و مسعود رجوی، نیروهای چریکی در ایران ضعیف شده است هرچند که مجاهدین آقای رجوی هنوز می توانند تیراندازی کنند.»(۳)

۲

روابط عمومی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران با صدور اطلاعیه ای از دعوت انور سادات رئیس جمهور مصر از بنی صدر خبر داد.

در قسمتی از این اطلاعیه آمده است: «سادات با اعزام چند تن از مأمورین ویژه امنیتی خود به پاریس آمادگی رژیم مصر را جهت دادن پناهندگی سیاسی به بنی صدر

۱– خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۸، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۵ (ضمیمه)، ۲۴/۵/۱۳۶۰.

۲– همان، ص۴ ضمیمه، ۲۴/۵/۱۳۶۰.

۳– همان.

رئیس جمهور مخلوع و فراری اعلام کرده است. به گزارش منابع موثق در مصر، مأمورین

امنیتی مصر در تماس با بنی صدر همچنین گفته اند که رژیم سادات آماده هرگونه همکاری با وی است.»(۱)

۱

نشریه اکونومیست (چاپ لندن) در مقاله ای با عنوان "دو ترور" با لحنی کینه توزانه مطالبی علیه جمهوری اسلامی ایران منتشر کرده است. در این مقاله که گروه های مخالف؛ به ویژه سازمان مجاهدین خلق (منافقین) قدرتمند جلوه داده شده اند، دو نکته قابل تأمل است: ۱. مقاله ازنظر اطلاعات ناقص است و دیدگاه محافل سیاسی - فرهنگی درباره انقلاب و ایران در این نشریه غیرواقعی است. ۲. این محافل از عملکرد گروه های ضدانقلاب به ویژه سازمان مجاهدین خلق خشنود هستند.

در بخش هایی از این مقاله آمده است:

جنگ دوم در سرزمین ایران که جدال خونینی بین روحانیت حاکم و دسته متشکل از مخالفان است، در عرض دو هفته گذشته با چنان سرعتی ازنظر شدت و وسعت و حد خونریزی افزایش یافته است که درحال حاضر، تعداد قربانیان آن بر کشته های جنگ نخستین، که همانا جنگ ایران و عراق است، فزونی گرفته است.

حتی آماری که دولت ایران به دست می دهد و درحال حاضر تنها منبع (اطلاعاتی) در این کشور است، حکایت از آن دارد که به طور متوسط، روزانه حدود ۲۰ نفر در ایران کشته می شوند.

آماج حملات مجاهدین، افراد منتخب و دستچین شده هستند. هدف این سازمان نابودی حزب حاکم جمهوری اسلامی ازطریق کشتار رهبران شناسایی شده و مقامات دولتی وابسته به این حزب است. این سازمان قبلاً ـ دو تن حجت الاسلام و استاندار را به ضرب اسلحه از پای درآورده و احتمالاً مسئول قتل حسن آیت تئوریسین اصلی حزب جمهوری اسلامی، در هفته پیش بوده است. ضمناً بعید نیست بمبی که در ماه ژوئن منجر به مرگ چند تن از رهبران حزب مزبور گشت را این سازمان کار گذاشته باشد.

آیا می توان با این کشتارهای دستچین شده قدرت ملاها را درهم شکست؟ احتمالاً نه، هرچند که آنها کمک خواهند کرد تا تعداد انگشت شماری از مردانی که خصوصیات رهبری داشته و یا از تجربیات دولتی بهره مند هستند، از بین بروند. سرانجام، این کشتارها می تواند پریشانی و دستپاچگی حکومت و عدم کارایی دستگاه دولت که نتیجه آن افزایش نارضایتی عمومی خواهد بود را دامن زند. ضمناً این اعمال ممکن است ملاهای حاکم را به ستوه آورده

۱- روزنامه کیهان، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۶؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۸، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص ۱۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۴/۵/۱۳۶۰.

و روحیه طرف دارانشان را تضعیف نماید. سپاه اختصاصی ملاها که عبارت اند از ۲۵ هزار

محافظ قدرتمند انقلابی، درصورت فقدان رهبری در معرض آسیب پذیری قرار خواهند گرفت. پاسداران اگرچه شیفته و مجذوب (امام اند) اما به طرز ناامیدکننده ای از عدم تشکیلات و بی سازمانی رنج می برند. ضمناً مجاهدین به خرابکاری های وسیع صنعتی دست زده، جاده ها و راه آهن را که از اهمیت ویژه در کشوری به وسعت ایران برخوردار است خراب و قطع می کنند. مجاهدین از روش نابودساختن انبارهای غله سود می برند که درعین بی رحمانه بودن تأثیر بسزایی دارد، زیرا شورش های حاصل از گرسنگی و بالارفتن قیمت مواد غذایی جدی ترین خطری است که رژیم ملاها را تهدید می کند.(۱)

۱

باتوجه به وضعیت جنگی ایران و ضرورت تأمین اقلام مورد نیاز کشور به خصوص در امر واردات کالا، ستاد بسیج اقتصادی کشور طرحی را تصویب کرد که براساس آن با خرید ۶ کشتی باربری، ظرفیت حمل بار کشتیرانی ایران به بیش از دو برابر افزایش خواهد یافت.

دکتر محمدتقی بانکی معاون سازمان برنامه وبودجه، در مصاحبه با خبرگزاری پارس با اعلام این خبر گفت: ستاد بسیج اقتصادی که پس از جنگ تحمیلی عراق علیه ایران به منظور بسیج منابع اقتصادی در مقابله با تحریم اقتصادی و محدودیت های جنگی به وجود آمده است، پس از بررسی های لازم تصمیم گرفت باتوجه به ورود سالانه ۱۰ میلیون تن کالا ـ به بنادر کشور، ظرفیت ۷/۱ میلیون تنی کشتیرانی جمهوری اسلامی را افزایش دهد.

با ورود این کشتی ها به بنادر کشور، ظرفیت کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران از ۷/۱ میلیون تن به ۵/۳ میلیون تن در سال خواهد رسید که طبق استاندارد بین المللی، هر کشور باید حمل ونقل نیمی از ظرفیت وارداتی از راه دریا را خود به عهده گیرد.

کشتی ها جمعاً به مبلغی نزدیک به ۱۱۰ میلیون دلار خریداری شده و ده درصد از قیمت آن نیز به عنوان ضمانت خریدار به بانک واریز شده تا درصورت انصراف جمهوری اسلامی ایران دراختیار فروشنده قرار گیرد.(۲)

۲

حسن محمد طوالبه وزیر اطلاعات کشور عراق، از اعلام آمادگی عربستان سعودی برای تأمین بودجه ساخت یک رآکتور هسته ای در عراق خبر داد.

به گزارش هفته نامه پانا (چاپ ژاپن) این مقام عراقی که در رأس یک هیئت برای شرکت در

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۸۰، ۱۷/۶/۱۳۶۰، صص ۷ - ۵، اکونومیست (انگلستان).

۲- روزنامه کیهان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص ۱.

اجلاس ممنوعیت تولید سلاح های اتمی به ژاپن سفر کرده است، در مصاحبه با این نشریه

درباره بازسازی تأسیسات اتمی عراق که در بمباران هواپیماهای نظامی اسرائیل منهدم شد،(۱) گفت: عراق مصمم است با یاری کشورهایی که تکنولوژی خود را دراختیار این کشور قرار دهند، تأسیسات هسته ای خود را بازسازی کند و دراین زمینه، عربستان سعودی آمادگی خود را برای تأمین بودجه یک رآکتور هسته ای جدید اعلام کرده است که کشور عراق از این کمک برادرانه استقبال می کند.(۲)

ضمیمه گزارش۳۴۴: سوابق و اقدامات گروه فرقان

در کتاب خاطرات عزت شاهی از مبارزان سیاسی و زندانیان دوران رژیم شاه درباره گروه فرقان چنین آمده است:

«گروه فرقان، حدود دو سال پیش از پیروزی انقلاب اسلامی، تشکیل شد و در آغاز به عنوان گروه کهفی ها شهرت داشت. ...

سازمان اصلی فرقان روی دوش اکبر گودرزی بود. این گروه هم زمان با رشد فزاینده نسل جدید مذهبی و متأثر از جریان های روز توانست در شماری از مدارس و مساجد تهران، عده ای را جذب کند و از آن جمله جذب معلمانی در مدرسه جهان آرا و افرادی از مسجد رفعت. گودرزی تلاش کرد تا در مسجد قبا پایگاهی به دست آورد که با مخالفت شهید مفتح روبه رو شد. مسجد رفعت نزدیک خیابان دولت، یکی از پایگاه های اصلی فرقان بود. ...

این گروه که فعالیت خود را از سال ۱۳۵۵ با برگزاری جلسات تفسیر قرآن شروع کرد، در پایان سال ۵۶، به کار تدوین ایدئولوژی فرقان پایان داد. از آن پس گروه، افزون بر تلاش برای پیگیری کارهای ایدئولوژیک، به تحلیل های سیاسی، درک شرایط سیاسی جهان و طرح استراتژی جنگ مسلحانه علیه رژیم پرداخت و اولین نشریه اش را به نام فرقان در اسفند ۱۳۵۶، منتشر کرد.

... [پس از انقلاب]، نتیجه عملکرد این گروه ترور شخصیت هایی چون مطهری، قاضی طباطبایی، مفتح، هاشمی رفسنجانی، سپهبد محمدولی قرنی، حاج مهدی عراقی و پسرش (حسام) بود. عوامل این

ص:۴۳۶

۱- به گزارش خبرگزاری ها، چند هواپیمای جنگنده اف۱۵ و اف۱۶ اسرائیلی در تاریخ ۱۴/۳/۱۳۶۰، تأسیسات اتمی تموز عراق را بمباران کردند. دو روز پس از این واقعه، خبرگزاری واشنگتن اعلام کرد: هواپیماهای اسرائیلی بیش از ۶۰۰ مایل؛ یعنی یک سوم طول پرواز خود را بر فراز خاک عربستان پیمودند، ولی شبکه تلویزیونی بی بی سی گفت: هواپیماهای امریکایی آواکس که در عربستان فعالیت دارند، هواپیماهای اسرائیلی را شناسایی نکردند! از سوی دیگر، روزنامه کیهان نوشت: بنا به یک گزارش منتشرشده در لندن، برخی محافل سیاسی واشنگتن اعلام کردند که هواپیماهای اسرائیلی در حمله به این تأسیسات به شکل هواپیماهای اردنی رنگ آمیز شده بودند. (روزنامه کیهان، ۲۳/۳/۱۳۶۰، ص۱۲) یک روزنامه اسرائیلی هم نوشت: در این حمله، آتشبارهای ضدهوایی مستقر در این مرکز هیچ واکنشی از خود نشان نداند. (همان، ص۱۶) مدتی پس از این واقعه، برخی محافل سیاسی و رسانه ای اخباری منتشر کردند مبنی بر اینکه این حمله با اطلاع قبلی رژیم عراق انجام شده است و از قبل به سیستم پدافند ضدهوایی این کشور ابلاغ شده بود به دلیل اجرای مانور مشترک نیروی هوایی عراق و اردن از شلیک آتش به سوی هر شیء

هوایی به جد خودداری کنند.

۲- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۸۵، ۲۹/۶/۱۳۶۰، صص ۴۸ و ۵۰، نشریه هفتگی پانا (ژاپن).

گروه در پاییز سال ۱۳۵۸، دستگیر شدند و تعدادی از آنان ازجمله اکبر گودرزی طی مصاحبه های

تلویزیونی به تبیین ایدئولوژی و دیدگاه های گروه فرقان پرداختند. این افراد محاکمه شده و اعضای اصلی آن به اعدام محکوم شدند.»(۱)

ضمیمه گزارش۳۴۶: مشروح سخنان محمدعلی رجایی درباره سازمان مجاهدین خلق (منافقین)

محمدعلی رجایی در بخش هایی از نطق تلویزیونی خود که حدود یک ساعت طول کشید و متن آن در شماره امروز روزنامه کیهان چاپ شد، درباره عملکرد سازمان مجاهدین خلق در اوایل انقلاب گفت:

«اولین کاری که سازمان مجاهدین کرد یک پوستر چاپ کرد که یک طرفش آرم سازمان مجاهدین بود و یک طرفش عکس امام بود. از هر فرصتی استفاده می کرد که دست کم سه چیز را برای خودش آماده بکند؛ یکی از آنها اسلحه بود. به محض اینکه مردم ما در انقلاب پیروز شدند، اینها به انواع وسایل متوسل می شدند برای جمع آوری اسلحه. خاطرم است که در مدرسه رفاه که اسلحه ها در آنجا می آمد تحویل می شد، چند نفر بودند که خودم دیدم چهارتا چهارتا کلاشینکف می گرفتند و می بردند و دوباره برمی گشتند و در دانشگاه، یکی از دانشکده ها را (دانشکده علوم) پایگاه جمع آوری اسلحه کردند. مسلمان ها که اسلحه می برند آنها اسلحه ها را می گرفتند و بعداً کامیون کامیون بردند برای روزی که در نظر داشتند. چیزی که برای همه ما تعجب آور می باشد [این است که] اینها شروع کردند به شناسایی شخصیت هایی که ممکن است در آینده این انقلاب نقش داشته باشند. اخیراً یکی از خانه های تیمی که به دست شما مردم لو رفته و تصرف شده، ما در آنجا اسنادی را دیدیم که حتی کسانی را که در مدرسه رفاه مشغول خدمت بودند، شناسایی کردند که برای هرکدام یک کارت درست کردند. پس، از آن موقع اینها به فکر بودند که هرچه زودتر یک نبردی را با نیروهای مؤمن واقعی شروع کنند. ...»

رئیس جمهور همچنین درمورد سوءاستفاده سازمان از جنگ افزود: «تعدادی از افراد سازمان به جنوب رفتند و همه از عمل اینها تعجب کردند که به جنوب برای جنگ رفتند. چند روزی بیشتر نکشید که معلوم شد که رفته اند هم تبلیغات گروهی بکنند، یک تیر در کنند، ۱۰ تا اعلامیه بدهند و هم اینکه چون در محیط جنگ نیز اوضاع دقیق و منظم نیست، هرچه می توانند اسلحه و مهمات جمع آوری بکنند ... خاطرمان هست که اینها با هیاهوی بسیار آمدند و گفتند که ما می خواهیم بجنگیم اینها نمی گذارند ما بجنگیم. مدتی از این سفره نان خوردند که رنگ و روی سفره رفت. برگشتند و موضع دیگری گرفتند [و] گفتند اصلاً جنگ بیخود است. گفتند اصلاً بیخود شما می جنگید و مردم را به کشتن می دهید. خوب مفهوم مخالفش معلوم است نجنگید یعنی چه؟ ...

اگر هواداران و اعضای سازمان مجاهدین غیر از کادر مرکزی فقط یک روز بیایند و از خودشان بپرسند، اگر امروز مجاهدین اولیه امثال حنیف نژادهای اول بیایند و ببینند که سازمان مجاهدین خلق ایران آمده فرانسه را به عنوان یک پایگاهی علیه جمهوری اسلامی برای جنگ انتخاب کرده، آیا واقعاً خجالت ندارد؟ آیا واقعاً این غیراز تمام عواقبی که دارد، پایمال کردن خون محمد [حنیف نژاد] نیست؟ آیا نه این است اگر آن روز سال ۵۰ [۱۳] شما افرادی را در امریکا و در فرانسه داشتید و برعلیه شاه می جنگیدند، امروز آن توجیه نیست. امروز فرانسه و امریکا و آلمان مشتاق اند که این انقلاب شکست بخورد، کاری هم با رجایی و بهشتی و خامنه ای ندارند. آنها با انقلاب کار دارند و تو [رجوی] را آنجا راه دادند که هیچ، حتی تو را پشتیبانی هم می کنند.

امکانات فراوان هم برایت فراهم می کنند. واقعاً یک عضو مخلص سازمان مجاهدین خلق از خودش نمی پرسد که این حرکت چگونه تعیین می شود؟ چگونه است که مسعود رجوی، واقعاً چگونه قبول می شود که نخست وزیر بنی صدر شده؟ این را کدام هوادار یا عضو سازمان مجاهدین خلق

ص:۴۳۷

۱- محسن کاظمی، خاطرات عزت شاهی، تهران: انتشارات سوره مهر، چاپ پنجم ۱۳۸۵، ص ۵۳۰.

می تواند به خودش تحمیل کند؟ آیا شما می توانید در تاریخ جواب این حرکت را بدهید؟ شما می توانید

بگویید کشتن خامنه ای، برای شما لازم تر از کشتن یک امریکایی یا یک ساواکی یا یک اسرائیلی بوده؟ حقیقت این است که آن خلق قهرمانی که شما بالای اعلامیه هایتان می نویسید چیزی جز سازمان مجاهدین نیست و ما خوب می دانیم. اعضای کادر مرکزی شما خوب می دانند که اصل سازمان است و نه خلق قهرمان. خلق قهرمان ازنظر سازمان مفهوم خارجی ندارد. من ضمن نهایت تشکر از هم میهنانم که نشان دادند که با مسئولان که خودشان انتخاب کردند، همدل و همراه و همگام هستند و صمیمانه نمونه هایی را در معرفی ضدانقلاب از خودشان نشان می دهند [باید بگویم] که واقعاً تنها شهادت ها، تنها حرکت عظیم جنگ نیست که باید در تاریخ ثبت شود، بلکه یک چنین جامعه ای با این انسجام و هماهنگی مطلبی است که تاریخ با افتخار آن را خواهد نوشت.»

محمدعلی رجایی درمورد همکاری خلبان مخصوص شاه با سازمان مجاهدین خلق و فراری دادن رجوی و بنی صدر به پاریس نیز گفت: «اگر یک روزی ما در زندان خبر می دادیم صد سال دیگر ممکن است معزی [خلبان مخصوص شاه] بیاید عضو سازمان مجاهدین خلق بشود، ما را از بین می بردند. چرا این سه نفر به پاریس رفتند؟ اگر به عدن [در یمن] می رفتند، می گفتند آنجا یک کشور انقلابی است. اگر به شوروی می رفتند می گفتند شما از اول هم می دانستید که می خواهیم روس ها را بر اینجا مسلط بکنیم، خوب حالا ـ همان حرکت را کردیم. چه دلیلی دارد به پاریس رفتند! ما کسانی که خواستار این انقلاب هستیم، کسانی که جانمان کمترین ارزش دربرابر این انقلاب دارد، می دانیم که برای این سازمان سرنگونی رژیم جمهوری اسلامی ایران امکان ندارد. ...»(۱)

ص:۴۳۸

۱- روزنامه کیهان، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

روزشمار جنگ یکشنبه ۲۵ مرداد ۱۳۶۰ ۱۵ شوال ۱۴۰۱ ۱۶ اوت ۱۹۸۱

۱

نیروهـای عراقی ساعت ۱۳ امروز، بـا شـلیک هم زمان ۳ موشک ۳ مـتری و ۱۲ موشـک کاتیوشا، "پادگان ابوذر" در منطقه سـرپل ذهاب را هدف قرار دادند و تلفات و خسارات بسیاری به نیروهای خودی تحمیل کردند.

۲ موشـک از ۳ موشـک شـلیک شـده به گلـوله هـای تـوپ و خرج هـای مربوط به آن، که در فضـای بیرون زاغه مهمـات پادگـان نگهـداری می شدند، اصابت کرد و سـبب آتش سوزی و انفجار آنها شد. براثر این انفجار، ۲ زاغه مهمـات دیگر نیز آتش گرفت و سپس منفجر شد.(۱)

یک ساعت بعد، این پادگان بار دیگر به وسیله ۲ هواپیمای میگ عراقی بمباران شد که موجب شدت گرفتن آتش سوزی

ص:۴۴۱

۱- دو روز قبل از این حادثه، عراق ۲ موشک به سمت پادگان شلیک کرد، اما موشک ها به اطراف پادگان اصابت کرد و خسارتی وارد نشـد. اعلام این خبر در رادیو، اعتراض فرمانـدهان نیروی زمینی ارتش در غرب کشور را در پی داشت، زیرا آنان معتقد بودند پخش این اخبار سـبب خواهـد شـد دشـمن به اطلاعات دقیق تری از این محل نظامی دست یابـد و با هـدف گذاری صـحیح تری به پادگان حمله موشـکی کند. (سـند شـماره ۲۵۷۵۵۳ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنـگ: از قرارگـاه مقـدم نزاجـا غرب (رکن۲) به فرماندهی نزاجا (مدیریت عملیات)، ۲۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی)

شد و یک زاغه مهمات دیگر نیز

طعمه حریق گردید. همچنین به انبار ارتش و محوطه ترابری و آشپزخانه سپاه پاسداران خساراتی وارد شد.(۱) براثر این انفجارها، ۱۵ نفر شامل ۴ پاسدار، ۵ بسیجی، یک درجه دار، ۳ سرباز و ۲ غیرنظامی شهید و ۲۸ نفر مجروح شدند.(۲)-(۳)

بلافاصله پس از این حادثه، نیروهای خودی برای جلوگیری از حملات بعدی ارتش عراق با استفاده از توپخانه های مناطق مرزی منطقه؛ ازجمله باباهادی، قراویز و چم امام حسن(ع) مواضع دشمن را گلوله باران کردند و در مقابل آنان سدی از آتش به وجود آوردند.*(۴)-(۵) سپاه پاسداران نیز اقدام به خارج کردن نیروهایش از پادگان و انتقال آنان به خط مقابل دشمن در منطقه کرد و مهمات موجود در پادگان را به مکان دیگری برد که با این اقدام از سرایت آتش به سایر زاغه ها جلوگیری شد.(۶)

همچنین به دلیل اینکه پدافند هوایی مستقر در منطقه دربرابر حمله به پادگان ابوذر واکنشی نشان نداد، محمد بروجردی فرمانده سپاه کرمانشاه، در نامه ای به فرماندهی سپاه پاسداران در تهران،(۷)* خواستار واگذاری پدافند هوایی منطقه به سپاه و تجهیز نیروهای

ص:۴۴۲

۱- چهار روز پس از این حادثه، تیم بازرسی واحد طرح و برنامه ریزی عملیات غرب کشور ضمن بازدید از پادگان، گزارشی درباره دلایل انفجار پادگان و میزان خسارات واردشده تهیه کرد که در ضمیمه اول این گزارش آمده است.

۲- برخی منابع نظامی در گزارش های خود تعداد شهیدان را ۲۰ نفر و زخمی ها را تا ۸۰ نفر اعلام کردند. تعدادی از مجروحان این حادثه نیز به بیمارستان های کرمانشاه منتقل شدند. به گزارش خبرگزاری پارس، صداوسیمای مرکز کرمانشاه چندین بار اطلاعیه سازمان انتقال خون استان مبنی بر اهدای خون به مجروحان را پخش کرد. درپی این حمله، ساکنان روستاهای نزدیک پادگان نیز به اردوگاه های آوارگان جنگی مهاجرت کردند. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۹، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۴، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۲۵/۵/۱۳۶۰)

۳- سند شماره ۵۷۹۶۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی) ، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۱؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۰ ، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۲، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۲۶/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۳۱۵۴۰۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از قرارگاه تاکتیکی تیپ۱ (رکن۲) به سپاه پاسداران و نیروی مخصوص، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۱۶۸۹۹۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه کرمانشاه به فرمانده سپاه مرکز، ۲۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۰۴۷۷۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سرپل ذهاب به کرمانشاه، ۲۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- * مرکز اطلاعات ستاد مشترک ارتش در نامه ای به مرکز فرماندهی خود، ادعای منابع اطلاعاتی عراقی که مدعی کشته یا مجروح شدن تعدادی ایرانی و درگیری سپاه و ارتش شده بودند را منعکس کرد. در بخشی از این گزارش آمده است: «مأمورین اطلاعاتی عراق به مسئولین آن کشور گزارش داده اند که در تاریخ ۲۵/۵/۶۰، ارتش عراق با موشک زمین به زمین پادگان ابوذر را مورد هدف قرار داد که درنتیجه تعدادی از پرسنل نیروهای ایرانی کشته و زخمی شده و پادگان ابوذر نیز به شدت آسیب دیده است. همین مأمورین اضافه کرده اند که دراثر اصابت موشک به پادگان، نیروهای نظامی پادگان را ترک و جهت پناه گرفتن به تپه های اطراف رفته و این موضوع باعث خشم پاسداران شده و به این عمل نظامیان اعتراض و درنتیجه درگیری شدیدی بین افراد

پاسدار و ارتشیان به وجود آمده و عده ای کشته و مجروح و عده ای نیز دراین رابطه دستگیر شده اند. نیروهای ایرانی [ارتشیان] پس از این درگیری، پادگان و مواضع را ترک و به پشت جبهه رفته و قسمتی نیز در خانه ای سازمانی حدود ۳۰ کیلومتری پادگان استقرار یافته اند.» (سند شماره ۱۵۲۴۱۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی)

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۰، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۲، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۲۶/۵/۱۳۶۰.

۶- سند شماره ۲۸۵۹۳۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه کرمانشاه به سرپل ذهاب، ۲۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۷- ** متن نامه فرمانده سپاه کرمانشاه به فرماندهی سپاه چنین است: «نظر به حمله عراق به پادگان ابوذر که تمامی پدافندهای هوایی در مقابل حمله هوایی - که باعث انفجار زاغه ها و مهمات شد - ساکت بودند و اغلب افراد فرار کردند، خواهشمند است به دو خواسته زیر توجه شود: یا مسئولیت پدافند پادگان ابوذر به عهده سپاه گذاشته شود؛ یا ۴ توپ ۲۳ میلی متری جهت استقرار پدافند سپاه در پادگان ابوذر به پدافند هوایی غرب داده شود. درضمن، به علت فوریت خواهشمند است هرچه سریع تر تعداد ۲۰ قبضه موشک سهند۳ با ۱۰ دستگاه چکانندهٔ آن را به غرب بفرستند. (سند شماره ۵۴۸۱۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از کرمانشاه به تهران (فرماندهی سپاه)، ۲۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی)

منطقه به سلاح های ضدهوایی شد.(۱)-(۲)

امروز همچنین توپخانه نیروهای خودی در پاسخ به حملات هرروزه ارتش عراق به ایران، مواضع عراقی ها را در غرب خرمشهر، منطقه عمومی فاو و سواحل اروند هدف قرار داد که درنتیجه آن، یک توپ و یک سنگر ضدهوایی دشمن منهدم شد. براساس گزارش یگان های عراقی مستقر در این مناطق، در حملات توپخانه ای ایران، ۷ نظامی عراقی به شدت مجروح شده اند.(۳)

۱

در اقدامات امروز افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی شامل مین گذاری، تیراندازی، اجرای کمین و حمله به پایگاه های سپاه پاسداران در شمال غرب و غرب کشور، ۶ نفر شهید و ۳ نفر مجروح شدند. از مهاجمان نیز ۵ نفر کشته یا زخمی و ۱۰ نفر اسیر شدند. ۵ فرد مسلح نیز خود را تسلیم نیروهای سپاه کردند.

یک خودرو تویوتای سپاه پاسداران جوانرود در منطقه مرزی غرب باینگان در جنوب غربی کردستان، امروز روی مین رفت و براثر انفجار آن، ۴ نفر شهید و ۲ نفر مجروح شدند.(۴)

همچنین در تیراندازی های پراکنده افراد مسلح غیرقانونی به محل استقرار نیروهای سپاه در باشگاه افسران سنندج، بانویی که در پشت بام منزل خود درحال استراحت بود، زخمی شد. پس از این تیراندازی ها، نیروهای سپاه با کنترل محل، ۴ نفر از مهاجمان را اسیر کردند.(۵)

تعدادی از افراد گروه کومه له نیز ساعت ۲۰، به پایگاه سپاه پاسداران در روستای ابراهیم آباد واقع در ۱۲ کیلومتری جنوب شرقی میاندوآب حمله کردند که اقدامشان بی نتیجه ماند و ۵ نفر از آنان اسیر شدند. این افراد ۲ نفر از نیروهای کرد محلی به نا م های سید رحمان سعیدی و منصور افشاری را که در جریان درگیری با نیروهای سپاه دستگیر کرده بودند، به شهادت رساندند.(۶)

حزب دمکرات کردستان نیز داخل شهر مهاباد یک عملیات کمین علیه نیروهای سپاه اجرا کرد که با واکنش نیروهای سپاه پاسداران، این اقدام خنثی گردید و ۵ نفر از افراد حزب کشته یا زخمی شدند و یک نفر نیز دستگیر شد.(۷)

۱- وضعیت به حدی نامناسب بود که دو روز بعد، فرمانده سپاه پاسداران کرمانشاه از یوسف کلاهدوز قائم مقام سپاه خواست در منطقه حضور یابد و به طور مستقیم به این حادثه رسیدگی کند. ارتش نیز تجهیزات و نیروهای خود شامل ۴ گردان (۲۶۵، ۲۱۱، ۲۱۵ و امید) را از پادگان خارج و به ارتفاعات مناطق شناسایی شده منتقل کرد. (سند شماره ۲۸۵۹۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از تیپ۳ رکن۲ به فرماندهی ۲۱۵، ۲۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۲۸۵۹۲۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از تیپ۳ رکن۳ فرماندهی گردان امید، ۲۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۲۸۵۹۲۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از تیپ۳ رکن۳ فرماندهی گردان ۲۱۱، ۲۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۲۸۵۹۲۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از تیپ۳ زرهی (رکن۳) فرماندهی گردان ۲۶۵ سولندره، ۲۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی) گزارش فرمانده منطقه ۷ کشوری درمورد جایگاه مهم این پادگان در جنگ و دلایل خسارات فراوان واردشده به آن، در ضمیمه دوم گزارش آمده است.

۲- سند شماره ۵۳۶۰۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه کرمانشاه به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۱۶۳۰۴۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- سند شماره ۵۷۶۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه کرمانشاه به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۱؛ و
- سند شماره ۱۶۹۰۳۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- سند شماره ۳۳۹۵۱۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی کردستان به فرماندهی لشکر۲۸ کردستان، ۲۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- روزنامه اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۱؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۷- سند شماره ۰۵۵۹۸۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مهاباد به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مرکز (فرماندهی)، ۲۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

همچنین از پـارک جنگلی نزدیـک مهابـاد، در دو نـوبت به سـوی نیروهـای ارتشـی تیرانـدازی شـد که بلافاصـله این نیروهـا دربرابر مهاجمان واکنش نشان دادند. این درگیری تلفاتی نداشت.(۱)

در اقـدامی دیگر، تعـدادی از افراد حزب دمکرات به نیروهای سـپاه پاسداران مسـتقر در ارتفاعات شـیخان، بله بزان و نیسان واقع در جنوب نوسود حمله کردنـد که با دفاع سرسـختانه پاسـداران متواری شدنـد. ۲ نفر از این افراد اسـلحه هـای خود را تحویـل دادنـد و تسلیم نیروهای سپاه شدند.(۲)

امروز همچنیـن ۳ نفر از افراد مسلح حزب دمکرات خـود را بـه نیروهـای سـپاه پاسـداران انقلاب اسـلامی پـاوه معرفی و بـا تحـویل تجهیزات انفرادی، امان نامه دریافت کردند.(۳)

۱

امروز ۳ درگیری میـان افراد وابسـته به گروه هـای ضـدانقلاب و نیروهـای خـودی در شـهرهای مراغه، سـلماس و مریـوان رخ داد و شماری از عناصر این گروه ها کشته یا دستگیر شدند. در عملیات پاک سازی یک روستا در صائین دژ نیز تعدادی سلاح و مقادیری مهمات به دست آمد.

در جریـان یـک عملیـات تعقیـب و مراقبـت از یـک گروه وابسـته بـه حزب دمکرات در خـارج از محـدوده فعـالیت ایـن حزب در آذربایجان شـرقی و پس از آن، درگیری بین نیروهای سپاه پاسداران و افراد این گروه در روسـتای گشایش در ۳۵ کیلومتری غرب مراغه، سردسته این گروه کشته شد و ۶ نفر اسیر شدند. در این عملیات، ۳ نفر از نیروهای سپاه نیز مجروح شدند. سرکرده این گروه از ۲ سال پیش با همکاری حزب دمکرات در درگیری های منطقه کردسـتان میان افراد ضدانقلاب و نیروهای سـپاه و ارتش شرکت می کرد و یک بار هم پس از دستگیری هنگام انتقال به دادگاه مراغه، فرار کرده بود.(۴)

علاوه براین، در یـک درگیری در روسـتای گردیان در ۲۵ کیلومتری جنوب غربی سـلماس، ۸ تن از عوامـل حزب دمکرات کشـته شدند. گفتنی است که از ۳ روز گذشته، درگیری هایی به طور پراکنده در این منطقه رخ داده است.(۵)

در درگیری بین نیروهـای سپاه پاسـداران و افراد وابسـته به گروه هـای مسـلح ضـدانقلاب در روسـتای زیـاد واقـع در منطقه مریوان کردسـتان نیز جعفر جوانرودی مسـئول سـپاه پاسـداران این منطقه به شـهادت رسـید. همچنین یک قبضه توپ و یک بولدوزر منهدم شد.(۶)

امروز همچنین نیروهـای سپاه پاسـداران صائین دژ در یک عملیات پاک سازی در اطراف روسـتای محمودآباد در ۵ کیلومتری این شهرستان، ۸ اسلحه شامل: ۲ قبضه ژ۳، ۲ قبضه برنو، ۲ قبضه ام۱ و ۲ اسلحه کمری به همراه ۸۰۰ تیر فشنگ کشف کردند.(۷)

ص:۴۴۴

۱- سـند شماره ۵۴۸۱۱ مرکز مطالعـات و تحقیقات جنگ: از سـماجا۳ (مرکز فرمانـدهی) به نزاجا (مـدیریت عملیات)، ۲۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۲- سـند شماره ۱۶۹۰۵۹ مرکز مطالعـات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای سـتاد سپاه پاسـداران انقلاب اسـلامی غرب (اطلاعات

عملیات)، شماره ۱۳، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۵۴۸۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از کرمانشاه به تهران (فرماندهی سپاه)، ۲۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۲۹/۸/۱۳۶۰، ص۲۳.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۱ ، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۲۴، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۲۷/۵/۱۳۶۰؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۰۸، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۵.

۴- روزنامه اطلاعات، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۳.

۵- روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۶- سند شماره ۱۶۸۹۸۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۳۰/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۷- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۰۸، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص ۲۰.

۱

به دنبال ترور یک تن از افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی در روز گذشته در شهر مهاباد(۱) توسط گروهی که خود را "سازمان وحدت اسلامی" معرفی کرده بود، امروز نیز یکی دیگر از افراد ضدانقلاب این شهر، به دست افراد این سازمان ترور و کشته شد. بعد از اینکه واحد اطلاعات سپاه این خبر را به مرکز فرماندهی اعلام کرد، فرماندهی سپاه ذیل متن خبر دستور داد این گروه به سرعت شناسایی و نتیجه آن برای اخذ تصمیم به تهران اعلام شود.(۲)

۲

کمیته مرکزی حزب دمکرات کردستان ایران - پیرو کنگره چهارم(۳) - به مناسبت سالروز تأسیس این حزب، اطلاعیه ای صادر کرد. در بخش هایی از این اطلاعیه به تاریخچه مبارزات مردم کردستان، تأسیس حزب در ۲۵ مرداد ۱۳۲۴، فراز و فرودهای این حزب در دوره های گوناگون تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، سرکوب قیام مردم کردستان و اعدام تعدادی از رهبران حزب در سال های ۱۳۳۸، ۱۳۴۶ و ۱۳۴۷، اشاره شده است.

در قسمت دیگری از این اطلاعیه، ورود افراد ناباب و بدسابقه به تشکیلات حزب به دلیل وضعیت خاص اوایل انقلاب که درنتیجه آن دو جریان طرف دار و مخالف انقلاب اسلامی ایران در حزب ایجاد شد و بروز این دوگانگی در کنگره چهارم حزب در اوایل اسفند ۱۳۵۸، به انشعاب در کادر رهبری آن در ۲۵ خرداد ۱۳۵۹ انجامید، مهم ترین اتفاق در تاریخ حزب پس از انقلاب، خوانده شده است.

در بخش های میانی و پایانی بیانیه نیز واگذاری قسمت هایی از کردستان به سلطنت طلبان و گروه های مائوئیست امریکایی و همکاری با افراد وابسته به رژیم عراق مصادیق خیانت قاسملو و همفکرانش به آرمان های مردم کرد و سرزمین کردستان نامیده شده و بر پایداری کادر مرکزی و اعضای حزب دمکرات - پیرو کنگره چهارم - در حمایت از انقلاب اسلامی، مبارزه با دولت های امپریالیستی و ارتجاع منطقه ای و ضدانقلاب داخلی تأکید گردیده است. همچنین از اعضای حزب خواسته شده است که کردستان را از نقطه امید ضدانقلاب به پایگاه انقلاب تبدیل کنند.(۴)**(۵)

۱- به روزشمار ۲۴/۵/۱۳۶۰ مراجعه شود.

۲- سند شماره ۰۵۱۸۸۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سپاه پاسداران به مرکز فرماندهی، ۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- مشی مسلحانه بعضی گروه های مسلح سیاسی؛ ازجمله حزب دمکرات کردستان ایران در برخورد با نظام جمهوری اسلامی ایران، سبب شد تعدادی از افراد کادر مرکزی این حزب در تأسی از حزب توده ایران مشی مسالمت جویانه را انتخاب کنند و از درگیری مسلحانه با نظام بپرهیزند. درپی اعلام این مشی در "کنگره چهارم حزب دمکرات" این جریان به "پیرو کنگره چهارم" موسوم شد.

۴- * بخش هایی از بیانیه کمیته مرکزی حزب دمکرات در ضمیمه گزارش آمده است.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۰، ۲۷/۵/۱۳۶۰، صص ۱۰ - ۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۶/۵/۱۳۶۰.

عبدالرحمن قاسملو به مناسبت سالروز تأسیس حزب دمکرات کردستان (۲۵ مرداد ۱۳۲۴) پیامی منتشر کرد که چندین بار از رادیو صدای کردستان ارگان خبری - تبلیغی این حزب، پخش شد. در قسمتی از این پیام به ارتباط طولانی حزب با سازمان مجاهدین خلق (منافقین) اشاره و بر حمایت از این سازمان تأکید شده است. در بخش دیگری نیز با ابراز نارضایتی تلویحی از رجوی و بنی صدر به دلیل خارج شدن از کشور، از آنان خواسته شده است برای ایفای نقش مؤثرتر در به سقوط کشاندن جمهوی اسلامی به کردستان بیایند.

در ادامه این پیام آمده است: «در بخش های دیگری از ایران غیراز کردستان، بیش از همه سازمان مجاهدین خلق مورد یورش سردمداران رژیم قرار گرفته است. این امر طبیعی است؛ چراکه این سازمان بزرگ ترین و متشکل ترین نیروی اپوزیسیون در خارج از کردستان به شمار می رود و عملاً پرچم مبارزه مسلحانه را علیه رژیم برافراشته است. اجازه بدهید به پویندگان راه آزادی ایران؛ به ویژه مجاهدین خلق، صمیمانه درود بفرستیم و پشتیبانی بی دریغ حزب دمکرات کردستان و خلق کرد را از مبارزات شجاعانه آنان در سراسر ایران اعلام نماییم.

با ایجاد وحدت عملی در میدان مبارزه علیه رژیم [امام] خمینی عملاً زمینه تشکیل جبهه متحد نیروهای انقلابی فراهم آمده است. حزب دمکرات کردستان مدت هاست در راه ایجاد جبهه دمکراتیک ضدامپریالیستی مجدانه فعالیت می کند. نمایندگان حزب ما ماه ها پیش با نمایندگان مجاهدین خلق در مسئله تشکیل جبهه به توافق اصلی رسیدند. اکنون پس از خروج آقایان بنی صدر و رجوی از ایران، بسیاری از هواداران و اعضای حزب از ما می پرسند مسئله تشکیل جبهه به کجا رسید؟ رهبری ما سال هاست این شیوه را معمول کرده است که مسائل مهم را صراحتاً با مردم در میان می گذارد؛ اگرچه ما به [برای] تبلیغات خارج از کشور و آگاه ساختن افکار عمومی جهان اهمیت زیادی قائلیم، بعضاً عقیده داریم که در شرایط حساس و سرنوشت ساز کنونی، رهبران سازمان های انقلابی [بایستی] در کنار توده ها در داخل کشور باشند. هنگامی که منطقه وسیعی از خاک وطن؛ یعنی کردستان، در تحت کنترل خود مردم قرار دارد و به سنگر تسخیرناپذیر آزادی ایران مبدل گردیده است، به نظر ما، اگر آقایان بنی صدر و رجوی به کردستان بیایند، می توانند نقش مؤثری درپیشبرد گسترش مبارزات سرتاسری خلق های ایران علیه رژیم ارتجاعی [امام] خمینی ایفا نمایند. این امر خود عامل مساعدی در تشکیل جبهه دمکراتیک ضدامپریالیستی خواهد بود.»(۱)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۹، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۵ ضمیمه، ۲۵/۵/۱۳۶۰.

امنیت حاکم بر کردستان، سیاست های عمرانی دولت در این استان، به ویژه در مناطقی که از سلطه گروه های مسلح غیرقانونی خارج شده است و نحوه تعامل مردم منطقه با نهادهای انقلابی و دولتی موضوعاتی هستند که ارسطو ایرانی استاندار کردستان، در گفت وگو با خبرنگاران به آن اشاره کرد.

وی درمورد ارتباط گروه های ضدانقلاب با مردم کردستان پس از یک دوره تسلط بر مناطق کردنشین و آزار و اذیت مردم گفت: «مسائلی که اکنون در داخل کشور ما به صورت یک جریان وجود دارد، برای بیشتر مردم ما کاملاً روشن و واضح است و آنها به درستی می دانند که با روشدن دست آنها در نزد اکثریت مردم و برملاشدن هویت اصلی آنها، گروه ها چاره ای جز مبارزه مستقیم با مردم ندارند.

چون مردم کردستان دروغ ها و تخلفات و خفقان حاکم بر شهر را در دوران تسلط گروه های ضدانقلاب بر این منطقه عملاً دیده اند، در طول درگیری های داخلی اخیر، به این گروه ها اجازه کوچک ترین ناامنی و تشنج را ندادند.»

استاندار کردستان درخصوص بازسازی و اقدامات عمرانی در شهرها و روستاهایی که امنیت خوبی دارند، گفت: «ما در تلاش هستیم تا در روستاهایی که در منطقه کردستان به امنیت رسیده اند کارهای عمرانی را با فشار شروع کنیم و دراین مورد قدم های بلندی برداشتیم، ولی مجموعاً معتقدیم تا انجام یک سری تحقیقات وسیع و گسترده برای انجام برنامه های عمرانی در سطح روستاها و شهرها که مقدار نیازها و احتیاجات را به طور مشخص روشن ننماید و اطلاعات لازم را به ما ندهد، واردشدن به عمق کار صحیح نیست.»

وی درباره امنیت سایر بخش های استان نیز افزود: «البته هنوز تعدادی از روستاهای مرزی کردستان محل رفت وآمد گروه های ضدانقلاب است که در بعضی موارد عبورومرور اتومبیل ها و مسافرین را کنترل می کنند و به محض اینکه نیروهای ما وارد عمل می شوند، آنها از مرز خارج شده و به عراق می روند. در این روستاهای ناامن درعین حال برنامه های عمرانی را تعقیب می کنیم و حضور فعال داریم، ولی طبیعی است که نمی توان برای هر گروه راه سازی و بیشتر گروه های عمرانی ما یک ستون ارتشی بگذاریم، اگرچه هرگاه این گروه ها [ضدانقلاب] به این روستاها می رسند به تخریب قنات ها و چاه ها و سایر پروژه های ما اقدام می کنند و یا در دستگیری و یا به گروگان گیری و به شهادت رساندن برادران جهاد سازندگی دست می زنند و به ناجوانمردانه ترین شیوه ها عمل می نمایند.»

استاندار کردستان در پایان با تأسف گفت: «درواقع آنها با سازندگی در کردستان مخالف اند و حاضرند مردم از گشنگی بمیرند، اما ثمرات دولت در این منطقه دیده نشود.»(۱)

۱- روزنامه کیهان، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص ۱۱.

۱

در ۳ حادثه جداگانه ترور و درگیری در تهران، ۳ نفر شهید و ۳ نفر مجروح شدند.

در اولین حادثه، ۲ نفر از اعضای دادستانی و کمیته انقلاب اسلامی منطقه شمیرانات هدف حمله ۳ نفر از اعضای گروه های مسلح قرار گرفتند که یکی از آنان به شهادت رسید و دیگری مجروح شد.

این دو نفر هنگام عبور از بزرگ راه مدرس به ۳ نفر که در پوشش مأمور کمیته ماشین های مردم را بازرسی می کردند، مشکوک و خواستار کارت شناسایی آنان شدند. این افراد که به هویت مأمور دادستان و کمیته پی برده بودند، به طرف آنان تیراندازی کردند. در این اقدام، ناصر شمس شمیرانی یکی از اعضای دادستانی انقلاب اسلامی به شهادت رسید و نفر دوم که مأمور کمیته بود به طور سطحی مجروح شد. ضاربین بلافاصله متواری شدند.(۱)

در حادثه دیگری، ۲ عضو سپاه پاسداران انقلاب اسلامی حین عبور با موتورسیکلت به سرنشینان یک خودرو مظنون و به آنان نزدیک شدند. سرنشینان خودرو که از افراد وابسته به گروه های مسلح بودند، در پوشش مأموران کمیته انقلاب اسلامی یکی از پاسداران به نام عادل پدرام را خلع سلاح و سپس به طرف او تیراندازی کرده و وی را به شهادت رساندند. نفر دوم نیز که می کوشید مانع فرار مهاجمان شود، در درگیری با این افراد از ناحیه شکم و پا هدف گلوله قرار گرفت و مجروح شد. مهاجمان پس از تیراندازی بلافاصله از محل حادثه گریختند.(۲)

در بلوار افریقا نیز چند فرد مسلح وابسته به گروه های مسلح، به سوی سرویس صداوسیمای جمهوری اسلامی که درحال حمل غذا برای نیروهای سپاه بود، تیراندازی کردند که براثر اصابت گلوله، راننده سرویس به نام احمد مسیح به شهادت رسید و یکی از سرنشینان خودرو مجروح شد.(۳)

۲

در ۲ درگیری بین نیروهای سپاه و افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) یکی از عناصر این سازمان کشته و یک نفر دیگر دستگیر شد. اقدامات عناصر این سازمان شامل پرتاب بمب و تیراندازی نیز بی نتیجه ماند و به دستگیری ۲ نفر از آنان انجامید.

در درگیری بین نیروهای سپاه پاسداران منطقه ۱ تهران با ۲ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق، یکی از عناصر سازمان هدف اصابت تیر قرار گرفت و دستگیر شد و نفر دوم گریخت. از فرد دستگیرشده یک مسلسل یوزی، ۲ خشاب و تعدادی سند و مدرک به دست آمد.

در همین منطقه، یکی دیگر از افراد سازمان حین درگیری با نیروهای سپاه، درحالی که قصد پرتاب بمب دست ساز به سوی آنان را داشت، هدف گلوله قرار گرفت و کشته شد.(۴)

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۹؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره

۱۵۰، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۶/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۲- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۹؛ و - روزنامه کیهان، ۲۷/۵/۱۳۶۰، صص۲ و ۱۵.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۱، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۴، خبرگزاری پارس، ۲۷/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۴- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۰۸، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۴.

در خیابان شهرآرای تهران هم ۲ نفر از هواداران این سازمان که قصد پرتاب بمب آتش زا به یک فروشگاه را داشتند، با تلاش نیروهای بسیج سپاه پاسداران دستگیر شدند. در بازرسی بدنی از آنان آدرس و کروکی منزل ۳۰ نفر از نیروهای سپاه و افراد متعهد به انقلاب به دست آمد.(۱)

همچنین در ۲ حادثه تیراندازی به سوی پاسداران منطقه ۸ تهران و ساختمان بنیاد شهید در میدان هفت تیر به نیروهای خودی آسیبی نرسید.(۲)

۱

امروز ۲ خانه تیمی در تهران کشف شد و ۲۳ تن از عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در این خانه ها و دو نقطه دیگر شهر دستگیر شدند.

نیروهای سپاه پاسداران منطقه ۱ تهران، پس از شناسایی و محاصره ۲ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق ۲۱ نفر از افراد فعال این سازمان را دستگیر کردند.(۳)

در اقدامی دیگر، گروه ضربت کمیته انقلاب اسلامی منطقه ۱ شمیران، یکی از اعضای فعال سازمان را در قلهک شناسایی و دستگیر کرد. از این شخص یک اسلحه ژ۳ و ۷۲ فشنگ به دست آمد.(۴)

نیروهای گشت سپاه پاسداران منطقه ۸ تهران نیز در میدان جمهوری به ۲ سرنشین یک اتومبیل پیکان مظنون شدند و خودرو را متوقف کرده، قصد بازرسی سرنشینان آن را داشتند که یکی از آنان گریخت و دیگری دستگیر شد. از فرد دستگیرشده یک اسلحه ژ۳ و تعدادی فشنگ به دست آمد.(۵)

۲

در ۶ ترور انجام شده در ۵ شهر کشور، ۴ نفر شهید و ۲ نفر مجروح شدند. در ۲ مورد تیراندازی به سوی نیروهای سپاه در شیراز نیز ۱۰ نفر مجروح شدند.

در شهر رشت، یکی از اعضای سپاه پاسداران این شهر به نام حسین افتخاری درحالی که به وسیله دوچرخه از خیابان امام خمینی عبور می کرد، هدف حمله دو موتورسوار مسلح قرار گرفت و به دلیل اصابت ۸ گلوله اسلحه یوزی و کلت کالیبر۴۵ به شهادت رسید. ضاربین پس از این اقدام، با متوقف کردن یک تاکسی و سرقت آن گریختند. بلافاصله، پلیس ژاندارمری و یک پاسبان مسلح، مهاجمان را تعقیب کردند، اما آنان با تیراندازی به سوی اتومبیل ژاندارمری مانع تعقیب شده، از محل دور شدند. نیروهای گشت سپاه پاسداران ۱۵ دقیقه بعد، تاکسی را بدون سرنشین در یکی از خیابان های شهر پیدا کردند.(۶)-(۷)

در بندرعباس، افراد وابسته به گروه های ضدانقلاب ساعت ۰۷:۰۰ صبح، به یکی از نیروهای

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۹.

۲- روزنامه کیهان، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۹، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۵/۵/۱۳۶۰.

۳- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۰۸، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۴- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۹.

۵- روزنامه اطلاعات، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۶- عامل ترور روز بعد در درگیری با نیروهای کمیته زخمی و دستگیر شد.

۷- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۵۴۷۱۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۰۸، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۳.

سپاه پاسداران به نام محمدحسین پوردلیر که عازم محل کار خود بود، تیراندازی کردند که وی براثر اصابت گلوله به شهادت رسید.(۱)

در گرگان هم یکی از کسبه انقلابی و مؤمن شهر به نام نعمت رحمانی نژاد به دست یک دختر وابسته به سازمان مجاهدین خلق ترور شد و به شهادت رسید. مردم چند ساعت بعد ضارب را درحالی که یک اسلحه رولور به همراه داشت، شناسایی و دستگیر کردند و به سپاه پاسداران تحویل دادند.(۲)

یکی از اعضای بسیج سپاه پاسداران بابل هم به نام وحید بابایی به دست یکی از افراد سازمان مجاهدین خلق به شهادت رسید. ضارب که یک کلت کمری به همراه داشت، دستگیر شد.(۳)

همچنین یک پاسدار کمیته مرکزی بابل، هدف حمله یکی از عوامل گروه های مسلح ضدانقلاب قرار گرفت و ۲ گلوله به پای وی اصابت کرد. ضارب که مسلح به اسلحه یوزی، بود با موتورسیکلت گریخت.(۴)

در سبزوار هم سرپرست کمیته مرکزی انقلاب اسلامی شهر درحالی که عازم محل کار خود بود، هدف گلوله دو موتورسوار مسلح قرار گرفت و از ناحیه کتف چپ مجروح شد. عاملان سوءقصد نیز متواری شدند.(۵)

ساعت ۶ صبح امروز نیز ۸ نفر از افراد مسلح گروه های ضدانقلاب در نزدیکی پادگان هوابرد شیراز، از چند طرف با اسلحه های ژ۳ و یوزی به یک مینی بوس حامل نیروهای سپاه پاسداران حمله کردند که در این اقدام ۸ نفر از افراد سپاه مجروح شدند.

در حادثه دیگری، سرنشینان مسلح یک خودرو رنو درحالی که دو موتورسوار مسلح به ژ۳ و یوزی از آنها حمایت و محافظت می کردند، در فلکه هنگ شیراز به سمت اتومبیل حامل نیروهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تیراندازی کردند که براثر اصابت گلوله، ۲ پاسدار مجروح شدند. مهاجمان نیز که ۵ نفر بودند گریختند.(۶)

۱

در بمب گذاری های امروز افراد ضدانقلاب در مسجدسلیمان، اصفهان، کرمانشاه، قزوین و مشهد، تلفات و خساراتی به بار آمد. در فومن نیز یک بمب کشف و خنثی شد. همچنین خرمن های روستائیان دورود به آتش کشیده شد.

براثر انفجار یک بمب که زیر اتاقک نگهبانی ستاد مقاومت بسیج سپاه پاسداران مسجدسلیمان کار گذاشته شده بود، این محل منهدم شد. در این حادثه یکی از اعضای بسیج به نام شاهپور حسین زاده به شهادت رسید و ۳ نفر دیگر که در محل نگهبانی می دادند، مجروح شدند. به همین مناسبت، بازار شهر مسجدسلیمان تعطیل و ۳ روز عزای عمومی اعلام شد.(۷)

در اصفهان، ۲ نفر از افراد وابسته به گروه های ضدانقلاب با استفاده از تاریکی شب، قصد بمب گذاری

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۹ ، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲۷،

.۲۵/۵/۱۳۶۰

۲- روزنامه کیهان، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲۰؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۰۸، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۳- روزنامه کیهان، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۴- روزنامه اطلاعات، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۵- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۵۴۸۲۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه مشهد به فرمانده سپاه مرکز، ۲۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۵۷۷۰۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۴ (شیراز) به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۷- روزنامه کیهان، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۴.

در کنار چند ستون اصلی ساختمان مرکز انقلاب اسلامی افغانستان را داشتند که نگهبانان این محل متوجه اقدام آنان شدند و با دادن فرمان ایست، تیر هوایی شلیک کردند، اما عوامل بمب گذار توجهی نکردند و دو طرف با یکدیگر درگیر شدند. در این درگیری، یکی از افراد ضدانقلاب کشته شد و دیگری که احتمالاً ـ زخمی شده بود، گریخت. در بازرسی از این محل، ۲ لول دینامیت، یک پوند تی.ان.تی، ۲ چاشنی الکتریکی و سیم رابط و یک باطری بزرگ استانداردشده، به دست آمد.(۱)

انفجار یک بمب دست ساز در مقابل کتابخانه حضرت ولی عصر(عج) کرمانشاه هم خساراتی به این کتابخانه وارد کرد.(۲)

در قزوین نیز دو موتورسوار در خیابان شهید قرنی این شهر یک بمب دست ساز به سمت مغازه یکی از کسبه متعهد شهر پرتاب کردند که براثر انفجار آن خساراتی به این مغازه وارد شد. مردم بلافاصله به تعقیب مهاجمان پرداختند، اما آنان با به جاگذاردن موتورسیکلت از محل حادثه گریختند.(۳)

در خیابان طالقانی مشهد هم سرنشینان یک اتومبیل پیکان مغازه قماش فروشی یکی از افراد متعهد شهر را با پرتاب یک بمب آتش زا به آتش کشیدند که با کمک مردم محل، از گسترش آتش جلوگیری شد. روابط عمومی سپاه پاسداران مشهد اعلام کرد جمعه گذشته از این اتومبیل برای ترور یک پاسدار در خیابان دانشگاه مشهد استفاده شده بود.(۴)

علاوه براین، یک بمب دست ساز نیز که مقابل منزل رئیس آموزش وپرورش شهرستان فومن در کوی رشتیان کار گذاشته شده بود، با تلاش مأموران کلانتری بخش ۲ کشف و خنثی شد.(۵)

همچنین براثر یک آتش سوزی که افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی به راه انداختند، خرمن های روستائیان درمیان از توابع دورود در استان لرستان از بین رفت.(۶)

۱

۶۱ تن از افراد فعال وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و چریک های فدایی خلق (اقلیت) در شهرهای گوناگون کشور دستگیر شدند و از آنان اسناد و مدارک درون سازمانی، تعدادی اسلحه و مقداری مهمات به دست آمد. همچنین ۱۹۰ نفر از افراد گروه های مسلح ضدانقلاب در ماه های اخیر در انزلی و یزد، دستگیر شده اند که تعدادی از آنان با سپردن تعهد کتبی آزاد شدند.

در کرمانشاه، دررابطه با ترور حجت الاسلام بهاءالدین عراقی و پاسدار محافظش(۷) ۳ نفر دستگیر شدند. در اسناد به دست آمده از این افراد، کروکی منزل مجید حداد عادل معاون سیاسی - عمرانی استانداری کرمانشاه وجود داشت که این افراد قصد ترور وی را داشتند.(۸)

در آمل نیز یکی از افراد گروه های مسلح ضدانقلاب که عازم تهران بود، شناسایی و دستگیر

۱- سند شماره ۴۶۷۹۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از دفتر نهضت های آزادی بخش اصفهان به اطلاعات مرکز، ۲۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۷۸۲۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات به فرماندهی، ۳۱/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۳- روزنامه کیهان، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۴- روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۳.

۵- سند شماره ۳۳۶۰۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی گیلان به فرمانده سپاه پاسداران رشت، ۲۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- روزنامه کیهان، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۷- حجت الاسلام عراقی و پاسدار محافظش در ۲۰ مرداد ۱۳۶۰ ترور شدند.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۱، ۲۸/۵/۱۳۶۰، صص ۴ و ۵، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۲۷/۵/۱۳۶۰.

شد. از اتومبیل این فرد ۷۰ فشنگ، ۶ خشاب ژ۳، نوار فشنگ ژ۳، خشاب کلت، وسیله پاک کردن اسلحه و مقداری کاغذ تراکت و فتوکپی به دست آمد.(۱)

در صومعه سرا هم ۲ عضو سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و یکی از هواداران چریک های فدایی خلق شناسایی و دستگیر شدند.(۲)

در روستای کیاکلایه لنگرود نیز ۴ نفر بومی وابسته به سازمان مجاهدین خلق که ۲ نفر از آنان دختر بودند، در یک خانه تیمی دستگیر شدند. از این افراد، مدارک سازمانی و جزوه های چگونگی ساخت مواد منفجره و نحوه منفجرکردن تأسیسات و منازل مسکونی به دست آمد.(۳)

به گزارش روابط عمومی سپاه پاسداران یزد، در یک ماه اخیر، ۱۳۰ تن از وابستگان گروه های مسلح ضدانقلاب؛ به ویژه سازمان مجاهدین خلق، در این شهر دستگیر شده اند که از این تعداد، ۳۰ نفر پس از بازجویی و ابراز ندامت آزاد شدند. ۲ نفر نیز با معرفی خود به سپاه ۳ اسلحه ژ۳ و ۵۰ فشنگ و یک کلاشینکف با ۱۰۰ تیر مربوط به آن را تحویل دادند، همچنین ۶ سلاح کمری و تعداد فراوانی فشنگ مربوط به آن کشف و ضبط شد.(۴)

یک مقام آگاه دادگاه انقلاب اسلامی خمینی شهر نیز اعلام کرد با همکاری مؤثر مردم، نیروهای سپاه پاسداران در چند روز گذشته، ۱۲ نفر از اعضای سازمان مجاهدین خلق را که از شیراز و کازرون به این شهر آمده بودند، شناسایی و دستگیر کردند. از این افراد اسناد سازمانی بسیاری به دست آمد.(۵)

سپاه پاسداران کرج هم در یک عملیات سازماندهی شده ۲۷ نفر از وابستگان سازمان مجاهدین خلق را در منطقه حصارک کرج شناسایی و دستگیر کرد. جرائم این افراد عبارت است از: ایجاد آشوب و ارعاب و به هم زدن نظم عمومی؛ حمله مسلحانه به اماکن و محل های تجمع؛ مخفی کردن اسلحه و مهمات؛ دراختیار قراردادن منزل، پول و سایر امکانات برای اعضای سازمان. دستگیری این عده، پس از دستگیرشدن ۳ نفر از رهبران سازمان در کرج در یک خانه تیمی و ۲ عضو فعال این سازمان در خانه تیمی دیگری انجام شده است.(۶)

در خرم آباد نیز ۷ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق و ۴ نفر از اعضای سازمان چریک های فدایی خلق (اقلیت) با تلاش نیروهای سپاه پاسداران شناسایی و دستگیر شدند. ۳ نفر از دستگیرشدگان وابسته به سازمان مجاهدین خلق، از نیروهای فعال این سازمان هستند که یکی از آنان در انفجار ساختمان جهاد سازندگی در چند روز اخیر، دست داشته است.(۷)

همچنین روابط عمومی سپاه پاسداران بندر انزلی اعلام کرد که از آغاز درگیری های مسلحانه گروه های ضدانقلاب تاکنون، ۶۰ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق، سازمان چریک های فدایی خلق، (گروه اشرف دهقان) و پیکار در راه آزادی طبقه کارگر در این شهر دستگیر شده اند که از این تعداد، ۳۰ نفر با اظهار پشیمانی و سپردن تعهد کتبی آزاد شدند و ۲۸ نفر از آنان با حکم دادسرای انقلاب اسلامی در بازداشت به سر می برند.(۸)

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص ۲۰.

۲- سند شماره ۵۷۶۹۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۳ به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص ۲۰؛ و - روزنامه کیهان، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۹، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۲۷، رشت - خبرگزاری پارس، ۲۵/۵/۱۳۶۰؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۰۸، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۳.

۴- روزنامه کیهان، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص ۲۰.

۵- روزنامه کیهان، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۹، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲۷، ۲۵/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص ۲۰.

۶- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص ۲۰.

۷- روزنامه کیهان، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۸- روزنامه اطلاعات، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۱

پس از گذشت ۱۹ روز از انتشار وصیت نامه محمدرضا سعادتی از اعضای کادر مرکزی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و سکوت این سازمان دربرابر آن، امروز سازمان مجاهـدین با انتشار اعلامیه ای این اقـدام را محکوم کرده، با جعلی خوانـدن متن وصـیت نامه آن را در تعارض با اندیشه های سعادتی خواند.

در قسـمتی از این اطلاعیه پس از اشاره به اعدام سـعادتی آمده است: «ارتجاع ضدخلقی حاکم پس از این جنایت سنگین ... وصیت نامه ای را علم کرده و به برادر شـهیدمان نسـبت می دهند، درحالی که محتوای آن کمترین شـباهت و قرابتی با افکار و اعتقادات او ندارد، غافل از اینکه مردم ما به خصوص نیروهای انقلابی و بالاخص اعضا و هواداران مجاهدین دیگر آن چنان آبدیده شده اند که فریب این شگردها و خیانت های مرتجعین ضدخلق را نمی خورند.

... تفاوت ها و تضادهای بارز و آشـکار در انشا و نگارش متن منتشـره ازجانب ارتجاع با فرهنگ و سـبک نوشته های شهید سعادتی [وجود دارد]؛ ... تفـاوت هـایی که در خط به کاررفته و در متن منتشـره ازجانب ارتجاع با خط سـعادتی به طور آشـکار به چشم می خورد و مهم تر از همه اینکه اگر سعادتی چنین نظراتی ابراز می کرد، چگونه ممکن بود که ارتجاع حاکم وی را اعدام کند؟»

نشـریه رویدادها و تحلیل سـپاه این موضع سازمان دربرابر نفر دوم تشـکیلات را این گونه تحلیل کرده است: «مجاهدین خلق پس از مـدت ها که معطل مانده بود به هواداران درمورد وصـیت نامه سـعادتی چه جوابی بدهد، چاره کار را در پشت هم اندازی و ردیف کردن یک سـری الفاظ تحریک کننده می بیند و سـعی می کند اصل قضـیه را منکر شده و خود را راحت کند. سازمان با چهره ای که از سـعادتی سـاخته بـود، مسـلم بـود که نمی توانست به او انواع مـارک هـای حاضـر و آمـاده را بچسـباند؛ برای همین، مـدتی به سکوت برگزار کرد، ولی عاقبت مجبور شد با تکذیب نامه وقیحانه ای خود را از این مخمصه خلاص کند.»(۱)

۲

درپی ناکامی سازمان مجاهـدین خلق (منافقین) در تبـدیل کردن تظاهرات محدود خیابانی هواداران مسـلحش به جریان اعتصاب در کشور که این اقـدام را ورود به مرحله جدیـدی می دانست و با اسـتقبال رسانه ها و خبرگزاری های غربی نیز مواجه شده بود، امروز سازمان از موضع ضـعف و استیصال، مسـئولان نظام و افراد متعهد به انقلاب را به برخورد و مجازات تهدید کرد و در اطلاعیه ای از نمایندگان مجلس، اعضای کابینه، کارکنان اداره ها و نهادهای اقتصادی، سیاسـی، انتظامی و تبلیغاتی انقلاب خواست از سمت های خود استعفا کنند وگرنه نیروهای انقلابی(!) آنها را در امان نخواهند گذاشت.

در قسمت دیگری از این اطلاعیه نیز سازمان به نمایندگی از مردم(!)، از پاسداران کمیته و

۱- دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۳، ۲۹/۶/۱۳۶۰، صص ۴۵ و ۴۶.

سپاه، نیروهای شهربانی و پلیس خواست از شغل های خود کناره بگیرند، که دراین صورت، سازمان و مردم آنان را با آغوش باز خواهند پذیرفت!

در ادامه این اطلاعیه آمده است: یک بار دیگر به پاسداران کمیته و سپاه گوشزد می کنیم که نیروهای انقلابی و مجاهدین خلق هیچ گونه کینه شخصی نسبت به آنها ندارند و درصورتی که از این ارگان های سرکوب ارتجاعی کنار بکشند، از هرگونه تعرض، مکافات و مجازاتی در امان بوده و مردم ما آنها را با آغوش باز خواهند پذیرفت.

ما به پرسنل شهربانی و نیروهای پلیس هشدار می دهیم که رژیم ارتجاعی می خواهد از آنها یک پلیس ضدخلقی ساخته و دربرابر نیروهای انقلابی و مردم قرار دهد. چیزی که آشکارا در سخنان چندی پیش رئیس جنایتکار مجلس غیرقانونی ارتجاع به چشم می خورد. ما امیدواریم که نیروهای پلیس دربرابر فشارها تسلیم نشده و دربرابر مردم و نیروهای انقلابی قرار نگیرند.

نشریه رویدادها و تحلیل سپاه پاسداران با انتشار مطلبی در واکنش به این اقدام سازمان، به بررسی دلایل صدور چنین اطلاعیه ای پرداخته است. در بخش هایی از این مطلب آمده است:

سؤالی که همواره پس از خواندن این شب نامه ها، مصاحبه ها و... به ذهن متبادر می شود این است که منافقین با بیان چنین مهملاتی که بی شک خودشان هم به پوچی آن معترف اند، دنبال چه هستند؟ و اینان با پشتوانه کدام یک از اقشار خلق و با تکیه بر کدام طبقه احتمالی این قدر گنده گویی می کنند و این قدر از خلق و انتقام خلق! و از نیروهای مقاومت مردمی او صحبت به میان می آورند؟

آنچه دراین زمینه می توان گفت، این است که آنان خود فهمیده اند که دیگر به صورت یک جریان سیاسی در جامعه انقلابی ما حضور ندارند و دیگر در این جامعه جایی برای آنها نیست. آنها خود در تحلیل های درون گروهی شان علی رغم آنچه در اعلامیه ها و هشدارنامه ها و... از خلق دم می زنند، معترف اند که از پایگاه مردمی برخوردار نیستند و دررابطه با جناح مقابلشان، یا به قول خودشان ارتجاع، برعکس معتقدند که از پایگاه بسیار وسیعی برخوردار است!

آنها درحقیقت اگر شب نامه هایی به هم صادر می کنند نه برای داخل کشور و مردم ایران است، چراکه خوب دریافته اند که چه خشم و نفرتی از آنان در میان مردم موج می زند و از فرط همین خشم و نفرت قادر نیستند این اعلامیه ها را حتی به دست هوادارانشان برسانند.(۱)

۱

محمدجواد باهنر نخست وزیر، صبح امروز در مجلس شورای اسلامی حضور یافت و ۲۲ وزیر کابینه خود را برای کسب رأی اعتماد معرفی کرد.(۲) وی قبل از معرفی وزیران، در سخنانی به دو موضوع جنگ و مشکلات ناشی از آن و گروه های مسلح ضدانقلاب اشاره کرد.

۱- همان، صص ۵۷ و ۵۸.

۲- اسامی وزیران کابینه در روزشمار ۲۶ مرداد ۱۳۶۰ آمده است.

نخست وزیر دربـاره مشـکلات جنـگ گفت: «همه می دانیم که مملکت بـا مشـکلات فراوان اقتصادی، امنیتی، اجتماعی، سیاسـی و نظامی دست به گریبان است، اما آنچه مهم است این است که متولی حل مشکلات، خود مردم شده اند و دیگر ناخالصی ندارند.

برادران می داننـد حدود ۱۱ مـاه است که کشور درحـال جنگ است و این ۱۱ ماه جنگ، ازنظر اقتصادی ضـربه های سـنگینی به ما وارد کرده است. کارخـانه های بزرگی در مناطق جنگی تعطیل شـده، صـدور و اسـتخراج نفت در مناطق جنگی با مشـکلات فراوان روبه رو شده، امور کشاورزی در ۵ اسـتان جنگ زده مختل گردیده، خریدهای خارجی ما باتوجه به نیازهای جنگی و مسائل ارزی و لزوم واردات برخی کالاهای غذایی و غیره نابسامان شده، بنادر، گمرکات، بهداری، آموزش وپرورش و بسیاری دیگر از نهادهای کشور با مشکلات روبه رو هستند و... پس ما در چنین شرایطی داریم زندگی می کنیم و با مشکلات زیادی مواجه هستیم، اما بااین حال ازنظر سیاسـی و اجتماعی در آسـتانه توفیق قرار داریم و درعین حال، دلی پرامید نسبت به سرنوشت جنگ داریم، زیرا هیچ گاه نبایـد صـرفاً از دیـد منفی به مسـئله جنـگ نگـاه کرد و فقـط مشـکلات را دیـد؛ چراکه در جریـان جنـگ، ارتش ما احیا شـد، سپاه پاسداران به اوج خود رسید، ملت ما بسیج شد، موضع نه شرقی و نه غربی ما در دنیا تثبیت گردید.»

وی افزود: «درزمینه جنگ تحمیلی نیز دشـمن به سرعت مواضـعش را لااقـل ازنظر روحی دارد خـالی می کنـد و با تصـمیماتی که گرفته شـده، امیـدهای زیـادی به آینـده نزدیـک جنـگ داریم و همچنـان که مـا در جنگ ساخته شـدیم، به زودی از دسـتاوردهای پیروزی در آن نیز استفاده خواهیم کرد.»

وی در ادامه، دیـدگاه دولت درمورد گروه های مسـلح ضـدانقلاب را چنین بیان کرد: «دولت خودش را آماده کرده تا بتواند وارث آن همه مشـکلات باشـد و بتوانـد هـدف هـای نظامی و سیاسـی و غیره را برای بازسازی کشور دنبال کنـد. دولت مصـمم است این حرکت تنـد امنیتی ضـدگروهک های وابسـته به امریکا را ادامه دهـد و برادران ما مصـمم انـد تا پاک سازی کامل محیط بایسـتند و اجازه ندهند که مملکت ما به دست ضدانقلابیون بیفتد.»(۱)

ص:۴۵۵

۱- روزنامه کیهان، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۱

درپی توقیف کشتی حامل ۱۷۷ تن دینامیت به مقصد عراق، علی شمس اردکانی سفیر ایران در کویت، در مصاحبه با روزنامه های کویتی عرب تایمز و کویت تایمز شایعه بستن تنگه هرمز توسط جمهوری اسلامی ایران را تکذیب کرد.

وی گفت: «کسانی که می گویند ایران تنگه هرمز را بسته است، بیهوده گویی می کنند. ایران مطلقاً قصد جلوگیری از کشتیرانی در تنگه هرمز را ندارد، مگر در مواردی که وسایل نظامی به مقصد دشمن حمل می شود. این موضوع یک حق قانونی است. ایران برای توقیف محمولات نظامی به مقصد دشمن هرچه در توان دارد انجام می دهد و با محمولات تجاری کاری نخواهد داشت.» آقای اردکانی تأکید کرد: «ایران امنیت هرنوع محموله معمولی را هنگام عبور از تنگه هرمز تضمین می کند.»

خبرگزاری فرانسه که این خبر را به نقل از این دو نشریه مخابره کرده، افزوده است: «این اظهارات به دنبال شناسایی یک کشتی دانمارکی حامل مواد منفجره به سوی عراق توسط نیروی دریایی ایران صورت گرفته است. مقامات ایران تأکید کرده اند مواد منفجره فوق به صورت بمب و گلوله ازسوی عراق علیه ایران مورد استفاده قرار گرفته اند. بدین سبب، مواد منفجره را توقیف و کشتی را آزاد کرده اند.»(۱)-(۲)

این درحالی است که رادیو صوت الجماهیر (عراق) از نارضایتی مسئولان کویتی از توقیف کشتی دانمارکی حامل مواد منفجره به مقصد عراق خبر داد.

در بخشی از این خبر آمده است: «کویت امروز رسماً خاطرنشان ساخت که تعرض کشتی های ایرانی به کشتی دانمارکی حامل کالا برای چند کشور عربی، زیرپاگذاشتن آزادی کشتیرانی در آب های بین المللی به حساب می آید. دکتر عبدالرحمن العوضی وزیر بهداری و کفیل وزیر مشاور در امور نخست وزیری کویت، اعلام کرد که هیئت دولت امروز در نشست هفتگی خود این موضوع را مورد بحث و بررسی قرار داد و اینک وزارت امور خارجه کویت یادداشتی رسمی آماده می نماید تا تقدیم دولت ایران کند. وزیر [بهداری] کویت گفت این چنین رفتاری ازسوی ایران نسبت به کشتی ها، [به] فشارآمدن به آزادی بازرگانی در منطقه ای که به بازرگانی و تجارت بین المللی وابسته است، منجر می شود.»(۳)

۲

ناوچه موشک انداز ایرانی تبرزین که در مسیر فرانسه به ایران در آب های ساحلی اسپانیا ربوده شده بود،(۴)* برای سوخت گیری وارد بندر کازابلانکا در مراکش شد.

خبرگزاری مراکش مدعی شد ربایندگان این ناوچه پس از ورود به کازابلانکا و تهدید

۱- خبر توقیف کشتی و تخلیه ۱۷۷ تن دینامیت توسط نیروی دریایی ارتش در روزشمار ۱۹ مرداد ۱۳۶۰ آمده است.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۹، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۸، کویت - خبرگزاری فرانسه، ۲۵/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص ۲۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۹، ۱۳۶۰/۵/۲۶، ص۱۲ ضمیمه، بخش عربی رادیو صوت الجماهیر، ۱۳۶۰/۵/۲۵.

۴- * این ناوچه در ۲۲ مرداد ۱۳۶۰ ربوده شد.

مقامات بندری، خواستار تأمین مایحتاج خود؛ ازجمله سوخت، آب و آذوقه شده اند و مقامات بندر نیز باتوجه به قدرت تسلیحات این ناوچه و وحشت از ایجاد انفجار یا درگیری در این منطقه، وسایل مورد نیاز آنان را دراختیارشان گذاشته اند و ربایندگان پس از دریافت مایحتاج خود این بندر را ترک کرده اند.(۱)

از سوی دیگر، برخی سازمان ها و مقامات سیاسی و نظامی ایران دراین باره اظهارنظر کردند؛ ازجمله وزیر امور خارجه ایران با انتشار بیانیه ای همکاری مقامات مراکش با ربایندگان ناوچه را محکوم کرد.(۲)

سرتیپ فلاحی جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش نیز در مصاحبه ای با بیان اینکه مسئولیت بازگرداندن این ناوچه برعهده اسپانیاست، گفت: «چون ناوچه در آب های ساحلی کشور اسپانیا ربوده شده است و اسپانیا در این آب ها حاکمیت، مسئولیت و تعهد دارد، خود کشور اسپانیا با تمام توانایی های سیاسی اش بایستی اقدام کند و ناوچه ما را پس بگیرد و ببرد در همان محلی که ربوده شده و تحویل ما بدهد؛ یعنی لااقل تا حدود مرز آب های ساحلی ما را بدرقه و اسکورت کند. امنیت ناوچه ما به عهده آن کشور است.»(۳)

همچنین به گزارش خبرگزاری فرانسه، یک هیئت ایرانی به سرپرستی یک افسر بلندپایه ارتش ایران برای پیگیری امور مربوط به ناوچه ربوده شده ایرانی امروز وارد مادرید پایتخت اسپانیا شد و با وزیر امور خارجه اسپانیا ملاقات و از کوشش های اسپانیا دراین باره تشکر کرد. مقامات وزارت امور خارجه اسپانیا درباره محل کنونی ناوچه ایرانی اظهار کردند که ناوچه در آب های اسپانیا نیست.(۴)

روزنامه السفیر (چاپ بیروت) درباره دست داشتن عوامل سرویس های اطلاعاتی چند کشور غربی در ربودن ناوچه تبرزین اطلاعاتی را به استناد برخی منابع آگاه در پاریس منتشر کرد. این روزنامه نوشته است: «ربودن ناوچه [تبرزین] ازطریق توطئه مشترک برخی از جناح های وابسته به دستگاه جاسوسی اسرائیل [موساد] در داخل دستگاه اطلاعاتی فرانسه و همکاری دستگاه های جاسوسی اسپانیا و ایتالیا انجام گرفته است.»

در ادامه مطلب این روزنامه آمده است: «ربایندگان ناوچه تبرزین از عوامل دریادار حبیب اللهی بوده اند که ۴ نفر از آنها چند روز پیش، از ایالات متحده امریکا به اروپا آمده و ۲ نفر از آنها ازطریق فرانسه و ۲ نفر ازطریق ایتالیا وارد اسپانیا شده و به مدت ۲ روز در پایگاه امریکایی "خونه" در اسپانیا، آموزش دیده و از آنجا با یک قایق اسپانیایی راه را بر ناوچه تبرزین بسته و آن را تصرف کرده اند.»(۵)

دو ناوچه خنجر و نیزه نیز که به دلیل وضعیت نامساعد هوا در بندر المریای اسپانیا پهلو گرفته بودند، امروز در ادامه مسیر خود به مقصد آب های ایران وارد بندر اوران کشور الجزایر شدند.

ص:۴۵۷

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۱، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۱ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۲۷/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۰، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۴، رباط - خبرگزاری فرانسه، ۲۶/۵/۱۳۶۰.

۲- روزنامه اطلاعات، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۹.

۳- روزنامه کیهان، ۲۵/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۰ ، ۲۷/۵/۱۳۶۰، صص ۱۳ و ۱۴، مادرید - خبرگزاری فرانسه، ۲۶/۵/۱۳۶۰.

۵- روزنامه کیهان، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

مقامات الجزایر در بیانیه مختصری دلیل توقف این دو ناوچه را مشکلات فنی اعلام کردند.(۱)

خبرگزاری فرانسه به نقل از آژانس خبری الجزایر از شهر الجزیره دراین باره گزارش داد: «دو ناوچه ایرانی در بندر بزرگ اوران واقع در غرب الجزایر لنگر انداخته اند. خبرگزاری الجزایر درباره ساعت ورود این دو ناوچه و مدت توقف آنها هیچ گونه توضیحی نداده است. به گزارش این خبرگزاری، مقام های الجزایری که مناسبات خوبی با تهران دارند، درحال حاضر، از هرگونه تفسیری ابا دارند. سفارت ایران در الجزایر نیز به همین نحو با مسئله برخورد کرده است. علی الاصول این دو ناوچه باید ازطریق کانال سوئز به ایران مراجعت کنند.»(۲)

۱

محدودیت های کمی که دولت فرانسه درمورد بنی صدر و رجوی به دلیل برخی ملاحظات اعمال کرده بود، با بازگشت سفیر این کشور و فرانسویان مقیم تهران به کشورشان برطرف شد و آنان اقدامات تبلیغاتی خود را علیه جمهوری اسلامی از سر گرفتند؛ رادیو صدای امریکا در گزارش امروز خود با اعلام این مطلب به بررسی این اقدام دولت فرانسه و آخرین صحبت های بنی صدر و رجوی پرداخته است.

در بخشی از گزارش صدای امریکا آمده است: دولت فرانسه محدودیت هایی را که درمورد ابوالحسن بنی صدر رئیس جمهور پیشین حکومت اسلامی ایران و مسعود رجوی رهبر سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، اعمال می شد تاحدودی کاهش بخشیده است. درحالی که توجه جهانیان به تصرف یک ناوچه نیروی دریایی ایران توسط گروهی از ایرانیان به رهبری رئیس پیشین ستاد مشترک نیروهای مسلح زمان شاه معطوف است، فرانسه به کاستن از دامنه محدودیت های فعالیت بنی صدر و رجوی مبادرت کرده است. تا چهارشنبه شب گذشته، بیشتر فرانسویانی که در ایران زندگی می کردند به فرانسه بازگشته بودند. در روز جمعه، خطوط تلفنی خانه محل اقامت بنی صدر و رجوی در حومه پاریس بار دیگر به کار افتاد و مأمورین انتظامی نگهبان خانه از متفرق کردن روزنامه نگاران باز ایستاده اند. چنین به نظر می رسد که محدودیت هایی که به دنبال انجام نخستین مصاحبه های مطبوعاتی آن دو در روزهای اولیه حضور غیرمنتظره شان در پاریس آغاز شده بود، اینک پس از دو هفته، لغو شده است. دیروز خبرگزاری فرانسه به انتشار مصاحبه ای با بنی صدر مبادرت نمود و لوموند یکی از روزنامه های معتبر آن کشور، متن مصاحبه با رجوی را چاپ کرد.

در ادامه این گزارش، گوینده رادیو امریکا گفت: بنی صدر در مصاحبه ای تأکید کرد تا زمانی که دستاورد حکومت اسلامی در ایران جز انفجار و اعدام نیست، حرکاتی همانند تصرف ناوچه نیروی دریایی ایران تکرار خواهد شد. بنی صدر گفت که برای بازیافتن قدرت، ازاین پس، فعالیت های خود را ازطریق شورای ملی مقاومت که با همکاری رجوی تشکیل شده است دنبال خواهد کرد و رجوی نیز به نوبه خود می گوید اینک که وضع آنان روال عادی تری به خود گرفته است، فعالیت های خود را از سر خواهند گرفت.(۳)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۹، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲، الجزایر - خبرگزاری فرانسه، ۲۵/۵/۱۳۶۰.
۲- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۹.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۹، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۲۵/۵/۱۳۶۰.

طـارق میخائیـل یوحنـا عزیز معـاون نخست وزیر و عضو شورای فرمانـدهی حزب بعث عراق، در گفت وگو با مجله لبنانی الحوادث (چاپ لندن) به سؤالاتی درباره جنگ با ایران پاسخ داد. درحالی که پس از گذشت یازده ماه از جنگ، ارتش عراق زمین گیر شده است و نیروهای ایرانی نیز در چنـدین عملیات موفق شده اند بخش هایی از مناطق اشـغال شده را آزاد کنند، طارق عزیز می کوشـد بسـیاری مسائـل بـدیهی جنـگ را وارونه جلوه دهـد و همچنـان بر ادعاهـای اولیه رژیم بعث در حمله به ایران درباره مالکیت بخش هایی از خوزستان تأکید می کند.

بخش هایی از این گفت وگو که خبرگزاری پارس آن را مخابره کرده، چنین است:

«[طارق عزیز گفت:] عراق به هیچ وجه سر برای کسی فرود نخواهد آورد، حتی اگر این جنگ ده سال طول بکشد و باید بگویم که قسمت سخت جنگ پایان یافته و قسمت های ساده آن باقی مانده است و موقعیت ما روزبه روز رو به بهبودی می رود. از او پرسیده شـد: آیا جنگ اکنون یک جنگ فرسایشـی نیست؟ اگر هست چگونه ساده تر شده است؟ طارق عزیز پاسخ می دهد: طولانی شدن جنـگ به معنی فرسایشـی شـدن آن نیست، فرسایشـی شـدن آن هنگـامی است که طرف درگیر بنیادهـای اساسـی خـویش ازلحـاظ سیاسـی، اقتصـادی و روحی را از دست بدهـد، ولی اگر کشوری بتوانـد حـتی درحـالت جنـگ نیروهـایش را گسترش داده، روحیه ملتش را بالا برده و روابط بین المللی اش را گسترده تر کند، چگونه آن را جنگ فرسایشی می توان نامید؟

سلاح های نیروهای نظامی ما بیشتر شده و کاردانی نظامیان افزایش یافته و روحیه مردم قوی تر شده است و همه اینها عناصر ترقی و قـدرت است، درحـالی که فرسـایش در طرف مقابـل [ایران] دیـده می شود. تنها خسارتی که متوجه عراق می شود زیان های جانی است نه به خـاطر کثرت آن، بلکه به خـاطر علاـقه به آحـاد ملت است. ادامه جنـگ باعث تشدیـد اختلافات داخلی ایران گردیـده و احتمـال بروز جنـگ داخلی را تشدیـد کرده و اقتصـاد آن را نـابود می سـازد. پس، از ادامه جنگ برای طرف مقابل فقط زیان های جانی نیست، بلکه نابودی او را در بر خواهد داشت و آینده بسیار خطرناکی برای ایران پیش بینی می شود.

در ادامه مصاحبه، طارق عزیز با تغییر عبارات، ادعای حکومت عراق مبنی بر تجزیه استان خوزستان را به شکل دیگری مطرح کرد و در پاسـخ به خبرنگار که پرسـید: قبلاً گفته بودیـد هـدف شـما تجزیه ایران است، آیا همچنان برای نیل به این هـدف اصـرار دارید؟ گفت: ما نگفتیم که هدفمان تجزیه ایران است، ما برای دفاع از خود برعلیه تجاوز ایران وارد عمل شدیم و همچنان اصرار داریم که به یـک راه حـل مسـالمت آمیز و شـرافتمندانه بـا هر حکومتی که در ایران باشـد؛ حتی حکومت فعلی دست یـابیم، ولی آنچه سـابقاً گفتیم این بود چنـانچه ایران به تجـاوز خود برعلیه عراق ادامه دهـد و بـا یـک راه حـل مسـالمت آمیز موافقت نکنـد و بـازپس دادن حقوق عراق و اعراب را نپـذیرد، ما ناچار خواهیم شـد که حمله مان را برعلیه او افزایش دهیم و حمله مسـلماً وحـدت ایران را در بر نخواهد داشت.

ص:۴۵۹

معـاون نخست وزیر عراق بـا معرفی ایران به عنوان آغـازگر جنـگ با ادعای اینکه ایران درخصوص پایان دادن به جنگ هنوز اعلام آمـادگی نکرده است، افزود: درمورد اینکه تـا چه وقت این جنـگ ادامه خواهـد یافت و چرا کشورهای بزرگ برای پایان دادن آن دخـالتی نمی کننـد، [بایـد] گفت نمی توانیم دربـاره علت عـدم دخالت کشورهای بزرگ برای متوقف کردن جنگ صـحبت کنیم. همین انـدازه می توانم بگویم که آنها کوشـش جـدی برای متوقف کردن آن تاکنون انجام نـداده اند و علت آن بسـتگی به دیدگاه هـای خودشـان نسـبت به امور دارد. وی درمورد ادامه جنـگ افزود: ادامه طولا‌نـی شـدن جنگ بسـتگی به دولت ایران دارد؛ چراکه جنگ یک عمل دوجانبه است، نمی توانـد یک جانب آن را متوقف سازد، درحالی که یک جانبه می شود آن را آغاز کرد. ایرانی ها جنگ را آغاز کردنـد، ولی متوقف کردن آن منوط به اراده مشترک دو طرف درگیر است. ازسوی ما این اراده و خواست وجود دارد؛ البته از موضع قدرتی، ولی این اراده و خواست در ایران تاکنون به وجود نیامده است و هنگامی که پدید آمد، ما آماده پاسـخ گویی به آن می باشیم.

وی در قسـمت دیگری از این مصـاحبه ضـمن بیـان راه حـل هـای رژیم عراق برای خاتمه جنگ، ادعاهای قبلی عراق درباره قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر را با عبارات دیگری مطرح کرد و گفت: ما اصولی را به عنوان راه حل تثبیت نمودیم که یکی عـدم اسـتفاده از زور یا تهدید برای به دست آوردن اراضـی است ... دیگری بازگرداندن سـرزمین هایی که به زور به دست آمده. از سوی دیگر، هریک از طرفین به صاحبان شـرعی خود؛ یعنی ایران حقوقی را که با زور در گذشـته و حال از عراق و دیگر کشورهای عربی به دست آورده پس بدهـد. درایـن صـورت، عراق نیز سـرزمین هـایی را که در این جنـگ اشـغال کرده است به ایران پس بدهـد و در امـور داخلی یکـدیگر دخالت نکننـد؛ زیرا ما معتقـدیم که روابط صـحیحی میان ایران و کشورهای عربی تا هنگامی که ایران در امور کشورهای منطقه دخالت کنـد و خود را قیم آنان بدانـد، وجود نخواهد داشت. این دخالت به گونه دیگری در زمان شاه وجود داشت و اکنون رژیم [آیت الله] خمینی بـا وسایل مختلف دیگری آن را ادامه می دهـد، ولی ریشه هر دو دخالت یکی است. بایستی این امر متوقف شود و اگر نشود، هیـچ گونه راه حـل دائمی و ثابتی برای درگیری وجود نخواهـد داشت. البته این به مفهوم ترس از صـدور انقلاب ایران نیست و ما آن را درزمینه واقعیت ها به اثبات رساندیم؛ مفهوم آن تصویری از آینده روابط مسالمت آمیز در منطقه می باشد.

طارق عزیز در بخش پایانی مصاحبه خود به شدت از کشورهای عربی که مدعی بی طرفی در جنگ میان ایران و عراق هستند انتقاد کرد و گفت: ما نمی توانیم این مطلب را درک کنیم که چگونه ممکن است یک عربی دربرابر تجاوز یک اجنبی به عرب دیگر بی طرف بماند.

وی در انتهـا، شـرایط تجدیـدنظر در روابـط میـان عراق بـا سوریه و لیبی را منوط به حمـایت این دو کشور از عراق در جنـگ اعلام کرد.»(۱)

۱- همان، صص ۱۵ - ۱۳، بیروت - خبرگزاری پارس، ۲۵/۵/۱۳۶۰.

۱

بـه گزارش خبرگزاری فرانسـه، طـه محی الـدین معروف معـاون رئیس جمهـور عراق، امروز بـا این ادعـا که مسئولیت ادامه جنگ برعهده ایران است، گفت کشورش به هرگونه اقدامات اسـلامی و بین المللی به منظور یافتن راه حلی برای پایان جنگ پاسخ مساعد داده است، ولی ایران همچنان از همکاری دراین زمینه امتناع می کنـد. بنابراین، مسـئولیت ادامه جنگ برعهـده این کشور است. وی در پایان تأکید کرده که عراق خواستار صلح و برقراری روابط با همسایگانش است.(۱)

۲

بی نتیجه مانـدن آخرین سـفر گروه منتخب وزیران امور خارجه کشورهای غیرمتعهد به تهران و بغداد در جریان مذاکرات صـلح در رسانه ها انعکاس یافت.

روزنامه اینـدین اکسپرس (چاپ دهلی نو) امروز با اشاره به شـکست مـذاکرات صـلح کشورهای غیرمتعهـد نوشـته است: کشورهای غیرمتعهـد که در تلاش برای پایان دادن به جنگ عراق علیه ایران هسـتند، دیگر هیچ گونه امیدی برای دست یافتن به یک راه حلی در آینده نزدیک ندارند.

این روزنامه در ادامه افزوده است: محمدعلی رجایی رئیس جمهور جدید ایران، هفته گذشـته به اعضای گروه غیرمتعهدها گفت که آمدورفت آنان بی نتیجه است و به اعتقاد ایران، سرنوشت جنگ در جبهه مشخص خواهد شد.

خبرگزاری فرانسه که این خبر را مخـابره کرده، در ادامه گزارش دربـاره نتیجه تلاـش هـای مشـابه برای خاتمه دادن به جنگ آورده است:

گزارش اینـدین اکسپرس حاکی است هیئت صـلح غیرمتعهـدها بر این عقیده هسـتند که هرگونه تلاشـی برای یافتن یک راه حل در آینده ا ی نزدیک احتمالاً با موفقیت روبه رو نخواهد شد.

گفتنی است که در اجلاـس کشورهـای غیرمتعهـد در دهلی نو (در آینـده ای نزدیک) این هیئت با شـرکت ناراسـیما رائو وزیر امور خارجه هند، مالمیرکا وزیر امور خارجه کوبا، لایک گوما وزیر امور خارجه زامبیا و فاروق قدومی از سازمان آزادی بخش فلسـطین تشکیل خواهد شد.(۲)

۳

چند نشریه غربی از واگذاری تجهیزات نظامی؛ ازجمله تانک و خودرو نظامی به عراق ازسوی انگلیس، اردن و استرالیا خبر دادند.

به گزارش خبرگزاری یونایتـدپرس: «منـابع دیپلماتیک غربی گفتنـد که انگلیس اخیراً یک قرارداد پنهانی برای فروش دست کم ۲۰ تانـک چیفتن به عراق را به امضـا رسانـده است و دراین رابطه تکنیسـین هـای نظامی انگلیس برای ترتیب جزئیات امر به عراق سـفر کرده اند.

اردن نیز تانک های چیفتن مدل رسکیو که برای مین یابی و انتقال تانک های معیوب از صحنه

۱- همان، ص۱۸، تونس - خبرگزاری فرانسه، ۲۵/۵/۱۳۶۰.

۲- همان، ص۲۱، دهلی نو - خبرگزاری فرانسه، ۲۵/۵/۱۳۶۰.

جنگ مورد استفاده قرار می گیرد، خریداری نموده است، لکن منابع مطلع گفتند که دریافت این تانک ها ازجانب عراق براساس قرارداد تنظیمی میان بغداد و لندن صورت خواهد گرفت.»(۱)

خبرگزاری پارس نیز به نقل از فارین ریپورت (چاپ لندن) درباره روابط تسلیحاتی لندن و بغداد و نقش واسطه گری اردن گزارش داد: «دولت انگلیس مخفیانه ازطریق اردن قطعات یدکی تانک چیفتن را دراختیار عراق می گذارد، عراق که مدعی تصرف [و غنیمت گرفتن] ۲۰۰ تانک چیفتن ایران می باشد، با خرید این قطعات، از آنها علیه ایران در جنگ استفاده می نماید. طبق این گزارش، کارشناسان نظامی ارتش انگلیس وارد عراق شده اند تا آموزش تعمیر این تانک ها و تعمیر سایر وسایل نظامی را به ارتش عراق بدهند و عراق را علیه ایران مجهزتر سازند.

همچنین در مذاکرات اخیر میان عراق و انگلیس، فروش خودروهای نظامی انگلیس به عراق تصویب و به مرحله عمل درآمده است و اف.وی۴۲۰۴. اس که یکی از وسایل نقلیه نظامی می باشد از این جمله است.

طبق این گزارش، در این معامله، اردن به عنوان دلال عمل کرده و پس از تهیه، آنها را دراختیار خریدار اصلی؛ یعنی عراق قرار داده است. طبق گزارش این نشریه، عراق اخیراً بیش از ۱۰۰ تانک چیفتن ایران را دراختیار اردن گذاشته است تا پس از تعمیر مورد استفاده قرار دهد و درضمن، با قطعات رسیده از انگلیس وسایل نقلیه صدمه دیده را تعمیر نماید. براساس همین گزارش، ارتباط نظامی و حکم دلالی اردن دراین میان چیز تازه ای نبوده و از آغاز جنگ وجود داشته است. چندی پیش، مقادیر فراوانی اسلحه های اتوماتیک توسط شرکت استرالیایی استایر ازطریق اردن دراختیار عراق قرار گرفته؛ البته این وسایل که به نام اردن خریداری شده، هرگز در این کشور دیده و یا به کار گرفته نشده است و در صحنه جنگ عراق به مقادیر فراوانی یافت می شوند.

فارین ریپورت می افزاید: این گونه روابط دلالی ازطرف اردن برای عراق از اواسط ۱۹۸۰، طبق قراردادهای نظامی قدیم آغاز گشت.

وسیله نقلیه اف.وی۴۲۰۴ که توسط انگلیس دراختیار عراق قرار گرفته است، شبیه یک بلدوزر می باشد که برای حمل تانک های منهدم شده و یا تعمیراتی در جبهه در پشت خطوط تانک ها حرکت می کند و مسلح به اسلحه های دی۶۲. ام. می باشد. درضمن، خدمه آن می توانند از هنگام فرار با پخش دود و گاز مخصوصی از دید دشمن پنهان گردند.»(۲)

خبر انعقاد قرارداد فروش تجهیزات نظامی انگلیسی به عراق درحالی انتشار یافت که خبرگزاری یونایتدپرس در گزارش دیگری مدعی تأمین بخشی از تجهیزات نظامی ایران به وسیله لیبی شد. در بخشی از این گزارش آمده است: ایران اخیراً تجهیزات جدید نظامی خود را از کشور لیبی تأمین کرده است که شامل ۲۰۰ تانک و ۲۰۰ قبضه توپ صحرایی و مقادیر زیادی گلوله توپ می باشد.(۳)

ص:۴۶۲

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۰، ۲۷/۵/۱۳۶۰، صص ۲ و ۳، نیویورک - یونایتدپرس، ۲۶/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۳، ۳۰/۵/۱۳۶۰، صص ۲ و ۳، به نقل از نشریه فارین ریپورت (لندن)،

.۲۹/۵/۱۳۶۰

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۰، ۲۷/۵/۱۳۶۰، صص ۲ و ۳، نیویورک - یونایتدپرس، ۲۶/۵/۱۳۶۰.

خبرگزاری آسوشیتدپرس نیز دراین باره اعلام کرد: دولت لیبی اخیراً تعداد فراوانی سلاح سنگین به دولت ایران تحویل داده است، این سلاح ها شامل ۲۰۰ تانک، ۳۰۰ توپ و تعداد زیادی بمب و مهمات است.(۱)

نایف حواتمه دبیرکل جبهه دمکراتیک برای آزادی فلسطین در مصاحبه با مجله قبرسی المواقف العربی حمله عراق به ایران را سبب ایجاد محدودیت برای ایران در حمایت از مردم فلسطین ذکر کرد و گفت:

«آنچه که به شدت باعث تأسف و غم است درگیربودن جمهوری اسلامی ایران در جنگی [است] که رژیم عراق بر او تحمیل کرده و او را تقریباً دست بسته کرده است. رژیم صدام این جنگ را به علت خواسته های تنگ نظرانه و خود خواهانه خود و برای منافع پادشاهان خلیج فارس شعله ور کرده است و همان گونه که خود صدام به دقت در اظهارات اخیر خویش اظهار داشته است، او توانایی های ایران را برای ایستادگی در کنار برادران خود در جبهه مقدم رویارویی با [رژیم] تجاوزگر اسرائیل و امریکا باز داشته است.»(۲)

ضمیمه اول گزارش۳۵۳: گزارش واحد طرح و برنامه ریزی عملیات غرب کشور درباره دلایل انفجار پادگان ابوذر و میزان خسارات واردشده به آن

در بخشی از گزارش تیم بازرسی واحد طرح و برنامه ریزی عملیات غرب کشور از پادگان ابوذر که چهار روز بعد از حمله به این پادگان تهیه شد، درباره دلیل انفجار زاغه ها و میزان مهمات منهدم شده آمده است:

«پیرو شلیک های گذشته، مزدوران بعثی مجدداً پادگان و اطراف آن را به موشک بستند که تنها یک موشک به داخل پادگان خورده، به قسمتی از تعمیرگاه های تانک نزدیک آشیانه های تانک اصابت نموده و به علت وجود موشک های بسیار حساس "ماوریک" [در تعمیرگاه] این موشک ها منفجر شدند که دراثر انفجار این موشک ها بقیه مهمات دراثر موج انفجار و احتراقات شدید، یکی پس از دیگری شروع به انفجار نموده و خسارات بسیار زیادی وارد شده که به شرح زیر است:

الف) مهمات

۱. مهمات خمپاره ۱۲۰ م.م. به تعداد ۲۵۰ عدد.

۲. مهمات کاتیوشا.

۳. مهمات توپ۱۰۵، زیاد.

۴. مهمات توپ ۱۳۰، یک کانکس.

۵. مهمات خمپاره ۸۱، مقدار قابل ملاحظه.

۶. موشک دراگون.

۷. موشک تاو، مقداری.

۸. موشک مالیوتکا.

۹. موشک فلاشر.

ص:۴۶۳

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۲.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۴۹، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۵/۵/۱۳۶۰.

ب) خودرو

۱. انواع مختلف کامیون نظامی، ۶۱ دستگاه.

۲. جرثقیل، ۲ دستگاه.

۳. خودرو گاز، ۱۸ دستگاه.

۴. آمبولانس، ۴ دستگاه.

ج) ساختمان

۱.ساختمان تعمیرگاه تانک.

۲. تعمیرگاه خودروهای سنگین.

۳. دو ساختمان که ظاهراً انبار تعمیرگاه های مزبور بوده است، مقداری کمی آسیب دیده است و ۵ دستگاه ساختمان نیز آسیب نسبتاً کمی دیده اند.

همچنین یک دستگاه نیز آسیب قابل ملاحظه ای دیده است.»(۱)

ضمیمه دوم گزارش۳۵۳: گزارش فرمانده منطقه ۷ کشوری درباره جایگاه پادگان ابوذر و دلایل خسارات فراوان وارد شده به آن

در گزارشی که نتیجه بازدید محمد بروجردی فرمانده سپاه پاسداران منطقه ۷ کشوری (کرمانشاه) از پادگان ابوذر می باشد، به سوابق و جایگاه مهم پادگان، تلاش عراق برای انهدام پادگان و دلایل افزایش تلفات و خسارات واردشده به آن اشاره شده است.

در مقدمه گزارش آمده است:

«از ابتدای جنگ تحمیلی، پادگان ابوذر که اهمیت استراتژیکی فراوانی برای نبردهای خودی داشته است، هدفی جهت نیروهای مهاجم عراق بوده است. در روزهای اول جنگ که عراق پیشروی می کرد، تانک های عراقی حتی تا سرپل [ذهاب] رسیدند و ساختمان سپاه را که در فلکه شهر قرار داشت با گلوله تانک منهدم کردند، ولی به علت اینکه نیروی پشتیبان به اندازه کافی نداشتند، دوباره به عقب برگشته و در چند کیلومتری به طرف قصرشیرین مستقر شدند. در همان زمان نیز به دستور فرمانده تیپ۳، پادگان ابوذر تخلیه شده بود و زاغه های مهمات نیز تله گذاری و نیروهای ارتش آماده بودند تا به مجرد پیشروی عراق، زاغه ها را منهدم کنند که با فداکاری شهید شیرودی و همکارانش و نیز با حملات برادران پاسدار، نیروهای عراقی عقب نشسته و خطر از سر پادگان رفع شد. با ادامه جنگ و خراب شدن شهر سرپل [ذهاب]، ستاد سپاه و قرارگاه ارتش به پادگان ابوذر منتقل شد.

عراق از همان روزهای اول سعی در منهدم کردن پادگان به وسیله توپخانه و موشک داشت که موفق نبود. از حدود سه ماه قبل، با آرام شدن جبهه ها، عراق شروع به ثبت تیر بر روی پادگان نمود، به نحوی که معمولاً روزانه، یک، دو الی سه گلوله توپ به خود پادگان یا با فاصله ای بسیار نزدیک برخورد کرد. از یک ماه پیش به این طرف، چند مورد انفجار شدید رخ داد که حکایت از

پرتاب موشک می کرد.»

در ادامه گزارش، دلایل افزایش تلفات و خسارات واردشده به پادگان چنین بیان شده است:

«۱. نبودن طرح جامع جهت مقابله با مسئله ای ازاین قبیل آتش سوزی به خصوص در پادگان.

۲. وجود تقریباً تمامی مراکز لجستیکی ارتش در محلی نزدیک به هم در داخل پادگان که به خوبی در دید دیدبان عراقی مستقر در قراویز بوده است؛ نظیر زاغه های سطحی مهمات، پمپ بنزین، آمادگاه موتوری، پاک سازی وسایل نقلیه، زرهی و وسایل نقلیه سنگین.

۳. نداشتن و اعمال نکردن طرح های حفاظتی نظیر سنگرکندن جهت وسایل زرهی و سنگین و رهاکردن مهمات بدون حفاظ در سطح زمین و رعایت نکردن اصول ابتدایی نگهداری وسایل و مهمات [توپخانه] ۱۳۰ و یا انفجار موشک های ماوریک.»(۲)

ص:۴۶۴

۱- سند شماره ۴۸۶۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از طرح و برنامه ریزی عملیات غرب کشور (منطقه۷) به فرماندهی سپاه پاسداران غرب کشور (منطقه۷)، ۲/۶/۱۳۶۰، صص ۳ - ۱.

۲- سند شماره ۱۶۹۰۰۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۷ (غرب کشور) (فرماندهی) به ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (فرماندهی)، ۳۱/۵/۱۳۶۰، صص ۷ - ۱.

ضمیمه گزارش۳۵۷: متن اطلاعیه کمیته مرکزی حزب دمکرات کردستان ایران پیرو کنگره چهارم

در بخش هایی از اطلاعیه کمیته مرکزی حزب دمکرات کردستان ایران پیرو کنگره چهارم، که مروری است بر تاریخچه شکل گیری و مبارزات حزب در دوران رژیم پهلوی و حوادثی که در کادر مرکزی در جریان کنگره چهارم حزب انشعاب ایجاد کرده، آمده است:

«سقوط رژیم رضاخان دراثر جنگ جهانی دوم، سبب برچیده شدن بساط دیکتاتوری و زورگویی گردید. بعد از ده ها سال، مردم ما توانستند نفس راحتی بکشند. کومه له "ژ - ک" نخستین سازمان سیاسی - ملی خلق کرد در کردستان ایران توانست در قسمتی از شهرها و روستاهای کردستان سازماندهی کند.

حزب دمکرات کردستان ایران، که وارث کومه له است، روز ۲۵ مرداد ۱۳۲۴، تأسیس گردید. ...

دیری نپایید که حزب دمکرات کردستان ایران، به بزرگ ترین نیروی سیاسی کردستان مبدل گردید. به همت رهبری این حزب بود که نخستین حکومت های کردستان در دوم بهمن سال ۱۳۲۴ تشکیل گردید و قاضی محمد فرزند صادق خلق کرد، در صدر آن قرار گرفت. ...

رژیم ضدخلقی سلطنتی بعد از متلاشی ساختن جنبش های کردستان و آذربایجان در دهه ۱۳۲۰، هرنوع فعالیت احزاب و سازمان های مردمی را در کردستان و آذربایجان ممنوع ساخت. هزاران نفر شهید گشتند که رهبران جنبش کردستان در صدر آنها قرار داشتند. ...

پیروزی توطئه کودتای امریکایی ۲۸ مرداد ۳۲ [۱۳]، موجب شد که دوباره حزب نظیر دیگر احزاب و سازمان های مردمی تحت پیگرد مداوم قرار گرفته، کادرها و اعضایش به وسیله رژیم کودتا بازداشت و تحت شکنجه قرار گیرد. کادرهایی که از دست پلیس جان سالم به در برده بودند، به مبارزه زیرزمینی پرداختند.

یورش سبعانه آبان ماه ۱۳۳۸، موجب بازداشت و شکنجه بیش از یک صدوبیست مبارز حزبی گردید. بیدادگاه های محمدرضاشاهی عده ای از اعضای رهبر حزب دمکرات را به اعدام محکوم ساختند، لیکن فشار افکار عمومی و شخصیت های جهانی سبب تخفیف حکم ها به ابد گردید.

بعد از فروکش جنبش مسلحانه هجده ماهه نیز مبارزه تعطیل نگردید. کردستان چون خاری در چشم رژیمِ دیکتاتوری سلطنتی باقی ماند.

پیروزی انقلاب مردمی ۲۲ بهمن ۵۷، که در آن خلق ما هم سهم بسزایی داشت، سبب شد که حزب دمکرات کردستان ایران پس از سال ها فعالیت مخفی، فعالیت علنی خود را شروع کند. طولی نکشید که حزب دمکرات بار دیگر به یکی از بزرگ ترین سازمان های سیاسی و به حزب محبوب مردم کردستان درآمد.

استقبال از حزب و عدم امکان بررسی سوابق هزاران داوطلب عضویت و فقدان شناخت درست افراد و نبود ملاک های مشخص و صحیح در پذیرش اعضا، وضعی پیش آورد که افراد ناباب و بدسابقه رفته رفته به حزب راه یافته و با صحنه سازی و پشت هم

اندازی در برخی از مناطق به پست های حساس ارتقا داده شوند.

از آنجـا که در ارزیـابی انقلاب ایران، [در] مرحله مبـارزه و تعیین مشـی متناسب با آن در کادر رهبری حزب اختلاف جـدی وجود داشت، این امر مـورد بهره برداری این گـونه عناصـر نابـاب که هر روز بر تعـداد آنهـا افزوده می گشت، قرار گرفت. کنگره چهـارم حزب در اوایل اسـفند ۵۸، نقطه تظـاهر دو خـط، دو موضـع و دو بینش متفـاوت بود. بعـد از کنگره، مبـارزه بین دو خـط طرف دار انقلاب و مخالف آن شـدت یافت و اعلام مواضع و نظریات بخشـی از کادر رهبری در ۲۵ خرداد ۵۹ نقطه پایان همزیستی دو مشی ناهمگون به شمار می آید.

آن بخش از رهبری، کادرهـا، مسـئولین و اعضـا [که] از خـط تعیین شـده در کنگره، خـط دفاع از انقلاب ضـدامپریالیستی و مردمی ایران تحت رهبری امام خمینی، حمایت می کردند و به مبارزه علیه اشکال وابستگی به امپریالیسم؛ به ویژه امپریالیسم امریکا ارج می نهادند، تحت نام حزب دمکرات کردسـتان ایران (پیرو کنگره چهارم) فعالیت مسـتقل خود را شروع کرده و در نخستین روز و همراه با اعلام مواضع، آن بخش از رهبری، کادرها و مسـئولین را که تنگ نظرانه مسـئله حقوق ملی و خود مختاری را هم سنگ مبارزه بر ضدامپریالیسم امریکا، هم طراز استقلال و عدم وابستگی ایران می دانستند، از صفوف حزب طرد کردند.

قاسملو و همفکرانش، بعد از اعلام مواضع بخش سالم حزب، با شتاب فراوان به سراشیب خیانت

ص:۴۶۵

سقوط کردند. منطقه تحت نفوذ آنها بیش ازپیش منطقه نفوذ افسران طاغوتی، گروهک های مائوئیست

امریکایی و نیروهای واپس گرا گردید.

تجاوز فاشیست های بعثی و اشغال بخش های قابل ملاحظه ای از صفحات غرب و جنوب میهن ملی هم نتوانست خزیدگان در دام بعث و حامیان امپریالیستی را بر سر عقل آورد.

تجارب گران بهای چهارده ماه بعد از اعلام مواضع، نشان می دهد که راه پیش گرفته شده به وسیله پیروان کنگره چهارم علی رغم سنگ اندازی های دشمنان کمین کرده در دستگاه های حساس مملکتی، ندانم کاری های برخی از مسئولین و فشار و اختناقی که ضدانقلابیون دمکرات نما در کردستان؛ به ویژه در روستاها برای ما ایجاد کرده اند، راهی اصولی و صحیح بوده و با مصالح منافع استراتژیک انقلاب ضدامپریالیستی و مردمی ایران و با مصالح خلق کرد تطبیق می کند.

دمکرات های راستین، از اعلام مواضع به بعد، ثابت کرده اند که به تیرهای سمی که از هر دو سو، سینه آنها را هدف قرار داده توجه نکرده و راه خود را منحرف ساخته و بقا و تقویت تعمیق انقلاب را فدای مصالح محلی و ملی نکرده اند. ...

خطر عمده ای که امروز ما را تهدید می کند، تنها خطر موضعی در کردستان، آذربایجان، بلوچستان و خوزستان نیست؛ خطر ازبین بردن کل انقلاب اسلامی ایران است. ازاین رو، ما ضمن محکوم کردن هر نوع جبهه گشایی علیه انقلاب، دامن زدن هرنوع ترور و آتش سوزی و سنگ اندازی در راه تعمیق انقلاب نظیر اعمال دارودسته قاسملو و گروه های هرج ومرج طلب و وابسته، با انقلاب و مدافعین راستینش و با مردم کردستان تجدید عهد می کنیم که در راه حل مسالمت آمیز مسئله کردستان و رفع ستم و تبعیض ملی طبق پیام بیست وششم آبان ماه امام و قانون اساسی جمهوری اسلامی بیش ازپیش جدیت به خرج داده و سعی کنیم تفنگ ها و قلم ها را متوجه دشمنان انقلاب، امپریالیسم و ایادی رنگارنگ داخلی اش نماییم. ...

کمیته مرکزی حزب دمکرات کردستان ایران پیرو کنگره چهارم

۲۵/۵/۱۳۶۰»(۱)

ص:۴۶۶

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۰، ۲۷/۵/۱۳۶۰، صص ۱۰ - ۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۶/۵/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ دوشنبه ۲۶ مرداد ۱۳۶۰ ۱۶ شوال ۱۴۰۱ ۱۷ اوت ۱۹۸۱

۱

در ۲ عملیات مین گذاری در مسیر نیروهای ارتش عراق در جبهه های ایلام، ۲ خودرو عراقی منهدم و ۳۳ نظامی کشته شدند. همچنین در عملیات آتشباری روی مواضع دشمن در پایگاه هلاله عراق، ۲ تانک و ۲ خمپاره انداز منهدم و چند عراقی کشته شدند.

تعدادی از نیروهای خودی با عبور از مرز، در جبهه ایلام مسیر تردد نیروهای عراقی را مین گذاری کردند که درنتیجه این اقدام، یک خودرو حامل نیروهای عراقی حین عبور از این منطقه روی مین های کار گذاشته شده رفته و براثر انفجار مین ها حدود ۳۰ نفر از آنان کشته شدند(۱)

در عملیات مشابه دیگری، براثر برخورد یک خودرو نظامی عراقی با مین های کار گذاشته شده در یکی از جاده های نوار مرزی منتهی به خاک عراق و انفجار آن، ۳ درجه دار و سرباز عراقی کشته شدند.(۲)

همچنین براساس یک عملیات طراحی شده دیگر، ۷ نفر از نیروهای سپاه ایلام برای اجرای مأموریت دیدبانی توپخانه، از منطقه پاسگاه سنگی تنگه به طرف گوگنی و پاسگاه هلاله عراق نفوذ کردند و در فاصله ۲۰۰ متری دشمن مستقر شدند و پس از دیدبانی، از ساعت ۸ صبح با هدایت آتش مؤثر، مواضع دشمن هدف گلوله توپ نیروهای خودی قرار گرفت. درنتیجه این عملیات، ۲ تانک، ۲ خمپاره انداز ۱۲۲ و ۸۲ میلی متری و چند سنگر اجتماعی نیروهای عراقی منهدم شد و تلفات بسیاری به ارتش عراق وارد آمد.(۳)

۲

در عملیات مشترک ارتش عراق و گروه های مسلح ضدانقلاب علیه نیرو های خودی در ارتفاعات اطراف پاوه، یک عراقی اسیر شد. همچنین حملات موشکی مجدد ارتش عراق به پادگان ابوذر خسارتی به بار نیاورد.

یک واحد از نیروهای ارتش عراق با همکاری گروه های مسلح ایرانی مخالف جمهوری اسلامی در غرب کشور، به منظور تصرف قله رانشدانه پاوه، در عملیات مشترکی ابتدا مواضع

۱- سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۲۹/۸/۱۳۶۰، ص۲۳.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۱ ، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۲۵، سنندج - خبرگزاری پارس، ۲۷/۵/۱۳۶۰.

۳- سند شماره ۱۷۵۸۷۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران ایلام (اطلاعات) به ستاد سپاه پاسداران غرب، ۲۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۳۲۳۲۴۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سرنی به اطلاعات ایلام، ۲۵/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۳؛ و - سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

نیروهای ایرانی را به شـدت گلوله باران کردند، اما مدت کوتاهی پس از آغاز حمله، نیروهای خودی که بر این قله مسلط بودند، با اجرای آتش متقابل از چند سو دشمن را که تلفات بسیاری داده بود، مجبور به عقب نشینی کردند.

روابط عمومی سپاه پاسـداران غرب کشور بـا تأییـد خبر این عملیـات اعلاـم کرد: «در عملیـات موفقیت آمیز قله رانشـدانه علاوه بر واردآمـدن تلفـات سـنگین به دشـمن، یـک تن از نیروهای عراقی به اسارت رزمنـدگان ایران درآمـد و مقادیری تجهیزات سـبک و سنگین نیز از این واحد عراق به غنیمت گرفته شد.»(۱)

همچنین در ادامه حمله موشـکی روز گذشـته عراق به پادگـان ابـوذر در سـرپل ذهـاب، امروز نیز یـک موشـک فراگ به طرف این پادگان پرتاب شد که خسارتی به بار نیاورد و فقط براثر انفجار، بخشی از علف های محوطه پادگان به مدت ۲۰ دقیقه سوخت.(۲)

۱

۱۹ نظامی عراقی در چند نقطه مرزی و در جبهه های میانی و جنوب خود را به نیروهای ایرانی تسلیم کردند.

به گزارش روابط عمومی سپاه پاسـداران انقلاب اسـلامی در چنـد روز گذشـته، ۵ سـرباز عراقی در منطقه پـاوه بـا تحویل سـلاح و مهمات، تسلیم نیروهای سپاه پاسداران شدند.(۳)

در منطقه سردشت نیز در ۲۴ ساعت گذشته، درمجموع، ۷ نفر از نیروهای عراقی با عبور از مرز خود را به پادگان سردشت معرفی و تقاضای پناهندگی کردند.(۴)

ستـاد عملیـات جنگی سـرپل ذهـاب نیز اعلام کرد که یک سـرباز عراقی خود را به نیروهای سـپاه پاسـداران این منطقه معرفی کرده است.(۵)

همچنین ۴ سرباز عراقی در یکی از محورهای جبهه های جنوب خود را به نیروهای سپاه پاسداران تسلیم کردند.(۶)

در منطقه مریوان هم یـک درجه دار و یـک سـرباز عراقی خود را به نیروهای سـپاه پاسـداران این شـهر تسـلیم و تقاضای پناهنـدگی کردند.(۷)

۲

کمک های نظامی عربستان سعودی و کویت به عراق همچنان ادامه دارد.

در ادامه کمک های حامیان عراق به این رژیم، عربستان سعودی ۴۰ خودرو حامل تجهیزات نظامی و وسایل و قطعات یدکی زرهی را ازطریق مرز به پادگـان الرشـید عراق فرسـتاد. دو روز پیش نیز ۲۰ خودرو حامل وسایل و تجهیزات نظامی از عربسـتان سـعودی و ازطریـق منطقـه مرزی عُرعُر وارد عراق شـد.(۸)علاـوه براین، ۱۴ کـامیون حامـل مهمـات هواپیما از کوی(۹) و ازطریـق مرز صـفوان کویت به پادگان التاجی عراق ارسال شد.(۱۰)

۱- روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۲- سند شماره ۵۴۷۱۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۰۸، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۴- روزنامه اطلاعات، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۵- سند شماره ۲۸۵۹۲۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از جبهه شیشه راه به ستاد عملیات جنگی سرپل ذهاب، ۲۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۲۸۵۹۱۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد شیشه راه به ستاد عملیات جنگی سرپل ذهاب، ۲۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۸، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۲۵، آبادان - خبرگزاری پارس، ۲۴/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۷- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۲۴/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۸- سند شماره ۱۶۹۰۲۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۲ (مرکز فرماندهی) ۲۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۹- سند شماره ۱۵۵۴۳۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی، شماره ۱۰۹، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۱۰- سند شماره ۱۶۸۹۷۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی غرب (اطلاعات عملیات) به ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (اطلاعات عملیات)، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۱۶۹۰۳۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲)، به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۱

در حمله افراد حزب دمکرات کردستان به نیروهای سپاه مستقر در ارتفاعات پاوه، ارتفاعات منطقه نوسود و پایگاه داش تپه میاندوآب، ۴ نفر از عناصر این حزب کشته و ۶ نفر از آنان مجروح شدند، یک نفر نیز اسیر شد. همچنین تلاش حزب برای برهم زدن آرامش شبانه مردم مهاباد بی نتیجه ماند.

نیروهای حزب دمکرات به مواضع نیروهای سپاه و کردهای مسلمان در ارتفاعات داشبند و بانی پشته پاوه حمله کردند که در هر اقدام، با تحمل ۲ کشته و ۲ زخمی مجبور به عقب نشینی شدند.(۱)

در منطقه نوسود نیز افراد این حزب به ارتفاعات انش ته حمله کردند که با مقاومت نیروهای سپاه پاسداران روبه رو شدند و با به جاگذاشتن یک کشته، ۴ زخمی و یک اسیر گریختند.(۲)

در حمله دیگر افراد مسلح حزب دمکرات به پایگاه نیروهای سپاه در داش تپه در ۱۹ کیلومتری شمال غربی میاندوآب در آذربایجان غربی، یکی از افراد این حزب کشته شد و چند نفر مجروح شدند. نیروهای سپاه در این عملیات آسیبی ندیدند.(۳)

همچنین در شب جاری، چند تن از افراد حزب در سالروز تأسیس این حزب، در مهاباد با بلندگو شعارهایی علیه نظام سر داده و مردم را به راه پیمایی در خیابان دعوت کردند، اما تلاش این افراد که قصد داشتند علاوه بر اظهار وجود، مقررات منع رفت وآمد شبانه را که در شهر اعمال می شد، به هم بزنند، با حضور و واکنش به موقع نیروهای سپاه خنثی شد.(۴)

۲

در پاک سازی یک روستا در شمال شرق سنندج و ۲ ارتفاع و ۳ روستا در شمال پاوه چند نفر از افراد وابسته به گروه های ضدانقلاب کشته یا زخمی شدند.

در عملیات پاک سازی روستای قلقله در محور بیجار - دهگلان (۲۴ کیلومتری شمال دهگلان و ۴۸ کیلومتری شمال شرق سنندج) که به همت نیروهای سپاه دهگلان انجام شد، ۲ نفر از افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب براثر آتش خمپاره کشته و چند نفر دیگر مجروح شدند. افراد باقیمانده نیز گریختند. در این عملیات یک اسلحه به دست نیروهای سپاه افتاد.(۵)

در عملیات دیگری، ۲ ارتفاع مهم و ۳ روستای جحیح، دره جحیح و بانی دره در شرق نوسود و شمال پاوه با تلاش نیروهای سپاه آزاد و پاک سازی شد. در این عملیات نیز چند نفر از افراد گروه های مسلح غیرقانونی کشته یا زخمی شدند.(۶)

امروز همچنین ۳ نفر از افراد حزب دمکرات کردستان خود را به سپاه پاسداران پاوه معرفی و امان نامه دریافت کردند.(۷)

۱- سند شماره ۵۴۸۰۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی کرمانشاه به فرماندهی مرکز، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۲۳؛ و - سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۲- روزنامه اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۴- روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۳.

۵- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۹؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۰۸، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۵؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره۱۵۱، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۲۵.

۶- روزنامه اطلاعات، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۷- روزنامه اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۱

در عملیات هـای مسلحانه سازمان مجاهـدین خلق (منافقین) در تهران، ۴ نفر مجروح شدنـد. ۳ تن از عاملاـن این حوادث دسـتگیر شدند.

یـک تیـم ترور موتورسـوار وابسته به سازمـان مجاهـدین خلق در خیابـان دکـتر فـاطمی تهران، از پشت به خـودرو حامـل دو نفر از روحانیون عضو اداره سیاسی – عقیدتی ژاندارمری در خیابان دکتر فاطمی تهران نزدیک شدند و به سوی آنان تیراندازی کردند که یکی از روحانیون هدف اصابت گلوله قرار گرفت و از ناحیه کتف مجروح شد.(۱)

در خیابان ظفر (دستگردی) نیز ۲ تن از پاسـداران کمیته ناحیه ۳ منطقه ۱ تهران، هنگـام گشت زنی، به یک خودرو بنز مشکوک شدنـد و پس از مـدتی تعقیب و گریز، ۳ سرنشـین این اتومبیل به سوی پاسـداران تیرانـدازی کردند که با واکنش متقابل آنان مواجه شدنـد. در این زمان، افراد مهاجم ۲ نارنجک جنگی به سـمت پاسـداران پرتاب کردند که براثر انفجار یکی از نارنجک ها، خودرو پاسـداران از حرکت باز مانـد و خودرو مهاجمان نیز آسیب دیـد و از کار افتاد، ولی آنان با تهدیـد اسـلحه یک خودرو بی.ام.و. را متوقف و سرنشین اتومبیل را پیاده کردند و از محل گریختند.

در این درگیری، ۲ عابر – که یکی از آنان کارگر و دیگری بنا بود – و یک پاسـدار براثر اصابت گلوله و ترکش نارنجک مجروح شدند. یکی از مهاجمان نیز مجروح شد. در بازرسـی از داخل خودرو این افراد، یک اسـلحه ژ۳ و ۲ نارنجک و تعداد فراوانی پوکه فشنگ ژ۳ کشف شد. گفتنی است که اتومبیل مهاجمان سرقتی و مجهز به آنتن بی سیم بود.(۲)

همچنین در خیابان فرشته، پاسداران کمیته منطقه ۱ تهران هنگام گشت، به یک اتومبیل پیکان مشـکوک شدند و تصمیم به بازرسی آن گرفتند، ولی سرنشینان خودرو به سمت پاسداران تیراندازی کردند و درگیری شدیدی میان آنان ایجاد شد.

پس از حـدود نیم سـاعت تیرانـدازی و درگیری، هر سه سرنشـین خودرو دسـتگیر شدنـد. از داخـل این اتومبیل که سـرقتی و پلاک اتومبیل دیگری روی آن نصب شـده بود، چنـد اسـلحه ژ۳، مسـلسل دستی یوزی، کلت کمری، نارنجک و مقـدار زیادی فشـنگ به دست آمد.(۳)

۲

یک واحد گشتی کمیته که برای خنثی کردن چند بمب دست ساز(۴) عازم خیابان جلال آل احمد بود، در مسیر، هدف گلوله های سرنشـینان یـک خـودرو فیـات قرار گرفـت و بلافاصـله بـه تعقیب آنـان پرداخت. بـا نزدیـک شـدن نیروهـای کمیته به اتومبیـل افراد ضدانقلاب در اتوبان شهید چمران، تیراندازی متقابلی انجام شد که براثر اصابت گلوله، یکی از سرنشینان خودرو مجروح

۱– خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرهـا و گزارش هـا (ایران در ۲۴ سـاعت گذشـته)، شـماره ۱۵۰ ، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۱۳، تهران – خبرگزاری پارس، ۲۶/۵/۱۳۶۰؛ و – روزنامه کیهان، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و – روزنامه اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۲– روزنامه اطلاعات، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۳- همان؛ و - روزنامه کیهان، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۳.

۴- محل این بمب ها را مردم به نیروهای کمیته اطلاع داده بودند. (روزنامه اطلاعات، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۱)

شـد، بـاوجوداین، افراد مهـاجم گریختنـد و عملیـات تعقیب وگریز به خیابان ولی عصـر(عـج) (تقاطع خیابان فاطمی) کشـیده شـد و نیروهای کمیته موفق شدنـد راه را بر اتومبیل فیات ببندنـد، اما مهاجمان پشت اتومبیل سـنگر گرفتند و با اسـلحه ژ۳، مسلسل یوزی و کلت به سـمت نیروهای کمیته تیرانـدازی کردنـد. در این درگیری، هر سه سرنشـین خودرو با کمک مؤثر مردم دسـتگیر شدنـد. در بازرسی از این خودرو ۲ اسلحه ژ۳، یک مسلسل یوزی، ۳ کلت کمری، ۲ نارنجک جنگی و تعداد فراوانی فشنگ و پوکه های آن و ۳ پلاک دست ساز اتومبیل به دست آمد.(۱)

در این درگیری، یک زن رهگذر نیز مجروح شد، ولی هیچ یک از پاسداران آسیب ندیدند.(۲)

۱

در اقدامات تروریستی افراد وابسـته به گروه های مسـلح ضدانقلاب در شهرهای چالوس، تبریز، گرگان و مشهد ۲ نفر شهید و ۵ نفر مجروح شدند. یکی از تروریست ها نیز در درگیری با نیروهای سپاه کشته شد.

در چـالوس، دو موتورسوار مسلح وابسـته به گروه هـای ضـدانقلاب به ساختمان سـتاد سـپاه پاسـداران منطقه ۳ کشوری تیرانـدازی کردند که درنتیجه آن، یک پاسدار که نگهبان ورودی ستاد بود، از ناحیه پا هدف اصابت گلوله قرار گرفت و مجروح شد.(۳)

در تبریز هم یکی از اعضای انجمن اسـلامی شـرکت "ایرم" به نام جلال جعفریان در خیابان ثقه الاسـلام این شهر هدف حمله افراد مسلح قرار گرفت و براثر اصابت تیر به قفسه سینه و بازو به شهادت رسید.(۴)

در حادثه دیگری در همین شـهر، یکی از افراد متعهد به نام باقر حسـین پور به دست افراد وابسـته به گروه های مسـلح ترور شد و به شهادت رسید.(۵)

در ۲ اقـدام تروریستی دیگر نیز ۲ تن از جوانان متعهـد شـهر تبریز هـدف گلوله قرار گرفتند و مجروح شدند.(۶) یکی از مجروحان چندی پیش، ازطرف افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) تهدید شده بود.(۷)

در خیابان شاهرود شهر گرگان نیز ۲ نفر از کارکنان سـتاد تبلیغات و انتشارات آثار شهید مطهری در محل کار خود هدف حمله دو موتورسوار مسـلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق قرار گرفتند و به شدت مجروح شدند. نیروهای سـپاه با حضور به موقع خود و با کمک مردم – که افراد ضارب را شـناسایی کرده بودنـد – به تعقیب آنان پرداختند. در درگیری ایجادشده یکی از دو مهاجم کشـته شد و دیگری گریخت.(۸)

در مشـهد هم دو موتورسوار مسلح در خیابان سـناباد به سـمت یک مغازه میوه فروشـی تیرانـدازی کردنـد که خسارت مالی اندکی ایجاد شد.(۹)

ص:۴۷۳

۱– خبرگزاری پـارس، نشـریه گزارش های ویژه، شـماره ۱۵۰، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۴، زاهـدان – خبرگزاری پـارس، ۲۶/۵/۱۳۶۰؛ و – روزنامه کیهان، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و – روزنامه اطلاعات، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۱.

۲- روزنـامه کیهان، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرهـا و گزارش هـا (ایران در ۲۴ ساعت گذشـته)، شماره ۱۵۱، ۲۷/۵/۱۳۶۰، صص ۱۱ و ۱۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۷/۵/۱۳۶۰.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۴- روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۵- سـند شماره ۵۴۷۳۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانـدهی سـپاه تبریز به فرمانـدهی سـپاه مرکز، ۲۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۷- سند شماره ۰۵۵۹۹۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانـده سـپاه تبریز به اطلاعات و فرماندهی سپاه مرکز، ۲۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۸- روزنـامه کیهـان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنـامه اطلاعـات، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سـند شـماره ۵۴۸۰۰ مرکز مطالعـات و تحقیقات جنگ: از فرمانده گرگان به فرماندهی مرکز، ۲۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۹- روزنامه کیهان، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

درپی کشف ۳ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در بابل، رشت و گلپایگان، ۲ تن از افراد سازمان کشته، ۲ تن زخمی و حداقل ۱۰ نفر؛ ازجمله عاملان ترور یکی از روحانیون بابل دستگیر شدند. ۲ نفر از افراد سازمان نیز در شهرهای رشت و شیراز دستگیر شدند.

درپی شناسایی و تصرف یک خانه تیمی در بابل، چند تن از عوامل ترورهای اخیر این شهر کشته یا دستگیر شدند.

یک مقام آگاه در کمیته انقلاب اسلامی بابل با تأیید این خبر درمورد چگونگی ماجرا گفت: دو شب قبل، در یک درگیری بین نیروهای بسیج و ۲ نفر از افراد سازمان مجاهدین خلق – که به شهادت یکی از نیروهای بسیجی انجامید – یکی از افراد این سازمان با همکاری و تلاش مردم دستگیر و به نیروهای سپاه پاسداران تحویل داده شد.

این فرد که عضو شاخه نظامی سازمان بود – در مراحل مقدماتی بازجویی حاضر به همکاری شد و همدستانش را که در یک خانه تیمی در محله صد دستگاه بابل مستقر بودند، معرفی کرد. وی همچنین گفت که تعدادی از این افراد تاکنون به سرقت خودرو و ترور افراد دست زده اند.

براساس این گزارش، نیروهای سپاه پاسداران و کمیته پس از شناسایی این خانه تیمی، آنجا را محاصره کردند. ساکنان خانه که متوجه موضوع شده بودند، با نیروهای سپاه درگیر شدند و پس از حدود ۳ ساعت درگیری مسلحانه، ۲ نفر از آنان کشته و ۲ نفر دیگر، که عامل چند ترور؛ ازجمله ترور حجت الاسلام توحیدی(۱) بودند، زخمی شدند. علاوه بر این افراد، ۶ نفر دیگر نیز دستگیر شدند.(۲)از نیروهای سپاه نیز ۴ نفر مجروح شدند. از این خانه تیمی، ۲ اسلحه ژ۳، یک کلت و تعدادی فشنگ و خشاب به دست آمد.(۳)

همچنین به دنبال کشف یک خانه تیمی در رشت، ۲ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق دستگیر شدند. این دو نفر در درگیری های مسلحانه با نیروهای سپاه شرکت داشتند.(۴)

در گلپایگان هم یک خانه تیمی که مهم ترین مرکز فرهنگی و تبلیغاتی سازمان مجاهدین خلق به شمار می رفت، با تلاش نیروهای سپاه پاسداران این شهر شناسایی و تصرف شد. از این منزل یک دستگاه تکثیر، تعداد فراوانی از جدیدترین نوارها و اطلاعیه های سازمان و تعدادی عکس از عملیات های کوهستانی به دست آمد و ۲ نفر دستگیر شدند.(۵)

امروز همچنین در خیابان لاکانی شهر رشت نیروهای کمیته مرکزی انقلاب اسلامی با ۲ نفر از افراد سازمان مجاهدین خلق درگیر شدند که درنتیجه آن، یکی از افراد سازمان زخمی و دستگیر شد. به گزارش سپاه پاسداران رشت، فرد دستگیرشده در ترور یک پاسدار (حسین افتخاری) در روز گذشته دست داشته است.(۶)

در اقدام دیگری، یکی از افراد فعال شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق در شیراز که در یک حادثه انفجار بمب دست ساز آسیب دیده بود، دستگیر شد.(۷)

۱- حجت الاسلام توحیدی از روحانیون مبارز و فعال بابل بود که در ۲۴ مرداد ۱۳۶۰ ترور و شهید شد.

۲- روزنامه اطلاعات، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۳- همان؛ و - سند شماره ۵۴۸۷۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه بابل به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۰، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۵،ساری - خبرگزاری پارس، ۲۶/۵/۱۳۶۰.

۴- روزنامه اطلاعات، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۵- همان؛ و - روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۶- روزنامه اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۹۰، ص۲.

۷- سند شماره ۵۴۸۳۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شیراز به تهران (فرماندهی سپاه)، ۲۹/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۴۸۳۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۳۰/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۱

در اقدامات امروز افراد ضدانقلاب در شهرهای گوناگون کشور، یک نفر مجروح شد و خساراتی به بار آمد. ۲ نفر از این افراد دستگیر شدند.

براثر پرتاب یک بمب دست ساز به محل اسکان ورزشکاران جنگ زده که برای اجرای مسابقات کشوری به اراک آمده بودند، چند شیشه این محل خرد شد و یک نفر جراحات سطحی برداشت.(۱)

در کرمانشاه، یک بمب دست ساز به منزل یکی از افراد متعهد شهر پرتاب شد، اما خساراتی ایجاد نکرد. دراین خصوص یک نفر دستگیر شد.(۲)

قسمتی از دیوار ساختمان نهضت سوادآموزی اندیمشک واقع در خیابان بخشداری این شهرستان براثر انفجار یک نارنجک دستی که افراد وابسته به گروه های مسلح پرتاب کردند، تخریب شد، اما به کسی آسیب نرسید.(۳)

انفجار یک بمب ساعتی که در شکاف دیوار منزل یکی از افراد متعهد شهر بهبهان در استان خوزستان کار گذاشته شده بود، خساراتی به بار آورد. نیروهای سپاه پاسداران یک نفر را دراین رابطه دستگیر کردند.(۴)

۲

امروز ۵ بمب در شهرهای شیروان، خرم آباد و تبریز کشف و خنثی شد.

در شیروان، ۲ بمب ساعتی به دست نیروهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی خنثی شد. یکی از این دو بمب در چهارراه جامی و دیگری در مغازه یکی از افراد متعهد شهر کار گذاشته شده بود. یک متهم به بمب گذاری نیز در این شهر دستگیر شد.(۵)

در خرم آباد نیز ۲ بمب دست سازی که در سه راهی خیابان آیت الله مطهری در کنار یک خودرو جهادسازندگی کار گذاشته شده بود، کشف و خنثی شد.(۶)

در تبریز هم بمب دست ساز که داخل یک جوی در سه راهی خیابان امین کار گذاشته شده بود، به همت مأموران کلانتری منطقه ۶ این شهر کشف و خنثی شد.(۷)

۳

مجلس شورای اسلامی در جلسه امروز خود به۲۱ تن از ۲۲ وزیر کابینه حجت الاسلام محمدجواد باهنر نخست وزیر، رأی اعتماد داد.

در این جلسه که براساس تصویب نمایندگان برای هریک از وزیران به طور جداگانه رأی گیری شد، فقط وزیر پیشنهادی راه وترابری نتوانست رأی اعتماد نمایندگان را کسب کند.(۸)-(۹)

۱- خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرهـا و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۱ ، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۷/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۲- سند شماره ۵۷۹۴۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از کرمانشاه به تهران (اطلاعات سپاه)، ۲۹/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۳۴۷۹۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شاجا به وزارت کشور، ۲۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- سند شماره ۳۷۶۸۳۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان به استانداری خوزستان، ۲۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۶- سند شماره ۳۲۸۴۲۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استاندار لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۲۶/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۷- روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۸- اسامی وزیران کابینه و تعداد آرای آنان در ضمیمه گزارش آمده است.

۹- روزنامه کیهان، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۳.

نشریه امریکایی واشنگتن پست در شماره اخیر خود، با چاپ مقاله ای به حوادث ایران پرداخته و دیدگاه برخی سیاستمداران کهنه کار امریکایی ازجمله جورج بال معاون اسبق وزارت امور خارجه امریکا را که نگاهی مثبت به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) دارد، مطرح کرده است. وی در این مقاله به دولتمردان و حاکمیت سیاسی امریکا برای سرنگون کردن نظام جمهوری اسلامی ایران دو توصیه کرده است: اول، اجرای کودتای نظامی؛ دوم، حمایت از سازمان مجاهدین خلق. خبرگزاری پارس بخشی از گزارش نشریه واشنگتن پست را این گونه مخابره کرده است:

جورج بال معاون اسبق وزیر امور خارجه و ازجمله شخصیت های امریکایی است که در رده های بالای دولت امریکا نفوذ قابل ملاحظه ای دارد. قبل از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، کارتر از وی خواست که به منظور ارائه نظر ارتش درباره اوضاع ایران به کاخ سفید بیاید و او به کارتر تأکید کرد که رژیم شاه رفتنی است و بهتر است که دولت امریکا از آیت الله خمینی و دیگر انقلابیون حمایت کند. اکنون وی ۱۸۰ درجه تغییر جهت داده و با درج مقاله ای در روزنامه واشنگتن پست، ضمن تشریح مشکلات اقتصادی ایران و اشاره به وجود ناامنی های موجود در ایران، خاطرنشان کرده است که رژیم آیت الله خمینی قطعاً به سقوط خواهد انجامید.

بال دو راه برای عاقبت ایران پیش بینی کرده است: یا اینکه ارتش علیه رژیم قیام خواهد کرد و یک دولت نظامی راست گرا زمام امور را به دست خواهد گرفت و یا اینکه مجاهدین که وی آنها را یک گروه سوسیالیست مترقی می خواند، ... پیروز خواهند گردید. وی در این مقاله به طور ضمنی از مجاهدین جانب داری کرده و تصویری نسبتاً زیبا از این گروه پیش روی دولتمردان امریکا قرار داده است. وی اظهار کرده که سازمان مجاهدین درپی برانداختن رژیم ارتجاعی و عقب افتاده اسلامی فعلی و جایگزین کردن آن با یک رژیم مدرن شیعه اسلامی است که اصولش را به جای اقتباس از مارکس از منابع قرآنی خواهد گرفت و این سازمان اسلامی موجودیتش را در سال ۱۹۷۷ وقتی که از شاخه مارکسیستی آن جدا شد، آشکار کرد.

بال در این مقاله یادآور شده است که این یک اشتباه دیپلماتیک است که فکر کنیم مسکو قادر به تحت نفوذ داشتن مجاهدین چنانچه روی کار بیایند، خواهد بود، زیرا گرچه رهبران این سازمان عمیقاً ضدغربی و ضدصهیونیستی هستند، آنها هم بسیار ملی گرا و شدیداً مخالف هرنوع دخالت خارجی می باشند. خلاصه کلام بال این است که به دولتمردان ایالت متحده بفهمانند که سازمان منافقین باوجود آنکه امریکایی ها به آن به عنوان یک گروه مارکسیستی

ص:۴۷۶

چپ گرا می نگرند، یک سازمان مترقی سوسیالیستی است که امکان پیروزی اش نسبتاً زیاد است و دولتمردان امریکا نباید از روی کارآمدنش واهمه ای داشته باشند و به فکر حمایت از روی کارآمدن یک دیکتاتوری نظامی نباشند.(۱)

۱

تغییر رفتار یکباره دولت فرانسه با ابوالحسن بنی صدر و مسعود رجوی و رفع محدودیت های مصلحت جویانه ای که تا چند روز اخیر و قبل از بازگشت فرانسویان مقیم تهران به کشورشان علیه این دو اعمال می شد، بازتاب وسیعی یافته است، طوری که حتی رسانه های فرانسوی نیز به این موضوع اذعان کرده اند. نشریه لوموند که خود مصاحبه ای با رجوی ترتیب داده، در مقدمه گزارش این گفت وگو آورده است:

در فاصله ای کمتر از ۴۸ ساعت پس از بازگشت دومین گروه فرانسویان مقیم ایران به پاریس، اقدامات شدید مقامات فرانسوی برای جلوگیری از برقراری هرگونه تماسی میان رهبران تبعیدی ایران با روزنامه نگاران و مطبوعات، به طرز شگفت انگیزی ملایم تر گردید؛ پلیس ها و مأمورین امنیتی که تا چند روز پیش، کاملاً مراقب بودند تماسی میان روزنامه نگاران با بنی صدر و رجوی برقرار نشود، اکنون تنها به محافظت از مهمانان خارجی خود که در یکی از بی پیرایه ترین آپارتمان های حومه سکنی گزیده اند، می پردازند.

این روزنامه در ادامه، متن مصاحبه با رجوی را چاپ کرده که بخش هایی از آن چنین است:

سؤال: اهداف شما چیست؟

جواب: قبل از هر چیز ما قصد داریم عظمت و اهمیت مبارزاتمان را علیه دیکتاتوری ایران، به جهانیان نشان دهیم؛ کاری که اگر در خفا می خواستیم انجام دهیم برایمان بس دشوار بود. سفر ما به پاریس که درواقع یک سفر اجتناب نا پذیر بود، بیشتر به خاطر حفظ امنیت جانی آقای بنی صدر و من ترتیب داده شد. البته این بدان معنا نیست که موقعیت ما در ایران تضعیف شده باشد؛ مسئله این است که ما حاضر به قبول کوچک ترین ریسکی که امنیتمان را به خطر بیندازد نیستیم.

سؤال: تاکنون چه اقداماتی برای تشکیلات شورای ملی مقاومت انجام داده اید؟

جواب: تا امروز به دلیل شک و تردیدی که در مسئله اقامت ما در فرانسه وجود داشت کار زیادی نتوانسته ایم انجام دهیم، ولی تلاش خواهیم کرد هرچه زودتر سازمانی که حقیقتاً بیانگر مقاومت و پایداری باشد، برپا سازیم. تمام آنها که اصولی چون آزادی و استقلال را پذیرفته اند می توانند در این امر با ما مشارکت جویند.

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۸، ۴/۶/۱۳۶۰، صص ۲۰ - ۱۸، واشنگتن - خبرگزاری پارس، ۳/۶/۱۳۶۰.

سؤال: آیا این بدان معناست که شما بنی صدر را که حدود یک سال و نیم رهبری دولت اسلامی را به عهده داشته است، نخواهید پذیرفت؟

جواب: به نظر من آنچه شما اظهار می کنید واقعیت ندارد. من به هیچ وجه قصد ندارم نقش یک وکیل را برای آقای بنی صدر ایفا کنم، همان گونه که حتی مایل نیستم از خط سیاسی و اقداماتی که ایشان تاکنون انجام داده اند دفاع کنم، ولی مهم این است که وجه اشتراک ما و محل تلاقی افکار ما دقیقاً مسئله دمکراسی و مخالفت با دیکتاتوری است. اگر بنی صدر از [آیت الله] خمینی تمکین می کرد، اکنون رئیس جمهور ایران بود.

رجوی در قسمت دیگری از این گفت وگو در پاسخ به سؤال خبرنگار لوموند درباره ماهیت فعالیت های سازمان و تروریسم بدون کوچک ترین اشاره ای به ترور هرروزه مردم عادی کوچه و خیابان، از این گونه اقدامات با نام "مقاومت و پایداری" دفاع کرد، اما در تناقض گویی آشکاری به محکوم کردن تروریسم هم پرداخت.

در ادامه این مصاحبه آمده است:

سؤال: ماهیت فعالیت های شما در ایران چیست؟

جواب: هدف اصلی ما رویارویی و مبارزه با رژیمی است طرف دار ترور و وحشت که جز زبان قلدری و زور، زبان دیگری نمی داند.

سؤال: شما را به تروریسم متهم می کنند؟

جواب: ما تروریسم را محکوم می کنیم. ازنظر ما تروریسم، عملیات گروه کوچکی است که از خلق فاصله گرفته است و با کشتن این و یا آن شخصیت، هدفی جز رسیدن به اهداف و آمال خود ندارد. به این ترتیب چه کسی تروریست است؟ آن کس که آزادی های ما را سلب کرده یا ما که نام "مقاومت و پایداری" را بر عملیات خود می گذاریم.

سؤال: آیا حزب جمهوری اسلام توسط مجاهدین منفجر شد؟

جواب: من تاکنون گزارشی دراین زمینه از دوستانم دریافت نکرده ام، ولی آنچه که در اینجا لازم به یادآوری است اینکه مقاومت و پایداری در ایران کاملاً جنبه قانونی دارد.(۱)

۱

رادیو امریکا در یکی از بخش های خبری فارسی خود اعلام کرد که آخرین قسمت از دارایی های ایران در ایالات متحده که براساس موافقت نامه آزادی گروگان های امریکایی قرار بود به رژیم اسلامی پرداخت شود، ازطریق بانک مرکزی هلند در آمستردام به حساب جمهوری اسلامی ایران واریز شد.(۲)

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۸۵، ۲۹/۵/۱۳۶۰، صص ۴۷ - ۴۳، لوموند (پاریس).

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۲، ۲۹/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲ ضمیمه، رادیو امریکا، ۲۸/۵/۱۳۶۰.

ایـن گزارش وقـتی منتشـر شـد که مقامـات وزارت دارایی امریکـا اعلاـم کردنـد که دولت این کشـور در چـارچوب قرارداد آزادی گروگـان هـا، در آخرین مرحله از تعهـدات خود بیش از ۲ میلیـارد دلاـر از دارایی هـای مسدودشـده ایران را به دولت این کشور و هیئت داوری مشترک دو کشور تحویل می دهد.

از این مبلغ، یـک میلیـارد دلاـر بـایستی به هیئت داوری که به ادعاهـای شـرکت هـای امریکـایی علیه ایران رسـیدگی خواهـد کرد، پرداخت شود و بقیه آن که حدود ۰۵/۱ میلیارد دلار است، به طور مستقیم به حساب دولت ایران واریز خواهد شد.(۱)

درپی انتشـار این خبر، احمـد عزیزی معـاون اقتصـادی وزارت امور خارجه ایران که مـدتی رئیس دفتر هماهنگی بیانیه الجزایر بود و مسئولیت همـاهنگی امور مربوط به اجرای مفـاد بیـانیه را - که درمورد حـل وفصـل مشـکلات مـالی ایران و امریکا بود - به عهـده داشت، دربـاره چگونگی اجرای مفاد بیانیه ازجانب دولت امریکا گفت: اجرای بیانیه را وزارتخانه ها و سازمان های دولتی به عهـده دارند. دفتر هماهنگی اصولاً نقش هماهنگ کننده بین این وزارتخانه ها و سازمان ها دارد. امریکا نیز تعهدات خود را بلافاصـله بعد از امضـای بیانیه الجزایر انجام داد و آخرین تعهـدی که به عهـده داشت، لغو احکام توقیف از اموال و دارایی های ایران در امریکا و کشورهای دیگر بود. براساس این بیانیه، دولت امریکا موظف بود در مدت شـش ماه پس از امضای بیانیه، برای انتقال این دارایی ها به ایران اقـدام کنـد. البته مقادیری از اموال و دارایی های ایران در امریکا به دلیل احکامی که ازسوی دادگاه های امریکا صادر شده بود، مسـدود و غیرقابـل انتقـال به ایران و منتظر اعلام رأی نهایی دادگاه بود، ولی باتوجه به امضای بیانیه و تـدبیری که حکمیت بین المللی اندیشـید، به دنبـال این بیانیه، قوه مجریه امریکا از قوه قضاییه خواست که این احکام توقیفی را لغو کنـد و این دارایی ها را به ایران برگردانـد. در همین راسـتا، قسـمتی از سپرده های ایران در بانک های مختلف امریکا که در "بانک فـدرال رزرو" جمع شـده بود، به ایران منتقـل شـده است. البته هنوز همه سپرده هـای ایران که در بانک فـدرال رزرو امریکا می باشـد، به ایران منتقل نشـده و دلیـل اصـلی آن هم لزوم گشـایش این حسـاب ازطرف دولت ایران در یـک کشور خـارجی بوده است تـا این پول ها به آن حساب واریز شود. گشایش این حساب می بایست با توافق ایران - الجزایر و امریکا انجام شود.

افتتاح این حساب در هلنـد از مدت پیش بینی شده بیشتر طول کشـید، ولی به هرحال، ظرف چند روز آینده انتقال این پول ها به این حساب قطعی می شود.(۲)

ص:۴۷۹

۱- روزنامه کیهان، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

۲- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۵/۱۳۶۰، ص۲۰.

ضمیمه گزارش۳۸۹: اسامی و تعداد آرای وزیران کابینه محمدجواد باهنر

اسامی وزیران معرفی شده در کابینه محمدجواد باهنر و آرای نمایندگان مجلس به هرکدام از آنها بدین ترتیب است.

پست وزارتی

موافق مخالف ممتنع

۱. علی اکبر پرورش وزیر آموزش وپرورش ۱۳۷ ۱۴ ۱۲

۲. دکتر محمدتقی بانکی وزیر مشاور و سرپرست سازمان برنامه وبودجه ۱۵۶ ۱ ۱۰

۳. سید محمد اصغری وزیر دادگستری ۱۳۲ ۱۰ ۱۳

۴. سرهنگ سید موسی نامجو وزیر دفاع ۱۶۳ ۱ ۳

۵. مهندس حسین موسویانی وزیر مشاور و سرپرست شرکت ملی فولاد ایران ۱۲۳ ۳ ۳۰

۶. حبیب الله عسگراولادی مسلمان وزیر بازرگانی ۱۵۴ ۶ ۹

۷. مهندس میرحسین موسوی خامنه وزیر امور خارجه ۱۵۴ ۶ ۱۲

۸. مهندس بهزاد نبوی وزیر مشاور در امور اجرایی ۱۴۵ ۶ ۱۱

۹. دکتر حسین نمازی وزیر اقتصاد و دارایی ۱۴۸ ۶ ۱۱

۱۰. دکتر هادی منافی وزیر بهداری ۱۳۵ ۹ ۲۵

۱۱. دکتر محمدعلی نجفی وزیر فرهنگ و آموزش عالی ۱۳۳ ۱۱ ۲۹

۱۲. آیت الله محمدرضا مهدوی کنی وزیر کشور ۱۳۳ ۱۷ ۱۶

۱۳. مهندس سید مرتضی نبوی وزیر پست و تلگراف و تلفن ۱۵۷ ۲ ۶

۱۴. مهندس سید حسین تاجگردون(۱) وزیر راه وترابری ۷۰ ۳۳ ۵۲

۱۵. مهندس محمد غرضی وزیر نفت ۱۵۵ ۱ ۱۱

۱۶. حجت الاسلام عبدالمجید معادیخواه وزیر ارشاد اسلامی ۱۱۹ ۲۰ ۱۹

۱۷. دکتر محمود روحانی وزیر مشاور و سرپرست سازمان بهزیستی ۱۵۶ ۱ ۷

۱۸. دکتر حسن غفوری فرد وزیر نیرو ۱۴۲ ۸ ۱۱

۱۹. مهندس مصطفی هاشمی وزیر صنایع ۱۴۸ ۲ ۱۵

۲۰. محمد میرمحمد صادقی وزیر کار و امور اجتماعی ۱۲۰ ۱۸ ۳۰

۲۱. محمد سلامتی وزیر کشاورزی ۱۲۵ ۱۴ ۲۵

۲۲. مهندس محمدشهاب گنابادی وزیر مسکن وشهرسازی ۱۳۷ ۱۲ ۲۰(۲)

۱- آقای هاشمی در خاطرات خود درمورد مذاکرات مجلس درباره کابینه نوشته است: «امروز بحث موافقان خیلی خوب بود. صحبت آقای خامنه ای که بعد از سوءقصد، برای اولین بار در مجلس صحبت می کردند، اثر زیادی در اقناع نمایندگان داشت. آقای باهنر خوب دفاع کردند و کابینه رأی خیلی خوب آورد. فقط یک نفر رد شد؛ آقای مهندس تاجگردون نامزد وزارت راه، به خاطر شایعه ای نادرست. آرای زیادی درباره ایشان ممتنع بود.» (اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، صص۲۰۳- ۲۰۲)

۲- روزنامه کیهان، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۳.

روزشمار جنگ سه شنبه ۲۷ مرداد ۱۳۶۰ ۱۷ شوال ۱۴۰۱ ۱۸ اوت ۱۹۸۱

۱

حمله بامداد امروز یک واحد ارتش عراق به تپه بلتا در غرب دزفول، با مقابله نیروهای خودی ناکام ماند.

ساعت ۲:۳۰ بامداد، یک واحد ارتش عراق به استعداد ۴۰۰ نفر با بهره گیری از ۱۰ تانک و چند نفربر پی.ام.پی. با هدف تصرف تپه بلتـا واقع در غرب دزفول(۱) از سه نقطه (جنـوب، شـمال غربی و جنـوب شـرقی) به این منطقه حمله کرد. ارتش عراق که بـا زمین منطقه آشـنایی کاملی داشت، تلاش اصلی خود را روی محور شـمالی، که یک گذرگاه بود، متمرکز کرد تا نیروهای ایرانی مستقر در تپه بلتـا را دور بزنـد و آنجـا را محاصـره کنـد، اما یک دسـته نیروی ۴۰ نفره گردان۱۱۱ تیپ۸۴ خرم آبـاد به علاوه تعـدادی از نیروهای سپاه خرم آباد مأمور به این تیپ، با استفاده از چند تانک که در این نقطه مستقر بودند، باوجود کمبود نیرو، تجهیزات(۲) و... با

ص:۴۸۳

۱- این تپه اهمیت بسـیار زیـادی داشت، چراکه نیروهـای ایرانی از آنجا بر نیروهای عراقی در محورهای عملیاتی اطراف تپه؛ ازجمله تپه علی گره زد در جنوب تپه و کوت کاپون و تپه چشمه در شرق آن تسلط داشتند و نقطه مسلط خوبی برای دیدبانی کل منطقه به شمـار می رفت. این تپه دراختیـار عراق بـود، امـا در ۱۲ مرداد ۱۳۶۰، به تصـرف نیروهای خودی درآمد. (سـند شـماره ۴۷۹۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات دزفول به ستاد عملیات جنوب، ۲۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۹۸۶۱۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از محور دشت عباس به فرماندهی واحد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی دزفول، ۲۹/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲)

۲- باتوجه به حساسیت منطقه و درگیری های گاه وبی گاه بین نیروهای خودی و عراقی در این منطقه، فرماندهی سپاه منطقه دشت عباس در گزارش بررسـی وضـعیت منطقه به واحد عملیات سـپاه پاسداران دزفول، به مشـکلات این محور اشاره کرد. کمبود نیروی ارتش و سپاه، ضـعف در ارتباط باسـیم و بی سـیم و کمبود شدیـد بی سـیم برای ارتباط نیروهای خط مقدم با عقبه، حضورنداشـتن افسـران فرمانده در منطقه و اکتفا به حضور ۴ افسـر جزء، فاصله بسیار زیاد مقر فرماندهی گردان۱۱۱ تیپ۸۴ خرم آباد از خط مقدم، ضعف تجهیزاتی؛ ازجمله کمبود بـاطری قبضه هـای شـلیک موشـک تـاو از مشـکلات مورد اشاره می باشـد. باتوجه به اینکه ارتش عراق دو هفته قبل از حمله، با آوردن نیروهای تازه نفس اقـدام به تقویت منطقه کرده بود، فرمانـده محور منطقه دشت عباس احتمال وقوع حمله را به فرماندهی تیپ۸۴ خرم آباد اطلاع داده و برخی مشـکلات و کمبودها را برشمرده بود. آنان نیز قول داده بودند طی ۲۴ ساعت، برخی مشکلات؛ ازجمله ضعف ارتباطی نیروهای خط مقدم با عقبه و کمبود نیرو حل وفصل شود. (همان)

نیروهای عراقی درگیر شدند و جلو پیشروی آنان را گرفتند و درنهایت، نیروهای عراقی با تحمل تلفات و خساراتی مجبور به عقب نشینی شدند.

حمایت توپخانه و خمپاره اندازهای ارتش و سپاه نیز در شکست اقدام نیروهای دشمن مؤثر بود. عراق در این عملیات که چند ساعت طول کشید، ۲ تانک، یک نفربر پی.ام.پی. و ۳ خودرو را، که یکی از آنها حامل مهمات بود، از دست داد. همچنین حدود ۵۰ نیروی عراقی کشته یا زخمی شدند. از نیروهای خودی نیز یک سرباز به شهادت رسید و ۳ نفر مجروح شدند.(۱)

۱

عملیات نیروهای خودی با هدف آزادسازی ارتفاعات غرب شهرستان شوش به دلیل عملکرد ضعیف نیروها در همان دقایق اولیه متوقف شد و آنان به مواضع اولیه خود بازگشتند. در جریان این اقدام، ۷ نفر از رزمندگان مجروح شدند.

تیپ۲ لشکر۲۱ حمزه ارتش جمهوری اسلامی ایران با هدف آزادسازی ارتفاعات غرب روستای عنکوش و شلیبه واقع در غرب شوش و قطع پیوستگی مواضع نیروهای عراقی در این منطقه، عملیاتی را طراحی کردند. براساس طرح این عملیات ۲ دسته از نیروهای گردان های ۱۴۱ و ۱۶۹ و تعدادی از نیروهای بسیج و سپاه بایستی این ارتفاعات را که چند انبار مهمات دشمن نیز در آنجا قرار داشت، تصرف کرده، با ایجاد ۳ رده پدافندی (رده یکم: آر.پی.جی۷ با افراد پیاده، رده دوم: موشک ضدزره دراگون و رده سوم: موشک ضدزره تاو و تفنگ ۱۰۶ میلی متری) از آنجا دفاع کنند.

بر همین اساس، مأموریت سایر واحدها؛ ازجمله توپخانه، پشتیبانی و خدمات، زرهی و مخابرات تدوین و به آنها ابلاغ گردید. ساعت شروع عملیات نیز ۲۳:۱۰ مورخ ۲۷ مرداد ۱۳۶۰ تعیین شد.(۲)

با صدور فرمان حمله، حرکت نیروهای خودی به سمت مواضع ارتش عراق آغاز شد، اما عملیات در همان دقایق اولیه متوقف گردید و نیروها به عقب بازگشتند.(۳) حسین فضیلت فرمانده واحد عمل کننده در محور عنکوش، در جلسه فرماندهان محورهای ستاد عملیات جنوب سپاه درباره دلیل ناکامی این عملیات گفت: «در شب عملیات، نیروهای ارتش جلو رفتند. درپیشروی، ۲ گروه از این نیروها روبه روی هم قرار گرفته و [به اشتباه] به هم تیراندازی کردند که براثر آن ۲ نفر مجروح شدند و چند دقیقه بعد از آن نیز دستور عقب نشینی داده شد.

۱- سند شماره ۴۷۸۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات سپاه دزفول به عملیات ستاد جنوب، ۲۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۰۴۸۰۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته واحد اطلاعات عملیات سپاه خوزستان، شماره ۳۲۰، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۲۵۵۰۹۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش کار هفتگی واحد عملیات، ۲۴/۵/۱۳۶۰ الی ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۲۵۲۳۱۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب (صورت جلسه فرماندهان محورها)، ۲۷/۵/۱۳۶۰، صص ۳ - ۱؛ و - سند شماره ۱۹۸۶۱۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارشی از محور دشت عباس، ۲۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- سند شماره ۴۷۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از تیپ۲ لشکر۲۱ حمزه (رکن۳) به فرماندهی لشکر۲۱ حمزه (رکن۳ -

عملیات)، ۲۵/۵/۱۳۶۰، صص ۷ – ۱.

۳- درباره دلیل توقف عملیات و عقب آمدن نیروهای خودی، اسناد مستقل دیگری وجود ندارد. گزارش واحد عملیات محور عنکوش و سخنان حسین فضیلت فرمانده این محور در جلسه فرماندهان محورهای ستاد عملیات جنوب سپاه، تنها مستندات موجود دراین باره است.

درمورد بررسی علت عقب نشینی نیز جلسه ای تشکیل نشد، زیرا مسئولین آن از منطقه رفتند.» درمجموع، براثر آتش دشمن ۷ نفر شامل ۵ تن از نیروهای ارتش و ۲ نفر از نیروهای بسیج سپاه دزفول مجروح شدند.(۱)

در گزارش مسئولان اطلاعات عملیات محورهای جنگی سپاه پاسداران جنوب آمده است:

«در مورخه ۲۷ مرداد ۱۳۶۰، در شمال شلیبه، عملیاتی قرار بود که انجام شود. ارتش عنوان کرده بود که سرگروه ها از ما بوده و فرماندهی عملیات نیز به عهده ارتش باشد و در صداوسیما هم عملیات به نام ما عنوان گردد. سپاه نیز پذیرفته، ولی در روز حمله سرگروه ها گفتند که امکان نفوذ در مواضع دشمن وجود ندارد و هنگامی که حمله در ساعت تعیین شده شروع شد، بعد از مدت کوتاهی، نفرات پیاده برگشتند و گفتند که نمی شود حمله کرد و تیراندازی بر روی ما شدید بود و امکان عمل نیست.»(۲)

۱

ارتش عراق امروز شهرهای اهواز، آبادان، دزفول و شادگان را گلوله باران کرد. پادگان ابوذر نیز بار دیگر هدف حمله موشکی نیروهای عراقی قرار گرفت.

شهر عرب نشین شادگان امروز هدف حملات توپخانه ای ارتش عراق قرار گرفت. در این حملات ۲ گلوله به جایگاه پمپ بنزین این شهر برخورد کرد و انفجار مهیبی رخ داد که براثر آن، ۵ نفر شهید و ۸ نفر مجروح شدند. انفجار در پمپ بنزین موجب وحشت مردم مهاجر جنگ زده و بومی منطقه شد، طوری که عده ای به سمت خارج شهر حرکت کردند. همچنین براثر این حملات، به چند منزل مسکونی خساراتی وارد شد.(۳)

در اهواز هم انفجار گلوله های توپ ارتش عراق به چند واحد مسکونی، اتومبیل و مغازه آسیب وارد کرد و ۲ تن از مردم شهر؛ ازجمله یک دختربچه ۶ ساله شهید و ۶ نفر دیگر مجروح شدند.(۴)

در عملیات آتشباری ارتش عراق در شهر دزفول نیز چند نفر مجروح شدند.(۵)

در آبادان هم گلوله های توپ ارتش عراق به چند واحد مسکونی اصابت کرد و براثر انفجار آنها و ایجاد آتش سوزی خساراتی وارد شد.(۶)

ارتش عراق همچنین با بهره گیری از ۱۲ گلوله توپ و ۵ موشک کاتیوشا بار دیگر به پادگان ابوذر در سرپل ذهاب حمله کرد. در این حمله خسارتی به پادگان وارد نشد.(۷)

۲

یک پایگاه موشکی ارتش عراق در منطقه باباهادی (مقابل سرپل ذهاب ایران) در استان کرمانشاه، هدف حملات توپخانه ای ارتش جمهوری اسلامی ایران قرار گرفت. در این عملیات آتشباری که ساعت ۲۰:۳۰ انجام شد، ۳ انبار بزرگ مهمات عراق دچار انفجار و آتش سوزی شد.

۱- سند شماره ۱۹۸۴۵۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات محور عنکوش به ستاد عملیات سپاه پاسداران دزفول، ۲۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۲۵۵۰۹۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین؛ و - سند شماره ۲۵۲۳۱۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۲- سند شماره ۰۰۵۰۲۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات عملیات خوزستان به فرماندهی سپاه پاسداران خوزستان، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص ۱.

۳- سند شماره ۵۴۷۰۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه خوزستان به سپاه مرکز، ۲۷/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص ۱۵.

۴- روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص ۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص ۲؛ و - سند شماره ۵۴۷۰۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص ۱.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۲ ، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص ۲۹، اهواز - خبرگزاری پارس، ۲۸/۵/۱۳۶۰.

۶- روزنامه کیهان، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص ۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص ۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص ۲.

۷- سند شماره ۱۶۹۰۵۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای، ستاد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی غرب (عملیات)، شماره ۱۳، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص ۱.

خبرگزاری پارس با استناد به گفته های یک مقام آگاه نظامی اعلام کرد: با اجرای این عملیات، ارتش عراق تا مدت ها قادر به انجام دادن اقدامات تهدید آمیز از این پایگاه نخواهد بود. این خبرگزاری به نقل از منابع نظامی میزان تلفات نیروهای عراقی در این عملیات را نیز حدود ۸۰ کشته یا زخمی اعلام کرده است.(۱)

عراق دو روز قبل، از این پایگاه موشکی به پادگان ابوذر در سرپل ذهاب حمله کرده و خسارات زیادی به بار آورده بود.(۲)-(۳)

همچنین براثر انفجار مین هایی که نیروهای خودی در جاده بین پادگان خزینه و چنار در منطقه مقابل چیلات در استان ایلام کار گذاشته بودند و اجرای هماهنگ آتش واحد خمپاره انداز سپاه پاسداران، یک کامیون اورال و یک جیپِ حامل تفنگ ۱۰۶ نیروهای عراقی منهدم شد.(۴)

۱

ارسال مهمات و تجهیزات نظامی از عربستان، کویت و فرانسه به عراق همچنان ادامه دارد.

امروز ۲۶ خودرو حامل مهمات از منطقه عُرعُر (مرز عربستان سعودی) و ۸ خودرو حامل تجهیزات نظامی از مرز صفوان کویت به پادگان التاجی عراق ارسال شد.(۵)

ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران نیز اعلام کرد: کشور عراق حدود یک ماه پیش، تعداد زیادی موشک زمین به زمین از کشور فرانسه خریداری کرده که درحال حاضر این محموله ازطریق کشور اردن (راه دریایی) به عراق وارد شده است. در ادامه این گزارش آمده است: این موشک ها ازنظر برد و قدرت تخریب از موشک هایی که در گذشته دراختیار عراق بود، توانمندتر هستند.(۶)

از سوی دیگر، سرکنسولگری جمهوری اسلامی ایران در بمبئی هندوستان اعلام کرد که یکی از اعراب مقیم این کشور با مراجعه به این نمایندگی بدون اعلام نام و مشخصات خود یک صد هزار روپیه وجه نقد برای کمک به جنگ زدگان ایرانی اهدا کرده است.(۷)

۲

رژیم عراق با همکاری فنی برخی کشورهای عربی یک فیلم پرخرج به نام "قادسیه صدام" ساخته است که در داخل و خارج این کشور اکران شد.

این فیلم که به موضوع جنگ عراق علیه ایران پرداخته و محور اصلی آن قومی نشان دادن انگیزه این جنگ و حق خواهی اعراب از ایرانی ها و عجم است، با مساعدت برخی محافل

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۴، ۳۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۱، کرمانشاه -

خبرگزاری پارس، ۳۰/۵/۱۳۶۰.

۲- به روزشمار ۲۵/۵/۱۳۶۰ مراجعه شود.

۳- روزنامه کیهان، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - سند شماره ۵۴۷۰۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی) به سماجا (مرکز فرماندهی)، ۲۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۳، ۲۹/۵/۱۳۶۰، صص ۲۹ و ۳۰، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۲۹/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۲، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۲، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۲۸/۵/۱۳۶۰.

۴- سند شماره ۳۱۹۴۳۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی دهلران به اطلاعات ایلام، ۲۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- سند شماره ۱۵۵۴۳۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی، قرارگاه مقدم نزاجا غرب (رکن۲)، کرمانشاه، شماره ۱۰۱، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۱۶۸۹۷۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد سپاه پاسداران غرب (اطلاعات عملیات) به ستاد مرکزی سپاه پاسداران (اطلاعات عملیات)، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۶- سند شماره ۱۷۵۹۴۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاجا (رکن۲ - گروه اطلاعات) به رکن سماجا۲ (مدیریت اطلاعات)، ۲۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۲، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲۸، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۸/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

سیاسی برای پخش در بخش جانبی جشنواره کن آماده شد. نکته مهم در این جشنواره این بود که کشور عراق تبلیغات بسیار گسترده و غیرمتعارفی برای این فیلم انجام داد.

خبرگزاری پارس با اعلام این خبر، شیوه های تبلیغاتی عراقی ها برای این فیلم را چنین عنوان کرد:

«رژیم بغداد علاوه بر نمایش گذاشتن این فیلم در فستیوال کن، کلیه امکانات تبلیغاتی این فستیوال را نیز به خدمت گرفت. به گفته منابع موثق، در طرفین بلواری که به تالار مرکزی نمایش "کن" ختم می شود، ۵۰ تابلو اعلانات خودنمایی می کند که کمیته برگزاری فستیوال آنها را برای استفاده های تبلیغاتی دراختیار هرکس که اجاره گزاف آن را بپردازد قرار می دهد. قابل توجه است که علی رغم گزاف بودن اجاره این تابلوها، دستگاه تبلیغاتی رژیم بغداد تمامی آنها را اجاره کرده و از هر دو طرف تابلوها برای تبلیغات سیاسی به نفع خود و علیه جمهوری اسلامی ایران استفاده کرده است.

در طول برپایی فستیوال، بهای اجاره هریک از تابلو ها به حدی زیاد است که در سال های قبل، کمپانی های بزرگ فیلم سازی فقط قادر به اجاره یک یا چند تابلو بوده اند.

در طول برگزاری این فستیوال همچنین کارت پستال های بسیار مرغوب رنگی از بعضی صحنه های فیلم "القادسیه" قریب به یک میلیون نسخه از هرکدام در فستیوال توزیع شد.»(۱)

۱

در عملیات پاک سازی ۲ روستا در حوالی بانه و محور سقز - بوکان و ۲ درگیری در جنوب سنندج و میاندوآب، ۳ نفر از نیروهای خودی مجروح شدند و ۶ تن از عناصر گروه های مسلح ضدانقلاب به اسارت نیروهای خودی درآمدند.

نیروهای سپاه پاسداران با اجرای عملیاتی روستای عمره شال در ۷ کیلومتری بانه را پاک سازی کردند. در این عملیات چند نفر از افراد ضدانقلاب مجروح و ۶ نفر اسیر شدند. از این افراد ۶ اسلحه برنو و مقداری فشنگ به دست آمد.

در عملیات پاک سازی دیگری در یک روستا در محور سقز - بوکان نیز یک پاسدار مجروح شد و افراد مسلح که چند تن از آنان مجروح شده بودند، گریختند.(۲)

امروز همچنین یک گروه گشتی متشکل از نیروهای ارتش، ژاندارمری، سپاه پاسداران، بسیج و پیشمرگان مسلمان کرد که درحال حرکت از پایگاه (روستای) صلوات آباد به سمت پایگاه گردنه (صلوات آباد) در جنوب شرقی سنندج بودند، با افراد گروه های مسلح معارض مواجه و درگیر شدند. در این درگیری، یک پاسدار و یک سرباز وظیفه ژاندارمری مجروح شدند. این درگیری پس از ۲ ساعت، با عقب نشینی افراد ضدانقلاب خاتمه یافت.(۳)

در حادثه ای دیگر، یک ستون بزرگ از افراد مسلح ضدانقلاب شامل ۲۰ خودرو که قصد

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۱، ۲۸/۵/۱۳۶۰، صص ۲۰ و ۲۱، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۷/۵/۱۳۶۰.
۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۴ ، ۳۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۴، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۳۰/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲.
۳- سند شماره ۵۴۷۸۷ مرکز مطالعات وتحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به شاجا (ستاد هماهنگی)، ۲۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۳۴۷۹۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاجا (رکن۳ - مرکز فرماندهی) به دفتر ریاست جمهوری، نخست وزیری، وزارت کشور، تیمسار ریاست سماجا، ۲۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی. ۱۹. روزنامه کیهان، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۳، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۳۰، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۲۹/۵/۱۳۶۰.

داشتند در روستای ساری قمیشی در جنوب میاندوآب در استان آذربایجان غربی استقرار یابند، با نیروهای ارتش مستقر در روستای گاومیش گلی در جنوب شرقی میاندوآب درگیر شدند و براثر اجرای آتش توپ های نیروهای خودی متلاشی و متحمل تلفاتی شدند و از منطقه گریختند.(۱)

۱

کمیته مرکزی حزب دمکرات کردستان ایران (پیروان کنگره چهارم) که پیرو مشی حزب توده و مدعی همکاری با جمهوری اسلامی است، با انتشار اطلاعیه ای از درگیری نیروهای این حزب با افراد گروه های مسلح ضدانقلاب در منطقه سلماس و قسمتی از نوار مرزی ایران و ترکیه خبر داد. در قسمتی از این اطلاعیه چنین ادعا شده است:

قریب ۲ هزار نفر مسلح از گروه های وابسته به باند قاسملو، سلطنت طلبان، مزدوران خان های مرتجع کرد ترکیه، کومه له و جوانمردان وابسته به جهانگیر دری، از سه جهت به رفقا و هواداران ما در منطقه سلماس هجوم برده تا با توقیف، حبس و قتل آنها، از یک سو منطقه را از وجود طرف داران انقلاب پاک سازی کرده و از سوی دیگر، با اشغال منطقه حساس سلماس، نوار مرزی ایران و ترکیه را تحت کنترل خود درآورند و راه ترانزیتی ایران - ترکیه را قطع و زمینه را برای تحت کنترل درآوردن آذربایجان هموار سازند.

درگیری های دو روز اخیر، مقدمه اجرای این نقشه شوم است و براثر آن ۱۳ نفر از پیروان و هواداران ما ربوده شده، مفقود گشته و یک نفر هم شهید شده است. تلفات مهاجمین ۹ نفر کشته و عده ای زخمی است.

ما ضمن هشدار مجدد به دولتمردان، نهادهای انقلابی و به نیروهای مدافع انقلاب، خواستار هوشیاری، هماهنگی و وحدت عمل همه نیروهای راستین و وفادار به انقلاب علیه نیروهای ضدانقلاب هستیم.(۲)

۲

در اقدامات تروریستی گروه های مسلح ضدانقلاب در تهران، یک نفر به شهادت رسید و ۲ نفر مجروح شدند.

سرنشینان مسلح یک اتومبیل بی.ام.و. در خیابان شهید مطهری، یک پاسدار به نام ایلچی را با یک اسلحه کمری هدف قرار داده، به شهادت رساندند.(۳)

همچنین سرنشین یک موتورسیکلت، حین حرکت، یک نارنجک به طرف نیروهای بسیج مسجد امام سجاد(ع) در خیابان جمهوری تهران پرتاب کرد که براثر انفجار نارنجک، ۲ تن از افراد بسیج مجروح شدند.(۴)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۸، ۴/۶/۱۳۶۰، صص ۱۱ و ۱۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۳/۶/۱۳۶۰؛ و - دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۱۳، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۴۱.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۳، ۳۰/۵/۱۳۶۰، ص۹، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۹/۵/۱۳۶۰.

۳- همان.

۴- همان.

۱

شماری از عناصر وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب در تهران دستگیر شدند.

چهار فرد مسلح درحالی که یک خودرو بی.ام.و. را سرقت کرده بودند، در خیابان ولی عصر(عج) تهران با نیروهای تجسس پلیس مواجه و پس از یک عملیات تعقیب وگریز، در خیابان میرداماد دستگیر شدند. از این افراد، ۳ اسلحه ژ۳، ۷ خشاب پر و یک اسلحه کمری رولور به دست آمد.(۱)

همچنین با اطلاع رسانی مردم، یکی از افراد فعال وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) دستگیر شد و از وی کروکی منزل چند نفر از اعضای سپاه پاسداران، چند امام جماعت مساجد تهران و کروکی عملیات ساختمان بنیاد مستضعفان به دست آمد. وی اعتراف کرد که قرار بوده با اسلحه سنگین به این ساختمان حمله شود.(۲)

علاوه براین، ۲ نفر از افراد وابسته به سازمان چریک های فدایی خلق اقلیت و یکی از افراد فعال سازمان مجاهدین خلق که در درگیری های تهران هدف اصابت گلوله قرار گرفته بود، دستگیر شدند.(۳)

۲

در ترورهای امروز افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در چند شهر، ۳ نفر شهید شدند. از افراد این سازمان نیز یک نفر کشته شد و ۳ نفر دستگیر شدند.

ساعت ۱۱ صبح امروز، یکی از نیروهای بسیج شهر آمل به نام امان الله قدیری که ازجمله نیروهای محافظ بانک ملی شهر بود، هدف گلوله یکی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق قرار گرفت و به شهادت رسید. ضارب پس از این اقدام، اسلحه وی را ربود و به سمت محله اسپه کلا متواری شد.

چند نفر از مردم که متوجه ماجرا شده بودند، فرد مهاجم را تعقیب کردند و با بستن محدوده های فرار احتمالی، مخفیگاه وی را به نیروهای سپاه پاسداران اطلاع دادند.

نیروهای کمیته و سپاه با حضور در محل، ابتدا ضارب را به تسلیم دعوت کردند، اما با تیراندازی وی مواجه شدند، طوری که یکی از نیروهای پاسدار زخمی شد. در تیراندازی متقابل، این شخص کشته شد. گفتنی است که شهید امان الله قدیری ۲۰ ساله و مجروح جنگ بود.(۴)

در تبریز هم یکی از افراد متعهد این شهر به نام محمدتقی حسین پور شاکر کارمند بنیاد شهید و از جانبازان جنگ تحمیلی، در محله راسته کوچه هدف گلوله دو موتورسوار مسلح قرار گرفت و به شهادت رسید.(۵)

یک تیم ترور سازمان مجاهدین خلق نیز یکی از افراد متعهد شهر رودسر به نام بهروز قنبری را به رگبار بست که براثر برخورد تیر به سرش به شهادت رسید.

۱- روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۳ ، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۵، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۸/۵/۱۳۶۰.

۳- سند شماره ۵۴۸۳۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۳۰/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۴۸۳۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شیراز به تهران (فرماندهی سپاه)، ۲۹/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۵۴۷۳۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از منطقه۳ (چالوس) به تهران (فرماندهی سپاه)، ۲۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۰، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۵- روزنامه اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

به گزارش سپاه پاسداران انقلاب اسلامی رودسر، این اقدام به این دلیل انجام شد که افراد سازمان وی را عامل شناسایی یک خانه تیمی سازمان قلمداد کرده بودند که همان روز کشف شد. در جریان شناسایی این خانه، ۲ تن از افراد سازمان دستگیر شده و یک نفر هم گریخته بود.(۱)

در چابکسر نیز یکی از افراد متعهد شهر در خانه اش هدف حمله یکی از افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب قرار گرفت که آسیبی ندید. ضارب نیز فرار کرد، اما در منطقه ساحلی شهر دستگیر شد و در بازرسی از منزل وی یک اسلحه ژ۳ و یک بمب دست ساز و مقداری مواد منفجره تی.ان.تی. به دست آمد. این فرد در اعترافاتش ۲ تن از افراد وابسته به این گروه ها را معرفی کرد که آنان نیز دستگیر شدند. از این دو نفر مقداری تجهیزات نظامی ازجمله دستگاه فرستنده و بی سیم کشف شد.(۲)

۱

در اقدامات خرابکارانه گروه های مسلح ضدانقلاب؛ به ویژه سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در ۸ شهر، ۶ نفر مجروح شدند و خساراتی به بار آمد. ۲ بمب قوی هم در تهران کشف و خنثی گردید.

در خرم آباد، افراد وابسته به گروه های مسلح به سمت منزل یکی از افراد متعهد و سرشناس شهر یک بمب دست ساز پرتاب کردند که براثر انفجار بمب ۳ نفر مجروح شدند.(۳)

در ماهشهر، یکی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق یک بمب آتش زا به درون کتابخانه جهاد سازندگی این شهر پرتاب کرد که سبب آتش سوزی این مکان شد. مهاجم که خود دچار سوختگی شده بود، با تلاش مردم دستگیر و به نیروهای سپاه پاسداران تحویل داده شد.(۴)

در اهواز نیز یک بمب دست ساز که در مقابل منزل حاکم شرع این شهر کار گذاشته شده بود، منفجر و سبب مجروح شدن نگهبان این خانه شد.(۵)

در خیابان کار کرمان، براثر انفجار بمب کار گذاشته شده در مقابل منزل یکی از افراد کمیته، یک پیرزن مجروح شد. ۳ بمب دست ساز نیز به سمت منزل مسئول انتظامات کمیته کرمان در خیابان تهران، ساختمان انجمن اسلامی وحدت در خیابان گوهری و منزل یکی از افراد متعهد در خیابان مدرس پرتاب شد که خسارات مالی و جانی به بار نیاورد.(۶)

در آغاجاری خوزستان هم یک نارنجک جنگی به سوی منزل یکی از نیروهای سپاه پاسداران شهر پرتاب شد که براثر انفجار آن پدر این فرد براثر اصابت ترکش مجروح شد.(۷)

انفجار یک بمب دست ساز در مقابل منزل یکی از افراد متعهد شهر بروجرد نیز به شکسته شدن شیشه های ساختمان این شهر انجامید، اما به کسی آسیب نرسید.(۸)

در ایلام، نیمه شب، یک بمب آتش زا به درون ساختمان شهرداری سرابله مرکز بخش چرداول پرتاب

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۲- روزنامه اطلاعات، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۳- سند شماره ۳۲۸۴۲۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۲۹/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- روزنامه اطلاعات، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۵- سند شماره ۳۴۷۹۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شاجا به وزارت کشور، ۲۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- روزنامه اطلاعات، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۷- روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۸- سند شماره ۳۲۸۴۲۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

شد و همه وسایل موجود در این ساختمان در آتش سوخت. این حادثه تلفات جانی نداشت.(۱)

در اقدامی دیگر، افراد سازمان مجاهدین خلق یک بمب آتش زا داخل مغازه درودگری یکی از افراد متعهد شهر شاهرود پرتاب کردند که انفجار بمب خسارت مالی فراوانی به بار آورد.(۲)

امروز همچنین ۲ بمب قوی قبل از انفجار در ۲ نقطه تهران کشف و خنثی شد. یکی از این بمب ها که از یک نارنجک جنگی و مقدار فراوانی مواد منفجره ترکیب شده و در بیمارستان نجمیه تهران کار گذاشته شده بود، بعدازظهر امروز کشف شد و با تلاش مأموران بلافاصله خنثی گردید.

بنا به گفته مأموران، انفجار بمب در این مرکز بیمارستانی، تلفات بسیاری بر جای می گذاشت.(۳)

در خیابان دربند در منطقه شمیرانات تهران نیز یک بمب قوی که در کنار خیابان تعبیه شده بود، قبل از انفجار با هشیاری مردم کشف شد و با تلاش نیروهای کمیته انقلاب و مأموران شهربانی خنثی گردید.(۴)

۱

با کشف حداقل ۱۲ خانه تیمی در شهرهای زنجان، قزوین، کازرون و گرگان، تعدادی از عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و عاملان چند ترور دستگیر شدند. شماری از افراد تیم های ترور سازمان نیز در باختران و رشت دستگیر شدند. یکی از عناصر چریک های فدایی خلق نیز در چالوس، تعدادی اسلحه و مقادیری مهمات تحویل نیروهای سپاه داد.

با کمک و همیاری مردم زنجان، امروز چند خانه تیمی در این شهر شناسایی شد و با اجرای عملیاتی طراحی شده، ۱۰ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق دستگیر شدند.

از این خانه ها، ۳ کلت کمری، ۲ بمب دست ساز، مقداری مواد منفجره و تجهیزات نظامی، پلاک ماشین و... به دست آمد.(۵)

در شهرستان قزوین هم با تلاش فراوان مردم و پیگیری های پاسداران کمیته مرکزی شهر، ۳ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق و چریک های فدایی اقلیت کشف شد و ۹ نفر دستگیر شدند.

از این خانه ها، یک اسلحه ژ۳ با ۱۹ تیر فشنگ، یک بمب دست ساز، چند بمب آتش زا، مقدار زیادی وسایل ساخت بمب دست ساز و آتش زا به دست آمد.(۶)

در کازرون نیز با کشف ۵ خانه تیمی عوامل ترور حجت الاسلام دانشجو(۷) دستگیر شدند. این افراد قصد داشتند اشخاص دیگری ازجمله امام جمعه کازرون و جانشین دادستان انقلاب

۱- سند شماره ۵۷۹۴۷ مرکز مطالعات وتحقیقات جنگ: از کرمانشاه به تهران (اطلاعات سپاه)، ۲۹/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۰، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۴- روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۳.

۵- سند شماره ۵۴۷۰۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۷/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۶- روزنامه اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۷- حجت الاسلام دانشجو از روحانیان مبارز و حاکم شرع قبلی کازرون بود که در ۹ مرداد ۱۳۶۰، هدف اصابت گلوله قرار گرفت و به شهادت رسید. یکی از عوامل ترور وی نیز چندی پیش دستگیر شده بود.

اسلامی این شهر را نیز ترور کنند. بیشتر افراد دستگیرشده برای اجرای مأموریت سازمانی از شهرهای بهبهان، بوشهر، برازجان، ممسنی، فسا و شیراز به این شهر آمده بودند. از این خانه ها مقداری ابزار انفجار، وسایل الکترونیکی، تعدادی دینامیت، جزوه های تهیه مواد منفجره و تهیه دستگاه های گیرنده و فرستنده و اسناد درون گروهی به دست آمد.(۱)

در گرگان هم یک دختر و یک پسر فعال عضو سازمان مجاهدین خلق که در چند عملیات ترور در این شهر شرکت داشتند، در یک خانه تیمی دستگیر شدند. از این افراد مقداری وسایل و تجهیزات انفجاری به دست آمد.(۲)

یک خانه تیمی دیگر هم در کوی زیلای این شهر کشف شد و ۲ دختر که از ساکنان این خانه بودند، دستگیر شدند. از این خانه ۷ نقشه کروکی برای اجرای عملیات ترور، مقدار فراوانی فشنگ کلت، یک بمب عمل نکرده و مقداری خرج خمپاره جنگی به دست آمد.(۳)

در باختران هم در طول هفته اخیر، ۵ نفر از افراد سازمان مجاهدین خلق که از عوامل اصلی شاخه نظامی و از افراد مرتبط با سازمان در تهران بودند، دستگیر شدند.(۴)

همچنین یکی از افراد سازمان مجاهدین خلق که در ترورها و انفجارهای اخیر شهر رشت نقش مؤثری داشت، درحالی که یک بمب برای کارگذاشتن در محل مدنظر به همراه داشت، دستگیر شد.(۵)

امروز همچنین یکی از افراد وابسته به سازمان چریک های فدایی خلق اکثریت در چالوس به سپاه پاسداران این شهر مراجعه کرد و ضمن معرفی خود مقداری تجهیزات نظامی و مهمات شامل: ۲ اسلحه ژ۳، یک کلت رولور، ۴ نارنجک، ۲۰۰ تیر فشنگ ژ۳، مقداری فشنگ کلت و ۴ خشاب تحویل داد.(۶)

۱

فرمانده و اعضای شورای عالی سپاه پاسداران، دبیران آموزش وپرورش و اعضای شورای سرپرستی و انجمن اسلامی صداوسیما امروز در حسینیه جماران با امام خمینی ملاقات کردند.

در این دیدار، امام خمینی با تأکید بر لزوم رعایت و حفظ سلسله مراتب در سپاه پاسداران و سایر قوای نظامی همه رده های نظامی را به اجرای دستورها و تصمیمات فرماندهان ملزم کردند و این امر را لازمه حفظ کشور از تجاوز دشمنان دانستند. ایشان با اشاره به اینکه امنیت و ثبات کشور وابسته به افراد نیست و درصورت شهادت مسئولان فعلی، افراد دیگری نیز هستند که کشور را اداره کنند، فرمودند: «اگر یک کسی از بین برود و رئیس جمهور مثلاً - خدای نخواسته - از بین برود یا کسان دیگری از بین بروند، این اسباب این بشود که خیر، کشور ما دیگر شکست خورد. رئیس جمهور هم مثل یکی از شماهاست. شماها او را قرار دادید رئیس جمهور. وقتی که

- خدای نخواسته - او از بین برود، شما یکی دیگر را قرار می دهید. بحمدالله، افراد هستند. نباید

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۲- سند شماره ۴۰۵۵۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد خبری روابط عمومی منطقه۳ به فرماندهی ستاد منطقه۳، ۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- همان.

۴- روزنامه اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۵- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۰۸، ۲۷/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۶- روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲.

ما و ملت ما خیال کنند که اگر توطئه ها منتهی به این شد که فلان روحانی را بکشند، فلان امام جمعه را بکشند، فلان رئیس را بکشند، یک خبری می شود. این در جاهایی خبر می شود که بستگی دارد اساس ملتشان و ملیتشان بر آنها. جاهایی که این طور نیست و هریک از افراد خودشان امام اند، خودشان رئیس اند خودشان همه کاره هستند، یک همچو ملتی دیگر دنبال این نیست که اگر فلان را بکشند، اگر خمینی را بکشند، چه خواهد شد. نه، این حرف ها نیست در کار. همه شما بحمدالله، هستید و کشور خودتان را حفظ می کنید و مسئله، مسئله اسلام است.»

بنیان گذار جمهوری اسلامی ایران در بخش دیگری از سخنانشان با تأکید بر ضرورت حفظ اسلام - که امانتی ازجانب مردم است - به مقایسه وضعیت ایران و عراق پرداختند. ایشان با اشاره به تحولات اخیر کشور پس از عزل بنی صدر و انتخاب آقای رجایی به سمت ریاست جمهوری، انتخاب نخست وزیر و کسب رأی اعتماد کابینه از مجلس و یادآوری نبود قانون اساسی در عراق گفتند: «شما در این وقت کم و با آن دشمن های سرسخت زیاد که در خارج کشور هستند و در داخل هم تفاله هایشان هست، در این وقت تمام چیزهایی را که لازم دارد یک حکومتی درست کردید، بعد هم که دیدید یک کسی خلاف کرده، گذاشتیدش کنار، یک کسی را آوردید که به نظر همه تان شخص مکتبی است(۱) و دولتتان هم در ظرف دو سه روز همه چیزش درست شد. دو سه روز طول کشید، چیزی که دو سال، یک سال و نیم نتوانست؛ برای خاطر انحرافاتی که بود، نمی شد درست بشود و ما هم هرچه جدیت کردیم که بعضی ها را آدم کنیم، نتوانستیم. در ظرف دو روز، سه روز، یک هفته، همه وزرا را تعیین کردند، رئیس جمهور هم امضا کرد و مجلس همه امضا کرد و شد یک دولتی. الآن شما یک دولت قانونی [دارید] که امیدوارم که به درد ملت برسد و این ضعفا و فقرا را و این مستضعفین را اداره کند. الآن شما همه چیزتان تمام است.»

امام خمینی در ادامه سخنانشان مشکلات داخلی کشور؛ به ویژه موضوع ترورها و خرابکاری های اخیر گروه های مسلح ضدانقلاب را مطرح کردند و با اشاره به تأکید خودشان در گذشته مبنی بر شناسایی افراد و خانه های تیمی این گروه ها و اطلاع رسانی به مقامات و نیروهای ذی ربط(۲) فرمودند: «احکام اسلام برای مصلحت مسلمین است، برای مصلحت اسلام است، اگر ما اسلام را در خطر دیدیم، همه مان باید از بین برویم تا حفظش کنیم. اگر دماء مسلمین را در خطر دیدیم، دیدیم که یک دسته دارند توطئه می کنند که

۱- محمدعلی رجایی دومین رئیس جمهور ایران.

۲- امام خمینی در سخنرانی ۱۹ مرداد ۱۳۶۰ خود، مردم را ازنظر شرعی مکلف کرده بودند که درخصوص شناسایی خانه های تیمی و افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب و معرفی آنان به سپاه، کمیته و شهربانی هشیار باشند.

بریزنـد و یک جمعیت بی گناهی را بکشـند، بر همه ما واجب است که جاسوسـی کنیم. بر همه ما واجب است که نظر کنیم و توجه کنیم و نگـذاریم یک همچو غائله ای پیدا بشود. حفظ جان مسـلمان بالاتر از سایر چیزهاست. حفظ خود اسـلام از جان مسـلمان هم بالاتر است.»

ایشان در بخش دیگری از اظهاراتشان ضـمن تأکید بر اینکه اقدامات گروه های ضدانقلاب محکوم به شـکست است و این موضوع در سـناریوی حمله نظامی رژیم بعث عراق به ایران تجربه شده است، افزودند: «وقتی کشور اسـلام مورد تهدید دشمنان اسلام است، دفـاع از کشور اسـلام و نوامیس مسـلمین بر همه مـا، بر تمـام مـا واجب است؛ با همه کوشـش واجب است. وقتی یک همچو مطلبی پیش آمـد و شـما هم بحمـدالله، همه کشور ما، هم زن و مردش آماده برای این مسـئله هسـتند، دیگر خوف این نیست که از پاریس یک دسـته راه بیفتنـد بیاینـد چه بکننـد یا از یک جای دیگر می خواهنـد بیایند چه؛ نه این خوفی نیست. یک دفعه هم تجربه اش را کردند و صدام را رها کردند تا پرید به ایران و سیلی اش [را] هم خورد. الآن هم بیچاره گرفتار این است که چطوری از این بار فرار کند. ما هیچ وقت سـر دعوا با کسـی نداشتیم. ما برای حفظ اسـلام دفاع باید بکنیم، برای حفظ مملکت اسـلامی دفاع باید بکنیم. او حمله کرده است و آمـده است و شـهرهای ما را گرفته است و خرابکاری دارد می کند. بر همه ما واجب است که این شـر را از سـر مسـلمان ها دفع کنیم. ما وارد کشور آنها نشدیم که ما مجرم باشـیم، آنها مجرم اند که وارد شدند. یک کسـی، دزدی می آید منزل یک کسـی، اگر این دزد را دفعش کننـد، دزد تقصیرکار است یا آنکه دفع کرده؟ صاحبخانه که تقصیر نـدارد؛ دزد آمده، این هم باید دفعش کند، حتی اگر به کشتن او هم منجر بشود، باید دفعش بکند. مجرم اوست.

اینهایی که در سـرحدات، اینهایی که به سـرحدات حمله می کنند به ما، ولو فرض بکنید که مسلمان هستند، لکن چون حمله کردند دفـاع واجب است و کشـتن آنها هم تا دفعشان واجب است. نه اینکه ما سـر جنگی داریم، ما می خواهیم عالم در صلح باشـد ما می خواهیم همه مردم، همه مسـلمین و غیرمسلمین همه در صلح و صفا باشند، لکن معنایش این نیست که اگر یک کسی بخواهد بریزد در منزل یک کسـی و تعدی کند، ما بگوییم که سـر صلح داشته باشید و تن بدهید به ظلم! نه، همان طورکه ظلم حرام است، انظلام و تن دادن به ظلم هم حرام است. دفاع از ناموس مسـلمین و جان مسـلمین و مال مسـلمین و کشور مسلمین یکی از واجبات است. ما داریم به این واجب عمـل می کنیم. کشور ما دارد به این واجب عمل می کنـد. آنها در جبهه و دیگران در پشت جبهه دارنـد به این واجب عمل می کنند.»

ص:۴۹۴

رهبر انقلاب در ادامه سخنانشان ضمن اشاره مجدد به موضوع خرابکاری گروه های سیاسی ضدانقلاب و نحوه برخورد با افراد وابسته به گروه های سیاسی که حین اقدام نظامی علیه نظام دستگیر می شوند، به هواداران و افراد رده پایین سازمان مجاهدین خلق (منافقین) نصحیت کردند که فریب افراد پاریس نشین را نخورند و قبل از گرفتارشدن توبه کنند و تسلیم شوند. ایشان خاطرنشان کردند: «آن که می آید و فرض کنید که یک ماده منفجره ای را می خواهد پرت کند یک جایی، اگر او را گرفتند و حبسش کردند و اگر هم کار را کرده است، یک وقت کشتندش، این دفاع است؛ این فساد را ازبین بردن است؛ این دفع فساد است. آن که این کار را دارد می کند مفسد است، نه شمایی که دارید دفع می کنید او را. شما که نمی خواهید که در یک خانه ای ماده منفجره بریزید؛ شما می خواهید که در منزلتان آن ریخته نشود. این به این [معنی] است که این اشخاصی را که گول خوردند، موعظه کنیم.

ما دائماً هم موعظه می کنیم که این جوان ها را گول زدند، خودشان رفتند، دارند آب سرد می خورند و این جوان ها و بچه ها را گول زدند، تا اینها آمدند دارند خرابکاری می کنند و خودشان را گاهی به کشتن می دهند و خودشان را به زحمت وامی دارند. ما اگر هرکس بیاید و توبه کند، توبه اش را، خدا توبه اش را قبول می کند. ما فرض بکنیم که یک کسی هم چون آدمی را کشته، ولی دمش باید او را بکشد، باز میل داریم که توبه کند و لااقل آن دنیایش صحیح باشد. ما میل داریم همه صلح و صفا باشد؛ همه عالم در صلح و صفا باشد. ما اگر قدرت داشتیم، اصلاً باروت را از بین می بردیم و قوای منفجره را از بین می بردیم که عالم خالی بشود از این جنایت ها. ما نمی خواهیم با کسی دعوا بکنیم؛ نه با عراق دعوا داریم و نه با - فرض کنید - جاهای دیگر دعوایی ما نداریم، آنها دعوا دارند. وقتی دعوا دارند تودهنی می خورند و خوردند. حالا هم از هرجایی هم، همچو چیزی پیدا بشود، همین مردم اند و همین پاسداران هستند و همین ارتش است و همین جوان های زن و مرد ما، از هرجا تعدی بشود تودهنی می خورند.»

امام خمینی در بخش پایانی سخنانشان درباره ضرورت پایداری و دفاع از کشور فرمودند: «ما که اسلام را خواستیم و می خواهیم، اسلام اجازه نمی دهد که ما تعدی کنیم به یک کشوری، لکن فرموده است که اگر به شما تعدی کردند، بزنید تو دهنشان! اگر یک دسته ای از مسلمین را - در جنگ های سابق این هست - اگر یک دسته ای از مسلمین را کفار سپر قرار دادند؛ فرض کنید که عراق فاسد، یک دسته ای از مسلمین بی گناه را سپر قرار داد و پشت آنها ایستاده که بریزد ایران را بگیرد، بر ما واجب است که مسلمان و غیرمسلمانانش را بکشیم. مسلمان ها شهید هستند و به بهشت می روند و کافرهایش کافرند و به جهنم. دفاع واجب است.»(۱)

ص:۴۹۵

۱- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی(ره))، جلد ۱۵، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ پنجم ۱۳۸۹، صص ۱۱۹ - ۱۰۷.

۱

حدود ۵۰ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) درحالی که سلاح های سرد؛ ازجمله چاقو و چماق به همراه داشتند، در مقابل کنسولگری ایران در لندن تجمع و سپس به ساختمان آن حمله کردند.

کارکنان کنسولگری دربرابر مهاجمان مقاومت کرده و با آنان درگیر شدند. در این درگیری چند تن از مهاجمان مجروح و بقیه متواری شدند.

به گزارش خبرگزاری فرانسه، فردی که خود را سخنگوی تجمع کنندگان معرفی کرد مدعی شده است که ۳ نفر در این درگیری مجروح شده اند که جراحت یکی از آنها از ناحیه سر است. این درحالی است که سخنگوی اسکاتلندیارد گفت در این حادثه به کسی آسیب نرسیده و فقط یک نفر به اتهام اهانت و فحاشی(!) دستگیر شده است.(۱)

۲

ربایندگان ناوچه موشک انداز ایرانی تبرزین ۵ روز پس از دراختیارگرفتن این ناوچه به بندر مارسی فرانسه وارد شدند و خود را تسلیم مقامات این کشور کردند. دولت فرانسه نیز به ربایندگان پناهندگی سیاسی اعطا کرد. درپی انتشار خبر تسلیم شدن ربایندگان ناوچه، یک مقام وزارت امور خارجه فرانسه اعلام کرد که دولت این کشور به همه این افراد پناهندگی سیاسی داده و یک کشتی یدک کش نیز ناوچه را به بندر "تولون" برده است.(۲)

وزیر امور خارجه ایران در واکنش به این اقدام خواستار تسلیم ربایندگان ناوچه به ایران شد و گفت: اعطای پناهندگی سیاسی به این افراد تأییدکننده راهزنی دریایی است.

قبل از اعلام خبر تسلیم شدن ربایندگان، مقامات فرانسه اعلام کرده بودند که این ناوچه ساعت ۱۵:۳۰ به وقت تهران در دماغه "کاروس" واقع در ۴۰ متری بندر مارسی، دیده شد و یک کشتی جنگی فرانسوی کوشید تا ربایندگان را از نزدیک شدن به بندر بازدارد. خبرگزاری آسوشیتدپرس نیز با اعلام اینکه ربایندگان مسلح، فرانسویان را به انفجار ناوچه تهدید کرده اند، افزود: شارل هرنو وزیر دفاع فرانسه، در سخنانی که از تلویزیون دولتی این کشور پخش شد، گفت: ما نمی خواهیم نبردی در آب های مارسی واقع شود.(۳)

وزارت امور خارجه فرانسه با صدور اطلاعیه ای اعلام کرد: «ربایندگان تبرزین پس از ورود به بندر مارسی از مقامات بندر درخواست آذوقه کردند، اما مقامات فرانسه ضمن رد این درخواست از آنها خواسته اند از قلمرو فرانسه خارج شوند.

ربایندگان ناوچه تبرزین به اخطار مقامات فرانسوی اعتنا نکرده و تهدید نموده اند که اگر فرانسه بدون تأمین آذوقه مورد نیاز، آنها را مجبور به ترک بندر کند، ناوچه را منفجر خواهند کرد.»

ممانعت فرانسویان از ورود ربایندگان به بندر مارسی و تهدید آنان به انفجار ناوچه در صدر

۱- روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۱؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۲، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۲۰، لندن - خبرگزاری فرانسه، ۲۸/۵/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۱، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۶ ضمیمه، رادیو اسرائیل به نقل از بخش فارسی رادیو لندن، ۲۷/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۲، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۹، مارسی - یونایتدپرس، ۲۸/۵/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۲، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۰، مارسی - یونایتدپرس، ۲۸/۵/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۱، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۵، تهران - فرانس پرس، ۲۷/۵/۱۳۶۰.

اخبـار رسـانه هـا قرار گرفت، امـا پس از چنـد ساعت، اعلام شـد که چنـد افسـر فرانسوی به ناوچه ایرانی وارد شـده و با رباینـدگان مـذاکره کرده اند. همچنین دولت فرانسه به ربایندگان پناهندگی سیاسـی می دهد و این اقدام را به معنای مجازبودن راهزنی دریایی نمی داند.(۱)-(۲)

وزیر امـور خـارجه ایران نیز در واکنش بـه ایـن اقـدام فرانسه گفت: «اعطـای پناهنـدگی سیاسـی به این افراد به معنـای مجازشـمردن راهزنی دریـایی است و چنـاچه فرانسه این دزدان دریایی را به ایران تسـلیم نکنـد، این اقـدام سـبب می شود که همه خطوط دریایی فرانسه در دریاهای آزاد و آب های ساحلی این کشور مورد حمله قرار گیرند.» میرحسـین موسوی افزود: «این عمل نشان خواهد داد که کشورهای اروپایی از تأمین امنیت دریاهای خود عاجز هستند.»(۳)

۱

درپی مصاحبه روزنامه لومونـد با رجوی در روز گذشـته، که پس از تغییر سـیاست مسـئولان فرانسوی با بنی صـدر و رجوی و اتخاذ رفتاری ملایم با آنان انجام شد،*(۴) این روزنامه امروز با بنی صدر نیز مصاحبه کرد.

در این گفت وگـو، بنی صـدر دربـاره خروجش از ایران، تصـمیم گیری سازمـان مجاهـدین خلـق برای او، انتسـاب برخی ترورهـا و انفجارها به سـلطنت طلبان و اقـدامات نظامی سازمان در ایران مطالبی بیان کرد که همگی از درماندگی و استیصال وی حکایت می کنـد. از سـخنان وی به خوبی می توان دریافت که جایگاه گذشـته او به شدت تنزل یافته و درحال حاضـر، وی در محافل سیاسـی و تبلیغاتی غرب تنها به عنوان یک سیاستمدار ورشکسته - که از سر ناچاری به سازمان مجاهدین خلق روی آورده - مطرح است.

وقتی بنی صـدر درباره ماجرای فرارش سـخن می گویـد، جـدای از سـخنان تناقض آمیزش، شخصـیت ضـعیف وی بیشتر نمایان می شود. وی در بخشـی از سـخنانش اظهار کرد: «من مـدت ها دراین زمینه در شک و تردیـد به سـر می بردم. این مجاهـدین بودند که پیشنهاد کردند من ایران را

ص:۴۹۷

۱- خبرگزاری فرانسه به نقـل از مقامات آگاه در پاریس گزارش داد: در طول مـذاکره مقامات محلی و نظامی فرانسه با رباینـدگان، فرانسـوا میـتران رئیس جمهـور فرانسه - که در خـانه ییلاقی خود در لانـد به سـر می برد - لحظه به لحظه در جریـان اخبـار قرار می گرفت. همچنین وی چنـد بـار تلفنی با وزیر دفاع فرانسه، وزیر کشور و همچنین شـهردار مارسـی صـحبت کرد و دراین باره با کلود شسون وزیر امور خارجه - که برای صـرف نهار با میتران به لانـد رفته بود - به مذاکره پرداخت. (خبرگزاری پارس، نشـریه گزارش های ویژه، شماره۱۵۱، ۲۸/۵/۱۳۶۰، صص۲۳ و ۲۴، مارسی - فرانس پرس، ۲۷/۵/۱۳۶۰)

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۱، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲ ضمیمه، صدای امریکا، ۲۷/۵/۱۳۶۰.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۶۰، صص ۱ و ۱۵.

۴- * رجوی در گفت گو بـا رسانه ها، باوجود اقـدامات خرابکارانه سازمان در ایران و ترورهایی که هرروزه توسط عناصـر سازمان انجام می شود، می کوشـید رفتار سازمان را منطبق با موازین حقوقی و بین المللی جلوه دهـد و از خود و سازمان چهره ای موجه نزد افکار عمومی جهان ترسیم کند.

ترک کنم و ابتدا با مخالفت من روبه رو شدند، ولی در مقابل اصرار و پافشاری آنها درخواست نمودم همراه با سایر همکارانم خود را جای من بگذارنـد و به جای من تصـمیم بگیرنـد و درواقع نیز جز اطاعت از تصـمیم آنها کار دیگری نکردم. رجوی پیشـنهاد می کرد که در ۲۱ ژوئیه، ۳ روز قبل از انتخابات جدید ریاست جمهوری، ایران را ترک کنم، ولی من میل داشتم بدانم آیا ملت با رفتن به پای صـندوق های رأی برعلیه من رأی خواهنـد داد یا نه؟ خودداری مردم از رأی دادن در سـطح گسترده و وسـیعی بود. براساس یک گزارش سِری وزارت کشور که به دست ما افتاده است، تنها ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر در انتخابات شرکت کردند، درحالی که مقامات رقم ۱۴ میلیون را گزارش نموده اند. همین رأی مردم بود که مرا متقاعد کرد ایران را ترک کنم(!)»

بنی صـدر همچنین در پاسـخ به سؤال خبرنگار روزنامه لومونـد که پرسـید: «بعضـی ها بر این عقیده اند که شـما در دست مجاهدین خلق زنـدانی شـده ایـد؛ مجاهـدینی که تا دیروز آنها را محکوم می کردیـد.» گفت: «چنین چیزی درست نیست. من همیشه خواهان مشـارکت مجاهـدین در شورای انقلاب بودم؛ یعنی درست همان دسـتاویزی که [آیت الله] خمینی توسط آن مرا مورد سـرزنش قرار می داد. من فقـط به عنوان یـک تئوریسـین از بعضـی از افکار آنها انتقاد می کردم، ولی این به معنای عـدم همکاری سیاسـی با آنها نبود.»

بنی صـدر در توجیه ترورهـای سازمـان به صـراحت از این اقـدامات دفـاع کرد و گفت: «سوءقصـدها همچنـان ادامه خواهنـد یـافت. براساس گزارش محرمانه ای که از آلمان به دست من رسـیده است، برخی از شخصـیت های رژیم گذشته درحال مطالعه یک سری بمب گـذاری هـای پی درپی برای تضـعیف رژیم و همچنین لـوث نمـودن چهره مخـالفین انقلابی می باشـند. درهرحـال، مـا سـوء قصـدهایی که برعلیه مردم صورت می گیرد را محکوم می کنیم؛ البته مجاهدین و سایر گروه ها سوءقصدهایی را سازمان می دهند، ولی منشأ اصلی آن رفتار [آیت الله] خمینی است که آنها را مجبور به چنین اعمالی می کند.»

بنی صـدر در پاسخ به سؤال خبرنگار که پرسـید: «آیا سوءقصدهایی که برعلیه شخصـیت های رژیم صورت می گیرد را نیز محکوم می کنید؟» گفت: «این سوءقصدها اجتناب ناپذیرند. چگونه انتظار دارید که غیرازاین باشد؟»(۱)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۱، ۲۸/۵/۱۳۶۰، صص ۱۸ و ۱۹، ژنو - خبرگزاری پارس، ۲۷/۵/۱۳۶۰؛ و - وزارت ارشاد اسلامی، خلاصه بررسی مطبوعات خارجی، شماره ۸۹، ۷/۷/۱۳۶۰، صص ۳۲ - ۲۷، روزنامه لوموند (چاپ فرانسه)، ۲۷/۵/۱۳۶۰.

۱

بنی صدر امروز در پیامی خطاب به ملت ایران خواستار تشکیل هسته های مقاومت در شهر و روستا برای مقابله با حکومت تهران شد. به گزارش خبرگزاری فرانسه، وی در این بیانیه که با ادبیات خاص سازمان مجاهدین خلق (منافقین) نوشته شده است و بیشتر به بیانیه این سازمان شباهت دارد، گفته است: نیروهای مسلح باید دست به مقاومت بزنند و درصورت لزوم، حتی از زور نیز استفاده کنند.

بنی صدر در این بیانیه – که به تعبیر خبرگزاری فرانسه شدیدترین بیانیه وی پس از فرار از ایران می باشد – در دفاع از ترورهای این سازمان در کشور گفته است: «مجاهدین و دیگر کسانی که گلوله را با گلوله پاسخ داده اند، وظیفه اسلامی خود را انجام می دهند.»(۱)

هم زمان با این اقدام، سازمان مجاهدین خلق نیز بیانیه مشابهی صادر کرد که متن آن دراختیار مطبوعات و رسانه های بین المللی قرار گرفت.

در قسمتی از این بیانیه که خبرگزاری پارس آن را ترجمه و منتشر کرده، سازمان مجاهدین رفتار جمهوری اسلامی با افراد این سازمان و هوادارانش را قهرآمیز خوانده و آن را محکوم کرده است. سپس با فحاشی علیه نظام و تکرار ادعاهای قبلی خود مبنی بر ناکامی جمهوری اسلامی در کنترل اقدامات سازمان، از اعضای خود و اقشار گوناگون مردم؛ ازجمله کارگران، کشاورزان، کارمندان دولت، نیروهای مردمی ارتش و نیروهای امنیتی، بازرگانان، استادان دانشگاه، نویسندگان و روشنفکران خواسته است تا دربرابر جمهوری اسلامی بایستند.(۲)

۱

امروز تعدادی از دانشجویان ایرانی مقیم فرانسه که خبرگزاری فرانسه تعداد آنان را ۴۰ نفر اعلام کرد، در محکومیت اقدامات گروه های مسلح ضدانقلاب، در مقابل وزارت امور خارجه فرانسه تجمع کردند. ۲ تن از این افراد به نمایندگی از سایر دانشجویان نامه ای را به رئیس دفتر وزیر امور خارجه فرانسه تسلیم کردند.

به گزارش خبرگزاری فرانسه، در این نامه، مسعود رجوی – که همراه بنی صدر به فرانسه پناهنده شده است – به فرماندهی عملیات های خشونت آمیز در ایران متهم شده است.

همچنین دانشجویان ایرانی با ابراز نگرانی شدید از وضع موجود، مخالفان دولت ایران را به تلاش برای شکست دادن انقلاب محکوم کردند.(۳)

۲

هم زمان با اتخاذ مواضع خصمانه بنی صدر و رجوی علیه جمهوری اسلامی ایران، حزب سوسیالیست فرانسه در اقدامی کم سابقه با انتشار اطلاعیه ای شدیداللحن، دربرابر جمهوری اسلامی موضع گیری کرد و با اشاره به برخی حوادث و تحولات داخلی ایران، وخامت روابط سیاسی ایران و فرانسه را نتیجه این امر دانست.

در قسمتی از این بیانیه که رادیو صدای آزاد ایران(۴) امروز خبر آن را منتشر کرد، مواردی؛

ص:۴۹۹

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۰ ، ۲۷/۵/۱۳۶۰، صص ۱۲ و ۱۳، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۲۶/۵/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۸، ۱۴/۶/۱۳۶۰، صص ۱۱ - ۸، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۳/۶/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۰ ، ۲۷/۵/۱۳۶۰، صص ۱۲ و ۱۳، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۲۶/۵/۱۳۶۰.

۴- از آنجا که متن اصلی یا ترجمه شده بیانیه حزب سوسیالیست فرانسه در دسترس نبود، به ناچار خبر از رادیو صدای آزاد ایران (متعلق به سلطنت طلب ها) نقل شده است.

ازجمله عزل بنی صدر، اقدامات گروه های مسلح سیاسی ضدانقلاب و موضوع جنگ عراق، زمینه ساز بروز یک جنگ داخلی و انزوای سیاسی ایران قلمداد و محکوم شده است. همچنین حزب، تمایل خود را به رعایت اصول و قوانین بین المللی ازجانب ایران ابراز کرده است.(۱)

از سوی دیگر، نهضت مقاومت ملی ایران (گروه مربوط به شاهپور بختیار) با ارسال نامه ای، از موضع حزب سوسیالیست فرانسه در محکوم کردن ایران قدردانی کرد.

در قسمتی از نامه که متن آن از رادیو ایران پخش شد، با تأیید موضع این حزب فرانسوی در محکومیت جمهوری اسلامی آمده است: «نهضت مقاومت ملی ایران که برخاسته از تمایلات مبارزات طبیعی ملت ایران برای استقلال و آزادی است و مطلقاً با هرگونه دیکتاتوری و خفقان مخالف است، طی فعالیت یک ساله خود با تمام نیرو، بارها با انتشار اعلامیه های متعدد به همه جهانیان و به ویژه احزاب آزادی خواه و مراجع بین المللی درباره جنایات حکومت آخوندها و خطراتی که ازسوی آن حقوق انسانی و صلح جهانی را تهدید می کند، هشدار داده است. ... همچنین نهضت مقاومت ملی ایران خود را موظف می داند، از توجه مخصوص حزب سوسیالیست فرانسه نسبت به این فجایع که بی گمان بازتابی از اعتراض اکثریت قاطع ملت فرانسه است، سپاسگزاری و قدردانی نماید.(۲)

ص:۵۰۰

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۱، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۸ ضمیمه، رادیو صدای آزاد ایران، ۲۷/۵/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۷، ۳/۶/۱۳۶۰، صص ۱۰ و ۱۱ ضمیمه، رادیو ایران، ۲/۶/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ چهارشنبه ۲۸ مرداد ۱۳۶۰ ۱۸ شوال ۱۴۰۱ ۱۹ اوت ۱۹۸۱

۱

در گلوله باران امروز شهر دزفول و روستای رامسه در غرب اهواز، ۶ نفر مجروح شدند و خساراتی به بار آمد.

توپخانه ارتش عراق چند نقطه از شهر دزفول را هدف قرار داد. در این گلوله باران ۳ نفر مجروح شدند و به ۲ منزل مسکونی آسیب وارد شد.(۱)

علاوه براین، چند گلوله خمپاره از جنوب شرقی روستای حریجه به طرف روستای رامسه واقع در غرب اهواز و جنوب حمیدیه شلیک شد و براثر آن، ۳ نفر از اهالی عشیره رامسه مجروح شدند.(۲)

۲

در اقدامات امروز افراد ضدانقلاب در شهرهای مهاباد، پاوه و یک روستای تابع استان کردستان، ۲ نفر شهید و ۳ تن مجروح شدند. حزب رزگاری نیز در اطلاعیه ای حمایت خود را از سازمان مجاهدین خلق و سازمان پیکار اعلام کرد.

عده ای از افراد وابسته به حزب دمکرات کردستان ساعت ۱۲، به خودرویی در بلوار شهر مهاباد تیراندازی کردند. در این سوءقصد که از درون یک کامیون انجام شد، حسین پناهی مسئول بهداری سپاه پاسداران مهاباد، هدف اصابت گلوله قرار گرفت و قبل از رسیدن به بیمارستان به شهادت رسید.

نیم ساعت بعد، در نقطه دیگری از این شهر، مسئول اداره بهداری و بهزیستی مهاباد هدف گلوله قرار گرفت و از ناحیه سر مجروح شد.(۳)

افراد حزب دمکرات کردستان در پاوه نیز به نیروهای سپاه پاسداران این شهر حمله کردند. در این حمله، یکی از مهاجمان کشته، یک نفر زخمی و یک نفر اسیر شد. منابع نظامی درباره محل دقیق تر درگیری، اطلاعات بیشتری اعلام نکردند.(۴)

۱- سند شماره ۴۸۰۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی دزفول به فرمانداری دزفول، ۲۸/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۴۷۰۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب به فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی خوزستان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۲- سند شماره ۱۶۹۰۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاجا۲ (گروه اطلاعات) به رکن سماجا۲ (مدیریت اطلاعات) ۲۸/۵/۱۳۶۰.

۳- روزنامه کیهان، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۴، ۳۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۱، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۳۰/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۲۹/۸/۱۳۶۰، ص۲۳؛ و - سند شماره ۵۳۶۱۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از کرمانشاه به تهران (فرماندهی سپاه)، ۲۸/۵/۱۳۶۰.

در اقدامی دیگر، در جاده منتهی به دکل مخابرات روستای خلیچیان، براثر برخورد یک اتومبیل لندرور مخابرات استان کردستان با مین و انفجار آن، علی اکبر مقصودی یکی از کارمندان بومی مخابرات کردستان - که نگهبان این دکل مخابراتی بود - به شهادت رسید و فرد همراه وی (تکنیسین رادیویی مایکروویو) و یک کودک ۸ ساله - که درحال چوپانی در آن نقطه بود - مجروح شدند.(۱)

همچنین به گزارش خبرگزاری پارس از کرمانشاه، حزب رزگاری (رستگاری) شاخه اورامانات و ژاورود، امروز در اطلاعیه ای حمایت خود را از سازمان مجاهدین خلق و سازمان پیکار در راه آزادی طبقه کارگر اعلام کرد.

در این اطلاعیه همچنین تأکید شده است که این حزب با همکاری این دو گروه در طرح ریزی و ترور شخصیت های جمهوری اسلامی ایران همچون گذشته مشارکت خواهد کرد.(۲)

۱

در عملیات های نیروهای خودی، منطقه ای در حومه شهر مهاباد و ۲ روستا در محور سنندج - مریوان پاک سازی شد و شماری از افراد ضدانقلاب کشته یا زخمی و تعدادی نیز دستگیر شدند.

امروز در یک عملیات مشترک، نیروهای سپاه پاسداران، ارتش جمهوری اسلامی ایران و ژاندارمری اقدام به پاک سازی منطقه ای در حومه مهاباد کردند. در این اقدام، ۲ نفر از افراد وابسته به گروه های ضدانقلاب کشته، تعدادی مجروح و بقیه متواری شدند. همچنین یک جیپ سیمرغ متعلق به این افراد منهدم گردید و یک خودرو پیکان وانت و یک جیپ (سالم) به غنیمت گرفته شد. در این عملیات، ۲ نفر از نیروهای ژاندارمری نیز مجروح شدند.(۳)

در عملیات مشابه دیگری، ۲ روستای رزاب و کراباد در منطقه سروآباد در محور سنندج - مریوان پاک سازی شد و چند نفر از افراد گروه ها کشته یا زخمی شدند. یکی از اعضای سازمان چریک های فدایی خلق (اقلیت) نیز درحالی که یک اسلحه ژ۳ به همراه داشت، دستگیر شد.(۴)

همچنین براثر اجرای آتش نیروهای سپاه پاسداران روی مواضع و نیروهای وابسته به گروه های ضدانقلاب و مواضع آنان در منطقه نوسود، تعدادی از این افراد کشته یا زخمی شدند.

در منطقه کامیاران نیز با اجرای یک عملیات سازماندهی شده، ۱۰ نفر از افراد مسلح دستگیر و ۷ خودرو به غنیمت گرفته شد.(۵)

۲

در اقدامات تروریستی امروز در تهران، یک نفر شهید و یک نفر مجروح شد. همچنین یک اقدام به ترور ناکام ماند.

یکی از اعضای دفتر مردمی عراق به نام رسول شعیبی در خیابان دکتر شریعتی تهران،

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۲، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۶، کرمانشاه، ۲۸/۵/۱۳۶۰.

۳- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۰، ۳۱/۵/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴؛ و - سند شماره ۵۳۵۹۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۹/۵/۱۳۶۰.

۴- سند شماره ۱۷۵۸۷۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران مریوان (واحد اطلاعات و عملیات) به اطلاعات غرب کشور، ۲۸/۵/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته) شماره ۱۵۴، ۳۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۱، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۳۰/۵/۱۳۶۰.

به دست افراد گروه های مسلح ضدانقلاب ترور شد و به شهادت رسید.(۱)

در اقدامی دیگر، یکی از محافظان وزیر نیرو در تهران هدف حمله افراد مسلح گروه های غیرقانونی قرار گرفت و مجروح شد.(۲)

صبح امروز نیز، یکی از نیروهای واحد موتوری سپاه پاسداران، هدف گلوله افراد ضدانقلاب قرار گرفت و مجروح شد. همچنین دو موتورسوار مسلح ۴ نفر از همکاران سپاهی فرد مجروح را که برای ملاقات وی به بیمارستان ساسان در خیابان بلوار کشاورز مراجعه کرده بودند، حین پیاده شدن از ماشین به وسیله اسلحه یوزی هدف قرار دادند که به این افراد آسیبی نرسید و مهاجمان متواری شدند.(۳)

همچنین یکی از پاسداران کمیته انقلاب اسلامی شاغل در زندان اوین، حین بازگشت از محل کار، هدف حمله یک موتورسوار مسلح قرار گرفت و ۶ گلوله به سمت وی شلیک شد که هیچ یک از آنها به این پاسدار اصابت نکرد.(۴)

۱

ترورهای امروز انجام شده به دست عناصر مسلح ضدانقلاب در ۷ شهر کشور، ۵ شهید و ۶ مجروح بر جای گذاشت.

حسین آستانه پرست یکی از هفت کاندیدای مجلس شورای اسلامی شهر مشهد، هدف سوءقصد دو موتورسوار وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) قرار گرفت و مجروح شد. افراد مهاجم، که گفته می شود از شاگردان وی در یکی از دبیرستان های مشهد هستند، با مراجعه به منزل آستانه پرست و با اظهار اینکه حامل نامه ای خصوصی برای وی می باشند، به سوی او شلیک کردند که ۲ تیر به گردن و یک تیر به طور سطحی، به سر وی اصابت کرد و موجب مجروحیت وی شد.(۵) افراد ضارب بلافاصله از محل گریختند.(۶)

در حادثه دیگری، احمد میرحیدری مسئول اطلاعات سپاه پاسداران گرگان، در اتاق تحقیقات سپاه، به دست ۲ نفر از افراد بازداشتی وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب ترور شد و به شهادت رسید. در درگیری ایجادشده یکی از این دو نفر کشته و دیگری دستگیر شد. منابع مربوط، خبر دیگری درباره نحوه درگیری آنها اعلام نکردند.(۷)

همچنین افراد وابسته به گروه های مسلح نصیب بخشنده آبکناری شهردار بخش پره سر از توابع

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۳، ۳۰/۵/۱۳۶۰، ص۹، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۹/۵/۱۳۶۰.
۲- همان.
۳- سند شماره ۵۴۸۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۳۰/۵/۱۳۶۰، ص۱.
۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۳، ۳۰/۵/۱۳۶۰، ص۹، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۹/۵/۱۳۶۰.
۵- تلاش پزشکان برای درمان حسین آستانه پرست مؤثر واقع نشد و وی در ۳۱ مرداد ۱۳۶۰، در بیمارستان، به شهادت رسید. گفتنی است که سازمان مجاهدین خلق با انتشار اطلاعیه ای در مشهد با امضای "شورای ملی مقاومت" مسئولیت ترور وی را به عهده گرفت. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۱، ۷/۶/۱۳۶۰، صص ۸ - ۶، مشهد - خبرگزاری پارس،

۶/۶/۱۳۶۰)

۶- روزنامه کیهان، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۳.

۷- سند شماره ۵۴۷۳۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه گرگان (ساری) به فرماندهی سپاه مرکز و اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۶۰.

هشـتپر طوالش در استان گیلان را هنگام صبح در محل کارش هدف گلوله قرار دادند که وی مجروح و به بیمارستان منتقل شد، اما چند ساعت بعد به دلیل شدت جراحات به شهادت رسید.(۱)-(۲)

در بجنورد هم دو موتورسوار مسلح با ورود به مغازه طلافروشی یکی از افراد شهر، قصد ترور وی را داشتند، اما یکی از افراد متعهد شهر به نام سعید یزدانی که هنگام عبور از مقابل طلافروشی متوجه موضوع شده بود، وارد عمل شد تا مانع این اقدام شود. این فرد در درگیری با مهاجمان از ناحیه چشم و گوش هدف اصابت تیر قرار گرفت و به شهادت رسید.

صاحب طلافروشی نیز که از ناحیه بازو و کتف مجروح شده بود، به بیمارستان منتقل شد. افراد مهاجم پس از این اقدام از محل متواری شدند.(۳)

در زنجان نیز حسن شکارچی از پاسیاران شهربانی، در مقابل ورزشگاه این شهر به دست دو موتورسوار مسلح ترور شد و به شهادت رسید. مهاجمان نیز گریختند.(۴)

در حادثه دیگری در همین شهر، یک عضو بسیج سپاه پاسداران و فرد همراه وی در خیابان سعدی، هدف حمله دو موتورسوار مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق قرار گرفتند. در این سوءقصد هر دو نفر مجروح شدند و عضو بسیج پس از معالجه سرپایی مرخص شد، ولی فرد همراه وی براثر شدت جراحات به شهادت رسید. با پیگیری نیروهای سپاه پاسداران، یکی از عاملان ترور درحالی که یک اسلحه کلت کمری به همراه داشت، دستگیر شد. موتورسیکلت افراد ضارب نیز ضبط گردید.(۵)

همچنین ۲ سرنشین یک اتومبیل پیکان در میدان آزادی کرمانشاه، چند نفر از اعضای سپاه پاسداران مستقر در این مکان را هدف قرار دادند که ۲ نفر از آنان مجروح شدند.

پس از مدتی تعقیب وگریز، مهاجمان از خودرو پیاده شدند و از کوچه های فرعی فرار کردند، اما یکی از آنان با تلاش نیروهای سپاه دستگیر شد.(۶)

در شهر رشت هم یکی از بازاریان متعهد شهر در مغازه خود به دست یکی از افراد سازمان مجاهدین خلق ترور و به شدت مجروح شد. ضارب نیز با کمک مردم دستگیر و به مأموران تحویل داده شد.(۷)

۱

در درگیری نیروهای کمیته با افراد مسلح، ۳ نفر مجروح و دستگیر شدند. در مشهد نیز افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) یکی از نیروهای مجروح خود را از بیمارستان فراری دادند.

۱- ۴ نفر از عاملان این ترور در شهریور ۱۳۶۰، با تلاش نیروهای سپاه پاسداران در جنگل های هشتپر و طوالش دستگیر شدند. (روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۴)

۲- روزنامه اطلاعات، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۲۰؛ و - روزنامه کیهان، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته) شماره ۱۵۵، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲۶، مشهد - خبرگزاری پارس، ۳۱/۵/۱۳۶۰.

۴- روزنامه اطلاعات، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۵- همان؛ و - روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۶- روزنامه اطلاعات، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۷- روزنامه کیهان، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۲.

به گزارش روابط عمومی سپاه پاسداران، سرنشینان یک خودرو فیات در بزرگ راه شهید چمران تهران به یک خودرو گشتی کمیته انقلاب اسلامی منطقه ۹ تیراندازی کردند که یک واحد گشتی دیگر کمیته سر رسید و با مهاجمان درگیر شد. در تیراندازی متقابل، هر سه سرنشین خودرو فیات زخمی و دستگیر شدند.

از سرنشینان این خودرو چند اسلحه و نارنجک جنگی به دست آمد. یکی از مجروحان پس از انتقال به بیمارستان درگذشت.(۱)

در مشهد نیز عوامل سازمان مجاهدین خلق در پوشش نیروهای سپاه، یکی از افراد وابسته به این سازمان را - که چندی پیش حین پرتاب بمب دست ساز به منزل یکی از افراد متعهد شهر به ضرب گلوله مجروح و دستگیر شده بود - از بیمارستان قائم مشهد فراری دادند.

به گزارش خبرگزاری پارس، چند تن از افراد سازمان مجاهدین خلق - که یکی از آنان لباس سپاه پاسداران را به تن کرده بود - عصر امروز وارد این بیمارستان شدند و پس از ورود به بخش مربوط، یکی از نیروهای بسیج سپاه پاسداران را که محافظت از این فرد را به عهده داشت، با شلیک یک گلوله به صورت و دهان به شدت مجروح کردند و فرد مورد نظر را از بیمارستان فراری دادند. آنان سپس با سرقت یک خودرو از این محل دور شدند.(۲)

۱

امروز، ۱۱ خانه تیمی در تهران، شیراز و گرگان کشف شد، شماری از عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) دستگیر شدند و اسلحه، مهمات و مواد منفجره بسیاری به دست آمد.

در تهران، ۲ تن از پاسداران ستاد۱ کمیته انقلاب اسلامی منطقه۱ به شخصی که درحال حمل یک بسته بود، مشکوک شدند و پس از دستور توقف و بازرسی وی، از داخل بسته اش تعدادی فشنگ به دست آوردند. سپس مغازه این فرد در میدان ونک بازرسی شد که از آنجا هم ۲۰۰۰ فشنگ مسلسل یوزی کشف شد. در پیگیری ماجرا، نیروهای کمیته به منزل وی مراجعه و ۲ نفر را هم در آنجا دستگیر کردند. از این مکان نیز ۵ اسلحه کمری و تفنگ ژ۳، ۴۰۰۰ فشنگ، تعدادی نارنجک جنگی، یک بی سیم و تجهیزات نظامی فراوانی به دست آمد.(۳)

همچنین درپی دریافت گزارش های مردمی مبنی بر وجود یک خانه تیمی در یکی از محلات شیراز، نیروهای سپاه پاسداران ۴ نفر از اعضای شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق را دستگیر کردند. در بازرسی از این خانه، یک مسلسل یوزی، ۲ کلت ۴۵ و کمری و مقدار فراوانی فشنگ و خشاب های مربوط به آن، چند بمب ساعتی، ۲ نارنجک جنگی و اسناد و مدارک بسیاری به دست آمد.

در تحقیقات ابتدایی از محل، مشخص شد که این خانه محل تردد تعداد دیگری از افراد عضو شاخه نظامی سازمان است. بر همین اساس، نیروهای سپاه در محل مستقر شده، ۵ نفر دیگر را نیز

۱- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۱، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۳، ۳۰/۵/۱۳۶۰، ص۵، مشهد - خبرگزاری پارس، ۲۹/۵/۱۳۶۰.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۵/۲۹، ص۲.

در آنجا دستگیر کردند که نفر پنجم قصد فرار داشت، اما هدف اصابت تیر قرار گرفت و مجروح شد. در پیگیری های بعدی، ۸ خانه تیمی دیگر نیز کشف و تعداد افراد عملیاتی دستگیرشده وابسته به این سازمان به ۲۵ نفر رسید. از این افراد، تعداد زیادی اسلحه، بمب ساعتی، انواع نارنجک جنگی، تایمر بمب، بمب های صوتی و دست ساز و مواد آتش زای بسیاری به دست آمد.

افراد دستگیرشده اعتراف کردند که در حمله به منزل دکتر طاهری و مینی بوس سپاه پاسداران(۱) و ترور ناموفق ۲ نفر از نیروهای سپاه، همچنین چند انفجار و آتش سوزی در این شهر دست داشته اند. این افراد همچنین اعتراف کردند که قصد داشته اند در روز جمعه و شنبه آینده، چند نفر از نیروهای سپاه و افراد سرشناس شهر را ترور کنند.(۲)

در گرگان نیز با اطلاع رسانی مردم، یک خانه تیمی افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق با تلاش نیروهای سپاه پاسداران شناسایی شد. نیروهای سپاه هنگام ورود به این منزل با ۲ نفر از افراد این سازمان درگیر شدند که در تیراندازی متقابل، یکی از آنان کشته و دیگری دستگیر شد. در این عملیات یکی از نیروهای سپاه پاسداران نیز به شهادت رسید.(۳)

۱

در ۴ مورد پرتاب بمب دست ساز و آتش زا در شهرهای اهواز، رودسر، ارومیه و مشهد، ۲ نفر مجروح شدند و خساراتی به بار آمد. در ۴ نقطه شهر تهران هم حوادث مشابهی به وقوع پیوست، ولی خسارتی ایجاد نشد.

در اهواز، یک موتورسوار وابسته به گروه های مسلح حین حرکت یک نارنجک به سوی مغازه دوزندگی یکی از افراد متعهد این شهر در خیابان ۲۰ متری، پرتاب کرد که براثر انفجار آن، صاحب مغازه و فرد دیگری که در این مکان حاضر بود، مجروح شدند.(۴)

در رودسر نیز کتابخانه انجمن اسلامی گلدشت و غسالخانه جنب آن با پرتاب یک بمب دست ساز و یک بمب آتش زا در تاریکی شب به آتش کشیده شد که خساراتی ایجاد کرد. یک متهم به بمب گذاری نیز دستگیر شد.(۵)

در ارومیه، عده ای با ۳ بمب بزرگ آتش زا به دفتر انجمن اسلامی هنرستان استاد مطهری شهر ارومیه حمله کرده و این مکان را به آتش کشیدند.

مهاجمان که با استفاده از تاریکی شب و شکستن شیشه ها اقدام به این کار کرده بودند، متواری شدند و آتش سوزی با تلاش مأموران آتش نشانی مهار شد.(۶)

۱- در حمله به منزل دکتر طاهری برادر نماینده مردم شیراز در مجلس شورای اسلامی، ۴ تن از میهمانان وی شهید و ۳ تن مجروح شدند. (روزشمار ۹/۵/۱۳۶۰) در تهاجم به سرویس ایاب وذهاب نیروهای سپاه در نزدیک پادگان هوابرد شیراز نیز ۸ نفر از این نیروها مجروح شدند. (روزشمار ۲۵/۵/۱۳۶۰)

۲- روزنامه اطلاعات، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۵۴۸۳۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۳۰/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۴۸۳۶ مرکز

مطالعات و تحقیقات جنگ: از شیراز به تهران (فرماندهی سپاه)، ۲۹/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۱۸۰۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه منطقه۹ (شیراز) به فرمانده سپاه مرکز، ۱/۶/۱۳۶۰.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۴- سند شماره ۳۴۷۹۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی جمهوری اسلامی ایران به خوزستان، ۲۸/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۵- روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۴.

۶- روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲.

مقارن غروب امروز نیز پرتاب یک بمب آتش زا به مغازه موکت فروشی یکی از افراد متعهد شهر مشهد در خیابان ۳۰ متری دوم احمدآباد، خساراتی ایجاد کرد. عاملان این حادثه نیز از محل متواری شدند.(۱)

در تهران هم چند حادثه مشابه رخ داد که خسارتی درپی نداشت. در یکی از این حوادث، دو موتورسوار وابسته به گروه های مسلح حین حرکت در خیابان امیرکبیر، یک بمب آتش زا به مغازه فروش لوازم یدکی اتومبیل پرتاب کردند که خسارتی ایجاد نکرد و مهاجمان نیز گریختند.(۲)

در اقدامی دیگر، ۲ بمب دست ساز به سوی ستاد سوخت رسانی در اطراف میدان کشتارگاه (بهمن) پرتاب شد که خسارتی به بار نیاورد.(۳)

همچنین یک موتورسوار، بمب دست سازی به سمت مسجد میثم واقع در خیابان جمهوری (چهارراه باستان) پرتاب کرد که بمب عمل نکرد.(۴)

در میدان ونک نیز دو موتورسوار حین حرکت به سمت ساختمان اورژانس تیراندازی کردند که به کسی آسیب نرسید.(۵)

۱

نماینده سازمان چریک های فدایی خلق (اکثریت) در تنکابن مازندران، با مراجعه به سپاه پاسداران این شهر و معرفی خود، تعدادی سلاح و مقادیری مهمات به نیروهای سپاه تحویل داد.

این تجهیزات شامل ۳ اسلحه ژ۳؛ ۵ کلت رولور در مدل های گوناگون؛ یک کلت خفیف؛ ۱۵ خشاب ژ۳؛ ۴۰۵ فشنگ ژ۳؛ تعدادی فشنگ گازی، کلاشینکف، کلت، مسلسل کالیبر ۵۰ میلی متری، یوزی؛ مقداری باروت و وسایل تنظیف بود.(۶)

در ماسوله نیز یکی از هواداران این سازمان به سپاه پاسداران این منطقه مراجعه کرد و اسلحه برنو و ۳۶ فشنگ به نیروهای سپاه تحویل داد.(۷)

۲

تعدادی از افراد فعال شاخه های نظامی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در شهرهای باختران، فومن، مشهد، خرم آباد و گرگان شناسایی و دستگیر شدند.

روابط عمومی کمیته مرکزی انقلاب اسلامی کرمانشاه اعلام کرد که ۵ نفر از عوامل اصلی سازمان مجاهدین خلق که مسئولیت ارتباط با سازمان در تهران را نیز به عهده داشتند، با تلاش نیروهای این کمیته شناسایی و دستگیر شدند. از این افراد تعدادی اسناد و مدارک نیز به دست آمد.(۸)

ص:۵۰۹

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۴ ، ۳۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۶، مشهد -

خبرگزاری پارس، ۳۰/۵/۱۳۶۰.

۲- روزنـامه کیهان، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشـریه گزارش های ویژه، شـماره ۱۵۳، ۳۰/۵/۱۳۶۰، ص۹، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۹/۵/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۳، ۳۰/۵/۱۳۶۰، ص۹، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۹/۵/۱۳۶۰.

۴- همان.

۵- همان.

۶- روزنامه کیهان، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۳.

۷- روزنامه اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۸- روزنامه کیهان، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۳.

در شهرستان فومن نیز ۶ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق به اتهام درگیری با مردم و فعالیت به نفع سازمان شناسایی و دستگیر شدند. از این افراد اسلحه ژ۳ نیز به دست آمد.(۱)

در مشهد هم دو موتورسوار وابسته به این سازمان مورد سوءظن یکی از واحدهای گشتی سپاه پاسداران قرار گرفتند، ولی هنگامی که نیروهای سپاه قصد بازرسی آنان را داشتند، اقدام به فرار کردند که بعد از یک تعقیب وگریز، در خیابان کوه سنگی، دستگیر شدند. از این دو نفر، یک بمب – که در یک بسته کادوپیچی شده بود – به دست آمد.(۲)

روابط عمومی سپاه پاسداران خرم آباد نیز اعلام کرد: نیروهای سپاه ۲ نفر را که به افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب اسلحه و مهمات می فروختند شناسایی و دستگیر کردند. از این افراد ۲ اسلحه ژ۳ با ۱۱۲ فشنگ و ۳ خشاب و ۲ قطار فشنگ و یک تفنگ آلمانی به دست آمد.(۳)

علاوه بر این موارد، نیروهای عملیاتی سپاه پاسداران گرگان با استقرار در یک خانه تیمی – که روز گذشته کشف شده بود – ۳ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق را هنگام مراجعه به این خانه، دستگیر کردند.(۴)

۱

ابوالحسن بنی صدر امروز در نشریه انقلاب اسلامی در هجرت (چاپ لندن) پیامی خطاب به مردم ایران منتشر کرد که در روزنامه ها و نشریات اروپا و امریکا نیز انعکاس یافت. ادبیات این پیام و واژه های به کاررفته در آن، کاملاً شبیه به بیانیه های هتاکانه سازمان مجاهدین خلق (منافقین) است، طوری که اگر ابتدا و انتهای متن حذف شود، تفاوتی میان این اطلاعیه و بیانیه های سازمان وجود ندارد. نامه هایی که سراسر آن دشنام، دعوت به خشونت و ترور، سرنگونی نظام، کشتن مسئولان و... است. قسمتی از این پیام چنین است:

«جوانان، بیدار شوید و گول دروغ ها و ریاکاری های رژیم را نخورید. موجودیت همه ما در خطر است. پسران و دختران، ... [حاکمان ایران] که ظاهراً به امریکا دشنام می دهند، ولی چون گذشته با اعمال و رفتارشان می خواهند شیطان بزرگ را راضی نگاه دارند، قدرتی ندارند. موانع زیادی بر سر راه ما وجود ندارد. با ازبین بردن آنها ایران مهد آزادی و استقلال خواهد شد.

افرادی که امروز بر شما حکومت می کنند، کاملاً غیرقانونی هستند، زیرا با رأی شما به حکومت نرسیدند. ... با تشکیل گروه های مقاومت در همه شهرها و دهات و هر کجا که هستید، آنها را از سر راه خود بردارید و همان طورکه بدون توسل به قدرت های خارجی رژیم شاه را سرنگون کردید، رژیم دیکتاتوری امروز را نیز به زانو درآورید.»

در ادامه پیام، خطاب به روشن فکران آمده است: «شخصیت و هویت شما ایرانی است. شما جزئی از ملت ایران هستید. در مقابل جنایات و دیکتاتوری سکوت نکنید. شما که اکنون در

۱– روزنامه اطلاعات، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و – روزنامه کیهان، ۲۸/۵/۱۳۶۰، ص۱۴.

۲– روزنامه کیهان، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و – خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۴،

۳۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۹، مشهد - خبرگزاری پارس، ۳۰/۵/۱۳۶۰.

۳- روزنامه کیهان، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۴- سند شماره ۴۰۵۵۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد خبری روابط عمومی منطقه۳ به فرماندهی ستاد منطقه۳، ۱/۶/۱۳۶۰.

خارج از کشور به سر می برید، باید نماینده احساسات ملت ستمدیده خود باشید. ... در هر کجای دنیا که هستید، متحد شوید و ملت خود را از اسارت جمعی دیکتاتور بی خبر از خدا نجات دهید. جوانان ما که تصمیم دارند تا پیروزی نهایی و تا به ثمررسیدن انقلاب، سلاح خود را بر زمین نگذارند، بر شما ارج خواهند نهاد.»

بنی صدر در انتها، خطاب به نظامیان ارتش نوشته است: «شما حافظ استقلال و تمامیت ارضی کشور هستید. نگذارید از ارتشی که با زحمات بسیار و با همکاری و تلاش، آبرو و حیثیت خود را بازیافت، سوءاستفاده شود. ... با توسل به سلاح، از بازداشت دوستانتان جلوگیری کرده و از ملت غیور خود دفاع کنید تا سرنوشت خود را خود به دست گیرید.»(۱)

۱

مجله عربی الطلیعه (چاپ پاریس) مصاحبه ای با بنی صدر، مسعود رجوی و سرهنگ معزی خلبان مخصوص شاه - که هواپیمای حامل این دو به پاریس را هدایت کرد - انجام داده و در مقدمه گزارشی که از این مصاحبه تهیه کرده، به انعکاس برداشت خبرنگارش از نوع رابطه سازمان با بنی صدر و وجود تقابل بین آنها پرداخته است. به تعبیر این نشریه هرچند رجوی و بنی صدر در گفت وگو با خبرنگاران از بیان نظر واقعی خود درباره یکدیگر پرهیز می کنند، چندان هم قادر به پنهان کردن اختلافات خود نیستند. این اختلافات چنان که خبرنگار الطلیعه اشاره می کند، در بین اطرافیان آنان به طور آشکارتری وجود دارد.

در مقدمه گزارش مصاحبه این نشریه نوشته شده است:

«در ویلایی مجلل و شیک در منطقه بورجواریه، که در حومه پاریس قرار دارد، زندگی می کنند. هنگامی که انسان وارد این ویلا می شود، احساس می کند یک نوع حساسیت و کشمکش شدید میان طرف داران بنی صدر و طرف داران رجوی در فضای ویلا وجود دارد و به نظر می رسد طرف داران هر گروه، گروه دیگری را به دقت زیر نظر دارند و طرف داران رجوی بر همه شئونات تسلط دارند. دراین میان، چشمان سرهنگ معزی بر آنچه در خانه می گذرد نگران اند.»

پس از مقدمه، متن مصاحبه درج شده که در قسمتی از آن، بنی صدر به گونه ای سخن می گوید که گویی وی امام خمینی را برای هدایت انقلاب رهبری کرده است:

«من [آیت الله] خمینی را قانع ساختم که از آنچه در نجف راجع به ولایت فقیه می گفت صرف نظر کند و به من وعده دادند که او به کسانی که قانون اساسی را تهیه خواهند نمود دستور خواهد داد که از گنجاندن اصل ولایت فقیه در قانون اساسی صرف نظر کند.» بنی صدر همچنین گفت: «قبل از شروع انقلاب، تحلیلی سیاسی راجع به رژیم شاه برای [آیت الله] خمینی فرستادم و به او گفتم رژیم شاه در تنگنا قرار دارد و باید کار را شروع کرد. او جواب

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۲ ، ۲۹/۵/۱۳۶۰، صص ۱۰ - ۸ ضمیمه، رادیو صدای آزاد ایران، ۲۸/۵/۱۳۶۰.

نـداد، ولی من بعد از گذشت یک ماه، برای او نامه ای نوشـتم و درخواست شـروع کار را نمودم، ولی این کار را نکرد.» وی افزود: «بعد از اینکه تظاهراتی برعلیه شاه در شـهر قم برپا شد، یک شخص از نجف به نزد من در پاریس آمد و گفت یک تیمسار ایرانی با امام تماس گرفته و به او گفته تنها به شاه حمله کنید نه به امریکا.»

بنی صـدر در تأییـد ترورهـای سازمـان مجاهـدین خلق (منـافقین) نیز گفت: «هم اکنون بهترین راه مبارزه با رژیم ایران ایجاد ترور و وحشت از راه بمب گـذاری است.» وی همچنین اظهار کرد: «جوانان ایران هیـچ وسـیله ای برای تفریـح ندارنـد، به همین دلیل، وارد عمل مسلحانه شدید شدند.»(۱)

۱

مصـاحبه هـای بنی صـدر بـا عنوان "پناهنـده سیاسـی تحت حمـایت دولت فرانسه" همچنـان ادامه دارد. نشـریه الرایه (چاپ قطر) در گزارشی، با درج مصاحبه خود با بنی صدر، دیدگاه های خصمانه او درباره امام خمینی را انعکاس داده است.

در این مصاحبه که بنی صدر ضمن اتخاذ مواضع تندی علیه امام خمینی، از تلاش روشن فکرانی چون خودش در "قبولاندن رهبری امام به مردم"! و "اعطای درجه آیت الله العظمی" به بنیان گذار جمهوری اسلامی ایران سخن گفته، آمده است:

سؤال: دلایل ثابت می کند که وی [امام خمینی] با مهارت تحسین برانگیزی از تبعیدگاهش، فرانسه، انقلاب را رهبری کرد و همیشه با درایت خاصی موضع مورد لزوم را در مواقع مقتضی اتخاذ کرده است. ...

جـواب: ایـن پنـدار غلطی است؛ [آیت الله] خمینی نبـود که نقشه می کشـید و یـا اینکه می اندیشـید و سـپس تصـمیم می گرفت؛ ما اطرافیان او می اندیشـیدیم و تصـمیم می گرفتیم و پس از آن، او با نام خود آن تصـمیم را اعلام کرد[!] در ایران نیز بعـد از انقلاب، تصمیمات بدین منوال ازسوی او اعلام می شد.

سؤال: چرا تأثیر شما بر او همچنان که در فرانسه بوده، در ایران مثمر ثمر قرار نگرفت؟

جـواب: اوضـاع در ایران تغییر کرد و گروهی از روحـانیون او را محاصـره کردنـد ... که درنـتیجه به دیکتـاتوری رعب آور مـذهبی انجامید.[!]»

بنی صـدر در ادامه مـدعی شـد که نه تنها وی و سازمان و حدود ۹۰ درصـد مردم، بلکه عموم روحـانیت و مراجع نیز با امام مخالف اند. وی در پاسخ به سؤالی درباره نظر مراجع درباره رهبری امام نیز گفت: «این سؤال مهمی است. درست است که او به نام دستگاه مـذهبی حکومت می کنـد، ولی درواقع در آنجا گروه محـدودی از روحانیون دور او را احاطه کردنـد و همه چیز را دراختیار گرفته اند؛ لهذا تأکید می کنم که این رژیم در شرف سقوط است.»(۲)

ص:۵۱۲

۱- همان، صص ۱۶ و ۱۷، بیروت - خبرگزاری پارس، ۲۸/۵/۱۳۶۰.

۲- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسـلامی، نشـریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۸۴، ۲۶/۶/۱۳۶۰، صص

۲۶ – ۲۲، الرایه (قطر).

۱

خبرگزاری پارس در بولتن محرمانه خود با عنوان گزارش های ویژه اطلاعیه های چند سازمان و گروه مسلح مخالف جمهوری اسلامی ایران را - که مجموعه ای ده صفحه ای است - منتشر کرد.

نکته مهم در این اطلاعیه ها متن آنهاست که هتاکی به نظام، امام خمینی و مسئولان کشور، اخبار دروغ مانند اعدام دختران ۹ ساله و زنان حامله و موضوعات مشابه شامل پشتیبانی از شورای ملی مقاومت، محکوم کردن جمهوری اسلامی، قریب الوقوع بودن سقوط حکومت جمهوری اسلامی به وفور در آن دیده می شود.

نکته جالب تر اینکه هرچند این اطلاعیه ها با امضای گروه های گوناگون در داخل و خارج کشور؛ ازجمله "اتحادیه کمونیست های ایران"، "سازمان مجاهدین خلق" و "جمعیت اقامه" منتشر شده اند، اما یکسان بودن آنها ازنظر نوع قلم، چاپ و شیوه ارسال (در یک پاکت) حاکی از آن است که یک مجموعه خاص این اطلاعیه ها را تهیه کرده است.

خبرگزاری پارس در مقدمه این بولتن درمورد همسانی شکل ظاهری و ادبیات به کاررفته در اطلاعیه ها، دو احتمال را مطرح کرده و آورده است:

مجموعه اطلاعیه های این شماره بولتن ویژه باوجود اینکه ازسوی سازمان ها و گروه های مختلف صادر شده است، همگی روی یک نوع کاغذ و با یک نوع چاپ و در یک پاکت برای خبرگزاری پارس ارسال شده است. از این عمل می توان دو نوع برداشت کرد: یکی اینکه گروه های مخالف جمهوری اسلامی ایران در فعالیت های خود خصوصاً برنامه های تبلیغاتی با یکدیگر هم بسته شده اند و یک سازمان مرکزی برای این امور تشکیل داده اند؛ دیگر اینکه، اساساً این اطلاعیه ها همگی ازطریق یک سازمان با نام های متفاوت برای ابراز گسترش فعالیت های ضدانقلابیون منتشر شده است.(۱)

۲

طارق میخائیل یوحنا عزیز معاون نخست وزیر عراق، که برای طرح درخواست خرید اسلحه های جدیدتر از دولت فرانسه روز گذشته وارد این کشور شده است، در دیدار امروز خود با وزیر دفاع فرانسه از تمایل کشورش به تجزیه ایران به چند کشور کوچک تر سخن گفت. وی سپس در مصاحبه ای اعلام کرد که فرانسه آماده است تا فروش تسلیحات خود را به عراق افزایش دهد. خبرگزاری فرانسه که این خبر را به نقل از روزنامه لوموند اعلام کرده است، افزود: مقامات فرانسوی نیز اعلام کردند که همه قراردادهای نظامی منعقدشده با عراق محترم شمرده خواهد شد.

خبرگزاری رویتر از پاریس نیز با اعلام اظهارنظر مقامات عراقی و فرانسوی درباره معامله تسلیحات نظامی و نقل قول از منابع موثق برای معامله هواپیمای جنگی پیشرفته میراژ ۲۰۰۰

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۰، ۱۶/۶/۱۳۶۰، ص۷ و (۱۰ صفحه بدون شماره)، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۵/۶/۱۳۶۰.

یادآوری کرد که فرانسه و عراق در گذشته، قراردادی برای معامله ۶۰ فروند هواپیمای میراژ امضا کرده بودند که اوایل سال جاری میلادی، ۴ فروند آنها به عراق تحویل داده شد.

این خبرگزاری در ادامه افزود: مقامات فرانسوی گفته اند که عراق از دولت سوسیالیست فرانسه خواسته است تا به ارسال تسلیحات نظامی که ابتدا والری ژیسکار دستن رئیس جمهوری سابق فرانسه، آغاز کرده بود، ادامه دهد. این مقامات همچنین اظهار کرده اند که فهرست تسلیحات مورد نیاز عراق که طارق عزیز وزیر امور خارجه این کشور آن را به رهبران فرانسه داده بود، شامل جنگنده های میراژ ۲۰۰۰ است که تابه حال به هیچ کشور خارجی فروخته نشده است.

طارق عزیز در پایان مذاکرات خود با مقامات فرانسوی، سفر خود را به پاریس موفق توصیف کرد. نخست وزیر فرانسه نیز به خبرنگاران گفت که فرانسه در رشد اقتصادی - صنعتی و علمی عراق سهیم خواهد بود و مذاکرات درباره همکاری های نظامی همچنان ادامه دارد. دولت فرانسه هنگام ریاست جمهوری ژیسکار دستن بالغ بر ۲ میلیارد دلار تجهیزات نظامی شامل هلیکوپتر، جنگنده های هوایی و... به عراق داده بود و پس از شوروی، دومین صادرکننده تسلیحات به رژیم بغداد محسوب می شد.

طارق عزیز همچنین درمورد جنگ عراق علیه ایران گفت که پایانی برای این جنگ وجود ندارد، چراکه مسئولان کنونی نظام جمهوری اسلامی، به همکاری نکردن با هیئت های حسن نیت سازمان ملل، کنفرانس اسلامی و کشورهای غیرمتعهد ادامه می دهند.

وی همچنین مدعی شد که مردم عراق از دولت بغداد حمایت می کنند، زیرا می دانند که این جنگ را ایران به آنها تحمیل کرده است و جنگی کاملاً دفاعی است.(۱)

به گزارش خبرگزاری رویتر، طارق عزیز همچنین درباره مذاکره نکردن ایران برای پایان یافتن جنگ به خبرنگار روزنامه لوموند گفت: «اگر هیچ راه حلی برای جنگ عراق و ایران پیدا نشود، عراق تقسیم ایران را به چندین دولت خواهد پذیرفت، چون ایران هر نوع راه حلی را برای پایان جنگ ازطریق مذاکره رد کرده است. ... ما نه قصد داریم ایران را منهدم کنیم و نه قصد داریم آن را برای مدت طولانی اشغال کنیم، زیرا این کشور همسایه ای است که ما با آن در جغرافیا، تاریخ و منافع مشترک پیوستگی داریم. بااین حال، اگر ما به این نتیجه برسیم که رهبران ایران به هیچ قیمتی خواستار حل وفصل صلح آمیز مسئله جنگ نیستند، ما با تجزیه جمهوری اسلامی ایران به چندین کشور مخالفت نخواهیم کرد.»(۲)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۴، ۳۱/۵/۱۳۶۰، صص ۴ - ۲، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۳۰/۵/۱۳۶۰.
۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۵، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۲، پاریس - خبرگزاری رویتر، ۳۱/۵/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ پنجشنبه ۲۹ مرداد ۱۳۶۰ ۱۹ شوال ۱۴۰۱ ۲۰ اوت ۱۹۸۱

۱

در حملات توپخانه ای ارتش عراق به شهرهای اهواز، آبادان و مریوان تلفات و خسارت هایی به بار آمد.

ارتش عراق شهر اهواز را با توپخانه دورزن خود هدف حمله قرار داد که در این حملات به یک منزل مسکونی آسیب وارد شد و چند نفر مجروح شدند.(۱)

همچنین براثر اصابت چند گلوله توپ به مناطق مسکونی شهر آبادان، چند منزل آسیب دیدند.(۲)

شهر مریوان نیز هدف گلوله های توپ ارتش عراق قرار گرفت و خسارت های مالی اندکی به این شهر وارد شد. در گزارش های موجود، از تلفات احتمالی خبری ذکر نشده است.(۳)

۲

از حدود ساعت ۲۲ امروز، نیروهای عراقی با اجرای آتش پرحجم توپ و خمپاره روی مواضع نیروهای خودی، با هدف دورزدن ارتفاع کله قندی در منطقه ایلام، به سمت مواضع رزمندگان ایرانی پیشروی کردند.

درپی این اقدام، نیروهای خودی بلافاصله با اعلام آماده باش به همه نیروها به مقابله با دشمن پرداختند که با بهره گیری از قبضه های آتشبارهای مستقر در منطقه و تلاش دیدبان های حاضر در منطقه کوره سیاه در تنظیم دقیق تیر و هدایت مؤثر آتش، نیروهای عراقی متحمل تلفات بسیاری شدند، طوری که واحد پیشروی کننده عراقی ناگزیر به عقب نشینی شد.

انسجام بین نیروهای پدافندکننده و اجرای مؤثر آتش توپخانه در شکست اقدام دشمن بسیار مؤثر بود.(۴)

۳

پیداشدن جسد یک پیشمرگ مسلمان کرد در دیواندره؛ به شهادت رسیدن یکی از پیشمرگان مسلمان کرد در حمله افراد مسلح ضدانقلاب به پاسگاه ژاندارمری سردشت و دستبرد افراد کومه له به انبار بهداری بیمارستان سردشت، ازجمله اخبار امروز مناطق شمال غرب کشور است.

۱- روزنامه کیهان، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۲- همان.

۳- سند شماره ۳۴۷۹۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاجا رکن۳ (مرکز فرماندهی) به مقام نخست وزیری، ۲۹/۵/۱۳۶۰.

۴- سند شماره ۰۰۴۸۲۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از تیپ۲ زرهی (۵ - ۳) به سپاه پاسداران، ۳۰/۵/۱۳۶۰، صص ۲۰ - ۱؛ و - سند شماره ۱۶۹۰۵۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ستاد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی غرب (اطلاعات

عملیات)، شماره ۱۳، ۱۳۶۰/۵/۲۹، ص۱.

یکی از پیشمرگان مسلمان کرد که به دست عوامل حزب دمکرات کردستان اسیر شده بود، به شهادت رسید.

این فرد که ۱۰ روز پیش توسط عناصر این حزب در منطقه دیواندره ربوده و اسیر شده بود، امروز جنازه اش در روستای ظفرآباد در ۲۰ کیلومتری دیواندره پیدا شد و با حضور اقشار مختلف مردم و نیروهای نهادهای جمهوری اسلامی تشییع گردید.(۱)

همچنین در حمله تعدادی از افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب به پاسگاه ژاندارمری در سردشت، یکی از پیشمرگان مسلمان کرد این پایگاه به نام علی اسماعیلی به شهادت رسید. مهاجمان با تیراندازی متقابل نیروهای پاسگاه متواری شدند.(۲)

علاوه بر این موارد، افراد گروه مائوئیستی کومه له با ورود به انبار بهداری بیمارستان سردشت، مقداری دارو و لوازم پزشکی سرقت کردند.(۳)

۱

در ترورهای امروز افراد مسلح ضدانقلاب ۲۰ نفر شهید و ۲ نفر مجروح شدند. همچنین یک اقدام به ترور ناکام ماند.

در تهران، دو موتورسوار مسلح ساعت ۹:۳۰ صبح در خیابان خالد اسلامبولی، حسین فارسیان یکی از نیروهای دادستانی انقلاب اسلامی را که عازم محل کار خود بود، به وسیله اسلحه یوزی هدف قرار دادند که وی پس از انتقال به بیمارستان به شهادت رسید. مهاجمان بلافاصله از محل حادثه متواری شدند.(۴)

در گچساران نیز دبیر حزب جمهوری اسلامی و دبیر دبیرستان های این شهر هدف حمله قرار گرفت و براثر اصابت ۳ گلوله به فک و دست چپش مجروح شد.(۵)

در تبریز هم یکی از افراد عملیاتی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) یک نارنجک به سمت ۲ نفر از نیروهای سپاه پاسداران پرتاب کرد که براثر انفجار نارنجک، یکی از پاسداران به نام محمد زیرک زاده به شهادت رسید و نفر دوم مجروح شد.

فرد مهاجم براثر تیراندازی یکی دیگر از نیروهای سپاه کشته شد. در پیگیری این اقدام، یکی از افراد سازمان درحالی که ۴ بمب دست ساز به همراه داشت، دستگیر شد.(۶)

همچنین در اهواز، سرنشینان یک اتومبیل، حین حرکت، یک نارنجک به سوی تعدادی از افراد متعهد شهر پرتاب کردند که نارنجک داخل جوی آب افتاد و انفجار آن به کسی آسیب نرساند.(۷)

۲

براثر پرتاب بمب دست ساز و آتش زا و تیراندازی افراد گروه های مسلح در ۶ شهر خسارت هایی به بار آمد. چند تن از عاملان این حوادث نیز دستگیر شدند.

در تهران، افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در چند نقطه شهر تهران؛

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۵، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص ۳۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۴ ، ۳۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۴، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۳۰/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۵، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۴، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۳۱/۵/۱۳۶۰.

۴- روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۵- روزنامه کیهان، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۵۴۸۳۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۳۰/۵/۱۳۶۰.

۶- سند شماره ۵۷۹۴۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه تبریز به فرمانده سپاه مرکز، ۳۰/۵/۱۳۶۰.

۷- روزنامه کیهان، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.

ازجمله خیابان کمالی و میدان غار، اقدام به پرتاب نارنجک و بمب دست ساز کردند که اقدامات آنان خسارتی به همراه نداشت. در خیابان کمالی، مردم عامل پرتاب نارنجک را دستگیر و به شدت مضروب کردند.(۱)

دو موتورسوار نیز قصد داشتند نارنجکی به منزل یک پاسدار در خیابان طوس (۲۱ متری جی) پرتاب کنند که نارنجک در دست یکی از آنان منفجر شد و هر دو مجروح شدند. افراد مهاجم با تلاش مردم دستگیر شدند و به بیمارستان انتقال یافتند. از این افراد کروکی منزل چند تن از افراد معتقد به انقلاب و جمهوری اسلامی و چند نامه تهدیدآمیز به این افراد به دست آمد.(۲)

امروز همچنین یک بمب دست ساز به منزل امام جمعه دورود پرتاب شد که به کسی آسیب نرسید.(۳)

در اقدامی دیگر، افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق کتاب فروشی واحد تبلیغات سپاه پاسداران در شاهرود را به وسیله بمب آتش زا به آتش کشیدند. در این آتش سوزی قسمتی از کتابخانه و تعدادی کتاب؛ ازجمله چند جلد قرآن سوخت.(۴)

پرتاب بمب آتش زا توسط افراد گروه های مسلح ضدانقلاب به دفتر تبلیغات اسلامی ماهشهر نیز موجب آتش گرفتن این دفتر و ایجاد خسارت هایی شد. این آتش سوزی با تلاش مأموران آتش نشانی مهار شد. یک نفر دراین خصوص دستگیر شد.(۵)

در کرمان هم سرنشینان یک اتومبیل با استفاده از مسلسل، به یک چادر که برای استراحت افراد حزب جمهوری فراهم شده بود، تیراندازی کردند؛ اما به دلیل حضورنداشتن افراد این حزب در این چادر، به کسی آسیب نرسید.(۶)

در سمنان، ۳ بمب دست ساز قوی به سوی منزل ۲ تن از افراد متعهد این شهر پرتاب شد، و خسارت هایی به بار آورد. چند مظنون دررابطه با این حادثه دستگیر شدند.(۷)

۱

با کشف ۳ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در تهران، زنجان و ساری، تعدادی از افراد این سازمان دستگیر و ۴ نفر کشته شدند. همچنین ۳ پاسدار شهید و ۷ نفر مجروح شدند. از این خانه ها، سلاح و مهمات بسیاری به دست آمد.

درپی دستگیری عامل ترور یک پاسیار شهربانی (حسن شکارچی) و یک بسیجی (مرتضی عزتی) در شهر زنجان در روز گذشته و کسب اطلاعات از وی، نیروهای سپاه پاسداران موفق به کشف یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق و دستگیری ۶ نفر از افراد وابسته به این سازمان شدند. از این مکان، ۱۰ کلت کمری و مهمات مربوط به آن، مقداری فشنگ، ۱۲ بمب دست ساز آماده انفجار، چند بمب آتش زا، یک کپسول گاز اشک آور و تعداد زیادی نوار و اطلاعیه های دست نویس سازمان به دست آمد.(۸)

همچنین یکی از مراکز فرماندهی و مراکز تدارکاتی عملیات های نظامی سازمان مجاهدین

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۳، ۳۰/۵/۱۳۶۰، ص۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۹/۵/۱۳۶۰.

۲- روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۳- سند شماره ۳۲۸۴۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از معاونت سیاسی و اداری استانداری به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۱۵/۵/۱۳۶۰، ص۱.

۴- روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۰، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۵، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲۸، سمنان - خبرگزاری پارس، ۳۱/۵/۱۳۶۰.

۵- روزنامه اطلاعات، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۶- روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۷- روزنامه کیهان، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها، (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۴، ۳۰/۵/۱۳۶۰، صص ۱۶ و ۱۷، زنجان - خبرگزاری پارس، ۳۰/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۴.

خلق در خیابان شادی منطقه شهرآرای تهران که با تلاش مردم شناسایی شده بود، در یک عملیات طراحی شده، به همت نیروهای سپاه پاسداران و کمیته تصرف شد.

نیروهای سپاه پاسداران و کمیته که از نیمه شب آنجا را محاصره کرده بودند، ساعت ۷:۳۰، عملیات خود را آغاز کردند و با بلندگو از افراد حاضر در خانه تیمی خواستند خود را تسلیم کنند، اما ساکنان منزل با استفاده از کلت، یوزی وکلاشینکف به سوی این نیروها تیراندازی کردند و درنتیجه میان آنان درگیری ایجاد شد. در این درگیری که تا ظهر طول کشید، نیروهای سازمان در فرصتی که داشتند، مدارک سازمانی موجود در این مکان را سوزاندند، اما اسناد و مدارک اندکی مربوط به ترورهای آینده این سازمان و کروکی منزل بسیاری از مسئولان کشوری باقی ماند که از اهمیت این خانه تیمی حکایت می کرد.

از این منزل، مقدار زیادی مواد منفجره و آتش زا، چند نارنجک جنگی، چندین کلت، اسلحه کلاشینکف، اسلحه ژ۳ و یک دستگاه مخابراتی (سانترال بی سیم) که وسیله ارتباطی سازمان با بسیاری از خانه های تیمی در تهران بود، به دست آمد.

در این عملیات، ۳ تن از افراد سازمان کشته و ۱۶ تن از اعضای فعال شاخه نظامی سازمان دستگیر شدند. همچنین ۲ پاسدار؛ ازجمله ابراهیم افشاری شهید و ۷ نفر مجروح شدند.(۱)-(۲)

در شهر ساری نیز پس از کشف یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق در یکی از محله های شهر، نیروهای سپاه پاسداران به این محل مراجعه کردند، اما با مقاومت افراد مستقر در این خانه مواجه و با آنان درگیر شدند. در این درگیری، یکی از نیروهای سپاه به نام اسماعیل خلیلی به شهادت رسید و درپی آن، فردی که از این خانه تیمی به سمت نیروهای سپاه تیراندازی می کرد، کشته شد.(۳)

۱

درپی کشف مکرر تعداد زیادی اسلحه و مقادیر فراوانی مهمات توسط نیروهای سپاه، کمیته و شهربانی در گوشه وکنار شهرها، کمیته مرکزی انقلاب اسلامی با صدور اطلاعیه ای از مردمی که سلاح و مهمات(۴) نزد خود را در معابر و خیابان ها رها کرده اند، خواست تا این تجهیزات را به کمیته مرکزی یا مراکز سپاه پاسداران تحویل دهند.

۱- نام پاسدار دیگر در اسناد موجود نبود.

۲- روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۵، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۵، ساری - خبرگزاری پارس، ۳۱/۵/۱۳۶۰.

۴- این سلاح ها و مهمات، در حوادث روزهای اول پیروزی انقلاب به دست مردم افتاده بود که بسیاری از آنها درپی درخواست کمیته و سپاه پاسداران تحویل داده شد. اما با اوج گیری غائله مربوط به گروه های مسلح ضدانقلاب و اطلاعیه های نهادهای مسئول؛ ازجمله دادستانی مبنی بر غیرقانونی بودن نگهداری اسلحه و مهمات، برخی برای رهایی از مسئولیت نگهداری سلاح، آنها را در گوشه وکنار خیابان ها رها می کردند.

متن اطلاعیه کمیته چنین است:

«اخیراً مشاهده شده برخی از کسانی که در خانه خود اسلحه و مهمات نگهداری می نمایند، شب ها از تاریکی استفاده کرده و آنها را در کنار کوچه ها، معابر و خیابان ها می گذارند و ضدانقلاب نیز که از این موضوع آگاه شده است، با گشت زنی در خیابان ها، سلاح ها را جمع آوری و برای مقاصد شوم خود از آنها استفاده می کند. بدین وسیله از آن دسته از همشهریان محترمی که قصد انجام این عمل را دارند، خواهش می کنیم از این کار خودداری کرده و سلاح خود را در تهران به کمیته مرکزی انقلاب اسلامی و یا مراکز سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و در شهرستان ها به مراکز یا کمیته مرکزی آن شهرستان تحویل نمایند.»(۱)

۱

آقای هاشمی رفسنجانی در جلسه علنی امروز مجلس، به دو موضوع "اقدام دولت فرانسه در اعطای اجازه اقامت به ربایندگان ناوچه ایران" و "توقیف کشتی دانمارکی حامل اسلحه برای عراق توسط نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران" اشاره کرد. وی در واکنش به ماجرای ربودن ناوچه ایرانی تبرزین، مقامات فرانسوی را مسئول وقوع حوادث این چنینی در همه دنیا؛ ازجمله خلیج فارس دانست و گفت:

«درمورد پذیرفتن دزدان دریایی، فرانسه باید جوابی تهیه کند که در آینده بتواند با این جواب، امنیت خودش را تأمین کند؛ اینکه فرانسه بگوید ما با قوانینمان چه می کنیم، چه قانونی می تواند در دنیا مقبول باشد که دزدهای مشخص را پناه دهد و بگوید پناهنده سیاسی یا چیزی ازاین قبیل. اگر ربودن یک ناوچه و معطل کردن یک گروهی از مسئولین کشور دزدی نیست پس چیست؟ چه اسمی می شود روی این گذاشت؟ کسانی که خودشان دزد بوده اند و با پرونده دزدی در ایران تحت تعقیب هستند، اختلاس هایشان و جنایت هایشان در پرونده هایشان هست، آنجا هم مرتکب دزدی بشوند و فرانسه بخواهد اسمی رویشان بگذارد، از این به بعد هر دولتی و هر کشوری می تواند چنین قانونی برای خودش داشته باشد که دزدان کشورهای دیگر را پناه بدهد. از این به بعد، اگر هواپیماهای شما و کشتی های شما در آب های خلیج فارس مورد دستبرد واقع شد و ما خواستیم از این دستبرد حمایت کنیم، شما چگونه می توانید به ما اعتراض کنید. در دنیا فقط شما نیستید، دیگران هم این گونه کارها را بلدند و من اخطار می کنم مخصوصاً به دولت فرانسه که به عواقب این گونه نیرنگ های سیاسی توجه داشته باشد.»

رئیس مجلس شورای اسلامی در ادامه سخنانش درمورد توقیف کشتی دانمارکی حامل مواد منفجره و دینامیت برای عراق توسط نیروی دریایی و تخلیه مهمات نظامی و سپس آزادسازی آنان و همچنین درباره موضع دولت کویت دراین باره افزود:

«دولت ایران، کشتی دانمارکی را که حامل اسلحه برای عراق بود، در آب های خودش

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص ۴.

توقیف کرد و اسلحه را پیاده کرد و کشتی را تحویل آب های بین المللی داد و امنیتش را تأمین

کرد. کشوری که بـا مـا در جنـگ بود و اسـلحه به آنجـا می رفت، خیلی طبیعی بود که ما بگیریم و حقی است برای یک کشور در جنـگ. چه غوغایی در دنیا به راه انـداخته انـد و برای یک کار حق و روشن که اخیراً دولت کویت هم اعتراضـش را پس گرفته(۱) که این حقی است برای دولت ایران که اسلحه ای که به کشور درحال جنگ با ما می رود، آن هم در آب های خودمان خالی بکند و آن عملیات تجاوزکارانه آنها با این عملیات قابل مقایسه نیست. امیـدواریم که دنیا با وجـدان بیدار ملت ها ما را و ناحقی دشـمنان ما را به خوبی درک کند.»(۲)

۱

مسعود رجوی در فرصتی که مسئولان سیاسی کشور فرانسه برای وی و بنی صـدر فراهم کرده انـد، امروز نیز در مصاحبه با نشـریه آلمـانی دویچه الگمـاینه، ضـمن اشاره به اقـدام افراد وابسته به سازمـان مجاهـدین خلـق (منـافقین) در جمع آوری اسـلحه در اوایل انقلاب، ادعاهای گذشته خود مبنی بر سقوط جمهوری اسلامی و عدم مقبولیت امام خمینی و... را بار دیگر تکرار کرد. خبرگزاری یونایتدپرس خبر این مصاحبه را این گونه نقل کرده است:

«مسعود رجوی رهبر تبعیـدی مجاهـدین خلق در مصاحبه ای گفت آیت الله خمینی به زودی سرنگون خواهد شد و او بیش از یک سـال دوام نخواهـد آورد. وی گفت که سازمـان او تسـلیحات خود را از خـارج دریافت نمی کنـد، بلکه تمامی [آن] از سـلاح های ارتش ایران است که ازطریق مردم قهرمـان ایران به دست آمـده است. وی افزود که اعضـای سازمان وی را، تمامی طبقات ایران چه طبقه پایین، روشن فکران، کارگران، بازار، ارتش و قشـرهای پایین طبقه متوسط تشـکیل می دهـد. وی گفت پایگاه اجتماعی [آیت الله] خمینی از حمایت حداکثر ۱۵ درصـد مردم بهره مند است و اکثر مردم [حدود ۸۰ درصد] از مخالفین رژیم هستند. وی سازمان خود را

۱- خبرگزاری کویت گزارش داد: یـک مقـام رسـمی وزارت امور خـارجه کویت گفته است این کشور امروز ضـمن ارسـال پیامی رسـمی به دولت ایران، اعتراض خود را دربـاره توقیف یـک کشتی تجاری دانمارکی در تنگه هرمز در ۱۰ اوت ۱۹۸۱ (۱۹ مرداد)، پس گرفته است. مقام مذکور در تماس تلفنی با این خبرگزاری یادآور شده است: کویت اگرچه انصراف خود از اعتراض به دولت ایران را اعلام کرده است، امـا توقیف کشتی تجاری مـذکور که مقصـدش کویت بوده را نقض آزادی دریانوردی در آب های بین المللی و به ویژه سـلب آزادی عبور از تنگه هـای بین المللی تلقی می کنـد. این درحالی است که خبرگزاری یونایتـدپرس از کویت بـدون اعلام این موضع دولت کویت، موضوع را وارونه و تنهـا بـا عنوان "رد اعتراض ایران به حمـل دینامیت با کشتی دانمارکی به کویت" درج کرده و مـدعی اعتراض دولت دانمارک شـده است. یونایتـدپرس اقـدام ایران را به نقل از سـخنگوی دولت این کشور دزدی دریایی نامیده و گفته که قرار بوده است از دینامیت ها برای امور صـلح آمیز استفاده شود. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۲، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۲۱، کویت - خبرگزاری کویت، ۲۸/۵/۱۳۶۰)

۲- روزنامه کیهان، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۳.

مسلمان خواند و گفت که تروریست و یا آنارشیست نیست. وی گفت ما خواستار ایجاد یک

اجتماع دمکراتیک و عادلانه هستیم و طبیعتاً ملی و مترقی می باشیم.

وی گفت ما مسلمانیم، ولی تشابهی با [آیت الله] خمینی نداریم.»(۱)

۱

درپی تصمیم دولت فرانسه مبنی بر بازپس دادن ناوچه جنگی تبرزین به ایران و درعین حال دادن اجازه اقامت به ربایندگان ناوچه، وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران با صدور اطلاعیه ای این اقدام فرانسه را دلیلی بر تأیید عمل ربایندگان ناوچه و عامل ایجاد خطر برای کشتیرانی در آب های بین المللی دانست و خواستار استرداد عاملان این دزدی دریایی شد. انعکاس اقدام دولت فرانسه در رسانه ها همچنان ادامه دارد.

در بخشی از این اطلاعیه آمده است: «دزدان دریایی به سرپرستی خائنی به نام حبیب اللهی مزدور امریکا، خود را دراختیار نیروهای فرانسه گذاشته اند و دولت فرانسه اعلام نموده است که ناوچه ایرانی را به دولت ایران تحویل خواهد داد. گرچه ختم این توطئه بدین شکل یک پیروزی برای انقلاب ایران محسوب می گردد، ولی دولت جمهوری اسلامی ایران از تقاضای خود برای دستگیری و استرداد این دزدان دریایی منصرف نشده و نخواهد شد؛ همان طورکه از تقاضای خود مبنی بر دستگیری و تحویل جنایتکارانی چون بنی صدر و رجوی منصرف نشده است.

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران یک بار دیگر ضمن تأکید بر اینکه هرگونه کمک به این دزدان دریایی، خطری جدی برای آزادی کشتیرانی در آب های بین المللی محسوب می گردد، اعلام می دارد دولت فرانسه می تواند با تحویل مجرمین به دولت ایران نشان دهد که به خواست همه ملل جهان؛ ازجمله ملت فرانسه برای جلوگیری قاطعانه از این گونه اعمال تروریستی احترام می گذارد.»(۲)

خبرگزاری فرانسه نیز در گزارشی درباره اعطای اجازه اقامت به ربایندگان ناوچه ایرانی از قول مقامات دولتی فرانسه مدعی شده است که این افراد برای انجام دادن فعالیت سیاسی در این کشور با محدودیت مواجه هستند و حداکثر واکنش دولت دربرابر رعایت نکردن این محدودیت ها، یادآوری آنان به رعایت سکوت است (!)(۳)

رادیو لندن هم درمورد مواضع دولت های ایران و فرانسه درباره ناوچه و ربایندگان آن پس از اعلام خبر بازگشت قریب الوقوع ناوچه به ایران، گزارش کوتاهی مخابره کرد که در بخشی از آن آمده است:

«مقامات دولت فرانسه اظهار داشتند که ناوچه موشک انداز ربوده شده که در بندر تولون تسلیم مقامات فرانسه شده است، به ایران باز فرستاده خواهد شد، اما ربایندگان طبق قوانین فرانسه به ایران استرداد نخواهند شد. ...»(۴)

خبرگزاری فرانسه همچنین با ارسال خبر دیگری، از محافظت شدید پلیس فرانسه از "مقر

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۳، ۳۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۹، بن - یونایتدپرس، ۲۹/۵/۱۳۶۰.
۲- روزنامه کیهان، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۴.
۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۴، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۶، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۳۰/۵/۱۳۶۰.
۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۳، ۳۰/۵/۱۳۶۰، ص۲ ضمیمه، رادیو لندن، ۲۹/۵/۱۳۶۰.

جنبش سلطنت طلبان"

(آزادگان) در ناحیه ۱۶ پاریس و ممانعت پلیس (ملبس به لباس ضدگلوله)

از ورود افراد به این ساختمان و بازجویی از اعضای گروه کماندویی رباینده ناوچه تبرزین در یک دانشکده پلیس فرانسه خبر داد و افزود که این اقدام برای حفظ امنیت انجام شده است.(۱)

۱

شبکه تلویزیونی ای.بی.سی. در میزگردی با حضور پیر سالینجر خبرنگار این شبکه در پاریس، بیل سیمنس نماینده دفتر این شبکه در اسرائیل و جودی پاول سخنگو و مشاور نزدیک کارتر رئیس جمهور سابق امریکا، در برنامه ای جانب دارانه به بررسی ادعای بنی صدر درباره اقدام ایران به خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی پرداخت.

گزارش خبرگزاری پارس از واشنگتن درباره مباحث مطرح شده در این میزگرد چنین است:

«سالینجر پیش از ارائه گزارش خود می گوید: "بنی صدر اولین مقام عالی رتبه ایرانی بود که اطلاعات ما مبنی بر اینکه آیت الله خمینی از اسرائیل مهمات نظامی خریداری می کند را تصدیق نمود."

سالینجر به نقل از بنی صدر گفته وی شخصاً با معامله کردن با اسرائیل مخالفت کرده بود و در جلسه های دولت نیز خاطرنشان ساخته بود که به جای مبادرت به عقد چنین قراردادی باید با عراق صلح کرد. وی افزود که بنی صدر در این کوشش خود نیز شکست خورد، زیرا رهبران مذهبی واهمه داشتند که درصورت پایان یافتن جنگ، ارتش برعلیه آنها قیام خواهد نمود و آنها را از اریکه قدرت به زیر خواهد کشید.

بنی صدر در مصاحبه با سالینجر گفت عجیب این بود که آنها از اسرائیل مهمات می خریدند و این حاکی از تمایل بسیار شدید ملاهای ایرانی برای حفظ قدرت است.

وی افزود: "در زمان ریاست جمهوری من خریداری غیرمستقیم مهمات مورد بحث قرار گرفت. من مخالف بودم و گفتم اگر قرار است مهماتمان را از اسرائیل بخریم چرا با عراق صلح نکنیم، این خیلی بهتر خواهد بود."»

نماینده این شبکه در تل آویو نیز ادعا کرد: ایران از آغاز جنگ تجهیزات مورد نیاز خود؛ ازجمله تعداد فراوانی چرخ فانتوم های اف۴، ۵۰ موتور تانک و لوازم یدکی آن را ازطریق تجار فرانسوی از اسرائیل خریده است و حتی مقام های اسرائیلی از ارسال این محموله به ایران آگاه هستند.

مشاور کارتر نیز در این برنامه درمورد دلیل اصرار ایران به حفظ رابطه با اسرائیل با حدس و گمان صحبت کرد و گفت: «پس از تحریم اقتصادی امریکا، ایرانی ها حتی قبل از جنگ با عراق جهت خرید مهمات نظامی به شدت به تکاپو افتادند و برای تهیه مهمات با کشورهای دیگر به معامله پرداختند.» وی گفت: «اسرائیل به ما قول داده بود که به تحریم اقتصادی علیه ایران احترام بگذارد.» پاول افزود: «تحریم اقتصادی ما بسیار مؤثر واقع شده بود و به نظر من، برنامه امشب، این واقعیت را به وضوح نشان می

دهد که ایرانی ها کاملاً مایل به معامله با اسرائیلی ها و دولت اسرائیل بودند و به طور حتم نیز درصدد این کار برآمدند.»(۲)

ص:۵۲۴

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۴، ۳۱/۵/۱۳۶۰، صص ۶ و ۸، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۳۰/۵/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۸، ۴/۶/۱۳۶۰، صص ۱۵ - ۱۳، واشنگتن - خبرگزاری پارس، ۳/۶/۱۳۶۰.

۱

باوجود روابط سیاسی و اقتصادی عراق با کویت و به ویژه ارسال بخشی از تجهیزات نظامی وارداتی عراق ازطریق مرزهای زمینی کویت، اقدامات خرابکارانه رژیم عراق در کویت - که درپی دستگیری چند عراقی برملا شد - به سردی روابط دو کشور انجامیده است. خبرگزاری پارس به نقل از منابع موثق در کویت با اعلام این خبر افزوده است: «روابط دولت کویت با رژیم صدام که از مدت ها قبل به سردی گراییده بود، اینک رو به تیرگی نهاده است. ناظران سیاسی منطقه معتقدند که این تغییر روابط با کویت و رژیم امریکایی صدام درپی دخالت ها، خرابکاری ها و بمب گذاری های ایادی مزدور صدام در داخل کویت بوده است. رژیم امریکایی صدام با فرستادن عده ای مزدور به کویت و بمب گذاری در اماکن عمومی و مراکز دولتی این کشور تصمیم داشت تا وانمود کند که مسلمانان ایران عامل اصلی این بمب گذاری ها هستند، اما با دستگیری چند مزدور عراقی و فراری شدن عده دیگر از آنها به بغداد، توطئه های صدام برملا شد و این مسئله افکار عمومی ملت مسلمان کویت را بیش از هر وقت دیگر نسبت به اهداف تجاوزگرانه رژیم عراق روشن ساخته است.»(۱)

۲

وزیر فرهنگ و اطلاعات عراق بار دیگر ناامیدی مسئولان این کشور را در دستیابی به صلح در جنگ با ایران و رهایی از جنگی که خود آن را به راه انداخته بودند، ابراز کرد.

به گزارش خبرگزاری پارس، لطیف جاسم در گفت وگو با روزنامه انگلیسی کویت تایمز مدعی شده است که مسائل داخلی ایران و وجود جنگ قدرت مانع تحقق صلح است.

وی دراین باره گفت: «کشمکش بر سر قدرت در ایران، پایان دادن به جنگ یک ساله بین عراق و این کشور را به تأخیر خواهد انداخت.» جاسم در این مصاحبه افزود که کشورش از آغاز جنگ آماده بود تا برای برقراری صلح با ایران مذاکره کند، اما مشکلات داخلی ایران، تاکنون مانع تحقق صلح شده است. وی در ادامه گفت: «بنابراین، ایرانیان ناگزیرند برای خلأ قدرتی که درحال حاضر، گریبانگیر آن هستند، راه حلی پیدا کنند و به این اوضاع نابسامان کنونی خاتمه دهند.»(۲)

۳

کارگران مصری جای خالی عراقی هایی را که از مراکز اقتصادی و صنعتی عازم جبهه ها شدند، پر می کنند.

روزنامه مصری الاهرام در مقاله ای با عنوان "مصری ها در عراق" ضمن اعلام این خبر، به تشریح وضعیت زندگی مصری های مقیم عراق پرداخته و به نقل از یک تبعه مصری مقیم عراق درباره نحوه برخورد رژیم عراق با این کارگران آورده است: «کارگران مصری مقیم عراق تنها کارگرانی هستند که از امتیازات بیمه های اجتماعی برخوردار نیستند و علاوه برآن، حکومت بعث عراق با ارعاب و تهدید و اعمال زور، هزاران تن از آنان را به جبهه های جنگ اعزام می دارد و اگر

۱- روزنامه کیهان، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص ۴.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۳، ۳۰/۵/۱۳۶۰، ص۱۹، کویت - خبرگزاری کویت، ۲۹/۵/۱۳۶۰.

از رفتن به جبهه ها خودداری کنند، علاوه بر اخراج از کار، با ضرب وشتم نیز مواجه خواهند شد.»

در قسمت دیگری از این مقاله آمده است: «هنگامی که یک سرباز عراقی در جنگ کشته شود، به خانواده وی ۱۰ هزار دینار عراقی پرداخت می شود، ولی مصری ها از این قاعده مستثنی هستند.» این روزنامه افزوده است: «حکومت عراق، به ویژه از نوجوانان روشن فکر مصر می خواهند که خود را در خدمت حزب بعث قرار دهند و درصورت امتناع به سرنوشت نامعلوم دچار می شوند.»

در ادامه این مقاله آمـده است: «زمانی که حکومت عراق احساس می کنـد که مصـری ها قصد ترک عراق را دارند، راه های زمینی را می بندند؛ چراکه سـفر با هواپیما مشکل است و مصری ها مجبور می شوند که مخفیانه از راه ترکیه خارج شوند و این امر مستلزم هزینه های بسیاری است که اغلب مصری ها از عهده آن برنمی آیند.»(۱)

ص:۵۲۶

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۲، ۱۸/۶/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۷/۶/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ جمعه ۳۰ مرداد ۱۳۶۰ ۲۰ شوال ۱۴۰۱ ۲۱ اوت ۱۹۸۱

۱

امروز شورای عالی دفاع تشکیل جلسه داد(۱) و مقرر کرد در اولین سالگرد حمله عراق به ایران، از ۲۸ شهریور تا ۳ مهر امسال هفته جنگ نامیده شود. اجرای مراسم این هفته برعهده سپاه پاسداران گذاشته شد. همچنین در این جلسه درباره نیازهای تسلیحاتی جبهه ها تصمیماتی اتخاذ گردید.

در پایان جلسه، محمدعلی رجایی رئیس جمهور و رئیس شورای عالی دفاع، از مردم خواست تا در اجرای برنامه های این هفته با نیروهای سپاه همکاری کنند.(۲)

آقای هاشمی رفسنجانی در خاطرات خود درباره برخی موضوعات مطرح شده در این جلسه نوشته است: «تیمسار فلاحی گزارش وضع جبهه ها را داد. گزارش تحقیقات از متهمان و بازداشتی های جریان فرار بنی صدر و رجوی را شنیدیم. لیست نیازمندی های لجستیکی ارتش مطرح شد که هزاران خودرو از انواع بولدوزر تا جیپ بود. گفتیم که وزارت دفاع تهیه کند، اما عملیات نظامی مقرر را نباید موکول به رسیدن اینها کنند. از سد ابتکاری مهندس سرداری(۳) در شمال آبادان راضی بودند. ممکن است به زودی اثر قاطعی در جبهه داشته باشد. خرید تانک از کره شمالی، مطرح و تصویب شد.»(۴)

ص:۵۲۷

۱- این جلسه به ریاست محمدعلی رجایی و با حضور آقایان هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس شورای اسلامی، محمدجواد باهنر نخست وزیر، سرتیپ فلاحی جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش، آیت الله سید علی خامنه ای نماینده امام در شورای عالی دفاع، میرحسین موسوی وزیر امور خارجه، سرهنگ نامجو نماینده امام و وزیر دفاع، یوسف کلاهدوز قائم مقام سپاه پاسداران و کمال خرازی مسئول ستاد خبری جنگ و خبرگزاری پارس، تشکیل شد. (روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲)
۲- روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲.
۳- جمشید سرداری از مدیران سازمان آب خوزستان بود که در امر بهره برداری از آب های جاری و راکد استان و رهاکردن آنها در مقابل نیروهای عراقی که باعث متوقف شدن پیشروی آنان در بعضی مناطق شد، نقش مؤثری ایفا کرد.
۴- اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰) ، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۲۰۶.

۱

براثر اصابت گلوله های توپ ارتش عراق به تأسیسات تلمبه خانه و فاضلاب آب شهری آبادان و ۳ منزل مسکونی این شهر، آتش سوزی شدیدی اتفاق افتاد و خسارت هایی به بار آمد. در این حادثه ۱۰ نفر مجروح شدند.(۱)

همچنین ۴ هواپیمای مهاجم عراقی به حریم هوایی شهرهای جنوب و غرب کشور تجاوز کردند که با اجرای آتش سلاح های پدافند هوایی ناچار به فرار شدند.(۲)

۲

تعدادی از نیروهای نظامی و چند خانواده عراقی با عبور از مرز وارد خاک ایران شدند و تقاضای پناهندگی کردند.

امروز ۲ تن از سربازان ارتش عراق با عبور از مرز، خود را به پادگان سردشت معرفی و تقاضای پناهندگی کردند.(۳)همچنین ۴ سرباز دیگر که از اهالی حلبچه بودند، خود را به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی پاوه معرفی کردند.(۴)

علاوه براین، ۸ نفر از اتباع عراقی همراه با خانواده هایشان از مرز تمرچین از توابع پیرانشهر وارد خاک ایران شدند و تقاضای پناهندگی کردند. این عده هنگام ورود به خاک ایران ۴ اسلحه و ۳۲۰ فشنگ همراه داشتند که به نیروهای ایرانی تحویل دادند.(۵)

به گزارش لشکر۲۸ پیاده کردستان، ۷ عراقی نیز دو روز پیش (۲۸/۵/۱۳۶۰) با عبور از مرزهای غربی، خود را به یگان های وابسته به این لشکر معرفی و تقاضای پناهندگی کردند.(۶)

۳

تعدادی از افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب در غرب کشور به مقر نیروهای خودی در روستای مشیرآباد و گاومیش گلی از توابع میاندوآب و پایگاه نظامی این شهرستان حمله کردند که با واکنش متقابل نیروهای خودی، مهاجمان ناگزیر به عقب نشینی شدند. در این حادثه به نیروهای مستقر در این پایگاه ها آسیب نرسید.(۷)

۴

در جریان کشف ۹ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در تهران و ساری، تعدادی از افراد این سازمان دستگیر، ۴ نفر از آنان کشته و ۲ نفر نیز زخمی شدند. از این خانه ها تعداد زیادی اسلحه، انواع بمب و مواد منفجره و مقادیر فراوانی مهمات به دست آمد.

با اطلاعاتی که مردم دراختیار نیروهای کمیته انقلاب اسلامی تهران گذاشتند، یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق که مرکز عملیاتی شاخه نظامی این سازمان در شهری بود، در

۱- سند شماره ۳۷۶۸۴۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان به استاندار خوزستان، ۳۰/۵/۱۳۶۰.

۲- روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۹.

۳- سند شماره ۱۶۸۹۷۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد سپاه پاسداران غرب (اطلاعات عملیات) به ستاد مرکزی سپاه پاسداران (اطلاعات عملیات)، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۴- روزنامه کیهان، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

۵- روزنامه اطلاعات، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۱۱؛ و - روزنامه کیهان، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۶- سند شماره ۱۶۹۰۶۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از لشکر۲۸ (رکن۲) به فرماندهی ستاد عملیات مخصوص غرب (کردستان)، ۲۱/۵/۱۳۶۰.

۷- روزنامه اطلاعات، ۱/۶/۱۳۶۰، صص ۴ و ۱۳.

شهرک دولت آباد واقع در جنوب تهران کشف شد و در یک درگیری به تصرف درآمد.

نیروهای کمیته دولت آباد و بسیج شهری، ساعت ۲۳ این منزل را محاصره کرده و از ساکنان آن خواستند که خود را تسلیم کنند، اما آنان به سوی نیروهای کمیته تیراندازی کردند و دو طرف با یکدیگر درگیر شدند. در این درگیری که یک ساعت طول کشید، ۲ نفر از افراد سازمان کشته، ۲ نفر از آنان زخمی و ۶ نفر، ازجمله یکی از اعضای اصلی سازمان در شهری دستگیر شدند. از نیروهای کمیته نیز یک نفر به نام احمد نظری شهید و یک نفر مجروح شد.

در بازرسی از این منزل، یک اسلحه کلاشینکف؛ ۲ کلت کالیبر۴۵؛ یک اسلحه ژ۳؛ ۵ نارنجک جنگی و تعدادی فشنگ کلت، ژ۳ و کلاشینکف و تعداد زیادی اطلاعیه سازمان به دست آمد.(۱)

همچنین در این خانه، طرح حمله به یک ساختمان سپاه در محله نازی آباد و طرح ترور یکی از نیروهای بسیج منطقه۸ که در ۲۶ مرداد ۱۳۶۰ به شهادت رسید، کشف شد.(۲)

در خیابان ایرانشهر نیز خانه تیمی دیگری شناسایی و تصرف شد. مشخصات این خانه تیمی را یکی از افراد فعال سازمان مجاهدین خلق که دو روز پیش دستگیر شده بود، دراختیار نیروهای کمیته گذاشته بود.

در جریان تصرف این خانه، نیروهای کمیته ابتدا این مکان را محاصره و سپس به قصد دستگیری افراد سازمان وارد خانه شدند، اما با مقاومت مسلحانه ساکنان منزل روبه رو و با آنان درگیر شدند. دراین میان، ۲ نفر از افراد سازمان که تلاش آنان برای فرار ازطریق ساختمان مجاور به نتیجه نرسید، با نارنجک جنگی خودکشی کردند. همچنین یک پاسدار به نام سید محمدرضا موسوی به شهادت رسید.

از این خانه تیمی چند اسلحه ژ۳، نارنجک، چاشنی مواد منفجره و تعدادی فشنگ به دست آمد.(۳)

روابط عمومی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی نیز با انتشار اعلامیه ای از شناسایی ۶ خانه تیمی در تهران، دستگیری ۱۰ نفر از افراد سازمان مجاهدین خلق و کشف تعدادی اسلحه، اسناد و مدارک این سازمان و مقداری مهمات خبر داد.(۴)

در ساری هم یک خانه تیمی با استفاده از اطلاعات به دست آمده از مردم کشف شد و ۳ نفر از افراد سازمان دستگیر شدند. از این خانه، یک اسلحه ژ۳، تعدادی فشنگ و بمب دست ساز و یک دستگاه تایپ و وسایل چاپ به دست آمد.(۵)

۱

پرتاب ۳ بمب در مشهد، سمنان و کرمان به محل کسب و منازل مردم خسارت هایی به بار آورد.

در مشهد، یکی از افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب یک بمب آتش زا را درون مغازه یکی از افراد متعهد شهر مشهد پرتاب کرد که خسارت اندکی ایجاد کرد.(۶)

۱- روزنامه کیهان، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۵، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۶، تهران - خبرگزاری پارس، ۳۱/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۲- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۱، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۳- روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۵، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۳۱/۵/۱۳۶۰.

۴- روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۰، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۳.

۵- روزنامه کیهان، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۶- روزنامه کیهان، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۲.

در سمنان هم براثر پرتاب بمب آتش زا به داخل مغازه یکی از افراد متعهد شهر و ایجاد

آتش سوزی، خسارت مالی فراوانی به بار آمد.(۱)

همچنین یک بمب دست ساز به منزل شهید محمد طایی در شهر کرمان پرتاب شد که خسارت چندانی ایجاد نکرد.(۲)

۱

تعدادی از افراد مسلح سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در تهران، انزلی، تبریز و آستانه اشرفیه و یکی از مسئولان سازمان چریک های فدایی خلق در شوشتر، دستگیر شدند. همچنین ۳ نفر از هواداران سازمان با شرکت در مراسم نماز جمعه در ایلام و کلاردشت، اقدامات این سازمان را محکوم کردند.

یک تیم دونفره سازمان مجاهدین خلق حین حمله به واحد گشتی کمیته در اتوبان مدرس تهران، دستگیر شدند و از آنان یک اسلحه کلت، ۱۱ خشاب و یک نارنجک به دست آمد.

در بازجویی از این افراد مشخص شد که مسئولیت شناسایی افراد متعهد منطقه را برای ترور بر عهده داشتند. همچنین با استفاده از اطلاعات به دست آمده از آنان، یکی از افراد سازمان که رابط این تیم با بدنه تشکیلات نظامی بود، دستگیر و از وی وسایل و تجهیزات نظامی بسیاری به دست آمد. این افراد همچنین در چندین عملیات نارنجک اندازی، سرقت اتومبیل و حمله به مردم عادی شرکت داشتند.(۳)

به گزارش روابط عمومی سپاه پاسداران بندر انزلی، ۴ نفر از افراد سازمان مجاهدین خلق به جرم برپایی راه پیمایی غیرقانونی، انفجار مراکز انجمن های اسلامی و به آتش کشیدن منازل مسکونی، در جنگل های آبکنار دستگیر شدند. از این افراد که هنگام دستگیری قصد حمله به خودرو سپاه پاسداران را داشتند، یک کلت با خشاب پر و ۲۷ فشنگ، یک بمب دست ساز، فتیله و چاشنی انفجاری، باروت جنگی و خرج خمپاره به دست آمد.(۴)

واحد عملیات سپاه پاسداران آستانه اشرفیه در بخش لولمان، ۲ نفر دیگر از افراد سازمان را که قبلاً شناسایی شده و متواری بودند، دستگیر کردند.(۵)

در تبریز هم با کشف ۲ خانه تیمی در خیابان قطران، تعدادی اسلحه، نارنجک و بی سیم به دست آمد و چند نفر از اعضای شاخه نظامی سازمان دستگیر شدند.(۶)

در شوشتر نیز یکی از اعضای مهم سازمان چریک های فدایی خلق اقلیت که مسئولیت سازماندهی نیروهای سازمان را بر عهده داشت، شناسایی و دستگیر شد.(۷)

همچنین ۲ نفر از هواداران فعال سازمان مجاهدین خلق در ایلام و یک نفر در کلاردشت، با مراجعه به دادسرای انقلاب اسلامی و سپس حضور در مراسم نماز جمعه ضمن محکوم کردن مواضع سازمان، از اقدامات گذشته خود در حمایت از این سازمان اظهار ندامت کردند که با پشتیبانی مردم مواجه شدند.(۸)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۵ ، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲۹، سمنان - خبرگزاری پارس، ۳۱/۵/۱۳۶۰.

۲- روزنامه کیهان، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۳- روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۴- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۱، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۵- همان؛ و - روزنامه کیهان، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۶- روزنامه کیهان، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۴.

۷- سند شماره ۵۴۸۳۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سپاه منطقه ۸ (اهواز) به اطلاعات سپاه مرکز، ۳۱/۵/۱۳۶۰.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۵، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲۷، ایلام - خبرگزاری پارس، ۳۱/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۱

بنی صدر مانند چند روز گذشته در مصاحبه با رسانه های غربی ادعاهای قبلی خود درباره جمهوری اسلامی و همچنین داشتن پایگاه مردمی در داخل ایران را تکرار کرد.

بیان دلایل فرار از ایران، ادعای استقبال نکردن مردم از دومین انتخابات ریاست جمهوری، مخالفت مردم با نظام جمهوری اسلامی و مشارکت با سازمان مجاهدین خلق در تشکیل شورای ملی مقاومت ازجمله موضوعاتی بودند که وی در مصاحبه با خبرنگار روزنامه فرانکفورتر روندشاو (چاپ فرانکفورت) آلمان به آنها پرداخت.

بخشی از گفت و گوی بنی صدر با عنوان "ملت همچنان پشت سر من قرار دارد" چنین است:

«س: شما قبل از فرار به فرانسه، موضوع ترک خاک وطن را رد می کردید، چه دلایلی باعث تغییر عقیده تان شد؟

[جواب]: این کاملاً درست است که من گفته بودم هرگز ایران را ترک نخواهم کرد، زیرا نیروی عظیم ملت را همواره در پشت سر خود احساس می کردم. رژیم خواستار استعفای من شده بود، اما نمی توانست در این راه گامی جلو بگذارد و آنان از این واهمه داشتند که مبادا ملت سر به شورش گذارند. آنچه من اینجا بیان می کنم، برای اولین بار است. روزی که من از مقام ریاست جمهوری عزل شدم، تصمیم گرفتم همچنان در ایران باقی بمانم، اما پس از مشاورات زیاد با رهبر سازمان مجاهدین خلق و جدال با افکار و اندیشه های خود مصمم به ترک ایران شدم. اساساً من در نظر داشتم سه روز قبل از انجام دومین انتخابات ریاست جمهوری، ایران را ترک گویم، لذا ناچار بودم تا نتایج انتخابات در ایران باقی بمانم. شرکت مؤثر مردم در انتخابات ریاست جمهوری گویای این حقیقت بود که مردم در کنار امام و برعلیه من بسیج شده اند، اما گروه کثیری از ملت همچنان از من پشتیبانی می کردند، زیرا تعداد شرکت کنندگان در انتخابات ریاست جمهوری از ۷/۲ میلیون نفر تجاوز نکرد.

– آیا شما در تشکیل و به وجودآوردن شورای مقاومت ملی مشارکت داشتید؟ نقش شما در این شورا که با کمک مجاهدین خلق ایجاد گشته چیست؟

– وظایف من در شورای مقاومت ملی بر این مسئله استوار است تا ضمن تشکیل یک دولت، آزادی های فردی و عدم وابستگی را تحقق بخشم.

– [اگر] بخش عظیمی از روحانیت و ارتش مخالف رژیم است، پس عمر طولانی رژیم را چگونه توجیه می کنید؟

– استقرار و استمرار رژیم در وهله اول مدیون اوضاع و شرایط خاص کشور و در درجه دوم به جنگ بستگی دارد.

– چرا از وجود ارتش برای حفظ موقعیت خود دربرابر رژیم استفاده نکردید؟

– به نظر من، باید ملت، قدرت را دوباره به دست بیاورد. ارتش باید این موضوع را در نظر داشته باشد که نباید دربرابر قیام مردم به مخالفت برخیزد.

- آیا ارتش در آخرین روزهایی که شما قصد ترک ایران را داشتید به طرف داری از شما برنخاست؟

- ارتش دقیقاً موضوع رژیم گذشته را در پیش گرفت.»(۱)

بخش هایی از گفت وگوی بنی صدر نظر برخی خبرگزاری ها؛ ازجمله یونایتدپرس را به خود جلب کرد.

این خبرگزاری ضمن انعکاس خبر مصاحبه بنی صدر با نشریه فرانکفورتر روندشاو، نوشت: «ابوالحسن بنی صدر رئیس جمهور مخلوع ایران، امروز گفت رژیم اسلامی آیت الله روح الله خمینی فقط به خاطر جنگ ۱۱ ماهه ایران با عراق بر جای مانده است. وی در مصاحبه ای با روزنامه فرانکفورتر روندشاو گفت اگر ارتش درگیر به جنگ با عراق نمی شد، علیه دولت شورش کرده بود. بنی صدر گفت ارتش طرف دار دولت نیست، ولی دست هایش بسته است.

بنی صدر افزود: آنها می دانستند من چقدر محبوبیت داشتم و از همین رو، از مداخله مردم وحشت داشتند؛ یک شورش و انقلاب به مفهوم واقعی کلمه.»(۲)

بنی صدر همچنین در گفت وگو با شبکه خبری ای.بی.سی. امریکا - که آسوشیتدپرس بخش هایی از آن را امروز مخابره کرد - ضمن اشاره به اینکه هدف اصلی وی سرنگونی جمهوری اسلامی ایران است و باید این کار را قبل از درگذشت امام خمینی انجام دهد، ادعای اقدام ایران به خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی را تکرار کرد و گفت: «خرید تسلیحات مبین علاقه وافر ملاها به قدرت است. بارها گفتم که اگر مجبور به خرید سلاح از رژیم اشغالگر قدس هستیم، چرا با عراق صلح نشود؟ اینکه بسیار آسان تر خواهد بود.»

وی همچنین امام خمینی را مسئول ادامه جنگ معرفی کرد و مدعی شد: «دفعات بسیاری به یک راه حل شرافتمندانه سیاسی نزدیک شدیم، اما آنها خرابکاری کردند.»(۳)

۱

درپی اقدام نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران به توقیف یک کشتی دانمارکی در خلیج فارس،(۴) سعدون حمادی وزیر امور خارجه عراق، در نامه ای خطاب به دبیرکل سازمان ملل متحد بدون اشاره به محموله این کشتی و مقصد آن و با ادعای اینکه محموله کشتی متعلق به کشورهای کویت و امارات متحده عربی است، به این اقدام ایران اعتراض کرد.

در قسمتی از این نامه که نماینده عراق در سازمان ملل آن را تسلیم رئیس شورای امنیت کرد، آمده است: «عمل توقیف که ایران مرتکب شده، نقض آشکار مقررات حقوق بین المللی در آزادی دریانوردی ازطریق تنگه ای مورد استفاده در دریانوردی بین المللی است؛ از همین رو، خطر جدی برای صلح و امنیت بین المللی به طورکلی و منافع حیاتی کشورهای عربی خلیج [فارس] به طور اخص محسوب می شود.»(۵)

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۹۱، ۱۲/۷/۱۳۶۰، صص

۵۵ - ۵۲، به نقل از فرانکفورتر روند شاو (چاپ آلمان)، ۳۰/۵/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۴، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص ۱۰، فرانکفورت - یونایتدپرس، ۳۰/۵/۱۳۶۰.

۳- همان، صص ۹ و ۱۰، نیویورک - خبرگزاری آسوشیتدپرس، ۳۰/۵/۱۳۶۰.

۴- این کشتی حامل ۱۷۷ تُن دینامیت به مقصد عراق و محموله هایی برای کویت و امارات بود که پس از تخلیه دینامیت ها در بندرعباس به سمت مقصدهای بعدی خود حرکت کرد. (روزشمار ۱۹/۵/۱۳۶۰)

۵- مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس، جنگ ایران و عراق در اسناد سازمان ملل، ترجمه محمدعلی خرمی، جلد ۱، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات دفاع مقدس، ۱۳۸۷، ص۸۷.

پس از این اقدام عراق، هیئت ایرانی مستقر در سازمان ملل، با انتشار اطلاعیه ای ضمن رد ادعای عراق اعلام کرد که ناخدای کشتی دانمارکی - که در ۵/۸ مایلی سواحل ایران قرار داشت - در پاسخ به واکنش یک واحد نیروهای دریایی ایران به صراحت اعلام کرده بود که حامل تجهیزات نظامی برای عراق است به همین دلیل، نیروی دریایی ایران کشتی را به بندرعباس هدایت کرد و خواستار تخلیه محموله جنگی آن شد. این کشتی پس از تخلیه بار، راه خود را به سوی امارات متحده و کویت ادامه داد.(۱)

۱

درحالی که ایران به دلیل جنگ و کاهش درآمدهای ارزی، در صدور نفت با محدودیت روبه رو شده و در مضیقه قرار گرفته است و حامیان عرب صدام متعهد و ملتزم به تأمین هزینه های جنگ هستند، وزیران نفت ۱۳ کشور عضو اوپک پس از سه روز گفت وگو درباره قیمت های جهانی نفت در مقر اجلاس وزیران نفت در ژنو، بدون دستیابی به توافق درباره همسان سازی قیمت پایه نفت، به اجلاس پایان دادند.

به گزارش خبرگزاری پارس، درحالی که کشورهای عضو اوپک، نفت صادراتی خود را از ۳۲ تا ۴۰ دلار به فروش می رسانند، محمد غرضی وزیر نفت، درباره این قیمت ها گفت: «عده ای سعی در کاهش قیمت نفت تا ۳۴ دلار را دارند و دیگران از پایه ۳۶ دلار دفاع می کنند. ۳۴ دلار بهایی است که برای عربستان سعودی تغییری ایجاد نمی کند، اما دیگران که درمجموع، به اندازه عربستان تولید ندارند، از این بها متضرر خواهند شد. بنابراین، ایران به هیچ وجه نفت خود را پایین تر از ۳۶ دلار نخواهد فروخت.»(۲)

وی درمورد میزان تولید نفت ایران افزود: «به خاطر مسائل مربوط به جنگ، میزان دقیق تولید را نمی توانیم بگوییم، ولی ما در شرایطی هستیم که توانایی تولید ۸ میلیون بشکه نفت را درصورت لزوم خواهیم داشت.»

وی همچنین در پاسخ به سؤالی مبنی بر اینکه مشتری های ژاپنی ایران نیز تقاضای تقلیل در قیمت نفت را داشته اند یا خیر، گفت: «علاوه بر ژاپنی ها، چند خریدار دیگر نیز خواستار کاهش قیمت نفت خود شده اند، اما ملت ما اجازه نمی دهد که نفت خود را حتی یک سنت کمتر از ۳۶ دلار بفروشیم.»

به گزارش خبرگزاری رویتر، دست نیافتن وزیران نفت اوپک به قیمت جدید با استقبال امریکا و اتحادیه اروپا - که ۳۵ درصد نفت خود را از عربستان وارد می کنند - روبه رو شده است.

ص:۵۳۳

۱- روزنامه کیهان، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- ایران در جلسات اوپک به شرط اجماع اعضا با قیمت ۳۵ دلار نیز موافق بود، اما به دلیل عدم اجماع، بر ۳۶ دلار اصرار کرد. (اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۲۰۵)

روزنامه کیهان دراین باره به نقل از خبرگزاری ها نوشته است: «درحالی که اغلب کشورهای عضو اوپک از قیمت ۳۶ دلار حمایت می کنند، عربستان سعودی با تولید ۱۱ میلیون بشکه نفت در روز و فروش آن به بهای ۳۲ دلار، پیشنهاد ۳۴ دلار را پذیرفت، اما باوجود مذاکرات طولانی، بحث ها به نتیجه نرسید و وزیر نفت عربستان اعلام کرد نفت این کشور تا پایان سال آینده ۳۲ دلار فروخته خواهد شد.

زکی یمانی وزیر نفت عربستان دراین باره گفت سعودی ها که بیشترین نفت را تولید و پایین ترین قیمت ها را دریافت می کنند، می توانند با حداکثر ۲ دلار افزایش قیمت، بهای هر بشکه را به ۳۴ دلار برسانند، اما اگر همکاران وی [سعودی ها] در اوپک حاضر به سازش در آن سطح نشوند، آنها اصلاً قیمت هایشان را تغییر نخواهند داد.»(۱)

۱- روزنامه کیهان، ۲۹/۵/۱۳۶۰، ص۱۶؛ و - روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲۰.

روزشمار جنگ شنبه ۳۱ مرداد ۱۳۶۰ ۲۱ شوال ۱۴۰۱ ۲۲ اوت ۱۹۸۱

۱

حمله ارتش عراق برای تصرف خاکریز نیروهای ایرانی در منطقه مالحه در غرب رودخانه کارون (جنوب غربی دزفول) با مقاومت نیروهای خودی، شکست خورد.

در جریان این حمله، یک واحد عراقی به استعداد یک گروهان پیاده متشکل از ۴۰ کماندو و ۱۰۰ نفر نیروی پیاده و یک واحد زرهی از تیپ۴۸ (جمعی لشکر۱۱) عراق به استعداد ۳۰ تانک قصد داشتند ساعت ۲ بامداد در منطقه مالحه، به مواضع دفاعی ایران (سنگر) که نیروهای گردان۱۷۱ پیاده تیپ۲ لشکر۲۱ حمزه ارتش جمهوری اسلامی پدافند از آن را بر عهده داشتند، حمله کنند،(۱)اما تعدادی از نیروهای خودی که ۳۰۰ متر جلوتر از سنگرهایشان با بولدوزر مشغول احداث خاکریز بودند، باوجود تاریکی هوا، نیروهای دشمن را مشاهده و به سمت آنان تیراندازی کردند. پس از چند دقیقه، درگیری آغاز شد و نیروهای عراقی با اجرای آتش پرحجم، پیشروی خود را به سمت این خاکریز ادامه دادند، اما براثر مقاومت نیروهای خودی و با رسیدن نیروهای کمکی، عراقی ها که خود را تا این خاکریز رسانده و پس از ۲ ساعت نتوانسته بودند به مواضع نیروهای خودی نفوذ کنند، ناگزیر به عقب نشینی شدند و حدود ۸۰۰ متر عقب تر در یک کانال طبیعی در منطقه استقرار یافتند.(۲)

در این درگیری، ۲ دستگاه تانک ارتش عراق منهدم گردید.(۳)همچنین یک عراقی اسیر شد و حدود ۵۰ تن از آنان کشته یا زخمی شدند که جنازه ۴ تن از آنها در منطقه جا ماند.(۴) از نیروهای خودی نیز ۲ نفر شهید و ۲۵ تن مجروح شدند که ۱۵ نفر از آنان پس از پایان حمله عراق، براثر اصابت ترکش خمپاره جراحت برداشتند.

طبق طرح دشمن، ۴۰ کماندوی عراقی مأموریت تصرف خاکریز و ۱۰۰ نیروی پیاده با کمک یک گروهان زرهی وظیفه پدافند از آن را بر عهده داشتند.(۵)

ص:۵۳۵

۱- روزنامه کیهان، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۲۵۴۸۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از لشکر۲۱ حمزه (رکن۳ عملیات) به فرماندهی نزاجا در قرارگاه مرکزی جنوب (رکن۳)، ۵/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

۲- سند شماره ۴۸۴۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات سپاه دزفول به عملیات ستاد جنوب، ۱/۶/۱۳۶۰.

۳- همان؛ و - روزنامه کیهان، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۵.

۴- سند شماره ۴۸۴۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۵- سند شماره ۲۵۲۴۰۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات دزفول به ستاد عملیات جنوب، ۳۱/۵/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۲۵۲۲۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از واحد اطلاعات عملیات مشطط به واحد اطلاعات عملیات سپاه پاسداران دزفول، ۱/۶/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۰۰۴۸۳۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته واحد اطلاعات عملیات سپاه پاسداران خوزستان به طرح و برنامه ریزی عملیات، شماره ۳۲۳، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۱

تجاوز هواپیماهای عراق به آسمان اهواز ناکام ماند، اما در حملات توپخانه ای ارتش عراق به آبادان و منطقه شادگان، چند نفر شهید یا مجروح شدند.

چند جنگنده نیروی هوایی ارتش عراق امروز در دو نوبت به حریم هوایی شهر اهواز تجاوز کردند که در هر نوبت، با واکنش سلاح های پدافند هوایی ارتش و سپاه پاسداران مجبور به فرار از این منطقه شدند.(۱)

توپخانه ارتش عراق نیز منطقه عرب نشین شادگان را گلوله باران کرد که در این حمله یک نفر شهید و یک نفر مجروح شد.(۲)

شهر آبادان نیز زیر آتش توپ های دشمن قرار گرفت و چند تن از مردم شهر شهید یا مجروح شدند.(۳)

۲

به گزارش روزنامه کیهان از جبهه های غرب، با اجرای یک عملیات هماهنگ توپخانه ای در ۳ روز گذشته، ۲ گردان زرهی و پیاده دشمن در منطقه پنجوین و لیاوه در استان سلیمانیه عراق بیش از ۶۵ درصد آسیب دیده اند. در این عملیات، یک موضع توپخانه، ۶ توپ، یک سنگر خمپاره انداز و ۶ خودرو تریلر عراقی منهدم و حدود ۱۰۰ تن از نیروهای عراقی کشته یا زخمی شده اند.(۴)

همچنین در عملیات مین گذاری نیروهای خودی در منطقه عملیاتی سومار، تعدادی از نیروهای گشتی عراق که قصد نفوذ به مواضع نیروهای ایران را داشتند، روی مین رفتند. براثر انفجار ایجادشده، ۳ نفر از نیروهای عراقی کشته و عده ای مجروح شدند.(۵)

۳

به گزارش مجله کانادایی کرسنت اینترنشنال، شورای فرماندهی انقلاب عراق به ۳ خانوار تونسی که سرپرستان خود را در جبهه جنگ عراق با ایران از دست داده اند، کمک هزینه زندگی پرداخت می کند.

در ادامه این گزارش که واحد مرکزی خبر از واشنگتن آن را ارسال کرده، آمده است: این کمک هزینه که برای هر خانوار ۲۱۴ دلار در ماه در نظر گرفته شده است، ازطریق سفارت عراق در تونس پرداخت می شود و این موضوع نشانه آن است که علاوه بر مصر و اردن، برخی کشورهای دیگر نیز به عراق کمک می کنند.(۶)

ص:۵۳۶

۱- روزنامه کیهان، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۲- همان.

۳- همان؛ و - روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۲.

۴- روزنامه کیهان، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۵- سند شماره ۲۸۵۹۹۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنگی سومار به ستاد جنگی سرپل ذهاب، ۳۱/۵/۱۳۶۰.
۶- روزنامه کیهان، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۱۶.

ترور یک پیشمرگ مسلمان کرد در سنندج و انفجار در مهاباد، ازجمله اقدامات امروز

گروه های مسلح ضدانقلاب در مناطق کردنشین شمال غرب کشور است.

یکی از نیروهای پیشمرگ مسلمان کرد سنندج درحال عبور از خیابان مردوخ، هدف حمله ۲ تن از افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب قرار گرفت و براثر اصابت گلوله کلت، از ناحیه پا مجروح شد. مهاجمان پس از این سوءقصد با ربودن خشاب های بسته شده به کمر وی، متواری شدند.(۱)

ساعت ۱۱:۳۰ امروز نیز براثر انفجار یک بمب قوی - که زیر اتومبیل بهداری مهاباد کار گذاشته شده بود - به این اتومبیل خساراتی وارد آمد و شیشه های چندین ساختمان؛ ازجمله ساختمان بهداری و آموزش وپرورش این شهر شکست. در این انفجار به مردم آسیبی نرسید.(۲)

۱

نیروهای بسیج و سپاه پاسداران با اجرای عملیاتی در نودشه موفق شدند چند ارتفاع حساس و مهم منطقه اورامانات در جنوب پاوه شامل: کلجی و دره بیان و ارتفاعات مشرف بر روستاهای ناو، کلجی و سلین در شمال پاوه واقع در دامنه جنوب غربی کوه سیالان را پاک سازی و از تسلط نیروهای حزب دمکرات کردستان خارج کنند.

در این عملیات، ۹ نفر از افراد حزب دمکرات و گروه رزگاری کشته و تعدادی مجروح شدند. بقیه آنان نیز مجبور شدند منطقه ای را به عمق ۵ کیلومتر ترک و عقب نشینی کنند. از نیروهای خودی کسی آسیب ندید.(۳)

همچنین در مناطق غربی کشور، ۲ تن از افراد مسلح حزب دمکرات در جاده مهاباد به میاندوآب، به اسارت نیروهای سپاه درآمدند.(۴)

۲

در اقدامات تروریستی افراد مسلح ضدانقلاب در قوچان و اصفهان ۲ نفر شهید و یک نفر مجروح شدند.

در قوچان، دو موتورسوار مسلح ساعت ۱۹:۳۰، با مراجعه به مغازه پارچه فروشی یکی از افراد متعهد شهر به نام غلامرضا داوودی در میدان آزادی این شهر، به سمت وی و پسرش محمود داوودی که درحال بستن مغازه خود بودند، به وسیله یک کلت کمری شلیک کردند و بلافاصله از محل گریختند.

مجروحان حادثه قبل از رسیدن به بیمارستان، به دلیل شدت جراحات به شهادت رسیدند. روابط عمومی سپاه پاسداران اعلام کرد چند نفر دراین خصوص دستگیر شده اند.(۵)

۱- سند شماره ۳۳۹۵۱۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی به استانداری کردستان، ۱/۶/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۶.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۵، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۴، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۳۱/۵/۱۳۶۰.

۳- روزنامه کیهان، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - سند شماره ۵۱۸۳۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۳/۶/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۱۴؛ سند شماره ۵۱۸۲۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی کرمانشاه به فرماندهی مرکز، ۲/۶/۱۳۶۰.

۴- روزنامه اطلاعات، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۵- سند شماره ۰۵۱۷۹۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی مشهد به فرماندهی مرکز، ۱/۶/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۱۹۹۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی مشهد به فرماندهی مرکز، ۱۰/۶/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۶؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۱، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۴.

در اصفهان نیز سرنشینان یک اتومبیل سواری در حوالی دفتر حزب جمهوری اسلامی به سوی یکی از افراد متعهد شهر تیراندازی کردند که چند گلوله به وی اصابت کرد و به

مجروحیت وی انجامید. ضاربان از محل حادثه گریختند.(۱)

۱

در جریان ۳ مورد درگیری نیروهای کمیته و سپاه با افراد مسلح تیم های ترور سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در تهران، گرگان و رشت، یک عابر شهید و یک پاسدار زخمی شد. از افراد سازمان نیز ۳ تن کشته شدند و یک نفر دستگیر شد.

در تقاطع خیابان مطهری و سهروردی تهران، افراد یک تیم عملیاتی سازمان مجاهدین خلق که تحت تعقیب نیروهای کمیته انقلاب اسلامی بودند، به سمت نیروهای کمیته و مردم عادی تیراندازی کردند. در جریان این تیراندازی یک مرد که با همسرش درحال عبور از پیاده رو این تقاطع بود، از ناحیه سر هدف اصابت گلوله قرار گرفت و در دم، جان سپرد. یک عابر دیگر و ۲ پاسدار نیز زخمی شدند. ضاربان پس از این اقدام، به دلیل خلوت بودن خیابان از محل حادثه گریختند.(۲)

در درگیری دیگری که بین نیروهای سپاه پاسداران و ۲ نفر از افراد مسلح یک تیم ترور وابسته به سازمان مجاهدین خلق در گرگان روی داد، یک نفر از افراد سازمان کشته و دیگری مجروح و دستگیر شد.(۳) براساس اطلاعات رسیده به سپاه پاسداران این شهر، ۲ فرد مسلح با استفاده از کلت یک تاکسی را ربودند. نیروهای سپاه نیم ساعت بعد، این تاکسی را در خیابان شالی کوبی مشاهده و از سرنشینان آن خواستند خود را تسلیم کنند، اما آنان با مسلسل دستی به سمت نیروهای سپاه تیراندازی کردند و درگیری آغاز شد. در این درگیری، یکی از افراد سازمان کشته و دیگری هنگام فرار مجروح شد و مردم وی را دستگیر کردند.

در بازرسی از تاکسی مسروقه، ۲ اسلحه ژ۳ با ۵ خشاب پر، یک کلت، یک نارنجک و ۷ عدد گاز اشک آور ضامن دار و یک بمب دست ساز به دست آمد.(۴)

در شهرستان رشت نیز یکی از افراد گروه های مسلح ضدانقلاب که توسط نیروهای گشت سپاه پاسداران شناسایی شده بود، حین فرار، در بلوار امام خمینی این شهر هدف گلوله قرار گرفت و کشته شد. از اتومبیل این فرد مقداری قرص سیانور کشف شد.(۵)

۲

در اقدامات خرابکارانه افراد گروه های مسلح شامل پرتاب بمب دست ساز و آتش زا، تیراندازی و بمب گذاری در شهرهای گوناگون کشور، یک نفر مجروح شد و خسارت های مادی عمده ای به بار آمد.

در همدان، یک بمب دست ساز به منزل یکی از افراد متعهد شهر پرتاب شد که براثر انفجار آن، همسر این فرد مجروح شد. همچنین شیشه چند منزل شکست و خسارت کمی ایجاد شد.(۶)

۱- روزنامه کیهان، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۲- روزنامه کیهان، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۶؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۱، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۴- سند شماره ۵۱۸۰۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی گرگان به فرماندهی مرکز، ۱/۶/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۴۰۵۵۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد خبری روابط عمومی منطقه۳ به فرماندهی ستاد منطقه۳، ۱/۶/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۱۸۴۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مرکز فرماندهی به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۳/۶/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۵، ۱/۶/۱۳۶۰، صص ۵ و ۶، رشت - خبرگزاری پارس، ۳۱/۵/۱۳۶۰.

۶- روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲.

در بروجرد نیز یک بمب دست ساز به منزل فرمانده عملیات سپاه پاسداران شهر پرتاب شد که براثر انفجار آن، چند شیشه این منزل شکست، اما به کسی آسیب نرسید.(۱)

یک اتومبیل متعلق به صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران مرکز یزد که در مقابل یک حسینیه در این شهر پارک بود، به دست عوامل گروه های مسلح ضدانقلاب به آتش کشیده شد.(۲)

در شاهرود هم پرتاب یک بمب آتش زا به مغازه نجاری یکی از افراد متعهد شهر، موجب آتش گرفتن مغازه و به بارآمدن خسارت های مالی زیادی شد.(۳)

در شیروان، افراد وابسته به گروه های ضدانقلاب مغازه فرش فروشی یکی از افراد متعهد این شهر را در خیابان امام خمینی به وسیله بمب آتش زا به آتش کشیدند. در این آتش سوزی بالغ بر ۱۰۰ تخته فرش دست باف و ماشینی و مقداری موکت طعمه حریق شد. مأموران آتش نشانی با کمک مردم و نیروهای بسیج از سرایت آتش به مغازه های مجاور جلوگیری کردند. خسارت مالی این حریق، ۴ میلیون ریال برآورد شد.(۴)

یک فروشگاه وسایل ورزشی در خیابان دزاشیب شمیران نیز با پرتاب بمب آتش زا به آتش کشیده شد و خساراتی به آن وارد گردید.(۵)

در شیراز، سرنشینان مسلح یک اتومبیل آهو، به محوطه ورودی پتروشیمی این شهر حمله کردند و آنجا را با مسلسل به رگبار بستند که به کسی آسیب نرسید و فقط خسارت مختصری ایجاد شد.(۶)

۱

با کشف ۲۰ خانه تیمی و ۳ انبار متعلق به گروه های مسلح ضدانقلاب در استان های آذربایجان شرقی و غربی، حدود ۴۶۱ نفر از افراد وابسته به این گروه ها دستگیر شدند.

حجت الاسلام سید حسین موسوی تبریزی رئیس دادگاه انقلاب اسلامی تبریز، با اعلام این خبر گفت: در چند روز گذشته، ۱۰ خانه تیمی و ۳ انبار متعلق به سازمان مجاهدین (منافقین) کشف شد و از این خانه ها ۲۰ نوع سلاح؛ ازجمله اسلحه ژ۳، یوزی و کلت کمری، ۸ نارنجک، حدود ۱۰۰۰ فشنگ و مقدار بسیار زیادی مواد منفجره و آتش زا و وسایل تایپ، چاپ و تکثیر به دست آمد. همچنین طرح ترور رئیس دادگاه انقلاب اسلامی تبریز و چند تن دیگر از شخصیت های آذربایجان شرقی و طرح اجرای چند عملیات و حمله به نهادهای انقلابی و دولتی خنثی شد و ۲۵۰ نفر از اعضای سرشناس و فعال سازمان دستگیر شدند.

۱- سند شماره ۳۲۸۴۲۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۳۱/۵/۱۳۶۰.
۲- روزنامه کیهان، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۲.
۳- همان؛ و - روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲.

۴- روزنامه اطلاعات، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۶.

۵- روزنامه کیهان، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۶- سند شماره ۴۲۶۵۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه ۹ (شیراز) به فرماندهی واحد اطلاعات مرکز، ۸/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

وی همچنین افزود: در چند روز اخیر، ۵۰ نفر از اعضای سازمان فداییان خلق (شاخه اشرف دهقان)، ۶۰ نفر از اعضای سازمان پیکار، ۲۰ نفر از

اعضای راه کارگر، ۱۵ تن از افراد حزب خلق مسلمان، ۳۰ نفر از گروه کومه له، ۲۰ تن از افراد حزب دمکرات کردستان و ۱۰ نفر از اعضای اتحادیه کمونیست ها نیز شناسایی و دستگیر شدند. درپی این دستگیری ها، ۱۰ خانه تیمی کشف شد و تعدادی سلاح گرم و مقداری مواد منفجره به دست آمد.

موسوی تبریزی در پایان گفت: بدین ترتیب، مهم ترین اعضای فعال و سرشناس این گروه ها در تبریز، اردبیل، سراب و ارومیه دستگیر و اغلب خانه های تیمی آنان کشف شد.(۱)

خبرگزاری پارس نیز با ارسال خبری تکمیلی درباره این اقدامات، از فروپاشی بخش دانشجویی و دانش آموزی سازمان پیکار در آذربایجان شرقی خبر داد. در بخشی از این گزارش آمده است: با اقدامات اطلاعاتی نیروهای سپاه پاسداران، مرکز دانشجویی و دانش آموزی سازمان پیکار در اردبیل و تبریز کشف شد و همه افراد این شاخه که ۶ نفرشان دارای رده تشکیلاتی و سازمانی در استان و بقیه از اعضای اصلی تشکیلات دانشجویی و دانش آموزی بودند، دستگیر شدند.(۲)

۱

تعداد ۵۶ نفر از افراد و هواداران سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در شهرهای گوناگون کشور دستگیر شدند و در درگیری در یک خانه تیمی یکی از آنان کشته شد.

در تهران، ۲۶ نفر از افراد و هواداران فعال وابسته به سازمان مجاهدین خلق که تحت پوشش یک گروه کوه نوردی با یک مینی بوس عازم منطقه دربند (در شمال شهر) بودند، در خیابان دکتر شریعتی مورد سوءظن قرار گرفتند و نیروهای سپاه پاسداران بدون درگیری خودرو را متوقف و سرنشینان آن را دستگیر کردند.

از دستگیرشدگان تعداد زیادی نشریه سازمان به دست آمد که قصد داشتند آنها را بین کوه نوردان توزیع کنند. همچنین از چند نفر دیگر که سرپرست تیم بودند، تعدادی اسلحه کمری و نارنجک و تعداد زیادی فشنگ به دست آمد.(۳)

در نهاوند نیز با دستگیری ۸ نفر از اعضا و هواداران سازمان مقدار زیادی وسایل و تجهیزات ارتشی، باروت، مهمات و مواد منفجره و وسایل ساخت بمب به دست آمد.(۴)

در گرگان هم ۹ تن از افراد فعال سازمان مجاهدین خلق شناسایی و دستگیر شدند و از آنان چند کلت، مقدار قابل توجهی فشنگ، ۲ بمب دست ساز، خرج خمپاره، مواد ساخت بمب، انواع گوناگون اسید و سلاح سرد، تیغ موکت بری، کروکی منزل ۷ تن از افراد متعهد و مؤمن به انقلاب (برای ترور آنان) و تعداد زیادی کتاب و نشریه سازمان به دست آمد.(۵)

سپاه پاسداران نیشابور نیز اعلام کرد درپی کشف یک خانه تیمی، ۵ تن از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق که ۳ نفر از آنان برای اجرای اقدامات خرابکارانه از سایر شهرستان ها

۱- روزنامه کیهان، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۵، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۳، تبریز - خبرگزاری پارس، ۳۱/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

۴- روزنامه کیهان، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۵- سند شماره ۴۰۵۵۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۲.

به این شهر آمده بودند، دستگیر شدند و از این افراد چند بمب دست ساز و آتش زا، مهمات

جنگی، فشنگ و سایر تجهیزات نظامی به دست آمد. این افراد به اجرای چند عملیات پرتاب بمب به اماکن گوناگون شهر اعتراف کردند.(۱)

در اهواز، ۵ تن از افراد سازمان مجاهدین خلق که یکی از آنان عضو فعال سازمان در استان خوزستان بود، دستگیر شدند.(۲)

در رشت هم یکی از اعضای سازمان که مسلح به کلت کمری بود، با تلاش مردم شناسایی و دستگیر و سپس به سپاه پاسداران شهر تحویل داده شد.(۳)

در ساری نیز با اطلاع رسانی مردم، یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق کشف شد و درپی آن، نیروهای کمیته و سپاه پاسداران با ساکنان خانه درگیر شدند که درنتیجه یکی از افراد سازمان کشته شد و ۲ تن دیگر دستگیر شدند. از این محل، یک کلت، یک اسلحه ژ۳ به همراه تعداد زیادی فشنگ، چند بمب آتش زا، یک دستگاه تایپ و وسایل چاپ به دست آمد.(۴)

۱

محمدعلی رجایی رئیس جمهور، محمدجواد باهنر نخست وزیر و اعضای هیئت دولت امروز با امام خمینی دیدار کردند.

در این دیدار، آقایان رجایی و باهنر درباره وضعیت دولت و امور اجرایی کشور گزارش دادند، سپس امام خمینی درمورد مسائل جاری کشور سخنانی ایراد کردند.

ایشان ابتدا درباره تعهد مسئولان دربرابر مردم گفتند: «مطلبی که جناب عالی و آقای نخست وزیر گفتند، همه اش مطالب صحیح است و من هم امیدوارم ان شاءالله که موفق بشوید در این مأموریت، لکن مردم به جای برنامه دادن، عمل می خواهند. هیچ دیگر شماها عذری ندارید و ما هیچ کدام دیگر عذری نداریم.

در طول این مدت، هی عذرهایی بود و واقعاً هم عذر بود. مردم دِین خودشان را به جمهوری اسلامی تاکنون ادا کردند، به تکلیف خودشان مردم عمل کردند، اشکال در ماهاست، باید ماها جواب مردم را بدهیم. مردم به آقای رئیس جمهور به آن شور و به آن طور رأی دادند و بحق هم رأی دادند؛ برای اینکه آقای رئیس جمهور را از خودشان می دانند، کسی نیست که خودش را بگیرد.

... مردم جانشان را، بچه هایشان را، جوان هایشان را فدا کردند و مع ذلک، خوب به شما رأی دادند، وکلایشان به آقایان وزرا، خودشان به ایشان، اینها کار خودشان را کردند و انصافاً از اول انقلاب تا حالا آن که کار خودش را صددرصد صحیح انجام داد، ملت بود، صددرصد کار خودش را خوب انجام داد؛ یعنی در همه مشکلات با دولت موافقت کرد. در کجا شما سراغ دارید که جنگ در یک طرف بشود و از آن طرف مملکت خود مردم پا بشوند کمک کنند، پا بشوند در پشت جبهه وسایل فراهم کنند. اینها یک نمونه هایی است

۱- روزنامه کیهان، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۲- همان، ص۳.

۳- مرکزی خبر روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۱، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۴- روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۴.

که مال اسلام است، مردم چون متعهد بودند و مسلم بودند و عقاید اسلامی داشتند،

خودشان را موظف می دانستند که کشورشان را حفظ کنند و کمک کنند به آقایان. حالا نوبت آقایان است که در مقابل این همه زحمتی که آنها کشیدند و محبتی که آنها کردند و فداکاری که آنها کردند حالا نوبت آقایان است.

... مردم هم حاضرند که وقتی یک مشکلی را دیدند، برای هریک از شما مردم حاضرند به اینکه عمل بکنند. نوبت، نوبت شماست که باید این دین را به این مردمی که شما را نشاندند سر این مسند، دِین خودتان را عمل بکنید، ادا کنید به مردم.»

امام خمینی در بخش دیگری از سخنانشان ضمن تأکید بر پاک سازی و اصلاح امور برخی وزارتخانه ها و اداره های دولتی فرمودند: «یکی از مسائل مهم، قضیه افرادی است که در وزارتخانه ها هست، افرادی که ممکن است باشد، هست البته، که اینها علاوه بر اینکه خدمت نمی کنند، کارشکنی هم می کنند، اینها باید شناسایی بشود درست و این افراد کنار گذاشته بشود و هر طوری دیگر که البته صلاح می دانید به طور تدریج.

البته سفارتخانه ها کار مهمی است. سفارتخانه ها از اول که جمهوری اسلامی به پا شد، من از آن روز اول، به وزرای خارجه که شدند، یکی بعد از دیگری این مطلب را هی گفته ام که این سفارتخانه ها باید تصفیه بشود، باید درست بشود آنها. کسانی که رفته اند و دیدند و آمدند، آنها می گویند که اینها همان بساط سابق را دارند. در چند وقت پیش از این، یکی آمده بود گفته بود همان بساط سابق را دارند، گاهی فرق مختصری کرده. این سفارتخانه ها آبروی کشور اسلامی ماست.

... قضیه وزارت ارشاد را که از مهمات است، در وزارت ارشاد باید ارشاد بکنند مردم را، باید تبلیغ بکنند اسلام را، باید عمل بکنند به مسائلی که اسلام را ترویج می کند، تبلیغ، و همه وزار تخانه ها. وزارت کشور از وزارتخانه های بسیار وسیع است و بحمدالله در رأسش هم آقای مهدوی واقع شدند که خوب ما از سابق ایشان را ارادت داشتیم و حالا هم ارادت داریم و بعدها هم ارادت خواهیم داشت به ایشان. و ایشان هم باید یک قدری با فعالیت دیگری و زیادتری و الآن دیگر کسی نیست که شما عذر بیاورید که من می خواستم بکنم و فلانی نگذاشت.»

رهبر انقلاب در پایان سخنانشان درمورد دولت گفتند: «... شاید در طول تاریخ، ما همچو کابینه ای به این صحت و به این خوبی و با این چهره های نورانی نداشتیم؛ حالا ان شاءالله نورافشانی کنند و مردم را هم برسند بهشان و خصوصاً طبقه مستضعفین را که باید به آنها رسیدگی بشود، در هر امری از امور رسیدگی بشود با حفظ موازین اسلامی شرعی به همه امور رسیدگی بشود.»(۱)

۱- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی(ره))، جلد ۱۵، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ پنجم ۱۳۸۹، صص ۱۲۵ - ۱۲۰.

۱

درپی اظهارنظر دو روز گذشته مسئولان فرانسه درمورد اعطای حق اقامت به ربایندگان ناوچه ایرانی در این کشور، وزارت امور خارجه ایران با انتشار اطلاعیه ای به این اقدام دولت فرانسه اعتراض کرد. در بخشی از این اطلاعیه آمده است:

«به دنبال اعلام نظر رسمی دولت جمهوری اسلامی ایران درمورد دزدان دریایی، وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران یک بار دیگر اعلام می دارد که مجرمین باید ازسوی دولت فرانسه به دولت ایران تحویل داده شوند. هر نوع مماشاتی دراین زمینه ازسوی دولت فرانسه باعث تشویق دزدی دریایی در سراسر جهان شده و باعث خواهد شد در افکار ملت های جهان، دولت فرانسه شریک امریکا و مراکش در این توطئه خطرناک شناخته شود. دولت جمهوری اسلامی ایران هشدار می دهد که عدم اعلام رسمی اسامی همه دزدان دریایی و ملیت های آنان ازسوی مقامات رسمی دولت فرانسه، این ظن را در اذهان به وجود می آورد که نقشه ای برای فراردادن این دزدان دریایی وجود دارد و یا آنکه احتمالاً ـ افرادی دیگر از سایر کشورها من جمله فرانسه در این توطئه شرکت داشته اند.»

در همین حال، سخنگوی کاخ الیزه بار دیگر بر مواضع این کشور مبنی بر خارج شدن اتباع فرانسه از ایران صحه گذاشت و گفت: «پیش بینی می شد که اتباع فرانسه در ایران مورد تهدید قرار گرفته و رئیس جمهوری ترجیح دادند پیش دستی کرده و دربرابر یک عمل انجام شده قرار نگیرند.(۱) آخرین تحولات ایران نشان داد که رئیس جمهوری محق بوده اند» وی افزود: «شکیبایی و خونسردی ریاست جمهوری و دولت تاکنون از وقوع هرگونه حادثه ای جلوگیری کرده است.»(۲)

۲

یک بمب قوی که مخالفان نظام جمهوری اسلامی ایران در محل "خانه ایران" واقع در خیابان شانزه لیزه پاریس کار گذاشته بودند، کشف و خنثی شد.

خبرگزاری فرانسه از پاریس با اعلام این خبر افزود: این بمب را یکی از کارکنان این محل کشف کرد و بلافاصله موضوع را به پلیس اطلاع داد. این بمب مشابه بمبی است که در ۱۶ ژوئیه گذشته در مرکز فرهنگی ایران در پاریس از آن استفاده شده بود.(۳)

۱- درپی تیره شدن رابطه سیاسی ایران و فرانسه پس از فرار بنی صدر و رجوی به این کشور، فرانسه اتباع خود را از ایران خارج کرد. (روزشمار ۱۵/۵/۱۳۶۰)

۲- روزنامه اطلاعات، ۳۱/۵/۱۳۶۰، ص ۲۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۷، ۳/۶/۱۳۶۰، ص ۶، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۳/۶/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ یکشنبه ۱ شهریور ۱۳۶۰ ۲۲ شوال ۱۴۰۱ ۲۳اوت ۱۹۸۱

۱

امروز ۳ سرباز عراقی با عبور از مرز خود را به سپاه پاسداران پاوه معرفی و درخواست پناهندگی کردند.(۱)

روز گذشته نیز ۴ سرباز عراقی از اهالی حلبچه و طویله، که ۲ نفر از آنان در جبهه های میمک و فاو بودند، تسلیم نیروهای سپاه پاسداران شدند.(۲)

۲

به همت مردم تهران به ویژه نمازگزاران مسجد امام حسن مجتبی(ع)، ۳ تریلی حاوی کمک های مردمی از تهران عازم جبهه های جنگ شد.

محموله این تریلی ها شامل: ۶ موتورسیکلت، ۲۰ تانکر ۲۰۰۰ لیتری ثابت و سیار، ۱۰۰۰ جفت کفش کتانی، ۳۶۰ کیلو مایع ظرف شویی و دیگر اقلام مورد نیاز رزمندگان بود. پیش از این نیز ازطرف این مسجد، ۱۰۰۰ کلمن آب به جبهه ها ارسال شده بود.(۳)

۳

اجرای آتش توسط عناصر حزب دمکرات کردستان روی شهر مهاباد و حمله افراد مسلح ضدانقلاب به کارخانه نوشابه سازی ارومیه تلفات و خساراتی در پی داشت. در حمله به خودرو حامل پول بانک در سنندج نیز مبلغی به سرقت رفت.

افراد وابسته به حزب دمکرات عصر امروز، از پشت تپه های شهر مهاباد، پادگان و قسمت هایی از شهر را زیر آتش خمپاره قرار دادند که ۲۰ گلوله به محل استقرار نیروهای ارتشی در تپه مشرف به تلویزیون و ۳ گلوله نیز به داخل شهر اصابت کرد. در این حمله براثر اصابت ترکش، ۲ کودک به نام های فریده مظفری ۱۰ ساله و بهمن مظفری ۷ ساله شهید و ۴ نفر دیگر مجروح شدند و به یک آمبولانس نیز خسارت جزئی وارد شد.(۴)

۱- سند شماره ۱۶۸۹۷۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد سپاه پاسداران غرب (اطلاعات عملیات) به ستاد مرکزی سپاه پاسداران (اطلاعات عملیات)، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۵۱۸۲۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی کرمانشاه به فرماندهی مرکز، ۲/۶/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۵۷۸۳۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی ستاد کرمانشاه به فرماندهی سپاه مرکز، ۳۱/۵/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۱۴.

۳- روزنامه جمهوری اسلامی، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۴- روزنامه اطلاعات، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۱۵۵۴۳۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی، شماره ۱۰۹، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۵؛ و - سند شماره ۵۱۸۱۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران مهاباد به سپاه پاسداران

مرکز (فرماندهی)، ۱/۶/۱۳۶۰.

سرانجام، براثر تیرانـدازی متقابل نیروهای ارتش آتش خمپاره مهاجمان خاموش شد. در این تیراندازی ها به نیروهای خودی آسـیبی نرسید.(۱)

در حادثه دیگری، افراد مسلح گروه های ضدانقلاب ساعت ۱:۲۰ بامداد، به یک کارخانه نوشابه سازی در جنوب شهر ارومیه حمله کردند. در این حمله که ۲ ساعت ادامه یافت، مهاجمان با شلیک چند موشک آر.پی.جی. و پرتاب نارنجک تفنگی به آزمایشگاه و بخش های دیگر کارخانه خساراتی وارد کردند. مهاجمان قصد ربودن گاوصـندوق های کارخانه را داشـتند، که موفق نشدند. هیچ یک از ۸۰ نفر کارگر شیفت شب در این حمله آسیب ندیدند.(۲)

در سـنندج نیز افراد مسـلح به خودرو حامل پول بانک سپه این شهر حمله کردند. این خودرو طبق برنامه روزانه با ۲ سرنشین (معاون و تحویلـدار بانک) و بدون محافظ درحال انتقال بیش از ۷ میلیون ریال پول به بانک بود که هـدف حمله افراد مسـلح قرار گرفت و مهاجمان همه پول ها را به سرقت بردند.(۳)

۱

امروز ۳ روسـتا از توابع سـلماس که از مدت ها قبل مقر افراد مسـلح حزب دمکرات کردسـتان بود، پس از چند روز درگیری، پاک سازی شد. همچنین نیروهای ارتش یک ستون از افراد ضدانقلاب را در جنوب غربی میاندوآب منهدم کردند.

رزمندگان جمهوری اسـلامی با اجرای عملیاتی روسـتاهای دلزی، اسـتون رش و شیروانی را در جنوب غربی سلماس تا نزدیکی مرز ترکیه تحت کنترل خود درآوردند. مردم روستاهای منطقه به گرمی از آنها استقبال کردند.

نیروهای خودی در این عملیات ۴ مین ضدتانک، یک جعبه موشک ضدتانک بازوکا، یک جعبه فشنگ و ۲ دستگاه تکثیر و چاپ را به غنیمت گرفتند.(۴)

امروز همچنیـن یـک سـتون از افراد گروه هـای مسلح کـه قصـد پیاده کردن و اسـتقرار نیرو در روسـتای سـاری قمیش در جنـوب میانـدوآب (در محور میانـدوآب – بوکـان) را داشت، بـا آتش توپ های ارتش مسـتقر در روسـتای گاومیش گلی (واقع در جنوب غربی میاندوآب) درهم کوبیده شد.

معاون سیاسـی – انتظامی اسـتانداری آذربایجان غربی با اعلام این خبر گفت: افراد مسلح غیرقانونی در این درگیری با تحمل تلفات بسیار، مجبور به عقب نشینی به سوی بوکان شدند. در این درگیری هیچ گونه آسیبی به نیروهای ارتش نرسید.(۵)

۲

در اقدامات تروریستی افراد گروه های ضدانقلاب در شهرهای مختلف کشور چند نفر به شهادت رسیدند. ۲ ترور نیز ناکام ماند.

در یکی از این ترورها، یوسف مرحبا معاون حاکم شرع شهرستان آستارا، ظهر امروز در

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۷، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۲، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۲/۶/۱۳۶۰.
۲- روزنامه اطلاعات، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۶.
۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۷، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۴، سنندج - خبرگزاری پارس، ۲/۶/۱۳۶۰.
۴- سند شماره ۵۱۸۶۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۴/۶/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۶، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۲۳، ۱/۶/۱۳۶۰.
۵- روزنامه اطلاعات، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

خیابان هلال احمر این شهر هدف سوءقصد یکی از افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) قرار گرفت و براثر اصابت چند گلوله به مغز، قلب و شکم به شهادت رسید.

ضارب پس از این ترور، از محل حادثه متواری شد.(۱)(۲)

در تبریز نیز دو موتورسوار مسلح وابسته به گروه های ضدانقلاب یکی از اعضای کمیته انقلاب اسلامی این شهر به نام نادر فرشباف را درحال خروج از منزلش در محله راسته کوچه، هدف قرار دادند. وی پس از انتقال به بیمارستان به شهادت رسید. مهاجمان نیز از محل حادثه گریختند.(۳)

همچنین یکی از معلمان شهر بجنورد به نام عبدالحسین نوریان در خیابان ۱۷ شهریور این شهر، به دست دو موتورسوار مسلح ترور شد و براثر اصابت ۴ گلوله کلت به شهادت رسید. ضاربان نیز متواری شدند.(۴)

در حادثه دیگری در همین شهر، ۲ دختر مسلح با کلت، یکی از افراد متعهد بجنورد را هدف قرار دادند، اما تیرها به وی اصابت نکرد و مهاجمان گریختند.(۵)

همچنین، براساس گزارش کلانتری ۸ تهران، سرنشینان مسلح یک خودرو حین عبور از مقابل منزل خانم گوهرالشریعه دستغیب نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی، به سمت منزل وی تیراندازی کردند که با تیراندازی متقابل محافظان منزل متواری شدند. در این حادثه به کسی آسیب نرسید.(۶)

۱

در اقدامات خرابکارانه امروز افراد گروه های مسلح ضدانقلاب به ویژه سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، چند نفر مجروح شدند و خساراتی به بار آمد. ۲ نفر از این عوامل نیز دستگیر شدند.

در بروجرد، افراد گروه های مسلح بمبی دست ساز را مقابل بانک ملی این شهر منفجر کردند. براثر این انفجار، ۳ عابر مجروح شدند.(۷)

در اقدام دیگری در این شهر، ۳ نفر از عوامل گروه های ضدانقلاب با مراجعه به دفتر بنیاد شهید، پس از مضروب کردن مسئول کتابخانه و بستن دست و پای وی و بریدن مچ دست هایش، کتابخانه را به آتش کشیدند و سپس متواری شدند.

مردم آتش را خاموش و مسئول کتابخانه را، که یک خانم بود، به بیمارستان منتقل کردند.(۸)

همچنین افراد ضدانقلاب با پرتاب بمب آتش زا، دفتر انجمن اسلامی شهید اندرزگوی مشهد را آتش زدند. براثر این آتش سوزی، تعدادی از کتاب های موجود در انجمن سوخت و خسارت مالی به بار آمد.(۹)

ص:۵۴۷

۱- ضارب در ۱۵ شهریور ۱۳۶۰ حین ترور یکی از اعضای سپاه پاسداران آستارا دستگیر شد. (روزنامه اطلاعات، ۲۳/۶/۱۳۶۰،

ص۲)

۲- روزنامه اطلاعات، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۶؛ و - روزنامه کیهان، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۳- روزنامه جمهوری اسلامی، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۶.

۴- روزنامه کیهان، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۵۱۸۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه مشهد به فرماندهی سپاه مرکز، ۲/۶/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۵- روزنامه اطلاعات، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۶.

۶- همان، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۷- سند شماره ۳۲۸۴۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استاندار لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۲/۶/۱۳۶۰.

۸- همان؛ و - روزنامه اطلاعات، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۹- روزنامه کیهان، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۶.

در شیراز هم پرتاب یک نارنجک جنگی به محل ستاد دانشجویان مسلمان – که اعضای آن همکاری نزدیکی با جهاد دانشگاهی دارند – خسارت مالی اندکی به بار آورد.(۱)

در تهران، ۳ مهاجم موتورسوار وابسته به گروه های ضدانقلاب، دفتر نمایندگی روزنامه اطلاعات واقع در خیابان بهارستان تهران را با پرتاب چند بمب آتش زا به آتش کشیدند. براثر انفجار و حریق ایجادشده، خسارات زیادی به این دفتر وارد شد.(۲)

در کرمان نیز ساعت ۵ صبح، بمبی دست ساز به منزل یکی از افراد متعهد این شهر پرتاب شد. این فرد با واکنشی سریع بمب را به طرف پشت بام منزل پرتاب کرد که براثر انفجار آن، سقف یکی از اتاق های منزل فروریخت و تعدادی از شیشه های منزل مجاور شکست، اما به کسی آسیب نرسید.(۳)

در شیروان هم ۲ بمب دست ساز به داخل مغازه فرش فروشی یکی از افراد متعهد شهر پرتاب شد که انفجار آنها خسارت فراوانی به این محل وارد کرد. ۲ متهم به پرتاب بمب دستگیر شدند.(۴)

همچنین در سبزوار، افراد ضدانقلاب ۲ بمب آتش زا به منزل یک کارمند و یک کفاش پرتاب کردند که در مورد اول، حدود ۱۵۰ هزار ریال خسارت به بار آمد، اما مورد دوم خسارتی در پی نداشت.(۵)

در مسجدسلیمان هم افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق یک نارنجک جنگی به منزل یکی از افراد متعهد شهر پرتاب کردند که انفجار آن خسارتی به همراه نداشت.(۶)

علاوه براین، ۲ بمب آتش زا به منزل ۲ نفر از افراد متعهد شهر الیگودرز پرتاب شد که خسارت اندکی به بار آورد.(۷)

ساعت ۲۳:۳۰ نیز افراد گروه های ضدانقلاب در روستای احمدآباد از توابع شهرستان سراب، ۲۷ خرمن متعلق به کشاورزان را به آتش کشیدند.(۸)

خسارت این آتش سوزی ۱۵ میلیون ریال برآورد شد.(۹)

۱

نشریه رویدادها و تحلیل در شماره اخیر خود به جمع بندی اقدامات گروه های مسلح معارض در ۲۰ روز گذشته پرداخته است.(۱۰)*

این نشریه نوشته است:

ص:۵۴۸

۱– سند شماره ۴۲۶۵۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه۹ (شیراز) به فرماندهی واحد اطلاعات مرکز، ۸/۵/۱۳۶۰.

۲– روزنامه اطلاعات، ۳/۶/۱۳۶۰، ص ۲.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۶؛ و - روزنامه کیهان، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۴- سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه بررسی و تحلیل رویدادهای ایران و جهان، شماره ۴، شهریور ۱۳۶۰، ص۶۸.

۵- روزنامه اطلاعات، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۶؛ و - روزنامه کیهان، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۶- روزنامه کیهان، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۷- سند شماره ۳۲۸۴۲۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۱/۶/۱۳۶۰.

۸- این آتش با تلاش و همکاری نیروهای سپاه، ارتش، جهاد و مأموران آتش نشانی ساعت ۷ صبح روز بعد، مهار شد.

۹- روزنامه کیهان، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۱۰- * باتوجه به تاریخ انتشار بولتن (اول شهریور ۱۳۶۰)، آغاز زمان جمع بندی اقدامات گروه ها مربوط به چند روز قبل از ۱۰ مرداد ۱۳۶۰ است.

«الف) ترورها

در ۲۰ روز گذشته، تعداد ترورهایی که توسط ضدانقلاب صورت گرفته به شرح ذیل است:

۱۲ روحانی که اغلب آنها مسئولیت های مهمی را دارا بوده اند که منجر به شهادت ۸ تن از این روحانیون گشت.

سوءقصد به جان ۲۳ پاسدار که ۱۴ تن شهید و ۹ نفر مجروح شدند. در میان پاسداران شـهید مسـئول روابط عمومی سپاه اصفهان و عضو شورای فرماندهی سپاه بندرعباس دیده می شود.

سوءقصد به جان ۲۹ تن از برادران بسیج که از این عده ۱۳ نفر شهید و بقیه مجروح گردیدند.

ترور و شهادت دکتر حسن آیت نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی.

حمله مسلحانه و سوءقصد به جان ۳۴ تن از مردم مسـلمان که از این تعداد، ۱۱ نفر؛ ازجمله ۲ معلم، یک کودک و... شـهید و بقیه مجروح شدند. در میان مجروحین، پدر یک شهید، همسر و فرزند یک روحانی نیز وجود دارد.

ب) انفجارها و آتش سوزی

انفجار

طی ۲۰ روز گذشـته، بیش از ۲۶ مورد انفجـار در سراسـر کشور صورت گرفته است که حاصل آن بیش از ۲۳ شهید و ۶۰ مجروح می باشد. این انفجارها به وسیله بمب های تخریبی، صوتی، سه راهی، نارنجک جنگی و... به وجود آمده است.

آتش سوزی:

بیش از ۸ مغازه و منزل براثر پرتاب کوکتل مولوتف و مواد آتش زا دچار حریق گشته و خسارات مالی به بار آورد.»(۱)

۱

تعـدادی از افراد و هواداران سازمان مجاهـدین خلق (منافقین) در اسـلام آباد غرب، بیرجنـد، محلات و نهاوند و یک نفر از چریک های فدایی خلق در مسجدسلیمان شناسایی و دستگیر شدند و از ۱۳ خانه تیمی نیز تعدادی اسلحه، مهمات و مواد منفجره و مدارک سازمانی به دست آمد.

نیروهـای سـپاه پاسـداران با اجرای یک عملیات طراحی شـده در اسـلام آباد غرب، ۱۲ نفر از اعضای تشـکیلاتی سازمان مجاهـدین خلق؛ ازجمله مسئول تشکیلات اسلام آباد و مسئول شهرستان های آن را دستگیر کردند.(۲)

۱- دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۲، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۳۳.

۲- سند شماره ۲۷۰۴۳۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد سپاه پاسداران منطقه۷ (فرماندهی) به ستاد مرکزی سپاه پاسداران (فرماندهی)، ۵/۸/۱۳۶۰، ص۴.

در بیرجند نیز یک شبکه غیربومی از افراد سازمان مجاهدین خلق که عاملان انفجارهای اخیر این شهر بودند، شناسایی و ۳۰ نفر از آنان دستگیر شدند. درپی این اقدام، ۱۳ خانه تیمی و مخفیگاه این افراد کشف شد، از این مکان ها حدود یک صد بمب دست ساز، مقدار زیادی مواد منفجره، یک دستگاه تکثیر و تعدادی اسناد و مدارک به دست آمد.(۱)

در محلات، ۹ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق و پیکار و در دورود، ۲ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق شناسایی و دستگیر شدند. از این افراد ۲ بمب دست ساز به دست آمد.(۲)

همچنین یک نفر از اعضای فعال چریک های فدایی خلق (اقلیت) در مسجدسلیمان، توسط نیروهای مقاومت بسیج شناسایی و دستگیر شد. از این فرد یک نارنجک جنگی و ۴۶ فشنگ به دست آمد.(۳)

در نهاوند نیز یکی از هواداران سازمان مجاهدین خلق دستگیر شد و از وی مقداری باروت، مواد منفجره، چند بمب دست ساز و چند کوله پشتی نظامی کشف شد.(۴)

۱

رویدادها و تحلیل (نشریه داخلی سپاه پاسداران) در شماره اخیر خود در مقاله ای سیر شکل گیری پیوند میان سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و بنی صدر به عنوان اولین رئیس جمهور ایران، انگیزه هریک از آنها برای نزدیک شدن به طرف مقابل، وجوه مشترک آنان برای برقراری این پیوند و نیز دلایل فرار بنی صدر و رجوی به فرانسه را بررسی کرده است.

موارد مطرح شده در این مقاله باوجود اینکه برای دستیابی به یک درک نسبی از دلایل اتفاقاتی که در جبهه مخالفان انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی ایران رخ می دهد، مفید است، اما بیانگر همه واقعیت های مربوط به این طیف از مخالفان نظام نیست.(۵)

این نشریه در مقاله دیگری با عنوان "نگاهی به آخرین مواضع اکثریت" مواضع سازمان چریک های فدایی خلق (اکثریت) را در برخورد با انقلاب و نظام جمهوری اسلامی ایران بررسی کرده است. در این مقاله مواضع این سازمان در دوره کوتاهی مورد مطالعه قرار گرفته و فقط جنبه های محدودی از عملکرد آن بررسی شده است، اما در کنار این مطلب، بخشی از مواضع و تفکرات حاکم بر سازمان چریک های فدایی خلق (اکثریت) نیز بازگو شده است.(۶)

۱- روزنامه اطلاعات، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۲.
۲- همان، ص۴.
۳- همان، ص۲.
۴- همان، ص۴.
۵- گزیده ای از این مقاله در ضمیمه اول این گزارش آمده است.
۶- متن این مقاله در ضمیمه دوم این گزارش درج شده است.

۱

پس از سه هفته جاروجنجال تبلیغاتی رسانه های غربی درباره ارسال تجهیزات نظامی امریکایی از اسرائیل به ایران(۱) وزارت امور خارجه امریکا این خبر را تکذیب و اعلام کرد: اسرائیل به امریکا اطمینان داده است که هیچ گونه تجهیزات امریکایی را برای کمک به ایران در جنگ با عراق ارسال نکرده است.

رادیو قاهره هم گزارش داد: دین فیشر سخنگوی وزارت امور خارجه امریکا، اعلام کرد ما شواهدی مبنی بر اینکه اسرائیل لوازم اصلی و یدکی ای را که تحت کنترل ما است برای ایران تأمین کرده باشد، در دست نداریم.(۲)

نشریه تایمز ژورنال (چاپ فیلیپین) هم دراین باره نوشت: فیشر این سخنان را به دنبال گزارش های خبری شبکه ای.بی.سی. مبنی بر اینکه اسرائیل با میانجیگری تجار فرانسوی لاستیک های هواپیماهای جنگنده فانتوم اف۴ ساخت امریکا و لوازم یدکی تانک های ساخت امریکا و انگلستان را به ایران ارسال کرده است، ایراد کرد.

روزنامه نیویورک تایمز نیز در گزارشی که در شماره روز شنبه خود چاپ کرده، مدعی شده است که اسرائیل در ماه اکتبر به طور محرمانه ۲۵۰ حلقه لاستیک های یدکی هواپیماهای فانتوم اف۴ را برای کمک به ایران در جنگ با عراق به آن کشور فروخته است.

این روزنامه به نقل از مقامات نامشخص دولت کارتر رئیس جمهور پیشین امریکا و منابع دیپلماتیک نوشته است که بنا به درخواست دولت امریکا که سعی داشت گروگان های خود را آزاد کند، اسرائیل انجام هرگونه معاملات نظامی با ایران را به تأخیر انداخت.(۳)

۲

درپی درج مقاله جورج بال معاون اسبق وزارت امور خارجه امریکا، در روزنامه واشنگتن پست و توصیه وی به مقامات امریکا برای حمایت از سازمان مجاهدین خلق (منافقین)(۴) وزارت امور خارجه ایران با انتشار اطلاعیه ای، سخنان جورج بال را نشانه تصمیم محافل سیاسی امریکا برای افزایش حمایت از سازمان مجاهدین خلق در مقابل جمهوری اسلامی ایران دانست.

در بخشی از این اطلاعیه آمده است: «جورج بال معاون اسبق وزیر خارجه امریکا و از شخصیت های بلندمرتبه کاخ سفید، با درج مقاله ای در روزنامه واشنگتن پست، ضمن تمجید زیاد و حمایت از عملکرد این سازمان [مجاهدین خلق] نوشته است امکان پیروزی مجاهدین

۱- در آستانه روز جهانی قدس افرادی مانند بنی صدر و رجوی نیز بر این ادعاهای تبلیغی صحه گذاشته بودند، حتی بنی صدر مدعی شده بود که موضوع خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی در جلسات شورای عالی دفاع ایران مطرح شده و وی با آن مخالفت کرده بود!

۲- روزنامه کیهان، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

۳- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۸۵، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص ۸۰، تایمز ژورنال (فیلیپین).

۴- قسمت هایی از مقاله در روزشمار ۲۶ مرداد ۱۳۶۰ درج شده است.

خلق، که یک سازمان مترقی سوسیالیستی است، نسبتاً زیاد است و دولتمردان امریکا باید به فکر حمایت بیشتر از این گروه سوسیالیست مترقی باشند.

جورج بال درجهت ایجاد اطمینان خاطر به سیاستمداران امریکایی مبنی بر وجود تمایلات غرب گرایانه در سازمان مجاهدین خلق و با خاطرنشان ساختن اینکه هدف مجاهدین خلق براندازی حکومت اسلامی در ایران است، گفته است: "این یک اشتباه دیپلماتیک است که فکر کنیم مسکو قادر به تحت الشعاع قراردادن مجاهدین خلق است، زیرا مجاهدین خلق بسیار ملی گرا می باشند، لکن سوسیالیست نیستند، بلکه یک سازمان مترقی سوسیالیستی هستند."»(۱)

روزنامه جنگ (چاپ پاکستان) نیز با انعکاس این خبر نوشته است: «امریکا مسعود رجوی رهبر مجاهدین خلق را بیش ازپیش مورد حمایت قرار می دهد. محبوبیت رجوی بیش از بنی صدر است و احتمال دارد این شخص قدرت را در ایران به دست گیرد.»(۲)

۱

مسعود رجوی نفر اول سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در مصاحبه با روزنامه عرب ریپورت (چاپ بیروت)، با بیان مطالبی درخصوص جنگ ایران و عراق آشکارا درصدد جلب نظر مسئولان و مقامات رژیم عراق برآمد. وی که در مصاحبه های قبلی خود از ایران به عنوان تحریک کننده عراق برای آغاز جنگ نام برده بود، این بار نیز به طور صریح از مواضع رژیم عراق علیه جمهوری اسلامی ایران حمایت کرد و ایران را مسئول بروز جنگ خواند.

خبرگزاری آسوشیتدپرس با نقل این مصاحبه آورده است:

«مسعود رجوی رهبر تبعیدی سازمان مجاهدین خلق در این مصاحبه گفت: "چنانچه ما به جای آیت الله خمینی بر سر کار بودیم، جنگی به وجود نمی آمد."

رجوی گفت: "رهبر انقلاب ایران فرصت هایی را که برای استقرار صلح به وجود آمده بود، نادیده گرفت."

وی ادامه داد: "جنگ عراق و ایران نیز مانند مشکل گروگان های امریکایی در ایران وسیله ای بوده است برای پوشاندن مشکلات اجتماعی و اقتصادی که رژیم وی با آنها روبه روست. ما می توانیم ثابت کنیم [آیت الله] خمینی مسئول چیزهایی است که موجب بروز جنگ شد. اخطارهایی ازجانب دولت اسلامی ایران مبنی بر صدور انقلاب اسلامی، تعدادی از کشورهای عربی من جمله عراق را که تعداد زیادی مسلمان شیعه دارد، آگاه کرد."

رجوی گفت: :"درحالی که [آیت الله] خمینی مسئول بروز جنگ است، عراق متجاوز خوانده می شود."

وی بدون اینکه وارد جزئیات شود گفت: "آبراه شط العرب و تنگه هرمز که مورد ادعای ایران و عراق می باشد، با مذاکره قابل حل است."»(۳)

۱- روزنامه کیهان، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۶.

۲- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۸۴، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص۷۰، روزنامه جنگ (پاکستان).

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۶، ۲/۶/۱۳۶۰، صص ۱۱ و ۱۲، بیروت - آسوشیتدپرس، ۱/۶/۱۳۶۰.

بنی صدر در ادامه مصاحبه با رسانه ها و مطبوعات گوناگون، امروز با شبکه تلویزیونی سی.بی.اس. امریکا گفت وگو کرد.

وی در این مصاحبه ادعاهای خود درمورد تشدید بحران داخلی در ایران، ازهم گسیختگی نظام جمهوری اسلامی، مقبول نبودن امام خمینی، اداره امور گروگان های سفارت امریکا در تهران توسط دولت امریکا، بازگشت قریب الوقوع به کشور و حمایت ارتش از خویش و دعوت دولت امریکا از وی برای رفتن به این کشور را تکرار کرد.

بنی صدر که در اظهارنظرهای قبلی خود در توهین به امام خمینی دنباله روی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) بود، به مرور در هتاکی به امام از رهبران این سازمان سبقت گرفت. وی در پاسخ به سؤال خبرنگار تلویزیون سی.بی.اس. درمورد مقایسه زمان شاه و دوران فعلی گفت: «به اعتقاد من، اوضاع به مراتب بدتر (از زمان شاه) است. سابقاً مردم شاه را دیکتاتوری فاسد می دانستند و کشتار مردم را یک عمل خشونت بار دیگری ازجانب وی می دانستند.»

بنی صدر در ادامه افزود: «ما احساس می کنیم او [امام خمینی] بسیار تلخ تر از شاه است.»

بنی صدر در پایان این مصاحبه درباره صحت اخباری مبنی بر احتمال عزیمتش به امریکا و تمایل امریکا برای اعطای پناهندگی به وی گفت: «من درصدد کسب اطلاعات از وزارت خارجه امریکا درمورد عزیمت به امریکا نبوده ام، بلکه این یکی از همکاران شما (خبرنگار) بود که با ارسال یک نامه دوستانه به من اطلاع داد که با وزارت خارجه امریکا تماس گرفته است و توانسته است درمورد عزیمت من به امریکا پاسخ مساعدی از آنان دریافت کند. او به من گفت که من می توانم به امریکا عزیمت کرده و به عنوان پناهنده سیاسی در آن کشور اقامت کنم.» بنی صدر در پاسخ به خبرنگار که نام این شخص را پرسید، گفت: «من نام او را نمی دانم، ولی این نامه دراختیار من می باشد.»(۱)

ضمیمه اول گزارش۴۷۴: تحلیل نشریه رویدادها و تحلیل درباره ارتباط سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و بنی صدر

نشریه رویدادها و تحلیل درمورد سابقه و دلایل ارتباط سازمان مجاهدین خلق و بنی صدر تا ماجرای فرار او و رجوی به پاریس و دلایل انتخاب کشور فرانسه و نقش امریکا در این ماجرا نوشته است:

«در اسفند ۵۸ اندکی بعد از پیروزی بنی صدر در انتخابات، اولین علائم نزدیکی مجاهدین خلق به بنی صدر در اعلامیه ای از انجمن دانشجویان مسلمان دانشگاه تهران - شاخه دانشجویی سازمان مشاهده گردید. ...

این حرکت در روند خود با تلاش شبانه روزی رهبران مجاهدین خلق درجهت نزدیکی به بنی صدر شتاب گرفت و با ناامیدی بنی صدر از قبضه کردن قدرت در حاکمیت توسط خود و عمالش و کنارزدن خط امام، حرکت مشابهی ازسوی بنی صدر آغاز شد که نهایتاً به صدور ابلاغیه تشکیل شورای مقاومت ملی [شورای ملی مقاومت] به رجوی (پس از مخفی شدن او) منجر شد.

انگیزه مجاهدین خلق از این حرکت، استفاده از پایگاه های مردمی بنی صدر علیه خط امام و دستیابی به قدرت سیاسی بود. ...

ص:۵۵۳

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۷، ۳/۶/۱۳۶۰، صص ۲۰ - ۱۴، واشنگتن - خبرگزاری پارس، ۲/۶/۱۳۶۰.

از سوی دیگر، بنی صدر که در خیال خود حمایت توده های سازمان نیافته را پشت سر داشت، برای ازمیان برداشتن خط امام که تشکیلات انقلابی را کلاً در اختیار داشت، خود را نیازمند به حمایت گروه های منسجم و پرتلاشی چون مجاهدین خلق یافت و سعی کرد در نقش رئیس جمهوری قانونی، همه گروه ها را زیر چتر خود درآورده و به قول خودش ضمن اینکه رئیس جمهور است، رهبری مخالفان را هم به عهده بگیرد. مجاهدین خلق که با عنوان استفاده از پایگاه مردمی بنی صدر و به دست گرفتن رهبری وارد گود شده بودند، به عکس توده های هوادار، خود را دراختیار لیبرالیسم قرار دادند و با گذشت زمان، از سوسیالیسم ادعائی، به نوعی سوسیال دمکراسی مبتذل رسیدند.

سازمان مجاهدین خلق که ابتدای پیروزی انقلاب به روس ها تکیه داشت، وقتی می بیند که باوجود موقعیت اجتماعی نسبتاً نیرومند و داشتن نفوذ فراوان در دولت موقت و عدم حاکمیت خط امام، دستگیری و زندانی شدن سعادتی به دلیل ارتباط با عناصر روسی نه تنها عکس العملی در مردم ایجاد نکرد، بلکه یک قدم سازمان را از مردم دورتر کرد، به این تحلیل دست می یابد که غرب در ایران خیلی قوی است؛ پس فقط ازاین طریق می توان و باید به قدرت رسید. [سازمان می کوشد تا القا کند که] این جبهه درحال حاضر، قوی ترین نیرویی است که امریکا می تواند روی آن حساب کند. تمام عناصری که بالقوه و بالفعل در خدمت امریکا قرار دارند، از این جبهه بوی خوش به مشامشان می رسد.

بنی صدر در مصاحبه ای با سندی تایمز می گوید: "در ایران توسط شش گروه مسلح، نمایندگان [آیت الله] خمینی در سطح کشور ترور خواهند شد و وقتی بحران به مرحله لازم رسید، ارتش وارد عمل شده و از من برای بازگشت دعوت به عمل خواهد آمد." البته این یک ناشیگری از بنی صدر بود که مسلماً رجوی راضی به ایراد چنین سخنانی نبوده است و برای همین فردای آن روز کل مصاحبه تکذیب می شود بدون اینکه درباره موضوعات مصاحبه حرفی زده شود. درحقیقت، بنی صدر خوابی را که امریکا دیده بود که در مدت زمانی که ترورها و انفجارات اثر خود را بکند مجاهدین و سلطنت طلب ها و خود بنی صدر باید سعی کنند در داخل ارتش تشکیلاتی را سامان بدهند که با اتکا و حمایت امریکا بتواند کاری در داخل ارتش بکند، با دستپاچگی این موضوع را لو داده بود، به خلاف روزهای اول قرار که با ناشیگری مدام تکرار می کرد که ارتش کودتا نخواهد کرد و یا اینکه من به کودتا اعتقادی ندارم و...

... امریکا به دلایلی چند، این بار از فرانسه امپریالیست به عنوان یک همدست و یک جانشین استفاده کرده است و این انتخاب از دید امریکا فواید زیر را دارد:

۱. بنی صدر هوادار نظریه سه جهانی و استقلال اروپا از امریکا و اتحاد با اروپا است و حرکت مستقیماً زیر نظر امریکا به وجهه او ضربه خواهد زد؛ درحالی که درمورد فرانسه نه تنها چنین نیست، بلکه باتوجه به سخنان بنی صدر در انتخاب میتران و اظهار شادی او از این انتخاب، فرانسه کشور مناسبی ازنظر بنی صدری هاست.

۲. مجاهدین خلق پس از آن همه شعار ضدامریکایی دادن، اکنون راحت تر می توانند به هواداران بقبولانند که این فرانسه یک فرانسه سوسیالیست است و بنابراین، آن قدر مترقی هست که ما بتوانیم به طور مرحله ای با آن کنار بیاییم.

۳. سایر نیروهای تشکیل دهنده جبهه هیچ کدام مخالفتی نداشته و غالباً مشتاق قضیه نیز هستند.

قبلاً ـ هم (در زمان دولت موقت) امریکا اظهار کرده بود که باتوجه به حساسیت ضدامریکایی که در مردم ایران وجود دارد، امریکا

بی میل نیست که به جای خود، یک کشور نظیر فرانسه را در ایران ببیند تا بعدها که اوضاع بهتر بشود و زمینه ورود مجدداً آماده بگردد.

بنابراین، امریکا مقدمات سفر بنی صدر، رجوی، معزی [را] که هرکدام سمبلی از جریانات درون جبهه هستند، با هماهنگی کشورهای مسیر که اعضای "ناتو" هم هستند و فرانسه فراهم می کند و این گروه با عبور راحت و بی دردسر از آسمان چندین کشور، در یک فرودگاه نظامی فرانسوی در جوار پاریس پیاده می شوند. ...

ص:۵۵۴

امریکـا همواره به صورت یـک مسئله محوری با بنی صـدر برخورد کرده است و سابقاً هربار که قـدرت او در حاکمیت توسط خط امامی ها آسیب دیـد، عکس العمل تنـدی نشان داد؛ وقتی دولت رجایی روی کار آمـد، چند روز بعد، توسط عراق شـروع به آغاز یـک تجاوز می کنـد؛ موقع عزل از فرمانـدهی کل قوا، همه نیروهای داخلی خود را در پوشـش جبهه ملی به خیابان های تهران می فرسـتد که به اصـطلاح یک قیام توده ای آغاز شـده و با قهر انقلابی مجاهدین، بنی صدر را مجدداً به قدرت برگرداند؛ کاری ترین ضربه ای که امریکـا دررابطه بـا حـذف کامـل سیاسـی بنی صـدر خورد، انتخابـات ریاست جمهوری بود که ۱۵ میلیون نفر در پـای صندوق های رأی به امریکا "نه" گفتند و خط امام را انتخاب کردند، این بار عکس العمل امریکا به صورت توطئه فرار بنی صدر - رجوی جلوه گر شد و سردمداران جبهه از ایران به فرانسه منتقل شدند. تا امیدی برای بقای جبهه باقی بماند.

همـان گونه که گفته شـد، این فرار یک توطئه امپریالیستی برای نجات این جبهه از نابودی در داخل کشور بوده است. بـدون شک، مقـدمات اجرای این پرواز و فرود آن و پناهنـدگی سیاسـی از قبـل، بـا ارتبـاط دقیق و توافقـات کامـل با امریکا و فرانسه بوده است؛ تسهیلاتی که کشورهای عضو ناتو و... در مسیر پرواز دراختیار اینان قرار دادند، خود بهترین دلیل آشکار این مدعاست.

نشریه لیبراسیون درباره ورود اینان به فرانسه نوشت: نمایندگان مجاهدین به حزب سوسیالیست فرانسه اطلاع داده بودند که "امشب، افرادی از ایران وارد خواهنـد شـد." به دنبال آن، مقامات فرانسوی به هواپیمایی که از ایران می آمد، با بی سیم اطلاع دادند که در پایگاه نظامی اورو [اورلی] فرود آید. ...»(۱)

ضمیمه دوم گزارش۴۷۴: نگاهی به آخرین مواضع سازمان چریک های فدایی خلق (اکثریت)

نشریه رویدادها و تحلیل در مقاله ای تحت عنوان "نگاهی به آخرین مواضع اکثریت" آورده است:

«سازمان فداییان خلق ایران (اکثریت) که بعد از پیروزی انقلاب تا مدت ها برعلیه رژیم جمهوری اسلامی مبارزه مسلحانه کرده بود، بعـد از اینکه متـوجه شـد سیاسـتش غلـط بـوده، کم کم به طرف سیاست هـای شوروی نزدیـک شـده و دست در دست حزب توده (مجری سیاست های شوروی در ایران) شروع به فعالیت سیاسی کرده و خود را حامی خط امام معرفی کرد تا بدین وسیله خود را در صفوف حزب الله جای دهـد و در درازمدت بتواند انقلاب را از محتوای اسـلامی بودن آن خالی کرده و آن را منحرف نماید. بدین منظور، سـعی می کنـد ایـدئولوژی اسـلامی انقلاب را نادیده گرفته و آن را کنار بگذارد تا راحت تر بتواند در صف انقلاب رسوخ کنـد؛ مثلاً در اطلاعیه ای که در (۸ تیر ۱۳۶۰) به مناسبت انفجار بمب در دفتر مرکزی حزب جمهوری اسلامی منتشر کرده، نوشته: "وقت آن است که دست در دست یکدیگر بگذاریم و با هر عقیده و مسلکی که داریم تحت رهبری قاطعانه امام خمینی این توطئه کثیف و ددمنشانه را نیز در نطفه خفه سازیم" و یا در کار شماره ۱۱۷(۲) که در تاریخ ۱۷/۴/۶۰ منتشر شده، در سرمقاله خود تحت عنوان "در انتخابـات ریـاست جمهوری فعالانه شـرکت کنیم" ضـمن برشـمردن خصوصـیات ریاست جمهوری می نویسـد: "رئیس جمهور باید تمام نیروهای وفادار به انقلاب و مدافع جمهوری اسلامی را با هر عقیده و مسلکی که باشند، متحد سازد."

سازمان فدائیان خلق (اکثریت) دررابطه با ترورها و تخریب ها و اعدام ها، همیشه موضع دوطرفه گرفته و هم به نعل می زند و هم به میـخ. به عنوان مثال، در کار شـماره ۱۱۷ در مقـاله ای تحت عنوان "اقـدامات خشونت آمیز و اعـدام ها مغایر مصالـح انقلاب است" ضمن برشـمردن زمینه های خشونت و کشـمکش ها از یک طرف، گروهک ها را مقصـر دانسـته و می نویسد: "یک عامل مؤثر در ایجاد زمینه های تشـنج و ناآرامی در شـرایط کنونی ایران، انحرافات اساسـی جریانات چپ رو و آنارشیست است که با تحلیل سراپا

اشتباه خود، ازطرفی نیروهای خود را زیر ضرب برده و از طرفی دیگر، زمینه های تشنج و ناآرامی و خشونت را گسترش

ص:۵۵۵

۱- دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۲، ۲/۶/۱۳۶۰، صص ۳۰ – ۲۳.

۲- نشریه کار: ارگان خبری – تحلیلی سازمان چریک های فدایی خلق (شاخه اکثریت)

داده انـد." و از طرف دیگر می نویسـد: "عامـل دیگری که در ایجـاد جو خشونت و ناآرامی ها بسیار مؤثر است، گرایش قشـری و تنگ نظرانه برخی محافل جمهوری اسلامی است؛ گرایش هایی که به جای تلاش در استقرار و رعایت قانون اساسی حقوق فردی و اجتماعی مردم را زیر پا گذاشته و عملاً از تقابل با نیروهای سیاسـی اسـتقبال می کنـد." که بـدین وسـیله سـعی می کند مشـروعیت دادگاه ها را زیر سؤال بکشد و در آخر مقاله می نویسد: "از جمهوری اسلامی ایران می خواهیم این روش های خشونت آمیز را که ادامه آن ایران را به همان راهی سوق خواهد داد که دشـمنان انقلاب و در رأس همه آنان امپریالیسم امریکا بخواهد، متوقف کند." سازمان سـعی می کند تروریسم را در مقابل اعدام ها طبیعی جلوه دهد؛ به این منظور، رقیه دانشـگری(۱) در مصاحبه خود در نشریه کار شماره ۱۲۰ می گویـد: "چنین اعـدام هایی نمی تواند نتیجه ای جز گسترش تروریسم – القای بی ثباتی – دامن زدن به خشونت و... داشته باشد."

اکثریت سـعی کرده ابتـدا سازمان مجاهـدین خلق را نصـیحت و ارشاد کنـد و به مردم امیـد بدهد که اینها امکان بازگشت دارند؛ به عنوان مثـال، در کار ۱۱۷ در سـرمقاله "در انتخابـات ریـاست جمهوری فعالانـه شـرکت کنیم" می نویسـد: "سازمان ما به نوبه خود انتخابات ریاست جمهوری را فرصتی می داند که مجاهدین خلق با شرکت در آن راهی را که می روند تصحیح نمایند." اما در این اواخر، اکثریت حمله خودش را نسـبت به سازمان بیشتر کرده و جناحی از سازمان را مسـئول این انحرافات دانسته و شدیداً به مسعود رجوی و خیابانی حمله کرده است. فتاپور(۲) در مصاحبه اخیر خود در کار ۱۲۰ درباره سازمان مجاهدین می گوید: "بارها از آنها خواسـتم که مسائل را به طور بی پرده با یکـدیگر به هرگونه که مایل باشـند به بحث بگـذاریم، اما منافع بانـد قدرت طلب رجوی – خیابـانی اجـازه نمی داد تـا حقـایق به گوش هزاران هوادار صـادق سازمان برسـد." یا در جای دیگر همین مصاحبه می گویـد: "اما متأسفانه علی رغم همه این هشدارها و اخطارهای دوستانه، رهبری مجاهدین سرمست از نیروی تصنعی و غیرواقعی که فکر می کرد متشـکل نموده، تنها نوک بینی خود را دیـد برای آقای رجوی و شـرکایش تنها این مهم بود که روزبه روز، تعـداد هواداران سازمان افزوده می شود و ایشان به صندلی قدرت نزدیک تر می گردند. ...

امروز دیگر حتی یک هوادار ساده دل هم نمی توانـد انکار کند که رهبری مجاهدین خلق به سـرکردگی رجوی – خیابانی در کنار نیروهای بورژوازی و در کنار امپریالیسم به سرکردگی امریکا قرار گرفته اند. امروز دیگر برای دیدن سقوط سازمان مجاهدین خلق، برای قبول شکست قطعی و فرجام تلخ این سازمان به دلیل رهبری خیانتکارانه رجوی – خیابانی به چشمان تیزبین احتیاج نیست و هر فرد کم آگاهی هم می تواند آشـکارا آن را رؤیت کند." اکثریت، رهبران مجاهدین مخصوصاً رجوی و خیابانی را همگام با امریکا می دانـد و هواداران سازمان مجاهـدین را به طردکردن رجوی و خیابانی و بانـد طرف دار امریکای سازمان دعوت می کند و دراین بـاره می گویـد: "ولی هیـچ کـدام اینهـا (حرکت های قشـریون در تسـریع بروز انحرافات رهبری مجاهـدین) نه می توانـد توجیه گر خیانت های رهبری مجاهدین خلق نسبت به آرمان های اولیه سازمان و نسبت به هزاران نوجوانی باشد که می توانستند و می توانند خدمتگزار واقعی انقلاب باشـند و نه می تواند و باید که نیروهای صادق مجاهدین خلق را از تلاش در راه طرد این باند خیانتکار باز دارد.

رقیه دانشگری نیز در مصاحبه خود در کار ۱۲۰ به رجوی و خیابانی به شدت حمله می کند و می گوید: "گروه رجوی – خیابانی با خیال واهی کسب قدرت عملاً سازمان مجاهدین را به نیروی ضربتی ضدانقلاب و لیبرال مبدل ساخت."

اکـثریت بـا حمله به جنـاح غرب گـرای سازمـان (رجوی و خیابـانی) و امیـددادن به مردم به اینکه مجاهـدین از راه کـج خود بـازمی گردند و طرف دار انقلاب می شوند و با تشویق هواداران سازمان مبنی بر طرد رجوی و

۱- عضو کمیته مرکزی سازمان فداییان خلق (اکثریت) و همسر علیرضا اکبری عضو کمیته مرکزی و عضو هیئت سیاسی سازمان.

۲- از اعضای اصلی سازمان.

خیابانی امیـدوار است که در داخل سازمان گرایشات روسـی را تقویت کرده و در این جهت یک انشعابی صورت بگیرد و عده ای از هواداران سازمان تحت سـیاست شوروی به حرکت سیاسی ادامه داده و دست از چپ روی ها و قانون شکنی برداشته و قبول کنند که مانند آنها با ادعای فعالیت سیاسی در چارچوب قانون اساسی فعالیت کنند.

اکثریت سـعی می کند هرچه بیشتر در صـفوف انقلابیون مسـلمان و پیروان خط امام نفوذ کند و برای این کار اگر بتواند از نفوذ در مساجـد و انجمن هـای اسـلامی نیز اسـتفاده خواهـد کرد؛ چنـان که رقیه دانشـگری در مصـاحبه اخیر خود در کـار ۱۲۰ می گویـد: "مساجد و محافلی که زنان را برای شـرکت در کارهای کمکی و پشت جبهه دعوت می کند، باید از حضور ما زنان بهره ور شوند. زنان آگاه ما که امکان تماس و برخورد با زنان زحمتکش را در اجتماعات و مجامع سیاسـی و مـذهبی و کلیه اماکن عمومی دارند، نباید فرصت را از دست بدهند."»(۱)

ص:۵۵۷

۱- همان، صص ۳۱ و ۳۲.

روزشمار جنگ دوشنبه ۲ شهریور ۱۳۶۰ ۲۳ شوال ۱۴۰۱ ۲۴ اوت ۱۹۸۱

۱

در اقدامات خرابکارانه افراد حزب دمکرات کردستان در مناطق غرب کشور و یک مورد مین گذاری، چند نفر شهید یا مجروح شدند. افراد این حزب امروز با افراد کومه له نیز درگیر شدند. حمله افراد سردار جاف به نیروهای سپاه مستقر در جوانرود نیز هلاکت و اسارت تعدادی از مهاجمان را به دنبال داشت.

چند تن از عوامل حزب دمکرات کردستان در نزدیکی پمپ بنزین مهاباد در بلوار مهاباد - میاندوآب، به یک خودرو سپاه پاسداران حمله کردند و آن را به رگبار بستند. در این تهاجم، ۲ نفر از پاسداران به نام های محمدعلی مغازه ای از سپاه پاسداران قم و محسن عربعلی از اعضای بسیج تهران و یک طلبه به نام غلامعلی سلطانی به شهادت رسیدند(۱) و ۴ نفر دیگر هم مجروح شدند، اتومبیل نیز آتش گرفت.

در درگیری ایجادشده پس از این حادثه، ۵ نفر از مهاجمان کشته و ۴ نفر نیز مجروح شدند.(۲)

در اقدامی دیگر، چند نفر از افراد حزب دمکرات با استفاده از موشک انداز بازوکا و سلاح های سنگین به بیمارستان شهر بانه حمله کردند که با واکنش و مقاومت نگهبانان این مکان، که از پیشمرگان مسلمان کرد بودند، مواجه و به ناچار متواری شدند. در این تهاجم، به ساختمان بیمارستان و چند ساختمان اطراف خساراتی وارد شد.(۳)

رادیو صدای کردستان (ارگان تبلیغی حزب دمکرات کردستان) با وسعت دادن به ابعاد این اقدام در بانه، مدعی شد نیروهای این حزب به مدت ۳ ساعت کنترل شهر را در دست گرفته و یک قرارگاه نظامی را منهدم کرده اند.(۴)

حزب دمکرات کردستان ایران امروز همچنین ۲ سرباز به نام های منصور محمدی و

۱- برخی منابع تعداد شهیدان این حادثه را ۴ تن اعلام کردند. (سند شماره ۴۱۷۵۵۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی ارومیه به فرماندهی مرکز، ۳/۶/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۱۸۴۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه ارومیه به فرماندهی سپاه مرکز، ۳/۶/۱۳۶۰)

۲- سند شماره ۵۱۸۳۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۳/۶/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - سند شماره ۵۱۸۱۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه مهاباد به مرکز (فرماندهی سپاه)، ۲/۶/۱۳۶۰.

۳- روزنامه کیهان، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۸، ۴/۶/۱۳۶۰، صص ۵ و ۶، سنندج - خبرگزاری پارس، ۳/۶/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۹، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۲ ضمیمه، رادیو صدای کردستان ایران، ۴/۶/۱۳۶۰.

محرمعلی مقدم را که از چندی قبل در زندان این حزب اسیر بودند، اعدام کرد. رادیو صدای کردستان با اعلام این خبر مدعی شد این دو نفر که از اعضای بسیج سپاه پاسداران بودند، به تلافی کشته شدن ۲ نفر از افراد حزب اعدام شده اند.(۱)

در حادثه ای دیگر، یک آمبولانس ژاندارمری در جاده پاوه - دوآب (شمال غرب پاوه)، به مین برخورد کرد که براثر انفجار آن، آمبولانس منهدم گردید، یک سرباز شهید شد و ۵ نفر دیگر نیز مجروح شدند.(۲)

منابع نظامی در غرب کشور، از درگیری میان افراد حزب دمکرات کردستان ایران و گروه کمونیستی کومه له از گروه های مسلح ضدانقلاب در منطقه کامیاران خبر دادند. براساس این گزارش، در این درگیری ۸ نفر از افراد کومه له و ۲۰ نفر از حزب دمکرات کردستان ایران کشته و حدود یک صد نفر از دو طرف مجروح شده اند.(۳)-(۴)

امروز همچنین تعدادی از افراد سردار جاف(۵) (حدود ۱۶۰ نفر) به نیروهای سپاه پاسداران مستقر در منطقه جوانرود حمله کردند که در درگیری ایجادشده ۱۶ نفر از مهاجمان به هلاکت رسیدند و ۲ نفر نیز به اسارت درآمدند.

از این افراد ۶ آر.پی.جی۷، دو ضدهوایی کالیبر۷۵ و تعداد زیادی مین به غنیمت گرفته شد.(۶)

۱

حمله مسلحانه افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) به منزل دادستان کل کشور ناکام ماند، اما در اقدامی دیگر، یک پاسدار هدف سوءقصد قرار گرفت و به شهادت رسید.

پانزده نفر از اعضای شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق با پوشیدن لباس پاسداری و با آگاهی از زمان خروج آیت الله ربانی املشی از منزل، با استفاده از ۳ خودرو و یک موتورسیکلت در خیابان های اطراف منزل وی واقع در خیابان چهارم نیروی هوایی تهران، مستقر شدند و ساعت ۵:۴۵ صبح، با پرتاب یک نارنجک جنگی به سوی در منزل، عملیات خود را آغاز کردند، اما واکنش سریع محافظان منزل مانع اقدامات بعدی مهاجمان شد و درنتیجه آنان مجبور به فرار شدند.

درپی فرار آنها، مأموران کمیته و شهربانی عملیات مشترکی را برای دستگیری مهاجمان آغاز کردند و یکی از آنان را که با یک خودرو درصدد خارج شدن از منطقه درگیری بود، دستگیر کردند. از این

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۳، ۹/۶/۱۳۶۰، صص ۱۲ و ۱۳ ضمیمه، رادیو صدای کردستان ایران، ۸/۶/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۱۹۲۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سنندج به تهران (فرماندهی سپاه)، ۷/۶/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۱۹۲۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۷/۶/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۵۱۸۲۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی کرمانشاه به فرماندهی مرکز، ۳/۶/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۱۵۵۴۳۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی، شماره ۱۰۹، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۷، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۵، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۳/۶/۱۳۶۰.

۳- در اســناد گونـاگون، آمـار مختلفی از تعـداد کشــته هـا و زخمی هـای دو طرف در ایـن درگیری اعلام شـده اسـت. (روزنـامه اطلاعات، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سـند شماره ۵۱۸۶۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانـدهی کرمانشاه به فرمانـدهی مرکز، ۴/۶/۱۳۶۰)

۴- سـند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنگ: ۲۹/۸/۱۳۶۰، ص۲۱؛ و - سـند شماره ۵۱۸۱۲ مرکز مطالعـات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی کرمانشاه به فرماندهی مرکز، ۲/۶/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۱۸۳۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۵- سـردار جـاف از افراد سـلطنت طلب است که نیروهـایش داخـل خاک عراق حضور داشـته و با حمایت و پشتیبانی این کشور در منطقه مرزی اورامانات و جنوب آن علیه ایران فعالیت می کنند. وی برادرِ سالار جاف از عوامل اصـلی سرکوب تظاهرات مردم علیه حکومت شـاه در پـاوه و چنـد نقطه دیگر کردسـتان است. پس از پیروزی انقلاب، سـردار جاف به عراق گریخت و سالار جاف که نماینده مجلس شورای ملی بود به جرم کشتار مردم پاوه محاکمه و اعدام شد.

۶- سند شماره ۱۵۵۴۳۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: خلاصه اطلاعاتی، شماره ۱۲۴، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۲.

خودرو، ۲ اسلحه ژ۳ و ۱۸۰ تیر فشنگ آن و ۳ نارنجک جنگی به دست آمد. ۳ مظنون دیگر نیز در این درگیری دستگیر شدند. در این عملیات یک مأمور شهربانی و یک پاسدار هم مجروح شدند.(۱)

در یکی از خیابان های اطراف خیابان شهید بهشتی تهران، یکی از پاسداران دادستانی انقلاب به نام ناصر سالمه هنگام عبور از خیابان، هدف حمله افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق قرار گرفت. این افراد از داخل یک خودرو تویوتا با شلیک چند گلوله کلت و یوزی این فرد را هدف قرار دادند و متواری شدند.(۲) مردم پاسدار مجروح را به بیمارستان منتقل کردند، اما معالجات مؤثر واقع نشد و وی به شهادت رسید.(۳)

۱

افراد گروه های ضدانقلاب؛ به ویژه عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، امروز در مناطق مختلف کشور دست به اقدامات تروریستی زدند که درنتیجه ۳ نفر ازجمله معاون اطلاعات سپاه منطقه۶ کشوری شهید و ۳ نفر نیز مجروح شدند. در برازجان نیز افراد سازمان با نیروهای بسیج درگیر شدند.

افراد مسلح گروه های ضدانقلاب ساعت ۲۲، با کمین داخل یک اتومبیل و یک ساختمان نیمه ساز در مجاور منزل حمید قلنبر(۴) معاون اطلاعات و تحقیقات سپاه پاسداران منطقه ۶ کشوری (سیستان و بلوچستان، هرمزگان و کرمان)، در شهر کرمان، به سمت او و پاسدار

۱- روزنامه اطلاعات، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.
۲- یکی از مهاجمان در یک درگیری با پاسداران کمیته منطقه۱ تهران در ۴ شهریور ۱۳۶۰ دستگیر شد و کارت شهید سالمه از جیب وی به دست آمد. (روزنامه اطلاعات، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۲)
۳- روزنامه اطلاعات، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۲.
۴- حمید قلنبر از نیروهای فعال و مؤثر سپاه منطقه ۶ کشوری بود که نقش اساسی در شکست تلاش عوامل کودتای نقاب (پادگان شهید نوژه همدان) در منطقه سیستان و بلوچستان داشت. براساس طرح کودتا قرار بود با اقدامات سازمان پیکار (در راه آزادی طبقه کارگر) و با همکاری برخی سران طوایف بلوچ، جبهه ای نسبتاً وسیع علیه سپاه و جمهوری اسلامی در سیستان و بلوچستان باز شده و ازاین طریق هماهنگی های لازم با عوامل اصلی کودتا در تهران و همدان انجام شود. اطلاعات تکمیلی دراین باره براساس مندرجات کتاب کودتای نوژه در ضمیمه گزارش آمده است.

همراهش تیراندازی کردند که درنتیجه وی از ناحیه سر و گردن مجروح شد و پس از انتقال به بیمارستان به شهادت رسید. پاسدار همراه او نیز از ناحیه پا مجروح شد.(۱)

در رضوان شهر استان گیلان نیز یکی از اعضای بسیج سپاه پاسداران به نام سید ناصر محسن پور هدف سوءقصد چند نفر از افراد مسلح سازمان مجاهدین خلق قرار گرفت و براثر اصابت گلوله به سرش شهید شد. مهاجمان با استفاده از تاریکی شب به جنگل های اطراف گریختند.(۲)

در حمله ۲ فرد مسلح به ۲ نفر از اعضای بسیج سپاه پایگاه فردوسی در جاده قدیم کرج، یکی از آنان به نام مناف کوه زارع ۱۸ ساله شهید و دیگری مجروح شد. مهاجمان پس از این اقدام از محل حادثه متواری شدند.(۳)

همچنین در درگیری افراد سازمان مجاهدین خلق با نیروهای بسیج در روستای درودگاه از توابع شهرستان برازجان، یک نفر از افراد سازمان مجروح و دستگیر شد و بقیه متواری شدند. در این درگیری یک بسیجی نیز مجروح شد.(۴)

۱

پرتاب بمب های دست ساز، آتش زا و نارنجک و تیراندازی به سمت منازل افراد و اماکن دولتی در چند شهر کشور خسارات اندکی در پی داشت. امروز تعدادی بمب دست ساز نیز در سنندج کشف و خنثی شد.

در تهران، سرنشینان مسلح یک خودرو هنگام عبور از مقابل ساختمان خبرگزاری پارس در خیابان ولی عصر(عج)، یک نارنجک به سمت این ساختمان پرتاب کردند که نارنجک به درون جوی آب افتاد و انفجار آن به کسی آسیب نرساند.

مهاجمان هنگام فرار با یک وانت بار تصادف کردند و درنتیجه مردم یکی از سه سرنشین خودرو را که قصد داشتند پیاده فرار کنند، دستگیر کردند. از این خودرو یک اسلحه ژ۳، یک کلت کمری، ۲ نارنجک جنگی و یک پلاک جعلی اتومبیل به دست آمد.(۵)

امروز یک بمب آتش زا به سمت منزل فرمانده سپاه نیشابور پرتاب شد. در این حادثه به کسی آسیب نرسید.(۶)

در مشهد نیز براثر انفجار بمب دست سازی که افراد گروه های مسلح به سوی ساختمان جهاد دانشگاهی این شهر پرتاب کردند، چند شیشه ساختمان شکست، اما کسی آسیب ندید.(۷)

در ایلام هم یک بمب ساچمه ای به داخل دفتر تعمیر ساختمان های آسیب دیده از جنگ این شهر پرتاب شد. انفجار این بمب موجب شکستن چند شیشه شد، اما خسارت دیگری در پی نداشت.(۸)

به گزارش فرمانداری بروجرد، افراد وابسته به گروه های مسلح یک بمب دست ساز و یک بمب آتش زا به طرف ماشین یکی از کارمندان فرمانداری پرتاب کردند که خسارتی ایجاد نکرد.(۹)

۱- روزنامه کیهان، ۳/۶/۱۳۶۰، ص ۱.

۲- روزنامه اطلاعات، ۵/۶/۱۳۶۰، ص ۴.

۳- روزنامه کیهان، ۵/۶/۱۳۶۰، ص ۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۳/۶/۱۳۶۰، ص ۲؛ و - روزنامه کیهان، ۳/۶/۱۳۶۰، ص ۲.

۴- روزنامه اطلاعات، ۳/۶/۱۳۶۰، ص ۲؛ و - روزنامه کیهان، ۳/۶/۱۳۶۰، ص ۲.

۵- روزنامه اطلاعات، ۳/۶/۱۳۶۰، ص ۴.

۶- سند شماره ۰۵۲۱۰۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی مشهد به فرماندهی مرکز، ۱۴/۶/۱۳۶۰.

۷- روزنامه کیهان، ۷/۶/۱۳۶۰، ص ۳.

۸- روزنامه کیهان، ۵/۶/۱۳۶۰، ص ۲.

۹- سند شماره ۳۲۸۴۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۲/۶/۱۳۶۰.

فرمانـداری بروجرد در گزارش دیگری آورده است براثر انفجار بمب دست سازی که افراد گروه های ضـدانقلاب به منزل متصـدی دفتر حزب جمهوری اسلامی پرتاب کردند، شیشه های منزل این فرد و چند منزل اطراف آن شکست.(۱)

در کرمان نیز یک بمب دست ساز به طرف منزل معاون آموزش وپرورش شـهر پرتاب شـد که خسارت اندکی ایجاد کرد. چند روز پیش هم حمله مشابهی به منزل این فرد انجام شده بود.(۲)

همچنین افراد وابسته به سازمـان مجاهـدین خلق (منافقین) حین عبور از مقابل منزل دکتر طاهری در شیراز، با مسلسل به سـمت آن شلیـک کردنـد. این حـادثه تلفـات و خساراتی نـداشت. گفتنی است که افراد سازمان چنـد روز قبل هم به منزل دکتر طاهری (برادر نماینده شیراز در مجلس و از نیروهای طرف دار انقلاب) حمله کردند و چند نفر را به شهادت رساندند.(۳)

علاوه بر این موارد، در بابلسر هم یک نارنجک به طرف چادر تبلیغات که در ساحل دریا به منظور امربه معروف و نهی ازمنکر برپا شده بود، پرتاب شد که تلفاتی نداشت.(۴)

در سنندج، با اطلاع رسانی مردم ۱۵ بمب دست ساز به همراه یک بمب بسیار قوی ۸ کیلوگرمی که در یکی از منـاطق شـهر کار گذاشته بود، کشف و با تلاش نیروهای سپاه پاسداران خنثی شد.(۵)

۱

با تلاش نیروهای سپاه پاسداران چندین خانه تیمی در شهرهای درگز، اصفهان و بوشهر کشف شد.

روابط عمومی سپاه پاسـداران درگز در اسـتان خراسان، از کشف ۳ خـانه تیمی در این شـهر خبر داد. از این خـانه ها مقـداری مواد منفجره تی.ان.تی، تعدادی فشنگ و نارنجک، یک مسلسل یوزی، یک اسلحه ام۱ و تجهیزات نظامی دیگر به دست آمد.(۶)(۷)

سپـاه پاسـداران اصـفهان نیز گزارش داد که در سه هفته اخیر، چنـد خـانه تیمی در این شـهر کشف و بیش از یـک صـد نفر از افراد سازمانـدهی شـده که زیر نظر تشـکیلات سازمان مجاهـدین خلق (منافقین)، عملیات خرابکارانه انجام می دادنـد، دسـتگیر شـده اند. همچنین از این افراد و خانه های تیمی، تعداد زیادی اسلحه، مهمات و دستگاه های چاپ و تکثیر کشف شده است.

در این مدت، ۳ نفر از افراد این سازمان در درگیری با نیروهای سپاه و کمیته کشـته شده و تعداد زیادی از آنان نیز با اظهار ندامت، درخواست انجام مصاحبه تلویزیونی کرده اند.(۸)

در بوشهر هم یک خانه تیمی کشف شد و ۱۰ نفر از افراد وابسته به گروه های ضدانقلاب دستگیر شدند.(۹)

ص:۵۶۳

۱- همان.

۲- روزنامه کیهان، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۳- سند شماره ۵۱۸۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه۹ (شیراز) به فرماندهی و اطلاعات مرکز، ۵/۶/۱۳۶۰.

۴- سند شماره ۵۱۸۳۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۳/۶/۱۳۶۰.

۵- روزنامه کیهان، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۶- اخبار کشف این خانه های تیمی در روزهای مربوط درج شده و این خبر جمع بندی اقدامات گذشته است.

۷- روزنامه کیهان، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۸- روزنامه اطلاعات، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۹- همان.

۱

یکی از اعضای سازمان چریک های فـدایی خلق (اکثریت) به نمایندگی از این سازمان به دادگاه انقلاب اسـلامی اسـلام آباد غرب مراجعه کرد و تعدادی سـلاح و مهمات تحویل داد. سـلاح های تحویلی عبارت اند از: ۷ قبضه ژ۳؛ ۲ کلاشینکف؛ یک یوزی؛ یک مسلسل پی.ام۴؛ یک تیربار ام.جی.سی؛ ۲ کلت ۱۳ تیر؛ یـک تپانچه لاما؛ یک کلت کالیبر ۴۵؛ یـک کلت فرانسوی ام.آ.جی؛ یک کلت تک تیر دست ساز؛ ۳۱۰۰ تیر فشنگ با کالیبرهای مختلف؛ ۱۱ نارنجک جنگی؛ ۴ مین ضدنفر؛ ۱۵ سه راهی؛ تعدادی خشاب مختلف؛ مقداری باروت، دینامیت، فتیله، وسایل تنظیف، فانسقه، جای خشاب، خمیر دینامیت و تعدادی وسیله متفرقه دیگر.(۱)

۲

شماری از نیروهای شهربانی و اعضای انجمن اسلامی دانشجویان خارج از کشور با امام خمینی در حسینیه جماران دیدار کردند.

در این دیدار، بنیان گذار جمهوری اسـلامی ایران درباره متهم کردن ایران به خرید اسـلحه از رژیم صـهیونیستی به تلاش مشترک و سه جـانبه دولت عراق، رژیم صـهیونیستی و محافل رسانه ای غرب برای واردکردن خـدشه به چهره انقلاب اسـلامی اشاره کردنـد و فرمودند:

«آنها ما را متهم می کنند به اینکه ما از اسـرائیل اسـلحه می آوریم. ما اسـرائیل را قابل آدم نمی دانیم تا اینکه با او یک ربطی داشـته باشـیم. مـا بیش از بیست سـال است که هرجـا صـحبت شـده است، در هرجـا اعلامیه پخش شـده است، یکی از اموری که در رأس مسائل ما بوده است، اسـرائیل بوده است و سـتمگری اسرائیل. درصورتی که بسیاری از سران ممالک اسلامی یک قدم همراه نبودند که مخالفت با اسرائیل کنند.

همین صدامی که این بساط را درست کرد و آن طورکه می گویند، با نظر خودش برای نجات از این ننگی که بار آورده و حمله به ایران اسـلامی کرده است و به شـکست رسـیده است، برای سـرپوش [گذاشـتن] روی این جنایت، اسـرائیل را وادار می کند که یک مرکزی را که آنها دارنـد، آن مرکز را بمباران کننـد تا یک وسـیله ای بشود برای اینکه گفته بشود اسـرائیل مخالف با صـدام است، مخالف با دولت بعث عراق است. دنبال [می کننـد] یک بهانه ای پیدا می کنند، یک بهانه پوچی پیدا می کنند که خیر، اسـرائیل با صدام مخالف است، لکن با ماها پیوند دارد.(۲) این یک حرف پوچ بچه گانه است که به خیال خودشان، می خواهنـد ما را در بین ممالک اسلامی، طرف دار اسرائیل

ص:۵۶۴

۱- روزنامه کیهان، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.

۲- اسـرائیل در ۱۴ خرداد ۱۳۶۰ مرکز هسـته ای عراق در تموز را بمبـاران کرد. برخی رسـانه هـا اعلام کردنـد در زمان بمباران، با دسـتور قبلی هیـچ هواپیمـای عراقی در آسـمان حاضـر نبود و پدافنـدهای ضـدهوایی عراق نیز به بهانه مانور فعال نبودنـد. (اداره کل مطبوعات خارجی وزارت ارشاد اسـلامی، بررسـی مطبوعات جهان، شـماره ۹۷، ۲۶/۷/۱۳۶۰، صص ۳۸ - ۳۵، مجله الهدف، لبنان، بیروت)

حساب کنند، درصورتی که ما از اولی که در این امور و در این نهضت وارد شدیم، یکی از مسائل مهم ما این بود که اسرائیل باید از بین برود و آنها نمی توانند که یک همچو مطلب فاسدی را به کرسی بنشانند. لکن این برادرهایی که از خارج کشور آمده اند اینجا، بررسی کنند این مسائل را، ببینند که ما با سلاح اسرائیل می خواهیم جنگ بکنیم ما با سلاح ایمان جنگ می کنیم.»

امام خمینی در بخش دیگری از سخنانشان با اشاره به حمایت امریکا از اقدامات خرابکارانه سازمان مجاهدین خلق (منافقین) آن را گواهی بر دروغین بودن شعارهای ضدامپریالیستی این سازمان و برخوردارنبودن آن از پایگاه مردمی در کشور دانستند و از قوای مسلح و نیروهای شهربانی خواستند با تقویت خود با خرابکاری ها مقابله کنند. امام خمینی همچنین از هواداران و جوانان فریب خورده خواستند باتوجه به خیانت سرانشان به آغوش مردم و خانواده های خود بازگردند. ایشان در ادامه افزودند:

«و این گرفتاری های جزئی که در سطح کشور است و در بین شهرهاست و این دزدهایی که طرف داری آنها را امریکا می کند و اعلام می کند که باید امریکا طرف دار این منافقین باشد، اینها ان شاءالله، به زودی شرشان از ایران کنده بشود. و هیچ اینها قابل ذکر نیست؛ اینها یک دزدهایی هستند که گاهی یک جایی یک چیزی منفجر می کنند. کاری که یک دزدی می کند، اینها هم او را می کنند؛ هیاهوشان خیلی است، صحبت خیلی می کنند، ولی واقعیتی اینها ندارند. البته ما بسیار متأثریم از این جوان هایی که از اینها گول خورده اند و خودشان و عایله خودشان و زندگی خودشان را برای اینهایی که امریکا اعلام می کند که طرف داری از اینها لازم است، تباه می کنند.

ما برای این متأثر هستیم و از آنها باز می خواهیم که دست از این امریکایی هایی که با صورت های مختلف در کشور ما ظاهر می شوند و شده اند، بردارید و بیایید وارد اسلام بشوید که ضد هر قدرت فاسد است. اینها مدعی[اند،] از اول ادعای این را می کردند که ما مسلمان هستیم و برای اسلام کذا. و من هم از آن اول فهمیدم که دروغ می گویند و بعد هم [می گویند که] ما مخالف با امپریالیسم هستیم، مخالف با امریکا هستیم. این هم معلوم بود دروغش، لکن امریکا فاش کرد این مطلب را؛ اعلام کرد، کاخ سفید اعلام کرد که از این منافقین باید پشتیبانی کرد و این آدم هایی که می گفتند که ما مخالفیم با این کشورهای ستمگر، در کشورهای ستمگر رفته اند و با اسلام می خواهند مخالفت کنند، با ملت خودشان می خواهند مخالفت کنند، لکن اینها هیچ دیگر عنوانی ندارند در این کشور. حرف می زنند، مقاله می نویسند، لکن در اینجا هیچ جای پایی ندارند. اگر داشتند، اگر از این مملکت یک عشر راه هم می داشتند، می ماندند اینجا، لکن این طور نیست و اینها راهی دیگر برای اینکه بیایند در این کشور ندارند و همان جاها باید مقاله بنویسند و هیاهو بکنند و با ارباب های خودشان بست و بند کنند، به خیال اینکه کاری ازشان می آید، و کاری ازشان نمی آید.

ص:۵۶۵

و من از تمـام قوای مسـلح خواسـتارم که انسـجامشان - همان طوری که تاکنون بوده است - از حالا به بعـد هم منسـجم تر بشونـد و مخصوصاً شـهربانی در شهرهایی که هست، در تمام کشور، قدرت خودش را زیاد کند و پرسنل خودش را قوی کند، با این اشراری که دزدنـد و مردم را گاهی می کشـند و روحانیون را گاهی می کشـند، با اینها مقابله کننـد و اینها را بفهمند کجا هسـتند و بررسـی کنند و ان شاءالله، شر اینها را از این کشور بکنند، گرچه اینها چیزی نیستند که ذکری از آنها بشود. ...

و این یـک مشت جـوان گـول خورده ان شـاءالله، بیـدار می شونـد و به دامن اسـلام و ملت برمی گردنـد. و حالاـ که خیـانت سـران خودشان را به کشور فهمیده اند و امریکایی بودن آنها [را] به صـراحت فهمیده اند، دیگر عذری ندارند که آنها را طرف دار اسـلام یا طرف دار ملت بداننـد. اینها باید برگردند به دامن اسـلام و راه توبه باز است. اگر خود آنها پیش قدم بشوند و بیایند، قبل از اینکه آنها را بگیرنـد به دامن اسـلام برگردنـد، توبه آنها قبول است و من امیـدوارم که این امر تحقق پیدا بکند و آن سـرانی که در خارج هسـتند و فاسد هستند، چنانچه آنها هم توجه بکنند و راه خطای خودشان را بفهمند، باز راه توبه هست، گرچه می دانم که آنها توبه نمی کنند.»(۱)

۱

یـک صـدوبیست نفر از دیپلمـات هـای خـارجی مقیـم ایران شامـل سـفیران، کـارداران و وابسـتگان نظـامی سـفارتخانه هـا به همراه خبرنگاران خارجی از مناطق جنگی استان خوزستان بازدید کردند.

این افراد پس از ورود به اهواز و بازدیـد از چنـد منطقه مسـکونی که هدف حمله موشـکی و بمباران ارتش عراق قرار گرفته بود، به سوسنگرد رفتند و از این منطقه نیز دیدن کردند.(۲)

نکته جالب توجه در این دیـدار، امتناع عموم بازدیدکنندگان از اظهارنظر درمورد تخریب مناطق مسـکونی و غیرنظامی این مناطق به وسیله ارتش عراق بود.(۳)

خبرگزاری پارس در گزارشـی از این بازدیـد آورده است: «یکی از وابسـتگان نظامی سـفارت روسـیه در تهران در پایان دیدارش از مناطق جنگ زده سوسنگرد در پاسخ به این سؤال خبرنگار خبرگزاری پارس که پس از دیدن

۱- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی(ه))، جلد ۱۵، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ پنجم ۱۳۸۹، صص ۱۳۲ - ۱۲۹.

۲- سـند شماره ۳۴۴۷۳۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شـهربانی خوزسـتان به اسـتاندار خوزسـتان، ۲/۶/۱۳۶۰؛ و - روزنـامه کیهان، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۷، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۴، اهواز - خبرگزاری پارس، ۲/۶/۱۳۶۰.

این همه جنایات و کشتار مردم آیا تجاوز رژیم صدام را محکوم نمی کنید، با بی اعتنایی گفت: "ما از این مناظر در کشور خودمان زیاد دیده ایم و حال نیز می توانیم ببینیم که اینجا چه اتفاقی افتاده است."

کاردار سفارت مجارستان در ایران نیز در پاسخ سؤال خبرنگار ما مبنی بر اینکه آیا تاکنون شنیده است که ایران مناطق مسکونی عراق را بمباران کند، گفت: من گزارش های متنوعی را می خوانم.

وابسته نظامی چین در جمهوری اسلامی ایران نیز ضمن اظهار تعجب از جریان عادی زندگی در مناطق جنگ زده و اعلام این مطلب که ایران تنها تأسیسات نظامی و اقتصادی عراق را بمباران نموده است، گفت: فکر می کنم که مردم ایران باید از این جنگ متنفر باشند و باید دولت ایران کاری کند تا هرچه زودتر این جنگ تمام شود. وی ضمناً این موضوع را که تا خروج نیروهای اشغالگر از ایران، صلح با عراق مفهومی ندارد را تأیید کرد.

یکی از دیپلمات های سفارت آلمان شرقی در ایران نیز در پاسخ به این سؤال که چرا کشورتان متجاوز را محکوم نمی کند گفت ما کشورهای سوسیالیست همیشه برعلیه امپریالیسم امریکا در جنگ هستیم."

یکی از اعضای سفارت چکسلواکی که از دیدن مناطق بمباران شده به شدت ناراحت شده بود گفت که این یک تراژدی است و بایستی جنگ هرچه زودتر متوقف شود. وی درمورد این مسئله که آیا تابه حال درمورد بمباران مناطق مسکونی عراق ازسوی ایران چیزی شنیده است، گفت نه نشنیده ام بیشتر در ایران بوده ام."

یک دیپلمات اسپانیایی به خبرنگار ما گفت: با هر جنگی مخالفم، از آن نفرت دارم و آن را محکوم می کنم." وی در پاسخ به این سؤال که اگر این طور است پس چرا رژیم عراق را محکوم نمی کنید، گفت: "این مسئله خیلی مشکل است، چراکه ما با هر دو کشور ایران و عراق روابط دوستانه داریم و نمی خواهیم آن را از دست بدهیم. برای پایان دادن به این مصیبت ها باید جنگ را متوقف کرد." وی گفته است سازمان های بین المللی نیز باید طبق قوانین موجود جنگ را متوقف و تجاوزگر را معین کنند. بااین حال، وی در پاسخ به این سؤال که چنانچه سازمان های بین المللی تجاوزگر را معین کردند آیا شما حاضرید او را محکوم کنید، گفت: "ما ننشسته ایم ببینیم چه کسی چه می گوید. ما خودمان تصمیم می گیریم." دیپلمات اسپانیایی اضافه کرد من همه آنچه را که دیده ام و عکس برداری کرده ام، به کشور متبوعم خواهم فرستاد.

دیپلمات های ژاپنی نیز علی رغم تنفر شدید خود از جنگ حاضر نشدند رژیم صدام را محکوم کنند. بااین حال، آنها گفتند که تاکنون درمورد بمباران مناطق مسکونی عراق توسط ایران مطلبی یا خبری نشنیده اند.

آنان درمورد اینکه چه پیام و یا گزارشی از این دیدار برای دولت های متبوع خویش ارسال خواهند کرد، گفتند حقایق را و تنها آنچه را که دیده ایم.»(۱)-(۲)

ص:۵۶۷

۱- هرچند سخنان این دیپلمات ها، موضع رسمی آنها نیست، به نوعی بیانگر سیاست و دیدگاه کشورهای متبوعشان است.

۲- همان؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۸، ۴/۶/۱۳۶۰، صص ۵، ۷ و ۸، تهران - خبرگزاری پارس،

.۳/۶/۱۳۶۰

درپی این بازدید، روزنامه تایمز (چاپ لندن) در گزارشی به اوضاع عمومی جبهه های جنگ، روحیه خوب مردم شهر اهواز و همکاری نیروهای ارتش و سپاه پرداخته که رادیو بی بی سی بخش کوتاهی از آن را به این شرح منعکس کرده است:

«حال وهوای خط جبهه ایران حاکی از سکون، اطمینان و آرامش بود. به گفته روزنامه تایمز، چنین به نظر می رسد که دیپلمات های گفته شده ادعای دولت ایران مبنی بر فعالیت بلاقیدوشرط آتشبارهای عراقی بر هدف های غیرنظامی را تأیید کرده اند، اما درضمن گفته اند که از حمله آتشبارها بر شهر اهواز مگر در یک مورد، زمان درازی می گذرد و درحدود یک صد هزار نفر از شهروندان این شهر که براثر آتش دشمن شهر را ترک کرده بودند، اکنون بازگشته اند. به گفته این دیپلمات ها، روحیه عمومی در شهر خوب بوده است و آنچه این گروه را بیشتر متعجب کرده است، همکاری نزدیک و فقدان درگیری های آشکار میان سربازان و پاسداران انقلاب بوده است. بااین همه، همین دیپلمات ها می گویند در میان این عده گفت و شنودی درباره مسائل سیاسی داخلی وجود ندارد و افراد به گفته یکی از این دیپلمات ها از وضع و موقعیت سیاسی کشور خود تاحدی به دور به نظر می رسند.»(۱)

۱

طه یاسین رمضان معاون اول نخست وزیر عراق، در بیانیه ای با اشاره به حضور ارتش عراق در خاک ایران مدعی آمادگی مسئولان این کشور برای پایان دادن به جنگ شد. وی درعین حال بر برخی ادعاهای اولیه کشورش در حمله به ایران تأکید کرد. در بخشی از این بیانیه که کاملاً جنبه تبلیغی داشت و خبرگزاری رسمی عراق آن را منتشر کرد، درخصوص مقایسه وضعیت نظامی و نیروی انسانی دو کشور آمده است: «ادامه جنگ موجب بروز ویرانی های بیشتری برای ایران شده و به نابودی اقتصادی و بحران سیاسی آن کشور دامن خواهد زد و درحالی که ایران ۶ میلیون بیکار دارد ۲ میلیون نفر غیرعراقی در عراق مشغول به کار هستند و تأمین تجهیزات نظامی ارتش عراق همواره بدون هیچ مانع و اشکالی ادامه دارد.»

وی همچنین با خائنانه خواندن جانب داری و حمایت بعضی کشورهای عربی از ایران، بر حمایت عراق از آنچه در این بیانیه "خلق های عرب اهواز" خوانده شده، تأکید کرد.(۲)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۰، ۶/۶/۱۳۶۰، ص۵، لندن - خبرگزاری پارس، ۵/۶/۱۳۶۰؛ و - همان، صص ۱ و ۲ ضمیمه، رادیو لندن، ۵/۶/۱۳۶۰.
۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۷، ۳/۶/۱۳۶۰، صص ۲ و ۳، بغداد - خبرگزاری کویت، ۲/۶/۱۳۶۰؛ و - همان، صص ۱۷ و ۱۸، رادیو امان، ۲/۶/۱۳۶۰؛ و - همان، ص۳ ضمیمه، رادیو لندن، ۲/۶/۱۳۶۰.

۱

نشریه النهار العربی الدولی (چاپ پاریس) در مقاله ای ضمن پرداختن به موضوع مذاکرات صلح بین ایران و عراق، شرایط مطرح شده ازجانب دو طرف را مانع پیشرفت مذاکرات و درنتیجه تحقق صلح خواند.

نویسنده مقاله در تحلیل اوضاع و بررسی شرایط ایران و عراق بیشتر متکی به اطلاعات طرف عراقی است؛ - تا جایی که عملی شدن تهدید عراق به تجزیه ایران را امری ممکن پنداشته است. وی در بخشی از مقاله فهرستی از ادعاهای ارضی عراق را به عنوان شرایط این کشور برای پذیرش صلح ذکر کرده که حاوی نکات مهمی است. در این بخش از مقاله آمده است:

«تلاش های هیئت حسن نیت اسلامی(۱) به کجا رسید؟ می باید قبل از پاسخ دادن به این سؤال به موضع دو کشور متخاصم و هیئت حسن نیت اسلامی بپردازیم تا علت این امر روشن شود؛ مقامات ایران آتش بس را مشروط بر خروج سریع نیروهای عراقی از خاک کشورشان پذیرفته اند و مقامات عراقی عقب نشینی نیروهایشان را از خاک ایران به شرط خروج متقابل نیروهای نظامی ایران. وقتی از عراقی ها راجع به اینکه نیروهای ایرانی از کجا بایستی خارج شوند درحالی که آنها در خاک شما نیستند سؤال می شود، آنها می گویند بایستی از سه جزیره واقع در خلیج [فارس] خارج شوند. هیئت ناچار شد نتیجه تلاش خود را بدین ترتیب به دو طرف پیشنهاد کند: یک، آتش بس متقابل انجام شود؛ دو، نیروهای عراقی به سیف سعد و زین القوس و هیلا عقب نشینی کنند. بحث درباره مسئله شط العرب [اروندرود] به یک هیئت اسلامی ویژه واگذار شود. ...

مقامات عراقی این پیشنهاد را پذیرفتند، ولی بر آن شرطی قائل شدند که می باید مقامات ایرانی در مذاکرات آینده حقی راجع به شط العرب [اروندرود] درخواست کنند.

بدین ترتیب، ایران و عراق هرکدام سعی می کردند تا طرح پیشنهادی هیئت حسن نیت اسلامی را به سود خود تمام کنند و حاضر به پایان دادن جنگ نبودند. طارق معاون رئیس جمهوری عراق، پس از اینکه تلاش های هیئت عقیم ماند، تهدید کرد که اگر مقامات ایرانی ازطریق راه حل های مسالمت آمیز جنگ را پایان ندهند ما ایران را به پنج بخش تجزیه می کنیم.»(۲)

۲

ابوالحسن بنی صدر در یکی از برنامه های تلویزیون بی بی سی، با تأیید اقدامات خرابکارانه سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و سایر گروه های مسلح در ایران، گفت: «تنها راه برای سقوط جمهوری اسلامی ایران اعمال خشونت است.»

ص:۵۶۹

۱- هیئت حسن نیت اسلامی به نمایندگی از سازمان کنفرانس اسلامی در تلاش برای پایان دادن به جنگ ایران و عراق بود.
۲- همان، صص ۲۳ - ۲۱، تهران - خبرگزاری پارس، ۲/۶/۱۳۶۰.

خبرگزاری فرانسه ضمن نقل بخشی از سخنان بنی صدر آورده است: «[بنی صدر گفت:] استراتژی من برای پایان دادن به عمر رژیم کنونی ایران [اقدام] قبل از مرگ [آیت الله] خمینی است؛ زیرا پس از مرگ وی، این کار بسیار خطرناک است، چون دیگر کسی به حرف دیگری گوش فرانمی دهد، جنگ داخلی گسترش می یابد و خطر برای کشور مرگ آور است، درحالی که قبل از مرگ [آیت الله] خمینی، می توان از جبهه منفی استفاده کرد و به مردم گفت عملاً باید آزادی برقرار شود.

بنی صدر در پایان درمورد شورای ملی مقاومت می گوید به شورا گفته ام سعی کنند دیکتاتور را در ایران از میان ببرند، زیرا این دیکتاتور محکم نیست و تصور می کنم خیلی زود کار او را بسازیم. این وظیفه مردم است خود را نشان دهند.»(۱)

خبرگزاری فرانسه در ادامه افزوده است: «در بخشی از این برنامه که با صدای خود بنی صدر پخش شد، وی در پاسخ به این سؤال خبرنگار که پرسید آیا شورای مقاومت نوعی دولت در تبعید است؟ گفت: شورای مقاومت، دولت در تبعید نیست. شورای مقاومت شورایی است برای ادامه مقاومت در ایران به منظور برقرارکردن آزادی ها و ایجاد دولت.»(۲)

خبرگزاری فرانسه همچنین در خبر دیگری به نقل از روزنامه لا‌کروآ (چاپ فرانسه) خلاصه ای از آخرین اظهارنظر بنی صدر درمورد جنگ را بدین ترتیب آورده است:

«ابوالحسن بنی صدر رئیس جمهور مخلوع ایران، در گفت وگویی با روزنامه لاکروآ (چاپ فرانسه) اعلام کرد: "بارها ایران و عراق برای برقراری صلح میان دو کشور به توافق هایی رسیده بودند و خود من هم موافق صلح با عراق بودم، زیرا باید به این جنگ در محدوده استقلال ایران پایان داد." وی که از ۲۹ ژوئیه گذشته به فرانسه گریخته است، تأکید کرد که بارها ایران به موقعیتی برای استقرار صلح دست یافت، لیکن چنانچه جنگ تمام می شد، ارتش نیز آزاد می شد.»(۳)

۱

سی نفر از افراد وابسته به سازمان های چریک های فدایی خلق و پیکار با ورود به سفارت جمهوری اسلامی ایران در سوئد، واقع در حومه استکهلم، سفیر ایران و خانواده اش را گروگان گرفتند.(۴) درپی این حادثه، سخنگوی وزارت امور خارجه ایران اعلام کرد: درصورت وقوع هر پیشامدی، ایران دولت سوئد را مسئول مستقیم این ماجرا می داند.(۵)

مهاجمان پس از گروگان گیری خواستار حضور خبرنگاران و برگزاری یک کنفرانس خبری شدند.(۶) به گزارش رادیوی صدای امریکا، پس از مخالفت پلیس سوئد با حضور خبرنگاران در این محل، یکی از گروگان گیران در تماس تلفنی با خبرگزاری آسوشیتدپرس یک بیانیه چهار ماده ای را در محکومیت جمهوری اسلامی ایران قرائت کرد.

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۸، ۴/۶/۱۳۶۰، صص ۱۵ و ۱۶، لندن - فرانس پرس، ۳/۶/۱۳۶۰.

۲- همان، صص ۵ و ۶ ضمیمه، رادیو لندن، ۳/۶/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۷، ۳/۶/۱۳۶۰ ص۲۳، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۲/۶/۱۳۶۰.

۴- همان، ص۶، استکهلم - خبرگزاری فرانسه، ۲/۶/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۸،

۴/۶/۱۳۶۰، ص۲۱، بروکسل - خبرگزاری رویتر، ۳/۶/۱۳۶۰.

۵- روزنامه کیهان، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۷، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۶ ضمیمه، رادیو صدای اسرائیل، ۲/۶/۱۳۶۰؛ و - همان، ص۱۴، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۲/۶/۱۳۶۰.

۶- همان، ص۱۴، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۲/۶/۱۳۶۰.

پس از گذشت ۶ ساعت از حضور این افراد در محل اقامت سفیر و اتمام مهلت پلیس به آنان، چند نفر از نیروهای پلیس با استفاده از گاز اشک آور و درحالی که چند سگ به همراه داشتند، وارد این مکان شدند و عبدالرحیم گواهی سفیر ایران و خانواده وی را آزاد کردند.

به گزارش پلیس سوئد، در این ماجرا خسارت فراوانی به اموال سفارت وارد شده و بخشی از آرشیوهای دیپلماتیک نیز آسیب دید، اما به گروگان ها آسیبی نرسیده است.(۱)-(۲)

باتوجه به شیوه عملکرد پلیس سوئد در برخورد با گروگان گیران که درعمل، مهلت چندساعته ای را دراختیار آنان قرار داد، اتحادیه انجمن های اسلامی دانشجویان ایرانی در اروپا (بخش سوئد)، با انتشار اطلاعیه ای دولت سوئد را به همکاری با اشغال کنندگان سفارت ایران متهم کرد.

در قسمتی از این اطلاعیه آمده است: «درحالی که پلیس سوئد ظرف چند دقیقه در محل هایی که لازم باشد، وارد عمل می شود، در این ماجرا پس از چهار ساعت و با مسامحه وارد عمل شد و رئیس پلیس سوئد ادعا می کند که نیروهای ویژه آمادگی نداشته اند، اما ما با شناختی که از پلیس سوئد داریم، این اقدام را یک فریب می دانیم.»(۳)

۱

پس از سخنان اخیر مسعود رجوی در مصاحبه با خبرگزاری ها درمورد جنگ ایران و عراق و مقصر جلوه دادن جمهوری اسلامی ایران در آغاز جنگ، بخش فارسی رادیو بغداد ساعت ۱۰ صبح امروز، در اقدامی بی سابقه سخنرانی رجوی در سال ۱۳۵۹ در استادیوم امجدیه (شهید شیرودی) را با صدای خودش پخش کرد. این اقدام درواقع باب جدیدی را در جلب توجه مقامات عراقی به نفر اول سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و تلاش برای نزدیکی به وی گشود. در این سخنرانی، رجوی ضمن مظلوم جلوه دادن سازمان، به طور علنی، جمهوری اسلامی را تهدید به برخورد مسلحانه کرده بود.(۴)

در همین حال، روزنامه اطلاعات با چاپ مطلبی به نقل از یک منبع موثق، از توافق سازمان مجاهدین خلق و رژیم عراق خبر داد. در قسمتی از این مطلب آمده است: «عراق به رجوی و بنی صدر فراری قول داده که درصورتی که اطلاعات و اخبار محرمانه خود را دراختیار رژیم عراق قرار دهند، عراق از هرگونه کمک مالی و حمایت سیاسی از بنی صدر و رجوی و نیز مخالفین جمهوری اسلامی دریغ نخواهد کرد. درپی همین موافقت، رجوی نامه ای به صدام

۱- این افراد چندی بعد محاکمه شدند. به گزارش خبرگزاری فرانسه، در ۳۰ شهریور ۱۳۶۰، مقامات پلیس استکهلم اعلام کردند دانشجویان ایرانی که سفیر ایران را در اقامتگاهش به گروگان گرفته بودند، به اتهام ورود غیرقانونی به اقامتگاه سفیر و گروگان گرفتن وی به ۸ ماه زندان محکوم شدند. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۶، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۲۲، استکهلم - خبرگزاری فرانسه، ۳۰/۶/۱۳۶۰)

۲- همان، صص ۱ و ۲ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۲/۶/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۸، ۴/۶/۱۳۶۰، ص ۱ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۳/۶/۱۳۶۰.

۳- روزنامه کیهان، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۶.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۷، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۲/۶/۱۳۶۰؛ و - همان، صص ۱۵ - ۱۳، رادیو بغداد، ۲/۶/۱۳۶۰؛ و - دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۳، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۴۹، رادیو بغداد، ۲/۶/۱۳۶۰.

می دهـد که در آن یادآور می شود دولت جمهوری اسـلامی ایران نه تنها متجاوز می باشـد، بلکه آغازگر جنگ بوده است. پس از به اصـطلاح اعترافات رجوی، طارق عزیز وزیر خارجه رژیم عراق، نامه ای به سازمان ملل می نویسـد و با اسـتناد به اعترافات رجوی اظهار می کند که دولت جمهوری اسـلامی ایران آغازگر جنگ و متجاوز اصـلی است، نامه رجوی به صدام و اظهارات وی مبنی بر اینکه جمهوری اسـلامی ایران آغازگر جنگ و متجاوز می باشد بلافاصله در کلیه مطبوعات وابسته به امپریالیسم و صهیونیسم منتشر می گردد.

طـارق عزیز وزیر خـارجه عراق، در مصـاحبه ای ضـمن خاطرنشـان ساختن اینکه دولت عراق کلیه امکانات خود را دراختیار کردها، جهت جنگ با جمهوری اسـلامی ایران قرار می دهـد، گفت: "ما هیـچ ابائی نـداریم که دولت های مختلف در ایران تشـکیل شود، چراکه هدف ما سرنگونی جمهوری اسلامی در ایران است."»(۱)

ضمیمه گزارش۴۸۱: توضیحات تکمیلی درباره کودتای نقاب و نقش نیروهای سپاه در خنثی سازی این توطئه

طراحان کودتای نقاب، هم زمان با این اقـدام تلاش هایی را در سایر اسـتان ها ازجمله در سیسـتان و بلوچسـتان برای همسویی و هم راهی بـا عوامـل کودتا پیش بینی کرده بودنـد. در کتاب کودتای نوژه به بخشـی از اقـداماتی که قرار بود با شـروع کودتا و براساس برنامه ریزی های قبلی انجام شود، اشاره شده که بدین شرح است:

«هم زمـان با پخش خبر بمباران جماران و دیگر مراکز نظامی و سیاسـی و اعلام اسامی مراکز تخلیه شـده، در شـمال غربی و غرب و جنوب و شرق ایران، نیروهای زیر وارد عمل می شدند:

در آذربایجان شـرقی، بقایای "حزب جمهوری خلق مسلمان"؛ در آذربایجان غربی، صنار و چنگیز مامدی؛ در باختران، پالیزبان؛ در خوزستان، بخشی از لشکر۹۲ زرهی اهواز به اضافه بعضـی افراد خودفروخته عشایر به فرماندهی سرهنگ عزیز مرادی؛ در اصفهان و کهگیلویه دسـته هـایی از عوامـل کودتـا در عشایر بختیاری و بویراحمـدی؛ در فارس، بانـد خسـرو قشـقایی؛ در خراسان، قسـمتی از لشکر۷۷ پیاده مشهد و در بلوچستان، سرداران مرتبط با کودتا.

برای پی بردن به عمـق و وسـعت درگیری هـایی که پس از کودتـا می تـوانست شـکل گیرد، لازم است که برای نمـونه به موقعیت بلوچستان و هرمزگان اشاره کوتاهی شود:

سرداران طوایف بلوچ (مبنای قضاوت در مقطع کودتا است) از پایگاه فرهنگی نسـبتاً کارآمدی در بین ایلات خود برخوردار بودند. به همین خاطر، گروهک "پیکار" [در راه آزادی طبقه کارگر] عمده توان خود را به تقویت شاخه خود در بلوچستان معطوف کرده و مترصـد آن بود که با تبلیغ علیه سـپاه پاسـداران منطقه به عنوان "متحـد خوانین"، پاسداران انقلاب را دربرابر قشـر دانش آموز در موضع اتهام قرار دهد و تحت فشارهای ناشی از این تبلیغات، سپاه را ناگزیر کند تا برای تبرئه خود با سران طوایف بلوچ وارد جنگ شـود. ثمره تحقـق این طرح برای پیکـار این بـود که بخش قابـل تـوجهی از عشـایر در پشت سـر رؤسـای خـود حرکت می کردنـد؛ درنتیجه رهبری پیکار از بی کفایتی سـران طوایف در تشکل نیروهای خودی سود می جست و به تدریج، هژمونی خود را برقرار می کرد. بدین سان، یک جبهه نسبتاً وسیع جنگ در جنوب شرقی ایران گشوده می شد.

این توطئه با هشیاری مسئولین نهادهای انقلابی منطقه؛ به ویژه شهید قلنبر در نطفه خفه شد.

همچنین در استان های هرمزگان و کرمان (عمدتاً هرمزگان) اقدامی متفاوت، اما با همان وسعت ازسوی چریک های فدایی شاخه اشرف دهقان در دست اجرا بود. در این منطقه، چریک های فدایی درصدد هماهنگی با خوانین و قاچاقچیان عمده برآمده بودند، تا با یک حرکت گسترده ابتدا پاسگاه های منطقه را

۱- روزنامه اطلاعات، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.

خلع سلاح کرده و سپس با ایجاد تظاهرات و تحصن دانش آموزان و به کارگیری گروه های اوباش در سطح شهر، هرج ومرج وسیعی پدید آورند، درنهایت، با "حرکت از روستا به شهر" استان هرمزگان را از کنترل جمهوری اسلامی خارج کنند و حرکت خود را به سمت بلوچستان توسعه دهند. این توطئه نیز با حرکت به موقع پاسداران انقلاب با شناسایی خانه های تیمی و دستگیری اعضای سازمان، نافرجام ماند.»(۱)

ص:۵۷۳

۱- مؤسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی، کودتای نوژه (انقلاب اسلامی و توطئه در دهه نخستین - ۱)، مؤسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی، چاپ دوم بهار ۱۳۶۸، صص ۱۵۶ و ۱۵۷.

روزشمار جنگ سه شنبه ۳ شهریور ۱۳۶۰ ۲۴ شوال ۱۴۰۱ ۲۵اوت ۱۹۸۱

۱

در بمباران و گلوله باران و برخی مناطق مرزی ایران تعدادی از مردم شهید یا مجروح شدند.

هواپیماهای عراقی امروز روستای بنی خلف در شمال غربی سردشت و روستای واوان در شمال آن شهر را بمباران کردند که در این حمله، در واوان یک نفر از اهالی شهید و ۳ نفر مجروح شدند. در بنی خلف نیز که در نزدیکی مرز واقع است، حدود ۱۰ نفر شهید یا زخمی شدند. هم زمان با این اقدام عراق، جنگنده های نیروی هوایی ارتش به پرواز درآمدند و هواپیماهای عراقی را تعقیب کردند که درنتیجه مهاجمان متواری شدند.(۱)

مناطق مسکونی آبادان و شادگان نیز امروز گلوله باران شد. در این اقدام، یک دختر به نام کمیله محبوبیان به شهادت رسید و ۲ منزل مسکونی در ایستگاه های ۴ و ۹ این شهر تخریب شد. همچنین قسمتی از پالایشگاه آبادان که محل نگهداری گوگرد بود، طعمه حریق شد و تعدادی نخل نیز آتش گرفت. این آتش سوزی ها با تلاش نیروهای آتش نشانی مهار شد.

علاوه بر آبادان، ارتش عراق منطقه عرب نشین شادگان را نیز با گلوله های توپ هدف قرار داد که یک نفر مجروح شد.(۲)

روز گذشته نیز نیروهای عراقی از هنگام ظهر تا ساعت ۱۸، چندین بار مناطق مسکونی شهر آبادان را هدف آتش توپ ها و خمپاره های خود قرار دادند که براثر آن چند نفر از اهالی شهر مجروح شدند و چند منزل مسکونی آسیب دید.(۳)

ارتش عراق دو روز پیش (۱/۶/۱۳۶۰) هم ساعت ۱۵:۰۵، یک موشک به سمت شهر دزفول شلیک کرد که به منطقه ای خارج از شهر اصابت کرد. این حمله هیچ خسارت مالی و جانبی به همراه نداشت.(۴)

ص:۵۷۵

۱- سند شماره ۵۱۸۳۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به نهاجا (پست فرماندهی)، ۳/۶/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۹۳۷۴۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه مرکز (فرماندهی) به سپاه کرمانشاه (فرماندهی)، ۴/۶/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

۲- سند شماره ۴۸۷۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی آبادان، ۳/۶/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۴، واحد مرکزی خبر؛ و - روزنامه اطلاعات، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - سند شماره ۴۸۸۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی آبادان به ریاست اداره امور اجتماعی، ۴/۶/۱۳۶۰.

۳- روزنامه اطلاعات، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۴- سند شماره ۴۸۴۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی دزفول به فرمانداری دزفول، ۱/۶/۱۳۶۰.

خبرگزاری پارس در گزارشی از مناطق جنگی خوزستان، از رکود در جبهه های اهواز خبر داد. این گزارش براساس وضعیت ظاهری جبهه ها تنظیم شده و دیدگاه های مسئولان نظامی در آن لحاظ نشده است، اما از آنجا که نگاهی کلی به آخرین وضعیت خطوط نیروهای خودی و دشمن دارد، به بخش هایی از آن اشاره می شود. در این گزارش آمده است:

«[با] گذشت قریب به یک سال از جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، متأسفانه تحول چشمگیری در جبهه های اهواز صورت نگرفته است. عراقی ها با اشغال بخش غربی خونین شهر [خرمشهر] نیروهای خودی را به موازات جاده اهواز - خونین شهر گسترش داده و تا عمق ۱۰۰ کیلومتری این جاده به طرف اهواز پیشروی کرده اند. وضعیت عراقی ها در شرایط فعلی به صورتی است که حدود ۱۰۰ کیلومتر از جاده ۱۲۵ کیلومتری اهواز - خونین شهر، در دست آنان است. در منتهاالیه مرکز تجمع نیروهای عراقی در فاصله ۲۵ کیلومتری جاده اهواز به طرف خونین شهر و در نقطه ای معروف به سید طاهر و ایستگاه حمید، عراقی ها نیروهای خود را گسترش داده اند. عراقی ها با عبور از مرز فکه، بخش مرزی بستان را اشغال [کردند] و پس از یک سلسله پیشروی ها و عقب نشینی، سرانجام هویزه را به تصرف خود درآورده که با رشادت و دلاوری های سلحشوران اسلام نیروهای بعثی ناچار به ترک هویزه شدند و در جنوبی ترین ضلع این بخش موضع گیری کردند. این بخش؛ یعنی هویزه و به ویژه بخش اشغالی بستان برای عراقی ها اهمیت استراتژیک فوق العاده ای دارد، زیرا علاوه بر جاده اهواز - خونین شهر که تدارکات آنان را ازطریق غرب خونین شهر و جاده شلمچه تغذیه می کند، بخش وسیعی از تدارکات آنان ازطریق فکه - بستان صورت می گیرد.

گزارش تازه ای که اخیراً از دید بانان جبهه های دب حردان و آب تیمور دریافت شده حاکی است که عراقی ها اخیراً دست به ایجاد مواضع جدیدی در حوالی سید طاهر و روستای تختیه در محورهای شرقی و غربی جاده اهواز - خونین شهر زده اند. تجدید مواضع عراقی ها در این قسمت هرچند صوری و ظاهری است، لیکن حکایت از عدم عقب نشینی عراقی ها از این محور می کند. آگاهان نظامی پیشروی عراقی ها از حوالی سید طاهر واقع در ۲۵ کیلومتری جاده اهواز - خونین شهر به طرف نورد - اهواز را بسیار بعید می دانند، زیرا براثر نفوذ آب کرخه در بیابان های حدفاصل بین مواضع نیروهای خودی و عراقی ها امکان پیشروی مزدوران عراقی وجود ندارد. از سوی دیگر، وجود همین آب های سطحی مانع پیشروی و انجام عملیاتی توسط نیروهای ما علیه مواضع دشمن می شود؛ به این علت، جبهه آب تیمور، که معروف به نورد است، راکدترین جبهه های جنوب است و تنها مبادله آتش به صورت ایذایی صورت می گیرد. از طرف دیگر و از همین نقطه؛ یعنی حوالی ایستگاه حمید که مرکز تجمع آتشبارها و سلاح های سنگین آنان [است]، شهر اهواز را هدف قرار می دهند. متقابلاً نیروهای ما با استقرار سکوهای

پرتـاب موشک های کاتیوشا امنیت شـهر اهواز را دربرابر حملات توپخانه های ارتش متجاوز عراق تا انـدازه ای تأمین می کننـد؛ به این معنی که تانک ها و آتشبـارهای دشـمن که در حوالی سـید طاهر و ایسـتگاه حمید، شـهر اهواز را هدف قرار می دهند، ثبت تیر شد و هرگاه تانک های دشـمن برای شلیک به سوی شهر اهواز از آشیانه خارج می شوند، بلافاصله در مدت زمانی حدود ۲۰ ثانیه، موشک های کاتیوشا را به سوی آنان رها می کننـد و به این دلیل است شـهر اهواز در چنـد روز گذشـته کمتر هدف آتش توپخانه های دورزن دشمن قرار گرفته، از طرفی دیگر، رکود جبهه ها موجبات کاهش روحیه و توازن رزمی رزمندگان ما را به ویژه در رده های پایین فراهم کرده است.

به هر تقدیر، چنانچه از مشکلات جزئی بگذریم سربازان کلاً مایل به تحرک بیشتری در جبهه ها بوده و خواهان یک حمله گسترده علیه مواضع دشمن متجاوز هستند.»(۱)

۱

در دومین برنـامه مبادله اسـیران جنگی بین ایران و عراق(۲) با حضور نمایندگان صـلیب سـرخ جهانی در قبرس، ۴۰ ایرانی شامل ۳ نظامی و ۳۷ غیرنظامی با ۴۵ نظامی عراقی که در جبهه ها مجروح شده بودند، مبادله شدند. این افراد که با هواپیمای صلیب سرخ به تهران وارد شدند، مورد استقبال مقامات ارتش و جمعیت هلال احمر قرار گرفتند.

تعـدادی از این اسـیران آزادشده ایرانی، افراد کهنسالی بودند که بعضـی از آنها حتی نمی توانسـتند به خوبی راه بروند. این افراد که عموماً از اهالی خرمشهر و حومه آن بودند، به عنوان اسیر جنگی در زندان های عراق به سر می بردند.(۳)

پس از انجـام این مبـادله، مـدیرکل روابـط امور بین الملل جمعیت هلال احمر در گفت وگویی با خبرگزاری پارس گفت: «قرارداد مبـادله به این صـورت بـوده است که عراق در مقابـل ۴۵ نظـامی به ما ۵ نظـامی و ۴۴ غیرنظـامی تحویل دهـد، ولیکن به دلایلی که تاکنون نامشخص مانده، ۲ نظامی و ۷ غیرنظامی به ایران منتقل نشده اند.»

وی در پاسخ به این سؤال که چرا ایران در مقابل ۴۵ اسیر نظامی تنها ۳ اسیر نظامی تحویل گرفته است، گفت که فعالیت هلال احمر نظارت بر امر مبادله بوده است و تعیین تعداد اسیران و مبادله نظامیان با غیرنظامیان با ارتش است.(۴)

روزنامه تایمز (چاپ لندن) نیز با درج خبر مبادله اسیران نوشته است: «بااینکه تمام اسرای عراقی که در ایران به سر می بردند، نظامی بودند، ولی در میان اسرای ایرانی بجز ۵ نفر، بقیه؛ ازجمله ۹ زن غیرنظامی بودند. در میان این عده پیرمرد ۹۰ ساله هم دیده می شد. برخی از این

ص:۵۷۷

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۸، ۴/۶/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴، اهواز - خبرگزاری پارس، ۳/۶/۱۳۶۰.

۲- در اولین مبادله اسرا بین ایران و عراق که توسط صلیب سرخ جهانی چند ماه پیش در قبرس انجام شد، ۱۷ سرباز عراقی با ۲۳ نفر از اسیران ایرانی مبادله شدند.

۳- روزنامه اطلاعات، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۵/۶/۱۳۶۰، ص ۱.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۰، ۶/۶/۱۳۶۰، ص۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۵/۶/۱۳۶۰.

غیرنظامیان زخمی بودند و این امر نشان می داد که در عراق به خوبی مداوا نشده اند و یک مرد ۷۵ ساله اهل خرمشهر شکایت می کرد در زندان موصل با ۱۵۰۰ ایرانی دیگر روزانه بیش از یک وعده غذا دریافت نمی کردند که آن هم شامل نان، آب و برنج بود. در همین حال، صلیب سرخ تأیید کرده است که عراقی هایی که ایران تحویل داده همه نظامی بوده اند و با لباس های نو که ازسوی دولت ایران به آنها داده شده بود، ایران را ترک کرده اند.»(۱)

۱

یک ستون شامل ۲۰ کامیون حامل تجهیزات نظامی و مواد غذایی که از عربستان سعودی وارد عراق شده بود، در یک منطقه مرزی عراق موسوم به جاده حضر هدف حمله مجاهدین عراقی قرار گرفت و ۳ دستگاه از این کامیون ها با محموله به آتش کشیده شد، بقیه کامیون ها نیز براثر اصابت گلوله از حرکت بازماندند. پس از اجرای این عملیات، مجاهدین عراقی موفق به فرار شدند.(۲)

۲

دفتر دائمی ایران در سازمان ملل متحد در ژنو، اعلام کرد کمیته خلع سلاح بین المللی بخشی از گزارش سالانه خود به مجمع عمومی سازمان ملل متحد را به جنگ عراق علیه ایران اختصاص داده است و در آن ضمن محکوم کردن تجاوز عراق به ایران از جامعه بین المللی خواسته است دربرابر این تجاوز سکوت نکند و هرگونه تجاوز و توسل به زور را محکوم کند.

جلالی نماینده ایران در دفتر دائمی جمهوری اسلامی در سازمان ملل متحد در ژنو، در گفت وگو با واحد مرکزی خبر در لندن، اعلام کرد که دفتر نمایندگی ایران در ژنو با کوشش بسیار توانسته است این ماده را در گزارش سالانه کمیته خلع سلاح بگنجاند و این گزارش در مجمع عمومی سازمان ملل متحد مطرح خواهد شد.(۳)

۳

اقدامات تروریستی افراد مسلح در شهرهای مختلف کشور، چند شهید و مجروح بر جای گذاشت.

در اهواز، دو موتورسوار مسلح که با لباس فرم سپاه پاسداران به منزل یکی از اعضای بسیج این شهر به نام کاظم حویزاوی مراجعه کرده بودند، با شلیک چند گلوله اسلحه کلاشینکف وی را مجروح کردند و بلافاصله از محل گریختند.

این فرد که مورد اصابت ۵ گلوله قرار گرفته بود، پس از انتقال به بیمارستان به شهادت رسید.(۴)-(۵)

۱- روزنامه اطلاعات، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۲- سند شماره ۵۰۵۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب (اطلاعات عملیات) به فرمانده سپاه پاسداران خوزستان، ۲۰/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۳- روزنامه کیهان، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۴- ضارب کاظم حویزاوی روز ۱۲ مهر ۱۳۶۰ دستگیر شد.

۵- سند شماره ۴۱۷۶۱۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شـهربانی خوزسـتان به استانداری خوزستان، ۳/۶/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۳.

در رشت هم افراد وابسته به گروه های ضدانقلاب با حمله به یکی از اعضای جهاد سازندگی که در منزل خود درحال استراحت بود، وی را به شهادت رساندند و سپس با استفاده از تاریکی شب متواری شدند.(۱)

حجت الاسلام ابطحی یکی از روحانیان کرمانشاه نیز هنگام رفتن به محل کار خود هدف سوءقصد سرنشینان مسلح یک تاکسی قرار گرفت و براثر اصابت تیر به سرش، به سختی مجروح و در حالت اغما به بیمارستان منتقل شد. مهاجمان نیز متواری شدند.(۲)

در بهبهان هم یک فرد مسلح به سلاح کمری و نارنجک با تیراندازی به سوی یکی از افراد متعهد این شهر، وی را مجروح کرد. مأموران شهربانی بلافاصله مهاجم را تعقیب و پس از مجروح شدن او براثر تیراندازی، وی را دستگیر کردند و تحویل نیروهای سپاه پاسداران دادند.(۳)

یکی از افراد متعهد شهر قوچان نیز هدف سوءقصد فردی مسلح قرار گرفت و از ناحیه دست مجروح شد. ضارب بلافاصله به وسیله یک موتورسیکلت متواری شد.(۴)

۱

افراد وابسته به گروه های مسلح معارض؛ ازجمله سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در ۶ شهر، اقدام به تیراندازی و پرتاب نارنجک و انواع بمب های دست ساز و آتش زا به مراکز عرضه کالاهای فرهنگی، افراد و اماکن متعلق به طرف داران جمهوری اسلامی کردند که در این حوادث ۹ نفر مجروح شدند و خساراتی ایجاد شد. ۴ نفر از عاملان این حوادث دستگیر شدند.

ساعت ۶ صبح امروز، سرنشینان مسلح ۴ خودرو به چادر فروش کتاب های مذهبی در پیاده رو مقابل در ورودی دانشگاه تهران حمله و پس از پرتاب یک نارنجک، چند نفر از آنان به سوی پاسداران مستقر در جلو دانشگاه با مسلسل های یوزی و کلت شلیک کردند و بلافاصله از محل دور شدند. در این حادثه، یک رهگذر و ۳ نفر از مسئولان چادر عرضه محصولات فرهنگی براثر اصابت ترکش نارنجک مجروح شدند، اما به پاسداران آسیبی نرسید.(۵)

در خیابان امام خمینی اهواز، دو موتورسوار مسلح نارنجکی را به سمت مغازه یکی از افراد متعهد شهر پرتاب کردند که موجب مجروح شدن صاحب مغازه و یک نفر دیگر شد و خساراتی را ایجاد کرد. این افراد سپس در خیابان سعدی نیز اقدام مشابهی را انجام دادند که نارنجک عمل نکرد و مهاجمان از محل حادثه گریختند.

یکی از مأموران شهربانی به کمک یکی از نیروهای جهاد سازندگی که در صحنه حاضر شده بودند، با تعقیب مهاجمان توانستند یکی از آنان را دستگیر کنند و به نیروهای سپاه پاسداران تحویل دهند.(۶)

در بروجرد نیز یک بمب آتش زا به منزل یکی از پاسداران این شهر پرتاب شد که براثر انفجار آن، شیشه های خانه شکست. روابط عمومی سپاه پاسداران بروجرد اعلام کرد این چهارمین باری است که به منزل این فرد حمله می شود.(۷)

۱- روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۲- روزنـامه کیهان، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - سـند شماره ۵۱۸۳۲ مرکز مطالعـات و تحقیقات جنگ: از سپاه کرمانشاه به سپاه مرکز (فرماندهی)، ۳/۶/۱۳۶۰.

۳- سند شماره ۳۴۴۷۳۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان به استاندار خوزستان، ۴/۶/۱۳۶۰.

۴- سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه بررسی و تحلیل رویدادهای ایران و جهان، شماره ۴، شهریور ۱۳۶۰، ص۶۸.

۵- روزنامه اطلاعات، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۶- سند شماره ۴۱۷۶۱۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شـهربانی خوزستان به استاندار خوزستان، ۳/۶/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۳۴۸۰۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از معاون انتظامی شاجا، ۳/۶/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۷- روزنامه اطلاعات، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۳.

در مشهد هم یک بمب دست ساز به طرف مغازه یکی از افراد متعهد شهر واقع در چهارراه لشکر، پرتاب شد که عمل نکرد.(۱)

پرتاب ۲ بمب دست ساز به یک کتاب فروشی و منزل یکی از افراد متعهد شهر تایباد خسارات جزئی ایجاد کرد. مهاجمان پس از این اقدام، تعدادی اعلامیه پخش کردند و متواری شدند.(۲)

در بهبهان نیز چند نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق با پرتاب نارنجک و تیراندازی به سمت نمازگزارانی که از مسجد عازم منازلشان بودند، ۳ نفر را مجروح کردند. پس از این اقدام، مردم حاضر در محل، مهاجمان را تعقیب کردند و موفق شدند ۳ نفر از آنان را دستگیر کنند و تحویل نیروهای سپاه پاسداران شهر دهند.(۳)

۱

نیروهای سپاه پاسداران تعدادی از افراد گروه های ضدانقلاب را در خوزستان و سرخس شناسایی و دستگیر کردند. با پیگیری نیروهای سپاه پاسداران هفتگل مسجدسلیمان در استان خوزستان، ۱۱ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و چریک های فدایی خلق (اقلیت) شناسایی و دستگیر شدند. از این افراد وسایل ساخت انواع بمب دست ساز و آتش زا و تعدادی اسناد و نشریات درون گروهی به دست آمد.(۴)

در سرخس نیز یکی از افراد فعال سازمان مجاهدین خلق که یک کلت به همراه داشت، دستگیر شد.(۵)

۲

بخش خبری رادیو مجاهد (ارگان تبلیغی سازمان مجاهدین خلق) اقدام به پخش اخبار مربوط به عملیات تیم های نظامی و عملیاتی سازمان در مناطق گوناگون تهران کرد.

رادیو مجاهد با پخش این اخبار می کوشد حجم عملیات سازمان را بالا و مؤثر جلوه دهد، اما یکنواختی و شکل همسان این خبرها، به وضوح از کاهش محسوس اقدامات سازمان مجاهدین در روزهای اخیر درپی دستگیری های گسترده افراد وابسته به سازمان به ویژه در تهران و تبلیغاتی بودن این اقدام برای روحیه دادن به اعضای رده پایین حکایت می کند.

رادیو مجاهد از مجریان عملیات ها با القابی مانند "میلیشیای قهرمان" یا "فرزندان انقلابی خلق" یاد کرده و افزوده است: این افراد موفق به آتش زدن اتومبیل، حمله به افراد و تنبیه آنان (!) و پرتاب بمب آتش زا به سمت چندین مغازه و منازل افراد وابسته به جمهوری اسلامی شده اند.

این رادیو همچنین در اخبار خود افرادی را که خودشان یا مغازه و منزلشان هدف حمله قرار گرفته است "فالانژ"، "مزدور خائن"، "سرسپرده رژیم"، "اجیرشدگان رژیم" و "جاسوس مزدور" و... خوانده است.

۱- روزنامه کیهان، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۲- سند شماره ۵۱۹۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مشهد به تهران (فرماندهی سپاه)، ۷/۷/۱۳۶۰.

۳- روزنامه اطلاعات، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۳.

۴- سند شماره ۵۱۸۵۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی خوزستان به فرماندهی مرکز، ۴/۶/۱۳۶۰.

۵- سند شماره ۵۱۸۳۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مرکز (فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۳/۶/۱۳۶۰.

درمجموع، در اخبار امروز از حمله و تنبیه (!) ۹ نفر در محله های مختلف با به آتش کشیدن یک کتاب فروشی در میدان امام خمینی، ۲ مغازه در پارک شریعتی و فلکه سوم تهرانپارس و ۲ مغازه بدون ذکر مکان، یک فرش فروشی در خیابان جیحون، یک مغازه پوسترفروشی بدون ذکر نام محل، ۳ خانه در خیابان های یوسف آباد، قصرالدشت، شریعتی، یک اتومبیل مقابل دانشگاه تهران و یک اتومبیل دیگر نام برده شده که به ادعای این رادیو، در همه این موارد، عاملان اقدام به پخش اعلامیه کرده و همگی سالم به پایگاه های خود بازگشته اند، حتی در برخی موارد هم مردم آنها را تشویق کرده اند!(۱)

۱

کمال حبیب اللهی یکی از سلطنت طلبان مخالف جمهوری اسلامی ایران که خبرگزاری ها از وی به عنوان فرمانده عملیات ربودن ناوچه ایرانی تبرزین نام برده اند، با اعلام حق شناسی عمیق خود از شاهپور بختیار، از سازمان مجاهدین خلق (منافقین) نیز دعوت به همکاری کرد.(۲) سخنگوی سلطنت طلب سازمان آزادگان نیز ضمن تأیید روابط این سازمان با بختیار، هرگونه همکاری با بنی صدر را رد کرد.

به گزارش خبرگزاری فرانسه، دریادار حبیب اللهی فرمانده نیروی دریایی ارتش در رژیم شاه و یکی از رهبران جنبش مخالف حکومت ایران در مصاحبه با روزنامه فرانسوی صبح پاریس، ضمن اعلام رضایت و تشکر از شاهپور بختیار به دلیل کمک های وی به این جنبش، درباره دعوت از سازمان مجاهدین خلق گفت: «اگر مجاهدین خلق مایل باشند به ما بپیوندند ما به آنها خوشامد می گوییم، زیرا آنها نیز ناسیونالیست هستند و برای کشور خود مبارزه می کنند.»(۳)

از سوی دیگر، ژنرال بهرام کیا عضو سابق ستاد ارتش ایران در زمان شاه، در مصاحبه با مجله عربی الدستور درباره رابطه این سازمان با بختیار و سازمان مجاهدین خلق گفت: «ما با شاهپور بختیار روابط بسیار نزدیکی داریم و رهبری سیاسی او را پس از ژنرال آریانا قبول داریم. ما همچنین به مجاهدین خلق و فداییان خلق احترام می گذاریم و روابط خوبی با آنها داریم، ولی با بنی صدر همکاری نخواهیم داشت و ما معتقدیم که همکاری مجاهدین خلق و بنی صدر طولی نخواهد کشید و این همکاری تاکتیکی و موقتی است.»(۴)-(۵)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۸، ۴/۶/۱۳۶۰، ص۹ ضمیمه، رادیو صدای مجاهد، ۳/۶/۱۳۶۰.

۲- ناوچه تبرزین در مسیر خود از بندر شربورگ فرانسه به ایران، در آب های ساحلی اسپانیا ربوده شد. (به روزشمار ۲۲/۵/۱۳۶۰ مراجعه شود.)

۳- همان، ص ۱۷، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۴/۶/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۹، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۸، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۴/۶/۱۳۶۰.

۴- درخصوص سپهبد آریانا و سازمان سلطنت طلب آزادگان مطالبی در ضمیمه گزارش درج شده است.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۸، ۱۴/۶/۱۳۶۰، صص ۱۴ - ۱۲، مجله عربی الدستور (چاپ لندن)، ۱۳/۶/۱۳۶۰.

اشغال سفارتخانه های ایران در لاهه (هلند) و بروکسل (بلژیک) توسط افراد گروه های ضدانقلاب با دخالت نیروهای پلیس این دو کشور خاتمه یافت. تنها یک روز پس از ماجرای اشغال منزل سفیر ایران در استکهلم پایتخت سوئد و گروگان گرفتن وی و همسر و فرزندش که با دخالت پلیس خاتمه یافت، امروز نیز دو گروه کوچک از دانشجویان ایرانی مخالف جمهوری اسلامی ایران برای ساعاتی سفارتخانه های ایران در لاهه و بروکسل را به اشغال خود درآوردند.

خبرگزاری فرانسه از لاهه به نقل از پلیس هلند اعلام کرد: یک گروه ۱۸ نفری از دانشجویان ایرانی، سفارت ایران در لاهه را برای مدت کوتاهی، اشغال کردند. پس از اینکه این عده از خروج از سفارت، خودداری کردند، پلیس آنها را دستگیر کرد. این افراد که از فرانسه و آلمان فدرال وارد هلند شده بودند، به مرزهای مربوطه فرستاده شده و از این کشور اخراج خواهند شد.(۱)

این خبرگزاری با اعلام اینکه عده ای از هواداران جنبش مارکسیستی - لنینیستی پیکار در نشستی مطبوعاتی در لاهه، مسئولیت این اقدام را پذیرفته اند، به نقل از سخنگوی پلیس لاهه، افزود: ۱۶ نفر از ۱۸ نفری که در اشغال سفارت دست داشتند، به مقامات آلمان غربی و ۲ نفر دیگر تحویل مقامات فرانسوی خواهند شد و باتوجه به قانونی بودن پاسپورت و اجازه اقامت این افراد، دانشجویان فوق با مقامات پلیس فرانسه و آلمان مشکلی نخواهند داشت.(۲)

خبرگزاری رویتر هم از بروکسل به نقل از سخنگوی پلیس بلژیک، گزارش داد: در حادثه اشغال سفارت ایران که ۵۰ دقیقه ادامه یافت، به هیچ یک از اعضای این سفارت آسیبی نرسیده است.(۳)

پس از این دو حادثه، سفیر ایران در بلژیک، در ملاقات با مقامات مسئول در وزارت امور خارجه این کشور از آنان خواست تا حفاظت از این سفارتخانه را افزایش دهند.(۴)

خبرگزاری فرانسه در خبر دیگری اعلام کرد: حدود یک صد تن از دانشجویان ایرانی مخالف نظام جمهوری اسلامی، در خارج از زندان مرکزی استکهلم، در اعتراض به دستگیری ۳۵ ایرانی که روز قبل، اقدام به اشغال منزل سفیر ایران در سوئد کرده و ۱۰ ساعت او و اعضای خانواده اش را به گروگان گرفته بودند، تظاهرات کردند. این خبرگزاری در ادامه به نقل از فردی که وی را وکیل دستگیرشدگان خواند، اعلام کرد: بازداشت شدگان به منظور اعتراض به شرایط بازداشتشان اعتصاب غذا کردند. مقامات ندامتگاه، این دانشجویان را در سلول های جدا از یکدیگر نگهداری می کنند تا از ملاقاتشان هم جلوگیری کنند.

از سوی دیگر، وزیر امور خارجه سوئد در یک مصاحبه رادیویی گفت: هرچند آرای صادره در محاکم ایران مخالف عقیده سوئد درزمینه عدالت است، باوجوداین، استکهلم اشغال هیئت های دیپلماتیک را نمی تواند تحمل کند.(۵)

ص:۵۸۲

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۹ ، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۹، لاهه - خبرگزاری فرانسه، ۴/۶/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۸، ۴/۶/۱۳۶۰، ص۲۱، لاهه - خبرگزاری فرانسه، ۳/۶/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۰، ۶/۶/۱۳۶۰، ص۹، لاهه - خبرگزاری فرانسه، ۵/۶/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۸، ۴/۶/۱۳۶۰، ص۲۱، بروکسل - خبرگزاری رویتر، ۳/۶/۱۳۶۰.
۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۹، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۲۷ ضمیمه، کویت، ۴/۶/۱۳۶۰.
۵- همان، ص۹، استکهلم - خبرگزاری فرانسه، ۴/۶/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۸، ۴/۶/۱۳۶۰، ص۲۲، استکهلم - خبرگزاری فرانسه، ۳/۶/۱۳۶۰.

انتشار تصویر امام خمینی همراه با سوره یاسین در چند روزنامه هندی که با سفارش سفارت عراق انجام شده است و نسبت دادن آن به مقامات ایرانی موجب اعتراض و تظاهرات عده ای از مسلمانان ایالت کشمیر و درنتیجه زخمی شدن ۱۱ نفر، در این منطقه شد.

آخوندزاده کاردار موقت ایران در هندوستان، در مصاحبه ای مطبوعاتی در محل سفارت، با اعلام این خبر گفت: عراقی ها در اعلامیه ای که عکس امام خمینی را به همراه سوره یاسین آورده و آن را برای انحراف اذهان عمومی انتشار داده اند، نوشته اند این قرآن مجید است درحالی که همه مسلمانان می دانند قرآن نه با سوره یاسین، که با سوره حمد آغاز می شود و نظر به حساس بودن این مسئله، سفارت جمهوری اسلامی ایران ضمن اعتراض به دولت هند اعلام کرد این گونه تبلیغات نقض کننده قوانین دیپلماتیک هستند و سفارت آن را توهین به اسلام و رهبر ایران می داند.

وی افزود: دولت هند در پاسخ به این اعتراض اعلام کرد این اولین باری است که سفارتخانه در هند دست به چنین کاری زده است و دولت هند به سفارت ایران اطمینان خاطر داد که توسط یک قاضی خصوصی این موضوع را پیگیری خواهد کرد.(۱)

ضمیمه گزارش۵۰۱: معرفی سپهبد آریانا و سازمان سلطنت طلب آزادگان

باتوجه به نقش بهرام آریانا در ربودن ناوچه ایرانی تبرزین، خبرگزاری پارس مطالبی را درباره سوابق وی در ارتش شاه، رابطه اش با محافل نظامی امریکا و اختلاف نظرهای متقابل او با حزب توده ایران منتشر کرد. در این گزارش آمده است:

«سپهبد آریانا یکی از افسران دربار شاهنشاهی و رئیس ستاد ارتش شاه در سال های ۱۳۴۰ تا ۱۳۴۵ بود. با شروع حمله عراق به ایران در سال ۱۳۴۰، آریانا پیشنهادی برای حمله متقابل به عراق به شاه داد و ادعا نمود که ارتش ایران با امکانات نظامی خود می تواند عصر همان روز بغداد را تصرف کند، ولی شاه بعد از مشاوره با کارشناسان اسرائیلی دید دیگری نسبت به توانایی های ایران و عراق داشت. این کارشناسان به شاه گفتند هرگونه تجاوز به عراق به شکستی مفتضحانه خواهد انجامید و ارتش ایران به کلی متلاشی خواهد شد.

شاه که حمله به عراق را بی فایده می دید، در مقابل خواست و اصرار وی مقاومت کرد و بعداً آریانا را به اصطلاح مورد کم لطفی خود قرار داد و محرمانه وی را به فرانسه تبعید کرد. آریانا که نام اصلی اش حسن منوچهری است، نخست مسلمان بود، ولی بعداً به آئین زرتشتی گروید و نام بهرام آریانا را بر خود نهاد.

آریانا بعد از انقلاب، با کمک عمال ایرانی خارج از کشور برعلیه جمهوری اسلامی به فعالیت پرداخت. بیشترین فعالیت این دسته پرداختن به وضعیت نظامی و تمرینات کماندویی بود؛ هرچند دراین زمینه نتوانستند موفقیتی داشته باشند.

آریانا ازجمله افرادی است که مورد توجه محافل اطلاعاتی و نظامی امریکا قرار گرفت. امریکاییان که در یک زمان افراد و جریانات مختلف و متفاوت و جریاناتی که به نظر آنان بالقوه قابلیت تبدیل به آلترناتیو جمهوری اسلامی را دارند، مدنظر قرار می دادند، به وی به عنوان فردی که توان جمع کردن ملی گراها و نظامیان را دارد توجه کردند.

بر همین اساس، نشریه داخلی ارتش امریکا با چاپ تصویر و بیوگرافی و اعتقادات آریانا به تحسین شخصیت نظامی وی پرداخته و

نوشته است: ارتشبد آریانا یکی از با انضباط ترین افسران ایران است که

ص:۵۸۳

۱- روزنامه کیهان، ۳/۶/۱۳۶۰، ص۱۶.

درعین حال دارای درجه دکترا در رشته جامعه شناسی، تاریخ و فرهنگ ایران می باشد. وی مورد توجه اغلب سیاستمداران ملی و نظامیان وطن پرست ایرانی بوده و در مجامع نظامیان مبارز به عنوان پیش کسوت عضویت دارد. به اعتقاد مخالفین جمهوری اسلامی در خارج از کشور، آریانا احتمالاً مقبول ترین نظامی ای خواهد بود که می تواند در یک دوران انتقالی درصورت سقوط جمهوری اسلامی ایران نقش ویژه ای را عهده دار شود.»

خبرگزاری پارس که این مطلب را با استفاده از چند نشریه خارج از کشور تهیه کرده است، درمورد فعالیت های این فرد نوشته است: «بعد از گذشت یک سال از انقلاب، با کمک دیگر نظامیان فراری در خارج از کشور، سازمان ارتش رهایی بخش ایران را پایه ریزی کردند که در کشورهای اروپایی به خصوص کشور فرانسه برعلیه جمهوری اسلامی ایران بیشترین فعالیت را داشته اند.

آریانا به دنبال اختلاف نظرهایی که با دیگر نظامیان داشت، حدود ۴ ماه قبل سازمانی را به نام سازمان آزادگان ایران به وجود آورد و افرادی از این گروه را در دهکده ای در اطراف پاریس در محوطه باغی، آموزش نظامی می دهد.

عمده فعالیت این گروه در مرزهای ایران و ترکیه؛ یعنی در نقاط شمال غربی ایران متمرکز است، زیرا به وسیله امکاناتی که رژیم نظامی ترکیه دراختیار آنها قرار می دهد، می توانند با امکانات بیشتری برعلیه جمهوری اسلامی ایران فعالیت کنند.

به گزارش روزنامه های ضدانقلابی خارج از کشور، آریانا یکشنبه ۴ مرداد ۱۳۶۰، به مرز ترکیه عازم شده است و برای سازماندهی و مبارزه برعلیه جمهوری اسلامی افراد خود را بسیج کرده است.

سازمان آزادگان ایران که تعداد آنها بسیار محدود بوده، در خارج از کشور به نشر تراکت هایی به نام نامه آزادگان می پردازند که به عنوان ارگان سیاسی این سازمان محسوب می شود. مواضع این دسته حمایت از ملیت گرایی صرف و مخالفت با کمونیسم [است]، رژیم جمهوری اسلامی را رژیم ملایان قلمداد می کند و معتقدند که برای رسیدن به امکانات اقتصادی و قدرت سیاسی دست به هر کاری می زنند و سقوط بازرگان و بنی صدر را نمونه ای از این گونه جاه طلبی ها می دانند.

هرچند از بنی صدر به عنوان ریاست جمهوری قانونی و از بازرگان به عنوان نخست وزیر قانونی یاد می کنند، ولی بر این اعتقاد هستند که آنچه در ۲۲ بهمن ۵۷ در ایران گذشت انقلاب نبود، بلکه شورشی و حتی کودتایی بود که با کمک ابرقدرت های جهانی در ایران به وقوع پیوست.»(۱)

از مسائل مهم درمورد مواضع سازمان آزادگان، دیدگاه آنان درباره حزب توده است. اعضای این سازمان به نقش حزب توده در جریانات داخلی ایران بسیار بها داده و این حزب را زمینه ساز نفوذ شوروی برای ایجاد حکومتی در ایران نظیر حکومت ببرک کارمل در افغانستان – که توسط شوروی پس از اشغال این کشور روی کار آمد – می دانند؛ لذا پس از انتشار خبر ربودن ناوچه ایرانی و مطرح شدن نام سازمان آزادگان، حزب توده با ارسال نامه ای دست نویس به دفتر امام خمینی با عنوان "بسیار مهم و فوری" از قول منابعی که آنان را "دوستان خود در ترکیه" نامیده، خبری را مطرح کرد که براساس آن، عوامل امریکایی به فرماندهی یک ژنرال امریکایی به نام رینگ که رئیس کمیسیون مشترک ناتو برای کمک های نظامی به ترکیه است، با همکاری یک ژنرال ترک و استفاده از عوامل آریانا درصدد اجرای یک طرح عملیاتی نظامی از مرز ترکیه علیه ایران هستند. در بخشی از این نامه که بیشتر ناشی از یک درگیری سیاسی و تبلیغاتی بین حزب توده و سلطنت طلب ها است و باوجود تبلیغات وسیع رسانه ای هیچ گاه به واقعیت نپیوست، آمده است:

«با کمک امریکا یک طرح عملیاتی نظامی در خاک ایران تهیه شده است. در این طرح نقش اساسی را گروه ضدانقلابی با نام "ارتش آزادی ایران" که ارتشبد آریانا در رأس آن قرار دارد ایفا خواهد کرد. آریانا با یک دسته از ژنرال های فراری ایران به ترکیه، نقشه این گروه این است که با کمک مقامات ترکیه از ناحیه وان وارد ایران شوند. به ابتکار آریانا در ترکیه "شورای ملی آزادی" تشکیل شده که تقریباً ۴۰ ژنرال و افسر ارشد ارتش آریامهری [در آن] عضویت دارد [دارند]. در ترکیه و مصر در پایگاه های مخصوص گروه های کماندویی و خرابکاری آموزش می بینند. این گروه ها دراختیار اویسی و آریانا قرار گرفته اند. این گروه در ارتش ایران و

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۱، ۲۸/۵/۱۳۶۰، صص ۱۵ - ۱۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۷/۵/۱۳۶۰.

به ویژه در نیروی هوایی، هواداران جدی دارد و اینان مأموریت دارند هم زمان با شروع تهاجم آریانا از ترکیه در درون ارتش ایران آشوب و بلوا راه بیندازنـد. درصورتی که آریانا بتواند کودتای خود را در آذربایجان به پیروزی برساند، نقشه این است که نیروهای جبهه متحد ضدانقلاب در سایر استان ها دست به کار شوند.»(۱)

همچنین امیر خسروی عضو کادر مرکزی حزب توده ایران که در پاریس به سر می برد، با رد امکان بازگشت مجدد سلطنت طلب ها به قدرت در ایران، درمورد سرقت ناوچه ایرانی توسط گروه آریانا گفت: «مسئله ناوچه تبرزین، ضعف سلطنت طلبان را نشان خواهد داد و ربودن این ناوچه یک عمل تبلیغاتی ازسوی آنان برای مخفی کردن حالت ناامیدی خود است.»(۲)

۱- سند شماره ۱۶۹۱۳۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از دفتر حزب توده ایران به دفتر امام خمینی، ۲۵/۵/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزار ش های ویژه، شماره ۱۵۳، ۳۰/۵/۱۳۶۰، ص۶، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۲۹/۵/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ چهارشنبه ۴ شهریور ۱۳۶۰ ۲۵ شوال ۱۴۰۱ ۲۶اوت ۱۹۸۱

۱

نیروهای سپاه پاسداران ارومیه با همکاری نیروهای محلی موفق شدند چند روستا را در منطقه هشتیان در شمال ارومیه، که از پایگاه های اصلی گروه های ضدانقلاب بود، پاک سازی کنند و همچنین محور ارومیه - سرو را که از راه های مهم این گروه ها بود، به تصرف خود درآورند. در عملیات پاک سازی مناطق تحت کنترل افراد گروه های مسلح ضدانقلاب در منطقه "هشتیان" واقع در شمال ارومیه، ۵ نفر ازجمله یک کردِ تبعه ترکیه به اسارت نیروهای سپاه پاسداران درآمد.(۱)

در ادامه عملیات، نیروهای سپاه با همکاری جوانمردان(۲) در منطقه مرزی سِرو، یک تقاطع مواصلاتی که از راه های ارتباطی مهم گروه های ضدانقلاب در محور ارومیه - سرو بود را تصرف کردند. با پاک سازی این منطقه، ۱۸ نفر از نیروهای خودی (شامل ۹ سرباز و درجه دار و ۳ پاسدار و ۶ نفر از افراد محلی) که اسیر حزب دمکرات بودند، آزاد شدند. در این عملیات همچنین ۶ خودرو (۲ خودرو سرقت شده از جهاد سازندگی و ۴ خودرو از سپاه) به دست نیروهای مشترک سپاه و ژاندارمری و نیروهای محلی افتاد. پس از این عملیات، مردم با استقبال گسترده از این نیروها وفاداری خود را به انقلاب و جمهوری اسلامی اعلام کردند.

با تصرف این منطقه، نیروهای خودی که جاده ارومیه - سرو را تحت کنترل داشتند، توانستند ازطریق صومای برادوست و راه سِرو که مدتی طولانی دراختیار افراد گروه های ضدانقلاب بود، به ارومیه تردد کنند.

نیروهای عمل کننده خودی در تماس با فرماندهی سپاه آمادگی خود را برای کنترل منطقه مرزی سرو(۳) به محض رسیدن نیروی کمکی از تهران اعلام کردند.

افراد گروه های ضدانقلاب با حضور نیروهای خودی در منطقه، به آن سوی مرز گریختند.(۴)

۱- سند شماره ۲۱۷۵۵۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی ارومیه به فرماندهی مرکز، ۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۱۸۷۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه ارومیه به فرمانده سپاه مرکز، ۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- افراد محلی که با نیروهای ژاندارمری عملیات مشترک انجام می دادند.

۳- سِرو منطقه مرزی با ترکیه و تنها نقطه ای است که جاده ای مناسب برای تردد به ترکیه دارد.

۴- روزنامه کیهان، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - سند شماره ۴۱۷۵۵۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی ارومیه به فرماندهی مرکز، ۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۱۷۵۵۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی ارومیه به فرماندهی مرکز، ۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۱

رادیو صدای کردستان ارگان خبری - تبلیغی حزب دمکرات کردستان، مدعی شد حزب دمکرات جنازه ۲ نفر از افراد وابسته به این حزب را با ۳ نفر از نیروهای ارتش که در دست آنان اسیر بودند، مبادله کرده است. منابع خبری سپاه و ارتش خبری دراین باره منتشر نکردند.(۱)

سپاه پاسداران سردشت نیز اعلام کرد یکی از نیروهای سپاه پاسداران این شهر با یکی از افراد حزب دمکرات مبادله شد.(۲)

۲

در ترورهای امروز انجام شده به دست عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، ۳ نفر در تهران، فومن و فسا شهید و ۴ نفر در قزوین، رشت و قائم شهر مجروح شدند. یک نفر از عاملان ترور کشته و یک تن نیز دستگیر شد.

در تهران، یکی از نیروهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به نام مسعود امیری مقدم در خیابان بهار، هدف سوءقصد موتورسواری مسلح قرار گرفت و پس از انتقال به بیمارستان به شهادت رسید.(۳)

در حادثه دیگری در خیابان ایرانمهر تهران، یک موتورسوار مسلح به سوی یکی از پاسداران کمیته منطقه ۷ تیراندازی کرد، اما این پاسدار توانست با تیراندازی متقابل مهاجم را مجروح و سپس او را دستگیر کند. در بازرسی از این فرد یک نارنجک و یک کلت به دست آمد.(۴)

در فومن نیز محمد قنبردوست از اعضای فعال انجمن اسلامی روستای احمد سرگوراب از توابع فومن، به دست یکی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق ترور شد و در یکی از بیمارستان های رشت به شهادت رسید.(۵)

همچنین یکی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق با کلت به یکی از اهالی متعهد شهرستان فسا حمله کرد و وی را به شهادت رساند.(۶)

در قزوین هم ۲ نفر از نیروهای سپاه و بسیج که با خودرو سپاه در خیابان بوعلی این شهر درحال حرکت بودند، در تقاطع خیابان سعدی هدف حمله سرنشینان مسلح یک خودرو قرار گرفتند که در تیراندازی انجام شده فرد پاسدار از ناحیه شانه و فرد بسیجی از ناحیه سر مجروح شده و به بیمارستان انتقال یافتند. مهاجمان پس از تیراندازی از محل حادثه گریختند.(۷)

در رشت، یکی از افراد متعهد در محله هاشمی این شهر هدف سوءقصد قرار گرفت و براثر اصابت ۳ تیر به شکم و پا مجروح شد. ضاربان نیز متواری شدند.(۸)

در اقدامی دیگر، سرپرست واحد عملیاتی کمیته انقلاب اسلامی قائم شهر براثر اصابت چاقوی یکی از زندانیان که از افراد سازمان مجاهدین بود، مجروح شد. به گزارش خبرگزاری پارس، مهاجم که در بازداشتگاه کمیته زندانی بوده، صبح زود به بهانه استفاده از حمام از

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۹، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۲ ضمیمه، رادیو صدای کردستان ایران، ۴/۶/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۱، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۴، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۶/۶/۱۳۶۰.

۳- روزنامه جمهوری اسلامی، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۰، ۶/۶/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۵/۶/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۰، ۶/۶/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۵/۶/۱۳۶۰.

۵- روزنامه اطلاعات، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۲۶۲۳۰۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از روابط عمومی ستاد منطقه۳، ۹/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۶- سند شماره ۵۱۹۸۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه ۹ (شیراز) به فرماندهی سپاه مرکز، ۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۷- روزنامه اطلاعات، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۸- روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۳.

بازداشتگاه خارج شده و سرپرست واحد عملیات را که خواب بوده با چند ضربه چاقو از ناحیه سر، گردن و شکم مجروح کرده است. این فرد هنگام فرار به نگهبان هم حمله کرده که با تیراندازی نگهبان کشته شده است.(۱)

۱

اقدامات امروز عناصر ضدانقلاب شامل تیراندازی، بمب گذاری، پرتاب نارنجک و بمب های دست ساز و آتش زا در ۶ شهر کشور، خسارات مالی اندکی به بار آورد.

عصر امروز، به منزل یک پاسدار سپاه در خیابان آصف منشعب از خیابان زعفرانیه در شمال تهران، با نارنجک و مسلسل حمله شد. این حادثه تلفات جانی نداشت.(۲)

در حادثه دیگری، بمب آتش زایی به خانه یکی از افراد متعهد تهران در خیابان شهید هرندی پرتاب شد که خسارتی ایجاد نکرد.(۳)

در شهرکرد هم براثر انفجار بمب دست سازی که افراد ضدانقلاب در ساختمان کانون توحیدی جهاد سازندگی کار گذاشته بودند، شیشه های ساختمان شکست و خساراتی ایجاد شد.(۴)

همچنین روابط عمومی سپاه پاسداران مشهد اعلام کرد که عوامل گروه های مسلح غیرقانونی برای چندمین بار، به سوی ساختمان جهاد دانشگاهی خراسان بمب دست ساز پرتاب کردند که براثر انفجار آن چند شیشه شکست.(۵)

در کرمان نیز یکی از افراد گروه های مسلح ضدانقلاب بمب دست سازی را به سوی منزل یکی از پاسداران این شهر پرتاب کرد که با انفجار آن چند شیشه این ساختمان و خانه های اطراف شکست.(۶)

در اراک هم چند بمب دست ساز به سوی منازل ۳ نفر از افراد متعهد شهر پرتاب شد که خساراتی ایجاد کرد. دراین خصوص یک نفر دستگیر شد.(۷)

انفجار بمب زیر یک خودرو و یک کامیون در یکی از خیابان های شهر کرمانشاه خساراتی را به این دو خودرو و اتومبیل های اطراف وارد کرد. این حادثه تلفات جانی نداشت.(۸)

۲

امروز سرنشینان مسلح یک خودرو تویوتا به اتومبیل گشت پاسداران کمیته انقلاب اسلامی منطقه ۱ تهران حمله کردند. درپی این اقدام، نیروهای کمیته به تعقیب مهاجمان پرداختند. حین تعقیب و گریز، یکی از مهاجمان چندبار به سمت خودرو کمیته تیراندازی کرد که موجب خسارت دیدن و متوقف شدن خودرو پاسداران در حوالی میدان ونک شد. سپس نیروهای کمیته با خودرو دیگری به تعقیب مهاجمان ادامه داده و در خیابان ملاصدرا به آنان رسیدند. در تیراندازی متقابل، ۲ نفر از مهاجمان کشته و ۲ نفر دیگر دستگیر شدند. از جیب یکی از دستگیرشدگان

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۰، ۶/۶/۱۳۶۰، ص۷، قائم شهر - خبرگزاری پارس، ۵/۶/۱۳۶۰.

۲- همان، تهران - خبرگزاری پارس، ۵/۶/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۰، ۶/۶/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۵/۶/۱۳۶۰.

۴- روزنامه کیهان، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۵- همان.

۶- روزنامه کیهان، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۷- روزنامه اطلاعات، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۸- سند شماره ۵۱۹۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه کرمانشاه به فرماندهی سپاه مرکز، ۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

کارت شناسایی شهید ناصر سالمه - یکی از اعضای دادستانی سپاه پاسداران که دو روز پیش (دوم شهریور ۱۳۶۰) در خیابان شهید بهشتی تهران ترور شده بود - به دست آمد.(۱)

از داخل خودرو این افراد چند سلاح کمری و چند پلاک جعلی به دست آمد. یکی از مسئولان کمیته مرکزی انقلاب اسلامی اعلام کرد از این خودرو در اجرای دو مورد ترور در چند شب پیش نیز استفاده شده بود.(۲)

۱

تعدادی از افراد شاخه های نظامی سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، پیکار و چریک های فدایی خلق در ۵ شهر شناسایی و دستگیر شدند، همچنین چند خانه تیمی در مناطق گوناگون کشور کشف شد.

واحد گشت ستاد عملیاتی کمیته منطقه۱ تهران، حین مأموریت به یک خودرو مشکوک شدند و به آن فرمان ایست دادند، اما این خودرو به سرعت گریخت. پاسداران پس از تعقیب وگریز، خودرو را متوقف و ۳ سرنشین آن را دستگیر کردند. در بازرسی از این خودرو یک اسلحه کمری به دست آمد و با پیگیری ماجرا از منزل یکی از آنان چند بمب دست ساز کشف و مشخص شد این افراد عضو یک شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق بودند و پس از دستگیری سرپرست این تیم در یک ماه قبل، آنان به رهبری فرد دیگری در شهر تهران عملیات نظامی انجام می دادند.(۳)

در گلباف یزد نیز با تلاش نیروهای سپاه و همکاری گسترده مردم ۱۸ نفر از افراد و هواداران سازمان مجاهدین خلق شناسایی و دستگیر شدند.(۴)

همچنین به گزارش دادستانی انقلاب اسلامی میاندوآب در آذربایجان غربی، با تلاش مأموران کمیته مرکزی این شهرستان، ۲۰ نفر از هواداران سازمان های مجاهدین خلق، پیکار و چریک های فدایی خلق (اقلیت) شناسایی و دستگیر شدند.(۵)

در سرخس هم یکی از افراد وابسته به سازمان که دو ماه قبل (۸ تیر ۱۳۶۰) دستگیر و در حضور مردم در مسجد با نوشتن توبه نامه، اظهار ندامت کرده و آزاد شده بود، بار دیگر درحالی که یک کلت همراه داشت دستگیر شد.(۶)

در ساری هم با کشف ۲ خانه تیمی، ۲ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق دستگیر شدند. از این منازل یک اسلحه ژ۳ با تعدادی فشنگ آن، یک کلت، چند سند سازمانی و کروکی بعضی مناطق و منازل برای ترور شخصیت های مذهبی شهر و تعداد زیادی وسایل چاپ و تکثیر مانند کاغذ، جوهر، دستگاه تایپ و دستگاه فتوکپی به دست آمد.(۷)

علاوه براین، ۲ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق نیز در رودسر کشف شد که در یکی از

۱- این فرد پس از ترور شهید سالمه کارت شناسایی وی را ربوده و متواری شده بود. (روزشمار ۲/۶/۱۳۶۰)

۲- روزنامه اطلاعات، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی، ۵/۶/۱۳۶۰، صص ۲ و ۱۱.

۳- روزنامه کیهان، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

۴- روزنامه اطلاعات، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۵- روزنامه اطلاعات، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۶- روزنامه اطلاعات، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۷- روزنامه اطلاعات، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۴.

آنها تعداد فراوانی تجهیزات، ازجمله ۴۰ بمب دست ساز، یک بمب ساعتی، یک کلت با ۱۲ فشنگ و مقداری باروت کشف و ضبط گردید و در خانه دیگر هم یکی از اعضای فعال شاخه نظامی سازمان در رودسر دستگیر شد.(۱)

در قم نیز با کشف چند خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق، انواع مختلفی اسلحه و مقدار زیادی فشنگ ژ۳ و یوزی، تعداد زیادی بمب های دست ساز آماده استفاده و مواد اولیه ساخت بمب دست ساز و آتش زا و همچنین طرح ترور چند نفر از پاسداران شهر و نقشه انفجار دفتر کمیته امداد امام خمینی و بانک تعاون اسلامی به دست آمد.(۲)

۱

بنی صدر در مصاحبه با روزنامه امریکایی نیویورک تایمز، با بیان اینکه ۵ نفر از مسئولان بلندپایه ایران موجب برکناری وی از مقام ریاست جمهوری شده اند، گفت: «اگر چنانچه امشب، رجایی، باهنر، رفسنجانی، موسوی اردبیلی و مهدوی کنی کشته شوند، رژیم کنونی ایران سرنگون خواهد شد.»

وی در ادامه مصاحبه، ادعاهایش درباره سقوط قریب الوقوع جمهوری اسلامی ایران و حمایت ارتش و مردم از خود را تکرار کرد. نیویورک تایمز در گزارشی از این گفت وگو آورده است:

«بنی صدر از مردم ایران خواسته است تا رژیم آیت الله روح الله خمینی را سرنگون کنند. وی به خبرنگاران می گوید که اکثر مردم کشورش طرف دار او هستند و مقاومت مردم رو به افزایش است و اینکه آخر کار رژیم کنونی ایران نزدیک است.

بنی صدر در جواب خبرنگاران که از وی سؤال می کنند: "این آینده نزدیک چه وقت است؟" می گوید: "ممکن است چند روز دیگر و یا چند ماه دیگر باشد، دیگر پایه ای برای رژیم باقی نمانده و تنها چند نفر هستند که قدرت را با کمک یکدیگر نگه داشته اند." وی سپس اسم این افراد را به این ترتیب ذکر کرد: رئیس جمهور محمدعلی رجایی، نخست وزیر محمدجواد باهنر، رئیس مجلس هاشمی رفسنجانی و دو روحانی دیگر به نام های موسوی اردبیلی و مهدوی کنی که اگر چنانچه این افراد از میان بروند، رژیم سرنگون خواهد شد.

بنی صدر مدعی است که از حمایت مجاهدین و گروه های چپ گرای مسلح برخوردار است. بنی صدر گفت اکثر افراد ارتش ایران حامی او هستند و افزود: "در ریاست جمهوری من، ارتش ایران شأن و مقام خود را پیدا کرد و این مسئله [امام] خمینی را به وحشت انداخت."

بنی صدر درمورد وظیفه اش به عنوان یک رئیس جمهور و شکست در نبرد با گروه های مذهبی افراطی که [امام] خمینی به آنها اجازه داد که قدرت را به دست گیرند گفت این نبرد، نبردی بود بین روحانیون و روشن فکران. به دنبال اشغال سفارت امریکا، روحانیون اداره امور را به دست گرفتند. ...»(۳)

۱- روزنامه اطلاعات، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۲- روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۹، ۵/۶/۱۳۶۰، صص ۸ - ۶، واشنگتن - خبرگزاری پارس، ۴/۶/۱۳۶۰.

در ادامه مصاحبه های پی درپی و روزانه مسعود رجوی با خبرگزاری ها و مطبوعات که افزون بر جنبه های تبلیغی زمینه ای برای علنی ترشدن هتاکی به مسئولان نظام و طرح ادعاهای دروغ و مطالب ناروا علیه جمهوری اسلامی است، وی امروز هم با هفته نامه آلمانی اشپیگل مصاحبه و بار دیگر این ادعاها را تکرار کرد.

در بخشی از این مصاحبه آمده است: «آقای رجوی شما به دنبال ورود به فرانسه به خبرنگاران گفتید حداکثر تا دو ماه دیگر به ایران باز خواهید گشت و اصلاً چرا به فرانسه آمدید؟

– رجوی: برای آگاه کردن جهانیان از اینکه در ایران چه می گذرد. شما باید یک بار و تنها برای چند لحظه افکار خود را متمرکز کنید و به اعدام های بی وقفه در ایران، [فکر کنید، آن گاه] به انگیزه خروج من از ایران بیشتر پی خواهید برد.

– اشپیگل: ولی شما طرف داران خود را با فرار از ایران تنها گذاشتید و فشار وارد بر آنها افزایش یافته است، آیا این هم برای شما مهم نیست؟

– رجوی: طرف داران ما فکر نمی کنند که بنی صدر و من از ایران گریخته ایم. فرار یکی از نشانه های ضعف است. ما تنها با همکاری سه خلبان ورزیده ارتش، کشور را ترک کردیم و این قدرت ما و ضعف رژیم ملایان را نشان می دهد. و من اعتقاد دارم با همکاری بنی صدر می توانیم به سرنگونی رژیم [امام] خمینی سرعت بخشیم.»

رجوی در ادامه، ضمن اعلام همکاری سازمان مجاهدین خلق با همه گروه های مخالف نظام جمهوری اسلامی، از مخالفت با گروه های سلطنت طلب خودداری و به نوعی نظر مثبت سازمان را درباره اتحاد با این گروه ها بیان می کند. خبرنگار اشپیگل از وی می پرسد: «آیا نیروهای شما با دیگر گروه های مخالف؛ ازجمله فداییان خلق و جبهه ملی نیز همکاری دارند؟

– رجوی: ما با تمام گروه های غیروابسته که خواهان آزادساختن ایران و نجات ملت ایران هستند قصد همکاری داریم.

– اشپیگل: آیا این حرف به آن معنی است که این نظریه شامل ارتشبد آریانا هم می شود؟ لابد شما می دانید ارتشبد آریانا و سازمان آزادگان موفق شد چندی پیش، ناو جنگی تبرزین را آزاد کند؟

– رجوی: من فکر نمی کنم آزادگان مورد حمایت مردم ما در ایران باشد. کار این سازمان برای ابراز وجود بود و در آن راه موفق شد.»(۱)

ص:۵۹۲

۱– نشانه های تمایل متقابل سلطنت طلب ها و سازمان مجاهدین خلق (منافقین) به همکاری با یکدیگر، به تدریج در اظهارنظرهای دو طرف آشکار شد. پس از اظهارنظر صریح و مثبت حبیب اللّهی سرکرده ربایندگان ناوچه ایرانی، برای همکاری با سازمان و سخنان مسالمت جویانه رجوی، امروز امیر طاهری یکی از روزنامه نگاران نزدیک به گروه های سلطنت طلب، در مقاله ای در روزنامه تایمز لندن، با نگاهی مثبت و جانب دارانه، اقدامات سازمان مجاهدین خلق علیه جمهوری اسلامی ایران را تشریح کرد.

(سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه بررسی و تحلیل رویدادهای ایران و جهان، ۱۳۶۰/۶/۶، شماره ۴، صص ۵۲ و ۵۳)

در بخش دیگری از این مصاحبه، رجوی خود را یک مسلمان واقعی نامیده و می گوید: «در چشم ما، [امام] خمینی یک مسلمان نیست و من دوباره اسلام واقعی را به جهانیان نشان خواهم داد.»(۱)

۱

شش کمپانی نفتی ژاپن که از ایران نفت وارد می کنند، تهدید کرده اند که اگر قیمت نفت کاهش نیابد، قراردادهای نفتی خود را با ایران که اواخر سپتامبر (اوایل مهر ۱۳۶۰) به پایان می رسد، تجدید نخواهند کرد.

خبرگزاری فرانسه با اعلام این خبر به نقل از منابع امور صنعتی ژاپن در توکیو گزارش داد: «این کمپانی ها از شرکت ملی نفت ایران درخواست کرده اند که قیمت های نفتی خود را ۴ یا ۵ دلار در ازای هر بشکه کاهش دهند. درحال حاضر، دولت ایران نفت خود را در ازای بشکه ای ۳۷ دلار به ژاپن می فروشد.»

این خبرگزاری افزوده است: «مذاکراتی که قرار است ماه آینده درمورد تجدید معاهده نفتی ایران و ژاپن به عمل آید، اولین مذاکراتی است که درمورد عرضه نفت در سال آینده برگزار خواهد شد. انتظار می رود نتیجه این مذاکرات بر مذاکره با دیگر کشورها نیز تأثیر داشته باشد. شش کمپانی ژاپنی عبارت اند از: دی کیو، میتسوبیشی، شوا، ماروزن و کمپانی های نیشو ایوی و نیش من.»

در پایان این گزارش آمده است: «۱۳ پالایشگاه (ژاپن) که با ایران قرارداد نفتی دارند، روزانه ۲۳ هزار بشکه نفت از این کشور وارد می کنند.»(۲)

۲

شبکه فرانسوی زبان تلویزیون سوئیس در یک برنامه زنده تلویزیونی در گفت و گو با اریک رولو روزنامه نگار مشهور فرانسوی، که اخیراً از سفر به تهران بازگشته است، نظر وی را درمورد برخی مسائل داخلی ایران جویا شد. پاسخ های این خبرنگار به عنوان یک فرد خارجی که با مسائل سیاسی ایران آشناست و از نزدیک بسیاری امور را مشاهده کرده جالب توجه و درعین حال تأمل برانگیز است.

اریک رولو در این گفت و گو بخشی از رفتارهای جمهوری اسلامی را نتیجه تحریکات و توطئه های داخلی و خارجی علیه نظام عنوان کرده و با تمجید از رهبری امام خمینی می گوید: نباید انقلاب ایران را براساس ارزش های غربی تحلیل کرد.

قسمت هایی از این مصاحبه چنین است:

«س: چرا حکومت ایران وعده هایی را که قبل از انقلاب داده بود اجرا نکرد؟

۱- همان، صص ۲۰ - ۱۶ ضمیمه، رادیو صدای آزاد ایران، ۴/۶/۱۳۶۰.

۲- همان، صص ۸ و ۹، توکیو - خبرگزاری فرانسه، ۴/۶/۱۳۶۰.

ج: مگر گذاشته اند که این کشو یک روز آرام باشد. مرتب تحریکات و توطئه های داخلی و خارجی وجود داشته و مجالی برای دولت باقی نگذاشت.

س: [آیت الله] خمینی را چطور می شناسید؟

ج: [آیت الله] خمینی دارای یک شخصیت فوق العاده و استثنایی است که نظیر آن در میان سایر رهبران یافت نمی شود و به قدری در عقاید خود مصمم است که حتی نزدیک ترین خویشاوندان ایشان [که] به طور علنی از بنی صدر حمایت می کردند قادر به نفوذ در وی نشدند. مخالفین از کاهش محبوبیت او صحبت می کنند، ولی من با قاطعیت و اطمینان می گویم که وی از حمایت اکثریت تام برخوردارند. برای مثال، روزی که قرار بود بنی صدر عزل شود، صحبت از یک تظاهرات صد هزار نفری به نفع وی بود. در این روز، فقط مجاهدین خلق آن هم به صورت مسلحانه شرکت کردند، درحالی که من شاهد بودم که در مراسم تشییع جنازه کشته شده در انفجار حزب جمهوری بیش از یک میلیون نفر شرکت داشتند.

س: قدرت واقعی در دست کیست؟

ج: امام رهبر واقعی است، ولی قدرت در دست مردم کوچه و بازار است. البته یک آشفتگی عجیب بر کشور حکم فرما است، ولی این آغاز کار است. انقلاب واقعی ایران هنوز شروع نشده.

س: زنان چه نقشی دارند؟

ج: من شدیداً تحت تأثیر نقش زن ایرانی هستم؛ البته نه آن زنی که اوقاتش در سالن های مد می گذرد، بلکه آن زن چادربه سری که در کنار مردان در تظاهرات، حتی در جبهه های جنگ شرکت می کند.

س: راجع به اعدام افراد صغیر چه می گویید؟

ج: وقتی دختری چشم بسته را در زندان اوین دیدم، دلم به هم خورد، ولی این حالات در من در موقع دیدار انفجار حزب جمهوری اسلامی ایران هم پیدا شد. شب قبل از آن با محمد منتظری مصاحبه داشتم؛ مرد فوق العاده جالبی بود، در حادثه آن شب (انفجار حزب) ۱۵۰ نفر از زیر آوار خارج شدند که اکثراً افراد بی گناه بودند.

س: انقلاب ایران می تواند الگویی برای جهان سوم باشد؟

ج: بله، وقتی چند نفر دانشجو با گروگان گیری دیپلمات های یک ابرقدرت، حکومت آن را به مبارزه می طلبند و قدرت آن را نفی می کنند، این می تواند الگویی برای آن کشورهایی باشد که ترس از این ابرقدرت دارند. اوضاع فعلی عربستان مشابه وضع قبل از انقلاب ایران

است. متأسفانه کشورهای غربی از وضع ایران عبرت نگرفتند. ما انقلاب ایران را براساس ارزش های خود می سنجیم، درحالی که در این قضاوت خود کاملاً دچار اشتباه هستیم.

س: موضع شوروی نسبت به ایران چیست؟

ج: روس ها هم انقلاب ایران را درک نکرده اند، ولی درحال حاضر، مماشات می کنند، زیرا از این موضوع که ایران به نفوذ امریکا، که ایران را به صورت قلب آسیا در خاورمیانه درآورده بود، خاتمه داده است، خوشحال اند.

س: آیا امکان یک کودتای نظامی وجود دارد؟

ج: خیر، بافت ارتش ایران با سایر ارتش های خاورمیانه که کودتا می کند فرق می کند.»(۱)

۱

روزنامه امریکایی کریستین ساینس مانیتور در مقاله ای به بررسی اوضاع داخلی کشور عراق، سیر به قدرت رسیدن صدام، تلاش همه جانبه وی برای حفظ قدرت و تجدیدنظر در مبانی اشتراکی حزب بعث پرداخته است. این روزنامه همچنین به تلاش ویژه عراق برای برگزاری هفتمین اجلاس سران سازمان کشورهای غیرمتعهد که قرار است سال آینده در بغداد برگزار شود، اشاره کرده است.

در بخش هایی از این مقاله آمده است:

«تصاویر متعدد صدام حسین به گونه های متفاوت در لباس نظامی، در میان جمعیت، در لباس دهاتی، در بین کارگران، یا با فرزندش در همه جا دیده می شود. درواقع، سلطه سیاسی صدام حسین در سراسر عراق مشهود است. صدام حسین از سال ۱۹۶۸ که به قدرت رسید، به عنوان مرد نیرومند عراق معروف شد و درواقع، تسلط او بر حزب بعث و رهبری سیاسی اش او را به رئیس جمهور مادام العمر معروف کرده است. صدام حسین به عنوان رابط دولت و حزب بعث، فعالیتش را شروع کرد و پس از سال ها مبارزه و فعالیت سیاسی، سرانجام قدرت را قبضه کرد، با نظارت کامل بر مطبوعات و استفاده از پلیس مخفی، ناراضیان رژیم را کنترل کرده و مانع هرگونه فعالیت مخالفین شده است. درواقع، باوجود حمایت ظاهری عراق از قطعنامه سال ۱۹۷۵ سازمان ملل درمورد جلوگیری از شکنجه و بدرفتاری با زندانیان، گزارش سازمان عفو بین المللی حاکی از ادامه سیاست اعمال خفقان است. به گفته ناظران امور عراق، رژیم های مختلف مانند عراق بر ایجاد مرکزیت سیاسی و سلطه دولتی و ازبین بردن فساد به خشونت متوسل شده اند.

باوجود اعمال زور و خشونت، عراق در دوران حکومت صدام حسین، از صورت یک رژیم

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۷۵، ۵/۶/۱۳۶۰، صص ۴۲ - ۴۰.

سخت گیر سوسیالیستی که تأکیدش بر ملی کردن و اشتراکی کردن مزارع بود، به صورت رژیمی که پذیرای تنوع اقتصادی و مشوق سرمایه گذاری آزاد است درآمد. مالکیت ارضی و زراعت خصوصی بار دیگر مورد تشویق قرار گرفت؛ وی به بسیاری از زارعین مصری یا مراکشی الاصل در دره بین النهرین، زمین های کشاورزی واگذار کرده و چند ماه پیش نیز اداره مزارع اشتراکی را به عنوان یک مؤسسه بی فایده منحل کرد. فعالیت گسترده ساختمانی و جاده سازی و مراکز متعدد توریستی که درنتیجه درآمد سرشار نفت به راه افتاد، چهره بغداد را تاحدودی تغییر داده است. درواقع، این فعالیت های ساختمانی بغداد را برای تجمع رهبران کشورهای غیرمتعهد در سال ۱۹۸۲ آماده می کند. عراق به عنوان کشور میزبان کنفرانس کشورهای غیرمتعهد در سال ۱۹۸۲ (۱۳۶۱) انتخاب شده. به گفته منابع دیپلماتیک، این موضوع ازنظر صدام، که از رهبری عراق به عنوان سرزمین عربی بین شرق و غرب صحبت می کند، حائز اهمیت بسیار است.»(۱)

در ادامه، نویسنده مقاله تغییر تدریجی سیاست خارجی عراق و معطوف شدن تمایلات سیاسی مسئولان این کشور از شوروی به سمت غرب را این گونه تفسیر کرده است:

«سیاست خارجی عراق که پس از سال ۱۹۶۸، گرایش به اتحاد شوروی پیدا کرده بود، به تدریج تغییر یافته. درآمد نفت به عراق امکان داده که لوازم مصرفی مورد احتیاجش را از بازارهای جهانی خریداری کند و به این منظور، به اروپا، امریکای شمالی و آسیای شرقی روی آورده. صادرات انگلستان به عراق در سال جاری، رقمی حدود یک میلیارد دلار خواهد بود. امریکا تنها درحدود ۴۰۰ میلیون دلار محصولات کشاورزی به این کشور که روزگاری مرکز تولید خاورمیانه بود، صادر می کند. یکی از دلایلی که دولت بغداد به جانب غرب متمایل شده، کشف شبکه افسران کمونیست در سال ۱۹۷۸ بود که مشغول طرح کودتایی علیه بعثی ها بودند. به دنبال تصفیه و اعدام و انحلال حزب کمونیست عراق، دولت بغداد ازنظر سیاسی به تدریج از مسکو کناره گرفت و از اولین کشورهای عرب بود که اشغال افغانستان را توسط نیروهای نظامی شوروی محکوم کردند؛ البته روابط اقتصادی با شرق همچنان پابرجا است و همین چند ماه اخیر بود که عراق موافقت نامه همکاری های درازمدت اقتصادی، بازرگانی و صنعتی را با مسکو منعقد کرد. به گفته دیپلمات های غربی، تعیین موضع صدام حسین کار چندان آسانی نیست، ولی به نظر می رسد که صدام حسین بیش از هر چیز، یک رهبر ملی گرا است و باوجود

۱- با تلاش های ایران درزمینه های گوناگون، سازمان کشورهای غیرمتعهد درمورد میزبانی عراق تجدیدنظر کرد و این اجلاس در هندوستان (دهلی نو) برگزار شد.

حرف های تنـد و افراطی شـعارگونه آنچه اجرا می کند، جنبه کاملاً عملی دارد. به نظر کارشـناسان امور عراق، ادامه رابطه با غرب، صدام حسین را به میانه روی بیشتری سوق خواهد داد.»

کریسـتین سـاینس در ادامـه افزوده است: «تمرکز قـدرت رهـبری، خـواه نـاخواه مسـئولیت هـا را متـوجه صـدام حسـین می کنـد که درصورت شـکست سیاسـی مورد سـرزنش قرار گیرد؛ به طور مثـال، صـدام حسـین اخیراً ازجـانب برخی اعضـای شورای فرمانـدهی انقلاب در دو مورد مختلف سـرزنش شد، که یک مورد آن ادامه جنگ با ایران بود و دیگر، انهدام تأسـیسات اتمی بغداد به وسـیله اسـرائیل. به گفته منتقـدان صـدام، اگر جنـگ با ایران طولانی نشـده بود، عراق در حمله هفتم ژوئن به تأسـیسات امنیتی اش غافلگیر نمی شد.»(۱)

۱

عراق با شـرکت انگلیسی رستون دیزل (شعبه کمپانی امریکایی جنرال الکتریک) یک قرارداد ۴۰ میلیون پوندی برای خرید و نصب ۷۰ نیروگاه برق در مناطق گوناگون این کشور منعقد کرد.

خبرگزاری فرانسه به نقل از نشـریه لبنانی النهار(۲) بـا اعلام این خبر افزود: «این نیروگاه ها در ۱۸ ماه آینده، مسـتقر و اولین آنها در سال ۱۹۸۳، قابـل بهره برداری است. این دومین قرارداد عراق بـا کمپـانی جنرال الکتریـک در سـال جـاری است. کشـور عراق یک قرارداد ۴۰ میلیون پوندی به منظور تعبیه توربین های گازی نیز با این شرکت منعقد کرده است.

براساس این گزارش، روابط عراق و انگلیس به ویژه درزمینه بازرگانی از سال پیش رو به بهبود گذارده است.

یادآوری می شود به دنبال زندانی شدن ۳ تاجر انگلیسی در عراق، روابط دو کشور تیره شده بود.

براساس این گزارش، ۵۰ شرکت از ۶۰ شـرکت انگلیسـی دعوت شده برای شـرکت در نمایشگاه بین المللی عراق در این نمایشگاه شرکت کردند.

صادرات انگلیس به عراق در سال ۱۹۸۰ به ۳۲۲ میلیون پوند بالغ می شود که این رقم در سال ۱۹۸۱ رقمی معادل ۵۰۰ میلیون است.

از سوی دیگر، جان بیفن وزیر بازرگانی انگلیس، در پاییز آینده به منظور شـرکت در نمایشگاه بین المللی بغداد، به عراق عزیمت و یک قرارداد ۲ میلیارد دلاری درمورد فروش سیستم دفاع هوایی با این کشور منعقد می کند.»(۳)

ص:۵۹۷

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۵۹، ۵/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۴/۶/۱۳۶۰.

۲- نام کامل این نشریه النهار عرب ریپورت اند ممو است.

۳- همان، صص ۳ و ۴، بیروت - فرانس پرس، ۴/۶/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ پنجشنبه ۵ شهریور ۱۳۶۰ ۲۶ شوال ۱۴۰۱ ۲۷ اوت ۱۹۸۱

۱

نیروهای عراقی امروز به مواضع ایران در غرب دزفول حمله کردند. در این حمله، ۲ گروهان پیاده عراقی مستقر در جبهه مالحه واقع در جنوب غرب دزفول، پس از اجرای آتش تهیه، از دو محور اقدام به پیشروی به سمت نیروهای خودی کردند، اما براثر برخورد آنها با تله منوری که نیروهای ارتش کار گذاشته بودند، دو منور به هوا پرتاب شد و نیروهای مستقر در این منطقه متوجه دشمن شده و با آنان درگیر شدند. به دلیل حجم گسترده آتش اجراشده روی نیروهای عراقی و تلفات واردشده به آنان، دشمن مجبور به عقب نشینی شد. در این حادثه ۳ نفر از نیروهای خودی شهید و ۴ نفر زخمی شدند.(۱)-(۲)

۲

ارتش عراق امروز شهرهای اهواز و آبادان را گلوله باران کرد، اما جنگنده های این کشور در بمباران شهرهای استان لرستان و شهر کرمانشاه ناکام ماندند.

توپخانه دوربرد ارتش عراق در ساعت های ۸:۳۰ و ۱۶:۳۰، چند منطقه اهواز را گلوله باران کرد که درنتیجه یک نفر مجروح شد و ۲ منزل مسکونی آسیب دید.

در این حمله مناطقی ازجمله چهارصد دستگاه (حصیرآباد)، منبع آب شهر و اطراف کارخانه های راه آهن شهر هدف اصابت گلوله های دشمن قرار گرفت.(۳)

در آبادان هم براثر اصابت گلوله خمپاره دشمن یک منزل در منطقه احمدآباد تخریب شد.(۴) روز گذشته نیز جنگنده های متجاوز عراق در دو نوبت به حریم هوایی چند شهر استان لرستان و شهر کرمانشاه تجاوز کردند که با واکنش به موقع پدافندهای هوایی ارتش و سپاه در این مناطق، ناگزیر به فرار شدند.(۵)

۱- ارتش عراق یک هفته پیش نیز تلاش کرده بود که به خطوط نیروهای ایرانی رخنه کند که با متحمل شدن تلفاتی مجبور به عقب نشینی شد. (روزشمار ۳۱/۵/۱۳۶۰)

۲- سند شماره ۴۰۳۵۴۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات عملیات سپاه پاسداران دزفول به فرماندهی عملیات سپاه پاسداران دزفول، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۴۹۲۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات عملیات دزفول به فرمانده سپاه پاسداران دزفول، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۰۰۴۹۲۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته واحد اطلاعات عملیات سپاه خوزستان به فرماندهی مرکز، شماره ۳۳۱، ۹/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۳- سند شماره ۰۰۴۹۰۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان (اهواز) به ریاست اداره امور اجتماعی، ۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۰۴۹۵۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از دفتر سیاسی و انتظامی استانداری خوزستان به وزارت کشور (معاونت امور سیاسی و اجتماعی)، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۰۰۴۹۰۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از

اداره پلیس انتظامی راه آهن به ریاست اداره امور اجتماعی، ۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۳۴۸۰۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شاجا به مقام وزارت کشور، ۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- سند شماره ۴۹۰۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی آبادان به ریاست اداره امور اجتماعی، ۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- روزنامه کیهان، ۷/۶/۱۳۶۰، صص ۲ و ۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۱

یک منبع اطلاعاتی نظامی از تلاش گسترده کویت برای تأمین نیازهای لجستیکی و تدارکاتی ارتش عراق ازطریق مرزهای مشترک این دو کشور خبر داد.

براساس این گزارش، تجهیزات نظامی و محصولات خارجی خریداری شده توسط عراق از نفربرهای نظامی گرفته تا مواد غذایی، در بندرهای کویت تخلیه می شوند و سپس به مقصد عراق بارگیری و از مسیر زمینی به این کشور حمل می شوند. چند ناوچه عراقی نیز برای مستقرکردن تجهیزات نظامی روی آنها به یکی از بندرهای کویت آمده اند.

در ادامه این خبر آمده است: تریلرها و ماشین هایی که از عربستان و کویت به عراق می روند، در منطقه العبدلی واقع در مرز عراق با کویت که در نزدیکی صفوان است، جمع می شوند و پس از استراحت، شبانه به حرکت خود ادامه می دهند.(۱)

۲

حمله افراد مسلح گروه کمونیستی کومه له به سقز پس از چند ساعت با ورود نیروهای سپاه و ارتش شکست خورد. حزب دمکرات نیز اعلام کرد امشب به مناسبت سی وششمین سالروز اعلام موجودیت حزب بعث عراق بر فراز ارتفاعات آتش روشن خواهد کرد. افراد این حزب ۲ نفر را نیز در یک روستا از توابع قروه در استان کردستان به گروگان گرفتند.

حدود ۳۰۰ نفر از افراد سازمان کومه له بعدازظهر امروز، با کمک عناصر نفوذی، به شهر سقز حمله کردند. این افراد که از ساعت ۱۳ با ترور یک سرباز در خیابان پشت مقر سپاه پاسداران انقلاب اسلامی حمله خود را آغاز کرده بودند، از ساعت ۱۶:۳۰، با نفوذ به شهر در یک اقدام غافلگیرانه، بعضی ساختمان های شهر ازجمله ساختمان شهربانی، مخابرات و مسجدجامع را محاصره و ارتباطات تلفنی این ساختمان ها را با بیرون قطع کردند، سپس با حرکت در خیابان های شهر از مسیر پارک شهر، چهارراه فرح، میدان عقاب، فلکه بانک ملی و بازار به ساختمان های گوناگون ازجمله مسافرخانه ها، داخل بازار، حتی حمام های عمومی شهر وارد شدند و تعدادی از سربازان و افراد نظامی را که عصر پنجشنبه در مرخصی داخل شهر بودند به شهادت رساندند و عده ای را نیز دستگیر کردند.(۲)

به دلیل حضور ناگهانی و پیش بینی نشده این افراد در خیابان های شهر مقاومت چندانی دربرابر آنان صورت نگرفت و مهاجمان مردم شهر و سربازان ارتش و پاسداران را که بدون سلاح در معابر درحال تردد بودند به گلوله بستند که درنتیجه چند نفر ازجمله یک باربر و یک کودک ۴ ساله به شهادت رسیدند.

این افراد در نخستین ساعات حضور خود در شهر ۱۴۰ نفر را که ۴۰ نفر آنان نظامی بودند، به گروگان گرفتند.(۳)

ص:۶۰۰

۱- سند شماره ۵۱۸۹۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به نهاجا (پست فرماندهی)، ۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- سند شماره ۵۱۹۰۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مرکز (فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز

فرماندهی)، ۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و – سند شماره ۵۱۹۱۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سپاه سنندج به فرماندهی اطلاعات مرکز، ۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و – سند شماره ۵۱۸۸۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به معاونت عملیات و اطلاعات نزاجا (مدیریت عملیات)، ۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و – سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۲۹/۸/۱۳۶۰، ص۲۱؛ و – سند شماره ۵۱۸۷۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سنندج به اطلاعات مرکز، ۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- روزنامه کیهان، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و – سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

چند ساعت بعد، با ورود نیروهای ارتش و سپاه پاسداران به شهر، درگیری شدیدی رخ داد و نیروهای خودی با محاصره محل هایی که در تصرف افراد کومه له بود، به مرور تا نیمه شب همه این اماکن را آزاد کردنـد. در این عملیات از نیروهای ارتش ۷ نفر شهید و ۱۵ نفر زخمی و از افراد سپاه نیز ۳ نفر شهید شدند.(۱)-(۲)

پس از این اقدام، نیروهای مشترک سپاه و ارتش با بستن راه های خروجی شهر به جست وجوی خانه به خانه پرداختند و تعدادی از مهاجمان را دستگیر کردند.

در گزارش واحـد عملیات سپاه پاسداران سـنندج خطاب به فرماندهی سـپاه در تهران به دلایل وقوع این حادثه اشاره شده است، در بخشی از این گزارش آمده است:

«۱. دشمن از وضع نامناسب سپاه بهترین استفاده را نمود.

۲. نداشتن فرمانده و شورا و عدم توجه مرکز به این منطقه.

۳. حضورنداشتن مسئول عملیات سقز و سایر مسئولان سپاه بدون هماهنگی با سنندج و عدم اعزام نیروی کادر پاسدار و بسیج به این شهر.»(۳)

امروز همچنین حزب دمکرات کردسـتان ایران که ماننـد دیگر گروه های مسـلح مخالف جمهوری اسـلامی در غرب کشور، با رژیم عراق ارتباطی گسترده و همه جانبه دارد اعلام کرد که به نشانه شادی به مناسـبت سی وششمین سالروز اعلام موجودیت حزب بعث عراق، امشب بر فراز ارتفاعات مناطق تحت تصـرف خود، آتش روشن خواهـد کرد.(۴) افراد وابسـته به این حزب نیز ۲ نفر از اهالی روستای نیل از توابع شهرستان قروه در استان کردستان را به گروگان گرفتند.(۵)

ص:۶۰۱

۱- در اسـناد گوناگون، آمار مجروحان با اختلاف جزئی، متفاوت اعلام شده است. شهربانی سقز تعداد شهیدان را ۱۰ نفر (۸ نظامی و ۲ غیرنظامی) و مجروحان را ۱۶ نفر اعلام کرد، اما در سندی که سپاه منطقه۷ چهار روز پس از حادثه به تهران ارسال کرد، تعداد شهیدان ۱۰ نفر (۳ نفر از سپاه، ۵ نفر از ارتش و ۲ نفر از اهالی شـهر)، زخمی ها ۲۳ نفر (۵ نفر از سـپاه و ۸ نفر از ارتش و ۱۰ نفر بومی) گروگان ها نیز ۴۵ نفر اعلام شد که به نظر می رسد تعدادی از افراد اسیرشده در ساعت های اولیه درگیری رها شده باشـند. در اسـناد منتشـرشده فقـط از چنـد شـهید این واقعه نـام برده شـده که عبـارت انـد از: رضـا عباسـقلی زاده از پرسـنل اطلاعات سـقز، گروهبان یکم نصـرالله قربانی جمعی گردان شیراز، محمدحسـین نصیرآبادی جمعی گروهان تیپ سـقز و سـیف علی نجفی. (سـند شماره ۳۴۸۰۶ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنـگ: از شـهربانی جمهـوری اسـلامی، ۶/۶/۱۳۶۰، سـند تـک برگی؛ و - سـند شـماره ۵۱۹۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سـپاه منطقه۷ (کرمانشاه) به فرمانده سپاه مرکز، ۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۱۹۰۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سـپاه کرمانشاه به فرماندهی سـپاه مرکز، ۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سـند شـماره ۳۴۸۰۸ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنـگ: از ژاجـا (رکن۳) مرکز فرمانـدهی به دفتـر ریـاست جمهوری، ۶/۶/۱۳۶۰، سـند تک برگی؛ و - سـند شماره ۳۴۸۰۷ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنگ: از ژاجا (رکن۳) مرکز فرمانـدهی به دفتر ریاست جمهوری، ۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی)

۲- سند شماره ۵۱۸۹۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات سپاه سنندج به عملیات سپاه مرکز، ۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۳- سند شماره ۵۱۸۹۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۴- سند شماره ۵۱۸۸۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات به فرماندهی، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۱، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۴، سنندج - خبرگزاری پارس، ۶/۶/۱۳۶۰.

۱

در ترورهـای امروز انجـام شـده به دست افراد مسـلح ضـدانقلاب؛ ازجمله سازمـان مجاهـدین خلق (منـافقین)، ۶ نفر شـهید و ۳ نفر مجروح شدند.

در جریـان یکی از این ترورها در خیابان وحـدت اسـلامی تهران، سرنشـینان یک خودرو به مغازه فروش روغن اتومبیل متعلق به فرد متعهدی معروف به حاج علی روغنی حمله کردند و با تیراندازی به سـمت او و پسـرش، آنها را به شـهادت رساندند و سپس متواری شدند.(۱)

در حادثه دیگری در تهران، سرنشـینان مسـلح یک خودرو به سمت پاسدار کمیته منطقه ۱ شمیران که با موتورسیکلت درحال عبور از خیابان ولی عصـر(عـج) بود، تیراندازی کردند و بلافاصـله گریختند. مردم این پاسدار را که مجروح شده بود به بیمارسـتان منتقل کردند.(۲)

در رشت نیز ۲ تن از نیروهای فعال بسـیج این شـهر به نام های طهماسب بهاری و عیسـی منفرد مقابل بیمارسـتان پورسینای این شهر هدف سوءقصد سرنشینان مسلح یک خودرو قرار گرفتند و براثر اصابت گلوله به شهادت رسیدند. ضاربان نیز گریختند.(۳)

در شـیراز هم دو موتورسوار مسلح با برنامه ریزی قبلی و به قصد ترور مهندس لیمویی رئیس بنیاد مسکن شیراز، به منزل وی واقع در خیابان قصـرالدشت شـیراز، نزدیک شدند و به محض خروج اتومبیل او از منزل، به سمت آن تیراندازی کردند که براثر اصابت یک تیر به پای وی ماشین منحرف شد و پس از برخورد با درخت کنار کوچه، متوقف گردید. هنگام تیراندازی این افراد یک پسربچه ۹ ساله به نام غلام یوسفی که مشغول دوچرخه سواری بود، به شهادت رسید. مهاجمان نیز متواری شدند.(۴)

محمـدحسن یزدانیـان عضو انجمن اسـلامی اصـناف کرج و عضو سـتاد نماز جمعه این شـهر هم هـدف سوءقصـد ۲ فرد مسـلح قرار گرفت و براثر اصابت گلوله کلت به شهادت رسید.(۵)

در حـادثه دیگری ، دو موتورسوار مسـلح در خیابـان اربابی کرمانشاه به یک روحانی و فرد همراه او که سوار بر یک تویوتای باری بودند، تیراندازی کردند. در این حادثه، فرد همراه روحانی مجروح شد و به بیمارستان انتقال یافت و مهاجمان نیز گریختند.(۶)

۲

در ۸ مورد تیراندازی، پرتاب بمب آتش زا و دست ساز به اماکن دولتی، منازل و محل کسب افراد متعهد در ۵ شهر کشور خساراتی ایجاد شد. همچنین چند اسلحه از یک مسجد در تهران به سرقت رفت.

افراد وابسته به گروه هـای مسـلح معارض به سوی منزل یکی از افراد متعهـد محله منیریه در تهران، بمب آتش زا پرتاب کردنـد که براثر انفجار آن خساراتی به بار آمد.(۷)

در بروجرد، دو موتورسوار، که نقاب بر چهره داشتند، ۲ بمب آتش زا داخل کتاب فروشی

۱- روزنامه کیهان، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۲- روزنامه اطلاعات، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۳- سند شماره ۲۶۲۳۰۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از روابط عمومی ستاد منطقه۳، ۹/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۴- سند شماره ۵۱۸۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانـدهی منطقه ۹ (شیراز) به فرماندهی و اطلاعات مرکز، ۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۵- روزنامه اطلاعات، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

۶- سند شماره ۵۱۸۸۴ مرکز مطالعـات و تحقیقات جنگ: از سـتاد منطقه۷ غرب کشور به سـپاه (مرکز فرماندهی)، ۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه اطلاعات، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۰، ۶/۶/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۵/۶/۱۳۶۰.

ابوذر واقع در خیابـان ۱۸ متری، پرتـاب کردنـد که براثر انفجار آنها تعـدادی کتاب؛ ازجمله قرآن، نهـج البلاغه و چنـد کتاب دینی دیگر سوخت. آتش پس از مدتی با کمک مردم خاموش شد.(۱)

در اقـدامی دیگر، چنـد مهاجم به سوی نگهبان بیمارسـتان ۵۰ تخت خوابی بروجرد شـلیک کردنـد که بـا تیرانـدازی متقابل نگهبان مجبور به فرار شدند.(۲)

در حـادثه دیگری در این شـهر، بمبی آتش زا به سـمت منزل یـک پیرمرد کـارگر پرتـاب شـد که بـا انفجـار آن، شـیشه هـای خـانه شکست، اما به کسی آسیب نرسید.(۳)

همچنین بمبی آتش زا به منزل یکی از افراد متعهـد بروجرد پرتـاب شـد که براثر انفجـار آن چنـد شـیشه شـکست. عاملان حادثه نیز متواری شدند.(۴)

در تربت حیـدریه، صـبح زود، یـک بمب دست ساز به منزل رئیس اداره بهزیستی این شـهر پرتاب شـد که با انفجار آن چنـد شیشـه شکست.(۵)

در شیراز هم ۲ نارنجک جنگی به داخل ساختمان سازمان دانشـجویان مسـلمان دانشـگاه شـیراز واقع در کوچه شهرداری منشعب از خیابان زند، پرتاب شد که تلفات جانی نداشت.(۶)

در شـاهرود نیز پرتـاب بمـب آتش زا به منزل یکی از افراد متعهـد این شـهر، خسـارتی ایجـاد نکرد. در این حـادثه یـک نفر از افراد وابسـته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) دستگیر شد که از منزل وی مقدار زیادی وسایل و امکانات ساخت بمب آتش زا و یک بمب آماده به دست آمد.((۷)

تعـدادی از افراد وابسـته به گروه هـای مسـلح غیرقـانونی، صـبح امروز به مسـجد علی بن ابی طالب(ع) در خیابان امیری تهران حمله کردند و درحالی که خادم مسجد تنها بود، چند اسلحه ژ۳ را به سرقت بردند.(۸)

۱

۱۶ نفر از عناصـر مسـلح سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و ۲ عضو چریک های فدایی خلق در چند شـهر و همچنین یک افسـر و ۵ سرباز که قصد ایجاد انفجار در پادگان ارتش در سیرجان را داشـتند، دسـتگیر شدند. مرکز انتشارات سازمان در اصفهان نیز کشف شد و ۲ نفر از هواداران سازمان از عملکرد خود اظهار ندامت کردند.

افراد گروه مقاومت مسـجد جوادالائمه(ع) واقع در خیابان تهران نو، به سرنشینان یک خودرو تویوتا مشکوک شدند و آن را متوقف کردند. پس از بازرسـی مشخص شد این افراد (۳ مرد و ۴ زن) از عناصـر وابسـته به سازمان مجاهدین خلق هستند. چند اسلحه ژ۳ و مقداری فشنگ نیز از آنان به دست آمد.(۹)

مأموران ژانـدارمری اوین نیز یکی از افراد سازمـان مجاهـدین خلق را درحـالی که یک اسـلحه کمری و تعـدادی از کتاب های این سازمان را همراه داشت دستگیر کردند.(۱۰)

براساس گزارش سپاه پاسداران منطقه ۶ کرمان، یک افسر با درجه سروانی و ۵ سرباز که

ص:۶۰۳

۱- روزنامه اطلاعات، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۲- روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۳- همان؛ و - روزنامه اطلاعات، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۴- سند شماره ۳۲۸۶۴۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۶- روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۷- روزنامه اطلاعات، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۰، ۶/۶/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۵/۶/۱۳۶۰.

۹- روزنامه کیهان، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۱۰- روزنامه کیهان، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۴.

قصد منفجرکردن بخش هایی از پایگاه ارتش در سیرجان؛ ازجمله انجمن اسلامی اداره سیاسی ایدئولوژیک و اتاق جنگ را داشتند، شناسایی و دستگیر شدند. یکی از این سربازان که به بهانه بیماری به بهداری مراجعه کرده بود، فرار کرد. این افراد چند روز قبل نیز سیم بلندگوها را در مراسم صبحگاه مشترک قطع کرده بودند. در این گزارش به وابستگی این افراد به گروه خاصی اشاره نشده است.(۱)

نیروهای سپاه پاسداران لاهیجان نیز با همکاری سپاه رودسر موفق به دستگیری ۴ نفر از اعضای فعال شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق شدند. گفتنی است یکی از دستگیرشدگان مسئول این شاخه بود.(۲)

در اصفهان هم مرکز انتشارات سازمان مجاهدین خلق که قبلاً شناسایی شده بود، تصرف شد و ۳ نفر از افراد فعال سازمان در آنجا دستگیر شدند. از این محل، یک ماشین چاپ افست، یک دستگاهِ فتوکپی و یک دستگاهِ فتواستنسیل و زینک نشریه مجاهد (ارگان تبلیغی سازمان) تا شماره ۱۲۷ و همچنین تعداد زیادی کاغذ، اعلامیه و خبرنامه هایی با نام "میلیشیا" و ۱۰ هزار اعلامیه بسته بندی شده و آماده ارسال به کرمان به دست آمد. این محل با پشم شیشه و اکوستیک عایق کاری صوتی شده بود.(۳)

در مشهد نیز یکی از عاملان اصلی پرتاب بمب دست ساز و آتش زا به منازل افراد و ۲ عضو سازمان چریک های فدایی اقلیت شناسایی و دستگیر شدند.(۴)

در شمیران هم یکی از هواداران سازمان مجاهدین خلق که دو ماه پیش دستگیر شده بود، پس از مطالعه کتاب های اسلامی در زندان و مشاهده رفتار نیروهای پاسدار، با اظهار ندامت از پشتیبانی از مواضع سازمان آزاد شد. در مراسمی که در مسجدجامع شمیران برگزار گردید، مردم محل با حلقه گل و قربانی کردن گوسفند از وی استقبال و تا منزلش او را همراهی کردند.(۵)

یکی از هواداران فعال سازمان نیز در بیله سوار مغان در استان آذربایجان شرقی، که مدتی فراری بود، با حضور در نماز جماعت محل سکونت خود و اظهار ندامت از عملکرد گذشته اش با استقبال گرم مردم مواجه شد و به کانون خانواده خود بازگشت.(۶)

۱

ستاد امنیت تهران با صدور اطلاعیه ای از مردم خواست هنگام رانندگی، مدارک مالکیت وسائط نقلیه خود را به همراه داشته باشند و موارد مشکوک را به مسئولان اطلاع دهند.

این ستاد در اطلاعیه ۲۵۶ خود که درپی استفاده تیم های ترور وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) از اتومبیل های سرقتی (پس از تغییر و دست کاری پلاک آنها) در عملیات های ترور و سوءقصد منتشر کرده، برای سهولت در کنترل اتومبیل های درحال تردد در سطح شهر، آورده است:

۱- سند شماره ۵۱۸۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از طرح برنامه ریزی عملیات ستاد منطقه۶ (کرمان) به ستاد مرکزی سپاه (مرکز فرماندهی)، ۵/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

۲- سند شماره ۵۱۸۸۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد منطقه۳ (چالوس) به ستاد مرکزی، ۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و

– سند شماره ۵۱۸۹۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران منطقه۳ به ستاد مرکزی سپاه (مرکز فرماندهی)، ۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳– سند شماره ۵۱۹۳۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از کرمانشاه به تهران (اطلاعات سپاه)، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۴– سند شماره ۵۱۹۳۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی مشهد به فرماندهی مرکز، ۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵– کیهان، ۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۴.

۶– روزنامه اطلاعات، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۲.

«به علت ضرورت وجود امنیت و آسایش برای شما مردم متعهد و همیشه در صحنه، توجه همگان را به نکات زیر جلب می نماید:

۱. از مالکین محترم کلیه وسائط نقلیه موتوری تقاضا می نماید که همیشه مدارک و کارت مالکیت وسیله نقلیه و گواهینامه رانندگی خود را همراه داشته باشند تا آنها را درصورت مطالبه مأموران ارائه نمایند.

۲. از مردم متعهد تقاضا دارد که در کنار مأموران انتظامی و در غیاب آنها با همکاری یکدیگر، هرنوع وسیله نقلیه متخلف و مشکوک که فاقد شماره می باشند، یا شماره آنها در زیر سپر و مانع و مخفی است، یا کثیف و ناخوانا بوده و ارقام آن از فاصله دور قابل تشخیص نباشد، یا شماره آن با مشخصات خودرو مطابقت ندارد را کنجکاوانه شناسایی و تعقیب نموده و به مسئولین معرفی نمایند.

۳. مأمورین و گشت های شبانه موظف اند بعد از توقف خودروهای مشکوک ابتدا کارت شناسایی خود را ارائه و سپس به بازدید بپردازند.

۴. چون احیاناً عوامل دشمن گاهی با لباس مأمورین و پاسداران دست به جنایات می زنند، لذا تنها به ظاهر آنان قانع نبوده و در شناسایی مشخصات آنان دقت بیشتری بنمایند.

۵. از آنجا که تبهکاران و خودفروختگان، اغلب از خودروهای سرقتی یا نمره تقلبی استفاده می نمایند، یا هنگامی که توسط مأمورین متوقف می شوند، به بهانه نداشتن مدارک قصد دارند رفتار خود را عادی جلوه داده و از تعقیب در امان بمانند، لذا از مردم آگاه تقاضا دارد که منحصراً خودشان از وسیله نقلیه خویش استفاده کنند و حتی المقدور آن را دراختیار دیگری قرار ندهند و درصورت اضطرار، مدارک مالکیت و مجوز استفاده از وسیله نقلیه خود را دراختیار راننده موقت قرار دهند.

۶. رانندگان وسائط نقلیه شخصی سعی کنند از سوارکردن مسافرین مشکوک در معابر خلوت و در تاریکی شب خودداری نمایند.

۷. مالکین وسائط نقلیه موظف اند درصورت اسقاط یا اوراق شدن و یا ازبین رفتن وسیله نقلیه خود فوراً پلاک آن را به اداره راهنمایی و رانندگی تحویل دهند و از مردم متعهد تقاضا دارد این گونه پلاک ها را شناسایی و به اداره آگاهی و راهنمایی و رانندگی ارجاع دهند و رونوشت رسید آن را به این ستاد ارسال دارند.»(۱)

۱

حدود ۱۵ ایرانی وابسته به گروه سلطنت طلبان، دفتر نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در لندن را برای مدتی اشغال کردند.

خبرگزاری آسوشیتدپرس از لندن با اعلام این خبر افزود: یکی از اعضای این گروه در تماس تلفنی با خبرگزاری آسوشیتدپرس درحالی که خود را با نام مستعار کوروش آزاد

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۵، ص۱۳.

کرد، گفت این گروه خواستار بسیج نیروها علیه رژیم ایران است. وی اضافه کرد اکثر اعضای گروه که در لندن مستقرند از فرزندان ژنرال های سابق می باشند که در انقلاب اسلامی اعدام شده اند. وی گفت عکس هایی از شاهزاده جوان ایران در دفتر لجستیکی نصب شده است. در این واقعه کسی دستگیر نشد.(۱)

۱

مسعود رجوی در گفت وگو با مجله الحوادث (چاپ لبنان) به تکرار ادعای رسانه های غربی درخصوص اقدام ایران برای خرید تسلیحات نظامی از رژیم صهیونیستی پرداخت.

به گزارش خبرگزاری پارس از بیروت، رجوی در این مصاحبه جمهوری اسلامی ایران را متهم به خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی کرده و مدعی شده است که اسنادی دارد که این موضوع را ثابت می کند. وی در ادامه سخنانش به هواپیمای سرنگون شده آرژانتینی در خاک شوروی به عنوان مدرک موجود اشاره کرده است.

رجوی درمورد رابطه با سازمان آزادی بخش فلسطین نیز گفت: «فلسطینی ها بارها به ما تأکید کردند که مجاهدین خلق بهترین و نزدیک ترین هم پیمان برای مبارزه فلسطین هستند و [فلسطینیان] از آنچه در ایران می گذرد، ناراضی اند.»(۲)

در همین حال، رسانه های غربی با طرح ادعای رابطه تسلیحاتی ایران با رژیم صهیونیستی، درصدد القای اختلاف میان کشورهای عربی و ایران برآمدند. روزنامه فایننشال تایمز دراین باره نوشته است:

«اعراب رفته رفته نسبت به انقلاب ایران نظر خود را تغییر می دهند و اکنون همدردی ایشان هر روز با رهبران مخالف رژیم ایران به خصوص با رئیس جمهور سابق ایران ابوالحسن بنی صدر و رهبر مجاهدین خلق آقای مسعود رجوی که هر دو در فرانسه زندگی می کنند بیشتر می شود.

روزنامه دست چپی السفیر (چاپ بیروت) که روزگاری از موافقان آیت الله خمینی بود این هفته متن کامل میثاق شورای مقاومت ملی را که توسط آقای بنی صدر و آقای رجوی منتشر شده، به چاپ رسانیده است. خبرنگار فایننشال تایمز می گوید این خبر که ایران از اسرائیل قطعات یدکی نظامی دریافت می داشته است مایه یأس و خشم اعراب شده است.

از سوی دیگر، به قول این خبرنگار، این شایعه قوت بسیاری گرفته است که روابط میان دولت ایران و سازمان آزادی بخش فلسطین به سرعت رو به سردی است و رهبر لیبی سرهنگ قذافی نیز درمورد جنگ ایران و عراق موضعی بی طرفانه تر اتخاذ کرده است.»(۳)

در بخش دیگری از این مطلب آمده است: «عراق تاکنون ۳۲ نماینده به کشورهای مسلمان و عربی اعزام داشته تا آنان را متقاعد سازد که اتحاد محکم بین ایران و اسرائیل که در زمان شاه مخلوع وجود داشته، اکنون تحت رهبری [آیت الله] خمینی نیز ادامه دارد.»(۴)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۰، ۶/۶/۱۳۶۰، ص۹، لندن - خبرگزاری آسوشیتدپرس، ۵/۶/۱۳۶۰.
۲- همان، صص ۱۰ و ۱۱، بیروت - خبرگزاری پارس، ۵/۶/۱۳۶۰.
۳- همان، صص ۱ و ۲ ضمیمه، رادیو لندن، ۵/۶/۱۳۶۰.
۴- همان، صص ۵ و ۶، لندن - خبرگزاری پارس، ۵/۶/۱۳۶۰.

سفارت عربستان در بیروت هدف اصابت یک راکت قرار گرفت و خساراتی به بخش کنسولی ساختمان وارد شد، اما به کسی آسیب نرسید.

رادیو امریکا با اعلام این خبر گفت: یک گروه که مدعی شد طرف دار ایران است، در تماس با دفاتر روزنامه ها و خبرگزاری ها مسئولیت این حادثه را بر عهده گرفت و گفت که این حمله در اعتراض به موضع عربستان در کمک های مالی این کشور به عراق در جنگ علیه ایران بوده است.(۱)

رادیو اسرائیل نیز یک گروه زیرزمینی لبنانی که مخالف عراق و موافق ایران است را مسئول این عملیات معرفی کرد.(۲)

ص:۶۰۷

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۱، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۲ ضمیمه، رادیو امریکا، ۶/۶/۱۳۶۰؛ و - همان، ص۵ ضمیمه، رادیو لندن، ۶/۶/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۱، ۷/۶/۱۳۶۰، صص ۶ و ۷ ضمیمه، رادیو اسرائیل، ۶/۶/۱۳۶۰؛ و - همان، ص۶ ضمیمه، رادیو کلن، ۶/۶/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ جمعه ۶ شهریور ۱۳۶۰ ۲۷ شوال ۱۴۰۱ ۲۸ اوت ۱۹۸۱

۱

مناطق مسکونی مریوان و آبادان امروز هدف گلوله توپ های ارتش عراق قرار گرفت. هواپیماهای عراقی نیز قصد تجاوز به حریم هوایی ایران را داشتند که ناکام ماندند.

ظهر امروز، براثر اصابت ۳ گلوله توپ عراقی به شمال شرقی مریوان، ۲ نفر از اهالی شهر مجروح شدند و به چند منزل مسکونی و ساختمان شهربانی خسارت های جزئی وارد شد.(۱)

در آبادان نیز حملات توپخانه ای ارتش عراق به ۲ مغازه خسارت وارد کرد و موجب آتش سوزی در چند محله مسکونی شد که درنتیجه چند غیرنظامی مجروح شدند.(۲)

همچنین چند هواپیمای عراقی که قصد تجاوز به حریم هوایی ایران را داشتند با واکنش به موقع پدافند هوایی قبل از اجرای عملیات مجبور به فرار شدند.(۳)

۲

افراد مسلح ضدانقلاب به مقر سپاه پاسداران در سردشت و همچنین بخش دیواندره در شمال سنندج حمله کردند. امروز همچنین چند نفر از اعضای حزب دمکرات و حزب رزگاری خود را به نیروهای سپاه پاسداران معرفی کردند.

چند تن از افراد وابسته به گروه های ضدانقلاب با نزدیک شدن به ساختمان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی سردشت با موشک آر.پی.جی. به این مکان شلیک کردند. این حمله خسارتی ایجاد نکرد و با واکنش سریع نیروهای سپاه ۲ نفر از مهاجمان دستگیر شدند.(۴)

در اقدامی دیگر، براثر تیراندازی چند فرد مسلح در بخش دیواندره واقع در شمال سنندج، دختری ۱۵ ساله به نام حمیده کرمی به شهادت رسید. مهاجمان با تیراندازی متقابل نیروهای سپاه پاسداران متواری شدند.(۵)

امروز همچنین یک نفر از عناصر حزب دمکرات در پاوه و ۴ نفر از افراد حزب رزگاری در

۱- سند شماره ۳۲۰۷۰۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی کردستان به استاندار کردستان، ۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۹۳۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی سنندج به اداره امور اجتماعی، ۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- روزنامه کیهان، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۳- همان.

۴- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه کیهان،

۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۴.

۵- روزنامه کیهان، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - روزنامه اطلاعات، ۹/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۴.

مریوان، که ۲ اسلحه برنو، یک کلاشینکف و یک اسلحه ده تیر روسی و مهمات مربوط به آن را

به همراه داشتند، خود را به نیروهای سپاه پاسداران معرفی کردند و با تحویل دادن اسلحه هایشان، امان نامه دریافت کردند.(۱)

۱

در عملیات های امروز نیروهای خودی در شمال غرب و غرب کشور، ۳ روستا پاک سازی شد و شماری از افراد ضدانقلاب کشته و تعدادی نیز اسیر شدند.

در ادامه پاک سازی منطقه صومای برادوست در شمال و شمال غرب ارومیه، که در چند روز گذشته با تلاش نیروهای سپاه پاسداران ارومیه و سلماس و جوانمردان انجام شد، امروز درگیری دیگری بین این نیروها و عوامل حزب دمکرات در محور ارومیه – سرو رخ داد که درنتیجه آن ۲ نفر از افراد حزب دمکرات کشته و ۲ تن نیز اسیر شدند. چند اسلحه ژ۳ و آر.پی.جی۷ هم به دست نیروهای خودی افتاد. در این عملیات به نیروهای سپاه و ژاندارمری آسیب نرسید.(۲)

همچنین با تلاش نیروهای خودی ۳ روستا در جنوب سنندج پاک سازی شد و تعدادی از افراد گروه های ضدانقلاب به اسارت نیروهای خودی درآمدند.

در این عملیات مشترک نیروهای سپاه پاسداران، ارتش و پیشمرگان مسلمان کرد، ۳ روستای عنبربزان، دادانه و کرجو در جنوب سنندج، پاک سازی شد و ۳ تن از افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی کشته و ۲ نفر نیز مجروح شدند.

پس از پاک سازی این مناطق، پیکر ۲ سرباز که چهار روز پیش (۲ شهریور ۱۳۶۰) به دست افراد حزب دمکرات در روستای دادانه به شهادت رسیده و توسط اهالی روستا دفن شده بودند، به نیروهای خودی تحویل داده شد.(۳)

نیروهای سپاه پاسداران و پیشمرگان مسلمان کرد در عملیات دیگری در محور کامیاران – سنندج، ۱۱ نفر از افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب را اسیر کردند و یک کامیون حامل خواربار متعلق به آنان را که عازم روستای توریور در جنوب غربی سنندج بود به غنیمت گرفتند.(۴)

۲

اقدامات تروریستی عناصر وابسته به گروه های ضدانقلاب در تهران و چند شهر دیگر کشور، تعدادی شهید و مجروح بر جای گذاشت.

در جریان یکی از این اقدامات در تهران، سرنشینان مسلح یک شورلت با مسلسل یوزی و کلت، ۳ پاسدار کمیته منطقه۱ شمیران را که با موتورسیکلت در بزرگ راه مدرس درحال حرکت بودند، هدف

۱– سند شماره ۵۱۹۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از کرمانشاه به تهران (فرماندهی سپاه)، ۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و –

مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- روزنامه کیهان، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه کیهان، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - سند شماره ۵۱۹۰۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه مرکز (فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۵۱۹۲۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۱۹۲۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سنندج به تهران (فرماندهی سپاه)، ۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۲، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۶، سنندج - خبرگزاری پارس، ۷/۶/۱۳۶۰.

سوءقصد قرار دادند. در این حمله، ۲ نفر از این پاسداران به نام های سعید ناطقیان و ناصر سیفان به

شهادت رسیدند و نفر سوم مجروح شد. مهاجمان پس از این ترور بلافاصله متواری شدند.(۱)

در خیابان ظفر نیز سرنشینان مسلح یک خودرو با توقف مقابل یک پاسدار از او کارت شناسایی خواستند و به محض دیدن کارت، با شلیک ۱۲ گلوله وی را به شهادت رساندند و گریختند.(۲)

در حادثه دیگری، سرنشینان مسلح یک اتومبیل فیات نزدیک ظهر در خیابان ولی عصر(عج)، یکی از افراد متعهد تهران را هدف سوءقصد قرار دادند. در این حادثه، فرد مذکور مجروح شد و ضاربان نیز فرار کردند.(۳)-(۴)

همچنین یک موتورسوار مسلح به مغازه آبمیوه گیری یکی از کسبه متعهد تهران در خیابان سهروردی وارد شد و با تیراندازی به سمت وی، او را مجروح کرد و از محل حادثه گریخت.(۵)

عصر امروز نیز افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) به سمت ۲ سرنشین یک خودرو در خیابان دکتر فاطمی تهران، تیراندازی کرده و آنان را مجروح کردند.(۶)

در بندرعباس هم ۴ نفر از نیروهای ضربت دادستانی شهر که درحال گشت زنی بودند، هدف سوءقصد سرنشینان مسلح یک خودرو پیکان قرار گرفتند که براثر اصابت گلوله، یکی از آنان به نام باران دژباخ به شهادت رسید و ۳ نفر دیگر مجروح شدند. ضاربان نیز گریختند.(۷)

همچنین ساعت ۶ صبح، چند نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق با ورود به منزل یکی از اعضای شورای اجرایی جهاد سازندگی بخش جمعه بازار صومعه سرا به نام رهبر ابراهیمی، وی را درحالی که خواب بود، با شلیک چند گلوله به شهادت رساندند و گریختند.(۸)

در روستای احمد سرگوراب از توابع فومن نیز حسن یوسفی نژاد معلم قرآن و عضو فعال انجمن اسلامی این روستا، پس از پایان کلاس آموزش قرآن و هنگام بازگشت به منزل، به دست افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق ترور شد و به شهادت رسید.(۹)

حجت الاسلام شیخ حسن عسگری عضو شورای اجرایی جهاد سازندگی و کمیته امداد امام خمینی و مدرس اصول عقاید در کوچصفهان استان گیلان، که از روحانیان برجسته منطقه به شمار می رفت، هدف سوءقصد یکی از افراد سازمان مجاهدین خلق قرار گرفت و براثر اصابت چند گلوله (از اسلحه ژ۳) به قلب و پایش به شهادت رسید.

پس از این ترور، با تلاش مردم و نیروهای بسیج یکی از ضاربان شناسایی و دستگیر شد. به مناسبت شهادت این روحانی دو روز عزای عمومی اعلام شد و بازار منطقه نیز تعطیل گردید.(۱۰)

در بابلسر، شخصی به نام شیخ عباس که از اعضای شورای مرکزی فدائیان اسلام شاخه بابلسر بود، به دست افراد گروه های ضدانقلاب ترور شد و در بیمارستان به شهادت رسید.(۱۱)

۱- روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۲، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۱۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۷/۶/۱۳۶۰.

۳- سرنشینان این خودرو روز گذشته نیز اقدام مشابهی را در میدان شهدا انجام داده بودند که موجب زخمی شدن یکی از اهالی محل شده بود.

۴- همان، ص۱۱.

۵- همان.

۶- همان، ص۱۲.

۷- روزنامه اطلاعات، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۸- سند شماره ۵۱۹۸۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (چالوس) به ستاد مرکزی سپاه (مرکز فرماندهی)، ۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۱۸۸۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد منطقه۳ (چالوس) به ستاد مرکزی، ۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۹- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۲۶۲۳۰۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از روابط عمومی ستاد منطقه۳، ۹/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۱۰- سند شماره ۵۱۹۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مشهد به تهران (فرماندهی سپاه)، ۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - سند شماره ۲۶۲۳۰۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۱؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۲، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۱۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۷/۶/۱۳۶۰؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۱۱- سند شماره ۵۱۹۰۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه بابلسر به فرماندهی سپاه مرکز، ۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

در قوچان هم موتورسواری مسلح با مراجعه به مغازه یکی از کاسبان متعهد شهر با شلیک

چند گلوله وی را مجروح کرد. ضارب پس از آنکه نتوانست با موتور فرار کند، با به جاگذاشتن آن متواری شد.(۱)

یکی از کارکنان دادسرای انقلاب اسلامی تنکابن در روستای کریم آباد، از توابع این شهر هدف سوءقصد یکی از افراد سازمان مجاهدین خلق قرار گرفت. فرد مهاجم ۳ گلوله به سمت او شلیک کرد که هیچ کدام به وی اصابت نکرد. این فرد بلافاصله به تعقیب ضارب پرداخت و سرانجام فرد مهاجم در یکی از باغ های شهر درحالی که یک کلت به همراه داشت دستگیر شد.(۲)

۱

در تیراندازی های امروز افراد مسلح ضدانقلاب و درگیری های آنان با نیروهای سپاه و کمیته در تهران، چند نفر مجروح شدند.

نیروهای واحد گشت کمیته انقلاب اسلامی منطقه ۲ تهران در محدوده خیابان شریعتی، به سرنشینان یک اتومبیل بی.ام.و. مشکوک شدند و هنگام متوقف کردن آن، سرنشینان این خودرو به سوی آنان تیراندازی کردند. حین تعقیب وگریز و تیراندازی های متقابل در حوالی سه راه فرحزاد، براثر اصابت گلوله به لاستیک اتومبیل گشت، خودرو درون جوی آب افتاد. مهاجمان که متوجه این ماجرا شده بودند بازگشتند، که با اقدام به موقع نیروهای واحد گشت، هر ۳ سرنشین خودرو هدف اصابت گلوله قرار گرفتند. در این درگیری، راننده مهاجمان که زخمی شده بود با هدایت اتومبیل توانست از محل درگیری بگریزد، اما ۲ سرنشین دیگر خودرو براثر اصابت تیر کشته شدند.(۳)

در حادثه دیگری، ساعت ۱۲ ظهر، سرنشینان مسلح یک خودرو بی.ام.و. پس از ایجاد یک راه بندان ساختگی به ساختمان کمیته منطقه ۲ تیراندازی کردند که درنتیجه یک پاسدار مجروح شد و ضاربان که یکی از آنان مجروح شده بود، متواری شدند.(۴)

پس از این حادثه، نیروهای کمیته ساعت ۱۷:۳۰، افراد مهاجم را در خیابان امیرآباد شناسایی کردند. مهاجمان که متوجه نیروهای کمیته شده بودند به سوی آنان تیراندازی کردند که درنتیجه ۲ پاسدار و ۶ عابر؛ ازجمله نماینده مسیحیان ارمنی شمال ایران در مجلس شورای اسلامی که در آن لحظه درحال عبور از این منطقه بود، زخمی شدند. در تیراندازی متقابل نیروهای کمیته چند نفر از مهاجمان نیز زخمی شدند و فرار کردند.(۵)

در اقدامی دیگر، سرنشینان یک اتومبیل تویوتا با مسلسل ساختمان خبرگزاری پارس را در خیابان ولی عصر(عج) به رگبار بستند. در این حادثه به کسی آسیب نرسید و با تیراندازی متقابل محافظان ساختمان، مهاجمان متواری شدند.(۶)

علاوه بر ترورهای انجام شده، چند اقدام تروریستی نیز در تهران ناکام ماند؛ ازجمله

ص:۶۱۲

۱- روزنامه اطلاعات، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- همان، ص۲.

۳- روزنامه کیهان، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۲، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۱۲، تهران -

خبرگزاری پارس، ۷/۶/۱۳۶۰.

۴- روزنامه کیهان، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۲ ، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۱۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۷/۶/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۱، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۶/۶/۱۳۶۰؛ و - اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۲۲۵.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۱، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۶/۶/۱۳۶۰.

سرنشینان دو اتومبیل بی.ام.و. و گالانت ساعت ۵:۳۰ صبح با نارنجک تفنگی و اسلحه ژ۳ و

کلاشینکف به ستاد ۱ منطقه ۳ کمیته انقلاب اسلامی ونک در خیابان آفتاب تهران حمله و چند نارنجک به سوی این مکان شلیک کردند. براثر انفجار نارنجک ها شیشه های چند ساختمان اطراف این منطقه فروریخت، اما به کسی آسیب نرسید. در تیراندازی متقابل پاسداران، ۲ نفر از مهاجمان زخمی شدند که با کمک بقیه افراد به داخل اتومبیل ها منتقل و متواری شدند.(۱)

همچنین سرنشینان مسلح ۲ اتومبیل بی.ام.و. و پیکان به سمت ساختمان ستاد ۳ منطقه ۸ کمیته انقلاب اسلامی تیراندازی کردند که خسارتی به ساختمان وارد نشد.(۲)

سرنشینان یک خودرو پژو نیز در خیابان پسیان در شمال تهران، به سمت چند پاسدار تیراندازی کردند که در این حادثه به کسی آسیب نرسید.(۳)

۱

اقدامات خرابکارانه افراد گروه های ضدانقلاب در شهرهای یزد، اراک، سنندج، شیراز و سراب خساراتی به بار آورد. در تهران نیز یک بمب کشف و خنثی شد.

در یزد، بمب آتش زایی به سوی منزل مدیرکل آموزش وپرورش پرتاب شد که خسارت جزئی به بار آورد.(۴)

در اراک نیز افراد گروه های مسلح غیرقانونی بمب قوی دست سازی را داخل مغازه عکاسی یکی از افراد متعهد شهر پرتاب کردند که براثر انفجار آن مغازه آسیب دید و خسارات زیادی نیز به بار آمد.(۵)

یک بمب آتش زا هم به منزل یکی از افراد متعهد شهر سنندج پرتاب شد که خسارتی ایجاد نکرد. ۲ بمب آتش زا نیز در مقابل منزل یکی دیگر از افراد متعهد این شهر کشف و خنثی شد.(۶)

در شیراز، افراد گروه های ضدانقلاب تاکسی یکی از افراد متعهد شهر را به آتش کشیدند و خساراتی ایجاد کردند.(۷)

در شهرستان سراب آذربایجان شرقی نیز ۲۵ خرمن متعلق به کشاورزان به دست افراد گروه های معارض به آتش کشیده شد. مأموران آتش نشانی پادگان سراب با کمک نیروهای سپاه، کارکنان فرمانداری و مردم محل آتش را خاموش کردند، اما هنگام خاموش کردن آتش، یک بولدوزر که برای جلوگیری از سرایت آتش به منازل مسکونی مردم فعالیت می کرد در آتش سوخت.(۸)

امروز همچنین نیروهای پاسدار توانستند بمبی را که زیر یک دکه در خیابان قزوین شهر تهران کار گذاشته شده بود، کشف و خنثی کنند.(۹)

ص:۶۱۳

۱- روزنامه کیهان، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۲، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۱۲، تهران -

خبرگزاری پارس، ۷/۶/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۲، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۱۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۷/۶/۱۳۶۰.

۳- روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۴- روزنامه کیهان، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۵- روزنامه اطلاعات، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۶- همان.

۷- سند شماره ۵۱۹۸۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۹ (شیراز) به فرماندهی سپاه مرکز، ۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۸- روزنامه اطلاعات، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۹- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۲، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۱۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۷/۶/۱۳۶۰.

۱

تعدادی از هواداران گروه های مسلح معارض در لاهیجان از عملکرد خود اظهار ندامت کردند و در چند اقدام جداگانه، ۲۷ نفر از افراد این گروه ها در لاهیجان، شاهرود و کرمانشاه دستگیر شدند. امروز همچنین ۲ خانه تیمی در قائم شهر و رشت کشف شد.

۲۱ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و سازمان چریک های فدایی خلق (اقلیت) که به دلیل ارتکاب جرائم متعدد و فعالیت علیه نظام در بازداشت سپاه پاسداران لاهیجان به سر می بردند، با شرکت در مراسم نماز جمعه این شهر پس از بیان فعالیت های گروه خود، از عملکرد گذشته شان اظهار ندامت کردند.(۱)

در همین شهر، یک دختر وابسته به سازمان مجاهدین خلق حین پرتاب بمب آتش زا به منزل یکی از افراد متعهد لاهیجان دستگیر شد.(۲)

در شاهرود نیز یکی از هواداران فعال سازمان مجاهدین خلق به جرم فعالیت به نفع این سازمان دستگیر شد. وی قبلاً نیز از عاملان اصلی درگیری در خوابگاه دانشجوان دانشگاه مشهد بود که یک ماه نیز در زندان اوین، زندانی بود.(۳)

روابط عمومی کمیته انقلاب اسلامی کرمانشاه نیز اعلام کرد در هفته گذشته، ۲۵ نفر از هواداران گروه های ضدانقلاب شناسایی و دستگیر شدند. عده ای از این افراد پس از اظهار ندامت و دادن تعهد آزاد و بقیه با تشکیل پرونده مقدماتی و مدارک مربوط به دادگاه انقلاب اسلامی کرمانشاه تحویل داده شدند.(۴)

امروز همچنین در قائم شهر و رشت، ۲ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق که خالی از سکنه بود، کشف شد. از این خانه ها مقدار زیادی کاغذ چاپ، دستگاه تکثیر و جوهر آن، لوازم تبلیغاتی و پوستر، اعلامیه و کتاب به دست آمد.(۵)

۲

آقای هاشمی رفسنجانی در خطبه های امروز نماز جمعه تهران، تبلیغات گسترده رسانه های غربی درمورد خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی را ادعایی دروغ و دور از واقعیت خواند که رژیم عراق برای ایجاد فاصله و اختلاف میان ایران و کشورهای عربی مطرح کرده است.

وی دراین باره گفت: «طبق اطلاعی که دارم، یک دلال عراقی با دادن ۲۰۰ یا ۳۰۰ هزار دلار به یک دلال خبر و دزدهای تبلیغاتی از او می خواهد خبری درست کند که ایران ۱۵ یا ۱۷ میلیون پوند انگلیس با واسطه از اسرائیل اسلحه خریده است. این خبر از عراق به غرب رفته و در آنجا تبلیغات و مصاحبه ها روی آن شروع می شود و تلویزیون ای.بی.سی. نیم ساعت از وقت نیمه شب خود را به این موضوع اختصاص می دهد و طی این دو هفته گذشته، ایران خبرسازترین کشور جهان بوده و تیتر بیشتر روزنامه ها را به خود اختصاص می دهد. امریکا

۱- روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۳- روزنامه کیهان، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۴- روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۵- روزنامه اطلاعات، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره، ۲۶۲۳۰۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۱.

می خواهد ایران را بی آبرو کند و می گوید ایران از فرزند نامشروعش اسرائیل اسلحه خریده است. بنی صدر این جریان را تأیید کرده است. این جریان اگر درست باشد، مسئول مستقیمش خود اوست. البته این خبر صحیح نیست، باید پرسید سه ماه پیش مسئول خرید اسلحه چه کسی بوده است؟ این کارها برای این است که این حرف ها و خبرها به کشورهای عرب برسد و حرف صدام که می گفت جنگ فارس با عرب و جنگ شیعه و سنی است، درست درآید که خوشبختانه این وصله هم نچسبید و موضع ما آن چنان روشن بود که برای کسانی که ما را می شناختند، قابل باور نبوده. ما از سال ۱۳۴۱، امریکا، اسرائیل و شاه را باهم محکوم کردیم. بعد از پیروزی انقلاب، امام روز قدس را اعلام کردند.

وزارت امور خارجه، جبهه متحد اسلامی ضدصهیونیستی ایجاد کرد. خوشبختانه، سازمان الفتح و کشورهای لیبی و سوریه نیز این جریان را تکذیب کردند و این دروغ صدام و حیله امریکا را باور نکردند.»(۱)

۱

ناوچه ایرانی تبرزین که دو هفته پیش افراد سلطنت طلب آن را در مسیر فرانسه به آب های ایران ربوده بودند، بندر تولون(۲) را به مقصد ایران ترک کرد. این ناوچه در راه بازگشت در بندر وهران در الجزایر در کنار دو ناوچه ایرانی دیگر که از قبل در آنجا بودند، پهلو گرفت.

خبرگزاری فرانسه اعلام کرد که فرمانده جدید ناوچه مسیر آن را در راه بازگشت به ایران فاش نکرد و منابع فرانسوی گفتند تمام خدمه این ناوچه ایرانی هستند و به آنان برای رسیدن به مقصد سوخت کافی داده شده است.

گفتنی است که دولت فرانسه به ربایندگان ناوچه پناهندگی سیاسی اعطا کرده است.(۳)

۲

سازمان کنفرانس اسلامی و کشورهای عضو جنبش عدم تعهد همچنان به تلاش های خود برای برقراری صلح میان ایران و عراق و پایان دادن به جنگ ادامه می دهند.

دبیرکل سازمان کنفرانس اسلامی در مصاحبه با خبرگزاری لیبی از موافقت ایران و عراق با تشکیل سه کمیته فرعی این سازمان به منظور ازسرگیری مذاکرات مربوط به صلح و پایان دادن به جنگ خبر داد.

به گزارش خبرگزاری کویت از طرابلس، حبیب شطی دراین باره گفته است: «اگرچه جنگ عراق و ایران یک مشکل بغرنج است، ولی اقدامات هیئت حسن نیت اسلامی که برای حل

۱- روزنامه کیهان، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۱۴.

۲- ربایندگان این ناوچه پس از یک هفته سرگردانی در آب های منطقه، خود را در بندر تولون تسلیم مقامات فرانسوی کرده بودند.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۱، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۱۰، تولون - خبرگزاری فرانس پرس، ۶/۶/۱۳۶۰؛ و - همان، ص۶ ضمیمه، رادیو اسرائیل، ۶/۶/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۲، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۱۸ ضمیمه، بخش عربی رادیو صدای امریکا، ۷/۶/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۱۶.

اختلاف بین این دو کشور چندین بار به تهران و بغداد سفر کرده اند، به مرحله ای رسیده که ممکن است به صلح منتهی شود. وی افزود: عراق و ایران موافقت کرده اند که سه کمیته فرعی اسلامی به منظور نظارت بر برقراری آتش بس، خروج نیروها، کشف دلایل وقوع جنگ و قضاوت درمورد حقوق هریک از این دو کشور تشکیل گردد. سه کمیته اسلامی مذکور که از میان کشورهای اسلامی انتخاب خواهند شد، برای نظارت به آتش بس و خروج نیروها فعالیت خواهند کرد. کمیته نظارت بر آتش بس و کمیته سوم، دلایل بروز جنگ و قضاوت درمورد حقوق قانونی هریک از این دو کشور را مورد بررسی قرار خواهند داد. سازمان کنفرانس اسلامی درحال حاضر لیست کشورهای اسلامی را که در تشکیل سه کمیته فرعی اسلامی شرکت خواهند داشت، آماده می کند. بنا به اظهار جبیب شطی، کمیته های مذکور به محض تشکیل یافتن، کار خود را آغاز خواهند کرد.»(۱)

ناراسیما رائو وزیر امور خارجه هندوستان نیز در پارلمان این کشور درباره فعالیت کشورهای عضو جنبش عدم تعهد و گردهم آمدن اعضای هیئت حسن نیت این جنبش برای بررسی راه های برقراری صلح میان ایران و عراق گفت: «این هیئت همچنان به فعالیت های خود برای پایان دادن به جنگ عراق با ایران ادامه داده، هرچند متأسفانه تاکنون به یک راه حل مطلوب دست نیافته است.»

وی افزود: «اعضای این هیئت به منظور تبادل نظر دراین مورد، در سپتامبر (شهریور - مهر) در نیویورک گرد هم خواهند آمد.»(۲)

۱

سازمان مجاهدین خلق (منافقین) که با اتخاذ خط مشی مسلحانه دربرابر جمهوری اسلامی، هر روز دست به ترورهای گسترده و اقدامات خرابکارانه ای می زند که در اغلب آنها مردم عادی کوچه و بازار هدف قرار گرفته شده و آسیب می بینند، با مظلوم نمایی می کوشد خود را نزد افکار عمومی جهان، سازمانی مردمی و فراگیر جلوه دهد.

در همین راستا امروز حدود ۸۵ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق در اجرای خط مشی سازمان برای مشوه جلوه دادن چهره جمهوری اسلامی ایران، دربرابر ساختمان سازمان ملل متحد در دهلی نو تحصن و اعتصاب غذا کردند.

این افراد که شعارهایی علیه امام خمینی سر می دادند و اعلامیه هایی را توزیع می کردند، گفتند این تحصن را ۶ روز ادامه خواهند داد.(۳)

در همین حال، سازمان مجاهدین خلق یک فیلم تبلیغاتی از مسعود رجوی تهیه و آن را به خبرگزاری ها ارسال کرده است. در این فیلم که یک آژانس فیلم برداری انگلیسی به نام ویز نیوز آن را ساخته، رجوی خود را دمکرات، مترقی، متمدن و سوسیالیست نامید.

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۲، ۸/۶/۱۳۶۰ صص ۱ و ۲، طرابلس - خبرگزاری کویت، ۷/۶/۱۳۶۰.
۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۱، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۲، دهلی نو - خبرگزاری فرانس پرس، ۶/۶/۱۳۶۰.
۳- همان، ص۸، دهلی نو - خبرگزاری پارس، ۶/۶/۱۳۶۰.

وی همچنین درحالی که لباس های شیک و نو پوشیده و در مبل راحتی لم داده بود، سازمان را یک گروه مردمی و فراگیر خوانده و ادعا کرده است در سراسر ایران، در بازار، دانشگاه، ارتش، اداره ها و کارخانه ها طرف دارانی دارد.

رجوی همچنین برای جلب نظر دولت های عربی و افکار عمومی، مدعی قریب الوقوع بودن یک جنگ داخلی در ایران و تهدید صلح جهانی (!) شده و راه جلوگیری از این اتفاق را حمایت جهانیان از سازمان مجاهدین خلق اعلام کرده و گفته است: «من آرزو می کنم که ما بتوانیم از یک جنگ داخلی جلوگیری کنیم؛ جنگی که تهدیدی جدی برای صلح جهانی است. به نظر من، مهم ترین عامل بازدارنده این جنگ حمایت تمامی نیروهای دمکراتیک جهان از ما، جهت پایان بخشیدن به ترور و شکنجه در ایران است. بنابراین، من از تمامی مردم زجرکشیده ام و همه مردم جهان می خواهم که ما را حمایت کنند تا هرچه زودتر به این داستان سیاه خاتمه دهیم.»

در پایان گزارش خبرگزاری پارس آمده است: «سازنده فیلم هرجا که سخن از امام به میان می آمد، تصویری از ایشان را در حسینیه درحالی که صفی از برادران پاسدار در پایین بودند، به نمایش می گذاشت.»(۱)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۲، ۸/۶/۱۳۶۰، صص ۱۴ و ۱۵، تهران - خبرگزاری پارس، ۷/۶/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ شنبه ۷ شهریور ۱۳۶۰ ۲۸ شوال ۱۴۰۱ ۲۹اوت ۱۹۸۱

۱

توپخانه ارتش عراق مناطق مسکونی شهرهای مریوان و دزفول را گلوله باران کرد. امروز سوسنگرد هم بمباران شد.

شهر مریوان امروز نیز مانند روز گذشته، آماج گلوله های توپخانه ارتش عراق قرار گرفت. براثر انفجار یکی از این گلوله ها درون اتاق یک منزل مسکونی، یک کودک به شهادت رسید و یک زن و ۲ کودک دیگر نیز به شدت مجروح شدند. به چند منزل مسکونی نیز خساراتی وارد شد.(۱)

همچنین اصابت گلوله های توپخانه دورزن ارتش عراق به بخش هایی از مناطق مسکونی شهر دزفول، موجب مجروح شدن ۴ نفر از اهالی شهر شد و چند خانه مسکونی نیز خسارت دید.(۲)

ساعت ۱۰:۳۰ امروز نیز هواپیماهای عراقی سوسنگرد را بمباران کردند. این حمله هوایی خسارت اندکی ایجاد کرد، اما تلفاتی در پی نداشت.(۳)

۲

امروز درحالی ۱۰ عراقی خود را به نیروهای سپاه پاسداران غرب و شمال غرب کشور معرفی کردند که گروه های مسلح غیرقانونی مستقر در این مناطق نیز هماهنگ با ارتش عراق اقدام به بستن راه های عبور این افراد می کنند.(۴)

سه عراقی؛ ازجمله یکی از افسران یک واحد تانک ارتش عراق، به همراه همسرش - که کارمند دانشگاه سلیمانیه است - با عبور از مرز خود را به نیروهای سپاه پاسداران سردشت معرفی و تقاضای پناهندگی کردند. ۷ سرباز عراقی نیز در اقدامی هماهنگ خود را به سپاه پاسداران مریوان تسلیم و درخواست پناهندگی کردند.

خبرگزاری پارس به نقل از یک منبع آگاه در سپاه پاسداران سردشت گزارش داد: به دنبال افزایش فرار نظامیان و غیرنظامیان عراقی، افراد گروه های ضدانقلاب برای جلوگیری از ورود این عده به خاک جمهوری اسلامی ایران راه را بر آنان می بندند و اقدام به دستگیری و آزار پناهندگان می کنند.(۵)

ص:۶۱۹

۱- سند شماره ۲۵۷۶۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مرکز اطلاعات غرب به اداره مرکزی اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۳۲۰۷۰۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی کردستان به استاندار کردستان، ۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۹۳۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی سنندج به اداره امور اجتماعی، ۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- روزنامه کیهان، ۹/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۳- سند شماره ۴۹۱۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات سوسنگرد به فرماندهی منطقه۸، ۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- روزنامه اطلاعات، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - روزنامه کیهان، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.

۵- روزنامه کیهان، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۱۴.

۱

ساعت ۲۰:۳۰، یک بمب زیر ریل راه آهن مسیر سربندر ماهشهر به اهواز در ایستگاه سربندر منفجر شد و حدود یک متر از ریل براثر این انفجار از جا کنده شد، اما به قطار باری ای که درحال عبور از این نقطه بود، آسیبی نرسید. این خط در کمتر از یک ساعت مرمت شد.(۱)

درپی این حادثه، جبهه آزادی بخش اهواز وابسته به رژیم عراق با پذیرش مسئولیت این اقدام، به دروغ مدعی شد براثر این انفجار، چندین واگن حاوی مهمات منهدم شده است.(۲)

۲

افراد حزب دمکرات در محور مهاباد – میاندوآب به یک واحد گشتی نیروهای ژاندارمری حین اجرای مأموریت در گوگ تپه واقع در شمال شرقی مهاباد، حمله کردند.

خبرگزاری پارس به نقل از معاون سیاسی – انتظامی استانداری آذربایجان غربی اعلام کرد: در این حمله که از تپه های اطراف صورت گرفته است، ۳ نفر از نیروهای ژاندارمری مجروح شده اند و با آتش متقابل نیروهای خودی، مهاجمان متحمل تلفات شده و متواری گشته اند.(۳)

رادیو صدای کردستان ارگان تبلیغاتی حزب دمکرات کردستان، مدعی شد افراد این حزب در این حمله ۱۱ نفر از نیروهای سپاه و ارتش را کشته و ۸ نفر را زخمی کرده اند و خود نیز تلفاتی نداشته اند.(۴)

۳

در ترورهای انجام شده به دست افراد مسلح ضدانقلاب در تهران و لنگرود، ۴ تن شهید و ۲ نفر مجروح شدند.

حجت الاسلام ملکی امام جماعت مسجد باب الحوائج محله امامزاده حسن تهران، هدف سوءقصد دو موتورسوار مسلح قرار گرفت و به شهادت رسید. مهاجمان ساعت ۲۱ روز جاری، به منزل وی واقع در جاده ساوه (خیابان ۱۶ متری بوعلی کوچه اسلامی)، مراجعه کردند و پس از بیرون آمدن او از منزل، وی را به رگبار مسلسل بستند. در این حادثه یکی از همسایگان که همراه آقای ملکی بود، مجروح شد.(۵)

در اقدامی دیگر، سرنشینان مسلح یک خودرو بی.ام.و. (شامل ۲ پسر و یک دختر) که از افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) بودند، از مقابل مسجد امام جعفر صادق(ع) در خیابان آریاشهر تهران به سمت چند نفر از نیروهای بسیج تیراندازی کردند که براثر آن، یکی از اعضای بسیج سپاه پاسداران به شهادت رسید. مهاجمان با تیراندازی متقابل نیروهای بسیج متواری شدند و اتومبیل را در یکی از خیابان های اطراف مسجد رها کردند. از این اتومبیل که چند روز

۱- سند شماره ۴۱۷۶۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات لشکر۷۷ (رکن۲) به ت - ف نزاجا (معاونت عملیات و اطلاعات)، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۴۱۹۴۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات لشکر۷۷ (رکن۲) به استانداری خوزستان، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۳۴۸۰۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شاجا به مقام وزارت کشور، ۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- سند شماره ۱۳۲۶۶۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه خرمشهر، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۳- روزنامه کیهان، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۵، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۷ ضمیمه، رادیو صدای کردستان ایران، ۱۰/۶/۱۳۶۰.

۵- روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

قبل سرقت شده بود، ۲ اسلحه ژ۳ و تعدادی اسناد و مدارک سازمانی به دست آمد.(۱)

در خیابان سامان (در منطقه بزرگ راه رسالت) تهران نیز سرنشینان مسلح یک اتومبیل، پاسداری به نام بهرام مهرنژاد را که از فعالان بخش فرهنگی منطقه ۵ تهران بود، ترور کردند و به شهادت رساندند. ضاربان پس از این اقدام گریختند.(۲)

پاسدار محافظ نماینده مسجدسلیمان در مجلس شورای اسلامی که با موتورسیکلت درحال عبور از خیابان ولی عصر(عج) بود، در مقابل پارک ملت تهران، هدف حمله سرنشینان مسلح یک خودرو قرار گرفت و براثر اصابت گلوله به قفسه سینه و پا مجروح شد.(۳)

آخرین حادثه ترور تهران در خیابان آزادی به وقوع پیوست، بدین ترتیب که ۳ سرنشین مسلح یک اتومبیل بی.ام.و. به سمت ۲ نفر در خیابان آزادی که مشغول نقاشی تصویر امام خمینی روی دیوار شرکت زمزم بودند، با مسلسل تیراندازی کردند، اما این دو نفر بلافاصله خود را به پایین پرت کردند و جان سالم به در بردند. مهاجمان نیز با تیراندازی هوایی و از مسیر خیابان های فرعی از این محل دور شدند.(۴)

در لنگرود نیز افراد سازمان مجاهدین خلق یکی از اعضای بسیج سپاه پاسداران روستای شلمان به نام ایرج ترابی را پس از مجروح کردن، به طرز فجیعی به شهادت رساندند.

به گزارش روابط عمومی سپاه پاسداران لنگرود، این افراد در ابتدا با چاقو و تیغ موکت بری این فرد را به شدت مجروح کرده و سپس با وصل کردن یک بمب دست ساز به بدن نیمه جان وی و منفجرکردن آن، او را به شهادت رساندند.(۵)

۱

امروز ۲ درگیری بین نیروهای کمیته و افراد ضدانقلاب رخ داد که درنتیجه آن ۴ پاسدار مجروح و ۲ مهاجم دستگیر شدند.

یک گروه از پاسداران مستقر در کلانتری ۵ تهران، هنگام گشت در خیابان انقلاب، به سرنشینان یک اتومبیل مشکوک شدند و به آنان فرمان ایست دادند، اما این افراد با شلیک به سوی پاسداران متواری شدند. با تیراندازی متقابل نیروهای خودی، لاستیک این خودرو پنچر شد و پس از یک تعقیب وگریز، ۲ نفر از مهاجمان مقابل دانشگاه تهران دستگیر شدند.(۶)

ساعت ۲۱:۳۰ نیز سرنشینان ۲ اتومبیل با مسلسل و تفنگ به ستاد ۶ کمیته انقلاب منطقه ۹ تهران در خیابان انقلاب، تیراندازی کردند که ۴ نفر از پاسداران مستقر مقابل درب ستاد مجروح شدند. مهاجمان پس از این اقدام بلافاصله متواری شدند.(۷)

ص:۶۲۱

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۶، تهران - خبرگزاری پارس، ۹/۶/۱۳۶۰.

۲- همان؛ و - روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۲، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۱۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۷/۶/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۳- روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۴- همان، ص۱۴.

۵- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۰۵۲۰۲۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۳ (چالوس) به فرماندهی ستاد مرکزی، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۶- روزنامه اطلاعات، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۷- همان؛ و - روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۲.

در اقـدامات افراد ضـدانقلاب شامـل پرتـاب انواع بمب های دست ساز و آتش زا و مواد انفجاری به سـمت منازل، اماکن عمومی و محل کسب مردم در شهرهای مختلف کشور، خساراتی به بار آمد. چند تن از مهاجمان نیز دستگیر شدند.

در تهران، دو موتورسوار در خیابـان وحـدت اسـلامی، به داخـل یـک فروشـگاه لوسترفروشـی بمبی آتش زا پرتاب کردنـد که براثر انفجـار آن، مغازه آتش گرفت و خساراتی ایجاد شـد. مأموران آتش نشانی و مردم آتش را خاموش کردنـد. مهاجمان نیز بلافاصـله متواری شدند.(۱)

در اقـدام دیگری، منزل مسـئول انجمن اسـلامی مرکز آموزش نیروهـای پیـاده ارتش شـیراز براثر انفجار یک بمب صوتی که پشت پنجره آن کـار گذاشـته شـده بـود، دچـار حریـق جزئی شـد و شـیشه هـای چنـد منزل دیگر هـم شـکست. این حـادثه تلفـات جـانی نداشت.(۲)

در خرم آبـاد هم سرنشـینان یـک اتومبیـل درحال حرکت، یک بمب دست ساز به سـمت منزل رئیس شـهربانی در خیابان شـهربانی پرتاب کردند که انفجار آن خسارتی در پی نداشت.

در حـادثه دیگری در همیـن شـهر، بمـبی به منزل یکی از افراد متعهـد - که پـدر دو پاسـدار نیز هست - پرتـاب شـد که انفجـار آن خسارت اندکی ایجاد کرد.(۳)

افراد گروه های مسلح غیرقانونی در بندر انزلی نیز کتابخانه ای را در محوطه فرمانداری این شهر واقع در خیابان فرهنگ و هنر آتش زدند که درنتیجه خسارات جزئی به بار آمد.(۴)

عصر امروز هم در ۳ نقطه از شهر قوچان، ۳ بمب دست ساز به سمت منازل افراد متعهد شهر پرتاب شد که خسارتی ایجاد نکرد.(۵)

در سـنندج هم یـک دینـامیت به منزل یکی از اعضـای بسـیج اقتصـادی شـهر پرتـاب شـد، امـا به دلیل خاموش شـدن فتیله آن، عمل نکرد.(۶)

در لاهیجـان نیز ۲دختر از اعضـای شـاخه نظامی سازمان مجاهـدین خلق (منافقین) بمب آتش زا به منزل یکی از کسـبه متعهـد شـهر پرتـاب کردنـد که انفجـار آن خسـارت هـایی ایجـاد کرد. مردم یکی از آنـان را دسـتگیر کردنـد و تحویل نیروهای سپاه پاسـداران دادند.(۷)

پرتاب یک بمب دست ساز به سـمت یکی از افراد متعهد شـهر سـمنان موجب شکسـته شدن شـیشه های منزل وی شد، اما به کسـی آسـیبی نرسـید. در حادثه دیگری در همین شهر، یک بمب صوتی به سمت منزل مسئول بنیاد شهید پرتاب و منفجر شد که خسارتی در پی نداشت. در این دو حادثه ۳ نفر دستگیر شدند.(۸)

در نیشـابور هم دو موتورسوار به داخـل یک کیوسک روزنامه فروشـی بمب آتش زا پرتاب کردنـد که انفجار آن خسارت هایی به بار آورد. مهاجمان بلافاصله گریختند.(۹)

۱- روزنامه اطلاعات، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- سند شماره ۵۱۹۸۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۹ (شیراز) به فرماندهی سپاه مرکز، ۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۳، ۹/۶/۱۳۶۰، صص ۶ و ۷، شیراز - خبرگزاری پارس، ۸/۶/۱۳۶۰.

۳- سند شماره ۳۲۸۶۴۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استاندار لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- سند شماره ۵۱۹۲۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی ستاد منطقه۳ به فرماندهی ستاد مرکزی، ۷/۶/۱۳۶۰، ص۱؛ و - روزنامه کیهان، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۵- روزنامه کیهان، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۶- سند شماره ۲۵۷۶۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۷- روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۸- روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۹- روزنامه کیهان، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۱

چندین خانه تیمی امروز در شهرهای شاهرود، رشت، شیراز، تبریز، اهواز و رودسر و یکی از بزرگ ترین مراکز چاپ و تکثیر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در شیراز کشف شد و شماری از افراد وابسته به گروه های مسلح به ویژه سازمان مجاهدین خلق دستگیر شدند.

در شاهرود، یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق، که محل تأمین وسایل و امکانات لازم برای ایجاد انفجار و اقدامات خرابکارانه بود، کشف شد و ۲ نفر از افراد فعال این سازمان دستگیر شدند. از این مکان ۱۲۰ بمب دست ساز آماده انفجار، ۱۵ کیلوگرم باروت، بیش از ۱۳۰ کیلوگرم مواد اولیه ساخت مواد منفجره، مقدار زیادی فشنگ ژ۳، تعداد زیادی لوازم آزمایشگاهی، انواع فیتیله های دست ساز باروتی و کتاب های آموزشی و دستور ساخت مواد منفجره و بمب به دست آمد.(۱)

در رشت هم با کشف یک خانه تیمی متعلق به شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق در کوی احسان دوست، ۲ اسلحه ژ۳، ۱۰ خشاب پر و کروکی منزل چند نفر از افراد متعهد شهر به دست آمد.

در خانه دیگری که مرکز پخش بمب های دست ساز و آتش زا و محل تجمع و ارتباط نیروهای سازمان در محله پیرسرای شهر رشت بود، چند بمب دست ساز، مقداری مواد منفجره، فتیله های انفجاری و تعدادی اعلامیه و نشریه به دست آمد و یکی از اعضای فعال سازمان نیز دستگیر شد.(۲)

در خمین نیز در یک هفته گذشته، ۲۰ نفر از افراد وابسته به گروه های ضدانقلاب؛ ازجمله دختری که ۴ بمب دست ساز حمل می کرد، دستگیر شدند.(۳)

با تحقیق و بازجویی از افراد سازمان مجاهدین خلق که روزهای قبل در شیراز دستگیر شده بودند، یکی از بزرگ ترین مراکز چاپ و تکثیر سازمان در این شهر کشف شد. در این انبار، بیش از ۱۵۰۰ بسته از انواع کاغذهای چاپ، چندین دستگاه چاپ و تکثیر، انواع مرکب، تعداد زیادی اعلامیه، چند اسلحه، تعدادی نارنجک و انواع مهمات کشف شد.(۴)

همچنین نیروهای سپاه پاسداران ۴ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق را در تبریز کشف و چند نفر از افراد وابسته به این سازمان را دستگیر کردند. از این خانه ها یک مسلسل دستی یوزی و خشاب های آن، ۳ اسلحه ژ۳، مقدار زیادی فشنگ، ۲ نارنجک و کلت فرانسوی به دست آمد.(۵)

در اهواز هم ۵ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق کشف شد و چند نفر دستگیر شدند. از این خانه ها مقدار زیادی مواد و وسایل انفجار؛ ازجمله باروت، گوگرد، سیم تله های انفجاری، بمب های دست ساز و وسایلی برای استفاده در درگیری های خیابانی و همچنین تعدادی نشریه،

ص:۶۲۳

۱- سند شماره ۵۱۹۴۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه شاهرود به مرکز (فرماندهی)، ۸/۶/۱۳۶۰ سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه

پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۵.

۲- روزنامه کیهان، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۳- روزنامه اطلاعات، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۴- همان.

۵- روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

اعلامیه، نوار و کیت مربوط به سازمان های مجاهدین خلق و چریک های فدایی خلق (اقلیت) و حزب رنجبران به دست آمد.(۱)

همچنین به گزارش روابط عمومی سپاه پاسداران رودسر، ۳ خانه تیمی در این شهر کشف شد. از این خانه ها یک دستگاه تکثیر، یک اسلحه با فشنگ هایش، تعدادی کتاب، نوار و نشریه مجاهد به دست آمد و ۵ نفر از افراد سازمان که یکی از آنان مسئول شاخه نظامی بود، دستگیر شدند.(۲)

روابط عمومی سپاه پاسداران فومن نیز از دستگیری ۶ نفر از اعضای فعال سازمان مجاهدین خلق در این شهر خبر داد. از این افراد ۱۲ بمب دست ساز، مقداری باروت، ۵ بمب آتش زا و اعلامیه های سازمان به دست آمد.(۳)

در این شهر همچنین ۱۵ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق خود را به سپاه پاسداران معرفی کردند و با اظهار ندامت، انصراف خود را از حمایت از مواضع این سازمان اعلام کردند.(۴)

در نیشابور هم ۲ نفر از افراد فعال سازمان چریک های فدایی خلق (اقلیت) که در اقدامات خرابکارانه دست داشتند، دستگیر شدند.(۵)

۱

درپی تحصن روز گذشته تعدادی از هواداران سازمان مجاهدین خلق (منافقین) مقابل ساختمان سازمان ملل متحد در دهلی نو و توهین آنان به امام خمینی، امروز حدود ۱۰۰ نفر از دانشجویان اتحادیه انجمن های اسلامی ایران مقیم هند، با حضور در این محل از تحصن کنندگان خواستند به تجمع خود پایان دهند.

رد این درخواست ازجانب هواداران سازمان و ادامه یافتن بحث و مجادله به زدوخورد میان دو طرف انجامید که درنتیجه ۱۲ نفر مجروح و به بیمارستان منتقل شدند.

منابع خبری درباره دستگیری احتمالی افراد دو گروه یا اینکه مجروحان به کدام گروه ها وابسته هستند، خبری اعلام نکردند.(۶)

۲

انفجار یک بمب قوی ساختمانی ۴ طبقه را در بیروت، ویران کرد. براثر تخریب این ساختمان که محل استقرار دفتر صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران، دفتر هماهنگی سفارت ترکیه و چند مؤسسه تجاری بود، ۲ نفر؛ ازجمله نگهبان ساختمان مجروح شدند.

به گزارش خبرگزاری پارس، شدت انفجار این بمب که کارشناسان لبنانی آن را معادل ۲۰ کیلو تی.ان.تی. برآورد کرده اند، به حدی بوده که بالکن های اطراف ساختمان منهدم و شیشه های

۱- روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰ ص۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۸/۶/۱۳۶۰ ص۲.

۲- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه اطلاعات،

۸/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۵۱۹۸۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (چالوس) به ستاد مرکزی سپاه (مرکز فرماندهی)، ۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱؛ و - روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۴- روزنامه کیهان، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۵- روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۲، ۸/۶/۱۳۶۰، صص ۲۰ و ۲۱ ضمیمه، بخش عربی رادیو اسرائیل، ۷/۶/۱۳۶۰؛ و - همان، ص۱۵، دهلی نو - خبرگزاری پارس، ۷/۶/۱۳۶۰؛ و - اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۸۳، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۶۲، نشریه نوای وقت (چاپ پاکستان)، ۸/۶/۱۳۶۰.

ساختمان های اطراف تا شعاع یک صد متری کاملاً خرد شده است.

رادیو ترکیه هم به نقل از محمـد مهتـدی مـدیر دفتر رادیو تلویزیون ایران در بیروت، اعلام کرد که این انفجار را مخالفان جمهوری اسلامی ایران ترتیب داده اند.(۱)

۱

بـا امضای یک قرارداد اقتصادی بین عراق و ترکیه، صـدور نفت عراق با اسـتفاده از خط لوله نفتی کرکوک ازطریق ترکیه به دریای مدیترانه، امکان پذیر شد.

به گزارش مجله ایت دیز (چاپ لنـدن)، عراق که در این اقدام پیش قدم بوده، هیئتی را برای امضای این قرارداد به ترکیه فرسـتاده و متعهد شده است که نیمی از نفت مورد نیاز این کشور را که حدود ۵/۸ میلیون تن در سال آینده است، تأمین کند.

در بخشـی از گزارش این نشـریه آمـده است: «عراق تعهد داده است تا ۴۰۰ میلیون دلار از کالاهای ترکیه را خریـداری نمایـد. طبق ادعـای نخست وزیر ترکیه مـوارد مهم این قرارداد عبـارت است از: صـادرات ترکیه به عراق، فعـالیت شـرکت هـای ترکیه در عراق، حمل ونقل، تأمین نفت ترکیه، اسـتفاده از مخازن طبیعی، بانکداری و توریسم. عراق امیدوار است ترکیه اجازه بدهد تا این کشور از بنادر مرسین اسکندرون و غیره استفاده کامل نماید تا عراق بتواند لوازم مورد نیاز خود را از این راه تأمین نماید.»

این نشـریه دربـاره حجم صادرات ترکیه به عراق و همچنین زمینه های همکاری اقتصادی بین دو کشور نوشـته است: «ترکیه درحال حاضر، پس از آلمان غربی بزرگ ترین صادرکننده کالا به عراق می باشد، به طوری که در مدت ۵ ماه گذشته، واردات [صادرات] ترکیه به عراق از ۶۴ میلیون دلار به ۲۰۱ میلیون دلار رسیده است.

عراق با این قرارداد جدیـد می توانـد صادرات خود را هماننـد نفت به ترکیه از سـر گیرد، دراین زمینه، عراق با اسـتفاده از خط لوله نفتی کرکوک که ازطریق ترکیه به مدیترانه راه یافته است، سالیانه ۳۵ میلیون تن نفت را به خارج صادر می نماید، زیرا خلیج فارس اکنون به روی کشتی های عراق بسـته [است] و این کشور روابط خوبی با سوریه ندارد. به این دلیل، امنیت لوله های نفتی کرکوک برای عراق دارای اهمیت می باشد.

عراق در نظر دارد تا پیشـنهاد تشکیل یک سازمان حمل ونقل جهانی را بدهد؛ درحال حاضر، عراق چنین سازمانی را با اردن دارد و دولت اردن ازطریق بنادر عقبه، کالاهای مورد نیاز عراق را ارسال می دارد. درضـمن، طبق این گزارش، عراق می کوشد تا ترکیه را تشویق به ساختن یک خط راه آهن از اسکندرون تا موصل نماید.»

ص:۶۲۵

۱- روزنـامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۱۶؛ و - خبرگزاری پـارس، نشـریه گزارش هـای ویژه، شـماره ۱۶۲، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۲ ضمیمه، رادیو ترکیه، ۷/۶/۱۳۶۰.

در بخش دیگری از این گزارش درمورد دلایل ترکیه برای نزدیک شدن به عراق آمده است: «پس از آغاز جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، ترکیه کوشید تا بی طرفی خود را حفظ کند، ولی فرار ژنرال های ایرانی به این کشور و پذیرایی حکومت ترکیه از آنان مسئله بی طرفی را کاملاً دشوار ساخت. اخیراً روزنامه های ایرانی ترکیه را مورد انتقاد قرار داده اند، ولی ایران به خوبی آگاه است که نبایستی روابطی تیره با ترکیه داشته باشد، زیرا ایران نیز محتاج راه های هوایی و زمینی ترکیه می باشد تا ازطریق آنها بتواند کالا وارد نماید. دراین میان، ترکیه از این موقعیت استفاده کرده و می کوشد تا روابطی مستحکم با عراق برقرار نماید.»(۱)

۱

خبرگزاری فرانسه در گزارشی درخصوص گروه های مخالف ایران در خارج از کشور، دسته بندی اپوزیسیون در خارج از ایران را بررسی کرده است. این خبرگزاری در گزارش خود بدون توجه به پراکندگی و اختلاف عمیق این گروه ها کوشیده است آنان را متحد جلوه دهد، باوجوداین، محتوای گزارش به وضوح نشان می دهد هریک از این گروه ها برای جلب نظر و حمایت دولت های غربی می کوشند تا وانمود کنند که نقش پررنگ تری در اپوزیسیون دارند.

خبرگزاری فرانسه در مطالب خود آورده است: «مسابقه ای که میان جنبش های مختلف مخالف رژیم آیت الله خمینی در جریان است، باعث به وجودآمدن گروه بندی های خاصی در میان اپوزیسیون متشکل از ایرانیان شده است. تاکنون یکی از خصلت های باند مخالفان رژیم ایران تکه پاره بودن جنبش های اپوزیسیون بوده است، لیکن پس از رادیکال شدن رژیم ایران درپی خلع بنی صدر از ریاست جمهوری، سه گرایش عمده در طیف مخالفان رژیم تهران به وجود آمده است.

این سه گرایش عبارت اند از: شورای مقاومت ملی [شورای ملی مقاومت] که توسط بنی صدر و مسعود رجوی یکی از رهبران اصلی مجاهدین خلق (چپ اسلامی)، به وجود آمده است؛ دیگری سلطنت طلبان [که] با ربودن ناوچه موشک انداز تبرزین قدرت بیشتری گرفتند و بالاخره گرایشات افراطی که عمدتاً متشکل از سازمان های فداییان خلق (جناح اقلیت) و سازمان پیکار که هر دو مارکسیست - لنینیست هستند.

سلطنت طلبان ایرانی که تا مدت ها اقدامی نمی کردند، با ربودن ناوچه تبرزین اعلام کردند که موضعی تهاجمی در قبال رژیم آیت الله خمینی اتخاذ خواهند کرد.

دریادار کمال حبیب اللهی فرمانده گروه کماندویی که ناوچه ایرانی را ربودند، گفت: "این تازه اول کار است. ما به اقدامات خود ادامه خواهیم داد." وی گفت جنبش آزادگان به عملیاتی

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۲، ۸/۶/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴، لندن - خبرگزاری پارس، ۷/۶/۱۳۶۰.

در ایران نیز دست خواهد زد. وی گفت میان این سازمان و کردهای شورشی ایران هماهنگی و همکاری وجود دارد. ...

شاپور بختیار آخرین نخست وزیر شاه که از ژوئیه ۱۹۷۹ در پاریس پناهنده است، از آریانا پشتیبانی کرده است. هرچند عملیات سلطنت طلبان در خارج از ایران انعکاس وسیعی داشته است، لیکن اقدامات و نیروی آنها در ایران هنوز قابل ارزیابی نیست.

رهبران سلطنت طلبان ایران که خواستار وحدت نیروهای مخالف برای سرنگونی جمهوری اسلامی هستند، تاکنون هرگونه همکاری با بنی صدر را رد کرده اند. درحالی که مسعود رجوی معتقد است سلطنت طلبان یک خطر جدی برای ایران به حساب نمی آید. بنی صدر معتقد است که سلطنت طلبان در درازمدت خطری برای ایران هستند، زیرا مردم از ناامیدی مفرط ممکن است به آنها روی آورند. مجاهدین خلق نیز درحال حاضر، نیروی اصلی مخالف با رژیم آیت الله خمینی را تشکیل می دهند.

سومین گروه از مخالفان ایرانی؛ یعنی چپ افراطی، تا به امروز، در خارج از ایران کمتر نمایان بوده است. هفته گذشته، این گروه با اقدام سمبلیک اشغال مسالمت آمیز سفارتخانه های ایران در استکهلم، بروکسل و لاهه بیشتر نمایان شدند. گروه هایی که این سفارتخانه ها را اشغال کرده بودند، خود را از سازمان های فداییان خلق و پیکار معرفی کردند.»(۱)

۱

دولت ترکیه مطالب روزنامه واشنگتن پست را مبنی بر همکاری این کشور با سازمان اطلاعاتی امریکا برای انجام دادن فعالیت های مخفیانه علیه ایران، تکذیب کرد.

رادیو ترکیه به نقل از دولت این کشور اعلام کرد: «دولت ترکیه بدین ترتیب اعلام می دارد که این گزارش واقعیت نداشته و ترکیه هرگز اجازه نخواهد داد در محدوده خاک هایش فعالیت هایی برعلیه دولت های دیگر صورت بگیرد.

سیاست ترکیه در قبال ایران همیشه دوستانه بوده و خواهد بود و این حسن نیت نیز بارها ازجانب کشورمان به اثبات رسیده است.»(۲)

۲

رادیو صدای اسرائیل در برنامه ای با عنوان "ایران از دید رسانه ها"، تفسیر جراید غربی درباره وضعیت گروه های مخالف جمهوری اسلامی ایران را بررسی کرده است. نکته جالب توجه در تفسیرهای این رسانه ها، مقایسه وضعیت فعلی مخالفان جمهوری اسلامی با مخالفان رژیم شاه

۱- همان، صص ۱۷ - ۱۵، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۷/۶/۱۳۶۰.

۲- همان، صص ۱ و ۲ ضمیمه، رادیو ترکیه، ۷/۶/۱۳۶۰.

در مـاه هـای قبل از پیروزی انقلاب اسـلامی و تلاش و رقابت آنان برای جلب حمایت دولت های غربی به ویژه فرانسه است، گویی انقلاب ایران به کمـک دولت فرانسه به وقوع پیوسـته است و این بار نیز فرانسه می توانـد اقـدام مشابهی را با اسـتفاده از اپوزیسـیون انجام دهد.

رادیو صدای اسرائیل گزارش داد: «آقای هادی موریس مفسر خبرگزاری رویتر، ضمن گزارش مفصلی به نتایج احتمالی رویدادهای اخیر ایران پرداخته و نظرات گروه های مخالف رژیم کنونی تهران را بازگو می کنـد. رویتر از قول یک نویسـنده چپ گرای ایرانی که از جریـان انقلاب اسـلامی ایران بسـیار سـرخورده است، نوشت: "تصور اینکه به زودی رژیم [آیت الله] خمینی سـرنگون خواهد شد جز یک رؤیای طلایی چیزی نیست، درحالی که بنی صدر رئیس جمهوری پیشـین ایران، ادعا می کند که رژیم تهران در ظرف چند ماه سـقوط خواهد کرد، یک گروه از مخالفین که هنوز در تهران به سـر می برند، ضـمن یک مکالمه تلفنی گفتند که موقعیت رژیم بنیادگرایان به مراتب از گذشـته مسـتحکم تر است. این افراد می گوینـد که فرار بنی صدر و مسـعود رجوی به پاریس موجب ایجاد شکاف در اپوزیسیون گردیده است."»

این رادیو در ادامه به نقل از نشریه دیلی تلگراف (چاپ لندن) اعلام کرد: «به نظر می رسد که تاریخ درحال تکرار شدن است، زیرا همـان گونه که تاکتیـک هـای سیاسـی شـاه و مشاوران امریکایی وی موجب گردیـد که یک نوع ائتلاف باورنکردنی از همه گروه هـای مخـالف علیه وی به وجود آیـد، اکنون نیز آیت الله خمینی و دستیـاران وی موجب گردیـده انـد که چپ گرایان، میانه روها و حتی دارندگان تمایلات ضدمذهبی علیه عملیات اختناق و دیکتاتوری و هرج ومرج موجود به پا خیزند.»

در ادامه برنامه، رادیو اسـرائیل مطالب روزنامه آبزرور (چاپ لنـدن) درباره موضع دولت فرانسه درخصوص گروه های مخالف نظام جمهوری اسـلامی را ذکر کرده و گفت: «هرچنـد که هیـچ گونه اعلاـمیه رسـمی ای وجود نـدارد، ولی به نهضت های اپوزیسـین و مخـالف رژیم کنونی تهران اجازه داده شـده که حکومت جانشـین تشـکیل دهنـد، همان گونه که دولت فرانسه با بصـیرت و احتیاط کامـل به آیت الله خمینی کمک نمود که انقلاب خود را از حومه پاریس طرح ریزی کنـد. به عقیـده آبزرور، هم اکنون گروه های سلطنت طلب و جنـاح هـای جمهوری خواه مخـالف حکومت آیت الله خمینی که در پاریس مسـتقر هسـتند، به یک رقابت پنهانی با یکدیگر پرداخته اند و هریک سعی دارد حمایت دولت فرانسه را به منظور ایجاد رژیم آینده ایران به خود اختصاص دهد.»

در بخش پایـانی این برنـامه، مطلب هفته نـامه اکونومیست درمورد رفتار فرانسه با بنی صـدر و ایران بررسـی شـده و آمـده است: «از نقطه نظر ایران انقلابی [بـا اقـدام] دولت میـتران برای اعطـای آزادی فعـالیت به آقـای ابـوالحسن بنی صـدر که قصـد دارد به منظور سرنگون کردن حکومت

آیت الله خمینی فعالیت کند، سوءنیت حکومت فرانسه ثابت شد. رئیس جمهوری پیشین ایران بعد از خارج شدن از تهران از موقعیت استفاده کرد و خواستار قیام در ایران شد. جالب آنکه همین دعوت به قیام، دو سال پیش در پاریس توسط خود آیت الله خمینی بیان شده بود. بنی صدر ضمن یک پیام علنی از ایرانیان خواست که تشکیل یک گروه مقاومت بدهند و وی گفت که سوءقصد به جان رهبران رژیم اجتناب ناپذیر است.»(۱)

۱- همان، صص ۲ و ۳ و ۵ ضمیمه، رادیو صدای اسرائیل، ۷/۶/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ یکشنبه ۸ شهریور ۱۳۶۰ ۲۹ شوال ۱۴۰۱ ۳۰ اوت ۱۹۸۱

۱

براثر انفجار بمب در اتاق جلسه شورای امنیت کشور در ساختمان نخست وزیری (واقع در خیابان پاستور تهران)، محمدعلی رجایی رئیس جمهور و محمدجواد باهنر نخست وزیر به شهادت رسیدند. در این حادثه همچنین، عبدالحسین دفتریان مدیر امور مالی نخست وزیری، شهید شد و چند تن از حاضران در جلسه نیز مجروح شدند.(۱)

ساعاتی پس از وقوع این حادثه، دفتر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در لندن با انتشار اطلاعیه ای - که خبرگزاری فرانسه آن را مخابره کرد - مسئولیت این انفجار را بر عهده گرفت.(۲)-(۳)

نیروهای آتش نشانی و امدادی دقایقی پس از این انفجار - که ساعت ۱۵ رخ داد - در محل حاضر و با کمک نیروهای انتظامی و مردم مشغول خاموش کردن آتش و نجات آسیب دیدگان و مجروحان حادثه شدند. عملیات امدادرسانی حدود سه ساعت طول کشید و در جریان آن ۹ مجروح حادثه و اجساد شهیدان از ساختمان خارج و به بیمارستان انتقال یافتند.

در نخستین ساعات پس از حادثه، اخبار ضدونقیضی درباره شهادت رئیس جمهور و نخست وزیر منتشر شد، اما کمی بعد پیکر رجایی و باهنر توسط نزدیکان و از نشانه های روی دندان هایشان شناسایی شد.

به دنبال این واقعه، هیئت دولت برای بررسی اوضاع با حضور مهدوی کنی وزیر کشور، بهزاد نبوی وزیر مشاور و سخنگوی دولت، هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس شورای اسلامی و چند تن دیگر از وزیران در محل مجلس شورای اسلامی جلسه فوق العاده ای را تشکیل داد.(۴)

ص:۶۳۱

۱- چند مجروح حادثه به بیمارستان انتقال یافتند؛ ازجمله مجروحان سرهنگ وحید دستجردی رئیس شهربانی کل کشور بود که چند روز بعد در بیمارستان به شهادت رسید. همچنین در این حادثه خانمی به نام خدیجه بیگم احمد گلشن ۵۳ ساله از ساکنان محل که هنگام انفجار درحال عبور از مقابل ساختمان بود، زیر آوار ماند و شهید شد. (روزنامه کیهان، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۲)؛ توضیحات بیشتر درباره این انفجار در ضمیمه اول گزارش درج شده است.

۲- این بمب را یکی از افراد سازمان مجاهدین خلق به نام مسعود کشمیری کار گذاشته بود. اطلاعات تکمیلی دراین باره در ضمیمه دوم گزارش آمده است.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۳، لندن - خبرگزاری فرانسه، ۹/۶/۱۳۶۰؛ و - مؤسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی، سازمان مجاهدین خلق؛ پیدایی تا فرجام (۱۳۸۴ - ۱۳۴۴)، به کوشش جمعی از پژوهشگران، جلد۲، تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی، چاپ دوم، پاییز ۱۳۸۵، ص۶۳۱.

۴- روزنامه اطلاعات، ۹/۶/۱۳۶۰، ص۲.

آقای هاشمی رفسنجانی در کتاب عبور از بحران وضعیت پیش آمده را چنین ترسیم کرده است:

«آقای موسوی خوئینی ها مجلس را اداره می کرد، برق منطقه را به خاطر جلوگیری از سرایت آتش قطع کردند، ناچار مجلس هم تعطیل شد. ساعت ۵ دوباره برق آمد و مجلس کار خود را شروع کرد، من شرکت کردم و اجمالاً ـ خبر را دادم، وحشت سختی ایجاد کرد. وزرا در دفتر من جمع شدند – این روزها مجلس پناه است – جلسه ای در تالار مجلس تشکیل دادند و راجع به نخست وزیر آینده تا ساعت ۱۱ شب، بحث شد و از جلسه وزرا برای خنثی کردن تبلیغات رادیوهای خارجی که می گفتند تمام هیئت دولت شهید شده اند، فیلم گرفتیم و در اخبار ساعت ۸ شب، پخش شد. من هم مصاحبه ای کردم. لحظات بسیار تلخی گذشت. بعد از فاجعه دفتر حزب و ازدست دادن آن همه هم سنگر و بعد از ده ها ترور شرورانه که تعداد زیادی از نیروهای ارزنده را از ما گرفته، تازه داشتیم به تعادل می رسیدیم، با تشکیل دولت و تقویت مجلس، که دچار این مصیبت شدیم.»(۱)

درپی شهادت رجایی و باهنر، شورای موقت ریاست جمهوری متشکل از حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس شورای اسلامی و سید عبدالکریم موسوی اردبیلی رئیس دیوان عالی کشور، اداره امور کشور را برعهده گرفت.(۲)-(۳)

۱- اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات هاشمی رفسنجانی سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۲۱۶.

۲- آقای هاشمی رفسنجانی در کتاب خود آورده است: «از شورای نگهبان، درباره شورای موقت ریاست جمهوری که یک عضوش را – نخست وزیر – نداشت، سؤال کردم. گفتند چون اکثریت هستند، رسمیت دارد. شورای ریاست جمهوری اعلام داشت که وزرا، سرپرستی وزارتخانه ها را به عهده دارند. در این مدت کوتاه این بار دوم است که شورای ریاست جمهوری مسئولیت به عهده می گیرد.» (اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات هاشمی رفسنجانی سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۲۱۷) گفتنی است شورای موقت ریاست جمهوری روز بعد با صدور اطلاعیه ای رسماً شهادت رئیس جمهور و نخست وزیر را به آگاهی عموم مردم رساند و به همین مناسبت دوشنبه ۹ شهریور ۱۳۶۰ را تعطیل و تا پایان هفته (جمعه ۱۳ شهریور) را در سراسر کشور عزای عمومی اعلام کرد. متن این اطلاعیه چنین است: «بسم الله الرحمن الرحیم، من المؤمنین رجال صدقوا مردم مسلمان و انقلابی و فداکار ایران، جمهوری اسلامی ایران، بار دیگر، بهترین فرزندان خود را قربانی راه اسلام و ! " انقلاب و مستضعفان جهان کرد. رئیس جمهوری و نخست وزیر به دست ستون پنجم دشمن و نوکران امپریالیسم و صدام، شربت شهادت نوشیدند. اتحاد شوم نفاق چپ و راست، به دست امریکای جنایتکار، با انفجار بمب آتش زا، در یکی از دفاتر مشورتی ساختمان نخست وزیری، این دو مسلمان انقلابی و مکتبی و فداکار را از ملت قهرمان و ایثارگر ایران گرفت. شهید رجایی رئیس جمهور عزیز و شهید باهنر نخست وزیر محبوب به شهدای انقلاب پیوستند و جمعی از برادران عزیزمان مجروح شدند. انقلابی با ابعاد انقلاب اسلامی ایران، باید پذیرای چنین پیشامدهای ناگوار و تقدیم چنین قربانیان ارج دار باشند. خداوند سایه امام امت و رهبر عظیم الشأن انقلاب را تا حضور حضرت مهدی(عج) بر مستضعفان جهان مستدام بدارد. از شما ملت مسلمان و ایثارگر، انتظار می رود که یک بار دیگر با نشان دادن صبر و استقامت، با حضور در صحنه، شکست ناپذیری خود و انقلاب را به معرض نمایش بگذارید و دشمنان کوردل و شقاوتمند اسلام را، که با همه امکانات خویش به جنگ با این

انقلاب برخاسته اند، مأیوس نمایید. شورای ریاست جمهوری با اجازه امام امت دوشنبه ۹ شهریور را تعطیل و تا جمعه سیزدهم شهریور در سراسر کشور عزای عمومی اعلام می کند و از همه مسئولان و اقشار مختلف به خصوص رزمندگان کشور در جبهه ها، انتظار دارد برای تحکیم و استقرار کامل جمهوری اسلامی به وظایف اسلامی و انقلابی خویش عمل کنند. پیکرهای مقدس شهدای عزیز و قربانیان اسلام و قرآن را امروز ساعت ۱۰ صبح از مقابل مجلس شورای اسلامی، تشییع می کنیم، شهادت این فرزندان بزرگوار و فداکار را به پیشگاه امام عصر(عج) و رهبر انقلاب و ملت بزرگ و خانواده های عزادار تبریک و تسلیت می گوییم و یک بار دیگر، اعلام می داریم که خون شهدای اسلام ضامن پیروزی حق و نابودی کفر و نفاق خواهد بود.» (همان)

۳- روزنامه اطلاعات، ۹/۶/۱۳۶۰، ص ۲.

برای کنترل وضعیت امنیتی کشور و مقابله با اتفاقات احتمالی نیز به نیروهای سپاه پاسداران و واحدهای انتظامی آماده باش کامل داده شد و سپاه پاسداران با کمک سایر نیروهای انتظامی و بسیج اقدام به کنترل مبادی ورودی و خروجی تهران و مراکز مهم شهر کرد. وزارت کشور نیز تدابیر امنیتی ویژه ای را به استانداری ها ابلاغ کرد.(۱)این وزارتخانه در نامه ای به سپاه پاسداران برای جلوگیری از فرار افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) به مناطق غربی کشور به ویژه کردستان، خواستار کنترل راه های ارتباطی به این مناطق شد.(۲)

۱

پس از حدود چهار ماه رکود و کم تحرکی در جبهه سرپل ذهاب در استان کرمانشاه،(۳) امروز طرح عملیاتی تبوک که در ستاد عملیات غرب کشور تصویب شده بود، برای اجرا در ارتفاعات غرب سرپل ذهاب به یگان های عمل کننده ابلاغ شد.(۴)

ص:۶۳۳

۱- سند شماره ۵۱۹۶۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از وزارت کشور به واحدهای نظامی و انتظامی تهران و کلیه استانداری ها، ۸/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲؛ و - سند شماره ۵۱۹۴۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران (مرکز فرماندهی) به سپاه تهران (فرماندهی)، ۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- سند شماره ۵۱۹۴۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از وزارت کشور (اداره کل سیاسی) به سپاه پاسداران انقلاب (واحد تحقیقات)، ۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- درخصوص سوابق اجرای عملیات در منطقه سرپل ذهاب مطالبی در ضمیمه این گزارش آمده است.

۴- پس از اجرای عملیات موفق ارتش و سپاه در ارتفاعات بازی دراز در جبهه سرپل ذهاب در اول اردیبهشت ۱۳۶۰، این جبهه به حالت راکد درآمد، تا اینکه برای تکمیل تصرف ارتفاعات منطقه (در گیلان غرب، زله زرد و سرپل ذهاب) طرحی با عنوان "طرح تبوک۶" تهیه و قرار شد در ۱۵ مرداد ۱۳۶۰ اجرا شود، اما به دلایلی (ازجمله مشکلات اطلاعاتی، کمبود نیرو و کمبود مهمات توپخانه) اجرای طرح به ۳۱ مرداد ۱۳۶۰ موکول شد. علاوه برآن، وسعت عرض منطقه عملیاتی از یک سو و اولویت یافتن عملیات در جنوب از سوی دیگر سبب شد عملیات به ارتفاعات سرپل ذهاب محدود شود. از آنجا که زمینه اجرای عملیات در تاریخ فوق فراهم نشد، اجرای آن به بعد موکول گردید. تا اینکه حادثه انفجار در ساختمان نخست وزیری و شهادت رجایی و باهنر موجب جلو افتادن زمان اجرای عملیات شد و این عملیات در تاریخ ۱۱/۶/۱۳۶۰ به اجرا درآمد. (سند شماره ۱۷۱۰۹۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از نظارت و ارزشیابی به فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳/۸/۱۳۶۰، صص ۱۰ - ۱)

واحد اطلاعات منطقه ۷ سپاه پاسداران (کرمانشاه، ایلام، کردستان) در گزارش خود دلایلی را برای جلو انداختن زمان اجرای عملیات بیان کرده که به شرح ذیل است:

«الف) رکود طولانی در جبهه ها که باعث کسالت نیروها و کم شدن میل جنگجویی در آنان شده است.

ب) فرارسیدن سال تحصیلی و بازگشایی مدارس که این مسئله باعث شده تا نیروی عمده بسیج، که از برادران دانش آموز بودند، درحال ترک جبهه ها باشند و می بایست تا فرصت باقی است از این نیروها جهت ضربه به دشمن استفاده گردد.

پ) شهادت برادران رجایی و باهنر باعث شده بود که فرماندهان جهت زدن یک ضربه سیاسی به دشمن و دشمنان داخلی و خارجی انقلاب که مدعی بودند با شهادت این دو نفر انقلاب به شکست می انجامد [آماده باشند] و تظاهرات نیروهای سپاه در پادگان ابوذر که خواستار انجام هرچه سریع تر عملیات گشته بودند در تصمیم گیری مؤثر واقع گردید.»(۱)-(۲)

براساس طرح عملیاتی تبوک، ۴ محور عملیات از شمال به جنوب عبارت اند از:

الف) محور راست (شمالی) ارتفاعات کوره موش.

ب) محور میانی (راست) ارتفاعات بنه دستک و قراویز.

ج) محور میانی (چپ) دشت زیر قله ۱۱۰۰ شمالی و قله ۱۱۰۰ شمالی بازی دراز.

د) محور چپ (جنوبی) قله ۱۱۵۰ و تیغه های برآفتاب.

باتوجه به شکل ارتفاعات، تصرف اهداف در هر محور مشروط به موفقیت در بخش های دیگر است، بنابراین هماهنگی جبهه ها با یکدیگر، به ویژه محور کوره موش که یکی از کلیدهای مؤثر برای پیروزی در سایر محورها است، اهمیت بسزایی دارد.(۳)

همچنین در طرح این عملیات نیرو و تجهیزات زرهی خودی و مأموریت آنها در محورهای چهارگانه به این شرح تعیین شده است:

الف) محور کوره موش

۱. ۵۰ نفر از بسیج مشهد به اضافه ۲ گروهان از گردان۱۸۴ پیاده مکانیزه به استعداد پرسنلی ۳۰۰ نفر و تعداد ۱۰ دستگاه نفربر پی.ام.پی از همین واحد.

۱- واحد نظارت و ارزشیابی سپاه پاسداران در گزارش به فرمانده کل سپاه سیر تصمیم گیری برای اجرای عملیات را چنین شرح داده است: «[پس از] واقعه شهادت رجایی و باهنر، برادران اعزامی مستقر در پادگان اباذر که از رکود [این] جبهه خسته شده بودند، براثر این جریان احساساتشان تحریک شده و به مدت یک ساعت در محوطه پادگان تظاهرات نموده و خواهان انجام عملیات شدند. جلسه ای با فرماندهان ارتش گذاشته شد. در این جلسه برخی فرماندهان ارتش به این اقدام [حمله] اعتراض داشتند، ولی

سرهنگ عطاریان (فرمانده شمال غرب ارتش) در جلسه می گوید [این] حمله یک مسئله سیاسی - نظامی است و حتماً بایستی انجام گیرد. سرانجام با مختصر صحبتی که با ستاد منطقه و ستاد مرکزی [سپاه] انجام گرفت [قرار شد] حمله در ۱۱/۶/۱۳۶۰ انجام شود.» (همان)

۲- سند شماره ۰۰۴۹۷۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش اطلاعات منطقه۷، ۱۱/۶/۱۳۶۰، صص ۷ - ۱.

۳- سند شماره ۱۷۱۰۹۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از نظارت و ارزشیابی به فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳/۸/۱۳۶۰، صص ۱۰ - ۱؛ و - سند شماره ۱۹۲۴۹۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: تحلیل نبردهای تیپ۲۶ زرهی (تقویت شده) در منطقه بستان، ۱۱/۶/۱۳۶۰، صص ۱۰ - ۱؛ و - سند شماره ۷۳۶۳۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: طرح عملیاتی سپاه پاسداران (محور سرپل ذهاب)، ۱۲/۶/۱۳۶۰، صص ۹ - ۱.

۲. یک گروهان کامل از واحد ۲۵۰ تانک چیفتن به استعداد ۱۵ دستگاه تانک.

مأموریت: تصرف و اشغال کوره موش و سپس ادامه تک تا اشغال بنه دستک.

ب) محور قراویز

۱. نیروهای پیاده از یگان سپاه همدان به استعداد پرسنلی ۱۵۰ نفر و ۲۵۰ نفر از گردان نور و یک گروهان از گردان۱۴۳ به استعداد پرسنلی ۱۰۰ نفر و گروهان ضربت ابوذر به استعداد پرسنلی ۹۰ نفر (۳۰ نفر از سپاه و ۶۰ نفر از ارتش).

۲. دو گروهان از گردان۲۱۵ تانک شامل ۱۵ تانک ام۶۰ به اضافه ۵ دستگاه نفربر پی.ام.پی از گردان پیاده مکانیزه۱۴۳.

۳. یک گروهان از گردان۲۱۱ تانک شامل ۱۲ تانک ام۶۰ به اضافه ۵ دستگاه نفربر پی.ام.پی از گردان پیاده مکانیزه۱۸۴.

مأموریت: تصرف ارتفاعات قراویز و تصرف بنه دستک و کلم کبود و بنا به دستور ادامه تک تا مرز باباهادی و برقراری تأمین و جلوگیری از نفوذ دشمن.

ج) محور ۱۱۰۰

۱. ۱۵۰ نفر از رزمندگان بسیج نجف آباد به اضافه یک گروهان از گردان۱۴۳ شامل ۱۰۰ نفر به اضافه یک گروهان از گردان۲۱۱ تانک شامل ۱۰ تانک به اضافه ۲ گروهان از گردان۹ (۱۰۰ نفر).

مأموریت: تصرف ارتفاع ۱۱۰۰ شمالی بازی دراز و برقراری تأمین ۱۱۰۰ شمالی و تصرف تپه ۵۰۵ جنوب جگرلو محمدعلی.

د) محور ۱۱۵۰ و تیغه های برآفتاب

۱. ۸۰۰ نفر از گردان۹ سپاه و ۱۵۰ نفر از گردان۱ سپاه و گردان امید شامل ۴۰۰ نفر و یک گروهان از گردان۲۱۱ تانک شامل ۱۲ تانک.

مأموریت: در مرحله اول گرفتن ارتفاعات ۱۱۵۰ و ۱۰۰۰ و بنا به دستور تصرف ارتفاع ۱۰۱۶ بازی دراز و در مرحله دوم تصرف ارتفاعات تیغه برآفتاب از چم امام حسن تا زیر ارتفاع ۱۰۱۶ و برقراری تأمین و جلوگیری از حمله و نفوذ دشمن و مسدودکردن جاده قصر - گیلان بنا به دستور.(۱)

بدین ترتیب مجموع نیروهای درنظرگرفته شده برای این عملیات چنین است:

ارتش: نیروهای تیپ۳ زرهی لشکر۸۱ (کرمانشاه)، گردان های تانک ۲۱۱ و ۲۱۵ و یک گروهان از گردان۲۵۰ تانک چیفتن و گردان۱۸۴ پیاده مکانیزه و گردان های نور و امید و ۹۰ نفر از گروهان سومار.

۱- سند شماره ۷۸۴۳۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: طرح عملیاتی سپاه پاسداران (محور سرپل ذهاب)، ۸/۶/۱۳۶۰، صص ۹ - ۱.

سپاه و بسیج: ۱۵۰ نفر از سپاه قصرشیرین و ۸۰ نفر بسیجی اعزامی از شمال و ۱۰۰ نفر از بسیج مشهد و ۲۵۰ نفر از بسیج همدان و ۲۰۰ نفر از بسیج نجف آباد و ۵۰ نفر از بسیج تهران؛ علاوه براین، گردان های ۱، ۸ و ۹ سپاه نیز در این عملیات شرکت می کنند.

بسیج عشایری: نیروهای احمدبن موسی ۸۰ نفر و افراد بسیج کلهر ۵۰ نفر. گروهان ضربت ابوذر متشکل از ۶۰ نفر از ارتش و ۳۰ نفر از سپاه.(۱)

این نیروها باید از سه جبهه به هدف های تعیین شده در شمال غرب، غرب و جنوب غرب شهر گیلان غرب حمله کرده و ارتفاعات کوره موش، بنه دستک، قراویز و جگرلو محمدعلی را در شمال و غرب و بلندی های ۱۱۰۰، ۱۱۵۰، ۱۰۰۰ و ۱۰۱۶ را در سمت جنوب جبهه های عملیاتی تصرف کنند.(۲)

برای پشتیبانی آتش عملیات نیز مقرر شد جمعاً ۴ گردان توپخانه به صورت آتشباری در منطقه گسترش بیابند تا امکان پشتیبانی از همه یگان ها وجود داشته باشد.(۳)

گفتنی است در مقابل نیروهای خودی توپخانه های ۳ لشکر عراق در منطقه سرپل ذهاب و گیلان غرب گسترش دارند که به مراتب از توپخانه های خودی قوی ترند.(۴)

۱

در ادامه اعزام داوطلبان مردمی به مناطق جنگی امروز نیز ۳۰۰ نفر از نیروهای بسیج سپاه پاسداران خراسان که دوره های آموزشی نظامی را گذرانده اند، پس از زیارت مرقد مطهر امام رضا(ع) با بدرقه پرشور مردم مشهد به جبهه های نبرد عزیمت کردند.(۵)

روز سوم شهریور نیز دو گروه از امدادگران هلال احمر از شهرستان های رشت و الشتر (واقع در استان لرستان)، در میان بدرقه اهالی این دو شهر برای امداد و خدمات رسانی به رزمندگان اسلام، عازم مناطق جنگی شدند.(۶)

۲

دو محموله شامل مهمات و تجهیزات نظامی از اردن و کویت وارد عراق شد.

امروز محموله مهمات خریداری شده از فرانسه که با کشتی به اردن حمل شده بود، به وسیله ۷۵ کامیون هجده چرخ از مرز اردن وارد عراق شد. مسئولان عراقی برای سهولت در حرکت و امنیت این محموله، جاده مسیر کامیون ها را یک طرفه کرده بودند.

علاوه براین ۱۹ کامیون حامل تجهیزات نظامی نیز از کویت و ازطریق مرز صفوان وارد عراق و به پادگان التاجی در حومه بغداد منتقل شد.(۷)

ص:۶۳۶

۱- سند شماره ۰۰۴۹۷۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۲- سرهنگ ستاد بازنشسته سید یعقوب حسینی و سرتیپ۲ بازنشسته محمد جوادی پور، ارتش جمهوری اسلامی ایران در هشت

سال دفاع مقدس، جلد ۵، تهران: سازمان عقیدتی - سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۳، ص۲۴۱.

۳- همان، ص۲۴۲.

۴- همان.

۵- روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۶- روزنامه جمهوری اسلامی، ۵/۶/۱۳۶۰، صص ۲ و ۴.

۷- سند شماره ۱۵۲۴۳۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۴۴۸۱۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاجا رکن۲ (گروه اطلاعات) به سماجا۲ (مدیریت اطلاعات)، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۱

"یازده ماه جنگ بین ایران و عراق؛ تهران به طور سیستماتیک دشمن را در حلقه محاصره قرار می دهد و حمله ای را تدارک می بیند" عنوان مقاله اولریش تبلنگر خبرنگار آلمانی است که همراه گروهی دیگر از خبرنگاران خارجی از مناطق جنگی ایران بازدید کرده است.

در قسمتی از این مقاله که در نشریه کلنر اشتات انسایگر چاپ شده، درباره اوضاع بعضی از جبهه های جنگ در استان خوزستان آمده است:

«پس از یازده ماه جنگ هنوز بخشی از پالایشگاه آبادان در آتش می سوزد. چند ماهی است که حلقه گازانبری ارتش عراق در هم شکسته شده، نیروهای مسلح ایران طی یک حمله شبانه قوای دشمن را تا ده کیلومتری وادار به عقب نشینی نموده[اند] به طوری که عراقی ها مجبور شدند مواضع خود را که در صحرای شمالی شهر واقع بود از دست بدهند و چند نفربر و مقداری مهمات به جای گذارند.

سیم تلفن های صحرایی نشان می دهد که ارتش در سطحی عالی سازمان یافته است. درحال حاضر، ارتش بر داخل شهر غیرمسکونی مسلط است. اکنون تنها ازطریق دو پل غوطه ور در رودخانه بهمنشیر می توان به آبادان راه یافت و ازطرفی ارتش ایران بر خرمشهر نیز مسلط است و نیروهای مهاجم عراق در برخوردهای نظامی چندین تانک تی۶۱ و تعداد زیادی نفربر از دست داده اند. تدارکات نظامی نشان می دهد که نیروهای مسلح ایران به طور سیستماتیک و کیلومتربه کیلومتر دشمن را که هنوز با توپخانه خود مناطق مسکونی اهواز را به گلوله می بندد در حلقه محاصره می گیرند و ازطرفی سلاح های سنگین خود را تا سرحد امکان محافظت کرده تا در برخوردهای نظامی از ضایعات بیشتر جلوگیری به عمل آید. ایرانیان هدفشان بازپس گرفتن سرزمین های خودشان است.

در خط جبهه تشنج های سیاسی پایتخت احساس نمی شود و خواسته حاکم بر جبهه عقب راندن هرچه سریع تر قوای مهاجم است و دولت ایران در یک اجبار پیروزی قرار دارد و همواره مذاکرات صلح را به دلیل آنکه هدف جمهوری اسلامی عقب راندن کامل قوای متجاوز عراقی توسط نیروهای مسلمان ایران است رد کرده است و ازطرفی پیروزی در جنگ پس از یک سال به عنوان تقویت کننده دولت در مقابل مخالفان سیاسی داخلی تلقی می شود.»(۱)

۲

در ادامه عملیات پاک سازی مناطق مرزی غرب و شمال غرب ارومیه که از چند روز قبل آغاز شده بود، امروز نیز چند روستای این منطقه ازجمله لورزنی، گیسان، برازان، دورژانی و ژارژی پاک سازی شد.

در این عملیات ۲ نفر از افراد حزب دمکرات کشته، چند نفر زخمی و ۱۰ نفر نیز اسیر شدند. از این افراد ۴ اسلحه ژ۳ و خشاب پر و یک دستگاه بی سیم به دست آمد.(۲)

۱- اداره کـل مطبوعات خارجی وزارت ارشاد اسـلامی، نشـریه بررسـی مطبوعات جهان، شـماره ۸۰، ۱۷/۶/۱۳۶۰، صص ۵۴ و ۵۵، کلنر اشتات انسایگر (آلمان).

۲- روزنامه اطلاعات، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - روزنامه کیهان، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۴.

۱

ساعتی پس از وقوع انفجار در ساختمان نخست وزیری حدود ۲۰ تا ۳۰ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق با سردادن شعار علیه امام خمینی در خیابان شریعتی، تجمع و اقدام به آتش زدن لاستیک کردند.

درپی این اقدام، تعدادی از مردم با این افراد درگیر شدند؛ با حضور نیروهای کمیته و ادامه درگیری ۵ نفر از این افراد که بین ۱۴ تا ۱۸ سال سن داشتند، دستگیر شدند و ۲ کلت از آنان به دست آمد. در این درگیری ۲ نفر از مردم که یکی از آنها آهنگری به نام مصطفی زمانی بود به شهادت رسیدند و یک پاسدار نیز مجروح شد.(۱)

۲

اقدامات امروز تیم های ترور سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و دیگر گروه های مسلح ضدانقلاب در شهرهای مختلف، ۹ شهید و ۱۱ مجروح بر جای گذاشت، در همین حال چند تن از عاملان این ترورها با تلاش مردم، نیروهای انتظامی و پاسداران دستگیر شدند.

ص:۶۳۸

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۹/۶/۱۳۶۰.

یکی از پاسداران کمیته انقلاب اسلامی ستاد ۶ منطقه ۱۰ تهران به نام علی سیدی خیابانی در منطقه افسریه به دست افراد گروه های مسلح غیرقانونی ترور شد و به شهادت رسید. در این حادثه یک عابر نیز مجروح شد.(۱)

همچنین امروز افراد سازمان مجاهدین خلق در چند اقدام تروریستی ۶ نفر از افراد متعهد شهر بابل را هدف سوءقصد قرار دادند. در این حملات ۲ نفر به شهادت رسیدند و ۴ تن دیگر مجروح شدند.(۲)

در حادثه دیگری سرنشینان مسلح یک اتومبیل بنز در جاده کمربندی بابل - قائم شهر، ۴ نفر از افراد متعهد را که با موتورسیکلت درحال تردد بودند، با مسلسل به رگبار بستند و متواری شدند. در این واقعه یکی از این افراد به نام محمد محسن پور به شهادت رسید و بقیه هم مجروح شدند.

مجروحان حادثه به وسیله یک تاکسی به بیمارستان یحیی نژاد بابل منتقل شدند، اما چند لحظه بعد، سرنشینان یک اتومبیل پیکان راننده این تاکسی را که جواد شعبان زاده نام داشت و شاهد ماجرای ترور بود، پس از خروج از بیمارستان در کوی محلوجی ترور کرده و به شهادت رساندند. این بار مردم با تجمع مانع فرار ضاربان شدند و آنها را دستگیر کردند و به نیروهای امنیتی تحویل دادند.(۳)

در اقدام تروریستی دیگری، در بابل یکی از افراد سازمان مجاهدین (منافقین) با شلیک چند گلوله به سمت یکی از اهالی متعهد شهر، وی را مجروح کرد. ضارب با هشیاری مردم دستگیر و تحویل نیروهای سپاه پاسداران شد.(۴)

حجت الاسلام موحدی قمی حاکم شرع و امام جمعه اسلام آباد غرب، صبح امروز در میدان این شهر، هدف سوءقصد دو موتورسوار مسلح قرار گرفت و براثر اصابت گلوله مجروح شد. در این حادثه پاسبان ابوالقاسم امیدی که محافظ و راننده وی بود، به شهادت رسید.(۵)

در یاسوج هم محمدرضا هاشم پور مسئول حفاظت منطقه نفتی گچساران، هنگام رفتن به محل کار، به دست یکی از افراد وابسته به گروه های ضدانقلاب ترور شد و براثر اصابت ۴ گلوله به شهادت رسید. مردم و نیروهای ژاندارمری ضارب را دستگیر کردند و پس از بازرسی وی یک اسلحه کمری و ۲ نارنجک به دست آوردند، ولی او در یک فرصت مناسب با استفاده از غفلت مأموران متواری شد.(۶)

در سبزوار هم دو موتورسوار مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق، عباس برقمندی از افراد متعهد این شهر را، که مشغول نقاشی یک ساختمان بود، ترور کرده و به شهادت رساندند. مهاجمان پس از این اقدام گریختند.(۷)

در قزوین نیز یکی از افراد سپاه پاسداران به نام محسن موسوی در خیابان امام خمینی این شهر، هدف سوءقصد دو موتورسوار مسلح قرار گرفت و براثر اصابت دو گلوله به سر و گردن شهید شد. با پیگیری نیروهای سپاه عامل اصلی این ترور درحالی که کلت به همراه داشت، دستگیر شد.(۸)

ص:۶۳۹

۱- همان، ص۶.

۲- مرکز خبری روابط عمومی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۵؛ و - سند شماره ۵۱۹۵۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد منطقه۳ به فرماندهی ستاد مرکزی، ۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- روزنامه کیهان، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۵۱۹۵۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۴- سند شماره ۵۱۹۵۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۵- سند شماره ۵۱۹۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه۷ به فرماندهی ستاد مرکزی، ۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۶- سند شماره ۵۱۹۹۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از گچساران به تهران (فرماندهی سپاه)، ۱۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - مرکز خبری روابط عمومی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۵؛ و - سند شماره ۵۱۹۸۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه ۹ (شیراز) به فرماندهی سپاه مرکز، ۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۷- سند شماره ۵۱۹۸۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه مشهد به فرماندهی سپاه مرکز، ۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۸- سند شماره ۵۱۹۶۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد خبری سپاه زنجان به فرماندهی سپاه، ۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - مرکز خبری روابط عمومی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۲.

یکی از کسبه متعهد آمل به دست یکی از عوامل وابسته به گروه های ضدانقلاب در مغازه اش ترور و مجروح شد. ضارب پس از این اقدام با شلیک چند تیر هوایی فرار کرد.(۱)

در بروجرد هم افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی به سمت یکی از روحانیون این شهرستان که درحال پارک کردن اتومبیل خود بود، تیراندازی کردند، اما تیرها به وی اصابت نکرد و مهاجمان گریختند.(۲)

۱

با تلاش نیروهای سپاه و کمیته، ۱۱ خانه تیمی در تهران، لاهیجان و زاهدان کشف شد و تعدادی از افراد گروه های ضدانقلاب نیز دستگیر شدند.

درپی گزارش های مردم درباره وجود یک خانه تیمی در حوالی میدان قیام تهران، پاسداران کمیته ستاد ۱ منطقه ۱۰ تهران به این مکان مراجعه کردند. ساکنان خانه که متوجه حضور پاسداران شده بودند، مقاومت کردند و یک نفر از آنان که زخمی شده بود، با پرتاب یک نارنجک جنگی توانست فرار کند، اما نفر دوم دستگیر شد.

در بازرسی این خانه ۲ اسلحه ژ۳، ۲ قبضه کلاشینکف، حدود ۱۰۰۰ فشنگ، ۲۰ خشاب پر، ۵۰ تیر فشنگ کالیبر۵۰، ۸۰ نوع بمب دست ساز مختلف، مقدار فراوانی وسایل اولیه ساخت مواد منفجره، ۳ پلاک اتومبیل، یک کیلوگرم باروت و یک بمب نیمه ساخته کشف شد. در این مکان همچنین کارت شناسایی یکی از پاسداران کمیته که چندی قبل ترور و مجروح شده بود، به دست آمد.(۳)

نیروهای واحد عملیات سپاه پاسداران لاهیجان با همکاری مردم ۲ خانه تیمی متعلق به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) را در این شهر کشف و ۳ نفر را نیز در این خانه ها دستگیر کردند. از این خانه های تیمی ۲ نارنجک جنگی، مقداری مواد منفجره (خرج پلاستیکی)، خرج توپ و خمپاره، چاشنی بمب، یک دستگاه پلی کپی، یک ماشین چاپ و مدارکی حاکی از تصمیم این افراد برای ترور و تخریب در مراکز دولتی و منازل مردم به دست آمد.(۴)

علاوه براین، به گزارش خبرگزاری پارس از ابتدای مردادماه تاکنون، ۸ خانه تیمی در زاهدان کشف شده و از این خانه ها تعداد فراوانی اسلحه، مهمات، نارنجک، بمب دست ساز، مواد منفجره و دستگاه های چاپ و تکثیر به دست آمده است. این خبرگزاری همچنین اعلام کرد که در این مدت ۱۱۴ نفر از هواداران و اعضای سازمان مجاهدین خلق، سازمان چریک های فدایی خلق (اقلیت) و سازمان پیکار در شهرهای زابل، زاهدان، ایرانشهر و سراوان با همت نیروهای سپاه پاسداران شناسایی و دستگیر شده اند.(۵)

ص:۶۴۰

۱- سند شماره ۵۱۹۸۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ چالوس به ستاد مرکزی سپاه (مرکز فرماندهی)، ۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛و - روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- سند شماره ۳۲۸۶۶۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استاندار لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۱۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- روزنامه کیهان، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.

۴- مرکز خبری روابط عمومی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۵- روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۴.

براثر اقدامات خرابکارانه افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی مانند پرتاب بمب و ایجاد انفجار در چند شهر کشور، یک نفر مجروح شد و خساراتی به بار آمد.

درپی انفجار یک بمب صوتی که مقابل ساختمان دادگستری ارومیه کار گذاشته شده بود، شیشه های چند ساختمان دولتی ازجمله دادگستری، بانک ملی، ستاد لشکر۶۴ ارومیه و منازل اطراف شکست. به گزارش واحد مرکزی خبر، در این انفجار که ساعت ۲۰:۳۰ رخ داد، کسی آسیب ندیده است.(۱)

در بروجرد نیز انفجار بمب دست سازی که به منزل معاون بسیج سپاه پاسداران پرتاب شده بود موجب زخمی شدن همسر این فرد از ناحیه دست و صورت شد. در حادثه مشابهی در همین شهر، بمبی به منزل یک فرد نظامی پرتاب شد که درنتیجه انفجار آن شیشه های منزل شکست.(۲)

انفجار بمب دست سازی که به منزل یکی از کارمندان مخابرات خرم آباد پرتاب شده بود، موجب شکستن شیشه های این منزل و چند خانه اطراف شد، اما خسارت جانی درپی نداشت.(۳)

همچنین دو موتورسوار هم زمان یک بمب دست ساز و یک بمب آتش زا را به منزل یکی از شهیدان شیراز پرتاب کردند که خسارت اندکی ایجاد کرد.

در حادثه دیگری در این شهر، براثر پرتاب بمبی آتش زا به درون مغازه لبنیاتی یکی از افراد متعهد شهر مقدار زیادی از اجناس مغازه سوخت.(۴)

علاوه براین دو موتورسوار یک بمب ساعتی را که داخل یک دیگ زودپز جاسازی شده بود در محله خانه های شهید شیراز رها کردند که براثر انفجار آن به خانه ای که محل آموزش نوجوانان بود خساراتی وارد شد.(۵)

در مشهد نیز انفجار بمب آتش زایی که به سمت دکه تبلیغاتی مربوط به حزب جمهوری اسلامی در این شهر پرتاب شده بود، خسارت جزئی به بار آورد.(۶)

در آبکنار شهرستان انزلی، خانه یکی از افراد متعهد با بمب آتش زا هدف حمله قرار گرفت. انفجار این بمب موجب آتش سوزی و به بارآمدن خسارت هایی شد.(۷)

در شهرستان تربت جام، افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی بمب دست سازی را به منزل یکی از نیروهای سپاه پاسداران پرتاب کردند که درنتیجه شیشه های منزل وی شکست.(۸)

چند فرد مسلح در آستارا با اسلحه کلاشینکف، تفنگ شکاری و نارنجک به خودرو گشت سپاه آستارا حمله کرده و پس از تیراندازی، گریختند. براثر این تهاجم شیشه های اتومبیل شکست و بدنه آن سوراخ شد، اما به سرنشینان آن آسیبی نرسید.(۹)

۱- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱؛ و - روزنامه کیهان، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- سند شماره ۳۲۸۶۴۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استاندار لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- همان.

۴- سند شماره ۵۲۰۳۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه ۹ (شیراز) به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۸، شیراز - خبرگزاری پارس، ۹/۶/۱۳۶۰.

۶- سند شماره ۵۱۹۸۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۷- سند شماره ۵۱۹۸۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، صص ۷ و ۸، مشهد - خبرگزاری پارس، ۹/۶/۱۳۶۰.

۹- سند شماره ۰۵۲۰۵۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۳ چالوس به فرماندهی ستاد مرکزی، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱.

با تلاش نیروهای سپاه پاسداران و کمیته انقلاب و همکاری مردم یک تیم ترور سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در اصفهان و ۸۷ نفر از عوامل پرتاب بمب و ترور در سمنان، رشت، کرج و هفتگل (خوزستان) دستگیر شدند.

در اصفهان با دستگیری و اعتراف یکی از افراد فعال سازمان مجاهدین خلق که سرپرست یک گروه نیز بود، ۴ نفر از افراد تیم نظامی سازمان؛ ازجمله ضارب شهید حجت الاسلام سید حسن بهشتی(۱) شناسایی و ۳ نفر از آنان در یک عملیات تعقیب و مراقبت با تلاش نیروهای سپاه پاسداران دستگیر شدند. نفر چهارم که سعی داشت فرار کند براثر تیراندازی کشته شد.(۲)

در سمنان نیز مردم یکی از افراد این سازمان را هنگام پرتاب بمب به منزل یکی از پاسداران سپاه، دستگیر کردند و تحویل نیروهای سپاه پاسداران دادند.(۳)

در محله خمیران رشت هم ۲ نفر از هواداران فعال سازمان مجاهدین خلق درحالی که دو بمب دست ساز همراه داشتند با هشیاری مردم دستگیر و به نیروهای سپاه پاسداران تحویل داده شدند. یکی دیگر از افراد این سازمان هم در یک مراسم راه پیمایی که به مناسبت شهادت رجایی و باهنر برگزار شده بود، شناسایی، دستگیر و به نیروهای سپاه رشت تحویل داده شد.(۴)

در همین حال، روابط عمومی سپاه پاسداران کرج با صدور اطلاعیه ای اعلام کرد: با همکاری نیروهای سپاه و کمیته و مردم در چند روز گذشته در منطقه شهریار و ملارد ۶۱ نفر از هواداران و افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی شناسایی و دستگیر شدند و از آنان مقدار زیادی مواد منفجره، اسناد و مدارک به دست آمد.

در بخش دیگری از این اطلاعیه آمده است که در شهر کرج نیز ۵ نفر درحالی که بمب آتش زا و دست ساز همراه داشتند دستگیر شدند؛ ۲ نفر از این افراد هنگام دستگیری درحال کارگذاشتن بمب بودند. علاوه براین ۶ نفر دیگر نیز که متهم به مشارکت در ترورهای اخیر این شهر بودند دستگیر شدند.(۵)

یازده تن از افراد سازمان مجاهدین خلق و چریک های فدایی خلق (اقلیت) نیز در هفتگل استان خوزستان، دستگیر شدند. از این افراد چند بمب دست ساز و آتش زا، جزوه های روش

۱- شهید سید حسن بهشتی جانشین آیت الله طاهری امام جمعه اصفهان و رئیس شعبه ۲ دادگاه انقلاب اسلامی شیراز و کاندیدای نمایندگی مجلس شورای اسلامی در انتخابات میان دوره ای اصفهان، صبح روز جمعه ۲ مرداد ۱۳۶۰ (روز انتخابات ریاست جمهوری و میان دوره ای مجلس) مقابل منزل خود به همراه برادرزاده اش ترور شد و به شهادت رسید. سازمان مجاهدین خلق مسئولیت این ترور را بر عهده گرفت. (روزشمار ۲/۵/۱۳۶۰)

۲- سند شماره ۵۱۹۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۸/۶/۱۳۶۰ سند تک برگی.

۳- مرکز خبری روابط عمومی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۵.

۴- همان، صص ۴ و ۵؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.

۵- روزنامه کیهان، ۸/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

ساخت بمب، نشریات مختلف و اعلامیه های متعدد به دست آمد. درپی دستگیری افراد مذکور،

مردم هفتکل در حمایت از این اقدام ضمن برگزاری راه پیمایی، مقابل ساختمان سپاه پاسداران تجمع کردند، سپس یکی از دستگیرشدگان وابسته به سازمان مجاهدین خلق با حضور در جمع مردم از عملکرد خود اظهار ندامت کرد که با استقبال مردم مواجه شد.(۱)

۱

اغلب جراید و رادیوهای غربی امروز در تحلیل هایشان درباره مسائل داخلی ایران به بزرگ نمایی مشکلات و درگیری های داخلی و ارائه تحلیل های جانب دارانه از عملکرد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و ادعای سقوط قریب الوقوع نظام جمهوری اسلامی پرداختند.

رادیو صدای امریکا، که در صدر رسانه های مخالف ایران قرار دارد، در تحلیل خود با اقتباس از مقاله ویلیام. بی. من، که از وی به عنوان مشاور ویژه وزارت امور خارجه امریکا در دوران بحران گروگان گیری کارمندان سفارت این کشور در تهران نام برده، آورده است: «هر بار که از اوضاع آشفته ایران سخنی به میان می آید، گفته می شود که رژیم آیت الله خمینی درحال متلاشی شدن است. ناظران سیاسی از هر مکتب و مرام متقاعد و مطمئن هستند که آشفتگی و نابسامانی اوضاع ایران نشانه درهم فروریختن حکومت [آیت الله] خمینی و روی کارآمدن یک نظام و تشکیلات نوین به جای آن است. البته رژیم ملاها سرانجام به زانو درخواهد آمد.»

این رادیو ادامه امکان سقوط سریع نظام جمهوری اسلامی را به دلیل اتحاد مسئولان و توانمندی نیروهای سپاه پاسداران، دور از دسترس دانسته، اما درعین حال مدعی شده که مردم از شنیدن خبر ترورها و اشغال سفارتخانه های ایران در خارج از کشور شادمان می شوند. در پایان این تحلیل آمده است: «حتی درصورت مرگ [آیت الله] خمینی هم ممکن است رژیم [آیت الله] خمینی متلاشی نشود، بلکه یک جنگ داخلی پایان ناپذیر در ایران به جریان بیفتد که نسل های آتی ایرانیان را مسموم و رنجور سازد.»(۲)

رادیو بی بی سی نیز براساس گزارش خبرنگار رویتر ادعا کرد که اقدامات مشترک بنی صدر و سازمان مجاهدین خلق رعب و وحشت را بر کشور حاکم کرده است و هیچ یک از مسئولان و پاسداران جرئت حضور در خیابان ها را ندارند. این رادیو در ادامه تحلیل خود، با استناد به سخنان بنی صدر کاهش تعداد شرکت کنندگان در انتخابات دومین دوره ریاست جمهوری ایران را به منزله کاهش محبوبیت مسئولان نظام قلمداد کرد، اما با اشاره به اینکه هنوز مردم، امام خمینی را مظهر انقلاب می دانند و قدرت بنیادگرایان نیز در بخش های دولتی تحکیم شده است، وقوع یک قیام عمومی در آینده نزدیک را غیرمحتمل دانست.(۳)

علاوه براین، نشریه میدل ایست مدعی شد که در هر خانواده ایرانی حداقل یک نفر طرف دار سازمان مجاهدین خلق است، اما باتوجه به اعلام وفاداری ارتش به انقلاب و قدرت

۱- همان.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۳، ۹/۶/۱۳۶۰، صص ۳ - ۱ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۸/۶/۱۳۶۰.
۳- همان، صص ۵ و ۶ ضمیمه، رادیو لندن، ۸/۶/۱۳۶۰.

حزب جمهوری اسلامی و از سوی دیگر، حضور سه نیروی وفادار به انقلاب و امام خمینی؛

یعنی سپاه پاسداران، کمیته انقلاب اسلامی و بسیج، احتمال سقوط زودهنگام نظام جمهوری اسلامی منتفی است.(۱)

۱

درپی انتشار اخباری مبنی بر موضع گیری عده ای از مسئولان سازمان آزادی بخش فلسطین به نفع سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و اظهارنظر آنها درباره مسائل داخلی ایران و شایعه خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی، صلاح زواوی سفیر سازمان آزادی بخش فلسطین در تهران، در گفت وگویی با خبرگزاری پارس شایعه اقدام ایران به خرید اسلحه از این رژیم را نادرست خواند.

زواوی گفت: «من به عنوان سفیر فلسطین در ایران می گویم که چنین اتهاماتی درمورد انقلاب اسلامی ایران که براساس اصول اسلام استوار است قابل قبول نیست، زیرا این مسئله در تضاد بنیانی با هرنوع ارتباط و معامله با اسرائیل است.»

وی همچنین درمورد سخنان هانی الحسن سفیر پیشین این سازمان در تهران(۲) گفت: «چون هانی الحسن اکثراً در سفر است، لذا در جریان دقیق اخبار نیست و من نیز نمی توانم درمورد سخنان وی اظهارنظر کنم.» زواوی در پاسخ به این سؤال که آیا شما به عنوان نماینده سازمان آزادی بخش فلسطین، گزارش فعالیت های این سفارتخانه را به رهبران سازمان اطلاع می دهید، گفت: «البته این کار را می کنم، اما همان طورکه می دانید همیشه بین سران ممالک اختلاف و تضاد وجود دارد؛ من جمله بین مقامات ایران و از این گونه اختلافات بین رهبران سازمان آزادی بخش نیز وجود دارد.»(۳)

۱- همان، صص ۱۷ - ۱۵، لندن - خبرگزاری پارس، ۸/۶/۱۳۶۰.

۲- هانی الحسن در مصاحبه با روزنامه کویتی الوطن در ۲۶ مرداد ۱۳۶۰ گفته بود: «سازمان آزادی بخش فلسطین از قبل درباره حوادث آینده ایران اطلاع داشت که در آینده کشتارهای وسیعی در ایران رخ خواهد داد، ولی چون این مسئله صرفاً یک مسئله داخلی است سازمان به خود لازم نمی دانست تا درباره آن مداخله کند. براین اساس سازمان آزادی بخش فلسطین دست به کاهش فعالیت اتباع خود در ایران زده است.» (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۳، ۹/۶/۱۳۶۰، صص ۶ - ۵، تهران - خبرگزاری پارس، ۸/۶/۱۳۶۰)

۳- همان، صص ۵ و ۶، تهران - خبرگزاری پارس، ۸/۶/۱۳۶۰.

روزنامه واشنگتن پست فروش هواپیماهای جاسوسی آواکس به عربستان را تهدیدی برای امنیت امریکا و ناتو دانست.

این روزنامه در مقاله ای با طرح این ادعا که در جریان حوادث انقلاب اسلامی ایران بخشی از اطلاعات امنیتی و نظامی امریکا به دست روس ها افتاده، نوشته است فروش هواپیماهای جاسوسی آواکس به عربستان به دلیل بی ثباتی حکومت این کشور و توانایی شوروی برای نفوذ در امور امنیتی آن، می تواند موجب تکرار این تجربه شود. در بخشی از این مقاله آمده است:

«باتوجه به تجربه ایران، باورکردن تصمیم دولت ریگان به فروش پنج فروند رادار پرنده به عربستان سعودی دشوار می نماید؛ چراکه هم ازنظر امنیت امریکا و هم دفاع از اروپای غربی از اهمیت ویژه ای برخوردار است. مسئله ناراحت کننده دیگر این حقیقت است که سعودی ها تعداد دیگری از سلاح های پیشرفته امریکا را دریافت داشته اند یا دریافت خواهند کرد که اهمیت آنها برای دفاع از امریکا کمتر از آنچه دراختیار ایران قرار داشت، نیست. عربستان سعودی ازنظر سیاسی بی ثبات است و بدتر از آن شوروی ها توانایی آن را دارند که حتی اگر انقلابی هم در آن کشور روی ندهد، در امور امنیتی اش نفوذ کنند. به اعتقاد مفسران واشنگتن، ایالات متحده امریکا با تحویل رادارهای پرنده، جنگنده اف۱۵ و سلاح های دیگر به عربستان سعودی، که برخی از آنها تازه دراختیار نیروهای امریکایی قرار گرفته، امنیت خود و ناتو را به خطر می اندازد و به یک مفهوم اطلاعات نظامی بادآورده ای را به شوروی پیشکش می کند که دست کم دو برابر اطلاعاتی است که در ایران به دست کا.گ.ب. یا پلیس مخفی شوروی افتاد.»(۱)

ضمیمه اول گزارش۵۵۲: روایت حادثه انفجار ساختمان نخست وزیری

انفجار در اتاق جلسه شورای امنیت در همان لحظات اولیه بسیاری از مسئولان کشور را که در ساختمان های اطراف مشغول کار بودند متوجه خود کرد. حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی که در آن لحظه عازم مجلس شورای اسلامی بوده است، دراین مورد می گوید: «جلسه علنی داشتیم و لایحه بازسازی مطرح بود. ساعت ۳ بعدازظهر، هنگامی که عازم رفتن به جلسه علنی بودم صدای انفجاری شنیدم. معلوم شد در نخست وزیری بوده، دود و آتش بلند شد. از پنجره دفتر نگاه کردم. گفتند اتاق جلسات دولت است. فوراً خبر رسید که جلسه شورای امنیت بوده و آقایان رجایی و باهنر هم حضور داشته اند. یک ربع بعد، بهزاد نبوی آمد که خودش در نخست وزیری بوده، سخت ناراحت و شوکه بود. گفت آقایان باهنر و رجایی شهید شده اند و عده ای نجات یافته اند. خبرهای متناقض می رسید. عده ای مدعی بودند که بعد از انفجار، آقایان رجایی و باهنر را درحال انتقال به بیمارستان زنده دیده اند و عده ای می گفتند، اشتباه می کنند آنها در آتش سوخته اند.

رئیس شهربانی سرهنگ وحید دستگردی، معاون ژاندارمری سرهنگ ضیایی و معاون نیروی زمینی تیمسار شرفخواه و سرهنگ کتیبه رئیس اداره دوم ارتش مجروح و بستری بودند. یوسف کلاهدوز مسئول سپاه پاسداران و خسرو تهرانی سالم درآمده بودند. تهرانی کمی سوخته بود.»(۲)

بهزاد نبوی وزیر مشاور در امور اجرایی و سخنگوی دولت نیز درمورد مشاهدات خود از این حادثه گفت: «حدود ساعت ۳ بود که من در اتاقم صدای انفجاری شنیدم. از پنجره به حیاط نخست وزیری نگاه کردم، دیدم از یکی از اتاق ها آتش و دود بیرون می آید، همراه با دو سه نفر از برادرانی که آنجا بودند به سرعت به طبقه پایین آمدیم. دیدیم که انفجار در یکی از اتاق ها صورت گرفته و تعدادی از افرادی که در

۱- همان، صص ۳ و ۴ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۸/۶/۱۳۶۰.

۲- عبور از بحران، پیشین، صص ۲۱۵ و ۲۱۶.

اتاق حضور داشته و خراش های سطحی برداشته بودند، خود از اتاق بیرون آمدند.»

سرهنگ کتیبه رئیس اداره دوم ارتش نیز که از حاضـران در این جلسه بوده است، آن لحظات را چنین توصـیف کرد: «جلسه ساعت ۳ بعدازظهر، در دفتر کنفرانس نخست وزیری تشکیل شد. شـهید رجایی جلسه را با سوره والعصر شروع کردند. در جلسات شورای امنیت معمولاًـ مسـئولین گزارشـات وقـایع هفتگی خـود را عنوان می کننـد. در همین لحظـات که بحث و گفت وگو در جلسه ادامه داشت، من ناگهان احساس کردم همین طورکه روی صـندلی نشسـته بودم بی اراده سر پا ایستاده و تمام صورتم و مخصوصاً پیشانی ام به شدت می سوزد، مثل اینکه باروت یا بنزین روی صورت و سـرم ریخته باشـند. پیشانی ام به شدت می سوخت و آتش از سر و رویم بالا می رفت. چشـمم را باز کردم دیدم اتاق را دود قهوه ای رنگ غلیظی پوشانده و اتاق تاریک است. آن میز بزرگی که میز کنفرانس بود مثل اینکه ذوب شده و در زمین فرورفته بود. مسئله ای که برای من اهمیت دارد، شدت انفجار بود که ما صدای آن را در آن لحظه نشنیدیم پرده های گوش افرادی که آنجا بودند تمام پاره شده بود.»(۱)

روزنامه اطلاعات هم به نقل از خبرنگاران خود درباره این حادثه نوشـته است: «خبرنگار ما در تماس با دفتر فرمانـدهی آتش نشانی درمورد این حادثه جویا شـد. فرمانـده کشـیک آتش نشانی دراین زمینه اظهار داشت: "در ساعت ۳:۱۵ دقیقه به آتش نشـانی اطلاع داده شـد که انفجاری در ساختمان نخست وزیری رخ داده است. بلافاصـله اکیپ های یک، دو، سه، چهار، پنـج، هشت، ده، یازده، سیزده، چهـارده، هجـده، نوزده و همچنین امـدادگران نیروی زمینی ارتش جمهوری اسـلامی ایران و اورژانس هـای تهران و سـپاه و کمیته ها و شهربانی و نیروی هوایی در محل حاضر شدند و پس از ۳ ساعت تلاش مداوم، موفق شدند حریق را مهار کنند. از طرف دیگر، گروه امـدادگران پس از اطفـای حریق مجروحینی را که در زیر آوار مانـده بودنـد از زیر آوار بیرون کشـیدند و بلافاصـله به اورژانس هـا و بیمارسـتان هـای مختلف انتقال دادنـد. ضـمناً تعـدادی جنازه سوخته نیز از محل فاجعه توسط امـدادگران از زیر آوار بیرون کشیده شدند."

خبرنگار سیاسـی روزنامه اطلاعات که دقایقی بعـد از وقوع حادثه انفجار بمب در نخست وزیری خود را به محل حادثه رساند نتیجه مشاهـداتش را چنین گزارش داد: "وقتی بـا مشـکلات فراوان نزدیـک در ورودی نخست وزیری رسـیدم، آتش سوزی تازه خاموش شـده بود، هنوز دود ناشـی از آتش سوزی از ساختمـان نخست وزیری به هوا زبانه می کشـید. مأموران آتش نشانی با جنب وجوش زیـادی به اطراف می دویدنـد. تمام شـیشه های ساختمان نخست وزیری بـدون اسـتثنا خرد شـده بود. قسـمتی از طبقه دوم ساختمان نخست وزیری که در خیابـان پاسـتور واقع است، براثر انفجـار و آتش سوزی ناشـی از آن، در هم کوبیـده شـده و به خیابـان ریخته بود."

یکی دیگر از خبرنگـاران مـا گزارش داد: "رئیس جمهـور و نخست وزیر شـهید مـا دیروز به همراه ۱۰ تن دیگر از همکارانشـان در جلسـه ای در ساختمـان مرکزی نخست وزیری شـرکت کرده بودنـد که براثر انفجـار بمـبی که به دست ناپـاک عوامـل امریکـا کـار گذاشته شده بود محل برگزاری جلسه منفجر شد. براثر این انفجار ۳ تن شهید و ۹ نفر دیگر مجروح شدند.

اجساد شـهدای این فاجعه به صورتی سوخته بود که به هیچ وجه شـناسایی آنها ممکن نبود. از سوی دیگر، در میان زخمی های این حـادثه اثری از برادران رجایی و باهنر به چشم نمی خورد و بـدین ترتیب حـدس زده می شـد که ۲ جسد از ۳ جسد به دست آمده متعلق بـه رئیس جمهـور و نخست وزیر باشـد. بالاـخره در آخرین سـاعت شب پیکرهـای پـاک قربانیـان حـادثه ۸ شـهریور از روی علامـاتی که در دنـدان های هرکـدام از آنها وجود داشت شـناسایی شدنـد. هنوز از هویت صاحب سومین جسـد اطلاعی در دسـت

نیست، اما احتمال داده می شود مربوط به یکی از برادران سپاهی باشد که در جلسه شورای امنیت شرکت کرده بود."

یکی از مأموران شهربانی که همیشه پشت در اتاق جلسات مهم مملکتی حضور دارد گفت: مثل همیشه پشت در اتاق درحال قدم زدن بودم که ناگهان صدای انفجار از داخل اتاق کنفرانس به گوش رسید و تمام ساختمان نخست وزیری را تکان داد در اتاق را باز کردم دود و آتش در اتاق فضا را تاریک کرده بود و گردوغبار هم به این تاریکی کمک کرده بود. منتظر بودم تا ببینم چه کسی از اتاق خارج می شود، اولین کسی که از اتاق خارج شد یک سرهنگ ارتش بود که گویا زخمی شده بود و از اتاق به بیرون دوید. بقیه نیز یک یک اتاق را ترک کردند و به زودی زخمی ها را نیز تخلیه کردیم. در این زمان بود که آتش دیگر به بیرون زبانه می کشید. مجبور شدیم به بیرون راه بیابیم، اما گویی همه درها بسته شده بود تا بالاخره به کمک برادران پاسدار به بیرون آمدیم.»(۲)

ص:۶۴۶

۱- سازمان مجاهدین خلق؛ پیدایی تا فرجام (۱۳۸۴ - ۱۳۴۴)، پیشین، صص۶۲۸ و ۶۲۹.

۲- روزنامه اطلاعات، ۹/۶/۱۳۶۰، ص۲.

ضمیمه دوم گزارش۵۵۲: مواضع سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در پذیرش مسئولیت انفجار ساختمان نخست وزیری ایران

باآنکه مسعود رجوی در نخستین روز پس از حادثه انفجار در ساختمان نخست وزیری، به دلیل برخی ملاحظات و بیم از واکنش های منفی بین المللی علیه سازمان، اطلاعیه دفتر سازمان در لندن مبنی بر دست داشتن در این انفجار را تکذیب کرد، اما دلایل متقن بعدی و به ویژه اعتراف صریح وی در یکی از دیدارهای دوره ای اش با حبوش رئیس سازمان اطلاعات عراق، بیانگر نقش کلیدی سازمان در اجرای این عملیات بود. چند سال بعد یک نشریه امریکایی فاش کرد که این عملیات را سازمان جاسوسی امریکا طراحی و برنامه ریزی کرده بود و عاملان آن درواقع مأموران سیا بوده اند.(۱)

در کتاب سازمان مجاهدین خلق؛ پیدایی تا فرجام دلایل شیوه برخورد سازمان با این ماجرا مورد بحث و بررسی قرار گرفته که بخش هایی از آن با اندکی تلخیص چنین است:

«سازمان، چه قبل از فرار رجوی و بنی صدر و چه پس از آن، با تاکتیک تعلیق موضع گیری تا آشکارشدن نتایج عملی "عملیات ویژه"، درمورد دو حادثه انفجار در دفتر مرکزی حزب جمهوری اسلامی در هفتم تیرماه و انفجار در ساختمان نخست وزیری در هشتم شهریورماه ۱۳۶۰، اعتراف رسمی نکرده است و پس از واکنش منفی افکار عمومی در قبال عملکرد سازمان و افزایش حمایت گسترده مردم از نظام جمهوری اسلامی، سازمان دیگر به مصلحت خود ندانست که رسماً و علنی مسئولیت دو اقدام تروریستی هولناک علیه بالاترین مقامات سیاسی و اداری کشور را بر عهده گیرد، اما در منابع منتشره سازمان گاه به صورت کنایه و یا اشاره درمورد ضربه های هولناک و سهمگین مطالبی طرح شده است، ولی صریحاً به این دو عملیات، که در سازمان در چارچوب عملیات ویژه طبقه بندی شده، اعتراف نشده است. برخی می پندارند که درصورت اعتراف رسمی سازمان به پذیرفتن مسئولیت این دو عملیات، برای سازمان - به لحاظ بین المللی - موانع جدی ایجاد می شد تا بدان حد که حتی می توانست احتمال استرداد تروریست ها را درپی داشته باشد. درحالی که این تحلیل درست نیست، زیرا سازمان طی سال های گذشته به ده ها عملیات تروریستی رسماً اعتراف کرده و هم زمان مورد حمایت قدرت های غربی نیز قرار داشت.

به نظر می رسد علاوه بر نگرانی از واکنش افکار عمومی داخلی و بین المللی در قبال پذیرش مسئولیت این دو فاجعه بزرگ تروریستی که می توانست بازتاب پر سروصدا و وسیعی در رسانه ها داشته باشد، برخی ملاحظات پیچیده امنیتی و اطلاعاتی در سازمان های جاسوسی غربی که طراحان و آمران اصلی آنها بوده اند و مستقیماً این دو عملیات را حمایت و پشتیبانی فنی و عملیاتی کرده اند، اختیار تصمیم گیری درمورد اعلام مسئولیت آنها را از دست سازمان خارج ساخته است. ...»(۲)

از سوی دیگر، در بیانیه رسمی وزارت امور خارجه امریکا درباره سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، که در سال ۱۳۷۳ صادر شد، رسماً به مسئولیت سازمان در انفجار هشتم شهریور تصریح شده است: «طبق گزارشات، در تاریخ ۳۰ اوت [۸ شهریور] مجاهدین در جلسه شورای امنیت ملی رژیم [ایران] بمب گذاری نمودند که منجر به کشته شدن رئیس جمهور جدید، [محمد]علی رجایی و نخست وزیر جدید وی، محمدجواد باهنر گردید. ... مجاهدین صورت مجزا و منفرد مسئولیت برخی اقدامات تروریستی را که فکر می کردند نتیجه آنها باعث تقویت وجهه آنها می شد بر عهده گرفتند. ... [باوجود عدم پذیرش رسمی مسئولیت انفجارهای ۷ تیر و ۸ شهریور] ولی یادآوری این مسئله مهم است که مجاهدین - به خصوص در اوایل دهه ۱۹۸۰ [دهه شصت شمسی] هم تمایل و هم توان انجام مقاصد خشونت بار خویش را داشتند.»(۳)

اعتراف رجوی نزد مقامات امنیتی عراق در زمانی که وی درصدد جلب حمایت آنان است صریح ترین موضع گیری سازمان دراین باره است؛ در بخش دیگری از این کتاب دراین خصوص آمده است: «مسعود رجوی در یکی از دیدارهای محرمانه خود با مقامات اطلاعاتی و امنیتی رژیم بعث عراق به مسئولیت مستقیم سازمان در انفجار هشتم شهریور اذعان کرده است. رجوی در دیدار با ژنرال حبوش رئیس سازمان امنیت صدام، در سال ۱۳۷۸، هنگامی که به برخی تبلیغات موجود در رسانه های غربی آن زمان علیه سازمان اشاره می کند، سابقه روابط نزدیک خود با غربی ها و ازجمله اطلاع مقامات ارشد امریکا و فرانسه از دو عملیات مذکور را یادآوری می کند. متن سخنان رجوی چنین است: "همان گونه که اطلاع دارید من در سال های ۱۹۸۱ تا ۱۹۸۶ در پاریس بودم. در آن سال ها دشمنی به این گونه با ما نبود و به ما تروریست نمی گفتند. هرچند که کاخ سفید و کاخ الیزه می دانستند با کاخ الیزه هم ارتباط داشتیم، می دانستند که چه کسی حزب جمهوری را در ایران منفجر کرد و چه کسی و چرا عملیات علیه رئیس جمهوری و علیه رئیس الوزرای

۱- سازمان مجاهدین خلق؛ پیدایی تا فرجام (۱۳۸۴ - ۱۳۴۴)، پیشین، ص ۶۳۱.

۲- همان، ص ۶۳۷.

۳- همان، ص ۶۴۳.

ایران انجام داد. آنها می دانستند و خوب هم می دانستند ولی صفت تروریست هم به ما نزدند."»(۱)-(۲)

چند روز پس از حادثه انفجار، آیت الله ربانی املشی دادستان کل کشور، در یک پیام تلویزیونی عامل انفجار را معرفی و چگونگی این اقدام را چنین تشریح کرد:

«عامل انفجار نخست وزیری شخصی به نام مسعود کشمیری دبیر شورای امنیت، بوده است. این شخص بمبی در کیف خود جاسازی کرده بود که به طور عادی و معمولی، بدون اینکه هیچ کس به او ظنین شود و هیچ کس هم کیف او را بازرسی و رسیدگی نمی کرده و ... خیلی عادی و طبیعی بود که کیفش را در دست بگیرد و برود در جلسه شرکت کند و از آنجایی که منشی جلسه هم بود، کنار مرحوم شهید رجایی و شهید باهنر بنشیند و این کار را کرده و کیف خود را هم در کنار آنها قرار داده و طوری هم تنظیم کرده بود که انفجار، اولین بار، این دو شخصیت بزرگ و ارزنده و عزیز را بگیرد. ... خود او هم رفتاری معمولی داشته است؛ گاهی بیرون می رفته، داخل می شده، با این و آن صحبت می کرده است؛ می رفته است چیزی از بیرون می آورده و گاهی چای می داده است. در بین یکی از این مواقعی که رفت وآمد می کرده است، به بیرون رفته و دیگر برنگشته و در همان موقع، این انفجار به وجود آمده و این عزیزان را از ما گرفت و کشمیری فرار کرد و هم اکنون نیز متواری است و زنده است.»(۳)

ضمیمه گزارش۵۵۳: سوابق اجرای عملیات در منطقه سرپل ذهاب

از ابتدای جنگ تحمیلی و بعد از تثبیت کلی جبهه های غرب، سرپل ذهاب یکی از معروف ترین جبهه ها و درعین حال از کم تحرک ترین آنها بوده است؛ زیرا ارتش عراق ارتفاعات کلیدی و راهبردی منطقه ازجمله ارتفاعات بازی دراز، قراویز، کوره موش و... را در تصرف خود داشت. در طول یک سالی که از آغاز جنگ می گذشت، نیروهای خودی همواره به دنبال تسخیر این ارتفاعات بودند. از سوی دیگر، ارتش عراق نیز با بهره گیری از قدرت آتش، برتری قوای نظامی خود و انجام فعالیت های مهندسی نظیر احداث جاده و ایجاد میدان های مین قوی روی ارتفاعات، مواضع خود را مستحکم کرده و با این مناطق کاملاً آشنا شده بود.(۴)

درمورد ویژگی های زمینی منطقه و سابقه اجرای عملیات در این منطقه باید افزود: «ارتفاعات صعب العبور بازی دراز با قله های بلند و شیب های تند و بریدگی های ممتد از اهمیت ویژه ای در منطقه مرزی استان کرمانشاه برخوردار است. این ارتفاعات به مثابه عارضه بزرگی درون مثلث قصرشیرین - گیلان غرب - سرپل ذهاب واقع شده است و بر منطقه، تسلط کامل دارد. دشمن در روزهای آغازین جنگ از بازی دراز برای دیدبانی استفاده می کرد، اما ویژگی این ارتفاعات موجب شد با فعالیت های مهندسی، روی آن جاده سازی شود و یگان های عراق در آنجا مستقر شوند و ضمن افزایش سلطه بر قصرشیرین، سرپل ذهاب را نیز زیر دید خود بگیرند. برای گرفتن این امتیاز مهم از دشمن، پس از سه ماه کار نیروهای شناسایی سپاه، قرارگاه مقدم غرب سپاه و ارتش نخستین عملیات نیمه گسترده را در این منطقه طرح ریزی کردند که با نام عملیات بازی دراز در تاریخ ۱/۲/۱۳۶۰ آغاز شد و به مدت ۸ روز طول کشید و طی آن نیروهای خودی و دشمن بارها به تک و پاتک متقابل پرداختند. دشمن با استفاده از پشتیبانی هوایی و جاده های مواصلاتی، یگان های خود را حمایت

۱- در میان مدارک و اسناد طبقه بندی شده مربوط به ارتباط مسئولان اصلی سازمان مجاهدین خلق با مقامات سازمان های اطلاعاتی و امنیتی عراق که با سقوط رژیم بعث به دست گروه های مبارز عراق افتاد، فیلم ملاقات رجوی با رئیس سازمان امنیت عراق از مهم ترین اسنادی است که سازمان درباره آن فقط سکوت کرد: «فیلم این ملاقات و سایر دیدارهای مقامات اطلاعاتی و امنیتی عراق با رجوی به طور مخفیانه ضبط شده بود که پس از سقوط رژیم صدام و دسترسی مردم به آرشیوهای مراکز اطلاعاتی، قسمت هایی از آنها به خارج منتقل شد که درقالب یک کتاب توسط گروهی از جداشدگان سازمان در لندن انتشار یافت. سی دی تصویری این ملاقات و سایر ملاقات های مندرج در کتاب نیز به ضمیمه آن انتشار یافته و در دسترس عموم قرار گرفته است و سند منحصربه فرد و غیرقابل انکاری از بسیاری روابط پشت پرده تروریستی سازمان محسوب می شود.» (مؤسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی، سازمان مجاهدین خلق؛ پیدایی تا فرجام (۱۳۸۴ - ۱۳۴۴)، به کوشش جمعی از پژوهشگران، جلد دوم، تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی، چاپ دوم، پاییز ۱۳۸۵، صص ۶۴۳ - ۶۴۲)

۲- همان، صص ۶۴۲ و ۶۴۳.

۳- همان، صص ۶۳۱ و ۶۳۲.

۴- سند شماره ۴۳۶۵۱۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از منطقه۷ (فرماندهی) به فرماندهی، ۲۹/۷/۱۳۶۰.

می کرد، اما رزمندگان از جاده و حمایت هوایی کافی و پشتیبانی آتش محروم بودند، درنتیجه نتوانستند روی تمام هدف ها مستقر شوند؛ باوجوداین، از بین قله های منطقه سه قله آن را تثبیت کردند و تنها در تثبیت قله ۱۱۵۰ و یکی از قله های ۱۱۰۰ ناکام ماندند. در این عملیات هوانیروز ارتش نقش بسزایی ایفا کرد و طی آن خلبان علی اکبر شیرودی به شهادت رسید.»(۱)

ص:۶۴۹

۱- حسن دری، کرمانشاه در جنگ، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، چاپ دوم، ۱۳۸۷، ص۹۸.

روزشمار جنگ دوشنبه ۹ شهریور ۱۳۶۰ ۱ ذیقعده ۱۴۰۱ ۳۱ اوت ۱۹۸۱

۱

شهرهای آبادان، دزفول و شادگان هدف حملات توپخانه ای ارتش متجاوز عراق قرار گرفتند. امروز به حریم هوایی سردشت نیز در ۴ نوبت تجاوز شد.

براثر اصابت گلوله توپخانه ارتش عراق به مناطق مسکونی شهر آبادان ۲ نفر از اهالی شهر شهید و ۵ نفر مجروح شدند.(۱)

روز گذشته نیز در گلوله باران این شهر ۱۹ نفر زخمی و ۴ منزل مسکونی و یک مهدکودک تخریب شد. علاوه براین در شهر دزفول هم که به طور پراکنده زیر آتش توپخانه های عراق قرار داشت، یک گلوله توپ به اطراف میدان کویتان اصابت کرد و ۵ تن مجروح شدند و ۲ منزل مسکونی هم آسیب دید.(۲)

امروز همچنین، ارتش عراق شهر شادگان را هدف حمله قرار داد. این حملات آسیب جانی نداشت، اما اصابت ترکش به لوله ۴۰ اینچی آب شهر موجب قطع آن و واردآمدن خسارت هایی به شبکه آب رسانی شهر شد.(۳)

علاوه براین هواپیماهای عراقی امروز، ۴ بار به حریم هوایی سردشت تجاوز کردند که با واکنش به موقع پدافند هوایی مستقر در منطقه بدون هیچ اقدامی متواری شدند.(۴)

۲

با پاک سازی ۵ روستا در آذربایجان غربی، شماری از افراد گروه های مسلح غیرقانونی دستگیر شدند و تعدادی اسلحه و مهمات به دست آمد. امروز همچنین نیروهای خودی در اطراف ارومیه با افراد حزب دمکرات درگیر شدند.

در ادامه پاک سازی برخی روستاهای استان آذربایجان غربی در غرب و شمال غرب ارومیه، امروز ۳ روستای ملوند، کل شیخان و بانی در جنوب منطقه مرزی سرو پاک سازی شد. در این عملیات یک دستگاه جیپ و یک وانت بار از افراد گروه های ضدانقلاب به غنیمت گرفته شد.(۵)

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.
۲- روزنامه کیهان، ۹/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۴۹۲۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی دزفول به فرمانداری دزفول، ۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه اطلاعات، ۹/۶/۱۳۶۰، ص۲.
۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۱/۶/۱۳۶۰،۱۶۵، ص۲، اهواز - خبرگزاری پارس، ۱۰/۶/۱۳۶۰.
۴- روزنامه کیهان، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۲.
۵- همان، ص۱۴.

نیروهای خودی در بخش سیلوانا در جنوب غربی ارومیه نیز چند روستا ازجمله پسان و لورزینی را آزاد و ۵ نفر از افراد گروه های مسلح غیرقانونی را دستگیر کردند که از آنها تعدادی سلاح و مهمات به دست آمد.(۱)

همچنین در درگیری نیروهای خودی و عوامل حزب دمکرات که در حوالی روستای نی چالان (واقع در ۳۰ کیلومتری شمال غربی ارومیه)، رخ داد، ۲ نفر از افراد این حزب کشته و ۲ تن نیز دستگیر شدند؛ بقیه عوامل این حزب هم به ارتفاعات منطقه گریختند. در این درگیری یک موشک انداز بازوکا، یک قبضه خمپاره ۶۰ میلی متری، یک تیربار ژ۳ و ۵ اسلحه انفرادی به دست نیروهای خودی افتاد.(۲)

۱

در درگیری های چند روز اخیر اعضای حزب دمکرات کردستان ایران و گروه رزگاری با عناصر کومه له در منطقه کامیاران، ۲۵ نفر از افراد دو طرف کشته شدند. به گزارش سپاه پاسداران غرب کشور، یکی از اعضای برجسته حزب دمکرات و سرپرست شاخه کامیاران این حزب نیز در شمار کشته شدگان بوده اند. همچنین ۶ نفر از دمکرات ها به اسارت کومه له درآمده اند.(۳)

۲

افراد ضدانقلاب امروز در تهران، ارومیه، قائم شهر و بابل اقدام به ترور چند تن از مسئولان نهادهای دولتی، نیروهای بسیج و افراد متعهد کردند.

در نخستین ساعات صبح امروز، حجت الاسلام حاج مرتضی آیت الهی طباطبایی یزدی امام جماعت مسجد خرقانی، (واقع در خیابان بهار) در نزدیکی منزل خود در خیابان خواجه نظام الملک تهران، هدف سوءقصد دو موتورسوار مسلح قرار گرفت و براثر اصابت گلوله به سرش به شهادت رسید. ضاربان پس از این اقدام متواری شدند.(۴)

در حادثه دیگری حجت الاسلام ناصر بنی جمالی مدیر داخلی دادگاه مبارزه با منکرات و محمدتقی مرغوبکار پاسدار این دادگاه و سرپرست بخش تربیت بدنی اداره آموزش وپرورش منطقه ۱۴ تهران، درحالی که با موتورسیکلت از خیابان شهید بهشتی عبور می کردند، مقابل پارکینگ سینما شهر قشنگ، هدف حمله سرنشینان مسلح دو اتومبیل قرار گرفته، به شهادت رسیدند. مهاجمان نیز گریختند.(۵)

همچنین ساعت ۲۰ امشب، افراد وابسته به گروه های ضدانقلاب یکی از کاسبان متعهد ارومیه را در داخل ماشینش ترور کردند. این فرد براثر اصابت تیر به شهادت رسید.(۶)

در دروازه ورودی قائم شهر هم افراد بسیج که به سرنشینان یک اتومبیل مشکوک شده بودند، در حین بازرسی از این خودرو هدف تیراندازی یکی از سرنشینان آن قرار گرفتند. در این

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص ۴.

۲- روزنامه کیهان، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۴.

۳- همان.

۴- همان، ص۱۳؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.

۵- روزنامه کیهان، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - روزنامه کیهان، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

۶- روزنامه کیهان، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.

حادثه یکی از نیروهای بسیج به نام جعفر حسن زاده کفشکر کلاهی شهید و دیگری نیز مجروح شد. ضارب پس از این اقدام به جنگل های اطراف گریخت، اما با حضور مردم و نیروهای کمیته و پس از تعقیب و گریز دستگیر شد. از این فرد یک کلت کمری با ۵ فشنگ و قرص سیانور به دست آمد.(۱)

در بابل، تلاش یکی از افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) برای ترور صاحب یک مغازه کفاشی در خیابان چهارشنبه پیش این شهر، به دلیل مقاومت و درگیرشدن صاحب مغازه با وی، ناکام ماند. فرد مهاجم هنگام فرار توسط این کاسب و یک رهگذر دستگیر و تحویل مراجع ذی صلاح شد.(۲)

۱

افراد گروه های ضدانقلاب به ویژه سازمان مجاهدین خلق (منافقین) هم زمان با برپایی مراسم راه پیمایی به مناسبت شهادت رجایی و باهنر در شهرهای مختلف کشور، سعی در ایجاد اغتشاش داشتند که با هشیاری مردم و نیروهای سپاه پاسداران شماری از آنها دستگیر شدند.

در مراسم تشییع پیکر شهیدان رجایی و باهنر از مقابل مجلس شورای اسلامی در خیابان امام خمینی تهران، مردم اتومبیلی را که در آن بمبی قوی کار گذاشته شده بود شناسایی و مأموران را مطلع کردند و درنتیجه بمب خنثی شد. دقایقی بعد، یکی از افراد ضدانقلاب که قصد پرتاب نارنجک به میان مردم را داشت شناسایی و دستگیر شد.(۳)

در شیراز هم نیروهای سپاه پاسداران با همکاری مردم یکی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق را که در مراسم راه پیمایی به مناسبت شهادت رجایی و باهنر قصد پرتاب نارنجک به سوی آیت الله سید عبدالحسین دستغیب امام جمعه این شهر را داشت، دستگیر کردند.(۴)

یکی دیگر از افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی که قصد داشت بمب دست سازی را به میان راه پیمایان در بروجرد پرتاب کند، با هوشیاری افراد سپاه پاسداران دستگیر شد. همچنین در پرتاب و انفجار یک بمب دست ساز به ساختمان روابط عمومی این شهر ۳ نفر مجروح شدند.(۵)

هم زمان با راه پیمایی مردم لنگرود، ۱۵ نفر از افراد سازمان مجاهدین خلق شناسایی و دستگیر شدند.

در اراک و خمین نیز در راه پیمایی و بازرسی از

۱- روزنامه کیهان، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- روزنامه کیهان، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.

۴- روزنامه اطلاعات، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۵- سند شماره ۳۲۸۶۶۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استاندار لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۱۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

چند منزل، ۶۰ فرد مشکوک دستگیر شدند که ۱۰ نفر از آنان از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق و پیکار بودند. از دستگیرشدگان تعدادی سلاح گرم و سرد ازجمله چندین فشنگ ژ۳ و کالیبر ۵۰ و چندین بمب دست ساز و خنجر به دست آمد.(۱)

در مشهد هم چند تن از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق شناسایی و دستگیر شدند. این افراد با حضور در میان مردمی که با شنیدن خبر شهادت رجایی و باهنر، مقابل کمیته انقلاب اسلامی این شهر تجمع کرده بودند، قصد ایجاد اغتشاش داشتند.(۲)

به گزارش کمیته مرکزی بابل، در مراسم مشابهی که در این شهر برپا شده بود ۳۸ نفر از هواداران سازمان مذکور شناسایی و دستگیر شدند.(۳)علاوه براین واحد گشتی کمیته یکی از اعضای نظامی این سازمان را که از تربت حیدریه به بابل آمده بود درحالی که یک قبضه کلت با خشاب و ۵ فشنگ به همراه داشت در خیابان مدرس بابل دستگیر کردند.(۴)

در کرمانشاه هم در هنگام راه پیمایی، ۱۵ نفر از هواداران سازمان؛ ازجمله دو دختر یکی به دلیل تیراندازی به سوی مردم و دیگری هم به سبب همراه داشتن نارنجک دستگیر شدند.(۵)

۱

در چند عملیات جداگانه ۹ تن از عناصر مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) دستگیر شدند و یک نفر نیز کشته شد.

یکی از اعضای سازمان مجاهدین خلق درحالی که یک اسلحه یوزی با خشاب های پُر همراه داشت در منطقه نارمک تهران شناسایی و دستگیر شد.(۶)

در صومعه سرا نیز با هماهنگی نیروهای بسیج در دو روستای حومه شهر، ۸ نفر از وابستگان به این سازمان بازداشت شدند. از خانه یکی از این افراد مقداری مهمات شامل تیر ضدهوایی، کالیبر ۵۰، ژ۳ و تعدادی اسناد سازمانی به دست آمد.(۷)

در رشت هم در یک عملیات تعقیب و مراقبت، یکی از اعضای شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق درحال فرار با شلیک گلوله پاسداران از پا درآمد.(۸)

۲

انفجار ۲ بمب در شیراز تلفات و خسارت هایی را درپی داشت. تعدادی اسلحه و مهمات نیز در تهران کشف شد.

سحرگاه امروز، براثر انفجار یک بمب بسیار قوی در خیابان جنب میدان تره بار شیراز، ۱۰ مغازه تخریب و ۲ نفر (یک پیرزن و یک کودک شیرخوار) شهید و ۶ تن نیز مجروح شدند. شدت این انفجار به حدی بود که یک کمپرسی که بمب کنار آن قرار داشت، حدود ۳۰ متر پرتاب شد و حدود ۴۰ مغازه آسیب دید، تا شعاع یک صد متری نیز شیشه های منازل و مغازه ها شکست.(۹)

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، صص ۸ و ۹، مشهد - خبرگزاری پارس، ۹/۶/۱۳۶۰.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۴- همان.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۹، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۹/۶/۱۳۶۰.

۶- همان، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۹/۶/۱۳۶۰.

۷- روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۲۶۲۳۰۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از روابط عمومی ستاد منطقه۳، ۹/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۸- روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۹- سند شماره ۵۲۰۳۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه ۹ (شیراز) به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۸، شیراز - خبرگزاری پارس، ۹/۶/۱۳۶۰.

در حادثه دیگری در همین شهر، بمبی که درون یک دیگ زودپز تعبیه شده و کنار ساختمان خوابگاه پرستاران واقع در خیابان خلیلی، کار گذاشته شده بود منفجر شد، اما کسی آسیب ندید.(۱)

امروز همچنین مأموران کلانتری تهرانپارس در حین گشت در خیابان ۱۸۴ غربی، به یک اتومبیل تویوتا با پلاک آبادان مشکوک شدند. پس از بازرسی داخل این خودرو، که براساس قراین و شواهد به نظر می رسد متعلق به گروه های مسلح غیرقانونی باشد، ۲ اسلحه ژ۳، یک اسلحه یوزی، ۲ نارنجک جنگی و ۶ خشاب پُر ژ۳ کشف شد.(۲)

۱

در چند مورد پرتاب نارنجک و انواع بمب در شهرهای مختلف یک نفر شهید و ۴ نفر مجروح شدند و خساراتی به بار آمد.

در کرمانشاه، براثر پرتاب نارنجک به داخل منزل مسکونی یکی از اعضای بسیج مقاومت شهری، وی مجروح شد و مادر این فرد به نام فاطمه دارابی به شهادت رسید.(۳)

همچنین ساعت ۲ بامداد امروز، چند فرد مسلح حین عبور از مقابل منزل یکی از روحانیون شهر کرمانشاه به سمت در منزل وی تیراندازی کردند که با عکس العمل محافظان منزل متواری شدند. در این حادثه به کسی آسیب نرسید.(۴)

صبح امروز بمب دست سازی به داخل ساختمان روابط عمومی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی شهرستان بروجرد پرتاب شد که براثر انفجار آن ۳ نفر از نیروهای سپاه مجروح شدند.(۵)

در چالوس نیز نیمه های شب، دو بمب دست ساز از پنجره به داخل ساختمان بنیاد مسکن این شهر پرتاب شد که انفجار یکی از آنها خسارات زیادی به بار آورد.(۶)

انفجار یک بمب دست ساز ساعتی در محل اتحادیه انجمن های اسلامی دانش آموزان شوشتر هم خسارات جزئی درپی داشت.(۷)

در شهرهای تایباد (استان خراسان)، شیراز و ملکان (استان آذربایجان شرقی) نیز پرتاب بمب های دست ساز و آتش زا و نارنجک، به منازل و مغازه های افراد متعهد خسارت های اندکی وارد کرد.(۸)

۲

صبح امروز امام خمینی در حسینیه جماران در جمع اقشار مختلف مردم درمورد مسائل جاری کشور سخن گفتند.

محور اصلی سخنان امام خمینی در این دیدار شهادت رجایی و باهنر بود. ایشان در ابتدای صحبت هایشان با بیان اینکه منطق مردم ایران، منطق قرآن است و همین امر دلیل انسجام آنان در مقابل دشمنان است، به شهادت رئیس جمهور و نخست وزیر اشاره کرده و گفتند: «آقای رجایی و باهنر هر دو شهیدی که باهم در جبهه های نبرد با قدرت های فاسد، هم جنگ و

۱- روزنامه کیهان، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۲- روزنامه اطلاعات، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۷، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۹/۶/۱۳۶۰.

۵- سند شماره ۳۲۸۶۶۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین؛ و - روزنامه کیهان، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.

۶- سند شماره ۵۱۹۸۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (چالوس) به ستاد مرکزی سپاه (مرکز فرماندهی)، ۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۷- روزنامه کیهان، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۸، شیراز - خبرگزاری پارس، ۹/۶/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۱۹۸۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه مشهد به فرماندهی سپاه مرکز، ۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۳.

هم رزم بودنـد. و مرحوم شـهید رجایی به من گفتنـد که من بیست سال است که با آقای باهنر همراه بوده ام و خداونـد خواست که باهم از دنیا هجرت کننـد و به سوی او هجرت کننـد. کسـی که هجرت را به سوی خدا می داند و شـهادت را فوز عظیم می داند، و شهدایی که در صدر اسـلام و از صدر اسلام تاکنون داده است عالی تر و بالاتر از تمام افرادی هستند که در این قرن موجودند. مثل علی بن ابی طالب - سـلام الله علیه - و حسن بن علی - سـلام الله علیه - و حسـین بن علی و اصـحاب او - سـلام الله علیهم - و سایر ائمه ما - علیهم السـلام - آنها همه عمر خودشان را صرف کردند تا اسلام را حفظ کنند و ما هم تمام عمرمان را باید صرف کنیم تا اسلام را که به دست ما سپرده [شده] است، حفظ کنیم.

من درعین حال که شهادت این دو بزرگوار برای من بسیار مشکل است، درعین حال، می دانم که آنها به رفیق اعلی متصل شده اند و برای آنهـا آرامش هسـت و این طـور گرفتـاری هـایی که الآـن برای مـا هست، دیگر برای آنهـا نیست و آنهـا رسـیدند به مطلـوب خودشان و از این جهت، به آنها و به خانواده های آنها و ملت اسلامی تبریک عرض می کنم که چنین شهدایی تقدیم می کنند. در عین حالی که مصائب اینها مشکل است برای ما، لکن کشور ما و ملت ما با تمام قدرت ایسـتاده اند تا همچو شهدایی تقدیم کنند و هیچ راه عقب نشینی ندارند و فکر نمی کنند به سستی.»

امام خمینی سـپس درمورد عاملان این حادثه و تدبیر جمهوری اسـلامی برای جبران ضایعه، با اشاره به وجهه مردمی مسـئولان و بی تأثیر بودن این وقایع در اسـتحکام و قوت نظام، افزودند: «آن کوردلانی که گمان کرده اند که جمهوری اسـلامی با نبود چند نفر از بین خواهـد رفت و سـقوط خواهـد کرد، آنها افکارشان، افکار اسـلامی نیست و از اسـلام خبری ندارند و از ایمان اطلاعی ندارند و افکارشان مادی [است] و برای دنیا کار می کننـد و به هوای دنیا هسـتند. بایـد دید که اینهایی که این طور کارها را انجام می دهند، انگیزه آنها چیست. انگیزه آنها این است که برای این ملت، بعد یک دسـته دیگری از صـنف خودشان بیایند و حکومت کنند؟ اینها مگر نشـناخته اند این ملت را که کسـی که انحراف دارد از اسـلام و کسـی که سـرکرده تروریست هاست، کسانی که سرکرده اینها هسـتند و اینهـا را وادار به خرابکاری می کننـد، در بین ملت جای ندارنـد؟ ... جمهوری اسـلامی ما وضـعی دارد که خود ملت یک فردی را می آورند و خود ملت یک فردی را کنار می گذارند و خود ملت [اگر] فردی شهید شد، به جای او باز یکی را انتخاب می کننـد و خود را از دولت می دانند و دولت را از خود می دانند و خود را از رئیس جمهوری مکتبی می دانند و رئیس جمهور شـهید بشود، نخست وزیر شـهید بشود و هر مقـامی شـهید بشود ملت ما هیـچ خم به ابرو نمی آورنـد و کسان دیگر را به جای آنها انتخاب می کنند.»

رهبر انقلاـب درمورد مقاومت و پایـداری مردم در مواجهه با این گونه حوادث گفتنـد: «من می دانم که در خارج، الآن عنصـرهایی که با این جمهوری اسلامی، بلکه با اسلام مخالف هستند و بوق های

خارج و تبلیغاتی خواهنـد گفت که این دو نفر که شـهید شدنـد، ایران به هم می خورد و خواهنـد گفت که در عزای اینها، مردم بی تفاوت بودنـد و یا خوشـحال بودنـد و آنها بااینکه می دانند، کوردلانه این طور انتشارات و تبلیغات را انجام می دهند. الآن ببینند که سرتاسر کشور مـا امروز در سوگ هسـتند و در همه خیابـان هـا و کوچه هـا و بازارها در سوگ نشسـته انـد و الآن که به من اطلاع دادنـد، گفتند امروز در اطراف دانشـگاه جمعیت بیشتر از آن وقتی است که ۷۲ تن شـهید شدنـد. ملت ما این طور است. اگر بعد از این هم – خـدای نخواسـته – اشخاصـی شـهید بشونـد، ملت مـا همین ملت است و نهضت ما همین نهضت و آن عمـده این است که کـاری که برای خـداست، نه برای افراد، نه برای اشـخاص، نه برای شخصـیت هـا، این کـار رکود نمی کنـد بـا رفتن افراد و بـا رفتن شخصـیت ها. کشوری از رفتن شخصـیت های خود تزلزل پیدا می کند که ملت او و افراد آن ملت دل به شـخص بسته باشند، دل به اشـخاص بسـته باشـند. امـا کشـوری کـه دل او بـه خـدا پیوسـته است و برای خـدا قیـام کرده است و از اول، "نه شـرقی و نه غربی و جمهوری اسلامی" را ندا داده است و بانگ "الله اکبر"، صغیر و کبیر و زن و مردش در صحنه حاضر شده اند و این نهضت را و این انقلاب را به پا کرده اند، همین ملت هستند؛ برای اینکه خدا هست. رجایی و دیگران اگر نیستند، خدا هست.»

ایشـان در پایـان افزودنـد: «و گمـان نکنیـد که اینهـا از روی قـدرت یـک همچو کارهایی را انجام می دهنـد، یک بمب در یک جا منفجرکردن، یک بچه دوازده ساله هم می توانـد او را بگیرد یک جایی بگذارد و خود او منفجر بشود. این قدرتی نیست، این کمال ضعـف است. من ابن ملجم(۱) را از اینهـا مردتر می دانم؛ برای اینکه او آمـد در حضـور مردم، کـار خودش را کرد و خداونـد او را لعنت کنـد و اینهـا آن مردانگی آن نـامرد را هم ندارنـد و به طور دزدی یـک کاری انجام می دهنـد و خودشان را اصـلاً ظاهر نمی کنند. من آن عباس آقا که صدراعظم ایران(۲) را در نزدیک مجلس با هفت تیر زد در حضور همه و خودش را بعد هم دید گرفتار می شود، کشت، او را مرد می دانم و اینها را نامرد. اینهایی که از اینجا فرار کردند و از خارج دستور می دهند که مردم را اغتیال(۳) کنند و به طور دزدکی بکشند، اینها تز نامردهاست.

من امیدوارم که کشور ما به همان طوری که در مقابل همه قدرت ها ایستاد و ایستادگی کرد و زن و مردش و جوان و پیرمردش و بچه و بزرگش در مقابل، مشت ها را گره کرد و ایستاد و قـدرت های بزرگ را از مملکت راند و به جهنم فرستاد، ان شاءالله، الآن هم در صحنه هستند و همه اینها ایستاده اند در مقابل این طور گرفتاری ها صبر می کنند.»(۴)

ص:۶۵۷

۱- عبدالرحمن ابن مُلجم، قاتل حضرت امیرالمؤمنین علی(ع).

۲- اشاره است به حادثه ترور علی اصـغر خان اتابک (امین السـلطان صـدراعظم محمدعلی شاه قاجار) به دست عباس آقا تبریزی در تهران.

۳- ترورکردن.

۴- مؤسـسه تنظیم و نشـر آثار امام خمینی(ره)، صـحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی(ره))، جلـد ۱۵، تهران: مؤسـسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ پنجم ۱۳۸۹، صص ۱۴۰ – ۱۳۴.

پیکرهای سوخته(۱) شهیدان انفجار ساختمان نخست وزیری صبح امروز با حضور گسترده مردم سیاه پوش و عزادار تهران از مقابل مجلس شورای اسلامی در خیابان امام خمینی تا میدان حسن آباد تشییع و از آنجا با آمبولانس به بهشت زهرا منتقل و به خاک سپرده شد.(۲)

قبل از تشییع پیکرهای شهیدان محمدعلی رجایی رئیس جمهور، محمدجواد باهنر نخست وزیر و عبدالحسین دفتریان(۳) مسئول امور مالی نخست وزیری، چند تن از نمایندگان مجلس از فراز ایوان ضلع جنوبی مجلس خطاب به مردم سخنان کوتاهی بیان کردند و عموماً خواستار حفاظت بیشتر از شخصیت ها و اماکن مهم کشور و برخورد شدیدتر مقامات امنیتی و قضایی با عاملان این حادثه شدند.(۴)-(۵)

حضور مردم در این مراسم در رسانه های غربی بازتاب گسترده ای داشت؛ و به نوعی از ناامیدی آنان از سقوط جمهوری اسلامی حکایت می کرد.

رادیو صدای امریکا درمورد حضور مردم و واکنش مقامات امریکایی به این واقعه گفت: «بیش از یک میلیون نفر در تهران در تشییع جنازه محمدعلی رجایی رئیس جمهوری و محمدجواد باهنر نخست وزیر شرکت کردند. بسیاری از شرکت کنندگان شعارهای ضدامریکایی می دادند. دو مقام مزبور در بمب گذاری روز یکشنبه در کاخ نخست وزیری به قتل رسیده بودند. رهبران ایران تهدید کرده اند که به تصمیم تازه ای در میان مخالفان رژیم دست خواهند زد و اعلام کرده اند که ترورهای بعدی، انقلاب اسلامی را به عقب نشینی مجبور نخواهد کرد. آیت الله خمینی گفت

ص:۶۵۸

۱- آقای هاشمی رفسنجانی در کتاب عبور از بحران می نویسد: «جنازه ها را [که] به سالن مجلس آوردند، مشاهده کردم. سخت سوخته بودند. آقایان باهنر و رجایی را فقط از دندان های طلای جلو دهان و آسیایشان می شد تشخیص داد. علامت دیگری نمانده بود. مقداری گوشت هم در کیسه نایلونی کرده بودند: به عنوان فرد دیگری به نام مسعود کشمیری، منشی جلسه.» (اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۲۱۹)؛ سخنان آقای هاشمی رفسنجانی در جلسه مجلس شورای اسلامی درباره حضور مردم در مراسم تشییع شهدای حادثه انفجار ساختمان نخست وزیری در ضمیمه اول این گزارش آمده است.

۲- توضیحات بیشتر درخصوص نحوه نفوذ کشمیری در نهاد نخست وزیری در ضمیمه دوم گزارش درج شده است.

۳- در اعلامیه ها و اطلاعیه های رسمی نام جنازه سوم، مسعود کشمیری اعلام شد. مسعود کشمیری کارمند نخست وزیری و منشی جلسه شورای امنیت، عامل انفجار بود. این کار برای آن بود که مسئولان سازمان مجاهدین خلق فکر کنند نظام نمی داند که مسعود کشمیری عامل انفجار بوده و از غفلت آنها برای دستگیرکردن او استفاده شود. در بررسی های بعدی مشخص شد که پیکر سوم مربوط به عبدالحسین دفتریان مسئول امور مالی نخست وزیری است و مسعود کشمیری که مسبب حادثه بوده متواری شده است. (مؤسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی، سازمان مجاهدین خلق؛ پیدایی تا فرجام، به کوشش جمعی از پژوهشگران، جلد دوم، تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی، چاپ دوم، پاییز ۱۳۸۵، ص۶۳۰)

۴- در این مراسم فخرالـدین حجـازی، صـادق خلخـالی، علی اکبر ناطق نوری، آیت الله سـید علی خامنه ای، عبدالمجیـد معادیخواه، سرهنگ موسی نامجو و هاشمی رفسنجانی سخنرانی کردند.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۵، ۱۱/۶/۱۳۶۰، صص ۱۳ و ۱۴، تهران - فرانس پرس، ۱۰/۶/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۲.

به جای رهبرانی که به قتل رسیده اند رهبران جدیدی انتخاب خواهند شد.

هیچ گروهی مسئولیت بمب گذاری را به عهده نگرفته است. مقامات حکومت های امریکا، عراق، گروه چپ گرای مجاهدین خلق و بنی صدر رئیس جمهور مخلوع، حکومت اسلامی را مقصر دانسته اند. در واشنگتن سخنگوی وزارت خارجه امریکا گفت: حاضر نیست با پاسخ گفتن به اتهام حکومت ایران مبنی بر دست داشتن امریکا در حادثه بمب گذاری به این حرف اعتباری برساند و آن را جدی تلقی کند. یک شورای دونفره، ریاست جمهوری قوه مجریه را در ایران در دست گرفته است. دو عضو شورا عبارت اند از هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس [شورای] اسلامی و آیت الله موسوی اردبیلی رئیس دیوان عالی کشور. به موجب قانون اساسی اسلامی انتخابات جدید ریاست جمهوری می باید ظرف پنجاه روز انجام شود.»(۱)

روزنامه لومتن هم در سرمقاله خود شرکت بیش از یک میلیون نفر در مراسم تشییع

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۵، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۴ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۱۰/۶/۱۳۶۰.

جنازه رجایی و باهنر را نشانه سقوط ناپذیری جمهوری اسلامی در ایران دانست.

روزنامه اومانیته (چاپ پاریس) نیز نوشت: شرکت بیش از یک میلیون نفر در مراسم تشییع جنازه نشان می دهد که جمهوری اسلامی در ایران از حمایت مردمی قابل توجهی برخوردار است. ادامه حیات جمهوری اسلامی در ایران را در این وضعیت فقط باید مرهون این حمایت دانست. این حمایت مردمی رابطه مستقیم با نقش امام دارد.(۱)

اومانیته اضافه کرد: بدون شک این مراسم که به تظاهراتی علیه دشمنان انقلاب بدل شده بود بایستی آنهایی را که در هر سوءقصد، واژگونی قریب الوقوع جمهوری اسلامی را اعلام می دارند به اندیشه وادارد. ... وسعت لطمات و آسیب هرچه باشد یک مسئله سیاسی جلب نظر می کند و آن پشتیبانی و حمایت عظیم مردم از رهبران خود می باشد.(۲)

۱

درپی شهادت محمدجواد باهنر نخست وزیر و دبیرکل حزب جمهوری اسلامی، شورای مرکزی این حزب در جلسه عصر امروز خود به اتفاق آرا، آیت الله سید علی خامنه ای امام جمعه تهران و نماینده امام در شورای عالی دفاع را به عنوان دبیرکل این حزب برگزید.(۳)

۲

مسعود رجوی با صدور اطلاعیه ای صحت اخبار منتشرشده ازجانب دفتر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در لندن مبنی بر دست داشتن این سازمان در انفجار ساختمان نخست وزیری را باتوجه به عواقب حقوقی و بین المللی آن، مورد تردید قرار داد.(۴) باوجوداین، اغلب رسانه های خارجی در تحلیل هایشان بر دخالت سازمان مجاهدین خلق در این انفجار تأکید کردند.

خبرگزاری فرانسه از پاریس گزارش داد که رجوی در یک برنامه رادیویی گفته است: «خمینی تمام شده است و ناچار است برود.» وی در بخش دیگری از سخنان خود افزوده است: «این انفجار چندان مهم نیست، مهم خشم مردم است.»(۵)این خبرگزاری در ادامه اضافه کرد: رجوی رهبر مجاهدین خلق، به طور غیررسمی گفته است فکر نمی کند این سازمان مسئول بمب گذاری در تهران باشد. وی با اشاره به بیانیه ای که ازسوی مجاهدین خلق در لندن انتشار یافت و در آن اعلام شد که سازمان مسئولیت این بمب گذاری را به عهده گرفته است، گفت: «فکر نمی کنم این بیانیه ازسوی سازمان مجاهدین خلق باشد و دراین مورد اطلاعی به من نرسیده است.»(۶)

۱- روزنامه کیهان، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

۲- داره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۱۳، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۳۷، به نقل از روزنامه اومانیته (چاپ پاریس)، ۹/۶/۱۳۶۰.

۳- روزنامه کیهان، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۴- پس از انفجار در ساختمان نخست وزیری دفتر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در لندن در اطلاعیه ای مسئولیت این اقدام را بر

عهده گرفت. ظاهراً این اطلاعیه بدون هماهنگی با مسئولان سازمان در پاریس و با تعجیل خبرگزاری فرانسه به طور ناخواسته منتشر شده بود. (روزشمار ۸/۶/۱۳۶۰)

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۱، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۹/۶/۱۳۶۰.

۶- همان، صص ۱۲ و ۱۳.

رادیو صدای امریکا نیز به نقل از سرمقاله روزنامه کریستین ساینس مانیتور، گفت: «باوجودی

که هیچ گروهی مسئولیت بمب گذاری اخیر را به عهده نگرفته، باید گفت که دورکردن ملاهایی که امور مملکت را در دست گرفته اند بیشتر با هدف چریک های سازمان مجاهدین خلق و رئیس جمهوری تبعیدی بنی صدر، جور است زیرا آنها می کوشند متعصبین و قشریون مذهبی را سرنگون سازند. بنی صدر معتقد است که دو مقام مقتول، خود، باعث وبانی این گونه خشونت ها بوده اند. ... بنی صدر اخیراً گفته بود که رجایی و باهنر جزء پنج نفری هستند که با کشته شدنشان پایه های حکومت رژیم اسلامی سست می شود. آیا این دعوت به خشونت ازسوی رهبری که خود را مخالف خشونت قلمداد می کند وی را شایسته رهبری ملت می سازد؟»(۱)

از سوی دیگر، بخش عربی رادیو قاهره در انعکاس موضع سازمان درباره انفجار ساختمان نخست وزیری اعلام کرد: «سازمان مجاهدین خلق ایران مسئولیت حادثه انفجار را به عهده گرفته [است].»(۲)

۱

با گذشت ۳۲ روز از فرار رجوی و بنی صدر از ایران و در اولین روز پس از انفجار دفتر نخست وزیری و شهادت رجایی و باهنر، سازمان مجاهدین خلق (منافقین) با هدف القای جدی بودن جریان مقاومت در داخل کشور و جلوگیری از فروپاشی کامل اندک توان باقیمانده سازمان در ایران در یک اقدام کاملاً تبلیغاتی موسی خیابانی از اعضای اصلی سازمان را "رئیس مقاومت داخل کشور" نامید.

خبرگزاری فرانسه دراین باره گزارش داد: «مسعود رجوی رهبر سازمان مجاهدین خلق، گفت این سازمان تصمیم دارد رژیم آیت الله خمینی را سرنگون کند و درحال حاضر این مسئله امکان پذیر است. وی سپس موسی خیابانی عضو کمیته مرکزی مجاهدین را به عنوان رئیس مقاومت داخل کشور تعیین کرد و همچنین خواستار تشکیل شوراهای ملی و مردمی در تمامی شهرهای ایران شد.»(۳)

۲

درپی انفجار در ساختمان نخست وزیری، ابوالحسن بنی صدر در اطلاعیه ای با اظهار خرسندی از این حادثه، آن را نتیجه اقدامات جمهوری اسلامی ایران در برخورد با مخالفان دانست.

خبرگزاری رویتر بخشی از این بیانیه را که در پاریس منتشر و تلفنی برای این خبرگزاری قرائت شده است، چنین منعکس کرد: «ایرانیان نباید اجازه دهند بحران خطرناک ایران بیش از این ادامه یابد، [بنی صدر] در بیانیه مذکور که به دنبال اعلام رسمی مرگ رئیس جمهور و نخست وزیر ایران منتشر شده خواستار انحلال مجلس، که دشمنان سیاسی بنیادگرای بنی صدر اکثریت آن را تشکیل می دهند، شده است. رئیس جمهوری پیشین ایران اظهار داشت حادثه

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۵، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۱ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۱۰/۶/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۲۳ ضمیمه، بخش عربی رادیو قاهره، ۹/۶/۱۳۶۰.
۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۲، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۹/۶/۱۳۶۰.

دیروز بازتاب شدید رفتار اخیر دولت در قبال چپ گرایان ... است. در بیانیه رئیس جمهوری

پیشین ایران همچنین آمده است هم اکنون زمان آن است که مردم ایران که نگران اوضاع بحرانی کشور هستند اداره امور را در دست خود گیرند.»

رویتر در پایان آورده است: «این بیانیه که پیروزی را در ایران قریب الوقوع دانسته خواستار تعقیب مقامات قضایی کشور ... شده است. در بیانیه بنی صدر آمده است دادگاه های انقلابی باید وادار به تعطیل شوند و زندانیان سیاسی باید آزاد گردند. مسعود رجوی رهبر مجاهدین که با بنی صدر به فرانسه گریخته نیز در بیانیه خود به ملت ایران به خاطر پیروزی در ترور دو تن از رهبران کشور تبریک گفته است.»(۱)

این خبرگزاری در گزارش دیگری به نقل از شماره امروز مجله امریکایی نیوزویک، اعلام کرد: بنی صدر از پیروزی قریب الوقوع خود در جریانات اخیر ایران خبر داد و گفت آیت الله روح الله خمینی در این تفکر که مردم ایران هرگز در مقابل او قد علم نخواهند کرد دچار اشتباه است. وی گفت من روزهای وحشتناکی را با فکرکردن دراین باره که چگونه انقلاب از مسیر خود منحرف شده است سپری کردم. از خشونت بیزارم، ولی می دانم که اگر مقاومت نکنیم تمامی کشور و مردم آن قربانی این رژیم خواهند شد.(۲)

۱

یک روز پس از حادثه انفجار در ساختمان نخست وزیری، بنی صدر در گفت وگو با رادیو فرانسه و در پاسخ به سؤالات ادوارد سابلیه مفسر و روزنامه نگار و رلدپالتو گزارشگر رادیو فرانسه، بار دیگر به تکرار ادعاهای خیال پردازانه خود درخصوص مسائل داخلی ایران پرداخت.

بنی صدر در پاسخ به اینکه وی از هیچ گونه پایگاه و قدرت سیاسی سازمان یافته ای برخوردار نبوده و از همان آغاز کار در مقابل نظام شکست خورده است، گفت:

«به ظاهر چنین به نظر می آید، اما حقیقت چیز دیگری است. من سه نبرد داشتم من باید در جبهه غرب ایستادگی می کردم، من باید دربرابر محاصره اقتصادی امریکا مقاومت می کردم و از طرف دیگر، من باید با روش استبدادی و فشار اختناق رژیم ملایان مبارزه می کردم، من توانستم استبداد و اختناق را ویران کنم، [امام] خمینی در آغاز ۹۹ درصد آرای مردم را به دنبال خود داشت. خود [امام] خمینی امروز گفت که در مراسم تشییع جنازه کشته شدگان عده بیشتری از سابق گرد آمده بودند. تعداد جمعیت برای [امام] خمینی یک اصل است، اما همان طورکه می دانید وی دیگر قادر نیست مردم را به دور خود جمع کند. درنتیجه متوجه می شویم که این من بودم که توانستم این تغییر را به وجود آورم و این مسئله برحسب اتفاق نبود، بلکه برای این است که ملت دیگر علاقه و ارزشی برای گفته های [امام] خمینی چه در مسائل سیاسی و چه مذهبی قائل نیستند.

۱– خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۵، لندن – رویتر، ۹/۶/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، صص ۱۳ و ۱۴، پاریس - رویتر، ۹/۶/۱۳۶۰.

مفسر رادیو فرانسه گفت: خبرگزاری ها گزارش کردند که در مراسم تشییع جنازه

رئیس جمهوری و نخست وزیر رژیم قریب به یک میلیون نفر شرکت داشته اند، آیا این جمعیت انبوه دلیل پشتیبانی مردم ایران از [امام] خمینی نیست؟

بنی صدر پاسخ داد: بنا به اعتراف خود [امام] خمینی جمعیت امروز از جمعیتی که بار پیش به دعوت [امام] خمینی به خیابان ها ریختند بیشتر بوده و دفعه پیش جمعیت فقط دویست وپنجاه هزار نفر بود، حالا فرض کنیم که این بار جمعیت کمی بیش از دویست وپنجاه هزار نفر بوده، اصلاً بیاییم فرض را بر این بگیریم که جمعیت یک میلیون نفر بوده و این درحدود بیست درصد جمعیت شهر تهران است. اگر دولت [امام] خمینی مردم را آزاد بگذارد که تظاهرات بکنند خواهید دید جمعیتی که برای درخواست آزادی و استقلال به خیابان ها خواهند آمد، چندین میلیون نفر خواهد بود، ... و ما هم تاکتیک مبارزات سیاسی خود را تغییر داده ایم و فعلاً از تظاهرات خیابانی خودداری می کنیم، به علاوه بیست درصد جمعیت تهران جمعیت ایران محسوب نمی شود. درحالی که مبارزه علیه رژیم [امام] خمینی در تمام شهرهای ایران شروع شده و در انتخابات اخیر بسیاری از شهرهای ایران اصلاً شرکت نکردند.

خبرنگار رادیو فرانسه پرسید: ارتش هنگام عزل شما از شما پشتیبانی نکرد و دست به قیام نزد.

بنی صدر گفت: من با قیام ارتش مخالفم زیرا در چنین صورتی یک حکومت خودکامه و دیکتاتوری نظامی جانشین یک حکومت استبدادی و خودکامه مذهبی می شود.

از بنی صدر سؤال شد که پس به چه ترتیب می خواهید قدرت را به دست بگیرید؟

بنی صدر جواب داد: هشتادوپنج درصد مردم ایران طرف دار من هستند و با اتکا به همین ملت هست که من یک حکومت مستقل که معتقد به اصول آزادی باشد در ایران روی کار خواهم آورد.»(۱)

۱

درپی انتشار خبر حادثه بمب گذاری در ساختمان نخست وزیری و شهادت رئیس جمهور و نخست وزیر، سه گروه چپ فعال در داخل کشور شامل حزب توده، سازمان فدائیان خلق (اکثریت) و حزب دمکرات کردستان ایران (پیروان کنگره چهارم)(۲) که در نفی مبارزه مسلحانه با نظام جمهوری اسلامی و نوع تعامل با نظام روش و مرام هم جهت و همسویی دارند، با صدور اطلاعیه های جداگانه ای این اقدام را محکوم کردند.

کمیته مرکزی حزب توده ایران در اعلامیه ای از حادثه انفجار دفتر نخست وزیری به عنوان فاجعه ای یاد کرد که به وسیله امریکا و تفاله هایش انجام گرفته است و همگان را به هشیاری در

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۷، ۱۳/۶/۱۳۶۰، صص ۱۷ - ۱۲ ضمیمه، رادیو صدای آزاد ایران، ۱۲/۶/۱۳۶۰.

۲- سوابق این حزب در روزشمار ۲۵/۵/۱۳۶۰ آمده است.

حفظ جان مسئولان کشور فراخواند.

کمیته مرکزی حزب دمکرات کردستان ایران (پیروان کنگره چهارم) نیز با انتشار اطلاعیه ای ضمن محکوم کردن این اقدام، آن را نتیجه جنایات خدمتگزاران امریکا دانست و اعلام کرد: «اقداماتی ازجمله راه انداختن اعتصابات و تظاهرات در شهرهای اروپایی و امریکا؛ راهزنی هوایی [ربودن چند هواپیما در روزهای اخیر]؛ راهزنی دریایی (ربودن ناوچه ایرانی تبرزین)؛ اشغال سفارتخانه های ایران در خارج از کشور و فعالیت های رادیویی علیه ایران و تشکیل سازمان های سیافرموده مانند سازمان مقاومت ملی ایران (گروه بنی صدر و رجوی)، گروه آزادگان، پارس، گروه ایران آزاد؛ تشدید موج ترور شخصیت های مذهبی، نمایندگان مجلس و پاسداران و... همه و همه صرف نظر از نیات گوناگون اقدام کنندگان آنها عملاً در خدمت نقشه واحدی می باشند.» در پایان این اطلاعیه، حزب وفاداری خود را به انقلاب مردمی و ضدامپریالیستی ایران اعلام کرده است.

کمیته مرکزی سازمان فدائیان خلق (اکثریت) نیز با صدور اطلاعیه ای این اقدام را از "رذیلانه ترین و ناجوانمردانه ترین اقدامات شوم امپریالیسم امریکا و توطئه گران داخلی برای برهم زدن آرامش کشور و راه انداختن جنگ داخلی"، خواند. این سازمان نیز با اعلام وفاداری خود به نظام، خواستار توجه بیشتر مقامات به حفظ جان مسئولان و شخصیت های مؤثر جمهوری اسلامی ایران شد.(۱)

۱

در شهر لاهور پاکستان، گروهی از دانشجویان ایرانی و شیعیان پاکستانی درحالی که در واکنش به شهادت رجایی و باهنر به تظاهرات پرداخته بودند و شعارهایی علیه امریکا، بنی صدر و میتران می دادند با پلیس درگیر شدند. در این درگیری حدود یک صد نفر دستگیر و پس از چند ساعت آزاد شدند. به گزارش خبرگزاری فرانسه، مسئولان پاکستانی مراقبت های ویژه ای از سفارت فرانسه در اسلام آباد به عمل آورده اند و از هرگونه تظاهرات شیعیان در اعتراض به تصمیم فرانسه درمورد اعطای پناهندگی سیاسی به چند مخالف حکومت ایران ازجمله بنی صدر جلوگیری می کنند.

همچنین به گزارش خبرگزاری پارس از شهر دانشگاهی پونا در هند، بین دانشجویان مسلمان ایرانی و تعدادی از دانشجویان هوادار سازمان مجاهدین خلق (منافقین) مجادله و درگیری رخ داده است که درنتیجه چند نفر زخمی شده اند. در این حادثه پلیس کسی را دستگیر نکرده است.(۲)

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۰/۶/۱۳۶۰، صص ۴ و ۱۴؛ و -خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۴، ۲۰/۶/۱۳۶۰، صص ۴ و ۵، خبرگزاری پارس، ۱۹/۶/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، صص ۵ - ۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۹/۶/۱۳۶۰.

۲- روزنامه کیهان، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۶؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۶، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۵، دهلی نو - خبرگزاری پارس، ۱۱/۶/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۵، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۲۳، دهلی نو - خبرگزاری پارس، ۱۰/۶/۱۳۶۰.

خبرگزاری رویتر از لندن در تحلیلی درخصوص حادثه انفجار بمب در ساختمان نخست وزیری

و شهادت رجایی و باهنر، این حادثه را بزرگ ترین آزمون تحمل و پایداری دولت ایران در مقابل دشمنی دانست که قادر است در مقر دولت هم نفوذ و به آن ضربه وارد کند.

در قسمتی از این تحلیل که خبرگزاری فرانسه آن را منعکس کرده، آمده است:

«در نظر رویتر مسئله و بحران انحصاراً در گرو مرگ دو شخصیت نیست، بلکه مسئله این است که قاتلین قادر به نفوذ در داخل دفتر نخست وزیری و کارگذاری بمب بوده اند. در مقایسه با بمب گذاری دفتر نخست وزیری می توان گفت بمب گذاری مقر حزب جمهوری اسلامی ازنظر نابودکردن شخصیت ها ضربه اساسی تری محسوب می شود. ازمیان رفتن آیت الله بهشتی و ۷۰ تن از دیگر اعضای حزب جمهوری اسلامی نتوانست تزلزلی در قدرت آن حزب ایجاد نماید. حزب جمهوری با صبوری و تحمل ضایعه مذکور با انتخاب رجایی به عنوان رئیس جمهور و باهنر به عنوان نخست وزیر به قدرت خود افزود و مواضع خود را مستحکم کرد. رویتر سپس در تحلیلش نتیجه می گیرد که انفجار دیروز در دفتر نخست وزیری ثابت کرد موازین امنیتی شدیدی که طی دو ماه گذشته به اجرا گذاشته شده بود مانع از صدمه رسیدن و ضربه پذیری دولت نسبت به دشمنی که حاضر است جانش را به خاطر ضربه زدن به رژیم به خطر اندازد، نشد.»

رویتر در ادامه ضمن اذعان به اینکه باوجود این ضربات، با تدبیر امام خمینی و تقویت رهبری جمعی، عاملان این حادثه موفق به ایجاد نارضایتی و طغیان مردم علیه حکومت نشده اند، افزوده است:

«پس از حادثه بمب گذاری مقر حزب جمهوری اسلامی در ماه ژوئن گذشته [۷ تیر ۱۳۶۰] رهبران ایران ازجمله آیت الله خمینی سعی بر این داشته اند که رهبری جمعی را تقویت کنند و تأکید می کنند که ازدست رفتن شخصیت های خاص به منزله پایان انقلاب نیست. ظاهراً تاکتیک کسانی که مسئول کشته شدن رجایی رئیس جمهور و دکتر باهنر هستند، آن است که هرچقدر مقام رهبری سرسخت باشد، ادامه تزلزل و ترور متقابل باعث شکاف در رده های دولت و برگردانیدن مردم علیه حکام خواهد شد. هم اکنون نیز گروه های مخالف در تبعید ادعا کرده اند که شکاف هایی در ارتش و روحانیون به وجود آمده است. این شکاف ها هنوز به طغیان های عمومی علیه جمهوری اسلامی تبدیل نشده اند.»(۱)

۱

روزنامه لوس آنجلس تایمز (چاپ امریکا) در مقاله ای با عنوان "بررسی واقع بینانه اوضاع ایران" وضعیت جاری ایران را ازهم پاشیده توصیف کرد و مدعی شد مناقشات کنونی کشور زمینه را برای سرنگونی نظام و تفویض قدرت به یک نظام نوین آماده می سازد.

ص:۶۶۵

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، صص ۱۶ و ۱۷، لندن - رویتر، ۹/۶/۱۳۶۰.

نویسنده در این مقاله - که پیش از حادثه انفجار در ساختمان نخست وزیری نوشته شده است - درعین حال که درصدد توجیه دلایل بمب گذاری های مخالفان نظام است، هم زمان به

ازهم گسیختگی و درهم ریختگی وضعیت اپوزیسیون خارج از کشور هم اشاره دارد. او در پایان بدون نتیجه گیری قطعی درباره اینکه آیا گروه های مخالف جمهوری اسلامی به رغم وحدت رویه در ضربه زدن به منافع ایران، قادر به سرنگونی نظام هستند یا خیر، این امر را منوط به درگذشت امام خمینی می داند. در بخشی از این مقاله آمده است:

«وقتی که اوضاع جاری ایران مورد بررسی قرار می گیرد، یک کلمه بیش از هر واژه دیگری در گوش طنین انداز می شود و آن "ازهم پاشیدگی" است. ناظرانی که حتی کوچک ترین اختلافات سیاسی ایران را از نظر دور نمی دارند، حالا دیگر متقاعد شده اند که مناقشات کنونی این کشور زمینه را برای سرنگونی رژیم و تفویض قدرت به یک "نظام نوین" آماده می سازد. وحدت و قدرت رهبران رژیم ایران در سقوط و بقای آنها نقش تعیین کننده ای دارد درحال حاضر صدرنشینان روحانی حزب جمهوری اسلامی کاملاً متحد هستند و انسجام تشکیلاتی آنها تا به حدی است که همواره هویت تصمیم گیرندگان اصلی در ابهام و راز باقی می ماند. ازاین رو، مخالفان ناچاراً از شیوه های بمب گذاری، حملات ناگهانی و تیراندازی استفاده می کنند با این امید که بتوانند به حلقه های حساس در سلسله مراتب قدرت روحانیون ضربه ای وارد آورند.

روحانیون همچنین از وفاداری سپاه پاسداران انقلاب که اکثراً از جوانان طبقه پایین تشکیل یافته اند برخوردار هستند.

برخلاف جبهه خلل ناپذیر روحانیون، نیروهای اپوزیسیون ایران مدت هاست که به صورت وحشتناکی از هم پاشیده شده است و به همین دلیل مسافرت مسعود رجوی رهبر جنبش مجاهدین و ابوالحسن بنی صدر رئیس جمهور پیشین به فرانسه، به عنوان گامی درجهت وحدت بخشیدن به صفوف چپ گرایان که لازمه یک هجوم موفقیت آمیز علیه رژیم [امام] خمینی است تلقی گردیده است.

از قرار معلوم، کلیه گروه های مخالف در ایران هرکدام به طور انفرادی و با توسل به خطوط مشی انحصاری به ستیزه جویی دربرابر دولت پرداخته اند. رهبر یکی از گروه های دانشجویی مخالف در گفت وگویی با پال هیگنز گزارشگر روزنامه اظهار داشت: "هر سازمانی که بتواند نمایندگان جمهوری اسلامی را در سفارتخانه های خارج از ایران مورد حمله قرار دهد، درنگ نخواهد کرد. گاهی اوقات اتفاق افتاده است که دو سازمان در آن واحد به یک هدف هجوم می برند و... خوب در یک چنین مواقعی گروهی که پیش از دیگری وارد عمل شده است حق تقدم دارد. مثلاً ـ در آنکارا سازمان ما و در وین هواداران فدائیان خلق زودتر از همه خود را به

سفارت رسانده بودند و به اعتقاد من در برلین و بن طرف داران سازمان مجاهدین ابتکارعمل را به دست خود گرفته بودند. این سیاست همه سازمان های (مخالف با دولت ایران) است."

بنی صدر، رجوی و دیگر رهبران اپوزیسیون درجهت مخالف جریان زمان حرکت می کنند. آنها به خوبی می دانند که از عمر [امام] خمینی مدت زیادی باقی نمانده است. اگر [امام] خمینی بمیرد مبارزه مجاهدین و حامیان بنی صدر پیش از آنکه به انحصار قدرت بینجامد، از میان خواهد رفت.»(۱)

۱

مجله عربی الدستور (چاپ لندن)، که از حمایت های مالی رژیم عراق بهره مند است، مصاحبه ای اختصاصی با طه یاسین رمضان معاون اول نخست وزیر و فرمانده کل نیروهای شبه نظامی عراق، انجام داد.

معاون اول نخست وزیر عراق باوجود زمین گیرشدن ارتش عراق در خاک ایران و ناتوانی نیروهای رژیم بعث در حفظ مواضعشان و اجرای چند عملیات موفق نیروهای ایرانی به ویژه پس از عزل و فرار بنی صدر به فرانسه، مدعی شد که موفقیت های ارتش عراق در خاک ایران ادامه دارد، وی همچنین از گسترش روابط این کشور با فرانسه و شوروی سخن گفت. بخشی از این مصاحبه که در آن به موضوع جنگ پرداخته شده به این شرح است:

«الدستور: وضع ارتش عراق پس از گذشت یک سال از جنگ را چگونه می بینید؟ و آیا این جنگ نسبت به ارتش عراق یک جنگ فرسایشی و طاقت فرسا نیست؟

رمضان: درواقع هر جنگی که به درازا کشد یک جنگ فرسایشی و طاقت فرسا نیست، به خصوص درحالی که هنوز ارتش عراق عملیات نظامی خود را در خاک ایران علیه نیروهای نظامی این کشور به خوبی ادامه می دهد، ادامه وجود ارتش عراق در داخل خاک ایران، وسیله فشار علیه این کشور جهت به رسمیت شناختن حقوق و حاکمیت عراق بر آب و خاک به شمار می رود و هرگز به معنی به بن بست رسیدن جنگ نیست. به بن بست رسیدن جنگ بدین صورت است که ارتش یک کشور نتواند به هدف های مورد خواست خود برسد، و درضمن طرح های عمرانی و اقتصادی آن کشور متوقف شود، درحالی که ارتش عراق به هدف های مورد نظر خود رسیده است و درضمن طرح های عمرانی و اقتصادی خویش را ادامه می دهد.

الدستور: مواضع مصرانه مقامات ایرانی دربرابر قبول هرگونه پیشنهاد انجام مذاکره جهت خاتمه دادن به جنگ را چگونه تجزیه وتحلیل می کنید؟

رمضان: رژیم ایران با اصرار بر ادامه جنگ، درواقع ماهیت خصمانه خویش را به جهان ثابت می کند، آنها با مداخله در امور داخلی عراق و زیرپاگذاشتن حاکمیت عراق بر شط العرب [اروندرود] ثابت کردند که اهل صلح و برقراری امنیت در جهان نیستند.

رهبران رژیم ایران با اعلام بسیج همگانی به مردم ایران جهت آمادگی برای واردشدن در

۱- وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات خارجی، شماره ۸۹، ۷/۷/۱۳۶۰، صص ۲۴ - ۲۲، به نقل از لوس آنجلس تایمز (چاپ امریکا)، ۹/۶/۱۳۶۰.

یک جنگ دورودراز نشان دادنـد که قصد آنها فقط جنگ با عراق نیست، بلکه جنگ با سایر کشورهای منطقه است، هدف اصـلی آنها به اصطلاح خودشان صادرنمودن انقلاب خویش به

سایر مسـلمانان جهان و در رأس آنها عراق می باشد. بنی صدر که هم اکنون اظهار می دارد [امام] خمینی مسـبب اصـلی جنگ می باشـد، وقتی که رئیس جمهور رژیم بود جرئت گفتن این سـخن را نـداشت، چون هرکس از مسـئولان ایرانی بخواهـد دربـاره آتش بس و اجرای مـذاکره جهت پایان دادن به جنگ لب بگشاید فوراً سـرنگون می شود. علت اصـلی سـرنگونی بنی صدر همین مسـئله بوده است. وی خواسـتار افشای واقعیت جنگ به مردم ایران بود، ولی فوراً از مقام ریاست جمهوری عزل گردیـد. آنچه از اظهارات اخیر بنی صدر پیداست، رهبران رژیم ایران سـعی می کنند برای تحقق رؤیاهای خویش مردم ایران را با شعار و فریب به یک جنگ دورودراز مشـغول سازند، دراین میان مردم ایران می باید خود را از سلطه رهبران کنونی آزاد کنند و خود سلطه کشور خویش را به دست افراد راستین واگذار کنند، عراق آماده پشتیبانی از مردم ایران برای تحقق این امر می باشد. و درصورت به کارآمدن حکومت جدید هر دو کشور هم جوار ایران و عراق می توانند روابط دوستانه و مسالمت آمیز خود را ادامه دهند.

الدستور: جنگ ایران و عراق بر روابط عراق با کشورهای عربی چه اثراتی گذاشته است؟

رمضان: کشورهای عربی متأسـفانه در طول تاریخ همیشه در یک حالت متفرق و ازهم پاشیدگی به سر برده اند، ما مواضع بعضی از کشورهای عربی در قبال دشمن صهیونیسم را مشاهده کرده ایم که چگونه به طور پنهانی از آن رژیم حمایت می کردند، هم اکنون این پدیده نیز به خوبی نزد بعضی از کشورهای عربی به خصوص سوریه و طرف داری آشکار وی از دشمن – فارس ها – یافت می شود. هرکس از اعراب دربرابر دشمنان اعراب نایستد خائن است.

الدسـتور: نظر شما راجع به گسترش روابط فرانسه با اعراب ازجمله با عراق چیست؟ گرچه روزنامه های عربی فرانسه را ظاهراً طرف دار اعراب و در باطن طرف دار اسرائیل دانسته اند.

رمضان: ما نمی خواهیم موضع دولت جدید فرانسه را ارزیابی کنیم، ولی آنچه آشـکار است گسترش روابط فرانسه با اعراب ازجمله بـا عراق درواقع به منافع فرانسه بیشتر خـدمت می کنـد تا به منافع اعراب. موضع فرانسه در قبال اعراب بهتر از موضع متمایل به رژیم اسـرائیل امریکاست. عراق گسترش روابط خود را با فرانسه براساس روابط عالی و گذشـته این کشور با اعراب دانسته است و روابط آینده ما در این کشور بستگی به مواضع آینده این کشور نسبت به اعراب دارد.

الدستور: روابط شما با شوروی چگونه است؟ آیا دچار کمبود تجهیزات نظامی شده اید؟

رمضان: در دیـداری که اخیراً از شوروی داشـتم گامی به سوی بهبود روابط ما با این کشور برداشتیم، امیدوارم در آینده روابط ما با شوروی بیش ازپیش بهبود یابد، اما راجع به تجهیزات نظامی ما فعلاً هیچ کمبودی از این لحاظ نداریم و بیشتر از گذشته شده است.

الدستور: به عنوان فرمانده کل نیروهای شبه نظامی (میلیشیا) عراق، تعداد این نیروها به چه اندازه است و چه نقشی در جنگ دارند؟

رمضان: تعداد نیروهای شبه نظامی ما به ۳۳۰ هزار جنگجو رسیده است که بر انواع مختلف تجهیزات نظامی آموزش دیده اند و هم اکنون نزدیک به ۴۳ هزار جنگجو از این نیروها همراه نیروهای نظامی در جبهه های جنگ مشغول جنگ با نیروهای دشمن هستند، درضمن بین آنها تعدادی از افراد داوطلب کشورهای عربی نیز وجود دارند.»(۱)

ضمیمه اول گزارش۵۷۵: روایت آقای هاشمی رفسنجانی از مراسم تشییع پیکر شهدای حادثه انفجار نخست وزیری و تأثیر آن بر مواضع سازمان مجاهدین خلق (منافقین)

آقای هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس شورای اسلامی، در سخنرانی پیش از دستور مجلس در روز ۱۰ شهریور ۱۳۶۰ درمورد حضور مردم در مراسم تشییع پیکر شهیدان رجایی و باهنر و تأثیر آن در مواضع سازمان مجاهدین خلق گفت:

«دیروز صبح [۹ شهریور]، خوب شما می دانید ما ساعت ۷ [صبح] اعلام کردیم که رئیس جمهور وقت و نخست وزیر شهید شده اند، هیچ تبلیغ و پروپاگاندی هم برای کشاندن مردم به خیابان ها نداشتیم و خیلی ها به ما اعتراض می کردند که خوب یک فرصتی به مردم می دادید [برای اطلاع رسانی و تجمع] ... ما سه ساعت وقت داشتیم ... شما دیدید که چه جور مردم آمدند. ... رادیو لندن هم که همیشه حقایق را تحریف می کند مجبور می شود که دست کم بگیرد، بگوید که بیش از یک میلیون نفر جمعیت [شرکت کردند.] ... دیروز هیچ کس نگفت، امام هم نگفته بودند، تبلیغ هم نشده بود، ائمه جماعت هم نگفته بودند، رادیو هم نگفت مردم بیایند. مردم خودشان بودند. این، مردم اند و این، جامعه است. دشمن هرچه کور باشد این را می فهمد و می بیند. ضدانقلاب [سازمان] به خاطر همین وضعی که می بیند جرئت اعلام رسمی عملیات خودش را هم نمی کند. یک چنین عملیاتی اگر ... کمی ارزش مردمی داشت، برای ثبت در تاریخ هزار بار بزرگ می کردند و مسئولیتش را می پذیرفتند. در لندن، شاخه مجاهدین خلق اعلام می کند که ما بودیم. رجوی فراری در پاریس می گوید ما نبودیم. یعنی وضع چنین است که باز [مجبورند] منافقانه حتی با این کارشان هم برخورد کنند. اعلام مسئولیتش را هم نمی توانند بکنند.»(۲)

ضمیمه دوم گزارش۵۷۵: شیوه نفوذ مسعود کشمیری در نهاد نخست وزیری

پس از حادثه انفجار در ساختمان نخست وزیری، اعلام شد که سومین جنازه متعلق به مسعود کشمیری دبیر شورای امنیت کشور و از حاضران در جلسه بوده است، اما در بررسی های بعدی مشخص گردید وی عامل اصلی بمب گذاری در ساختمان نخست وزیری بوده و دقایقی قبل از انفجار محل را ترک کرده و متواری شده است.(۳)

برای شناخت بهتر کشمیری که از افراد نفوذی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در نهاد نخست وزیری بود، در ادامه مطالبی از کتاب سازمان مجاهدین خلق؛ پیدایی تا فرجام که بیانگر شیوه نفوذ او در این نهاد است، آمده است:

«بعدها آشکار شد که مسعود کشمیری در اوایل انقلاب، از هواداران جنبش ملی مجاهدین بوده است؛ البته بعدها موقعیت روشن تری در سازمان پیدا کرده و به گفته یکی از دوستانش، دارای اسم رمز "مُجیب" بوده است. برخی افراد بعد از انتشار خبر نقش وی در انفجار نخست وزیری، شهادت دادند که او را در راه پیمایی های سازمان پس از پیروزی انقلاب و یا در دفتر سازمان دیده بوده اند. حتی فردی گزارش داد که وی را قبلاً در دفتر مسعود رجوی دیده بود. مهندس بهزاد نبوی در مصاحبه ای دراین باره گفت: ...

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۴، ۳۰/۶/۱۳۶۰، صص ۵ - ۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۹/۶/۱۳۶۰.

۲- مؤسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی، سازمان مجاهدین خلق؛ پیدایی تا فرجام (۱۳۸۴ - ۱۳۴۴)، به کوشش جمعی از پژوهشگران، تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی، چاپ دوم، پاییز ۱۳۸۵، صص ۶۴۳ و ۶۴۴.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۵، ۱۱/۶/۱۳۶۰، صص ۱۳ و ۱۴، تهران - فرانس پرس، ۱۰/۶/۱۳۶۰.

از این سوابق کشمیری اطلاعی نداشت و هرکس سوابق وی را بررسی می کرد، از سوابق[ی]... که بعد از انقلاب به دست آمده بود، استفاده می کرد. این سوابق، همه نشان می داد که کشمیری عنصری فعال در

نهادهای انقلاب بوده و متأسفانه همین امر یکی از مسائل اصلی انقلاب ما بوده و هست. روزهای اول پیروزی انقلاب، که ما در کمیته مرکزی فعالیت داشتیم، [حتی] یک ساواکی [هم] خیلی راحت می توانست در کمیته نفوذ کند؛ چراکه هیچ کس، اشخاص دیگر را نمی شناخت. ... این اشکالی بود که ما بعد از پیروزی انقلاب در خیلی از نهادهای انقلابی داشتیم.

سعید حجاریان که در آن زمان از اعضای گروه تحقیق و بررسی انفجار نخست وزیری بود و زیر نظر بهزاد نبوی کار می کرد، در مصاحبه ای درباره نفوذی های سازمان و کشمیری چنین گفته است: در ابتدای انقلاب، بچه های سازمان مجاهدین خلق در همه ارگان های حساس حضور داشتند، در دادستانی بودند، در دستگاه قضایی تا حد دستیار قاضی بودند، در حزب جمهوری [اسلامی] هم حضور داشتند. مرکزیت سازمان از مقطعی به بعد به نیروهایش اعلام کرد که غیرعلنی کار کنند و هویت سازمانی خود را پنهان کنند. کلاهی، کشمیری، جواد قدیری، عباس زری باف و تعداد دیگری از افراد، نظیر قاتل شهید قدوسی از نیروهای آنان بودند که بعداً مشخص شد در حزب، دادستانی، اطلاعات نخست وزیری و جاهای مختلف نفوذ کردند. کشمیری را آقای علی تهرانی [علی اکبر تهرانی] به ما معرفی کرده بود. البته ایشان هم شناختی از همکاری او با سازمان نداشت. کشمیری، پس از ورود به نخست وزیری، ابتدا در معاونت سیاسی – اجتماعی وزیر مشاور در امور اجرایی کار می کرد و پس از اینکه به عنوان یک عنصر حزب اللهی و مدیر شناخته شد، توسط دفتر اطلاعات و تحقیقات ارتقا یافت و عنوان دبیر اجلاس شورای امنیت را به دست آورد. در همین پست بود که توانست فاجعه ۸ شهریور را پدید آورد.

جالب اینکه این فرد قرار بود تصمیم گیرنده درمورد طرح بمباران رادیو مجاهد باشد و مسئول اجرای طرح بود – رادیو مجاهد که ایستگاه آن در سردشت و بوکان قرار داشت شناسایی ها و کروکی ها، همه به دست کشمیری می رسید و جلسات هماهنگی برای بمباران این رادیو را همین آدم اداره می کرد. اینها همه نشان دهنده آن است که چقدر به این آدم اطمینان شده بود. ... باید خیلی دقت شود تا امثال کشمیری، که خودش مأمور کشف عوامل نفوذی شده بود، این فجایع را به بار نیاورند.

حجاریان درباره کشمیری می گوید: کشمیری خیلی منظم بود و در تنظیم گزارش ها و صورت جلسات دقت فوق العاده ای داشت. این بود که وقتی برای دبیرخانه شورای امنیت ملی کسی را خواستند، اطلاعات نخست وزیری هم کشمیری را معرفی کرد. بعد از انفجار دفتر نخست وزیری بود که در پیگیری ها پس از آنکه مادر و خواهر کشمیری بازداشت شدند به ارتباطات خانوادگی او با سازمان دست پیدا کردیم. برادرهای همسر کشمیری در قصرشیرین عضو سازمان بودند و طبیعی بود که با امکانات کمی که ما در گزینش افراد در ابتدای انقلاب داشتیم، به این ارتباطات دست پیدا نکنیم.

برمبنای اطلاعات پراکنده ای که در مطبوعات و برخی کتب منتشره درج گردیده، خانواده کشمیری که اصالتاً از اهالی کرمانشاه بوده اند، دارای وضعیت فرهنگی و اخلاقی نامناسبی بوده اند. پدرش، سعید کشمیری، دارای سوء شهرت بود و در خانواده خود قیود اخلاقی را رعایت نمی کرد که پس از انقلاب به انگلستان رفت. برادر کشمیری نیز ساکن شهر منچستر در انگلستان بود. برادرزن (و پسردایی) کشمیری به نام ابوالفضل دلنواز

کاندیدای سازمان مجاهدین خلق [منافقین] برای نمایندگی مجلس از اسلام آباد غرب بود.(۱)

همسر کشمیری که دخترداییِ اش بود به نـام مینو دلنواز هم زمان با انفجار نخست وزیری، توسط عوامل سازمان از محل سکونت خود به یک خانه تیمی انتقال داده شد و ازطریق مرز زمینی عراق یا ترکیه به خارج از کشور گریخت.

سرهنگ محمدمهدی کتیبه درمورد چگونگی نفوذ کشمیری و خصوصیات وی چنین گفته است: در اواخر سال ۱۳۵۷، ازطرف نخست وزیری، عده ای را برای حفظ اسناد و مدارک سری و طبقه بندی شده در ارتش مأمور کردند. ازجمله این افراد آقای کشمیری بود که با دست خط رسمی رئیس دفتر نخست وزیر وقت [مهندس بازرگان] به ارتش معرفی شده بود تا حفاظت از اسناد و مدارک نیروهای هوایی را بر عهده بگیرد. (رئیس دفتر نخست وزیری آقای حلیمی بود.) بدین ترتیب ایشان [کشمیری] کلیه اسناد سری و طبقه بندی شده نیروی هوایی، ضداطلاعات و حفاظت اطلاعات آن نیرو را در اختیار گرفت. ایشان تا کمی قبل از انفجار دفتر نخست وزیری در نیروی هوایی بود و با آقای محمد رضوی و آقای داداشی - که آنها هم از نخست وزیری معرفی نامه داشتند و در ستاد مشترک فعالیت اطلاعاتی و ضداطلاعاتی انجام می دادند - همکاری داشت. ... آقای کشمیری به این صورت وارد تشکیلات نظامی گردید و بعد از مدتی، کارش را در نیروی هوایی رها کرد و به شورای امنیت رفت. ... قیافه حق به جانبی داشت، با ریش محرابی قشنگ و صورت سرخ و سفید موجه که هرکس ایشان را می دید، فکر می کرد حتی نماز شبش ترک نمی شود.

مطابق اطلاعات برخی از کارشناسان و مسئولان ذی ربط در زمان نفوذ کشمیری به ارتش، وی از اختیارات ویژه ای در رفت وآمد آزادانه به محل بایگانی اسناد طبقه بندی شده برخوردار بوده و پرونده های سری مربوط به پروژه های حساس امریکایی ها در نیروی هوایی زمان شاه مانند پروژه HB یا IBEX توسط وی مورد دستبرد واقع شده بود. همچنین در سال ۶۱ توسط یکی از نمایندگان مجلس افشا شد که یک بار در گذشته کشمیری به هنگام انتقال اسناد سری در داخل کیف شخصی اش توسط یکی از افسران نیروی هوایی بازداشت شده بود، ولی به دستور باقری(۲)* فرمانده وقت نیروی هوایی، رها می شود.

خلاصه زندگینامه کشمیری و طرح انفجار در نخست وزیری در کتاب خاطرات حجت الاسلام ری شهری اولین وزیر اطلاعات جمهوری اسلامی، به شرح ذیل می باشد:

مسعود کشمیری فرزند سعید، با شماره شناسنامه ۴۰۱، متولد ۱۳۲۹ از کرمانشاه، دارای مدرک لیسانس علوم اداری و مدیریت بازرگانی از دانشگاه تهران بود که از تاریخ ۲۳/۵/۱۳۵۱ تا اوخر سال ۱۳۵۳، با قراردادهای شش ماهه، به عنوان کارآموز در وزارت کار و امور اجتماعی شاغل بوده است.

وی قبل از پیروزی انقلاب، در یک شرکت خارجی [انگلیسی] کار می کرد و با پیروزی انقلاب و بازگشت خارجیان به کشورشان، شرکت مذکور منحل [گردید] و بنا به اظهارات خودش پس از پیروزی انقلاب، در جهاد سازندگی کار می کرده است. وی قبل از انقلاب توسط پسردایی خود معدوم ابوالفضل دلنواز (برادر همسرش)، جذب منافقین شد. ابتدا در بحث های خانوادگی از منافقین حمایت می کرد، لیکن به مرور زمان چهره ای حزب اللهی و حمایت از نظام را یافت. مدتی در نیروی هوایی، سپس در رکن۲ ارتش جمهوری اسلامی و همچنین در دفتر نخست وزیری، شاغل می شود و تا دبیری شورای امنیت ملی ارتقای شغلی پیدا می کند. بعد از انفجار دفتر نخست وزیری، از بازرسی از منزل مسعود در شهرستان کرج، مقادیر

۱- وی در ۳۰ آذر ۱۳۶۰ در یک درگیری مسلحانه در تهران کشته شد.

۲- * سرلشکر امیربهمن باقری، فرمانده نیروی هوایی تا سال ۱۳۵۹، از افراد مورد اعتماد بنی صدر بود که در حمله نظامی امریکا به طبس به اتهام همکاری با امریکایی ها مدتی بازداشت و در دادگاه انقلاب محکوم شد.

زیادی سلاح و مهمات [و اسناد طبقه بندی شده] کشف شد.»(۱)

در قسمت دیگری از کتاب سازمان مجاهدین خلق؛ پیدایی تا فرجام مدارک و شواهدی دال بر اجرای این عملیات به دست مسعود کشمیری آورده شده است که در ادامه به آن اشاره می شود:

«چاپ "نامه یکی از قهرمانان عملیات ویژه (امضا محفوظ)" در نشریه مجاهد، که واقعیات زیادی در آن پیدا بود، مسئولیت مستقیم سازمان را در این گونه فجایع عریان تر ساخت. ...

در اینجا به مواردی از این نامه استناد می کنیم که نشان دهنده هویت نویسنده آن (مسعود کشمیری عامل انفجار در نخست وزیری) می باشد. ...

- طرح فرار و تعویق انفجار نخست وزیری

یادم می آید در اوایل مرداد ۶۰، که سازمان در آستانه اجرای یک طرح مشخص بود، ناگهان ... [مسئول سازمانی و رابط کشمیری با تشکیلات] تماس گرفت و به من گفت: "طرح اجرا نمی شود" و آن را به تعویق انداخت. او در وقت خداحافظی ضمناً به من گفت: «مژده ای هم برایت دارم که اگر بدانی، شور و عشق و ایمان بیشتری پیدا می کنی». هرقدر فکر کردم این مژده چه می تواند باشد، عقلم به جایی نرسید. با خود فکر کردم ممکن است ابلاغ عضویت باشد، یا مژده پیروزی عملیات دیگری در سازمان یا ... نمی دانم.

چند روز بعد از این دستور، صبح که به ... [نخست وزیری] رفتم ... گفتند: دیشب رجوی و بنی صدر با هواپیمایی به خلبانی معزی، در فرودگاه پاریس به زمین نشسته اند. ... خیلی خوشحال شدم. داخل اتاقم آمدم؛ در را از پشت قفل کردم و سجده شکر به جای آوردم.

- طرح انفجار در نخست وزیری

در تاریخ ... بعد از مدت ها برادر قهرمانم [مهدی افتخاری] به خانه ما آمد. همه از دیدنش - به خصوص در جو خفقان و تنهایی خاص ما - خیلی خوشحال شدیم. نمی دانستیم چه هدیه گران بهایی برایم آورده است. او گفت: "اگر سازمان تصمیم بگیرد که طرح ... [انفجار در نخست وزیری] را به اجرا درآورد، تو چه طرحی داری؟" من هیچ طرح را بهتر از انجام عمل فدایی ندیدم و بلافاصله طرح را گفتم. اگرچه، هیچ وقت سازمان به خودم اجازه عمل فدایی [را] نداد، اما در آن لحظه که طرحم را می گفتم، هیجان زده شده بودم. از مدت ها قبل روی این امر فکر کرده بودم و آن را اوج کار و ایفای مسئولیتم می دانستم.

بنا به قول یکی از مسئولان ذی ربط آن زمان در جریان پیگیری تعقیب کشمیری، رد فرار همسرش و عوامل سازمان از یک خانه تیمی در نظام آباد تهران به دست آمد که در کرج و قزوین امتداد داشت.

وقتی که مأموران به محل های تردد و اختفای آنان می رسیدند آنها قبلاً آن مکان ها را تخلیه کرده بودند، ولی به دلیل تعجیل در فرار مدارکی از آنها به دست می آمد. ازجمله اسنادی که نشان می داد همسر کشمیری به همراه مهدی افتخاری در یکی از خانه های تیمی بوده اند و مسیر فرار آنها ازسمت غرب کشور در کردستان بوده و خروج ازطریق مرز عراق و سپس ترکیه صورت گرفته

است.»(۲)

ص:۶۷۲

۱- سازمان مجاهدین خلق؛ پیدایی تا فرجام، پیشین، صص ۶۳۷ - ۶۳۲.

۲- همان، صص ۶۴۱ - ۶۳۷.

روزشمار جنگ سه شنبه ۱۰ شهریور ۱۳۶۰ ۲ ذیقعده ۱۴۰۱ ۱ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

به منظور تکمیل اهداف عملیات شهید چمران و آزادسازی کامل زمین های شمال رودخانه کرخه کور، نیروهای ارتش، سپاه، بسیج و ستاد جنگ های نامنظم عملیاتی را با نام "شهیدان رجایی و باهنر" در این منطقه اجرا کردند.(۱)

براساس طرح عملیاتی، نیروهای خودی از سه محور عملیات را آغاز کردند. در محور راست (غرب) نیروهای سپاه پاسداران؛(۲) در محور میانی تیپ۳ زرهی همدان جمعی لشکر۱۶ زرهی قزوین به همراه تعدادی از نیروهای سپاه پاسداران حمیدیه به استعداد ۳ گروه رزمی (گروه رزمی۲۲۷ تانک در سمت راست، گروه رزمی۲۲۴ تانک در سمت چپ و گروه رزمی۱۲۴ پیاده مکانیزه در بخش میانی)(۳)و در محور چپ (شرق) نیروهای ستاد جنگ های نامنظم (شهید چمران) متشکل از ۲ گروهان (گروهان ماهینی ۲۱۶ نفر، گروهان طالبی ۱۰۰ نفر به همراه گروه خمپاره ۴۰ نفر و عناصر پشتیبانی ۸۰ نفر) وارد عمل شدند.

نیروهای خودی با استفاده از تاریکی هوا تا ۵۰ متری خاکریزهای دشمن جلو رفتند و با صدور دستور حمله در ساعت ۴:۴۰، عملیات خود را آغاز کردند. باتوجه به عدم هشیاری دشمن، حمله بدون بهره گیری از آتش تهیه و به شکل غافلگیرانه اجرا شد.(۴) بیشترین

ص:۶۷۵

۱- پس از عملیات شهید چمران در حدفاصل شمال رودخانه کرخه کور و جنوب جاده حمیدیه - سوسنگرد در ۵ مرداد ۱۳۶۰، قسمتی از زمین های شمال کرخه کور آزاد شد، اما زمینی به وسعت ۱۵ کیلومتر مربع در این منطقه همچنان در تصرف دشمن بود.

۲- در اسناد موجود، استعداد نیروهای سپاه پاسداران ذکر نشده است.

۳- سند شماره ۴۹۳۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: طرح عملیاتی نور، قرارگاه تیپ۳ زرهی همدان، ۹/۶/۱۳۶۰، صص ۱۰ - ۱.

۴- براساس طرح عملیاتی که با نام "طرح عملیاتی نصر" به یگان های تابع ابلاغ شد، مقرر گردیده بود که از ساعت ۴:۳۰ تا ۵ صبح، آتش تهیه در خط دشمن اجرا شود، ولی به دلیل عدم هشیاری نیروهای عراقی عملیات بدون اجرای آتش تهیه و با غافلگیری کامل آغاز شد. (سند شماره ۴۹۱۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات ستاد جنوب به عملیات دزفول و شوش (برادر رحیم) ۸/۶/۱۳۶۰ سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۹۲۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از قرارگاه تاکتیکی لشکر۹۲ زرهی (رکن۳) به فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (اهواز)، ۸/۶/۱۳۶۰ سند تک برگی)

مقاومت عراقی ها در محور غربی (راست) و اطراف پل وسط صورت گرفت، اما رزمندگان اسلام این مقاومت را در هم شکستند و تا ساعت ۵:۱۵، همه خاکریزهای دشمن را در شمال کرخه کور به تصرف خود درآوردند. بدین ترتیب نیروهای دشمن تا جنوب رودخانه کرخه کور عقب رانده شدند و نیروهای خودی تا ساعت ۹ صبح، ۴ پل روی رودخانه را تصرف و تأمین کردند.(۱)-(۲)

ساعت ۱۱ صبح نیز در تبادل آتش بین نیروهای خودی و دشمن یک بالگرد عراقی هدف اصابت موشک تاو قرار گرفت و سقوط کرد. ارتش عراق که در این عملیات کاملاً غافلگیر شده بود با بهره گیری از نیروهای پیاده و زرهی در ساعت ۱۶، اقدام به پاتک کرد، اما با اجرای آتش مؤثر نیروهای خودی ۶ تانک دشمن منهدم شد و تعدادی از نیروهایشان کشته یا مجروح شدند. با شکست پاتک دشمن منطقه ای به وسعت ۱۵ کیلومتر مربع در شمال رودخانه کرخه کور، آزاد شد.(۳)

باوجود موفقیت کامل نیروهای خودی در دستیابی به اهداف عملیات، نیروهایی که مسئول حفظ و تأمین محور میانی بودند، عقب آمدند و با حفظ فاصله در ۲۰۰ متری شمال کرخه کور و در محدوده روستای حیانیه، موضع گرفته و به پدافند پرداختند، درنتیجه یکی از ۴ پل روی رودخانه کرخه کور و سرپلی به عرض ۶۰۰ متر و عمق ۲۰۰ متر در شمال رودخانه در تصرف دشمن باقی ماند.

در این عملیات، ۱۵ تانک و نفربر، یک خودرو، یک موشک انداز کاتیوشا و یک بالگرد دشمن منهدم شد و ۵ نفربر، چند خمپاره انداز و تعداد زیادی تیربار و اسلحه انفرادی نیز به دست نیروهای خودی افتاد.(۴)همچنین، حدود ۱۵۰ نفر از نیروهای عراقی کشته یا زخمی شدند و ۷۳ نفر نیز به اسارت درآمدند.(۵) از نیروهای خودی نیز ۳۰ نفر به شهادت رسیدند و ۳۰ نفر هم مجروح شدند.(۶)

۱- درپی عقب نشینی نیروهای عراقی، فرماندهی ارشد عراق در منطقه با اختیاراتی که وزارت جنگ این کشور به او داده بود، ۱۲ نفر از افسران و سربازانی را که از این جبهه وادار به عقب نشینی شده بودند، اعدام کرد. (سند شماره ۴۱۷۵۸۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی استان خوزستان به استاندار خوزستان، ۱۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۳، ص۲۳، تهران)

۲- سند شماره ۴۹۳۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: طرح عملیاتی عباس (کهزادی)، قرارگاه جنگ های نامنظم اهواز، ۹/۶/۱۳۶۰، صص ۵ - ۱؛ و - سند شماره ۰۰۴۹۵۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته، واحد اطلاعات سپاه خوزستان، به طرح و برنامه ریزی عملیات، شماره ۳۳۳، ۱۱/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۵، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۵۲۰۲۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی اهواز به فرماندهی و اطلاعات مرکز، ۱۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۲۰۱۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مرکز فرماندهی سپاه به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۷، ۱۳/۶/۱۳۶۰، ص۵، اهواز - خبرگزاری پارس، ۱۲/۶/۱۳۶۰.

۴- سند شماره ۵۱۹۹۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات ستاد جنوب به فرماندهی و اطلاعات سپاه مرکز، ۱۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۰۴۹۵۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین؛ و - سند شماره ۵۶۴۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از طرح و برنامه عملیات (منطقه۸) به فرماندهی (منطقه۸)، ۱۰/۹/۱۳۶۰، ص۷؛ و - سند شماره ۱۳۳۹۰۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی اهواز به فرماندهی مرکز، ۱۱/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲؛ و - سند شماره ۰۰۴۹۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته واحد اطلاعات عملیات سپاه پاسداران خوزستان به طرح و برنامه ریزی

عملیات، شماره ۳۳۶، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۶.

۵- به گزارش خبرگزاری پارس، به دنبال اجرای عملیات موفق آزادسازی زمین های شمال کرخه کور، نیروهای خودی بعد از استقرار در این منطقه جنازه های عراقی ها را جمع آوری کرده و پس از انجام دادن تشریفات و مراسم مذهبی آنان را به خاک سپردند. (روزنامه کیهان، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۳)

۶- ابوالقاسم حبیبی، دشت آزادگان در جنگ، (اطلس راهنما - ۴)، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، ۱۳۸۱، ص۹۴.

عکس

نقشه

ص:۶۷۷

طرح عملیـاتی حمزه(ع) (ثامن الائمه(ع)) با امضای مشترک سـرهنگ شـهاب الـدین جوادی فرمانـده لشـکر۷۷ ارتش و سـید رحیم صفوی فرمانده ستاد عملیات جنوب سپاه، به فرماندهان محورهای چهارگانه عملیاتی ابلاغ شد.(۱)

براساس این طرح، یگان های عملیاتی مستقر در منطقه متشکل از ۳ تیپ لشکر۷۷ خراسان و نیروهای سپاه پاسداران، مأموریت یافتند به منظور شکستن محاصره شهر آبادان به نیروهای عراقی مستقر در زمین های شرق رودخانه کارون حمله کنند و با تصرف و انهدام دو پـل قصـبه و حفـار که عقبه نیروهـای عراقی در این منطقه محسوب می شود، این زمین ها (با وسـعتی بالغ بر ۱۳۰ کیلومتر مربع و طول تقریبی ۱۲ و عرض تقریبی ۱۱ کیلومتر) و جاده های آبادان – اهواز و آبادان – ماهشهر را که از یک سال قبل در اشغال ارتش عراق است، آزاد سازند.(۲)*

در این طرح مقرر شـد مـانور عملیات از ۴ محور دارخوین، فیاضـیه، ذوالفقـاریه و جاده آبادان – ماهشـهر اجرا شود و سازمان رزمی بدین شرح برای شرکت در عملیات پیش بینی گردید:

در محـور دارخوین، ۶ گردان از سـپاه و تیپ۳ لشکر۷۷ خراسـان ارتش شامل ۲ گردان پیـاده و ۱ گردان (منهـا) تانـک و یک تیم تانک چیفتن.

در محور فیاضیه – آبادان، ۶ گردان از سپاه و تیپ۲ لشکر۷۷ (۳ گردان پیاده) و هنگ ژاندارمری فارس و شـهربانی آبادان و منطقه سوم دریایی و ۲ گردان تانک (یک گردان آن منفی است) به همراه گروهان (منهای) تانک.

در محور ذوالفقاریه (ایستگاه ۱۲ و ایستگاه ۷)، ۵ گردان از سپاه و تیپ۱ لشکر۷۷ شامل ۲ گردان پیاده و گروه۳۷ زرهی شیراز و ۱ گروهان زرهی.

در محور جـاده ماهشـهر – آبـادان، یـک گردان از سپاه و یـک گردان از ژانـدارمری و همچنین نیروهـای احتیاط از ارتش شامل ۲ گردان پیاده و ۲ گروه تانک.

البته این استعداد براساس برآوردهای اولیه و توافق فرماندهان سپاه و ارتش تنظیم شده و پیش بینی می شود تا زمان عملیات تغییراتی در آن ایجاد گردد.(۳)

ص:۶۷۸

۱– طرح حمله گسترده و همه جانبه به نیروهای عراقی در شرق کارون با هدف شکستن محاصره آبادان از ماه ها قبل تهیه شده بود، امـا تاکنون زمینه های اجرای آن فراهم نشـده بود. این عملیات با نام طرح عملیات حمزه(ع) ابلاغ شـد، اما در آسـتانه عملیات به نام عملیـات ثـامن الائـمه(ع) تغییر نـام یافت؛ توضـیحات تکمیلی درباره نحوه و تاریخچه شـکل گیری مانور عملیات ثامن الائمه(ع) در ضمیمه اول گزارش آمده است.

۲– * در ضمیمه دوم این گزارش به اهمیت شهر آبادان و نحوه محاصره آن توسط ارتش عراق پرداخته شده است.

۳– سـند شماره ۴۳۴۷۹۲ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنـگ: طرح عملیـاتی عملیـات ثامن الائمه(ع)، سـتاد عملیات جنوب (اهواز –

گلف)، شماره ۱، ۱۰/۶/۱۳۶۰، صص ۱۸ – ۱.

۱

اقدامات تروریستی افراد ضدانقلاب در شهرهای مختلف کشور چند شهید و مجروح بر جای گذاشت؛ ۲ نفر نیز دستگیر شدند.

سرنشینان مسلح دو اتومبیل در ساعت ۶:۳۰ صبح، در خیابان بهبودی تهران، با شلیک بیش از ۶۰ گلوله، سرویس ایاب وذهاب پاسداران دادستانی کل انقلاب را به رگبار بستند و پس از پرتاب یک نارنجک به داخل ماشین بلافاصله متواری شدند. در این حادثه ۲ پاسدار شهید و ۷ نفر مجروح شدند.(۱)

در رشت نیز حجت الاسلام صادق حبیب زاده امام جماعت مسجد محله نقره دشت این شهر، درحالی که برای اقامه نماز مغرب و عشا عازم مسجد بود، به دست دو موتورسوار مسلح ترور شد و به شهادت رسید.(۲)

یکی از افراد متعهد شهر مشهد به نام حسن ملازاده هنگام ورود به منزلش از پشت سر هدف گلوله افراد مسلح ضدانقلاب قرار گرفت و شهید شد.(۳)

در آمل هم یکی از اهالی متعهد شهر به نام قاسم مرادی به دست یکی از افراد مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) به شهادت رسید.(۴)

امروز همچنین چند نفر که قصد ترور مسئول بسیج شهرستان املش را داشتند به پایگاه بسیج حمله کردند، اما با واکنش نیروهای مستقر در این مکان یک نفر از مهاجمان پیش از هر اقدامی دستگیر شد.(۵)

در تهران دو موتورسوار مسلح هنگام عبور از مقابل کلانتری ۲ به سمت نیروهای مستقر در آنجا تیراندازی کردند که با عکس العمل پاسداران یکی از مهاجمان زخمی و دستگیر شد و نفر دوم فرار کرد. از فرد دستگیرشده ۲ اسلحه کلت به دست آمد. در این حادثه یک پاسدار و یک پیرزن عابر نیز به طور سطحی زخمی شدند.(۶)

۲

دو انفجار تروریستی و ۵ مورد پرتاب بمب ازجمله اقدامات ضدانقلاب افراد ضدانقلاب در چالوس، دورود، یزد و شیراز بود. ۲ بمب هم با هشیاری مردم و مأموران قبل از انفجار کشف و خنثی شد.

چند فرد مسلح با حضور در مسجد امام سجاد(ع) در چالوس، درحالی که نمازگزاران درحال ادای سلام نماز بودند، نارنجکی جنگی را به داخل مسجد پرتاب کردند که براثر انفجار آن ۲ نفر به نام های حیدر مددکار عضو فعال بسیج چالوس و غلام رسولی خادم مسجد به شهادت رسیدند و ۴ نفر ازجمله پیش نماز مسجد مجروح شدند. ۵ فرد مظنون در این حادثه دستگیر شدند.(۷)

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - روزنامه کیهان، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- روزنامه اطلاعات، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۵۲۰۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه منطقه۳ (فرماندهی) به

سپاه پاسداران مرکز (فرماندهی)، ۱۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.
۳- روزنامه کیهان، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.
۴- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.
۵- سند شماره ۵۲۰۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.
۶- روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.
۷- روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۱۱؛ و - روزنامه کیهان، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۳.

در شیراز، انفجار بمبی قوی که افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) آن را در مغازه یکی از نیروهای بسیج کار گذاشته بودند، موجب فروریختن آپارتمان بالای مغازه شد که درنتیجه، ۳ نفر شهید و ۶ تن نیز مجروح شدند. در این حادثه به دو مغازه مجاور هم خساراتی وارد آمد.

در حادثه دیگری در همین شهر یک مغازه در بلوار گلستان با بمب آتش زا به آتش کشیده شد و خساراتی به بار آمد.(۱)

دو موتورسوار یک بمب به ساختمان عشایر سپاه پاسداران شیراز پرتاب کردند که انفجار آن خسارتی ایجاد نکرد.(۲)

همچنین امروز بمب آتش زایی به منزل آیت الله صدوقی نماینده امام و امام جمعه یزد پرتاب شد که انفجار آن خساراتی ایجاد کرد. در حادثه دیگری پرتاب بمب به منزل حجت الاسلام راشد یزدی سرپرست بنیاد شهید استان یزد، موجب آتش سوزی شد؛ با کمک مردم آتش مهار شد و کسی در این حادثه آسیب ندید.(۳)

در دورود هم بمب باطری داری که در منزل یکی از افراد متعهد شهر کار گذاشته شده بود قبل از انفجار، کشف و خنثی شد. هم زمان با آن یک بمب دست ساز به منزل یکی دیگر از افراد شهر پرتاب شد که خسارتی درپی نداشت.(۴)

یکی از مأموران شهربانی شهرضا یک بمب دست ساز قوی را که در دیگ زودپز تعبیه و در کنار دیوار ساختمان سپاه پاسداران این شهر کار گذاشته شده بود، کشف کرد و مأموران کمیته آن را خنثی کردند.(۵)

۱

با کشف چند خانه تیمی در لاهیجان، اراک و بابل ۱۰ نفر دستگیر شدند و تعدادی تجهیزات نظامی و اسناد و مدارک به دست آمد.

نیروهای سپاه پاسداران لاهیجان با همکاری بسیج موفق به کشف یک خانه تیمی شدند و ۲ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق را که یکی از آنها در فرمانداری نفوذ کرده بود، دستگیر کردند. از دستگیرشدگان ۲ نارنجک جنگی به دست آمد.(۶)

در اراک درپی گزارش مردم ۲ خانه تیمی کشف و ۶ نفر دستگیر شدند. از این خانه ها مقداری

ص:۶۸۰

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- سند شماره ۵۲۰۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه منطقه۹ (شیراز) به فرمانده و اطلاعات سپاه مرکز، ۱۲/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۴- سند شماره ۳۲۸۶۶۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استاندار لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۱۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۵، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۴، اصفهان - خبرگزاری پارس، ۱۰/۶/۱۳۶۰.
۶- سند شماره ۰۵۲۰۲۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۳ (چالوس) به فرماندهی ستاد مرکزی، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۲.

مواد اولیه ساخت بمب، ۳ دوربین، نقشه شـهر با کروکی مساجـد و پایگاه های مقاومت بسـیج، چندین برگ فرم دولتی ازجمله فرم احکام نظارت بر انتخابات مجلس شورای اسلامی، مهر انتخابات ریاست جمهوری، معرفی نامه از کمیته امداد امام خمینی، آرم های بسیج و سپاه پاسـداران و تعـداد زیـادی نشـریه مجاهـد، پیکار، کار و پیام های بنی صـدر و نشـریات داخلی دست نویس به دست آمد.(۱)

در بابـل نیز بـا همکاری مردم ۲ خانه تیمی شـناسایی شـد و ۲ دختر در آنجـا دسـتگیر شدنـد. از این خـانه ها تجهیزات نظامی شامل خشاب، جیب نارنجک، کوله پشتی، میل و قمقمه نظامی کشف شد.(۲)

۱

امروز تعـدادی از افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و چریک های فدایی خلق (اقلیت) در مناطق مختلف کشور دسـتگیر شدند. یکی از اعضای سازمان مجاهدین خلق نیز خود را به نیروهای سپاه پاسداران معرفی کرد.

چهار نفر از اعضای فعال سازمان مجاهدین خلق که در ترور شـهردار بخش پره سر(۳) (از توابع هشتپر و طوالش در استان گیلان) و یک پاسدار و همچنین تخریب و آتش سوزی در رضوانشهر دست داشتند در جنگل های این منطقه دستگیر شدند.

از این افراد ۳ نارنجک جنگی، یک اسلحه ژ۳ با ۳ خشاب پر و تعدادی اقلام تبلیغاتی به دست آمد.(۴)

بـا همکـاری نیروهای سـپاه پاسـداران لاهیجان و لنگرود یکی از مسـئولان سازمان مجاهـدین خلق که از اعضای شاخه نظامی هم به شمار می آمد، دستگیر شد.(۵)

در رشت، ۳ نفر از افراد سازمان مجاهدین خلق دستگیر شدند و ۲ قبضه کلت از آنان به دست آمد.(۶)

در نیشابور ۲ نفر از افراد وابسته به چریک های فدایی خلق (اقلیت) شناسایی و دستگیر شدند.(۷)

در روستای گوراب از توابع صومعه سرا نیز ۳ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق دستگیر شدند.(۸)

علاوه براین امروز، یک نفر از افراد سازمان مجاهدین خلق در شهر دورود استان لرستان خود را به سپاه پاسداران معرفی و از مواضع گذشته خود در حمایت از سازمان ابراز پشیمانی کرد.(۹)

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- همان.

۳- نصیب بخشنده آبکناری شهردار پره سر، در ۲۸ مرداد ۱۳۶۰ ترور شد و به شهادت رسید.

۴- همان؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۵- سند شماره ۰۵۲۰۲۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۶- سند شماره ۲۶۲۷۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۳ به فرماندهی ستاد مرکزی، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۷- مرکز خبری روابط عمومی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۴، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۸- سند شماره ۲۶۲۷۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۱.

۹- روزنامه کیهان، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

۱

شورای موقت ریاست جمهوری ایران در نامه ای، آیت الله مهدوی کنی را به عنوان نخست وزیر پیشنهادی به مجلس شورای اسلامی معرفی کرد.(۱)

متن این نامه که در پایان جلسه امروز مجلس قرائت شد، به این شرح است:

«بسم الله الرحمن الرحیم

ریاست مجلس شورای اسلامی

با استمداد از رحمت و عنایت الهی، حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای محمدرضا مهدوی کنی به عنوان نخست وزیر کابینه جمهوری اسلامی ایران به نمایندگان محترم ملت پیشنهاد می شوند تا درصورت موافقت مجلس محترم اقدام به تشکیل کابینه جدید نمایند.

شورای موقت ریاست جمهوری

عبدالکریم موسوی اردبیلی - اکبر هاشمی رفسنجانی

۱۰/۶/۱۳۶۰»(۲)

۲

با اعلام خبر شهادت محمدعلی رجایی رئیس جمهور و محمدجواد باهنر نخست وزیر ایران، پیام های تسلیت و همدردی مسئولان کشورهای مختلف به ایران ارسال شد. سران امارات عربی متحده، عمان، کره جنوبی، یمن جنوبی، بنگلادش، پاکستان، هندوستان، رومانی، آلمان شرقی، فرانسه، کوبا، الجزایر، گینه و همچنین برخی شخصیت ها مانند کورت والدهایم دبیرکل سازمان ملل متحد و پاپ ژان پل دوم رهبر کاتولیک های جهان، ازجمله افرادی بودند که با ارسال پیام هایی مراتب تأسف خود را از این حادثه اعلام کردند.(۳)

دراین میان، واکنش برخی کشورها تا حدی متمایز از دیگران بود؛ ازجمله اقدام کلود شسون وزیر امور خارجه فرانسه که باوجود تیرگی روابط ایران و فرانسه به ویژه پس از فرار بنی صدر و رجوی به این کشور و خروج کارکنان سفارت فرانسه و اتباع آن از ایران، با ارسال پیامی برای میرحسین موسوی این سوءقصد را به همتای ایرانی خود تسلیت گفت.(۴)

۱- پس از اجماع مسئولان نظام درباره انتخاب حجت الاسلام مهدوی کنی برای پست نخست وزیری، وی از پذیرفتن آن خودداری کرد، اما سرانجام با مذاکرات فشرده و رایزنی های انجام شده، موضوع با تعامل دولت و مجلس به نتیجه رسید. خلاصه ای از این

مسائل در ضمیمه این گزارش آمده است.

۲- همان، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۳- روزنامه کیهان، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۶، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۶،اسلام آباد - خبرگزاری پارس، ۱۱/۶/۱۳۶۰.

۴- روزنامه کیهان، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۴.

در دهلی نو، رسماً اعلام شد به دستور دولت هند، پرچم ها در سراسر این کشور به نشانه

عزاداری به حال نیمه افراشته درآمده است.(۱) در کوبا نیز، سه روز عزای عمومی اعلام شد و پرچم ملی کشور در اداره های دولتی و ساختمان های نظامی به حالت نیمه افراشته درآمد. پرچم های سازمان ملل متحد هم امروز نیمه افراشته شد.(۲)

همچنین به گزارش خبرگزاری تاس، لئونید برژنف رئیس جمهور و نیکلای تیخونف نخست وزیر شوروی، در تلگرامی مراتب تسلیت خود را به امام خمینی اعلام کردند.(۳)

خبرگزاری فرانسه در انعکاس موضع دوپهلوی وزارت امور خارجه امریکا دراین باره گفت: وزارت امور خارجه امریکا امروز ضمن ابراز تأسف و محکوم کردن خشونت در ایران، اعلام کرد حادثه سوءقصد علیه رئیس جمهور و نخست وزیر ایران که موجب شهادت ایشان شد به نظر می رسد "ادامه مبارزه سیاسی داخلی در این کشور، باشد." دین فیشر سخنگوی وزارت امور خارجه امریکا، همچنین هرگونه تفسیری را دراین زمینه "زودرس" نامید. وی سپس ضمن خودداری از اظهارنظر درخصوص اتهامات رژیم ایران علیه امریکا اظهار کرد خیال ندارد با اعلام تفسیری، این گونه اتهامات را مهم جلوه دهد. از سوی دیگر، یک مقام برجسته وزارت امور خارجه امریکا اظهار کرد به نظر وی این گونه اقدامات مانع تحکیم حکومت و استقرار یک تعادل سیاسی در ایران خواهد شد.(۴)

۱

در درگیری بین دو گروه از دانشجویان ایرانی طرف دار انقلاب اسلامی و مخالفان آنها در سالن غذاخوری دانشگاه آریزونای امریکا، دو دانشجوی مخالف جمهوری اسلامی مجروح شدند.

خبرگزاری آسوشیتدپرس با اعلام این خبر افزود: معمولاً بین این دو گروه که در قسمت های مختلف سالن می نشینند برخوردهای لفظی رخ می داد که آخرین آن به درگیری و جراحت این دو نفر انجامید.(۵)

به گزارش خبرگزاری ایتالیا، در حادثه دیگری، ۲۱ تن از دانشجویان ایرانی هوادار سازمان چپ گرای پیکار (در راه آزادی طبقه کارگر) که از سازمان مجاهدین خلق پشتیبانی می کنند و صبح امروز کنسولگری ایران در رم را اشغال کرده بودند، دستگیر شده اند. این خبرگزاری افزود: «این افراد به اتهام اشغال یک دفتر سیاسی، آدم ربایی و وحشیگری در بازداشت هستند.(۶) به دنبال این اقدام، درگیری هایی بین دو دسته از دانشجویان طرف دار انقلاب ایران و مخالفان آنها در پروجیا محل دانشگاه ایتالیا در گرفت که در آن دانشجویان طرف دار [امام] خمینی اتومبیل یک دانشجوی دیگر را که طرف دار مجاهدین بود به آتش کشیدند.»(۷)

ص:۶۸۳

۱- همان.

۲- روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۶، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۷ ضمیمه، رادیو لندن به نقل از خبرگزاری تاس (خبرگزاری رسمی شوروی)، ۱۱/۶/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۵، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۹، واشنگتن - فرانس پرس، ۱۰/۶/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۶ ، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۵، آریزونا - خبرگزاری آسوشیتدپرس، ۱۱/۶/۱۳۶۰.

۶- به گزارش خبرگزاری ایتالیا، این افراد هریک به یک سال حبس تعلیقی و پرداخت ۲۴۰۰ دلار جریمه محکوم شده اند. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۶، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۱، رم - خبرگزاری ایتالیا، ۲۱/۶/۱۳۶۰)

۷- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۷، ۱۳/۶/۱۳۶۰، صص ۱۵ و ۱۶، رم - خبرگزاری ایتالیا، ۱۲/۶/۱۳۶۰.

۱

شرکت هانی ول یکی از شرکت های بزرگ سازنده کامپیوتر و ادوات الکترونیکی امریکا، به منظور ساخت و راه اندازی سیستم های اطلاعاتی، دو قرارداد به ارزش ۸۰ میلیون فرانک (۱۴ میلیون دلار) با دولت عراق منعقد کرد. به گزارش خبرگزاری فرانسه، یکی از این دو قرارداد شامل ساخت یک سیستم کامپیوتری پرقدرت، ۴۱ دستگاه کامپیوتر ماهواره ای و ۱۸۷ مرکز کنترل است و قرارداد دوم مربوط به ساخت یک مرکز کنترل برای برقراری ارتباط بین مرکز و شعبه های بانک رافدین، تنها بانک تجارتی عراق، است. این سیستم ها اطلاعات را به دو زبان لاتین و عربی عرضه می کنند.(۱)

۲

در دیدار امروز قشرهای مختلف مردم و گروهی از شیعیان پاکستان با امام خمینی در حسینیه جماران، ایشان درمورد مهم ترین امور جاری کشور صحبت کردند.

رهبر انقلاب در بخشی از سخنانشان ضمن اشاره به ضرورت انسجام و اتحاد مسلمانان و مستضعفان جهان در مقابل قدرت های سیاسی و وابسته نبودن انقلاب اسلامی به هیچ کدام از دو بلوک شرق و غرب، به موضوع ترورهای اخیر در کشور به ویژه انفجار حزب جمهوری اسلامی و دفتر نخست وزیری پرداختند و گفتند: «این قضایایی که واقع شده است در طول این انقلاب و خصوصاً، این ماه های آخر، این قضایا برای ما ناگوار و برای ملت ما سوگ آور است؛ برای اینکه اشخاصی که ما از دست می دهیم هریک از آنها یک ذخایری است و یک ذخیره ای است برای کشور ما و برای اسلام ما. هریک [از] اینها، مردانی هستند که به تنهایی نظیر یک جمعیت هستند، متعهد و متوجه به خدا. اینها که در آن هفتم تیر شهید شدند و اینها که در این زمان اخیر شهید شدند، اینها هرکدام برای ملت ما بسیار ارزنده بودند و خدمتگزارانی بودند که هرکدام آنها یک جمعیت بودند و متعهد بودند و به اسلام معتقد بودند.

لکن درعین حال هریک از آنها که از بین رفت، چه فردی و چه اجتماعی، ملت ما قوی تر شد و انسجام ملت بیشتر شد و بیداری آنها زیادتر شد و اطلاع آنها بر مقاصد شوم آن قدرت های بزرگ و مقاصد شوم این انگل هایی که برای آنها کار می کنند بیشتر واضح شد. آنهایی که دعوی خدمت به خلق می کردند و فدایی بودند و مجاهد برای خلق، ملت ما دید که اینها یک جنایتکارانی هستند که برضد خلق هستند، به نفع قدرت های بزرگ تاکنون کار کرده اند. ...»

امام خمینی باتوجه به فضای ملتهب کشور پس از انفجار در ساختمان نخست وزیری و شهادت رئیس جمهور و نخست وزیر، به محاکم قضایی تأکید کردند در صدور رأی، حدود احکام و قانون را رعایت کنند. ایشان همچنین خواستار خوش رفتاری با زندانیان وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی شدند و مسئولان را از رفتارهای شتاب زده و خشونت آمیز بازداشتند

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۵، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۳، پاریس - فرانس پرس، ۱۰/۶/۱۳۶۰.

و افزودند: «من یک کلمه می خواهم عرض کنم و آن اینکه به تمام محاکمی که هستند و تمام دست اندرکارانی که هستند این مطلب را توجه بدهم که مبادا یک وقت این طور شرارت هایی که در ایران می شود مثل یک همچو قصه ناگواری که برای ما پیش آمد و دو نفر از بهترین جوانان و بهترین کارکنان ایران از بین رفت،(۱) مبادا یک وقت کنترل خودشان را از دست بدهند و زاید بر آنچه حکم خداست و قانون اسلام است عمل کنند. مبادا این اسباب این بشود که خشونت زیاد با اسیرها بکنند و با زندانی ها بکنند و بدون دقت، بدون توجه یک وقت افرادی را بگیرند که - خدای نخواسته - گناهکار نبوده اند و گرفتار شده اند.

اسلام و مسلمین باید، مسلمین باید همان طوری که در اسلام با تأنی، با طمأنینه، بدون اینکه دست و پای خودشان را گم بکنند، به کار خودشان ادامه بدهند و با اسرا رفتار خوب بکنند و آنچه که قانون اسلامی اقتضا می کند با آنها عمل بکنند و هرگز با عصبانیت و با دستپاچگی کاری را انجام ندهند و به طور متانت و طمأنینه بر موازین قانونی و بر موازین اسلامی با آنها عمل بکنند. مبادا یک وقت شهادت عزیزان ما اسباب این بشود که با شدت عمل بیشتر از آن مقداری که باید با آنها عمل بشود، عمل بکنند. با زندانیان رفتار خوب می کنند و بیشتر کنند و با اسرا رفتار خوب می کردند و می کنند و بیشتر کنند و محاکم با قدرت هرچه تمام تر به کار خودشان ادامه بدهند. و مردم و ملت با قدرت تمام، و هرچه بیشتر توجه کنند و به این کسانی که توطئه گر هستند توجه کنند و به محاکم صالحه و به مقامات انتظامی اطلاع بدهند. آنها هم با موازین قانونی و اسلامی عمل بکنند و مفسدین را به جزای خودشان برسانند و کسانی که بی گناه هستند از حبس خارج بکنند و علی ای حال، رفتارها، رفتارهای اسلامی باشد. جمهوری، جمهوری اسلامی است، رفتارها حتی با کسانی که قاتل شناخته شدند، رفتار اسلامی باشد ولو اینکه با شدت عمل و شدت دید آنها را به جزای خودشان برسانند، اما فقط همان رساندن به جزا باشد و تعدی زیادتر نشود.»(۲)

۱

دو روز پس از حادثه انفجار در ساختمان نخست وزیری، بنی صدر و رجوی در اظهارات جدید خود کوشیدند تا با فرافکنی از پذیرش مسئولیت این اقدام شانه خالی کنند.

روزنامه نیویورک تایمز به نقل از مسعود رجوی، نوشت: «آقای رجوی اعلام کرد که اگر از من بپرسند چه کسی مسئول کارگذاری بمب است، من [امام] خمینی را معرفی می کنم.»(۳)

این نشریه در خبر دیگری با انعکاس اظهارات جدید بنی صدر آورده است: «آقای بنی صدر طی یک مصاحبه رادیویی ضمن انکار مداخله خود در طراحی حمله، انفجار [دفتر نخست وزیری] را مورد حمایت جمعی مردم ایران قلمداد کرد. ...

۱- شهید محمدجواد باهنر و شهید محمدعلی رجایی

۲- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی(ره))، جلد ۱۵، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ پنجم ۱۳۸۹، صص ۱۵۰ - ۱۴۵.

۳- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۸۶، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۹، امریکا - نیویورک تایمز، ۱۰/۶/۱۳۶۰.

یکی از یاران بنی صدر نیز متذکر شد که انفجار هشتم شهریور هیچ ارتباطی با مصاحبه تلویزیونی رئیس جمهور برکنارشده، در هفته قبل نداشته است. یک هفته پیش، بنی صدر یادآور شده بود که با مرگ رجایی و باهنر و سه تن دیگر از رهبران ایران، دولت ایران سرنگون خواهد شد. همکار ابوالحسن بنی صدر در ادامه بیانات خود اضافه کرد که مصاحبه تلویزیونی هفته قبل را نباید به عنوان پیش بینی قتل رجایی و باهنر و نیز مرگ حجت الاسلام رفسنجانی، عبدالکریم موسوی اردبیلی و محمدرضا مهدوی کنی تلقی نمود.

بنی صدر با این سخنان صرفاً می خواست انزوای آیت الله خمینی را نشان بدهد.»(۱)

خبرگزاری رویتر نیز درمورد موضع بنی صدر گفت: «ابوالحسن بنی صدر رئیس جمهور معزول ایران، امروز در یک مصاحبه تلویزیونی از فرانسه، هرگونه مداخله ای را در جریان بمب گذاری روز یکشنبه در تهران که منجر به شهیدشدن رئیس جمهور و نخست وزیر جدید گردید، انکار کرد. رئیس جمهور معزول گفت با موافقت و مخالفت من با بمب گذاری چیزی تغییر نمی کرد.»(۲)

۱

سید محمد غرضی وزیر نفت جمهوری اسلامی ایران، در آستانه برگزاری اجلاس ویژه اوپک برای دستیابی به قیمت واحد پایه نفت اوپک، در مصاحبه ای درمورد وضعیت حاکم بر اوپک و تلاش غرب برای کاهش قدرت کشورهای صادرکننده نفت گفت: بعد از خارج شدن اوپک از زیر سلطه امریکا و با پیروزی انقلاب اسلامی که موجب بالارفتن قیمت نفت از ۱۲ به ۳۶ دلار شد، ابرقدرت ها سعی کردند با ۳ میلیون تولید اضافی اوپک را به شکست کشانند.

غرضی افزود: اضافه تولید عربستان باعث شده تا تقاضای خرید برای نفت نیجریه، الجزایر، لیبی و ایران کاهش یابد. این درحالی است که عربستان هیچ گونه نیاز مالی ندارد.(۳)

۲

رسانه های غربی از ملاقات و گفت وگوی هانی الحسن مشاور سیاسی یاسر عرفات (رئیس کمیته اجرایی سازمان آزادی بخش فلسطین) با مسعود رجوی در حومه پاریس، خبر دادند.

رادیو لندن به نقل از منابع موثق در پاریس، اعلام کرد: «آقای هانی الحسن که اولین فرستاده

۱- همان، ص۱۸.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۵، ۱۱/۶/۱۳۶۰، صص ۹ و ۱۰، نیویورک - رویتر، ۱۰/۶/۱۳۶۰.

۳- دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۳، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۱۸.

سازمان آزادی بخش فلسطین به ایران پس از سقوط شاه است، گفته می شود که پس از این مذاکرات اظهار داشته سازمان آزادی بخش فلسطین مجاهدین را که دوش به دوش فلسطینی ها جنگیده اند فراموش نخواهد کرد. البته وی اضافه کرد که نظر سازمان آزادی بخش فلسطین درباره ایران تغییر نیافته و این سازمان با ایران است و قصد دارد حمام خون را در آن کشور پایان دهد. باآنکه آقای هانی الحسن نقش سازمان آزادی بخش فلسطین را به عنوان میانجی بین دولت ایران و رهبران مخالفین تکذیب کرد، اما امکان انجام آن را نیز مردود ندانست و اظهار امیدواری کرد که بین آقای یاسر عرفات و رهبر مجاهدین دیداری انجام شود.»(۱)

خبرگزاری فرانسه نیز از پاریس درمورد سخنان مشاور سیاسی عرفات پس از این دیدار، این گونه گزارش داد: «هانی الحسن گفت برای تبادل نظر با مسعود رجوی و بنی صدر درمورد اوضاع ایران و خاورمیانه [غرب آسیا] به اقامتگاه آنان رفته است.

وی گفت بنی صدر در زمان ریاست جمهوری از فلسطینی ها حمایت کرده است. براساس این گزارش، هانی الحسن سپس گفت مسئله مهم این است که ببینیم چگونه می توان راه حلی برای اوضاع کنونی ایران پیدا کرد. هانی الحسن افزود سازمان آزادی بخش فلسطین ضمن برقراری روابط خوبی با رژیم تهران همواره حمایت خود را از انقلاب ایران ابراز کرده است.»(۲)

رادیو امریکا نیز با انتشار خبر این ملاقات اعلام کرد: «هانی الحسن به خبرنگاران گفته است که سازمان آزادی بخش فلسطین سیاست ادامه مناسبات دوستانه با دولت انقلابی ایران را تغییر نداده است، اما نمی تواند از یاد ببرد که گروه مجاهدین خلق در کنار فلسطینی ها پیکار کرده اند. وی یادآور شد که سازمان آزادی بخش فلسطین می تواند با هر دو جناح درگیری های کنونی ایران دوست باشد.»(۳)

درپی انتشار این اخبار، سخنگوی رسمی سازمان آزادی بخش فلسطین بی آنکه صراحتاً منکر این دیدار شود، مطالب مطرح شده از قول هانی الحسن را تکذیب کرد. خبرگزاری وفا - وابسته به سازمان آزادی بخش فلسطین - به نقل از سخنگوی این سازمان گفت:

«گزارش خبرگزاری ها درباره اظهارات هانی الحسن عضو کمیته مرکزی جنبش فتح راجع به رویدادهای جاری ایران صرفاً یک افترا می باشد و مایلیم تأکید کنیم که برادر هانی الحسن برای مسائل درمانی از دو هفته پیش هنوز در سفر رومانی است و همچنین مایلیم علاقه مندی انقلاب فلسطین به روابط صمیمانه خود با ملت دوست ایران و نیز علاقه مندی خود به عدم دخالت در امور داخلی آن را تأکید کنیم.»(۴)

از سوی دیگر، صلاح زواوی سفیر فلسطین در تهران نیز در گفت وگویی با خبرگزاری پارس ضمن تکذیب این ملاقات گفت: «یاسر عرفات دیروز طی تلگرامی خصوصی به من، ملاقات هانی الحسن با رجوی را تکذیب کرده است.» وی افزود: «سازمان آزادی بخش فلسطین نیز طی بیانیه ای ضمن تکذیب این ملاقات، اعلام کرده است که هانی الحسن و

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۶، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۸ ضمیمه، رادیو لندن، ۱۱/۶/۱۳۹۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۵، ۱۱/۶/۱۳۶۰، صص ۷ و ۸، پاریس - فرانس پرس، ۱۰/۶/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۶، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۲ ضمیمه، خبرگزاری پارس، ۱۱/۶/۱۳۶۰.

۴- همان، صص ۱۳ و ۱۴، بیروت - خبرگزاری وفا، ۱۱/۶/۱۳۶۰.

همسرش از دو هفته پیش تاکنون در رومانی تحت معالجه و مراقبت پزشکی قرار دارد.»

سفیر فلسطین همچنین گفت: «سازمان آزادی بخش فلسطین رجوی را برعلیه جمهوری اسلامی ایران حمایت نخواهد کرد. ... و ما در امور داخلی ایران هیچ گاه دخالت نخواهیم کرد، ولی اگر دولت ایران از ما بخواهد تا با مخالفینش صحبت کنیم این کار را خواهیم کرد، زیرا این مسئله ای دیگر است.»(۱)

دراین حال، رادیو لندن با اشاره به حوادث اخیر ایران و شهادت رجایی و باهنر، در تبیین دلایل تکذیب این دیدار ازجانب مقامات فلسطینی گفت: «دولت ایران حادثه بمب گذاری روز یکشنبه را که منجر به کشته شدن رئیس جمهور و نخست وزیر این کشور شد، متوجه آقای بنی صدر و آقای رجوی می داند.»(۲)

۱

انفجار در ساختمان نخست وزیری بازتاب وسیع و گسترده ای در رسانه های جمعی دنیا داشت به گونه ای که با گذشت دو روز از این حادثه، بسیاری از خبرگزاری ها و مطبوعات اخبار و تحلیل هایی درباره آن منتشر کردند. اغلب این تفاسیر حاکی از ابراز ناامیدی از توان و قابلیت های بنی صدر برای اثرگذاری در حوادث داخل کشور و چشم امید دوختن به اقدامات سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در داخل و خارج از ایران است. برای آشنایی با جریان تبلیغاتی حاکم بر رسانه های غربی و منطقه ای درباره حوادث ایران به ویژه شهادت رئیس جمهور و نخست وزیر جمهوری اسلامی ایران چکیده مطالب چاپ شده در تعدادی از این رسانه ها آورده شده است.

الف) رسانه های امریکایی

- نشریه لوس آنجلس تایمز در سه مقاله خبری - تحلیلی به این حادثه پرداخت. در بخشی از اولین مقاله این نشریه با عنوان "مجاهدین بزرگ ترین تهدید برای رهبران ایران" آمده است:

«بخش قابل ملاحظه ای از جامعه کارشناسان مسائل ایران که اغتشاشات و ناآرامی های جاری این کشور را دنبال می کنند، به ظن قوی اعتقاد دارند که مجاهدین عملیات انفجار بمب در یکی از اتاق های نخست وزیری ایران را هدایت کرده اند.»(۳)

لوس آنجلس تایمز در دومین مقاله خود که با قلمی کاملاً کینه توزانه درباره جمهوری اسلامی نوشته شده و در آن سعی شده است با مبراکردن سازمان مجاهدین خلق، مقامات جمهوری اسلامی مسئول خشونت های داخل کشور معرفی و جمهوری اسلامی نیز در آستانه سقوط جلوه داده شود نوشته است: «آنچه در ایران اتفاق می افتد، تجسم عینی تلاش های مخالفان داخلی دولت است که سعی دارند از تروریسم روحانیت حاکم جلوگیری کنند و هیچ

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۷، ۱۳/۶/۱۳۶۰، ص۱۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۲/۶/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۶، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۸ ضمیمه، رادیو لندن، ۱۱/۶/۱۳۶۰.

۳- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۸۷، ۲/۷/۱۳۶۰، صص

۲۳ – ۲۰، به نقل از لوس آنجلس تایمز (چاپ امریکا)، ۱۰/۶/۱۳۶۰.

الزامی نیست کـه برای چرخش این گردونه بی رحم، عوامـل خـارجی مـداخله نماینـد. وجه تمـایز رژیم شـاه در اینجاست که شـاه ازرهگذر تاکتیک های خود توانست چندین دهه بر اریکه قدرت باقی بماند، اما حکومت باقیمانده روحانیون شاید تا چند ماه دیگر ادامه نداشته باشد.»(۱)

در سومین مقـاله این نشـریه هم آمـده است: «اکثر تبعیـدیان و کارشـناسان مسائـل ایران به ظن قوی اعتقـاد دارنـد که بیشتر حملات ازجانب مجاهدین چپ گرای اسـلامی که بخش قابل ملاحظه ای از نیروهای ضد رژیم خمینی را با همکاری بنی صدر به دور خود گرد آورده انـد، صـورت می گیرد. چنـدی پیش، بنی صـدر بـا لحنی کـه بـه نظر می رسـید می خواهـد هـواداران خـود را بـه ادامه کشـتارهای جاری ترغیب کند، می گفت: " اگر امشب رجایی، باهنر، رفسـنجانی، اردبیلی و مهدوی کنی کشـته شوند، دولت ایران متلاشی خواهد شد."»(۲)

– خبرگزاری آسوشـیتدپرس نیز در تحلیل خود به مسائلی ازجمله انفجار دفتر نخست وزیری، اشـغال دفترهای سیاسـی ایران در چند کشور و... پرداخته و آورده است: «مجاهـدین درحال حاضـر، علیه تسـلط روحانیون مسـلمان محافظه کار شورش کرده اند و تفنگ دارانش به سوی رهبری انقلابی نشانه رفته انـد. مجاهدین ادعا می کنند ۶۰۰ عضو حزب جمهوری اسلامی ایران و حداقل ۲۷ تن از نماینـدگان مجلس شورای اسـلامی را کشـته انـد. روز یکشـنبه دوباره خرابکاری شـروع شـد و آن هنگامی بود که انفجار قوی دفتر دکتر باهنر نخست وزیر را ویران کرد.»(۳)

– نشریه کریستین ساینس مانیتور هم نوشت: «منابع اطلاعاتی دیگر، از عدم اعلام وضع فوق العاده ای ازسوی دولت ایران با شگفتی و تحسین یاد می کنند. ظرف دو ماه گذشته یک رئیس جمهور، یک نخست وزیر، یک رئیس دیوان عالی کشور، یک استاندار، ۴ وزیر، ۵ معاون وزیر، ۳۰ نماینده مجلس و گروه کثیری از مقامات محلی و سپاه پاسداران به قتل رسیده اند. ... مردم ایران در انتظار حادثه ای هستند، اما هیچ یک انتظار آقای بنی صدر را ندارند. بنی صدر با فرار از ایران اعتبار خود را از دست داده است.»(۴)

– واشـنگتن پست دربـاره مواضـع بنی صـدر و رجـوی درخصـوص انفجـار دفـتر نخست وزیری نوشـته است: «مسـعود رجوی رهـبر مجاهـدین خلـق و بنی صـدر، هر دو درمـورد هـویت کارگـذاران بمب (در دفـتر نخست وزیری) که به مرگ محمـدعلی رجـایی و محمـدجواد بـاهنر منتهی شـد اظهار بی اطلاعی می کردنـد، اما رجوی سـعی می کرد به طور ضـمنی مجاهـدین خلق را مسـئول این انفجار قلمـداد کند. ... بنی صدر و رجوی روی این نکته پافشاری می کردند که بدون برخورداری از حمایت داخلی، بمب گذاری در نخست وزیری امکان پذیر نبود.»(۵)

واشـنگتن پست درعین حال در مقاله ای رهبری امام خمینی را در به شـکست کشانـدن اقـدامات خرابکارانه بنی صدر و منافقین بی بدیل دانسته در توصیف شخصیت ایشان آورده

۱– اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسـلامی، خلاصه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۸۹، ۷/۷/۱۳۶۰، صص ۱۹ و ۲۰، به نقل از لوس آنجلس تایمز (چاپ امریکا)، ۱۰/۶/۱۳۶۰.

۲– همان، شماره ۸۸، ۵/۷/۱۳۶۰، صص ۲۴ – ۲۲، لوس آنجلس تایمز (چاپ امریکا).

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۵، ۱۱/۶/۱۳۶۰، صص ۱۸ - ۱۶، آسوشیتدپرس، ۱۰/۶/۱۳۶۰.

۴- اداره کل مطبوعات خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۸۸، ۵/۷/۱۳۶۰، صص ۲۸ و ۳۰، کریستین ساینس مانیتور.

۵- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۸۵، ۲۹/۶/۱۳۶۰، صص ۲۲ - ۲۰، واشنگتن پست.

است: «نهضت خمینی بر پایه جاذبیت شخصی، استراتژی سیاسی و تعبیر شوق انگیزی که او از مذهب تشیع ارائه داد، استوار گردیده است و قسمت اعظم قدرت وی از جریان عمیق و ناشناخته مردمی که تسلیم اراده او هستند، سرچشمه می گیرد. ... یک مفسر معتبر فرانسوی می گوید: کسانی که سعی دارند شخصیت آیت الله خمینی را خدشه دار سازند، نبوغ تاکتیکی و سیاسی او را نادیده می گیرند. خمینی هنوز جنبش توده ای و واقعاً سازمان یافته ایران را دراختیار خود دارد.»(۱)

- نیویورک تایمز نیز در بخشی از سرمقاله امروز خود آورده است:

«این ابوالحسن بنی صدر رئیس جمهوری پیشین ایران است که از خانه خود در فرانسه به هم میهنانش توصیه می کند که بمب گذاری احتمالاً پاسخ درستی به تروریسم رژیم است که به دست همکاران پیشین وی اجرا می شود.»(۲)

ب) رسانه های اروپایی

- نشریه فایننشال تایمز (چاپ لندن) در مقاله ای با عنوان "ترور یک دولت" - که در آن هیچ نشانه ای از محکوم کردن ترور وجود ندارد - به القای تردید در بقای نظام جمهوری اسلامی و مترقی بودن سازمان مجاهدین خلق (منافقین) پرداخته و نوشته است: «ترور رئیس جمهور و نخست وزیر ایران این تردید را به وجود آورده است که جمهوری اسلامی باوجود این گونه تلفات در میان سران عالی مقام خود تا چه مدت می تواند دوام بیاورد. آیت الله خمینی همچنان چهره سرنوشت سازی در صحنه سیاست ایران است. مدت ها است که تکیه کلام دیپلمات ها و سایر ناظران این شده است که تا هنگامی که وی از دنیا نرفته است، هیچ گونه دگرگونی واقعی در ایران پدید نخواهد آمد. ... گروهی که بیشتر احتمال دارد که ترور رجایی رئیس جمهور و محمدجواد باهنر نخست وزیر ایران به وسیله آنها انجام یافته باشد مجاهدین است.»

نویسنده این مقاله در ادامه با اشاره به مسائلی ازجمله جنگ با عراق و ترورها و مشکلات اقتصادی که جمهوری اسلامی با آن دست به گریبان است، نتیجه گرفته است: «تمام این مسائل احتمالاً ـ بسیاری از مقامات کشورهای غربی را بر آن می دارد امیدوار باشند که انقلاب اسلامی رو به اضمحلال است و دراثر جنگ های گروهی و آشفتگی اقتصادی تجزیه خواهد شد.»(۳)

- روزنامه تایمز (چاپ لندن) در تحلیل حوادث اخیر ایران نوشته است:

«این امر دور از حقیقت نخواهد بود که خرابکاری هایی را که در ایران اتفاق می افتد را به عنوان نشانه ای حاکی از پایان گرفتن دوران سلطه ملاها بدانیم. مطمئناً این گروه های مخالف با موفقیت درجهت ازبین بردن مهره های رژیم گام برمی دارند.» در پایان این مقاله

۱- اداره کل مطبوعات خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۹۷، ۲۶/۷/۱۳۶۰، صص ۴۲ و ۴۳، واشنگتن پست؛ و - اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۸۷، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۲۵، واشنگتن پست (چاپ امریکا)، ۱۰/۶/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۵، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۱، نیویورک - یونایتدپرس، ۱۰/۶/۱۳۶۰.

۳- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسـلامی، نشـریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۸۲، ۲۲/۶/۱۳۶۰، صص ۱۵ - ۱۳، فایننشال تایمز.

پایداری جمهوری اسلامی باوجود وقوع حوادثی مانند انفجار بمب در دفتر حزب جمهوری اسلامی و ساختمان نخست وزیری این گونه توجیه شده است: «رژیم همواره در شرایط کنونی قادر است تا مردم را جهت عزاداری به خاطر یک شهید به خیابان ها گسیل دهد و آنان آوای انتقام را سر دهند.»(۱)

– روزنامه دیلی تلگراف نیز نوشت: «مخالفین چپ و راست، غیرمذهبیون و مذهبیون همه خوش بین هستند که رژیم آیت الله خمینی در چند ماه آینده سقوط خواهد نمود. ... رجوی در مصاحبه ای در پاریس اظهار داشت گروه او به تنهایی می توانند رژیم را ساقط نمایند.»(۲)

– نشریه آلمانی فرانکفورتر الگماینه نیز در انعکاس مواضع رجوی و بنی صدر درخصوص حادثه انفجار در ساختمان نخست وزیری نوشته است:

«مجاهدین خلق مسلمانان چپ گرای ایرانی، درمورد سوءقصد و انفجار در نخست وزیری اقرار کردند. شخصی که خود را سخنگوی "اتحادیه دانشجویان مسلمان" معرفی می کرد تلفنی به خبرگزاری فرانسه اظهار کرد: اتحادیه نزدیک به سازمان مجاهدین خلق در روز یکشنبه در پاریس به سوءقصد اعتراف کرده است.»(۳)

– روزنامه اومانیته (چاپ پاریس) با درج مقاله ای با نام "آیا جو انتقام بر ایران حاکم است؟" تحلیلی متفاوت با دیگر نشریات غربی ارائه کرد. در بخشی از این مقاله آمده است: «در فردای سوءقصد به رئیس جمهور و نخست وزیر ایران یک میلیون نفر جنازه های آنها را در خیابان های تهران تشییع نمودند. بدون شک این مراسم که به تظاهراتی علیه دشمنان انقلاب تبدیل شده بود – بایستی آنهایی را که با هر سوءقصد، واژگونی قریب الوقوع جمهوری اسلامی را اعلام می دارند به اندیشه وادارد. خطرات بی شماری که جمهوری اسلامی را مورد تهدید قرار می دهد هر اندازه که باشد باز یک واقعیت سیاسی درخور توجه می باشد و آن این است که رهبران ایران از حمایت وسیع و گسترده توده مردم برخوردارند.»(۴)

ج) رسانه های منطقه ای

علاوه بر رسانه های غربی، انفجار دفتر نخست وزیری، امروز در بعضی رسانه ها و نشریات منطقه ای نیز انعکاس یافت؛ ازجمله روزنامه جمهوریت (چاپ ترکیه) دراین باره نوشت: «باید در نظر گرفت که این انفجارها تنها به نفع سازمان مجاهدین خلق خواهد بود، حال عامل سوءقصد هرکس که می خواهد باشد. ... گروه مخالف برای جلوگیری از تحکیم رژیم در ایران و دامن زدن بر هرج ومرج ازطریق حمله به انبارهای مواد غذایی و به آتش کشیدن محصولات کشاورزی می خواهند کشور را با مشکلات اقتصادی مواجه سازند؛ هدفشان نیز ایجاد خلاء قدرت در ایران است.»(۵)

۱– خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۵، ۱۱/۶/۱۳۶۰، صص ۱۸ و ۱۹، لندن – خبرگزاری پارس، ۱۰/۶/۱۳۶۰.

۲– همان، صص ۲۰ و ۲۱.

۳– اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، خلاصه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۸۹، ۷/۷/۱۳۶۰، صص ۵۴ و ۵۵، به نقل از فرانکفورتر الگماینه (چاپ آلمان)، ۱۰/۶/۱۳۶۰.

۴- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۹۰، ۹/۷/۱۳۶۰، صص ۲۲ - ۲۰، اومانیته چاپ فرانسه (پاریس)، ۱۰/۶/۱۳۶۰.

۵- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۹۷، ۲۶/۷/۱۳۶۰، صص ۶۲ و ۶۳.

- روزنامه استریت تایمز (چاپ سنگاپور) نیز در سرمقاله خود با عنوان "نفر بعدی؟" نوشته است: «ایران هنوز در مرحله ازهم پاشیدگی قرار ندارد، اگرچه ظاهر حوادث عکس این نظر را نشان می دهد.» این روزنامه افزوده است: «بااینکه رژیم حاکم با رشد جناح مخالف روبه رو است اما این نیز روشن است که به طور قابل ملاحظه ای از رژیم پادشاهی در روزهای آخر حیاتشان قوی تر است. تمام بنای حکومت ملاها بر روی شانه یک مرد قرار دارد، پیرمرد ۸۱ ساله ای به نام آیت الله خمینی و چند شاگرد وی.»

- روزنامه نیو نیشن (چاپ سنگاپور) هم این حادثه را چنین تحلیل کرده است: اکنون ادامه حیات ایران به عنوان یک ملت زیر سؤال قرار دارد، نه زندگی یک یا دو سه مرد. مراکز قدرت در ایران به مرحله ای رسیده که اکنون هیچ کس بر کشور کنترل کامل نداشته و ایران در آستانه یک جنگ داخلی قرار دارد.(۱)

- رادیو سرائیل نیز در انعکاس این خبر به سخنان امروز امام خمینی خطاب به مسئولان قضایی کشور درباره نحوه برخورد با افراد گروه های مسلح ضدانقلاب، اشاره کرد و گفت: «آیت الله روح الله خمینی رهبر حکومت اسلامی ایران، امروز طی نطقی به دادگاه های انقلابی و مقامات آن کشور دستور داد از روی عصبانیت حکمی صادر نکنند و با مجرمین و زندانیان مدارا نمایند. این دستور آیت الله خمینی برخلاف بیانات شدیداللحنی است که دیروز در مراسم تشییع جنازه رئیس جمهوری و نخست وزیر مقتول ایران توسط برخی از دولتمردان مذهبی ایراد شده بود.»(۲)-(۳)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۵، ۱۱/۶/۱۳۶۰، صص ۱۵ و ۱۶، سنگاپور - خبرگزاری پارس، ۱۰/۶/۱۳۶۰.

۲- علاوه بر سخنان برخی مسئولان بلندپایه ایرانی درمورد برخورد قاطع با مجرمان مسلح که قصد براندازی نظام را داشتند، واکنش های مردمی نیز حاکی از خشم و برآشفتگی مردم از این حادثه بود. خبرگزاری پارس از استان خراسان در انعکاس واکنش های مردمی در این استان اعلام کرد: «به دنبال فاجعه شهادت جانگداز رئیس جمهور و نخست وزیر عزیز ملت ایران طی ۴۸ ساعت اخیر، مردم خشمگین چندین دادسرای انقلاب شهرستان های خراسان را به طور موقت به تصرف خود درآورده یا در مقابل آن دست به تحصن زدند. دراین رابطه روز گذشته، محل دادسرای انقلاب اسلامی سبزوار به وسیله مردم اشغال شد و تنها پس از تضمین های کافی ازسوی مسئولین شهرستان مردم حاضر به ترک محل شدند. گزارش خبرنگار خبرگزاری پارس از تربت حیدریه نیز حاکی است که ظهر امروز، مردم خشمگین در محل دادسرای انقلاب این شهر تحصن کرده و خواستار قاطعیت دادگاه مزبور شدند که دراین رابطه حجت الاسلام یعقوبی حاکم شرع، طی سخنرانی طولانی مردم را مجاب ساخت که محل را ترک کنند و قول داد که دادگاه دررابطه با گروهک ها با قاطعیت تمام رفتار کند. نظیر چنین مسائلی در نیشابور نیز تکرار شد و مردم دادگاه انقلاب را به تصرف خود درآوردند، لیکن پس از دریافت تضمین های کافی این محل را ترک نمودند.» (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۶، ۱۲/۶/۱۳۶۰، صص ۶ - ۵، مشهد - خبرگزاری پارس، ۱۱/۶/۱۳۶۰)

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۵، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۶ ضمیمه، رادیو اسرائیل، ۱۰/۶/۱۳۶۰.

ضمیمه اول گزارش۵۸۷: چگونگی و سابقه طراحی مانور عملیات ثامن الائمه(ع)

فرمان امام خمینی مبنی بر اینکه "حصر آبادان باید شکسته شود"،(۱) سبب طراحی عملیات ثامن الائمه(ع) شد.

از اواخر سال ۱۳۵۹، به رغم تشدید بحران های داخلی و درگیربودن بخش مهمی از توان سپاه برای مقابله با این بحران ها، باتوجه به تأکید امام خمینی بر ضرورت پرداختن به جبهه ها و جنگ، تلاش برای طرح ریزی عملیات در شرق کارون و منطقه آبادان آغاز گردید و اولین طرح برای منطقه بین جاده آبادان - ماهشهر و جاده آبادان - اهواز به این شرح آماده شد: اجرای آتش تهیه زمینی و هوایی برای بازکردن محورهای پیشروی و همچنین بمباران عقبه های دشمن در حوالی خرمشهر و پل مارد و حمله هم زمانِ یگان های سپاه و ارتش از محورهای آبادان، ماهشهر و دارخوین.

باتوجه به برآوردهای موجود و منوط شدن موفقیت عملیات به انهدام یا بسته شدن پل مارد، و همچنین ضعیف بودن احتمال موفقیت آن در اجرا و دیگر نارسایی های آن، این طرح در شورای عالی سپاه تصویب نشد.(۲)

تلاش جدی و اساسی تر برای طرح ریزی عملیات شکستن محاصره آبادان، در فروردین ۱۳۶۰ شروع شد. عبدالحسین بنادری مسئول واحد عملیات سپاه آبادان، با همکاری چند تن از مسئولان محورهای عملیاتی شرق کارون؛ یعنی احمد کاظمی، جعفر اسدی و مرتضی قربانی پیش نویس چند طرح و راهکار را برای آزادسازی شهر آبادان از محاصره تهیه کرد.

پس از بحث و بررسی بسیار و استفاده از حاصل تلاش های نیروهای اطلاعات عملیات، کلیات یکی از طرح ها به تصویب رسید و در اردیبهشت ۱۳۶۰ به ستاد عملیات جنوب ارسال شد. این طرح با حضور رحیم صفوی (مسئول ستاد عملیات جنوب)، غلامعلی رشید (جانشین مسئول ستاد عملیات جنوب) و حسن باقری (مسئول اطلاعات ستاد)، بعد از بررسی های بسیار، مبنای طرحی کامل تر شد و سپس با حضور فرماندهان مذکور و همچنین محسن رضایی، علی شمخانی و علی صیاد شیرازی تجزیه وتحلیل شد و سرانجام در اوایل خرداد ۱۳۶۰، تدوین گردید و با نام طرح "حمزه سیدالشهدا(ع)" برای تصویب در شورای عالی دفاع به تهران ارسال شد. مبنای این طرح صرفاً به کارگیری نیروها و امکانات سپاه و بسیج بدون استفاده از نیرو و امکانات ارتش بود.

سرانجام در جلسه ای در پایگاه هوایی دزفول در حضور اعضای شورای عالی دفاع شامل رئیس جمهور (ابوالحسن بنی صدر)، نخست وزیر (محمدعلی رجایی)، رئیس مجلس شورای اسلامی (اکبر هاشمی رفسنجانی)، نمایندگان امام در شورای عالی دفاع (آیت الله سید علی خامنه ای، حجت الاسلام محمد منتظری و علی اکبر پرورش) و فرمانده نیروی زمینی ارتش (قاسمعلی ظهیرنژاد)، نماینده سپاه پاسداران (رحیم صفوی)، طرح عملیاتی حمزه ارائه و توضیحات لازم درباره آن بیان شد. بنی صدر با این طرح مخالفت کرد، اما باتوجه به تأکید امام مبنی بر شکستن هرچه سریع تر محاصره آبادان و نظر موافق نمایندگان امام، طرح سپاه و اجرای عملیات در شرق کارون تصویب شد؛ ضمن اینکه مقرر گردید اجرای این طرح با ارتش و به ویژه لشکر۷۷ ارتش که در منطقه مستقر بود، هماهنگ شود. به دلیل تشدید بحران های داخلی، طرح مذکور مدت کوتاهی مسکوت ماند(۳)

پس از عزل بنی صدر از فرماندهی کل قوا، در اواخر خرداد ۱۳۶۰، جلسه ای مشورتی با حضور نماینده

۱- تعبیر امام خمینی برای شکسته شدن محاصره آبادان چنین بود: «من منتظرم که این حصر آبادان از بین برود و هشدار می دهم به پاسداران، قوای نظامی و فرماندهان قوای انتظامی که باید این حصر شکسته شود و مسامحه نشود در آن، حتماً باید شکسته شود.» (مرکز مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی وزارت ارشاد اسلامی، صحیفه نور (مجموعه رهنمودهای امام خمینی(ره))، جلد ۱۳، تهران: وزارت ارشاد اسلامی، ۱۳۵۹، ص۱۵۸)

۲- حسین اردستانی و سید یحیی صفوی، عملیات ثامن الائمه(ع)؛ مبدأ تحول در استراتژی نظامی ایران، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، ۱۳۸۸، ص۲۸۹.

۳- همان، صص ۲۹۱ - ۲۹۰.

امـام خمینی (حجت الاسـلام اشـراقی)، جانشـین رئیس سـتاد مشترک ارتش (ولی الله فلاـحی)، مسـئول سـتاد عملیات جنوب (رحیم صفوی)، فرمانـده نیروی زمینی ارتش (قاسـمعلی ظهیرنژاد)، وزیر دفاع (مصـطفی چمران) و فرماندهان لشـکرهای ۱۶، ۲۱، ۷۷ و ۹۲ ارتش، در دفتر فرمانده لشـکر۹۲ زرهی اهواز تشـکیل شـد. در این جلسه فرمانـده نیروی زمینی ارتش معتقد بود که لشـکر۱۶ منطقه طرح را تصـرف و شـمال کرخه کور را تأمین کنـد و لشـکر۷۷ سـرپل دشـمن در شـرق کارون را منهدم نماید. جانشـین رئیس ستاد مشترک ارتش نیز بر این عقیده بود که در قدم اول به بستان حمله شود. مسئولان سپاه نیز بر اجرای عملیات آفندی با هدف شکستن حصر آبادان تأکید داشتند. در این جلسه تصمیم نهایی اتخاذ نشد.

سپاه پاسداران همچنان پیگیر عملیات شکسـتن حصر آبادان بود تا اینکه در نهم تیر ۱۳۶۰، طرح سپاه پاسداران برای اجرای عملیاتی آفندی در منطقه شـرق کارون ارائه شد. پس از مذاکره و بحث و بررسـی دراین زمینه و تضمین سپاه برای آماده کردن نیروی لازم، طرح قابل اجرا تشخیص داده شد.

طرح عملیاتی حمزه با اسـتفاده از تجارب و نتایجی که از عملیات فرمانـده کل قوا به دست آمـده بود، اصـلاح و تکمیل شـد و طرح تکمیلی در ۲۵/۴/۱۳۶۰ تهیه و برای مراجع ذی ربط ارسال گردید.

پس از بیان این توضـیحات و بررسـی مجدد طرح، نظریه سپاه تصویب شد. همچنین طرح عملیاتی حمزه با پیشنهاد برادران ارتش به طرح عملیاتی ثامن الائمه(ع) تغییر نام یافت.(۱)

ضمیمه دوم گزارش۵۸۷: اهمیت جزیره و شهر آبادان و نحوه محاصره این شهر توسط ارتش عراق

تصـرف جزیره آبادان یکی از اهداف مهم ارتش عراق در هجوم گسترده به ایران بود. عراق قصد داشت با اشـغال این جزیره هر دو ساحل اروندرود را در اختیار گرفته، بر شمال خلیج فارس تسلط یابد. برای تحقق این امر ارتش عراق با عبور از نوار مرزی در شمال شلمچه و عبور از رودخانه کارون و سپس گذشتن از رودخانه بهمنشیر درصدد تصرف آبادان برآمد.

براسـاس این طرح، هم زمـان بـا هجوم واحـدهایی از ارتش عراق به خرمشـهر، صـبح روز ۱۹ مهر ۱۳۵۹، تیپ۶ زرهی بـا نصب پل شنـاور از کارون عبور کرد و با دستیابی به جاده آبادان – اهواز، راه را بر حـدود ۹۰۰ تن از مردمی که از آبـادان به طرف اهواز می رفتند، بست. مردها اسیر شدند و زنان و کودکان آواره بیابان به سوی آبادان بازگشتند.(۲)

نیروهـای عراقی به طرف جـاده آبـادان – اهواز و سـپس به سـمت جـاده آبادان – ماهشـهر پیشـروی کردنـد و این دو جاده منتهی به آبـادان را تحت کنترل درآوردنـد تا در مرحله بعـد، از رودخانه بهمنشیر عبور کرده، با اشـغال جزیره آبادان بر ساحل شـرقی اروند تسلط یابند.

پس از سقوط خرمشهر در ۴ آبان ۱۳۵۹، عراقی هـا در آخرین ساعات روز ۸ آبان ۱۳۵۹، در مقابل کوی ذوالفقاری روی رودخانه بهمنشـیر پلی شناور نصب کردند. صبح روز بعد، ۲ گردان نیرو وارد جزیره آبادان شـد، اما با مطلع شدن مردم و نیروهای حاضـر در آبادان حمله عراقی ها دفع شد.(۳)

در طول دوره ای که آبـادان در محاصـره قرار داشت یعنی از هنگام ورود نیروهای ارتش عراق به جزیره آبادان در ۹ آبان ۱۳۵۹، تا شکسته شدن محاصره آبادان در عملیات ثامن الائمه(ع)، درمجموع ۶ عملیات محدود در شرق کارون اجرا شد.(۴)

۱- همان؛ و - سرهنگ ستاد بازنشسته سید یعقوب حسینی و سرتیپ۲ بازنشسته محمد جوادی پور، ارتش جمهوری اسلامی ایران در ۸ سال دفاع مقدس، جلد۳، تهران: سازمان عقیدتی سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۳، ص۲۴۸.

۲- ابوالقاسم حبیبی، آبادان در جنگ، (اطلس راهنما - ۶)، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، ۱۳۸۲، ص۷۵.

۳- همان، ص۸۱.

۴- عملیات های این دوره عبارت بودند از: عملیات کوی ذوالفقاری ۹/۸/۱۳۵۹؛ عملیات سه راهی آبادان ۱۹/۹/۱۳۵۹؛ عملیات توکل ۲۰/۱۰/۱۳۵۹؛ عملیات تپه های مدن ۲۵/۲/۱۳۶۰؛ عملیات فرمانده کل قوا ۲۱/۳/۱۳۶۰؛ عملیات شهید چمران ۴/۵/۱۳۶۰.

هرچنـد اجرای این عملیـات هـای ایـذایی و کوچـک آزادسـازی بخش عمـده ای از منـاطق اشـغالی را در پی نـداشت، اما در سـلب آرامش و فرسایش قوای دشمن بسیار مؤثر بود و موجب جلوگیری از گسترش نیروهای عراقی در شرق رودخانه کارون شد.(۱)

محاصـره آبادان همواره برگ برنده ای در دست عراق بود تا در موقعیت مناسب و در مذاکرات احتمالی بتواند خواسته های خود را به ایران تحمیـل کنـد. عراق بـاآنکه ازنظر نظامی در پشت سر خود یک مانع بزرگ یعنی رودخانه کارون را داشت و در این منطقه فقط متکی به دو پل بود، اما همچنان به حفظ زمین های شرق کارون اصرار می ورزید.

در اسناد مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ دلایل عراق برای ادامه محاصره آبادان چنین ذکر شده است:

– کسب موقعیت سیاسی تا بدین وسیله بتوانند ازطریق آن برای تحقق شروط خود بر ایران فشار وارد کنند.

– عراقی ها تصور می کردند که نیروهای ایران از انجام یک عملیات دقیق و برنامه ریزی شده در سـطحی گسترده ناتوان هسـتند لذا بر موضع خود کاملاً اصرار داشتند.

– فرمانـدهی نظـامی عراق پیش بینی و تـدارک حمله ای را از محور شـرق کـارون احتمـال می دادنـد، امـا به هیـچ وجه تصور نمی کردند که این حمله مانند آنچه روی داد گسترده و همه جانبه باشد.

لـذا فرمانـدهی نظامی عراق درجهت اسـتحکام بخشـیدن به موضع پدافندی، رفع کلیه نواقص، افزایش میادین مین، ایجاد خاکریز در عمق، اجرای تمرینـات ازسوی نیروهای احتیاط (یک گردان نیروی مخصوص با گردان تانک) در موضع پدافنـدی، اجرای تمرینات جهت آماده شدن و حرکت سریع نیروی احتیاط دستوراتی را صادر کرد.(۲)

ضمیمه گزارش۵۹۲: روند انتخاب آیت الله مهدوی کنی به عنوان نخست وزیر پس از شهادت محمدجواد باهنر

آقای هاشمی رفسنجانی در کتاب خاطرات خود درباره چگونگی انتخاب آیت الله مهدوی کنی به عنوان نخست وزیر می نویسد:

«عصـر، در مجلس جلسه حزب جمهوری اسـلامی تشکیل شد و آقای [آیت الله سید علی] خامنه ای به عنوان دبیرکل انتخاب شدند. دربـاره نخست وزیر آینـده بحث کردیم. اعضای شورای حزب با آقایان مهـدوی [کنی] و غرضـی – که بیشتر مطرح بودنـد – موافق نبودند و آقای پرورش را پیشنهاد می کردند؛ آقای پرورش مایل نبود.

بـا آقـای موسوی اردبیلی، برای مشورت خـدمت امام رسـیدیم. امام از کم احتیاطی، گله کردنـد. با صـدارت [نخست وزیری] آقای [آیت الله] مهـدوی کنی، موافقت نمودنـد. شب را در منزل احمـدآقا مانـدم. آقای مهـدوی قبول نمی کرد و دچار مشـکل شـدیم. با تلفن دراین بـاره بـا خیلی هـا صـحبت کردم. سـیاست امـام این است که جـای نیروهـای ازدست رفته سـریعاً پر شود و پست هـا فاقد مسئول نماند و لذا در همان ساعات اول، علی رغم داغداری و مصیبت اقدام می شود.

پس از نمـاز [صـبح]، بـا تلفـن مشـغول مـذاکره و مشـاوره دربـاره نخست وزیر شـدم. از وزرا خواسـتم که جمـع شونـد و بـاتوجه به استنکاف آقای مهدوی، فکری بکنند.

جلسه علنی مجلس هم کار خود را شروع کرد. من در جلسه، سخنرانی مفصل و مؤثری درباره فاجعه کردم.

سپس در جلسه هیئت دولت شرکت کردم. پس از بحث زیاد، باز آقای [محمدرضا] مهدوی [کنی] اول، آقای [محمد] غرضی دوم و آقای [علی اکبر] پرورش سوم پیشنهاد شدند. قرار شد به طور غیررسمی از مجلسیان بپرسیم، هرکس بیشتر رأی آورد، بپذیرد و پذیرفته شود. از ۱۷۹ رأی، ۱۴۸ رأی به آقای مهدوی و ۲۳ رأی به آقای غرضی و ۸ رأی به آقای پرورش دادند. مشکل حل شد و شورای ریاست جمهوری، (من و آقای [موسوی] اردبیلی)، آقای مهدوی را به مجلس معرفی کرد. فردا باید رأی تمایل بگیریم.»(۳)

ص:۶۹۵

۱- همان، ص۹۸.

۲- سند شماره ۰۶۰۷۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: عملیات شرق کارون (ثامن الائمه(ع))، ۵/۷/۱۳۶۰، صص ۱۲ - ۱.

۳- اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، صص ۲۱۹ و ۲۲۰.

روزشمار جنگ چهارشنبه ۱۱ شهریور ۱۳۶۰ ۳ ذیقعده ۱۴۰۱ ۲ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

درپی ابلاغ دستور اجرای عملیات شهید رجایی و باهنر در ارتفاعات بازی دراز (در روز ۸ شهریور)، این عملیات از ساعت ۴ صبح امروز، با اجرای آتش تهیه سنگین در ۴ محور آغاز شد.(۱)

الف) محور راست (شمالی)

در محور کوره موش، فرماندهی عملیات به عهده ارتش بود و ۸۰ نفر از نیروهای سپاه تحت امر گردان۱۸۴ ارتش قرار داشتند. عملیات در این محور با حداقل دو ساعت تأخیر آغاز شد. نیروهای خودی ابتدا بخشی از اهداف را تصرف کردند، اما با روشن شدن هوا، قرار گرفتن نیروها در دید دشمن، مواجه شدن با میدان مین و آتش شدید نیروهای عراقی موجب شد رزمندگان تلفات فراوانی را متحمل شوند و درنتیجه به دلیل کمبود نیرو، نتوانستند این اهداف را تثبیت کنند و در ساعت ۱۰، ناگزیر از کوره موش عقب نشینی کردند.(۲)

ب) در محور میانی (راست)

در محور قراویز که فرماندهی آن را سپاه همدان به عهده داشت، قرار بود دو دیدگاه دشمن هم زمان با موفقیت جبهه میانی و شیرین آب و بنه دستک تصرف شود، اما باوجود گرفتن دو دیدگاه ۸۱۱ و۸۱۶ در قراویز، طرح با شکست روبه رو شد. دشمن آتش پرحجمی را روی نیروهایی که از جبهه میانی حمله کرده بودند، اجرا کرد، درنتیجه بسیاری از نیروها مجروح و تعدادی نیز شهید شدند. نیروهای کمکی ازجمله تانک های ارتش هم نتوانستند کاری انجام دهند، زیرا دقیقاً در دید دشمن قرار داشتند و چندین تانک خودی نیز منهدم شده بود. توپخانه

ص:۶۹۹

۱- سند شماره ۷۳۶۳۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: طرح عملیاتی سپاه پاسداران (محور سرپل ذهاب)، ۱۲/۶/۱۳۶۰، صص ۹ - ۱؛ و - سند شماره ۱۷۱۰۹۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از نظارت و ارزشیابی به فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳/۸/۱۳۶۰، صص ۱۰ - ۱.

۲- سند شماره ۱۷۱۰۹۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین؛ و - سند شماره ۰۰۴۹۷۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش اطلاعات منطقه۷، ۱۱/۶/۱۳۶۰، صص ۷ - ۱.

هم به دلیل نداشتن گرا همکاری کمی داشت(۱) و درنهایت، ضعف در قسمت های گوناگون عملیاتی و تدارکاتی موجب شد اهداف تصرف شده، از دست برود(۲)* و نیروهای خودی به دلیل شدت درگیری و ناکامی در تصرف برخی اهداف واسطه ای در دامنه قراویز و بنه دستک و نیز ضعف فرماندهی در بخشی از این جبهه، با دادن تلفات، عقب نشینی کردند و در مواضع قبل از آغاز عملیات، مستقر شدند.(۳)

ج) محور میانی (چپ)

در قله ۱۱۰۰ و ۱۱۵۰ موسوم به بازی دراز که فرماندهی آن به عهده سپاه بود، نیروهای خودی در ابتدا موفق به تصرف و تثبیت اهداف پشت داربلوط و بخش های شمالی ارتفاع ۱۱۰۰ شدند و سپس گروهی از این نیروها ارتفاع ۱۱۰۰ را تصرف کردند، اما به دلیل مشکلاتی مانند ناهماهنگی، حمایت نشدن به وسیله توپخانه و نیروهای زرهی خودی، نرسیدن مهمات و آب و غذا و آتش شدید دشمن به مرور این ارتفاع را خالی کرده، به مواضع قبلی خود بازگشتند.(۴)

د) محور چپ (جنوبی)

در محور چپ عملیات که نیروهای سپاه فرماندهی آن را برعهده داشتند، باوجود موانعی مانند سیم خاردار و میدان های مین، نیروهای خودی موفق به تصرف ارتفاع ۱۱۵۰شدند. این نیروها حتی به سمت ارتفاع ۱۱۰۰ پیشروی کردند، اما با واکنش نیروهای پیاده و زرهی دشمن که در منطقه بین ارتفاعات ۱۰۰۰ و ۱۱۰۰ مستقر بودند، مواجه و متوقف شدند.

بدین ترتیب تا پایان روز اول عملیات، فقط ارتفاع ۱۱۵۰ در تصرف نیروهای خودی باقی ماند.(۵)

در درگیری های روز اول عملیات، از نیروهای خودی ۱۲ نفر (۷ ارتشی، ۲ پاسدار و ۳ بسیجی) شهید و ۱۴۸ نفر (۹۲ ارتشی و ۵۶ سپاهی و بسیجی) مجروح شدند.(۶)

۱- دیدبان دیدگاه اول در این محور، براثر موج انفجار تعادل خود را از دست داده و قادر به انجام دادن مأموریت نبود و در طرح هم پیش بینی نشده بود که درصورت بروز مشکل، از دیدبان بخش های دیگر استفاده شود. (سند شماره ۱۷۱۰۹۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از نظارت و ارزشیابی به فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳/۸/۱۳۶۰،صص ۱۰-۱)
۲- * ازجمله مشکلات و کمبودهای این محور می توان به کمبود گلوله آر.پی.جی، کمبود بی سیم و همراه نداشتن کدهای مخابراتی توسط فرماندهان گروه ها (که موجب قطع ارتباط نیروها با یکدیگر برای مدت طولانی شد)، گم شدن نیروهای تدارکاتی در راه، نرسیدن آب به رزمندگان - بسیاری از نیروها در این محور براثر تشنگی شهید شدند - و پایین بودن کارایی تانک های خودی اشاره کرد؛ در گزارش واحد طرح و نظارت سپاه درمورد کارایی تانک ها آمده است: «در شب حمله از ۱۳ تانک، ۶ دستگاه آزمایش نشده بود و از ۷ دستگاه موجود، فقط ۳ دستگاه کار می کرد.» (همان)
۳- سند شماره ۰۰۴۹۷۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین؛ و - سند شماره ۴۳۶۵۱۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از منطقه۷ (فرماندهی) به فرماندهی، ۲۹/۷/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۱۷۱۰۹۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.
۴- سند شماره ۴۳۶۵۱۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۳؛ و - سند شماره ۰۰۴۹۷۳ مرکز مطالعات و تحقیقات

جنگ، پیشین.

۵- سند شماره ۲۹۲۹۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد سرپل به ستاد غرب، ۱۱/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲؛ و - سند شماره ۵۰۵۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنگی سرپل ذهاب به ستاد عملیاتی منطقه۷، ۲۰/۶/۱۳۶۰، صص ۵ - ۱.

۶- سرهنگ ستاد بازنشسته سید یعقوب حسینی، سرتیپ۲ بازنشسته محمد جوادی پور، ارتش جمهوری اسلامی ایران در هشت سال دفاع مقدس، جلد ۵، تهران: سازمان عقیدتی سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۳، ص۲۴۵.

عکس

▫

نقشه

ص:۷۰۱

به منظور تصرف خاکریز دشمن در شمال رودخانه کرخه موسوم به "خاکریز عصاشکل"، که از روستای جابرحمدان در کنار کرخه تا منطقه رملی شمال آن موسوم به تپه سبز به طول ۶ کیلومتر احداث شده بود، و بیرون راندن نیروهای عراقی از روستاهای این منطقه و نزدیک شدن به شهر بستان، عملیاتی به نام نصر در این منطقه اجرا شد.

طرح اولیه عملیات شامل دو بخش بود:

الف) طرح عملیاتی محور شمال رودخانه کرخه در غرب تپه های الله اکبر، که براساس آن می بایست واحدهایی از تیپ۳ لشکر۹۲ زرهی اهواز و ۲ گردان از سپاه پاسداران و ستاد جنگ های نامنظم با دو فلش به شمال و جنوب خاکریز خط مقدم دشمن حمله و آن را تصرف و پاک سازی می کردند.(۱)

ب) در بخش دوم طرح، برای تضمین موفقیت عملیات در شمال رودخانه کرخه، عملیاتی در محور جنوب این رودخانه پیش بینی شده بود که طبق آن، می بایست در غرب سوسنگرد نیروهای تیپ۱ لشکر به مواضع دشمن در این نقطه حمله و چند روستای الوان، دغاغله، سویدانی، مگاصیص و دهلاویه را تصرف می کردند.(۲) البته به دلایلی اجرای عملیات هم زمان در جنوب کرخه منتفی شد.(۳)

براساس این طرح، عملیات در شمال کرخه، پس از ۳۰ دقیقه اجرای آتش توپخانه، ساعت ۵ صبح امروز با هدف تصرف خط مقدم دشمن با دو فلش آغاز شد. در فلش چپ نیروها از شرق منطقه حمودی عاصی وارد عمل شدند و پس از حدود ۶ کیلومتر پیشروی ضمن تصرف روستای صالح حسن خود را به ۲۰۰ متری خاکریز دشمن رساندند، اما در این نقطه با مقاومت شدید نیروهای عراقی مواجه شدند. اجرای آتش سنگین تیربار و توپخانه دشمن از یک سو و تلفات زیاد از سوی دیگر موجب توقف نیروهای خودی شد.(۴)

ص:۷۰۲

۱- سند شماره ۱۱۳۲۸۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: برآورد اطلاعاتی واحد اطلاعات عملیات محور الله اکبر، شماره۱، ۱۱/۶/۱۳۶۰، صص ۶ - ۱.

۲- سند شماره ۲۷۶۰۶۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: برآورد اطلاعاتی، شماره۴، ۱۱/۶/۱۳۶۰، صص ۹ - ۱.

۳- در طرح پیشنهادی سپاه برای عملیات، پیش بینی شده بود که تیپ۱ لشکر با اجرای عملیات در جنوب کرخه علاوه بر تصرف زمین های این منطقه از آسیب پذیری و تهدید نیروهای عمل کننده در شمال کرخه برای تصرف خاکریز خط مقدم دشمن جلوگیری کند. به دلیل هموازی زمین جنوب کرخه نیروهای خودی هنگام پیشروی در محور شمال رودخانه کرخه تحت تسلط نیروهای عراقی مستقر در جنوب کرخه قرار داشتند و ازجانب آن تهدید می شدند. براساس گزارش های سپاه پاسداران اهواز، فرمانده تیپ۱ لشکر برای اجرای این مأموریت خواستار تقویت این تیپ با یک گردان زرهی شده بود که فرمانده نیروی زمینی ارتش (تیمسار ظهیرنژاد) موافقت نکرد. به همین دلیل، عملیات هم زمان در غرب سوسنگرد و جنوب رودخانه کرخه منتفی شد و نیروهای عمل کننده در شمال کرخه از همین منطقه تحت فشار قرار گرفتند. تاحدی که نتوانستند مأموریت خود را در این محور به

نتیجه کامل برسانند. (در منابع موجود نام این لشکر ذکر نشده است) (سند شماره ۵۲۱۱۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات سپاه اهواز به قائم مقام سپاه مرکز، ۱۴/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۹۵۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات جنوب به قائم مقام فرماندهی مرکز، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص ۱)

۴- سند شماره ۵۰۳۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از واحد اطلاعات عملیات سپاه خراسان (مستقر در اهواز) به واحد اطلاعات عملیات خوزستان، ۱۹/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

عکس

نقشه

ص:۷۰۳

افزون بر مقـاومت نیروهـای مسـتقر در پشت خـاکریز مقـدم عراق، نیروهـای عراقی حاضـر در جنوب رودخانه کرخه نیز از آن سوی رودخانه و از کنار، روی نیروهای درحال پیشـروی تسـلط داشـتند و با اجرای آتش پرحجم و مستقیم توپخانه، نیروهای خودی را در این منطقه تحت فشار قرار دادند.(۱)

هم زمان با اجرای عملیات در قسـمت چپ، در فلش شـمالی نیز حرکت نیروها از منطقه شحیطیه به سمت تپه دیدبانی دشمن موسوم به تپه سبز، آغاز شد. جنس رملی(۲) زمین منطقه موجب دشواری و کنـدی حرکت نیروها شـده بود، اما با تداوم حرکتِ رزمندگان سرانجـام، پس از ۴ ساعت پیشـروی و درگیری سرسـختانه با عراقی ها، قسـمت شمالی خاکریز دشمن ساعت ۹ صبح سقوط کرد و تعدادی از نیروهای دشمن در این منطقه به اسارت درآمدند.

تلاـش برای تصـرف کامـل نیمه شـمالی خاکریز تا ساعت ۱۵ ادامه داشت، امـا مقـاومت دشـمن مـانع رخنه بیشـتر و گسترش منطقه تصرف شده گردید و ادامه عملیات برای تکمیل اهداف، به روز بعد موکول شد. در این عملیات بیش از ۱۲۰ تن از نیروهای دشمن کشته و ۶۰ نفر نیز اسیر شدند.(۳)

۱

ارتش عراق بار دیگر مناطق مسکونی آبادان و شادگان را هدف حملات توپخانه ای خود قرار داد.

منـاطق مسـکونی آبادان امروز، آماج گلوله های توپخانه ارتش عراق بود. براثر این حملات ۳ نفر از اهالی شهر به شهادت رسیدند، ۲۲ نفر مجروح شدند و ۴ واحد مسکونی هم تخریب شد.(۴)

اصابت ۴ گلوله توپ به شـهر شادگان نیز، که در چند روز اخیر زیر آتش دشـمن قرار داشت، به شـهادت یک نفر و زخمی شدن ۶ نفر انجامید.(۵)

۲

در حمله افراد وابسـته به گروه هـای مسـلح غیرقـانونی به یـک گروه از نیروهای ژانـدارمری در محور سـقز - دیوانـدره، ۵ سرباز به شهـادت رسـیدند. این گروه پس از اسـکورت یـک سـتون خودرو، که حامـل مواد سوختی، خواربـار و وسایل ضـروری برای مردم سننـدج بود، در راه بازگشت در حوالی روسـتای سـنته در ۳۷ کیلومتری شـرق سـقز، به کمین افراد ضدانقلاب افتاد. پس از رسـیدن نیروهای کمکی، مهاجمان با استفاده از تاریکی هوا متواری شدند.(۶)

از سوی دیگر، امروز در دو عملیات جداگانه ۷ روستا در مناطق غرب کشور پاک سازی شد و

ص:۷۰۴

۱- همـان؛ و - سـند شـماره ۰۰۴۹۷۶ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنـگ: گزارش نـوبه ای ۲۴ ساعته واحـد اطلاعات عملیات سـپاه خوزستان به طرح و برنامه ریزی عملیات مرکز، شماره ۳۳۴، ۱۳۶۰/۶/۱۲، صص ۱ و ۲.

۲- رمل نوعی پوشـش شبیه خاک بسیار نرم است؛ در مناطق رملی تردد خودرو به هیـچ وجه امکان پـذیر نیست و حرکت نیروهای

پیاده نیز به دلیل نرمی زمین و فرورفتن پا در رمل، به سختی و کندی انجام می شود.

۳- سند شماره ۴۹۵۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات جنوب به قائم مقام فرماندهی مرکز، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۱۳۳۶۱۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات سپاه منطقه۸ (اهواز) به اطلاعات و عملیات سپاه مرکز، ۱۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۹۵۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب به فرماندهی مرکز و اطلاعات عملیات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۱۳۲۸۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۴- سند شماره ۱۱۳۲۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از دفتر سیاسی و انتظامی استانداری خوزستان به وزارت کشور (معاونت امور سیاسی و اجتماعی)، ۱۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۵- سند شماره ۵۲۰۳۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه خوزستان به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۲۰۰۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه خوزستان به سپاه پاسداران (فرماندهی)، ۱۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۳۴۸۱۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی اهواز، ۱۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۷، ۱۳/۶/۱۳۶۰، ص۹، سنندج - خبرگزاری پارس، ۱۲/۶/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۴.

تعدادی از افراد گروه های مسلح غیرقانونی کشته یا زخمی شدند و چند نفر نیز به اسارت درآمدند.

در یکی از این عملیات ها نیروهای مشترک ارتش، سپاه و بسیج با همکاری پیشمرگان مسلمان کرد منطقه نگل (واقع در محور سنندج - مریوان)، ۵ روستای این منطقه شامل نگل، رشنش، پیچون، شویشه و دانیکش را پاک سازی کردند. در این عملیات ۲۳ نفر از اعضای گروه های ضدانقلاب کشته یا زخمی و چند نفر از آنان نیز با سلاح و مهمات اسیر شدند. پس از آزاد شدن این روستاها، مردم و اهالی محل به استقبال نیروهای خودی آمدند.(۱)

نیروهای پایگاه دیواندره نیز روستاهای علی آباد و مران را در شمال دیواندره، پاک سازی کردند. در این عملیات، یکی از افراد ضدانقلاب کشته و چند نفر نیز مجروح شدند.(۲)

۱

در اقدامات تروریستی امروز در بندر انزلی و تهران یک نفر شهید و ۳ نفر مجروح شدند. در مشهد هم یک سوءقصد ناکام ماند.

حجت الاسلام مرتضی خدادادی نماینده امام در جهاد سازندگی بندر انزلی، در منزلش در روستای پیل علی باغ از توابع این شهرستان، هدف سوءقصد قرار گرفت. ساعت ۳:۳۰ بامداد امروز، درحالی که وی در منزل خود درحال استراحت بود، یک نارنجک جنگی به داخل خانه پرتاب شد و براثر انفجار آن، حجت الاسلام خدادادی به شهادت رسید و همسرش از ناحیه هر دو پا به شدت مجروح گشت و فرزند خانواده نیز زخمی شد. مهاجمان پس از این اقدام با استفاده از تاریکی شب متواری شدند. به همین مناسبت، امروز در بندر انزلی عزای عمومی اعلام شد و مردم شهر راه پیمایی کردند.(۳)

خبرگزاری پارس هم به نقل از یک مقام مسئول در منطقه ۱۰ تهران گزارش داد: افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب پس از شناسایی و تعقیب یک پاسدار کمیته انقلاب اسلامی، او را در خیابان مهرگان با اتومبیل زیر گرفتند. این پاسدار از ناحیه سر به شدت مجروح شد. مهاجمان نیز بلافاصله از محل تصادف گریختند.(۴)

در مشهد هم یکی از افراد متعهد شهر هدف سوءقصد سرنشینان مسلح یک خودرو پیکان قرار گرفت که فقط خسارت های جزئی به مغازه وی وارد شد، ولی آسیبی به این شخص نرسید.(۵)

۲

با کشف یکی از مراکز امن سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در آمل که از ۳ خانه تیمی تشکیل شده بود، ۲ نفر از اعضای فعال این سازمان دستگیر شدند و تعدادی اسلحه و مهمات به دست آمد.

یک مقام آگاه در سپاه پاسداران درمورد چگونگی اجرای این عملیات گفت: «درپی وقوع چند انفجار پراکنده در هارون محله آمل که عمدتاً با هدف ایجاد رعب و وحشت در مردم

۱- سند شماره ۵۲۱۰۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه۷ به فرماندهی مرکز، ۱۴/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۲۱۲۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۷ (کرمانشاه) به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۲۹/۸/۱۳۶۰، ص ۲۱؛ و - سند شماره ۲۵۷۶۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه۷ به فرماندهی ستاد مرکزی، ۱۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۱۲؛ و - سند شماره ۵۲۱۰۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه۷ به فرماندهی مرکز، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۵۲۰۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه منطقه۳ (فرماندهی) به سپاه پاسداران مرکز (فرماندهی)، ۱۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص ۱۵.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۷، ۱۳/۶/۱۳۶۰، ص۱۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۲/۶/۱۳۶۰.

۵- روزنامه اطلاعات، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۲.

صورت می گرفت و براساس اطلاعات دریافتی از مردم، ساعت۲۲:۳۰، این منطقه توسط نیروهای سپاه و کمیته تحت کنترل و مراقبت شدید قرار گرفت. پس از این اقدام، یکی از این عناصر اقدام به پرتاب بمب به سمت نیروهای سپاه کرد که منجر به شهادت یک نفر از آنان به نام عزیزالله فضلی گردید. با روشن شدن هوا حلقه محاصره تنگ تر شد و با همکاری مؤثر و فعال مردم محل، این مرکز که از ۳ خانه در مجاورت هم تشکیل شده بود به تصرف درآمد و ۲ نفر نیز دستگیر شدند، اما تعدادی از این افراد با آغاز این حرکت ازسوی نیروها و با استفاده از تاریکی شب موفق به فرار شدند.

از این مرکز که طراحی بیشتر ترورهای سطح شهر آمل در آنجا برنامه ریزی می شد، چند نارنجک، اسلحه ژ۳، یوزی و فشنگ های مربوط به آن، انواع بمب های دست ساز و آتش زا، وسایل گریم، بی سیم، کتاب ها و اسناد مختلف به دست آمد.»(۱)

۱

در دو اقدام جداگانه تعقیب وگریز در تهران و رشت و در جریان درگیری پاسداران با افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در حوالی ارومیه ۲ نفر از عناصر ضدانقلاب کشته شدند. تیراندازی به منزل حاکم شرع اهواز هم تلفاتی نداشت.

ساعت ۱۷ امروز، نیروهای کمیته انقلاب اسلامی تهران در کوی یکم خیابان سید جمال الدین اسدآبادی، برای دستگیری دو موتورسوار مسلح به تعقیب آنها پرداختند، اما این دو نفر برای فرار اقدام به پرتاب نارنجک و تیراندازی به سمت مأموران کردند. در این حادثه به کسی آسیبی نرسید، اما براثر انفجار نارنجک، شیشه ۵ اتومبیل - که در این محل پارک بودند - شکست و مهاجمان با استفاده از فرصت ایجادشده، گریختند.(۲)

در رشت هم دو سرنشین یک خودرو که مظنون به مشارکت در ترور حجت الاسلام صادق حبیب زاده(۳) بودند، بدون توجه به فرمان ایست نیروهای سپاه متواری شدند، پس از مدتی تعقیب وگریز یکی از آنان براثر تیراندازی کشته شد و نفر دوم با استفاده از تاریکی شب به طرف جنگل های اطراف فرار کرد.(۴)

همچنین در ارومیه، ۲ فرد وابسته به سازمان مجاهدین خلق به سمت پاسداران مستقر در سه راهی خوی - ایو اوغلی واقع در محور خوی - مرند، تیراندازی کردند که با واکنش این نیروها یکی از آنان کشته و دیگری متواری گردید. در این درگیری یک پاسدار مجروح شد.(۵)

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۵۲۰۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (چالوس) فرماندهی به ستاد مرکزی (مرکز فرماندهی)، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۲- روزنامه کیهان، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۶، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۵، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۱/۶/۱۳۶۰.

۳- حجت الاسلام حبیب زاده امام جماعت مسجد محله نقره دشت شهرستان رشت بود که روز قبل به دست دو موتورسوار ترور شد.

۴- روزنامه اطلاعات، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

۵- روزنامه اطلاعات، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۴.

.

در اهواز هم سرنشینان مسلح یک اتومبیل در دو نوبت به سوی پاسداران و مأموران پلیس مستقر در مقابل منزل حاکم شرع این شهر تیراندازی کردند که با تیراندازی متقابل مأموران، متواری شدند.(۱)

۱

در ۶ مورد پرتاب مواد منفجره و بمب آتش زا در شهرهای تهران، شهرضا و شیراز یک تن ۷ نفر مجروح شدند و خساراتی نیز به بار آمد.

ساعت ۲۱ امروز، دو فرد مسلح یک نارنجک ساچمه ای به داخل ساختمانی در خیابان کسری منشعب از خیابان جامی تهران، که محل تشکیل جلسات قرائت قرآن بود، پرتاب کردند. براثر انفجار این نارنجک، ۶ نفر مجروح شدند. مهاجمان بلافاصله پس از این اقدام، با موتور از محل گریختند.(۲)

در شهرضای استان اصفهان هم ۳ حادثه رخ داد:

در اولین حادثه، دو بمب آتش زا به منزل یکی از کارمندان متعهد اداره ثبت احوال پرتاب شد. در این حادثه شیشه های ساختمان شکست، اما به کسی آسیب نرسید.

در حادثه دیگری در این شهر، براثر پرتاب دینامیت به مغازه کرایه اسباب و ظروف خانگی متعلق به یکی از افراد متعهد شهر خسارت های فراوانی به بار آمد.

همچنین دو موتورسوار مسلح در حین حرکت با اسلحه کلاشینکف به سمت منزل یکی از پاسداران شهرضا تیراندازی کردند. این اقدام خسارت جانی و مالی درپی نداشت.(۳)

در شیراز نیز یک بمب دست ساز به طرف مغازه یکی از افراد متعهد شهر پرتاب شد که خسارتی به بار نیاورد. مغازه این فرد پیش از این هم با بمب آتش زا به آتش کشیده شده بود.(۴)

۲

نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی صبح امروز به آیت الله محمدرضا مهدوی کنی - که شورای موقت ریاست جمهوری ایران او را برای تصدی پست نخست وزیری به مجلس معرفی کرده بود - رأی تمایل دادند. بدین ترتیب وی از مجموع ۱۹۶ رأی با کسب ۱۷۸ رأی موافق، ۱۰ رأی مخالف و ۸ رأی ممتنع نخست وزیر جدید ایران شد.(۵)

درپی رأی تمایل مجلس به آیت الله مهدوی کنی، رئیس مجلس در جلسه بعدازظهر، نامه

۱- سند شماره ۳۴۸۱۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی استان خوزستان، ۱۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- روزنامه کیهان، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۴- سند شماره ۵۲۰۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه منطقه ۹ (شیراز) به فرمانده و اطلاعات سپاه مرکز، ۱۲/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- روزنامه اطلاعات، ۱۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.

وی را درباره معرفی کابینه قرائت کرد.(۱) متن نامه بدین شرح است:

«بسمه تعالی

مجلس شورای اسلامی، در اجرای اصل ۱۳۳ قانون اساسی و با عنایت به ماده ۱۷۹ آیین نامه داخلی مجلس، بدین وسیله اسامی هیئت وزیران که به تصویب شورای موقت ریاست جمهوری رسیده است، به منظور أخذ رأی اعتماد به شرح زیر به آن مجلس محترم تقدیم می شود. نظر به اینکه اعضای این دولت در کابینه برادر شهیدمان حجت الاسلام دکتر محمدجواد باهنر نیز عهده دار همین وظایف بوده اند، لذا برنامه دولت همان است که در هنگام معرفی کابینه قبلی تقدیم مجلس شورای اسلامی شده است.

محمدرضا مهدوی کنی - نخست وزیر جمهوری اسلامی ایران.»(۲)

در این نامه، بجز وزیر راه وترابری و وزیر کشور (مهدوی کنی) - که به سمت نخست وزیری انتخاب شده بود - سایر وزیران با همان ترکیب کابینه قبلی به این شرح به مجلس معرفی شدند:

۱. علی اکبر پرورش، وزیر آموزش وپرورش.

۲. عبدالمجید معادی خواه، وزیر ارشاد اسلامی.

۳. حسین نمازی، وزیر اقتصاد و دارایی.

۴. میرحسین موسوی، وزیر امور خارجه.

۵. حبیب الله عسگراولادی مسلمان، وزیر بازرگانی.

۶. هادی منافی، وزیر بهداری.

۷. مرتضی نبوی، وزیر پست و تلگراف و تلفن.

۸. سید محمد اصغری، وزیر دادگستری.

۹. سید موسی نامجو، وزیر دفاع.

۱۰. محمدهادی نژادحسینیان، وزیر راه وترابری.

۱۱. مصطفی هاشمی خوراسکانی، وزیر صنایع.

۱- آقای هاشمی رفسنجانی درمورد سیر توافق شورای موقت ریاست جمهوری و نخست وزیر درمورد انتخاب اعضای کابینه می

نویسد: «با آقایان مهدوی و [موسوی] اردبیلی درباره کابینه، مخصوصاً وزیران کشور و راه، خیلی سریع توافق کردیم و کابینه کاملی برای اولین بـار در تاریـخ انقلاب تصویب کردیم و آقای مهـدوی [در نامه ای] کابینه را به مجلس معرفی کرد. این کارها در ظرف یکی دو ساعت انجام شـد. راستی که هماهنگی چه انـدازه کارها را سـرعت می دهـد. بعد از شـروع جلسه عصـر در مجلس، با نامه آقای مهدوی به مجلس رفتم و نامه را خواندم سـرعت عمل، تأثیر خوبی داشت.» (اکبر هاشـمی رفسنجانی،: عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۲۲۳)

۲- روزنامه اطلاعات، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۱۲. محمدعلی نجفی، وزیر فرهنگ و آموزش عالی.

۱۳. محمد میرمحمدصادقی، وزیر کار و امور اجتماعی.

۱۴. محمد سلامتی، وزیر کشاورزی.

۱۵. سید کمال الدین نیک روش، وزیر کشور.

۱۶. محمدشهاب گنابادی، وزیر مسکن و شهرسازی.

۱۷. بهزاد نبوی، وزیر مشاور در امور اجرایی.

۱۸. محمدتقی بانکی، وزیر مشاور و سرپرست سازمان برنامه وبودجه.

۱۹. محمود روحانی، وزیر مشاور و سرپرست سازمان بهزیستی.

۲۰. سید حسین موسویان، وزیر مشاور و سرپرست شرکت ملی فولاد.

۲۱. محمد غرضی، وزیر نفت.

۲۲. حسن غفوری فرد، وزیر نیرو.

۱

اشغال سفارت ایران در واتیکان و تجمع مقابل محل برگزاری اجلاس انجمن بین المللی حقوق دو اقدام امروز هواداران گروه های مخالف جمهوری اسلامی در ایتالیا و فرانسه بود.

به گزارش رادیو امریکا، حدود ۲۰ دانشجوی ایرانی مخالف نظام جمهوری اسلامی برای مدتی کوتاه سفارت جمهوری اسلامی ایران در واتیکان را اشغال کردند. درپی این حادثه، پلیس ایتالیا ساختمان سفارت را محاصره و دانشجویان را پس از خروج از این مکان بازداشت کرد.(۱)

در فرانسه نیز، حدود ۶۰ نفر از دانشجویان چپ گرای ایرانی امروز، مقابل محل برگزاری شصتمین اجلاس انجمن بین المللی حقوق که حقوق دانان و دیپلمات هایی از کشورهای گوناگون در آن شرکت داشتند، اعتصابِ نشسته کردند. خبرگزاری فرانسه با اعلام این خبر افزود: «ریاست این جلسه به تظاهرکنندگان گفت ... انجمن بین المللی حقوق یک هیئت خصوصی است و نمی تواند درمورد امور سیاسی کشورها، اعلامیه های رسمی صادر کند. پلیس فرانسه به منظور انصراف دانشجویان و لغو اعتصاب، با آنان به مذاکره پرداخت.»(۲)

۲

درپی وقوع حادثه انفجار در ساختمان نخست وزیری و شهادت رئیس جمهور و نخست وزیر ایران، خبرگزاری ها و رسانه های غربی به گمانه زنی درباره عاملان این حادثه پرداختند. دراین میان باوجود اظهارات مبهم و دوپهلوی رجوی، اخبار حاکی از دست داشتن سازمان

ص:۷۰۹

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۶، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۴ ضمیمه، رادیو امریکا، ۱۱/۶/۱۳۶۰.

۲- همان، ص۱۴، دیژون - خبرگزاری فرانسه، ۱۱/۶/۱۳۶۰.

مجاهدین خلق (منافقین) در این انفجار است.(۱)

پس از موضع گیری شتاب زده و بدون هماهنگی دفتر سازمان مجاهدین خلق در لندن درخصوص پذیرش مسئولیت انفجار ساختمان نخست وزیری و تکذیب آن ازسوی سازمان در پاریس، این بار رجوی در پاسخ به سؤال خبرنگار شبکه تلویزیونی ای.بی.سی. امریکا درمورد موضع صریح سازمان درباره این انفجار، علناً مسئولیت این اقدام را برعهده نگرفت، اما درعین حال فقط سازمان را قادر به اجرای چنین عملیاتی دانست. در قسمتی از گفت و گوی خبرنگار این شبکه با رجوی آمده است:

«تد کاپل مخبر تلویزیون ای.بی.سی. پرسید: نظر شما درباره انفجارها و بمب گذاری ها و سوءقصد هایی که اخیراً در تهران صورت گرفته است، چیست؟

رجوی: من از جزئیات امر اطلاعی ندارم، ولی همین قدر می توانم بگویم که این بازتاب طبیعی اقدامات [امام] خمینی است. ...

تد کاپل: بنابراین این طبیعی است که بسیاری از اشخاص تصور کنند که مجاهدین مسئول این ترورها هستند.

رجوی: من این مطلب را به شما گفتم و آن را مجدداً تکرار می کنم که من در پاریس به سر می برم و هنوز از کم وکیف جریان مطلع نیستم، ولی ازنظر ما این مقاومت قانونی و خیلی طبیعی است. ...»

باوجود موضع گیری های مبهم رجوی، خبرگزاری فرانسه خبر دیگری را مبنی بر پذیرش مسئولیت این اقدام توسط سازمان مجاهدین خلق منتشر کرد. در گزارش خبرگزاری فرانسه از ابوظبی آمده است: «روزنامه الاتحاد (چاپ ابوظبی)، امروز به نقل از یک اطلاعیه سازمان مجاهدین خلق نوشت یکی از چهار نفر دولتمردان ایران با سازمان مجاهدین خلق در تهران همکاری می کند. به نوشته این روزنامه، اطلاعیه مزبور تلفناً توسط [فرد] گمنامی که خود را سخنگوی سازمان مجاهدین خلق معرفی می کرد به این روزنامه گزارش شده است. این روزنامه می نویسد شخص تماس گیرنده به زبان فارسی و عربی صحبت می کرد. الاتحاد سپس نوشت تماس گیرنده، نام دولتمرد مذکور را نیز ذکر [کرد] ولی سردبیری ترجیح داد که آن را منتشر نکند. این روزنامه به نقل از رابط تلفنی نوشت فرد مذکور در زمان انفجار در داخل دفتر خودش که نزدیک دفتر نخست وزیر است بوده و کمی قبل از حادثه توسط اعضای مجاهدین به خارج از نخست وزیری انتقال داده شده است.(۲)* رابط تلفنی به نام سازمان مجاهدین

ص:۷۱۰

۱- اسنادی که بعدها به ویژه پس از سقوط رژیم بعث عراق با حمله امریکا به این کشور منتشر شد، نشان داد که سازمان مجاهدین خلق (منافقین) عامل اصلی این انفجار بوده است.

۲- * به نظر می رسد منظور از فرد مذکور کشمیری نفوذیِ سازمان مجاهدین خلق و عامل اصلی انفجار در ساختمان نخست وزیری است.

مسئولیت حادثه را نیز به عهده گرفته است.»(۱)

بهزاد نبوی سخنگوی دولت، درمورد دلایل ضدونقیض بودن مواضع رجوی و سازمان مجاهدین خلق درباره مسئولیت این انفجار، گفت: «اینها در انفجار دفتر حزب جمهوری اسلامی هم یک چنین کاری کردند، گروهک های سیاسی در گذشته خجالت می کشیدند این قبیل کارها را به خود نسبت دهند و این مسئله را درحال تردید نگه داشتند تا اگر نتایج آن خوب بود بگویند ما بودیم و اگر نتایج منفی داشت، که داشته، آن را محکوم کنند، که درمجموع نشان دهنده شکست کامل آنان است.»(۲)

۱

ضرورت تشکیل یک سازمان اطلاعاتی واحد و منسجم که از چندی قبل - به ویژه پس از انفجار در دفتر مرکزی حزب جمهوری اسلامی - در محافل سیاسی و اطلاعاتی و رسانه ای ایران مطرح شده بود، پس از انفجار در ساختمان نخست وزیری، بار دیگر مورد توجه قرار گرفت.

روزنامه کیهان در مطلبی پرسش ها و ابهامات مردم درباره انفجار ساختمان نخست وزیری را مطرح کرده و نوشته است:

«متن سؤالات مکرر و بحث برانگیز امت اسلام به این شرح است:

۱. علل انفجار و چگونگی اقدام برای شناسایی و دستگیری عامل یا عاملین بمب گذاری.

۲. باتوجه به تشابه جریان بمب گذاری در حزب جمهوری و نخست وزیری چه کسی در این ماجرای فجیع دست داشته است؟

۳. چه شخصی می توانسته خیلی راحت به ساختمان و اتاق کنفرانس وارد و با خیال راحت مواد منفجره را جاسازی نماید؟ محلی که باید از نقطه نظر حفاظتی از امنیت کامل برخوردار باشد.

۴. وزارت کشور و مسئولان حفاظت نخست وزیری تاکنون چه اقدامی کرده اند؟

۵. گفته شده هیئتی مأمور بررسی چگونگی ماجرای انفجار در نخست وزیری شده، این هیئت تاکنون به چه نتایجی رسیده است؟

۶. گفته می شود که پلیس فقط حفاظت درب ورودی نخست وزیری را عهده دار بوده، عاملان حفاظت ساختمان های داخلی و مسئول حفاظت [و] انتظامات داخلی چه کسانی بوده اند؟

۷. روی هم رفته، مسئولان چه پاسخی در قبال این فاجعه عظیم که موجب ازدست دادن رئیس جمهور محبوب و نخست وزیر شده است برای ملت شهیدپرور و مبارزمان دارند؟»(۳)

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم نیز با صدور اطلاعیه ای ضمن تأکید بر ضرورت تشکیل یک سازمان اطلاعاتی برای ایجاد امنیت در داخل کشور، پیشنهادهایی را دراین باره

۱- همان، ص۲۰ ضمیمه، رادیو امان، ۱۱/۶/۱۳۶۰؛ و - همان، صص ۱۸ و ۱۹، ابوظبی - خبرگزاری فرانسه، ۱۱/۶/۱۳۶۰.
۲- روزنامه کیهان، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۳.
۳- روزنامه کیهان، ۱۰/۶/۱۳۶۰، ص۲.

مطرح کرد. در بخشی از این اطلاعیه آمده است:

«به همه مسئولین محترم و ادارات جمهوری اسلامی ایران موارد ذیل پیشنهاد می شود:

۱. تشکیل سازمان اطلاعات و ضداطلاعاتی نیرومند و گسترده در کشور.

۲. خلع سلاح عمومی و مسلح کردن افراد مطمئن و مکتبی برطبق ضوابط دقیق و حساب شده.

۳. تأیید قاطعیت دادستان محترم جمهوری اسلامی ایران و همکاری در تصمیمی که نسبت به ستون پنجم اتخاذ فرمودند، زیرا باوجود تمام مشکلاتی که معلول رژیم سابق و جنگ تحمیلی و اخلالگری های منافقین است، موضوع امنیت که اجرای طرح ها را امکان پذیر می سازد در درجه اول اهمیت است.»(۱)

توجه محافل سیاسی و رسانه ای ایران به موضوع لزوم ایجاد یک سازمان اطلاعاتی واحد، بازتاب هایی در برخی رسانه های غربی داشت؛ ازجمله نشریه گاردین (چاپ لندن) به نقل از خبرنگار خود در تهران، از تصمیم نمایندگان مجلس شورای اسلامی برای تصویب طرحی به منظور تشکیل یک سازمان اطلاعاتی منسجم خبر داد و نوشت: «با انتقاد شدید از عدم امنیت برای مقامات کشور که سبب شهادت رئیس جمهور و نخست وزیر در روز یکشنبه گشت، مجلس ایران تصمیم گرفته است تا یک سازمان امنیت مرکزی تشکیل دهد. از آغاز انقلاب تا امروز،[برقراری] امنیت و [انجام دادن] وظایف پلیس (در این دو سال و نیم) در دست گروه ها و سازمان های انقلابی بوده است.»(۲)

رادیو اسرائیل نیز به نقل از سرمقاله امروز روزنامه جمهوری اسلامی، گفت:

«روزنامه جمهوری اسلامی ارگان حزب حاکم ایران، امروز در مقاله اساسی خود خواستار گردید یک وزارت اطلاعات و امنیت به ریاست یکی از افراد مورد اعتماد دولت با اختیارات بسیار به وجود آید تا بتواند به موج ترورهای سیاسی و بمب گذاری های کنونی پایان دهد. جمهوری اسلامی در مقاله اساسی خود تحت عنوان "اهمال بس است"، نوشت: حکومت در ظرف سال های اخیر به گروه مجاهدین خلق امکان داده که تشکیلات خود را سازمان دهد و در تأسیسات دولتی رسوخ کند و در این دو سال دولت نیز اقداماتی علیه آنها به عمل نیاورده است. روزنامه جمهوری اسلامی نتیجه گرفت که باید هرچه زودتر یک وزارت اطلاعات و امنیت به وجود آید.»(۳)

۱

به دنبال برگزاری مراسم تشییع پیکرهای شهیدان رجایی و باهنر با حضور پرشکوه و میلیونی مردم و حمایت عمومی اقشار مختلف ملت از نظام جمهوری اسلامی، رادیو صدای امریکا به نقل از روزنامه واشنگتن پست، مواضع بنی صدر درباره حوادث اخیر ایران به ویژه انفجار ساختمان نخست وزیری را، اظهاراتی تبلیغی توصیف کرد که فقط موجب امیدواری برخی مخالفان انقلاب

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص ۴.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۸، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۱۵، لندن - خبرگزاری پارس، ۱۳/۶/۱۳۶۰.
۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۰، ۱۶/۶/۱۳۶۰، ص۵ ضمیمه، رادیو اسرائیل، ۱۵/۶/۱۳۶۰.

اسلامی به سرنگونی نظام شده است. این روزنامه در ادامه امام خمینی را دارای قدرت سیاسی و تاکتیکی لازم برای اداره کشور دانست. در بخشی از این گزارش آمده است:

ابوالحسن بنی صدر رئیس جمهوری معزول رژیم جمهوری اسلامی ایران، چند روز قبل از تبعید امن و راحت خود در فرانسه با اطمینان خاطر پیش بینی کرد که ازمیان رفتن ۵ تن از رهبران جمهوری اسلامی، منجر به سقوط کامل این رژیم خواهد شد. بنی صدر هنگامی که از کشته شدن دو تن از افراد این لیست ۵ نفری اطلاع یافت، گفت به عقیده او کار امام خمینی به آخر رسیده است.

روزنامه واشنگتن پست پس از ذکر این مقدمه نوشته است: «[اما] بنی صدر از قبول این واقعیت سر باز زده است که [امام] خمینی به رغم ناآرامی های سیاسی، اقتصادی درحال زوال، جنگ فرسایشی یک ساله با عراق، شورش های خیابانی و... هنوز از قدرت و استحکام کافی برخوردار است و پاسداران فدایی [امام] خمینی هنوز قدرتمندترین نیروی سیاسی سازمان یافته ایران هستند.»

این روزنامه در ادامه درمورد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) افزوده است: «سازمان مجاهدین را با سختی می توان یک جنبش مردمی دانست و پس از فرار مسعود رجوی رهبر این سازمان به فرانسه در معیت بنی صدر شایعاتی مبنی بر ایجاد شکاف در ارکان این سازمان به گوش می رسد.»

واشنگتن پست در پایان تفسیر خود تأکید کرده است: «تا هنگامی که [امام] خمینی زنده است چنین به نظر می رسد که حکومت های ملایان همچنان ادامه خواهد داشت. یکی از تحلیل گران فرانسوی باتوجه به رویدادهای اخیر ایران می گوید کسانی که تصور می کنند کار حکومت [امام] خمینی به پایان رسیده است، از این نکته غافل اند که او هنوز تنها کسی است که قدرت سیاسی و تاکتیکی آن را دارد که طرف داران سازمان یافته خود را هر آن که تصمیم بگیرد بسیج کند.»(۱)

۱

در چند روز اخیر، رسانه ها و مجامع خبری جهان در اخبار و تحلیل های خود به بررسی تأثیر شهادت رجایی و باهنر بر امور داخلی ایران و پیش بینی فروپاشی قریب الوقوع نظام جمهوری اسلامی پرداخته اند. اغلب سیاستمداران، ایران شناسان، ناراضیان سیاسی و... ازدست دادن رئیس جمهور و نخست وزیر ایران را موجب ازهم پاشیدگی نظام سیاسی کشور دانسته و آینده ایران را سرشار از هرج ومرج و احتمالاً همراه با جنگ های داخلی پیش بینی کرده اند. درعین حال این افراد خاطرنشان ساخته اند تا وقتی امام خمینی در قید حیات است نظام جمهوری اسلامی نیز بر سر قدرت باقی خواهد ماند.

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۶، ۱۲/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲ ضمیمه، رادیو امریکا، ۱۱/۶/۱۳۶۰.

رادیو بی بی سی برنامه ای را به زبان انگلیسی و با عنوان "ایران پس از انفجار نخست وزیری" در چند نوبت پخش کرد. در این برنامه، اوین هایر یکی از کارشناسان مسائل ایران در بی بی سی، فرد هالیدی مورخ مارکسیست و ایران شناس مشهور انگلیسی که پیش از انقلاب سال ها در ایران بوده است و دکتر رضا صبری تبریزی استاد ایرانی دانشگاه ادینبرو (ادینبورگ) - که به گفته بی بی سی، گرایش هایی به حزب توده دارد - شرکت داشتند.(۱)

وضعیت حاکمیت سیاسی ایران پس از انفجار ساختمان نخست وزیری نخستین موضوعی بود که در این برنامه تفسیری درباره آن بحث شد؛ بخش هایی از مطالب مطرح شده در برنامه بی بی سی چنین است:

«در ایران برای دومین بار در دو ماه، دولتمردان مهم در کابینه آیت الله خمینی به قتل رسیدند. این عده شامل رجایی رئیس جمهوری و باهنر نخست وزیر و چهار تن دیگر بودند. این اقدامات و قتل عناصر اصلی حزب حاکم جمهوری اسلامی به نظر می رسد باعث بی ثباتی رژیم آیت الله خمینی شده باشد. لیکن حمایت مردمی از دولتمردان همچنان در مراسم تشییع جنازه این عده به چشم می خورد. یک میلیون نفر در تهران در مراسم سوگواری شرکت کردند. آیت الله خمینی هیچ نشانه ای از ضعف قدرت نشان نداده است و هیچ نشانه ای از کاهش قبضه قدرت توسط وی مشاهده نمی شود.

اولین قدم پس از این قتل و بمب گذاری اخیر، تشکیل شورای موقت ریاست جمهوری بود که از دو تن تشکیل شده است: رئیس مجلس ایران و رئیس شورای عالی قضایی. قدم دوم یافتن کسی برای رهبری حزب جمهوری اسلامی بود و این نیز برعهده یک روحانی دیگر که به آیت الله خمینی نزدیک است گذارده شد.(۲) قدم بعدی، انتخاب مهدوی کنی وزیر کشور به نخست وزیری موقت است و به نظر می رسد کابینه تا زمان انتخابات بعدی در وضعیت موقتی باشد. حزب جمهوری اسلامی دارای پایه های ایدئولوژیک محکمی است که حداقل انسجام آن را حفظ می کند، مخصوصاً در این دوره پرتشنج.

سخنگوی بی بی سی: درنتیجه هیچ نشانه ای [از] سازش و تفاهم با مخالفان و رژیم دیده نمی شود. آیا نشانه ای از این هست که رژیم به دنبال عملیات مداوم چریکی ازسوی چریک های مخالف رژیم سقوط کند؟

فرد هالیدی: من فکر نمی کنم رژیم [امام] خمینی درحال سقوط باشد. این رژیم هنوز از حمایت برخی از بخش های مردم برخوردار است هنوز از دارایی هایی برخوردار است و می تواند از چندین هزار جوان مسلح برای دفاع از خود استفاده کند. مسلماً رژیم ضعیف شده

ص:۷۱۴

۱- همان، ص۲۱، واشنگتن - خبرگزاری پارس، ۱۱/۶/۱۳۶۰.

۲- شورای مرکزی حزب جمهوری اسلامی در اولین جلسه خود پس از انفجار در ساختمان نخست وزیری، آیت الله خامنه ای امام جمعه تهران و نماینده امام در شورای عالی دفاع را به عنوان دبیرکل حزب انتخاب کرد. (روزشمار ۹/۶/۱۳۶۰)

است و در برآوردن احتیاجات مردمی و راضی کردن آنها شکست خورده است، ولی اگر آن را با آخرین روزهای شاه مقایسه کنید، خواهید دید که در آن زمان تظاهرات وسیع خیابانی علیه رژیم صورت می گرفت و اعتصابات متعددی بود که اکنون ما شاهد تظاهرات علیه رژیم فعلی نیستیم و اعتصابی هم علیه آن نمی شود. درنتیجه، قدرت مخالفان از بروز مخالفت سیاسی خود از دوره شاه کمتر است. ...

دکتر رضا صبری تبریزی استاد دانشگاه ادینبرو (ادینبورگ) در اسکاتلند، یکی از ستایش کنندگان انقلاب اسلامی است. وی از یک دیدار شش هفته ای از ایران بازگشته است و معتقد است حمایت از دولت مذهبی در ایران بسیار قوی است و این علی رغم خشونت های اخیر در این کشور است.

تبریزی: با تعجب تمام من مشاهده کردم که قتل ۷۲ تن و خاصه آیت الله بهشتی، که درحقیقت یک شوک برای ملت بود، اثر تقویت کننده ای در نزد حامیان دولت داشت و من فکر می کردم مردم و دولت براثر آن تاحدی خواهند ترسید و کسی حاضر نخواهد شد مقامی را بپذیرد. در انقلاب اسلامی، مقدسات و شهادت و سیاست باهم آمیخته اند. در تشییع جنازه رجایی و باهنر بیش از یک میلیون نفر در تهران شرکت کردند، این نشان می دهد که دولت هنوز ازسوی میلیون ها نفر از مردم حمایت می شود. ما باید به عینیت ها مراجعه کنیم.

گوینده بی بی سی: سازمانی که مسئول اکثر خشونت ها در ایران شناخته شده است سازمان چپ اسلامی یعنی مجاهدین خلق است. درنتیجه این سازمان بیش از سایرین در معرض تهاجم دولت بوده است. ...

فرد هالیدی: هفته گذشته که من با مسعود رجوی رهبر مجاهدین در پاریس صحبت کردم، وی معتقد بود که ضربات [به سازمان] سنگین نیست و می گفت بافت اصلی زیرزمینی سازمان مجاهدین خلق دست نخورده باقی مانده است. تاکتیک آنها عمدتاً حمله به سازمان های دولتی و کشتن رهبران دولت است و من فکر می کنم آنها به این گونه عملیات خود ادامه دهند تا نشان دهند می توانند در مقابل رژیم ایستادگی کنند و به آن پاسخ دهند و نشان دهند که هنوز دارای یک سازمان کارآمد هستند. مسئله ای که سازمان مجاهدین با آن روبه روست درحقیقت آن است که هرچند این تاکتیک برای تبلیغ مفید است، لیکن برای براندازی رژیم کافی نیست و باعث می شود که رژیم بهانه ای برای تهاجم بیشتر به آنها پیدا کند. مجاهدین باید متحدان دیگری بیابند و این دلیل آن بود که آنها با بنی صدر کار کردند. آنها همچنین با کردهای غرب ایران تماس دارند، مجاهدین باید متحدان در داخل (دستگاه) دولت نیز بیابند. رجوی نیز دراین باره گفت که مجاهدین هواداران بسیاری در نیروهای پلیس، پاسداران انقلاب و نیروی هوایی دارند. البته درحقیقت این نیروی هوایی بود که بنی صدر و رجوی را به خارج از کشور انتقال داد.

ص:۷۱۵

گوینده بی بی سی: ولی بنا به اعتقاد دکتر صبری تبریزی حمایت از رجوی و بنی صدر در میان ایرانیان رو به کاهش است.

تبریزی: مردم معتقدند این دولت نیست که مردم را می کشد بلکه این تروریسم است که با تشویق شخصیت هایی چون بنی صدر و رجوی باعث کشته شدن عده ای می شود. بنی صدر مردم را به شورش علیه دولت دعوت کرد و بنا به دستور او بسیاری از مردم در خیابان ها کشته شدند. از سوی دیگر، بنی صدر به عنوان یک سیاستمدار مسئول کشور را ترک کرد. درنتیجه، باید بگویم که مردم تقصیر این وقایع ناراحت کننده اخیر را برعهده دولت نمی گذارند. آنها تقصیر را متوجه کسانی می دانند که با دولت مخالف هستند؛ یعنی بنی صدر و رجوی.

گوینده بی بی سی: بمب گذاری روز یکشنبه در ایران برعهده امپریالیست های خارجی و خاصه امریکا گذارده شده است، ولی آیا دولت حقیقتاً معتقد است که دست امریکا در این بمب گذاری بوده است؟

تبریزی: ما مجبور نیستیم هر اتهامی را بپذیریم، ولی حمایت رسانه های عمومی غرب از ضدانقلابیون ایران - مجاهدین (خلق)، لیبرال ها، بنی صدر و رجوی - دولت ایران را بر آن داشته است که در پشت تمام توطئه ها و اعمال تروریستی، غرب و امریکا وجود دارد. از سوی دیگر، در جنگ عراق و ایران، دولت معتقد است که عراق ازسوی امریکا و اقمار آن مانند عربستان سعودی، اردن و مصر حمایت می شود. درنتیجه ایران از هرسو مورد تهدید است.

گوینده بی بی سی: این تهدید تا چه حدی با واقعیات وفق می دهد؟[دارد؟]

هالیدی: امریکایی ها از اهمیت ایران نه ازنظر منابع نفت بلکه ازنظر موقعیت استراتژیک آن به خوبی آگاه هستند. به نظر من امریکایی ها فعلاً چندان در ایران دخالتی ندارند، درحالی که شوروی کارهای بسیاری کرده است، ولی مسائل دیگری نیز وجود دارد که امریکا مجبور است سعی کند راه حل خاص خود را در ایران به جلو برد. ولی امریکا از اخراج افسران و سیاستمدارانی که می توانستند به نفع امریکا در ایران عمل کنند ناراحت است. امریکا البته از یک ایستگاه رادیویی تبعیدیان ایران در قاهره، حمایت می کند و با خانواده سلطنتی هم تماس دارد و به نظر می رسد که سیا در بلوچستان ایران ازطریق امارات عربی نیز دخالت هایی داشته باشد. در واشنگتن پست هفته پیش گزارشی بود مبنی بر اینکه سیا و ترک ها اقدامات مشترکی می کنند. ولی من فکر نمی کنم که امریکایی ها نقش اصلی را داشته باشند و این ادعای تهران که امریکا را محکوم می کند پایه ای ندارد زیرا در این هرج ومرج، واقعاً کسی نمی تواند بر اوضاع و احوال اثر گذارد. مسلماً در مواردی دست های خارجی وجود دارند ولی من فکر نمی کنم این دست ها درحال حاضر درحال عمل کردن باشند.

گوینده بی بی سی: آیت الله خمینی گفته است که حتی اگر وی بمیرد ملت سالم خواهد ماند، آیا شما موافق هستید؟

هالیدی: منظور [آیت الله] خمینی از ملت درواقع ملت اسلام است و آنچه وی به عنوان "سالم"، از آن یاد می کنند مسلماً خود وی بهتر می داند، ولی مسلماً ازبین رفتن [آیت الله] خمینی، چه به صورت طبیعی یا غیرطبیعی ضربه محکمی به رژیم خواهد زد و آن را ضعیف خواهد کرد. من فکر نمی کنم این امر البته بلافاصله به سقوط رژیم بینجامد. زیرا هنوز رژیم می تواند مردم را بسیج کند. درضمن هنوز یک تشکیلاتی که به طور جدی رژیم را در خطر اندازد مانند آنچه در دوره شاه وجود داشت، وجود ندارد.»(۱)

۱

در آستانه اولین سالگرد آغاز جنگ ایران و عراق و در روزهایی که حوادث داخلی ایران به خصوص شهادت رجایی و باهنر، اخبار جنگ را تحت الشعاع خود قرار داده است، خبرگزاری یونایتدپرس در گزارشی تحلیلی به بررسی آخرین وضعیت نیروهای ارتش عراق در خاک ایران، پرداخته است. این گزارش بدون اشاره به سخنان صریح مقامات عراقی مبنی بر تمایل به پذیرش صلح (با تأمین شرایط خود) و خارج شدن از وضعیت دشوار نظامی موجود، می کوشد تا حضور عراقی ها را در جبهه های جنگ موفق جلوه دهد. در قسمتی از این گزارش آمده است:

«صدام حسین رئیس جمهوری عراق، برای حاکمیت بر شط العرب [اروندرود] جنگ را آغاز کرد. ناظران معتقدند وی فکر می کرد می تواند ظرف چند روز به این منظور دست یابد. صدام حسین هنوز به هدف خود نرسیده و باتوجه به اینکه هیچ تغییر مهمی در موضع ایران صورت نگرفته، ناظران بر این عقیده اند که افق پایان جنگ در چشم انداز نیست.

انگیزه صدام حسین هرچه بود، ولی بیش از آنچه برایش چانه می زد به دست آورده است. نیروهای عراقی توان نگهداری تقریباً تمامی بخش هایی را که در روزهای آغاز جنگ به تصرف درآورده بودند، داشته اند. در قسمت هایی از مرز ۵۵۰ کیلومتری، عراقی ها تا ۱۰۰ کیلومتر به داخل خاک [ایران] پیشروی کرده اند. جاده های میان بصره و پایگاه های عراقی در نزدیکی آبادان کشیده شد و به نیروهای عراقی امکان استفاده از وسایل و کمک ها را داد. پاره ای از اردوگاه های خط مقدم جبهه از برنامه تلویزیونی رنگی و روزنامه های بغداد برخوردارند. اما عراقی ها بیش از این حد به داخل ایران نفوذ نکردند. هم اکنون ناظران سیاسی معتقدند [صدام] حسین که علاقه مند به داشتن رهبری یک ارتش اشغالگر نیست آمادگی پایان دادن به جنگ را دارد. به اعتقاد آنان آنچه او را از این امر باز می دارد عدم تمایل به معامله با رژیم فعلی ایران است.»(۲)

این درحالی است که خبرگزاری پارس با اعلام خبر سفر طه یاسین رمضان معاون اول نخست وزیر عراق به یوگسلاوی، درمورد تمایل نیروهای عراقی برای خروج از بن بستی که در آن گرفتار شده اند، آورده است: «براساس گزارشات رسمی، یاسین در دیدارهای خود با مقامات یوگسلاوی به طور مفصل دلایلی پیرامون علت بروز جنگ ارائه داشته و شرایطی که

۱- همان، صص ۱۲ - ۷، لندن - خبرگزاری پارس، ۱۱/۶/۱۳۶۰.

۲- همان، صص ۳ و ۴، بیروت - یونایتدپرس، ۱۱/۶/۱۳۶۰.

تحت آن جنگ آغاز شده را از دیدگاه خود تشریح نموده و آن گاه تمایل عراق را نسبت به حل اغتشاشات با ایران مورد تأکید قرار داده است. در این ملاقات ها یوگسلاوی نیز خواستار حل هرچه زودتر مناقشات براساس منشور سازمان ملل و اصول سیاست غیرمتعهدها شده بود.»(۱)

۱

خبرگزاری آسوشیتدپرس به نقل از نشریات ژاپن، از کناره گیری کمپانی میتسویی از پروژه ۱۷/۳ میلیارد دلاری پتروشیمی ایران خبر داد و افزود دولت ژاپن با تصویب این طرح به بزرگ ترین و پر دردسرترین پروژه سرمایه گذاری خارجی ژاپن پایان داده است.

این خبرگزاری گزارش داد: «به نوشته این روزنامه ها، وزارت صنعت و تجارت بین المللی ژاپن که پروژه را به دنبال توقف های پیاپی آن مسکوت گذاشته بود، با جبران خسارات میتسویی تحت برنامه بیمه صادرات موافقت کرد. میتسویی که یک مجتمع معظم از شرکت های تجاری ژاپن و شریک ایرانی در پروژه پتروشیمی است می تواند ادعای خسارتی معادل ۴۳۴ میلیون دلار کند. یک مقام بلندپایه میتسویی اتخاذ تصمیم نهایی را دراین مورد تکذیب کرد، اما روکوسوکه تاناکا رئیس میتسویی، خاطرنشان ساخت تغییر در سیاست دولت را دیروز در یک مصاحبه مطبوعاتی اعلام کرد. تاناکا افزود ما درباره اوضاع ایران نگرانیم و میتسویی به تصمیمات هیئت مدیره خود درمورد برخورد با پروژه پتروشیمی ایران و ژاپن احترام می گذارد.

عملیات کند ساختمانی کارخانه بندر [امام] خمینی که تاکنون ۸۵ درصد آن پایان یافته است، در اکتبر سال ۱۹۷۹ به یک پروژه ملی مبدل شده بود، اما ناآرامی های سیاسی ایران و جنگ این کشور با عراق بر آن تأثیر گذاشت.»(۲)

۲

سازمان عمل اسلامی عراق در گزارشی از حفاظت کاخ ریاست جمهوری عراق به وسیله نیروهای امنیتی اردن خبر داد.

در قسمتی از این گزارش که در روزنامه اطلاعات به چاپ رسیده، آمده است: «رژیم اردن عده زیادی از مزدوران خود را به عراق گسیل داشته است تا از کاخ ریاست جمهوری حفاظت کنند و از این طریق موجبات اطمینان خاطر و امنیت صدام را فراهم سازند. مزدوران اردنی تنها نقش حراست از کاخ ریاست جمهوری را به عهده ندارند، بلکه اساساً تمامی بخش های حساس و تأسیسات مهم متعلق به حزب بعث نیز زیر کنترل و حفاظت این عده می باشد. این اقدام که ازسوی رژیم اردن به عمل آمده است مربوط به قسمتی از قراردادی است که درزمینه کمک های جنگی، با عراق منعقد گردیده است.»(۳)

ص:۷۱۸

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۷، ۱۳/۶/۱۳۶۰، صص ۸ و ۹، بلگراد - خبرگزاری پارس، ۱۱/۶/۱۳۶۰.
۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۶، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۳، توکیو - آسوشیتدپرس، ۱۱/۶/۱۳۶۰.
۳- روزنامه اطلاعات، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۲.

روزشمار جنگ پنجشنبه ۱۲ شهریور ۱۳۶۰ ۴ ذیقعده ۱۴۰۱ ۳ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

در دومین روز اجرای عملیات نصر در غرب تپه های الله اکبر و شمال رودخانه کرخه و شمال غربی سوسنگرد، رزمندگان ایرانی با اجرای آتش و پیشروی توانستند قسمت دیگری از سمت راست خاکریز، موسوم به "خاکریز عصاشکل" را تصرف کنند. علاوه برآن تپه سبز که محل دیدبانی نیروهای دشمن در این منطقه بود هم به دست نیروهای خودی افتاد.

نیروهای عراقی با ازدست دادن همه قسمت های سمت راست (شمال) خاکریز شش کیلومتری خود، در موقعیت دفاعی نامناسبی قرار گرفتند. در جریان عملیات امروز، دشمن ۶ تانک و یک انبار مهمات خود را از دست داد. ۲ بالگرد عراقی نیز با آتش پدافند نیروهای خودی سرنگون شدند.

در مدت دو روز عملیات در این منطقه درمجموع، ۳۰ تانک و نفربر دشمن منهدم شد و بیش از ۱۰۰ نظامی عراقی کشته و ۶۶ نفر اسیر شدند. بدین ترتیب نیروهای خودی یک گام دیگر به بستان نزدیک شدند.(۱)

در این عملیات از نیروهای خودی نیز ۷۰ نفر شهید و ۸۵ تن مجروح شدند. همچنین یک بالگرد ارتش هنگام شناسایی مواضع دشمن در حوالی بستان سقوط کرد، اما خلبان آن با تلاش دو خلبان بالگرد دیگر نجات یافت.(۲)

۲

با گذشت دو روز از اجرای عملیات شهیدان رجایی و باهنر در شمال رودخانه کرخه کور،(۳) امروز نیروهای عراقی با استفاده از ضعف موضع پدافندی رزمندگان در مقابل یکی از پل های این رودخانه (واقع در جنوب روستای حنانیه) و تأمین نشدن پل در این قسمت، با عبور از این

۱- روزنامه کیهان، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۰۰۴۹۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته واحد اطلاعات عملیات سپاه خوزستان به طرح و برنامه ریزی عملیات، شماره ۳۳۵، ۱۳/۶/۱۳۶۰، ص۱؛ و - ابوالقاسم حبیبی، دشت آزادگان در جنگ، (اطلس راهنما - ۴)، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، ۱۳۸۱، ص۹۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۷، ۱۳/۶/۱۳۶۰، ص۵، اهواز - خبرگزاری پارس، ۱۲/۶/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۶۴۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از طرح و برنامه ریزی عملیات منطقه۸ به فرماندهی منطقه ۸،۱۰/۹/۱۳۶۰ صص ۷ و ۸.

۳- این عملیات دو روز قبل اجرا شد. (روزشمار ۱۰/۶/۱۳۶۰)

پـل، به نیروهـای خودی مسـتقر در این منطقه حمله کردنـد. در این درگیری ها که از ساعت ۵ صبح تا ۲۱ ادامه داشت، بـا مقاومت نیروهای خودی مهاجمان موفق به توسعه سـرپل خود نشدنـد و با ازدست دادن ۱۰ تانک، ۱۰ نفربر و یـک خودرو حامل مهمات و تلفاتی بالغ بر ۵۰ کشـته یا زخمی، در وضعیت قبل از حمله باقی ماندند. هرچند این اقدام ارتش عراق ناکام ماند، اما آنان با استقرار تجهیزات زرهی خود این سرپل را حفظ و تقویت کردند.(۱)

۱

در ادامه عملیات شـهید رجایی و باهنر در غرب سـرپل ذهاب و در ارتفاعات بازی دراز، که روز گذشـته اجرا شـد، نیروهای خودی امروز به دفاع از مواضع تصرف شده در ارتفاع ۱۱۵۰ ادامه دادند. جنگنده های نیروی هوایی ارتش نیز در چند نوبت مواضع نیروها و محل استقرار تانک ها و سلاح های سنگین دشمن را بمباران کردند. امروز یک صد نفر از نظامیان عراقی که در این عملیات اسیر شده بودند، به پشت جبهه ها منتقل شدند.

علاوه براین، نیروهای خودی در محور میانی عملیات در منطقه شیرین آب نیز پیشروی و خطوط پدافندی خود را اصلاح کردند.(۲)

ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی در اطلاعیه ای درباره نتایج عملیات امروز اعلام کرد که عراق در درگیری با نیروهای خودی مستقر در ارتفاعات ۱۱۵۰، متحمل ۳۰۰ تا ۴۰۰ کشته شده است.(۳)

دراین حال به گزارش خبرگزاری پارس، عراق مـدعی شده است نیروهای ایرانی در سـرپل ذهاب و غرب سوسـنگرد ۳۰۰۰ کشته و چند هزار زخمی و تعداد فراوانی اسیر داده اند.(۴)

۲

براثر دو حمله عناصر ضدانقلاب در پیرانشهر و مهاباد، چند نفر مجروح شدند و خسارت هایی به بار آمد.

یک دسـتگاه وانت متعلق به سپاه پاسداران پیرانشهر به کمین افراد مسلح ضدانقلاب افتاد و به آتش کشیده شد. در این حادثه راننده خودرو نجـات یـافت، امـا خودرو آتش نشـانی که برای خـاموش کردن آتش در محل حاضـر شـده بود، هـدف حمله قرار گرفت و خساراتی به آن وارد آمد. با حضور نیروهای سپاه پاسداران مهاجمان گریختند.(۵)

در مهابـاد نیز تعـدادی از افراد وابسته به گروه هـای مسـلح غیرقـانونی به یـک مقر نیروهای سـپاه و بسـیج حمله کردنـد. با مقاومت نیروهای مستقر در پایگاه، مهاجمان مسلح مجبور به عقب نشینی شدند. در این درگیری ۵ نفر از نیروهای بسیج مجروح شدند.(۶)

۱- سند شماره ۰۰۴۹۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۲؛ و - سند شماره ۵۲۰۷۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات سپاه اهواز به فرماندهی و اطلاعات عملیات سپاه مرکز، ۱۳/۱۰/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- خبرگزاری پارس، نشـریه گزار ش های ویژه، شـماره ۱۶۸، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۳، کرمانشـاه - خبرگزاری پارس، ۱۳/۶/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۷، ۱۳/۶/۱۳۶۰، صص ۵ و ۷، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۱۲/۶/۱۳۶۰.

۳- روزنامه کیهان، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.
۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۷، ۱۳/۶/۱۳۶۰، ص۳، رادیو صوت الجماهیر، ۱۲/۶/۱۳۶۰.
۵- سند شماره ۵۲۰۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از پیرانشهر (ارومیه) به تهران (فرماندهی سپاه)، ۱۳/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۹، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۶، سنندج - خبرگزاری پارس، ۱۴/۶/۱۳۶۰.
۶- روزنامه اطلاعات، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۴۱۷۵۴۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از طرح و برنامه ریزی عملیات تهران به فرماندهی ارومیه، ۱۲/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

ترور معاون آموزش وپرورش قزوین، حمله به منزل سرپرست استانداری گیلان، بمب گذاری، پرتاب نارنجک و تیراندازی به ساختمان کمیته انقلاب اسلامی منطقه ۹ تهران ازجمله اقدامات خرابکارانه امروز افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی بود که تلفات و خساراتی را درپی داشت.

معاون آموزش وپرورش قزوین و عضو سابق شورای فرماندهی سپاه پاسداران این شهر، هدف سوءقصد دو موتورسوار مسلح قرار گرفت. در این حادثه مهاجمان که در مسیر تردد قدرت الله چگینی کمین کرده بودند، او را در مقابل منزلش با شلیک ۴ گلوله کلت کالیبر۴۵ مجروح کردند و متواری شدند. وی پس از انتقال به بیمارستان به شهادت رسید.(۱)

در رشت نیز چند تن از اعضای مسلح شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) به وسیله دو خودرو و با هدف به گروگان گرفتن اعضای خانواده سرپرست استانداری گیلان به منزل وی حمله کردند. لحظاتی بعد، نیروهای گروه گشت واحد عملیات سپاه در این محل حاضر و با مهاجمان درگیر شدند. دامنه درگیری به محوطه ساختمان آب و برق شمال کشیده شد، اما سرانجام با کشته شدن ۳ نفر از مهاجمان و مجروح شدن ۲ نفر از آنان، درگیری پایان یافت.

در این حادثه یک پاسدار به نام مهدی قناد شهید شد و ۳ نفر (یک پاسدار و ۲ نفر از کارکنان اداره آب و برق) نیز مجروح شدند. از مهاجمان ۳ اسلحه ژ۳ و یک کلت به دست آمد.(۲)

بنا به اعلام خبرگزاری پارس، این اقدام به تلافی کشته شدن یکی از اعضای رسمی و کاندیدای شاخه تبریز سازمان مجاهدین خلق در انتخابات مجلس شورای اسلامی انجام گرفته است. این فرد صبح امروز در درگیری با نیروهای سپاه پاسداران رشت کشته شده بود.(۳)

در تهران ظهر امروز، حدود ۱۰ فرد مسلح سوار بر دو اتومبیل و دو موتورسیکلت، پس از پرتاب ۳ نارنجک به سمت ساختمان ستاد ۶ منطقه ۹ کمیته انقلاب اسلامی در خیابان انقلاب تهران، آنجا را با مسلسل به رگبار بستند. مهاجمان پس از این اقدام بلافاصله از محل گریختند. این حادثه تلفات جانی نداشت، ولی براثر انفجار نارنجک ها، به محوطه ورودی ساختمان خساراتی وارد شد.(۴)

در اهواز نیز یک نارنجک جنگی به منزل یکی از افراد متعهد شهر پرتاب شد که خسارت هایی به بار آورد، اما کسی آسیب ندید.(۵)

همچنین انفجار بمب در شهر ایذه (استان خوزستان)، خسارتی ایجاد نکرد، بمب دیگری که در مقابل شهرداری این شهر کار گذاشته شده بود نیز کشف و خنثی شد.(۶)

در چالوس نیز بمب آتش زایی که حاوی یک کیلو خرج توپ ارتشی بود و در سنگر پایگاه بسیج تعبیه شده بود، کشف و خنثی شد.(۷)

۱- سند شماره ۵۲۰۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات سپاه قزوین به ستاد فرماندهی مرکز، ۱۲/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۱۹.

۲- روزنامه اطلاعات، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۵۲۰۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (چالوس) به فرماندهی ستاد مرکزی، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۹، ۱۵/۶/۱۳۶۰، صص ۸ و ۹، رشت - خبرگزاری پارس، ۱۴/۶/۱۳۶۰.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۵۲۰۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۴- روزنامه اطلاعات، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۷، ۱۳/۶/۱۳۶۰، ص۱۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۲/۶/۱۳۶۰.

۵- سند شماره ۴۱۷۵۸۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی استان خوزستان (اهواز) به استانداری استان خوزستان، ۱۳/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۶- روزنامه اطلاعات، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۴۱۷۶۲۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری خوزستان به وزارت کشور (اداره کل انتظامی)، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۷- سند شماره ۵۲۰۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۱.

۱

امروز دو خانه تیمی در آستانه اشرفیه و آباده کشف شد. همچنین تعدادی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و سازمان پیکار در شهرهای مختلف کشور دستگیر شدند.

درپی وقوع انفجار و آتش سوزی در منزلی در آستانه اشرفیه، بلافاصله مردم نیروهای سپاه را مطلع کردند. با حضور پاسداران مشخص شد این مکان یکی از خانه های تیمی سازمان مجاهدین خلق است و افراد حاضر در آن مشغول ساخت بمب بوده اند که این حادثه رخ داده است.

با بازرسی این منزل یک نارنجک جنگی، یک کلت، تعدادی فشنگ کلت و ام یک، مقداری مواد منفجره، ۱۵ بمب دست ساز، ۶ چاشنی انفجاری و الکتریکی، سیم های مخصوص ساخت تله های انفجاری، نیم گالن باروت، یک ماسوره انفجاری، ۳ بسته خرج خمپاره و تعدادی اسناد درون گروهی و نشریه و کتاب به دست آمد. همچنین ۸ نفر در این خانه تیمی دستگیر شدند.(۱)

در شهرستان آباده در استان فارس، با گزارش مردم یک خانه تیمی متعلق به سازمان مجاهدین خلق شناسایی شد و ۱۵ نفر در آنجا دستگیر شدند. از این مکان تعداد فراوانی فشنگ، اسلحه، مواد منفجره تی.ان.تی، بمب های دست ساز و آتش زا، دستگاه تکثیر و اطلاعیه و اعلامیه کشف و ضبط شد.(۲)

امروز همچنین در آستانه اشرفیه ۲ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق و پیکار که از مدتی قبل تحت تعقیب بودند شناسایی و دستگیر شدند.(۳)

در بابل نیز ۲ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق دستگیر شدند.(۴) در مشهد هم نیروهای سپاه پاسداران موفق شدند یکی از اعضای کادر بالای این سازمان در استان گیلان را شناسایی و دستگیر کنند. این فرد به سپاه پاسداران لاهیجان تحویل داده شد.(۵)

در صومعه سرا نیز در هفته گذشته، ۸ تن از افراد سازمان مجاهدین خلق و یک عضو سازمان پیکار شناسایی و دستگیر شدند.(۶)

۲

نماینده سازمان چریک های فدایی خلق (اکثریت) با مراجعه به سپاه پاسداران ساری تعدادی تجهیزات نظامی شامل ۵ اسلحه ژ۳، ۴ اسلحه برنو، یک قبضه اسلحه ام یک، ۶ قبضه انواع مختلف کلت، یک تفنگ نارنجک انداز، یک خشاب ژ۳ و ۱۲ عدد کلت، ۶ کپسول گاز اشک آور دستی و تفنگی و ۶۲۹ تیر فشنگ را تحویل پاسداران داد.(۷)

گفتنی است پس از اعلام رسمی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) مبنی بر آغاز فعالیت های نظامی و مسلحانه علیه نظام و حوادث ۳۰ خرداد،(۸) برخی گروه های سیاسی مانند سازمان پیکار

ص:۷۲۴

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۵۲۱۱۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه ۳ (چالوس)

به فرماندهی ستاد مرکزی، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۲- روزنامه اطلاعات، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۳- همان.

۴- سند شماره ۵۲۰۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۱.

۵- سند شماره ۵۲۰۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۲.

۶- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۷، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۷- سند شماره ۵۲۰۶۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه ساری به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۲/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۸- ۳۰ خرداد ۱۳۶۰ آغاز ورود علنی سازمان به فاز مسلحانه است.

در راه آزادی طبقه کارگر، با تأسی به این سازمان برای مخالفت با نظام، مشی مسلحانه را در پیش گرفتند، اما برخی گروه ها در اتخاذ مشی حزبی، دچار دودستگی شدند؛ ازجمله سازمان چریک های فدایی خلق که پس از انشعاب، "اقلیت" پیرو جنگ مسلحانه با نظام شد و "اکثریت" مصالحه با نظام را برگزید.

۱

امام خمینی با ارسال پیام های جداگانه ای برای نخست وزیر هند و همچنین صدر هیئت رئیسه شوروی، از ابراز همدردی آنان با ملت ایران در فاجعه شهادت شهیدان رجایی و باهنر، تشکر کردند. در قسمتی از پیام امام برای ایندیرا گاندی آمده است:

«از اظهار محبت و همدردی شما متشکرم. و به خصوص از اینکه در این مصیبت دردناک در کشور خود اعلام عزای عمومی کرده اید تشکر می کنم و امید است مشاهده این اعمال وحشیانه که به دست عمال امریکای جنایتکار انجام می گیرد، چهره واقعی این دایه های مهربان تر از مادر را برای ملل تحت ستم و مستضعف جهان آشکار ساخته بیش از این فریب تبلیغات مسموم آنها را نخورند و کشورهای خود را از چپاولگری و غارت این غارتگران حفظ نمایند و پاسخ دندان شکنی به اتهامات دشمنان ملت ما باشد که بی شرمانه هرگونه تهمتی، حتی خرید اسلحه و ایجاد رابطه با رژیم اشغالگر قدس و فلسطین عزیز را به دولت اسلامی و انقلابی ما می زنند.»(۱)

همچنین بخشی از پیام امام خمینی به لئونید برژنف صدر هیئت رئیسه و نیکلای تیخونف نخست وزیر شوروی چنین است: «پیام تسلیت شما را درمورد فاجعه دلخراش شهادت دو مسئول بزرگ و متعهد کشورمان، رئیس جمهور محبوب و نخست وزیر عزیز، دریافت نمودم، از اظهار محبت و همدردی شما متشکرم و امید است این حوادث ناگوار ملل مستضعف جهان را دربرابر استعمارگران منسجم تر و برای کسب استقلال و آزادی مصمم تر سازد.»(۲)

۱- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی(ره))، جلد ۱۵، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ پنجم ۱۳۸۹، ص ۱۶۰.
۲- همان، ص ۱۵۹.

۱

نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی امروز پس از استماع سخنان مخالفان و موافقان، با ۱۷۰ رأی موافق، ۴ رأی مخالف و ۴ رأی ممتنع به کابینه نخست وزیر جدید (آیت الله مهدوی کنی)، رأی اعتماد دادند.(۱) گفتنی است ۹ تن از نمایندگان نیز در رأی گیری شرکت نکردند.

آیت الله مهدوی کنی پس از کسب رأی اعتماد کابینه اش، در جمع نمایندگان مجلس در سخنانی ضمن تأکید بر ضرورت انسجام نیروها به ویژه درمورد مسائل امنیتی، سه اولویت اساسی دولت جدید را به ترتیب، جنگ، امنیت داخلی و مسائل اقتصادی اعلام کرد و گفت: «در دوران انقلاب تمرکز قدرت لازم است، گرچه قانون اساسی مراکز قدرت را از هم جدا کرده است. در یک مملکت انقلابی و انقلاب زده نمی شود متفرق کار کرد و قسمتی از نابسامانی های موجود به خصوص در مسائل امنیتی به خاطر این است که انسجام لازم وجود ندارد. ما از شما و نهادهای انقلابی و ملت ایران تقاضا می کنیم که وحدت و انسجام خود را بیش ازپیش حفظ کنند.»

نخست وزیر همچنین درخصوص اولویت های دولت گفت: «ما درحال حاضر، سه مسئله مهم داریم که باید مورد توجه قرار گیرد: اولین مسئله، جنگ است که این دولت آن را تعقیب خواهد کرد و ما باید با پیروزی، دشمن را از این آب و خاک بیرون برانیم و مسلم است که دشمنان برای اینکه ما این مسئله را فراموش کنیم اغتشاشات داخلی فراهم می کنند. دومین مسئله امنیت داخلی است که خواست همه مردم می باشد. مسئله دیگر، مسائل اقتصادی کشور است که با کوششی که دولت خواهد کرد امیدواریم با کارهای ضربتی و با برنامه های درازمدت این مشکلات از بین برود.»(۲)

۱- آرای مثبت نمایندگان مجلس به کابینه آقای مهدوی کنی بالاترین نصاب موافق در تاریخ مجلس و انقلاب تا این دوره است. (اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۲۲۳)

۲- روزنامه کیهان، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۳.

درپی اعلام خبر ملاقات هانی الحسن مشاور سیاسی یاسر عرفات با مسعود رجوی و تکذیب آن ازسوی سازمان آزادی بخش فلسطین و سفیر این سازمان در تهران،(۱) رسانه ها و خبرگزاری ها، اخبار متعدد و تصویری از این ملاقات را منتشر کردند.

خبرگزاری رویتر از مصاحبه مسعود رجوی با روزنامه النهار (چاپ بیروت) خبر داد که در آن رجوی خبر دیدار با هانی الحسن را تأیید کرده است.(۲)

رادیو لندن نیز در گزارشی با اعلام اینکه یک سخنگوی سازمان مجاهدین خلق در پاریس خبر این دیدار را بار دیگر تأیید کرده است، گفت: «خبرگزاری فرانسه که نخستین بار خبر این ملاقات را انتشار داد، می گوید که یکی از کارمندان عالی رتبه آن خبرگزاری دو روز پیش، در حومه پاریس که محل سکونت آقای مسعود رجوی است با هانی الحسن ملاقات کرد.»(۳)

پس از افشای این اخبار، خبرگزاری فرانسه اعلام کرد که مسئولان فلسطینی، به طور سربسته، صحت این خبر را پذیرفته اند، اما می کوشند برای تنزل دادن اهمیت این ملاقات، آن را یک اقدام شخصی توسط هانی الحسن جلوه دهند. به گزارش این خبرگزاری: «یک مقام مسئول در جنبش مقاومت فلسطین امروز گفت به دنبال تماس هانی الحسن عضو کمیته مرکزی الفتح با مسعود رجوی رئیس سازمان مجاهدین خلق، وی به بیروت احضار شده است.»

خبرگزاری فرانسه در ادامه افزود: «یادآوری می شود اظهارات مقام یادشده توسط خبرگزاری فلسطین وفا مخابره شده است. این مقام اضافه کرد درحال حاضر هانی الحسن یک مرخصی استعلاجی را می گذراند و برای مذاکره هیچ دستورالعملی به وی داده نشده است.»(۴)

از سوی دیگر، خبرگزاری پارس از واشنگتن درباره روابط گسترده سازمان مجاهدین خلق با ساف (سازمان آزادی بخش فلسطین) گزارش داد: «طبق اطلاعات موثق و اکید که ازسوی منابع فلسطینی ها در بیروت به دست آمده، ۳۰۰ عضو از اعضای سازمان مجاهدین خلق در پایگاه های فتح بیروت به سر می برند. حدود ۲۵ تن از اعضای این سازمان در منطقه فاکاهانی، یعنی در مقر ساف واقع در قسمت غربی بیروت دیده شده اند و پس از پرس و جو معلوم شده که تعداد آنها به ۳۰۰ تن می رسد.»(۵)

درپی انتشار این اخبار، روزنامه تایمز مالی با چاپ عکسی از دیدار رجوی و هانی الحسن به گمانه زنی ها و بحث ها درمورد صحت انجام این ملاقات، خاتمه داد. تایمز مالی در پایین این عکس نوشته است:

«به نظر می رسد بحث و مجادله بر سر اینکه آیا یکی از رهبران چپ گرای تبعیدی ایران به نام مسعود رجوی با هانی الحسن نماینده سازمان آزادی بخش فلسطین، در پاریس ملاقات

۱- خبر این ملاقات در روزشمار ۱۰ شهریور ۱۳۶۰ آمده است.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۷، ۱۳/۶/۱۳۶۰، ص۱۵، بیروت - خبرگزاری رویتر، ۱۲/۶/۱۳۶۰؛ و - همان، ص۷ ضمیمه، رادیو لندن، ۱۲/۶/۱۳۶۰.

۳- همان، ص۵ ضمیمه، رادیو لندن، ۱۲/۶/۱۳۶۰.

۴- همان، ص۱۴، بیروت - فرانس پرس، ۱۲/۶/۱۳۶۰.

۵- همان، ص۲۰، واشنگتن - خبرگزاری پارس، ۱۲/۶/۱۳۶۰.

کرده است با دیـدن این عکس خاتمه بپذیرد.» این روزنامه افزوده است: «این عکس در محل اقامت مسـعود رجوی و ابوالحسن بنی صدر در پاریس به هنگام ملاقات هانی الحسن با رجوی برداشته شده است.»(۱)

۱

پس از علنی شدن خبر دیدار هانی الحسن یکی از اعضای مهم سازمان آزادی بخش فلسطین و مشاور سیاسی یاسر عرفات با مسعود رجوی در پاریس، اولین واکنش مسئولان ایرانی با رعایت برخی ملاحظات و با نوعی احتیاط همراه بود.

در اولین اقدام محمدحسین لواسانی مدیرکل سیاسی آسیا و افریقا در وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، در مصاحبه ای مطبوعاتی در بیروت، درباره ملاقات اخیر رجوی و هانی الحسن در پاریس و تأثیر آن بر روابط ایران با فلسـطین گفت: «رهبر و ملت ایران قبل و بعد از انقلاب با قدرت کامل پشتیبان انقلاب فلسـطین بوده و هسـتند و اگر احیاناً بعضی از اطرافیان فلسطینی ها نسبت به ما موضع خاصـی دارند و یا برعکس، این مسـئله هیچ گونه تأثیری بر اصل پشتیبانی انقلاب اسلامی ایران از انقلاب فلسطین نخواهد داشت.»(۲)

نشـریه رویـدادها و تحلیل (نشـریه داخلی سـپاه پاسداران) نیز در شـماره اخیر خود ضـمن بررسـی اخبار مربوط به این دیدار، نوشت: «بایـد به سوءاسـتفاده های تبلیغاتی رسانه های غرب مبنی بر تیره کردن روابط ایران با سازمان آزادی بخش فلسـطین از یک طرف و همچنین وجهه کـاذب دادن به مخـالفین از طرف دیگر دقت نمود، به عنوان نمونه عکسـی که روزنـامه تـایمز مالی از صـحنه دیـدار رجوی با هانی الحسن انداخته از یک طرف این ملاقات را تأیید می کند و از طرف دیگر باتوجه به ماهیت صـهیونیستی این نشـریه، بایستی توجه کرد که دو هدف دیگر مد نظرش بوده است:

۱. تیره کردن روابط ایران با سازمان آزادی بخش فلسطین.

۲. بزرگ کردن رجوی و معرفی او به عنوان شخصیتی که با سازمان آزادی بخش فلسطین رابطه دارد.

ضمناً بـد نیست یادآوری شود که هانی الحسن هوادار نزدیکی بیشتر الفتـح با عربسـتان سـعودی و درحقیقت نماینـده خط عربسـتان سعودی در سازمان آزادی بخش فلسطین می باشد.»(۳)

۲

مصاحبه های روزانه بنی صـدر با خبرگزاری ها و نشـریات گوناگون چهره او را از یک رئیس جمهور مخلوع که درصـدد براندازی نظام جمهوری اسـلامی ایران است به مرور، تبـدیل به فردی کرده است که بیشتر ترجیـح می دهد درمورد توانمندی هایش صـحبت کنـد، تا اینکه دست به اقـدامی عملی بزند. در روزهای اخیر نیز اغلب رسانه های غربی بر این مطلب تأکید داشـتند که ازنظر محافل سیاسی و اطلاعاتی، به جای توجه به بنی صدر باید روی سازمان مجاهدین

ص:۷۲۸

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۹، ۱۵/۶/۱۳۶۰، صص ۱۶ و ۱۷ ضمیمه، رادیو ایران، ۱۴/۶/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۰، ۱۶/۶/۱۳۶۰، ص۸، بیروت - خبرگزاری پارس، ۱۵/۶/۱۳۶۰.
۳- دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۳، ۲۹/۶/۱۳۶۰، صص ۴۲ و ۴۳.

خلق (منافقین) که فرماندهی و تشکیلات منسجمی دارد، سرمایه گذاری کرد.

امروز ابوالحسن بنی صدر در مصاحبه با سردبیر روزنامه دانمارکی دانواز پلیتیکن برخی ادعاهای قبلی خود را درباره کاهش میزان حمایت های مردمی از نظام جمهوری اسلامی ایران تکرار کرد. بخش هایی از این مصاحبه که در پاریس انجام شده به نقل از خبرگزاری پارس چنین است: بنی صدر با بیان اینکه حتی اگر می توانستم دستور کشتن آیت الله خمینی را بدهم چنین کاری نمی کردم. گفت: «مرگ [آیت الله] خمینی ممکن است یک جنگ داخلی خونین در ایران به راه اندازد و کشور را به کلی نابود سازد. وی گفت درحال حاضر تنها ۱۰ الی ۱۵ درصد مردم از رژیم ایران حمایت می کنند.

بنی صدر افزود به اعتقاد وی، آیت الله خمینی امریکا را بر شوروی ترجیح می دهد و اگر درحال حاضر هم سیاست ضدامریکایی دارد به خاطر آن است که فکر می کند این چیزی است که مردم از او انتظار دارند. وی گفت: [آیت الله] خمینی از افکار عمومی می ترسد.»(۱)

نشریه رویدادها و تحلیل هدف بنی صدر از طرح چنین ادعاهایی را تلاش برای جلب نظر و حمایت غربی ها عنوان کرده و نوشته است: «بنی صدر می خواهد به غربی ها حالی کند که اینکه مردم علیه امام نشوریده اند به دلیل این است که من هنوز تصمیم نگرفته ام. نه به خاطر نفوذ خود امام. بنی صدر می کوشد مهارت خود را در پشت هم اندازی و وقاحت در کلام به امپریالیست ها نشان بدهد و بگوید که من هنوز به درد می خورم.»(۲)

رادیو لندن هم در یکی از بخش های خبری امروز خود ضمن تحلیل اوضاع ایران و بررسی دلایل وقوع انفجارهای اخیر به نفوذ عناصر سازمان مجاهدین خلق در ارکان نظام اشاره کرد، اما نتیجه گیری از اقدامات خرابکارانه برای سرنگونی نظام را عجولانه خواند و گفت: «ترورهای موفقیت آمیز رهبران ایران به دست مخالفین ناشی از این حقیقت است که هواداران سازمان مجاهدین خلق ایران بعد از انقلاب در دستگاه های امنیتی کشور رخنه کرده اند. علی رغم ترورهای موفقیت آمیز، پیش بینی های اخیر مبنی بر اینکه رژیم ایران تحت فشار هرج ومرج اقتصادی و نبرد گروهی برای کسب قدرت سرنگون خواهد شد، تا اندازه ای عجولانه است. از طرف دیگر، ادعای آقای بنی صدر که اکثریت ارتش ایران از او حمایت می کنند، بی اساس است یا حداقل شواهد قابل ملاحظه ای برای اثبات آن به چشم نمی خورد.»(۳)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۷، ۱۳/۶/۱۳۶۰، صص ۱۷ و ۱۸، کپنهاک - فرانس پرس، ۱۲/۶/۱۳۶۰.
۲- دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۳، ۲۹/۶/۱۳۶۰، صص ۶۳ و ۶۴، خبرگزاری پارس، ۱۳/۶/۱۳۶۰.
۳- همان؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۷، ۱۳/۶/۱۳۶۰، ص۶ ضمیمه، رادیو لندن، ۱۲/۶/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ جمعه ۱۳ شهریور ۱۳۶۰ ۵ ذیقعده ۱۴۰۱ ۴ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

درپی اجرای عملیات بازی دراز (شهیدان رجایی و باهنر) در منطقه سرپل ذهاب و تصرف ارتفاع ۱۱۵۰ به دست نیروهای خودی در یازدهم شهریورماه، عصر امروز ارتش عراق برای چندمین بار، اقدام به اجرای پاتک در این منطقه کرد.

دشمن در این ضد حمله با بهره گیری از گردان۵ تیپ۳۲ نیروهای مخصوص و یک گردان تانک - که پس از آغاز عملیات ایران از منطقه آبادان به این منطقه آورده بود - بار دیگر برای بازپس گیری این ارتفاع تلاش کرد، اما با مقاومت نیروهای خودی و اجرای آتش مؤثر و دقیق توپخانه، این گردان با تحمل تلفاتی مجبور به عقب نشینی شد.(۱)

تلاش های ۳ گردان دیگر این تیپ نیز برای تصرف مجدد این ارتفاع بی نتیجه ماند و آنان پس از دادن تلفات بسیار ناچار به عقب نشینی شدند. شب گذشته نیز سازمان گردان۶ این تیپ در دو بار پاتک به ارتفاع ۱۱۵۰ از هم پاشید و تلفات بسیاری به آن وارد آمد. علاوه برآن، براثر آتش توپخانه خودی چند تانک و نفربر عراقی منهدم شد.(۲)-(۳)

فرماندهی منطقه ۷ سپاه به ستاد مرکزی سپاه پیشنهاد کرد که برای ادامه عملیات و توسعه منطقه تصرف شده، رزمندگان پیشروی خود را از ارتفاع ۱۱۵۰ به سمت ارتفاع ۱۱۰۰ ادامه دهند، البته این امر مستلزم آمدن نیروهای جدید و تازه نفس است.(۴)

۲

با اجرای دو عملیات هماهنگ ایذایی در محورهای میمک و مهران، نیروهای ارتش جمهوری اسلامی و سپاه پاسداران با استفاده از آتش توپخانه، خمپاره و سلاح های انفرادی و آر.پی.جی۷ مواضع و سنگرهای دشمن را هدف قرار دادند. در این عملیات که سه ساعت طول کشید،

۱- سند شماره ۵۳۶۴۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از منطقه۷ به تهران (فرمانده سپاه)، ۱۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۲۰۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه۷ به فرماندهی ستاد مرکزی، ۱۳/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی
۲- عراق در دو روز گذشته با آوردن یگان های تازه نفس به منطقه، پیوسته کوشید این ارتفاع را پس بگیرد، اما موفق نشد.
۳- سند شماره ۵۳۶۴۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.
۴- سند شماره ۵۲۰۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین؛ و - سند شماره ۴۹۹۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده عملیات سرپل به فرمانده منطقه ۷، ۱۴/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۲۱۰۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه۷ به فرماندهی ستاد مرکزی، ۱۴/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

نیروهای دشمن متحمل خسارات و تلفات فراوانی شدند. فرمانده یک گروهان ارتش مستقر در این منطقه نیز مجروح شد.(۱)

۱

شورای عالی دفاع عصر امروز، با حضور اعضا(۲) و به ریاست آقای هاشمی رفسنجانی تشکیل جلسه داد و به بررسی وضعیت جبهه های جنگ و آخرین تحولات آن پرداخت.

در این جلسه، سرتیپ فلاحی جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش، از وضعیت جبهه ها و عملیات های روزهای اخیر گزارش داد. براساس مکتوبات آقای هاشمی رفسنجانی، گزارش سرتیپ فلاحی حاکی از آن بود که در یکی از جبهه ها دشمن شکست خورده است و از نیروهای خودی حدود ۳۰ تن شهید و ۱۵۰ نفر زخمی شده اند. در جبهه بستان، رزمندگان ۴ کیلومتر پیشرفت کرده اند و ۴۲ تن از آنها شهید، ۲۵۰ نفر زخمی و ۴۰ تن هم مفقود گردیده اند و دشمن نیز تلفات سنگینی متحمل شده است. نیروهای خودی در جبهه غرب هم پیشرفت داشته اند و در این جبهه حدود ۵۰ نفر شهید و ۴۰۰ تن زخمی شده اند و در این جبهه دشمن در سه جبهه بیش از ۲۰۰ اسیر داده و با تلفات بسیار عقب نشینی کرده است.

هاشمی رفسنجانی در ادامه درباره مباحث مطرح شده درخصوص عملیات آینده ایران در منطقه عمومی آبادان و تأمین بخشی از تسلیحات مورد نیاز نیروهای مسلح آورده است: «درمورد برنامه آینده (عملیات در شرق کارون) هم بحث شد و قرار شد برای اجرای به موقع آن فشار بیاوریم. درمورد معافیت افرادی که در جهاد خدمت می کنند و کسانی که از گروه های غیر ارتشی، در جبهه هستند، تصمیم گرفتیم. درمورد اجازه دادن به لیبی برای خرید نیازمندی های ما و معامله با شوروی که اخیراً پیشنهاد فروش چند قلم مهمات و اسلحه داده و تأسیس کارخانه ضد هوایی ۲۳ میلی متری، قرار شد تعقیب کنند.»(۳)

۲

درپی اجرای دو عملیات شهیدان رجایی و باهنر در منطقه بازی دراز در استان کرمانشاه و نصر در غرب تپه های الله اکبر در استان خوزستان، عراق در اقدامی تبلیغاتی مدعی شد ایران در این دو جبهه متحمل ۵ هزار کشته و چند هزار زخمی شده است و بسیاری از نیروهای ایرانی هم

۱– سند شماره ۵۲۱۱۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه۷ به فرماندهی مرکز، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۱.
۲– در این جلسه آقایان موسوی اردبیلی عضو شورای ریاست جمهوری، آیت الله خامنه ای نماینده امام در شورای عالی دفاع، سرهنگ نامجو وزیر دفاع و نماینده امام در شورای عالی دفاع، تیمسار فلاحی جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش، کلاهدوز قائم مقام فرمانده کل سپاه، میرحسین موسوی وزیر امور خارجه و کمال خرازی مسئول تبلیغات جنگ شرکت داشتند.
۳– اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۲۲۴.

به اسارت درآمده اند. رادیو بغداد هم در دو روز قبل اعلام کرده بود: بیش از ۱۴۰ تانک و نفربر

و ۳۵ سکوی پرتاب موشک ایران، منهدم شده است.(۱)

در پایان جلسه شورای عالی دفاع آقای هاشمی رفسنجانی عضو شورای موقت ریاست جمهوری، درباره ادعای رژیم عراق مبنی بر کشته شدن ۵ هزار ایرانی در حملات دو روز گذشته ایران در منطقه سرپل ذهاب و شمال کرخه کور و همچنین درخواست مقامات عراقی از هلال احمر و صلیب سرخ برای سفر به عراق و مشاهده اجساد این کشته ها گفت: «برای اثبات دروغ های صدام ما نیز از هلال احمر و صلیب سرخ تقاضا می کنیم که جهت مشاهده ادعاهای صدام به عراق بروند.» وی افزود: «در حملات اخیر کلیه پیشروی های زمینی توسط رزمندگان ما انجام گرفته، نه نیروهای صدام. اگر آنها پیشروی کرده بودند ممکن بود اجساد شهدای ما در آنجا باشد، ولی چون ما پیشروی کردیم پس پیکر شهدای خودمان که کمتر از ۱۰۰ نفر بوده اند، دراختیار نیروهای خودی قرار گرفته اند.»

رئیس مجلس همچنین افزود: «صدام برای اینکه شکست های خود را در ۳ جبهه به شکلی جبران کند، ناچار بوده که دست به این دروغ پردازی بزند. در این چند روز مجموعاً ۳۰۰ نفر از قوای دشمن در جبهه های مختلف اسیر شده اند و تلفات دشمن دقیقاً معلوم نیست، ولی آن طوری که گزارش شده تلفات زیادی به آنان وارد شده و غنائمی از دشمن به دست آمده است و به طوری که اسرای عراقی گفته اند ضربه روحی شدیدی به دشمن وارد شده است.»(۲)

۱

رادیو بی بی سی امروز درباره دو عملیات اخیر ایران در منطقه بازی دراز و غرب تپه های الله اکبر گفت: «آنچه روشن به نظر می رسد این است که نیروهای ایران اوایل هفته جاری در دو نقطه در امتداد خط ۶۰۰ کیلومتری جبهه دست به حمله تهاجمی زده اند. این دو نقطه عبارت اند از حومه سرپل ذهاب واقع در جبهه شمالی و منطقه ای نزدیک به شهرهای اهواز و سوسنگرد در جنوب، که هر دو در دست ایران است، ولی در معرض آتش توپخانه عراقی ها قرار دارند. طبق گزارش عراق، نبرد این هفته، شدیدترین نبرد از یک ماه پس از آغاز جنگ تاکنون بوده است. در این مدت، نیروهای عراق برای تحکیم مواضع خود در امتداد منطقه اشغالی وقت کافی داشته اند. عراقی ها از زمستان گذشته، اقدام به پیشروی عمده ای نکرده و درعوض تلاش خود را در امر استحکام مواضع و جاده سازی برای رساندن آذوقه و مهمات به نیروهای خود متمرکز کرده اند. ابتدا انتظار می رفت که نیروهای عراقی با فرارسیدن فصل بهار و خشک شدن زمین های باتلاقی و قبل از شدت گرفتن گرمای تابستان، شهر آبادان را مورد حمله شدید قرار دهند، ولی چنین حمله ای هیچ گاه صورت نگرفت. البته آبادان دائماً زیر آتش توپخانه عراق قرار داشته است، ولی این شهر نیمه مخروبه هنوز در دست ایران است و نتیجتاً عراق هنوز به

۱- سند شماره ۵۲۰۸۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ مرکز (فرماندهی) به نزاجا (معاونت عملیات و مدیریت عملیات)، ۱۳/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۶، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۱، بخش عربی رادیو صوت الجماهیر، ۱۱/۶/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۲، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۵، تهران -

خبرگزاری پارس، ۱۷/۶/۱۳۶۰.

۲- روزنامه کیهان، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۲.

هدف اصلی خود که تسلط کامل بر رودخانه شط العرب [اروندرود] که علت عمده آغاز جنگ

توسط صدام حسین بوده، دست نیافته است.»(۱)

این رادیو در ادامه افزود: «از مدتی پیش قرائن موجود نشان می داد که صدام حسین مایل به نوعی مصالحه با ایران است که به موجب آن بتواند با حفظ آبرو نیروهای خود را از ایران خارج سازد؛ مصالحه ای که احتمالاً براساس گرفتن حاکمیت در بخش شط العرب [اروندرود] ایران استوار باشد. ولی صدام حسین موفق نشد که از راه واردساختن ضربه ای قاطع رهبران جمهوری اسلامی را به واگذارکردن هیچ گونه امتیازی وادار نماید و رهبران ایران همچنان سرسختانه از قبول هرگونه پیشنهاد مذاکره ای تا قبل از خروج نیروهای عراق از ایران سر باز می زنند.

... حمله اخیر ایران در هفته جاری بار دیگر خودداری ایران از هرگونه سازشی با دولت عراق [را] مورد تأکید قرار می دهد و باتوجه به فقدان هرگونه راه حل نظامی چنین به نظر می رسد که جنگ تا مدت درازی همچنان ادامه خواهد داشت.»(۲)

۱

در اقدامات تروریستی امروز افراد ضدانقلاب ازجمله عناصر حزب دمکرات کردستان، ۳ نفر شهید و ۳ نفر مجروح شدند.

حجت الاسلام حسین باقری معاون دادستان سپاه پاسداران سنندج، در خیابان آیت الله طالقانی این شهر هدف سوءقصد افراد وابسته به گروه های مسلح ضد انقلاب قرار گرفت و به شهادت رسید.(۳)

در شهرستان بانه، حاجی کریم ابراهیمی بنیان گذار و رئیس کمیته انقلاب اسلامی این شهرستان، هنگام عزیمت به منزل خود به دست افراد حزب دمکرات کردستان ترور شد و به شهادت رسید.

مردم بانه به محض اطلاع از این حادثه به خیابان ها آمدند و پس از اجتماع در مقابل مسجد جامع شهر، پیکر وی را تشییع و به خاک سپردند.(۴)

رادیو صدای کردستان (ارگان خبری حزب دمکرات) با اعلام خبر این ترور گفت که حزب دمکرات کردستان مسئولیت این اقدام را برعهده گرفته است. این رادیو همچنین مدعی شد که جسد ابراهیمی با مشایعت ۴ بالگرد از بانه منتقل شده است.(۵)

یکی از اعضای بسیج سپاه پاسداران تبریز به نام کریم کریمی هنگام بازگشت از محل کار خود، در مقابل در خروجی ساختمان بسیج هدف سوءقصد دو فرد مسلح قرار گرفت و براثر اصابت گلوله، به شهادت رسید. ضاربان با استفاده از تاریکی هوا و به وسیله خودرویی که در خیابان بهادری منتظر آنان بود، متواری شدند.(۶)

در مشهد هم سرنشینان مسلح یک اتومبیل پیکان - که یکی از آنان زن بود - به طرف یکی از افراد کمیته در خیابان سه راهی فردوسی تیراندازی کردند. در این حادثه، یک پاسدار کمیته از

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۲۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۸، ۱۴/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲ ضمیمه، رادیو لندن، ۱۳/۶/۱۳۶۰.

۳- سند شماره ۳۴۸۱۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی سنندج، ۱۳/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۲۱۲۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۷ (کرمانشاه) به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- روزنامه اطلاعات، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - سند شماره ۵۲۱۲۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین؛ و - سند شماره ۳۴۸۱۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاجا رکن۳ (مرکز فرماندهی) به وزارت کشور، ۱۳/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۹، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۸ ضمیمه، رادیو صدای کردستان ایران، ۱۴/۶/۱۳۶۰.

۶- روزنامه اطلاعات، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۱۹.

ناحیه پهلو مجروح شد و مهاجمان از محل گریختند.(۱)

همچنین در تایباد استان خراسان، یکی از نیروهای سپاه پاسداران براثر تیراندازی دو موتورسوار مسلح به اسلحه کلت از ناحیه دست مجروح شد. ضاربان نیز بلافاصله، فرار کردند.(۲)

سرنشینان مسلح سه اتومبیل در خیابان جاجرود تهران، به سمت پاسداران گشت ستاد یک منطقه ۱۱ تیراندازی کردند. در این حادثه یکی از پاسداران مجروح شد و خودرو آنان نیز خسارت دید، مهاجمان با استفاده از تاریکی شب، گریختند.(۳)

۱

چندین مورد پرتاب نارنجک و انواع بمب در شهرهای مختلف کشور یک شهید و ۷ مجروح برجای گذاشت.

افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی یک نارنجک جنگی و یک بمب آتش زا را به درون خانه یکی از افراد متعهد نهاوند که همراه پسرش در جبهه های جنگ بود، پرتاب کردند. براثر انفجار ایجادشده، دختر ۱۷ ساله این رزمنده به نام منیر سیف به شهادت رسید و ۲ نفر دیگر از اعضای این خانواده مجروح شدند. پیکر این شهید با حضور گسترده مردم شهر تشییع شد.(۴)

در مسجدسلیمان نیز نیمه شب دو نارنجک جنگی به سمت چادر گروه مقاومت ابوذر پرتاب شد که براثر انفجار یکی از آنها ۳ نفر از افراد درون چادر به طور سطحی مجروح شدند. مهاجمان که با پناه گرفتن پشت تل خاکی مجاور چادر به آن نزدیک شده بودند، پس از این اقدام، گریختند.(۵)

در بابل هم یک دوچرخه سوار در حین عبور از کنار خودرویی که برای شرکت مردم در تشییع جنازه ۷ شهید جبهه های جنگ اطلاع رسانی می کرد، نارنجکی را به داخل آن پرتاب کرد. در این حادثه ۲ سرنشین این خودرو مجروح شدند.(۶)

در تهران، در ابتدای خیابان پدرثانی، به سوی اتوبوس شرکت واحد که درحال حرکت از میدان رسالت به طرف خیابان اقبال در حوالی میدان امام حسین (ع) بود، بمبی آتش زا پرتاب شد. با همکاری مردم آتش سوزی مهار شد و به کسی آسیب نرسید.(۷)

براثر پرتاب یک بمب آتش زا به درون داروخانه وثوق در مشهد، که صاحب آن یکی از افراد متعهد شهر است خساراتی به این مکان وارد شد. قبلاً هم حمله مشابهی به این داروخانه شده بود. سازمان مجاهدین خلق(منافقین) با صدور اطلاعیه ای با امضای شورای ملی مقاومت مشهد، مسئولیت این اقدام را برعهده گرفت.(۸)

در شیراز هم دو موتورسوار مسلح به کلت، به یک مغازه الکتریکی حمله و دو بمب دست ساز و یک بمب آتش زا به داخل آن پرتاب کردند. براثر انفجار ایجادشده خسارت هایی به مغازه و اجناس داخل آن وارد آمد.(۹)

در چالوس نیز بمب آتش زایی به منزل یکی از افراد متعهد شهر پرتاب شد که عمل نکرد.(۱۰)

۱- روزنامه کیهان، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۲- روزنامه اطلاعات، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۱۹.
۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۹، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۶، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۴/۶/۱۳۶۰.
۴- روزنامه اطلاعات، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۲.
۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۸، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۶، اهواز - خبرگزاری پارس، ۱۳/۶/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۳۴۸۱۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان، ۱۳/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.
۶- سند شماره ۵۲۰۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (چالوس) (فرماندهی) به ستاد مرکزی (مرکز فرماندهی)، ۱۲/۶/۱۳۶۰، ص۱.
۷- روزنامه اطلاعات، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۲.
۸- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۸، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۲، مشهد - خبرگزاری پارس، ۲۳/۶/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.
۹- سند شماره ۵۳۶۶۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه۹ به فرماندهی مرکز، ۱۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۸، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۳.
۱۰- سند شماره ۵۲۰۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۱

۲۶ تن از افراد فعال و هواداران سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در ۴ شهر کشور شناسایی و دستگیر شدند و از ۴ خانه تیمی کشف شده تعدادی اسلحه و مهمات به دست آمد. همچنین ۸۰ تن از هواداران قبلی سازمان با شرکت در نماز جمعه لاهیجان با ابراز ندامت از مواضع پیشین خود، عملکرد این سازمان را محکوم کردند.

مأموران انتظامی ۱۲ نفر از افراد وابسته و هواداران سازمان مجاهدین خلق را که مسلح به سلاح سرد بودند و در حمایت از بنی صدر شعار می دادند دستگیر و به کلانتری ۷ در شمال شرق تهران منتقل کردند.(۱)

همچنین ۹ نفر از هواداران این سازمان با تلاش نیروهای سپاه پاسداران در سربندر استان خوزستان، شناسایی و دستگیر شدند.(۲)

در تبریز هم ۲ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق کشف و ۳ نفر از اعضای فعال این سازمان دستگیر شدند. از محل اختفای این افراد یک مسلسل یوزی، ۲ کلت کمری، ۳ قبضه ژ۳، ۲ نارنجک جنگی و تعداد فراوانی فشنگ به دست آمد.(۳)

در رودسر استان گیلان، از منزلی که قبلاً خانه تیمی بود، یک نارنجک جنگی و ۱۷۰ فشنگ کلاشینکف کشف شد.(۴)

در شیراز، به دنبال گزارش مردم درباره وجود یک خانه تیمی مشکوک، نیروهای سپاه به این مکان مراجعه کردند و از آنجا ۲ دستگاه بی سیم امریکایی کشف و ۲ نفر را نیز دستگیر کردند.(۵)

امروز همچنین، ۸۰ نفر از هواداران تواب سازمان مجاهدین خلق با شرکت در مراسم نماز جمعه لاهیجان، که در محل مسجد جامع این شهر برگزار شد، پس از اجرای سرود دسته جمعی، ضمن ابراز ندامت از مواضع قبلی خود، عملکرد سازمان را محکوم کردند. ۴ نفر از آنان به نمایندگی از بقیه، با تحلیل مواضع و عملکرد سازمان برائت خود را از آن اعلام کردند.(۶)

۲

حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی در خطبه دوم نماز جمعه این هفته تهران به برخی مسائل سیاسی مرتبط با ترورهای انجام شده به وسیله گروه های مسلح مخالف نظام به ویژه سازمان مجاهدین خلق(منافقین)، پرداخت و از برنامه دشمنان برای تخریب چهره های متعهد و انقلابی جمهوری اسلامی و ترور شخصیت یا ترور دوم به عنوان بخش تکمیلی این ترورها پرده برداشت.

رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: «در کنار ترور اشخاص برنامه ترور شخصیت های مشابه هم هست، یعنی برنامه می ریزند یکی را بکشند، یکی را هم در کنار او بدنام کنند؛ برای

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۹، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۶، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۴/۶/۱۳۶۰.

۲- روزنامه کیهان، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۴- سند شماره ۱۷۴۰۸۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه۳ (چالوس) به فرماندهی ستاد مرکزی، ۱۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۸، ۲۱/۶/۱۳۶۰، صص ۲ و ۳.
۵- سند شماره ۵۲۱۳۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه شیراز به فرمانده و اطلاعات سپاه مرکز، ۱۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.
۶- سند شماره ۵۲۰۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، صص ۲ و ۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۴.

اینکه دو کار کرده باشند. گاهی موفق می شوند، گاهی نمی شوند. آن روزی که بمب در دفتر

حزب جمهوری اسلامی منفجر شد و ۷۲ نفر شهید شدند، زیرکانه نوشتند که هاشمی رفسنجانی، رجایی و بهزاد نبوی بنا بود در آن مجلس باشند، ولی به طور معجزه آسا یا مرموز یکی شان یک ساعت زودتر رفت و یکی نبود و یکی فلان و یک جوری نوشتند که جو را آلوده کنند که اینها خودشان این کارها را کرده اند.

بعضی ها هم نوشتند که مثلاً آیت الله بهشتی در مقابل امام یک فلان حرفی زده و حادثه این جوری پیش آمده، برای اینکه محیط را آلوده بکنند و سوءظن ایجاد بکنند. اخیراً من شنیدم تلفن هایی به کار افتاده و افرادی و جریان هایی که تحقیقاً ریشه اش در لیبرالیسم است و یا خود منافقین است، شخصیت بسیار معتبر این جمهوری، آقای بهزاد نبوی را دارند زیر علامت سؤال قرار می دهند و این ترور دوم است؛ یعنی آن تروری بوده که خواسته اند در کنارش این ترور هم باشد. اگر رجایی را بیرون کردند، بهزاد را هم این جوری بیرون کنند و بعد بدنامی برای دیگران درست بکنند. ملت ما باید رشید باشد و عاقل باشد و جایی که مسئولان اعتقاد دارند و می شناسند و اعتماد می کنند، زیر بار این گونه توطئه ها نروند و این بدنامی را که می خواهند برای اشخاص درست بکنند اینها را با صبر سیاسی دفع بکنند. و ما باید تقوای سیاسی را داشته باشیم که حرف های بی اعتبار را به صورت شایعه و نقل و این طور کارها را نکنیم که خیلی بد است. مهم ترین تقوا همین جاست.»(۱)-(۲)

۱

فضیل الازاری سفیر عراق در هندوستان، تهدید کرد درصورتی که مقامات ایران برای خاتمه جنگ با عراق پای میز مذاکره ننشینند، نیروهای ارتش این کشور مناطق بیشتری از ایران را تصرف خواهند کرد.

الازاری که در آستانه اولین سالگرد جنگ ایران و عراق، در جمع خبرنگارانی که اکثرشان هندی بودند، حاضر شده بود، مطالبی را درباره مسائل داخلی ایران بیان کرد. خبرگزاری آسوشیتد پرس در انعکاس سخنان سفیر عراق آورده است: «وی امیدوار است طغیان کنونی ایران به ظهور رهبران جدیدی در ایران که حاضر به خاتمه جنگ با عراق باشند منجر شود. فضیل الازاری گفت اغتشاش کنونی در ایران خوب است؛ چراکه منجر به برکنارشدن رهبران فعلی و روی کارآمدن اشخاص منطقی تری خواهد شد. سفیر عراق در دهلی نو خاطرنشان

۱- اطلاعات تکمیلی درباره برخی اقدامات در راستای بدنام کردن بهزاد نبوی در ضمیمه این گزارش درج شده است.
۲- روزنامه کیهان، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۲.

کرد رهبران کنونی ایران حاضر نیستند برای خاتمه جنگ با عراق پای میز مذاکره بنشینند. وی

افزود چنانچه در مذاکرات آتی، ایران به حل وفصل مسائل نپردازد، ما در مناطقی که توسط نیروهای عراقی اشغال شده است، مستقر باقی مانده و مقدار بیشتری از سرزمین ایران را متصرف خواهیم شد.»

خبرگزاری آسوشیتدپرس در پایان با یادآوری تناقض آشکار بین اظهارات این مقام عراقی درباره حضور ارتش این کشور در داخل ایران و تبلیغات عراقی ها افزوده است: «در بالای محل استقرار سفیر عراق با حروف درشت نوشته شده بود: "سپتامبر ۱۹۸۰ تجاوز فارس ها علیه شهرهای عراقی خانقین، اربطیه، مندلی آغاز شد."»(۱)

۱

رژیم عراق در یک اقدام تبلیغاتی، برای تبیین سیاست های این کشور در جنگ با ایران و مطرح کردن ادعاهای دروغینی همچون اقدام ایران به خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی مبادرت به اعزام ۱۲ گروه به ظاهر مذهبی به کشورهای مختلف کرد. به گزارش خبرگزاری کویت، رئیس یکی از این هیئت ها که به کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس رفته اند، در مصاحبه ای مطبوعاتی در کویت، ناخرسندی حاکمان عراق را از موضع برخی کشورهای عربی و اسلامی در حمایت از ایران ابراز کرده و گفته است: «ما انتظار داریم که کشورهای عربی و مسلمان با اتخاذ موضعی محکم حق را به حق دار بدهند و به جای حمایت از یکی از طرفین مخاصمه، سعی کنند بین کشورها مصالحه و سازش برقرار کنند. رئیس هیئت اعزامی عراق باوجود انتقاد از کشورهای مذکور اظهار خوش بینی کرد که سازمان کنفرانس اسلامی و جنبش غیرمتعهدها بتوانند بین دو کشور همسایه آتش بس برقرار کنند. ...

وی به خبرنگاران خاطرنشان کرد درحال حاضر، ۱۲ هیئت اسلامی عراقی سرگرم دیدار از اکثر کشورهای جهان هستند و این هیئت ها پیرامون موضع عراق در جنگ با ایران، دعاوی ارضی و دریایی این کشور توضیحاتی دراختیار مسئولان کشورهای مورد بازدید قرار خواهند داد و نیز خاطرنشان کرد عراق در ایران درپی توسعه طلبی و جاه طلبی نیست.»(۲)

۲

لویی دلامار سفیر فرانسه در لبنان، عصر امروز در نزدیکی منزلش در بیروت هدف حمله ۳ فرد ناشناس قرار گرفت و براثر اصابت چندین گلوله مجروح شد؛ وی دقایقی بعد در حین عمل جراحی در بیمارستان درگذشت.

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۸، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۴، دهلی نو - خبرگزاری آسوشیتدپرس، ۱۳/۶/۱۳۶۰.
۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۹، ۱۵/۶/۱۳۶۰، صص ۴ و ۵، کویت - خبرگزاری کویت، ۱۳/۶/۱۳۶۰.

مهاجمان ابتدا قصد داشتند با بازکردن درِ اتومبیل حامل سفیر، وی را بربایند، اما پس از آنکه

موفق به این اقدام نشدند، ۱۵ گلوله به سر، شکم و سینه وی شلیک و سپس با یک اتومبیل فرار کردند.(۱)

درپی وقوع این حادثه گمانه زنی ها درمورد عاملان آن آغاز شد. بیشتر رسانه های خارجی کوشیدند مسئولیت این اقدام را متوجه جریان های طرف دار جمهوری اسلامی در لبنان کنند.

خبرگزاری آسوشیتدپرس به نقل از یک سخنگوی پلیس بیروت که خواست نامش فاش نشود، گفت: «تحقیقات درمورد شناسایی و انگیزه مجرمین که سفیر فرانسه را در نزدیکی محل سکونتش به قتل رساندند هنوز به جایی نرسیده است. همین سخنگو افزود این فرض که قاتلین از شیعیان لبنانی بوده اند به اثبات نرسیده است، گفته می شود این افراد در اصل قصد داشتند سفیر فرانسه را بربایند و از این طریق کشور فرانسه را مجبور کنند ابوالحسن بنی صدر رئیس جمهوری مخلوع ایران و مسعود رجوی رهبر مجاهدین خلق را تحویل ایران دهد.»

این خبرگزاری افزود: «اگرچه اظهارات سخنگوی پلیس بیروت حاکی از نبودن هیچ گونه شواهدی دال بر دخالت شیعیان مسلمان در این قتل می باشد، لکن روزنامه الاهرام می نویسد این قتل به دست تندروهای شیعه که وفادار به انقلاب اسلامی هستند صورت گرفته است.

ایران نیز از زمانی که ابوالحسن بنی صدر و مسعود رجوی در ۲۹ ماه ژوئیه به فرانسه گریختند، نسبت به دولت جدید سوسیالیست فرانسوا میتران رئیس جمهوری این کشور، موضع خصمانه ای گرفته است. این رژیم همچنین سازمان مجاهدین خلق را مسئول انفجار بمب در نخست وزیری که به کشته شدن محمدعلی رجایی رئیس جمهوری و محمدجواد باهنر نخست وزیر ایران انجامید می داند. ایستگاه های رادیو های خصوصی راست گرا در بیروت و خبرگزاری رسمی عراق گزارش دادند که گروهی از شیعیان لبنان که خود را "جبهه آزادی بخش ایران" و "جوخه های قتل حسینی" می خوانند مسئولیت قتل سفیر فرانسه در لبنان را به عهده گرفته اند.»(۲)

خبرگزاری عراق نیز در گزارش خود از بیروت ادعا کرد که یک فرد طرف دار ایران مسئولیت ترور سفیر فرانسه را به عهده گرفته است. براساس این گزارش راننده سفیر، عضو سازمان امل بوده است.(۳)

در همین حال، بخش عربی رادیو اسرائیل درمورد انگیزه عاملان این ترور گفت: «هویت تروریست ها هنوز روشن نشده و تاکنون هیچ گروهی مسئولیت آن را به عهده نگرفته است و علی رغم آن پیش بینی این موضوع دشوار نیست و دو احتمال وجود دارد: [اولین] احتمال مربوط به اعطای پناهندگی سیاسی به ابوالحسن بنی صدر رئیس جمهور سابق ایران در فرانسه

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۲۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۹، ۱۵/۶/۱۳۶۰، صص ۱۰ و ۱۱، بیروت - آسوشیتدپرس، ۱۴/۶/۱۳۶۰؛ و - همان، ص۵ ضمیمه، رادیو کلن، ۱۴/۶/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۸، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۱۲، بیروت - آسوشیتدپرس، ۱۳/۶/۱۳۶۰؛ و -

خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۹، ۱۵/۶/۱۳۶۰، صص ۱۰ و ۱۱، بیروت - آسوشیتدپرس، ۱۴/۶/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پـارس، نشـریه گزارش های ویژه، شـماره ۱۶۹، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۱، بیروت - رویـتر، ۱۴/۶/۱۳۶۰؛ و - خـبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۸، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۱۲، بیروت - آسوشیتدپرس، ۱۳/۶/۱۳۶۰.

است، آشکار است که ایران مخالفت شدیدی با این موضوع ابراز داشته و مقامات ایرانی تهدید

کردند که دست به اعمالی خواهند زد.» احتمال دیگری که رادیو اسرائیل مطرح کرده این است که این ترور مرتبط با کشمکش های درون سازمان های فلسطینی باشد.(۱)

ضمیمه گزارش۶۳۸: فعالیت برخی جریانات سیاسی برای بدنام کردن بهزاد نبوی و یادداشت های آقای هاشمی رفسنجانی دراین باره

گروه های ضد انقلاب همگام با ترور افراد، به شکل های گوناگون سعی در ایجاد جو روانی علیه مسئولان نظام و تخریب چهره های انقلابی داشتند، آقای هاشمی رفسنجانی خطیب نماز جمعه تهران، در سخنان امروز خود به صراحت از افراد مؤثر در این اقدام نام نبرده و فقط به ذکر نام سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و جریانی که ریشه در لیبرالیسم دارد اکتفا کرده است، اما باید توجه داشت علاوه بر این دو گروه در داخل کشور، دو جریان دیگر هم از مواضع جداگانه ای به این جو دامن می زدند.

اولین گروه، برخی افراد و جریان های سیاسی درون حاکمیت بودند که دیدگاه های سیاسی و اقتصادی خاصی داشتند و پس از حذف بنی صدر و حل شدن مشکل گروه های مسلح ضد انقلاب و ایجاد ثبات داخلی به مخالفت با سیاست های اقتصادی دولت پرداختند. این افراد به اشکال گوناگون در محافل و مجامع خصوصی و گاهی به صورت علنی به این موضوع می پرداختند.

دسته دوم شامل برخی گروه های سیاسی مانند حزب توده و بعضی جریان های چپ متمایل به شوروی می شد که مدعی فعالیت سیاسی مسالمت آمیز در چارچوب قانون بودند، اما با فرصت طلبی و بهره گیری از فضای ایجادشده، وارد عرصه شدند و کوشیدند وجهه بهزاد نبوی را که مخالفت با شوروی جزء شاخصه های سیاسی وی بود خراب کنند.

آقای هاشمی رفسنجانی در یادداشت های روزانه خود در کتاب عبور از بحران درباره تلاش حزب توده برای مخدوش کردن چهره بهزاد نبوی دو یادداشت به فاصله یک هفته به این شرح آورده است:

«تا بعدازظهر [دوشنبه ۱۶ شهریور] در خانه ماندم و کارها را با تلفن انجام دادم. ساعت سه و نیم به مجلس رسیدم. گزارش ها را خواندم. موج تروریسم رو به زوال است و تسلط دولت بیشتر می شود. کیانوری و عمویی از دبیران حزب توده، به عنوان یک ملاقات فوری و ضروری آمدند و کارشان سعایت(۲) علیه آقای بهزاد نبوی بود. حزب توده، تصمیم گرفته ایشان را بدنام کند و یک گزارش جعلی (به ظن قوی) آورده بودند. سیاست تفرقه اندازی دارند، باید فکری کرد و ضمناً تقاضای اجازه فعالیت بیشتر داشتند.»(۳)

وی در یادداشت دیگری نوشته است: «آقای مهندس بهزاد نبوی، این روزها مورد هجوم شایعه پردازان و تفرقه اندازها شده و حتی متهم به دست داشتن در انفجار نخست وزیری می شود و حزب توده در این شایعه پردازی ها، دست دارد. ایشان آمدند منزل و نگران بودند و باهم صحبت کردیم، معلوم است که ضد انقلاب برای ایجاد تفرقه بین حزب جمهوری و مجاهدین انقلاب اسلامی و ایجاد جو سوءتفاهم، دست به این شیطنت ها می زند.»(۴)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۸، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۱۸ ضمیمه، بخش عربی رادیو اسرائیل، ۱۳/۶/۱۳۶۰.

۲- بدگویی کردن

۳- عبور از بحران، پیشین، ص۲۲۸.

۴- همان، ص۲۳۳.

روزشمار جنگ شنبه ۱۴ شهریور ۱۳۶۰ ۶ ذیقعده ۱۴۰۱ ۵ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

درپی اجرای عملیات های موفقیت آمیز چند روز اخیر ایران در جبهه های جنوب و غرب کشور، برخی فرماندهان ارتش عراق برای جلوگیری از عقب نشینی نیروهای تحت امر خود تعدادی از افسران و سربازانی را که مجبور به عقب نشینی از این مناطق شده بودند، اعدام کردند.(۱) صدام حسین با استقبال از این اقدام و برای تداوم آن، تشویق این فرماندهان را در دستور کار قرار داد؛ به این منظور ۲ تن از افسران عراقی به دلیل اعدام نیروهای تحت امر خود ترفیع درجه گرفتند.(۲)در ابلاغیه فرمانده سپاه یکم ارتش عراق دراین باره آمده است:

«فرمانده کل نیروهای مسلح دستور فرمودند به هریک از دو افسر زیر به نام های سرهنگ ستاد خالد بهلول فرمانده نیروهای کماندویی لشکر۷ و سرهنگ ستاد جواد کاظم فرمانده تیپ ۵۰ زرهی، درجه بالاتری داده شود، زیرا که افراد ترسو و بزدل موجود در یگان های خود را فوراً در میدان نبرد اعدام کرده اند.»(۳)

۲

در ادامه کمک های تسلیحاتی و نظامی کشورهای عربی به رژیم عراق تعدادی اسلحه و مقادیری مهمات و تجهیزات نظامی ازطریق مرزهای کویت و اردن به عراق ارسال شد. چند نظامی عراقی نیز به ایران پناهنده شدند.

تعداد فراوانی تانک و انواع موشک و مهمات با خودرو از کشور کویت و ازطریق جاده صفوان به عراق ارسال و در انبارهای پایگاه نظامی الشعیبه از توابع شهر بصره، تخلیه شد.(۴)

ص:۷۴۳

۱- در جبهه کرخه کور، فرماند هان عراقی ۱۲ افسر و سرباز را اعدام کردند. (روزشمار ۱۰/۶/۱۳۶۰)

۲- سند شماره ۱۴۵۰۰۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی، قرارگاه مقدم نزاجا غرب (رکن۲) کرمانشاه، شماره ۱۱۶، ۲۷/۶/۱۳۶۰.

۳- سند شماره ۳۵۲۰۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه اربیل به تیپ۹۱ پیاده، ۱۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- سند شماره ۴۱۷۶۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ناحیه ژاندارمری خوزستان (رکن۲) به استانداری خوزستان (سیاسی - انتظامی)، ۴/۶/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۰۰۵۲۶۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته اطلاعات عملیات مرکز (طرح و برنامه عملیات)، شماره ۶، ۲۱/۷/۱۳۶۰، ص۲.

علاوه براین در چند روز گذشته نیز چندین محموله تجهیزات نظامی از اردن به عراق ارسال گردید. روز گذشته ۲۳ خودرو حامل مهمات و قطعات یدکی و تجهیزات نظامی از اردن، ۱۰ خودرو استیشن از کویت و ازطریق مرز صفوان به پادگان التاجی عراق ارسال شده بود.(۱) در روز یازدهم ماه جاری هم ۴۵ کامیون حامل مهمات، وسایل و تجهیزات نظامی از اردن از مسیر اچ۳ و فلوجه عازم پادگان مذکور شده بود.(۲)

از سوی دیگر، روز گذشته خبرگزاری پارس به نقل از ستاد خبری سپاه پاسداران اعلام کرد ۳ سرباز عراقی با عبور از مرز خود را به نیروهای سپاه پاسداران سردشت معرفی کرده و پناهنده شده اند.(۳)

۱

امروز در مهاباد و دیواندره درگیری هایی میان نیروهای خودی و افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی رخ داد. همچنین تعدادی از افراد حزب رزگاری خود را به سپاه پاوه تسلیم کردند.

ساعت ۱۸:۳۰ امروز، تعدادی از افراد وابسته به حزب دمکرات کردستان ایران و گروه مارکسیستی کومه له با حضور در بخش هایی از شهر مهاباد، چند پایگاه سپاه پاسداران این شهر را محاصره و سپس با استفاده از آر.پی.جی و نارنجک تفنگی به این پایگاه ها حمله کردند. به گزارش سپاه پاسداران مهاباد، در این درگیری ها که تا ساعت ۲۳ ادامه داشت، ۲ پاسدار به نام های مهدی مافی اعزامی از قزوین و خسرو میرزایی اعزامی از مراغه و یکی از نیروهای عشایر مسلمان کرد به شهادت رسیده و ۶ نفر نیز زخمی شدند. از مهاجمان نیز ۶ نفر کشته، ۱۵ تن زخمی و چند نفر هم دستگیر شدند.(۴)

در همین حال در درگیری نیروهای سپاه پاسداران دیواندره با تعدادی از افراد حزب دمکرات در حوالی روستای ایرانخواه در ۳۰ کیلومتری شمال غربی دیواندره، یک نفر از چته های دمکرات کشته شد و تعدادی از آنها زخمی شدند و یک نفر نیز به اسارت درآمد. همچنین یک خودرو لندرور که تعدادی اسناد مربوط به حزب درون آن بود به دست نیروهای خودی افتاد.(۵)

امروز همچنین ۶ نفر از افراد حزب رزگاری به همراه ۱۴ اسلحه برنو، ۱۲ اسلحه ژ۳ و مهمات مربوط به آنها خود را به نیروهای سپاه پاسداران پاوه معرفی کردند.(۶)

ص:۷۴۴

۱- سند شماره ۱۵۲۴۴۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- سند شماره ۱۵۲۴۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۴/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۹، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۲، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۱۴/۶/۱۳۶۰.

۴- سند شماره ۱۳۳۹۰۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات ارومیه به اطلاعات مرکز، ۱۴/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۲۱۰۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات قم به منطقه یک، ۱۴/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۲۱۳۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه پاسداران مهاباد به فرماندهی ستاد مرکز، ۱۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و

- سند شماره ۱۳۳۹۰۳ مرکز مطالعـات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات ارومیه به اطلاعات مرکز و منطقه۵ (تبریز)، ۱۴/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- روزنامه کیهان، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۶- روزنامه اطلاعات، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۴.

براثر انفجـار یک بمب آتش زای قوی در یکی از اتاق های دادسـتانی کل انقلاب، که یکی از افراد نفوذی سازمان مجاهـدین خلق (منافقین)(۱) آن را کار گذاشته بود، آیت الله قدوسی (۲)دادستان کل انقلاب، به شدت مجروح شد و پس از انتقال به بیمارستان به شهادت رسید.

به گفته حجت الاسـلام ری شـهری، که در نزدیکی محل حادثه حضور داشته است، شدت انفجار به حدی بوده که قسمتی از دیوار اتـاق آقـای قدوسـی و تراس طبقه دوم ساختمان فروریخته و وی از داخل اتاق به بیرون پرت شـده و به پایین سـقوط کرده است. در این حادثه ۲ نفر ازجمله نماینده دادستانی کل انقلاب در شرکت فرش، مجروح شدند.(۳)**(۴)

درپی شهادت آیت الله قدوسی، شورای عالی قضایی سید حسین موسوی تبریزی را به سمت دادستان کل انقلاب منصوب کرد.(۵)

ص:۷۴۵

۱- عامل اصلی بمب گذاری شخصی به نام محمود فخارزاده کرمانی بود. گفتنی است سازمان مجاهدین خلق در شماره ۲۳۶ نشریه مجاهد مسئولیت ترور شهید قدوسی را به عهده گرفت. (مؤسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی، سازمان مجاهدین خلق؛ پیدایی تا فرجام (۱۳۸۴ – ۱۳۴۴)، بـه کوشـش جمعی از پژوهشـگران، جلـد دوم، تهران: مؤسـسه مطالعـات و پژوهش هـای سیاسـی، ۱۳۸۵، ص۶۴۹؛ و – محمدصادق کوشکی، تبار ترور، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۷۸، ص۲۳۶)

۲- شـهید آیت الله علی قدوسی متولد ۱۳۰۶ و از شاگردان برجسـته امام خمینی و آیت الله طباطبایی و ازجمله اساتیـد تحول خواه و نوآور در حوزه علمیه قم بود که بـا تأسیس مـدرسه حقـانی (به یـاری شـهید بهشتی و عـده ای دیگر) نقش مهمی در تربیت طلاب انقلابی و آشنا به مسائل روز ایفا کرد. وی پس از پیروزی انقلاب با حکم امام خمینی به سـمت دادستان کل انقلاب منصوب شد و در این منصب با همراهی شـهید بهشتی (رئیس دیوان عالی کشور) به ساماندهی نظام قضایی کشور و برخورد با افرادی که سعی در براندازی نظام داشتند پرداخت. (محمدصادق کوشکی، پیشین، ص۶)

۳- * آقای هاشـمی رفسنجانی ماجرای انفجار در دادستانی کل انقلاب را چنین نقل کرده است: «بمب را در سقف اتاق طبقه پایین کـه کتابخـانه متروکی است، کـار گذاشـته انـد و سـقف پـایین آمـده و بالاـخره براثر ضـربه مغزی ایشـان در سـاعت دو و ده دقیقه بعـدازظهر، شـهید شـد. رحمت خـدا به ارواح پاکشـان. برای دادگـاه انقلاب و قضایی کشور خسارت بزرگی است.» (اکبر هاشـمی رفسـنجانی، عبور از بحران (کارنـامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسـر هاشـمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص ۲۲۵)

۴- خبرگزاری پارس، نشـریه گزارش های ویژه، شـماره ۱۶۹، ۱۵/۶/۱۳۶۰، صص ۳ و ۲۳، تهران – فرانس پرس، ۱۴/۶/۱۳۶۰؛ و – روزنامه کیهان، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۵- روزنامه کیهان، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۱

سرهنگ وحید دستجردی رئیس شهربانی جمهوری اسلامی ایران، که در حادثه انفجار بمب در دفتر نخست وزیری (هشتم شهریورماه جاری) مجروح شده بود، امروز در بیمارستان به شهادت رسید.

به گزارش روزنامه کیهان، میزان سوختگی بدن وی ۴۷ درصد بوده و علاوه برآن، شکستگی ستون فقرات، شکستگی دست و پا از عوارض انفجار مذکور بوده است.(۱)

درپی شهادت سرهنگ وحید دستجردی دفتر امام خمینی با انتشار اطلاعیه ای مراتب تسلیت ایشان را به اعضای خانواده و نیروهای شهربانی جمهوری اسلامی ایران اعلام و ابلاغ کرد.(۲)

۲

شهادت آیت الله علی قدوسی دادستان کل انقلاب که یک هفته پس از انفجار در ساختمان نخست وزیری به وقوع پیوست، بازتاب وسیعی در رسانه های خبری دنیا داشت. برخی خبرگزاری ها و نشریات با بهره گیری از این واقعه، به پوشش تبلیغاتی به نفع سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و بزرگ نمایی توان این سازمان و از سوی دیگر، ضعف کارایی دستگاه های امنیتی کشور پرداختند. در ادامه، گزارش رادیو بی بی سی به عنوان نمونه ای از این دست گزارش ها درج شده است.

رادیو بی بی سی دراین باره گفت: «آیت الله علی قدوسی دادستان کل انقلاب براثر انفجاری در محل کارش کشته شد. این واقعه با افشای خبر کشته شدن سرهنگ دستجردی رئیس شهربانی کل کشور، در حادثه انفجار یک هفته پیش در محل نخست وزیری مقارن شد که هم گویای ضعف و عدم کارایی دستگاه های امنیتی ایران در حفظ جان بلندپایه ترین شخصیت های کشور است و هم اینکه نگرانی رهبران ایران از اقرار به این ضعف را نشان می دهد.

از زمان انفجار بمب در دفتر حزب جمهوری اسلامی که منجر به مرگ آیت الله بهشتی و بیش از هفتاد نفر دیگر گردید مسئله تأمین امنیت و حفظ جان اعضای دولت از مهم ترین مسائل مورد توجه مقامات کشور بوده است. آیت الله مهدوی کنی نخست وزیر جدید و موقت

۱- همان؛ و - روزنامه کیهان، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۹، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۲۲، ۱۴/۶/۱۳۶۰.

۲- روزنامه کیهان، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۲.

ایران، روز پنجشنبه گذشته ضمن سخنان خود در مجلس نقائص دستگاه های انتظامی کشور را

تاحدود زیادی ناشی از فقدان اتحاد و یگانگی در میان مراکز مختلف قدرت دانست. وی اعلام داشت که تحقیقات درزمینه ترور و قتل های جاری درحال پیشرفت است.»

بی بی سی در ادامه با جانب داری از این گونه اعمال تروریستی افزود: «بمب گذاری امروز بار دیگر واکنش دولت را دربرابر موج رو به گسترش اقدامات خشونت بار علیه رژیم به آزمایش گذارده و مجدداً عدم توانایی مقامات انتظامی را که قادر به حفظ جان مقامات برجسته کشور در دفتر کار آنان نیستند، نمایان می سازد.»(۱)

این رادیو همچنین با نقل مطالبی از مجله اکونومیست (چاپ لندن)، کوشید تا اوضاع ایران را وخیم و در آستانه سقوط جلوه دهد: «اینک رژیم روحانیون در ایران به مویی بسته است و این حکومت تنها آیت الله خمینی را دارد و بس. البته به غیراز یک ارتش خصوصی به نام پاسداران انقلاب، بیکاری روزافزون، تورم اقتصادی و صنایع فلج و ازهم پاشیده ایران هر روز از تعداد پشتیبانان رژیم روحانیون کم می کند. ارتش نیز تنها به آیت الله خمینی وفادار است [و] پس از حکومت روحانیون به احتمال زیاد از میان خواهد رفت.»(۲)

رادیو لندن همچنین به منظور قدرتمند جلوه دادن سازمان مجاهدین خلق و با هدف القای اینکه در ایران هیچ نقطه ای از اقدامات افراد این سازمان برای ضربه زدن به مسئولان نظام جمهوری اسلامی ایران در امان نیست، به نقل از نشریه ساندی تایمز (چاپ لندن)، اعلام کرد: «هر روز که می گذرد این مسئله روشن تر می شود که هیچ مکانی از دسترسی تروریست ها ایمن نیست. به استثنای اقامتگاه آیت الله خمینی که در شمال تهران است و با وقوع هر انفجاری این مسئله بیشتر عیان می شود که مخالفان حکومت تا چه حد در رژیم نفوذ کرده اند. دفتر دادستان کل در یکی از ساختمان هایی قرار گرفته است که شدیداً تحت کنترل امنیتی است.»(۳)

البته اغلب رسانه های خبری و نشریات در تحلیل هایشان به این نکته اشاره می کنند که تا آیت الله خمینی زنده است و باتوجه به وضعیت گروه های مخالف ایران، به ویژه در خارج از کشور، امکان فروپاشی نظام جمهوری اسلامی وجود ندارد.

۱

پس از انتشار خبر شهادت آیت الله قدوسی و ایجاد فضای روانی ملتهب در ایران، شایعات متعددی مبنی بر ترور چند تن دیگر از مسئولان کشور مطرح شد که تاحدی نگرانی هایی را در بین مردم ایجاد کرد.

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۹، ۱۵/۶/۱۳۶۰، صص ۲ و ۳ ضمیمه، رادیو لندن، ۱۴/۶/۱۳۶۰.

۲- همان، صص ۳ و ۴ ضمیمه، رادیو لندن، ۱۴/۶/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۰، ۱۶/۶/۱۳۶۰، ص۳ ضمیمه، رادیو لندن، ۱۵/۶/۱۳۶۰.

درپی رواج این شایعات، خبرگزاری پارس با انتشار مطلبی تحت عنوان "جنگ روانی دشمن

علیه ملت مسلمان و شهیدپرور ایران" از مسئولان کشور خواست با این جو روانی، که باتوجه به ترورهای اخیر زمینه مناسبی برای گسترش یافته است، مقابله کنند. این خبرگزاری آورده است:

«اخیراً در سطح شهرهای مختلف کشور شایعات بسیاری مبنی بر سوءقصد و ترور این و یا آن مقام به سرعت انتشار پیدا می کند، که پس از تحقیقات مشخص می شود که به هیچ وجه پایه و اساسی ندارد. این شایعات، آن گاه که با شهادت یکی از رجال مملکتی همراه می شود، نوعی باور تصنعی نیز در جامعه به وجود می آورد.

در طول ۲۴ ساعت گذشته، شایعاتی مبنی بر سوءقصد و شهادت آیت الله مشکینی، آیت الله دستغیب، آیت الله مهدوی کنی، حجت الاسلام موسوی تبریزی، حجت الاسلام معادیخواه، دکتر نیک روش ... دریافت شده است که نتیجه بررسی های برادران و خواهران، در خبرگزاری بر آن خط بطلان کشید. هرچند که حجت الاسلام قدوسی به فیض شهادت نائل شد، اندکی تأمل در چگونگی انتشار نوع شایعه و شخصیت ها و... حکایت از نوعی توطئه وسیع می کند که این بار افکار و اذهان امت مسلمان و قهرمان را نشانه گرفته است، به صورتی که هرکدام از شایعه های فوق به سرعت در سطح شهرها پیچیده و از نقاط مختلف و ازسوی افراد گوناگون درباره صحت وسقم آن سؤال می شود.»(۱)

۱

اقدامات تروریستی افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی در تهران و مشهد یک شهید و یک مجروح برجای گذاشت.

صبح امروز دو نفر از عوامل سازمان مجاهدین خلق (منافقین) با هدف ترور حمید صائمی رئیس کارخانجات شیر پاستوریزه تهران، به تعقیب وی در حوالی منزلش در خیابان بیست وهشتم گیشا، پرداختند.

صائمی که متوجه این امر شده بود برای حفظ جانش به طرف یک مغازه خواربارفروشی رفت، اما مهاجمان هم به دنبال او داخل مغازه شدند و پس از تهدید مشتریان و صاحب مغازه، با شلیک چند گلوله وی را ترور کرده و گریختند. مردم بلافاصله وی را به بیمارستان شریعتی منتقل کردند، اما او لحظاتی بعد به شهادت رسید.(۲)

در حادثه دیگری در مشهد، یک عضو بسیج سپاه پاسداران در میدان پانزدهم خیابان امام رضا(ع) هدف سوءقصد دو موتورسوار مسلح قرار گرفت و از ناحیه پا مجروح شد. ضاربان بلافاصله متواری شدند.(۳)

۱- همان، ص د مقدمه، ۱۵/۶/۱۳۶۰.

۲- روزنامه کیهان، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۳- روزنامه کیهان، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۱

تیرانـدازی به سـمت ساختمان مجلس شورای اسـلامی و تظاهرات تعـدادی از اعضای سازمان مجاهـدین خلق (منافقین)، از اقدامات امروز افراد ضد انقلاب در تهران بود.

ساعت ۸:۴۵ صـبح امروز، دو فرد مسـلح با اسـتفاده از یک تاکسـی مسـروقه و به بهانه پیاده کردن مسافر، مقابل ضلع جنوبی مجلس شورای اسـلامی در خیابان امام خمینی تهران، توقف و با مسـلسل های سبک به طرف در ورودی مجلس و پاسداران مستقر در آنجا تیرانـدازی کردنـد. با واکنش به موقع و تیرانـدازی متقابل پاسداران محافظ مجلس هر دو مهاجم مجروح و دسـتگیر شدند. از درون این تاکسی یک مسلسل یوزی و چند کلت کشف و ضبط شد.(۱)

ساعت ۱۷:۳۰ بعدازظهر نیز حدود ۳۰ تا ۴۰ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق در تقاطع خیابان های استاد مطهری و سهروردی تجمع کردند و با ایجاد راه بندان و آتش زدن لاستیک، علیه امام خمینی، جمهوری اسلامی و سران کشور شعار دادند.(۲)

۲

پرتاب نارنجک و تیراندازی در اردبیل، کرمانشاه و بجنورد خساراتی به بار آورد. امروز همچنین یک بمب در تهران کشف و خنثی شد.

براثر پرتـاب یک نارنجک دستی به پایگاه سـپاه پاسـداران اردبیل و انفجار آن خسارت هایی به در ورودی ساختمان روابط عمومی سپاه وارد شد.(۳)

در کرمانشـاه، نـارنجکی به یکی از پایگاه های ژانـدارمری این شـهر پرتاب شـد که خسارتی به بار نیاورد. در حادثه دیگری در این شهر یکی از پایگاه های سپاه با مسلسل به رگبار بسته شد که خسارتی درپی نداشت.(۴)

دو موتورسوار هم در بجنورد نارنجکی را به منزل پدر شـهید یزدانی (که هفته گذشـته به شـهادت رسـیده بود)، پرتاب کردند. براثر انفجار نارنجک خساراتی به این منزل وارد شد، اما به کسی آسیب نرسید.(۵)

امروز همچنین با گزارش مردم یک بمب صوتی که در خیابان نظام الملک تهران کار گذاشـته شـده بود، به همت نیروهای مشترک کمیته و مأموران انتظامی کلانتری محل خنثی شد.(۶)

۳

در چنـد اقـدام جـداگانه، مسـئول عملیـات نظـامی سازمـان مجاهـدین خلق (منـافقین) در تبریز و یـک عضو مسـلح شاخه نظامی این سازمان در مشهد دستگیر شدند. در بوشهر هم یک خانه تیمی سازمان کشف شد و ۷ نفر در این مکان دستگیر شدند.

ص:۷۴۹

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۴/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۷.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۹، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۸، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۴/۶/۱۳۶۰.
۳- روزنامه کیهان، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه کیهان، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.
۴- سند شماره ۵۲۱۲۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از منطقه۷ (کرمانشاه) به تهران (فرماندهی سپاه)، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۱.
۵- روزنامه اطلاعات، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.
۶- همان.

یکی از اعضای اصلی سازمان مجاهدین خلق در تبریز که مسئول عملیات نظامی سازمان در این شهر بود، صبح امروز با تلاش نیروهای سپاه پاسداران در خیابان کمربندی تبریز دستگیر شد. وی هنگام دستگیری، مسلح به کلت بود، اما موفق به استفاده از آن نشد.(۱)

در مشهد یکی دیگر از اعضای شاخه نظامی سازمان در خیابان سناباد با هشیاری نیروهای گشت سپاه پاسداران این شهر دستگیر شد. از این فرد یک کلت، تعدادی فشنگ و اسناد مربوط به تخریب منازل افراد متعهد به دست آمد.(۲)

در بوشهر نیز پس از کشف یک خانه تیمی متعلق به سازمان مجاهدین خلق ۷ نفر از اعضای این سازمان دستگیر شدند. از این خانه که مرکز فرهنگی و چاپ و نشر اطلاعیه های سازمان بود تعداد فراوانی نشریه، اعلامیه، مدارک درون گروهی، یک دستگاه تکثیر، ماشین فتواستنسیل و تعدادی کاغذ پلی کپی و انواع مرکب چاپ به دست آمد.(۳)

۱

به دنبال ضربه های شدیدی که تشکیلات سازمان مجاهدین خلق (منافقین) پس از ورود به فاز جنگ مسلحانه علیه نظام در ۳۰ خرداد سال جاری، متحمل شد، مرکزیت سازمان برای کاستن از آسیب پذیری عناصر عملیاتی و افزایش کارایی آنان و از سوی دیگر تقویت روحیه اعضا و هواداران و جلوگیری از فروپاشی کامل تشکیلات در داخل کشور، دستور العملی مشتمل بر ۵ اصل تنظیم و به رده های مختلف سازمان ابلاغ کرد. متن این دستورالعمل چنین است:

«ضمن دست یازیدن به عمل، باید شناخت و تجارب به شیوه های کار را ارتقا دهیم و با تغییر تاکتیک ها و شیوه های کار (مبتنی بر اصل غافلگیری) با پذیرش کمترین ضربه، بیشترین تلفات را به نیروهای دشمن وارد آوریم. بیشترین ضرباتی که ما متحمل شده ایم براساس اشتباهات خودمان و کم بهادادن به تجارب فرزندان خلق است. در جنگ نبایستی به دشمن کم بها داد.

اگرچه به طور استراتژیک پیروزی از آن ماست و به قول مائو (دررابطه با مبارزه ضد امپریالیستی)، امپریالیسم ببر کاغذی است، ولی به دندان آهنی مجهز است پس در هر عمل بایستی مراحل زیر دقیقاً رعایت شود:

۱. هدف ۲. طرح ۳. شناسایی. ۴. عمل ۵. بعد از عمل.

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۰، ۱۶/۶/۱۳۶۰، ص۶، تبریز - خبرگزاری پارس، ۱۵/۶/۱۳۶۰.

۲- روزنامه اطلاعات، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

۳- همان.

۱. هدف یا سوژه

برای هر عمل بایستی کاملاً مشخص باشد و کلاً در قدم اول ضربات کوتاه گسترده و در تمام ابعاد و شناسایی سیاسی - نظامی دقت گردد. (مراکز حزب [جمهوری اسلامی]، سپاه، کمیته، عناصر رژیم، مقامات، روحانیون ضد خلق)

۲ و ۳. طرح و شناسایی

اگرچه طرح و شناسایی از هم جدا هستند، لیکن ممکن است تکمیل طرح دررابطه با شناسایی معطوف شود. (شناسایی آخرین اطلاعات زنده از هدف را در بر دارد.)

توضیح: تاکتیک ها نبایستی مکتوب شود، زیرا ممکن است که دشمن به آن دسترسی یابد.

پس چون دشمن کاملاً ضربه پذیر و توخالی است، با طرح های حساب شده می توان ضربات جدی بدون پذیرش ضربه وارد آورد و با ابتکار، نرمش، سرعت، شبیخون زدن، حمله و عقب نشینی های برق آسا، کاملاً موفق بوده و طعمه را به دست آورد. در اعدام های انقلابی بایستی با شیوه های انقلابی عمل کرد و از شیوه های دیگر مثلاً اعدام با سلاح سرد پرهیز کرد، مگر به خاطر دفاع از خود یا در شرایطی که سلاح گرم کارایی اش را از دست بدهد.

۴. عمل

چون حساس ترین مرحله است بایستی بر اصل تهاجم، قاطعیت و سرعت (نه شتاب زدگی) و تحرک استوار باشد، ضمناً از شعار "الله اکبر" استفاده می کنیم که هم یادآور اندیشه های ایدئولوژیک است و هم ایجاد رعب در دشمن.

۵. بعد از عمل

الف) پارامترهای غیرقابل پیش بینی فراموش نشود.

ب) دشمن را به منطقه ای که کاملاً آشنا هستیم بکشانیم.

ج) بایستی به فکر پایگاهی در نزدیک ترین فاصله (که از ترکش حمله قاعدتاً دور باشد) بود [و از آن] استفاده کرد.

د) هر عملیات به نام یک شهید نام گذاری می شود.

و) گزارش کامل و همه جانبه از عملیات تهیه گردد.»(۱)-(۲)

۱- متن این ابلاغیه در خانه های تیمی سازمان به دست آمد و واحد اطلاعات و بررسی های سیاسی سپاه متن نامه را برای آگاهی و استفاده به مناطق نه گانه کشوری سپاه ارسال کرد.

۲- سند شماره ۲۵۷۶۲۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مرکز اطلاعات منطقه۷ به اطلاعات همدان، ایلام، کردستان،

۱۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۲۰۹۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات و بررسی های سیاسی ستاد مرکزی به اطلاعات و بررسی های سیاسی مناطق نه گانه، ۱۴/۶/۱۳۶۰، صص ۳ - ۱.

۱

پس از سخنان اخیر بنی صدر درمورد جنگ عراق با ایران که در ضمن آن، وی مسئولان جمهوری اسلامی ایران را به تحریک عراق برای حمله به ایران متهم کرده بود، طه یاسین رمضان معاون صدام حسین، از آمادگی کشورش برای پذیرفتن بنی صدر در عراق خبر داد. خبرگزاری پارس با اعلام این خبر آورده است:

«طه یاسین رمضان در مصاحبه با روزنامه ترجمان (چاپ استانبول) اعلام کرد: اگر بنی صدر و سایر همفکران وی از عراق کمک بخواهند ما آماده ایم تا درهای این کشور را بر روی آنها باز کنیم.»(۱)

۲

با گذشت یک هفته از شهادت رجایی و باهنر، تعدادی از دانشجویان ایرانی طرف دار حزب توده و سازمان چریک های فدایی خلق (اکثریت) در محکوم کردن این اقدام در دهلی نو تظاهرات کردند.

خبرگزاری پارس با اعلام این خبر افزود: «این دانشجویان ابتدا به سفارت جمهوری اسلامی ایران آمده و با دردست داشتن پلاکاردهایی به طرف داری از جمهوری اسلامی ایران و رهبری امام خمینی اعلام پشتیبانی کردند. تظاهرکنندگان سپس به طرف خانه فرهنگ و کتابخانه امریکا در دهلی نو راه پیمایی و با [سر دادن] شعارهایی علیه امریکا به تظاهرات خود ادامه دادند. این دانشجویان با دادن شعارهایی مثل "مرگ بر بنی صدر، مرگ بر رجوی، زنده باد امام خمینی، مرگ بر امریکا" ... توطئه امریکا علیه ایران و به خصوص بمب گذاری اخیر [را] که منجر به شهادت رجایی و باهنر گردید، محکوم کردند. در این راه پیمایی دانشجویان عرب مقیم هند و طرف دار سازمان آزادی بخش فلسطین با دانشجویان ایرانی هم صدا بودند. سخنگوی دانشجویان تظاهرکننده به خبرنگاران گفت ما هر گونه توطئه علیه انسانیت و آزادی مردم را محکوم می کنیم و از رهبر عالی قدر و بنیان گذار جمهوری اسلامی ایران پشتیبانی می کنیم.

سخنگوی مذکور متذکر شد که امریکا مشغول ترور در ایران می باشد، ولی خوشبختانه ملت شهیدپرورمان از این امر کاملاً مطلع است.»(۲)

۳

روزنامه فایننشال تایمز (چاپ لندن)، در مقاله ای تحت عنوان "سرمایه گذاری مشترک برزیل و عراق در تأسیس یک بانک"، به گسترش روابط بین عراق و برزیل به عنوان یکی از تأمین کنندگان تسلیحات نظامی آن کشور، پرداخته است. این روزنامه نوشته است:

«برزیل و عراق به منظور گسترش روابط تجاری موجود بین دو کشور یک بانک مشترک

۱- روزنامه کیهان، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص ۲۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۹، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۲، دهلی نو - خبرگزاری پارس، ۱۴/۶/۱۳۶۰.

سرمایه گذاری تأسیس خواهند کرد. برنامه های مربوط به ایجاد یک کمپانی مشترک بیمه نیز اکنون در مرحله پیشرفته ای قرار دارد. سرمایه اولیه برای تأسیس بانک مشترک برزیل - عراق ۴۰ میلیون دلار در نظر گرفته شده که طرفین آن را به نسبت مساوی تأمین می کنند.

عراق اخیراً کاهش صادرات نفتش را، که به دنبال بروز جنگ در سال گذشته پیش آمد، جبران کرده و همچنان بزرگ ترین تأمین کننده نفت برزیل است. از سوی دیگر، برزیل تأمین کننده اسلحه و مواد غذایی عراق به شمار می آید و این درحالی است که موافقت نامه های غیرنظامی بین دو کشور دربرگیرنده چندین پروژه مهم و زیربنایی می باشد. به هرحال، همکاری های بین عراق و برزیل بسیار گسترش یافته و دو کشور درمورد همکاری های هسته ای نیز به توافق رسیده اند.»(۱)

خبرگزاری کویت از وین نیز از امضای قرارداد ساخت یک نیروگاه برق در عراق با همکاری آلمان و لهستان خبر داد. در بخشی از این خبر آمده است: «عملیات ساختمانی پروژه ۴۰ میلیون دلاری شبکه های برق رسانی در شش نقطه بغداد بلافاصله پس از اعلام موافقت مقامات عراقی و کارخانه زیمنس آلمان غربی توسط مقاطعه کار فرعی (مؤسسه تجارت خارجی لهستان) آغاز خواهد شد.

کارخانه زیمنس و مؤسسه تجارت خارجی لهستان هفته گذشته قراردادی امضا کردند که به موجب آن ظرف مدت ۳۲ ماه، پروژه نیروگاه برق عراق را تکمیل کنند.»(۲)

۱

درپی سفر هفته گذشته طارق عزیز به فرانسه و توافقات دو کشور درباره گسترش روابط به ویژه در زمینه های نظامی، مجله الهدف (چاپ بیروت)، در مقاله ای با عنوان "خط مشی عراق، فرانسه را مطمئن می سازد" به بررسی روابط اقتصادی و نظامی عراق با کشورهای غربی به خصوص فرانسه پرداخته است. کاهش واردات تسلیحات نظامی از شوروی و تمایل عراق به افزایش واردات تجهیزات نظامی فرانسوی و تغییر تدریجی در تسلیحات ارتش این کشور که درواقع از چرخش دیپلماسی عراق از وابستگی مطلق به کشورهای شرق به طرف کشورهای بلوک غرب و تمایل دولتمردان حزب بعث برای توسعه روابط با کشورهای غربی حکایت دارد، ازجمله مسائلی است که در این مقاله مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. در مقدمه مقاله ضمن اشاره کوتاهی به دلایل و نتایج این دیدار، آمده است:

«نماینده عراق ضمن دیدارش از فرانسه جهت مذاکره با مقامات کاخ الیزه، پیرامون اوضاع خلیج فارس، جنگ عراق و ایران، روابط دوجانبه میان عراق و فرانسه، بازسازی رآکتور اتمی بمباران شده تموز توسط اسرائیل در هفتم ژوئن گذشته و مسئله خاورمیانه [غرب آسیا] توضیحاتی بیان داشت. طارق عزیز در پایان گفت وگوهایش دربرابر خبرنگاران اظهار داشت

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۴، ۳۰/۶/۱۳۶۰، صص ۲ و ۳، لندن - خبرگزاری پارس، ۲۹/۶/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۳، ۱۹/۶/۱۳۶۰، ص۴، وین - خبرگزاری کویت، ۱۸/۶/۱۳۶۰.

رهبران دو کشور تمایل خود را جهت ادامه همکاری های دوجانبه اعلام داشته و این دیدار زمینه را برای مذاکرات بعدی آماده می سازد. وی در اظهارات خود به روزنامه لوموند می گوید: فرانسه برای افزایش فروش تسلیحات نظامی به عراق اعلام آمادگی کرد. از سوی دیگر، وزارت امور خارجه فرانسه در اطلاعیه ای درباره نحوه گردهمایی ها و گفت وگوهای انجام شده و مشخص نمودن چارچوب همکاری ها؛ ازجمله در زمینه های اتمی توضیحاتی را بیان نمود. در مذاکرات عراق و فرانسه پیرامون مسائل مطرح شده ازقبیل بازسازی رآکتور اتمی و افزایش فروش تجهیزات نظامی به عراق، دو کشور به وحدت نظر رسیدند.»

پس از این مقدمه، نویسنده به پیشینه روابط عراق با کشورهای غربی پرداخته و با ارائه آمارهایی نتیجه می گیرد این کشور با کاستن از وابستگی خود به کشورهای بلوک شرق درصدد بازسازی اقتصاد، صنعت و تسلیحات براساس توسعه روابط با غرب است، الهدف دراین باره آورده است: «نگاهی کوتاه به روابط عراق با کشورهای غربی طی سه سال گذشته نشان می دهد که همکاری های فی مابین در زمینه های مختلف درحال گسترش بوده است. (فروردین - اردیبهشت سال ۱۳۵۹) در آوریل سال گذشته یک مقام سابق امریکا برژینسکی اظهار داشت ما در منافع مشترک دو کشور امریکا و عراق اختلافات اساسی مشاهده نمی کنیم. بنابراین هیچ گونه نیازی نیست که روابط میان دو کشور را خصمانه باقی بگذاریم. این اظهارات درحالی بیان شد که روابط عراق با کشورهای سوسیالیستی کاهش یافته، ولی با کشورهای غربی سیر صعودی داشته است.

در سال ۱۹۷۹ (۱۳۵۸ - ۱۳۵۷)، واردات عراق از ژاپن و کشورهای اروپایی به ترتیب به ۶/۱ میلیارد دلار و ۶/۳ میلیارد دلار رسید. در سال ۱۹۸۰، صادرات امریکا به عراق به ۴۴۲ میلیون دلار بالغ گردید. این گرایش عراق به غرب باعث مصرف هزینه ای به ارزش ۵/۷۰۴ میلیون دلار برای مسائل ورزشی و رفاهی در معامله با شرکت های فرانسوی، فنلاندی، آلمان غربی و ایتالیایی گردید. هزینه مسائل روبنایی ازقبیل بازسازی هتل ها، راه و آن هم راه های فرعی به ارزش ۸ میلیارد دلار بالغ گردید.

دو هتل شرایتون و مریدیان که باید در مارس ۱۹۸۲ (اسفند ۱۳۶۰) تکمیل شود تنها برای سکونت نبوده و به احتمال زیاد کنفرانس آینده غیرمتعهدها - که در بغداد منعقد می شود - در این مکان برگزار خواهد شد.(۱) گفته می شود فرانسه در سال جاری در مناقصه احداث سه سردخانه به ارزش ۶/۴۶ میلیون دلار برنده شده است. روابط عراق با فرانسه نسبت به سایر کشورهای اروپایی گسترش زیادی یافته است. ژاک شیراک نخست وزیر وقت فرانسه، در زمان

۱- با تلاش دیپلماتیک جمهوری اسلامی و پس از حمله هواپیماهای جمهوری اسلامی به بغداد محل برگزاری اجلاس غیرمتعهدها به دهلی نو (هندوستان) انتقال یافت.

پمپیدو [رئیس جمهور وقت فرانسه] از صدام حسین به عنوان مردی که اساس روابط عراق و فرانسه را بنیان نهاده نام برده است. روابط خصوصی آن دو به حدی بود که صدام برای پیروزی وی در انتخابات شهرداری پاریس کمک مادی در اختیارش می گذاشت.

درسال ۱۹۷۶، صدام ضمن دیدار از فرانسه توانست قراردادهای متعددی و ازجمله قرارداد احداث رآکتور اتمی عراق از نوع اوزیراک و مجهزنمودن عراق به تکنولوژی و کارشناسان اتمی همچنین نظارت بر ایجاد متروی بغداد و تعدادی از قراردادهای دیگر تسلیحاتی را به امضا برساند. از سوی دیگر، هنگامی که عراق در سال ۱۹۷۲ نفت را ملی اعلام کرد علاوه بر مستثنی ساختن سهمیه فرانسه از این امر، فروش نفت به این کشور را دو برابر ساخت.

بدین ترتیب، عراق ضمن امضای قراردادهای درازمدت نفتی با قیمت ثابت، کالای مورد نیاز خود را از فرانسه وارد خواهد کرد. نکته قابل توجه اینکه افزایش قیمت های نفت نیز در قرارداد منعقده میان عراق و فرانسه هیچ گونه تأثیری نگذاشته است. کیفیت تجهیزات نظامی عراق را نباید نادیده گرفت. برای مثال، عراق قبلاً ازسوی شوروی و اخیراً با سلاح های فرانسوی مجهز گردیده است که این خود نشان دهنده گرایش این کشور به سوی غرب می باشد. واردات تجهیزات نظامی عراق از شوروی از ۹۵ درصد در سال ۱۹۷۲ به ۶۳ درصد در سال ۱۹۷۹ (۱۳۵۸-۱۳۵۷) کاهش یافت و این درحالی است که در سال های ۱۹۷۹ - ۱۹۷۸ [واردات] تجهیزات نظامی عراق از فرانسه به ارزش ۲/۲ میلیارد دلار و در سال ۱۹۸۰ افزایش فراوانی یافته است. علی رغم شروع جنگ عراق و ایران، فرانسه همچنان به مسلح کردن عراق ادامه می دهد، در همین زمینه، فرانسه در فوریه گذشته [بهمن و اسفند ۱۳۵۹] ۴ هواپیما از ۶۰ هواپیمای خریداری شده از نوع میراژ پیشرفته (ای۱) به عراق تحویل داد. این اقدام فرانسه موجب اعتراض ایران گردیده و به دنبال آن مقامات فرانسوی اظهار داشتند که این قرارداد در سال ۱۹۷۷ [قبل از حمله عراق به ایران] به امضا رسیده است.

در زمان میتران، علی رغم وعده های وی درمورد توقف ارسال سلاح به رژیم های مستبد، هنگامی که او به ریاست جمهوری رسید اظهار داشت به تعهدات دولت سابق احترام گذاشته و به آن عمل می کند. دراثر جنگ عراق و ایران و کاهش صادرات نفتی عراق، کشورهای خلیج [فارس] به خصوص عربستان سعودی با پذیرفتن تعهدات عراق دربرابر غرب عامل ربط دهنده منطقه با غرب گردیدند. کشورهای خلیج [فارس] برای کمک به تعهدات مالی عراق و پوشانیدن ضعف مالی آن مبلغ ۱۴ میلیارد دلار به عنوان وام به این کشور پرداخت کردند.

ازاین رو رابطه عراق با کشورهای غربی صرفاً یک رابطه عراقی نبوده بلکه یک رابطه خلیجی و بالاتر از آن رابطه عربستان سعودی با جهان غرب می باشد. این نکته به ویژه پس از اعلام آمادگی ملک خالد جهت کمک به بازسازی رآکتور اتمی عراق ثابت می گردد. خلاصه

ص:۷۵۵

سخن اینکه عراق کشوری نیست که غرب از آن هراس داشته باشد و یا بتواند نقش مورد نظر امپریالیسم را در منطقه ایفا کند. ولی پس از شروع جنگ علیه ایران، به صورت کشوری درآمده که قسمت عمده ای از خواسته های امپریالیسم امریکا در منطقه خلیج [فارس] را اجابت کرده و خدمات ارزنده ای به آن نموده است. بنابراین احمقانه خواهد بود اگر فرانسه بازسازی رآکتور اتمی عراق را نپذیرد؛ زیرا قبل از آنکه عراق آن را به اتمام رساند همه اسرار آن ازطریق کارشناسان شاغل و یا توسط هواپیماهای تجسسی آواکس برای صهیونیست ها ارسال خواهد شد. همچنین احمقانه خواهد بود اگر فرانسه صادرات تسلیحات خود به عراق را متوقف سازد زیرا اکنون این سلاح ها در راه خدمت به امپریالیسم مصرف می شوند.»(۱)

۱

وزارت امور خارجه امریکا اعلام کرد که برای حل دعاوی اتباع امریکا علیه ایران در پرونده هایی با مبالغ کمتر از ۲۵۰ هزار دلار تدابیر مقدماتی اندیشیده شده است.

خبرگزاری آسوشیتدپرس با اعلام این خبر افزود: جو ریپ سخنگوی وزارت امور خارجه امریکا، گفت که ۵ مجلد از اسنادی را که حاوی شرح بیش از ۲۳۰ مورد این دعاوی است به ایران تسلیم کرده است. ریپ اضافه کرد وزارت امور خارجه امریکا در نظر دارد برای حل وفصل این دعاوی با پرداخت وجه مجموعه اقلام آن ازطرف ایران موافقت نامه ای را به امضا برساند. او خاطرنشان ساخت که تقسیم و توزیع این مبلغ بعداً توسط یک سازمان امریکایی مثل کمیسیون حل دعاوی خارجی انجام خواهد گرفت.

دعاوی مربوط به مبالغ بیشتر (۲۵۰ هزار دلار یا بیشتر) قرار است توسط یک هیئت داوری ویژه بین المللی که در لاهه مستقر است، حل وفصل شود.(۲)

از سوی دیگر، یک مقام پیشین وزارت امور خارجه امریکا اعلام کرد مسدودکردن دارایی های ایران که به دستور جیمی کارتر رئیس جمهوری سابق امریکا، در جریان گروگان گیری در سفارت این کشور در تهران صورت گرفت نه برای تنبیه حکومت انقلابی ایران بلکه برای جلوگیری از ایجاد بحران در سیستم مالی امریکا در سال ۱۹۷۹ بوده است.

خبرگزاری پارس به نقل از آسوشیتدپرس دراین باره آورده است: «مجله سیاست های خارجی خاطرنشان ساخته است که کارتر و مشاوران برجسته اش از آن بیم داشتند که ممکن است بیرون کشیدن ناگهانی ۱۱ میلیارد دلار از سیستم پولی خود باعث یک بحران بانکی [در] ایالات متحده شود. وی افزود انسداد دارایی های ایران در شعبات بانک های امریکایی در کشور ثالث پیش از این سابقه نداشته است.

بر پایه اظهارات این مقام، طرح مسدودکردن دارایی های ایران ابتدا ازسوی مقامات خزانه داری و وزارت امور خارجه مورد مخالفت قرار گرفت چون آنان تصور می کردند این

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۹۷، ۲۶/۷/۱۳۶۰، صص ۳۸ - ۳۵، مجله الهدف (لبنان - بیروت).

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۰، ۱۶/۶/۱۳۶۰، ص ۱۰، واشنگتن - آسوشیتدپرس، ۱۵/۵/۱۳۶۰.

اقدام باعث گسیختگی در بازارهای پولی اروپا خواهد شد و احتمالاً موجی از بستن حساب ها در بانک های امریکایی و اروپایی را به دنبال خواهد داشت. وی افزود زمانی که ابوالحسن بنی صدر وزیر خارجه وقت ایران، اعلام کرد این کشور در نظر دارد تمام پول خود را از بانک های امریکایی خارج کند کارتر دستور مسدودکردن آنها را با تصویب ویلیام میلر وزیر خزانه داری و سایروس ونس وزیر خارجه وقت امریکا داد. تصمیم مزبور از این نگرانی ناشی می شد که ایران دارایی های خود را از دسترس امریکا خارج سازد و سپس بدهکاری های خود را انکار نماید. به گفته ویلیام میلر وزیر خزانه داری وقت نمی خواست اجازه دهد ادعاهای بانک های امریکایی حالت گروگان دوم را پیدا کند.»(۱)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۶۹، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۴، واشنگتن - آسوشیتدپرس، ۱۴/۶/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ یکشنبه ۱۵ شهریور ۱۳۶۰ ۷ ذیقعده ۱۴۰۱ ۶ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

درپی ابلاغ دستور اجرای عملیات در زمین های شرق رودخانه کارون با هدف شکستن محاصره آبادان در دهم شهریور ۱۳۶۰، امروز لشکر۷۷ خراسان (یگان عملیاتی ارتش در این عملیات) طرح آفندی عملیات ثامن الائمه(ع) را به تیپ های سه گانه خود و یگان ها و واحدهای تحت امر ابلاغ کرد.

در این ابلاغیه محدوده مأموریت نیروها به این ترتیب مشخص شده است:

الف) در جنوب منطقه عملیات (محور فیاضیه - آبادان): تیپ۱ به استعداد ۲ گردان، گروه رزمی۳۷ زرهی شیراز و یک گروهان زرهی که به این تیپ مأمور است و در محور ذوالفقاریه - آبادان، تیپ۲ با ۳ گردان پیاده، ۲ گردان و یک گروهان (منفی) تانک در منطقه فیاضیه همراه با هنگ ژاندارمری فارس و منطقه سوم دریایی و شهربانی آبادان تلاش اصلی را برعهده دارند.

ب) در شمال منطقه عملیات (محور دارخوین): مقرر شد تیپ۳ با ۱ گردان (منها) و یک تیم تانک چیفتن به ۱۶ گردان از نیروهای سپاه پاسداران در تصرف و پاک سازی مناطق واقع در این محور و دراختیارگرفتن دو پل قصبه و حفار (عقبه های اصلی نیروهای عراق برای عبور از کارون) کمک کنند.(۱)

براساس این طرح، توپخانه صحرایی لشکر۷۷ نیز با اجرای ۲۰ دقیقه آتش تهیه، که بنا به دستور آغاز می شود، پشتیبانی عملیات را برعهده دارد.

همچنین برای نیروی هوایی و هوانیروز نیز مأموریت پشتیبانی عملیات به این شرح درنظر گرفته شد:

ص:۷۵۹

۱- پس از ابلاغ طرح عملیات ازسوی لشکر۷۷، تیپ های تابعه نیز با تهیه طرح عملیات در محدوده مأموریت خود، آن را به گردان ها ابلاغ کردند. سپاه پاسداران نیز طرح "ستاد عملیات جنوب" را به محورهای عملیاتی ابلاغ کرد. (سند شماره ۵۰۹۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: طرح آفندی عملیات ثامن الائمه(ع)، ۲۴/۶/۱۳۶۰، صص ۲۹-۱؛ و - سند شماره ۱۲۶۹۵۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد مرکزی عملیات تیپ۱ رکن۳ به سپاه پاسداران، ۲۶/۶/۱۳۶۰، صص ۷-۱)

«پشتیبانی هوایی موجود، واحدهای احتیاط، توپخانه و تأسیسات نظامی را در عمق منطقه دشمن با بمباران هوایی خنثی خواهند کرد و درصورت اضطرار پشتیبانی نزدیک هوایی را برای یگان های عمل کننده فراهم کرده و پوشش هوایی هلیکوپترهای خودی را انجام می دهد.»(۱)

۱

منطقه مرزی مرگور در شمال غربی اشنویه در آذربایجان غربی – که محل تلاقی مرز سه کشور ایران، عراق و ترکیه است – با تلاش نیروهای سپاه پاسداران و نیروهای حزب دمکرات کردستان عراق (بارزانی ها) پاک سازی و آزاد شد.

در این عملیات ۱۵ روستای منطقه ازجمله نرگی، برازان، کابر، دیزج، گردوان، کیسان و چریک آباد آزاد شد و ۶ نفر از افراد حزب دمکرات کردستان ایران کشته، ۵۰ نفر زخمی و ۴۳ تن هم دستگیر شدند. همچنین ۷ نفر از نیروهای کرد عراق شهید و ۵ نفر نیز زخمی شدند.(۲)

همچنین با اطلاع رسانی مردم مقداری مواد منفجره و مهمات متعلق به گروه های مسلح غیرقانونی، که داخل یک ساختمان در حومه شهر سنندج جاسازی شده بود، کشف و ضبط شد. این مهمات شامل ۳ مین ضدتانک، تعدادی مین ضدنفر،۶۰۰ فشنگ و چند کپسول گاز اشک آور و بمب دست ساز بود.(۳)

۲

در ترورهای امروز سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در اصفهان و مشهد ۲ نفر شهید شدند.

حجت الاسلام سید ابوالفضل موسوی از روحانیون خمینی شهر، هنگام خروج از دانشگاه صنعتی اصفهان هدف سوءقصد سه موتورسوار مسلح قرار گرفت و به شهادت رسید. در این حادثه یکی از همراهان وی نیز مجروح شد. ضاربان پس از این اقدام متواری شدند.(۴)

در مشهد نیز ابراهیم روایی از افراد متعهد شهر (و صاحب کفاشی پژواک) به دست دو موتورسوار مسلح ترور شد و به شهادت رسید. مهاجمان بلافاصله از محل گریختند.(۵)

۳

پرتاب انواع بمب و نارنجک در چند شهر کشور، خساراتی به بار آورد و یکی از عاملان این اقدامات در تهران دستگیر شد.

در خیابان جمال زاده تهران، دو موتورسوار بمب دست سازی را به درون اتوبوس شرکت واحد پرتاب کردند که براثر انفجار آن خساراتی به اتوبوس وارد آمد، اما کسی آسیب ندید. مهاجمان نیز بلافاصله متواری شدند.(۶)

یکی از مسئولان شرکت واحد اتوبوس رانی تهران اعلام کرد در سه روز گذشته، ۸ اتوبوس

۱- سند شماره ۵۰۰۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: طرح آفندی ثامن الائمه(ع)، ستاد لشکر۷۷ پیاده (رکن۳) ماهشهر، ۱۵/۶/۱۳۶۰، صص ۴۹ - ۱.

۲- روزنامه کیهان، ۱۶/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۱۳۳۸۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ارومیه به تهران (فرماندهی سپاه) ، ۱۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۳۶۵۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه (مرکز فرماندهی) به سماجا۳، ۱۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۱۶/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۴- روزنامه کیهان، ۱۶/۶/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - سند شماره ۵۲۱۴۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه اصفهان به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۷، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۵- روزنامه کیهان، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۰، ۱۶/۶/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۵/۶/۱۳۶۰.

دوطبقه این شرکت به آتش کشیده شده است و برخی از عاملان این حوادث دستگیر شده اند.(۱)

صبح امروز، در خیابان آذربایجان تهران نیز دو موتورسوار اقدام به پرتاب نارنجک به داخل یک مغازه رنگ فروشی کردند که خسارت هایی به بار آورد. مهاجمان که قصد فرار داشتند با واکنش مردم مواجه شدند و درنتیجه یکی از آنان دستگیر و تحویل نیروهای گشتی کمیته داده شد. در بازرسی از منزل این شخص تعدادی کارت شناسایی و کارت اتومبیل کشف و ضبط شد.(۲)

در بهبهان، دو موتورسوار که لباس نظامی به تن داشتند، نارنجکی را به درون مغازه یکی از افراد متعهد شهر پرتاب کرده و گریختند. در این حادثه شیشه های مغازه شکست.گفتنی است صاحب مغازه از مبارزان دوران انقلاب بوده که در زمان شاه دستگیر و زندانی شده بود.(۳)

یک بمب دست ساز صوتی قوی که در پشت دیوار ساختمان بسیج سپاه پاسداران شیراز کار گذاشته شده بود، منفجر شد. صدای انفجار به حدی بود که شیشه های ساختمان های اطراف شکست و موجب وحشت ساکنان محل شد، در این حادثه خسارتی به ساختمان بسیج وارد نیامد.(۴)

پرتاب بمب آتش زا به منزل یکی از افراد متعهد میانکوه در استان خوزستان، خساراتی درپی داشت.(۵)

در یکی از مساجد شهرستان انزلی بمب دست سازی منفجر شد. این انفجار خسارتی ایجاد نکرد.(۶)

امروز در زنجان ۴ بمب دست ساز در ساختمان بسیج مستضعفین سپاه پاسداران، منزل دو نفر از افراد متعهد شهر و اتومبیل یکی دیگر از افراد متعهد شهر، منفجر شد که خسارت چندانی به بار نیاورد.(۷)

در ارومیه، براثر انفجار بمبی صوتی مقابل منزل یکی از افراد متعهد شهر شیشه های این ساختمان و ساختمان های مجاور شکست، اما به کسی آسیب نرسید.(۸)

۱

تعدادی از اعضای شاخه نظامی و تیم های ترور سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در چند شهر کشور دستگیر شدند. همچنین ۷ خانه تیمی متعلق به سازمان مجاهدین خلق و سازمان چریک های فدایی خلق در شیراز و شهرستان لار و تعداد فراوانی اسلحه و مهمات از روستاهای حومه قزوین کشف شد.

یکی از عناصر نظامی و فعال سازمان مجاهدین خلق در شهرستان آستارا که در چند عملیات نظامی سازمان شرکت داشت، دستگیر شد. این فرد که عامل اصلی ترور شهید یوسف مرحبا معاون حاکم شرع آستارا،(۹) بود، هنگام سوءقصد به یکی از اعضای سپاه پاسداران، که به مجروح شدن این پاسدار انجامید، با تیراندازی متقابل نیروهای شهربانی زخمی و به کمک مردم دستگیر شد. از این شخص یک کلت کمری به دست آمد.(۱۰)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۱، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۵، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۶/۶/۱۳۶۰.

۲- روزنامه اطلاعات، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

۳- روزنامه کیهان، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.

۴- سند شماره ۵۳۶۶۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه۹ به فرماندهی مرکز، ۱۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۸، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۵- سند شماره ۴۱۷۶۰۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی استان خوزستان به استاندار استان خوزستان، ۱۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۱۷۶۲۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری خوزستان به وزارت کشور (اداره کل امور انتظامی)، ۱۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- سند شماره ۱۷۴۰۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (فرماندهی) به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (ستاد مرکزی فرماندهی)، ۱۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۷- سند شماره ۵۲۱۱۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه زنجان به مرکز (فرماندهی ستاد)، ۱۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۸- روزنامه کیهان، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۹- شهید مرحبا در اول شهریور ۱۳۶۰ ترور شد. (روزشمار ۱/۶/۱۳۶۰)

۱۰- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۷، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مشهد نیز گزارش داد: ۶ نفر از افراد وابسته به این سازمان شامل ۳ دختر و ۳ پسر که در یک خانه تیمی حضور داشتند، دستگیر شدند.(۱)

در الیگودرز هم ۶ نفر از اعضای سازمان مجاهدین خلق که به پرتاب بمب دست ساز و آتش زا و تهدید مردم شهر اقدام کرده بودند، شناسایی، دستگیر و تحویل دادسرای انقلاب اسلامی شهر شدند.(۲)

در شیراز، با کشف ۶ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق(منافقین)، چند تن از اعضای این سازمان که در این خانه ها حضور داشتند، دستگیر شدند و یک نفر از آنان در درگیری کشته شد. در این خانه ها طرح ترور ۱۲ نفر از اعضای سپاه پاسداران و افراد متعهد شهر کشف شد.(۳)

علاوه براین، درپی کشف یک خانه تیمی سازمان چریک های فدایی خلق در بخش جویم شهرستان لار، ۳ نفر دستگیر شدند. از این مکان مقداری مهمات، دینامیت، چاشنی الکترونیکی و فشنگ اسلحه های ژ۳ و کلت به دست آمد. درپیگیری های بعدی و با کمک سرنخ های به دست آمده در این خانه، ۸ نفر دیگر نیز دستگیر شدند.(۴)

در همین حال، سپاه پاسداران قزوین از ۵ روستای حومه این شهر تعدادی سلاح کشف و صاحبان آنها را دستگیر کرد. سلاح های به دست آمده به این شرح است:

۱۲ قبضه اسلحه ژ۳؛ ۳ قبضه کلاشینکف؛۴ قبضه ام یک؛ ۲۴ قبضه کلت ۴۵، ۳۸ و ۳۲ میلی متری؛ ۱۳ قبضه رولور؛ ۲ قبضه کلت شکاری؛ یک قبضه تک لول شکاری؛ یک قبضه پرتاب گاز اشک آور؛ یک قبضه باراتا ۳۲؛ ۷۳۱ عدد انواع فشنگ.(۵)

۱

امام خمینی به مناسبت فرارسیدن ایام حج پیامی خطاب به مسلمانان و زائران بیت الله الحرام صادر کردند. ایشان در ابتدای این پیام با تبیین فلسفه و اسرار حج، اجرای درست مناسک حج و توجه به فلسفه آن را موجب بازگشت عزت مؤمنان و کوتاه شدن دست مستکبران از جوامع اسلامی دانستند.

در قسمتی از این پیام ضمن اشاره به نتیجه قیام مردم ایران؛ یعنی رهاشدن از سلطه قدرت های جهانی آمده است:

«... طرح اختلاف بین مذاهب اسلامی از جنایاتی است که به دست قدرتمندان که از اختلاف بین مسلمانان سود می برند و عمال از خدا بی خبر آنان از آن جمله وعاظ السلاطین(۶) که از سلاطین جور، سیاه روی ترند، ریخته شده و هر روز بر آن دامن می زنند و گریبان چاک می کنند و در هر مقطع به امید آنکه اساس وحدت بین مسلمین را از پایه ویران نمایند، طرحی برای ایجاد

۱- روزنامه کیهان، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۲- روزنامه کیهان، ۱۶/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۳- همان؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.

۴- سند شماره ۵۳۷۳۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه۹ سپاه (شیراز) به فرماندهی ستاد مرکز، ۲۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- روزنامه کیهان، ۱۶/۶/۱۳۶۰، ص۱۵

۶- واعظان درباری

اختلاف عرضه می دارند و اخیراً در بوق های تبلیغاتی تهمت مفتضحانه رابطه ایران با اسرائیل و خریداری اسلحه را پیش کشیده اند به امید آنکه اعراب را از ایران جدا کنند و بین مسلمانان دشمنی ایجاد نموده، راه را برای ابرقدرت ها باز و سلطه آنان را هرچه بیشتر افزایش دهند، لیکن چه شخص مطلعی است که نداند ایران دشمن سرسخت اسرائیل بوده و هست و نداند که یکی از موارد اختلاف ما با شاه مخلوع، روابط دوستانه او با اسرائیل بود. و چه کسی است که نداند ما بیشتر از بیست سال است که در خطابه ها و اعلامیه ها اسرائیل را هم ردیف امریکا در ستمگری و دنباله او در تجاوز و غارتگری محکوم کردیم و کیست که نداند در طول انقلاب اسلامی و در شور تظاهرات میلیونی، ملت مسلمان ایران، اسرائیل را در ردیف امریکا دشمن خود خواند و نفت را بر روی آنان بست و خشم و نفرت خود را نثار هر دو کرد. تعجب که این نغمه مشئوم(۱) از گلوی امریکا مادر نامشروع اسرائیل و صدام برادر کوچك بگین سر داده شد و بوق های تبلیغاتی آنان، خصوصاً امریکا به طور وسیعی در پخش آن کوشیدند، چه! که آن ضربه که این دو از اسلام واقعی خورده اند، دیگران نخورده اند و آن نگرانی که آنان از وحدت برادران مسلمان عرب با ایران دارند، دیگران ندارند. امریکا نگران منافع خود در منطقه است و صدام نگران سقوط و ننگ ابدی برای خویش است. باید مسلمانان و خصوصاً برادران عرب ما بدانند که مسئله، اسرائیل و ایران نیست، مسئله اصلی برای جهان خواران شرق و غرب، اسلام است که می تواند مسلمانان جهان را تحت پرچم پرافتخار توحید مجتمع و دست جنایتکاران را از کشورهای اسلامی و از سلطه بر مستضعفان جهان کوتاه و مکتب ارزشمند و مترقی الهی را بر جهان عرضه نماید. جهان عرب باید بداند امروز ضربه ای که صدام و سادات به آنها زده اند چنان وحشتناك است که تنها با اتحادشان می توانند جبران نمایند. امروز سادات با دستگیری وسیع برادران مسلمانمان در مصر، خدمت خود را به اسرائیل به اتمام رسانده است. اتحاد او با امریکا و اسرائیل آبروی ملت عرب را ریخته است. اتحاد با اسرائیلی که این روزها علاوه بر جنایاتش در منطقه، دست به جنایت بزرگ دیگری زده است و آن حفاری در مسجد اقصی قبله اول مسلمین است که با سست شدن پایه های این مسجد - خدای ناکرده - قبله اول مسلمین خراب خواهد شد و اسرائیل به آرزوی پست خود خواهد رسید.»

بنیان گذار جمهوری اسلامی در بخشی دیگری از این پیام، با دعوت مردم جهان به وحدت، به منزله رمز غلبه بر ستمگران، مسلمانان را به داشته ها و سرمایه های انسانی و مادی و معنوی شان توجه داده و یادآور شدند: «آیا برای مسلمانان جهان ننگ نیست که با این همه سرمایه های انسانی و مادی و معنوی، با داشتن چنین مکتب مترقی و پشتوانه الهی تن به سلطه قدرتمندان مستکبر و دزدان دریایی و زمینی قرن بدهند؟ آیا وقت آن نرسیده است که

۱- نامبارك و شوم

هواهای نفسانیه را کنار گذاشته و با یکدیگر دست مودت و اخوت داده و دشمنان بشریت را از صحنه خارج و به حیات ننگین ستم بارشان خاتمه دهند؟ آیا وقت آن نرسیده است که ملت مبارز و غیور فلسطین، بازی های سیاسی مدعیان مبارزه با اسرائیل را شدیداً محکوم نموده و با سلاح گرم، سینه اسرائیل دشمن سرسخت اسلام و مسلمین را بشکافند؟ آیا مسلمانان چه جوابی در مقابل خداوند عظیم که آنان را دعوت به اعتصام بحبل الله(۱) نموده و از تفرقه و نزاع نهی فرموده است دارند؟ آیا تکلیف خود نمی دانند که از ملت و دولت ایران که با جهاد مقدس پرچم کفر را سرنگون و پرچم پرعظمت اسلام را برافراشته است پشتیبانی کنند؟ آیا وعاظ السلاطین سرکوبی انقلاب اسلامی ایران را از مخالفت با امریکا و اسرائیل لازم تر می شمارند؟ ما از برادران اسلامی خود در مشرق و مغارب ارض می خواهیم که با جمهوری اسلامی ایران همصدا و هم جهت شده و با یاری خداوند متعال شر جنایتکاران را دفع و بساط چپاولگری را از کشورهای اسلامی و بلاد مستضعفین برچینند و به ندای خداوند متعال در این امر حیاتی پاسخ مثبت دهند و از حجاج بیت الله الحرام تقاضا داریم که برای پیروزی اسلام در مواقف شریفه دعا کنند و پیام ملت ایران و ندای یاللمسلمین این ملت مظلوم را به کشورهای خود برسانند.»(۲)

۱

درپی ترور سفیر فرانسه در لبنان (در ۱۳ شهریور ۱۳۶۰)، مقامات وزارت امور خارجه ایران ضمن رد دخالت ایران در این اقدام، هرگونه سوءقصد سیاسی در جهان را محکوم کردند.

به گزارش خبرگزاری فرانسه، سفیر ایران در لبنان در بیانیه ای پس از ابراز تأسف از وقوع این حادثه اعلام کرد: «اکنون یک سؤال نیز از کشور فرانسه داریم و آن اینکه چگونه دولت این کشور در کنار دیگر کشورها به دزدان دریایی، رجوی بزرگ ترین مسئول سوءقصدها در ایران و بنی صدر که درصدد ضربه زدن به انقلاب اسلامی بود و به فرانسه گریخت پناهندگی می دهد؟» این خبرگزاری در ادامه افزود: «لواسانی سپس تصریح کرد تنها فرانسه مورد سؤال نیست، زیرا این کشور این مسئولیت ها را با دیگر کشورها که دارای منافعی در منطقه می باشند قسمت می کند.»(۳)

احمد عزیزی معاون وزیر امور خارجه نیز در مصاحبه با روزنامه فرانسوی لوموند دراین باره گفت: «قتل سفیر فرانسه در لبنان ازسوی تهران رهبری نشده است.» خبرگزاری فرانسه با اعلام این خبر اضافه کرد: «عزیزی درعین حال افزود: تا زمانی که فرانسه بنی صدر، رجوی و

۱- اشاره است به آیه ۱۰۳ سوره آل عمران:"واعتصموا بحبل الله جمیعاً و لا تفرقوا" همگی به ریسمان الهی چنگ بزنید و متفرق نشوید.

۲- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی(ره))، جلد ۱۵، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ پنجم ۱۳۸۹، صص ۱۷۲ - ۱۶۸.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۰، ۱۶/۶/۱۳۶۰، ص۸، بیروت - خبرگزاری فرانسه، ۱۵/۶/۱۳۶۰.

ربایندگان ناوچه تبرزین را به ایران مسترد نکنند هیچ قدمی در راه عادی شدن روابط بین دو کشور برداشته نمی شود. ما هرگز طرف دار اعمال تروریستی نبوده ایم، اما دشمنی فرانسه با انقلاب ما و حمایت بی دریغ این کشور از تروریست ها، راهزن ها و دشمنان ما می تواند موجب برانگیختن خشم دوستان انقلاب اسلامی شود.»(۱)

عزیزی که برای شرکت در اجلاس یونسکو درخصوص کشورهای کمتر توسعه یافته به پاریس سفر کرده است، در گفت وگویی جداگانه با خبرنگار شبکه ۲ تلویزیون فرانسه درمورد دورنمای روابط سیاسی دو کشور گفت: «کشور فرانسه باتوجه به حمایت ملت ایران و پیوند عاطفی موجود بین دو کشور که در دوران اقامت امام امت در پاریس قبل از پیروزی انقلاب اسلامی وجود داشت، توانست بعد از پیروزی انقلاب در میان کشورهای غربی نزدیک ترین و ایده آل ترین روابط را با جمهوری اسلامی داشته باشد، اما متأسفانه این دولت در این فاصله تحت تأثیر سیاست های امپریالیسم امریکا برای براندازی جمهوری اسلامی ایران و تضعیف انقلاب قرار گرفت. فرانسه که در جریان اقامت امام در این کشور سفارتخانه هایش ازسوی امت ایران به نشانه سپاس و قدردانی دسته های گـل دریافت می کردند، اکنون مجرمین و تروریست های ایرانی را ظاهراً به عنوان پناهنده سیاسی می پذیرد و به این ترتیب عملاً روی در روی انقلاب اسلامی قرار می گیرد.»(۲)

۱

به دنبال ترور سفیر فرانسه در لبنان، که برخی رسانه های منطقه ای و غربی کوشیدند آن را به گروه های طرف دار ایران ربط دهند و دلیل آن را اختلافات ایران و فرانسه بر سر اعطای پناهندگی سیاسی به بنی صدر و رجوی قلمداد کردند، امروز ابوالحسن بنی صدر و مسعود رجوی درپیام هایی به رئیس جمهور و نخست وزیر فرانسه، این واقعه را تسلیت گفتند.

به گزارش خبرگزاری فرانسه، بنی صدر درپیام خود "به نام ملت ایران!" کشته شدن سفیر فرانسه را به فرانسوا میتران رئیس جمهور این کشور تسلیت گفت.

مسعود رجوی نیز درپیامی خود را به نمایندگی از جامعه و مردم ایران، طرف دار مقامات فرانسوی نشان داده و این حادثه را تسلیت گفت. خبرگزاری فرانسه دراین باره گزارش داد: «مسعود رجوی نیز درپیامی به نام شورای ملی مقاومت برای آزادی و استقلال جمهوری دمکراتیک اسلامی ایران خطاب به پیر موروا نخست وزیر فرانسه، گفت سوءقصد جنایتکارانه ای که به قیمت جان آقای دلامار سفیر فرانسه تمام شد، تأثیر عمیقی در جهان به ویژه در بین اکثریت مردم ایران به وجود آورد. در این پیام رجوی تسلیت های عمیق خود را دربرابر این جنایت وصف ناپذیر ابراز کرد.»(۳)

ص:۷۶۵

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۱، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۸ پاریس - فرانس پرس، ۱۶/۶/۱۳۶۰.

۲- روزنامه کیهان، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۴.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۰، ۱۶/۶/۱۳۶۰، ص۸ پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۱۵/۶/۱۳۶۰.

.۲۳

.۲۴

.۲۵

.۲۶

.۲۷

.۲۸

.۲۹

۱

پس از برگزاری مراسم تشییع پیکر شهید آیت الله علی قدوسی دادستان کل انقلاب، روزنامه تایمز لندن در مقاله ای با چاپ عکسی از این مراسم، کوشید وانمود کند که فضای جامعه ایران، براثر ترورهای اخیر سرشار از رعب و وحشت است.

به گزارش خبرگزاری پارس، این نشریه در قسمتی از مقاله خود با ادعای دست یافتن به فهرست اسامی تعدادی از مسئولان نظام که سازمان مجاهدین خلق(منافقین) درصدد ترور آنهاست، نوشته است: «رجوی دارای لیستی از یاران [امام] خمینی می باشد که تصمیم به کشتن آنها را دارد و آیت الله قدوسی یکی از آنان بوده است. این روزنامه در ادامه مقاله خود تعدادی از مقامات مبارز این انقلاب را جزء این لیست یازده نفری دانسته و تک تک نام برده است:

۱. آیت الله مهدوی کنی

۲. حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی

۳. حجت الاسلام سید علی خامنه ای

۴. عبدالکریم موسوی اردبیلی

۵. هادی غفاری

۶. حجت الاسلام موسوی خوئینی ها

۷. آیت الله ربانی املشی

۸. گلزاده غفوری

۹. اسدالله لاجوردی

۱۰. محسن رضایی

۱۱. آیت الله قدوسی

تایمز سپس ادامه می دهد آیت الله قدوسی قرار بود آن روز درباره طرح کودتایی که ازطرف ضدانقلاب در شرف انجام بود با امام صحبت نماید. اکنون مقامات ایران نگران اند که چگونه این ترورها را متوقف سازند، ولی هر انفجار و هر بمبی نشان می دهد که چقدر مخالفین در میان مقامات نفوذ کرده اند.»

در بخش دیگری از این مقاله نویسنده مدعی شده است که دیدار هانی الحسن مشاور یاسر عرفات و مسعود رجوی با انفجارهای اخیر ایران مرتبط است. این روزنامه همچنین با اشاره به شایعه قرارداد ایران با رژیم اشغالگر قدس که توسط برخی از رسانه های گروهی انتشار یافته، افزوده است: «شاید به همین دلیل بوده است که یاسر عرفات هانی الحسن را به فرانسه برای ملاقات با رجوی فرستاده است. هانی الحسن رجوی را برادر عزیز و او را یک مبارز راه آزادی خوانده است و اظهار داشته که ملاقاتی میان رجوی و یاسر عرفات برپا خواهد شد.»(۱)

ص:۷۶۶

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۱، ۱۷/۶/۱۳۶۰، صص ۹ و ۱۰، لندن - خبرگزاری پارس، ۱۶/۶/۱۳۶۰.

سازمـان مجاهـدین خلق (منافقین) با کشانـدن رده های پایین تشـکیلات و هواداران خود به خیابان ها و برپایی تجمع ها و تظاهرات چنـد ده نفره در نقـاط مختلف شـهر تهران، تاکتیـک جدیـدی را اتخاذ کرده و از این طریق درصـدد جلب نظر مردم و همراه کردن آنان با اهـداف و مقاصد خود و ایجاد یک حرکت توده ای برآمده است. براساس تحلیل های سازمان این حرکت به پدیده ای شبیه ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ و درنهایت سـرنگونی نظام جمهوری اسـلامی ایران خواهـد انجامیـد. این اقـدام سازمان مجاهـدین خلق مورد توجه بعضی از محافل رسانه ای غرب نیز قرار گرفته است.

رادیو لنـدن این تاکتیک را بـدون توجه به تحلیل های درونی سازمان مجاهـدین خلق، صـرفاً شـیوه ای نوین در مبارزه با حکومت و تلاش برای تسـلیم نشـدن و نوعی به مبارزه طلبیـدن نیروهای امنیتی و تظاهراتی کوچک توصـیف کرد که نتایجی پیش بینی نشدنی خواهد داشت. بی بی سـی در بخشـی از تحلیل خود آورده است: «چنین پیداست که سازمان چریکی مجاهدین خلق ایران در جنگ علیه رژیم بنیـادگرای آیت الله خمینی شـیوه هـای نوینی پیش گرفته و وارد معرکه هـای خیابـانی شـده است. ریچارد اوین هایمر در گزارشی درباره شیوه های جدید مجاهدین چنین می گوید:

برخلاف چهار روز گذشـته، گزارش رسـیده حاکی ا ست که مجاهدین در گوشه های چندی از تهران دست به تظاهرات زده اند و علی رغم اقدامات امنیتی شدید در مرکز تهران، اعضای مسلح مجاهدین زن و مرد دست به راه پیمایی زده و دربرابر فروشـگاه های بزرگ تهران به پخش اعلامیه و دادن شـعار علیه آیت الله خمینی و اقـدام به پرتـاب بمب آتش زا و شـلیک گلـوله کرده انـد که به برخورد مسلحانه و برخورد مستقیم با پاسداران و زدوخوردهای خیابانی انجامیده است.

رادیو تهران گزارش کرده است بیست تن از زنان که قصـد حمله به مرکز ارتباطات تهران را داشـته انـد و با خود کوکتل مولوتف و مواد آتش زا حمل می کردند دستگیر گشته اند. ... باتوجه به تظاهرات خیابانی چند روز اخیر در تهران چنین پیداست که مجاهدین قصـد ندارنـد در مبارزات کنونی تن به تسـلیم دردهنـد. تظاهرات مسـلح مجاهـدین خلق که نوعی به مبارزه طلبیـدن نیروهای امنیتی ایران است، به دنبـال پیام مسـعود رجوی رهبر مجاهـدین از پاریس، صورت می گیرد که خواسـتار مبارزه سراسـری برای تسـریع، به قول او، رهـایی ایران از رژیم آیت الله خمینی است. ظـاهراً مجاهـدین خلق برآن انـد که حملات چریکی را که علیه دسـتگاه هـای دولتی شاه انجام می دادند با تظاهراتی که نهایتاً به سقوط او منجر شد درهم آمیزند.

البتـه فرق در آن اسـت که تظـاهرات عظیم سـال ۱۹۷۸ از مردمـان غیرمسـلحی تشـکیل شـده بود که با نیروهای مسـلح شاه به مقابله برخاسـته و آنها را به مبارزه می طلبیدنـد، اما تظاهرات بسـیار کوچک اخیر که پاسداران در تیراندازی به سوی آنها تردیدی به خود راه نمی دهند حاکی از نوعی جنگ چریکی شهری است که نتایج آن بسیار غیرقابل پیش بینی است.»(۱)

ص:۷۶۷

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۴، ۲۰/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲ ضمیمه، رادیو لندن، ۱۹/۶/۱۳۶۰.

۱

سعدون حمادی وزیر امور خارجه عراق، در مصاحبه با روزنامه عراقی الثوره گفت جنگ با ایران مانع برگزاری اجلاس آینده سران کشورهای غیرمتعهد در بغداد نخواهد شد. حمادی در این مصاحبه مدعی شد که موضع برخی کشورهای عربی که در گذشته از عراق در جنگ حمایت نمی کردند، تغییر کرده و سوریه تنها کشور عرب حامی ایران در این جنگ است.

خبرگزاری پارس با اعلام این خبر به نقل از خبرگزاری کویت، آورده است: «بر پایه این گزارش، حمادی اظهار داشته، اکثریت کشورهای عربی اکنون از موضع عراق حمایت می کنند و موضع کشورهایی که در آغاز جنگ از عراق پشتیبانی نمی کرده اند تغییر کرده است. وی سپس خاطرنشان ساخت که در سطح جهانی، کره شمالی تنها کشوری است که به دلیل حفظ منافع داخلی خود، از ایران حمایت می کند. وزیر خارجه عراق در این مصاحبه گفت کشورش بر پایه همکاری های مشترک با کشورهای حوزه خلیج فارس، روابط خود را با این کشورها حفظ کرده و عراق از زمان شروع جنگ به منظور حراست از هویت عربی منطقه و تقویت موضع اعراب برای مقابله با خطراتی که توسط سیاست رژیم ایران و کشورهای امپریالیستی اعمال می شود، به طور مداوم با کشورهای عرب حوزه خلیج فارس در تماس بوده است.

وزیر خارجه عراق گفت جنگ با ایران مانع از برگزاری اجلاس آینده سران غیرمتعهدها در بغداد نخواهد بود و عدم حضور ایران در این اجلاس تأثیری نخواهد داشت.»(۱)

۲

در آستانه فرارسیدن اولین سالگرد تجاوز عراق به ایران، روزنامه شیکاگو تریبیون (چاپ امریکا) با درج مطلبی با عنوان "جنگ یک ساله عراق با ایران" بخشی از دلایل حمله ارتش عراق به ایران، آثار و نتایج نظامی و اقتصادی آن و اشتیاق مسئولان عراقی برای پیش بردن مذاکرات صلح را بررسی کرده است. هرچند تحلیل این روزنامه از موضوع جنگ با کاستی هایی همراه است، اما ضمن آن به گوشه هایی از واقعیت جنگ ازجمله شکست برنامه صدام حسین برای تصرف سریع اهداف سرزمینی و نظامی در خاک ایران اشاره شده است.

در بخشی از این مقاله آمده است: «حدود یک سال پیش صدام حسین رئیس جمهوری عراق

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی و تحلیل مطبوعات جهان، شماره ۱۵، ۲۶/۷/۱۳۶۰، ص۴، روزنامه بنگلادش آبزرور، ۲۶/۶/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۰، ۱۶/۶/۱۳۶۰، ص۴، بغداد - خبرگزاری کویت، ۱۵/۶/۱۳۶۰.

جنـگ بـا ایران را آغـاز کرد. به ادعای او این جنگ تجسم عینی یک تلاش تاریخی بود که برای رهاسازی شط العرب [ارونـدرود] (حلقه ارتبـاطی خلیـج فـارس و دجله و فرات) آغاز شـده بود. در بیست وسوم سـپتامبر ۱۹۸۰، جنگنـده هـای عراق با بمباران مجتمع پتروشـیمی آبادان نخستین گام را در گشایش جبهه های جنگ برداشـتند. تا چنـد روز پس از آغاز جنگ، صدام حسـین همچنان با شجاعت ادعا می کرد که سـربازان او آبادان را تصـرف خواهند کرد و دولت ایران را به زانو درخواهند آورد. اما ایرانی ها (به جای حرف زدن) در عمـل بـا حملات کوبنـده هوایی خود به تأسـیسات نفتی بصـره و سواحـل آبراه مورد منـاقشه، در مقام پاسـخ گویی برآمدنـد. امروز واحـدهای رزمی ارتش عراق در حومه شـهر نفت خیز آبادان اسـتقرار یافته انـد و مدافعان ایرانی شـهر خود را برای مقابله با احتمال حمله نهایی عراق آماده می سازند.

عراق براثر شـتاب اولیه حملات خود موفق شد بالغ بر هشت هزار مایل مربع از اراضی ایران را تحت اشغال خود درآورد، اما به دلیل مقـاومت هـای تزلزل ناپـذیر ایرانیـان در داخـل شـهرها و روسـتاها، هرگز نتوانست در مفهوم واقعی کلمه کنترل مناطق اشـغالی را به دست بگیرد.

در نخستین مـاه شـروع درگیری هـا، جنـگ به رکود کشـیده شـد و به آتش توپخانه محـدود گشت. طی چنـد ماه گذشـته، عراق با ظرافت و نکته سنجی اقداماتی را درجهت گشایش باب مذاکرات و پایان دادن به جنگ انجام داده، اما هر بار ایران با این اعتقاد که درنهایت پیروزی را از آن خود خواهد ساخت، دست رد به سینه بغداد نهاده است. ...

به هر تقـدیر، ایرانی ها در دوباره پر کردن انبارهای مهمات خود که در خلال جنگ با عراق خالی شـده است با مشـکلاتی روبه رو هسـتند. این کشور موفق شده است همدردی گروهی از دولت های مهم عربی ازجمله سوریه، لبنان، الجزایر و سازمان آزادی بخش را به سوی خود جلب کند و از کمک های مادی و معنوی آنها برخوردار شود.

با در نظرگیری آشتی ناپـذیری ایران و عدم تمایل عراق به بازتاب داخلی و خطرات سیاسـی تداوم جنگ، چنین به نظر می رسد که جنگ روند بی ثبات و مغشوش خود را ادامه خواهد داد.»(۱)

ص:۷۶۹

۱- اداره کـل مطبوعـات و رسـانه هـای خـارجی وزارت ارشـاد، اسـلامی، نشـریه بررسـی و تحلیـل مطبوعـات جهـان، شـماره ۱۵، ۲۶/۷/۱۳۶۰، صص ۴۹ و ۵۰، شیکاگو تریبون، ۱۵/۶/۱۳۶۰؛ و - همان، شماره ۹۲، ۱۴/۷/۱۳۶۰، صص ۲۸ و ۲۹، به نقل از شیکاگو تریبون (چاپ امریکا)، ۱۵/۶/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ دوشنبه ۱۶ شهریور ۱۳۶۰ ۸ ذیقعده ۱۴۰۱ ۷ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

هواپیماهای میگ عراقی شهر سوسنگرد را بمباران کردند، اما بمب های رهاشده در حومه شهر به زمین خورد و درنتیجه تلفات و خساراتی به بار نیاورد.(۱)

امروز همچنین ۲۷ خودرو حامل مهمات و تجهیزات نظامی از اردن وارد عراق شد. علاوه براین، ۱۹ کامیون حاوی سلاح و تجهیزات جنگی نیز از کویت راهی بغداد شد.(۲)

این درحالی است که روز گذشته نیز ۲۵ خودرو حامل سلاح های سبک و سنگین و تجهیزات نظامی از اردن وارد عراق شد و ازطریق مسیر الوراء - فلوجه به پادگان التاجی در استان العماره انتقال یافت.(۳)

از سوی دیگر با هدف تسهیل حمل کالا و تجهیزات مورد نیاز عراق، دولت های عراق و اردن یک شرکت حمل ونقل هوایی بین دو کشور تأسیس کردند. خبرگزاری کویت از امان (پایتخت اردن) با اعلام این خبر افزود: این اقدام در چارچوب قراردادی مبنی بر تخصیص ۲۰ میلیون دینار اردنی برای اجرای طرح های مشترک که ماه اوت گذشته میان مسئولان این دو کشور به امضا رسیده بود، انجام شد.(۴)

همچنین به گزارش سپاه منطقه۷، روز گذشته در عملیات اجرای آتش روی مواضع نیروهای عراقی در داخل خاک این کشور در جبهه نوسود، که با دیدبانی مشترک ارتش و سپاه انجام شد، حدود ۷۰ نفر از نیروهای دشمن کشته و تعدادی نیز مجروح شدند.(۵)

۲

باتوجه به اهمیت ویژه موضوع عملیات در زمین های شرق رودخانه کارون با هدف آزادسازی آبادان از محاصره دشمن، ساعت ۹:۴۵ صبح امروز، مسئولان اطلاعات - عملیات محورهای جنگی استان خوزستان برای بررسی آخرین وضعیت نیروهای خودی و دشمن در این محورها و به طور خاص در محورهای شرق کارون تشکیل جلسه دادند.

ص:۷۷۱

۱- سند شماره ۴۱۷۶۵۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانداری دشت آزادگان به استانداری خوزستان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۲- سند شماره ۱۵۲۴۲۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۱۴۵۰۰۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی قرارگاه مقدم نزاجا (رکن۲) کرمانشاه، شماره ۱۱۶ ، ۲۷/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۱۵۲۴۱۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۱، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۳، امان - خبرگزاری کویت، ۱۶/۶/۱۳۶۰.

۵- سند شماره ۵۲۱۴۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۷ (کرمانشاه) به فرماندهی سپاه مرکز،

۱۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۲۹/۸/۱۳۶۰، ص۲۱.

گزارش هـای مطرح شـده در این جلسه، حـاکی از فعالیت نسبی عراق درزمینه تقویت خطوط پدافنـدی اش در همه محورها به ویژه منطقه شـرق کارون بود، اطلاعات موجود از فعالیت ها و تحرکات نیروهای عراقی در زمین های شرق رودخانه کارون نشان می داد کـه ارتش عراق بـه ایـن منطقه و احتمـال اجرای عملیـات ایران در آن به شـدت حسـاس شـده است. درواقـع افزایش تعـداد دفعـات شناسـایی هـای نیروهای خودی در منطقه و اسـیرشدن یکی از افراد تیم شـناسایی که با خود مـدارکی همراه داشت،(1) به حساسیت هـای ارتش عراق دامن زده و موجب شـده است، دشـمن به سـرعت اقـداماتی را برای برطرف کردن ضـعف خطوط دفـاعی اش در شرق کارون به ویژه در محور دارخوین به عمل آورد.

بخشی از گزارش مسئولان محورها درباره فعالیت های پدافندی عراق در زمین های شرق کارون، بدین شرح است:

محور دارخوین

در دارخوین دشـمن راهبرد خود را تغییر داده و بعـد از بررسـی هـای فراوان، نقاط ضـعف خود را با اتخاذ روش هایی نظیر احـداث خاکریزهـای نزدیک به هم، ایجاد واحـد کمین، واحـد استراق سـمع، ممانعت از شـناسایی نیروهای خودی، ایجاد پست های متعـدد دیدبانی و حفر کانال های عرضـی و فرعی و اسـتفاده از آن، برطرف کرده است. ارتش عراق یک سنگر تیربار بسیار فعال را ۵۰ متر از خط مقدم جلوتر آورده و نصب کرده است. خاکریز اول را با نیروی کم و پوشـش ضعیف پوشانده که درصورت هجوم و سقوط خط اول، خاکریز دوم مقاومت می کنـد. در شب، خط اول را با خمپاره به شـدت می کوبـد. در حاشـیه خاکریزها، که آسـیب پذیر است، نیروهـای پیـاده کمی مسـتقر کرده و آنهـا را در حاشـیه رودخـانه به صورت گروه هـای کمین اسـتقرار داده و به جای آنها از تانک و نفربر اسـتفاده کرده است. دشـمن پشت خط اول را خالی کرده تا درصورت هجوم، به وسـیله خط دوم نیروهای حمله ور را محاصـره و نابود کند. در حاشیه کارون، نیروهای پیاده زیادی متمرکز کرده که درصورت هجوم برای دورزدن نیروهای خودی آنها را به کار گیرد.

دشـمن محور دارخوین را به شدت تقویت کرده است و منطقه شـناسایی نیروهای خودی در نهر شادگان را به دقت توسط هرم های احداثی بلند زیر نظر دارد. در وسط هرم ها سنگر تیربار نصب کرده است. صبح ها به علت تابش آفتاب دشمن دید کمی دارد، ولی بعدازظهرها برعکس است. دشـمن به کمک گروه های کمین و استراق سـمع و اعزام دیدبان، ۲ کیلومتر پیش آمده است و ۳ قبضه خمپاره انـداز هم جلو آورده بود. همه شواهـد و مـدارک به جامانده نشان دهنده حساسیت دشـمن در شـناسایی طرف نهر شادگان است.

۱- سـید علی بنی لوحی، هـادی مرادپیری و محسن محمـدی، نبردهـای شـرق کارون به روایت فرمانـدهان، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، تابستان ۱۳۷۹، ص۲۰۰؛ و - مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، فصلنامه تاریخ جنگ، شماره ۹، سال سوم، ص۳۸.

دشمن در این جناح ۳ خاکریز دارد که به ترتیب در اولی دیدبانان، دومی نیروهای پیاده و سومی نیروهای زرهی مستقر هستند. شناسایی نیروهای ارتشی موجب شده ارتش عراق تصور کند که هجوم اصلی ازطرف دارخوین است و به همین دلیل تقویت غرب کارون را از یک گروهان تانک به یک گردان تانک رسانده است.

دشمن در ۳ کیلومتری جنوب مشارع یک دسته تانک و بالاتر در رده دوم هم یک دسته و در رده سوم یک گروهان تانک و نفربر مستقر کرده است.

محور ماهشهر

بعد از اجرای عملیات الله اکبر، حساسیت دشمن در منطقه افزایش یافته و دست به نقل وانتقالات زیادی زده است. دشمن خاکریزهایش را از وسط به هم متصل کرده و تعداد ۷ دستگاه تانک مستقر نموده است. شناسایی منطقه تقریباً کامل شده است. آتش دشمن به تازگی زیاد شده و دیروز دو بار به وسیله کاتیوشا منطقه را زیر آتش گرفت.

محور آبادان

وضعیت جبهه ولایت فقیه عادی گزارش شده است. در ایستگاه ۷ حدود سه شب پیش به طرف جاده آبادان - اهواز دشمن نقل وانتقالات زیادی انجام داد. در ایستگاه ۱۲، محل قبلی گردان ۱۲۹ را تا فیاضیه مین گذاری کرده و در خط اول ۴ دستگاه نفربر مستقر کرده و برای پشتیبانی از نیروهای زرهی خط مقدم استفاده می کند. در فیاضیه وضعیت عادی است و احتمالاً در غرب کارون تانک مستقر کرده است.

در آن سوی اروند، با استقرار چند خمپاره انداز جبهه و شهر آبادان و اسکله های آن سمت را می کوبد. در شب دشمن به ترتیب سه نوبت شهر را زیر آتش دارد. ولی رزمندگان ازطرف فیاضیه درحال نزدیک شدن به خاکریز گردان ۱۲۹ (ارتش عراق) هستند و این اقدام با احداث کانال صورت گرفته است.(۱)-(۲)

۱

در درگیری های امروز میان نیروهای سپاه پاسداران و افراد حزب دمکرات در غرب کشور، ۲ نفر شهید و چند تن نیز مجروح شدند. همچنین امروز تعدادی از اعضای حزب دمکرات و گروه رزگاری خود را تسلیم نیروهای سپاه کردند.

ص:۷۷۳

۱- این جلسه حدود سه هفته قبل از اجرای عملیات ثامن الائمه(ع) و هنگامی که نیروهای خودی مشغول فراهم کردن مقدمات عملیات بودند، برگزار شد.
۲- سند شماره ۵۱۰۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات عملیات خوزستان به فرماندهی سپاه پاسداران خوزستان، ۲۴/۶/۱۳۶۰، صص ۸ - ۱.

تعدادی از عناصر حزب دمکرات کردستان ایران که برای دستگیری چند تن از پیشمرگان مسلمان کرد به منزل آنان مراجعه کرده بودند، با چند پاسدار در شهر بانه درگیر شدند. در این درگیری ۲ پاسدار شهید و چند نفر زخمی شدند.(۱)

در پیرانشهر هم چند نفر از اعضای حزب دمکرات کردستان ایران به وسیله آر.پی.جی۷ به یکی از مقرهای سپاه در این شهر حمله کردند. با اجرای آتش متقابل نیروهای پاسدار، مهاجمان متواری شدند. در این حمله آسیبی به افراد حاضر در مقر وارد نشد. رادیو صدای کردستان (ارگان خبری - تبلیغی حزب دمکرات) مدعی شد در این حمله ۷ پاسدار کشته و ۱۱ نفر زخمی شده اند.(۲)

همچنین امروز ۱۹ نفر از افراد وابسته به حزب دمکرات کردستان ایران و گروه رزگاری خود را به سپاه پاسداران مریوان معرفی و سلاح های انفرادی خود و چند قبضه آر.پی.جی. را تحویل دادند.(۳)

۱

روزنامه فیگارو در گزارشی به بررسی تأثیر آزادسازی منطقه مرزی مرگور در شمال اشنویه، (محل تلاقی مرزهای سه کشور ایران، عراق و ترکیه)(۴) بر گروه های ایرانی مخالف جمهوری اسلامی اعم از سلطنت طلب های مستقر در خاک ترکیه و احزاب مسلح غیرقانونی داخل کشور، پرداخته است.

نویسنده این گزارش که با کمک چند افسر سابق ارتش ایران از مسیر شهر وان در ترکیه به مناطق کوهستانی مرز ایران آمده است، ضمن اشاره به سهولت تردد در مناطق کردنشین ترکیه و همکاری مأموران ترک، مشاهدات و ملاقات های خود را با برخی افراد سلطنت طلب و کردهای محلی عضو گروه های ایرانی ضدانقلاب، تشریح و در ادامه قسمتی از گفت وگوهای خود با یکی از این افراد(۵) را درج کرده است.

نویسنده در این بخش، ضمن بررسی وضعیت گروه های سلطنت طلب به نقل از یک افسر سابق ارتش مدعی شده است که سلطنت طلبان ده ها هزار نیروی مسلح در خاک ترکیه و مناطقی از ایران دارند. وی همچنین به مشکلات سیاسی گروه های ضدانقلاب اشاره کرده و نوشته است میان احزاب و گروه های مسلح مخالف جمهوری اسلامی عده ای مانند قاسملو،

۱- سند شماره ۳۳۹۴۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری آذربایجان شرقی به وزارت کشور (معاونت سیاسی و اجتماعی)، ۶/۷/۱۳۶۰، ص ۱.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۵، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۵ ضمیمه، رادیو صدای کردستان، ۲۰/۶/۱۳۶۰؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۷، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۵.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۶.

۴- این منطقه با تلاش و همکاری نیروهای سپاه پاسداران و حزب دمکرات کردستان عراق (بارزانی ها) آزاد شد. شرح این عملیات در روزشمار ۱۵/۶/۱۳۶۰ آمده است.

۵- نویسنده مقاله به نقل از مترجم خود، مدعی شده است این فرد افسر سابق ارتش و در رژیم گذشته، فرمانده لشکر سنندج بوده است.

همکاری با بنی صدر را ترجیح می دهند و عده ای هم به دلیل آنکه بختیار طرف دار یک حکومت مرکزی است، با وی مخالف هستند. نویسنده اذعان داشته است که سلطنت طلب ها بیش از آنکه قدرت واقعی داشته باشند، در آرزوی روزی هستند که شورشی فراگیر در سراسر ایران و حتی ارتش برپا شود.

در ادامه گزارش، تیری دژاردن نویسنده مقاله، به ملاقات خود با یکی از رهبران کرد ایران - که وی را رئیس می نامد - در نقطه ای مرزی اشاره کرده که ضمن آن اختلاف ها ی بین گروه های گوناگون در نحوه برخورد با نظام جمهوری اسلامی ایران بررسی شده است. در این بخش از گزارش که درواقع به تأثیر عملیات اخیر ایران بر مسائل داخلی این گروه ها اشاره دارد آمده است: «سرهنگ م که تمام مکالمات را دقیقاً برای من ترجمه می کرد گفت از پریروز تابه حال اوضاع کاملاً تغییر کرده است. کردها در آن سوی مرز به جان یکدیگر افتاده اند؛ سنار مامدی رهبر ایل معروف شکاک، علناً با قاسملو وارد جنگ شده است. ...

سرهنگ م نقشه های گمراه کننده سیاست کرد را در ماه های اخیر برای من تشریح کرد. در سال ۱۹۸۰، چهارمین کنگره حزب دمکرات کردستان تصمیم می گیرد یک سیاست "همکاری نسبی" را با رژیم آیت الله [خمینی] که به خاطر مشکلاتی که با آن مواجه است، ظاهراً آماده است امتیازات بیشتری را به کردها بدهد، اتخاذ نماید. قاسملو مجدداً به عنوان دبیرکل حزب دمکرات کردستان انتخاب می شود و یک کمیته مرکزی مرکب از ۲۵ عضو انتخاب می گردد. چند هفته بعد، ۷ نفر از این ۲۵ نفر عضو کمیته مرکزی به مخالفت با قاسملو می پردازند ... غنی بلوریان، که ۲۷ سال در زندان شاه به سر برده بود، رئیس این ۷ نفر مخالف بود [و] دیکتاتوری قاسملو را که رفته رفته شدیدتر می شد و درعین حال تمایل بیش از حد وی را به جناح چپ محکوم می کرد.

باوجوداین، اختلافات اولیه اهمیت چندانی نداشت، اما چند هفته ای ا ست که سه عضو دیگر کمیته مرکزی حزب دمکرات کردستان نیز به جمع مخالفین پیوسته اند، درحالی که این سه عضو کمیته مرکزی از اهمیت بسیار برخوردارند، زیرا این سه نفر رهبران ایل های "شکاک"، "هارکی" و "بگ زاده" هستند؛ سه قبیله ای که دقیقاً کنترل مرز ایران و ترکیه را در دست دارند. ولی موضوعی که باعث وخامت اوضاع شده است، این است که این قبایل با افراد بارزانی یعنی ایل عراقی که کنترل منطقه ای موسوم به "سه مرز" یعنی کوهستان های مشرف به ایران، عراق و ترکیه را در دست دارند همکاری می کنند.

این بار قاسملو به هیچ ترتیب نمی تواند اختلافات را تحمل کند و پیشمرگان کرد را به مقابله با آنان می فرستد، بدین ترتیب جنگ بین کردها شروع می شود و ۷ نفر از اعضای کمیته مرکزی به همراه ۳ عضو دیگر به طرف داری از [آیت الله] خمینی برخاستند و پاسداران نیز وارد منطقه

می شوند و پیشمرگان کرد هم به سوی شرق عقب نشینی می کنند و ارتباط با مرز نیز قطع می شود. تمام این وقایع رخ داده بود و مهماندار ما هنوز فرصت نکرده بود که این وقایع را به آنکارا گزارش دهد.

سرهنگ م اضافه می کند با کردها همیشه وضع چنین بوده است! حالا برای بازشدن راه، پول بسیار و هفته ها وقت برای مذاکره لازم داریم. ما دیگر هیچ کاری تا قبل از رسیدن زمستان نمی توانیم انجام دهیم!»(۱)

۱

در راستای تاکتیک جدید سازمان مجاهدین خلق(منافقین) در کشاندن عناصر رده های پایین سازمان به خیابان ها و معابر با خیال واهی جلب حمایت مردم و عمومی کردن جریان مخالفت مسلحانه با نظام جمهوری اسلامی، ساعت ۱۸:۳۰ امروز، حدود ۲۰ دختر جوان از هواداران این سازمان، براساس برنامه ای ازپیش تعیین شده در چهارراه تلفن خانه منطقه نارمک و میدان رسالت تهران، تجمع کردند.

این افراد که عموماً ۱۶ تا ۲۰ ساله بودند، درحالی که تعدادی بمب و مواد آتش زا همراه خود داشتند و شعارهایی علیه مسئولان نظام می دادند، با همکاری مردم و تلاش نیروهای کمیته انقلاب اسلامی دستگیر شدند. علاوه بر این افراد، ۵ نفر دیگر نیز که در برپایی این تجمع نقش داشتند، دستگیر شدند.(۲)

۲

در چند مورد پرتاب نارنجک، بمب دست ساز و آتش زا در شهرهای مختلف کشور یک نفر مجروح شد و خساراتی به بار آمد. ۴ تن از عاملان این حوادث هم دستگیر شدند.

دو نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق در میدان امام خمینی تهران، بمبی آتش زا را به سوی مردمی که عازم محل برگزاری مراسم بزرگداشت شهیدان انفجار در ساختمان نخست وزیری بودند، پرتاب کردند. انفجار این بمب موجب آتش سوزی مختصری شد، اما کسی آسیب ندید. مردم این دو نفر (یک دختر و یک پسر) را که قصد فرار داشتند، دستگیر و به نیروهای کمیته مستقر در کلانتری ۹ تحویل دادند.(۳)

همچنین افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب یک نارنجک دستی را به محوطه ستاد مرکزی بسیج اندیمشک واقع در پشت بازار این شهر، پرتاب کردند. براثر انفجار ایجادشده یک نفر از ناحیه پا به طور سطحی مجروح شد. مهاجمان نیز متواری شدند.

در حادثه دیگری در همین شهر، افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) به سمت در ورودی دفتر حزب جمهوری اسلامی تیراندازی کردند. این اقدام تلفاتی نداشت.(۴)

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۹۵، ۲۱/۷/۱۳۶۰، صص ۱۸ و ۱۹، فیگارو.

۲- روزنامه کیهان، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۴- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۸، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۵؛ و - سند شماره ۳۴۸۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شاجا به وزارت کشور، ۱۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

در بجنورد نیز دو بمب دست ساز به منزل یکی از افراد متعهد شهر پرتاب شد که فقط یکی از آنها عمل کرد، اما خسارتی به بار نیاورد. به گزارش سپاه پاسداران، دراین خصوص ۲ نفر شناسایی و دستگیر شده اند.(۱)

براثر پرتاب یک بمب دست ساز به طرف کانون انجمن اسلامی دانش آموزان شهر اراک، به ساختمان این انجمن خسارت اندکی وارد شد.(۲)

در روستای ول آقوز از توابع کردکوی استان مازندران هم بمب دست سازی به منزل یکی از افراد سپاه کردکوی پرتاب شد. انفجار این بمب موجب آتش سوزی و تخریب تعدادی از وسایل خانه شد، اما کسی آسیب ندید. مهاجمان نیز گریختند.(۳)

در اردبیل، پرتاب نارنجکی دستی به منزل یکی از افراد متعهد شهر، خسارت اندکی به در ورودی ساختمان وارد کرد، این انفجار تلفات جانی نداشت.(۴)

۱

در اقدامات تروریستی امروز افراد ضدانقلاب، یک معلم در تهران، صاحب یک دکه در آمل و یک پاسدار در تبریز شهید شدند و یک مورد تیراندازی به اتومبیل گشت کمیته در بابل و همچنین یک مورد اقدام به ترور در مشهد ناکام ماند.

اکبر ناسخیان یکی از معلمان متعهد تهران و عضو انجمن اسلامی معلمان، به دست افراد مسلح وابسته به گروه های ضدانقلاب در مقابل دفتر حزب جمهوری اسلامی در خیابان امیرکبیر تهران، ترور شد و به شهادت رسید.(۵)

صبح امروز در اقدام دیگری، دو موتورسوار مسلح مرتضی حسنی، صاحب یک دکه گازپرکنی را در شهر آمل ترور کردند. مهاجمان به بهانه پرسیدن آدرس به دکه این فرد نزدیک شده و با شلیک گلوله وی را به شهادت رسانده و متواری شدند. پاسداران سپاه هنگام تجسس در اطراف محل حادثه یکی از مهاجمان را درون یک خودرو پیکان شناسایی و دستگیر کردند.(۶)

در تبریز هم دو پاسدار هدف سوءقصد چند نفر از افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی قرار گرفتند. یکی از آنان به نام رحیم پورخیاط، براثر شدت جراحات پس از انتقال به بیمارستان به شهادت رسید. پاسدار دوم که درصدد تعقیب ضاربان برآمده بود، از ناحیه دست و شکم مجروح شد. مهاجمان نیز گریختند.(۷)

در بابل، دو نفر از اعضای بسیج سپاه پاسداران که با موتورسیکلت در خیابان کمربندی شرقی شهر درحال حرکت بودند، هدف رگبار مسلسل سرنشینان مسلح یک اتومبیل پژو قرار گرفتند و از ناحیه کمر و پا مجروح شدند. خودرو مهاجمان نیز بدون توقف از محل حادثه دور شد.(۸)

در حادثه مشابه دیگری در همین شهر، سرنشینان مسلح یک پیکان هنگام عبور از خیابان آیت الله طالقانی به سمت اتومبیل گشت پاسداران کمیته انقلاب اسلامی تیراندازی

۱- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۸، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۵۳۶۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی مشهد به فرماندهی مرکز، ۱۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- روزنامه اطلاعات، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.

۳- همان.

۴- همان.

۵- روزنامه کیهان، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۶- روزنامه کیهان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲۳.

۷- روزنامه کیهان، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۸- روزنامه اطلاعات، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۴.

کردند. در این حادثه به کسی آسیب نرسید و مهاجمان نیز متواری شدند.(۱)

دو فرد مسلح با هدف ترور یکی از افراد متعهد مشهد وارد مغازه این فرد شدند، اما به دلیل گیرکردن تیر در اسلحه کلت موفق به اجرای نقشه خود نشدند و ناگزیر فرار کردند، در همین هنگام نیروهای گشت سپاه پاسداران سر رسیدند و با تعقیب مهاجمان و تیراندازی به سمت آنها، هر دو را درحالی که یک نفرشان براثر اصابت تیر به پایش مجروح شده بود، دستگیر کردند.(۲)

۱

در درگیری نیروهای سپاه پاسداران با افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در مشهد و بندرعباس ۳ نفر مجروح و ۲ تن از عناصر سازمان هم دستگیر شدند.

نیروهای سپاه پاسداران مشهد به فردی مشکوک شدند و او را تعقیب کردند. این شخص وقتی متوجه پاسداران شد یک نارنجک به سوی آنان پرتاب کرد، که براثر انفجار آن ۳ نفر مجروح شدند. فرد مهاجم نیز با تیراندازی پاسداران از ناحیه پا مجروح و دستگیر شد.(۳)

همچنین در درگیری نیروهای گشت سپاه پاسداران بندرعباس با دو فرد مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق در مقابل بیمارستان شهید محمدی این شهر، یکی از افراد سازمان زخمی و دستگیر شد، اما فرد دوم فرار کرد. از این افراد سلاح یوزی با مهمات مربوط به آن به دست آمد. در این درگیری به نیروهای سپاه آسیب نرسید.(۴)

۲

تعدادی از افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و گروه پیکار در ۶ شهر کشور دستگیر شدند. همچنین ۱۰ هوادار نادم سازمان مجاهدین خلق در رضوانشهر آزاد شدند.

در مشهد، ۲ نفر از افراد سازمان مجاهدین خلق دستگیر شدند. این افراد که عضو تیم های ترور سازمان بودند، اقدام به ترور یک کارمند اداره ثبت احوال خراسان و یکی از افراد متعهد مشهد کرده بودند.(۵)

یکی دیگر از اعضای این سازمان که مسئول تدارکات خانه های تیمی در شهر گرگان بود، با تلاش نیروهای سپاه پاسداران دستگیر شد؛ اما دقایقی بعد با خوردن قرص سیانور خودکشی کرد.(۶)

همچنین یکی از افراد سازمان پیکار در راه آزادی طبقه کارگر که برای انتخابات مجلس شورای اسلامی از استان گیلان کاندید شده بود، در تهران شناسایی و دستگیر شد.(۷)

در چالوس هم با کشف یک خانه تیمی، یکی از اعضای سازمان مجاهدین خلق دستگیر شد. از این خانه همچنین یک سلاح ژ۳، یک کلت، یک نارنجک ساچمه ای و ۴ خشاب ژ۳ به دست آمد.(۸)

با همکاری گسترده مردم ۱۲ نفر از هواداران فعال سازمان مجاهدین خلق در لنگرود و یکی از روستاهای تابعه آن (روستای دریاکنار) شناسایی و دستگیر شدند.(۹)

۱- همان.

۲- روزنامه کیهان، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۴- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۷، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۵؛ و - سند شماره ۵۳۶۵۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از منطقه۷ (کرمان) به تهران (فرماندهی سپاه)، ۱۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- روزنامه کیهان، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۶- سند شماره ۱۷۴۰۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ستاد منطقه۳ (فرماندهی) به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ستاد مرکزی (فرماندهی)، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - مرکز خبر روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۷، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۷- روزنامه اطلاعات، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.

۸- همان، ص۴.

۹- روزنامه اطلاعات، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۲.

در یک عملیات طراحی شده، نیروهای سپاه پاسداران، ۵ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق و سازمان پیکار را در ارومیه دستگیر کردند.(۱)

روابط عمومی ستاد مرکزی کمیته انقلاب اسلامی نیز اعلام کرد: در هفته گذشته، ۱۷ اتومبیل که افراد سازمان مجاهدین خلق(منافقین) و سازمان پیکار برای اجرای عملیات ترور و انفجار سرقت کرده بودند، کشف شد. از داخل این خودروها تعدادی اسلحه و مهمات به دست آمد و چند نفر نیز دراین رابطه دستگیر شدند.(۲)

همچنین در رضوانشهر استان گیلان، ۱۰ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق که دستگیر شده بودند، با اظهار ندامت و دادن تعهد آزاد شدند.(۳)

۱

درپی اعلام مواضع بنی صدر و رجوی درباره آغازگر جنگ و متهم کردن مسئولان جمهوری اسلامی ایران به تحریک عراق برای حمله به ایران – که مورد استناد و استقبال مقامات عراقی نیز قرار گرفت – امروز رادیو بغداد با پخش برنامه ای از عملکرد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) تمجید کرد و به این ترتیب گام دیگری برای نزدیک کردن این سازمان به حاکمان بغداد برداشت.

این برنامه درواقع پیام متقابل مسئولان عراقی به مواضع حمایت گرانه سازمان از عراق برای جلب حمایت های مادی و تدارکاتی این کشور بود.

رادیو بغداد در این برنامه باوجود تعریف و تمجید فراوان از رجوی و تلاش سازمان سخنی از بنی صدر به میان نیاورد تا دقت نظر خود را به اختلاف دیدگاه بنی صدر و رجوی درمورد نزدیک شدن به بغداد نمایان کند.

این رادیو در بخشی از برنامه خود گفت: «ماجرای سفر رهبر مجاهدین خلق را آخوندها فرار می دانند، رجوی در مصاحبه اظهار داشت که برای انجام کار تشکیلاتی عازم فرانسه گشته است، ولی رژیم در بوق و کرنا دمید که رجوی با بنی صدر فرار کرده است، اما ما می خواهیم یادآور شویم که در یک کار تشکیلاتی مثل مجاهدین خلق هرگز وجود شخصی نمی تواند تعیین کننده باشد. شخص در تشکیلات مجاهدین سرنوشت ساز نیست، بلکه این گروه است که می تواند تعیین کننده خط سیر باشد. رجوی رهبر و پاسخ گوی مجاهدین خلق باوجود کمیته مرکزی و رهبران قدرتمند دیگری که اکثراً مخفی هستند و ناشناخته، به هیچ وجه نگران وضع داخل نیست و نخواهد بود. رهبر مجاهدین خلق طی اعلامیه ها و مصاحبه ها اثبات نمود به حق توانایی آن را دارد رهبری گروهی مقتدر مثل مجاهدین را بر عهده داشته باشد. کمبود رهبری چون رجوی به هیچ وجه در داخل حس نمی شود و مجاهدین با تمام قدرت درجهت سرنگونی رژیم دیکتاتوری آخوندی می کوشند.»(۴)

۱- همان.

۲- همان.

۳- همان.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۱، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۱۷ ضمیمه، رادیو بغداد، ۱۶/۶/۱۳۶۰.

۱

نماینده سازمان چریک های فدایی خلق شاخه اکثریت در رامسر، با مراجعه به سپاه پاسداران این شهر تعدادی اسلحه و مهمات که دراختیار این سازمان بود، تحویل داد. در گزارش سپاه پاسداران به مقدار این تجهیزات اشاره نشده است.(۱)

در شیراز هم نماینده این سازمان ۳ قبضه سلاح کمری با تعدادی فشنگ را به نیروهای سپاه پاسداران تحویل داد.(۲)

۲

امام خمینی صبح امروز در دیدار اعضای هیئت دولت با ایشان، مهم ترین مسائل جاری کشور را تبیین کردند.

رهبر انقلاب اسلامی درمورد تبلیغات رسانه ای غربی ها برای القای سقوط قریب الوقوع نظام جمهوری اسلامی گفتند: «این ترورها هرچه باشد، کشور ما را هیچ در آن تغییر نداده، این، این است که یک نخست وزیری ترور می شود، همان روزش نخست وزیر دیگر تعیین می شود؛ یک رئیس جمهور ترور می شود، در موعد قانونی اش یا زودتر شاید، یک رئیس جمهور تعیین می شود. البته ما متأسفیم و می دانیم که شخصیت های بزرگی از دست رفته اند و یادشان گرامی! لکن [ازبین رفتن] شخصیت ها اسباب این نمی شود، که یک مملکتی که سی و چند میلیون جمعیت دارد و همه مصمم و همه حاضر، یک افرادی که وقتی که همین شخصیت ها به شهادت می رسند، خانواده هایشان و برادرهایشان و بچه های کوچکشان می آیند صحبت می کنند و دلداری به مردم می دهند؛ بچه کوچک می آید، می گوید که مردم باید به انسجام خودشان ادامه دهند. یک همچو کشوری که این طوری شده - و این از برکت اسلام است که مردم این طوری در صحنه حاضرند - وقتی این طوری شد، دیگر معنا ندارد که کسی بگوید که به یک مویی بسته است و تزلزل حاصل شده است. ...»

امام خمینی در بخش دیگری از سخنانشان درمورد وضعیت جنگ و اقدام عراق در دستاویز قراردادن موضوع صلح برای خروج از وضعیت نامناسبی که در آن قرار گرفته است، فرمودند: «صدام می خواست که سه چهار روزه یک کشوری را بگیرد، حالا یک سال است که باز می بینیم که او شکستش زیاد است و ما بحمدالله، جلوتر داریم می رویم و ان شاءالله، زودتر هم جلو خواهیم رفت. وقتی صدام می بیند تمام آبرویش بسته به این است که یک کاری بکند، یک صلحی، یک صلحی که برای او لااقل، یک قدری سرپوش باشد بکند و ایران حاضر نمی شود مذاکره کند، مگر اینکه او کنار برود و از بین برود، خوب، البته او باید دشمن بشود و بگوید که ما پنج هزار نفر را کشته ایم. همین چند روز شکست فاحش در دو سه جا خوردند، او گفته است که ما پنج هزار نفر از ایرانی ها را کشتیم و چه کردیم و چه کردیم. خوب اگر این را نگوید، چه بکند؟! باید یک همچو چیزهایی

ص:۷۸۰

۱- سند شماره ۱۷۴۰۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (فرماندهی) به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ستاد مرکزی (فرماندهی)، ۱۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۷، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۲.
۲- روزنامه اطلاعات، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.

بگوید. یا آنهایی که از اینجا شکست خوردند و رفتند، اگر این شیطنت ها را نکنند، چه بکنند؟!»

ایشـان همچنین بـا اشاره به تلاش رسانه های تبلیغاتی غرب برای محکوم کردن جمهوری اسـلامی و حمایت از بنی صـدر و سازمان مجاهـدین خلق(منافقین) افزودنـد: «اگر از یک ملتی که آنها را بیرون کرده است و به جای آنها، وفاداری خودش را به اسـلام اعلام کرده است و در خیابان ها می ریزد و اعلام می کند و می گوید که ما خودمان حاضریم بیاییم شماها [مقامات و مسئولان کشور] را حفـظ کنیم و دولت خودمـان را، مجلس خودمـان را حفـظ کنیم، این چیزی را که از ملت می بیننـد که در غیـاب آنهـا - آنهـا فرار کردند و در غیاب آنها - مردم این طور سرِ شوق هسـتند و این طور مردم متوجه به حفظ دولت خودشان هسـتند و مجلس خودشان هسـتند، خوب، آنها بایـد به ما بـد بگوینـد؛ نمی شود نگوینـد، باید ما را خون خوار حساب کنند که اینها آدم کش اند و اینها. آنها خودشان این آدم ها را می کشند، بسیار مردم صالح خیلی خوبی هستند که رجایی را، آقای باهنر را - نمی دانم - آقای قدوسی را، اینها را کشته اند، این خیلی آنها کارهای بزرگ کرده اند!»

رهبر انقلاب در پایـان بیاناتشـان بـا تأکیـد بر نقش مردم در اسـتحکام نظـام جمهوری اسـلامی، رعایت اصول امنیتی را به مسـئولان گوشـزد کرده و گفتنـد: «درهرصورت، ما نمی ترسـیم از اینکه به ما بگویند چه شد و ما بحمدالله در داخلمان، وقتی که ملاحظه می کنیم، [مشـکل نـداریم]. خوب، بیاینـد اشـخاص همه که در خارج هسـتند و خیال می کنند یک همچو مسائلی هست، بیایند ببینند و مطالعه کننـد ایران را؛ ببیننـد دولتش آیا نقصـی دارد؟ آیا تزلزلی در دولت هست؟ آیا مردم متزلزل انـد؟ بازارهای ایران بسـته شـده است؟ اعتصابـات در کـار است؟ از هیـچ یـک از اینهـا نیست؛ مردم زنـدگی شـان سـر جای خودش و به زنـدگی خودشان، روزمره خودشان دارند ادامه می دهند و همه هم حاضـر در وقعه [واقعه] هسـتند و در صحنه هستند و کشور را از خودشان می دانند و دولت را از خودشان می دانند و همه چیزها به دست خودشان است و هروقت هم هریک از شـما آقایان - خدای نخواسته - تخلفی بکنید، خود مردم به حسابتان می رسـند. این مردم انـد که در صـحنه هسـتند. بنابراین، ما چه تزلزلی داریم که از خارج هی، هر روز در این مقالاتشان می نویسند و برای من می آید - این خبرگزاری ها می دهند برای من - هر روز نوشته می شود به اینکه ایران

دیگر رفته از بین و تمـام شـد. و – عرض می کنم – کجایش تمام شـد؟ همین ایران هست و همین بازارها به جای خودشان هست و وفور نعمت هم بحمدالله، هست.

شما با دل محکم – و دژ شـما اسـلام است، پشتوانه شما خدای تبارک و تعالی است، صاحب این مملکت امام زمان – سلام الله علیه – است با دل محکم – مشغول کارتان بشوید و از هیچ یک از این مسائل نترسید.

البته باید اوضاع امنیتی هم با کمال دقت ملاحظه بشود؛ برای اینکه هریک از شـما موظفید که خودتان را حفظ کنید. وظیفه اسلامی است که خودتـان را حفـظ کنیـد و علاـوه براین، وظیفه حالا بیشتر است از سابق – از – حفظ خود آدم. و به مسائلی که مردم دارند رسیدگی کنید.»(۱)

گفتنی است در ابتـدای این ملاقـات، آیت الله مهـدوی کنی نخست وزیر، برنـامه هـای دولت را که بیشتر مبتنی بر برنامه های دولت شهید باهنر بود، بیان کرد که مورد تأیید امام قرار گرفت.(۲)

۱

امروز حـدود ۶۰ نفر از هـواداران سازمـان مجاهـدین خلـق (منـافقین) بـا حمله به ساختمـان کنسـولگری ایران در لنـدن، برای مـدت کوتاهی آنجا را اشغال کردند.

این عده پس از تخریب بخشی از اموال کنسولگری، شعارهایی علیه جمهوری اسلامی و امام خمینی روی دیوارها نوشتند. درپی این اقـدام، پلیس وارد عمـل شـد و پس از بسـتن خیابـان هـای اطراف کنسولگری، مهاجمـان را از ساختمان خارج و به مقر پلیس منتقل کرد.(۳)

خبرگزاری پارس اعلام کرد که در این حادثه ۱۰ نفر از کارکنان کنسولگری و اعضای اتحادیه انجمن های اسلامی دانشجویان که قصد جلوگیری از اقدامات مهاجمان را داشتند مجروح شدند و ۴ نفر از آنان به بیمارستان انتقال یافتند.

منـابع پلیس نیز بـا بیان اینکه ۵۱ نفر از مهاجمـان را دسـتگیر کرده انـد، افزودنـد خسارت های فراوانی به داخل ساختمان وارد شـده است.(۴)

۲

محمد فخری کاردار سـفارت ایران در عربستان، درباره شرایط ایران برای پایان دادن به جنگ با عراق گفت: ایران خواهان جنگ با مردم عراق نیست و تـا هنگـامی که ارتش عراق اراضـی ایران را تخلیه نکنـد، ایران نمی توانـد به شـرط پیشـنهادی کمیته حسن نیت سازمان کنفرانس اسلامی و هیئت کشورهای غیرمتعهد عمل کند.

وی افزود: پس از تخلیه اراضـی، امکـان بررسـی موضوع زیر نظر برادران مسـلمان وجود دارد. مـا با مردم عراق که مسـلمان هسـتند جنگ نداریم و آنها برادران ما هستند. فخری همچنین تأکید کرد که ایران مایل نیست با هیچ طرف مسلمانی وارد جنگ شود.(۵)

۱- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی(ره))، جلد ۱۵، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ پنجم ۱۳۸۹، صص ۱۹۳ - ۱۸۵.

۲- همان، ص۱۸۵.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۱، ۱۷/۶/۱۳۶۰، صص ۵ و ۶ ضمیمه، رادیو لندن، ۱۶/۶/۱۳۶۰.

۴- همان، ص۸، لندن - خبرگزاری پارس، ۱۶/۶/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۷/۶/۱۳۶۰، ص۱۶.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۲، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۱۴، جده - خبرگزاری پارس، ۱۶/۶/۱۳۶۰.

۱

بـاوجود اقـدام برخی نشـریات به درج مصـاحبه های بنی صـدر، اغلب رسانه ها و خبرگزاری ها به سازمان مجاهـدین خلق(منافقین) توجه بیشتری نشان می دهنـد و از آن با عناوینی مانند "بزرگ ترین گروه زیرزمینی" و "گروهی که نقش عمده ای در سـقوط شاه ایفا کرده است" یاد می کنند. از سوی دیگر، رجوی هم می کوشد تا چهره جدیدی از خود و سازمان ترسیم کند. تأکید رجوی بر "اسـلام متفاوت" از "اسـلام امام خمینی" و مقابله با نظام جمهوری اسلامی ایران ازجمله اقدامات وی برای رفع موانع موجود بر سر راه همکاری متقابل سازمان مجاهدین خلق و رسانه ها و کشورهای غربی است.

نشریه امریکایی تایم در مطلبی که در شماره امروز خود به چاپ رسانـده، آورده است: «یکی از رهبران مجاهدین خلق ایران اظهار داشته انفجار بمب که باعث مرگ رجایی رئیس جمهور و باهنر نخست وزیر شـد [یکی] از عملیات[های] سازمان وی بوده است.» این مجله در شـماره اخیر خود نوشت: «مسعود رجوی با هزاران مرد مسلح تحت فرماندهی خود در داخل ایران جدی ترین خطرات را متوجه جمهوری اسلامی [امـام] خمینی می کنـد.» تـایم از قول رجوی افزود: «قتـل رهـبران ایران بـا این بمب گـذاری هـا پاسـخ صحیحی به ... دولت است، به گفته رجوی راه حل دیگری وجود ندارد، [امام] خمینی خیلی ضـعیف شده و ۹۰ درصد طرف داران خود را از دست داده است. ما حالت تهاجمی داریم و [امام] خمینی حالت دفاعی.»

خبرگزاری آسوشـیتدپرس نیز از مصاحبه خود با مسعود رجوی چنین گزارش داد: «رجوی گفت بزرگ ترین گروه زیرزمینی ایران قصـد سـرنگونی [امـام] خمینی را دارد، امـا نمی خواهـد کـه جمهـوری اسـلامی را ساقـط کنـد. ... رجـوی گفـت اسـلام، اسـلامی دمکراتیـک و مـترقی خواهـد بـود. وی در قسـمت دیگر مصـاحبه اش افزود دولـت [امـام] خمینی بـه زودی سـقوط خواهـد کرد. او درمورد سرنوشت [امام] خمینی افزود، او باید تحویل دادگاه خلق شود.»(۱)

۲

تأکیـد بر مبـارزه مسلحانه با جمهوری اسـلامی ایران و تصـمیم برای سامانـدهی نیروهای مخالف برای سـرنگونی قریب الوقوع نظام سیاسی ایران اصلی ترین موضوعاتی است که ابوالحسن بنی صدر در مصاحبه های اخیر خود به آنها پرداخته است.

بنی صـدر در قسـمتی از گفت وگـویش بـا مجله نیوزویـک (چـاپ سـوئیس) بـا اسـتفاده از ادبیـاتی مشـابه سازمـان مجاهـدین خلق (منافقین)، به صراحت به اقدامات مسلحانه و استفاده از اسلحه اعتراف کرده است. در بخشی از این مصاحبه آمده است:

« نیوزویک: آیا شما و متحدانتان می توانید رژیم [آیت الله] خمینی را سرنگون کنید؟

بنی صدر: اکنون این بازی یک مقاومت است و [آیت الله] خمینی ورق های زیادی برای بازی کردن

۱- دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۳، ۲۹/۶/۱۳۶۰، صص ۴۹ و ۵۰، آسوشیتدپرس، مجله تایم.

ندارد. بنابراین ما می توانیم یک انتخابات واقعی ترتیب داده و یک رژیم دمکراتیک برقرار سازیم.

س: آیا احساس می کنید که شما به یک سازمان احتیاج دارید؟

ج: یک حزب سیاسی اکنون بی معنی است. [آیت الله] خمینی یک پلیس دولتی به وجود آورده؛ برای مقاومت علیه پلیس دولتی ما مجبور به استفاده از اسلحه می باشیم؛(۱) این است آنچه مجاهدین درحال انجامش می باشند.

س: آیا این فعالیت ها [آیت الله] خمینی را سرنگون خواهد کرد؟

ج: بله، [آیت الله] خمینی هرگز فکر نمی کرد که مردم علیه او مقاومت کنند ... و پیش بینی او غلط بوده است. او ممکن است فکر کند که آرامش به ایران بازخواهد گشت، اما او در اشتباه است.»(۲)

۱

هدف عراق از حمله به ایران و زمین گیر شدن ارتش آن کشور پس از پیشروی اولیه، اذعان به اقدام صدام حسین به فسخ قرارداد مرزی ۱۹۷۵ بین دو کشور و ناکامی ارتش عراق در دستیابی به اهداف نظامی خود به دلیل مقاومت و شور مردم ایران در دفاع از میهن خود از مهم ترین محورهای مقاله روزنامه امریکایی لوس آنجلس تایمز با عنوان "جنگ فراموش شده ایران و عراق"می باشد. در بخشی از این مقاله آمده است:

«در آغاز، گمان می رفت که جنگ ایران و عراق بیش از چهار یا پنج روز به طول نینجامد و قرار بود ارتش عراق مردم ایران را گوشمالی دهد و آنان را که به خاطر خصلت انقلابی شان آشوب به پا می کردند بر سر جای خود بنشانند. اما همه پیش بینی ها نقش بر آب شدند. ...

اینک جنگ عراق و ایران به صورت جنگ فراموش شده ای درآمده است، دیگر حمله های مهمی صورت نمی گیرد و هر دو سوی متخاصم در انبوه خمپاره ها و بمب ها دفن شده اند.

عراقی ها هنوز کلیه مناطقی را که در نخستین روزهای جنگ به اشغال خود درآورده بودند زیر کنترل دارند، اما بیشتر از آن نتوانسته اند پیشروی کنند. جاده های آسفالت ارتباط بغداد را با سربازان آن کشور برقرار می کنند و روزنامه های عراقی هر روز در جبهه ها توزیع می شوند. جنگ چندروز (صدام) اکنون به بازی انتظار تبدیل شده است و هیچ کدام از دو کشور درگیر تمایلی به گفت وگو نشان نمی دهند. صدام حسین رئیس جمهور عراق، قبلاً پیشنهاد مذاکره داده است، اما رهبران ایران به پیشنهاد وی وقعی ننهاده اند.

عراق انگیزه خود را در افروختن آتش جنگ، بازستانی آبراه شط العرب [اروندرود] عنوان ساخته

۱- بنی صدر بعدها مدعی شد با حرکت های مسلحانه در این دوره موافق نبوده و سازمان مجاهدین خلق(منافقین) نیز وی را در

جریان اقدامات مسلحانه خود قرار نمی داده است.

۲- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۷۸، ۱۲/۶/۱۳۶۰، صص ۶ و ۷، نیوزویک (اروپا).

است. درست پیش از شروع زدوخوردهای اصلی، صدام حسین معاهده سال ۱۹۷۵ را کان لم یکن اعلام کرد. به استناد این معاهده که درپی حصول توافق مابین رژیم عراق و شاه ایران به امضا رسیده بود، خط وسط آبراه استراتژیکی شط العرب [اروندرود] مرز ملی دو طرف قلمداد شده بود.

شط العرب [اروندرود] که نقطه تلاقی دو رود دجله و فرات در دهانه خلیج فارس است، تنها راه ارتباطی عراق به دریا محسوب می شود. هدف های صدام از پیش گامی در جنگ هرچه که باشد، باید اعتراف کرد که به مقاصد خود نایل نشده و نتوانسته است پیروزی سریعی را در مبارزه با ایرانیان به دست بیاورد. شور و اشتیاقی که ایرانیان به شهادت نشان می دهند امکان دارد در استحکام و پایمردی آنها تأثیر بسزایی داشته باشد. شواهدی در دست است دال بر آنکه [ایران] خود را برای ادامه دومین سال جنگ آماده می کند. ... از شواهد موجود چنین برمی آید که ارتش ایران موفق شده است مقادیری از قطعات یدکی مورد نیاز هواپیماها و دیگر ادوات جنگی خود را تهیه کند.

درحال حاضر، آنچه که به صورت یک سؤال مهم درآمده است این است که آشوب های داخلی ایران چه تأثیری می تواند در روند جنگ [با] عراق باقی بگذارد؟ قتل محمدعلی رجایی، محمدجواد باهنر و دادستان کل انقلاب علی قدوسی، آخرین فصل از داستان پرخشونت ایران را تشکیل می دهد. داستانی که امروز در زمره ویژگی های خاص ایران درآمده است. یک ناظر غربی می گفت: مسئله این است که آیا [امام] خمینی می تواند انسجام کشور را حفظ کند یا نه؟ اگر پاسخ منفی است باید پذیرفت که جنگ در مسیر خود به انحراف کشیده خواهد شد.»(۱)

ص:۷۸۵

۱- همان، شماره ۹۲، ۱۴/۷/۱۳۶۰، صص ۲۷ - ۲۴، به نقل از لوس آنجلس تایمز (امریکا)، ۱۶/۶/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ سه شنبه ۱۷ شهریور ۱۳۶۰ ۹ ذیقعده ۱۴۰۱ ۸ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

یـک هفته پس از اجرای عملیـات شـهید رجـایی و بـاهنر در ارتفاعـات بـازی دراز در منطقه سـرپل ذهـاب، نیروهای خودی به دلیل امکان پذیر نبودن اعزام یگان جدید به منطقه درگیری (باتوجه به اولویت یافتن جبهه های جنوب) و دادن تلفات، قله ۱۱۵۰ را تخلیه کرده و تا ارتفاعات ۱۱۵۳ عقب آمدند.

در طول این یـک هفته، نیروهای خودی به طور مـداوم در ارتفاعات ۱۱۵۰ و اطراف آن با دشـمن درگیر بودنـد و در این مدت، به دلیل محـدودیت نیرو، امکان آوردن یگان جدید و تازه نفس به سـرپل ذهاب برای فرماندهان خودی فراهم نشد.(۱) از سوی دیگر، عراق به تدریج اقدام به آوردن یگان های جدید و تقویت منطقه کرد و با استقرار ۸۰ تانک و نفربر در خط این منطقه و بهره گیری از آنهـا و یگان های پیاده، پاتک سـنگینی را روی این ارتفاع اجرا کرد. هرچنـد با مقاومت نیروهای خودی و اجرای آتش توپخانه، این پاتک دشـمن خنثی شـد، اما به دلیل تلفاتی که نیروهای خودی متحمل شـده بودنـد و خالی شـدن تدریجی خط از نیرو – که به دلایل مختلف انجام می شد – باقیمانده نیروها هم این قله را تخلیه کرده و تا ارتفاع ۱۱۵۳ عقب آمدند.(۲)

ص:۷۸۷

۱- بـاتوجه به اولویت یـافتن جبهه هـای جنوب به ویژه آبـادان، برای اجرای عملیـات آتی (ثـامن الائمه(ع)) باوجود درخواست های مکرر برای اعزام نیرو به ارتفاعـات بازی دراز، چنین امکانی فراهم نشـد. یکی از نامه های فرمانـدهی سـتاد عملیات غرب در سـرپل ذهاب به سـتاد مرکزی سـپاه مبنی بر درخواست اعزام نیرو به این منطقه چنین است: پیچک در این نامه نوشـته است: «هرچه سریع تر نسـبت به اعزام گردان ۳ (به منطقه سـرپل ذهاب) اقـدام فرماییـد. کوتاهی در این مورد مسـئولیت خون شـهدا را دارد. چون ما برای مقابله با پاتک های دشمن نیرو نداریم.» ابراهیم سنجقی نیز در حاشیه این نامه چنین نوشته است: «نامه را به برادر مسعود نشان دادم، وی گفت گردان ۳ به جنـوب رفته و طبق دسـتور امـام اولویت اعزام نیرو به منطقه جنوب است. اگر حرف امـام را قبول داریـد، این حرف امام است.» (سـند شـماره ۵۰۲۴ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنـگ: از فرمانـدهی سـتاد عملیات غرب سـرپل ذهاب به سـتاد مرکزی تهران، ۱۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی)

۲- سـند شماره ۵۳۶۷۵ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنگ: از فرمانـدهی منطقه۷ به فرمانـدهی سـتاد مرکز، ۱۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و – حسن دری، کرمانشاه در جنگ، (اطلس راهنما – ۷)، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، ۱۳۸۴، ص ۱۰۰.

درپی عقب نشینی نیروهای خودی، واحد طرح و عملیات ستاد مرکزی سپاه پس از بررسی عملیات و استماع نظر و دیدگاه فرماندهان و باتوجه به گزارش های رسیده از منطقه درگیری، در گزارشی به فرمانده کل سپاه اشکالات و نقائص عملیات را یادآور شد. بخش هایی از این گزارش چنین است:

«۱. بنا به طرح تصویب شده در خدمت امام، بنا شد که در کلیه جبهه ها پدافند گردد و آفند در جنوب انجام شود، که در سمینار فرماندهان و در حضور برادر بروجردی و برادر کلاهدوز مراتب تصویب شده، ابلاغ گردید.

۲. اجرای عملیات در غرب منوط بر این بود که با امکانات موجود در غرب انجام شود و هیچ گونه تقویت از مرکز نگردد. (برادر کلاهدوز)

۳. طرح بدون دستور مرکز فرماندهی و بدون پیش بینی های لازم لجستیکی و پشتیبانی نیروی احتیاط و بدون طرح ریزی دقیق و فقط بر مبنای برخورد احساسی به خاطر شهادت برادر رجایی و بدون آمادگی و توجه فرماندهان منطقه و با عجله که در تمام گزارشات به چشم می خورد انجام گرفته است.

۴. طرح لو رفته بوده و اسرا [ی دشمن] اظهار داشته اند که از ساعت اجرای طرح خبر داشته اند.

۵. پشتیبانی توپخانه بسیار کم بوده است.

۶. استفاده نکردن از تجربیات گذشته عملیات بازی دراز و از پیشانی حمله کردن به دشمن باتوجه به استحکامات بسیار قوی عراق در منطقه.

۷. پاک نکردن میدان های مین

۸. عقب نشینی تانک های خودی به محض انهدام چند دستگاه تانک آنها.

۹. پیش بینی لازم نکردن برای دفاع از منطقه تصرف شده و دفاع در مقابله با پاتک های قوی دشمن.

۱۰. در جریان نبودن فرمانده منطقه از اجرای طرح.

۱۱. ضعیف بودن فرماندهی عملیات و نبودن ارتباط با جبهه باعث محاصره تعدادی از نیروهای سپاه شده بود.»(۱)

محمد بروجردی فرمانده سپاه منطقه ۷ کشوری نیز گزارش دیگری تهیه و در آن انتقاداتی را از عملکرد سپاه، جهاد و ارتش در این عملیات مطرح کرده است؛ دیر وارد عمل شدن نیروهای ارتش در محور کوره موش و کافی نبودن نیروهای سپاه و نداشتن کارایی لازم نیروهای جهاد در پشتیبانی فنی و مهندسی ازجمله اشکالاتی است که در این گزارش به آن اشاره شده است.(۲)

۱- سند شماره ۴۳۶۵۱۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از واحد طرح و برنامه عملیات به فرماندهی کل سپاه پاسداران انقلاب

اسلامی، ۳۰/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

۲- سند شماره ۴۳۶۵۱۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از منطقه۷ فرماندهی به فرماندهی ستاد مرکزی، ۲۹/۷/۱۳۶۰.

براساس آخرین آمارها، میزان کشته ها و زخمی های دشمن در این عملیات بالغ بر ۱۰۰۰ نفر بود و تعداد ۱۳۰ نفر هم به اسارت درآمدند. همچنین ۱۳ تانک عراقی منهدم شد. از نیروهای خودی نیز ۲۰۰(۱) نفر شهید و ۴۱۴ نفر مجروح شدند.(۲)

۱

امروز شهرهای اهواز، آبادان و پاوه هدف آتش توپخانه دشمن قرار داشتند. براثر این حملات یک نفر شهید شد و خساراتی به بار آمد.

شهر اهواز از ساعت ۹:۴۰ صبح امروز، به مدت نیم ساعت هدف حملات توپخانه ای ارتش عراق قرار گرفت و ۱۷ گلوله به نقاط گوناگون شهر اصابت کرد. در این حمله، یک نفر از اهالی شهر به شهادت رسید و به چند منزل مسکونی، یک خودرو و منبع آب و تأسیسات برق شهر هم خساراتی وارد شد.(۳)

علاوه براین، چند منطقه مسکونی و تأسیسات نفتی آبادان هم امروز هدف گلوله های توپخانه دوربرد ارتش عراق قرار گرفت و خساراتی به آن وارد شد.(۴)سه روز قبل نیز توپخانه های ارتش عراق مناطق مسکونی شهر آبادان را هدف قرار دادند که براثر آن چند منزل و خانه مسکونی تخریب شد و تعدادی از اهالی شهر مجروح شدند.(۵)

امروز همچنین مناطق مسکونی و بیمارستان پاوه زیر آتش توپخانه دوربرد دشمن قرار گرفت و اصابت ۷ گلوله توپ عراقی به این مناطق، خساراتی ایجاد کرد، اما کسی آسیب ندید.(۶)

۲

نیروهای داوطلب از اصفهان، سیستان و بلوچستان، بم و تبریز امروز عازم جبهه ها شدند و هدایای نقدی و غیرنقدی مردم از چند شهر به جبهه های جنگ ارسال شد.

در ادامه اعزام نیرو به مناطق جنگی امروز، ۱۹۲ نفر از افراد جهاد سازندگی اصفهان و ۲۰ نفر از اعضای بسیج سیستان و بلوچستان با بدرقه مردم اصفهان و زاهدان عازم جبهه ها شدند.(۷)

در بم هم تعدادی از نیروهای سپاه و بسیج، در میان بدرقه پرشور مردم این شهر به جبهه عزیمت کردند.(۸)

گروهی از نیروهای ژاندارمری و ارتش داوطلبانه در مراسم باشکوهی و با بدرقه پرشور مردم تبریز عازم جبهه های جنگ شدند.(۹)

۱- در اسناد گوناگون آمار متفاوتی از تعداد شهیدان آمده؛ در برخی اسناد تعداد شهدا تا ۳۵۰ نفر هم اعلام شده است. (سند شماره ۴۳۶۵۱۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از منطقه ۷ فرماندهی به فرماندهی، ستاد مرکزی ۲۹/۷/۱۳۶۰)

۲- سند شماره ۲۵۷۶۰۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (سپاه تهران - فرماندهی) به ستاد مرکزی سپاه پاسداران (دفتر هماهنگی - مناطق)، ۱۱/۷/۱۳۶۰، صص ۸ - ۱؛ و - سند شماره ۴۳۶۵۱۲ مرکز مطالعات و تحقیقات

جنگ، پیشین؛ و - سند شماره ۱۷۱۰۹۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از نظارت و ارزشیابی به فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳/۸/۱۳۶۰، صص ۱۰ - ۱.

۳- سند شماره ۴۱۷۵۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی استان خوزستان (اهواز) به استاندار استان خوزستان، ۱۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۰۵۰۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته واحد اطلاعات عملیات سپاه خوزستان به فرماندهی مرکز، شماره ۳۴۰، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۴- سند شماره ۴۱۷۵۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی استان خوزستان به استاندار استان خوزستان، ۱۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- روزنامه کیهان، ۱۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۹.

۶- سند شماره ۵۳۶۶۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از کرمانشاه به تهران (فرماندهی سپاه)، ۱۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۲، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۲، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۱۷/۶/۱۳۶۰.

۷- روزنامه کیهان، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۸- روزنامه جمهوری اسلامی، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۹- همان.

علاوه براین امروز کمک های نقدی مردم و اقلام مورد نیاز رزمندگان از شهرهای مختلف کشور به جبهه ها ارسال شد. بخشی از کمک های ارسالی به این شرح است:

مبلغ ۵۷ هزار و ۲۰۰ ریال اهدایی ازطرف کارکنان ثبت اسناد و ثبت احوال میاندوآب و آذربایجان غربی؛ از استان اصفهان، ۱۲هزار و ۷۹۵ کیلوگرم مواد غذایی، یک هزار و ۲۹۴ کارتن لباس و ظروف، ۲ هزار دست لباس، ۱۵ برانکارد، ۱۰ تانکر آب و ۱۵ عدل پارچه؛ از ستاد کمک رسانی به مناطق جنگی استان همدان، ۱۱ تن مواد غذایی و ۷۴ حلب پنیر و وسایل ضروری دیگر؛ ستاد کمک رسانی اصناف مشهد، ۲ کامیون خربزه؛ با همکاری گروه تئاتر وحدت مرکز آموزش فرهنگ شهرستان سبزوار مبلغ ۹۶ هزار و ۵۷۰ ریال؛ ایرانیان مقیم کویت هم ۴ هزار و ۸۰۰ عدد چراغ دراختیار استانداری بوشهر قرار دادند.(۱)

۱

۳ جاسوس عراقی در منطقه عمومی سوسنگرد، شناسایی و دستگیر شدند. یک عضو ارتش عراق نیز تقاضای پناهندگی کرد.

به گزارش شهربانی سوسنگرد، ۳ فرد عراقی که با حضور در مناطق جنگی، اوضاع و احوال و اخبار مربوط به نیروهای ایرانی را به رابطان خود گزارش می دادند، با تلاش نیروهای شهربانی شناسایی، دستگیر و تحویل سپاه پاسداران حمیدیه شدند.(۲)

امروز همچنین، یک نظامی عراقی که جمعی گروهان یک از گردان تانک الکندی است، در یکی از جبهه های جنوب خود را به نیروهای سپاه معرفی و تقاضای پناهندگی کرد.(۳)

۲

با تلاش نیروهای خودی ۵ روستا و ارتفاع گرگان واقع در غرب کشور که در تصرف گروه های مسلح ضدانقلاب؛ ازجمله حزب دمکرات کردستان ایران بود، پاک سازی شد. ۲ تن از افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی هم خود را تسلیم نیروهای سپاه کردند.

۱- روزنامه کیهان، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- سند شماره ۴۱۷۵۹۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان به استاندار خوزستان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۰۰۵۰۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۳.

نیروهای سپاه پاسداران و پیشمرگان مسلمان کرد در یک عملیات مشترک ۳ روستای لنگریز، برقو و بروی از توابع بخش نگل در محور سنندج - مریوان در استان کردستان را پاک سازی کردند. نیروهای خودی پس از این اقدام با استقبال اهالی این منطقه مواجه شدند.(۱)

همچنین در ادامه پاک سازی مناطق غربی و شمال غربی کامیاران، نیروهای سپاه پاسداران روانسر در عملیاتی ارتفاع گرگان را که به دو روستای سرشیلانه و تخته زنگی مشرف و دراختیار افراد حزب دمکرات کردستان بود، پاک سازی کردند.(۲)

علاوه براین، روستاهای قشلاق و کرمله در محور بیجار - دهگلان از وجود افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی پاک سازی گردید. در این مناطق ۱۱ اسلحه ژ۳ و ام۱ کشف شد.(۳)

امروز همچنین ۲ تن از افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی، درحالی که هرکدام یک قبضه سلاح کمری همراه داشتند، خود را به نیروهای سپاه در محور سنندج - کامیاران تسلیم و درخواست امان نامه کردند.(۴)

۱

درپی تلاش چند روز گذشته سازمان مجاهدین خلق (منافقین) برای اجرای مانور قدرت در بعضی خیابان های تهران، امروز نیز چند گروه ده تا بیست نفره از هواداران این سازمان که بیشتر آنان مسلح به کلت، نارنجک و بمب های دست ساز و آتش زا بودند، اقدام به تجمع و تظاهرات در چند نقطه تهران کردند و پس از آتش زدن چند حلقه لاستیک خودرو، شعارهایی را علیه نظام و امام خمینی سردادند.

این تظاهرات که از ساعت ۱۷ و در مناطقی ازجمله میدان توحید، خیابان شهدا، میدان رسالت، خیابان بهبودی، پیچ شمیران و چهارراه ملک واقع در خیابان شریعتی برپا شده بود، با حضور مردم و نیروهای انتظامی به درگیری انجامید و درنتیجه ۱۰ نفر از تظاهرکنندگان کشته و ۵۴ نفر نیز دستگیر شدند. همچنین

۱- روزنامه کیهان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۸، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص ۱.

۲- سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۲۹/۸/۱۳۶۰، ص ۲۱.

۳- روزنامه کیهان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص ۱۳.

۴- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۸، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۴، به نقل از روابط عمومی سپاه پاسداران سنندج.

۲ پاسدار و یک نفر از مردم شهید و چند تن هم مجروح شدند.

پس از دستگیری تعدادی از تظاهرکنندگان، تجمع و درگیری پایان یافت و اوضاع به حال عادی بازگشت. ضمناً از دستگیرشدگان تعدادی بمب دست ساز و آتش زا به دست آمد.(۱)

۱

اقدامات مسلحانه افراد گروه های ضدانقلاب به ویژه سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در شهرهای مختلف کشور، ۴ شهید و ۲ مجروح برجای گذاشت. ۲ تن از عاملان این حوادث نیز کشته شدند.

سرنشینان مسلح ۳ خودرو شخصی با چند نوع اسلحه به ساختمان ستاد ۳ منطقه ۴ کمیته انقلاب اسلامی تهران حمله کردند. در این حادثه ۲ پاسدار به نام های علی اصغر رمضانی و حمید یوسفی به شهادت رسیدند، مهاجمان نیز از محل حادثه گریختند.(۲)

در تبریز، ۲ نفر از نیروهای سپاه پاسداران در محله قره باغی های این شهر هدف سوءقصد چند فرد مسلح قرار گرفتند و درنتیجه یکی از آنان به نام رحیم ابراهیم پور شهید و دیگری نیز مجروح شد.(۳)

در حادثه دیگری در همین شهر، سوءقصد به یکی از دبیران متعهد شهر موجب مجروح شدن وی از ناحیه دست شد.(۴)

حجت الاسلام شیخ رضا محمدی مرندی امام جمعه شهرستان مرند، پس از نماز مغرب و عشا هنگام بازگشت به منزل، با پرتاب ۲ نارنجک هدف سوءقصد قرار گرفت، اما باوجود اصابت ترکش ها به خودروِ وی آسیبی به او نرسید. مهاجمان پس از این اقدام متواری شدند.(۵)

در کرمانشاه، ۲ نفر از اعضای اصلی سازمان مجاهدین خلق در این شهر که قصد ترور یکی از شخصیت های متعهد شهر را داشتند، با هوشیاری نیروهای سپاه پاسداران شناسایی شدند. از این افراد که در درگیری با پاسداران، کشته شدند، یک کلت کالیبر۴۵ با تعدادی فشنگ به دست آمد. در این درگیری یک پاسدار به نام ممتاز غیرتمند به شهادت رسید.(۶)

۲

در جریان کشف ۲ خانه تیمی در تهران یک پاسدار شهید و ۴ نفر از ساکنان این خانه ها دستگیر شدند.

به دنبال کشف یک خانه تیمی در خیابان نصر (گیشا)، افراد سازمان مجاهدین خلق با نیروهای کمیته انقلاب اسلامی منطقه ۲ تهران درگیر شدند. در این درگیری یکی از پاسداران

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۲، ۱۸/۶/۱۳۶۰، صص ۷ و ۸، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۷/۶/۱۳۶۰.
۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۳، ۱۹/۶/۱۳۶۰، ص۱۱، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۸/۶/۱۳۶۰.
۳- سند شماره ۵۳۶۴۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاجا (رکن۳، مرکز فرماندهی) به وزارت کشور، ۱۷/۶/۱۳۶۰، سند

تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۳، تبریز.

۴- روزنامه کیهان، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۵- روزنامه جمهوری اسلامی، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۶- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۸، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه کیهان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲۳.

این منطقه به نام عباس یزدان پناه به شهادت رسید و ساکنان خانه تیمی نیز گریختند. در بازرسی از این محل تعدادی اسناد سازمانی به دست آمد.(۱)

در درگیری دیگری که هنگام کشف یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق در خیابان خواجه نصیر تهران رخ داد، ۳ نفر از اعضای این سازمان که در چند ترور در تهران دست داشتند، دستگیر شدند و نفر چهارم که سیانور خورده بود به بیمارستان منتقل شد و از مرگ نجات یافت.(۲)

۱

انفجار ۳ بمب در سنندج، خوی و یزد خساراتی به بار آورد.

حدود ساعت ۲۱، یک بمب در چهارراه مردوخ شهر سنندج منفجر شد. در این انفجار که براثر عمل کردن یک مین با چاشنی الکتریکی رخ داد، شیشه مغازه ها و منازل مسکونی اطراف شکست، اما به کسی آسیب نرسید. با پیگیری نیروهای سپاه ۳ نفر از عاملان انفجار شناسایی و دستگیر شدند.(۳)

همچنین براثر انفجار بمبی دست ساز در دکه روزنامه اطلاعات واقع در چهارراه مرکزی شهرستان خوی، اجناس موجود در این دکه طعمه حریق شد و شیشه ساختمان های اطراف شکست. این انفجار تلفات جانی نداشت.(۴)

در حادثه دیگری در یزد، یک بمب دست ساز به سمت ساختمان کمیته مبارزه با گران فروشی و احتکار این شهر پرتاب شد که انفجار آن خسارت اندکی به بار آورد. عامل حادثه نیز گریخت.(۵)

۲

امروز ۴ تن از اعضای گروه های مسلح غیرقانونی در تهران، شناسایی و دستگیر شدند و یک هوادار سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در بیله سوار پس از اظهار ندامت، آزاد شد.

نیروهای کمیته منطقه ۲ هنگام عبور از اتوبان پارک وی، به ۳ نفر که اقدام به متوقف ساختن خودروهای مردم و تفتیش آنها می کردند، مشکوک شده، به آنان نزدیک شدند. در همین هنگام این افراد که متوجه حضور نیروهای کمیته شده بودند، اقدام به تیراندازی و پرتاب یک نارنجک کردند. با تیراندازی متقابل مأموران کمیته یک نفر از آنان مجروح شد و سپس هر ۳ نفر دستگیر شدند. در این حادثه یک عابر نیز مجروح شد.(۶)

در منطقه نارمک نیز یکی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق که دو روز پیش با

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۳، ۱۹/۶/۱۳۶۰، ص۹، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۸/۶/۱۳۶۰.

۲- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۸، ۳۱/۶/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴.

۳- روزنامه کیهان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۷، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۶؛ و - سند شماره ۳۴۸۲۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شاجا کردستان به وزارت کشور، ۱۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۳، ۱۹/۶/۱۳۶۰، ص۷، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۱۸/۶/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲۳.

۵- روزنامه کیهان، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۶- همان، ص۱۴.

پرتاب بمب دست ساز یک اتوبوس شرکت واحد اتوبوس رانی را در میدان رسالت به آتش کشیده بود، شناسایی و دستگیر شد.(۱)

امروز همچنین در بیله سوار استان آذربایجان شرقی، یکی از هواداران این سازمان که با تلاش نیروهای سپاه پاسداران دستگیر شده بود، با اظهار ندامت از عملکرد خود در حضور جمع کثیری از مردم و پس از دادن تعهد آزاد شد.(۲)

۱

امام خمینی در دیدار آیت الله خامنه ای دبیرکل و اعضای شورای مرکزی حزب جمهوری اسلامی با ایشان، ضمن اشاره به مصائب دوران انقلاب و دستاوردها و نتایج شهادت مسئولان نظام، بر لزوم حفاظت از مقامات کشور و شخصیت ها تأکید کردند.

ایشان در این دیدار با اشاره به حوادثی مانند واقعه ۱۷ شهریور و کشتار مردم تهران در میدان شهدا، حادثه انفجار در دفتر مرکزی حزب جمهوری اسلامی و شهادت آیت الله بهشتی و حادثه انفجار دفتر دادستانی و شهادت آیت الله قدوسی، این اقدامات را منشأ برکات برای نظام و نشانه یأس دشمنان انقلاب دانستند.

امام خمینی سپس بر ضرورت حفاظت از اماکن مهم و شخصیت ها تأکید کردند و گفتند: «اینهایی که به طور بچه گانه دارند عمل می کنند، اینها دیگر کارشان، همه چیز تمام شد. اما وقتی کارشان تمام شده و مأیوس از همه جا شده اند، مثل همان گربه ای که به شیر می پرد، وقتی مأیوس شد[ند]، همان کار را می کنند. الآن اینها دارند کارهای مأیوسانه می کنند و می بینند که خودشان چیزی نیستند. می گویند: خوب حالا که ما نیستیم، اینها هم نباشند. چنانچه من به آقای رفسنجانی این را مکرر گفته ام که شما باید – این یکی از مسائل مهم است، مجلس الآن یکی از مسائل مهم است و حتماً بدانید هدف است مجلس، از اول هم بوده، مجلس هدف است – و شما باید آنجا را، یک اشخاصی که می خواهند حفاظت آنجا را بکنند، یک اشخاص باشند که صددرصد بشناسید اینها را؛ بدانید که اینها که می خواهند حفاظت کنند، چه اشخاصی هستند. یک وقت همان که آدم را می خواهد حفاظت کند، همان است که فاجعه به بار می آورد. درهرصورت، درعین حالی که هر قضیه ای انجام گرفت و انجام بگیرد به نفع اسلام و به نفع ملت مسلمان ماست، لکن ما هریک از شما را لازم داریم. [وجود] هریک از شما لازم است برای این مملکت. رفتن هریک از شما فاجعه است. آنها که رفتند فاجعه بود، بهره برداری هم شد. ماها هم برویم، همین است، لکن باید ما نگذاریم این طور بشود.»(۳)

ص:۷۹۴

۱- همان، ص۳.

۲- همان، ص۱۴.

۳- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی(ره))، جلد ۱۵، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ پنجم ۱۳۸۹، ص۲۰۳.

۱

رئیس جمهور پاکستان از توقف مأموریت هیئت صلح کنفرانس اسلامی برای پایان دادن به منازعه ایران و عراق خبر داد.

به گزارش خبرگزاری فرانسه از اسلام آباد، ضیاءالحق رئیس جمهور پاکستان، که دو بار از تهران و بغداد بازدید کرده است، درمورد مأموریت هیئت صلح کنفرانس اسلامی برای ایجاد آتش بس در جنگ ایران و عراق به خبرنگاران گفت: مأموریت این هیئت متوقف شده است، اما کشورهای عضو با یکدیگر در تماس بوده و درحال حاضر سرگرم بررسی نظریات مشخصی دراین باره هستند.

گفتنی است ریاست این هیئت را سکوتوره رئیس جمهور گینه، به عهده دارد و اعضای دیگر آن را رهبران ۸ کشور مسلمان؛ ازجمله ضیاءالحق رئیس جمهور پاکستان، تشکیل می دهند.(۱)

ص:۷۹۵

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۲، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۳، اسلام آباد - خبرگزاری فرانسه، ۱۷/۶/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ چهارشنبه ۱۸ شهریور ۱۳۶۰ ۱۰ ذیقعده ۱۴۰۱ ۹ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

ارتش عراق بار دیگر شهرهای دزفول و آبادان را گلوله باران کرد.

مناطق مسکونی شهر دزفول امروز هدف اصابت ۷ گلوله توپخانه ارتش عراق قرار گرفت. براثر انفجارهای ایجادشده، ۵ نفر از اهالی شهر به شهادت رسیدند و ۱۱ نفر نیز مجروح شدند. همچنین چند منزل مسکونی دچار آتش سوزی شد و تخریب گردید. یک تعمیرگاه خودرو نیز در آتش سوخت.(۱)

توپخانه های دشمن شهر آبادان را هم زیر آتش گرفتند. در این حملات بخشی از ساختمان بیمارستان شهر دچار حریق شد و آسیب دید. آتش با حضور نیروهای آتش نشانی مهار شد.(۲)

۲

تبادل آتش میان نیروهای خودی و دشمن امروز در جبهه بازی دراز ادامه داشت. همچنین نیروهای سپاه یک پل تدارکاتی عراق را منفجر کردند و مواضع دشمن در شمال غرب سرپل ذهاب نیز گلوله باران شد.

درپی عقب نشینی روز گذشته نیروهای خودی از ارتفاع ۱۱۵۰ به ارتفاع ۱۱۵۳ و اصلاح خط پدافندی در ارتفاعات بازی دراز منطقه سرپل ذهاب، امروز نیروهای خودی با تبادل آتش توپخانه و خمپاره به شدت با دشمن درگیر بودند.

ادامه پشتیبانی توپخانه از نیروها برای جلوگیری از پاتک های بعدی دشمن به دلیل کمبود مهمات با مشکلاتی مواجه بود. در محور داربلوط در همین منطقه عملیاتی نیز، درگیری به شکل تبادل آتش ادامه داشت.(۳)

از سوی دیگر، نیروهای سپاه پاسداران پس از نفوذ به قسمت های اشغال شده منطقه عمومی عین خوش در استان ایلام، با کارگذاشتن بمب، یک پل تدارکاتی نیروهای عراقی را در این محور منفجر کردند. نیروهای خودی پس از این اقدام به سلامت به پایگاه خود بازگشتند.(۴)

ص:۷۹۷

۱- روزنامه کیهان، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۴۱۷۵۹۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان به استانداری خوزستان، ۱۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- روزنامه کیهان، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۵۰۶۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی دزفول به فرمانداری شهرستان دزفول، ۲۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- روزنامه کیهان، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - سند شماره ۵۳۷۱۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- روزنامه کیهان، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - سند شماره ۵۳۷۲۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۷

(کرمانشاه) به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

همچنین با اجرای هماهنگ آتش توپخانه های خودی بر روی محل تجمع نیروهای عراقی در روستای دستک در شمال غربی سرپل ذهاب در استان کرمانشاه، ۱۸ نفر از افراد دشمن کشته و ۲۷ نفر نیز مجروح شدند. علاوه برآن، ۲ توپ دوربرد و ۲ انبار مهمات نیز منهدم گردید.(۱)

۱

معارضین عراقی امروز در منطقه دربندیخان و در محور سرسنگ - مرنی برضد ارتش عراق دست به اقداماتی زدند.

به گزارش رادیو کردستان عراق، نیروهای کرد مسلمان عراقی با اجرای عملیاتی در منطقه دربندیخان واقع در استان سلیمانیه عراق، یک پل ارتباطی منطقه به ارتفاعات بمو را با بمب منهدم کردند.(۲)

نیروهای حزب دمکرات کردستان عراق (بارزانی ها) نیز اعلام کردند با اجرای کمین در مسیر حرکت یک ستون نظامی عراق در جاده سرسنگ - مرنی (واقع در مناطق کردنشین شمال عراق)، با آنان درگیر شده اند. در این درگیری ۲۰ نفر از نظامیان عراقی کشته و تعدادی مجروح شدند و ۲ کامیون و یک جیپ فرماندهی عراق منهدم شد.

از بارزانی ها نیز ۵ نفر کشته شدند.(۳)

۲

روابط عمومی سپاه پاسداران اهواز اعلام کرد: ساعت ۱۸:۳۰ امروز، بمبی قوی در محل عبور لوله های نفت و گاز در زیر یک پل فلزی در جاده امیدیه - ماهشهر، منفجر شد و درنتیجه آتش سوزی وسیعی رخ داد. سرانجام آتش با بستن شیر لوله های نفت و گاز و پس از ۶ ساعت تلاش، مهار و خاموش شد.(۴)

یک شبکه رادیویی متعلق به گروه های مسلح ضدانقلاب وابسته به عراق(۵) در منطقه خوزستان، مسئولیت این اقدام را به عهده گرفت.(۶)

۳

صدام حسین با هدف ماندگارکردن آثار حمله به ایران - که از آن با نام "نبرد آزادی بخش قادسیه" یاد می کند - تصمیم گرفته است قرارگاه های تیپ ها و لشکرهای داخل خاک عراق را که ارتش عراق از آنجا حمله به ایران را فرماندهی کرد، به موزه تبدیل کند. نامه ای که دراین باره، با امضای طارق حمد العبدالله جانشین دفتر ریاست جمهوری عراق با طبقه بندی "به کلی سِرّی" به وزارت دفاع این کشور ابلاغ شده است، از دیدگاه صدام درباره آینده تهاجم

۱- سند شماره ۵۱۴۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات منطقه جنگی اباذر به فرماندهی عملیات منطقه جنگی غرب (اباذر)، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۲۷۹۷۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنگی سرپل ذهاب به

رکن۲ تیپ۳، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۱.

۲- سند شماره ۰۰۵۱۵۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات منطقه غرب (اباذر) به فرماندهی عملیات منطقه غرب (اباذر)، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۲.

۳- سند شماره ۱۳۸۴۰۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (عملیات - ستاد ویژه)، ۲۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۸، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۴، به نقل از روابط عمومی سپاه پاسداران اهواز.

۵- نام این شبکه رادیویی "رادیو صوت المنافلین العرب"است.

۶- سند شماره ۱۳۲۶۶۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه خرمشهر، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص۲.

به ایران، رویای الحاق بخشی از خاک ایران به عراق و سقوط جمهوری اسلامی حکایت دارد.

متن نامه چنین است: «بدین وسیله مقرر گردید که قرارگاه های لشکرها و تیپ ها که در خاک عراق قرار دارند و رزمندگان صدام حسین از این اماکن جهت آزادساختن زمین و آبی که دشمن نژادپرست فارسی اشغال کرده بود، یورش خود را آغاز کردند، به عنوان موزه های تاریخی و ثابت و به نشانه نبردها درآیند و در آینده هم مهمانان ما و دیگران از آنها بازدید کنند و بدانند که شراره نبرد آزادی بخش قادسیه صدام از این مواضع شروع شده و عصر بیداری آزادی بخش جهان عرب را نوید داد.

همچنین لازم است کلیه مستلزمات مقتضی، جهت این امر تهیه و با وزارت فرهنگ و اطلاعات و یا هر ارگان ذی ربط دیگری هماهنگی به عمل آید.»(۱)

۱

براثر برخورد تراکتور با مین در جنوب ارومیه، یک نفر کشته و یک نفر مجروح شد. افراد حزب دمکرات نیز ۳ خودرو را ربودند.

امروز در نزدیکی روستای دزگیر در ۱۵ کیلومتری جنوب ارومیه (منتهی به زیوه)، یک تراکتور با مینی که عوامل وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی کار گذاشته بودند برخورد کرد و ۲ سرنشین آن که از روستائیان منطقه بودند، مجروح شدند. یکی از مجروحان پس از انتقال به بیمارستان هلال احمر ارومیه به شهادت رسید.(۲)

افراد حزب دمکرات نیز ۳ خودرو را در محدوده شهر قروه در استان کردستان، ربودند. ساعت ۱۲:۳۰ امروز، ۱۲ نفر از افراد وابسته به حزب دمکرات کردستان در روستای علی آباد در شمال غربی قروه، یک وانت بار را سرقت کردند. افراد این حزب در اقدام دیگری، یک دستگاه وانت بار را در نزدیکی شهر قروه متوقف و پس از ضرب وجرح راننده آن، خودرو را با خود بردند. گروه دیگری از افراد این حزب نیز یک جیپ لندرور شرکت راه سازی را در روستای گنجه در جنوب شهر قروه ربودند.(۳)

۲

در ۲ عملیات جداگانه، ۶ روستا و یک ارتفاع در مناطق غرب کشور پاک سازی شد. در این عملیات ها ۳ نفر از افراد گروه های مسلح ضدانقلاب کشته و چند تن زخمی شدند، یک نفر هم دستگیر شد.

نیروهای سپاه پاسداران با اجرای عملیاتی در غرب و شمال غربی باختران، ۵ روستای دره ویان بالا و دره ویان پایین، ماراب، الک، الکه کهن و کوه گرگان در غرب کامیاران را پاک سازی کردند. در این عملیات یک نفر از افراد گروه های مسلح زخمی و دستگیر شد، اما به نیروهای خودی آسیب نرسید.

۱- سند شماره ۲۵۰۴۹۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ریاست دفتر رئیس جمهوری به وزارت دفاع (دفتر ویژه)، ۱۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- روزنامه اطلاعات، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۳، ۱۹/۶/۱۳۶۰، صص ۶ و ۷،

ارومیه - خبرگزاری پارس، ۱۸/۶/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.

۳- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۸، ۳۱/۶/۱۳۶۰، صص ۴ و ۵، به نقل از روابط عمومی سپاه پاسداران سنندج.

در عملیات دیگری، روستای دگاگا از توابع بخش نگل در محور سنندج - مریوان، با تلاش نیروهای ارتش، سپاه و پیشمرگان مسلمان کرد پاک سازی شد. در این عملیات ۳ تن از افراد ضدانقلاب کشته و چند نفر نیز مجروح شدند.(۱)

۱

امروز نیز مانند چند روز گذشته، نقاطی از شهر تهران عرصه تجمع و تظاهرات مسلحانه و البته بی نتیجه گروه های چندنفره از اعضا و هواداران سازمان مجاهدین خلق(منافقین) بود که با ایجاد راه بندان، آتش زدن لاستیک و دادن شعار علیه مسئولان نظام سعی در به اغتشاش کشاندن شهر داشتند.

در برخی نقاط؛ ازجمله نارمک، چهارراه لشکر، چهارراه قصر، خیابان فلسطین و خیابان ولی عصر مردم و نیروهای کمیته و سپاه با این افراد درگیر شدند که درنتیجه ۶ پاسدار(۲) و یک عابر شهید و ۲۵ نفر هم زخمی شدند. در این درگیری ها بیش از ۶۰ نفر از تظاهرکنندگان که عده ای از آنان از شهرهای مختلف آمده و مسلح به ژ۳، یوزی، نارنجک جنگی، مواد آتش زا و اسیدی و سلاح های سرد نظیر چاقو، تیغ موکت بری و قمه بودند، دستگیر شدند.

خبرگزاری پارس از این درگیری ها گزارش داد: «خبرنگار ما از نارمک گزارش داده که نیروهای بسیج و پاسداران یک مینی بوس حامل [تعدادی] دختر و پسر جوان را که به آنها مشکوک شده بودند، متوقف کرده و مشغول بازرسی از آنها شدند که در این هنگام یک خودرو با ۴ سرنشین مسلح به سلاح یوزی با شلیک تیر هوایی توجه مأموران را جلب کردند و از سوی دیگر، عده ای درحدود ۴۰ الی ۵۰ نفر از راه رسیده و با مغشوش ساختن جو، ... [علیه امام خمینی شعار] دادند که ۳ تن از برادران بسیج جهت مقابله با آنها وارد عملیات شدند و سپس مأموران کمیته منطقه ۵ و کمیته منطقه ۱۱ به همراه برادران بسیج اقدام کردند، یکی از برادران بسیج به نام رضا حاتمی ۱۶ ساله به ضرب چهار گلوله مجروح شد و در راه بیمارستان به شهادت رسید.» در این منطقه بیش از ۱۵ دختر و پسر دستگیر شدند که از آنها ۲ قبضه ژ۳ و ۱۵ بطری کوکتل مولوتف به دست آمد.

ساعت ۵ بعدازظهر نیز در میدان توحید، ۷۰، ۸۰ تظاهرکننده با دادن شعارهایی درگیری را آغاز کردند که این درگیری نیم ساعت طول کشید.

ص:۸۰۰

۱- روزنامه کیهان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.

۲- شهیدان این درگیری عبارت اند از: هادی شعبان پور، غلامرضا مقصودیان، ابوالفضل حاج رضایی، رضا حاتمی، حمید طهماسبی، ابوالقاسم صدقی و محمد پور سفیدجانی. واحد بسیج مستضعفین سپاه پاسداران با صدور اطلاعیه ای تعداد دستگیرشدگان درگیری های امروز را حدود یک صد تن اعلام کرد. (روزنامه کیهان، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۳)

در خیابان ولی عصر هم، درگیری از ساعت ۱۶:۳۰ آغاز شد و در جریان آن چندین نفر کشته یا مجروح شدند. در نخستین دقایق درگیری یک موتورسوار براثر اصابت گلوله به سرش به شهادت رسید و یک نفر مجروح شد. حادثه دلخراش شهادت موتورسوار مردم را به شدت متأثر کرده بود و آنها می خواستند به مهاجمان - که در چند نقطه از خیابان ولی عصر و ساختمان های اطراف آن موضع گرفته بودند - حمله کنند، اما پاسداران مانع از این کار شدند. تیراندازی و درگیری در این محل ۴۵ دقیقه ادامه داشت. در این درگیری ها تعدادی اسلحه ژ۳، یوزی، نارنجک جنگی و سه راهی از منافقین به دست آمد.

مجروحان و شهیدان حادثه امروز تهران، به بیمارستان های امام خمینی، مصطفی خمینی، سجاد و فیروزگر انتقال یافتند.(۱)

روزنامه اطلاعات نیز در گزارشی از درگیری های امروز تهران آورده است: «ساعت ۱۵:۲۰ دقیقه چهارشنبه، گروهی حدود ۶۰ نفر که برخی سلطنت طلب و اعضای گروهک های پیکار و مجاهدین نیز در میان آنها دیده می شدند درحالی که علیه نظام جمهوری اسلامی و مقامات مسئول مملکتی شعار می دادند از میدان ولی عصر به طرف شمال آن خیابان راه پیمایی کردند. راه پیمایان مقابل فروشگاه قدس، راه را بر یک اتوبوس شرکت واحد بستند و پس از پیاده کردن مسافران آن، اتوبوس را با مواد آتش زا به آتش کشیدند. مأموران گشت کمیته های مرکزی، منطقه ۳ و ستاد ۶ منطقه ۹ به محل آشوب رسیدند و زمانی که قصد داشتند از اتومبیل های خود پیاده شوند از بین راه پیمایان با اسلحه کمری و یوزی به طرف آنان شلیک شد و پاسداران نیز متقابلاً به تیراندازی هوایی پرداختند. این تیراندازی ها منجر به شهادت یکی از پاسداران بسیج مستضعفین شد. تظاهرکنندگان سپس چند کوکتل مولوتف به طرف جایگاه فروش بنزین خیابان ولی عصر (جنب فروشگاه قدس) پرتاب کردند، اما این مواد آتش زا قبل از آنکه حادثه ای به بار آورد توسط مردم حاضر در صحنه خاموش شد.

تظاهرکنندگان که چندین نفر از آنها دستگیر شده بودند، پس از آتش زدن لاستیک های کهنه اتومبیل در وسط خیابان و ایجاد راه بندان، متفرق شدند.

ص:۸۰۱

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۳، ۱۹/۶/۱۳۶۰، صص ۹ و ۱۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۸/۶/۱۳۶۰.

گزارش دیگری از نارمک حاکی است که هم زمان با درگیری در خیابان ولی عصر، حدود ۲۰ دختر و زن به ساختمان مخابرات نارمک حمله کردند، اما با همکاری مردم و حضور پاسداران [این حمله] ناموفق ماند و حدود ۱۰ نفر از آشوبگران همراه مقادیر زیادی سرکه، فلفل، کوکتل مولوتف و اشیاء برنده و سلاح سرد بازداشت شدند.

در حین درگیری از داخل دو اتومبیل مستقر در خیابان به سوی پاسداران کانون توحیدی "طه" تیراندازی شد و یک پاسدار عضو بسیج منطقه ۵ تهران به شهادت رسید. یک پاسدار ستاد کمیته منطقه ۱۱ نیز مجروح شد.

ساعت ۵ بعدازظهر نیز گروهی از هواداران مجاهدین خلق به همراهی سلطنت طلبان، درحالی که شعارهایی علیه مقامات مسئول مملکتی می دادند، در خیابان های آذربایجان، شیروخورشید، کمالی، مخصوص و میدان قزوین راه پیمایی کردند. راه پیمایان در مسیر خود اتومبیل های عبوری را متوقف می کردند و روی بدنه اتومبیل ها شعارهایی علیه نظام جمهوری اسلامی می نوشتند. در این مناطق نیز آشوبگران با ایجاد راه بندان، عبورومرور اتومبیل ها را مختل کردند و لاستیک های کهنه اتومبیل را در وسط خیابان به آتش کشیدند. گزارش های به دست آمده از این درگیری ها حاکی است که مردم حزب اللهی برای متفرق کردن آشوبگران وارد عمل شدند و ضمن درگیری با مجاهدین خلق و همدستان آنها، چند تن از آنان را دستگیر و تحویل پاسداران دادند. براساس این گزارش ها پاسداران نیز برای متفرق کردن آشوبگران از تیراندازی هوایی و گاز اشک آور استفاده کردند که ناگهان ازسوی آشوبگران به سوی پاسداران تیراندازی شد و ۲ نفر از پاسداران کمیته منطقه ۱۲ و سپاه منطقه ۲ تهران شهید شدند و یک دختر ۱۲ ساله به همراه ۸ تن دیگر از رهگذران هدف گلوله مجاهدین قرار گرفتند و جراحاتی برداشتند. این درگیری ها تا ساعت ۱۸ و ۲۰ دقیقه ادامه داشت و طی آن چندین نفر با سلاح سرد و گرم و مواد آتش زا دستگیر شدند. سخنگوی کمیته منطقه ۸ تهران به خبرنگار ما [روزنامه اطلاعات] گفت: م.س. با نام مستعار سعید که مسئول و تنظیم کننده راه پیمایی مجاهدین خلق در غرب تهران بود و عضویت شاخه نظامی آن سازمان را نیز داشت، درحالی که با نارنجک به طرف اتومبیل پاسداران گشتی کمیته حمله برده بود، به ضرب گلوله پاسداران کشته شد.

این سخنگو افزود: در بازجویی که از چند تن از دستگیرشدگان عضو شاخه نظامی مجاهدین خلق به عمل آمد، اعتراف کردند که برای روز چهارشنبه برنامه وسیعی داشتند تا تهران و برخی از شهرستان ها را به آشوب بکشند. آنها همچنین اعلام کردند که از شیراز و اصفهان نیز عده ای از اعضا و هواداران به تهران اعزام شده بودند تا با سلاح گرم به مراکز مهم در تهران حمله کنند.

ص:۸۰۲

این سـخنگو گفت: اصـناف و اهالی منطقه برای دسـتگیری عناصر آشوبگر فعالیت ارزنده ای داشتند و با کمک آنان ما موفق شدیم گروهی را دستگیر کنیم.»(۱)

درپی این حوادث، سازمـان مجاهـدین خلق (منافقین) با انتشار اطلاعیه ای در پاریس، ضـمن مقایسه تجمع و تظاهرات هواداران این سازمـان بـا حرکت هـای مردمی قبل از پیروزی انقلاب اسـلامی مـدعی شـد مبارزه سازمان علیه نظام جمهوری اسـلامی وارد مرحله جدیدی شده است.(۲)

مسعود رجوی نیز در مصاحبه با خبرگزاری یونایتـدپرس گفت: هـدف سازمان آن است که با کشانـدن مردم به خیابان ها و شـروع اعتصاب ها و تظاهرات عمومی حکومت را سـرنگون کند. وی افزود: قدم اول، ازبین بردن جو ترس و وحشت کنونی در ایران است و تظاهرات اخیر تهران نشان می دهد که جو وحشت و ترور درهم شکسته است.(۳)

۱

رسانه های غربی با انعکاس اخبار درگیری های امروز تهران و با الهام گرفتن از بیانیه سازمان مجاهـدین خلق در پاریس، کوشـیدند تا این اقدام سازمان را مشابه تظاهرات مردم ایران در ماه های قبل از پیروزی انقلاب اسلامی جلوه دهند.

خبرگزاری فرانسه در گزارشـی جـانب دارانه، هـدف از حضور مسـلحانه هواداران سازمان در خیابان ها را "کسب حمایت مردم" و مقابله با آنان را "سـرکوب وحشـیانه" خواند. در بخشـی از گزارش این خبرگزاری آمده است: «نیرویی که مجاهدین خلق در اولین تظاهرات با چهره نپوشـیده خود در تهران به کار برنـد، بیانگر این مطلب است که این سازمان مترقی اسـلامی درپی کسب حمایت مردمی برای عمـل خویش است. این سازمـان که هم اکنون غیرقـانونی است برای اولین بار جرئت کرد که در قلب تهران در خیابان ولی عصـر و همچنین میـدانی به همین نام، شـروع به تظاهرات کنـد. درحـدود ۲۰ تا ۳۰ دختر جوانی که توسط کمانـدوهای مسلح حمایت می شدند مردم را دعوت کردند تا به آنان بپیوندند و این درحالی بود که شعارهایی ازقبیل "این ماه خون است، ماه سقوط خمینی است" سرداده بودند.

پاسداران ۵ تا ۱۰ دقیقه بعـد به محل آمده و به عکس العمل های سـریع ... دست زدند. علاوه بر این تظاهرات که در مرکز تهران و خیابان شریعتی صورت گرفت، سه فقره دیگر از این نوع نیز در جنوب غربی تهران به وقوع پیوست.»(۴)

این خـبرگزاری در گزارش دیگری ادعـا کرد: بیشـتر مجروحـان این درگیری هـا پاسـداران انقلاـب بوده انـد و این امر به وضوح از آمادگی افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق برای ایجاد اغتشاش در سطح شهر حکایت می کند.(۵)

رادیو لندن نیز این تظاهرات را نشانه فعال بودن سازمان دانست و گفت: «جنگ های خیابانی که روز چهارشـنبه در تهران آغاز شد، به دنبال تظاهراتی بود که به دقت برنامه ریزی شده بود، در این

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۵، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۸، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۲۰/۶/۱۳۶۰.

۳- دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۴ و ۲۵، ۳/۸/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۱۶.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۴، ۲۰/۶/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری فرانسه، ۱۹/۶/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۳، ۱۹/۶/۱۳۶۰، صص ۱۱ و ۱۲، تهران - فرانس پرس، ۱۸/۶/۱۳۶۰.

تظاهرات هواداران سازمان مجاهدین خلق جزوه هایی را توزیع کردند که در آن رژیم مورد حمله قرار گرفت و حتی آنها شعارهای ضدخمینی را فریاد کردند. تظاهرکنندگان ازطرف چریک های جوانی محافظت می شدند که طبق گفته شهود عینی لباس هایی نظیر لباس پاسداران به تن داشتند. قبل از رسیدن پاسداران بمب های بنزینی پرتاب شد و گلوله هایی به هوا شلیک گردید. رسیدن پاسداران آغاز شلیک گلوله هایی بود که هدف دقیق آنها روشن نبود و درواقع هیچ کس به درستی نمی دانست که چه کسی را هدف گلوله قرار می دهد. این آخرین تاکتیک ها نشان می دهد مجاهدین خلق هنوز زنده و فعال اند. هدف "شورای مقاومت ملی" که توسط مسعود رجوی رهبر مجاهدین خلق و ابوالحسن بنی صدر تشکیل شده است، برانداختن رژیم خمینی است.»(۱)

روزنامه های تایمز (چاپ لندن) و لومتن (چاپ فرانسه) نیز به بازتاب تظاهرات امروز هواداران سازمان مجاهدین خلق پرداختند.

تایمز در گزارش خود درواقع به نوعی آخرین بیانیه سازمان را تکرار کرده و نوشته است: «از قرائن چنین برمی آید که مبارزه میان سازمان چریکی مجاهدین خلق و رژیم بنیادگرایان مذهبی به مرحله جدیدی وارد شده است. براساس این گزارش، مجاهدین اکنون در خیابان های تهران به تظاهرات کوچک و برق آسا در گروه های کوچک دست می زنند، اما به مجرد ظهور پاسدارها افراد آن در خیابان های فرعی از هم متفرق می شوند.»(۲)

این روزنامه در قسمت دیگری از گزارش خود آورده است: «مجاهدین خلق تصمیم گرفته اند تا هر روز تظاهرات کوچکی در خیابان ها به راه اندازند و به تدریج آنها را وسعت دهند، درست با همان شیوه که قبلاً برای سقوط شاه عمل می کردند.»(۳)

روزنامه لومتن نیز در گزارش کوتاهی درمورد این درگیری، با بیان اینکه مسئولان جمهوری اسلامی ایران حاضر نیستند در مقابل سازمان مجاهدین خلق عقب نشینی کنند، نوشته است: «تاکتیک مجاهدین در این تظاهرات این است که نهضتی توده ای، علیه مقامات همانند زمان شاه به وجود آورند.»(۴)

۱

در ترورهای امروز سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در تهران، سنندج، شیراز، تبریز و زنجان ۴ تن شهید و ۸ نفر نیز مجروح شدند.

سه فرد مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق یک کارگر حمام به نام غلامحسین قربانی را در خیابان ۴۶ متری نارمک، با شلیک ۳ گلوله کلت به شهادت رساندند. وی چندی قبل ازطرف برخی افراد این سازمان تهدید شده بود.(۵)

در حادثه دیگری، ۳ فرد مسلح با نارنجک و بمب دست ساز به اتومبیل گشتی مأموران انتظامی در خیابان سید جمال الدین اسدآبادی تهران، حمله و ۲ مأمور را مجروح کردند. در این حادثه یکی

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۶، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۲ ضمیمه، رادیو لندن، ۲۱/۶/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۳، ۱۹/۶/۱۳۶۰، ص۷ ضمیمه، رادیو لندن، ۱۸/۶/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۴، ۲۰/۶/۱۳۶۰، ص۸، لندن - خبرگزاری پارس، ۱۹/۶/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۶، ۲۲/۶/۱۳۶۰، صص ۸ - ۶، خبرگزاری پارس، ۲۱/۶/۱۳۶۰.

۵- روزنامه کیهان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۱/۶/۱۳۶۰ ص۲۳.

از مهاجمان با تیراندازی متقابل مأموران کشته شد، ولی ۲ نفر دیگر متواری شدند.(۱)

در سنندج نیز سرپرست آموزش وپرورش استان کردستان که همراه راننده و محافظانش درحال عبور از خیابان طالقانی این شهر بود، هدف رگبار مسلسل فردی مسلح قرار گرفت و مجروح شد. در این حادثه راننده وی به نام نبی حاج خسروی براثر اصابت گلوله به شهادت رسید و سرباز محافظ نیز مجروح شد. ضارب پس از این اقدام با سرقت مسلحانه یک خودرو از محل گریخت.(۲)-(۳)

در شیراز، یکی از درجه داران ارتش به نام مهدی شقاقیان جمعی پشتیبانی منطقه ۲ شیراز، مقابل منزلش ترور شد و به شهادت رسید.

همچنین به گزارش سپاه پاسداران منطقه ۳ کشوری، دو موتورسوار مسلح با مراجعه به منزل یکی از اعضای شورای مرکزی حزب جمهوری اسلامی این شهر با شلیک گلوله کلت ۴۵ میلی متری او را به شهادت رساندند.(۴)

یکی از اعضای جهاد سازندگی در خیابان امام خمینی شهر تبریز هم هدف سوءقصد قرار گرفت و از ناحیه سر به شدت مجروح شد. مهاجمان که دو موتورسوار مسلح بودند، پس از این اقدام گریختند.(۵)

در شهر زنجان، ۲ فرد مسلح با مسلسل به خانه یکی از افراد متعهد شهر حمله کردند. در این حادثه همسر و ۲ دختر این فرد مجروح و به بیمارستان منتقل شدند.(۶)

۱

دو مورد پرتاب نارنجک در تهران و همدان خساراتی به بار آورد. در لنگرود نیز یک بمب کشف و خنثی شد.

در تهران، دو موتورسوار مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق یک نارنجک جنگی را به سوی یک مغازه خواربارفروشی در خیابان آذربایجان، پرتاب کردند که براثر انفجار ۶ تن از مشتریان مغازه مجروح شدند.(۷)

در حادثه مشابهی در همدان، براثر پرتاب نارنجک به طرف مغازه یکی از افراد متعهد شهر، ۷ تن ازجمله یک کودک ۸ ساله زخمی شدند. عاملان حادثه بلافاصله از محل گریختند.(۸)

همچنین بمبی که در روستای اطاق ور از توابع لنگرود کارگذاشته شده بود، با هشیاری نیروهای سپاه پاسداران کشف و خنثی شد. چند نفر دراین رابطه دستگیر شدند.(۹)

۱- روزنامه کیهان، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲۳.

۲- ضارب شهید خسروی در حادثه انفجار بمب که خود در یک خانه تیمی درحال ساخت آن بود، کشته شد. (روزشمار ۳۰/۶/۱۳۶۰)

۳- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۸، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۵؛ و - سند شماره ۳۴۸۲۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شاجا به وزارت کشور، ۱۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲۳؛ و - روزنامه کیهان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۴- روزنامه کیهان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲۳؛ و - سند شماره ۵۳۷۳۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه۹ (شیراز) به فرماندهی ستاد مرکز، ۲۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- روزنامه کیهان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲۳.

۶- روزنامه کیهان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲۳.

۷- روزنامه اطلاعات، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲۳؛ و - روزنامه کیهان، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۸- روزنامه کیهان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲۳.

۹- سند شماره ۱۷۴۰۷۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران منطقه۳ به فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۱

۶ تن از افراد فعال شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق (منافقین)؛ ازجمله یکی از عوامل ترور شهید حسن آیت نماینده مردم تهران در مجلس، و ۱۰ نفر از هواداران این سازمان در تهران، بابل، آستانه اشرفیه و شیراز دستگیر شدند.

یکی از افراد شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق که در ترور شهید آیت نقش داشت، با تلاش نیروهای منطقه ۵ کمیته انقلاب اسلامی در منطقه خاک سفید در شرق تهران، دستگیر شد. از این فرد یک قبضه اسلحه ژ۳ و یک ماسک ضدگاز به دست آمد.(۱)

نیروهای سپاه پاسداران بابل نیز با اجرای عملیاتی توانستند اعضای یک تیم ترور وابسته به سازمان مجاهدین خلق در این شهر را به دام بیندازند. در درگیری ایجادشده یکی از اعضای این تیم کشته و یک نفر هم زخمی شد و ۲ نفر دیگر دستگیر شدند. از این افراد ۲ سلاح کمری به دست آمد.

همچنین در عملیات دیگری در دو روستا از توابع بابل، ۱۰ نفر از هواداران فعال سازمان شناسایی و دستگیر شدند. یکی از این افراد در درگیری زخمی شد.(۲)

امروز همچنین در آستانه اشرفیه، یکی از اعضای فعال این سازمان که از چندی قبل تحت تعقیب بود، به همت نیروهای سپاه پاسداران این شهر دستگیر شد.(۳)

درپی کشف یک خانه تیمی در شیراز، یکی از اعضای اصلی سازمان مجاهدین خلق در گچساران دستگیر شد.(۴)

۲

یک انبار مهمات سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در رشت کشف شد. امروز همچنین یکی از افراد سازمان چریک های فدایی خلق، سلاح های خود را تحویل نیروهای سپاه پاسداران گرگان داد.

به دنبال اطلاع رسانی مردم، یک انبار مهمات و تجهیزات سازمان مجاهدین خلق در جنگل های اطراف شهر رشت کشف شد.

از این انبار ۹ قبضه انواع اسلحه، ۳۴۰۰ عدد انواع فشنگ، ۵ نارنجک جنگی، ۳ بمب دست ساز قوی، ۴۸ سرنیزه به همراه وسایل نظامی دیگر و تعدادی پتو و مقداری مواد غذایی به دست آمد.(۵)

در گرگان هم یکی از وابستگان سازمان چریک های فدایی خلق (شاخه اکثریت) با مراجعه به سپاه پاسداران، یک کلت رولور با ۳۹ فشنگ و یک قبضه ژ۳ را تحویل داد.(۶)

۱- روزنامه کیهان، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- سند شماره ۱۷۴۰۷۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (فرماندهی) به ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (فرماندهی)، ۲۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۷، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۴- سند شماره ۱۳۳۸۹۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی گچساران به فرماندهی مرکز، ۲۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- روزنامه کیهان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۳ و ۱۴.

۶- سند شماره ۱۷۴۰۷۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۲؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۸، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

حاکم شرع و رئیس دادگاه های انقلاب اسلامی ارتش از کشف یک شبکه براندازی که به طور مستقیم زیر نظر سازمان سیا فعالیت می کرده است و شناسایی و دستگیری تعدادی از اعضای اصلی آن خبر داد.

حجت الاسلام محمد محمدی ری شهری درباره این اقدام به خبرنگاران گفت: «بعد از کودتای نافرجام ۱۸/۴/۵۹(۱) افرادی که دراین رابطه فعالیت می کردند تحت نظر بودند و به دنبال شکست این کودتا یک شبکه دیگری تشکیل شد که زیر نظر مستقیم امریکا طرح براندازی نظیر همان کودتای نوژه را داشت، این شبکه در ارتباط مستقیم با سازمان سیا و در رابطه مستقیم با فراریان رژیم سابق تشکیل شده بود و ازنظر خودشان فعالیت گسترده ای داشت، این نکته قابل توجه است که امریکا برخلاف قرارداد گروگان ها [که] تعهد کرده بود دیگر در مسائل ایران دخالت نکند، ولی مدارکی که دررابطه با این توطئه نافرجام به دست آمده، دخالت مستقیم امریکا را در این مسئله تأیید می کند و نشان می دهد که امریکا مستقیماً در مسائل ایران دخالت کرده و شبکه براندازی به راه انداخته است، البته مردم از اول می دانستند، ولی او عملاً نیز نشان داد که به تعهدات خودش پایبند نیست و در مقایسه طرح کودتای نافرجام که در تاریخ ۱۸/۴/۵۹ قرار بود انجام شود با برنامه این دفعه آنها تفاوت هایی وجود دارد که قابل توجه است یکی آنکه در بار اول تعدادی از نظامیان حدود ۱۰۰ نفر را فریب داده و با خودشان هماهنگ کرده بودند ولی این دفعه نتوانستند از افراد شاغل استفاده کنند.

ارتش عملاً هم خودش را در جنگ نشان داد که وفادار به نظام است و با مخالفین رژیم و در رأس آنها امریکا مخالف هستند، این است که این دفعه در این جریان فقط از نظامیان پاک سازی شده و اخراجی و برکنارشده استفاده شده است، ولی در سطح کلی بااینکه حدود ۸ یا ۹ ماه است که فعالیت کرده و عضوگیری می کنند برای انجام این عمل دستگاه های اطلاعاتی و امنیتی کشور توانستند کلیه آنها را کنترل کنند و از تمام فعالیت های آنها در این مدت اطلاع دارند که توطئه گران با تمام تلاش خود موفق نشدند از افراد شاغل استفاده کنند.

دومین نکته قابل توجه این است که کلیه عوامل ضدانقلاب و مخالفین جمهوری اسلامی به یک نقطه مشترک رسیده اند که در سال گذشته یک عده سلطنت طلب بودند که می گفتند برای بازگشت بختیار و اعاده رژیم سلطنتی این کار را انجام داده اند، ولی در طی این مدت؛ یعنی ۱۳ ماهی که از جریان گذشته، همه عوامل ضدانقلاب به این نتیجه رسیده اند راهی جز امریکا ندارند.

الآن طبق مدارکی که در دست است هم سازمان مجاهدین خلق و هم طرف داران بنی صدر هم گروه های دیگر به این نتیجه رسیده اند که باید ازطرف همین نظامیان فراری، کودتایی انجام دهند و

ص:۸۰۷

۱- منظور کودتای نافرجام نقاب است که قرار بود از محل پایگاه هوایی شهید محمد نوژه در همدان آغاز شود.

نظام جمهوری را به خیال خودشان از بین ببرند. مسئله دیگر این است که اکثر قریب به اتفاق عوامل اصلی این توطئه شناسایی و دستگیر شده اند، به عکس توطئه قبلی که اکثر عوامل آن فرار کردند.»

وی درمورد جزئیات این طرح گفت: «طرحی با کمک مصر، اسرائیل و دخالت مستقیم امریکا بوده است و طرحی شبیه به این طرح کودتای نوژه بوده است و تقریباً رهبری آن را یک سرهنگ پاک سازی شده ارتش به عهده داشته است که طرف داران بختیار و اویسی در ادامه ماجرای طبس و کودتای نافرجام نوژه و نیز درارابطه با گروهی به نام پارس به چنین کاری دست زده اند، البته این دفعه در مرحله نقشه و طرح بودند که بعد از ۸ ماه تلاش و پیگیری دستگیر شدند. به طور مثال، مدرکی از یکی از افراد دستگیرشده به نام سروان امید طهماسب اخراجی ارتش به دست آمد که طرح انفجار کمیته هاست و چند بار این شخص نیز به خارج از کشور سفر کرده که تماماً زیر نظر بوده است.»(۱)

۱

نشریه تایم (چاپ اروپا) در مقاله ای به موضوع میزان مقبولیت بنی صدر و قدرت نفوذ سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در میان عموم مردم پرداخته و عامل اصلی موفقیت بنی صدر در اولین دوره انتخابات ریاست جمهوری را تظاهر وی در نزدیکی به امام خمینی دانسته است. نویسنده مقاله با ابراز تردید درمورد ادعاهای سازمان مجاهدین خلق، این سازمان را باوجود برخورداری از ساختار تشکیلاتی و قدرت اجرای عملیات های تروریستی، فاقد پایگاه مردمی خوانده است.

در قسمتی از این مقاله آمده است: «مقتدرترین مخالف منفرد آیت الله ها بنی صدر است. وی به خاطر آنکه با اقدامات ملاها درمورد تحمیل یک حکومت مذهبی مخالفت نمود، از ریاست جمهوری ایران عزل شد، اما بنی صدر هیچ گاه از یک پایگاه قدرت شخصی برخوردار نبوده است، ۷۵٪ آرایی که وی در انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۹۸۰ به دست آورد ناشی از تطابق بسیار وی با [امام] خمینی بود. شاید بنی صدر با اتکا به رجوی درمورد فرار از ایران و به دنبال آن اتحاد با رهبر مجاهدین، استقلال خود را به مخاطره انداخته باشد، اگرچه خودش این نظریه را رد می کند. وی به جردن بن فانت رئیس دفتر تایم در پاریس، گفت: در هر مبارزه ای انسان به دیگران مدیون می باشد. من به مجاهدین مدیونم، آنها به من مدیون هستند. من ازسوی مردم به ریاست جمهوری برگزیده شدم و آنان اعتمادشان را از من سلب نکرده اند. درواقع من در موقعیتی قرار دارم که معرف تمام جبهه های مخالفی هستم که خواستار آزادی و استقلال می باشند.»

نویسنده در ادامه، به تحلیل جایگاه سازمان مجاهدین خلق در میان مردم براساس نظر کارشناسان مسائل سیاسی و منابع اطلاعاتی غرب پرداخته و نوشته است: «روح الله ک. رمضانی یک ناظر ایرانی در دانشگاه ویرجینیا اظهار می دارد که [امام] خمینی هنوز هم کنترل شدیدی بر مردم مخصوصاً طبقات پایین تر دارد. کارشناسان فرانسوی، که از نخستین کسانی بودند که

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۳، ۱۹/۶/۱۳۶۰، صص ۹ - ۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۸/۶/۱۳۶۰.

سقوط شاه را پیش بینی نمودنـد، اظهار می دارنـد که مجاهـدین شایـد از دست دولت [امام] خمینی بیش از آنچه مایل به اظهار آن می باشند سختی کشیده باشند. برخی منابع اطلاعاتی غربی در اینکه مجاهدین، اگرچه خوب سازمان یافته اند، به آن اندازه که ادعا می کننـد طرف دار داشـته باشـند، تردید دارند. یک تحلیل گر می گوید جنبش آنها مردمی نیست. ایدئولوژی آنها ازسوی توده ها درک نمی شوند. آنان قادر به اجرای عملیات ترور هستند، لیکن به هنگامی که [امام] خمینی از صحنه دور شود قادر به حکومت بر ایران نخواهنـد بود. فرار ناگهانی رجوی از ایران ممکن است در خاتمه به هـدف وی لطمه وارد سازد. رمضانی می گوید نمی توان در پاریس نشست و یک ضدانقلاب را رهبری کرد.

منابع اطلاعاتی امریکایی نیز معتقدنـد که مجاهدین به قدر کافی از پشتیبانی مردم برخوردار نیسـتند که پیروز شوند. یک کارشـناس می گویـد آنان می تواننـد آشـکارا دست به ترور و انهـدام بزنند، لیکن هیچ روشن نیست که آیا از رهبری و برنامه جایگزینی برای ارائه برخوردار می باشـند. واشـنگتن در هیـچ حادثه ای خیال بیهوده قـدرت نفوذ خود در ماجراهای ایران را در سر نـدارد. به گفته یک مقام دولتی، ما به ایران به عنوان سپری در مقابل توسعه طلبی شوروی علاقه مندیم.»(۱)

۱

درپی ترورهای روزهای اخیر به ویژه انفجار دفتر دادسـتانی و شـهادت آیت الله قدوسی دادستان کل انقلاب، یک بار دیگر موضوع تشکیل یک سازمان قوی اطلاعاتی مورد توجه مسئولان سیاسی و امنیتی کشور قرار گرفت.(۲)

آیت الله ربانی املشی دادستان کل کشور(۳) در مصاحبه ای مطبوعاتی درمورد ضرورت تشکیل یک سازمان اطلاعاتی گفت:

«بایـد مملکت سازمـان اطلاعـاتی داشـته باشـد و اگر مـا سازمـان اطلاعـاتی نداشـته باشـیم، هرقـدر هم که قـوی باشـیم از این گونه غافلگیری ها وجود خواهـد داشت و می بینیم که رئیس جمهور و نخست وزیر کشور را ترور می کننـد و هفتاد و چند نفر را با یک بمب از بین می برند. به خاطر چه؟ به خاطر اینکه یک سازمان اطلاعاتی نداریم و اگر یک سازمان اطلاعاتی داشتیم می توانستیم به راحتی ریشه این عمل زشت را بگیریم. بجاست که بگویم با جناب آقای

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسـلامی، نشـریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۸۶، ۳۱/۶/۱۳۶۰، صص ۱۲ و ۱۳، مجله تایم، اروپا، ۲۳/۶/۱۳۶۰.

۲- آقای هاشـمی رفسنجانی در یادداشت های خود دراین باره نوشته است: «اول وقت ... گزارش ها را خواندم. اوضاع خوب است، هیئت دولت با انسـجام مشـغول کار شده و ارگان ها خود مسلط اند، [اما] ترور شهید رجایی و شهید باهنر، مردم را عصبانی کرده و فشار برای حفاظت و اطلاعات زیاد است.» (اکبر هاشـمی رفسنجانی، عبور از بحران، (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰) به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: دفتر نشر معارف انقلاب، چاپ نهم۱۳۸۶، ص۲۲۹)

۳- در این دوران در قوه قضائیه، سید حسین موسوی تبریزی دادستان کل انقلاب و آیت الله ربانی املشی دادستان کل کشور بودند.

نخست وزیر در همین مورد مذاکره ای داشتیم و همچنین در مصاحبه ایشان شنیدم که تصمیم

دارنـد، این کار را در حـد امکان انجام دهنـد و امیـد است که به زودی در کشور یک سازمان اطلاعاتی به وجود آیـد. ضـمناً برای امنیت بیشتر در کشور یـک توصـیه به نیروهـای انتظـامی دارم و آن این است که نیروهـای انتظامی بر هوشـیاری و انضـباط خودشان بیفزاید.»(۱)

وی همچنین درباره لزوم توجه بیشتر به حفاظت از مسـئولان کشور گفت: «بایـد مسـئولین انتظامی کارشان را منظم کننـد و آموزش کافی به مسـئولین حفاظتی بدهنـد و وسایل حفاظت را برای مسـئولین حفاظت فراهم کنند و مسـئله مهم تر از همه اینها این است که خود مسئولین و مقامات مسئول بیش از همه به فکر حفاظت خود باشند. وی گفت: در این موقعیت حساس بر همه مسئولین مملکتی واجب و تکلیف است که از جان خود حفاظت کنند.»(۲)

۱

روزنامه اخبار الخلیج (چاپ بحرین) در مقاله ای با عنوان "آیا ادامه اقامت بنی صدر در پاریس به مثابه آخرین مرحله تیرگی روابط ایران و فرانسه خواهد بود" روابط ایران و فرانسه را بررسی کرده است.

در این مقاله ضـمن اشاره به عواملی که موجب سـردی روابط دو کشور شـده است، از فرار بنی صدر و رجوی به فرانسه و اقدام این کشور به اعطای پناهندگی سیاسـی به آنها به منزله آخرین عامل تشدید اختلافات دو کشور یاد شده و ریشه اصـلی تشـنج در روابط ایران و فرانسه ارتباط رو به گسترش این کشور با عراق و منافع فرانسه در منطقه اعلام شده است. در بخشی از این مقاله آمده است:

«درواقع دگرگونی روابط بین فرانسه و ایران به چنـد عامل که آخرین آنها ورود بنی صـدر به پاریس می باشد بسـتگی دارد و برای اینکه این عوامل برایمان آشکار شود کمی به گذشته برمی گردیم و اوضاع را بررسی می نماییم:

اولاًـ از آغاز ماه فوریه گذشـته، فرانسه ارسال هواپیماهای میراژ اف۱ را به عراق آغـاز کرد. درواقع در آغـاز همان ماه ۴ هواپیما از کل ۶۰ هواپیمای خریداری شده وارد عراق شد. طبیعی است که این تصمیم فرانسه عکس العمل وسیعی در ایران به وجود آورد.

ثانیاً: رشد همکاری هسته ای بین فرانسه و عراق قبل از بمباران رآکتورهای هسته ای در ژوئن گذشته و آمادگی فرانسه برای ساختن مجدد آن، همان گونه که برخی از مقامات فرانسوی ازجمله کلود شسون وزیر امور خارجه فرانسه، اظهار نمودند.

ثالثـاً: فرانسه احسـاس کرد که ایران به علت عوامـل کثیری در انزوا به سـر می برد؛ ازجمله خودداری ایران از قبول ابتکـار صـلح بین المللی و اسلامی برای پایان دادن به جنگ با عراق و سرکوب گروه های لیبرال و ملی داخل ایران.

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۸/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۲- روزنامه اطلاعات، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.

رابعاً: فرانسه احساس کرد که اگر به نزدیکی خود با ایران ادامه دهد منافعش در جهان عرب

به ویژه کشورهای خلیج [فارس] با خطر روبه رو خواهد شد. کافی است بدانیم که ۸۰٪ نفت فرانسه تنها از جهان عرب وارد می شود و ارزش یک قراردادی که فرانسه برای مدرنیزه تر کردن نیروی دریایی عربستان با آن کشور به امضا رسانید بالغ بر چهارده میلیارد دلار بوده است.

در پایان این سؤال باقی می ماند که اگر فرانسوی ها بنی صدر را از سرزمین خود اخراج نکنند به روابط دو کشور چه [ضربه ای] وارد خواهد آمد و آیا ادامه اقامت بنی صدر در پاریس به مثابه آخرین مرحله تیرگی روابط فی مابین فرانسه و ایران خواهد بود؟»(۱)

ص:۸۱۱

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۷۸، ۱۲/۶/۱۳۶۰، صص ۱۰ - ۸، اخبار الخلیج (بحرین).

روزشمار جنگ پنجشنبه ۱۹ شهریور ۱۳۶۰ ۱۱ ذیقعده ۱۴۰۱ ۱۰ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

تلاش ارتش عراق برای حمله به کاروان کشتی تجاری ایران ناکام ماند.

امروز عراق ۷ موشک به سمت یک کاروان کشتی تجاری که با حمایت نیروی دریایی و نیروی هوایی درحال حرکت از بندرعباس به بندر امام خمینی بود، شلیک کرد، اما هیچ کدام از موشک ها به کشتی ها اصابت نکرد.

به گزارش ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران، درپی بی نتیجه ماندن این حمله موشکی، به درخواست نیروی دریایی عراق ۴ جنگنده عراقی برای حمله به کشتی ها به پرواز درآمدند، اما با اقدام به موقع یک هواپیمای اف۱۴ خودی، این عملیات دشمن نیز خنثی شد.

هنگام شلیک موشک ها، یکی از کشتی ها از مسیر کاروان خارج شده و به گل نشسته بود، که با کمک نیروهای فنی این کشتی به مسیر حرکت کاروان بازگشت.(۱)

۲

در ادامه اقدامات نیروهای جمهوری اسلامی ایران برای پاک سازی مناطق شمال غرب کشور از وجود گروه های مسلح ضدانقلاب، امروز نیروهـای سپاه پاسـداران ارومیه و افراد حزب دمکرات کردسـتان عراق (بـارزانی هـا) با اجرای عملیاتی مشترک، شـهر مرزی اشـنویه در اسـتان آذربایجـان غربی را که در چنـد ماه گذشـته در تصـرف و کنترل احزاب مسـلح غیرقانونی به ویژه حزب دمکرات کردستان ایران بود، آزاد کردند و نیروهای خودی کنترل کامل شهر را به دست گرفتند.(۲)

در پاک سازی این شهر، ۷۰ نفر از افراد حزب دمکرات کردسـتان ایران کشته، بیش از ۱۰۰ نفر مجروح و ۴۰ نفر نیز اسیر شدند. از نیروهای سپاه پاسداران نیز ۹ نفر شهید و ۱۵ تن زخمی شدند.(۳)

نیروهای خودی در چند روز گذشـته با پاک سازی مناطق مرزی شـمال غرب کشور تا نزدیک اشـنویه پیشروی کرده بودند و ضمن درگیری با افراد حزب دمکرات کردسـتان ایران سـنگرها و مواضع آنها را در ارتفاعات مشـرف به این شـهر تصرف کرده و در آنجا مستقر شده بودند.(۴)

ص:۸۱۳

۱- سند شماره ۱۳۸۳۷۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سـماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۲/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- روزنـامه کیهان، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سـند شماره ۰۵۳۷۰۱ مرکز مطالعـات و تحقیقات جنگ: از ارومیه به تهران (فرمانـدهی سپاه)، ۱۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سـند شماره ۱۵۴۰۳۴ مرکز مطالعـات و تحقیقات جنگ: از سـماجا۳ (مرکز فرمانـدهی) به ژاجا (مرکز فرمانـدهی)، ۲۱/۶/۱۳۶۰،

سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۵، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۷، اهم اخبار، ۲۰/۶/۱۳۶۰.

۴- سند شماره ۵۳۷۰۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مرکز (فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۵۳۶۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی ارومیه به فرماندهی مرکز، ۱۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۳۶۷۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ارومیه به تهران (فرماندهی سپاه)، ۱۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

پس از تسلط نیروهای خودی بر شهر اشنویه، حزب دمکرات کردستان به ازدست دادن این شهر اعتراف کرد، اما رادیو صدای کردستان (ارگان تبلیغی حزب دمکرات) با پخش خبری به نقل از مسئولان این حزب، مدعی شد که افراد این حزب در شهر نجنگیده اند، بلکه قبلاً شهر را ترک کرده اند و این اقدام به منزله شکست آنان نیست.(۱)

درپی آزاد سازی شهر اشنویه سپاه پاسداران ارومیه در نامه ای به امام خمینی این دستاورد را تبریک گفت. در بخشی از این نامه آمده است:

«درپی عملیات قهرمانانه نیروهای اسلام در چند روز گذشته که از سلماس آغاز شده بود، هم اکنون کلیه مناطق صومای برادوست، سرو، ترگور، مرگور، دره قاسملو، کلاشین و اشنویه در دست نیروهای اسلام است.»(۲)

پس از استقرار نیروهای جمهوری اسلامی در اشنویه و پاک سازی مناطق اطراف آن، استانداری آذربایجان غربی با صدور بیانیه ای خطاب به مردم مناطق کردنشین استان، ضمن یادآوری و تشریح ستم هایی که در مدت سلطه گروه های مسلح ضدانقلاب بر مردم این منطقه شده است، سیاست جمهوری اسلامی ایران را "سرکوب رهبران این گروه ها" اعلام کرد. در این بیانیه همچنین از افراد رده های پایین حزب و هواداران آن خواسته شده قبل از دستگیری، داوطلبانه اسلحه خود را به نیروهای نظامی و انتظامی تحویل دهند، تا در امان باشند.(۳)

۱

در اقدامات تروریستی امروز عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) ۳ نفر شهید و ۶ نفر مجروح شدند. یکی از عاملان این ترورها کشته و یک نفر نیز دستگیر شد.

یک تیم ترور دونفره در بندرعباس یکی از افراد وابسته به سپاه پاسداران به نام باقر پیشداد را مقابل منزلش با شلیک چند گلوله به شهادت رساندند. مهاجمان پس از این اقدام گریختند.(۴)

در یکی از روستاهای بندر انزلی هم یکی از نیروهای بسیج سپاه پاسداران به نام اسماعیل دلبر ۱۶ ساله به دست یک فرد مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق ترور و شهید شد. وی که عضو انجمن اسلامی روستای سامان فرغازیان بود، در کتابخانه این انجمن، با اسلحه کلت

۱- سند شماره ۱۳۸۳۷۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (م - ۱۳۲)، ۲۲/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۵ ، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۴ ضمیمه، رادیو صدای کردستان، ۲۰/۶/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۴۳۵۰۵۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران ارومیه به فرماندهی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، ۱۹/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۳- روزنامه کیهان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۴- همان، ص۳.

از ناحیه گردن و سمت چپ و راست قفسه سینه هدف قرار گرفت و پس از انتقال به بیمارستان به شهادت رسید. ضارب نیز متواری شد.(۱)

امروز همچنین در زنجان، دو فرد مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق با کمین در مسیر یکی از افراد سپاه پاسداران قصد ترور وی را داشتند، اما پیش از آنکه موفق به این کار شوند، این پاسدار که متوجه شده بود خود را از روی موتور پایین انداخت و یک تیر به پایش اصابت کرد. وی بلافاصله با تیراندازی متقابل یکی از دو مهاجم را که مسلسل یوزی در دست داشت، هدف قرار داد و او را از پا درآورد.

مهاجم دیگر هم که مسلح به یک کلت کالیبر۴۵ بود، پس از شلیک چند تیر به سمت این پاسدار قصد فرار داشت، اما مردم محل که متوجه درگیری شده بودند، او را تعقیب و دستگیر کردند و تحویل نیروهای سپاه پاسداران دادند.(۲)

دو نفر از افراد این سازمان با شلیک ۶ گلوله یکی از اعضای جهاد سازندگی بجنورد را هدف سوءقصد قرار دادند و او را به شهادت رساندند. این افراد سپس با پرتاب نارنجک ۴ نفر دیگر را هم مجروح کردند. ضاربان که قصد فرار داشتند با واکنش مردم و نیروهای انتظامی مواجه شدند و درنتیجه یکی از آنان دستگیر شد. از این شخص ۲ کلت و تعدادی مدارک سازمانی به دست آمد.(۳)

در محمودآباد نیز فردی مسلح به سوی یکی از افراد متعهد این شهر، تیراندازی و وی را مجروح کرد. مهاجم پس از این اقدام گریخت.(۴)

۱

با هشیاری مأموران نظامی و انتظامی ۶ تن از افراد وابسته به گروه های ضدانقلاب ازجمله سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و راه کارگر در تهران، سراوان و مشهد شناسایی و دستگیر شدند. علاوه براین به دنبال کشف ۱۰ خانه تیمی در آباده و برازجان ۷ تن دستگیر شدند. در تهران هم تعدادی اسلحه و مهمات کشف و ضبط شد.

سه سرنشین مسلح یک خودرو در خیابان شیروخورشید، به سوی پاسداران کمیته منطقه ۱۲ تهران تیراندازی کردند.

به دنبال واکنش و تیراندازی متقابل پاسداران، مهاجمان اقدام به فرار کردند، اما با رسیدن نیروهای کمکی از ستاد مرکزی و ستاد یک منطقه ۱۱ و تعقیب مهاجمان، این ۳ نفر که چند اسلحه و مقداری مهمات به همراه داشتند، دستگیر شدند.(۵)

در منطقه سراوان رشت نیز در یک عملیات تعقیب و گریز یکی از افراد فعال وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب که مسئول آموزش نظامی این گروه در استان گیلان بود، با تلاش نیروهای سپاه پاسداران دستگیر شد. این شخص در ترور مردم و افراد متعهد در کردستان نیز دست داشت.(۶)

یکی از اعضای سازمان مجاهدین خلق که برای شرکت در انتخابات مجلس از لاهیجان

۱- سند شماره ۱۷۴۰۷۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (فرماندهی) به ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (فرماندهی)، ۲۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۵۳۷۰۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ به ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۹/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۲- سند شماره ۵۳۷۲۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد خبری زنجان به مرکز فرماندهی سپاه، ۲۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲۳.

۳- روزنامه کیهان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۵۳۷۴۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه۴ به فرماندهی ستاد مرکزی، ۲۲/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- سند شماره ۱۷۴۰۷۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۵- روزنامه اطلاعات، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲۳.

۶- روزنامه کیهان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، صص ۳ و ۱۴.

کاندید شده بود، با هشیاری نیروهای سپاه پاسداران مشهد شناسایی و دستگیر شد.(۱)

علاوه براین، یک عضو کادر مرکزی سازمان کمونیستی راه کارگر و کاندیدای این سازمان در انتخابات مجلس شورای اسلامی از رشت، با تلاش پاسداران سپاه در تهران، شناسایی و دستگیر شد.(۲)

در شهرستان آباده از توابع استان فارس نیز درپی کشف ۷ خانه تیمی یکی از افراد گروه های چپ دستگیر شد. از این خانه ها تعدادی مدارک و اسناد کشف و ضبط شد.(۳)

همچنین به دنبال کشف ۳ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق و آرمان مستضعفین در برازجان، ۶ نفر دستگیر شدند. از این خانه ها تعدادی مدارک درون گروهی، ۲ اسلحه برنو و یک کلت کمری به دست آمد.(۴)

امروز در تهران از یک خودرو که در خیابان دکتر شریعتی پارک شده و ظاهراً متعلق به شاخه نظامی یکی از گروه های مسلح بود، ۲ اسلحه ژ۳، ۹ پلاک اتومبیل، ۲ نارنجک جنگی و ۷ خشاب ژ۳ کشف شد.(۵)

۱

درپی تحولاتی که با پیروزی نیروهای خودی در عملیات رجایی و باهنر و آزادسازی بخش هایی از زمین های شمال رودخانه کرخه کور در جبهه های جنگ رخ داد و با گذشت کمتر از یک هفته از اظهارات سفیر عراق در هندوستان مبنی بر اینکه اگر جمهوری اسلامی پشت میز مذاکره با رژیم این کشور ننشیند، عراق زمین های بیشتری از خاک ایران را اشغال خواهد کرد، امروز صدام حسین مدعی شد قصد ندارد مناطقی بیش از آنچه تاکنون از خاک ایران اشغال کرده است، به تصرف خود درآورد!

خبرگزاری پارس با اعلام این خبر به نقل از خبرگزاری رویتر، افزود: صدام در مصاحبه با رادیو مونت کارلو یک بار دیگر بر مخالفت عراق با قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر و شناسایی اروندرود به منزله خط مرزی ایران و عراق تأکید کرد.

به گزارش خبرگزاری پارس: «صدام حسین در مصاحبه با رادیو مونت کارلو درمورد جنگ ایران و عراق گفت: عراق مصمم است که حقوق خود را به دست آورد، لکن قصد ندارد که زمین هایی بیشتر از آنچه که تاکنون از خاک ایران اشغال کرده است به تصرف درآورد. وی گفت ما از روز اول جنگ، به وضوح قصد خود را بر احقاق حقوق خود بنا نهاده ایم. وی همچنین درباره حقوق مورد

۱- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۸، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه کیهان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۲- روزنامه کیهان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۱۴.

۳- سند شماره ۱۳۳۹۱۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از منطقه ۹ (شیراز)، به تهران (فرماندهی و اطلاعات سپاه)، ۲۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- روزنامه کیهان، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۵- روزنامه اطلاعات، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲۳.

نظر عراق گفت منظور وی از حقوق عراق بازگرداندن سیطره کامل عراق بر آبراه شط العرب [اروندرود] است که مطابق قرارداد ۱۹۷۵(الجزایر) بین دو کشور تقسیم شده است و عراق از ابتدای جنگ مخالفت خود را با آن ابراز داشته است.»

در پایان این گزارش نیز آمده است: «صدام این موضوع را که یکی از اهداف عراق سرنگونی حکومت ایران و تصرف تهران است تکذیب کرد، اما گفت از زمان شروع جنگ، عراق اجازه نداده است که جنگ به داخل خاک این کشور کشیده شود. وی ادعای ایرانی ها مبنی بر بازپس گرفتن زمین ها را رد کرد و گفت وضعیت نظامی از هفته اول جنگ تاکنون تغییری نکرده است.»(۱)

۱

روزنامه آلمانی فرانکفورتر الگماینه در گزارشی تحلیلی به تأثیر اقدامات تروریستی سازمان مجاهدین خلق(منافقین) بر اوضاع داخلی ایران پرداخته و مدعی شده است که هرچند با ترورهای اخیر از تعداد شخصیت های حزبی جمهوری اسلامی کاسته شده، اما رهبر انقلاب ایران همچنان از حمایت های مردمی برخوردار است.

در بخشی از این گزارش که از رادیو صدای آلمان (کلن) پخش شد، با اشاره به انفجارهای دفتر حزب جمهوری اسلامی و ساختمان نخست وزیری و نیز ترور دادستان کل انقلاب آمده است: «اکنون این سؤال مطرح می شود که پس از سوءقصدهای اخیر تا چه حد اوضاع حکومت ایران ثابت است. در بین گروه های مخالف، هم در جناح چپ و هم در جناح سلطنت طلبان امید و آرزوهای زیادی تقویت شده است، ولی درحال حاضر، شواهد و قرائن دلیلی بر این تعویض قدرت در دید کوتاه مدت را ارائه نمی کند.

براثر انفجار و سوءقصدهای ماه های گذشته اگرچه تاحدودی از تعداد شخصیت های حزبی جمهوری اسلامی کاسته شده، ولی هنوز به اندازه کافی علمای دینی در این حزب وجود دارند که از آن حمایت کنند. مضاف بر آن سوءقصدها و بمب گذاری های اخیر در ایران بر روی مردم ایران تأثیراتی متفاوت گذاشته است. حمله و هجوم نیروهای طرف دار مجاهدین خلق نتوانسته است مردم تهران را یکپارچه در مقاومت علیه حکومت مذهبیون بسیج کند.»

این روزنامه در بخش پایانی مقاله خود با اشاره به ناکامی سازمان مجاهدین خلق در جلب حمایت مردم افزوده است: «عبارات و جملات زیبا و گرفته شده از قرآن که مجاهدین برای تحقق سوسیالیسم به کار می گیرند، تنها توانسته است اقلیت کوچکی از مردم ایران را برای مبارزه علیه قدرتمندان حاکم فعال سازد. هنوز تئوری مارکسیسم - لنینیسم برای جنبش پیکار و فدائیان خلق که قسمت اکثریت آن به حزب کمونیست توده ملحق شده از جذابیت خاصی برخوردار است. تنها اقلیتی از فدائیان خلق هستند که به سازمان مجاهدین خلق پیوسته و آنها را در مبارزه، مورد حمایت قرار می دهند.»(۲)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۴، ۲۰/۶/۱۳۶۰، ص۳، بیروت - رویتر، ۱۹/۶/۱۳۶۰.

۲- همان، صص ۶ و ۷ ضمیمه، رادیو صدای آلمان (کلن)، ۱۹/۶/۱۳۶۰.

ابوالحسن بنی صدر امروز نیز در مصاحبه با یک نشریه اسپانیایی، مدعی شد که به زودی، پیروزمندانه به ایران باز خواهد گشت، اما قبل از آن باید نهضت های مقاومت کنترل شهرها را به دست بگیرند.

به گزارش خبرگزاری فرانسه از مادرید، وی با دعوت از گروه های مخالف نظام جمهوری اسلامی برای راه اندازی یک جنگ داخلی با هدف براندازی نظام گفت: تنها راه برای پایان دادن به نظام کنونی، جنگ داخلی است و چنانچه خمینی همچنان به حکومت ادامه دهد، کشور به سوی سقوط پیش خواهد رفت. بنی صدر بار دیگر تأکید کرد با توسل به خشونت باید امام خمینی را سرنگون کرد.(۱)

این خبرگزاری همچنین در خبر دیگری با اشاره به اقدام بنی صدر به صدور بیانیه ای به مناسبت سالگرد رحلت آیت الله طالقانی امام جمعه تهران، گفت بنی صدر بار دیگر ملت ایران را تشویق کرد که برای سرنگونی نظام جمهوری اسلامی ایران اقدام کنند.(۲)

ص:۸۱۸

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۵، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۸، مادرید - خبرگزاری فرانسه، ۲۰/۶/۱۳۶۰؛ و - همان، ص۲۶ ضمیمه، رادیو اسرائیل، ۲۰/۶/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۴، ۲۰/۶/۱۳۶۰، ص۷، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۱۹/۶/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ جمعه ۲۰ شهریور ۱۳۶۰ ۱۲ ذیقعده ۱۴۰۱ ۱۱ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

امام خمینی امروز در حکمی محسن رضایی مسئول اطلاعات و عضو شورای عالی سپاه را به سمت فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منصوب کرد. متن حکم به این شرح است:

«بسم الله الرحمن الرحیم

جناب آقای محسن رضایی، شما را به فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منصوب می نمایم تا با تعهد و مسئولیت کامل وظایف محوله را انجام داده و در هماهنگی با سایر نیروهای مسلح جدیت نمایید.

بدیهی است کلیه پاسداران با تبعیت از فرماندهی در حفظ استقلال و انتظام کوشا می باشند. توفیقات جناب عالی را در این امر خواستارم.

روح الله الموسوی الخمینی ۲۰/۶/۱۳۶۰»(۱)

۲

شورای عالی دفاع عصر امروز، به ریاست آقای هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس شورای اسلامی و عضو شورای موقت ریاست جمهوری و با حضور اعضا تشکیل جلسه داد.(۲)

ص:۸۱۹

۱- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی(ره)) جلد ۱۵، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ پنجم ۱۳۸۹، ص۲۲۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۵، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۵، اهم اخبار، ۲۰/۶/۱۳۶۰.

۲- افراد حاضر در این جلسه عبارت بودند از: حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی عضو شورای موقت ریاست جمهوری و رئیس مجلس شورای اسلامی (رئیس جلسه)، آیت الله موسوی اردبیلی رئیس دیوان عالی کشور و عضو شورای موقت ریاست جمهوری، آیت الله مهدوی کنی نخست وزیر، آیت الله سید علی خامنه ای نماینده امام در شورای عالی دفاع، سرهنگ نامجو وزیر دفاع و نماینده امام در شورای عالی دفاع، تیمسار فلاحی جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش، کلاهدوز قائم مقام فرمانده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، میرحسین موسوی وزیر امور خارجه و کمال خرازی مسئول ستاد تبلیغات جنگ. علاوه بر این افراد، حجت الاسلام سید احمد خمینی نیز در جلسه امروز حضور داشت.

در این جلسه اوضاع جبهه های جنگ، عملیات های چند روز اخیر نیروهای خودی در جبهه های مختلف؛ ازجمله کرخه کور، بازی دراز، غرب تپه های الله اکبر و تأثیر این عملیات ها در سطح بین المللی و نیز نیازهای ارتش و سپاه مورد بحث و بررسی قرار گرفت. علاوه براین در نشست امروز سرهنگ محمدحسن معینی پور به عنوان فرمانده نیروی هوایی ارتش و سرهنگ جواد فکوری به سمت مشاور جانشین ستاد مشترک ارتش معرفی شدند.(۱)

پس از پایان این جلسه آقای هاشمی رفسنجانی درخصوص مباحث مطرح شده در جلسه شورای عالی دفاع گفت: «در جلسه امشب آقای فلاحی که اخیراً از جبهه های جنوب و غرب بازدید کرده بودند، گزارشی از وضع جبهه ها و پیشرفت های رزمندگان اسلام مطرح کردند. همچنین نیازمندی های ارتش مورد بحث و بررسی قرار گرفت.» وی افزود: «وزیر امور خارجه پیرامون تأثیر پیروزی های اخیر رزمندگان ما در سطح بین المللی و جهان توضیحاتی داد و همچنین آقایان نامجو و کلاهدوز که وضع جبهه ها را از نزدیک بررسی کرده بودند، نظرات خود و فرماندهان لشکرها را بازگو کردند. در جلسه تصمیماتی درمورد نیروی هوایی و برنامه های آینده شورای عالی دفاع [نیز] اتخاذ شد.»

رئیس مجلس شورای اسلامی درخصوص حضور حجت الاسلام سید احمد خمینی در جلسه شورای عالی دفاع گفت: «ایشان برای شنیدن گزارش وضع جبهه ها در جلسه حاضر شدند و نظرات خاصی هم درمورد ارتش داشتند که مطرح شد.»

وی درباره وضع جبهه های جنگ خاطرنشان کرد: «به طورکلی ارتش و سپاه پس از دو سه هفته رکود، از تحرک و حرکتی که پیش آمد بسیار خوشحال هستند و خیلی روحیه خوبی دارند و آنان از ما می خواهند که برای راکدنشدن جبهه ها به آنان کمک کنیم.»(۲)

۱

در ادامه ارسال کمک های مردمی و اعزام نیروهای داوطلب به جبهه های جنگ، امروز ازسوی مردم تویسرکان چند محموله مواد غذایی و سایر اقلام مورد نیاز رزمندگان به جبهه ها ارسال شد.

این محموله شامل ۲ تن انگور، ۳ تن سیب، ۴۰۰ کیلو قند، ۱۰۰ کیلو شکر، ۱۰ شیشه آبلیمو، ۱۰۰ کیلو ماست، ۷ عدد پیف پاف، ۴ کلمن و تعدادی گونی بود.

علاوه براین، اهالی منطقه قصرالدشت شیراز هم ۶ کامیون حامل انگور، خربزه، سیب زمینی و پیاز به جبهه ها فرستادند.(۳)

این درحالی است که روز گذشته ۷۰ نفر از نیروهای سپاه پاسداران قروه(۴) و تعدادی از کارکنان شهربانی شیراز و همدان در میان بدرقه پرشور مردم این شهرها به جبهه های نبرد حق علیه باطل عزیمت کردند.(۵)

از سوی دیگر، ۲۷ عراقی با خانواده هایشان از مرز تمرچین وارد پیرانشهر شدند و از مسئولان ایرانی تقاضای پناهندگی کردند.(۶)

۱- اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب،

چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۲۲۹.

۲- روزنامه اطلاعات، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲۴.

۳- روزنامه جمهوری اسلامی، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۴- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۸، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۵.

۵- وزنامه جمهوری اسلامی، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۶- سند شماره ۵۳۷۰۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۱

حمله افراد حزب دمکرات کردستان به پایگاه ژاندارمری سنته واقع در ۳۷ کیلومتری محور سقز به دیواندره، ناکام ماند.

مهاجمان پس از تصرف ارتفاعات مشرف به این پایگاه، در ساعات پایانی شب با استفاده از سلاح های سنگین و سبک به آنجا هجوم بردند و با نیروهای پایگاه درگیر شدند. در این درگیری که حدود ۵ ساعت طول کشید، ۲ سرباز ژاندارمری به نام های رحیم محمدی و اسد مکلفی شهید و ۵ نفر؛ ازجمله فرمانده پایگاه، یک درجه دار و ۳ سرباز دیگر هم مجروح شدند.

افراد حزب دمکرات که به دلیل مقاومت نیروهای این پایگاه موفق به تصرف آنجا نشدند، با دادن ۱۰ کشته(۱) و چندین مجروح مجبور به عقب نشینی شدند. جسد ۳ نفر از دمکرات ها در منطقه باقی ماند، اما مهاجمان سایر جنازه ها و زخمی ها را از منطقه خارج کردند. همچنین از این افراد ۲ اسلحه ژ۳، یک اسلحه کلاشینکف و مقداری مهمات برجای ماند.(۲)

رادیو صدای کردستان (ارگان خبری - تبلیغاتی حزب دمکرات)، با اعلام خبر حمله به این پایگاه تلفات این حزب را ۷ کشته و ۳ زخمی اعلام کرد.(۳)

۲

نیروهای سپاه پاسداران مهاباد چند تن از افراد گروه های ضدانقلاب در شمال غرب کشور را دستگیر و تعدادی اسلحه و مهمات کشف کردند.

با اجرای عملیات پاک سازی در روستای هیجان واقع در جنوب غربی سقز، یکی از افراد حزب دمکرات کشته شد و ۳ نفر نیز دستگیر شدند.(۴)

در مهاباد نیز به دنبال گزارش مردم از ارتباط افراد یک منزل با گروه های مسلح ضدانقلاب، نیروهای سپاه پاسداران به محل مراجعه و صاحب این خانه را دستگیر کردند. از این منزل تعدادی اسلحه و مقداری مهمات به این شرح به دست آمد: یک قبضه اسلحه ژ۳ با ۳۴۳ فشنگ؛ یک کلت کالیبر۳۲ با ۵۰ فشنگ؛ ۸ عدد خشاب؛ ۱۸۷ عدد فشنگ ام یک؛ تعدادی وسایل نگهداری اسلحه؛ ۱۰۶هزار تومان وجه نقد به همراه مدارکی از گروه های ضدانقلاب.(۵)

۳

رادیو بی بی سی ضمن انعکاس موفقیت نیروهای خودی در آزادسازی بخش هایی از مناطق تحت تصرف گروه ها و احزاب مسلح ضدانقلاب، به ویژه در آذربایجان غربی (در حدفاصل

ص:۸۲۱

۱- در گزارش های اولیه ژاندارمری تعداد کشته های حزب دمکرات ۳ نفر (اجساد برجای مانده در منطقه) اعلام شد، اما با بررسی های بعدی مشخص شد که حداقل ۱۰ نفر از مهاجمان کشته شده اند.

۲- سند شماره ۳۴۸۲۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از معاون انتظامی شاجا به وزارت کشور، ۲۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۳۴۸۲۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شاجا به وزارت کشور، ۲۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۳۲۰۷۵۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ناحیه ژاندارمری کردستان (رکن۳) به استاندار استان کردستان، ۲۵/۶/۱۳۶۰،سند تک برگی؛ و - سند شماره ۳۲۰۷۵۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ناحیه ژاندارمری کردستان (رکن۳) به استاندار استان کردستان، ۲۱/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۹، ۲۵/۶/۱۳۶۰، صص ۱۵ و ۱۶ ضمیمه، رادیو صدای کردستان ایران، ۲۴/۶/۱۳۶۰.

۴- روزنامه کیهان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

۵- سند شماره ۵۳۷۴۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مهاباد به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۲/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

سلماس تا اشنویه)، این اخبار را ضدونقیض خواند و سعی کرد از اهمیت آن بکاهد.

در قسمتی از مطلب رادیو بی بی سی آمده است: «گزارش هایی که در چند روز اخیر از استان های آذربایجان غربی و کردستان ایران دریافت شده حاکی از عملیات تهاجمی تازه سپاه پاسداران برعلیه مواضع چریک های متعلق به حزب دمکرات کردستان است. ریچارد اوپن هایمر از بخش شرقی بی بی سی با جمع آوری این گزارش ها که گاهی ضدونقیض نیز هست، وضع در دو استان باختری ایران را این طور توصیف می کند: بنا به گزارش خبرگزاری رسمی پارس، نیروهای دولتی ایران دیروز در عملیات پاک سازی مناطق آذربایجان غربی موفق به عقب راندن شورشیان کرد از شش دهکده در بین بیجار - دهگلان به سنندج شدند. شهر اشنویه نیز [که] به گفته خبرگزاری پارس، چند ماه در اشغال نیروهای ضدانقلابی بود، دیروز به وسیله پاسداران و نیروهای کرد وفادار به دولت آزاد شد. خبر بازپس گرفته شدن شهر اشنویه که در نزدیکی نقطه تلاقی مرزهای ایران و ترکیه و عراق قرار دارد، پس از گزارش دو روز پیش همین خبرگزاری انتشار می یابد که طی آن تصرف مجدد بلندی های آق بلاغ مشرف به شهر اشنویه اعلام شده بود.

از سوی دیگر، رادیوی مخفی نیروهای کرد نیز دو روز پیش گزارشی درباره نبرد چندروزه در حوالی اشنویه پخش کرده بود. این رادیو مدعی شد که در این برخوردها بیش از یک صد تن از پاسداران انقلاب کشته شده اند. رادیو مخفی حزب دمکرات کردستان همچنین یکی از جناح های کرد را به رهبری بارزانی خیانتکار معرفی کرد [و] به خاطر همکاری با نیروهای دولتی محکوم شمرد.»(۱)

۱

ساعت ۱۳:۴۵ امروز، آیت الله سید اسدالله مدنی نماینده امام و امام جمعه تبریز، پس از اتمام خطبه های نماز جمعه(۲) و درحال اقامه نماز هدف سوءقصد یکی از افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) قرار گرفت و به شهادت رسید.

یکی از محافظان امام جمعه تبریز حادثه را چنین شرح داد: پس از اتمام خطبه های نماز جمعه، رئیس دادگاه مدنی تبریز درحال بیان نکاتی خطاب به نیروهای شهربانی - که قصد عزیمت به جبهه را داشتند - بود. آیت الله مدنی با استفاده از این فرصت مشغول اقامه نماز نافله شد. در همین هنگام جوانی از صف سوم نمازگزاران خود را نزدیک امام جمعه تبریز رساند، محافظان جلوی او را گرفتند، اما او ناگهان دست آقای مدنی را گرفت و به سوی خود کشید و او را در آغوش گرفت؛ در لحظاتی که مردم و مأموران درحال کشمکش با مهاجم

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۵، ۲۱/۶/۱۳۶۰، صص ۶ و ۷ ضمیمه، رادیو بی بی سی، ۲۰/۶/۱۳۶۰.

۲- گزارش اجمالی روزنامه کیهان از خطبه های نماز جمعه این هفته تبریز در ضمیمه گزارش آمده است.

بودند، ناگهان ۲ نارنجک جنگی که این فرد در زیر لباس خود جاسازی کرده بود، با صدای

مهیبی منفجر شد. براثر این انفجار بدن مهاجم متلاشی شد و آقای مدنی و چند نفری که اطراف او بودند به شدت آسیب دیدند. بی درنگ امام جمعه و عده ای از مجروحان به بیمارستان تبریز انتقال یافتند، اما شدت جراحات به حدی بود که معالجات مؤثر واقع نشد و ایشان به شهادت رسید.

در این حادثه علاوه بر آیت الله مدنی ۶ نفر از نمازگزاران شهید و ۳۸ نفر نیز مجروح شدند که ۲۶ نفر آنان سرپایی معالجه و بقیه بستری شدند.

درپی شهادت آیت الله مدنی در استان آذربایجان شرقی سه روز عزای عمومی اعلام شد.(۱)-(۲)

پس از این واقعه آیت الله مشکینی با حکم امام خمینی به عنوان امام جمعه موقت تبریز منصوب شد و به منظور ابراز همدردی با مردم آذربایجان و شرکت در مراسم تشییع پیکر شهیدان این حادثه به تبریز رفت.(۳)

۱

در جریان اقدامات امروز افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب در تهران ۲ نفر شهید شدند و یک کودک مجروح شد، ۲ اتوبوس شرکت واحد نیز به آتش کشیده شد. علاوه براین یک بمب هم کشف و خنثی گردید.

سرنشینان مسلح یک خودرو به سمت واحد گشت کمیته انقلاب اسلامی منطقه ۲ تهران در خیابان نمازی (منشعب از خیابان ستارخان)، تیراندازی کردند. در این حادثه یکی از پاسداران

۱- به مناسبت شهادت آیت الله مدنی روز شنبه ۲۱/۶/۱۳۶۰ در شهر تبریز ادارات دولتی تعطیل بود. مراسم تشییع پیکر شهیدان این حادثه روز ۲۱ شهریور ۱۳۶۰ با حضور گسترده و کم نظیر مردم تبریز برگزار شد و پس از آن پیکر شهید مدنی به قم منتقل شده و در روز ۲۲ شهریور به همراه پیکر آقای شهاب الدین اشراقی (داماد امام خمینی که براثر سکته مغزی فوت کرده بود) با حضور گسترده مردم و علمای قم تشییع و در مسجد بالا سر حرم حضرت معصومه(س) به خاک سپرده شد.
۲- سند شماره ۱۳۳۸۹۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی تبریز به فرماندهی مرکز، ۲۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - روزنامه کیهان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.
۳- روزنامه کیهان، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

به نام حمید حیدری در همان لحظه به شهادت رسید و یک پاسدار دیگر نیز پس از انتقال به

بیمارستان شهید شد. ضاربان نیز گریختند.

در حادثه دیگری سرنشینان یک خودرو در خیابان آذربایجان به سمت یک پاسدار کمیته تیراندازی کردند، اما تیر به یک کودک اصابت و او را مجروح کرد. مهاجمان بی درنگ از محل حادثه دور شدند.

همچنین در تیراندازی افراد ناشناس به یکی از قرارگاه های بسیج سپاه پاسداران در محله پیچ شمیران، به کسی آسیب نرسید و عاملان تیراندازی نیز فرار کردند.

در حادثه مشابهی در دهکده المپیک در شمال غرب تهران، ۴ سرنشین مسلح یک خودرو شخصی پس از تیراندازی به سمت ساختمان کمیته این منطقه، گریختند. در این حادثه کسی آسیب ندید.

در منطقه نارمک هم براثر پرتاب بمب دست ساز به داخل مغازه بستنی فروشی یکی از افراد متعهد این محل، خسارت اندکی به بار آمد و عامل حادثه نیز متواری شد.

یک بمب قوی نیز که داخل سطل زباله در خیابان کوی نصر (گیشا) کار گذاشته شده بود، کشف و خنثی شد.(۱)

علاوه بر این اقدامات، تعدادی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق(منافقین) در ۳ نقطه تهران با حمله به اتوبوس های شرکت واحد اقدام به آتش زدن آنها کردند.

در این حوادث دو اتوبوس در خیابان آیت الله کاشانی و خیابان دوم ژوئن (بین یوسف آباد و کارگر شمالی) آتش گرفت و به کلی سوخت، اما تلاش ۳ نفر از افراد این سازمان برای به آتش کشیدن یک اتوبوس دیگر در میدان گمرک، به نتیجه نرسید و این ۳ مهاجم با همکاری مردم و مأموران کمیته راه آهن و کمیته منطقه ۱۲ دستگیر شدند.(۲)

همچنین سرنشینان یک اتومبیل شخصی در انتهای خیابان افریقا، ضمن تیراندازی هوایی و دادن شعار علیه امام خمینی، مردم را به شرکت در تظاهرات هواداران سازمان مجاهدین خلق فراخواندند. این افراد بلافاصله پس از این اقدام، گریختند.(۳)

۱

در ترورهای امروز شهرستان ها، یک نفر در رشت و یک نفر هم در یکی از روستاهای رودسر مجروح شد. امروز همچنین در ۴ مورد پرتاب بمب و نارنجک در شهرهای یزد، اراک، اهواز و مشهد خساراتی به بار آمد.

یکی از افراد متعهد رشت به نام حسن پناهی هدف سوءقصد عناصر مسلح سازمان مجاهدین خلق قرار گرفت و براثر اصابت گلوله کلت به سرش به شهادت رسید. جنازه وی پس از مراسم نماز جمعه با حضور مردم شهر تشییع شد.(۴)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۶، ۲۲/۶/۱۳۶۰، صص۳ و ۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۱/۶/۱۳۶۰.
۲- روزنامه کیهان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۱۴.
۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۶، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۱/۶/۱۳۶۰.
۴- روزنامه کیهان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۳.

در روستای بی بالان در رودسر استان گیلان، یکی از افراد وابسته به این سازمان با اسلحه

کلاشینکف، به سمت یک عضو بسیج این شهرستان تیراندازی کرد که درنتیجه این فرد مجروح شد و ضارب نیز گریخت.(۱)

از سوی دیگر، در مهاباد، پیکر یک بسیجی به نام غلامعلی کیانی نژاد که چندی پیش افراد سازمان چریک های فدایی خلق او را گروگان گرفته بودند، در چهارراه آزادی این شهر پیدا شد. روی جسد وی - که پس از شکنجه به شهادت رسیده بود - نامه ای با این مضمون قرار داشت: این اقدام به تلافی اعدام شدن یکی از افراد وابسته به این سازمان با حکم دادگاه انقلاب اسلامی، انجام شده است.(۲)

علاوه براین امروز افراد مسلح ضدانقلاب در چند شهر هم اقدام به پرتاب بمب دست ساز و نارنجک کردند؛ ازجمله:

در یزد بمبی دست ساز به دفتر حزب جمهوری اسلامی این شهر پرتاب شد که، خسارتی درپی نداشت.(۳)

در حادثه مشابهی در اراک هم یک بمب به سمت کانون انجمن اسلامی دانش آموزان، پرتاب شد که انفجار آن خسارت اندکی به بار آورد و مهاجم نیز گریخت.(۴)

در اهواز نیز براثر پرتاب نارنجک به طرف چادر تبلیغات سپاه پاسداران در خیابان شریعتی این شهر، به چادر و لوازم تبلیغاتی درون آن خسارت هایی وارد شد، اما کسی آسیب ندید. مهاجمان هم فرار کردند.(۵)

در مشهد، بمبی دست ساز به منزل یکی از شهیدان شهر پرتاب شد، اما عمل نکرد. عاملان پرتاب بمب نیز متواری شدند.(۶)

۱

یک خانه تیمی در آستارا کشف و یک اتومبیل مسروقه نیز در تهران شناسایی شد. علاوه براین یکی از اعضای سازمان چریک های فدایی خلق نیز خود را به نیروهای بسیج معرفی کرد.

با اطلاعات به دست آمده از یکی از اعضای تیم های ترور سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در آستارا، یک خانه تیمی در این شهر کشف شد. از این خانه مقداری مواد منفجره مانند تی.ان.تی، باروت، دینامیت، چاشنی های انفجاری، تیر کلت و اسنادی ازجمله برگه های حکم مأموریت سپاه پاسداران و مُهرِ دادستانی به دست آمد.(۷)

در تهران نیز یک اتومبیل مسروقه با پلاک جعلی کشف شد و از داخل آن یک اسلحه ژ۳ با مهماتش به دست آمد. قرائن موجود حاکی از آن است که گروه های ضدانقلاب از این خودرو در عملیات های نظامی به ویژه ترور استفاده و سپس آن را در کنار خیابان رها کرده اند.(۸)

امروز همچنین یکی از اعضای سازمان چریک های فدایی خلق (اکثریت) با مراجعه به ستاد بسیج ناحیه ۱۰ مرکزی منطقه ۷ تهران، اسلحه خود را تحویل داد.(۹)

۱- روزنامه کیهان، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۲- سند شماره ۵۳۷۴۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه۴ به فرماندهی ستاد مرکزی، ۲۲/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۴۱۷۵۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه مهاباد به فرماندهی ستاد مرکزی، ۲۲/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- روزنامه کیهان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۵- روزنامه کیهان، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۶- روزنامه کیهان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۷- سند شماره ۱۷۴۴۸۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (چالوس - فرماندهی) به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (ستاد مرکزی - فرماندهی)، ۲۰/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۶، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۱/۶/۱۳۶۰.

۹- روزنامه اطلاعات، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲۳.

۱

تعدادی از اعضای شاخه های نظامی سازمان مجاهدین خلق و یک عضو حزب توده در نیشابور، مشهد و لار دستگیر شدند. ۲۷ نفر از هواداران سابق سازمان مجاهدین هم در مراسم نماز جمعه لاهیجان، عملکرد این سازمان را محکوم کردند.

به دنبال کشف یک شبکه مرتبط با سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در نیشابور، ۸ تن از اعضای این شبکه دستگیر شدند. از این افراد تعدادی تجهیزات نظامی و اقلام تبلیغاتی مربوط به سازمان کشف شد که بخشی از آنها مسروقه بود.(۱)

در مشهد نیز یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق کشف شد و ۶ نفر (۳ دختر و ۳ پسر) دستگیر شدند.(۲)

در بخش اوز شهرستان لار در استان فارس نیز ۳ نفر از اعضای این سازمان و یک نفر از افراد حزب توده که یک اسلحه خفیف به همراه داشت، دستگیر شدند.(۳)

در همین حال، ۲۷ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) با شرکت در مراسم نماز جمعه شهر لاهیجان از مواضع گذشته خود در حمایت از سازمان ابراز ندامت کردند. این عده نخست یک سرود دسته جمعی اجرا کردند و سپس ۵ نفر از آنان به نمایندگی از بقیه برای مردم صحبت کردند که بسیار مورد استقبال قرار گرفت.(۴)

۲

حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس شورای اسلامی در بخشی از خطبه های نماز جمعه امروز تهران با اشاره به اقدام سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در نفوذ دادن عناصر سازمان در بدنه اجرایی نظام جمهوری اسلامی درطول دو سال و نیم گذشته، ترور مسئولان توسط این عناصر نفوذی را به پایان رسیدن امیدهای آنها برای در دست گرفتن قدرت دانسته و دراین باره گفت: «افراد که اینها در نخست وزیری یا دادستانی داشتند به این آسانی به خاطر کشتن یک نفر (که به سرعت جایش پر می شود و دیدید چطور پر شد و مردم را منسجم تر کرد) از دست دادند. کار اینها به جایی رسیده [جاسوسی را که] چند سال خرجش کرده اند ... از دست می دهند. این چیز کمی نیست. این یأس است. این نشان می دهد که "ما دیگر چیزی نداریم، نمی توانیم در خیابان کاری کنیم، نمی توانیم در جنگ کاری کنیم، کاری از دستمان برنمی آید، شما که آنجا [نفوذ کرده اید] روحیه ای به ما بدهید که ما در بیرون بتوانیم به نیروها بگوییم هستیم، همه جا هستیم." البته من همین جا عرض می کنم دو سال و نیم است که این نیروها با ظاهر و قیافه های خوب به دستگاه ها آمدند و خدمت کردند. بنای ما هم این بود که از این گونه افراد استفاده کنیم. طبیعتاً می توانستند افرادی را در بین ما بکارند. در دوره ای که بنی صدر حاکم بر کشور بود هرچه خواسته [از عوامل خودش] گذاشته. در ارتش هم بود و هرجایی که می خواسته [عوامل خود را] گذاشته بود. پس این ضعف

۱- روزنامه کیهان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۲- روزنامه اطلاعات، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۳- سند شماره ۵۳۷۳۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه ۹ (سپاه شیراز) به فرماندهی ستاد مرکز، ۲۱/۶/۱۳۶۰،

سند تک برگی.

۴- روزنامه کیهان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۱۴.

حکومت نیست. ممکن است افرادی با قیافه های موجه از دو سال پیش برای چنین روزی در میان ما مانده باشند. اگر نگذاشته باشند احمق انـد و آنها این قـدر احمق نبودنـد. هدف داشـتند. ما آن موقع مثل امروز حساسـیت نداشتیم. این حساسیت چند ماه پیش پیدا شـد. ممکن است مـا از این به بعـد هم [چنـد حادثه از این دست] داشـته باشـیم، اما جریان زودگـذری است، چون دارنـد از بهترین سرمایه ها و از جیب می خورند.»

امـام جمعه موقت تهران همچنین بـا اشاره به اقـدام اخیر سازمان در به خیابان کشانـدن باقیمانـده هواداران خود که باعث دسـتگیری بسیاری از آنان شـد، درباره بازتاب این حرکت در درون سازمان افزود: «خسارت دیگری که این روزها مجاهـدین خوردنـد توطئه ای بود که دو سه روز در تهران بـا حرکت خیابـانی به عنوان یـک تلاش مـذبوحانه صورت دادنـد و جـالب بود که [نشـان می داد] سازمان از داخل پاشیده است و به طور متفرق باهم تماس دارند. موج اعتراض [نیروهاشان] بلند است که: شما گفتید که جامعه با ما است، کارتـان را شـروع کنیـد جامعه به دنبالتان می آیـد و امروز جامعه با ما نیست، به اینها گفتنـد: این طور نیست، شـما اشـتباه می کنید، هشتاد درصد جامعه با شما هستند. این حرف ها را کسانی که در این روز [گذشته] بازداشت شده اند، گفته اند. به اینها گفته اند که هشتاد درصد جامعه با شماست، اما ساکت اند شما باید این محیط رعب را بشکنید.

بقایـای موجودی شـان را جمع کرده انـد، بیست تـا در این میـدان، دوتـا در آن خیابـان، بـا کوکتل مولوتف و نارنجک و سه راهی، پشت سـرشان هم یک ماشـین دزدی مسـلح – که حمایتشان کند – آمدند تا رعب را در خیابان بشـکنند! پنج دقیقه در خیابان داد و بی داد کردنـد، بسـیجی ها ... از هر ده نفر، هشت نفرشان را گرفتنـد و (مثلاً) دوتاشان فرار کردنـد. از نیروهای حسابی هم بین اینها بودنـد؛ یعنی برای اینکه رعب را بشـکنند بهترین نیروهایشان را به خیابان ها کشاندند. ... آن بنی صدر نادان از آنجا می گوید هنوز هشـتاد درصد مردم با من هسـتند. با این حرکت های جدید (به خیال خودشان رعب شکن) اعتمادشان را بین بچه های خودشان هم از دست داده انـد. البته معنایش این نیست که [این حرکت] تمام شـده است؛ تروریسم مرض مزمنی است که بایـد طی زمان طولانی معالجه شود.»(۱)

ص:۸۲۷

۱- اکبر هاشمی رفسنجانی، خطبه های نمازجمعه ۱۳۶۰، جلد ۱، زیر نظر محسن هاشمی رفسنجانی، تهران: دفتر نشر معارف انقلاب با همکاری سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، چاپ اول، بهار ۱۳۷۶، صص۲۶۶ – ۲۶۳.

درپی اقدام تبلیغاتی مسعود رجوی در صدور دو پیام جداگانه خطاب به "رهبران کشورهای عربی" و "ملت عرب" و ادعای صلح طلبی در جنگ تحمیلی، رادیو بغداد با پیروی از رویکرد جدید دولت عراق در حمایت از سازمان مجاهدین خلق(منافقین)، در یکی از بخش های خبری - تحلیلی امروز خود به موضوع "ارسال پیام رجوی به امت عرب" پرداخت و مدعی شد وی مواضعی صلح جویانه درمورد جنگ ایران و عراق دارد. یک نشریه لبنانی نیز فاش کرد که یک مقام فلسطینی (هانی الحسن) رابط بین رجوی و رژیم عراق بوده است.

رادیو بغداد در قسمتی از تحلیل خود آورده است: «آقای مسعود رجوی برای امت عرب پیام فرستاد. ایشان از امت عرب درخواست کردند که مردم ایران را در مبارزه علیه رژیم [امام] خمینی یاری دهند. رهبر سازمان مجاهدین خلق ایران توجه امت عرب را به خواسته های خلقی ایران جلب کردند و تأکید نمودند که علی رغم کوشش های رژیم، مردم ایران مساعی خود را بر اتحاد و برادری با امت عرب پایه نهاده اند.

رهبر سازمان مجاهدین خلق ایران همچنین، در یک پیام دیگر از رهبران کشورهای عربی و اسلامی در سراسر دنیا تقاضا کردند که مواضع خود را در راه خواسته های مردم ایران و آزادگردیدن این مملکت اسلامی مشخص سازند و [امام] خمینی را محکوم کنند. آقای مسعود رجوی که برای آزادساختن ایران رهبران کشورهای اسلامی را دعوت به یاری دادن به پیکار خلقی علیه رژیم می کردند، متذکر شدند که رژیم از یک طرف روز قدس برگزار می نماید و از طرف دیگر در خفا با صهیونیست های جهانی، دشمن امت عرب و خلق های مسلمان دنیا متحد شده و قراردادهای سازش کارانه امضا می کند.

رهبر سازمان مجاهدین خلق ضمن محکوم کردن ادامه جنگ تحمیلی بین دو کشور اسلامی عراق و ایران خواستار پایان گرفتن این جنگ خانمان سوز شده و اعلام داشتند که سازمان مجاهدین خلق براساس احترام به حاکمیت دو طرف و عدم دخالت در امور داخلی ازجانب هریک از دو کشور از روابط حسن هم جواری استقبال می کنند.»(۱)

از سوی دیگر، روزنامه لبنانی النهار العربی و الدولی نیز در آخرین شماره خود به نقل از منابع دیپلماتیک عرب، اعلام کرده است که هانی الحسن عضو کمیته مرکزی فتح، مسئول انتقال پیام میان مسعود رجوی و مقامات عراقی بوده است. این روزنامه نوشته است: منابع دیپلماتیک عرب فاش ساختند که هانی الحسن عضو کمیته مرکزی فتح، نامه ای ازسوی مسعود رجوی برای رهبران عراق برده است. این روزنامه افزوده است که رهبران عراق نیز پاسخ این نامه را توسط هانی الحسن برای رجوی فرستاده اند.(۲)

ص:۸۲۸

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۵، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲۴ ضمیمه، رادیو بغداد، ۲۰/۶/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۷، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۱۴، بیروت - خبرگزاری پارس، ۲۱/۶/۱۳۶۰؛ و - دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۴ و ۲۵، ۳/۸/۱۳۶۰، ص۲۳، روزنامه لبنانی النهار العربی.

۱

درپی تجمع و تظاهرات چند روز گذشته عده ای از اعضا و هواداران سازمان مجاهدین خلق(منافقین) در چند نقطه تهران که به دستگیری تعدادی از آنان انجامید، رادیو صدای کردستان (ارگان خبری - تبلیغاتی حزب دمکرات کردستان ایران) در گزارشی تحلیلی، این اقدام را نشانه پیشرفت اقدامات سازمان دانست و با اعلام حمایت حزب دمکرات از این حرکت، آن را تظاهرات توده ای مردم قلمداد کرد. در قسمتی از گزارش این رادیو آمده است:

«ایجاد چنین شیوه ای از تظاهرات خود نشانه پیشرفت مبارزات انقلابیون ایران است، اما از آن مهم تر این واقعیت است که این تظاهرات، تلفیق مبارزه مسلحانه با تظاهرات توده های این مردم است که به خصوص می تواند هم مبارزه مسلحانه را آشکار ساخته و آن را به میان توده های مردم ببرد و درنتیجه مبارزه را از چارچوب یک سازمان خارج کند و هم مبارزه مسلحانه کنونی را در داخل شهرها از حالت دفاعی خارج کرده و به جنگ تهاجمی تبدیل نماید. بی گمان اگر این تجربه لااقل در تهران و شهرهای بزرگ به پیروزی رسد، رژیم را با خطر بزرگی مواجه خواهد ساخت.

مسلم است که مبارزه ای این چنین بایستی سازمان داده شود [و] آماده گردد و به ویژه امکان پیروزی آن در شهرهای بزرگ کردستان مانند کرمانشاه و سنندج بسیار است. درنتیجه مبارزه مسلحانه داخل شهرها و مخصوصاً مبارزات خیابانی هم نظامی و هم سیاسی است.»(۱)

۲

نشریه امریکایی نیوزویک در شماره اخیر خود ضمن بررسی فعالیت های سازمان مجاهدین خلق (منافقین) به موضوع همکاری این سازمان با بنی صدر پرداخته و به نقل از تحلیل گران سیاسی امریکا، این همکاری را یک اقدام تاکتیکی خواند. این نشریه نوشته است: «برخی از هواداران مسعود رجوی اینک نارضایتی خود را از فرار او از کشور ابراز می دارند. تحلیل گران واشنگتن معتقدند که اتحاد مجاهدین با بنی صدر کاملاً جنبه تاکتیکی دارد و تردید دارند که چپ گرایان اسلامی بتوانند شریک قدرت رئیس جمهوری پیشین باشند.»(۲)

۳

در ادامه کمک های مالی و تسلیحاتی کشورهای مختلف به عراق، امروز رسانه های خبری از امضای موافقت نامه های جداگانه ای میان برزیل، اردن و یک کمپانی کانادایی با عراق خبر دادند.

به گزارش رادیو امان، مطبوعات برزیل از امضای موافقت نامه ای به مبلغ ۹۳ میلیون دلار درزمینه فروش سلاح های نظامی و تجهیزات مهندسی (ازجمله لودر)، بین برزیل و عراق خبر دادند. براساس این خبر، سخنگوی وزارت امور خارجه برزیل اعلام کرده است که کشورش به تمام

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۵، ۲۱/۶/۱۳۶۰، صص ۱۳ و ۱۴ ضمیمه، رادیو صدای کردستان ایران،

.۲۰/۶/۱۳۶۰

۲- همان، ص۵ ضمیمه، ۲۰/۶/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۶ ، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۵، رادیو اسرائیل، ۲۱/۶/۱۳۶۰.

موافقت نامه های فروش اسلحه به عراق که بین دو کشور به امضا رسیده است، احترام می گذارد.(۱)

روزنـامه الحوادث (چـاپ انگلیس) هم، درمورد تقویت همکاری ترابری بین عراق و اردن پس از امضای یک توافقنامه میان صـدام حسـین و شاه حسـین نوشت: براساس این موافقت نامه، اتکای عراق به بندر عقبه اردن بیش از گذشـته شده است و برای اجرای این قرارداد و تقویت همکاری ترابری دو کشور، گروه صـنعتی مان از آلمان غربی، که متخصص ساخت کامیون های باربری می باشد، بـا اعتباری به مبلغ ۲۷۰ میلیـون مـارک شـرکت ترابری زمینی عراق - اردن را به ۴۰۰ کـامیون مجهز کرده است تـا در بزرگراه بین المللی ای که بندر عقبه اردن را به عراق متصل می کند، به کارگرفته شوند.(۲)

خبرگزاری فرانسه نیز از مونترال کانادا، گزارش داد که یک کمپانی در این کشور، توافقی به ارزش ۵/۱۷میلیون دلار کانادایی برای ساختن قطعات یدکی لوکوموتیوهای دیزلی - برقی با عراق به امضا رسانده است. تحویل اولین سری این قطعات از پاییز سال جاری آغاز خواهـد شـد. این کمپانی همچنین متعهـد شده است لوکوموتیوهایی را که در سال ۱۹۷۵ (۶ سـال قبل) به عراق فروخته است، تعمیر و نگهداری کند.(۳)

ضمیمه گزارش ۷۳۰: گزارش روزنامه کیهان از سخنان آیت الله مدنی در خطبه های نمازجمعه این هفته تبریز

روزنامه کیهان در گزارشی از خطبه های نماز جمعه این هفته تبریز آورده است:

«آیت الله مدنی امام جمعه شهید تبریز در خطبه اول نماز مردم را دعوت به تقوا کرد و گفت: انسان گاهی دانسته و یا ندانسته با یک جمله و یک کلمه در قتل هزاران نفر شـریک می شود. چطور که بنی صـدر بـدبخت که با یک کلمه دعوت مردم به اسـتقامت، آن دیوانه ها را دیوانه تر کرد و دیدیم که به چه مقدار جنایات مرتکب شدند و می شوند.

وی افزود: اسـلام را پیغمبر اکرم(ص) بـا تواضع و اخلـاق حسـنه پی ریزی کرد که مولـای متقیان علی علیه السـلام نیز آن را تعقیب کرد و اگر منافقین زمان به جلوی چرخ پیشرفت اسلام سنگ نمی انداختند، حالا تمام مردم جهان مسلمان بودند.

امـام جمعه تبریز سـپس منیت و خودبینی ابوجهل را در مقابل رسول اکرم(ص) یادآور شـد و افزود: ابوجهل نیز پیغمبر اکرم(ص) را از من و تو، بهتر می شناخت، چنانچه بنی صدر بدبخت نیز، امام و رهبر انقلاب را از من و شما بهتر می شناخت، ولی منیت و کبرش و تکبرش مانع از اطاعت از امام شـد و همان منیتش سبب شـد که پناهنده میتران صـهیونیزم شود و حالا چطور این جوانان گمراه به هوش نمی آینـد، من تعجب می کنم. کسـی که تا دیروز خود را مخالف امپریالیسم قلمداد می کرد و خود را با مبارزه با امپریالیسـم نشـان می داد (منظورم رجوی بـدبخت است) امروز خود به عـاملین صـهیونیزم بین المللی پناهنـده شـده است و نیرنگ بازی خود را کاملاً با این عملش نشان داده است.

امـام جمعه تبریز سـپس در خطبه دوم درارابطه بـا ترورهـایی که در تبریز صورت گرفته به مـأمورین اطلاعـات و آگاهی و شـهربانی اخطار کرد که جنایتکاران را تعقیب کنند و اگر کار نکنند چگونگی مطلب با مردم در میان گذاشته خواهد شد.

وی سـپس از آیت الله طالقـانی تجلیـل کرد و به رجوی حمله کرد که درحالی که "پـدر طالقانی" می گفت به فرانسه پناهنـده شـد. آیت الله مدنی در ادامه خطبه دوم از جوانان خواست که به آغوش اسلام بازگردند و توبه کنند.»(۴)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۶، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۶، بخش عربی رادیو امان، ۲۱/۶/۱۳۶۰.

۲- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۹۱، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۶۰، مجله الحوادث (چاپ انگلیس).

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۵، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۳، مونترال - خبرگزاری فرانسه، ۲۰/۶/۱۳۶۰.

۴- روزنامه کیهان، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

روزشمار جنگ شنبه ۲۱ شهریور ۱۳۶۰ ۱۳ ذیقعده ۱۴۰۱ ۱۲ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

ساعت ۱۰:۱۵ صبح امروز، ۶ هواپیمای عراقی تأسیسات نیشکر هفت تپه (واقع در ۳۵ کیلومتری شمال اهواز) را بمباران کردند که بمب ها در اطراف کارخانه قند به زمین اصابت کرد. از ۲۴ بمب ۲۵۰ کیلویی رهاشده در این منطقه، ۸ بمب منفجر شد، اما بقیه آنها عمل نکرد. براثر انفجار، یک دختر و یک پسر ۶ و ۱۰ ساله به شهادت رسیدند و ۱۰ نفر از افراد عرب زبان بومی منطقه نیز مجروح شدند.(۱)

امروز همچنین واحد حفاظت شرکت نفت آغاجاری مقداری مواد منفجره را که افراد وابسته به سرویس های اطلاعاتی کشور عراق زیر لوله های نفتی منطقه مارون کار گذاشته بودند، کشف و واحد تخریب سپاه پاسداران خوزستان آنها را خنثی کرد. این مواد شامل ۱۰ کیلو باروت، ۲ کیلو کلرات پتاسیم، ۲ کیلو گوگرد، ۳ لوله دینامیت و ۵۰ عدد سه راهی بود که در چند بسته، آماده انفجار شده بود.(۲)

۲

با پیشنهاد شورای عالی دفاع، سرهنگ محمدحسن معین پور به فرماندهی نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران منصوب شد.(۳)

متن نامه پیشنهادی و موافقت نامه امام با آن به این شرح است:

«پیشگاه مبارک رهبر کبیر انقلاب اسلامی و بنیان گذار جمهوری اسلامی و فرمانده کل

۱- سند شماره ۵۳۷۱۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات عملیات سپاه اهواز به اطلاعات عملیات مرکز، ۲۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۰۰۵۰۶۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته ستاد عملیات سپاه خوزستان (واحد اطلاعات عملیات) به فرماندهی مرکز، شماره ۳۴۴، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۵؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۶، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۲، اهواز - خبرگزاری پارس، ۲۱/۶/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۴۱۹۴۹۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استاندار خوزستان به وزارت کشور (اداره کل انتظامی)، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۲.

۳- شورای عالی دفاع در جلسه روز گذشته خود که در مجلس شورای اسلامی تشکیل شد، سرهنگ معین پور را به سمت فرماندهی نیروی هوایی و سرهنگ فکوری (فرمانده قبلی نیروی هوایی) را به عنوان مشاور جانشین ستاد مشترک ارتش تعیین کرد. (اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران، (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰) به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم، ۱۳۸۶، ص۲۳۲)

نیروهای مسلح به استحضار می رساند به موجب بند ۳ اصل ۱۱۰ قانون اساسی که مقرر می دارد

تعیین فرماندهان عالی نیروهای سه گانه به پیشنهاد شورای عالی دفاع از اختیارات رهبری است، شورای عالی دفاع ملی با بررسی همه جانبه پیشنهاد می نماید تغییر مشاغل و انتصاب افسران نیروی هوایی به شرح زیر انجام گیرد:

۱. سرهنگ خلبان جواد فکوری، فرمانده نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در محل ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران محل سرلشکری.

۲. سرهنگ موقت کنترلر شکاری (محمدحسن معین پور) جانشین فرمانده نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در محل فرمانده نیروی معروض در محل سپهبدی.

جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران

بسمه تعالی

با تقدیر از خدمات سرهنگ خلبان ستاد جواد فکوری – ایده الله – و امید آنکه در آینده همچون گذشته به خدمت خود ادامه دهد، با مراتب فوق موافقت می شود.

روح الله الموسوی الخمینی»(۱)

۱

به گزارش منابع اطلاعاتی غرب کشور، در جریان یک درگیری شدید بین ارتش عراق با نیروهای حزب دمکرات کردستان عراق (بارزانی ها) و افراد اتحادیه میهنی کردستان عراق (طالبانی ها) در نزدیکی شهر حلبچه در استان سلیمانیه عراق، ۲۱ نظامی عراقی کشته و ۷ نفر مجروح شدند. همچنین، ۱۵ نفر از نیروهای اتحادیه میهنی و ۴ نفر از بارزانی ها نیز کشته شدند.(۲)

۲

خبرگزاری فرانسه در گزارشی عملیات ده روز قبل ایران در جبهه الله اکبر در شمال غرب سوسنگرد(۳) را برداشتن یک گام به سمت بستان و آزادسازی این شهر دانست.

خبرنگار این خبرگزاری – که از جبهه الله اکبر بازدید کرده – در گزارشی وضعیت این منطقه را این گونه ترسیم نموده است: «براثر حمله ده روز قبل ایران در سوسنگرد نیروهای این کشور تا ۲۰ کیلومتری مرز عراق پیش رفته اند. ناظران نظامی معتقدند اگر این نفوذ نیروهای ایرانی در خط جبهه عراق در سراسر جبهه جنگ صورت گیرد، از اهمیت استراتژیک خاصی برخوردار خواهد بود.»

۱- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی(ره))، جلد ۱۵ تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار

امام خمینی، چاپ پنجم ۱۳۸۹، ص۲۲۸.

۲- سند شماره ۱۴۴۸۴۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: خلاصه اطلاعاتی ستاد سپاه پاسداران غرب (اطلاعات عملیات)، شماره ۲۴، ۱۳۶۰/۶/۳۱، ص۳.

۳- در این عملیات که به عملیات "تپه سبز" موسوم شد، نیروهای ایرانی توانستند تپه سبز را که عراق از آن برای دیدبانی استفاده می کرد، به تصرف درآورند. دراختیارداشتن این ارتفاع در عملیات طریق القدس که به آزادسازی بستان انجامید، نقش کلیدی داشت.

این خبرنگار در ادامه افزوده است: «نیروهای ایرانی اگر ۴ کیلومتر دیگر پیشروی کنند، ضمن کوتاه کردن دست عراق از سوسنگرد و بستان، جبهه عراق را مورد تهدید قرار خواهند داد. براساس

اظهارات فرمانده لشکر۹۲ پیاده ایران، طی حمله اخیر ۲۰۰ سرباز عراقی به هلاکت رسیده اند و تمام آنها به طریق اسلامی دفن شده اند. وی که در سنگر خود به پرسش خبرنگاران پاسخ می گفت، اظهارات بیانیه ارتش عراق مبنی بر کشته شدن ۳ هزار سرباز ایرانی طی حمله اخیر را دروغ پردازی نامید.»

در ادامه این گزارش آمده است: «در جبهه فوق حدود ۱۵ تانک عراقی منهدم شده، دیده شده است. در جبهه فوق همچنین جاده ای دیده می شود که عراقی ها آن را ساخته اند، یکی از افسران ایرانی دراین باره اظهار داشت، هنگامی که جنگ تمام شود از عراقی ها تشکر خواهد شد. از سوی دیگر، چندین تانک چیفتن ایران به سوی شرق و غرب، که احتمال حمله از آن جناح ها بیشتر است، درحال استقرار دیده می شود. درحقیقت، ناحیه ای که بازپس گرفته شده است، شبیه به منطقه ای محاط شده به وسیله خط جبهه عراق است.

سربازان و افسران ایرانی بسیار خوش بین به پیروزی نهایی دیده شده اند، ولی نسبت به مقدار پیشروی اختلاف عقیده وجود دارد، زیرا افسری اظهار داشته است:"ما به بغداد خواهیم رفت و صدام حسین را به خاطر جنایاتش مجازات خواهیم کرد"، ولی سربازی به خبرنگاران گفت:"ما تنها تا مرز پیشروی خواهیم کرد.»(۱)

۱

در اقدامات تروریستی گروه های ضدانقلاب در سردشت، پیرانشهر و محور سقز - دیواندره، چند نفر شهید و عده ای نیز مجروح شدند. درگیری نیروهای خودی با افراد حزب دمکرات در حوالی کامیاران، تسلیم شدن شماری از افراد وابسته به حزب

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۷، ۲۳/۶/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴، اهواز - خبرگزاری فرانسه، ۲۲/۶/۱۳۶۰.

دمکرات و کشف یک محموله مهمات متعلق به گروه رزگاری از دیگر اخبار مهم مربوط به مناطق شمال غرب کشور می باشد.

عناصر وابسته به احزاب مسلح در نزدیکی بیمارستان امام خمینی سردشت، یک نارنجک به سوی ۲ پاسدار پرتاب کردند. براثر انفجار این نارنجک ۳ نفر، ازجمله یک پسر ۱۴ ساله، یک دختر ۷ ساله و یکی از این دو پاسدار به شهادت رسیدند و چند نفر نیز زخمی شدند. با پیگیری نیروهای سپاه ۳ نفر دراین رابطه دستگیر شدند.(۱)

درپیرانشهر هم انفجار یک نارنجک تله شده در خیابان استقلال سبب مجروح شدن یک پیرمرد شد.(۲)

همچنین درپی حمله ناکام روز گذشته افراد حزب دمکرات به پایگاه ژاندارمری سنته (در محور سقز - دیواندره) ساعت ۲۲:۴۰ امروز، بار دیگر چته های این حزب با استفاده از سلاح های سنگین و سبک به پایگاه مذکور حمله کردند، اما با واکنش و مقاومت نیروهای پایگاه، تلفاتی را متحمل و مجبور به فرار شدند.(۳) از سوی دیگر، در ادامه پاک سازی مناطق غرب و شمال غرب کامیاران، نیروهای سپاه پاسداران روانسر با عوامل وابسته به حزب دمکرات در ارتفاعات گرگان و زرنه در شمال شرقی این شهر درگیر شدند. در این درگیری ۵ نفر از دمکرات ها کشته و تعدادی از آنها مجروح شدند، از نیروهای خودی نیز یک نفر از

نیروهای سپاه اعزامی از ورامین به شهادت رسید و ۲ نفر هم زخمی شدند.(۴)

علاوه براین امروز ۴ نفر از افراد حزب دمکرات که ۲ نفر از آنان مسلح بودند، خود را به سپاه پاسداران پاوه معرفی کردند.

در همین حال، نیروهای سپاه پاسداران پاوه نیز مقدار زیادی مهمات را که بار ۷ قاطر و متعلق به گروه رزگاری بود، مصادره کردند.(۵)

۱

سازمان مجاهدین خلق (منافقین) امروز هم سعی در به آشوب کشاندن و ایجاد اغتشاش در تهران داشت، اما با حضور مردم و نیروهای سپاه پاسداران و کمیته انقلاب اسلامی این اقدام عناصر سازمان ناکام ماند.

به گزارش روزنامه اطلاعات، در درگیری های مسلحانه ای که بین نیروهای سازمان مجاهدین خلق و پاسداران انقلاب رخ داد، ۲ پاسدار، ۳ مرد و یک پیرزن شهید و ۲ نفر از هواداران سازمان کشته و بیشتر هواداران و اعضای سازمان که مسلح به انواع سلاح های سرد و گرم بودند، دستگیر شدند.(۶)

ساعت ۱۶:۳۰ امروز، گروهی از هواداران و اعضای سازمان که به انواع اسلحه های کمری، مسلسل یوزی، مواد آتش زا و مواد منفجره، چاقو، دشنه، تیغ موکت بری و اسید مسلح بودند، در مناطق جنوبی تهران ازجمله خیابان های کمالی، مخصوص، خوش، میدان راه آهن، خیابان خرمشهر، سینا، میدان قزوین، خیابان کاخ جوانان شوش و نواب اجتماع و با آتش زدن لاستیک در وسط خیابان راه بندان ایجاد کردند. مردم برای متفرق ساختن تظاهرکنندگان با آنان درگیر شدند. در این درگیری ها یک عابر و یک عضو بسیج محلی به شهادت رسیدند و یک نفر از مهاجمان نیز کشته شد.

با رسیدن پاسداران و تیراندازی مهاجمان به سمت

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- روزنامه کیهان، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - روزنامه کیهان، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - سند شماره ۳۴۸۲۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاجا رکن۳ (مرکز فرماندهی) به نخست وزیری، ۲۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۴- سند شماره ۵۳۷۳۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران منطقه۷ (کرمانشاه) به تهران (فرماندهی سپاه)، ۲۲/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۲۹/۸/۱۳۶۰، ص۲۲؛ و - سند شماره ۵۳۷۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران منطقه۷ (کرمانشاه) به تهران (فرماندهی سپاه)، ۲۴/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- سند شماره ۵۳۷۲۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه۷ به فرماندهی ستاد مرکز، ۲۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۶- در منابع موجود آمار دقیقی از تعداد شهدا و مجروحان داده نشده است، اما براساس برخی آمارهای پراکنده در این حوادث حداقل ۶ تن شهید و ۱۹ نفر مجروح شده و بالغ بر ۳۰ نفر نیز دستگیر شدند.

آنان، درگیری ها شدت گرفت؛ براثر تیراندازی ها ۲ پاسدار و ۱۴

تن از مردم مجروح شدنـد. در ادامه درگیری ها، ۲۰ نفر از تظاهرکننـدگان که مقادیر زیادی مواد آتش زا، اسید، مواد منفجره، تیغ موکت بری و چاقو همراه داشتند، دستگیر شدند.

سخنگوی کمیته منطقه ۸ تهران به نقل از مردم و شاهدان عینی که در درگیری ها حضور داشته اند، گفت: «تظاهرکنندگان از داخل چند اتومبیل پارک شده در اطراف محل درگیری اسلحه کمری و یوزی و مواد آتش زا دریافت می کردند و در زمان دستگیرشدن اسلحه هایشان را به اطراف پرتاب می کردند.»(۱)

تجمعات مشابهی نیز در چند نقطه دیگر تهران؛ ازجمله چهارراه استانبول، یوسف آباد، پیچ شمیران و میدان فردوسی برگزار شد.

در خیابان جمهوری چهارراه استانبول، گروهی از هواداران سازمان مجاهدین خلق با همراهی افرادی از سازمان چریک های فدایی خلق (اقلیت) و سازمان پیکار به قصـد ایجاد آشوب و درگیری اجتماع کرده بودنـد که ۹ نفر از آنان ازجمله ۲ دختر با کمک مردم دسـتگیر شدند. در جریان این راه پیمایی یک پیرمرد هدف گلوله تظاهرکنندگان قرار گرفت و شـهید شد و ۳ عابر نیز براثر اصابت گلوله مجروح شدند.

در پیچ شـمیران (تقاطع خیابان های انقلاب و شریعتی) نیز حدود ۳۰ نفر از این افراد درحالی که عکس های بنی صـدر و رجوی را در دست داشـتند بـا دادن شـعار علیه امـام و مسـئولان کشور به راه پیمـایی پرداختنـد، امـا هنگامی که با اجتماع مردم مواجه شدنـد، متواری گشـتند. این افراد دقایقی بعد از مسـیرهای فرعی خود را به میدان فردوسی رساندند و در آنجا تجمع کردند. تظاهرکنندگان درحالی که قصد حمله به کمیته منطقه ۹ تهران را داشتند با اجتماع دوباره مردم مواجه و با آنان درگیر شدند.

در این مکان، نیروهای کمیته برای متفرق کردن تظاهرکننـدگان اقـدام به اسـتفاده از گاز اشک آور و تیرانـدازی هوایی کردنـد، اما براثر تیراندازی عناصر سازمان، ۲ عابر و یک پاسـدار شـهید و عده ای مجروح شدند. درگیری ها با دسـتگیری تعدادی از این افراد خاتمه یافت.(۲)

خبرگزاری فرانسه بـا انعکـاس اخبار مربوط به اجتماع و تظاهرات هواداران سازمان مجاهـدین خلق در چنـد نقطه ازجمله میـدان راه آهن تهران اعلام کرد که در تظاهرات امروز، مجاهدین خلق که عکس هایی از بنی صدر و رجوی را حمل می کردند، شـیشه های یـک ساختمـان دولتی را شکسـتند و لاستیک چنـد اتومبیل را پاره کردنـد. تظاهرکننـدگان ضـمن دادن شـعارهایی نظیر "جنبش ما مردمی است"، از مردم می خواسـتند به آنـان ملحق شونـد. این افراد همچنین اقـدام به پرتـاب کوکتـل مولوتف و تیرانـدازی هوایی کردنـد. در بخش دیگری از این گزارش آمده است: «این تظاهرات درحالی که ۲۰ نفر از مجاهدین خلق که توسط چند مرد مسلح احاطه شده بودند و پیشاپیش یک اتومبیل که در آن نیز افراد مسلح جا گرفته بودند، آغاز شد.»

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۲- همان؛ و - سند شماره ۵۳۷۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اداره امور اجتماعی شاجا به فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب

اسلامی، ۲۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه کیهان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۲.

خبرگزاری فرانسه در پایان گزارش خود افزوده است: پاسداران و اعضای کمیته های انقلاب

با شلیک گلوله هواداران مجاهدین خلق را در مقابل ایستگاه راه آهن متفرق کردند و با موتورسیکلت به تعقیب آنان پرداختند.(۱)

۱

درگیری با نیروهای کمیته و سپاه، ترور مسئول بسیج سپاه پاسداران کرج و پرتاب نارنجک به سمت دفتر حزب جمهوری اسلامی منطقه۷ ازجمله اقدامات امروز افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق(منافقین) در تهران و کرج بود. امروز همچنین نیروهای سپاه پاسداران و کمیته مرکزی انقلاب موفق به کشف یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق در تهران و یکی از پایگاه های سازمان چریک های فدایی خلق در کرج شدند. در دو نقطه از تهران نیز چندین قبضه اسلحه کشف شد.

صبح امروز، سرنشینان مسلح یک خودرو در بزرگ راه افریقا، اتومبیل گشت کمیته انقلاب اسلامی را به رگبار بستند. براثر اصابت گلوله شیشه های خودرو شکست. با واکنش و تیراندازی متقابل نیروهای کمیته، ۳ نفر از مهاجمان که ۱۲ تا ۱۶ ساله بودند، تسلیم شدند، اما راننده که تیر خورده بود موفق به فرار شد. از داخل اتومبیل مهاجمان ۳ اسلحه ژ۳، یک کلاشینکف و یک نارنجک جنگی به دست آمد.

یکی از دستگیرشدگان که دانش آموز و عضو سازمان مجاهدین خلق بود، در بازجویی ها گفت: «با تلفن به ما اطلاع دادند که برای انجام عملیات نظامی در داخل اتومبیلی در خیابان دکتر شریعتی اسلحه قرار داده شده است. ما پس از برداشتن اسلحه ها پاسداران را به رگبار بستیم.» با اعترافات این فرد چند قبضه اسلحه دیگر که در محل پنهان شده بود، کشف شد.(۲)

در حادثه مشابه دیگری نیروهای گشتی کمیته مرکزی در بزرگ راه مدرس تهران به سرنشینان یک اتومبیل پیکان مشکوک شدند و تصمیم به متوقف کردن خودرو گرفتند، اما سرنشینان اتومبیل با اسلحه یوزی به سوی پاسداران کمیته تیراندازی کردند که براثر تیراندازی متقابل، یکی از آنان کشته و دیگری مجروح و دستگیر شد.(۳)

در شهرک کرج نو واقع در شمال شرقی کرج نیز مسئول بسیج سپاه پاسداران این منطقه به نام احمد فروغی، به دست ۴ تن از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق ترور شد و به شهادت رسید. پس از این حادثه نیروهای سپاه به تعقیب مهاجمان پرداخته و با آنان درگیر شدند، در این حادثه یک نفر از افراد سازمان کشته و ۳ نفر دیگر دستگیر شدند.(۴)

امروز همچنین نیروهای سپاه پاسداران یکی از مهم ترین پایگاه های سازمان چریک های فدایی خلق شاخه اشرف دهقان را در کرج کشف و ۵ نفر از اعضای این سازمان را دستگیر کردند. از این پایگاه ۳ مسلسل یوزی با ۶ خشاب، یک اسلحه کمری و مقداری فشنگ،

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۶، ۲۲/۶/۱۳۶۰، صص ۵ و ۶، تهران - خبرگزاری فرانسه، ۲۱/۶/۱۳۶۰.

۲- روزنامه کیهان، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲۲/۶/۱۳۶۰،ص ۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۴.

۴- روزنامه کیهان، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۲ نارنجک، ۳ اتومبیل، یک موتورسیکلت، یک دوربین و مقادیر زیادی اسناد جعلی مانند

شناسنامه، گواهینامه، رونوشت شناسنامه و یک صد و ده هزار تومان وجه نقد که برای رهن خانه های تیمی از آن استفاده می شد، به دست آمد.

در تحقیقات اولیه مشخص شد افراد دستگیرشده در این پایگاه، عامل سرقت ۴ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان وجه نقد از بانک سپه کرج بودند. در جریان این سرقت ۲ تن از محافظان بانک شهید و یک عابر نیز از ناحیه چشم مجروح شده بود.(۱)

براثر انفجار یک نارنجک جنگی که ساعت ۶ صبح، به سوی دفتر حزب جمهوری اسلامی منطقه ۷ در خیابان جوادیه در جنوب تهران پرتاب شد، قسمتی از این دفتر تخریب شد و شیشه های این ساختمان و چند ساختمان مجاور به کلی فروریخت. عاملان این حادثه که دو موتورسوار بودند، گریختند.(۲)

در حوزه استحفاظی کمیته منطقه ۱۳ تهران هم یک موتورسوار درحال حرکت، یک نارنجک جنگی به سوی مغاره یکی از افراد متعهد شهر پرتاب کرد و متواری شد.(۳)

پاسداران کمیته مرکزی انقلاب اسلامی یکی از خانه های تیمی سازمان مجاهدین خلق را در چهارراه لشکر تهران، کشف و هر ۳ عضو آن را دستگیر کردند. ۲ تن از این افراد که در حین دستگیری اقدام به مقاومت مسلحانه کرده بودند، مجروح شدند. از این خانه، کروکی منازل چند تن از نیروهای نهادهای انقلابی برای اجرای عملیات ترور و مقداری مهمات به دست آمد.(۴)

علاوه براین امروز در خیابان صمدیه لباف، از داخل یک اتومبیل ۷ عدد خمپاره کشف شد و در خیابان سی متری جی نیز از یک نفر یک قبضه اسلحه ژ۳ با ۵ خشاب فشنگ به دست آمد.(۵)

۱

در اقدامات تروریستی افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق(منافقین) در قائم شهر یک نفر به شهادت رسید. ترور حجت الاسلام اژه ای در اصفهان و یک پاسدار در رامسر نیز ناکام ماند.

علیرضا نظری سرایدار یک مدرسه که از اعضای بسیج قائم شهر بود، شب هنگام، در منزلش به دست افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق ترور شد و به شهادت رسید. وی ساعت ۲ بامداد و پس از اتمام مأموریت پاسداری از مسجد محل، برای استراحت به منزلش بازگشت، دقایقی بعد ضارب که از قبل در کمین این فرد بود، وارد منزل شد و با شلیک ۳ گلوله به سر وی، او را به شهادت رساند. افراد سازمان پیش از این وی را تهدید کرده بودند.(۶)

از سوی دیگر، خبرگزاری پارس در گزارشی اعلام کرد: حمله چند فرد مسلح به منزل حجت الاسلام اژه ای یکی از روحانیون سرشناس اصفهان و عضو حزب جمهوری اسلامی با واکنش سریع محافظانش خنثی شد. در این حادثه، شماری از مهاجمان دستگیر و بقیه با تیراندازی نیروهای سپاه متواری شدند.(۷)

۱- روزنامه کیهان، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

۲- روزنامه کیهان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۶، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۱/۶/۱۳۶۰.

۴- روزنامه کیهان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۵- روزنامه کیهان، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۶- روزنامه اطلاعات، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۷- روزنامه کیهان، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۳.

در رامسر نیز ۲ فرد مسلح اقدام به تیراندازی به سوی یک پاسدار کردند که با واکنش به موقع

و اقدام متقابل وی، یکی از این دو نفر مجروح و هر دوی آنان درحالی که اسلحه و یک نارنجک همراه داشتند دستگیر شدند.(۱)

۱

به دنبال کشف ۳ خانه تیمی در کرمانشاه، زاهدان و گنبد و یک محل اختفای اسلحه و مهمات در اصفهان، تعدادی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق و یک نفر از چریک های فدایی خلق دستگیر شدند و چندین قبضه اسلحه و مقادیری مهمات و تجهیزات نیز کشف شد. آتش زدن دفتر حزب جمهوری اسلامی در ماهشهر و ناکام ماندن بمب گذاری در دفتر این حزب در زنجان از دیگر حوادث مهم امروز بود.

نیروهای سپاه پاسداران به دنبال شناسایی یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق در خیابان شریعتی کرمانشاه، آنجا را به محاصره درآوردند، ولی افراد داخل خانه اقدام به تیراندازی و مقاومت کردند. با تیراندازی متقابل پاسداران یک نفر از افراد سازمان خودکشی کرد و ۳ نفر دیگر دستگیر شدند. در این درگیری یک پاسدار به نام علی شفیعی نیز به شهادت رسید.(۲)

در زاهدان با کشف یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق، چند سرباز فراری جمعی لشکر زرهی زاهدان در این مکان دستگیر شدند و از آنها یک کلت و یک دستگاه ماشین تکثیر به دست آمد. این افراد مشخصات تعدادی از پرسنل متعهد لشکر زرهی زاهدان را برای اجرای ترور دراختیار افراد سازمان قرار داده بودند.(۳)

درپی کشف تعدادی اسلحه در یک مغازه تعویض روغن در خیابان جی اصفهان، ۲ نفر از افراد سازمان شناسایی و دستگیر شدند و از آنان ۵ اسلحه ژ۳، ۲ مسلسل یوزی، ۱۳۸ فشنگ یوزی، ۴۲ فشنگ ژ۳، ۱۰۰ عدد چاشنی، ۳ کیلو باروت، ۹۸ فشنگ از انواع گوناگون و تعدادی فرم سپاه و بلوز و شلوار ارتشی به دست آمد.(۴)

در حادثه دیگری دو نفر از افراد ضدانقلاب دفتر حزب جمهوری اسلامی ماهشهر را با بنزین به آتش کشیدند. در این حادثه اموال موجود در این دفتر در آتش سوخت و خسارت جزئی به ساختمان وارد شد. درپی وقوع این حادثه، رادیو بغداد به نقل از جبهه عربی آزادی بخش الاحواز (وابسته به رژیم عراق) ادعا کرد که در این اقدام قسمتی از ساختمان تخریب شده است و ۲ ماشین منهدم و ۳ نفر کشته و ۷ تن زخمی شده اند.(۵)

در گنبد، یک خانه تیمی متعلق به سازمان چریک های فدایی خلق (اقلیت) به همت واحد عملیات سپاه کشف و یک نفر از افراد این سازمان دستگیر شد. از این خانه تعدادی نشریه و مدارک سازمانی نیز به دست آمد.

در همین شهر، یکی از افراد وابسته به چریک های فدایی خلق (اکثریت) ۳ قبضه اسلحه ژ۳

۱- سند شماره ۱۷۴۰۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (چالوس)، به فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ستاد مرکزی، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص ۱.

۲- روزنامه اطلاعات، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - سند شماره ۱۵۲۵۲۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی، شماره ۱۱۵، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۵.

۳- سند شماره ۵۲۷۳۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۶ (کرمان) به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- سند شماره ۱۳۳۸۹۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سپاه اصفهان به اطلاعات سپاه تهران، ۲۲/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- سند شماره ۱۳۲۶۶۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه خرمشهر، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۳۴۴۷۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری خوزستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۲۴/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.

را که در بیابان های اطراف پنهان کرده بود به سپاه پاسداران تحویل داد.(۱)

امروز، ۳ نفر از هواداران فعال فراری سازمان چریک های فدایی خلق نیز با تلاش نیروهای سپاه پاسداران منطقه ۳ کشور (گیلان و مازندران) دستگیر شدند.(۲)

در زنجان هم یک بمب ساعتی حاوی حدود ۱۵۰۰ گرم تی.ان.تی. که در طبقه زیرین دفتر حزب جمهوری اسلامی این شهر در یک مغازه کار گذاشته بود، با هشیاری صاحب مغازه کشف شد. نیروهای سپاه بلافاصله با حضور در محل این بمب را قبل از انفجار خنثی کردند.(۳)

۱

درپی شهادت آیت الله مدنی نماینده امام و امام جمعه تبریز، امام خمینی پیامی خطاب به مردم ایران صادر کردند. در قسمتی از این پیام ضمن تجلیل از شخصیت اخلاقی و معنوی شهید مدنی، درخصوص نقش سازمان مجاهدین خلق(منافقین) در این اقدام آمده است: «با شهیدنمودن یک تن دیگر از ذریه رسول الله و اولاد روحانی و جسمانی شهید بزرگ امیرالمؤمنین، سند جنایات منحرفان و منافقان به ثبت رسید. سید بزرگوار و عالم عادل عالی قدر و معلم اخلاق و معنویات، حجت الاسلام والمسلمین، شهید عظیم الشأن، مرحوم حاج سید اسدالله مدنی - رضوان الله علیه - همچون جد بزرگوارش در محراب عبادت به دست منافقی شقی به شهادت رسید. اگر با به شهادت رسیدن مولای متقیان، اسلام محو و مسلمانان نابود شدند، شهادت امثال فرزند عزیزش شهید مدنی هم آرزوی منافقان را برآورده خواهد کرد. اگر خوارج سیاه بخت از شهادت ولی الله الاعظم طرفی بستند و به حکومت رسیدند، این گروهک های خائن نیز به آمال خبیث خود - که سقوط حکومت اسلام و برقراری حکومت امریکایی است - می رسند. آنان لعنت خدا و رسول و ننگ ابدی را برای خود و اینان عذاب ابدی خدا و نفرت و لعنت قادر متعال و امت اسلام را برای خود، هم پیمانان و اربابان خونخوار خویش، به بار آوردند. ملت بزرگ و روحانیون معظم چون صفی مرصوص ایستاده اند که هر پرچمی از دست توانای سرداری بیفتد، سردار دیگری آن را برداشته و به میدان آید و با قدرت بیشتر در حفظ پرچم اسلامی به کوشش برخیزد. شهید مدنی با شهادت مظلومانه خود، ضدانقلاب و منافقین ضداسلام را به کلی منزوی کرد. این چهره نورانی اسلامی عمری را در تهذیب نفس و خدمت به اسلام و تربیت مسلمانان و مجاهده در راه حق علیه باطل گذراند و از چهره های کم نظیری بود که به حد وافر از علم و عمل و تقوا و تعهد و زهد و خودسازی برخوردار بود. به شهادت رساندن چنین شخصیتی به تمام معنا اسلامی، همراه با تنی چند از فرزندان اسلام و یاران باوفای انقلاب اسلامی در میعادگاه نماز جمعه و در حضور جماعت مسلمین، جز عناد با اسلام و کمربستن به محو آثار شریعت و تعطیل جمعه و جماعت مسلمین توجیهی ندارد. اگر تا امروز برای جنایت ها و شرارت های خود بهانه های بی پایه ای می تراشیدند، در شهادت عالم متقی که جز درباره خدمت به اسلام و مسلمانان نمی اندیشید، بهانه ای جز انتقام از اسلام و ملت شریف نمی توانند بتراشند.

۱- سند شماره ۱۷۴۰۷۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (فرماندهی) به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی)، ۲۲/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- سند شماره ۱۷۴۰۷۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (فرماندهی) به سپاه پاسداران

انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی)، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۳- روزنامه جمهوری اسلامی، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۱۴.

انتقام از اسلام، که آن را اساس سقوط دستگاه های جبار و شکست ابرقدرت ها در ایران و پس از آن در

منطقه می بینند، و از ملت قدرتمند که پشت بر آنان نموده و کاخ های آمال و آرزوی آنان را درهم کوبیده و تمامی آنان را از صحنه تا ابد بیرون رانده است، می گیرند. مردم رزمنده ایران و خصوص مردم غیرتمند آذربایجان که چنین روحانی متعهد و عالم عالی قدری را از دست داده اند و حریف شکست خورده خود را می شناسند با عزمی جزم و اراده های خلل ناپذیر انتقام خود را از آنان می گیرند.»(۱)

۱

سخنگوی موقت دولت در مصاحبه ای مطبوعاتی و رادیو تلویزیونی، مواضع دولت را درباره موضوعات مهم جاری کشور، ازجمله آخرین وضعیت گروه های مسلح ضدانقلاب و ترور مقامات و شخصیت ها، تشکیل سازمان اطلاعاتی و... بیان کرد و سپس به پرسش های خبرنگاران داخلی و خارجی پاسخ داد.

بهزاد نبوی درمورد اقدام دولت جدید آیت الله مهدوی کنی برای تشکیل سازمان اطلاعاتی و امنیتی کشور گفت: «تشکیل یک سازمان اطلاعاتی قوی یکی از مسائل مهم جامعه امروز ماست، ولی مسئله ای که دراین رابطه مردم باید بدان توجه کنند این است که تشکیل چنین سازمانی به آسانی امکان پذیر نیست، چراکه این سازمان نیاز به افرادی صددرصد مطمئن، قابل اعتماد، پرتوان و باتجربه دارد که پیداکردن چنین افرادی آسان نیست، زیرا برای این کار نمی توان تنها به ایمان و یا تنها به تجربه افراد اکتفا کرد و عضو این سازمان باید هر دو خصیصه را باهم داشته باشد. مثلاً درمورد ساواک رژیم گذشته که مراحل انحلال آن پس از پیروزی انقلاب مرحله به مرحله انجام شد، افراد آن باتجربه بودند، اما تجربه شان در خدمت مردم و انقلاب نبود و به ناچار باید منحل می شد که به وسیله خود مردم منحل شد، اما جو زمان بعد از انقلاب طوری بود که مردم گمان می کردند دیگر نیازی به یک سازمان اطلاعاتی ندارند و هر سازمان اطلاعاتی، ساواک را در ذهنشان مجسم می کرد. دشمنان انقلاب هم برای اینکه ما را از تشکیل چنین سازمانی که به ضررشان بود، منصرف کنند. پشت سرهم شایعه سازی می کردند که مثلاً ساواک درست کرده اند و غیره، این جو شاید تاحدود یک سال و نیم پس از انقلاب ادامه داشت، تا اینکه برادران متعهد به تدریج در نهادهای مختلف شروع به تشکیل ادارات اطلاعاتی کردند که زیاد جدی نبود و دنبال نشد. بعد هم شورای انقلاب، قانونی برای تشکیل سازمان اطلاعاتی تصویب کرد که آن هم اجرا نشد، اما اخیراً طرحی تهیه و به مجلس تقدیم شده که اگر ان شاءالله تصویب شد، به زودی یک سازمان اطلاعاتی یکپارچه و اسلامی و مردمی تشکیل خواهد شد. سازمانی که مسلماً مثل ساواک نخواهد بود و ازنظر وسعت هم شباهتی به آن نخواهد داشت.

در این سازمان اطلاعاتی اسلامی مردم نقش چشم ها را باید داشته باشند که نظارت عمومی بر جامعه داشته باشند و براساس امربه معروف و نهی ازمنکر با سازمان همکاری نمایند.»

۱- صحیفه امام، پیشین، صص ۲۲۷ - ۲۲۵.

سخنگوی موقت دولت در ادامه افزود: «البته این بدان معنا نیست که ما اکنون فاقد سازمان

اطلاعـاتی هستیم، زیرا تمـام این خانه های تیمی که کشف می شونـد و یا افرادی که دسـتگیر می گردنـد، همه ازطریق سازمانی که اطلاعات واصـله ازطرف مردم را ارزیابی می کنـد، شـناسایی می شوند و اینکه اکنون سازمان چریک های اقلیت و پیکار به کلی از توان افتـاده انـد و دیگر خبری از آنهـا نیست و یا به سازمان مجاهـدین خلق نیز ضـربه های اساسـی وارد شـده، به خاطر وجود همین سازمان اطلاعاتی است، اما مردم نباید انتظار داشـته باشند که به محض تشکیل سازمان اطلاعاتی دیگر اتفاق نیفتد، چون افراد آن به تجربه نیاز دارند، حتی افراد ساواک هم پس از سال ها فعالیت هنوز تجربه کامل را برای مبارزه با مخالفان خود نداشته[اند].»

بهزاد نبوی در پاسـخ به پرسشـی درخصوص اقـدامات انجـام شـده برای مقابله با شـماری از هواداران سازمان مجاهـدین خلق که در برخی خیابان ها به صورت مسـلحانه راه پیمایی می کننـد، اظهار کرد: «راه پیمایی اسـمش را نگذارید، همچنان که گفتیم مجاهدین خلق روش هـای خاصـی برای به اصـطلاح مقابله با نظام جمهوری اسـلامی اتخاذ کرده انـد؛ ازجمله ترور، آتش سوزی و تخریب و عمـدتاً از این نوع اعمـال، امـا در هفته هـای اخیر ظـاهراً روش هـای جدیـدی نیز به کار گرفته انـد. یکی از این روش ها اسـتفاده از عوامـل نفوذی بود که مثلاً در [حوادث انفجار دفتر] نخست وزیری و دادسـتانی نمونه اش را دیـدیم که البته نشان می دهـد که اینها واقعاً دارنـد از مـایه می خورنـد، زیرا وجود این افراد نفوذکرده می توانست در درازمـدت مؤثر باشـد، درحالی که دارنـد اکنون از وجود آنهـا اسـتفاده می کننـد و این نشـان دهنـده وضع خراب آنها است. روش دیگری که اتخاذ کرده انـد و تقریباً از ده روز پیش شروع شده است این است که به هواداران و میلیشیا دستور می دهند که مثلاً ساعت ۵/۴ بعدازظهر، در پنج نقطه و در هر نقطه بیست نفر سر ساعت معینی حاضر باشند و چند نفر مسلح نیز آنها را پوشش می دهند و یک تیم کوکتل انداز هم دارند که به آنها دستور می دهند پیراهن رزرو با خود بیاورند و ده دقیقه تظاهرات می کنند و سپس متفرق می شوند. همچنین به آنها گفته شده که پس از متفرق شدن کنار خیابان بایستید و بگویید:"تاکسـی مسـتقیم". تحلیلی که برای این جوان ها هم کرده اند جالب است، به آنها گفته انـد روزنـامه هـا و رادیو تلویزیون تحریم است، آنهـا به هیـچ وجه تلویزیون نگـاه نمی کننـد حتی یک نماز جمعه را هم نمی بیننـد. روزنـامه هم نمی خواننـد و درنتیجه به آنها می گوینـد که آخرین نظرسـنجی نشان داده است که ۸۰ درصد مردم با ما هسـتند. مثل زمان شاه بیاییـد شـعار ضدرژیم بدهید و مردم به شـما ملحق می شوند. البته، قابل تذکر است که زمان شاه هم آنها نبودند که شـعار ضـدرژیم می دادند. روز چهارشـنبه در هفت هشت نقطه شـهر تظاهراتی بوده از همین جوان های ناآگاه که حدود ۱۰۰ نفرشان نیز دستگیر شده اند. این یک چنین برنامه ایست و اسمش را هم راه پیمایی نگذارید. اینها البته قصد دارند حرکت های بزرگ تری هم بکنند که اوج کارشان همان ۲۵ و ۳۰ خرداد بود که با

یورش مردمی خنثی شد و در یک روز نیز ۱۰۰ نفر از آدم هایشان را نیز از دست داده اند. برای

آنها کم نیست. فعلاً مسئله برای دستگاه های اطلاعاتی مطرح است و اگر لازم باشد مردم در جریان قرار می گیرند تا در صحنه حاضر شوند. در این روزها نیز در اکثر این تظاهرات، مردم آنها را خفه کرده و جلوشان را گرفتند و دستگیری این ۱۰۰ نفر نیز نشان دهنده همین موضوع است.»

سخنگوی موقت دولت همچنین درمورد نقش عناصر نفوذی سازمان مجاهدین خلق در انفجارهای دفتر حزب جمهوری اسلامی، نخست وزیری و دادستانی و چگونگی نفوذ این افراد در دستگاه های دولتی و نهادهای انقلابی ایران گفت: «مسئله ای که دراین رابطه مطرح است، وجود عوامل نفوذی در همه ارگان ها مثل حزب، نخست وزیری و دادستانی است. اکنون خیلی ها مراجعه می کنند و می گویند چطور هنوز عوامل نفوذی در نهادها و ارگان های دولتی وجود دارد، ولی اینها باید بدانند که این مسئله به خاطر ویژگی های خاص انقلاب ماست. مثلاً بعد از پیروزی انقلاب، در همان روزهایی که هنوز دولت شکل نگرفته بود و همه کارها به دست کمیته ها بود، خود من در کمیته مرکزی کار می کردم و آنجا می دیدم که چگونه عوامل مختلف به داخل کمیته نفوذ می کنند. مثلاً شخصی که از لای نرده ها موفق می شد خودش را به داخل محوطه کمیته بیندازد، به دلیل آنکه کسی دیگری را نمی شناخت، پس از چند روز موفق می شد بازوبند انتظامات را بگیرد و در محوطه تردد کند و پس از آن نیز به دفتر راه می یافت و پس از چندی یک عضو باسابقه کمیته می شد. تازه اگر هم شناسایی می شد و از کمیته بیرونش می کردند، به خاطر سابقه ای که در کمیته پیدا کرده بود، از نهادها و ارگان های انقلابی دیگر سر در می آورد.»

وی افزود: «البته، این عناصر از حمایت دولت موقت و بعد هم بنی صدر برخوردار بودند و همان طورکه می دیدیم در هر جایی که می خواستند پاک سازی انجام دهند با مخالفت دولت موقت و دارودسته بنی صدر و غیره روبه رو می شدند.»(۱)

۱

رادیو بی بی سی و مجله امریکایی نیوزویک با اشاره به کاهش صدور نفت و کم شدن درآمدهای ارزی ایران به بررسی وضعیت اقتصادی این کشور پرداختند.

بی بی سی در گزارشی تحلیلی مدعی شد با امتناع برخی مشتریان نفت ایران از خرید نفت به بهانه بالابودن قیمت، فروش نفت ایران از مرحله بد وارد مرحله بدتر شده است و درصورت ادامه این وضعیت ایران دچار ورشکستگی خواهد شد. در قسمتی از این گزارش آمده است:

«ارقامی که اخیراً توسط بانک مرکزی ایران انتشار یافته است، نشان می دهد که واردات ایران در ماه، سر به بیش از یک میلیارد دلار می زند، درحالی که درآمد نفت که درواقع تنها منبع ارز خارجی کشور است به سختی به نیمی از رقم هزینه دولتی می رسد. در ماه گذشته، رقم درآمد نفت ایران تقریباً به صفر رسید، زیرا اغلب مشتریان بین المللی نفت به دلیل آنکه می گویند قیمت نفت ایران

۱- روزنامه کیهان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، صص ۴ و ۱۴.

بالاست از خریدن آن خودداری می کنند. ایران هنوز حدود نیم میلیون بشکه در روز نفت صادر می کند، اما اکنون

این معـامله نفت بیشتر بـا کشورهای اروپای شـرقی و ترکیه و هندوسـتان و به طریق پایاپای است. اگر ایران اقـدام فوری جهت بهبود وضع اقتصـادی خود انجام ندهـد کشور تا یک سال دیگر به ورطه ورشکسـتگی کشـیده می شود. به دلیل وضع سیاسـی و نیز نتایج نظـامی، کاسـتن از مقـدار واردات غیرممکن است. مـواد غـذایی، مواد خـام و تجهیزات نظـامی واردات ایران را تشـکیل می دهـد و تجهیزات نظامی، که از بازارهای سـیاه بین المللی تهیه می شود، برای جنگ با عراق ضـروری است. از هر طرف که نگاه کنیم ایران بـا مشـکلاتی احـاطه شـده است که ظاهراً غیرقابل حل است. بااین همه، به نظر نمی رسـد که هیـچ یک از این مشـکلات به تنهایی، یعنی مجاهدین به تنهایی؛ ناآرامی در میان اقلیت های قومی؛ وضع تیره وتار اقتصادی به تنهایی برای ازپای درآوردن رژیم در آینده نزدیک کافی باشد.»(۱)

مجله امریکایی نیوزویک هم در مقاله ای به تعامل ایران و شـرکت های چندملیتی نفتی پرداخته و دلیل کاهش درآمد نفتی ایران را لغو قراردادهای نفتی منعقدشده با این شـرکت ها، پس از پیروزی انقلاب عنوان کرده است. به نوشته این نشریه: «ایران همه موافقت نامه هایی را که قبل از انقلاب اسـلامی در سال ۱۹۷۹، با شـرکت های چندملیتی نفتی منعقد نموده، رسماً لغو کرده است. این اولین اقـدام قانونی برای جامه عمل پوشاندن به اخراج تولیدکنندگان خارجی نفت بعد از سـقوط شاه است. از آن زمان، شـرکت خدمات نفتی ایران که کنسرسـیومی است متشکل از چهارده شرکت بین المللی نفت ازجمله بریتیش پترولیوم، موبیل، گلف و اکسون، قانوناً درحـالت فراموشـی به سر برده است. این گروه در سال ۱۹۷۳، به منظور اداره اکثر حوزه هـای نفتی و خریـداری تولیـدات آنها برپا شد، ولی در سال ۱۹۷۹، از کار ایسـتاد. از آن هنگام تاکنون، تهران در اداره صنایع نفتی خود کوشش نموده، اما چندان موفق نبوده است. سـطح تولید به سـرعت از حدود ۵ میلیون بشـکه در روز قبـل از انقلاب به ۵۰۰ هزار بشـکه درحال حاضر سقوط کرده است. اکنون تصـمیم رسـمی نسبت به لغو عهـدنامه سال ۱۹۷۳ بـازگشت به سـطح تولیـد بالاتر را مشـکل تر می نمایـد. لاری گلـد استین کارشناس اقتصادی در نیویورک، می گوید برای ادامه حیات، ایران مجبور است که سطح تولید خود را تا ۵/۲ میلیون بشکه در روز بالاـ برد، امـا با ابطال این قراردادها اوضاع را بر خود سـخت تر کرده است.» نیوزویک در پایان مـدعی شـده است: «در آینـده، هیچ شرکت نفتی ایران را به عنوان یک منبع تهیه باثبات نفت قبول نخواهد داشت.»(۲)

ص:۸۴۵

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۶، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۳ ضمیمه، رادیو لندن، ۲۱/۶/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۱، ۲۷/۶/۱۳۶۰، ص۵، واشنگتن - خبرگزاری پارس، ۲۶/۶/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ یکشنبه ۲۲ شهریور ۱۳۶۰ ۱۴ ذیقعده ۱۴۰۱ ۱۳ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

ارتش عراق امروز با گلوله های خمپاره و توپ تأسیسات اقتصادی و بخشی از مناطق مسکونی شهر آبادان و حوالی پاوه را هدف قرار داد.

در حملات امروز عراق به شهر آبادان یک مخزن نفت دچار حریق شد. همچنین، براثر اصابت گلوله خمپاره به ۲ منزل مسکونی در کوی بازرگانی این شهر ۲ نفر شهید و چند تن مجروح شدند و خساراتی نیز به بار آمد.(۱)

روستای خانقاه در ۳ کیلومتری جنوب پاوه، نیز امروز هدف حملات توپخانه ای عراق قرار گرفت که براثر آن یک خانه مسکونی آسیب دید و ۵۶ رأس گوسفند و بز اهالی روستا تلف شد.(۲)

درحالی که مناطق مسکونی ایران تقریباً هر روز زیر آتش سلاح های سبک و سنگین ارتش عراق قرار دارند، ارسال کمک های نظامی و تسلیحاتی کشورهای عربی به عراق همچنان دنبال می شود.

در این راستا امروز ۳۷ کامیون حامل مهمات و تجهیزات نظامی ازطریق مرز عُرعُر در عربستان، ۱۷ دستگاه کامیون نظامی ایفا حامل مهمات سبک و سنگین از مرز الوراء در اردن و ۱۲ خودرو حامل مهمات از مرز کویت وارد عراق شدند.(۳) گفتنی است سه روز پیش نیز ۲۴ خودرو حامل مهمات و تجهیزات از مرز اردن و ۸ خودرو ازطریق کویت وارد عراق شده بود.(۴) علاوه براین در روز سه شنبه (۱۷/۶/۱۳۶۰) هم ۴۶ کامیون نظامی حامل انواع مهمات و تعدادی موشک انداز کاتیوشا ازطریق مرز اردن به عراق ارسال گردیده بود.(۵)

۲

خبرگزاری آسوشیتدپرس در گزارشی با عنوان "جنگ یک ساله ایران و عراق" به نقل از میانجیگران سازمان کنفرانس اسلامی تأکید کرد: «ایران معتقد است تا خروج آخرین سرباز عراقی از قلمرو ایران هیچ گونه مذاکرات صلحی امکان پذیر نخواهد بود.»

شرایط ایران و عراق برای پایان دادن به جنگ، تأکید بر حاکمیت بلامنازع رژیم عراق بر

۱- سند شماره ۴۱۷۶۰۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی استان خوزستان (اهواز) به استاندار استان خوزستان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- سند شماره ۳۲۷۱۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندار پاوه و اورامانات به استاندار استان کرمانشاهان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۱۴۵۰۰۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی، قرارگاه مقدم نزاجا غرب (رکن۲) (کرمانشاه)، شماره ۱۱۶، ۲۷/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۱۳۸۴۰۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به

سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۴/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۳۸۳۶۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۳/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- سند شماره ۱۴۵۰۰۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین؛ و - سند شماره ۱۳۸۳۷۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۲/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۳۸۴۳۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- سند شماره ۱۵۲۴۰۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۲۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن ویژه خبری، شماره ۸، ۱۲/۸/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۱۵۲۵۲۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی، قرارگاه مقدم نزاجا غرب (رکن۲)، شماره ۱۱۵، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۴.

اوضـاع داخلی این کشور و تـأثیر جنـگ در کاهش صادرات نفت دو کشور به ویژه عراق از موضوعاتی است که در این گزارش به آن پرداخته شده است. در بخشـی از این مطلب آمده است: «اولاف پالمه، نماینده سازمان ملل که ریاست یکی از چهار هیئت صلح – به منظور پایـان دادن به جنـگ عراق علیه ایران را به عهـده داشت، مـاه آوریل گذشـته گفت هر دو کشور معتقدنـد که جنگ در جبهه ها به پیروزی هیـچ یک از طرفین نخواهـد انجامید. از سوی دیگر نیز ثابت شده که تلاش های دیپلماتیک جهت پایان دادن به این جنگ مثمر ثمر واقع نخواهد بود.

پالمه، یاسـر عرفات و میانجیگران کنفرانس اسـلامی و کشورهای غیرمتعهـد اظهار داشـته انـد که ایران معتقد است تا خروج آخرین سرباز عراقی از قلمرو ایران هیـچ گونه مـذاکرات صـلحی امکان پـذیر نخواهد بود. در همین حال، عراق قول داده است تا زمانی که ایران، حاکمیت عراق بر گذرگاه آبی ۲۰۰ کیلومتری شط العرب [اروندرود] را به رسمیت نشناسد به جنگ ادامه خواهد داد.

تحلیـل گران و دیپلمـات های خاورمیانه که سال گذشـته ادامه جنگ را تنها برای مـدت یک هفته پیش بینی کرده بودنـد، اکنون بر این عقیـده انـد تـا بروز تغییری در رهبری یکی از دو کشور متخاصم، این جنگ ادامه خواهـد یافت. عراقی هایی که از بیروت عبور می کردند، گفتند سـرازیرشدن آزاد پول به این کشور آن هم به این ترتیب تا کنون سابقه نداشـته است و تصـریح کردند این امر به خـاطر راضـی نگـاه داشـتن مردم عراق از رهـبر این کشور علی رغم طفره رفتن از اسـتقرار صـلح صورت می گیرد. یـک عراقی که خواست نـامش فـاش نشود، گفت هر خانواده ای که پسـر خود را در جنگ از دست می دهـد پول و خانه جدیـد دریافت می کنـد. یکی دیگر از اتبـاع عراق گفت دولت شدیـداً مراقب است که هیـچ گونه کمبودی به وجود نیایـد و اکثریت اقلام مورد نیاز ازطریق بنادر پادشاهی اردن وارد بغداد می شود.

در ایران اثرات جنگ بیشـتر مشـهود می شود. [به گفته] یـک ایرانی که اخیراً به بیروت آمـده است، اکنون در ایران کمبودهـایی به چشم می خورد که دولت آن را ناشی از جنگ می داند. این کمبودها بیشتر شامل مواد غذایی، مرغ، تخم مرغ و دیگر مواد خام می شود. وی گفت تأمین بنزین همچنان به سختی صورت می گیرد و کپسول گاز برای مصارف خانگی نیز پیدا نمی شود.»

آسوشـیتدپرس در بخشـی دیگری از گزارش خود ضـمن بررسی وضعیت صدور نفت دو کشور و مشکلات موجود دراین زمینه که به شـدت تحت تأثیر اوضاع جنگی دو کشور و منطقه است، آورده است: «در دهه ۱۹۷۰، نفت برای هر دو کشور ایران و عراق منبع عمده درآمد به شمار می رفت. ایران قبل از انقلاب اسلامی در این کشور روزانه بین ۵ تا ۶ میلیون بشکه نفت تولید می کرد. کمی قبل از بروز جنگ، ایران حدود ۵/۱ میلیون بشکه نفت در روز تولید می کرد، درحالی که تولید عراق روزانه ۵/۳ میلیون بشکه بود. این جنگ بر صادرات هر دو کشور تأثیر گذارد، لکن عراق به خاطر موقعیت بهتر ذخایر ارزی اش و جمعیت ۱۳ میلیونی آن

در مقایسه با ۳۶ میلیون جمعیت ایران در وضعیت بهتری قرار دارد.

یـک تحلیـل گر نفتی خاورمیانه که خواست نامش فاش نشود گفت تولیـد نفت ایران ظرف هفته های اخیر بالغ بر ۲/۱ میلیون بشکه در روز بوده که ۸۰۰ هزار بشـکه آن صادر شده است. وی افزود عراق نیز در چند هفته گذشـته یک میلیون بشـکه نفت تولید کرده که ۸۰۰ هزار بشـکه آن برای صـادرات بوده است. ... در روزهـای نخست جنگ، ترمینال های نفتی عراق دراثر حملات ایران نابود شد و اکنون عراق برای صدور نفت خود تنها به خط لوله هایی که از ترکیه و سوریه می گذرد متکی است. ناظران نفتی می گویند علی رغم حملات مکرر عراق به بنـدر خـارک، ایران همچنـان برای صـدور نفت از این ترمینـال و همچنین بنـدر کوچک تر لاوان استفاده می کند.»(۱)

۱

کمین افراد چریـک هـای فـدایی خلق (اقلیت) به پیشـمرگان مسـلمان کرد در محله شـریف آباد شـهر سـنندج، اعـدام یکی از اکراد مسـلمان طرف دار جمهوری اسـلامی به دست عناصـر حزب دمکرات و تسـلیم شدن یکی از افراد وابسته به این حزب ازجمله وقایع امروز مناطق غرب کشور می باشد.

درپی درگیری میـان پیشـمرگان مسـلمان کرد و افراد گروه هـای مسـلح ضـدانقلاب که بـا حمله چریک های فـدایی خلق به پایگاه پیشـمرگان در محله شـریف آبـاد سـنندج آغـاز شـد، یک گروه شـش نفره به قصـد کمک به افراد پایگاه با خودرو عازم این محل شدند، اما در میانه راه در محله شـریف آباد به کمین افراد چریک های فدایی خلق (اقلیت) افتادند. مهاجمان از پشت سـر با اسـتفاده از سلاح های ژ۳، کلاشـینکف و نارنجک دستی نیروهای خودی را هـدف قرار داده و ۴ نفر از آنان به نام های بابا محمد شـیخی، علی منافری، محمد رحیمی و احمد فقیه سـلیمانی را شـهید و ۲ نفر دیگر را زخمی کردنـد. در این حـادثه یـک نفر از چریک های فـدایی خلق زخمی و ۲ تـن از آنهـا کشـته شدنـد. سـایر مهاجمـان هـم اجسـاد این افراد را از منطقه خـارج کرده و از محـل حـادثه گریختند.(۲)

امروز همچنین، عناصـر حزب دمکرات یکی از افراد کرد مسـلمان طرف دار نظام جمهوری اسـلامی ایران به نام عبدالرحمن سعیدی را که مدتی قبل دستگیر و زندانی کرده بودند، اعدام کردند.

رادیو حزب دمکرات با اعلام این خبر مدعی شد که این فرد قصد فرار از زندان را داشته که به ضرب گلوله کشته شده است.(۳)

از سوی دیگر، یکی از افراد وابسـته به حزب دمکرات درحـالی که یـک اسـلحه ژ۳ و ۶ خشـاب به همراه داشت، خـود را در منطقه خراجیان واقع در ۱۱ کیلومتری شمال روانسر، به نیروهای سپاه تسلیم کرد.(۴)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۷، ۲۳/۶/۱۳۶۰، صص ۶ - ۴، بیروت - آسوشیتدپرس، ۲۲/۶/۱۳۶۰.

۲- روزنامه کیهان، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه کیهان، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۵۳۸۳۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنـگ: از فرمانـدهی سپاه منطقه۷ (کرمانشـاه) بـه فرمانـدهی سـپاه مرکز، ۲۶/۶/۱۳۶۰، سـند تـک برگی؛ و - روزنـامه اطلاعـات،

۲۹/۶/۱۳۶۰، ص ۱۱.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۳ ، ۲۹/۶/۱۳۶۰، صص ۱۱ و ۱۲ ضمیمه، رادیو صدای کردستان، ۲۸/۶/۱۳۶۰.

۴- سند شماره ۵۳۷۳۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران منطقه۷ (کرمانشاه) به تهران (فرماندهی سپاه)، ۲۲/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۱

در ترورهای امروز سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در بابلسر و مشهد ۲ نفر شهید شدند و یک نفر نیز در بندر انزلی مجروح شد. علاوه براین، براثر دومورد پرتاب بمب در الیگودرز و شیراز، خساراتی به بار آمد.

به گزارش خبرگزاری پارس، دو تن از افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب عصر امروز با حمله به ماشین شیلات در خیابان دکتر شریعتی بابلسر، پس از پیاده کردن راننده ماشین سرنشین دیگر خودرو را که یک کارگر ساده شیلات بود، با شلیک ۳ تیر به شهادت رساندند. مهاجمان سپس با استفاده از این ماشین از محل حادثه دور شدند. آنان دقایقی بعد ماشین را در کوچه خلوتی رها کردند.(۱)

در مشهد نیز دو موتورسوار مسلح که قصد ترور صاحب یک مغازه الکتریکی را داشتند، به مغازه وی مراجعه کردند. مهاجمان وقتی متوجه عدم حضور صاحب مغازه شدند شاگرد وی به نام مراد کمالی کوهساری را با شلیک گلوله به شهادت رساندند.(۲)

در بندر انزلی هم یکی از افراد متعهد شهر هنگام رفتن به محل کار خود در خیابان سپه، هدف سوءقصد دو نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق قرار گرفت و براثر اصابت گلوله کلت به فک و سینه اش مجروح شد. این شخص پس از انتقال به بیمارستان به دلیل شدت جراحات برای ادامه درمان به تهران انتقال یافت.(۳)درپی تحقیقات نیروهای سپاه پاسداران ۲ نفر دررابطه با این حادثه دستگیر شدند.(۴)

همچنین یک بمب دست ساز به سمت روابط عمومی سپاه پاسداران الیگودرز در خیابان امام خمینی پرتاب شد که پس از برخورد با یک مانع در بیرون ساختمان منفجر شد و به دو ساختمان مجاور خسارت جزئی وارد کرد.(۵)

در شیراز هم نیمه های شب یک بمب دست ساز قوی به داخل یک مغازه لوکس فروشی در سه راه زند پرتاب شد. براثر انفجار بمب، مغازه دچار حریق شد و کلیه اجناس آن در آتش سوخت. عاملان حادثه نیز متواری شدند.(۶)

۲

در جریان کشف ۶ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق(منافقین) در شهرهای مختلف کشور ۳ نفر از افراد وابسته به این سازمان کشته و چند نفر نیز دستگیر شدند.

درپی شناسایی یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق در شهر رامسر، نیروهای سپاه پاسداران و بسیج که این محل را محاصره کرده بودند، به دلیل مقاومت ساکنان با آنان درگیر شدند. در این حادثه ۲ نفر از افراد سازمان کشته و چند نفر نیز دستگیر شدند. از این خانه ۳ اسلحه ژ۳ به همراه ۲۰۰ فشنگ، یک کلت و ۳ نارنجک جنگی به دست آمد.(۷)

ص:۸۵۰

۱- روزنامه کیهان، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۱۷۴۰۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (چالوس) به فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ستاد مرکزی، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۲- روزنامه کیهان، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۳- روزنامه کیهان، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۱۷۴۰۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، صص ۱ و ۲.

۴- روزنامه اطلاعات، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۵- سند شماره ۳۲۸۶۴۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری لرستان (روابط عمومی) به هنگ ژاندارمری خرم آباد، ۲۲/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- سند شماره ۵۳۸۱۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران منطقه ۹ (شیراز) به تهران (فرماندهی و اطلاعات)، ۲۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۷- سند شماره ۱۷۴۰۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۱.

همچنین به دنبال کشف یک خانه تیمی در شهرستان فسا، یکی از اعضای آن درحال فرار، هدف اصابت گلوله قرار گرفت و کشته شد.(۱)

در بابلسر نیز با همکاری مردم ۳ خانه تیمی گروه های مسلح ضدانقلاب کشف شد. براساس اطلاعات به دست آمده و پیگیری های بعدی تعدادی از وابستگان به این گروه ها دستگیر شدند.(۲)

امروز یک خانه تیمی هم در رودسر کشف شد. از این مکان یک عدد نارنجک و ۱۷۰ فشنگ کلاشینکف به دست آمد.(۳)

در بندر ترکمن هم یک نفر از افراد وابسته به گروه های معارض که در اقدام نظامی علیه پاسگاه منطقه گومیش تپه مشارکت داشت، دستگیر شد.(۴)

۱

آیت الله منتظری در مراسم تشییع پیکر ۲۰ تن از شهیدان جنگ تحمیلی در نجف آباد استان اصفهان(۵)، در سخنانی ضمن اشاره به جایگاه شهیدان جنگ، مطالبی را درمورد قدرت طلبی رهبران سازمان مجاهدین خلق (منافقین) قبل از پیروزی انقلاب اسلامی در زندان های شاه و سوءاستفاده آنان از احساسات جوانان و ترغیب آنها به ایستادن در مقابل انقلاب مطرح کرد.

▫

وی در ابتدای سخنان خود درمورد شهیدان دفاع مقدس گفت: «چون یک مرتبه ۲۰ نفر از این شهر شهید شدند و من هم در این منطقه بوده ام، بر خود لازم دیدم که برای تسلیت به خانواده آن عزیزان به اینجا بیایم. ... در جبهه غرب، مجموعاً ۲۰ نفر از نجف آباد و نزدیک ۷۰ نفر از استان همدان و جاهای دیگر شهید شدند، اما بر دشمن نیز ضربات سنگینی وارد ساختند. من به رهبر انقلاب، امت مسلمان و خانواده شهدا تسلیت عرض می کنم. ما نباید به حال شهدا گریه کنیم، چون آنها به سعادت ابدی رسیده اند، ولی ما اگر خون آنها را پلی برای رسیدن به مقام و قدرت قرار دهیم بدبخت هستیم.»

۱- روزنامه کیهان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - مرکز خبری روابط عمومی سپاه پاسداران، بولتن خبری، شماره ۲۱۸، ۲۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۲- روزنامه کیهان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۳- همان.

۴- سند شماره ۱۷۴۰۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۱.

۵- این افراد در جریان عملیات نیروهای خودی در ارتفاعات بازی دراز در چند روز گذشته به شهادت رسیده بودند.

آیت الله منتظری سپس درخصوص عملکرد رهبران سازمان مجاهدین خلق به ویژه مسعود رجوی و موسی خیابانی در قبل و بعد از انقلاب توضیحاتی داد و افزود: «من بارها به آنها که منحرف شده اند تذکر داده ام که رهبران شما کسانی هستند که شما را بازیچه قدرت طلبی خود قرار داده اند و از احساسات شما سوءاستفاده می کنند. موقعی که در زمان رژیم شاه مدفون در زندان بودیم، در شب ۴ آبان ۵۷، رژیم خواست که به زندانیان آوانسی بدهد، لذا بندهای زندان را باز گذاشت تا زندانیان بتوانند همدیگر را ببینند. در آن شب، مسعود خان (رجوی) و موسی خان (خیابانی) پیش ما آمدند. مسعود آمد پیش من و موسی رفت پیش آقای لاهوتی و مدت دو ساعت با ما حرف زدند.

موسی همان حرف هایی را به آقای لاهوتی گفت که مسعود به من گفت. آنها گفتند حالا که رژیم شاه دارد به دست آقای خمینی سقوط می کند خمینی کسی را ندارد که حکومت تشکیل دهد و این تنها ما هستیم که لیاقت تشکیل حکومت داریم. شما این مطلب را به آقای خمینی برسانید. اینها از اول در فکر رسیدن به قدرت بودند، لذا جوانان ما را فریب دادند حتی نگذاشتند که جوانان ما کتاب بخوانند و یا به رادیو تلویزیون گوش دهند و آنها را فریب دادند. من آن گونه که از شهادت فرزندم و دیگر عزیزان متأثرم از کشتن این جوانان منحرف شده نیز متأثرم، ولی چه باید کرد؟ اینها دراثر انحراف، رودرروی انقلاب ایستاده اند. حضرت علی دلش خون بود از اینکه عده ای مسلمان تروریست شدند و رودرروی او ایستادند و سرانجام او را نیز شهید کردند. خداوند در قرآن می فرماید: ای پیامبر با کفار و منافقین جهاد کن و با خشونت با آنها رفتار کن.»

وی در ادامه اضافه کرد: «اگر انقلاب مردم و رهبری امام نبود، مسعود و امثال او از زندان آزاد نمی شدند و یا در زندان می پوسیدند. اینها بعد از انقلاب اسلحه ها و پول های مردم را دزدیدند و در کردستان با دمکرات ها و کمونیست ها همکاری کردند و نه در اشغال سفارت امریکا و نه در جنگ به ما کمک کردند. اینها که قبل از انقلاب برای رسیدن به قدرت این همه از امام تعریف کردند، اکنون که فرار کرده و به فرانسه رفته اند به امام اهانت می کنند. آیا این نفاق نیست؟

در حوادث زندان با مرحوم طالقانی مخالفت می کردند و با کمونیست ها بودند. در زندان دل آقای طالقانی از آنها خون بود. ای جوانان عزیز، شما چگونه اسلام راستین را تشخیص می دهید، اما یک پیرمرد هشتادساله که عمری در خدمت اسلام بوده همچون رهبر انقلاب، اسلام را تشخیص نمی دهند؟ آیا محمد منتظری بیشتر خدمت کرد یا مسعود رجوی؟ من دیگر نمی خواهم بگویم که در خانه های تیمی چه می گذرد و چه بی عفتی ها. اینها پلی هستند برای کمونیسم. رجوی در ایران دیگر جایی ندارد. بنی صدر آن وقت که در ایران بود هیچ غلطی نکرد. البته، فکر نکنید که امریکا اینهایی را که آبرویی ندارند به روی کار بیاورد، ولی استفاده خود را از آنها می کند.»(۱)

۱- روزنامه کیهان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، ص۱۶.

حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس شورای اسلامی و عضو شورای موقت ریاست جمهوری ایران به همراه سرهنگ موسی نامجو وزیر دفاع و محسن رفیق دوست (مسئول لجستیک سپاه) در رأس هیئتی سی نفره از نمایندگان مجلس و وزارت امور خارجه و سپاه پاسداران به منظور دیداری دوستانه عازم کره شمالی و مالزی شد.(۱)-(۲)

وی قبل از عزیمت به کره شمالی در مصاحبه ای مطبوعاتی درمورد دلایل سفر خود گفت: «کره شمالی بارها صداقت خود را نسبت به انقلاب اسلامی ما نشان داده و بارها از اینجانب برای سفر به آن کشور دعوت کرده، ولی به علت گرفتاری های موجود تاکنون نتوانسته بودم

ص:۸۵۳

۱- آقای هاشمی رفسنجانی در کتاب عبور از بحران یکی از اهداف مهم این سفر را انعقاد معاهدات نظامی و خرید تجهیزات نظامی از کره شمالی عنوان کرده است. خبرگزاری فرانسه با اعلام خبر سفر هیئت ایرانی از قول ناظران ژاپن اعلام کرد هدف از سفر این هیئت دریافت کمک های اقتصادی و نظامی از کره شمالی در مقابل تحویل منظم نفت به این کشور است. (اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۲۳۸؛ و- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۹، ۲۵/۶/۱۳۶۰، توکیو - خبرگزاری فرانسه، ۲۴/۶/۱۳۶۰)

۲- اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۲۳۳.

موفق به سفر به آن کشور شوم، ولی درحال حاضر به علت تعطیلی چندروزه مجلس این فرصت برایم پیش آمد تا دیداری از این کشور دوست، داشته باشم.»(۱)

لازم به ذکر است چند جنگنده شکاری، هواپیمای این هیئت را تا مرزهای خارجی ایران اسکورت کردند.(۲)

ص:۸۵۴

۱- روزنامه کیهان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۲- عبور از بحران، پیشین، ص۲۳۳.

روزشمار جنگ دوشنبه ۲۳ شهریور ۱۳۶۰ ۱۵ ذیقعده ۱۴۰۱ ۱۴ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

ارتش عراق امروز در دو نوبت در ساعت های ۹:۳۰ صبح و ۱۲:۳۰، شهر اهواز را هدف گلوله های توپخانه دوربرد خود قرار داد. در این حملات ۲۰ گلوله به نقاط گوناگون شهر اصابت کرد و براثر آن ۶ نفر به شهادت رسیدند و ۱۷ نفر نیز مجروح شدند. چند خانه مسکونی هم تخریب و به ۱۰ اتومبیل خساراتی وارد شد.(۱)

شهر آبادان نیز امروز زیر آتش توپ های ارتش عراق قرار داشت. براثر گلوله باران این شهر به چند واحد مسکونی خساراتی وارد شد و عده ای از مردم نیز مجروح شدند.(۲)

۲

افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب در ادامه اقدامات خرابکارانه خود در مناطق غرب و شمال غرب کشور، امروز علاوه بر حمله به نیروهای سپاه در حوالی کامیاران، پادگان سردشت را هم هدف حمله قرار دادند.

در جریان حمله شماری از افراد گروه های مسلح ضدانقلاب به نیروهای سپاه پاسداران در محور گوره دره - سرشیلانه در شمال غربی کامیاران در استان کردستان، یک پاسدار به شهادت رسید و ۳ نفر از مهاجمان کشته و چند نفر نیز زخمی شدند. در این درگیری یک اسلحه برنو از مهاجمان به دست آمد.(۳)

از سوی دیگر، تعدادی از افراد مسلح وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی با استفاده از سلاح های سنگین و سبک، پادگان سردشت را هدف قرار دادند در این حمله که با آتش متقابل نیروهای پادگان مواجه شد، یک سرباز مجروح گردید.(۴)

یک خودرو جیپ در مسیر جاده سروآباد - سنندج براثر برخورد با مینی که عوامل گروه های مسلح غیرقانونی کار گذاشته بودند، منهدم شد. در این حادثه ۲ نفر از پیشمرگان مسلمان کرد شهید و ۴ نفر دیگر نیز به شدت مجروح شدند.(۵)

۱- روزنامه کیهان، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - سند ۴۱۷۶۰۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان به استاندار خوزستان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۲۳/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۲- روزنامه کیهان، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - روزنامه کیهان، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۳- روزنامه اطلاعات، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۵۳۸۳۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۷ (کرمانشاه) به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- سند شماره ۵۳۷۶۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (فرماندهی) به نزاجا، ۲۴/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- سند شماره ۶۷۱۶۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به سپاه پاسداران، ۲۳/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۵۴۰۳۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به سپاه پاسداران، ۲۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۱

عملیات چریکی موفقیت آمیز علیه مواضع گروه های مسلح غیرقانونی در جاده بوکان - میاندوآب و پاک سازی دو روستا در جنوب غربی دیواندره از اقدامات امروز نیروهای سپاه پاسداران در مناطق شمال غرب کشور بود.

نیروهای سپاه پاسداران میاندوآب در یک عملیات چریکی به مواضع گروه های مسلح غیرقانونی در حوالی روستای ساری قمیش واقع در کیلومتر ۲۷ جاده بوکان - میاندوآب، حمله کردند. در این عملیات پنج ساعته که با حمایت توپخانه ارتش اجرا شد، ۱۵ نفر از افراد ضدانقلاب کشته و تعدادی نیز مجروح شدند. در این اقدامات به نیروهای خودی آسیبی نرسید.(۱)

در عملیات دیگری نیروهای سپاه روستاهای افراسیاب و درکه در جنوب غربی دیواندره را پاک سازی کردند. پس از ورود نیروهای خودی به این روستاها، افراد گروه های غیرقانونی درحالی که مقداری از تجهیزات خود را به جای گذاشته بودند، متواری شدند.(۲)

همچنین یک نفر از نیروهای وابسته به گروه رزگاری با تحویل اسلحه اش خود را به سپاه پاسداران پاوه معرفی و تسلیم کرد.(۳)

۲

پرتاب نارنجک توسط افراد گروه های مسلح در کرمانشاه ۲ مجروح برجای گذاشت. اقدام تروریستی عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در آمل، ناکام ماند. یک بمب در بهبهان کشف و خنثی شد. ۳ تن از هواداران سازمان مجاهدین خلق تعدادی اسلحه و مهمات را از پادگان هوابرد شیراز سرقت کردند.

براثر انفجار یک نارنجک جنگی که دو موتورسوار به سمت یک کتاب فروشی در خیابان شیروخورشید شهر کرمانشاه پرتاب کردند، دو عابر ازجمله یک پسربچه مجروح شدند؛ شیشه های این مکان و چند مغازه اطراف شکست و به یک خودرو نیز خساراتی وارد شد. عاملان این حادثه بی درنگ از محل دور شدند.(۴)

در آمل هم ۳ نفر از عناصر سازمان مجاهدین خلق قصد حمله به مغازه یکی از افراد متعهد شهر را داشتند که با هوشیاری مردم یک نفر از آنان دستگیر شد و ۲ نفر دیگر گریختند. از فرد دستگیرشده ۳ بمب دست ساز به دست آمد.(۵)

در بهبهان نیز یک بمب که در کنار دیوار ساختمان بسیج کار گذاشته شده بود، کشف و خنثی شد.(۶)

در همین حال، سپاه پاسداران شیراز در گزارشی اعلام کرد که یکی از فرماندهان آتشبار گردان۱۵۸ هوابرد شیراز که قرار بود با این گردان عازم جبهه های جنوب شود، با همکاری یک دژبان و معاون اسلحه خانه گردان - که از هواداران سازمان مجاهدین خلق بودند - به وسیله یک اتومبیل لندرور تعدادی اسلحه از پادگان خارج کرده و به مکان نامعلومی برده اند.

براساس این گزارش، اسلحه و مهمات سرقت شده به این شرح است: ۲۳ قبضه اسلحه ژ۳ با ۱۰۰۰۰ فشنگ، ۲ آر.پی.جی. با ۱۷ گلوله، ۵ تیربار با ۴۵۰ فشنگ، ۱۰ نارنجک و ۳۰ نارنجک تفنگی.(۷)

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- روزنامه اطلاعات، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - روزنامه کیهان، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۳- سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه غرب، ۲۹/۸/۱۳۶۰، ص۲۱.

۴- سند شماره ۴۸۰۹۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استاندار کرمانشاهان به وزارت کشور (اداره کل انتظامی)، ۳۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۲۱۷۳۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری کرمانشاه، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۵- سند شماره ۱۷۴۰۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران منطقه۳ (چالوس) به فرماندهی سپاه پاسداران ستاد مرکزی، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۶- سند شماره ۴۱۹۴۷۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری خوزستان به وزارت کشور (اداره کل امور سیاسی)، ۶/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۷- سند شماره ۵۳۷۸۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۹ (شیراز) به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۴/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۳۷۸۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۹ (شیراز) به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۴/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۳۷۷۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۴/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۵، ۳۱/۶/۱۳۶۰، صص ۴ و ۵، شیراز - خبرگزاری پارس، ۳۰/۶/۱۳۶۰.

امروز علاوه بر کشف چند خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق(منافقین) و سازمان چریک های فدایی خلق (اقلیت) در رامسر، انزلی و تهران و دستگیری تعدادی از عناصر وابسته به سازمان مجاهدین خلق در کازرون و خرم آباد، شماری از هواداران این سازمان در صومعه سرا خود را معرفی کردند و یک نفر از چریک های فدایی خلق نیز در بروجرد چند قبضه اسلحه را تحویل نیروهای سپاه داد.

در رامسر با اطلاع رسانی مردم یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق کشف شد. نیروهای پاسدار ابتدا این مکان را محاصره و از ساکنان آن خواستند خود را تسلیم کنند، اما آنان اقدام به تیراندازی کردند که در تیراندازی متقابل ۲ نفر از فعالان سازمان کشته و ۴ نفر نیز دستگیر شدند. از این خانه ۳ اسلحه ژ۳، یک کلت، ۳ نارنجک جنگی و مقدار زیادی فشنگ ژ۳ و کلت به دست آمد. در این درگیری ۲ پاسدار نیز مجروح شدند. در تحقیقات بعدی مشخص شد که ۲ فرد کشته شده از افراد فعال در ترورها، بمب گذاری ها و آتش سوزی های منطقه بوده اند.(۱)

در بندر انزلی، با همکاری مردم و پیگیری های سپاه پاسداران ۲ خانه تیمی در خیابان طالقانی این شهر کشف و ۸ تن از افراد سازمان مجاهدین خلق دستگیر شدند. از این خانه ها تعدادی فشنگ کالیبر ۵۰ و اسناد و مدارک و گزارش های درون گروهی سازمان و نیز کروکی نقاط حساس و منازل افراد متعهد شهر و چند پاسدار به دست آمد.(۲)

همچنین با تلاش چندروزه نیروهای کمیته منطقه ۵ نارمک، یک خانه تیمی سازمان چریک های فدایی خلق (اقلیت) در تهرانپارس کشف شد و ۳ نفر در این مکان دستگیر شدند. از این مکان کروکی و نشانی سفیر کویت، رئیس شهربانی و چند روحانی که اعضای این خانه آنها را شناسایی کرده بودند، به دست آمد.

علاوه براین در این محل چند مهر جعلی مربوط به حزب جمهوری اسلامی، ادارات گوناگون دولتی و انجمن های اسلامی؛ سایر وسایل جعل؛ برگه معاینه اتومبیل و کارت پایان خدمت نیز کشف شد.(۳)

از سوی دیگر، در کازرون، با کمک مردم ۳ نفر از اعضای فعال سازمان مجاهدین که از قبل تحت تعقیب بودند دستگیر و تحویل سپاه پاسداران این شهر شدند.(۴)

در خرم آباد هم یک تیم متشکل از تعدادی دختر و پسر که در چندین عملیات پرتاب بمب آتش زا مشارکت کرده و قصد ترور چند تن از مسئولان شهری را نیز داشتند، دستگیر شدند.(۵)

در صومعه سرا ۹ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق خود را به سپاه پاسداران این شهر معرفی و از رفتارهای گذشته خود در حمایت از سازمان ابراز ندامت کردند.(۶)

علاوه براین، یک نفر از افراد وابسته به سازمان چریک های فدایی خلق (اکثریت) هم در بروجرد با مراجعه به نیروهای سپاه پاسداران چند قبضه اسلحه و مهمات مربوط به آنها را تحویل داد.(۷)

۱- روزنامه کیهان، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

۲- همان.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۸، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۳/۶/۱۳۶۰.

۴- روزنامه کیهان، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

۵- همان.

۶- همان، ص۱۳.

۷- همان، ص۱۴.

انور سادات رئیس جمهور مصر، در یک نطق تلویزیونی اصلاح گرایان مصری را به تلاش برای ایجاد یک حکومت مشابه جمهوری اسلامی ایران متهم و آنان را به مرگ تهدید کرد.

خبرگزاری پارس با اعلام این خبر افزود: «سادات در بخشی از این نطق که ۱۸۰ دقیقه به طول انجامید، تأکید کرد بی رحمانه - به قول خودش - با "مسلمانان افراطی" روبه رو خواهد شد. وی همچنین به طور صریح اعلام کرد مخالفان وی که رهبران آنان در زندان به سر می برند خواهان حکومتی نظیر حکومت جمهوری اسلامی ایران هستند و ممکن است که مسلح نیز بوده باشند. وی گفت ظرف سه سال گذشته، مراکز اسلامی در میان جوانان نفوذ زیادی به دست آورده اند.

سادات ضمن آنکه پیوسته سعی داشت با تکرار این مسئله که مسلمانان مخالف ممکن است مسلح باشند، از این بهانه استفاده نموده و گفت من گردن هرکس را که مسلح باشد خواهم زد و با مقاومت مخالفان، با شدیدترین وجهی روبه رو می شوم و هیچ رحم و شفقتی نشان نخواهم داد.»

در پایان گزارش این خبرگزاری آمده است: «یادآوری می شود که روزنامه الاهرام (چاپ قاهره) در شماره اخیر خود گزارش داد سازمان های اطلاعاتی رژیم حاکم مصر دو طرح که جهت سرنگونی سادات در نظر گرفته شده بود را خنثی کرده اند.»(۱)

ص:۸۵۸

۱- روزنامه کیهان، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۶؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۹، ۲۵/۶/۱۳۶۰، صص ۱۲ و ۱۳، قاهره - یونایتدپرس، ۲۴/۶/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ سه شنبه ۲۴ شهریور ۱۳۶۰ ۱۶ ذیقعده ۱۴۰۱ ۱۵ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

با نزدیک شدن به اولین سالگرد جنگ و تصمیم شورای عالی دفاع مبنی بر تعیین "هفته جنگ"، ستاد برگزاری مراسم سالگرد جنگ با صدور اطلاعیه ای ضمن نام گذاری روزهای این هفته سرلوحه برنامه های این ستاد را اعلام کرد. در قسمتی از این اطلاعیه آمده است: «بدین وسیله برنامه هفته سالگرد جنگ تحمیلی جهت اطلاع امت شهیدپرورمان بدین شرح اعلام می گردد:

شروع هفته جنگ (۲۸ شهریور تا ۳ مهر) با شرکت در نماز روز جمعه و اعلام تکبیر سراسری در شب شنبه و سردادن ندای دشمن شکن الله اکبر از ساعت ۹ الی ۹:۱۰ می باشد. (روز جمعه ساعت ۲۱)

شنبه ۲۸ شهریور: روز تجلیل از مجروحین و معلولین جنگ و خانواده شهدا با دیدار از بیمارستان ها و خانواده شهدا.

یکشنبه ۲۹ شهریور: روز حمایت معنوی از جنگ (اعلام روزه سراسری به یاد برادران در جبهه و دعا در مساجد برای پیروزی رزمندگان اسلام).

دوشنبه ۳۰ شهریور: روز وحدت نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران (سخنرانی و انجام نماز وحدت نیروهای مسلح جمهوری اسلامی در سراسر کشور.)

سه شنبه ۳۱ شهریور: روز رژه نیروهای مسلح و اجرای مراسم سالروز جنگ تحمیلی.

چهارشنبه ۱ مهرماه: روز اعلام حمایت اقتصادی از جنگ و اجرای مراسم مخصوص در بازگشایی مدارس.

پنجشنبه ۲ مهر: روز تجلیل از شهیدان و دیدار از لاله زار شهدا.

جمعه ۳ مهر: حرکت جمعی به طرف محل نماز جمعه و سخنرانی، دیدار از مهاجرین جنگ.»(۱)

به مناسبت فرارسیدن اولین سالگرد جنگ، همه اعضای هیئت دولت یک هفته از حقوق خود را برای کمک به جنگ زدگان اختصاص دادند.(۲)

ص:۸۵۹

۱- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص ۱.

۲- روزنامه کیهان، ۲۵/۶/۱۳۶۰،ص ۱۵.

۱

یک فرونـد از جنگنـده های نیروی هوایی ارتش جمهوری اسـلامی ایران سـکوی نفتی العمیه عراق را بمباران کرد و قسـمتی از این سکو براثر اصابت موشک آسیب دید.(۱)

یک برج دیـدبانی گارد ساحلی عراق با تأیید خبر حمله هواپیماهای ایرانی اعلام کرد: «دراثر این حمله ارتباط مخابراتی دو سـکوی العمیه و البکر با یکدیگر و منطقه ام القصر (کنترل شبکه) برای مدتی قطع شد.»(۲)

در همین حـال، برج دیـدبانی عراق در منطقه رأس البیشه نیز گزارش داد: «دو فرونـد هواپیمـای جنگنـده عراقی که جهت پشتیبـانی واحدهای دریایی خود عازم اسـکله البکر بودند، اشتباهاً مورد اصابت پدافند هوایی ارتش این کشور در منطقه قرار گرفته و یکی از آنها به احتمال بسیار قوی سقوط کرده است.»(۳)

۲

از آغاز جنگ تحمیلی بالغ بر یک میلیون و ۶۰۰ هزار نفر از مردم روستاها، شهرها و مناطق مرزی ایران آواره شده اند.

سرپرست روابـط عمومی بنیاد امور جنگ زدگان در مصاحبه ای با اعلام این خبر افزود: «تعـداد یک میلیون و ۲۰۰ هزار نفر تاکنون سرشـماری شـده و پیش بینی می شود تعـداد کل مهاجرین جنگی بالغ بر یک میلیون و ۶۰۰ هزار نفر باشد. بخشـی از این تعداد در ۲۰۰ اردوگاه در ۲۰ استان کشور اسکان داده شده اند و تعدادی نیز در اردوگاه های کوچک مناطق مختلف به سر می برند.»(۴)

۳

درپی قطعی شدن اجرای عملیات در زمین های اشـغالی شـرق رودخانه کارون و شـمال آبادان با هدف شکسـتن محاصـره این شهر، افزایش میزان شـناسایی هـای نیروهـای خودی سـبب حساسـیت بیشتر ارتش عراق به تحرکـات نیروهـای ایرانی شـده است. بر همین اسـاس، عراق در محور (جبهه) دارخوین در شـمال آبـادان بـا اتخـاذ تصـمیماتی ازجمله واردکردن واحـد نظـامی جدیـد، افزودن بر استعداد آتش برد کوتاه در این منطقه و ترمیم برخی خاکریزها اقدام به تقویت خط پدافندی خود کرده است.

در گزارش واحد اطلاعات - عملیات سپاه پاسداران خوزسـتان با اشاره به تحرکات نظامی ارتش عراق در این محور آمده است که نیروهای دشـمن با آوردن یک گروهان مکانیزه به اسـتعداد ۱۳ دسـتگاه نفربر پی.ام.پی، ترمیم میـدان مین، تقویت خاکریز، افزایش تعـداد قبضه های خمپاره اندازهای ۶۰ و ۸۲ میلی متری، ثبت تیر روی مواضع نیروهـای ایرانی، ایجاد سـنگر دیـدبانی مرتفع و انتقال مهمات، منطقه را تقویت کرده اند.(۵)

۱- روزنامه کیهان، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۲- سند شماره ۱۳۸۴۰۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سـماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- همان.

۴- روزنامه کیهان، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۵- سند شماره ۰۲۱۷۰۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته از واحد اطلاعات عملیات سپاه خوزستان به طرح و برنامه ریزی عملیات مرکز، شماره ۳۴۷، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۳.

علاوه براین، گزارش دیگری نیز درمورد افزایش تردد خودروهای ارتش عراق در منطقه شـرق کارون در روزهای اخیر مخابره شده است.(۱)

گزارش منـابع خودی از نتیجه اطلاعـات جمع آوری شـده درمورد تقویت خطوط دفـاعی نیروهـای عراقی در مقابل محور دارخوین حـاکی است: «رفت وآمـد خودروهای دشـمن در بخش اشـغال شـده جاده اهواز - خرمشـهر زیاد بوده و اکثر خودروهای دشـمن به طرف مواضع غرب کارون می آیند.»(۲)

از سوی دیگر هم زمـان با تقویت قوای نظامی عراق در شـرق کارون، عصـر امروز ۲۶ خودرو ایفا حامل مهمات سـبک و سنگین و تجهیزات نظامی از مرز کشور عربستان وارد عراق شد.(۳)

۱

به دنبال آزادسازی شـهر اشنویه، چند محور منتهی به این شهر ازجمله محور نقده - اشنویه و جلدیان - اشنویه آزاد و یک روستا نیز پاک سازی شد. در حمله به یکی از مقرهای ضدانقلاب ۷ تن از افراد گروه ها کشته شدند.

در جریـان آزادسازی محورهای منتهی به اشـنویه پس از آزادسازی این شـهر، نیروهای خودی جاده نقـده - اشـنویه را که از حـدود یک سال قبل تحت کنترل حزب دمکرات و کومه له بود، آزاد و پاک سازی کردند. این نیروها با تصـرف و استقرار روی ارتفاعات مشـرف به روستای جبرئیل آباد (۵/۷ کیلومتری غرب اشـنویه) جاده نقده - اشـنویه را که توسط گروه های مسـلح مین گذاری شده بود، تأمین کردند.(۴)

در عملیات مشترک دیگری که نیروهای سپاه پاسداران و ارتش برای پاک سازی جاده جلدیان - اشنویه اجرا کردند، این مسیر پس از چند ماه آزاد شد و نیروهای خودی با موفقیت در اشـنویه مستقر شدند. در این عملیات ۴ نفر از پاسداران سپاه به شهادت رسیدند و عده ای نیز مجروح شدند.(۵)

به گزارش روزنامه کیهان، اجرای عملیات پاک سازی محورهای منتهی به اشنویه با استقبال گرم اهالی این شهر و روستاهای اطراف مواجه شده است.(۶)

امروز همچنین نیروهای خودی با اجرای عملیاتی یک روسـتا به نام "آغ بلاغ" را در ۱۶ کیلومتری شمال اشنویه پاک سازی کردند. در این عملیات ۲۰ قبضه اسلحه؛ ازجمله ۲ تیربار، ۵ قبضه اسلحه ژ۳ و ۱۳ اسلحه برنو و کلت کشف و ضبط شد.(۷)علاوه براین، در منطقه میانـدوآب نیز نیروهای سـپاه پاسـداران این شـهر در یک عملیات چریکی به مواضع گروه های مسلح ضـدانقلاب در حوالی روستای "کربلایی رضاخان" در ۴۰ کیلومتری شـمال شـرقی مهاباد حمله کردند. در این عملیات که ۶ ساعت طول کشید، ۷ تن از افراد ضدانقلاب کشته شدند و یک اسلحه ژ۳ نیز به دست آمد.(۸)

۱- سـند شماره ۰۲۱۷۱۳ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنـگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته واحد اطلاعات عملیات سـپاه خوزسـتان به فرماندهی مرکز، شماره ۳۴۸، ۲۶/۶/۱۳۶۰، صص ۲ و ۳.

۲- سند شماره ۰۰۵۱۱۸ مرکز مطالعـات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته از واحد اطلاعات عملیات سپاه خوزستان به فرماندهی مرکز، شماره ۳۴۹، ۲۷/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۳- سند شماره ۱۳۸۳۹۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سـماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- روزنامه کیهان، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۴.

۵- سند شماره ۵۳۷۹۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی ارومیه به فرماندهی مرکز، ۲۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- روزنامه کیهان، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص۱۴.

۷- روزنامه اطلاعات، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۸- روزنامه اطلاعات، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۴.

شماری از نیروهای سازمان مجاهدین خلق(منافقین) برای چهارمین بار در ده روز اخیر درقالب گروه های بیست تا سی نفره در چند نقطه از تهران تجمع کرده، با هـدف به آشوب کشانـدن شـهر مبادرت به تیرانـدازی، آتش زدن اتوبوس های شـرکت واحد و مغازه های مردم کردند.

این اقـدام در مناطقی ازجمله خیابان دکتر فاطمی، میـدان ولی عصـر، خیابان ولی عصـر (مقابل فروشـگاه قـدس)، خیابان جمهوری، چهـارراه جمهوری، خیابـان انقلاب، وحیـدیه، سه راه تلفن خانه نارمک، سـی متری نیروی هوایی، خیابان بهبودی، خیابان شادمان و خیابان ویلا (شـهید نجات الهی) انجام شد. تظاهرکنندگان درحالی که عکس هایی از رجوی و بنی صدر را در دست داشتند و علیه امام خمینی و مسئولان جمهوری اسـلامی ایران شـعار می دادنـد با حمایت عـده ای از افراد مسلح چند اتوبوس شـرکت واحد را به آتش کشیدند.

هواداران سازمـان از ابتـدای خیابـان دکتر فـاطمی راه پیمـایی خود را آغـاز و در مقابل فروشـگاه قـدس در خیابان ولی عصـر تجمع کردنـد. این افراد پس از آتش زدن یک اتوبوس قصـد داشـتند به این فروشـگاه حمله کننـد که تعـدادی از مردم مانع آنان شدنـد و درگیری آغـاز شـد. بـا حضـور نیروهـای سپاه و کمیته درگیری شـدت یـافت. براثر تیرانـدازی هـا ۲ پاسدار شـهید(۱)و شـماری از تظاهرکنندگان دستگیر شدند.

در تقـاطع خیابـان جمهوری و کارگر نیز عـده ای از این افراد ضـمن آتش زدن چنـد لاستیک در وسط خیابان و ایجاد راه بنـدان، با متوقف کردن اتومبیـل های سواری روی بـدنه آنها شـعارهایی علیه دولت می نوشـتند. درپی این اقـدام، پاسـداران با همکاری مردم برای متفرق کردن آنـان وارد عمـل شدنـد و با پرتاب چنـد گاز اشک آور و تیرانـدازی هوایی، تظاهرکننـدگان را از آن منطقه دور کردنـد. در این درگیری هـا عـده ای مجروح شدنـد و یـک نفر از اعضـای شـاخه نظـامی سازمـان هنگـامی که قصـد داشت با یک نارنجک جنگی به اتومبیل گشتی سپاه حمله کنـد، کشـته شـد. پاسـداران کمیته سـتاد ۶ منطقـه ۹ نیز ۱۵ نفر از تظاهرکننـدگان را دسـتگیر کردنـد. دراین میـان، به چنـد مغـازه خسـارت هایی وارد شـد. در ساعت ۱۷:۲۰ نیز حـدود ۲۰ دختـر از هواداران سازمـان مجاهـدین خلق درحـالی که عکس هایی از رهبران سازمان را در دست داشـتند با حمایت چنـد موتورسوار در خیابان کریم خان به سمت میدان ولی عصر حرکت کردند. آنان در مسیر خود یک اتوبوس را آتش زدند. سرانجام، با حضور نیروهای کمیته و سپاه این افراد متفرق و چند نفر از آنان دستگیر شدند.(۲)

ص:۸۶۲

۱- در درگیری هـای روز جـاری در منـاطق گونـاگون تهران، ۵ پاسـدار به نام های مهرداد روانمهر، سید علی سـید ناصـری، حمید سمیعی، منافی زاده و حسن بیگی از سپاه و کمیته شهید شدند. (روزنامه کیهان، ۲۶/۶/۱۳۶۰، صص۱ و ۴)

۲- همان، ص۲؛ و - روزنامه کیهان، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۳.

علاوه براین، حدود ۲۰ نفر که از حمایت ۳۰ فرد مسلح برخوردار بودند و چند دختر که بمب های آتش زا و نارنجک همراه داشتند و خارج از گروه تظاهرکنندگان حرکت می کردند،(۱) در خیابان های بهبودی و شادمان دست به تظاهرات مسلحانه زدند. این افراد با اقدام به موقع پاسداران و مردم دستگیر یا متواری شدند. در درگیری های منطقه وحیدیه تهران نیز چند مغازه که به افراد متعهد تعلق داشت، آتش زده شد. با حضور نیروهای کمیته و سپاه تعدادی از عاملان این حوادث دستگیر شدند.(۲)

همچنین درارتباط با تجمعات روز جاری، ۳ نفر از افراد سازمان مجاهدین خلق که با خودرو درحال رساندن اسلحه و تدارکات به یک واحد نظامی سازمان در خیابان امیرآباد بودند، توسط نیروهای کمیته منطقه ۵ در خیابان رسالت متوقف شدند. سرنشینان اتومبیل قصد فرار داشتند که با تیراندازی مأموران یک نفر از آنان مجروح و سپس هر ۳ نفرشان دستگیر شدند.(۳)

۱

اقدام امروز عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در تجمع در برخی مناطق تهران و تلاش برای به آشوب کشیدن شهر در رسانه های خارجی انعکاس یافت.

رادیو لندن با ادعای "مؤثربودن اقدام سازمان در ایجاد جنگ روانی و تضعیف روحیه پاسداران"در گفتاری جانب دارانه اعلام کرد: «یکی از شدیدترین درگیری ها که حتی رادیو تهران نیز خبر آن را منتشر ساخت در خیابان ولی عصر یکی از عمده ترین خیابان های تهران و در اوج ساعات پر رفت وآمد بعدازظهر روی داد. در این رویداد گروهی از جوانان مسلح مخالف رژیم پس از متوقف ساختن یک اتوبوس مسافری شهری مسافران را وادار به خروج از اتوبوس نمودند و سپس اتوبوس را برای سد معبر وسط خیابان قرار داده و به آتش کشیدند. در عرض چند دقیقه، پاسداران و افراد مسلح دولتی خود را از پاسگاه های انتظامی اطراف به محل حادثه رسانیدند و با تیراندازی طرفین، درگیری مسلحانه آغاز گردید و حداقل ۳۰ مرد و زن جوان دستگیر گردیدند. طبق گزارش های رسمی، تنها ۲ نفر از پاسداران و یک تن از هواداران مجاهدین در این برخوردها کشته شده اند، ولی گزارش های تعداد زیادی از شاهدان عینی حاکی از آن است که حداقل ۱۰ نفر کشته و تعداد بیشتری زخمی شده اند. ناظران مزبور می گویند که تنها در جریان یک حادثه ۸ نفر کشته شده اند.

رادیو تحت کنترل دولت که طی هفته گذشته از تظاهرات و جنگ های خیابانی که از ده روز پیش آغاز شده کوچک ترین ذکری به میان نیاورده بود، اکنون ظاهراً تصمیم گرفته است که به حوادث مزبور اشاره نماید. رادیو تهران نیز بعد از پخش گزارش مربوط به آتش زدن اتوبوس

۱- روزنامه کیهان، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۹، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۸، تهران - خبرگزاری فرانسه، ۲۴/۶/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۹، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۴/۶/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۳- روزنامه کیهان، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۳.

در خیابان ولی عصر افزود که درگیری های مشابهی در چندین نقطه دیگر تهران نیز روی داده است که توسط مردم خنثی گردیده است.»(۱)

رادیو صدای کردستان (ارگان تبلیغاتی حزب دمکرات کردستان ایران) نیز از منظری متفاوت به این موضوع پرداخته است. این رادیو با استناد به گزارش های رسانه های غربی - که مدعی پیوستن مردم به تظاهرکنندگان شده اند - ضمن رهنمودهایی به سازمان مجاهدین خلق، برای جلوگیری از شکست این اقدام سازمان خواستار پیوند عملیات های حزب دمکرات در مناطق شمال غربی کشور با اقدامات داخل شهری سازمان مجاهدین خلق شده است. در قسمتی از مطلب رادیو کردستان آمده است:

«از گزارشات خبرگزاری های خارجی این حقیقت آشکار شد که توده های مردم با همه توان خود از مجاهدین حمایت می کنند، بدین ترتیب رژیم جمهوری اسلامی پایگاه اجتماعی خود را کاملاً از دست داده است ...

تجربه بسیاری از ممالک در سی سال گذشته نشان داده است که اگر جنگ مسلحانه داخل شهری با جنگ مسلحانه خارج از شهر تلفیق نگردد، امکان شکست آن بسیار زیاد است. به همین دلیل، صرف و تحلیل بردن همه نیروها و انرژی ها ازسوی نیروهای انقلابی در داخل شهرها کار صحیحی نیست. درحالی که باید نیروها صرف ایجاد جنگ های پارتیزانی در مناطقی از ایران شود که شرایط مناسب اجتماعی، سیاسی - جغرافیایی در آن وجود دارد.»(۲)

۱

در ترورهای انجام شده به دست افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب یک کارگر و یک پاسدار در مشهد و یک بسیجی در اصفهان شهید و ۳ نفر در شیراز و ایلام مجروح شدند.

ساعت ۵:۳۰ صبح، سید قاسم حسینی عضو شورای انجمن اسلامی کارخانه ایران ناسیونال و سرپرست واحد کارگران حزب جمهوری اسلامی مشهد درحالی که با یکی از همکاران خود عازم محل کار بود در خیابان عدل خمینی توسط دو موتورسوار مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق هدف سوءقصد قرار گرفت و به شهادت رسید، همکار وی نیز مجروح شد. مهاجمان به دلیل خلوت بودن خیابان بی درنگ از محل دور شدند. افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق قبلاً این کارگر را تهدید کرده بودند.(۳)

در حادثه دیگری، دو موتورسوار مسلح در خیابان نخریسی مشهد، یک پاسدار کمیته انقلاب اسلامی شهرک طرق به نام سیدجعفر سعادت خواه را با شلیک چند گلوله به شهادت رساندند و گریختند. واحد گشت کمیته انقلاب اسلامی که به سرعت خود را به محل حادثه رسانده بود،

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۰، ۲۶/۶/۱۳۶۰، صص ۴ و ۵ ضمیمه، رادیو لندن، ۲۵/۶/۱۳۶۰.
۲- دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۳، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص ۴۰، رادیو کردستان.
۳- روزنامه کیهان، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص ۱۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص ۴.

با کنترل منطقه موفق به شناسایی و دستگیری ضاربان شد.(۱)

همچنین یکی از افراد بسیج سپاه پاسداران خوزستان در خیابان سجادشهر اصفهان به دست افراد وابسته به گروه های مسلح ترور شد و براثر شدت جراحات در بیمارستان به شهادت رسید.(۲)

در شیراز هم، امام جماعت مسجد الرجاء در مقابل منزلش در خیابان قصرالدشت این شهر به دست افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق ترور شد. مهاجمان پس از مراجعه به منزل این روحانی، با شلیک چند گلوله وی و دختر ۱۱ ساله اش را مجروح کردند و گریختند.(۳)

در ایلام نیز یکی از مأموران شهربانی این شهر که مشغول نگهبانی بود، هدف سوءقصد فردی مسلح قرار گرفت و براثر اصابت تیر به کتفش زخمی شد.(۴)

۱

در چند مورد پرتاب بمب در شهرهای مختلف کشور خسارت هایی به اموال مردم وارد شد و عده ای نیز درارتباط با این حوادث دستگیر شدند.

عوامل وابسته به گروه های مسلح مخالف نظام بمب دست سازی را به منزل مسئول حزب جمهوری اسلامی تربت حیدریه پرتاب کردند که سبب واردآمدن خسارت هایی به ساختمان شد، اما کسی آسیب ندید.(۵)

در سنندج نیز یک بمب ساعتی زیر خودرو فرمانده واحد اطلاعات و تحقیقات سپاه پاسداران این شهر – که در ۸۰۰ متری ساختمان این واحد پارک شده بود – منفجر شد و درنتیجه اتومبیل منهدم شد، اما به کسی آسیبی نرسید.(۶)

در قوچان هم دو بمب دست ساز به منزل افراد متعهد این شهر پرتاب شد که خسارتی درپی نداشت.(۷)

افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی در کردکوی استان مازندران یک بمب دست ساز را به منزل یکی از پاسداران سپاه پرتاب کردند. دررابطه با این اقدام ۴ نفر دستگیر شدند.(۸)

در اراک ۲ بمب دست ساز به منزل یکی از افراد متعهد پرتاب شد که یکی از آنها منفجر شد، اما تلفات و خسارتی به بار نیامد.(۹)

۲

تعدادی از عوامل سازمان مجاهدین خلق(منافقین) در اصفهان، آمل و گرگان دستگیر شدند. روابط عمومی سپاه پاسداران مشهد نیز از دستگیری شماری از عوامل گروه های مسلح مخالف نظام در بیست روز گذشته خبر داد. علاوه براین امروز یک نفر از چریک های فدایی خلق در

۱- روزنامه کیهان، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- روزنامه کیهان، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۳- روزنامه کیهان، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۱۳۳۹۱۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی و اطلاعات سپاه پاسداران منطقه ۹ (شیراز) به فرماندهی و اطلاعات سپاه تهران، ۲۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- روزنامه کیهان، ۲۸/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۱۱.

۵- روزنامه کیهان، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۶- سند شماره ۳۳۹۸۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی استان کردستان به استاندار استان کردستان، ۲۴/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۳۸۳۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۷ (کرمانشاه) به سپاه مرکز، ۲۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۷- سند شماره ۵۳۷۶۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه مشهد به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۴/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۸- سند شماره ۱۷۴۰۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران منطقه۳ (چالوس) به فرماندهی سپاه پاسداران ستاد مرکزی، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۹- روزنامه کیهان، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۳.

بندر ترکمن چند قبضه اسلحه و مهمات تحویل نیروهای سپاه داد.

درپی گزارش های مردمی درمورد وجود یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق در خیابان ولی عصر شهر اصفهان، نیروهای سپاه با اجرای یک عملیات سریع، ۵ نفر از افراد سازمان را در این منزل دستگیر کردند.(۱)

امروز همچنین نیروهای سپاه پاسداران در آمل، یکی از هواداران سازمان مجاهدین خلق را درحالی که قصد داشت یک بمب دست ساز را به بازار روز این شهر پرتاب کند، دستگیر کردند.(۲)

یکی از هواداران فعال این سازمان نیز با هوشیاری پاسداران سپاه گرگان در کردکوی شناسایی و دستگیر شد. این شخص پس از دستگیری با خوردن کپسول سیانور خودکشی کرد.(۳)

روابط عمومی سپاه پاسداران مشهد نیز اعلام کرد که در بیست روز گذشته، نیروهای سپاه با همکاری کمیته های انقلاب اسلامی، بسیجیان سپاه پاسداران و همیاری گسترده مردم در معرفی افراد و مکان های مشکوک، ۱۱۵ تن از اعضا و افراد وابسته به گروه های معارض ازجمله سازمان مجاهدین خلق، فدائیان خلق (اقلیت)، پیکار، راه کارگر، آرمان، اتحاد و مبارزان کمونیست را در خانه های تیمی و برخی از آنان را حین اجرای عملیات دستگیر کردند. از این افراد چندین اسلحه یوزی و کلت، تعدادی نارنجک، بمب دست ساز، بمب های آتش زا و تعداد زیادی اسناد و مدارک سازمانی و تشکیلاتی به دست آمد.(۴)

در بندر ترکمن هم یکی از نمایندگان سازمان چریک های فدایی خلق (اکثریت) با مراجعه به سپاه پاسداران ۲ موشک انداز بازوکا و مقداری مهمات و خرج مربوط به آنها را تحویل داد.(۵)

۱

هم زمان با حضور وزیر امور خارجه ایران در اجلاس "سران جبهه پایداری" در پایتخت لیبی(۶)، خبرگزاری این کشور با انتشار خبری مبنی بر حمایت کشورهای لیبی و سوریه از ایران در جنگ، در مصاحبه ای با بهزاد نبوی وزیر مشاور و سخنگوی دولت، دیدگاه دولت ایران را درباره آینده جنگ و برخی موضوعات داخلی و روابط خارجی این کشور جویا شد.

۱- روزنامه کیهان، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- روزنامه کیهان، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۳- همان، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۴- روزنامه کیهان، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۳.

۵- سند شماره ۱۷۴۰۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۱.

۶- با دعوت رسمی عبدالعاطی العبیدی دبیرکل کمیته مردمی روابط خارجی لیبی، میرحسین موسوی وزیر امور خارجه ایران، در رأس هیئتی در اجلاس رهبران جبهه پایداری به عنوان ناظر حضور یافت. در این اجلاس، سران کشورهای لیبی، سوریه، الجزایر، یمن جنوبی و سازمان آزادی بخش فلسطین شرکت داشتند. هر ۵ عضو این جبهه حمایتشان را از انقلاب اسلامی ایران اعلام کردند.

سوریه و لیبی از ایران در جنگ با عراق نیز حمایت کردند. (روزنامه کیهان، ۲۴/۶/۱۳۶۰، ص۳؛و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۹، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۲۴/۶/۱۳۶۰)

بهزاد نبوی با مقایسه وضعیت جبهه ها در دوره بنی صدر و پس از آن، اقدامات نیروهای سپاه و ارتش را موفقیت آمیز دانست و با اشاره به تحولات ایجادشده در ارتش پس از حذف بنی صدر، دستاورد نیروهای جمهوری اسلامی در مناطق تحت اشغال گروه های مسلح معارض در کردستان و آذربایجان غربی را امیدوارکننده خواند.

قسمتی از این گفت وگو به موضوع جنگ با عراق و مبارزه با گروه های معارض در غرب و شمال غرب کشور اختصاص دارد که به این شرح است:

«س: در جنگ ایران و عراق عامل تازه ای بروز کرده است و آیا پیش بینی می کنید که این جنگ به زودی پایان گیرد؟

ج: البته پیروزی هایی که به دست می آوریم واقعاً ناشی از ایمان ملت ما است وگرنه ما با امکاناتی که داریم خیلی سخت باید بتوانیم این جنگ را ادامه دهیم. یک سال جنگ برای کشوری مثل ما که خود تولیدکننده سلاح نیست و نه ابرقدرت شرق و نه ابرقدرت غرب هیچ کدام اسلحه دراختیار ما قرار نمی دهند، واقعاً یکی دیگر از معجزات انقلاب اسلامی است، ولی علی رغم این مسائل ما چند ماهی است، یعنی از سه چهار ماه جنگ که گذشته به این طرف، دشمن را در مواضع خود تثبیت کرده ایم و اجازه پیشروی به او نداده ایم و مرتب حمله با ما بوده است. آنها در ابتدای جنگ خیلی سریع پیشروی کردند. البته، به دلیل عدم آمادگی ما و به دلیل بی کفایتی بنی صدر فرمانده کل قوای وقت، که هرگز ما آن موقع نتوانستیم این مسئله را عنوان کنیم، چون نمی خواستیم که وحدت و یگانگی مان در جبهه های جنگ بر هم خورد، ولی واقعاً او آن قدر بی کفایت بود که هیچ نوع آمادگی برای جنگ نداشت. نیروهای ما در روزهای اول عقب نشینی های ۶۰ کیلومتری می کردند. در آن ۶۰ کیلومترها که در زیر فرماندهی آقای بنی صدر عقب نشینی شده بود، الآن برادران ارتشی و پاسدار ما کیلومترکیلومتر پیشروی می کنند، چون ازنظر تجهیزات و اسلحه و مهمات در آن سطحی نیستیم که با آتش وسیع و عظیم بتوانیم دشمن [را] مضمحل کنیم، به همین جهت نیاز به زمان داریم. ...

س: در امر پاک سازی کردستان، در خلال هفته گذشته، نیروهای انقلاب اسلامی ایران به پیروزی های اساسی دست یافته اند، ممکن است بفرمایید که اوضاع در آن منطقه چگونه است؟

ج: خوشبختانه ما پس از اینکه از شر بنی صدر راحت شدیم، توانستیم در ارتش تحولات خیلی اساسی ایجاد کنیم. در نیروهای هوایی، نیروی زمینی و در کردستان و غرب کشور و این عظمت و اصالت پایگاه توده ای دارد که می تواند در آنِ واحد با صدام و در کردستان و آذربایجان غربی جنگ را ادامه دهد و روزانه پیشرفت های جدیدی هم نصیبش شود.

علی رغم تمام اینها ما در کردستان به این سرعت و شدت پیش می رویم. با فرماندهی جدید

و قوی که در منطقه هست، ما امیدواریم به کمک دولت و استانداران قوی که باز در منطقه داریم، به زودی و به طور کامل کردستان - چه شهر و چه ده - پاک شود و درحال حاضر حاکمیت کامل ما با انقلاب اسلامی در کردستان است. ...»(۱)

در بخش دیگری از این مصاحبه موضوع رابطه ایران با سازمان آزادی بخش فلسطین مطرح شد. باتوجه به ایجاد موج نسبتاً گسترده ای از اخبار و تحلیل های رسانه های خارجی مبنی بر دیدار هانی الحسن از مسئولان بلندپایه ساف و مشاور یاسر عرفات با مسعود رجوی در پاریس و تیره شدن روابط ایران با این سازمان، خبرنگار لیبیایی موضع رسمی دولت ایران را دراین باره جویا شد و پرسید: «در خبرها بود که هانی الحسن در پاریس، با مسعود رجوی ملاقات کرده است. وسایل ارتباطی جمعی دشمن از این موضوع سوءاستفاده کرده تا روابط میان ایران و سازمان مقاومت فلسطین را تیره سازند. نظر رسمی ایران درباره این ملاقات چیست و آیا درست است که ملاقات در چهارچوب آرام کردن اوضاع داخلی و با آگاهی دولت ایران صورت گرفته است؟

ج: البته ما اطلاع داریم که سازمان آزادی بخش فلسطین رسماً این خبر را تکذیب کرده است و سفیر آنها در ایران هم این خبر را تکذیب کرده، ولی خبرگزاری فرانسه با اصرار اعلام کرده که باوجود این تکذیب ما دیدیم که این ملاقات صورت گرفته است. البته، اگر چنین ملاقاتی صورت گرفته باشد، ازنظر ما مردود است و ما از سازمان آزادی بخش فلسطین گله خواهیم کرد، چراکه این را یک اقدام غیردوستانه می شود تلقی کرد، ولی تا اینجا که سازمان آزادی بخش اعلام کرده است، هیچ نوع ملاقاتی ازجانب سازمان آزادی بخش فلسطین با این عناصر فراری و تحت تعقیب در ایران صورت نگرفته و هیچ نوع پیشنهادی هم ازطرف دولت ایران برای مذاکره با اینها نشده و نیازی هم نیست.»(۲)

۱

درپی انتشار اخباری مبنی بر دیدار هانی الحسن مسئول کمیته اجرایی سازمان آزادی بخش فلسطین و سفیر سابق این سازمان در ایران با مسعود رجوی در پاریس، هفته نامه لبنانی المجاهد در شماره اخیر خود، چنین اقدامی را توهین آشکار به مسلمانان ایران و فلسطین دانست و از رهبران این سازمان فلسطینی خواست رفتارشان را اصلاح کنند.

به گزارش خبرگزاری پارس از بیروت، در قسمتی از مطلب این نشریه آمده است: «ما از برادران مقاومت فلسطین می خواهیم تا خود را از مسائلی که ایجاد شبهه در مواضع مقاومت می کند، دور کنند. دخالت ورزیدن آنها در مسئله افغانستان و قبول توافق بین ایران و امریکا

ص:۸۶۸

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۸۷، ۲/۷/۱۳۶۰، صص ۶۵ - ۶۳، مصاحبه خبرگزاری لیبی با نبوی، ۲۴/۶/۱۳۶۰.

۲- همان، ص ۶۶.

جهت حـل مسئله گروگـان هـای جاسوس و جانب داری تبلیغاتی و سیاسـی از رژیم عراق تجاوزگر و اخیراً پـذیرفتن منافقین جهت تمرین آموزش های نظامی در اردوگاه های فلسطین بیش ازپیش در معرض سؤال قرار گرفته است.»

المجاهـد در ادامه نوشـته است: «مـا هرگز شـعار یاسـر عرفـات را مبنی بر اینکه ما دو انقلاب نـداریم، بلکه یک انقلاب و یک رهبر داریم و آن امام خمینی است را فراموش نمی کنیم.»

نویسنده مقاله همچنین خطاب به هانی الحسن افزوده است: «شما، کسی که اولین سفیر فلسطین در تهران بودید، درواقع وفای اندکی نسبت به انقلاب و مردم مسلمان ایران از خود نشان دادید.»(۱)

۱

گزارش خبرنگار نشـریه انگلیسـی فایننشال تایمز که به تازگی از جبهه های جنگ ایران و عراق و از شـهرهای اهواز و آبادان دیـدن کرده است، در شـماره اخیر این نشـریه به چـاپ رسـیده است. تری باوی خبرنگار و نویسـنده مقاله، با اشاره به تطبیق زنـدگی عادی مردم اهواز با اوضاع جنگی، از توقف پیشـروی اولیه و عقب رانده شدن تدریجی ارتش عراق از مناطق اشـغال شده ایران و همچنین روحیه خوب نظامیان ایران خبر داده است. در بخشی از این گزارش آمده است:

«شش کودک که روز گذشته در کنار یکی از خیابان های اهواز مرکز استان جنگ زده

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۰، ۲۶/۶/۱۳۶۰، صص ۱۴ و ۱۵، بیروت - خبرگزاری پارس، ۲۴/۶/۱۳۶۰.

خوزستان ایران، به بازی مشغول بودند، براثر اصابت گلوله یک توپ ۱۵۲ میلی متری که از [توپ] هویتزر در ۴۰ کیلومتری شهر شلیک گردید، کشته شدند. این کودکان جزء تازه ترین قربانیان جنگ خلیج [فارس] که تقریباً از یک سال پیش بین ایران و عراق جریان دارد، می باشند.

با انفجار این گلوله ها، زنانی که از روستاهای مجاور برای فروش ماست و میوه تازه به شهر آمده بودند به سمت پناهگاهی هجوم بردند. آنان با جمع کردن کالاها و لباس های سیاهشان، درحالی که دشنام هایی به زبان عربی نثار رهبر عراق می کردند پا به فرار گذاشتند. یکی از این زنان گفت:"او چرا باید ما را این طور بکشد؟ ما سرباز نیستیم. ما فقط عرب های بیچاره هستیم."

انسان با سیری در سطح استان هم از وجود روحیه خوب و هم از سازمان بسیار گسترش یافته مدافعان آن به حیرت می افتد. سرهنگ دوم جواد حسیبی فرمانده تیپ سوم لشکر۹۲ ایران، اظهار داشت:"ما به اینجا آمده ایم که پیروز شویم. ما نیروهای عراقی را نابود خواهیم کرد. وی ضمن اشاره به شهر کوچک بستان که ۲۰ کیلومتر از مرز فاصله دارد، گفت:"شاید طول بکشد، ولی مطمئن باشید که ما پیروز خواهیم شد.

در هشت ماه گذشته، نیروهای ایرانی در منطقه غرب اهواز و اطراف شهر بسیار جنگ زده

سوسنگرد با زحمات بسیار زمین هایی به دست آورده اند. طی یک رشته عملیات تهاجمی در هفت ماه گذشته - که آخرین عملیات آن ۱۰ روز پیش صورت گرفت - نیروهای عراقی حدود ۴۰ کیلومتر عقب رانده شده اند.

هنگامی که سوار بر یک نفربر زرهی پهنه دشت را برای رفتن به قسمت های مقدم جبهه طی می کردیم، خمپاره های عراقی در نزدیکی مان به زمین می خورد. سرتاسر خط مقدم جبهه ایران را بوی مواد منفجره فراگرفته بود. افراد این خط را بیشتر پاسداران انقلاب تشکیل می دهند و سربازان عادی کمی عقب تر با توپخانه، تانک و خمپاره انداز از آنها پشتیبانی می نمایند. در دشت های آن طرف تر تعداد قابل ملاحظه ای از تانک های ایران پشت سنگرهای تدافعی قرار گرفته و آماده پیشروی های بعدی می باشند.

تانک های عراقی منهدم شده تی۵۴ و تی۶۲ ساخت شوروی در همه جا به میزان بسیار یافت می گردد. یکی از افسران گفت که در جریان آخرین حمله به طرف بستان تعداد ۱۷۳ تانک منهدم، ۲۰۰ سرباز کشته و ۵۶ تن نیز به اسارت گرفته شدند.

افسران برای بازتر بودن دست خود به منظور ادامه جنگ، به نظر می رسید که بی تابی می کنند و احساس اینکه درحال حاضر ملاحظات سیاسی ممکن است کندی در امر جنگ را برحق جلوه دهد، در میانشان دیده نمی شد.

پس از گذشت یک سال از بمباران و کم توجهی غیرقابل اجتناب ناشی از جنگ، واضح است که خسارات زیادی به بار آمده، لیکن آبادان شهر منهدم شده ای نیست.»(۱)

۱

مسعود رجوی در مصاحبه ای با مجله افریقا و آسیا مطالبی را درباره ارتش جمهوری اسلامی ایران بیان کرد. وی با اشاره به طرح انحلال ارتش توسط سازمان مجاهدین خلق در اوایل انقلاب، فرماندهان فعلی ارتش را مرتجع خواند و مدعی شد سازمان مجاهدین خلق از حمایت "پرسنل پیشرو مردمی ارتش" (!) برخوردار است، رجوی در تبیین این ادعا حمایت ارتش را به خلبان

مخصوص شاه که وی و بنی صدر را به فرانسه برد، خلاصه کرد و از پیوند ناگسستنی سازمان با ارتش سخن گفت.

سرکرده سازمان مجاهدین خلق(منافقین) نفر اول این سازمان در پاسخ به این سؤال که «این روزها از افسران سلطنت طلب خیلی صحبت می شود. آیا آنها قادرند تا یک کودتا را فراهم سازند و آیا شما با عملی ازطرف ارتش به نفع خودتان موافقید؟» اظهار کرد: «شما می دانید که اولین موضع ما در مقابل خمینی درمورد حذف رابطه های پایه ریزی شده ازطرف شاه در ارتش

ص:۸۷۰

۱- وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۸۸، ۵/۷/۱۳۶۰، صص ۹ - ۷، از فایننشال تایمز (لندن)، ۲۴/۶/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۷۹ ، ۲۵/۶/۱۳۶۰، صص ۴ - ۲ ضمیمه، رادیو لندن، ۲۴/۶/۱۳۶۰.

می بود. من این مطلب را در نطقی که ۲ هفته بعد از انقلاب در دانشگاه تهران داشتم، ابراز داشتم. فردای آن روز، خمینی بدون اینکه اسمی از من ببرد به من حمله کرد و گفت آنهایی که چنین چیزی را می خواهند، قصد دارند که کشور را در مقابل تعرض کشورهای خارجی بدون ارتش ببینند. مع ذالک، ما درمورد خواسته انقلابی خود پافشاری کردیم و خمینی و بازرگان، خود را مجبور دیدند تا به حد مینیمم عمل کرده و تمام ژنرال های شاه را بیرون کنند. درنتیجه، ارتش شاه در رأس، از بین رفته است و در عوض یک عده ارتجاعی مخالف اند، حتی اگر نمایانگر شاه در ارتش باشند. در داخل این هسته، هسته دیگری تربیت شده است که پرسنل آن پیشرو و خلقی می باشند. برای مثال، بایستی از افسران نام ببرم که مجاهد هستند و ما را به فرانسه آورده اند و هنوز اینجا می باشند، درنتیجه، جواب سؤال اول شما چنین خواهد بود، یک کودتای همانند کودتای پینوشه در کوتاه مدت غیرممکن است. این امر مستلزم ۲ تا ۴ سال برای آماده کردن می باشد.

درمورد بخش دوم سؤال شما، جواب مجاهدین این است که ما پیوندی ناگسستنی با پرسنل خلقی و پیشرو در ارتش داریم.»(۱)

ص:۸۷۱

۱- دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۴ و ۲۵، ۳/۸/۱۳۶۰، صص ۲۷ – ۲۳، مجله (افریقا و آسیا) و واشنگتن پست؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۰، ۲۶/۶/۱۳۶۰، صص ۱۹ - ۱۷، پاریس - خبرگزاری پارس، ۲۴/۶/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ چهارشنبه ۲۵ شهریور ۱۳۶۰ ۱۷ ذیقعده ۱۴۰۱ ۱۶ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

ستاد عملیات جنوب مستقر در پادگان گلف (اهواز)، امروز طرح عملیاتی حمزه (حضرت ثامن الائمه(ع))(۱) را با هدف شکستن محاصره آبادان و آزادسازی زمین های اشغالی شرق رودخانه کارون به محورهای عملیاتی و واحدهای سپاه ابلاغ کرد.(۲)

براساس این طرح، لشکر۷۷ خراسان و نیروهای سپاه پاسداران باید از دو محور اصلی فیاضیه و دارخوین به طور گسترده و در سه محور فرعی ایستگاه۱۲، ایستگاه۷ و جاده ماهشهر - آبادان به صورت تک محدود وارد عمل شوند و با حمله به مواضع نیروهای عراقی در ساحل شرقی کارون تا جاده ماهشهر - آبادان،(۳)* ضمن بستن پل های روی رودخانه کارون، که جاده مواصلاتی و عقبه نزدیک ارتش عراق است، نیروهای دشمن را محاصره و منهدم و این منطقه را آزاد کنند.(۴)

دراین خصوص ستاد سپاه پاسداران در جنوب امروز گزارشی از پیشرفت اقدامات مربوط به این عملیات را به فرماندهی سپاه در تهران ارسال کرد.(۵) بخش هایی از این گزارش که بیانگر آخرین وضعیت منطقه و میزان آمادگی نیروهای خودی است، به این شرح می باشد: «طی چند جلسه که در

ص:۸۷۳

۱- در مراحل اولیه، نام این طرح، "طرح عملیاتی حمزه(ع)" بود و ده روز مانده به اجرای عملیات، بنا به پیشنهاد فرماندهان ارتش نام آن به "حضرت ثامن الائمه(ع)" تغییر یافت. (سند شماره ۰۰۵۱۱۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۵/۶/۱۳۶۰، صص۴ - ۱)

۲- سپاه پاسداران تا قبل از عملیات ثامن الائمه(ع) به "طرح نویسی" چندان اهمیت نمی داد و طرح های نوشته شده به صورت ابتدایی تنظیم و ابلاغ می شد، اما این بار ستاد عملیات جنوب طرح را به محورهای عملیاتی تحت امر خود ابلاغ کرد. (سند شماره ۰۲۱۷۰۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب - عملیات به فرماندهی لشکر۷۷ خراسان، ۲۵/۶/۱۳۶۰، صص۳ - ۱)

۳- منطقه تحت اشغال دشمن زمینی به وسعت ۱۳۰ کیلومتر مربع در شرق رودخانه کارون بود که ۱۰ تا ۱۱ کیلومتر عمق و حدود ۱۳ کیلومتر در امتداد کارون و ۵/۱ کیلومتر در جنوب جاده آبادان - ماهشهر عرض داشت. (مطابق شکل کالک).

۴- سند شماره ۰۲۱۷۰۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب - عملیات به فرماندهی لشکر۷۷ خراسان، ۲۵/۶/۱۳۶۰، صص ۳ - ۱.

۵- خلاصه ای از روند شکل گیری طرح عملیات ثامن الائمه(ع) در ضمیمه گزارش آمده است.

قرارگاه لشکر۷۷ در ماهشهر با فرمانده و جانشین لشکر۷۷ ارتش و عملیات خوزستان برگزار شده، پس از بررسی چندین طرح، [به منزله] آخرین راهکار قرار شده [است] که تیپ۳ لشکر۷۷ پس از ادغام با نیروهای سپاه ازسمت دارخوین - سلمانیه و تیپ۲ لشکر۷۷ پس از ادغام با نیروهای سپاه از کناره کارون تا جاده اهواز - آبادان (ایستگاه ۱۲) و تیپ۱ لشکر۷۷ پس از ادغام با نیروهای سپاه از حدفاصل ایستگاه ۱۲ تا ایستگاه ۷ و طرفین جاده ماهشهر وارد عمل شوند.»

در این گزارش درباره سازمان رزم ارتش و سپاه تا این تاریخ نیز آمده است: «به رغم سازمان رزمی که لشکر۷۷ ارتش در طرح آفندی ثامن الائمه(ع) ارائه کرده است، سازمان رزم موجود براساس محورهای عملیاتی به این ترتیب است:

الف) تیپ۳ که از منطقه دارخوین وارد عمل خواهد شد، دارای ۲ گردان پیاده می باشد و استعداد هر گردان حدود ۳۲۰ نیرو وارد عمل خواهد کرد که در مقابل، نیروهای سپاه عبارت اند از: ۳۰۰ نفر در خط پدافندی فعلی و ۴ گردان ۲۸۰ نفره که در عمل شرکت خواهد کرد و یک گردان ۲۸۰ نفره که احتیاط مستقل سپاه می باشد که مجموعاً در این محور، سپاه حدود ۱۸۰۰ نفر نیرو خواهد داشت و در کنار آن، ارتش ۶۵۰ نفر و به همراه آن ۲ گروهان تانک.

ب) تیپ۲ که از منطقه فیاضیه وارد عمل خواهد شد دارای ۳ گردان پیاده به شماره های ۱۲۹ و ۱۵۳ و ۱۲۲ می باشد که فقط گردان ۱۲۲ را وارد عمل می کند و مأموریت ۲ گردان دیگر هم پدافند تعیین شده و استعداد گردان ۱۲۲ نیز ۴۵۰ نفر اعلام شده است. در مقابل، سپاه علاوه بر خط پدافندی و پاسگاه های کنار کارون، ۴ گردان ۲۸۰ نفره وارد عمل خواهد کرد و یک گردان نیز در احتیاط مستقل سپاه خواهد بود که مجموعاً سپاه حدود ۱۴۰۰ نفر نیرو در این محور وارد عمل خواهد کرد.

ج) تیپ۱ که هنوز مأموریت مشخصی ندارد و فعلاً فقط خاکریزهای اول و دوم عراق را اشغال خواهد کرد، هنوز مشخص نکرده چه تعداد نیروهای پیاده وارد عمل خواهد نمود، ولی سپاه غیر از مواضع پدافندی، ۳ گردان ۲۸۰ نفره وارد عمل خواهد کرد که مجموعاً حدود ۱۲۰۰ نفر خواهد شد.

د) احتیاط کلی نیرو در خوزستان حدود ۲ گردان پیاده که یک گردان آن نیروهای اعزامی از کرمان می باشند و گردان دوم، از مجموع نیروهای بسیج خوزستان خواهد بود و هر دو نیرو البته کارایی کافی ندارند؛ احتیاط کل طرح خواهد بود به استعداد حدود ۵۰۰ نفر.»(۱)

ص:۸۷۴

۱- نسبت نیروی پیاده سپاه به ارتش تا زمان آغاز عملیات، حدود ۲ به ۱ باقی ماند؛ بدین ترتیب که ارتش با ۳ تیپ به استعداد ۹ گردان و سپاه به استعداد حداقل ۱۶ گردان وارد عمل شد. (عملیات ثامن الائمه (شکست محاصره آبادان)، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، چاپ دوم، ۱۳۸۷، ص۱۲)

عکس

نقشه

ص:۸۷۵

ستاد سپاه پاسداران در جنوب در ادامه گزارش خود درمورد کمبود تجهیزات و امکانات آورده است:

«الف) امکانات مهندسی: از آنجا که تجربه نشان داده [است] که جنگ در دشت باز احتیاج به ازدیاد موانع مصنوعی دارد، امکانات ماشین آلات سنگین از اهمیت بسزایی برخوردار است، به خصوص که در کناره کارون در سرتاسر جبهه لازم است خاکریز احداث شود. لذا، باید تا آخرین حد جهت بسیج این امکانات تلاش نمود.

ب) مهمات: ارتش ازلحاظ مهمات توپخانه به خصوص ۱۵۵ م.م. که توپخانه کلی لشکر است، با کمبود شدید مواجه است؛ لذا، کمبود آن را باید با جایگزین کردن خمپاره انداز جبران نمود. بدین جهت شدیداً به اقلام مهمات خمپاره ۶۰ م.م، ۸۱ م.م، و مهمات آر.پی.جی۷ و مهمات تیربار کلاشینکف نیاز می باشد.

ارتش بار مبنای هر آر.پی.جی. را در طول سه روز، ۶ گلوله پیش بینی کرده است که اصلاً قابل ذکر نیست و زمینه مهمات موجود در تدارکات خوزستان به طورکلی برای هر آر.پی.جی۷ حدود ۲۵ الی ۳۰ گلوله می باشد که در عملیات قبلی، هر روز این مقدار مصرف شده است. ضمن سفارش به برادران رزمنده درمورد صرفه جویی، باید نسبت به تأمین آن اقدام نمایید.

ج) آمبولانس: با توجه داشتن به گستردگی این طرح، [در] انتقال مجروحین، برای جلوگیری از بالارفتن تلفات، آمبولانس نقش عمده ای دارد و با ضایعاتی که در عمل خواهیم داشت احتیاج شدید به جیپ آهو برای حمل مجروح از داخل جبهه به خط اول پشت جبهه می باشد.

د) پزشک: از حیث پزشک نیز کمبود وجود دارد و برای بیمارستان های صحرایی لازم است پزشک کافی تأمین شود.»

در بخش دیگری از این گزارش درمورد پیشرفت مباحث مربوط به طرح مانور نیز آمده است:

«هنوز طرح جزءبه جزء تیپ ها تهیه نشده است و راهکارها در سطح گردان و گروهان ارتش مورد بررسی قرار نگرفته است.»(۱)

از آنجا که در این عملیات سپاه پاسداران برای اولین بار با حداقل ۱۶ گردان (در حد ۲ لشکر) وارد عملیات می شود، برای تجهیز نیروهای تک ور با توافق های انجام شده بین فرماندهان سپاه و ارتش، مقرر شد تجهیز ۱۰ گردان از نیروهای سپاه پاسداران به اسلحه های انفرادی و قبضه ها و مهمات آتش پشتیبانی نزدیک به لشکر۷۷ خراسان واگذار گردد.(۲)

۱

تعدادی از نمایندگان جنبش های آزادی بخش از کشورهای مختلف صبح امروز، وارد شهر دزفول شدند و از محله هایی که براثر بمباران ها و موشک باران های ارتش عراق ویران شده اند، بازدید کردند.

این افراد پس از اقامه نماز ظهر و عصر در مقر سپاه دزفول، از پایگاه چهارم شکاری و مزار شهیدان جنگ در گورستان شهیدآباد نیز دیدن کردند.

همچنین در جریان این بازدید، بیانیه واحد نهضت های آزادی بخش سپاه که در آن ضمن تأکید بر ادامه جنگ از نهضت های آزادی بخش حمایت شده است، قرائت شد.(۳)

۱- سند شماره ۰۰۵۱۱۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب به فرماندهی سپاه مرکز، ۲۵/۶/۱۳۶۰، صص ۴ - ۱.

۲- سند شماره ۵۱۱۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب به فرماندهی لشکر ۷۷ (رکن ۴)، ۲۶/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲؛ و - سند شماره ۰۲۱۷۰۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۳- روزنامه کیهان، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص ۴.

۱

در دو عملیات جداگانه، دو روستا در جنوب شرقی اشنویه و یک روستا در شرق دیواندره پاک سازی و شماری از افراد حزب دمکرات کشته، تعدادی مجروح و عده ای نیز دستگیر شدند.

در یکی از این عملیات ها مناطق نالوس و صفرآباد واقع در ۹ کیلومتری جنوب شرقی شهر مرزی اشنویه در استان آذربایجان غربی پاک سازی شدند. در این عملیات، ۲۵ نفر از افراد حزب دمکرات مجروح، چند نفر اسیر و تعدادی نیز کشته شدند. از نیروهای خودی نیز ۳ پاسدار و ۲ تن از پیشمرگان مسلمان کرد به شهادت رسیدند.(۱)

در عملیات دیگری، روستای غیاث آباد در ۲۰ کیلومتری شرق دیواندره در استان کردستان پاک سازی شد و ۳ نفر نیز دستگیر شدند.(۲)

۲

هرچند تاکتیک جدید سازمان مجاهدین خلق(منافقین) در برپایی تظاهرات و تجمع هواداران این سازمان درقالب گروه های چندنفره و تحت حمایت تیم های مسلح در مناطقی از تهران موجب بالارفتن میزان ضربه پذیری سازمان و دستگیری تعداد قابل توجهی از اعضا و هواداران آن شده است، رادیو صدای کردستان (ارگان تبلیغاتی حزب دمکرات کردستان) در گزارشی تحلیلی ضمن بزرگ نمایی این اقدام کوشید همسو با تحلیل سازمان این اقدام مجاهدین خلق را مشابه حرکت عمومی مردم در ماه های قبل از پیروزی انقلاب جلوه دهد. این رادیو مدعی شد که بسیاری از نیروهای سپاه پاسداران و کمیته های انقلاب اسلامی به دلیل ترس درصدد فرار از محل خدمت خود هستند و سقوط جمهوری اسلامی نزدیک شده است.

در بخشی از این گزارش آمده است: «تظاهرات چند روز اخیر در تهران که به شهرهای بزرگ دیگر نیز سرایت کرده است رژیم را وحشت زده کرده است. روزی نیست که در چند نقطه تهران و شهرهای دیگر دختران و پسران فداکار به تظاهرات نپردازند. اکنون دیگر پیشمرگان کردستان تنها نیستند؛ هزاران پیشمرگ جانباز در سراسر ایران به قیام برخاسته اند.

سازمان مجاهدین خلق که سازمان دهنده این تظاهرات انقلابی است، دختران و پسران تظاهرکننده خود را بی دفاع رها نکرده است. هربار چندین نفر میلیشیای مسلح از تظاهرکنندگان محافظت می کنند و تاکنون ضربات مهلکی بر پاسداران وارد ساخته اند. به راستی چنین کار قهرمانانه مجاهدین قابل تقدیر است. رژیم از این شیوه تظاهرات هراسان گردیده است. ترس رژیم از این است که درست همچون زمان شاه این تظاهرات کوچک به تظاهرات گسترده و عظیمی تبدیل شود و کم کم ترس مردم کوچه بازار ریخته شود و آنها نیز در تظاهرات شرکت نمایند. درآن صورت، رژیم توانایی مقابله با توده های مردم را نخواهد داشت. روزی نیست که از ۲۰ تا ۱۰۰ تن از پاسداران در شهرهای مختلف ایران کشته شوند. از این شمار هم بیشتر هر روز در جبهه جنگ خوزستان و یا در کردستان به هلاکت می رسند.»(۳)

۱- همان، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص ۱۱.

۲- روزنامه کیهان، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص۱۴.

۳- خبرگزاری پارس، نشـریه گزارش هـای ویژه، شـماره ۱۸۰ ، ۲۶/۶/۱۳۶۰، صـص ۱۶ - ۱۴ ضـمیمه، رادیو صـدای کردسـتان، ۲۵/۶/۱۳۶۰.

۱

تحرکات امروز عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) برای آشفته جلوه دادن اوضاع پایتخت محدود به چند اقدام پراکنده بود که بی حاصل ماند.

چند نفر از نیروهای وابسته به این سازمان امروز یک بمب دست ساز را به سوی یک اتوبوس شرکت واحد پرتاب کردند. براثر انفجار این بمب خسارت جزئی به اتوبوس وارد شد، اما به مسافران آسیبی نرسید. عاملان حادثه بی درنگ از محل گریختند.(۱)

در خیابان ستارخان نیز، سرنشینان یک اتومبیل پیکان با تیراندازی هوایی و دادن شعار سعی در ایجاد رعب و وحشت در بین مردم داشتند، با حضور نیروهای کمیته در منطقه و به کمک مردم یکی از این افراد درحالی که یک اسلحه ژ۳ با خود حمل می کرد، دستگیر شد و سایر سرنشینان خودرو نیز متواری گشتند.(۲)

علاوه براین، چند جوان مسلح که به نظر می رسید وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب هستند، در خیابان گلریز تهران با تهدید اسلحه یک اتومبیل شخصی را متوقف کردند و پس از پیاده کردن راننده، خودرو را ربودند.(۳)

تعدادی از عناصر وابسته به سازمان مجاهدین خلق با شلیک چند گلوله به مغازه یکی از افراد متعهد تهران خسارت هایی به این مکان وارد کردند و گریختند.(۴)

۲

در اقدامات خرابکارانه امروز افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب در شهرهای مشهد، یزد و مسجدسلیمان خسارت هایی به بار آمد.

عناصر سازمان مجاهدین خلق یک بمب دست ساز را به داخل منزل خانمی که خبرگزاری پارس از وی با عنوان همسر شهید نواب صفوی نام برده است، پرتاب کردند. براثر انفجار بمب خسارت هایی به این ساختمان که در کوی امیرآباد خیابان خواجه ربیع شهر مشهد واقع شده است، وارد شد.(۵)

در یزد هم اتومبیل لندرور بنیاد شهید که در مقابل حسینیه ارگ پارک شده بود به دست افراد گروه های ضدانقلاب به آتش کشیده شد. یک بمب دست ساز نیز به داخل این اتومبیل پرتاب شد که عمل نکرد.(۶)

در مسجدسلیمان، فردی که درحال حمل یک بمب بود، براثر انفجار بمب مجروح و پای وی قطع شد.(۷)

ص:۸۷۸

۱- روزنامه کیهان، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- همان، ص۱۵.

۳- همان، ص۴.

۴- روزنامه کیهان، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۰، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص۳، مشهد - خبرگزاری پارس، ۲۵/۶/۱۳۶۰.

۶- روزنامه کیهان، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۷- سند شماره ۳۴۸۲۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شاجا، ۲۵/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۱۷۶۰۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان (اهواز) به استاندار خوزستان، ۲۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

شماری از نیروها و هواداران فعال سازمان مجاهدین خلق(منافقین) و یک نفر از گروه پیکار در چند شهر کشور شناسایی و دستگیر شدند. در رشت هم در پنج روز گذشته ۲۲ نفر دستگیر شدند. همچنین در سه ماه گذشته، ۲۵۰ تن از هواداران سازمان مجاهدین خلق در رودسر و روستاهای اطراف با مراجعه به مراکز سپاه و بسیج از مواضع گذشته شان در حمایت از سازمان اظهار ندامت کردند.

در تربت حیدریه، ۶ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق در یک خانه تیمی دستگیر شدند. با اعترافات این افراد، مقداری مواد منفجره شامل ۵۱ لول دینامیت، تعدادی تی.ان.تی، تعدادی بمب دست ساز و همچنین کروکی و نقشه منزل امام جمعه، فرمانده سپاه پاسداران و یکی از افراد متعهد شهر و نیز کروکی ساختمان سپاه پاسداران - برای اجرای عملیات های خرابکارانه و ایجاد انفجار - کشف شد.(۱)

در تبریز، نیروهای کمیته مرکزی شهر هنگام گشت زنی، ۲ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق را که از قبل تحت تعقیب بودند، شناسایی و دستگیر کردند. یکی از این دو نفر باوجود دستور ایست نیروهای کمیته، اقدام به فرار کرد که با تیراندازی مأموران از ناحیه پا مجروح شد.(۲)

در قزوین، با همکاری اطلاعاتی مردم یکی از افراد اصلی و مسئول گروه امداد سازمان در این شهر دستگیر شد.(۳)

یکی از هواداران سازمان پیکار هم در آستانه اشرفیه شناسایی و دستگیر شد. این فرد در بازجویی یک نفر دیگر از همکارانش را نیز معرفی کرد.(۴)

به گزارش روابط عمومی سپاه پاسداران رشت، در پنج روز گذشته، ۲۲ تن از عوامل فعال سازمان مجاهدین خلق با همکاری مردم شناسایی و دستگیر شدند. از این افراد تعداد زیادی اسناد، رمز و یادداشت های دست نویس و دستور العمل ترور افراد متعهد به دست آمده است.(۵)

در همین حال، خبرگزاری پارس نیز در گزارشی اعلام کرد: در سه ماه گذشته، ۲۵۰ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق در رودسر و روستاهای اطراف آن با مراجعه به مراکز بسیج و سپاه ضمن محکوم کردن مواضع سازمان، روی گردانی خود را از این سازمان اعلام کردند.(۶)

همچنین یکی از افراد سازمان چریک های فدایی خلق (اکثریت) در گنبد، با مراجعه به سپاه پاسداران ۲ اسلحه ام۱، یک برنو، یک قبضه ژ۳، ۴ کلت، یک دوربین چشمی، ۵۵ فشنگ مسلسل یوزی و ۱۵ فشنگ کالیبر۳۸ تحویل داد.(۷)

ص:۸۷۹

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- همان.

۳- روزنامه کیهان، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۴- سند شماره ۱۷۴۰۷۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (چالوس) به فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ستاد مرکزی، ۲۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- روزنامه اطلاعات، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۱۱؛ و - روزنامه کیهان، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۶- روزنامه کیهان، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۷- سند شماره ۱۷۴۰۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران منطقه۳ (چالوس) به فرماندهی سپاه پاسداران مرکز، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۲.

حجت الاسلام سید محمود دعایی رئیس هیئت ایرانی شرکت کننده در سی وهفتمین گردهمایی اتحادیه بین المجالس در هاوانا (پایتخت کوبا)، در نطق خود با اشاره به فهرستی از اقدامات مداخله جویانه و خرابکارانه رژیم عراق در مناطق مرزی قبل از آغاز رسمی حمله نظامی به ایران، حضور ارتش عراق در بخش هایی از خاک ایران را مهم ترین دلیل متجاوزبودن آن کشور خواند.

مهم ترین محورهای مطرح شده در این نطق، که در روز دوم اجلاس ایراد شد، چنین بود: نقض مکرر حریم هوایی ایران، حضور افسران فراری ارتش شاه در بغداد، خرابکاری و انفجارهای متعدد در مناطق نفتی خوزستان و پایبند نبودن به مفاد قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر.

حجت الاسلام سید محمود دعایی در بخشی از سخنان خود گفت: «مایلم ازطرف هیئت نمایندگی جمهوری اسلامی ایران نکاتی را یادآور شوم تا مردم جهان از واقعیت تجاوز آشکار عراق آگاه گردند. در ۱۷ سپتامبر ۱۹۸۰، دولت عراق درپی اقدام های تجاوزکارانه قبلی علیه جمهوری اسلامی که فهرست وار شرح داده می شود به ایران حمله ور شد. اقدام های تجاوزکارانه عراق قبل از حمله به این شرح است:

۱. افزایش پروازهای شناسایی بر فراز ایران به ویژه بر فراز قرارگاه های مرزی، تأسیسات و صنعت نفت.

۲. نقض حریم هوایی ایران به وسیله هواپیماهای نظامی عراق و بمباران نواحی مسکونی در ایران که به شهادت شماری غیرنظامیان بی گناه منجر شد.

۳. حمله و اشغال قرارگاه های مرزی ایران.

۴. گسیل جاسوسان و گروه های خرابکار به ایران، منفجرکردن لوله های نفتی و بمب گذاری در نواحی مسکونی.

۵. پناه دادن به ژنرال های فراری و عوامل ساواک در بغداد و دیگر شهرهای مرزی و توطئه برای مستقرکردن عوامل وابسته به رژیم های خارجی و طرح توطئه برای نابودی جمهوری اسلامی ایران.

۶. تأسیس یک ایستگاه رادیویی مخفی برای تبلیغات علیه جمهوری اسلامی ایران.

بعد از این تجاوزات عدیده دیگر که شرح آنها در اینجا به زمان بس طولانی نیاز دارد، عراق موافقت نامه سال ۱۹۷۵ الجزایر و پروتکل های ضمیمه آن را کان لم یکن اعلام کرد. اولین بند ماده ۶ معاهده ایران و عراق می گوید:"درصورت بروز اختلاف درمورد تفسیر و یا اجرای معاهده کنونی، ۳ پروتکل و ضمائم آن، این اختلاف باید برطبق ماده ۳ و

باتوجه به حفظ امنیت کامل در امتداد خط مرزی ایران و عراق آن طورکه در مواد ۱ و ۲ گفته شده حل گردد."

در معاهده فوق، مکمل مورخ ۲۵ دسامبر ۱۹۷۵، روش حل وفصل اختلافات ازطریق گفت وگوهای دوجانبه مستقیم، مساعی جمیله دولت، یک دولت ثالث دوست، حکمیت دادگاه داوری پیش بینی شده است. دولت عراق به طور یک جانبه معاهده را فسخ کرد. اسناد و مدارک موجود نشان می دهد که دولت عراق مدت ها قبل از حمله، خود را برای تجاوز گسترده آماده کرده بود و تماس های دیپلماتیک و مانورهای آنها این ادعا را ثابت می کند. نمایندگان محترم می توانند برای روشن شدن، این کتابچه را که بعد از پایان جلسه نسخه ای از آن را تقدیم خواهم کرد، مطالعه فرمایند. در ۲۳ سپتامبر ۱۹۸۰، ۱۰ لشکر عراقی، ایران را اشغال کرده و نیروهای هوایی عراق ۸ فرودگاه در داخل ایران را بمباران کرد. ایران برای جلوگیری از ادامه تجاوز عراق ناچار به پاسخ شد و درنتیجه یک فرودگاه نظامی را در نزدیکی بغداد بمباران کرد. جمهوری اسلامی ایران برطبق اصول عالیه اسلامی هرگز به نواحی غیرنظامی حمله نکرده و یا این نواحی را بمباران نکرده است.

به رغم این واقعیت که عراق نواحی مسکونی، مدارس، مساجد، کلیساها، بیمارستان ها را در سرتاسر ایران بمباران کرد، اما ایران هرگز به چنین اقدام هایی دست نزده است.

آواره شدن ده میلیون نفر، کشتار کودکان معصوم، زنان و سالمندان، وجدان جهانیان را برانگیخته است. سازمان های بین المللی مانند صلیب سرخ، هلال احمر و نمایندگان و سفیران کشورهای مختلف جهان در تهران، از نزدیک شاهد این حقایق بوده اند. اگر کنفرانس اجازه دهد، ما همچنین فیلمی دراین مورد برای نمایندگان محترم به نمایش می گذاریم و مهم ترین دلیلی که ادعای ما را ثابت می کند، حضور رژیم عراق در داخل سرزمین ایران است و همه رسانه های بین المللی به طورکلی در آغاز تجاوز عراق و در ادامه این تجاوز شاهدی بر این امرند.»(۱)

۱- . روزنامه کیهان، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

حجت الاسلام دعایی همچنین با اشاره به گزارش دبیرکل در سخنرانی افتتاحیه این اجلاس که در آن به رد پیشنهاد صلح ازسوی ایران اشاره شده بود، افزود: «در گزارش دبیرکل گفته شده است کنفرانس اسلامی، کشورهای غیرمتعهد و آقای عرفات، آقای اولاف پالمه نماینده سازمان ملل، در همه زمینه های اختلاف میان دو کشور پادرمیانی کردند و میانجیگری آنها پذیرفته نشد. این ادعا ما را شگفت زده کرده است، چراکه ما کراراً گفته ایم آماده ایم براساس اصول و موافقت نامه های پذیرفته شده به وسیله مردم اقدام کنیم. چطور می توانیم بپذیریم که نیروهای اشغالگران در خاک ما بمانند و ما میانجیگری را بپذیریم؟ چه کشوری یک چنین آمادگی از خود ابراز می دارد؟ چه کشوری آماده است حقوق طبیعی شناخته شده خود را کنار بگذارد؟ باور ما این است که عراق با حمله به ایران بزرگ ترین ضربه را به تمایلات امت مسلمان وارد کرده است.»(۱)

۱

عصمت کتانی معاون وزیر امور خارجه عراق در یک قرعه کشی در مجمع عمومی سازمان ملل متحد به سمت ریاست سی وششمین اجلاس این مجمع برگزیده شد.

در جریان رأی گیری برای انتخاب رئیس اجلاس سی وششم مجمع عمومی، کتانی و نماینده بنگلادش هرکدام به طورمساوی ۷۷ رأی نمایندگان کشورهای حاضر در اجلاس را به دست آوردند؛ بنابراین، طبق مقررات مجمع، انتخاب به نتیجه قرعه کشی موکول شد.(۲)

به گزارش رادیو صدای امریکا، انتخاب کتانی برای بسیاری از نمایندگان حیرت آور بود و کمتر کسی معتقد بود که وی بتواند آرای کافی را به دست آورد. به ویژه، به این دلیل که کشور متبوع وی؛ یعنی عراق درحال حاضر بخش هایی از خاک ایران را که یکی از اعضای سازمان ملل می باشد، به اشغال خود درآورده است.

این رادیو در ادامه گزارش خود ضمن بازتاب سخنان نماینده عراق در اولین نشست مطبوعاتی اش پس از این انتخاب، به نقل از وی آورده است: «این حقیقت که عراق ریاست کنونی سازمان کنفرانس اسلامی را به عهده دارد، این حقیقت که عراق میزبان کنفرانس آینده سران کشورهای غیرمتعهد خواهد بود و سرانجام این حقیقت که سخت کوشی بسیاری از نمایندگان برای جلوگیری از انتخاب او به مقام ریاست مجمع عمومی نافرجام ماند، نمونه های بارزی از موقعیت و اعتبار دولت عراق و مواضع آن کشور در جامعه بین المللی است.»(۳)

۱- همان.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۰ ، ۲۶/۶/۱۳۶۰، صص ۱۲ و ۱۳، نیویورک - خبرگزاری فرانسه، ۲۵/۶/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۱، ۲۷/۶/۱۳۶۰، ص۱ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۲۶/۶/۱۳۶۰.

سرهنگ معمر قذافی رهبر لیبی، در دیدار با میرحسین موسوی وزیر امور خارجه ایران، تجاوز عراق به ایران را محکوم کرد.

قذافی در این دیدار که در حاشیه اجلاس کشورهای عضو جبهه پایداری در طرابلس و با حضور وزیر امور خارجه این کشور و کاردار ایران انجام شد، گفت: «با تأسف بسیار دیدم که یک کشور عربی مسلمان به سرزمین های یک کشور اسلامی و انقلابی تجاوز کرد، زیرا تجاوز رژیم عراق به ایران جز خدمت به دشمن مشترک مسلمانان و جز خدمت به اسرائیل و امریکا نتیجه دیگری نداشت.»

قذافی سپس تأکید کرد: «ما در کنار شما هستیم و از شما به طور مادی و معنوی حمایت می کنیم.»(۱)

ضمیمه گزارش۷۷۹: خلاصه ای از روند شکل گیری طرح عملیات ثامن الائمه(ع)

سردار سرلشکر دکتر غلامعلی رشید گوشه هایی از روند شکل گیری طرح عملیات ثامن الائمه را این گونه تشریح می کند:

«بعد از [عملیات] الله اکبر آمدیم برای شرق کارون طرح نوشتیم. طرحی نوشته شد که آقا رحیم [صفوی] اسم حمزه را رویش گذاشت و حتی آن مطرح شد. هنوز بنی صدر بود. شهید صیاد هم از ارتش اخراج شد و آمد در [پادگان] گلف، [صیاد] گفت نمی شود یک کار بزرگی مثلاً ما انجام بدهیم که به اینها - منظورش بنی صدر و اینها - ثابت کنیم ما می توانیم به دشمن حمله کنیم تا این نداهای مثلاً ناامیدکننده که از داخل ارتش بلند شده که ما نمی توانیم حمله گسترده یک جایی انجام بدهیم و مثلاً ما پیشنهاد می دهیم فقط سپاه هم عمل بکند. حالا عجیب بود که او هم در آن شرایط موافق بود که من یادم هست، من خودم پیشنهاد همین شرق کارون را دادم و گفتم این به توان ما می خورد؛ مثلاً ما اینجا حمله کنیم که گفت خیلی خب. آقای رضایی هم بود، آقا رحیم هم بود، شهید [حسن] باقری هم بود، من هم بودم. نشستیم بحث کردیم. گفته شد، آقای صیاد [شیرازی] پس شما بروید تهران با آقای [آیت الله] خامنه ای صحبت کنید که به عنوان نماینده امام در شورای عالی دفاع اگر موافقت کرد ما عمل بکنیم، بعد به صیاد گفتیم برو بگو که ممکن است در حد دو هزار نفر شهید بدهیم اما موفق می شویم شرق کارون و آبادان را که امام هم رویش عنایت دارد از محاصره نجات بدهیم. بعد حتی نشستیم گفتیم اگر امکانش باشد مثلاً این نوع سلاح ها برای ما تأمین بشود. من یادم هست آن موقع می گفتند سلاح ۴۰ میلی متری اگر به ما بدهند، سلاح هایی که دست ژاندارمری بود، اینها برای شکستن سنگرها و مقاومت عراقی ها کنار آر.پی.جی. خیلی خوب است. نشستیم فکر کردیم،

ص:۸۸۳

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۵/۶/۱۳۶۰، ص۱۶.

اما از تلفاتش کمی خوف داشتیم و چون ما خودمان هم کمی تنها بودیم می دانستیم نیروی پیاده می خواهد تا با این عراقی ها بجنگد. بنده خدا صیاد رفت تهران و مسئله را مطرح کرد. من صیاد را در همین ستاد مرکزی سپاه که بعداً وزارت اطلاعات شد، دیدم، داشت وضو می گرفت، پرسیدم چی شد؟ مطرح کردی؟ گفت: آره رفتم مطرح کردم، اما آقای [آیت الله] خامنه ای نپذیرفت گفت نه! سپاه نباید تنها عمل بکند باید مشترک با ارتش عمل کنید، به صلاح نیست.

توصیه در این حد بود که به صلاح نیست. پرسیدم پس شما چی گفتید؟ گفت من مطرح کردم هم جمع بندی، هم مسائل را گفتم و [آیت الله خامنه ای] گفتند که به مصلحت نیست، ما باید مشترک با ارتش عمل بکنیم. ... تا بنی صدر از مسیر خارج شد و از ایران رفت. ما باز بلافاصله این را طرح کردیم. ... فرمانده نیروی زمینی هم که ظهیرنژاد بود در جلسه جلو آیت الله خامنه ای گفته بود، مسئول هماهنگی این عملیات با لشکر۷۷ و آقای رحیم صفوی شما که مسئول ستاد عملیات جنوب هستی برو این عملیات را با لشکر۷۷ هماهنگ کن. آقا رحیم هم طرح را آورد در لشکر۷۷ توضیح داد که طرح ما سپاهی ها این است.»(۱)

۱- تاریخ شفاهی سردار سرلشکر دکتر غلامعلی رشید، (منتشر نشده)، ۲۳/۶/۱۳۸۸.

روزشمار جنگ پنجشنبه ۲۶ شهریور ۱۳۶۰ ۱۸ ذیقعده ۱۴۰۱ ۱۷ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

به منظور تصرف خاکریز اصلی خط مقدم دشمن از روستای دغاغله تا دهلاویه و درپی آن تصرف روستای دهلاویه در غرب سوسنگرد، عملیاتی با نام "شهید آیت الله مدنی" (دهلاویه) طراحی و به نیروهای مشترک سپاه و ارتش و نیروهای شهید چمران ابلاغ شد. براساس مانور طراحی شده، مقرر گردید عملیات در ۵ محور بدین شرح انجام گیرد:

محور ۱: در این محور ۲ گروه نه نفره از سپاه و ۲ گروه از ارتش مأموریت یافتند از شمال روستای سویدانی خاکریز عراق را در این منطقه تصرف و پاک سازی کنند. در ادامه نیز ۳ گروه از سپاه و ۳ گروه از ارتش باید پاک سازی نیروهای دشمن از وسط خاکریز سویدانی مگاصیص را انجام دهند و پس از اجرای مأموریت، از منطقه تصرف شده تا شرق روستای مگاصیص را پدافند کنند.(۱)

محور ۲: در این محور ۳ گروه از سپاه و ۳ گروه از ارتش باید ضمن تصرف بخشی از خاکریز عراق، در منطقه تصرف شده گسترش یافته و بعد از پاک سازی موانع دشمن، به سمت جنوب روستای دغاغله و جنوب روستای سویدانی پدافند کنند.(۲)

محور ۳: در این محور مقرر شد ۴ گروه از سپاه و ۴ گروه از ارتش هم زمان با آغاز عملیات نیروهای محور ۱ در سویدانی، وارد عمل شوند و قسمتی از خاکریز دغاغله - دهلاویه را تصرف و پاک سازی کنند.

ص:۸۸۵

۱- براساس پیش بینی اولیه، در محورهای ۱، ۲ و ۳ هر گروه به استعداد ۹ نفر شامل یک آر.پی.جی زن با سه کمک، یک تیربارچی با دو کمک، یک نفر حامل مهمات اضافه و یک فرمانده گروه بود و در محورهای مگاصیص (ادامه محور ۱)، محور ۴ و ۵ هر گروه شامل ۱۳ نفر بود و علاوه بر استعداد ذکرشده برای محورهای قبلی، یک آر.پی.جی زن دیگر با ۲ کمک نیز در گروه حضور داشت. بیش از ۵۰ درصد این افراد سابقه حضور در جبهه و شرکت در عملیات داشتند. (سند شماره ۴۸۳۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: عملیات شهید مدنی در سوسنگرد، ۲۷/۶/۱۳۶۰، صص۲۲ - ۱؛ و - سند شماره ۴۸۴۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: طرح عملیات حضرت حجت(عج)، ۱/۶/۱۳۶۰، صص ۹ - ۱؛ و - سند شماره ۵۱۱۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: آخرین توصیه های قبل از عملیات، ۲۶/۶/۱۳۶۰، صص ۸ - ۱)

۲- سند شماره ۴۸۴۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: طرح عملیات حضرت حجت(عج)، ۱/۶/۱۳۶۰، صص ۹ - ۱.

به عبارت دیگر، عملیات در این سه محور باید به طور هم زمان اجرا شود و نیروهای هر سه محور مأموریت یافتند بخش هایی از خاکریز اصلی دشمن در حدفاصل دغاغله – دهلاویه را تصرف کنند.

محور ۴: در این محور ۳ گروه از سپاه و ۴ گروه از ارتش و ۲ گروه از ژاندارمری باید پس از آغاز درگیری ها در سه محور قبلی، عملیات خود را آغاز کرده و بعد از ورود به خاکریزهای دشمن و گسترش به سمت چپ و راست، تا ۲۰۰ متر جلوتر خود را پاک سازی کنند. همچنین نیروهای مذکور باید پس از پاک سازی میدان مین و موانع سیم خاردار توسط نیروهای تخریب، ادامه خاکریز را به تصرف درآورند.(۱)

در طرح آتش عملیات نیز پیش بینی شد پس از آغاز درگیری در سویدانی، به مدت ۱۰ تا ۱۵ دقیقه آتش تهیه به وسیله توپ، کاتیوشا و تیر مستقیم تانک روی منطقه دغاغله تا وسط خاکریز دغاغله – سویدانی اجرا شود، سپس نیروهای محور چهارم وارد خاکریز عراقی ها شوند و به طور هم زمان در روستای مگاصیص و رمله نیز تانک ها با شلیک تیر مستقیم، بر شدت آتش بیفزایند. همچنین مقرر شد با پیشروی نیروهای خودی، آتش با راهنمایی دیدبان ها به تدریج به عمق منطقه دشمن هدایت شود.

محور ۵: استعداد نیروهای این محور ۴ گروه از ژاندارمری و ۶ گروه از ستاد شهید دکتر چمران می باشد که قرار شد پس از اجرای آتش تهیه، مأموریت خود را آغاز کنند و پس از اقدام نیروهای تخریب به پاک سازی معبر، وارد خاکریز عراقی ها شوند و بخش دیگری از خاکریز دشمن را تصرف کنند. این نیروها همچنین مأموریت یافتند تا یک کیلومتر جلوتر از خاکریز را نیز پاک سازی کنند و پس از آن به پشت خاکریز اصلی بازگردند.

فرماندهی این محور باتوجه به ترکیب نیروها به گروه شهید چمران واگذار شد. همچنین مقرر گردید پس از اتمام مأموریت محورهای پنج گانه؛ یعنی تصرف و پاک سازی خاکریز اصلی دشمن، گردان زرهی ارتش از سه نقطه مشخص شده وارد منطقه شود و پس از اتخاذ آرایش پدافندی، خود را برای مقابله با پاتک عراق آماده کند.

گفتنی است فرماندهی محورهای اول تا چهارم به نیروهای سپاه و فرماندهی نیروهای پشتیبان نزدیک به هر محور نیز به ارتش محول شد. همچنین فرماندهی عملیات تا تصرف خاکریز دشمن به مسئول عملیات سپاه پاسداران و پس از سقوط خاکریز عراقی ها و ورود گردان سواره زرهی ارتش (نیروهای پدافندکننده) به منطقه تصرف شده، به فرمانده تیپ ارتش واگذار شد.(۲)

۱

در ادامه حملات هوایی و توپخانه ای ارتش عراق به مناطق مسکونی و شهرهای مرکزی کشور، امروز نیز شهر آبادان بمباران شد و بخشی از شهر پاوه آماج گلوله باران عراق قرار گرفت.

امروز یک هواپیمای عراقی بخشی از تأسیسات نفتی شهر آبادان را بمباران کرد که براثر

۱– همان؛ و – سند شماره ۵۱۱۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: جزء به جزء دستور عملیاتی شهید مدنی، شماره ۱، ۲۶/۶/۱۳۶۰، صص ۴ – ۱.

۲- سند شماره ۴۸۴۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

انفجار حاصل از آن، ۲ مخزن نفت طعمه حریق شـد و خساراتی به بار آمـد.(۱)ساعت ۱۶:۳۰ روز گذشـته نیز یک هواپیمای عراقی بخش هایی از شـهر آبادان ازجمله هتل کاروانسـرا را بمباران کرد که براثر آن آشپزخانه هتل تخریب و ۲ خانه مجاور این مکان نیز دچار حریق شد. در این حادثه ۳ نفر شهید و ۱۱ تن مجروح شدند.(۲)

علاوه براین، بخشـی از شـرق شـهر پاوه نیز امروز هـدف توپ های دوربرد ارتش عراق قرار گرفت. در این حمله، تعـدادی از مردم زخمی شدند و خساراتی وارد شد.(۳)

از سوی دیگر، امروز بـا بـدرقه مردم شـهرهای ارسـنجان (در اسـتان فارس)، رامهرمز، شـهرضا و مسجدسـلیمان ۶۶۰ نفر از نیروهـای داوطلب مردمی که در بسیج آموزش دیده بودند عازم جبهه های جنگ شدند.(۴)

۱

جانشـین رئیس سـتاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران در مصاحبه ای مطبوعاتی و رادیو تلویزیونی آخرین وضعیت جبهه های جنگ و عملیات های اخیر سپاه و ارتش در خوزسـتان و مناطق تحت اشـغال عراق را تشـریح کرد و به مقایسه وضـعیت فعلی نیرو و توان دو طرف درگیری با آغاز جنگ پرداخت.

اهم سخنان تیمسار ولی الله فلاحی چنین است:

«ارتش جمهوری اسـلامی ظاهراً جنگ را از اول مهرماه سال ۵۹ آغـاز کرد، حال آنکه عراق عملاً از روز ۱۲ شهریور، نیروی زمینی خود را علیه کشور اسـلامی مـا وارد عمـل کرد و در مهرمـاه بود که تعرض هوایی، دریـایی و زمینی خود را به طور هماهنـگ آغاز نمود. ارتش عراق تا پایان مهرماه ۵۹ بود که توانست پیشـرفت هایی در خاک ایران داشته باشد و از آن به بعد راه پیشرفت مزدوران عراقی توسط ملت ایران سد و به تدریج با تجارب لازم و مشارکت مردم، نیروهای عراقی ناچار به عقب نشینی شدند و امروز چیزی حدود ۵۰ درصد از زمین های اشغالی بازپس گرفته شده است.(۵)

عراق در ابتـدای جنگ جمعاً با ۵۹ تا ۶۰ تیپ رزمی بـا آموزش و تمرینـات تاکتیکی و انضـباط ظاهری وارد خاک ایران شـد. حال اینکه ما در مقابل، فقط ۶ تیپ زرهی داشتیم که ۳ تیپ آن در خوزستان و ۳ تیپ دیگر در ایلام و کرمانشاهان بود. عراق با ۲۵۰۰ تانـک به جنگ ما آمـد و در مقابل ما فقط دارای ۶۰ تانـک بودیم. لازم است یادآوری کنیم در آن زمان ما در محاصـره اقتصادی بودیم و

۱- سـند شـماره ۰۰۵۱۲۹ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنـگ: بـولتن ویژه خبری سـپاه شـوش، شـماره ۶، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۵؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۱، ۲۷/۶/۱۳۶۰، ص۳، آبادان - خبرگزاری پارس، ۲۶/۶/۱۳۶۰.
۲- خبرگزاری پارس، نشـریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۰، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص۲، آبادان - خبرگزاری پارس، ۲۵/۶/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۳۸۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اهواز به تهران (فرماندهی سـپاه)، ۲۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۱۷۶۰۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان به استانداری خوزستان، ۲۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سـند شـماره ۵۳۸۳۸ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنـگ: از فرمانـدهی سـپاه منطقه۷ (کرمانشـاه) بـه فرمانـدهی سـپاه مرکز، ۲۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- روزنامه جمهوری اسلامی، ۲۸/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۵- آزادسازی ۵۰ درصد از زمین های اشـغالی مورد توافق همه مسـئولان نظامی و سیاسی نبود؛ دراین خصوص فؤاد کریمی نماینده مردم اهواز در مجلس شورای اسـلامی، در گفت و گو با خبرگزاری پارس این آمار را اشـتباه خواند و گفت: «باتوجه به حاکم بودن جنـگ بر کشور، فقـط بایـد در حـد مصـلحت برخی مسائـل به مردم گفته شود، این امر نبایـد سـبب ارائه آمارهای نادرست به مردم گردد.» (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۶، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۵)

ارتش نیز در کردستان درگیر مبارزه با ضدانقلاب بود. در مهرماه سال گذشته، توان مانور نیروهای عراقی ۱۰ برابر توان ما بود که امروز این توان مانور ازنظر کمیت برابر و ازنظر کیفیت قابل مقیاس نیست. ما ازنظر توپخانه تقریباً به حد برابری رسیده ایم و ازنظر تانک نیز تلاش می کنیم تا برابر شویم.»

جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش سپس به تعداد اسرای عراقی اشاره کرد و گفت: «۴۴۴۲ نفر اسیر عراقی درحال حاضر در ایران است که صلیب سرخ از این آمار با اطلاع است. ضمناً تعداد قابل ملاحظه ای پناهنده سیاسی از عراق در خاک وطن اسلامی ما هست که گروهی نظامی و گروهی غیرنظامی می باشند.»

وی درمورد ادعای دروغ عراق درباره تعداد شهیدان و اسیران نیروهای خودی و عملیات های روزهای اخیر ایران در جبهه های جنوب خاطرنشان کرد: «ادعای دیگر عراق این است که ما در عملیات تعرضی ارتفاعات قراویز، بازی دراز، غرب سوسنگرد و شمال کرخه کور شهیدانی حدود ۲ هزار و اسیرانی حدود ۵ هزار یا بالعکس داشته ایم. در اینجا باید گفت که تعداد شهدای ما تقریباً از روز ۱۰ شهریور در این مناطق چیزی حدود نصف کشته های عراقی و مجروحین ما نیز از مجروحین عراقی کمتر است. در عملیات قراویز [در منطقه دشت ذهاب] ما در همان خطی که بوده ایم هستیم. در بازی دراز ارتفاع ۱۱۵۰ و داربلوط و شیرین آب را بازپس گرفتیم و در منطقه جابر حمدان [در شمال غربی سوسنگرد] چیزی به عمق ۴ کیلومتر و به عرض ۸ تا ۱۰ کیلومتر پیش رفتیم. در غرب سوسنگرد در امتداد رودخانه کرخه، زمینی را به عمق ۲ کیلومتر و به عرض تقریبی ۱۰ کیلومتر بازپس گرفتیم. در شمال کرخه کور عراقی ها را به کلی از شمال کرخه به جنوب کرخه راندیم و مناطق کرخه اصلی و کرخه کور به کلی از وجود عناصر صدام پاک شد.»

وی افزود: «ارتش عراق شهرهای آبادان، دزفول و اهواز را به طور متوالی زیر آتش توپخانه دارد و این امر بدان دلیل است که به مردم عراق ثابت کند که این شهر در محاصره اوست. ما نیز در اطراف شهر بصره آتش توپخانه داریم و سربازخانه ها، مراکز برق، صنایع نظامی این شهر را با آتش توپخانه خود مورد هدف قرار می دهیم. البته ممکن است به علت خطای ضریب توپخانه یک گلوله هم به حاشیه شهر و احیاناً به مناطق مسکونی اصابت کند. ولی وجدان اسلامی به ما دیکته می کند که مسائل را دقیقاً در نظر داشته باشیم و ناآگاهانه عمل ننماییم.»

تیمسار فلاحی درمورد عملیات نیروهای نظامی گفت: «نیروهای رزمی ایران تا به امروز، با تمام قوا در مقابل

دشـمن ایسـتاده و نخواهنـد گـذاشت او کوچـک ترین حرکتی نمایـد. مـا هم اکنون در آب های خلیـج فارس حاکمیت داریم و هر حرکتی را به خوبی کنترل می کنیم. پایگاه های ام القصـر و فاو در عراق دراثر آتش رزمندگان اسـلام غیرقابل استفاده است. نیروی هوایی مـا فعـال و هـدفش دفاع از آسـمان میهن اسـلامی است. در اوایل جنگ چنـد نفوذ به تهران و اصـفهان ازسوی نیروی هوایی عراق شـد که با عکس العمل شدیـد و سریع دفاع هوایی ما روبه رو شـد. البته گاهی اعلام خطر هوایی می شود که این موضوع در رادارهـا ملاحظه شـد که بلافاصـله اعلام می شود. مـدت هـاست که شـهرهای کرمانشاه، اهواز، دزفول و سایر مناطق مورد حمله و تهاجم نیروی هوایی عراق قرار نمی گیرنـد. این بـدان معنا نیست که رژیم بعث عراق دست از جنایاتش برداشـته باشد، بلکه توانایی آن را ندارد وگرنه عراق اگر توان نوترونی، میکروبی و یا شیمیایی داشته باشد مطمئناً علیه ملت ایران به کار خواهد برد.» وی اضافه کرد: «درحال حاضـر، نیروی هوایی ما علاوه بر پاسداری از تمامیت ارضـی کشور، هواپیماهای حامل حجاج را در آسمان اسکورت می کننـد تـا آنهـا به سـلامت به مقصـد برسـند. همچنین نیروی دریایی ما فعال است. منتها هرچه در منطقه به دنبال حریف خود می گردد آثاری از او مشاهده نمی کند یا عراق چیزی از ابزار جنگی دریایی ندارد و یا اگر دارد آنها را از ترس پنهان کرده است.»

تیمسار فلاحی ادامه داد: «درحال حاضر، از مرز دالامپرداغ تا فاو در خلیج فارس بین ایران و عراق از جنوب پیشرفتگی شیلر شروع و تا باختر خلیج فارس ادامه دارد. ارتش متجاوز عراق از باویسـی تا جنوب سومار در منطقه موسـیان، در منطقه جنوب غربی اهواز، در منطقه خونین شـهر و در قسـمتی از شـمال شهر آبادان حضور دارند. از جنوب پیشرفتگی شیلر تا شمال نوسود جنگ به داخل خاک عراق کشـیده شده است. در منطقه نوسود تا شـمال قیطول تا شیلر دیگر عراقی در خاک ما وجود ندارد. فعلاً عراق از شمال ازگله و باویسـی تـا جنوب سومار به عمق ۱۵ تا ۲۰ کیلومـتر را در اشـغال دارد. عراقی هـا روزی تـا حمیـدیه اهواز و از طرف دیگر تـا چند کیلومتری اهواز پیشـروی کرده بودند، که دراثر ازخودگذشـتگی رزمندگان مسلمان توانستیم تا ۵۰ درصد از زمین های اشـغالی در دست مزدوران عراقی را از آنها پس بگیریم.»

تیمسار فلاحی در پاسخ به سؤال یکی از خبرنگاران مبنی بر نحوه تأمین اسلحه برای کشور گفت: «درحال حاضر منابع زیادی هستند که اسـلحه دراختیـار ما می گذارنـد، اما خوشـبختانه یکی از منابع تأمین اسـلحه ما خود ارتش عراق است که غنائم جنگی را از آنها گرفته و علیه خودشان به کار می بریم. مقداری هم از دوسـتان خریداری می کنیم که این دوسـتان صداقتشان به ما ثابت شده است. مقـداری هم اسـلحه از کشورهـایی خریـداری می شـود که این گونه کشورهـا مقاصـد اسـتعماری لااقـل تـا به امروز نداشـته انـد. از کشورهایی چون اسـرائیل و امریکا هرگز تاکنون چیزی نخریده ایم و نخواهیم خرید. منتها ممکن است یک مصـنوع امریکا در بازار به صورت دست چهارم یا پنجم

خریداری شود که البته نه بازار امریکا و نه دولت امریکا هیچ کدام در آن دخالت ندارند.»

جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش درباره حملات و هماهنگی نیروهای ارتش و سپاه پاسداران گفت: «ارتش و سپاه دو نیروی جدا از هم نیست. شاید در اَشکال فقط لباس هایشان باهم فرق داشته باشد وگرنه درعمل یکی هستند. راه آنها یکی است و هیچ دلیلی ندارد که ناهماهنگی در کارشان باشد. ناهماهنگی های موجود به تدریج کاهش پیدا کرده و امروز به صفر رسیده است.» وی سپس به روحیه نیروهای ارتش اشاره کرد و گفت: «روحیه و آمادگی در ارتش نشانه هایی دارد که ما آن را به وضوح می بینیم. در بعضی از جبهه ها به سختی می توان رزمنده ارتشی را کنترل کرد، چراکه می خواهد با ایمانی که دارد حتی تا قلب دشمن پیش رود. لازم است بگویم به آن صورت که عراق دادگاه های نظامی زمان جنگ دارد ما نداریم. اخیراً در عراق عده ای ارتشی در جبهه ها اعدام شده اند و علت آن عقب نشینی نیروهای عراقی بوده است. حال اینکه ما در طول مدت ۱۲ ماه جنگ، حتی یک نفر را هم به دلیل فرار از جنگ در دادگاه زمان جنگ محاکمه و محکوم به اعدام نکرده ایم.»(۱)

۱

حدود یک سال پس از آغاز هجوم سراسری عراق به ایران، سپاه سوم ارتش آن کشور، به درخواست دانشگاه بررسی مطالعات نظامی عالی البکر در گزارشی با طبقه بندی به کلی سری، روند اقدامات نیروهای مسلح ایران در جلوگیری از پیشروی قوای عراقی، اصلاح روش جنگ و بازپس گیری تدریجی برخی از نقاط اشغال شده ایران را تجزیه وتحلیل کرد.

این گزارش نشان می دهد که ارتش عراق عملکرد نیروهای مسلح ایران را در یک سال گذشته به خوبی تحلیل کرده و مبتنی بر آن سعی دارد میزان آسیب پذیری یگان های خود را دربرابر حملات ایران کاهش دهد.

در سومین بند از بندهای پنج گانه اصلی(۲) این گزارش که تحت عنوان "روش حملات دشمن و نحوه مقابله با آن" تهیه شده است، اقدامات بازدارنده ایران (عملیات های زمینی) در یک سال جنگ به سه مرحله تقسیم بندی شده است:

الف) به کارگیری شیوه های دفاعی در ماه های اولیه جنگ. ب) جلوگیری از پیشروی ارتش

۱- روزنامه کیهان، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۲- محورهای پنج گانه این گزارش عبارت اند از: ۱. استفاده از بالگرد مسلح به سلاح ضدتانک. ۲. روش استفاده دشمن (ایران) از توپخانه. ۳. روش حملات دشمن (ایران) و نحوه مقابله با آن (تاکتیک). ۴. مقابله با تانک ها و تشکیلات دفاعی ضدتانک در سطح لشکرها. ۵. تقویت روش های آموزش و هدایت نیروهای احتیاط برای جبران کمبودها و خسارت ها.

عراق ازطریق بهره برداری از آتش توپ و سلاح های ضدتانک، استفاده از آب و اجرای عملیات های محدود. ج) اجرای عملیات های سریع در ماه های منتهی به پایان اولین سال جنگ.

در ادامه این بند به طور جزئی تر به ویژگی های این سه مرحله و دلایل به کارگیری هریک از آنها اشاره شده است. در پایان نیز نتایج کلی و نقاط قوت اقدامات دفاعی ایران، که به موفقیت نیروهای مسلح این کشور انجامیده، و از سوی دیگر نقاط ضعف عملکرد ارتش عراق تحلیل شده است.(۱)-(۲)

۱

حزب دمکرات کردستان ۵ نفر از نیروهای سپاه و بسیج را که در اسارت این حزب بودند، تیرباران کرد. رادیو صدای کردستان (ارگان خبری تبلیغاتی حزب) در گزارشی مدعی شد تیرباران این افراد به تلافی کشته شدن ۵ تن از افراد حزب انجام گرفته است. اسامی این شهیدان چنین است:

۱. ابراهیم جمالی اهل آغاجاری. ۲. محمد موحدی اهل تهران. ۳. علیرضا حاج اسفندیاری. ۴. محمدرضا نادیان. ۵. غلامرضا (علیرضا) اسلامی.(۳)

از سوی دیگر، امروز در عملیات پاک سازی روستایی از توابع بانه با همکاری نیروهای سپاه و پیشمرگان مسلمان کرد، یکی از افراد حزب دمکرات کشته شد و چند تن از آنها مجروح شدند. در این عملیات یک پیشمرگ کرد نیز مجروح شد.(۴)

۲

در اقدامات تروریستی و خرابکارانه امروز گروه های مسلح ضدانقلاب در شهرهای مختلف کشور ۵ نفر شهید و ۶ تن مجروح شدند، ۲ تن از عوامل یکی از ترورها نیز دستگیر شدند.

ساعت ۸:۳۰ صبح امروز، دو موتورسوار به خانه ای در خیابان سر پیچ جاده قم، کوی برادران واقع در شهر ری، یک نارنجک جنگی پرتاب کردند و بلافاصله از محل گریختند. براثر انفجار این نارنجک ۴ نفر از اعضای این خانواده به نام های سید حمیدرضا فیروزآبادی(۵)* ۱۵ ساله، سید عباس سید ۲۸ ساله، سیده بتول سید ۲۲ ساله و سید جواد سید (پدر خانواده) به شهادت رسیدند و ۲ نفر دیگر مجروح شدند. یکی از این شهیدان دبیر آموزش وپرورش و ۲ تن دیگر از اعضای جهاد سازندگی بودند.(۶)

۱- در این گزارش دیدگاه مقامات ارشد نظامی ارتش عراق درباره تدابیر و تلاش نیروهای ایرانی در یک سال اول جنگ، قبل از شروع عملیات های بزرگ دوره آزادسازی (ثامن الائمه، طریق القدس، فتح المبین و بیت المقدس) مطرح شده است. از آنجایی که این گزارش در عالی ترین سطح در ارتش عراق تهیه شده و علاوه بر آن به بخش هایی از واقعیت های صحنه نبرد از دیدگاه دشمن پرداخته و وضعیت کلی جنگ در یک سال گذشته را ترسیم می کند، مشروح آن در ضمیمه این گزارش آمده است.
۲- سند شماره ۳۵۲۰۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه سوم ارتش عراق به دانشگاه بررسی و مطالعات نظامی عالی البکر، ۲۶/۶/۱۳۶۰.

۳- سند شماره ۱۳۹۳۴۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاجا (رکن۲) گروه اطلاعات به نخست وزیری (دفتر اطلاعات و تحقیقات)، ۷/۸/۱۳۶۰، ص۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۱، ۲۷/۶/۱۳۶۰، ص۱۴، ضمیمه، رادیو صدای کردستان ایران، ۲۶/۶/۱۳۶۰.

۴- روزنامه کیهان، ۲۸/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۵- * در سندی نام شهید سید حمید سید آمده است.

۶- همان.

در یزد هم یکی از افراد متعهد شهر به نام محمدحسین متوسل الحسینی در مقابل گرمابه اش واقع در محله نهادان، با شلیک دو گلوله خفیف کالیبر۲۲ به شهادت رسید. ضاربان پس از شلیک گلوله یک چاقو نیز در سینه وی فرو کردند.(۱)

در رشت نیز چند فرد مسلح با حمله به انجمن اسلامی یکی از روستاهای اطراف این شهر ۲ نفر را مجروح کردند. با سر رسیدن نیروهای کمیته و به کمک مردم ۲ تن از مهاجمان دستگیر شدند.(۲)

در دو حادثه جداگانه دیگر در همین شهر، یک پاسدار کمیته و یکی از افراد متعهد هدف حمله قرار گرفتند و مجروح شدند. هر دو مهاجم پس از این اقدام از محل حادثه گریختند.(۳)

یکی از پاسداران سپاه نیز در خرم آباد ترور و مجروح شد. ضارب هم فرار کرد.(۴)

۱

با تلاش نیروهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در تهران تصرف شد. همچنین یک بمب قوی در اهواز کشف و خنثی گردید.

نیروهای سپاه پاسداران یک خانه تیمی را که مرکز عملیات نظامی سازمان مجاهدین خلق بود در منطقه افسریه واقع در جنوب شرقی تهران تصرف کردند. در درگیری نیروهای سپاه با افراد ساکن در این خانه و براثر تیراندازی متقابل، ۲ نفر از اعضای فعال این سازمان کشته و ۲ تن مجروح و سپس دستگیر شدند.

خبرنگار روزنامه اطلاعات که هنگام درگیری در محل حضور داشته، دراین باره چنین گزارش داده است:

«پاسداران دادستانی انقلاب با همکاری پاسداران کمیته منطقه ۱۱ تهران با اطلاع قبلی خانه تیمی تروریستی سازمان مجاهدین خلق را محاصره کردند و در ساعت ۲:۳۰ بامداد، عملیات آغاز شد. فرمانده عملیات با بلندگوی دستی از اعضای خانه تیمی که ۲ دختر و ۲ پسر مسلح بودند، خواست خود را تسلیم کنند، ولی آنها پس از پرتاب نارنجک با اسلحه یوزی به سوی پاسداران تیراندازی کردند. پاسداران نیز متقابلاً به سوی تروریست ها آتش گشودند. عملیات با پرتاب نارنجک جنگی و گاز اشک آور از دو سو به اوج خود رسید. مهاجمین تروریست که خود را در خطر می دیدند، مقادیری از اسناد و مدارک موجود در خانه را به آتش کشیدند. سرانجام عملیات در ساعت ۷ بامداد امروز، خاتمه یافت و خانه تیمی به دست پاسداران افتاد. در داخل خانه، پاسداران با جنازه ۲ تروریست (یک پسر و دختر) روبه رو شدند. ۲ تروریست دیگر (دختر و پسر) که مجروح شده بودند توسط پاسداران به بیمارستان انتقال یافتند.»

از این خانه تیمی، علاوه بر مدارکی حاکی از طرح بمب گذاری در کمیته مرکزی انقلاب اسلامی و کروکی آن و طرح ترور چند نفر از مسئولان و پاسداران، مقدار فراوانی مواد منفجره

۱- روزنامه کیهان، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۲- روزنامه کیهان، ۳۰/۶/۱۳۶۰ ص۳.

۳- سند شماره ۱۷۴۰۷۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (چالوس) به فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (ستاد مرکزی)، ۲۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۳۸۵۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (چالوس) به فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (ستاد مرکزی)، ۲۹/۶/۱۳۶۰، صص۱ و ۲.

۴- سند شماره ۳۲۸۴۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از معاون سیاسی و اداری استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۳۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

از نوع تی.ان.تی. و تعداد زیادی خرج پلاستیکی، اسلحه یوزی، فشنگ یوزی و کلاشینکف، گاز اشک آور و ۳۰ عدد نارنجک جنگی نیز کشف شد. علاوه براین، تعدادی مهر جعلی ادارات دولتی و شناسنامه جعلی، یک دستگاه چاپ، یک دستگاه بی سیم مخابراتی، چند دست لباس و وسایل نظامی و مدارک دیگری هم از این محل به دست آمد.(۱)

در اهواز نیز یک بمب قوی حاوی تی.ان.تی. که درون یک دیگ در پشت دیوار مسجد حجت در منطقه زیتون کارگری این شهر کار گذاشته شده بود، با هوشیاری مردم کشف و با تلاش مأموران خنثی شد. دراین خصوص ۱۲ نفر دستگیر شدند.(۲)

۱

در درگیری و تیراندازی بین نیروهای کمیته انقلاب اسلامی و افراد مسلح ضدانقلاب در تبریز و بابل یک پاسدار شهید و یک نفر هم زخمی شد. یک مغازه لوازم خانگی در مشهد براثر انفجار ناشی از پرتاب بمب دست ساز خسارت دید. همچنین تعدادی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در صومعه سرا و قائم شهر دستگیر شدند.

پاسداران کمیته منطقه ۵ تبریز به فردی مشکوک و در حین بازرسی بدنی متوجه شدند وی مسلح است، اما این فرد از دست مأموران گریخت و به داخل منزلی که در آن باز بود، رفت. پس از محاصره خانه ازسوی نیروهای کمیته و اخطار آنان به فرد مسلح برای تسلیم شدن، شخص مذکور به سوی مأموران تیراندازی کرد. براثر اصابت گلوله، یک پاسدار به نام رسول وحیدتقی نیا شهید و یک نفر مجروح شد. با تیراندازی متقابل مأموران این شخص که از اعضای سازمان مجاهدین خلق بود کشته شد. از این شخص یک کلت کمری، وسایل کوهنوردی، اعلامیه و نشریات گروه های ضدانقلاب به دست آمد.(۳)

در بابل نیز مأموران کمیته در حین گشت زنی به یک اتومبیل سرقتی که ۳ سرنشین داشت، برخوردند و آن را تعقیب کردند. سرنشینان خودرو به داخل یک بیشه در اطراف قائم شهر گریختند. به دنبال محاصره محل و تیراندازی متقابل یکی از سرنشینان خودرو کشته و دیگری مجروح و سپس دستگیر شد، نفر سوم نیز فرار کرد. از فرد دستگیرشده یک اسلحه یوزی با دو خشاب و یک نارنجک به دست آمد.(۴)

در قائم شهر هم نیروهای سپاه پاسداران یکی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق را دستگیر کردند، اما وی اقدام به فرار کرد که با شلیک تیر، از ناحیه پا زخمی و بار دیگر دستگیر شد.(۵)

در صومعه سرا نیز ۵ نفر از افراد وابسته به این سازمان در روستاهای اطراف شهر دستگیر شدند.(۶)

در مشهد افراد وابسته به گروه های مسلح یک بمب دست ساز به مغازه لوازم خانگی یکی از افراد متعهد شهر پرتاب کردند که براثر انفجار آن یکی از شیشه های بزرگ مغازه فروریخت و چند اجاق گاز و دیگر لوازم خانگی آسیب دید.(۷)

۱- روزنامه کیهان، ۲۸/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۶/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۲، ۲۸/۶/۱۳۶۰، ص۷، ۲۷/۶/۱۳۶۰.

۳- روزنامه کیهان، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

۴- روزنامه کیهان، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - سند شماره ۴۳۹۶۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد منطقه۳ (چالوس) به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی)، ۲۸/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۵- سند شماره ۴۳۸۶۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (چالوس) به فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (ستاد مرکزی)، ۲۷/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۶- همان.

۷- روزنامه کیهان، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۱

پیش بینی سقوط نظام جمهوری اسلامی ایران حداکثر تا سه ماه آینده و تلاش برای جلب نظر دولت های غربی وجه مشترک مصاحبه امروز مسعود رجوی و ابوالحسن بنی صدر با روزنامه انگلیسی زبان ایندین اکسپرس (چاپ دهلی نو) است.

بنی صدر در این گفت وگو با بیان اینکه جمهوری اسلامی ایران یک، دو یا سه ماه دیگر بیشتر دوام نخواهد آورد و وضعیت کنونی جامعه ایران احتمالاً از دوره شاه بدتر است، مدعی شد که ۹۰ درصد از ارتش حامی اوست.(۱) رجوی نیز در مصاحبه خود پیش بینی کرد اگر همه چیز طبق برنامه پیش رود، رهبر جمهوری اسلامی ایران باید تا نوامبر (آبان ماه) سال جاری سقوط کند.

قسمتی از گزارش این روزنامه - که امروز انتشار یافت - چنین است: «رجوی و بنی صدر جهت استقرار استقلال، آزادی و جمهوری اسلامی به تشکیل یک شورای مقاومت ملی مبادرت ورزیده اند، تمامی گروه ها به غیراز حزب انقلابی [امام] خمینی، توده و فدائیان که رجوی آنان را غیرمیهن پرست خوانده در این شورا عضویت دارند. وی [رجوی] اضافه کرد این شورا به مثابه یک دولت در تبعید است که موقتاً بنی صدر رئیس جمهوری و خودش نخست وزیر آن می باشند. وی به دلایل امنیتی از ذکر نام دیگر اعضای کابینه خودداری کرد، لکن شواهد موجود نشان می دهد که وی با تمامی حوادث که در ایران می گذرد در ارتباط نزدیک است.»(۲)

رجوی در ادامه این گفت وگو با بیان اینکه با وساطت اروپایی ها ازجمله رئیس جمهور فعلی فرانسه از اعدام در زندان شاه رهایی یافته، بر حسن رابطه خود با غربی ها از سالیان قبل تأکید کرد؛ به نوشته ایندین اکسپرس:«[رجوی] گفت این اشتباه است که می گویند او توسط پادگورنی رئیس جمهوری شوروی از مرگ نجات یافته، این دروغی است که ازسوی غرب انتشار یافته و به منظور کاهش محبوبیت او و اینکه برچسب کمونیست به آن بزنند صورت گرفته است. رجوی در پایان گفت با دخالت میتران، ژان پل سارتر، اندره مالرو، نوکس و افراد دیگری که طرف دار او بودند حکم اعدامم در زمان شاه مخلوع به حبس ابد تقلیل یافت.»(۳)

گفتنی است پیش بینی رجوی و بنی صدر درباره سقوط جمهوری اسلامی ایران در چند نشریه و خبرگزاری فرانسوی نیز انعکاس یافت.(۴)

۲

پایان یافتن جنگ ایران و عراق، دادن اطمینان خاطر به امریکا مبنی بر حفظ منافع غرب در ایران درصورت سقوط جمهوری اسلامی و اوضاع داخلی ایران پس از سقوط احتمالی نظام جمهوری اسلامی، عمده ترین موضوعاتی است که مسعود رجوی در مصاحبه با روزنامه واشنگتن پست، از نشریات معتبر امریکا بیان کرد.

رادیو صدای امریکا در گزارشی بخش هایی از این مصاحبه را چنین انعکاس داد: «رجوی با

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۳ ، ۲۹/۶/۱۳۶۰، صص ۱۹ - ۱۴، دهلی نو - خبرگزاری پارس، ۲۸/۶/۱۳۶۰، به نقل از روزنامه ایندین اکسپرس.

۲- همان، صص۱۹ - ۱۷، دهلی نو - خبرگزاری پارس، ۲۸/۶/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۲، ۲۸/۶/۱۳۶۰، ص۱۱، دهلی نو - خبرگزاری فرانسه، ۲۷/۶/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۱، ۲۷/۶/۱۳۶۰، ص۷، دهلی نو - خبرگزاری فرانسه، ۲۶/۶/۱۳۶۰.

اطمینان خاطر ادعا می کند که هیچ گروه دیگری نیست که جای آنها را بگیرد، البته راهی که بتوان صحت این ادعا را ثابت کرد، وجود ندارد. ولی رجوی هیچ شک و تردیدی ندارد که به زودی راهی ایران می شود که به اداره ایران آینده کمک کند. البته رجوی در تشریح اینکه ایران در کنترل مجاهدین چگونه اداره خواهد شد، محتاط است. بااینکه بنی صدر بود که با اکثریت آرا به ریاست جمهوری رسید و شهرت بیشتری هم از رجوی دارد، ولی رهبر مجاهدین با اطمینان خاطر [از] فردی صحبت می کند که در کنترل او است.»

این رادیو در ادامه درباره تحلیل رجوی از جنگ ایران و عراق اعلام کرد: «رجوی معتقد است که جنگ با عراق پس از سقوط رژیم [امام] خمینی ازطریق مذاکره قابل حل است، گرچه رجوی حمله عراق به ایران را محکوم کرده، ولی به این نکته تأکید دارد که علت و دلیل حمله عراق به ایران تحریکات [امام] خمینی بود که می خواست انقلابش را به عراق نیز صادر کند و شیعه های عراق را برعلیه دولت سنی شان برانگیزد. به گفته رجوی دولت جدید ایران به رهبری بنی صدر و او تعهد می کند که در امور عراق مداخله نکند و سپس ازطریق مذاکره موارد اختلاف بر سر راه آبراه شط العرب [اروندرود] را حل می کند.»

رادیو امریکا سپس به نقل از رجوی درباره اوضاع داخلی ایران پس از سقوط نظام جمهوری اسلامی و اداره کشور به دست سازمان مجاهدین خلق گفت: «واشنگتن پست می نویسد به گفته رجوی این اشتباه محض است که امریکا تصور کند ایران بدون [امام] خمینی مواجه با جنگ خونین داخلی خواهد شد که راه را برای مداخله شوروی باز می کند. رجوی در این مصاحبه تأکید کرده پس از [امام] خمینی یقیناً نه جنگ داخلی و نه خون و خونریزی روی خواهد داد، زیرا سقوط [امام] خمینی از هیچ روی موجب خلع قدرت نمی شود و باعث کودتای نظامی هم نخواهد شد، زیرا به گفته رجوی ارتش دیگر چون زمان شاه نیست و بسیاری از افسران و نفرات نظامی تمایلات مردمی داشته و به جانب مجاهدین گرایش دارند. به علاوه به گفته رجوی، هرج ومرج و آشوب رژیم [امام] خمینی قابلیت ارتش در اقدام واحد و یکپارچه را از بین برده است. در عوض مجاهدین خلق قدرت را به دست می گیرند؛ زیرا به ادعای رجوی، آنها تنها گروهی هستند که از حمایت گسترده برخوردارند و دارای سازمان سیاسی و نظامی منظم بوده و هدف های روشن و واضح دارند. به گفته رجوی سازمان های دیگری هم هستند، ولی هیچ یک از محبوبیت مردمی مجاهدین برخوردار نیستند.»

این رادیو در پایان گزارش خود درمورد تعداد اعضا و طرف داران سازمان مجاهدین خلق افزود: «بااینکه رجوی حاضر نیست تعداد چریک های مسلح مجاهد را اعلام کند، ولی مدعی است که سازمان مجاهدین میلیون ها نفر حامی و طرف دار دارد. منابع فرانسوی چریک های مجاهد را بین ۲۰ تا ۲۵ هزار نفر تخمین می زنند و حامیان و طرف داران را حدود نیم میلیون نفر می دانند.»(۱)

ص:۸۹۵

۱- همان، صص۴ - ۲ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۲۶/۶/۱۳۶۰.

خبرنگار خبرگزاری فرانسه که برای بازدید از جبهه های ایران به این کشور سفر کرده است، در گزارشی به ترسیم وضعیت شهر آبادان پرداخت.

روزنامه امریکایی واشنگتن پست در گزارشی به نقل از خبرگزاری فرانسه دراین باره آورده است: «منابع گوناگون از افزایش دامنه بمباران ها طی ده روز گذشته خبر می دهند و می گویند که سه روز پیش یک بیمارستان نیز هدف گلوله های عراقی ها قرار گرفت. [خبرنگار] خبرگزاری فرانسه مشاهدات خود را از شهر آبادان به شرح زیر گزارش کرده است: آبادان در گرمای روز خالی و بی روح است و به دشواری می توان گفت از ساکنان آن که تا پیش از جنگ به ۵۰۰ هزار تن می رسید چه تعدادی در آنجا باقی مانده اند. یک مقام ایرانی می گوید که جمعیت شهر اینک ۳۵ هزار نفر است که بسیاری از آنها را افراد بسیار تنگ دست تشکیل می دهند. سربازان و افراد بسیار جوان پاسدار همراه با هم از آبادان دفاع می کنند. پاسدارانی که در جنگ های خوزستان و اطراف آبادان شرکت داشته اند، در هر چهارراهی و در کنار هر راهی که به شهر منتهی می شود گشت می زنند. مقر فرماندهی نظامی ایران در ساختمان یک بانک قرار دارد که از بمباران ها در امان مانده است. در اطراف آبادان مخازن نفت به شدت آسیب دیده و به محوطه پالایشگاه و تأسیسات آن نیز زیان بسیار زیادی [وارد] آمده است.»(۱)

ضمیمه گزارش۷۹۲: گزارش سپاه سوم ارتش عراق درمورد روند اقدامات نیروهای مسلح ایران برای جلوگیری از پیشروی قوای عراق در یک سال گذشته

بند سوم گزارش سپاه سوم ارتش عراق درباره اقدامات (عملیات های) زمینی ایران که حاکی از توجه ویژه دشمن به تحلیل نبرد و عملکرد نیروهای مسلح ایران در یک سال گذشته می باشد درعین حال به گوشه هایی از موفقیت نیروهای ایرانی اشاره دارد، در این بند آمده است:

«روش حملات دشمن [ایران] و نحوه مقابله با آن (تاکتیک)

به طورکلی می توان روش تهاجمی دشمن [ایران] را به سه مرحله زیر تقسیم نمود:

۱. مرحله اول (ماه های اولیه جنگ):

الف) بعد از پایان تعرض یگان های خودی و رسیدن به اهداف نهایی یا اهدافی که به آن نرسیده و توقف پیش آمد، دشمن اوضاع خود را سروسامان داده و با بازسازی یگان های خود، تهاجم و تعارض خود را که دارای مشخصات ذیل بود آغاز نمود:

اول: استفاده وسیع از ادوات زرهی.

دوم: استفاده فراوان از نیروی هوایی.

سوم: استفاده بسیار زیاد و به طور سنگین از توپخانه.

چهارم: تبعیت از روش حملات گسترده و اعتماد بر نیروهای نظامی.

ب) مشخصات مرحله تعرضی فوق

اول: عدم استفاده صحیح دشمن از رسته زرهی و ضعف آشکار آموزش و توانایی آن با مقایسه رسته زرهی خودی.

دوم: ضعف فراوان در به کارگیری هواپیماهای جنگنده و کم مؤثر بودن آن بر روی یگان های خودی، بروز نقش عالی پدافند هوایی ما به طوری که قدرت جنگنده های دشمن را محدود ساخته و خسارات عظیمی بر آنها وارد کرد.

سوم: شایستگی در به کارگیری هلیکوپترها و قدرت توانایی رزمی آنها جهت انجام مأموریت در کلیه وضعیت ها.

چهارم: در این مرحله سطح عالی آموزش دشمن [ایران] در دقت تیر، سرعت پاسخ گویی، طراحی صحیح و

ص:۸۹۶

۱- همان، صص۴ و ۵ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۲۶/۶/۱۳۶۰.

دیدبانی شایسته آشکار گردید. لیکن ازطرفی ضعف آن در توانایی نابودی یا فلج ساختن توپخانه های ما، دیده شده است درصورتی که توپ های دشمن دوربردتر و سنگین تر از توپ های ما می باشند.

پنجم: عدم پیروزی دشمن در تهاجمات گسترده خویش و به دست نیاوردن هیچ گونه موفقیتی معلول موارد [علل] ذیل می باشد:

۱. عدم طرح و برنامه ریزی صحیح.

۲. ضعف روحی و معنوی یگان های نظامی.

۳. کمبود اطلاعاتی دشمن از نیروهای خودی.

۴. ضعف آشکار در آموزش رسته زرهی.

۵. برخورداری یگان های ما از روحیه عالی و خوب.

۲. مرحله دوم

الف) پس از شکست دشمن در تحقق پیروزی در تعرض گسترده خویش به وسیله یگان های نظامی و نابودی مقداری از یگان های خود، روش جدیدی را در این مرحله که مشخصات آن به شرح زیر می باشد، اتخاذ نمود:

اول: دشمن براساس شیوه نفوذ تدریجی، یک منطقه کوچک را توسط نیروهای پیاده اشغال می نماید تا اینکه قادر شود حضور خود را در هر مکانی که یگان های ما بدان نرسیدند به اثبات برساند. هدف دشمن از انجام این عمل ایجاد محل هایی جهت مراقبت و دیدبانی [جاپا] بوده تا مناطقی که تهاجم بدان ها ازسوی ما مشکل می باشد مورد تهدید قرار دهد. درصورتی که آن محل ها هدف مناسبی را جهت صرف کوشش و عدم هدردادن نیروهای خودی تشکیل نمی دهد.(۱) از سوی دیگر، دشمن سعی می کند که ما را به اعزام نیروها به آن محل ها جهت مراقبت و یا مقابله مجبور سازد.

دوم: اعتماد و اتکا بر نیروهای پیاده و پاسداران و عشایر داوطلب.

سوم: استفاده فراوان و متمرکز از انواع سلاح های ضدتانک.

چهارم: اتکای دشمن بر آتش مستمر توپخانه خویش جهت تضعیف روحیه یگان های خودی.

پنجم: بالابردن سطح قدرت رزمی هلیکوپترها و بی باکی آنها در تهدید جناح های یگان ها، راه های ارتباطی، ربودن غیرنظامیان و نظامیان خودی و خصوصاً یگان های جداشده [دورافتاده] که تأثیر زیادی را به همراه داشت.

ششم: استفاده خوب از طغیان آب و مجبورنمودن یگان های ما به عقب نشینی و محدودنمودن مانور و بی حرکت ساختن قسمت اعظمی از آنها و سرگرم کردن این یگان ها به سدکردن آب و احداث سیل بندها که کلیه این ممانعت ها در مدت زمانی صورت گرفته که دشمن [ایران] حضور مستمر خود را در منطقه ثابت کرده و سازمان واحدهای نظامی را تجدید و پاسداران و عشایر را آموزش داده بود.

ب) مشخصات این مرحله

اول: این مرحله به طرح ریزی مناسب و خوب در انتخاب محل جای پا و استفاده خوب از روش های نفوذ تـدریجی توسط نیروهای پیاده و پاسداران و هلیکوپترها متمایز می گردد.

دوم: صبر و پایداری دربرابر تهاجمات نیروهای خودی و موفقیت در حفظ کانون های نفوذ [جای پا] احتمالی.

سوم: تفکیک یگان های خودی به علت نیاز مستمر ما به یگان های دیگر.

چهارم: محدودساختن عمل رسته زرهی ما با انجام کارهای زیر:

۱. انتخاب بهترین مناطق جدیـد توسط دشـمن به نحوی که به کارگیری رسـته زرهی را مشـکل و انجام مانورهای آن را محدود می نماید.

۲. استفاده بسیار و مناسب از سلاح های ضدتانک.

۳. پایداری و بی باکی نیروهای پیاده دشمن در مقابل یگان های زرهی خودی.

۴. ضعف آموزشی نیروهای پیاده خودی.

ص:۸۹۷

۱- یعنی آن هدف را مورد حمله قرار دهیم به شرط اینکه نیروهای خود به هدر نرود - مترجم.

پنجم: دور نگه داشتن ادوات زرهی [دشمن] از صحنه نبرد در طول این مرحله.

ششم: استفاده کمتر از نیروی هوایی.

هفتم: موفقیت در واردنمودن ضربات روحی به نیروهای خودی به علت تأثیر روانی ناشی از آتش توپخانه.

۳. مرحله سوم (ماه های اخیر جنگ):

الف) پس از موفقیت دشمن در ایجاد کانون های نفوذی [جای پا] و بی تحرک ساختن بخش عظیمی از یگان های ما با استفاده از طغیان آب و مجبورساختن آنان به گسترش وسیع، به منظور مورد تهدید قرار دادن جناح ها و جاده های ارتباطی آن یگان ها که درنتیجه دشمن مشغول تجدید سازمان بخش عظیمی از یگان های خویش و تکمیل آموزش و مسلح نمودن پاسداران و داوطلبان و عشایر و افزایش اطلاعات و کسب تجربه و اطلاعات مفصل راجع به یگان های ما شده، به تعرض جدیدی که دارای مشخصات ذیل می باشد مبادرت نمود:

اول: دقت در طرح ریزی و اجرا.

دوم: جرئت و سرعت و داشتن حالت سیل آسا در اجرا.

سوم: اعتماد به تمام معنی و همه جانبه بر نیروهای پیاده، پاسداران خمینی و داوطلبان.

چهارم: کسب و تأمین اطلاعات دقیق و مفصل.

پنجم: استفاده از هواپیماهای شناسایی.

ششم: استفاده فراوان از توپخانه.

هفتم: استفاده زیاد و بسیار خوب از سلاح های ضدتانک.

هشتم: انجام خوب مانور توسط یگان ها و امکان سازماندهی سریع آنان جهت اجرا و سپس بازگرداندن آنها.

نهم: استفاده کمتر از یگان های زرهی جهت تأمین پشتیبانی.

دهم: پیشروی به شیوه خزیدن [در] خاکریزها.

ب) مشخصات مرحله فوق:

اول: موفقیت در انتخاب اهداف جهت تأمین پیروزی (علی رغم برتری ما) که دارای شرایط ذیل می باشد:

۱. اهداف جداشده [دورافتاده]

۲. اهـدافی که اسـتفاده از ادوات زرهی را در آن مشـکل می نمایـد به علت طبیعت زمین آن یا طغیان آب و به طورکلی مناطقی که انجام مانور در آن محدود می باشد.

۳. مناطقی که طبیعت زمین آن پوشش کافی برای تمرکز نیروهای پیاده دشمن را تأمین نماید.

دوم: اصرار بر موفقیت و تسریع در امر وارد عمل شدن و اجرا.

سوم: اتکای دشمن بر شیوه تعرض طرح ریزی و بررسی شده زیر و به طور مرحله ای:

۱. جمع آوری اطلاعات راجع به هدف مورد نظر توسط گروه های گشتی و شناسایی هوایی و یا ازطریق اسرا و حملات برآوردی.

۲. آتش مستمر توپخانه بر روی هدف مورد نظر [انتخاب شده] به منظور تأثیر روحی و رام کردن هدف.

۳. نزدیکی جستن به هدف شیوه خزیدن [در] خاکریزها و یا شیوه نفوذ تدریجی جهت به دست آوردن کنترل زمین ممنوعه و فاصله بین نقطه شروع و هدف مورد نظر.

۴. اجرای عملیات غافلگیرانه از محل های غیرمترقبه.

۵. رسـیدن به جناح ها یا عمق مواضع پدافنـدی به شـیوه نفوذ در آن و سـپس نمایان کردن خود در پشت خط پدافندی و یا در عمق جناح های مواضع پدافندی.

۶. آغاز حمله با اجرای آتش تهیه بسـیار متمرکز و استفاده حداکثر از برد آن جهت حضور مستقیم نیروهای دشمن در داخل مواضع پدافندی پس از قطع آتش و رسیدن به قرارگاه ها به منظور فلج نمودن مدافعان در خط.

۷. تأمین برتری حجم نیروهای پیاده که احیاناً به ۵/۱ برابر نیز می رسند.

۸. تحمل خسارات جهت تحقق پیروزی آرمان خود.

۹. تحکیم و تقویت سریع مواضع اشغال شده به خصوص تقویت آن توسط تانک ها و سلاح های ضدتانک.

چهارم: اتکا بر خمپاره اندازها و تفنگ های ۱۰۶ م.م. و موشک اندازهای سبک به علت کمبود مهمات و

سلاح های سنگین.

پنجم: دور نگه داشتن هواپیماهای جنگنده خود از صحنه نبرد زمینی.

ششم: در طول بخش اول این مرحله با نیروهای زیاد به اهداف کوچکی تعرض می نمود، سپس تعرض خود را گسترش داده و شامل حوزه یک تیپ شده و پس از آن دو تیپ را در یک منطقه عملیاتی مورد تعرض قرار می داد. لازم به تذکر است که در این مدت اتکای دشمن فقط بر نیروهای پیاده بود.

هفتم: دشمن در این مرحله یگان های نظامی را با پاسداران خمینی و داوطلبان نیروهای عشایری شرکت داد [ادغام کرد].

هشتم: مرکز تلاش اصلی دشمن در یک منطقه مانند منطقه عملیاتی لشکر۹ زرهی [بود] به همراه پرکردن و مشغول ساختن محورهای دیگر و توانایی تمرکز یگان ها و انجام مانور بدون آنکه ما قادر به محدودنمودن حوزه عمل آنها به منظور جبران نقاط ضعف در جناح ها و جاده های ارتباطی [باشیم].

نتایجی که دشمن در طول تعرض خود به دست آورد (تقریباً یک سال):

۱. بعد از یک سال جنگ، دشمن توانسته است که کلیه یگان های لشکر۹ زرهی را از مواضع خود به مسافت ۳ الی ۱۰ کیلومتر به عقب براند و مواضع خود را در این منطقه فقط تحکیم نماید.

۲. دشمن توانست در تهاجمات غافلگیرانه خویش تعداد کثیری از افراد ما را به اسارت گرفته و قسمتی از خودروهای زرهی و سلاح های ما را به چنگ آورد.

۳. در خلال تک های غافلگیرانه خود در این منطقه، لشکر۹ زرهی را در تنگنا قرار داد.

۴. دشمن توانست در طی ۴ ماه گذشته سبقت عمل را از ما سلب نماید.

۵. دشمن در حوزه های لشکر دیگر، جای پایی برای خود باز نمود، لیکن اهمیت چندانی ندارد.

۶. نمی توان نتایجی را که دشمن به دست آورده از خسارات وارده بر آن و نیز تجاربی را که یگان های ما فراگرفته و در مراحل اخیر قادر به رفع و جبران نواقص خود شده اند، جدا دانست. لیکن تاکنون نقاط منفی دیگری وجود دارد که جهت تأمین پایداری و ایستادگی مطلوب [مورد نظر]، بایستی برطرف گردد.

۱. دلایلی که باعث پیروزی دشمن گردیده است:

الف) نقاط قوت دشمن (مثبت):

اول: اتکا بر نیروهای پیاده خویش و ایجاد وضعیت های مناسب و جوسازی جهت انجام عملیات.

دوم: طرح ریزی بسیار خوب و فراهم نمودن عواملی که پیروزی را پیش از اجرا تضمین می نماید.

سوم: جرئت و بی باکی جنگجویان [پیاده] و شتاب آنها برای حمله.

چهارم: پذیرش تلفات سنگین جهت کسب نتایج محدود به منظور بالابردن روحیه یگان های نظامی خود.

پنجم: کسب اطلاعات دقیق درمورد یگان ها و مواضع پدافندی خودی.

ششم: کمک گرفتن از عوارض طبیعی منطقه انتخاب شده جهت اجرای عملیات تعرض.

ب) نقاط ضعف ما [عراق]:

اول: پایان یافتن عملیات آفندی اثر قابل توجهی بر روحیه معنوی ما گذاشت.

دوم: کمبود یگان ها به علت گستردگی جبهه و خطوط ارتباطی و به ویژه نیروهای پیاده که ما را مجبور نمودند تا واحدهای زرهی را به تصرف منطقه مأمور نماییم.

سوم: ضعف آموزشی نیروهای پیاده و فرماندهان تازه کار و نیز عدم مقاومت و پایداری نیروهای پیاده.

چهارم: دوری مناطق عملیاتی انجام مانور را مشکل می نمود.

پنجم: کمبود نیروهای احتیاط.

ششم: طولانی شدن مدت جنگ که خود بر معنویات و روحیه سربازان تأثیراتی دارد، عدم توانایی تبدیل یگان ها جهت تجدید سازمان و دادن فرصت استراحت به علت کمی تعداد و نیاز بدان ها به منظور اشغال هر نقطه.

هفتم: عدم قطع تماس ما با دشمن حتی برای یک مدت معین، به منظور تحول نبرد از آفند به پدافند و انتخاب محل های مناسب برای دفاع.

هشتم: سهل انگاری یگان های خودی در امر تحکیم و کنترل زمین ممنوعه و به کاربردن شیوه های دفاعی.

ص:۸۹۹

نهم: تلاش فراوانی که جهت مقابله با طغیان آب و آب گرفتگی مناطق ازسوی دشمن مصرف شده است.

دهم: عدم انتقال اطلاعات دقیق و مفصل راجع به دشمن و ضعف اطلاعات تاکتیکی و استراتژیکی ما.

یازدهم: مبالغه در ذکر ارقام قوای دشمن و عدم درک صحیح حجم تعرض آن.

دوازدهم: عدم به کارگیری قرارگاه جایگزین در سطح یگان ها و یگان های فرعی [گردان و گروهان].

سیزدهم: عدم توانایی به دست گرفتن سبقت عمل از دشمن به دلایلی که در فوق ذکر گردید حتی تاکنون.

روش های مقابله با تهاجمات دشمن:

۱۱. باید پیش از مقابله با تهاجمات دشمن به فکر جلوگیری از سرعت و ابتکارعمل وی بود و آن به وسیله افزایش تعداد یگان های احتیاط لشکر که جهت تعرض آماده گشته اند، امکان پذیر است.»(۱)

ص:۹۰۰

۱- سند شماره ۳۵۲۰۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

روزشمار جنگ جمعه ۲۷ شهریور ۱۳۶۰ ۱۹ ذیقعده ۱۴۰۱ ۱۸ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

درپی ابلاغ طرح مانور عملیات شهید مدنی(۱) و کسب آمادگی لازم، این عملیات با هدف تصرف خاکریز اصلی خط مقدم نیروهای عراق از روستای دغاغله تا دهلاویه و همچنین آزادسازی روستای دهلاویه (در ۱۳ کیلومتری شمال غرب سوسنگرد) و استقرار در آن، از ساعت ۴:۳۰ صبح امروز، در غرب سوسنگرد و در جنوب جاده سوسنگرد - بستان (از دهلاویه تا دغاغله) آغاز شد.(۲)

در این عملیات، ۵۰۰ نیروی رزمی شامل ۱۶۰ نفر از ارتش، ۱۸۰ نفر از سپاه پاسداران، ۸۰ نفر از ستاد جنگ های نامنظم و ۸۰ نفر از ژاندارمری شرکت داشتند. همچنین یک گردان پیاده از ارتش به عنوان نیروی احتیاط و یک گردان زرهی برای پشتیبانی عملیات و پدافند از منطقه تصرف شده در نظر گرفته شد.(۳)

در محور سویدانی، نیروهای عمل کننده در ساعت ۲ بامداد حرکت خود را از غرب چولانه به سمت مواضع عراقی ها آغاز و با عبور از موانع موجود، ۲۰۰ متر در عمق منطقه دشمن نفوذ کردند و آماده درگیری و پیشروی شدند. با اعلام آمادگی نیروها برای درگیرشدن با دشمن، عملیات در محور دهلاویه نیز در ساعت ۴:۳۰ بامداد آغاز شد. بلافاصله پس از آغاز درگیری در محور سویدانی، واحدهای توپخانه و تانک ارتش بر روی مواضع دشمن به اجرای آتش پرداختند. یک ساعت بعد، همه خاکریزهای خط مقدم دشمن از دغاغله تا سویدانی و رمله و دحیمی و خاکریز غرب دغاغله سقوط کرد. پس از آن،

ص:۹۰۱

۱- این عملیات با عنوان "طرح عملیاتی توفیق" طراحی و برنامه ریزی شد، اما پس از شهادت شهید محراب آیت الله سید اسدالله مدنی نماینده امام و امام جمعه تبریز، به "عملیات شهید مدنی" تغییر نام یافت. (سند شماره ۵۰۶۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: قرارگاه عملیاتی لشکر از ۱۶ زرهی (رکن۳) به تیمسار فرماندهی نزاجا معاونت عملیات و اطلاعات مد عملیات، ۲۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی)

۲- سند شماره ۵۳۸۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب (اطلاعات عملیات) به فرماندهی مرکز (اطلاعات عملیات)، ۲۷/۶/۱۳۶۰ سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۰۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی لشکر۱۶ زرهی، ۲۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۰۵۰۵۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۲۶/۶/۱۳۶۰، صص ۴ - ۱؛ و - سند شماره ۰۰۴۸۳۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: عملیات سوسنگرد (شهید مدنی)، ۲۷/۶/۱۳۶۰، صص ۲۷ - ۱؛ و - ابوالقاسم حبیبی، دشت آزادگان در جنگ، (اطلس راهنما - ۴)، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳۸۱، ص ۸۵.

۳- سند شماره ۴۸۳۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: طرح عملیاتی سوسنگرد اهواز، نزاجا، ۱۸/۵/۱۳۶۰.

نیروهای خودی پیشروی خود را به سوی خاکریز دوم و سوم در محور دغاغله ادامه دادند(۱) و به سمت چپ خاکریز (سمت رودخانه العباس) گسترش یافتند و تا ساعت ۷ صبح، خاکریز دوم و سوم را نیز به تصرف درآوردند. درپی این اقدام، روستاهای سویدانی، رمله، دحیمی، مگاصیص و دغاغله نیز آزاد شد.(۲)

از سوی دیگر، درگیری ها در محور غرب دهلاویه همچنان ادامه داشت؛ با فشار نیروهای خودی بخشی از واحدهای پیاده دشمن از صحنه نبرد گریختند. ساعت ۹ صبح، عراق اولین پاتک خود را در غرب دهلاویه در سمت رودخانه العباس (شط عباس) که نقطه آسیب پذیر نیروهای خودی بود، آغاز کرد، اما این پاتک با مقاومت رزمندگان دفع شد.(۳)

دشمن بار دیگر با آرایش تانک ها، توان خود را روی خاکریز رودخانه العباس متمرکز کرد و این درگیری ها تا ساعت ۱۱ صبح ادامه یافت. درنهایت دشمن توانست با فشار شدید روی نیروهای خودی، روستاهای مگاصیص و دغاغله و قسمتی از خاکریز سویدانی - دغاغله را پس بگیرد.(۴) بااین حال مقاومت رزمندگان سبب شد که عراق از بازپس گیری همه مناطق ازدست رفته و بازگشت به مواضع قبل از عملیات باز بماند.(۵)

بدین ترتیب، با اجرای این عملیات خط روستاهای دهلاویه، دحیمی، رمله و سویدانی تثبیت شد(۶) و نیروهای خودی موفق شدند در سراسر این جبهه درگیری حدود ۵/۲ کیلومتر در عمق منطقه دشمن نفوذ و زمینی به مساحت ۱۰ تا ۱۵ کیلومتر مربع را آزاد کنند.(۷)

در این عملیات، ۵۰۰ نفر از نیروهای دشمن کشته یا مجروح و ۱۶۷ نفر اسیر شدند. همچنین ۵ تانک و نفربر دشمن منهدم شد و ۳ تانک، ۳ تیربار، ۴ آر.پی.جی و تعداد فراوانی سلاح سبک به دست آمد.(۸)

در طول عملیات، هواپیماهای نیروی هوایی ارتش و بالگردهای هوانیروز در چند نوبت به مواضع نیروهای عراقی حمله کردند.(۹)

هواپیماهای عراقی نیز از ساعت ۱۱ صبح تا ۱۵:۳۰، در پنج نوبت سوسنگرد و حومه آن را بمباران کردند که خسارت عمده ای به بار نیاورد. در همین حال، ستاد مشترک ارتش در اطلاعیه شماره ۶۴۳ اعلام کرد در طول روز جاری، ۷ هواپیمای نظامی عراق که بر فراز آسمان جبهه غرب سوسنگرد و شهرهای استان خوزستان ظاهر شده بودند، براثر آتش سلاح های پدافند هوایی نیروهای خودی سرنگون شده اند.(۱۰)*(۱۱)

ص:۹۰۲

۱- نیروهای عراقی در محور دغاغله علاوه بر خاکریز اول، دو خاکریز دیگر نیز داشتند.
۲- سند شماره ۵۳۸۱۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب (اطلاعات عملیات) به فرماندهی مرکز (اطلاعات عملیات)، ۲۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - دشت آزادگان در جنگ، پیشین.
۳- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۳۲۲، ۲۸/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۵۳۸۱۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب به فرماندهی مرکز، ۲۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.
۴- دشت آزادگان در جنگ، پیشین، ص۸۶؛ و - سند شماره ۵۳۸۲۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب به فرماندهی مرکز، ۲۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- دشت آزادگان در جنگ، پیشین، ص۸۶.

۶- سند شماره ۵۱۴۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سوسنگرد به خوزستان (عملیات)، ۳۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۳۸۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب به ستاد مرکزی سپاه (فرماندهی)، ۲۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۱۲۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته واحد اطلاعات عملیات سپاه خوزستان، شماره ۳۵۱، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۷- سند شماره ۰۰۵۱۲۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته واحد اطلاعات عملیات سپاه خوزستان، شماره ۳۵۰، ۲۸/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۸- سند شماره ۵۶۴۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از طرح و برنامه ریزی عملیات منطقه۸ به فرماندهی منطقه۸، ۱۰/۹/۱۳۶۰، ص۸؛ و - سند شماره ۵۳۸۱۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب به فرماندهی مرکز، ۲۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - دشت آزادگان در جنگ، پیشین، ص۸۶.

۹- روزنامه کیهان، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

۱۰- * خبرگزاری فرانسه سقوط هواپیماهای عراقی را در این روز، نشانه ازسرگیری عملیات های نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران دانست. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش ویژه، شماره ۱۸۵ ، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۲۴، تهران - خبرگزاری فرانسه ۳۰/۶/۱۳۶۰)

۱۱- همان.

عکس

نقشه

ص:۹۰۳

۱

در ادامه حملات عراق به شهرهای ایران امروز شهر شادگان هدف ۴ گلوله توپ ارتش عراق قرار گرفت که براثر آن ۴ نفر از اهالی شهر مجروح شدند و به یک خانه مسکونی، ۲ مغازه و ۴ اتومبیل خسارت وارد شد.(۱)علاوه براین، جنگنده های عراقی قسمت هایی از پالایشگاه آبادان و جزیره مینو را به وسیله بمب های خوشه ای بمباران کردند. این حمله خساراتی را درپی داشت.(۲)

۲

نیروهای ارتش و سپاه با همکاری افراد حزب دمکرات کردستان عراق (بارزانی ها) در یک عملیات نظامی، بخشی از جاده سیدصادق به پنجوین را در استان سلیمانیه عراق تصرف کردند.(۳)

در این عملیات ۵۲ نفر از نیروهای ارتش عراق کشته و تعداد فراوانی زخمی شدند. جنازه کشته ها در محل درگیری باقی ماند. از نیروهای خودی نیز ۳۰ نفر (۱ نفر از ارتش، ۱ نفر از سپاه و ۲۸ نفر از بارزانی ها) شهید و ۲۹ نفر (۲ نفر از سپاه و ۲۷ نفر از بارزانی ها) زخمی شدند.(۴)همچنین ۲ بالگرد عراقی براثر آتش سلاح های نیروهای خودی سقوط کرد.(۵)

درپی اجرای این عملیات ناصر کاظمی قائم مقام سپاه پاسداران کردستان، در گفت وگویی با روزنامه کیهان اعلام کرد: «نیروهای ما با نفوذ به داخل خاک عراق، جنگ را به ۱۶ تا ۲۰ کیلومتری عمق خاک عراق کشانیده و درحال حاضر کنترل جاده تدارکاتی سیدصادق و پنجوین دراختیار نیروهای رزمنده است و نیروهای ما علاوه بر قطع تدارکات دشمن، به وسیله آتش توپخانه ارتش جمهوری اسلامی ایران، هرگونه نقل وانتقال ستون های دشمن را در فواصل زیادی تحت کنترل خود قرار دادند.»(۶)

۳

در چند اقدام تیراندازی و ترور در مشهد، قزوین، پره سر گیلان و بندرانزلی ۷ نفر شهید و ۶ نفر مجروح شدند. دو مورد پرتاب بمب هم بی نتیجه ماند.

در مشهد، دو موتورسوار مسلح با اسلحه کلاشینکف بازدیدکنندگان نمایشگاهی را که به مناسبت هفته جنگ در دبستان طبرسی واقع در خیابان ششم گاز این شهر بر پا شده بود، به رگبار بستند. در این حادثه، ۵ نفر ازجمله رمضانعلی احمدنژاد عضو جهاد سازندگی، محمد

۱- سند شماره ۴۱۷۶۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از کمیته مرکزی انقلاب اسلامی خوزستان به دفتر سیاسی استانداری خوزستان، ۲۸/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۸/۶/۱۳۶۰، ص۱۹.

۲- سند شماره ۰۰۵۱۱۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته واحد اطلاعات عملیات سپاه خوزستان به فرماندهی مرکز، شماره ۳۴۹، ۲۷/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۳- سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه غرب، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۲۲.

۴- همان؛ و - سند شماره ۵۳۸۲۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- سند شماره ۰۵۴۸۴۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران منطقه۷ به فرماندهی مرکز، ۷/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۴۴۸۴۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: خلاصه اطلاعاتی، ستاد سپاه پاسداران غرب (اطلاعات عملیات)، شماره ۲۴، ۳۱/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲؛ و - سند شماره ۵۴۸۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۷ (کرمانشاه) به فرماندهی سپاه مرکز، ۳۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- روزنامه کیهان، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۴.

صادقی نژاد لطف آبادی و سید حسین جاوید، یک شخص مجهول الهویه و یک دختربچه ۸ ساله به شهادت رسیدند و ۴ نفر دیگر شامل یک مرد و ۲ پسربچه ۱۰ و ۱۲ ساله مجروح شدند. مهاجمان پس از تیراندازی از محل حادثه گریختند.(۱)

در حادثه دیگری در این شهر، دو موتورسوار یک بمب دست ساز به طرف ساختمان فرهنگی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در خیابان امام خمینی پرتاب کردند که براثر برخورد با دیوار ساختمان منفجر شد، اما خسارتی ایجاد نکرد. مهاجمان نیز متواری شدند.(۲)

در قزوین هم یک پاسدار به نام سید علی حصاری هدف حمله دو فرد مسلح قرار گرفت و براثر اصابت سه گلوله کلت کالیبر۴۵ به شهادت رسید. یکی از ضاربان با تلاش مردم دستگیر و تحویل سپاه پاسداران شد. این فرد با خوردن کپسول سیانور خودکشی کرد.(۳)

در پره سر از توابع هشتپر طوالش در استان گیلان، افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب به ۲ نفر تیراندازی کردند. در این حادثه یک پاسدار به نام مسلم جوادی شهید و یک بسیجی مجروح شد. مهاجمان نیز گریختند.(۴)

همچنین خبرنگار روزنامه جمهوری اسلامی در بندر انزلی، هنگام خروج از منزل هدف حمله یک فرد مسلح قرار گرفت و براثر اصابت چند گلوله به سر و دست مجروح شد که بی درنگ به بیمارستان انتقال یافت.(۵)

در رامهرمز استان خوزستان هم یک بمب قوی به داخل منزل یکی از نیروهای سپاه پاسداران پرتاب شد، اما قبل از انفجار با تلاش صاحب خانه خنثی شد.(۶)

۱

دو تن از هواداران سازمان چریک های فدایی خلق (اکثریت) با مراجعه به سپاه پاسداران لنگرود، ۲ کلت رولور و کالیبر۴۵ تحویل دادند.(۷)

همچنین ۲ تن از هواداران سازمان مجاهدین خلق در فومن و یک تن در بندر انزلی و ۲ نفر هم در لنگرود در مراسم نماز جمعه حضور یافتند و با اظهار ندامت از عملکرد قبلی خود، از اقدامات سازمان اعلام برائت کردند.(۸)

۲

درپی تظاهرات هواداران سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در محوطه کالج شهر دنور کانادا، تعدادی از هواداران انقلاب اسلامی ایران با تظاهرکنندگان درگیر شدند. در این ماجرا، ۲ نفر زخمی و ۱۴ نفر دستگیر شدند.

خبرگزاری پارس به نقل از خبرگزاری یونایتدپرس اعلام کرده است: دستگیرشدگان که از هواداران جمهوری اسلامی ایران هستند متهم به برهم زدن یک اجتماع قانونی شده اند.(۹)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۳، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۴، مشهد - خبرگزاری پارس، ۲۸/۶/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- روزنامه کیهان، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۳- روزنامه کیهان، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۴- روزنامه کیهان، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۴۳۹۶۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد منطقه۳ (چالوس) به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی)، ۲۸/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۵- روزنامه کیهان، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۴۳۹۶۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۲.

۶- روزنامه اطلاعات، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۱۱؛ و - روزنامه کیهان، ۲۸/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۷- سند شماره ۴۳۸۶۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (چالوس) به فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ستاد مرکزی، ۲۷/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۸- روزنامه کیهان، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - سند شماره ۴۳۸۶۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۹- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۵، ۳۱/۶/۱۳۶۰، صص ۱۳ و ۱۴، دنور - یونایتدپرس، ۳۰/۶/۱۳۶۰.

در آستانه اولین سالگرد حمله عراق به ایران امام خمینی درپیامی خطاب به مردم، به بررسی علل وقوع جنگ و ابعاد آن، انگیزه عراق از این اقدام و حمایت قدرت های بزرگ از صدام پرداختند. در این پیام، امام از مردم خواستند از آوارگان جنگ حمایت کنند و از نیروهای مسلح و رزمندگان نیز خواستند جنگ را سرلوحه همه امور قرار داده و با استمرار عملیات ها، ارتش عراق را از خاک ایران بیرون برانند.

در بخشی از پیام امام که سید احمد خمینی در مراسم نماز جمعه این هفته در دانشگاه تهران قرائت کرد، آمده است:

«یک سال از جنگ صدام تکریتی امریکایی با اسلام عزیز می گذرد. یک سال از هجوم بعث کافر عراق به سرزمین اسلام و جمهوری اسلامی ایران گذشت. اکنون در آستانه هفته جنگ و بررسی ابعاد مختلف آن، از انگیزه ها و پیامدها و دست های جنایتکاری که از آستین حزب بعث کافر عراق و صدام عفلقی پیداست، تا ثمرات تلخ و شیرینی که در مقابله حق و باطل و اسلام و کفر به بار آورده است، سخن می باشد، ... آنچه تاکنون از انگیزه صدام بعثی و حزب بعث عراق بر روشن بینان نباید مخفی باشد آن است که ابرقدرتان جنایتکار و خصوصاً امریکا در این انقلاب به این نتیجه رسیده اند که انقلاب اسلامی ملت ایران با سایر انقلاب های غیرالهی تاریخ فرق اساسی دارد و رمز پیروزی شگفت انگیز آن را پس از تجزیه وتحلیل، در اسلام راستین یافتند. چنانچه رمز وحدت کلمه و نهضت همه اقشار ملت را نیز در اسلام بزرگ احساس کردند و خطر عظیم صدور انقلاب و پرتو حق در جهان اسلام بلکه در جهان مستضعفان آنان را در وحشت انداخت؛ وحشتی که در آن کوتاه شدن دست جنایتکارشان از کشورهای اسلامی بلکه از کشورهای مظلوم تحت سلطه را در پهناور گیتی به عیان می دیدند و شیاطین کارشناس آنان زنگ خطر سقوط امپراتوری جهانی شان را به صدا درآوردند. لذا از انقلاب هرچه گذشت بر توطئه هایشان برای سقوط اسلام، این رمز الهی برچیده شدن دستگاه های ستمگران و چپاولچیان، افزایش پیدا کرد و در بین حکومت های منطقه، حکومتی را که صددرصد با اسلام مخالف و در سرکوبی آن مصمم است جز بعث عراق و شخص صدام نیافتند و او را با وعده فتح و پیروزی و امید چیره شدن بر اسلام با بهانه ای ابلهانه به این دام انداختند و بحمدالله برخلاف میلشان ماهیت زشت او که برای مسلمانان عراق واضح و الحاد و کفر او به فتوای فقیه وقت ثابت شده بود، برای سایر مسلمانان نیز واضح گردید. صدام اکنون پس از یک سال شرارت و جنایت و خسارات فراوان و به هدردادن نیروهای فراوان انسانی و مادی از ملت مظلوم ایران و عراق و آن همه تشبث به قدرت ها و حکام منطقه، دیوانه وار به کشتار ملت و ارتشیان عراق کمر بسته است و از آنان که به الحاد او تن در نمی دهند انتقام می گیرد و زندگی نکبت بارش را مأیوسانه می گذراند.

ص:۹۰۶

انگیزه او و دوستانش سرکوبی اسلام به نفع ابرقدرت ها و انگیزه ملت و قوای مسلح اسلامی ایران دفاع از اسلام و قرآن کریم به نفع ملت های اسلامی و مستضعفان جهان است. حزب بعث خبیث عراق با انگیزه شیطانی خود در سراشیبی سقوط به سوی عذاب الیم الهی می غلتد، ولی ملت و ارتش و پاسداران و بسیج قوای مسلح نظامی و انتظامی و مردم ایران، با احدی الحسنیین؛ پیروزی یا شهادت و وصول به لقاءالله، قله سعادت را می پیمایند.

... تأسف ما در این جنگ تحمیلی آن است که قدرت هایی که باید صرف برانداختن اسرائیل و نجات بیت المقدس بزرگ شود با تبانی شیاطین بزرگ و صهیونیسم جهانی و بین حزب بعث عراق، صرف هجوم برضد مخالف سرسخت اسرائیل و امریکا شد و می شود.

ما اکنون نیز تکرار می کنیم که تا ملت های اسلام و مستضعفان جهان برضد مستکبران جهانی و بچه های آنان خصوصاً اسرائیل غاصب قیام نکنند، دست جنایتکار آنان از کشورهای اسلامی کوتاه نخواهد شد و این غده سرطانی از بیت المقدس و لبنان اخراج نخواهد گردید و امثال صدام و سادات به جنایات خود ادامه خواهند داد و مصر و عراق را به تباهی خواهند کشید. چاره برای دفع این ستمکاران، پناه به اسلام و گرایش متعهدانه به قرآن کریم و در زیر پرچم توحید با وحدت و انسجام به پا خاستن است. ...

اکنون بر ملت شریف و مبارز ایران است که در مقابل تمام توطئه ها و شرارت ها بایستد و همان طورکه با قیام و انقلاب خود دست قدرت های بزرگ و تفاله های آنان را از ایران قطع کردند، برای ادامه انقلاب اسلامی خود و برای اقامه عدل الهی از هیچ قدرتی و شرارتی هراس به خود راه ندهند و بر قوای مسلح اسلامی، از ارتش، سپاه، بسیج و سایر قوای نظامی و انتظامی تا نیروهای مردمی در جبهه و پشت جبهه است که چون سیلی خروشان مزدوران جبهه را از کشور اسلامی شان برانند و ایران عزیز را از این خس و خاشاک ها پاک نمایند و بدانند که نیروی ایمان پیروز است و بر ملت قهرمان است که با پشتیبانی بی دریغ خود از قوای انتظامی و سپاه پاسداران، این گروهک های ورشکسته را که در خیابان ها به شرارت می پردازند دستگیر کرده و به محاکم صالحه تحویل دهند و بر محاکم انقلاب است که برطبق فرمان الهی با آنان رفتار نمایند و بی کم وکاست حکم قرآن کریم را اجرا نمایند و به خواست خداوند فتنه را بخوابانند و از تجاوز و افراط خودداری کنند.

از ملت عزیز و خصوص دست اندرکاران و قوای مسلح می خواهم که هیچ امری آنان را از جنگ تحمیلی اغفال نکند و جنگ را سرلوحه همه امور قرار دهند که دست های خیانتکار برای انصراف آنان از جنگ در کار است و به آوارگان مظلوم جنگی تأکید می کنم که صبر و شکیبایی را از دست ندهند و مطمئن باشند که خسارات جنگی با خواست خداوند به دست ملت و دولت جبران خواهد شد و از ملت و دولت تقاضا دارم که نسبت به حوائج آوارگان جنگی از هیچ کوشش دریغ ننمایند.»(۱)

۱- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی(ره))، جلد ۱۵، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ پنجم ۱۳۸۹، صص ۲۴۱ – ۲۳۸.

در آستانه اولین سالگرد جنگ، خبرگزاری فرانسه و رادیو مسکو در تفاسیری به بررسی جنگ یک ساله ایران و عراق پرداختند.

در برنامه خبرگزاری فرانسه حمله به مرزهای ایران و ادعاهای ارضی عراق، اعلام لغو یک طرفه قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر ازجانب صدام، به نتیجه نرسیدن تلاش های میانجیگران، خسارت های جنگ و بمباران تأسیسات نفتی و اقتصادی دو کشور مورد توجه قرار گرفته است.

قسمتی از این تفسیر چنین است: «جنگ عراق و ایران یک سال بعد از شروعش در جبهه ای به طول ۵۰۰ کیلومتر تبدیل به جنگی موضعی در خوزستان و کرمانشاه شده است که در آن حملات و ضد حملات محدودی صورت می گیرد. علاوه براین، به نظر می رسد کوشش های دیپلماتیک برای پایان دادن به این جنگ از بین رفته باشد. ...

حمله سی ویکم شهریور سال گذشته عراق به ایران هرچند که موجب نگرانی در جهان شد، ولی در آن زمان چنین تصور می شد که این جنگی برق آسا خواهد بود. در آن روز قبل از نفوذ نیروی زمینی عراق به خوزستان نیروی هوایی آن کشور اقدام به بمباران تأسیسات نظامی ازجمله فرودگاه مهرآباد کرد. عراق که در این تهاجم از یک حمله غافلگیرانه سود می برد قبلاً دست به یک رشته عملیات چریکی در مرز دو کشور زده بود که شدیداً مورد اعتراض رژیم آیت الله خمینی قرار گرفته بود.

ازنظر بغداد که رسماً از ادعای ارضی خود در خوزستان دفاع می کند، تهران باید حقوق عراق در آن منطقه مخصوصاً درمورد اروندرود را به رسمیت بشناسد. مقامات ایرانی درمورد مسئله آب های مرزی متوسل به توافقنامه ۱۹۷۵ الجزایر مابین ایران و عراق می شوند. عراق چند روز قبل از تهاجم خود به ایران به طور یک جانبه قرارداد فوق را لغو کرد و این درحالی است که در قرارداد مذکور برای اختلافات یک روش حکمیت پیش بینی شده است.

تاکنون هیچ یک از کوشش های میانجیگری ازسوی دبیرکل سازمان ملل، کنفرانس اسلامی و کشورهای غیرمتعهد به نتیجه نرسیده و هیچ یک نتوانسته آشتی ناپذیری مقامات ایرانی را از بین ببرند، در نظر مقامات ایرانی بدون عقب نشینی نیروهای عراقی از ایران صلح به دست نمی آید. ... دوم مهرماه ۱۳۵۹؛ یعنی دو روز بعد از شروع جنگ، یاسر عرفات رئیس کمیته اجرایی سازمان آزادی بخش فلسطین برای رفع دشمنی دو کشور به بغداد و تهران سفر کرد. بعد از آن نیز عرفات به کوشش های خود خاتمه نداد. سازمان آزادی بخش فلسطین همچنین در هیئت حسن نیت کشورهای اسلامی و هم در هیئت غیرمتعهدها شرکت کرد.

از سوی دیگر، کشورهای عربی از شکافی که بین آنها به خاطر جنگ عراق و ایران به وجود آمده است، نمی توانند چشم پوشی کنند. در این جنگ اردن به پشتیبانی از عراق و سوریه به حمایت از ایران برخاست.

ص:۹۰۸

جنـگ فوق همچنین موجب رودررویی دو کشور عضو جنبش غیرمتعهـدها شـده است. بـدین مناسـبت فیـدل کـاسترو رئیس کنونی جنبش غیرمتعهـد، اولین کسـی بود که دراین مورد عکس العمل نشان داد. به محض بروز جنگ، وزیر امور خارجه کوبا به بغـداد و تهران سـفر کرد. خانم اینـدیرا گانـدی نخست وزیر هنـد، نیز بـدین مناسـبت اظهار داشت به وسـیله جنگ عراق و ایران اقتصاد تمام جنوب آسیا عمیقاً تحت تأثیر قرار گرفته است.

به علت عـدم وجود ارقام دقیق ازسوی عراق و ایران تخمین نتایج اقتصادی جنگ فوق بسـیار مشـکل است. به دنبال شـروع جنگ و انهدام تأسیسات نفتی، تولید نفت هردو کشور قطع شد، ولی کمی بعد ایران و عراق به مقدار کمتری شـروع به تولید و صدور نفت کردند. به طوری که اکنون صادرات ایران ۲/۱ میلیون بشکه در روز و صادرات روزانه عراق ۹/۰ میلیون بشکه برآورد می شود.

از سوی دیگر، تخمین تلفـات انسـانی همـان قـدر مشـکل است که برآورد خسـارات مـالی. براسـاس اظهارات منابع آگاه در تهران، ارزش خسـارات وارده بر ایران احتمالاً بالغ بر سـی میلیارد دلار می شود که علاوه براین، روزانه احتمالاً درحـدود شـش میلیون دلار مخارج تسلیحاتی دارد.

طبق تنها آمار رسمی ایران ۴۴۴۲ عراقی در ایران اسیر و ۱۵۰۰ تن ایرانی در عراق در اسارت به سر می برند.»(۱)

رادیو مسـکو نیز در برنـامه ای به بررسـی جنـگ ایران و عراق پرداخت و نتیجه وقوع جنـگ را حضور نظامی امریکا و انگلسـتان در خلیج فارس دانست. در بخشی از تحلیل رادیو مسکو آمده است:

«امپریالیست ها تصمیم گرفته اند از تیره شدن مناسبات میان دو کشور واقع در خلیج فارس برای تثبیت حضور نظامی خویش در این منطقه اسـتفاده کنند. پنتاگون در همان هفته های اول انجام عملیات جنگی به بهانه تأمین دفاع بیشتر به اصطلاح منافع حیاتی امریکا، واحدهای اضافی از نیروی دریایی خود را به منطقه خلیج فارس فرستاد.

دولت خـانم تـاچر بلافاصله پس از آغـاز عملیـات جنگی اعلام کرد که دو نـاو جنگی از جمله ناوشـکن کوچک کونتری را برای کمک به متحدین خود می فرستد. وی خاطرنشان ساخت مصمم است در آینده نزدیک چهار ناو دیگر را به این منطقه بفرستد.»(۲)

ص:۹۰۹

۱– خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۲، ۲۸/۶/۱۳۶۰، صص ۵ – ۳، ۲۷/۶/۱۳۶۰.

۲– همان، ص۶، رادیو مسکو، ۲۷/۶/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ شنبه ۲۸ شهریور ۱۳۶۰ ۲۰ ذیقعده ۱۴۰۱ ۱۹ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

درپی اجرای عملیات شهید مدنی در غرب سوسنگرد، امروز نیروهای عراقی کوشیدند مواضع ازدست رفته خود را، به ویژه در محور سویدانی پس بگیرند، اما رزمندگان ایران با تحکیم و تثبیت مواضع خود پاتک های دشمن را خنثی و چند تانک عراق را منهدم کردند. به همین دلیل وضعیت خط نسبت به روز گذشته تغییری نکرد.(۱)در همین حال، ۱۷ نفر از عراقی ها که خود را در روستاهای این منطقه مخفی کرده بودند، به اسارت درآمدند.(۲)

امروز همچنین یک گروه گشتی - رزمی متشکل از نیروهای سپاه پاسداران عملیات ضدکمین در مسیر نیروهای کمین عراقی در منطقه نهر شادگان اجرا کردند. در این عملیات، یک تیم کمین عراق به دام افتاد که ۶ نفر از آنان کشته شدند و یک افسر استخبارات و یک سرباز به اسارت درآمدند. ۲ نفر باقیمانده از این تیم نیز گریختند.(۳)

۲

به دنبال نام گذاری هفته جاری به عنوان هفته جنگ ازجانب شورای عالی دفاع، روزنامه اطلاعات امروز در مقاله ای به انتقاد از فضای عمومی جامعه و حاکم نبودن حال وهوای جنگ بر کشور پرداخت و این وضعیت را معلول وجود التهابات سیاسی ناشی از اقدامات بنی صدر و سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و از سوی دیگر بی تفاوتی اقشاری از جامعه، به ویژه برخی جریانات سیاسی داخلی و پاره ای رفتارهای اجتماعی متفاوت با اوضاع یک کشور درگیر جنگ دانست.

در قسمتی از این مقاله به ترسیم بخشی از وضعیت فعلی پشت جبهه ها پرداخته شده و آمده است: «ما بعضاً در یک سال چندان از جنگ غافل بوده ایم؛ یعنی غافلمان کرده بودند که اینک محتاج برگزاری هفته جنگ شده ایم. آن که می جنگد هر روزش روز جنگ است و هر هفته اش هفته جنگ.

تأسف بر حال ما است که در پشت جبهه چنین غافلگیرمان کردند و مسئله اصلی را در

۱- سند شماره ۸۳۸۸۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب (اطلاعات عملیات) به فرماندهی مرکز، ۲۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۳۸۸۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب (اطلاعات عملیات) به فرماندهی و اطلاعات عملیات مرکز، ۲۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.
۲- سند شماره ۰۲۱۷۲۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب به فرماندهی جنوب در ماهشهر، ۲۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۳۸۸۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب (اطلاعات عملیات) به فرماندهی مرکز (اطلاعات)، ۲۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.
۳- سند شماره ۵۳۸۵۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اهواز به تهران (اطلاعات و فرماندهی)، ۳۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۲۱۷۴۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته واحد اطلاعات عملیات سپاه خوزستان به

اطلاعات عملیات مرکز، شماره ۳۵۳، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۷، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۱۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۱/۷/۱۳۶۰.

این یک سال که گذشت با هزار و یک ترفند از فرعی ترین مسائل زندگی مان نیز پایین تر و دورتر بردند و تا آنجا غافل و سرگرم و درگیر ماندیم که به هفته جنگ یعنی اعلام خبر جنگ محتاج شدیم.

هرگاه یکی از رزمندگان جبهه ها به مناسبتی راهی تهران می شد و قدم در خیابان های این دیار می گذاشت ناگهان در بهت و حیرت و خشم فرومی رفت و می پرسید مگر اینجا نمی دانند جنگ است؟ مگر اینها نمی دانند در خوزستان چه خبر است؟

او که از جبهه می آید نمی تواند این توجیه را بپذیرد که کارهای ما و صف بندی های ما همه ضرورت است و گریزناپذیر و بلاشکال. زیرا اولاً- غالب کارخانه ها و مؤسسات تولیدی می گویند امروز دو برابر گذشته ها تولید می کنیم، ولی متأسفانه احتکارها و سودجویی ها و تبلیغات کاذب مبنی بر قحطی فلان کالا و فلان محصول و کمبود مصنوعی به همین منظور ایجادکردن از یک طرف و حرص و هراس و هجوم برای خرید و روی هم انباشتن و نتیجتاً مصرف مضاعف از طرف دیگر، باعث این مصیبت ها و نابرابری ها می شود. ثانیاً ازقضا آنها که محتاج ترند و محروم تر کمتر در صف اند، کمتر اسیراند و بیشتر دررابطه با جبهه ها. ثالثاً بحث اصلی بر سر این نیست که آن که واقعاً محتاج است برای رفع حاجت ضروری در صف هم بایستد.

بچه ها دائماً از این واقعیت تلخ می نالیدند و می نالند که در جبهه، جنگی به عظمت جنگ های تاریخ در جریان است و پشت جبهه (جز در میان همان قشرهای محروم و حزب الهی) انگار هیچ خبری نیست! می آیند و می روند و می خندند و بعضاً آراسته و پیراسته تر می گردند و فحش مترقی هم می دهند و جنجال ۱۴ اسفند و امثال آن را نیز برپا می کنند. در قیافه ها نگرانی برای جنگ و سرنوشت آن مشهود نیست. از تصور شکست رنجی احساس نمی کنند و به این نمی اندیشند که اگر مسئله اصلی؛ یعنی جنگ حل نشده بماند یا به ضرر ما سیر کند حتی بر سر خودشان چه ها خواهد آمد و در شهر و دیارشان چه ها خواهد شد.

پس می بینیم که گرچه توده های محروم و مستضعف و مؤمن، انبوه کسانی که در نمازهای جمعه صف می بندند و آنها که به نحوی با جبهه ها و رزمندگان جبهه ارتباطی دارند جنگ را از هر جهت تغذیه می کنند، حمایت می کنند و به مثابه مرحله ای از مراحل انقلاب پیش می برند، اما جو عمومی و فضای زندگی شهرها چنان که باید حال وهوای جنگ را ندارند. ... وضع مطلوب آن است که تمام یک ملت، جنگ زده باشند. به عبارت دیگر جنگ را مثل یا مشابه یک جنگ زده احساس کنند.

هفته جنگ تمهیدی است برای وصول چنین مطلوب و مقصودی. میزان موفقیت ما در این هفته بستگی به این دارد که تا چه اندازه بتوانیم احساس جنگ و جنگ زده را به اعماق روح و جان مردم منتقل کنیم.»(۱)

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۸/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

۱

هم زمان با فرارسیدن هفته جنگ، ارتش عراق با صدور اطلاعیه ای، مرخصـی همه نیروهای خود را لغو کرد و به یگان های مستقر در جبهه های جنوبی خوزستان از اروند تا فاو دستور آماده باش داد.(۱)

از سوی دیگر، فریاد الله اکبر نیروهای مسـتقر در خط اول جبهه ها که براساس اعلام ستاد هفته جنگ هم زمان با مردم سراسر کشور رأس ساعت ۲۱ دیشب سـر داده شـد، موجب هراس دشـمن از احتمـال حمله رزمنـدگان شـد و درنتیجه ارتش عراق در بسـیاری از منـاطق عملیاتی به اجرای آتش پرحجم توپ و تانک و آتش سـبک در خط پرداخت. در این حملات آتشـباری عراق که در برخی جبهه ها تا ۳ ساعت به طول انجامید، خسارت عمده ای به نیروها و تجهیزات خودی وارد نشد.(۲)

۲

جانشـین رئیس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران در مصاحبه با روزنامه کیهان، وضعیت جبهه های غرب و جنوب کشور، مناطق پاک سازی شده، آخرین دستاوردهای عملیات شهید مدنی در غرب سوسنگرد و جبهه های غرب اهواز را تشریح کرد.

سرتیپ فلاحی در بخشـی از سـخنان خود درمورد وضعیت فعلی کردستان گفت: «پاک سازی این منطقه از عناصر ضدانقلاب ادامه دارد. به علاوه موفق شدیم یک سـری عملیات برون مرزی نیز در این منطقه انجام دهیم. از جنوب شـیلر تا شـمال نوسود نیروهای ما مقداری درحدود ۲ تا ۳ کیلومتر در داخل خاک عراق انـد و از منطقه نوسود تا شـمال باویسـی و ازگله در خاک خودمان هستیم و عراق نیز در خاک خود، وضعیت ما تا شمال ازگله تثبیت است. امکان پیشروی تدریجی به داخل خاک عراق وجود دارد.»

وی درباره آخرین وضعیت جبهه های جنگ با عراق ازجمله جبهه های میانی و جنوب افزود: «در این مناطق مبادله آتش ادامه دارد. از روز ۱۷ شهریور که ارتفاع ۱۱۵۰ را توانستیم بگیریم وضع تثبیت شده و تلاش برای ادامه عملیات در کل هفته وجود دارد. در این منطقه از شـمال باویسـی تا جنوب سومار، عراقی ها در خاک ما حضور دارنـد، زمین های مسـلط دراختیار ماست. نفوذ عراقی ها در خـاک مـا عمق زیـادی ندارنـد. از جنوب سومار تا شـمال مهران، خودمان در مرز حضور داریم و از مرزهای تعیین شـده در قرارداد ۱۹۷۵ اگر بپـذیریم، جلوتر هستیم. در منطقه مهران، عراق در دشت مهران در خـاک ما حضور دارد. آنجا هم فعلاً مبادله آتش ادامه دارد و درصـدد کـاهش توان رزمی دشـمن هستیم. منطقه دهلران به طورکلی پـاک سازی شـده و دراختیار ماست. از منطقه عمومی موسـیان به طرف جنوب، عراق در خـاک ما حضور دارد. در منطقه عمومی عین خوش، که مقابل دزفول و شوش است، جبهه تقریباً ساکن داریم. فعالیت

ص:۹۱۳

۱- سند شماره ۱۳۸۳۳۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سـماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی) ۳۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- سند شماره ۲۸۸۹۷۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سـتاد عملیات سـرپل به ستاد عملیات منطقه۷، ۲۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سـند شـماره ۱۹۸۶۳۶ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنـگ: از محور دشت عباس به سـپاه دزفول، ۲۷/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

به صورت عملیات شناسایی با رزم، جمع آوری اطلاعات، خنثی کردن مواضع متجاوز و یک سری عملیات ایذایی و تخریبی ادامه دارد و جبهه در این منطقه فعال است.

در منطقه عمومی سوسنگرد و ارتفاعات شاهسون و جابر حمدان که به منطقه عمومی بستان و سوسنگرد موسوم است، ظرف چندین روز اخیر یعنی ۱۱ شهریور به بعد، تلاش و توفیق چشمگیری داشتیم. عراقی ها در عملیات روز دهم کرخه نور و روز یازدهم جابر حمدان و در عملیات روز ۲۷ [شهریور] دیروز حداکثر تلاش و آتش توپخانه و هوایی و حداکثر احتیاط های متحرک و ضربتی اش را به این منطقه منتقل کرد که شاید بتواند آنچه را که ما بازپس گرفته ایم او مجدداً از ما بگیرد و به این وسیله ثابت کند که قادر به نگهداری زمین ازدست داده شده هست که خوشبختانه نیروهای رزمنده ما از همه اقشار واقعاً حماسه آفریدند. کمااینکه در بازپس گرفتن سویدانی و دغاغله و خاکریزهای متوالی عراقی در غرب سوسنگرد که از دهلاویه تا نزدیکی های پل الوان؛ یعنی از رودخانه کرخه که به طرف بستان می رفت تا رودخانه نیسان که شمال هویزه است که از نوع تقریباً مستحکم بود [رزمندگان موفق عمل کردند.]

از دیروز ساعت ۸:۵ تا این لحظه که باهم صحبت می کنیم یعنی [ساعت] ۷ بعدازظهر روز شنبه ۲۸ شهریور، عراق ۵ بار ضدحمله گسترده به این منطقه کرده و چندین هواپیمای میگ در ارتفاع بسیار پایین عملیات عراقی ها را پشتیبانی کردند و به نظر من هرچه آتش داشتند از بستان تا هویزه عراقی ها در این منطقه روی قهرمانان ما ریختند، ولی آخر وقت امروز به من اطلاع دادند که در طرف شمال که جنوب رودخانه کرخه باشد، وضع تثبیت و تحکیم شده. در مرکز جبهه که وضع از پیش تثبیت شده بود و در منطقه جنوبی که نزدیکی های رودخانه نیسان است وضع درحال تحکیم است و امید می رود ظرف امشب وضع تثبیت بشود. در حملات متقابل امروز نیروهای ما تاکنون ۱۸ اسیر از عراقی ها گرفتند و این علاوه بر ۱۳۹ اسیری است که دیروز [۲۷/۶/۱۳۶۰] گرفتند. همچنین رزمندگان ما ۹ تانک عراقی را منهدم کردند. به علاوه عراق در این ضدحمله ها چون موفقیت به دست نیاورد، با تلفات زیاد عقب نشینی کرد.»

سرتیپ فلاحی همچنین درباره اوضاع نامساعد شهر اهواز به دلیل دسترسی توپخانه های عراق به این شهر و تصمیمات و اقدامات آینده نیروهای مسلح در منطقه عمومی اهواز گفت: «به دنبال پیروزی های اخیر، ما تنها یک حرکت دیگر پیش رو داریم که از شمال رودخانه کرخه به بستان برسیم و در جنوب رودخانه هم به کلی تا هورالهویزه و هورالعظیم را پاک سازی کنیم و به مرز برسیم که البته نمی توانم بگویم این حرکت کی صورت خواهد گرفت. در جبهه اهواز به دلیل آب گرفتگی بین نیروهای ما و نیروهای عراقی فعالیت به صورت تعرض وجود ندارد و متأسفانه ما تاکنون نتوانستیم عراقی ها را آن قدر از اهواز دور کنیم که آتش توپخانه آنها بر سر این شهر نباشد و از این نظر واقعاً شرمنده ایم و ما مدت هاست مشغول تلاش دراین زمینه

هستیم. مـا هرگز نمی توانیم ادعـا کنیم که آتش توپخانه را از روی شـهر آبادان دور کنیم زیرا آبادان چسبیـده به اروندرود است و اروندرود هم مرز است.»

سرتیپ فلاحی افزود: «درحـال حاضـر، عراقی ها در نزدیک ترین نقطه در ۳۰ کیلومتری جنوب غربی اهواز هستند که برد توپخانه آنها حدود ۴۵ تا ۵۰ کیلومتر است و ما باید حدود ۲۰ کیلومتر اینها را به عقب برانیم تا آتش توپخانه از روی شهر اهواز دور شود.»

سرتیپ فلاحی درمورد سـایر جبهه هـا نیز اظهـار کرد که فعـالیت در این جبهه هـا به صورت مبـادله آتش بوده و عملیـات به منظور کاهش توان رزمی متجاوز وجود دارد.(۱)

۱

با افزایش میزان فرار و تسلیم شـدن نظامیان عراقی، فرماندهی نیروهای مسلح عراق برای حل این معضل تدابیری تنبیهی اتخاذ کرد. فرمانـدهی کـل ارتش عراق در ابلاغیه ای اعلام کرد: بازمانـدگان افراد نظامی که برخلاف دسـتورهای صادرشـده مبنی بر مقاومت عقب نشـینی می کننـد و دراین حال، از پشت سـر هـدف گلوله قرار می گیرنـد و کشـته می شونـد، از مزایای اعطایی دولت محروم خواهند شد.(۲)

سازمـان اسـتخبارات عراق نیز در یـک دسـتورالعمل محرمـانه به همه شـعبه هـای خود در سراسـر این کشور، به خصوص در منـاطق جنگی اعلـام کرد که نیروهـای ارتش اعم از افسـران، درجه داران و سـربازان که در جبهه هـا سـستی و از تیرانـدازی یا پیشـروی به طرف نیروهای نظامی ایران خودداری می کنند یا از جبهه می گریزند، بی درنگ محاکمه و محکوم به اعدام شوند.(۳)

۲

در ادامه کمـک های نظامی و تسلیحاتی کشورهای منطقه به عراق، امروز نیز ۱۹ خودرو حامل مهمات از اردن و ۳۱ کامیون حامل سلاح های سـنگین از کویت به عراق ارسال شـد. خودروهای اعزامی از کویت، حامل اولین محموله از تجهیزات نظامی تخلیه شـده از سه کشتی روسـی هستند که در سه روز گذشته وارد یکی از بندرهای کویت شده اند. بار این کشتی ها به تدریج درحال تخلیه و آماده حمل به عراق است.(۴)علاوه براین، روز گذشته نیز ۴۹ خودرو حامل تجهیزات و قطعات نظامی از مرزهای اردن و عربسـتان به پادگان التاجی در حومه بغداد ارسال شد.(۵)

۳

در درگیری بین نیروهـای ارتش ترکیه و تعـدادی از اکراد مسـلمان عراقی در منطقه ای مرزی در داخل خاک ترکیه، ۲ سرباز ترکیه کشته و ۳ نفر مجروح شدند و یکی از نیروهای کرد نیز به اسارت درآمد.

۱- روزنامه کیهان، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

۲- سند شماره ۳۵۲۰۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده کل نیروهای مسلح، ۲۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۱۴۴۸۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاجا - رکن۲ (گروه اطلاعات) به سماجا - رکن۲ (مدیریت عملیات)، ۳۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- سند شماره ۱۴۵۰۰۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی، قرارگاه مقدم نزاجا غرب (رکن۲)، شماره ۱۱۸، ۴/۷/۱۳۶۰، صص ۴ و ۵؛ و - سند شماره ۱۳۸۴۲۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سپاه پاسداران، ۲۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- سند شماره ۵۳۸۸۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به نهاجا مرکز فرماندهی، ۲۸/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۴۵۰۰۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی، شماره ۱۱۷، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۱۳۸۳۹۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (رکن فرماندهی)، ۲۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

امروز یک گروه از اکراد مسلمان عراقی که قصد داشتند با عبور از منطقه مرزی سِرو در استان آذربایجان غربی وارد خاک ترکیه شوند و ازطریق این منطقه کوهستانی عملیاتی را در منطقه اربیل عراق اجرا کنند، به کمین نیروهای ارتش ترکیه برخورد کرده و با آنان درگیر شدند. پس از چند ساعت درگیری،(۱) کردهای عراقی در ۳ گروه، از راه های مختلف عقب نشینی کردند و به سمت مرز ایران بازگشتند.(۲)

مقامات ارتش ترکیه بی درنگ به انتشار خبر این حادثه پرداختند که در رسانه های غربی ازجمله خبرگزاری آسوشیتدپرس، یونایتدپرس، رادیو امریکا و بی بی سی انعکاس یافت.(۳) اما این رسانه ها در اقدامی مغرضانه دلیل درگیری را تعقیب شدن تعدادی از عشایر کرد ایرانی ازسوی سربازان ارتش ایران اعلام و واقعه را چنین منعکس کردند: یک گروه مسلح ازطریق مرز ایران قصد پناهندگی به ترکیه را داشتند که ژاندارم های گشتی ترکیه در مرز مانع ورود آنها شدند و براثر زدوخوردی که بین آنها رخ داد، ۲ سرباز ترکیه کشته و ۳ سرباز زخمی و از افراد مسلح نیز یک تن زخمی و یک تن دیگر سالم دستگیر شدند.(۴)

خبرگزاری یونایتدپرس نیز به نقل از مقامات ترکیه اعلام کرد که ۳ بالگرد و یک واحد کماندویی ازطرف ارتش به محل وقوع حادثه اعزام شده اند.(۵)

۱

یک خودرو سپاه پاسداران که حامل تعدادی از نیروهای پایگاه هلتوشان (واقع در ۱۸ کیلومتری شمال کامیاران) بود، در محور کامیاران - سنندج هدف حمله عناصر ضدانقلاب قرار گرفت. تعدادی از افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی که لباس سپاه و ارتش به تن داشتند، در گردنه مروارید در ۱۲ کیلومتری شمال جاده کامیاران به سنندج، جاده را مسدود و به سرنشینان خودرو جیپ سپاه تیراندازی کردند. براثر اصابت گلوله، یک سرباز ژاندارمری به نام عبدالحسین همتیان شهید شد و ۲ سرباز و ۳ پاسدار که داخل خودرو بودند، مجروح شدند.

براثر تیراندازی مهاجمان به سایر خودروها نیز یک سرباز وظیفه دیگر به نام غلامرضا علیخانی شهید و یک درجه دار که سوار یک مینی بوس بود، مجروح شد. در این حادثه مهاجمان ۳ نظامی و ۲ پیشمرگ مسلمان و چند مسافر را نیز گروگان گرفتند.(۶)

۱- در چند سند ازجمله گزارش اکراد عراقی، تعداد کشته های ارتش ترکیه تا ۷ نفر و حتی بیشتر اعلام شد، اما مقامات ترکیه آن را تأیید نکردند. (سند شماره ۴۳۶۵۰۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از واحد نهضت آزادی بخش اسلامی - ستاد مرکزی به ستاد کل، ۸/۷/۱۳۶۰، صص ۲ - ۱)

۲- سند شماره ۴۳۶۴۹۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از واحد نهضت های آزادی بخش اسلامی (ستاد مرکزی) به فرماندهی کل سپاه پاسداران، ۲/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲؛ و - سند شماره ۱۵۶۵۹۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش مرزی ترکیه (عملکرد لشکر اسلامی در مرز ترکیه)، ۲/۸/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲؛ و - سند شماره ۰۵۴۷۴۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (عملیات) به نزاجا (عملیات)، ۶/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۹۲۴۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به نزاجا (مدیریت عملیات)، ۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۰۴۹۲۴۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات ستاد مرکزی به اطلاعات ستاد منطقه۵، ۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره۱۸۶، ۱/۷/۱۳۶۰، صص ۱۰ و ۱۱، خبرگزاری پارس به نقل از رادیو دوبی، امریکا و بی بی سی، ۳۱/۶/۱۳۶۰؛ و -خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۵، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۲۵، آنکارا - آسوشیتدپرس، ۳۰/۶/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۴، ۳۰/۶/۱۳۶۰، آنکارا - یونایتدپرس، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۱۷.

۶- سند شماره ۲۵۷۶۱۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه۷ به فرماندهی ستاد مرکزی، ۳۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۳۸۶۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به نزاجا (مرکز فرماندهی)، ۲۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۲۹/۸/۱۳۶۰، ص۲۲.

۱

در ترورهای امروز افراد وابسته به گروه های ضدانقلاب در ۷ شهر کشور، ۵ نفر شهید و ۳ نفر مجروح شدند.

امروز در استان مازندران یکی از اعضای مجلس خبرگان که امام جماعت مسجد آذربایجانی های گرگان بود، بعد از اقامه نماز عشا و پس از خروج از مسجد، در خیابان امام خمینی این شهر هدف قرار گرفت و مجروح شد. در این اقدام تروریستی یک طلبه به نام سید کریم سیدحسینی که همراه وی بود، براثر اصابت گلوله به شهادت رسید.(۱)

در شیراز، مهدی فیروزی عضو سابق شورای فرماندهی سپاه پاسداران این شهر، هنگام عزیمت به محل کار خود، در جاده عادل آباد هدف حمله دو موتورسوار مسلح قرار گرفت. وی پس از انتقال به بیمارستان سعدی به شهادت رسید.(۲)

مسئول کمیته امداد امام خمینی بخش شفت شهرستان رشت نیز به نام کاسگل زبانبر هدف سوءقصد افراد مسلح قرار گرفت و به شهادت رسید.(۳)

در خرم آباد هم دو موتورسوار مسلح با شلیک چند گلوله یکی از جوانان متعهد شهر به نام عظیم مرادی را هنگام مراجعت به منزل به شهادت رساندند. مردم بلافاصله به تعقیب مهاجمان پرداختند و مانع فرار آنان شدند. درنهایت یکی از ضاربان در درگیری با مردم کشته و دیگری زخمی و تحویل نیروهای سپاه پاسداران داده شد.(۴)

به گزارش سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اصفهان، چند تن از اعضای بسیج منطقه ۸ این شهر، پس از کسب اطلاعاتی مبنی بر مخفی شدن یک فرد مسلح در یکی از باغ های خیابان رباط، این مکان را محاصره کردند، اما شخص تحت تعقیب با استفاده از تاریکی شب روی یکی از درخت های باغ پنهان شد و در یک فرصت مناسب، به سوی افراد بسیج تیراندازی کرد. در این حادثه یکی از افراد بسیج سپاه پاسداران به نام مصطفی کیانی به شهادت رسید و فرد ضارب هم گریخت.(۵)

همچنین یک پاسدار در بلوار آپارتمان های ۶۰۰ دستگاه مشهد هدف حمله دو فرد مسلح قرار گرفت و مجروح شد. مهاجمان پس از این اقدام، از محل متواری گردیدند.(۶)

در منطقه رضوانشهر از توابع هشتپر طوالش استان گیلان نیز یک پاسدار که درحال اجرای مأموریت گشت بود، به دست چند فرد مسلح ترور و مجروح شد.(۷)

۲

در درگیری شدید بین نیروهای گشت سپاه پاسداران مشهد و دو تن از اعضای مسلح سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، یکی از این افراد مجروح و دستگیر شد و دیگری گریخت. این درگیری هنگامی رخ داد که نیروهای گشت سپاه در میدان سعدی مشهد به دو فرد که یک گونی را حمل می کردند مشکوک و به قصد بازرسی به آنان نزدیک شدند، اما این افراد که متوجه موضوع شده

۱- روزنامه کیهان، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۴۳۹۶۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد منطقه۳ (چالوس) به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی)، ۲۸/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

۲- روزنامه کیهان، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۳- روزنامه کیهان، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۴- روزنامه کیهان، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۳۲۸۴۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از معاون سیاسی و اداری استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۳۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۲۴، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۵.

۵- روزنامه کیهان، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص.

۶- روزنامه کیهان، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۷- سند شماره ۵۴۸۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران منطقه۳ به ستاد مرکزی (فرماندهی)، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۱۷۴۴۸۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (چالوس) به ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (فرماندهی)، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۲.

بودنـد، فرار کردنـد و نیروهـای سپاه بـه تعقیـب آنـان پرداختنـد. در ایـن تعقیب و گریز این دو نفر در خیابـان مـدرس در زمینی که گودبرداری شـده بود، سـنگر گرفتنـد و شـروع به تیرانـدازی کردنـد. با تیرانـدازی متقابل پاسـداران یکی از مهاجمان مجروح شد و دیگری هم فرار کرد. از فرد دستگیرشده یک اسلحه کلاشینکف، ۲۰ فشنگ و یک خشاب خالی به دست آمد.(۱)

در حادثه دیگری در چهارراه شـهدای این شـهر، نیروهای گشت سـپاه پاسداران به فردی مشـکوک شدند که وی به محض مشاهده پاسداران با به جاگذاشتن یک نارنجک، به وسیله تاکسی متواری شد.(۲)

۱

چند تن از افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) بعد از آتش زدن یک اتوبوس در تهران و تلاش برای ایجاد انفجار در مرکز بسیج مسجدسلیمان دستگیر شدند. همچنین انفجار یک بمب در سنندج خسارت هایی به بار آورد.

▫

دو نفر از اعضای سازمان مجاهـدین خلق که یک اتوبوس شـرکت واحـد اتوبوس رانی را در فلکه آشتیانی در شـرق تهران به آتش کشـیدند، با تلاش نیروهای کمیته محل و کمک مردم دسـتگیر شدنـد. حادثه به این ترتیب بود. هنگامی که راننده، اتوبوس را برای تحویل به همکار شـیفت بعـدازظهر در این محل پارک کرده بود، یکی از مهاجمان با پاشـیدن پودر آتش زا به اتوبوس آن را آتش زد. وی درحالی که قسمتی از لباسش در آتش می سوخت، با کمک فرد دیگر کوشید به وسیله موتور از محل حادثه بگریزد، اما با حضور مردم و رسیدن نیروهای کمیته، هر ۲ نفر دستگیر شدند.(۳)

امروز در مسجدسلیمان نیز یکی از افراد سازمان مجاهدین خلق که قصد داشت مرکز بسیج این شهر را منفجر کند، قبل از این اقدام، به دلیل انفجار بمب در دستش مجروح و دستگیر شد.

وی در بازجویی های اولیه اعتراف کرد که دقایقی قبل در مرکز جهاد سازنـدگی اهواز نیز بمبی را کار گذاشـته است که بلافاصـله این بمب توسط نیروهای سـپاه کشف و خنثی شد. با اعترافات این شخص، ۶ نفر دیگر از افراد وابسـته به سازمان شناسایی و دستگیر شدند.(۴)

علاوه براین، در سنندج نیز یک بمب نسبتاً قوی در زیر

ص:۹۱۸

۱- روزنامه کیهان، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- همان، ص۱۵.

۳- روزنامه کیهان، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۴- روزنامه کیهان، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

اتومبیل روابط عمومی سپاه پاسداران کردستان که در مقابل در ورودی نمایشگاه عکس سپاه پاسداران در خیابان امام خمینی این شهر پارک بود، کار گذاشته شده بود. براثر انفجار این بمب ماشین به کلی در آتش سوخت.

بعد از این انفجار، نیروهای سپاه به بررسی اطراف محل انفجار پرداختند و موفق شدند ۲ بمب ساعتی قوی دیگر را که در نزدیکی محل انفجار اول کار گذاشته شده بود و دقایقی بعد منفجر می شد، کشف و خنثی کنند. درصورت وقوع دو انفجار بعدی، به دلیل تجمع نیروها، تلفات انسانی بسیاری به بار می آمد.(۱)

۱

اقدامات خرابکارانه افراد وابسته به گروه های مسلح مخالف نظام در شهرهای گوناگون شامل تیراندازی و پرتاب انواع بمب به منازل و مغازه های افراد طرف دار انقلاب و یک مرکز فرهنگی خساراتی به بار آورد.

در شهر ازنا در استان لرستان، نیمه شب یک بمب دستی به مغازه یکی از افراد متعهد شهر پرتاب شد که براثر انفجار آن، ۲ نفر مجروح شدند و خسارت های مالی اندکی به بار آمد.(۲)

در حادثه مشابهی در نهاوند، ساعتی پس از نیمه شب، یک نارنجک جنگی به منزل یکی از افراد متعهد شهر پرتاب شد که انفجار آن تلفات جانی نداشت، ولی خساراتی به شیشه ها و در و پنجره های ساختمان وارد کرد.(۳)

در نیشابور نیز دو موتورسوار بمب دست سازی را به درون یک مغازه طلافروشی پرتاب کردند و بلافاصله از محل گریختند. انفجار این بمب خساراتی به بار آورد.(۴)

در کرمان هم چند فرد مسلح به سوی ساختمان کمیته امداد تیراندازی کردند و بلافاصله متواری شدند. خسارت های واردشده به این مکان اندک بود.(۵)

همچنین افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب در شهرکرد در نخستین ساعت های بامداد، دکه کتاب فروشی سپاه پاسداران این شهر را به آتش کشیدند. در این حادثه بخش عمده ای از کتاب ها و محصولات فرهنگی موجود در این دکه، ازجمله تعداد زیادی قرآن و کتاب های ادعیه و مذهبی به طور کامل در آتش سوخت.(۶)

۲

با تلاش نیروهای سپاه پاسداران تعدادی از افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در اصفهان و صومعه سرا دستگیر شدند.

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اصفهان اعلام کرد که با همکاری گسترده مردم در چند روز گذشته، ده ها تن از افراد سازمان مجاهدین خلق دستگیر شده اند و از آنان ۷ سلاح ژ۳،

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۶ ، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۱۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۳۱/۶/۱۳۶۰؛ و -

روزنامه کیهان، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۴، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۹، سنندج - خبرگزاری پارس، ۲۹/۶/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۳۳۹۵۰۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی کردستان به استاندار کردستان، ۲۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- سند شماره ۳۲۸۴۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۳- روزنامه کیهان، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۴- روزنامه کیهان، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۴، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۸، کرمان - خبرگزاری پارس، ۲۹/۶/۱۳۶۰.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۳، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۵، شهرکرد - خبرگزاری پارس، ۲۸/۶/۱۳۶۰.

۵ اسلحه یوزی، ۴ قبضه کلت، ۲ اسلحه برنو، ۱ اسلحه ام۳، ۳۱ نارنجک جنگی و تعداد فراوانی فشنگ، انواع باروت، چاشنی، خرج خمپاره، تی.ان.تی. و انواع سلاح های سرد شامل کارد، تیغ موکت بری، خنجر و قداره به دست آمده است.(۱)

سپاه پاسداران صومعه سرا نیز اعلام کرد در چند روز گذشته ۴ تن از افراد این سازمان شناسایی و دستگیر شده اند و از منازل این افراد تعدادی اسناد و مدارک و مقداری مهمات به دست آمده است.(۲)

۱

نیروهای کمیته انقلاب اسلامی اهواز، دو خانه تیمی چریک های فدایی خلق (اقلیت) و سازمان مجاهدین خلق (منافقین) را کشف و چندتن از اعضای این سازمان ها را دستگیر کردند.

با کشف یک خانه تیمی متعلق به چریک های فدایی خلق، ۳ نفر دستگیر شدند و تعدادی مدارک و اسناد، نشریه و کتاب های مارکسیستی، یک کارتن بزرگ محتوی چاشنی الکتریکی، کابل های انفجاری و تعدادی فتیله کندسوز به دست آمد. در خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق نیز ۲ نفر دستگیر شدند و از آنان یک اسلحه یوزی و ۲ نارنجک به دست آمد. علاوه براین، دو دفترچه شامل اسامی افراد متعهد شهر اهواز و نقشه ترور آنان کشف شد.(۳)

۲

درپی تظاهرات مسلحانه روزهای اخیر تعدادی از افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) که به شهادت و مجروح شدن شماری از مردم و نیروهای انقلاب و تخریب برخی اماکن دولتی و شخصی انجامید، سید حسین موسوی تبریزی دادستان کل انقلاب، در مصاحبه ای تلویزیونی موضع دادستانی کل انقلاب را در برخورد قاطع با این اقدامات اعلام کرد.

وی در بخشی از سخنان خود گفت: «مردم وقتی می بینند رجایی را که از جانشان بیشتر دوست می داشتند کشته و آتش گرفته، تنها شعاری که داد می زنند این است که ما می آییم خودمان محافظت می کنیم و با ضدانقلاب مواجه می شویم و شعار می دهند "حاکم شرع قرآن القصاص القصاص" یکی از دستگیرشده ها که کوکتل پرت کرده و اتوبوس آتش زده می گوید من از آبادان آمده ام و جنگ زده ام و اینجا ازطرف دولت به من خانه داده اند. به او گفتم عوض اینکه صدام خانه ات را خراب کرده، بروی دربرابر صدام دفاع کنی آمدی با نظام جمهوری که با دشمن شما درحال جنگ است می جنگی؟! این جور چیزها را نباید اغماض کرد. ما این نظام را می خواهیم و باید حفظ بشود. ما دربرابر خدا و شهدا مسئولیت داریم؛ شهدای ۱۷ شهریور و جاهای دیگر که فریاد می زدند استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی. باید حکومت، حکومت الله اکبر باشد. مردم از ما می خواهند. ما که نمی خواهیم یک عنوان داشته باشیم. ما دربرابر این خرابکاری ها که مسلحانه و یا با کوکتل و

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص ۱۱.

۲- همان.

۳- همان، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

سه راهی بیایند بیرون یا عده ای این کار را بکنند و عده ای هم کارچاق کن آنها باشند، ما نمی توانیم دربرابر آنها دست روی دست بگذاریم. دربرابر اینها مسئولیت داریم. ما به خاطر عنوان اینجا نیامده ایم. مأمورین انتظامی باید دربرابر اینها با کمال قاطعیت بایستند. ...»(۱)

۱

آقایان محمدی گیلانی حاکم شرع دادگاه انقلاب و سید اسدالله لاجوردی دادستان انقلاب مرکز، در یک مصاحبه مطبوعاتی به سؤال های خبرنگاران درباره حوادث اخیر تهران و چند شهر دیگر ازجمله تظاهرات اعضا و وابستگان سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، نحوه تعیین تکلیف دستگیرشدگان، تصمیم قاطع نظام برای ایجاد امنیت در کشور و همچنین شرایط لازم برای پذیرش توبه افراد سازمان و... پاسخ دادند. بخش هایی از این مصاحبه که در روزنامه کیهان درج شده است، چنین است:

«در ابتدای این مصاحبه یکی از خبرنگاران پرسید: پس از انفجارهای اخیر، مردم مسلمان و انقلابی ایران با ارسال نامه و طومار و برپایی تظاهرات خواستار قاطعیت بیشتر در مقابل ضدانقلاب شده اند، دادستانی برای پاسخ گویی به این خواست چه اقدامی تاکنون انجام داده و در آینده چه برنامه ای دارد؟

لاجوردی [دادستان انقلاب مرکز پاسخ داد:] وظیفه دادستانی کشف و شناسایی عوامل مزدوری است که در جمهوری اسلامی ایران مشغول توطئه هستند و تمام تلاش و کوشش خود را در این جهت مبذول می دارد تا عوامل مخرب را شناسایی و دستگیر کند و بحمدالله تاکنون بسیار موفق بوده است. دراین رابطه تعداد کثیری از خانه های تیمی و رهبران عملیات و فرماندهان عملیات و سرگروه ها و سراکیپ ها را شناسایی و دستگیر کرده و به دادگاه سپرده و دادگاه هم حکم عدل اسلامی را درباره شان اجرا کرده است.

[از وی سؤال شد:] اخیراً در بعضی از نقاط تهران مشاهده شده است که منافقین مسلحانه تظاهرات می کنند که این امر باعث عدم امنیت در سطح جامعه شده است. برای پیشگیری شدیدتر و قاطعانه تر با این افراد فریب خورده چه اقداماتی به عمل آورده اید؟

[لاجوردی پاسخ داد:] دادگاه ها و دادستانی های انقلاب مصمم هستند که جلو هر نوع عدم آرامش و سلب امنیت را بگیرند و امنیت حقیقی را به مردم بازگردانند و کسی که کوچک ترین عمل مسلحانه ای بخواهد انجام دهد، با شدیدترین کیفر مواجه خواهد شد. من صریحاً به پدر و مادرها هشدار می دهم شدیداً مراقب فرزندانشان باشند. ما می دانیم که این بچه ها فریب می خورند همچنان که وقتی که در دادگاه می آیند یک روز بعد از دستگیری از کلیه مواضع خود اظهار ندامت می کنند. ولی دیگر این ندامت ها سودی ندارد. اگر کسی برادر پاسداری را هدف گلوله قرار داد و قصد سرنگونی جمهوری اسلامی را دارد دیگر راه بازگشتی برای او باقی

۱- روزنامه کیهان، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۴.

نیست ... ما قاطعانه دربرابر این نوع حرکت های ضدانقلابی خواهیم ایستاد. ...»

آقای محمدی گیلانی نیز در پاسخ به سؤالی درباره شرایط پذیرش توبه افراد سازمان گفت: «توبه در اسلام از ضروریات شمرده شده است. پذیرفتن توبه و شروط توبه کننده هم در اخلاق و هم در فقه مطرح شده است. آنهایی که گرفتار می شوند و در دادگاه متهم می شوند به نص قرآن کریم محارب هستند. بعد از دستگیری توبه آنان پذیرفته نمی شود و قبل از آنکه دادستانی و حکومت به این جنایتکاران برسد اگر توبه کنند، توبه شان پذیرفته است اما محارب بعد از دستگیرشدن توبه اش پذیرفته نمی شود و کیفر همان کیفری است که قرآن بیان می کند. ... راه توبه برای آنها باز است اگر دست به اسلحه نبرده باشند (آنهایی که در خیابان تظاهرات مسلحانه کرده باشند که محارب هستند) و در غیر حالت مسلحانه دستگیر شده باشند. ... اگر توبه کنند که یقین داشته باشیم که درست برگشته اند این توبه پذیرفته است. اینهایی که اسیر می شوند و برای دادگاه آورده می شوند بعد از این همه جنایات و ظلم ها که دادگاه تشخیص داد، پذیرفتن توبه اینها خیلی کار مشکلی است مگر اینکه حاکم شرع علم پیدا کند.

اسلام اجازه می دهد که اینها را که در خیابان تظاهرات مسلحانه می کنند، دستگیر شوند و در کنار دیوار همان جا آنها را گلوله بزنند. ازنظر اصول فقهی لازم نیست به محاکم صالحه بیاورند برای اینکه محارب بودند. این را می گویم که بدانند که حکم قرآن و اسلام این است ولی همان طورکه امام هم فرمودند اینها را باید به محاکم صالحه تحویل دهند.»

در بخش دیگری از مصاحبه آقای لاجوردی درباره ادعای برخی دستگیرشدگان مبنی بر اینکه چنانچه با گروه خود همکاری نکنند تهدید به مرگ می شوند، افزود: «ما حتی موردی داشتیم که یکی از این آقایان هوادار توبه کرده بود. وقتی سازمان متوجه می شود که او توبه کرد دو بار به او تذکر می دهند و بار سوم اعدامش می کنند. ما در بازپرسی هایی که به عمل آوردیم اکثراً این ادعا را می کنند که اگر ما بخواهیم توبه کنیم مورد تهدید قرار گرفته ایم اما باید این برادران بدانند که کسانی که توبه کنند و به آغوش ملت برگردند جمعیت مردم ایران پشتیبان آنها خواهند بود. ... من جمله سپاه پاسداران و کمیته و سایر ارگان ها و دادستانی همچنان که دادستانی حافظ جان و مال مردم ایران است و باید باشد و حافظ جان برادرانی که توبه می کنند نیز خواهد بود. ...

[از وی سؤال شد:] مصاحبه تلویزیونی با افراد فریب خورده و گروهک ها که اثرات چشمگیری در جامعه داشته آیا باز هم این مصاحبه ها ادامه پیدا خواهد کرد؟

[لاجوردی پاسخ داد:] قطعاً این چنین است. کسانی که دراین رابطه دستگیر شدند هرگاه مرا می بینند بالاتفاق خواستار مصاحبه هستند الآن تعداد کثیری هستند که مصرانه داوطلب هستند و حتی مصاحبه های دسته جمعی تقاضا کردند و در هریک از بندها می رویم اولین سؤال این است که چرا نیامدید با ما مصاحبه کنید و اکثراً استفاده هایی که آنها از بچه های مردم کردند

همیشه از غفلت آنها استفاده کردند کسی که به خانه آقای ربانی املشی حمله کرده بود وقتی دستگیر شد و از او سؤال شد که انگیزه ات چه بود بااینکه حدوداً آدم ۲۸ ساله ای است می گفت کوچک ترین انگیزه ای ندارم و نمی دانم چرا این بدون دلیل شرکت کرده بود و هرچه تلاش کرد انگیزه ای پیدا کند نتوانست. شما ببینید اینها از چه عناصری استفاده می کنند و این بچه های معصوم مردم را چگونه فریب می دهند از بچه های ۱۴، ۱۵ ساله به عنوان یک آلت جرم از آنها استفاده کردند و این طفلک های پاک و بی گناه را آلوده کردند.»(۱)

۱

سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در اطلاعیه ای که با امضای شورای ملی مقاومت در پاریس منتشر شد، از حامیان و هواداران خود در داخل کشور خواست تظاهرات سراسری راه بیندازند.

خبرگزاری فرانسه با انتشار این خبر که در برخی رسانه های خارجی ازجمله رادیو امریکا و رادیو قاهره نیز انعکاس یافت، افزود: سازمان مجاهدین خلق در هفته گذشته نیز از مردم ایران دعوت کرده بود که دست به اعتصاب بزنند.(۲)

افزون براین، رادیو مجاهد (ارگان تبلیغاتی سازمان) در بخش های متعدد خبری خود در اقدامی کاملاً تبلیغاتی به بزرگ نمایی تظاهرات پراکنده تعداد معدودی از هواداران سازمان که تحت حمایت تیم های مسلح در برخی نقاط تهران و چند شهر دیگر انجام شد، پرداخت و در چند نوبت آن را تکرار کرد. در یکی از این گزارش ها که در آن سعی شده این اقدام، مردمی جلوه داده شود، آمده است: «در هفته گذشته خیابان ها و میادین تهران و بسیاری دیگر از شهرها به ویژه شهرهای شمالی شاهد تظاهرات روزانه مردم برعلیه رژیم ... بودند. این تظاهرات جو رعب و وحشتی که ... [رژیم] قصد داشت بر میهن ما مستولی شود شکسته است.»(۳)

۲

آقای هاشمی رفسنجانی که در رأس یک هیئت سی نفره به منظور ملاقات با سران کره شمالی به این کشور سفر کرده بود، امروز در ادامه سفر خود برای یک دیدار رسمی سه روزه وارد مالزی شد و با سید نصیر اسماعیل رئیس مجلس مالزی، دیدار و گفت وگو کرد.(۴)

در این دیدار، رئیس مجلس شورای اسلامی پس از سخنان همتای مالزیایی خود، مطالبی را درباره تجاوز ارتش عراق به خاک ایران، ضرورت تنبیه و برخورد با متجاوز براساس احکام اسلامی و حمایت اغلب کشورهای عربی از عراق بیان کرد.

حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی در بخشی از صحبت های خود گفت: «وقتی که عراق به ما تجاوز کرد ما از کشورهای اسلامی یک توقع داشتیم و آن این بود که یا به وظیفه اسلامی عمل کنند و یا به وظیفه قانون بین المللی. اسلام با صراحت می گوید متجاوز باید به وسیله مسلمان های

۱- همان، ص۳.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۳، ۱۳۶۰/۶/۲۹، ص۶، پاریس - فرانس پرس، ۱۳۶۰/۶/۲۸؛ و - همان

(ضـمیمه)، رادیو امریکـا به نقـل از خبرگزاری فرانسه، ۲۸/۶/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پـارس، نشـریه گزارش های ویژه، شـماره ۱۸۴، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۲۱ (ضمیمه)، بخش عربی رادیو قاهره، ۲۹/۶/۱۳۶.

۳- دفتر سیاسـی نماینـدگی امام در سـپاه پاسداران، نشـریه رویدادها و تحلیل، شـماره ۲۴ و ۲۵، ۳/۸/۱۳۶۰ صص ۳۴ - ۳۰، گفتار رادیو مجاهد.

۴- خبرگزاری پـارس، نشـریه گزارش های ویژه، شـماره ۱۸۱، ۲۷/۶/۱۳۶۰، ص۱۳، کوالالامپور - فرانس پرس، ۲۶/۶/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۴، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۹ (ضمیمه)، بخش عربی رادیو لندن، ۲۹/۶/۱۳۶۰.

دیگر تحت فشار قرار گیرد و کشته بشود تا به امر خدا برگردد و واضح است که عراق در خاک ماست، البته عراق مطالبی را عنوان می کند که همه آنها دروغ است. آنچه مسلم است این است که عراق تجاوز کرده و هنوز هم در خاک ماست و ما به هرکس که به ایران آمد گفتیم به شما وکالت می دهیم بروید و تحقیق کنید، اگر ما متجاوز بودیم ما را محکوم کنید و خسارت جنگ را از ما بگیرید و اگر عراق متجاوز است عراق را محکوم کنید و خسارت جنگ را از عراق بگیرید. به الجزایر کمیسیون صلح نیز که نماینده شما هم در آنجا بود همین نکات را گفتیم.» وی خطاب به رئیس مجلس مالزی افزود: «اشاره کردید که دو کشور مسلمان با هم می جنگند، شما اگر در منزل خودتان یکی از بچه هایتان به بچه دیگر ظلم کند آیا مساوی است هر دو بچه را با هم نصیحت کنید؟ اگر این جوری بکنید شما به ظالم همیشه امتیاز و به متجاوز مدال داده اید. ما می گوییم شما مسلمانید طبق قانون قرآن و حکم قرآن با متجاوز حرف بزنید جلو متجاوز را بگیرید و این درست نیست که ما وقتی یک مسلمان به مسلمان دیگر تجاوز کرد ظالم و مظلوم را باهم نصیحت بکنیم. ما کشورهای اسلامی باید به قوانین اسلامی عمل کنیم و هرجا مسلمانی به مسلمان دیگری تجاوز کرد دسته جمعی برویم و دست متجاوز را بشکنیم اگر این کار را بکنیم در هیچ جای دنیای اسلام جنگ نمی شود. در خانواده اگر بچه متجاوز را تنبیه بکنند دیگر متجاوز تشویق نمی شود، ولی اگر با ظالم و مظلوم مساوی برخورد کنند دیگری هم تشویق می شود ما البته اینجا نیامده ایم که از شما بخواهیم موضع خاصی بگیرید، ممکن است شما معذوراتی داشته باشید، اما چون از من سؤال کردید باید بگویم موضع ما کاملاً روشن هست ما مظلومیم. زمین ما تصرف شده و هزاران نفر از ما کشته شده اند. البته عراق هم کشته داده، اما مقصر خودش است، زیرا به خانه ما تجاوز کرده است ما مقصر نیستیم و ما تنها دفاع کردیم.»

آقای هاشمی رفسنجانی ادامه داد: «در این جنگ نیروهای زیادی از دو کشور مسلمان که بایستی با اسرائیل می جنگیدند از بین رفته اند. عراق مسبب و مقصر این جنگ است و این برای ما یک مقداری غصه و رنج دارد که مسلمان ها بنشینند و از ما بخواهند با عراق کنار بیاییم. اگر ما این کار را کردیم آیا

آن وقت حکم اسلام عمل شده است. اگر درحالی که آنها در خاک ما هستند ما آتش بس را بپذیریم چه خواهد شد؟ بعداً چه کسی اینها را بیرون می کند؟ و فردا اگر خواستیم اینها را بیرون بکنیم می گویید شما جنگ را شروع کردید. اگر دزد به خانه شما آمد آیا صبر می کنید تا دزد در خانه بماند و بعداً می آیید با او قرارداد می بندید؟ جواب دزد در خانه است باید بیرون برود و چون به امر خدا از کشور اسلامی مان دفاع می کنیم خودمان را مظلوم و برای دفاع محق می دانیم و خدا را قادر می دانیم که از ما دفاع بکند و تابه حال هم ثمره آن را دیده ایم. این جنگ اگرچه خسارات زیادی به ما وارد کرده، اما ملت ما را چون فولاد آبدیده کرده است. مردم ما از این جنگ تجربه ای آموخته اند که دیگر از امریکا و شوروی هم نمی ترسند.»

رئیس مجلس شورای اسلامی افزود: «غیر از دو سه کشور کمک های کمی به ما کردند و آن هم کمک مجانی نبود. ما با مشکلاتی که بعد از انقلاب داشتیم نشان دادیم که آسیب ناپذیریم ما این جنگ را با پیروزی به پایان می رسانیم و خداوند نصرتش همین است. ما به عنوان یک مسلمان غیر از امر به معروف و نهی از منکر کاری نمی توانیم بکنیم. موضع خودمان را هم گفته ایم و همین حالا خدمت شما عرض می کنم؛ شما به عنوان عضو کمیسیون صلح ازطرف من، که رئیس مجلس ایران هستم، وکیل هستید هر کمیسیونی را که مایلید تعیین کنید تا تحقیق کرده و متجاوز را ولو ما باشیم تنبیه کند و خسارت را برای مظلوم بگیرد. ما هیچ چیز دیگری نمی خواهیم.»(۱)

۱

درپی انتخاب عصمت کتانی معاون وزارت امور خارجه عراق به ریاست سی وششمین اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل متحد،(۲) متن یادداشت اعتراض آمیز وزارت امور خارجه ایران به انتخاب وی، درقالب سند رسمی در این سازمان منتشر شد.

قسمتی از متن این یادداشت چنین است: «دست یافتن نامزدی عراق به ریاست مجمع عمومی سازمان ملل متحد یک شکست جدی برای این سازمان و نیز برای اصولی که سازمان ملل متحد براساس آنها استقرار گردیده به شمار می رود. جمهوری اسلامی ایران نهایت کوشش خود را به کار برد تا توجه دول عضو سازمان ملل متحد را به این امر خطیر جلب نماید که ممکن ساختن دسترسی دولتی که با ارتکاب تجاوز بی شرمانه و علنی علیه یک عضو دیگر ملل متحد اصول عدم توسل به زور در روابط بین المللی و احترام به تمامیت ارضی دولت ها را نقض نموده و بی اعتنایی مطلق خود را نسبت به تمام اصول دیگر مندرج در منشور اثبات کرده است، به ریاست مجمع عمومی ملل متحد سابقه خطرناکی به شمار می رود. مضافاً به اینکه این اصول علت وجودی خود سازمان ملل متحد می باشد.

۱- روزنامه کیهان، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۱۶.

۲- به روزشمار ۲۵/۶/۱۳۶۰ مراجعه شود.

اکنون یک سال از تاریخی که عراق با سوءاستفاده از اشتغالات بعد از انقلاب در جمهوری اسلامی ایران، جنگ تجاوزکارانه ای را علیه کشور ما آغاز نموده و با نقض فاحش تمام اصول منشور قسمت هایی از استان های جنوبی و غربی ایران را به اشغال درآورده می گذرد.

در این تردیدی نیست که دست یافتن عراق به ریاست مجمع عمومی همان اصولی را که این سازمان بر آنها استوار گردیده، دستخوش تزلزل ساخته است. آنچه پیش آمده، جلوه ای از این واقعیت است که اصول منشور ملل متحد حتی در خود سازمانی که علت وجودی آن اجرای منشور است، دیگر جایی ندارد، اما این امر در اراده قاطع ملت ایران به ادامه جنگ آزادی بخش خود علیه متجاوزین حتی تا محو کامل آخرین آثار تجاوز از سرزمین خویش تزلزلی ایجاد نخواهد کرد. جمهوری اسلامی ایران وظیفه خود می داند توجه تمام دول عضو ملل متحد را به عواقب وخیم اخلاقی و سیاسی دست یافتن یک چنین دولت تجاوزکاری مانند عراق به ریاست مجمع عمومی و آثار آن برای آینده این سازمان جلب نموده و بدین وسیله اعلام نماید که به هیچ وجه خود را در عواقب چنین وضعی سهیم نمی داند.»(۱)

۱

شیوه زندگی و فعالیت های روزانه مردم تهران به گونه ای است که این شهر را بی شباهت به پایتخت یک کشور درحال جنگ و درگیر مسائل داخلی کرده و آثار جنگ در آن نمود چندانی ندارد. این مطلب بخشی از گزارش خبرگزاری فرانسه است که در آن به بررسی وضعیت اقتصادی و امنیتی تهران پرداخته است. در این گزارش وضعیت برخی خیابان های تهران، جیره بندی ارزاق عمومی و تفاوت قیمت کالاهای سهمیه بندی شده با قیمت آن در بازار آزاد و ... آمده است:

«تهران با جمعیت انبوه آن، با پیاده روهای پر از اجناس و دست فروش آن و درگیری های مختلف در طول روز، به هر چیزی می ماند بجز پایتخت یک کشور درحال جنگ. دوازده ماه پس از شروع جنگ عراق و ایران، خاموشی خیابان ها هرچند هیچ گاه به طور رسمی لغو نشده است، لیکن عملاً تبدیل به خاطره ای از گذشته شده است. تنها تعداد معدودی از اتومبیل ها که چراغ خود را آبی رنگ کرده اند، یادآور حمله عراقی ها به فرودگاه مهرآباد تهران است.

امروز در خیابان های اصلی پایتخت و به خصوص خیابان ولی عصر دست فروشان گوناگون به عرضه انواع اجناس مشغول اند و به خصوص کالاهای قاچاق و سیگارهای امریکایی می فروشند. لیکن این خیابان طی دو هفته گذشته تغییر چهره داده است. این خیابان در روزهای اخیر صحنه درگیری های مجاهدین خلق و پاسداران انقلاب شده است. در کنار میدان ولی عصر می توان اعضای کمیته را که هفت تیری در زیر پیراهن خود پنهان کرده اند، تشخیص داد.

برخی از مجله های تهران این روزها بیش از آنکه سخن از جنگ ایران و عراق بگویند، نشان از مبارزه دولت علیه مخالفان دارند. درواقع این روزها تدابیر امنیتی در تهران افزایش

۱- مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، جنگ ایران و عراق در اسناد سازمان ملل، ترجمه محمدعلی خرمی، جلد ۱، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، ۱۳۸۷، صص ۸۸ و ۸۹؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص ۱.

یافته است. کنترل افراد در خیابان ها و گشتن آنها و حفاظت از محل پاسداران و کمیته ها و بازدید اتومبیل ها بیشتر شده است.

برای تهرانی هـا "جنـگ تحمیلی عراق و ایران" حضور خود را تنهـا ازطریق اعلامیه های نظامی که از رادیو و تلویزیون و مطبوعات پخش می شود محسوس می گرداند. اثر دیگر جنگ بر تهران اختصاص بخشـی از قبرسـتان بهشت زهرا(س) به سـربازان کشته شده در جنگ است. برای این کشـته شـدگان دیشب تهرانی ها نـدای "الله اکبر" سـر دادند. اثر دیگر جنگ بر جمعیت ۷ میلیونی تهران، جیره بندی بنزین است. کوپن های بنزین در بانک ها به چند ریال خریده می شود، درحالی که در بازار آزاد ۷۰۰ ریال قیمت دارد. قیمت بنزین نیز سه برابر شـده است، روغن، شـکر، مواد پاک کننده، صابون و سـیگار نیز جیره بندی است. قیمت این محصولات در بازار آزاد چندین برابر شده است.»(۱)

این خبرگزاری در گزارش دیگری تأثیر جنگ بر وضـعیت اقتصاد و معیشت مردم و به تبع آن سـهمیه بنـدی اقلام پرمصـرف جامعه، که چنـد نرخی شـدن این اجناس در بازار کوپنی و آزاد پیامـد آن است و تدبیر دولت برای تأمین کالاهای اساسـی را بررسـی کرده است. در بخشی از این گزارش که قیمت چند کالا و تفاوت نرخ آزاد و دولتی آن مطرح شده، آمده است:

«یـک فرد ایرانی برای تغـذیه و گرم کردن خود از دو نوع امکـان می توانـد برخوردار شود: اسـتفاده از بـازار رسـمی که اجناس آن ارزان تر ولی جیره بنـدی شـده است، اسـتفاده از بازارهـای سـیاه که بعضـی از اجناس آن یافت نمی شود. درمورد برنـج که یکی از غذاهای اصـلی ایرانی ها است، نرخ رسـمی یک کیلو برنج تایلندی ۷۰ ریال می باشـد، درحالی که یک کیلو برنج شـمال که ازنظر ایرانی ها ارجحیت نیز دارد ۲۲۰ تا ۲۵۰ ریال تمام می شود.

وجود دو بازار رسمی و بازاری که به موازات آن وجود دارد در کنار یکدیگر برای مقامات ایرانی خالی از اشکال نیست، به طوری که این مقامات مایل انـد بازار آزاد را از بین ببرند. از طرفی فرماندار گیلان خارج کردن بیش از ۵۰ کیلوگرم برنج توسط هر نفر از این استان را ممنوع کرد و از سوی دیگر، محمد سلامتی وزیر کشاورزی روز پنجشنبه اعلام کرد که دولت و کمیته بسیج اقتصادی، برنـج گیلان و مازنـدران را خریـداری خواهـد کرد. برنـج مازنـدران هر کیلو ۱۵۰ ریـال و برنـج گیلاـن هر کیلو ۱۵۵ تـا ۱۷۰ ریال خریداری خواهد شد.

یکی دیگر از مواد مهم غذایی در ایران گوشت و خصوصاً گوشت گوسفند است. فاصله بین نرخ رسمی و نرخ آزاد این فراورده، از یک به سه تغییر می کند. نرخ گوشت گرم گوسفند که به طور مخفیانه ذبح می شود از این مبلغ نیز بالاتر است.

نرخ رسـمی یک کیلو گوشت گوساله ۴۰۰ ریـال است، درحـالی که همین گوشت کیلویی ۱۵۰۰ ریـال در بازار آزاد به فروش می رسد. از طرفی مدیرکل سازمان گوشت اخیراً به روزنامه

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۴، ۳۰/۶/۱۳۶۰، صص ۱۴ و ۱۵، تهران - خبرگزاری فرانسه، ۲۸/۶/۱۳۶۰.

کیهان گفت: ۹۰ درصد گوشت مصرفی ایران از خارج وارد می شود. وی افزود: روزانه ۶۵۰ تن گوشت در ایران توزیع می شود که ۲۵۰ تن آن را سازمان گوشت به توزیع می رساند.

روغن نباتی جامد و قند نیز از سایر اغذیه های پایه ای ایران به شمار می روند که به وسیله کوپن جیره بندی شده اند. نرخ این دو فراورده به طور قابل ملاحظه ای در بازار آزاد افزایش یافته به طوری که قیمت یک کیلو قند از ۳۰ ریال به ۲۰۰ ریال و حتی ۲۴۰ ریال رسیده است. قیمت روغن بااینکه رسماً تغییری نکرده ولی درعمل در عرض یک سال دو برابر شده است.

در ایران همچنین یافتن شیر، مرغ و ماهی که ایرانی ها زیاد مصرف نمی کنند نیز مشکل است.

با نزدیک شدن زمستان که تا اندازه ای در تهران شدت نیز دارد، یک مسئله دیگر یعنی مسئله گرم کردن نیز مطرح می شود. ازطرفی جنگ ایران و عراق باعث شده که فراورده های نفتی گران شود. خبرگزاری پارس اخیراً به نقل از مقامات بانک مرکزی خاطرنشان کرد که قیمت فراورده های نفتی و مشتقات آن در مقایسه با ماه اوت سال ۱۹۸۱، ۴۳ درصد افزایش یافته است.

قیمت فراورده های دیگر سوختی نیز از چند وقت پیش، افزایش یافته و فراهم کردن کپسول گاز هم بسیار مشکل است.

از سوی دیگر، ذغال در ایران کمیاب و گران شده است، به گفته رئیس صنف فروشندگان ذغال مصرف ذغال در تهران بزرگ سالانه ۱۵۰۰۰ تن می باشد. از سوی دیگر، مقامات ایرانی این مقدار را برای سال جاری به ۶۰۰۰ تن تقلیل داده و تابه حال ۴۰۰۰ تن ذغال عرضه کرده اند. بر تمام این فراورده ها باید نفت را نیز که جیره بندی شده است، افزود. کوپن های دولتی نفت را می توان در بانک ها با چند ریال خریداری کرد، ولی در بازار سیاه هرکدام حداقل ۷۰۰ ریال به فروش می رسند.»

خبرگزاری فرانسه در ادامه نوشته است: «قیمت اتومبیل در بازار آزاد به طوری بالا رفته که اتومبیل کارکرده بیش از یک اتومبیل نو به فروش می رود. پیکان که رایج ترین اتومبیل ایران است، به هنگام خروج از کارخانه ۵۵۰۰۰۰ ریال قیمت دارد درحالی که در بازار آزاد این رقم به ۱۲۰۰۰۰۰ ریال می رسد.

خریدوفروش اتومبیل، مانند خریدوفروش سکه های طلاـ که قیمت آن در ایران کاملاًـ مستقل از نرخ های بین المللی است، به صورت نوعی سرمایه گذاری درآمده است.(۱) در ایران قیمت وسایلی ازقبیل ویدئو، تلویزیون، یخچال، قالی و غیره نیز بعد از انقلاب چهار برابر شده است.

نرخ سیگار قاچاق امریکایی وینستون نیز دربرابر اوضاع غیرمنتظره اقتصادی و سیاسی ایران حساسیت نشان می دهد به طوری که یک ماه پیش یک بسته سیگار وینستون ۱۵۰ ریال بود و امروز ۲۵۰ ریال است.»

۱- منظور از خریدوفروش اتومبیل برای استفاده از آن به عنوان یک وسیله نقلیه نیست، بلکه مانند خریدوفروش طلا برای کسب درآمد است. (مترجم)

این خبرگزاری در پایـان آورده است: «اگر حجت الاسـلام صـادق خلخالی همان طوری که شـرکت دخانیات از وی تقاضا کرده به جنگ قاچاقچیان سیگار برود، این قاچاق در سطح کشور از بین خواهد رفت.»(۱)

۱

مجله ایت دیز (چاپ لنـدن) در مقاله ای ضـمن بررسـی وضـعیت گروه های مخالف جمهوری اسـلامی ایران، به کافی نبودن قدرت این گروه ها، نداشـتن پایگاه مردمی و عـدم وحـدتشان در براندازی نظام اشاره کرد. نویسـنده مقاله معتقـد است باوجود حداقل ۲۰ گروه مخالف هنوز کسـی که بتواند با وجهه مردمی امام خمینی برابری کند پیدا نشده است. قسـمتی از مقدمه این مقاله چنین است: «در آخرین احتساب، دست کم تعـداد ۲۰ گروه مخـالف وجود داشـتند. آنان معرف هرگونه گرایش سیاسـی که تصور آن می رود می باشـند؛ از مارکسیسـت - لنینیست هـای طرف دار آلبانی گرفته تا تجزیه طلبان کرد، اما مشـکوک به نظر می رسـد که این گروه های گوناگون به همان صورت که زمانی شاه را سـرنگون کردنـد، علیه حکومت مـذهبی [آیت الله] خمینی دست اتحاد به یکدیگر بدهند. تابه حال، هنوز در ایران کسی ظهور نکرده است که با وجهه مردمی [آیت الله] خمینی برابری کند. حتی نزدیک ترین رقیب وی؛ یعنی ابوالحسن بنی صدر رئیس جمهور پیشین نیز دربرابر سایه آیت الله خمینی کوچک می باشد.»

این نشـریه در ادامه از میان مهم ترین گروه های مخالف، ابتـدا مواضع، موقعیت و اقـدامات سازمان مجاهـدین خلق (منافقین) را این گونه بررسـی کرده است: «رهبران مجاهدین که همچنان درحال گریز، ابتدا از پلیس شاه و بعدها از رژیم [آیت الله] خمینی هسـتند، درمورد تاکتیـک های چریکی قوی، ولی ازجهت ایـدئولوژی سیاسـی ضـعیف می باشـند. مسـعود رجوی رهبر مجاهـدین که با بنی صدر به پاریس گریخت اظهار داشت: اندیشه "اسـلام رادیکال مجاهدین" بر مبنای ایده توحید (یک جامعه اسـلامی متحد) اسـتوار است. وی گفت برخی از مردم آن را سوسـیالیزم می خواننـد، ولی مـا آن را اسـلام می نـامیم. ... علی رغم ادعاهـای رجوی مبنی بر اینکه بازداشت های گروهی اخیر، معـدودی از رهبران مجاهدین را به دام انداخته است، اما درهرصورت این امر موجب شده اسـت که آنـان بر شـدت مبارزه خود بیفزاینـد. ناظران سیاسـی می گوینـد حمله به محمـدعلی رجایی رئیس جمهور و محمـد[جواد] باهنر نخست وزیر با بمب، به دنبال انفجار مشابهی که چنـدی قبل به کشـته شدن ۷۴ تن از سیاسـتمداران برجسته حزب جمهوری اسلامی منجر شد، باقیمانده های معدود رژیم بنیادگرای[آیت الله] خمینی را سخت به وحشت انداخته است.

توانایی مجاهدین در اینکه علی رغم محافظین بسیار ملاها، دشمنان خود را یکی پس از دیگری از میان بردارند، حاکی از آن است که آنان در پاسداران شبه نظامی انقلاب و نیروهای مسلح کشور رخنه کرده اند.»

ص:۹۲۹

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۳، ۲۹/۶/۱۳۶۰، صص ۱۳ - ۱۰، تهران - خبرگزاری فرانسه، ۲۸/۶/۱۳۶۰.

در ادامه مقـاله، به ترتیب وضـعیت سازمـان چریـک های فـدایی خلق (اقلیت)، گروه پیکار در راه آزادی طبقه کارگر و حزب توده، تشریح شده است:

« فداییان (اقلیت)

تنهـا در ایران آشـفته است که تعـداد "اقلیت" یـک حزب می توانـد بر تعـداد "اکـثریت" همـان حزب فزونی داشـته باشـد. درمورد سازمان مارکسیستی - لنینیستی فـداییان خلق که پس از انقلاب منشـعب شـد، وضع بـدین منوال است. فداییان (اکثریت)، به مفهوم اکـثریت در کمیته رهبری چریـک هـا، تصـمیم به حمـایت از دولت بنیـادگرا گرفت، لیکن از آن پس دسـته منشـعب شـده اقلیت به خرابکـاری و جنگ های چریکی علیه رژیم دست می زنـد. این عملیات چریکی به ویژه در خوزسـتان و شـمال غرب - که اقلیت از تجزیه طلبان کرد حمایت می کند - صورت می گیرد.

ناظران سیاسـی تهران اظهار داشـتند که به دنبال انشعاب در سازمان فداییان، اکثر طرف داران آن به اقلیت پیوستند. رهبران این دسته در دوران حکومت شاه آموزش های خود را در یمن جنوبی فراگرفته انـد، لیکن به شورای مقاومت ملی بنی صدر و رجوی نپیوسـته انـد. منـابع دیپلماتیـک اظهـار می دارنـد که مجاهـدین و فـداییان (اقلیت) در مناطق نزدیک به دریای خزر علیه بنیادگرایان دست به عملیات مشترک چریکی زده اند.

گروه پیکار [در راه آزادی طبقه کارگر]

جبهه مخـالف ایران، هم قبـل و هم بعـد از انقلاب، با اختلافات طولانی و تفرقه ها دست به گریبان بوده است. پیکار سازمانی اسـت مارکسیستی - لنینیستی با تعداد اعضایی نامعلوم که از مجاهدین منشعب شده است.

مجاهدین در اوایل دهه ۱۹۷۰، کار خود را به عنوان یک گروه اسـلامی ضدسلطنت آغاز نمودند. بعدها دسته ای اسلام را رد کرده و کوشیدند این سازمان را به مارکسیسم - لنینیسم بکشانند. مبارزه ای که به دنبال آن بر سر قدرت صورت گرفت، چنان سبعانه بود که گفته می شود یکی از مجاهدین اسلامی به دست مخالفان مارکسیست - لنینیستی خود زنده زنده در آتش سوخته است.

پیکار مسـئولیت چنـدین بمب گـذاری در تهران را به عهده گرفته است. ناظران سیاسـی در اینکه آیا این گروه در مبارزه علیه [آیت الله] خمینی به مجاهـدین و یا به همین خاطر به فـداییان خواهنـد پیوست، اظهار تردیـد می کننـد. یک تحلیل گر ایران معاصـر اظهار داشت: تمام این گروه ها همان مدتی را که صـرف حمله به یکدیگر به عنوان "بورژوای کوچک" می کنند صـرف محکوم نمودن [آیت الله] خمینی می نمایند.

ص: ۹۳۰

[حزب] توده

انقلاب ایران علی رغم برچسب اسلامی آن بیشتر ناسیونالیسی بوده است تا مذهبی. شاه غرب زده تنها قربانی آن نبود؛ چراکه حزب کمونیست توده ایران نیز به کنار گذاشته شد. کمونیست های باسابقه توده با ارتکاب یک سلسله اشتباهات بد سیاسی تمام طرف دارانی را که طی قریب به ۳۰ سال مبارزه مخفیانه با سلطنت پهلوی به زحمت جمع کرده بودند، از دست دادند. تصمیم حزب توده مبنی بر حمایت از دولت [آیت الله] خمینی بهتان های فوری چپ گرایان جوان را که کمونیست ها با سختی بسیار آنها را به سوی خود کشانده بودند، باعث شد. در خارج و داخل ایران اعتقاد بسیاری بر این بود که پشتیبانی از رژیم به دستور کرملین صورت می گیرد. باوجودی که هیچ گونه سندی دال بر ارتباط توده و مسکو مشاهده نشده است، ناظران سیاسی چنین اظهار عقیده می کنند که این حزب با چسبیدن به [آیت الله] خمینی تداوم خصومت ایران با امریکا را می تواند تضمین نماید.»

در پایان مطلب این مجله، وضعیت سایر گروه های ضدانقلاب با عنوان جعلی "اقلیت های قومی" بررسی شده است: «کردها، عرب ها، بلوچ ها و ترک های آذربایجان مدت ها از قرارداشتن تحت حکومت تهران، ناراحت بوده و در رژیم شاه به طور شدیدی سرکوب شده اند. هنگامی که سلطنت منقرض شد، این اقلیت ها - به ویژه کردها - برای خودمختاری منطقه ای فشار آوردند. [آیت الله] خمینی صریحاً با خواسته هایشان مخالفت کرد و ارتش را به کردستان اعزام نمود. از آن پس آتش جنگ در این منطقه شعله ور بوده است. مسعود رجوی اخیراً به ایت دیز گفت: حزب دمکرات کردستان گروه پیشرو تجزیه طلب کرد، به شورای ملی مقاومت پیوسته است. احتمال آن می رود که یک جنگ داخلی از کردستان به سمت جنوب کشانده شود.

سرنوشت اعراب خوزستان به جنگ خلیج [فارس] بستگی دارد. صدام حسین رئیس جمهور عراق در نخستین روزهای جنگ اظهار داشته بود که در نظر دارد خوزستان، غنی ترین استان نفت خیز ایران را به یک جمهوری کوچک عربی مبدل سازد، لیکن به نظر می رسد که سازمان اطلاعات بغداد نسبت به حمایت اعراب [ایرانی] از حمله عراق دچار قضاوت اشتباه شده است.»(۱)

۱

نشریه رویدادها و تحلیل سپاه پاسداران در آخرین شماره خود در مطلبی تحلیلی با عنوان "امریکا، رجوی، بنی صدر" با نگاهی اجمالی به نحوه رفتار دولت امریکا با چهره های سیاسی ایران در ماه های قبل از پیروزی انقلاب تا چند ماه گذشته، نتیجه گرفته است امریکایی ها که بنی صدر را بهترین گزینه برای تحقق اهداف خود می دانستند، پس از حوادث اخیر ایران به ویژه بعد از فرار بنی صدر با رجوی رفته رفته متقاعد شده اند که رجوی به دلایلی نسبت به بنی صدر ارجحیت دارد.

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۹۰، ۹/۷/۱۳۶۰، صص ۱۸ - ۱۴، به نقل از مجله ایت دیز (چاپ انگلستان)، ۲۸/۶/۱۳۶۰.

این نشریه در قسمتی از مطلب خود آورده است: «وقتی بنی صدر کار را بدان جا کشاند که هیچ راهی جز درگیری با امام پیش رویش نبوده، به عنوان یک امریکایی جهت ایجاد روابط ساده تر و برخورداری از امکانات گسترده امریکا راهی پاریس شد.

در فرانسه برخورد بین او و بختیار چیز دور از تصوری نبود درصورتی که هر دوی آنها مهره ای از یک شبکه هستند ولی از آنجا که ... طرح امریکا برای ایجاد بحران در ایران درصورتی می توانست تضمینی پیدا کند که بنی صدر در تهران می ماند، پس ازنظر امریکا دیگر او مهره درجه اول محسوب نشده و بهای گذشته را ندارد.

همواره مشاهده شده که هرگاه امریکا شگرد تازه ای را علیه انقلاب اسلامی به کار می گیرد، سایر امکاناتش اعم از چهره های وابسته و ... را به تناسب آن عمل جدید مهره چینی می کند و هنگامی که طرحش به بن بست رسید هرکدام از مزدوران او سعی می کند به طریقی خود را برای شروع حرکت جدید بهترین فرد جلوه داده و سایر رقبا را شکست خورده و یا عامل و مطیع خود نشان دهند.

امریکا آن قدر فشار نمی آورد که او را از دست بدهد و برای همین امریکا تقاضای بنی صدر را برای پناهندگی بی جواب نمی گذارد. بنی صدر در مصاحبه با آسوشیتدپرس فاش می کند که با مقامات رسمی وزارت خارجه تماس گرفته و تأیید آنها را برای مهاجرت یک تبعیدی سیاسی دریافت داشته است [تا] حمایت امریکا از خود را به رخ رقبا بکشد که عمل وی باعث به زحمت انداختن امریکا شده و سخنگوی وزارت خارجه امریکا (استوکن) را مجبور به تکذیب کرده و همین سبب پرداخت جریمه بیشتری می گردد. این جریمه فقط شامل بنی صدر بود و برعکس او رجوی که نه تنها جریمه نگردید، بلکه تشویق هم شد؛ امروز بنی صدر چیزی ندارد که به بازی گرفته شود. اما در کنار کوبیدن بنی صدر، رجوی از هر طرف مورد تشویق قرار می گیرد. رادیو صدای آزاد (هواداران رژیم پهلوی) در ۲۴ مرداد ۱۳۶۰ می گوید رجوی برای هماهنگ کردن مبارزات مسلحانه شاخه نظامی سازمان به ایران باز خواهد گشت. قبلاً هم بی بی سی گفته بود این دلسوزی ها برای رجوی و سازمانش ازطرفی امید سلطنت طلبان را به منافقین نشان می دهد و از طرف دیگر، ترقی منافقین را که از پیوند با لیبرال ها نیز گذشته و پیشگامانه به مرحله همکاری با سلطنت طلب ها نزدیک می شوند. حرکت مجاهدین درحال حاضر طوری است که ریگان را نیز امیدوار کرده. وی اخیراً گفته است دیگر سربازان امریکایی را مانند ویتنام به جنگ نمی فرستد و از مبارزات ملت ها حمایت خواهد کرد؛ یعنی جنگ مستقیم با ایران را نفی می کند و می گوید دربرابر انقلاب اسلامی از امثال منافقین حمایت خواهد کرد.

درست در همین احوالات که به منافقین پروبال داده می شود، بنی صدر مورد خطاب قرار گرفته و توبیخ می گردد. ... کریستین ساینس مانیتور در ۲۲ مرداد می نویسد: "میتران گفت که

رهبری مجاهـدین خلق در موقعیت بهتری از رئیس جمهور پیشـین قرار دارد که بتوانـد مخالفـان داخلی ایران را به جانب خود جلب کند. وسیله عمده در دست آقای رجوی، سازمان منظم و مسلح اوست، چیزی که بنی صدر فاقد آن است."...

و رادیو اسرائیل در ۲۶ مرداد اعلام می کند: "این رجوی است که برگ برنده را در دست دارد نه بنی صدر.»(۱)

۱- دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۳، ۲۹/۶/۱۳۶۰، صص ۷۰ - ۶۸.

روزشمار جنگ یکشنبه ۲۹ شهریور ۱۳۶۰ ۲۱ ذیقعده ۱۴۰۱ ۲۰ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

آیت الله سید جلال الدین طاهری نماینده امام و امام جمعه اصفهان، در گفت وگو با خبرگزاری پارس به تشریح برخی مسائل مربوط به وقوع جنگ و به ویژه عملکرد بنی صدر در زمان تصدی مسئولیت فرماندهی کل قوا پرداخت. وی با بیان اینکه بنی صدر از چند ماه قبل از آغاز جنگ، از حمله عراق به ایران اطلاع داشته است، ناهماهنگی بین ارتش و سپاه و تجهیزنشدن نیروهای مردمی و سپاه به دستور بنی صدر را از مهم ترین مسائل دوران مسئولیت وی دانست.

امام جمعه اصفهان دراین خصوص به خبرگزاری پارس گفت: «البته ما در آغاز جنگ مسائلی داشتیم ازجمله اینکه بنی صدر از حمله عراق اطلاع داشت، ولی جلوی آن را نگرفت و دراین رابطه سه ماه قبل از جنگ، نقل وانتقالات مرزی انجام می شد و سپاه و ارتش آن را به او اطلاع داده بودند، ولی او جلوگیری نکرده بود و ما در ملاقاتی که به فرمان امام با بنی صدر داشتیم که امام فرموده بودند بروید ایشان را ببینید و محکم هم صحبت کنید در معیت حضرت آیت الله منتظری رفتیم و سؤال کردم که مگر به شما اطلاع نداده بودند که این نقل وانتقالات می شود، گفت فرض کنید داده بودند و در پاسخ این سؤال که به عنوان فرمانده کل چرا اقدام به پیشگیری نکردید که به قول خودتان ۸۰ تا ۹۰ کیلومتر در خاک ما وارد نشوند، گفت من نقشه جنگ را از یک سازمان جاسوسی به مبلغ دویست هزار دلار خریدم و پیش امام بردم. امام فرمودند هیچ غلطی نمی توانند بکنند و چون این مسئله را با امام در میان گذاشتیم، فرمودند این دروغ محض است و چنین چیزی

ص:۹۳۵

نبوده است و همین نشان دهنده این است که خیانتی ازطرف بنی صدر در مسئله جنگ بوده است. از دیگر مسائل زمان فرماندهی کل قوای ایشان عدم هماهنگی بین ارتش و سپاه بود که با عزل ایشان از فرماندهی کل قوا ازطرف امام خمینی مدظله، الحمدلله اوضاع به کلی تغییر کرد و هم اکنون در تمامی جبهه ها وحدت و هماهنگی حکم فرماست. دراین زمینه، در زمان فرماندهی بنی صدر برادران سپاهی به ما می گفتند که ما می رفتیم مهمات مطالبه می کردیم می گفتند صریحاً دستور آمده که ما به شما مهمات ندهیم، زیرا می گویند که شما مرد جنگ نیستید، رموز جنگی را بلد نیستید و از ما حتی یک فشنگ دریغ می داشتند و ما هم این مسائل را به امام منتقل می کردیم و امام هم متعاقب این اخباری که ما منتقل می کردیم و اخباری که آقایان دیگر منتقل می کردند دستورات می دادند، اما چون به هرحال یک عنصر خائن در رأس کار بود، آن طورکه شایدوباید کارها اجرا نمی شد.»(۱)

۱

کمک های نقدی و غیرنقدی مردم شهرهای گوناگون به جبهه های غرب و جنوب امروز نیز ادامه داشت. همچنین یک تیم پزشکی و یک گروه از اعضای بسیج به مناطق جنگی اعزام شدند.

امروز ازطرف کارکنان نواحی چهارگانه و اداره های مناطق بیست گانه آموزش وپرورش اصفهان و کانون بازنشستگان این استان، مبلغ ۸۳.۰۷۶.۰۰۰ ریال به حساب مربوط به جبهه های جنگ واریز شد. همچنین ۴۰ تخته پتو، مقداری آبلیمو، کمپوت، حبوبات و برنج به جبهه ها ارسال شد.(۲)

علاوه براین، نیروهای بسیج و سپاه میبد نیز یک کامیون حامل ۳ تن رب انار، ۳۰ کارتن انار، ۴۰۰ کیلو قند، ۲۰۰ کیلو نان خشک، ۱۵۰ کیلو برنج و ۳ کارتن پودر لباسشویی و مقداری لباس را برای کمک به رزمندگان به جبهه آبادان فرستادند.(۳)

از بابل هم یک تریلی حامل کمک های مردمی شامل ۸۴۹۸ کیلو برنج و مقداری نی و چوب برای پوشش سنگر نیروهای خودی به جبهه های ایلام ارسال شد.(۴)

یک کاروان از هدایای مردم مشهد نیز برای توزیع بین رزمندگان جبهه های کردستان به سردشت، بانه و سقز فرستاده شد.(۵)

علاوه بر کمک های نقدی و جنسی مردم، امروز گروهی از اعضای بسیج و سپاه پاسداران بجستان در استان خراسان پس از گذراندن دوره رزمی راهی جبهه ها شدند. همچنین از سازمان منطقه ای بهداری استان یزد نیز یک گروه پزشکی شامل جراح عمومی، متخصص بیهوشی و تکنسین اتاق عمل به خوزستان اعزام گردیدند.(۶)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۴، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص ۱۱، اصفهان - خبرگزاری پارس، ۲۹/۶/۱۳۶۰.

۲- روزنامه جمهوری اسلامی، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص ۴.

۳- همان.

۴- روزنامه جمهوری اسلامی، ۲۸/۶/۱۳۶۰، ص ۱۱.

۵- همان.

۶- روزنامه جمهوری اسلامی، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۱

نیروهـای خودی با اجرای سه عملیات موفقیت آمیز توانسـتند ۳ روسـتا از توابع اشـنویه، منطقه دره خان در محور ارومیه به اشـنویه و روسـتایی در شـرق دیواندره را پاک سازی کنند. امروز همچنین در سنندج یک پیشمرگ مسلمان کرد ترور و یک فرد حامل بمب دستگیر شد.

در ادامه پـاک سـازی منطقه اشـنویه در اسـتان آذربایجـان غربی، امروز نیز سه روسـتای آرنا (در ۵/۹ کیلومتری شـمال غربی نقده)، گرجی و سه گردکان از توابع شهرسـتان اشـنویه پاک سازی شدند. پس از آزادسازی این مناطق، درحالی که یکی از نیروهای سپاه پاسـداران مشـغول سـخنرانی برای اهالی یکی از این روسـتاها بود، افراد ضدانقلاب از تپه های اطراف یک خمپاره به سـمت روسـتا شلیـک کردنـد. در این حادثه، ۵ نفر از نیروهـای سـپاه و ۴ تن از اهـالی روسـتا زخمی شدنـد. نیروهـای خودی بلافاصـله به تعقیب مهاجمـان پرداختنــد و در درگیری ایجادشـده یکی از خودروهـای افراد ضـدانقلاب منهـدم شـد و چنـد نفر هـم کشـته یـا مجروح شدند.(۱)

امروز همچنین در یک عملیات ازپیش طراحی شده، منطقه دره خان منشـعب از دره قاسـملو در محور ارومیه به اشنویه - که یکی از مراکز حزب دمکرات به شمار می رفت - پاک سازی شد. در این عملیات دوساعته، ۶ نفر از افراد این حزب کشته شدند و بقیه آنها با به جاگذاشتن چند اسلحه و مقداری مهمات ازجمله ۲ کلت، یک اسلحه برنو، ۲۵۰۰ نوع فشنگ و... گریختند. در این عملیات به نیروهای خودی آسیب نرسید.(۲)

روسـتای قلعه ریحانه در ۸ کیلومتری شـرق دیواندره نیز با همکاری نیروهای سـپاه و پیشـمرگان مسلمان کرد پاک سازی شد و چند نفر از افراد وابسته به گروه های ضدانقلاب دستگیر شدند.(۳)

در همین حـال امروز یکی از پیشـمرگان مسـلمان کرد در خیابان ۱۷ شـهریور شـهر سنندج، هدف گلوله افراد مسلح وابسته به گروه های غیرقانونی منطقه کردستان قرار گرفت و از ناحیه فک مجروح شد. ضاربان پس از ربودن اسلحه این فرد، گریختند.(۴)

در حـادثه دیگری در این شـهر، یکی از اعضای گروه های مسـلح ضـدانقلاب که درحال حمل یک بمب بود، با هشـیاری نیروهای سپاه شناسایی و دستگیر شد.(۵)

۲

در اولین دقایق بامـداد امروز، گروهی از افراد مسـلح سازمان مجاهـدین خلق (منافقین) به ساختمان واحد بسـیج سپاه پاسداران قائم شهر که در خیابان ساری، در نزدیکی و در حدفاصل ساختمان کمیته و شـهربانی قرار داشت، حمله کردند.(۶) در این حادثه، ۶ نفر از نیروهای پایگاه

۱- روزنامه صبح آزادگان، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنـامه کیهان، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - سـند شماره ۵۳۸۶۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی ارومیه به فرماندهی مرکز، ۲۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۵، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۳، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۳۰/۶/۱۳۶۰.

۳- روزنامه کیهان، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۱.

۴- روزنامه کیهان، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۶، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۱۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۳۱/۶/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۲۵۷۶۱۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه۷ به فرماندهی ستاد مرکزی، ۳۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- سند شماره ۲۵۷۶۱۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۶- مقر بسیج در طبقه پنجم ساختمانی در یکی از خیابان های مرکزی شهر واقع شده بود و در طبقات دیگر این ساختمان یک مغازه نوارفروشی و اداره جنگل داری و در طبقه همکف نیز یک فروشگاه و چلوکبابی قرار داشت.

به شهادت رسیدند و تعدادی مجروح شدند.

در این اقدام ازپیش طراحی شده، مهاجمان با همکاری نگهبان و یکی دیگر از عوامل نفوذی سازمان در بسیج، به آرامی وارد ساختمان شدند و با شلیک چند گلوله معاون مسئول بسیج و چند نفر دیگر از اعضای شورای مرکزی بسیج را به شهادت رساندند. این افراد سپس یک نارنجک به داخل خوابگاه ساختمان بسیج پرتاب کردند که براثر انفجار آن، چند تن دیگر از نیروهای بسیج به شهادت رسیدند و تعدادی نیز مجروح شدند.(۱) پس از این اقدام، مهاجمان که ۶ نفر بودند، به همراه ۲ فرد نفوذی گریختند. در این حادثه علی رضایی فرمانده عملیات سپاه پل سفید، منصور کرزین از سپاه پاسداران و معاون بسیج، جعفر نوروزیان از سپاه پاسداران و سرپرست بسیج، روح الله مولایی از سپاه پاسداران، علی علی پور و مصطفی داداشی عضو بسیج به شهادت رسیدند.

هم زمان با این عملیات و در اقدامی هماهنگ شده، گروه دیگری از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق به سمت ساختمان کمیته انقلاب اسلامی شهر که در ۳۰۰ متری ساختمان بسیج قرار داشت، تیراندازی کردند تا توجه نیروهای کمیته را به خود جلب کنند و مهاجمان فرصت کافی برای حمله به ساختمان بسیج را داشته باشند. درپی این حادثه، فرمانداری قائم شهر سه روز عزای عمومی اعلام کرد و شهر امروز تعطیل بود.(۲)

حجت الاسلام موحدی مسئول کمیته انقلاب اسلامی قائم شهر در تبیین چگونگی وقوع این حادثه، تیراندازی افراد سازمان به سمت کمیته را اقدامی ازپیش طراحی شده خواند و افزود افراد سازمان قصد داشتند با ایجاد یک درگیری ساختگی نیروهای کمیته و شهربانی را گمراه کنند. خبرگزاری پارس در گزارشی توضیحات مسئول کمیته انقلاب اسلامی قائم شهر را چنین منعکس کرد: «حجت الاسلام موحدی مسئول کمیته انقلاب اسلامی قائم شهر درباره چگونگی این ماجرا گفت: هم زمان با انجام این عملیات

ضدانسانی، کمیته ازسوی گروهی دیگر از تروریست ها با نارنجک و تیراندازی های مکرر مورد حمله واقع شد که بلاشک این عمل جهت سرگرم نمودن پاسداران کمیته بوده است. از طرف دیگر، لحظاتی پس از وقوع حادثه از فرمانداری با دفتر اطلاعات بسیج تماس تلفنی برقرار می شود که یک نفر از آن سوی بسیج می گوید افراد روابط عمومی سپاه پاسداران تیراندازی هوایی می کنند. مسئول کمیته قائم شهر افزود: زمانی که پاسداران این کمیته به قصد تعقیب مهاجمین سوار بر اتومبیل می شوند، اتومبیل به علت نقص فنی حرکت نمی کند. وی خرابی اتومبیل را نیز بخش دیگری از این عملیات

۱- گفتنی است مهاجمان برای اجرای این عملیات، فرصت کافی داشتند، طوری که بعد از تیراندازی به افراد بسیج، با استفاده از نور چراغ قوه چند نفر دیگر از اعضای بسیج را شناسایی کردند و به آنان تیر خلاص زدند. افراد مسلح سازمان مجاهدین خلق در ماه گذشته نیز، در اقدامی مشابه شبانه به پایگاه بسیج روستای لسمجان از توابع لاهیجان در استان گیلان حمله کرده و ۸ بسیجی را به شهادت رسانده بودند. (ر.ک روزشمار ۸/۵/۱۳۶۰)

۲- روزنامه کیهان، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۵۴۷۴۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه قائم شهر به ستاد مرکزی سپاه (مرکز فرماندهی)، ۳/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۳۸۴۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شاجا به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۳۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۴۸۶۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه ساری به ستاد مرکزی سپاه (مرکز فرماندهی)، ۳۰/۶/۱۳۶۰، صص ۳ - ۱؛ و - روزنامه کیهان، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.

دانست و گفت: از شما خبرنگار خبرگزاری می خواهم که قلم هایتان را تیزتر کرده و به گوش

مسئولین برسانید در این جریانات دست عوامل نفوذی کاملاً مشهود است، ازاین رو لازم است که تصفیه در سطح وسیعی در ارگان های اداری و نهادهای انقلابی انجام شود. وی افزود: درثانی، کم لطفی افراد شهربانی قائم شهر باوجود تعداد پرسنل زیادی که دارد نسبت به این جریانات و دیگر مسائل انقلاب در وقوع این حوادث مشهود است. ثالثاً، کمیته از دارابودن امکانات کافی از همه نظر محروم اند.» خبرگزاری پارس در ادامه این گزارش افزوده است: «مسئله دیگری که قابل توجه می تواند باشد، شهیدان این ماجرا و مسئولیت و تعهد و نقش آنها در بسیج است، به طوری که شهید منصور کرزین که در اسلحه خانه خوابیده و در را از پشت قفل کرده بود، در خواب با شلیک ۱۴ تیر از اسلحه کلاشینکف به شهادت می رسد.»(۱)-(۲)

۱

اقدامات خرابکارانه امروز افراد وابسته به گروه های ضدانقلاب در تهران ۲ شهید و چند مجروح بر جای گذاشت. امروز همچنین اقدام چند فرد مسلح برای دستبرد به یکی از شعبه های بانک صادرات در خیابان نوبخت تهران ناکام ماند.

در حمله مسلحانه سرنشینان یک خودرو به نمایشگاه عکسی که به مناسبت اولین سالگرد جنگ در خیابان مطهری تهران برپا شده بود یک پاسدار به نام غلامرضا یوسفیان به شهادت رسید.

مهاجمان پس از این اقدام، به کوچه کنار نمایشگاه رفتند و در آنجا براثر تیراندازی متقابل آنان و نیروهای سپاه و بسیج، یکی دیگر از اعضای سپاه به نام مسعود عیسی وند شهید شد و چند پاسدار و عابر ازجمله یک پسربچه ۱۲ ساله مجروح شدند. در این درگیری، یکی از مهاجمان دستگیر شد.(۳)

در خیابان جیحون در غرب تهران نیز یک فرد مسلح وابسته به گروه های ضدانقلاب به وسیله کلت به سوی ۲ نفر از افراد بسیج که مقابل در ورودی مسجد ایستاده بودند، تیراندازی و آنها را مجروح کرد. در تیراندازی متقابل، ضارب هدف قرار گرفت و کشته شد.(۴)

ساعت یک بعدازظهر امروز، ۳ سرنشین یک خودرو - که چند روز قبل در اقدامی مسلحانه ربوده شده بود - به قصد سرقت وارد شعبه مذکور شدند و از مأمور محافظ بانک خواستند که اسلحه خود را روی زمین بگذارد، اما این مأمور با تیراندازی به سمت سارقان، یک نفر از آنها را مجروح کرد. دراین میان، یکی از کارمندان بانک به نام جهانگیر شیرانی اسلحه سارق مجروح را

۱- خبرگزاری پارس در گزارشی اعلام کرد: در مراسم تشییع شهیدان این حادثه، مردم چند فرد مشکوک را دستگیر کردند و تحویل مأموران دادند. از این افراد تعدادی نارنجک و اسلحه کمری به دست آمد. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۶، ۱/۷/۱۳۶۰، صص ۱۰ - ۸، ساری - خبرگزاری پارس، ۳۱/۶/۱۳۶۰)

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۶، ۱/۷/۱۳۶۰، صص ۱۰- ۸، ساری - خبرگزاری پارس، ۳۱/۶/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۴، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۸، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۹/۶/۱۳۶۰؛ و - سند

شماره ۵۳۸۴۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از بی سیم ولی عصر به ستاد مرکزی (فرمانده)، ۲۹/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۲۴، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۵.
۴- سند شماره ۵۳۸۴۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

برداشت و به تعقیب مهاجمان که سوار بر خودرو درحال فرار بودند، پرداخت، اما هدف گلوله آنان

قرار گرفت و به شهادت رسید. سارقان در هنگام فرار در فاصله کمی از بانک با یک خودرو دیگر تصادف کردند، ولی بلافاصله جلو یک تاکسی را گرفتند و به وسیله آن از محل حادثه گریختند. در بازرسی از خودرو این افراد، یک کلت کمری، یک نارنجک و ۳ خشاب پر به دست آمد.(۱)

۱

یکی از خانه های امن سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در تهران که محل تسلیح تیم های ترور سازمان در سطح شهر بود، کشف شد و علاوه بر دستگیری عده ای از اعضای این سازمان تعداد زیادی اسلحه و مهمات از این مکان به دست آمد. گزارش روزنامه اطلاعات دراین باره چنین است:

«گروه ضربت کمیته ستاد یک منطقه ۱۱ تهران درپی تعقیب و مراقبت از یک خانه تیمی واقع در خیابان مولوی، خیابان تهران شرق موفق شدند ۳ نفر از اعضای تروریستی شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق را هنگام حمل اسلحه و فشنگ به خانه تیمی، بدون هیچ گونه تیراندازی و درگیری دستگیر کنند.

به دنبال دستگیری این ۳ تن، پاسداران برای بازرسی وارد منزل مزبور شدند و از داخل خانه، ۳۳ قبضه اسلحه ژ۳ و مقادیر زیادی فشنگ ژ۳ که درحدود ۳ هزار فشنگ نواری و بسته بندی شده بود، به دست پاسداران افتاد.

پاسداران بعد از انتقال دستگیرشدگان به کمیته، متوجه دو نفر دیگر شدند. این افراد که قصد داشتند وارد خانه تیمی شوند با پاسداران مواجه گشتند و به سوی پاسداران تیراندازی کردند و پاسداران نیز متقابلاً به سوی آنها تیراندازی کردند. این دو نفر پس از ساعتی تیراندازی از منطقه متواری شدند و پاسداران برای دستگیری آنها به تلاش و تعقیب پرداختند و موفق شدند آنها را در حوالی خیابان تهران نو دستگیر کنند. در بازجویی اولیه دستگیرشدگان اعتراف کردند که روز پنجشنبه ۲/۷/۱۳۶۰ قصد داشتند با استفاده از یک اتومبیل تویوتا حجت الاسلام گلپایگانی امام جماعت مسجد یوسف آباد را ترور کنند.

پاسداران به دنبال آدرس داده شده، اتومبیل تویوتای مزبور را نیز در خیابان عباس آباد کشف کردند و از داخل آن ۳ قبضه اسلحه ژ۳ به دست آوردند. همچنین به دنبال اعتراف این عده از داخل صندوق عقب یک اتومبیل پیکانِ پارک شده در خیابان تهرانپارس، حدود ۱۵ قبضه اسلحه ژ۳ و مقادیر زیادی فشنگ و خشاب پر مربوط به اسلحه ژ۳ و تعدادی نمره اتومبیل دست ساز و جعلی کشف کردند. دراین رابطه نیز ۲ نفر دیگر از اعضای کادر مرکزی شاخه نظامی سازمان دستگیر شدند. همچنین متهمین اعتراف کردند که به دستور سازمان در تدارک یک عملیات وسیع شامل تخریب و ترور و بمب گذاری در اماکن اخذ رأی در روز انتخابات ریاست جمهوری و انتخابات میان دوره ای مجلس شورای اسلامی در سطح شهر تهران بودند.»(۲)

ص:۹۴۰

۱- روزنامه اطلاعات، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص ۱۰.

۲- همان، ص۴.

۱

یکی از کارکنان ارتش در شیراز ترور و مجروح شد. همچنین دو اقدام به ترور در کرمان و بندر دیلم ناکام ماند.

در شیراز یکی از اعضای دایره سیاسی – عقیدتی تیپ۵۵ هوابرد ارتش هنگامی که از منزل عازم محل کار خود بود، در بین فلکه هنگ و چهارراه هوابرد هدف حمله یک فرد مسلح قرار گرفت و براثر اصابت گلوله به پهلویش مجروح شد. ضارب نیز گریخت.(۱)

در کرمان نیز سرنشینان مسلح یک خودرو و یک موتورسیکلت به سوی منزل امام جمعه این شهر تیراندازی کردند. با واکنش محافظان، مهاجمان متواری شدند. در این تیراندازی به کسی آسیب نرسید.(۲)

در بندر دیلم هم یک پاسدار هدف حمله ۲ فرد مسلح قرار گرفت، اما با واکنش سریع این پاسدار هیچ یک از گلوله ها به وی اصابت نکرد. مهاجمان بی درنگ محل حادثه را ترک کردند.(۳)

۲

براثر دو مورد پرتاب بمب در مشهد و فومن، خساراتی به بار آمد و یک انبار برنج آتش گرفت. ۲ بمب نیز در مشهد کشف و خنثی شد.

دو دختر از اعضای سازمان مجاهدین خلق (منافقین) یک بمب دست ساز را به سوی مغازه یکی از افراد متعهد مشهد واقع در خیابان امام رضا(ع) پرتاب کردند. براثر انفجار این بمب، چند شیشه مغازه شکست و خسارت اندکی به بار آمد. مردم که شاهد این اقدام بودند، مهاجمان را دستگیر کردند و به نیروهای کمیته تحویل دادند.(۴)

علاوه براین، در این شهر ۲ بمب مجهز به چاشنی الکتریکی مقابل ساختمان بخش فرهنگی سپاه پاسداران کار گذاشته شده بود که با هشیاری مردم کشف و توسط مأموران خنثی شد.(۵)

در خَرفَه کل بخش شفت شهرستان فومن نیز افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب با پرتاب یک بمب قوی دست ساز، انبار برنجی را به آتش کشیدند که خسارات عمده ای به بار آورد. دراین خصوص ۵ نفر دستگیر شدند.(۶)

۳

تاکتیک جدید سازمان مجاهدین خلق (منافقین) مبنی بر کشاندن هواداران خود به خیابان ها و تلاش برای جلب نظر مردم و پیوستن آنان به این سازمان که با سردادن شعار علیه مسئولان نظام، تیراندازی و آتش زدن لاستیک و اتوبوس همراه بود و در دو هفته گذشته در نقاطی از تهران اجرا شده بود، این بار در مقیاسی کوچک تر در شهرهای گرگان، بابل و بندر انزلی به اجرا درآمد.

ص:۹۴۱

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۶، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۸؛ شیراز – خبرگزاری پارس، ۳۱/۶/۱۳۶۰؛ و – روزنامه

کیهان، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه کیهان، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۵، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۵، کرمان - خبرگزاری پارس، ۲۹/۶/۱۳۶۰.

۳- روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۳.

۴- روزنامه کیهان، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۴.

۵- روزنامه اطلاعات، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۶- همان؛ و - روزنامه کیهان، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۵.

بعـدازظهر امروز، حدود ۲۰ نفر از هواداران سازمـان مجاهـدین خلق در خیابـان شـالیکوبی شـهر گرگـان تجمع کردنـد و علیه نظام جمهوری اسـلامی ایران شعار سر دادند. این افراد پس از نزدیک شدن یک خودروِ فرمانداری، یک گلوله گاز اشک آور به سمت آن شلیک کردند و متواری شدند.

بـا حضور نیروهـای سـپاه پاسـداران در محـل و همکـاری بسـیار مؤثر مردم، پس از یک عملیات تعقیب وگریز، ۱۵ نفر از ایـن افراد دستگیر شدند و از آنان یک اسلحه ژ۳ با ۳ خشاب و یک اسلحه یوزی با خشاب پر کشف و ضبط شد.(۱)

در حادثه مشابهی در بابل، ۵ نفر از افراد سازمـان در یکی از خیابان های این شـهر تجمع و راه پیمایی کردنـد. این افراد دو پلاکارد در دست داشتند و مردم را به پیوستن به سازمان و قیام علیه جمهوری اسلامی دعوت می کردند.

در همان دقایق نخست، مردم ۴ تن از این افراد را دسـتگیر کردند و به نیروهای سپاه و کمیته تحویل دادند، اما نفر پنجم گریخت. از دستگیرشدگان، ۱۰ بمب آتش زا و ظرف های یک لیتری بنزین به دست آمد.(۲)

در بندر انزلی هم ۴ تن از عناصر سازمان دقایقی در یکی از خیابان های شهر حضور یافتند و پس از شلیک تیر هوایی و ایجاد رعب و وحشت متواری شدنـد. ساعاتی بعـد واحد عملیات سـپاه هر ۴ نفر را که مردم شـناسایی شان کرده بودنـد، دسـتگیر کردند. از این افراد ۲ اسلحه ژ۳، ۴۸۰ فشنگ و ۲ نارنجک به دست آمد.(۳)

۱

در دو عملیات تعقیب وگریز در تهران و تبریز یکی از اعضای سازمان مجاهـدین خلق (منافقین) کشـته شـد و ۳ نفر مجروح و سپس دستگیر شدند.

نیروهـای گشت کمیته انقلاـب اسـلامی تهران پس از آنکه به ۳ سرنشـین یک اتومبیل فیات مشـکوک شدند، به آنان فرمان ایسـت دادنـد، امـا این افراد به سـرعت فرار کردنـد. نیروهـای کمیته به تعقیب آنـان پرداختنـد و در خیابان منوچهری با پنچرکردن لاستیک خودرو، آن را متوقف کردنـد. سرنشـینان اتومبیل بلافاصـله از خودرو پیاده شدنـد و با تیراندازی به سـمت نیروهای کمیته قصد فرار داشـتند، اما براثر تیرانـدازی متقابل مأموران هر ۳ نفر مجروح و دسـتگیر شدنـد. از این افراد ۳ اسلحه ژ۳، ۶ خشاب، ۲۴ فشنگ و ۲ بمب دست ساز کشف و ضبط شد.(۴)

در تبریز نیز ساعت ۷ بامداد، نیروهای گشت کمیته مرکزی، مسئول روابط اجتماعی و امور مالی سازمان مجاهدین خلق در این شهر را که درحال راننـدگی بود، شـناسایی و تعقیب کردند. وی که متوجه موضوع شده بود، اقدام به فرار و تیراندازی به سوی پاسداران کرد، اما در تیراندازی متقابل کشته شد. از این فرد یک کلت کمری به دست آمد.(۵)

ص:۹۴۲

۱- روزنـامه جمهوری اسـلامی، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۴؛ و – سـند شـماره ۵۳۸۵۸ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنگ: از فرمانـدهی سپاه پاسداران انقلاب اسـلامی منطقه ۳ (چالوس) به سـپاه پاسداران انقلاب اسـلامی سـتاد مرکزی (فرماندهی)، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۱؛ و – روزنامه صبح آزادگان، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۱۱.

۲- روزنـامه کیهان، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سـند شـماره ۱۷۴۴۸۵ مرکز مطالعـات و تحقیقات جنگ: از فرمانـدهی سپاه پاسـداران انقلاب اسـلامی منطقه۳ (چـالوس) به سپاه پاسـداران انقلاب اسـلامی سـتاد مرکزی (فرمانـدهی)، ۳۰/۶/۱۳۶۰، صـص ۲ و ۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - سـند شماره ۵۴۸۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران منطقه۳ به ستاد مرکزی (مرکز فرماندهی)، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۳- سند شماره ۱۷۴۴۸۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، صص ۱ و ۲؛ و - سند شماره ۵۴۸۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۱.

۴- روزنامه کیهان، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۵- همان، ص۱۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۱

وزارت کشور با صـدور اطلاعیه ای، اسامی ۵ کاندیـدی که شورای نگهبان صـلاحیت آنها را برای رقابت در سومین دوره انتخابات ریاست جمهوری ایران تأیید کرده است، اعلام کرد.

اسامی این افراد که از میان ۴۵ داوطلب برگزیده شده اند، چنین است:

۱. آیت الله سید علی خامنه ای

۲. سید علی اکبر پرورش

۳. سید رضا زواره ای

۴. حسن غفوری فرد

۵. محمدرضا مهدوی کنی

طبق این اطلاعیه، مقرر شد افراد واجد شـرایط رأی دادن روز جمعه، ۱۰ مهر ۱۳۶۰، با مراجعه به نزدیک ترین شـعبه اخذ رأی محل سکونت خود به نامزد مورد نظر خود رأی دهند.(۱)

۲

اعظم طالقـانی بـا چـاپ مقاله ای با عنوان "دیـدگاه های آیت الله طالقانی درمورد سازمان مجاهـدین خلق" در نشـریه هاجر (ارگان خبری - تبلیغـاتی جـامعه زنـان انقلاب اسـلامی) مواضع پـدرش را درباره سازمان مجاهـدین خلق و اعضای کادر مرکزی آن در دو دوره پیش و پس از انقلاب، اعلام کرد.

روزنامه کیهان با درج این خبر به نقل از خبرگزاری پارس، مقاله اعظم طالقانی فرزند آیت الله طالقانی و مدیرمسـئول نشریه هاجر را چنین منعکس کرده است:

«بارها به صورت شـفاهی و کتبی در سـخنرانی ها و به صورت نامه تاکنون راجع به سازمان مجاهـدین خلق سؤال نمودید و اینجانب هم تا آنجا که توانستم پاسخ گفته ام و هم اکنون چند روزی است که نظر پدر و اینجانب را راجع به مجاهدین خلق بیش از گذشته سؤال می کننـد. این بار لازم دیدم که به مناسـبت سالگرد رحلت پدر آنچه را که به خاطر دارم و مشاهده نموده ام، به طور خلاصـه بیان کنم. آخرین روزی که از زندان آزاد شدم در حین خداحافظی پدر

۱- روزنامه کیهان، ۲۹/۶/۱۳۶۰، ص۱۴.

گفت که به مجاهدین بگو من کتاب ها و جزوات شما را خوانده ام، مطالبی دارد که اسلامی نیست و نمی توانم بپذیرم و نمی توانم شما را تأییـد کنم. پس از آزادشـدن پدر از زندان بار دیگر سؤال نمودم که نظر شـما راجع به مجاهدین چیست؟ پاسخ داد که نمی توانم تأییـد کنم و در هر دو بار روی نوشـته ها و جزوات تأکید کرد، به طور مثال می گفت در اسـلام مالکیت فردی محترم است و اینها مالکیت را رد می کننـد. اینها اقتصاد را زیربنا می داننـد و در اسـلام معرفت و آگاهی پایه و اساس است و همچنین در [کتاب] "شناخت"،(۱) تئوری های مارکس را با اسـلام آمیخته است، بعد نیز ساعت ها با کادر مرکزی درباره طرز تفکرشان بحث می کرد و تلاش داشت که آنهـا را از انحراف باز دارد. موضع گیری های بعـد از انقلاب آنها در مقابل نظام جمهوری اسـلامی او را نگران کرده بود. روزی به تنهـایی قـدم می زد و نـاراحت بود علت را سؤال کردم، گفت: آخر اینهـا که بـا کمونیست[هـا] ائتلاف دارنـد. گفتم: منظور کیست؟ گفت: مجاهدین. در شبی که قرار بود ساختمان مجاهدین در خیابان مصدق [ولی عصـر] گرفته شود، یکی از این افراد کادر مرکزی نزد او آمد و او با پرخاش در حضور عده ای گفت: با کمونیست ها ائتلاف کردید، نتیجه اش را ببینید و آنها اصـرار داشـتند پیامی بدهـد، ولی او نپـذیرفت. درمجموع پدر تلاش می کرد که اینها را به راه بیاورد و جلوِ انحراف و موضع گیری انحرافی را بگیرد و این مطلب را چند بار به ما گفته بود و می گفت کادر مرکزی صداقت را از دست داده اند و با نفاق برخورد می کنند. در حضور من می گویند هرچه شما بگویید و در خفا کار خودشان را می کنند.

درمورد سعادتی(۲) می گفت: غوره نشده مویز شدند. خیال کردند می توانند از دشـمن اطلاعات بگیرند و عملی کردند که به هیچ وجه قابـل توجیه نیست. اینهـا قبـل از اینکه خودشـان بفهمنـد، می خواهنـد سر سـفیر شوروی را کلاه بگذارنـد و اطلاعات راجع به امریکا بگیرند، درصورتی که آنها زرنگ تر از آن هستند که اینها بتوانند سر آنها را کلاه بگذارند.»(۳)

۱

بـاوجود عملیات های موفقیت آمیز اخیر نیروهای ایران در جبهه های جنوبی(۴)** که موجب عقب رانـدن گام به گام ارتش عراق از بخشـی از سـرزمین های اشـغالی ایران شـد، روزنامه واشـنگتن پست (از نشریات تأثیرگـذار و نزدیک به محافل سیاسـی قدرتمند امریکا) در مقاله ای جنگ را

۱- شناخت نام کتابی است که در آن مباحث ایدئولوژیکی مورد نظر سازمان مجاهدین خلق مطرح شده است.

۲- از اعضای کادر مرکزی سازمان که به جرم جاسوسی در سر قرار با یک دیپلمات بلندپایه شوروی دستگیر شد.

۳- روزنامه کیهان، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۴.

۴- در شـهریور سال جاری، چنـد عملیات موفق در مناطق جنوبی ایران اجرا شد که از آن جمله می توان به عملیات شـهید رجایی و بـاهنر در شـمال رودخانه کرخه کور (۱۰ شهریور ۱۳۶۰)، عملیـات نصـر در غرب تپه هـای الله اکبر (۱۱ شهریور ۱۳۶۰) و عملیات شهید مدنی در دهلاویه - غرب سوسنگرد (۲۶ شهریور ۱۳۶۰) اشاره کرد.

فاقد هرگونه دستاورد و صرفاً یک زدوخورد سیاسی بین امام خمینی و صدام دانست.

در قسمت هایی از این مقاله که رادیو امریکا آن را نقل کرده، آمده است: «جنگ دو ملت اکنون آشکارا به زدوخورد سیاسی میان دو نفر یعنی آیت الله خمینی و پرزیدنت صدام حسین مبدل شده است و میان ارتش های دو کشور چندان برخوردی وجود ندارد. مسئولان دستگاه های تبلیغات ایران و عراق چنان در گزارش های خود غلو می کنند و به آنها آب وتاب می دهند که شنونده یا خواننده خیال می کند جنگ بسیار شدید است، درحالی که این طور نیست.

اخیراً در یک روز عادی، ایران از یک پیروزی بزرگ در نزدیکی سوسنگرد دم زد و درست در همان زمان خبرگزاری عراق گزارش کرد که صدام حسین از صف مقدم جبهه نیروهای عراق در حوالی سرپل [ذهاب] دیدن کرد و ضمناً رادیو بغداد از پیروزی های عراقی ها در کلیه جبهه ها صحبت کرد. ...

صدام حسین فکر می کرد با تصرف خرمشهر و آبادان فوراً بر شط العرب [اروندرود] مسلط می شود و ایران مجبور می شود معاهده سال ۱۳۵۴ را که شاه نیرومند ایران به عراق قبولانده بود، لغو کند اما این حساب غلط از آب درآمد و عراق توانست خرمشهر را بگیرد و آبادان سقوط نکرد. هرچند که آبادان ویرانه شد و آسمان آن هنوز از دود سیاه ناشی از آتش سوزی های پالایشگاه نفت پوشیده است.

زیان مالی که به دو کشور وارد شده بسیار سنگین است و جمعاً صد هزار میلیون دلار شده است که این رقم تقریباً معادل ۱۰ سال بودجه کشور ایران است که نیمی از این زیان به ایران و تقریباً نیمی از آن به عراق وارد شده است. این زیان ها و خسارات به صورت ویرانی تأسیسات نفت، کاهش شدید صادرات نفت، ته کشیدن ذخایر ارز خارجی و انهدام تجهیزات نظامی است. تازه خسارات دیگری که به خانه و زندگی مردم و تأسیسات عمومی وارد شده، به حساب نیامده است.

صدام حسین جنگ ایران و عراق را به جنگ قادسیه تشبیه کرده است که در آن جنگ، اعراب برای صدور اسلام به ایران در قرن هفتم میلادی به ایران حمله کردند و بر آن قسمت از ایران که عراق امروز را تشکیل می داد مسلط شدند. اکنون صدام حسین نمی تواند اعتراف کند که اعراب دیگر نمی توانند با یک قادسیه دیگر ایرانیان را شکست بدهند و اگر نیروهای عراق عقب نشینی کنند، حکومت صدام حسین به پایان می رسد. [آیت الله] خمینی و جمهوری اسلامی هم که مرگ و شهادت را برای شیعیان مهم ترین هدف می دانند نمی توانند، درحالی که نیروهای عراق بخش بزرگی از خاک ایران را اشغال کرده اند با عراق صلح کنند.

عراقی ها که از کمک مالی اعراب برخوردارند و وضع داخلی آنها خراب نیست منتظرند که با سقوط رژیم [آیت الله] خمینی جنگ به پایان برسد.

اما تحلیل گران می گویند که جنگ ایران و عراق یک جنگ شرقی است و نمی توان با

معیارها و مقیاس ها و ضوابط غربی این جنگ را تجزیه وتحلیل کرد. سرنوشت جنگ ایران را عوامل اقتصادی و نظامی تعیین نمی کند، سرسختی و دوام زعمای دو قوم نیز به همان اندازه در سرنوشت جنگ این دو همسایه اثر خواهد گذاشت.»(۱)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۴، ۳۰/۶/۱۳۶۰، صص ۳ - ۱ (ضمیمه)، رادیو صدای امریکا، ۲۹/۶/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ دوشنبه ۳۰ شهریور ۱۳۶۰ ۲۲ ذیقعده ۱۴۰۱ ۲۱ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

درپی اجرای عملیات موفقیت آمیز شهید مدنی در غرب سوسنگرد، که به تثبیت خط روستاهای دهلاویه، دحیمی، رمله و سویدانی و نیز آزادسازی زمینی به وسعت ۱۰ تا ۱۵ کیلومتر انجامید،(۱) ارتش عراق ساعت ۱۴ امروز با بهره گیری از تیپ ۳۰ زرهی و پس از اجرای آتش تهیه سنگین در این منطقه و در محور دهلاویه و سویدانی، اقدام به حمله و پیشروی کرد، اما با مقاومت شدید نیروهای خودی مواجه شد(۲)

در این درگیری که تا شب ادامه داشت، دشمن با دادن تلفاتی بالغ بر ۵۰ کشته و تعدادی زخمی مجبور به عقب نشینی شد. علاوه براین، ۱۲ نفر از نیروهای دشمن اسیر شدند و ۴ تانک عراقی نیز منهدم شد. از نیروهای خودی هم ۲ پاسدار شهید و ۱۸ نفر مجروح شدند.(۳)

از سوی دیگر، روند پناهنده شدن نظامیان عراقی به جمهوری اسلامی ایران همچنان ادامه دارد.

در محور مذکور، ساعت ۲۱، ۴ نفر از نظامیان عراقی شامل ۲ ستوان یار و ۲ سرباز جمعی گروهان سوم گردان تانک المثنی از تیپ ۳۰ لشکر ۶ زرهی که همگی خدمه تانک بودند، در منطقه سویدانی خود را تسلیم نیروهای ایرانی کردند.(۴)

یک سرباز عراقی دیگر نیز در جبهه سوسنگرد خود را تسلیم کرد.(۵)

در روزهای گذشته نیز ۵ نفر از مردم عراق با عبور از مرز بانه وارد ایران شدند و خود را به نیروهای ایرانی معرفی کردند.(۶)

ص:۹۴۷

۱- عملیات شهید مدنی در روز ۲۷ شهریور (سه روز قبل) اجرا شد.

۲- سند شماره ۱۵۴۴۲۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی لشکر ۹۲ زرهی، شماره ۱۹۲، ۶/۷/۱۳۶۰، ص ۱؛ و - سند شماره ۵۳۸۵۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اهواز به تهران (اطلاعات و فرماندهی)، ۳۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۰۲۱۷۴۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته واحد اطلاعات سپاه خوزستان به اطلاعات عملیات مرکز، شماره ۳۵۳، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص ۲؛ و - سند شماره ۰۲۱۷۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سوسنگرد به ستاد جنوب، ۳۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و -سند شماره ۱۹۲۱۴۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد هماهنگی جنگ های نامنظم (شهید دکتر چمران) به فرماندهی لشکر ۱۶ زرهی، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص ۱.

۴- سند شماره ۰۰۵۱۵۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته، واحد اطلاعات عملیات سپاه خوزستان به طرح و برنامه ریزی مرکز، شماره ۳۵۵، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۵؛ و - سند شماره ۱۵۴۴۲۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، صص ۲ و ۳؛ و - روزنامه کیهان، ۱/۷/۱۳۶۰، ص ۲.

۵- روزنامه کیهان، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص ۱۴.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۱، ۲۷/۶/۱۳۶۰، ص۳، سنندج - خبرگزاری پارس، ۲۶/۶/۱۳۶۰.

عکس

نقشه

ص:۹۴۸

۱

با هماهنگی نیروهای سپاه و ارتش، از ساعت ۲ بامداد، عملیاتی در محور عنکوش در غرب رودخانه کرخه و جنوب غربی شهرستان شوش اجرا شد، اما به دلیل هشیاری، آمادگی و آتش شدید دشمن، رزمندگان موفق به نفوذ در مواضع آنان نشدند و پس از سه ساعت درگیری مجبور به عقب نشینی و استقرار در مواضع قبلی خود شدند.(۱)

در این عملیات، ۶ نفر از نیروهای خودی (۴ پاسدار و ۲ ارتشی) شهید(۲) و ۵۶ تن (۴۶ نفر از سپاه و ۱۰ نفر از نیروهای ارتش) زخمی شدند. ۵ نفر از نیروهایی که در خطوط مقدم عراقی ها نفوذ کرده بودند نیز مفقود شدند.(۳)

۲

یک جنگنده میگ عراقی در آسمان آبادان هدف آتش پدافند هوایی ایران قرار گرفت و در آن سوی اروندرود در خاک عراق سقوط کرد.(۴)

براساس اطلاعیه شماره ۴۶۵ ستاد مشترک ارتش، ۲ فروند میگ عراقی قصد بمباران آبادان را داشتند که یکی از آنها هدف قرار گرفت و دیگری آسمان منطقه را ترک کرد.(۵)

همچنین، درپی تشدید فعالیت های هوایی ارتش عراق و اجرای پروازهای شناسایی، فرمانده کل سپاه پاسداران به پدافند هوایی استان های خوزستان، آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی، کرمانشاه و ایلام درباره احتمال حمله هوایی عراق در روزهای ۳۰ و ۳۱ شهریور و اول مهر - که مقارن با سالگرد حمله عراق به ایران است - هشدار داد.(۶)

۳

به مناسبت هفته جنگ و اولین سالگرد حمله عراق به ایران، کارکنان ادارات کشاورزی و تعاون روستایی بروجرد و کارکنان مرکز خدمات کشاورزی این شهرستان از یک تا ۵ روز حقوق شهریورماه خود را برای کمک به مناطق جنگی اختصاص دادند.

علاوه براین، همه مدیران و رؤسای ادارات و سازمان های مستقل و دولتی استان سمنان نیز تصمیم گرفتند تا پایان جنگ یک روز از حقوق ماهیانه خود را برای کمک به جبهه ها اختصاص دهند.(۷)

تعدادی از واحدهای کارگری نیز کمک هایی را بدین شرح به جبهه های جنگ ارسال کردند: کارگران شرکت آکام فلز یک آمبولانس با تجهیزات کامل، مقداری برنج، لباس مردانه، کفش

۱- سند شماره ۰۲۱۷۳۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات دزفول به عملیات جنوب، ۳۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۹۸۴۲۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عنکوش (گزارش عملیات محدود در شوش)، ۳۰/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.
۲- علاوه بر این ۶ نفر، ۴ تن دیگر از مجروحان نیز در روزهای بعد در بیمارستان به شهادت رسیدند. (سند شماره ۰۰۵۲۲۲ مرکز

مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات - عملیات خوزستان به فرمانده سپاه خوزستان، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۱)

۳- سند شماره ۵۱۳۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات عملیات شوش به اطلاعات عملیات خوزستان، ۳۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۲۱۷۴۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۱۱؛ و - سند شماره ۵۳۸۵۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۴- روزنامه کیهان، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۶ ، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۳۵، ۳۱/۶/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۸۷، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۱۶؛ و - روزنامه صبح آزادگان، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۴.

۶- سند شماره ۵۳۸۳۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مرکز فرماندهی ستاد مرکزی سپاه (واحد طرح و برنامه ریزی عملیات) به سپاه مناطق آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی،کرمانشاه، ایلام و اهواز، ۲۶/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۷- روزنامه جمهوری اسلامی، ۳۱/۶/۱۳۶۰، صص ۴ و ۹؛ و - روزنامه کیهان، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.

زنانه و مردانه و مبلغ ۴۰۰,۰۲۳,۱ ریال به مناطق جنگی و مردم جنگ زده هدیه کردند؛ کارکنان

شرکت بوتان مبلغ ۷۲۱,۰۷۶,۳ ریال؛ کارکنان جهاد سازندگی ۳۵۱ تخته پتو، ۷۳ عدد کلمن و ۲ عدد یخدان و کارکنان جهاد سازندگی کرج ۱۰۰ عدد بشکه ۲۲۰ لیتری و ۲۰ دست لباس کار برای تعمیرکاران به جبهه ها ارسال کردند.(۱)

در همین حال در سومین روز از هفته جنگ، تعدادی از نیروهای داوطلب مردمی درقالب گروه های بسیج از شهرهای تبریز، محلات و الشتر (در استان لرستان)، پس از گذراندن دوره های آموزش نظامی عازم جبهه های جنگ شدند.(۲)

۱

وزارت بهداری آمار مجروحانی را که از آغاز جنگ تاکنون در بیمارستان های ۸ استان کشور بستری شده و تعدادی از آنان به دلیل مؤثر واقع نشدن معالجات به شهادت رسیدند، اعلام کرد. به گزارش خبرگزاری پارس آمار مذکور به این شرح است: -(۳)

۲

روزنامه انگلیسی تایمز در گزارشی به بررسی جنگ یک ساله ایران و عراق پرداخت. دردست گرفتن ابتکارعمل در جنگ توسط ایران و ضرورت لحاظ کردن شرط خروج نیروهای عراقی از خاک ایران در پیشنهادهای صلح برای متقاعدکردن جمهوری اسلامی به پذیرش آن موضوعاتی است که در این گزارش مورد توجه قرار گرفته است.

رادیو لندن بخش هایی از مطلب روزنامه تایمز را این طور نقل کرد: «تایمز معتقد است که سربازان ایرانی حملات و تجاوزات عراقی ها را خنثی کرده و هم اکنون ابتکارعمل را به دست

۱- روزنامه اطلاعات، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص ۱۱.

۲- روزنامه جمهوری اسلامی، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص ۴.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۵، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۳۰/۶/۱۳۶۰.

گرفته انـد. حس وطن پرستی مردم هنوز نیز در حکم نیرویی توانـاست که به گفته تایمز، علی رغم وجود اعتقادات مختلف سیاسـی می تواند عاملی مؤثر در بیرون راندن عراقی ها باشد. تایمز چنین

ادامه می دهـد: هرگونه پیشـنهاد صـلح میان دو کشور که امکان موفقیت در آن باشـد بایـد بر خروج کامل نیروهای عراقی از خاک ایران دلالت کنـد. همچنین محتوای این پیشـنهاد بایـد منعکس کننده خواست طرفین مبنی بر عدم فعالیت های خرابکارانه دو کشور علیه یکدیگر باشد. ... برای یک دولت منطقی در ایران که از کمک میانجی های بی طرف بهره مند باشد، نباید چندان دشوار باشد که پرزیدنت صدام را راضی به خروج نیروهای عراقی از خاک ایران بنماید، بدون آنکه دراین رابطه از وجهه و حیثیت عراق کاسته گردد.»(۱)

۱

در درگیری نیروهای خودی با افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب در روسـتای گلکان و محور بانه - سـردشت، شماری از این افراد کشته شدند، امروز همچنین نیروهای سپاه روستای میرآباد را پاک سازی کردند.

در یـک درگیری که بین نیروهـای سـپاه و پیشـمرگان مسـلمان کرد بـا افراد گروه های مسـلح غیرقانونی در روسـتای گلکان در ۱۴ کیلومتری محور دیواندره - سقز، رخ داد، یک نفر از افراد ضدانقلاب کشته شد و ۳ نفر نیز زخمی شدند. در این درگیری نیروهای سپاه آسیبی ندیدند.(۲)

نیروهای سپاه در عملیات دیگری، روستای میرآباد در ۱۵ کیلومتری شمال غربی نقده را پاک سازی کردند.(۳)

در محور بانه - سـردشت نیز خودرو حامل افراد مسـلح ضدانقلاب به وسیله یک فروند بالگرد ارتش هدف قرار گرفت و منهدم شد و سرنشینان آن نیز کشته شدند.(۴)

۲

در انفجـار مهیبی که در یـک خـانه تیمی در محله عبـاس آبـاد شـهر سـنندج رخ داد، ۳ نفر از افراد نظـامی سازمـان مجاهـدین خلق (منافقین) که از عاملان ترورها و انفجارهای این شهر بودند، کشته شدند.

به گزارش سـپاه پاسـداران، پس از وقوع انفجار، نیروهای سـپاه و پیشـمرگان مسـلمان کرد بی درنگ به محل حادثه رفتند و پس از بررسـی آنجا متوجه شدند، این افراد مشـغول ساخت بمب بوده اند که براثر انفجار کشته شده اند. به دلیل شدت انفجار اجساد هر ۳ نفر متلاشی شده بود، طوری که یکی از آنان قابل شناسایی نبود. براساس مدارک به دست آمده، کشته شدگان، عاملان ترور شهید حجت الاسـلام حسـین بـاقری معـاون دادسـتانی سـپاه سـنندج و شـهید حاج نبی خسـروی راننـده مـدیرکل آموزش وپرورش اسـتان کردستان بودند.

از این خانه تیمی چند قبضه اسلحه و مقداری مهمات ازجمله یک اسلحه ژ۳ (متعلق به شهید حسین باقری)، یک اسلحه ژ۳ (متعلق

۱- همان، ص۲ (ضمیمه)، رادیو لندن، ۳۰/۶/۱۳۶۰.

۲- روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۱۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۸۹، ۳/۷/۱۳۶۰، ص۲۲، سنندج - سپاه دیواندره.

۳- روزنامه کیهان، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۶، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۸، سنندج - خبرگزاری پارس، ۳۱/۶/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۱۴.

به یکی از پیشمرگان مسلمان کرد که چندی قبل افراد این خانه وی را خلع سلاح کرده بودند)، یک مسلسل یوزی، ۴ نارنجک جنگی و مقداری

مهمات و تجهیزات نظامی دیگر به دست آمد.

طبق مدارک موجود، این افراد با سازمان کومه له هم ارتباط داشتند. در این حادثه خسارت بسیاری به منزل مجاور این خانه وارد و یک زن نیز زخمی شد. در تحقیقات بعدی نیز ۳ نفر دستگیر شدند.(۱)

۱

ترور یکی از افراد متعهد و کشف یک خانه تیمی از حوادث امروز شهر تهران بود.

بعدازظهر امروز، دو موتورسوار مسلح یک کفاش به نام تقی فتاح بخش را که فردی متعهد و طرف دار انقلاب اسلامی بود، در خیابان نصرت تهران با اسلحه کلت هدف قرار دادند و به شهادت رساندند. ضاربان پس از این اقدام بی درنگ گریختند.(۲)

امروز همچنین پاسداران کمیته یک خانه تیمی را در خیابان زرتشت تهران شناسایی کردند و برای بازرسی به آنجا اعزام شدند. مأموران پس از محاصره این مکان با بلندگوی دستی از ساکنان خانه خواستند بدون درگیری خود را تسلیم کنند، اما آنان با مسلسل یوزی و اسلحه کمری به سوی پاسداران تیراندازی کردند. یکی از افراد این خانه ازطریق پشت بام خود را به منزل همسایه رساند و از آنجا با تیراندازی به سوی نیروهای کمیته، ۲ تن از پاسداران را مجروح کرد. درنهایت، پس از مدتی تیراندازی، یکی از این افراد کشته و دیگری مجروح و دستگیر شد. در بازرسی از این مکان یک مسلسل یوزی، چند کلت کمری کالیبر۴۵، تعداد زیادی انواع فشنگ، مواد منفجره و آتش زا و تعداد فراوانی نشریه و اعلامیه های سازمان به دست آمد.(۳)

۲

امروز نیز افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) اقداماتی را درقالب ترور، تیراندازی و پرتاب بمب در شهرهای مختلف کشور انجام دادند.

دو فرد مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق به قصد ترور آیت الله شیخ ابوالحسن شیرازی امام جمعه مشهد به سمت منزل وی تیراندازی کردند. با واکنش محافظان او که از نیروهای سپاه پاسداران بودند، یک نفر از مهاجمان کشته و دیگری درحالی که زخمی شده بود متواری گشت. از فرد کشته شده یک اسلحه ژ۳ به دست آمد.(۴)

در حادثه دیگری در این شهر، ۳ فرد مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق که در نزدیکی منزل علیرضا مولوی عضو ستاد سوخت رسانی شوراهای محلی شهر و رابط بازرگانی شورای منطقه ۱۰ این شهر کمین کرده بودند، او را با مسلسل یوزی به رگبار بسته و با شلیک ۷ گلوله به شهادت رساندند. سپس دو نفر از آنان اتومبیل پیکان این فرد را به سرقت بردند و نفر سوم با موتورسیکلت از محل گریخت.(۵)

۱- روزنامه کیهان، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - سند شماره ۵۴۸۶۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از منطقه۷ به تهران (فرماندهی سپاه)، ۳۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۲۵۷۵۵۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی ستاد منطقه۷ به فرماندهی ستاد مرکزی، ۳۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۱۸.

۲- روزنامه کیهان، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۵، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۶، تهران - خبرگزاری پارس، ۳۰/۶/۱۳۶۰.

۳- روزنامه اطلاعات، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۸۸، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۱۴، تهران؛ و - روزنامه کیهان، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۲؛ و - روزنامه اطلاعات، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۲.

۴- روزنامه اطلاعات، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۴.

۵- همان؛ و - روزنامه کیهان، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۳.

همچنین، سه فرد مسلح با استفاده از یک اتومبیل بنز مسروقه پس از حمله به مغازه خواربارفروشی فردی متعهد در شهر مشهد، یکی از ساختمان های سپاه پاسداران را به رگبار

بستند. این افراد که لباس پاسداران را به تن کرده و صورت هایشان را پوشانده بودند، پس از تیراندازی به این ساختمان متواری شدند. این اقدام تلفات جانی نداشت.(۱)

در تایباد، سرنشینان یک موتور درحالی که صورت هایشان را پوشانده بودند، با اسلحه کلاشینکف به سمت ۲ پاسدار تیراندازی کردند. در این حادثه یکی از پاسداران به نام عباس ملکی به شهادت رسید و دیگری زخمی شد، مهاجمان نیز گریختند. با پیگیری این واقعه، یک خانه تیمی کشف شد و ۵ نفر دستگیر شدند. از این مکان یک مسلسل یوزی و تعدادی فشنگ، یک تفنگ خفیف، یک اسلحه خودکار، یک نارنجک، یک ماشین تایپ و تعداد زیادی اعلامیه مربوط به سازمان مجاهدین خلق به دست آمد.(۲)

در قوچان، چند تن از افراد وابسته به گروه های مسلح ضدنظام پس از پرتاب یک بمب دست ساز به داخل ساختمان انجمن اسلامی شهر در یک خیابان اقدام به تیراندازی هوایی کردند و سپس گریختند.(۳)

در اصفهان فردی که لباسی شبیه پاسداران به تن داشت، هدف حمله دو موتورسوار مسلح قرار گرفت و از ناحیه گردن مجروح شد، ضاربان نیز متواری شدند.(۴)

در حادثه دیگری، شهردار زنجان هنگامی که با اتومبیل درحال عبور از میدان انقلاب این شهر بود، هدف سوءقصد عوامل مسلح گروه های معارض قرار گرفت، اما آسیبی ندید و گلوله ها به ماشین وی اصابت کرد(۵)

در بابلسر نیز به یکی از افراد متعهد شهر سوءقصد شد، اما وی به دلیل دستپاچگی مهاجمان آسیبی ندید. یکی از مهاجمان دستگیر و دیگری متواری شد.(۶)

در بابل هم یک نارنجک و یک بمب دست ساز به منزل یکی از افراد متعهد شهر در خیابان دارالشفا پرتاب شد که انفجار آنها خسارتی درپی نداشت.(۷)

۱

در درگیری بین نیروهای سپاه و افراد سازمان مجاهدین خلق در رشت و خرم آباد، ۲ نفر از افراد سازمان کشته و یک نفر مجروح شد.

امروز یکی از افراد مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، با شلیک گلوله ماشین گشت سپاه پاسداران را در محله حسین آباد رشت هدف قرار داد. در این حادثه یک پاسدار سپاه مجروح شد. ضارب که قصد فرار داشت براثر تیراندازی متقابل مأموران کشته شد.(۸)

در خرم آباد نیز در عملیاتی که با همکاری سپاه و مردم در کوه های اطراف شهر اجرا شد، یک نفر از افراد وابسته به گروه های مسلح کشته و یک نفر دیگر مجروح و دستگیر شد.(۹)

۱- همان.

۲- سند شماره ۰۴۹۲۳۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه مشهد به فرماندهی سپاه مرکز، ۱/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۶، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۳۶، تایباد - خبرگزاری پارس، ۳۱/۶/۱۳۶۰.

۳- سند شماره ۰۴۹۲۳۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۴- روزنامه صبح آزادگان، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۱۱.

۵- روزنامه کیهان، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۶- . سند شماره ۵۴۸۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد منطقه۳ به فرماندهی ستاد مرکز، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.

۷- روزنامه کیهان، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه اطلاعات، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۸- روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه کیهان، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۳.

۹- سند شماره ۳۲۸۴۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از معاون سیاسی و اداری استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۳۰/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۱

امروز یک بمب بسیار قوی نیم ساعت قبل از انفجار در خیابان طالقانی شهر شیراز، کشف و به کمک مأموران شهربانی خنثی شد.

این بمب که در یک بسته کتاب و با استفاده از ۳ عدد بمب دست ساز با باروت سیاه، باطری و تله قطع فشار از نوع شیمیایی و با قدرت تخریبی بسیار، جاسازی شده بود، در محلی پر رفت وآمد قرار گرفته بود که یکی از عابران به آن مشکوک شد و مأموران را از وجود آن مطلع کرد.(۱)

در میدان انقلاب شهر اصفهان نیز مردم بمبی را که در داخل یک ساک قرار داده شده بود، کشف و مأموران را از وجود آن مطلع کردند. با تلاش نیروهای سپاه بمب خنثی شد.(۲)

۲

چند خانه تیمی در ملایر، آستارا، لنگرود، اراک، رشت و اصفهان کشف شد و تعدادی اسلحه و مقادیری مهمات و مواد منفجره از این اماکن به دست آمد، ۱۴ نفر نیز دستگیر شدند.

در ملایر، با کشف یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، یک نفر از افراد سازمان دستگیر شد. از این مکان ۲ اسلحه ژ۳، یک کلت کالیبر۴۵، ۳ بمب دست ساز، تعداد زیادی فشنگ ژ۳ و رولور، مقدار فراوانی وسایل اولیه ساخت بمب، جزوه های آموزشی ساخت بمب های دستی و فرستنده رادیو و کتاب ها و نشریات سازمانی به دست آمد.(۳)

در آستارا نیز یک خانه تیمی کشف شد؛ این خانه متعلق به یکی از افراد اصلی سازمان در این شهر بود که در ترور شهید مرحبا معاون دادسرای انقلاب اسلامی آستارا، نقش داشت. از این مکان یک قالب مواد منفجره، مقداری فتیله انفجاری، چاشنی الکتریکی، یک بمب دستی، تعدادی فشنگ و مهمات اسلحه های گوناگون، تعدادی کتاب آموزش نظامی و کتاب ها و نشریات سازمانی متعدد دیگر به دست آمد.(۴)

همچنین در لنگرود، از منزل یک نفر ۲ کلت و مقادیری مهمات به دست آمد صاحب خانه نیز دستگیر شد.(۵)

در اراک هم افراد سپاه پاسداران این شهر از داخل یک منزل ۲ بی سیم با برد یک کیلومتر کشف کردند.(۶)

در رشت نیز از یک خانه تیمی ۴۰ بمب دست ساز به همراه مقادیر فراوانی دارو به دست آمد.(۷)

در اصفهان هم ۲ خانه تیمی کشف شد و ۵ نفر از هواداران سازمان در این دو مکان دستگیر شدند. ۷ نفر دیگر هم در سطح این شهر شناسایی و دستگیر شدند.(۸)

۱- روزنامه کیهان، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

۲- روزنامه صبح آزادگان، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۱۱.

۳- همان.

۴- همان؛ و - سند شماره ۵۴۸۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران منطقه۳ به ستاد مرکزی (مرکز فرماندهی)، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۱؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۴.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۶، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۳۶، لنگرود - خبرگزاری پارس، ۳۱/۶/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۵۴۸۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۱.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۵، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۶، اراک - خبرگزاری پارس، ۳۰/۶/۱۳۶۰.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۶، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۳۶، رشت - خبرگزاری پارس، ۳۱/۶/۱۳۶۰.

۸- روزنامه صبح آزادگان، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۱۱.

۱

شماری از افراد فعال وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، پیکار و پیشگام در خلخال، رودسر و خمینی شهر دستگیر شدند. در همین حال ۱۰ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق در صومعه سرا با اظهار ندامت و سپردن تعهد از زندان آزاد شدند.

در شهر خلخال و بخش گیوی اردبیل، ۵ نفر از اعضای سازمان های پیکار و پیشگام و ۳ نفر از افراد فعال سازمان مجاهدین خلق شناسایی و بازداشت شدند.(۱)

در شهرستان رودسر نیز ۲ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق در حین پخش اعلامیه شناسایی و دستگیر شدند.(۲)

از سوی دیگر امروز در صومعه سرا (از توابع استان گیلان) ۱۰ نفر از هواداران این سازمان با اظهار ندامت و دادن تعهد از زندان آزاد شدند و یکی از اعضای سازمان چریک های فدایی خلق (اکثریت) که کاندیدای این سازمان در انتخابات مجلس شورای اسلامی بود، خود را به سپاه پاسداران این شهر معرفی کرد.(۳)

سپاه پاسداران خمینی شهر نیز امروز در اطلاعیه ای اعلام کرد: در دو ماه گذشته، ۷ خانه تیمی و ۲ باغ که مرکز فعالیت های تشکیلاتی سازمان مجاهدین خلق بود، کشف شد و ۵۱ نفر از اعضا و هواداران این سازمان دستگیر شدند. هنگام کشف این خانه ها، علاوه بر دستگیری رهبر غیربومی سازمان در این شهر، تعداد زیادی کتاب و نشریه کشف و ضبط شد.(۴)

۲

حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس شورای اسلامی، در آخرین روز سفر به مالزی با شرکت در نشستی خبری به پرسش های خبرنگاران درباره دلایل سفر به کره شمالی و مالزی، برگزاری اجلاس غیرمتعهدها در بغداد، میانجیگری مالزی میان ایران و عراق و شایعه خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی پاسخ گفت.

رئیس مجلس شورای اسلامی با رد احتمال شرکت ایران در اجلاس آتی غیرمتعهدها در بغداد، خواستار تشکیل یک دادگاه بین المللی برای تعیین و معرفی متجاوز در جنگ ایران و عراق شد. وی همچنین ضمن تکذیب خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی، از نقش ارتش در جنگ تمجید کرد.

روزنامه کیهان بخش هایی از این نشست خبری را در شماره امروز خود درج کرده است: «سؤال: چرا به جمهوری دمکراتیک خلق کره مسافرت کردید؟

جواب: آن کشور اولین کشوری بود که بعد از انقلاب موضع خوبی نسبت به جمهوری اسلامی ایران داشت، مخصوصاً درارابطه با جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، بهترین موضع گیری ها را به عمل آورد و ما از آنها راضی هستیم. مقامات آن کشور دو سال بود که از

۱- روزنامه کیهان، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۲- روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۳.

۳- سند شماره ۵۴۸۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۲؛ و - سند شماره ۱۷۴۴۸۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (چالوس) به فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ستاد مرکزی، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۵۴۸۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۲.

۴- روزنامه اطلاعات، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۴.

ما دعوت برای چنین سفری به عمل آورده بودند و ما می خواستیم از نزدیک کشور کمونیستی کره؛ وضع مردم و نقاط ضعف و قوت سیستم آن را ببینیم.

سؤال: آیا به کنفرانس غیرمتعهدها در بغداد نماینده ای خواهید فرستاد؟

جواب: خیر. تا رژیم صدام در عراق هست، در هیچ کنفرانسی در بغداد شرکت نمی کنیم، زیرا این رژیم جنگ خانمان سوز را علیه ما شروع کرد و باعث کشتار هزاران مسلمان در دو کشور عراق و ایران شد و ثروت کشور عراق، خرج ابزار جنگی علیه ایران گردید.

سؤال: آیا آمدن شما به مالزی برای این است که می خواهید دولت این کشور نقشی در میانجیگری بین ایران و عراق بازی کند؟

جواب: خیر. ما چنین نظری نداشتیم، ولی رئیس مجلس شما این مسئله را مطرح کرد، زیرا دولت شما در یکی از کنفرانس های تشکیل شده برای صلح، نماینده ای دارد. البته، ما مایلیم این جنگ هرچه زودتر تمام شود، اما می گوییم که جنگ را صدام شروع کرده و در خاک ما آمده است. دشمن باید بدون قیدوشرط از خاک ما خارج شود و ما هم درحال دفاع از خود هستیم و با یک دزد مذاکره نمی کنیم، صدام باید بیرون برود و به جنایاتش رسیدگی بشود. به همین دلیل، من از مسئولین شما نخواستم که دراین رابطه کاری انجام دهند، بلکه باید یک دادگاه اسلامی و جهانی به این مسئله رسیدگی کند و ببیند متجاوز چه کسی است و او را محکوم نماید. این را هم اضافه کنم که ما خیلی زود عراق را از کشورمان خارج خواهیم کرد و امروز خبرهای خوبی دراین مورد شنیدیم.

سؤال: بنی صدر گفته است که دولت ایران نمی خواهد جنگ تمام شود، چون اگر ارتش فارغ شود برای رژیم خطرناک است.

جواب: بنی صدر همین دروغ ها را گفت که مردم او را از کشور بیرون کردند. ارتش ما یکی از افتخارات ماست که قاطعانه درحال دفاع از کشور است. ما امیدواریم که این ارتش از جنگ فارغ شود و در سازندگی شرکت کند. اگر

ارتش ما آن طور بود، الآن هم نمی جنگید. بدنه ارتش ما از جوانان مسلمان ایران تشکیل شده، از فرزندان کشاورزان و کارگران که حتی در زمان شاه نیز علیه مردم نجنگیدند و به فرمان امام خمینی از پادگان ها خارج شدند. بنی صدر آن روزها به دروغ می گفت که ارتش طرف دار من است و اگر من بروم ارتش اقدام به شورش می کند، ولی دیدیم دروغ بود و شما مطمئن باشید که ارتش ایران از مردم ایران جدا نیست. بنی صدر ۹ ماه وقت ارتش ما را تلف کرد، ولی از روزی که او فرار کرده ما ضربات کاری به دشمن زده ایم و یکی از آنها دیروز بود که ۵۰ تانک عراقی را سالم به غنیمت گرفتیم.

سؤال: آیا از اسرائیل اسلحه ای خریداری کردید؟

جواب: هرگز. ما نیازی به خرید اسلحه از اسرائیل نداریم. ما روز جهانی قدس را اعلام کرده ایم و تمام توان خود را علیه اسرائیل به کار خواهیم گرفت. مطمئن باشید اگر روزی بنا باشد از اسرائیل اسلحه بخریم زودتر از آن با عراق صلح خواهیم کرد! ما اصولاً نیازی به خرید اسلحه نداریم. به اندازه زیاد اسلحه دراختیار داریم و ازنظر مهمات نیز هیچ کمبودی نداریم، چون در کشور ما تولید می شود و اگر هم نیازی به خریدن آنها باشد آن قدر کشورهای اروپایی وجود دارند که برای فروش با یکدیگر رقابت می کنند.»(۱)

۱

صالح رفعت عضو کمیته سیاسی جبهه دمکراتیک برای آزادی فلسطین، در دیدار با هیئت ایرانی شرکت کننده در نشست بین المجالس در کوبا ضمن محکوم کردن حمله عراق به ایران، خواستار خروج بدون قیدوشرط عراق از خاک ایران شد و بر پذیرش انقلاب اسلامی به عنوان یک راهبرد اصولی تأکید کرد.

وی در این دیدار با اشاره به حمایت این جبهه از انقلاب اسلامی گفت: «جبهه دمکراتیک برای آزادی فلسطین همیشه پشتیبان انقلاب اسلامی بوده و هست. ما انقلاب اسلامی ایران را بزرگ ترین ضربه برای ازبین بردن امپریالیسم در منطقه می دانیم.»

صالح رفعت خواستار خروج بدون قیدوشرط متجاوز شد و این جنگ را بزرگ ترین خدمت به امریکا و ارتجاع منطقه خواند و افزود: «به منظور همین موضع گیری ما بود که دفتر ما در عراق بسته شد و تعدادی از اعضای دفتر دستگیر و زندانی شدند که عده ای از آنها هنوز هم در زندان عراقی ها به سر می برند.»

وی در ادامه خاطرنشان کرد: «ما حمایت از انقلاب اسلامی ایران را به عنوان یک استراتژی اصولی پذیرفته ایم و به دلیل حمایتش در داخل جبهه آزادی بخش فلسطین دچار مشکلات شده ایم. ما به عنوان یک جبهه از جبهه های مشترک سازمان آزادی بخش فلسطین هیچ گاه رضایت نمی دادیم که سازمان آزادی بخش فلسطین به عنوان یک واسطه بین متجاوز و مورد تجاوز

۱- روزنامه کیهان، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۱۴.

واقع شـده دخالت کنند. خصوصاً ما معتقد بودیم که متجاوز را باید محکوم کرد. ما از سازمان آزادی بخش فلسطین خواستیم شـما از ایران حمـایت کنیـد، ولی خودخواهی هـای شخصـی که در داخـل سازمان آزادی بخش هست، نگـذاشت که پیشـنهاد ما طرح و تصویب شود.»(۱)

۱

درپی دستگیری تعدادی از دانشجویان ایرانی در هند، کاردار جمهوری اسلامی ایران با معاون وزیر امور خارجه آن کشور دیدار و ضمن اعتراض به این اقدام پلیس هند خواستار مداخله مقامات هندی دراین باره و آزادی دانشجویان شد.

به گزارش روزنـامه کیهـان، کاردار ایران در این دیـدار انگیزه دانشـجویان دسـتگیرشده را اعتراض به چاپ چنـد آگهی با مضامینی علیه انقلاب اسلامی در چند روزنامه محلی ذکر کرد.

این روزنامه با اعلام این خبر افزود: به تازگی وزیر اوقاف عراق و چند مقام دیگر این کشور از چند شهر هندوستان بازدید کرده اند و به گفته منابع آگاه، براساس برنامه ریزی آنان آگهی های سفارشـی سـفارت عراق در دهلی نو با عنوان خبر در این نشریات چاپ شده است.

خـبرگزاری جمهـوری اسـلامی نیز دراین بـاره گزارش داد: کـاردار ایران در این دیـدار اعلاـم کرد که پلیس پونـا هیـچ دلیلی برای دسـتگیری دانشـجویان نداشته و فقط به بهانه بی انضباطی آنان چنین اقدامی کرده است و معاون وزیر امور خارجه هند نیز برای حل این مشکل قول مساعدت داده است.

بـا تلاـش کاردار ایران و دخالت مقامات وزارت امور خارجه هنـد، ۲۵ نفر از دانشـجویان ایرانی آزاد شدنـد و مقامات پلیس وعـده دادند در طول روز آینده سایر بازداشت شدگان را هم آزاد کنند.

در همین حال، امروز دانشـجویان مسـلمان با برپایی تظاهراتی در شـهر دانشـگاهی پونا، اقـدام پلیس هند را محکوم کردند. در پایان این راه پیمایی قطعنامه ای مبنی بر هماهنگی و همکاری پلیس هند با گروه های مخالف جمهوری اسـلامی ایران قرائت شد و سپس متن آن که به سه زبان چاپ شده بود، توزیع گردید.(۲)

ص:۹۵۸

۱- روزنامه جمهوری اسلامی، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۲- روزنامه کیهان، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشـریه گزارش های ویژه، شـماره ۱۸۶، ۱/۷/۱۳۶۰، صص ۲۰ و ۲۱، دهلی نو - خبرگزاری پارس، ۳۰/۶/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ سه شنبه ۳۱ شهریور ۱۳۶۰ ۲۳ ذیقعده ۱۴۰۱ ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

ارتش عراق امروز شهرهای اهواز، آبادان و پاوه را هدف حملات هوایی و توپخانه ای خود قرار داد.

چهار جنگنده عراقی در ساعت ۱۰ و سه هواپیمای دیگر در ساعت ۱۱ صبح، حوالی اهواز را بمباران کردند که تلفات و خساراتی به بار نیاورد.(۱)

همچنین توپخانه سنگین ارتش عراق صبح و بعدازظهر امروز در چند نوبت، شهر اهواز را گلوله باران کرد. براثر این حملات ۴ نفر از اهالی شهر شهید و ۱۲ نفر هم مجروح شدند. علاوه براین، یک محله عرب نشین در حوالی کوت عبدالله در حومه اهواز نیز هدف گلوله های توپ ارتش عراق قرار گرفت و درنتیجه تعدادی از خانه های مردم تخریب شد و یک دختربچه ده ساله به نام حبیبه بیت لفته نیز به شهادت رسید.(۲)

از سوی دیگر امروز آبادان هم زیر آتش توپخانه های ارتش عراق قرار داشت. براثر اصابت گلوله های توپ، چند نقطه شهر دچار آتش سوزی شد و به ۲ منزل در خیابان احمدآباد و یک منزل در خیابان زابل خسارت هایی وارد آمد، همچنین یک نفر به شهادت رسید و چند نفر مجروح شدند.(۳)

در جبهه غرب نیز پاوه هدف گلوله باران توپ های دوربرد دشمن قرار گرفت. اصابت ۷ گلوله توپ به این شهر موجب تخریب یک منزل مسکونی شد، اما تلفات جانی درپی نداشت.(۴)

۲

امکان ملاقات خانواده اسیران عراقی با آنان در ایران فراهم شد.

فرمانده کل سپاه پاسداران با اعلام این خبر گفت: «براساس هماهنگی هایی که با وزارت امور خارجه انجام شده مقدمات و امکاناتی فراهم شده [که] خانواده های اسیران عراقی بتوانند با آنان دیدار کنند تا ببینند با اسرای آنها در ایران چگونه رفتار می شود و بعد هم از اسرای ما در عراق دیدن کنند و ببینند دولت عراق چگونه اسرای ما را زیر شکنجه و کتک وادار به دراختیارگذاشتن اطلاعات کرده است.» محسن رضایی افزود: «البته ممکن است دولت عراق با این درخواست

۱- سند شماره ۳۸۴۹۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سپاه پاسداران، ۱/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.
۲- روزنامه کیهان، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۲.
۳- همان؛ و - سند شماره ۴۱۹۴۹۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان (اهواز) به استاندار خوزستان، ۱/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه صبح آزادگان، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۴.
۴- سند شماره ۱۴۴۸۴۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: خلاصه اطلاعاتی، شماره ۲۴، ستاد پاسداران غرب (اطلاعات عملیات)،

۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۲؛ و – سـند شماره ۰۴۹۲۴۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سـپاه منطقه۷ (کرمانشاه) به فرماندهی سپاه مرکز، ۱/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

مخالفت کند، ولی خانواده های اسرا باید بر درخواستشان پافشاری کنند تا بتوانند با آنان ملاقات نمایند.»(۱)

از سوی دیگر، امروز ۱۳۰ نفر از اسیران عراقی که در روزهای ۲۸ و ۲۹ شهریور در جبهه های سوسنگرد و هویزه، به اسارت درآمده اند، با قطار وارد تهران شدند و به محل اقامت خود انتقال یافتند.

نماینده ستاد مشترک ارتش در ایستگاه راه آهن خطاب به این افراد گفت: «شما از هم اکنون به عنوان برادران ما به شمار می آیید و ما این اطمینان را به خانواده هایتان می دهیم که شما در زیر سایه اسلام و در پناه جمهوری اسلامی ایران قرار خواهید گرفت.»(۲)

۱

رژیم عراق حدود ۵۰۰ نفر از عراقی های ایرانی الاصل را، که عموماً از اکراد هستند، ازطریق منطقه مرزی جوانرود از این کشور اخراج کرد.

خبرگزاری پارس دراین باره گزارش داد: این خانواده ها که با کمپرسی تا نزدیکی مرز انتقال یافتند و سپس در این منطقه رها شدند، پس از حدود ۲۴ ساعت راه پیمایی خود را به مرز رساندند و نیروهای سپاه پاسداران با کمک اهالی منطقه مرزی جوانرود آنان را به داخل ایران آوردند و اسکان دادند. گفتنی است چند کودک خردسال در راه پیمایی ۲۴ ساعته این افراد تا مرز، جان خود را از دست دادند.(۳)

۲

هم زمان با افزایش تعداد پرواز هواپیماهای نظامی عراق، مسئولان عراقی چندین فروند بالگرد مجهز به موشک های ضدتانک از ایتالیا خریداری کردند.

معاون فرمانده نیروی هوایی ارتش عراق ادعا کرد تعداد پرواز هواپیماهای نظامی و خلبانان عراق نسبت به گذشته افزایش یافته و این نیرو می تواند بر همه جبهه های ایران مسلط باشد. خبرگزاری عراق نیز مدعی شد در چند روز اخیر هواپیماهای عراقی با فروریختن ۱۰۰۰ بمب

ص:۹۶۲

۱- روزنامه کیهان، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۲.

۲- همان، ص۱۴؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۲.

۳- روزنامه کیهان، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۸۸، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۲۳، کرمانشاه.

در آبادان، سوسنگرد و سرپل ذهاب هزاران نفر از نیروهای ایرانی را کشته اند.(۱)

در همین حال ستاد مشترک ارتش در گزارشی اعلام کرد: تعداد هواپیماهای نظامی عراق حتی پروازهای شبانه نسبت به گذشته افزایش یافته است. ساعت ۱۱ امروز، یکی از چهار جنگنده عراقی که درحال گشت زنی در آسمان عراق بود، به اشتباه مواضع تیپ۴۹ و برج های دیدبانی عراق در غرب اروند را هدف قرار داد و خساراتی را به بار آورد. این هواپیما با آتش سلاح های پدافند ضدهوایی عراق مواجه شد و ناچار منطقه را ترک کرد.(۲)

گزارش دیگری از ستاد مشترک ارتش حاکی است: ارتش عراق پس از خرید تعدادی بالگرد سیکورسکی از کشور ایتالیا، ۱۲۰ تن از خلبانان خود را برای گذراندن دوره آموزشی کار با این نوع بالگرد، که مجهز به ۱۲ موشک ضدتانک می باشد، به ایتالیا اعزام کرده است.(۳)

۱

ارتش عراق متولدین سال ۱۹۵۵ احتیاط رزمی را برای خدمت در واحدهای زرهی به خدمت فراخواند.

به گزارش منابع اطلاعاتی ارتش جمهوری اسلامی ایران، تاریخ اعزام این افراد ۱۰ آبان ۱۳۶۰ اعلام شده بود، اما به دلیل کمبود نیرو در رسته های زرهی ارتش عراق اعزام این افراد جلو افتاد.(۴)

درحالی که مسئله کمبود نیرو یکی از معضلات پیش روی ارتش عراق است، سیر پناهندگی نظامیان عراق به ایران همچنان ادامه دارد، در این راستا امروز هم یک سرباز عراقی با عبور از خط مقدم خود را به نیروهای سپاه در جبهه کرخه کور معرفی کرد و پناهنده شد.(۵)

۲

در حمله گروه های مسلح ضدانقلاب به نیروهای جمهوری اسلامی در محور میاندوآب - مهاباد و پیرانشهر ۲ نفر شهید شدند و یک پاسدار نیز مجروح شد. همچنین ۶ روستا در مناطق کردنشین پاک سازی و تعدادی اسلحه کشف و ضبط شد.

در محور میاندوآب - مهاباد، نیروهای خودی در ۱۰ کیلومتری میاندوآب هدف حمله افراد گروه های مسلح غیرقانونی قرار گرفتند و با آنها درگیر شدند. در این درگیری دوساعته، یک افسر ارتش به نام ستوان ذوالفقاری به شهادت رسید.(۶)

در پیرانشهر نیز عده ای از افراد ضدانقلاب شبانه به نیروهای سپاه پاسداران حمله کردند، اما با واکنش و تیراندازی متقابل نیروهای خودی از محل گریختند. در این حادثه یک پاسدار به نام سید حسن حسینی به شهادت رسید و یک پاسدار نیز زخمی شد.(۷)

از سوی دیگر، خبرگزاری پارس در گزارشی اعلام کرد: در چهار روز اخیر، ۶ روستا در محورهای سنندج - کامیاران و سنندج - دهگلان و قروه با تلاش نیروهای سپاه پاک سازی شده است. در این روستاها ۵ کلت، یک اسلحه برنو، یک قبضه اسلحه ام۱ و ۲۰ اسلحه شکاری کشف و ضبط گردید.(۸)

۱- سند شماره ۱۳۸۴۹۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۲ ، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۷، بیروت - خبرگزاری فرانسه، ۳۱/۶/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۱۳۸۵۰۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۱۳۸۴۸۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی) ۳۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- سند شماره ۱۳۸۴۱۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۲۷/۶/۱۳۶۰؟، سند تک برگی.

۵- سند شماره ۵۳۸۵۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اهواز به تهران (اطلاعات و فرماندهی)، ۳۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- سند شماره ۵۳۸۴۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه مهاباد به فرماندهی ستاد مرکز، ۳۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۱۲.

۷- روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۱۲؛ و - روزنامه کیهان، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۲.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۸۹، ۳/۷/۱۳۶۰، ص۲۲، سنندج.

۱

درحالی که با تلاش نیروهای مشترک سپاه پاسداران، ارتش و پیشمرگان مسلمان کرد، بخش عمده ای از مناطق کردنشین غرب کشور در استان های کردستان و آذربایجان غربی از وجود گروه های مسلح غیرقانونی پاک سازی شده و امکان ارائه خدمات فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی در اغلب این مناطق مانند سایر نقاط کشور فراهم شده است، دفتر سیاسی حزب دمکرات کردستان در آستانه اول مهرماه و بازگشایی مدارس در سراسر کشور، در حرکتی کاملاً تبلیغاتی، نمایشی و درعین حال انفعالی با انتشار اطلاعیه ای اعلام کرد که تصمیم به بازگشایی مدارس و فرستادن نوجوانان کرد به کلاس های درس گرفته است!

حزب دمکرات در این اطلاعیه با بیان اینکه این حزب دمکرات است که مدارس را باز کرده است و مردم نیز باید فرزندان خود را به مدرسه بفرستند، مدعی شد که جمهوری اسلامی ایران می کوشد به جای توسعه بهداشت و افزایش آگاهی های مردم، آنها را در بی خبری و جهل نگه دارد و از تأمین امکانات بهداشتی برایشان شانه خالی کند. این ادعاها درحالی مطرح می شود که دولت جمهوری اسلامی ایران و وزارت آموزش وپرورش مسئولیت تأمین فضای آموزشی، کتاب های درسی، استخدام و به کارگیری کادر اداری و آموزشی را بر عهده دارند و تمهیدات لازم را برای بازگشایی مدارس به ویژه در مناطق کردنشین غرب کشور اندیشیده اند.(۱)

۲

به دنبال درگیری سربازان ارتش ترکیه با تعدادی از اکراد عراقی در یکی از مناطق مرزی ترکیه و انعکاس این خبر در رسانه های غربی با عنوان درگیری سربازان ایران و ترکیه در مرز مشترک دو کشور، سخنگوی وزارت امور خارجه ایران در گفت وگو با خبرگزاری پارس اعلام کرد: به احتمال قوی این درگیری را عده ای از افراد ضدانقلاب در حین فرار به منظور خدشه واردکردن به روابط بین دو کشور جمهوری اسلامی ایران و ترکیه به راه انداخته اند. وی افزود: «ما هنوز مشغول تحقیق و بررسی این مسئله هستیم و به محض روشن شدن قضیه، جریان را به اطلاع دولت ترکیه و مردم ایران خواهیم رساند.»(۲)

۳

در یک ترور در قائم شهر و ۳ مورد درگیری بین پاسداران و عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و چریک های فدایی خلق در تبریز، لاهیجان و شیراز، یک معلم و یک پاسدار شهید و ۴ نفر از مهاجمان کشته شدند.

۵ تن از افراد مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق یک معلم را ترور و به شهادت رساندند. ضاربان پس از این اقدام، به جنگل های اطراف گریختند، اما نیروهای سپاه آنها را دستگیر کردند.(۳)

۱– خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۶، ۱/۷/۱۳۶۰، صص ۹ و ۱۰ ضمیمه، رادیو صدای کردستان ایران، ۳۱/۶/۱۳۶۰.

۲– خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۸۷، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۷.

۳- سند شماره ۵۴۸۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد منطقه۳ به فرماندهی ستاد مرکز، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۲.

در درگیری مسلحانه میان افراد یک تیم عملیات نظامی سازمان مجاهدین خلق و نیروهای سپاه پاسداران در خیابان سرلک تبریز، یک پاسدار به نام کاظم رفیعی به شهادت رسید و ۲ نفر از اعضای این سازمان کشته شدند. از این افراد ۲ کلت کمری به دست آمد.(۱)

در روستای لسمجان از توابع لاهیجان نیز درپی گزارش های مردمی، نیروهای سپاه پاسداران، برای دستگیری یکی از اعضای فعال سازمان چریک های فدایی خلق(اقلیت) به منزل این شخص مراجعه کردند، اما به محض رسیدن به آنجا، هدف حمله و تیراندازی قرار گرفتند. در تیراندازی متقابل فرد مذکور کشته شد. از این شخص، یک مسلسل سبک با ۲ خشاب پر، یک دوربین شکاری با آرم ژاندارمری، طرح حمله به پایگاه مقاومت بسیج روستا، چند طرح ترور، گزارش کار روزانه و تعدادی اسناد و مدارک سازمانی به دست آمد.(۲)

در شیراز نیز ۲ تن از افراد سازمان مجاهدین خلق به چادر نیروهای مقاومت بسیج مسجد شاه قیس، که به منظور جمع آوری هدایا و کمک های مردم به جبهه های جنگ برپا شده بود، حمله کردند. در این حادثه، اسلحه یکی از مهاجمان پس از شلیک دو گلوله گیر کرد و وی درحالی که قصد فرار داشت، هدف گلوله نیروهای بسیج قرار گرفت و کشته شد. نفر دوم نیز که سوار بر موتور بود، پس از پرتاب یک نارنجک به سمت نیروهای بسیج گریخت. در این درگیری به نیروهای بسیج آسیبی نرسید.(۳)

گفتنی است در چند روز گذشته، هواداران سازمان مجاهدین خلق در شیراز با انتشار اعلامیه های دست نویس با عنوان "شورای ملی مقاومت" مسئولیت پرتاب چند بمب دستی و چند انفجار کوچک و بزرگ را بر عهده گرفتند. چند اعلامیه نیز ازطریق پست به سپاه پاسداران ارسال شد.(۴)

۱

۲۹ تن از اعضای فعال سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در شهرهای مختلف کشور شناسایی و دستگیر شدند.

در بندر انزلی، ۴ فرد مسلح که قصد ترور ۲ پاسدار را داشتند با واکنش به موقع یک رهگذر در اجرای عملیات خود ناکام ماندند و با اتومبیل از محل دور شدند. با پیگیری نیروهای سپاه پاسداران و ژاندارمری هر ۴ مهاجم در منطقه حسن رود دستگیر شدند. از محل زندگی این افراد ۲ سلاح ژ۳، ۴۰۰ فشنگ، ۸ خشاب و ۲ نارنجک به دست آمد.(۵)

در حادثه دیگری در همین شهر، ۲ تن از افراد مؤثر سازمان مجاهدین خلق که رهبری عملیات های نظامی را در بندر انزلی به عهده داشتند، دستگیر شدند. از خانه تیمی این افراد مقادیری مواد منفجره و نارنجک کشف شد.(۶)

همچنین با اجرای عملیاتی برنامه ریزی شده، ۱۵ تن از افراد فعال این سازمان در

۱- روزنامه کیهان، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۶ ، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۳۶، ۳۱/۶/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۴۳۶۴۹۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (چالوس) به سپاه پاسداران

انقلاب اسلامی ستاد مرکزی (مرکز فرماندهی)، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۱.

۳- روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۳.

۴- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۸، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۳.

۵- روزنامه اطلاعات، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۴.

۶- سند شماره ۵۴۸۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

استان های گیلان و مازندران شناسایی و دستگیر شدند. ۲ تن از آنان در ترور یکی از افراد متعهد منطقه به نام شهید یعقوب مشایخی و سایر آنها در عملیات های پرتاب بمب دست ساز شرکت داشتند.(۱)

علاوه براین امروز، ۳ تن از اعضا و هواداران سازمان مجاهدین خلق در ایلام و ۵ تن نیز در دره شهر شناسایی و دستگیر شدند. ۲ تن از دستگیرشدگان در ایلام، از افراد اصلی سازمان در منطقه می باشند.(۲)

۱

دو بمب در مشهد کشف و خنثی شد. همچنین در اقدامات خرابکارانه افراد مسلح در همدان، یک نفر زخمی شد و خساراتی به بار آمد. از یک خانه تیمی در تهران نیز مقداری مهمات به دست آمد.

در مشهد، ۲ نارنجک جنگی که در خیابان امام رضا(ع) به صورت تله تعبیه شده بود، کشف و با تلاش پاسداران کمیته خنثی شد. همچنین با اطلاع رسانی مردم یک بمب دست ساز که در یکی از کوچه های منتهی به میدان عدل خمینی این شهر کار گذاشته شده بود، کشف و خنثی گردید.(۳)

براثر پرتاب یک بمب آتش زا به سوی چادر جمع آوری کمک برای جنگ زدگان متعلق به کمیته امداد امام خمینی همدان، یک عابر به طور سطحی زخمی شد و چادر مذکور آتش گرفت. نیروهای گشت شهربانی، پرتاب کننده این بمب را که یک دختر از وابستگان سازمان مجاهدین خلق بود، دستگیر کردند.(۴)

در حادثه دیگری در همین شهر، فردی ناشناس یک بمب دست ساز را به سوی کتاب فروشی ۱۵ خرداد (عرضه کننده کتاب های مذهبی)، واقع در میدان دانشگاه پرتاب کرد. براثر انفجار بمب شیشه های کتاب فروشی شکست، عامل حادثه نیز گریخت.(۵)

در تهران نیز پس از کشف یک خانه تیمی در خیابان نظام آباد، نیروهای کمیته این مکان را محاصره کردند. اما هنگامی که مأموران قصد بازرسی این خانه را داشتند، فرد حاضر در این مکان به سمت پاسداران تیراندازی کرد و دو طرف با یکدیگر درگیر شدند. در این درگیری، فرد مذکور گریخت و منزل به تصرف درآمد. از این مکان تعداد فراوانی فشنگ کلت و ژ۳ به دست آمد.(۶)

۲

هم زمان با فرارسیدن سال تحصیلی جدید و بازگشایی مدارس کشور، امام خمینی درپیامی خطاب به دانش آموزان، معلمان و خانواده ها به موضوع اهمیت و نقش مدارس در تعلیم وتربیت نسل های آینده پرداختند و خواستار توجه همه آحاد جامعه به مقوله تربیت شدند.

۱- همان، صص ۱ و ۲؛ و - روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۳.

۲- روزنامه اطلاعات، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۴.

۳- روزنامه کیهان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۳.
۴- روزنامه کیهان، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۳.
۵- روزنامه کیهان، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۳.
۶- همان، ص۱۴.

رهبر انقلاب اسلامی در ابتدای این پیام ضمن تأکید بر "نقش فرهنگ مستقل و غیروابسته در موجودیت و هویت جامعه" و یادآوری تلاش عده ای برای وابسته ساختن جامعه فرهنگی و دانشگاهی ایران به غرب یا شرق، به ویژه در دهه های گذشته، به نقش دانش آموزان، دانشجویان و همچنین معلمان و اساتید برای جلوگیری از نفوذ افراد منحرف و منافقین در محیط های آموزشی (مدارس و دانشگاه ها) اشاره کردند.

ایشان همچنین خانواده ها را به هشیاری درمورد فرزندانشان، به ویژه در محیط مدارس فراخوانده و افزودند:

«... امروز باید پدران و مادران مواظب رفتار فرزندان خویش باشند که درصورت مشاهده حرکات غیرعادی آنان را نصیحت نمایند تا گول منافقین و منحرفین را نخورند؛ که دراین صورت سعادت دنیوی و اخروی آنان تباه می گردد. مادران و پدران باید توجه داشته باشند که سنین دانش آموزی و دانشگاهی سال های شور و هیجان فرزندانشان می باشد و [با] اندک شعاری جذب گروه ها و منحرفین می شوند. و نیز جوانان دبیرستانی با هوشیاری کامل توجه داشته باشند که عمال اجنبی آنان را، حتی با اسم اسلام راستین به دام شرق و غرب نیندازند و توجه کنند آنان که از اسلام راستین دم می زنند خودشان از اسلام چه می دانند و از قوانین و احکام اسلام چه اطلاعی دارند و به اوامر و نواهی قرآن کریم و اسلام بزرگ تا چه اندازه پایبند هستند.

جوانان عزیز دبیرستانی و دانشگاهی توجه کنند که سران و سردمداران گروه ها که می خواهند با اسم اسلام پایه های آن را سست کنند و جوانان را به دام اندازند هیچ اطلاعی از اسلام و اهداف قوانین آن ندارند و با خواندن چند آیه از قرآن و چند جمله از نهج البلاغه و تفسیرهای جاهلانه و غلط نمی شود اسلام شناس شد. اینان با تفسیر انحرافی چند جمله و چند آیه، آیات و جملات صریح را که مخالفت واضح با مرام انحرافی و التقاطی آنان دارد انکار می نمایند.»(۱)

۱

سخنگوی دولت و وزیر مشاور در امور اجرایی در مصاحبه با روزنامه اطلاعات درباره پیشروی سریع ارتش عراق در قسمت هایی از خاک ایران و مشکلات نیروهای مسلح در عقب راندن گام به گام آنان، وضعیت اقتصادی کشور قبل و بعد از جنگ، تصمیمات دولت برای بهبود وضعیت اقتصادی و ضرورت کنترل بازار در زمان جنگ ازطریق سهمیه بندی کالاهای اساسی مطالبی بیان کرد.

بهزاد نبوی ابتدا درباره پیروزی های اخیر ارتش، سپاه و نیروهای داوطلب مردمی در جبهه ها گفت: «ما در همین چند هفته اخیر پیروزی های زیادی به دست آورده ایم. در آغاز جنگ، دشمن تا ۶۰ کیلومتر در خاک ما پیشروی داشته است، درحالی که ما او را در جبهه ها هربار ۲ تا ۴ کیلومتر عقب می رانیم. این

۱- . مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی(ره))، جلد ۱۵، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ پنجم ۱۳۸۹، صص ۲۴۷ - ۲۴۳.

مسئله به نظر برخی نشانه سکون و رکود در جبهه ها است درحالی که پیشروی تدریجی است.»

وی درمورد اقتصاد کشور پس از جنگ اظهار کرد: «ما درواقع پیش از جنگ هم کمبود ذخایر ارزی داشتیم. در شش ماهه اول سال گذشته، به طور متوسط صادرات نفت از روزی ۸۰۰ هزار بشکه کمتر بود، درحالی که قبلاً روزی ۲ میلیون بشکه نفت صادر می کردیم. مشکل دیگر ادامه توقیف ذخایر ارزی کشور بود.»

وزیر مشاور در امور اجرایی در ادامه با اشاره به اصلی ترین مشکلات اقتصادی قبل و بعد از جنگ افزود: «مردم باید بدانند دولت در مقابل این مشکلات ظرف یک سال اخیر چه کرده و چگونه موفق به مقابله با آنها شده است. این مسئله یک تلاش حماسی بود و ما توانستیم میزان صدور نفتمان را در چند ماه پایان سال گذشته از مرز یک میلیون بشکه در روز عبور دهیم. ۴ میلیارد دلار از ذخایر ارزی خود در امریکا را به حساب دولت ایران منتقل کردیم، تولیدات صنعتی بالاـ رفت، سوخت منظم شد و وضع تولید گندم، برنج و پنبه بهبود در سطح عالی یافت، ما مشکلات وارداتی و بنادر را حل کردیم، درمورد سوخت به موفقیت های چشمگیری دست پیدا کردیم و در پاره ای موارد سوخت جانشین به کار بردیم. مثلاًـ در آموزش وپرورش آذربایجان غربی از بخاری ذغال سنگی و در کردستان از بخاری ذغالی استفاده شد.»

سخنگوی دولت همچنین درخصوص سهمیه بندی برخی کالاهای اساسی خاطرنشان کرد: «ما توانستیم در شرایط جنگی نان، گوشت، مرغ، تخم مرغ، قند و شکر، برنج، مواد پاک کننده و بسیاری کالاهای اساسی دیگر را سهمیه بندی کنیم و کنترل توزیع آن را به عهده بگیریم. در مقابل این موفقیت، حمله هایی به ما شد؛ مثلاًـ گفتند این یک کار کمونیستی است و می گفتند کوپونیسم یعنی همان کمونیسم! آنها می خواستند با این تبلیغات اقتصاد ما را نابود کنند تا ما نتوانیم به موقع با تورم مقابله کنیم. علت اینکه بعضاً برعلیه ستاد بسیج اقتصادی موضع گیری می شود، همین مسئله قطع دست واسطه ها و سودجویان است. درواقع واسطه ها روی دو قلم گندم و برنج حدود ۵/۲۳ میلیارد تومان از دست داده اند. با این اقدامات توانستیم نرخ تورم در سال ۵۹ را در سطح ۵/۲۳ درصد نگاه داریم و در تیرماه ۶۰ نرخ تورمی معادل ۲۳ درصد نسبت به سال گذشته داشتیم که این برای یک کشور درحال جنگ معجزه است.»(۱)

۱

درپی اقدام دولت امریکا مبنی بر مسدودکردن بخشی از حساب بانکی دولت ایران در آن کشور، به بهانه پس گرفتن اموال خود در تهران (لانه جاسوسی)، وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران با صدور اطلاعیه ای ضمن رد ادعاهای مسئولان امریکایی، یادآور شد موارد مورد ادعای امریکا در بیانیه الجزایر پیش بینی نشده است و این اقدام نقض آشکار تعهدات دولت امریکا

۱- روزنامه اطلاعات، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص ۲.

است. قسمتی از بیانیه وزارت امور خارجه چنین است:

«امریکا به دنبال بهانه جویی ها و اشکال تراشی های متعدد برای استرداد بیش از ۲ میلیارد دلار از سپرده های توقیف شده ایران که براساس بیانیه الجزایر قرار بود ظرف ۶ ماه از امضای بیانیه صورت پـذیرد و درنتیجه با بیش از چند هفته تأخیر انجام پذیرفت، اکنون نیر علی رغم نص صریح بیـانیه الجزایر و تعهـد آشـکار امریکـا مبنی بر تضـمین تحرک و انتقال آزاد کلیه دارایی های ایران، رأساً دست به انسـداد موجودی های دفتر حفاظت منافع ایران مسـتقر در سـفارت الجزایر و نمایندگی جمهوری اسـلامی ایران در سازمان ملل متحد زده است. این عمل به بهانه ظاهری عدم تحویل لانه جاسوسـی به سفارت سوئیس حافظ منافع امریکا در ایران و ادعاهای واهی مسدودبودن سپرده های لانه جاسوسـی در ایران انجام گرفته. درحالی که هیچ یک از این دو مورد در بیانیه پیش بینی نشده و درنتیجه نقض آشکار تعهد این دولت می باشد.»(۱)

رادیو اسـرائیل در گزارشـی درخصوص مسدودشدن دارایی های ایران در امریکا اعلام کرد: «وکیل مدافع ایران در واشـنگتن به این اقـدام دولت امریکا به شـدت اعتراض کرد و آن را نقض عهدنامه دو کشور درمورد آزادی ۵۲ گروگان امریکایی [براساس قرارداد الجزایر] لقب داد، ولی یـک سـخنگوی رسـمی امریکـایی بـا رد ایـن اتهامـات گفـت امریکـا بیش از ۹ میلیـارد دلاـر سپرده هـای مسدودشـده ایران را آزاد ساخته و نگهـداری ۲ میلیون دلاـر و ساختمان سـفارت ایران در واشـنگتن در مقابل عـدم تخلیه و تحویل سفارت امریکا در تهران می باشد.»(۲)

رادیو صدای امریکا نیز به نقل از سـخنگوی وزارت امور خارجه امریکا گفت: این اقدام دولت امریکا برخلاف مفاد قرارداد الجزایر نیست، بلکه عملی دربرابر تصمیم ایران مبنی بر تبدیل سفارت امریکا به موزه است. در قسمتی از گزارش این رادیو آمده است:

«هفته گذشـته هنگـامی که دفتر حافـظ منـافع جمهـوری اسـلامی ایران در سـفارت الجزایر می خواست از حسـاب بـانکی خـود در واشنگتن که پیش از ماجرای گروگان گیری به بانک سپرده شده بود، برداشت کند، بانک از دادن پول خودداری کرد.

آلن روبنـگ سـخنگوی وزارت امور خـارجه امریکـا، دراین مورد توضـیح داد که قرارداد الجزایر در دی مـاه گذشـته که به آزادی گروگان ها منجر شد به مسئله امتناع ایران از پس دادن اموال سفارت امریکا در تهران ازجمله حساب های بانکی سفارت به امریکا ازطریق سـفارت سوئیس در تهران ربطی نـدارد. امریکا به عنوان یک عمل متقابل دربرابر ایران، اموال سـفارت ایران ازجمله حساب های سفارت را به ویژه در وضعیتی که در اردیبهشت ۱۳۵۹ قرارداشت مسدود می کند؛ زیرا ایران هم با امریکا همین عمل را کرده است. روبنـگ گفت امریکـا بـا این اقـدام نقض قول نکرده و سوءنیت نشـان نـداده است، زیرا یک ماه پیش، متجاوز از ۲۰۰ میلیون دلار از دارایی ایران را به دولت ایران بازگرداند.»(۳)

ص:۹۶۹

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۸۸، ۲/۷/۱۳۶۰، صص ۷ و ۸.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۵، ۳۱/۶/۱۳۶۰، ص۵ ضمیمه، رادیو اسرائیل، ۳۰/۶/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۶، ۱/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۳۱/۶/۱۳۶۰.

در آستانه اولین سالگرد جنگ تحمیلی، خبرگزاری پارس با استاندار آذربایجان غربی درباره حمله عراق به ایران و نتایج و آثار آن گفت وگو کرد. اصغر ابراهیمی در این مصاحبه ضمن اشاره به آثار اجتماعی و سیاسی جنگ، بعضی از اقدامات نیروهای عراقی قبل از حمله عراق به ایران را که زمینه ساز آغاز یک هجوم نظامی وسیع به ایران بود، چنین برشمرد: خرابکاری های متعدد در مناطق مرزی و تأسیسات نفتی؛ آموزش فراریان سیاسی، نظامی و ساواکی برای اجرای عملیات و ضربه زدن به نظام جمهوری اسلامی؛ واردکردن مقدار معتنابهی اسلحه و مواد منفجره؛ احداث و بهسازی بعضی جاده های مواصلاتی در مناطق مرزی داخل عراق؛ اخراج افراد ایرانی الاصل و ایجاد درگیری های پراکنده مرزی. وی که مدت ها در مناطق جنگی خوزستان حضور داشت، به خبرگزاری پارس گفت: «دولت بعثی عراق از ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی در منطقه خونین شهر و جزیره مینو، هویزه، بستان، سوسنگرد و دهلران، اقدام به توزیع سلاح و مهمات و مواد منفجره و پخش مقداری امکانات مادی جهت تطمیع فئودال ها و سران عشایر وابسته و به کارگرفتن عناصر وابسته به آنها درجهت انفجار دکل های مخابرات و دستگاه های رادار، پل ها، لوله های نفت، واحدهای بهره برداری نفت و نقاط حساس دیگر کرد. دراین رابطه، دولت عراق در اطراف هورالعظیم و نزدیکی خونین شهر و موسیان اقدام به ایجاد پایگاه هایی کرد که فراریان سیاسی نظامی و ساواکی ها عده ای از سران مزدور عشایر را در آنجا آموزش های نظامی می داد و درجهت ضربه زدن به انقلاب اسلامی آنها را پشتیبانی می کرد. در دوره تصدی فرمانداری اهواز و فرمانداری دشت آزادگان به کمک برادران رزمنده سپاه و کمیته ها بیش از ۱۵۰۰ قبضه سلاح کلاشینکف و انواع و اقسام مین و مواد انفجاری خمیری و غیره از دست مزدورانی که آموزش دیده بودند گرفته شد و عناصر زیادی دراین رابطه دستگیر شدند. به موازات این اقدامات، دولت بعثی عراق از ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی اقدام به احداث جاده های آسفالته مرزی به موازات مرز ایران و عراق به عمق ۱۰ تا ۳۰ کیلومتر در خاک عراق نمود و از این جاده ها، جاده های فرعی به پاسگاه های مرزی و نقاط استراتژی کشیده شد و زیر پوشش ارائه خدمات به روستاهای فقیر و محروم مرزی کشور عراق به بهانه آب رسانی و برق رسانی استحکامات نظامی، زاغه ها، سنگر ها و کانال های عظیمی که گاهی اوقات از زرباطیه تا مرز ایران و یا از شهرک علی غربی تا نقاط مرزی حساس نزدیک به موسیان و جاهای دیگر بودند، حفاری کردند که تانک ها و وسایل سنگین تانک بر کاملاً از درون این کانال ها عبور می کردند و به نزدیک مرز می رسیدند بدون اینکه مشاهده شوند. ما از نزدیک شاهد حرکت های نظامی و تأسیساتی دولت بعثی عراق بودیم و مراتب را به دولت جمهوری اسلامی ایران و به خصوص به مسئولین ارتش در آن موقع گزارش کردیم. متأسفانه آنها این مسائل را جدی نگرفته و درنتیجه در اردیبهشت ماه سال ۱۳۵۹، دولت بعثی عراق اقدام

به [اخراج] معاودین عراقی کرد که تعدادی حدود ۴۰ هزار نفر از افراد مسلمان و متعهد را به جرم ایرانی الاصل بودن (تعداد زیادی از آنها تا چندین پشت در خاک عراق متولد شده بودند و اصلاً ایرانی نبودند) به وضع بسیار فجیعی با کمپرسی و با کامیون ها در مرزهای ایران رها کردند، به طوری که عده ای حتی از گرسنگی و تشنگی تلف شدند.»

ابراهیمی در ادامه گفت وگو با تشریح اولین حمله عراق به شهر مهران و پایداری رزمندگان، به نبرد نیروهای خودی در ارتفاعات میمک و کنجان چم و کوه نیل اشاره کرد و گفت: «در هر گوشه ای از ارتفاعات مناطق مذکور خون یکی از رشیدترین و عزیزترین فرزندان اسلام دیده می شود.»

وی ضمن تبیین صحنه هایی از جنگ در منطقه موسیان خاطرنشان کرد: «برادران رزمنده اسلام پیاده و با وانت بارها و اتومبیل های سواری به تعقیب تانک های دشمن پرداختند و خون سرخ خود را در راه اسلام فدا کردند و جنازه های این شهدا را از روی نفرتی که داشتند زیر تانک له کردند و با شعله افکن تانک سوزاندند، به طوری که شب بعد ما برای تخلیه جنازه ها به منطقه رفتیم بسیاری از جنازه ها چنان در سنگ ها و زمین فرورفته بود که قابل جمع آوری نبود و شهر را با بمب های خوشه ای بمباران کردند و این مردم هم وطنان عرب زبان ما بودند و این درحالی بود که صدام فریاد می زد من به خاطر منافع عرب ها مبارزه می کنم و قصدم آزادکردن خوزستان برای اعراب است.» وی افزود: «در مدت نه ماه جنگ تحمیلی عراق به ایران در استان ایلام رزمندگان دلیر اسلام بیش از ۳۲ فروند هواپیمای میگ ۱۹، ۲۱ و ۲۳ و توپولف عراقی را سرنگون کردند و در حملات مختلف چندین هزار نفر از نیروهای عراقی را زخمی کردند و به هلاکت رساندند و دراین رابطه باید از نقش عشایر که در کنار برادران ارتشی و سپاهی جنگیدند تقدیر به عمل آورد.»(۱)

۱

نماینده مردم اهواز در مجلس شورای اسلامی، بی توجهی بنی صدر و برخی فرماندهان نظامی به اخبار مربوط به تحرکات نظامی عراق در مناطق مرزی مشترک با ایران در ماه های منتهی به آغاز جنگ و انجام نشدن اقدامات نظامی ضروری مانند احداث سنگر و میدان مین در برخی مناطق مرزی را از عوامل پیشروی عمده عراق در آغاز حمله به ایران اعلام کرد. فؤاد کریمی در مصاحبه با خبرگزاری پارس ضمن اشاره به این مطلب، از برخی نقایص در تصمیمات نظامی سخن گفت و خواستار پیگیری آنها ازجانب مسئولان مربوطه شد.

گزارش خبرگزاری پارس دراین باره چنین است:(۲)

۱- روزنامه صبح آزادگان، ۱/۷/۱۳۶۰، صص ۹ و ۱۰.

۲- این گزارش در نشریه گزارش های ویژه که دارای طبقه بندی محرمانه است و فقط در میان مسئولان توزیع می شود، درج شده است.

«[فؤاد کریمی گفت:] یک سال قبل از شروع جنگ، نقل وانتقالاتی در مرز به وسیله نیروهای عراقی صورت گرفت که جریان امر به اطلاع مسئولین می رسید. سه ماه قبل از شروع جنگ اطلاعات بسیار دقیقی ازطریق منابع مختلف اطلاعاتی به فرماندهی کل قوا که در آن زمان بنی صدر بود و نیز ستاد مشترک داده شد، اما بااین وجود، دو هفته قبل از شروع جنگ طی یک تلگراف محرمانه از لشکر۹۲ زرهی خواسته می شود که به مرز عزیمت کنند و این امر صورت می گیرد و از طرف دیگر، عراق ۸ لشکر به جنوب روانه کرد، که در اصول نظامی هر فرمانده می داند یک لشکر در مقابل ۸ لشکر نمی تواند ایستادگی کند. ... علاوه برآن، هیچ گونه پیش بینی لازم ازقبیل مین گذاری مرزهای نفوذی ارتش عراق و سنگرکنی صورت نگرفت، که همه این مسائل سؤال برانگیز است که آیا در ابتدای جنگ خیانتی در کار بوده یا نه. آنچه مسلم است در بعضی جبهه ها مستقیماً خیانت به چشم می خورد، یعنی بعضی از واحدها فرماندهانشان همان اول جنگ خودشان را تسلیم نیروهای عراق کردند و واحدهای خود را به امان خدا سپردند. البته در بعضی جاها هم اهمال کاری هایی وجود داشت که ما نمایندگان مردم خوزستان در مجلس شورای اسلامی دراین زمینه تذکراتی به بنی صدر، فلاحی و ظهیرنژاد دادیم و گفتیم چرا سنگرکنی و مین گذاری در مرزها نشد، اما در مقابل این سؤالات و تذکرات هیچ پاسخی نشنیدیم. ... این ضعف ها و اهمال کاری ها سبب شد تا نیروهای دشمن در مدت سه روز مقدار ۸۰ تا ۱۰۰ کیلومتر در خاک ما پیشروی کند که این امر با محاسبات نظامی نمی خورد. ... ظهیرنژاد فرمانده نیروی زمینی به همه واحدها در تمام جبهه ها دستور عقب نشینی داد و وقتی که من با ظهیرنژاد صحبت کردم که چرا دستور عقب نشینی آن هم با چنین فاصله ای دادید، در پاسخ گفت: "من نگفتم ۸۰ کیلومتر بلکه گفتم یک متر عقب نشینی کنید، اما اینها ۸۰ کیلومتر عقب نشینی کردند." ... بعداً ظهیرنژاد در یک جلسه محرمانه مجلس صریحاً گفت من عقب نشینی کردم و زمین دادم برای اینکه زمان بگیرم.

آقای کریمی [درمورد راهبرد عراق در حمله به ایران] گفت: در مرحله اول جنگ استراتژی تسخیر خوزستان بود، به طوری که در هفته های اول جنگ نیروهای صدامی بستان و سوسنگرد را می گیرند و پادگان حمیدیه را به محاصره درمی آورند و نیروهای ارتش جمهوری اسلامی طبق دستور تا پشت صفحه های فولی آباد عقب نشینی می کنند و نیروهای مستقر در پادگان حمیدیه، پادگان را با

تانک و انبار مهمات تخلیه می کنند و درعوض مردم به همراه سپاه پاسداران ضمن حفاظت از پادگان با ژ۳ و آر.پی.جی۷ به مقابله با نیروهای عراقی می پردازند و آنان را به طرف بستان فراری می دهند و چون فرماندهی نیروی زمینی، نیروی کمکی برای ما نفرستاد، نتیجتاً دشمن دوباره برگشت و خلاصه در همان هفته اول جنگ، در عمق بسیار وسیعی قسمتی از میهن اسلامی ما را اشغال کرد و بعد هم طبق استراتژی، دشمن بایستی به دو محور حمله ور می شد: یک محور تهران - دزفول و دزفول - اهواز؛ یعنی می خواست خوزستان را با قطع این محور به محاصره درآورد، اما چون نتوانست به ناچار هدفش را عوض کرد و هدفش شد اشغال خرمشهر و آبادان تا با ایجاد استحکاماتی امتیازاتی بگیرد که دراین میان خرمشهر به سادگی اشغال شد، اما آبادان نشد. حال آنکه آبادان به لحاظ جزیره بودنش اگر به دست صدام می افتاد جز ازطریق مذاکره و مصالحه نمی شد، عمل کرد.

باتوجه به این شرایط، آقای رشیدیان نماینده آبادان، به اتفاق عده دیگری خدمت امام رسیدند و حقایق را با ایشان در میان گذاشتند و امام هم ضمن فراخواندن فرماندهان نظامی دستور دادند که محاصره آبادان شکسته شود.

آقای کریمی در این گفت وگو درخصوص استراتژی بعدی صدام گفت: صدام به نیروهای خودش در جبهه ها دستور داد هر نقطه ای را که در اشغال دارند در آن استحکامات بنا کنند و از آنجا دفاع کنند و در این شرایط است که مشاهده می کنیم دشمن در خاک ما استحکامات بسیار قوی ایجاد کرد.

وی اضافه کرد: بنی صدر چندین بار گفت که ازطریق نظامی نمی توانیم جنگ را خاتمه دهیم و باید شرایط صدام را پذیرفت. در مقابل تنها حرفی که مسئولان ما در آن شرایط می زدند این بود که ما براساس قرارداد الجزایر صلح می کنیم در اینجا باید این سؤال را از مسئولین کرد که چرا قبل از شروع جنگ در مصاحبه هایتان می گفتید که ما قرارداد الجزایر را قبول نداریم؟ باید بگویم طبق قرارداد الجزایر باید بلندی های میمک به عراق داده می شد که در زمان شاه داده نشد، پس بنابراین مسئولین حرف قبلی خود را نفی کرده اند و این اظهار ضعف باوجود این خون ها که داده شده، قابل قبول نیست. اگر شما می خواستید بلندی های میمک را به عراق بدهید چرا قبل از شروع جنگ ندادید و دادن بلندی های میمک به معنای تسلیم شدن به خواسته های صدام است.»(۱)

۱

افزایش حجم ترانزیت کالا به عراق، بالارفتن تولید کارخانه های اردنی، وجود تعداد فراوانی هواپیما در فرودگاه امان برای پرواز به مقصد عراق و درانتظارماندن حدود یک صد کشتی باری برای تخلیه محموله هایشان در بندر عقبه اردن، بخشی از آثار گسترش روابط عراق با اردن به عنوان یکی از حامیان اصلی رژیم بغداد پس از آغاز جنگ با ایران است.

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۶، ۱/۷/۱۳۶۰، صص ۵ - ۳، اهواز - خبرگزاری پارس، ۳۱/۶/۱۳۶۰.

روزنامه فرانسوی لوموند در مقاله ای به بررسی روابط اقتصادی عراق و اردن و آثار گسترش روابط این دو کشور پرداخت.

به نوشته این روزنامه: «طی شش ماه اول سال جاری مسیحی، صادرات اردن به عراق بالغ بر ۷۸ میلیون دلار شده است؛ یعنی بیش از تمام صادرات سال گذشته اردن به عراق، از سوی دیگر، در همین مدت سهمی که عراق به مراکز تجاری اردن واگذار کرده است، از ۱۲ میلیون دلار به ۳۰ میلیون دلار رسیده است. این عمل عامل تحرکی بود برای کارخانجات اردنی که قبل از جنگ با بیش از ۴۰ درصد از قدرت تولید خود کار نمی کردند، اکنون کارخانجات اردنی با بیش از ۷۰ درصد و گاهی تا ۱۰۰ درصد قدرت تولید خود، مشغول به کار هستند. بندر عقبه تاحدودی جای بندر بصره، تنها بندر عراق که در زیر آتش نیروهای ایرانی قرار دارد، را گرفته است. طی هفت ماه اول سال جاری مسیحی، ۳ میلیون تن کالاـ در بندر عقبه تخلیه شده است که یک میلیون و هفتصد و پنجاه هزار تن آنها متعلق به عراق بوده است.

از سوی دیگر، هزاران کامیون سنگین در مسیر این بندر اردنی و بغداد در رفت وآمد هستند، این امر نیز موجب سود شرکت های حمل ونقل اردنی است. یکی از شرکت های حمل ونقل معروف اردن در عرض یک سال، فعالیت خود را ۲۰۰ درصد افزایش داده است.

از سوی دیگر، بغداد در سرمایه گذاری در چندین طرح صنعتی اردن شرکت خواهد کرد و شرکت های اردنی امید دارند تا در بازسازی عراق سهیم شوند.

علی رغم موارد فوق، نقاط تیره ای نیز مشاهده می شود. فرودگاه امان که تنها از آنجا به سوی بغداد پرواز وجود دارد، اشباع شده است. بندر عقبه نیز مملو از کشتی است، درحدود ۱۰۰ فروند کشتی در اسکله این بندر که معمولاًـ بیش از ۱۵ کشتی را پذیرا نیست، در انتظار به سر می برند و تخلیه آنها مدت زیادی طول می کشد. واردکنندگان اردنی نیز از این امر و همچنین مشکلات ترخیص کالا و کرایه زیاد برای حمل آنها به بغداد، شکوه دارند. گذشته از این موارد، تقاضای عراق برای محصولات اردنی ممکن است برای آن کشور اثرات تورمی داشته باشد. ...

مسئولین امان در تحکیم روابط اردن و عراق به دنبال شانسی برای رونق اقتصادی خود هستند که این امر طی اجلاس سران عرب در امان (نوامبر ۱۹۸۰) مورد حمایت هر دو کشور قرار گرفته بود.»(۱)

ص:۹۷۴

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۲۱، ۶/۸/۱۳۶۰، صص ۱۱ - ۹، تهران - خبرگزاری پارس، ۵/۸/۱۳۶۰.

۱

بنی صـدر در مصاحبه ای با روزنامه کویتی الانباء(۱) ضـمن تهدید نظام جمهوری اسلامی به افزایش خشونت، گفت: «چون توسعه جنـگ داخلی خطر دخـالت امریکـا و شوروی را در بر دارد، لـذا مـا بـا ترور و انفجـار، عکس العمل خود را دربرابر رژیم نشان می دهیم و این حاکی از آگاهی مردم است.» وی همچنین افزود: «درصورتی که [امام] خمینی سیاست خود را عوض نکنـد بر خشونت خود خواهیم افزود.»

بنی صدر درمورد جنگ هم بدون هیچ اشاره ای به موفقیت های نیروهای مسلح ایران پس از برکناری خود از سمت فرماندهی کل قوا و ریاست جمهوری(۲) مـدعی شد: «از وقتی من ریاست [جمهوری] را ترک کردم جنگ به حالت رکود درآمده و عملاً جنگی در کـار نیست و این حـالت ادامه خواهـد یافت، زیرا صـدام بـدون کسب موفقیت عقب نشـینی نخواهـد کرد و دراین صورت رژیم [امام] خمینی سقوط خواهد کرد.»(۳)

۲

" تروریسم کور، دیـدگاه هـا و راه حـل هـا" عنوان سـرمقاله ای است که روزنـامه کیهـان بـا درج آن به بررسـی پدیـده تروریسم و چگونگی مقابله اساسی با آن پرداخته است.

در بخش اول این مقاله دو دیدگاه مطرح شده است؛ نخستین دیدگاه صرفاً راه حل سیاسـی را برای مقابله با این پدیده پیشـنهاد می کنـد و دومین دیـدگاه معتقـد به حل مسئله فقط ازطریق نظامی است. در ادامه این بخش محـدودیت ها و نواقص هریک از دیدگاه های فوق نیز بیان شده است.

در قسـمت دوم مقاله نیز با بیان این نکته که رهبری اغلب ترورها و خرابکاری ها را سازمان مجاهدین خلق(منافقین) برعهده داشـته، به بررسی ۵ گروه و دسـته در این سازمـان (از کـادر مرکزی تـا هواداران) و نیز ویژگی هر گروه و نحوه مقـابله با آن پرداخته شـده است این مطالب تاحدی بیانگر حال وهوای حاکم بر افراد سازمان در سطوح مختلف می باشد.(۴)

۱- روزنـامه الانبـاء بـا چـاپ عکسـی از بنی صـدر تیتر اول امروز خود را به مصـاحبه وی اختصاص داد و بخش هایی از آن را درج کرد.

۲- زمـان برکنـاری بنی صـدر، سـرآغاز عملیـات هـای ایران است که از آن جمله می توان به ۵ عملیات موفق شـهید چمران (شمال کرخه کور، ۵ مرداد ۱۳۶۰)، تپه بلتا (غرب دزفول، ۱۲ مرداد ۱۳۶۰)؛ رجایی و باهنر (شمال کرخه کور، ۱۰ شهریور ۱۳۶۰)؛ نصر یا تپه سبز (تپه های الله اکبر، ۱۱ شهریور ۱۳۶۰) و شهید مدنی (غرب سوسنگرد ۲۷ شهریور ۱۳۶۰) اشاره کرد.

۳- خبرگزاری پـارس، نشـریه گزارش هـای ویژه، شـماره ۱۸۷ ، ۲/۷/۱۳۶۰، ص ۱۰، کـویت - خبرگزاری پـارس، ۱/۷/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۶، ۱/۷/۱۳۶۰، صص ۱۸ و ۱۹، کویت - آسوشیتدپرس، ۳۱/۶/۱۳۶۰.

۴- روزنـامه کیهان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲؛ و - روزنـامه کیهان، ۲۹/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲؛ و - روزنـامه کیهان، ۳۰/۶/۱۳۶۰،

صص ۱ و ۲؛ و – روزنامه کیهان، ۳۱/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

در این مطلب نتیجه درپیش گرفتن راه حل سیاسی، سازش کاری گام به گام با رهبران سازمان و اثر انتخاب راه حل نظامی محدودشدن راه جذب بخشی از هواداران سازمان که اسلحه به دست نگرفته اند، عنوان شده است. نویسنده مقاله معتقد است با افراد مختلف سازمان مجاهدین خلق باید براساس عملکرد آنان و جایگاهشان در طبقه بندی تشکیلاتی سازمان برخوردی متفاوت شود تا کسانی که مشی مسلحانه سازمان را قبول ندارند جذب شوند.(۱)

ضمیمه گزارش۸۷۸: مشروح مقاله روزنامه کیهان باعنوان "تروریسم کور، دیدگاه ها و راه حل ها"

در بخشی از مطلب روزنامه کیهان درباره ترور و تروریسم چنین آمده است:

«درباره شیوه های برخورد با تروریسم دو نقطه نظر مطرح است:

اول دیدگاهی که صرفاً راه حل سیاسی با این پدیده را پیشنهاد می کند که ورود به آن منجر به سازش کاری گام به گام [خواهد شد] و نهایتاً عجز و ناتوانی را درمورد همه عوامل اصلی و پشتیبانی کننده تروریسم درپی خواهد داشت.(۲)

راه حل دوم برای مقابله با تروریسم، راه حل صرف نظامی را ارائه می دهد که آن هم به دلیل طیف وسیع معتقدان انقلاب و نظام در داخل و خارج کشور و از سوی دیگر هواداران این جریانات باعث محدودشدن راه جذب بخشی از آنان خواهد شد که دست به اسلحه نبرده اند. ضمن آنکه برخی از جنبه های حل بنیادین مسئله نیز مورد غفلت قرار خواهد گرفت.(۳)

بنابراین برخورد با پدیده تروریسم درحقیقت برخورد با کلیه عوامل و جریانات فوق است، لذا هرگونه برخوردی که با عوامل مستقیم تروریسم صورت می گیرد به همان نسبت شاید هم بیشتر می بایست سایر عوامل پشتیبان را هدف قرار دهد تا امکان بروز مجدد آن را در شکل ها و تاکتیک های متفاوت خنثی کند.»(۴)

در ادامه مطلب این روزنامه، افراد سازمان مجاهدین خلق از بالاترین رده تشکیلاتی تا هواداران عادی به ۵ گروه تقسیم بندی شده اند که پس از معرفی هر گروه، نحوه برخورد با آنان نیز بیان شده است. این پنج گروه عبارت اند از:

«دسته اول: رهبران سازمان که بخشی از آنان به خارج از کشور فرار کرده اند.

دسته دوم: اعضای فعال سازمان که تاکنون به رهبران سازمان وفادارند. این دسته رهبری شاخه های عملیاتی هواداران را عهده دار بوده و خود طبق اصول تشکیلاتی از برخورد مستقیم و ورود در صحنه عملیاتی امتناع می ورزند.

۱- مشروح این مقاله طولانی که در ۴ شماره روزنامه چاپ شد، در ضمیمه گزارش درج شده است.

۲- روزنامه کیهان، ۲۲/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

۳- روزنامه کیهان، ۲۴/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

۴- روزنامه کیهان، ۲۹/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

دسته سوم: هوادارانی را تشکیل می دهد که درحال حاضر وظیفه انجام عملیات ترور و انفجار را بر عهده دارد. این دسته از نیروهای سازمان، به لحاظ شناخت های ایدئولوژیک - سیاسی ضعیف ترین نیرویی است که تاریخ جریانات سیاسی جهان به خود دیده است. دانش آموزان کم سن وسال بیشترین نیروی این دسته سازمانی را تشکیل می دهند.

دسته چهارم: اعضا و هواداران فعال و باتجربه و پخته سازمان هستند که از یک سال و نیم پیش تاکنون به تدریج و بدون سروصدا از سازمان جدا شده و اکنون یا درحال گذراندن دوران بحران زدگی های ذهنی هستند یا اینکه در سایر جریانات سیاسی مشغول فعالیت می باشند. این دسته از نیروهای سازمان ازنظر کمی و کیفی به مراتب قوی تر از کوکتل به دستان سازمان است.

دسته پنجم: نیروهایی را تشکیل می دهد که در شرایط فعلی جنگ مسلحانه را رد کرده، اما به لحاظ مسائل روانی و عاطفی از معرفی خود به ارگان های انقلابی امتناع می ورزند.

شیوه برخورد با دسته های فوق هم می بایست متناسب با موقعیت تشکیلاتی - عملیاتی آنان باشد. به طور مشخص با دسته اول یعنی رهبران خائن می بایست از موضع کاملاً انقلابی و منطبق با موازین اسلامی در باب قصاص برخورد شود، زیرا اگر اینها اکنون از چنگ عدالت بگریزند نه تاریخ آینده و نه نسل انقلابی آینده هیچ کدام خیانت آنها را نخواهد بخشید.

دسته دوم یعنی اعضای فعال سازمان و کسانی که هواداران کم سن وسال را با این تحلیل که حکومت امروز یا فردا سرنگون می شود، به خیابان ها سرازیر می کنند هم درصورت دستگیری و اثبات جرم ضدانقلابی مشمول سرنوشت دسته اول اند.(۱)

دسته سوم از نیروهای مجاهدین خلق کسانی هستند که درحال حاضر، آتش زدن مغازه ها و خانه های مردم، ترور پاسداران به هر وسیله ممکن، شناسایی خانه های مردم مسلمان و تعقیب افراد انقلابی را بر عهده داشته و ازسوی کادرهای اصلی سازمان رهبری می شوند. این دسته از نیروهای سازمان ازنظر شناخت های ایدئولوژیک - سیاسی ضعیف ترین و کم تجربه ترین نیرویی است که تاریخ جریانات سیاسی جهان به خود دیده است، چراکه می بینیم اینها (هواداران کم سن وسال) حتی کتاب ها و جزوات ایدئولوژیک - سیاسی مجاهدین خلق را نیز تاکنون نخوانده اند و اگر هم یکی از آنها از مسئول شاخه ای بخواهد که ازنظر مسائل ایدئولوژیک او را تعلیم وتربیت دهد پاسخ می شنود که ایدئولوژی یعنی که تو شلوغش کنی و نگذاری ارتجاع پیروز شود! اگر هوادار کمی از خود گستاخی نشان داده و بر پیشنهاد قبلی اش اصرار بورزد، بریده، خصلتی و بالاخره خائن محسوب خواهد شد. به این دسته از نیروهای سازمان می گویند میلیشیای قهرمان.

این دسته از نیروهای سازمان آن قدر ضعیف اند که به محض دستگیری و ورود در زندان و فاصله گرفتن از مدار مغناطیسی سازمان به خود آمده و به سرعت پشیمان می شوند. حتماً در چند شب پیش مصاحبه تلویزیونی دختر ۱۶ ساله مجاهدین را دیده اید، او صریحاً گفت: "من اواخر سال ۱۳۵۸ به دلیل اینکه یکی از بستگانم هوادار مجاهدین بود به این سازمان علاقه مند شدم ... اما هرچه از مسئولم خواستم که مسائل ایدئولوژیک را به من بیاموزد طفره می رفت و بیست روز قبل هم در تظاهراتی که ازسوی افراد مسلح سازمان هدایت می شد شرکت کردم اما حالا که دستگیر شدم و رفتار پاسداران زندان را می بینم به این نتیجه رسیدم که سازمان مرا گول زده و اکنون پشیمانم."

درارابطه با چگونگی برخورد با این دسته از نیروهای سازمان مجاهدین خلق باید گفت که اینها بر دو بخش تقسیم می شوند: دسته ای که مستقیماً در ترورها و انفجارات منجر به قتل و کشتار دخالت دارند و دسته ای که قبل از انجام عملیات ماجراجویانه به دست

مردم و نیروهای سپاه دستگیر می شوند. با کسانی که دستشان به خون مردم آلوده شده است باید برخوردی قاطع و منطبق با موازین اسلامی بشود. ...

برخورد با بخش دوم هواداران مجاهدین خلق و سایر نیروها یعنی کسانی که قبل از انجام عمل ضدانقلابی منجر به قتل و کشتار دستگیر می شوند و کسانی که خود را به ارگان های انقلابی معرفی می کنند باید حالت ارشادی داشته باشد. این بخش از هواداران دراثر تبلیغات مسئولان شاخه ها که به آنها می گویند اگر خودتان را معرفی کنید بلافاصله اعدام می شوید، از معرفی خود به ارگان های انقلابی خودداری می کنند و ممکن است همین تبلیغات روی آنها اثر گذاشته و دست به عملیات ماجراجویانه بزنند. درهرحال، اگر اینها در ترورها و انفجارات هیچ گونه نقشی نداشته باشند و تنها به دلیل ترس ناشی از تبلیغات سازمان از معرفی خود امتناع ورزیده اند، باید مورد عطوفت لازم قرار گرفته و در پناه امنیت به تفکر و اصلاح خطاهای سیاسی - ایدئولوژیک سابق بپردازند.»(۲)

۱- روزنامه کیهان، ۳۰/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

۲- روزنامه کیهان، ۳۱/۶/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

روزشمار جنگ چهارشنبه ۱ مهر ۱۳۶۰ ۲۴ ذیقعده ۱۴۰۱ ۲۳ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

محسن رضایی فرمانده کل سپاه پاسداران در گفت و گویی اختصاصی با روزنامه کیهان، درباره جنگ یک ساله عراق و ایران، هدف عراق از حمله به ایران، وضعیت جبهه ها و آینده جنگ توضیحاتی داد. اظهارات فرمانده کل سپاه درواقع ترسیمی از آخرین وضعیت جبهه های جنگ در جنوب و شمال غرب کشور و وضعیت نیروهای دوطرف می باشد. فرمانده کل سپاه پس از طرح مباحثی درمورد نقش امریکا و کشورهای غربی در ترغیب عراق برای حمله نظامی به ایران، به اهداف عراق از راه اندازی جنگ و واکنش سایر کشورها دربرابر آن اشاره کرد و گفت: «هدف این بود که صدام خوزستان را ظرف سه روز بگیرد، زیرا عراق با ۱۴ لشکر (شامل ۱۲ لشکر نیروی زمینی؛ یک لشکر گارد ریاست جمهوری و یک لشکر مخصوص)، نیروی دریایی و نیروی هوایی خود بزرگ ترین قدرت نظامی منطقه خاورمیانه [غرب آسیا] بعد از انقلاب اسلامی محسوب می شد. امریکایی ها با این نیرو می خواستند در یک مدت کوتاه، خوزستان، یعنی گلوگاه اقتصادی ایران را بگیرند. جریان آن قدر تمام شده بود که حتی روسیه شوروی - بااینکه عامل اصلی این جنگ امریکا بود - وقتی دید کار تمام شده است مجبور به سکوت شد، یعنی تمام قدرت ها فکر می کردند کار ایران تمام است، حتی آنهایی که مخالف ذهنی هم بودند، سکوت کرده بودند تا بفهمند که عاقبت جنگ چیست، زیراکه با برآورد نیروهای کلاسیک احتمال قوی می دادند که این جنگ نابرابری است و پشت سر عراق نیروهای بسیار زیادی خوابیده و این بود که حدس می زدند کار ایران تمام شده است. هدف هم این بود که در مدت سه روز خوزستان به تصرف دربیاید و بعد سعی کنند که ایران را سر میز مذاکره بنشانند و با برگ برنده ای که دارند، یعنی اشغال خوزستان، ایران را از موضع ضعف به سازش بکشند تا ایران به صدور انقلابش نپردازد، مجبور به سازش با ابرقدرت ها بشود و مجبور بشود از این سیلی محکمی که به قول امام به گوش غرب و امریکا زده، عقب نشینی کند و مواضع لیبرالی و میانه روی که استراتژی امریکا هم همین بود، برود.»

ص:۹۷۹

محسن رضایی در ادامه، جنگ یک ساله را به سه مرحله حمله عراق به ایران، مرحله توقف و مرحله حملات ایران برای آزادسازی زمین های اشغالی تقسیم کرد و افزود: «جنگ از زمانی که شروع شد، سه مرحله را پشت سر گذراند. مرحله اول زمانی بود که عراق تهاجم خود را آغاز کرده بود و ما قصد متوقف کردن عراق را داشتیم. این مرحله از ابتدای جنگ تا چند ماه طول کشید. در این مرحله عراق مرتب تهاجم می کرد و ما سعی داشتیم که عراق را متوقف کنیم. مرحله بعد از توقف، پیشروی عراق شروع شد. در این مرحله ما به فکر تهاجم افتادیم، تهاجم را در یک وهله با برتری وضعیت کلاسیک شروع کردیم؛ یعنی آمدیم تانک ها، توپخانه و لشکرهایمان را به کار گرفتیم و علیه عراق وارد صحنه شدیم. این تجربه را کردیم، ولی دیدیم که نابرابری بسیار زیاد است و عراق با نیروهای کلاسیکی که دارد خواسته اش این است که ما با این شیوه با او بجنگیم و دیدیم که ما نمی توانیم در بُعد صرفاً کلاسیک تجربه موفقی داشته باشیم. این مرحله هم طول کشید و حملات که ما کردیم گرچه در ابتدا حملات موفقی بود، اما در آخر دیدیم که نتوانست ما را به یک پیروزی چشمگیری برساند. از این به بعد، ما وارد

یک مرحله جدیدی شدیم و آن تکیه بر نیروهای مردمی درپیوند با تجارب کلاسیک بود. در این مرحله ما ترکیبی از مردم، بسیج، پاسداران، عشایر، نیروهای ارتش و ژاندارمری درست کردیم. این تجربه جدید تجربه بسیار بدیعی در کل دنیا بود و سابقه نداشت در جنگی که دشمن با قدرت کلاسیک وارد صحنه شده، ما فقط با مردممان و با تکیه بر نیروهای کلاسیک وارد صحنه شویم. همین شیوه باعث شد عراق در مراحلی چند کاملاً با شکست مواجه شود.»

وی همچنین درمورد جو ملتهب جامعه و برداشت های عمومی پس از حمله عراق و تأثیر سخنان امام در روحیه بخشی به رزمندگان و مردم و اصلاح نگرش برخی مسئولان نظامی کشور خاطرنشان کرد: «در مرحله اول جنگ، ابتدا ما فکر می کردیم تهاجم خیلی وسیع است. اردن، مصر و کشورهای خلیج [فارس] هم پشت سر حمله بودند. لحظات اول به فکر ما رسیده بود که اگر نتوانیم در مقابل تهاجم دفاع کنیم به کوه های خوزستان پناهنده بشویم و از آنجا بتوانیم جنگ را پیش ببریم، اما پیام امام در این موقعیت رهنمود بسیار توان بخشی بود که صادر شد. امام فرمودند که یک دزدی به مملکت رسول الله حمله کرده و این دزد را باید از بین برد. علی رغم آنکه آمادگی های سیستماتیک و کلاسیک نداشتیم، برادران سپاه، ارتش و بسیجی وارد جنگ های پارتیزانی با عراق شدند. من به یاد می آورم که در خوزستان برادری بود به نام شهید غیور اصلی که مسئول آموزش سپاه خوزستان بود، ایشان توانستند با ۱۵۰ نفر، نیروهای عراقی را که با دورزدن سوسنگرد و بستان تا حمیدیه آمده بودند، ازطریق شبیخون هایی که زدند تا ۷۰ کیلومتر به عقب برانند. این آغازی بود برای اینکه ما وارد جنگ های پارتیزانی و چریکی علیه عراق بشویم و عراق را متوقف کنیم و عراق به این ترتیب زمین گیر شد و ما در حقیقت با ایثارها و

خون هایی که دادیم عراق را متوقف کردیم، یعنی به تعبیری خون شهدا باعث سدشدن راه عراق شد و هیچ چیزی دیگر در مرحله اول جنگ مفهوم نداشت. درحقیقت، پیام امام و خون شهدا باعث شد که ما در مرحله اول جنگ بتوانیم عراق را زمین گیر بکنیم.»

محسن رضایی درمورد نسبت اندیشه جنگ کلاسیک و جنگ مردمی هم اظهار کرد: «مرحله دوم جنگ که مرحله جنگ کلاسیک بود، طبق آمادگی هایی که در چندماهه اول جنگ به دست آورده بودیم، امید داشتیم که ازطریق جنگ کلاسیک بتوانیم مسئله تجاوز عراق را حل کنیم، اما در این مرحله هم دیدیم که از این راه هم نمی توانیم مسئله را حل کرد و به دنبال آن جنگ جدیدی را آغاز کردیم و آن عبارت بود از جنگ های پارتیزانی مخلوط شده با جنگ های کلاسیک که هم اکنون ارتش عراق دراین مورد کاملاً درمانده شده است. اسرایی که بازداشت کردیم دقیقاً به این مسئله اعتراف کردند که ژنرال های عراقی وقتی در اتاق جنگ هستند همیشه می گویند که طبق این تبصره باید به فلان جا حمله کرد، طبق آن تبصره جنگی باید به فلان جا حمله کرد و تمام فکروذکر نیروهای رزمی عراق درحال حاضر، معیارهای جنگ کلاسیک است و در این مسئله مانده اند که نیروهای ایرانی در چه ساعتی از روز حمله می کنند. این مسئله برای عراقی ها اصلاً قابل تبیین و پیش بینی نیست که نیروهای ایرانی چطور می آیند و به کجا حمله می کنند. مثلاً یک عراقی در تانک خود نشسته است و می بیند که موتورسواری سریع به او نزدیک می شود و با آر.پی.جی۷ تانک او را از بین می برد. موتورسوارهای ما که الآن با آر.پی.جی. شکار تانک می کنند، آن قوتی را که در دل عراقی ها نسبت به نیروهای تانک و زرهی خودشان بود از بین برده و الآن نیروهای عراقی کاملاً در یأس به سر می برند. در این مراحلی که تا اینجا بوده، نقش مردم ابعاد بسیار بالایی دارد. این نقش مردم چه در بعد شهادت و چه در بعد پشتیبانی از جبهه ها نشانگر این مسئله است که تا زمانی که مردم با قدرت در جبهه هستند و همان طورکه امام به ملت دستور داد که سرلوحه مسائل آنان جنگ باشد، ما هیچ نگرانی از مسئله جنگ نداریم.»

فرمانده کل سپاه در بخش دیگری از این گفت وگو به ترسیم آخرین وضعیت مناطق جنگی از شمال غرب تا مناطق جنوبی خوزستان پرداخت و یادآوری کرد: «از بالای مریوان تا نوسود منطقه ای است که ما در خاک عراق پیشرفت کردیم و در آنجا توانستیم زمین هایی را از عراق بگیریم و نیروهایی را در آن مستقر کنیم و راه های تدارکاتی عراق را زیر آتش توپخانه و حملات پارتیزانی قرار بدهیم. در منطقه نوسود تا شمال قیطول، عراق در خاک ایران حضور ندارد. از شمال ازگله و باویسی تا سومار، به عمق ۱۵ تا ۲۰ کیلومتر [دشمن] در خاک ایران حضور دارد.»

وی افزود: «عراقی ها که در اوایل جنگ تا حمیدیه آمده بودند، با مقاومت پاسداران و کمک هوانیروز تا منطقه طراح عقب نشستند. در منطقه غرب، عراقی ها به قسمت سرپل ذهاب، چم امام حسن و کوره موش آمدند که پس از درگیری با نیروهای رزمنده به منطقه قراویز و

بازی دراز عقب نشینی کردند و هم اکنون در جنوب نیز تپه های الله اکبر، دب حردان و طراح را ما از دست آنها گرفتیم. سومار در دست دشمن بود که ما بازپس گرفتیم. اشنویه که در دست ضدانقلاب بود و امید بزرگی برای عراق محسوب می شد، تسخیر شد و به دست نیروهای اسلام افتاد. در جبهه دزفول که دشمن به نزدیکی های دزفول رسیده بود، به دوسلک، کوت کاپن و رقابیه عقب رانده شده. مهران در دست عراق است، بستان، نفت شهر، قصرشیرین و خرمشهر هم در دست دشمن است. درمجموع، وضعیت نیروهای ما از زمانی که عراق مرتباً تهاجم می کرد و بعد مرحله ای که ما خود را تثبیت کردیم، از مرحله تثبیت به این طرف، مرتباً مناطقی را که عراق از ما گرفته بود، پس گرفتیم.»(۱)

۱

هم زمان با حملات توپخانه ای ارتش عراق به شهرها و مناطق مسکونی ایران، محموله های کمک های تسلیحاتی و نظامی ازطریق کشورهای عرب منطقه به سوی عراق ارسال می شود.

ساعت ۱۱ صبح امروز، دو نقطه از مناطق مسکونی شهر اهواز هدف اصابت توپ های ارتش عراق قرار گرفت و درنتیجه به چند واحد مسکونی، یک دبیرستان (دبیرستان منوچهری) و یک اتومبیل خساراتی وارد شد. در این حمله ۶ نفر ازجمله یک نوزاد ۲۲ روزه و یک پیرمرد که مشغول ماهی گیری در کنار رودخانه کارون بود، به شهادت رسیدند.(۲)

از سوی دیگر در ادامه کمک های تسلیحاتی به عراق، امروز ۲۷ خودرو و ۱۴ کامیون نظامی حامل مهمات و تجهیزات نظامی از اردن وارد خاک عراق و راهی پادگان التاجی بغداد شدند.(۳) سه روز پیش نیز، ۲۹ خودرو چندین محموله از تجهیزات و قطعات نظامی را ازطریق عربستان به عراق منتقل کردند. هم زمان با ارسال این محموله، ۱۹ کامیون حامل لاستیک خودروهای نظامی نیز از کشور اردن به پایگاه التاجی در بغداد فرستاده شد.(۴)

امروز همچنین ۶ نفر از نظامیان عراقی ازجمله یک ستوانیار جمعی گردان تانک المثنی از تیپ ۳۰ زرهی در دهلاویه در شمال غربی سوسنگرد؛(۵)یک درجه دار و ۲ سرباز در سردشت؛(۶)یک سرباز در جبهه عباسیه(۷) و یک سرباز جمعی گردان۳۲۸ از تیپ۴۱۹ پیاده در منطقه کرخه کور خود را به نیروهای ایرانی تسلیم کردند.(۸)

۲

نیروهای سپاه پاسداران با عبور از مرز در مریوان و نفوذ در عمق خاک عراق، با بستن راه های مواصلاتی، پایگاه نظامی کلوس را در شمال شهر حلبچه (در استان سلیمانیه عراق) محاصره کردند. در درگیری میان نیروهای دو طرف شمار فراوانی از نیروهای عراقی کشته و عده ای زخمی شدند. در این عملیات تعداد زیادی سلاح و مهمات به غنیمت گرفته شد.(۹)

۱- روزنامه کیهان، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۱۴.

۲- روزنامه کیهان، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۴۱۹۴۹۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان به استاندار خوزستان، ۱/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۱،

۵/۷/۱۳۶۰، ص۳۴، اهواز.

۳- سند شماره ۱۳۸۴۷۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی) ۴/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی ؛ و - سند شماره ۱۴۵۰۰۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی، شماره ۱۱۷، ۳۰/۶/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۱۳۸۴۹۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- سند شماره ۱۴۵۰۰۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی قرارگاه مقدم نزاجا غرب (رکن۲)، شماره ۱۱۸، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۵؛ و - سند شماره ۱۳۸۴۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به (مرکز فرماندهی)، ۳۱/۶/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- سند شماره ۰۰۵۱۷۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته، واحد اطلاعات عملیات سپاه خوزستان به اطلاعات عملیات مرکز، شماره ۳۵۷، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۷.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۸، ۳/۷/۱۳۶۰، صص ۴ و ۵، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۳/۷/۱۳۶۰.

۷- سند شماره ۴۱۹۳۹۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ناحیه ژاندارمری خوزستان (رکن۲) به استانداری خوزستان (سیاسی - انتظامی) ۶/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۸- سند شماره ۰۰۵۱۷۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۴.

۹- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۸۸، ۲/۷/۱۳۶۰، صص ۲۳ - ۲۲، سنندج - خبرگزاری پارس، ۲/۷/۱۳۶۰.

در بخش دیگری از این عملیات، نیروهای سپاه به شهربانی شهر شاندری(۱) و یک پایگاه نظامی حمله کردند. در این حملات ۸ نفر کشته و ۳ نفر اسیر شدند و براثر آتش توپخانه خودی خساراتی به پادگان این شهر وارد شد.(۲)

روزنامه زود دویچه زایتونگ (چاپ آلمان غربی) به نقل از خبرگزاری آلمان در آنکارا خبر این عملیات را منتشر کرد.(۳)

۱

روزنامه فرانسوی لوموند به مناسبت اولین سالگرد هجوم عراق به ایران، درمقاله ای به بررسی دلایل عراق برای حمله به ایران؛ میزان پیشروی ارتش عراق در مرزهای شمالی، میانی و جنوبی؛ دست نیافتن عراق به پیروزی نظامی و سیاسی که در آغاز حمله وعده داده بود؛ دلایل ملایم شدن مواضع اخیر صدام درباره گفت وگوهای احتمالی صلح و شرط ایران در عقب نشینی عراق از سرزمین های اشغال شده قبل از هرگونه مذاکره پرداخت.

این روزنامه در شماره اخیر خود نوشت: «یک سال پیش در ۲۲ سپتامبر (۳۱ شهریور)، عراق به دنبال انتقاد از قرارداد الجزایر که خط مرزی با ایران را تصریح می کرد، این کشور را مورد حمله قرار داد. در آن هنگام بغداد تهران را متهم کرد که با نقض قرارداد الجزایر و مطالبه حاکمیت شط العرب [آبراهی که بنادر بصره و آبادان را به خلیج فارس مربوط می سازد]، دست به تحریک نظامی برعلیه این کشور زده است.»

لوموند در بخش دیگری از این مطلب آورده است: «جنگی که عراق در ۲۲ سپتامبر گذشته برعلیه ایران آغاز کرد، درابتدا، به عنوان یک رفت وآمد ساده نظامی تلقی می شد، ولی از ماه نوامبر همان سال تبدیل به یک جنگ خونین و خطرناک با ضدحمله های محدود در پهنه ای به وسعت ۵۰۰ کیلومتر گشت. در این جنگ ۸ لشکر عراق در مرزی به طول ۵ تا ۵۰ کیلومتر مستقر شدند.

پس از یک سال نبرد، اوضاع جبهه ها را به ترتیب زیر می توان بررسی کرد:

در شمال شهر مریوان، عراقی ها قسمتی از خاک ایران را که درواقع یکی از مراکز استراتژیکی مشرف بر عملیات کردستان بود، به تصرف خود درآوردند و از آنجا به حمایت از مبارزین کردی که برعلیه حکومت تهران می جنگیدند، برخاستند.

در قصرشیرین که در همان ساعات اولیه آغاز نبرد سقوط کرد، عملاً هیچ گونه تغییری حاصل نشده است. عراقی ها این منطقه را که گذرگاهی به سوی بغداد می باشد، تبدیل به پایگاهی غیرقابل نفوذ نموده اند. اوضاع شهر مهران نیز که هم زمان با قصرشیرین به اشغال درآمده به همین منوال است.

در خوزستان، هرگونه تلاشی برای تصرف پایگاه استراتژیکی [هوایی] دزفول، عقیم مانده است.

ص:۹۸۳

۱- در نقشه نام این شهر شاه نادری ثبت شده است.

۲- روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۸۹، ۳/۷/۱۳۶۰، ص۲۱، سنندج.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۰، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۳، تهران - خبرگزاری پارس به نقل از روزنامه زود دویچه زایتونگ، ۵/۷/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۰، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۶، تهران - خبرگزاری پارس، ۴/۷/۱۳۶۰.

در منطقه سوسنگرد که در پاییز گذشته، مجدداً به دست نیروهای ایرانی افتاد، حدود ۴ کیلومتر به سوی شهر بستان پیشروی شد، به نحوی که تا مرز عراق تنها ۲۰ کیلومتر باقی مانده است.

در حوضه نفت خیز خوزستان، عراقی ها خرمشهر اشغالی را شدیداً تحت کنترل خود دارند، درحالی که با وجود محاصره آبادان، از سه طرف سعی نکرده اند این شهر را به تصرف خود درآورند.(۱) آبادان که بیش از نیمی از آن به کلی ویران شده و از ۵۰۰ هزار سکنه، تنها ۳۰ هزار نفر باقی مانده اند، یکی از استحکامات شدید ایرانیان می باشد و به همین مناسبت نیز در روز بارها هدف توپخانه عراق قرار می گیرد. اهواز پایتخت خوزستان علی رغم بمباران های مداوم، خرابی های جزئی داشته است. جاده ای که اهواز را به آبادان متصل می سازد، توسط سربازان عراقی کنترل می شود، ولی بااین حال، ایرانیان توانسته اند در چندماهه اخیر از همین مسیر و با عبور از پل نظامی که بر روی رودخانه بهمنشیر مستقر می باشد، تجهیزات نظامی به آبادان ارسال نمایند.

به این ترتیب، پس از یک سال جنگ مداوم و لاینقطع که با حمله و عقب نشینی طرفین همراه بود، هیچ یک از دو جناح نتوانستند به یک پیروزی قطعی دست یابند. عراقی ها قادر نبودند از پیروزی های غافلگیرکننده ای که معمولاً یک کشور تجاوزگر به دست می آورد، بهره برداری نمایند و ایرانی ها نیز بااینکه در مقابل حملات عراق شدیداً مقاومت می کردند، در شرایطی به سر می بردند که نمی توانستند دشمن را از خاک خود بیرون رانند. انتخاب یکی از این دو به عنوان برنده نبردی که عملاً ـ به دست فراموشی سپرده شده، بسیار دشوار است. برخلاف ویژگی ظاهری این نیرو، بیلان تلفات بسیار جدی و سنگین می باشد. کاهش تولیدات نفتی هر دو کشور به دنبال بمباران تأسیسات نفتی و از سوی دیگر، افزایش هزینه های خرید تسلیحات نظامی، مشکلات لاینحلی را برای طرفین ایجاد نموده است. عراق ازطریق دریافت کمک های عربستان سعودی و اردن بر این مشکلات فائق آمده است، درحالی که ایران به علت منزوی شدن در منطقه و عرصه بین المللی، جز اتکا به منابع اولیه خود جهت تغذیه مالی این

۱- برخلاف ادعای نویسنده و اطلاعات اندک وی، تلاش چندباره یک لشکر از ارتش عراق برای تصرف شهر آبادان که حتی موفق به عبور از رودخانه بهمنشیر در کوی ذوالفقاری شده و تا آستانه ورود به جزیره و شهر آبادان پیش رفته بود، با حماسه آفرینی نیروهای مردمی، سپاه پاسداران و یک گردان از ارتش جمهوری اسلامی ناکام ماند و نیروهای دشمن با تحمل تلفات بسیار مجبور به عقب نشینی از کوی ذوالفقاری شدند. در دوره محاصره آبادان تا قبل از عملیات ثامن الائمه(ع) و شکست محاصره آبادان، نیروهای خودی با اجرای حداقل ۵ عملیات محدود (شامل عملیات سه راهی آبادان در ۱۹ آذر ۱۳۵۹؛ عملیات توکل در ۲۰ دی ۱۳۵۹؛ عملیات تپه های مدن در ۲۵ اردیبهشت ۱۳۶۰؛ عملیات فرمانده کل قوا در ۲۱ خرداد ۱۳۶۰ و عملیات شهید چمران در ۴ مرداد ۱۳۶۰)، ضمن جلوگیری از تکمیل محاصره و تصرف شهر آبادان، ارتش عراق را در زمین های شرق رودخانه کارون زمین گیر کردند تا زمینه برای اجرای عملیات ثامن الائمه(ع) و شکستن محاصره آبادان در ۵ مهر ۱۳۶۰ فراهم شود. (برای کسب اطلاعات بیشتر به کتاب یازدهم ازمجموعه روزشمار جنگ ایران و عراق (هویزه، آخرین گام های اشغالگر) و کتاب اطلس آبادان در جنگ مراجعه شود.)

جنگ و برپایی اقتصاد آشفته اش چاره دیگری نخواهد داشت.

مع هذا، شکست بغداد درزمینه سیاسی ناگوار و غیرمترقبه می باشد، زیرا پرزیدنت صدام حسین نه تنها با عملیات ۲۲ سپتامبر نتوانست رژیم [امام] خمینی را سرنگون سازد، بلکه از یک سو نیروهای ارتشی اش در شنزارهای خوزستان سرگردان شدند و از سوی دیگر، نیروی هوایی اش با تحمل خسارات فراوانی از همان ابتدای جنگ عملاً از صحنه نبرد خارج گردید.

صدام حسین که در ابتدای جنگ با افزایش ادعاهایش نسبت به حکومت تهران، شرایط صلح را پیچیده تر ساخته بود، اخیراً ضمن اتخاذ موضع ملایم تری اعلام نموده، درصورتی که [ایران] حاضر به مذاکره باشد، کشورش از تحکیم مواضع قبلی خود دست برخواهد داشت، وی علاوه بر شط العرب [اروندرود] ادعاهای ارضی غیرقابل قبول دیگری را ارائه کرده بود. به نظر نمی رسد که حتی امام خمینی نیز عجله ای در بیرون کشیدن صدام از منجلابی چون خوزستان داشته باشد. مع الوصف، به دنبال میانجیگری های فراوان دبیرکل سازمان ملل، کشورهای اسلامی و کشورهای غیرمتعهد، از پیشنهاد خود مبنی بر لزوم تنبیه تجاوزگر قبل از هرگونه مذاکره صرف نظر کرده است. امام همچنین خواستار عقب نشینی کامل نیروهای عراقی از سراسر خاک ایران قبل از انجام هرگونه مذاکره درزمینه صلح می باشد؛ پیشنهادی که قطعاً صدام آن را نخواهد پذیرفت مگر اینکه به شکست خود اعتراف نماید.»(۱)

۱

براثر برخورد یک دستگاه مینی بوس شخصی با مین ضدتانک در اطراف نقده، ۸ نفر از سرنشینان آن که از اهالی روستایی در اطراف نقده بودند، مجروح شدند. به گزارش سپاه پاسداران نقده، افراد گروه های مسلح غیرقانونی این مین را در نزدیکی روستای حسن نوران در محور نقده - اشنویه کار گذاشته بودند که براثر برخورد مینی بوس با آن منفجر شد.(۲)

۲

سپاه پاسداران منطقه ۷ کشوری در گزارشی از درگیری تعدادی از نیروهای کومه له در روستای شاهینی (واقع در۲۴ کیلومتری شمال غربی کامیاران) با شماری از افراد حزب دمکرات خبر داد.

این درگیری باوجود توافقات قبلی و درپی محاصره منزل فرمانده یکی از گروه های حزب دمکرات ازجانب عوامل کومه له به وقوع پیوست، اما افراد کومه له موفق به دستگیری او نشدند. براساس توافق قبلی قرار بود در روستای شاهینی و روستاهای اطراف آن در شمال محور کامیاران - مریوان، افراد کومه له و در روستاهای کوره دره پایین و تخته زنگی در جنوب این محور، عناصر حزب دمکرات مستقر شوند. درگیری این دو گروه به چند روستای منطقه ازجمله فارس آباد و گازرخانی در توابع کامیاران هم کشیده شد.(۳)

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۱۰۰، ۳/۸/۱۳۶۰، صص ۳۰ - ۲۷، روزنامه لوموند (فرانسه).

۲- روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۱۵، ارومیه.

۳- سند شماره ۲۷۰۴۳۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد سپاه پاسداران منطقه۷ (فرماندهی) به ستاد مرکزی سپاه پاسداران (فرماندهی)، ۵/۸/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۲۷۳۰۴۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مرکز اطلاعات و بررسی های سیاسی منطقه۷ به اداره مرکزی اطلاعات و بررسی های سیاسی، ۱۳/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۱

به دنبال پاک سازی اشنویه و مناطق اطراف آن، بخشداری این شهر در اطلاعیه ای از همه کارمندان و کارگران به ویژه کارکنان بخشداری و شهرداری خواست برای ارائه خدمات اداری و رفاهی به شهروندان، خود را به فرمانداری نقده معرفی کنند. در قسمتی از این اطلاعیه آمده است:

«هم ا کنون نیروهای دولت جمهوری اسلامی که شما کارکنان نیز جزئی از آن می باشید، به کار خود جهت انجام خدمات و برآوردن نیازها و رفع مایحتاج ضروری مردم بی گناه و ستم دیده قبل و بعد از دوران آن توطئه های شوم همت گمارید. لذا از کلیه برادران و خواهران مسلمان کارمند و کارگر اشنویه خواهشمند است دراسرع وقت و تا حداکثر ۸ مهر سال جاری خود را به فرمانداری (نقده) معرفی نمایند.»(۱)

۲

درپی اقدام گروه های مسلح ضدانقلاب به اجرای عملیات کمین در برخی محورهای اصلی مناطق غرب و شمال غرب کشور، که به اسارت شماری از نیروهای ارتش، سپاه و پیشمرگان مسلمان کرد انجامید، لشکر۲۸ کردستان در نامه ای خطاب به استانداری کردستان خواستار رعایت ساعات مجاز تردد در جاده های استان ازسوی بنگاه های مسافربری استان شد.(۲) در این نامه آمده است:

«باتوجه به گزارشات عدیده و تذکرات مکرر به پلیس راه سنندج و ستاد کامیاران و سایر یگان های مستقر در محورهای استان، باز گزارشاتی از مسئولین محورها مبنی بر عدم مراعات ساعت عبورومرور اتوکارهای مسافربری می رسد و مشاهده می گردد که اتوبوس های مسافربری ساعات حرکت خود را با ساعات عبور آزاد محورها هماهنگ نکرده و در ساعات منع عبورومرور حرکت می نمایند، درنتیجه، با حوادث درگیری و گروگان گیری مواجه می شوند و ارتش دراین زمینه تاکنون متحمل ضایعات و خسارات انسانی زیادی شده است. لذا، به منظور خاتمه دادن به این رویه و جلوگیری از گروگان گیری گروه های مسلح غیرقانونی در محورهای استان کردستان، مقرر فرمایند شرکت های اتوبوس رانی منطقه را به نحو مقتضی به تمکین از دستورات و تذکرات صادره لشکر وادار بنمایند و ترتیبی اتخاذ شود مراتب زیر دقیقاً مراعات شده و از وزارت کشور نیز خواسته شود که شرکت های مسافربری ساعات تردد خود را در محورهای استان کردستان با ساعات مجاز لشکر [بدین ترتیب] هماهنگ نمایند:

۱- روزنامه کیهان، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۱۵.

۲- باتوجه به نبود امنیت کافی در جاده های منطقه و اجرای کمین ازسوی گروه های مسلح غیرقانونی، علاوه بر وجود پایگاه های ثابت در مناطق حساس و مهم، نیروهای مسلح جمهوری اسلامی، ضمن برپایی پاسگاه های موقت، روزانه با اعزام گشت های تأمین متشکل از چند خودرو نظامی مسلح به تیربار در جاده ها، امنیت لازم را برقرار می کردند تا خودروهای عمومی و شخصی بتوانند به راحتی در سطح جاده های منطقه تردد کنند و قبل از تاریک شدن هوا با جمع آوری نیروهای گشت تأمین، در طول شب، عبورومرور در جاده ها عملاً قطع می شد.

۱. ساعات حرکت اتوکارهای مسافربری شب [را] طوری تنظیم نمایند که بعد از ساعت ۶ صبح به کامیاران برسند.

۲. اتوکارهای روزرو طوری از مبدأ حرکت نمایند که قبل از ساعت ۵ بعدازظهر درحال حاضر و در فصل زمستان قبل از ساعت ۴ بعدازظهر، به سنندج وارد شوند.

۳. اتوکارهای مسافربری از سنندج طوری حرکت نمایند که قبل از ساعت ۵ بعد ازظهر درحال حاضر در فصل زمستان، قبل از ساعت ۴ بعدازظهر، از منطقه کامیاران خارج شده باشند.

۴. به شرکت های مسافربری ابلاغ گردد از دستورات صادره و تذکرات مسئولین محور تمکین نموده و درصورت تخلف و دادن گروگان، خودرو به مدت حداقل یک ماه توقیف و راننده و سایر خدمه خودرو تحویل مقامات قضایی داده شوند.»(۱)

گفتنی است استانداری کردستان نیز متن نامه را با امضای استاندار به بنگاه های مسافربری استان ابلاغ کرد.(۲)

۱

پرداخت مبلغ ۱۰ میلیون و ۹۸۵ هزار ریال برای تأمین هزینه های مربوط به سفر، اسکان، امور فرهنگی و کمک های بلاعوض، بخشی از خدمات مالی و رفاهی بنیاد امور جنگ زدگان استان تهران به مردم مناطق جنگ زده در سه ماهه گذشته می باشد.

به گزارش روزنامه کیهان، روابط عمومی کمیته اجرایی بنیاد امور جنگ زدگان استان تهران با اعلام این خبر آمار فعالیت ها و اقدامات این کمیته را به این شرح اعلام کرد: «طی این مدت تعداد ۸۴۶ مورد معرفی نامه کمیته امداد امام؛ ۶۵۴۹ مورد معرفی نامه جهت اسکان در شهرستان؛ ۴۶۲ مورد معرفی نامه جهت اسکان موقت در تهران و همچنین ۱۱۹۰ معرفی نامه جهت معرفی مصدومین و مجروحین مهاجر جنگی به بیمارستان، ازسوی کمیته اجرایی استان تهران صادر شده است.» این روزنامه در ادامه گزارش خود آورده است: «کمیته اجرایی استان تهران در سه ماهه تیر، مرداد و شهریور سال جاری، به منظور تأمین احتیاجات مالی هم وطنان جنگ زده، مبلغ ۷۵۹۵۷۸۱ ریال وجه نقد به ۳۶۱۴ نفر از مهاجران جنگی پرداخت کرده است. همچنین، در طول این مدت، به ۱۶۶۲نفر از جنگ زدگانی که اتومبیل شخصی دارند، ۵۱۵۶۷ لیتر بنزین کوپن تحویل داده شده و برای کمک رسانی به جنگ زدگان نیز به ۴۱۴ اتومبیل، ۴۰۲۱۹ لیتر بنزین کوپن تحویل داده شده است. در طول این مدت نیز ۱۷۳۷۵ نفر از هم وطنان مهاجر به دلایل گوناگون برای انجام دادن کارهایشان به کمیته اجرایی استان تهران مراجعه کرده اند که از این تعداد ۶۵۴۹ نفر از آنان به شهرستان های گوناگون کشور معرفی شده اند. گفتنی است که در سه ماهه تیر، مرداد و شهریور، کمیته اجرایی مبلغ ۱۰ میلیون و ۹۸۵ هزار ریال پرداختی داشته است.»(۳)

ص:۹۸۷

۱- سند شماره ۳۳۹۴۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از لشکر۲۸ (رکن۲) به استانداری کردستان، ۶/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۳۳۹۴۷۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از لشکر۲۸ (رکن۳) به استانداری کردستان، ۱/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- سند شماره ۳۳۹۴۸۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استاندار کردستان به بنگاه های کردستان، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱.

۳- روزنامه کیهان، ۲۳/۷/۱۳۶۰، ص۱۴.

۱

دو تن از نیروهای گروه مقاومت بسیج مسجد الجواد در میدان هفت تیر تهران، که درحال گشت زنی در خیابان های اطراف مسجد بودنـد، هـدف سوءقصـد قرار گرفتنـد. این دو نفر در کوچه تابنـده به دلیل خرابی موتور توقف کرده بودند که یک خودرو به آنان نزدیک شد و یکی از سرنشینان مسلح خودرو آنان را به رگبار بست. در این حادثه یکی از نیروهای بسیج به نام جعفر کلهر شهید و دیگری مجروح شد. ضاربان نیز بلافاصله از محل حادثه گریختند.(۱)

۲

در چند مورد تیراندازی و پرتاب بمب دست ساز و آتش زا در شـهرهای مختلف کشور ۲ نفر مجروح شدند و خساراتی به بار آمد. ۲ بمب نیز در مشـهد کشف و خنثی شد. امروز همچنین با کشف یک خانه تیمی در بجنورد تعدادی اسلحه و مهمات کشف شد، ۷ نفر از اعضای سازمان مجاهدین خلق(منافقین) نیز دستگیر شدند.

در نیشابور، ۲ نفر از افراد وابسته به گروه هـای مسلح ضـدانقلاب، با مسـلسل بخش فرهنگی ساختمان سپاه پاسـداران را به رگبار بستند و گریختند. در این حادثه یکی از اعضای بسیج مجروح شد.(۲)

در قوچان، ۵ نفر از عناصـر سازمـان مجاهـدین خلق که ۲ نفر از آنـان دختر بودنـد، بـا بمب دست ساز به ساختمان انجمن اسـلامی معلمان این شـهر حمله و سپس اقدام به تیراندازی کردند که درنتیجه یک عابر مجروح شد. این افراد قبل از رسیدن مأموران انتظامی متواری شدند.(۳)

در مشهد، چند نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق، مخزن سوخت موتورخانه سیستم حرارتی شهرک دکتر بهشتی (محل اسکان خانواده شهدا و جنگ زدگان) را به آتش کشیدند.(۴)

در همدان، براثر پرتاب بمب دست ساز به مغازه یکی از افراد متعهد شـهر در خیابان تختی، خساراتی به در و شـیشه های مغازه وارد آمد.(۵)

در بروجرد و تبریز نیز در دو حادثه مشابه براثر پرتاب بمب خسارت اندکی به منازل ۲ تن از اهالی این شهرها وارد شد.(۶)

امروز همچنین یک بمب الکترونیکی و یک بمب دست ساز که افراد گروه های مسلـح غیرقانونی در مقابل منزل ۲ تن از روحانیون مشهد کار گذاشته بودند، کشف و خنثی شد.(۷)

از سـوی دیگر بـا کشـف یـک خـانه مرتبـط بـا گروه هـای مسلح ضـدانقلاب در بجنـورد، چنـد قبضـه اسـلحه و مهمـات ازجمله ۴ کلاشینکف، ۷ برنو و تعدادی فشنگ از انواع گوناگون کشف شد و ۲ نفر نیز دستگیر شدند.(۸)

علاوه براین ۷ نفر از اعضای فعال سازمان مجاهدین خلق در لاهیجان و آستانه اشرفیه دستگیر شدند.(۹)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۸۸، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۱۴، تهران؛ و - روزنامه کیهان، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۱۶.

۲- روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه خراسان، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۱.

۳- روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه خراسان، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۴.

۴- روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۳.

۵- همان.

۶- سند شماره ۳۲۸۴۴۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از معاون سیاسی و اداری استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۳.

۷- روزنامه کیهان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۴.

۸- سند شماره ۰۴۹۲۳۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه مشهد به ف سپاه مرکز، ۱/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۹- سند شماره ۱۷۴۴۸۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (چالوس) به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ستاد مرکزی (مرکز فرماندهی)، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۱۷۴۰۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (چالوس) به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ستاد مرکزی (فرماندهی)، ۸/۷/۱۳۶۰، ص۲.

۱

نشریه المجله (چاپ لندن) به نقل از زکی یمانی وزیر نفت عربستان سعودی، از موافقت این کشور با پیشنهاد عراق برای احداث خط لوله انتقال نفت به دریای سرخ ازطریق خاک عربستان خبر داد. این مطلب بازتاب گسترده ای در محافل سیاسی و رسانه ای جهان داشت.

رسانه های غربی به دلیل اهمیت اقتصادی این خبر، تبلیغات بسیاری برای آن کردند. درصورت تحقق این طرح، عراق با بهره برداری از این خط لوله نفتی، از تنگنای صادرات نفت از مسیر خلیج فارس خارج می شود و خلیج فارس و تنگه هرمز، که شاهرگ حیاتی صادرات نفت محسوب می شوند، اهمیتشان را نزد این کشور از دست می دهند.(۱)

رادیو صدای امریکا با انعکاس این خبر اعلام کرد: «احداث این خط لوله نفتی دومین اقدام درزمینه تغییر مسیر صدور نفت از مسیر خلیج فارس است. عربستان سعودی دو ماه پیش بهره برداری از خط لوله جدیدی را آغاز کرده است که روزانه ۱۸۵۰۰۰۰ بشکه نفت این کشور را به دریای سرخ منتقل می کند و ظرفیت آن تا ۷/۳ میلیون بشکه قابل افزایش است.»

در ادامه این گزارش آمده است: «به گفته منابع آگاه، تغییر مسیر صدور نفت خلیج فارس باعث خواهد شد که کانال سوئز از اهمیت و رونق ویژه ای برخوردار گردد، زیرا عراق و عربستان برای صدور نفت خود به دریای مدیترانه و سپس بازارهای مصرف ناگزیر از این کانال استفاده بیشتری به عمل خواهند آورد.»(۲)

نشریه امریکایی وال استریت ژورنال نیز این تصمیم عربستان را ازنظر راهبردی برای غرب بسیار مهم ارزیابی کرد و یادآور شد که اجرای این تصمیم به تقویت روابط عراق با عربستان و مصر کمک خواهد کرد و دراین میان مصر که متحد امریکا محسوب می شود، جایگاه ویژه ای خواهد یافت.(۳)

۲

محسن نوربخش رئیس کل بانک مرکزی، در مصاحبه ای کنترل تورم، ثابت نگه داشتن ذخایر ارزی کشور، تشکیل بسیج اقتصادی و اتخاذ سیاست های اقتصادی خاص زمان جنگ را ازجمله اقدامات دولت برای ازبین بردن شوک اقتصادی و کاهش عوارض جنگ برشمرد.

وی در این مصاحبه درخصوص وضعیت اقتصادی ایران در آغاز جنگ گفت: «درپی شرایطی [که] جنگ شروع شد، شوک اولیه ای که به سیستم اقتصادی ما وارد شد قابل ملاحظه بود. همچنین به علت عدم آمادگی دولت طبقه ای که تا حدی از انقلاب بیگانه بود، با هجوم خود به فروشگاه ها و احتکار کالاهای مصرفی و غیره، شوک اولیه را تشدید کرد و چون ما در حالتی بودیم که هیچ گونه امکان ذخیره سازی نداشتیم، صف های طویل مقابل واحدهای توزیع مایحتاج عمومی به وجود آمد و این در شرایطی بود که دولت شهید رجایی تازه تشکیل شده

ص:۹۸۹

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۱۰۰، ۳/۸/۱۳۶۰، صص

۳۳ – ۳۱، وال استریت ژورنال (چاپ امریکا)؛ و – روزنامه صبح آزادگان، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۳.

۲– خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۷، ۲/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۱/۷/۱۳۶۰.

۳– اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۱۰۰، ۳/۸/۱۳۶۰، صص ۳۳ – ۳۱، وال استریت ژورنال (چاپ امریکا)؛ و – خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۸، ۴/۷/۱۳۶۰، صص ۸ – ۶، تهران – خبرگزاری پارس، ۳/۷/۱۳۶۰.

بود؛ وزیر بازرگانی نداشتیم؛ بنی صدر از پذیرفتن وزیر اقتصاد و دارایی خودداری می کرد و من به عنوان نماینده شهید رجایی در وزارت اقتصاد و دارایی مسئولیت داشتم.»

نوربخش افزود: «در این مرحله بود که استقامت و روحیه انقلابی مردم به حد اعلا ظاهر شد. مردم انقلابی ما ایستادن در صف ها را تحریم کردند. اولین اقدام ما درزمینه مهار اقتصاد تشکیل بسیج اقتصادی بود. در چنین شرایطی اخبار جنگ هم اخبار مطلوبی نبود. بندر خرمشهر به عنوان یک بندر فعال کشور از دست ما خارج شد. پالایشگاه آبادان به عنوان فعال ترین واحد نفتی کشور از دست رفت. بندر امام خمینی در معرض تهدید قرار داشت و کمپانی های بین المللی بیمه از دریافت حق بیمه عادی برای بیمه کردن کشتی ها خودداری می کردند. اضافه بر این مسئله، بلوکه شدن ذخایر ارزی ما و خرید تجهیزات نظامی نیز از مسائل حادی بود که گریبان گیر ما شده بود. بودجه دولت ۳۴۰ میلیارد ریال کسری داشت و فروش فرآورده های نفتی تقریباً متوقف شده بود.»

وی سپس به دستاوردهای دولت در دوره یک ساله جنگ اشاره و اظهار کرد: «باتوجه به شرایطی که ذکر شد، اهمیت یک سال مقاومت بدون دریافت کمک مالی و نظامی از قدرت های خارجی و به معنای واقعی روی پای خود ایستادن بیش ازپیش آشکار می شود.

در چنین شرایطی ما در کشورمان موفق شده ایم تورم را مهار کنیم. در این ماه نرخ تورم رقمی درحدود ۲۳ درصد می باشد. تولیدات کشاورزی رشد قابل توجهی داشته است، به طوری که تاحدود زیادی از خرید گندم خارجی کاسته شده و درمورد تولید پنبه به خودکفایی رسیده ایم. تولید برنج نیز از مرز یک میلیون تن گذشته است.

این موفقیت ها هنگامی به دست می آید که ما هم از خارج توسط کشورهای وابسته به امریکا مورد هجوم قرار گرفته ایم و هم از داخل توسط گروهک های وابسته به امریکا، که سعی در به آشوب کشاندن مملکت دارند، مورد تهدید قرار گرفته ایم و این ثابت می کند که علی رغم این تهدیدات، روزبه روز ثبات کشور پایدارتر می شود.»

رئیس کل بانک مرکزی اضافه کرد: «درزمینه پولی و ارزی، ما بیش از شش ماه است که حجم پول در گردش را ثابت نگه داشته ایم، درصورتی که این حجم در شش ماهه دوم سال ۵۹، روند صعودی داشته است. درزمینه ارزی باوجود اینکه میزان درآمد ارزی ما نسبت به قبل از انقلاب، که حدود ۶ میلیون بشکه در روز تولید نفت داشته ایم، افزایش نداشته، ولیکن با اجرای سیاست دقیق بازرگانی و کنترل هزینه های ارزی و حذف واردات غیرضروری، توانسته ایم هزینه های ارزی را با درآمدهای ارزی متناسب کنیم و به این طریق ذخایر ارزی مان را ثابت نگه داریم. ازنظر کسری بودجه دولت، سعی خواهد شد که میزان پیش بینی شده در بودجه سال ۱۳۶۰ حفظ شود به علاوه دولت با تشکیل کمیسیون های مختلف اقتصادی برنامه های اصولی را

به مرحله اجرا خواهد گذاشت تا بتوانیم پابه پای رزم آوران اسلام در صحنه های اقتصادی نیز پیروزی های متمادی را به دست آوریم.»

نوربخش در پایان یادآور شد: «اقتصاد جنگی ما تا سرنگونی رژیم مزدور عراق منابع لازم را دراختیار مسئولین خواهد گذاشت و ازلحاظ مادی پشتوانه محکمی برای ادامه جنگ خواهد بود.»(۱)

۱

در حمله مأموران پلیس عربستان سعودی به زائران ایرانی در مسجدالنبی، ۲۰ نفر مجروح شدند که ۱۲ تن از آنان به دلیل شدت جراحات بستری گردیدند.

خبرگزاری پارس دراین باره گزارش داد: «این حمله هنگامی صورت گرفت که زائران ایرانی به عنوان اعتراض به دستگیری دو تن از معلولین انقلاب در مسجدالنبی شروع به دادن تکبیر و شعار کردند. این مسئله مأمورین پادشاهی سعودی را به وحشت انداخت، به طوری که به زائران ایرانی حمله کرده و با ضرب وشتم آنان عکس العمل شدیدی از خود نشان دادند. یکی از مسئولین هلال احمر مدینه ضمن ابراز تأسف از این واقعه گفت این نخستین باری است که در مسجدالنبی به طور وحشیانه ای با زائران خانه خدا رفتار می شود. وی افزود بحمدالله، حال مجروحین رضایت بخش بوده و جای نگرانی نیست.»(۲)

خبرنگار روزنامه کیهان نیز در گزارشی از این درگیری نوشت: «مقارن ساعت ۵/۱ بعد از نیمه شب، هنگامی که یکی از زائران زن ایرانی درحال بوسیدن ضریح مطهر حضرت محمد(ص) بود، توسط یکی از مأموران پلیس مسجدالنبی مورد ضرب وشتم قرار می گیرد و به دنبال آن شوهر این زن وارد معرکه شده و در درگیری که میان او و مأمور پلیس روی می دهد این مأمور مجروح می شود. لحظاتی پس از این درگیری، ده ها مأمور پلیس وارد حرم مطهر شده و زمانی که می خواهند این زائر ایرانی را دستگیر کنند، با اعتراض دیگر زوار روبه رو می شوند. در این هنگام، زائران ایرانی حاضر در حرم شعارهای الله اکبر سر می دهند و بنا به توصیه عده ای از زوار، از جمعیت خواسته می شود تا آرامش خود را حفظ کرده و بر روی زمین بنشینند. هنوز چند لحظه ای از وقوع این حادثه نگذشته بود که یک مأمور پلیس به یکی از معلولان انقلاب که در کنار ستون حرم ایستاده بود حمله ور شده و وی را به گوشه ای پرتاب می کند و ایرانیانی که تا آن لحظه سعی داشتند از ادامه درگیری جلوگیری نمایند، با دیدن این صحنه به پلیس مذکور اعتراض کرده و زدوخورد در سطح وسیعی میان زوار و پلیس درمی گیرد. بنا بر این گزارش، درگیری همچنان ادامه می یابد تا اینکه پلیس ناگهان عقب نشینی کرده و در کنار درب های مسجدالنبی مستقر می شود و ایرانیان سعی می کنند از مسجد خارج شوند، ولی زمانی که به بیرون حرم و محوطه جلو مسجد می رسند، ناگاه با حمله صدها پلیس مواجه شده و از هر سو مورد شدیدترین ضربات پلیس واقع می شوند.»(۳)

۱- روزنامه صبح آزادگان، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۲.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۷، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۳، جدّه - خبرگزاری پارس، ۱/۷/۱۳۶۰.

۳- روزنامه کیهان، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۱۶.

روزنامه امریکایی وال استریت ژورنال در مقاله ای با عنوان "توطئه گران"، وضعیت گروه های مخالف جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور را بررسی کرده است. این نشریه که جایگاه نسبتاً معتبری در محافل سرمایه داری امریکا دارد، با قلمی طنزگونه به بررسی سه گروه مخالف نظام جمهوری اسلامی ازجمله "نهضت ملی شاهپور بختیار"، "گروه ایران آزاد طرف دار سلطنت" به رهبری آزاده شفیق دختر اشرف پهلوی و "سازمان مجاهدین خلق" پرداخته، و در پایان قابلیت های سازمان مجاهدین خلق(منافقین) را بیشتر از دو گروه دیگر دانسته است.(۱)

در ابتدای این مقاله مفصل آمده است: «نزدیک به شصت گروه مخالف ایرانی در سرتاسر اروپا و نیز در ایالات متحده امریکا به فعالیت مشغول اند، اما فرانسه - پناهگاه سنتی و آشنای تبعیدیان ایران - بزرگ ترین و پرنفوذترین این گروه ها را در آغوش خود جای داده است. همه ضدانقلابیون در نارضایتی از جمهوری اسلامی آیت الله خمینی اتفاق نظر دارند و همگی امیدوارند که در براندازی رژیم وی نقشی داشته باشند. نفوذ گروه های تبعیدی در داخل ایران درحال حاضر محدود است. آنها در روزنامه های کوچکی که به زبان فارسی منتشر می سازند، به تجارت کلمات مطنطن و بی معنایی چون "انتقام"، "فریاد آزادی" و ترانه پیروزی" می پردازند و از تهدیدات نیروهای طرف دار [آیت الله] خمینی باد در غبغب خود می اندازند.

سه نهضت مهم از خمره تبعیدیان تراوش کرده است که عبارت اند از مجاهدین خلق، میانه روهای طرف دار بختیار و متحدان سلطنت طلب و نظامی تیمسار آریانا. هرکدام از این سه گروه خود را ناجی ایران می داند و هرچند که امکان دارد درنهایت نتوانند ماشین کاملاً سازمان یافته و سیاسی حزب حاکم جمهوری اسلامی را از صحنه حذف کنند، اما لااقل خوراک خوبی برای مطبوعات غربی فراهم آورده اند.»

در ادامه، نویسنده به بررسی عملکرد سازمان مجاهدین خلق پرداخته و درضمن آن به ادعاهای رجوی درباره عبور از دوره ترور به مرحله اعتصابات و تظاهرات های خیابانی و فراهم شدن زمینه برای سقوط نظام و پایان جنگ با عراق اشاره کرده و نوشته است:

«رجوی از ماه ژوئیه تا به امروز بیش از دویست بار با خبرنگاران خارجی مصاحبه کرده و دلیل این همه پرچانگی نیز روشن است. رهبر مجاهدین خلق امیدوار است که بتواند آیت الله خمینی را از سر راه بردارد. آیت الله خمینی در سال ۱۹۷۹ و درپی هدایت مبارزه عمومی مردم ایران از ستاد تبعیدی خود در پاریس، تمام حکومت ایران را در دست گرفت.

ابوالحسن بنی صدر رئیس جمهور مخلوع و غمگین ایران، با چهره ای جغدآسا و هیکلی پنگوئن مانند، همراه با رجوی در خانه کوچکی زندگی می کند و به نظر نمی رسد که شایستگی رهبریت ضدانقلاب ایران را داشته باشد. بنی صدر در حاشیه مصاحبه های روزانه خود با روزنامه نگاران، کتابی را به رشته نگارش درآورده است و انتظار روزی را می کشد که [آیت الله]

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۷، ۲/۷/۱۳۶۰، صص ۵ - ۳ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۱/۷/۱۳۶۰.

خمینی از عملکردهای خود پشیمان گردد و او را بار دیگر به ریاست جمهوری کشور دعوت کند.

سازمان مجاهدین خلق، به احتمالی مهم ترین قدرتی است که با هدایت از خارج کشور می تواند فردای ایران را تحت الشعاع قرار دهد. مسعود رجوی که سی وچهار سال از عمرش می گذرد، ادعا می کند که بیش از صد هزار رزمنده فعال و حداقل ده میلیون هوادار را در داخل ایران رهبری می کند. این ادعاها، بی تردید با اغراق و گزافه گویی درآمیخته اند، اما به نظر می رسد که رژیم، نگرانی قابل ملاحظه ای از ناحیه مجاهدین خلق احساس می کند.

علی فاطمی یک امریکایی ایرانی الاصل که سرپرستی مرکز اسناد و مدارک ایران را در پاریس برعهده دارد، می گوید مجاهدین خلق در براندازی [آیت الله] خمینی نسبت به گروه های دیگر شانس بیشتری دارند، اما به دلیل ترکیب جوان و ناآزموده خود، در بلندمدت توانایی اداره کشور را نخواهد داشت.

آقای رجوی نشست های گفت وشنود خود را در داخل یک چادر آبی رنگ تشکیل می دهد و این چادر با چادری که آیت الله خمینی در خلال اقامت خود در فرانسه برپا کرده بود، تفاوت چندانی ندارد. رهبر تبعیدی مجاهدین در جریان مصاحبه های خود کوشش می کند تا تصویری بنیادگرایانه و نیمه مارکسیستی از سازمان خود ارائه دهد و درضمن یک مصاحبه دوساعته مرحله جدید مبارزات مجاهدین خلق را چنین تشریح می کند: "پس از پایان تاکتیک های به اصطلاح تروریستی و آغاز نبردهای خیابانی، چریک ها فضای تاریک و سیاه دیکتاتوری را در هم خواهند شکست و آن گاه به فاز اعتصابات، تظاهرات و راه پیمایی خواهند پرداخت و در عرض چند ماه، ملاها را از بین خواهند برد. با سقوط روحانیون، دولت جدید برای اتمام جنگ با عراق وارد مذاکره خواهد شد و انتخاباتی را برای تصویب قانون اساسی نوین و رئیس جمهور و پارلمان جدید برگزار خواهد کرد".»

در بخش پایانی مقاله دو گروه بختیار و سلطنت طلب بررسی شده اند. درباره بختیار و منابع مالی گروه او آمده است:

«امروزه بختیار در رأس سازمانی قرار دارد که به نهضت ملی مقاومت ایران معروف است. نهضت بختیار به قول یکی از دستیاران او نه به سلطنت طلبان وابستگی دارد و نه به جمهوری خواهان. نهضت ملی مقاومت ایران با اندوخته ای معادل بیست تا سی میلیون دلار، در میان گروه بندی های دیگر وضع مالی بسیار خوبی دارد. منابع تأمین این مبالغ در هاله ای از راز و ابهام باقی مانده است. برخی از تبعیدیان اعتقاد دارند که بودجه سازمان آقای بختیار از عراق تأمین می شود و شماری دیگر خانواده شاه را منبع مالی نهضت ملی مقاومت عنوان می کنند. مدیر مالی بختیار هم هیچ گامی در داخل این معما برنمی دارد و تنها به ذکر این نکته اکتفا می کند که گروه مبالغ هنگفتی ازجانب ایرانیان ناشناس دریافت می کند.

ص:۹۹۳

ستاد عملیاتی [نهضت بختیار] در یک محل پرشکوه واقع در بلوار راسپی استقرار یافته است. آنها اوقات خود را صرف برنامه ریزی های بی پایان و طرح پروژه های شهرسازی و ایجاد صنایع جدید و توسعه صنعت نفت برای ایران نو می کند.»(۱)

این روزنامه درمورد سلطنت طلبان هم نوشته است: «آزاده خواهرزاده شاه که در سی امین سال عمر خود زندگی می کند، می گوید:"ارتش از ضروریات ایران است، چراکه مردم به ثبات احتیاج دارند". آزاده در سال ۱۹۷۹ و اندکی پس از سرنگونی دایی اش محمدرضا پهلوی، یک گروه سلطنت طلب به نام "آزاد" پایه گذاری کرد.

آزاده و سلطنت طلبان دیگر، در چهارچوب یک سازمان شبه نظامی موسوم به آزادگان و به رهبری ژنرال ۶۹ ساله - بهرام آریانا - فعالیت می کنند. این روزها تیمسار آریانا در خارج از پاریس به سر می برد. به گفته همکاران وی مشغول رتق وفتق امور مربوط به تأسیس ستاد نظامی آزادگان در استان های دورافتاده ایران است. آنها مدعی هستند که به زودی آریانا قیام عشایر، ارتشیان و هزاران تن از جیره خواران ایرانی را رهبری خواهد کرد. آزادگان برخلاف دیگر گروه های راستگرا، با ربودن ناوچه (تبرزین) عملاً وارد خط نظامی شده است.»(۲)

۱

در اولین سالگرد حمله ارتش عراق به ایران، تعداد زیادی از عراقی های مقیم لندن به همراه دانشجویان ایرانی و چند کشور مسلمان دیگر، در مقابل سفارت عراق در این شهر تظاهرات کردند و با سردادن شعارهایی اقدام حزب بعث در حمله نظامی به ایران و سرکوب مردم عراق را محکوم کردند. به گزارش خبرگزاری پارس، با گسترش تظاهرات، کارکنان سفارت عراق نیز در اقدامی متقابل دست به تظاهرات زدند، اما این حادثه به درگیری نینجامید.(۳)

۲

پس از سفر بی نتیجه اخیر هیئت حسن نیت سازمان کنفرانس اسلامی به تهران و بغداد (۱۸ - ۱۵ مرداد ۱۳۶۰) و توقف مذاکرات گروه های میانجی، امروز برخی مقامات سیاسی و رسانه ها، اظهارنظرهایی کردند که هرچند در جریان مذاکرات نیمه تمام چندان تأثیری نداشت، اما بیانگر دیدگاه یا مواضع آنان درخصوص جنگ ایران و عراق بود.

ضیاء الحق رئیس جمهوری پاکستان، در نشستی خبری در کویته مرکز ایالت بلوچستان پاکستان گفت: «هیئت صلح کشورهای اسلامی در انتظار برقراری ثبات و صلح در ایران است تا بتواند اقدامات خود را برای پایان دادن به جنگ ایران و عراق از سر بگیرد.» وی افزود: «هیئت مذکور جریان جنگ را پیگیری می کند و مصمم است این جنگ را پایان دهد.»(۴)

این درحالی است که خبرگزاری فرانسه اعلام کرد: «آقاشاهی وزیر خارجه پاکستان، در

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۹۶، ۲۳/۷/۱۳۶۰، صص ۱۸ - ۱۳، وال استریت ژورنال (چاپ امریکا).

۲- همان؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۴، ۱۱/۷/۱۳۶۰، صص ۸ - ۶،

واشنگتن - خبرگزاری پارس، ۱۰/۷/۱۳۶۰، روزنامه وال استریت ژورنال (چاپ امریکا).

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۸، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۴، لندن - خبرگزاری پارس، ۳/۷/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۸، ۳/۷/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴، اسلام آباد - خبرگزاری کویت، ۲/۷/۱۳۶۰.

مصاحبه ای با روزنامه کویتی الوطن (که از حکومت عراق حمایت می کند) گفت: هیئت حسن نیت اسلامی به دلیل بن بست موجود در اختلاف بین عراق و ایران قصد ندارد درحال حاضر مأموریت خود را دنبال کند، اما برای برقراری صلح، پاکستان در هر جلسه ای که در هر سطحی تشکیل شود شرکت خواهد کرد.»(۱)

خبرگزاری تاس نیز خبر داد: «آندره گرومیکو وزیر خارجه شوروی، در سخنان خود در مجمع عمومی سازمان ملل، با تأکید به راه های سیاسی برای حل وفصل اوضاع خطرناک منطقه خلیج فارس گفت جنگ ایران و عراق باید ازطریق سیاسی حل وفصل شود.»(۲)

مسئولان ایرانی نیز همچنان بر موضع جمهوری اسلامی ایران در خروج بدون قیدوشرط عراق از مناطق اشغال شده ایران قبل از هرگونه مذاکره ای تأکید کردند، اما درعین حال، از مذاکراتی منطقی که منافع ایران را مدنظر داشته باشد، استقبال کردند. خبرگزاری آسوشیتدپرس درخصوص این موضع ایران گفت: «محمدرضا [مهدوی] کنی نخست وزیر ایران، امروز، از ملل اسلامی خواست برای فیصله جنگ ایران و عراق تلاش های میانجیگرانه خود را از سر بگیرند. نخست وزیر ایران همچنین هشدار داد که درصورت قطع نشدن تجاوز، ملت ایران تا آخرین نفس خواهد جنگید.»(۳)

خبرگزاری یونایتدپرس هم اعلام کرد: «یک نماینده مجلس ایران به نام منوچهر متکی گفت جنگ می توانست ازطریق مذاکرات حل وفصل شود، اما صدام خواستار مذاکره نبود، زیرا عقیده داشت پیروزی نزدیک است و می تواند انقلاب اسلامی را نابود کند.»(۴)

ص:۹۹۵

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۷، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۴، کویت - خبرگزاری فرانسه، ۱/۷/۱۳۶۰.
۲- روزنامه کیهان، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۱۶.
۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۶، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۶، بیروت - آسوشیتدپرس، ۳۱/۶/۱۳۶۰.
۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۰، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۵، بیروت - خبرگزاری یونایتدپرس، ۳/۷/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ پنجشنبه ۲ مهر ۱۳۶۰ ۲۵ ذیقعده ۱۴۰۱ ۲۴ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

پیش ازظهر امروز، جلسه مشترک فرماندهان سپاه و ارتش در یکی از مراکز سپاه پاسداران در تهران با هدف ایجاد هماهنگی بیشتر میان ارگان های نظامی، انتظامی و سپاه پاسداران تشکیل شد. گزارش خبرگزاری پارس از این جلسه چنین است: «[در این جلسه] سرتیپ فلاحی جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی، ناخدا افضلی فرمانده نیروی دریایی، سرهنگ معینی پور فرمانده نیروی هوایی، سرهنگ حجازی رئیس شهربانی کل کشور، حجت الاسلام صفائی رئیس اداره سیاسی ایدئولوژیک ارتش و برخی دیگر از فرماندهان نظامی و همچنین محسن رضایی فرمانده سپاه پاسداران، اعضای شورای فرماندهی سپاه و آیت الله محلاتی نماینده امام در این ارگان حضور داشتند.

پس از پایان اجلاسیه مشترک فرماندهان ارتش و سپاه، محسن رضایی در گفت وگویی با خبرنگاران هدف از تشکیل این جلسه را چنین بیان کرد:

"امام در حکمی که برای من صادر کردند خواستار ایجاد هماهنگی هرچه بیشتر میان ارگان های مختلف نظامی، انتظامی و سپاه شده بودند، لذا سپاه برای ایجاد این هماهنگی از فرماندهان نظامی دعوت کرد تا در اجلاسیه مشترک شرکت کنند."

رضایی افزود:"در این جلسه مذاکرات بر سه محور اصلی دور می زد: اول، ایجاد هماهنگی، دوم اتمام جنگ به صورت پیروزمندانه و سریع

ص:۹۹۷

و سوم ایجاد هماهنگی جهت به نتیجه رساندن اهداف انقلاب اسلامی."

پس از پایان اظهارات محسن رضایی، سرتیپ فلاحی درمورد مسائل مطروحه در این جلسه گفت:"در این جلسه در معیت برادران سپاه، کارنامه یک ساله جنگ تحمیلی عراق علیه ایران بررسی شد و در این بررسی دروسی که از این عملیات آموختیم، تجاربی که به دست آوردیم، پیشرفت هایی که داشتیم و سرانجام ترکیب معقول و منطقی کارائی های سپاه و ارتش به منظور کوتاه کردن عمر شوم این جنگ مورد بحث و گفت و گو قرار گرفت و در این زمینه ها به نتایج مطلوبی رسیدیم ضمن اینکه مکرر بیان شده بود میان سپاه و ارتش تفاهم و پشتیبانی متقابل وجود دارد و درحال حاضر با مسئله ای به عنوان ناهماهنگی بین سپاه و ارتش روبه رو نیستیم." سرتیپ فلاحی افزود:"در این جلسه همچنین جهت سرکوب متجاوز و کاهش توان رزمی آن و سرانجام سقوط نظام منفور حکومت بعث عراق به توافق هایی رسیدیم."

پس از پایان دور اول گفت و گوهای سران ارتش و سپاه به امامت آیت الله محلاتی نماز وحدت برپا شد.»(۱)

۱

امروز یک فروند میگ عراقی قصد بمباران شهر آبادان را داشت، اما پیش از آنکه موفق به اجرای مأموریت خود شود، یک جنگنده نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران آن را تعقیب کرد و درنتیجه هواپیمای عراقی مجبور به فرار شد. این جنگنده عراقی هنگام فرار برای سرعتگیری بیشتر، بمب های خود را در بخش اشغال شده خرمشهر و روی مواضع عراقی ها فروریخت که تلفاتی را به آنها وارد کرد.(۲)

از سوی دیگر، امروز چند فرد عراقی ازجمله ۳ سرباز، خود را به نیروهای ایرانی معرفی و تسلیم کردند. ۲ سرباز عراقی در جبهه آبادان و یک سرباز هم در یکی از جبهه های دشت آزادگان تسلیم نیروهای خودی شدند.(۳)در مریوان و بانه نیز ۸ عراقی ازجمله یک کارمند و یک معلم با عبور از مرز وارد ایران شده و تقاضای پناهندگی کردند.(۴)

همچنین در ادامه ارسال تجهیزات نظامی از مرزهای زمینی همسایگان عرب عراق، امروز نیز ۱۹ خودرو حامل مهمات و تجهیزات جنگی از اردن و ۷ خودرو حاوی تسلیحات و قطعات جنگ افزار از کویت عازم پادگان التاجی عراق شد.(۵)

۲

هزینه های مربوط به بیمه و خسارات حدود ۷۰ تا ۸۰ کشتی باربری و محموله هایشان که در یک سال گذشته به دلیل آغاز جنگ در اروندرود، در بنادر خرمشهر و بصره محبوس مانده اند، بیش از صدها میلیون دلار به صندوق های بیمه لندن و دیگر مراکز اصلی بیمه سرازیر کرده است.

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۸۹، ۳/۷/۱۳۶۰، صص ۱۴ و ۱۵، تهران - خبرگزاری پارس، ۳/۷/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۲.

۲- همان، ص۲۱، آبادان - خبرگزاری پارس، ۳/۷/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۲.

۳- همان، ص۱۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۳/۷/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۸، ۳/۷/۱۳۶۰، ص۴، اهواز - خبرگزاری پارس، ۲/۷/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۸، ۳/۷/۱۳۶۰، ص۷، سنندج - خبرگزاری پارس، ۲/۷/۱۳۶۰.

۵- سند شماره ۱۳۸۴۷۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (م - ۱۳۲)، ۴/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

رادیو بی بی سی با اعلام این خبر افزود: «ادعای خسارت درمورد خود کشتی ها حدود ۲۰۰ میلیون دلار تخمین زده شده است درحالی که بعضی از کارشناسان بیمه رقم اخیر را دو برابر این پیش بینی می کنند. بیشتر کشتی های حبس شده در شط العرب [اروندرود] یا مستقیماً یا به طور غیرمستقیم نزد بیمه ایران در لندن بیمه شده اند و اولین خسارات پرداخت شده ازسوی کشتیرانی (هلن کلاپ) متعلق به یونان بوده است که در ماه ژوئیه گذشته ۴۷ میلیون دلار پرداخت کرد. تعداد کشتی های حبس شده در صحنه جنگ، ۷۰ تا ۸۰ فروند تخمین زده شده است که اکثراً دارای محموله جامد است و در میان آنها نفتکش دیده نمی شود. کشتی ها متعلق به بریتانیا، هند و رومانی و چند کشور دیگر است که اکثراً کوچک و کهنه اند و ارزش فعلی آنها برای هر فروند حدود یک میلیون دلار پیش بینی می شود. درمورد خسارات وارده به محموله این کشتی ها یک کارشناس امور بیمه دریایی ارزش آن را حدود ۱۰ میلیون دلار تخمین زده است. اگرچه تابه حال به هیچ کارشناس بیمه خارجی اجازه داده نشده است تا کشتی ها را از نزدیک مورد بازرسی قرار دهد.»(۱)

۱

با تلاش نیروهای سپاه پاسداران در چند عملیات جداگانه دو مقر حزب دمکرات کردستان منهدم و دو روستا در حومه پیرانشهر پاک سازی شد. همچنین یک خودرو حامل افراد گروه های ضدانقلاب به کمین نیروهای سپاه دیواندره افتاد و منهدم گردید.

نیروهای سپاه پاسداران بیجار با همکاری افراد سپاه پاسداران تکاب به یکی از مقرهای حزب دمکرات کردستان در کوپه قران در غرب تکاب، حمله و آن را منهدم کردند. در این عملیات یک نفر از افراد این حزب کشته و مقداری مهمات و ۲ خودرو نیز به غنیمت گرفته شد.(۲)

همچنین به گزارش سپاه پاسداران پیرانشهر، امروز دو روستا از توابع این شهر پاک سازی شد. در این عملیات ۴ پاسدار مجروح و به بیمارستان های پیرانشهر و ارومیه انتقال یافتند.(۳)

در عملیات دیگری نیروهای سپاه پاسداران منطقه جوانرود با نفوذ در خاک عراق، یکی از

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۸، ۳/۷/۱۳۶۰، ص۳، لندن - خبرگزاری کویت، ۲/۷/۱۳۶۰؛ و - همان، ص۳ ضمیمه، رادیو بی بی سی، ۲/۷/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۲۷۰۴۳۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد سپاه پاسداران منطقه۷ (فرماندهی) به ستاد مرکزی سپاه پاسداران (فرماندهی)، ۵/۸/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۱، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۳۲، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۲/۷/۱۳۶۰.

۳- روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۱۲.

مقرهای حزب دمکرات را محاصره و آن را منهدم کردند. در این عملیات فرمانده این پایگاه کشته شد، اما نیروهای خودی باآنکه در زیر آتش توپخانه عراق قرار داشتند، آسیبی ندیدند.(۱)

علاوه بر حوادث فوق، در دیواندره نیز درجریان عملیات کمین نیروهای سپاه پاسداران، یک خودرو لندرور که به گروه های مسلح غیرقانونی تعلق داشت، منهدم شد و ۲ نفر از سرنشینان آن نیز زخمی شدند.(۲)

۱

در دو حادثه تعقیب وگریز و پرتاب بمب آتش زا در کرمانشاه تلفات و خساراتی به بار آمد. همچنین تعدادی از اعضای سازمان مجاهدین خلق(منافقین) در این شهر دستگیر شدند.

درجریان تعقیب وگریز یکی از افراد مسلح وابسته به گروه های ضدانقلاب در کرمانشاه و تیراندازی متقابل، یک دختربچه به نام هایده بیگی به ضرب گلوله فرد مسلح در آغوش پدرش به شهادت رسید. ضارب نیز مجروح و دستگیر شد.

در حادثه دیگری در این شهر، افراد ضدانقلاب یک مغازه پارچه فروشی را با بمب آتش زا به آتش کشیدند. در این حادثه صاحب مغازه زخمی و مقدار فراوانی پارچه طعمه حریق شد.(۳)

از سوی دیگر، درپی دستگیری یکی از اعضای اصلی سازمان مجاهدین خلق در کرمانشاه، چند نفر از کادر این سازمان در غرب کشور ازجمله مسئول تدارکات سازمان، شناسایی و در سر قرار تشکیلاتی دستگیر شدند.

به گزارش سپاه پاسداران منطقه ۷ کشوری (کرمانشاه - ایلام - کردستان)، بدین ترتیب قسمت عمده ای از تشکیلات سازمان مجاهدین خلق در کرمانشاه و اسلام آباد شناسایی و دستگیر شده اند و تنها عده کمی از آنها باقی مانده اند که فاقد کارایی سازمانی و عملیاتی هستند.(۴)

۲

تلاش افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) برای اجرای دو عملیات ترور در مازندران و اصفهان با هوشیاری نیروهای سپاه پاسداران ناکام ماند.

سه نفر از اعضای این سازمان پس از سرقت مسلحانه اتومبیلی در جاده کردکوی - بندر ترکمن، به قصد ترور دو نفر از افراد متعهد کردکوی به سمت این شهر حرکت کردند، با هوشیاری نیروهای سپاه پاسداران این افراد شناسایی شدند، اما بلافاصله اقدام به فرار کردند. به دنبال پیگیری نیروهای سپاه پاسداران و کمک های اهالی یکی از روستاهای اطراف، یک نفر از آنان که در ترورهای قبلی این شهر هم دست داشت، دستگیر شد.(۵)

در اصفهان نیز یک تیم نظامی سازمان مجاهدین خلق با هدف ترور یکی از اعضای سابق این سازمان که همکاری خود را با آنان قطع کرده و به دلیل بیماری در بیمارستان بستری بود، به

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۱، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۱۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۳/۷/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۱، ۵/۷/۱۳۶۰، صص ۳۳ - ۳۱، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۲/۷/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۴۹۲۵۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از منطقه۷ (کرمانشاه) به تهران (فرماندهی)، ۳/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۱، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۱۸، تهران - ستاد مرکزی سپاه، ۵/۷/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۰، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۹، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۴/۷/۱۳۶۰.

۴- سند شماره ۲۷۰۴۳۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۴.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۱، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۲۱، تهران - ستاد مرکزی سپاه، ۴/۷/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۱۷۴۴۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (چالوس) به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ستاد مرکزی (فرماندهی)، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۱؛ و - روزنامه کیهان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۲.

این محل مراجعه کردند، اما با هوشیاری مأموران حفاظت مستقر در بیمارستان نتوانستند نقشه خود را عملی کنند و با مأموران درگیر شدند. در این ماجرا یکی از مهاجمان زخمی و دستگیر شد و نفر دوم فرار کرد، یکی از نیروهای سپاه نیز مجروح شد.(۱)

۱

حدود ۴۰ نفر از افراد و هواداران سازمان مجاهدین خلق(منافقین) ساعت ۳ صبح، در اطراف ساختمان بسیج پره سر در هشتپر طوالش مستقر شده و سپس از ۴ طرف به مدت نیم ساعت به سمت ساختمان تیراندازی کردند. با اقدام متقابل افراد درون ساختمان، یک نفر از مهاجمان که مسئول عملیات و عامل ترور شهردار این شهر بود، کشته شد. این افراد پس از آتش زدن چند مغازه و ماشین شهرداری گریختند.

از فرد کشته شده ۲ نارنجک جنگی و یک کارد به دست آمد. در این حادثه به نیروهای بسیج آسیبی نرسید.(۲)

۲

تیراندازی به دفتر نمایندگی روزنامه کیهان و پرتاب انواع بمب ازجمله اقدامات افراد وابسته به گروه های ضدانقلاب در شهرهای گوناگون کشور بود. امروز همچنین یک بمب هم در شیراز کشف و خنثی شد.

سرنشینان دو اتومبیل در خیابان ستارخان تهران، پس از ایجاد راه بندان با مسلسل، دفتر نمایندگی روزنامه کیهان در این خیابان را به رگبار بستند. در این حادثه شیشه های ساختمان شکست و به سقف آن نیز خسارت وارد شد، اما به کسی آسیب نرسید. مهاجمان پس از این اقدام گریختند.(۳)

همچنین یک بمب دست ساز به داخل حیاط ساختمان بسیج شهرستان زابل پرتاب شد که انفجار آن خسارتی ایجاد نکرد.(۴)

در همدان هم انفجار بمب دست سازی که به فضای پشت دبیرستان پروین اعتصامی این شهر پرتاب شده بود، خسارتی درپی نداشت.(۵)

علاوه براین، در روستای بی بالان از توابع رودسر نیز هم زمان ۳ بمب دست ساز به منزل ۳ نفر از اهالی روستا پرتاب شد که فقط یکی از آنها منفجر شد، اما خسارتی ایجاد نکرد. مهاجمان در حین فرار مبادرت به تیراندازی پراکنده کردند.(۶)

در شیراز هم بمب دست سازی در یک فروشگاه کار گذاشته شده بود که مسئولان فروشگاه آن را کشف و سپس مأموران شهربانی این بمب را خنثی کردند.(۷)

ص:۱۰۰۱

۱- سند شماره ۱۱۹۳۳۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اصفهان به تهران (اطلاعات)، ۳/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- سند شماره ۵۱۸۲۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد منطقه۳ به فرماندهی ستاد مرکز، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۸۸، ۲/۷/۱۳۶۰، صص ۲۱ و ۲۲، رشت - سپاه هشتپر

طوالش؛ و – سند شماره ۱۷۴۴۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۲.

۳- روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۱۵.

۴- سند شماره ۰۴۹۲۶۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه۶ به فرماندهی مرکز، ۴/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- روزنامه کیهان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۳.

۶- سند شماره ۰۴۹۲۵۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از منطقه۳ (چالوس) به ستاد مرکزی (مرکز فرماندهی)، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۱.

۷- روزنامه کیهان، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۳.

۱

از دو خانه تیمی کشف شده در تایباد و بندرعباس تعدادی اسلحه و مهمات به دست آمد و ۹ نفر دستگیر شدند.

با کشف یک خانه تیمی متعلق به سازمان مجاهدین خلق در تایباد در استان خراسان، تعدادی اسلحه و مهمات ازجمله یک مسلسل یوزی، یک تفنگ خفیف، ۲ اسلحه خودکار، ۲ خشاب پر، یک نارنجک جنگی، ۲ بمب دست ساز، مقداری مواد منفجره و یک ماشین تحریر و تعداد زیادی اعلامیه سازمان کشف و ضبط شد، همچنین ۵ نفر دستگیر شدند. این خانه در جریان پیگیری و تحقیق درخصوص پرونده ترور شهید عباس ملکی که دو روز قبل در تایباد به شهادت رسیده بود، کشف شد.(۱)

یکی از خانه های تیمی چریک های فدایی خلق (شاخه اشرف دهقان) هم در بندرعباس کشف و ۳ نفر از افراد حاضر در این خانه دستگیر شدند. در این مکان ۵ کلت کمری، یک مسلسل یوزی و تعداد فراوانی اسناد و مدارک درون گروهی و مقدار یک صد گرم هروئین به دست آمد. چند ساعت بعد از تصرف این خانه، فردی به آنجا مراجعه کرد. فرد مذکور به محض آگاهی از حضور پاسداران در این مکان، بدون توجه به فرمان ایست، اقدام به فرار کرد، اما براثر تیراندازی مجروح و دستگیر شد.(۲)

۲

ایران روزانه ۲۰۰ میلیون تومان به طور مستقیم و غیرمستقیم برای جنگ هزینه می کند.

حسن غفوری فرد وزیر نیرو، در یک گردهمایی که به مناسبت هفته جنگ امروز برگزار شد، در سخنانی درباره آثار جنگ در اقتصاد ایران گفت: «روزانه بیش از ۶۰ میلیون تومان خرج جنگ، بیش از ۳۰ میلیون تومان خرج مهاجران جنگی، حداقل ۸۰ میلیون تومان تفاوت فروش نفت و بیش از ۱۵ میلیون تومان جریمه دیرکرد تخلیه کشتی هایی که کالا به ایران حمل می کنند، می پردازیم و به طور متوسط روزانه ۲۰۰ میلیون تومان خسارت براثر جنگ به ایران تحمیل می شود.»(۳)

۳

درپی رفتار خصمانه روز گذشته پلیس عربستان با تعدادی از زوار ایرانی در مسجدالنبی، که به زخمی شدن حداقل ۲۰ نفر از آنان انجامید، عبدالمجید معادیخواه وزیر ارشاد اسلامی ایران، تلگرافی خطاب به وزیر حج و اوقاف عربستان سعودی مخابره کرد. در متن این پیام آمده است:

«با کمال تأسف خبر برخورد مأمورین انتظامی عربستان در حرم رسول الله را دریافت

ص:۱۰۰۲

۱- روزنامه خراسان، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۱، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۲۲، تهران - ستاد مرکزی سپاه، ۴/۷/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۰۴۹۲۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه۶ به فرماندهی مرکز، ۴/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۳،

۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۷/۷/۱۳۶۰.
۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۸، ۳/۷/۱۳۶۰، ص۳، اهواز - خبرگزاری پارس، ۲/۷/۱۳۶۰.

نمودیم. اخبـار دیگر نیز حـاکی از اعمال تضـییقات خاصـی در موارد دیگر(۱) بـا زائرین ایرانی است که جـداً خلاـف انتظار است. آرزوی ما این است که مسـلمانان با الهام از فلسـفه و روح حـج و با تأسـی از اصـحاب بزرگوار رسول الله و "الـذین معه اشـدّاء علی الکفّار رحماء بینهم" با ید واحده ای در مقابل جهان خواران شـرق و غرب و صـهیونیسم اشـغالگر پیروز شوند و از اعمالی که مسیر تفرقه درپی خواهد داشت، احتراز نمایند.»(۲)

از سوی دیگر، بنا به درخواست مسـئولان حج عربسـتان سـعودی در جده، ۳ تن از نماینـدگان امام در مـدینه به آن شـهر رفتند و در ملاقات با وزیر حـج عربسـتان همه مشـکلاتی را که برای زوار ایرانی در این کشور پیش آمـده است با وی در میان گذاشـتند. وزیر حج عربستان سعودی ضمن یادداشتی قول داد که برای رفع آنها تلاش کند.(۳)

۱

یک شـرکت فرانسوی که متخصـص ساخت مجتمع های تکنیکی در صنایع نفت و گاز است، قراردادی به مبلغ ۲۷ میلیون مارک با عراق منعقد کرد.

به گزارش خبرگزاری پـارس، براسـاس این قرارداد که اولین قرارداد یـک شـرکت فرانسوی برای کار در منطقه جنگی بصـره است، این شرکت یک تلمبه خانه انتقال نفت در بصره تأسیس خواهد کرد.(۴)

۲

تلاش محافل سیاسـی و رسانه ای غربی برای القای برتری سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در مقایسه با بنی صدر و به حاشیه راندن رئیس جمهور عزل شده ایران که از چندی قبل آغاز شده، کماکان ادامه دارد.

امروز خبرگزاری آسوشـیتدپرس در تبلیغی آشکار برای سازمان مجاهدین خلق اعلام کرد: بنی صدر توانایی آن را ندارد که قدرت را در ایران به دست بگیرد، اما گروه های مخالف چپ گرا به ویژه سازمان مجاهـدین خلق که مسـلح هسـتند قادرنـد فضای ایران را ناآرام کنند.

این خبرگزاری با نقل این مطلب از فردی به نام بری رابین که وی را متخصص مطالعات

۱- روزنامه کیهان دراین باره نوشـته است: «مأموران عربسـتان سـعودی سـخت گیری های مفرطی را درباره حجاج ایرانی اعمال می کنند، آنها تاکنون ۸۰ نفر از زائران ایرانی را از این کشور اخراج و عـده ای را نیز بازداشت کرده اند؛ ازجمله ۲ مأمور آگاهی ایران به هنگام تحویل یک دزد توسط پلیس مدینه بازداشت شدند و سپس یک مترجم ستاد مدینه که برای مذاکره درباره آزادی آنان به پلیس مراجعه کرده بـود، بـازداشت و زنـدانی شـد. همچنین وسایـل فیلم برداری گروه اعزامی رادیـو تلویزیون ایران نیز در فرودگـاه جـده توقیف شـد. گزارش های رسـیده از عربسـتان حاکی است که اخیراً بلنـدگوهایی در کنار قبرسـتان بقیع نصب شده که به طور مرتب به ایرانیان دشـنام می دهـد که خود احتمالاً برخورد بین زوار ایرانی و پلیس عربسـتان را تشدید کرده است.» (روزنامه کیهان، ۱/۷/۱۳۶۰، ص۱۴)

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۸، ۳/۷/۱۳۶۰، ص۹، تهران - خبرگزاری پارس، ۲/۷/۱۳۶۰.
۳- روزنامه کیهان، ۲/۷/۱۳۶۰، ص۱۶.
۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۸، ۳/۷/۱۳۶۰، ص۵، مارسی - خبرگزاری فرانسه، ۲/۷/۱۳۶۰.

غرب آسیا نامیده است، افزود: «رئیس جمهور برکنارشده ایرانی علیه سنت گرایان اسلامی شخص با ارزشی می باشد، ولی وی سیاستمدار ضعیفی است و قدرت را دوباره به دست نخواهد آورد. بری رابین گفت من فکر نمی کنم بنی صدر توانایی قبضه کردن قدرت را داشته باشد.

بری رابین که اخیراً با تعدادی از مخالفین ایرانی، بجز بنی صدر، در اروپا ملاقات کرده است اعلام داشت که موضع سیاسی بنی صدر بسیار ضعیف بود و وی پیش بینی نمی کند که او [بنی صدر] در آینده بتواند زمام امور را به دست بگیرد. بنی صدر از این منظر مهره باارزشی است که در بین بعضی از تجار و متخصصین داخلی طرف دارانی دارد، ولی وی به عنوان یک سیاستمدار مستقل موقعیتی ندارد. تا آنجا که به گروه های مخالف چپ گرا مربوط می شود، آنها تنها گروهی هستند که مسلح بوده و قادرند ناآرامی را ازطریق عملیات چریکی تا حدودی برقرار سازند، ولی درعین حال مادامی که آیت الله خمینی زنده است نمی توانند کنترل ایران را به دست گیرند.»(۱)

۱

درگیری میان گروه های مخالف جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور موضوعی است که هفته نامه تایم در مقاله ای با عنوان "جنگ پناهندگان" به آن پرداخته است.

باتوجه به اطلاعاتی که در این بررسی درباره این گروه ها و روابط آنها بیان شده، در ادامه بخش هایی از این مطلب درج شده است: «نزدیک به ۶۰ گروه مخالف رژیم [آیت الله] خمینی خارج از ایران وجود دارد که غالباً سلطنت طلب اند و موجودیت بعضی از آنها تنها بر روی کاغذ است. گروه های مزبور طیفی را می پوشانند که از گروه های چپ گرا شروع شده و به سلطنت طلبان تندرو ختم می شود و پایگاه بیش از یک سوم آنها در فرانسه است. شاپور بختیار آخرین نخست وزیر شاه و بهرام آریانا ژنرال ارشد وی، غلام اویسی قصاب تهران(۲) و حالا بنی صدر رئیس جمهور سابق ایران و متحد تازه اش مسعود رجوی ازجمله کسانی هستند که در فرانسه به سر می برند.

اما درحال حاضر، لندن یکی از مراکز اصلی برای همه این گروه هاست؛ "اسپیکرز کورنر" هاید پارک لندن روزهای یکشنبه شاهد گردهمایی گروه های مختلف است که برای تبلیغ، ردوبدل اطلاعات و نیروبخشیدن به یکدیگر به این مکان می آیند. هر هفته در این مکان مبارزه سیاسی این گروه ها به صورتی کوچک شده انجام می یابد. گروه های دست چپی در بین خود به نزاع های بدنی می پردازند و سپس دسته جمعی برعلیه سلطنت طلبان دست به مبارزه زده و سلطنت طلبان نیز در مقابل به آزار آنها می پردازند.

بزرگ ترین و فعال ترین گروه در لندن مجاهدین خلق هستند. آنها ادعا دارند که مسلمانان سوسیالیستی هستند که هزار نفر عضو در لندن دارند. [گروه دیگر] فداییان مارکسیست - لنینیست

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۸۷، ۲/۷/۱۳۶۰، صص ۴۷ و ۴۸، به نقل از آسوشیتدپرس.

۲- اشاره به کشتار مردم تهران در تظاهرات های قبل از انقلاب به دستور غلامعلی اویسی فرماندار نظامی تهران است.

هستند و قریب به ۳۰۰ هوادار دارند. گروه پیکار و دیگر گروه ها که بسیار کوچک اند و بین ۲۰ تا ۳۰ عضو دارند و این گروه ها مائوئیست می باشند.

در مقایسه با گروه های دست چپی، جنبش وحدت ملی را که دست راستی است می توان نام برد. ولی از آن مهم تر درحال حاضر، دژبان است که نشریه ای نیز دارد که در ایران و اروپا پخش می شود. شوم ترین بخش از جنبش دست راستی ها شاخه ارتش جوان به نام ایران آزاد است که رهبری آن را دختر اشرف [پهلوی] در پاریس به عهده دارد: ایران آزاد از منابع مالی فراوانی که پیش از انقلاب از ایران به خارج انتقال یافته بهره مند است. ایران آزاد تحت عناوینی مانند خشم و انتقام در بسیاری از کشورهای اروپایی شعباتی دائر کرده است. جناح آزادگان در ماه اوت گذشته به رهبری دریادار سابق حبیب اللّهی عملیات ربودن یک ناوچه را به انجام رسانید.

علاوه بر این جناح های نظامی جنبش راست گرا، از آغاز انقلاب در سال ۱۹۷۸، حدود ۲۰۰۰ ایرانی از انگلیس پناهندگی سیاسی دریافت داشته اند. تاکنون حدود ۹۰ هزار ایرانی برای زندگی به انگلیس آمده اند. اکثر دانشجویان مخالف رژیم از مجاهدین جانب داری می کنند. در لندن و سایر کشورها مجاهدین توسط انجمن دانشجویان مسلمان سازماندهی می شوند. انجمن دانشجویان مسلمان یک سازمان زیرزمینی است که فعالیت های طرف داران مجاهدین را سازماندهی می کند. در گردهمایی این انجمن معمولاً ۵۰۰ هوادار شرکت دارند. به طورمثال، در ماه ژوئن گذشته یک اعتصاب غذا به مدت یک هفته در میدان ترافالکار توسط این انجمن ترتیب داده شد. مسعود رجوی رهبر مجاهدین، انجمن دانشجویان مسلمان را گروه طرف دار مجاهدین توصیف می کند. انجمن دانشجویان مسلمان معرف سازمان مجاهدین خلق در ایران و خارج است. مسعود رجوی رهبر مجاهدین بلافاصله پس از ورود به پاریس از هواداران مجاهدین خواست دفاتر دولت ایران در خارج را اشغال کنند. هدف رجوی از این اقدام جلب توجه افکار عمومی جهان غرب به موج کشتارها در ایران بود.

رجوی مدعی است که هواداران سازمان مجاهدین نه تنها در لندن بلکه در فرانسه، هلند، سوئد، نروژ، دانمارک، امریکا، بلژیک و آلمان غربی نیز علیه رژیم ایران دست به اقداماتی زده اند.»

در پایان مقاله، تایم ضمن جمع بندی رفتار این گروه ها به نقش دولت انگلیس در تنظیم روابط بین گروه ها اشاره کرده و آورده است: «کشف حقایق درمورد مهاجرین ایرانی و سیاست بازی های آنها مشکل به نظر می رسد. کلیه گروه های مخالف رژیم مدعی هستند که درجهت رسیدن به اهدافشان به توفیق هایی دست یافته اند. فی المثل آنها مدعی اند که به نحو موفقیت آمیزی در سایر گروه ها رخنه کرده اند و اینجاست که تشخیص واقعیت از تبلیغات کار بس مشکلی است. قدر مسلم این است که لندن برای اتحاد مخالفان رژیم ایران نقش مهمی را ایفا می کند و وقوع حوادث خشونت باری که ناشی از تحولات ایران خواهد بود در آینده اجتناب ناپذیر به نظر می رسد.»(۱)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۳۶، ۲۱/۸/۱۳۶۰، صص ۱۳ - ۹، تهران - خبرگزاری پارس، ۲۰/۸/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ جمعه ۳ مهر ۱۳۶۰۲۶ ذیقعده ۱۴۰۱ ۲۵ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

درحـالی که دو روز تـا آغـاز عملیـات ثـامن الائـمه(ع) باقی مانـده است، همه فرمانـدهان تا رده دسـته به منطقه عملیات و مأموریت هایشان کاملاً توجیه شده و درباره زمین منطقه شناخت نسبتاً کاملی پیدا کرده اند.

باتوجه به تأثیر مثبت توجیه شدن نیروها در اجرای موفقیت آمیز عملیات، علاوه بر توجیه فرماندهان به منطقه عملیات از روی عکس هوایی و نقشه، همه آنهـا تا پایان امروز، گردان به گردان تا رده فرمانـده دسـته به منطقه آمـده و از روی خاکریزهای اول خودی، به منطقه توجیه شدنـد و محور عملیـاتی مربوط به خود را شـناسایی کردنـد. حسن بـاقری(۱) (غلامحسـین افشـردی) در تبیین وضعیت توجیه نیروهـا در محور دارخوین (یکی از محورهـای اصـلی عملیـات) گفت: «بـا تجربیـاتی که از حملات قبلی داشتیم و برخلاف روشی که عراق نسبت به نیروهایش عمل می کند و آنها را در بی خبری کامل می گذارد، سعی ما بر این است که [برای] طراحی و نکـاتی را که حمله، مـا به آنهـا رسـیدیم برای همه فرمانـدهان تـا رده ۲۲ نفر توضـیح داده و آنهـا را تـوجیه کنیم، در سـطح محـور دارخوین تعـداد فرمانـدهان به بیش از ۵۰ نفر می رسـید و سـعی مـا در این بود که همه آنهـا از جزئیات طرح اطلاع داشـته باشـند و اظهارنظر بکننـد و بداننـد زمانی که حمله می کننـد، کاملاً آگاهانه عمل می کننـد، و به وسـیله عکس های هوایی که تهیه شده بود کالک های به تعـداد زیاد تهیه شده و حتی چون ممکن بود در حین عملیات در صـحنه، یکی از فرماندهان شـهید و یا خدای نکرده اسـیر بشود به برادران تـذکر داده بودیم که از نقشه ها حفاظت کامل به عمل بیاورند و درعین حال بتوانند در حین عملیات از نقشـه ها استفاده کنند.»(۲)-(۳)

ص:۱۰۰۷

۱- حسن باقری مسئول اطلاعات و جانشین معاون عملیات ستاد عملیات جنوب، فرماندهی جبهه شمالی عملیات (محور دارخوین) را در عملیات ثامن الائمه(ع) برعهده داشت.
۲- رحیم صـفوی فرمانده سـتاد عملیات جنوب و فرمانده جبهه جنوبی عملیات (فیاضیه) درباره توجیه نیروهای عملیاتی گفت: «یک روز قبـل از عملیـات نیروهـا کاملاًـ نسـبت به منطقه توجیه شـده بودنـد. در محورهـا نیروهـا بـا یک حال بسـیار خوب معنوی و یک شناسایی و توجیه بسـیار خوب آماده عملیات بودند. نه تنها فرمانده گردان ها بلکه بقیه نیروها را روی خاکریز خط اول آورده بودند و گردان به گردان توجیه کرده بودنـد تـا منطقه عملیـاتی خود را بشناسـند.» (سـیدعلی بنی لوحی و هادی مرادپیری، نبردهای شـرق کارون به روایت فرماندهان، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، ۱۳۷۹، ص۱۸۸)
۳- سند شماره ۲۱۷۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش طرح عملیاتی، ۵/۷/۱۳۶۰، آبادان، دارخوین، ماهشهر، ۷/۷/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴.

۱

امروز در جلسه ای با حضور تیمسار قاسمعلی ظهیرنژاد فرمانده نیروی زمینی ارتش، رحیم صفوی مسئول ستاد عملیات سپاه در جنوب، حسن باقری مسئول اطلاعات ستاد عملیات جنوب و فرماندهان تیپ های عمل کننده در عملیات ثامن الائمه(ع)، زمان اجرای عملیات ثامن الائمه(ع) برای آزادسازی مناطق اشغال شده در شرق رودخانه کارون ساعت ۱ بامداد روز ۵ مهر ۱۳۶۰ تعیین شد.(۱)

فرماندهان سپاه با تجربیاتی که در یک سال گذشته در عملیات های محدود کسب کرده بودند و نیز با بررسی عملیات های یگان های ارتش در این مدت، بر عملیات شبانه تأکید داشتند؛ اما فرماندهان ارتش بااینکه عملیات های متعدد و ناموفقی را در روز پشت سر گذاشته بودند، با این استدلال که در تاریکی، نیروها نمی توانند خودی را از دشمن تشخیص دهند و یکدیگر را می زنند و بین آنها فاصله می افتد، پیشنهاد شروع عملیات در شب را نمی پذیرفتند. علاوه براین آنها چون در نبردهای کلاسیک چنین شیوه ای را تجربه نکرده بودند، عملیات منظم در شب را نامناسب می دانستند و فقط با شبیخون به دشمن، آن هم با نیرویی محدود درحد یکی، دو دسته موافق بودند. از سوی دیگر فرماندهان سپاه نیز با بیان دلایل متعدد و نمونه های موفق عملیات محدود که در شب اجرا شده بود، بر آغاز هجوم به دشمن در شب پافشاری می کردند. سرانجام پس از جلسات متعدد و بحث و بررسی های طولانی، فرماندهان ارتش اجرای عملیات در شب را پذیرفتند.(۲) دلیل اصرار فرماندهان سپاه بر اجرای عملیات در تاریکی شب، علاوه بر تأکید بر مسائلی همچون غافلگیرکردن دشمن، وضعیت خاص زمین منطقه بود؛ چون منطقه عملیاتی ثامن الائمه(ع) دشت هموار است که حوزه دید بسیار وسیع دارد، ازاین رو اختفای تحرکات نظامی در طول روز و حتی در شب های مهتابی و نیمه مهتابی در آن میسر نیست.(۳)

۲

حسن باقری در نامه ای دست نویس خطاب به احمد غلامپور و معینیان (مسئول اطلاعات سپاه خوزستان) ضمن تأکید بر انجام آخرین هماهنگی های لازم در آستانه عملیات، حساسیت فرماندهان ارشد درمورد ضرورت رعایت مسائل حفاظتی عملیات را یادآور شد. متن این نامه که بیانگر بخشی از مسائل مربوط به عملیات ثامن الائمه(ع)، دو روز قبل از آغاز آن، می باشد، چنین است:

«برادر معینیان – غلامپور

سلام علیکم

بحمدالله کارها تاحدودی انجام شده، البته عمده مهمات [خمپاره] ۸۱ و ۶۰ میلی متری و آر.پی.جی۷ واگذار نشده است. درمورد طرح [عملیات در محور شمالی] هم حدود ۴۵۰ نفر به خاکریز اول و دوم عراق [در محور جنوب روستای محمدیه] حمله می کنند و حدود ۷۰۰ نفر به خاکریز صلاح الدین [در محور نهر شادگان] حمله می کنند. ازلحاظ تدارکات نیز ترتیباتی داده شده که هم پشتیبانی تدارکاتی شود و هم حمل نفرات. ساعت حمله در جلسه ای که با فرماندهان تیپ ها و

۱- سند شماره ۱۶۹۴۸۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات جنوب به فرماندهی سپاه مرکز، ۳/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۹۲۵۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات سپاه اهواز به فرمانده سپاه مرکز، ۳/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سید یعقوب حسینی و محمد جوادی پور، ارتش جمهوری اسلامی در هشت سال دفاع مقدس، جلد۳، تهران: سازمان عقیدتی - سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۳، ص۲۶۳.

۲- سید یحیی صفوی و حسین اردستانی، عملیات ثامن الائمه مبداتحول در استراتژی نظامی ایران، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، چاپ اول ۱۳۸۸، صص ۳۰۸ و ۳۰۹.

۳- همان، ص۲۹۵.

[تیمسار] ظهیرنژاد و برادر رحیم [صفوی] و من بود، یک نیمه شب ۵/۷/۱۳۶۰ تعیین شد. گروه بازجویی اسرا را اگر صلاح می دانی فردا بفرست و اگر [صلاح] نمی دانی پس فردا [بفرست]. صددرصد مسئله باید مخفی بماند، حتی در بین بچه های [پادگان] گلف، فقط خودتان چند نفر بدانید. یعنی کاملاً باید مخفی بماند، اگر [حتی] یک نفر از کادر اداری سپاه اینجا بیاید شما مسئول هستید.

مسئله آتش زدن کارون را خصوصی پیگیری کنید.(۱) به غلامپور بگویید که فقط پیک بفرستد سوسنگرد برای دکترها، ولی سعی شود قضیه لو نرود.

برادر مجتبی صبح برود ماهشهر، نقشه خاکریزهای منطقه آبادان را بگیرد و برای تکثیر به آبادان ببرد و پس از تکثیر با نظر رحیم به فرماندهان بدهد. به مجتبی بگو برود و تا پایان عملیات با رحیم باشد و تیم بازجویی [از اسرای عراقی] را هم خودش کنترل کند. البته نظر من این است که تیم بازجویی را پس فردا خبر کنی، ولی طوری که دیر نشود. درمورد بی سیم آن را فقط به شخص مسئول بی سیم بده و بگو که با مشکل ترین رمز به تهران بدهد و حفاظت را صددرصد رعایت کند و بقیه بی سیمچی ها هم نفهمند.

باز می گویم روی ساعت حمله حساسیت داشته باش، خیلی عادی رفتار کنید چون مطلب خیلی پخش شده به هیچ کسی در سپاه نگویید. فقط احمدپور از جریان با اطلاع است و قرار شده فقط به شخص [علی] شمخانی(۲) بگویید. هیچ کسی دیگر خبر ندارد رادیو و تلویزیون را هم خودت یک طوری خبر کن که حساسیت ایجاد نشود.»(۳)

۱

در آستانه عملیات ثامن الائمه(ع) و درپی کسب اخباری ازطریق شنود مبنی بر نفوذ یک گروه گشتی - شناسایی دشمن از محور نهر شادگان برای به دست آوردن اطلاعات، نیروهای خودی با اجرای کمین در مسیر تردد این گروه موفق شدند افراد دشمن را به هلاکت رسانده و یک افسر اطلاعاتی عراقی را اسیر کنند.

نیروهای خودی پس از کسب اطلاع دقیق از جزئیات مسیر تردد و زمان ورود گروه گشتی - شناسایی عراق به منطقه، به گونه ای کمین خود را برپا کردند که تمامی ۱۱ نفر نیروهای دشمن درون کمین قرار گرفتند و همه آنان بجز افسر اطلاعاتیِ همراه گروه براثر اصابت تیر کشته شدند. تنها مجروح این حادثه بلافاصله به بیمارستان منتقل شد و پس از درمان اولیه مورد بازجویی قرار گرفت. از اطلاعات به دست آمده از این افسر اطلاعاتی در جریان عملیات استفاده شد.(۴)**(۵)

۱- درباره طرح آتش زدن کارون توضیحاتی در ضمیمه گزارش آمده است.

۲- در این دوره علی شمخانی فرمانده سپاه پاسداران خوزستان بود.

۳- سند شماره ۳۲۷۲۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از حسن باقری (مسئول اطلاعات ستاد عملیات جنوب) به معینیان (مسئول اطلاعات عملیات سپاه پاسداران خوزستان)، ۳/۷/۱۳۶۰، صص ۳ - ۱.

۴- * شرح این ماجرا به روایت علی اسحاقی مسئول اطلاعات محور دارخوین، در ضمیمه گزارش آمده است.

۵- تاریخ شفاهی سردار علی اسحاقی (منتشرنشده)، ۱۰/۳/۱۳۹۱.

۱

ارتش عراق مناطق مسکونی شهر آبادان را گلوله باران کرد. امروز همچنین یک کشتی باربری یونانی هدف اصابت یک موشک عراقی قرار گرفت.

براثر اصابت گلوله های خمپاره ارتش عراق به مناطق مسکونی شهر آبادان به ۳ خانه و یک مغازه خسارت هایی وارد آمد و قسمتی از یک پمپ نفت در پالایشگاه این شهر نیز آتش گرفت که بلافاصله با تلاش مأموران آتش نشانی آبادان مهار شد.(۱)

از سوی دیگر، امروز ارتش عراق یک کشتی باربری یونانی را که حامل غلات بود، در نزدیکی بندر امام خمینی با موشک هدف قرار داد. خبرگزاری فرانسه با اعلام این خبر افزود: به گفته مقامات رسمی دریایی یونان، فرمانده کشتی اگیس براوری در گزارشی به وزیر کشتیرانی تجاری این کشور ادعا کرده است که کشتی اش در نزدیکی بندر امام خمینی مورد اصابت یک اژدر قرار گرفته است، اما خسارات واردشده به آن ناچیز بوده و تلفات جانی در بر نداشته است. براساس این گزارش، کشتی نامبرده حاوی غلات بوده و به طور عادی در مسیر خود حرکت می کرده است.(۲)

۲

توپخانه های ایران پایگاه هوایی الخلیج عراق واقع در منطقه ام القصر در دهانه خلیج فارس را زیر آتش گرفتند.

به گزارش ناحیه ژاندارمری خوزستان، در این اقدام به این پایگاه خسارات فراوانی وارد آمد و یک بالگرد، یک تانکر سوخت هواپیما و یک خودرو جیپ نظامی منهدم شد و یک بالگرد دیگر نیز خسارت دید. علاوه براین، ۷ تن از نظامیان عراقی کشته و تعدادی نیز زخمی شدند.(۳)

۳

در حملات امروز افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب به یک روستا در حوالی تکاب و پایگاه سپاه پاسداران در جنوب شرقی صائین دژ ۲ تن شهید و ۳ نفر مجروح شدند. از سوی دیگر نیروهای خودی نیز علاوه بر مین گذاری در مسیر تردد عناصر حزب دمکرات، دو روستا را در استان کردستان پاک سازی کردند.

در حمله تعدادی از افراد حزب دمکرات کردستان به روستای یارمحمود در ۴ کیلومتری شمال تکاب، ۲ تن از روستائیان شهید و یک نفر مجروح شد. مهاجمان پس از به آتش کشیدن علوفه های سالانه روستا متواری شدند.(۴)

همچنین حمله افراد مسلح وابسته به گروه های ضدانقلاب به پایگاه سپاه پاسداران در روستای هولاسو در جنوب شرقی صائین دژ، با مقاومت و تیراندازی متقابل نیروهای مستقر در پایگاه دفع شد و مهاجمان مجبور به فرار شدند. در این درگیری ۲ پاسدار مجروح شدند.(۵)

۱- سند شماره ۴۱۹۳۹۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان (اهواز) به استاندار خوزستان، ۴/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۰۵۲۱۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی آبادان، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۱.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۹، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۱۴، آتن - خبرگزاری فرانسه، ۳/۷/۱۳۶۰.

۳- سند شماره ۴۲۷۵۴۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ناحیه ژاندارمری خوزستان (رکن۲) به استانداری خوزستان، ۵/۸/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- سند شماره ۰۵۴۸۴۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از منطقه۷ (کرمانشاه) به تهران (فرماندهی)، ۷/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۳ ، ۸/۷/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۷/۷/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۲، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۳۷، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۴/۷/۱۳۶۰.

۵- روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۱۲.

در مقابل، نیروهای جمهوری اسلامی نیز در دو عملیات جداگانه روستای نیاوران از توابع بخش دهگلان و روستای سلین از توابع اورامان واقع در شمال شرقی نودشه در استان کردستان را پاک سازی کردند.(۱)

همچنین نیروهای خودی در مسیر تردد عناصر حزب دمکرات کردستان در جاده بانه – سردشت، اقدام به مین گذاری کردند. با عبور افراد این حزب از این جاده مین ها منفجر و ۴ نفر از آنها به شدت مجروح شدند.(۲)

۱

درپی بهره برداری تبلیغاتی رسانه های غربی از انتشار خبر درگیری نیروهای مرزی ترکیه با تعدادی از اکراد عراقی که قصد ورود به خاک عراق برای اجرای عملیات علیه رژیم بعثی را داشتند،(۳) آقای هاشمی رفسنجانی امروز در پایان جلسه شورای عالی دفاع در پاسخ به سؤال خبرنگاران درمورد چگونگی این حادثه گفت: «این مسئله در جلسه امشب مطرح شد و قرار شد که فرمانده منطقه را در شورای عالی دفاع بخواهیم و دراین باره توضیحات بیشتری داده شود.» رئیس مجلس در ادامه افزود: «این مسئله آن قدرها هم مهم نبوده و حرکتی در تعقیب اشرار بوده است و بعضی ها از مرز ایران عبور کرده اند و درگیری پیش آمده و مسئله ریشه دار و حساب شده ای دررابطه با ایران و ترکیه نبوده و صرفاً یک حادثه بوده است، ولی آن مسئله خودش البته خط خاصی بوده که جنبه نظامی و تصفیه داشته که ترک ها فهمیده اند مسئله به آنها مربوط نبوده و فکر نمی کنم مسئله مهمی بیافرینند.»(۴)

۲

در اقدامات تروریستی امروز افراد مسلح وابسته به گروه های ضدانقلاب ۶ نفر در تهران و ۲ نفر هم در زاهدان شهید و ۶ نفر هم مجروح شدند. همچنین ۳ تن از عاملان این ترورها کشته و ۴ نفر دیگر دستگیر شدند.

در منطقه کن واقع در شمال غرب تهران، ۳ نفر از جوانان متعهد به نام های عباس علی اکبری، رضا الله داد و علی اکبر حسین بیگی که عضو بسیج این منطقه نیز بودند، هنگام عبور از بزرگ راه آیت الله کاشانی هدف سوءقصد چند نفر از افراد مسلح سازمان مجاهدین خلق قرار گرفته و به شهادت رسیدند.

لحظاتی بعد، نیروهای انتظامی سر رسیده و با مهاجمان درگیر شدند که درنتیجه ۳ نفر از ضاربان کشته و ۴ نفر نیز دستگیر شدند.(۵)

در حادثه مشابهی در همین شهر یک پاسدار کمیته به نام امیر دربندی و یکی از همراهان

۱- سند شماره ۰۲۱۷۹۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از واحد عملیات سپاه پاسداران پاوه به واحد عملیات سپاه پاسداران منطقه۷، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۱؛ و - روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۱۲.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۰، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۹، سنندج - خبرگزاری پارس، ۴/۷/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۰۵۴۸۴۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین؛ و - روزنامه کیهان، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۵.

۳- خبر مربوط به این درگیری در روز ۳۰/۶/۱۳۶۰ آمده است.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۰، ۴/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۴/۷/۱۳۶۰.

۵- همان، صص ۱۴ و ۱۵؛ و - روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۴.

وی به نـام رضا رضایی که از اهالی متعهـد منطقه شـمیران بود، هنگام بازگشت از مراسم نمازجمعه در پارک وی هـدف حمله چند فرد مسلح قرار گرفته، به شهادت رسیدند.(۱)

در خیابان شـریعتی تهران نیز سرنشـینان مسـلح یک خودرو، به ۲ نفر از نیروهای بسـیج تیرانـدازی و آنها را مجروح کردنـد. در این حادثه یک زن به نام مریم آهنی براثر اصابت گلوله شهید شد.(۲)

امروز همچنین در زاهدان، فردی مسـلح عبدالعلی اکبری فرمانده سپاه پاسداران میرجاوه در سیسـتان و بلوچستان را که درحال اقامه نماز بود با اسلحه کلاشینکف به رگبار بست. در این حادثه اکبری و یکی از اعضای بسیج زاهـدان شـهید و ۴ پاسدار هم مجروح شدند.

خبرگزاری پـارس، به نقـل از یک مقام سپاه پاسـداران گزارش داد که ضارب پس از ارتکاب این عمل به پاکسـتان گریخته و طبق گزارش اطلاعات سپاه تحت حمایت خوانین منطقه در مرز ایران و پاکستان قرار گرفته است.(۳)-(۴)

۱

در گرگـان، یکی از عناصـر فعال سازمان مجاهـدین خلق که مـدارک مهمی درمورد تشـکیلات و اقـدامات سازمان در این شـهر به همراه داشت، شـناسایی و دسـتگیر شد. این فرد در لحظه دستگیری قصد داشت با بلعیدن کپسول سیانور خودکشی کند، اما موفق به این کار نشد. درپی دستگیری این شخص، یکی دیگر از اعضای سازمان که با وی در ارتباط بود نیز شناسایی و دستگیر شد.(۵)

۲

براثر پرتاب ۳ بمب دست سـاز و آتش زا در همـدان و مشـهد خساراتی به بار آمـد. امروز همچنین یک بمب در کرمانشاه کشف و خنثی شد.

امروز دو بمب دست ساز به فاصـله چند ساعت به محوطه هنرستان دیباجی شهر همدان پرتاب شد. براثر انفجار آنها شیشه های چند کلاس شکست و خسارت هایی به انبار هنرستان وارد آمد.(۶)

در مشـهد نیز فردی از هواداران سازمـان مجاهـدین خلق (منافقین) بمبی آتش زا به داخل منزل یکی از افراد متعهـد شـهر در خیابان احمـدآباد پرتـاب کرد. انفجار این بمب موجب آتش سوزی شـد، اما بلافاصـله صاحب خانه به کمک همسایگان آتش را خاموش کردند. این حادثه خسارت اندکی درپی داشت و یک نفر نیز دراین خصوص دستگیر شد.(۷)

مأموران شهربانی کرمانشاه نیز یک بمب دست ساز را که آماده انفجار بود در پشت دیوار استانداری کشف و خنثی کردند.(۸)

۱- روزنامه کیهان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۴.

۲- روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۴.

۳- پیکر شـهید اکبری که از نیروهـای سـپاه پاسـداران مبـارکه اصـفهان بود پس از تشـییع جنازه در زاهـدان، به مبارکه منتقل و روز ۵/۷/۱۳۶۰ در این شهر به خاک سپرده شد.

۴- خبرگزاری پـارس، نشـریه گزارش هـای ویژه، شـماره ۱۹۱، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۱۰، اصـفهان - خبرگزاری پـارس، ۵/۷/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۱.

۵- سـند شـماره ۴۹۲۵۷ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنـگ: از فرمانــدهی سـتاد منطقه۳ (چـالوس) بـه سـتاد مرکزی سپاه (مرکز فرماندهی)، ۳/۷/۱۳۶۰، سـند تـک برگی؛ و - خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرهـا و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشـته)، شماره ۱۹۱، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۲۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۵/۷/۱۳۶۰.

۶- خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۱، ۵/۷/۱۳۶۰، صص ۳۲ و ۳۳، همدان - خبرگزاری پارس، ۵/۷/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۳.

۷- روزنامه کیهان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه خراسان، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۸.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۰، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۹، کرمانشاه - خبرگزاری پارس، ۴/۷/۱۳۶۰.

۱

در دو عملیات جداگانه یک انبار تدارکاتی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و یک مخفیگاه چریک های فدایی خلق کشف شد.

درپی یک اقدام اطلاعاتی و با دستگیری یکی از اعضای سازمان مجاهدین خلق و اعترافات وی، یکی از انبارهای مهم تدارکاتی این سازمان در ساری کشف و ضبط شد. از این انبار اقلامی ازجمله ۲۳ اسلحه از انواع مختلف، ۴۶۰۵۲ فشنگ مختلف، ۲ بی سیم، تعداد زیادی بمب های دست ساز آماده و نیمه آماده و ۱۲ دستگاه تایپ و تکثیر و تعداد فراوانی تجهیزات نظامی به دست آمد.(۱)

در هشتپر طوالش نیز در عملیاتی یک مخفیگاه چریک های فدایی خلق (اقلیت) در جنگل های ماسال کشف شد. از این محل مقدار زیادی مهمات جنگی به دست آمد و یک نفر نیز دستگیر شد. با اعترافات این فرد چند نفر دیگر نیز شناسایی و دستگیر شدند.(۲)

۲

دادستان کل انقلاب ضمن شرکت در نماز جمعه این هفته شهرستان تبریز، از دستگیری تعدادی از اعضای تیم های نظامی سازمان مجاهدین خلق و دیگر گروه های مسلح ضدانقلاب خبر داد.

حجت الاسلام سید حسین موسوی تبریزی در قسمتی از سخنانش گفت: «در هفته گذشته عده زیادی دستگیر شده اند که تعدادی از آنها محاکمه ... شدند و عده دیگرشان نیز به زودی محاکمه خواهند شد.»

وی افزود: خوشبختانه در میان دستگیرشدگان قاتل شهید آیت الله قاضی طباطبایی (رضوان الله علیه) و مسببین توطئه به جان آیت الله حاج سیدعلی خامنه ای امام جمعه تهران،(۳) و آیت الله ربانی شیرازی و همچنین مسببین توطئه به جان آیت الله موسوی اردبیلی رئیس دیوان عالی کشور که چندی قبل مسیر اتومبیل وی را منفجر کرده بودند و نیز حمله کنندگان به مرکز سپاه پاسداران تهران هستند که ان شاءالله به زودی محاکمه و به جزای اعمالشان خواهند رسید.(۴)

۱- سند شماره ۴۹۲۵۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ساری به تهران (فرماندهی)، ۳/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه اطلاعات، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۶؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۱، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۲۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۵/۷/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۰۴۹۲۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی ستاد منطقه۳ (چالوس) به ستاد مرکزی (فرماندهی)، ۵/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۳، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۷/۷/۱۳۶۰.

۳- چندی قبل در مسجد اباذر تهران، فردی با جاسازی مقداری مواد منفجره در یک ضبط صوت، قصد ترور آیت الله خامنه ای را داشت. این انفجار به مجروح شدن وی انجامید.

۴- روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۱۵.

۱

براثر تیراندازی چند دیپلمات سفارت عراق در دهلی نو به سوی گروهی از دانشجویان ایرانی که مقابل ساختمان این سفارتخانه تحصن کرده بودند، ۵ دانشجو و ۳ پلیس هندی مجروح شدند.(۱)

این دانشجویان به مناسبت هفته جنگ با مجوز رسمی و با حضور نیروهای پلیس در نزدیکی ساختمان سفارت عراق تجمع کرده بودند که ناگهان، یک خودرو با پلاک سیاسی متعلق به سفارت عراق به آنها نزدیک شد و چند فرد مسلح از آن خارج شده و پس از شلیک چند تیر هوایی به سوی تحصن کنندگان تیراندازی کردند.(۲)

درپی این اقدام، پلیس ۴ نفر از مهاجمان را دستگیر کرد که از آنها ۲ طپانچه و ۲ خشاب به دست آمد. بقیه مهاجمان با خودرو سفارت از محل حادثه گریختند.(۳) به گزارش خبرگزاری فرانسه، پلیس هند، تحقیقاتی را درخصوص هویت مهاجمان و رابطه آنها با سفارت عراق آغاز کرده است. منابع بیمارستانی نیز گفته اند ۵ فرد ایرانی که با گلوله مجروح شده اند در بیمارستان بستری شده اند.(۴)

خبرگزاری یونایتدپرس نیز گزارش داد: درپی تحقیقات به عمل آمده، سخنگوی دولت هند به خبرنگاران گفت وزارت امور خارجه هند با احضار فاضل الزواری سفیر عراق در هندوستان، به وی تذکر داد که رفتار ۵ دیپلمات سفارت عراق پذیرفتنی نیست. سخنگوی دولت هند یادآور شده است که این تذکر باید به منزله درخواستی برای فراخواندن این دیپلمات ها به عراق به حساب آید. یونایتدپرس در پایان گزارش خود افزود: دیپلمات های دستگیرشده عراقی پس از انجام تحقیقات آزاد شدند.(۵)

وزارت امور خارجه ایران نیز با صدور اطلاعیه ای ضمن محکوم کردن اقدام دیپلمات های عراقی، این حادثه را تبانی حکومت عراق و سازمان مجاهدین خلق برای تحت فشار قرار دادن دانشجویان مسلمان ایرانی و نمایندگی های جمهوری اسلامی در خارج از کشور دانست.(۶)

۲

خبر حمله پلیس عربستان به زوار ایرانی در مدینه در رسانه های خارجی انعکاس یافت.

خبرگزاری آسوشیتدپرس امروز با انتشار خبر برخورد پلیس عربستان با زائران ایرانی که در مسجدالنبی به دستگیری ۲ تن از معلولان اعتراض کرده بودند، درمورد دلایل اصلی این رفتار دولت سعودی با زوار ایرانی گفت: «دولت پادشاهی سعودی بسیار تمایل دارد در جریان مراسم حج که در آن درحدود نیم میلیون نفر از مسلمانان سراسر جهان شرکت دارند، حتی الامکان از تداخل سیاست با مذهب جلوگیری به عمل آورد و به همین جهت، مأمورین خصوصاً مواظبت زیادی از زائران ایرانی به عمل می آورند. دولت پادشاهی سعودی به مانند دیگر کشورهای محافظه کار واقع در جنوب خلیج فارس با درنظرگرفتن احتمال صدور انقلاب

ص:۱۰۱۴

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۹، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۱، دهلی نو - خبرگزاری پارس، ۴/۷/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۰،

۶/۷/۱۳۶۰، ص۱، دهلی نو - خبرگزاری یونایتدپرس، ۵/۷/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۹، ۴/۷/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴، دهلی نو - آسوشیتدپرس، ۳/۷/۱۳۶۰؛ و - همان، ص۴، دهلی نو - خبرگزاری پارس.

۳- همان، ص۴ ضمیمه، رادیو لندن، ۳/۷/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۸، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۱۵، دهلی نو - خبرگزاری فرانسه، ۳/۷/۱۳۶۰.

۵- روزنامه صبح آزادگان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۳.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۰، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۱۱، تهران - خبرگزاری پارس، ۴/۷/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۱۴.

مراقبت بیشتری نسبت به اوضاع خود به خرج می دهند. دو سال پیش از این در ایام زیارت، گروهی از مسلمانان متعصب و مسلح پس از اشغال صحن حرم مکه به مدت دو هفته با سربازان سعودی جنگیدند. این عده تحت فرماندهی چند تبعه عربستان و متشکل از مسلمانان دست کم شش کشور عرب بودند. در جریان این درگیری ۱۱۷ تن از آنان و ۱۲۷ نفر از سربازان عربستان و ۲۶ تن از زائران، کشته شدند. خانواده حاکم بر عربستان که وهابی مذهب است تا پیش از انقلاب ایران به رهبری آیت الله خمینی، به شیعیان مقیم عربستان وقعی نمی نهادند، لکن پس از انقلاب ایران شاهد درگیری شیعیان مقیم عربستان در بسیاری از شهرهای شرق عربستان که منطقه نفتی آن کشور است، هستند.»(۱)

۱

وزیر امور خارجه ایران در مصاحبه با مجله امریکایی نیوزویک به تبیین برخی موضوعات مربوط به روابط خارجی جمهوری اسلامی ایران ازجمله "صدور انقلاب" و "رابطه با امریکا" پرداخت.

بخش هایی از سخنان میرحسین موسوی که واحد مرکزی خبر خلاصه ای از آن را به نقل از خبرگزاری یونایتدپرس منتشر کرده، چنین است: «میرحسین موسوی در مصاحبه با نیوزویک گفت حکومت اسلامی شتاب خواهد گرفت. وی یادآور شد قانون اساسی ایران آشکارا می گوید ما حق مداخله در امور دیگران را نداریم و ما بر این اصل پایبند خواهیم بود، اما انقلاب ما تنها یک تجلی جنبش عمومی و یا یک رنسانس است که جهان اسلامی را در برگرفته است.

وی در پاسخ مربوط به شرکت احتمالی [عوامل] خارجی در موج بمب گذاری ها و سوءقصدها در ایران گفت ارتباط مشخص میان بنی صدر و رجوی رهبر مجاهدین خلق که مانند بنی صدر به حال پناهندگی سیاسی در فرانسه به سر می برد وجود دارد. موسوی گفت تا زمانی که تعادل قدرت میان ایران و امریکا به دست نیاید، روابط دیپلماتیک میان دو کشور برقرار نخواهد شد.

وی به نقل از امام خمینی گفت روابط میان دو کشور روابط گرگ و میش است. روشن است که چه کسی در این رابطه بازنده است و تا زمانی که تغییرات ریشه ای در امریکا درجهت ازمیان بردن ماهیت تجاوزکارانه آن به وجود نیاید، روابطی میان دو کشور وجود نخواهد داشت. اما این بدان معنی نیست که ما با مردم امریکا مخالفیم.»(۲)

ضمیمه گزارش۹۱۲: توضیحاتی درخصوص طرح آتش زدن کارون در صبح روز اول عملیات ثامن الائمه(ع)

ازجمله تدابیر فرماندهان در طرح مانور عملیات ثامن الائمه(ع)، انتقال حجم زیادی نفت سیاه به رودخانه کارون و آتش زدن آن در محدوده تحت کنترل عراقی ها در صبح روز اول عملیات بود. هدف از اجرای این طرح ایجاد اختلال در پشتیبانی نیروهای دشمن ازطریق دو پل قصبه و حفار و قطع ارتباط بین نیروهای عراقی در غرب و شرق رودخانه کارون بود. براساس این تدبیر، مقرر شد با همکاری شرکت نفت و دیگر ارگان های ذی ربط از اوایل شب از چند کیلومتر بالاتر در شمال منطقه عملیات با استفاده از لوله های انتقال نفت، حجم زیادی نفت سیاه به رودخانه کارون سرازیر شود و ساعت ۵ صبح این نفت ها آتش زده شود. آتش و دود پرحجمی که با این کار

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۸۹، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۶، بیروت - آسوشیتدپرس، ۳/۷/۱۳۶۰.

۲- روزنامه اطلاعات، ۴/۸/۱۳۶۰، ص۲.

در زیر و اطراف دو پل قصبه و حفار ایجاد می شد، علاوه بر قطع راه تدارکاتی دشمن، موجب می شد آنها با مشکل دیدبانی مواجه شده و نتوانند صبح روز عملیات نیروهای ایرانی در این سوی رودخانه را زیر آتش بگیرند. به این منظور، با احداث لوله، نفت سیاه به ۳۰۰ متری حاشیه رودخانه منتقل و سپس با حفر کانال در فاصله میان لوله ها تا رودخانه امکان سرازیرشدن آن به داخل رودخانه فراهم شد.(۱)

علی اسحاقی مسئول اطلاعات محور دارخوین جزئیات این طرح را این گونه شرح داده است:

«یک مأموریت این بود که سطح کارون هم زمان با شب عملیات آغشته به نفت شود و آتش بگیرد. این هم یک طرح ویژه ای بود که به عهده سپاه دارخوین و انجام آن با تخریب کار مهندسی و رساندن لوله نفت به منطقه با بچه های شرکت نفت بود. حسن باقری هماهنگ کرده بود و خودش هم مسئول پیگیری زمان و شرایط استفاده از آن بود. نیروهای شرکت نفت حفاری کردند لوله عظیمی را آماده کردند و یک شب قبل از عملیات این نفت روی کارون آزاد بود، یک لایه نفت کاملاً روی کارون را تا نزدیک های آبادان گرفته بود. لوله از محمدیه می رفت و محمدیه تا جاده نزدیک ترین جا به رودخانه بود. از جایی که نفت وارد رودخانه می شد، تا پل حدود ۳ کیلومتر فاصله بود. این مأموریت هم زمان با عملیات انجام شد. ما درضمن اینکه درحین عملیات کار می کردیم اطلاعات و اخبار آن طرف کارون را هم شنود می کردیم. ازجمله آتش گرفتن رودخانه، [وقتی نفت روی آب آتش گرفت](۲) عراقی ها می گفتند که رودخانه آتش گرفته، اما فرماندهانشان می گفتند یعنی چی؟ مگر امکان دارد که رودخانه آتش بگیرد؟ مگر دیوانه شده اید؟ و این طرف [شرق کارون] می گفتند شما بیایید ببینید اینجا چه خبر است؟ خیلی از عراقی ها هم در آب پریدند. اینها فکر می کردند مثلاً از زیر آب می توانند از آتش عبور کنند ولی نتوانستند چون سطح آب گرم و دما زیاد بود، آتش می گرفتند این عملیات ویژه اطلاعاتی را هم ما انجام دادیم.»(۳)

همچنین جعفر اسدی از فرماندهان صحنه نبرد عملیات ثامن الائمه(ع) دراین باره می گوید: نفتی که در رودخانه کارون جاری شد از پالایشگاه آبادان پمپاژ شد و یکی از نیروهای شرکت نفت رفت توی تانک فارم و در نفت شنا کرد، آنجا شیرهایی که باید نفت را پمپاژ می کردند را باز کرد.(۴)

ضمیمه گزارش۹۱۳: مشروح عملیات کمین نیروهای خودی در مسیر تردد گروه گشتی شناسایی عراق به روایت علی اسحاقی (مسئول اطلاعات محور دارخوین)

علی اسحاقی مسئول اطلاعات محور دارخوین در زمان اجرای عملیات ثامن الائمه(ع) درمورد چگونگی این ماجرا می گوید: «در حین اینکه بچه ها کار شنود انجام می دادند، متوجه شدیم که یک واحد نظامی از عراقی ها وارد منطقه شده و درحال نزدیک شدن به واحدهای نظامی ما است. تعقیب کردیم متوجه شدیم از چه منطقه ای دارد وارد می شود. خود من آمدم، رفتم آن منطقه را شناسایی کردم، چیزی حدود ۸، ۹ کیلومتر ما تو عمق هور [شادگان] می رفتیم تا نزدیک می شدیم به این محلی که عراقی ها می آمدند. یعنی ما تا سینه داخل باتلاق حرکت می کردیم، می رفتیم این منطقه را دور می زدیم، می رسیدیم به یک کانال خشکی بود که این کانال خشک به خط عراقی ها منتهی می شد. عراقی ها از خط خودشان که بالا می آمدند، وارد این کانال خشک می شدند و می رسیدند به جایی که از آنجا ما را مراقبت می کردند. ما چون عملیات خاک برداری و خاکریز و سنگر درست کردن و موضع درست کردن برای تانک و تقویت منطقه انجام می دادیم، عراقی ها حساس شده بودند. اینها هم مراقبت های ویژه خودشان را گذاشته بودند و منطقه را شناسایی می کردند.

گزارش پیشرفت آن واحد عراقی ها که می آمد جلو را من بردم به پایگاه منتظران شهادت در گلف و آخرین وضعیت اطلاعاتی منطقه را هم گزارش کردم. دو شب دیگر تا عملیات فاصله زمانی نداشتیم یعنی پس فردا باید عملیات ثامن الائمه(ع) انجام می گرفت. آقای [رحیم] صفوی و [حسن] باقری گفتند؛ آقای اسحاقی کاری که شما با شنود و هم با بچه های اطلاعاتتان انجام دادید، کار بسیار خوبی است و با این اطلاعات، ما هم اقناع می شویم. اما برای اینکه این اطلاعات صددرصد بشود برای ما، ای کاش ما یک اسیر داشتیم. گفتم خب اگر خدا بخواهد ما

ص:۱۰۱۶

۱- سند شماره ۲۱۷۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۲- دقایقی پس از بازکردن لوله های نفت و جاری شدن آن روی رود کارون به علت اصابت یک گلوله توپ نفت زودتر از زمان پیش بینی شده مشتعل شد.

۳- تاریخ شفاهی سردار علی اسحاقی، (منتشرنشده)، ۱۰/۳/۱۳۹۱.

۴- تاریخ شفاهی سردار سرلشکر دکتر محسن رضایی (منتشرنشده)، ۲۰/۹/۱۳۹۱.

فردا شاید یک اسیر برای شما بیاوریم. گفت: چه جوری می آورید؟ گفتم اگر خدا کمک کند ان شاءالله می آوریم. با شتاب بر گشتیم منطقه. شهید [دکتر] بهشتی (رضوان الله علیه) آمده بودند در انرژی اتمی داشتند برای واحدهای عملیاتی سخنرانی می کردند و نیروها را برای عملیات تحریض می کردند. آمدیم آنجا با آقای خرازی صحبت کردم گفتم حاج حسین من می خواهم یک کاری امشب انجام بدهم که [موفقیت آن] به همت و تلاش شما بستگی دارد که چقدر ما را پشتیبانی بکنید. گفتم امشب می خواهم اسیر بیاورم. یک لحظه ای مکث کرد گفت آقای اسحاقی فردا عملیات است؛ یعنی فرداشب باید عملیات انجام بدهیم، شما امشب می خواهی اسیر بیاوری؟ اگر یک وقت خدای نکرده اسیر دادی چی؟ گفتم این فضل و کرم خداست ما توکل می کنیم به خدا. ما شناسایی هایمان را انجام داده ایم، کارهایمان را انجام داده ایم، فقط شما اجازه دهید ادوات ما را پشتیبانی آتش بکنند و یک واحدی هم احتیاط باشد که اگر خدای ناکرده ما درگیر شدیم آن واحد وارد شود که ما یک وقت اسیر ندهیم. گفتم من با آقا رحیم و آقای حسن باقری هماهنگ کردم و آنها در جریان هستند که من می خواهم این کار را انجام بدهم [قبول کرد و] گفت، باشد. ما آمدیم تیم اطلاعات – عملیات ویژه مان را در همان محوری که عراقی ها برای شناسایی می آمدند و دیدبانی می کردند [وارد کردیم]. یک نهر بود خیلی عمق نداشت، یعنی اگر در آن تمام قد راه می رفتیم تا نیم تنه دیده می شدیم. در این نهر عراقی ها شب می آمدند، تا صبح می ماندند و طلوع صبح به خاکریز خودشان برمی گشتند. چون بچه ها منطقه را قبلاً رفته بودند و آنجا را خوب بلد بودند ما هماهنگ کردیم و بچه ها را بردیم و تمام اینها را در دشت باز با بوته استتار کردیم و به صورت زیگزاگ در نزدیک نهر خواباندیم. این واحد عراقی که می آمد اینجا، ۸۰۰ متر با خاکریزشان فاصله داشتند. ما طول ستون عراقی ها که ۱۱ نفر بودند و طول کمین خودمان را به نحوی محاسبه کردیم که آخرین نفر عراقی که وارد کمین شد، آن موقع همه یکباره اجرای آتش کنیم که حتی یک نفر اینها نتوانند عکس العمل نشان بدهد و گفته بودم که تا آخرین نفر آنها وارد کمین نشده، تیراندازی نشود. خود من سرتیم مستقر بودم و دستور اجرای آتش را من می دادم. هماهنگی ادوات را هم انجام داده بودیم. تعدادی از بچه های اطلاعات و نیروهای عملیات در یک فاصله حدود ۵۰۰ متری از منطقه محل این مأموریت، لابه لای کانال ها با [ماشین] جیپ مستقر کرده بودیم که اگر درگیری شد و ادامه پیدا کرد و ما احتیاج به کمک داشتیم، اینها سریع بیایند و بریزند در منطقه. یعنی ریسک قبول نکرده بودیم. به فضل و کرم خدا این مأموریت انجام گرفت این [عراقی ها] آمدند داخل کمین تیراندازی را شروع کردیم، رگبار سلاح روی اینها بلند شد، حتی دوتایشان که آر.پی.جی. حمل کرده بودند، آر.پی.جی ها به خودشان منفجر شد. به بچه ها گفته بودم آن نفر جلوی ستون دشمن حرکت می کند و نفرات اول را نزنید. کار محاسبه و درگیرشدن و تیراندازی کار خیلی سختی بود. علت اینکه گفته بودیم نفرات اول ستون را نزنید، نتیجه کار شنودمان بود. در شنود ما فهمیده بودیم که آن شب این [عراقی] ها افسر اطلاعاتشان را برای دیدبانی به منطقه می آورند. البته به دو نفر [اول و دوم] هم تیر خورد، ولی همان یکی که افسر اطلاعات [بود]، زنده ماند، تیر به شکمش خورده بود بقیه کشته شدند. در کمتر از ۲ دقیقه کشته ها را به اضافه بچه های خودمان جمع کردیم. ما در این عملیات یک نفر زخمی دادیم. کشته های عراقی را انداختیم روی جیپ ها به اضافه افسر اطلاعاتی اسیر به انرژی اتمی آوردیم. بچه ها همه جمع بودند، سخنرانی آقای بهشتی تمام شده بود. ولوله و انرژی بسیار عجیبی بین بچه هایی که می خواستند عملیات انجام دهند، ایجاد شد. این اسیر را سریع از منطقه به اهواز، دفتر قرارگاه بردیم. آقا رحیم دستور دادند سریع به بیمارستان ببرید. آن قدر این اسیر اطلاعاتی برای حسن باقری و آقا رحیم مهم بود که خودشان به بیمارستان آمدند. رئیس بیمارستان را احضار کردند گفتند هرکاری می توانید بکنید که این اسیر زنده بماند. بالاخره زنده ماند و اطلاعاتی را که لازم بود، از او گرفتند. این کار فوق العاده ویژه در [دو] شب قبل از عملیات ثامن الائمه(ع) بود که توسط برادرهای اطلاعات و ابتکارعمل شنود انجام شد.»(۱)

۱- تاریخ شفاهی سردار علی اسحاقی، (منتشرنشده)، ۱۰/۳/۱۳۹۱.

روزشمار جنگ شنبه ۴ مهر ۱۳۶۰ ۲۷ ذیقعده ۱۴۰۱ ۲۶ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

در آسـتانه اجرای عملیات ثامن الائمه(ع) طرح مانور این عملیات نهایی شـد. براساس این طرح مقرر گردیـد عملیات ثامن الائمه(ع) در ۴ جبهه اجرا شود.

الف) محور شمالی (دارخوین)

این محور یکی از دو محور اصـلی عملیـات است که در شـمال منطقه عملیـاتی قرار دارد. در این جبهه، نیروهـای خودی بایـد از دو محور روسـتای محمـدیه (از شـمال) و نهر شادگـان (از شـرق) به دشـمن حمله کرده و پس از الحاق با یکـدیگر در محل تلاقی نهر شادگان و جاده اهواز - آبادان ضـمن بسـتن عقبه نیروهای عراقی در شمال منطقه عملیاتی، به سوی هدف اصلی این محور یعنی پل قصبه (روی کارون) پیشـروی کرده و آن را تصـرف کنند. مهم ترین ویژگی محور شـمالی این است که برخلاف سایر محورها که عملیات آنها به صورت جبهه ای و حمله مسـتقیم به خط دشـمن می باشد، در این محور از مانور احاطه ای و دورانی از نهر شادگان استفاده شده و نیروهای اصلی دشمن در خطوط شمالی منطقه عملیات محاصره می شوند.(۱)

ب) محور جنوبی (فیاضیه)

این جبهه در جنوب منطقه عملیـاتی و یکی از دو محور اصـلی عملیـات است. عملیـات در جبهه فیاضـیه از سه محور ساحل کارون، جاده اهواز - آبادان و محور بین جاده اهواز - آبادان و ساحل کارون با پیشروی به سمت شمال اجرا می شود. اصلی ترین مأموریت نیروهـا در این جبهه تصـرف پـل حفار (یکی از دو عقبه اصـلی عراقی ها در شـرق کارون) است و پس از آن بایـد با نیروهای جبهه شمالی الحاق کنند.

بدین ترتیب درصورت موفقیت نیروهای جبهه شمال و جنوب، دو عقبه اصلی عراق یعنی

۱- تاریخ شفاهی سردار محمد ابوشهاب، (منتشرنشده)، ۲۱/۲/۱۳۹۱.

پل های قصبه و حفار در شرق کارون بسته خواهد شد. به عبارت دیگر هدف اصلی اجرای مانور و مهم ترین هدف نظامی عملیات تحقق می یابد، زیرا مقاومت دشمن در شرق کارون درهم شکسته و سازمان آنها از هم می پاشد.

ج) محور ذوالفقاری

نیروهای این محور شامل ۵ گردان (۴ گردان عمل کننده و یک گردان احتیاط)(۱) ضمن پوشش جناح راست جبهه فیاضیه، در محور ایستگاه ۷ و ایستگاه ۱۲ مأموریت انهدام خطوط دشمن در دو طرف جاده آبادان - اهواز و پیشروی به سمت شمال را برعهده دارند.

د) محور ماهشهر (جاده آبادان - ماهشهر)

نیروهای این محور که جبهه فرعی عملیات محسوب می شود، مأموریت دارند از شرق به غرب، به موازات جاده (ماهشهر - آبادان) با حمله به دشمن ضمن تلاش برای بازکردن این جاده، نیروهای عراقی را در این محور درگیر نگه دارند و مانع از تمرکز قوای دشمن در دو جبهه اصلی عملیات یعنی فیاضیه و دارخوین شوند.

براساس طرح نهایی مانور، محور های دارخوین و فیاضیه از اهمیت بسیاری برخوردارند، زیرا درصورتی که نیروهای عمل کننده در این دو جبهه موفق به پیشروی در محورهای محوله و تصرف دو پل قصبه و حفار شوند عقبه عراقی ها بسته شده و نیروهای دشمن محاصره می شوند.(۲)

غلامعلی رشید جانشین فرمانده ستاد عملیات جنوب که فرماندهی جبهه ذوالفقاری در عملیات ثامن الائمه(ع) را برعهده دارد، در یادداشت های خود درباره اهمیت پل های روی کارون نوشته است: «مهم ترین گروهِ حمله، گروهی است که مأموریتش انهدام پل و استقراریافتن در کناره شرق کارون است که نباید به هیچ مأموریت دیگری بجز حفظ جان خودش بپردازد و کاری به کار انهدام وسیله یا غنائم و یا اسیر ندارد. این گروه باید غذایش را با خود ببرد - گروه اصلی ای که منطقه را باید نگه دارد و در آستانه شهادت است همین گروه است.»(۳)

در طرح نهایی در سازمان رزم نیروهای سپاه و ارتش تغییرات اساسی ایجاد نشد. براین اساس، از ارتش لشکر۷۷ با ۳ تیپ و چند یگان تحت امر و از سپاه پاسداران نیز - که تضمین کرده بود برای عملیات ۱۵ گردان نیرو آماده کند،(۴) - ۱۶ گردان (یعنی یک گردان بیشتر از آنچه تعهد کرده بود) آماده اجرای عملیات شدند. گفتنی است سپاه پاسداران با

۱- تاریخ شفاهی سردار مرتضی قربانی، (منتشر نشده)، ۹/۹/۱۳۸۸.
۲- ابوالقاسم حبیبی، آبادان در جنگ (اطلس راهنما - ۶)، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، ۱۳۸۲، صص۱۱۷ - ۱۱۴.
۳- سند شماره ۴۵۴۴۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: عملیات ثامن الائمه، ۵/۷/۱۳۶۰، صص۳ - ۱.
۴- سید یحیی صفوی و حسین اردستانی، عملیات ثامن الائمه مبدأ تحول در استراتژی نظامی ایران، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، ۱۳۸۸، ص۲۹۱؛ و - سید یعقوب حسینی و محمد جوادی پور، ارتش جمهوری اسلامی ایران در هشت سال دفاع

مقدس (اشغال خرمشهر و شکستن حصر آبادان)، جلد۳، تهران: سازمان عقیدتی - سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۳، ص۲۵۰.

آمدن نیروهای جدید، تعدادی نیرو هم به عنوان احتیاط دراختیار گرفت که در برآوردهای اولیه لحاظ نشده بود.(۱)

درمجموع سازمان رزم خودی در عملیات ثامن الائمه (ع) بـدین شـرح است: ارتش با لشکر۷۷ خراسـان و یگان های تحت امر با ۳ تیپ تقویت شـده ۱، ۲، ۳ شامـل ۸ گردان پیـاده، ۳ گردان تانـک، ۱ گردان سـواره - زرهی؛ سپاه پاسـداران بـا ۱۶ گردان پیـاده؛ ژاندارمری با ۱ گردان (۱۰۷) و نیروهای مردمی مستقر در منطقه.(۲)

در طرح نهایی مانور، مـدت اجرای آتش تهیه از ۲۰ دقیقه (در طرح اولیه) به نصف کاهش یافت. مسـئولان لشکر۷۷ دلیل این امر را ایجاد امکان استفاده از اصل غافلگیری اعلام کردند.(۳)

علاوه براین گزارش هـای موجود درخصوص اقـدامات مهندسـی و احـداث معـابر هم از آمـاده شـدن معبرهـای وصولی به خاکریز دشمن در آستانه عملیات حکایت دارد.(۴)*

به منظور تـأمین آتش پشتیبانی نیز ۱۰ آتشـبار (شامل قبضه های کاتیوشا و توپ های۱۳۰، ۱۵۵، ۱۷۵ و ۲۰۳ میلی متری)، ۴ گردان کامـل (شامل قبضه های توپ ۱۰۵ و ۱۵۵ میلی متری و کاتیوشا) و ۴ گردان (منهـا) شامل (قبضه های توپ ۱۰۵، ۱۵۵ میلی متری و کاتیوشـا) در منطقه اسـتقرار یافتنـد تـا بـا اجرای آتش، مواضع و نقـاط تجمع یگـان هـای دشـمن در شـرق و غرب کارون را در هم بکوبند.(۵)*

هوانیروز هم مـأموریت یـافت با دو تیم هجومی عملیات گردان ها را به طور مـداوم پشتیبانی کنـد. همچنین توپخانه پدافنـد هوایی تا آستانه عملیات، ۶۴ قبضه توپ پدافنـد شامل قبضه های ۵/۱۴ میلی متری، ۲۳ میلی متری، ۵۷ میلی متری و شـلیکا خودکششی برای مقابله با حمله هواپیماها و بالگردهای دشمن در منطقه مستقر کرد.

۱- حسن باقری در جمع بندی عملیات در تاریخ ۷ مهر ۱۳۶۰ در آبادان درباره نیروهای عملیاتی پای کار در محور دارخوین گفت: «ما علاوه بر ۱۱ گروهـان عملیاتی، ۴ گروهـان احتیـاط فقـط از سپاه پـای کـار آوردیم. ضـمناً هر گروه ۲۲ نفره، ۳ گروه ۳ نفره آر.پی.جی زن داشت و هر ۷۱ نفر، ۲۲ نفر برای تخلیه مجروح، اسیر و تدارکات داشتند که بی نظیر بود.» براین اساس، در عمل سپاه بیشتر از میزان تعهدشده، یعنی بالغ بر ۱۸ گردان نیرو پای کار آورد. (سند شماره ۲۱۷۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش طرح عملیاتی، ۵/۷/۱۳۶۰، آبادان، دارخوین، ماهشهر، ۷/۷/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴؛ و - سـید یحیی صفوی و حسین اردستانی، عملیات ثامن الائمه، مبدأ تحول در استراتژی نظامی ایران، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، چاپ اول ۱۳۸۸، ص۲۹۴)

۲- سند شماره ۰۲۱۷۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: عملیات ثامن الائمه، ۵/۷/۱۳۶۰، صص ۶ - ۱.

۳- سند شماره ۱۲۴۷۴۲ مرکز مطالعـات و تحقیقات جنگ: گزارشات نوبه ای اطلاعاتی، صادره از رکن۲ ارتش، ۱/۷/۱۳۶۰، صص ۵ - ۱؛ و - سند شماره ۰۲۱۷۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۴- * معابر ایجادشده تا آسـتانه عملیات چنین بود: در دارخوین ۶ معبر؛ در ذوالفقاریه (ایستگاه ۷ و ۱۲) ۲ معبر و ۳ شکاف وصولی؛ در فیاضیه ۴ معبر و ۲ شکاف وصولی؛ در جاده آبادان - ماهشهر نیز حداقل ۴ معبر وصولی ایجاد شده بود. (ابوالقاسم حبیبی، آبادان در جنگ، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ سپاه پاسداران، چاپ اول ۱۳۸۲، ص۱۲۱)

۵- ** براساس اطلاعات موجود، عراق یک لشکر تقویت شده در منطقه شرق کارون مستقر کرده بود. علاوه برآن یگان هایی از دشمن در غرب کارون تا خرمشهر برای احتیاط، در منطقه گسترش یافته بودند. اطلاعات بیشتر دراین باره در ضمیمه گزارش درج شده است.

بـه دنبـال همکـاری سـپاه و ارتش در مراحـل گونـا گون طراحی عملیـات، فرمانـدهان نظـامی توافـق کردنـد کـه در مرحلـه اجرا نیز فرمانـدهی و هـدایت عملیات را به طور مشترک انجام دهنـد. بر این اساس، تیمسار قاسـمعلی ظهیرنژاد فرمانده نیروی زمینی ارتش و یوسف کلاهدوز قائم مقام فرمانده کل سپاه پاسداران به همراه سرهنگ جوادی فرمانده لشکر۷۷ ارتش در شادگان و در کنار جاده ماهشـهر به آبادان در چادری که زیر نخل ها برپا شـده بود و درواقع قرارگاه مرکزی فرماندهی عملیات ثامن الائمه(ع) محسوب می شد، مستقر شدند. ستاد عملیات جنوب نیز فرماندهان هریک از محورهای عملیات را این گونه تعیین کرد:

– در جبهه دارخوین حسن باقری (مسـئول اطلاعات سـتاد عملیات جنوب) و سـرهنگ دوم مهـدی فرمنش (فرمانده تیپ۳ لشکر۷۷) فرماندهی عملیات و حسین خرازی و حجت الاسلام مصطفی ردانی پور نیز هدایت نیروها را در خط بر عهده دارند.

– در جبهه فیاضـیه فرماندهی برعهده رحیم صـفوی فرمانده سـتاد عملیات جنوب و سـرهنگ منوچهر کهتری فرمانده تیپ۲ لشکر۷۷ خواهد بود و احمد کاظمی و یدالله کلهر عهده دار هدایت نیروها در خط می باشند.

در جبهه ذوالفقـاری (ایسـتگاه های ۷ و ۱۲) فرمانـدهی عملیـات را غلامعلی رشـید جانشـین فرمانـده سـتاد عملیات جنوب به همراه سرهنگ منوچهر امینیان فرمانده تیپ۱ لشکر۷۷ برعهده خواهند داشت و محمدجعفر اسدی و مرتضـی قربانی نیز در صـحنه نبرد در این محور حضور می یابند.

– در جبهه ماهشـهر هم مسـئولیت فرمانـدهی برعهـده اسـحاق عساکره بوده و فرمانـده یگان ژاندارمری در این محور حضور خواهد داشت.(۱)

چنان که اشاره شد، برای فرماندهی و هدایت نیروهای در خط نیز هماهنگی هایی صورت گرفت. باتوجه به برتری استعداد نیروهای پیاده سپاه نسبت به ارتش و شـناسایی های خوبی که آنها از زمین و منطقه انجام داده بودنـد، همه فرماندهان نیروهای پیاده از افراد سپاه پاسداران انتخاب شدند.(۲)-(۳)

ص:۱۰۲۲

۱– عملیات ثامن الائمه، مبدأ تحول در استراتژی نظامی ایران، پیشین، صص ۳۱۰ و ۳۱۱؛ و – سید علی بنی لوحی، هادی مرادپیری، محسن محمدی، نبردهای شرق کارون به روایت فرماندهان، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، ۱۳۷۹، ص۱۸۳.
۲– در جلسه جمع بنـدی عملیـات در آبـادان رحیم صـفوی در گزارشـی دراین خصوص گفت: «تمامی فرمانـدهان پیاده محورها را سپاه عهده دار بود و برادران ارتشی چندین مرتبه اعتراض کردند، چرا من که درجه سروان – ستوان دارم [را] فرمانده نگذاشته اید و از سپاه گذاشـته اید، ولی به علت شـناسایی که برادران در منطقه داشتند می توانستند هدایت عملیات را به خوبی به عهده بگیرند و درضمن فرمانده تیپ۲ [سرهنگ کهتری] خود به من گفت بیشتر فرماندهان را از سپاه بگذارید.» بنادری فرمانده در خط ایستگاه ۱۲ نیز دراین بـاره می گویـد: «یکی از ویژگی هـای عملیـات در این قسـمت این بـود که بیشـتر فرمانـدهان نیروهـای پیـاده این منطقه و فرمانده گروهان از سپاه مشخص شده بودند.» (سند شماره ۲۱۷۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، صص۴ – ۳ و ۱۲» البته محـل قرارگـاه فرمانـدهی سـپاه بـا ارتش در این محورماننـد عملیات های بعـدی به صورت ادغامی نبود بلکه چندصـد متری از هم فاصـله داشتند و درصورت نیاز، فرماندهان پاره ای از تصمیم گیری های مشترک را باهم هماهنگ می کردند. اما افراد گردان ها با

یکدیگر ادغام شده بودند. (برگرفته از تاریخ شفاهی سردار سرلشکر دکتر غلامعلی رشید، (منتشر نشده)، ۲۳/۶/۱۳۸۸)
۳- عملیات ثامن الائمه مبدأ تحول در استراتژی نظامی ایران، پیشین، صص ۱۳ و ۱۰۳؛ و - سند شماره ۰۲۱۷۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش طرح عملیاتی، ۵/۷/۱۳۶۰، آبادان، دارخوین، ماهشهر، ۷/۷/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴.

عکس

نقشه

ص:۱۰۲۳

نکته حائز اهمیت در فرمانـدهی در خط، به کار گیری نیروهای باتجربه و قـدیمی سـپاه در کنار نیروهای رزمنـده است که به کیفیت عمل و هدایت آنان بسیار کمک می کند، برای مثال براساس طرح مانور در جبهه دارخوین حدود ۵۰ نفر از مسئولان سپاه پاسداران همراه بقیه نیروها وارد عمل خواهند شد. این امر سـبب بالارفتن کیفیت عملکرد نیروهای عملیاتی و افزایش ضریب موفقیت نیروهای خودی می شود.(۱) چنین وضعیتی در جبهه فیاضیه و ایستگاه ۷ و ۱۲ نیز وجود دارد.(۲)

۱

چند ساعت قبل از آغاز عملیات ثامن الائمه(ع) دستوراتی به واحدها و یگان های عملیاتی ابلاغ شد.

فرمانده لشکر۷۷ خراسـان درمورد پشتیبـانی آتش مواردی را به عنوان اصـلاحیه طرح مانور عملیات ثامن الائمه(ع) به سه تیپ تابعه این لشکر و سپاه پاسداران جنوب ابلاغ کرد:

«۱. مدت آتش تهیه به ۱۰ دقیقه تقلیل یابد. (درصورت نیاز تکرار خواهد شد.)

۲. نحوه تقاضا و اجرای آتش مورد بحث به شرح زیر هماهنگی گردد:

الف) آغاز تک [حمله] به صورت غافلگیرانه انجام، درصورت کشف تک در منطقه که برابر گزارش فرمانـدهان تیپ اعلام خواهد شد، توده آتش طرح ریزی شده بنا به دستور لشکر در سرتاسر منطقه اجرا خواهد شد.

ب) درصورت کشف تک در منطقه یک تیپ، مراتب درخواست آتش توسط فرمانده تیپ گزارش [شود]، بنا به دسـتور آتش های طرح ریزی شده منطقه تیپ و عمل کلی مؤثر در عملیات تیپ اجرا خواهد شد.

پ) در سایر موارد آتش بنا به درخواست دیدبان روی هدف های دیده شده برطبق روال معمول اجرا می گردد.»(۳)

همچنین ازطرف سـپاه پاسداران نیز به مسـئولان محورهای عملیات اعلام شد گردان های خط شـکن با تاریک شدن هوا و تا قبل از طلوع ماه و تابیدن مهتاب، مین های حدفاصل خط خودی و دشمن را خنثی کنند.(۴)

در همین حال در محورهای عملیاتی، نیروها که از قبل تجهیز شده اند برای عملیات آماده می شوند؛ در محور شـمالی عملیات عصر امروز، حسین خرازی و مصطفی ردانی پور به عنوان

۱- نبردهای شرق کارون به روایت فرماندهان، پیشین، صص ۱۸۵ و ۱۸۶.

۲- در این عملیـات علاوه بر فرمانـدهان ۴ محور عملیـاتی، افرادی حضور داشـتند که بسـیاری از آنها به عنوان فرمانـدهان رده های مختلف سـپاه پاسـداران در طول جنـگ ایران و عراق نقش آفرینی کردنـد برخی این افراد عبـارت انـد از: حسـین خرازی، مصـطفی ردانی پور، احمد کاظمی، محمدجعفر اسدی، یدالله کلهر، مرتضـی قربانی، محمدرضا ابوشهاب، علی زاهدی، علی بنی لوحی، علی فضلی، سیف الله رهنما، مهدی کیانی، حسن بنادری، صبوری، حاجی پور، قاسم محمدی، مجید کویر زاده، عرب، قوچانی، مصطفی

ربیعی، رضا حبیب اللّهی، علی آستانه و... (تاریخ شفاهی سردار مرتضی قربانی، جلسه هفتم، (منتشر نشده)، ۹/۹/۱۳۸۸)

۳- سند شماره ۰۰۵۱۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه مرکز عملیات لشکر پیاده۷۷ (رکن۳) به فرماندهی نزاجا (مدیریت عملیات)، ۴/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- سند شماره ۴۸۳۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: به مسئولین محورها، شهریور ۱۳۶۰، ص۱.

فرماندهان اصلی در صحنه نبرد و فرماندهان گردان ها به نیروهای شرکت کننده در عملیات معرفی شدند. چگونگی حرکت در مسیر، نحوه پاک سازی خطوط دشمن و سایر جزئیاتِ هماهنگی ها و ... نیز یک بار دیگر برای نیروها تشریح شد.(۱)

۱

باتوجه به احتمال حمله عراق، از ساعت ۲۰ امشب به همه نیروهای خودی مستقر در خط تا اطلاع ثانوی آماده باش صددرصد داده شد.(۲)

ارتش عراق که به حمله نیروهای ایرانی در شرق رودخانه کارون حساس و هوشیار شده است، ساعاتی قبل از آغاز عملیات رزمندگان ایران به یگان های مستقر در این منطقه آماده باش داد. عراقی ها از مدتی قبل، براساس اطلاعات به دست آمده ازطریق استراق سمع و شنود مکالمات نیروهای ایرانی، اجرای عملیات در محدوده زمین های شرق کارون را محتمل می دانستند، براین اساس، فرمانده لشکر۳ زرهی عراق در ابلاغیه ای به تیپ های مستقر در این منطقه، بر حساسیت اوضاع و احتمال حمله ایران تأکید کرد. علاوه براین امروز تیپ۸ پیاده عراق نیز به گردان های تابعه خود هشدار داد: «براساس گزارشات واصله از مراکز استراق سمع، دشمن در نظر دارد به یکی از مناطق لشکر حمله کند. زمان حمله غیرمعلوم [است]. به نظر می رسد که دشمن به محض آماده شدن حمله می کند. افزایش گروه های کمین و گشتی و اجرای مراقبت شدید در کلیه یگان ها و واحدها جهت شکست دشمن درخواست می شود.»(۳)گردان۳ پیاده این تیپ نیز به گروهان ها و نیروهای در خط مقدم اعلام کرد: «نظر به تعداد اندک پیام های استراق سمع شده از دشمن و محدودبودن آن به دو مورد احتمال می رود که دشمن سکوت رادیویی را برقرار کرده است. مقتضی است ضمن هوشیاری کامل، مراقب جبهه و پهلوهای خود باشید.»(۴)

۲

سرانجام پس از مدت ها برنامه ریزی و فعالیت های فشرده برای آماده سازی مقدمات عملیات، زمان اجرای عملیات ثامن الائمه(ع) با هدف شکستن محاصره آبادان و آزادسازی زمین های شرق رودخانه کارون فرارسید.

براساس طرح مانور و زمان بندی انجام شده از ساعت ۲۱ امشب، حرکت گردان های خط شکن به سوی منطقه عملیاتی آغاز شد. طبق طرح عملیاتی و آخرین هماهنگی های انجام شده پیش بینی شده بود نیروها برای غافلگیری کامل دشمن، در نهایت سکوت و بدون جلب نظر آنان از محل تجمع خود به سمت خط حرکت و از معابر احداث شده در میدان های مین عبور کنند و پس از هماهنگی و دریافت رمز عملیات، یکباره به مواضع دشمن حمله کرده و خاکریزهای اول عراق را ترجیحاً بدون درگیری به تصرف درآورند.

۱- تاریخ شفاهی سردار محمد ابوشهاب، (منتشر نشده)، ۲۱/۲/۱۳۹۱.

۲- سند شماره ۱۹۹۴۹۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیاتی به کلیه مناطق، ۴/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره۱۵۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۵/۷/۱۳۶۰ صص۸ - ۱.

۳- سند شماره ۱۵۴۲۴۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از قرارگاه مقدم تیپ۸ به کلیه واحدها، ۴/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

۴- سند شماره ۱۵۶۰۰۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از گردان۳ تیپ۸ پیاده به گروهان های تابعه، ۴/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

زمان شروع حرکت نیروها در محورهای چهارگانه به گونه ای تنظیم شده بود که رزمندگان در همه محورها حدود ساعت ۲۴ به نقطه درگیری رسیده و پس از آخرین هماهنگی ها، آماده دریافت رمز عملیات در ساعت ۱ بامداد شوند. به همین دلیل، ساعت شروع حرکت و نحوه پیشروی از نقطه رهایی در هریک از محورهای چهارگانه متفاوت بود، براین اساس، در برخی محورها نیروها از معابری که از شب قبل در میدان های مین باز شده بود، عبور کردند.(۱)

در جبهه ذوالفقاریه (محور جنوبی عملیات)، نیروها ازطریق کانال هایی که قبلاً به دست نیروهای خودی و عمود بر خط دشمن حفر شده بود، خود را به نزدیکی خط عراقی ها رساندند. براساس گزارش های رسیده به فرماندهی محورهای چهارگانه عملیات تا ساعت ۲۴، مشکل خاصی در مسیر حرکت نیروهای خودی به وجود نیامده و همه امور به طور عادی و طبیعی پیش رفت.(۲)

۱

ارتش عراق شهرهای آبادان و پاوه را هدف حمله قرار داد. امروز همچنین در منطقه غرب سوسنگرد میان نیروهای خودی و مأموران گشتی ارتش عراق درگیری رخ داد.

مناطق مسکونی محله احمدآباد شهر آبادان امروز هدف خمپاره های ارتش عراق قرار گرفت و درنتیجه ۳ نفر از اهالی شهر مجروح شدند و به ۳ منزل مسکونی نیز خسارت وارد شد.(۳)

علاوه براین امروز توپخانه عراق شهر پاوه را گلوله باران کرد. این حمله خسارات و تلفاتی برجای نگذاشت.(۴)

از سوی دیگر، یک واحد گشتی رزمی از تیپ۵۸ ذوالفقار ارتش در منطقه غرب سوسنگرد با نیروهای گشتی ارتش عراق درگیر شد. در این درگیری یک نفر از نیروهای دشمن کشته، یک نفر زخمی و یک تن نیز اسیر شد.(۵)

۲

در یک ماه گذشته، ۷۶۵ خودرو حامل مهمات و جنگ افزارهای مختلف از راه های زمینی و ازطریق کشورهای همسایه عراق، وارد این کشور شده اند. به گزارش ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران، از این تعداد خودرو، ۳۳۹ دستگاه از عربستان سعودی، ۲۹۵ دستگاه از

۱- برای سهولت دسترسی گردان های خط شکن به خاکریز نیروهای عراقی، موانع مقابل خاکریز اول نیروهای عراقی شناسایی شده و تا شب قبل از عملیات نیروهای خودی موفق شده بودند در محورهای پیشروی هر گروهان، حداقل یک معبر ایجاد کنند. در پاک سازی این معابر - که در همه محورها ایجاد شده بود - تعداد فراوانی مین جمع آوری و خنثی شد. (دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۴ و ۲۵، ۳/۸/۱۳۶۰، صص ۵۰ - ۴۸؛ و - سید یعقوب حسینی و محمدجوادپور، ارتش جمهوری اسلامی ایران در هشت سال دفاع مقدس (اشغال خرمشهر و شکستن حصر آبادان)، جلد۳، تهران: سازمان عقیدتی و سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران، چاپ اول ۱۳۷۳، صص۲۶۳ - ۲۶۲)

۲- عملیات ثامن الائمه مبدأ تحول در استراتژی نظامی ایران، پیشین، ص۳۱۴.

۳- سند شماره ۴۱۹۴۳۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان به استاندار خوزستان، ۵/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۰۵۲۱۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی آبادان، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۱.

۴- سند شماره ۰۸۳۰۶۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به نزاجا (معاونت عملیات و اطلاعات)، ۵/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- سند شماره ۱۴۵۰۰۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای عملیاتی از قرارگاه مقدم نزاجا کرمانشاه (رکن۳) به فرماندهی نزاجا (معاونت عملیات و اطلاعات - مدیریت عملیات)، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۲.

اردن و ۱۳۱ دستگاه از کویت به عراق فرستاده شده است. گفتنی است غیراز این محموله ها، وسایل و امکانات دیگری مانند مواد دارویی، سوختی و... نیز ازطریق زمینی به این کشور ارسال شده است.(۱)

۱

پس از سخنان چند روز پیش (۳۱ شهریور) نماینده اهواز در مجلس شورای اسلامی درمورد اقدامات عراق در مناطق مرزی قبل از حمله به ایران، امروز محمد رشیدیان نماینده مردم آبادان هم در مصاحبه با خبرگزاری پارس مطالبی را درخصوص مسائل جنگ در طول یک سال گذشته و کوتاهی های برخی مسئولان نظامی کشور برای جلوگیری از هجوم عراق بیان کرد.

بی توجهی به تحرکات نظامی عراق، کنترل نکردن مرزها، اتخاذ تاکتیک های نامناسب نظامی پس از حمله ارتش عراق، خارج کردن توپ های ارتش از آبادان - که یکی از عوامل سقوط خرمشهر بود - و ناهماهنگی ارتش و سپاه از مهم ترین موضوعاتی بود که نماینده آبادان در این گفت وگو به آنها پرداخت.

رشیدیان با بیان اینکه دو ماه بعد از پیروزی انقلاب، دولت عراق تانک هایش را به مرزهای خوزستان و غرب کشور آورده بود، به مدارک جمع آوری شده توسط گروه تحقیق سپاه آبادان، اهواز و سوسنگرد، اشاره کرد و گفت: «من به اتفاق برادرکیاوش که در مجلس خبرگان [قانون اساسی] بودیم، این مدارک را ابتدا به آقای مدنی استاندار وقت و سپس به دولت موقت و حتی شورای انقلاب ارائه دادیم که به دلیل اوضاع آن روز توجهی به آن نشد.»

وی افزود: «در طول مرز هیچ گونه کنترلی نبود. رفت وآمد عراقی ها و جاسوسان عراقی به سادگی امکان پذیر بود. ژاندارمری که در طول این مرز پاسداری می داد حتی از امکانات اولیه نظامی برخوردار نبود. بنی صدر و عوامل او و یا عواملی که در ارتش بودند تا شهریورماه نمی گذاشتند دربرابر حمله عراقی ها حتی یک حالت تدافعی ابتدایی مانند خاکریزی و ایجاد سنگرهای خاکی به وجود آید. درحالی که هلیکوپترهای عراقی هر شب بالای پالایشگاه آبادان، خونین شهر و حتی اهواز می آمدند، مانور می دادند و عکس برداری می کردند و ضدهوایی وجود نداشت که اقلاً اینها را بترساند.»

رشیدیان سپس با یادآوری مراجعات مکرر نمایندگان مناطق جنگی به مسئولان و حمله عراق به شلمچه، به

۱- سند شماره ۱۳۸۴۷۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی) ۴/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

تشکیل جلسه غیرعلنی مجلس با حضور شهید رجایی و فرماندهان نظامی اشاره کرد و درمورد سخنان ظهیرنژاد در این جلسه گفت: «آقای ظهیرنژاد در این جلسه درمورد جنگ گفت من هیچ نگرانی ندارم زیر دست بنی صدر کار می کنم و با بنی صدر هیچ اختلافی ندارم. آقای ظهیرنژاد همچنین گفتند ما زمین را می دهیم و زمان را می گیریم. این همان تز بنی صدر بود به نام "تز اشکانی" و آن این است که بگذارند دشمن وارد خاک کشور شود و بعد به جانش بیفتند.»

نماینده مردم آبادان سپس با بیان اینکه ظهیرنژاد از دادن کاتیوشا به آبادان خودداری کرده است، اضافه کرد: «علاوه براین ظهیرنژاد در تلفنگرامی به سرهنگ قاسمی نوشته بود که کاتیوشا های آبادان و اهواز را از آن دو شهر خارج کن که سرهنگ قاسمی در پاسخ نوشته بود به مسئولیت خودم نمی فرستم. زیرا خروج آنها از آبادان و خوزستان مساوی با سقوط خوزستان است. بنابراین این آتشبارها را نخواهم فرستاد.»

رشیدیان در ادامه سخنانش به دیدار بنی صدر از خرمشهر اشاره کرد و ضمن بیان توضیحاتی درمورد سقوط خرمشهر و محاصره آبادان گفت: «۷ شبانه روز روی آبادان آتش بود، ولی ما حتی یک شلیک هم به سوی عراقی ها نکردیم؛ چون آقایان بعد از سقوط خرمشهر توپخانه را از آبادان خارج کرده و به ماهشهر برده بودند و می گفتند، اگر شهر سقوط کند نباید توپخانه به دست دشمن بیفتد. همه مردمی که در متن جنگ بودند این را توطئه می دانند و این حرف من نیست و حرف نظامی ها و افسران و درجه دارانی است که عاشقانه در جبهه جنگ مبارزه می کردند.»

وی خاطرنشان کرد: «وقتی پرسیدیم چرا توپخانه را از آبادان خارج کردید و خرمشهر سقوط کرد، گفتند اشتباه کردیم. خارج کردن توپخانه از آبادان یکی از عوامل اصلی سقوط خرمشهر بود. ... ۱۴ روز آبادان زیر آتش بود تا اینکه محاصره کامل شد. ما پیش امام رفتیم و حرف هایمان را زدیم و امام همه فرماندهان را خواستند و آنها در خدمت امام قول دادند که ۵ گردان برای دفاع از آبادان بفرستند. بعد از گذشت چهل روز از شروع جنگ و سقوط خرمشهر و محاصره آبادان هنوز ارتش کاملاً با سلاح سنگین وارد مرحله عمل نشده بود و این دلیل دسیسه ها و خیانت های فرماندهان بالا و در رأسش آقای بنی صدر بود. این جریان ادامه داشت تا اینکه امام دستور شکستن محاصره آبادان را دادند.»(۱)

۱

خبرگزاری فرانسه گزارش داد: «چهار هزار اسیر عراقی در بزرگ ترین اردوگاه اسیران جنگی ایران در پرندک که در انتظار صلح به سر می برند، از همان غذایی می خورند که افسران ایرانی می خورند.»

خبرنگار این خبرگزاری پس از بازدید از اردوگاه اسیران عراقی در ایران، وضعیت آنها را چنین ترسیم کرده است: «افسران ایرانی در مصاحبه با مطبوعات خارجی پذیرایی خوب از اسرای جنگی در این اردوگاه را متذکر شده و آن را یک اردوگاه نمونه توصیف کرده اند. به

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۰، ۵/۷/۱۳۶۰، صص ۵ - ۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۴/۷/۱۳۶۰.

گفته این افسـران در این اردوگاه اسـرا همان غـذا را می خورند که به فرماندهانشان داده می شود و بین مسـلمانان دو کشور در این اردوگاه تفاهم و صمیمیت برقرار است.»

در ادامه این گزارش آمـده است: «ولی سـربازان عراقی که توانسـته انـد بـا مطبوعـات خارجی آزادانه گفت وگو کننـد درمورد این مسئله همچنان محتاط باقی مانده اند. این سـربازان معتقدند بدون مطرح بودن سیاست دو رژیم به زندگی ادامه داده و ازنظر وسایل زندگی کمبودی ندارند. این سربازان در مصاحبه ها به این سؤال که آیا دورنمایی از یک صلح در آینده وجود دارد قناعت کرده و می گوینـد بجز ازطریق تلویزیون ایران که برنـامه هـای آن نیز برایشان قابل درک نیست، خبری از جنگ ندارنـد. و ۳۰۰ نفر از این سربازان در محوطه هایی که در آن خوابگاه، نمازخانه و وسایل بهـداشتی وجود دارد زنـدگی می کننـد و در اطراف این محوطه ها تدابیر امنیتی شدیداً اعمال می شود و تعدادی از نگهبانان مسئول پاسداری از در ورودی هستند.

در وسط این اردوگاه سـربازان عراقی به بازی فوتبال می پردازنـد و یا با یکـدیگر گفت وگو می کننـد. این افراد برای جلوگیری از نور آفتاب چفیه یا حوله روی سـر خود می اندازند. ... هیچ یک از این سـربازان زخمی نیستند و به نظر می رسد که کاملاً سالم اند. سربازان عراقی مؤدبانه ولی با احتیاط با خارجی ها برخورد کرده و درحالی که مقامات ایرانی جدا از آنان هسـتند شـروع به صحبت می کننـد. ... یـک سـرباز کرد عراقی چگـونگی دسـتگیری خـود را تعریـف می کنـد:" من شـش مـاه پیش در جبهه هـای غرب در نزدیکی مریوان اسـیر شـدم، ایرانی هـا صـبح زود به طور غـافلگیرانه به مـا حمله کردنـد و این نبرد پنـج سـاعت به طول انجامیـد. از نیروهای ما ۱۸۰ نفر کشته و ۸۰ نفر اسـیر شدند." این سـرباز کرد عراقی افزود نیروهای ایرانی در این حمله از سـربازان، پاسداران و پیشمرگان کرد تشکیل شده بود. وی همچنین گفت ایرانی ها بعد از دستگیری با ما خوب رفتار کرده و بعد از چهار روز به اردوگاه پرندک منتقل شدیم. سـرباز کرد عراقی همچنین خوب بودن اوضاع را تأیید کرد و گفت در انتظار صلح است تا بتواند با دختر یک ساله اش که در بغـداد زنـدگی می کنـد دیـدار تازه کنـد. وی گفت توسط صـلیب سـرخ عکس هایی نیز از دخترش دریافت کرده است. این سـربازماننـد تعـداد زیادی از سـربازان، نه از رژیم تهران و نه از رژیم بغداد، از هیچ کدام انتقاد نکرد و گفت: بهتر اسـت برای جنگ با رژیم اشـغالگر قـدس تمام مسـلمانان متحد شوند. ... سایر سـربازانی که با آنها مصاحبه شده خود را از رفتار ایرانی ها راضـی نشـان می دهنـد، ولی گـاهی از کمی وفور غـذا شـکوه می کننـد. ... فقط یک سـرباز عراقی به زبان عربی گفت: "من هنوز طرف دار صدام حسین هستم و در این جنگ حق با اوست".»

خبرنگار این خبرگزاری در بخش دیگری از گزارش خود آورده است: «مسـئولین اردوگاه گفتنـد مرکز فوق برای کمک های اولیه تعبیه شده و از کسانی که شدیداً مجروح هسـتند در تهران مراقبت به عمل می آید. این مسـئولین افزودند سربازان عراقی به هیچ نوع کار اجباری گمارده

ص:۱۰۲۹

نمی شوند و صلیب سرخ می تواند بدون اطلاع قبلی هروقت که بخواهد از اردوگاه بازدید کند. یادآور می شود صلیب سرخ در هفته گذشته، چهار بار از این اردوگاه بازدید به عمل آورده است. مسئولین ایرانی اردوگاه همچنین گفتند مزایای این اردوگاه بیش از مزایایی است که در عهدنامه ژنو پیش بینی شده، به طوری که افسران عراقی ماهانه معادل ۸ فرانک سوئیس دریافت می کنند. اسرای این اردوگاه می توانند با این مبلغ از یک فروشگاه مواد غذایی نوشابه یا تنقلات خریداری کنند. به این سربازان روزانه ۵ عدد سیگار نیز داده می شود. یک مسئول اردوگاه گفت: اگر تدابیر امنیتی اردوگاه ضعیف است به دلیل این است که خطر فرار اسرا خیلی کم است.

این سربازان می دانند که اگر به عراق برگردند مجدداً به جبهه ها فرستاده می شوند و به همین دلیل ترجیح می دهند همین جا منتظر صلح بمانند.»(۱)

۱

هم زمان با برگزاری هفته جنگ، موضوع مشارکت آحاد مردم در دفاع از کشور، بیش ازپیش مورد توجه قرار گرفته است، به این منظور تعدادی از واحدهای اداری، تولیدی و صنعتی اقدام به جمع آوری هدایای نقدی و جنسی برای کمک به جبهه ها کردند. هرچند این کمک ها تأمین کننده همه نیازهای رزمندگان در جبهه ها نمی باشند، اما دارای ارزش های معنوی و مادی ویژه ای است؛ این گونه اقدامات علاوه بر افزایش مشارکت مردم در جنگ و دفاع از کشور، در تقویت روحیه رزمندگان هم تأثیر فراوانی دارد.

به منظور کمک به رزمندگان در مناطق جنگی چندین کارخانه و شرکت تولیدی و صنعتی اقدام به افزایش تولید واحدهای خود کرده و بخشی از درآمد ماهیانه خود را به جبهه های جنگ اختصاص دادند و برخی نیز قسمتی از اقلام مورد نیاز جبهه ها را تأمین کردند.(۲)

همچنین یکی از اتباع عربستان سعودی با مراجعه به سرکنسولگری ایران در بمبئی، ۱۵۳۰۰ ریال سعودی و یک قطعه طلا برای کمک به جبهه ها اهدا کرد.(۳)

در لندن نیز یک فرد عراقی ۵۰۰۰ پوند انگلیسی ازطریق سفارت ایران برای جبهه ها ارسال کرد.(۴)

به گزارش واحد مرکزی خبر، کارکنان کارخانه چیت سازی معادل یک میلیون و ۶۳۵ هزار تومان پول نقد، یک آمبولانس، معادل ۱۲۰ هزار تومان دمپایی، ۲۰ عدد موکت، ۳۰ عدل پارچه، ۶۴ تخته قالیچه، یک کارخانه یخ سازی، ۸۰ کیلو رب گوجه فرنگی و ۱۳ لیتر خون برای کمک به رزمندگان اهدا کرده و یک روز حقوق هر ماه خود را نیز به جنگ زدگان و مناطق جنگی اختصاص دادند. همچنین کارکنان دفتر مرکزی شرکت سیمرغ و مرغ شمال یک روز

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۹، ۵/۷/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴، تهران - خبرگزاری فرانسه، ۴/۷/۱۳۶۰.

۲- به دلیل تعدد این واحدهای اقتصادی، اطلاعیه ستاد برگزاری سالگرد جنگ که شامل اسامی و میزان کمک های این واحدها به جبهه ها است، در ضمیمه این گزارش درج شده است.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۸، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۳، بمبئی - خبرگزاری پارس، ۳/۷/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۱، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۱۱،تهران - خبرگزاری پارس، ۵/۷/۱۳۶۰.

حقوق خود را به مناسبت هفته جنگ به جنگ زدگان اهدا کردند. روابط عمومی وزارت بازرگانی نیز اعلام کرد: کارگران و کارمندان کارخانجات تأمین مواد اولیه شرکت سهامی فرش ایران واقع در کرج، به منظور بزرگداشت هفته جنگ ۲۴ روز جیره غذایی خود را به مبلغ ۳۹۱ هزار و ۴۸۸ ریال به رزمندگان جبهه ها اختصاص دادند.(۱)

۱

درگیری میان نیروهای خودی و افراد ضدانقلاب، انفجار مین، تسلیم شدن دو نفر از افراد حزب دمکرات و پاک سازی سه روستا از مهم ترین حوادث امروز در مناطق شمال غرب کشور بود.

امروز بین نیروهای مشترک جمهوری اسلامی ایران مستقر در پایگاه کوسه کهریز و افراد گروه های ضدانقلاب در محور نقده به مهاباد، درگیری شدیدی روی داد.

در این درگیری که از ساعت ۱۷ شروع و تا ساعت ۲۰ ادامه داشت، ۳ نفر از افراد ضدانقلاب کشته و چند نفر نیز مجروح شدند. از نیروهای خودی هم یکی از افراد جمعی ژاندارمری آذربایجان غربی به نام ستوان دوم حداد رضایی به شهادت رسید و ۲ تن از اعضای بسیج مجروح شدند. سرانجام پس از سه ساعت درگیری با رسیدن نیروهای کمکی، مهاجمان مسلح مجبور به فرار شدند.(۲)

در همین حال براثر انفجار مینی که افراد گروه های ضدانقلاب در روستای نالوس(۳) در جنوب شرقی اشنویه، کار گذاشته بودند یکی از اهالی این روستا، مجروح شد.(۴)

امروز همچنین دو نفر از افراد حزب دمکرات کردستان با دردست داشتن سلاح انفرادی خود را تسلیم نیروهای سپاه پاوه کردند.(۵)

از سوی دیگر با اجرای عملیات هایی جداگانه ۳ روستا در مناطق کردنشین شمال غرب کشور پاک سازی شد و تعدادی سلاح، مهمات و تجهیزات نظامی به دست آمد.

نیروهای سپاه پاسداران پاوه در عملیاتی توانستند روستای سرنج از توابع اورامانات را پاک سازی کنند.(۶)

همچنین در عملیات دیگری، روستای خورخوره در ۳۵ کیلومتری محور دیواندره - سقز، پاک سازی شد. در این عملیات یک نفر از افراد حزب دمکرات کشته شد و بقیه نیز متواری شدند، تعدادی سلاح و مقداری مهمات نیز به دست آمد.(۷)

علاوه براین نیروهای خودی امروز موفق به پاک سازی روستای شیخان در محور جلدیان - اشنویه شدند. در این عملیات یک بی سیم، یک ژ۳، یک کلت، یک تانکر آب و یک خودرو به غنیمت گرفته شد.(۸)

۱- روزنامه کیهان، ۴/۷/۱۳۶۰، ص ۴.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۲، ۶/۷/۱۳۶۰، ص ۴۰، ارومیه - خبرگزاری

پارس، ۴/۷/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه کیهان، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۵.

۳- این روستا در ۲۵/۶/۱۳۶۰ پاک سازی شده بود.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۱، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۳۷، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۵/۷/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۱۴.

۵- سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۲۹/۸/۱۳۶۰، ص۲۰؛ و - سند شماره ۰۴۹۲۷۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۷ (کرمانشاه) به فرماندهی سپاه مرکز، ۵/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۳، ۷/۷/۱۳۶۰، صص ۳۳ و ۳۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۷/۷/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - سند شماره ۲۷۰۴۳۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد سپاه پاسداران منطقه۷ (فرماندهی) به ستاد مرکزی سپاه پاسداران (فرماندهی)، ۵/۸/۱۳۶۰، ص۲.

۷- سند شماره ۰۵۴۸۴۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از منطقه۷ (کرمانشاه) به تهران (فرماندهی)، ۷/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۲، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۳۸.

۸- روزنامه کیهان، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۳، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۳۴؛ و - سند شماره ۰۵۴۸۴۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۱

ترورهای امروز عناصر سازمان مجاهدین خلق(منافقین) در تهران و سبزوار ۳ شهید و ۲ مجروح برجای گذاشت.

یـک پاسـدار به نام یعقوب مهـدی خانی هنگام رفتن به محل کار خود (شـرکت خودروسازی زامیاد)، در منطقه قلعه حسن خان در غرب تهران، هدف سوءقصد دو موتورسوار مسـلح قرار گرفت و به شـهادت رسـید. مهاجمان پس از این اقدام به دلیل شتاب زدگی موتورسـیکلت را رها کردند و گریختند. با پیگیری های انجام شده منزل یکی از ضاربان کشف شد و از آنجا یک کلت کالیبر۳۸ و تعدادی فشنگ به دست آمد.(۱)

در منطقه شـمیران در شـمال تهران نیز، سه سرنشـین مسلح یک خودرو به سمت مشتریان یک ساندویچ فروشی در خیابان ولی عصر در حوالی خیابان پسیان، تیراندازی کردند که درنتیجه یکی از مشتریان به شهادت رسید و ۲ نفر نیز مجروح شدند.(۲)

در حادثه دیگری در سبزوار، یکی از کارمندان متعهد اداره راه این شهر به نام صفدر مختاری به دست افراد مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق ترور و شهید شد.(۳)

۲

در جریـان کشف و تصـرف یـک انبـار بزرگ مهمـات و یک مرکز عملیاتی سازمان مجاهـدین خلق (منافقین) در تهران و کشف ۲ خـانه تیمی در لنگرود و بنـدر انزلی، بـالغ بر ۳ کـامیون اسـلحه، مهمـات، مواد منفجره و تجهیزات نظـامی به دست آمـد و چنـد نفر دستگیر شدند. در قزوین هم ۶۰ قبضه انواع اسلحه کشف شد.

پاسداران سپاه منطقه باغ فیض تهران یکی از خانه های تیمی سازمان مجاهدین خلق را که مرکز عملیات نظامی بوده و قبلاً شناسایی شـده بود، محاصـره کردند. پس از دقایقی تیراندازی، ۳ نفر از افراد حاضـر در این مکان درحالی که چنـد اسـلحه یوزی، ژ۳، کلت کمری و مواد منفجره به همراه داشـتند، دسـتگیر شدنـد. هنگـام انتقـال این افراد به دادسـتانی، یکی از آنـان بـا ربودن اسـلحه مـأمور محافظ به سوی پاسداران تیراندازی کرد. درنتیجه تیراندازی متقابل ۲ نفر از متهمان کشته شدند و یک پاسدار نیز به شهادت رسید. نفر سوم در بازجویی مقـدماتی به محل انبار مهمات سازمان اشاره کرد. بلافاصـله مأموران این انبار را محاصـره کردنـد، اما مقاومت ساکنان آن که ۹ نفر بودنـد موجب درگیری شد. ساعتی بعد، این افراد پس از آتش زدن مدارک موجود، خود را تسـلیم پاسداران کردند.

از این انبـار حـدود ۳ کـامیون اسـلحه و مهمـات و فشـنگ ژ۳، مقـدار زیـادی خرج مواد منفجره، بـاروت سـیاه، تی.ان.تی، وسـایل مخابراتی، نارنجک آتش زا و جنگی، لباس های ارتشی و تجهیزات نظامی دیگر کشف و ضبط شد.(۴)

ص:۱۰۳۲

۱- سند شماره ۰۴۹۲۷۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاندا (رکن۳ - دایره امنیت) به مقام وزارت کشور، ۵/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

۲- روزنامه کیهان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۳.

۳- همان.

۴- روزنامه اطلاعات، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۴.

در لنگرود، واحد گشتِ عملیات سپاه پاسداران در یکی از خانه های تیمی سازمان مجاهدین خلق ۳ نفر از عوامل ترور یکی از افراد متعهد این شهر را دستگیر کردند. از این خانه ۲ کلت و چند جعبه فشنگ آن، تعدادی فشنگ ژ۳ و مقداری باروت و مهمات نیز کشف شد.(۱)

در بندر انزلی هم نیروهای سپاه پاسداران پس از تعقیب تعدادی از اعضای سازمان مجاهدین خلق که در جاده حسن رود به انزلی راه بندان ساختگی ایجاد کرده بودند، ۴ تن از آنان را دستگیر کردند. از محل اختفای این افراد ۲ اسلحه ژ۳ با ۹ خشاب پر و ۴۰۰ فشنگ دیگر و ۲ نارنجک دستی کشف شد.(۲)

در چند روز اخیر نیز، واحد عملیات سپاه پاسداران قزوین علاوه بر دستگیری چند فرد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب موفق به کشف ۱۲ اسلحه ژ۳، ۴ اسلحه ام یک، ۳ مسلسل کلاشینکف، یک اسلحه کارابین و ۴۰ قبضه انواع اسلحه کمری شده است.(۳)

۱

۴۲ نفر از عناصر فعال سازمان مجاهدین خلق(منافقین) و چند گروه مسلح مخالف جمهوری اسلامی در ۱۰ شهر کشور شناسایی و دستگیر شدند. چند تن از عناصر سازمان چریک های فدایی خلق (اکثریت) هم تعدادی اسلحه و مهمات به پاسداران تحویل دادند.

یک شبکه ۹ نفره از اعضای سازمان مجاهدین خلق که مبادرت به پرتاب بمب دست ساز به منازل افراد متعهد در کلاچای در شرق رودسر، می کردند به همت نیروهای سپاه دستگیر شدند.

همچنین به گزارش ستاد مرکزی سپاه پاسداران، در شهرهای نیشابور، بجنورد، سبزوار، آستانه اشرفیه و لاهیجان ۱۲ تن از اعضای گروه های مسلح مخالف جمهوری اسلامی به ویژه سازمان مجاهدین خلق که از مدت ها قبل تحت تعقیب بودند، دستگیر شدند.(۴)

در قائم شهر یکی از اعضای فعال این سازمان که شناسایی شده و تحت تعقیب قرار گرفته بود، هنگام دستگیری اقدام به فرار کرد، اما پس از درگیری با مأموران، مجروح و بازداشت شد.(۵)

در صومعه سرا نیز ۴ تن از هواداران فعال سازمان مجاهدین خلق که اقدام به شعارنویسی می کردند، دستگیر شدند.(۶)

در گچساران، ۳ نفر از افراد وابسته به سازمان مذکور هنگام خریدوفروش تعدادی اسلحه و مهمات دستگیر شدند.(۷)

سپاه پاسداران تهران اعلام کرد که در هفته گذشته، ۱۳ نفر از اعضا و افراد رده های مختلف سازمان مجاهدین خلق و سازمان پیکار شناسایی و با همکاری مردم دستگیر شده اند.(۸)

همچنین چند نفر از افراد وابسته به سازمان چریک های فدایی خلق (اکثریت) با مراجعه به سپاه پاسداران گنبد تعدادی اسلحه و مهمات شامل ۳ تیربار ام.ژ۳، ۳ قبضه کلت، ۱۰ نارنجک جنگی، یک تفنگ مخصوص پرتاب گاز اشک آور، ۶۰ فشنگِ مسلسل یوزی، ۱۰۰ فشنگ ژ۳ و ۲۰ فشنگ کلت کالیبر۴۵ را تحویل دادند.(۹)

ص:۱۰۳۳

۱- روزنامه کیهان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۱، ۵/۷/۱۳۶۰، صص ۲۰ و ۲۱.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۱، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۲۱؛ و - روزنامه کیهان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۲.

۳- همان.

۴- همان.

۵- روزنامه کیهان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۱، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۲۰.

۶- سند شماره ۰۴۹۲۵۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از منطقه۳ (چالوس) به ستاد مرکزی (مرکز فرماندهی)، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۱.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۱، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۲۰.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۳، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۴.

۹- سند شماره ۰۴۹۲۵۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۱

حکم دادگاه انقلاب اسلامی ارتش در اصفهان درمورد ۶ نفر از افرادی که در کودتای نافرجام نقاب دست داشتند اعلام شد. بخشی از این حکم به نقل از اطلاعیه دادسرای انقلاب اسلامی به این شرح است:

«۱. الف.س. فرزند محمدحسن به اتهام شرکت فعال در توطئه کودتا و همکاری با توطئه گران ازجمله خرید یک صد قبضه اسلحه ژ۳ و حمل یک میلیون و سیصد هزار تومان وجه نقد جهت تقسیم میان افراد مزدور، ترتیب ملاقات دادن افراد سرشاخه کودتا گران اصفهان با سران کودتا در تهران و تشکیل تیم نظامی به اعدام محکوم شد.

۲. م. س.ک. فرزند اصغر اهل و ساکن اصفهان به اتهام تشکیل خانه تیمی جهت سرشاخه کودتا، جمع آوری افراد و آمادگی برای درهم ریختن نظم در روز کودتا و گرفتن سازمان های دولتی، قبول مسئولیت مستقیم حمله به رادیو و تلویزیون و تسخیر آن ازطریق پشت بام فروشگاه مقابل آن و گروگان گرفتن کارکنان جهت اجرای برنامه کودتا، محکوم به اعدام شد.

۳. الف. غ. ن. فرزند درویش اهل و ساکن جوق آباد اصفهان [و] [شخص دیگری] معروف به اصغر غربتی به اتهام شرکت مستقیم در عملیات آمادگی برای توطئه و جمع آوری افراد و قبول نمودن دردست گرفتن قسمت هایی از شهر و حمله به مساجد و مردم مؤمن به انقلاب و شرکت در جلسات تیمی و دادن و گرفتن اخبار و دستورات سرشاخه ها به افراد، هرکدام با یک درجه تخفیف به حبس ابد محکوم شدند.

۴. گ.ف. فرزند علی اکبر به اتهام همکاری با کودتا گران و مسافرت به فرانسه و تماس گرفتن با بختیار و بازگشتن به ایران و تماس با سرشاخه های تهران، اصفهان، شهرکرد و تحویل مقادیر زیادی پول جهت توزیع بین مزدوران، با یک درجه تخفیف به حبس ابد محکوم گردید.

۵. س.ب. فرزند ابوالقاسم، اهل و ساکن شهرکرد، به اتهام مطلع بودن از فعالیت های مشکوک که به وسیله مادرش و افرادی دیگر در اردل انجام می گردیده و ناظر تقسیم پول و ندادن اطلاع اعمال ضدانقلاب توطئه به مقامات مسئول، باتوجه به عدم اثبات سوء نیت محکوم به ۵ ماه زندان شد.»(۱)

۲

رادیو صوت الجماهیر از تشکیل گروهی با نام "جبهه عربی آزادی بخش الاحواز" در عراق خبر داد.

اعضای این گروه با صدور بیانیه ای که از رادیو بغداد پخش شد، خود را از افراد عرب زبان اهواز معرفی کردند و بخشی از ادعاهای ارضی رژیم عراق مانند تجزیه خوزستان را – که هم قبل از حمله این کشور به ایران و هم پس از آن همواره مطرح می شد – با طرح مباحثی مانند وطن عربی تکرار کردند.

رادیو صوت الجماهیر به نقل از این بیانیه، نام دبیرکل این گروه و اسامی ۱۰ نفر را به عنوان مشاوران وی اعلام کرد.

این گروه مسئولیت برخی انفجارهایی را که در لوله های نفتی مناطقی از خوزستان انجام شده بود و اغلب رادیو بغداد با بزرگ

نمایی و تبلیغات فراوان آن را پوشش خبری می داد به عهده گرفت.(۲)

ص:۱۰۳۴

۱- روزنامه اطلاعات، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۰، ۵/۷/۱۳۶۰، صص ۱۰ و ۱۱، اصفهان - خبرگزاری پارس، ۴/۷/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۱، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۱۱، تهران - خبرگزاری پارس، ۵/۷/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۳۴، ۱۹/۸/۱۳۶۰، صص ۵ و ۶، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۸/۸/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۳۱۸۹۴۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد لشکر۹۲ زرهی (رکن۲)، ۲/۸/۱۳۶۰، سند تک برگی.

اقدام پلیس هند به آزادکردن عاملان (عراقی) تیراندازی به دانشجویان ایرانی تظاهرکننده مقابل سفارت عراق در دهلی نو(۱) موجب اعتراض مقامات وزارت امور خارجه ایران و دانشجویان شاغل به تحصیل در این کشور شد. امروز همچنین مسئولان هیئت های دیپلماتیک عراق و ایران به وزارت امور خارجه هندوستان احضار شدند.

درپی آزادشدن عوامل تیراندازی به تحصن کنندگان، کاردار ایران در هند خواستار اخراج این افراد از هندوستان شد. به گزارش خبرگزاری فرانسه، آخوندزاده کاردار سفارت ایران، گفت: «ما به اقداماتی که دولت هند دراین رابطه انجام داده است، راضی نیستیم. ۵ کاردار سفارت عراق باید اخراج یا طبق قوانین جنایی هند، محاکمه شوند.» وی افزود: «ده دیپلمات ایرانی مستقر در دهلی نو، نگران حمله احتمالی عراقی ها به خود می باشند و خواستار [اِعمال] تدابیر امنیتی گسترده تری شده اند.» آخوندزاده همچنین خاطرنشان کرد: «درصورت حمله های آتی به اتباع ایرانی، دولت هند را مسئول خواهیم دانست.»(۲)

روابط عمومی وزارت امور خارجه ایران با صدور اطلاعیه ای اسامی مهاجمان را که شامل یک دیپلمات و ۴ کارمند سفارت عراق می باشد چنین اعلام کرد:(۳)۱. ابراهیم خلیلی، وابسته سفارت. ۲. علی جمال، کارمند قسمت مطبوعات. ۳. اسحاق موسی، مترجم سفارت. ۴. سیمار علی، کارمند دفتری سفارت. ۵. راد کمال، کارمند دفتری سفارت.

در ادامه این اطلاعیه آمده است: «یکی از روزنامه ها به نام استیزمن به نقل از خبرنگاران خود که با پلیس تماس گرفته اند، نوشت پلیس هند در جست وجوی هویت سایر تروریست های متواری عراقی است و درصورتی که مسلم شود تروریست های فراری دیپلمات عراقی بوده اند، به جرم شروع اقدام به قتل و جرح مورد تعقیب قرار خواهند گرفت.»(۴)

تعدادی از دانشجویان ایرانی عضو اتحادیه انجمن های اسلامی نیز در اعتراض به آزادشدن این افراد، در مقابل ساختمان وزارت امور خارجه و اطراف کاخ ریاست جمهوری هندوستان تحصن کردند.(۵)در پایان این تحصن که تا ساعت ۱۸ ادامه یافت، حاضران با انتشار قطعنامه ای، خواستار اخراج دیپلمات های عراقی مذکور شدند.(۶)

خبرگزاری فرانسه در گزارش دیگری از احضار مسئولان هیئت های دیپلماتیک عراق و ایران به وزارت امور خارجه هند خبر داد. به گزارش این خبرگزاری، مقامات هندی در دیدارهایی جداگانه، به سفیر عراق متذکر شدند که اقدام دیپلمات های این کشور به هیچ وجه پذیرفتنی نیست و به کاردار

ص:۱۰۳۵

۱- خبر مربوط به این حادثه در روزشمار ۳/۷/۱۳۶۰ آمده است.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۲، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۵، دهلی نو - خبرگزاری فرانسه.

۳- اطلاعیه دیگر این وزارتخانه درخصوص برخی اقدامات خلاف عرف سیاسی دیپلمات های عراقی در خارج از این کشور در ضمیمه گزارش آمده است.

۴- روزنامه اطلاعات، ۴/۷/۱۳۶۰، ص۱۶؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۰، ۴/۷/۱۳۶۰، صص ۱۱ و ۱۲، خبرگزاری پارس، ۴/۷/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۹، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۱، دهلی نو - خبرگزاری پارس، ۴/۷/۱۳۶۰؛ و - همان، ص۱۵، دهلی نو - خبرگزاری رویتر، ۴/۷/۱۳۶۰.

۶- همان، ص۱۳، دهلی نو - خبرگزاری پارس، ۴/۷/۱۳۶۰.

ایران نیز یـادآوری کردنـد که اقـدامات دانشـجویان ایرانی بایـد مسـالمت آمیز باشـد. خبرگزاری فرانسه در پایان این گزارش افزود: «سـفارت عراق دانشـجویان ایرانی را به حمله با چوب و سنگ علیه پرسنل سفارت عراق متهم می کند، درحالی که سفارت ایران از هند خواستار شده است دیپلمات های عراقی را به عنوان عناصر نامطلوب راهی کشورشان کند.»(۱)

۱

وزیر امـور خـارجه عراق در مجمع عمومی سازمـان ملـل ادعـا کرد که کشورش همچنـان برای پیـداکردن یـک راه حـل عادلانـه و شرافتمنـدانه جهت خاتمه دادن به جنگ آماده است. این درحالی است که او همچنان بر ادعای عراق مبنی بر حاکمیت بر اروندرود (یکی از بهانه های این کشور برای حمله به ایران) تأکید می کند.

به گزارش خبرگزاری آسوشـیتدپرس، وزیر امور خـارجه عراق شـرایط عراق را برای پایان دادن به جنگ بیان نکرد، اما گفت: «این راه حل باید حقوق طرفین را تضمین کند، شرایط عادی را موجب شود و عنصر توسعه طلبی و تجاوز را از میان بردارد.»(۲)

رادیو لنـدن هم در انعکـاس سـخنان وزیر امور خـارجه عراق به نقل از سـعدون حمادی به یکی از شـرایط عراق اشاره و اعلام کرد: «ایران بایـد حـاکمیت عراق بر شط العرب [ارونـدرود] را به رسـمیت بشـناسد.» این رادیو در ادامه افزود: «اما ایران نیز به نوبه خود با هرگونه گفت و گو پیش از خروج نیروهای عراقی از خاک ایران مخالفت ورزیده بود.»(۳)

۲

هـادی نویره نخست وزیر تونس، در مصـاحبه بـا نشـریه المستقبل (چـاپ پـاریس) با انتقاد شدیـد از گروه ها و احزاب اسـلامی این کشور از ایجاد محدودیت برای فعالیت آنها خبر داد.

خبرگزاری پـارس بـا اعلام این خبر افزود: «وی در پاسـخ به این سؤال که چرا حکومت تونس به حزب کمونیست این کشور اجازه فعالیت می دهد، ولی با احزاب اسـلامی برخورد می کند، گفت: فعالیت های حزب کمونیست برای ما خطر ندارد ولی ما به احزاب اسـلامی اجـازه فعـالیت نمی دهیم، زیرا در برنـامه هـای آنها دیـده ایم که [آیت الله] خمینی را امام و مرشـد خود می داننـد. پس از انقلاب ایران روش مسـلمان ها در تونس تغییر یافت و علناً با ما به مخالفت برخاسـته اند. ولی ما اجازه نخواهیم داد تونس مثل ایران شود و با آنان مقابله خواهیم کرد.»(۴)

ضمیمه گزارش۹۲۶: استعداد دشمن در منطقه شرق کارون در آستانه عملیات ثامن الائمه(ع)

برآوردی که از اسـتعداد نیروهای دشـمن چنـد روز قبل از عملیات در منطقه شـرق کارون به عمل آمده بود، نشان می داد که عراق لشکر۳ زرهی خود را در این منطقه مستقر کرده است.(۵)

یگان های عراقی حاضر در منطقه عبارت بودند از:

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۰، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۱۸، دهلی نو - خبرگزاری فرانسه، ۴/۷/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۴۹، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۸، سازمان ملل - خبرگزاری آسوشیتدپرس، ۴/۷/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۰، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۵ ضمیمه، رادیو لندن، ۴/۷/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۲۰۱، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۱۵، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۵/۷/۱۳۶۰.

۵- ارتش جمهوری اسلامی ایران در هشت سال دفاع مقدس (اشغال خرمشهر و شکست حصر آبادان)، پیشین، ص۲۵۱.

- تیپ۶ زرهی شامل گردان های تانک مقداد، خالد، یرموک، گردان۱ مکانیزه در جبهه جنوبی عملیات (آبادان).

- تیپ۸ مکانیزه، شامل گردان های ۱، ۲، ۳ مکانیزه و گردان۳ تانک در جبهه شمالی عملیات (دارخوین).

- تیپ۴۴ پیاده شامل ۳ گردان پیاده و یک گردان تانک در جبهه ماهشهر و منطقه میانی شرق کارون.

- گردان۳۰۱ مستقل پیاده زیر امر تیپ۶ زرهی.

- گردان۳ از تیپ ۳۳ نیروی مخصوص.

- یک قاطع (حدود ۵۵۰ نفر) جیش الشعبی(۱)-(۲)

استعدادهای این یگان ها شامل ۴۵۰۰ نیروی رزمی و ۴۰۰ دستگاه زرهی (۱۷۰ تانک و ۲۳۰ نفربر) بود و یک آتشبار ۴ قبضه ای در شرق کارون و ۵ گردان توپخانه در غرب کارون نیز پشتیبانی این یگان ها را برعهده داشتند.(۳)

علاوه براین، یگان های دیگری در خرمشهر اشغالی و جنوب اروندرود گسترش داشتند که استعداد کلی آنها حدود یک لشکر پیاده بود. همچنین فرماندهی سپاه سوم عراق می توانست از احتیاط لشکرهای ۵ مکانیزه و ۹ زرهی که در جنوب غربی اهواز و سوسنگرد گسترش داشتند برای تقویت قوای خود در شرق کارون استفاده کند.

ارتش عراق قادر بود با حملات هوایی و آتش توپخانه های مستقر در منطقه، قوای خود را پشتیبانی کند. طبق برآورد، نیروهای دشمن توسط ۷۲ قبضه توپ، پشتیبانی می شدند و نیروی هوایی عراق می توانست روزانه با ۱۰ نوبت پرواز شناسایی، ۳۰ سورتی بمب افکن و چند سورتی جنگنده عملیات خود را پشتیبانی کند. علاوه براین، یگان های عراقی مستقر در منطقه، ۲۴۷ دستگاه تانک هم دراختیار داشتند.(۴)

ضمیمه گزارش۹۳۴: اطلاعیه ستاد برگزاری سالگرد جنگ درخصوص اسامی و میزان کمک های تعدادی از واحدهای تولیدی و صنعتی به جبهه های جنگ

ستاد برگزاری سالگرد جنگ با انتشار اطلاعیه ای از کمک مالی تعدادی از واحدهای تولیدی و صنعتی به جبهه های جنگ خبر داد. متن اطلاعیه به این شرح است:

«کارخانه ارج، اختصاص یک روز حقوق به برادران و خواهران جنگ زده و همچنین اقدام به تحویل یک دستگاه آمبولانس به برادران در جبهه و اختصاص هزینه یک روز رستوران کارخانه به جنگ زدگان؛ کارخانجات زامیاد و مزدا و شرکت فیلیپس با بالابردن ۵۰ درصد تولید به مناسبت هفته جنگ و اختصاص یک روز حقوق به جنگ زدگان؛ جنرال تایر، افزایش حدود ۲۵ درصد تولید به مناسبت هفته جنگ و اختصاص یک روز حقوق به جنگ زدگان؛ کارخانجات رنگین و شرکت جنرال استیل با افزایش حدود ۵ درصد تولید به مناسبت هفته جنگ و اختصاص یک روز حقوق به جبهه های جنگ؛ شرکت خودروسازان با افزایش سطح تولید تاحدود بیش از ۵۰ درصد به مناسبت جنگ تحمیلی؛ کارخانجات ماشین سازی پارس، لیلاندموتور، جنرال موتورز و آدامس خروس نشان با اختصاص یک روز حقوق به مناسبت هفته جنگ به جنگ زدگان؛ شرکت ایرانیت با افزایش تولید

درحدود ۳ درصد به مناسبت هفته جنگ و اختصاص یک روز حقوق به جنگ زدگان؛ شرکت الیاف اختصاص یک روز حقوق به برادران و خواهران جنگ زده و تهیه مقدار زیادی گونی و شیشه برای جبهه های جنگ؛ شرکت ایران ناسیونال با افزایش تولید درحدود ۴۰ درصد و اختصاص یک روز حقوق در هر ماه و همچنین در هفته جنگ که حدود ۱۱ میلیون تومان می باشد؛ شرکت مینو با افزایش تولید حدود ۲۰ درصد و اختصاص یک روز حقوق به مناسبت هفته جنگ؛ شرکت بابک با افزایش تولید حدود ۳۰ درصد ...؛کاشی ایرانا با افزایش تولید حدود ۲۰ درصد و اختصاص یک روز حقوق به مناسبت هفته جنگ؛ کارخانجات کفش ملی با اختصاص یک روز حقوق به مناسبت هفته جنگ که بعضی از برادران تا شش روز حقوق خود را اختصاص داده اند؛ صنایع بسته بندی اختصاص حقوق یک روز در هر ماه

ص:۱۰۳۷

۱- جیش الشعبی نیروهای شبه نظامی سازماندهی شده در ارتش عراق بودند که به صورت گردانی (قاطع) به کار گرفته می شدند. ابتدا هدف از تشکیل این گردان ها به کارگیری آنها در شهرها بود تا بدین وسیله از نیروهای نظامی شهرها در میدان های جنگ استفاده شود، اما با تداوم و طولانی شدن جنگ و وسعت یافتن مناطق درگیری، نیروهای جیش الشعبی در برخی مناطق جنگی و در بین گردان های ارتشی به کار گرفته شدند. (سند شماره ۶۱۸۰۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: پایان نامه دوره دافوس، سرهنگ ستاد سید محمد علی موسوی، ۱۰/۶/۱۳۶۰، صص۷ -۱)

۲- سند شماره ۰۲۱۷۵۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: عملیات ثامن الائمه، ۵/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۶۹۶۲۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای اطلاعاتی، شماره ۳۴۸، ۵/۷/۱۳۶۰، صص ۳ - ۱؛ و - نبردهای شرق کارون به روایت فرماندهان، پیشین، ص۱۸۰؛ و - سند شماره ۶۱۸۰۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: پایان نامه دوره دافوس، سرهنگ ستاد سید محمدعلی موسوی، ۱۰/۷/۱۳۶۰، صص ۷ - ۱.

۳- عملیات ثامن الائمه مبدأ تحول در استراتژی نظامی ایران، پیشین، ص۳۳؛ و - آبادان در جنگ (اطلس راهنما - ۶)، پیشین، ص۱۱۴.

۴- عملیات ثامن الائمه مبدأ تحول در استراتژی نظامی ایران، پیشین، ص۳۰۲.

برای کمک به جنگ زدگان؛ ایران کاوه اختصاص یک روز حقوق به مناسبت هفته جنگ و افزایش تولید به

همین مناسبت؛ شرکت سایپا افزایش تولید حدود ۵۰ درصد و اختصاص سه روز حقوق از ابتدای جنگ که تاکنون معادل ۷۰۰ هزار تومان است و اختصاص یک روز حقوق به مناسبت هفته جنگ معادل ۲ میلیون ریال.

لازم به تذکر است این تنها گوشه ای از آمار کمک ها بوده و هنوز از نوع حمایت های اقتصادی بسیاری از کارخانجات و کارگاه ها تا لحظه تدوین این اطلاعیه گزارشی نرسیده است.»

تعداد دیگری از ادارات و واحدهای صنعتی و تجاری نیز برای کمک به جبهه ها و جنگ زدگان اقداماتی را انجام دادند؛ ازجمله:

«تعدادی از کارکنان کارخانجات صنعتی ایران ناسیونال یک روز از حقوق شهریورماه خود را که بالغ بر ۵۳۸۶۰۱۶ ریال می شود، به حساب ۲۲۲ واریز کرده اند؛ کارکنان شرکت بافکار (چیت سازی تهران) علاوه بر افزایش تولید در هفته جنگ یک روز از حقوق خود را که بیش از ۲ میلیون ریال می باشد به برادران و خواهران جنگ زده خود اختصاص داده اند؛ همچنین کارگران شرکت ملی صنعتی جنرال بنا به وظیفه اسلامی خود از ابتدای شروع جنگ هرماهه یک روز از حقوق خود را که در این مدت جمعاً ۱۴۹۴۰۰۰۰ ریال می باشد، به حساب های مربوطه واریز کرده اند؛ انجمن اسلامی سازمان خدمات موتوری شهرداری تهران اعلام کرد که کارکنان این مرکز یک روز حقوق خود را برای جنگ زده ها اختصاص دادند؛ انجمن و شورای اسلامی کارخانه شیشه میرال طی اطلاعیه ای اعلام کردند که کارکنان این شرکت علاوه بر اختصاص یک روز از حقوق ماهیانه خود از ابتدای جنگ تحمیلی تاکنون، در هفته جنگ نیز ۷۵۰۰۰۰ ریال به این امر اختصاص داده اند؛ انجمن اسلامی کارخانه تولیدی و صنعتی مدار نیز اعلام داشت کارکنان این شرکت یک روز از حقوق خود را به جنگ زدگان اختصاص داده اند. همچنین بنا به پیشنهاد انجمن اسلامی اداره کل حفاظت محیط زیست خراسان عده ای از کارکنان این اداره یک روز حقوق خود را به حساب مخصوص جنگ زدگان واریز کرده اند.»(۱)

ضمیمه گزارش ۹۴۱: متن بیانیه وزارت امور خارجه ایران درباره اقدامات خلاف عرف سیاسی دیپلمات های عراقی در خارج از این کشور

براساس بیانیه وزارت امور خارجه ایران قسمتی از اعمال خلاف عرف سیاسی دیپلمات های عراقی در خارج از این کشور، به این شرح است:

«۱. در مرداد ۱۳۵۹، دو دیپلمات عراقی مقیم جمهوری دمکراتیک آلمان به نام جابر خالد دبیر اول و علی محمودی تکنیسین سفارت عراق کیف حاوی بمبی را به برلین غربی حمل و به یک دانشجوی کرد عراق سپردند تا آن را در مقر کنگره دانشجویان کردهای مخالف عراق کار بگذارد. دانشجوی مزبور خود را به پلیس آلمان فدرال معرفی و توطئه را فاش می کند که دراثر آن دیپلمات های عراقی اخراج می شوند.

۲. در اردیبهشت ۱۳۵۹، عمال عراقی به سفارت جمهوری اسلامی ایران در لندن حمله و آن را اشغال می کنند که منجر به شهادت ۲ دیپلمات عالی رتبه ایرانی و انهدام ساختمان سفارت گردید.

۳. در مرداد ۱۳۵۹، حمله نافرجام دیپلمات های عراقی علیه سفارت جمهوری اسلامی ایران در وین که به اخراج چند دیپلمات

عراقی در اتریش منجر شد.

۴. در مرداد ۱۳۵۷، سه دیپلمات عراقی به خاطر تیراندازی با سلاح های سنگین غیرمجاز در مقابل سفارت عراق در پاریس از خاک فرانسه اخراج گردیدند.

۵. در همـان تاریـخ رئیس دفتر نماینـدگی سازمـان آزادی بخش فلسـطین و معاون وی در پاریس به قتل می رسـند. نماینـدگان این سازمان در لنـدن، کویت و اسـلام آباد نیز توسط عمال مزدور عراق در زمان های متفاوت ترور می شوند. همچنین در مرداد ۱۳۵۸، زهیر محسن رهبر سازمان فلسطین الصاعقه در شهر کان توسط تروریست های عراقی کشته می شود.

۶. در بهمن ۱۳۵۹، یک هیئت ۳۵ نفری از مقامات عراقی که از پکن عازم کراچی بودند، در فرودگاه اسـلام آباد مورد تفتیش قرار می گیرند و انواع سـلاح های گرم و سـرد که بعضـی از آنها در دوربین کار گذاشـته شده بود از آنها کشف می شود. افراد یادشده پس از چند ساعت بازداشت موقت، با وساطت سفیر عراق آزاد شدند.

۷. ارسال اسـلحه توسط سـفارت عراق در پاکستان در سال ۱۹۷۲، به منظور توزیع آنهـا در بلوچسـتان و برانگیختن آشوب و بلوا در آن منطقه صورت می گیرد.

ص:۱۰۳۸

۱- روزنامه جمهوری اسلامی، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۹.

۸. در سال گذشته در تظاهرات مسالمت آمیز دانشجویان مسلمان ایرانی در دهلی نو که در اعتراض به تجاوز عراق

علیه ایران انجام گرفت، یکی از اعضای سفارت جمهوری اسلامی ایران در شهر مذکور ازسوی دیپلمات های عراقی مضروب و به یک دانشجوی ایرانی نیز گلوله ای شلیک می شود که خوشبختانه اصابت نمی کند.

۹. سوءقصد به جان وزیر امور خارجه وقت جمهوری اسلامی ایران و همراهان وی در مرداد ۱۳۵۹ و به هنگام مسافرت رسمی به کویت که منجر به مجروح شدن شدید و نقص عضو دو تن از همراهان وزیر خارجه گردید.

۱۰. ترور حردان تکریتی در کویت در سال ۱۹۷۰ که مدتی وزیر کشور و فرمانده نیروی هوایی عراق در زمان حکومت رژیم بعث بوده است.

۱۱. قتل حاج محمد سهل یکی از مبارزان مسلمان عراقی در دوبی به دست یکی از دیپلمات های رژیم مزدور عراق در تیرماه ۱۳۶۰.

۱۲. چندین مورد حمله موشکی به سفارت جمهوری اسلامی ایران در بیروت در سال ۱۳۵۹ و نیز دو بار حمله به دفتر هواپیمایی ملی ایران در بیروت که موجب خسارات فراوانی گردیده است.»(۱)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۲، ۶/۷/۱۳۶۰، صص ۱۰ – ۸.

روزشمار جنگ یکشنبه ۵ مهر ۱۳۶۰۲۸ ذیقعده ۱۴۰۱ ۲۷ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

طبق طرح عملیات ثـامن الائـمه(ع)، حرکت گردان های خط شـکن به سوی خاکریزهای اول نیروهای عراقی که از ساعت ۲۱ شب گذشته آغاز شده بود، بدون حادثه خاصی تا بامداد امروز ادامه یافت. باوجود همه تلاش ها برای خودداری از درگیرشدن با دشمن پیش از سـاعت ۱ بامـداد، در محور ماهشـهر - آبـادان، که محور فرعی عملیـات محسوب می شـد، دشـمن یـک ساعت قبل از آغاز عملیات، متوجه حضور نیروهای خط شکن شد.

پس از آنکه نیروهـای مسـتقر در سـنگرهای تیربـار عراق متوجه حضور سـتون نیروهـای خودی در محور ماهشـهر - آبـادان شدنـد، فرمانـده گردان سپاه در این نقطه کوشـید تا از اسـحاق عساکره فرمانـده محور، کسب تکلیف کنـد، اما موفق نشد و چون نیروها در معرض تهدید و خطر قرار داشتند، ناچار حدود ساعت ۲۴؛ یعنی یک ساعت قبل از زمان مقرر، دستور حمله به خط دشمن را صادر کرد(۱) و نیروهای این گردان به سـمت سـنگرهای تیربار دشـمن هجوم بردنـد. باتوجه به آمادگی کافی و سـرعت عمل رزمندگان، خط اول عراق در این محور در اولین دقایق پس از نیمه شب به سرعت سقوط کرد.(۲)

به دنبـال آغـاز درگیری در این محور، با تصـمیم فرمانـدهان عملیات قرار شـد از درگیری در دیگر محورها خودداری شود تا تصور اجرای یک تک گسترده از چنـد محور به ذهن دشـمن متبادر نشود و عملیات اصـلی لو نرود. به این منظور و برای عادی جلوه دادن اوضاع منطقه، برخی قبضه های آتش و تیربارها در نقاط مختلف منطقه عملیاتی، اقدام به تیراندازی های پراکنده کردند.

ص:۱۰۴۱

۱- سـید علی بنی لوحی، هـادی مرادپیری و محسن محمـدی، نبردهـای شـرق کارون به روایت فرمانـدهان، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، ۱۳۷۹، ص۱۸۳.

۲- سـید یحیی صـفوی و حسـین اردسـتانی، عملیـات ثـامن الائـمه مبـدأ تحـول در اسـتراتژی نظـامی ایران، تهران: مرکز مطالعـات و تحقیقات جنگ، ۱۳۸۸، ص۳۱۴.

عکس

نقشه

ص:۱۰۴۲

درگیری زودتر از موعد در جاده آبادان - ماهشهر نگرانی هایی را در محورهای دیگر به وجود آورد، اما مشکل خاصی ایجاد نشد.(۱)

پس از سپری شدن یک ساعت پر تشویش، با اعلام آمادگی نیروها در دیگر محورها، سرانجام رمز عملیات با نام "نصر من الله و فتح قریب" در ساعت ۱ بامداد ازطریق بی سیم به همه یگان های عملیاتی ابلاغ شد.(۲) با اعلام رمز، هم زمان عملیات در همه محورها آغاز گردید.

توپخانه های خودی نیز به درخواست واحدهای حاضر در صحنه به مدت ۱۰ دقیقه آتش تهیه پرحجم و بی سابقه ای را روی مواضع تعیین شده دشمن اجرا کردند. این اقدام، موجب ترس و وحشت نیروهای عراقی شد و فرماندهان تیپ های در خط، وضعیت منطقه را به فرمانده لشکر۳ زرهی عراق گزارش کردند.(۳)-(۴)

شرح عملیات در محورهای مختلف از نیمه شب تا ساعت ۶:۳۰ صبح روز اول چنین است:

محور آبادان - ماهشهر

در این محور فرعی، نیروهای عمل کننده پس از تصرف سنگرهای تیربار، از چهار نقطه به خاکریز عراق که طول آن ۵/۱ کیلومتر بود و در جنوب جاده آبادان - ماهشهر قرار داشت، حمله و با اجرای یک مانور احاطه ای پس از عبور از خاکریزِ کناره این جاده، به سمت نیروهای دشمن پیشروی کردند و تا ساعت ۲ صبح توانستند آنان را در محدوده ای موسوم به زائده جنوب جاده آبادان - ماهشهر، محاصره کنند.(۵)

در جنوب این جاده، عراق حدود یک گردان مکانیزه - که یک گروهان آن نیروی مخصوص بود - و تجهیزاتی شامل ۲۰ تانک و نفربر، تعدادی خمپاره انداز ۶۰ و ۸۲ میلی متری، چندین تفنگ ۱۰۶ میلی متری و موشک انداز تاو مستقر کرده بود. علاوه براین حدود ۳۰۰ نیروی پیاده عراقی نیز در این منطقه حضور داشتند که رزمندگان عمل کننده در این محور آنها را محاصره کردند. البته قبل از تکمیل محاصره، تعدادی از نیروهای عراقی به سمت شمال جاده گریختند و

۱- سید یعقوب حسینی و محمد جوادی پور، ارتش جمهوری اسلامی ایران در هشت سال دفاع مقدس (اشغال خرمشهر و شکستن حصر آبادان)، جلد۳، تهران: سازمان عقیدتی - سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۳، ص۲۶۴.

۲- عملیات ثامن الائمه مبدأ تحول در استراتژی نظامی ایران، پیشین، ص۳۱۴.

۳- بخشی از گفت وگوهای فرماندهان تیپ های عراقی با فرمانده لشکر۳ زرهی که حاکی از شدت ترس و نگرانی آنهاست، در ضمیمه اول گزارش درج شده است.

۴- ارتش جمهوری اسلامی ایران در هشت سال دفاع مقدس، پیشین، ص۲۶۴؛ و - سند شماره ۰۶۰۷۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: عملیات شرق کارون (ثامن الائمه(ع))، ۵/۷/۱۳۶۰، صص ۱۲ - ۱.

۵- سند شماره ۴۳۴۷۹۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی ستاد عملیات جنوب به فرماندهی تیپ های ستاد عملیات

جنوب (ارتش - سپاه و...)، ۵/۷/۱۳۶۰، صص ۵ - ۱.

نیروهای خودی آنان را تا ۵۰۰ متری شمال جاده تعقیب کردند، اما بنا به دستور، به عقب برگشته و در کنار جاده آبادان – ماهشهر، به سمت غرب مشغول پدافند شدند. پس از آن، رزمندگان به پاک سازی منطقه محاصره شده در جنوب جاده پرداختند و همه تجهیزات موجود در آنجا را نیز به غنیمت گرفتند و پس از تثبیت مواضع، تا روشنایی هوا در این منطقه ماندند.(۱)

ص:۱۰۴۴

۱- سند شماره ۰۲۱۷۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش طرح عملیاتی، ۵/۷/۱۳۶۰، آبادان، دارخوین، ماهشهر، ۷/۷/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴؛ و – ابوالقاسم حبیبی، آبادان در جنگ (اطلس راهنما – ۶)، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ ، ۱۳۸۲، ص۸.

جبهه شمالی (دارخوین)

پس از اعلام رمز عملیات و آغاز حمله، دشمن که از قبل احتمال می داد برای آزادسازی زمین های شرق کارون از محور بالا (جنوب روستای سلمانیه) حمله اصلی انجام شود،(۱)-(۲)در حدفاصلِ رودخانه کارون و جاده اهواز - آبادان، به شدت مقاومت کرد. طوری که خط اول دشمن تا چند ساعت سقوط نکرد. بیشتر موفقیت نیروهای خودی در این منطقه مربوط به محور نهر شادگان بود؛ تلاش رزمندگان در این محور موجب درهم شکستن مقاومت نیروهای عراق در قسمت شمال منطقه عملیاتی شد. در محور نهر شادگان، درحالی که نیروهای خودی به ۲۰۰ تا ۳۰۰ متری خاکریز دشمن رسیده بودند، افراد گروه مهندسی سپاه با تلاش فراوان توانستند ۷ معبر در میدان مین جلوی خاکریز باز کرده و نیروهای گردان مقداد را از آنها عبور دهند. چون خط دشمن در محور نهر شادگان در مقایسه با محور شمالی در حوالی روستای محمدیه ضعیف تر بود و ازطرفی عراقی ها حمله از آن سمت را چندان محتمل نمی دانستند، لذا نیروهای خودی به سرعت وارد مواضع دشمن شدند. از ساعت ۱:۵۰ رزمندگان عمل کننده در این محور با هجوم به مواضع دشمن، گردان زرهی (صلاح الدین) عراق را منهدم کرده و تا ساعت ۳:۳۰ صبح، پس از ۵ کیلومتر پیاده روی از کناره های نهر شادگان خود را به جاده اهواز - آبادان رساندند(۳)و درحالی که نیروهای خط اول دشمن هنوز در حوالی روستای محمدیه در مقابل هجوم رزمندگان مقاومت می کردند، نیروهای خودی از پهلو (شرق) به عمق مواضع آنها نفوذ کردند.(۴)

با حضور این نیروها در عمق جبهه شمالی دشمن، فرمانده عراقی حاضر در این منطقه در تماس با رده بالاتر (تیپ۸ مکانیزه) اطلاع داد که نیروهای ایرانی خاکریز سوم را دور زده و آنها را محاصره کرده اند. این درحالی بود که خط اول عراق در محور شمالی (جنوب روستای محمدیه) هنوز مقاومت می کرد. از آنجا که همچنان تردد در حدفاصل جاده آبادان - اهواز و رودخانه کارون برای عراقی ها امکان پذیر بود، نیروهای خودی پیشروی به عمق منطقه به سمت غرب را برای رسیدن به ساحل رودخانه کارون ادامه دادند و ساعت ۵ صبح و در آستانه روشن شدن هوا با رسیدن به کناره کارون، عقبه جبهه شمالی دشمن را به طور کامل مسدود کردند. در این مدت خط اول عراق در این محور نیز سقوط کرد، اما خط دوم دشمن همچنان مقاومت می کرد، به همین دلیل بخشی از نیروهایی که از نهر شادگان وارد عمق منطقه شده بودند، از پشت به سمت شمال حمله کرده و در مدت نیم ساعت، آخرین مقاومت عراقی ها را در خاکریز دومِ جبهه شمالی عملیات درهم شکستند.

بدین ترتیب، خاکریزهای عراق در این محدوده به طور کامل تصرف و پاک سازی شد و

ص:۱۰۴۵

۱- ارتش عراق در این جبهه که شمال منطقه عملیاتی محسوب می شد، نیروهای تیپ۸ مکانیزه را در ۳ رده مجزا آرایش داده بود.

۲- سند شماره ۰۲۱۷۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۳- سند شماره ۴۳۴۷۹۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۴- تاریخ شفاهی سردار محمد ابوشهاب، (منتشرنشده)، ۲۱/۲/۱۳۹۱.

نیروهـای محور شـمالی بـا ادامه پیشـروی به سـمت جنوب با نیروهای محور نهر شادگان که به عمق منطقه نفوذ کرده بودنـد، الحاق کردند.(۱)

سرعت عمـل نیروهای خودی موجب فروپاشـی سازمان دفاعی تیپ۸ مکانیزه عراق در جبهه شـمالی عملیات شد(۲) و به این ترتیب نیروهای جبهه دارخوین تا ساعت ۶ صبح، همه زمین های شمال نهر شادگان را تصرف کردند و آماده حرکت به جنوب و به سوی هدف اصلی این جبهه یعنی تصرف پل قصبه شدند. این درحالی بود که دود حاصل از آتش گرفتن نفت سیاه روی رودخانه کارون محدودیت هایی را برای نیروهای خودی و عراقی ها در شمال منطقه عملیات ایجاد کرده بود.(۳)

درحـالی که فرمانـدهان این محور مشـغول بحث و بررسـی دربـاره چگونگی پیشـروی نیروهـا در عمق منطقه و رسیدن به پل قصـبه بودنـد، نیروهای در خط باتوجه به موقعیت به دست آمـده و درهم ریختگی سازمان دشـمن، با هدایت فرماندهان حاضـر در صـحنه نبرد ازجمله حسین خرازی، به سـمت هـدف اصـلی (پل قصبه) حرکت کردنـد. علی زاهـدی فرمانده یکی از گردان های سپاه در توصـیف اوضـاع محور گفت: «درگیری شدیـد بود و بچه هـا در دشت پخش شـده بودنـد. مـا جلوتر از همه و نزدیـک به نیروهـای زرهی دشـمن بودیم، مانـده بودیم که چه کار کنیم. در این شـرایط که درگیری شدت داشت، حسـین خرازی را دیدیم که آن جلو روی خـاک هـا نشسته و از روی نقشه محـل خودی و دشـمن را کنترل می کنـد. ما را توجیه کرد و حرکت نهایی ما به طرف عمق منطقه دشمن [پل قصبه] شروع شد.»(۴)

حسن باقری فرمانـده محور شـمالی عملیات هم درباره تقدم اقدامات نیروها بر تصـمیم فرماندهان و روان بودن حرکت رزمندگان به سمت عمق دشـمن که نتیجه فروپاشی سازمان تیپ۸ مکانیزه عراق در جبهه شـمالی عملیات و توانایی فرماندهی در خط، در هدایت نیروهـا بود، اظهـار کرد: «علی رغم اینکه پشت بی سیم مواظب کـل عملیـات بودیم، ولی پیشـروی عملیـات دست مـا نبود. اگر می گفتیم پیشـروی نکنید و جلو نروید کسـی نبود که به حرف ما گوش کند. حداکثر کاری که کردیم مهمات، آب و غیره رساندیم و به واحد جلو گفتیم واحد پشت سرت کجاست، مواظب دست چپ باش. مواظب دست راستت باش.»(۵)

با شروع پیشروی نیروها به سمت پل قصبه، آنان فاصله ۵/۲ کیلومتری نهر شادگان تا این پل را در کمتر از یک ساعت طی کردند و ساعت ۶:۳۰ صبح پل به تصرف درآمد(۶)

ص:۱۰۴۶

۱- آبادان در جنگ، پیشین، ص۱۲۰؛ و - سـند شماره ۰۲۱۷۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشـین؛ و - عملیات ثامن الائمه مبدأ تحول در استراتژی نظامی ایران، پیشین، صص ۳۲۷ و ۳۲۸.

۲- شـرح درهم ریختگی سازمـان تیپ۸ مکـانیزه عراق به اسـتناد یکی از اسـناد مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنـگ در ضـمیمه دوم گزارش آمده است.

۳- اطلاعاتی درباره اجرای طرح آتش زدن نفت سیاه روی رودخانه کارون و نتایج آن در ضمیمه سوم گزارش درج شده است.

۴- عملیات ثامن الائمه مبدأ تحول در استراتژی نظامی ایران، پیشین، ص۳۲۸.

۵- سند شماره ۰۲۱۷۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۶- سند شماره ۴۳۴۷۹۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشـین و - سند شماره ۰۲۱۷۵۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: طرح

عملیاتی ثامن الائمه(ع)، ۵/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

عکس

نقشه

ص:۱۰۴۷

محور فیاضیه

محور فیاضیه یکی از دو منطقه تلاش اصلی عملیات بود. یگان های عمل کننده در این محور باید ضمن حرکت در شرق کارون ازسمت جنوب به شمال، قوای ارتش عراق(۱) را در این منطقه منهدم و با تخریب پل حفار، ارتباط آنها را با غرب کارون قطع می کردند.

این جبهه ۷ کیلومتری، به سه محور تقسیم شده بود؛ محور وسط حدود ۵ کیلومتر عرض داشت، اما عرض محور سمت راست (غرب جاده آبادان - اهواز) و محور سمت چپ (ساحل شرقی رودخانه کارون) محدودتر بود.

نیروهای خودی که از مسیرهای ازپیش تعیین شده(۲) به نزدیکی خطوط دشمن رسیده بودند، پس از دریافت رمز عملیات در ساعت ۱ بامداد، حمله را آغاز کردند.(۳) نیروهای عمل کننده در حاشیه کارون متشکل از یک گردان سپاه در سمت چپ و یک گروهان ارتش در سمت راست، هنگام پیشروی با مقاومت شدید دشمن مواجه شدند. گفتنی است وجود موانع طبیعی و مصنوعی حاشیه رود کارون (نخلستان، ساختمان و استحکامات) موقعیت پدافندی مناسبی را برای دشمن فراهم کرده بود.(۴)

عراقی ها با استفاده از تیربارها، تانک ها، توپخانه و حتی توپ های ضدهوایی، آتش شدید و پرحجمی را روی رزمندگان اجرا می کردند. یکی از دلایل واکنش شدید عراقی ها در این محور، فاصله نسبتاً کوتاه (۵ کیلومتری) رزمندگان تا هدف محور فیاضیه (پل حفار) بود، بنابراین دشمن می کوشید تا با همه توان از

۱- در این جبهه، تیپ۶ تقویت شده از لشکر۳ زرهی ارتش عراق حضور داشت. عراق در این منطقه در حدفاصل رودخانه کارون تا جاده اهواز - آبادان، سه خط پدافندی داشت که جلوی (جنوب) خط اول را با مین و سیم خاردار مانع گذاری کرده و در پشت خاکریزها نیز با احداث کانال سرپوشیده، خطوط پدافندی اش را مستحکم کرده بود.

۲- در این محور نیروهای خودی برای نزدیک شدن به خط مقدم بدون جلب نظر نیروهای عراقی، دو تونل در زیر زمین احداث کردند؛ یکی در سمت چپ کشتی سازی اروندان و تونل دوم در سمت کارخانه شیر پاستوریزه که تا نزدیک خط عراق امتداد داشت. (سند شماره ۰۲۱۷۱۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش طرح عملیاتی، ۵/۷/۱۳۶۰، آبادان، دارخوین، ماهشهر، ۷/۷/۱۳۶۰، صص ۴ - ۳)

۳- سند شماره ۰۲۱۷۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۴- سند شماره ۴۳۴۷۹۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی ستاد عملیات جنوب به توپخانه ستاد عملیات جنوب (لشکر۷۷) واحدهای مهندسی و مخابراتی، ۵/۷/۱۳۶۰، صص ۱۲ - ۱.

پیشروی نیروهای خودی به عمق منطقه و دسترسی آنها به عقبه خود که در معرض تهدید قرار داشت، جلوگیری کند.(۱)

تلاش نیروها و تدابیر مسئول محور (رحیم صفوی) و فرماندهان نیروهای در خط (احمد کاظمی و یدالله کلهر) برای دورزدن نیروهای عراقی در دو ساعت اول پس از آغاز عملیات، به دلیل مقاومت دشمن بی نتیجه ماند و نیروهای خودی متحمل تلفات بسیاری شدند.

تا ساعت ۳:۳۰ صبح، در سمت چپ حاشیه کارون، فقط خاکریز اول دشمن سقوط کرده و در محور وسط نیروها به خاکریز اول رسیده و به دلیل برخورد به میدان مین متوقف شده بودند.(۲) گروه سمت راست هم ساعت ۵ صبح، به خاکریز دوم رسیدند(۳) و درخواست نیروی کمکی کردند.

در همین ساعات نیروهای تازه نفس وارد عمل شدند و پس از عبور از خط اول به مرور خود را به خاکریز دوم رسانده و آن را تصرف کردند. اما تسلط قوای دشمن به خصوص در حاشیه کارون مانع از پیشروی نیروها بود. درحالی که تلاش فرماندهان در به کارگیری تانک ها برای پشتیبانی از نیروهای پیاده نتیجه ای نداشت، ارتش عراق با اعزام واحدهای زرهی، پاتک شدیدی را برای بازپس گیری خط اول و دوم خود در این جبهه شروع کرد. علاوه براین، سایر یگان های عراقی که از جبهه ذوالفقاری عقب نشینی کرده بودند، برای حفظ سرپل حفار به جبهه فیاضیه آمدند و این امر موجب افزایش میزان مقاومت دشمن شد.(۴)

بنابراین، تا رسیدن نیروهای محور دارخوین (شمال منطقه عملیات) به پل قصبه که باعث فروریختن سازمان دشمن در شرق رودخانه کارون شد، تغییری در وضعیت این جبهه به وجود نیامد.(۵)

ص:۱۰۴۹

۱- عملیات ثامن الائمه مبدأ تحول در استراتژی نظامی ایران، پیشین، ص۳۱۹.
۲- رحیم صفوی فرمانده جبهه فیاضیه درباره دلیل بروز این مشکل در جلسه جمع بندی عملیات که در ۷/۷/۱۳۶۰ در آبادان برگزار شد، گفت: «محور وسط تا ساعت ۳ هنوز وارد عمل نشده بود و به میدان مین برخورد کرده بود و هر چقدر به او گفته می شد میدان مین را پاک سازی کن و جلو برو این کار انجام نمی شد، درحالی که می بایست طبق تجاربی که ما قبلاً داشتیم مین را قبل از عملیات پاک سازی کنیم تا در عملیات وقفه ایجاد نکند.» (همان، ص۱۳)
۳- رحیم صفوی روز بعد در گزارش خود از عملیات درباره مشکل ناهماهنگی بین نیروهای پیاده و زرهی خاطرنشان کرد: «تانک هایی که باید ساعت ۱ به سوی هدف اصلی می رفت تا ساعت ۵ صبح سرگردان بودند. این را بگوییم که از همکاری تانک و پیاده ما تجارب بسیار بدی داریم. بااینکه برای واحدهای تانک یک موتورسوار برای راهنمایی تانک گذاشته بودیم که او جلو رفته و تانک پشت سر او حرکت نماید، بااینکه سوار هر تانک حداقل ۲ نفر پاسدار بودند، بااین حال تانک ها نتوانستند از محورها درست عبور کنند و پیاده ها را پشتیبانی نمایند و یک حالت سردرگمی عجیبی بین واحدهای زرهی موجود بود و اینکه اصلاً نمی دانستند دشمن کجاست و می گفتند اگر جلو برویم روی مین می رویم یا ما را می زنند. تا ساعت ۱۱ ظهر، نیروی زرهی به خط اول نرسیده بودند غیر از یک گروهان تانک از تیپ۳۷ شیراز که رسیده و حاشیه جاده را تأمین کرد.» (همان، صص ۱۳ و ۱۴)
۴- همان، ص۳۲۰.
۵- سند شماره ۰۵۴۸۴۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب (اطلاعات عملیات) به فرماندهی مرکز،

۵/۷/۱۳۶۰، صص ۳ – ۱.

عکس

نقشه

ص:۱۰۵۰

محور ذوالفقاری

این جبهه شامل دو محور ایستگاه ۷ در شرق و ایستگاه ۱۲ در غرب بود. نیروها برای تصرف سه خاکریز عراقی(۱) تا نیمه شب خود را به معابر تعیین شده رساندند.

پس از اعلام رمز عملیات،(۲) نیروهای خط شکن ایستگاه ۷ از چهار معبر پاک سازی شده به خاکریزهای دشمن حمله کردند. نیروهای عراقی نیز با اجرای آتش شدید به مقابله پرداختند. به دلیل نبود عارضه و جان پناه مناسب، نیروهای خودی متحمل تلفاتی شدند، اما با ادامه فشار سرانجام خاکریز اول عراق سقوط کرد. درگیری رزمندگان با نیروهای رده دوم دشمن در خاکریز دوم تا ساعت ۵ صبح ادامه یافت، اما براثر مقاومت عراقی ها خاکریز سقوط نکرد. در ایستگاه ۱۲، حرکت نیروهای خودی به دلیل تعلل افراد گردان۱۲۲ ارتش کندتر بود. واحدهای زرهی خودی نیز اقدام مناسبی در پشتیبانی از نیروهای عمل کننده انجام ندادند. سرانجام با اصرار نیروهای پیاده و پیگیری فرماندهان بالاتر برای حرکت دادن واحد زرهی، این واحد ساعت ۳ صبح به محل خاکریز اول عراق آمد و پس از هماهنگی با نیروهای پیاده از ساعت ۵ صبح روانه خاکریز دوم شد. در خاکریز دوم مقاومت عراقی ها مانند ایستگاه ۷ سرسختانه بود.(۳)

۱

در نخستین ساعات پس از روشنایی هوا، غیر از جبهه جنوبی (فیاضیه)، سازمان ارتش عراق در بیشتر قسمت های شرق کارون آسیب دیده بود. شنود مکالمات بی سیمی نیروهای عراقی با رده های مافوق خود، نشان می داد که فرماندهان رده های بالاتر ارتش عراق، تلاش خود را نخست

۱- خاکریز اول به طول ۴ کیلومتر بین دو جاده ماهشهر - اهواز، خاکریز دوم در فاصله ۵/۱ کیلومتری خاکریز اول به طول ۵/۲ کیلومتر، خاکریز سوم به فاصله ۱۲۰۰ متری از خاکریز دوم و به طول ۵/۲ کیلومتر بود. نیروهای پای کار در ایستگاه ۷، ۷۰۰ نفر از سپاه (۵۰۰ تکاور و ۲۰۰ نفر احتیاط) و از ارتش یک گردان (شامل ۳۵۰ تکاور از ارتش و ۱۰۰ نفر ادغام شده در گروه رزمی ۳۷ تانک شیراز) بودند و در ایستگاه ۱۲ نیز سپاه با ۲ گردان به استعداد ۴۰۰ نفر و تعدادی احتیاط و ارتش نیز با یک گردان جمعی تیپ۲ لشکر۷۷ مستقر شده بودند.
۲- باتوجه به هم جواربودن این جبهه با جاده آبّادان - ماهشهر که درگیری در آن زودتر از موعد مقرر آغاز شد، به فرماندهان این جبهه تأکید شد که نیروهای در خط، قبل از ابلاغ دستور حمله هیچ واکنشی از خود نشان ندهند.
۳- آبادان در جنگ، پیشین، صص ۱۲۱ و ۱۲۲؛ و - سند شماره ۰۲۱۷۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، صص ۳، ۴، ۹ و ۱۰.

بر "حفظ منطقه" و درصورت محقق نشدن آن بر، "عقب نشینی سازمان یافته" متمرکز کرده اند.

قسمتی از این مکالمات چنین است:

«در ساعت ۰۶:۴۰، یگان ۸۱ دشمن به فرمانده خود اظهار نموده اگر در شیخ دیر راه فرعی دارد، بگویید تا عقب بیاییم.

در ساعت ۰۶:۴۰، نیروهای دشمن از فرمانده عملیات خود درخواست کمک می کنند و اظهار می دارد که ما همه از بین می رویم، به فریاد ما برسید.

ساعت ۰۷:۰۰، دشمن اظهار می دارد که ما از سه طرف مورد حمله دشمن [ایران] قرار گرفته ایم و هیچ گونه مقاومتی امکان ندارد زیرا نیروهای ایرانی به ما نزدیک می شوند. فرمانده عملیات می گوید مقاومت کنید.

در ساعت ۰۷:۴۵، واحد عراقی به معرف ۱۴ تقاضای کمک نموده و از فرمانده خود تقاضای یگان پیاده و تانک کرده است.

ساعت ۰۸:۴۰، دشمن اظهار داشته ۶ دستگاه تانک به اضافه تعدادی اسلحه پرسنل توسط نیروهای ایرانی از ما گرفته اند.

ساعت ۰۸:۵۰، به واحد ۷۴ دشمن اطلاع داده شد به طرف شیخ دیر عقب نشینی نمایند. دشمن به نیروهای ۱۴، ۲۴، ۸۱ ابلاغ نموده که عقب نشینی و بر خاکریز دوم بروید. ...

برابر اعلام تیم شنود، در ساعت ۰۹:۴۵ فرمانده عملیات دشمن به کلیه فرماندهان یگان ها دستور داده است که کلیه سربازان و تجهیزات خود را حفظ کنید و مقاومت خود را از دست ندهید.

ساعت ۱۱:۴۵ دشمن به واحد ۱۴ و ۲۴ دستور داد که هرچه زودتر عقب نشینی نمایند و در نزدیکی پل موضع بگیرند.»(۱)

در روز اول عملیات ثامن الائمه(ع) و با روشن شدن هوا، در جبهه شمالی (دارخوین)، همه اهداف تصرف شد. ورود بالگردهای هوانیروز برای پشتیبانی از نیروهای پیاده در سرعت پیشروی نیروها مؤثر بود.(۲)نیروهای این جبهه با هدف جلوگیری از استفاده عراق از پل قصبه، ساعت ۱۰ صبح، بخشی از این پل را

۱- سند شماره ۰۰۵۱۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات لشکر۷۷ (رکن۲) به سماجا۲ (مدیریت اطلاعات)، ۵/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

۲- تاریخ شفاهی سردار سرلشکر دکتر محسن رضایی، (منتشرنشده)، ۲۰/۹/۱۳۹۱؛ و - تاریخ شفاهی سردار محمد ابوشهاب (منتشر نشده)، ۲۱/۲/۱۳۹۱.

منفجر کردند،(۱) واحد مهندسی نیز خاکریز حاشیه کارون را تقویت کرد. در محورهای جاده آبادان - ماهشهر و جبهه ذوالفقاری نیز موفقیت نسبی حاصل شده بود. حضور و آتش مؤثر دو دستگاه تانک سپاه نیز در حمایت از پیشروی نیروها نقش بسزایی داشت.

از آنجا که نیروهای باقیمانده دشمن در سنگرها پنهان شده بودند و مزاحمت هایی را ایجاد می کردند، نیروهای خودی علاوه بر تقویت خطوط پدافندی، به پاک سازی مناطق تصرف شده پرداختند.(۲) در همین حال بالگردهای هوانیروز نیز با شلیک موشک تعدادی از تانک های عراقی را هدف قرار دادند.

تا ساعت ۱۱ صبح، حدود ۷۰۰ نفر از افراد دشمن اسیر شدند و بجز درگیری در محور فیاضیه، وضعیت عمومی سایر جبهه ها خوب گزارش شد.(۳)

در همین حال، درگیری در محدوده پل حفار همچنان ادامه داشت و عراق می کوشید ضمن خارج کردن بخشی از نیروها و تجهیزات زرهی خود از منطقه، شرق رودخانه کارون را به هر طریق ممکن حفظ کند و این سرپل را از دست ندهد. مقاومت عراقی ها برای حفظ این سرپل در نخستین ساعات روز، موجب واردآمدن فشارهایی به نیروهای خودی شد، اما با تلاش فراوان رزمندگان اوضاع تا حدی سامان یافت و از این پس، پل حفار کانون توجه و اقدامات نیروهای خودی و دشمن قرار گرفت. بدین ترتیب نیروهای محور شمالی عملیات تا ساعت ۹ صبح در ۸۰۰ متری جنوب این پل مستقر شدند و به سمت جنوب (پل حفار) آرایش پدافندی گرفتند.

تصرف پل قصبه در تصمیم گیری فرماندهان عراقی اخلال جدی ایجاد کرد، زیرا آنان ناچار شدند تردد نیروهایشان را (برای فرار به غرب رودخانه کارون یا اجرای پاتک) در تنها پل باقیمانده در منطقه حفار متمرکز کنند. پس از استقرار نیروهای خودی در جنوب پل قصبه، دیدبانان کارآمد جبهه دارخوین، با نزدیک شدن به پل حفار و هدایت آتش مؤثر روی آن، دشمن را دچار سرگردانی و بحران بیشتری کردند. علی آستانه از نیروهای حاضر در این منطقه در تشریح این وضعیت می گوید: «پس از رسیدن به پل قصبه و توجیه نسبت به چگونگی وضعیت آن، چند نفر از دیدبان ها ازجمله حاج آقای احمدی مسئول دیدبانی منطقه به سمت پل حفار حرکت کردند. در یک کیلومتری پل حفار، وی از یک درخت بالا رفت و با دیدبانی دقیق جناح شرقی و غربی پل، آتش مؤثری را روی منطقه دشمن روانه کرد. آتش سنگین توپخانه در پل حفار که محل آمدوشد نیروهای عراقی از غرب به سمت کارون بود، باعث

ص:۱۰۵۳

۱- این پل از نوع پی.ام.پی و به شکل قطعات به هم وصل شده بود که نیروهای تخریب دو سه قطعه از آن را در قسمت شرقی منفجر کردند. با انهدام این بخش و به زیر آب رفتن قسمت های دیگری از پل، امید دشمن برای استفاده مجدد از آن به کلی از بین رفت. (سید یحیی صفوی و حسین اردستانی، عملیات ثامن الائمه مبدأ تحول در استراتژی نظامی ایران، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ سپاه پاسداران، ۱۳۸۸، ص۳۳۲)

۲- عملیات ثامن الائمه مبدأ تحول در استراتژی نظامی ایران، پیشین، ص۳۳۳.

۳- سند شماره ۱۳۳۹۱۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: عملیات ثامن الائمه، ۶/۷/۱۳۶۰، صص ۱۴ - ۱.

گردید سازمان آنها در بدو ورود به شرق کارون از هم پاشیده شود.»(۱)

این درحالی بود که نبرد در جبهه جنوبی (فیاضیه) گره خورده بود. ارتش عراق که با ازدست دادن پل قصبه فقط به یک عقبه نامطمئن؛ یعنی پل حفار متکی شده بود، درحدود یک گردان تانک و بخشی از نیروهای پیاده خود را ازطریق این پل به غرب رودخانه منتقل کرد.(۲) شکسته شدن مقاومت دشمن در محور شمالی عملیات و تصرف پل قصبه در کاسته شدن از مقاومت در محور جنوبی مؤثر واقع شد.(۳) و به درخواست فرماندهان محور جنوبی، نیروهای محور شمالی عملیات نیز از آن قسمت به دشمن فشار آوردند.(۴)

علاوه براین، کمک نیروهای محور ایستگاه ۷ و ۱۲ هم در کاهش مقاومت عراقی ها در محور فیاضیه بی تأثیر نبود. محمدجعفر اسدی از فرماندهان در خط در محور ایستگاه ۷ و ۱۲ دراین باره می گوید: «صبح عملیات شکست حصر آبادان من از ایشان [مرتضی قربانی] خواهش کردم التماس کردم که جلو نرو. گفت اجازه بده من این طناب معبر را ببندم آن طرف که بچه ها روی مین نروند، برمی گردم. یک وقت دیدم پشت بی سیم گفت که جعفر جعفر مرتضی. گفتم بله گفت این احمد گیر کرده اجازه می دهی با ۱۰۶ شلیک کنم تو پشت عراقی؟ گفتم خدا پدرت را بیامرزد. ایشان مقاومت عراقی ها را مقابل احمد [کاظمی] شکست؛ یعنی آنها [دشمن] محکم ایستاده بودند، ایشان از محور ایستگاه ۷ رفت پشت سر آنها که روبه روی فیاضیه بودند. ساعت یازده، یازده ونیم بود که تانک ها آمده بودند. جلوی احمد را بسته بودند و مرتضی ۱۰۶ را زد داخل آنها.»

از این پس نوعی پراکندگی و آشفتگی بر وضعیت عمومی منطقه حاکم بود. توضیحات حسن باقری فرمانده سپاه در جبهه دارخوین، به خوبی این وضعیت را ترسیم می کند. وی در جلسه جمع بندی عملیات در آبادان گفت: «ساعت ۱۰، ۹ صبح نیروهای عراق فشار آوردند که از پل حفار فرار کنند و یک گردان تانک موفق شدند که از منطقه فرار کنند. برادران ما حدود ۷ کیلومتر پیشروی کرده و از ۹ رده خاکریز رد شدند و چون کسی جاده را بلد نبود و عراق جاده آسفالته (آبادان - اهواز) را بریده بود و نیروهای تدارکاتی داخل این همه خاکریز گم می شدند، نمی توانستیم مهمات برسانیم. البته حداکثر تلاش می شد تدارک رسانی واقعاً مشکل بود از آنجایی که نیروهای دشمن در منطقه پخش [شده بودند] و کنترلی نسبت به آنها وجود نداشت و ما حداکثر توانسته بودیم ۴ کیلومتر زیر نهر شادگان و حدود ۳ کیلومتر پدافند جنوب را برقرار کنیم، این تانک ها فشار می آوردند برای اینکه راه پل [قصبه] را باز کنند. بارها نیروی ما در بین دو پل حفار و قصبه محاصره می شدند، چند تانک حمله می کردند، برادران تانک ها را می زدند، باز تانک ها عقب می رفتند و تعداد دیگری می آمدند و بعد که دیدند اینجا نمی توانند کاری بکنند، ۳۰ دستگاه تانک آمده که روی آنها نفرات زیادی سوار بودند که خود را تسلیم کنند. برادران تصور می کردند اینها نیروهای خود ما هستند که از پایین آمده اند و

۱- عملیات ثامن الائمه، مبدأ تحول در استراتژی نظامی ایران، پیشین، صص ۳۲۸ و ۳۲۹.

۲- آبادان در جنگ، پیشین، ص۱۲۰؛ و - سند شماره ۰۲۱۷۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، صص ۳ و ۴.

۳- تاریخ شفاهی سردار احمد غلامپور، (منتشرنشده).

۴- تاریخ شفاهی سردار سرلشکر دکتر محسن رضایی، (منتشرنشده)، ۲/۴/۱۳۹۰.

فرمانده گردانی که در منطقه بود آمد و خود را تسلیم کرد و برادران، راننده این تانک ها را سوار و پشت سر آنها اسلحه گرفته و به وسیله خود آنها تانک ها را به عقب تخلیه کردند.»(۱)

نیروهای جبهه شمالی (دارخوین) هم پس از انهدام پل قصبه، در ساعت ۱۲ خود را به ۱۰۰۰ متری شمال پل حفار رسانده و در آنجا پدافند کردند، بدین ترتیب پل کاملاً در تیررس آنها قرار داشت. در محور جنوبی (فیاضیه و ذوالفقاری) عراقی ها در خاکریز دوم خود سرسختانه مقاومت می کردند، به طوری که در دو نوبت (آغاز روشنایی هوا و بین ساعت ۵ تا ۶ صبح) با ۱۵ تانک اقدام به پاتک کردند که با مقاومت نیروهای خودی این حملات دفع شد. چون ادامه حرکت رزمندگان با تهدید نیروهای عراقی از جناح چپ توأم بود، بنا به دستور، پیشروی نیروهای محور ذوالفقاری با هماهنگی نیروهای محور فیاضیه و به صورت هم زمان انجام شد و آنان موفق شدند تا ساعت ۱۰ صبح، خاکریز دوم را نیز به تصرف خود درآورده و ۱۵۰ نفر از نیروهای عراقی را به اسارت بگیرند.

نیروهای جبهه جنوبی (فیاضیه) نیز حدود ۳ کیلومتری جنوب پل حفار مستقر شدند.(۲)

۱

با اجرای عملیات ایران در منطقه عمومی شرق کارون، عمده ترین مقاومت ارتش عراق در محور شمالی و محور جنوبی انجام شد که در محور شمالی قبل از روشنایی هوا این مقاومت درهم شکست، اما در محور جنوبی مقاومت عراقی ها پس از روشن شدن هوا هنوز ادامه داشت.

پس از سقوط پل قصبه (در محور شمالی) و ادامه پیشروی نیروهای محور دارخوین به سوی پل حفار، فرماندهی نظامی عراق که متوجه وضعیت بسیار بد نیروهایش در شرق کارون شده بود، دو تیپ۱۰ و ۱۶ زرهی را وارد منطقه کرد. تیپ۱۰ زرهی که ساعت ۲ صبح از نشوه (منطقه عمومی شمال بصره) حرکت کرده بود، حدود ساعت ۱۱ صبح از راه شلمچه به منطقه رسید و ۳ گردان آن در غرب کارون موضع گرفتند، سپس به آنها دستور داده شد تا با عبور از پل حفار اقدام به اجرای پاتک کنند. «تیپ۱۰ زرهی درحال حرکت به سمت پل حفار زیر آتش سنگین نیروهای خودی قرار گرفت و متحمل تلفات و ضایعات سنگین شد و پس از آنکه در ساعت ۱۲، به پل حفار رسید، دو گردان مکانیزه خود را برای پشتیبانی از نیروهای عقب نشسته تیپ۶ زرهی و تیپ۴۴ پیاده از پل حفار عبور داد، اما این کار بی فایده بود، زیرا هنوز بیش از ۱۰۰ متر پیشروی نکرده بودند که تقریباً محاصره شد. لذا فرماندهی نظامی عراق دستور زیر را صادر کرد:

الف) عقب نشینی فوری باقیمانده نیروهای شرق کارون به غرب کارون.

ب) واگذاری مسئولیت پشتیبانی از نیروهای عقب نشینی کننده به تیپ۱۰ زرهی.

اما پس از گذشت فاصله زمانی کوتاهی به تمامی نیروها دستور داده شد تا فوراً از شرق

۱- سند شماره ۰۲۱۷۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۲- سند شماره ۴۳۴۷۹۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

کارون عقب نشینی کرده و خود را از مهلکه برهانند. همچنین تیپ۱۶ زرهی از لشکر۶ زرهی نیز به منطقه غرب کارون آمد تا از احتمال عبور نیروهای ایرانی از رود کارون و پیشروی به سمت خرمشهر جلوگیری کند.»(۱)

۱

پس از دستیابی نیروهای ایرانی به بخش قابل توجهی از اهداف عملیات ثامن الائمه(ع) و محدودشدن عقبه دشمن به پل حفار و به دنبال عقب نشینی گروهی از نیروهای عراقی از مقابل رزمندگان، ساعت ۱۴:۲۵ بخشی از نیروهای سپاه از محور شمالی (دارخوین) خود را به پل حفار رسانده و قصد منفجرکردن آن را داشتند، اما به دلیل گرمای شدید،(۲) خستگی فراوان و حجم آتش دشمن، موفق به این کار نشده و ناگزیر ۷۰۰ تا ۸۰۰ متر از پل عقب تر آمدند و در آنجا ضمن الحاق با نیروهای ایستگاه ۷ از محور ذوالفقاری و نیروهای محور فیاضیه که با استفاده از وضعیت موجود به عمق نفوذ کرده و خود را به نزدیکی پل رسانده بودند، به سمت کارون آرایش گرفته پدافند کردند.(۳)

عراق نیز همه توجه و توان خود را بر حفظ این سرپل و واردکردن یگان های تازه نفس برای تصرف مجدد مناطق ازدست رفته متمرکز کرد.(۴)در ساعات پایانی امروز، عراق با آوردن چند یگان تازه نفس و عبوردادن بخشی از آنها از پل،*(۵) اقدام به پاتک کرد، درنتیجه، درگیری شدیدی رخ داد که براثر آن تعدادی از نیروهای خودی به شهادت رسیدند. بااین حال، تعداد فراوانی از تانک های دشمن منهدم و تعدادی نیز به غنیمت گرفته شد. دراین میان حجم آتش توپخانه خودی که با هدایت دقیق و مؤثر دیدبان ها، روی تجمع نیروها و امکانات زرهی دشمن در دو سوی پل (حفار شرقی و حفار غربی) اجرا شد، نقش مهمی در تثبیت منطقه داشت.(۶)البته برای بهره گیری مناسب تر از آتش ادوات، قبضه های ادوات هم زمان با پیشروی نیروها از حدود ظهر روز عملیات یک گام به جلو آورده شدند و با توجه دیدبان های توپخانه در این عملیات به طور مؤثری از آتش توپخانه و ادوات استفاده شد.(۷) این وضعیت به شکل نسبتاً ثابتی تا پایان امروز ادامه یافت.

ص:۱۰۵۶

۱- سند شماره ۰۶۰۷۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۲- براساس اطلاعات موجود، در این ساعات دمای هوای منطقه ۴۲ درجه بالای صفر بوده است. (سید یعقوب حسینی و محمد جوادی پور، ارتش جمهوری اسلامی ایران در هشت سال دفاع مقدس، (اشغال خرمشهر و شکستن حصر آبادان) جلد سوم، تهران: سازمان عقیدتی سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران ۱۳۷۳، ص ۲۶۷؛ و - سید یحیی صفوی و حسین اردستانی، پیشین، ص۳۳۴)

۳- سند شماره ۴۳۴۷۹۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین؛ و - سند شماره ۴۳۴۷۹۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۴- سند شماره ۰۰۵۱۸۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از قرارگاه تاکتیکی لشکر۷۷ (رکن۲) به سماجا۲ (مدیریت اطلاعات)، ۵/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲؛ و - سند شماره ۰۲۱۷۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۵- * عصر امروز، گردان دوم مکانیزه تیپ۱۰ زرهی عراق از پل حفار عبور داده شد. هنگام عبور ۲۳ خودروِ پی.ام.پی از مجموع ۴۵ خودرویی که این تیپ داشت منهدم شد. بقیه گردان بعد از عبور، در پاتک شرکت کرده و متحمل تلفات و ضایعات شده و فقط تعداد اندکی از آنان به غرب رودخانه بازگشتند. (سند شماره ۲۳۷۲۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: به دفاع سپاه خوزستان، ۵/۷/۱۳۶۰، صص ۴ - ۱؛ و - سید یحیی صفوی و حسین اردستانی، پیشین)

۶- عملیات ثامن الائمه مبدأ تحول در استراتژی نظامی ایران، پیشین، ص۳۳۴.

۷- تاریخ شفاهی سردار مرتضی قربانی، (منتشرنشده)، ۹/۹/۱۳۸۸.

پس از کسب نتایج اولیه و موفقیت آمیز عملیات ثامن الائمه(ع) و تحت کنترل درآوردن عقبه های ارتش عراق و قطعی شدن شکست دشمن، سرتیپ فلاحی، سرتیپ ظهیرنژاد و محسن رضایی با ارسال تلگرامی مشترک، این پیروزی را به امام خمینی تبریک گفتند. متن پیام بدین شرح است:

«بسم الله الرحمن الرحیم

محضر مبارک حضرت امام خمینی رهبر کبیر انقلاب و بنیان گذار جمهوری اسلامی ایران و فرمانده کل قوا، در اجرای فرمان آن امام امت دائر بر شکستن محاصره آبادان، انهدام نیروهای متجاوز در شرق رود کارون و براساس طرح پیشنهادی نیروی زمینی [ارتش] و سپاه در شورای عالی دفاع که در حضور جناب عالی ارائه و مورد تصویب قرار گرفت، در سحرگاه روز پنجم مهرماه با شرکت لشکر۷۷ تقویت شده خراسان و سپاهیان پاسدار انقلاب و نیروی هوایی و هوانیروز و ژاندارمری و فداییان اسلام و سایر نیروهای مردمی اجرا و ظرف چند ساعت با اجرای یک مانور ماهرانه، نیرویی از دشمن متجاوز عراق به استعداد یک لشکر تقویت شده اسیر و مجروح و منهدم و متواری گردید و شمال آبادان و شرق رود کارون بازپس گرفته شد و به طورکلی محاصره آبادان شکسته شد. ارتش جمهوری اسلامی ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی این پیروزی را مرهون لطف خداوند و رهنمودهای امام امت می دانند و این پیروزی را به امام امت و ملت ایران تبریک عرض می کنند.

جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران سرتیپ فلاحی، فرمانده نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران سرتیپ قاسمعلی ظهیرنژاد، فرمانده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی محسن رضایی.»(۱)

امام خمینی نیز در پاسخ به فرماندهان ارتش و سپاه پاسداران پیامی صادر کردند که متن آن چنین است:

«بسم الله الرحمن الرحیم

تیمسار سرتیپ فلاحی، تیمسار ظهیرنژاد و جناب آقای محسن رضایی ایدهم الله تعالی

تلگراف شما درخصوص فتح بزرگ که خداوند تعالی نصیب ارتش، نیروی هوایی و هوانیروز، سپاه پاسداران، بسیج، ژاندارمری، فداییان اسلام و سایر نیروهای مردمی فرموده و محاصره آبادان به طور کامل شکسته شده است واصل گردید. اینجانب این پیروزی بزرگ را به فرماندهان تمامی نیروهای مسلح و به سربازان ارجمند و سپاهیان نیرومند تبریک می گویم و امید است این سرافرازی ها را که برای اسلام و میهن فراهم می کنند منظور نظر مبارک ولی الله الاعظم، بقیه الله - ارواحناله الفداء - باشد و آخرین پیروزمندی را که بیرون راندن نیروهای متجاوز کافر از سرزمین های میهنمان است، ملت شریف به زودی مشاهده کند. اینجانب به اسم ملت بزرگ ایران از رزمندگان دلیر ارتش و سپاه و دیگر قوای مسلح - ایدهم الله تعالی - تقدیر و تشکر می کنم. از خداوند متعال توفیق، نصرت و عظمت اسلام و مسلمین و به خصوص نیروهای مسلح اسلامی را خواستار است.»(۲)

ص:۱۰۵۷

۱- روزنامه کیهان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۲،

۶/۷/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۶/۷/۱۳۶۰.

۲- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی(ره))، جلد ۱۵، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ پنجم ۱۳۸۹، صص ۲۵۴ و ۲۵۵.

۱

امروز ارتش عراق، شهرهای شادگان و آبادان را هدف حملات توپخانه ای و هوایی قرار داد.

از ساعت ۵ تا ۷ صبح امروز، ۹ گلوله توپ ارتش عراق به نقاط مختلف شهر شادگان اصابت کرد که براثر آن، ۴ نفر از اهالی شهر مجروح شدند(۱)و به یک منزل مسکونی، تعدادی مغازه و یک خودرو نیز خسارت هایی وارد شد.(۲)

شهر آبادان نیز هم زمان آماج گلوله های توپخانه و بمباران هواپیماهای دشمن قرار گرفت. بنا به اعلام ستاد امداد، در این حملات ۲۴ تن شهید و ۲۱۴ نفر هم مجروح شدند. همچنین ۱۰ منزل مسکونی، کارخانه کاشی سازی و ۳۰۰ اصله نخل طعمه حریق و ۱۵ منزل مسکونی نیز تخریب شد.(۳)

دلیل حجم بالای بمباران و گلوله باران آبادان و شادگان در روز جاری، اجرای عملیات ثامن الائمه(ع) و شکسته شدن محاصره آبادان بود. از آنجا که شهر آبادان به نوعی عقبه نزدیک نیروهای خودی در این عملیات به حساب می آید، بیشتر شهیدان و مجروحان حملات امروز عراق به این شهر از رزمندگان شرکت کننده در عملیات ثامن الائمه(ع) بودند که ازطریق ستاد امدادگران این شهر پس از آمارگیری و رسیدگی به وضعیتشان به شهرهای دیگر انتقال یافتند.

۲

در عملیاتی هماهنگ با همکاری نیروهای سپاه پاسداران، پیشمرگان مسلمان کرد و مردم، ۲۶ نفر از افراد گروه های مسلح ضدانقلاب که در چند عملیات ترور، بمب گذاری، انفجار و پرتاب نارنجک در شهر بانه شرکت داشتند، دستگیر شدند. در این عملیات که از اولین دقایق بامداد امروز آغاز شد و تا روشن شدن هوا ادامه یافت، ۱۵ نفر از کادرهای سیاسی - نظامی حزب دمکرات، ۷ نفر از گروه مائوئیستی کو مه له و ۴ نفر از چریک های فدایی خلق (گروه اشرف دهقان) دستگیر شدند.(۴)

۳

ساعت ۱۰:۳۰ صبح امروز، تعدادی از اعضا و هواداران مسلح سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در چند نقطه واقع در مرکز تهران؛ ازجمله پل حافظ (تقاطع طالقانی)، خیابان ولی عصر حدفاصل چهارراه طالقانی و میدان ولی عصر، چهارراه جمهوری - ولی عصر، خیابان انقلاب و خیابان ویلا- (نجات الهی) تجمع کرده و پس از تیراندازی هوایی و آتش زدن چند اتوبوس شرکت واحد و لاستیک اتومبیل اقدام به راه پیمایی کردند.(۵)-(۶)

ص:۱۰۵۸

۱- سند شماره ۰۰۵۲۱۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی شادگان، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۴۳۳۷۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان به استاندار خوزستان، ۵/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۲، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۳۴، اهواز؛ و - سند شماره ۰۳۴۸۳۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری خوزستان به دفتر امور سیاسی وزارت کشور، ۷/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۰۰۵۲۱۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۲.

۴- روزنامه کیهان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۳، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - روزنامه کیهان، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۳.

۵- آقای هاشمی رفسنجانی در یادداشت های امروز خود در کتاب عبور از بحران اقدام سازمان مجاهدین خلق را برای ایجاد آشوب و بلوا در تهران، با عملیات نیروهای ایرانی برای عقب راندن ارتش عراق از شرق کارون مرتبط دانسته و نوشته است: «مجاهدین خلق که در داخل با عراق همکاری دارند، امروز با ایجاد چند صحنه جنون آمیز با برخورد مسلحانه تلاش کردند که نشاط و شور این پیروزی را بگیرند، ولی موفق نشدند، چند اتوبوس را آتش زدند و چند نفر را شهید و مجروح کردند و خودشان ده ها کشته و اسیر دادند، اکنون رسماً به صورت ستون پنجم دشمن عمل می کنند.» (اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم، ۱۳۸۶، ص۲۵۰)

۶- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۱، ۵/۷/۱۳۶۰، صص ۶ و ۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۵/۷/۱۳۶۰؛ و - روزنامه صبح آزادگان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۲.

این افراد مسلح که برخی از آنـان سوار بر موتور و برخی پیاده بودنـد در گروه های مختلف با سـردادن شـعارهایی معین راه پیمایی کرده و در حین تظاهرات علاوه بر شـلیک تیرهـای هوایی، به عـابران، ساختمان های دولتی، بانک ها، مغازه ها، پاساژها و اتومبیل هایی که افرادی با ظاهر مـذهبی در آن نشسـته بودنـد، تیراندازی کردند.(۱)-(۲) دقـایقی پس از آغـاز راه پیمایی این افراد، مردم و نیروهای سپاه و کمیته سررسـیده و با تظاهرکننـدگان درگیر شدنـد. پاسـداران سپاه و کمیته با محاصـره محل تجمع افراد سازمان و ساختمـان هـای بلنـد اطراف منطقـه بـه مهـار تجمع پرداختنـد. بـه تدریـج در بیشـتر منـاطق تـا سـاعت ۱۲:۳۰ بـا دسـتگیری اغلب تظاهرکننـدگان، اوضـاع تحت کنترل درآمـد. گزارش خبرگزاری پـارس دربـاره برخی جزئیـات این واقعه در ساعات مختلف امروز حاکی است: «در زیر پل حافظ در خیابان انقلاب، اتوبوس درحال سوختن است و تیراندازی شدیدی در ساعت ۱۰:۴۰ جریان داشته است. به سـمت هتل تهران پالاس و آن سوی پل در نزدیک خیابان ویلا تیرانـدازی بسیار شدیـد است. روی پل حافظ یک اتوبوس دوطبقه و یـک اتوبوس یـک طبقه متوقف هسـتند. برادران پاسـدار در محل حاضـرند. درگیری از خیابان ولی عصـر تا حافظ جریان دارد، به چنـد اتومبیـل شخصـی تیرانـدازی شـده و آنهـا همراه با یک اتوبوس دیگر در اطراف پل حافظ به صورت کـج و معوج در خیابان رها شـده اند. ... در همین حین برادران پاسدار با کمک مردم وارد صـحنه شدند. تیراندازی که از قبل آغاز شده بود، شدت گرفت و ۲ نفر به هلاکت رسیدند و یک زن مسلح به ژ۳ و کلت کمری دستگیر شد.

درساعت ۱۱:۰۵ دو نفر دیگر در تقـاطع طالقـانی - ولی عصـر زخمی شدنـد که به علت درگیری تـا سـاعت ۱۱:۰۸ (ساعت مخابره خبر) هنوز به بیمارستان انتقال نیافته اند. یک نفر دیگر در ساعت ۱۱:۰۸ دستگیر شد.

برادران کمیته از دسترسی مردم خشـمگین به منـافقین دسـتگیرشده جلوگیری می کننـد. مردم در دو طرف خیابـان متوقف انـد و با مأمورین انتظامی صـحبت می کننـد و عـده ای از مردم همراه برادران پاسـدار وارد عملیات شـده اند. ۱۲:۱۵، پنـج تن از منافقین در یکی از کوچه های منشعب به خیابان طالقانی مشغول تیراندازی به سوی برادران پاسدار هستند. در این ساعت در همین محل دو تن که به شدت زخمی شده بودند به بیمارستان برده شدند.

ص:۱۰۵۹

۱- اسـنادی که بعدها از تظاهرات روز ۵ مهر در تهران انتشـار یافت، حاکی از اهمیت این اقـدام ازمنظر کادر رهبری سازمان و حتی شخص مسـعود رجوی است. رهبران سازمان به موفقیت این حرکت امید چندانی نداشته و آن را بی نتیجه می دانستند، اما به سطوح پایین تر این گونه القا شـده بود که به محض انجام این مأموریت با یک قیام توده ای مانند ۲۲ بهمن روبه رو خواهند شد. در بخشی از کتاب سازمان مجاهـدین خلق؛ پیدایی تا فرجام (۱۳۸۴ - ۱۳۴۴) ضـمن پرداختن به بخش هایی از حادثه امروز، قسمتی از تحلیل رده های پایین و چند تن از کادرهای سطح بالای سازمان، مورد بررسی قرار گرفته که در ضمیمه اول این گزارش آمده است.

۲- مؤسـسه مطالعـات و پژوهش هـای سیاسـی، سازمـان مجاهـدین خلق؛ پیـدایی تـا فرجام (۱۳۸۴ - ۱۳۴۴)، بـه کوشـش جمعی از پژوهشگران، تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی، چاپ دوم ۱۳۸۵، صص ۶۶۲ - ۶۵۴.

۱۲:۳۰، در تقاطع خیابان حافظ – رشت صـدای تیرانـدازی شدیـد به گوش می رسـد. خبرنگار ما گزارش داد که در ساعت ۱۰:۳۰، عـده ای از منافقین چنـد تن از برادران پاسـدار در خیابان طالقانی را به رگبار می بندنـد و دو تن از برادران را پس از خلع سـلاح به شهادت می رساننـد. یکی از آن دو شـهید نامش حسـین حیـدری است. منافقین پس از تیرانـدازی به سوی پاسـداران ازطریق کوچه های اطراف شـرکت نفت فرار می کننـد. ۱۲:۳۵، سه تن از منـافقینی که به برادران پاسـدار حمله کرده و آنـان را خلع سـلاح نموده بودند، دستگیر شدند. آمبولانس در محوطه دیده نمی شود. تیراندازی ادامه دارد. یک اتوبوس یک طبقه درحالی که به در و دیوار آن خون پاشیده [شده است]، دیده می شود.

ساعت ۱۰:۵۵ از مقابـل سـینما رادیو سـیتی در چهـارراه طالقـانی – ولی عصـر، مهـاجمین یک اتوبوس را در این منطقه آتش زده و منفجر کرده اند و چند درخت کنار خیابان درحال سوختن است.

ساعت ۱۰:۳۵ در خیابـان ویلا، امروز حـدود ۵۰ نفر دختر و پسـر که تعـدادی از آنـان مسلح به کلت بودنـد در خیابـان ویلا تقاطع انقلاب و نجات الهی اقدام به تظاهرات کردند. یک اتوبوس ارتشـی و یک اتوبوس دوطبقه واحد و یک ماشـین شخصی توسط این گروه به آتش کشیده شـده است. این عده بعد از مواجه شدن با نیروهای سپاه به طرف شـمال [خیابان] ویلا حرکت کردند. ابتدا ۵ سرنشـین مسلح یک ژیان زردرنگ در خیابان ولی عصـر بالاتر از چهارراه طالقانی دربرابر سینما رادیو سیتی به کمک عده دیگری دختر و پسر که از قبل در منطقه مستقر بودند یک اتوبوس [شرکت واحد] خط ۱ تجریش را متوقف کرده و درحالی که سرنشـینان اتوبوس کاملاً تخلیه نشده بودند، اتوبوس را در ساعت ۱۰:۱۵ به آتش کشیدند.

در خیابان ولی عصـر مقابل پارک دانشـجو نیز یک اتوبوس و چند موتورسیکلت آتش زده شد که منجر به آتش گرفتن برگ های چند درخت حاشیه خیابان شد.»(۱)-(۲)

در ادامه گزارش خبرگزاری پارس از وقایع امروز آمـده است: «[در ساعت] ۱۲:۵۳، چند تن از مهاجمین به خانه ای در جنب سـینما رادیو سـیتی پناهنـده شدند که براثر تیراندازی پاسداران ۳ تن از آنـان به هلاکت رسـیدند و یک دختر و پسـر از منافقین که در این خانه سـنگر گرفته انـد هنوز مقاومت می کننـد و به طرف پاسداران تیراندازی می نمایند. ۱۳:۰۳، در مقابل کوچه جنب رادیو سـیتی برادران پاسدار از یک فولکس واگن [که] از صـبح پارک شده بود مقدار زیادی اسلحه و مهمات و اطلاعیه به دست آوردند. دراثر درگیری دربرابر سینما رادیو سیتی ۷ تن از پاسداران به شهادت رسیدند و

ص: ۱۰۶۰

۱- دستورالعمل های عملیاتی که کادرها و سرشاخه های تشکیلاتی سازمان برای اعضای رده های پایین جهت شرکت در تظاهرات صادر کرده انـد به گونه ای است که براساس آن، این افراد باید با نهایت بی رحمی با همه افرادی که به نظرشان موافق نظام هسـتند حتی در حـد اینکـه عکس امام را در مغـازه شـان نصـب کرده باشـند – برخـورد کرده و آنهـا را بـه گلـوله ببندنـد. نمـونه ای از دستورالعمل های سازمان در تظاهرات امروز در ضمیمه دوم گزارش آمده است.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۱، ۶/۷/۱۳۶۰، صص ۸ – ۳، تهران – خبرگزاری پارس، ۵/۷/۱۳۶۰.

۸ نفر از منافقین نیز کشته شدند. ۱۳:۱۵ درگیری در کوچه جنب سینما رادیو سیتی هنوز ادامه دارد. در نزدیکی میدان ولی عصر ۴ تن از منافقین دستگیر شدند.»(۱)

بدین ترتیب وضعیت پس از دو ساعت، کنترل شد و فقط در یک نقطه (بالاتر از تقاطع ولی عصر - طالقانی) درگیری ها تا حدود ساعت ۱۳:۳۰ ادامه یافت. در وقایع امروز، ۳۰ نفر از مردم و پاسداران شهید شدند و ۱۶ نفر از افراد سازمان کشته و بیش از ۱۵۰ نفر از آنان دستگیر شدند.(۲)-(۳)

خبرگزاری امریکایی رویتر اولین رسانه خارجی بود که وقایع امروز تهران را منعکس کرد. این خبرگزاری در گزارش خود آورده است: «نیروهای امنیتی ایران و تظاهرکنندگان چپ گرا امروز در مرکز تهران دست به زدوخورد مسلحانه شدیدی زدند که از زمان انقلاب تاکنون بی سابقه بوده است. با اظهار ساکنان تهران که ازطریق لندن با آن تماس گرفته شد، در این درگیری ها حداقل ۱۰ نفر کشته و ۵۰ تن زخمی شدند. رادیو تهران تعداد زخمی ها را ۴۰ تن گزارش کرده است.

هواداران مجاهدین خلق امروز به خیابان ها ریختند و با به آتش کشیدن اتوبوس ها علیه دولت شعار دادند. درپی زدوخوردهای مسلحانه، حدود ۱۰۰۰ پاسدار انقلابی ملبس به پیراهن های سیاه در مرکز ساختمان های دولتی را به محاصره خویش درآوردند. جوانان در پناه اتوبوس های آتش گرفته به طرف نیروهای امنیتی شلیك می کردند و رگبار گلوله ها بدنه اتومبیل ها، مغازه ها و آپارتمان ها را سوراخ سوراخ کرده بود. مغازه داران با آغاز درگیری در ۵ خیابان عمده تهران، در مغازه ها را بستند. در خیابان ولی عصر، که ادارات دولتی و فروشگاه های زیادی در آنجا وجود دارد، تیراندازی شدیدتر از سایر خیابان ها بود. درپی فروکش [کردن] تیراندازی ها، پاسداران انقلاب اقدام به دستگیری جمعی کردند. آنان همه را در خیابان ها بازرسی می کردند.»(۴)

۱

براثر اقدامات تروریستی افراد گروه های مسلح ضدانقلاب در خرم آباد، کسما، همدان و صومعه سرا، ۲ نفر شهید و عده ای مجروح شدند. در بندرعباس نیز یکی از افراد چریک های فدایی خلق در حین فرار کشته شد.

حجت الاسلام عبدالحسین مبشر سرپرست بنیاد شهید لرستان، صبح امروز درحالی که با

۱- همان؛ و - روزنامه اطلاعات، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۱۵.

۲- از تعداد شهیدان سپاه، کمیته و مردم و کشته ها و دستگیرشدگان سازمان آمار کاملی اعلام نشد، اما آقای هاشمی رفسنجانی در کتاب عبور از بحران این آمار را آورده است که باتوجه به اشراف وی به اخبار و آمارها، می توان به آن استناد کرد. در آمارهای اولیه به شهادت ۱۲ نفر از نیروهای کمیته، سپاه و مردم و کشته شدن ۱۶ نفر از سازمان مجاهدین خلق اشاره شده است. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۱، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۸ تهران - خبرگزاری پارس، ۵/۷/۱۳۶۰)

۳- اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: دفتر نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص ۲۵۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۱، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۱۷، لندن - خبرگزاری رویتر، ۵/۷/۱۳۶۰.

اتومبیل عازم محل کارش بود، در یکی از خیابان های خرم آباد به دست دو موتورسوار مسلح به

مسلسل یوزی ترور شد و به شهادت رسید. ضاربان نیز گریختند.(۱)

در کسما در استان گیلان، یکی از افراد بسیج هدف سوءقصد افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق قرار گرفت و مجروح شد.(۲)

از سوی دیگر، پاسداران دادستانی انقلاب اسلامی شهر همدان، ۲ تن از افراد شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق در این شهر را دستگیر کردند. پس از انتقال این دو نفر به داخل اتومبیل، یکی از آنان با منفجرکردن نارنجکی که همراه داشت، کشته شد. در این حادثه یکی از پاسداران به نام احمد مسگریان شهید و ۲ پاسدار دیگر به شدت مجروح شدند.(۳)

در صومعه سرا هم هنگامی که مردم از مراسم اجتماع در مسجد جعفریه این شهر - که به مناسبت پیروزی عملیات ثامن الائمه(ع) و شکست حصر آبادان به دعوت سپاه پاسداران برپا شده بود - بازمی گشتند، چند نفر از اعضای سازمان مذکور ضمن تیراندازی به سمت آنان یک نارنجک ساچمه ای پرتاب کردند. در این حادثه ۱۵ تن زخمی شدند. یکی از مهاجمان نیز براثر تیراندازی متقابل پاسداران مجروح شد، اما توانست همراه بقیه مهاجمان فرار کند.(۴)

در بندرعباس نیز یکی از افراد چریک های فدایی خلق (شاخه اشرف دهقان) که تحت تعقیب نیروهای سپاه بود، در یکی از خیابان های این شهر شناسایی شد. وی بدون توجه به فرمان ایست مأموران، متواری شد و در حین فرار درحالی که قصد پرتاب نارنجک به سوی پاسداران را داشت مورد اصابت گلوله قرار گرفت و کشته شد.(۵)

۱

پرتاب بمب دست ساز و نارنجک و حمله به پاسگاه ژاندارمری نوکنده ازجمله اقدامات امروز افراد مسلح ضدانقلاب در شهرهای بهشهر، بروجرد و اندیمشک بود. امروز همچنین علاوه بر کشف و خنثی سازی یک بمب در خرم آباد، در تهران و اصفهان نیز مقداری تجهیزات نظامی کشف شد.

امروز به طور هم زمان دو بمب دست ساز به سوی ساختمان اداره کشاورزی و ساختمان حزب جمهوری اسلامی شهرستان بروجرد پرتاب شد که براثر انفجار آنها قسمتی از شیشه های این دو ساختمان شکست و یک زن عابر مجروح شد. عاملان این دو حادثه نیز متواری شدند.(۶)

در اندیمشک هم یک نارنجک به منزل مسئول روابط عمومی سپاه پاسداران این شهر پرتاب شد و براثر انفجار آن شیشه های ساختمان شکست، اما به کسی آسیب نرسید.(۷)

امروز همچنین پاسگاه ژاندارمری نوکنده از توابع بهشهر، هدف حمله چند فرد مسلح قرار گرفت. مهاجمان با تیراندازی متقابل نیروهای پاسگاه متواری شدند.(۸)

در خرم آباد هم یک بمب دست ساز مقابل بخش ورودی ساختمان اداره کل راه این شهرستان کشف و خنثی شد.(۹)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۱، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۳۵؛ و - سند شماره ۱۱۴۸۲۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سپاه خرم آباد به اطلاعات سپاه مرکز، ۵/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- سند شماره ۰۴۹۲۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی ستاد منطقه۳ (چالوس) به ستاد مرکزی (مرکز فرماندهی)، ۵/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۱، ۶/۷/۱۳۶۰، صص ۱۰ و ۱۱، همدان - خبرگزاری پارس، ۵/۷/۱۳۶۰.

۴- روزنامه کیهان، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۱۷۴۰۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (چالوس) به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ستاد مرکزی (فرماندهی)، ۷/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- سند شماره ۰۴۹۲۷۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه بندرعباس به فرماندهی سپاه مرکز، ۵/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۳، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۴.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۲ ، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۴۱، بروجرد - خبرگزاری پارس، ۶/۷/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۳۲۸۴۳۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از معاون سیاسی و اداری استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۶/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۷- سند شماره ۰۵۴۸۳۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران خوزستان به مرکز فرماندهی، ۷/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۳، ۸/۷/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۷/۷/۱۳۶۰.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۳، ۸/۷/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۷/۷/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۱۷۴۰۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۹- سند شماره ۳۲۸۴۳۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

در اصفهان و تهران نیز با کشف دو خانه تیمی مقداری تجهیزات و مهمات نظامی شامل

نارنجک جنگی و فشنگ در انواع مختلف به دست آمد.(۱)

در همین حال، دادسرای انقلاب اسلامی مشهد برای برقراری امنیت در شهر و کنترل اقدامات گروه های مسلح ضدانقلاب به ویژه سازمان مجاهدین خلق، با صدور اطلاعیه ای، تردد هرگونه موتورسیکلت را با بیش از یک سرنشین در سطح این شهر ممنوع اعلام کرد. در این اطلاعیه تأکید شده درصورت مشاهده تخلف، نیروهای سپاه، کمیته و شهربانی موظف به دستگیرکردن و تحویل دادن متخلفان به مراجع قانونی هستند.(۲)

۱

۲۹ دستگاه اتوبوس شرکت واحد اتوبوس رانی تهران در اقدامات مسلحانه یک ماه اخیر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) به آتش کشیده شده است که ۶ مورد از این آتش سوزی ها مربوط به تظاهرات امروز هواداران این سازمان می باشد.

به گزارش خبرگزاری پارس، مدیرعامل شرکت واحد در مصاحبه ای مطبوعاتی با اعلام این خبر افزود: ۱۴ دستگاه از این اتوبوس ها به کلی سوخته است و نمی توان از آنها استفاده کرد و بقیه نیز با تلاش نیروهای فنی شرکت بازسازی شده اند. در این آتش سوزی ها ۳ راننده شرکت واحد مجروح شده اند و حدود ۱۰ میلیون تومان نیز خسارت به بار آمده است.

وی همچنین با اشاره به تشویق ۴ تن از رانندگانی که کوشیده بودند مانع آتش زدن اتوبوس ها شوند، درمورد تدابیر بازدارنده برای جلوگیری از این گونه اقدامات خرابکارانه گفت: «تعدادی از افراد انتظامی با مشارکت نیروهای کمیته در مسیر خطوط مستقر شده اند و در اتوبوس ها نیز دستگاه های اطفاء حریق نصب شده است.»(۳)

۲

ابوالحسن بنی صدر و مسعود رجوی امروز نیز در مصاحبه با رسانه های خارجی ضمن تلاش برای ضعیف جلوه دادن نظام جمهوری اسلامی و تکرار ادعاهای قبلی خود، درخصوص جنگ ایران و عراق هم مطالبی را بیان کردند.

بنی صدر در مصاحبه با هفته نامه روزالیوسف، با پیش بینی بازگشتی پیروزمندانه به تهران کوشید خود را وفادار به آرمان اعراب جلوه دهد، وی دراین باره گفت: «حکومت [آیت الله] خمینی نظیر دولت لبنان است و درحقیقت در ایران یک حکومت واقعی وجود ندارد. ما تنها چاره و جانشین رژیم می باشیم و شما نمی بایست دراین رابطه هیچ گونه شبهه ای داشته باشید. ایران [درصورت روی کارآمدن بنی صدر] یک کشور مستقل و دمکرات اسلامی و نیرویی جهت حمایت از اعراب خواهد بود.»

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۲، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۲۱، تهران - خبرگزاری پارس، ۶/۷/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۱، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۱۱، اصفهان - خبرگزاری پارس، ۵/۷/۱۳۶۰.

۲- روزنامه خراسان، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۱.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۵، ۹/۷/۱۳۶۰، صص ۱۲ و ۱۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۹/۷/۱۳۶۰.

بنی صدر در ادامه، عراق را به دلیل حضور ارتش این کشور در خاک ایران متجاوز خواند و

گفت: «آنها موقعیت سروسامان دادن به اوضاع مملکت را با به وجودآوردن جنگ در داخل و خارج مرز از ما گرفتند و به تصور شکست دادن ما دست به حمله زدند، ولی قادر به شکست دادن ما نبودند.»(۱)

مسعود رجوی نیز هم گام با تظاهرات مسلحانه تعدادی از افراد سازمان مجاهدین خلق در تهران، فعالیت های تبلیغاتی خود را در پاریس ادامه می دهد. وی در مصاحبه با نشریه فرانسوی آفریک آزی با ادعای حاکم بودن قوانین جبری بر تاریخ، سازمان را تنها گزینه مناسب برای حل وفصل مشکلات ایران دانست و گفت: «اگر تجربه و تحلیل شخصی مرا بخواهید، نه بدان جهت که عضو سازمان مجاهدین خلق ایران هستم، غیر از مجاهدین کسی قادر به حل مسائل و مشکلات ایران نمی باشد. البته منظور من آن نیست که فقط ما هستیم که باید وجود داشته باشیم و دیگران را از دور خارج سازیم، اما از یک طرف قوانین عام و جبری تاریخ وجود دارند و از طرف دیگر، جنبش ما بر ویژگی ها و مختصات جامعه خود مسلط است.»(۲)

وی برخلاف نظر بنی صدر که عراق را متجاوز خوانده بود، ایران را مسئول وقوع جنگ معرفی کرد. آفریک آزی با استناد به سخنان رجوی درباره آغاز جنگ نوشت:

«مسعود رجوی به "اسناد غیرقابل انکاری که دراختیارمان قرار دارد" استناد می جوید تا مسئولیت [آیت الله] خمینی را در جنگ با عراق که می توانست از بروز آن جلوگیری نماید، افشا کند ... مع ذالک، مسعود رجوی با تأکید بر این امر که مسئولیت ها تقسیم شده اند، اظهار داشت که مجاهدین این جنگ را پیش بینی می کردند و پنج ماه قبل از آغاز آن، طی پیامی خطاب به عرفات از وی خواستند تا از وقوع آن جلوگیری نماید. به علاوه فردای شروع جنگ، سازمان مجاهدین خلق اعلامیه ای منتشر نمود تا این امر را خاطرنشان سازد که برنده واقعی این جنگ امپریالیسم است.»(۳)

باوجود انتشار اطلاعیه رسمی سازمان مجاهدین خلق درباره ورود به فاز مبارزه مسلحانه در ۲۸ خرداد سال جاری و راه اندازی تظاهرات مسلحانه دو روز بعد از صدور این بیانیه(۴) - که به شهادت و مجروح شدن تعدادی از مردم انجامید - رجوی در بخش دیگری از مصاحبه خود مدعی شد تظاهرات سازمان در روز سی ام خرداد کاملاً مسالمت آمیز بوده است.

وی همچنین از اقدامات سازمان برای اجرای ۱۲۰ عملیات نظامی در روز برگزاری دومین

ص:۱۰۶۴

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۱، ۶/۷/۱۳۶۰، صص ۲۰ - ۱۸، قاهره - یونایتدپرس، ۵/۷/۱۳۶۰.

۲- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۹۴، ۱۹/۷/۱۳۶۰، صص ۲۲ و ۲۳، به نقل از آفریک آزی (پاریس)، ۵/۷/۱۳۶۰.

۳- همان، صص ۲۴ و ۲۵.

۴- حادثه ۳۰ خرداد ۱۳۶۰، اولین اقدام مسلحانه علنی سازمان پس از ورود به فاز نظامی و اعلام رسمی جنگ مسلحانه علیه نظام بود که با تدارک گسترده و وسیعی انجام شد، اما شکست خورد. نظر به اهمیت وقایع روز سی ام خرداد ۱۳۶۰ که هم زمان با بررسی طرح عدم کفایت سیاسی بنی صدر در مجلس شورای اسلامی رخ داد، خلاصه ای از حوادث این روز و اعترافات بعدی

برخی کادرهای سازمان دراین باره، در ضمیمه این گزارش درج شده است.

دوره انتخابات ریاست جمهوری و نیز انتخاب خود برای پست نخست وزیری در شورای ملی

مقاومت خبر داد و گفت: «درحقیقت، تشکیل شورای ملی مقاومت یکی از نتایج اساسی انقلاب ماست. [آیت الله] خمینی از ابتدا کمونیست ها را مورد حمله قرار داد. بعد از آن مجاهدین را به داشتن تمایلات مارکسیستی متهم نمود و بالاخره این امر را اعلام داشت که بنی صدر هم عقیده و پشتیبان مجاهدین است.

بعد از ۲۰ ژوئن [تاریخ عزل بنی صدر] ما بر آن شدیم تا به او نشان دهیم که این اوست که هنوز مجاهدین را نمی شناسد. او که ... درواقع خیال می کند که ایراد یک سخنرانی بیست دقیقه ای کافی است تا مجاهدین را نیز مانند دیگران از دور خارج سازد.

تذکر این مسئله نیز حائز اهمیت است که هرچند ما تا ۲۰ ژوئن (۳۰ خرداد ۱۳۶۰) از مبادرت به عملیات مسلحانه برعلیه [آیت الله] خمینی اجتناب ورزیدیم، اما بعد از ۲۰ ژوئن، هنگامی که خمینی درصدد برآمد تا با عزل بنی صدر دیکتاتوری مطلق خود را احیا نماید، ما تصمیمی دیگر اتخاذ نمودیم و در آن روز با برپایی تظاهراتی کاملاً مسالمت آمیز که به شدت سرکوب گردید و در صفوف ما ۲۳ شهید و هزاران زخمی به جا گذاشت، مخالفت خود را با اقدام [آیت الله] خمینی ابراز داشتیم.

بعد از آن یک مقاومت مردمی رو به گسترش سازماندهی شد و به عنوان نمونه در روز انتخاباتی که رجایی را به قدرت رساند ما فقط به ۱۲۰ اقدام مسلحانه مبادرت ورزیدیم که فقط یک مورد آن توسط رادیوی [آیت الله] خمینی ذکر گردید. به موازات گسترش مقاومت انقلابی، درزمینه سیاسی نیز می بایست یک جبهه مردمی تشکیل می گردید.

در آن زمان بنی صدر نزد من به سر می برد. ما قبل از تصمیم گیری درمورد اعلام تشکیل شورای ملی مقاومت، مفصلاً دراین زمینه با یکدیگر به بحث و گفت وگو پرداختیم. به علاوه همراه با تشکیل این شورا بنی صدر به عنوان رئیس جمهوری قانونی کشور معرفی شد و من نیز در سمت مسئولیت شورا و نخست وزیری آینده قرار گرفتم! به دنبال این امر قراردادی درمورد آزادی و استقلال میان ما منعقد گردید.»(۱)

رجوی درمورد رابطه سازمان با حزب دمکرات کردستان ایران نیز گفت: «ما پیوندی ناگسستنی با حزب دمکرات کردستان داریم. شما می دانید که این نیروها هنگام مبارزه انتخاباتی از کاندیداتوری من حمایت کردند.» آفریک آزی در پایان این مصاحبه افزود: مسعود رجوی این نکته را نیز گوشزد کرد که سازمان او همواره با خودمختاری در کردستان (در چارچوب تمامیت ارضی ایران) نظر موافق و مساعدی داشته و بنی صدر نیز موافقت خود را با این مسئله اعلام کرده است.(۲)

۱- همان، صص ۱۹ و ۲۰.

۲- همان، ص۲۴.

شوروی با تغییر سیاست خود درمورد خودداری از ارسال اسلحه به عراق در طول جنگ این

کشور با ایران، اعلام کرد مایل است تحویل تجهیزات نظامی به عراق را از سر بگیرد.

رادیو صدای امریکا با اعلام این خبر به نقل از مقاله فرد هالیدی کارشناس مسائل غرب آسیا که در هفته نامه امریکایی نیشن منتشر شده، آورده است:

«خبر تغییر سیاست شوروی به هنگام دیدار یک هیئت بازرگانی شوروی از بغداد در ماه آوریل گذشته، یعنی حدود شش ماه پیش، اعلام شد و این خبر هنگام دیدار یک مقام عالی رتبه عراقی از مسکو در ماه ژوئن یعنی حدود چهار ماه پیش نیز تأیید شد. باوجودی که هنوز شوروی اسلحه ای به عراق نفرستاده، ولی تغییر سیاست شوروی نشانه آمادگی مسکو برای همکاری با عراق است. عراق نیز به نوبه خود موضعش را درمورد افغانستان اندکی تغییر داد، درحالی که قبلاً ـ دراین زمینه با شوروی مخالفت می ورزید. تلگراف تبریک صدام حسین رئیس جمهوری عراق، به ببرک کارمل رئیس جمهور افغانستان، به مناسبت سومین سالروز انقلاب افغانستان، به گونه محسوسی لحن صمیمانه داشت. به عقیده نویسنده این مقاله سه دلیل عمده برای تغییر سیاست شوروی درمورد تأمین تسلیحات عراق وجود دارد: نخست اینکه مسکو برقراری روابط خوب و عملی با تهران را ممکن تشخیص نداده است. مسکو از اوضاع داخلی ایران انتقاد نکرده و از سقوط بنی صدر که زیاده از حد، طرف دار غرب به نظر می رسید، استقبال کرده است.

دلیل دوم استمالت شوروی از عراق این است که شوروی می بیند غرب سخت می کوشد به عراق نزدیک بشود. کشورهای عرب متحد غرب، مانند عربستان سعودی و اردن به عراق کمک می کنند، تنها عربستان سعودی تاکنون تقریباً ۱۵ میلیارد دلار یعنی ۱۵ هزار میلیون دلار به عراق پول داده است. این مبلغ تقریباً برابر درآمد سالانه نفت عراق است. نویسنده مقاله در دنباله مطلب خود می نویسد، امریکا با عراق روابط سیاسی ندارد، ولی با عراق به رازونیاز پرداخته و در سیاست خود در قبال خاورمیانه [غرب آسیا] برای عراق اولویت و اهمیت بسیار قائل شده است. این موضوع، شوروی را که در عراق سرمایه گذاری سیاسی سنگینی کرده است، هراسناک ساخته است.

سومین دلیل عمده نزدیک شدن مجدد شوروی به عراق این است که جنگ ایران و عراق به امریکا فرصت داده است موقعیت خود را در منطقه بازیابد. مسکو حاضر نیست بگذارد عراق به آسانی به اردوی غرب بپیوندد. جنگ ایران و عراق نیز خود عامل دیگری در تغییر سیاست شوروی نسبت به عراق است.

برای دیپلمات های غربی و روسی که برای جلب دوستی رژیم عراق با هم رقابت می کنند، پرسشی که فعلاً مطرح است این است که آیا حمایت شوروی از صدام حسین او را نجات خواهد داد یا نه؟»(۱)

ص:۱۶۶

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۱، ۶/۷/۱۳۶۰، صص ۵ - ۳ ضمیمه، صدای امریکا، ۵/۷/۱۳۶۰.

ضمیمه اول گزارش۹۴۴: بخش هایی از گفت وگوهای بی سیمی فرماندهان تیپ های عراقی مستقر در شرق کارون

گفت وگوهای بی سیمی فرماندهان تیپ های عراقی مستقر در شرق کارون از وضعیت بد نیروهای عراقی

به ویژه تیپ۸ مکانیزه که در مسیر هجوم نیروهای ایرانی در محور دارخوین قرار داشتند، حکایت دارد، در بخشی از این مکالمات آمده است:

«سرتیپ ستاد قدوزی الدوری فرمانده لشکر۳ زرهی عراق با فرماندهان تیپ های تحت امر خود تماس گرفته و از آنان خواست تا هرچه سریع تر موقعیت را گزارش کنند. گزارش ها به شرح زیر بود:

سرهنگ دوم ستاد مظفر السعدون فرمانده تیپ۶ زرهی با این جمله پاسخ داد: آتش توپخانه دشمن بسیار سنگین است و شدید و نیروهای من مقاومت کرده و ایستاده اند.

سرهنگ ستاد علی حسین العلگاوی فرمانده تیپ۸ مکانیزه(۱) با حالت دستپاچگی پاسخ داد: در جبهه تیپ شکاف ایجاد شده و نفوذ کرد ه اند. وی کلمه شکاف را چند بار تکرار کرد و ارتباط خود را قطع نمود. فرمانده لشکر از وی خواست تا درمورد موقعیت برایش توضیح دهد، اما او پاسخی نداد، فرمانده لشکر اصرار زیاد داشت تا او جواب دهد، اما فایده ای نداشت.

سرهنگ ستاد محمد وتوت فرمانده تیپ۴۴ پیاده پاسخ داد: آتش توپخانه دشمن بسیار سنگین است و شدید و نیروهایش استوارند و مقاومت می کنند.

فرمانده لشکر بار دیگر با تیپ هشتم ارتباط برقرار کرد (فرمانده لشکر به قرارگاه سیار خود در غرب کارون و نزدیک رود کارون رفته بود) و فرمانده تیپ هشتم به او اطلاع داد که بیش از یک نقطه در جبهه شکاف برداشته و نیروها [ی ایران] به گونه ای نفوذ کرده اند که بخشی از نیروها و یگان هایش در محاصره هستند و اعلام کرد که موقعیت بسیار بد است.»(۲)

علاوه براین، خالد حسن النقیب یکی از افسران عراقی حاضر در منطقه عملیاتی ثامن الائمه(ع) بعدها در کتابی با عنوان حزب بعث و جنگ درمورد کیفیت آتش نیروهای ایرانی نوشته است:

«یگان ما در منطقه ای به فاصله ۴ کیلومتری رود کارون به عنوان نیروی ذخیره منطقه شرق این رود استقرار یافت. در شب ۲۷ سپتامبر ۱۹۸۱ [۵/۷/۱۳۶۰] و قبل از ساعت ۱۲، در معرض آن چنان آتش پرحجمی قرار گرفتیم که نظیر آن را در هیچ منطقه ای ندیده بودم. تمامی سلاح ها اعم از توپ، خمپاره و کاتیوشا به کار گرفته شد و شب ظلمانی را به روز مبدل ساخت. صدای انفجارهای پیاپی زمین را در زیر پای ما به لرزه درمی آورد.»(۳)

ضمیمه دوم گزارش۹۴۴: شرح درهم ریختگی سازمان تیپ۸ مکانیزه عراق در روز اول عملیات ثامن الائمه(ع)

پس از حمله نیروهای ایرانی، فرماندهان تیپ های ۶ زرهی و ۴۴ پیاده که در جبهه جنوب (فیاضیه) و جنوب شرقی عملیات (ذوالفقاری و جاده آبادان – ماهشهر) مستقر بودند، اعلام کردند که قادر به مقاومت و درهم شکستن حمله رزمندگان ایران هستند، اما در جبهه شمالی (محدوده تیپ۸ مکانیزه) نیروهای ایرانی از چند نقطه در خطوط پدافندی عراق رخنه کرده بودند، بنابراین

فرماندهی لشکر۳ زرهی عراق تصمیم گرفت از واحدهای احتیاط منطقه برای تقویت این جبهه استفاده کند. در یکی از اسناد موجود در مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ دراین باره آمده است:

«[فرمانده] لشکر درخواست کرد تا نیروی احتیاط متشکل از گردان تانک الیرموک، گروهان نیروی مخصوص باقیمانده در حفار از گردان نهم تیپ۳۳ نیروی مخصوص برای پشتیبانی از تیپ هشتم وارد میدان شود، از آنجا که گروهان نیروی مخصوص گردان تحت امر تیپ هشتم بود یک گروهان نیز به وسیله پی.ام.پی. از شهر خرمشهر به منطقه رسید تا تحت امر تیپ ششم قرار بگیرد. این نیرو به وسیله خودروهای پی.ام.پی. به

ص:۱۰۶۷

۱- نامبرده با درجه سرلشکری و فرمانده لشکر۴۳ پیاده ارتش عراق، در عملیات والفجر۱۰ در حلبچه اسیر شد.
۲- سند شماره ۰۶۰۷۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.
۳- نبردهای شرق کارون به روایت فرماندهان، پیشین، صص ۲ و ۳.

تیپ ششم پیوست و سریعاً خود را به یکی از گردان های تانک رساند، اما نیروهای [ایرانی] توانسته بودند جای پایی برای خود باز کنند و درنتیجه تمامی افسران و درجه داران گروهان نابود شدند. تیپ هشتم یک

گروهان تقویت شده نیروی مخصوص را وارد عمل کرد که ۸۰ درصد خسارت دید. زمانی که گردان نهم نیروی مخصوص همراه با گروهان سوم به قرارگاه تیپ هشتم رسیدند موقعیت بسیار بد بود.

فرمانده تیپ هشتم سرهنگ ستاد علی العلگاوی در یک وضعیت بسیار دستپاچه ای به سر می برد و نقشه ها و کتاب ها را پاره می کرد و یک حالت کاملاً انفعالی به خود گرفته بود و نمی دانست چه می کند. فرمانده گردان نهم نیروی مخصوص از او خواست تا آرامش خود را حفظ کند و موقعیت کلی را بیان کند، او پاسخ گفت که وضع پدافندی تیپ کاملاً خراب است و به دست نیروهای ایرانی افتاده و این نیروها درحال پیشروی به سمت قرارگاه هستند، وی از فرمانده گردان نهم خواست تا با نیرویی که دراختیار دارد بر روی یکی از خاکریزها آرایش گرفته و گسترده شوند و تهاجم را سد کنند. وی همچنین یک نیروی مجهز به موشک انداز را درخواست نمود، زیرا اطلاعاتی در دست بود که براساس آن یک ستون زرهی از منطقه [نهر] شادگان درحال حرکت به سوی مارد بود.

نیروی مذکور پس از گذشت مدت کوتاهی، روی خاکریز آرایش گرفت و گروهی مجهز به موشک های آر.پی.جی۷ به سمت بستر خشک رودخانه که به منطقه شادگان منتهی می شد حرکت کردند تا به مقابله با ستون زرهی بپردازند، اما روشن شد که اطلاعات واصله پیرامون حرکت یک ستون زرهی درست نبود.

با طلوع آفتاب، فرمانده تیپ هشتم به همراهی سرهنگ دوم ستاد خمیس مخیلف از منطقه گریختند(۱) و سایر افسران ستاد تیپ و برخی یگان های قرارگاه نیز پا به فرار گذاشتند و دراین میان محور تیپ هشتم بدون فرمانده ماند.»(۲)

ضمیمه سوم گزارش۹۴۴: اجرای طرح آتش زدن نفت سیاه روی رودخانه کارون و تبعات آن

قبل از آغاز عملیات ثامن الائمه(ع)، پیش بینی شده بود نفت سیاهی که به سمت رود کارون هدایت شده و به ضخامت ۱ تا ۲ سانتی متر روی آب را پوشانده بود، ساعت ۵ صبح (۴ ساعت پس از آغاز عملیات) آتش زده شود، اما ساعت ۲ صبح یعنی ۳ ساعت زودتر از موعد مقرر، براثر اصابت گلوله توپ نفت های روی کارون مشتعل شده و دود سیاه بسیار غلیظی به ویژه منطقه شمالی عملیات را پوشاند. این امر موجب رکود در انتقال تدارکات و نیرو و بسته شدن جاده محمدیه - دارخوین به مدت یک ساعت شد و درنتیجه پشتیبانی و تخلیه مجروحان و شهیدان دچار وقفه شد. با حرکت دود به سمت جنوب، مرکز فرماندهی و هدایت عملیات تیپ۳ لشکر۷۷ ارتش را دود فرا گرفت، طوری که فرمانده تیپ ناچار به نقل مکان به مقر فرمانده محور سپاه (حسن باقری) و استفاده از بی سیم های آنان شد. این وضعیت درعین حال محدودیت فراوانی در دیدبانی عراق برای هدایت آتش توپخانه روی مواضع نیروهای ایرانی در شرق کارون ایجاد کرد.

حسن باقری فرمانده محور دارخوین، در جلسه جمع بندی عملیات درخصوص این واقعه گفت: «دود به سمت جنوب حرکت کرد و به پاسگاه فرماندهی تیپ۳ رسید. پاسگاه فرماندهی تیپ۳ تعطیل شد و به پاسگاه فرماندهی سپاه آمدند. ما هم یکی دو تا از بی سیم های خود را دراختیار آنها گذاشتیم تا گردان های خود را هدایت نمایند، ولی کنترل جزءبه جزء عملیات در دست برادرانی بود که کاملاً نسبت به طرح توجیه شده بودند و در داخل عمل می کردند و اخلال در فرماندهی تیپ۳ باعث ضربه و اخلال در عملیات

نگردید، ولی چون تمام بی سیم های جزءبه جزء انتقال مهمات - تدارکات توسط سپاه اداره می شد، اگر این دود به فرماندهی سپاه می رسید قطعاً در کنترل عملیات مؤثر بود. تا ۱۰۰ متری پاسگاه ما را دود فراگرفته

۱- نامبرده با درجه سرهنگ تمامی ستاد، در عملیات بیت المقدس به اسارت درآمد. (سند شماره ۶۰۷۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: عملیات شرق کارون (ثامن الائمه(ع))، ۵/۷/۱۳۶۰، ص۹)

۲- سند شماره ۰۶۰۷۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

بود و حتی جنگل را پوشانده و قسمتی از آن را آتش زده بود. درست ۱۰۰ متر مانده که به پاسگاه ما برسد باد شدیدی وزیدن گرفت که تابه حال در منطقه ندیده بودیم. فیبرهایی را که ما برای پاسگاه زده بودیم، باد

بلند کرد و دود به اندازه ۱۰۰ متر از سطح زمین بلند شد و از ۱۰۰ متر مانده به پاسگاه تا ۱۰۰ متر بعد از پاسگاه به صورت طاق مانندی قرار گرفت و باد خوابید و دود به مسیر خود ادامه داد.

این دود در عملیات بسیار مؤثر بود. از خط اول که سقوط نکرده بود، توپ های عراقی دوباره نفت ها را مشتعل کرد. تا خاکریز دوم دود بود و از خاکریز دوم به بعد که نیروهای ما به کنار رودخانه رسیده بودند اصلاً نفت نرسیده بود. عراقی ها در بی سیم می گفتند ظلمات است نمی دانیم چه کار کنیم. از خاکریز اول تا دوم از آن طرف رودخانه دیگر چیزی برادران ما را تهدید نمی کرد.»(۱)

سرهنگ ازگمی فرمانده توپخانه لشکر۷۷ هم دراین باره می گوید: «برادران سپاه یک پیش بینی کرده بودند، یک مقدار مواد سوختی ریختند، [و با] لوله هایی که در کنار رودخانه کارون می گذشت این مواد سوختی را روی آب کارون هدایت کردند، [سپس آن را] به آتش کشیده بودند. این آب جریان داشت و روی آن مواد سوختی بود که آتش گرفته بود. عراقی ها می گفتند ظلمات، ظلمات، از آتش که توسط آب به سوی آنها جریان داشت وحشت کرده بودند.»(۲)

مرتضی قربانی یکی از مسئولان هدایت نیروها در محور ذوالفقاری، درمورد نتیجه این اقدام و عکس العمل نیروهای عراقی در مواجهه با آن گفت: «با شروع عملیات از این محور، یگان عراقی در ساحل کارون که فکر می کرد این عملیات در امتداد جاده اهواز – آبادان و به صورت محدود است، به حاشیه کارون پناه برده که با آتش زدن کارون و تک یگان خودی عمل کننده در ساحل، دشمن ناباورانه با فریاد و ارسال این پیام که کارون آتش گرفته و جهنم برپا شده، پا به فرار گذاشت و در فکر خود که اتکا به حاشیه کارون و دور زدن عقبه عملیات بود، ناکام ماند.»(۳)

خالد حسن النقیب از فرماندهان عراقی نیز در کتاب حزب بعث و جنگ دراین باره می نویسد:

«جالب اینجاست که حریق در منطقه سلمانیه اتفاق افتاده که دود ناشی از آن آسمان را پوشاند، به طوری که امکان هرگونه مانور هوایی عراق در صحنه نبرد را به دلیل عدم دید کافی سلب کرد.»(۴)

ضمیمه اول گزارش۹۵۱: تظاهرات سازمان مجاهدین خلق در پنجم مهرماه ۱۳۶۰ به روایت کتاب سازمان مجاهدین خلق؛ پیدایی تا فرجام

در اسنادی که بعدها انتشار یافت، تحلیل رهبران سازمان از این اقدام و انگیزه آنان از آزمودن الگوی تظاهرات – باوجود آگاهی از بی نتیجه بودن آن – و القای موفقیت حتمی این اقدام به کادرهای پایین و هواداران افشا شد. این موضوع به روایت کتاب سازمان مجاهدین خلق؛ پیدایی تا فرجام و دست نوشته های بعضی افراد شرکت کننده در این تظاهرات چنین است:

تظاهرات مسلحانه ۵ مهر ۱۳۶۰

در اواخر شهریورماه ۱۳۶۰، خط و تاکتیک تظاهرات گسترده در داخل سازمان طرح شد؛ با این ویژگی که تعداد بیشتری از تیم

های مسلح در راه پیمایی شرکت داده شوند و تمام نیروهای اجرایی و عملیاتی و هواداران تشکیلاتی در صحنه حضور یابند و مناطق شروع راه پیمایی طوری در نظر گرفته شود که گروه های مختلف سازمانـدهی شده و درنهایت به هم بپیوندند تا راه پیمایی گسترده شود.

تظاهرات ۵ مهر ابتـدا قرار بود اول مهرماه برگزار شود، ولی به دلیل برگزاری تظاهرات دانش آموزی به مناسبت بازگشایی مدارس به تـأخیر افتـاد، تظـاهرات مـذکور در این مرحله طرح شـد تا "پتانسـیل نهفته خلق" آزاد شود. در یکی از تحلیل های درون گروهی سازمان دراین باره آمده است:

«به آن درجه از توان نظامی رسیده ایم که اگر از رژیم جلوتر نباشیم، پابه پای او هستیم و به شرایط مساوی دست یافته ایم. ...

ما در ۵ مهرماه با قیامی شبیه به قیام توده ای ۲۲ بهمن روبه رو هستیم. باید مردم را تحت حمایت نیروهای

۱- سند شماره ۰۲۱۷۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۲- سند شماره ۱۶۹۴۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۵/۷/۱۳۶۰، صص ۵ - ۱.

۳- سند شماره ۱۳۳۹۱۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۴- نبردهای شرق کارون به روایت فرماندهان، پیشین، ص۱۹۷.

مسلحمان به صحنه بکشانیم. می بایست این تظاهرات با شرکت خود مردم صورت گیرد و ما به عنوان پیشتاز مسلح از مردم حمایت خواهیم کرد. ضرورت انقلاب ایجاب می کند که کشته ها زیاد باشد و درخت آزادی

خون می خواهد. شاید کشته ها به اندازه ۲۲ بهمن ۵۷ باشد و شاید بیشتر؛ ولی تعداد آن مهم نیست.

مردم کاملاً۔ آماده قیام توده ای هستند. عملیات بزرگی مثل ۷ تیر [انفجار در ساختمان حزب جمهوری اسلامی] نشان داد که نظام ضربه پذیر است. پیکر نظام ظرف بلورینی است که شکسته شده و کافی است که یک ضربه دیگر به آن وارد آید تا ظرف ریز ریز شده و هر تکه اش از هم جدا و به گوشه ای پرتاب شود. شرایط اجتماعی و مردم مثل چاه آرتزینی است که فقط احتیاج به یک جرقّه دارد تا پوسته ها شکافته [شود و چاه] فوران کند: آن زمان دیگر هیچ چیز جلودار آن نخواهد بود.»

این درحالی است که بعدها مسعود رجوی در جمع بندی یک ساله خود با بیان اینکه از ابتدا می دانسته است الگوی تظاهرات بی نتیجه خواهد بود، تصریح می کند: «اما بااین همه علی رغم اینکه از سی ام خرداد به بعد برای ما روشن بود که آن الگو و سقوط شاه لااقل در این مقطع دیگر قابل تکرار نیست، ولی باز هم تست کردیم و آزمایش کردیم.»

سرانجام تعداد قابل توجهی هوادار مسلح، از سه نقطه مرکزی تهران(۱) در ساعت ۱۰:۳۰ صبح پنجم مهرماه ۱۳۶۰، با شلیک تیر هوایی و آتش زدن تعدادی لاستیک اتومبیل و نیز اتوبوس های شرکت واحد، راه پیمایی را آغاز کردند. بدین ترتیب که افراد موتورسوار و گاه پیاده در گروه های مختلف با گردآوری هواداران و افراد حاضر در محل شروع به تظاهرات یا راه پیمایی می کردند. این افراد با شلیک رگبار هوایی و گاه با شلیک های مستقیم به افراد عبوری یا ساختمان های عمومی، بانک ها، مغازه ها، پاساژها و اتومبیل هایی که افراد با ظاهر مذهبی در آن نشسته بودند، با سردادن شعارهای تعیین شده، خطّ تظاهرات را پیش می بردند. به واحدهای عملیاتی دستور داده شده بود که «هرکس به هر شکل خواست جلوی تظاهرات را بگیرد، به رگبار ببندید و حتی اینکه از چه موضعی از تظاهرات جلوگیری می کند، فرقی ندارد. ... اگر نیروهای عملیاتی بتوانند از این تظاهرات، ۲ ساعت حفاظت بکنند، کار تمام است و نیروهای مردمی به ما می پیوندند و آتش زیر خاکستر، شعله ور می شود.» در بولتن یکی از انجمن های وابسته به سازمان، به نقل از یکی از شرکت کنندگان در حوادث ۵ مهر آمده است:

«رأس ساعت ۱۰:۵ با تک تیرهای برادران، شروع تظاهرات اعلام شد. با آغاز تظاهرات، یک اتوبوس بنز خط۱ به آتش کشیده شد. در ابتدا، باتوجه به اینکه مسافران از قصد رزمندگان اطلاع نداشتند، از پیاده شدن امتناع ورزیدند و راننده نیز با اتوبوس قصد فرار داشت که با خروش یکی از خواهران که قصد آتش زدن اتوبوس را داشت، مسافرین پیاده شدند و راننده نیز با پرتاب کوکتلی به درون اتوبوس، با سرعت پایین آمد. دراین میان، چادر یکی از مسافران که به دلیل بیماری نتوانسته بود اتوبوس را ترک کند، آتش گرفت. ... تعدادی از برادران به روی پشت بام سینما رادیو سیتی و ساختمان های اطراف آن رفته بودند و سنگر گرفته بودند. دو پاسدار که از دانشگاه [جامعه الصادق]*(۲) بیرون آمده بودند، توسط این برادران مغزشان به روی زمین ریخته شد.(۳)** در ادامه عملیات رزمندگان، تعدادی از خواهران به درون ساختمان های اطراف رفته و از آنجا تیراندازی می نمودند. تیراندازی تا ساعت ۳:۱۵ ادامه داشت. ...»

تا رسیدن نیروهای مردمی و پاسداران گشتی سپاه و کمیته، گروهی از مردم عادی در کنار خیابان ها و کوچه ها جان باختند و عده ای نیز به بیمارستان ها منتقل شدند. با رسیدن نیروهای مردمی، دومین مقابله عمومی

۱- پل حافظ (تقاطع طالقانی)، حدفاصل چهارراه طالقانی و میدان ولی عصر و چهارراه جمهوری

۲- * قرار بود در فضایی که در ضلع شمال غربی تقاطع خیابان ولی عصر و خیابان طالقانی (حدفاصل صبای شمالی و ولی عصر) واقع است، دانشگاه امام صادق ساخته شود و به همین دلیل در آن سال ها این مکان به "جامعه الصادق" معروف بود.

۳- ** یکی از این افراد فرزاد رئیس زاده پاسدار و نفر دوم مهدی رجب بیگی فردی غیرنظامی و نویسنده عضو جهاد دانشگاهی بود.

بعد از ۳۰ خرداد شکل گرفت. علاوه بر آنکه تعداد زیادی از هواداران سازمان توسط مردم یا به کمک آنان دستگیر شدند، نوعی جدید از ضدتبلیغ علیه سازمان نیز در بین مردم ایجاد شد؛ "وحشی"، "جانی" و "دیوانه

مسلح" ازجمله القاب و صفاتی بود که مردم عناصر سازمان را با آن خطاب قرار می دادند.

حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی نیز در خاطرات خود با اشاره به آغاز عملیات ثامن الائمه(ع) برای شکست حصر آبادان در بامداد روز پنجم مهرماه ۱۳۶۰ و پیروزی این عملیات، درمورد تظاهرات هواداران سازمان در این روز می نویسد: «مجاهدین خلق، که در داخل با عراق همکاری دارند، امروز با ایجاد چند صحنه جنون آمیز با برخورد مسلحانه، تلاش کردند که نشاط و شور این پیروزی را بگیرند، ولی موفق نشدند. چند اتوبوس را آتش زدند و چند نفر را شهید و مجروح کردند. خودشان ده ها کشته و اسیر دادند. اکنون رسماً به صورت ستون پنجم دشمن عمل می کنند.»

در این حرکت ناشیانه و خالی از هر نوع منطق که مسعود رجوی آن را "آزمایش" نام نهاد، به اعتراف خود وی، هواداران سازمان در دسته های ۵۰، ۱۰۰ و ۲۰۰ نفره کشته یا دستگیر شدند. رجوی با صراحت ناگزیر شد اعتراف کند که «... به نسبت هدف شماره ۲ (تست کردن عنصر اجتماعی)، جواب آزمایش منفی بود» و باز آن را به گردن اختناق رژیم انداخت. جمعی از جداشدگان از سازمان در کتاب چه باید کرد؟ با اشاره به حضور خود در آن راه پیمایی و مشاهدات عینی خویش نوشته اند: «... گفته های مسئولین [سازمان] را که ۵ مهر ۶۰ را روز سرنگونی رژیم می نامیدند، شنیده ایم، خوب می دانیم هدف چه بود ... اگر هدف تو [= رجوی] تِست بود پس چرا مسئولینت می گفتند فردا (۵ مهر) کار تمام است و با سلاح های سنگین می آییم و اگر این طور نبود چرا دروغ می گفتند.»

در اینجا گزارش یک نوجوان(۱) که مسئولیت یک واحد نظامی را نیز در تظاهرات مسلحانه ۵ مهر به عهده داشته و خود نیز مرتکب قتل شده است، عیناً نقل می کنیم:

«پنجم مهر تمام تدارکات آماده شد: چندین واحد بودند [و] هر واحد - عموماً - از ۴ نفر تشکیل می شد که هرکدام ۴ سلاح ژ۳، با خشاب و حدود ۵۰۰، ۴۰۰ فشنگ داشتند. قبل از تظاهرات گفته بودند: برای اینکه آماده شوید ازنظر بدنی، غذای خوبی بخورید. همه، آن روز، صبحانه مفصّلی خوردند و وارد تظاهرات شدند. موقع شروع، همه نیروها رفتند سوار ماشین شدند و جریان عادی در خیابان بود. تا اینکه ماشین را به طور عرضی پارک کردیم و پیاده شدیم و شروع به تیراندازی و شلیک هوایی کردیم. سازمان گفته بود: شما اصلاً قرار نیست در تظاهرات شرکت کنید؛ فقط بروید شلیک کنید، یک میلیون آدم می آید و شما را روی دست بلند می کند. ما هم انتظار داشتیم که یک میلیون نفر بیایند و ما را روی دست بلند کنند. البته چنین آرزوی خامی انجام نیافت. ما در خیابان طالقانی (تخت جمشید سابق) بودیم. خیابان کلاً تخلیه شده بود ما ماندیم و چند ماشین، که به طور پراکنده در خیابان به چشم می خورد.

نکته دیگر اینکه در آن روز، این طور که دیدیم، نیروهایی که در تظاهرات آن [قسمت] خیابان شرکت داشتند، حدود ۱۰ نفر بیشتر نمی شدند و ما - هیچ کدام - آموزش نظامی [سطح پیشرفته] ندیده بودیم (در اسلحه، ماشه و ضامن یک چیز ساده ای است)، چون آموزش نظامی ندیده بودیم که در یک مقطع چه کار کنیم و چه کار نکنیم، من دقیقاً یادم هست که مثلاً از این طرف داد می زدند که آن طرف چیزی تکان خورد، تمام آن خیابان و آن قسمت را به رگبار می بستیم. احتمالش هم بود که گلوله ها به مردم

اصابت کند. درواقع درگیری بود، تظاهرات به هیچ وجه انجام نگرفت. ...

ص:۱۰۷۱

۱- افشین برادران قاسمی، در اواخر سال ۱۳۵۹ درحالی که ۱۳ سال بیشتر نداشت، هوادار سازمان شد. او فعالیتش را نخست با پخش و فروش نشریات، آغاز کرد. پس از ۳۰ خرداد ۱۳۶۰، ابتدا پیک یکی از گروه های سازمان بود و سپس وارد تیم های نظامی شد. درجریان تظاهرات مسلحانه ۵ مهر ۱۳۶۰، فرماندهی یک واحد نظامی را برعهده داشت که در صحنه عمل دستگیر شد.

کسانی که به خیابان طالقانی رفته اند، می دانند [که] دو سه هتل بوده از زمان شاه که مصادره شد و الآن در آن ساختمان ها، جنگ زدگان هستند. از ساختمان های مزبور شعارهای "مرگ بر منافق"، "منافق اعدام

باید گردد" و نظایر اینها داده می شد. هر شعاری که می دادند، به طرف ساختمان جنگ زدگان شلیک می شد.

حادثه ای نیز در خیابان امیراکرم به وقوع پیوست. یک واحد نظامی در جنوب، عملیات پنجم مهر را در چند نقطه تهران برعهده داشت و فرمانده واحد آدمی بود که سازمان [بعدها] درباره اش تبلیغ کرد. خودش هم مثل اینکه قبل از اعدامش مصاحبه کرده؛ اسم وی شیرزاد بود. یکی از کارهای این گروه این بود که در مقابل جمعیتی که بعد از تظاهرات جمع شده بود و برضد منافقین شعار می دادند، آنها با یک ماشین می روند جلو و می گویند که ما حزب اللهی هستیم. پاسدار کمیته هستیم و رادیو تلویزیون الآن می خواهد بیاید فیلم برداری کند. شما یک دقیقه در همین حالت باشید تا رادیو تلویزیون برای فیلم برداری بیاید، بعد در همین حین که جمعیت هم – خوب – شعار می داد، آنها عقب می روند و یک مقدار فاصله می گیرند و این فرمانده دستور می دهد که آتش کنید، شلیک کنید و تعدادی از مردم شهید شدند.

برخلاف گفته سازمان، نه از جمعیت میلیونی خبری شد و نه اینکه ما موفقیتی پیدا کردیم. در همان حال که عقب نشینی می کردیم، خیابان طالقانی، تقاطع ولی عصر تا پل حافظ، اصلاً کوچه ای ندارد که به کوچه های دیگر راه داشته باشد، به غیراز خیابان بندر انزلی که آنجا هم درگیری بود، راه فرار دیگری نبود. ما هم همان وسط بودیم و کاری نمی توانستیم بکنیم. خواستیم به یکی از خانه ها فرار کنیم: چندین خانه را زنگ زدیم و هیچ کس در را باز نکرد. آخر سر چند مرتبه با شلیک گلوله به در خانه ها، در را باز کردیم که بتوانیم فرار کنیم، اما در فرار موفق نشدیم و دستگیر شدیم.

موقعی که دستگیر شدیم و می خواستند ما را به زندان منتقل کنند، مردم جمع شده بودند جلوی خیابان طالقانی و می گفتند: آقای موسوی تبریزی [دادستان کل انقلاب اسلامی] گفته که کسی که در تظاهرات مسلح باشد، باید اعدام بشود و ما هم همین جا می ایستیم و همه آنها باید اعدام شوند و حتی این طور که من متوجه شدم، کمیته متوسّل به تیر هوایی شد تا ما را از میان جمعیت رد کند.»

محمدرضا یزدی زاده یکی از مسئولان سازماندهی تظاهرات در روز ۵ مهر گفت: «گزارش هایی حاکی از این موضوع داشتیم که عده ای از مردم با مشت خالی جلوی تیم های نظامی ایستادند و شعار می دادند و آنها هم که بی تفاوت بودند ماشین ها و امکاناتی را که در خیابان داشتند، جمع می کردند تا مبادا کسی پشت آنها سنگر بگیرد.»

ولی الله صفوی یکی دیگر از مسئولان نظامی این تظاهرات نیز دراین باره اظهار کرد: «[این تظاهرات] تنها نتیجه ای که برای سازمان داشت، [دستگیری و] کشته شدن عمده نیروهای اجرایی و عملیاتی در آن روز بود. این تظاهرات هم با مقاومت مردم و با شکست برای سازمان تمام می شود که طی آن نیز عده ای از مردم بی گناه به شهادت می رسند.»(۱)

ضمیمه دوم گزارش۹۵۱: نمونه ای از دستورالعمل سازمان مجاهدین خلق به افراد و هواداران شرکت کننده در تظاهرات ۵ مهر ۱۳۶۰

رهبران سازمان مجاهدین خلق (منافقین) برخلاف خط تبلیغاتی خود در خارج از کشور برای ترسیم چهره ای مسالمت جو از

سازمان در افکار عمومی و محافل سیاسی غرب، در داخل کشور، القاء خشونت در بین اعضا و هواداران برای تخریب و آتش زدن و خونریزی با هدف سرنگونی جمهوری اسلامی ایران را سرلوحه کار خود قرار داده اند. در دستور عملیاتی تظاهرات هدف، "شورش" و "تهاجم" اعلام شده است. براین اساس، باید همه اماکن دولتی و انقلابی تخریب شده و آتش زده شود. مغازه هایی که عکس امام در آن نصب شده باید به آتش کشیده شود و صاحبان آن کشته شوند.

قسمتی از این دستور عملیاتی که از یکی از سرشاخه های عملیاتی سازمان در تظاهرات امروز تهران به دست آمد، چنین است:

«۱. هدف انجام تظاهرات شورش است. بنابراین باید کاملاً با روحیه ای تهاجمی با مزدوران رژیم برخورد کرد و از

۱- سازمان مجاهدین خلق پیدایی تا فرجام (۱۳۸۴ - ۱۳۴۴)، پیشین، صص ۶۵۴ - ۶۶۲.

تخریب و آتش زدن ماشین کمیته، فروشگاه های دولتی، بانک ها، ادارات دولتی، وزارتخانه ها، مغازه های فالانژی به هیچ وجه نباید کوتاهی بشود. کینه مقدس انقلابی را نسبت به رژیم خونخوار باید در این اعمال نشان بدهیم.

۲. تمام افراد موظف اند سر ساعت مقرر در محل مشخص شده تظاهرات را با شعارهای کوبنده آغاز کنند. بنابراین، نباید منتظر دیگران بود. هر کسی باید خود شروع کننده جریان باشد.

۳. به تمام افرادی که می توانید، ساعت و محل تظاهرات را اطلاع دهید.

۴. هرگونه سلاح که در دستور دارید بیاورید. تیم ها و برادران و خواهران مسلح نیز در صحنه حضور دارند و حرکت را با رگبارهای هوایی آغاز می کنند. بنابراین، با شروع تیراندازی نباید صحنه را ترک کرد. علامت مشخصه نیروی خودی شعار انقلابی است.

۵. توجه شود که تظاهرات شورشی و تهاجمی است. درصورت آمدن مزدوران خمینی باید آنها را هدف رگبار مسلسل قرار داده و به هلاکت برسانیم. اگر براثر تیراندازی تجمع شما و مردم پراکنده شد، نباید صحنه را ترک کنیم، بلکه باید به جنگ و گریز با مزدوران خمینی ادامه داده و آنها را فراری دهیم و تخریب را باید ادامه داد. توجه کنیم که در صحنه عمل هر فرد خود یک فرمانده است و می تواند بسیاری افراد را بسیج کند، به تخریب پرداخته و آتش بزند و مزدوران خمینی را به سزای اعمال جنایتکارانه شان برساند.

۶. وسایل آتش زا، و وسایل تخریب و... از هر نوع بیاورید. البته اصل آمدن خود افراد است.

۷. عکس بنی صدر، مسعود، موسی، تختی، مصدق و پدر طالقانی را همراه خود بیاورید و موقع شروع آنها را به دست بگیرید.

۸. به شما اگر مسئولیت مشخصی داده شده است سعی نمایید به بهترین وجهی مسئولیت خود را انجام دهید.

۹. اگر کسی شهید شد او را روی دست گرفته و به دادن شعار علیه رژیم بپردازید که نباید بگذاریم خون شهدا پایمال شود.

۱۰. افراد مسلح ضمناً آخرین نفراتی باشند که صحنه را ترک می کنند.

۱۱. پاره کردن و آتش زدن عکس های خمینی (حتی می توانید قبلاً عکس های خمینی را بخرید و در صحنه آتش بزنید).

۱۲. شعارها نقش تعیین کننده دارد. در شعارها حتماً اسم مسعود برده شود (شعارها باید کوبنده و انگیزاننده باشد.)

۱۳. حتماً لاستیک و کوکتل های دودزا با خود بیاورید.

۱۴. برادران و خواهران مسلح قبل از ساعت شروع، تیراندازی نکنند مگر اینکه نیروهای دشمن از قبل بسیج شده باشند که باید آنها را هدف گلوله های آتشین قرار داد.

۱۵. ماشین های دشمن را به راحتی می توانید با چپ کردن آتش بزنید.

۱۶. وسایل احتراقی ازقبیل بنزین، نفت و... را به هر طریقی که می توانید به صحنه بیاورید. شیشه شیر، کوکا، سرنخ کمپوت، شیشه دارو و پاکت، ریکا، مواد آتش زای دیگر هم می توان آورد. منیزیم، نفت، ترقه و... ارتجاع از هر صدایی می هراسد.

۱۷. برای شناخته نشدن دستمال همراه خود بیاورید.

۱۸. هر مکان، هر فرد، هر جایی که آثاری از خمینی دارد، تخریب و به آتش کشیده شود. مثلاً اگر آخوندی در می رود حتماً او را بکشید، مغازه هایی که عکس خمینی دارند (حمله شود) حتماً به مراکز نظامی دشمن حمله کنید و آنها را کشته و محل را آتش بزنید (کمیته، پاسدارخانه و...).

۱۹. همیشه به نقش سیاسی ایدئولوژیک این حرکات توجه داشته باشیم. فکر کنیم که چگونه سرنگونی رژیم خمینی با خون انجام می گیرد یا انعکاس جهانی این تظاهرات را در نظر بگیرید.»(۱)

ضمیمه گزارش۹۵۵: تظاهرات مسلحانه روز سی ام خرداد ۱۳۶۰ به روایت کتاب سازمان مجاهدین خلق؛ پیدایی تا فرجام

در قسمتی از کتاب سازمان مجاهدین خلق؛ پیدایی تا فرجام (۱۳۸۴ - ۱۳۴۴) به حادثه سی ام خرداد ۱۳۶۰ و وقایع مربوط به آن و همچنین گوشه ای از اعترافات برخی افراد سازمان پرداخته شده است. باتوجه به اهمیت این رخداد قسمت هایی از مطالب مندرج در این کتاب، در ادامه درج شده است:

«روز شنبه ۳۰ خرداد ۱۳۶۰، روز طرح عدم کفایت سیاسی بنی صدر در مجلس بود. بنی صدر کاملاً مخفی

ص:۱۰۷۳

۱- سند شماره ۳۰۸۱۶۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد مرکزی سپاه پاسداران (فرماندهی) به مناطق نه گانه و سپاه پاسداران تهران (فرماندهی)، ۲/۷/۱۳۶۰، صص ۳ - ۱.

شـده بود و هیـچ کس از محـل اختفـای او خبر نـداشت. تـا آنجا که دادسـتان انقلاب اسـلامی مرکز نیز بعـداً اعلام کرد که از محل سکونت بنی صدر هیچ گونه اطلاعی در دست نیست. بعداً معلوم شد که او ابتدا در منزل دکتر

ناصـر تکمیل همایون، عضو حزب ملت ایران و از دوستان قدیمی بنی صدر در ایران و فرانسه، مخفی شد و پس از چند نقل وانتقال و تغییر مکان، سـرانجام ازطریق حسـین نواب صـفوی، صاحب امتیاز روزنامه انقلاب اسلامی - که رابط سازمان با دستگاه بنی صدر بود - به مخفیگاهی رفت که سازمان تدارک دیده بود.

عصـر روز سـی ام خرداد، در تهران و چند شـهر بزرگ دیگر، هواداران و وابستگان سازمان حرکتی انجام دادند یا شروع کردند که سرانجامی جز تباهی برای آنها نداشت. سازمان بعداً مدعی شد که ۵۰۰ هزار نفر در تظاهرات ۳۰ خرداد شرکت کردند؛ لیکن تعداد افراد سازمانـدهی شـده سازمـان و گروه هـایی که به آنهـا پیوسـتند و در حمـایت از بنی صـدر و سازمان به تظاهرات خشونت بار و مسلحانه دست زدند بیش از چند هزار نفر نبود. خبرگزاری رویتر گزارش داد که حدود ۳ هزار نفر از افرادی که به سازمان چریکی مجاهدین خلق تعلق دارند خیابان ها را بسـتند و تعدادی اتومبیل و موتورسیکلت را آتش زدند و علیه حکومت اسلامی به شعاردادن پرداختند. آقای هاشمی رفسنجانی در خاطرات روزانه خود، ذیل ۳۰ خرداد، نوشته است:

"... گروهـک هـای مجاهـدین خلق و پیکـار و رنجبران و اقلیت فـدایی و... تـدارک وسیعی برای ایجاد آشوب و جلوگیری از کار مجلس دیده بودند و به نحوی اعلان مبارزه مسلحانه کرده اند. از ساعت ۴ بعدازظهر به خیابان ها ریختند و تخریب و قتل و غارت و آشوب را در تهران و بسیاری از شهرسـتان ها آغاز کردند. کم کم نیروهای سپاه، کمیته ها و حزب اللهی ها به مقابله برخاستند. من در مجلس بودم. صدای تیراندازی از چندین نقطه شـهر به گوش می رسـید. خبر از جراحت و شهادت عده ای نیز می رسید. جمعی از نماینـدگان در دفتر من جمع شـده بودنـد. نزدیـک غروب، آقـای [رضا] زواره ای مسـئول سـتاد امنیت آمـد و نوار ضـبط شـده از ارتباطـات تلفنی مرکز فرمانـدهی مجاهـدین خلق بـا رابطه هـای آشوب خیابـانی را آورد؛ که برنـامه وسـیع تخریب و آشوب آنها را مشـخص می کرد. اوایل شب، آشوبگران شـکست خوردنـد و متفرق شدنـد؛ بدون اینکه کار مهمی از پیش ببرند؛ بجز تخریب چند ماشـین و مرگ و جرح چند نفر از طرفین ... خبر رسید خانم بنی صدر را هم بازداشت کرده اند. نظر دادیم ایشان را آزاد کنند و در خانه تحت نظر داشته باشند."

شروع تظـاهرات، ساعت ۴ بعـدازظهر تعیین شده بود(۱) و مکـان هـای تظاهرات در تهران، عبارت بودنـد از: خیابان انقلاب، میـدان فردوسـی، خیابـان طالقـانی، منیریـه، خیابـان ولی عصـر، میـدان ولی عصـر، بلـوار کشـاورز، میـدان فلسـطین، خیابـان نظـام آبـاد، پل سیدخندان.

مسـئولیت و هدایت تظاهرات، به عهده بخش اجتماعی و زیر نظر محمد ضابطی بود. هواداران تشکیلاتی در تیم های سه تا پنج نفره سازماندهی و به یکی از سـلاح های سـرد مسلح شده بودند. رده های بالاتر دارای سلاح گرم بودند. چاقو، چماق، تیغ موکت بری، قمه، پنجه بکس و فلفل (برای پاشـیدن به چشـمان مخالفان) از وسایلی بود که اغلب هواداران به دسـتور تشکیلات با خود حمل می کردند.

این تظاهرات، نه به صورت خودجوش بلکه براساس تصـمیم رهبری سازمان، به یک حرکت کور مسلحانه تبدیل گردید. مقصود از این [تظاهرات]، چنان که سازمان بارها بدان اعتراف کرده بود، عملیات سرنگونی نظام به صورت شبه کودتا و با حضور سازماندهی

شده هواداران و با پیشتازی عنصر مسلح بود. بنی صدر، به دلیل ضعف تحلیل و بینش سیاسی و نیز مغلوبیت روانی دربرابر سازمان به امید کسب موقعیت سیاسی جدید پس از تغییر حاکمیت، این حرکت را همراهی کرد.

مردم حزب اللهی و حتی کسانی که نظر میانه ای داشتند، دربرابر این تظاهرات - که نقطه عطف تغییر فاز سیاسی به فاز نظامی تلقی می شد - موضع گیری کردند. از جنوب شهر تهران و مناطق دیگر (میدان خراسان،

ص:۱۰۷۴

۱- انتخاب این ساعت برای شروع تظاهرات به این دلیل بود که تابش آفتاب کمتر باشد و افراد بتوانند پس از تعطیلی ادارات در تظاهرات شرکت کنند و بدین ترتیب جمعیت بیشتری را برای راه پیمایی گرد آورند.

میدان امام حسین(ع)، خیابان مولوی، شهرری، راه آهن و جوادیه و ...)، گروه های مردم به راه افتادند و با موتور، دوچرخه، اتوبوس، مینی بوس و هر وسیله شخصی و امکان دیگری که در دسترس بود، خود را به مرکز شهر

رساندند. در ابتدای رویارویی، مردم عموماً از کمربند یا سنگ استفاده می کردند، ولی زمانی که هواداران سازمان با سلاح های مختلف سرد و در چند جا سلاح گرم، حمله کردند، نیروهای سپاه و کمیته وارد عمل شدند. مردم در خلال این درگیری ها متحمل جرح و ضرب و قتل تعدادی از خود شدند. اولین خبر منتشره درمورد تعداد تلفات ۳۰ خرداد تهران، حاکی از آن بود که بیش از ۱۶ تن از مردم کشته و ده ها نفر مجروح شده اند. ۸ تن از مجروحین نیز فردای آن روز به علت شدت جراحات وارده، در بیمارستان فوت کردند. صدای امریکا در خبر خود، وقایع ۳۰ خرداد تهران را از زمان روی کارآمدن جمهوری اسلامی بی سابقه توصیف کرد و اعلام نمود که در خلال درگیری های آن روز دست کم ۳۰ تن کشته شدند و ۲۰۰ تن مجروح گردیدند.

خیابان های محل درگیری در تهران وضعیت غریبی پیدا کرده بود، چهره های ملتهب، مغازه های تعطیل شده، اتوبوس های به آتش کشیده شده و دود لاستیک های سوخته چهره این مناطق را دگرگون کرده بود. هواداران سازمان (اغلب همان میلیشیای معروف) به همراه جمعی از هواداران دیگر گروه ها، در کوچه و خیابان، افرادی را که ازجهت هیئت ظاهری به حزب اللهی ها شبیه بودند، کتک زده و از آنها می خواستند که به نفع بنی صدر و سازمان شعار دهند، چوب و سنگ بر سر و روی افراد مقاومت می ریختند و با کارد و چاقو و تیغ موکت بری صورت و بدن آن را زخمی می کردند.

حضور گروه های مختلف مردم و پاسداران در خیابان های اصلی و مرکزی شهر کم کم وضع را دگرگون کرد و دستگیری مهاجمان آغاز شد. از حدود ساعت ۷ بعدازظهر، هواداران باقیمانده که مبهوت از این شکست بودند، با انفعال و سردرگمی، متفرق شدند و فضای شهر تحت کنترل نیروهای انتظامی آرام گرفت.

هم زمان در چند شهر مانند اصفهان، همدان، ارومیه، شیراز، اهواز، اراک، زاهدان، مسجدسلیمان، بندرعباس و مشهد نیز درگیری های پراکنده مشابهی در سطوح کوچک تری رخ داد که طی آنها نیز ده ها تن مجروح و چند تن کشته شدند.

حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس نیز با اشاره به وقایع ۳۰ خرداد چنین گفت: "... خبر آشوب عصر [۳۰ خرداد] را که با پرچم داری منافقین و پیکار و اقلیت فدایی و به اسم رئیس جمهور درحال عزل انجام شد، اطلاع دادند. آنچه که واقع شد در آستانه طرح عدم کفایت سیاسی رئیس جمهور، خود بهترین گواه عینی عدم کفایت رئیس جمهور است."

آیت الله خامنه ای نیز طی سخنان مشروحی ضمن تأکید بر اینکه رأی به عدم کفایت بنی صدر ناشی از یک اختلاف حزبی و سیاسی نیست و درواقع یک مسئولیت الهی در پاسخ به خواست مردم است، به تفصیل، دلایل و اسناد عدم کفایت سیاسی بنی صدر را تبیین و ارائه نمود.

امام خمینی در اول تیرماه ۱۳۶۰، در دیدار با اقشار مختلف مردم ضمن اشاره به وقایع ۳۰ خرداد و تجلیل از حضور ملت در صحنه دفاع از انقلاب، هواداران سازمان را به تفکر و توبه و جدایی از آشوبگران دعوت نمود:

"... به این جوان های گول خورده ای که از چند نفر گرگ گول خورده اند، نصیحت می کنم ... توجه داشته باشید این امری که دو روز پیش [۳۰ خرداد] اتفاق افتاد این را مطالعه کنید. ببینید چه بود؟ ... شما که بازی خوردید و سران جنایتکار منافقین شما را

بازی دادند و خودشان در پناهگاه ها نشستند و شما را به خیابان آوردند و آن غائله اسفناک را به دست شما به بار آوردند. ... اعلام قیام مسلحانه در مقابل کیست؟ اعلام قیام مسلحانه در مقابل ملتی است که قریب بیست سال و اخیراً دو سه سال، خون خودش را داده و دست امریکا و بلوک او را و شوروی و بلوک او را از این کشور کوتاه کرده است. ... کراراً من [به بنی صدر] گفتم که بیا و از این گروهک های فاسد، از این منافقین، تبری کن، حیثیت خودت را از دست نده، برو در ملأعام و اینها را از خود بران. اینها تو را به تباهی می کشند. ... من خیر این گروه ها را می خواهم، اگر این گروهک ها دست بردارند و در مقابل اسلام و کشور اسلامی قیام نکنند و آنهایی که قیام کردند توجه کنند و برگردند به دامن اسلام ... جوان ها و دخترها و پسرهای عزیز ما گول اینها را نخورند. از دامن اینها فرار کنند و به آغوش اسلام برگردند.

... آن آقا [بنی صدر] که من کراراً به او گفتم که حسابت را از این منافقین جدا کن و اعلام کن به اینکه شماها [منافقین] از اسلام نیستید و شماها به من ارتباط ندارید، نپذیرفت و دید آنچه دید و من امیدوارم که توبه کند.

... برای همه کس هرکار بکند، باز جای توبه هست، در توبه باز است، رحمت خدا واسع است."

اکنون دیگر مشخص شده بود که شرایط عینی مورد ادعای مرکزیت، نه تنها برای توده ها که حتی برای بسیاری از هواداران نیز فراهم نبوده است. هوادارانی که تا آن موقع، عمده کارشان فروش نشریه و پخش اعلامیه و حداکثر ایجاد درگیری های کوتاه با پاسداران بود، اکنون می بایست خود را با شرایط سخت ایجادشده منطبق می کردند. اینان، آمادگی انطباق با شرایط جدید را نداشتند. ادامه فعالیت به این نحو و در این فاز، مستلزم نوعی تازه از سازماندهی و تشکیلات بود که به مراتب دشوارتر از گذشته می بود. این درحالی است که بسیج عمومی برای مقابله با سازمان، که اکنون محارب هم شناخته می شد، مهلت لازم را جهت تقویت سازماندهی جدید به سران سازمان نمی داد.

بسیاری از هواداران بُریدند. بسیاری از آنها، از ترس اینکه توسط آشنایان و حتی فامیل نزدیک خود به کمیته و سپاه معرفی و دستگیر بشوند، متواری شدند. امکانات سازمان، پی در پی و به صورت مداوم، توسط مردم شناسایی شده و لو می رفت. افراد سازمان، برای یافتن مخفیگاه مناسب در مضیقه بودند. وحشت از مردمی که به هواداران وعده داده شده بود "پشت سر شما، اسلحه به دست خواهند گرفت"، بسیاری از آنها را منفعل کرده و در گیجی و سردرگمی فرو برده بود. ارتباط ها اغلب شناسایی و نامطمئن شده بودند و تشکیلات تا حدّ زیادی ضربه دیده بود.

هوادارانی که دستگیر شده بودند، هدف از راه پیمایی را شروع براندازی نظام قلمداد کردند و تعداد کثیری از آنان مرکزیت را به خاطر عدم شناخت دقیق جامعه به زیر سؤال بردند. شک و تردید از سطح هواداران دستگیرشده گذشت و بعدها در هواداران و اعضای خارج از کشور نیز رسوخ کرد. اینجا بود که رجوی مجبور شد در جمع بندی یک ساله، انرژی زیادی برای توجیه ۳۰ خرداد صرف کند و شعار دهد که "۳۰ خرداد تردیدبردار نیست." واقعیت، خود را پی در پی و بی رحمانه نشان می داد و رجوی نیز پیوسته به دنبال توجیه خطاها و پیروزی خواندن شکست ها بود.

به رغم بحث مفصل موسی خیابانی در تحلیل ۳۰ خرداد (ضمن سخنرانی خود پیرامون تاریخچه سه ساله سازمان) و تلاش رجوی در توجیه تئوریک مبانی آن، در هیچ یک از منابع سازمان، مدرکی دال بر گفت و گوهای تئوریک مرکزیت برای شروع ۳۰ خرداد وجود ندارد. جملاتی ازقبیل "پایان دادن به مشروعیت موضعی نظام" و "جوابی به بدمستی نظام" مواردی از تلاش های آنان برای ساختن پوشش تئوریک برای ماجرا، بعد از وقوع آن محسوب می شدند.

ازجمله نکاتی که روشن می کند حرکت روز سی ام خرداد به عنوان یک اقدام فرصت طلبانه پراگماتیستی رخ نموده است، تعبیرات مکرر رجوی و موسی خیابانی از این واقعه تحت عنوان تست و آزمایش است. وقتی رجوی خود می گوید: "اگر تظاهرات ۳۰ خرداد، درست در همان روز (نه یک روز زودتر و نه یک روز دیرتر) به هر بهایی برگزار نمی شد، ما یک حلقه مهم را در کل محاسباتمان با رژیم، در پایان مشروعیت موضعی - سیاسی این رژیم و در آغاز مبارزه انقلابی مسلحانه، کم داشتیم." دیگر تردیدی باقی نمی ماند که آن روز به خصوص، "ساعت صفر" سازمان بوده است. آن هم با نیروهایی که معترف بودند:"در فضایی از کینه و تنفر نسبت به رژیم [جمهوری اسلامی] قرار گرفته بودیم که دیگر مجال تفکر نداشتیم." یا "سازمان به ما تحلیل نمی داد: بلکه

چگـونه متنفربودن را در مسـیر عمـل گرایی و عمـل زدگی به مـا تزریق می کرد." متن زیر، که چکیـده و خلاـصه نظریـات یکی از اعضای سازمان پس از دستگیری است، نگاه نزدیکی از درون به حادثه ۳۰ خرداد است:

تظاهرات ۳۰ خرداد ریشـه در مواضـع قبلی سازمـان، در آن تاریـخ دارد. بعـد از انقلاـب (شایـد در فروردیـن ۵۸) بود که یـک بـار جابرزاده انصاری تحلیل می کرد که تا ۳ ماه دیگر آیت الله خمینی حکم تکفیر ما را صادر [می کند] و ما مجبور به مبارزه مسـلحانه مثل دوران شاه خواهیم شد. مدتی گذشت. در تابستان ۱۳۵۸ دوباره او را دیدم و گفت در پاییز ۱۳۵۸ قرار است رژیم با ما برخورد کند و مبارزه ما شکل دیگری پیدا می کند. ماه ها گذشت و خبری از برخورد

ص:۱۰۷۶

نظام نشد، ولی سازمان در پروسه کوتاه مدت، هرچند وقت یک بار، شکل سازماندهی را عوض می کرد و معتقد بود که می بایست با نظام به توازن قوا برسیم تا بتوانیم اراده خود را بر او تحمیل کنیم. همچنین سازمان و خصوصاً رجوی به

اعضای مرکزیت چنین تحلیل می داد که رژیم ملاها قادر بر سیستم سازی نبوده و قدرت حل مشکلات سیاسی – نظامی را نداشته و مردم را از دست می دهد و در روابط بین المللی محلی از اعراب ندارد.

بعد از چند ماه از پیروزی انقلاب، [سران سازمان] اقدام به چینش نیرو در ارگان ها نمودند؛ در رادیو، تلویزیون، ارتش، سپاه، بیت امام و وزارتخانه ها، افرادی که هوادار بودند، [در این ارگان ها وارد شدند و] طبق توصیه سازمان، به صورت مخفی با بخش امنیت و یا اطلاعات ویژه تماس داشتند.

از طرف دیگر، جمع آوری سلاح و تأسیس انبارهای جدید و نقل وانتقال سلاح ها و مهمات (خصوصاً از بعد از تیر ۵۹، در شروع فاز سیاسی – نظامی) آغاز شد. قبلاً مرکزیت مترصد فرصتی بود که به طور مشروع ارتش خلقی تشکیل دهد تا به توازن قوا با نظام دسترسی پیدا کند. قضیه ۱۳ آبان و تسخیر لانه جاسوسی و بعداً مسئله احتمال حمله امریکا، این فرصت را در فضای سیاسی آن موقع کشور برای سازمان مهیا کرد که بخش میلیشیا را تشکیل دهد. از این موقع به بعد، سازمان امید به پیروزی داشت.

مکرراً احتمال برخورد نظامی با جمهوری اسلامی را به ما گوشزد می کردند و ما به نیروهای تحت امر، مرتباً آماده باش می دادیم. شناسایی مراکز کمیته و سپاه و ارگان های انقلابی نظام شروع شده بود و مستمراً اخباری از درون نظام به گوش ما می رسید که حاکی از وجود نفوذی ها در درون نظام است. سازمان، به امید اطلاعات آنها، طرح ریزی می کرد.

در مخاصمات سیاسی، سازمان دنبال وجه مشروع مبارزه قطعی می گشت. [با] پذیرش بنی صدر برای ائتلاف مخفی با سازمان، لیبرالیسم –که وجه قابل توجه حاکمیت بود و تعداد زیادی از مناصب و پست ها را اشغال کرده بود – به خدمت سازمان درآمد.

بعد از [ماجرای] ۱۴ اسفند، که بعضی گروه ها مانند "جنبش مسلمانان مبارز" از سازمان بُریدند، قسم دیگری به سمت سازمان آمدند، مثل اتحادیه کمونیست ها، حزب رنجبران و تا حدی پیکار، حزب دمکرات و جناح هایی از جبهه ملی.

از اوایل سال ۱۳۶۰، برنامه ریزی ها، آشکارا به سمت براندازی کامل می رفت. در کتابی که جمعی از جداشدگان سازمان در سوئد منتشر ساخته اند، درمورد تصمیم رجوی به شروع مرحله جنگ مسلحانه پس از بازگشت از سفر مخفیانه به فرانسه در اواخر سال ۵۹، چنین آمده است: ... مسعود پس از بازگشت از فرانسه، در ابتدای سال ۶۰ با دستپاچگی هرچه تمام تر فاز نظامی را طراحی و پیشنهاد کرد. حتی مسعود با مقاومت های اعضای مرکزیت به سختی مقابله نمود. به عبارت دیگر [زمان آغاز] این فاز نظامی را به آنان تحمیل کرد.

سازمان فضای سیاسی اردیبهشت و خرداد را چنان غلیظ و خشن کرده بود که هیچ یک از هواداران جز به تغییر حاکمیت فکر نمی کرد. پی در پی به آنان تحلیل می رسید که رژیم رفتنی است و از عهده [حل] مشکلات برنمی آید و ... .

پس از طرح و تصویب عدم کفایت سیاسی بنی صدر، سازمان می پنداشت می تواند بر موج سیاسی به وجودآمده سوار شود؛ همه چیز هم ازنظر رهبری سازمان، آماده و مهیا بود؛ نفوذی ها رشد کرده بودند و اطلاعات تشکیلات هم به زعم خودش کامل شده بود، سازماندهی درونی هم آماده بود. سازمان، درضمن، می پنداشت که به دلیل اشتغال نیروهای مسلح نظام در جبهه ها، هیچ

قـدرت قابل محاسـبه ای را رودرروی خود نخواهـد داشت؛ بنابراین این تشـکیلات بریده از مردم، که مردم را با وهم و پندار محض می نگریست، بر آن شد که ضربه اول را وارد سازد.

تصور سـران سازمان این بود که نظام جمهوری اسـلامی قادر نیست خود را جمع وجور کند و ضـربه اول را پاسخ گوید؛ چراکه در تحلیـل سازمـان، افکـار عمومی آماده قیام علیه نظام بود و از بعـد نظامی هم نظام در اوج استیصال بود. عراق مرتب حمله می کرد و شهرهـا و منـاطق متعـددی هم در اشـغال عراق بود. ازنظر تشـکیلاتی و سازمانـدهی نیز نظـام - نه کمّیاً و نه کیفـاً - توان و آمـادگی سازمان دادن به طرف دارانش را نـداشت. از بُعـد اجتماعی هم مردم کاملاً از نظام جدا شده و تحت تأثیر تبلیغات شـش ماهه قبل از ۳۰ خرداد، آماده تغییر حاکمیت شـده بودنـد. از بُعد سیاسـی و دیپلماتیک نیز کشورهای منطقه، آماده بودند به یک جایگزین که با آنها هم گرایی بهتر و

سنخیت بیشتر داشته باشد، تن دهند و امریکا و اروپا هم نظر مساعد دراین خصوص نشان داده بودند. از بُعد اقتصادی نیز نظام در بدترین وضعیت و شرایط به سر می برد و درگیر محاصره اقتصادی، عدم فروش نفت و

هزینه های جنگ بود. مجموعه اینها نظام را در دیدگاه سازمان، بی آینده و درحال فروپاشی نشان می داد.(۱)

درهرصورت، نتیجه این است که سازمان براساس یک حادثه یا چند اتفاق در اردیبهشت و خرداد ۶۰ اقدام به این کار نکرده، بلکه تمامی بدنه و ماشین سازمان تحت یک استراتژی براندازی معین و معلوم، از بعد از انقلاب با تز شورشگری اجتماعی شروع به آلوده و غلیظ نمودن فضای سیاسی ایران کرده است. ۳۰ خرداد معلول استراتژی براندازی مرحله ای سازمان بوده نه یک عکس العمل سازمانی در مقابل اقدامات مخالفین آن. رجوی باز می گوید: "... در روز ۳۰ خرداد ۶۰ نیز، فقط ازنظر نظامی، به دلایلی که حتی درمورد روزهای بعدش گفتیم، قیام و سرنگونی ضربه ای رژیم امکان پذیر نبود بلکه ما حقاً به یک اتمام حجت تاریخی به نقطه پایانی و نقطه آغاز احتیاج داشتیم."

رجوی و خیابانی در چند مورد، از حوادث ۳۰ خرداد از دو واژه "تست" و "آزمایش" نیز استفاده کرده اند. رجوی در همان جمع بندی اشاره می کند: ... تا وقتی که هنوز آزمایش مبارزه مسلحانه با رژیم شروع نشده بود، بسیاری گروه ها و احزاب و سازمان ها مدعی انقلابی گری بودند."

خیابانی درباره ۳۰ خرداد با تأکید برکلمه "آزمایش" می گوید: ... اما آیا اینکه حتی درصورت موفق بودن این آزمایش و اتمام حجت احتمال می رفت که ارتجاع اندکی به خود آمده. ..."

رجوی بار دیگر از تظاهرات مسلحانه به عنوان آزمایش و استفاده از الگوی ۲۲ بهمن ۵۷ یاد می کند: ... اما بااین همه، علی رغم اینکه از ۳۰ خرداد به بعد برای ما روشن بود که آن الگوی سقوط شاه، لااقل در این مقطع دیگر قابل تکرار نیست، ... اما باز هم تست کردیم، آزمایش کردیم. ..."

باتوجه به اسناد و شواهد بعدی می توان چنین نتیجه گیری کرد که ۳۰ خرداد مقدمه عملیات تروریستی انفجار دفتر حزب [جمهوری اسلامی] و نخست وزیری و اقداماتی شبیه آن بوده است. به عبارت دیگر، یک عملیات تکمیلی بوده در کنار خط اصلی که براندازی ضربه ای بود و طی آن می بایست مسئولان ارشد نظام کشته می شدند.

طبق تحلیل خیابانی ادعا شده که ۳۰ خرداد یک زورآزمایی و عکس العملی از فشارها بوده است، ولی مطابق تحلیل رجوی، ۳۰ خرداد یک حادثه طبیعی در روند تکامل جنبش نوین به رهبری سازمان برای براندازی حاکمیت و یک حلقه در زنجیره حوادث سیاسی و فاز نظامی بود. مطابق تحلیلی که از خانه مرکزی محمد ضابطی به دست آمد، سازمان به طور برنامه ریزی شده ۳۰ خرداد را دریچه عبور به سمت تروریسم قرار داد: ... سازمان تحلیل می کرد که رژیم به جناح لیبرال برای بقاء خویش و ادامه جنگ نیازمند بوده و درصورت حذف این جناح، اینکه رژیم با امپریالیسم سازش نموده باشد قطعی است و رژیم ضدخلقی شده است. ... و براین اساس نمایش ۳۰ خرداد دریچه ورود به فاز نظامی و استراتژی سرنگونی براساس خط ضربه ای تشخیص داده شد و برنامه انفجار حزب و سپس قتل عام رهبران نظام انجام گردیده.

هرچند این تحلیل سازمان سعی داشت تصمیم هولناک خود را ضدامپریالیستی بنمایاند، اما در ذات خویش از وثوق و ادله کافی

برخوردار نبود. زیرا همان زمان نیز مواضع ایران و سیاست منطقه ای امریکا در اوج تضاد و تخاصم با یکدیگر بودند و درحقیقت، مقابله با نظام به مفهوم سازش با امپریالیسم و خدمت به منافع و اهداف امریکا بود. سازمان از فردای بعد از انقلاب، بنیادهای ایدئولوژیک خود را براساس عطش کسب قدرت دگرگون ساخت. به نحوی که آتش لوله تفنگ و کمیت هواداران، آن را به سوی قبول مطلق "ایدئولوژی قدرت" با هر وسیله و به هر ترفندی سوق داد و درنهایت برای رسیدن به قدرت، با قربانی کردن صدها انسان بی گناه، شورش خونین مسلحانه را بر جامعه و نظام تحمیل نمود.»(۲)

ص:۱۰۷۸

۱- برگرفته از تحلیل های درونی مرکزیت، که برخی اعضای دستگیرشده سازمان آن را نقل کرده اند. متن اصلی اظهارات آنها در آرشیو دانشکده امام باقر(ع) موجود است.

۲- سازمان مجاهدین خلق؛ پیدایی تا فرجام (۱۳۸۴ - ۱۳۴۴)، پیشین، صص ۵۸۵ - ۵۷۲

روزشمار جنگ دوشنبه ۶ مهر ۱۳۶۰۲۹ ذیقعده ۱۴۰۱ ۲۸ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

در آغـاز روز دوم عملیات ثامن الائمه(ع) بخش اعظم زمین های شـرق رودخانه کارون به تصـرف نیروهای خودی درآمـده و پاک سازی شد و با استفاده از امکانات مهندسی، خاکریزهای ساحل شرقی کارون نیز تقویت گردید.

در این منطقه فقـط محـدوده کوچکی در اطراف پـل حفار دراختیار ارتش عراق قرار داشت و عراق می کوشـید با اسـتفاده از یگان های تازه نفس، این سرپل را توسعه دهد و مانع دستیابی نیروهای ایران به تنها عقبه خود در شرق کارون شود.

ارتش عراق که از یک سو به دلیل نداشـتن عقبه مناسب تا حد زیادی امیدش را برای اجرای یک عملیات اساسـی در شرق رودخانه کارون از دست داده بود و از سوی دیگر احتمال می داد قوای ایران با عبور از کارون به سوی بصـره حرکت کنند، برای حراست از این شهر حداقل ۱۰ تیپ زرهی و مکانیزه به منطقه غرب کارون، که هیچ گونه دفاعی از آن نمی شد، وارد کرد.(۱)

در منطقه شرق کارون نیز صبح امروز حدود ۲ گروهان پیاده و تعدادی تانک عراقی از غرب کارون به شرق رودخانه آمدند و قصد اجرای پاتـک داشـتند که بـا حمله نیروهـای خودی و آتش پرحجم توپخانه و ادوات مواجه و منهـدم شدنـد. از میان نیروهای عراقی فقط تعـداد محدودی توانسـتند خود را به ساحل غربی کارون برسانند و بقیه کشـته یا مجروح شدند یا در گوشه ای پناه گرفته و در منطقه باقی ماندند.(۲)

عراق پس از ناکامی در این حمله، بار دیگر با واردکردن نیروهای جدید به منطقه کوشـید ضـمن توسعه سرپل محدود شرق کارون در منطقه پل حفار، نیروهای ایرانی را از نزدیک شدن به این پل بازدارد. به همین منظور، حدود ۳۰ تا ۴۰ تانک را در قسمت شرقی پل حفار مستقر

۱– سند شماره ۰۴۹۲۸۸ مرکز مطالعـات و تحقیقات جنگ: از منطقه ۷ به تهران (فرماندهی)، ۶/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و – سید یحیی صـفوی و حسـین اردسـتانی، عملیـات ثـامن الائـمه مبـدأ تحول در استراتژی نظـامی ایران، تهران: مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنگ، ۱۳۸۸، ص۳۳۵.

۲– سند شماره ۰۰۵۱۹۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته واحد اطلاعات و عملیات سپاه خوزستان به ۱ – ۴ – شوش، شماره ۳۶۰، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۲.

کرد و به اجرای پاتک پرداخت، اما این اقدام دشمن نیز بی نتیجه ماند.(۱)-(۲)

از سوی دیگر، امروز هواپیماهای عراقی هم در چند نوبت بخش هایی از منطقه عملیاتی را بمباران کردند. این حملات خسارتی درپی نداشت و در ساعت ۸:۳۰، یکی از جنگنده های دشمن هدف قرار گرفت و سرنگون شد.(۳) یک هواپیما و یک بالگرد دیگر نیز در ساعت ۱۶، به وسیله پدافند هوایی مستقر در جبهه فیاضیه هدف قرار گرفته و در آن سوی اروند سقوط کردند.(۴)

در همین حال، فرماندهان حاضر در محورهای عملیاتی پس از بررسی برآوردهای اطلاعاتی از وضعیت منطقه و عملیات، به نیروهای ۳ محور اصلی عملیات (دارخوین - فیاضیه - ذوالفقاری) دستور دادند که به دشمن در جلوی (شرق) پل حفار حمله برده، پس از عقب راندن آنها پل را منهدم کنند.

رزمندگان پس از کسب آمادگی های لازم در ساعت ۱۵، حمله را آغاز کردند و به دنبال یک درگیری شدید که تا ساعت ۱۷ ادامه یافت، توانستند نیروهای باقیمانده دشمن را در شرق کارون درهم بکوبند. درنهایت، یگان های عراقی با به جاگذاشتن بسیاری از تجهیزاتشان، مجبور به عقب نشینی شدند و نیروهای خودی پس از دستیابی به پل حفار، آن را منهدم کردند و در ساحل رودخانه کارون خط پدافندی تشکیل دادند.(۵)

به این ترتیب، با تکمیل و تثبیت خط پدافندی که در روز اول عملیات به دست آمده بود، رزمندگان در حاشیه شرقی کارون به پدافند پرداختند. گفتنی است پدافند در این منطقه به دلیل وجود رودخانه ای غیرقابل عبور بین خط دفاعی خودی و دشمن از ضریب اطمینان بالایی برخوردار بود.(۶)

درپی تشکیل خط پدافندی جدید در ساحل شرقی کارون، عملاً دو محور دارخوین و جاده آبادان - ماهشهر تبدیل به یک محور جدید به نام کارون شد.(۷)

بدین ترتیب، با اجرای عملیات ثامن الائمه(ع)، شرق رودخانه کارون به طور کامل از وجود دشمن پاک سازی و آبادان پس از ۳۴۹ روز از محاصره خارج شد.(۸)

امروز همچنین بالغ بر ۱۵۰۰ عراقی که در عملیات ثامن الائمه(ع) به اسارت درآمدند، درحالی که به عربی شعارهایی علیه صدام می دادند در مراسمی در ماهشهر، به اجرای رژه پرداختند و سرهنگ جوادی فرمانده لشکر۷۷، به زبان عربی برای آنان سخنرانی کرد.(۹)

ص:۱۰۸۲

۱- پیام واحد عراقی مستقر در سرپل شرق کارون به فرماندهی رده بالاتر حاکی از وضعیت آشفته این واحد در بعدازظهر امروز است: «ما درحال پیشروی هستیم، ولی از جناح راست (فیاضیه) به شدت ضربه می خوریم. اگر به وسیله نیروهای دیگر پشتیبانی نشویم در محاصره ایرانی ها خواهیم افتاد. تلفات و خسارات ما خیلی زیاد است: تا این لحظه ۳۰۰ تا ۴۰۰ کشته و زخمی داشتیم؛ ازنظر جنگ افزار و مهمات به شدت در مضیقه ایم و چنانچه مهمات کافی نرسد، انهدام واحد حتمی است.» (سند شماره ۱۳۸۴۴۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (م - ف)، ۸/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی)

۲- سند شماره ۰۰۵۱۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب (اطلاعات عملیات) به فرماندهی مرکز طرح و برنامه عملیات (اطلاعات عملیات)، ۶/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۴۹۲۷۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۶/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۲، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۲۷.

۳- سند شماره ۵۲۰۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن ویژه خبری، شماره ۷، ۸/۷/۱۳۶۰، صص ۱۲ - ۸.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۲، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۳۸؛ و - سند شماره ۰۰۵۱۹۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از قرارگاه تاکتیکی لشکر۷۷ (رکن۲) به سماجا۲ (مدیریت اطلاعات)، ۶/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

۵- سند شماره ۰۲۱۷۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش طرح عملیاتی، آبادان، دارخوین، ماهشهر، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۵.

۶- عملیات ثامن الائمه مبدأ تحول در استراتژی نظامی ایران، پیشین، ص۳۳۶.

۷- سند شماره ۰۲۱۷۵۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته واحد اطلاعات عملیات سپاه خوزستان، شماره ۳۵۹، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۴.

۸- ابوالقاسم حبیبی، آبادان در جنگ (اطلس راهنما - ۶)، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، ۱۳۸۲، ص۱۲۵.

۹- روزنامه کیهان، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۵.

عکس

نقشه

ص:۱۰۸۳

۱

براساس آمارهای جمع آوری شده از ۴ جبهه عملیات ثامن الائمه(ع)، میزان تلفات و خسارت های دشمن در این عملیات چنین اعلام شد:

الف) تلفات

کشته و زخمی: حدود ۲۰۰۰ نفر.

اسیر: نزدیک به ۱۷۰۰ نفر.

ب) خسارات

انهدام ها: حدود ۹۰ تانک و نفربر، حدود ۱۰۰ خودرو، چند انبار مهمات، ۲ پل پی.ام.پی. (نصب شده روی رودخانه کارون).

غنائم: حدود ۱۶۰ تانک و نفربر، حدود ۱۵۰ خودرو، ۳۰ لودر و بولدوزر، یک آتشبار ۴ قبضه ای توپ،(۱) ۸ تفنگ۱۰۶ میلی متری، ۷ ضدهوایی، ۱۰ خمپاره انداز در انواع گوناگون، ۲۰ بی سیم در انواع گوناگون، تعداد زیادی آر.پی.جی۷ و اسلحه انفرادی.(۲)-(۳)

۲

ساعاتی پس از انهدام پل حفار و عقب رانده شدن کامل نیروهای عراقی از شرق کارون، یک سخنگوی ارتش عراق در سخنانی با اعلام خبر عقب نشینی نظامیان این کشور به غرب کارون کوشید با به کارگیری الفاظ و عبارات از اعتراف صریح به شکست ارتش عراق خودداری کرده و عقب نشینی

۱- سید یعقوب حسینی و محمد جوادی پور، ارتش جمهوری اسلامی ایران در هشت سال دفاع مقدس (اشغال خرمشهر و شکستن حصر آبادان)، جلد۳، تهران: سازمان عقیدتی - سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۳، ص۲۸۲؛ و - آبادان در جنگ، پیشین، ص۱۲۶؛ و - سند شماره ۹۱۱/گ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ.

۲- از آنجا که ارتش و سپاه این عملیات را به طور مشترک اجرا کردند و مرجع واحدی برای اعلام قطعی غنائم وجود نداشته، آمارها ناقص اعلام شده است. بنابراین، تفاوت آمارهای اعلام شده در منابع گوناگون سپاه و ارتش تا حدی طبیعی به نظر می رسد. از سوی دیگر، این آمارها فقط مربوط به برخی محورهای عملیاتی بوده و میزان واقعی غنایم بیشتر از آمارهای در دسترس است.

۳- سند شماره ۰۰۵۲۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن ویژه خبری، شماره ۸، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۰۲۱۷۷۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب به فرماندهی سپاه مرکز، ۹/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره

۰۴۹۳۵۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات اهواز به فرماندهی مرکز، ۱۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

قوای عراقی را مبتنی بر تصمیم فرماندهی کل ارتش عراق و یک تاکتیک نظامی جلوه دهد.

رادیو بغداد به نقل از این سخنگوی ارتش عراق اعلام کرد: «نیروهای نظامی ما برطبق برنامه عمومی آن وقت در شرق کارون حضور یافتند و علی رغم تلاش های دشمن، در طول یک سال کامل در شرق کارون باقی ماندند.

واحدهای دلیر ما هربار چه به طور مستقیم و یا ضدحمله، حملات دشمن را دفع می کردند و دشمن در روزهای اخیر آسیب هایی به پل های ما به روی کارون وارد ساخته و همچنین فعالیت های نظامی علیه ما می نموده است و این امر باعث شده تا فرماندهی کل تصمیم خود را دایر بر انتقال دادن واحدهای مذکور از شرق کارون به غرب کارون اتخاذ کند و دشمن و سایرین به خوبی می دانند که ما می توانیم به هر نقطه زمینی که بخواهیم برسیم و آینده این موضوع را همانند گذشته نزدیک ثابت خواهد کرد.»(۱)

۱

درپی اسیرشدن نزدیک به ۱۷۰۰ نظامی عراقی در عملیات ثامن الائمه(ع)، یک بار دیگر دو مسئله عقب نشینی و به اسارت درآمدن نظامیان این کشور به معضلی جدی برای ارتش عراق تبدیل شده است.

براساس اسناد به دست آمده، فرماندهی کل نیروهای مسلح عراق بار دیگر فرماندهان خود را تهدید کرد که درصورت اعدام نکردن کسانی که از حضور در جنگ سر باز زده اند، باید پاسخ گو باشند. ابلاغیه فرماندهی کل نیروهای مسلح عراق به این شرح است:

«۱. با توجه به به اینکه ازسوی فرمانده کل به فرماندهان لشکرها و تیپ ها اختیاراتی داده شده که براساس آن باید با فراریان از میدان نبرد به منظور جلوگیری از افزایش پدیده فرار برخورد قاطع به عمل آید، ولی با کمال تأسف مشاهده شده که فرماندهان از این اختیارات هیچ گونه استفاده ای ننموده اند.

۲. فرماندهان مزبور چنانچه در آینده از این اختیارات خود استفاده نکنند مسئولیت هرگونه فرار در آینده به گردن آنان خواهد بود.»(۲)

علاوه براین، به دستور سرفرماندهی ارتش عراق هرکدام از فرماندهان یگان های عراقی که موضع و منطقه خود را براثر حمله نیروهای ایرانی از دست بدهد، باید ظرف سه روز منطقه ازدست رفته را بازپس بگیرد. در غیراین صورت، به اعدام محکوم می شود. فرماندهان رده های بالاتر تیپ و لشکر نیز درخصوص این موضوع به طور مستقیم مسئول هستند.(۳)

شهربانی استان خوزستان هم در گزارشی اعلام کرد: «ارتش مزدور عراق که اخیراً از نیروهای رزمنده اسلام شکست خورده است، به سربازان خود تکلیف نموده در موقع نزدیک شدن نیروهای ایرانی از نارنجک هایی که دراختیار دارند استفاده و از اسیرشدن رها و یا کشته شوند.»(۴)

ص:۱۰۸۵

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۲ ، ۷/۷/۱۳۶۰، صص ۱۹ و ۲۰ ضمیمه، بخش عربی رادیو صوت

الجماهیر، ۶/۷/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۳۵۲۱۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه سوم به تیپ زرهی بن الولید، ۲/۸/۱۳۶۰، ص۱.

۳- سند شماره ۱۳۸۵۰۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاجا (رکن۲) گروه اطلاعات به رکن سماجا۲ (مدیریت اطلاعات)، ۱۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- سند شماره ۴۱۹۳۶۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان به استاندار خوزستان، ۱۴/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۱

پیروزی عملیات ثامن الائمه (ع) و آزادسازی زمین های شرق رودخانه کارون و دستیابی به همه اهداف پیش بینی شده عملیات، بازتاب گسترده ای در بین مردم کشور داشت و موجبات شادی و شعف آنان را فراهم کرد.

مردم شهرهای مختلف با سردادن فریاد "الله اکبر" از پشت بام های منازل، تجمع در مساجد و حسینیه ها، اقامه نماز شکر و برگزاری راه پیمایی ضمن اعلام همبستگی با رزمندگان، احساسات خود را به این پیروزی بزرگ ابراز کردند.(۱)در مناطق عملیاتی جنوب شادی مردم نمود بیشتری داشت؛ مردم اهواز، شادگان، دارخوین، آبادان و روستاهای اطراف مناطق عملیاتی با روشن کردن چراغ خودرو و موتورسیکلت های خود و پخش کردن شیرینی و حلوا و نان و خرما این پیروزی را جشن گرفتند.

گروهی از مردم نیز خود را به نزدیکی مناطق عملیاتی رسانده و ابراز شادمانی کردند.

برای جلوگیری از بروز هرگونه حادثه ای به نیروها دستور داده شد تا با مراقبت از اوضاع ترتیبی اتخاذ شود که از ورود مردم به مناطق آلوده به مین و مهمات و آسیب رسیدن به آنها جلوگیری گردد.(۲)

زائران ایرانی در مکه نیز به شکرانه این موفقیت به طور گروهی به طواف خانه خدا پرداختند و به همین مناسبت تلگرافی از مکه برای امام خمینی ارسال شد.(۳)

نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران نیز در ابلاغیه ای اعلام کرد: از این پس واژه پیروز به نام لشکر۷۷ اضافه می شود و بدین ترتیب نام این یگان به "لشکر۷۷ پیروز خراسان" تغییر یافت.(۴)

۲

شهر آبادان امروز به طور متناوب زیر آتش گلوله های سنگین و سبک ارتش عراق قرار داشت که براثر آن به ۲ منزل مسکونی در کوی ذوالفقاری خسارت هایی وارد آمد و ۲ نفر از اهالی شهر مجروح شدند.(۵) قسمتی از لوله های پالایشگاه نیز طعمه حریق شد که نیروهای آتش نشانی آن را خاموش کردند.(۶)

امروز شهر پاوه هم آماج گلوله باران های ارتش عراق قرار گرفت. در این حملات، یک خانه تخریب و یک نفر مجروح شد.(۷)

۳

در ادامه عزیمت داوطلبان مردمی و نیروهای نظامی به جبهه های جنگ امروز هم حدود ۱۷۰ نفر از نیروهای بسیجی پس از گذراندن دوره های آموزش نظامی برای شرکت در جنگ با بدرقه مردم از شهرهای لنگرود، صومعه سرا، ساری و گنبد عازم جبهه ها شدند.(۸) ۴۰ امدادگر نیز از مشهد به مناطق جنگی رفتند.(۹)در همین حال خبرگزاری پارس به نقل از سازمان هلال احمر استان اصفهان درباره اقدامات این سازمان درزمینه اعزام پزشکان، امدادگران و سایر نیروهای خدماتی به جبهه ها اعلام کرد: «[سازمان هلال احمر استان اصفهان] در یک سال اخیر علاوه بر تأمین داروی مورد نیاز مجروحان و مصدومین بستری شده در بیمارستان ها در حد امکان ازطریق ستاد مشترک امداد و

۱- روزنامه کیهان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۱، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۴۲.

۲- تاریخ شفاهی سردار مرتضی قربانی، (منتشرنشده)، ۹/۹/۱۳۸۸.

۳- روزنامه جمهوری اسلامی، ۸/۷/۱۳۶۰، ص۱۲.

۴- سند شماره ۴۳۳۶۹۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از معاونت عملیات و اطلاعات نزاجا به فرمانده لشکر۷۷ خراسان / ماهشهر، ۵/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۳۰۷۷۱۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از باقیمانده لشکر۷۷ خراسان به استانداری خراسان، ۱۱/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- سند شماره ۰۰۵۲۰۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی آبادان به ریاست اداره امور اجتماعی، ۷/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۰۵۲۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۱.

۶- سند شماره ۰۰۵۲۱۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی آبادان، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۲.

۷- سند شماره ۰۵۴۸۴۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه ۷ (کرمانشاه) به فرماندهی سپاه مرکز، ۷/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۸- روزنامه جمهوری اسلامی، ۸/۷/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۱۷۴۰۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه ۳ (چالوس) به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ستاد مرکزی (فرماندهی)، ۷/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی، ۸/۷/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۱۷۴۰۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه ۳ (چالوس) به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ستاد مرکزی (فرماندهی)، ۷/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۹- روزنامه جمهوری اسلامی، ۹/۷/۱۳۶۰، ص۴.

درمان مستقر در جمعیت هلال احمر اصفهان، ۶۷ پزشک، ۱۱۵ دندانپزشک، ۷ پرستار و بهیار، ۱۷۴ پزشک یار، ۲۲۰ امدادگر و سرپرست اکیپ، ۱۸۱ تکنیسین اتاق عمل و بیهوشی، ۸۱ نفر مهندس بهداشت و تکنیسین بهداشت، ۷ مددکار اجتماعی، ۱۲ آشپز، ۶۱۹ تن از افراد دیگر و ۳۱۹ دستگاه آمبولانس و اتوبوس به مناطق جنگی اعزام داشته است.»

براساس همین گزارش، در طول جنگ تحمیلی، هلال احمر اصفهان اقلام زیر را برای کمک به مناطق جنگی ارسال کرده است: ۶ کامیون و تریلر پوشاک، پتو و چراغ خوراک پزی؛ ۲۹۰۰ پتو و ۹۷۰ دستگاه چادر امدادی کامل و وسایل رفاهی برای زندگی اولیه ۳۰۰ خانوار؛ ۸ تُن آرد و ۱۰۰ کارتن شیرخشک؛ ۲۸۰۰ متر موکت؛ ۲۶۰ شعله چراغ؛ ۵۲۰ دست لباس گرم؛ ۹ تُن سیب زمینی؛ ۲۵۰۰ کیلو برنج؛ ۷۵۰۰ کیلو حبوبات؛ ۱۰ بسته لباس؛ ۱۵۰۰ جفت کفش؛ ۱۰۰ عدد یخدان و ۲۵۰ ترموس.(۱)-(۲)

۱

هم زمان با اجرای عملیات موفق ثامن الائمه(ع) و شکست محاصره یک ساله آبادان، سفیر ایران در کویت، پیامدهای موفقیت ایران در جنگ را به نفع کشورهای عرب منطقه به ویژه کویت دانست.

به گزارش خبرگزاری پارس، علی شمس اردکانی در مصاحبه با جمعی از روزنامه نگاران و خبرنگاران ضمن اعلام این مطلب، نشریات کویتی را به اصلاح موضع خود و درنظرگرفتن منافع ملی و درازمدت این کشور دعوت کرد. وی درباره نتایج عملیات ثامن الائمه(ع) گفت: «پیروزی های روز گذشته که باعث آزادساختن کلیه مناطق شرق کارون شد و طی آن بیش از ۱۶۰۰ اسیر و ۲۰۰ تانک سالم به دست لشکر اسلام افتاد، نشان دهنده اطمینان ما به پیروزی است.» وی از خبرنگاران خواست تا به مناطق آزادشده رفته و ضمن درک حقایق با برادران عرب ساکن این مناطق که مدت ها در اشغال بعثی ها بوده است، گفت و گو کنند تا بدانند که در این مدت چه ظلم هایی ازطرف رژیم بعث به آنها شده است.

ص:۱۰۸۷

۱- ترموس ظرفی دردار برای گرم نگه داشتن مایعات، دارای دو جدار شیشه ای که هوای میان دو جدار تخلیه و سطح بیرونی هر دو جدار به صورت آینه درآمده است و بیرون ظرف پوششی از پلاستیک یا فلز دارد.

۲- روزنامه صبح آزادگان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۷.

شمس اردکانی همچنین با اشاره به مشکلات مرزی عراق با کویت درمورد تهدید بالقوه عراق برای آن کشور افزود: «ما این پیروزی ها را برای کشورهای منطقه مخصوصاً کویت بسیار مفید می دانیم، زیرا رژیم بعث عراق مرزهای قانونی کویت را هرگز به رسمیت نشناخته است و اگر در تجاوز به ایران پیروز شده بود، به سراغ کویت می آمد.»

سفیر ایران در کویت در پاسخ به سؤالی درمورد اظهارات اخیر تاچر مبنی بر خودداری حکومت ایران از پذیرش مذاکرات صلح، گفت: «به نظر تاچر هر دولتی که به اوامر انگلیس گردن ننهد، دولت نیست و شکی نیست که دولت منتخب مردم در ایران نمی تواند باب طبع رژیم انگلیس باشد، ولی دولت ایران با گفته های اشخاصی همچون تاچر موضع خود را عوض نخواهد کرد.» سفیر ایران افزود: «مسئله اصلی جنگ که خانم تاچر از اعتراف بدان عاجز است این است که ایران برای اصل تجاوز بحث دارد و نه برای چگونگی آتش بس و ایران حق را مطرح می کند، چیزی که تاچر با آن بیگانه است.»

وی در پاسخ به این سؤال که: «آیا جنگ تمام می شود؟» گفت: «به زودی جنگ پایان می پذیرد؛ یعنی یا رژیم عراق پس از درک نافرجام بودن تجاوز خود عقب نشینی خواهد کرد یا اینکه ما آنها را به عقب خواهیم راند.» شمس اردکانی در پاسخ سؤال دیگری درمورد هیئت حسن نیت خاطرنشان کرد: «این هیئت نمی تواند به عنوان آتش بس میان دو کشور اسلامی اقداماتی انجام دهد و نیز نمی تواند آن را جنگ بین دو حکومت اسلامی بخواند، زیرا ما رژیم عراق را به دلیل مخالفت صریحش با اسلام یک حکومت اسلامی نمی دانیم.»(۱)

۱

فخرالدین حجازی نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی که در رأس یک هیئت پارلمانی در الجزایر به سر می برد، صبح امروز در یک نشست مطبوعاتی در محل سفارت ایران درباره نتیجه اقدامات هیئت های صلح درخصوص جنگ ایران و عراق گفت: «این جنگ پایانی نخواهد داشت مگر اینکه ارتش متجاوز عراق از سرزمین های ایران خارج شود.»(۲)

در همین حال، نایب رئیس مجلس الجزایر نیز خواستار خروج نیروهای عراقی از خاک ایران شد و تأکید کرد: «بهترین راه حل پایان جنگ احترام گذاشتن دو کشور به موافقت نامه ۱۹۷۵ الجزایر است.»

وی همچنین با اظهار تأسف از وقوع جنگ افزود: «انقلاب الجزایر در نخستین روزهای خود با مشکلاتی نظیر آنچه ایران اکنون با آن روبه رو است، مواجه گشت و ایران نیز می باید با صبر و استقامت مشکلات خود را پشت سر بگذارد.»(۳)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۲، ۸/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.
۲- همان، ص۲، الجزایر - خبرگزاری پارس، ۷/۷/۱۳۶۰.
۳- روزنامه کیهان، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۳.

اعلام خبر موفقیت در عملیات ثامن الائمه (ع) بازتاب های گوناگونی در رسانه های خارجی داشت. اغلب رسانه ها دستاوردهای این عملیات را "ادعای ایران" نامیدند و از تنگ ترشدن محاصره آبادان خبر دادند.

رادیو بی بی سی دراین باره گفت: «حمله سحرگاهی دیروز ایران اولین تلاش عمده ای است که از طرفین جنگ جهت خاتمه دادن به بن بست موجود دیده شده است. البته، جزئیات حمله مشخص نیست ایران ادعا می کند که محاصره آبادان را کاملاً از بین برده است و راه های ارتباطی آبادان و اهواز و بندر ماهشهر را آزاد ساخته و نیروهای عراقی را به غرب و به سوی رود کارون عقب رانده است. ایران همچنین مدعی است که بیش از ۱۵۰۰ عراقی را دستگیر کرده و ۴۰۰ تن از ایشان را کشته است. از سوی دیگر، عراق کلیه این دعوی را رد کرده، اظهار می دارد که درواقع به علت بروز جنگ دیروز محاصره آبادان را تنگ تر کرده است.»(۱)

خبرگزاری آسوشیتدپرس نیز در واکنش به خبرهای پخش شده درباره عملیات ثامن الائمه(ع) اعلام کرد: «ایران امروز اعلام کرده که نیروهای مسلح آن کشور محاصره یازده ماهه شهر آبادان را شکستند و این حمله را بزرگ ترین پیروزی نظامی در جنگ های کلاسیک بعد از جنگ دوم جهانی خواند. شدت دادن به جنگ در جبهه آبادان بدین جهت است که رژیم ایران می خواهد توانایی خود در میدان نبرد با عراق را علی رغم مشکلات فزاینده داخلی که در عزل بنی صدر رئیس جمهور سابق، ظاهر شد، به ثبوت برساند.»(۲)

رادیو صدای امریکا نیز با انعکاس به ظاهر بی طرفانه این خبر، گزارش داد: «رادیو رژیم جمهوری اسلامی گزارش کرده است که نیروهای ایرانی محاصره بندر آبادان را شکستند. رادیو رژیم ادعا کرده است که دست کم ۱۵۰۰ سرباز عراقی اسیر شده و ۶۰۰ تن دیگر کشته و یا مجروح شده اند. در گزارش رادیو رژیم جمهوری اسلامی، این بزرگ ترین پیروزی برای ایران در جنگ یک ساله با عراق توصیف شده است، ولی خبرگزاری رسمی عراق تصرف مجدد آبادان را توسط نیروهای ایرانی تکذیب کرده است.»(۳)

ابراز تردید در موفقیت عملیات ایران تا آنجا پیش رفت که خبرگزاری فرانسه اعلام کرد: «مفسر سیاسی خبرگزاری عراق طی گزارشی اظهارات و دروغ های ایران را مبنی بر به اصطلاح پیروزی نظامی در آبادان، تنها یک فریاد مرگ نامید [و افزود] این گونه اظهارات که نزد دشمن بسیار متداول است، تنها به منظور پنهان کردن شکست هایی است که توسط ارتش عراق بر نیروهای ایران در عمق سرزمین خود اعمال می گردد. نیروهای دشمن حتی قادر نیستند مواضع ارتش عراق را که به محاصره آبادان همچنان ادامه می دهد به مقدار یک وجب از جای خود تغییر دهند.»(۴)

بااین همه، فقط ساعتی پس از صدور بیانیه نظامی عراق مبنی بر عقب نشینی خودخواسته ارتش این کشور از شرق کارون، رسانه های مذکور با اکتفا به نقل این بیانیه، آن را دلیل صحت ادعاهای ایران خواندند.

ص:۱۰۸۹

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۲، ۷/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲ ضمیمه، رادیو لندن، ۶/۷/۱۳۶۰.

۲- همان، ص ۱۰، بیروت - آسوشیتدپرس.

۳- همان، ص ۱ ضمیمه، رادیو صدای امریکا.

۴- همان، ص۴، بیروت - خبرگزاری فرانسه، ۶/۷/۱۳۶۰.

خبرگزاری فرانسه از بیروت دراین باره گزارش داد: «خبر امشب سرفرماندهی ارتش عراق مبنی بر عقب نشینی نیروهای آن کشور از ساحل شرقی رود کارون به غرب این رود تأیید ضمنی اخبار تهران است. به احتمال زیاد، همان طورکه در بیانیه ارتش هم آمده است، نیروهای ایرانی، پل های تعبیه شده توسط عراق را زیر آتش خود قرار داده و درنتیجه نیروهای عراقی نیز از بیم در محاصره قرار گرفتن مجبور به عقب نشینی به طرف دیگر رود شدند.»(۱)

به دنبال انتشار اخبار جزئی تر این عملیات که از تلفات فراوان ارتش عراق و غنائم به دست آمده حکایت داشت و نیز درپی اقدام ایران در دعوت از خبرنگاران خارجی برای بازدید از جبهه آبادان، این خبرگزاری با ارسال خبر دیگری از تهران تردید در صحت اخبار را این گونه منعکس کرد: «به گفته ناظران اگر نیروهای ایرانی واقعاً موفق شده باشند نیروهای دشمن را از کناره غربی کارون به عقب برانند، این کار، حقیقتاً یک موفقیت مهم تلقی می شود. درهرصورت، بیلان رسمی این عملیات که خبر از کشته و زخمی شدن ۶۰۰ عراقی و اسارت ۳۰۰۰ نفر را می دهد دارای اهمیت است.»(۲)

همچنین رادیوی سراسری استرالیا (ای.بی.سی) در بخش اصلی خبری خود با اشاره به بیانیه ارتش عراق اعلام کرد که تکذیب پیروزی ایران در آبادان ازسوی عراقی ها و اعلام واردکردن تلفات سنگین به ایران، صحت ادعای ایران را ثابت می کند.(۳)

۱

با اجرای دو عملیات کمین در مسیر نیروهای ارتش، پیشمرگان مسلمان کرد و ژاندارمری، ۱۲ نفر شهید و شماری نیز مجروح شدند. یک کامیون حامل تانکر آب نیز براثر برخورد با مین منفجر شد.

یک ستون از نیروهای ارتش و پیشمرگان مسلمان کرد در ۲۵ کیلومتری محور میاندوآب - بوکان در قریه موسی لو به کمین افراد مسلح ضدانقلاب افتاد. در این درگیری ۱۱ نفر از نیروهای ستون شامل یک افسر ارتش و ۱۰ تن از پیشمرگان به شهادت رسیدند و ۱۲ نفر نیز مجروح شدند، تعداد زیادی از مهاجمان هم کشته یا مجروح شدند.(۴)

در اقدام دیگری در محور نقده - پیرانشهر، تعدادی از نیروهای ژاندارمری پس از بردن غذا برای نیروهای منطقه دوآب در مسیر بازگشت، به کمین افراد مسلح افتادند. در این حادثه یک افسر به نام ستوان دوم محمد خوش نیت به شهادت رسید و ۲ سرباز نیز مجروح شدند.(۵)

در محور نقده - اشنویه نیز کامیون حامل تانکر آب براثر برخورد با مینی که افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی کار گذاشته بودند، منفجر شد. در این حادثه به کسی آسیب نرسید.(۶)

امروز همچنین، یکی از افراد وابسته به حزب دمکرات کردستان خود را به سپاه پاسداران پاوه معرفی و تسلیم کرد.(۷)

ص:۱۰۹۰

۱- همان، ص۵، بیروت - خبرگزاری فرانسه؛ و - روزنامه کیهان، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۵.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۲، ۷/۷/۱۳۶۰، صص ۱۳ و ۱۴، تهران - خبرگزاری فرانسه، ۶/۷/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۲، ۸/۷/۱۳۶۰، ص۵، تهران - خبرگزاری

پارس، ۷/۷/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشـریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۳، ۸/۷/۱۳۶۰، صص ۲ و ۳، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۷/۷/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۰۴۹۹۲۵ مرکز مطالعـات و تحقیقات جنگ: از سـماجا۳ (مرکز فرمانـدهی) به نزاجا (مرکز فرمانـدهی)، ۶/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۲، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۸.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۳، ۸/۷/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۷/۷/۱۳۶۰.

۷- سند شماره ۰۵۴۸۴۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۱

ستاد عملیات مشترک ارتش و سپاه پاسداران در شمال غرب کشور امروز با صدور اطلاعیه ای خطاب به مردم این منطقه خواستار همکاری بیشتر آنان با نیروهای مسلح جمهوری اسلامی شد.

در بخشی از این اطلاعیه آمده است: «طبق دستور اسلام عزیز و فرمان مبارک امام امت، رزمندگان اسلام تا آخرین قطره خونشان با احزاب مخالف اسلام خواهند جنگید و به یاری خداوند همه آنها را نابود خواهند کرد. اما شما ای مسلمانان کرد، بدانید و آگاه باشید که این رزمندگان شجاع به شما ملت محروم و مستضعف کوچک ترین تعرضی نخواهند کرد، بلکه درپی سالیان درازی که تحت ستم و ظلم بوده اید، به لطف خداوند شما را به رفاه دنیا و سعادت آخرت نوید می دهند. لذا، توجه شما را به این نکات معطوف می داریم:

۱. از ورود عناصر ضدانقلاب به داخل شهر و روستا با قدرت تمام جلوگیری کنید.

۲. منحرفین و مخالفین با اسلام عزیز را به نزدیک ترین پایگاه رزمندگان اسلام معرفی نمایید.

۳. فریب خوردگان و نادمین می توانند با تحویل سلاح خود به دامن پرعطوفت نظام جمهوری اسلامی پناه آورند تا در سایه رحمت خداوند به زندگی شرافتمندانه بپردازند. باشد که خداوند از سر تقصیرات همگان درگذرد.»(۱)

۲

در ۴ اقدام به ترور در شهرهای مختلف کشور، ۲ نفر شهید و ۴ نفر مجروح شدند. ۴ نفر از عاملان این حوادث نیز دستگیر شدند.

در ماهشهر، دو موتورسوار مسلح اسماعیل موحد کارمند اداره بندر و عضو سابق حزب جمهوری این شهر را هدف سوءقصد قرار دادند. وی پس از انتقال به بیمارستان به شهادت رسید.(۲)

همچنین محمدحسن اکبری رئیس آموزش وپرورش بخش قره ضیاءالدین از توابع خوی در استان آذربایجان غربی، پس از اقامه نماز مغرب و عشا درحال خروج از مسجد محل سکونت خود بود که چند فرد مسلح از پشت به وی تیراندازی کردند. او پس از انتقال به بیمارستان به شهادت رسید. به گزارش خبرگزاری پارس، ۳ نفر دراین خصوص دستگیر شدند.(۳)

افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق در بخش رحیم آباد از توابع رودسر در استان گیلان، یکی از افراد مذهبی این بخش را ترور و مجروح کردند.(۴)

در نوشهر نیز یکی از عناصر سازمان مجاهدین خلق به قصد ترور یکی از روحانیون شهر در خیابان فردوسی نارنجکی به سمت وی پرتاب کرد. براثر انفجار این نارنجک ۲ دانش آموز و یک پیرزن مجروح شدند. مردم بی درنگ عامل حادثه را دستگیر کردند.(۵)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۲، ۶/۷/۱۳۶۰، ارومیه - ستاد عملیات

مشترک ارتش و سپاه در شمال غرب؛ و - روزنامه کیهان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۱۴.

۲- سند شماره ۰۰۵۲۱۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی ماهشهر، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۰۳۴۸۳۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری خوزستان به دفتر امور سیاسی وزارت کشور، ۷/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۴، ۸/۷/۱۳۶۰، ص۳۸، ارومیه؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۳، ۸/۷/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۷/۷/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۵، ۹/۷/۱۳۶۰، ص۳۳، سپاه رودسر (رشت)؛ و - سند شماره ۱۷۴۰۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه۳ (چالوس) به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ستاد مرکزی (فرماندهی)، ۸/۷/۱۳۶۰، ص۱.

۵- روزنامه کیهان، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۳.

۱

در دو درگیری جداگانه بین پاسداران و افراد سازمان مجاهدین خلق در تهران، ۴ نفر از این افراد کشته و ۴ نفر نیز دستگیر شدند.

امروز هنگامی که نیروهای دادستانی با مراجعه به یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق قصد دستگیری فردی مظنون را داشتند، افرادی از داخل این منزل به سوی مأموران تیراندازی کردند و یک پاسدار را به شهادت رساندند. در اقدام متقابل، ۲ نفر از افراد مسلح این خانه تیمی کشته شدند و یک نفر دیگر نیز که به یکی از منازل اطراف گریخته بود توسط صاحب خانه دستگیر و تحویل پاسداران شد. از این منزل ۶ اسلحه ژ۳، یک کلت و یک جعبه فشنگ به دست آمد.

پس از کشف این خانه تیمی، نیروهای دادستانی خانه را زیر نظر گرفتند و با کمین گذاری توانستند ۳ نفر از هواداران فعال سازمان را که برای دریافت تجهیزات به این مکان مراجعه کرده بودند، دستگیر کنند.(۱)

در حادثه دیگری ۲ نفر از اعضای سازمان مجاهدین خلق که از مسئولان برگزاری تظاهرات های سازمان در تهران و یکی دیگر از شهرهای کشور بودند، شناسایی و در یک درگیری هر دو نفر آنان کشته شدند. در بازرسی اتومبیل این افراد چند اسلحه، نارنجک و تعدادی پلاک خودرو به دست آمد.(۲)

۲

یک بمب صوتی در مقابل ساختمان بسیج اقتصادی کشور در ارومیه منفجر شد. براثر این انفجار شیشه های ساختمان شکست و به مغازه مجاور ساختمان بسیج خسارت هایی وارد شد، اما کسی آسیب ندید.(۳)

در مسجدسلیمان نیز انفجار یک بمب صوتی نسبتاً قوی که افراد مسلح گروه های ضدانقلاب در یک کتابخانه در خیابان آزادی این شهر کار گذاشته بودند، خسارت هایی به بار آورد.(۴)

۳

با تلاش نیروهای خودی امروز تعدادی از عناصر وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب در تهران و گچساران دستگیر شدند.

یک نفر از اعضای کادر مرکزی و یک نفر از اعضای شاخه نظامی سازمان پیکار در راه آزادی طبقه کارگر در تهران شناسایی و دستگیر شدند. در اقدام دیگری یک نفر از اعضای شورای رهبری گروه رنجبران دستگیر شد.(۵)

در گچساران نیز ۳ نفر از افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب که تعدادی سلاح و مهمات به همراه داشتند، دستگیر شدند.(۶)

۱- روزنامه کیهان، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۳، ۷/۷/۱۳۶۰، صص ۱۴ و ۱۵.

۲- روزنامه کیهان، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۳، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۴.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۳، ۸/۷/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۷/۷/۱۳۶۰.

۴- سند شماره ۰۳۴۸۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شاجا به اداره کل سیاسی وزارت کشور، ۷/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۲۱۷۸۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری خوزستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۱۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۳۴۸۳۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۳، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۴؛ و - روزنامه کیهان، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۳.

۶- روزنامه کیهان، ۶/۷/۱۳۶۰، ص۲.

برهم زدن انتخابات سومین دوره ریاست جمهوری ایران در روز جمعه آینده هدف اصلی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و بنی صدر است.

رادیو بی بی سی در گزارشی اعلام کرد: «روز قبل سه گروه مختلف از مجاهدین خلق در ۳ نقطه شهر گرد آمده و به طور علنی با سردادن شعار علیه نظام شروع به راه پیمایی کردند. در درگیری هایی که به دنبال آن به وقوع پیوست، از تفنگ و نارنجک استفاده شد و اتوبوس ها طعمه حریق گردیدند.

به نظر می رسد تظاهرات آشکار مجاهدین علیه دولت، جزئی از مبارزه به منظور برهم زدن انتخابات روز جمعه باشد که قرار است جهت تعیین جانشین محمدعلی رجایی رئیس جمهور پیشین کشور، که ماه گذشته در جریان یک انفجار بمب همراه با باهنر نخست وزیر کشور به قتل رسید، به عمل آید. مسعود رجوی رئیس سازمان مجاهدین خلق، همراه با ابوالحسن بنی صدر رئیس جمهور سابق ایران که درحال حاضر در فرانسه اقامت دارند، از ایرانیان خواستند که رأی گیری روز جمعه را تحریم نمایند.

از طرفی دیگر، آیت الله خمینی از مردم خواسته است که تا هرچه بیشتر در انتخابات روز جمعه شرکت کنند. روشن است که آیت الله خمینی و دولت وی شرکت مردم در انتخابات روز جمعه را حائز اهمیت فراوان دانسته و نشانه حمایت از رژیم می دانند. همچنین، باید گفت که مناقشات کنونی داخل کشور میان نیروهای امنیتی مجاهدین خلق آزمایش واقعی تری از قدرت سیاسی است تا تعداد حرکت کنندگان در انتخابات.»(۱)

خبرگزاری آسوشیتدپرس نیز با بیان اینکه اقدامات افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق برای ایجاد اغتشاش در روز برگزاری انتخابات است، گزارش داد: «چریک های مجاهد خلق، رهبری مبارزات ضددولت را در سطح کشور توسط بمب گذاری و ترور که منجر به مرگ عده بسیاری از طرف داران [آیت الله] خمینی ازجمله محمدعلی رجایی رئیس جمهور و محمدجواد باهنر نخست وزیر شد، به عهده داشته اند.

مسعود رجوی رهبر مجاهدین خلق در بیانیه ای که دیروز در تبعیدگاه وی در پاریس صادر شد، ... از ملت های جهان خواست که از به رسمیت شناختن رئیس جمهوری که جمعه آینده انتخاب خواهد شد، سر باز بزنند. درگیری های دیروز نمایشگر آن است که مجاهدین خلق قصد دارند مردم را از صندوق های رأی دور نگاه دارند.»(۲)

ابوالحسن بنی صدر هم از مردم ایران خواست در انتخابات ریاست جمهوری روز جمعه دهم مهر شرکت نکنند.(۳)

ص:۱۰۹۳

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۲، ۷/۷/۱۳۶۰، صص ۲ و ۳ ضمیمه، رادیو لندن، ۶/۶/۱۳۶۰.

۲- همان، ص ۱۰، بیروت - آسوشیتدپرس، ۶/۷/۱۳۶۰.

۳- همان، ص۱۳.

درپی حوادث اخیر تهران نشریه امریکایی واشنگتن پست در مقاله ای به قلم ادوارد کدی به طرح دیدگاه های مسعود رجوی پرداخت.

خوش بینی درباره سقوط زودهنگام نظام جمهوری اسلامی و به دست گرفتن قدرت در ایران، رمزگشایی از سخنان رجوی به عنوان پیام به هیئت حاکمه امریکا و حل مشکل جنگ با عراق از مهم ترین محورهای مطرح شده در این مقاله است.

در بخشی از مقاله واشنگتن پست آمده است: «در طول هفته جاری، اخباری که از میهن رسیده برای رجوی امیدوارکننده بوده است. مقامات رژیم [آیت الله] خمینی ازطریق بنگاه خبری خود اعلام کرده اند که مجاهدین در خیابان ها به تظاهرات می پردازند و آشکارا دولتِ ملاها را به مبارزه می طلبند، حتی در مرکز شهر تهران با پاسداران انقلاب، مسلحانه پیکار می کنند.

رجوی چنان سخن می گوید که گویی بر مسند نشسته است؛ از دیدگاه رجوی به زودی آیت الله خمینی سقوط خواهد کرد و او به عنوان نخست وزیر ایران و برای احیای تمامیت کشور بازخواهد گشت. بنی صدر رئیس جمهور برکنارشده ایران نیز او را همراهی خواهد کرد.

رجوی با لحنی حاکی از اطمینان در مصاحبه ای می گفت: به غیراز ما آلترناتیو دیگری در ایران وجود ندارد. شما امریکایی ها هوشیاری ویژه ای باید دراین مورد داشته باشید، به یاد دارید که قبلاً یک بار اشتباه کرده اید. ...

به اعتقاد رجوی با حذف آیت الله خمینی، جنگ با عراق ازطریق مذاکره و گفت و گو متوقف خواهد شد. وی ضمن محکوم کردن حمله عراق به ایران، تلاش های [آیت الله] خمینی را درجهت صدور انقلاب شیعی ایران به شیعیان عراق عامل اصلی مناقشات دو کشور توصیف کرد. برپایه اظهارات رهبر مجاهدین خلق، دولت جدید ایران به رهبری او و بنی صدر از مداخله در امور عراق خودداری خواهد کرد و مناقشات طرفین را بر سر آبراه شط العرب [اروندرود] کان لم یکن خواهد ساخت.

رجوی هم زمان با برشمردن اهداف سازمان مجاهدین خلق به چند یادداشت و دست نوشته مراجعه می کند تا مبادا در انعکاس پیام خود به امریکایی ها که ازنظر او دچار سوءتفاهم شده اند، نکته ای را ناگفته گذاشته باشد.

مسعود رجوی می ا فزاید:"مطمئن باشید که پس از[آیت الله] خمینی در ایران جنگ داخلی و یا حمام خون به راه نخواهد افتاد و خلأ قدرتی پیش نخواهد آمد." بااین حال، پیداست که او از احتمال سقوط ایران در ورطه جنگ های خونین داخلی درپی سقوط آیت الله خمینی هراسناک است.»

واشنگتن پست در پایان مقاله خود با درج جملاتی در تأیید سازمان نوشته است: رجوی می گفت:"ما تا به امروز ضربه مهمی را تحمل نکرده ایم. حتی یکی از اعضای کمیته مرکزی و یا شورای مرکزی اعدام نشده است." گروهی از سیاستمداران غربی که در ایران خدمت

کرده اند، مجاهدین را سرسـخت و مصمم و بی رحم توصیف می کنند. این سازمان از اواسط دهه ۱۹۶۰، مبارزه خود را آغاز کرده است و اعضای آن در مرحله خشونت انقلاب ایران، در نبردهای مسـلحانه خیابانی مشارکت داشـته انـد. شاه از سازمان مجاهـدین با عبارت "مارکسـیست های اسلامی"یاد می کرد. این عنوان بر روی مجاهدین باقی مانده است و رجوی با آزردگی خاطر می گوید: "ما مارکسیست نیستیم، ما مسلمان اصیل هستیم".»(۱)

ص:۱۰۹۵

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسـلامی، نشـریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۹۷، ۲۶/۷/۱۳۶۰، صص ۳۳ - ۲۹، واشنگتن پست (امریکا).

روزشمار جنگ سه شنبه ۷ مهر ۱۳۶۰ ۳۰ ذیقعده ۱۴۰۱ ۲۹ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

هواپیمای نظامی سی۱۳۰ که حامل ۴۰ سرنشین ازجمله ۵ فرمانده ارشد نظامی سپاه و ارتش،(۱) ۲۷ نفر از مجروحان عملیات ثامن الائمه(ع) و پیکر ۳۲ تن از شهیدان این عملیات بود در مسیر پرواز اهواز - تهران در منطقه کهریزک در جنوب تهران سقوط کرد(۲)

در این حادثه که ساعت ۱۹:۵۹ امروز در ۱۷ مایلی فرودگاه مهرآباد و در جنوب غربی کهریزک اتفاق افتاد، یکباره هر ۴ موتور هواپیما به دلیل نامشخص و مشکوک(۳) خاموش شدند.(۴)خلبان کوشید هواپیما را در همان منطقه به زمین بنشاند. چرخ های هواپیما به وسیله دستگیره دستی باز شد و هواپیما در زمین ناهموار فرود آمد، اما پس از طی مسافتی حدود ۲۷۰ متر، به دلیل ناهمواری زمین، نداشتن تعادل و برخورد بال چپ به زمین، هواپیما متلاشی شد و آتش گرفت.

ص:۱۰۹۷

۱- در اخبار اولیه، اسامی ۴ فرمانده ارشد نظامی به عنوان شهدای این سانحه اعلام شد، اما بعداً مشخص شد که محمد جهان آرا فرمانده سپاه پاسداران خرمشهر نیز در این پرواز حضور داشته و ازجمله شهیدان است.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۴، ۸/۷/۱۳۶۰، ص۲.

۳- باآنکه در سخنان اولیه برخی مقامات، خرابکاری در هواپیما محتمل دانسته شده بود، آقای هاشمی رفسنجانی در یادداشت های خود در روز بعد از حادثه نوشته است: «تحقیقات نشان می دهد که [سقوط هواپیما] به احتمال قوی خرابکاری نبوده [است].» (اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۲۵۴)

۴- روزنامه اطلاعات، ۹/۷/۱۳۶۰، ص۲؛ و - ابوالقاسم حبیبی، آبادان در جنگ (اطلس راهنما - ۶)، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، ۱۳۸۲، ص۱۲۷.

در این سانحه، تیمسار سرتیپ ولی الله فلاحی جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش، سرهنگ موسی نامجو وزیر دفاع و نماینده امام در شورای عالی دفاع، سرهنگ جواد فکوری مشاور ستاد مشترک ارتش و فرمانده پیشین نیروی هوایی ارتش، یوسف کلاهدوز قائم مقام فرمانده کل سپاه پاسداران و محمد جهان آرا فرمانده سپاه پاسداران خرمشهر و تعدادی دیگر از سرنشینان هواپیما شهید شدند و ۲۷ نفر از آنان با کمک اهالی محل و مأموران نجات یافتند.(۱)-(۲)

۱

ارتش عراق یک روز پس از شکست کامل در شرق رودخانه کارون، امروز تلاش اصلی خود را به تقویت خط پدافندی در غرب کارون و آوردن یگان های جدید به این منطقه معطوف کرد. حجم آتش توپخانه خودی تا حدی این اقدام عراق را با اخلال مواجه ساخت و تلفات بسیاری را به تجهیزات یگان های عراقی به ویژه گردان تانک خالد - که به دلیل جابه جایی سنگر نداشتند - وارد کرد.(۳)

علاوه براین تا بعدازظهر امروز نیز تعدادی از نظامیان عراق که به طور پراکنده در نخلستان ها و بعضی سنگرها مخفی شده بودند به اسارت درآمدند و براساس آخرین آمارها تعداد اسیران به ۱۶۹۳ نفر رسید. از این تعداد ۱۶۴۳ نفر که سالم بودند به تهران انتقال یافتند و بقیه نیز در بیمارستان های استان خوزستان بستری شدند.(۴)

پس از تأمین منطقه شرق کارون ، خط جدید پدافندی در ساحل شرقی رودخانه کارون از روستاهای سلمانیه و محمدیه تا ۲ کیلومتری شمال نهر شادگان به سپاه پاسداران و از این نقطه تا شمال پل حفار به تیپ۳ لشکر۷۷ و از آنجا به سمت آبادان، به تیپ۲ لشکر۷۷ واگذار شد.(۵)

۲

فرماندهان سپاه پاسداران حاضر در عملیات ثامن الائمه(ع)*(۶) امروز در جلسه ای که به منظور ارائه گزارش و جمع بندی این عملیات در آبادان تشکیل شد، شرکت کردند.

پس از توضیحات مقدماتی رحیم صفوی فرمانده ستاد عملیات جنوب سپاه پاسداران و گزارش معینیان مسئول اطلاعات - عملیات سپاه خوزستان درمورد استعداد نیروهای عراقی

۱- خلاصه ای از زندگی نامه ۵ فرمانده ارشد ارتش و سپاه در ضمیمه گزارش درج شده است.
۲- سید یعقوب حسینی و محمد جوادی پور، ارتش جمهوری اسلامی ایران در هشت سال دفاع مقدس (اشغال خرمشهر و شکستن حصر آبادان)، جلد۳، تهران: سازمان عقیدتی - سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۳، ص۲۸۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۴، ۸/۷/۱۳۶۰، ص۵.
۳- سند شماره ۰۰۵۲۰۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از قرارگاه تاکتیکی لشکر۷۷ (رکن۲) به ت. ر سماجا۲ (مدیریت عملیات، ۷/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲؛ و - سندشماره ۰۰۵۲۰۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از قرارگاه تاکتیکی لشکر۷۷ (رکن۲)

به ت. ر سماجا۲ (مدیریت اطلاعات)، ۷/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

۴- سند شماره ۰۰۵۲۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن ویژه خبری، شماره ۸، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۰۰۵۲۰۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۵، ۹/۷/۱۳۶۰، ص۱۹.

۵- سند شماره ۴۹۳۳۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات اهواز به طرح و برنامه مرکز، ۹/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- * تعدادی از فرماندهان حاضر در این جلسه که اسامی آنان در دسترس بود، عبارت اند از: رحیم صفوی مسئول ستاد عملیات جنوب و فرمانده جبهه فیاضیه؛ احمد کاظمی مسئول هدایت نیروهای در خط در جبهه فیاضیه؛ یدالله کلهر مسئول هدایت نیروهای در خط در جبهه فیاضیه؛ حسن باقری معاون اطلاعات ستاد عملیات جنوب و فرمانده محور دارخوین؛ حسین خرازی مسئول هدایت نیروهای در خط در جبهه دارخوین؛ مصطفی ردانی پور مسئول هدایت نیروهای در خط در جبهه دارخوین؛ غلامعلی رشید معاون عملیات ستاد عملیات جنوب و فرمانده جبهه ذوالفقاریه؛ مرتضی قربانی مسئول هدایت نیروها در جبهه ذوالفقاری؛ محمدجعفر اسدی مسئول هدایت نیروها در جبهه ذوالفقاری؛ محمدجعفر بنادری مسئول هدایت نیروها در آبادان و فرمانده محور ایستگاه ۱۲ در جبهه ذوالفقاری؛ معینیان مسئول اطلاعات - عملیات سپاه خوزستان و اسحاق عساکره فرمانده جبهه جاده آبادان - ماهشهر.

زمین های اشغالی شرق کارون قبل از آغاز عملیات، فرماندهان ۴ محور عملیاتی (حسین خرازی و حسن باقری از محور دارخوین؛ اسحاق عساکره از محور جاده آبادان – ماهشهر؛ غلامعلی رشید از ایستگاه۷ و بنادری از ایستگاه ۱۲ در محور ذوالفقاری و رحیم صفوی از محور فیاضیه) به شرح وقایع عملیات پرداختند.

رحیم صفوی علاوه بر بیان برخی نقاط ضعف بر اهمیت تقویت سیستم مخابرات در عملیات، بالابردن سطح آموزش نیروها و تقویت مانور توأمان واحدهای زرهی و پیاده تأکید کرد و ضرورت تربیت نیروی انسانی در سطح فرمانده گروهان را در سپاه پاسداران یادآور شد. وی سپس برخی نتایج عملیات را این گونه بیان کرد:

«۱. تحقق فرمان امام دررابطه با شکستن محاصره آبادان تا ثابت کنیم دستوری که امام به ملت بدهند عملی و اجرایی است.

۲. پاک سازی کامل شرق رودخانه کارون.

۳. بازشدن جاده های اهواز – آبادان و ماهشهر – آبادان.

۴. تصرف دو سرپل نظامی عراق.

۵. با این حمله بیش از ۲۵٪ نیروهای دشمن در منطقه خوزستان نابود گردید و یکی از محورهای اصلی را که عمده ترین محور حمله عراق در منطقه خوزستان بود [و آن را] به عنوان یک برگ برنده دراختیار داشت، شکسته و امیدواریم با پاک سازی غرب رودخانه کارون و کرخه به مرزهای بین المللی خود برسیم.»(۱)

غلامعلی رشید در یادداشتی چند ویژگی عملیات ثامن الائمه(ع) را که در شکست ارتش عراق تأثیرگذار بود و درعین حال قوت عملیات نیز به شمار می رفت، چنین برشمرده است:

«حُسن اول، عملیات در محور جاده آبادان – ماهشهر که شبیه تک فریبنده بود و خداوند جورش کرد، این بود که نیروی عساکره (فرمانده محور جاده آبادان – ماهشهر) قبل از کشف حملات تیپ ۲ و ۳ وارد عمل شد و حتی اسیر نیز گرفت.

حُسن دوم، این بود که از تمامی محورها وارد عملیات شدیم و این امر باعث شد که بیش ازپیش رعب و هراس در دل دشمن بیفتد و سیستم فرماندهی [عراق] نتوانست [امور را] کنترل کند و ظاهراً همه جا پشت بی سیم، نیروها را امر به مقاومت می کرده و به دروغ نوید رسیدن نیروی مخصوص را می داده است.

حُسن سوم، تک شبانه بود که چندین خاصیت داشت:

۱. حمله نیروی پیاده ما به راحتی صورت می گرفت و به سرعت پیشروی داشتند.

۲. نیروی زرهی دشمن در شب کور است و بدون جهت تیراندازی می کردند.

۳. سازماندهی و تدارک مقابله با حمله و پاتک در شب بی اندازه مشکل است.

حُسن چهارم، انهدام پل قصبه و پل حفار غربی بود که اتکای دشمن به این پل ها بود.»

وی در ادامه، ضمن مقایسه عملیات ثامن الائمه(ع) با عملیات های محدود گذشته، نتیجه گیری کرده است:

ص:۱۰۹۹

۱- سند شماره ۰۲۱۷۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش طرح عملیاتی، ۵/۷/۱۳۶۰، آبادان، دارخوین، ماهشهر، ۷/۷/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴.

«به لحاظ زمان و هم به جهت دستاوردها بایـد به جای انجام عملیات های کوچک و محدود به سـمت اجرای عملیات های گسترده رفت. البته، انگیزه مطرح شدن این طرح های گسترده آن است که به تجربه می توان دریافت که در طی ۱۰ حمله محدود در طول ۶ ماه (از ۲۶ اسفندماه ۱۳۵۹ تا ۲۶ شهریور ۱۳۶۰)، یعنی به طور متوسط در هر ۱۸ روز، یک حمله انجام شـد، ولی باتوجه به پیروزی جنگ (در حمله آبادان) روشن شد که حملات گسترده بسیار برای ما با ارزش تر و با اهمیت تر است.»

غلامعلی رشید در پایان، برای هریک از عملیات های محدود و گسترده ویژگی هایی را به شرح زیر ذکر کرده است:

طرح محدود

۱. انهدام قسمت کوچکی از دشمن.

۲. وجود پاتک های متوالی.

۳. تلفات زیاد نسبت به محدوده طرح.

۴. ازدست رفتن عامل زمان و اجازه دادن به دشمن برای تثبیت و تحکیم و به رکودکشیدن جنگ.

طرح گسترده

۱. انهدام قسمت بزرگی از دشمن.

۲. نداشتن پاتک.

۳. تلفات کمتر نسبت به گستردگی عملیات.

۴. ازدست نرفتن عامل زمان و ... .(۱)

۱

در ادامه حملات هوایی و زمینی ارتش عراق به شهر آبادان امروز نیز جنگنده های عراقی از ارتفاع بالا اقدام به فروریختن بمب های خوشه ای بر روی این شهر کردند. براثر این بمباران ۴ نفر از اهالی شهر مجروح شدند و خسارت هایی نیز به بار آمد.(۲)

همچنیـن در ادامـه کمـک برخی کشورهـای عربی به رژیم بعث عراق امروز خـبرگزاری پـارس به نقـل از منـابع موثـق داخـل عراق گزارش داد که ۶۰۰ سـرباز اردنی و مصـری برای کمک به ارتش عراق در جنگ علیه ایران وارد این کشور شده و در منطقه ای به نام چهارکلا استقرار یافته اند.(۳)

۱- سند شماره ۰۹۱۲۹۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: دست نوشته رشید علی نور، ۷/۷/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۴، ۸/۷/۱۳۶۰، ص۱۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۵، ۹/۷/۱۳۶۰، ص۱۶.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۳، ۷/۷/۱۳۶۰، صص ۲۱ و ۲۲، خبرگزاری پارس، ۷/۷/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۵.

۱

به دنبال آزادسازی شرق کارون و شکسته شدن محاصره آبادان، بنیاد امور جنگ زدگان از مهاجران جنگی خواست از بازگشت به مناطق آزادشـده خودداری کننـد. به گزارش خبرگزاری پارس، این بنیاد با صـدور اطلاعیه ای اعلام کرد: بازگشت مهاجران جنگی منوط به پاک سازی کامل این مناطق و فراهم شدن شرایط مناسب برای زندگی می باشد.(۱)

۲

بازتـاب خبری عملیات ثامن الائمه(ع) امروز در رسانه های خارجی با محوریت اعتراف رژیم عراق به شکست در این عملیات ادامه یافت.

خبرگزاری امریکایی آسوشیتدپرس با اشاره به خبر خبرگزاری عراق اعلام کرد: «سرانجام پس از دو روز، رژیم عراق اعلام کرد که نیروهای ارتش این کشور از مواضع شرقی رود کارون که حدود یک سال در تصرف آنان بوده است، عقب نشسته اند.»(۲)

رادیو بی بی سـی نیز در تفسـیر خبری خود با عنوان "عراق تصدیق می کند که محاصـره آبادان شکسـته شده است" به بررسـی این موضوع پرداخت. در قسـمتی از این گزارش آمده است: «اقرار عراق به اینکه نیروهایش به غرب رود کارون عقب نشینی کرده اند و محاصـره آبادان شکسـته شده است، برای صدام حسـین یک شکست است؛ هرچند که عراق گفته است نیروهایش هروقت بخواهند به مواضـعشان بازخواهند گشت. پیروزی ایران برای صدام حسین نه تنها یک عقب نشینی نظامی است، بلکه عقب نشینی سیاسی نیز به حساب می آید. آبادان یکی از هدف های اولین عراقی ها در جنگ بود و اگرچه بمباران سـنگین اولیه پالایشـگاه و قسمت اعظم این شهر را خراب کرد، اما مقاومت سرسختانه ایرانیان سبب شد که آبادان به دست عراقی ها نیفتد.»(۳)

در همین حـال، رادیو کلن (آلمـان غربی) در بازتاب عقب نشـینی عراق فقط به اعلام خبر صـدور بیانیه نظامی عراق مبنی بر دسـتور عقب نشینی به دلیل آسیب دیدن پل های ارتباطی رودخانه کارون اکتفا کرد.(۴)

روزنامه فرانکفورتر الگماینه (چاپ آلمان) هم با درج مطلبی با عنوان "ایران به پیروزی های بزرگی در آبادان دست یافته است" به انعکاس این خبر پرداخته و با اسـتناد به اطلاعیه های نظامی ایران از تلفات سنگین ارتش عراق و آزادشدن دو جاده منتهی به آبادان خبر داد.(۵)

خبرگزاری تانیوگ یوگسـلاوی نیز در خبری مبهم بدون اشاره به اسارت حدود ۱۷۰۰ نظامی عراقی، عقب نشـینی ارتش این کشور را از شرق کارون یک راهبرد موقت و برای جلوگیری از محاصره واحدهای نظامی عراق اعلام کرد.(۶)

همچنین رادیو مونت کـارلو بـا اشاره به اعتراف عراق به عقب نشـینی گفت: «عراق به عقب نشـینی به غرب رودخانه کارون اعتراف کرده و گفتـه این عقب نشـینی ناشـی از اسـتراتژی نظـامی عراق است، چـون اسـتراتژی عراق مبتنی بر حفـظ زمین بـا بهـای سـنگین نیست.»(۷)

ص:۱۱۰۱

۱- روزنامه کیهان، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۴.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۲، ۸/۷/۱۳۶۰، صص ۵ و ۶، خبرگزاری آسوشیتدپرس به نقل از خبرگزاری عراق.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۳، ۸/۷/۱۳۶۰، صص ۲ و ۳ ضمیمه، رادیو لندن، ۷/۷/۱۳۶۰.

۴- همان، ص۴، رادیو کلن، ۷/۷/۱۳۶۰.

۵- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۹۸، ۲۸/۷/۱۳۶۰، ص۴۴، فرانکفورتر الگماینه (آلمان).

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۴، ۹/۷/۱۳۶۰، ص۳، خبرگزاری پارس از بلگراد، ۷/۷/۱۳۶۰.

۷- همان، صص ۱۹ و ۲۰ ضمیمه، رادیو مونت کارلو، ۸/۷/۱۳۶۰.

کویت نزدیک به ۶ میلیارد دلار به عنوان "سهم این کشور برای حمله به جمهوری اسلامی ایران"، به صدام حسین پرداخته است. ۲ میلیارد دلار از این مبلغ با تصویب پارلمان کویت تأمین شده و بقیه آن را خاندان الصباح پرداخت کرده است.

نشریه کانادایی کرسنت اینترنشنال در مقاله ای ضمن اعلام این خبر، موضوع درگیرشدن برخی کشورهای عربی در جنگ عراق علیه ایران را مورد بررسی قرار داده است. در این مقاله علاوه بر تهدیدهای صریح عراق علیه کویت با هدف درگیرکردن این کشور در جنگ به برخی موضوعات درون حاکمیت کویت و ناخشنودی و بیم مقامات کویتی از آینده روابط با عراق نیز اشاره شده و آمده است:

«برای اجابت تقاضای روزافزون صدام، کویت مانند بندرگاهی برای ارسال وسایل نظامی و دیگر احتیاجات جنگی به عراق عمل می نماید. نزدیک به نیمی از وسایل بندرهای کویت تنها در خالی کردن کالاهایی که قرار است به عراق برسد، مورد استفاده قرار می گیرد.

ایران اخیراً اعلام کرده محموله یک کشتی دانمارکی را که مهمات بود، توقیف نموده است. این محموله قرار بود ازطریق کویت به عراق حمل شود.(۱) بنا به گزارش شهود عینی، روزانه نزدیک به یک صد و پنجاه کامیون پر از کالا، کویت را به قصد عراق ترک می کنند، درحالی که پول بخش عمده ای از این کالاها توسط کویت پرداخت می شود.

اکنون مدت هاست که صدام درصدد بازگشایی ترمینال های نفتی خود در البکر فاو در جنوب شط العرب [اروندرود] می باشد، اما هوشیاری نیروی هوایی جمهوری اسلامی ایران همه این تلاش ها را خنثی کرده است. از سوی دیگر، صدام به این نتیجه رسیده است که تنها راه نجاتش استفاده از جزایر کویتی در منطقه است. ازاین رو سعی در درگیری هرچه بیشتر کویت در این جنگ داشته است و کویتی ها نیز باتوجه به این شیوه های سیاسی او در قبل، از افتادن در این چاه تاکنون اکراه ورزیده اند. بااین حال، برای مجبورکردن کویتی ها، صدام تبلیغاتی را در دستگاه های ارتباطی کویت آغاز نموده و از آنها خواسته است که همچنان که او در سال ۱۹۷۷، ۱۹۸۰ و امسال، عراقی های ایرانی الاصل را اخراج کرده، آنها نیز کویتی های ایرانی الاصل را از کویت اخراج کنند و برای اجرای این منظور ترتیبی داده تا چند بمب در نقاط مختلف شهر [های] کویت کار گذارده شود و گفته می شود تروریست هایی که این بمب ها را کار گذاردند، فلسطینی های طرف دار صدام بودند که ۲ تن از آنها پس از کارگذاری بمب ها به عراق گریختند و صدام از استرداد آنها به دولت کویت سر باز زد. بدیهی است هدف این بوده که گناه این انفجارها به گردن کویتی های ایرانی الاصل افتد، ولی این نقشه شکست خورد و دست عراق برای کویتی ها خوانده شد.

ص:۱۱۰۲

۱- این کشتی حامل مقادیری مواد منفجره ازجمله ۱۷۷ تن دینامیت بود که نیروی دریایی ارتش آن را توقیف کرد و پس از تخلیه محموله اش در بندرعباس آزاد شد. (روزشمار ۱۹/۵/۱۳۶۰).

همین گزارش حاکی است، صدام در مصاحبه ای با روزنامه الانباء با همان شعارهای آشنای عربی مبنی بر اینکه کویت باید به همسایه عرب خود بیشتر کمک کند، اشاره نموده و به طور غیرمستقیم به موقعیت رسمی عراق که مرز آن از مرکز شهر کویت می گذرد اشاره کرد.

او گفت که وی قصد ندارد مانند عبدالکریم قاسم [رهبر اسبق عراق] عمل کند. قاسم زمانی تصمیم به تسخیر کویت گرفت و توسط انگلیسی ها سرنگون شد. صدام گفت: وی در عوض به اجاره ۹۹ ساله جزیره کویت راضی خواهد بود. ...

مسافرینی که هر روز از عراق به کویت می آیند، خبر از تضعیف روحیه ارتش عراق و افزایش روحیه ایرانیان می دهند و این گزارش ها اندام کویت را به لرزه می اندازد؛ چه آنها می دانند که درخواست برای شرکت عملی در جنگ بسیار شدید خواهد بود. یکی از افراد عالی مقام کویتی اخیراً گفته است:"حوصله مان از دست بعثی ها به سر آمده است."»(۱)

۱

در اقدامات امروز افراد وابسته به گروه های ضدانقلاب در غرب کشور ۳ نفر شهید و ۵ تن مجروح شدند.

یک خودرو سپاه پاسداران در جاده برده رش در شمال دریاچه مریوان به کمین افراد گروه های مسلح ضدانقلاب برخورد کرد و درنتیجه ۲ نفر از سرنشینان آن مجروح شدند.(۲)

در محور بیجار - تکاب، هم افراد گروه های مسلح غیرقانونی با بستن راه بر یک اتومبیل، یکی از سرنشینان آن را به شهادت رساندند. ۲ سرنشین دیگر موفق به فرار از این منطقه شدند.(۳)

همچنین در دو حادثه دیگر در دو روستا به نیروهای خودی حمله شد. در یکی از این حملات ۲ بسیجی به شهادت رسیدند و در حادثه دیگر، ۳ نفر از افراد بومی سپاه مجروح شدند.(۴)-(۵)

۲

سید عبدالکریم هاشمی نژاد عضو مجلس خبرگان قانون اساسی و دبیر حزب جمهوری اسلامی مشهد، که از مبارزان قبل از انقلاب بود، به دست یکی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) ترور شد و به شهادت رسید.(۶)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۲، ۸/۷/۱۳۶۰، صص ۸ - ۶.

۲- سند شماره ۰۴۹۲۹۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۷ (کرمانشاه) به فرماندهی سپاه مرکز، ۸/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۵۴۸۴۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از منطقه۷ (کرمانشاه) به تهران (فرماندهی)، ۷/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۵، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۳، سنندج - خبرگزاری پارس، ۹/۷/۱۳۶۰.

۴- به دلیل ناخوانا بودن اسناد، مختصات و محل دقیق این دو روستا مشخص نیست.

۵- سند شماره ۰۵۴۸۴۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین؛ و - سند شماره ۰۴۹۲۹۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۶- خلاصه ای از زندگی نامه شهید هاشمی نژاد در ضمیمه گزارش درج شده است.

امروز هنگـامی که حجت الاسـلام هاشـمی نژاد پس از پایان جلسه پرسـش و پاسـخ درحال خارج شـدن از ساختمان حزب بود، فرد مذکور(۱) به وی نزدیک شد و با کشیدن ضامن نارنجک او را به شهادت رساند.(۲)

براثر این انفجار، ۲ نفر از همراهان هاشمی نژاد هم مجروح شدند. ضارب نیز زخمی و یک دست وی قطع شد، اما در حین انتقال به بیمارستان به دلیل شدت جراحات فوت کرد.(۳)-(۴)

درپی این حادثه در استان خراسان سه روز عزای عمومی اعلام شد و به دعوت سپاه پاسداران مشـهد، مردم شـهر از میدان شـهدا تا صحن امام راه پیمایی کردند و در صحن امام، سید احمد هاشمی نژاد برادر شهید، برای مردم سخنرانی کرد.(۵)

۱

اقـدام تعدادی از هواداران سازمان مجاهدین خلق (منافقین) برای تظاهرات در گرگان با دخالت مردم ناکام ماند و در یک درگیری در آمل، ۲ نفر از اعضای سازمان کشته و چند نفر از آنان دستگیر شدند.

در گرگان، ۲ فرد مسلح پس از سرقت یک اتومبیل وارد خیابان امام خمینی شده و به جمع تعدادی از هواداران و افراد سازمان که منتظر آنان بودند، پیوسـتند. این افراد با آتش زدن لاستیک از مردم خواسـتند به آنان پیوسـته و با سـردادن شعار علیه مقامات و نظام جمهوری اسلامی ایران

۱- ضـارب، هـادی علویان اهل قوچان و از افراد نفوذی سازمان در حزب جمهوری مشـهد بود که به دلیل مشـکوک بودن از حزب اخراج شد. وی پس از مدتی و به دنبال یک زمینه سازی چندروزه، با مراجعه به حزب، آمادگی اش را برای شرکت در فعالیت های انتخابـاتی ریـاست جمهوری به نفع آیت الله خـامنه ای اعلام کرد و شب قبل از حادثه به همراه تعـدادی از فعالان حزب برای تنظیم اعلامیه ها و بسته بنـدی پوسترها در ساختمان حزب به سر برد. صبح روز حادثه نیز به مدت یک ساعت با نگهبان در ورودی دفتر حزب به گفت وگو پرداخت. در پایـان جلسه بـدون هیـچ مـانعی به هاشـمی نژاد که درحـال پـایین آمـدن از پله هـای ساختمان بود نزدیک شد و نارنجک را منفجر کرد.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۳، ۸/۷/۱۳۶۰، صص ۴ و ۵، خبرگزاری پارس، ۷/۷/۱۳۶۰.

۳- سازمان مجاهـدین خلق رسـماً مسـئولیت این ترور را به عهـده گرفت و ضـمن درج یادواره هادی علویان در چنـد شـماره نشـریه مجاهد ازجمله در شـماره های ۴۰۷ و ۵۱۵، نـوشت که وی پس از نفوذ به حزب و اشـتغال در بخش تبلیغـاتی، اطلاعـات مربوط به رفت وآمد حجت الاسـلام کامیاب را دراختیار سازمان قرار داد که بعداً در برنامه ریزی ترور وی (۷ مرداد ۱۳۶۰) ، از آن اطلاعات اسـتفاده شد. (مؤسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی، سازمان مجاهدین خلق؛ پیدایی تا فرجام (۱۳۸۴ – ۱۳۴۴)، به کوشش جمعی از پژوهشـگران، جلد اول، تهران: مؤسـسه مطالعات و پژوهش های سیاسـی، چاپ اول ۱۳۸۴، صص ۶۷۲ – ۶۷۱؛ و – محمدصادق کوشکی، تبار ترور، تهران: سازمان اسناد انقلاب اسلامی، چاپ اول ۱۳۸۷، صص ۲۴۱ – ۲۳۹)

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۴، ۸/۷/۱۳۶۰، صص ۳۶ و ۳۷، مشهد؛ و – خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۳، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۳۶، مشهد.

۵- روزنامه کیهان، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۳، ۷/۷/۱۳۶۰، صص ۴۰ و ۴۱، مشهد - خبرگزاری پارس، ۷/۷/۱۳۶۰.

به تظاهرات بپردازند، اما مردم مقاومت کردند و عده ای نیز به سمت این افراد هجوم بردند. یکی از تظاهرکنندگان برای عقب راندن مردم یک بمب دست ساز به سوی آنان پرتاب کرد که عمل نکرد، پس از آن افراد مسلح سازمان با مسلسل و کلت به سمت مردم تیراندازی کردند که درنتیجه، ۲ زن و یک مرد به نام های بتول باهوشی، مهناز صحرانورد و سید محمد نظری شهید و چند تن نیز مجروح شدند. همچنین، براثر اصابت تیر مهاجمان به یکی از هواداران سازمان، وی نیز کشته شد. ۲ نفر از مهاجمان مسلح هم که ۲ بمب دست ساز قوی به همراه داشتند، با کمک مردم دستگیر و بقیه متواری شدند.(۱)

در حادثه دیگری، در آمل، هنگامی که نیروهای کمیته انقلاب اسلامی درحال کنترل و بازرسی چند اتومبیل در منطقه امامزاده قاسم این شهر بودند، ۲ نفر از افراد سازمان مجاهدین خلق از داخل یک خودرو به سمت آنان تیراندازی کردند. در جریان درگیری پاسداران با این افراد، ۲ نفر از مهاجمان کشته و چند نفر دستگیر شدند و یک پاسدار هم زخمی شد. از افراد دستگیرشده یک مسلسل یوزی با ۵ خشاب پر و یک بمب دست ساز قوی آماده انفجار به دست آمد.(۲)

۱

ترور، تیراندازی و بمب گذاری ازجمله اقدامات امروز افراد ضدانقلاب در شهرهای بروجرد، بابل و اندیمشک بود.

دو موتورسوار مسلح وابسته به گروه های ضدانقلاب با مراجعه به منزل ستوان دوم احمد تن کار افسر دایره سیاسی ایدئولوژیک پادگان مهندسی بروجرد، در خیابان سعدی این شهر، وی را هدف سوءقصد قرار دادند و به شهادت رساندند. ضاربان پس از این اقدام با به جاگذاشتن موتورسیکلت خود متواری شدند.(۳)

همچنین در بابل چند فرد مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق به سوی تاکسی یکی از افراد متعهد شهر در محله حیدرکلا تیراندازی کردند که به سرنشینان آن آسیبی نرسید. نیم ساعت بعد نیز به سوی یک خودرو در مقابل ساختمان جهاد سازندگی این شهر تیراندازی شد، در این حادثه هم به کسی آسیبی نرسید.(۴)

در اندیمشک هم یک بمب مقابل اداره آموزش وپرورش منفجر شد و خسارت هایی به بار آورد، اما کسی آسیب ندید.(۵)

۲

به دنبال دستگیری برخی اعضای سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در کرمانشاه در روزهای اخیر، امروز، مسئول تشکیلات استان کردستان به همراه ۳ نفر از عناصر نظامی سازمان در این استان دستگیر شدند.

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۵، ۹/۷/۱۳۶۰، ص۳۴، ساری - خبرگزاری پارس، ۹/۷/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۱۷۴۰۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه ۳ (چالوس) به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ستاد مرکزی (فرماندهی)، ۸/۷/۱۳۶۰، ص۱.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۴، ۸/۷/۱۳۶۰، ص۳۴، آمل؛ و - سند شماره ۱۷۴۰۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۲.

۳- سند شماره ۳۲۸۴۴۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی لرستان به استانداری لرستان، ۷/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- سند شماره ۰۴۹۳۱۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد منطقه۳ (فرماندهی) به ستاد مرکزی (مرکز فرماندهی)، ۹/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

۵- سند شماره ۰۰۵۲۱۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی اندیمشک، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۴۱۹۳۸۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان (اهواز) به استانداری خوزستان، ۸/۷/۱۳۶۰،سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۳۴۸۳۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شاجا به مقام وزارت کشور، ۷/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

به گزارش سپاه پاسداران منطقه ۷ کشوری، با دستگیری افراد اصلی سازمان در این منطقه در هفته جاری، کل تشکیلات کردستان متحمل ضربات شدیدی شد.(۱)

در سبزوار نیز یکی از اعضای شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق به سوی یک پاسدار شلیک کرد. این فرد بااینکه تیر به وی اصابت نکرده بود خود را به زمین انداخت و ضارب را که به قصد زدن تیر خلاص به او نزدیک شده بود دستگیر کرد.

به گزارش خبرگزاری پارس، این فرد قبلاً نیز به اتهام پرتاب بمب آتش زا به سوی اتومبیل نیروهای سپاه به مدت ۱۵ روز بازداشت و سپس آزاد شده بود.(۲)

۱

آیت الله ربانی املشی دادستان کل کشور، شرایط محاکم قضایی کشور را برای پذیرش هواداران نادم گروه های مسلح معارض، اعلام کرد.

دادستان کل کشور دراین باره گفت: «امت مسلمان از آنهایی که نادم و پشیمان شده و توبه کنند و به وظایف توبه سیاسی هم عمل کننـد و به آغوش اسلام عزیز بازگردنـد استقبال خواهد کرد. اینها ممکن است ۳ الی ۴ روز زنـدانی شونـد و به محض اینکه توبه سیاسی شان توسط مسئولین پـذیرفته شد، آزاد خواهند شد. این افراد می توانند به دادسراهای انقلاب، کمیته های سپاه، مسئولین قضایی، حکام شرع و ائمه جماعات در سراسر کشور مراجعه و درصورتی که توبه سیاسی آنان با صداقت توأم باشد و مقامات قضایی و حکام شرع توبه را تأیید کنند، با نهایت برادری با آنها رفتار خواهد شد و برطبق موازین قرآن هیچ مقامی نمی تواند متعرض آنها شود، چون آنها افرادی هستند که به آغوش اسلام بازگشته اند. خداوند توبه کنندگان را دوست دارد و اما در مقابل افرادی که اصلاح پذیر نیستند، قاطعانه خواهیم ایستاد و مقاومت خواهیم کرد.»(۳)

۲

درپی تظاهرات هواداران سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در تهران که موجب شهادت و مجروح شدن تعدادی از مردم شد، حجت الاسلام سید حسین موسوی تبریزی دادستان کل انقلاب، از دادگاه های انقلاب خواست که در مقابل این گونه افراد قاطعیت بیشتری به خرج دهند. وی با اشاره به حمله این افراد به اماکن عمومی و مردم، درباره حکم صادرشده درباره آنان گفت:

۱- سند شماره ۲۷۰۴۳۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد سپاه پاسداران منطقه۷ (فرماندهی) به ستاد مرکزی سپاه پاسداران (فرماندهی)، ۵/۸/۱۳۶۰، ص۵.

۲- روزنامه کیهان، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۳.

۳- همان، ص۱۴.

«ما جز رعایت قوانین اسلامی چیزی نباید اجرا کنیم که اینها محارب و قاتل و تروریست هستند و اموال بیت المال مسلمین را به آتش می کشند و حکمشان در اسلام اعدام است و اگر ثابت شود اینها مسلحانه مبارزه کرده اند حکمشان جز اعدام چیزی دیگر نخواهد بود و موضع در مقابل آنها همین است مگر اینکه دست از این کارهایشان بردارند.»

دادستان کل انقلاب درباره احتمال انجام حرکت های مشابه در روز انتخابات سومین دوره ریاست جمهوری افزود: «اگر کسی در روز انتخابات اغتشاش کند او در ردیف محاربین و اعضای گروهک های محارب می باشد و دراین زمینه ازسوی وزارت کشور و دادستانی تصمیماتی اتخاذ شده است.»

موسوی تبریزی درعین حال از تدابیر ویژه محاکم قضایی و دادستانی برای ارشاد و جذب افراد بازداشت شده گروه ها خبر داد و اعلام کرد: «بااینکه مردم از دادگاه های انقلاب انتظار قاطعیت دارند، اما دادگاه ها حتی مجرمینی را که در ترورها دست داشته اند نصحیت کرده و تا آخرین لحظات از آنان می خواهند که توبه کرده و به آغوش ملت به راه اسلام بازگردند و ترویج افکار اسلام در میان زندانیان مانند تحویل کتاب و روزنامه و فرستادن معلم مسلط به مسائل اسلامی برای ارشاد آنان همچنان اعمال می شود.»

وی همچنین خاطرنشان کرد: «مجازات اسلامی یک بعد قضیه است و بعد دیگر آن ارشاد مردم است و مجازات برای کسانی است که ارشاد نمی شوند.»(۱)

دادستان کل انقلاب در بخشی از سخنانش با اشاره به تبلیغات رسانه های خارجی و ادعاهای افراد فراری سازمان مجاهدین خلق درمورد اعدام افراد خردسال گفت: «به دستور امام حتی به آنها اجازه داده می شود که حضوراً با خانواده هایشان ملاقات کنند. بچه هایی که کمتر از ۱۶ سال دارند چون مکلف نیستند، لذا مجازات هم نمی شوند، مگر اینکه در عملیات تخریب و انفجار شرکت کنند که دراین صورت تا رسیدن به رشد فکری صحیح و خارج شدن از حالت ضعف و کسالت روحی در دارالتأدیب نگهداری خواهند شد تا بالاخره به آغوش گرم خانواده های خود بازگردند و دراین باره خبرگزاری های ضد اسلام تبلیغ می کنند که دادگاه های انقلاب ایران بچه ها را می کشند، درحالی که دراین مورد حتی یک نفر هم اعدام نشده اند.»(۲)

۱

در سالروز شهادت امام جواد(ع)، امام خمینی در اجتماع قشرهای گوناگون مردم، به موضوعات جاری کشور ازجمله شهادت هاشمی نژاد؛ انتخابات ریاست جمهوری و تظاهرات هواداران سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در تهران اشاره کردند.

رهبر انقلاب اسلامی درباره شهادت هاشمی نژاد فرمودند: «در روز شهادت امام جواد – سلام الله علیه – یکی از فرزندان و تبار آن خانواده به شهادت رسید؛ شهید هاشمی نژاد که من

۱– خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۳، ۷/۷/۱۳۶۰، صص ۱۸ – ۱۶، تهران – خبرگزاری پارس، ۷/۷/۱۳۶۰.

۲– همان؛ و – روزنامه اطلاعات، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۲.

از نزدیک با آن آشنا بودم و خصال و تعهد آن شهید را لمس کرده بودم و مراتب فضل و مجاهدت آن بر اشخاصی که او را می شناسند پوشیده نیست. امروز در روز شهادت سلف صالح، این خلف صالح و متعهد از دست ما گرفته شد و من نمی دانم که انگیزه این شرارت ها که مشغول اند این گروهک های ضعیف نادان و عمال قدرت های بزرگ خصوصاً امریکا چیست و آنان چه می خواهند و چه انگیزه دارند؟ اینها انگیزه این را دارند که ۳۶ میلیون جمعیت ایران و میلیون ها جمعیت های مسلم و مستضعف جهان را - که همه پشتیبان این جمهوری هستند - از بین ببرند؛ می خواهند با ترور بعضی شخصیت ها، اینها را از این راهی که راه اسلام است، منحرف کنند. اینها نمی فهمند که این توده های عظیم - که چون سیل خروشان در تمام کشور در مقابل قدرت های بزرگ ایستاده اند - با ترور اشخاص ولو هرچه بزرگ و ارجمند باشند، اینها به خودشان سستی و فتور راه نمی دهند، بلکه منسجم تر می شوند.»

امام خمینی با اشاره به تشابه رفتارهای اعضای سازمان مجاهدین خلق و اقدامات حاکمان عراق برای جلوگیری از حضور مردم در سومین دوره انتخابات ریاست جمهوری خاطرنشان کردند: «... اینها می خواهند با کشتن یکی از اولاد رسول الله(ص)، نگذارند صدام شکست بخورد. این خیال باطلی است. صدام شکست خورده است و شرف و حیثیت نداشته است و اگر داشته است از دست داده است. اینها می خواهند که مردم را در رأی ریاست جمهوری سست کنند. با کشتن یک فرد ولو اینکه هرچه بزرگ باشد و متعهد، مردم ما از رأی دادن به ریاست جمهوری و از حاضرشدن پای صندوق ها برای کمک به اسلام و جمهوری اسلامی، خیال کردند سست می شوند! این هم یک خیال باطل است.»

ایشان درمورد تظاهرات ۵ مهر هواداران سازمان مجاهدین در تهران نیز گفتند: «از این ترورها و از این شرارت هایی که دو روز قبل در تهران شد و مع الاسف، بچه ها و جوان ها را کشیدند به توی خیابان ها و به شرارت هدایت کردند، باید بسیار انسان متأسف باشد که جوان ها و کودک های ما این طور بازی خوردند از اینها که می آیند در خیابان ها و آتش می زنند چیزهایی [را] که مال مردم است، مال عموم است، مثل شرکت واحد و اتومبیل های شرکت واحد که مال مستضعفین است یا محلی که اصلاً برای مستضعفین است، به آتش می کشند. اینها فکر نمی کنند که این مدعی های مجاهدت برای خلق و برای مستضعفین، آن چیزی را که وجهه قرار دادند و هدف قرار دادند، ضررزدن به همین چیزهایی [است] که مال مستضعفین است؛ چیزهایی که برای مستضعفین جمع شده است، برای معلولین جمع شده، برای جنگ زده ها جمع شده است. اینها هدفشان این است که آنها را آتش بزنند.

شما از این شکست خورده ها هیچ هراسی نداشته باشید که اینها نفس های آخر را می کشند و ملت شریف ایران با کمال قدرت، ایستاده است در مقابل آنها و همین طور قوای نظامی و

انتظامی و پاسداران و بسیج و سایر قوای مسلح که از خود مردم هستند هم در جنگ با کفار ایستاده اند و هم در مقابله با این اشخاصی که همان طور هستند و برای آنها خدمت می کنند و قوای پاسدار ما و همین طور قوای انتظامی در این امر جدیت خواهند کرد و همه اینها را به دست خواهند آورد و به جزای اعمال خودشان در دادگاه ها خواهند رسید.»(۱)

۱

امروز شماری از تظاهرکنندگان ایرانی با تعدادی از امریکایی های محله منهتن نیویورک درگیر شدند که با مداخله پلیس، ۸ تن از مأموران پلیس زخمی و ۲ نفر دستگیر شدند.

به گزارش خبرگزاری یونایتدپرس، سخنگوی پلیس نیویورک دراین باره گفت: «تظاهرکنندگان درحدود ۳۰۰ مرد و زن بودند و درحالی که عکس هایی از آیت الله خمینی در دست داشتند، دربرابر سازمان ملل دست به تظاهرات زدند. این گروه سپس مبادرت به راه پیمایی کرده و کارکنان دفاتر که برای ناهار تعطیل شده بودند، آنها را هو کردند. بدین ترتیب، برخورد میان طرفین گسترش یافت و پلیس سعی می کرد تا ایرانی ها را به سوی سازمان ملل بازگرداند.»(۲)

وی افزود: «از نیروهای پلیس که قصد داشتند طرفین را از یکدیگر جدا کنند، ۸ پلیس به شدت مجروح شدند، ازجمله یکی از آنها به زیر دست و پای اسب پلیس افتاد. ۲ نفر از تظاهرکنندگان نیز دستگیر شدند. ... به نظر می رسد که دستگیرشدگان، ایرانی باشند، لیکن آنها از معرفی [خود] خودداری می کنند. یکی از آنها به اتهام پرتاب سنگ به سوی پلیس و درگیری و حمله به مأمور پلیس دستگیر شده است.»(۳)

۲

عراق برای برگزاری هرچه بهتر اجلاس غیرمتعهدها در بغداد، تمهیدات ویژه ای را اتخاذ کرده است.

به گزارش خبرگزاری پارس از بلگراد، در قراردادی که بین عراق و یوگسلاوی منعقد شده، مواردی نظیر آماده سازی لوازم پیش ساخته برای ساخت چندین ساختمان و آموزش نیرو برای برگزاری این اجلاس پیش بینی شده است. در قسمتی از این گزارش آمده است:

«طبق قرارداد جدیدی که بین یکی از کارخانه های یوگسلاوی و عراق منعقد گردید، کارخانه مزبور لوازم ساختمانی پیش ساخته جهت ساختمان۱۹۱ خانه مسکونی، ۶ رستوران، ۵ بنای اداری، ۹ دستگاه مهمانسرای عراق را تهیه و ظرف مدت ۷ ماه ارسال خواهد کرد.» ارزش کامل این قرارداد ۱۰ میلیون دلار است. همچنین، بنا به گفته یک منبع آگاه از بلگراد، براساس قراردادی بین این دو کشور، حدود ۲۰۰ عراقی برای گذراندن یک دوره آموزشی کوتاه مدت به منظور برگزاری اجلاس سران غیرمتعهدها در بغداد وارد بلگراد شدند. براساس همین قرارداد، یوگسلاوی کار نظارت بر امور مربوط به تبلیغات و روابط عمومی این اجلاس را در مدت برگزاری آن برعهده گرفته است.(۴)

ص:۱۱۰۹

۱- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی(ره))، جلد ۱۵، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر

آثار امام خمینی، چاپ پنجم ۱۳۸۹، صص ۲۶۲ - ۲۵۷.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۳، ۸/۷/۱۳۶۰، ص۹، نیویورک - خبرگزاری یونایتدپرس، ۷/۷/۱۳۶۰.

۳- همان؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۵، ۱۰/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۹/۷/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۳، ۸/۷/۱۳۶۰، ص۱۳، بلگراد - خبرگزاری پارس، ۷/۷/۱۳۶۰.

ضمیمه گزارش۹۷۵: خلاصه ای از زندگینامه ۵ فرمانده ارشد ارتش و سپاه که در حادثه سقوط هواپیمای نظامی به شهادت رسیدند

درپی شهادت چند تن از فرماندهان ارشد نظامی در حادثه سقوط هواپیمای سی۱۳۰ در جنوب تهران، خبرگزاری پارس زندگینامه ۳ تن از آنان شامل سرلشکر فلاحی، سرتیپ فکوری و سرتیپ نامجو را به اختصار و بدین ترتیب منتشر کرد:

«سرلشکر ولی فلاحی در سال ۱۳۱۰ در طالقان متولد شد و تحصیلات ابتدایی و متوسطه خود را در طالقان و تهران گذراند و پس از اخذ دیپلم از دبیرستان نظام وارد دانشکده افسری شد و با درجه ستوان دومی از این دانشکده فارغ التحصیل گردید.

سرتیپ فلاحی خدمت خود را در نیروی زمینی از فرماندهی دسته شروع کرد و به علت شایستگی که از خود نشان داد مدارج خود را تا درجه سرتیپی طی نمود و موفق به گذراندن دوره دانشکده فرماندهی و ستاد گردید، ولی با این وصف از سال ۱۳۳۰ تا ۱۳۵۲، به علت فعالیت علیه رژیم سابق ۴ بار به زندان افتاد.

فلاحی پس از پیروزی انقلاب به سمت فرماندهی نیروی زمینی جمهوری اسلامی ایران و سپس جانشینی رئیس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران منصوب شد و پس از برکناری بنی صدر از فرماندهی کل قوا در تاریخ ۲۱ خرداد ۱۳۶۰ با حکم امام با حفظ سمت به جانشینی رئیس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی، به نوعی به سرپرستی جانشینی فرماندهی نیروهای مسلح انتخاب شد. متن حکم امام به صورت زیر بود:

بسم الله الرحمن الرحیم

"تیمسار ولی فلاحی جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران تا تعیین تکلیف جانشین فرماندهی نیروهای مسلح ستاد مشترک مجاز است با استفاده از اختیارات مقام رهبری مأموریت ها [و] وظایف محوله را انجام دهید.

روح الله الموسوی الخمینی ۲۱/۳/۱۳۶۰"

فلاحی از آغاز جنگ تحمیلی رژیم مزدور عراق علیه ایران در جبهه های نبرد حق علیه باطل حضور داشت و ضمن نظارت بر عملیات رزمندگان اسلام و تشویق و قدردانی از سربازان، درجه داران و افسران، پاسداران و افراد بسیج و جنگ های نامنظم، همواره موجب دل گرمی آنها می گردید. از سرلشکر فلاحی ۴ فرزند باقی مانده است.

سرتیپ شهید جواد فکوری در سال ۱۳۱۷ در تبریز به دنیا آمد و پس از اتمام تحصیلات متوسطه وارد دانشکده خلبانی شد و این دوره را با موفقیت به پایان رساند. او همچنین دوره های تکمیلی خلبانی، مقدماتی مدیریت خلبانی اف۴، فرماندهی گردان هوایی و فرماندهی ستاد را با موفقیت طی کرد. سرهنگ فکوری در تمامی دوران خدمتش در ارتش به عنوان فردی مذهبی و قاطع شناخته می شد و به همین سبب پس از پیروزی انقلاب اسلامی مشاغل زیر را به عهده داشت:

فرمانده پشتیبانی پایگاه دوم شکاری، فرمانده پایگاه دوم شکاری، فرمانده پایگاه یکم شکاری، معاون عملیاتی نیروی هوایی و فرمانده نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران.

او سپس با حفظ سمت به عنوان وزیر دفاع به کابینه شهید محمدعلی رجایی راه یافت.

شهیـد فکوری پس از انتصاب سـرهنگ معین پور به عنوان فرمانـده نیروی هوایی، به خاطر خدماتی که طی مدت فرماندهی خویش انجام داده بود مورد تشویق و قدردانی قرار گرفت و به سمت مشاور رئیس ستاد مشترک ارتش انتخاب شد.

سرتیپ شهید نامجو در سال ۱۳۱۷ در بندر انزلی به دنیا آمد و پس از پایان تحصیلات متوسطه به

دانشکده افسری راه یافت و این دوره را با موفقیت به پایان رساند و سپس وارد دانشکده نقشه برداری گردید و با درجه مهندسی در رشته نقشه برداری فارغ التحصیل شد. شهید نامجو با زبان های فرانسه و انگلیسی آشنایی داشت. پس از پیروزی انقلاب عضو هیئت علمی دانشکده افسری بود و سپس به سمت فرماندهی دانشکده افسری منصوب شد. نامبرده پس از شهادت دکتر مصطفی چمران ازسوی امام خمینی به عنوان نماینده ایشان در شورای عالی دفاع انتخاب شد.

نامجو سپس به عنوان وزیر دفاع کابینه شهید دکتر محمدجواد باهنر راه یافت و اخیراً همراه با حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس شورای اسلامی به کشورهای کره شمالی و مالزی سفر کرد.»(۱)

روابط عمومی سپاه پاسداران نیز در اطلاعیه ای شرح حال محمد جهان آرا فرمانده سپاه پاسداران خرمشهر را به این شرح منتشر کرد:

«برادر محمد جهان آرا فرمانده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی خونین شهر، به جوار رحمت حق تعالی پیوست. برادر جهان آرا مجاهد خستگی ناپذیری [بود] که در آن سال های خفقان به مبارزه با رژیم دست نشانده طاغوت برخاسته بود و سال ها به مجاهدات پیگیر خویش ادامه داد. وی در سال ۱۳۵۳، زندگی مخفی خود را آغاز کرد و بارها از چنگ دژخیمان رژیم منحوس پهلوی گریخت. در سال های ۱۳۵۶ و ۱۳۵۷، با اوج گیری انقلاب اسلامی به فعالیت های مسلحانه در تهران و خوزستان روی آورد و بارها با عوامل ساواک درگیر شد. برادر جهان آرا پس از پیروزی انقلاب اسلامی همکاری خود را با سپاه پاسداران آغاز کرد و با برعهده گرفتن مسئولیت سپاه خونین شهر در ریشه کن نمودن عناصر ضدخلق وابسته به صدام و خنثی سازی توطئه های تخریب و انفجار صدامیان نقش مؤثری ایفا کرد و پس از آغاز جنگ تحمیلی رژیم عراق علیه ایران اسلامی نیز سنگربه سنگر با قوای کفر جنگید و افتخار آفرید و عاقبت در سانحه هوایی به دیگر پاسداران و یاران شهیدش پیوست.»(۲)

روزنامه اطلاعات نیز به اختصار زندگینامه شهید یوسف کلاهدوز را منتشر کرد. در مطلب این روزنامه آمده است: «برادر کلاهدوز در تاریخ اول دی ماه ۱۳۲۵، در شهرستان قوچان متولد شد. وی دوره دبستان و دبیرستان را در قوچان به اتمام رسانید و پس از اخذ دیپلم به دانشکده افسری راه یافت و به مدت ۷ سال در لشکر شیراز مشغول خدمت شد و ضمن اعتمادی که به دست آورده بود، اقداماتی درجهت تحقیق و به ثمررسیدن انقلاب اسلامی انجام داد. وی قبل از پیروزی انقلاب اسلامی ایران در جلسات سری با دست اندرکاران انقلاب اسلامی شرکت فعالانه داشته و پس از پیروزی انقلاب اسلامی جزو بنیان گذاران سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بود و تاکنون در رده های مختلف فعالیت داشته و آخرین سمت وی قائم مقام سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بود. کلاهدوز فردی معتقد و مثمرثمر در تلفیق ارتش و سپاه و نزدیکی و به هم پیوستگی این دو بود. صفا و صمیمیت وی قابل توجه تمام همکاران، دوستان و آشنایانش بوده است. شهید کلاهدوز در جلسه ای که براثر بمب گذاری منجر به شهادت رجایی و باهنر شد شرکت داشته که از آنجا به سلامت گذشته و آسیبی ندید. ضمناً شهید کلاهدوز دارای همسر و ۲ فرزند بود.»(۳)

ضمیمه گزارش۹۸۳: زندگینامه حجت الاسلام سید عبدالکریم هاشمی نژاد

درپی شهادت شهید هاشمی نژاد، خبرگزاری پارس مطلبی را درخصوص زندگینامه وی منتشر کرد:

«استاد شهید سید عبدالکریم هاشمی نژاد در سال ۱۳۱۲ در یک خانواده مذهبی در بهشهر متولد شد و از سن ۱۴ سالگی در خدمت آیت الله کوهستانی به تحصیل علوم دینی پرداخت. حجت الاسلام هاشمی نژاد سپس در قم به محضر آیت الله العظمی بروجردی و

رهبر کبیر انقلاب اسلامی ایران امام خمینی راه یافت و باتوجه به نبوغ و هوش سرشاری که داشت به زودی در زمره شاگردان ممتاز ایشان درآمد. وی با درک علل

ص:۱۱۱۱

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۴، ۸/۷/۱۳۶۰، صص ۶ و ۷، خبرگزاری پارس، ۸/۷/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۵، ۹/۷/۱۳۶۰، صص ۸ و ۹، خبرگزاری پارس، ۹/۷/۱۳۶۰.

۳- روزنامه اطلاعات، ۹/۷/۱۳۶۰، ص۱۸.

استضعاف مردم ایران و ظلم و ستمی که ازسوی دستگاه جبار بر ملت مسلمان ما روا داشته می شد و نیز با بهره وری از محضر مبارک امام امت، هم گام با دیگر بزرگوارانی چون شهید مظلوم آیت الله بهشتی، حجت الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی، حجت الاسلام والمسلمین طبسی، سیدالاعلام [آیت الله] خامنه ای و دیگر روحانیون روشن بین و متعهد، مبارزات خود را همراه در پرتو مبارزات رهبر انقلاب شروع کرد و پس از خرداد ۱۳۴۲، با استفاده از بیان شیوا و اطلاعات وسیع و احاطه بر علوم زمان، به ایراد خطابه ها و سخنرانی های پرشور و انقلابی پرداخت و تمام توان خویش را در نشر افکار انقلابی اسلام در بین توده های محروم به خدمت گرفت و به افشای ماهیت ضد مردمی و جنایتکارانه رژیم پلید طاغوت پرداخت و در همین رابطه نیز بارها به وسیله رژیم دستگیر و در زندان های ساواک مورد شکنجه قرار گرفت.

حجت الاسلام هاشمی نژاد با اوج گیری انقلاب اسلامی ایران در انعکاس پیام های امام خمینی در خراسان و دیگر نقاط ایران و برنامه ریزی و ایجاد هماهنگی هرچه بیشتر بین مبارزین نقش بسزایی داشت.

و دررابطه با ایدئولوژی گروه های سیاسی و درک واقعیت حرکت آنان از بینش قوی برخوردار بود.[وی] ازجمله اولین کسانی بود که به افشای ماهیت منافقانه و انحرافی مجاهدین خلق در قبل از پیروزی انقلاب پرداخت و دراین رابطه پس از آزادی از زندان رژیم روشنگری هایی را آغاز کرد. با پیروزی انقلاب اسلامی ایران حجت الاسلام هاشمی نژاد با درک صحیح از سیر حرکت انحرافی خطوط وازده و تسلسل توطئه های قدرت های به خصوص امریکا برای ایجاد تشکل و سازماندهی نیروهای جوان، مسئولیت دبیری حزب جمهوری اسلامی استان خراسان را به عهده گرفت و تا زمان شهادت سنگر ایجاد وحدت و تشکل بین نیروهای اسلامی را عهده دار بود. شهید هاشمی نژاد با حضور در مجلس خبرگان در تدوین قانون اساسی و تصویب اصل الهی ولایت فقیه و بعد از آن در افشای خط منحرف بنی صدر خائن و دارودسته مفسده او نقش عمده ای به عهده داشت و در ادامه رسالت عظیم خویش صبح امروز درحالی شهید شد که تدریس در یک کلاس روشنگرانه تحت عنوان"پاسخ به سؤالات" را پایان داده بود. از استاد شهید هاشمی نژاد بنیان گذار کانون بحث و انتقاد دینی در مشهد که مطالعات و اطلاعات وسیعی دررابطه با مکاتب سیاسی و جهانی دارد، چندین کتاب به جای مانده که تعدادی از آنها قبل و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی در حد وسیع چاپ و نشر یافته است و از آن جمله مناظره دکتر و پیر؛ پاسخ به مشکلات جوانان؛ اصول پنج گانه اعتقادات؛ راه سوم بین کمونیسم و سرمایه داری؛ درس هایی از قرآن و دیگر کتاب های آسمانی و درسی که حسین به انسان ها آموخت را می توان نام برد.»(۱)

ص:۱۱۱۲

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۳، ۷/۷/۱۳۶۰، صص ۳۸ و ۳۹، خبرگزاری پارس، ۷/۷/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ چهارشنبه ۸ مهر ۱۳۶۰ ۱ ذیحجه ۱۴۰۱ ۳۰ سپتامبر ۱۹۸۱

۱

درپی شهادت تعدادی از فرماندهان ارشد ارتش و سپاه در حادثه سقوط هواپیمای نظامی ارتش در حوالی تهران، امام خمینی پیامی صادر کردند.

قسمتی از پیام امام به این شرح است:

«بسم الله الرحمن الرحیم

انا لله و انا الیه راجعون

با کمال تأثر و تأسف خبر دلخراش سانحه هوایی یک فروند هواپیمای نیروی هوایی که حامل شهدا و مجروحین جنگ اخیر بود و منجر به شهادت جمعی از خدمتگزاران به اسلام و ملت شهیدپرور ایران گردید - که در بین آنان تیمسار سرلشکر ولی الله فلاحی، تیمسار سرتیپ نامجو، تیمسار سرتیپ فکوری و آقای کلاهدوز بودند - واصل گردید.(۱)

اینان خدمتگزاران رشید و متعهدی بودند که در انقلاب و پس از پیروزی با سرافرازی و شجاعت در راه هدف و درحال خدمت به میهن اسلامی به جوار رحمت حق تعالی شتافتند.

امید است که پس از پیروزی شرافت آفرین برای ملت و پس از زحمات طاقت فرسا در راه هدف و عقیده، روسفید و سرافراز به پیشگاه مقدس ربوبی وارد و مورد رحمت خاصه واقع شوند. شک نیست که همه باید این راه را برویم و به سوی حق و سرنوشت خویش بشتابیم. پس چه سعادتی بالاتر از آنکه درحال جهاد با دشمنان اسلام و خدمت به حق و خلق و مجاهدت در راه هدف و شرف این راه طی شود و چه سعادتمند بودند این شهیدان که دِین خود را به اسلام و ملت شریف ایران ادا نموده و به جایگاه مجاهدین و شهدای اسلام شتافتند.

۱- در پیام امام خمینی به نام شهید محمد جهان آرا فرمانده سپاه پاسداران خرمشهر اشاره نشده است؛ زیرا همان طورکه در روز گذشته هم ذکر شد در گزارش های اولیه درمورد اسامی شهدای این سانحه، فقط نام ۴ فرمانده ارشد نظامی به عنوان شهدای این سانحه اعلام شده بود.

اکنون بر ملت ایران و خصوص قوای مسلح است که با شجاعت و قدرت و مجاهدت و افزودن پشتکار، یاد آنان را زنده و به جهاد چون آنان ادامه دهند.

... اینجانب این ضایعه اسفناک را به ملت ایران و ارتش و سپاه و سایر قوای مسلح و فرماندهان شریف آنها و به خانواده محترم شهدا تسلیت و تبریک عرض می کنم. این شهدا و شهدای عزیز ما که در راه هدف و آرمان اسلامی به شهادت رسیدند، موجب سرافرازی و افتخار هم میهنان و قوای مسلح و خانواده های عزیز خود شدند. از خداوند متعال برای آنان رحمت و برای ملت و بازماندگان شهدای عزیز سعادت و صبر می طلبم.

والسلام علی عباد الله الصالحین.

روح الله الموسوی الخمینی»(۱)

متقابلاً خانواده های شهیدان فلاحی، نامجو، فکوری و کلاهدوز نیز با ارسال تلگرامی خطاب به امام خمینی، شهادت این فرماندهان را به ایشان تبریک و تسلیت گفتند.(۲)

۱

پس از اعلام خبر سقوط هواپیمای نظامی در جنوب تهران و مشخص شدن اسامی شهیدان این سانحه، شورای موقت ریاست جمهوری اسلامی ایران با صدور اطلاعیه ای، سه روز عزای عمومی در کشور اعلام کرد. قسمتی از این اطلاعیه به این شرح است:

«ملت رزمنده و انقلابی ایران، با نهایت تأثر و تألم، شهادت جمعی از رزمندگان میهن اسلامی را در سانحه سقوط هواپیما که حامل عده ای از شهدا و مجروحین پیروزی اخیر جبهه های نبرد بود، به اطلاع می رساند.

تحقیقات اولیه نشان می دهد که در این حادثه جانگداز ۴ تن از سرداران دلیر اسلام و فرماندهان جبهه نبرد حق علیه باطل (تیمسار شهید ولی الله فلاحی جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران، سرهنگ شهید سید موسی نامجو وزیر دفاع، سرهنگ خلبان شهید جواد فکوری مشاور جانشین رئیس ستاد مشترک، برادر، شهید یوسف کلاهدوز قائم مقام فرمانده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی) به خیل شهیدان گلگون کفن اسلام پیوسته و به دیار باقی شتافتند. برای بررسی درباره علت و چگونگی این سانحه هوایی دستورات لازم به مسئولان امر داده شده است.

شورای موقت ریاست جمهوری شهادت این سربازان فداکار امام امت را به پیشگاه ولی عصر – عجل الله تعالی فرجه الشریف – و نایب بر حقش امام خمینی – مدظله العالی – و ملت شهیدپرور ایران و خانواده شهدا و ارتشیان و سپاهیان غیور و دلاور اسلام و همه رزمندگان جبهه نبرد حق علیه باطل تسلیت می گوید. اطمینان داریم که پیکارگران اسلام و سلحشوران

۱– مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی(ره))، جلد۱۵، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ پنجم ۱۳۸۹، صص ۲۶۳ و ۲۶۴.

۲- روزنامه صبح آزادگان، ۱۱/۷/۱۳۶۰، ص۲.

رزمنده و دلیر میهن اسلامی با شهادت این عزیزان مصمم تر و استوارتر از پیش، در جبهه های نبرد، با دشمن کافر روبه رو خواهند شد و در تداوم راه این شهیدان با رشادت هرچه تمام تر برای اسلام و انقلاب اسلامی افتخار و پیروزی به ارمغان خواهند آورد و مردم همیشه در صحنه، با حضور یکپارچه خود در پای صندوق های رأی برای انتخاب رئیس جمهور ثابت خواهند کرد که این شهادت ها، آنها را در تداوم انقلاب اسلامی مصمم تر می نماید. شورای موقت ریاست جمهوری به مناسبت بزرگداشت خاطره این شهیدان از امروز چهارشنبه هشتم مهرماه، به مدت سه روز عزای عمومی اعلام می کند.»(۱)

۱

چند میگ عراقی ساعت ۱۲ امروز، تلمبه خانه گوره واقع در ۳۰ کیلومتری شمال غربی محور گناوه به گچساران را بمباران کردند. در این حادثه براثر اصابت راکت، تأسیسات تلمبه خانه و یک لوله نفتی دچار آتش سوزی شد و خسارت هایی به بار آمد.(۲)

با آتش پدافند هوایی مستقر در منطقه، یکی از هواپیماهای عراقی سرنگون شد.(۳)

پس از چند ساعت تلاش با کمک و همکاری دستگاه های مسئول در گچساران، بهبهان و لشکر۹۲ زرهی اهواز، با بستن شیرهای نفت، در آخرین ساعات روز جاری، آتش سوزی مهار شد.(۴)-(۵)

۲

در ادامه حملات هوایی ارتش عراق به شهر آبادان امروز هم دو هواپیمای عراقی از ارتفاع بسیار بالا با ریختن بمب های خوشه ای و آتش زا این شهر را بمباران کردند. این حملات موجب آتش سوزی در قسمتی از نخلستان های اطراف پل فیاضیه در شمال رودخانه بهمنشیر شد. علاوه بر این حمله هوایی، شهر آبادان امروز آماج گلوله باران های دشمن قرار گرفت و براثر اصابت گلوله های خمپاره چند منزل مسکونی و تانکر روغن پالایشگاه آتش گرفت.(۶)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۴، ۸/۷/۱۳۶۰، ص۳، تهران - خبرگزاری پارس، ۸/۷/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۰۴۹۹۲۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۸/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۰۵۲۲۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن ویژه خبری، شماره ۹، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۱۱۴۷۸۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه گچساران به فرماندهی سپاه مرکز، ۸/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۱۱۹۳۵۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه۹ به فرماندهی مرکز، ۱۰/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۹۳۱۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از گچساران به تهران (فرماندهی)، ۹/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- درپی وقوع این حادثه رادیو بی بی سی با انعکاس خبر این حمله هوایی مدعی شد: این اقدام عراق بر صادرات نفت ایران تأثیر گذاشته است. این رادیو در گزارشی که چند روز بعد پخش کرد به نقل از نشریه بررسی اقتصادی خاورمیانه گفت: از زمان حمله هوایی عراق به تأسیسات تلمبه خانه گوره، ایران قادر نیست نفت خود را جهت بارگیری به اسکله خارک تلمبه کند، اما درعین حال، از قول مقامات ایران نیز گفته می شود که آنان با گزارش های عراقی ها و همچنین آثار آن بر صادرات نفت کشور موافق

نیستند و نفتکش ها هنوز از انبارهای ذخیره جزیره خارک بارگیری می شود و به مشتریان نفت ایران گفته شده است که در آینده مجبور خواهند بود از اسکله های کوچک تری در جزایر لاوان و سیری بارگیری کنند. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۱۳، ۲۸/۷/۱۳۶۰، صص ۶ - ۵ (ضمیمه)، رادیو لندن، ۲۷/۷/۱۳۶۰)

۵- سند شماره ۴۱۹۳۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری خوزستان (دفتر سیاسی و انتظامی) به ستاد لشکر ۹۲ زرهی، ۸/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۳۴۸۳۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاجا - رکن۳ (مرکز فرماندهی) به مقام وزارت کشور (سماجا۳)، ۸/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۵، ۱۰/۷/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴، بوشهر - خبرگزاری پارس، ۹/۷/۱۳۶۰.

۶- سند شماره ۴۱۹۴۶۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان به استاندار خوزستان، ۱۰/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۰۵۲۱۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی آبادان، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۰۰۵۲۲۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۱.

در همین حال ستاد مشترک ارتش اعلام کرد، دو فروند هواپیمای میگ عراق که قصد

بمباران مواضع نیروهای خودی را داشتند در شمال خرمشهر و شمال شرقی آبادان به وسیله جنگنده های ارتش جمهوری اسلامی ایران سرنگون شدند.(۱)

۱

به دنبال شکست عراق در عملیات ثامن الائمه(ع) که با تأیید تلویحی سخنگوی نظامی این کشور همراه بود و در رسانه های دنیا نیز انعکاس وسیعی یافت، رادیو بغداد در تفسیری به توجیه اظهارات سخنگوی ارتش بعث در پذیرش این شکست پرداخت.

رادیو بغداد در تفسیر خود دراین باره گفت: «ستاد فرماندهی نظامی عراق بر مبنای این دیدگاه که ضرورت های نظامی در چنین حالتی انتقال موقتی یگان ها را به کرانه دیگر موجب می گردد، [اعلام کرد که] یگان ها منتقل شوند. به همین دلیل، عملاً یگان ها به سمت دیگر انتقال یافتند. [بنابراین، عراقی ها باید] از یک سو، از دادن خسارات بی مورد اجتناب ورزند و از سوی دیگر، بتوانند ابتکار را در هر لحظه مورد نظر به دست داشته باشند. البته، همه نظامیان به این گونه عملیات[ها] آشنایی دارند و آن را در کلیه درگیری ها امری طبیعی می دانند، ولی آخوندها ... امر انتقال یابی یگان هایمان را یک پیروزی بزرگ برای خود می دانند.»(۲)

رادیو اسرائیل نیز گزارش داد: سخنگوی سرفرماندهی ارتش عراق برای توجیه شکست خود در شرق کارون، عقب نشینی را یک ابتکار نظامی خواند و اعلام کرد ارتش عراق به این اصل پایبند است که سرزمین هایی را که بهای نگهداری آنها سنگین است، نباید حفظ کرد.(۳)

۲

درپی اجرای عملیات موفقیت آمیز ثامن الائمه(ع)، تعدادی از خبرنگاران خارجی(۴) از مناطق آزادشده شرق کارون؛ ازجمله جبهه های دارخوین، مارد و شهر آبادان دیدن کردند.

یکی از فرماندهان شرکت کننده در عملیات ثامن الائمه(ع) در جمع گروهی از این خبرنگاران که برای بازدید از اسیران عراقی این عملیات به ماهشهر رفته بودند، گفت: «در این حمله، ۶ گردان تانک عراق توسط رزمندگان اسلام منهدم و تعداد زیادی تانک و نفربر نیز به غنیمت نیروهای مسلمان ما درآمد. درحال حاضر، شرق کارون دراختیار یگان های رزمنده جمهوری اسلامی قرار دارد و تمامی نیروهای دشمن مزدور در این منطقه منهدم شده است.»

وی با اشاره به درجه های اسرای عراقی که شامل سرهنگ، ستوان، ستوان یار، استوار و سرباز

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۷، ۱۱/۷/۱۳۶۰، ص۱۲؛ و - روزنامه صبح آزادگان، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۱۱؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۳، ۷/۷/۱۳۶۰، ص۱۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۶/۷/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۵، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۱۷ ضمیمه، رادیو بغداد، ۹/۷/۱۳۶۰.
۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۴، ۹/۷/۱۳۶۰، ص۱۹ ضمیمه، رادیو اسرائیل، ۸/۷/۱۳۶۰.
۴- در این بازدید، خبرنگارانی از کشورهای هند، ژاپن، فرانسه، شوروی، اسپانیا، یوگسلاوی، نپال، سوریه و لیبی شرکت داشتند.

می شود، درمورد تعداد تلفات دشمن افزود: «حداقل تلفات دشمن ۱۰۰۰ نفر بوده است، اما ما

به دلیل ناگهانی بودن این حمله حتی یک بیستم آنچه فکر می کردیم، شهید ندادیم.»

فرمانده مذکور همچنین درمورد احتمال درخواست عراق برای مذاکره با ایران پس از این شکست، اظهار کرد: «آنها از همان ابتدای جنگ خواستار مذاکره بودند و الآن هم اولین کار و مسئولیت ما بازگرداندن عراقی ها به مرزهای سابق است و پس از بیرون راندن آنها از خاکمان، با مسئولین است تصمیم بگیرند که با آنها مذاکره کنند یا خیر.»

خبرنگاران سپس از نزدیک، از غنائم به دست آمده و بخشی از اجساد به جامانده نیروهای عراقی در منطقه بازدید کردند.(۱)

روزنامه گاردین (چاپ انگلیس) با انتشار خبر این بازدید نوشت: «خبرنگارانی که از خوزستان دیدن کردند، گزارش دادند که عراقی ها چندین مایل عقب رانده شده اند. در اطراف سوسنگرد نیز پیشروی نیروهای ایرانی چشمگیر است و ارتش عراق بیش از حد تحت فشار قرار گرفته است و به تدریج نقاط تصرف شده را از دست می دهد.»(۲)

این روزنامه در گزارش مستند دیگری از بازدید خبرنگاران از جبهه های ایران، وضعیت رژیم عراق پس از شکست در جبهه آبادان را این گونه ترسیم کرد: «مسئولان عراقی پس از ادعای اولیه خود مبنی بر تکذیب پیروزی چشمگیر ایران، سرانجام به شکست خود اعتراف کرده، گفتند که از سواحل کارون عقب نشینی کرده اند، زیرا ایرانی ها چندین پل را ویران ساخته اند.» گاردین در ادامه افزود: «این شکست بیش از اینکه یک شکست نظامی باشد، یک شکست سیاسی است، اگرچه حزب بعث عراق به ظاهر واکنشی از خود نشان نمی دهد، صدام اکنون تمامی فرصت ها را برای رسیدن به حداقل اهداف جنگی خویش از دست داده است و این شکست ها او را هرچه بیشتر از اهدافش دور می کند.» این روزنامه در پایان نوشت: «در ابتدای جنگ، مهاجمین عراقی تنها توانستند از کارون بگذرند، ولی از آن زمان تابه حال، فقط مشغول دریافت صدمات متعدد توسط سربازان ایران هستند. اکنون ارتش عراق تنها توانسته است جای پای کوچکی در جنوب بهمنشیر بر جای گذارد و هر روز که می گذرد این ارتش شکست خورده توان بیشتری را از دست می دهد.»(۳)

۱

یک گروه گشتی ۴۸ نفره متشکل از نیروهای سپاه و ارتش در یک عملیات نفوذی با عبور از مرز مقابل مریوان، به نیروهای عراقی حمله کردند. در این عملیات با انهدام ۲ سنگر اجتماعی، تعدادی از افراد دشمن کشته شدند. این گروه گشتی هنگام بازگشت به دلیل تاریکی هوا به میدان مین و تله های انفجاری برخورد کردند و درنتیجه ۱۴ نفر از آنان زخمی شدند.(۴)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۴، ۸/۷/۱۳۶۰، صص ۳۳ - ۳۱، خبرگزاری پارس، ۸/۷/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۳، ۹/۷/۱۳۶۰، ص۱، لندن - خبرگزاری پارس، ۸/۷/۱۳۶۰.

۳- همان، صص ۱ و ۲، روزنامه گاردین (لندن)، ۸/۷/۱۳۶۰.

۴- سند شماره ۰۴۹۳۵۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از منطقه۷ (کرمانشاه) به تهران (فرماندهی)، ۱۱/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۲۹۴۴۴۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از لشکر۲۸ (رکن۲) به استانداری کردستان، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۱.

۱

۱۲ نفر از افراد مسلح وابسته به سازمان مارکسیستی - مائوئیستی کومه له با مراجعه به روستای بوبکتان واقع در ۳۵ کیلومتری غرب سقز، مقدار زیادی از وسایل زندگی، دام و محصولات کشاورزی مردم روستا را غارت کرده و پس از تهدید اهالی، از این منطقه خارج شدند.

براساس اسناد، اموالی که این افراد به غارت برده اند به این شرح است: ۹۰ رأس گوسفند و بز؛ ۳ رأس الاغ؛ ۲ دستگاه تراکتور با وسایل اضافی (دیسک و تریلی)؛ ۶۰۰ تغار (۲۴۰۰ پوط) گندم؛ ۱۵۰ پوط جو؛ ۲۰۰ عدل آفتاب گردان؛ ۱۵ عدل نخود؛ ۲ تخته فرش و مقداری وسایل منزل و ۱۰۰۰ بسته علوفه و کاه که علوفه زمستانی دام های اهالی بوده است.(۱)

۲

در ادامه اقدامات نیروهای جمهوری اسلامی برای پاک سازی مناطق کردنشین تحت تصرف گروه های مسلح غیرقانونی و در آستانه عملیات تکمیل محاصره و آزادسازی شهر بوکان در استان آذربایجان غربی، ستاد عملیات مشترک ارتش و سپاه در شمال غرب کشور اطلاعیه ای خطاب به اهالی بوکان صادر کرد.

در این اطلاعیه آمده است: «اهالی شهر باید ۴ مورد را بلافاصله انجام دهند که عبارت اند از:

۱. برای جلوگیری از ریختن خون بی گناهان تا شعاع ۵ کیلومتر اطراف جاده های منتهی به بوکان را تخلیه نمایند.

۲. به آنان که گول این باغیان را خورده اند فرصت داده می شود که با توبه و معرفی خود به سپاه پاسداران میاندوآب، سقز، صائین دژ، مهاباد، محمدآباد و تکاب، به سپاه اسلام بپیوندند.

۳. از هر خانه ای که به طرف سربازان اسلام تیراندازی شود، آن خانه با خاک یکسان خواهد شد.

۴. مسلماً سپاه اسلام پس از آزادی بوکان عزیز از لوث کثیف این عناصر ضدانقلاب و محاربین با الله، نسبت به بازسازی مناطق تحت ستم و کمک به خواهران و برادران مستضعف نگه داشته شده اقدام خواهد نمود.»

سرهنگ علی صیاد شیرازی فرمانده ستاد عملیات مشترک ارتش و سپاه در غرب کشور نیز در مصاحبه با خبرنگار روزنامه اطلاعات اعلام کرد: «پس از پاک سازی شهر اشنویه و روستاهای اطراف آن، نیروهای مشترک ارتش، سپاه و پیشمرگان مسلمان کرد گام به گام خود را به شهر بوکان مهم ترین پایگاه گروه های مسلح غیرقانونی نزدیک کرده و درحال حاضر این شهر از چند محور در محاصره قرار گرفته و احتمال سقوط آن حتمی است.»

وی افزود: «به دنبال عملیات گسترده ای که در محدوده مناطق مهاباد، اشنویه، صائین دژ،

ص:۱۱۲۰

۱- سند شماره ۱۰۷۹۸۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا (اداره دوم حفاظت و اطلاعات) به نخست وزیری (اطلاعات و

تحقیقات)، ۲۷/۸/۱۳۶۰، صص ۵ – ۲.

تکاب، سقز و بوکان شروع شده است، تاکنون محور میاندوآب – مهاباد که نزدیک به دو سال دست ضدانقلابیون بود، کاملاً پاک سازی شده و هم اکنون دست نیروهای خودی است. در این عملیات ما تنها یک شهید و یک زخمی داشته، ولی تلفات مهاجمین زیاد بوده است و همه ضدانقلابیون مجبور به فرار شده اند.»

صالح زاده فرمانده سپاه پاسداران میاندوآب نیز گفت: «در پیشروی برادران ارتشی و سپاه به سوی بوکان، براثر کمین ضدانقلابیون تعدادی از برادران شهید و زخمی شدند که شهدای میاندوآب با حضور قریب ۱۵ هزار تن از اهالی مؤمن و متعهد این شهر تشییع گردیدند.»(۱)

۱

براثر اقدامات امروز افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی در شهرهای مختلف کشور، ۶ نفر مجروح شدند و خسارت هایی به بار آمد.

یکی از کارمندان صنایع الکترونیک شیراز که رئیس انجمن اسلامی یک واحد صنعتی نیز بود، در نزدیکی منزلش هدف سوءقصد دو موتورسوار مسلح قرار گرفت و مجروح شد. ضاربان متواری شدند.(۲)

همچنین، سه موتورسوار مسلح، ۳ نارنجک تفنگی به سوی ساختمان عملیات سپاه پاسداران اهواز شلیک کردند. در این حادثه یک پاسدار مجروح شد و مهاجمان نیز گریختند.(۳)

در حادثه دیگری در همین شهر، یک نارنجک به داخل ساختمان بنیاد مستضعفان اهواز واقع در خیابان امام خمینی پرتاب شد که براثر انفجار آن ۲ نگهبان ساختمان مجروح شدند.(۴)

در بروجرد هم براثر پرتاب یک نارنجک جنگی به دفتر حزب جمهوری اسلامی این شهر، یک زن مجروح شد و خسارت هایی به بار آمد.(۵)

در مسجدسلیمان، تعدادی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق با نارنجک به یکی از هسته های مقاومت بسیج در کوی اباذر حمله کردند. در این ماجرا به کسی آسیب نرسید و ۳ نفر دراین خصوص دستگیر شدند.(۶)

در بندر انزلی هم نیمه های شب تعدادی از افراد مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق با کمین در مسیر گشت پاسداران سپاه آبکنار (از توابع انزلی) به سوی آنان تیراندازی و یکی از نیروهای گشت را مجروح کردند. مهاجمان بلافاصله گریختند.(۷)

در ارومیه، یک بمب صوتی قوی در مقابل ساختمان بسیج اقتصادی شهر منفجر شد. براثر این انفجار شیشه های این ساختمان و چند مغازه اطراف شکست.(۸)

ص:۱۱۲۱

۱- روزنامه اطلاعات، ۸/۷/۱۳۶۰ ص۱۶.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۵، ۹/۷/۱۳۶۰، ص۳۷، شیراز.

۳- سند شماره ۰۳۴۸۳۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ازفرماندهی ژاجا به اداره کل سیاسی وزارت کشور، ۹/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۰۵۲۱۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ناحیه ژاندارمری خوزستان، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۲.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۵، ۹/۷/۱۳۶۰، ص۳۳، اهواز.

۵- سند شماره ۳۲۸۴۳۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۹/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۵، ۹/۷/۱۳۶۰، ص۳۸، اهواز.

۷- سند شماره ۱۷۴۰۸۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران منطقه۳ (چالوس) به سپاه (ستاد مرکزی)، ۱۰/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۵، ۹/۷/۱۳۶۰، ص۴۱، ارومیه.

۱

نیروهای سپاه پاسداران و کمیته انقلاب اسلامی، ۷ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) را که از مراکز مهم فرماندهی، هماهنگی و اجرای عملیات های نظامی سازمان در تهران بودند، کشف و تصرف کردند. از این مراکز علاوه بر اسناد و مدارک درون گروهی، تعدادی اسلحه و مقداری مهمات به دست آمد و ۲۰ نفر از افراد سازمان نیز دستگیر یا کشته شدند.(۱)

گزارش خبرگزاری پارس درباره چگونگی تصرف یکی از این خانه های تیمی که در خیابان ولی عصر(عج) جنب مرکز آموزش فنی صداوسیمای جمهوری اسلامی واقع شده بود، حاکی است: «این خانه تیمی پس از یک درگیری دوساعته به تصرف درآمد و در طی آن ۳ نفر از ساکنین خانه کشته شدند. از این مکان مقداری اسناد و مدارك و چند قبضه اسلحه و مهمات به دست آمد.»(۲)

یکی دیگر از این خانه ها (واقع در خیابان انقلاب، حدفاصل خیابان های حافظ تا ولی عصر(عج)) در ساعت ۱۰:۳۰ صبح، به محاصره درآمد و در تیراندازی های متقابل، یکی از افراد حاضر در این مکان کشته و دیگری مجروح شد. ۲ پاسدار نیز مجروح شدند. مردم به محض اطلاع از درگیری در محل حضور یافته و با دادن شعارهایی به حمایت از پاسداران پرداختند.(۳)

۲

روابط عمومی سپاه پاسداران از کشف ۳۰ خانه تیمی چریك های فدایی خلق (شاخه اشرف دهقان) و دستگیری اعضای آن در روزهای اخیر در چند شهر کشور خبر داد. براساس اطلاعیه این نهاد، جرائم افراد دستگیرشده در این مکان ها بدین شرح است:

«شرکت مسلحانه در غائله کردستان و شرکت مستقیم در کشتار مردم مسلمان در آن سامان و اقدام براندازی علیه حکومت اسلامی ایران؛ سرقت مسلحانه حدود ۱۲ میلیون تومان از بیت المال مسلمین در بندرعباس و به شهادت رسانیدن ۶ تن از برادران سپاه و ۴ تن از برادران نیروی دریایی، شهربانی و همچنین مبادرت به انجام سرقت های بی شمار و ترورهای ناموفق دیگر؛ سرقت مسلحانه ۴ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان از موجودی بانک سپه شعبه کرج و به شهادت رساندن ۲ تن از محافظین اتومبیل حامل پول و شرکت در سرقت های دیگر. همچنین، طبق اسناد به دست آمده از خانه های تیمی، طرح ترور آیت الله موسوی اردبیلی، رئیس دیوان عالی کشور، طرح ترور رئیس شهربانی کل کشور، طرح حمله به کامیون حامل دینامیت وزارت صنایع، طرح حمله به اعضای بسیج مسجد حجتیه، طرح حمله به بسیج سپاه پاسداران بندرعباس و چندین طرح ترور و عملیات مسلحانه دیگر که با یاری الله و اقدام به موقع برادران

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۴، ۸/۷/۱۳۶۰، صص ۱۹ و ۲۰، تهران.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۵، ۹/۷/۱۳۶۰، ص ۱۱، تهران.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۴، ۸/۷/۱۳۶۰، ص۱۶، تهران - خبرگزاری پارس، ۸/۷/۱۳۶۰.

سپاهی و دستگیری عاملین آن، این طرح های شیطانی به مرحله اجرا درنیامد و عقیم ماند.»(۱)

در محله ۶۰۰ دستگاه همدان نیز یک خانه تیمی گروه مائوئیستی رنجبران، که مرکز تکثیر نشریات این گروه در غرب کشور بود، کشف شد. از این مکان چند ماشین تکثیر، ماشین تایپ، مقدار فراوانی کاغذ، جوهر، اعلامیه و ۴۰۰۰ جلد کتاب گروه های چپ به دست آمد.(۲)

۱

کاردار ایران در آلمان غربی در ملاقات با نمایندگان سازمان عفو بین الملل، ادعای اعدام افراد نابالغ را رد کرد و آن را تبلیغات گروه های مسلح معاند به منظور متهم کردن نظام جمهوری اسلامی در مجامع بین المللی خواند.

مهدی نواب در بخشی از سخنان خود در این دیدار گفت: «هرچند مجازات اعدام به عنوان آخرین امکان و وسیله برای حفظ جامعه است و شامل افرادی می شود که [جرایم آنان ازجمله] ارتکاب به ترور و سوءقصد و بمب گذاری و امثال آن، برای دادگاه کاملاً معلوم شود، اما بخشودگی و عفو هم در محاکم وجود دارد و مشروط به نشان دادن ندامت و پشیمانی ازسوی فرد مجرم است.»

وی اضافه کرد: «به نظر می رسد که برای مخالفان جمهوری اسلامی امری عادی شده است تا به دلایل تبلیغاتی، جانیان محکوم شده را به عنوان تحت تعقیب قرارگرفتگان معرفی کنند، درحالی که در مقابل جنایت های آنها سکوت کرده و درعوض مدعی می شوند که آنها به خاطر تعلقاتشان به این و یا آن گروه سیاسی [یا] به این و آن اقلیت قومی و یا مذهبی مجازات شده اند.»

کاردار جمهوری اسلامی ایران در بن خاطرنشان کرد: «جمهوری اسلامی در یک مبارزه تدافعی مستمر، به ویژه در مقابل امپریالیسم غرب، درگیر بوده - که سعی دارد نفوذ ازدست داده ناشی از انقلاب ایران را مجدداً به دست آورد یا ازطریق توطئه ها و یا دخالت های مستقیم و یا غیرمستقیم و به استخدام درآوردن گروه های مناسب و به سهولت قابل فرمان، به منظور حملات تروریستی و ایجاد جو ناامنی و دلسردی و تردید بین مردم، بخشی از دخالت های مستقیم را تشکیل داده که این رویه معمول و شناخته شده است. ... مخالفانی که رسماً جنگ مسلحانه را علیه جمهوری اسلامی ایران اعلام کرده اند، تنها به منافع جهان خواران خدمت کرده و ستون پنجم آنها را تشکیل می دهند. هدف عملیات آنها درحقیقت تمکین و تسلیم مجدد ملت ایران در مقابل دیکتاتوری، زمانی به تحقق خواهد رسید که شخصیت های بارز، به ویژه رهبری دولت منتخب مردم را شهید و ازطرفی نیز دست به بمب گذاری در بیمارستان ها، در مساجد حین عبادت و یا انفجار بمب در خیابان ها و اماکن پرجمعیت بزنند.

۱- همان، صص ۱۶ - ۱۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۸/۷/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۵، ۹/۷/۱۳۶۰، صص ۴۰ و ۴۱، همدان.

سوءقصدها و بمب گذاری ها نشان دادند که بیش از قتل شخصیت های زعیم، [این اقدامات] متوجه افرادی می شود که برحسب تصادف در محل واقعه به سر می برند و آنها قربانیان گروه های غیرمسئولی هستند که جنگی به مفهوم حقیقی کلمه علیه تمامی خلق به عمل می آورند.»

کاردار ایران در بخش پایانی سخنانش درمورد موضع غرب در مقابل انقلاب اسلامی ایران و تلاش برای ترسیم چهره ای مخدوش از ایران در اذهان عمومی افزود: «غرب از زمان موجودیت جمهوری اسلامی ایران نه تنها به منظور سقوط و نابودی اش از هر کوششی همچو تحریم های اقتصادی، دخالت های نظامی و تحریص و تشجیع جنگی فروگذار نبوده است، بلکه با تمام توان تبلیغاتی خود سعی در توجیه و تبرئه اقدامات یادشده در مقابل افکار عمومی داشته است.»(۱)

۱

خبرگزاری فرانسه به نقل از نعیم حداد رئیس مجلس عراق، اعلام کرد که با اقدامات سازمان های بین المللی و منطقه ای برای استقرار صلح، باید به جنگ ایران و عراق خاتمه داده شود و راه حل عادلانه براساس به رسمیت شناختن حقوق قانونی طرفین به دست آید.

به گزارش این خبرگزاری، نعیم حداد در مصاحبه با روزنامه کویتی الرأی العام گفت: «راه حل ایده آل برای حل اختلاف ایران و عراق انجام مذاکرات مستقیم بین بغداد و تهران است.» وی همچنین با ادعای خودداری عراق از قبول هیئت های میانجی صلح عرب و انتقاد از برخی از این کشورها افزود: «حکومت های کشورهای عرب نمی توانند در اموری که مستقیماً با سرنوشت ملتشان ارتباط دارد بی طرف بمانند.» نعیم حداد در پایان، درخصوص هدف سازمان آزادی بخش فلسطین از تلاش برای برقراری صلح بین دو کشور یادآور شد: «هدف ساف از این تلاش ها کسب وجهه و یافتن نقش فعال در موضوع صلح است که می تواند در رسیدن به آرمان خودش نیز مفید واقع شود.»(۲)

۲

درپی تیراندازی چند دیپلمات عراقی به تظاهرکنندگان ایرانی در روزهای گذشته در شهر دهلی نو و اصرار دولت هند مبنی بر اخراج آنان از هندوستان، ۵ دیپلمات عراقی به عراق فراخوانده شدند. خبرگزاری پارس به نقل از خبرگزاری فرانسه دراین باره گزارش داد: «سفیر عراق در یک کنفرانس مطبوعاتی در دهلی نو با بیان اینکه این تصمیم به منظور جلوگیری از

۱- روزنامه اطلاعات، ۲۵/۸/۱۳۶۰، صص ۳ و ۱۳.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۵، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۹، دهلی نو - خبرگزاری فرانسه، ۸/۷/۱۳۶۰.

تولیـد اشـکال برای دولت هنـد اتخاذ شـده است، مـدعی شد، این دیپلمات ها در موضع دفاع مشـروع از جان خود بودند. وی افزود دولت عراق قصد ندارد از تصمیم هند مبنی بر خروج دیپلمات های عراقی سرپیچی کند.»(۱)

ص:۱۱۲۵

۱- همان.

روزشمار جنگ پنجشنبه ۹ مهر ۱۳۶۰ ۲ ذیحجه ۱۴۰۱ ۱اکتبر ۱۹۸۱

۱

امام خمینی در احکام جداگانه ای تیمسار سرتیپ قاسمعلی ظهیرنژاد و سرهنگ علی صیاد شیرازی را به سمت ریاست ستاد مشترک و فرمانده نیروی زمینی ارتش منصوب کردند.(۱)

متن حکم امام خمینی برای انتصاب تیمسار ظهیرنژاد به این شرح است:

«بسم الله الرحمن الرحیم

تیمسار سرتیپ قاسمعلی ظهیرنژاد - ایده الله تعالی

نظر به پیروزی ارزشمند اخیر که با نقشه و تدبیر انجام گرفت و از آنجا که خدمات شما در نیروی زمینی مورد تقدیر است، جناب عالی را به ریاست ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران منصوب می نمایم. توفیق شما را در پیشبرد اهداف مقدس اسلام از خداوند متعال خواستارم.»(۲)

همچنین پیشنهاد شورای عالی دفاع برای انتصاب سرهنگ علی صیاد شیرازی(۳) و موافقت امام بدین ترتیب است: «محضر شریف فرمانده کل قوا، حضرت امام خمینی - مد ظله العالی

باتوجه به انتصاب تیمسار ظهیرنژاد به سمت ریاست ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران،

۱- تیمسار ظهیرنژاد تا این تاریخ فرمانده نیروی زمینی ارتش بود و درپی شهادت سرتیپ فلاحی در سانحه سقوط هواپیمای نظامی جایگزین وی شد.

۲- روزنامه صبح آزادگان، ۱۱/۷/۱۳۶۰، ص۲؛ و - مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی(ره))، جلد۱۵، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ پنجم ۱۳۸۹، ص۲۶۵.

۳- آقای هاشمی رفسنجانی درمورد انتخاب این دو فرمانده در کتاب عبور از بحران نوشته است: «امروز صبح در منزل آقای [آیت الله] خامنه ای جلسه ای داشتیم که جانشین های سران ارتش را - که در سانحه هواپیما شهید شده اند - تعیین کنیم. تیمسار ظهیرنژاد هم شرکت داشت. آقایان [موسوی] اردبیلی، احمدآقا و مهدوی کنی هم بودند. آقای ظهیرنژاد وضع جبهه ها و طرح های آینده جنگ را گفت. به ایشان پیشنهاد سمت ریاست ستاد شد. راضی نبود و نوعی حذف تلقی می کرد و معتقد بود در نیروی زمینی نقش بهتری دارد و در ستاد، نیرویش راکد است؛ ولی نظر ایشان پذیرفته نشد. برای ستاد، دولتمردان نظامی لازم است. سرانجام ایشان رئیس ستاد مشترک و آقای صیاد شیرازی فرمانده نیروی زمینی شدند. مسئله هماهنگی شان کارساز است. سرهنگ سلیمی [به عنوان] وزیر دفاع معین شدند و احکام لازم تهیه شد. امام امروز حکم ها را صادر کردند و نخست وزیر آقای سلیمی را به شورای ریاست جمهوری پیشنهاد کرد.» (اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: دفتر نشر معارف انقلاب، چاپ نهم ۱۳۸۶، ص۲۵۴)

به موجب تصویب شورای عـالی دفـاع در جلسه فوق العاده ۹ مهرماه ۱۳۶۰، براساس بنـد (د) اصل ۱۱۰ قانون اساسی، جناب سرکار سرهنـگ علی صـیاد شیرازی فرمانـده عملیات شـمال غرب، به عنوان فرمانـده نیروی زمینی ارتش جمهوری اسـلامی ایران خـدمت حضرت عالی پیشنهاد می گردد.

رئیس شورای عالی دفاع

اکبر هاشمی رفسنجانی

۹ مهرماه ۱۳۶۰»

امام خمینی نیز در پاسخ نوشتند: «بسمه تعالی

موافقت می شود.

۹ مهرماه ۱۳۶۰ روح الله الموسوی الخمینی»(۱)

۱

دو روز پس از حـادثه سـقوط هواپیمای حامل تعـدادی از فرمانـدهان ارتش و سـپاه پاسـداران در منطقه کهریزک در جنوب تهران، پیکر شهدای این حادثه امروز تشییع شد.

به گزارش جراید، این مراسم از ساعت ۱۰ صبح در دانشکده افسری ارتش در خیابان امام خمینی مقابل مجلس شورای اسلامی و با حضور گسترده مردم تهران آغاز شـد. در ابتدای مراسم چند تن از اعضای خانواده و برخی از همرزمان فرماندهان شـهید در اجتماع مردم سـخنانی ایراد کردنـد و پس از آن حـدود سـاعت ۱۱، پیکر شـهیدان ولی الله فلاـحی، موسـی نـامجو، جواد فکوری، یوسـف کلاهـدوز، محمـد جهـان آرا و تعـدادی از شـهدای عملیـات ثـامن الائـمه(ع) بر دوش پرسـنل ارتش جمهوری اسـلامی به خارج از دانشکده افسری منتقل و در

میان خیل عظیم مردم به سمت بهشت زهرا تشییع شد.(۲)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۵، ۹/۷/۱۳۶۰، ص۱۴، تهران؛ و - صحیفه امام، پیشین، ص۲۶۶.

۲- روزنامه جمهوری اسلامی، ۹/۷/۱۳۶۰، ص۱۱.

عکس

ص:۱۱۲۹

۱

یـک فرونـد هواپیمای عراقی شـهر سوسـنگرد را با بمب های آتش زا هـدف قرار داد. براثر این بمباران بخش هایی از پارک شـهر، یک حسینیه و تعدادی خانه در خیابان شهید احمد مرمزی این شهر دچار حریق شد. این حادثه تلفاتی نداشت.(۱)

امروز همچنین یک میگ عراقی هدف آتش پدافند هوایی خودی قرار گرفت و در حوالی بستان سقوط کرد.(۲)

۲

افراد مسلح وابسته به گروه های ضدانقلاب در شهرهای مهاباد، سردشت، دیواندره و کامیاران به منظور متشنج کردن جو این شهرها در آسـتانه برگزاری انتخابـات ریـاست جمهـوری بـه پایگـاه هـای نیروهـای جمهـوری اسـلامی حملـه کردنـد. در درگیری هـای به وجودآمده، شماری از نیروهای خودی به شهادت رسیدند و تعدادی از افراد ضدانقلاب نیز کشته شدند.

در آسـتانه برگزاری سومین دوره انتخابـات ریـاست جمهوری، شـماری از افراد وابسـته به حزب دمکرات کردسـتان به چنـد پایگـاه نیروهای جمهوری اسلامی در داخل شهر مهاباد حمله کردند. در درگیری میان مهاجمان با افراد این پایگاه ها که تا ساعت ۲۲ ادامه یافت، ۵ نفر ازجمله علی محمـودی معـاون عملیـات سپاه مهابـاد، حسن صـارمی، خـدر عمری و گـوری از عشـایر منطقه و یکی از نیروهای تیپ نوهد به شهادت رسیدند و ۴ نفر دیگر نیز زخمی شدند.

به گزارش سـپاه پاسداران مهاباد، در این درگیری که با هدف ملتهب ساختن جو شـهر در آستانه انتخابات فردا انجام شد، حدود ۶۰ نفر از مهاجمان کشته یا مجروح شدند.(۳)

در درگیری بین نیروهـای جمهوری اسـلامی با افراد گروه های مسـلح غیرقانونی در اطراف شـهر سـردشت نیز یک زن براثر اصابت گلوله مهاجمان مجروح شد.(۴)

افراد مسلح ضدانقلاب در دیواندره و کامیاران هم به پایگاه های نیروهای خودی حمله کردند که با اقدام افراد پایگاه مجبور به فرار شدند. این درگیری ها تلفات و خساراتی درپی نداشت.(۵)

۳

نیروهای سـپاه پاسداران پاوه با اجرای عملیاتی در منطقه اورامانات، ارتفاعات مشـرف به روستای ژیوار در شمال شرقی نودشه را که در تصرف گروه رزگاری بود، پاک سازی کردند. با این اقدام یکی از راه های تدارکاتی این گروه مسدود شد. پس از پاک سازی منطقه، درحـالی که مردم به اسـتقبال نیروهای سـپاه می رفتنـد، افراد رزگاری به طرف آنان تیرانـدازی کردنـد و درنتیجه یک نفر از اهالی منطقه به شهادت رسید و ۳ پاسدار نیز مجروح شدند.(۶)

۱- سـند شماره ۴۱۹۴۶۹ مرکز مطالعـات و تحقیقات جنگ: از فرمانـداری دشت آزادگان به اسـتانداری خوزسـتان، ۹/۷/۱۳۶۰، سند

تک برگی؛ و - سند شماره ۴۱۹۳۸۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانداری سوسنگرد به استانداری خوزستان، ۹/۷/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۰۲۱۷۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری خوزستان به وزارت کشور (اداره کل امور انتظامی)، ۱۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- سند شماره ۰۰۵۲۲۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن ویژه خبری، شماره ۹، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۴.

۳- سند شماره ۰۴۹۳۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران مهاباد به فرماندهی ستاد مرکز، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۰۴۹۳۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۶، ۱۱/۷/۱۳۶۰، ص۵، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۱۰/۷/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۱۱۹۳۴۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ارومیه به تهران (فرماندهی)، ۹/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۴۹۳۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ارومیه به تهران (فرماندهی)، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۳.

۴- سند شماره ۲۹۴۴۴۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از لشکر۲۸ (رکن۲) به استانداری کردستان، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۲۹۴۰۱۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای عملیاتی، شماره ۳۶، از لشکر۲۸ (رکن۳) به فرماندهی عملیات شمال غرب (ارومیه)، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۱.

۵- سند شماره ۲۹۴۴۴۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۸، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۲۹، سنندج؛ و - سند شماره ۲۹۴۰۱۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۶- سند شماره ۰۲۱۷۹۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از واحد عملیات سپاه پاسداران پاوه به واحد عملیاتی سپاه پاسداران منطقه۷، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۲۹/۸/۱۳۶۰، ص۲۰.

۱

در دو اقدام تروریستی در کرمان و اهواز، ۲ کودک و یک زن مجروح شدند. در بندر انزلی هم یک عملیات ترور ناکام ماند.

دو موتورسوار مسلح در خیابان جامی شهر کرمان، اتومبیل یکی از افراد متعهد شهر را که در مقابل زینبیه پارک شده بود، با مسلسل به رگبار بستند. در این حادثه دو کودک ۴ و ۶ ساله براثر اصابت گلوله مجروح شدند. ضاربان بلافاصله از محل گریختند.(۱)

در اهواز نیز ۲ نفر از افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب یک نارنجک به محوطه ساختمان مرکزی گسترش فرهنگ اسلامی ایران پرتاب کردند که براثر انفجار آن زن سرایدار مجروح شد و به اتومبیل داخل مرکز نیز خسارت هایی وارد شد.(۲)

در بندر انزلی هم ۲ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق به قصد ترور یکی از افراد متعهد شهر به منزل وی مراجعه کردند. این افراد پس از اینکه مطلع شدند شخص مذکور در منزل حضور ندارد، برای ایجاد رعب و وحشت اقدام به تیراندازی هوایی کردند و گریختند.(۳)

۲

درپی انفجار بمب در آستارا و ایذه خسارت های اندکی به بار آمد.

ساعت ۲۳ امشب، یک بمب قوی دست ساز در مقابل مسجد جامع آستارا که محل اقامه نماز جمعه است، منفجر و سبب واردآمدن خسارت هایی به ساختمان مسجد شد، اما به دلیل خالی بودن این مکان، تلفاتی به بار نیامد.(۴)

همچنین، انفجار یکی از دو بمب ساعتی کارگذاشته شده در دبیرستان های مصدق و شریعتی شهر ایذه در استان خوزستان خسارت های اندکی به این دو واحد آموزشی وارد آورد. این دو مکان از شعبه های اخذ رأی برای انتخابات سومین دوره ریاست جمهوری (که قرار است فردا برگزار شود) بودند.(۵)

به گزارش سپاه پاسداران این شهر بمب ها طوری تنظیم شده بود که روز انتخابات (جمعه) عمل کند، اما یکی از آنها خودبه خود منفجر شد و دیگری نیز پس از اینکه نیروهای بسیج آن را کشف کردند، خنثی شد.(۶)

۳

پرتاب بمب در تهران، بروجرد و زنجان موجب مجروح شدن یک زن، آتش گرفتن یک اتوبوس شرکت واحد و واردآمدن خسارت به یک منزل شد.

سرنشینان یک اتومبیل در محله چیذر واقع در شمال تهران، یک بمب آتش زا را به درون یک اتوبوس شرکت واحد پرتاب کردند که براثر انفجار آن اتوبوس آتش گرفت و به طور کامل سوخت.(۷)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۶، ۱۰/۷/۱۳۶۰، صص ۲۱ و ۲۲، کرمان.
۲- سند شماره ۰۳۴۸۲۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان، ۹/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۰۵۲۱۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی استان خوزستان، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۳.
۳- سند شماره ۱۷۴۰۸۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران منطقه۳ (چالوس) به سپاه (ستاد مرکزی)، ۱۰/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.
۴- سند شماره ۱۷۴۰۴۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران منطقه۳ (چالوس) به سپاه پاسداران ستاد مرکزی (فرماندهی)، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۱؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۳.
۵- سند شماره ۴۲۷۳۶۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری خوزستان به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی خوزستان، ۲۰/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۱۹۴۴۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی استان خوزستان (اهواز) به استانداری استان خوزستان، ۱۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۰۵۲۱۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.
۶- سند شماره ۴۲۷۴۷۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایذه به ستاد سپاه پاسداران منطقه۸ (فرماندهی)، ۲۴/۷/۱۳۶۰، ص۲.
۷- روزنامه کیهان، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۳.

در بروجرد، نیز یک بمب دست ساز به منزل یکی از افراد متعهد شهر پرتاب شد. در این حادثه یک زن مجروح و خسارت هایی نیز به منزل وارد شد.(۱)

در زنجان، ۲ نفر از افراد وابسته به گروه های معارض، ۲ بمب آتش زا به منزل یکی از افراد متعهد شهر پرتاب کردند که یکی از آنها منفجر شد، اما خسارتی در پی نداشت.(۲)

۱

نیروهای سپاه پاسداران در سه اقدام جداگانه ۸ نفر از افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) را در شیراز دستگیر کردند. در زاهدان و بهبهان نیز درپی کشف دو خانه تیمی تعدادی اسلحه و مهمات به دست آمد.

نیروهای گشت سپاه پاسداران شیراز در خیابان باغ تخت به سرنشینان یک خودرو که از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق بودند، مظنون شدند و در یک عملیات تعقیب وگریز به آنان دستور ایست دادند، اما افراد مذکور به سمت پاسداران تیراندازی کردند. در درگیری ایجادشده ۳ سرنشین اتومبیل کشته شدند و یکی از آنها دستگیر شد. در این عملیات یک نفر از نیروهای سپاه براثر اصابت گلوله مجروح شد.(۳)

همچنین، نیروهای سپاه پاسداران در دو اقدام دیگر، ۷ نفر از افراد سازمان مجاهدین خلق را در این شهر دستگیر کردند.(۴)

با کشف یک خانه تیمی تخلیه شده به همت واحد اطلاعات سپاه پاسداران زاهدان، ۴ اسلحه ژ۳ با ۷۷۰ فشنگ مربوط به این اسلحه، ۳ بی سیم، مقدار فراوانی مواد منفجره، تعدادی اسناد و مدارک و وسایل ساخت بمب به دست آمد.(۵)در بهبهان نیز درپی کشف یک خانه تیمی مقدار زیادی مهمات به دست آمد و چند نفر نیز در این مکان دستگیر شدند.(۶)

۲

وزیر مشاور در امور اجرایی دولت کویت امروز مدعی شد که ۳ هواپیمای نظامی ایران تأسیسات نفتی ام العیش را در شمال این کشور بمباران کرده اند که براثر این اقدام قسمتی از تأسیسات نفتی دچار آتش سوزی و منهدم شده، اما تلفات جانی به بار نیامده است.(۷)

انتشار این خبر واکنش مقامات دستگاه دیپلماسی ایران را درپی داشت. قائم مقام وزیر امور خارجه ضمن تکذیب این خبر اعلام کرد: «چنین حمله ای ازسوی هواپیماهای ایرانی به خاک کویت صورت نگرفته و مراتب ازسوی ستاد مشترک و نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران تکذیب شده است.» احمد عزیزی افزود: «ما به صراحت اعلام می کنیم که انقلاب اسلامی هرگز در اندیشه تجاوز و تخریب نبوده است و در این لحظات حساس که رژیم زخم خورده صدام از هر دستاویزی برای ضربه زدن به جمهوری اسلامی و جلب

۱- سند شماره ۳۲۸۴۳۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری لرستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۹/۷/۱۳۶۰،

سند تک برگی.

۲- سند شماره ۰۴۹۳۷۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه زنجان به مرکز فرماندهی سپاه پاسداران، ۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۱.

۳- سند شماره ۰۵۴۷۵۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات منطقه۹ به اطلاعات و فرماندهی مرکز، ۱۰/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۶، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۲۲.

۴- سند شماره ۰۵۴۷۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات منطقه۹ به اطلاعات و فرماندهی مرکز، ۱۰/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۵۴۷۵۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات منطقه۹ به اطلاعات و فرماندهی مرکز، ۱۰/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- سند شماره ۱۳۳۹۴۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از منطقه۶ (کرمان) به تهران (فرماندهی)، ۱۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۸۳۰۶۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مرکز به سماجا۳ مرکز فرماندهی، ۱۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۲.

۶- سند شماره ۰۰۵۲۱۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: فرمانداری بهبهان، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۴۱۹۴۵۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری خوزستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۱۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۵، ۹/۷/۱۳۶۰، ص۱۸ ضمیمه، رادیو کویت، ۹/۷/۱۳۶۰.

حمایت ابرقدرت ها برای نجات خود سود می جوید، از همه کشورهایی که طالب صلح و امنیت واقعی هستند، می خواهیم که دوست و دشمن حقیقی را بشناسند و اجازه ندهند که امپریالیسم امریکا به یاری رژیم بعث عراق در اجرای برنامه های استکباری خود در منطقه توفیق حاصل کند.»(۱)

علی شمس اردکانی سفیر ایران در کویت نیز که به وزارت امور خارجه این کشور احضار شده است به خبرنگاران گفت: «خبر مذکور برای دولت ایران، غیرمنتظره و ناگهانی بوده است و وی این خبر را تأیید نمی کند و چنین حمله ای با سیاست ایران سازگار نیست.»(۲)

علاوه براین، وزارت امور خارجه ایران با صدور اطلاعیه ای مسئولیت این اقدام را متوجه ارتش عراق دانست و دلیل آن را باج خواهی این کشور از کویت ذکر کرد. در بخشی از این اطلاعیه آمده است:

«این تجاوز به دنبال حمله عظیم و موفقیت آمیز مدافعان انقلاب اسلامی به نیروهای متلاشی شده عراق و به منظور انحراف توجه افکار عمومی جهان با نسبت دادن آن به جمهوری اسلامی ایران انجام گرفت. رژیم عراق بار دیگر از شگردی استفاده کرده که تاکنون دو بار برای گسترش جنگ در منطقه و گرفتن امتیازاتی از دولت کویت به منظور ادامه جنگ و همچنین جلب حمایت بیشتر امپریالیسم امریکا و مزدوران آن به کار برده است. چندی قبل به دنبال انفجاراتی که در پنج منطقه کویت رخ می دهد، صدام در مصاحبه ای از فرار عوامل انفجار به عراق صحبت می کند و با هشدار ضمنی به کویت متذکر می شود که درصورت دادن امتیاز اجاره جزیره بوبیان توسط عراق، عوامل انفجار را به کویت تحویل می دهد و پس از آن، بار دیگر چند فروند جنگنده عراق منطقه مرزی عبدلی کویت را بمباران می کنند که یکی از آنها دراثر پدافند هوایی این کشور به دریا سقوط می نماید و عوامل عراق با تبلیغات گسترده ای خبر از بمباران این منطقه به وسیله فانتوم های ایران را می دهند [و] متذکر می شوند که یک فانتوم ایرانی نیز سقوط کرده است. چند روز پس از حادثه و به دنبال تکذیب دولت جمهوری اسلامی ایران، زمانی که خبرنگاران برای مشاهده فانتوم ساقط شده به محل سقوط می روند با یک لاشه میگ عراقی با آرم پرچم عراق مواجه می شوند. لذا، دولت جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر تمامیت ارضی و استقلال کویت، حمایت خود را از کویت دربرابر تجاوزگران عراقی اعلام نموده و این عمل تجاوزکارانه را قاطعانه محکوم می نماید.»(۳)

این خبر به ویژه در محافل سیاسی خارجی انعکاس گسترده ای یافت. دراین میان، واکنش دولتمردان امریکا جنبه های پنهان این ماجرا را آشکار کرد و از ارتباط این حادثه با فروش چند فروند هواپیمای آواکس به عربستان پرده برداشت.

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۶ ، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۱۶، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۰/۷/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۵، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۷، کویت - خبرگزاری رویتر، ۹/۷/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۶، ۱۰/۷/۱۳۶۰، صص ۱۴ و ۱۵، تهران- خبرگزاری پارس، ۱۰/۷/۱۳۶۰؛ و - روزنامه صبح آزادگان، ۱۱/۷/۱۳۶۰، ص۲.

به گزارش خبرگزاری رویتر، الکساندر هیگ وزیر امور خارجه امریکا، در جلسه ای که با حضور اعضای کمیته امور خارجی سنا تشکیل شده بود، اعلام کرد: «هواپیماهای آواکس متعلق به امریکا که در عربستان مستقر هستند، جت های ایرانی را به هنگام پرواز جهت بمباران مناطق نفتی شمال کویت مشاهده کرده اند.» وی افزود: «این حمله مؤید بی ثباتی خاورمیانه [غرب آسیا] است و به اعتقاد من هشداری برجسته و رخدادی جهت اهمیت عرضه رادارهای پرنده به سعودی است.»(۱)

وی همچنین گفت: «درک این جریان نه تنها یک اشتباه نبوده، بلکه مطابق برنامه بوده و ضرورت فوری کمک به عربستان سعودی را برای حفظ حوزه های نفتی تأیید می کند که برای امریکایی ها حیاتی است.» وی یادآور شد: «براساس اطلاعات حاصله از آواکس های مستقر در سعودی و درصورت هدایت جنگنده های هوایی برای درگیری، امکان سرنگون سازی هواپیماهای ایرانی وجود داشت.»

هیگ در ادامه اضافه کرد: «فرصت جهت اعزام جنگنده های اف۵ و اف۱۵ مناسب بود و موشک های آنها می توانست با موفقیت کامل جنگنده های ایرانی را در تمامی خطوط و قبل از آنکه آنها عملیات خود را به انجام برسانند، درگیر جنگ کنند.»(۲)

در همین حال، دولت های عراق، عربستان سعودی، بحرین، تونس و اردن در تماس با مسئولان کویتی حمایت خود را از کویت دربرابر حمله خارجی (ایران) اعلام کردند.(۳)

رادیو بی بی سی نیز با انعکاس خبر این واقعه به نقل از کفیل وزارت امور خارجه کویت به تحلیل آن پرداخت. به گفته این رادیو: «احتمال دارد واقعه حمله امروز صبح جنگنده های ایرانی به کویت، البته اگر واقعاً صورت پذیرفته باشد، امری تصادفی بوده باشد، این ناحیه از مرز ایران و کویت تنها ۵۰ کیلومتر با عراق - که در میان دو کشور قرار گرفته است - فاصله دارد و ناحیه ای است که علامت مشخصه خاصی آن را از دیگر مناطق اطراف مجزا نمی کند و سراسر آن پوشیده از مناطق و تأسیسات نفتی متعلق به کویت و عراق است و به هرحال نمی توان این نکته را از نظر دور داشت که شاید جنگنده های ایرانی به تصور آنکه انبارهای نفتی عراق را مورد حمله قرار می دهند، اشتباهاً مرکز ام العیش کویت را به آتش گرفته باشند.»(۴)-(۵)

ص:۱۱۳۴

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۵، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص ۱۰، واشنگتن - خبرگزاری رویتر، ۹/۷/۱۳۶۰.

۲- همان، ص ۱۱، واشنگتن - یونایتدپرس، ۹/۷/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۵، ۱۰/۷/۱۳۶۰، صص ۹ و ۱۰، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۹/۷/۱۳۶۰؛ و - همان، ص۹، بیروت - خبرگزاری فرانسه، ۹/۷/۱۳۶۰؛ و - همان، ص ۱۰، واشنگتن - خبرگزاری رویتر، ۹/۷/۱۳۶۰؛ و - همان، ص۷، کویت و منامه - خبرگزاری های آلمان و رویتر، ۹/۷/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۶، ۱۱/۷/۱۳۶۰، ص۱۳، امان - خبرگزاری فرانسه، ۱۰/۷/۱۳۶۰.

۴- رادیو بی بی سی درمورد موقعیت این تأسیسات نفتی اعلام کرد: «ام العیش در سی کیلومتری داخل مرز کویت قرار داشته و کمی کمتر از ۵۰ کیلومتر با پایتخت این کشور فاصله دارد. مجتمع نفتی ام العیش مرکز انبار نفتی است که از چاه های منطقه شمالی کویت استخراج می شود. نفت انبارشده در ام العیش سپس توسط لوله های نفتی به جنوب کویت فرستاده می شود که یا در پالایشگاه ها تصفیه شود و یا به ترمینال های صدور نفت منتقل گردد.» (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۵،

۱۰/۷/۱۳۶۰، صص ۶ - ۴، (ضمیمه) رادیو لندن، ۹/۷/۱۳۶۰)

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۵، ۱۰/۷/۱۳۶۰، صص ۶ - ۴ ضمیمه، رادیو بی بی سی، ۹/۷/۱۳۶۰.

۱

ناوچه های ایرانی خنجر، تبرزین و نیزه ساعت ۱۰ صبح امروز در دهانه تنگه هرمز با استقبال یک فروند از ناوشکن های نیروی دریایی ارتش ضمن اجرای تشریفات نظامی وارد بندرعباس شدند.

در مراسم استقبال از این ناوچه ها، فرمانده نیروی دریایی ارتش، استاندار هرمزگان، فرمانده سپاه پاسداران استان، رئیس شهربانی، فرمانده پایگاه هوایی و برخی دیگر از مقامات این استان شرکت داشتند(۱)

یادآوری می شود ناوچه تبرزین که همراه ۲ ناوچه دیگر، هفت سال پیش به کارخانجات شربورگ فرانسه سفارش داده شده بود، در مسیر حرکت به سوی ایران در ۲۲ مردادماه سال جاری در نزدیکی تنگه جبل الطارق توسط سلطنت طلبان ربوده و به مراکش برده شد. ربایندگان این ناوچه پس از شش روز بلاتکلیفی، وارد بندر تولون فرانسه شدند و تبرزین را دراختیار مقامات این بندر قرار دادند. سرانجام، به دنبال تلاش های پیگیر وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران و هشدار مقامات ایران به دولت فرانسه، این ناوچه ماه گذشته پس از پیوستن به ۲ ناوچه دیگر در الجزایر رهسپار ایران شد. ۳ ناوچه مذکور ازطریق دریای مدیترانه و پس از سوخت گیری در یکی از بنادر و عبور از دریای سرخ و اقیانوس هند وارد بندرعباس شدند.(۲)

۲

مسعود رجوی و ابوالحسن بنی صدر با صدور بیانیه مشترکی در پاریس تشکیل یک دولت موقت در تبعید را اعلام کردند.

به گزارش خبرگزاری فرانسه از پاریس، مسعود رجوی در مراسم اعلام تشکیل این دولت اظهار کرد: «وظیفه اصلی این دولت برگزاری انتخابات آزاد برای مجلس مؤسسان اعلام شده است که وظیفه آن تدوین یک قانون اساسی جدید و انتخابات رئیس جمهوری و دولت جدید خواهد بود.»(۳)

رجوی با خودداری از ذکر نام گروه هایی که در دولت موقت شرکت دارند، خاطرنشان کرد که حزب توده، سلطنت طلبان طرف دار شاه و همچنین شاپور بختیار آخرین نخست وزیر شاه، در این دولت شرکت داده نخواهند شد.

خبرگزاری فرانسه افزود: مقامات فرانسه تاکنون به صدور این بیانیه واکنشی نشان نداده اند.(۴)

از سوی دیگر، حزب دمکرات کردستان ایران از اعلام تشکیل دولت موقت در تبعید استقبال کرد. در قسمتی از مطلبی که به همین مناسبت از رادیو کردستان (ارگان خبری - تبلیغاتی حزب) پخش شد، با اشاره به سابقه رابطه حزب دمکرات کردستان ایران با سازمان مجاهدین خلق (منافقین) آمده است: «مدت هاست آشکار گردیده که حزب دمکرات کردستان

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۵، ۹/۷/۱۳۶۰، صص ۲۴ و ۲۵، تهران - خبرگزاری پارس، ۹/۷/۱۳۶۰.

۲- همان، ص۱۵، تهران - خبرگزاری پارس، ۹/۷/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۶، ۱۱/۷/۱۳۶۰، صص ۲۱ و ۲۲، رویتر، ۱۰/۷/۱۳۶۰.
۴- همان، ص۷، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۱۰/۷/۱۳۶۰.

و سازمان مجاهـدین خلق همکاری نزدیک دارند. این همکاری و هماهنگی پدیده تاکتیکی و سـیاست روز نیست، بلکه یک برنامه استراتژیک و درازمـدت است و در عرض یک روز هم به وجود نیامـده و چنـدین سال است که برای همکاری میان این دو سازمان انقلابی تلاش به عمل می آید. در چند هفته اخیر روابط سازمان مجاهدین خلق و حزب دمکرات بهتر و محکم تر شده و هیچ مانعی بر سر تشکیل جبهه مشترک نمانده است.

حزب ما از اعلان دولت موقت به ریاست برادر مسعود رجوی استقبال می کند و حمایت خود را از برنامه آن اعلام می دارد. برخی مشـکلات فرعی درمورد جبهه مشترک وجود دارد که نماینـدگان حزب مـا در ارتبـاط دائم و نزدیـک با رهبران سازمان مجاهـدین خلق هسـتند و امیدواریم با نشان دادن انعطاف انقلابی، از هر دو سو، این مشـکلات همه هرچه سریع تر مرتفع گردند و هرچه زودتر جبهه مشترک اعلان شود.»(۱)

رادیو بی بی سی نیز در تفسیری این اقدام جدید را ابتکار سازمان مجاهدین خلق دانست و اعلام کرد:

«چنین به نظر می رسد که ابتکارعمل اعلام تشـکیل دولت موقت از مسـعود رجوی منشأ گرفته باشد که از ابوالحسن بنی صدر جنب وجوش بیشتری دارد و امـا اعلام تشـکیل دولت موقت به نـام هر دو است. در آن اعلامیه، آنها بر موقت بودن نقش خودشان تأکید می کنند رجوی خود را نخست وزیر موقت و بنی صدر را رئیس عالیه موقت کشور می نامد.»

بی بی سـی در پایـان تفسیر خـود، سازمـان مجاهـدین خلق را بهـترین امیـد و گزینه برای جـایگزینی قـدرت در ایران برشـمرده، اما همچنان درمورد حمایت عموم مردم ایران از آنان ابراز تردید کرده و افزوده است:

«بزرگ ترین نیرویی که در مقابل رژیم قـد علم کرده است بی شک سازمان مجاهدین خلق هسـتند، اما ... نتیجه کار معلوم نیست و معلوم نیست که میزان پشتیبـانی عامه از مجاهـدین تا چه انـدازه باشـد. تا زمانی که آیت الله خمینی در قیـد حیات و ارتش به دولت وفادار است، امید سیاسیون خارج از کشور به سقوط قریب رژیم عاری از واقع بینی می نماید.»(۲)

۱

تلاـش سازمـان مجاهـدین خلق (منـافقین) برای جلب نظر محافـل سیاسـی و دولتمردان امریکـا و تعریف جدیـد از سازمان در افکار عمومی غرب به ویژه امریکاییـان محوری ترین موضوعاتی است که نیکی کـدی نویسـنده روزنامه امریکایی لوس آنجلس تایمز(۳) در مصاحبه خود با مسعود

۱- خبرگزاری پـارس، نشـریه گزارش های ویژه، شـماره ۱۹۸، ۱۳/۷/۱۳۶۰، صص ۱۱ و ۱۲ ضـمیمه، رادیو صدای کردستان ایران، ۱۲/۷/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۵، ۱۰/۷/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴ ضمیمه، رادیو لندن، ۹/۷/۱۳۶۰.

۳- نیکی کدی استاد تاریخ دانشگاه کالیفرنیا در لوس آنجلس و مؤلف کتاب ریشه های انقلاب با تحلیل تاریخ معاصر ایران است. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۹، ۱۴/۷/۱۳۶۰، صص ۲ و ۳ ضمیمه، رادیو امریکا، ۱۳/۷/۱۳۶۰)

رجوی بدان پرداخته است.

در این مقاله که درواقع بیانگر تلاش محافل تحقیقاتی و رسانه ای امریکا برای معرفی سازمان مجاهدین خلق به عنوان اصلی ترین کاندیدای جایگزین نظام جمهوری است می باشد، بر ناپایداری اتحاد سازمان و بنی صدر و ضرورت ترجیح دادنِ رجوی و سازمان مجاهدین خلق به بنی صدر ازسوی امریکایی ها، تأکید شده است.

در بخشی از مقاله لوس آنجلس تایمز آمده است:

«ابوالحسن بنی صدر رئیس جمهور پیشین و مسعود رجوی رهبر سازمان مجاهدین خلق تشکیل یک دولت در تبعید را با هدف سرنگون سازی رژیم روحانی ایران اعلام کردند. در این دولت، بنی صدر به سمت ریاست موقت جمهوری ایران برگزیده شده و رجوی نیز مقام ریاست موقت شورای مقاومت ملی را به خود اختصاص داده است.

در سال ۱۹۷۸، تلاش های مقاومت آمیز برعلیه شاه در پاریس سازماندهی می شد و من در ملاقات اخیر خود با بنی صدر و رجوی از دیدن تشابهی که بین عملکردهای آنان و تلاش های مقاومت آمیز سال ۱۹۷۸ وجود داشت، در حیرت و شگفتی فرورفتم، این تفاوت که آیت الله خمینی در تبلیغات خود به واکنش ها و اندیشه های امریکا درصورت پیروزی، چندان وقعی نمی نهاد، اما رجوی در حد زیادی سعی دارد این تردید را که او یک تروریست چپ گرا است و حتی بیش از آیت الله خمینی هراس آور است حتی الامکان کاهش دهد. رجوی ایمان دارد که او و متحدانش می توانند درصورت قطع حمایت امریکا از حاکمان کنونی ایران پیروزی را از آن خود کنند.

رجوی میل دارد دربرابر امریکایی ها تصویر مطلوبی (از خود) ارائه دهد و می کوشد به درک ناصحیحی که غرب از وی و سازمان مجاهدین خلق پیدا کرده است پایان بخشد. او این عقیده را که مجاهدین "مارکسیست های اسلامی" هستند مردود می شمارد و به یک نسبت دررابطه با دخالت شوروی و امریکا در ایران اظهار نگرانی می کند.

بنی صدر و رجوی متحدان تازه ای هستند. بنی صدر برخلاف مجاهدین بر سر اعمال مشی مبارزه مسلحانه برای ازمیان برداشتن شاه بحث و مجادله نمی کرد. او حتی در دوران ریاست جمهوری خود مجاهدین خلق را تحت فشار قرار می داد. امروز وحدت یک ضرورت است. کسانی که رجوی را ستایش می کنند، بنی صدر را به جرم همکاری درازمدت با [آیت الله] خمینی و بی کفایتی و نداشتن قدرت تشخیص در زمان ریاست جمهوری مورد انتقاد قرار می دهند. این انتقادات چه منصفانه باشند چه نباشند، به دلیل آنکه در عمق احساسات هواداران رجوی ریشه دوانده اند، می توانند در آینده مشکلاتی را برای ائتلاف جدید به وجود آورند.

رجوی دوست دارد که بر افکار عمومی امریکا پیروز شود. او در جریان گفت وگوی خود با

من چندین بار به مقاله ای که جرج بال معاون پیشین وزارت خارجه در واشنگتن انتشار داده بود اشاره کرد. جرج بال در این مقاله تصریح کرده بود که هم قدرت یابی مجاهدین و هم پیروزی ارتش ایران بایستی با استقبال واشنگتن روبه رو شود. او خاطرنشان ساخته بود که سازمان مجاهدین خلق به رغم دنباله روی از افکار سوسیالیستی، موضع ناموافقی دربرابر شوروی اتخاذ کرده است.

رجوی این موضوع را که مجاهدین نیز همچون بسیاری از ایرانیان کلیه مشکلات ایران را ناشی از ایالات متحده می دانند تکذیب می کند. وی سازمان خود را قوی ترین گروه سیاسی ایران معرفی می کند و می گوید:"[آیت الله] خمینی قادر بود بجز مجاهدین تمامی گروه های دیگر را از صحنه سیاست حذف کند، اما نتوانست مجاهدین را از حرکت باز دارد و اینک ما در گلوگاه او نشسته ایم." مسعود رجوی تأکید می کند که سازمان مجاهدین از ماجرای اشغال سفارت امریکا اطلاع قبلی نداشت و با گروگان گیری جز در یک سطح نمایشی و کوتاه مدت، مخالف بود.

مصاحبه من با بنی صدر جامعیت کمتری داشت. رئیس جمهور سابق ایران غمگین به نظر می رسید و باورکردن این مطلب را که او به تضمین های خود دایر بر سقوط قریب الوقوع [آیت الله] خمینی اعتقاد دارد، سخت تر می کرد. بنی صدر درباره اشتباهات خود پافشاری نشان نمی داد. در سخنان رئیس جمهور پیشین ایران اندیشه های نوینی به چشم نمی خورد.

درحال حاضر، مسعود رجوی و سازمان مجاهدین خلق در قلب توجهات جهان غرب و مردم ایران جای گرفته است و مشکل بتوان باور کرد که بنی صدر از این حقیقت آگاهی نداشته باشد. مخالفان خارج از کشور رژیم ایران تا یک درجه ای معین رجوی را می پذیرند، اما به بنی صدر تمایلی ندارند و در پاریس نیز همچون دیگر نقاط دنیا، کسی آینده بنی صدر را زیاد درخور اهمیت نمی داند.»(۱)

ص:۱۱۳۸

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۱۰۷، ۱۹/۸/۱۳۶۰، صص ۱۰ - ۷، لوس آنجلس تایمز (امریکا)؛ و - دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه پاسداران، نشریه رویدادها و تحلیل، شماره ۲۴ و ۲۵، ۳/۸/۱۳۶۰، صص ۳۶ - ۳۳.

روزشمار جنگ جمعه ۱۰ مهر ۱۳۶۰ ۳ ذیحجه ۱۴۰۱ ۲ ۱اکتبر ۱۹۸۱

۱

درپی شکست عراق در عملیات ثامن الائمه(ع)، نیروی هوایی و توپخانه های ارتش این کشور عملیات بمباران و آتشباری را در مناطق مختلف ایران افزایش دادند.(۱)

شهر مریوان از ساعت ۱۱ تا ۱۱:۳۰، هدف اصابت ۱۰ گلوله توپ قرار گرفت که براثر آن ۴ نفر از مردم شهر شهید و ۵ نفر زخمی شدند.(۲)

شهر دزفول نیز بین ساعت های ۱۱:۳۰ تا ۱۲، آماج حملات توپخانه ای عراق قرار داشت و براثر اصابت ۸ گلوله توپ به این شهر یک نفر شهید و ۴ نفر زخمی شدند و چند منزل مسکونی تخریب و ۲ دستگاه اتومبیل نیز منهدم شد.(۳)

علاوه براین امروز گلوله باران متناوب شهر آبادان، موجب واردآمدن خساراتی به چند دستگاه اتومبیل و یک موتورسیکلت در باغ شهربانی شد.(۴)

نیروی هوایی عراق نیز به شهر سوسنگرد حمله کرد. ۴ فروند هواپیمای عراقی با بمب های خوشه ای آتش زا برای دومین روز متوالی در دو نوبت در ساعت های ۱۲ و ۱۳، شهر سوسنگرد را بمباران کردند که سبب بروز آتش سوزی هایی شد، اما تلفاتی نداشت.(۵)امروز همچنین، ۲ هواپیمای میگ۲۱ به حریم هوایی شهر اهواز تجاوز کردند که با واکنش پدافند هوایی بی آنکه موفق به اجرای عملیات شوند، متواری گشتند.(۶)

۲

یک کشتی حامل کود شیمیایی که عازم بندر امام خمینی بود، در نزدیکی دهانه بندر، هدف اصابت یک موشک عراقی قرار گرفت و دچار حریق شد.

در این حادثه ۱۴ نفر از کارکنان و خدمه کشتی ازجمله کاپیتان آن مجروح شدند.(۷) مصدومان با بالگرد به شیراز اعزام شدند و بقیه سرنشینان کشتی نیز به قرنطینه بندر امام خمینی انتقال یافتند.(۸)

ص:۱۱۴۱

۱- سند شماره ۳۲۷۲۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب به کلیه محورها، ۶/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۳۸۵۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سپاه پاسداران، ۱۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- سند شماره ۰۴۹۳۵۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از منطقه۷ (کرمانشاه) به تهران (فرماندهی)، ۱۱/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۲۹۴۴۴۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از لشکر۲۸ (رکن۲) به استانداری کردستان، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۰۴۹۳۶۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات منطقه۷ به اطلاعات مرکز، ۱۳/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۴۹۳۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۷ (کرمانشاه) به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۱/۷/۱۳۶۰،

سند تک برگی.

۳- سند شماره ۰۰۵۲۳۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی دزفول، ۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۱۵۴۲۴۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات جنوب به فرماندهی ستاد مرکز (طرح و برنامه)، ۱۰/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۰۵۲۱۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان به استاندار خوزستان، ۱۰/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۲۱۷۸۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری خوزستان به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۱۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۳۴۸۳۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شاجا به مقام وزارت کشور، ۱۱/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- سند شماره ۰۲۱۷۸۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان به استاندار خوزستان، ۱۱/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۰۵۲۳۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی آبادان، ۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۱۵۴۲۴۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیاتی جنوب به فرماندهی ستاد مرکز طرح و برنامه، ۱۰/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- سند شماره ۱۵۴۲۴۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین؛ و - سند شماره ۴۱۹۵۰۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سوسنگرد به استانداری خوزستان، ۱۰/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۳۸۵۰۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به نزاجا (مدیریت اطلاعات)، ۱۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- سند شماره ۱۳۸۵۰۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۷- برخی منابع مالکیت کشتی را پانامایی و بعضی آن را فیلیپینی ذکر کردند.

۸- سند شماره ۴۳۳۶۹۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ناحیه ژاجا خوزستان و رکن۳ عملیات به ف - ژاجا و ۳ مرکز فرماندهی، ۱۱/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۳۳۷۰۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانداری بندر ماهشهر به استانداری خوزستان، ۱۱/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۱

جنگنـده هـای نیروی هوایی ارتش جمهوری اسـلامی ساعت ۶:۳۰ بامـداد امروز، هم زمان ۴ نیروگـاه برق عراق شامل نیروگاه سـد دوکـان، دبس، حـارثه و الزبیر را بمبـاران کردنـد. در قسـمتی از اطلاعیه ای که سـتاد مشترک ارتش جمهوری اسـلامی ایران دراین خصوص منتشر کرد، درمورد دلایل حمله و اهداف این عملیات آمده است:

«در ساعت ۶:۳۰ بامـداد روز جاری، ۱۰ مهر ۱۳۶۰، جنگنـده های بلنـدپرواز نیروی هوایی ارتش جمهوری اسـلامی ایران به تلافی بمبـاران مردم بی دفاع آبادان در مورخه ۶ مهر ۱۳۶۰، همچنین به جبران حمله هوایی دشـمن به یکی از تأسیسات صنعتی کشور،(۱) هم زمـان ۴ هـدف نظـامی و اقتصـادی دشـمن را در شـمال و جنوب خـاک عراق مورد حمله قرار داده و خسـاراتی به این شـرح به تأسیسات مذکور وارد آوردند:

۱. نیروگاه سد دوکان در شمال عراق با تولید ۴۰۰ مگاوات برق؛ میزان خسارت ۸۰ درصد.

۲. نیروگاه دبس در شمال غربی کرکوک با تولید ۱۸۰ مگاوات برق؛ میزان خسارت ۵۰ درصد.

۳. نیروگاه برق حارثه در شمال بصره با تولید ۱۸۰ مگاوات برق؛ میزان خسارات ۶۵ درصد.

۴. نیروگاه الزبیر در منطقه ام القصر در جنوب عراق با تولید ۲۴۰ مگاوات برق؛ میزان خسارات ۱۰۰ درصد.»(۲)

همچنیـن در اقـدام دیگری ۸ هواپیمـای ایرانی مواضـع و انبارهـای مهمـات ارتش عراق را در خرمشـهر بمبـاران کردنـد. بـه گزارش خبرگزاری پارس، شـدت انفجارها که پس از این بمباران تا مدتی ادامه داشت، از بالابودن میزان خسارت های واردآمده به دشـمن حکایت دارد.(۳)

ستاد مشترک ارتش در اطلاعیه شماره ۱۹۸ خود نیز اعلام کرد: یک هواپیمای عراقی براثر آتش پدافند هوایی در حوالی ماهشـهر و یک هواپیمای دیگر دشمن نیز به وسیله جنگنده های نیروی هوایی ارتش در اهواز سرنگون شدند.(۴)

۲

درپی اعلـام فرمانـده کـل سپاه مبنی بر فراهم شـدن امکـان ملاقـات اسـیران عراقی با خانواده هایشان در ایران، رژیم عراق مسافرت خویشاوندان آن دسته از نظامیان این کشور را که یکی از وابستگانشان در ایران هستند، ممنوع کرد.

در دسـتوری که شورای رهبری عراق به همه دستگاه های نظامی و دولتی این کشور ابلاغ کرد، آمده است: «مقرر شد تا از مسافرت به خارج از کشور خویشان افراد نظامی که به سـمت دشمن فارسی فرار کرده اند، جلوگیری شود، این حکم تا خویشان درجه۳ [را] شامل می شود.»(۵)

ص:۱۱۴۲

۱- عراق در روز ۸/۷/۱۳۶۰ تلمبه خـانه نفـتی گوره را در ۳۰ کیلومتری شـمال غربی گنـاوه به گچسـاران بمباران کرد که خسارت

هایی به بار آورد.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۶، ۱۰/۷/۱۳۶۰، صص ۱۱ و ۱۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۰/۷/۱۳۶۰.

۳- همان، ص۲۱، آبادان؛ و - روزنامه خراسان، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۷.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۸ ، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۲۰، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۲/۷/۱۳۶۰.

۵- سند شماره ۲۵۰۴۹۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از قرارگاه تیپ زرهی بن الولید به یگان های تابعه، ۱۰/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

حدود یک ماه پس از شهادت محمدعلی رجایی رئیس جمهور، انتخابات سومین دوره ریاست جمهوری ایران(۱) از اولین ساعات بامداد امروز، هم زمان در شعبه های اخذ رأی داخل و خارج کشور آغاز شد.

گزارش ها از نقاط گوناگون کشور حاکی از استقبال و حضور گسترده مردم در شعبه های اخذ رأی و اشتیاق آنان برای انتخاب رئیس جمهور مورد نظرشان بود. حضور حجاج ایرانی در شهرهای مکه و مدینه در پای صندوق های رأی نیز بسیار پرشور بود به گونه ای که توجه زائران سایر کشورها را به خود جلب کرد.

باتوجه به آمادگی کامل نیروهای سپاه پاسداران و سایر نیروهای انتظامی، انتخابات امروز در سراسر کشور جز چند مورد بمب گذاری توسط عوامل گروه های مسلح مخالف جمهوری اسلامی در چند شهرستان، بدون هیچ مشکلی در کمال آرامش برگزار شد.(۲)-(۳)

ص:۱۱۴۳

۱- هم زمان با انتخابات ریاست جمهوری، انتخابات میان دوره ای مجلس شورای اسلامی نیز در چند شهر کشور ازجمله در تهران برگزار شد.

۲- توضیحاتی درخصوص وضعیت سیاسی بحرانی کشور در حدفاصل ۱۵ شهریور ۱۳۶۰ تا آستانه سومین انتخابات ریاست جمهوری براساس یادداشت های آقای هاشمی رفسنجانی در ضمیمه گزارش درج شده است.

۳- روزنامه صبح آزادگان، ۱۱/۷/۱۳۶۰، ص۴.

۱

چنـد ساعت پس از شروع اخذ رأی انتخابات سومین دوره ریاست جمهوری، ۲ انفجار با هدف برهم زدن انتخابات در سـنندج رخ داد که براثر آن عـده ای شـهید یا مجروح شدنـد. در مریوان هم ۲ مأمور حفاظت از یک صـندوق شهید و ۳ نفر به گروگان گرفته شدند.

ساعت ۱۰ صبح امروز و پس از آغاز فعالیت شعب اخذ رأی انتخابات ریاست جمهوری، براثر انفجار بمبی که در سطل زباله ای در مقابل مقر پیشـمرگان مسلمان کرد در خیابان سیروس شهر سنندج کار گذاشته شده بود، ۳ نفر به شهادت رسیدند و ۲۵ نفر ازجمله ۶ کودک خردسال به شـدت زخمی شدنـد. در این حادثه به چنـد خودرو که در محل پارک شـده بود نیز خسارت هایی وارد آمد. یک کودک مجروح برای ادامه مداوا به تهران اعزام شد.(۱)

یـک سـاعت پس از این انفجـار، یـک بمب نیز در پشت باشـگاه افسـران سابق منفجر شـد که خسارتی به بار نیاورد. دقایقی پس از انفجار دوم، ۲ بمب دیگر در مقابل باشگاه افسران در خیابان امام خمینی کشف و خنثی شد.(۲)

در همین حال، رادیو صدای کردسـتان ارگان تبلیغاتی حزب دمکرات از چند عملیات خرابکارانه نیروهای این حزب در سـطح شـهر سنندج خبر داد و مدعی شد براثر انفجارهای امروز سنندج، در ساعت ۱۱ صبح همه صندوق های شعب اخذ رأی در این شهر جمع آوری شدند، اما مسئولیت بمب گذاری در خیابان سیروس سنندج را به عهده نگرفت.(۳)

علاوه براین، در روستای نژمار در جنوب شرقی مریوان، ۲۰ نفر از اعضای کومه له به محافظان صندوق های اخذ رأی حمله کردند. در جریان این حمله ۲ نفر از مأموران محافظ صـندوق - که یکی عضو بسیج و دیگری عضو جهاد سازندگی بود - شـهید شدند و مهاجمان ۳ نفر از مسئولان صندوق اخذ رأی را نیز به گروگان بردند.(۴)

در دیواندره نیز افراد مسلح ساختمان سپاه پاسداران را با آر.پی.جی۷ و خمپاره هدف قرار دادند، اما آسیبی به ساختمان نرسید.(۵)

۲

در ادامه عملیـات روز گذشـته سپاه پاسـداران پـاوه در تصـرف ارتفاعات مشـرف به روسـتای ژیوار در شـمال شـرقی نودشه، امروز نیروهـای سپاه مریوان در تکمیـل این عملیـات از شـرق این منطقه و ازطریق روسـتای رزاب به ارتفاعـات سالان (در شـرق روسـتای ژیوار) صعود کردند و مقر گروه رزگاری را در آنجا به تصرف درآوردند.

بدین ترتیب نیروهای سپاه مریوان پس از الحاق با نیروهای سپاه پاوه در عملیاتی هماهنگ به پاک سازی روستای ژیوار پرداختند. در این عملیات روسـتاهای بلبر، ژیوار، سـلین و بندول در شـمال شرقی نودشه پاک سازی شدند و ۵ نفر از افراد رزگاری کشـته و ۲ نفر از آنان دستگیر

ص:۱۱۴۴

۱- سـند شـماره ۰۴۹۳۳۳ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنـگ: از فرمانـدهی سـپاه منطقه۷ (کرمانشـاه) بـه فرمانـدهی سپاه مرکز،

۱۱/۷/۱۳۶۰، سـند تـک برگی؛ و - سـند شـماره ۳۳۹۴۸۵ مرکز مطالعات و تحقیقـات جنـگ: از شـهربانی کردسـتان بـه اسـتاندار کردستان، ۱۰/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۷، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۲، سنندج - خبرگزاری پارس، ۱۱/۷/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۲۹۴۴۴۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۶، ۱۱/۷/۱۳۶۰، ص۵، سنندج - خبرگزاری پارس، ۱۰/۷/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۳، ۱۸/۷/۱۳۶۰، ص۱۷، رادیو صدای کردستان ایران، ۱۷/۷/۱۳۶۰.

۴- سـند شـماره ۰۴۹۳۴۷ مرکز مطالعـات و تحقیقـات جنـگ: از فرمانـدهی سـپاه منطقه۷ (کرمانشـاه) بـه فرمانـدهی سپاه مرکز، ۱۱/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۴۹۳۳۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانـدهی سپاه منطقه۷ (کرمانشاه) به فرماندهی سپاه مرکز و طرح و برنامه، ۱۱/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۲۹۴۴۴۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از لشکر۲۸ (رکن۲) به استانداری کردستان، ۱۱/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۲۹۳۹۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نـوبه ای عملیـاتی، شـماره ۳۷، از لشـکر۲۸ (رکن۳) به فرمانـدهی عملیـاتی شـمال غرب (ارومیه)، ۱۱/۷/۱۳۶۰، ص۱؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۷، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۳، سنندج - خبرگزاری پارس، ۱۰/۷/۱۳۶۰.

۵- سند شماره ۰۴۹۳۴۹ مرکز مطالعات و تحقیقـات جنـگ: از منطقه۷ (کرمانشـاه) به تهران (فرمانـدهی)، ۱۱/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

شدنـد. درپی اجرای این عملیـات و بسـته شـدن تنگه بنـدول (بین کوه سالان و کوه تخت) راه ارتباطی رزگاری به عراق بسـته شـد. گفتنی است در جریان عملیات امروز ۱۰ نفر از افراد رزگاری تسلیم نیروهای سپاه مریوان شدند.(۱)

۱

در آسـتانه اجرای عملیات نیروهای مشترک غرب کشور برای تصرف شهر بوکان، سپاه پاسداران ارومیه با ارسال پیامی به فرماندهی سپـاه در تهران از آمـادگی این نیروهـا برای ورود به شـهر خبر داده و آخرین وضـعیت شـهر را این گونه ترسـیم کرد: «به اطلاع می رساند که رزمندگان اسلام، بوکان را در محاصره داشته و از همه طرف در ۴ کیلومتری شهر به سر می برند، ولی هنوز به شهر وارد نشده اند. در مناطق پاک سازی شده صندوق رأی برای مردم برده شده است.»(۲)

در همین حـال، براساس اعلام سـتاد مشترک ارتش، اعضای کومه له ازطریق بی سـیم به همه پست های تابعشان اعلام کرده انـد که شهر بوکان را به تصرف خود درآورده اند.(۳)

علاوه براین، خبرگزاری رویتر نیز از لنـدن گزارش داد: مهاجمان کرد در پیامی ادعا کرده انـد که در اطراف شـهر بوکان ۵۸ تن از سربازان ارتش ایران را کشـته اند، اما به گزارش رادیو تهران نیروهای نظامی و پاسداران ایران به قصد تصـرف شـهر بوکان که بیش از یک سال است در تصرف کردها است، به این شهر حمله کرده اند.(۴)-(۵)

۲

براثر اقدامات خرابکارانه عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در شهرهای مختلف کشور یک نفر شهید و ۳ تن مجروح شدند و ۲ اتوبوس شرکت واحد دچار حریق شد. ۳ بمب کشف و خنثی شد.

۴ فرد مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق پس از متوقف کردن یک اتوبوس شرکت واحد در محله پورسنقر شیراز و پیاده کردن مسافران، اتوبوس را به آتش کشیدند. یکی از مهاجمان هنگام فرار به ضرب گلوله کشته شد، ولی ۳ نفر دیگر متواری شدند.(۶)

همچنین، نیروهای گشت سپاه پاسداران شـیراز ۳ نفر از افراد مسـلح این سازمـان را در اطراف بیمارسـتان دکـتر چمران شـناسایی و دستگیر کردند. ۲ نفر از این افراد هنگـام انتقـال به بازداشـتگاه با خوردن قرص سـیانور خودکشـی کردنـد که درنتیجه یکی از آنان فوت کرد. از این افراد ۳ قبضه کلت به دست آمد.(۷)

در مشهد هم سرنشینان مسلح یک خودرو به سوی سپاه منطقه ۳ و ستاد مشترک بسیج منطقه

۱- سـند شماره ۰۲۱۷۹۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از واحـد عملیات سپاه پاسـداران پاوه به واحـد عملیات سپاه پاسـداران منطقه۷، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۱؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۹، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۲۵، تهران - ستاد مرکزی سپاه.

۲- سند شماره ۰۵۴۷۶۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی ارومیه به فرماندهی مرکز، ۱۰/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۴۹۳۲۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به نزاجا (عملیات و اطلاعات)، ۱۰/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- برخلاف ادعای رویتر، نیروهای ایرانی حمله به شهر را آغاز نکرده بودند، اما در آستانه ورود به شهر قرار داشتند.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۶، ۱۱/۷/۱۳۶۰، ص۴، لندن - خبرگزاری رویتر، ۱۰/۷/۱۳۶۰.

۶- روزنامه صبح آزادگان، ۱۱/۷/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۰۵۴۷۵۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات منطقه۹ به اطلاعات و فرماندهی مرکز، ۱۰/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۶، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۲۲، شیراز.

۷- روزنامه صبح آزادگان، ۱۱/۷/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۰۵۴۷۵۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات منطقه۹ به اطلاعات و فرماندهی مرکز، ۱۰/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۷ تیراندازی کردند. درپی این حادثه نیروهای گشت سپاه بی درنگ به تعقیب مهاجمان پرداختند و در خیابان مهتاب با آنان درگیر شدند. در تیراندازی متقابل، یکی از مهاجمان کشته و یک نفر با کمک مردم دستگیر شد، ۳ نفر دیگر نیز گریختند. از این دو نفر، ۲ قبضه کلت به دست آمد(۱)

در حادثه دیگری در همین شهر، دو موتورسوار مسلح عضو سازمان مجاهدین خلق به سوی یک اتومبیل گشتی سپاه پاسداران در تقاطع خیابان های احمدآباد و پاستور تیراندازی کردند که درنتیجه یک نفر از نیروهای سپاه زخمی شد و با واکنش متقابل مأموران، هر دو موتورسوار مجروح و دستگیر شدند(۲)

در بندر انزلی، نیز چند نفر از افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب ساعت ۳:۳۰ صبح، به منزل یکی از افراد متعهد روستای غاضیان و عضو انجمن اسلامی شرکت شیلات به نام حسین نامجو مراجعه کردند و با شلیک ۲ گلوله کلت وی را به شهادت رسانده، متواری شدند.(۳)

نیم ساعت بعد، در بخش آب کنار همین شهرستان چند فرد مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق نارنجکی را به منزل یک پاسدار پرتاب کردند که عمل نکرد. این افراد سپس به داخل منزل وی رفتند و با تیراندازی به سوی برادر ۱۵ ساله اش او را زخمی کرده و گریختند.(۴)

هم زمان با رأی گیری انتخابات سومین دوره ریاست جمهوری، از داخل یکی از باغ های اطراف منطقه قادی محله آمل به سوی پاسدار محافظ صندوق اخذ رأی در تکیه نیاکی تیراندازی شد. در این حادثه این پاسدار مجروح شد و ضارب نیز گریخت.(۵)

در فومن نیز افراد مسلح ضدانقلاب یک اتوبوس را آتش زدند که حریق به یک انبار برنج سرایت کرد و به طور کامل سوخت. این افراد یک بمب دست ساز نیز در زیر اتومبیل یکی از افراد متعهد روستای کروخی از توابع همین شهرستان کار گذاشتند که انفجار آن سبب واردشدن خسارت هایی به این خودرو شد.(۶)

در لنگرود، انفجار یک بمب صوتی در نزدیکی یکی از شعب اخذ رأی خسارتی به بار نیاورد.(۷)

در قائم شهر هم یک بمب آتش زا به منزل یکی از افراد متعهد شهر پرتاب شد که خسارتی درپی نداشت.(۸)

همچنین، سپاه پاسداران این شهر ۶ نفر از اعضای سازمان مجاهدین خلق را که قصد برهم زدن و ایجاد آشوب در اجرای انتخابات این شهر را داشتند دستگیر کرد.(۹)

در شهرستان خوی، ۳ بمب ساعتی دست ساز در محوطه شهرداری، محوطه کتابخانه عمومی و یکی از شعبه های اخذ رأی در مدرسه راهنمایی پژوهش کار گذاشته شده بود که هر سه کشف و خنثی شد.(۱۰)

در بوشهر هم یک نارنجک به یکی از حوزه های رأی گیری پرتاب شد که عمل نکرد و نیروهای سپاه آن را خنثی کردند.(۱۱)

۱- روزنامه صبح آزادگان، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۲.
۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۸، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۶، مشهد - خبرگزاری پارس، ۱۲/۷/۱۳۶۰.
۳- روزنامه کیهان، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۱۷۴۰۴۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران منطقه۳ (چالوس) به سپاه پاسداران ستاد مرکزی (فرماندهی)، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۱.
۴- روزنامه کیهان، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۳.
۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۷، ۱۱/۷/۱۳۶۰، ص۳۶، آمل؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۳.
۶- سند شماره ۰۴۹۳۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران منطقه۳ (چالوس) به ستاد مرکزی سپاه (مرکز فرماندهی)، ۱۸/۷/۱۳۶۰، ص۱.
۷- سند شماره ۱۷۴۰۴۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.
۸- سند شماره ۱۷۴۰۴۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.
۹- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۹، ۱۳/۷/۱۳۶۰، صص ۲۲ و ۲۳، تهران.
۱۰- سند شماره ۴۱۷۵۷۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه خوی به فرماندهی ستاد مرکزی و ستاد خبری و تبریز (منطقه۵)، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۴۹۳۲۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از خوی (ارومیه) به تهران (فرماندهی)، ۱۰/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.
۱۱- سند شماره ۰۴۹۳۲۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات منطقه۹ به اطلاعات و فرماندهی مرکز، ۱۰/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۱

در اقداماتی جداگانه، شماری از افراد فعال شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و یک نفر از اعضای پیکار در استان های مازندران و گیلان دستگیر شدند.

نیروهای بسیج، یکی از افراد فعال سازمان مجاهدین خلق را در بابل شناسایی و تعقیب کردند. این فرد اقدام به فرار کرد، اما به ضرب گلوله مجروح و سپس دستگیر شد.(۱)

در اقدام دیگری، نیروهای سپاه پاسداران بابل مسئول شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق و یک نفر از اعضای گروه مارکسیستی پیکار در راه آزادی طبقه کارگر را در این شهر دستگیر کردند.(۲)

در صومعه سرا و کردکوی نیز ۳ نفر از افراد فعال سازمان مجاهدین خلق شناسایی و دستگیر شدند.(۳)

۲

حجت الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی در بخشی از خطبه های نماز جمعه تهران به دو موضوع شیوه برخورد محاکم قضایی با دستگیرشدگان گروه های مسلح و سخنان بنی صدر درمورد صلح با عراق و مذاکره کشورهای عرب حاشیه خلیج فارس درمورد جزایر سه گانه ایرانی اشاره کرد.

وی درباره بی تأثیر بودن مماشات محاکم قضایی با افراد دستگیرشده گفت: «برطبق فرامین الهی ۴ حکم بر اینها لازم الاجراست: ۱. کشته شوند. ۲. به دار کشیده شوند. ۳. دست و پایشان قطع شود. ۴. اینها از جامعه جدا بشوند. تعبیر قرآن این است که اینها تماس با مردم نداشته باشند و رابطه شان با جامعه قطع شود. این مسئولین قضایی و حکام شرع هستند که باتوجه به وضع جامعه باید یکی از این چهار شرط را طبق صلاحدید جامعه درمورد گروهک های مسلح که در جامعه ایجاد وحشت کرده اند به مورد اجرا بگذارند. ما اصلی داریم که دال بر اصلاح و تربیت مجرم است. ما دو سال و نیم این اصل را اجرا کردیم تا از هر طریقی که ممکن است مجرم را اصلاح کنیم، اما چنان که ملاحظه می کنید، اینها اصلاح پذیر نبوده و نیستند ما در این دو سال برخوردمان روی اصل اول اصلاح و تربیت مجرم دور می زد تا پیش از اینکه اینها را به کیفر برسانیم و به این خاطر که شاید اینها به عقل بیایند که این خلق طرف دار این نظام است. این امت همیشه در صحنه از ابتدای انقلاب شعار می داد آزادی، استقلال، جمهوری اسلامی. در این دو سال و نیم محیط آزاد بود. مناظره تلویزیونی برای اصلاح ترتیب داده می شد. مخالف و منافق در مجلس سخنرانی می کردند، اما اینها نشان دادند که اصلاح پذیر نیستند و عاملین امریکا و شوروی در کشور هستند. اینها طی این دو سال و نیم استفاده از محیط آزاد در کشور چه دروغ هایی که نساختند. این گروهک ها چقدر سندهای دروغ در روزنامه هایشان چاپ کردند و مطالب دروغ به خورد مردم می دادند. روزنامه مجاهد با تیراژ زیاد چاپ و توسط بچه ها توزیع می شد.

این بچه ها اجازه مطالعه نشریه ای غیر از مجاهد و سخنان رجوی را نداشتند. ما تمام راه های اتمام حجت را با آنها عمل کردیم. باید اعتراف کنیم که این رویه ما اشتباه بود.»

ص:۱۱۴۷

۱- سند شماره ۱۷۴۱۰۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران منطقه۳ (چالوس) به سپاه پاسداران ستاد مرکزی (فرماندهی)، ۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۲.

۲- سند شماره ۱۷۴۱۰۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران منطقه۳ (چالوس) به سپاه پاسداران ستاد مرکزی (فرماندهی)، ۱۳/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۱۷۴۰۸۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران منطقه۳ (چالوس) به ستاد مرکزی سپاه، ۱۰/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۷۴۰۴۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۲.

وی در ادامه افزود: «بار دیگر اعلام می کنم، ما حکم قرآن را درمورد منافقین مسلحی که دربرابر اسلام و مسلمین ایستاده اند در پیش گرفته ایم. ضمناً، حکام دادسراها و دادستانی انقلاب، قضات شرع، هروقت تشخیص دادند که اینها دیگر قدرت به هم زدن نظام جامعه را ندارند؛ تشخیص دادند که اینها دیگر قدرت خرابکاری را ندارند، ممکن است اینها را از جامعه جدا کرده و به مدرسه ای بفرستند تا پاک سازی شوند و به صلاحدید همین مسئولین قضایی کشور دوباره به جامعه برگردانده شوند.»(۱)

خطیب نماز جمعه تهران در بخش دیگری از سخنانش درباره طرح بنی صدر درمورد صلح و مستقرکردن نیروهای کشور ثالث بین نظامیان دو کشور ایران و عراق در مناطق تصرف شده ایران به عنوان مقدمه گفت وگوهای صلح و نیز مذاکره درمورد جزایر سه گانه ایران در خلیج فارس با کشورهای عرب حاشیه جنوبی خلیج فارس خاطرنشان کرد: «بنی صدر هم در این کارنامه ریاست جمهوری خیلی دروغ گفت. بنی صدر گفته است اگر من آمدم با عرب ها درمورد سه جزیره تنب بزرگ و تنب کوچک و ابوموسی مذاکره می کنم. این، برای اینکه از کویت، عراق و عربستان سعودی پول بگیرد از این حرف ها می زند. بنی صدر می خواست طرح صلحی را پیاده کند که نیروهای یک کشور ثالث در زمین های ما که توسط مزدوران بعثی اشغال شده است، مستقر شوند و سپس مذاکره صلح بین ایران و رژیم کافر بعث عراق آغاز شود.

طرح شکست محاصره آبادان که با این موفقیت و خوبی اجرا شد، می بایست چندی پیش اجرا می شد. بنی صدر با دروغ های خود، این پیروز ی ها را به تأخیر می انداخت.»(۲)

۱

هم زمان با آغاز اخذ رأی در شعبه های خارج از کشور برای انتخابات سومین دوره ریاست جمهوری، عده ای از افراد ضدانقلاب به ویژه هواداران سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در اقدامی سازماندهی شده، با حضور در برخی شعب کوشیدند در جریان رأی گیری اخلال ایجاد کنند.

به گزارش خبرگزاری فرانسه، حدود ۵۰ نفر از هواداران سازمان با تجمع در مقابل سفارت ایران در پاریس (محل استقرار صندوق اخذ رأی) درحالی که به امام خمینی توهین می کردند، با رأی دهندگان درگیر شدند. این اقدام آنها با دخالت پلیس بی نتیجه ماند.(۳)

خبرگزاری آسوشیتدپرس نیز در گزارشی اعلام کرد: حدود ۲۰۰ دانشجوی ایرانی در اعتراض به برگزاری انتخابات ریاست جمهوری، در نزدیکی سفارت ایران در مانیل (پایتخت فیلیپین) به تظاهرات پرداختند و با پرتاب سنگ به چند خودرو خساراتی وارد کردند. اقدام این افراد واکنش ایرانیان طرف دار جمهوری اسلامی را درپی داشت. به گفته یک افسر پلیس دو گروه ایرانی قبل از رسیدن پلیس به مدت ۵ دقیقه با یکدیگر به زدوخورد پرداختند. با دخالت پلیس درگیری خاتمه یافت، ولی ۶ ایرانی و ۲ پلیس مجروح شدند و پلیس ۸۱ نفر از مهاجمان شرکت کننده در

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۷، ۱۱/۷/۱۳۶۰، ص۴، تهران، خبرگزاری پارس، ۱۱/۷/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۷، ۱۱/۷/۱۳۶۰، صص ۵۳ و ۵۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۱/۷/۱۳۶۰.

۳- خـبرگزاری پـارس، نشـریه گزارش هـای ویژه، شـماره ۱۹۶ ، ۱۱/۷/۱۳۶۰، صــص ۱۰ و ۱۱، پـاریس - خبرگزاری فرانسـه، ۱۰/۷/۱۳۶۰.

تظاهرات را دستگیر کرد. دستگیرشدگان به اتهام ایجاد ناآرامی و برهم زدن نظم عمومی، حمل سلاح سرد، برپایی تظاهرات بدون اجازه قبلی و حمله به پلیس بازداشت شده اند.(۱)

در پایتخت آلمان غربی نیز ۳۰۰ نفر از دانشجویان هوادار سازمان مجاهدین خلق در محکومیت انتخابات ریاست جمهوری به تظاهرات پرداختند. به گزارش خبرگزاری رویتر، این افراد درحالی که کفن های آغشته به رنگ قرمز به تن کرده بودند و پلاکاردهایی با مضمون محکومیت رهبر انقلاب ایران در دست داشتند، برگزاری انتخابات در ایران را محکوم کردند.(۲)

۱

با گذشت یک روز از ادعای کویت مبنی بر حمله هواپیماهای ایرانی به تأسیسات نفتی این کشور در ام العیش، این موضوع مهم منطقه ای همچنان در سطح دولت ها و رسانه ها مطرح بود.

در ادامه حمایت کشورهای عربی منطقه از کویت، امروز نیز دولت های مراکش، امارات متحده عربی،(۳)شورای وزیران موریتانی(۴)و یمن شمالی(۵) حمایت خود را از این کشور اعلام کردند. به گزارش رادیو کویت، ملک حسین پادشاه اردن، علی عبدالله صالح رئیس جمهور یمن شمالی و شیخ خلیفه بن احمد آل ثانی امیر قطر نیز در تماس های تلفنی، از کویت حمایت کردند.(۶)

از سوی دیگر، جوسازی رسانه ها علیه ایران نیز به بهانه مخالفت با این اقدام ادامه داشت. روزنامه های کویت و عربستان سعودی با انتشار عکس هایی از آتش سوزی این مرکز نفتی، مقالاتی برضد ایران منتشر کردند.(۷)

در بین رسانه های بین المللی، خبرگزاری رویتر با اشاره به کمک حداقل ۴ میلیارد دلاری کویت به عراق، ارسال روزانه محموله هایی از مواد غذایی، سیمان و فولاد و... به عراق و تکذیب خبر حمله ایران به کویت اعلام کرد: «دیپلمات ها معتقدند اگر این حمله ازجانب ایران صورت گرفته باشد، تکذیب آن نشان می دهد که ایران مایل نیست جنگ با عراق را به سایر کشورهای حوزه خلیج فارس بسط و توسعه دهد، اما کویت هم علی رغم بی طرفی اش در این جنگ برای حمایت از آنچه عراق آن را دفاع از جناح شرقی میهن عربی نامیده است، تحت فشار فزاینده ای است.»(۸)

۲

ستاد مشترک ارتش با صدور اطلاعیه ای خبر بمباران تأسیسات نفتی العیش کویت را که به نیروی هوایی ایران نسبت داده شده است، بی اساس دانست و تکذیب کرد. اطلاعیه ارتش به این شرح است:

«خبرگزاری امارات متحده عربی اعلام نموده است که هواپیماهای نظامی ایران مراکز نفتی کویت واقع در منطقه ام العیش را بمباران نموده اند. ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران خبر منتشرشده ازسوی خبرگزاری مذکور را بی اساس دانسته و قویاً تکذیب می نماید.»(۹)

۱- همان، صص ۹ و ۱۰، مانیل - آسوشیتدپرس، ۱۰/۷/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۷، ۱۲/۷/۱۳۶۰، صص ۱۲ و ۱۳، مانیل - خبرگزاری رویتر، ۱۱/۷/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۶، ۱۱/۷/۱۳۶۰، ص۱۱، بن - خبرگزاری رویتر، ۱۰/۷/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۷، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۲۲، کویت - خبرگزاری کویت، ۱۱/۷/۱۳۶۰.

۴- همان، نوآکشوت - فرانس پرس، ۱۱/۷/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۶، ۱۱/۷/۱۳۶۰، ص۱۳، بیروت - خبرگزاری یونایتدپرس، ۱۰/۷/۱۳۶۰.

۶- همان، ص۲۰ ضمیمه، بخش عربی رادیو کویت، ۱۰/۷/۱۳۶۰.

۷- همان، ص۱۶، کویت - خبرگزاری پارس، ۱۰/۷/۱۳۶۰؛ و - همان، صص ۱۵ و ۱۶، خبرگزاری پارس به نقل از خبرگزاری فرانسه، آسوشیتدپرس و رویتر، ۱۰/۷/۱۳۶۰.

۸- همان، صص ۱۴ و ۱۵، بحرین - خبرگزاری رویتر، ۱۰/۷/۱۳۶۰.

۹- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۶، ۱۰/۷/۱۳۶۰، ص۱۴، ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران.

وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران نیز درباره ادعای حمله هوایی ایران به این منطقه به خبرگزاری پارس گفت: «این یک دروغ محض است و این توطئه امریکا و کشورهای مرتجع منطقه است. ما قصد مداخله در امور داخلی کشورها را نداریم و حتی حاضریم از کشورهای کوچک منطقه در مقابل مطامع عراق دفاع کنیم.»

میرحسین موسوی درباره ادعای وزیر امور خارجه امریکا مبنی بر رهگیری حمله هواپیماهای ایرانی افزود: «امریکا سعی می کند این جو را ایجاد کند که ایران می خواهد در امور دیگران دخالت کند؛ به این صورت شرایط را برای دخالت مستقیم در امور منطقه آماده کند.»(۱)

۱

هم زمان با تبلیغات وسیع و دامنه دار برخی کشورهای عربی منطقه علیه ایران درپی انتشار خبر بمباران تأسیسات نفتی ام العیش در کویت، ارتباط این ماجرا با فروش تجهیزات نظامی امریکایی ازجمله ۵ هواپیمای آواکس به عربستان سعودی، بازتاب هایی در برخی رسانه های اروپایی داشت.

روزنامه فرانسوی فیگارو در مطلبی با عنوان "ریگان در جنگ آواکس ها پیروز می شود" به این موضوع پرداخته است. باتوجه به اهمیت موضوعات مطرح شده در این مقاله و نوع ارتباط آن با حوادث جاری منطقه خلیج فارس و همسایگان ایران ازجمله عراق و کویت، بخش هایی از این مقاله به اختصار در ادامه آمده است:

«رونالد ریگان روز گذشته در اولین کنفرانس مطبوعاتی خود بعد از ماه ژوئن (خرداد - تیر) گذشته گفت ما هرگز اجازه نمی دهیم که عربستان سعودی تبدیل به ایران دیگر شود. پرزیدنت ریگان با این موضع گیری شدید تصمیم گرفته است برخلاف نظریات دولت اسرائیل و کنگره امریکا نسبت به فروش ۵ هواپیمای آواکس به دولت ریاض عمل نماید. ریگان به عنوان هشدار ضمنی به مناخیم بگین اظهار داشت این به عهده کشورهای دیگر نیست که سیاست خارجی ایالات متحده امریکا را تعیین کنند. وی همچنین افزود دولت های خارجی نباید چنین تصور کنند که سیاست ما می تواند به ناحق تحت تأثیر این یا آن اردوگاه قرار گیرد.

ریگان خاطرنشان کرد که تحویل این هواپیماها درحقیقت به سود تمام کشورهای ذی ربط است، به خصوص عربستان سعودی که برای دفاع از خاک خود در مقابل حملات خارجی به این هواپیماها نیاز بسیار دارد و نیز واشنگتن که نگران تضمین عبور آزاد کشتی های نفتی در خلیج فارس می باشد، ولی وضع اقتصادی جهان غرب نیز به بازی گرفته شده است و بالاخره این اسرائیلی ها هستند که از این اقدام بیش از همه بهره خواهند برد. این قرارداد به ثبات خاورمیانه [غرب آسیا] و درنهایت امنیت اسرائیل کمک خواهد کرد.»

فیگارو در ادامه به قرارداد بین دو کشور درباره استفاده مشترک از اطلاعات جمع آوری شده

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۵، ۱۲/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲، نیویورک -

خبرگزاری پارس، ۱۱/۷/۱۳۶۰.

آواکس ها اشاره کرده و درباره تعهدات دولت عربستان سعودی درباره شیوه بهره برداری از این هواپیماها آورده است:

«پرزیدنت ریگان درمورد سکوت نمایندگان و سناتورها که هنوز درمورد تأیید فروش این هواپیماها تردید دارند تأکید نمود که این تردیدها باید با درنظرگرفتن امتیازات تازه ای که الکساندر هیگ به تازگی از عربستان سعودی گرفته است، از میان بروند. چند ساعت قبل از آغاز کنفرانس مطبوعاتی ریگان، وزیر امور خارجه امریکا دربرابر کمیسیون امور خارجه سنای امریکا، ۴ شرط تعیین شده توسط دولت امریکا [را] که تماماً مورد تأیید و قبول مقامات سعودی قرار گرفت، برشمرد.

اولین شرط: بهره برداری مشترک امریکا و عربستان از اطلاعات جمع آوری شده توسط این هواپیما تا زمانی که مورد استفاده قرار می گیرند، خواهد بود.

شرط دوم: عربستان سعودی قول داده است که بدون موافقت ایالات متحده امریکا این اطلاعات را دراختیار کشورهای دیگر قرار نخواهد داد.

شرط سوم: تنها سعودی ها و امریکایی هایی که به دقت برگزیده شده باشند می توانند روی این هواپیماها کار کنند. به عقیده آقای هیگ کمبود تکنیسین و خلبان در نیروی هوایی ریاض موجب شده است که تا سال ۱۹۹۰، حضور امریکایی ها در پست های هوایی و همچنین در تأسیسات زمینی ریاض تضمین شود.

شرط چهارم: آواکس ها نباید از حریم هوایی سعودی خارج شوند. در اینجا هم هدف، تسکین بخشیدن به اسرائیل و کنگره بوده است. دولت تل آویو از این وحشت دارد که درصورت انجام عملیات بر فراز اردن یا سوریه، هواپیماهای رادار بتوانند تمام خاک اسرائیل را زیر نظر بگیرند. این هواپیماهای رادار از پایگاه خود در نبوک در گوشه شمال غربی کشور این امکان را دارند که راه های دستیابی به اسرائیل را تحت نظر بگیرند، ولی نمی توانند بیش از ۳۰۰ کیلومتر، یعنی در شمال تا بیت المقدس و جنوب تا ایلات در کنار خلیج عقبه را زیر نظر داشته باشند.

مخالفین فروش این هواپیماها تسلیم نمی شوند. در مقابل دلایل سیاسی، آنها دلایل دیگری دارند، مثلاً می گویند نمی توانند به قول های شفاهی عربستان سعودی اعتماد کنند. درصورت بروز یک "جنگ مقدس" تازه دولت ریاض برای اینکه بتواند به حیات خود ادامه دهد چاره ای نخواهد داشت جز اینکه وارد جنگ علیه دولت یهود شود.»(۱)

علاوه براین، روزنامه امریکایی کریستین ساینس مانیتور در بررسی این ماجرا، آن را با تلاش دولتمردان امریکا برای فروش هواپیماهای جاسوسی آواکس به عربستان سعودی مرتبط دانست. در بخشی از گزارش این روزنامه آمده است:

«خبر حمله هوایی ایران به تأسیسات نفتی کویت بحث و گفت وگوی واشنگتن را درباره فروش هواپیماهای اکتشافی رادار، معروف به ای واکس [آواکس] به عربستان سعودی توسعه

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۹۸، ۲۸/۷/۱۳۶۰، صص ۱۳ - ۱۰، روزنامه فیگارو (پاریس).

داده است. درواقع به خاطر آمادگی در مقابل این گونه حملات غیرمنتظره است که دولت سعودی خواستار خرید هواپیماهای ای واکس شده است و یقیناً انعکاس چنین حمله ای درارتباط با فروش هواپیماهای ای واکس بی اهمیت نخواهد بود.»(۱)

نشریه ایتالیایی کوریره دلاسرا نیز دراین باره نوشت: «هیگ در کمیسیون سنا و درحالی که بمباران کویت را توسط ایران تفسیر می نمود، افشا کرد که آواکس های امریکایی در عربستان سعودی از فاصله دور عملیات را تعقیب نموده و اطمینان دادند که هواپیماهای مهاجم دقیقاً ایرانی بوده اند. هیگ تأکید نمود که حمله مزبور نشانگر آزمایش بی ثباتی و آن هم آزمایش غم انگیز در منطقه خاورمیانه [غرب آسیا] می باشد و من فکر می کنم که این به منزله خبر خوشی بود که اهمیت ارسال آواکس به عربستان سعودی را توجیه می نماید.»(۲)

۱

در حمله پلیس امریکا به تعدادی از ایرانیان و عراقی های مقیم این کشور و اعضای انجمن اسلامی دانشجویان در امریکا و کانادا، که تظاهراتی مسالمت آمیز برپا کرده بودند، حدود ۷۰ نفر زخمی شدند.

در جریان این ماجرا، پلیس ابتدا تظاهرکنندگانی را که به مناسبت هفته جنگ در مقابل سازمان ملل حضور یافته بودند، با اسب، موتورسیکلت و ماشین های حامل سگ به محاصره درآورد و به مرور حلقه محاصره را تنگ تر کرد.

دراین میان، یکی از مأموران که لباس شخصی به تن داشت، پرچم ایران را از دست دو نفر از تظاهرکنندگان گرفت. درپی واکنش تظاهرکنندگان به این اقدام، پلیس یک باره به آنها هجوم برد و با استفاده از باتوم به ضرب وشتم آنان پرداخت. در این حادثه حدود ۷۰ نفر از تظاهرکنندگان ازجمله چند زن مجروح شدند.(۳)

۲

درپی اعلام تشکیل دولت موقت ازجانب رجوی و بنی صدر، وزارت امور خارجه فرانسه تعهدات پناهندگان مبنی بر فعالیت سیاسی در این کشور را به آنان یادآور شد.

به گزارش خبرگزاری فرانسه، دولت فرانسه در واکنش به اقدام این دو نفر اعلام کرد کسانی که از حق پناهندگی سیاسی در فرانسه استفاده می کنند تعهداتی درخصوص خودداری از شرکت در فعالیت های سیاسی دارند و بنی صدر و رجوی ۲۹ ژوئیه گذشته (۷ مرداد ۱۳۶۰)، از فرانسه تقاضای پناهندگی سیاسی کرده اند. وزارت امور خارجه فرانسه یادآور شد که خبر مربوط به تشکیل یک دولت موقت ازجانب برخی شخصیت های ایرانی ازطریق مطبوعات دراختیار دولت فرانسه قرار گرفته است و دولت فرانسه اطلاع دیگری از این موضوع ندارد. در بیانیه وزارت امور خارجه فرانسه دراین باره آمده است: نامبردگان از بدو ورود به فرانسه تعهدی برای انجام ندادن فعالیت

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۶، ۱۱/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۱۰/۷/۱۳۶۰.

۲- . اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۹۸، ۲۸/۷/۱۳۶۰، صص

۷ و ۹، روزنامه کوریره دلاسرا (میلان).

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۴، ۱۱/۷/۱۳۶۰، صص ۲ و ۳، واشنگتن - خبرگزاری پارس، ۱۰/۷/۱۳۶۰.

سیاسی داده اند و چند بار به آنان تذکر داده شده و تعهداتشان گوشزد شده است.(۱)

در همین حال، شاهپور بختیار نیز در مصاحبه با روزنامه لومتن که گرایش های سوسیالیستی دارد مخالفت خود را با تشکیل دولت در تبعید ازجانب بنی صدر اعلام کرد و گفت: «اگر این کار در شرایطی به این وخامت انجام نمی شد حتی می توانست بسیار سرگرم کننده و مضحک باشد.» خبرگزاری یونایتدپرس با اعلام این خبر افزود: «ارگان حزب کمونیست فرانسه نیز در مطلبی دراین باره نوشت بنی صدر و رجوی قول خود مبنی بر عدم فعالیت سیاسی را زیر پا گذاشته اند.»(۲)

ضمیمه گزارش۱۰۲۴: وضعیت سیاسی کشور در فاصله انفجار دفتر نخست وزیری تا برگزاری سومین دوره انتخابات ریاست جمهوری و تدابیر مسئولان نظام برای عبور از این شرایط بحرانی

پس از حادثه انفجار در ساختمان نخست وزیری و شهادت محمدعلی رجایی رئیس جمهور و دکتر محمدجواد باهنر نخست وزیر، بلافاصله اقدامات مسئولان جمهوری اسلامی ایران برای پرکردن خلأ ایجادشده در نظام اجرایی کشور آغاز شد و شورای موقت ریاست جمهوری، اداره امور کشور را برعهده گرفت. بعد از رأی تمایل مجلس به نخست وزیر معرفی شده ازسوی این شورا در صبح روز ۱۱ شهریور ۱۳۶۰ و سپس دادن رأی اعتماد در بعدازظهر همان روز به کابینه، این خلأ به طور موقت رفع شد. پس از آن، موضوع برگزاری انتخابات ریاست جمهوری در دستور کار مسئولان ارشد کشور قرار گرفت و پس از یک ماه، کشور آماده اجرای انتخابات در روز جمعه ۱۰ مهر ۱۳۶۰ شد.

یادداشت های آقای هاشمی رفسنجانی در کتاب عبور از بحران در حدفاصل ۱۵ شهریور ۱۳۶۰ تا آستانه انتخابات، بیان کننده وضعیت کشور در این روزها و ظرفیت بالای نظام در حل این بحران است:

– یکشنبه ۱۵ شهریور: «ساعت پنج و نیم، در جلسه شورای مرکزی حزب جمهوری اسلامی در مجلس شرکت کردم. بحث درباره قائم مقام دبیرکل بود که به هفته بعد موکول شد. درباره انتخابات ریاست جمهوری هم بحث کردیم. نظرشان این شد که انتخابات، به موقع خود انجام بشود. دکتر [عباس] شیبانی خود را لایق تر می دانست. حزب، آقایان [آیت الله] خامنه ای، عسگراولادی و پرورش را پیشنهاد کرد.

سپس بعد از نماز مغرب و عشا، در جلسه مشورتی با حضور آقایان [آیت الله] خامنه ای، مهدوی [کنی]، [موسوی] اردبیلی، احمدآقا و [بهزاد] نبوی شرکت کردم. درباره رئیس جمهوری آینده و انتخابات بحث کردیم. تصمیم شد اعلام انتخابات کنیم.»(۳)

– چهارشنبه ۱۸ شهریور: «جلسه شورای مرکزی حزب هم در کتابخانه مجلس منعقد شد. درباره ریاست جمهوری بحث شد و باز قرار شد، تعقیب کنیم که امام با روحانی بودن رئیس جمهور موافقت کنند، زیرا کاندیدایی که رأی طبیعی داشته باشد از غیر روحانیون نداریم. ... قرار شد با امام مذاکره کنیم که بپذیرند رئیس جمهور روحانی بتواند باشد اکثر دوستان با نظر امام موافق نیستند و می گویند رئیس جمهور روحانی باشد بهتر است. با احمدآقا صحبت کردم که با امام صحبت کنند.»(۴)

پنجشنبه ۱۹ شهریور: «برای ساعت ۱۱ با آقای [آیت الله] خامنه ای و احمدآقا در دفتر امام به خاطر بحث در موضوع ریاست جمهوری آینده قرار گذاشته بودیم. احمدآقا اطلاع داد که امام به طور اصولی با روحانی بودن موافقت کرده اند. همراه آقای [آیت الله] خامنه ای و احمدآقا به حضور امام رفتیم. قبل از ما هم آقای [موسوی] اردبیلی رفته بودند و همین مطلب را مطرح کرده بودند.

امام صریحاً موافقت کردند، ولی گفتند چون اضطرار است و افراد دیگر که مطرح اند، رأی طبیعی ندارند، می پذیرند. ... در همان دفتر امام با احمدآقا و آقای [آیت الله] خامنه ای، درباره رئیس جمهور صحبت کردیم. بیشتر آقای [آیت الله]

ص:۱۱۵۳

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۶، ۱۱/۷/۱۳۶۰، ص۸، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۱۰/۷/۱۳۶۰.

۲- همان، پاریس - یونایتدپرس، ۱۰/۷/۱۳۶۰.

۳- اکبر هاشمی رفسنجانی، عبور از بحران (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۰)، به اهتمام یاسر هاشمی، تهران: نشر معارف انقلاب، چاپ نهم، ۱۳۸۶، ص۲۲۸.

۴- همان، ص ۲۳۰.

– خامنه ای مطرح بودند، ولی کسالت و ضعف ایشان، تردیدی ایجاد کرده و [آیت الله] مهدوی [کنی] به عنوان فرد دوم مطرح شد. قرار شد فعلاً هر دو اسم بنویسند تا بعداً تصمیم بگیریم. ... شب، آقایان [موسوی] اردبیلی و مهدوی تلفن کردند و درباره شخص رئیس جمهور صحبت کردند. به نظر می رسد حرکتی در کار است که از حزب نباشد، ولی ضعف [بنیه] آقای [آیت الله] خامنه ای بهانه است.»(۱)

– شنبه ۲۱ شهریور: «آقای [آیت الله] خامنه ای بعدازظهر به دفتر من آمدند. ایشان را برای پذیرفتن ریاست جمهوری قانع کردم. ایشان معتقد نبود که روحانی رئیس جمهور شود و ازطرفی مریض هستند و از یک دست نمی توانند استفاده کنند. کاندیدای مناسبی غیر از ایشان نداریم. عصر هم در جلسه شورای مرکزی حزب، [روی] همین تصمیم تأکید شد.»(۲)

– دوشنبه ۳۰ شهریور:(۳) «از لحظه ورود به تهران، معلوم شد که مسئله کاندیداتوری آقای [آیت الله] خامنه ای، برای ریاست [جمهوری] دچار مشکلاتی شده. در جامعه مدرسین قم عده ای معتقدند که روحانی نباید باشد و [آیت الله] مهدوی کنی هم احتمالاً ممکن است نخواهند در نامزدی خود به طور جدی بمانند. با امام و احمدآقا دراین خصوص صحبت کردم. امام گفتند با آقایان قم و [آیت الله] مهدوی [کنی] مسئله را حل کنیم که آرا متفرق نشود و همبستگی محفوظ باشد. ... با آقایان [آیت الله] خامنه ای، مهدوی و [محمد] یزدی درخصوص انتخابات ریاست جمهوری مذاکره کردم. عصر، عده ای از اعضای جامعه مدرسین، آقایان [احمد] آذری [قمی]، کریمی، راستی، و ابطحی آمدند و نماینده سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی هم آمد. پس از مذاکره، همگی درمورد آقای [آیت الله] خامنه ای توافق کردیم.»(۴)

– سه شنبه ۳۱ شهریور: «با آقای [فضل الله] محلاتی و دیگر اعضای جامعه روحانیت مبارز، درمورد اعلان حمایت از نامزدی آقای [آیت الله] خامنه ای، صحبت کردم. قرار شد من اعلامیه ای تهیه کنم که کردم. ... شب، شورای موقت ریاست جمهوری را تشکیل دادیم و درباره کیفیت اعلان انصراف آقای [آیت الله] مهدوی کنی از نامزدی ریاست جمهوری بحث کردیم.»(۵)

– چهارشنبه ۱ مهر: «مصاحبه ای هم با روزنامه جمهوری اسلامی درمورد حمایت از ریاست جمهوری آقای [آیت الله] خامنه ای داشتم. ... در جلسه شورای مرکزی حزب جمهوری [اسلامی] شرکت کردم؛ بحث در اطراف مدیریت و تشکیلات حزب و انتخابات مجلس و ریاست جمهوری بود.»(۶)

– پنجشنبه ۲ مهر: «موج حمایت ارگان های خط امام از آقای [آیت الله] خامنه ای بالا گرفته است. ... بعدازظهر مصاحبه ای با تلویزیون درمورد انتخابات داشتم. ... امام بیانیه خوبی راجع به انتخابات داده اند.»(۷)

– جمعه ۱۰ مهر: «امروز انتخابات ریاست جمهوری است و هم در چند شهر، من جمله تهران، انتخابات میان دوره ای مجلس شورای اسلامی. ضدانقلاب اعلان کرده که در انتخابات آشوب به راه می اندازد و شرکت در انتخابات را تحریم کرده است، ولی به طوری که اطلاعات می رسد هجوم مردم به مراکز رأی گیری خیلی زیاد است و اثری هم از تروریست ها نیست. شهرها خوب حفاظت می شوند.»(۸)

– شنبه ۱۱ مهر: «انتخابات خیلی خوب برگزار شده است. نتیجه آرا جالب است. امروز بیشتر حوزه ها اعلان شد. رقم آرا از دوره قبل هم بالا [تر] زده و شاید ۲۰ درصد بالا[تر] باشد و این برای دشمنان یأس آور است و راستی این علاقه و حمایت مردم از دولت و امام خیلی جالب است.»(۹)

۱- همان، ص ۲۳۱.

۲- همان، ص۲۳۲.

۳- خاطرات روزانه آقای هاشمی در فاصله ۲۳ شهریور تا ۲۹ شهریور، به دلیل مسافرت وی به کره شمالی و مالزی معطوف موضوعات مربوط به این سفر است و مطلبی درباره انتخابات ریاست جمهوری در آن ثبت نشده است.

۴- همان، ص۲۴۲.

۵- همان، ص۲۴۴.

۶- همان، ص۲۴۷.

۷- همان، ص۲۴۸.

۸- همان، ص۲۵۵.

۹- همان، ص۲۵۶.

روزشمار جنگ شنبه ۱۱ مهر ۱۳۶۰ ۴ ذیحجه ۱۴۰۱ ۱۳اکتبر ۱۹۸۱

۱

امام خمینی صبح امروز در جمع اعضای شورای عالی دفاع و فرماندهان ارتش در حسینیه جماران درباره وحدت نیروهای مسلح و حمایت مردم و ارتش از یکدیگر و امور مربوط به جنگ مطالبی را مطرح کردند. بخشی از سخنان ایشان به این شرح است:

«شهادت فرماندهان ارتش را به شما تسلیت می گویم. من از این واقعه شدیداً ناراحت شدم. امروز ارتش و دولت با زمان سابق فرق کرده است. آقایان باید باهم مشورت و همکاری نمایند و در پیشبرد مقاصد کشور اسلام همفکر باشند. فرماندهان ارتش باید باهم تفاهم داشته باشند. امروز ما مبتلا به جنگ هستیم و تقریباً همه کشورها علیه مملکت ما توطئه می کنند. استقلال و آزادی خودمان را نمی توانید بدون تفاهم حفظ کنید. ملت را ببینید که چگونه پشتیبان شماست. به انتخابات نظر کنید، می فهمید که ایران پایدار خواهد ماند. ممکن است عده ای در خارج مفت بگویند، ولی ملت واقعیت ها را می بیند. این مردم هستند که در صحنه اند و نباید کاری بشود که مردم متزلزل گردند.

... امروز ملت با ارتش است و در هیچ کشوری این گونه نیست. ارتش در جنوب و غرب می جنگد و پیرمرد و پیرزن ما در آن طرف مملکت با آنها همکاری می کنند. جز خدا کس دیگری نمی تواند این اتحاد را به وجود آورد. باید ارتش با محبت، مردم را جلب نماید. پشتیبانی ارتش و ملت از یکدیگر ایران را حفظ می نماید و دراین صورت است که قدرت های بزرگ هم مأیوس می گردند.

... باید اتحادتان را حفظ کنید تا کشورتان استقلال داشته باشد، تا شریف باشید. ما اگر سر سفره نان جوین داشته باشیم، بهتر است تا در [کاخ های] بزرگ زندگی کنیم، ولی از آنجا دستمان به طرف دیگران دراز باشد. شرافت این را اقتضا می کند. شما از رژیم سابق نجات پیدا کردید و هم اکنون برای عظمت و شرافت خودتان می جنگید؛ لذا، باهم بسازید. در اسلام، بالا و پایین معنا ندارد و شما که برای عظمت خود و کشور و ملتتان جنگ می کنید، باهم خوب باشید.

ص:۱۱۵۷

... روزی که پاسدار از ارتشی و ارتشی از پاسدار جدا باشد، روز صدمه است و همه صدمه می بینند. امروز همه تقسیم کار کرده اند و همه برادرند و همه یک فکر دارند. از خدا می خواهم تا ما را هدایت فرماید تا همه ما دنبال این معنا باشیم که امر جنگ را تا پیروزی کامل دنبال کنیم. بدانید این تفاله ها رفتنی هستند و از بین خواهند رفت.»(۱)

۱

با تکمیل محاصره شهر بوکان(۲) در چند روز گذشته، از اولین دقایق امروز حرکت ۱۶۰ نفر از نیروهای سپاه، ارتش و پیشمرگان مسلمان کرد برای ورود به شهر ازطریق ۳ محور سقز - بوکان (جنوب)، میاندوآب - بوکان (شمال) و شاهین دژ - بوکان (شرق) آغاز شد.

این عملیات در نخستین ساعات بامداد امروز با پیشروی نیروهای سپاه و ارتش در محور سقز - بوکان شروع شد و رزمندگان در ابتدا ارتفاعات مشرف به این جاده را تصرف کردند.(۳)

در ادامه عملیات در ساعت ۱:۳۰ بامداد، ارتفاعات مشرف به شهر موسوم به نعل شکن پس از دو سال به دست نیروهای خودی افتاد و به تدریج نیروها تا ساعت ۴ صبح، به مبادی ورودی شهر رسیدند.(۴)پس از استقرار و انجام دادن هماهنگی های لازم، نیروها ساعت ۷:۳۰، حرکت خود را به داخل شهر آغاز کردند. ازآنجاکه عناصر گروه های مسلح ضدانقلاب با قطعی دانستن شکست خود، اقدام به ترک شهر کرده بودند، درطول اجرای عملیات درگیری عمده ای رخ نداد و فقط ۴ نفر از نیروهای سپاه در تصرف ارتفاع نعل شکن روی مین رفتند و مجروح شدند. هنگام پاک سازی شهر نیز ۳ نفر از نیروها گروگان گرفته شدند.(۵)-(۶)

تا ساعت ۸:۱۵ شهر به تصرف کامل نیروهای سپاه و ارتش درآمد. بلافاصله پس از حضور نیروهای خودی در شهر، ستاد مشترک عملیات

ص:۱۱۵۸

۱- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی(ره))، جلد۱۵، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی،چاپ پنجم ۱۳۸۹، صص ۲۶۸ و ۲۶۹.

۲- شهر بوکان مرکز بخش بوکان از توابع مهاباد در استان آذربایجان غربی با ۲۱۰۰۰ نفر جمعیت می باشد که در ۶۲ کیلومتری میاندوآب و ۵۲ کیلومتری شهر مهاباد قرار دارد. این شهر ازجمله شهرهایی است که بعد از پیروزی انقلاب یکی از مراکز مهم فعالیت گروه های مسلح شد و آخرین شهر در استان آذربایجان غربی است که از تصرف آنان خارج و آزاد شد.

۳- سند شماره ۱۱۹۳۵۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۷ (کرمانشاه) به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۱/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۴- همان؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۸، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۲۰؛ و - سند شماره ۰۴۹۳۵۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از منطقه۷ (کرمانشاه) به تهران (فرماندهی)، ۱۱/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- اجساد این افراد چند روز بعد درحالی که آثار شکنجه روی بدن آنان وجود داشت در حاشیه شهر پیدا شد.

۶- سند شماره ۲۹۳۹۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای عملیاتی، شماره ۳۷، از لشکر۲۸ (رکن۳) به فرماندهی

عملیات شمال غرب (ارومیه)، ۱۱/۷/۱۳۶۰، ص۱.

غرب کشور برای تأمین امنیت شهر و جلوگیری از هرگونه هرج ومرج اطلاعیه ای صادر و به مدت ۴۸ ساعت در بوکان وضعیت فوق العاده اعلام کرد. نیروهای خودی با احداث ۵ پایگاه در شهر مستقر شدند؛ ارتش کنترل و تأمین ارتفاعات مشرف بر بوکان را بر عهده گرفت و نیروهای سپاه نیز نقاط مختلف شهر ازجمله مقر حزب دمکرات را که هنگام فرار افراد این حزب، مین گذاری شده بود، پاک سازی کردند.(۱)

در ساعت ۲ بعدازظهر، افراد ضدانقلاب از منطقه غرب بوکان، در چند نقطه عملیات چریکی انجام دادند که به دلیل حضور مقتدرانه نیروهای سپاه و ارتش با دادن ۲۰ اسیر و تعدادی کشته و زخمی مجبور به فرار شدند. همچنین، شماری از افراد حزب دمکرات دستگیر شدند و تعدادی اسلحه و مقداری مهمات از آنان به دست آمد.(۲)-(۳)

گزارش خبرگزاری پارس حاکی است روی دیوارهای شهر شعارهای متعددی از گروه ها و احزاب غیرقانونی ازجمله دمکرات، کومه له، چریک های فدایی خلق (اقلیت)، پیکار و سازمان مجاهدین خلق نوشته شده است.(۴)

بلافاصله پس از اعلام ورود نیروهای تحت امر قرارگاه مشترک عملیات غرب کشور به شهر بوکان، اصغر ابراهیمی استاندار آذربایجان غربی در گفت وگویی اعلام کرد: «در هفته جاری نیروهای ستاد بازسازی مناطق کردنشین در بوکان مستقر خواهد شد و عملیات بازسازی منطقه را با بررسی مشکلات و نیازمندی های مردم این منطقه آغاز خواهد کرد.»(۵)

درپی آزادسازی شهر بوکان ستاد مشترک عملیات غرب کشور، نماینده امام در غرب کشور، سپاه پاسداران ارومیه و دایره سیاسی - ایدئولوژیک ستاد عملیات غرب کشور با صدور اطلاعیه هایی این دستاورد را تبریک گفتند.(۶)

۱

عناصر مسلح ضدانقلاب در دو اقدام جداگانه در محور بوکان - میاندوآب با حمله به خودروی نیروهای نظامی ۷ نفر را به شهادت رساندند.

ص:۱۱۵۹

۱- سند شماره ۰۴۹۳۴۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از طرح و برنامه منطقه۷ (کرمانشاه) به طرح و برنامه مرکز، ۱۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- در طرح عملیات پیش بینی شده بود پس از تحکیم وضعیت نیروها، با هماهنگی ارتش و سپاه سقز، شهر تحویل سپاه پاسداران سقز شود. حسین علایی فرمانده سپاه ارومیه دلایل واگذاری تأمین شهر به سپاه سقز را - که ازنظر تقسیمات ناحیه ای به ارومیه مربوط می شود - در نامه ای به فرمانده کل سپاه چنین اعلام کرده است: «بعد از آزادشدن بوکان از دست ضدانقلابیون، ضروری ترین کار، تشکیل سپاه پاسداران در آن شهر است که ازنظر ناحیه ای درارتباط با ارومیه می باشد، ولی به دلایل ذیل تشکیل سپاه در آن شهر ازنظر این ناحیه غیرممکن می باشد: ۱. دوری راه. ۲. ناامن بودن جاده میاندوآب و بوکان به دلیل جنگ های بین راه و امکان زیاد کمین خوردن (باید توجه داشت که روستاها پاک سازی شده اند.) ۳. مشکل تدارکات. ۴. مشکل مخابرات. ۵. نبودن نیرو. به این ترتیب، پیشنهاد می شود این شهر درارتباط با منطقه ۷ سپاه کردستان باشد و از سقز تدارک بشود، زیرا جاده سقز - بوکان هم نزدیک تر و هم امن تر است و بین راه پایگاه های زیادی ازطرف ارتش و ژاندارمری و سپاه دایر شده است.»

۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۲۰۱ ، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۱۶، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۵/۷/۱۳۶۰، به نقل از روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۸ ، ۱۲/۷/۱۳۶۰، صص ۲۷ و ۲۸، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۱۲/۷/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۸، ۱۲/۷/۱۳۶۰، صص ۲۷ و ۲۸، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۱۲/۷/۱۳۶۰.

۵- روزنامه صبح آزادگان، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۱۱.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۷، ۱۱/۷/۱۳۶۰، صص ۲۶ و ۲۷، ارومیه؛ و - روزنامه صبح آزادگان، ۱۲/۷/۱۳۶۰، صص ۲ و ۱۱؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۸، ۱۲/۷/۱۳۶۰، صص ۲۴ و ۲۵، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۱۲/۷/۱۳۶۰.

اتومبیل حامل نیروهای سپاه پاسداران در قریه داش بند در ۲۰ کیلومتری جاده بوکان به میاندوآب، به کمین افراد حزب دمکرات کردستان افتاد. در این حادثه، ۶ نفر از نیروهای سپاه و بسیج به شهادت رسیدند.(۱)

رادیو صدای کردستان ارگان تبلیغاتی حزب دمکرات کردستان ایران، مسئولیت این اقدام را بر عهده گرفت.(۲)

در حادثه دیگری در همین محور، به سمت اتومبیل حامل سرهنگ آبشناسان از فرماندهان عملیات شمال غرب کشور و تعدادی از نیروهای ارتشی در روستای قره موسی لو (واقع در ۳۰ کیلومتری محور بوکان به میاندوآب) تیراندازی شد. براثر این حمله سید محمد بیدوا راننده خودرو به شهادت رسید و یک نظامی مجروح شد.(۳)

۱

در اقدامات خرابکارانه عوامل گروه های مسلح غیرقانونی در مهاباد، بانه و سنندج، یک سرباز و یکی از پیشمرگان مسلمان کرد مجروح شدند. از مهاجمان نیز تعدادی کشته یا زخمی و چند نفر هم دستگیر شدند.

ساعت ۹ صبح امروز، عده ای از عناصر کومه له و حزب دمکرات پس از مسدودکردن جاده های خروجی شهر مهاباد، اقدام به تیراندازی به مقرهای سپاه کردند. با واکنش و تیراندازی متقابل، ۵ نفر از مهاجمان کشته و تعدادی از آنها نیز زخمی شدند. در این درگیری آسیبی به نیروهای سپاه نرسید.(۴)

در اقدام دیگری افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب در خیابان فرمانداری بانه، یک نارنجک دستی به طرف یکی از پیشمرگان مسلمان کرد پرتاب کردند. براثر انفجار نارنجک این شخص مجروح شد. چند نفر نیز دراین خصوص دستگیر شدند.(۵)

امروز همچنین براثر تیراندازی افراد مسلح به نیروهای تأمین پاسگاه دانیکش در جنوب غربی سنندج، یک سرباز از ناحیه دست و شکم مجروح شد.(۶)

۲

افراد ضدانقلاب ازجمله عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) امروز هم در شهرهای مشهد، زنجان و رشت دست به اقدامات خرابکارانه زدند. از سوی دیگر در اهواز ۲ خانه تیمی کشف و مقادیری مهمات و مواد منفجره به دست آمد.

امروز تعداد محدودی از افراد مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق(۷) در مقابل بیمارستان

۱- سند شماره ۰۴۹۳۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به ژاجا پست فرماندهی، ۱۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۸، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۲۵، ارومیه؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۹، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۲۵، تهران - ستاد مرکزی سپاه.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۳ ، ۱۸/۷/۱۳۶۰، صص ۱۷ و ۱۸، رادیو صدای کردستان ایران، ۱۷/۷/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۷، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۲، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۱۱/۷/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۹، ۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۸، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۱۳/۷/۱۳۶۰.

۴- سند شماره ۴۱۹۳۷۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه مهاباد به سپاه ارومیه، ۱۱/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۴۹۳۶۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران مهاباد به فرماندهی ستاد مرکز، ۱۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- سند شماره ۲۹۴۴۴۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از لشکر۲۸ (رکن۲) به استانداری کردستان، ۱۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۸، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۳۲، سنندج؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۴.

۶- سند شماره ۲۹۳۹۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۷- خبرگزاری پارس تعداد این افراد را حدود ۱۰ نفر اعلام کرد. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۸، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۵، مشهد - خبرگزاری پارس، ۱۲/۷/۱۳۶۰)

قائم در خیابان احمدآباد مشهد به تظاهرات پرداختند. این عده که مسلح به مسلسل یوزی و کلت بودند، دقایقی شعارهایی علیه نظام سرداده و قبل از رسیدن نیروهای انتظامی متفرق شدند(۱)

در اقدام دیگری دو فرد مسلح از افراد سازمان مجاهدین خلق با مراجعه به پاسگاه کلانتری ۵ مشهد مستقر در کوی چهارصد دستگاه واقع در میدان آزادی این شهر، نگهبان در ورودی را خلع سلاح کردند و پس از ربودن اسلحه کمری وی از محل گریختند. مأموران پاسگاه این ۲ نفر را تعقیب و دستگیر کردند.(۲)

در زنجان هم عده ای از افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب در یکی از خیابان های شهر به یک خودرو سپاه پاسداران تیراندازی کردند. در این حادثه ۲ نفر از نیروهای سپاه زخمی شدند.(۳)

در رشت نیز براثر تیراندازی سرنشینان مسلح یک خودرو به کتابخانه ابوذر واقع در جاده لاکان، یکی از اعضای کتابخانه از ناحیه گردن مجروح شد. ضاربان نیز متواری شدند.(۴)

در اهواز هم با کشف ۲ خانه تیمی، ۲ تن از افراد فعال سازمان در این شهر دستگیر شدند. از این دو مکان چند نارنجک جنگی، مواد منفجره، چند بمب دست ساز، وسایل ساخت بمب و تعداد زیادی نشریه، کتاب و نوار به دست آمد.(۵)

۱

دو روز پس از ادعای کویت مبنی بر بمباران تأسیسات نفتی این کشور به وسیله جنگنده های نیروی هوایی ایران و درحالی که روابط سیاسی دو کشور همچنان ملتهب می باشد، امروز دولت کویت سفیر خود را در تهران برای مشورت فراخواند.

به گزارش خبرگزاری فرانسه، وزیر مشاور دولت کویت پس از جلسه امشب مقامات دولت این کشور اعلام کرد که هیئت دولت کویت تصمیم گرفته است به چند مرجع بین المللی ازجمله شورای همکاری خلیج فارس، سازمان کنفرانس اسلامی، اتحادیه عرب، مجمع عمومی سازمان ملل متحد، شورای امنیت سازمان ملل متحد و جنبش غیرمتعهدها یادداشت اعتراض آمیز تسلیم کند. دولت کویت همچنین از ابراز همبستگی دولت های عرب قدردانی کرد.(۶)

علاوه براین، معاون وزیر امور خارجه کویت نیز با سفیران ۵ کشور عضو شورای امنیت (امریکا، شوروی، چین، فرانسه، انگلستان) در این کشور، دیدار و درباره این موضوع گفت وگو کرد(۷)

در مقابل، در غیاب سفیر کویت، کاردار این کشور در تهران به وزارت امور خارجه احضار و یادداشت دولت ایران توسط مدیرکل آسیا و افریقای این وزارتخانه به وی تسلیم شد. در این یادداشت با اشاره به ادعاهای ارضی عراق درمورد همسایگان عرب خود ازجمله کویت، آمده است که دولت ایران برای تمامیت ارضی کویت احترام قائل است و حمله هواپیماهای ایرانی را به تأسیسات نفتی ام العیش به شدت تکذیب می کند و این بمباران را دلیلی برای توجیه وجود

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۸، ۱۳/۷/۱۳۶۰، صص ۸ - ۶، مشهد - خبرگزاری پارس، ۱۲/۷/۱۳۶۰.

۲- همان، ص۵، مشهد - خبرگزاری پارس، ۱۲/۷/۱۳۶۰.

۳- . سند شماره ۰۴۹۳۷۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه زنجان به مرکز فرماندهی سپاه پاسداران، ۱۴/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

۴- روزنامه کیهان، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۳.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۸، ۱۲/۷/۱۳۶۰، صص ۳۲ و ۳۳، اهواز.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۸، ۱۳/۷/۱۳۶۰، صص ۸ و ۹، کویت - خبرگزاری فرانسه، ۱۲/۷/۱۳۶۰.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۷، ۱۲/۷/۱۳۶۰، صص ۱۰ و ۱۱، کویت - فرانس پرس، ۱۱/۷/۱۳۶۰.

آواکس های امریکایی در عربستان می داند.(۱)

در همین حال، سرهنگ معین پور فرمانده نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی نیز با تکذیب ادعای حمله ایران به تأسیسات نفتی کویت، هدف طرح چنین ادعایی را جداکردن دو ملت ایران و کویت دانست، وی دراین باره گفت:

«امپریالیسم می تواند برای کمک به صدام ازطریق واردنمودن دیگر کشورهای همسایه در این جنگ، نقشه های گوناگونی اجرا و از آن جمله به وسیله هواپیماهای عراقی که فاصله نزدیکی با کویت دارند، مواضع نفتی آن کشور [را] بمباران کند و سریعاً به مواضع خود بازگردند و یا برای فریب دولت کویت، هواپیماهای عراقی چند کیلومتر در خاک ایران وارد و از آنجا به طرف تأسیسات نفتی کویت حرکت و تأسیسات حیاتی این کشور را بمباران [کنند] و بالاخره آنها می توانند [با استفاده] از فانتوم های دیگر و خلبانان دیگر کشورها حتی با آرم جمهوری اسلامی ایران به این عمل خائنانه دست بزنند و چنین وانمود کنند که این دولت جمهوری اسلامی ایران است که دست به حمله به تأسیسات نفتی کویت زده است.»(۲)

از سوی دیگر و در ادامه ابراز همبستگی کشورهای عربی با کویت امروز مصر آنچه را که تجاوز ایران علیه تأسیسات نفتی کویت خواند، محکوم کرد و(۳) طه یاسین رمضان معاون نخست وزیر عراق و رئیس ستاد ارتش نامنظم (جیش الشعبی) این کشور با اعلام حمایت از کویت ایران را از حمله به همسایگانش بر حذر داشت.(۴)

جراید و روزنامه های منطقه نیز به طور هماهنگ، تبلیغات گسترده ای را علیه ایران به راه انداختند و بمباران تأسیسات نفتی ام العیش کویت را حمله به شش کشور عضو شورای همکاری خلیج فارس و تحریک کشورهای اسلامی و عرب خواندند. دراین میان، جراید کشورهای عراق، کویت، عربستان و اردن جلودار بودند.(۵)

۱

صدام حسین رئیس جمهور عراق، در دیدار با هیئت های خارجی که برای بازدید از نمایشگاه بین المللی بغداد به این شهر آمده بودند، ضمن پنهان کاری درخصوص وضعیت شکننده نظامی عراق و بی آنکه به لغو یک جانبه قرارداد ۱۹۷۵ ازجانب این کشور و ادعاهای ارضی عراق درباره خوزستان و به ویژه شهرهای آبادان و خرمشهر اشاره کند، برخی ادعاهای پیشین خود ازجمله حاکمیت بر شط العرب (اروندرود) و برخی مناطق مرزی را تکرار کرد و کوشید، در کسوت یک سیاستمدار طرف دار صلح و دوست دار همزیستی مسالمت آمیز ظاهر شود. وی در این دیدار از ضرورت دستیابی به صلح و به رسمیت شناختن حقوق قانونی کشورها سخن گفت.

بخشی از سخنان صدام حسین که از رادیو بغداد پخش شد، به این شرح است:

«با کمال تأسف، ایرانیان سخنان مرا مبنی بر پایان دادن به جنگ ایران بدون قیدوشرط به طور

ص:۱۱۶۲

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۷، ۱۱/۷/۱۳۶۰، صص ۱۳ و ۱۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۱/۷/۱۳۶۰؛ و - روزنامه صبح آزادگان، ۱۲/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۸، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۲/۷/۱۳۶۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۷، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۱۱، قاهره - فرانس پرس، ۱۱/۷/۱۳۶۰.

۴- همان، ص۲۳، بیروت - رویتر، ۱۱/۷/۱۳۶۰.

۵- همان، صص ۲۱ - ۱۹، کویت - خبرگزاری کویت، ۱۱/۷/۱۳۶۰؛ و - همان، صص ۹ و ۱۰، بیروت - یونایتدپرس، ۱۱/۷/۱۳۶۰.

تحریف شده درک کردند. ما انتظار آن را داشتیم به آنها گفتند سخن صدام حسین مبنی بر پایان دادن به جنگ بدون قیدوشرط دلالت بر ترس آنها از جنگ می کند و آنها، یعنی ما ضعیف شده ایم، ولی این طور نیست. وقتی که می گوییم ما آماده پایان دادن به جنگ بدون قیدوشرط هستیم، این بدین معنی است که ما آماده رسیدن به صلح از راه مذاکره براساس مقررات و قوانین بین المللی هستیم. ما از حقوق دو کشور حمایت می کنیم، ما هم می خواهیم امت عرب در امنیت و صلح به سر ببرد و هم می خواهیم ایران در صلح باشد. ما نه خواهان مداخله در امور یک کشور به خصوص هستیم و نه می خواهیم دیگران در امور داخلی ما دخالت کنند. ما می خواهیم ملت عرب آزاد زندگی کنند؛ نمی خواهیم مورد تعرض دیگران قرار گیرند؛ ما نمی خواهیم ایران در امور داخلی ملت عرب دخالت کند. من در سخنان قبلی خود به این مطلب اشاره کردم و هم اکنون به مطلب گذشته تأکید می کنم. من این را نشانه قدرت می دانم نه ضعف. وقتی که بگوییم ما خواهان جنگ و ادامه آن نیستیم به این معنی نیست که حتی در دفاع از حیثیت و استقلال خود عاجز هستیم. ایرانیان همیشه این مسئله را مدّ نظر خود قرار داده و می گفتند که عراق از ما کوچک تر و جمعیتش از ما کمتر است. باوجود آن، با ایرانیان هنگامی که به شهرهای ما تجاوز کردند، وارد نبرد شدیم و توانستیم نیروهایشان را از سرزمین های ما خارج و به سرزمین های خودشان ببریم، ما هم اکنون دوباره می گوییم ما خواهان حق و برقراری عدالت هستیم. صلح را به جای جنگ می خواهیم و ضعیف نیستیم، ما همان گونه که به حقوق خویش احترام می گذاریم به حقوق دیگران نیز احترام می گذاریم.»(۱)

۱

روزنامه فایننشال تایمز در مقاله ای ضمن بررسی جنبه هایی از جنگ ایران و عراق به ناکامی های صدام حسین پس از درگیرکردن کشور عراق در جنگی خسارت بار و بدون دستاورد اشاره کرده و افزوده است: احتمال دارد صدام حسین ناکامی هایش را در حمله به ایران در یک جنگ درازمدت جبران کند. در بخشی از این مقاله آمده است:

«عراق که پس از عربستان سعودی دارای بزرگ ترین ذخایر نفت در خاورمیانه [غرب آسیا] است، به نظر می رسد که در این جنگ همچنان قوی تر است. پرزیدنت صدام برای دستیابی به یک پیروزی فوری دست به قمار زد و این قمار را باخت، لکن تسلط صدام بر اوضاع سیاسی کشور و دستاوردهای قابل ملاحظه اجتماعی رژیم صدام طی چند سال گذشته می تواند در درازمدت شکست او را جبران کند.

عراق چند هزار کیلومتر مربع از خاک ایران را تحت اشغال خود دارد، ولی این حقیقت را پذیرفته است که به هدف مهم جغرافیای خود، یعنی کنترل آبراه شط العرب [اروندرود] هنوز دست نیافته است.

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۱، ۱۶/۷/۱۳۶۰، صص ۱۸ و ۱۹ ضمیمه، رادیو صوت الجماهیر، ۱۸/۷/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۷، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۲۲ ضمیمه، رادیو صوت الجماهیر، ۱۱/۷/۱۳۶۰.

در آبـان ماه گذشـته (نوامبر) درپی نبردهای خونین خانه به خانه در خرمشـهر که هفته ها با شـرکت زبـده ترین سـربازان عراق ادامه داشت، حـالت تهـاجمی ارتش عراق نیز به نحو مؤثری خـاتمه یافت. صـدام تصور می کرد [ارتش ایران] هماننـد سال ۱۸۵۷ که در مقابل مزدوران کمپانی هند شـرقی پا به فرار گذاردند، این بار نیز چنین خواهند کرد، درحالی که این چنین نشد و پاسداران انقلابی ایران، عراق را مجبور ساختنـد برای کنترل خرمشـهر بهای گزافی بپردازد و درپی آن پاسـداران مانع از آن شدند که ارتش صدام بر شهر سوسنگرد نیز تسلط یابد.

صدام حسـین از آن پس، سـیاستی را در پیش گرفته که خود، آن را سـیاست تهاجمی غیرمتحرک خوانده است. این سـیاست بر این اصل استوار است که تحلیل رفتن و فرسوده شدن ارتش کار سقوط رژیم ایران را سرعت خواهد بخشید.

این جنـگ تـاکنون در امر موازنه قـدرت در خاورمیانه [غرب آسـیا] تأثیر زیادی به جای گـذارده است. این جنگ به توانایی ارتش ایران به عنوان یک قـدرت مداخله گر پایان داده است و اکنون ارتش عراق نیز در جهان عرب در معرض تهدید مشابهی قرار گرفته است.

اسرائیل با بمباران کردن مرکز هسته ای عراق، ناتوانی صدام را آشکار ساخت. عراق که زمانی در نظر داشت رهبری جهان عرب را به جای مصر اشغال کند، اکنون دیگر مطرح نیست و برای ترمیم این شکاف فزاینده کاری از یک کشور ساخته نیست.»(۱)

۱

دو روز پس از انتشـار بیـانیه ای ازجـانب رجـوی و بنی صـدر مبنی بر تشـکیل دولت موقت در تبعیـد که بـا واکنش روز قبـل دولت فرانسه مواجه شد، مسـعود رجوی از موضع خود عقب نشـست و اعلام کرد که قصد تشکیل یک دولت در تبعید در خاک فرانسه را ندارد.

خبرگزاری فرانسه بـا اشاره به سـخنان جدیـد رجوی به نقل از وی اعلام کرد: «درست نیست که ما خواهان یک دولت در تبعیـد در فرانسه هستیم؛ ما هرگز قصد نداریم و تاکنون احتیاجی هم نداشـته ایم که دولتی خارج از ایران تشکیل دهیم. رجوی در ادامه گفت من تصور نمی کنم که رژیم بتوانـد مـدت زیادی قـدرت را حفظ کند. بدین دلیل من اقدام به اعلام برنامه شورای ملی مقاومت [و] تشکیل یک دولت موقت در آینده کرده ام.»(۲)

رادیو صدای امریکا نیز این سـخنان رجوی و اعراض از برنامه اعلام شده وی را متأثر از اخطار دولت فرانسه دانست و افزود: «رجوی گفت او و بنی صـدر در نظر ندارنـد دولت تبعیـدی خود را در خـاک فرانسه تشـکیل دهنـد، بلکه صـرفاً برنامه شورای ملی مقاومت خود را برای تشکیل یک دولت موقت پس از سرنگونی رژیم [آیت الله]خمینی اعلام داشته اند.»(۳)

رادیو کلن نیز سخنان رجوی را واکنش وی به هشدار وزارت امور خارجه فرانسه دانست.(۴)

ص:۱۱۶۴

۱- خبرگزاری پـارس، نشـریه گزارش های ویژه، شـماره ۱۹۷، ۱۲/۷/۱۳۶۰، صص ۱۹ - ۱۶، خبرگزاری پـارس به نقـل از روزنامه فایننشال تایمز، ۱۱/۷/۱۳۶۰.

۲- همان، ص۲۵، پاریس - فرانس پرس، ۱۱/۷/۱۳۶۰.
۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۸، ۱۳/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۱۲/۷/۱۳۶۰.
۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۷، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۵ ضمیمه، رادیو کلن، ۱۱/۷/۱۳۶۰.

امروز حدود ۲۰ دانشجوی هوادار سازمان مجاهدین خلق (منافقین) با حمله به ساختمان مرکز فرهنگی ایران در پاریس، اسناد و مدارک این مرکز را از بین بردند. مداخله نکردن به موقع پلیس سبب واردآمدن خسارت های بسیاری به ساختمان و تجهیزات و مدارک موجود در آن شد. علاوه براین در این حمله، ۳ تن از کارکنان مرکز که قصد جلوگیری از اقدامات خرابکارانه مهاجمان را داشتند مورد ضرب وشتم قرار گرفته و مجروح شدند.(۱)

در همین حال پس از تظاهرات روز گذشته تعدادی از هواداران سازمان مجاهدین خلق به قصد برهم زدن انتخابات ریاست جمهوری و برخورد با برخی رأی دهندگان در محل سفارت جمهوری اسلامی ایران در پاریس و همچنین پخش مصاحبه مسعود رجوی از تلویزیون فرانسه، جانشین کاردار سفارت فرانسه در تهران به وزارت امور خارجه احضار و مراتب اعتراض ایران به رفتار دولت فرانسه به وی ابلاغ شد.(۲)

ص:۱۱۶۵

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۸، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۱ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۱۲/۷/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها، (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۸، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۱۹، تهران.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۷، ۱۲/۷/۱۳۶۰، صص ۲۴ و ۲۵، تهران - فرانس پرس، ۱۱/۷/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ یکشنبه ۱۲ مهر ۱۳۶۰ ۵ ذیحجه ۱۴۰۱ ۱۴اکتبر ۱۹۸۱

۱

ساعت ۱۱:۴۵ امروز، دو هواپیمای عراقی به آسمان شهر پاوه تجاوز و از ارتفاع بالا سه راکت به سمت این شهر شلیک کردند(۱) که دو راکت به کوه های اطراف اصابت کرد و یک راکت نیز در روستای شمشیر از توابع این شهر فرود آمد(۲) و باعث تخریب مدرسه راهنمایی روستا و چند منزل مسکونی شد.(۳) در این حادثه ۱۵ تن از دانش آموزان مدرسه و افراد روستا شهید و ۲۶ نفر نیز مجروح شدند.(۴)

به محض انتشار خبر بمباران، مردم روستاهای اطراف پاوه و هوانیروز به کمک مردم این روستا آمدند و مجروحان حادثه به وسیله بالگرد به کرمانشاه انتقال یافتند.(۵)

درپی این حادثه در اورامانات و پاوه عزای عمومی اعلام شد.(۶)

۲

در ادامه اعزام نیروهای داوطلب و ارسال کمک های مردمی به جبهه های جنگ، امروز نیز ۱۲۰ نفر از نیروهای مردمی بسیج تبریز پس از گذراندن دوره آموزش های نظامی، با بدرقه مردم عازم جبهه های نبرد شدند.(۷)

همچنین از تهران یک تیم پزشکی شامل جراح، متخصص چشم پزشکی، دندانپزشک و فیزیوتراپ همراه ۲ آمبولانس مجهز به تجهیزات و لوازم پزشکی به جبهه های جنوب کشور اعزام شدند.(۸)

مردم روستای بهمن از توابع شهرستان آباده فارس نیز مقدار ۸ تن سیب درختی، ۵/۱ تن انگور و تعداد زیادی گونی خالی برای ساختن سنگر به جبهه ها فرستادند.(۹)

کارگران کارخانه حریربافی سعید سلامت در اصفهان هم مقداری کمک های غیرنقدی و معادل یک روز حقوق خود را برای کمک به رزمندگان اختصاص دادند.(۱۰)

۱- سند شماره ۴۹۳۵۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به نهاجا (پست فرماندهی)، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۱.

۲- سند شماره ۰۰۵۴۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از پاوه به اداره امور اجتماعی و ستاد هماهنگی، ۱۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- سند شماره ۲۹۳۹۹۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای عملیاتی، از لشکر۲۸ پیاده سنندج به فرماندهی نزاجا (مدیریت عملیات)، شماره ۳۹، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۴۹۳۵۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۲.

۴- سند شماره ۰۲۱۷۹۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری کرمانشاهان به نخست وزیری (دفتر اطلاعات و تحقیقات)،

۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۴۸۰۹۶۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از استانداری کرمانشاهان به نخست وزیری (دفتر اطلاعات و تحقیقات)، ۱۳/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- روزنامه کیهان، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - سند شماره ۰۲۱۷۹۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاجا (رکن۳ - مرکز فرماندهی) به وزارت کشور (سماجا)، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۱.

۶- روزنامه کیهان، ۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۲۰۰، ۱۴/۷/۱۳۶۰، صص ۲۳ و ۲۴، کرمانشاه؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۳۱، ۱۴/۷/۱۳۶۰.

۷- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۴.

۸- همان.

۹- روزنامه کیهان، ۱۱/۷/۱۳۶۰، ص۴.

۱۰- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۴.

۱

یک گروه نظامی متشکل از نیروهای ارتش، سپاه پاسداران و کردهای عراقی (بارزانی ها) با اجرای عملیات کمین در قسمتی از جاده پنجوین - سیدصادق در استان سلیمانیه عراق، راه را بر یک ستون موتوری ارتش عراق بستند و با شلیک آر.پی.جی۷، دو کامیون ارتش عراق را منهدم کردند. در این اقدام، ۸ نفر از نیروهای دشمن کشته و ۱۰ نفر نیز مجروح شدند.(۱)

۲

درپی شکست عراق در عملیات ثامن الائمه(ع) و عقب رانده شدن ارتش این کشور از زمین های شرق رودخانه کارون، سپاه سوم ارتش عراق با مطالعه و بررسی تاکتیک های هجومی نیروهای مسلح ایران در عملیات های گذشته و به ویژه عملیات ثامن الائمه(ع)، مطلبی را با عنوان "روش مبارزه با هجوم پیاده دشمن" تهیه و به یگان های تحت امر خود ابلاغ کرد.

فرمانده سپاه سوم عراق در این دستورالعمل به صراحت از شکست نیروهای نظامی عراق سخن گفته و به مؤثربودن شیوه های حمله ایرانیان، موفقیت آنان در عبور از خط اول و نفوذ به عمق مواضع عراقی ها و ضعف روحیه نیروهای عراقی و... اذعان کرده است. بخش هایی از توصیه های آموزشی سپاه سوم عراق این گونه است:

«دستورالعمل سپاه سوم ارتش عراق روش مبارزه با هجوم پیاده دشمن

۱. روش کلی

الف) دشمن بعد از شکست گذشته، روش دیگری به مرحله اجرا درآورده که با پیروزی هایی مواجه گردیده و این روش با هجوم واحدهای زیاد پیاده مجهز به اسلحه ضدتانک به مواضع دفاعی ما انجام شده که باعث پیروزی وی شده است.

ب) دشمن با شناسایی دقیق و اخبار مکتسبه ازطریق ستون پنجم و اسرا و شناسایی هوایی مستمر نقاط ضعف دفاعی ما را به نحو مطلوب به دست آورده است.

پ) دشمن از حمله با تانک که در گذشته انجام داد و با خسارات سنگین روبه رو شد، تجربه آموخته و در نظر دارد خسارات سنگین را برای واحدهای ما به بار آورد.

ت) دشمن سعی نمی کند که زمین را بگیرد، بلکه کوشش می کند که با نیروی زیاد واحدهای دفاعی ما را منهدم و سپس به خط اول عقب نشینی کند.

۲. هدف

الف) بررسی روش هایی که ممکن است به وسیله آن بتوان پیروزی پیاده دشمن را به شکست تبدیل نمود.

۱- سند شماره ۲۹۴۰۱۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای، از لشکر۲۸ به فرماندهی عملیات شمال غرب (ارومیه)، شماره ۴۰، ۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۱.

ب) نقاط ضعفی که دشمن در حمله به مواضع دفاعی ما از آنها استفاده می کند به شرح زیر است:

(۱) مناطقی ثابت بین واحدهای جلویی که پوشش آتش ندارند و فاقد دیدبان می باشد و از این طریق دشمن به منظور ضربه زدن به آن نزدیک شده و سپس با نیروی زیاد به مواضع ما هجوم آورده و بزرگ ترین خسارات را به بار می آورد.

(۲) استفاده نمودن دشمن از ساختمان ها، درخت ها و بوته های بلند که بهترین استتار برای دشمن بوده و از این طریق خود را به مواضع ما می رساند.

(۳) ضعف خط دفاعی [کم بودن] مین به دشمن کمک می کند که به آسانی خود را بدون هیچ ناراحتی به مواضع دفاعی برساند، زیرا دشمن همیشه از این مناطق مین گذاری شده جهت هجوم به خط دفاعی خوف دارد و می ترسد که از چنین مناطقی عبور کند.

(۴) عکس العمل سریع دشمن و سستی واحدهای خودی و نزدیکی نیروهای پیاده دشمن باعث می شود که دشمن به سهولت مواضع دفاعی ما را اشغال و ضربه را وارد کند.

(۵) نبود روحیه حمله در بین پرسنل خودی باعث می شود که دشمن اقدام به تعرض و هجوم نماید.

(۶) به دست آوردن اطلاعات دقیق یکی از عوامل پیروزی دشمن است، زیرا دشمن سعی می کند آمار پرسنل موجود را به دست آورده و آمار تخمینی از مواضع دفاعی جلویی ما کسب کند، چون این کار باعث آسانی عملیات و برتری وی می گردد.

(۷) دشمن همیشه از مواضع دفاعی جلویی ما می ترسد، لذا سعی می کند به سرعت به آن هجوم آورده و ضربت خود را به نیروهای خودی بزند تا نیروهای خودی نتوانند از پشتیبانی برخوردار شوند.

(۸) پشتیبانی آتش سنگین یکی از روش های دشمن است و دشمن همیشه سعی می کند که آتش پشتیبانی ضعیف ما را کشف کرده، سپس با پشتیبانی آتش متقابل منطقه انتخاب شده را بکوبد تا مراقبت و مقاومت خط دفاعی را از بین برده و به آسانی به مواضع نزدیک شده و آن را اشغال کند.

۳. حقایقی که باید قبول نمود چرا دشمن پیروز می شود.

حقایقی که باید قبول نمود که دشمن چرا پیروز می شود و چه روش هایی را به مرحله اجرا درمی آورد که باعث انهدام مواضع دفاعی ما شده و باعث تسلیم نیروهای خودی می گردد.

الف) دوراندیشی - بیداری - توجه: این چیزهایی است که دشمن به آن توجه می نماید و در همه سطح مورد بهره برداری قرار می دهد و روش های متعدد باعث می شود که دشمن به هدف خود برسد و در اوقات مختلف زیر به مواضع دفاعی حمله کند:

(۱) تاریکی شب.

(۲) ساعات قبل از طلوع آفتاب (فجر)، خوابیدن پرسنل و دیدبان ها و خستگی آنها.

(۳) روز، هنگامی که افراد و دیدبان ها از جبهه مراقبت می کنند، هجوم دشمن به مواضع ما دور از تصور است.

(۴) ساعات مه آلود و بارانی، دشمن کمتر خود را نزدیک می کند.

ب) زمان اجرای آماده باش صبحگاهی و عصرانه، زیرا در این موقع آماده باش باعث به دست آوردن تجربه گذشته می شود و فرماندهان را وادار می کند که در عملیات آماده باش شرکت نموده و باعث آمادگی واحد گردند.

پ) استقرار دیدبان، پست های نگهبانی شبانه و روزانه، خروج گشتی ها و بازدید مکرر از چگونگی انجام وظیفه دیدبان ها.

ت) توجه به مواضع دفاعی و محکم کردن آن باعث آسان شدن کار فرماندهان می شود.

۴. تدابیر و کارهایی که دشمن به مرحله اجرا درمی آورد.

تجربه ثابت نموده آنچه که باعث پیشرفت دشمن بوده و از همه نظر با پیروزی مواجه شده، همانا سکوت و نظم بوده است، زیرا نظم و انضباط به فرمانده عملیات این اجازه را می دهد که اوامر صادره را به طور صحیح و درست صادر و با این روش به منطقه دفاعی ما هجوم نموده و سریعاً پیروز شده و خسارت سنگینی را برای ما به بار آورد. بنابراین، همان طوری که قبلاً گفته شد، انضباط و نظم و فرماندهی صحیح در خط دفاعی ما یکی از مهم ترین علل ناکامی دشمن خواهد بود.»(۱)

۱

در ترورهای امروز افراد ضدانقلاب، ۲ نفر در تهران و شیراز شهید و ۲ نفر در رشت مجروح شدند. یک عنصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) نیز خودزنی کرد.

چهار سرنشین مسلح یک اتومبیل در ساعات پایانی شب و با استفاده از تفنگ دوربین دار، محمدعلی تکلی سرپرست بسیج مسجد وفا را که در خیابان شوش شرقی تهران در مقابل این مسجد درحال پاسداری بود، به شهادت رساندند. گفتنی است وی استوار یکم نیروی هوایی ارتش بود که پس از پیروزی انقلاب داوطلبانه با بسیج همکاری می کرد.(۲)

در شیراز هم دو موتورسوار مسلح، ابراهیم شرافتی مدیر دبیرستان رازی را در خیابان رودکی، ترور کردند. وی براثر شدت جراحت های واردشده به شهادت رسید.(۳)

در رشت، براثر حمله ۲ نفر از افراد سازمان مجاهدین خلق به منزل یکی از افراد متعهد شهر در خیابان سردار جنگل، ۲ تن از اعضای این خانواده، مجروح شدند. مهاجمان پس از این اقدام از محل گریختند.(۴)

ص:۱۱۷۰

۱- سند شماره ۰۲۱۷۹۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از قرارگاه تاکتیکی تیپ۲ زرهی (رکن۲) به فرماندهی سپاه پاسداران،

۱۲/۷/۱۳۶۰، صص ۵ - ۱.
۲- روزنامه کیهان، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۱۵.
۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۸، ۱۲/۷/۱۳۶۰، ص۳۲، شیراز.
۴- روزنامه کیهان، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۳.

امروز همچنین یک نفر از اعضای شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق که در حمله مسلحانه به نیروهای بسیج نوشهر مجروح و در بیمارستان طالقانی شهر چالوس بستری شده بود، در اقدامی ناگهانی به پاسدار محافظش حمله کرد و با ربودن اسلحه وی، پس از مجروح کردن محافظ اقدام به خودزنی کرد و کشته شد. این فرد در چند عملیات ترور شرکت داشت.(۱)

۱

در چند مورد پرتاب بمب دست ساز در شهرهای مختلف، عده ای مجروح شدند و خسارت هایی به بار آمد. ۲ نفر از افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) نیز قبل از پرتاب بمب دستگیر شدند.

دو موتورسوار وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب اقدام به پرتاب مواد منفجره به منزل یکی از پاسداران کمیته انقلاب اسلامی ارومیه کردند. براثر انفجار این مواد، ۴ تن مجروح شدند و عاملان حادثه نیز گریختند.(۲)

در اهواز هم دو موتورسوار یک بمب دست ساز به طرف ساختمان انجمن اسلامی دانشجویان پرتاب کردند که خسارت هایی به بار آورد، اما تلفات جانی نداشت.(۳)

همچنین، در حادثه مشابهی در هشتپر طوالش خساراتی به یک دکه کتابفروشی در مقابل شهرداری این شهر وارد آمد.(۴)

در رامهرمز نیز یک بمب دست ساز در مقابل در ورودی مسجد عزیزالله خان منفجر شد که خسارتی درپی نداشت.(۵)

در همین حال، ۲ نفر از افراد سازمان مجاهدین خلق که قصد پرتاب مواد آتش زا به بانک سپه در خیابان طالقانی شهر رشت را داشتند، شناسایی شدند و یک نفر از آنان با کمک مردم دستگیر شد، اما نفر دوم گریخت. در همین خیابان، مردم یک نفر دیگر از افراد سازمان را درحالی که ۲ بمب دست ساز به همراه داشت شناسایی و دستگیر کردند.(۶)

۲

با تلاش نیروهای سپاه پاسداران چند خانه تیمی در خرم آباد و اهواز کشف شد و تعدادی از افراد تیم های ترور سازمان مجاهدین خلق (منافقین) دستگیر شدند. امروز همچنین تعدادی از عناصر چریک های فدایی خلق و پیکار هم در همدان و اهواز شناسایی و دستگیر شدند.

با اجرای یک عملیات تعقیب و مراقبت، ۳ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق در خرم آباد به همت نیروهای سپاه پاسداران کشف شد و ۴ نفر از اعضای یک تیم ترور که برای اجرای عملیات به این شهر آمده بودند، دستگیر شدند. از این خانه های تیمی چندین قبضه سلاح و مقادیری مهمات و اسناد درون گروهی به دست آمد. در جریان درگیری پیش آمده هنگام

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۸، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۷، ساری - خبرگزاری پارس، ۱۲/۷/۱۳۶۰.

۲- روزنامه کیهان، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۳۱،

۱۴/۷/۱۳۶۰.

۳- سند شماره ۰۳۴۸۳۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان، ۱۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۰۵۲۳۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان، ۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۱.

۴- سند شماره ۰۴۹۳۵۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه چالوس (فرماندهی) به ستاد مرکزی (فرماندهی)، ۱۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- سند شماره ۴۱۹۴۳۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی رامهرمز به فرمانداری رامهرمز، ۱۳/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- روزنامه کیهان، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۲.

دستگیری ایـن افراد ۲ نفر از آنـان مجروح شدنـد. ایـن افراد در ترور حجـت الاسـلام عبدالحسـین مبشـر و عظیـم مرادی شـرکت داشتند.(۱)-(۲)

در همـدان نیز ۳ نفر از افراد فعـال سازمـان چریـک های فـدایی خلق (شاخه اقلیت) که از فعالان این گروه در شهرسـتان قروه اسـتان کردستان بودند، دستگیر شدند.(۳)

در اهواز، هم ۴ نفر از افراد فعال سازمان مجاهدین خلق که در ترور شهید کاظم حویزاوی و چند ترور ناموفق دیگر شرکت داشتند، دستگیر شدند.(۴) از این افراد تعدادی اسلحه و مقداری مواد منفجره به دست آمد.

در اقـدام دیگری در این شـهر، یـک خانه تیمی سازمان پیکار در راه آزادی طبقه کارگر کشف و یک نفر دسـتگیر شـد. از این فرد تعدادی اسلحه و مدارک سازمانی به دست آمد.(۵)

۱

امام خمینی در دیدار اعضای سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی با ایشان، بر وحدت و تفاهم این سازمان با گروه های دیگر بر مبنای اصول و درعین حال دقت در عضوگیری و ضـرورت بررسـی سوابق اعضای جدیـد سازمان در قبل و بعـد از انقلاب تأکیـد کردنـد. سخنان امام در این دیدار چنین است:

«اگر گروه های مختلف باشـند، ولی در امور عقیدتی و در اصول عقاید اسـلامی تفاهم داشـته باشـند، آسیب نمی بینند. درگیری در اختلاف آرا و عقیده است. شـما باید کوشـش کنید با گروه های دیگری که مسلمان هستند و استقلال و آزادی و جمهوری اسلامی را می خواهند، تفاهم داشـته باشید. شما با حزب،**(۶) سپاه، قوای مسلح، بسیج نزدیک باشید، گرچه گروه علی حده هستید، ولی به نفع هم عمل کنید.

همه شـما اسـتقلال و آزادی و جمهوری اسـلامی را می خواهید؛ چون فیضـیه و دانشـگاه. شـما هم همگی افرادی را انتخاب کنید تا برای تفاهم، شورایی تشکیل دهند. مهم این است که مقصد، مقصد واحد باشد. هرچند از راه های مختلف به آن مقصد می رسیم و این اساس امور است و اگر این طور نشود منجر به درگیری می شود.

مسئله مهم دیگر قضیه عضوگیری است. شما باید سوابق افراد را قبل و بعد از انقلاب بررسی کنید، اینکه خانواده اش کیست؛ بعد از انقلاب چه جوری بوده است، این را بایـد حتی الامکان دقت کنیـد تا افرادی نیایند مثل حزب و نخست وزیری آنچه شد، بشود. این امری

۱- حجت الاسلام مبشر، سرپرست بنیاد شهید لرستان بود که در ۵ مهر ۱۳۶۰ ترور و شهید شد.

۲- همـان؛ و - خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرهـا و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشـته)، شماره ۱۹۹، ۱۳/۷/۱۳۶۰، صص ۲۲ و ۲۳، تهران - به نقل از روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران.

۳- روزنامه کیهان، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۲.

۴- کاظم حویزاوی ۳ شهریور ۱۳۶۰ به دست عوامل شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق ترور و شهید شد.

۵- روزنامه کیهان، ۱۸/۷/۱۳۶۰، ص۴.

۶- * حزب جمهوری اسلامی

است که باید دقت کنید و نباید در آن مسامحه شود. البته، رعایت چنین امری در سراسر کشور مشکل است، اما اگر مسامحه شود، کار مشکل تر می شود.

باید از افراد صحیح که می دانید ریشه فاسدی ندارند عضوگیری کنید. اگر گروهی بدین وضع عمل کند و با گروه هایی که مقصدشان یکی است هم جهت شود، هم کارش تا آخر ادامه پیدا می کند و هم نظر مردم را که مهم است جلب می کند. امیدوارم شما با این شکل عمل کنید و کارتان برای خدا باشد. وقتی کار برای خدا باشد همه چیز به دنبالش هست، من برای همه گروه هایی که برای اسلام و کشورشان خدمت می کنند، دعا می کنم. ان شا ءالله خدا به همه ما توفیق عنایت فرماید. ان شاءالله پیروزمند باشید.»(۱)

۱

پس از سخنان روز گذشته صدام حسین مبنی بر آمادگی عراق برای برقراری صلح بدون قیدوشرط با ایران، معاون وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، هدف وی را راه اندازی یک موج تبلیغاتی علیه جمهوری اسلامی ایران پس از طرح ادعای بمباران تأسیسات نفتی کویت ازجانب ایران دانست و با تأکید بر موضع اصولی اعلام شده قبلی تصریح کرد که تنها راه بازشدن باب مذاکرات صلح خروج ارتش عراق از خاک ایران قبل از هر گفت وگویی است.

به گزارش خبرگزاری پارس، احمد عزیزی دراین باره گفت: «رژیم عراق برخلاف کلیه اصول و قراردادهای بین المللی و ضوابط انسانی و اسلامی، جنگ و خونریزی را آغاز و به میهن اسلامی ما تجاوز کرده است و اینک پس از یک سال کشتار و تخریب و به دنبال دستاوردهای عظیم رزمندگانمان، این موضع به ظاهر صلح جویانه را اتخاذ کرده است.»

قائم مقام وزیر امور خارجه افزود: «بمباران تأسیسات نفتی شمال کویت که به دستور امریکا صورت گرفت و به جمهوری اسلامی ایران نسبت داده شد، می تواند به عنوان زمینه سازی برای این موضع گیری تلقی شود تا به این ترتیب پس از به راه انداختن موج بزرگ تبلیغاتی برعلیه ایران، ما را به جنگ طلبی متهم کند.»

وی خاطرنشان کرد: «صدام اگر می خواهد صدق ادعای خود را ثابت کند، باید نیروهای متجاوز خود را بدون هیچ قیدوشرطی از عرصه میهن اسلامی مان خارج سازد. ... همچنان که در جریان تلاش های هیئت های صلح اعلام کرده ایم موضع ما همیشه این بوده است که آغازکننده جنگ و متجاوز اصلی قبل از هرگونه مذاکره و تصمیمی باید نیروهای خود را از خاک ایران خارج سازد.»(۲)

رادیو صدای امریکا با انعکاس سخنان معاون وزارت امور خارجه ایران و ابراز تردید وی درباره سخنان صدام، به نقل از احمد عزیزی گفت: «پیشنهاد عراق را به این ترتیب می توان مورد آزمایش قرار داد که دید آیا عراق گام اساسی؛ یعنی خروج بی قیدوشرط نیروهایش از ایران را بر خواهد داشت؟»(۳)

ص:۱۱۷۳

۱- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی(ره))، جلد۱۵، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار

امام خمینی، چاپ پنجم ۱۳۸۹، صص ۲۷۱ و ۲۷۲.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۸، ۱۲/۷/۱۳۶۰، صص ۱۸ و ۱۹، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۲/۷/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۱۴.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۹، ۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۱ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۱۳/۷/۱۳۶۰.

درپی برخورد خشن نیروهـای پلیس عربسـتان سـعودی بـا حجـاج ایرانی در روزهای گذشـته، حجت الاسـلام معادیخواه وزیر ارشاد اسـلامی ایران، پس از ورود به مکه با صـدور اطلاعیه ای به بیانیه وزارت کشور عربسـتان درخصوص زوار ایرانی پاسـخ داد؛ به این ترتیب تنش ایجادشده بین دو کشور به مجادله بین مسئولان دو کشور کشیده و وارد مرحله جدیدتری شد.

در قسمتی از متن این اطلاعیه خطاب به وزیر کشور عربستان سعودی آمده است:

«آیا فکر نمی کنید که اقشار عظیمی از مسلمین با الهام از آیات قرآن و سنت نبوی با شعار الله اکبر، فریاد مرگ بر اسرائیل و مرگ بر امریکای اسرائیل پرور و مرگ بر ابرقدرت های ضد اسلام را وظیفه شرعی و مسئولیت الهی خود در حج بدانند و مناسک حج از احرام تا رمی جمره و غیره، آنان را متذکر این وظایف که همانا طرد پیروان شیاطین است، بنماید.

آقای امیر نایف شما در بیانیه خود ملت انقلابی مسلمان ایران [را] متهم نموده اید. لازم است مجدداً تأکید کنم که از ناحیه مسئولینِ شما، سـخت ترین تضـییقات در حـج امسال متوجه این امتی شـد که پرچم مبارزه با کفر و اسـتکبار جهانی را پیشاپیش همه نهضـت های اسـلامی بر دوش می کشد و در محاصره توطئه های شرق و غرب قرار گرفته، اما به خاطر انجام فریضه الهی تمام این تضییقات را متحمل شد تا آنجا که هم اکنون طبق اظهارات مسئولین حج به بهانه های مختلف تعدادی از برادران در زندان هستند و بعضی به جرم همراه داشـتن چنـد سـکه یـک ریـالی که عکس قـدس عزیز بر آن نقش شـده بود، خساراتی دیدنـد و بعضـی از آنان از انجام فریضه حج محروم شدند.

اینک بر آن نیستیم که بیشتر از این به این مسـئله بپردازیم، زیرا در فضای حـج هستیم و "لا جدال فی الحج". با اشارات فوق حداقل دفـاع از ملت ایران را وظیفه خود می دانسـتم. در خـاتمه، پیشـنهاد می کنم که دولت عربسـتان سـعودی اجازه دهـد تا دیـدگاه های وزارت ارشـاد اسـلامی درمورد حـج بـا دلایـل مشـروح آن در مطبوعات و رادیو تلویزیون کشور شـما عرضه شود. دولت جمهوری اسـلامی ایران نیز موافق است که دیـدگاه های شـما را درمورد حـج در مطبوعات و صداوسـیمای خود بدون حذف حتی یک کلمه نشر کند.»(۱)

حجت الاسـلام معـادیخواه همچنین در مصـاحبه بـا خبرگزاری پـارس به طرح دیـدگاه هـای دولت درباره مشـکلات زائران ایرانی و محدودیت هایی که عربسـتان برای آنان ایجاد کرده است، پرداخت. وی درمورد رفتار مأموران عربستان با حجاج ایرانی گفت: «این نحوه رفتار با حجاج نمی تواند متأثر از مواضع سیاسـی عربستان نباشد. البته، رفتار عربستان با زوار ایرانی به شکل مطلوب و ایده آل نیست، اما باید گفته شود بیش از آن مقداری که فکر می کردیم تضـییقاتی قائل شدند و این مسئله احتیاج به بررسی عمیق دارد. ... مسئولین عربستان تصور می کنند که چون کلید بیت الله الحرام دست آنهاست، تمام مسلمانان باید مقلد آنها باشند که این انتظار بی جایی است.»

۱- خبرگزاری پارس، نشـریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۶، ۱۳/۷/۱۳۶۰، صص ۷ و ۸؛ مکه معظمه - خبرگزاری پارس، ۱۲/۷/۱۳۶۰.

وزیر ارشاد اسلامی در قسمت دیگری از مصاحبه اظهار کرد: «امیر نایف و سایر مسئولان عربستان تأکید می کنند که حج فقط جای خشوع و عبادت است و این تنها معنی مورد نظر آنهاست. البته، با احترام و قبول مسئله عبادت در هر مکانی، اما لازم نیست همه مسلمانان مثل اینها فکر کنند و ما قدسیت حج را یک آتشفشان علیه استکبار جهانی و مرگ به امریکا و اسرائیل می دانیم.»

وی افزود: «براساس این طرز تفکر حاکم بر عربستان، اگر یک مرگ بر اسرائیل بلند گفته شود دخالت می کنند و در خیلی از موارد دیده شده که به یک حاجی ایرانی به علت داشتن تعدادی سکه که عکس قدس در پشت آن بوده توهین کرده و وی را دستگیر کردند و من از اینکه مسئولین عربستان واقع بینانه با قضایا برخورد نمی کنند و می خواهند که همه مثل آنها بیندیشند، متأسف هستم. البته، چون طبق آیه قرآن، حج جای جدال و کشمکش نیست این مسئله باید بعد از مناسک حج حل شود.»(۱)

در همین حال، خبرگزاری کویت از ریاض گزارش داد که وزیر کشور عربستان سعودی اخطار کرده است که کشورش از کسانی که امنیت حجاج مسلمان را به خطر بیندازند و در فکر فعالیت های سیاسی و تجلیل از یک رهبر به منظور منحرف کردن هدف مهم زیارت و توهین به شاه سعودی باشند، به آسانی نخواهد گذشت. شاهزاده نایف بن عبدالعزیز در مصاحبه با شبکه محلی تلویزیون و شبکه سراسری رادیو ریاض گفت که حجاج مسلمان وقتشان به مراسم حج اختصاص دارد، وی اظهار امیدواری کرد که حجاج مسلمان در کشور سعودی دستور مقامات سعودی را اجرا کنند.(۲)

۱

به دنبال ادعای کویت مبنی بر بمباران تأسیسات نفتی این کشور موسوم به ام العیش ازجانب نیروی هوایی ایران، هیئت دولت در جلسه امروز خود به وزارت امور خارجه مأموریت داد که اقدامات لازم را برای بررسی ابعاد موضوع انجام دهد و دراین خصوص اطلاع رسانی لازم را به عمل آورد.(۳)

درحالی که امروز هم موضوع ادعای کویت مبنی بر بمباران تأسیسات نفتی این کشور در سطح محافل سیاسی و رسانه ای منطقه مطرح بود، سفیر ایران در کویت در گفت وگویی تلفنی با خبرگزاری رویتر ضمن رد ادعای فراخوانی سفیر کویت در تهران پس از وقوع این حادثه، گفت: «احمد جاسم سفیر کویت در تهران، روز چهارشنبه گذشته، یعنی یک روز قبل از حمله اعلام شده به تأسیسات نفتی کویت، ایران را ترک کرده است و کل این ماجرا یک توطئه برنامه ریزی شده و نیرنگ علیه ایران است.»(۴)

وی با اشاره به نقش امریکایی ها در زمان بندی طرح بمباران تأسیسات نفتی کویت، دلیل اصلی این اقدام را توجیه کردن فروش هواپیماهای جاسوسی آواکس به عربستان ذکر کرد و

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۸، ۱۵/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲، مکه معظمه - خبرگزاری پارس، ۱۳/۷/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۸ ، ۱۳/۷/۱۳۶۰، صص ۱۱ و ۱۲، ریاض - خبرگزاری کویت، ۱۲/۷/۱۳۶۰.

۳- روزنامه کیهان، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۱۵.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۷، ۱۴/۷/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴، کویت - خبرگزاری رویتر، ۱۳/۷/۱۳۶۰.

افزود: «تأخیر هفته گذشته دولت امریکا در آگاه کردن رسمی کنگره این کشور پیرامون فروش هواپیماهای آواکس به عربستان جزئی از یک برنامه هماهنگ است. قرار بود دولت امریکا رسماً روز چهارشنبه گذشته مسئله فروش هواپیماهای آواکس به عربستان را در کنگره این کشور مطرح کند، لکن این اقدام را تا روز پنجشنبه به تأخیر انداخت و درست در اولین ساعات همین روز الکساندر هیگ وزیر خارجه امریکا اعلام کرد هواپیماهای آواکس حمله جنگنده های ایران به کویت را ردیابی کرده اند.» شمس اردکانی خاطرنشان کرد تا زمانی که دولت ایران و دولت میزبان از وی بخواهند، در کویت باقی خواهد ماند.(۱)

در همین حال، خبرگزاری عراق گزارش داد: «صدام حسین در تماس تلفنی با امیر کویت آمادگی دولت عراق را برای قراردادن هرگونه امکانی برای مقابله با تهدیدات ایران اعلام کرد.»(۲)

سعدون حمادی وزیر امور خارجه عراق نیز در مصاحبه با روزنامه کویتی الوطن از فروش هواپیماهای امریکایی آواکس به عربستان استقبال کرد و آن را موجب افزایش قدرت تدافعی اعراب خواند.(۳)

دولت های یمن جنوبی و جیبوتی نیز حمایت خود را از دولت کویت اعلام کردند.(۴)

از سوی دیگر، رادیو کویت به نقل از وزیر مشاور در امور اجرایی این کشور از تشکیل جلسه دیگر هیئت دولت با حضور سفیر این کشور در تهران و ادامه بررسی این موضوع برای اخذ تصمیماتی درخصوص احضار سفیر و گزارش ارسال پیام دولت به دبیرخانه مجمع کشورهای عربی، رئیس مجمع عمومی سازمان ملل، کنفرانس کشورهای اسلامی، رئیس دوره ای کشورهای غیرمتعهد، رئیس شورای امنیت سازمان ملل و فعالیت سفارتخانه های این کشور در سایر کشورها خبر داد.(۵)

خبرگزاری پارس و خبرگزاری فرانسه هم اعلام کردند روزنامه های کویت امروز با تعابیری تند کوشیدند این بمباران را به ایران نسبت دهند.(۶)

۱

عصمت کتانی رئیس عراقی مجمع عمومی سازمان ملل متحد که به تازگی به این سمت منصوب شده است، انتخاب خود به عنوان رئیس این مجمع را با موضوع جنگ کشورش با ایران مرتبط دانست.

به گزارش خبرگزاری رویتر، وی در مصاحبه ای با هفته نامه انگلیسی ماندی مورنینگ گفت: «شکست کوشش هایی که جهت جلوگیری از انتخاب من به عمل آمد، به وضوح نشان می دهد که جوامع بین المللی به موقعیت عراق پی برده اند و می دانند که ایران جنگ را شروع کرد و مسئول ادامه آن نیز هست.»(۷)

ص:۱۱۷۶

۱- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۳.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۸، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۴، بیروت - خبرگزاری فرانسه، ۱۲/۷/۱۳۶۰.

۳- همان، صص ۲ و ۳، کویت - خبرگزاری کویت، ۱۲/۷/۱۳۶۰؛ و - همان، صص ۲۳ و ۲۴ ضمیمه، رادیو امان، ۱۲/۷/۱۳۶۰.

۴- همان، ص۱۲، جیبوتی - خبرگزاری فرانسه، ۱۲/۷/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۹،

۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۴، عدن - آسوشیتدپرس، ۱۲/۷/۱۳۶۰.
۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۸، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۲۳ ضمیمه، رادیو کویت، ۱۲/۷/۱۳۶۰.
۶- همان، صص ۹ و ۱۰، کویت - خبرگزاری فرانسه، ۱۲/۷/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۹، ۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۷، کویت - خبرگزاری پارس، ۱۳/۷/۱۳۶۰.
۷- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۸، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۲، بیروت - خبرگزاری رویتر، ۱۲/۷/۱۳۶۰.

در دیـدار وزیر تجارت خارجی فرانسه از عراق زمینه برای انعقاد یک قرارداد مهم نظامی بین دو کشور برای تحویل قطعات توپخانه فراهم شد.

به گزارش خبرگزاری فرانسه، در این دیدار ۴۸ ساعته که به مناسبت برپایی نمایشگاه بین المللی بغداد انجام شد، زمینه های سیاسی برای امضـای دو قرارداد هرکـدام بـالغ بر بیش از ۶۰۰ میلیون فرانـک برای ساخت ۲۰۰ واگن و همچنین تجهیزات تـوربین سـد، در آینده فراهم شد.

وزیر تجـارت خـارجی فرانسه در این دیـدار همچنین بر توافـق درخصوص اصـل بازسـازی یـک مرکز هسـته ای نوین تأکیـد کرد و گفت: «کشوری که ۲۰۰ تکنیسـین اتمی و قابل دراختیار دارد ممکن است از برنامه اتمی غیرنظامی به نظامی تغییر برنامه دهـد.» وی سپس خاطرنشان کرد که پاریس و بغداد باید تضمین های جدید درمورد استفاده صلح آمیز از اتم فرانسه را مورد توجه قرار دهند.

به گفته نـاظران، هنگام اقامت ژوبر در عراق، یک قرارداد بسـیار مهم نظامی به ارزش چنـدین میلیارد فرانک درمورد تحویل قطعات توپخانه ازسوی فرانسه به عراق امضا شد.

خبرگزاری فرانسه درباره فراهم شدن موقعیت برای توسـعه روابط فرانسه با عراق در تمام زمینه ها اعلام کرد: «وزیر تجارت خارجی فرانسه که بـا صـدام حسـین، طه یاسـین رمضـان، طارق میخائیل یوحنا عزیز و همچنین با وزرای تجارت، نفت و نیز سـعدون حمادی وزیر امور خارجه ملاقات و گفت وگو کرد، با استقبال گرم اختصاصی آنان روبه رو شد و به عنوان نماینده وزرای خارجی شرکت کننده در نمایشگاه بین المللی عراق، دربرابر صدام حسین دعوت به سخنرانی شد.

از آغـاز جنـگ تـاکنون، فروش نفت عراق به فرانسه درنتیجه واردات فرانسه کـاهش یافته است، ولی درحال حاضـر، مقامات عراقی خواستار تسریع در امر استخراج نفت توسط کمپانی های فرانسوی شده اند.

وزیر فرانسوی در تمـاس بـا خبرنگـاران خاطرنشان کرد که مقامات عراقی از گسترش بخش های عمومی در فرانسه نگران نیسـتند و تأکید کرد که این مقامات یادآور شده اند که عراق در فضای سوسیالیستی به سر می برد.»(۱)

ص:۱۱۷۷

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۹، ۱۴/۷/۱۳۶۰، صص ۲ و ۳، بغداد - فرانس پرس، ۱۳/۷/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ دوشنبه ۱۳ مهر ۱۳۶۰ ۶ ذیحجه ۱۴۰۱ ۵ اکتبر ۱۹۸۱

۱

شمارش آرای انتخابات سومین دوره ریاست جمهوری به پایان رسید و براساس نتایج اعلام شده، آیت الله سید علی خامنه ای با کسب ۹۵ درصد آرا به ریاست جمهوری ایران انتخاب شد.

به گزارش خبرگزاری پارس، براساس آرای شمارش شده، آیت الله خامنه ای با کسب ۱۶ میلیون و ۷ هزار و ۹۷۲ رأی از مجموع ۱۶ میلیون و ۸۴۶ هزار و ۹۹۶ رأی مطلق، حائز اکثریت آرا شد و به عنوان رئیس جمهور انتخاب گردید. آرای سایر کاندیداها به این شرح است: سید علی اکبر پرورش ۳۴۱۸۴۱، دکتر حسن غفوری فرد ۷۸۶۵۸ رأی، سیدرضا زواره ای ۶۲۱۵۶ رأی.

تعداد آرای سفید متفرقه مخدوش در این دوره ۳۵۶۳۶۹ بوده است. ضمناً متذکر می شود که در سه انتخاباتی که تاکنون برای تعیین رئیس جمهور در کشور برگزار شده است، اولین رئیس جمهور ۹/۷۵ درصد کل آرا، دومین رئیس جمهور ۳/۸۸ درصد آرا و آیت الله خامنه ای ۹۵ درصد کل آرا را به دست آورده است.(۱)

۲

امام خمینی در دیدار فرمانده کل سپاه پاسداران با ایشان، بر خدمتگزاری این نهاد به مردم و ضرورت تلاش برای کسب حمایت همیشگی ملت و افزایش محبوبیت سپاه بین مردم، تأکید کردند.

فرمانده کل سپاه پاسداران که پیش ازظهر امروز از آخرین وضعیت جبهه های جنگ، فعالیت های سپاه در مقابله با گروه های مسلح مخالف جمهوری اسلامی و برنامه های آینده سپاه

۱- روزنامه کیهان، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۹، ۱۳/۷/۱۳۶۰، صص ۹ و ۱۰.

به امـام خمینی گزارش داده بود در گفت وگوی کوتـاهی بـا خبرگزاری پارس درباره موضوعات مطرح شـده در این دیـدار گفت: «در این جلسه، طبق معمول گزارشـی از وضـعیت جبهه ها و عملیات موفقیت آمیز رزمنـدگان اسـلام، برادران سپاه و ارتش خدمت امـام ارائه داده و آخرین وضع جبهه هـا را به اسـتحضار ایشـان رسانـدیم و همچنین گزارشـی از فعـالیت سپاه دررابطه بـا جبهه های داخلی، یعنی خنثی کردن فعالیت ضدانقلاب در سراسر کشور را به اطلاع امام رساندیم.»

فرمانـده سپاه پاسـداران انقلاب اسـلامی افزود: «خط مشـی سپاه و برنامه های آینـده خود را خدمت امام امت ارائه دادیم که ایشان اصـلاح بفرمایند و رهنمودهای لازم را نمایند که ان شا ءالله این خط مشـی جدید را به عنوان دسـتورالعمل جدید و اساسـی در سپاه طرح کرده و به تمام شهرستان ها و فرماندهان سپاه ابلاغ کنیم که ان شاءالله، سپاه رشد بیشتری داشته باشد.»

وی خاطرنشان کرد: «در این ملاقات، امام فرمودنـد:"سپاه بین مردم محبوبیتی پیـدا کرده است که بایـد هر روز بیشتر بشود. ... شـما باید خدمتگزاران این مردم باشید و تلاش کنید که همیشه ملت را با خود داشته باشید."»

محسن رضایی در پایان اضافه کرد: «امام امت در این دیدار و دررابطه با مردم، روحانیت، هماهنگی ارتش و سپاه رهنمودهای لازم را ارائه فرمودند.»(۱)

۱

حملات توپخانه ای امروز ارتش عراق به روستای ساوجی مریوان، اطراف پاوه و آبادان یک شـهید و ۲ مجروح برجای گذاشت و خسـارت هایی نیز به بار آمـد. همچنین یکی از ۳ هواپیمای عراقی که قصـد بمباران شـهر اهواز را داشـتند هدف پدافند هوایی قرار گرفت و سقوط کرد.(۲)

براثر اصـابت گلـوله هـای توپ ارتش عراق به روسـتای سـاوجی از توابع مریوان، یکی از اهـالی این روسـتا شـهید و یـک نفر دیگر مجروح شد.(۳)

اطراف پـاوه نیز امروز هـدف حملات توپخـانه ای ارتش عراق قرار داشت. در این حملات یک نفر زخمی شـد و به یک ماشـین و یک ساختمان خسارت هایی وارد آمد.(۴)

در آبادان هم اصابت خمپاره به چند بشـکه روغن در پالایشـگاه موجب آتش سوزی در یک لوله نفتی در ایستگاه۷ و تعدادی نخل در اطراف ایستگاه۱۲ شد.(۵)دو روز قبل نیز این شـهر به طور متناوب زیر آتش سـلاح های سـنگین عراقی ها بود که براثر آن یک منزل در کوی ذوالفقاری خسارت دید و چند منزل در برکم و گیت ۱۸ پالایشگاه دچار حریق شد.(۶)

به گزارش خبرگزاری پـارس، سـتاد مشترک ارتش در اطلاـعیه شـماره۲۰۰ خود اعلاـم کرد: «۳ فرونـد هواپیمای دشـمن که ساعت ۱۱:۳۰ صبح در آسـمان شـهر اهواز ظاهر شـده بودنـد، ازسوی جنگنـده های نیروی هوایی ارتش تعقیب شدند و یک فروند آن در هنگام فرار هدف قرار گرفت و سقوط آن توسط خلبان جنگنده خودی گزارش شد.»(۷)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۹، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۱، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۳/۷/۱۳۶۰.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۲۰۰، ۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۲۱، خبرگزاری پارس به نقل از ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران؛ و - همان، ص۲۵، اهواز.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۳۱ مکرر، ۱۴/۷/۱۳۶۰.

۴- سند شماره ۰۴۹۳۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه منطقه۷ (کرمانشاه) به فرماندهی سپاه مرکز، ۱۴/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- سند شماره ۰۰۵۲۳۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی آبادان، ۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۲؛ و - سند شماره ۴۱۹۳۵۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی خوزستان (اهواز) به استاندار خوزستان، ۱۴/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- سند شماره ۴۸۰۳۶۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی آبادان به ریاست اداره امور اجتماعی، ۱۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۰۰۵۲۳۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۱.

۷- روزنامه کیهان، ۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۰۰۵۲۲۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن ویژه خبری، شماره ۹، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۳.

۱

ارسال جنگ افزار و تجهیزات نظامی به عراق همچنان ادامه دارد. در این راستا امروز تعداد ۲۹ خودرو حامل تجهیزات هواپیما از کویت و ۱۱ خودرو حامل مهمات و تجهیزات نظامی از مرز عربستان به عراق وارد و عازم پادگان های نظامی این کشور شدند.(۱) دو روز قبل نیز ۹ خودرو حامل جنگ افزارهای سبک از کشور اردن وارد عراق شد. علاوه براین، ۸ لوکوموتیو و ۱۴ واگن قطار نیز به وسیله خودروهای بسیار بزرگ از بندر شویخ کویت عازم عراق گردید.(۲)

صبح امروز ۲ سرباز عراقی خود را به سپاه پاسداران مریوان معرفی و تقاضای پناهندگی کردند.(۳) در چند روز اخیر نیز ۲ سرباز و ۳ غیرنظامی عراقی پس از عبور از مرز خود را به نیروهای سپاه پاسداران سردشت معرفی و درخواست پناهندگی کردند.(۴)

۲

درپی اعلام فرمانده کل سپاه پاسداران مبنی بر فراهم شدن امکان ملاقات نظامیان اسیر عراقی با خانواده هایشان و باوجود تمام محدودیت های اعمال شده ازسوی عراق برای جلوگیری از این اقدام، تعدادی از اسیران با اعضای خانواده خود در پادگان حشمتیه تهران ملاقات کردند.

فرمانده این پادگان در حاشیه دیدار تعدادی از خبرنگاران خارجی(۵) با نظامیان اسیر عراقی که با هماهنگی ستاد مشترک ارتش و وزارت ارشاد انجام شد، به خبرنگاران گفت: «ما قصد داریم این بازدیدها را که اقدامی انسان دوستانه است، ادامه دهیم. تسهیلات فراهم شده برای اسرای عراقی در حد یک سرباز ایرانی است و رفتار سربازان ایرانی با آنان بسیار خوب و برادرانه است و ما در اداره اردوگاه از خود اسرا استفاده می کنیم. ما در امور پزشکی نیز از اسرای پزشکیار عراقی تحت نظر پزشکان ایرانی استفاده می کنیم. اسرای عراقی می توانند هر پانزده روز یک بار، برای خانواده های خود نامه ارسال [کنند] و به همان نسبت نامه دریافت می کنند که ارسال و دریافت این نامه ها توسط صلیب سرخ انجام می گیرد.»

ص:۱۱۸۱

۱- سند شماره ۱۳۸۵۴۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۴/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۲- سند شماره ۱۳۵۸۲۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۳/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی؛ و - سند شماره ۱۳۵۸۰۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۲ (م - ۱۳۲) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۸، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۳، سنندج - خبرگزاری پارس، ۱۳/۷/۱۳۶۰.

۴- سند شماره ۲۹۴۳۱۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از لشکر۲۸ (رکن۲) به استانداری کردستان، ۹/۷/۱۳۶۰، ص۱؛ و - سند شماره ۲۹۴۴۴۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از لشکر۲۸ (رکن۲) به استانداری کردستان، ۱۲/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۵- این خبرنگاران از کشورهای ژاپن، نروژ، سوئد، انگلستان، بلژیک، اسپانیا، یوگسلاوی، هندوستان و لیبی بودند.

به گزارش خبرگزاری پارس، سرهنگ ایران نژاد درمورد مبادله اسیران جنگی افزود: «به طورکلی، ما اصلاً در کمپ، اسیران مجروح و معلول نداریم و آنهایی که مجروح و یا معلول بودند در دو نوبت با اسرای ایرانی مبادله شده اند.»(۱)

۱

حمله به یک مقر و یک واحد گشتی سپاه پاسداران در بوکان و نقده و تیراندازی به سوی یک کشاورز در صائین دژ از اقدامات امروز افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب در شمال غرب کشور بود. امروز همچنین ۱۴ نفر از اعضای گروه رزگاری خود را تسلیم سپاه مریوان کردند.

یکی از مقرهای سپاه پاسداران در شهر بوکان با آر.پی.جی۷ و نارنجک دستی هدف حمله قرار گرفت. در این حمله که افراد حزب دمکرات کردستان و کومه له آن را طرح ریزی کرده بودند، چند تن از مهاجمان کشته یا زخمی شدند، اما به نیروهای سپاه آسیبی نرسید. ۶ قبضه اسلحه نیز به دست نیروهای خودی افتاد.(۲)

در نقده هم افراد مسلح ضدانقلاب به واحد گشتی سپاه این شهر در حوالی مدرسه استاد مطهری حمله کردند. با واکنش و تیراندازی متقابل، مهاجمان گریختند.(۳)

در ۳۰ کیلومتری صائین دژ، براثر تیراندازی تعدادی از عوامل گروه های مسلح غیرقانونی به سوی یک تراکتور، راننده آن که یک کشاورز بود، مجروح شد و به بیمارستان انتقال یافت.(۴)

از سوی دیگر درپی عملیات روز گذشته نیروهای سپاه مریوان و پاوه در منطقه اورامانات که به بسته شدن مسیر عبور نیروهای رزگاری به عراق و تسلیم شدن تعدادی از آنان انجامید، امروز نیز ۱۴ نفر از اعضای این گروه، خود را به سپاه پاسداران مریوان معرفی کردند و سلاح هایشان را تحویل دادند.(۵)

۲

در جریان اقدامات امروز افراد ضدانقلاب به ویژه سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، ۲ نفر شهید و ۳ نفر مجروح شدند خساراتی نیز به بار آمد. ترور امام جمعه اهواز نیز ناکام ماند.

دو موتورسوار مسلح، یکی از افراد متعهد شهر یزد به نام علی حسن پور را در مقابل مغازه اش با شلیک سه گلوله به شهادت رساندند.(۶)در این حادثه یک عابر نیز براثر اصابت تیر مجروح شد. ضاربان بی درنگ محل را ترک کردند.(۷)

در شیراز، براثر انفجار یک بمب دست ساز قوی که در یک فروشگاه مواد غذایی در خیابان خلد برین کار گذاشته شده بود، یکی از مشتریان به نام غلامحسین زندپور به شهادت رسید و خسارت هایی نیز به فروشگاه وارد شد.(۸)

دو سرنشین مسلح یک خودرو وابسته به سازمان مجاهدین خلق، با مراجعه به مغازه الکتریکی

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۲۰۰، ۱۴/۷/۱۳۶۰، صص ۱۱ - ۹، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۴/۷/۱۳۶۰.

۲- روزنامه کیهان، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۲۰۱، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۲۳، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۱۵/۷/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۰۴۹۳۷۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی میاندوآب (تبریز) به فرماندهی سپاه مرکز (به مسئول ستاد تهران)، ۱۴/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۴، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۱۴/۷/۱۳۶۰.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۹، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۴۰، خبرگزاری پارس به نقل از روابط عمومی استانداری آذربایجان غربی، ۱۳/۷/۱۳۶۰.

۵- روزنامه کیهان، ۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۲.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۳۱، ۱۴/۷/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۰۴۹۳۶۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی یزد به فرماندهی مرکز، ۱۳/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۷- روزنامه اطلاعات، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۲۰۰، ۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۲۴، یزد.

۸- روزنامه کیهان، ۱۶/۷/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ص۳۱، ۱۴/۷/۱۳۶۰.

یکی از هواداران سابق این سازمان در خیابان بلوار وکیل آباد مشهد، به سوی او تیراندازی و وی را مجروح کردند.(۱) یکی از افراد محل، فرد مجروح را به بیمارستان انتقال داد، اما مهاجمان که در مسیر کمین کرده بودند، در سه راهی کوکاکولا بار دیگر به سمت وی تیراندازی کردند که این بار نیز موفق نشدند و ناگزیر گریختند. فرد مضروب تا قبل از اعلام مواضع مسلحانه سازمان از آن پیروی می کرد، اما پس از آنکه سازمان وارد مرحله نظامی شد، از آن کناره گیری کرد.(۲)

در حادثه دیگری در همین شهر، یکی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق با تیراندازی به سوی مأمور انتظامی اداره کل مخابرات خراسان وی را مجروح کرد. این فرد در ابتدا قصد ورود به ساختمان را داشت که نگهبان اداره به دلیل حضور کارمندان در نمازخانه، مانع ورود وی شد و درنتیجه این فرد به سمت نگهبان تیراندازی و وی را مجروح کرد. ضارب، بی درنگ به وسیله اتومبیلی که در همان نزدیکی منتظر وی بود گریخت.(۳)

علاوه بر حوادث فوق امروز یک بمب آتش زا هم به سالن دبیرستان دخترانه سعدی مشهد که محل برگزاری نمایشگاه جنگ بود، پرتاب شد. این حادثه خسارتی درپی نداشت.(۴)

در اهواز نیز، طرح ترور حجت الاسلام موسوی جزایری نماینده امام و امام جمعه اهواز با هوشیاری پاسداران کمیته مرکزی استان خوزستان ناکام ماند.(۵)

ماجرا بدین گونه بود که عاملان ترور با نقشه قبلی و درحالی که سلاح و مهمات لازم را به همراه داشتند، با یک اتومبیل عازم محل ترور شدند، اما قبل از رسیدن به این محل با اتومبیل یکی از نیروهای کمیته تصادف کردند و به دلیل وجود اسلحه در اتومبیل شناسایی شدند. این افراد درنهایت با کمک مردم و مأموران کمیته دستگیر شدند و از آنها علاوه بر اسلحه و مهمات، مدارک و اسناد فراوانی در ارتباط با شخصیت های مختلف استان به دست آمد.(۶)

در حادثه دیگری چند فرد مسلح با کمین در اطراف ساختمان کمیته مرکزی خوزستان در اهواز، سحرگاه امروز از سه طرف به سمت این ساختمان تیراندازی کردند. با واکنش نیروهای مستقر در این مکان و پس از حدود نیم ساعت تیراندازی متقابل مهاجمان با استفاده از تاریکی هوا متواری شدند.(۷)

در شیراز هم افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب با آر.پی.جی۷ به سمت دکل رادیو تلویزیون شلیک کردند. موشک به دیوار بتونی کنار دکل برخورد و آن را تخریب کرد. عاملان حادثه نیز گریختند.(۸)

ص:۱۱۸۳

۱- در این اقدام، مهاجمان مسلح در محل کار این فرد حاضر شدند. یکی از آنان که مسلح به ژ۳ بود، پس از ورود به مغازه اعلام کرد که وی ازطرف دادگاه خلق به اعدام محکوم شده است و بی درنگ اقدام به تیراندازی کرد که به دلیل گیرکردن تیر در اسلحه، گلوله ای شلیک نشد و ۲ نفر باهم گلاویز شدند. در این هنگام، نفر دوم وارد شد و با کلت به طرف صاحب مغازه شلیک کرد که وی از ناحیه دست راست و پای چپ مجروح شد.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۳۴؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه خبرنامه، شماره ۲۳۳، ۱۶/۷/۱۳۶۰، ص۲، اطلاعیه ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی.

۳- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه خبرنامه، شماره ۲۳۳، ۱۶/۷/۱۳۶۰، ص۲، اطلاعیه ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۳۴، ۱۴/۷/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۶/۷/۱۳۶۰، ص۱۵.

۴- روزنامه کیهان، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۳.

۵- روزنامه کیهان، ۱۶/۷/۱۳۶۰، ص۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۳۱، ۱۴/۷/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۱۵.

۶- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۲۰۱، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۲، اهواز - خبرگزاری پارس، ۱۵/۷/۱۳۶۰.

۷- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۲۰۰، ۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۲۵، اهواز؛ و - روزنامه کیهان، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۳.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۴، شیراز - خبرگزاری پارس، ۱۴/۷/۱۳۶۰.

در زنجان، افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق در ساعت ۵ صبح، یک نارنجک به منزل یکی از افراد متعهد شهر پرتاب کردند. در این حادثه خساراتی به بار آمد، اما به کسی آسیبی نرسید. این افراد نیم ساعت بعد نیز به سوی منزل یکی دیگر از افراد متعهد تیراندازی کردند که تلفات نداشت. بعدازظهر امروز هم سرنشینان یک خودرو در خیابان امام این شهر اقدام به تیراندازی هوایی کردند و سپس گریختند.(۱)

امروز همچنین در خرم آباد یکی از اعضای شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق دستگیر شد و در لنگرود نیز یک نفر از هواداران سازمان که تحت تعقیب بود، خود را به سپاه پاسداران معرفی و از عملکرد گذشته خود اظهار ندامت کرد.(۲)

۱

امروز ده نفر از افراد مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در چهارراه تلفن خانه نارمک تهران تجمع کرده و شعارهایی علیه نظام جمهوری اسلامی و مسئولان سردادند.

به گزارش خبرگزاری پارس، این عده ساعت ۱۸ در تقاطع خیابان های ۳۰ متری و ۴۶ متری نارمک تجمع کردند و پس از تیراندازی هوایی و ایجاد اختلال در رفت وآمد، به سوی عابرانی که حاضر نشده بودند در دادن شعار علیه مسئولان و نظام جمهوری اسلامی آنان را همراهی کنند شلیک کردند. با واکنش مردم و هجوم به سمت آنان، مهاجمان به داخل یک ساختمان نیمه کاره در خیابان ۴۶ متری رفتند. به دنبال حضور نیروهای کمیته منطقه ۵ تهران در محل، درگیری، شکل تیراندازی متقابل به خود گرفت و در کمتر از نیم ساعت، یک نفر از مهاجمان مجروح شد و ۶ نفر از آنان نیز دستگیر شدند.(۳)

۲

در عملیات های جداگانه نیروهای سپاه و کمیته در آمل، تبریز و گرگان تعدادی از عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) دستگیر شدند و تعدادی اسلحه و مقادیری مهمات و تجهیزات نظامی نیز به دست آمد.

در آمل، یک واحد گشتی سپاه پاسداران، پس از شناسایی خودرو افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق، در جاده کمربندی، اقدام به دستگیری آنان کردند. براثر تیراندازی سرنشینان خودرو یک پیرمرد و یک پسربچه ۷ ساله مجروح شدند.(۴) در تیراندازی متقابل، ۲ نفر از مهاجمان کشته شدند و نفر سوم هم زخمی و دستگیر شد. از این افراد یک مسلسل یوزی، یک کلت و ۴ خشاب به دست آمد.(۵)

همچنین در تبریز، افراد گشت کمیته، یکی از افراد مسلح سازمان مجاهدین خلق را در خیابان آبرسان شناسایی و تعقیب کردند. وی برای فرار از دست مأموران، یک نارنجک به طرف

۱- سند شماره ۰۴۹۳۷۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه زنجان به مرکز فرماندهی سپاه پاسداران، ۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۱؛ و - روزنامه کیهان، ۱۶/۷/۱۳۶۰، ص۱۵.

۲- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۳۴، ۱۴/۷/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۱۷۴۱۰۱ مرکز

مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه پاسداران منطقه۳ (چالوس) به سپاه پاسداران ستاد مرکزی (فرماندهی)، ۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۲.
۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۲۰۰، ۱۴/۷/۱۳۶۰، صص ۶ و ۷، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۴/۷/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۳۰، ۱۴/۷/۱۳۶۰.
۴- روزنامه کیهان، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۲.
۵- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه خبرنامه، شماره ۲۳۳، ۱۶/۷/۱۳۶۰، ص۴؛ و - سند شماره ۱۷۴۱۰۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۳.

مردم پرتـاب کرد که براثر انفجـار آن ۵ نفر مجروح شدنـد. این فرد براثر اصابت تیر کشـته شـد. از وی یک کلت و چند فشـنگ به دست آمد.(۱)

در شـهر گرگـان هم در جریان محاصـره یک خانه تیمی این سازمان و درگیری مأموران با ساکنان آن، یکی از افراد حاضـر در این مکان کشته شد و ۱۰ نفر نیز دسـتگیر شدند. از این خانه تیمی یک اسلحه ژ۳، ۳ قبضه انواع کلت، ۱۴۱ فشنگ، ۶ بمب قوی دست ساز و ۲ نارنجک و گاز اشک آور به دست آمـد. این مکان براساس اعترافات هواداران سازمان که در تظاهرات مسـلحانه سه شـنبه هفته گذشته دستگیر شده بودند، شناسایی شد.(۲)

۱

دادسـتانی کل انقلاب جمهوری اسـلامی ایران در اطلاعیه ای از همه مالکان منازل مسـکونی خواست درمورد مستأجران منازل خود تحقیقات لازم را انجام دهند و درصورت برخورد با موارد مشـکوک موضوع را به مراکز مربوط اطلاع دهند. به گزارش خبرگزاری پارس، متن اطلاعیه به این شرح است:

«بسمه تعالی

باتوجه به اینکه گروهک های محارب و تروریست جهت مصون مانـدن اموال و منازل خود از منازل استیجاری اسـتفاده می نماینـد، لذا دادسـتانی کل انقلاب اسلامی پیرو اطلاعیه های قبلی درمورد پناه دادن به افراد وابسته به گروهک های ضدانقلاب، بدین وسیله به اطلاع موجرین می رسانـد جهت پیشـگیری از بروز هرگونه پیشامـدی لازم است کلیه مالکین نسبت به مسـتأجرین خود تحقیقات لازم را بنماینـد تا چنانچه به موارد مشـکوکی برخورد نمودنـد، بلافاصـله دادسـتانی انقلاب یا سـپاه پاسداران یا نزدیک ترین کمیته انقلاب اسـلامی را مطلع نمایند و درصورت عدم امکان به چنین امر و برخوردهای نیروی انتظامی و قضایی با این موارد [سرپیچی از آن]، بلافاصـله ملـک مورد اجـاره به وسـیله دادسـتانی ضـبط و صـاحب ملک به عنوان معاونت در ترورها و تخریب ها تحت پیگرد شدید قانونی قرار می گیرد.»(۳)

۲

وزیر امور خارجه ایران که برای شـرکت در سـی وششـمین اجلاس سالیانه مجمع عمومی سازمان ملل متحد به نیویورک رفته است، امروز در این اجلاس سخنرانی کرد. بخش اعظم اظهارات وی درباره اقدامات امریکا و رژیم عراق علیه جمهوری اسلامی بود.

به گزارش خبرگزاری پارس در این سـخنرانی که ساعت ۲۳:۳۰ به وقت تهران انجام شد، میرحسـین موسوی پس از تشریح سیاست خارجی جمهوری اسـلامی ایران بعـد از پیروزی انقلاب، به تبیین اقـدامات خصـمانه امریکا در ایران ازجمله حمله نظامی مسـتقیم به ایران

۱- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص ۳۱، ۱۴/۷/۱۳۶۰.

۲- سند شماره ۱۷۴۱۰۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، صص ۲ و ۳.

۳- روزنامه کیهان، ۱۳/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۹، ۱۳/۷/۱۳۶۰، اطلاعیه دادستان کل انقلاب، صص ۳۳ و ۳۴.

ازطریق طبس؛ حمایت مالی، سیاسی و نظامی از اقدامات تجزیه طلبانه در برخی مناطق کشور؛ انجام دادن اقداماتی برای تجزیه اجتماعی ایران و درهم شکستن وحدت و اتحاد مردم با بهره گیری از گروه های مسلح مخالف نظام و افرادی که به غرب بسیار نزدیک هستند و آخرین اقدام غرب به ویژه امریکا در تحریک عراق به ایجاد اخلال در امور داخلی ایران پرداخت. وزیر امور خارجه ایران در بخش دیگری از سخنانش برخی اقدامات دولت عراق را در فاصله پیروزی انقلاب اسلامی ایران تا زمان حمله نظامی این رژیم به ایران این گونه برشمرد:

«الف) ایذاء ایرانیان مقیم عراق و اخراج دسته جمعی آنان به صورت قهرآمیز [و] خصمانه از آن کشور و اخراج بالغ بر صدهزار ایرانی و عراقی به اتهام ایرانی بودن. این قبیل افراد به طریق غیرانسانی از عراق اخراج و بعضاً در مرزهای دو کشور به هلاکت رسیدند. اموال منقول و غیرمنقول بیش از صد و پنجاه هزار تن از ایرانیان مقیم عراق طی یک سال اخیر عدواناً تصرف و ضبط شده است.

ب) محروم ساختن مسلمانان ایران از زیارت عتبات مقدسه که برای مردم ما اندوه بزرگی است.

ج) ایذا و اذیت و شکنجه و کشتار علمای دین و روحانیون مبارز در خاک عراق ازجمله به شهادت رساندن آیت الله سید [محمد] باقر صدر و خواهر دانشمند و مبارز ایشان که برای جهان اسلام دو ضایعه بزرگی به شمار می رود.

د) حمله به مدارس ایرانی در عراق و دستگیری معلمین و ضرب وشتم و زندانی کردن خانواده های ایشان که باوجود تماس ها و مکاتبات مکرر صلیب سرخ از سرنوشت آنها اطلاعی در دست نیست، پناه دادن به بسیاری از وابستگان و نظامیان فراری که در کشتارهای وسیع رژیم شاه دست داشتند و تشکیل گروه های سیاسی و نظامی و انجام عملیات خرابکارانه جهت براندازی نظام جمهوری اسلامی ایران و تأسیس رادیوهایی به زبان فارسی، ترکی، ارمنی، کردی، ترکمن، بلوچی، جهت تحریک و ایجاد تفرقه و فتنه های قومی و مذهبی در داخل کشور براساس سیاست های شووینیستی که بی شباهت به افکار نازی ها نیست.

ز) صدور کارت شناسایی برای ایرانیان خوزستانی که به وسیله استانداری بصره صادر شده است.

ح) ایجاد دفتر به اصطلاح جبهه آزادی بخش عربستان و تهدید و تحریک برادران عرب زبان ایرانی علیه جمهوری اسلامی ایران که بعضاً در جریان تهاجم به ایران هدف بمباران ارتش بعث قرار گرفتند.

ط) اقدام به آدم کشی و خرابکاری های گوناگون در داخل ایران ازجمله انفجار مکرر لوله های نفت جنوب ایران.

لازم به یادآوری است که رژیم عراق از اول انقلاب تا ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ که حمله همه جانبه خود را آغاز کرد، جمعاً ۴۳۵ بار به خاک ایران تجاوز کرده است که مدارک و شواهد آن موجود است.

چون اجرای این برنامه های گسترده نتوانست حرکت کوبنـده انقلاب را متوقف کنـد، رژیم بعث عراق به تحریک امپریالیسم امریکا حمله گسترده به خاک میهن اسلامی ما را از زمین و هوا و دریا آغاز کرد. به خیال اینکه قسمتی از وطن ما را تصرف کرده، جبهه جدیدی برای تخریب ایران بگشاید، سرانجام، نظام جمهوری اسلامی را سرنگون کند.»(۱)

مهندس موسوی سپس بـا اشـاره ای کوتاه به عملکرد عراق در جنگ، آخرین اقـدامات حکومت این کشور را حتی در عرصه های سیاسـی رفتارهایی غیرمنطبق با موازین بین المللی دانست و یادآور شـد: «اینک که دومین سال جنگ تحمیلی آغاز می شود، میلیون هـا نفر آواره و هزاران نفر شـهید و ده هـا هزار نفر زخمی و معلول و میلیاردهـا دلاـر زیان اقتصادی درنتیجه این جنگ خانمان سوز عاید جمهوری نوپای اسـلامی و ملت ستمدیده عراق شده است. رژیم عراق در حین جنگ کراراً بیمارستان ها، مدارس و مساجد را به آتش کشـید و منـاطق مسـکونی و مردم غیرنظـامی را بـا موشـک هـای زمین به زمین و بمبـاران های هوایی هـدف قرار داده و به ویرانی شـهرهای اشـغالی و کشـتار مردم بی گناه و به اسارت درآوردن تعداد زیادی از غیرنظامیان پرداخته است. رفتار عراق با اسرا نیز با هیچ یک از موازین بین المللی مطابقت نداشته و گزارشات صلیب سرخ جهانی هم بر این امر گواهی می دهد.

گسـتاخی رژیـم بعث عراق به حـدی است که تروریست هـای عراقی در لبـاس کارکنـان سـفارت عراق در دهلی نـو، دو هفته قبـل، تظاهرات صـلح آمیز دانشجویان ایرانی را که با اجازه قبلی پلیس هند انجام می گیرد مورد حمله مسلحانه قرار داده و نه تنها ۶ نفر از برادران ایرانی را به خاک و خون کشـیده اند، بلکه ۳ نفر پلیس هندی نیز به وسـیله این تروریست های جنایتکار مجروح شدند. این تنهـا مورد از عملیـات تروریستی عراق در کشورهـای دیگر نیست. در گذشـته نیز بارها جهانیان شاهـد عملیات تروریستی و تخریبی عراق در سـایر کشورها بوده انـد. هنوز اخبار مربوط به انفجارهای عراق در کشور کویت [شـنیده می شود] که دروغ پردازان عراقی بی شرمانه دولت جمهوری اسلامی ایران را مسئول آنها معرفی کرده و خوشبختانه عوامل عراقی آن در کویت شناسایی شدند.»(۲)

وی همچنین با رد ادعای بمباران تأسـیسات نفتی کویت به وسـیله جنگنـده های ایرانی و دامن زدن به این اتهام ازسوی عراق، افزود: «عراق دوبـاره دولت جمهـوری اسـلامی ایران را مسـئول بمبـاران تأسـیسات نفـتی کـویت معرفی کرده است و امریکـا هم به اسـتناد اطلاعات واصـله از آواکس هایش که تاکنون نقشـی جز همکاری با آتش افروزی های مزدورانه عراق و اسرائیل نداشته اند، ادعای عراق را تأییـد کرده است. ما ضـمن اینکه این اتهامات را شدیداً رد می کنیم، اعلام می داریم که اظهارات وزیر خارجه امریکا مبین توطئه وسیعی است که برای تحریک دولت های مرتجع و مزدور منطقه علیه کشور ما در دست اجرا است، اما امپریالیسم امریکا باید

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۸، ۱۵/۷/۱۳۶۰، صص ۱۱ - ۹.
۲- روزنامه اطلاعات، ۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۱۸.

بدانـد که بـا این شـعبده بازی ها نمی توانـد رژیم عراق را از مهلکه ای که خود امریکا مسـئول آن است نجات دهـد. ملت امریکا و همه ملت های جهانی بایـد بدانند که افسانه ای که وزیر خارجه امریکا اعلام کرده است، برای فروش آواکس ها به مزدوران امریکا در منطقه است. به هرحـال، این آواکس هـا به دست حکـام مرتجع منطقه برسـد و یـا نرسـد، این رژیم هـا نخواهنـد توانست حتی با کمک مسـتقیم امریکا دربرابر اراده ملت های خود مقاومت کننـد و ما این رژیم ها را نصـیحت می کنیم که عوض اتکا به ابرقدرت ها به ملت خود نزدیک شوند.»

وزیر امور خارجه ایران درخصوص شـرایط ایران برای ادامه یافتن مـذاکرات صـلح گفت: «علی رغم جنایات و فجایعی که نمونه ای از آن ذکر شد، جمهوری اسـلامی ایران، هیئت های کنفرانس اسلامی و غیرمتعهدها و سازمان ملل متحد را پذیرا شد، ولی متأسفانه رژیم عراق به خواست های برحق و مشروع جمهوری اسلامی ایران توجهی ننموده است. این خواست ها به قرار زیرند:

۱. خروج بی قیدوشرط کلیه نیروهای متجاوز عراق از اراضی اشغالی ایران.

۲. تشخیص متجاوز و محکوم نمودن آن توسط یک دادگاه صالحه بین المللی.

۳. اجرای مفاد عهدنامه ۱۹۷۵ الجزایر.

۴. پرداخت خسارت به کشوری که مورد تجاوز قرار گرفته است.»

وی درباره تلاش رژیم عراق برای برگزاری اجلاس آتی کشورهای غیرمتعهد در بغداد اظهار کرد:

«جای شـگفتی است که رژیم [عراق] درصـدد است کنفرانس سـران غیرمتعهد را در سال ۱۹۸۲ در بغـداد برگزار کند و حال آنکه خود با تجاوز به یک کشور انقلابی، اصول اساسی منشور ملل متحد و جنبش غیرمتعهدها را آشکارا نقض نموده و از آن شگفت تر آنکه نماینده چنین کشوری به عنوان رئیس مجمع عمومی سازمان ملل متحد انتخاب شود.

در حیـات سازمـان ملل متحـد، این اولین بار است که نماینـده یک کشور عضو سازمان، به کشور دیگری که آن هم عضو [سازمان ملل] می باشـند، علناً تجاوز نموده و نماینده کشور متجاوز به ریاست مجمع عمومی که مهم ترین رکن سازمان ملل متحد می باشـد انتخاب گردیده است.»

وزیر امور خـارجه در پایان سـخنانش به پایبنـدی ایران به تضـمین سـلامت تردد کشتی ها در منطقه خلیـج فارس و تنگه هرمز اشاره کرد و درعین حـال آن را منوط به ارسـال نکردن تجهیزات نظـامی برای عراق دانست، وی افزود: «جمهوری اسـلامی ایران به سـهم خود، حق عبورومرور آزادانه و بی ضـرر کشتی ها را در این منطقه حساس آبی تضـمین می نمایـد، مع الوصف، اجازه نخواهـد داد کشتی ها محموله جنگی برای عراق حمل نمایند، چون آن را نقض اصول بی طرفی نسـبت به دول متخاصم می داند و ناگزیر اسـت برای عـدم تشویق عراق به اسـتمرار جنگ، این گونه محموله های نظامی را ضـبط و کشتی های حامل آن را به مقاصد خود هدایت نماید.»(۱)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۲۶، ۱۴/۷/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۸، ۱۵/۷/۱۳۶۰، صص ۹ - ۱.

وزیر امور خارجه ایران پس از سخنرانی در مجمع عمومی سازمان ملل متحد، در گفت وگو با شبکه تلویزیونی سی.بی.اس. امریکا، مواضع جمهوری اسلامی ایران را درخصوص برخی موضوعات داخلی و خارجی بیان کرد.

وی در ابتدا، در پاسخ به تبلیغات غربی ها درمورد فضای ترور و ناامنی در ایران گفت: «من سؤال می کنم آیا ملت امریکا می داند که ملت ما حاضر به همه گونه فداکاری و ایثار در راه انقلاب است. آیا می دانند که در خیابان های ایران چه می گذرد؟ انسان هایی که با رشد سیاسی حاضر به جان باختن در راه انقلابشان هستند. آیا می دانید در چند ماه اخیر ما نزدیک به۱۰۰ نفر از دولتمردان خود را از دست داده ایم که اگر هر کشور دیگری بود دچار تجزیه می شد؟ ولی دست متحد کشور ما هنوز با قدرت روی پای خودش ایستاده است.»

خبرنگار سی.بی.اس. پرسید: «این یک واقعیت است که هیچ کس در خاورمیانه [غرب آسیا] به ویژه کشورهای خلیج فارس از ایران پیروی نمی کنند و درواقع برضد شما هستند و هیچ کشور اسلامی هم هوادار انقلاب اسلامی شما نیست و شما الآن نیز با عراق در جنگ هستید. بنابراین، چگونه می خواهید به آنها نزدیک شوید و جلب نظر نمایید؟»

موسوی در پاسخ گفت: «[در] سؤال خود تکیه را بر روی دولت ها گذاشتید، ولی آن چیزی را که من اشاره کردم حرکت عمیقی است که در میان توده های مردم جریان دارد و درمورد اینکه چه سیاستی را در پیش بگیریم تا کشورهای دیگر از ما تبعیت می کنند، ما بارها اعلام کرده ایم که در سیاست خارجی خودمان قصد مداخله در امور داخلی دیگر کشورها را نداریم، ولی آن چیزی که من اشاره می کنم به عنوان تکان دادن جهان اسلامی معطوف است به حرکتی در میان توده های مسلمانان جهان اسلام [که] به واسطه این انقلاب به وجود آمده و طبیعی است که با حرکت خودجوش و زاینده ای که متناسب با موقعیت های مختلف مردم به خودشان خواهند داد، دولت های خودشان را مجبور می کنند که در این جاده قدم بردارند و اگر مخالفت بکنند طبیعی است که با حرکت هایی ازسوی مردم مواجه خواهند شد.»

از وزیر امور خارجه ایران سؤال شد: «گروه هایی که اکنون مخالف شما هستند در سرنگونی شاه با شما همدوش بودند، شما چگونه این تفرقه را که هم اکنون در کشورتان حاکم است توجیه می کنید؟»

موسوی پاسخ داد: «خود آقای رجایی رئیس جمهور ما در گذشته جزو هواداران مجاهدین خلق بودند و فداکاری های زیادی انجام داد. آن موقع هدف واحد بود و آن سرنگون کردن شاه بود. بعد از انقلاب، گروه ها در تلاش گرفتن قدرت و انحصارطلبی دست به توطئه زدند و همگام با میلیون ها نفر از مردم نشدند و در مقابل مردم قرار گرفتند. ... دلیل روشن مسئله مقابله این عده با بدنه اصلی انقلاب، یعنی مردم ایران است.»

خبرنگار سی.بی.اس پرسید: «شما درباره این واقعیت که در آغاز یک جنگ داخلی هستید، چه می گویید؟»

وزیر امور خارجه در پاسخ اظهار کرد: «بزرگ ترین دلیل ابطال این موضوع این است که بیش از ۱۵ میلیون نفر به آقای [آیت الله] خامنه ای رأی داده اند و مسئله دیگر علاقه ای است که مردم نسبت به مسائل سیاسی دارند. در یک چنین جامعه ای هر نوع امکان جنگ داخلی کاملاً منتفی است، چون مردم در صحنه حضور دارند و شاید این مسئله برای مردم امریکا به دلیل عدم انعکاس اخبار، قابل درک نباشد، ولی ما در تظاهرات و راه پیمایی ها فقط در تهران شاهد حضور چند میلیون مردم هستیم و فقط هر هفته در نمازهای سیاسی جمعه بیش از یک میلیون نفر شرکت می کنند. آیا در یک چنین جامعه ای امکان جنگ داخلی است؟»

موسوی در پاسخ به این سؤال که «باتوجه به اتفاقاتی که در چند سال اخیر رخ داده، شما برقراری روابط مجدد با امریکا را چگونه می بینید؟» گفت: «امام یک رهنمود خوبی دراین زمینه داده است. روابط دولت امریکا با ملت ما روابط گرگ و میش است. منظور، ملت امریکا نیست، بلکه نظامی است که در جهان خود را تجاوزگر نشان می دهد و تا هنگامی که این روحیه تجاوزگرانه وجود داشته باشد، هیچ نوع ارتباطی بین ایران و دولت امریکا وجود نخواهد داشت، چراکه ما در روابط گرگ و میش قربانی خواهیم شد.»(۱)

۱

درحالی که دولتمردان و رسانه های کویت به طور یکپارچه بر ادعای این کشور مبنی بر بمباران تأسیسات نفتی ام العیش اصرار می ورزند، امروز نمایندگان اتحادیه کارگران کویت با حضور در سفارت جمهوری اسلامی ایران با سفیر ایران در کویت دیدار کردند.(۲)

به گزارش خبرگزاری پارس، در این دیدار سفیر ایران ضمن تشریح نقشه های امریکا در منطقه، هرگونه دخالت ایران در این جریان را، به شدت تکذیب کرد وگفت: «این تجاوزات توسط کسانی صورت می گیرد که مرزهای کویت را به رسمیت نمی شناسند و اظهارات وزارت خارجه و وزارت دفاع امریکا مبنی بر ردیابی آواکس های موجود در سعودی، دلیل واضحی بر امریکایی بودن طرح است و دلیل نقش امریکا در حمله به کویت این است که دولت امریکا می خواهد به صهیونیست ها ثابت کند که جریان آواکس ها نه برضد اسرائیل، که برای محافظت منافع مشترک امریکا و اسرائیل در منطقه است و امریکا می خواهد بگوید خطری ازسوی جمهوری اسلامی ایران متوجه میدان های نفتی منطقه است.»

شمس اردکانی افزود: «در این توطئه، امریکا ضمناً می خواهد گوشمالی هم به کویت بدهد تا دست از سیاست مستقل نفتی خود برداشته و مثل برخی دیگر از اعضا، کویت بازار جهانی

ص:۱۱۹۰

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۹۹، ۱۳/۷/۱۳۶۰، صص ۱۶ - ۱۱، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۳/۷/۱۳۶۰.

۲- هرچند در خبر اشاره ای بر کویتی یا ایرانی بودن دیدارکنندگان با سفیر نشده است، اما به نظر می رسد این اتحادیه، مربوط به کارگران ایرانی باشد.

را غرق در نفت سازد و به این وسیله آخرین امکانات کویت را در مقابله با زورگویان منطقه ای و در رأس آنها صدام تکریتی محدود سازد.» وی در ادامه اظهار کرد: «ما می گوییم باید کاری کنید که متجاوزین به مرزهای کویت، مجازات شوند و به این مرزها اعتراف کنند، چون تأمین حاکمیت ملی کویت جزئی از تأمین مرزهای ایران است.»

سفیر ایران در پایان از نمایندگان اتحادیه کارگران کویت خواست که به برادران کویتی بگویند دولت جمهوری اسلامی ایران تجاوز به خاک کویت را نخواهد پذیرفت و درعین حال آنها باید مطمئن باشند که جمهوری اسلامی ایران درپی هیچ تجاوزی به کویت نبوده و نخواهد بود.»(۱)

در همین حال، اتحادیه عرب و وزیران امور خارجه گروه کشورهای خاورمیانه ای عرب نیز با صدور اطلاعیه های جداگانه ای ضمن تأیید ادعاهای کویت، از این کشور حمایت و ایران را تقبیح کردند.

گفتنی است این موضوع در دیدار سفیر لیبی و میرحسین موسوی در نیویورک مطرح شد و عبدالعاطی العبیدی سفیر لیبی، دراین باره گفت: «ما فکر می کنیم این اطلاعیه علیه ایران خیلی تند و ناصحیح بود، به ویژه بعد از اینکه ایران این موضوع را تکذیب کرد.»(۲)

۱

وزیر امور خارجه عراق که برای شرکت در مجمع عمومی سازمان ملل در نیویورک به سر می برد، از تماس دولت عراق با گروه های مسلح ایرانی مخالف جمهوری اسلامی خبر داد.

به گزارش خبرگزاری یونایتدپرس، وی در گفت وگو با روزنامه لبنانی النهار گفت: «عراق هیچ ایرادی در تماس با مخالفین دولت ایران نمی بیند، اما اگر چنین تماس هایی انجام شود، عراق آن را افشا نخواهد کرد.»(۳)

ص:۱۱۹۱

۱- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۷، ۱۴/۷/۱۳۶۰، صص ۵ و ۶.
۲- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۸، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۲۱، نیویورک - خبرگزاری پارس، ۱۴/۷/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۱۵، خبرگزاری پارس به نقل از دپ آ از سازمان ملل، ۱۴/۷/۱۳۶۰.
۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۱۹۹، ۱۴/۷/۱۳۶۰، صص ۳ و ۴، بیروت - یونایتدپرس، ۱۳/۷/۱۳۶۰.

روزشمار جنگ سه شنبه ۱۴ مهر ۱۳۶۰ ۷ ذیحجه ۱۴۰۱ ۶ ۱اکتبر ۱۹۸۱

۱

فرمانده کل سپاه پاسداران در مصاحبه ای رادیو تلویزیونی، اصلی ترین عامل در اجرای موفقیت آمیز عملیات ثامن الائمه(ع) را دستور صریح امام خمینی مبنی بر شکستن محاصره آبادان عنوان کرد و هدف از تظاهرات مسلحانه سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در تهران و نیز ادعای بمباران تأسیسات نفتی کویت به وسیله جنگنده های ایران را تحریک کشورهای منطقه علیه ایران و تحت الشعاع قرار دادن شکست نظامی عراق دانست.

وی با اشاره به همکاری ارتش و سپاه در اجرای دستور امام برای شکستن حصر آبادان گفت: «عامل اساسی این پیروزی ها دستور شخص امام بود. امام قبل از این عملیات، کلیه فرماندهان نظامی و سپاه را فراخواندند و از آنان خواستند که هرچه سریع[تر] دست به کار شده و مسئله جنگ را پایان بخشند. این دستور امام باعث شد که سپاه و نیروهای ارتش مشترکاً طرحی را آماده کرده و پس از بررسی آن در شورای عالی دفاع، مقدمات حمله فراهم شد.»

رضایی افزود: «این جلسه مشترک سپاه و ارتش در پیروزی های اخیر نقشی عمده داشت، اما طرح اصلی به دستور خود امام صادر شد.»

فرمانده کل سپاه پاسداران درمورد صدور اطلاعیه مشترک سپاه و ارتش پس از پیروزی اخیر و ادامه یافتن این رویه در آینده اظهار کرد: «از زمانی که این مسئولیت جدید (فرماندهی کل سپاه) ازطرف امام به من تنفیذ شد، اینجانب سعی کردم هماهنگی بین نهادهای مختلف رزمنده را افزایش دهم و یکی از دستاوردهای آن جلسه مشترک، صدور همین اطلاعیه بود. ما تصمیم داریم این رویه را دنبال کنیم. البته، منظور ادغام سپاه

و ارتش نیست. چه این دو هرکدام در قبال قانون وظیفه مشخصی دارند. درمجموع، برخلاف اراجیف بنی صدر و کشورهای خارجی، میان سپاه و ارتش هماهنگی کامل وجود دارد.»

وی همچنین درمورد ضرورت خلع سلاح گروه های مسلح ضدانقلاب گفت: «هر گروه غیرقانونی و مسلحی که وجود داشته باشد باید به سرعت خلع سلاح شود و دراین زمینه، هرگونه اطلاعاتی که به ما برسد، فوراً وارد عمل خواهیم شد.»

رضایی خاطرنشان کرد: «ما از این پس اجازه نخواهیم داد که هیچ گروه غیرقانونی در مملکت مسلح باشد و در این کار مسئله اساسی اطلاعات و اخباری است که به سپاه می رسد.»(۱)

محسن رضایی در بخش دیگری از این مصاحبه با اشاره به ادعای مقامات کویت مبنی بر بمباران تأسیسات نفتی این کشور توسط ایران گفت:

«نیروهای رزمنده ما در چند روز پیش معادلات سیاسی جنگ را به هم زدند و در جنگ تغییراتی به وجود آوردند که این تغییرات باعث شده که شخصیت های بزرگ سیاسی غرب در سراسر منطقه خلیج فارس به حرکت دربیایند و هرچه زودتر عواقبی که از پیروزی های جنگ نصیب انقلاب شده، بتوانند در مقابل آن حالت دفاعی بگیرند که خسارات کمتری را متحمل بشوند. حتی کار را به آنجا رساندند که هواپیماهای خودشان تأسیسات نفتی کویت را بمباران می کند تا بلکه بتوانند انگیزه های زیادتری را برای کمک به امر جنگ بسیج بکنند. بمباران تأسیسات کویت نشانگر ضعف وسیع امریکا و ابرقدرت ها است که در مقابله با انقلاب اسلامی به آن چنان ضعفی رسیدند که مجبورند به کارهایی دست بزنند تا بلکه بتوانند مردم عرب منطقه خلیج فارس و دنیای اسلام را برعلیه انقلاب اسلامی به حرکت دربیاورند.

بمباران کویت و اغتشاشات اخیر، حرکت هایی بود که امریکا و ابرقدرت ها برای پوشاندن پیروزی بزرگ رزمندگان ما انجام دادند تا بلکه بتوانند به هر طریق ممکن که شده این شکست فاحش صدام از نیروی مردمی و انقلابی [ما] – که متکی به خودشان هستند و هیچ گونه اتکایی به تکنولوژی غرب و مستشاران امریکایی ندارند و یک تنه و با آزادی و استقلال و با اتکا به خداوند و مردم دلیر ایران دارند جنگ را پیش می برند – می خواستند که با این حرکت های مذبوحانه کاری بکنند که این پیروزی را سرپوش بگذارند.»(۲)

۱

درپی اجرای چند عملیات موفق جنگنده های نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی، به ویژه بمباران هم زمان چهار نیروگاه برق دوکان، دبس، حارثه و الزبیر در عمق خاک عراق در دهم مهرماه سال جاری، دولت عراق، سوریه را متهم کرد که فرودگاه های خود را دراختیار جنگنده های ایرانی قرار داده است.(۳)

خبرگزاری کویت به نقل از لطیف جاسم وزیر اطلاعات عراق، اعلام کرد: «چندی است که

۱– خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۲۰۰، ۱۴/۷/۱۳۶۰، صص ۴ و ۵، تهران –

خبرگزاری پارس، ۱۴/۷/۱۳۶۰.

۲- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۱۰.

۳- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۲ ضمیمه، رادیو صدای امریکا، ۱۴/۷/۱۳۶۰.

جت های ایرانی در فرودگاه های سوریه حضور دارند و برای سوخت گیری یا حمله به اهدافی نظیر پایگاه هوایی ولید عراق از پایگاه های مذکور استفاده می کنند.»(۱)

به دنبال طرح این ادعا که باتوجه به عمق اهداف ازنظر فنی فاقد هرگونه توجیه نظامی و عملیاتی است، سوریه ضمن تکذیب این ادعا به منظور رسیدگی به این اتهامات، خواستار تشکیل یک کمیته نظامی یا سیاسی با حضور نمایندگان کشورهای عرب شد تا درصورت نیاز، از فرودگاه های این کشور بازدید کنند.

به گزارش خبرگزاری سوریه، فاروق الشرع وزیر مشاور در امور خارجه سوریه، در پاسخ به این اتهام گفت: «این یک ادعای پوچ و واهی است که درنتیجه حالتی روانی و عصبی که مسئولین عراقی گرفتار آن شده اند و دیگر قادر نیستند به طور صحیح فکر نمایند و بدین صورت می خواهند شکست های مکرر خود را توجیه نمایند، ناشی می شود.» وی که برای خبرنگاران عربی و خارجی مقیم دمشق سخن می گفت، افزود: «مسئولان عراقی در یک حالت روانی و غیرمتوازن به سر می برند و این اظهارات آنها بهانه ای جهت شکست های مکرر آنها در جنگ با ایران [است] که رژیم عراق آن را قبل از ایران بر ملت عراق و امت عرب تحمیل نموده است.»(۲)

خبرگزاری آسوشیتدپرس نیز با پرداختن به این موضوع درخصوص مناسبات سیاسی سوریه با ایران و عراق اعلام کرد: «عراق که از سپتامبر گذشته با ایران در جنگ بوده است، مکرراً سوریه را متهم کرده است که به ایران اسلحه می دهد و سال قبل سوریه را متهم نمود که به هواپیماهای ایران اجازه می دهد که برای حمله به مواضع عراق از داخل خاک سوریه به پرواز درآیند. عراق در نوامبر گذشته پس از یک رشته اتهامات متقابل، روابط خود را با سوریه و لیبی قطع کرد. سوریه و لیبی حمایت آشکار خود را از ایران در جنگ علیه عراق اعلام داشته اند.» این خبرگزاری از قول یک مقام سوری افزود: «رژیم عراق که عامل امپریالیسم است، می کوشد از آشکارشدن شکست های خود در جنگ غیرعادلانه علیه انقلاب ایران جلوگیری کند.»(۳)

۱

شهر مریوان امروز هدف حملات توپخانه ای ارتش عراق قرار گرفت که براثر آن ۲ کودک مجروح شدند.(۴)

علاوه براین، توپخانه های ارتش عراق مناطق مسکونی آبادان را هم زیر آتش گرفتند. در این حملات یک نفر از اهالی شهر مجروح شد و به چند منزل مسکونی خسارت هایی وارد آمد.(۵)

۲

در ادامه ارسال هدایای نقدی و غیرنقدی مردم شهرهای مختلف کشور به مناطق جنگی، امروز نیز کمک های مردم جهرم و یزد به جبهه های جنوب و غرب کشور ارسال شد.

مردم جهرم (استان فارس) ۲۶۵۰۰ کیلوگرم لیموترش، ۱۳۲۰ کیلو رب گوجه فرنگی، ۳۳۳۰

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۱۸، بغداد - خبرگزاری کویت، ۱۴/۷/۱۳۶۰.
۲- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۹۵، ۲۱/۷/۱۳۶۰، ص۳۹، خبرگزاری سوریه (سانا)، ۱۴/۷/۱۳۶۰.
۳- خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (جهان در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۸، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۲۴، دمشق - خبرگزاری آسوشیتدپرس، ۱۴/۷/۱۳۶۰.
۴- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه خبرنامه، شماره ۲۳۴، ۱۸/۷/۱۳۶۰، ص۱.
۵- سند شماره ۰۰۵۲۲۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه ای ۲۴ ساعته، واحد اطلاعات عملیات سپاه خوزستان به شوش (طرح و برنامه ریزی عملیات)، شماره ۳۶۷، ۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۳۴، ۱۴/۷/۱۳۶۰.

عدد گونی خالی برای ساختن سنگر، ۵۰۵ دست لباس زیر، ۷ کارتن لوبیا، یک کارتن پسته و ۲۵۰۰ قوطی کبریت برای کمک به رزمندگان اهدا کردند. کارگران و کارمندان شرکت دادلی نیز مبلغ ۶۴۷ و ۳۶۸ ریال به حساب جنگ زدگان واریز نمودند.(۱)

از یزد نیز ۹ کامیون حامل مواد غذایی به بانه، سنندج و جبهه های غرب و جنوب ارسال شد.(۲)

روز گذشته هم مردم خرم آباد یک کامیون هندوانه و ۱۰۰۰ شیشه آبلیمو به جبهه ها فرستادند. شماری از فرهنگیان ارومیه نیز مبلغ ۱۹۵۷۰۰ ریال از حقوق شهریورماه خود را برای کمک به جبهه ها اختصاص دادند.(۳)

۱

در درگیری بین نیروهای جمهوری اسلامی و افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی در مناطق کردنشین شمال غرب کشور، ۴ نفر از نیروهای خودی شهید و ۵ نفر مجروح شدند، مهاجمان نیز متحمل تلفاتی شده و ۳ نفر از آنان دستگیر شدند.

در بوکان امروز عوامل وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب در چند نوبت به نیروهای سپاه و ارتش حمله کردند. در این درگیری ها ۴ نفر (۲ ارتشی و ۲ پاسدار) شهید و ۴ نفر نیز مجروح شدند. تعداد زیادی از مهاجمان هم کشته یا زخمی شدند.(۴)

رادیو کلن در انعکاس درگیری های بوکان با اعلام خبر حمله به مقر سپاه در این شهر افزود: این یورش مسلحانه با شکست روبه رو شده است.(۵)

در مهاباد نیز، در دو درگیری بین افراد مسلح گروه های مخالف نظام با نیروهای سپاه، یک نفر از مهاجمان کشته شد و ۳ نفر نیز به اسارت درآمدند.(۶)

در حادثه دیگری، براثر تیراندازی عناصر مسلح حزب دمکرات کردستان به سوی پادگان سردشت، یک درجه دار مجروح شد.(۷)

واحد گشت شهربانی نقده نیز در خیابان ۱۷ شهریور این شهر هدف حمله قرار گرفت که با تیراندازی متقابل، مهاجمان متواری شدند.(۸)

در همین حال، امروز روستای شوی واقع در ۸ کیلومتری شمال بانه، در عملیات مشترک نیروهای سپاه پاسداران و پیشمرگان مسلمان کرد، پاک سازی شد. در این عملیات، عوامل حزب دمکرات با دادن ۲ زخمی و چند کشته ناچار به ترک این محل شدند. پس از ورود نیروهای سپاه و پیشمرگان به روستا، اهالی به استقبال آنان آمدند و یکی از نیروهای سپاه برای مردم سخنرانی کرد.(۹)

در درگیری دیگری که بین نیروهای سپاه کامیاران و افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب رخ داد، ۶ نفر از این افراد کشته شدند و مقداری مهمات نیر به دست نیروهای سپاه افتاد.(۱۰)

۱- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۲.

۲- همان، ص۴.

۳- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۴؛ و - روزنامه کیهان، ۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۴.

۴- سند شماره ۱۳۸۷۰۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به نزاجا (معاونت عملیات و اطلاعات)، ۸/۸/۱۳۶۰، صص ۱ و ۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۲۰۱، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۱۷، تهران - روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۵/۷/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۱، ۱۶/۷/۱۳۶۰، ص۹ ضمیمه، رادیو کلن، ۱۵/۷/۱۳۶۰.

۶- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه خبرنامه، شماره ۲۳۴، ۱۸/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۲۰۲، ۱۶/۷/۱۳۶۰، ص۱۲، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۶/۷/۱۳۶۰.

۷- سند شماره ۱۳۸۷۰۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص۲.

۸- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۴، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۱۴/۷/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۲۰۱، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۱۷، تهران - روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۵/۷/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۴.

۹- روزنامه کیهان، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۲۰۱، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۱۷، تهران - روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۵/۷/۱۳۶۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۴/۷/۱۳۶۰، ص۱۵؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه خبرنامه، شماره ۲۳۳، ۱۶/۷/۱۳۶۰، ص۱.

۱۰- سند شماره ۵۵۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۲۹/۸/۱۳۶۰، ص۲۰.

۱

اقدام عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) برای ایجاد آشوب در شهر قزوین که با تیراندازی به سوی ساختمان ستاد سپاه پاسداران و چند ساختمان دولتی و ایجاد راه بندان و آتش زدن لاستیک در چند نقطه شهر آغاز شده بود، با حضور گسترده مردم و نیروهای سپاه و کمیته ناکام ماند.(۱)

ساعت ۱۱ صبح امروز مهاجمان به طور هم زمان، در دو نقطه شهر به سمت ستاد سپاه قزوین و مغازه یکی از نیروهای کمیته تیراندازی کردند که براثر آن یک پاسدار کمیته مرکزی شهر به نام قاسم نقدی به شهادت رسید و یک پاسدار و یکی از کسبه محل نیز مجروح شدند. تیراندازی ها به طور متناوب به سمت منازل و محل کسب مردم و انبار جهاد سازندگی ادامه یافت. هواداران سازمان هم زمان در نقاطی از شهر، چند حلقه لاستیک را آتش زدند و با ایجاد راه بندان، به اطراف تیراندازی کردند.(۲)

درپی این اقدامات، مردم شهر به مقابله با این افراد پرداختند و درنتیجه، مهاجمان به ناچار متواری شدند. آنان به دلیل عجله در هنگام فرار، ۲ خودرو را که مسروقه بود به جا گذاشتند. از داخل این خودروها ۲ اسلحه ژ۳، یک مسلسل یوزی و تعداد زیادی فشنگ به دست آمد.(۳)

۲

در اقدامات تروریستی امروز افراد سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در رشت، بجنورد و همدان، یک نفر شهید و ۴ تن مجروح شدند.

دو موتورسوار مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق یکی از افراد متعهد شهر رشت به نام ابراهیم فاتح را در خیابان استاد سرای این شهر هدف سوءقصد قرار دادند و به شهادت رساندند.(۴) یکی از نیروهای سپاه پاسداران که در نزدیکی محل حادثه حضور داشت، ضاربان را تعقیب کرد و به دلیل بی توجهی آنان به فرمان ایست، به سوی آنها تیراندازی کرد. درنتیجه یکی از مهاجمان کشته و دیگری دستگیر شد. از این افراد یک کلت کمری کالیبر۳۸ و ۳۰ تیر فشنگ مربوط به آن به دست آمد.(۵)

در بجنورد هم دو فرد مسلح به مسلسل یوزی، نیمه شب به منزل دادیار دادسرای انقلاب اسلامی این شهر حمله کردند. مهاجمان قصد ترور صاحب خانه را داشتند، ولی هنگامی که وی را در خانه نیافتند سایر افراد منزل را به گلوله بستند و گریختند. در این حادثه همسر و دو مهمان خانواده مجروح شدند.(۶)

در حادثه دیگری در همدان، صاحب یک مغازه قنادی به دست دو موتورسوار مسلح ترور و به شدت مجروح شد. مهاجمان بی درنگ محل حادثه را ترک کردند.(۷)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۱، ۱۶/۷/۱۳۶۰، ص۱۹، خبرگزاری پارس به نقل از ستادمرکزی سپاه پاسداران، ۱۵/۷/۱۳۶۰.

۲- روزنامه کیهان، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۴.

۳- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه خبرنامه، شماره ۲۳۳، ۱۶/۷/۱۳۶۰، صص ۲ و ۳؛ و - سند شماره ۰۴۹۳۷۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد عملیات قزوین به ستاد فرماندهی مرکز، ۱۴/۷/۱۳۶۰، صص ۱ و ۲؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۲۰۱، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۱۷، تهران - روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۵/۷/۱۳۶۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۶/۷/۱۳۶۰، ص۴.

۴- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۳۴، ۱۴/۷/۱۳۶۰؛ و - همان، صص ۴ و ۵، رشت - خبرگزاری پارس، ۱۴/۷/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۰۴۹۳۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران منطقه۳ (چالوس) به ستاد مرکزی سپاه (مرکز فرماندهی)، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۲؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه خبرنامه، شماره ۲۳۴، ۱۸/۷/۱۳۶۰، ص۳، رشت.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ۱۵/۷/۱۳۶۰، صص ۴ و ۵، رشت - خبرگزاری پارس، ۱۴/۷/۱۳۶۰؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه خبرنامه، شماره ۲۳۴، ۱۸/۷/۱۳۶۰، ص۳، رشت.

۶- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه خبرنامه، شماره ۲۳۴، ۱۸/۷/۱۳۶۰، صص ۲ و ۳، بجنورد؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۱ ، ۱۶/۷/۱۳۶۰، ص۲۸، بجنورد - خبرگزاری پارس، ۱۵/۷/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۲۰۱، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۲۴، مشهد - خبرگزاری پارس، ۱۵/۷/۱۳۶۰.

۷- روزنامه کیهان، ۱۸/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۲۰۲، ۱۶/۷/۱۳۶۰، ص۲۳، همدان - خبرگزاری پارس، ۱۶/۷/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۱، ۱۶/۷/۱۳۶۰، ص۲۸، همدان - خبرگزاری پارس، ۱۵/۷/۱۳۶۰.

۱

در چند اقدام تیراندازی و پرتاب نارنجک و بمب دست ساز و آتش زا به ساختمان های دولتی، نهادهای انقلابی و مراکز فرهنگی و منازل افراد طرف دار انقلاب در شهرهای مختلف، خسارت هایی به بار آمد، اما به کسی آسیب نرسید.

سرنشینان مسلح یک خودرو درحال عبور، ساختمان استانداری خوزستان و ساختمان ستاد جنگ های نامنظم را در اهواز به رگبار بستند و گریختند. در این تیراندازی به کسی آسیب نرسید.(۱)

در بوشهر، نیز یک موتورسوار مسلح، یک نارنجک به سوی پایگاه بسیج کوی صلح آباد این شهر پرتاب کرد که سبب واردآمدن خسارت هایی به یک خودرو پارک شده در محل شد، اما کسی آسیب ندید. مهاجم نیز بی درنگ گریخت.(۲)

یک بمب آتش زا به کتابخانه انجمن اسلامی شهر فومن پرتاب شد. براثر انفجار این بمب تعداد زیادی کتاب ازجمله چند جلد قرآن و نهج البلاغه در آتش سوخت.(۳)

همچنین انفجار یک بمب دست ساز که در مغازه مبل فروشی یکی از افراد متعهد شهر تبریز جاسازی شده بود، خسارت های مالی به بار آورد، اما تلفات جانی نداشت.(۴)

در زنجان هم افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب، یک نارنجک به منزل یکی از افراد متعهد در خیابان اعتمادیه پرتاب کردند که خسارت هایی به بار آورد.(۵)

در منطقه گلشهر ویلای کرج، برای سومین بار یک بمب دست ساز قوی به مغازه یکی از افراد متعهد پرتاب شد. این حادثه خساراتی را درپی داشت.(۶)

۲

تعدادی از اعضای فعال سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در بروجرد و خرم آباد دستگیر شدند و یک نفر نیز در زنجان خود را به سپاه پاسداران معرفی کرد.

ستاد مرکزی سپاه پاسداران در اطلاعیه ای اعلام کرد: ۲۰ تن از اعضا و هواداران سازمان مجاهدین خلق و سازمان پیکار در راه آزادی طبقه کارگر که در درگیر ی های خیابانی و راه اندازی تظاهرات مسلحانه در بروجرد شرکت فعال داشتند، شناسایی و دستگیر شدند.(۷)

در خرم آباد نیز ۲ نفر از اعضای شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق دستگیر شدند و از آنان یک کلت با تعداد زیادی فشنگ مربوط به آن و ۲ نارنجک جنگی به دست آمد.(۸)

در زنجان هم یکی از افراد فعال این سازمان خود را به سپاه پاسداران معرفی کرد و یک اسلحه ژ۳، ۳۰۰ فشنگ و مقداری مواد منفجره ازجمله چند عدد دینامیت و چند بمب دست ساز را تحویل نیروهای سپاه داد.(۹)

۱- خبرگزاری پـارس، نشـریه خبرهـا و گزارش هـا (ایران در ۲۴ سـاعت گذشـته)، شـماره ۲۰۱ ، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۲۳، اهـواز - خبرگزاری پارس، ۱۵/۷/۱۳۶۰.

۲- روزنامه کیهان، ۱۸/۷/۱۳۶۰، ص۳.

۳- سند شماره ۰۴۹۳۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشیین.

۴- روزنامه کیهان، ۱۸/۷/۱۳۶۰، ص۳؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۲۰۲، ۱۶/۷/۱۳۶۰، ص۲۲، تبریز - خبرگزاری پارس، ۱۶/۷/۱۳۶۰.

۵- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۱، ۱۶/۷/۱۳۶۰، ص۵، زنجان - خبرگزاری پارس، ۱۵/۷/۱۳۶۰؛ و - سند شماره ۰۴۹۳۷۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه زنجان به سپاه پاسداران مرکز (فرماندهی)، ۱۴/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۶- سند شماره ۰۷۱۱۷۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی کرج (واحد عملیات) به سپاه پاسداران مرکز (مرکز فرماندهی)، ۱۸/۷/۱۳۶۰، سند تک برگی.

۷- مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نشریه خبرنامه، شماره ۲۳۳، ۱۶/۷/۱۳۶۰، ص۲، اطلاعیه ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۲۰۱، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۱۶، تهران - روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۵/۷/۱۳۶۰.

۸- روزنامه اطلاعات، ۱۶/۷/۱۳۶۰، ص۴.

۹- سند شماره ۰۴۹۳۷۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.

۱

تعـدادی از افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب که صورت خود را پوشانده بودند، صبح امروز سرکنسولگری ایران را در استانبول ترکیه اشغال کردند.

این افراد که حدود ۲۰ تا ۲۵ نفر بودند، با شکستن شیشه های در ورودی، وارد ساختمان شدند و درحالی که شعارهایی در حمایت از بنی صدر و علیه امام خمینی سر می دادند، به ضرب وشتم ۲ نفر از کارکنان سرکنسولگری پرداخته و آنان را مجروح کردند.

مهاجمان سپس خواستار حضور خبرنگاران، عکاسان و فیلم برداران در داخل ساختمان شدند تا بدین وسیله خواسته شان را مطرح کنند، اما با حضور پلیس در محل، این افراد دستگیر و به مرکز پلیس انتقال داده شدند.(۱)

۲

روزنامه فایننشال تایمز در مقاله ای با عنوان "جنگ بر سر معادن نفت" ضمن پرداختن به بخش هایی از صحنه نبرد ایران و عراق، تأثیر متقابل جنگ و صادرات نفت را مورد توجه قرار داده و روش دو کشور را برای حل بحران مالی ناشی از محدودشدن صدور نفت بررسی کرده است.

قسمتی از مقاله به این شرح است: «حمله هوایی به تأسیسات نفتی کویت در هفته گذشته، خواه تصادفی و خواه تعمدی، یادآور خطر مداومی است که جنگ یک ساله ایران و عراق، دیگر تولیدکنندگان نفت در خلیج [فارس] را تهدید می کند. بهترین شاهد این مدعا این است که عراق و ایران درگیر جنگی هستند که صادرات نفت را که برای هر دو کشور جنبه حیاتی دارد، کاهش داده است، درحالی که جنگ در بیشتر ایام سال جاری به مبادله آتش توپخانه ها و زدوخورد هرازگاه نیروهای پیاده محدود بود، به نظر می رسید این تفاهم به وجود آمده است که از تأسیسات نفتی مراقبت به عمل آید تا مورد حمله قرار نگیرند.

در حمله اخیر ایران، عراقی ها مجبور شدند از رود کارون واقع در شمال آبادان عقب نشینی نمایند. صدام حسین عبور نیروهای عراقی از رود کارون را که به دنبال تسخیر خرمشهر انجام گرفت، فصلی پرشکوه تر در تاریخ جنگ های اعراب نامید. تصاویری از پل های شناور بر رود کارون بخش اصلی تبلیغات جنگی عراق را تشکیل می داد و جای تعجب نیست که عراق در اقدامی تلافی جویانه، لوله های نفتی ایران را که به ترمینال جزیره خارک، عمده ترین مرکز صدور نفت، منتهی می شود بمباران نماید.

با درنظرگرفتن اینکه ۷۰ درصد صادرات نفت ایران که حدود ۵۰۰۰۰۰ بشکه در روز است ازطریق جزیره خارک انجام می گیرد، هرگونه وقفه در این امر بر مشکلات کنونی اقتصادی کشور شدیداً خواهد افزود.

اگر ایران نیز می خواست مقابله به مثل نماید محتمل ترین هدف ها، حوالی کرکوک واقع در شمال

ص:۱۱۹۹

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۱، ۱۶/۷/۱۳۶۰، ص۱۲، استانبول - خبرگزاری پارس، ۱۴/۷/۱۳۶۰؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ۱۵/۷/۱۳۶۰، صص ۱۴ و ۱۵، استانبول - آسوشیتدپرس، ۱۴/۷/۱۳۶۰.

عراق می توانست باشد. این نقطه ابتدای خط لوله های نفتی است که تا کشورهای ترکیه و سوریه امتداد دارد و عراق روزانه ۵۵۰۰۰۰ بشکه نفت را ازطریق کشورهای مزبور به خارج صادر می کند.

هرچند هواپیماهای ایران از زمان [آغاز] جنگ، دو بار اشتباهاً پاسگاه های مرزی میان کویت و عراق را بمباران کرده اند، لیکن باید نقش اساسی کویت را در حمایت از تلاش های جنگی عراق مدنظر داشت. دولت ایران کراراً به کشورهای دیگر هشدار داده است که خود را درگیر جنگ ننمایند، لیکن این هشدارها وقفه ای در جریان ارسال کمک های مالی و جنسی که ازطریق کویت به عراق می رسد، ایجاد نکرده است. کمک مالی به عراق از شش ماه پیش اهمیت روزافزونی یافته است. پرزیدنت صدام که تصمیم دارد اجازه ندهد جنگ برنامه عظیم عمرانی عراق را متوقف سازد، تقاضای وام هایی تا میزان ۱۴ میلیارد دلار نموده است. در اواخر ماه آوریل، کویت اعطای ۲ میلیارد دلار وام ده ساله بدون بهره به عراق را مورد تصویب قرار داد.

گفته می شود از آن زمان به بعد، کویت ۵/۱ میلیارد دیگر، عربستان سعودی ۵ میلیارد و امارات متحده عربی و قطر جمعاً ۵/۱ میلیارد دلار کمک مالی به عراق نموده اند، درحالی که اینک عراق ناگزیر شده است بار دیگر دست به عملیات تهاجمی بزند و پیروزی یا شکستش کم وبیش منوط به اراده تأمین کنندگان اسلحه اش می باشد. امکان دارد که آقای صدام حسین پیش از پایان سال جاری مجدداً دست نیاز خود را برای دریافت ۴ میلیارد دلار باقیمانده دراز نماید.

اگر تحقیرآمیز نباشد، لااقل بسیار ناراحت کننده است که رهبر عراق کاسه گدایی در دست، به سراغ رژیم هایی برود که ازلحاظ ایدئولوژیکی تأییدشان نمی کند و حتی در بعضی موارد آنها را در مشکلات داخلی کشورش شریک می داند.

عدم قبول مسئولیت حمله به تأسیسات نفتی کویت توسط دولت تهران، حکایت از آن دارد که در این برهه از زمان، هیچ یک از طرفین مایل به گسترش جنگ نیستند، لیکن تا زمانی که جنگ ادامه دارد، خطر به حال خود باقی است و اگر جنگ تشدید شود، مطمئناً وخیم تر نیز خواهد شد.»(۱)

۱

محمد انور سادات رئیس جمهوری مصر، که هنگام رژه نظامی واحدهایی از ارتش این کشور در جایگاه اصلی بازدیدکنندگان حضور داشت، ازسوی چند تن از نظامیان شرکت کننده در این مراسم، هدف قرار گرفته و کشته شد.

در نخستین دقایق پس از این حادثه، رادیو قاهره اعلام کرد که انور سادات مجروح شده است، اما ساعتی بعد رسماً اعلام شد که وی براثر شدت جراحات درگذشته است.

بخش عربی رادیو اسرائیل نیز گزارش داد: «وزارت خارجه امریکا با صدور بیانیه ای اعلام کرده حسنی مبارک معاون رئیس جمهور و سپهبد ابوغزاله وزیر دفاع، در این حادثه مجروح شده اند، اما در قسمت دیگری از بیانیه آمده است که ابوغزاله با سفارت امریکا در قاهره تماس گرفته است.

ص:۱۲۰۰

۱- اداره کل مطبوعات و رسانه های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه بررسی مطبوعات جهان، شماره ۱۰۸، ۲۱/۷/۱۳۶۰، صص

۲۷ – ۲۵، به نقل از روزنامه سان (چاپ سریلانکا).

در این بیانیه اضافه شـده است که برخی از سوءقصدکننـدگان [که] از افراد واحد توپخانه ارتش مصـر [بوده اند]، کشـته و یا اندکی پس از سوءقصد دستگیر شده اند.»(۱)

درحالی که امریکا، رژیم اشغالگر قدس و بسیاری از کشورهای غربی از ترور انور سادات ابراز تأسف کردند، سازمان آزادی بخش فلسطین و برخی کشورهای عربی که از سیر مـذاکرات مصـر و رژیم صـهیونیستی ناخرسـند بودنـد، این اقـدام را درس عبرت برای افرادی دانسـتند که به منافع مردم فلسطین و اعراب بی اعتنایی می کنند.(۲) انتشار خبر قتل سادات در کشورهاییماننـد ایران، لبنان، لیبی و سوریه نیز با استقبال گسترده مردم مواجه شد و مردم پس از شنیدن این خبر با حضور در خیابان ها به شادی پرداختند.(۳)

۱- خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۰، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۱۶ ضمیمه، بخش عربی رادیو اسرائیل، ۱۴/۷/۱۳۶۰.

۲- روزنامه کیهان، ۱۶/۷/۱۳۶۰، ص۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش های ویژه، شماره ۲۰۱، ۱۶/۷/۱۳۶۰، ص۱۱، پاریس - خبرگزاری فرانسه، ۱۳/۷/۱۳۶۰.

۳- روزنامه کیهان، ۱۵/۷/۱۳۶۰، ص۱۵.

گزارش روزشمار (فشرده اهم مطالب)

روزشمار جنگ ایران و عراق

کتاب پانزدهم: آزادسازی سرزمین های ایران، گام اول: شکستن محاصره آبادان

ص:۱۲۰۳

گزارش روزشمار ۱/۵/۱۳۶۰

۱ انهدام ۲ نفربر عراقی و کشته شدن حدود ۱۰ نفر از نیروهای عراقی در عملیات مین گذاری و کمین نیروهای سپاه پاسداران؛ برجای ماندن ۴ شهید و ۳ زخمی در گلوله باران شهر دزفول.

۲ در ترورهای امروز سازمان مجاهدین خلق، ۶ نفر ازجمله جانشین امام جمعه اصفهان و کاندیدای انتخابات مجلس از این شهر و برادرزاده اش، ۲ نفر در رشت و ۲ نفر در تهران، شهید و ۶ نفر دیگر زخمی شدند؛ سوءقصد به کاندیدای انتخابات مجلس در اقلید فارس ناکام بود، اما ۳ پاسدار مجروح شدند.

۳ شکست خوردن برنامه سازمان مجاهدین خلق برای ایجاد آشوب و اختلال در برگزاری انتخابات ریاست جمهوری با اعتراف یکی از عناصر سازمان. براساس اطلاعات به دست آمده از این فرد، ۶۰ نفر که برای برنامه ریزی و هماهنگی در یکی از پارک های تهران تجمع کرده بودند، دستگیر شدند.

۴ مجروح شدن ۴ نفر و به بارآمدن خساراتی در چندین مورد پرتاب نارنجک، انواع بمب های دست ساز و آتش زا که اغلب آنها به دست افراد سازمان مجاهدین خلق در شهرهای مختلف انجام شد؛ شناسایی و تصرف ۳ خانه تیمی و دستگیری ۱۸ تن.

۵ اجتماع تعداد اندکی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق در مقابل مجسمه آزادی در بندر نیویورک و پخش اعلامیه هایی مبنی بر محکومیت انتخابات (دومین دوره ریاست جمهوری ایران) روز جمعه ایران.

۶ رسانه ای شدن ماجرای سقوط یک فروند هواپیمای باری متعلق به آرژانتین در خاک روسیه. ادعا شده که این هواپیما از ایران عازم قبرس بوده است.

۷ ادعای رادیو بغداد درباره آماده بودن عراق برای برقراری آتش بس میان دو کشور، در عین تأکید بر آنچه آن را شناسایی حقوق این کشور خواند.

۸ پیام تبریک برژنف صدر هیئت رئیسه و تیخونف نخست وزیر اتحاد جماهیر شوروی به صدام حسین، به مناسبت روز ملی عراق و ابراز اطمینان آنان از گسترش روابط میان دو کشور.

ص:۱۲۰۴

۱ وزیر صنایع عراق: این کشور قصد دارد در سال ۱۹۸۱ (۱۳۶۱ ه.ش)، پروژه های صنعتی را با ۷۵/۵ میلیارد دلار سرمایه گذاری اجرا کند.

۲ وزارت دارایی امریکا اعلام کرد که تحویل ۲ میلیارد دلار از دارایی های مسدودشده ایران در امریکا به دلیل مشکلات فنی و حقوقی با تأخیر مواجه شده است.

گزارش روزشمار ۲/۵/۱۳۶۰

۳ مصوبه شورای عالی دفاع برای تشکیل شورایی مرکب از نمایندگان ارتش، سپاه و صداوسیما زیر نظر آقای کمال خرازی (مسئول خبرگزاری پارس) به منظور ایجاد هماهنگی در انتشار اخبار و اطلاعیه های نظامی و نیز قرارگرفتن ستاد جنگ های نامنظم در تابعیت ارتش.

۴ در حمله عناصر مسلح غیرقانونی به پمپ بنزین میاندوآب، ۴ دستگاه تلمبه، یک خودرو و ساختمان پمپ بنزین در آتش سوخت.

۵ انفجار ۳ بمب در سنندج هم زمان با برگزاری انتخابات ریاست جمهوری که به کشته شدن یکی از حاملان بمب ها و مجروح شدن یک زن انجامید؛ کشف و خنثی شدن ۴ بمب در سنندج و پیرانشهر؛ اقدامات عوامل حزب دمکرات در اذیت و آزار مردم برای جلوگیری از شرکت آنان در انتخابات ازجمله دستگیری ۱۶ نفر در یک روستای حومه پیرانشهر و جمع آوری شناسنامه های مردم در چند روستای اطراف بانه.

۶ شهادت ۸ نفر ازجمله دکتر بهرام شکری مسئول مرکز امداد پزشکی سپاه و مجروح شدن ۶ نفر دیگر در ترورهای انجام شده به دست عناصر سازمان مجاهدین خلق در تهران، شیراز، کازرون و فردوس.

۷ انفجار ۲ بمب موجب شهادت یک مأمور خنثی سازی بمب در تهران و ۲ نفر در شهر ری شد؛ انفجار بمب در گچساران و تبریز تلفاتی نداشت.

۸ دستگیری ۵ نفر در اصفهان دررابطه با ترور روز گذشته حجت الاسلام بهشتی نژاد؛ شناسایی ۳ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق در شهرهای تنکابن، گرگان و کردکوی و دستگیری ۱۰ نفر از عناصر سازمان در این خانه ها؛ دستگیری یک فرد حامل بمب در قوچان و پرتاب کننده یک بمب آتش زا به داخل یک مسجد در تربت حیدریه.

۹ انتخابات دومین دوره ریاست جمهوری ایران باوجود اقدامات تروریستی گروه های ضدانقلاب و وقوع چند انفجار که به شهادت ۹ نفر و مجروح شدن ۱۳ نفر در تهران و چند شهر دیگر انجامید، با مشارکت گسترده و فراتر از انتظار مردم به گونه ای مطلوب برگزار شد. اصابت ۲۰ گلوله توپ به شهر اهواز، اختلالی در روند اخذ رأی ایجاد نکرد و ۵۱ صندوق سیار نیز آرای رزمندگان را در جبهه های جنوب و غرب جمع آوری کرد.

۱۰ باوجود افزایش موج حمایت از کاندیداتوری محمدعلی رجایی در انتخابات ریاست جمهوری، روزنامه امریکایی کریستین ساینس مانیتور به استناد گفته های مخالفان نظام، رجایی را فاقد پایگاه مردمی و تنها دارای ۱۰ درصد (حدود ۵/۱ میلیون رأی) کل شرکت کنندگان و تعداد شرکت کنندگان را کمتر از انتخابات دوره اول ریاست جمهوری خواند؛ رادیو لندن: بنی صدر و رجوی

انتخابات را تحریم کردند و این امر موجب نگرانی دولت و حزب جمهوری اسلامی شده است.

۱۱ ربوده شدن یک فروند هواپیمای بوئینگ۷۰۷ نیروی هوایی ارتش با هدایت خلبان سرگرد داریوش خیرخواه و فرود آن در مصر.

ص:۱۲۰۵

۱ آقـای هاشـمی رفسـنجانی در خطبه هـای نمـاز جمعه این هفته تهران، درباره اقـدامات گروه های مسـلح مخالف نظام، موضوعات سیاسـی و اقتصـادی داخـل کشور و آخرین وضـعیت جنـگ مطـالبی بیـان کرد. وی در سـخنانش توطئه های لانه جاسوسـی امریکا، ازجمله تهدیـد به تجزیه کشور، مشـکلات اقتصـادی ناشـی از محاصـره اقتصـادی، کودتـای نقاب، حمله رژیم بعث عراق به ایران با کمک ارتجاع منطقه و موضوع تروریسم را آفت های در مسیر انقلاب خواند و از آنها به عنوان بمب های ساعتی یاد کرد.

۲ تعـدادی از هواداران سازمـان مجاهـدین خلق و پیکـار برای نشان دادن مخالفت خود با انتخابات ریاست جمهوری ایران در مقابل سفارت ایران در پاریس و شـهرهای بن و مونیخ (آلمان غربی) تظاهرات کردند؛ سفارت ایران در پایتخت دانمارک نیز به مدت ۴۵ دقیقه به اشـغال عـده ای از هواداران سازمان مجاهدین خلق درآمد و سـپس با حضور دانشـجویان مسـلمان و طرف داران انقلاب از اشـغال خارج شـد؛ همچنین تلاش شـماری از هواداران سازمان برای اشـغال سـفارت ایران در اتریش، با مقاومت کارکنان آن ناکام ماند و چند تن در جریان درگیری های آن مجروح شدند.

۳ مجله الحوادث (چاپ لندن) در مقاله ای رابطه عراق با کشورهای حاشـیه خلیج فارس را بررسـی کرده است. ناخرسـندی عراق از پـذیرفته نشدن در شورای همکاری خلیج، ترس کشورهای عضو شورا از عراق و بیم آنان از تبعات پیروزی احتمالی عراق در جنگ بـا ایران، کمک های مالی کشورهای عضو این شورا به عراق در جنگ با ایران و... ازجمله موضوعات مطرح شـده در این مقاله می باشد.

۴ تمایل نداشـتن مقامات شـرکت ژاپنی میتسوئی به سـرمایه گذاری بیشتر در پروژه پتروشیمی بندر امام خمینی، که ادامه ساخت آن به دلیل وقوع جنگ و حمله هوایی ارتش عراق به تأسیسات این مجتمع، متوقف شـده است، موضوع گزارش روزنامه امریکایی وال استریت ژورنال است.

گزارش روزشمار ۳/۵/۱۳۶۰

۵ آغاز کار مرمت و بازسازی برخی قسمت های صدمه دیده شهر سوسنگرد که در حملات عراقی ها آسیب دیده است؛ ازجمله پل ویران شده سوسنگرد و مرمت و بازسازی شبکه برق آن.

۶ شهادت رئیس و معاون سد زرینه رود در سه راهی بوکان و اعدام ۲ تن از نیروهای جهاد سازندگی و یک پیشمرگ مسلمان کرد به دست ضـدانقلاب؛ برخورد اتومبیل یکی از اهالی صائین دژ با مین و مجروح شدن ۲ نفر؛ آتش زدن خرمن اهالی روستای کهریز در شمال ارومیه.

۷ پاک سازی پایگاه مهم حزب دمکرات در روستای شکم دریده در شمال مهاباد در عملیات مشترک نیروهای ارتش و سپاه که ۱۵ کشته و ۱۰ زخمی از حزب دمکرات و ۹ زخمی از نیروهای خودی برجای گذاشت.

۸ سوءقصد ناموفق به سـرپرست اسـتانداری گیلان و معاون وی؛ مجروح شدن یک بسیجی در مسجدسلیمان هنگام اجرای مأموریت در مقابل یک خانه تیمی.

۹ حمله ۵ فرد مسـلح وابسـته به سازمان مجاهـدین خلق به ساختمان کمیته در خیابان بوسـتان سـعدی تهران. مهاجمان در حین فرار، یک کاسب را شهید کردند. از اتومبیل برجامانده این افراد چند قبضه اسلحه و مهمات به دست آمد.

در چندین مورد پرتاب بمب و بمب گذاری در شهرهای تهران، شاهرود، رشت، شیراز، لاهیجان،

ص:۱۲۰۶

۱ چالوس و کرمانشاه، ۳ نفر مجروح شدند و خساراتی به بار آمد. یکی از عاملان این حوادث در لاهیجان کشته شد و ۶ نفر دستگیر شدند؛ کشف مقدار فراوانی نارنجک و مهمات در بازرسی یک خودرو مشکوک در شهرک ولی عصر(عج) تهران.

۲ دستگیری سراکیپ و عضو تیم نظامی سازمان مجاهدین خلق در تهران؛ دستگیری یک عضو پیکار در اصفهان و ۵ نفر دیگر از منافقین در این شهر، درارتباط با ترور حجت الاسلام بهشتی نژاد (جانشین امام جمعه اصفهان).

۳ پخش صحبت های یکی از عناصر سازمان مجاهدین خلق از سیمای جمهوری اسلامی درباره برنامه های این سازمان برای برهم زدن دومین دوره انتخابات ریاست جمهوری.

۴ اظهارات محمدعلی رجایی درباره سازمان مجاهدین خلق در جلسه هیئت دولت.

۵ گزارش خبرنگار روزنامه فرانسوی لوموند از جبهه های ایران و عراق و ترسیم شهر چپاول شده هویزه.

۶ اعدام ۹ افسر و تیرباران شدن ۲۱ سرباز عراقی به دلیل حضورنیافتن در جنگ علیه ایران.

۷ نامه صدام حسین به معمر قذافی درخصوص جنگ عراق و ایران و ازسرگیری روابط عادی میان لیبی و عراق؛ عقد قرارداد ۴۰ میلیون دلاری بین عراق و ایتالیا.

گزارش روزشمار ۴/۵/۱۳۶۰

۸ اجرای عملیات شهید چمران با هدف آزادسازی بخش اشغال شده جاده آبادان - ماهشهر. این عملیات از دو محور چپ و راست (آبادان و ماهشهر)، انجام شد که باوجود به دست آمدن موفقیت های اولیه در محور راست، به دلایلی ازجمله دیررسیدن نیروها به پای کار، موفق نبودن در پاک سازی زمین، هماهنگ نبودن دو محور، مقاومت نیروهای دشمن و دادن تلفات با موفقیت همراه نشد و نیروهای خودی به مواضع اولیه خود عقب آمدند.

۹ عملیات ارتش و سپاه برای تصرف "خاکریز هندلی" در ۵ کیلومتری جنوب پل نادری (تقاطع جاده اندیمشک - دهلران با رودخانه کرخه) به دلایلی، ازجمله هشیاری و شدت آتش دشمن، ضعف فرماندهی خودی در هدایت نیروها، کمبود وسایل مهندسی و... نتیجه ای به همراه نداشت.

۱۰ عملیات واحدهایی از تیپ۳ لشکر۲۱ حمزه برای تصرف قسمتی از بخش های شمالی تپه کوت کاپون با هدف اصلاح و تقویت خط پدافندی به دلیل ضعف مهندسی و ناهماهنگی در فرماندهی موفق نبود.

۱۱ به شهادت رسیدن ۲ کودک در نوسود و واردشدن خساراتی به چند خانه مسکونی و تأسیسات دولتی آبادان در گلوله باران این شهرها؛ مجروح شدن ۲ کودک در حملات روز گذشته عراق به منطقه دارخوین.

۱۲ ارسال کمک های مردم مشهد و شیراز به جبهه ها.

۱۳ قدردانی صدام حسین از تعدادی از ارتشیان بخش پدافند هوایی نیروی هوایی عراق.

۱۴ در ۲ عملیات کمین گروه های مسلح غیرقانونی، ۳ نفر ازجمله مدیرکل پست استان آذربایجان غربی اسیر و در مهاباد یک نفر شهید شد؛ حمله به پایگاه گردان ۱۳۰ تکاب و زخمی شدن یک سرباز؛ تسلیم شدن یک نفر از عناصر کومه له به همراه پدر و برادرش به سپاه پاوه و یک عضو دمکرات به سپاه جوانرود.

ص:۱۲۰۷

۱ مجروح شدن ۳ نفر در پرتاب نارنجک به منزل بخشدار رضوان شهر. تا پایان روز، یکی از مهاجمان درحالی که مسلح بود، دستگیر شد؛ سوءقصد به یکی از کارکنان هواپیمایی کشور و مجروح شدن وی؛ پرتاب نارنجک به سوی نیروهای بسیج در خیابان مهرآباد جنوبی، مجروح شدن یک بسیجی براثر اصابت ۶ گلوله به وی در همین حمله؛ کشته شدن یکی از مهاجمان به منزل حاکم شرع دادگاه انقلاب بابل، در تیراندازی متقابل؛ ایجاد خسارت مالی در پرتاب ۲ بمب آتش زا به منزل سرپرست کمیته شهرک غرب تهران.

۲ در اقداماتی مشابه، ۳ محل عرضه کتاب و نشریات در بیرجند، کرمانشاه و تهران به آتش کشیده شد و خساراتی به بار آمد.

۳ دستگیری عامل بمب گذاری در زیر لوله های نفتی خوزستان؛ کشف بمب در تهران.

۴ محاکمه مجدد و صدور حکم اعدام برای محمدرضا سعادتی عضو سازمان مجاهدین خلق (منافقین) به جرم شرکت در قتل محمد کچویی مدیر زندان اوین، ارتباط مداوم با کادر مرکزی سازمان و استمرار جاسوسی از داخل زندان.

۵ کشف ۵ خانه تیمی سازمان پیکار و کشف حداقل ۳۰۰ قبضه اسلحه، ۱۳۵۰ عدد نارنجک و مقادیر زیادی مهمات، مواد منفجره، تجهیزات نظامی و اسناد سازمانی و انتشاراتی.

۶ آیت الله مهدوی کنی در مراسم تشییع ۱۳ شهید که ۹ نفر از آنان در روز انتخابات ریاست جمهوری (۲/۵/۱۳۶۰) در تهران به شهادت رسیدند: در روز انتخابات، ضدانقلابیون در چند مورد حرکات ناجوانمردانه ای انجام دادند که ۵۰ نفر از آنان دستگیر شدند، اما درکل، حوزه های رأی گیری در سراسر ایران کاملاً آرام بود.

۷ اطلاعیه وزارت امور خارجه ایران درباره موضع ایران درمورد پیشنهاد آتش بس عراق.

۸ نماینده مردم دزفول در نامه ای به احمد سکوتوره نماینده هیئت صلح سازمان کنفرانس اسلامی، پیشنهاد آتش بس عراق در ماه رمضان را اقدامی تبلیغاتی خواند که با سیاست های این کشور مبنی بر گلوله باران شهرهای مرزی و کشتار مردم عادی در تضاد است.

۹ درگیری دانشجویان مخالف و طرف دار جمهوری اسلامی در فیلیپین و مجروح شدن دست کم ۱۲ تن؛ تشکیل ستادی مرکب از ۵۰ افسر سابق ارتش توسط ژنرال بهرام آریانا رئیس ستاد مشترک اسبق ایران، برای هماهنگ کردن یک قیام مسلحانه در ایران.

۱۰ ایجاد یک موج رسانه ای ضدایرانی مبنی بر حمل تجهیزات نظامی از اسرائیل به ایران درپی اعلام خبر سقوط یک هواپیمای باربری آرژانتینی در خاک روسیه.

۱۱ طارق عزیز در مصاحبه با روزنامه الوطن العربی (چاپ فرانسه) دلایل پشت پرده جنگ را این گونه بیان کرد: ایران یک کشور غیرعرب است، دربرابر عراقی که حزب سوسیالیستی بعث عرب آن را هدایت می کند و دربرابر اکثریت ملت عربی قادر به مقاومت نیست و درمورد ایران، موضوع مربوط به دفاع از حاکمیت عراق و استقلال بین المللی و بالاخره آبراه شط العرب و همچنین مکان پرارزش عربستان (خوزستان) در داخل حکومت ایران می شود.

۱۲ سفر ناموفق وزیر دفاع عراق به کویت برای جلب نظر این کشور برای دریافت کمک های نظامی.

۱۳ توسعه ارتباطات زمینی در مرزهای غربی و جنوبی عراق برای حمل کالا و سوخت به این کشور: افزودن ۱۰۰ کامیون دیگر به ۷۰۰ کامیون قبلی فعال در بخش حمل ونقل زمینی عراق؛ اختصاص بودجه ای بالغ بر ۸۱ میلیون دلار به منظور احداث ۴۸ نیروگاه توسط یک شرکت فرانسوی در عراق.

ص:۱۲۰۸

ضمیمه گزارش۳۶: تدابیر پیش بینی شده در طرح مانور عملیات شهید چمران برای تثبیت منطقه عملیاتی.

ضمیمه اول گزارش۴۶: چگونگی ترور محمد کچویی به دست کاظم افجه ای.

ضمیمه دوم گزارش۴۶: گزارشی از رابطه اطلاعاتی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) با سازمان جاسوسی شوروی (کا.گ.ب).

گزارش روزشمار ۵/۵/۱۳۶۰

۱ عملیات شهید چمران در زمینی به وسعت ۵۰ کیلومتر مربع در شمال رودخانه کرخه کور، از ۲ محور انجام شد. نیروهای سپاه، ارتش و ستاد جنگ های نامنظم شهید چمران در عملیاتی مشترک با درهم کوبیدن مواضع عراقی ها و نفوذ به عمق منطقه آنان، تا ساعت ۶ صبح به رودخانه کرخه کور رسیدند. عراق در طول روز، ۲ پاتک اجرا کرد که در پاتک دوم، نیروهای خودی با نفوذ به کرانه جنوبی کرخه کور و انهدام ۴ دستگاه تانک عراقی تلاش آنان را خنثی کردند و درنهایت، خط پدافندی خود را پشت خاکریز عراق در ۳ کیلومتری شمال رودخانه قرار داده و به تحکیم آن پرداختند و بدین ترتیب، تقریباً نیمی از زمین های این منطقه آزاد شد؛ یک هواپیمای عراقی در جبهه حمیدیه که قصد حمله به مواضع ایرانیان را داشت، سرنگون شد.

۲ پیام تبریک محمدعلی رجایی نخست وزیر و تیمسار فلاحی جانشین ستاد مشترک ارتش، به تیمسار ظهیرنژاد فرمانده نیروی زمینی ارتش، به مناسبت اجرای موفقیت آمیز عملیات شهید چمران؛ اطلاعیه سپاه پاسداران به همین مناسبت.

۳ منتفی شدن عملیات مشترک ارتش و سپاه در روستای عنکوش (غرب شهرستان شوش) به دلیل هشیاری دشمن.

۴ بررسی اوضاع جبهه های جنگ در جلسه شورای عالی دفاع.

۵ اعلام انتخاب "محمدعلی رجایی" به عنوان دومین رئیس جمهور ایران توسط وزیر کشور؛ سخنگوی دولت: شرکت مردم در بعضی مناطق حتی از انتخابات رفراندوم جمهوری اسلامی بیشتر بود و تمام تلاش ضدانقلاب برای برهم زدن انتخابات بی نتیجه ماند.

۶ احضار درجه داران منقضی خدمت سال ۱۳۵۶ به خدمت؛ دعوت ستاد عملیات جنگ های نامنظم شهید چمران از نیروهای متخصص برای اعزام به جبهه.

۷ گزارش ژاندارمری به ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی درباره مسیر و حجم کالاهای تجاری و نظامی ترانزیت شده از کویت، ترکیه و عربستان به عراق.

۸ خودداری ۱۱۷ نفر مشمول آماده به خدمت عراقی از خدمت سربازی و تسلیم شدن به بارزانی ها در پنجوین.

۹ انفجار خودرو بارزانی ها به دلیل اصابت با مین در منطقه مرزی جوانرود، ۵ شهید و ۶ زخمی بر جای گذاشت؛ شهادت نوجوان اهل روستای فتح آباد به دلیل برخورد با مین؛ زخمی شدن ۳ کودک در انفجار بمب درپیرانشهر.

۱۰ به کمین افتادن نیروهای مشترک خودی در شمال غربی تکاب و درنهایت، نجات آنان از محاصره؛ در حمله افراد مسلح به

نیروهای ارتش در اطراف پادگان سنندج ۳ نفر شهید و ۷ نفر مجروح شدند و یک مهاجم کشته شد؛ درگیری نیروهای گردان ۱۳۰ تکاب با عناصر گروه های مسلح غیرقانونی؛ درگیری چند فرد مسلح با سربازان پارک موتوری شهر تکاب؛ ربوده شدن یک روحانی اهل سنت به دست عناصر مسلح حزب دمکرات در بانه و انتقال وی به نقطه ای نامعلوم.

ص:۱۲۰۹

۱ سخنان استاندار آذربایجان غربی درباره چگونگی پاک سازی مناطق تحت کنترل گروه های مسلح غیرقانونی در این استان و برقراری امنیت در بخش های آزادشده.

۲ انفجار یک بمب بسیار قوی در مقابل سینما شهر تماشا در میدان انقلاب اسلامی، ۹ شهید و تعدادی مجروح بر جای گذاشت.

۳ واردشدن خساراتی به ساختمان کمیته، یک اتومبیل و یک مسجد در ۴ عملیات پرتاب نارنجک در تهران، ۲ نفر از مهاجمان دستگیر شدند؛ ناکام ماندن ترور حاکم شرع و رئیس دادگاه های انقلاب بابل و دستگیری یکی از مهاجمان؛ اجرای ۳ عملیات پرتاب بمب دست ساز در لنگرود که به کشته شدن یکی از مهاجمان براثر انفجار بمب و دستگیری ۲ مهاجم دیگر انجامید؛ به آتش کشیده شدن یک کتابخانه در سراوان.

۴ کشف ۳۰ کیلو تی.ان.تی. و ۴ بمب قوی آماده انفجار در ۳ نقطه از خیابان ناصرخسرو تهران؛ کشف بمب ۳ کیلویی در نمازخانه فرمانداری رودسر؛ کشف اسلحه در خیابان امیریه (تهران).

۵ وزیر مشاور و سخنگوی دولت، در گفت وگوی مطبوعاتی و رادیو تلویزیونی، مواضع دولت درباره برخی موضوعات داخلی کشور ازجمله عملکرد بنی صدر و گروه های معارض در قبال انتخابات ریاست جمهوری را تشریح کرد.

۶ تأیید و تشریح خبر ربوده شدن هواپیمای نظامی ارتش و انتقال آن به مصر در دوم مرداد ۱۳۶۰، توسط سخنگوی دولت.

۷ بازتاب برگزاری انتخابات ریاست جمهوری و تلاش رسانه های خارجی برای ایجاد خدشه و تخطئه اصل، اجرا و نتیجه انتخابات؛ بی بی سی: انتخابات روز جمعه گذشته را تحت هیچ عنوانی نمی توان انتخابات آزاد دانست.

۸ شایعه پراکنی رسانه های خبری و برخی محافل سیاسی پس از اعلام خبر سقوط هواپیمای آرژانتینی در روسیه، مبنی بر اینکه این هواپیما حامل سلاح های اسرائیلی به ایران بوده است.

۹ واکنش سخنگوی دولت ایران به ادعاهای رسانه های غربی درباره خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی توسط ایران.

ضمیمه گزارش۵۶: گزارش ارتش از عملیات شهید چمران در شمال کرخه کور.

ضمیمه گزارش۷۴: گزارش خبرگزاری پارس از پشت پرده ماجرای ادعای خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی توسط ایران.

گزارش روزشمار ۶/۵/۱۳۶۰

۱۰ شکست حمله عراق به جبهه کرخه کور باوجود حضور صدام حسین در منطقه هویزه.

۱۱ سخنان آقای هاشمی رفسنجانی درباره عملیات شهید چمران در کرخه کور و قدردانی از زحمات رزمندگان.

۱۲ بمباران سکوهای نفتی البکر و العمیه عراق به وسیله هواپیماهای جنگنده ایرانی.

۱۳ عملیات چریکی نیروهای سپاه، بسیج و ژاندارمری در جبهه ملک شاهی؛ اعزام ۳۰۰ داوطلب از گیلان و مازندران به جبهه

کردستان.

۱۴ در عملیات پاک سازی چند روستای محور بانه - سردشت، با ورود هواپیماهای عراقی و افزایش حجم آتش گروه های مسلح، سرهنگ شهرامفر شهید شد و نیروهای خودی عقب نشینی کردند. در این عملیات ۴۵ نفر شهید و ۳۷ نفر مجروح شدند و مقداری تجهیزات و امکانات ارتش و سپاه به دست ضدانقلاب افتاد.

۱ شهادت یک نفر و مجروح شدن چند تن از مردم شهر آبادان، در گلوله باران امروز و روز گذشته این شهر؛ برجای ماندن ۵ شهید و ۱۷ مجروح در حمله روز گذشته ارتش عراق به منازل مسکونی بسیجیان سپاه پاسداران دزلی در منطقه اورامانات؛ مهاجرت ۱۲۰ تن از اهالی نوسود به نقاط امن به دلیل شدت حجم آتش توپخانه عراق.

۲ سوءقصد ناموفق به آیت الله اشرفی اصفهانی و مجروح شدن ۵ رهگذر.

۳ اجرای ۴ عملیات ترور به دست افراد سازمان مجاهدین خلق در تهران و شهادت ۴ تن از نیروهای سپاه و کمیته و مجروح شدن یک بسیجی.

۴ عملیات بمب گذاری و پرتاب نارنجک و بمب دست ساز توسط عناصر گروه های مسلح معارض در ۶ نقطه تهران، خسارت هایی وارد کرد، اما تلفات جانی نداشت.

۵ در چند حادثه پرتاب بمب و نارنجک در شهرهای اصفهان، قزوین، بروجرد، آغاجاری، تایباد و شهرکرد، خساراتی به بار آمد و ۴ نفر زخمی شدند. چند تن از عاملان حوادث دستگیر شدند. در نورآباد ممسنی، ۵ عضو مسلح یک گروه چپ دستگیر شدند.

۶ اعلام نتیجه قطعی انتخابات دومین دوره ریاست جمهوری اسلامی ایران: آقای رجایی با ۱۳ میلیون و یک هزار و ۷۶۱ رأی انتخاب شد.

۷ سخنان آقای هاشمی رفسنجانی درباره ادعاهای رسانه های تبلیغاتی منطقه و غرب، درباره خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی توسط ایران.

۸ اطلاعیه ستاد امنیت تهران درباره دقت در تأمین امنیت راه پیمایی روز قدس و لزوم هشیاری مردم در مواجه با موارد مشکوک.

۹ انتشار متن وصیت نامه محمدرضا سعادتی عضو کادر مرکزی سازمان مجاهدین خلق. سعادتی: من اکنون فکر می کنم که خط اصولی و صحیح، دفاع و تقویت مواضع ضدامپریالیستی رژیم حاکم است و مقابله و تضعیف آن در این مواضع، اپورتونیسم چپ است.

۱۰ تحلیل نشریه رویدادها و تحلیل سپاه درباره واکنش سازمان به وصیت نامه سعادتی.

۱۱ ورود یک گروه هشت نفره از مخالفان جمهوری اسلامی به دفتر هواپیمایی ایران در خیابان شانزه لیزه پاریس و پاشیدن رنگ به دیوارهای این دفتر.

۱۲ احضار سفیر سوئیس در تهران، که کشورش حافظ منافع ایران در مصر است، به وزارت امور خارجه و گفت وگو با وی درباره بازگرداندن هواپیمای بوئینگ۷۰۷ نیروی هوایی ارتش که چهار روز قبل ربوده و به مصر برده شده است.

۱۳ صدام حسین در گفت وگو با تلویزیون انگلستان: ما به وقت بیشتری احتیاج داریم تا بتوانیم ایران را وادار کنیم به حقوق عراق اعتراف کند.

۱۴ عبدالرزاق محمد لفتا سفیر عراق در قبرس و لبنان، در گفت و گویی، درباره ازسرگیری روابط عراق و شوروی، وضعیت اقتصادی عراق و اعطای پناهندگی به ایرانیان مطالبی بیان کرد و مانند دیگر مقامات عراقی مدعی شد که ایران از رژیم صهیونیستی اسلحه می خرد.

۱۵ گزارش مجله فارین ریپورت (چاپ انگلیس) درباره ارسال تجهیزات از شوروی به عراق؛ پرده برداشتن نشریه المجله (چاپ انگلیس) از کمک های تسلیحاتی روسیه، فرانسه و ایتالیا به عراق.

ص:۱۲۱۱

۱ نورالدین کیانوری دبیرکل حزب توده در مصاحبه با خبرگزاری فرانسه: اقدام بنی صدر با مسعود رجوی برای تشکیل یک شورای ملی مقاومت با شکست مواجه شده است. ما از محمدعلی رجایی در انتخابات ریاست جمهوری پشتیبانی کردیم، زیرا او کاندیدای تمام نیروهای امپریالیست ایران بود.

۲ اظهار بی اطلاعی وزارت امور خارجه امریکا درباره ارسال تجهیزات امریکایی ازطریق رژیم صهیونیستی به ایران و ادعای وزیر دفاع انگلیس درمورد ارسال تجهیزات بریتانیایی از راه های غیرقانونی به جمهوری اسلامی.

ضمیمه گزارش۷۹: زندگینامه و اقدامات و خدمات شهید سرهنگ شهرامفر.

ضمیمه گزارش۸۵: زندگینامه محمدعلی رجایی به نقل از روزنامه کیهان.

ضمیمه گزارش۸۸: متن وصیت نامه محمدرضا سعادتی عضو کادر مرکزی سازمان مجاهدین خلق.

گزارش روزشمار ۷/۵/۱۳۶۰

۳ حمله مجدد ارتش عراق برای بازپس گیری زمین های ازدست داده در شمال رودخانه کرخه، شکست خورد. در این اقدام، ۵۰ عراقی کشته یا زخمی و بالغ بر ۷۰ عراقی اسیر شدند و ۱۰ تانک و نفربر به دست نیروهای خودی افتاد.

۴ ادعای عراق مبنی بر کشتن ۱۲۵۰ نظامی ایرانی و قرارگرفتن در وضع برتر نظامی به دلیل تسلط بر پل های رودخانه کرخه کور، درپی شکست کامل نیروهای عراقی در عملیات شهید چمران در شمال رودخانه کرخه کور و به نتیجه نرسیدن پاتک های آنان در سه روز گذشته.

۵ به کمین افتادن گروه گشتی رزمی ارتش عراق در محور روستای زغن در غرب دزفول؛ غرق شدن قایق عراقی در اروند؛ تداوم حملات به آبادان.

۶ اعزام نیروهای متخصص و ارسال کمک های مردمی به جبهه؛ گزارش عملکرد بنیاد امور جنگ زدگان در ۶ ماهه گذشته.

۷ حمله ناموفق نیروهای حزب دمکرات به نیروهای تأمین جاده در سه راهی میاندوآب - مهاباد - بوکان؛ حمله به آمبولانس سپاه در جاده ارومیه - مهاباد.

۸ عناصر کومه له و پیکار با اجرای عملیات کمین در جاده کامیاران - سنندج، ۲۳ نظامی و پیشمرگ کرد را به گروگان بردند و ۶ خودرو را غنیمت گرفتند.

۹ پاک سازی ۲ روستای تابعه سقز از عناصر ضدانقلاب که به شهادت ۲ پاسدار، کشته شدن ۲ نفر از افراد حزب دمکرات و مجروح شدن چند تن دیگر از آنان انجامید؛ قطع پای یکی از نیروهای خودی در انفجار مین در محور شاهین دژ به تکاب؛ سخنرانی افراد حزب دمکرات کردستان در میان اهالی روستاهای شاهین دژ در مذمت سپاه پاسداران و ضبط صدای مردم و وادار کردنشان به بدگویی از سپاه.

۱۰ پرتاب ۲ بمب آتش زا در سنندج؛ ناموفق بودن عملیات ربودن فرزند یک پاسدار در سنندج.

۱۱ اجرای ۳ عملیات ترور به دست عناصر سازمان مجاهدین خلق شامل ترور سیدرضا کامیاب نماینده جدید مردم مشهد در مجلس، نادر نوری جانشین دادستان انقلاب تبریز و ترور بازپرس دادسرای اراک.

۱۲ حمله عناصر مسلح غیرقانونی به نیروهای بسیج رودسر و به شهادت رساندن یک نفر از اعضای بسیج و مجروح کردن یک بسیجی دیگر؛ کشته شدن هر ۳ سرنشین خودرو سرقتی تویوتا در درگیری با پلیس درحالی که با زور وارد خانه یکی از اهالی محل در خیابان پیشاور تهران شده بودند.

ص:۱۲۱۲

۱ مجروح شدن ۱۵ نفر و به بارآمدن خساراتی در ۱۱ حادثه بمب گذاری، تیراندازی و پرتاب بمب و نارنجک در تهران، اصفهان، دورود، خرم آباد، بیرجند، قوچان و بندر انزلی.

۲ فرار ابوالحسن بنی صدر و مسعود رجوی به فرانسه با یک فروند هواپیمای نظامی ارتش که هدایت آن را سرهنگ معزّی خلبان مخصوص شاه بر عهده داشت؛ اعطای پناهندگی به بنی صدر و رجوی ازجانب فرانسه؛ مقامات فرانسوی: بنی صدر و رجوی حق فعالیت سیاسی ندارند.

۳ ایجاد تغییراتی در سطوح مختلف فرماندهی نیروی هوایی ارتش توسط شورای موقت ریاست جمهوری به دنبال فرار بنی صدر و رجوی با هواپیمای نظامی نیروی هوایی ارتش. تغییر ستاد فرماندهی، تغییر فرماندهان پایگاه ها و تعیین جانشینی جدید برای نیروی هوایی ازجمله این تغییرات بود؛ احضار سفیر فرانسه به وزارت امور خارجه و تسلیم درخواست استرداد بنی صدر به وی؛ سخنگوی دولت: بنی صدر به عنوان یک مجرم قضایی تحت تعقیب است.

۴ نامه ۱۷ نفر از نمایندگان مجلس به وزیر دفاع و فرمانده نیروی هوایی ارتش درباره ۲ مورد ربوده شدن هواپیمای نظامی ازجمله ماجرای فرار بنی صدر و رجوی.

۵ بازتاب فرار بنی صدر و رجوی در رسانه های دنیا و مصاحبه خبرگزاری ها با آنان. رجوی: بنی صدر در نامه ای به من خواست تا نهضت مقاومت را سامان دهم. بنی صدر: آنها (سازمان) ۴ ساعت قبل از پرواز، من را در جریان قرار دادند. ما تا وقتی که به مسابقه اعدام و انفجار پایان بدهیم، به تلاش ادامه خواهیم داد.

۶ انتشار پیام مسعود رجوی هنگام خروج از ایران توسط سازمان مجاهدین خلق.

۷ تفسیر رادیوهای بی بی سی، اسرائیل و مسکو درباره فرار بنی صدر و رجوی.

ضمیمه گزارش۹۷: گزارش لحظه به لحظه حمله عراق به شمال کرخه کور.

ضمیمه گزارش۱۰۰: جزئیات اعتبارات تخصیصی بنیاد امور جنگ زدگان به استان های مختلف.

ضمیمه گزارش۱۰۸: جزئیات نحوه ربوده شدن هواپیمای نظامی حامل بنی صدر و رجوی به روایت دو خدمه آن و سرهنگ معزی.

ضمیمه گزارش۱۱۲: متن نامه بنی صدر به رجوی درباره تشکیل شورای ملی مقاومت و پاسخ رجوی.

گزارش روزشمار ۸/۵/۱۳۶۰

۸ اجرای آتش گسترده روی مواضع نیروهای عراقی در اطراف پل نو و منطقه راوکان استان سلیمانیه، تلفات و خساراتی را به آنان وارد کرد.

۹ پناهنده شدن ۹ سرباز عراقی در جوانرود و ۸ سرباز عراقی در پاوه، در طول هفته اخیر.

۱۰ اعزام ۱۵۰ بسیجی از استان خراسان به مناطق جنگی کشور؛ انتشار فهرستی از کمک های ارسالی مسئولان و دانش پژوهان

مکتب نرجس مشهد از ابتدای جنگ تاکنون، به جبهه ها.

۱۱ حمله نافرجام عناصر گروه های مسلح غیرقانونی به پایگاه گوگ تپه و بیمارستان مهاباد؛ کشف مین در جاده حومه پاوه.

۱۲ آزادکردن ۱۲ عضو وابسته به گروه های مسلح به مناسبت عید فطر؛ آزادشدن ۴۳ گروگان در بند حزب دمکرات؛ تسلیم شدن ۵ عضو حزب دمکرات به سپاه پاوه.

۱۳ حمله عناصر سازمان مجاهدین خلق به خوابگاه بسیج روستای لسمجان لاهیجان و به شهادت رساندن ۸ بسیجی و مجروح کردن ۵ نفر دیگر در خواب. اعلام عزای عمومی در لاهیجان.

ص:۱۲۱۳

۱ در ۳ ترور انجام شده به دست عناصر سازمان مجاهدین خلق در تهران، ۲ نفر شهید و ۲ نفر مجروح شدند. یکی از عاملان ترورها نیز دستگیر شد.

۲ در جریان شناسایی یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق و درگیری متعاقب آن در خیابان سمیه تهران، یک پاسدار شهید و یک نفر زخمی شد. از این خانه، تعدادی اسلحه و وسایل و امکانات انتشاراتی و مقادیری مهمات به دست آمد.

۳ در چندین مورد پرتاب بمب، تیراندازی و انفجار در شهرهای تهران، بروجرد، خرم آباد، دورود، مشهد، سبزوار و قوچان خساراتی ایجاد شد، اما تلفات جانی به بار نیامد.

۴ دستگیری ۲ تن از عاملان اصلی ترور شهید کامیاب نماینده مردم مشهد در مجلس شورای اسلامی و یکی از عوامل اصلی ترورهای شهر تبریز؛ ناکام ماندن ترور نیروهای کمیته انقلاب اسلامی تبریز.

۵ شناسایی و دستگیری ۷ تن از عوامل ترور و اقدامات تخریبی مرتبط با سازمان مجاهدین خلق در ۳ نقطه از شهر تهران.

۶ دستگیری ۲ نفر از عناصر سازمان مجاهدین خلق در مشهد درحالی که بمب بسیار قوی حمل می کردند، دستگیری ۴ عامل پرتاب بمب در یزد، ملایر و لنگرود؛ کشف و خنثی سازی یک بمب ساعتی بسیار قوی که روی ساعت ۱۲ (مقارن با نماز ظهر) تنظیم شده بود، در مقابل مسجد زینبیه نقده.

۷ احضار سفیر فرانسه در تهران به وزارت امور خارجه و ارائه درخواست استرداد بنی صدر. سفیر فرانسه: این کشور هواپیمای نظامی ایران را مسترد خواهد کرد.

۸ سخنان پیش از دستور مجلس آقای هاشمی رفسنجانی درباره فرار بنی صدر و رجوی، اقدام فرانسه در اعطای پناهندگی سیاسی به آنان و دعوت صدام حسین و حزب دمکرات کردستان از بنی صدر.

۹ تجمع گروهی از مردم تهران در مقابل سفارت فرانسه، در دومین روز فرار بنی صدر و رجوی؛ تلاش دولت فرانسه برای آرام کردن جو ملتهب حاکم بر روابط سیاسی دو کشور: مقامات فرانسوی: انتظار می رود روابط ایران و فرانسه عادی بماند. حضور معاون وزارت امور خارجه فرانسه در محل اقامت بنی صدر و یادآوری تعهدات وی در قبال دریافت پناهندگی سیاسی؛ رویتر: دولت فرانسه امیدوار است که تجربه شخصی آیت الله خمینی از سفری که ایشان در اواخر حکومت شاه به پاریس داشتند، از اقدامات تلافی جویانه ایرانیان جلوگیری خواهد کرد.

۱۰ ماجرای فرار بنی صدر و رجوی در صدر فهرست اخبار مهم رسانه های اروپایی: روزنامه لوموند: وزیر امور خارجه فرانسه چند روز قبل از فرار بنی صدر گفت: اگر همین فردا آقای بنی صدر به عنوان یک پناهنده سیاسی به فرانسه قدم گذارد ما از او حمایت خواهیم کرد؛ رادیو بی بی سی: بهتر است وی (بنی صدر) هنگام سقوط رژیم مذهبیون ایران در خارج از کشور باشد؛ روزنامه گاردین: وی پس از خلع از مقام ریاست جمهوری نه تنها قادر به ادامه فعالیت های مخفی اش در تهران بوده، بلکه با آیت الله خمینی نیز مذاکره کرده است؛ روزنامه لواسوار: اقدام بنی صدر و رجوی هواپیماربایی بوده و آنان براساس قوانین فرانسه مجرم محسوب می شوند و لذا نباید مشمول پناهندگی سیاسی شوند.

۱ بنی صدر در مصاحبه با هژیر تیموریان: در انتخابات جمعه قبل (۲/۵/۱۳۶۰)، فقط ۳ میلیون نفر به محمدعلی رجایی رأی دادند و ۱۱ میلیون نفر رأی دیگر، تقلب رژیم است.

۲ به آتش کشیده شدن منزل مسکونی یک دانشجوی هوادار جمهوری اسلامی ایران به دست چند دانشجوی مخالف نظام در فیلیپین.

ضمیمه گزارش ۱۳۰: گزارش بی بی سی از مصاحبه هژیر تیموریان با ابوالحسن بنی صدر.

گزارش روزشمار ۹/۵/۱۳۶۰

۳ اعزام ۱۴۷ پاسدار و بسیجی از شیراز به جبهه آبادان؛ ارسال کمک به جبهه های غربی، ازطرف دفتر آیت الله گلپایگانی.

۴ وقوع انفجار در بانک الرافدین و انبار مهمات پادگان الرشید عراق.

۵ اجرای عملیات کمین توسط عناصر کومه له در جاده سنندج - مریوان و ربودن چند خودرو و گروگان گرفتن ۱۶ پاسدار و ۲ نظامی؛ حمله حزب دمکرات به گشتی سپاه در محور ارومیه - مهاباد که به کشته شدن یک مهاجم و اسارت ۴ نفر از آنان انجامید؛ کشف مین درپیرانشهر.

۶ حمله عناصر سازمان مجاهدین خلق به منزل دکتر طاهری (عضو شورای مرکزی حزب جمهوری اسلامی در استان فارس و برادر نماینده کازرون) در شیراز، که به شهادت ۴ تن و مجروح شدن ۳ نفر انجامید. یکی از مهاجمان به دست نوجوان ۱۲ ساله عضو خانواده کشته شد؛ شهادت حجت الاسلام دانشجو در کازرون به دست منافقین؛ به شهادت رسیدن ۲ پاسدار و مجروح شدن ۳ پاسدار دیگر در پرتاب نارنجک و تیراندازی افراد سازمان مجاهدین خلق به سوی اتومبیل گشت سپاه در بابل؛ سوء قصد به ۲ تن از افراد متعهد شهرهای داراب و رشت و به شهادت رساندن آنان.

۷ عناصر وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی در شهرهای مشهد، ایلام، بهبهان، بروجرد و دورود با پرتاب نارنجک و بمب دست ساز خسارت مالی به بار آوردند؛ در یک روستا از توابع بیرجند، یک خرمن به آتش کشیده شد.

۸ دستگیری ۱۲ نفر از نیروهای کادر و وظیفه هوانیروز مرکز توپخانه اصفهان وابسته به سازمان مجاهدین خلق که برای سازمان اسلحه تهیه می کردند؛ دستگیری عوامل پرتاب بمب به مسجد میرمحمودآقا در تهران.

۹ به مناسبت روز جهانی قدس، مردم تهران راه پیمایی گسترده ای برگزار کردند و سپس در مراسم دانشگاه تهران حضور یافتند. در این مراسم، ابتدا بیانیه راه پیمایی خوانده شد، سپس وزیر امور خارجه سخنرانی کرد و پس از آن، سید احمد خمینی پیام امام به مناسبت این روز را قرائت کرد. آقای هاشمی نیز در خطبه های نماز جمعه، درباره روز جهانی قدس و چند موضوع سیاسی مهم روز ازجمله ربوده شدن ۲ هواپیمای نظامی نیروی هوایی ارتش و آثار و نتایج فرار بنی صدر و رجوی به پاریس، سخنانی ایراد کرد. پس از پایان مراسم، عده زیادی از مردم با تجمع در مقابل سفارت فرانسه، با سردادن شعارهایی علیه بنی صدر و رجوی، از دولت فرانسه استرداد آنان را خواستار شدند و سپس به محل سفارت امریکا رفته، شعارهایی علیه امریکا و رژیم صهیونیستی دادند.

پیام امام خمینی به مناسبت روز جهانی قدس را سید احمد خمینی در اجتماع مردم، قبل از ایراد خطبه های نماز جمعه تهران، قرائت کرد. تأکید بر زنده نگه داشتن این روز برای رفع بی تفاوتی ها و

ص:۱۲۱۵

۱ غفلت ها دربرابر جنایات کفار؛ ضرورت قیام ملت های شریف علیه حکام غاصب و سرسپرده طرف دار کفر؛ پشتیبانی ملت، دولت و سایر نهادهای جمهوری اسلامی از ملت فلسطین و ایستادگی آنان در مقابل قدرت های شیطانی برای دفاع از مظلومان و... مهم ترین محورهای پیام امام خمینی می باشد.

۲ سخنان آقای هاشمی رفسنجانی در نماز جمعه تهران درباره ربوده شدن دو هواپیمای نظامی ۷۰۷ نیروی هوایی ارتش در مدت یک هفته، آثار و نتایج فرار بنی صدر و رجوی، حمایت دولت فرانسه از آنان و دعوت قاسملو از بنی صدر برای رفتن به کردستان.

۳ برگزاری راه پیمایی هایی در تهران، پاریس و دهلی نو در اعتراض به اعطای پناهندگی ازجانب دولت فرانسه به بنی صدر و رجوی؛ بازتاب این راه پیمایی ها در رسانه های خارجی.

۴ محتاطانه بودن واکنش های دولت فرانسه به تظاهرات مقابل سفارت این کشور در تهران. وزارت امور خارجه فرانسه: درحال حاضر، دولت فرانسه درصدد نیست ۱۰۰ فرانسوی مقیم تهران را از این کشور خارج کند.

۵ انتقاد طارق عزیز از مواضع برخی کشورهای عربی درباره جنگ ایران و عراق، در مصاحبه با مجله الحوادث.

۶ وزیر نفت عراق که به قصد جلب کمک انگلیس برای بازسازی تأسیسات نفتی کشورش در سفری چهار روزه به لندن رفته است، در مصاحبه ای، به کاهش صادرات نفت این کشور از ۴/۳ میلیون بشکه پیش از جنگ با ایران، به یک میلیون بشکه درحال حاضر، و درنتیجه ناتوانی این کشور برای تهیه ارز اشاره کرد. وی به تفاهم رسیدن با مردم ایران را نیز به دلیل سیاست حاکمان آن مشکل خواند و جنگ با ایران را طولانی مدت ارزیابی کرد؛ مجله بررسی اقتصادی خاورمیانه (مید) از تصمیم عراق برای انتقال نفت حوزه های نفتی جنوب خود به دریای سرخ با احداث یک خط لوله در طول مرزهای عربستان و احداث یک ترمینال نفتی در نزدیکی بندر ینبوع عربستان خبر داد.

۷ تظاهرات گروهی از طرف داران سازمان مجاهدین خلق و چریک های فدایی خلق با نام مجعول دانشجویان کرد در مقابل سفارت ایران در لندن در اعتراض به حضور نیروهای مسلح ایران در کردستان.

۸ پخش مشروح مصاحبه مسعود رجوی از بخش فارسی رادیو لندن. برخورد محتاطانه رجوی در پذیرش مسئولیت انفجار در ساختمان نخست وزیری برای فرار از پیامدهای بین المللی آن.

۹ بازتاب انتشار مصاحبه مسعود رجوی با بی بی سی در ایران و تحلیل های نشریات و رسانه های مکتوب دراین باره.

ضمیمه گزارش۱۴۷: مقاله تحلیلی روزنامه کیهان درباره فرار بنی صدر و رجوی و بازتاب های انتشار وصیت نامه محمدرضا سعادتی عضو کادر مرکزی سازمان مجاهدین خلق.

گزارش روزشمار ۱۰/۵/۱۳۶۰

۱۰ شهادت ۳ پاسدار براثر انفجار مین در جنوب غربی دیواندره؛ حمله بی نتیجه عناصر مسلح غیرقانونی به نیروهای بسیج در غرب میاندوآب؛ بازرسی خودروهای درحال تردد در محور مهاباد - ارومیه توسط ۲ نفر از افراد گروه های مسلح ضدانقلاب؛ تسلیم

شدن ۲ فرد مسلح وابسته به حزب دمکرات کردستان.

۱۱ مجروح شـدن مـدیرکل آموزش وپرورش بوشـهر، یکی از کاندیداهای انتخابات میان دوره ای مجلس شورای اسـلامی مشـهد و یکی از کارمندان وزارت امور خارجه در تهران در سوء قصد به آنان؛ مجروح شدن یک پاسدار در رشت؛ دستگیری عاملان پرتاب بمب به منزل حجت الاسلام هاشمی نژاد و ۲ نفر از عوامل تیم های ترور در مشهد.

ص:۱۲۱۶

۱ انفجار بمب های دست ساز و آتش زا در شهرهای یاسوج، بروجرد، کرمانشاه، شیراز و گچساران و واردآمدن خساراتی به برخی نقاط این شهرها.

۲ جمع بندی بهزاد نبوی وزیر مشاور و سخنگوی دولت از اقدامات مسلحانه ۶ روز گذشته سازمان مجاهدین خلق.

۳ مصاحبه مطبوعاتی حجت الاسلام ری شهری حاکم شرع و رئیس دادگاه های انقلاب اسلامی، درباره نحوه فرار بنی صدر و سوابق سرهنگ معزی خلبان هواپیمای حامل بنی صدر و رجوی.

۴ اعزام ۳ فروند ناوچه موشک انداز فرانسوی به عنوان آخرین بخش از سفارش یک قرار داد نظامی که شامل خرید ۱۲ فروند ناوچه در زمان شاه (هفت سال قبل) بوده است. این ۳ فروند، ۱۸ ماه در بندر شربورگ، توقیف شده بود و پس از آزادی گروگان های امریکایی در تهران، آماده تحویل شد؛ توقیف کشتی باری ایران کلان به دستور یک دادگاه در فرانسه. یک شرکت فرانسوی مدعی طلب از دولت ایران در زمان شاه شد.

۵ نامه ای با عنوان "پیام موسی خیابانی" با مضمون دلایل فرار رجوی و بنی صدر به خارج از کشور در تهران منتشر شد. در این پیام که سراسر هتاکی به جمهوری اسلامی و امام می باشد، سعی شده است تا این فرار عملی قهرمانانه و براساس "رعایت پاره ای ملاحظات امنیتی" قلمداد شود. هواداران سازمان نیز به خشونت هرچه بیشتر در مقابل نظام و اجرای عملیات های گسترده تر فراخوانده شده اند.

۶ تغییر محل سکونت بنی صدر و رجوی از محله کشن در حومه پاریس به ویلای کاظم رجوی در یکی از شهرهای اطراف پاریس.

۷ باوجود اعلام مخالفت مسئولان سیاسی فرانسه با فعالیت های سیاسی بنی صدر، وی حداقل با ۵ نشریه اروپایی مصاحبه کرد و ادعاهای محبوبیت خود در ارتش، بازگشت به ایران در آینده نزدیک و استقبال نکردن مردم ایران از انتخابات دومین دوره ریاست جمهوری را تکرار کرد.

۸ درپی ایجاد فضای تبلیغاتی علیه ایران مبنی بر خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی، در یک اقدام تبلیغاتی، سفیران کشورهای اسلامی به وزارت امور خارجه عراق فراخوانده شدند و متن نامه این کشور دراین باره به آنان تسلیم شد.

۹ تحرکات افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق در خارج از کشور، هم زمان با اقدامات مسلحانه و نظامی عناصر سازمان در داخل: اعلام اعتصاب غذای ۱۷۰ دانشجوی هوادار سازمان در نیویورک، حمله به خانه فرهنگی ایران در پاریس و حمله به نمازگزاران در محل کانون اسلامی دانشجویان ایرانی و واردآوردن خساراتی به ساختمان کانون.

۱۰ بررسی وضعیت طیف حامیان شورای ملی مقاومت در رسانه های جهان: رادیو اسرائیل به نقل از هژیر تیموریان در مصاحبه با روزنامه آبزرور (چاپ انگلیس): دور بعدی نبرد بر سر قدرت در ایران، با اعلامیه رسمی ائتلافی بین بنی صدر و بزرگ ترین گروه چریکی دست چپی؛ یعنی مجاهدین خلق، تعیین خواهد شد.

رادیو اسرائیل به نقل از روزنامه تایمز لندن: اگر این ائتلاف [ابوالحسن بنی صدر، مسعود رجوی و عبدالرحمن قاسملو] به صورت حقیقت درآید، بنیادگران اسلامی با مقاومت مسلحانه قابل ملاحظه ای مواجه خواهند شد.

ضمیمه گزارش۱۵۷: مقاله روزنامه کیهان درباره سوژه تبلیغاتی خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی توسط ایران.

ص:۱۲۱۷

گزارش روزشمار ۱۱/۵/۱۳۶۰

۱ بمباران تأسیسات و تلمبه خانه نفتی عراق در تکریت به وسیله هواپیماهای ایران و واردآمدن آسیب ۸۰ درصدی به آن.

۲ گلوله باران ستون نظامی ارتش عراق در پنجوین؛ پناهنده شدن ۴ سرباز عراقی در غرب کشور.

۳ حمله موشکی عراق به دزفول، ۶ شهید و ۱۳ مجروح برجای گذاشت؛ براثر اصابت موشک های کاتیوشای عراق به آبادان در امروز و گلوله باران این شهر در روز جمعه (۹/۵/۱۳۶۰)، ۲ نفر شهید و ۷ نفر مجروح شدند و چند خانه تخریب گردید.

۴ ارسال تجهیزات نظامی امریکایی ازطریق ترکیه به عراق؛ واگذاری اسلحه به سالا رجاف ازجانب عراق.

۵ آتش زدن خرمن کشاورزان روستای لویرلوی میاندوآب؛ کشته شدن ۲ عضو گروه های مسلح غیرقانونی در برخورد با مین در اسلام آباد غرب.

۶ پرتاب و انفجار ۶ مورد بمب و نارنجک دست ساز به دست عناصر وابسته به گروه های ضدانقلاب در شهرهای کرمانشاه، نیشابور، شیراز و اصفهان که به مجروح شدن ۳ نفر انجامید و خسارات اندکی نیز به بار آورد؛ تحویل ۲۵ قبضه اسلحه و مقداری مهمات و نارنجک توسط نماینده چریک های فدایی خلق اکثریت در اصفهان.

۷ تنفیذ حکم ریاست جمهوری آقای محمدعلی رجایی توسط امام خمینی.

۸ امام خمینی پس از برگزاری مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری آقای رجایی، در جمع عده ای از مسئولان کشور در حسینیه جماران، سخنانی ایراد کردند. توصیه به مسئولان کشور درباره ناچیزشمردن مسئولیت های دنیایی، احساس مسئولیت در قبال آرای مردم، معذورنبودن در خدمت به مردم و نصیحت افرادی که در مقابل انقلاب و جمهوری اسلامی قرار گرفته اند، مهم ترین محورهای سخنان امام خمینی در این مراسم بود.

۹ درخواست رجوی از هواداران سازمان مجاهدین خلق (منافقین) برای پایان دادن به اعتصاب غذای خود در مقابل سازمان ملل و تحصن در چند شهر اروپایی.

۱۰ انتشار پیام سرهنگ معزی توسط سازمان مجاهدین خلق در پاریس.

۱۱ پاسخ گویی بنی صدر درباره اسناد منتشر شده توسط دانشجویان مسلمان پیرو خط امام مبنی بر ارتباط وی با منابع اطلاعاتی امریکا که از سفارت امریکا در تهران به دست آورده بودند.

۱۲ بنی صدر در مصاحبه با رسانه ها اظهار کرد که جمهوری اسلامی ایران درنتیجه "متحدشدن گروه های مسلح مخالف انقلاب با یکدیگر" و "کودتای ارتش" سرنگون خواهد شد؛ درخواست بنی صدر از نیروهای مسلح ایران برای ایستادگی در مقابل جمهوری اسلامی؛ رجوی در مصاحبه تلفنی با یونایتدپرس گفت بنی صدر به وی دستور تشکیل یک دولت در تبعید را داده است.

گزارش روزشمار ۱۲/۵/۱۳۶۰

۱۳ نیروهـای سـپاه و ارتش عملیـات مشترکی را برای آزادسازی تپه های ۳۵۰ (دهلیز)، تپه بلتا و تپه سـی سـی واقع در ۴۰ کیلومتری غرب دزفول انجام دادند که بروز مشـکلاتی ازجمله ضعف پشتیبانی، تأخیر در حرکت، پیدانکردن مسیر، ضعف در هدایت نیروها و درگیرشدن با دشـمن در موقعیت مکانی و زمان نامناسب، مانع از دستیابی به هدف اصـلی عملیات (تپه۳۵۰) شد، اما نیروها موفق به تصرف تپه بلّتا و دفع پاتک عراق در آنجا شدند.

ص:۱۲۱۸

۱ اقـدامات امروز ارتش جمهوری اسـلامی در جبهه هـای جنگ: گلوله باران مراکز تجمع یگان های عراقی مسـتقر در مقابل نوسود که به کشـته شـدن یـک درجه دار عراقی و زخمی شـدن ۳ نفر دیگر انجامیـد؛ اجرای آتش روی مواضـع آتشبار گردان ۹۱ پدافند هوایی ارتش عراق که ازکارافتادن یک توپ این واحد را درپی داشت؛ ارسال ۱۷ خودرو حامل مهمات از اردن به عراق.

۲ عناصـر گروه هـای مسـلح غیرقـانونی بـا اجرای یـک عملیـات کمین در سه راهی تکـاب به دیوانـدره، ۱۵ پاسـدار و نظـامی را به گروگـان گرفتنـد؛ تیرانـدازی افراد ضـدانقلاب به نیروهای سـپاه در سـقز، یک شـهید و یک مجروح بر جای گـذاشت؛ افراد مسـلح غیرقانونی در مهاباد، یک پاسدار را به شـهادت رساندند، یک پاسدار دیگر را مجروح کردند و یک آمبولانس و یک خودرو سـپاه را ربودند.

۳ مجروح شدن یک پاسدار براثر انفجار بمب تعبیه شده در دیوار منزل امام جمعه سـنندج؛ کشف یک بمب در مسیر سـتون نظامی ارتش و سپاه در محور سنندج – مریوان.

۴ براثر انفجار یک بمب بسیار قوی در میدان آزادی کرمانشاه، ۱۴ تن شهید و ۲۵ نفر مجروح شدند و خسارات فراوانی به بار آمد.

۵ درپی انفجـار یـک بمب قوی در خیابـان پاسـتور تهران، یـک نفر به شـهادت رسـید، ۲۰ نفر؛ ازجملـه ۷ کودک مجروح شدنـد و خسارت زیادی به اموال مردم و تجهیزات پزشکی انستیتو پاستور وارد شد.

۶ حجت الاسـلام بخردیان سـرپرست بنیاد شهید بهبهان و مهدی حنایی نژاد مسئول روابط عمومی سپاه اصفهان هدف سوءقصد قرار گرفته، شهید شدند؛ در ۵ عملیات ترور در نقاط مختلف تهران، ۴ پاسدار شهید و ۵ نفر مجروح شدند.

۷ در درگیری نیروهای سـپاه با دو موتورسوار مسلح در کرمانشاه، یکی از آنان کشـته و دیگری متواری شـد؛ در شاهرود، مشـهد و برازجان، ۵ عضو گروه های غیرقانونی که قصد ترور و جابه جایی مواد منفجره را داشتند دستگیر شدند.

۸ در ۴ حادثه در مشـهد و شـیراز، افراد ضـدانقلاب مغازه ۴ تن از افراد متعهـد این دو شـهر را به آتش کشـیدند و خسـارات زیادی ایجاد کردنـد؛ در ۷ حـادثه دیگر پرتـاب بمب دست سـاز و آتش زا به منـازل افراد متعهـد و برخی مکـان ها ازجمله مسـجد، کتاب فروشـی و ساختمان بسـیج در شهرهای اصفهان، بروجرد، گرگان، برازجان، رامسر، زنجان و تهران خسارات کمی ایجاد شد؛ خرمن کشاورزان در ۴ روستای تابعه اراک به آتش کشیده شد.

۹ برگزاری مراسم تحلیف ریاست جمهوری محمدعلی رجایی در مجلس شورای اسلامی.

۱۰ محمدعلی رجایی رئیس جمهور، در واکنش به خبر سفر هیئت مذاکره کننده صلح کشورهای غیرمتعهد به تهران و بغداد: موضع ما هیچ تغییری نکرده و مذاکره واقعی در جبهه ها صورت می گیرد.

۱۱ اظهـارات بهزاد نبوی سـخنگوی دولت، در مصـاحبه مطبوعاتی و رادیو تلویزیونی درباره فرار بنی صـدر و رجوی و تحلیل وی از روابـط درونی سازمان مجاهـدین خلق با بعضـی جریانات سـلطنت طلب، مواضع و رفتار غیردوسـتانه دولت فرانسه با ایران در جریان این فرار، افشای برخی زوایای پنهان عملکرد بنی صدر پس از شکست حمله امریکا به طبس و اقدامات مشکوک وی در ارتش پس از کشف کودتای نافرجام نقاب و تصمیمات وی در مقام فرماندهی کل قوا.

باوجود اعلام اعمال محدودیت در فعالیت های سیاسی بنی صدر ازسوی دولت فرانسه، نشریه آلمانی

ص:۱۲۱۹

۱ اشپیگل مصاحبه مفصلی با وی انجام داد که در سایر رسانه ها بازتاب داشت. بنی صدر: من در چند ماه آینده به ایران باز خواهم گشت. شهروندانی که در آخرین انتخابات ریاست جمهوری از دادن رأی خودداری ورزیده اند، طرف دار من هستند، نیروهای مسلح نیز از من حمایت می کنند. همچنین بیشتر روشنفکران نیز دنباله رو من خواهند بود. در تمامی ایران، جنگ داخلی در جریان است و شدت خواهد یافت. در شب انتخابات ریاست جمهوری، مجاهدین خلق ۱۲۰ فقره عملیات علیه دولت انجام دادند.

۲ وزیر نفت عراق در انگلستان: به علت جنگ قادر به صدور نفت از خلیج فارس نیستیم و تنها راه صدور نفت ما به وسیله خطوط لوله از خاک ترکیه، سوریه و لبنان به دریای مدیترانه آن هم به طور ناقص است و علت آن اشکالات فنی و وجود مشکلات سیاسی با سوریه است. سوریه برای صدور نفت ما از کشورش اشکالاتی پیش می آورد.

۳ اقدام عناصر سازمان مجاهدین خلق و چریک های فدایی خلق (اقلیت) در اشغال و تخریب اموال بخش کنسولی سفارت ایران در بن و تعلل پلیس آلمان برای حضور در محل حادثه. سخنگوی سفارت ایران: دولت آلمان به تقاضای مسئولان ایرانی برای افزایش تدابیر امنیتی سفارت ایران توجهی نکرده است. درمورد تعلل پلیس و بازگذاشتن دست مهاجمان برای تخریب اموال سفارت شکایت کرده ایم و سفیر آلمان در تهران به وزارت امور خارجه احضار شده است.

ضمیمه گزارش۱۸۲: ارزیابی رادیو لندن درباره تلاش های هیئت های صلح برای میانجیگری میان ایران و عراق.

ضمیمه گزارش۱۸۶: توضیحات سخنگوی سفارت ایران در بن، درباره سابقه اقدامات مخالفان جمهوری اسلامی علیه منافع ایران در آلمان.

گزارش روزشمار ۱۳/۵/۱۳۶۰

۴ عملیات اجرای آتش توپخانه روی مواضع دشمن در جبهه ایلام و ستون نظامی در منطقه پنجوین عراق.

۵ اطلاعیه بنیاد امور جنگ زدگان درباره برخی اقدامات انجام شده این ستاد برای رفاه خانواده های جنگ زده در سه ماهه گذشته.

۶ شهادت یک نفر و زخمی شدن ۱۸ تن براثر انفجار نارنجک در بانه؛ به شهادت رسیدن یک سرباز در تیراندازی به طرف پادگان بانه؛ مجروح شدن ۲ عابر در پرتاب و انفجار یک نارنجک به سوی مقر سازمان پیشمرگان مسلمان کرد در سنندج؛ خنثی شدن حمله عناصر مسلح غیرقانونی به پایگاه گوگ تپه در شمال شرقی مهاباد و ساختمان هلال احمر مهاباد و پایگاه درهریان روانسر؛ پاک سازی ۴ روستای غرب سنندج؛ تسلیم شدن ۳ عضو مسلح حزب دمکرات در سقز و پاوه و ۶ فرد مسلح وابسته به رزگاری و یک چریک فدایی خلق (اقلیت) در مریوان.

۷ به شهادت رسیدن یک قصاب در همدان و یک سبزی فروش و صاحب یک مغازه لبنیاتی در تهران در ترورهای امروز عناصر سازمان مجاهدین خلق؛ ناموفق بودن عملیات های ترور حجت الاسلام حسنی نماینده ارومیه، حجت الاسلام علم الهدی نماینده اردبیل، حجت الاسلام حقی پیش نماز مسجد امام حسین(ع) و ترور یکی از افراد متعهد شهر اراک. ۳ تن از محافظان این افراد مجروح شدند و یک عامل ترور دستگیر شد؛ مجروح شدن مسئول حفاظت اراضی آستان قدس رضوی در مشهد.

۱ اجرای ۱۳ عملیات بمب گذاری و پرتاب نارنجک، بمب دست ساز و آتش زا به ساختمان های دولتی و نهادهای انقلابی، مغازه و منازل افراد در ۷ شهر و واردشدن خساراتی به این اماکن. یکی از عاملان این حوادث در مشهد دستگیر شد.

۲ دستگیری مسئول سازمان مجاهدین خلق و ۴ عضو تشکیلاتی سازمان در استان گیلان.

۳ اشغال سفارت ایران در شهر اُتاوای کانادا و دفتر هواپیمایی ملی ایران در لندن برای ساعاتی و برپایی تظاهرات در میدان ترافالکار لندن، توسط تعدادی از عناصر وابسته به سازمان مجاهدین خلق به همراه افرادی از گروه های چپ؛ اطلاعیه حزب توده مبنی بر درخواست این حزب از مقامات فرانسه برای اتخاذ تدابیر لازم به منظور جلوگیری از فعالیت هایی که به ویژه پس از ورود بنی صدر و رجوی به این کشور، علیه ایران صورت می گیرد.

۴ قرائت متن نامه رئیس جمهور در مجلس، مبنی بر معرفی دکتر محمدجواد باهنر به عنوان نخست وزیر.

۵ اظهارات آقای هاشمی رفسنجانی در سخنان پیش از دستور مجلس، درمورد ترورهای اخیر سازمان که همه اقشار مردم؛ ازجمله افراد عادی در کوچه و خیابان را شامل شده است و اینکه راهی جز برخورد قاطع با عاملان ترورها برای دستگاه قضایی کشور باقی نمانده است.

۶ روزنامه فرانسوی فیگارو: دولت فرانسه تصمیم گرفته است مانع مصاحبه بنی صدر و رجوی با روزنامه نگاران شود؛ روزنامه انگلیسی گاردین: اعلام این خبر که بیشتر به دلیل رعایت مصالح فرانسویان مقیم تهران اتخاذ شده، واکنش بنی صدر و رجوی را درپی داشته است؛ بنی صدر ادعا کرد که دولت اتریش و سوئد از وی برای رفتن به کشورهایشان دعوت کرده اند که با تکذیب مقامات این دو کشور روبه رو شد و رجوی نیز مدعی شد چون زبان فرانسه نمی داند، مقامات فرانسه با حیله وی را به امضای موافقت نامه ای مبنی بر شرکت نکردن در فعالیت های سیاسی سوق داده اند.

گزارش روزشمار ۱۴/۵/۱۳۶۰

۷ افراد گروه های مسلح به یک پایگاه در روانسر حمله کردند، ساعاتی محور ارومیه - مهاباد را در سه راهی بوکان بستند و در ارومیه تجهیزات جهاد سازندگی را سرقت کردند.

۸ کشف مقداری مهمات در سرپل ذهاب و پاک سازی روستای افراسیاب در دیواندره با تلاش نیروهای سپاه پاسداران غرب کشور.

۹ ترور و شهادت حسن آیت نماینده مجلس شورای اسلامی به دست عناصر سازمان مجاهدین خلق.

۱۰ شهادت یک نفر در تهران و مجروح شدن ۳ نفر در اراک، مشهد و اصفهان در اقدامات عناصر سازمان مجاهدین خلق.

۱۱ مجروح شدن ۳ نفر و وارد شدن خساراتی در پرتاب انواع بمب به منازل و محل کار افراد متعهد در مشهد، بجنورد، بیرجند، شیراز، نیشابور و بروجرد؛ دستگیری ۲ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق در شیراز و ۲ عامل پرتاب نارنجک در بروجرد.

۱۲ محمدجواد باهنر با کسب آرای اکثریت نمایندگان مجلس شورای اسلامی نخست وزیر ایران شد.

۱۳ نـامه سـرگشاده جـامعه مدرسـین حوزه علمیه قم خطـاب به شورای عالی قضایی مبنی بر قاطعیت بیشتر دسـتگاه قضایی کشور در برخورد با عاملان ترورها، بمب گذاری ها و اقدامات خرابکارانه.

مقاله روزنامه اطلاعات درباره ضرورت وجود یک سازمان اطلاعاتی منسجم و کارآمد برای مقابله با

ص:۱۲۲۱

۱ افزایش ترورها و دیگر اقدامات گروه های مسلح ضدانقلاب به ویژه سازمان مجاهدین خلق.

۲ روزنامه اطلاعات با چاپ مطلبی با هدف آموزش مردم و بالابردن آگاهی آنان از خانه های تیمی گروه های مسلح و ایفای نقش در شناسایی و معرفی بر نقش مردم در حفظ انقلاب و مقابله با عملیات های نظامی گروه ها تأکید کرده است.

۳ ایجاد تنش در روابط ایران و فرانسه پس از رد درخواست ایران درباره استرداد بنی صدر ازسوی دولت فرانسه: سفیر فرانسه به وزارت امور خارجه احضار شد، معاون وزیر امور خارجه فرانسه راهی تهران شد تا تصمیم دولت متبوعش مبنی بر خارج کردن اتباع فرانسوی از ایران و فراخواندن سفیر این کشور به پاریس را به اطلاع مقامات ایران برساند.

گزارش روزشمار ۱۵/۵/۱۳۶۰

۴ در عملیات نیروهای سپاه پاوه با حمایت توپخانه ارتش در ارتفاعات کل هراتی، ۵۰ عراقی کشته و ۲ نفر اسیر شدند.

۵ اداره وظیفه عمومی ژاندارمری مشمولان متولد سال های ۱۳۳۷ و ۱۳۳۸ را که دارای کارت معافیت در زمان صلح هستند، به خدمت احضار کرد.

۶ ورود گروه منتخب وزیران امور خارجه کشورهای غیرمتعهد به تهران، با هدف انجام دور جدیدی از مذاکرات صلح در جنگ ایران و عراق.

۷ پرتاب نارنجک به سوی اتومبیل سپاه در بانه و مجروح شدن رئیس شرکت نفت سقز که در این مکان حضور داشت؛ تسلیم شدن ۲ فرد مسلح وابسته به حزب دمکرات به سپاه سقز.

۸ شهادت یک نفر در زنجان و یک نفر در رشت و مجروح شدن یک نفر در رشت، یک میوه فروش در مشهد و پدر یک شهید در رامسر، در ترورهای انجام شده به دست عناصر سازمان مجاهدین خلق.

۹ شهادت ۳ نفر و مجروح شدن ۵ تن در انفجار یک نارنجک که عناصر گروه های مسلح در خیابان سیروس سنندج به سوی مردم پرتاب کردند. عامل حادثه دستگیر شد؛ خسارت دیدن ۳ اتومبیل براثر انفجار بمب در مقابل ساختمان کمیته مرکزی شهر سنندج؛ مجروح شدن ۳ نفر در تیراندازی به سوی مسجد ناصری کرمانشاه؛ پرتاب بمب آتش زا به سوی کمیته و پرتاب نارنجک به منزل دادستان شهر کرمانشاه که خسارتی نداشت؛ فروریختن شیشه های ساختمان بنیاد شهید مشهد با انفجار ۲ نارنجک پرتاب شده به سوی این ستاد و آتش گرفتن یک پارچه فروشی در همین شهر با انفجار یک بمب. یکی از عاملان حادثه دستگیر شد؛ واردشدن خساراتی به اموال مردم در ۶ مورد پرتاب نارنجک و بمب دست ساز و آتش زا در بروجرد، سبزوار، یاسوج و شیراز. یکی از مهاجمان دستگیر شد.

۱۰ کشته شدن یکی از عناصر سازمان مجاهدین خلق و دستگیری نفر اصلی تیم سه نفره ترور سازمان در درگیری با نیروهای سپاه اصفهان؛ دستگیری ۱۵ نفر از عناصر سازمان در بروجرد و سمنان؛ تصادف دو موتورسوار وابسته به سازمان هنگام حرکت در اتوبان چمران. یکی از آنان کشته و دیگری دستگیر شد؛ شناسایی ۳ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق و چریک های فدایی خلق در رشت و لاهیجان. در درگیری های ایجادشده هنگام تصرف این خانه ها یک نفر از افراد گروه ها کشته شد، ۸ نفر دستگیر شدند و

تعدادی اسلحه و مقادیری مهمات و اسناد و مدارک سازمان به دست آمد.

ص:۱۲۲۲

۱ ارسال نامه های تهدیدآمیز برای چند نفر از نیروهای سپاه با امضای سازمان مجاهدین خلق.

۲ انتقاد آقای هاشمی رفسنجانی از ضعف های موجود در حفاظت از شخصیت ها و عملکرد شهربانی، درپی ترورهای انجام شده به دست عناصر سازمان مجاهدین خلق به ویژه ترور ۳ تن از نمایندگان مجلس.

۳ درپی ترورهای چند روز اخیر، بازاریان و کسبه خیابان های اطراف بازار تهران در اعتراض به آنچه "عدم قاطعیت دادگاه های انقلاب در مقابله با ضدانقلاب" خوانده شده است، اقدام به تعطیلی مغازه های خود کردند و کمیته امور صنفی در تشریح و توضیح این اقدام بازاریان اطلاعیه ای صادر کرد؛ در اقدامی مشابه، بازار شهرهای قم، تبریز و مشهد تعطیل شد و اصناف مشهد و تبریز با صدور اطلاعیه هایی خواستار برخورد قاطع تر دادگاه های انقلاب با ضدانقلاب شدند.

۴ انتشار متن حکم نخست وزیری محمدجواد باهنر توسط محمدعلی رجایی رئیس جمهور.

۵ جلوگیری دولت ایران از خروج ۶۰ فرانسوی مقیم ایران به دستور دادستان دادگاه انقلاب مستقر در فرودگاه درپی تنش های ایجادشده میان ایران و فرانسه، پس از اعطای پناهندگی سیاسی به بنی صدر و رجوی و تصمیم دولت فرانسه برای خارج کردن اتباع خود از ایران؛ سخنگوی وزارت امور خارجه: مسئله تاخیر در پرواز به علت مشکلات مربوط به پرونده مالی و حقوقی کسانی است که مایل به ترک ایران هستند. این افراد می توانند دوشنبه آینده تهران را ترک کنند؛ لغو سفر داخلی میتران و جلسه پنج ساعته وی با مشاورانش برای بررسی این موضوع که به انتشار اطلاعیه ای انجامید و دراختیار رسانه ها قرار گرفت.

۶ وقوع دو انفجار در مؤسسات فرانسوی ایرفرانس و بانک فرانسه واقع در بخش مسلمان نشین غرب بیروت، خسارت های مادی به بار آورد.

۷ مقاله روزنامه انگلیسی گاردین درباره جنگ ایران و عراق و تأثیر جنگ در جامعه عراق و مشکلات ایجادشده در این کشور.

۸ مقاله تحلیلی اریک رولو خبرنگار روزنامه فرانسوی لوموند درباره عملکرد بنی صدر در دوران ریاست جمهوری، ارتباط وی با سازمان مجاهدین خلق، شکست تلاش های سازمان برای به دست گرفتن قدرت ازطریق جنگ مسلحانه و تأثیر فرار بنی صدر در روابط ایران و فرانسه.

ضمیمه گزارش۲۱۸: گزارش خبرگزاری پارس از وضعیت اتباع فرانسوی در فرودگاه مهرآباد.

گزارش روزشمار ۱۶/۵/۱۳۶۰

۹ گلوله باران شهرهای آبادان و دزفول و حمله هوایی به آبادان.

۱۰ محمدعلی رجایی رئیس جمهور، در دیدار با هیئت منتخب وزیران امور خارجه کشورهای غیرمتعهد مذاکره کننده صلح در جنگ ایران و عراق: نارضایتی ایران از عدم وصول نتیجه در رفت وآمدهای هیئت های صلح است. سفر هیئت های حسن نیت برخلاف آنچه انتظار می رفت، برای روشن شدن موضوع تجاوز و وضعیت ملتی که مورد تجاوز قرار گرفته، فایده چندانی نداشته است. این رفت وآمدها فرصت را برای صدام فراهم می آورد تا بتواند در سایه مذاکرات، تجاوزات خود را موجه جلوه دهد. ما

سرنوشت جنـگ را در میـدان جنگ تعیین می کنیم؛ رئیس جمهور در پایان جلسه شورای عالی دفاع در دیـدار با خبرنگاران: هیئت غیرمتعهدها در سفر خود به ایران هیچ گونه پیشنهاد جدیدی نداشت.

۱ شهادت یک نفر از اهالی شهر مهاباد و مجروح شدن یک نفر دیگر در حمله عناصر مسلح غیرقانونی به اتومبیل سپاه؛ برخورد خودرو ارتش با مین در محور ارومیه - اشنویه و مجروح شدن ۳ ارتشی؛ تسلیم شدن یک نفر از عناصر مسلح حزب دمکرات به سپاه پیرانشهر.

۲ نیروهای اتحادیه میهنی کردستان عراق (طالبانی ها) در عملیاتی موفق به تصرف شهر کلاله در استان اربیل عراق شدند. در این عملیات، ۹۷ نظامی عراقی کشته شدند و یک بالگرد عراقی سقوط کرد. در عملیات معارضین عراقی در زاخو ۵ نظامی کشته و ۸ نفر زخمی شدند.

۳ اجرای ۲ عملیات ترور به دست عناصر سازمان مجاهدین خلق در رشت و تهران که در رشت به شهادت یک عضو بسیج و مجروح شدن فردی دیگر انجامید و در تهران ناموفق بود و عامل آن دستگیر شد.

۴ درپی پرتاب بمب آتش زا به مغازه یکی از افراد متعهد ساری آتش سوزی وسیعی رخ داد که باعث سوختن ۶ مغازه دیگر و زخمی شدن ۱۸ تن شد؛ در ۸ حادثه در ارومیه، تهران، اراک، شیراز و کرمانشاه، چندین نارنجک، بمب دست ساز و آتش زا به ساختمان های دولتی، نهادهای انقلابی و منازل مردم پرتاب شد که یک مجروح بر جای گذاشت و خساراتی نیز ایجاد کرد؛ در شیراز یکی از هواداران وابسته به سازمان مجاهدین خلق درحال پرتاب یک بمب آتش زا به داخل یک مغازه دستگیر شد.

۵ آقای هاشمی رفسنجانی در خطبه های نماز جمعه تهران: مطمئن باشید این جامعه همان طورکه از شر شاه و امریکا راحت شد، به زودی از شر تروریست ها راحت می شود و مملکت به سوی سازندگی پیش خواهد رفت.

۶ هواپیمای بوئینگ۷۰۷ نیروی هوایی ارتش که بنی صدر و رجوی با آن از ایران فرار کردند، پایگاه نظامی اورلی در حومه پاریس را ترک کرد و در فرودگاه مهرآباد به زمین نشست. دو تکنیسین هواپیما به ایران بازگشتند و دو خدمه دیگر به فرانسه پناهنده شدند.

۷ انفجار یک بمب قوی در کنار شعبه بانک صادرات ایران در بخش غربی بیروت و مجروح شدن ۴ نفر. فردی که خود را سخنگوی سازمان مجاهدین خلق معرفی می کرد، در تماس با خبرگزاری ها مسئولیت انفجار را بر عهده گرفت و اعلام کرد که این انفجار به تلافی انفجارهایی که دو شب قبل در ۳ مؤسسه فرانسوی در بیروت رخ داده بود، انجام شده است.

۸ گروهی از دانشجویان هوادار سازمان مجاهدین خلق، دفتر حافظ منافع ایران در سفارت الجزایر در واشنگتن را به مدت یک ساعت اشغال کردند، ۸ کارمند دفتر را گروگان گرفتند و شعارهایی علیه جمهوری اسلامی روی دیوارهای دفتر نوشتند. با مداخله پلیس، یکی از مهاجمان اقدام به تیراندازی کرد و درنتیجه درگیری، یک نفر تیر خورد و ۲ نفر مجروح و ۲۴ نفر دستگیر شدند.

۹ مقاله کینه توزانه نشریه انگلیسی اکونومیست علیه جمهوری اسلامی و حمایت این نشریه از اقدامات تروریستی گروه های مسلح غیرقانونی و ارائه خط ترور امام خمینی به سازمان مجاهدین خلق.

۱۰ مقایسه دوران حضور امام خمینی در نوفل لوشاتو در ماه های قبل از پیروزی انقلاب اسلامی و مواضع دولت فرانسه در آن دوران، با حضور بنی صدر در این کشور، در گزارش آسوشیتدپرس.

گزارش روزشمار ۱۷/۵/۱۳۶۰

۱ دیدار عده ای از فرماندهان نظامی کشور با امام خمینی و ارائه گزارشی از وضعیت جبهه های جنگ.

۲ دیدار اعضای هیئت منتخب وزیران امور خارجه کشورهای غیرمتعهد با وزیر امور خارجه. میرحسین موسوی در این دیدار بر شرایط ایران تأکید کرد، اما هیئت حین ترک تهران، بدون اشاره به شرایط ایران، در اطلاعیه ای فقط به درج سخنان محمدعلی رجایی رئیس جمهور، مبنی بر ادامه جنگ تا پیروزی پرداخت؛ ورود اعضای هیئت به بغداد و دیدار آنان با وزیر امور خارجه عراق.

۳ گلوله باران پادگان های ارتش عراق در خرمال و سیدصادق.

۴ پاک سازی روستای ماویان در شمال غربی کامیاران از عناصر ضدانقلاب. در بازگشت یک دستگاه خودرو روی مین رفت که ۴ نفر شهید و ۶ نفر زخمی شدند؛ تسلیم شدن ۶ عضو مسلح حزب رزگاری به سپاه پاوه و تحویل اسلحه هایشان.

۵ شهادت حجت الاسلام احمد فقیهی رئیس و حاکم شرع چند شهر استان فارس و ۲ پاسدار همراه وی در تیراندازی دو موتورسوار مسلح به سوی آنان؛ ترور و شهادت یک پاسدار کمیته در آمل، یک پاسدار سپاه در تبریز، یکی از افراد متعهد شهر رشت و یک مغازه دار در کرج به دست عناصر گروه های مسلح؛ سوء قصد دو موتورسوار مسلح به یک خواربارفروش در مشهد و زخمی شدن وی؛ ناکام ماندن ترور حجت الاسلام جلالی خمینی سرپرست کمیته منطقه ۵ تهران و یک سپاهی در ساری.

۶ مجروح شدن ۲ نفر در انفجار بمب زیر خودرو کمیته امداد مهاباد؛ انفجار بمب کنار ۲ سینما در سنندج و کرمانشاه و در یک خودرو در بروجرد و به بارآمدن خساراتی؛ پرتاب ۴ بمب دست ساز و آتش زا در خرم آباد و تهران و ایجاد خسارات جزئی؛ به آتش کشیده شدن یک خیاطی در سمنان؛ کشف و خنثی سازی ۳ بمب در مغازه ای در بازار تجریش و ۲ خودرو در رشت.

۷ در درگیری افراد یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق با نیروهای کمیته در منطقه منیریه تهران، ۴ کادر و ۲ عضو سازمان دستگیر و ۳ نفر خودکشی کردند. از این مکان که بخشی از عملیات های نظامی سازمان در تهران در آن طراحی می شد، مقادیر زیادی اسلحه، مهمات، مواد منفجره و تجهیزات نظامی و مدارک به دست آمد.

۸ احمد بن بلا رئیس جمهور پیشین الجزایر، در مصاحبه با مجله لبنانی الحوادث در دفاع از انقلاب اسلامی ایران: انقلاب ایران قبل از هر چیز یک انقلاب فرهنگی است که تمدن دنیای سرمایه داری و روابط سلطه جویانه غرب را در معرض اتهام قرار داده است. نباید از یاد برد که کل مخالفت با انقلاب اسلامی در غرب طرح ریزی می شود و این مخالفت را سرمایه داران رهبری می کنند.

۹ دبیرکل حزب دمکرات کرد لبنان در دیدار از سفارت ایران در بیروت: ما جنگ پلیدی که نیروهای ارتجاعی منطقه و در رأس آنها رژیم صدام تکریتی علیه انقلاب اسلامی ایران به راه انداخته اند محکوم کرده و تأکید می کنیم که ملت کرد لبنان و حزب دمکرات کرد از انقلاب ایران دربرابر تجاوزهای عراق پشتیبانی می کنند.

ضمیمه گزارش ۲۴۰: سوابق سازمانی ۴ کادر دستگیرشده سازمان مجاهدین خلق در تهران.

گزارش روزشمار ۱۸/۵/۱۳۶۰

۱ دو گردان نیروی مخصوص و یک گروهان کمانـدوی عراقی به مواضع نیروهای ایرانی در محور دارخوین حمله کردند. این اقدام دشـمن به دلیل ناهماهنگی بین واحدهای عراقی و هشیاری و مقاومت نیروهای خودی شـکست خورد و حدود ۱۰۰ عراقی کشته یا زخمی و ۱۵ نفر اسیر شدند. تلاش مجدد عراق در ساعت ۴:۴۵ صبح شکست خورد که در این اقدام نیز ۵۰ عراقی کشته و ۱۰ تن دیگر اسیر شدند.

۲ اصابت ۴ گلوله توپ عراقی به یکی از روستاهای عرب نشین حومه شادگان، ۷ نفر مجروح بر جای گذاشت و حرکت تعدادی از مردم شـهر و حومه به خارج شـهر را به دنبال داشت. این وضعیت تاحدودی اوضاع شهر را متشنج کرد. درپی این اقدام، مردم به راه پیمایی در شـهر پرداختند و کسبه، بازار و مغازه های خود را تعطیل کردند. پس از راه پیمایی، فرماندار شادگان در اجتماع مردم در مسـجد امیر درباره توطئه گروه های ضدانقلاب و ستون پنجم عراق هشدار داد و قطعنامه ای در ۵ بند قرائت شد؛ شهر آبادان گلوله باران شد و چند نفر زخمی شدند.

۳ هیئـت منتخب وزیران امـور خـارجه کشورهـای غیرمتعهـد که برای پیگیری میـانجیگری بین ایران و عراق پس از سـفر به ایران، به بغداد رفته بودند، بعد از دیدار با صدام حسـین و طارق عزیز، بدون دستیابی به نتیجه مشـخص این کشور را ترک کردند. این هیئت قبل از ترک بغداد، در بیانیه ای با ابراز نگرانی از خسارات جنگ، درباره گسترش جنگ به دیگر کشورها هشدار دادند.

۴ مهم ترین اخبار امروز شـمال غرب ایران: تخریب پاسـگاه سـرسوراو عراق در عملیات چریکی برون مرزی نیروهای مشترک سـپاه بانه و پیشـمرگان مسـلمان کرد؛ انهـدام خودرو کمیته امـداد مهاباد براثر انفجار بمبی قوی در زیر آن؛ درگیری شدیـد عناصـر حزب دمکرات و گروه کومه له در بوکان و کشته شدن ۱۰ نفر از طرفین و زخمی شدن عده ای دیگر.

۵ شـهادت ۳ نفر ازجملـه یـک دانش آمـوز و مجروح شـدن ۲ پاسـدار و یـک معلم در ترورهـای امروز گروه هـای ضـدانقلاب در شهرهای تهران، ساری و رشت؛ ناموفق بودن ترور یک پاسدار در تهران.

۶ در۱۲ عملیات پرتاب بمب های دست ساز و آتش زا و تیراندازی عناصر گروه های مسلح غیرقانونی در چند شهر کشور، ۵ نفر به طور سطحی مجروح شدند و خسارات کمی به بار آمد. ۲ نفر از عاملان این حوادث در خرم آباد دستگیر شدند.

۷ کشف بمب قوی در کنار ریل راه آهن اراک – خرمشهر؛ اطلاعیه دادستانی اراک درباره محدودیت تردد موتورسیکلت در سطح شهر.

۸ اطلاعیه سـپاه درمورد شناسایی ۳۰ خانه تیمی و دسـتگیری تعـداد زیادی از افراد شاخه های نظامی سازمان مجاهـدین خلق در این خانه ها ازجمله رابط دفتر هماهنگی بنی صدر و سازمان و نیز کشف تعداد زیادی اسلحه و مقادیر فراوانی مهمات و لیست ترور چند تن از نمایندگان مجلس، برخی اعضای سپاه و مردم عادی.

۹ کشف تعـدادی اسـلحه و مقادیری مهمات از درون اتومبیل سـرقتی در تهران؛ دسـتگیری ۱۷ تن از عناصـر سازمان مجاهدین خلق عامل انفجارهای اخیر خرم آباد و بروجرد.

۱۰ اطلاعیه کمیته امداد امام خمینی درباره تأمین خسارت مالی افرادی که در اقدامات گروه های معارض متحمل ضـرر و زیان شده اند.

ص:۱۲۲۶

۱ توضیحات داوود کریمی فرمانده سپاه پاسداران تهران، در گفت وگو با خبرگزاری پارس درباره آخرین وضعیت سپاه پاسداران تهران در جبهه های جنگ، آمادگی این سازمان در عرصه مبارزه با گروه های مسلح ضدانقلاب و تأمین امنیت پایتخت.

۲ درپی افزایش انتقادها از عملکرد شهربانی در حفظ جان افراد و شخصیت های نظام، شهربانی جمهوری اسلامی با انتشار اطلاعیه ای با اشاره به صلاحدید دولت و برخی شخصیت ها مبنی بر تقسیم کار و انتخاب محافظین از بین نیروهای شهربانی، کمیته و سپاه، آمادگی خود را برای هرنوع همکاری اعلام کرد.

۳ مرخص شدن آیت الله خامنه ای امام جمعه تهران و نماینده امام در شورای عالی دفاع، از بیمارستان.

۴ آقای هاشمی رفسنجانی در سخنان پیش از دستور مجلس شورای اسلامی در پاسخ به سخنان پرویز ملک پور نماینده زرتشتیان که در مطالبی تردید خود را مبنی بر اینکه برخورد با عناصر سازمان مجاهدین خلق، که در اقدامات نظامی علیه جمهوری اسلامی شرکت دارند، اقدامی از سر عصبانیت است یا اقدامی انقلابی، ابراز کرده بود، گفت: جریانی که با اعتراف کادر مرکزی خودشان در خدمت امپریالیسم قرار گرفتند، اعدام اینها انقلابی نیست؟ آنها با موتور در خیابان بدن پاسدار را زیر رگبار بگیرند و له کنند و با بمب قطعات بدن یک عابر را به سر درخت بیندازند انقلابی هستند؟ من البته قبول دارم که عده ای از بچه ها فریب خورده هستند اما جریان یک جریان خیانت بار است.

۵ بازتاب انتشار وصیت نامه محمدرضا سعادتی عضو کادر مرکزی سازمان مجاهدین خلق در محافل سیاسی و رسانه ای کشور. هرچند سازمان با کلی گویی مختصر از کنار این موضوع گذشت، جراید ازجمله روزنامه کیهان به تحلیل مواضع و دیدگاه های مندرج در این وصیت نامه پرداختند.

۶ راه پیمایی شمار معدودی از هواداران سازمان مجاهدین خلق در لندن؛ تظاهرات ۳۵ هوادار این سازمان در ایالت نیوجرسی امریکا در اعتراض به بازداشت عده ای از هواداران سازمان توسط پلیس این کشور به جرم راه بندان و ایجاد مزاحمت برای مردم.

۷ بررسی دلایل ایجاد تیرگی در روابط ایران و فرانسه ازجمله فرار بنی صدر در مقاله نشریه اخبار الخلیج.

۸ درپی انتشار مطلب خبرگزاری آسوشیتدپرس در مقایسه دوران اقامت و فعالیت های امام خمینی در پاریس با وضعیت فعلی، روزنامه اطلاعات در تفسیری به نقد حمایت محافل سیاسی فرانسه برای توجیه دادن پناهندگی سیاسی به بنی صدر و رجوی با مستمسک قراردادن اقامت موقت امام خمینی در پاریس، پرداخت.

۹ تفسیر رادیو لندن و رادیو صدای امریکا درمورد روابط سیاسی ایران و فرانسه پس از فرار بنی صدر و رجوی به پاریس.

ضمیمه گزارش۲۴۳: گزارش واحد اطلاعات عملیات سپاه از وضعیت فرماندهی و نیروهای عراقی شرکت کننده در عملیات دارخوین براساس اطلاعات به دست آمده از اسرای عراقی.

ضمیمه گزارش۲۵۶: سخنان پرویز ملک پور نماینده زرتشتیان ایران در مجلس شورای اسلامی درباره عملکرد عناصر سازمان مجاهدین خلق (منافقین).

ضمیمه گزارش۲۵۷: تحلیل شخصیت و متن وصیت نامه محمدرضا سعادتی در روزنامه کیهان.

ص:۱۲۲۷

گزارش روزشمار ۱۹/۵/۱۳۶۰

۱ حمله هوایی بدون نتیجه عراق به شهرهای سردشت و خرم آباد؛ حمله توپخانه ای عراق به آبادان و آتش سوزی در پالایشگاه، آتش گرفتن یک ساختمان و یک خودرو و واردشدن خساراتی به چند منزل مسکونی.

۲ حمل ۴۰ قبضه ضدهوایی از کویت به عراق. این محموله بخشی از بار کشتی ای حامل ۴۰۰ قبضه سلاح ضدهوایی است که وارد کویت شده؛ لنگرانداختن ۵ کشتی حامل اسلحه و تجهیزات نظامی متعلق به عراق در بندر عبدالله کویت؛ ارسال کاروان حامل سوخت (حدود ۱۵۰ تانکر) هر شب ازطریق مرز عبدلی به عراق.

۳ بررسی آخرین تحولات جبهه های جنگ و طرح های عملیاتی مورد نظر فرماندهان، گزارش جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش از حمله ناموفق شب گذشته عراقی ها در جبهه دارخوین و تشریح دلایل حمله عراقی ها به این محور توسط رئیس جمهور در جلسه شورای عالی دفاع.

۴ تشریح آخرین تحولات نظامی در جبهه های آبادان و نقش نیروهای فداییان اسلام در این جبهه از زبان سید مجتبی هاشمی فرمانده عملیاتی این نیروها.

۵ نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران کشتی تجاری دانمارکی، که محموله ای نظامی شامل ۱۷۷ تن دینامیت و مقادیر زیادی مواد منفجره متعلق به عراق را به یکی از بنادر کویت حمل می کرد، توقیف و آن را برای تخلیه محموله اش به بندرعباس هدایت کرد؛ وزارت امور خارجه ایران به دولت هایی که از تسهیلات بندری و ترانزیتی خود برای ارسال کالاهای جنگی به عراق استفاده کنند، هشدار داد.

۶ شهادت یک پاسدار و انفجار بمب در کتابخانه متعلق به سپاه در مهاباد؛ تسلیم شدن ۲ فرد وابسته به کومه له و تحویل اسلحه هایشان به پیشمرگان مسلمان کرد در سنندج.

۷ در تیراندازی سرنشینان مسلح یک اتومبیل به سوی خودرو سپاه در جاده شیرگاه قائم شهر، ۲ پاسدار به شهادت رسیدند و یک نفر مجروح شد. مهاجمان با ورود به شهر و تیراندازی به مردمی که برای انجام دادن امور جاری خود در مقابل فرمانداری قائم شهر حضور داشتند نیز ۵ نفر را مجروح کردند. در درگیری نیروهای گشت کمیته و سپاه با مهاجمان یکی از آنان کشته شد و بقیه گریختند؛ یک روستایی در خیابان طالقانی بابل به دست عناصر سازمان مجاهدین خلق به شهادت رسید و یک زن نیز مجروح شد. مردم با هجوم به ضارب وی را دستگیر و تحویل نیروهای سپاه دادند.

۸ شهادت پدر یک مجروح جنگ اهل رامهرمز که برای عیادت فرزندش به مشهد آمده بود و مجروح شدن ۳ نفر دیگر به دست افراد ضدانقلاب در این شهر؛ واردشدن خساراتی به ساختمان بنیاد شهید مشهد در حمله عناصر سازمان مجاهدین خلق؛ انفجار بمب در دست یکی از عناصر سازمان قبل از پرتاب و کشته شدن وی درحالی که قصد داشت آن را به منزل یکی از روحانیون قائن پرتاب کند.

۹ اقدامات عناصر ضدانقلاب در تهران: به شهادت رساندن یک عضو انجمن اسلامی بانک ملی در خیابان خاور شمالی، تیراندازی به سوی ۳ رهگذر در خیابان جلا ل آل احمد به تصور اینکه آنان پاسدار هستند که این اقدام به شهادت یک کودک و مجروح

شـدن هر سه رهگـذر انجامید، پرتاب بمب آتش زا به سوی نماینده روزنامه کیهان در میدان هفت تیر و مجروح شدن وی، به آتش کشیدن ۲ مغـازه در خیابـان هـای شـهید بهشـتی و سـهروردی؛ ناکـامی افراد ضـدانقلاب در آتش زدن پمـپ بنزیـن تقـاطع خیابـان جمهوری - گلشن و حمله به ساختمان کمیته در محله قنات کوثر تهران.

ص:۱۲۲۸

۱ ترور یک پاسدار در شیراز به دست دو موتورسوار مسلح که به مجروح شدن وی انجامید؛ مجروح شدن ۵ نفر و به بارآمدن خسارات فراوان در ۸ مورد پرتاب نارنجک، انواع بمب به منازل، محل کسب مردم و ساختمان برخی نهادها در چند شهر کشور.

۲ دستگیری بیش از نیمی از اعضا و هواداران سازمان مجاهدین خلق، چریک های فدایی خلق (اقلیت) و گروه کمونیستی طوفان در بجنورد؛ شناسایی و دستگیری یکی از عناصر فعال سازمان در تهران و ۷ عضو گروه پیکار در یک خانه تیمی در قزوین.

۳ اطلاعیه شورای تأمین استان مازندران مبنی بر ایجاد محدودیت در تردد موتورسیکلت های ۴ سیلندر و استفاده دوتَرک از سایر موتورها، به منظور جلوگیری از اقدامات و ترورهایی که عناصر گروه های ضدانقلاب به ویژه سازمان مجاهدین خلق(منافقین) به وسیله موتورسیکلت انجام می دهند.

۴ امام خمینی در دیدارِ اعضای انجمن اسلامی دانشجویان ایرانی در اروپا و اعضای انجمن اسلامی شرکت واحد اتوبوس رانی تهران و حومه، در سخنانی پس از مقایسه انقلاب ایران با سایر انقلاب های جهان و تحلیل مشکلات انقلاب اسلامی ایران به پیوند بنی صدر با سازمان مجاهدین خلق و اقدامات خرابکارانه اعضا و رده های پایین تشکیلاتی سازمان در داخل اشاره کرده و به هواداران آنان توصیه کردند در رفتار رهبران سازمان تفکر کنند و به سوی مردم بازگردند. ایشان از مردم خواستند در شناسایی خانه های تیمی با نیروهای انتظامی همکاری کنند و توجه ویژه ای به این امر داشته باشند و آن را وظیفه و تکلیف شرعی خود بدانند.

۵ درپی تصمیم دولت ایران برای اخراج سفیر فرانسه از ایران و دستور دولت فرانسه مبنی بر بازگشت فرانسویان مقیم تهران به کشورشان، ظهر امروز، ۵۷ فرانسوی تهران را به مقصد فرانسه ترک کردند و در فرودگاه پاریس با استقبال مقامات این کشور مواجه شدند. برخلاف تبلیغات محافل و رسانه های غربی که قصد داشتند این اقدام دولت فرانسه را ترس از تهدیدشدن جان اتباع این کشور در ایران جلوه دهند، آنان در فرودگاه پاریس در مصاحبه با خبرنگاران گفتند که هیچ گاه چنین احساسی نداشته اند که در ایران به صورت گروگان نگه داشته می شوند.

۶ هم زمان با ورود اولین گروه از اتباع فرانسوی مقیم ایران به کشورشان، رسانه های انگلیسی اخباری اغراق آمیز درباره ایجاد محدودیت برای ابوالحسن بنی صدر توسط دولت فرانسه منتشر کردند، اما سخنگوی وزارت امور خارجه فرانسه یکی از شرایط اعطای پناهندگی سیاسی را محدودیت در ابراز نظر سیاسی عنوان کرد؛ مجله الکفاح العربی (چاپ لندن) اذعان کرد بدون هیچ گونه محدودیتی با بنی صدر گفت وگو کرده است.

گزارش روزشمار ۲۰/۵/۱۳۶۰

۷ وارد شدن خساراتی به ۶ منزل مسکونی، آتش گرفتن یک ساختمان ۵ طبقه و ۲ مخزن نفتی و مجروح شدن ۷ نفر در گلوله باران آبادان.

۸ شکست تلاش اولاف پالمه نماینده دبیرکل سازمان ملل، برای خارج کردن ۷۰ کشتی تجاری که از آغاز جنگ ایران و عراق در اروندرود در محاصره قرار گرفته اند.

برخورد یک خودرو ارتشی در نزدیکی پادگان سقز با مین و شهادت ۲ افسر، یک درجه دار و یک سرباز و زخمی شدن یکی

دیگر از سربازان؛ گرفتارشدن چند سپاهی در کمین عناصر مسلح غیرقانونی

ص:۱۲۲۹

۱ و شهادت یک پاسدار، مجروح شدن یک نفر دیگر و افتادن یک دستگاه کمباین جهاد سازندگی با راننده اش به دست عناصر مسلح غیرقانونی؛ انفجار یک خودرو جیپ سپاه براثر برخورد با مین در صائین دژ و مجروح شدن یک بسیجی؛ اسیر شدن ۵ نیروی شهربانی به دست عناصر گروه های غیرقانونی و درنهایت آزادشدن آنان با تلاش نیروهای سپاه.

۲ در ۴ ترور انجام شده در نقاط گوناگون تهران، یک پاسدار و یک ستوان دوم ارتش شهید و ۲ پاسدار مجروح شدند؛ سوءقصد به حجت الاسلام مهدی کروبی سرپرست بنیاد شهید، ناکام ماند، اما با تعقیب دو مهاجم موتورسوار، یکی از آنان دستگیر شد؛ در تیراندازی به صاحب یک داروخانه کسی آسیب ندید.

۳ سوءقصد افراد سازمان مجاهدین خلق به حجت الاسلام بهاءالدین عراقی و ۵ تن از همراهانش در کرمانشاه، که به شهادت وی و پاسدار محافظش و مجروح شدن ۴ تن دیگر انجامید؛ ناکام ماندن ترور حجت الاسلام سید کاظم نورمفیدی و به شهادت رسیدن ۳ پاسدار محافظ وی؛ اجرای ۴ عملیات ترور در شهرهای آمل، تبریز و سنندج که ۲ شهید و ۴ مجروح برجای گذاشت. ۴ نفر از عوامل ترور دستگیر شدند.

۴ وارد شدن خساراتی به ساختمان های نهادهای انقلابی، منازل و محل کسب مردم در ۸ عملیات پرتاب نارنجک و انواع بمب و تیراندازی در نقاط مختلف تهران و ۲ عملیات در ایلام و مشهد.

۵ کشف یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق در ساری و ایجاد درگیری در این خانه که به کشته شدن یک عضو سازمان، زخمی شدن یک تن دیگر و دستگیری ۲ نفر از آنان انجامید؛ کشف اسلحه، مهمات، پلاک های تقلبی خودرو و اطلاعیه های سازمان از یک اتومبیل در تهران.

۶ دستگیری ۱۷ نفر از عناصر سازمان مجاهدین خلق و یک عضو پیکار در شهرهای ورامین، تهران، قم، مشهد و فسا و کشف تعدادی سلاح و مقادیری مهمات از آنان.

۷ حزب دمکرات کردستان ایران درپیامی به رئیس جمهور فرانسه، اخراج سفیر این کشور از ایران را محکوم کرد.

۸ ارسال نامه هایی ازسوی سعدون حمادی وزیر امور خارجه عراق به دبیرکل سازمان ملل، رئیس شورای امنیت، دبیرکل سازمان کنفرانس اسلامی و دبیرکل سازمان کشورهای غیرمتعهد که در آن به استناد سخنان مسعود رجوی در مصاحبه با رسانه های غربی، ایران آغازگر جنگ معرفی شده است.

۹ رادیو صدای امریکا به نقل از آسوشیتدپرس در تحلیل روابط، مناسبات و برخورد سازمان مجاهدین خلق با بنی صدر: بنی صدر بدون حمایت رجوی خیلی زود در بوته فراموشی می افتد، ولی اکنون بنی صدر می تواند از مجاهدین برای رهبری قیام مسلحانه علیه (امام) خمینی استفاده کند. در مقابل، رجوی هم به بنی صدر نیازمند است؛ گرچه منتقدین مجاهدین می گویند رجوی و مجاهدین پس از آنکه از شر ملّاها خلاص شدند احتمالاً بنی صدر را نیز کنار می گذارند.

۱۰ تعدادی از عناصر سازمان مجاهدین خلق سفارت جمهوری اسلامی ایران در پایتخت نروژ را تصرف کرده و ۷ نفر ازجمله کاردار، همسر و فرزند ۶ ساله وی را گروگان گرفتند و به تخریب اموال سفارت پرداختند. پلیس پس از ۷ ساعت، در محل حاضر شده، ۱۶ نفر از آنان را به مرز سوئد برد و از نروژ بیرون کرد.

۱ تعداد اندکی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق که از یک هفته قبل، در میدان ترافالگار لندن، اعتصاب غذا کرده بودند، با دریافت پیامی از رجوی به این اقدام خود پایان دادند. خبرگزاری فرانسه علت این اقدام آنان را حضور دانشجویان مسلمان عضو انجمن های اسلامی اروپا اعلام کرد.

۲ گزارش روزنامه پولتیکن (چاپ فرانسه) درباره اقدام جمهوری اسلامی در متوقف کردن کشتی تجاری دانمارکی حامل سلاح به عراق و واکنش مقامات دانمارکی و مذاکراتشان با ایرانی ها درباره کشتی.

گزارش روزشمار ۲۱/۵/۱۳۶۰

۳ برخورد یک ستون نظامی ارتش در محور ارومیه - سلماس با کمین عناصر ضدانقلاب و شهادت ۳ سرباز، مجروح شدن ۴ نفر (۲ افسر، یک درجه دار و یک سرباز) و اسارت ۱۵ نظامی دیگر.

۴ شهادت یک بسیجی در درگیری محور سقز - بوکان؛ مجروح شدن ۳ سرباز براثر شلیک گلوله خمپاره به یک پاسگاه در شمال غربی سنندج؛ برخورد یک خودرو ژاندارمری در شمال شرقی سنندج با مین و مجروح شدن ۳ سرباز؛ کشف جسد یک افسر پادگان قوشچی ارومیه که به دست عناصر کومه له اسیر و سپس اعدام شده بود.

۵ چند تن از عناصر وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) ۶ گلوله آر.پی.جی۷ به ساختمان ستاد مرکزی سپاه پاسداران شلیک کردند که به بخشی از ساختمان خسارت جزئی وارد شد و چند نفر مجروح شدند. ۲ مهاجم در لحظات اولیه و ۶ نفر هم ساعاتی بعد دستگیر شدند.

۶ تیراندازی عناصر سازمان مجاهدین خلق در اداره آموزش وپرورش ناحیه ۲ تهران به شهادت یک معلم و مجروح شدن ۲ معلم دیگر انجامید؛ در ۳ عملیات ترور دیگر در تهران، یک تن شهید و ۲ نفر مجروح شدند.

۷ در ۴ عملیات ترور در شهرهای اصفهان، قزوین، آمل و ساری، ۵ نفر به شهادت رسیدند و یک نفر مجروح گردید. یک عامل ترور که از عناصر سازمان مجاهدین خلق بود، دستگیر شد.

۸ مجروح شدن ۲ نفر و ایجاد خساراتی در ۸ مورد انفجار نارنجک و بمب های دست ساز و آتش زا در ۶ شهر؛ کشف و خنثی سازی ۲ بمب در تهران و مشهد.

۹ دستگیر ۱۴ تن از اعضای شاخه های نظامی سازمان که در عملیات های ترور و ایجاد انفجار در تهران نقش فعال داشتند. کمیته انقلاب اسلامی در اطلاعیه ای مشخصات و اتهامات این افراد را اعلام کرد.

۱۰ درپی ترور حجت الاسلام بهشتی نژاد جانشین امام جمعه اصفهان، ۲ تن از اعضای فعال سازمان مجاهدین خلق در اصفهان دستگیر و پس از بازجویی و تحقیق از آنان شبکه اصلی ترور و عملیات های نظامی سازمان شناسایی و ۹۰ تن از اعضا و افراد مرتبط با این شبکه دستگیر شدند؛ ۱۱ نفر از عناصر وابسته به سازمان مجاهدین خلق، پیکار و چریک های فدایی خلق در شهرهای مشهد، بیرجند، قزوین، رودبار و چالوس دستگیر شدند.

۱۱ دیدار جانشین جدید فرمانده نیروی هوایی ارتش و فرماندهان جدید پایگاه های هوایی این نیرو با امام خمینی و قدردانی امام از افراد حاضر در این جلسه و قوای مسلح ایران.

۱۲ سرهنگ معین پور جانشین فرمانده نیروی هوایی ارتش، در دیدار با امام خمینی از وضعیت این نیرو، به ویژه پس از فرار بنی صدر و تغییرات انجام شده در سطح مدیریتی و چند طرح مورد نظر نیروی هوایی گزارش داد و پس از آن، با خبرنگاران گفت و گو کرد.

ص:۱۲۳۱

۱ درپی درخواست چند تن از مسئولان کشور برای هشیاری بیشتر در محافظت از شخصیت ها، سازمان مجاهدین خلق با انتشار اطلاعیه ای کوشید با مرزبندی میان نیروهای سپاه و کمیته با شهربانی، آنان را به تمرد از دستور در اجرای مأموریت ترغیب کند.

۲ اطلاعیه دادستانی کل انقلاب مبنی بر برخورد قاطع با افراد وابسته به گروه های مسلح معارض که به شورش، تخریب و ارعاب مردم بپردازند و برخورد توأم با رأفت اسلامی با کسانی که قبل از دستگیری از اعمال گذشته خود توبه کنند.

۳ انتقاد محمدعلی رجایی از سیاست های دوگانه دولت فرانسه در قبال ایران در پاسخ به پیام تبریک میتران به مناسبت انتخاب وی به ریاست جمهوری ایران.

۴ گزارش تحلیلی مجله الحریه (ارگان خبری جبهه دمکراتیک خلق برای آزادی فلسطین) درباره اقدام عراق در راه اندازی جنگ علیه ایران و بربادرفتن آرزوهای صدام برای دردست گرفتن رهبری اعراب.

۵ نماینده رئیس جمهور فرانسه پس از بازگشت آخرین گروه فرانسویان مقیم ایران به این کشور: به هیچ وجه مسئله قطع روابط دیپلماتیک با ایران مطرح نیست و سفارت فرانسه در تهران همچنان باز خواهد ماند؛ بعضی نشریات فرانسوی به انعکاس نارضایتی تعدادی از فرانسویانی که برخلاف نظرشان به دستور رئیس جمهور کشورشان، ایران را ترک کردند، پرداختند و اظهار کردند که وقایع ایران و خطرهای احتمالی بیش ازحد بزرگ جلوه داده شده و پاریس تصمیمی شتاب زده، ناشیانه و غیرمنطقی اتخاذ کرده و گروگان گیری ایده غیرقابل تصوری بوده است.

۶ گزارش برخی نشریات درباره زیان های ناشی از تیرگی روابط سیاسی ایران و فرانسه: تایمز مالی: ضرر اقتصادی فرانسه در ایران یک میلیارد پوند (دو میلیارد دلار) خواهد بود؛ لوموند: میزان خسارت شرکت های فرانسوی احتمالاً مهم ترین زیان ها در تاریخ مبادلات خارجی این کشور و معادل ۱۰ میلیارد فرانک فرانسه می باشد.

گزارش روزشمار ۲۲/۵/۱۳۶۰

۷ سرکوب تظاهر به تک نیروهای عراقی در جبهه شمال کرخه کور – طراح.

۸ کشته شدن ۴ بعثی و مجروح شدن تعدادی دیگر در حمله پیشمرگان حزب دمکرات کردستان عراق به ساختمان حزب بعث و ضداطلاعات ارتش عراق؛ گزارش حزب الدعوه اسلامی درباره پناهنده شدن تعدادی از افراد این حزب و شماری از ارتشیان عراق به اهالی روستای جیزان الچول که درپی آن، نیروی هوایی ارتش عراق روستا را با خاک یکسان کرد و همه اهالی روستا را کشت.

۹ یک درجه دار و ۲ سرباز عراقی از مرز بانه و جبهه شاوریه در غرب دزفول خود را به نیروهای ایرانی معرفی کرده و درخواست پناهندگی کردند؛ در طول یک هفته گذشته، نیروهای امنیتی عراق ۳۷ نفر از ایرانیان ساکن استان سلیمانیه را دستگیر و از عراق اخراج کردند. این افراد ازطریق مرز این استان رهسپار ایران شدند؛ ۷ خانواده عراقی با عبور از مرزهای غربی به ایران پناهنده شدند.

۱۰ مهاجمانی که قصد حمله به پاسگاه نیروهای خودی در چناره را داشتند روی مین رفتند و ۳ نفر از آنان کشته شدند. تعدادی از آنان نیز در درگیری پس از انفجار کشته یا زخمی شدند؛ در حمله افراد مسلح ضدانقلاب به پاسگاه ارتش در شهر سقز، ۲ سرباز شهید و ۶ نظامی دیگر زخمی شدند؛ چند تن از افراد گروه های مسلح غیرقانونی در چند نقطه شهر مهاباد دستگیر شدند؛ ۲ روستا

در بخش دهگلان در جنوب شرقی سنندج از وجود عناصر ضدانقلاب پاک سازی شد.

ص:۱۲۳۲

۱ در ۶ عملیات ترور عناصر گروه های مسلح ضدانقلاب در شهرهای تهران، بندرعباس، اصفهان، کرج و مشهد، ۷ نفر شهید و ۷ تن مجروح شدند.

۲ حمله تعدادی از افراد سازمان مجاهدین خلق به ساختمان ستاد منطقه ۴ کمیته تهران، که با مقاومت این نیروها و همکاری مردم خنثی شد و تعدادی از مهاجمان دستگیر شدند؛ انفجار ۷ بمب دست ساز و آتش زا در چند شهر و واردشدن خساراتی به اماکن کسب مردم و مراکز فرهنگی؛ کشف و خنثی سازی ۳ بمب ساعتی در فسا و شیروان؛ به آتش کشیده شدن انبار علوفه زمستانی کشاورزان در منطقه کوهدشت.

۳ با کشف ۸ خانه تیمی در شهرهای فسا، بابل و تهران، ۴۴ تن از عناصر سازمان مجاهدین دستگیر شدند و تعدادی سلاح و مقادیری مهمات به دست آمد؛ ۵ نفر از عناصر فعال سازمان مجاهدین خلق در لاهیجان و آستانه اشرفیه دستگیر شدند. ۳ نفر از این افراد از عوامل به شهادت رساندن ۸ بسیجی پایگاه بسیج سیاهکل بودند؛ در شیراز ۴ نفر از افراد فعال سازمان پیکار دستگیر شدند.

۴ گروه چریک های فدایی خلق اقلیت (شاخه اشرف دهقان) با انتشار اطلاعیه ای در بندرعباس، مسئولیت سرقت مبلغی بالغ بر ۱۰ میلیون تومان از نیروی دریایی، بانک صادرات و بانک ملی را بر عهده گرفت.

۵ محسن رضایی مسئول واحد اطلاعات و عضو شورای فرماندهی سپاه پاسداران در مصاحبه ای تلویزیونی از فروپاشی ۷۰ درصد از تشکیلات سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و دستگیری افراد و کادرهای این سازمان در چند شهر خبر داد و دلیل ادامه یافتن ترورها و انفجارها در تهران را متمرکزشدن فعالیت سازمان در پایتخت برای بهره برداری تبلیغاتی اعلام کرد؛ روزنامه اطلاعات در گزارشی از دستگیری ۲۸۶ تن از عناصر گروه های مختلف در شهرستان ها خبر داد.

۶ چند فرد مسلح وابسته به یک گروه سلطنت طلب (سازمان آزادگان ایران) یک فروند از ۳ ناوچه موشک انداز متعلق به ایران (موسوم به تبرزین)، خریداری شده از فرانسه را که عازم آب های ایران بود، در آب های اسپانیا ربودند. ۲ ناوچه دیگر (نیزه و خنجر) نیز تغییر مسیر داده و در یک بندر نزدیک به محل حادثه پهلو گرفتند. وزارت امور خارجه ایران این اقدام را نتیجه اقدام مشترک سازمان سیا و فردی به نام حبیب اللّهی (فرمانده نیروی دریایی ارتش شاه) اعلام کرد.

۷ یک فروند هواپیمای کوچک مسافری فرندشیپ با ۱۳ سرنشین در مسیر تهران – بندرعباس – چاه بهار، توسط خلبان ربوده و به پایتخت عمان برده شد. خبرگزاری پارس به نقل از فردی که وی را سخنگوی جنبش ارتش آزادی بخش ایران (آزادگان) خواند، اعلام کرد که خلبان هواپیما وابسته به این جنبش است.

۸ یک روز پس از خروج اتباع فرانسوی از ایران، سفیر اخراج شده فرانسه از ایران، دلیل تصمیم دولت این کشور در این تصمیم را اوضاع متشنج و خشن بودن اوضاع ایران عنوان کرد. برخی جراید فرانسوی نیز این اقدام را "آزادی اتباع فرانسوی" خواندند و به انتقاد از سیاست دولت ایران پرداختند.

ضمیمه گزارش۳۱۶: توضیحات ناخدا افضلی درباره نحوه ربوده شدن ناوچه تبرزین و اقدام ایران برای بازپس گیری آن.

ضمیمه گزارش۳۱۷: جزئیات ربوده شدن هواپیمای فرند شیب و فرود آن در عمان، از قول یکی از خدمه هواپیما.

گزارش روزشمار ۲۳/۵/۱۳۶۰

۱ بمباران بخش سیه چشمه از توابع ماکو و بخش دیزه در جنوب غربی ارومیه خسارت کمی ایجاد کرد؛ گلوله باران مناطق مسکونی آبادان موجب واردشدن خساراتی به چند ساختمان شد.

۲ خلع سلاح دو مأمور شهربانی در مهاباد؛ شلیک یک نارنجک تفنگی در سقز و واردشدن خساراتی به حسینیه و ۴ مغازه این شهر؛ دستگیری ۴ نفر از عناصر حزب دمکرات در درگیری افراد این حزب با نیروهای سپاه در روستای گوجه لوار از توابع شهر میاندوآب؛ تسلیم شدن ۲ عضو مسلح حزب دمکرات در منطقه شیخ صالح جوانرود و تحویل ۴ قبضه اسلحه و دریافت امان نامه.

۳ منصوب شدن سرهنگ علی صیاد شیرازی به سمت فرمانده عملیاتی یگان های نیروی زمینی ارتش مستقر در شمال غرب کشور.

۴ اجرای چند عملیات نظامی توسط عناصر سازمان مجاهدین خلق در تهران: تیراندازی به سوی ساختمان کمیته منطقه ۴ و منطقه ۳ و یک واحد گشتی کمیته انقلاب اسلامی منطقه ۲؛ پرتاب یک بمب آتش زا به طرف منزل یکی از افراد متعهد شهر در محدوده کمیته منطقه ۱۱؛ تیراندازی به سمت نیروهای کمیته در میدان آزادی؛ انفجار یک بمب صوتی در مقابل ستاد بسیج منطقه ۳. در این حوادث ۳ پاسدار و یک عابر مجروح شدند؛ یکی از مهاجمان تیر خورد، اما متواری گردید و ۳ نفر از افراد سازمان دستگیر شدند.

۵ عملیات های ترور امروز شهرستان ها: حمله به یک پاسدار در مشهد و به شهادت رسیدن وی؛ تیراندازی به طرف گیشه کتاب فروشی سپاه پاسداران در اصفهان و مجروح شدن یک پاسدار و یک روحانی؛ پرتاب نارنجک به سمت اتومبیل گشت سپاه در اصفهان که به درگیری نیروهای سپاه و مهاجمان انجامید و درنهایت یکی از مهاجمان کشته و دیگری زخمی شد؛ تیراندازی به سوی یک پاسدار در بابل و مجروح شدن وی؛ انفجار یک بمب ساعتی در مسجدسلیمان و مجروح شدن یک روحانی مبلغ اعزامی از قم.

۶ در ۴ حادثه جداگانه پرتاب بمب و مواد آتش زا، منزل یک کارمند در مشهد آتش گرفت، اما اقدامات مشابه در سقز، رودسر و بندر گناوه خسارات و تلفاتی نداشت؛ در بهبهان بمب تعبیه شده قبل از انفجار کشف و خنثی شد.

۷ درپی اجرای دومین مرحله از عملیات "والعادیات" ۴۵ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق، کومه له و سلطنت طلبان در تهران کشف شد، ۵۵ نفر دستگیر شدند و مقادیر زیادی اسلحه، مهمات، تجهیزات نظامی و اسناد و مدارک به دست آمد.

۸ دستگیری ۸۶ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق در ۷ شهر و کشف ۶ خانه تیمی در بیرجند و یاسوج.

۹ کاندیدای سازمان مجاهدین خلق در انتخابات مجلس شورای اسلامی از شهرکرد، که از رابطان اصلی تشکیلات اصفهان با مرکز بود و رهبری تعدادی از ترورهای منجر به شهادت را برعهده داشت، در زندان اصفهان خودکشی کرد؛ ۳ تن از هواداران سازمان در شاهرود و بجنورد با حضور در نماز جمعه از عملکرد خود اظهار پشیمانی کردند.

اقدامات ایران و اسپانیا پس از ربوده شدن ناوچه ایرانی در آب های اسپانیا و بازتاب های این حادثه: جزئیاتی از چگونگی ربوده شدن ناوچه ایرانی تبرزین؛ اعزام هیئتی از ایران به اسپانیا برای تحقیق درباره این موضوع

۱ و رایزنی مقامات سیاسی دو کشور؛ ادعای رادیو اسرائیل مبنی بر همکاری عده ای از کارکنان ناوچه با ربایندگان؛ تکذیب خبر پهلوگرفتن این ناوچه در بندر طنجه مراکش ازسوی دولت مراکش به رغم اظهارات مقامات اسپانیا؛ حرکت دو ناوچه دیگر ایرانی از بندر الجرسیراس اسپانیا به مقصد ایران.

۲ سخنان آقای هاشمی رفسنجانی در خطبه های نماز جمعه تهران درباره سیر شکل گیری اولین دولت جمهوری اسلامی ایران و دلایل تشکیل نهادهای انقلابی در کنار دولت، درپی معرفی کابینه محمدجواد باهنر.

۳ گزارش نشریه فرانسوی آبزرواتور در تحلیل رابطه سازمان مجاهدین خلق و بنی صدر.

گزارش روزشمار ۲۴/۵/۱۳۶۰

۴ تشکیل جلسه شورای عالی دفاع در حضور امام خمینی در جماران و تصمیم گیری درباره دو عملیات بعدی نیروهای مسلح ایران درپی گلایه امام از رکود در جبهه ها.

۵ عملیات نیروهای سپاه دهلران در خاک عراق در مقابل چیلات و انهدام چند دستگاه ماشین های راه سازی عراق؛ واردشدن تلفات و خساراتی به نیروهای عراقی درنتیجه اجرای عملیات آتش ادوات و توپخانه ایران در منطقه عمومی گیلان غرب و میمک.

۶ مین گذاری در مسیر خودروهای ارتش عراق در جاده سیدصادق به دست پیشمرگان کرد عراقی و انهدام یک خودرو ارتش؛ اجرای چند عملیات توسط اتحادیه میهنی کردستان عراق (طالبانی ها) در سلیمانیه و کشته شدن تعدادی از نیروهای ارتش عراق.

۷ ارسال کمک های نقدی و غیرنقدی مردم؛ کارمندان دولت و نهادهای خصوصی به جبهه ها از شهرهای مختلف.

۸ گزارش یک روزنامه مصری از اجبار کارگران مصری برای پیوستن به سربازان عراقی و فعال شدن کارخانه درحال ورشکستگی ساخت وسایل نظامی مصری با هدف تولید برای عراق.

۹ حمله افراد ضدانقلاب به اتومبیل حامل نیروهای جهاد سازندگی، یک خودرو شرکت مخابرات و یک اتومبیل سپاه در حوالی کامیاران و شهادت یکی از نیروهای جهاد، ۳ پاسدار و یک نفر از نیروهای شرکت مخابرات و مجروح شدن ۵ نفر و اسارت چند تن دیگر.

۱۰ حمله افراد حزب دمکرات به ارتفاع ۲۶۰۰ منطقه پاوه و تصرف این ارتفاع که با واکنش سریع نیروهای سپاه بار دیگر ارتفاع تصرف شد و ۲ مهاجم کشته و ۲ تن دیگر زخمی شدند.

۱۱ تیراندازی تیم ترور حزب دمکرات به سوی امام جماعت مسجد محله آقا زمان سنندج که به شهادت وی و پسرش و مجروح شدن ۳ تن دیگر انجامید.

۱۲ در چند درگیری پراکنده در مهاباد، یکی از نیروهای سپاه شهید و ۳ نفر مجروح شدند. از مهاجمان نیز ۳ نفر کشته یا زخمی شدند؛ یکی از عناصر وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی توسط گروهی با نام "سازمان وحدت اسلامی" ترور و کشته شد؛ حمله عناصر گروه های غیرقانونی به مقر پیشمرگان مسلمان کرد در سقز نتیجه ای نداشت.

پاک سازی روستای مرکزی و ۷ روستای سروآباد در جنوب شرقی مریوان و سقوط پایگاه های کومه له، رزگاری و دمکرات در این منطقه و واردشدن تلفات سنگین به این گروه ها؛ کشته شدن ۱۰ نفر از عناصر گروه های غیرقانونی و دستگیری ۹ نفر دیگر در پاک سازی یک روستا در شرق محور میاندوآب - بوکان و چند روستای اطراف سردشت؛ هلاکت ۵ نفر از افراد ضدانقلاب در درگیری

ص:۱۲۳۵

۱ روستای کیلانه در جنوب شرقی سنندج؛ به آتش کشیده شدن ۳۷ هزار بند علوفه روستائیان به دست عناصر گروه های مسلح غیرقانونی حین فرار این افراد پس از درگیری با نیروهای مشترک سپاه و ارتش در تپه های حومه میاندوآب و واردشدن تلفاتی به آنان.

۲ بسته شدن جاده میاندوآب - صائین دژ به دست افراد وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی. با حضور نیروهای ژاندارمری این افراد گریختند و ۲ خودرویی که آنان قبلاً ربوده بودند، به صاحبانشان برگردانده شد؛ آتش افروختن در قله های اطراف سنندج توسط عناصر حزب دمکرات کردستان ایران در آستانه سالگرد تأسیس حزب و تیراندازی های پراکنده در اطراف شهر؛ تسلیم شدن ۳ نفر از افراد وابسته به حزب دمکرات در نوسود و باینگان.

۳ ناکام ماندن ترور آیت الله موسوی اردبیلی رئیس دیوان عالی کشور و دستگیری یکی از مهاجمان؛ مجروح شدن ۳ پاسدار در ۳ عملیات ترور و تیراندازی به مأموران کمیته در تهران؛ خلع سلاح ۲ مأمور شهربانی محافظ پمپ بنزین در خیابان ۴۵ متری رسالت و سرقت ۲ اسلحه و یک بی سیم آنان؛ دستگیری ۳ تن از فعالان سازمان مجاهدین خلق با مقادیر زیاد مواد انفجاری در خیابان هاشمی و آریاشهر تهران.

۴ تیراندازی عناصر سازمان مجاهدین خلق به سوی ۵ تن از نیروهای بسیج در ۳ کیلومتری آمل که به شهادت یک بسیجی و مجروح شدن ۴ تن از آنان انجامید؛ شهادت یک نفر و مجروح شدن ۲ تن دیگر در تیراندازی افراد ضدانقلاب به سمت نیروهای سپاه و جهاد سازندگی آمل؛ به شهادت رسیدن یک روحانی فعال و یک بسیجی در بابل به دست عناصر سازمان مجاهدین خلق؛ تیراندازی یکی از افراد فعال سازمان مجاهدین خلق در ساری به سمت نیروهای سپاه که درحال تعقیب وی بودند به شهادت یک پاسدار انجامید. ضارب نیز دستگیر شد؛ شهادت یک پاسدار و مجروح شدن یک تن از نیروهای سپاه در حمله عناصر سازمان به سوی آنان در ساری؛ سوءقصد به ۲ نفر از افراد متعهد شهرستان رودسر که به شهادت آنان انجامید.

۵ در ۴ اقدام پرتاب نارنجک و انواع بمب در بروجرد، کردکوی و قوچان ۷ نفر (۶ پاسدار و یک روحانی) مجروح شدند و خساراتی ایجاد شد. ۲ تن از عاملان حوادث نیز دستگیر شدند؛ در یک درگیری در گرگان، انفجار بمب دست ساز در دست مهاجم سبب کشته شدن وی و زخمی شدن همراهش شد. یک پاسدار نیز مجروح شد؛ در درگیری نیروهای سپاه با ۲ تن از اعضای گروه فرقان در زنجان، یکی از آنان کشته و دیگری دستگیر شد. ۲ نفر از پاسداران نیز به شهادت رسیدند.

۶ با کشف ۲ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق در گرگان، ۱۲ نفر از عناصر این سازمان دستگیر شدند. ۳ عضو شاخه نظامی این سازمان نیز در ۲ اقدام جداگانه در این شهر بازداشت شدند؛ ۱۷ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق در شهرهای رشت، اراک و جهرم دستگیر شدند؛ چند منزل مشکوک در رامهرمز کشف شد و ۷ تن از افراد سازمان مجاهدین خلق در این خانه ها دستگیر شدند؛ با کشف چند خانه تیمی در تبریز، بیش از ۱۱۰ نفر از عناصر سازمان مجاهدین خلق و پیکار دستگیر شدند و طرح ترور سید حسین موسوی تبریزی رئیس دادگاه انقلاب آذربایجان شرقی خنثی شد؛ یک عضو سازمان چریک های فدایی خلق (اکثریت) به سپاه پاسداران لنگرود مراجعه کرد و ۱۵ قبضه اسلحه، ۱۰۰ نارنجک جنگی و مقادیر زیادی فشنگ تحویل داد.

۱ محمـدعلی رجـایی در یک نطق تلویزیونی ضـمن درخواست از هواداران و اعضای سازمان مجاهـدین خلق برای بررسـی عملکرد رهبران سازمـان مسـتقل از القائـات این سازمـان، برخی رفتارهای آنان ماننـد برخورد دوگانه با امام و آقای طالقانی، سوءاسـتفاده از موضوع جنگ، پشت کردن به آرمان های بنیان گذاران اولیه سازمان، اتحاد با جبهه ضدانقلاب، سوءاستفاده از مردم و دلایل اتحاد رجوی با بنی صدر و فرار آنان به فرانسه را تشریح کرد.

۲ بـاوجود اعلام قبلی مبنی بر پهلوگرفتن نـاوچه ربوده شـده تبرزین در بنـدر طنجه مراکش، سـخنگوی رباینـدگان گفت که ناوچه اکنون در آب های بین المللی است.

۳ با گذشت ۱۹ روز از فرار بنی صـدر و رجوی به پاریس، نشـریات غربی درباره مقایسه جایگاه این دو نسـبت به یکـدیگر دیدگاه متفاوت تری را مطرح می کننـد. روزنامه آبزرور: بنی صدر مدعی است ۹۰٪ ارتشیان از وی حمایت می کنند، اما ظاهراً این رجوی است که کـارت برنـده را در دست دارد و دارای یـک نیروی مسـلح چریکی است؛ نیوزویک: بنی صـدر قربانی اوهام شـخص خود است که فکر می کند از محبوبیت سرشاری برخوردار است و هیچ شواهدی مبنی بر سقوط نزدیک رژیم کنونی در ایران دیده نمی شود.

۴ وزارت امور خـارجه ایران اعلام کرد انور سـادات با اعزام چنـد تن از مأموران ویژه امنیتی خود به پاریس آمادگی رژیم مصـر را برای دادن پناهندگی سیاسی به بنی صدر اعلام کرد.

۵ مجله اکونومیست (چاپ لنـدن) در مقاله ای با عنوان "دو ترور" با اشاره به برخی اقـدامات گروه های ضدانقلاب به ویژه سازمان مجاهدین خلق آنان را بسیار دست بالا گرفته و وضعیت داخلی ایران را به گونه ای ترسیم کرده که سقوط نظام نزدیک است.

۶ تصویب طرح خریـد ۶ کشتی بـاربری توسط سـتاد بسیج اقتصادی کشور با هـدف تأمین اقلام مورد نیاز کشور در دوران جنگ و توضیحات معاون سازمان برنامه وبودجه دراین باره.

۷ وزیر اطلاعات عراق از اعلام آمادگی عربستان سعودی برای تأمین هزینه ساخت یک رآکتور هسته ای در عراق خبر داد.

ضمیمه گزارش۳۴۴: سوابق و اقدامات گروه فرقان.

ضمیمه گزارش۳۴۶: مشروح سخنان محمدعلی رجایی درباره سازمان مجاهدین خلق.

گزارش روزشمار ۲۵/۵/۱۳۶۰

۸ ارتش عراق هم زمـان با ۳ موشک ۳ متری و ۱۲ موشـک کاتیوشا پادگان ابوذر در سـرپل ذهاب را هـدف قرار داد که براثر آن، مقـادیر زیـادی مهمات موجود در فضای باز و ۲ زاغه مهمـات دچار آتش سوزی و انفجار شـد. یک ساعت بعـد نیز ۲ فروند میگ عراقی پادگان را بمباران کردند که یک زاغه مهمات دیگر آتش گرفت و به انبار نگهداری ارتش، محوطه ترابری و آشپزخانه سپاه خسارت وارد شـد. در این حادثه ۱۵ تن شهید و ۲۸ نفر مجروح شدنـد؛ مواضع ارتش عراق در غرب خرمشـهر، منطقه عمومی فاو و سواحل اروند به وسیله توپخانه نیروهای خودی گلوله باران شد.

برخورد خودرو سپاه جوانرود در غرب باینگان با مین که ۴ شهید و ۲ مجروح برجای گذاشت؛ تیراندازی پراکنده افراد مسلح غیرقانونی به محل استقرار نیروهای سپاه در باشگاه افسران سنندج. یک نفر مجروح شد و ۴ نفر از مهاجمان اسیر شدند؛ حمله ناموفق افراد کومه له به پایگاه سپاه در جنوب شرقی میاندوآب و دستگیری ۵ نفر از آنان. مهاجمان ۲ تن از نیروهای کرد محلی را که در

ص:۱۲۳۷

۱ درگیری اسیر کرده بودند، به شهادت رساندند؛ ناکام ماندن عملیات کمین افراد حزب دمکرات علیه نیروهای سپاه در مهاباد و کشته یا زخمی شدن ۵ مهاجم و دستگیری یک نفر از آنان؛ شکست حمله عوامل حزب دمکرات به نیروهای سپاه در ارتفاعات جنوب نوسود؛ تسلیم شدن ۳ فرد مسلح وابسته به حزب دمکرات به سپاه پاسداران پاوه.

۲ کشته شدن سرکرده یک گروه مسلح وابسته به حزب دمکرات و به اسارت درآمدن ۶ تن از افراد این حزب در یک عملیات تعقیب و مراقبت در غرب مراغه. ۳ سپاهی نیز مجروح شدند؛ درگیری عناصر حزب دمکرات کردستان و نیروهای خودی در روستای گردیان در غرب سلماس که به کشته شدن ۸ تن از عوامل حزب انجامید؛ به شهادت رسیدن مسئول سپاه پاسداران مریوان در درگیری نیروهای سپاه و عناصر گروه های مسلح غیرقانونی در یک روستای مریوان. یک عراده توپ و یک بولدوزر هم منهدم شد؛ پاک سازی روستای محمدآباد صائین دژ و کشف تعدادی اسلحه و مقادیری مهمات.

۳ ترور یک فرد مسلح دیگر وابسته به گروه های غیرقانونی در مهاباد به دست گروهی که خود را سازمان وحدت اسلامی نامید.

۴ کمیته مرکزی حزب دمکرات کردستان ایران - پیرو کنگره چهارم - که پیرو خط مشی مسالمت جویانه با جمهوری اسلامی است، به مناسبت سالروز تأسیس حزب اطلاعیه ای صادر کرد و در آن ضمن اشاره به دوره های تاریخی حزب و دلایل انشعاب در کادر رهبری آن عناصر تندرو حزب را به دلیل همکاری با رژیم عراق، سلطنت طلبان و گروه های چپ خائن نامید و بر حمایت از انقلاب تأکید کرد.

۵ عبدالرحمن قاسملو در بیانیه ای که به مناسبت سالروز تأسیس حزب دمکرات کردستان ایران منتشر کرد، از مسعود رجوی و سازمان مجاهدین خلق خواست برای ایفای نقش مؤثرتر در ساقط کردن جمهوری اسلامی به کردستان بیایند.

۶ استاندار کردستان آخرین وضعیت امنیتی کردستان و سیاست های عمرانی دولت در مناطقی که از سلطه گروه های مسلح غیرقانونی خارج شده است را تشریح کرد.

۷ شهادت ۳ نفر شامل یک نیروی دادستانی، یک سپاهی و یک راننده و مجروح شدن ۳ تن دیگر در ترورهای امروز انجام شده به دست گروه های ضدانقلاب در تهران.

۸ در ۲ درگیری میان نیروهای سپاه منطقه۱ تهران با افراد سازمان مجاهدین خلق یکی از عناصر سازمان کشته و یک تن دیگر دستگیر شد؛ ۲ تن از هواداران سازمان حین پرتاب بمب به یک فروشگاه در خیابان شهرآرا دستگیر شدند؛ در ۲ حادثه تیراندازی به پاسداران کمیته منطقه ۸ و ساختمان بنیاد شهید در میدان هفت تیر تهران کسی آسیب ندید.

۹ کشف ۲ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق در تهران و دستگیری ۲۱ نفر از افراد فعال سازمان در این خانه ها؛ دستگیری ۲ عضو مسلح فعال سازمان در قلهک و میدان جمهوری تهران.

۱۰ در ترورهای امروز شهرستان ها، یک رهگذر در رشت، یک سپاهی در بندرعباس، یک کاسب در گرگان و یک بسیجی در بابل به شهادت رسیدند و ۲ نفر از نیروهای کمیته در بابل و سبزوار مجروح شدند. عاملان ترورهای گرگان و بابل که از عوامل سازمان مجاهدین خلق بودند، دستگیر شدند؛ در ۲ حادثه تیراندازی به اتومبیل های حامل نیروهای سپاه در شیراز، ۱۰ سپاهی مجروح شدند.

انفجار بمب تعبیه شده زیر اتاقک نگهبانی بسیج مسجدسلیمان یک شهید و ۳ مجروح بر جای

ص:۱۲۳۸

۱ گذاشت؛ در تیراندازی به ۲ عامل بمب گذاری در اصـفهان، یکی از آنان کشته شد و دیگری گریخت؛ در ۳ حادثه انفجار بمب در کرمانشاه، قزوین و مشـهد، خساراتی به اموال مردم وارد شد؛ یک بمب در فومن کشف و خنثی شد؛ خرمن روسـتائیان درمیان از توابع دورود به آتش کشیده شد.

۲ دستگیری ۶۱ تن از افراد فعـال وابسـته به سازمـان مجاهـدین خلق و چریک های فـدایی خلق (اقلیت) ازجمله عاملان ترور حجت الاسلام عراقی، در شهرهای کرمانشاه، آمل، صومعه سرا، لنگرود، خمینی شهر، کرج و خرم آباد و کشف مقداری اسلحه، مهمات و مدارک سازمانی؛ گزارش روابط عمومی سپاه پاسداران یزد و بندر انزلی درباره دستگیری ۱۹۰ نفر از عناصر گروه های ضدانقلاب در ماه های اخیر در این دو شهر. تعدادی از این افراد پس از سپردن تعهد آزاد شدند.

۳ پس از گذشت ۱۹ روز از انتشار وصیت نامه محمدرضا سعادتی عضو کادر مرکزی سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، سازمان در اطلاعیه ای بدون اشاره به محتوای وصیت نامه، آن را جعلی خواند و متن وصیت نامه را در تعارض با اندیشه های سعادتی دانست.

۴ سازمـان مجاهـدین خلق بـا صـدور اطلاعیه ای مسـئولان نظـام و افراد متعهـد و پایبنـد به نظام را تهدیـد به ترور و انتقام کرد و از نیروهای امنیتی خواست از مجموعه های شغلی خود کنار بکشند.

۵ محمـدجواد بـاهنر نخست وزیر، در جلسه معرفی ۲۲ وزیر کـابینه خود به منظور کسب رأی اعتمـاد در مجلس شورای اسـلامی، بر حمایت دولت از جنگ تأکید کرد.

۶ درپی توقیف کشتی دانمارکی حامل مهمات متعلق به عراق در خلیـج فارس و شایعه پراکنی عراق و حامیانش مبنی بر بسـته شـدن تنگه هرمز توسط ایران و القای موضوع ناامنی کشتیرانی، شـمس اردکانی سفیر ایران در کویت، در گفت وگو با رسانه های کویتی گفت که ایران درعین اینکه سـلامت تردد کشتی ها را از تنگه هرمز تأمین و تضـمین کرده است، اجازه عبور سـلاح از این منطقه را نمی دهد و از ارسال آن برای دشمن با تمام قدرت جلوگیری خواهد کرد. ایران مطلقاً قصد جلوگیری از کشتیرانی در تنگه هرمز را ندارد.

۷ ناوچه ربوده شـده ایرانی (تبرزین) وارد بنـدر کازابلانکا در مراکش شـد. مقامات بنـدری این کشور مـدعی شدنـد به دلیل تهدید ربایندگان و ترس آنـان از انفجـار ناوچه و ایجاد درگیری در منطقه به ناوچه اجازه ورود به بنـدر داده و مایحتاج آن را تأمین کرده اند؛ یک هیئت ایرانی برای پیگیری امور مربوط به این ناوچه وارد اسـپانیا شدند؛ دو ناوچه خنجر و نیزه در مسـیر حرکت به ایران، به دلیل بدی آب وهوا وارد بندر اوران در الجزایر شدند.

۸ رفع محدودیت های نسبی اعمال شده درمورد بنی صدر و رجوی و ازسـر گرفته شدن اقدامات تبلیغاتی آنان درپی بازگشت سفیر فرانسه و فرانسویان مقیم ایران به کشورشان؛ گزارش رادیو صدای امریکا دراین باره.

۹ طارق عزیز معاون نخست وزیر عراق، در مصاحبه با مجله الحوادث ضـمن توجیه موضوع طولانی شـدن جنگ (برخلاف ادعاهای اولیه عراق) کوشـید بسـیاری از مسائل بـدیهی جنگ را وارونه جلوه دهـد و مـدعی برتری ارتش عراق در مقابل نیروهای ایران شد. وی همچنین ادعاهـای قبلی خـود دربـاره مـالکیت بخش هـایی از خوزسـتان را تکرار کرد و متوقـف کردن جنگ را منوط به اراده مشترک دو طرف درگیر دانست.

۱۰ معاون رئیس جمهور عراق، ایران را آغازگر جنگ و مسئول به نتیجه نرسیدن اقدامات گروه های میانجی در مذاکرات صلح خواند.

ص:۱۲۳۹

۱ بازتاب بی نتیجه ماندن آخرین سفر گروه منتخب وزیران امور خارجه کشورهای غیرمتعهد به تهران و بغداد در رسانه ها. ایندین اکسپرس: گروه کشورهای غیرمتعهد که در تلاش برای پایان دادن به جنگ عراق علیه ایران هستند، دیگر هیچ گونه امیدی برای دست یافتن به یک راه حل در آینده نزدیک ندارند.

۲ گزارش یونایتدپرس از انعقاد قرارداد سری فروش ۲۰ دستگاه تانک چیفتن بین انگلستان و عراق و گزارش تأمین بخشی از نیازهای تسلیحاتی ایران از لیبی.

۳ نایف حواتمه دبیرکل جبهه دمکراتیک برای آزادی فلسطین، حمله عراق به ایران را سبب ایجاد محدودیت برای ایران در حمایت از مردم فلسطین خواند.

ضمیمه اول گزارش۳۵۳: گزارش واحد طرح و برنامه ریزی عملیات غرب کشور درباره دلایل انفجار پادگان ابوذر و میزان خسارات واردشده به آن.

ضمیمه دوم گزارش۳۵۳: گزارش فرمانده منطقه۷ کشوری درمورد جایگاه پادگان ابوذر در جنگ و دلایل خسارات فراوان واردشده به آن.

ضمیمه گزارش۳۵۷: متن اطلاعیه کمیته مرکزی حزب دمکرات کردستان ایران - پیرو کنگره چهارم - به مناسبت سالروز تأسیس این حزب.

گزارش روزشمار ۲۶/۵/۱۳۶۰

۴ واردشدن تلفات و خساراتی به نیروهای عراقی در ۲ عملیات چریکی و مأموریت دید بانی توپخانه در منطقه ایلام.

۵ شکست عملیات مشترک نیروهای ارتش عراق و گروه های مسلح ضدانقلاب برای تصرف قله رانشدانه پاوه و اسارت یک عراقی؛ اصابت موشک فراگ عراقی به پادگان ابوذر خسارتی ایجاد نکرد.

۶ تسلیم شدن ۱۹ نظامی عراقی در منطقه پاوه، سردشت، مریوان سرپل ذهاب و جبهه های جنوب.

۷ ارسال ۷۴ دستگاه خودرو حامل تجهیزات نظامی از عربستان و کویت به عراق در طول سه روز اخیر.

۸ شکست نیروهای حزب دمکرات کردستان در حمله به ارتفاعات منطقه پاوه، نوسود و پایگاه داش تپه در میاندوآب و کشته شدن ۴ نفر، مجروح شدن ۶ تن و اسارت یک نفر از افراد این حزب؛ ناکام ماندن تلاش نیروهای حزب دمکرات برای انجام دادن راه پیمایی در مهاباد به مناسبت سالروز تأسیس حزب.

۹ پاک سازی روستای قلقله در محور بیجار - دهگلان و ۲ ارتفاع و ۳ روستا در شرق نوسود و شمال پاوه؛ تسلیم شدن ۳ نفر از افراد مسلح حزب دمکرات در پاوه.

۱۰ مجروح شدن یک روحانی در عملیات تیم ترور سازمان مجاهدین خلق در خیابان دکتر فاطمی تهران؛ درگیری نیروهای گشت

کمیته منطقه ۱ تهران با سرنشینان مسلح یک خودرو که به مجروح شدن یک پاسدار و ۲ عابر انجامید؛ دستگیری ۳ سرنشین مسلح یک خودرو در خیابان فرشته و کشف چند قبضه اسلحه و مهمات از خودرو سرقتی آنان.

۱۱ یک واحد گشتی کمیته حین اعزام به مأموریت، هدف حمله سرنشینان مسلح یک خودرو قرار گرفت که با پاسخ متقابل پاسداران، مهاجمان متواری شدند و در جریان تعقیب و گریز و درگیری مجدد در تقاطع خیابان ولی عصر - فاطمی تهران، هر ۳ مهاجم زخمی و دستگیر شدند. از مهاجمان ۶ قبضه اسلحه و مقادیری مهمات به دست آمد.

حمله افراد مسلح به ساختمان ستاد سپاه پاسداران منطقه ۳ کشوری (چالوس) و مجروح شدن یک پاسدار؛ اجرای ۴ عملیات ترور در تبریز که به شهادت ۲ نفر و مجروح شدن ۲ تن از افراد متعهد این

ص:۱۲۴۰

۱ شهر انجامید؛ مجروح شدن ۲ نفر در گرگان در عملیات تیم ترور سازمان مجاهـدین خلق (منافقین). یکی از ضاربین در درگیری با نیروهای سپاه کشته شد و دیگری گریخت؛ تیراندازی افراد ضدانقلاب به یک مغازه میوه فروشی در مشهد و واردشدن خساراتی به مغازه.

۲ درپی کشف ۳ خانه تیمی سازمان مجاهـدین خلق در بابل، رشت و گلپایگان، ۲ تن از افراد سازمان کشته، ۲ تن زخمی و حداقل ۱۰ نفر از آنان؛ ازجمله عاملان ترور حجت الاسـلام توحیدی دسـتگیر شدند. از این خانه ها تعدادی اسلحه، اسناد مربوط به سازمان و مقـادیری مهمات به دست آمـد؛ در درگیری نیروهای کمیته مرکزی رشت با ۲ فرد وابسـته به سازمان مجاهدین خلق، یک نفر از آنان که عامل ترور یک سـپاهی (حسـین افتخاری) در روز قبل بود دسـتگیر شـد؛ یکی از افراد فعال شاخه نظامی سازمان در شـیراز دستگیر شد.

۳ مجروح شـدن یک نفر و به بارآمدن خساراتی در ۴ حادثه انفجار ناشـی از پرتاب و تعبیه بمب در اراک، کرمانشاه، انـدیمشک و بهبهان. ۲ نفر از عاملان این حوادث دستگیر شدند.

۴ کشف و خنثی سازی ۵ بمب تعبیه شده در مکان های مختلف شهرهای شیروان، خرم آباد و تبریز.

۵ رأی اعتماد مجلس شورای اسلامی به ۲۱ تن از ۲۲ وزیر کابینه محمدجواد باهنر.

۶ بررسـی دیـدگاه مثبت جورج بـال معـاون اسـبق وزارت امور خارجه امریکا به سازمان مجاهـدین خلق و توصـیه به دولتمردان این کشور برای حمایت از سازمان در مقاله نشریه واشنگتن پست.

۷ مصاحبه نشـریه فرانسوی لومونـد با مسـعود رجوی و اعتراف این نشـریه به تغییر رفتار یکباره دولت فرانسه با بنی صـدر و رجوی و رفع محدودیت های مصـلحت جویانه ای که در چند روز گذشـته و قبل از بازگشت فرانسویان مقیم تهران به کشورشان علیه این دو اعمال می شد.

۸ پرداخت آخرین بخش از دارایی های ایران در ایالات متحـده که براساس موافقت نامه آزادی گروگان های امریکایی قرار بود به حساب ایران واریز شود.

ضمیمه گزارش۳۸۹: اسامی و تعداد آرای وزیران کابینه محمدجواد باهنر.

گزارش روزشمار ۲۷/۵/۱۳۶۰

۹ یک واحد ۴۰۰ نفره ارتش عراق با ۱۰ دسـتگاه تانک و نفربر به قصد تصـرف تپه بلتا در غرب دزفول به این منطقه حمله کردند، اما نیروهای خودی متشکل از ۴۰ نفر از نیروهـای گردان۱۱۱ تیپ خرم آبـاد و تعـدادی از نیروهای سـپاه خرم آباد با بهره گیری از توپخانه و ادوات ارتش و سپاه با مهاجمان درگیر و مانع پیشروی آنان شدند. عراق با ازدست دادن ۲ تانک، یک نفربر، ۳ خودرو و حدود ۵۰ کشته و زخمی عقب نشینی کرد.

۱۰ عملیات تیپ۲ لشکر۲۱ حمزه ارتش بـا هـدف آزادسازی ارتفاعات غرب روسـتای عنکوش در غرب شوش در دقایق اولیه اجرا،

متوقف شـد و نیروهـای خودی درحـالی که ۷ تن از آنان مجروح شـده بودنـد، به عقب باز گشـتند. حسـین فضـیلت فرمانده عملیات محور عنکوش، ناهماهنگی و ضعف در هدایت نیروها را دلیل ناکامی عملیات اعلام کرد.

۱۱ پیامدهای حملات توپخانه ای ارتش عراق به شهرهای شادگان، اهواز، دزفول و آبادان: ۵ شهید و ۸ مجروح براثر انفجار ۲ توپ در پمپ بنزین شادگان و خسارت دیدن چند منزل مسکونی در این شهر؛ ۲ شهید، ۶ مجروح و تخریب چند منزل و مغازه در اهواز؛ چنـد مجروح در دزفول و واردشـدن خساراتی به چنـد خانه در آبادان؛ شـلیک ۱۲ گلوله و ۵ موشـک کاتیوشا به پادگان ابوذر در سرپل ذهاب خسارتی ایجاد نکرد.

ص:۱۲۴۱

۱ حملات توپخانه ای ارتش جمهوری اسلامی به یک پایگاه موشکی عراق در منطقه باباهادی (سرپل ذهاب) به تلافی حمله گسترده دو روز پیش ارتش عراق از این پایگاه به پادگان ابوذر. در این حمله ۳ انبار بزرگ مهمات عراق در آتش سوخت؛ انهدام ۲ خودرو عراقی براثر برخورد با مین کار گذاشته شده به دست نیروهای خودی در منطقه مقابل چیلات در استان ایلام.

۲ ارسال ۳۴ خودرو حامل مهمات از عربستان و کویت به عراق؛ ستاد مشترک ارتش: عراق تعداد زیادی موشک زمین به زمین از فرانسه خریداری کرده که ازطریق اردن به این کشور ارسال شده است؛ کمک یک صد هزار روپیه ای یک عرب مقیم هند به جنگ زدگان ایرانی.

۳ رژیم عراق با همکاری فنی برخی کشورها اقدام به ساخت یک فیلم پرخرج به نام "قادسیه صدام" کرد. این فیلم که به موضوع جنگ ایران و عراق پرداخته و محور اصلی آن قومی نشان دادن انگیزه های جنگ است، با هزینه های سنگین و تبلیغات گسترده در بخش جانبی جشنواره کن شرکت داده شد.

۴ در پاک سازی روستای عمره شال در حوالی بانه و یک روستا در محور سقز - بوکان، ۶ نفر از افراد ضدانقلاب دستگیر و شماری از آنان مجروح شدند؛ درگیری گروه گشتی متشکل از نیروهای ارتش، ژاندارمری، سپاه و پیشمرگان مسلمان کرد با عناصر گروه های مسلح معارض در منطقه صلوات آباد سنندج، با عقب نشینی مهاجمان خاتمه یافت؛ یک ستون خودرویی گروه های مسلح ضدانقلاب در جنوب شرقی میاندوآب درهم کوبیده شد.

۵ کمیته مرکزی حزب دمکرات کردستان ایران (پیروان کنگره چهارم) در اطلاعیه ای مدعی شد که عناصر چند گروه مسلح غیرقانونی به نیروهای آنان در منطقه سلماس حمله کرده و عده ای را کشته یا مجروح کرده اند.

۶ در دو عملیات ترور در تهران، یک پاسدار شهید و ۲ بسیجی و یک زن مجروح شدند.

۷ دستگیری ۴ فرد مسلح به دست نیروهای تجسس پلیس تهران در یک عملیات تعقیب و گریز در خیابان میرداماد؛ دستگیری ۲ نفر از عوامل نظامی سازمان مجاهدین خلق و یک عنصر چریک های فدایی خلق اقلیت و به دست آمدن برنامه چند ترور در تهران.

۸ در ترورهای امروز شهرستان ها، نگهبان بسیجی یک بانک در آمل، یک جانباز در تبریز و یکی از اهالی متعهد رودسر شهید شدند و سوءقصد به یکی از افراد متعهد چابکسر ناکام ماند. عامل ترور در آمل کشته و فرد ضارب در چابکسر دستگیر شد.

۹ مجروح شدن ۶ نفر و به بارآمدن خساراتی در ۱۱ حادثه پرتاب و انفجار نارنجک و انواع بمب در ۸ شهر کشور. یک نفر از عاملان حوادث دستگیر شد؛ کشف و خنثی سازی ۲ بمب قوی در بیمارستان نجمیه تهران و خیابان دربند در منطقه شمیران.

۱۰ با کشف حداقل ۱۲ خانه تیمی در زنجان، قزوین، کازرون و گرگان، تعدادی از عناصر سازمان مجاهدین خلق و عاملان چند ترور دستگیر شدند و مقادیری اسلحه، مهمات، مواد منفجره و تجهیزات نظامی به دست آمد؛ شماری از عناصر فعال و اعضای تیم های ترور سازمان مجاهدین خلق در باختران، رشت و گرگان دستگیر شدند؛ یکی از افراد وابسته به سازمان چریک های فدایی خلق در چالوس، تعدادی اسلحه و مقادیری مهمات تحویل نیروهای سپاه داد.

امام خمینی در جمع فرماندهان و اعضای شورای عالی سپاه، دبیران آموزش وپرورش و اعضای شورای سرپرستی و انجمن اسلامی

صداوسیما سخنرانی کردند. مهم ترین محورهای سخنان ایشان در این

ص:۱۲۴۲

۱ دیدار ضرورت رعایت سلسله مراتب در سپاه، قائم نبودن امنیت و ثبات کشور به اشخاص، ضرورت مشارکت مردم در شناسایی افراد و مکان های امن گروه های معارض، محکوم بودن اقدامات گروه های مسلح ضدانقلاب به شکست و نصیحت به هواداران آنها و واجب بودن دفاع از کشور بود.

۲ حدود ۵۰ نفر از هواداران و عناصر وابسته به سازمان مجاهدین خلق به ساختمان کنسولگری ایران در لندن حمله کردند که با مقاومت کارکنان آن مواجه و با آنان درگیر شدند. در این درگیری، ۳ نفر مجروح و بقیه متواری شدند. پلیس اعلام کرد که فقط یک نفر دستگیر شده است.

۳ ربایندگان ناوچه ایرانی تبرزین ۵ روز پس از دراختیارگرفتن ناوچه با ورود به بندر مارسی فرانسه خود را تسلیم مقامات این کشور کردند. چند ساعت پس از این اقدام، چند افسر فرانسوی وارد ناوچه شده و با ربایندگان مذاکره کردند و سپس اعلام شد که فرانسه به این افراد پناهندگی سیاسی اعطا کرده است. وزیر امور خارجه ایران در واکنش به این اقدام فرانسه گفت: اعطای پناهندگی سیاسی به این افراد به معنای مجازشمردن راهزنی دریایی است و فرانسه باید آنان را تحویل دهد.

۴ پس از اتخاذ سیاست رفتار توأم با ملایمت دولت فرانسه با بنی صدر و رجوی و رفع سختگیری های مصلحتی دولت فرانسه درمورد آنان، بنی صدر در مصاحبه با روزنامه لوموند درباره خروجش از ایران، تصمیم گیری سازمان مجاهدین خلق برای او، انتساب برخی ترورها و انفجارها به سلطنت طلبان و اقدامات نظامی سازمان در ایران مطالبی بیان کرد که همگی از درماندگی و استیصال وی حکایت می کند.

۵ بنی صدر در پیامی به مردم، خواستار تشکیل هسته های مقاومت برای مقابله با جمهوری اسلامی ایران شد. هم زمان با این اقدام، سازمان مجاهدین خلق نیز بیانیه مشابهی صادر کرد.

۶ تجمع شماری از دانشجویان ایرانی مقیم فرانسه در مقابل وزارت امور خارجه فرانسه در اعتراض به اقدامات گروه های مسلح ضدانقلاب و تسلیم نامه ای با این مضمون به رئیس دفتر وزیر امور خارجه این کشور.

۷ هم زمان با اتخاذ مواضع خصمانه بنی صدر و رجوی علیه جمهوری اسلامی ایران، حزب سوسیالیست فرانسه با انتشار اطلاعیه ای شدیداللحن دربرابر جمهوری اسلامی موضع گیری کرد. در این اطلاعیه، برخی حوادث داخلی ایران؛ ازجمله عزل بنی صدر، محکوم شده است. شاهپور بختیار در بیانیه ای از موضع این حزب در محکوم کردن ایران قدردانی کرد.

گزارش روزشمار ۲۸/۵/۱۳۶۰

۸ مجروح شدن ۶ نفر و به بارآمدن خساراتی در گلوله باران دزفول و روستای رامسه در غرب اهواز .

۹ حزب دمکرات کردستان در دو اقدام جداگانه مسئول بهداری سپاه مهاباد و مسئول اداره بهداری و بهزیستی این شهر را ترور کرده و به شهادت رساند. در حمله عناصر حزب دمکرات به نیروهای سپاه، یک نفر از مهاجمان کشته، یک تن مجروح و یک نفر نیز اسیر شد؛ براثر برخورد خودرو مخابرات کردستان با مین، نگهبان دکل مخابراتی شهید و ۲ نفر مجروح شدند؛ حزب رزگاری حمایت خود را از سازمان مجاهدین خلق و سازمان پیکار اعلام کرد.

پـاک سـازی منطقه ای در حومه مهابـاد و ۲ روسـتا در محور سـنندج - مریوان، از عناصـر ضـدانقلاب در ۲ عملیات مشترک سـپاه، ارتش و ژاندارمری؛ کشته یا مجروح شدن تعدادی از افراد وابسته به گروه های معارض در عملیات اجرای آتش نیروهای خودی در منطقه نوسود؛ دستگیری ۱۰ نفر از عناصر مسلح

ص:۱۲۴۳

۱ غیرقانونی و به غنیمت گرفتن ۷ خودرو در عملیات دیگر نیروهای خودی در منطقه کامیاران.

۲ ترور یک عضو دفتر مردمی عراق در تهران به دست عناصر مسلح گروه های ضدانقلاب و به شهادت رسیدن وی؛ سوءقصد به محافظ وزیر نیرو، یک پاسدار کمیته و ۵ تن از نیروهای سپاه که به مجروح شدن ۲ تن از آنان انجامید.

۳ ترور حسین آستانه پرست کاندیدای مجلس شورای اسلامی شهر مشهد به دست عناصر سازمان مجاهدین خلق؛ شهادت مسئول اطلاعات سپاه گرگان توسط یک فرد بازداشتی هنگام بازجویی از وی در اتاق تحقیقات سپاه؛ سوءقصد به شهردار بخش پره سر از توابع هشتپر طوالش و شهادت وی؛ به شهادت رسیدن یک عابر در درگیری با دو موتورسوار مسلح که قصد ترور یک طلافروش در بجنورد را داشتند؛ شهادت یک پاسدار شهربانی و یک عضو بسیج و مجروح شدن یک فرد دیگر در ۲ اقدام تروریستی در زنجان؛ تیراندازی سرنشینان مسلح یک خودرو به ۲ پاسدار که به مجروح شدن آنان انجامید؛ مجروح شدن یک بازاری در اقدام تروریستی عناصر سازمان مجاهدین خلق در رشت.

۴ سرنشینان مسلح یک خودرو که به سمت خودرو کمیته منطقه ۹ تهران تیراندازی کرده بودند، در یک درگیری زخمی و دستگیر شدند؛ در مشهد، عناصر سازمان مجاهدین خلق با پوشش لباس سپاه پاسداران، یکی از افراد وابسته به این سازمان را که چندی پیش در یک درگیری مجروح شده و در بیمارستان قائم این شهر بستری بود، فراری دادند و بسیجی نگهبان وی را مجروح کردند.

۵ در تهران، درپی دستگیری یک عضو شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق، یک خانه تیمی کشف شد، ۲ نفر از اعضای سازمان دستگیر شدند و سلاح، مهمات و تجهیزات نظامی بسیاری به دست آمد؛ در شیراز، با کشف ۹ خانه تیمی، ۲۵ نفر از عناصر سازمان مجاهدین خلق ازجمله عوامل حمله به منزل دکتر طاهری و مینی بوس سپاه پاسداران و ۲ ترور ناموفق دیگر دستگیر شدند و اسلحه، مهمات، نارنجک، انواع مختلف بمب و مدارک سازمانی معتنابهی به دست آمد؛ در جریان کشف یک خانه تیمی در گرگان و درگیری ایجادشده، یک نفر از عناصر سازمان کشته و یک تن دیگر دستگیر شد و یک پاسدار نیز به شهادت رسید.

۶ در ۴ مورد پرتاب بمب دست ساز و آتش زا در شهرهای اهواز، رودسر، ارومیه و مشهد، ۲ نفر مجروح شدند و خساراتی به بار آمد. یک نفر از عاملان این حوادث دستگیر شد. در ۴ نقطه شهر تهران هم حوادث مشابهی به وقوع پیوست که خساراتی ایجاد نکرد.

۷ تسلیم شدن نماینده سازمان چریک های فدایی خلق اکثریت در تنکابن و یک هوادار این سازمان در ماسوله و تحویل تعدادی سلاح و مقادیری مهمات به نیروهای سپاه.

۸ دستگیری ۱۸ نفر از عناصر فعال شاخه های نظامی سازمان مجاهدین خلق در شهرهای باختران، فومن، مشهد، خرم آباد و گرگان.

۹ انتشار پیامی ازجانب بنی صدر خطاب به مردم ایران در نشریه انقلاب اسلامی در هجرت (چاپ لندن) که سراسر هتاکی، دشنام و دعوت به قیام علیه نظام است.

مجله الطلیعه (چاپ پاریس) با بنی صدر، رجوی و سرهنگ معزی (خلبان مخصوص شاه و هدایت کننده هواپیمای حامل این دو به پاریس) مصاحبه ای انجام داده و در گزارشی از این مصاحبه به وجود کشمکش میان طرف داران بنی صدر و رجوی در محل اقامت آنان و تسلط طرف داران رجوی

بر

۱ همه شئونات خبر داده است. بنی صدر: هم اکنون بهترین راه مبارزه با رژیم ایران ایجاد ترور و وحشت از راه بمب گذاری است.

۲ بنی صدر در مصاحبه با نشریه الرایه (چاپ قطر): [آیت الله] خمینی دیگر لیاقت رهبری انقلاب را ندارد. ما روشنفکران نقش اساسی در جلوترانداختن و رهبر قلمدادکردن او ایفا کردیم. ... همچنین در میان روحانیون نقش اساسی ایفا کردیم تا بتوانیم او را به درجه آیت الله العظمی که به آن نرسیده بود، برسانیم.

۳ انتشار اطلاعیه هایی هتاکانه علیه جمهوری اسلامی با امضای چند گروه مختلف با متن های مشابه و تایپ و چاپ یکسان که از یک طریق و مکان، اما با نام های متفاوت توزیع شده است.

۴ طارق میخائیل یوحنا عزیز معاون نخست وزیر عراق، که برای طرح درخواست خرید اسلحه ازجمله معامله ۶۰ فروند میراژ ۲۰۰۰ به فرانسه رفته است، درمورد چشم انداز صلح بین عراق و ایران گفت: پایانی برای جنگ با ایران نمی بیند، زیرا رهبران جمهوری اسلامی به دست به سرکردن هیئت های حسن نیت سازمان ملل، سازمان کنفرانس اسلامی و کشورهای غیرمتعهد ادامه می دهند و اگر راه حلی برای جنگ پیدا نشود، عراق تقسیم ایران را به چندین دولت خواهد پذیرفت.

گزارش روزشمار ۲۹/۵/۱۳۶۰

۵ گلوله باران شهرهای اهواز، آبادان و مریوان و مجروح شدن چند نفر.

۶ شکست حمله زمینی عراق به ارتفاع کله قندی در ایلام درنتیجه دقت عمل دید بان های خودی در هدایت آتش توپخانه.

۷ پیداشدن جسد یکی از پیشمرگان مسلمان کرد که ۱۰ روز قبل توسط افراد حزب دمکرات در دیواندره ربوده شده بود؛ شهادت یک پیشمرگ مسلمان کرد در حمله عناصر حزب دمکرات به پاسگاه ژاندارمری سردشت؛ دستبرد افراد کومه له به انبار بیمارستان سردشت.

۸ ترور یکی از نیروهای دادستانی در خیابان خالد اسلامبولی تهران؛ سوءقصد به دبیر حزب جمهوری اسلامی گچساران؛ پرتاب نارنجک به طرف دو سپاهی در تبریز و شهادت یک نفر از آنان و کشته شدن مهاجم؛ اقدام بی نتیجه سرنشینان یک خودرو برای ترور تعدادی از افراد متعهد شهر اهواز.

۹ پرتاب نارنجک و بمب دست ساز توسط عناصر سازمان مجاهدین خلق در خیابان های کمالی، میدان غار و خیابان طوس در تهران و دستگیری ۲ تن از عاملان این حوادث؛ واردشدن خسارت هایی در چند مورد پرتاب بمب دست ساز و آتش زا و تیراندازی در شهرهای دورود، شاهرود، ماهشهر، کرمان و سمنان و دستگیری چند تن از مهاجمان.

۱۰ کشف یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق در زنجان و دستگیری ۶ نفر که از عاملان ترور یک پاسیار شهربانی و یک بسیجی در این شهر بودند. از این خانه، تعداد زیادی سلاح و مقادیر فراوانی مهمات به دست آمد؛ کشف یکی از مراکز فرماندهی و مرکز تدارکات عملیات های نظامی سازمان مجاهدین خلق در منطقه شهرآرای تهران و ایجاد درگیری در این منطقه که به کشته

شدن ۳ نفر و دستگیری ۱۶ تن از اعضای شاخه نظامی سازمان و شهادت ۲ پاسدار و مجروح شدن ۷ تن از نیروهای سپاه و کمیته انجامید. از این مکان، تعداد زیادی اسلحه در انواع مختلف، نارنجک، مهمات، وسایل مخابراتی و آدرس مسئولان کشوری به دست آمد.

۱۱ اطلاعیه کمیته مرکزی انقلاب اسلامی مبنی بر تحویل سلاح ها و مهمات رهاشده در خیابان ها توسط مردم.

ص:۱۲۴۵

۱ آقای هاشمی رفسنجانی در سخنان پیش از دستور مجلس شورای اسلامی، فرانسه را به دلیل اعطای پناهندگی به ربایندگان ناوچه ایرانی تبرزین مسئول وقوع حوادث مشابه بعدی دانست و توقیف کشتی دانمارکی حامل مهمات به مقصد عراق توسط نیروی دریایی ایران و تخلیه محموله در بندرعباس را از حقوق ایران در زمان جنگ اعلام کرد. وی پس گرفتن اعتراض دولت کویت به این حرکت ایران (که کشتی دانمارکی عازم آنجا بود) را دلیل حقانیت موضع ایران دانست.

۲ مصاحبه مسعود رجوی با نشریه آلمانی دویچه الگماینه و تکرار ادعای قریب الوقوع بودن سقوط جمهوری اسلامی ایران و اینکه سازمان وی از حمایت ۸۵ درصد مردم برخوردار است و تنها ۱۵ درصد آنان از رژیم حمایت می کنند. وی اعتراف کرد اسلحه های دراختیار سازمان متعلق به ارتش است که در حوادث انقلاب از پادگان ها جمع آوری شده است.

۳ وزارت امور خارجه ایران در اطلاعیه ای با اشاره به تصمیم دولت فرانسه برای دادن اجازه اقامت به ربایندگان ناوچه ایرانی تبرزین خواستار استرداد آنان به ایران شد و اقدام این دولت را تأیید اقدام ربایندگان و خطری برای آزادی کشتیرانی در آب های بین المللی خواند. فرانسه اعلام کرد ناوچه تبرزین به ایران مسترد خواهد شد، اما این افراد به ایران تحویل داده نخواهند شد و فقط با محدودیت در فعالیت سیاسی مواجه هستند و اگر محدودیت را رعایت نکنند تذکر دریافت خواهند کرد(!)

۴ شبکه تلویزیونی ای.بی.سی. امریکا در یک میزگرد با حضور خبرنگار خود در پاریس و نماینده دفتر این شبکه در اسرائیل و سخنگو و مشاور جیمی کارتر رئیس جمهور سابق امریکا، موضوع ادعایی خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی توسط ایران را بررسی کرد. حاضران در تحلیل های خود ادعاهای بنی صدر مبنی بر اینکه وی از این جریان مطلع و با آن مخالفت کرده است را مبنای صحت خبر دانسته و مدعی شدند مقامات اسرائیلی هم از ماجرا اطلاع داشته اند.

۵ خبرگزاری پارس در گزارشی به نقل از منابع موثق در کویت از تیره شدن روابط عراق و کویت پس از مشخص شدن هویت عراقی چند عامل انفجار در اماکن عمومی و دولتی کویت خبر داد. این افراد که ازسوی سرویس های امنیتی عراق به کویت آمده بودند، پس از انفجارها به عراق گریخته بودند.

۶ گفته های وزیر اطلاعات عراق از ناامیدی مسئولان کشورش از دستیابی به صلح در جنگ با ایران و ادعای وی درباره اینکه کشورش از آغاز جنگ آماده بود تا برای صلح با ایران مذاکره کند.

۷ روزنامه مصری الاهرام با اعلام اینکه کارگران مصری جای خالی عراقی ها را در مراکز اقتصادی و صنعتی پرکرده اند، از وضعیت نامناسب کارگران مصری و برخورد بد رژیم عراق با آنان خبر داد.

گزارش روزشمار ۳۰/۵/۱۳۶۰

۸ شورای عالی دفاع ۲۸ شهریور تا سوم مهرماه امسال را "هفته جنگ" نام گذاری کرد و سپاه پاسداران مسئولیت اجرای مراسم این هفته را بر عهده گرفت.

۹ مجروح شدن ۱۰ نفر در گلوله باران آبادان؛ تجاوز هواپیماهای عراق به آسمان جنوب و غرب کشور.

۱۰ پناهندگی ۶ سرباز و ۱۵ تبعه عراقی به ایران.

۱۱ حمله بی نتیجه عوامل مسلح ضدانقلاب به ۲ روستای میاندوآب.

در درگیری در یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق در خیابان دولت آباد تهران، ۲ نفر از عناصر سازمان کشته و ۶ نفر دستگیر شدند. یک پاسدار کمیته نیز شهید شد و تعدادی اسلحه و مقداری

ص:۱۲۴۶

۱ مهمات و طرح حمله به ساختمان سپاه به دست آمد؛ یک خانه تیمی در خیابان ایرانشهر تهران، کشف و در درگیری ایجادشده در این مکان، یک پاسدار شهید و ۲ نفر از افراد سازمان با نارنجک خودکشی کردند؛ ۶ خانه تیمی دیگر در تهران کشف و ۱۰ نفر از عناصر سازمان دستگیر شدند؛ در ساری یک خانه تیمی کشف شد و ۳ فرد مسلح در این مکان دستگیر شدند.

۲ پرتاب ۳ بمب آتش زا و دست ساز در مشهد، سمنان و کرمان به محل کسب و منازل مردم و واردشدن خساراتی.

۳ دستگیری ۸ نفر از افراد فعال سازمان مجاهدین خلق به همراه اسلحه، مهمات و مدارک در شهرهای تهران، بندر انزلی و آستانه اشرفیه، کشف ۲ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق در تبریز و دستگیری تعدادی از اعضای شاخه نظامی سازمان؛ دستگیری یک نفر از مسئولان فعال سازمان چریک های فدایی خلق در شوشتر؛ حاضرشدن ۳ نفر از هواداران فعال سازمان مجاهدین خلق در نماز جمعه شهرهای ایلام، اراک و کلاردشت و محکوم کردن اقدامات سازمان.

۴ بنی صدر در مصاحبه با روزنامه آلمانی فرانکفورتر روند شاو درباره دلایل فرار از ایران، نحوه شرکت مردم در انتخابات دومین دوره ریاست جمهوری و مشارکت با سازمان مجاهدین خلق مطالبی عنوان کرد.

۵ عراق با تسلیم نامه ای به دبیرکل سازمان ملل به توقیف کشتی دانمارکی حامل مهمات توسط نیروی دریایی جمهوری اسلامی ایران در خلیج فارس اعتراض کرد.

۶ اجلاس وزیران نفت اوپک که با هدف یکسان سازی قیمت پایه نفت تشکیل شده بود، به دلیل اصرار عربستان برای پایین نگه داشتن قیمت، بدون نتیجه پایان یافت.

گزارش روزشمار ۳۱/۵/۱۳۶۰

۷ دو گروهان (پیاده و زرهی) عراق به مواضع گردان ۱۷۱ تیپ۲ لشکر۲۱ حمزه در غرب رودخانه کارون حمله کردند که با مقاومت نیروهای خودی مواجه و مجبور به عقب نشینی شدند. در این درگیری ۲ دستگاه تانک ارتش عراق منهدم گردید، یک عراقی اسیر شد و حدود ۵۰ تن از آنان کشته یا زخمی شدند.

۸ تجاوز ناموفق هواپیماهای جنگی عراق به آسمان اهواز؛ حملات توپخانه ای ارتش عراق به آبادان و منطقه شادگان که یک شهید و چند مجروح بر جای گذاشت.

۹ روزنامه کیهان: با اجرای عملیات هماهنگ توپخانه در ۳ روز اخیر، ۲ گردان زرهی و پیاده عراق در پنجوین و لیاوه در استان سلیمانیه بیش از ۶۵ درصد آسیب دیده اند؛ کشته شدن ۳ عراقی در عملیات مین گذاری نیروهای خودی در منطقه عملیاتی سومار.

۱۰ اقدام دولت عراق در پرداخت کمک هزینه زندگی به خانواده ۳ سرباز تونسی که در جنگ عراق با ایران کشته شدند.

۱۱ سوءِقصد عناصر گروه های مسلح غیرقانونی به یک پیشمرگ مسلمان کرد در سنندج؛ انفجار یک بمب در مقابل ساختمان های بهداری و آموزش وپرورش مهاباد.

۱۲ نیروهای بسیج و سپاه پاسداران نودشه، در عملیاتی چند ارتفاع حساس شمال پاوه را از عناصر حزب دمکرات کردستان پاک

سازی کردنـد. در این عملیات ۹ نفر از عناصر حزب کشـته و تعدادی مجروح شدند؛ ۲ تن از افراد مسـلح حزب دمکرات به اسارت نیروهای سپاه درآمدند.

ص:۱۲۴۷

۱ شهادت یک پارچه فروش و پسرش در قوچان در اقدام تروریستی دو موتورسوار مسلح؛ سوءقصد به یکی از افراد متعهد شهر اصفهان که به مجروحیت وی انجامید.

۲ در تیراندازی سرنشینان مسلح یک تیم ترور سازمان مجاهدین خلق در خیابان مطهری تهران به سوی مردم و نیروهای کمیته، یک عابر به شهادت رسید و یک عابر و ۲ پاسدار نیز مجروح شدند؛ در گرگان، در درگیری ایجادشده میان ۲ فرد مسلح وابسته به سازمان با نیروهای سپاه، یک نفر از منافقین کشته و دیگری مجروح شد. از این افراد چند قبضه اسلحه، نارنجک و کپسول گاز اشک آور به دست آمد؛ یکی از افراد گروه های مسلح در رشت که توسط نیروهای گشت سپاه شناسایی شده بود، حین فرار کشته شد.

۳ در اقدامات خرابکارانه افراد گروه های مسلح شامل پرتاب بمب دست ساز و آتش زا به منازل و محل کار و اتومبیل تعدادی از مردم در ۸ شهر خسارات مالی زیادی به بار آمد، اما کسی آسیب ندید.

۴ رئیس دادگاه انقلاب تبریز: طرح ترور چند تن از مقامات استان آذربایجان شرقی و حمله به نهادهای انقلابی و دولتی با کشف ۲۰ خانه تیمی و دستگیری حدود ۴۶۱ نفر از افراد وابسته به گروه های معارض ناکام ماند؛ خبرگزاری فارس: تشکیلات بخش دانشجویی و دانش آموزی سازمان پیکار در تبریز و اردبیل منهدم شد.

۵ دستگیری ۵۶ نفر از افراد و هواداران سازمان مجاهدین خلق در شهرهای تهران، نهاوند، گرگان، نیشابور، اهواز و ساری. یک نفر از عناصر سازمان نیز در درگیری با نیروهای سپاه و کمیته کشته شد. از دستگیرشدگان و محل های کشف شده، تعداد زیادی اسلحه، انواع مختلف بمب، مهمات و وسایل چاپ به دست آمد.

۶ امام خمینی در اولین دیدار با محمدعلی رجایی رئیس جمهور و اعضای هیئت دولت پس از انتخاب رئیس جمهور و دادن رأی اعتماد به دولت دکتر باهنر به آنان تأکید کردند که پس از حضور پرشور مردم در انتخابات آنان نیز دین خود را به مردم ادا کنند. امام خمینی در این دیدار به پاک سازی ادارات دولتی به خصوص وزارتخانه های امور خارجه، ارشاد و وزارت کشور تأکید کردند و کابینه فعلی را یکی از بهترین کابینه ها در طول تاریخ ایران نامیدند.

۷ اطلاعیه وزارت امور خارجه ایران در اعتراض به دولت فرانسه در پناه دادن به ربایندگان ناوچه ایرانی تبرزین و تأکید بر تحویل دادن ربایندگان؛ سخنگوی کاخ الیزه: پیش بینی می شد که اتباع فرانسه در ایران مورد تهدید قرار بگیرند، لذا رئیس جمهوری فرانسه پیش دستی کرد تا دربرابر یک عمل انجام شده قرار نگیرد.

۸ کشف و خنثی سازی یک بمب قوی که مخالفان ایران در محل "خانه ایران" در پاریس کار گذاشته بودند.

گزارش روزشمار ۱/۶/۱۳۶۰

۹ پناهنده شدن ۷ سرباز عراقی در غرب و جنوب کشور.

۱۰ ارسال کمک های مردمی به جبهه از مسجد امام حسن مجتبی(ع) تهران.

۱۱ شلیک گلوله خمپاره به مهاباد توسط عناصر حزب دمکرات و شهادت ۲ کودک و مجروح شدن ۴ نفر دیگر؛ حمله افراد مسلح ضدانقلاب به کارخانه نوشابه سازی در ارومیه و به بارآوردن خساراتی؛ سرقت خودرو حامل ۷ میلیون ریال پول بانک سپه شعبه سنندج.

۱۲ پاک سازی ۳ روستای مرزی در جنوب غربی سلماس؛ انهدام ستون خودروی گروه های مسلح غیرقانونی در جنوب غربی میاندوآب.

ص:۱۲۴۸

۱ در ترورهای انجام شده به دست عناصر سازمان مجاهدین خلق، حاکم شرع آستارا، یک پاسدار کمیته در تبریز و یک معلم در بجنورد شهید شدند و ۲ ترور در بجنورد و تهران ناکام ماند.

۲ در اقدامات خرابکارانه عوامل سازمان مجاهدین خلق شامل پرتاب نارنجک، بمب های دست ساز و آتش زا و تیراندازی به سوی نهادهای انقلابی، ساختمان های دولتی و اماکن خصوصی متعلق به مردم در شهرهای بروجرد، مشهد، شیراز، تهران، کرمان، شیروان، سبزوار، مسجدسلیمان و الیگودرز، ۴ نفر مجروح شدند و خسارات مالی به بار آمد. در روستای احمدآباد سراب نیز ۲۷ خرمن کشاورزان به آتش کشیده شد.

۳ جمع بندی اقدامات گروه های معارض در ۲۰ روز اخیر در نشریه رویدادها و تحلیل.

۴ دستگیری ۵۵ تن از عناصر تشکیلاتی و هوادار سازمان مجاهدین خلق، گروه پیکار و چریک های فدایی خلق (اقلیت) در شهرهای اسلام آباد غرب، بیرجند، محلات، مسجدسلیمان و نهاوند و کشف مقادیر زیادی اسلحه و مواد منفجره.

۵ نشریه رویدادها و تحلیل سپاه پاسداران در شماره اخیر خود ۲ مقاله تحلیلی منتشر کرده است که مطلب اول درباره سیر شکل گیری پیوند بین سازمان مجاهدین خلق و بنی صدر و دلایل فرار رجوی و بنی صدر به پاریس می باشد و موضوع بعدی با عنوان "نگاهی به آخرین مواضع اکثریت" به بررسی مواضع سازمان چریک های فدایی خلق (اکثریت) در مواجهه با انقلاب و نظام پرداخته است.

۶ سخنگوی وزارت امور خارجه امریکا خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی توسط ایران را تکذیب کرد.

۷ وزارت امور خارجه ایران در اطلاعیه ای به تبیین تصمیم محافل سیاسی امریکا برای افزایش حمایت از سازمان مجاهدین خلق در مقابل جمهوری اسلامی ایران پرداخت.

۸ مسعود رجوی در مصاحبه با روزنامه عرب ریپورت درجهت جلب نظر مقامات عراقی: چنانچه ما به جای آیت الله خمینی بر سر کار بودیم، جنگی به وجود نمی آمد. ... درحالی که [آیت الله] خمینی مسئول بروز جنگ است، عراق متجاوز خوانده می شود.

۹ بنی صدر در مصاحبه با شبکه سی.بی.اس. امریکا ادعاهای قبلی خود درباره تشدید بحران داخلی در ایران، مقبول نبودن امام خمینی، اداره امور گروگان های سفارت امریکا در تهران توسط دولت امریکا، بازگشت قریب الوقوع به کشور و حمایت ارتش از خود را تکرار کرد.

ضمیمه اول گزارش۴۷۴: تحلیل نشریه رویدادها و تحلیل درباره ارتباط سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و بنی صدر.

ضمیمه دوم گزارش۴۷۴: نگاهی به آخرین مواضع سازمان چریک های فدایی خلق (اکثریت) در نشریه رویدادها و تحلیل.

گزارش روزشمار ۲/۶/۱۳۶۰

۱۰ اقدامات امروز عناصر حزب دمکرات در غرب کشور: حمله به خودرو سپاه در مهاباد که به شهادت ۳ نفر و مجروح شدن ۴ تن انجامید، شلیک موشک بازوکا به بیمارستان بانه، اعدام ۲ سرباز اسیر دراختیار حزب؛ برخورد یک دستگاه آمبولانس ژاندارمری در

جاده پاوه - دوآب، با مین و شهادت یک تن و مجروح شدن ۵ تن دیگر؛ درگیری عناصر حزب دمکرات با افراد کومه له که ۲۸ کشته و ۱۰۰ مجروح برجای گذاشت؛ حمله نیروهای سردار جاف به سپاه جوانرود و کشته شدن ۱۶ مهاجم و اسارت ۲ تن دیگر از آنان.

ص:۱۲۴۹

۱ ناکام مانـدن حمله مسلحانه عناصر سازمان مجاهدین خلق به منزل دادستان کل کشور و دستگیری یکی از مهاجمان؛ ترور یک پاسدار دادستانی (ناصر سالمه) در خیابان شهید بهشتی تهران که به شهادت وی انجامید.

۲ ترور حمید قلنُبر معاون اطلاعات و تحقیقات سپاه پاسداران منطقه ۶ (سیستان و بلوچستان، هرمزگان و کرمان) که به شهادت وی انجامید؛ سوءقصد به یک عضو بسیج در رضوان شهر گیلان و شهادت وی؛ حمله ۲ فرد مسلح به ۲ عضو بسیج در جاده قدیم کرج که به شهادت یکی از آنان و مجروح شدن دیگری انجامید؛ درگیری عناصر سازمان مجاهدین خلق با نیروهای بسیج در توابع برازجان. یکی از عناصر سازمان دستگیر و بقیه متواری شدند و یک بسیجی نیز مجروح شد.

۳ در جریان پرتاب نارنجک و بمب آتش زا و دست ساز به چند مکان ازجمله ساختمان خبرگزاری پارس در تهران، منزل فرمانده سپاه نیشابور، ساختمان جهاد دانشگاهی مشهد، دفتر تعمیر ساختمان های آسیب دیده از جنگ در ایلام، منزل کارمند فرمانداری و متصدی حزب جمهوری بروجرد، معاون آموزش وپرورش کرمان و چادر تبلیغات امربه معروف در بابلسر، فقط خسارات مالی ایجاد شد و تیراندازی به منزل دکتر طاهری تلفات و خساراتی نداشت؛ یک بمب ۱۵ کیلویی در سنندج کشف و خنثی شد.

۴ کشف ۳ خانه تیمی در درگز، یک خانه تیمی در بوشهر و چند خانه تیمی در اصفهان و به دست آمدن تعدادی اسلحه و دستگاه های چاپ و تکثیر و مقادیری مهمات.

۵ نماینده سازمان چریک های فدایی خلق اکثریت ۱۸ قبضه اسلحه، و مقادیر زیادی نارنجک، مین، مواد منفجره و مهمات به دادگاه انقلاب اسلام آباد غرب تحویل داد.

۶ امام خمینی در دیدار اعضای انجمن اسلامی دانشجویان خارج از کشور و شماری از نیروهای شهربانی با ایشان، درباره طرح ادعای خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی توسط ایران و حمایت محافل سیاسی امریکا از سازمان مجاهدین خلق سخنانی ایراد کردند.

۷ یک صدوبیست نفر از دیپلمات های خارجی مقیم ایران به همراه خبرنگاران رسانه های خارجی از مناطق جنگی استان خوزستان؛ ازجمله شهرهای اهواز و سوسنگرد بازدید کردند. شدت تخریب مناطق بمباران شده، روحیه بالای مردم و همکاری نیروهای ارتش و سپاه از موضوعات قابل توجه و مورداشاره بازدیدکنندگان بود.

۸ طه یاسین رمضان معاون اول نخست وزیر عراق، در بیانیه ای مدعی آمادگی این کشور برای پایان دادن به جنگ شد و بر حمایت دولت عراق از "خلق های عرب اهواز" تأکید کرد.

۹ نشریه النهار العربی الدولی (چاپ لندن) شرایط ایران و عراق را برای ازسرگیری مذاکرات صلح مورد بررسی قرار داده است.

۱۰ بنی صدر در گفت وگوی تلویزیونی با شبکه بی بی سی: استراتژی من برای پایان دادن به عمر رژیم کنونی ایران، اقدام قبل از مرگ (آیت الله) خمینی است، چون پس از او، جنگ داخلی گسترش می یابد. شورای مقاومت، دولت در تبعید نیست. شورایی برای ادامه مقاومت در ایران به منظور برقرارکردن آزادی ها و ایجاد دولت است.

چند نفر از وابستگان به چریک های فدایی خلق و پیکار سفیر ایران در سوئد و همسر و فرزندش را در محل سفارت گروگان گرفتند و پس از واردکردن خسارت به اموال این مکان خواستار حضور

۱ خبرنگاران شدند. پلیس پس از ۶ ساعت در محل حاضر شد و سفیر و خانواده اش را بدون درگیری آزاد کرد. اتحادیه انجمن های اسلامی دانشجویان ایرانی در اروپا مسامحه پلیس سوئد را نوعی همکاری با مهاجمان خواند و محکوم کرد.

۲ درپی اعلام مقصربودن ایران در آغاز جنگ ازسوی مسعود رجوی، رادیو بغداد سخنرانی وی در استادیوم امجدیه (شهید شیرودی) را با صدای خودش پخش کرد؛ روزنامه اطلاعات: رجوی در نامه ای به صدام حسین مدعی شد دولت جمهوری اسلامی ایران نه تنها متجاوز که آغازگر جنگ بوده است.

ضمیمه گزارش۴۸۱: توضیحات تکمیلی درباره کودتای نقاب و نقش نیروهای سپاه در خنثی سازی این توطئه.

گزارش روزشمار ۳/۶/۱۳۶۰

۳ بمباران ۲ روستای سردشت، ۱۴ شهید و زخمی بر جای گذاشت؛ گلوله باران آبادان و شادگان یک شهید و یک مجروح بر جای گذاشت؛ در حملات توپخانه ای عراق به آبادان و شلیک موشک به دزفول در دو روز گذشته، چند نفر مجروح شدند و خساراتی به بار آمد.

۴ خبرگزاری پارس: با گذشت یک سال از جنگ، تحول چشمگیری در جبهه های اهواز صورت نگرفته است. نیروها مایل به تحرک بیشتری در جبهه ها هستند.

۵ مبادله ۴۵ نظامی عراقی با ۴۰ اسیر ایرانی در دومین برنامه مبادله اسرا.

۶ حمله مجاهدین عراقی به یک ستون نظامی ارتش بعث.

۷ گزارش دفتر دائمی ایران در سازمان ملل: با تلاش این دفتر، کمیته خلع سلاح در گزارش سالانه خود حمله عراق به ایران را محکوم کرد.

۸ در ۵ اقدام تروریستی در شهرهای اهواز، رشت، کرمانشاه، بهبهان و قوچان، ۲ نفر شهید و ۳ نفر مجروح شدند.

۹ در چندین مورد پرتاب نارنجک، بمب دست ساز و بمب آتش زا به محل کار و منازل افراد متعهد شهرهای تهران، اهواز، بروجرد، مشهد، تایباد و بهبهان، ۹ نفر مجروح شدند. ۴ نفر از عوامل این حوادث دستگیر شدند.

۱۰ دستگیری ۱۲نفر از عناصر سازمان مجاهدین خلق و چریک های فدایی خلق اقلیت در مسجدسلیمان و سرخس.

۱۱ رادیو مجاهد حمله به یک کتابخانه، ۷ مغازه، ۳ منزل و ۲ اتومبیل و تنبیه (!) ۹ نفر فالانژ را عملیات های سازمان در تهران اعلام کرد.

۱۲ دریادار کمال حبیب اللّهی (فرمانده نیروی دریایی ارتش در رژیم شاه) از سازمان مجاهدین خلق دعوت به همکاری کرد.

۱۳ اشغال سفارت ایران در لاهه هلند و بروکسل بلژیک توسط هواداران سازمان مجاهدین خلق و پیکار.

۱۴ تظاهرات مسلمانان کشمیر (هندوستان) در اعتراض به چاپ عکس امام خمینی در چند نشریه هندی به قصد توهین.

ضمیمه گزارش۱۰۵: معرفی سپهبد آریانا و سازمان سلطنت طلب آزادگان.

گزارش روزشمار ۴/۶/۱۳۶۰

۱ پاک سازی منطقه هشتیان از عناصر ضدانقلاب؛ آزادشدن ۱۸ نیروی خودی گروگان حزب دمکرات در پاک سازی محور ارومیه – سِرو.

۲ مبادله عضو حزب دمکرات با یک پاسدار در سردشت؛ ادعای مبادله ۲ کشته حزب دمکرات با ۳ اسیر ارتشی.

۳ در ترورهای امروز انجام شده به دست عناصر سازمان مجاهدین خلق در تهران، فومن و فسا ۳ نفر شهید و در قزوین، رشت و قائم شهر ۴ نفر مجروح شدند. یک نفر از عاملان ترور کشته و یک تن دستگیر شد.

۴ واردشدن خساراتی در عملیات های امروز عناصر ضدانقلاب شامل: تیراندازی، انفجار و پرتاب بمب های دست ساز و آتش زا در شهرهای تهران، شهرکرد، مشهد، کرمان، اراک و کرمانشاه. یک نفر نیز دستگیر شد.

۵ درگیری سرنشینان مسلح یک خودرو وابسته به سازمان مجاهدین خلق با نیروهای گشت کمیته در میدان ونک تهران که به کشته شدن ۲ مهاجم و دستگیری ۲ عامل ترور انجامید.

۶ دستگیری ۳ عضو شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق در عملیات تعقیب وگریز در تهران؛ شناسایی و دستگیری ۴۲ نفر از عناصر سازمان مجاهدین خلق، پیکار و چریک های فدایی خلق اقلیت در گلباف یزد، میاندوآب، ساری، رودسر و سرخس؛ شناسایی ۴ خانه تیمی و تعداد زیادی اسلحه، مدارک سازمانی مقادیری مهمات؛ لورفتن چند طرح ترور و انفجار با کشف چند خانه تیمی در قم.

۷ بنی صدر در مصاحبه با نیویورک تایمز: اگر امشب، رجایی، باهنر، رفسنجانی، موسوی اردبیلی و مهدوی کنی کشته شوند، رژیم کنونی ایران سرنگون خواهد شد.

۸ رجوی در مصاحبه با هفته نامه اشپیگل: من اعتقاد دارم با همکاری بنی صدر می توانیم به سرنگونی رژیم (امام) خمینی سرعت بخشیم. ... ما با تمام گروه های غیروابسته که خواهان آزادساختن ایران و نجات ملت ایران هستند قصد همکاری داریم.

۹ خبرگزاری فرانسه: ۶ کمپانی نفتی ژاپنی اعلام کردند درصورتی که ایران قیمت نفت خود را از ۳۷ دلار، ۴ تا ۵ دلار کاهش ندهد قراردادهای نفتی خود با ایران را از مهر ۱۳۶۰ تمدید نخواهند کرد.

۱۰ اریک رولو خبرنگار فرانسوی، در برنامه زنده تلویزیون سوئیس دیدگاه های خود را درباره رهبری امام خمینی، مردم، اقدامات تروریستی سازمان مجاهدین خلق و ارتش ایران ابراز کرد.

۱۱ مقاله روزنامه امریکایی کریستین ساینس مانیتور درباره مسائل داخلی عراق، سیر به قدرت رسیدن صدام، تلاش دولت عراق برای برگزاری اجلاس غیرمتعهدها در بغداد، تغییر تدریجی در سیاست خارجی این کشور و افزایش و تمایل به توسعه ارتباط با غرب.

۱۲ انعقاد قرارداد ۴۰ میلیون پوندی خرید و نصب ۷۰ توربین برق بین عراق و شرکت انگلیسی – امریکایی رستون دیزل.

گزارش روزشمار ۵/۶/۱۳۶۰

۱۳ شکست حمله عراق به خطوط دفاعی ارتش در جبهه مالحه در جنوب غرب دزفول.

۱۴ گلوله باران شهرهای اهواز و آبادان؛ ناکام ماندن حمله جنگنده های عراقی به چند شهر استان لرستان و شهر کرمانشاه.

۱۵ تحرکات گسترده کویت برای تأمین نیازهای لجستیکی و تدارکاتی ارتش عراق ازطریق مرزهای مشترک زمینی دو کشور.

ص:۱۲۵۲

۱ حمله نیروهـای گروه کومه له به شـهر سـقز و گروگـان گرفتن ۴۰ نظـامی. با دخالت نیروهای سـپاه و ارتش به حضور چنـدساعته عناصـر این سازمـان در برخی ساختمـان های دولتی شـهر خاتمه داده شـد. در عملیات پاک سازی، ۱۰ شـهید و ۱۵ زخمی بر جـای مانـد؛ اعلام شـادی حزب دمکرات در سالروز تأسیس حزب بعث عراق؛ گروگان گرفته شـدن ۲ روسـتایی در یک روسـتا از توابع شهرستان قروه به دست افراد حزب دمکرات.

۲ به شـهادت رسـیدن یک مغازه دار و فرزنـدش در خیابان وحدت اسـلامی و مجروح شدن یک پاسدار در خیابان ولی عصـر(عج) تهران؛ اجرای ۴ عملیات ترور در شـهرهای رشت، شیراز، کرج و کرمانشاه که به شهادت ۲ بسیجی، یک کودک و یک عضو ستاد نماز جمعه و مجروح شدن ۲ نفر انجامید.

۳ واردشـدن خسـاراتی به امـاکن دولتی، منازل و محل کسب افراد متعهـد در تهران، بروجرد، تربت حیـدریه، شـیراز و شاهرود در ۸ مورد عملیات تیرانـدازی، پرتاب بمب آتش زا و دست ساز. یک نفر از مهاجمان دسـتگیر شـد؛ سـرقت چند قبضه اسـلحه از مسـجد علی بن ابیطالب(ع) تهران.

۴ دستگیری ۱۶ تن از عناصـر مسلح شاخه های نظامی سازمان مجاهـدین خلق و ۲ عضو چریـک های فـدایی خلق اقلیت در تهران، لاهیجان، اصـفهان و مشهد؛ دستگیری یک افسر و ۵ سـرباز که قصد ایجاد انفجار در پایگاه ارتش در سیرجان را داشتند؛ آزادشدن یکی از هواداران سازمان مجاهدین خلق در شمیران پس از اظهار ندامت وی از اعمال گذشته اش؛ حضور یکی از هواداران سازمان در نماز جماعت محل سکونت خود (بیله سوار استان آذربایجان شرقی) و ابراز پشیمانی از اقدامات گذشته خود.

۵ اطلاعیه ستاد امنیت تهران درمورد خودروهای سرقتی.

۶ اشغال دفتر نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی در لندن توسط ۱۵ سلطنت طلب.

۷ مسعود رجوی در گفت وگو با مجله الحوادث (چاپ لبنان) ادعای تبلیغاتی خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی توسط ایران را تکرار کرد؛ رسانه های غربی کوشـیدند با طرح ادعای رابطه تسلیحاتی ایران با رژیم صهیونیستی، موضوع اختلاف میان کشورهای عربی و ایران را القا کنند.

۸ شلیک یک راکت به سفارت عربستان در بیروت؛ رادیو امریکا: یک گروه طرف دار ایران مسئولیت این حادثه را بر عهده گرفت.

گزارش روزشمار ۶/۶/۱۳۶۰

۹ مجروح شـدن چنـد غیرنظـامی و ایجـاد خسـاراتی در حملات توپخـانه ای عراق به شـهرهای مریوان و آبادان؛ ناکام مانـدن حمله هوایی عراق.

۱۰ حمله افراد مسلح ضدانقلاب به مقر سپاه در سردشت. ۲ نفر از مهاجمان دسـتگیر شدند؛ شهادت یک دختر در تیراندازی عناصر مسلح در دیواندره؛ تسلیم شدن یک نفر از عناصر حزب دمکرات در پاوه و ۴ نفر از افراد حزب رزگاری در مریوان.

۱۱ کشته شدن ۲ نفر از افراد حزب دمکرات و دستگیری ۲ تن از آنان در درگیری با نیروهای خودی در محور ارومیه – سِرو؛ پاک

سازی ۳ روستای جنوب سنندج. پیکر ۲ سرباز شهید تحویل نیروهای خودی شد؛ دستگیری ۱۱ نفر از افراد مسلح در محور کامیاران - سنندج.

۱۲ در ترورهای امروز انجام شده به دست افراد سازمان مجاهدین خلق در تهران، ۳ نفر شهید و ۵ نفر مجروح شدند و در ۷ شهر دیگر نیز ۵ نفر به شهادت رسیدند و ۴ نفر مجروح شدند.

ص:۱۲۵۳

۱ درگیری واحد گشتی کمیته با سرنشینان مسلح یک خودرو در فرحزاد تهران که به کشته شدن ۲ نفر از مهاجمان و زخمی شدن یک تن از آنان انجامید؛ در تیراندازی سرنشینان مسلح یک خودرو بی.ام.و. به سوی ساختمان کمیته منطقه۲ و نیروهای کمیته در خیابان امیرآباد تهران، ۳ پاسدار و ۶ عابر مجروح شدند؛ اجرای ۴ عملیات نظامی دیگر توسط عناصر مسلح در تهران شامل تیراندازی و پرتاب نارنجک به ساختمان خبرگزاری پارس، ساختمان ستاد ۱ منطقه ۳، ساختمان ستاد ۳ منطقه ۸ کمیته و تیراندازی به سوی چند پاسدار. در این عملیات ها به کسی آسیب نرسید.

۲ واردشدن خساراتی به اموال مردم در ۵ مورد پرتاب بمب دست ساز و آتش زا در یزد، اراک، سنندج و شیراز؛ به آتش کشیده شدن ۲۵ خرمن گندم کشاورزان در سراب؛ کشف و خنثی سازی یک بمب در تهران.

۳ حضور ۲۱ نفر از عوامل بازداشت شده سازمان مجاهدین خلق و چریک های فدایی خلق در نمازجمعه لاهیجان و اظهار ندامت از اعمال گذشته خود؛ دستگیری ۲۷ نفر در لاهیجان، شاهرود و کرمانشاه؛ کشف ۲ خانه تیمی در قائم شهر و ساری.

۴ سخنان آقای هاشمی رفسنجانی در خطبه های نماز جمعه تهران درباره شایعه خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی: طبق اطلاعی که داریم یک دلال عراقی با دادن ۳۰۰ هزار دلار به یک دلال خبر از او می خواهد خبری درست کند که ایران با واسطه از اسرائیل اسلحه خریده است.

۵ حرکت ناوچه تبرزین به سوی ایران.

۶ دبیرکل سازمان کنفرانس اسلامی: ایران و عراق با تشکیل سه کمیته فرعی به منظور پایان دادن به جنگ موافقت کردند.

۷ تظاهرات تعداد محدودی از هواداران سازمان مجاهدین خلق در مقابل ساختمان سازمان ملل متحد در دهلی نو (هندوستان)؛ تهیه فیلم تبلیغاتی مسعود رجوی توسط یک آژانس فیلم برداری انگلیسی.

گزارش روزشمار ۷/۶/۱۳۶۰

۸ شهادت یک کودک و مجروح شدن ۷ تن در گلوله باران شهرهای مریوان و دزفول؛ واردشدن خسارت اندکی در بمباران شهر سوسنگرد.

۹ پناهنده شدن ۸ نظامی و ۲ شهروند عراقی به ایران.

۱۰ انفجار بمب زیر ریل راه آهن سربندر – ماهشهر.

۱۱ حمله افراد حزب دمکرات به نیروهای ژاندارمری حین اجرای مأموریت در شمال شرقی مهاباد.

۱۲ در جریان ۴ عملیات ترور در تهران، ۳ نفر شهید و ۲ نفر مجروح شدند و یک ترور نیز ناکام ماند؛ عناصر سازمان مجاهدین خلق در لنگرود یک بسیجی را ابتدا مجروح کرده و سپس بدن وی را با بمب منفجر کردند.

۱۳ در ۲ حادثه درگیری بین نیروهای کمیته و سرنشینان مسلح ۲ خودرو در تهران، ۴ پاسدار مجروح و ۲ مهاجم دستگیر شدند.

۱۴ به بارآمدن خساراتی در ۱۳ اقدام جداگانه عناصر گروه های مسلح ضدانقلاب شامل پرتاب انواع مختلف بمب ها و مواد منفجره به منازل، اماکن عمومی و محل کسب افراد در ۹ شهر کشور. ۴ نفر از عاملان حوادث دستگیر شدند.

۱ امروز ۱۵ خانه تیمی در شهرهای شاهرود، رشت، شیراز، تبریز، اهواز و رودسر و یکی از بزرگ ترین مراکز چاپ و تکثیر سازمان مجاهدین خلق در شیراز کشف شد و شماری از عناصر وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب به ویژه سازمان مجاهدین خلق دستگیر شدند. از این مکان ها که محل تدارکات نظامی و مرکز انتشارات بود، تعداد زیادی اسلحه، اعلامیه، نشریه و مقادیر معتنابهی مهمات و مواد منفجره به دست آمد؛ ۱۵ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق خود را به سپاه پاسداران فومن معرفی کرده و از اعمال گذشته شان اظهار ندامت کردند.

۲ درگیری میان هواداران سازمان مجاهدین خلق و شماری از دانشجویان انجمن اسلامی مقیم هند در دهلی نو و مجروح شدن ۱۲ نفر.

۳ انفجار بمب ۲۰ کیلویی در ساختمان محل استقرار دفتر صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران در بیروت.

۴ امضای قرارداد صدور نفت عراق با استفاده از خط لوله نفتی کرکوک ازطریق ترکیه به دریای مدیترانه.

۵ گزارش خبرگزاری فرانسه از وضعیت گروه های مخالف ایران در خارج کشور؛ از سلطنت طلب ها تا سازمان مجاهدین خلق، همکاری ها و اختلاف ها.

۶ رادیو ترکیه به نقل از دولت این کشور در واکنش به خبر انجام شدن فعالیت های مخفیانه علیه ایران در خاک ترکیه: ترکیه هرگز اجازه نخواهد داد در محدوده خاک هایش فعالیت هایی علیه دولت های دیگر صورت گیرد. سیاست های ترکیه در قبال ایران همیشه دوستانه بوده است.

۷ گزارش رادیو اسرائیل از تفسیر نشریات غربی درباره گروه های مخالف ایران در خارج از کشور.

گزارش روزشمار ۸/۶/۱۳۶۰

۸ شهادت محمدعلی رجایی رئیس جمهور و محمدجواد باهنر نخست وزیر براثر انفجار یک بمب بسیار قوی آتش زا که توسط یکی از عناصر نفوذی سازمان مجاهدین خلق در اتاق جلسات شورای امنیت در ساختمان نخست وزیری کار گذاشته شده بود. در این حادثه عبدالحسین دفتریان مدیر امور مالی نخست وزیری و یک رهگذر نیز به شهادت رسیدند و چند نفر مجروح شدند.

۹ ابلاغ طرح عملیاتی تبوک برای اجرا در ارتفاعات سرپل ذهاب به یگان های عملیاتی سپاه و ارتش مستقر در منطقه. براساس این طرح عملیات در ۴ محور ارتفاعات کوره موش، ارتفاعات بنه دستک و قراویز، دشت زیر قله ۱۱۰۰ شمالی و قله ۱۱۰۰ شمالی بازی دراز، قله ۱۱۵۰ و تیغه های برآفتاب اجرا می شود.

۱۰ اعزام ۳۰۰ بسیجی از مشهد به جبهه ها؛ عزیمت دو گروه از امدادگران هلال احمر از شهرستان های رشت و الشتر به مناطق جنگی در سوم شهریورماه جاری.

۱۱ ارسال ۷۵ کامیون حامل مهمات فرانسوی از اردن و ۱۹ دستگاه کامیون تجهیزات نظامی از کویت به عراق.

۱۲ مقاله نشریه آلمانی کلنر اشتات انسایگر درباره اوضاع بعضی از جبهه های جنگ در استان خوزستان.

۱۳ پاک سازی چند روستا در شمال غربی ارومیه. در این عملیات ۲ تن از افراد حزب دمکرات کشته و ۱۰ تن اسیر شدند.

۱۴ تظاهرات حـدود ۳۰ نفر از عناصـر سازمان مجاهـدین خلق در خیابان شـریعتی تهران. در درگیری به وجود آمـده، ۲ نفر از مردم شهید شدند و یک پاسدار زخمی شد، ۵ مهاجم نیز دستگیر شدند.

در ترورهای امروز عناصر سازمان مجاهدین خلق و دیگر گروه های مسلح ضدانقلاب در تهران و

ص:۱۲۵۵

۱ شهرستان ها ۹ نفر شهید و ۱۱ نفر زخمی شدنـد و یک مورد نیز ناکام ماند. یک نفر از ضاربان نیز در قزوین پس از ترور منجر به شهادت دستگیر شد.

۲ کشف ۳ خانه تیمی متعلق به سازمان مجاهدین خلق در تهران و لاهیجان و دستگیری ۴ نفر از ساکنان آن. از ابتدای مرداد ۸ خانه تیمی در زاهدان کشف و ۱۱۴ نفر از عناصر گروه های معارض در زابل، زاهدان، ایرانشهر و سراوان دستگیر شدند.

۳ در چنـد حادثه انفجار ناشـی از بمب گذاری و پرتاب بمب به منازل و محل کسب افراد متعهد در شـهرهای ارومیه، بروجرد، خرم آباد، شیراز، مشهد، آبکنار بندر انزلی، تربت جام و آستارا خساراتی به این مکان ها وارد آمد.

۴ دستگیری ۳ تن از اعضـای یک تیم ترور سازمان مجاهـدین خلق در اصـفهان ازجمله ضارب حجت الاسـلام بهشتی جانشـین امام جمعه اصـفهان؛ دستگیری ۸۷ نفر از عناصـر گروه هـای مسـلح غیرقانونی در سـمنان، رشت، شـهریار، ملارد، کرج و هفتگل اسـتان خوزستان.

۵ تحلیـل رادیـو صـدای امریکـا، رادیـو بی بی سـی و نشـریه میـدل ایست از مسائـل داخلی ایران و جـانب داری از عملکرد سازمـان مجاهدین خلق.

۶ صـلاح زواوی سـفیر سازمان آزادی بخش فلسـطین در تهران ضمن رد شایعه خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی از اظهارنظر صریح درمورد سخنان اخیر هانی الحسن خودداری کرد.

۷ واشـنگتن پست بـاتوجه بـه دسترسـی روس هـا بـه بخشـی از اطلاعـات امنیـتی و نظـامی امریکـا در جریـان انقلاـب ایران، فروش هواپیماهای جاسوسـی آواکس به عربسـتان را به دلیل بی ثباتی حکومت این کشور و توانایی شوروی برای نفوذ در امور امنیتی آن، برای امنیت امریکا خطرناک دانست.

ضمیمه اول گزارش۵۵۲: روایت حادثه انفجار ساختمان نخست وزیری.

ضمیمه دوم گزارش۵۵۲: مواضع سازمان مجاهدین خلق در پذیرش مسئولیت انفجار ساختمان نخست وزیری ایران.

ضمیمه گزارش۵۵۳: سوابق اجرای عملیات در منطقه سرپل ذهاب.

گزارش روزشمار ۹/۶/۱۳۶۰

۸ گلوله بـاران امروز آبادان ۲ شهید و ۵ مجروح بر جای گـذاشت؛ واردآمدن خسارت به سیسـتم آب رسانی شادگان براثر حملات عراق؛ هواپیماهای عراقی به آسـمان سـردشت تجاوز کردنـد؛ مجروح شـدن ۲۴ تـن و تخریب ۶ منزل مسـکونی در حملاـت دیروز توپخانه های عراق به شهرهای آبادان و دزفول.

۹ پـاک سازی ۳ روسـتا در جنوب منطقه مرزی سِرّو و ۲ روسـتا در بخش سـیلوانا در آذربایجان غربی و دسـتگیری ۵ نفر از عناصر گروه های مسلح غیرقانونی؛ در یک درگیری در ۳۰ کیلومتری شمال غربی ارومیه، ۲ نفر از عوامل حزب دمکرات کشته و ۲ نفر هم دستگیر شدند و ۸ قبضه اسلحه سبک و سنگین به دست آمد.

۱۰ در درگیری افراد حزب دمکرات و گروه رزگاری با عناصر کومه له، ۲۵ نفر از طرفین ازجمله سرپرست حزب شاخه کامیاران کشته شدند و ۶ نفر از دمکرات ها به اسارت کومه له درآمدند.

ترور امام جماعت مسجد خرقانی، مدیر داخلی دادگاه مبارزه با منکرات و سرپرست تربیت بدنی اداره آموزش وپرورش منطقه ۱۴ در تهران؛ یک کاسب متعهد در ارومیه ترور و شهید شد؛ در یک درگیری

ص:۱۲۵۶

۱ در قائم شهر یک بسیجی شهید و یک نفر مجروح و ضارب مسلح هم دستگیر شد؛ سوءقصد به صاحب یک مغازه کفاشی در بابل ناکام ماند و عامل اقدام دستگیر شد.

۲ کشف و خنثی سازی یک بمب قوی در مراسم تشییع پیکر رجایی و باهنر در تهران و دستگیری یک نفر حامل نارنجک؛ در شیراز و بروجرد ۲ فرد مسلح به نارنجک و بمب دست ساز در مراسم راه پیمایی مردم به مناسبت شهادت رجایی و باهنر دستگیر شدند؛ شناسایی و دستگیری ۱۵ نفر در راه پیمایی مشابه در لنگرود و دستگیری ۱۰ نفر مسلح به سلاح گرم و سرد و بمب دست ساز در اراک و خمین؛ در مشهد چند تن از عناصر سازمان مجاهدین خلق در بین اجتماع مردم شناسایی و دستگیر شدند؛ دستگیری ۵۳ نفر در بابل و کرمانشاه در جریان راه پیمایی مردم.

۳ دستگیری ۹ تن از عناصر سازمان مجاهدین خلق در تهران و صومعه سرا؛ کشته شدن یکی از اعضای شاخه نظامی این سازمان در رشت.

۴ براثر انفجار یک بمب بسیار قوی در شیراز ۲ نفر شهید و ۶ نفر مجروح شدند و همچنین ۱۰ مغازه تخریب و ۴۰ مغازه آسیب دید. در انفجار بمب دوم در این شهر کسی آسیب ندید؛ کشف ۳ قبضه اسلحه، ۲ نارنجک و مقداری مهمات در بازرسی از یک اتومبیل پارک شده در تهرانپارس.

۵ در پرتاب نارنجک به منزل یک عضو بسیج در کرمانشاه یک نفر شهید و یک نفر مجروح شد. در بروجرد ۳ نفر از نیروهای سپاه براثر پرتاب بمب دست ساز مجروح شدند. پرتاب بمب های دست ساز به ساختمان بنیاد مسکن چالوس، اتحادیه انجمن های اسلامی دانش آموزان شوشتر و منازل افراد متعهد در شهرهای تایباد، شیراز و ملکان خسارات جزئی به بار آورد.

۶ سخنرانی امام خمینی یک روز پس از شهادت رجایی و باهنر در جمع اقشار مختلف مردم. شهادت رجایی و باهنر، ضعف عاملان این حادثه، تدبیر جمهوری اسلامی برای جبران این ضایعه و مقاومت و پایداری مردم در مواجهه با این گونه حوادث اصلی ترین محورهای سخنان امام خمینی در این دیدار بود.

۷ تشییع پیکرهای شهدای انفجار در ساختمان نخست وزیری و چند بازتاب اولیه.

۸ انتخاب آیت الله خامنه ای به عنوان دبیرکل حزب جمهوری اسلامی.

۹ مسعود رجوی برای رهایی از پیامدهای حقوقی و بین المللی انفجار ساختمان نخست وزیری، صحت اطلاعیه منتشرشده ازسوی دفتر سازمان مجاهدین خلق در لندن درباره پذیرش مسئولیت این اقدام را مورد تردید قرار داد؛ تأکید اغلب رسانه های خارجی بر دخالت سازمان مجاهدین خلق در این انفجار.

۱۰ اقدام تبلیغاتی سازمان مجاهدین خلق در تعیین موسی خیابانی به عنوان رئیس مقاومت داخل کشور ازسوی مسعود رجوی.

۱۱ بیانیه بنی صدر درباره انفجار ساختمان نخست وزیری.

۱۲ گفت و گوی بنی صدر با رادیو فرانسه درباره مسائل داخلی ایران ازجمله شهادت رجایی و باهنر.

۱۳ محکوم کردن انفجار ساختمان نخست وزیری توسط حزب توده، سازمان فدائیان خلق (اکثریت) و حزب دمکرات کردستان ایران (پیروان کنگره چهارم).

۱۴ در لاهور پلیس پاکستان با گروهی که در واکنش به شهادت رجایی و باهنر تظاهرات کرده بودند درگیر شد؛ درگیری بین دانشجویان مسلمان ایرانی با هواداران سازمان مجاهدین خلق در شهر دانشگاهی پونا در هندوستان.

ص:۱۲۵۷

۱ تحلیل خبرگزاری رویتر درباره حادثه انفجار در ساختمان نخست وزیری.

۲ مقاله تفسیری روزنامه امریکایی لوس آنجلس تایمز درمورد مسائل داخلی ایران.

۳ طه یاسین رمضان معاون اول نخست وزیر و فرمانده کل نیروهای شبه نظامی عراق (جیش الشعبی) در مصاحبه با مجله عربی الدستور: بنی صدر اظهار می دارد خمینی مسبب اصلی جنگ می باشد ... علت اصلی سرنگونی بنی صدر همین مسئله بوده است؛ تأثیر جنگ ایران و عراق بر روابط عراق با کشورهای عربی، گسترش روابط فرانسه با اعراب، روابط عراق و شوروی و تعداد و نقش نیروهای شبه نظامی عراق در جنگ از دیگر محورهای این مصاحبه بود.

ضمیمه اول گزارش۵۷۵: روایت آقای هاشمی رفسنجانی از مراسم تشییع پیکر شهدای حادثه انفجار نخست وزیری و تأثیر آن بر مواضع سازمان مجاهدین خلق.

ضمیمه دوم گزارش۵۷۵: شیوه نفوذ مسعود کشمیری در نهاد نخست وزیری و نحوه اجرای انفجار توسط وی.

گزارش روزشمار ۱۰/۶/۱۳۶۰

۴ اجرای عملیات شهیدان رجایی و باهنر در منطقه ای به وسعت ۱۵ کیلومتر مربع در شمال رودخانه کرخه کور به منظور آزادسازی کامل زمین های شمال این منطقه. در این عملیات نیروهای ارتش، سپاه پاسداران و ستاد جنگ های نامنظم با غافلگیری کامل نیروهای عراقی، تا ساعت ۹ صبح، ۴ پل روی رودخانه را تأمین کردند، اما به دلیل عدم اتخاذ آرایش مناسب پدافندی در تأمین یکی از پل ها سرپلی به عرض ۶۰۰ متر و عمق ۲۰۰ متر دراختیار دشمن باقی ماند. همچنین ۱۵۰ نفر از افراد دشمن کشته یا زخمی شده و ۷۳ نفر به اسارت درآمدند و ۵ دستگاه نفربر و چندین قبضه خمپاره انداز و تیربار به غنیمت گرفته شد.

۵ ابلاغ طرح عملیاتی حمزه(ع) (ثامن الائمه(ع)) با هدف آزادسازی زمین های شرق رودخانه کارون به فرماندهان چهار محور عملیاتی ارتش و سپاه پاسداران. محورهای چهارگانه عملیات، استعداد یگان های عملیاتی سپاه و ارتش در این عملیات در طرح مذکور ذکر شده است.

۶ حمله سرنشینان مسلح دو اتومبیل سواری به مینی بوس حامل پاسداران دادستانی کل انقلاب در تهران؛ امام جماعت مسجد محله نقره دشت شهرستان رشت و یکی از افراد متعهد آمل و یک فرد متعهد در مشهد نیز ترور و شهید شدند؛ ترور ناکام مسئول بسیج املش؛ در درگیری بین پاسداران کمیته و دو موتورسوار مسلح در تهران یکی از آنان زخمی و دستگیر و نفر دوم متواری شد. یک پاسدار و یک پیرزن هم زخمی شدند.

۷ براثر انفجار نارنجک پرتاب شده به جمع نمازگزاران مسجد امام سجاد چالوس ۲ نفر شهید و ۴ نفر زخمی شدند؛ ۳ شهید و ۶ مجروح براثر انفجار بمب در یک مغازه در شیراز؛ انفجار بمب آتش زا خساراتی را به یک مغازه در شیراز وارد کرد؛ پرتاب بمب به منزل امام جمعه یزد و سرپرست بنیاد شهید این شهر تلفات نداشت؛ ۲ حادثه مشابه در دورود و شیراز خساراتی ایجاد نکرد؛ کشف و خنثی سازی ۲ بمب در شهرضا و دورود.

۸ کشف ۵ خانه تیمی در شهرهای لاهیجان، اراک و بابل و دستگیری ۱۰ نفر؛ از این مکان ها تعدادی اسلحه و مهمات نارنجک،

تجهیزات نظامی و اسناد و مدارک به دست آمد.

دستگیری ۴ عامل ترور بخشدار پره سر گیلان و یک پاسدار در جنگل های هشتپر و طوالش؛ ۹ نفر از

ص:۱۲۵۸

۱ عناصر نظامی سازمان مجاهـدین خلق و عناصر چریک های فـدایی خلق در لاهیجان، رشت، نیشابور و صومعه سرا با چند قبضـه اسلحه و مهمات دستگیر شدند.

۲ شورای موقت ریاست جمهوری، مهدوی کنی را به عنوان نخست وزیر پیشنهادی به مجلس معرفی کرد.

۳ ابراز همـدردی و ارسـال پیام تسلیت ازسوی مسئولان بسیاری از کشورهای حاشیه خلیج فارس، کشورهای آسیایی، اروپایی و امریکای لاتین به مناسبت شهادت رجایی و باهنر. پرچم کشورهای سازمان ملل نیز به صورت نیمه برافراشته درآمد و در هندوستان و کوبا عزای عمومی اعلام شد. دراین میان محافل امریکایی موضع محتاطانه ای اتخاذ کردند.

۴ زخمی شـدن ۲ تن در درگیری دانشجویان طرف دار انقلاب اسلامی و مخالفـان آنهـا در دانشگاه آریزونـای امریکا؛ هواداران سازمان پیکار، کنسولگری ایران در رم ایتالیا را اشغال کردند و پلیس ۲۱ نفر آنان را دستگیر کرد.

۵ انعقاد دو قرارداد به مبلغ ۱۴ میلیون دلار درزمینه ساخت سیستم کامپیوتری ماهواره ای میان دولت عراق و شرکت امریکایی هانی ول.

۶ امـام خمینی در جمع اقشـار مختلف مردم و گروهی از شیعیان پاکستان ضـمن اشـاره به دست داشتن سازمان مجاهـدین خلق در انفجار حزب جمهوری اسلامی و دفتر نخست وزیری، محاکم قضایی کشور را به خویشتن داری و رعایت حدود احکام و قانون در صدور حکم سفارش کردند.

۷ مسعود رجوی و ابوالحسن بنی صدر در اظهارات جدید خود کوشیدند از پذیرش مسئولیت انفجار در ساختمان نخست وزیری سر باز زده و با کلی گویی آن را عکس العمل رفتار نظام با مخالفان جلوه دهند.

۸ اظهـارات وزیر نفت ایران دربـاره تلاش کشورهـای غربی برای به شـکست کشانـدن اوپک ازطریق افزایش تولیـد نفت عربستان سعودی.

۹ چنـد رسـانه بین المللی ازجمله رادیو بی بی سـی، خبرگزاری فرانسه و رادیو امریکـا از ملاقـات هانی الحسن مشاور سیاسـی یاسـر عرفات با مسعود رجوی در حومه پاریس خبر دادند؛ سخنگوی رسمی سازمان آزادی بخش فلسطین: گزارش خبرگزاری ها دراین مورد صرفاً یک افترا است؛ صلاح زواوی (سفیر فلسطین در تهران): یاسر عرفات در تلگرامی خصوصی به من ملاقات هانی الحسن با رجوی را تکذیب کرده است و سازمان آزادی بخش فلسطین رجوی را علیه جمهوری اسلامی حمایت نخواهد کرد.

۱۰ بازتاب وسیع انفجار در ساختمان نخست وزیری و شـهادت رجایی و باهنر در رسانه های امریکایی، رسانه های اروپایی و رسانه های منطقه ای.

ضمیمه اول گزارش۵۸۷: چگونگی و تاریخچه طراحی مانور عملیات ثامن الائمه(ع).

ضمیمه دوم گزارش۵۸۷: اهمیت جزیره و شهر آبادان و نحوه محاصره این شهر توسط ارتش عراق.

ضمیمه گزارش۵۹۲: چگـونگی انتخـاب آیـت الله مهـدوی کنی بـه عنـوان نخسـت وزیر جمهـوری اســلامی ایران، پس از شـهادت

محمدجواد باهنر.

گزارش روزشمار ۱۱/۶/۱۳۶۰

آغاز عملیات تصرف ارتفاعات بازی دراز در منطقه سرپل ذهاب از ۴ محور: در محور شمالی (کوره موش) با فرماندهی ارتش عملیات به نتیجه نرسید و نیروها ساعت ۱۰ صبح عقب آمدند. در محور میانی (راست) با فرماندهی سپاه همدان نیز عملیات موفق نبود و نیروها با دادن تلفاتی به مواضع قبلی

ص:۱۲۵۹

۱ بازگشتند. در محور میانی (چپ) با فرماندهی سپاه به رغم موفقیت اولیه به علت ناهماهنگی و مشکل تدارکات، نیروها عقب نشینی کردند. در محور چپ، قله ۱۱۵۰ موسوم به بازی دراز فتح شد.

۲ اجرای عملیات نصر در شمال رودخانه کرخه با هدف تصرف خاکریز ۶ کیلومتری خط مقدم عراق و روستاهای منطقه. در محور شمالی پس از ۴ ساعت درگیری شدید قسمتی از خاکریز دشمن سقوط کرد و ۶۰ نفر اسیر شدند، در محور چپ عملیات، پس از تصرف روستای صالح حسن مقاومت دشمن مانع پیشروی نیروهای خودی شد و درنهایت ادامه عملیات به روز بعد موکول شد.

۳ در گلوله باران شهرهای آبادان و شادگان ۴ تن شهید و ۲۸ تن مجروح شدند.

۴ شهادت ۵ سرباز براثر حمله عناصر ضدانقلاب به اکیپ نیروهای ژاندارمری در محور سقز – دیواندره؛ در پاک سازی ۵ روستا در محور سنندج – مریوان، ۲۳ تن از عناصر مسلح غیرقانونی کشته یا زخمی شدند؛ پاک سازی ۲ روستا در شمال دیواندره.

۵ شهادت نماینده امام در جهاد سازندگی بندر انزلی براثر پرتاب نارنجک به داخل منزلش؛ سوءقصد عناصر مسلح غیرقانونی به یک پاسدار در خیابان مهرگان تهران؛ ناکام ماندن سوءقصد افراد ضدانقلاب به یک فرد متعهد در مشهد.

۶ در جریان کشف و تصرف یکی از مراکز امن سازمان مجاهدین خلق در آمل یک پاسدار شهید شد. در این محل چند قبضه اسلحه و مقداری مهمات و تجهیزات کشف و ۲ نفر دستگیر شدند.

۷ در یک عملیات تعقیب و گریز در تهران براثر انفجار یک نارنجک به ۵ اتومبیل خسارت وارد شد؛ در تعقیب ۲ عامل ترور در رشت یکی از آنها کشته شد و نفر دوم گریخت؛ در درگیری پاسداران با عوامل مسلح سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در ارومیه یک پاسدار مجروح و یک نفر از افراد مسلح کشته شد؛ تیراندازی به منزل حاکم شرع اهواز تلفاتی نداشت.

۸ پرتاب نارنجک به محل جلسه قرائت قرآن در خیابان جامی تهران؛ در چندین مورد پرتاب مواد منفجره و بمب آتش زا در شهرضا و شیراز خساراتی به بار آمد.

۹ رأی اعتماد مجلس به آیت الله محمدرضا مهدوی کنی به عنوان نخست وزیر؛ در جلسه بعدازظهر، کابینه ۲۲ نفره مطابق ترکیب کابینه شهید باهنر (بجز وزیر کشور و وزیر راه و ترابری) به مجلس معرفی شد.

۱۰ اشغال سفارت ایران در واتیکان توسط دانشجویان ایرانی مخالف نظام جمهوری اسلامی؛ تجمع ۶۰ دانشجوی چپ گرای ایرانی در مقابل محل برگزاری اجلاس انجمن بین المللی حقوق.

۱۱ مسعود رجوی: من از جزئیات امر (انفجار نخست وزیری) اطلاع ندارم، اما طبیعی است که بسیاری تصور کنند مجاهدین مسئول این ترورها هستند؛ روزنامه الاتحاد (چاپ ابوظبی) به نقل از رابط سازمان مجاهدین خلق: عامل حادثه اندکی قبل از وقوع انفجار توسط اعضای مجاهدین به خارج از نخست وزیری انتقال داده شده است.

۱۲ تأکید برخی نشریات و نهادهای انقلابی بر ضرورت تشکیل یک سازمان اطلاعاتی منسجم و قوی یا وزارت اطلاعات و بازتاب های خارجی آن.

۱۳ واشنگتن پست: مواضع بنی صدر درمورد حوادث ایران تبلیغاتی است، اما امام خمینی در هدایت کشور از قدرت سیاسی و تاکتیکی بالایی برخوردار است.

ص:۱۲۶۰

۱ رادیو بی بی سی در برنامه ای به بررسی وضعیت حاکمیت سیاسی ایران پس از انفجار دفتر نخست وزیری پرداخت.

۲ گزارش تحلیلی خبرگزاری یونایتدپرس درمورد وضعیت نیروهای ارتش عراق در ایران؛ طه یاسین رمضان در دیدار با مقامات یوگسلاوی بر تمایل عراق برای حل منازعه با ایران تأکید کرد.

۳ خبرگزاری آسوشیتدپرس: کمپانی میتسوبیی ژاپن از سرمایه گذاری در پروژه ۱۷/۳ میلیارد دلاری پتروشیمی ایران کناره گیری کرد.

۴ سازمان عمل اسلامی عراق از حفاظت کاخ ریاست جمهوری عراق توسط نیروهای امنیتی اردن خبر داد.

گزارش روزشمار ۱۲/۶/۱۳۶۰

۵ در دومین روز عملیات نصر در غرب تپه های الله اکبر در شمال غربی سوسنگرد، قسمت شمالی خاکریز عراق و تپه سبز تصرف شد. در این عملیات ۳۰ تانک و نفربر عراقی منهدم شد و ۲ بالگرد آنان سقوط کرد، ۱۰۰ نظامی عراقی کشته و ۶۶ نفر هم اسیر شدند.

۶ درپی اجرای عملیات شهیدان رجایی و باهنر در شمال رودخانه کرخه کور در دو روز قبل، نیروهای عراقی با استفاده از سرپلی که دراختیار داشتند به نیروهای خودی حمله کردند، اما این اقدام دشمن با ازدست دادن ۲۰ تانک و نفربر و ۵۰ کشته و زخمی ناکام ماند.

۷ در ادامه عملیات در ارتفاعات بازی دراز، نیروهای خودی به دفاع از مواضع تصرف شده در ارتفاع ۱۱۵۰ پرداخته و در محور میانی (شیرین آب) هم ضمن پیشروی، خطوط پدافندی خود را اصلاح کردند. عراق در درگیری های امروز متحمل ۳۰۰ تا ۴۰۰ کشته شد.

۸ یک خودرو سپاه در پیرانشهر به کمین ضدانقلاب افتاد و به آتش کشیده شد. حمله عناصر مسلح غیرقانونی به مقر نیروهای سپاه و بسیج در مهاباد، ۵ مجروح بر جای گذاشت.

۹ ترور معاون آموزش وپروش قزوین به دست افراد ضدانقلاب؛ در جریان حمله افراد شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق به منزل سرپرست استانداری گیلان ۳ تن از مهاجمان کشته و ۲ تن مجروح شدند، یک پاسدار و ۲ کارمند هم زخمی شدند؛ ۱۰ فرد مسلح ساختمان ستاد ۶ منطقه ۹ کمیته تهران را به رگبار بستند؛ پرتاب نارنجک به منزل یکی از افراد متعهد در اهواز؛ انفجار بمب در ایذه خوزستان تلفات و خسارات نداشت؛ کشف و خنثی سازی ۲ بمب در ایذه و چالوس.

۱۰ کشف ۲ خانه تیمی متعلق به سازمان مجاهدین خلق در آستانه اشرفیه و آباده. از این مکان ها تعدادی اسلحه، مهمات و مواد منفجره به دست آمد؛ شناسایی و دستگیری ۱۳ نفر دیگر از اعضا و هواداران سازمان مجاهدین خلق و پیکار در شهرهای آستانه اشرفیه، بابل، مشهد و صومعه سرا.

۱۱ نماینده سازمان چریک های فدایی خلق (اکثریت) در ساری ۱۸ قبضه اسلحه در انواع مختلف و مقداری مهمات و تجهیزات

نظامی را به سپاه پاسداران تحویل داد.

۱۲ پاسخ امام خمینی به پیام تسلیت گاندی نخست وزیر هند و صدر هیئت رئیسه شوروی به مناسبت شهادت رجایی و باهنر.

۱۳ رأی اعتماد مجلس شورای اسلامی به کابینه نخست وزیر جدید؛ آیت الله مهدوی کنی جنگ، امنیت داخلی و مسائل اقتصادی را ۳ اولویت دولت اعلام کرد.

سازمان آزادی بخش فلسطین پس از تکذیب اولیه خبر ملاقات هانی الحسن مشاور سیاسی یاسر

ص:۱۲۶۱

۱ عرفات با مسعود رجوی در پاریس، این ملاقات را در حد ابتکار شخصی هانی الحسن پذیرفت و مدعی احضار وی به بیروت شد؛ سازمان مجاهدین خلق خبر این دیدار را تأیید کرد؛ خبرگزاری پارس: ۳۰۰ عضو سازمان مجاهدین خلق در پایگاه های فتح در بیروت هستند؛ چاپ عکسی از دیدار رجوی و هانی الحسن در روزنامه تایمز مالی.

۲ واکنش محتاطانه مسئولان ایرانی به خبر ملاقات هانی الحسن با مسعود رجوی. مدیرکل سیاسی آسیا و افریقای وزارت امور خارجه اعلام کرد این مسئله هیچ گونه تأثیری بر اصل پشتیبانی ایران از انقلاب فلسطین نخواهد داشت.

۳ بنی صدر در مصاحبه ای با تکرار برخی ادعاهای قبلی خود درباره کاهش میزان حمایت های مردم از جمهوری اسلامی مدعی شد تنها ۱۰ تا ۱۵ درصد مردم از رژیم ایران پشتیبانی می کنند؛ رادیو لندن ضمن اشاره به نفوذ عناصر سازمان مجاهدین خلق در دستگاه های امنیتی، نتیجه گیری از اقدامات خرابکارانه برای سرنگونی نظام را عجولانه خواند.

گزارش روزشمار ۱۳/۶/۱۳۶۰

۴ شکست پاتک های عراق به ارتفاع ۱۱۵۰ در منطقه بازی دراز.

۵ اجرای ۲ عملیات ایذایی در میمک و مهران.

۶ برگزاری جلسه شورای عالی دفاع به ریاست آقای هاشمی رفسنجانی.

۷ ادعای عراق درمورد تلفات ایران در دو عملیات شهیدان رجایی و باهنر در منطقه بازی دراز و نصر در غرب تپه های الله اکبر؛ پاسخ آقای هاشمی رفسنجانی به این ادعای عراق در پایان جلسه امروز شورای عالی دفاع.

۸ تفسیر رادیو بی بی سی درمورد عملیات های اخیر ایران در سرپل ذهاب و شمال کرخه کور و وضعیت عراق در جنگ.

۹ در چند ترور انجام شده توسط افراد ضدانقلاب و عناصر حزب دمکرات کردستان معاون دادستان سپاه پاسداران سنندج، رئیس کمیته انقلاب اسلامی بانه و یک عضو بسیج سپاه در تبریز شهید شدند؛ یک پاسدار کمیته در مشهد، یکی از نیروهای سپاه در تایباد و یک پاسدار هم در تهران مجروح شدند.

۱۰ براثر پرتاب نارنجک به منزل یک رزمنده نهاوندی یک تن شهید و ۲ نفر مجروح شدند؛ در ۵ مورد پرتاب نارنجک و انواع بمب در مسجدسلیمان، بابل، تهران، مشهد، شیراز و چالوس ۵ نفر مجروح شده و خساراتی به بار آمد.

۱۱ دستگیری ۲۱ نفر از عناصر سازمان مجاهدین خلق در تهران و سربندر (خوزستان)؛ در تبریز، رودسر و شیراز با کشف ۴ خانه تیمی، ۵ نفر از عناصر این سازمان دستگیر و تعدادی سلاح و تجهیزات به دست آمد؛ ۸۰ نفر از هواداران تواب مجاهدین خلق در لاهیجان با شرکت در نماز جمعه عملکرد سازمان را محکوم کردند.

۱۲ هاشمی رفسنجانی در خطبه نماز جمعه تهران: در کنار ترور اشخاص برنامه ترور شخصیت های مشابه هم هست؛ وی ترور شخصیت ها را بخش تکمیلی برنامه دشمنان انقلاب برای تخریب چهره های متعهد و انقلابی جمهوری اسلامی دانست.

۱۳ سـفیر عراق در هندوسـتان: درصورتی که مقامات ایران برای خاتمه جنگ با عراق پای میز مـذاکره ننشـینند، نیروهای ارتش این کشور مقدار بیشتری از سرزمین های ایران را تصرف خواهند کرد.

ص:۱۲۶۲

۱ اعزام ۱۲ گروه تبلیغاتی به ظاهر مذهبی عراقی به کشورهای مختلف با هدف تبیین سیاست های این کشور در جنگ با ایران.

۲ ترور سفیر فرانسه در لبنان؛ برخی خبرگزاری ها این اقدام را به گروه های طرف دار ایران منتسب کردند و آن را مرتبط به تنش در روابط دو کشور مخصوصاً پس از فرار بنی صدر و رجوی به فرانسه دانستند.

ضمیمه گزارش۶۳۸: فعالیت برخی جریانات سیاسی برای بدنام کردن بهزاد نبوی و یادداشت های هاشمی رفسنجانی دراین باره.

گزارش روزشمار ۱۴/۶/۱۳۶۰

۳ دستور صدام حسین مبنی بر ترفیع درجه ۲ افسر عراقی به دلیل اعدام کردن چند سرباز به جرم عقب نشینی در جبهه ها.

۴ ارسال اسلحه و تجهیزات نظامی از کویت و اردن به عراق در روزهای اخیر؛ پناهندگی ۳ سرباز عراقی به سپاه پاسداران سردشت.

۵ حمله عناصر حزب دمکرات و کومه له به چند مقر سپاه در مهاباد؛ درگیری نیروهای سپاه دیواندره با عناصر حزب دمکرات در محور دیواندره – سقز؛ تسلیم شدن ۶ عضو مسلح رزگاری به سپاه پاسداران پاوه.

۶ شهادت آیت الله علی قدوسی دادستان کل انقلاب براثر انفجار یک بمب قوی آتش زا در یکی از اتاق های دادستانی؛ درپی شهادت وی شورای عالی قضایی سیدحسین موسوی تبریزی را به سمت دادستان کل انقلاب منصوب کرد.

۷ سرهنگ وحید دستجردی رئیس شهربانی کل کشور، که در جریان حادثه انفجار در ساختمان نخست وزیری مجروح شده بود، در بیمارستان به شهادت رسید.

۸ بازتاب خبر شهادت آیت الله قدوسی در رسانه های خبری فرصتی برای پوشش تبلیغاتی به نفع سازمان مجاهدین خلق (منافقین).

۹ هشدار خبرگزاری پارس درخصوص رواج شایعه ترور تنی چند از مسئولان کشور و درخواست مقابله با این جو روانی.

۱۰ در جریان ۲ ترور، رئیس کارخانه شیر پاستوریزه در تهران شهید و یک عضو بسیج در مشهد مجروح شد.

۱۱ درپی تیراندازی ۲ فرد مسلح به طرف در ورودی مجلس، هر دو مهاجم با واکنش به موقع پاسداران محافظ دستگیر شدند؛ تجمع تعدادی از هواداران سازمان مجاهدین خلق در تقاطع خیابان های مطهری و سهروردی.

۱۲ در جریان ۳ حادثه پرتاب نارنجک و تیراندازی به دو مکان دولتی و یک منزل در اردبیل، کرمانشاه و بجنورد خساراتی به بار آمد. در تهران هم یک بمب کشف شد.

۱۳ دستگیری مسئول عملیات نظامی سازمان مجاهدین خلق در تبریز و یک عضو شاخه نظامی سازمان در مشهد؛ با کشف یک خانه تیمی در بوشهر ۷ نفر از عناصر این سازمان دستگیر شدند و تعداد زیادی اعلامیه و دستگاه های تکثیر به دست آمد.

۱۴ دستورالعمل سازمان مجاهدین خلق برای کاستن از ضربه پذیری عناصر عملیاتی و تقویت روحیه اعضا و هواداران خود.

۱۵ طه یاسین رمضان از آمادگی عراق برای پذیرفتن بنی صدر در عراق خبر داد.

ص:۱۲۶۳

۱ تظاهرات هواداران حزب توده و چریک های فدایی خلق (اکثریت) در دهلی نو در محکوم کردن اقدام سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در انفجار نخست وزیری.

۲ گزارش روزنامه انگلیسی فایننشال تایمز از تأسیس یک بانک مشترک برای توسعه روابط بین عراق و برزیل به عنوان یکی از تأمین کنندگان تسلیحات نظامی این کشور؛ امضای قرارداد ساخت یک نیروگاه برق در بغداد میان عراق با آلمان و لهستان.

۳ بررسی تاریخچه روابط تجاری و نظامی عراق و فرانسه توسط مجله الهدف (چاپ بیروت) و روند توسعه این ارتباطات.

۴ سخنگوی وزارت امور خارجه امریکا: دولت امریکا درجهت حل دعاوی اتباع امریکا علیه ایران در پرونده هایی با مبالغ کمتر از ۲۵۰ هزار دلار اقدامات اولیه را انجام داده است. دعاوی بالاتر از آن توسط یک هیئت داوری بین المللی در لاهه حل وفصل خواهد شد.

گزارش روزشمار ۱۵/۶/۱۳۶۰

۵ ابلاغ طرح آفندی عملیات ثامن الائمه(ع) ازسوی لشکر۷۷ خراسان به یگان های تابعه.

۶ آزادسازی منطقه مرزی مرگور محل تلاقی مرز سه کشور ایران، ترکیه و عراق. در این عملیات ۶ تن از افراد حزب دمکرات ایران کشته، ۵۰ تن زخمی و ۴۳ نفر از آنها اسیر شدند؛ کشف مواد منفجره متعلق به گروه های ضدانقلاب در سنندج.

۷ افراد سازمان مجاهدین خلق(منافقین) یک روحانی را در اصفهان به شهادت رسانده و یکی از افراد متعهد مشهد را مجروح کردند.

۸ در چند مورد پرتاب انواع مختلف بمب و نارنجک به سمت اتوبوس شرکت واحد، مغازه و منازل افراد متعهد، مسجد و ساختمان بسیج سپاه پاسداران در تهران، بهبهان، شیراز، میانکوه، انزلی، زنجان و ارومیه خساراتی به بار آمد و یکی از عاملان این اقدامات در تهران دستگیر شد.

۹ دستگیری ۱۳ نفر از عناصر شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق ازجمله ضارب معاون حاکم شرع آستارا در شهرهای مشهد، آستارا و الیگودرز و ۱۱ نفر از اعضای چریک های فدایی خلق در جویم شهرستان لار و کشف ۷ خانه تیمی. در قزوین تعداد زیادی اسلحه و مهمات در انواع مختلف کشف و ضبط شد.

۱۰ پیام امام خمینی به مناسبت فرارسیدن ایام حج.

۱۱ سفیر ایران در لبنان سوءقصد به سفیر فرانسه در این کشور را محکوم کرد. معاون وزیر امور خارجه در مصاحبه با روزنامه فرانسوی لوموند: قتل سفیر فرانسه ازسوی تهران رهبری نشده است.

۱۲ پیام تسلیت بنی صدر و رجوی به رئیس جمهور و نخست وزیر فرانسه به مناسبت ترور سفیر این کشور در لبنان.

۱۳ بازتاب شهادت آیت الله قدوسی در نشریه تایمز لندن. این نشریه مدعی شد دیدار هانی الحسن و مسعود رجوی با انفجارهای

اخیر ایران مرتبط است.

۱۴ تحلیل بی بی سی از تاکتیک جدید سازمان مجاهدین خلق در کشاندن عناصر و هواداران خود به خیابان ها و برپایی تظاهرات محدود برای ایجاد یک حرکت توده ای نظیر ۲۲ بهمن ۱۳۵۷.

۱۵ وزیر امور خارجه عراق: جنگ با ایران مانع از برگزاری اجلاس آینده سران کشورهای غیرمتعهد در بغداد نخواهد شد.

۱۶ بررسی بخشی از دلایل حمله ارتش عراق به ایران، آثار و نتایج نظامی و اقتصادی آن و اشتیاق مقامات عراقی برای پیش بردن مذاکرات صلح در مقاله روزنامه امریکایی شیکاگو تریبیون.

ص:۱۲۶۴

گزارش روزشمار ۱۶/۶/۱۳۶۰

۱ حمله هوایی عراق به سوسنگرد تلفات نداشت؛ ارسال ۷۱ کامیون مهمات و تجهیزات نظامی از اردن و کویت به عراق طی دیروز و امروز؛ تأسیس یک شرکت حمل ونقل هوایی بین عراق و اردن؛ عملیات اجرای آتش روی مواضع نیروهای عراقی در جبهه نوسود در روز گذشته.

۲ جلسه مسئولان محورهای جنگی استان خوزستان؛ عراق درحال تقویت مواضع خود در شرق کارون است.

۳ شهادت ۲ پاسدار در درگیری با عناصر حزب دمکرات در بانه؛ حمله عناصر حزب دمکرات به مقر سپاه پاسداران درپیرانشهر؛ تسلیم شدن ۱۹ فرد مسلح وابسته به حزب دمکرات و گروه رزگاری به سپاه مریوان.

۴ مقاله مجله فرانسوی فیگارو با محوریت بررسی تأثیر عملیات مشترک سپاه پاسداران و بارزانی ها در آزادسازی منطقه مرزی مرگور برگروه های ضدانقلاب داخل کشور و سلطنت طلبان.

۵ تجمع تعدادی از عناصر سازمان مجاهدین خلق در منطقه نارمک تهران. این افراد درحالی که بمب و مواد آتش زا در دست داشتند با همکاری مردم و نیروهای کمیته دستگیر شدند.

۶ در ۷ حادثه ناشی از پرتاب نارنجک و بمب دست ساز و آتش زا به اماکن دولتی، نهادهای انقلابی و منازل مردم در شهرهای تهران، اندیمشک، بجنورد، اراک، کردکوی و اردبیل یک نفر مجروح شد و خساراتی به بار آمد. ۴ تن از عوامل این حوادث دستگیر شدند.

۷ در ۶ عملیات ترور عناصر ضدانقلاب شهرهای تهران، آمل، تبریز، بابل و مشهد، یک معلم، یک مغازه دار و یک پاسدار شهید و ۳ نفر مجروح شدند. ۳ نفر از عاملان ترورها دستگیر شدند.

۸ مجروح شدن ۳ نفر در درگیری افراد سازمان مجاهدین خلق با پاسداران در مشهد و بندرعباس.

۹ دستگیری ۲۲ تن از عناصر سازمان مجاهدین خلق و پیکار در شهرهای مشهد، گرگان، چالوس، لنگرود، تهران و ارومیه؛ در رضوانشهر هم ۱۰ عضو نادم سازمان آزاد شدند؛ اطلاعیه روابط عمومی ستاد مرکزی کمیته انقلاب اسلامی درباره کشف ۱۷ خودرو سرقت شده توسط عناصر سازمان مجاهدین خلق و پیکار برای انجام اقدامات تروریستی.

۱۰ تمجید رادیو بغداد از سازمان مجاهدین خلق و مسعود رجوی.

۱۱ تحویل تعدادی اسلحه به پاسداران سپاه توسط نمایندگان چریک های فدایی خلق (اکثریت) در رامسر و شیراز.

۱۲ دیدار اعضای هیئت دولت با امام خمینی: تأکید بر وجود ثبات در کشور و تلاش رسانه های خارجی برای اثبات خلاف آن، دستاویز قراردادن مذاکرات صلح توسط صدام حسین برای خروج از بن بست جنگ، حمایت غربی ها از سازمان مجاهدین خلق و بنی صدر، نقش مردم در استحکام نظام و ضرورت رعایت ملاحظات امنیتی توسط مسئولان از محورهای سخنان امام در این دیدار بود.

۱۳ اشغال ساختمان کنسولگری ایران در لندن و تخریب اموال آن توسط تعدادی از هواداران سازمان مجاهدین خلق. پلیس لندن ۵۱ نفر از مهاجمان را دستگیر کرد.

۱۴ کاردار سفارت ایران در عربستان: تا وقتی عراق اراضی اشغال شده ایران را تخلیه نکند، ایران به شروط پیشنهادی هیئت حسن نیت و هیئتِ کشورهای غیرمتعهد عمل نمی کند.

۱۵ بزرگ نمایی سازمان مجاهدین خلق در تفاسیر رسانه های غربی.

بنی صدر در مصاحبه با مجله نیوزویک به صراحت به اقدامات مسلحانه و استفاده از اسلحه در مبارزه

ص:۱۲۶۵

۱ علیه جمهوری اسلامی ایران اذعان کرد. تصمیم برای سامان دادن به نیروهای مخالف برای سرنگونی قریب الوقوع نظام سیاسی ایران از دیگر موضوعات مطرح شده در این گفت و گو بود.

۲ روزنامه امریکایی لوس آنجلس تایمز ضمن بررسی جنگ ایران و عراق اذعان کرد که ارتش عراق در برآوردن اهداف نظامی خود ناکام مانده است.

گزارش روزشمار ۱۷/۶/۱۳۶۰

۳ تداوم فشار و پاتک های عراق در ارتفاع ۱۱۵۰ بازی دراز و افزایش تلفات خودی و ازسوی دیگر نبود امکان اعزام نیروهای تازه نفس باعث شد نیروهای خودی به تدریج این ارتفاع را تخلیه کرده و تا ارتفاع ۱۱۵۳ عقب بیایند. جمع بندی واحد طرح و عملیات ستاد مرکزی سپاه پاسداران از این عملیات؛ انتقاد فرمانده سپاه منطقه۷ کشوری از عملکرد سپاه، جهاد و ارتش در عملیات مذکور.

۴ براثر گلوله باران اهواز، آبادان و پاوه یک نفر شهید شد و خساراتی به بار آمد.

۵ اعزام نیروهای داوطلب از اصفهان، زاهدان، بم و تبریز، ارسال مقادیری از اقلام مورد نیاز جبهه ها از چند شهر.

۶ دستگیری ۳ جاسوس عراقی در منطقه عمومی سوسنگرد؛ تسلیم شدن یک سرباز عراقی به نیروهای سپاه در جنوب.

۷ پاک سازی ۳ روستا در بخش نگل در محور سنندج - مریوان، ارتفاع گرگان در شمال غربی کامیاران و ۲ روستا در محور بیجار - دهگلان؛ تسلیم شدن ۲ عضو مسلح گروه های غیرقانونی به نیروهای سپاه پاسداران در محور سنندج - کامیاران.

۸ تجمع چند گروه ده تا بیست نفره از عناصر و هواداران مسلح سازمان مجاهدین خلق در چند منطقه تهران. در درگیری ایجادشده بین این افراد با مردم و نیروهای انتظامی ۱۰ نفر از آنان کشته و ۵۴ نفر دستگیر شدند. ۲ پاسدار و یک نفر از مردم هم شهید و چند نفر زخمی شدند.

۹ در چند عملیات ترور در تهران، تبریز و کرمانشاه ۴ پاسدار شهید و ۲ تن زخمی شدند؛ ترور امام جمعه مرند نیز ناکام ماند.

۱۰ در جریان کشف ۲ خانه تیمی در تهران یک پاسدار شهید و ۴ نفر از اعضای تیم ترور سازمان مجاهدین خلق دستگیر شدند.

۱۱ انفجار ۳ بمب در سنندج، خوی و یزد فقط خسارت مالی داشت. ۳ نفر از عاملان انفجار در سنندج دستگیر شدند.

۱۲ دستگیری ۴ تن از افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب در منطقه پارک وی و نارمک تهران؛ یک هوادار نادم سازمان مجاهدین خلق در بیله سوار آزاد شد.

۱۳ امام خمینی در دیدار با دبیرکل و اعضای شورای مرکزی حزب جمهوری اسلامی با اشاره به انفجارهای ساختمان حزب جمهوری و دفتر دادستان بر ضرورت حفاظت از شخصیت ها و اماکن مهم به ویژه مجلس تأکید کردند.

۱۴ ضیاء الحق رئیس جمهور پاکستان: مأموریت هیئت صلح کنفرانس اسلامی برای ایجاد آتش بس در جنگ ایران و عراق متوقف شده، اما کشورهای عضو سرگرم بررسی نظریات مشخصی دراین مورد هستند.

گزارش روزشمار ۱۸/۶/۱۳۶۰

۱ در گلوله باران دزفول ۵ نفر شهید و ۱۱ نفر مجروح شدند؛ تخریب بخشی از بیمارستان آبادان براثر حملات توپخانه ای عراق.

۲ تبادل آتش در جبهه بازی دراز؛ انفجار یک پل تدارکاتی ارتش عراق به دست افراد سپاه پاسداران؛ گلوله باران مواضع عراق در شمال غرب سرپل ذهاب.

۳ انفجار پل تدارکاتی ارتش عراق در منطقه دربندیخان به دست مسلمانان کرد عراقی؛ کمین نیروهای بارزانی در مسیر حرکت ستون نظامی ارتش عراق در جاده سرسنگ - مرنی.

۴ انفجار بمب و آتش سوزی وسیع در لوله های نفت و گاز در جاده امیدیه - ماهشهر.

۵ صدام حسین تصمیم گرفته است مقر تیپ ها و لشکرهای داخل خاک عراق که ارتش این کشور از آنجا حمله به خاک ایران را فرماندهی کرد، به موزه تبدیل کند. این تصمیم ترسیمی از آینده تهاجم به ایران و رویای الحاق بخش هایی از خاک ایران به عراق از منظر صدام است.

۶ براثر برخورد تراکتور روستائیان با مین در جنوب ارومیه یک نفر شهید و یک نفر هم مجروح شد؛ سرقت ۳ خودرو توسط عناصر حزب دمکرات در محدوده شهر قروه در استان کردستان.

۷ پاک سازی ۵ روستا در غرب کامیاران و یک روستا در محور سنندج - مریوان.

۸ تجمع و تظاهرات مسلحانه هواداران سازمان مجاهدین خلق در برخی نقاط تهران ازجمله نارمک، چهارراه لشکر، چهارراه قصر (خیابان شریعتی)، خیابان فلسطین و خیابان ولی عصر. در جریان درگیری میان این افراد با مردم و نیروهای سپاه، کمیته و بسیج ۶ پاسدار و یک عابر شهید و ۲۵ تن زخمی شدند. چند نفر از مهاجمان نیز کشته شده و حداقل ۶۰ نفر دستگیر شدند؛ سازمان مجاهدین خلق با انتشار اطلاعیه ای مدعی شد مبارزه سازمان علیه نظام وارد مرحله جدیدی شده است.

۹ بازتاب اخبار تظاهرات عناصر سازمان مجاهدین خلق در رسانه های غربی. این رسانه ها در تلاش تبلیغاتی مشترکی این اقدام سازمان را ورود به مرحله جدید و مشابه تظاهرات مردم ایران در ماه های قبل از پیروزی انقلاب اسلامی و درجهت تلاش سازمان برای جلب حمایت مردم قلمداد کردند.

۱۰ در دو عملیات ترور افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق در تهران یک کارگر حمام شهید و ۲ مأمور انتظامی زخمی شدند؛ در سنندج ترور سرپرست آموزش وپرورش استان کردستان ناکام بود، اما راننده وی شهید و سرباز محافظ مجروح شد؛ در شیراز یک درجه دار ارتش و یکی از اعضای شورای مرکزی حزب جمهوری اسلامی ترور و به شهادت رسیدند؛ در تبریز و زنجان نیز براثر حمله افراد مسلح ۴ نفر مجروح شدند.

۱۱ در دو حادثه پرتاب نارنجک در تهران و همدان ۱۳ نفر مجروح شدند؛ یک بمب در روستای اطاق ور لنگرود کشف شد.

۱۲ دستگیری ۶ نفر از افراد فعال شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق در تهران، بابل، آستانه اشرفیه و شیراز. فرد دستگیرشده در

تهران از عوامل ترور شهید دکتر حسن آیت بود. ۱۰ هوادار سازمان در دو روستای حومه بابل دستگیر شدند.

۱۳ کشف یـک انبار مهمات و تجهیزات نظامی سازمان مجاهـدین خلق در رشت؛ یک عضو چریک های فـدایی خلق (اکثریت) در گرگان اسلحه و مهمات خود را تحویل داد.

ص:۱۲۶۷

۱ محمدی ری شهری حاکم شرع و رئیس دادگاه های انقلاب اسلامی ارتش از کشف یک شبکه براندازی که زیر نظر مستقیم سازمان سیا فعالیت می کرد، خبر داد.

۲ مقاله تحلیلی مجله تایم (چاپ اروپا) درباره میزان مقبولیت بنی صدر و قدرت نفوذ سازمان مجاهدین خلق در میان توده های مردم.

۳ درپی ترورهای روزهای اخیر، موضوع تشکیل یک سازمان قوی اطلاعاتی مورد توجه مسئولان سیاسی و امنیتی کشور قرار گرفت؛ اظهارات دادستان کل کشور درباره ضرورت این کار.

۴ بررسی روابط ایران و فرانسه در مقاله روزنامه اخبار الخلیج (چاپ بحرین).

گزارش روزشمار ۱۹/۶/۱۳۶۰

۵ ناکامی حمله موشکی عراق به کاروان کشتی تجاری ایران.

۶ آزادسازی شهر مرزی اشنویه. با تلاش نیروهای سپاه پاسداران ارومیه و افراد بارزانی. در این عملیات از حزب دمکرات ۷۰ تن کشته، ۱۰۰ نفر مجروح و ۴۰ نفر اسیر شدند. پیام تبریک سپاه ارومیه به امام خمینی به مناسبت آزادسازی اشنویه. استانداری آذربایجان غربی با صدور بیانیه ای خطاب به مردم مناطق کردنشین استان سیاست جمهوری اسلامی ایران را سرکوب رهبران گروه های ضدانقلاب اعلام کرد.

۷ در عملیات های ترور عناصر سازمان مجاهدین خلق، یک پاسدار در بندرعباس، یک بسیجی در بندر انزلی و یک عضو جهاد سازندگی در بجنورد شهید و ۴ نفر هم براثر انفجار یک نارنجک مجروح شدند؛ ترور ناکام یک پاسدار در زنجان؛ مجروح شدن یکی از افراد متعهد محمودآباد براثر حمله عناصر ضدانقلاب.

۸ در دو عملیات تعقیب و گریز در تهران و سراوان (رشت) ۴ تن از افراد مسلح سازمان مجاهدین خلق (منافقین) دستگیر شدند؛ دستگیری کاندید این سازمان از لاهیجان برای انتخابات مجلس و یک عضو کادر مرکزی راه کارگر در مشهد و تهران؛ در آباده و برازجان ۱۰ خانه تیمی کشف و ۷ نفر دستگیر شدند؛ در تهران تعدادی اسلحه و مهمات از داخل یک خودرو کشف شد.

۹ صدام حسین در مصاحبه با رادیو مونت کارلو: عراق مصمم است که حقوق خود را به دست آورد، لکن قصد ندارد که زمین هایی بیشتر از آنچه تا کنون از خاک ایران اشغال کرده به تصرف درآورد. وی گفت منظور از حقوق عراق بازگرداندن سیطره کامل این کشور بر آبراه شط العرب است.

۱۰ روزنامه فرانکفورتر الگماینه در گزارش تحلیلی از اوضاع ایران: درحال حاضر شواهد و قرائن دلیلی بر تعویض قدرت در کوتاه مدت را ارائه نمی کند.

۱۱ بنی صدر در مصاحبه با یک نشریه اسپانیایی: تنها راه پایان دادن به نظام جمهوری اسلامی، جنگ داخلی است و چنانچه خمینی همچنان به حکومت ادامه دهد، کشور به سوی سقوط پیش خواهد رفت.

گزارش روزشمار ۲۰/۶/۱۳۶۰

۱۲ انتصاب محسن رضایی به عنوان فرمانده کل سپاه پاسداران با حکم امام خمینی.

۱۳ تشکیل جلسه شورای عالی دفاع به ریاست حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی. اوضاع جبهه های جنگ، رسیدگی به نیازهای ارتش و سپاه و ... از موضوعات مطرح شده در این جلسه بود.

ارسال اقلام مورد نیاز جبهه ها از تویسرکان و شیراز؛ روز گذشته گروهی از نیروهای سپاه پاسداران قروه و تعدادی

۱ از کارکنان شهربانی شیراز و همدان عازم جبهه های جنگ شدند؛ پناهندگی ۲۷ خانواده عراقی از مرز پیرانشهر.

۲ در حمله افراد حزب دمکرات به پایگاه ژاندارمری سنته در محور سقز - دیواندره، ۲ سرباز شهید و ۵ نفر مجروح شدند. از مهاجمان هم ۱۰ تن کشته و تعدادی مجروح شدند.

۳ دستگیری ۳ نفر در جریان پاک سازی روستای هیجان در جنوب غربی سقز؛ کشف تعدادی اسلحه و مقداری مهمات در منزلی در مهاباد.

۴ بازتاب آزادسازی مناطق حدفاصل سلماس تا اشنویه در رادیو بی بی سی.

۵ آیت الله مدنی نماینده امام و امام جمعه تبریز در مراسم نماز جمعه توسط یکی از عناصر سازمان مجاهدین خلق مورد سوءقصد قرار گرفت و به شهادت رسید. در این حادثه ۶ تن از نمازگزاران شهید و ۳۸ تن مجروح شدند؛ درپی این واقعه آیت الله مشکینی با حکم امام خمینی به عنوان امام جمعه موقت تبریز منصوب شد.

۶ در ۵ اقدام تیراندازی و پرتاب بمب در تهران ۲ پاسدار شهید و یک کودک مجروح شد؛ عناصر سازمان مجاهدین خلق ۲ اتوبوس شرکت واحد را آتش زدند. ۳ نفر دراین رابطه دستگیر شدند؛ کشف و خنثی سازی یک بمب قوی در خیابان کوی نصر؛ سرنشینان یک خودرو شخصی ضمن تیراندازی هوایی مردم را به شرکت در تظاهرات هواداران سازمان مجاهدین خلق فراخواندند.

۷ در ۲ ترور در رشت و روستای بی بالان رودسر یک نفر شهید و یک تن مجروح شد؛ پیکر یک بسیجی که به دست چریک های فدایی خلق به شهادت رسیده بود در مهاباد پیدا شد؛ در ۴ مورد پرتاب بمب در یزد، اراک، اهواز و مشهد خسارات جزئی به بار آمد.

۸ کشف یک خانه تیمی در آستارا؛ یک خودرو مسروقه که در عملیات های نظامی و ترور مورد استفاده قرار می گرفت در تهران کشف شد؛ تسلیم شدن یکی از اعضای سازمان چریک های فدایی خلق به نیروهای خودی در تهران.

۹ دستگیری ۱۷ نفر از عناصر سازمان مجاهدین خلق و یک عضو حزب توده در نیشابور، مشهد و لار؛ ۲۷ نفر از هواداران نادم این سازمان در لاهیجان با شرکت در نماز جمعه عملکرد سازمان را محکوم کردند.

۱۰ اظهارات آقای هاشمی رفسنجانی در خطبه های نماز جمعه تهران درباره تاکتیک سازمان مجاهدین خلق در به خیابان کشاندن هواداران خود.

۱۱ رادیو بغداد در گزارشی تحلیلی اقدام مسعود رجوی در صدور دو پیام خطاب به رهبران و مردم کشورهای عربی را نشانه مواضع صلح جویانه وی دانست؛ نشریه لبنانی النهار العربی و الدولی: هانی الحسن عضو کمیته مرکزی فتح، مسئول انتقال پیام میان مسعود رجوی و مقامات عراقی بوده است.

۱۲ اعلام حمایت حزب دمکرات کردستان ایران از تجمعات و تظاهرات های مسلحانه اخیر سازمان مجاهدین خلق.

۱۳ تحلیل مجله نیوزویک از همکاری بنی صدر و سازمان مجاهدین خلق.

۱۴ امضای چند توافقنامه همکاری در زمینه های تسلیحاتی و ترابری میان عراق با برزیل، اردن و یک کمپانی کانادایی.

ضمیمه گزارش ۷۳۰: گزارش روزنامه کیهان از سخنان آیت الله مدنی در خطبه های نماز جمعه این هفته تبریز.

ص:۱۲۶۹

گزارش روزشمار ۲۱/۶/۱۳۶۰

۱ بمباران تأسیسات نیشکر هفت تپه واقع در حومه اهواز ۲ شهید و ۱۰ مجروح برجای گذاشت؛ کشف مواد منفجره در زیر لوله های نفتی منطقه مارون.

۲ انتصاب سرهنگ محمدحسن معین پور به عنوان فرمانده جدید نیروی هوایی ارتش با پیشنهاد شورای عالی دفاع و موافقت امام خمینی.

۳ درگیری بارزانی ها و طالبانی ها با واحدهایی از ارتش عراق.

۴ گزارش خبرنگار خبرگزاری فرانسه از جبهه الله اکبر در شمال غربی سوسنگرد.

۵ انفجار نارنجک در سردشت و پیرانشهر، ۳ شهید و یک مجروح برجای گذاشت؛ شکست مجدد افراد حزب دمکرات در حمله به پایگاه سنته در محور سقز - دیواندره؛ درگیری نیروهای سپاه با عناصر حزب دمکرات در شمال شرق روانسر؛ تسلیم شدن ۴ عضو دمکرات به نیروهای سپاه پاسداران پاوه؛ مصادره یک محموله مهمات متعلق به گروه رزگاری در پاوه.

۶ ناکامی اقدام امروز سازمان مجاهدین خلق برای به آشوب کشاندن مناطقی از تهران. در تجمعات عناصر این سازمان در مناطق مختلف تهران که با آتش زدن لاستیک و ایجاد راه بندان و تیراندازی همراه بود، حداقل ۲ پاسدار، ۳ مرد و یک زن شهید و ۱۹ نفر زخمی شدند. اغلب تظاهرکنندگان دستگیر شدند.

۷ تیراندازی عناصر مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق به خودرو گشت کمیته در بزرگ راه افریقا و دستگیری ۳ نفر از مهاجمان؛ در درگیری نیروهای کمیته مرکزی با سرنشینان مسلح یک خودرو در بزرگ راه مدرس یک مهاجم کشته و دیگری مجروح و دستگیر شد؛ ترور مسئول بسیج سپاه پاسداران کرج و دستگیری ۳ نفر از عاملان این ترور؛ درپی کشف پایگاه چریک های فدایی خلق شاخه اشرف دهقان در کرج ۵ عامل سرقت از بانک سپه کرج دستگیر شدند و تعدادی اسلحه و تجهیزات به دست آمد؛ در دو اقدام پرتاب نارنجک به ساختمان حزب جمهوری اسلامی در منطقه ۷ (جوادیه) و یک قصابی خساراتی وارد شد؛ دستگیری ۳ عضو سازمان مجاهدین خلق در یک خانه تیمی در چهارراه لشکر؛ کشف مقادیری مهمات و چند قبضه اسلحه و دستگیری یک فرد مسلح در تهران.

۸ ترور سرایدار یک مدرسه در قائم شهر؛ ناکام ماندن ترور حجت الاسلام اژه ای در اصفهان و ترور ناموفق یک پاسدار در رامسر.

۹ در جریان کشف یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق در کرمانشاه، ۳ نفر از افراد سازمان دستگیر و یک پاسدار شهید شد؛ کشف خانه تیمی این سازمان در زاهدان و دستگیری چند سرباز فراری؛ کشف چندین قبضه اسلحه و مقادیری مهمات و تجهیزات در اصفهان و دستگیری ۲ عنصر سازمان مجاهدین خلق؛ آتش زدن دفتر حزب جمهوری اسلامی در ماهشهر توسط عناصر ضدانقلاب؛ کشف خانه تیمی چریک های فدایی خلق (اقلیت) در گنبد و دستگیری یک نفر از عناصر این سازمان؛ تحویل ۳ قبضه اسلحه توسط یکی از افراد وابسته به چریک های فدایی خلق (اکثریت) در گنبد؛ دستگیری ۳ تن از هواداران فراری سازمان چریک های فدایی خلق در گیلان و مازندران؛ کشف بمب در طبقه پایین دفتر حزب جمهوری اسلامی زنجان.

۱ پیام امام خمینی به مناسبت شهادت آیت الله مدنی امام جمعه تبریز و تجلیل از شخصیت اخلاقی و معنوی ایشان.

۲ اظهارات بهزاد نبوی درمورد اقدامات دولت برای تشکیل سازمان اطلاعاتی و امنیتی کشور، آخرین وضعیت گروه های ضدانقلاب و ترور مقامات و شخصیت ها.

۳ گزارش رادیو بی بی سی و مجله نیوزویک از وضعیت اقتصادی ایران و کاهش درآمدهای نفتی این کشور.

گزارش روزشمار ۲۲/۶/۱۳۶۰

۴ براثر حملات ارتش عراق به شهر آبادان یک مخزن نفت آتش گرفت، ۲ منزل تخریب شد و ۲ نفر شهید و چند نفر مجروح شدند. حملات توپخانه ای عراق به روستای خانقاه از توابع پاوه خساراتی درپی داشت؛ ارسال ۶۸ کامیون حامل مهمات و تجهیزات نظامی از عربستان، اردن و کویت به عراق؛ ۳۲ کامیون حامل مهمات نیز سه روز پیش به عراق ارسال شده بود.

۵ خبرگزاری آسوشیتدپرس در گزارشی به موضوعاتی ازجمله شرایط ایران و عراق برای پایان دادن به جنگ، حاکمیت بلامنازع رژیم عراق بر اوضاع داخلی این کشور و تأثیر جنگ بر صدور نفت ایران و عراق پرداخت.

۶ در درگیری بین پیشمرگان مسلمان کرد با عناصر مسلح چریک های فدایی خلق در محله شریف آباد سنندج، ۴ پیشمرگ شهید و ۲ نفر دیگر زخمی شدند. از مهاجمان هم ۲ تن کشته و چند نفر زخمی شدند؛ اعدام یک مسلمان کرد به دست عناصر حزب دمکرات؛ تسلیم شدن یکی از عناصر مسلح حزب دمکرات کردستان به نیروهای سپاه در شمال روانسر.

۷ ترور یک کارگر ساده شیلات در بابلسر و یک شاگرد مغازه الکتریکی در مشهد به دست افراد سازمان مجاهدین خلق؛ اقدام به ترور یکی از اهالی بندر انزلی ناکام ماند و ۲ عامل این اقدام دستگیر شدند؛ در دو حادثه پرتاب بمب در الیگودرز و شیراز خساراتی به بار آمد.

۸ در جریان کشف ۶ خانه تیمی در شهرهای رامسر، فسا، بابلسر و رودسر، ۳ تن از عناصر سازمان مجاهدین خلق کشته شده و تعدادی نیز دستگیر شدند. چند قبضه اسلحه و تجهیزات نظامی نیز از این مکان ها به دست آمد؛ دستگیری یکی از افراد وابسته به گروه های معارض در بندر ترکمن.

۹ سخنرانی آیت الله منتظری در مراسم تشییع پیکر ۲۰ تن از شهدای نجف آباد. وی ضمن تجلیل از شهدا مطالبی را درمورد قدرت طلبی رهبران سازمان مجاهدین خلق و سوءاستفاده آنان از احساسات جوانان و ترغیب آنها به رودررویی با نظام بیان کرد.

۱۰ آقای هاشمی رفسنجانی به همراه وزیر دفاع در رأس هیئتی از نمایندگان مجلس، وزارت امور خارجه و سپاه پاسداران به کره شمالی و مالزی سفر کرد. برخی ناظران خارجی هدف این سفر را دریافت کمک های نظامی برشمردند.

گزارش روزشمار ۲۳/۶/۱۳۶۰

۱۱ در گلوله باران شهر اهواز ۲۰ گلوله توپ به نقاط گوناگون شهر اصابت کرد و ۶ نفر شهید و ۱۷ نفر مجروح شدند. در آبادان براثر حملات توپخانه ای عراق چند منزل مسکونی خسارت دید و عده ای از مردم مجروح شدند.

۱ براثر برخورد خودرو حامل پیشمرگان مسلمان کرد با مین در جاده سروآباد - سنندج ۲ نفر شهید و ۴ تن مجروح شدند؛ شهادت یک پاسدار در حمله افراد گروه مسلح غیرقانونی به نیروهای سپاه در شمال غربی کامیاران در محور گوره دره - سرشیلانه؛ در تیراندازی مهاجمان ضدانقلاب به پادگان سردشت یک سرباز مجروح شد.

۲ در حمله نیروهای خودی به مواضع افراد گروه های مسلح غیرقانونی در حوالی روستای ساری قمیش در محور بوکان - میاندوآب، ۱۵ نفر کشته و تعدادی مجروح شدند؛ ۲ روستا از توابع دیواندره پاک سازی شد؛ یکی از عناصر مسلح رزگاری خود را به سپاه پاوه تسلیم کرد.

۳ مجروح شدن ۲ نفر براثر پرتاب نارنجک به یک کتاب فروشی در کرمانشاه؛ ناکام ماندن اقدام عناصر ضدانقلاب در مغازه یکی از افراد متعهد آمل. یک نفر از مهاجمان با ۳ بمب دست ساز دستگیر شد؛ در بهبهان یک بمب کشف و خنثی شد؛ سرقت تعدادی اسلحه و مهمات از گردان ۱۵۸ هوابرد.

۴ در جریان کشف سه خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق در رامسر و بندر انزلی ۲ عنصر سازمان کشته و ۱۲ نفر دستگیر شدند و تعدادی اسلحه، مهمات و مدارک درون گروهی به دست آمد؛ کشف یک خانه تیمی چریک های فدایی خلق (اقلیت) در تهران؛ دستگیری شماری از هواداران سازمان مجاهدین خلق در کازرون و خرم آباد؛ ۹ نفر از هواداران این سازمان در صومعه سرا خود را به نیروهای سپاه معرفی کردند؛ یک نفر از افراد چریک های فدایی خلق (اکثریت) در بروجرد چند قبضه سلاح و مهمات را به سپاه تحویل داد.

۵ انور سادات رئیس جمهور مصر، در یک نطق تلویزیونی، ضمن متهم کردن اصلاح گرایان مصری به تلاش برای ایجاد یک حکومت مشابه جمهوری اسلامی ایران گفت: من گردن هرکس را که مسلح باشد خواهم زد و با مقاومت مخالفان با شدیدترین وجهی روبه رو می شوم و هیچ رحم و شفقتی نشان نخواهم داد.

گزارش روزشمار ۲۴/۶/۱۳۶۰

۶ ستاد برگزاری مراسم سالگرد جنگ در اطلاعیه ای اسامی روزهای هفته جنگ و سرلوحه برنامه های آن را اعلام کرد؛ اعضای هیئت دولت یک هفته حقوق خود را به جنگ زدگان اختصاص دادند.

۷ بمباران سکوی نفتی العمیه عراق توسط یک جنگنده ایرانی؛ برج دیدبانی عراق در منطقه رأس البیشه از احتمال سقوط دو جنگنده عراقی در این منطقه خبر داد.

۸ سرپرست روابط عمومی بنیاد امور جنگ زدگان اعلام کرد: درنتیجه جنگ یک میلیون و ۶۰۰ هزار نفر از ساکنان مناطق مرزی ایران آواره شده اند که بخشی از آنان در ۲۰۰ اردوگاه در ۲۰ استان کشور اسکان داده شده اند.

۹ درپی قطعی شدن اجرای عملیات ثامن الائمه(ع) در شرق رودخانه کارون حساسیت ارتش عراق به تحرکات نیروهای خودی افزایش یافته و این کشور درصدد تقویت استحکامات و مواضع خود در این منطقه برآمده است؛ ورود ۲۶ دستگاه کامیون حامل مهمات و تجهیزات نظامی از مرز عربستان به خاک عراق.

۱۰ آزادسازی دو جاده نقده - اشـنویه و جلدیان - اشـنویه؛ روستای آغ بلاغ در شمال اشنویه پاک سازی شد. تصرف مواضع گروه های ضدانقلاب در روستای کربلایی رضاخان واقع در شمال شرقی مهاباد به دست نیروهای خودی.

ص:۱۲۷۲

۱ برای چهارمین بار در ده روز گذشته، عده ای از عناصر مسلح و هواداران سازمان مجاهدین خلق در گروه های بیست تا سی نفره در چند نقطه تهران ازجمله خیابان ولی عصر، خیابان جمهوری، منطقه وحیدیه، خیابان های بهبودی و شادمان تجمع کرده و اقدام به تیراندازی و آتش زدن اتوبوس های شرکت واحد و مغازه های مردم کردند. با حضور مردم و نیروهای سپاه و کمیته تعدادی از تظاهرکنندگان دستگیر شدند. در حوادث امروز حداقل ۵ پاسدار شهید و تعدادی از مردم مجروح شدند؛ دستگیری ۳ نفر از افراد سازمان مجاهدین خلق درحال حمل اسلحه و تدارکات برای واحد نظامی سازمان در امیرآباد.

۲ انعکاس تجمعات امروز عناصر سازمان مجاهدین خلق در رسانه های خارجی: بی بی سی در بازتاب جانب دارانه این حوادث مدعی شد این گونه اقدامات سازمان در تضعیف روحیه پاسداران مؤثر است؛ رادیو صدای کردستان ضمن حمایت از این اقدام خواستار همکاری حزب دمکرات و سازمان مجاهدین خلق درزمینه مبارزه مسلحانه علیه نظام شد.

۳ در ترورهای امروز سازمان مجاهدین خلق ۲ نفر در مشهد شهید شدند، عاملان یکی از این ترورها دستگیر شدند. در اصفهان یک بسیجی ترور و شهید شد، در شیراز و ایلام هم ۳ نفر مجروح شدند.

۴ در چند حادثه انفجار بمب دست ساز و ساعتی در تربت حیدریه، سنندج، قوچان، کردکوی و اراک خساراتی به اموال مردم وارد شد و ۴ نفر از عاملان این اقدامات نیز دستگیر شدند.

۵ دستگیری ۵ نفر از عناصر سازمان مجاهدین خلق در یک خانه تیمی در اصفهان؛ در آمل و گرگان هم ۲ نفر از عناصر فعال سازمان دستگیر شدند که یک تن از آنان با خوردن کپسول سیانور خودکشی کرد؛ دستگیری ۱۱۵ تن از افراد وابسته به گروه های معارض در بیست روز گذشته. از این افراد چندین قبضه اسلحه، مهمات و مدارک به دست آمد. در بندرترکمن یکی از افراد چریک های فدایی خلق (اکثریت) مقادیری تجهیزات و مهمات تحویل نیروهای سپاه داد.

۶ حضور میرحسین موسوی وزیر امور خارجه ایران در اجلاس رهبران جبهه پایداری در لیبی؛ مصاحبه خبرگزاری لیبی با بهزاد نبوی درخصوص آینده جنگ، پاک سازی مناطق غرب کشور و روابط ایران با سازمان آزادی بخش فلسطین.

۷ مجله المجاهد دیدار هانی الحسن با رجوی را توهین به مسلمانان ایران و فلسطین دانست و از رهبران این سازمان فلسطینی خواست رفتار خود را اصلاح کنند.

۸ گزارش خبرنگار نشریه انگلیسی فایننشال تایمز از مشاهدات خود در جبهه های ایران و شهرهای اهواز و آبادان.

۹ مسعود رجوی در مصاحبه ای با مجله افریقا و آسیا به بیان موضوعاتی درباره ارتش ازجمله طرح انحلال ارتش توسط سازمان پرداخت و با ارتجاعی خواندن فرماندهان فعلی ارتش مدعی شد سازمان مجاهدین خلق مورد حمایت "پرسنل پیشرو مردمی ارتش" قرار دارد.

گزارش روزشمار ۲۵/۶/۱۳۶۰

۱۰ ابلاغ طرح عملیاتی حمزه (عملیات ثامن الائمه(ع)) با هدف شکستن محاصره آبادان ازسوی ستاد عملیات جنوب به فرماندهان محورهای چهارگانه سپاه در این عملیات. گزارش ستاد سپاه پاسداران جنوب به فرماندهی سپاه در تهران درمورد آخرین وضعیت

منطقه و میزان آمادگی نیروهای خودی، سازمان رزم ارتش و سپاه، کمبود تجهیزات و امکانات و پیشرفت مباحث مربوط به طرح مانور.

۱ بازدید تعدادی از نمایندگان جنبش های آزادی بخش کشورهای مختلف از مناطق بمباران شده دزفول.

۲ در دو عملیات جداگانه، دو روستا در جنوب شرقی اشنویه و یک روستا در شرق دیواندره پاک سازی شد. چند نفر از عناصر حزب دمکرات کشته، ۲۵ نفر از عناصر این حزب زخمی و چند نفر دستگیر شدند.

۳ درپی اتخاذ تاکتیک جدید سازمان مجاهدین خلق در تظاهرات خیابانی که منجر به بالارفتن ضریب ضربه پذیری سازمان و دستگیری تعداد قابل توجهی از عناصر و هواداران آن شده است، رادیو صدای کردستان با ارائه یک گزارش تحلیلی به بزرگ نمایی این اقدام پرداخت و آن را با حرکت عمومی مردم در ماه های قبل از پیروزی انقلاب مقایسه کرد و مدعی شد سقوط جمهوری اسلامی نزدیک شده است.

۴ پرتاب یک بمب دست ساز به اتوبوس شرکت واحد، اقدام سرنشینان مسلح یک خودرو به تیراندازی هوایی و دادن شعار در خیابان ستارخان، سرقت یک خودرو در خیابان گلریز و تیراندازی به مغازه یکی از افراد متعهد شهر از اقدامات امروز عناصر وابسته به سازمان مجاهدین خلق در تهران بود.

۵ پرتاب بمب به یک منزل در مشهد خساراتی را وارد کرد؛ اتومبیل بنیاد شهید در یزد به آتش کشیده شد؛ در مسجدسلیمان فردی که درحال حمل یک بمب بود براثر انفجار مجروح و یک پای وی قطع شد.

۶ دستگیری ۹ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق در تربت حیدریه، تبریز و قزوین؛ در آستانه اشرفیه یکی از افراد پیکار دستگیر شد؛ دستگیری ۲۲ تن از عناصر سازمان مجاهدین خلق در رشت در پنج روز گذشته؛ در سه ماهه اخیر، ۲۵۰ نفر از افراد این سازمان در رودسر و روستاهای اطراف با مراجعه به مراکز سپاه و بسیج انصراف خود را از هواداری سازمان اعلام کردند؛ تحویل ۸ قبضه اسلحه و مقادیری مهمات و تجهیزات ازسوی یکی از افراد سازمان چریک های فدایی خلق (اکثریت) به سپاه پاسداران در گنبد.

۷ رئیس هیئت ایرانی شرکت کننده در سی وهفتمین گردهمایی اتحادیه بین المجالس در نطق خود با اشاره به فهرستی از اقدامات مداخله جویانه و خرابکارانه عراق در مناطق مرزی ایران قبل از آغاز حمله نظامی به ایران حضور ارتش عراق در بخش هایی از خاک ایران را مهم ترین دلیل متجاوزبودن عراق خواند. وی به اظهارات دبیرکل این اجلاس در سخنرانی افتتاحیه درخصوص رد پیشنهادهای صلح ازسوی ایران، پاسخ داد.

۸ عصمت کتانی معاون وزیر امور خارجه عراق در یک قرعه کشی در مجمع عمومی سازمان ملل متحد به سمت ریاست سی و ششمین اجلاس این مجمع انتخاب شد.

۹ سرهنگ قذافی در دیدار با وزیر امور خارجه ایران تجاوز عراق به ایران را محکوم کرد و گفت: تجاوز رژیم عراق به ایران جز خدمت به دشمن مشترک مسلمانان و جز خدمت به رژیم صهیونیستی و امریکا نتیجه ای نداشت.

ضمیمه گزارش۷۷۹: خلاصه ای از روند شکل گیری طرح عملیات ثامن الائمه(ع).

گزارش روزشمار ۲۶/۶/۱۳۶۰

طراحی عملیات شهید آیت الله مدنی با هدف تصرف خاکریز اصلی خط مقدم دشمن در غرب سوسنگرد از روستای دغاغله تا دهلاویه و آزادسازی چند روستای این منطقه. براساس این طرح عملیات مذکور با شرکت نیروهای مشترک ارتش و سپاه و نیروهای شهید چمران از ۵ محور آغاز

۱ می شود. فرماندهی محورها به نیروهای سپاه و فرماندهی نیروهای پشتیبانی نزدیک به ارتش واگذار شد. فرماندهی عملیات تا تصرف خاکریزهای دشمن به مسئول عملیات سپاه و پدافند منطقه به فرمانده تیپ ارتش محول گردید.

۲ قسمتی از تأسیسات نفتی آبادان بمباران و ۲ مخزن نفت طعمه حریق شد. روز گذشته نیز براثر بمباران آبادان، بخش هایی از یک هتل تخریب شد و ۳ نفر شهید و ۱۱ تن هم مجروح شدند؛ گلوله باران شرق پاوه چند مجروح برجای گذاشت؛ اعزام ۶۶۰ نفر از داوطلبان آموزش دیده از شهرهای ارسنجان (فارس)، رامهرمز، شهرضا و مسجدسلیمان به جبهه های جنگ.

۳ مصاحبه مطبوعاتی تیمسار فلاحی جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش درخصوص آخرین وضعیت جبهه ها و عملیات های اخیر سپاه و ارتش در خوزستان و مناطق اشغالی غرب.

۴ سپاه سوم ارتش عراق به درخواست "دانشگاه بررسی مطالعات نظامی عالی البکر"، در گزارشی روند اقدامات نیروهای مسلح ایران را در جلوگیری از پیشروی نیروهای عراقی و بازپس گیری تدریجی برخی از نقاط اشغال شده ایران تجزیه و تحلیل کرد.

۵ حزب دمکرات ۵ پاسدار و بسیجی اسیر را تیرباران کرد. رادیو صدای کردستان مدعی شد اعدام این افراد به تلافی کشته شدن ۵ نفر از عناصر حزب انجام شده است؛ پاک سازی یک روستا در حومه بانه در عملیات مشترک سپاه و پیشمرگان مسلمان کرد.

۶ پرتاب یک نارنجک جنگی به خانه ای در یکی از محلات شهر ری، ترور یکی از افراد متعهد در یزد، حمله به انجمن اسلامی یکی از روستاهای رشت و ترور یک پاسدار در خرم آباد، از اقدامات افراد ضدانقلاب بود که ۵ شهید و ۶ مجروح درپی داشت.

۷ در جریان کشف و تصرف یک مرکز عملیات نظامی سازمان مجاهدین خلق در منطقه افسریه تهران ۲ عنصر فعال سازمان کشته و ۲ تن دیگر زخمی و دستگیر شدند؛ کشف و خنثی سازی یک بمب قوی در اهواز.

۸ درگیری نیروهای کمیته انقلاب اسلامی و یک عضو مسلح سازمان مجاهدین خلق در تبریز؛ در درگیری مأموران کمیته بابل با سرنشینان مسلح یک اتومبیل سرقتی یکی از آنان کشته و یک نفر دیگر مجروح و دستگیر شد. از فرد مجروح یک قبضه یوزی با دو خشاب و یک نارنجک به دست آمد؛ دستگیری ۶ تن از عناصر سازمان مجاهدین خلق در قائمشهر و صومعه سرا؛ پرتاب یک بمب دست ساز به مغازه یکی از افراد متعهد مشهد.

۹ پیش بینی سقوط نظام جمهوری اسلامی ایران حداکثر تا سه ماه آینده و تلاش برای جلب نظر غربی ها به ویژه امریکا وجه مشترک اظهارات امروز بنی صدر و رجوی در مصاحبه با روزنامه ایندین اکسپرس (چاپ دهلی) بود؛ رجوی: با دخالت میتران، ژان پل سارتر، اندره مالرو و افراد دیگری که طرف دار من بودند حکم اعدامم در زندان شاه به حبس ابد تقلیل یافت.

۱۰ مسعود رجوی در مصاحبه با روزنامه واشنگتن پست، ضمن طرح ادعاهایی درمورد دلایل وقوع جنگ ایران و عراق، پیش بینی سقوط نظام جمهوری اسلامی و اوضاع داخلی ایران پس از آن، به امریکا اطمینان خاطر داد که با به قدرت رسیدن سازمان مجاهدین خلق اتفاقی درجهت مخالفت با غرب رخ نخواهد داد.

۱ گزارش خبرنگار خبرگزاری فرانسه از وضعیت شهر آبادان.

ضمیمه گزارش۷۹۲: گزارش تحلیلی سپاه سوم ارتش عراق درمورد روند اقدامات نیروهای مسلح ایران برای جلوگیری از پیشروی قوای عراق در یک سال گذشته.

گزارش روزشمار ۲۷/۶/۱۳۶۰

۲ از ساعت ۴:۳۰ صبح، عملیات شهید مدنی در حدفاصل روستاهای دهلاویه تا دغاغله در غرب سوسنگرد با هدف تصرف خط اول عراق و چند روستای این منطقه با شرکت ۵۰۰ نیروی تک ور از ۵ محور آغاز شد. تا ساعت ۷ صبح خاکریزهای اول، دوم و سوم عراق تصرف و روستاهای سویدانی، رمله، دحیمی، مگاصیص و دغاغله آزاد شد. عراق با اجرای چند پاتک تا ساعت ۱۱ صبح مگاصیص و دغاغله و قسمتی از خاکریز سویدانی - دغاغله را پس گرفت. با اجرای این عملیات، زمینی به وسعت ۱۰ تا ۱۵ کیلومتر مربع آزاد و خط روستاهای دهلاویه، سویدانی، رمله و دحیمی تثبیت شد و ۵۰۰ نفر از نیروهای دشمن کشته یا زخمی شده و ۱۶۷ نفر به اسارت درآمدند؛ ستاد مشترک ارتش اعلام کرد ۷ فروند هواپیمای نظامی عراق در طول روز جاری توسط پدافند هوایی خودی سرنگون شدند.

۳ براثر اصابت ۴ گلوله توپ ارتش عراق به شادگان ۴ نفر مجروح شدند به یک خانه مسکونی، ۲ مغازه و ۴ اتومبیل خسارت وارد شد؛ بمباران پالایشگاه آبادان و جزیره مینو با بمب های خوشه ای.

۴ تصرف جاده سیدصادق - پنجوین درنتیجه عملیات مشترک ارتش، سپاه و بارزانی ها. در این عملیات ۲ بالگرد عراقی سقوط کرد، ۵۲ نظامی عراق کشته و تعدادی زخمی شدند. از نیروهای خودی ۳۰ نفر شهید و ۲۹ نفر زخمی شدند.

۵ نتایج ترورها و اقدامات نظامی امروز عناصر سازمان مجاهدین خلق(منافقین) در شهرهای مختلف کشور: در مشهد ۵ نفر از بازدیدکنندگان از نمایشگاه جنگ شهید و ۴ نفر مجروح شدند؛ در قزوین یک پاسدار شهید شد و یکی از ضاربان که دستگیر شده بود با خوردن قرص سیانور خودکشی کرد؛ در پره سر گیلان یک سپاهی شهید و یک بسیجی مجروح شد. در بندر انزلی یک نفر مجروح شد و در رامهرمز هم بمب پرتاب شده به منزل یکی از نیروهای سپاه قبل از انفجار خنثی شد.

۶ دو نفر از هواداران سازمان چریک های فدایی خلق (اکثریت) در لنگرود ۲ قبضه اسلحه به سپاه تحویل دادند. ۵ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق ضمن شرکت در نماز جمعه فومن، بندرانزلی و لنگرود از عملکرد گذشته خود اظهار ندامت کردند.

۷ درگیری هواداران جمهوری اسلامی با تعدادی از هواداران سازمان مجاهدین خلق که در محوطه کالج شهر دنور کانادا تظاهرات کرده بودند؛ در این درگیری ۲ نفر زخمی و ۱۴ نفر از هواداران انقلاب اسلامی به جرم برهم زدن این اجتماع دستگیر شدند.

۸ قرائت پیام امام خمینی به مناسبت اولین سالگرد حمله عراق به ایران توسط سید احمد خمینی در مراسم نماز جمعه در دانشگاه تهران. در این پیام امام به تبیین علل وقوع و ابعاد جنگ، انگیزه صدام از این اقدام و حمایت قدرت های بزرگ از او پرداخته از مردم و نیروهای مسلح خواستند جنگ را سرلوحه همه امور قرار دهند و ارتش عراق را از خاک ایران بیرون برانند.

خبرگزاری فرانسه در تفسیری درباره جنگ ایران و عراق، حمله به مرزهای ایران، ادعاهای ارضی عراق و لغو یک طرفه قرارداد

۱۹۷۵ الجزایر ازسوی صدام حسین، به نتیجه نرسیدن تلاش های

ص:۱۲۷۶

۱ میانجیگران برای انجام مذاکرات صلح و خسارات ناشی از جنگ را مورد بررسی قرار داد؛ رادیو مسکو نیز در تحلیلی با حفظ موضع بینابین به مسئله جنگ پرداخت و نتیجه وقوع و ادامه جنگ را حضور نظامی امریکا و انگلیس در خلیج فارس دانست.

گزارش روزشمار ۲۸/۶/۱۳۶۰

۲ ناکامی تلاش عراق برای بازپس گیری مواضع ازدست داده خود در غرب سوسنگرد و اسارت ۱۷ عراقی؛ با اجرای یک عملیات ضدکمین در مسیر نیروهای عراقی در منطقه نهر شادگان یک تیم کمین دشمن به دام افتاد و ۶ نفر از آنها کشته و ۲ نفر اسیر شدند.

۳ مقاله روزنامه اطلاعات درخصوص انتقاد از جو عمومی جامعه و حاکم نبودن شرایط جنگی در کشور. نویسنده وجود التهابات سیاسی ناشی از اقدامات بنی صدر و سازمان مجاهدین خلق، بی تفاوتی اقشاری از جامعه به ویژه برخی از جریانات سیاسی کشور و پاره ای رفتارهای اجتماعی متفاوت با اوضاع یک کشور درگیر جنگ را دلیل این امر دانسته است.

۴ دستور آماده باش ارتش عراق به یگان های خود در جبهه های جنوبی خوزستان از اروند تا فاو درپی اعلام هفته جنگ در ایران؛ اجرای آتش پرحجم دشمن در برخی مناطق عملیاتی.

۵ تیمسار فلاحی جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش در مصاحبه با روزنامه کیهان آخرین وضعیت جبهه های غرب و جنوب کشور را تشریح کرد و دورکردن توپخانه های ارتش عراق از اهواز را از اولویت های نیروهای مسلح جمهوری اسلامی خواند.

۶ درپی افزایش فرار و تسلیم شدن نیروهای ارتش عراق، فرماندهی نیروهای مسلح این کشور در ابلاغیه ای بازماندگان این دسته از نظامیان را از تسهیلات مادی و اجتماعی محروم کرد؛ دستورالعمل محرمانه سازمان استخبارات عراق مبنی بر صدور حکم اعدام برای نظامیان فراری.

۷ ارسال ۵۰ خودرو حامل مهمات و سلاح های سنگین از اردن و کویت به عراق؛ دیروز هم ۴۹ خودرو ازطریق مرزهای عربستان و اردن محموله هایی از تجهیزات نظامی را به پادگان التاجی بغداد منتقل کردند.

۸ درگیری یک گروه از اکراد مسلمان عراقی با نیروهای ارتش ترکیه در منطقه ای مرزی در داخل خاک این کشور؛ رسانه های غربی در بازتاب این حادثه آن را فرار عده ای از عشایر کرد ایرانی به قصد پناهنده شدن به ترکیه خواندند.

۹ افراد ضدانقلاب با بستن جاده و حمله به خودرو سپاه در محور کامیاران - سنندج، ۲ سرباز را شهید و ۶ را نفر مجروح کردند و ۳ نظامی، ۲ پیشمرگ مسلمان و چند مسافر را گروگان گرفتند.

۱۰ در ترورهای امروز افراد وابسته به گروه های ضدانقلاب ۵ نفر ازجمله یک طلبه در گرگان، عضو سابق شورای فرماندهی سپاه شیراز، مسئول کمیته امداد امام خمینی بخش شفت (گیلان)، یکی از جوانان متعهد خرم آباد و یک بسیجی در اصفهان به شهادت رسیدند و یکی از اعضای مجلس خبرگان در گرگان و ۲ پاسدار در مشهد و رضوانشهر (گیلان) نیز مجروح شدند.

۱۱ در درگیری بین نیروهای گشت سپاه مشهد با ۲ عضو مسلح سازمان مجاهدین خلق، یکی از آنان مجروح و دستگیر و دیگری متواری شد.

یک دستگاه اتوبوس شرکت واحد در شرق تهران توسط عناصر سازمان مجاهدین خلق به آتش کشیده شد، ۲ عامل حادثه توسط نیروهای کمیته محل دستگیر شدند؛ درپی دستگیری یکی از عناصر این

ص:۱۲۷۷

۱ سازمان که قصد ایجاد انفجار در ساختمان بسیج شهر مسجدسلیمان را داشت ۶ نفر دیگر از اعضای این سازمان هم شناسایی و دستگیر شدند؛ انفجار بمب در مقابل نمایشگاه عکس سپاه در سنندج خساراتی به بار آورد، در بررسی اطراف محل انفجار ۲ بمب قوی دیگر کشف و خنثی شد.

۲ در ۵ حادثه پرتاب نارنجک، بمب آتش زا و تیراندازی به اماکن متعلق به مردم و نهادهای انقلابی در شهرهای ازنا، نهاوند، نیشابور، کرمان و شهرکرد ۲ نفر مجروح شده و خساراتی به بار آمد.

۳ دستگیری تعدادی از عناصر سازمان مجاهدین خلق در اصفهان و صومعه سرا در چند روز گذشته.

۴ کشف ۲ خانه تیمی متعلق به سازمان مجاهدین خلق و چریک های فدایی خلق (اقلیت) در اهواز.

۵ سید حسین موسوی تبریزی دادستان کل انقلاب، در یک مصاحبه تلویزیونی به تشریح مواضع دادستانی کل انقلاب در برخورد با تظاهرات مسلحانه افراد و هواداران سازمان مجاهدین خلق پرداخت.

۶ مصاحبه مطبوعاتی آقایان محمدی گیلانی حاکم شرع دادگاه انقلاب و سید اسدالله لاجوردی دادستان انقلاب مرکز درباره نحوه تعیین تکلیف دستگیرشدگان در تظاهرات مسلحانه وابستگان سازمان مجاهدین خلق در تهران و چند شهر کشور و تصمیم قاطع نظام برای ایجاد امنیت در کشور.

۷ سازمان مجاهدین خلق در اطلاعیه ای که با امضای شورای ملی مقاومت در پاریس منتشر شد از حامیان و هواداران خود در داخل کشور خواست تظاهرات سراسری راه بیندازند؛ اقدام تبلیغاتی رادیو مجاهد در بزرگ نمایی تظاهرات های اخیر هواداران سازمان در برخی نقاط تهران.

۸ سفر آقای هاشمی رفسنجانی در رأس یک هیئت سی نفره به مالزی و دیدار وی با رئیس مجلس این کشور. تجاوز ارتش عراق به ایران و ضرورت تنبیه و برخورد با متجاوز از اصلی ترین محورهای سخنان رئیس مجلس در این دیدار بود.

۹ متن یادداشت اعتراض وزارت امور خارجه ایران به انتخاب عصمت کتانی معاون وزارت امور خارجه عراق به ریاست سی وششمین اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل متحد، به عنوان سند رسمی در این سازمان توزیع شد.

۱۰ گزارش خبرگزاری فرانسه از وضعیت اقتصادی و امنیتی تهران: شیوه زندگی و فعالیت های روزانه مردم تهران و رخدادهای آن، این شهر را بی شباهت به پایتخت یک کشور درحال جنگ و درگیر مسائل داخلی کرده و آثار جنگ در تهران نمود چندانی ندارد.

۱۱ مجله انگلیسی ایت دیز در مقاله ای وضعیت گروه های مخالف جمهوری اسلامی ایران ازجمله سازمان های مجاهدین خلق، چریک های فدایی خلق (اقلیت)، پیکار در راه آزادی طبقه کارگر و حزب توده را بررسی و خاطرنشان کرد: به رغم وجود حداقل ۲۰ گروه مخالف، هنوز کسی که بتواند با وجهه مردمی امام خمینی برابری کند پیدا نشده است.

۱۲ نشریه رویدادها و تحلیل در مطلبی تحلیلی با عنوان "امریکا، رجوی، بنی صدر" نوشت: امریکایی ها بنی صدر را بهترین گزینه

برای تحقق اهـداف خود در ایران می دانسـتند، اما پس از حوادث اخیر ایران به ویژه بعد از فرار او با رجوی به مرور متقاعد شده اند که رجوی به دلایل متعددی به بنی صدر ترجیح دارد.

گزارش روزشمار ۲۹/۶/۱۳۶۰

۱۳ آیت الله طـاهری امـام جمعه اصـفهان در مصـاحبه ای بـا خبرگزاری پـارس بـا اشـاره به اطلاـع بنی صـدر ازحمله عراق به ایران، ناهماهنگی بین ارتش و سـپاه و تجهیزنشدن نیروهای مردمی و سپاه را از مهم ترین مسائل دوران مسئولیت وی به عنوان فرمانده کل قوا دانست.

ص:۱۲۷۸

۱ ارسال کمک های نقدی و غیرنقدی کارکنان آموزش وپرورش

اصفهان، نیروهای بسیج و سپاه میبد، مردم بابل و مشهد به جبهه ها؛ اعزام نیرو از بجستان خراسان و گروه پزشکی از یزد به مناطق جنگی.

۲ در جریان پاک سازی ۳ روستا از توابع اشنویه، براثر شلیک خمپاره افراد ضدانقلاب، ۵ پاسدار و ۴ روستایی مجروح شدند؛ پاک سازی منطقه دره خان در محور ارومیه - اشنویه و روستای قلعه ریحانه در شرق دیواندره؛ یکی از پیشمرگان مسلمان کرد در سنندج ترور و مجروح شد. دستگیری یک فرد حامل بمب در سنندج.

۳ حمله گروهی از عناصر سازمان مجاهدین خلق به ساختمان واحد بسیج سپاه قائم شهر و شهادت ۶ تن از نیروهای پایگاه. در شهر ۳ روز عزای عمومی اعلام و امروز نیز تعطیل بود؛ توضیحات مسئول کمیته انقلاب اسلامی قائم شهر درباره چگونگی وقوع این حادثه.

۴ شهادت ۲ پاسدار در تیراندازی سرنشینان مسلح یک خودرو به سوی نمایشگاه عکس در خیابان مطهری تهران؛ تیراندازی به افراد بسیج در خیابان جیحون؛ ناکام ماندن تلاش سه فرد مسلح برای سرقت از یکی از شعب بانک صادرات در تهران. یکی از کارکنان بانک شهید و یکی از سارقان مجروح شد و ۲ نفر دیگر متواری شدند.

۵ یک خانه امن که محل نگهداری اسلحه و تسلیح تیم های ترور سازمان مجاهدین خلق در تهران بود کشف و تعداد قابل توجهی اسلحه و مهمات از آنجا به دست آمد، ۵ نفر دستگیر شدند.

۶ ترور یکی از اعضای اداره سیاسی عقیدتی ارتش در شیراز؛ ترور ناکام امام جمعه کرمان و یک پاسدار در بندر دیلم.

۷ پرتاب ۲ بمب دست ساز به یک مغازه در مشهد و یک انبار برنج در خرفه کل از توابع فومن خساراتی ایجاد کرد؛ ۲ بمب در مشهد کشف و خنثی شد.

۸ تجمع تعدادی از افراد و هواداران سازمان مجاهدین خلق در خیابان شالیکوبی گرگان. با حضور نیروهای سپاه و همکاری مردم ۱۵ نفر از آنان دستگیر شدند؛ در بابل هم ۵ تن از عناصر سازمان اقدام مشابهی انجام دادند که ۴ نفر آنان دستگیر شدند و از این افراد چند بمب آتش زا به دست آمد؛ در بندر انزلی ۴ نفر از افراد سازمان در یکی از خیابان های شهر تیراندازی هوایی کردند که با همکاری مردم دستگیر شدند.

۹ دستگیری ۳ نفر از عناصر مسلح سازمان مجاهدین خلق توسط نیروهای کمیته انقلاب اسلامی تهران؛ کشته شدن مسئول روابط اجتماعی و امور مالی این سازمان در درگیری با نیروهای گشت کمیته در تبریز.

۱۰ اسامی ۵ کاندیدای تأییدصلاحیت شده برای رقابت در سومین دوره انتخابات ریاست جمهوری ایران اعلام شد.

۱۱ اعظم طالقانی (دختر آیت الله سید محمود طالقانی) در مقاله ای دیدگاه های آیت الله طالقانی را درباره مواضع کادر مرکزی سازمان مجاهدین خلق منتشر کرد.

۱۲ باوجود عملیات های موفق اخیر ایران در جنوب، روزنامه واشنگتن پست در مقاله ای جنگ را بدون هیچ گونه دستاورد و صرفاً یک زدوخورد سیاسی بین امام خمینی و صدام حسین عنوان کرد.

ص:۱۲۷۹

گزارش روزشمار ۳۰/۶/۱۳۶۰

۱ حمله ناکـام یک واحـد از ارتش عراق به خطوط دفاعی نیروهای ایران در محور دهلاویه و سویـدانی در غرب سوسـنگرد. در این اقـدام از نیروهای دشـمن بیش از ۵۰ تن کشـته، تعـدادی زخمی و ۱۲ نفر اسـیر و از نیروهـای خودی ۲ پاسدار شـهید و ۱۸ نفر نیز مجروح شدند؛ تسلیم شدن ۴ خـدمه تانک در محور سویـدانی و یک سـرباز عراقی در جبهه سوسـنگرد. در روزهای گذشـته هم ۵ عراقی از مرز بانه وارد ایران شده و خود را معرفی کردند.

۲ عملیات ناموفق نیروهای سپاه و ارتش برای تصـرف خط مقدم عراق در محور عنکوش در جنوب غربی شوش. در این عملیات از نیروهای خودی ۶ تن شهید، ۵۶ نفر زخمی و ۵ نفر نیز مفقود شدند.

۳ سـقوط یک فرونـد میگ عراقی براثر آتش پدافنـد هوایی ایران؛ هشـدار فرمانـده کل سپاه به واحدهای پدافند هوایی اسـتان های خوزسـتان، آذربایجـان غربی و شـرقی، کرمانشـاه و ایلام دربـاره احتمال حملات هوایی عراق در روزهای ۳۰ و ۳۱ شـهریور و اول مهرماه.

۴ ارسـال هـدایای نقـدی و غیرنقـدی کارکنان ادارات کشاورزی و تعاون روسـتایی بروجرد و چنـدین واحـد کارگری به جبهه های جنگ؛ مدیران و مسـئولان ادارات دولتی استان سمنان یک روز از حقوق ماهیانه خود را تا پایان جنگ به جبهه ها اختصاص دادند؛ اعزام تعدادی از نیروهای داوطلب مردمی از تبریز، محلات و الشتر به مناطق جنگی.

۵ وزارت بهداری آمار مجروحانی که از آغاز جنگ تحمیلی در بیمارسـتان های ۸ استان کشور بستری شده و تعدادی از آنها شهید شدند را اعلام کرد.

۶ روزنـامه انگلیسـی تـایمز در مقـاله ای ضـمن اشـاره به دردست گرفتن ابتکارعمل در جنگ توسط ایران بر ضـرورت لحاظ کردن شرط خروج نیروهای عراقی از خاک ایران در پیشنهادهای صلح برای متقاعدکردن ایران تأکید کرد.

۷ در درگیری نیروهای سـپاه و پیشـمرگان مسـلمان کرد با عناصـر گروه های مسلح غیرقانونی در محور دیواندره - سقز یکی از این عناصر کشته و ۳ نفر زخمی شدند؛ پاک سازی یک روستا در شمال غربی نقده؛ خودرو حامل افراد مسلح ضدانقلاب در محور بانه - سردشت، هدف آتش بالگرد هوانیروز قرار گرفت و منهدم شد.

۸ در انفجـار مهیبی که در یک خانه تیمی در سـنندج رخ داد، ۳ تن از افراد نظـامی سازمان مجاهـدین خلق که درحال ساختن بمب بودنـد، کشـته شدند. این افراد از عوامل اصـلی چند انفجار و ترور چند نفر ازجمله معاون دادسـتانی سپاه سـنندج و راننده مدیرکل آموزش وپرورش اسـتان کردستان بودند. از این مکان تعدادی اسلحه، مهمات و مدارکی مبنی بر ارتباط سازمان با کومه له به دست آمد.

۹ ترور یک کفاش در خیابان نصـرت تهران؛ در درگیری نیروهای کمیته با ساکنان یک خانه تیمی متعلق به سازمان مجاهـدین خلق در خیابان زرتشت تهران، یک نفر از آنان کشـته و فرد دیگر زخمی و دسـتگیر شـد، ۲ پاسدار کمیته هم مجروح شدند. چند قبضـه اسلحه و مقادیری مهمات و مواد منفجره و اعلامیه های سازمان از این مکان به دست آمد.

در حمله نـاموفق افراد سازمـان مجاهـدین خلق به منزل امـام جمعه مشـهد، یکی از مهاجمـان کشـته شـد؛ عضو سـتاد سوخت رسانی شوراهای محلی مشهد به دست عناصر این سازمان ترور و شهید شد؛

ص:۱۲۸۰

۱ تیراندازی به ساختمان سپاه و مغازه یکی از افراد متعهد مشهد تلفات نداشت؛ براثر سوءقصد به ۲ پاسدار در تایباد یکی از آنها شهید و دیگری مجروح شد. در پیگیری حادثه یک خانه تیمی کشف و ۵ نفر دستگیر شدند؛ در قوچان یک بمب دستی به ساختمان انجمن اسلامی پرتاب شد؛ در اصفهان فردی که لباس شبیه پاسداران به تن داشت ترور و مجروح شد؛ سوءقصد به شهردار زنجان ناکام ماند؛ ترور یکی از افراد متعهد بابلسر ناموفق و یکی از عاملان دستگیر شد؛ پرتاب بمب دست ساز به منزل فردی متعهد در بابل خسارتی نداشت.

۲ حمله یک فرد مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق به اتومبیل گشت سپاه رشت؛ در خرم آباد یک نفر از عناصر گروه های مسلح معارض کشته و یک فرد دیگر مجروح و دستگیر شد.

۳ کشف و خنثی سازی یک بمب بسیار قوی نیم ساعت قبل از انفجار آن در خیابان طالقانی شیراز؛ کشف یک بمب در میدان انقلاب اصفهان.

۴ کشف چند خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق در ملایر، آستارا، لنگرود، اراک، اصفهان و رشت. از این خانه ها تعدادی اسلحه، مهمات، مواد منفجره و نشریات سازمانی به دست آمد و ۱۴ نفر هم دستگیر شدند.

۵ دستگیری ۵ نفر از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق و ۵ نفر از عناصر سازمان های پیکار و پیشگام در خلخال و رودسر؛ آزادی ۱۰ تن از هواداران سازمان مجاهدین خلق در صومعه سرا درپی اظهار ندامت و سپردن تعهد؛ تسلیم شدن کاندید چریک های فدایی خلق (اکثریت) در انتخابات مجلس به نیروهای سپاه صومعه سرا؛ دستگیری ۵۱ نفر و کشف ۷ خانه تیمی و ۲ باغ که مرکز فعالیت های تشکیلاتی سازمان مجاهدین خلق بود در خمینی شهر در دو ماه گذشته.

۶ رئیس مجلس شورای اسلامی در آخرین روز سفر خود به مالزی در نشستی مطبوعاتی به سؤالات خبرنگاران درباره دلایل سفر به کره شمالی و مالزی، احتمال شرکت ایران در اجلاس غیرمتعهدها در بغداد و شایعه خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی پاسخ داد.

۷ دیدار صالح رفعت عضو کمیته سیاسی جبهه دمکراتیک برای آزادی فلسطین با هیئت ایرانی شرکت کننده در نشست بین المجالس در کوبا. محکوم کردن حمله ارتش عراق به ایران، خروج بدون قیدوشرط نیروهای عراقی از مناطق اشغالی ایران و پذیرش انقلاب اسلامی به عنوان یک راهبرد اصولی از محورهای سخنان وی در این دیدار بود.

۸ کاردار جمهوری اسلامی ایران در دیدار با معاون وزیر امور خارجه هند ضمن اعتراض به اقدام پلیس این کشور در دستگیری تعدادی از دانشجویان ایرانی، خواستار آزادی آنان شد. با تلاش کاردار ایران ۲۵ تن از بازداشت شدگان آزاد شدند؛ گروهی از دانشجویان مسلمان نیز با برپایی تظاهراتی در شهر پونا این اقدام پلیس هند را محکوم کردند.

گزارش روزشمار ۳۱/۶/۱۳۶۰

۹ در حملات هوایی و توپخانه ای امروز عراق به شهرهای اهواز، آبادان و پاوه ۶ تن شهید و بیش از ۱۳ نفر مجروح شدند، به چند منزل مسکونی هم خساراتی وارد آمد.

۱۰ فرمانده کل سپاه از فراهم شدن امکان ملاقات خانواده اسرای عراقی با آنان در ایران خبر داد؛ امروز ۱۳۰ نفر از نظامیان عراقی

که روزهای ۲۸ و ۲۹ شهریور در جبهه های هویزه و سوسنگرد اسیر شده بودند به اردوگاه های اسرا در تهران منتقل شدند.

ص:۱۲۸۱

۱ اخراج حدود ۵۰۰ عراقی ایرانی الاصل از این کشور ازطریق منطقه مرزی جوانرود.

۲ معاون فرمانده نیروی هوایی ارتش عراق ادعا کرد تعداد هواپیماهای نظامی و خلبانان این کشور نسبت به گذشته بیشتر شده است؛ هواپیماهای عراقی به اشتباه مواضع نیروهای خود را در غرب اروند بمباران کردند؛ ارتش عراق درپی خرید تعدادی بالگرد سیکورسکی از ایتالیا، ۱۲۰ خلبان عراقی را برای گذراندن دوره آموزشی کار با بالگردهای مذکور به ایتالیا اعزام کرد.

۳ ارتش عراق متولدین سال ۱۹۵۵ احتیاط رزمی را به خدمت فراخواند؛ یک سرباز عراقی با عبور از مرز به ایران پناهنده شد.

۴ حمله عناصر گروه های مسلح غیرقانونی به نیروهای خودی در ۱۰ کیلومتری میاندو آب؛ تیراندازی شبانه عناصر ضدانقلاب به نیروهای سپاه درپیرانشهر؛ پاک سازی ۶ روستا در محورهای سنندج - کامیاران، سنندج - دهگلان و قروه.

۵ پس از پاک سازی بخش هایی از مناطق کردنشین غرب کشور با تلاش نیروهای خودی و آماده شدن این مناطق برای ارائه خدمات فرهنگی و آموزشی به مردم، دفتر سیاسی حزب دمکرات کردستان در آستانه بازگشایی مدارس در سراسر کشور در حرکتی تبلیغاتی و درعین حال انفعالی با صدور اطلاعیه ای اعلام کرد تصمیم به بازگشایی مدارس و روانه کردن نوجوانان کرد به کلاس های درس گرفته است!

۶ درپی درگیری نیروهای ارتش ترکیه با تعدادی از اکراد عراقی در مناطق مرزی ترکیه، سخنگوی وزارت امور خارجه ایران با محتمل دانستن درگیری عناصر مسلح ضدانقلاب با سربازان ترک اعلام کرد که مشغول تحقیق و بررسی این مسئله هستیم.

۷ ترور یک معلم روستایی در توابع قائم شهر به دست افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق؛ درگیری مسلحانه تیم عملیات سازمان مجاهدین خلق و پاسداران در تبریز؛ کشته شدن یکی از افراد مسلح و فعال سازمان چریک های فدایی خلق (اقلیت) در روستای لسمجان لاهیجان در درگیری با پاسداران؛ ناکام ماندن تیراندازی افراد ضدانقلاب به چادر جمع آوری کمک به جبهه در شیراز؛ هواداران سازمان مجاهدین خلق با انتشار اعلامیه هایی در شیراز مسئولیت چند حادثه پرتاب بمب و انفجار را برعهده گرفتند.

۸ دستگیری ۲۹ تن از اعضا و هواداران سازمان مجاهدین خلق در بندر انزلی، گیلان، مازندران، ایلام و دره شهر.

۹ کشف یک نارنجک تله شده و یک بمب دست ساز در مشهد؛ براثر پرتاب ۲ بمب دست ساز و آتش زا در همدان یک نفر زخمی شد و خساراتی به بار آمد. یکی از عوامل حادثه دستگیر شد؛ یک خانه تیمی در تهران کشف و مقادیر زیادی مهمات از آنجا به دست آمد.

۱۰ در آستانه بازگشایی مدارس کشور، امام خمینی درپیامی خطاب به دانش آموزان، معلمان و خانواده ها به موضوع اهمیت و نقش مدارس در تعلیم وتربیت نسل های آینده پرداخته و خواستار توجه همه آحاد جامعه به مقوله تربیت شدند.

۱۱ مصاحبه سخنگوی دولت با روزنامه اطلاعات درخصوص موفقیت های اخیر نیروهای مسلح در جبهه ها، وضعیت اقتصادی کشور، تدابیر دولت برای مهار تورم ازطریق سهمیه بندی برخی اقلام اساسی مصرفی مردم در شرایط جنگی کشور.

۱ پس از اقـدام دولت امریکـا در مسـدودکردن بخشـی از دارایی هـای دولت ایران در این کشور به بهانه پس گرفتن اموال خود در تهران، وزارت امور خـارجه در اطلاـعیه ای با رد ادعاهای مسـئولان امریکایی یادآور شـد موارد ادعای امریکا در بیانیه الجزایر پیش بینی نشـده است؛ رادیو صـدای امریکا به نقل از سـخنگوی وزارت امور خارجه امریکا: این اقدام دولت امریکا مخالف مفاد قرارداد الجزایر نیست، بلکه عملی در برابر تصمیم ایران مبنی بر تبدیل سفارت امریکا در تهران به موزه است.

۲ اسـتاندار آذربایجـان غربی در مصـاحبه بـا خبرگزاری پـارس، خرابکـاری های متعـدد در مناطق مرزی و تأسـیسات نفتی، آموزش فراریان سیاسـی و نظامی برای ضـربه زدن به جمهوری اسـلامی، توزیع سلاح و مهمات و مواد منفجره، احداث و بهسازی جاده های مواصـلاتی در منـاطق مرزی عراق، اخراج افراد ایرانی الاصـل و... را ازجمله اقـدامات نیروهای عراقی قبل از وقوع جنگ دانست که زمینه ساز آغاز یک هجوم نظامی وسیع به ایران بود.

۳ محورهـای سـخنان فؤاد کریمی نماینـده مردم اهواز در مجلس شورای اسـلامی در مصـاحبه بـا خبرگزاری پـارس: بی توجهی بنی صـدر و برخی فرمانـدهان نظـامی به اخبـار تحرکـات نظـامی عراق در منـاطق مرزی در مـاه های منتهی به آغاز جنگ، انجام نشـدن اقدامات نظامی ضروری، نقایص در تصمیمات نظامی، راهبرد عراق در حمله به ایران و دلایل سقوط خرمشهر.

۴ روزنـامه فرانسـوی لومونـد در مقـاله ای ضـمن بررسـی توسـعه روابـط اقتصـادی عراق بـا اردن به ویژه پس از حمله عراق به ایران نوشت: طی ۶ مـاه اول سـال جاری مسیحی، صادرات اردن به عراق بالغ بر ۷۸ میلیون دلاـر شـده است، یعنی بیش از تمام صادرات سـال گذشـته اردن بـه عراق. در ایـن مقـاله افزایش حجم ترانزیت کالاـ به عراق و افزایش تولیـد کارخـانه هـای اردنی ازجمله آثـار گسترش روابط اقتصادی دو کشور ذکر شده است.

۵ ادعای بنی صـدر در مصاحبه با روزنامه کویتی الانباء: از وقتی من ریاست جمهوری را ترک کردم جنگ به حالت رکود درآمده و عملاًـ جنگی در کار نیست و این حالت ادامه خواهـد یافت، زیرا صـدام بـدون کسب موفقیت عقب نشـینی نخواهـد کرد و دراین صورت رژیم خمینی سقوط خواهد کرد.

۶ روزنـامه کیهـان در مقـاله ای بـا عنوان "تروریسم کور، دیـدگاه ها و راه حل ها" به بررسـی پدیـده تروریسم و چگونگی برخورد اساسی با آن پرداخت.

ضمیمه گزارش۸۷۸: مشروح مقاله روزنامه کیهان با عنوان "تروریسم کور، دیدگاه ها و راه حل ها".

گزارش روزشمار ۱/۷/۱۳۶۰

۷ مصـاحبه اختصاصـی محسن رضـایی فرمانـده کـل سـپاه پاسـداران، بـا روزنـامه کیهان درخصوص جنگ یک ساله عراق و ایران: اهـداف عراق از راه انـدازی جنگ؛ تقسـیم بندی جنگ به سه مرحله حمله عراق، توقف و حملات ایران برای آزادسازی زمین های اشـغالی؛ نقش سـخنان امام در روحیه بخشی به رزمندگان و ترسیم آخرین وضعیت جبهه های جنگ از شمال غرب تا مناطق جنوبی خوزستان از محورهای این مصاحبه بود.

۸ گلوله باران مناطق مسـکونی شهر اهواز ۶ شـهید برجای گذاشت؛ ۴۱ خودرو حامـل مهمات و تجهیزات نظامی وارد عراق شدنـد. سه روز قبل هم ۴۸ کامیون حامل تجهیزات نظامی از اردن و عربسـتان عازم عراق شـده بود؛ ۶ نظامی عراقی در دهلاویه، سردشت،

جبهه عباسیه و کرخه کور خود را به نیروهای ایرانی تسلیم کردند.

ص:۱۲۸۳

۱ عملیات نفوذی نیروهای سپاه در شمال شهر حلبچه. در این عملیات علاوه بر محاصره پایگاه نظامی کلوس عراق و کشته شدن تعدادی از نیروهای عراقی، شهربانی شهر شاندری و یک پایگاه نظامی مورد حمله قرار گرفت و ۳ نفر اسیر شدند.

۲ روزنامه فرانسوی لوموند در مقاله ای به بررسی دلایل عراق برای حمله به ایران؛ میزان پیشروی ارتش این کشور از مرزهای شمالی، میانی و جنوبی؛ دست نیافتن صدام به پیروزی نظامی و سیاسی که در آغاز حمله وعده داده بود؛ دلایل ملایم شدن مواضع اخیر صدام درباره گفت وگوهای احتمالی صلح و شرط ایران مبنی بر عقب نشینی بدون قیدوشرط نیروهای عراقی از سرزمین های اشغال شده قبل از هرگونه مذاکره پرداخت.

۳ برخورد یک دستگاه مینی بوس با مین ضد تانک در محور نقده – اشنویه و مجروح شدن ۸ تن از سرنشینان آن.

۴ درگیری عناصر حزب دمکرات و کومه له با یکدیگر در شمال غربی کامیاران.

۵ به دنبال آزادسازی اشنویه و مناطق اطراف آن، بخشداری این شهر در اطلاعیه ای از کارمندان و کارگران ادارات خواست برای ارائه خدمات اداری و رفاهی به شهروندان خود را به فرمانداری نقده معرفی کنند.

۶ فرماندهی لشکر۲۸ کردستان در نامه ای به استانداری کردستان خواستار رعایت ساعات مجاز تردد در جاده های استان ازسوی بنگاه های مسافربری استان شد. استانداری کردستان نیز متن نامه را به بنگاه های مسافربری استان ابلاغ کرد.

۷ گزارش روابط عمومی کمیته اجرایی بنیاد امور جنگ زدگان استان تهران درباره عملکرد سه ماهه اخیر این بنیاد درزمینه خدمات رسانی به جنگ زدگان.

۸ ترور دو تن از نیروهای بسیج مسجد جوادالائمه(ع) در میدان هفت تیر تهران. در این حادثه یکی از آنان شهید و دیگری مجروح شد.

۹ اقدامات امروز گروه های ضدانقلاب در شهرهای مختلف کشور: تیراندازی به ساختمان سپاه نیشابور؛ حمله به ساختمان انجمن اسلامی معلمان قوچان؛ پرتاب بمب دست ساز و آتش زا در مشهد، همدان، تبریز و بروجرد؛ کشف و خنثی سازی دو بمب در مشهد؛ کشف یک خانه تیمی در بجنورد؛ دستگیری ۷ نفر از اعضای سازمان مجاهدین خلق در لاهیجان و آستانه اشرفیه.

۱۰ اعلام خبر موافقت عربستان سعودی برای احداث خط لوله انتقال نفت عراق از خاک این کشور به دریای سرخ توسط وزیر نفت عربستان سعودی در محافل رسانه ای غرب بازتاب گسترده ای یافت. این رسانه ها اعلام کردند درصورت عملی شدن این تصمیم، عراق از مشکل صادرات نفت از مسیر خلیج فارس رهایی می یابد.

۱۱ رئیس کل بانک مرکزی کنترل تورم، ثابت نگه داشتن ذخایر ارزی کشور و تشکیل بسیج اقتصادی را از مهم ترین اقدامات دولت برای مقابله با شوک اقتصادی ناشی از حمله عراق به ایران دانست و گفت: اقتصاد جنگی ما تا سرنگونی رژیم مزدور عراق منابع لازم را دراختیار مسئولان خواهد گذاشت و ازلحاظ مادی پشتوانه محکمی برای ادامه جنگ خواهد بود.

۱۲ در حمله مأموران پلیس عربستان به زائران ایرانی در مسجدالنبی ۲۰ نفر مجروح شدند که ۱۲ تن از آنان به دلیل شدت جراحات

بستری شدند.

ص:۱۲۸۴

۱ روزنـامه امریکـایی وال استریت ژورنـال در مقـاله ای با عنوان "توطئه گران" به بررسـی وضـعیت گروه های مخالف نظام ازجمله "نهضـت ملی شـاهپور بختیـار"، "گروه ایران آزاد طرف دار سـلطنت" بـه رهـبری آزاده شـفیق دخـتر اشـرف پهلـوی و "سازمـان مجاهـدین خلق" پرداخته است. وال استریت ژورنـال مـدعی شـد: سازمـان مجاهـدین خلق به احتمالی مهم ترین قـدرتی است که با هدایت از خارج کشور می تواند فردای ایران را تحت الشعاع قرار دهد.

۲ تظاهرات عراقی های مقیم لنـدن و دانشـجویان ایرانی و چند کشور مسـلمان دیگر در مقابل سـفارت عراق در لندن در اعتراض به تهاجم عراق علیه ایران و سرکوب مسلمانان عراق.

۳ اظهارات پراکنده چند تن از مقامات سیاسی منطقه ازجمله رئیس جمهور، وزیر امور خارجه پاکستان و آندره گرومیکو وزیر امور خارجه شوروی درباره مذاکرات صلح و ضرورت ازسرگیری آن.

گزارش روزشمار ۲/۷/۱۳۶۰

۴ برگزاری جلسه مشترک فرمانـدهان سپاه و ارتش در یکی از مراکز سپاه پاسـداران در تهران با هدف ایجاد هماهنگی بیشتر میان ارگان های نظامی، انتظامی و سپاه پاسداران.

۵ یک فرونـد میگ عراقی که قصـد بمباران آبادان را داشت توسط یک جنگنـده نیروی هوایی ارتش تعقیب شد و هنگام فرار بمب های خود را در بخش اشـغالی خرمشهر و بر روی مواضع عراقی ها فروریخت؛ ۲ سرباز عراقی در جبهه آبادان و یک سرباز در یکی از جبهه هـای دشت آزادگان و ۸ عراقی در مریوان و بانه خود را به نیروهای ایرانی تسـلیم و تقاضای پناهنـدگی کردنـد؛ ارسال ۲۶ دستگاه خودرو حامل مهمات و قطعات جنگ افزار از اردن و کویت به عراق.

۶ رادیو بی بی سـی در گزارشی هزینه بیمه و خسارات حدود ۷۰ تا ۸۰ فرونـد کشتی باربری و محموله های آنها را که در یک سال گذشته به دلیل آغاز جنگ در اروند، در بنادر خرمشهر و بصره محبوس مانده اند، بالغ بر صدها میلیون دلار برآورد کرد.

۷ انهـدام مقر حزب دمکرات در غرب تکـاب بـا تلاش نیروهای سـپاه بیجار و تکاب؛ پاک سازی ۲ روسـتا از توابع پیرانشهر؛ انهدام یـک پایگاه حزب دمکرات در خاک عراق در عملیات نفوذی نیروهای سـپاه جوانرود؛ با اجرای کمین نیروهای سـپاه دیوانـدره یک خودرو متعلق به گروه های مسلح غیرقانونی منهدم و ۲ نفر از آنان مجروح شدند.

۸ شـهادت یـک دختربچه در جریان عملیات تعقیب وگریز یکی از افراد مسـلح ضـدانقلاب در کرمانشاه. ضارب مجروح و دسـتگیر شـد؛ پرتـاب بمب آتش زا به یک مغازه پارچه فروشـی در این شـهر؛ دسـتگیری چنـد تن از افراد اصـلی سازمان مجاهـدین خلق در کرمانشاه.

۹ عملیات ترور ۲ نفر از افراد متعهد کردکوی با اقدام به موقع نیروهای سـپاه ناکام ماند و یک نفر از اعضای تیم ترور دسـتگیر شد؛ در اصـفهان اقـدام به ترور یکی از اعضای سابق سازمان مجاهـدین خلق با هوشـیاری مأموران حفاظت بی نتیجه مانـد و در درگیری ایجادشده یکی از مهاجمان زخمی و دستگیر و یک پاسدار سپاه هم مجروح شد.

۱۰ تیراندازی حدود ۴۰ نفر از افراد وابسـته به سازمان مجاهدین خلق به سـمت ساختمان بسـیج پره سر هشتپر طوالش. در تیراندازی

متقابل نیروهای بسیج یک نفر از مهاجمان که عامل ترور شهردار این شهر بود کشته شد.

ص:۱۲۸۵

۱ تیرانـدازی به دفتر نمایندگی کیهان در خیابان سـتارخان تهران؛ ۵ حـادثه پرتـاب بمب دست ساز به اماکن دولتی، نهادها و منازل مردم در زابل، همدان و روستای بی بالاںِ رودسر خسارتی درپی نداشت؛ کشف و خنثی سازی یک بمب دست ساز در شیراز.

۲ کشف دو خـانه تیمی متعلق به سازمان مجاهـدین خلق و چریک های فـدایی خلق در تایباد و بنـدرعباس. در این خانه ها تعـدادی اسلحه، مهمات و اعلامیه های سازمانی کشف شد و ۹ نفر دستگیر شدند.

۳ حسن غفوری فرد وزیر نیرو در گردهمـایی هفته جنگ در تهران: به طور متوسط روزانه ۲۰۰ میلیون تومان خسارت براثر جنگ به ایران تحمیل می شود. از این مقدار ۶۰ میلیون تومان خرج جنگ، بیش از ۳۰ میلیون خرج مهاجران جنگی، حداقل ۸۰ میلیون تومان تفاوت فروش نفت و بیش از ۱۵ میلیون تومان جریمه دیرکرد تخلیه کشتی هایی است که کالا به ایران حمل می کنند.

۴ عبدالمجیـد معـادیخواه وزیر ارشـاد اسـلامی، در تلگرافی به وزیر حـج و اوقـاف عربسـتان از برخورد مـأموران انتظامی سعودی با حجاج ایرانی انتقاد کرد. از سوی دیگر، به درخواست مسئولان حج عربستان ۳ تن از نمایندگان امام در مدینه، به جده رفته و ضمن دیدار با وزیر حج عربستان مشکلاتی را که برای زوار ایرانی پیش آمده به اطلاع وی رساندند.

۵ انعقاد قرارداد ۲۷ میلیون مارکی میان یک شرکت فرانسوی و عراق برای احداث یک تلمبه خانه انتقال نفت در بصره.

۶ ادامـه تلاـش محافـل سیاسـی و رسـانه ای غربی برای القـای برتری سازمـان مجاهــدین خلـق نسـبت بـه بنی صــدر: خبرگزاری آسوشـیتدپرس: رئیس جمهور برکنارشده ایرانی در کوشش های چپ گرایان ایرانی علیه سنت گرایان اسلامی شخص باارزشی می باشد، ولی وی سیاسـتمدار ضـعیفی است، اما گروه های چپ گرا به ویژه سازمان مجاهدین خلق که مسلح هستند قادرند ناآرامی را برقرار سازند.

۷ مقـاله هفته نـامه انگلیسـی تایم درمورد روابط گروه های مخالف جمهوری اسـلامی ایران در خارج از کشور. تایم: نزدیک به ۶۰ گروه مخـالف رژیم در خـارج از ایران وجود دارد. این گروه ها طیفی را دربرمی گیرد که از گروه های چپ گرا شـروع شـده و به سلطنت طلبان ختم می شود.

گزارش روزشمار ۳/۷/۱۳۶۰

۸ دو روز مانده به آغاز عملیات ثامن الائمه(ع) همه فرماندهان شـرکت کننده در عملیات تا رده دسته با حضور در منطقه از خاکریز اول خودی به منطقه عملیاتی توجیه شده و محور عملیاتی مربوط به خود را شناسایی کردند.

۹ زمان اجرای عملیات ثامن الائمه(ع) ساعت ۱ بامداد روز ۵/۷/۱۳۶۰ تعیین شد.

۱۰ متن نامه محرمانه حسن باقری مسـئول اطلاعات سـتاد عملیات جنوب به مسـئول اطلاعات سـپاه خوزستان درباره آخرین اقدامات انجـام شـده برای عملیـات ثـامن الائـمه(ع) و پیگیری برخی کارهـا ازجمله حفاظت اطلاعات، اعزام تیم بازجویی از اسـرای احتمالی عملیات، هماهنگی اعزام نیروهای رادیو و تلویزیون، اعزام پزشکان اورژانس های صحرایی و... .

۱۱ درپی کسب اخبـاری ازطریق شـنود مبنی بر نفوذ یـک گروه گشتی – شـناسایی دشـمن از محور نهرشادگـان، نیروهای خودی با

اجرای کمین در مسیر تردد این گروه افراد دشمن را کشته و یک افسر اطلاعاتی را اسیر کردند.

ص:۱۲۸۶

۱ گلوله باران آبادان و تخریب ۳ خانه، یک مغازه و آتش سوزی در قسمتی از پمپ نفت پالایشگاه این شهر؛ حمله موشکی عراق به یک فروند کشتی باری یونانی در نزدیکی بندر امام خمینی.

۲ توپخانه های ایران پایگاه هوایی الخلیج عراق در منطقه ام القصر را گلوله باران کردند.

۳ در حمله عناصر حزب دمکرات به روستای یارمحمود در شمال تکاب ۲ روستایی شهید و یک نفر مجروح و علوفه سالانه روستا به آتش کشیده شد؛ حمله افراد مسلح ضدانقلاب به پایگاه سپاه در روستای هولاسو در جنوب شرقی صائین دژ دفع شد و ۲ پاسدار مجروح شدند؛ اقدام نیروهای خودی به مین گذاری در مسیر تردد عناصر حزب دمکرات در جاده بانه - سردشت؛ پاک سازی ۲ روستا از توابع بخش دهگلان و بخش اورامان در استان کردستان.

۴ حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی در توضیح دلایل درگیری نیروهای مرزی ترکیه با تعدادی از اکراد عراقی در نزدیکی مرز ایران: این مسئله آن قدرها مهم نبوده و حرکتی در تعقیب اشرار بوده و مسئله ریشه دار و حساب شده ای دررابطه با ایران و ترکیه نبوده و صرفاً یک حادثه بوده است.

۵ در سه اقدام جداگانه عناصر مسلح سازمان مجاهدین خلق در تهران ۳ عضو بسیج در بزرگ راه آیت الله کاشانی، ۲ پاسدار کمیته در پارک وی (اتوبان شهید چمران) و یک زن در خیابان شریعتی شهید و ۲ نفر از افراد بسیج نیز مجروح شدند؛ در زاهدان فرمانده سپاه میرجاوه و یک عضو بسیج درحال اقامه نماز مورد سوءقصد قرار گرفته و شهید شدند و ۴ پاسدار نیز مجروح شدند.

۶ دستگیری دو عضو سازمان مجاهدین خلق در گرگان.

۷ براثر پرتاب ۳ بمب دست ساز و آتش زا در همدان و مشهد خساراتی به یک هنرستان و یک منزل وارد شد؛ یک بمب دست ساز در پشت دیوار استانداری کرمانشاه کشف و خنثی شد.

۸ کشف یکی از انبارهای مهم تدارکاتی سازمان مجاهدین خلق در ساری و یک مخفیگاه چریک های فدایی خلق (اقلیت) در جنگل های ماسال.

۹ دادستان کل انقلاب در نماز جمعه این هفته تبریز از دستگیری عامل ترور آیت الله قاضی طباطبایی، عوامل ترور ناموفق آیت الله خامنه ای، آیت الله ربانی شیرازی، آیت الله موسوی اردبیلی و حمله کنندگان به مرکز سپاه پاسداران در تهران و تعداد دیگری از اعضای تیم های نظامی سازمان مجاهدین خلق و سایر گروه های مسلح معارض با نظام خبر داد.

۱۰ در تیراندازی چند دیپلمات سفارت عراق به سوی دانشجویان ایرانی تحصن کننده در مقابل ساختمان این سفارت در هند، ۵ دانشجوی ایرانی و ۳ پلیس هندی مجروح و ۴ نفر از مهاجمان دستگیر شدند. سفیر عراق به وزارت امور خارجه هند احضار شد. وزارت امور خارجه ایران در اطلاعیه ای اقدام دیپلمات های عراقی را محکوم کرد.

۱۱ انعکاس خبر حمله روز گذشته پلیس عربستان سعودی به زوار ایرانی در خبرگزاری آسوشیتدپرس.

۱۲ مصاحبه وزیر امور خارجه ایران با مجله امریکایی نیوزویک درمورد برخی موضوعات مربوط به روابط خارجی جمهوری

اسلامی ایران ازجمله صدور انقلاب و رابطه با امریکا. موسوی: قانون اساسی ایران آشکارا می گوید ما حق مداخله در امور دیگران را نـداریم و ما بر این اصل پایبند خواهیم بود. ... تا زمانی که تعادل قدرت میان ایران و امریکا به دست نیاید روابط دیپلماتیک میان دو کشور برقرار نخواهد شد.

ص:۱۲۸۷

ضمیمه گزارش۹۱۲: توضیحاتی درباره طرح آتش زدن کارون در صبح روز اول عملیات ثامن الائمه(ع)

ضمیمه گزارش۹۱۳: مشروح عملیات کمین نیروهای خودی در مسیر تردد گروه گشتی - شناسایی عراق به روایت علی اسحاقی (مسئول اطلاعات محور دارخوین)

گزارش روزشمار ۱۳۶۰/۷/۴

۱ براساس طرح نهایی مانور عملیات ثامن الائمه(ع)، این عملیات در ۴ محور دارخوین، فیاضیه، ذوالفقاری و جاده آبادان - ماهشهر و با سازمان رزمی متشکل از لشکر۷۷ خراسان با ۳ تیپ تقویت شده از ارتش و ۱۶ گردان پیاده از سپاه و یک گردان از ژاندارمری اجرا خواهد شد. قبضه های آتش پشتیبانی عملیات نیز شامل ۴ گردان ۴ گردان کامل، ۴ گردان منها و ۱۰ آتشبار در منطقه مستقر شدند. ۲ تیم هجومی هوانیروز و ۶۴ قبضه توپ پدافند هم در منطقه استقرار یافتند. سپاه و ارتش به طور مشترک فرماندهی کل عملیات را برعهده دارند. فرماندهی نیروهای در خط عموماً به فرماندهان سپاه واگذار گردید.

۲ در ساعت های قبل از آغاز عملیات، فرمانده لشکر۷۷ خراسان اصلاحیه ای را درمورد پشتیبانی آتش به واحدهای ارتش و سپاه ابلاغ کرد. ضمناً مقرر شد گردان های خط شکن هم زمان با تاریکی هوا و قبل از طلوع ماه مین های حدفاصل خط خودی و دشمن را پاک سازی کنند؛ معرفی فرماندهان گردان ها به نیروهای شرکت کننده در عملیات.

۳ اعلام آماده باش کامل به همه یگان های ارتش عراق در شرق کارون. فرماندهی تیپ۸ پیاده عراق در ابلاغیه ای به یگان های تحت امر خود حمله ایران را محتمل دانست.

۴ از ساعت ۲۱، حرکت گردان های خط شکن در ۴ جبهه عملیات ثامن الائمه(ع) برای هجوم به نیروهای عراقی در شرق رودخانه کارون آغاز شد. زمان بندی طوری بود که نیروها در تمام محورها حدود ساعت ۲۴ به نقطه درگیری رسیده و رمز عملیات ساعت ۱ بامداد اعلام شود. تا ساعت ۲۴ امشب حرکت نیروهای خودی بدون هیچ مشکلی ادامه یافت.

۵ گلوله باران مناطق مسکونی شهرهای آبادان و پاوه؛ درگیری یک واحد گشتی رزمی تیپ۵۸ ذوالفقار با نیروهای گشتی ارتش عراق در غرب سوسنگرد.

۶ در یک ماه گذشته ۷۶۵ خودرو حامل تجهیزات نظامی، جنگ افزار و مهمات ازطریق مرزهای زمینی از کشورهای همسایه عراق وارد این کشور شده است.

۷ محورهای سخنان محمد رشیدیان نماینده مردم آبادان در مجلس شورای اسلامی در مصاحبه با خبرگزاری پارس: بی توجهی به تحرکات نظامی عراق در مناطق مرزی، اتخاذ تاکتیک های نامناسب نظامی پس از حمله عراق، خارج کردن توپ های ارتش از آبادان و... .

۸ گزارش خبرنگار خبرگزاری فرانسه از وضعیت اسیران عراقی در اردوگاه پرندک.

۹ ارسال هدایا و کمک های نقدی و غیرنقدی مردم و واحدهای اداری، تولیدی و صنعتی به جبهه های جنگ.

۱۰ درگیری بین نیروهای مشترک جمهوری اسلامی در پایگاه کوسه کهریز و عناصر گروه های غیرقانونی در محور نقده - مهاباد؛ پاک سازی ۳ روستا درحوالی اورامانات، محور دیواندره - سقز و محور جلدیان - اشنویه؛ انفجار مین در روستای نالوس و مجروح شدن یکی از اهالی روستا؛ تسلیم شدن ۲ نفر از افراد حزب دمکرات در پاوه.

۱ در اقـدامات تروریستی افراد سازمان مجاهـدین خلق یک پاسدار در منطقه قلعه حسن خان در غرب تهران، یک نفر در شـمیران و یک کارمند در سبزوار شهید و ۲ نفر مجروح شدند.

۲ کشف یک انبار بزرگ مهمات و یک مرکز عملیات نظامی سازمان مجاهدین خلق در تهران، از این انبار حدود ۳ کامیون اسلحه، مهمات و مواد منفجره کشف و ضـبط شـد؛ دسـتگیری ۳ نفر از عوامـل تیم هـای ترور این سازمـان در یـک خـانه تیمی در لنگرود؛ دستگیری ۴ نفر از اعضای سازمان مجاهـدین خلق در بندر انزلی؛ کشف ۶۰ قبضه انواع مختلف اسـلحه و مهمات در قزوین در چند روز اخیر.

۳ شـناسایی و دستگیری ۴۲ تن از نیروهای سازمان مجاهـدین خلق در کلاچای، نیشابور، بجنورد، سبزوار، آسـتانه اشـرفیه، لاهیجان، قائم شـهر، صومعه سـرا، گچساران و تهران؛ چند تن از افراد چریک های فدایی خلق (اکثریت) به سپاه گنبد مراجعه کرده و تعدادی اسلحه و مهمات تحویل دادند.

۴ در اصفهان حکم ۶ تن از افرادی که در ماجرای کودتای نافرجام نقاب دست داشـتند، اعلام شـد براساس احکام صادره، ۲ نفر به اعدام، ۳ نفر به حبس ابد و یک نفر به ۵ ماه زندان محکوم شدند.

۵ رادیو صوت الجمـاهیر عراق از تشـکیل گروهی به نـام "جبهه عربی آزادی بخش الاحواز" در عراق خبر داد. این گروه مسـئولیت برخی از انفجارهایی که در لوله های نفتی خوزستان رخ داد، برعهده گرفت.

۶ درپی آزادشـدن عوامـل تیرانـدازی روز گذشـته به دانشـجویان ایرانی در مقابـل سـفارت عراق در دهلی نو، کـاردار ایران در هند خواسـتار اخراج این افراد از هنـد شـد. وزارت امور خـارجه ایران اسـامی این مهاجمـان که شامل یک دیپلمات و ۴ کارمند سفارت عراق بودنـد را اعلام کرد. تعدادی از دانشـجویان ایرانی نیز در اعتراض به آزادی افراد مذکور در مقابل وزارت امور خارجه و کاخ ریـاست جمهـوری هنـد تحصـن کردنـد. خـبرگزاری فرانسـه از احضـار مسـئولان هیئـت هـای ایران و عراق به وزارت امـور خـارجه هندوستان خبر داد.

۷ وزیر امور خارجه عراق در مجمع عمومی سازمان ملل ضـمن تأکید مجدد بر حاکمیت عراق بر شط العرب (اروندرود) مدعی شـد که کشورش همچنان برای پیداکردن یک راه حل عادلانه و شرافتمندانه برای خاتمه جنگ با ایران آماده است.

۸ نخست وزیر تونس از ایجاد محدودیت برای فعالیت گروه ها و احزاب اسلامی در این کشور خبر داد.

ضمیمه گزارش۹۲۶: استعداد دشمن در منطقه شرق کارون در آستانه عملیات ثامن الائمه(ع).

ضمیمه گزارش۹۳۴: اطلاعیه سـتاد برگزاری سالگرد جنگ درخصوص کمک های مالی تعدادی از واحدهای تولیدی و صـنعتی به جبهه ها.

ضمیمه گزارش۹۴۱: متن بیانیه وزارت امور خارجه ایران درباره اقدامات خلاف عرف سیاسـی دیپلمات های عراقی در خارج از این کشور.

گزارش روزشمار ۵/۷/۱۳۶۰

آغاز عملیات ثامن الائمه(ع) با اعلام رمز نصرمن الله و فتح قریب در ساعت ۱ بامداد؛ در محور جاده ماهشهر - آبادان درگیری یک ساعت قبل از زمان مقرر آغاز شد و تا ساعت ۲ صبح نیروهای دشمن محاصره، تمامی اهداف عملیات تصرف و تجهیزات عراقی ها به غنیمت گرفته شد. در جبهه شمالی عملیات (دارخوین) با اجرای مانور احاطه ای از محور نهر شادگان، ۳ رده خطوط دفاعی دشمن در شمال منطقه عملیات دور خورد و مقاومت نیروهای تیپ۸ مکانیزه عراق درهم شکست، نیروهای خودی در

ص:۱۲۸۹

۱ این محور تا ساعت ۳:۳۰ صبح به جاده اهواز – آبادان رسیده و سپس با هدایت فرمانده محور در خط (حسین خرازی) تا ساعت ۵ صبح با استقرار در ساحل کارون عقبه جبهه شمالی عراق را مسدود و پل قصبه را تصرف کردند. در جبهه جنوبی عملیات (فیاضیه) پیشروی نیروها به سمت دومین عقبه عراق (پل حفار) به علت مقاومت نیروهای عراقی و موانع طبیعی و مصنوعی منطقه گره خورد و تا ساعت ۵ صبح فقط خاکریز اول و دوم عراقی ها سقوط کرد. در جبهه ذوالفقاری نیز پس از شکستن خط اول، درگیری رزمندگان با نیروهای رده دوم دشمن در خاکریز دوم تا ساعت ۵ صبح ادامه یافت.

۲ در نخستین ساعات پس از روشنایی هوا، سازمان ارتش عراق در بیشتر قسمت های شرق کارون غیراز جبهه فیاضیه آسیب دیده بود؛ نیروهای عمل کننده در محور دارخوین ساعت ۱۰ صبح قسمتی از پل قصبه را منفجر کردند و تا ساعت ۱۱ صبح، حدود ۷۰۰ عراقی اسیر شدند. نیروهای خودی به کمک دیدبانان جبهه دارخوین، آتش مؤثری را روی پل حفار اجرا کردند؛ تا پایان روز اول، عراق پل حفار و سرپل محدود در شرق کارون را دراختیار داشت. در محورهای آبادان – ماهشهر و ذوالفقاری موفقیت نسبی حاصل شده بود و در محور فیاضیه درگیری ادامه داشت.

۳ اقدام ارتش عراق به اعزام دو تیپ ۱۰ و ۱۶ زرهی به منطقه غرب کارون؛ درپی محاصره دو گردان مکانیزه تیپ۱۰ عراق پس از عبور از پل حفار، فرماندهی نظامی عراق دستور عقب نشینی فوری باقیمانده نیروها را از شرق کارون صادر کرد.

۴ در ساعات پایانی امروز، ارتش عراق با عبوردادن چند یگان تازه نفس از پل حفار اقدام به پاتک کرد. در مقابل نیروهای خودی با کمک آتش توپخانه درصدد تثبیت منطقه برآمدند.

۵ پیام تبریک سرتیپ فلاحی، سرتیپ ظهیرنژاد و محسن رضایی به امام خمینی درپی کسب نتایج اولیه و موفقیت آمیز عملیات ثامن الائمه(ع) و پاسخ امام به این پیام.

۶ حملات توپخانه ای و هوایی ارتش عراق به شهرهای شادگان و آبادان، در شادگان ۴ مجروح و در آبادان ۲۴ شهید و ۲۱۴ مجروح برجای گذاشت.

۷ در یک عملیات هماهنگ با همکاری نیروهای سپاه، پیشمرگان مسلمان کرد و مردم در بانه، ۱۵ نفر از کادرهای سیاسی – نظامی حزب دمکرات، ۷ نفر از کومه له و ۴ نفر از چریک های فدایی خلق (گروه اشرف دهقان) دستگیر شدند.

۸ تجمع و تظاهرات مسلحانه تعدادی از افراد و هواداران سازمان مجاهدین خلق در چند نقطه مرکزی تهران. این افراد اقدام به آتش زدن چند اتوبوس شرکت واحد، تیراندازی هوایی و شلیک به عابران و ساختمان های دولتی، بانک ها و مغازه ها کردند. درپی درگیری مردم و نیروهای سپاه و کمیته با تظاهرکنندگان ۳۰ نفر از مردم و پاسداران شهید و ۱۶ نفر از عناصر سازمان کشته شدند و بیش از ۱۵۰ نفر از آنان دستگیر شدند.

۹ ترور سرپرست بنیاد شهید لرستان در خرم آباد و یک بسیجی در شهرستان کسما واقع در استان گیلان؛ شهادت یک پاسدار و مجروح شدن ۲ پاسدار دیگر و کشته شدن یکی از افراد شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق براثر انفجار نارنجک؛ مجروح شدن ۱۵ نفر در صومعه سرا براثر پرتاب یک نارنجک توسط چند فرد وابسته به سازمان مجاهدین خلق؛ در بندرعباس یکی از افراد چریک های فدایی خلق (شاخه اشرف دهقان) در حین فرار کشته شد.

۱ پرتـاب دو بمب دست سـاز و یک نارنجک به سوی ساختمان اداره کشاورزی و حزب جمهوری اسـلامی بروجرد و منزل مسـئول روابط عمومی سـپاه انـدیمشک، کشف و خنثی سازی یک بمب در خرم آباد؛ کشف مقداری تجهیزات نظامی از دو خانه تیمی در اصـفهان و تهران؛ حمله ناکام افراد ضدانقلاب به پاسگاه ژاندارمری نوکنده از توابع بهشهر؛ اطلاعیه دادسرای انقلاب اسلامی مشهد درمورد ممنوعیت تردد موتورسیکلت با بیش از یک سرنشین در سطح این شهر.

۲ مدیرعامل شرکت واحد اتوبوس رانی تهران اعلام کرد ۲۹ دستگاه اتوبوس این شرکت در اقدامات مسلحانه یک ماه اخیر سازمان مجاهدین خلق به آتش کشیده شده که ۶ مورد این حوادث مربوط به تظاهرات امروز هواداران سازمان در تهران است.

۳ بنی صدر در مصاحبه با هفته نامه روزالیوسف، ضـمن پیش بینی بازگشت پیروزمندانه خود به تهران رژیم بغداد را به دلیل حضور ارتش عراق در خاک ایران متجاوز خوانـد؛ رجوی در مصاحبه با نشـریه فرانسوی آفریک آزی ایران را مسـئول وقوع جنگ با عراق نامید. وی در بخش دیگری از این گفت وگو سازمان مجاهدین خلق را تنها گزینه مناسب برای حل وفصل مشـکلات ایران دانست. اقـدامات سازمـان برای اجرای ۱۲۰ عملیـات نظـامی در روز برگزاری دومین دوره انتخابـات ریـاست جمهـوری و پیونـد ناگسـستنی سازمان با حزب دمکرات کردستان از دیگر محورهای سخنان رجوی در این مصاحبه بود.

۴ تصـمیم شوروی مبنی بر ازسرگیری ارسال تجهیزات نظامی به عراق. فرد هالیدی کارشـناس مسائل غرب آسـیا در مقاله ای دلایل این تصـمیم شـوروی را چنین ذکر کرد: مسکو برقراری روابـط خوب و عملی بـا تهران را ممکن تشـخیص نـداده است، شوروی از تلاش غرب برای نزدیک شدن به عراق و پیوستن عراق به اردوگاه غرب بیمناک است.

ضمیمه اول گزارش۹۴۴: بخش هایی از گفت وگوهای بی سیمی فرماندهان تیپ های عراقی مستقر در شرق کارون.

ضمیمه دوم گزارش۹۴۴: شرح درهم ریختگی سازمان تیپ۸ مکانیزه عراق در روز اول عملیات ثامن الائمه(ع).

ضمیمه سوم گزارش۹۴۴: اجرای طرح آتش زدن نفت سیاه روی رودخانه کارون و تبعات آن.

ضمیمه اول گزارش۹۵۱: تظاهرات سازمان مجاهدین خلق در پنجم مهرماه ۱۳۶۰ به روایت کتاب سازمان مجاهدین خلق؛ پیدایی تا فرجام و دست نوشته های برخی شرکت کنندگان در این تظاهرات.

ضمیمه دوم گزارش۹۵۱: نمونه ای از دسـتورالعمل عملیاتی سازمان مجاهدین خلق به افراد و هواداران شرکت کننده در تظاهرات ۵ مهر ۱۳۶۰.

ضمیمه گزارش۹۵۵: تظاهرات مسلحانه روز سی ام خرداد ۱۳۶۰ به روایت کتاب سازمان مجاهدین خلق؛ پیدایی تا فرجام.

گزارش روزشمار ۶/۷/۱۳۶۰

۵ در دومین روز عملیات ثامن الائمه(ع) زمین های شـرق رودخانه کارون به تصرف نیروهای خودی درآمد. پاتک های عراق برای توسعه سرپل محـدود خود در شـرق کـارون ناکـام مانـد. پس از برآوردهای اطلاعاتی از منطقه، نیروهای عمل کننـده در ۳ محور دارخوین، فیاضـیه و ذوالفقـاری بـا حمله به دشـمن در جلوی (شـرق) پـل حفار، ارتش عراق را مجبور به عقب نشـینی و پل حفار را

منهدم کردند. و سپس در ساحل شرقی کارون خط تشکیل دادند.

ص:۱۲۹۱

۱ اعلام آمار تلفات و خسارات دشمن در عملیات ثامن الائمه(ع).

۲ ساعاتی پس از انهدام پل حفار و عقب راندن کامل ارتش عراق از زمین های شرق کارون یک سخنگوی ارتش عراق عقب نشینی نیروهای نظامی این کشور را یک تاکتیک نظامی خواند.

۳ تدابیر فرماندهی کل نیروهای مسلح عراق برای جلوگیری از عقب نشینی و فرار نظامیان این کشور: فرماندهان عراقی درصورت اعدام نکردن متمردین از جنگ بایستی پاسخ گو باشند. در ابلاغیه دیگری به فرماندهان یگان های عراقی اعلام شد که اگر مواضع خود را از دست بدهند باید ظرف مدت سه روز آن را پس بگیرند وگرنه اعدام خواهند شد.

۴ موج شادمانی مردم شهرهای مختلف کشور درپی اعلام پیروزی در عملیات ثامن الائمه(ع). زوار ایرانی در مکه به شکرانه این پیروزی به صورت گروهی طواف کردند؛ با ابلاغ نیروی زمینی ارتش نام لشکر۷۷ به "لشکر۷۷ پیروز خراسان" تغییر یافت.

۵ گلوله باران آبادان و پاوه ۳ مجروح برجای گذاشت.

۶ اعزام ۴۰ امدادگر از مشهد و ۱۷۰ نیروی بسیجی از لنگرود، صومعه سرا، ساری و گنبد به جبهه های جنگ؛ گزارشی از اقدامات هلال احمر استان اصفهان در اعزام تیم های پزشکی و جراحی، خدماتی و ارسال کمک های جنسی و نقدی به جبهه های جنگ در یک سال گذشته.

۷ علی شمس اردکانی سفیر ایران در کویت در مصاحبه با خبرنگاران درباره نتایج عملیات ثامن الائمه(ع) گفت: ما این پیروزی ها را برای کشورهای منطقه مخصوصاً کویت بسیار مفید می دانیم، زیرا رژیم بعث عراق مرزهای قانونی کویت را هرگز به رسمیت نشناخته است و اگر در تجاوز به ایران پیروز شده بود، به سراغ کویت می آمد.

۸ فخرالدین حجازی نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی در نشستی مطبوعاتی در سفارت ایران در الجزایر: این جنگ پایانی نخواهد داشت مگر اینکه ارتش متجاوز عراق از سرزمین های ایران خارج شود. نایب رئیس مجلس الجزایر: بهترین راه حل پایان جنگ احترام گذاشتن دو کشور (ایران و عراق) به موافقت نامه ۱۹۷۵ الجزایر است.

۹ بازتاب اعلام خبر موفقیت عملیات ثامن الائمه(ع) در رسانه های خارجی. تا قبل از صدور بیانیه نظامی عراق مبنی بر عقب نشینی تاکتیکی نظامیان عراقی، اغلب رسانه ها دستاوردهای عملیات را تحت عنوان ادعاهای ایران انعکاس دادند.

۱۰ در کمین عناصر مسلح غیرقانونی به یک ستون از نیروهای جمهوری اسلامی در محور میاندوآب - بوکان ۱۱ نفر شهید و تعدادی نیز مجروح شدند؛ در محور نقده - پیرانشهر، خودرو ژاندارمری به کمین افراد ضدانقلاب افتاد و یک افسر شهید و ۲ سرباز مجروح شدند؛ برخورد کامیون حامل تانکر آب با مین در محور نقده - اشنویه؛ در پاوه یکی از افراد وابسته به حزب دمکرات خود را تسلیم کرد.

۱۱ ستاد عملیات مشترک ارتش و سپاه پاسداران در شمال غرب کشور در اطلاعیه ای خطاب به مردم این منطقه خواستار همکاری بیشتر مردم با نیروهای مسلح جمهوری اسلامی در برخورد با عناصر وابسته به گروه های مسلح غیرقانونی شد.

در سه عملیات ترور عضو سابق حزب جمهوری در ماهشـهر و رئیس آموزش وپرورش بخش قره ضـیاءالدین از توابع خوی، شـهید شدند و یک نفر در توابع رودسر زخمی شد؛ براثر انفجار نارنجک

ص:۱۲۹۲

۱ پرتاب شده به سمت یکی از روحانیون نوشهر ۳ نفر زخمی شدند.

۲ در جریان دو درگیری بین پاسداران و چند تن از افراد سازمان مجاهدین خلق در تهران، یک پاسدار شهید، ۴ نفر از افراد سازمان کشته و ۴ نفر دستگیر شدند و تعدادی سلاح و مهمات به دست آمد.

۳ انفجار ۲ بمب صوتی در مقابل ساختمان بسیج اقتصادی در ارومیه و یک کتابخانه در مسجدسلیمان.

۴ دستگیری ۶ نفر از افراد گروه های مسلح غیرقانونی در تهران و گچساران.

۵ به دنبال تظاهرات مسلحانه دیروز عناصر سازمان مجاهدین خلق رادیو بی بی سی و خبرگزاری آسوشیتدپرس هدف این اقدام را برهم زدن برگزاری انتخابات سومین دوره ریاست جمهوری در جمعه آینده دانستند.

۶ مهم ترین محورهای مقاله نشریه امریکایی واشنگتن پست در بررسی دیدگاه های مسعود رجوی: خوش بینی درباره سقوط زودهنگام نظام جمهوری اسلامی و به قدرت رسیدن سازمان مجاهدین خلق در ایران، رمزگشایی از سخنان رجوی به عنوان پیام به هیئت حاکمه امریکا و حل مسئله جنگ با عراق ازطریق گفت وگو پس از حذف امام خمینی.

گزارش روزشمار ۷/۷/۱۳۶۰

۷ سقوط یک فروند هواپیمای نظامی سی۱۳۰ در مسیر پرواز اهواز - تهران در منطقه کهریزک در جنوب تهران. در این سانحه سرتیپ فلاحی جانشین رئیس ستاد مشترک ارتش، سرهنگ موسی نامجو وزیر دفاع و نماینده امام در شورای عالی دفاع، سرهنگ جواد فکوری مشاور ستاد مشترک ارتش، یوسف کلاهدوز قائم مقام فرمانده کل سپاه و محمد جهان آرا فرمانده سپاه خرمشهر و تعدادی دیگر شهید شدند و ۲۷ نفر از سرنشینان هواپیما نجات یافتند.

۸ تلاش ارتش عراق برای تقویت خط پدافندی خود در غرب کارون؛ اجرای آتش توپخانه خودی بر روی مواضع دشمن؛ با اسیرشدن تعدادی دیگر از نظامیان عراقی که در سنگرها و نخلستان ها مخفی شده بودند تعداد اسرا به ۱۶۹۳ نفر رسید؛ تقسیم خط پدافندی جدید در ساحل شرقی کارون بین سپاه و ارتش.

۹ جلسه فرماندهان سپاه پاسداران حاضر در عملیات ثامن الائمه(ع) به منظور ارائه گزارش و جمع بندی این عملیات. در این جلسه فرماندهان ۴ محور عملیاتی شرحی از وقایع عملیات ارائه کردند. غلامعلی رشید با اشاره به ۴ ویژگی تأثیرگذار عملیات ثامن الائمه(ع) در شکست ارتش عراق به مقایسه نتایج عملیات های محدود گذشته با دستاوردهای عملیات ثامن الائمه(ع) پرداخت.

۱۰ در بمباران آبادان با بمب های خوشه ای ۴ نفر مجروح شدند؛ اعزام ۶۰۰ سرباز اردنی و مصری به عراق.

۱۱ بنیاد امور جنگ زدگان در اطلاعیه ای از مهاجران جنگی درخواست کرد از بازگشت به مناطق آزادشده شمال آبادان تا پاک سازی کامل این مناطق خودداری کنند.

۱۲ بازتاب عملیات ثامن الائمه(ع) در رسانه های خارجی با محوریت اعتراف عراق به ازدست دادن زمین های شرق کارون. بی بی سی: اقرار عراق به اینکه نیروهایش به غرب کارون عقب نشینی کرده اند و محاصره آبادان شکسته شده است برای صدام حسین

یک شکست است.

۱۳ نشریه کانادایی کرسنت اینترنشنال در بررسی کمک های کویت به عراق در جنگ با ایران نوشت: کویت نزدیک به ۶ میلیارد دلار به عنوان سهم این کشور برای حمله به جمهوری اسلامی به صدام حسین پرداخته که ۲ میلیارد دلار آن با تصویب پارلمان و بقیه توسط خاندان الصباح تأمین شده است.

در دو عملیات کمین در شمال دریاچه مریوان و محور بیجار - تکاب ۱ نفر شهید و ۲ نفر مجروح شدند؛

ص:۱۲۹۳

۱ براثر حمله افراد ضدانقلاب به دو روستا ۲ بسیجی شهید و ۳ نفر از افراد بومی سپاه مجروح شدند.

۲ ترور سید عبدالکریم هاشمی نژاد عضو مجلس خبرگان و دبیر حزب جمهوری اسلامی مشهد به دست یکی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق. در خراسان سه روز عزای عمومی اعلام شد.

۳ اقدام تعدادی از افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق برای برپایی تظاهرات در گرگان با دخالت مردم ناکام ماند. در این حادثه ۳ نفر از مردم شهید و تعدادی مجروح شدند. ۲ نفر از مهاجمان هم دستگیر شدند؛ در درگیری بین تعدادی از عناصر این سازمان و نیروهای کمیته در آمل ۲ نفر از مهاجمان کشته و چند نفر دستگیر شدند، یک پاسدار نیز زخمی شد.

۴ ترور افسر دایره سیاسی ایدئولوژیک پادگان مهندسی بروجرد؛ تیراندازی به سمت دو خودرو در بابل؛ انفجار بمب در مقابل اداره آموزش وپرورش اندیمشک.

۵ دستگیری مسئول تشکیلات و ۳ تن از کادر نظامی سازمان مجاهدین خلق در کردستان؛ در سبزوار یک پاسدار هدف سوءِقصد قرار گرفت، اما آسیبی ندید و ضارب دستگیر شد.

۶ آیت الله ربانی املشی دادستان کل کشور شرایط محاکم قضایی کشور برای پذیرش افراد نادم گروه های مسلح معارض را اعلام کرد.

۷ درپی تظاهرات عناصر سازمان مجاهدین خلق در تهران، دادستان کل انقلاب از دادگاه های انقلاب خواست در مقابل این گونه افراد قاطعیت بیشتری به خرج دهند. وی ضمن تأکید بر تدابیر محاکم قضایی و دادستانی برای ارشاد و جذب افراد بازداشت شده، تبلیغات سازمان مجاهدین خلق و رسانه های غربی درباره اعدام افراد خردسال را تکذیب کرد.

۸ دیدار امام خمینی با اقشار مختلف مردم. شهادت سید عبدالکریم هاشمی نژاد، انتخابات ریاست جمهوری و تظاهرات هواداران سازمان مجاهدین خلق در تهران، محورهای اصلی سخنان رهبر انقلاب اسلامی در این دیدار بود.

۹ درپی درگیری تعدادی از تظاهرکنندگان ایرانی حامی انقلاب اسلامی با عده ای از اهالی محله منهتن نیویورک و مداخله پلیس، ۸ مأمور پلیس زخمی و ۲ نفر دستگیر شدند.

۱۰ عراق با هدف برگزاری هرچه بهتر اجلاس غیرمتعهدها در بغداد ۲۰۰ نفر را برای گذراندن یک دوره آموزشی به یوگسلاوی اعزام کرد. براساس قراردادی بین دو کشور، یوگسلاوی همچنین لوازم ساختمانی پیش ساخته برای احداث ۱۹۱ خانه مسکونی، ۶ رستوران، ۵ بنای اداری، ۹ مهمانسرا را تهیه و در مدت ۷ ماه به عراق ارسال خواهد کرد.

ضمیمه گزارش۹۷۵: خلاصه ای از زندگینامه ۵ فرمانده ارشد نظامی سپاه و ارتش که در حادثه سقوط هواپیمای نظامی در کهریزک تهران شهید شدند.

ضمیمه گزارش۹۸۳: زندگینامه شهید حجت الاسلام سید عبدالکریم هاشمی نژاد.

گزارش روزشمار ۸/۷/۱۳۶۰

۱۱ پیام تسلیت امام خمینی به مناسبت شهادت چند فرمانده نظامی در سانحه سقوط هواپیمای نظامی ارتش. خانواده های فرماندهان شهید در تلگرافی خطاب به امام خمینی شهادت این فرماندهان را تبریک و تسلیت گفتند.

۱۲ اطلاعیه شورای موقت ریاست جمهوری درباره شهادت فرماندهان سپاه و ارتش و اعلام سه روز عزای عمومی در کشور.

ص:۱۲۹۴

۱ بمباران تأسیسات تلمبه خانه گوره در ۳۰ کیلومتری شمال غربی گناوه و سقوط یک فروند هواپیمای دشمن با آتش پدافند هوایی منطقه.

۲ در بمباران هوایی آبادان نخلستان های اطراف پل فیاضیه دچار آتش سوزی شد و براثر اصابت گلوله های خمپاره، چند منزل و تانکر روغن پالایشگاه این شهر آتش گرفت؛ سرنگونی دو هواپیمای عراقی در شمال خرمشهر و شمال شرق آبادان توسط جنگنده های ایرانی.

۳ سخنگوی سرفرماندهی ارتش عراق در توجیه شکست عراق در شرق کارون: ارتش عراق به این اصل پایبند است که نباید سرزمین هایی را که بهای نگهداری آنها سنگین است، حفظ کرد. تفسیر رادیو بغداد دراین باره.

۴ بازدید تعدادی از خبرنگاران خارجی از مناطق آزادشده شرق کارون در عملیات ثامن الائمه(ع). روزنامه انگلیسی گاردین ضمن انعکاس خبر این بازدید نوشت: صدام اکنون تمامی فرصت ها را برای رسیدن به حداقل اهداف جنگی خویش از دست داده است و این شکست ها او را هرچه بیشتر از اهدافش دور می کند.

۵ انهدام دو سنگر اجتماعی دشمن در عملیات نفوذی یک گروه گشتی از نیروهای سپاه و ارتش در منطقه مقابل مریوان. ۱۴ تن از نیروهای خودی در بازگشت به علت برخورد با مین زخمی شدند.

۶ عده ای از عناصر کومه له با ورود به روستای بوبکتان در غرب سقز، مقدار زیادی از وسایل زندگی، دام و محصولات کشاورزی مردم روستا را غارت کرده و پس از تهدید اهالی از منطقه خارج شدند.

۷ اطلاعیه ستاد عملیات مشترک ارتش و سپاه در شمال غرب کشور خطاب به مردم بوکان در آستانه عملیات تکمیل محاصره و آزادسازی شهر بوکان. سرهنگ صیاد شیرازی از محاصره شهر بوکان و پاک سازی کامل محور میاندوآب – مهاباد خبر داد.

۸ ترور یک کارمند صنایع الکترونیک در شیراز؛ مجروح شدن ۴ نفر براثر پرتاب نارنجک به ساختمان های دولتی و نهادهای انقلابی در شهرهای اهواز، بروجرد و مسجدسلیمان؛ کمین افراد سازمان مجاهدین خلق در مسیر نیروهای گشت سپاه در بندر انزلی؛ انفجار بمب صوتی قوی در ارومیه.

۹ کشف و تصرف ۷خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق در تهران. در این خانه ها که از مراکز مهم فرماندهی، هماهنگی و اجرای عملیات های نظامی سازمان در شهر به شمار می آمدند، تعدادی اسناد و مدارک درون گروهی، اسلحه و مهمات به دست آمد و ۲۰ نفر هم دستگیر یا کشته شدند.

۱۰ در چند روز اخیر ۳۰ خانه تیمی چریک های فدایی خلق (شاخه اشرف دهقان) در چند شهر کشور کشف و اعضای آن دستگیر شدند؛ کشف یک خانه تیمی متعلق به گروه مائوئیستی رنجبران در همدان.

۱۱ مهدی نواب کاردار ایران در آلمان غربی در ملاقات با نمایندگان سازمان عفو بین الملل ضمن تکذیب ادعای گروه های معاند با نظام مبنی بر اعدام افراد نابالغ در ایران، به تلاش غرب برای ترسیم چهره ای مخدوش از ایران در اذهان عمومی اشاره کرد.

۱۲ نعیم حـداد رئیس پارلمان عراق در مصاحبه با روزنامه کویتی الرأی العام خواسـتار اقدامات سازمان های بین المللی و منطقه ا ی برای خاتمه دادن به جنگ شـد و افزود راه حل ایـده آل برای حل اختلاف ایران و عراق انجام مـذاکرات مسـتقیم بین بغداد و تهران است.

۱۳ دیپلمات های عراقی که به سوی تظاهرکننـدگان ایرانی در دهلی نو تیراندازی کرده بودند به بغداد فراخوانده شدند. سـفیر عراق اعلام کرد این تصمیم به منظور جلوگیری از ایجاد مشکل برای دولت هند اتخاذ شده است.

ص:۱۲۹۵

گزارش روزشمار ۹/۷/۱۳۶۰

۱ امام خمینی در احکام جداگانه ای سرتیپ قاسمعلی ظهیرنژاد را به سمت ریاست ستاد مشترک ارتش و سرهنگ علی صیاد شیرازی را به سمت فرمانده نیروی زمینی ارتش منصوب کردند.

۲ مراسم تشییع پیکر ۵ فرمانده ارشد نظامی (شهیدان فلاحی، نامجو، فکوری، کلاهدوز و جهان آرا) که در سانحه سقوط هواپیما در کهریزک به شهادت رسیدند.

۳ بمباران شهر سوسنگرد با بمب های آتش زا؛ سقوط یک فروند میگ عراقی براثر آتش پدافند هوایی در حوالی بستان.

۴ حمله عناصر حزب دمکرات به چند پایگاه نیروهای جمهوری اسلامی در مهاباد و شهادت ۵ نفر از نیروهای خودی؛ مجروح شدن یک زن در درگیری نیروهای جمهوری اسلامی و افراد ضدانقلاب در اطراف سردشت؛ حمله افراد مسلح غیرقانونی به پایگاه نیروهای خودی در دیواندره و کامیاران.

۵ پاک سازی ارتفاعات مشرف به روستای ژیوار در شمال شرقی نودشه و مسدودشدن راه تدارکاتی گروه رزگاری در این منطقه با تلاش نیروهای سپاه پاوه.

۶ در جریان سوءقصد به یکی از اهالی کرمان، ۲ کودک مجروح شدند؛ براثر پرتاب نارنجک به ساختمان یک مرکز فرهنگی در اهواز یک زن مجروح شد؛ در بندر انزلی ۲ عنصر سازمان مجاهدین خلق که در اجرای یک ترور ناکام ماندند مبادرت به تیراندازی هوایی کرده و متواری شدند.

۷ انفجار دو بمب در مقابل مسجد جامع آستارا و دو دبیرستان در ایذه که از شعب اخذ رأی در انتخابات روز بعد بودند.

۸ در سه حادثه پرتاب بمب در تهران، بروجرد و زنجان، یک اتوبوس آتش گرفت، یک نفر مجروح شد و خساراتی نیز به بارآمد.

۹ در درگیری بین نیروهای گشت سپاه و افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق در شیراز، ۳ نفر از مهاجمان کشته و یک نفر دستگیر شد؛ در دو عملیات جداگانه ۷ نفر از عناصر سازمان در شیراز دستگیر شدند؛ کشف ۲ خانه تیمی در زاهدان و بهبهان.

۱۰ کویت امروز مدعی شد ۳ فروند هواپیمای نظامی ایران تأسیسات نفتی ام العیش در شمال این کشور را بمباران کردند. قائم مقام وزارت امور خارجه ایران، سفیر ایران در کویت و وزارت امور خارجه ایران ضمن واکنش به این خبر آن را تکذیب کردند؛ واکنش و موضع گیری برخی دولتمردان امریکایی از مرتبط بودن این ادعا با زمینه سازی برای فروش چند فروند هواپیمای جاسوسی آواکس به عربستان پرده برداشت.

۱۱ ناوچه های ایرانی خنجر، تبرزین و نیزه ساعت ۱۰ صبح امروز با انجام تشریفات نظامی وارد بندرعباس شدند.

۱۲ مسعود رجوی و ابوالحسن بنی صدر در بیانیه مشترکی تشکیل یک دولت موقت در تبعید را اعلام کردند. حزب دمکرات کردستان از این اقدام استقبال کرد و رادیو بی بی سی نیز آن را ابتکار سازمان مجاهدین خلق دانست، اما درمورد حمایت عموم مردم ایران از آن ابراز تردید کرد.

۱۳ تلاش سازمان مجاهدین خلق برای جلب نظر دولتمردان و محافل سیاسی امریکا و تعریف جدید از سازمان در افکار عمومی غرب، ناپایداری اتحاد سازمان و بنی صدر و ترجیح رجوی و سازمان مجاهدین خلق به بنی صدر محوری ترین موضوعاتی است که در مقاله روزنامه لوس آنجلس تایمز بدان پرداخته شده است.

ص:۱۲۹۶

گزارش روزشمار ۱۰/۷/۱۳۶۰

۱ افزایش حملات هوایی و توپخانه ای عراق به شهرهای ایران درپی شکست عراق در عملیات ثامن الائمه(ع). در حملات امروز عراق به شهرهای مریوان، دزفول، آبادان، اهواز و سوسنگرد ۵ تن شهید و ۹ نفر زخمی شدند و خساراتی هم به بار آمد.

۲ حمله موشکی عراق به یک کشتی حامل کود شیمیایی در نزدیکی دهانه بندر امام خمینی.

۳ جنگنده های نیروی هوایی ایران صبح امروز هم زمان ۴ نیروگاه برق عراق شامل نیروگاه سد دوکان، دبس، حارثه و الزبیر را بمباران کردند؛ بمباران مواضع و انبارهای مهمات ارتش عراق در خرمشهر به وسیله ۸ جنگنده ایرانی؛ ستاد مشترک ارتش از سرنگونی ۲ هواپیمای عراقی در حوالی ماهشهر و اهواز خبر داد.

۴ درپی اعلام ایران مبنی بر فراهم شدن امکان دیدار اسرای عراقی با خانواده هایشان در ایران، رژیم عراق مسافرت وابستگان آن دسته از نظامیان این کشور که یکی از خویشاوندان آنان در ایران هستند را ممنوع کرد.

۵ برگزاری سومین دوره انتخابات ریاست جمهوری با مشارکت گسترده مردم یک ماه پس از شهادت محمدعلی رجایی.

۶ انفجار بمب در مقابل مقر پیشمرگان مسلمان کرد در سنندج به شهادت ۳ نفر و زخمی شدن ۲۵ نفر انجامید. یک ساعت بعد بمب دیگری در پشت باشگاه افسران منفجر شد که تلفاتی نداشت. رادیو صدای کردستان (متعلق به حزب دمکرات) مدعی شد براثر انفجارهای امروز ساعت ۱۱ صبح کلیه صندوق های اخذ رأی در سطح شهر سنندج جمع شده است؛ ۲۰ نفر از عناصر کومه له با حمله به صندوق اخذ رأی در روستای نژمار در جنوب شرقی مریوان، ۲ نفر از محافظان صندوق را شهید و ۳ نفر را هم به گروگان بردند؛ حمله افراد مسلح به ساختمان سپاه در منطقه دیواندره.

۷ نیروهای سپاه مریوان در تکمیل عملیات روز گذشته سپاه پاوه ازطریق روستای رزاب و ارتفاعات سالان مقر رزگای در شرق روستای ژیوار را تصرف کرده و سپس با همکاری نیروهای سپاه پاوه روستای ژیوار را پاک سازی کردند. در این عملیات ۱۰ تن از عناصر رزگاری تسلیم سپاه مریوان شدند.

۸ سپاه پاسداران ارومیه از محاصره کامل شهر بوکان و آمادگی نیروهای خودی برای ورود به این شهر خبر داد.

۹ به آتش کشیده شدن اتوبوس شرکت واحد در شیراز توسط عناصر سازمان مجاهدین خلق؛ دستگیری ۳ فرد مسلح این سازمان با هوشیاری نیروهای گشت سپاه شیراز؛ تیراندازی افراد مسلح ضدانقلاب به سوی سپاه منطقه ۳ و ستاد مشترک بسیج منطقه۷ و یک خودرو گشت سپاه در مشهد؛ ترور یکی از افراد متعهد در بندر انزلی؛ پرتاب نارنجک به منزل یک پاسدار در بخش آب کنار انزلی؛ تیراندازی به سوی پاسدار محافظ صندوق اخذ رأی در آمل؛ آتش زدن اتوبوس در فومن؛ انفجار بمب صوتی در نزدیکی یکی از شعب اخذ رأی در لنگرود؛ دستگیری۶ نفر از اعضای سازمان مجاهدین خلق در قائم شهر؛ کشف و خنثی سازی ۳ بمب در خوی؛ پرتاب نارنجک به حوزه رأی گیری در بوشهر.

۱۰ دستگیری ۵ تن از عناصر فعال سازمان مجاهدین خلق و یک نفر از گروه پیکار در بابل، صومعه سرا و کردکوی.

اصلی ترین محورهای سخنان حجت الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی در خطبه های نماز جمعه تهران: نحوه برخورد محاکم قضایی با دستگیرشدگان گروه های مسلح معارض به ویژه سازمان مجاهدین خلق و اظهارات بنی صدر درمورد صلح با عراق و مذاکره با کشورهای عربی حاشیه

۱ خلیج فارس درباره جزایر سه گانه ایرانی.

ص:۱۲۹۷

۲ هم زمان با آغاز اخذ رأی برای انتخابات سومین دوره ریاست جمهوری در شعبه های خارج از کشور تعدادی از هواداران سازمان مجاهدین خلق در اقدامی سازماندهی شده با حضور در مراکز رأی گیری در پاریس، مانیل و پایتخت آلمان غربی کوشیدند در جریان رأی گیری اخلال ایجاد کنند.

۳ ادامه بازتاب های سیاسی و رسانه ای ادعای کویت مبنی بر حمله هواپیماهای ایرانی به تأسیسات نفتی این کشور. دولت های مراکش، امارات متحده عربی، شورای وزیران موریتانی، پادشاه اردن، رئیس جمهور یمن و امیر قطر از کویت اعلام حمایت کردند.

۴ ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران با صدور اطلاعیه ای خبر بمباران تأسیسات نفتی کویت توسط نیروی هوایی ایران را تکذیب کرد. وزیر امور خارجه ایران نیز گفت: این یک دورغ محض و توطئه امریکا و کشورهای مرتجع منطقه است.

۵ مقاله روزنامه فرانسوی فیگارو با عنوان "ریگان در جنگ آواکس ها پیروز می شود" درخصوص فروش ۵ فروند هواپیمای آواکس امریکایی به عربستان سعودی؛ روزنامه کریستین ساینس مانیتور این ماجرا را به تلاش دولت امریکا برای توجیه فروش هواپیمای آواکس به عربستان مرتبط دانست.

۶ در جریان حمله پلیس امریکا به تظاهرات مسالمت آمیز تعدادی از ایرانیان و عراقی های مقیم امریکا که به مناسبت هفته جنگ در مقابل سازمان ملل برگزار شده بود، حدود ۷۰ نفر زخمی شدند.

۷ درپی اعلام تشکیل دولت موقت توسط رجوی و بنی صدر، وزارت امور خارجه فرانسه در واکنش به این اقدام تعهدات متقابل این دو نفر را مبنی بر خودداری از انجام فعالیت های سیاسی یادآور شد.

ضمیمه گزارش۱۰۲۴: وضعیت سیاسی کشور در فاصله انفجار دفتر نخست وزیری تا برگزاری سومین دوره انتخابات ریاست جمهوری و تدابیر مسئولان نظام برای عبور از این شرایط بحرانی.

گزارش روزشمار ۱۱/۷/۱۳۶۰

۸ سخنان امام خمینی در جمع اعضای شورای عالی دفاع و فرماندهان ارتش درباره ضرورت وحدت نیروهای مسلح به خصوص در شرایط جنگ.

۹ از اولین دقایق امروز نیروهای سپاه، ارتش و پیشمرگان مسلمان کرد عملیات آزادسازی بوکان را از ۳ محور منتهی به شهر آغاز کردند و پس از تصرف ارتفاعات مشرف به شهر در ساعت ۷:۳۰ وارد شهر شده و در ساعت ۸:۱۵ شهر را به طور کامل آزاد کردند. ستاد مشترک عملیات غرب کشور برای تأمین امنیت شهر به مدت ۴۸ ساعت در شهر وضعیت فوق العاده اعلام کرد. ارتش تأمین ارتفاعات مشرف به شهر را عهده دار شد و نیروهای سپاه نیز اقدام به پاک سازی شهر کردند. نماینده امام در غرب کشور، سپاه ارومیه و ستاد عملیات غرب کشور در اطلاعیه هایی این دستاورد را تبریک گفتند.

۱۰ حمله عناصر حزب دمکرات به اتومبیل حامل نیروهای سپاه در قریه داش بند در ۲۰ کیلومتری بوکان به میاندوآب؛ یک شهید و یک مجروح براثر تیراندازی افراد مسلح ضدانقلاب به سوی اتومبیل یکی از فرماندهان عملیات شمال غرب در روستای قره موسی لو در ۳۰ کیلومتری بوکان به میاندوآب.

۱۱ تیراندازی عوامل دمکرات و کومه له به مقرهای سپاه در مهاباد؛ مجروح شدن یک پیشمرگ مسلمان کرد براثر انفجار نارنجک در بانه؛ حمله افراد ضدانقلاب به سربازان تأمین پاسگاه دانیکش در جنوب غربی سنندج.

تعدادی از افراد مسلح وابسته به سازمان مجاهدین خلق در خیابان احمدآباد مشهد اقدام به

۱ تظاهرات کردند؛ دو فرد مسلح وابسته به این سازمان نگهبان کلانتری ۵ مشهد را خلع سلاح کردند، اما دقایقی

ص:۱۲۹۸

بعد دستگیر شدند؛ براثر تیراندازی به خودرو سپاه در زنجان ۲ نفر از نیروهای سپاه زخمی شدند؛ در تیراندازی افراد مسلح به کتابخانه ای در جاده لاکان (رشت) یک نفر مجروح شد؛ درپی کشف ۲ خانه تیمی در اهواز مقادیری مهمات، مواد منفجره به دست آمد و ۲ نفر دستگیر شدند.

۲ کویت سفیر خود در تهران را برای مشورت فراخواند. دولت کویت قصد دارد یادداشت اعتراض آمیزی را درباره ادعای خود مبنی بر بمباران تأسیسات نفتی این کشور توسط جنگنده های ایرانی، به چند مرجع بین المللی ارسال کند. معاون وزارت امور خارجه کویت با سفرای ۵ کشور عضو شورای امنیت در این کشور دیدار و گفت وگو کرد. وزارت امور خارجه ایران با احضار کاردار کویت یادداشت دولت ایران را به وی تسلیم کرد. مقامات مصر و عراق مجدداً از کویت حمایت کردند. رسانه های کشورهای عرب حاشیه خلیج فارس و عراق تبلیغات گسترده ای را علیه ایران به راه انداختند.

۳ صدام حسین در دیدار با هیئت های خارجی شرکت کننده در نمایشگاه بین المللی بغداد بدون اشاره به لغو یک جانبه قرارداد ۱۹۷۵ با تکرار برخی ادعاهای ارضی پیشین خود ازجمله حاکمیت بر شط العرب (اروندرود) و برخی مناطق مرزی، در کسوت یک سیاستمدار طرف دار صلح و دوست دار همزیستی مسالمت آمیز ظاهر شده و از ضرورت دستیابی به صلح و به رسمیت شناختن حقوق قانونی کشورها سخن گفت.

۴ مقاله روزنامه فایننشال تایمز درباره ناکامی های صدام حسین پس از درگیرکردن عراق در جنگی خسارت بار و بدون دستاورد.

۵ مسعود رجوی درپی واکنش روز گذشته دولت فرانسه، اعلام کرد قصد تشکیل یک دولت در تبعید در خاک فرانسه را ندارد.

۶ حمله هواداران سازمان مجاهدین خلق به ساختمان مرکز فرهنگی ایران در پاریس؛ درپی تظاهرات روز گذشته هواداران سازمان مجاهدین خلق در پاریس به قصد برهم زدن انتخابات ریاست جمهوری ایران در این شهر و پخش مصاحبه مسعود رجوی از تلویزیون فرانسه کاردار این کشور در تهران به وزارت امور خارجه احضار شد.

گزارش روزشمار ۱۲/۷/۱۳۶۰

۷ هواپیماهای عراقی روستای شمشیر از توابع پاوه را با راکت هدف قرار دادند که موجب تخریب یک مدرسه راهنمایی و چند منزل مسکونی شد. در این حادثه ۱۵ نفر شهید و ۲۶ تن مجروح شدند.

۸ اعزام ۱۲۰ بسیجی داوطلب از تبریز و یک تیم پزشکی با تجهیزات از تهران به جبهه های جنوب؛ ارسال کمک های نقدی و غیرنقدی مردم آباده و اصفهان به جبهه ها.

۹ عملیات کمین نیروهای خودی متشکل از نیروهای ارتش، سپاه و بارزانی ها در محور پنجوین – سیدصادق بر سر راه یک ستون موتوری ارتش عراق. در این عملیات ۲ کامیون نظامی دشمن منهدم، ۸ نفر کشته و ۱۰ نفر زخمی شدند.

۱۰ درپی شکست ارتش عراق در عملیات ثامن الائمه(ع)، سپاه سوم ارتش عراق با بررسی تاکتیک های هجومی نیروهای مسلح ایرانی مطلبی را با عنوان "روش مبارزه با هجوم پیاده دشمن" تهیه و به یگان های تحت امر خود ابلاغ کرد.

در اقدامات تروریستی افراد ضدانقلاب سرپرست بسیج مسجد وفا در تهران و مدیر دبیرستان

۱ رازی شیراز به شهادت رسیدند و ۲ نفر نیز در رشت مجروح شدند؛ یک عنصر شاخه نظامی سازمان

ص:۱۲۹۹

مجاهدین خلق که مجروح و در بیمارستان طالقانی چالوس بستری بود با ربودن اسلحه پاسدار محافظش، خودزنی کرد و کشته شد.

۲ در ۴ حادثه پرتاب بمب در شهرهای ارومیه، اهواز، هشتپر طوالش و رامهرمز ۴ نفر مجروح شدند و خساراتی به بار آمد؛ ۲ نفر از افراد سازمان مجاهدین خلق که مواد آتش زا و بمب دست ساز به همراه داشتند، در رشت دستگیر شدند.

۳ کشف ۳ خانه تیمی در خرم آباد و دستگیری ۴ نفر از اعضای یک تیم ترور سازمان مجاهدین خلق در این شهر؛ دستگیری ۳ نفر از افراد فعال سازمان چریک های فدایی خلق (اقلیت) در همدان و ۴ نفر از عناصر تیم های ترور سازمان مجاهدین خلق در اهواز؛ کشف یک خانه تیمی سازمان پیکار در اهواز و دستگیری یک نفر از افراد این سازمان.

۴ امام خمینی در دیدار اعضای سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی با ایشان، بر وحدت و تفاهم با گروه های دیگر و ضرورت بررسی سوابق اعضای جدید سازمان قبل و بعد از انقلاب تأکید کردند.

۵ پس از اظهارات روز قبل صدام حسین مبنی بر آمادگی عراق برای برقراری صلح بدون قیدوشرط با ایران، احمد عزیزی معاون وزارت امور خارجه ایران، هدف وی را از این اظهارات راه انداختن موج تبلیغاتی علیه ایران درپی طرح ادعای بمباران تأسیسات نفتی کویت دانست و تنها راه بازشدن باب مذاکرات صلح را خروج ارتش عراق از خاک ایران قبل از هر گفت وگویی اعلام کرد.

۶ وزیر ارشاد اسلامی ایران پس از ورود به مکه با صدور اطلاعیه ای به بیانیه وزارت کشور عربستان درباره حجاج ایرانی پاسخ داد. حجت الاسلام معادیخواه همچنین در مصاحبه با خبرگزاری پارس به طرح دیدگاه های دولت درخصوص مسائل و مشکلات زائران ایرانی و محدودیت هایی که دولت و پلیس عربستان برای آنها به وجود آورده است، پرداخت. درعین حال وزیر کشور عربستان به توهین کنندگان به پادشاه عربستان اخطار داد و حجاج را به تبعیت از قوانین حج و دستور مقامات سعودی فراخواند.

۷ درپی ادعای بمباران تأسیسات نفتی کویت ازسوی ایران، هیئت دولت وزارت امورخارجه را مأمور رسیدگی به این موضوع کرد. سفیر ایران در کویت در گفت وگو با خبرگزاری رویتر ادعای فراخوانی سفیر کویت پس از وقوع حادثه بمباران تأسیسات نفتی کویت را رد کرد. استقبال سعدون حمادی از فروش هواپیماهای امریکایی آواکس به عربستان؛ اعلام حمایت دولت های یمن جنوبی و جیبوتی از کویت.

۸ عصمت کتانی رئیس عراقی مجمع عمومی سازمان ملل انتخاب خود به عنوان رئیس این مجمع را با موضوع جنگ عراق با ایران مرتبط دانست و ایران را شروع کننده و مسئول ادامه جنگ معرفی کرد.

۹ در دیدار وزیر تجارت خارجی فرانسه از عراق شرایط انعقاد چند قرارداد درزمینه ساخت ۲۰۰ واگن و تجهیزات توربین سد بین دو کشور فراهم شد. یک قرارداد نظامی نیز درمورد تحویل قطعات توپخانه ای ازسوی فرانسه به عراق به امضا رسید.

گزارش روزشمار ۱۳/۷/۱۳۶۰

۱۰ پس از شمارش آرای انتخابات سومین دوره ریاست جمهوری و براساس نتایج اعلام شده، آیت الله سید علی خامنه ای با کسب ۹۵ درصد آرا به عنوان رئیس جمهور انتخاب گردید.

دیدار فرمانده کل سپاه با امام خمینی و ارائه گزارشی درمورد آخرین وضعیت جبهه های جنگ،

۱ فعالیت های سپاه در مقابله با گروه های مسلح معارض و برنامه های آینده سپاه پاسداران.

ص:۱۳۰۰

۲ گلوله باران روستای ساوجی مریوان و حومه پاوه یک شهید و ۲ مجروح برجای گذاشت؛ در آبادان براثر اصابت خمپاره، یک لوله نفتی در ایستگاه ۷ و تعدادی نخل در اطراف ایستگاه ۱۲ طعمه حریق شد. براثر حملات ارتش عراق به این شهر در روز گذشته چند منزل و بخشی از پالایشگاه دچار حرق شد؛ یک هواپیمای عراقی که قصد بمباران اهواز را داشت با آتش پدافند هوایی سرنگون شد.

۳ ۴۰ دستگاه خودرو حامل مهمات از کویت و عربستان عازم عراق شد؛ دو روز قبل هم ۹ خودرو حامل مهمات و ۸ لوکوموتیو و ۱۴ واگن قطار از اردن و کویت به عراق ارسال شد؛ پناهنده شدن ۴ سرباز و ۳ غیرنظامی عراقی در مریوان و سردشت.

۴ ملاقات تعدادی از اسرای عراقی با خانواده های خود در پادگان حشمتیه تهران. اظهارات فرمانده پادگان حشمتیه در حاشیه دیدار تعدادی از خبرنگاران خارجی با نظامیان اسیر عراقی.

۵ حمله به یکی از مقرهای سپاه در بوکان با آر.پی.جی۷ و نارنجک دستی؛ ناکام ماندن حمله عناصر ضدانقلاب به واحد گشتی سپاه در نقده؛ مجروح شدن یک کشاورز براثر تیراندازی عوامل گروه های مسلح غیرقانونی در ۳۰ کیلومتری صائین دژ؛ تسلیم شدن ۱۴ نفر از اعضای گروه رزگاری به سپاه مریوان.

۶ در اقدامات تروریستی امروز افراد ضدانقلاب در شهرهای یزد، شیراز و مشهد ۲ نفر شهید و ۳ نفر مجروح شدند؛ طرح ترور امام جمعه اهواز ناکام ماند؛ یکی از اعضای شاخه نظامی سازمان مجاهدین خلق در خرم آباد دستگیر شد و یکی از هواداران این سازمان هم در لنگرود خود را معرفی کرد؛ تیراندازی به ساختمان کمیته مرکزی سپاه در اهواز، حمله به دکل رادیو تلویزیون شیراز و پرتاب نارنجک به منزل دو تن از افراد متعهد زنجان خسارات مالی درپی داشت.

۷ تجمع مسلحانه ۱۰ نفر از هواداران سازمان مجاهدین خلق در منطقه نارمک تهران. با حضور مردم و نیروهای کمیته ۶ نفر از این افراد دستگیر شدند.

۸ در درگیری افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق با نیروهای واحد گشت سپاه در آمل، ۲ نفر از افراد سازمان کشته و یک نفر از آنان دستگیر شد؛ در تبریز یکی از افراد این سازمان در یک عملیات تعقیب و گریز کشته شد؛ ۱۰ نفر از افراد فعال سازمان مجاهدین خلق در یک خانه تیمی در گرگان دستگیر شدند.

۹ اطلاعیه دادستانی کل انقلاب درخصوص ملزم بودن مالکین منازل مسکونی به تحقیق درمورد مستأجرین خانه های خود و گزارش موارد مشکوک به مراکز نظامی و انتظامی.

۱۰ سخنرانی میرحسین موسوی در سی وششمین اجلاس مجمع عمومی سالیانه سازمان ملل متحد. اقدامات خصمانه دولت امریکا علیه ایران از حمله مستقیم نظامی ازطریق طبس تا تحریک عراق برای حمله به ایران، ارائه فهرستی از اقدامات عراق در فاصله پیروزی انقلاب اسلامی تا زمان حمله نظامی این رژیم به ایران، عملکرد و رفتارهای غیرمنطبق عراق با موازین بین المللی در جنگ، رد ادعای بمباران مناطق نفتی کویت توسط جنگنده های ایران و پایبندی ایران به تضمین سلامت تردد کشتی ها در خلیج فارس ازجمله محورهای سخنرانی موسوی بود.

۱۱ گفت وگوی وزیر امور خارجه ایران با شبکه تلویزیونی سی.بی.اس. امریکا درباره مواضع جمهوری اسلامی ایران درخصوص

مسائل داخلی و خارجی کشور.

سفیر ایران در کویت در دیدار با نمایندگان اتحادیه کارگران این کشور: تأمین حاکمیت ملی کویت جزئی

۱ از تأمین مرزهای ایران است. ... دولت جمهوری اسلامی ایران تجاوز به خاک کویت را نخواهد پذیرفت و

ص:۱۳۰۱

کویت مطمئن باشد که جمهوری اسلامی ایران درپی هیچ تجاوزی به کویت نبوده و نخواهد بود.

۲ وزیر امور خارجه عراق از تماس دولت عراق با گروه های مسلح ایرانی مخالف جمهوری اسلامی خبر داد.

گزارش روزشمار ۱۴/۷/۱۳۶۰

۳ فرمانده کل سپاه در مصاحبه ای رادیو تلویزیونی اصلی ترین عامل در اجرای موفقیت آمیز عملیات ثامن الائمه(ع) را دستور صریح امام مبنی بر شکستن محاصره آبادان عنوان کرد و هدف از طرح ادعای بمباران تأسیسات نفتی کویت توسط جنگنده های ایران را تحت الشعاع قراردادن شکست نظامی عراق در این عملیات دانست.

۴ دولت عراق سوریه را متهم کرد که فرودگاه های خود را دراختیار جنگنده های ایرانی قرار داده است. سوریه با تکذیب این ادعا خواستار تشکیل یک کمیته نظامی یا سیاسی با حضور نمایندگان کشورهای عرب جهت بازدید از فرودگاه های این کشور شد.

۵ در حملات توپخانه ای عراق به مریوان و آبادان ۳ نفر مجروح شدند و به چند منزل مسکونی خسارت وارد آمد.

۶ ارسال هدایای نقدی و غیرنقدی مردم جهرم، یزد، خرم آباد و ارومیه به جبهه های جنگ.

۷ در درگیری های عوامل گروه های مسلح غیرقانونی با نیروهای سپاه و ارتش در بوکان، مهاباد، سردشت، نقده، بانه و کامیاران ۴ نفر از نیروهای خودی شهید و ۵ تن مجروح شدند. تعداد زیادی از مهاجمان هم کشته یا زخمی و ۳ تن از آنان دستگیر شدند.

۸ ناکام ماندن اقدام افراد سازمان مجاهدین خلق برای ایجاد آشوب در شهر قزوین.

۹ ترور یکی از افراد متعهد رشت به دست افراد سازمان مجاهدین خلق؛ حمله دو فرد مسلح به منزل دادیار دادسرای انقلاب اسلامی بجنورد؛ ترور صاحب یک مغازه قنادی در همدان.

۱۰ اقدامات خرابکارانه افراد ضدانقلاب در شهرهای مختلف کشور: تیراندازی به ساختمان استانداری خوزستان و ساختمان ستاد جنگ های نامنظم در اهواز؛ پرتاب نارنجک، بمب آتش زا و دست ساز به سوی پاسگاه بسیج در بوشهر، کتابخانه انجمن اسلامی فومن، یک مغازه مبل فروشی در تبریز، یک منزل در زنجان و یک مغازه در گلشهر ویلای کرج.

۱۱ دستگیری ۲۲ تن از عناصر فعال شاخه های نظامی سازمان مجاهدین خلق و سازمان پیکار در بروجرد و خرم آباد. یک نفر از افراد سازمان مجاهدین خلق در زنجان خود را به سپاه معرفی کرد و اسلحه و مقداری مواد منفجره تحویل داد.

۱۲ اشغال سرکنسولگری ایران در استانبول ترکیه توسط عده ای از افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب. با حضور پلیس در محل این افراد دستگیر و به مرکز پلیس انتقال داده شدند.

۱۳ روزنامه فایننشال تایمز در مقاله ای با عنوان "جنگ بر سر معادن نفت" تأثیر متقابل جنگ و صادرات نفت و روش دو کشور ایران و عراق برای حل بحران مالی ناشی از محدودشدن صدور نفت را مورد بررسی قرار داده است.

ترور محمد انور سادات رئیس جمهور مصر در جریان بازدید از رژه نظامی واحدهایی از ارتش این کشور. امریکا، رژیم

صهیونیستی و بسیاری از کشورهای غربی از ترور سادات ابراز تأسف

۱ کردند، اما انتشار این خبر در کشورهایی مانند ایران، لبنان، سوریه و لیبی با استقبال گسترده مردم مواجه شد.

ص:۱۳۰۲

نمایه (فهرست راهنمای موضوعی)

ص:۱۳۰۳

اشخاص

استکی، منوچهر (نماینده مجلس شورای اسلامی): ۱۷۰

استوکن (سخنگوی وزارت امور خارجه امریکا): ۹۳۲

ص:۱۳۰۴

ص:۱۳۰۷

ص:۱۳۱۶

ص:۱۳۱۷

مکان ها

۹۴۲، ۹۵۳، ۱۱۰۵، ۱۱۴۷

ص:۱۳۱۹

جاده سنندج - دیواندره: ۱۵۱

جاده سنندج - کامیاران: ۱۵۱

جاده سنندج - مریوان: ۱۵۱، ۲۰۱، ۲۵۳،

ص:۱۳۲۳

ص:۱۳۳۲

ص:۱۳۳۳

سایر اسامی و اصطلاحات

ص:۱۳۳۶

اداره کل مخابرات خراسان: ۱۱۸۳

اداره مزارع اشتراکی عراق: ۵۹۶

اداره وظیفه عمومی ژاندارمری جمهوری اسلامی: ۲۹۳

ارتش:

۱۹، ۲۲، ۲۴، ۲۵، ۲۸، ۳۲، ۳۳، ۴۳، ۴۷، ۶۳، ۶۹، ۷۰، ۷۱، ۷۸، ۸۹، ۹۰، ۱۰۶، ۱۱۳، ۱۱۴، ۱۱۷، ۱۱۸، ۱۲۳، ۱۳۲، ۱۳۷، ۱۳۸، ۱۴۰، ۱۵۰، ۱۵۱، ۱۶۸، ۱۶۹، ۱۷۰، ۱۷۲، ۱۸۳، ۱۹۰، ۱۹۲، ۱۹۳، ۲۰۶، ۲۱۴، ۲۱۵، ۲۱۶، ۲۱۷، ۲۱۹، ۲۲۶، ۲۲۷، ۲۲۹، ۲۳۱، ۲۴۳، ۲۴۵، ۲۴۶، ۲۴۷، ۲۴۹، ۲۵۲، ۲۵۳، ۲۵۹، ۲۶۰، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۶۳، ۲۶۴، ۲۶۵، ۲۷۳، ۲۸۳، ۲۹۳، ۳۰۵، ۳۱۱، ۳۱۴، ۳۱۷، ۳۲۱، ۳۳۰، ۳۳۸، ۳۵۴، ۳۵۵، ۳۸۱، ۳۸۷، ۴۰۹، ۴۲۶، ۴۴۲، ۴۴۳، ۴۴۴، ۴۵۷، ۴۷۶، ۴۸۳، ۴۸۴، ۴۸۵، ۴۸۷، ۴۸۸، ۴۹۵، ۴۹۹، ۵۰۴، ۵۱۱، ۵۲۲، ۵۲۴، ۵۲۷، ۵۳۱، ۵۳۲، ۵۳۶، ۵۴۶، ۵۴۸، ۵۵۳، ۵۵۴، ۵۶۸، ۵۷۰، ۵۷۷، ۵۸۳، ۵۸۴، ۵۸۵، ۵۸۸، ۵۹۱، ۵۹۲، ۵۹۵، ۵۹۹، ۶۰۰، ۶۰۱، ۶۱۰، ۶۱۷، ۶۲۰، ۶۳۳، ۶۳۴، ۶۳۵، ۶۳۷، ۶۴۸، ۶۶۳، ۶۶۵، ۶۷۱، ۶۷۵، ۶۷۸، ۶۹۳، ۶۹۹، ۷۰۵، ۷۲۷، ۷۳۱، ۷۳۲، ۷۷۱، ۷۷۴، ۷۸۵، ۷۸۸، ۷۸۹، ۸۰۰، ۸۰۷، ۸۰۸، ۸۲۰، ۸۲۶، ۸۲۷، ۸۶۱، ۸۶۷، ۸۷۰، ۸۷۱، ۸۷۳، ۸۷۴، ۸۷۶، ۸۸۴، ۸۸۵، ۸۸۶، ۸۸۷، ۸۸۸، ۸۹۰، ۸۹۴، ۸۹۵، ۹۰۱، ۹۰۴، ۹۰۷، ۹۱۶، ۹۳۱، ۹۳۵، ۹۳۶، ۹۴۱، ۹۴۹، ۹۵۱، ۹۵۵، ۹۵۶، ۹۵۷، ۹۶۴، ۹۶۷، ۹۷۰، ۹۷۲، ۹۸۰، ۹۸۴، ۹۸۶، ۹۹۴، ۹۹۷، ۹۹۸، ۱۰۰۸، ۱۰۲۰، ۱۰۲۱، ۱۰۲۲، ۱۰۲۷، ۱۰۴۸، ۱۰۵۱، ۱۰۵۷، ۱۰۷۷، ۱۰۸۴، ۱۰۹۰، ۱۰۹۷، ۱۱۱۰، ۱۱۱۱، ۱۱۱۵، ۱۱۱۶، ۱۱۱۸، ۱۱۱۹، ۱۱۲۷، ۱۱۲۸، ۱۱۳۶، ۱۱۳۸، ۱۱۴۵، ۱۱۴۹، ۱۱۵۷، ۱۱۵۸، ۱۱۵۹، ۱۱۶۴، ۱۱۶۸، ۱۱۸۰، ۱۱۹۳، ۱۱۹۴، ۱۱۹۶

ارتش اسرائیل: ۱۰۳

ارتش امریکا: ۵۸۳

ارتش ترکیه: ۹۱۵، ۹۱۶، ۹۶۴

ارتش عراق: ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۳، ۲۴، ۲۶، ۲۷، ۲۹، ۳۰، ۵۵، ۶۰، ۶۷، ۷۰، ۸۳، ۸۴، ۸۶، ۸۷، ۸۹، ۹۲، ۹۶، ۱۱۳، ۱۱۶، ۱۱۹، ۱۳۷، ۱۳۸، ۱۴۰، ۱۵۹، ۲۳۷، ۲۳۸، ۲۵۰، ۲۵۲، ۲۹۳، ۳۰۹، ۳۱۱، ۳۲۰، ۳۲۹، ۳۳۰، ۳۳۱، ۳۴۵، ۳۴۶، ۳۵۳، ۳۵۴، ۳۶۹، ۴۲۲، ۴۲۴، ۴۴۲، ۴۴۳، ۴۵۹، ۴۶۹، ۴۸۳، ۴۸۴، ۴۸۵، ۴۸۶، ۵۰۳، ۵۱۷، ۵۲۸، ۵۳۵، ۵۳۶، ۵۶۶، ۵۶۸، ۵۷۵، ۵۹۹، ۶۰۰، ۶۰۹، ۶۱۹، ۶۳۷، ۶۴۸، ۶۵۱، ۶۶۷، ۶۷۸، ۶۹۴، ۷۰۴، ۷۱۷، ۷۳۱، ۷۴۳، ۷۶۸، ۷۶۹، ۷۷۲، ۷۷۳، ۷۸۲، ۷۸۴، ۷۸۹، ۷۹۰، ۷۹۷، ۷۹۸، ۸۱۳، ۸۳۴، ۸۳۵، ۸۴۷، ۸۵۵، ۸۶۰، ۸۶۱، ۸۶۹، ۸۷۳، ۸۸۰، ۸۸۱، ۸۸۶، ۸۸۷، ۸۸۸، ۸۸۹، ۸۹۱، ۹۰۴، ۹۱۳، ۹۲۳، ۹۴۷، ۹۶۱، ۹۶۳، ۹۶۷، ۹۷۲، ۹۸۱، ۹۸۲، ۹۸۳، ۹۸۴، ۹۹۴، ۱۰۱۰، ۱۰۲۵، ۱۰۲۶، ۱۰۲۷، ۱۰۳۷، ۱۰۴۵، ۱۰۴۸، ۱۰۴۹، ۱۰۵۱، ۱۰۵۴، ۱۰۵۵، ۱۰۵۸، ۱۰۸۱، ۱۰۸۴، ۱۰۸۵، ۱۰۸۶، ۱۰۸۹، ۱۰۹۰، ۱۰۹۸، ۱۰۹۹، ۱۱۰۰، ۱۱۰۱، ۱۱۰۳، ۱۱۱۷، ۱۱۱۸، ۱۱۱۹، ۱۱۳۳، ۱۱۶۴، ۱۱۶۸، ۱۱۷۳، ۱۱۸۰، ۱۱۹۴

ارتش مصر: ۱۲۰۱

استانداری آذربایجان غربی: ۶۴، ۳۵۹، ۸۱۴

ص:۱۳۳۸

تیپ۳ زرهی همدان: ۶۷۵

تیپ۳ لشکر۱۶ زرهی قزوین: ۱۱۴، ۱۳۲

تیپ۳ لشکر۲۱ حمزه ارتش: ۹۴

تیپ۳ لشکر۷۷ خراسان: ۶۷۸، ۷۵۹، ۸۷۴، ۱۰۲۲، ۱۰۶۸، ۱۰۹۸

تیپ۳ لشکر۸۱ زرهی کرمانشاه: ۶۳۵

تیپ۳ لشکر۹۲ زرهی اهواز: ۷۰۲

تیپ۳۰ جمعی لشکر۹ زرهی عراق: ۱۵۷، ۱۷۵، ۱۷۶، ۹۴۷، ۹۸۲

تیپ۳۳ نیروی مخصوص ارتش عراق: ۳۴۵، ۱۰۳۷

تیپ۴۱۹ ارتش عراق: ۹۸۲

تیپ۴۳ زرهی عراق: ۱۵۷، ۱۷۵، ۱۷۶

تیپ۴۳۰ زرهی ارتش عراق: ۱۷۵

تیپ۴۴ پیاده عراق: ۱۰۳۷، ۱۰۵۵، ۱۰۶۷

تیپ۴۸ جمعی لشکر ۱۱ عراق: ۵۳۵

تیپ۴۹ ارتش عراق: ۹۶۳

تیپ۵۸ ذوالفقار ارتش: ۱۰۲۶

تیپ۶ زرهی عراق: ۶۹۴، ۱۰۳۷، ۱۰۴۸، ۱۰۵۵، ۱۰۶۷، ۱۰۶۸

تیپ۸ پیاده عراق: ۱۰۲۵، ۱۰۶۸

تیپ۸ مکانیزه عراق: ۱۰۳۷، ۱۰۴۵، ۱۰۴۶، ۱۰۶۷

تیپ۸۴ خرم آباد: ۲۴۹، ۴۸۳

تیپ نوهد: ۱۱۳۰

تیپ هوابرد شیراز: ۲

ص:۱۳۴۵

ص:۱۳۴۶

ستاد عملیاتی نهضت بختیار: ۹۹۴

ستاد فرماندهی نظامی عراق: ۱۱۱۸

ستاد کامیاران: ۹۸۶

ستاد کمک رسانی اصناف مشهد: ۷۹۰

ستاد کمک رسانی به مناطق جنگی استان همدان: ۷۹۰

ستاد کمیته منطقه ۱۱ تهران: ۸۰۲

ستاد گارد شاهنشاهی: ۳۲۷

ستاد لشکر۶۴ ارومیه: ۶۴۱

ستاد مبارزه با مواد مخدر: ۳۱۲

ستاد مبارزه با مواد مخدر سپاه پاسداران ارومیه: ۳۵۹

ستاد مرکزی بسیج اندیمشک: ۷۷۶

ستاد مرکزی جهاد سازندگی بروجرد: ۱۶۴

ستاد

مرکزی سپاه پاسداران: ۱۱۷، ۳۸۲، ۶۳۴، ۷۳۱، ۷۸۷، ۸۸۴، ۱۰۳۳، ۱۱۹۸

ستاد مرکزی سپاه پاسداران اصفهان: ۱۴۳

ستاد مرکزی کمیته انقلاب اسلامی: ۸۱۵

ستاد مشترک ارتش: ۲۸، ۵۲، ۶۳، ۸۶، ۱۱۷، ۱۲۱، ۱۳۷، ۲۳۷، ۲۵۲، ۳۱۱، ۳۳۰، ۴۴۲، ۴۸۶، ۶۷۱، ۷۲۲، ۸۱۳، ۸۲۰، ۸۹۰، ۹۰۲، ۹۴۹، ۹۶۲، ۹۶۳، ۹۷۲، ۹۹۷، ۱۰۲۶، ۱۰۹۸، ۱۱۱۰، ۱۱۱۸، ۱۱۲۷، ۱۱۲۸، ۱۱۳۲، ۱۱۴۲، ۱۱۴۹، ۱۱۸۰، ۱۱۸۱

ستاد منطقه ۴ کمیته انقلاب اسلامی تهران: ۴۰۰

ستاد نظامی آزادگان: ۹۹۴

ستاد نیروی هوایی: ۳۸۸

ص:۱۳۴۷

واحد عملیات نسرین اکبری (شورای مقاومت ملی): ۱۶۳

واحد عملیاتی کمیته انقلاب اسلامی قائم شهر: ۵۸۸

واحد فرهنگی سپاه مهاباد: ۲۵۲

واحد گشت ستاد ۱ منطقه ۱۱ تهران: ۷۳۵

ص:۱۳۵۴

یگان سپاه همدان: ۶۳۵

ص:۱۳۵۶

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول
وب سایت: www.ghbook.ir
ایمیل: Info@ghbook.ir
تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵
دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱
بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹
امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه ای
اصفهان
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹